Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

317254

LVCIANI
SAMOSATENSIS
OPERVM

TOMVS II.

IOHANNES BENEDICTVS
Medicinæ Doctor, & in Salmuriensi Academia Regia linguæ Græcæ Professor,

Ex antiquis libris, locorúmque sensu emendauit: & Latinam versionem ita recognouit, vt maxima ex parte propriam fecerit.

Editio purissima, cum Indice locupletissimo.

SALMVRII.

Ex typis PETRI PIEDEDII.

Anno M. DC. XIX.

Index eorum quæ ſecundo Tomo continentur.

Imagines.	p. 1
Pro Imaginibus.	23
Toxaris, ſiue Amicitia.	45
Lucius, ſiue Aſinus.	110
Iupiter Confutatus.	173
Iupiter Tragœdus.	188
Somnium, ſeu Gallus.	231
Icaromenippus, ſiue Hypernephelus.	269
Bis Accuſatus, ſeu Fora.	303
De Paraſito, ſiue quòd ars ſit Paraſitica.	342
Anacharſis, ſeu de Gymnaſiis.	385
De Luctu,	426
Rhetorum præceptor.	438
Philopſeudes, ſiue Incredulus.	461
Hippias, ſeu Balneum.	502

Præfatio, seu Bacchus. 509
Præfatio, seu Hercules Gallicus. 517
De Electro, seu Cygnis. 523
Muscæ Encomium. 527
Aduersus indoctum, & multos libros ementem. 536
De non temerè credendo Calumniæ. 561
Pseudologista, seu de Apophrade. 583
De Domo. 609
Macrobij. 630
Patriæ encomium. 645
De Dipsadibus, 652
Dissertatio cum Hesiodo. 658
Nauigium, seu Vota. 665

Dialogi Meretricij.

Glycera & Thaïs. 701
Myrtium, Pamphilus, & Doris. 702
Mater, & Philinna. 706
Melissa, & Bacchis. 709

Clonarium,& Leæna. 713
Crobyle,& Corinna. 717
Mater,& Muſarium. 721
Ampelis,& Chryſis. 725
Dorcas, Pannychis, Philoſtratus, Polemon. 727
Chelidonium,& Droſe. 732
Tryphæna,& Charmides. 736
Ioëſſa,Pythias,& Lyſias. 739
Leontichus,Chenidas,& Hymnis. 745
Cochlis,& Parthenis. 753
De morte Peregrini. 756
Fugitiui. 785
Saturnalia. 807
Cronoſolon. 817
Epiſtolæ Saturnales. 830
Sympoſium, vel Lapithæ. 843
De Syria Dea. 875
Demoſthenis encomium. 915
Deorum concilium. 949
Cynicus. 961
Pſeudoſophiſta,ſeu Soloeciſta. 977

Philopatris, seu Qui docetur. 989
Charidemus, seu de Pulchritudine. 1013
Nero, siue de Fossione Isthmi. 1038
Tragopodagra. 1045
Ocypus. 1064
Epigrammata. 1076

BIBLIOTHÈQUE DE LA VILLE
LYON
1894

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ
Διάλογοι.

LVCIANI SAMOSATENSIS DIALOGI.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON *1894*

ΕΙΚΟΝΕΣ. IMAGINES.

ARGVMENTVM.

Hic Lucianus formosæ & pudicæ mulieris absolutissimam imaginem tradit. Quam cùm non ab vno archetypo perficere posset: ab Euphranore comam, à Polygnoto supercilia, ruborem malarum, & amictum, ab Aëtione labia, ab Apelle reliquum corpus mutuatur. Addit quoque ea quæ diuersis excellentissimè tribuit Homerus, & collationibus exemplorum tum historicorum, tum poëticorum rem illustrat. Interim Pantheam quandam formæ & ingenio præstantissimam laudibus extollit.

ΛΥΚΙΝΟΣ. LVCIANVS.

Ἀλλ' ἤ τοι τοῦτόν τι ἄρα ἔπαθον οἱ τὴν Γοργὼ ἰδόντες, οἷον ἐγὼ ἄρτι ἔπαθον ὦ Πολύστρατε, παγκά-

T profectò tale quippiam conspecta Gorgone accidebat spectatibus, quale mihi nuper, Polystrate, visa

λω τινὰ γυναῖκα ἰδών. αὐτὸ γὰρ τὸ μυθῶδες ἐκεῖνο, μικρᾷ δέω λίθος ἐξ ἀνθρώπου σοι γεγονέναι, πεπηγὼς ὑπὸ τῶ θαύματος. Πο. Ἡράκλες. ὑβριστής τις τὸ θέαμα φὴς, καὶ δεινῶς βίαιον, εἰγε μὴ Λυκίνου ἦν παλλακὴ γυνή τις οὖσα. σὺ γὰρ ὑπὸ τῶν μειρακίων καὶ πάνυ ῥᾳδίως αὐτὸ πάσχεις. ὥστε θᾶττον ἄν τις ὅλον Σίπυλον μετακινήσειεν, ἢ σὲ τῶν καλῶν ἀπάραι, μὴ οὐχὶ παρεστάναι αὐτοῖς κεχηνότα, καὶ ὑπολακρυοντά γε πολλάκις, ὥσπερ ἐκείνην αὐτίκα τὴν τῶ Ταντάλου. ἀτὰρ εἰπέ μοι, τίς ἡ λιθοποιὸς αὕτη Μέδουσα ἡμῖν ὅτι, καὶ ποθεν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἴδωμεν. ἃ γὰρ οἶμαι φθονήσεις ἡμῖν τὴν θέαν, ἀδὲ ζηλοτυπήσεις, εἰ μελλοιμεν πλησίον που καὶ αὐτοὶ παρεστηκέναι σοι ἰδόντες. Λυ. καὶ μὴν εὖ εἰδέναι χρή σε, ὡς κἂν ἐκ πείσωπος μόνον ἀπίδῃς ἐς αὐτήν, ἀχαρῆ σε, καὶ τῶν ἀνδριάντων ἀκινητότερον ἀποφανεῖ. καίτοι τοῦτο μὲν ἴσως, εἰρηνικώτερόν ὅτι. καὶ τὸ βαῦμα, ἧττον χαλεπὸν, εἰ αὐτὸς ἴδοις. εἰ δὲ κἀκείνη προσβλέψειέ σε, πῖς ἔσαι μηχανὴ

muliere summè formosa, accidit. Nam quod ea fertur fabula, parum abfuit, quin ex homine saxum factus sim, & spectaculi admiratione dirigueram. Pol. Mirum, hercle, admodúmque violentum dicis spectaculum, siquidem etiam Luciánum mulier in stuporem induxit. Tu enim adolescentum forma facillimè afficeris: ita vt Sipylum totum loco citiùs mouerit quispiam, quàm te à formosis dimouerit, ne hianti ore illis astes, & sæpe illachrymeris, vt illam Tantali filiam Nioben perhibent. At dic mihi quænam est saxifica illa Medusa, & cuias? vt & nos illam videamus. Non enim spectaculum illud nobis inuidebis, neque zelotypia laborabis, si futurum est vt ea visa prope te dirigeamus. Luc. Atqui probè scias oportet, fore vt etiamsi solùm è specula illam intuearis, mutum te, & statuis immobiliorem reddat. Et hoc fortè magis ad pacem facit, minúsque lethale erit vulnus si conspicias ipse. Sed si te illa conspexerit, qua ratione ab illa abscedes: siquidē te vinctum

ἀποσῶσαι αὐτῆσι ἀπάξει γάρ

σι αἰαδήσαιμι μὴν ἔνθα αὖ ἐθέλῃ, ὥσπερ καὶ ἡ λίθος ἡ ἡρακλεία σιδηρᾶ τὸ σίδηρον. Πο. παύε ὦ Λυκῖνε, τεράστιόν τι κάλλος ἀκαπλάττων. ἀλλ' εἰπέ μοι τίς ἡ γυνὴ ὅστις. Λυ. οἴμ γὰρ μὲ ὑπερβαλέσθαι τῷ λόγῳ. ὃς δεδιὰ μή σοι ἰδόντι, ἀδεκής τις ἐπαινέσαι δόξω. παρατοσοῦτον ἀμείνων φανεῖται; πολλῷ, ἀλλὰ ἤ τις μοι, ἃν αὖ εἰπεῖν ἔχοιμι. θεραπεία ἦ πολλὴ, καὶ ἄλλη περὶ αὐτὴν παρασκευὴ λαμπρὰ, καὶ εὐνοῦχων τε πλῆθος, καὶ ἄβραι πάνυ πολλαὶ, καὶ ὅλως, μεῖζόν γε, ἢ κατ' ἰδιωτικὴν τύχην ἔδοκει τὸ πρᾶγμα εἶναι. Πο. οὐδὲ τοὔνομα ἐπύθου σύγε, ὅτις καλοῖτο; Λυ. οὐδαμῶς. ἓν τοῦτο μόνον, τῆς Ἰωνίας ὄτι. τῶν θεατῶν γάρ τις ἐπιδὼν ἐς τὸ πλησίον, ἐπεὶ παρῆλθε, τοιαῦτα μυστὶ ἔφη τὰ σμυρναίκα καλλη. καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ ἡ καλλίστη τῶν Ἰωνικῶν πόλεων, τὴν καλλίστην γυναῖκα ἤνεγκεν. ἔδοκει δέ μοι σμυρναῖος καὶ αὐτὸς ὁ λέγων εἶναι. ὅπως ἐσεμνύνετο ἐπ' αὐτῇ. Πο. ἐκεῖν ὅτι λίθου τοῦτο γε ὡς ἀληθῶς ἐποίησας, ὅτε παρακολουθήσας, οὔτε τὴν σμυρναίαν ἐκεῖνον ἐζήλωσας, ὅστις ἦν,

abducet quocunque volet, quemadmodum lapis heracleus ferrum? *Pol.* Desine Luciane, prodigiosam pulchritudinem effingere: sed mihi dicito quænam sit illa mulier. *Luc.* An me rem verbis auxisse putas, qui vereor, ne quum eam videris, ingenij culpa non satis laudasse videar: tantò apparebit excellentior? Verùm, quænam illa sit, dicere non possim. Magnus circa illam cultus, & splendidus apparatus, eunuchorum multitudo, ancillæ permultæ cernebantur, denique omnia videbantur, quàm pro vulgari fortuna, ampliora. *Pol.* Ergo ne nomen quidem es scifcitatus, quo modo vocaretur? *Luc.* Nequaquam. Hoc solum scio illam esse ex Ionia oriundã. Nam quidam ex spectatoribus, proximum intuitus, cùm transisset, Tales, inquit, Smyrneæ sunt pulchritudines. Nec mirum est, si Ionicarum vrbium pulcherrima, mulierẽ tulit pulcherrimam. Qui verò hæc dicebat, mihi videbatur esse Smyrneus, adeò illa gloriabatur. *Pol.* Proinde hoc reuera prout lapis feciſti, qui neque illam secutus es, neque Smyrneum illum, quænam esset, interrogasti;

καὶ τὸ εἶδος ὡς οἷόν τε ἐπιδεῖξον τῷ λόγῳ. τάχα γὰρ ἂν οὕτω γνωείσαιμι. Λυ. ὁρᾷς ηλίκον τοῦτο ἤτησας; οὐ κατὰ λόγων δύναμιν, καὶ μάλιστά γε τῶν ἐμῶν, ἐμφανίται οὕτω θαυμασίαν εἰκόνα, πρὸς ἣν μόλις ἂν ἡ Ἀπελλῆς, ἢ Ζεῦξις, ἢ Παρράσιος, ἱκανοὶ ἔδοξαν, ἢ εἴ τις Φειδίας, ἢ Ἀλκαμένης. ἐγὼ δ', λυμανοῦμαι τὸ ἀρχέτυπον ἀδυνατίᾳ τῆς τέχνης. Πο. ὅμως ὦ Λυκῖνε, ποία τις ἦν τὴν ὄψιν; οὐ γὰρ ἐπισφαλὲς τὸ τόλμημα, εἰ φίλῳ ἀνδρὶ ἐπιδείξαις τὴν εἰκόνα, ὅπως ἂν τῆς γραμμῆς ἔχει. Λυ. καὶ μὴν ἀσφαλέστερον αὐτὸς ποιήσειν μοι δοκῶ, τῶν παλαιῶν τινας ἐκείνων τεχνιτῶν παρακαλέσας ἐπὶ τὸ ἔργον, ὡς ἂν ἁπλάσειέ μοι τὴν γυναῖκα. Πο. πῶς τοῦτο φῄς; ἢ πῶς ἂν ἀφίκοιντό σοι ἐκεῖ τοσοῦτον ἐτῶν ἀποδημοῦντες; Λυ. ῥᾳδίως, ὥσπερ σὺ μὴ ἀκήκοας ἀποκείνεσθαί τί μοι. Πο. ἐρώτα μόνον. Λυ. ἐπεδήμησάς ποτε ὦ Πολύστρατε τῇ Κνιδίων; Πο. καὶ μάλα. Λυ. εἶδες καὶ τὴν Ἀφροδίτην εἶδες πάντως αὐτῶν

Atqui ſpeciem illius, quoad fieri poteſt, oratione mihi demonſtra: ſic enim fortè cognouero. *Luc.* Vides quantam rem à me exigas? Nulla oratione, præcipuè verò mea, tam admirabilis imago declarari poſſit, ad quam delineandam vix Apelles, vel Zeuxis, vel Parrhaſius viderentur idonei: aut ſiquis Phidias, aut Alcamenes. Ego verò archetypum artis imbecillitate labefactarem. *Pol.* Attamen Luciane, quali erat vultu? Neque enim periculoſa fuerit audacia, ſi familiari tuo huius imaginis lineamenta demonſtraueris. *Luc.* At me hoc tutiùs facturum puto, ſiquos priſcorum artificum ad hoc opus aſciuero, vt mihi mulierem hanc efforment. *Pol.* Quomodo hoc dicis? aut qui tot antè annis vita functi veniant ad te? *Luc.* Facilè, dummodo te non pigeat ad interrogata reſpondere. *Pol.* Interroges licet. *Luc.* Nunquam-ne, Polyſtrate ad Cnidios es profectus? *Pol.* Maximè. *Luc.* Nunquid Venerem illorum prorſus vidiſti? *Pol.* Pulcherrimum per Iouem Praxitelis operum.

Πο. νὴ Δία τῶν Πραξιτέλους ποιημάτων τὸ κάλλιστον

Λυ. ἀλλὰ καὶ τὸν μῦθον, ὃν λέγουσιν ἤκουσας οἱ ἐπιχώριοι περὶ αὐτῆς, ὡς ἐρασθεὶς τις τοῦ ἀγάλματος. καὶ λαθὼν ὑπολειφθεὶς ἐν ἱερῷ, συγγέ- A νοιτο ὡς δυνατὸν ἀγάλματι. τοῦτο μὲν σοι ἄλλως ἱστορείσθω. σὺ δέ, ταύτην δὴ ὡς φὴς εἶδες, ἴδη μοι, καὶ τοῦδε ἀποκείσθω, εἰ καὶ τὴν ἐν κήποις Ἀθήνησι, τὴν Ἀλκαμένους B ἑώρακας. Πο. ἦ πάντων γ' ἂν ὦ Λυκῖνε ὁ ῥᾳδυμότατος ἦν, εἰ τὸ κάλλιστον τῶν Ἀλκαμένους πλασμάτων παρεῖδον. Λυ. C ἐκεῖνο μόνον ὦ Πολύστρατε, ὃν ἐρῶντα μαθεῖν σε, εἰ πολλάκις ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀνελθὼν, καὶ τὴν Καλάμιδος Σωσάνδραν τεθέασαι. Πο. εἶδον κἀκεῖνην D πολλάκις. Λυ. ἀλλὰ τί ταῦτα μόνα, ἰκανὰς. τῶν δὲ Φειδίου ἔργων, τί μάλιστα ἐπῄνεσας; Πο. τί δ' ἄλλο, ἢ τὴν Λημνίαν, ἢ καὶ ἐπιχάλκαν τοὔνομα ὁ Φειδίας ἠξίωσε; E τὴν Δία τ' ἀμαζόνα, τ' ἐπερειδομένην τῷ δορατίῳ. Λυ. τὰ κάλλιστα ὦ ἑταῖρε. ὥστε ἐκεῖ' ἄλλων τεχνιτῶν δεήσει. φέρε δὴ ἁπασῶν ἤδη τούτων, ὡς οἷόν τε συμμιξάσας, μίαν σοι εἰκόνα ἐπιδείξω, τὸ

Luc. Nunquid & quod de ipsa dicunt indigenæ, audiuisti, vt quidam hanc statuam amauit, & clam in templo relictus, statuam quoad potuit, compressit. Sed hoc aliàs à te commemoretur. Age verò, siquidem, vt ais hanc vidisti, Dic mihi num illam Alcamenis Hortensem Athenis videris. Pol. Omnium sanè hominum, Luciane essem inertissimus, si pulcherrimum Alcamenis figmentum contempsissem. Luc. Illud te non interrogabo Polystrate, num in arce sæpe ascendens, Calamidis Sosandram contemplatus sis. Pol. Illam etiam sæpe vidi. Luc. Hæc quidem sufficiunt. Quodnam verò Phidiæ operum in primis laudasti? Pol. Quodnam aliud, quàm Lemniam, cui etiam suum nomen inscribere est dignatus? Quinetiam per Iouem, Amazonem illam quæ hastæ innititur. Luc. Pulcherrima sunt ista, ô amice. Itaque non ampliùs alijs artificibus indigebis. Age verò iam ex omnibus his, quoad eius fieri poterit, vnicam imaginem compositam tibi ostendam, quæ quod in quaque est eximium, habeat.

χάριεστον παρ' ἑκάστης ἔχουσα.

Πο. καὶ πῶς ἂν τόπον τοῦτο γένοιτο; Λυ. οὐ χαλεπὸν ὦ Πολύστρατε, εἰ τοιαῦτα δὲ παραδόντες τὰς εἰκόνας τῷ λόγῳ, ὁπόσα ἐφικτὸν αὐτῷ μετακοσμεῖν, καὶ συντιθέναι, καὶ ἁρμόζειν, ὡς ἂν εὐρυθμότατα δύναιτο, φυλάττων ἅμα τὸ συμμιγὲς ἐκεῖνο, καὶ ποικίλον. Πο. εὖ λέγεις. καὶ δὴ παραλαβὼν, δείκνυτω. ἐθέλω γὰρ εἰδέναι ὅ, τι καὶ χρήσεται αὐταῖς, ἢ ὅπως ἐκ τοσούτων μίαν τινὰ σωθεὶς, ἐκ ἀπαράδουσαν ἀπεργάσεται. Λυ. καὶ μὴν ἥδιστοί σοι ὁρᾶν παρέχει γυμνασμάτιον εἰκόνα, ὥστε συναρμόζων τὰ ἐκ Κνίδου ἡκούσης μόνον τὴν κεφαλὴν λαβὼν, οὐδὲν γὰρ τοῦ ἄλλου σώματος γυμνοῦ ὄντος, δείσεται, τὰ μὲν ἀμφὶ τὴν κόμην, καὶ μέτωπον, ὀφρύων τε τὸ εὔγραμμον, ἐάσεις ἔχειν, ὥσπερ ὁ Πραξιτέλης ἐποίησε. καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὃ τὸ ὑγρὸν ἅμα τῷ φαιδρῷ, καὶ κεχαρισμένῳ, καὶ τοῦτο διαφυλάξει κατὰ τὸ Πραξιτέλει δοκοῦν. τὰ μῆλα δ', καὶ ὅσα τῆς ὄψεως αὐτῶπα, παρ' Ἀλκαμένους, καὶ ἡ ἐκ κόπτις λήψεται. καὶ σφυρὸν, χεῖρας ἄκρα, καὶ καρπῶν τὸ εὔρυθμον, καὶ

Pol. Sed quî hoc fieri poteſt? *Luc.* Haud difficile, Polyſtrate, ſi hinc imaginibus orationi traditis, illi permiſerimus vt ornatum transferat, & quàm maximè concinnè componat, & aptet, obſeruata ſimul commixtura, & varietate. *Pol.* Rectè dicis: proinde aſſumptis illis demonſtret. Velim enim ſcire quid hiſce ſit factura, aut quomodo ex ijs vnam non diſſonantem abſolutura. *Luc.* Atqui videndam tibi iam præbet hanc imaginem, ita componens. Veneris è Cnido adductæ ſi tantùm caput ſumpſerit (non enim reliquo corpore nudo opus habebit) quoad comam & frontem, ſcitéque ductæ ſuperciliorum lineamenta, ea ſe habere ſines, vt à Praxitele facta ſunt. Quinetiam oculorum mobilitatem, cum hilaritate, & gratia coniunctam, prout viſum eſt Praxiteli retinebit. Genas autem, & quæcunque priores ſunt vultus partes, ab Alcamenis hortenſi venere mutuabitur: præterea manus extremas, concinnos carpos,

δακτύλων τὸ ἐυάγωγον, ἐς λεπτὸν ἀπολῆγον, περὶ τὰ ἐν κόπτοις καὶ ταῦτα. ἡ δὲ τῷ παντὸς προσώπου πλειγαφίῳ, καὶ παρειῶν τὸ ἁπαλὸν, καὶ ῥῖνα σύμμετρον, ἡ Λημνία παρέξει, καὶ Φειδίας ἔτι. καὶ χρώματος ἁρμοζῶν ὁ αὐτὸς, καὶ τὰ αὐχένα παρὰ τῆς Ἀμαζόνος λαβών. ἡ Σωσάνδρα δὲ. καὶ ὁ Κάλαμις, κεκοσμήσουσιν αὐτῷ. καὶ τὸ μειδίαμα, λεπτὸν, καὶ λελυθὸς, ὥσπερ τὸ ἐν Κνίδῳ ἐκείνης ἔχει, καὶ τὸ ἐυσταλὲς δὲ, καὶ κόσμιον τῆς ἀναβολῆς, παρὰ τῆς Σωσάνδρας. πλὴν ὅτι ἀκάλυπτος αὐτὴ ἔστω τῷ κεφαλῷ. τῆς ἡλικίας δὲ τὸ μέσον, ἡλίκον ἂν γένοιτο, κατ' αὐτὸν ἐν Κνίδῳ ἐκεῖνον μάλιστα. καὶ γὰρ καὶ τοῦτο κατὰ τὸν Πραξιτέλη μεμέρμηται. τί σοι ὦ Πολύστρατε δοκεῖ, καλὴν γενέσθαι ἡ εἰκὼν, καὶ μάλιστα ἐπειδὰν ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἀποτελεσθῇ; Πο. ἔτι γὰρ ὦ γενναιότατε, καταλείποιτό τι κάλλος ἔξω τῶν ἀγάλματος, οὕτω πάντα ἐς τὸ αὐτὸ συμπεφορημένα; Λυ. τοῦτο μικρότατον ὦ φιλότης, εἰ μή σοι δόξει ὀλίγα πρὸς συμμετρίαν συντελεῖν, χρῶμα, καὶ τὸ ἐκφυὲς τοῦ πώγωνος. μὴ μέλαινα μὲν εἶναι ἀκριβῶς,

ductiles digitos, in tenue desinentes, ab eadem. Totius verò facici ambitum, & genarum mollitiem, & nasi iustam magnitudinem præbebit Lemnia, & Phidias. Idem quoque dabit oris commissuram, & cervicem ab Amazone desumptam. Sosandra verò & Calamis eam verecundia ornabunt. Risus tenuis latitánsque erit, vt illius. Vestitus expeditus, & mundus à Sosandra petetur: nisi quòd aperto erit capite. Ætatis verò modum ab illa Cnidia potissimùm metiatur: prout à Praxitele est expressus. Quid tibi videtur Polystrate, num pulchra futura est hæc imago, ac in primis quum accuratissimè absoluta fuerit? *Pol.* Adhuc ô generosissime aliquam formam omisisti extra statuam, quum sic omnia in vnum contuliſti. *Luc.* Hoc minimum est, amice, nisi pauca tibi videbuntur ad formæ decus conferre, videlicet color, & cuiusque partis decorũ: vt nigra sint exquisitè,

ὁπόσα μέλανα. λευκὰ δ', ὅ-
σα τοιαῦτα χρὴ, καὶ τὸ ἐρύθη-
μα ἐπανθεῖν. καὶ τὰ τοιαῦ-
τα κινδυνεύει τῷ μείζονι
τῆς ἡμῶν σπουδῆς. πόθεν οὖν A
καὶ ταῦτα παρασκευάμεθ' ἄν, ἢ
παρακαλέσαιμεν δηλαδὴ τοὺς
γραφέας, καὶ μάλιστα ὁπόσοι
αὐτῶν ἄριστοι ἐδόκουν, κερά-
σασθαι τὰ χρώματα, καὶ B
ἔυχαιρέστερον ποιεῖσθαι τὴν ἐπι-
βολὴν αὐτῶν; καὶ δὴ παρα-
κεκλήσθω Πολύγνωτος, καὶ Εὐ-
φράνωρ ὁ Ἰσθμιονίκης, καὶ Ἀπελλῆς,
καὶ Ἀετίων. οὗτοι δὲ διελόμε-
νοι τὸ ἔργον, ὁ μὲν Εὐφράνωρ, χρώσατω τὴν κόμην, οἵαν C
τὴν Ἥραν ἔγραψεν. ὁ Πολύγνω-
τος δὲ ὀφρύων τὸ ἐπιφερὲς, καὶ
παρειῶν τὸ ἐνερευθὲς, οἵαν τὴν
Κάσσανδραν ἐν τῇ λέσχῃ ἐποίη-
σε τοῖς Δελφοῖς. καὶ ἐσθῆτα D
δὲ οὗτος ποικιλάτω, ἐς τὸ λε-
πτότατον ἐξειργασμένην, ὡς
συνεσκάλθαι μὲν ὅσα χρὴ, διανε-
μῶσθαι δὲ τὰ πολλά. τὸ δὲ E
ἄλλο σῶμα, ὁ Ἀπελλῆς δεί-
ξάτω, καὶ ἡ Παχάτιν, μάλιστα
μὲν ἄγαν λευκὸν, ἀλλὰ ἔναιμον
ἀπλῶς. τὰ χείλη δὲ, οἷα Ρω-
ξάνης, ὁ Ἀετίων ποικιλάτω. μᾶλ-
λον δὲ, ἢ ἄριστον τῶν γραφέων
ὁμήσω, παρόντος Εὐφράνορος, καὶ Ἀπελλοῦ, δεξόμεθα.

quæ nigra: alba, quæ huiusmodi esse oportet: atque rubor efflorescat. Ac iam de his periclitamur, quum adhuc quod maximum est, desideramus. Vnde igitur nobis hæc parabimus? an accersemus videlicet pictores, in primis verò eos qui fuerunt præstantissimi miscendis, & accommodandis coloribus? Accersatur sanè Polygnotus, & Euphranor ille, & Apelles, & Aëtion, qui diuiso opere, pingant: Euphranor colorem comæ illinat qualem Iunonis. Polygnotus superciliorum decus, genarum ruborem inducat, qualem Delphis in cœnaculo Cassandram fecit. Idem quoque vestem referat tenuissimè elaboratam, vt quæ par est succingantur, multa verò ventis diffundantur. Porrò corpus reliquum exprimat Apelles secundum suam Pacaten, ne nimium albedinis habeat, sed modicè rubescat. Labia faciat, qualia Roxanes Aëtion. Quin potiùs præstantissimum pictorum Homerum, præsente Euphranore, & Apelle suscipimus.

ὁμοῖον γὰρ τι τῆς Μενελάου μηροῖς τὸ χρῶμα ἐπιλεῖον ἐπέβαλλεν, ἐλέφαντι εἰκάσας νεόμα πεφοινιγμένῳ, τοιόνδε ἔστω τὸ σῶμα. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς γλαυκώπου τινὸς ποιήσας αὐτῷ. συνεπιλήψεται δὲ ἔργου αὐτῷ καὶ ὁ Θηβαῖος ποιητής, ὡς τὸ βλέφαρον ἐξεργάσεσθαι. καὶ φιλομειδῆ γε ὁ Ομηρος ποιήσει, καὶ λευκώλενον, καὶ ῥοδοδάκτυλον. καὶ ὅλως, τῇ χρυσῇ Αφροδίτῃ εἰκάσει πολὺ δικαιότερον, ἢ τῇ τοῦ Βεισέως. ταῦτα μὲν οὖν πλαστῶν, καὶ γραφέων, καὶ ποιητῶν παῖδες ἐργάσονται. ὁ δὲ πᾶσιν ἐπαινεῖ, τούτοις ἢ χάριες, μᾶλλον δὲ ἅπασαι ἅμα, ὁπόσαι χάριτες, καὶ ὁπόσοι ἔρωτες περιχορεύοντες, τίς ἂν μιμήσασθαι δύναιτο; Πο. Θαυμάσιόν τι χρῆμα ὦ Λυκῖνε φῆς, καὶ διίπετες ὡς ἀληθῶς, διόν τι τῶν ἐξ οὐρανοῦ γέγονε. τί δὲ περιέσουσαν εἶδες αὐτῷ; Λυ. βιβλίον ἐν ταῖν χερσῖν εἶχεν, ἐς δύο συμπεπλεγμένον, καὶ ἔοικε τὸ μέντοι, ἀναγινώσκεσθαι αὐτῷ. τὸ δὲ, ἤδη ἀνεγνωκέναι. μεταξὺ δὲ ἕπεσθαι, διελέγετο τῶν παραπομπῶν τινι ὡς οἶμαι ὅτι.

Nam eiuiusmodi colorem Menelai femoribus illeuit, assimilatis ebori leniter purpura intincto: eiusmodi sit totum corpus. Hiç ipse oculos pingat, amplitudine decoros. Partem operis suscipiat Thebanus ille poëta, vt palpebram elaboret. Illam verò faciat Homerus risus amantem, candidis lacertis, & roseis digitis decoram. Denique multò iustiùs illam cum aurea Venere comparabit, quàm Brisei filiam. Hæc igitur fictores, pictores, & poëtæ elaborabũt. Quod autẽ in omnib⁹ nitet, quibus hoc est Gratia, imò potiùs omnes simul, quotquot Gratiæ, quotquot Cupidines chorum circumducunt, quis imitari possit? *Pol.* Diuinum quoddam dicis opus Luciane, & reuera cœlitus delapsum, quale apud superos extat. Quid autem vidisti eam facientem? *Luc.* Librũ habebat præ manibus, in duas partes complicatum, quarum alteram legere, alteram legisse iam videbatur. Inter progrediendum autem nescio qua de re cum quodam ex comitantibus disserebat: non enim tam clara voce loquebatur, vt exaudiri posset.

οὐ γὰρ ἂν ἐπήκουον ἐρρέγετο.

πλὴν μειδιάσασά γε ὦ Πολύστρατε, ὀδόντας ἔδειξε, πῶς ἂν εἴποιμί σοι, ὅπως μή, λευκούς. ὅπως δ', συμμέτρως, καὶ πρὸς ἀλλήλους συνηρμοσμένους, εἴ που κάλλιστον ὄρμον εἶδες ἐκ τῶν σιλπνοτάτων, καὶ ἰσομεγέθων μαργαριτῶν, ἕτως ἐπὶ σίχου ἐπεφύκεσαν. ἐκοσμοῦντο δὲ μάλιστα τῷ τῶν χειλέων ἐρυθήματι. ὑπεφαίνοντο γοῦν αὐτῶν δι' τῶν τῆ Ομήρε ἐλέφαντι τῷ πρισῷ, ὅμοιοι. ἐχ οἱμὴ, πλατύτεροι αὐτῶν, οἱ δὲ, μεσέχοντες, ἢ διεστηκότες, οἷοι δὲ πλείστοις, ἀλλά τις πάντων ἰσοτιμία, καὶ ὁμοχροια, καὶ μέγεθος ἓν, καὶ περιοχὴ ὁμοίως. καὶ ὅλως, μέγα τι θαῦμα, καὶ θέαμα, πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην συμμορφίαν ὑπερπολικός. Πο. ἔχ' ἀβέμας. σωίνημι γὰρ ἤδη σαφῶς πάνυ ἵνα καὶ λέγεις τὴν γυναῖκα, τούτοις τε αὐτοῖς γνωρίσας, καὶ τῇ πατρίδι. καὶ εὐνούχους δέ τινας ἕπεσθαι αὐτῇ ἔφης, νὴ Δία καὶ στρατιώτας τινάς. τὴν βασιλεῖ συνοῦσαν ὦ μακάριε, τὴν ἀοίδιμον ταύτην λέγεις. Λυ. τί δ' ὄχι. αὐτῇ τοὔνομα; Πο. πάνυ καὶ τοῦτο γλαφυρὸν ὦ Λυκῖνε, καὶ ἐπέραστον. ἁρμόττει γὰρ ὄχι τῇ

At ridendo, Polystrate, dentes ostendebat, Dij boni, quàm albos, quàm iustæ magnitudinis, & inter se coaptatos. Sicubi monile pulcherrimum vidisti ex nitidissimis, & magnitudine paribus margaritis compositum, adeò concinna serie erant nati. Plurimum verò decoris ex rubore labiorum illis accedebat. Itaque serrato illi Homerico ebori similes apparebant. Neque ex illis alij latiores erant, alij eminentiores, alij distantiores, quales plerisque sunt: sed erat vna omnibus æqualitas, idem color, eadem magnitudo, similis continuitas. Denique magnam hoc spectaculum pariebat admirationem, quòd omnem humanam speciem superaret. *Pol.* Quiesce. Iam enim planè intelligo quam mulierem dicas, cùm eam ab his, & à patria cognoscendam præbueris: quódque eunuchos, ac per Iouem milites aliquos eam comitari dixeris. Regis vxorem? ô beate, celebrem illam dicis. *Luc.* Quodnam illi est nomen. *Pol.* Planè elegans, Luciane, & amabile. Etenim cognominis est formosæ illi Abradatæ coniugi:

τῦ Αβραδάτου ἐκείνῃ τῇ καλῇ.

οἶδα πολλάκις ἀκούσας Ξενοφῶντος ἐπαινοῦντός τινα σώφρονα, καὶ καλὴν γυναῖκα; Λυ. νὴ Δία καὶ ὥσπερ ὁρῶν αὐτὴν ἥτω διατίθεμαι, ὁπόταν κατ' ἐκεῖνό που ἀναγιγνώσκων χρώμαι. καὶ μογογενῆ καὶ ἀκούω λεγούσης αὐτῆς, ἃ πεποίηται λέγουσα, καὶ ὡς ὥπλιζε τὸν ἄνδρα, καὶ οἵα ἐπὶ παρεπέμπουσα αὐτὸν ἐπὶ τὴν μάχην. Πο. ἀλλ' ὦ ἄριστε, σὺ μὲν ὥσπερ τινὰ ἀστραπὴν παραδραμοῦσαν ἅπαξ εἶδες αὐτὴν, καὶ ἔοικας τὰ περίχειρα ταῦτα, λέγω δὴ τὸ σῶμα, καὶ τὴν μορφὴν ἐπαινεῖν. τῶν δὲ τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν, ἀδήλατος εἶ. ἐγὼ δὲ οἶδα ὅσον τὸ κάλλος ἐκεῖνό ἐστιν αὐτῆς, μαχρῷ τινι ἄμεινον, καὶ θειοειδέστερον τοῦ σώματος. ἐγὼ δέ, συνήθης γάρ εἰμι, καὶ λόγων ἐκοινώνησα πολλάκις, ὁμοιοτάτης ὤν. καὶ γὰρ ὡς οἶδα καὶ αὐτὸς, τὸ ἥμερον, καὶ φιλανθρωπον, καὶ τὸ μεγαλόφρον, καὶ σωφροσύνην, καὶ παιδείαν, περὶ τοῦ κάλλους ἐπαινῶ. ἄξια γὰρ περικεῖσθαι ταῦτα τοῦ σώματος. ἐπεὶ ἄλογον ἂν εἴη, καὶ γελοῖον, ὥσπερ εἴ τις τὴν ἐδωδὴν περὶ τοῦ σώματος θαυμάζοι. τὸ δ' ἐντελὲς κάλλος οἶμαι τοῦτό ἐστιν,

quam sæpe audito Xenophonte nosti, qui modestam & formosam quandam mulierem laudat. *Luc.* Per Iouem afficior, perinde ac si viderem ipsam, quoties Xenophontis locum lego: ac loquentem propemodum audio, quæ fecit dicendo, & vt maritum armabat, & qualis erat quum ipsum ad pugnam deducebat. *Pol.* At optime vir, ipsam ceu prætercurrens fulgur semel vidisti, & vulgaria illa, corpus, & formam dico, laudare videris. Sed animi dotes cernere non potes: neque nosti quanta sit illa eius pulchritudo longè quàm forma corporis præstantior & diuinior. At ego noui, qui eius sum familiaris, ac popularis, atque adeò cum ea sermonis commercium habui. Vt enim probè scis ipse, mansuetudinem, humanitatem, magnanimitatem, modestiam, eruditionem formæ anteponere soleo: siquidem digna sunt quæ corporis dotibus præferantur. Siquidem absurdum & ridiculum foret, vt siquis vestem præ corpore admiraretur. Porrò absoluta mihi videtur esse hæc pulchritudo,

ὁπόταν ἐς τὸ αὐτὸ συνδράμῃ ψυχῆς ἀρετὴ, καὶ συμμορφία σώματος. ἀμέλει πολλάς σοι δείξαιμι, μορφῆς μὲν, εὖ ἠκούσας, τὸ δ' ἄλλα αἰσχυνούσας, τὸ κάλλος, ὡς καὶ μόνον φθεγξαμένων, ἀποθανεῖν αὐτὸ, καὶ ἀπομαραίνεσθαι, ἐλεγχόμενον τε, καὶ ἀσημονέαν, καὶ παρ' ἀξίαν σωθὲν, πονηρᾷ τινι διανοίᾳ τῇ ψυχῇ. καί γε αἱ τοιαῦται, ὁμοιαί μοι δοκοῦσι τοῖς αἰγυπτίοις ἱεροῖς. κἀκεῖ γὰρ, αὐτὸς μὲν ὁ νεὼς, κάλλιστός τε, καὶ μέγιστος, λίθοις τοῖς πολυτελέσιν ἠσκημένος, καὶ χρυσῷ, καὶ γραφαῖς διαπρεπέσι. ἔνδον δ', ἰὼ ζητῆς τὸν θεὸν, πίθηκός ἐστιν, ἢ ἶβις, ἢ βάζος, ἢ αἰλουρός. τοιαύτας πολλὰς ἰδεῖν ἔνεστιν. οὐ τοίνυν ἀπόχρη τὸ κάλλος, ἰὼ μὴ κεκόσμηται τοῖς δικαίοις κοσμήμασι. λέγω δὲ οὐκ ἐξῆπτ ἀλειφεῖ, καὶ ἕρμοις, ἀλλ' οἷς σοφεῖπον ἐκεῖνοις, ἀρετῇ, καὶ σωφροσύνῃ, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ φιλανθρωπίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὁπόσοις ταῦτα ὅρος ἐστίν. Λυ. ἐὰν ὦ Πολύστρατε, μῦθον αὖτ' μύθου ἄμεινον ἀντῷ τῷ λέξῳ φασίν, ἢ καὶ λῷον, δικάσαι γὰρ, καὶ τίνα εἰκόνα χαλκέως τῆς ψυχῆς, ἐπιδείξον,

quando & animæ virtus, & corporis venustas in idem concurrunt. Nimirũ multas tibi possum ostẽdere, forma quidem præstantes, cæterùm pulchritudinem fœdantes: adeò vt illis tantùm loquentibus, ea moriatur, & flaccescat, reprehensioni, & turpitudini obnoxia, cúmque anima, praua nimirum hera, immeritò conuersans. Et sanè tales templis Ægyptijs, meo iudicio sunt similes. Ibi enim, templum quidem est pulcherrimum, & maximum, sumptuosis lapidibus extructum, auro & picturis distinctum. Intus verò, si Deum quæras, est vel simia, vel ciconia, vel hircus, vel felis. Cuiusmodi multas mulieres formosas videre est. Proinde corporis forma non sufficit, nisi iustis exornetur ornamentis. Nõ autem dico purpura & monilibus, sed ijs quæ priùs dixi, virtute, temperantia, æquitate, humanitate, atque alijs, quæcunque his terminis comprehenduntur. *Luc.* Proinde Polystrate, eadem, quod aiunt, mensura sermonem sermone rependas, vel cùm possis, etiam cumulatiùs. Et à te depictam animæ imaginem, commonstra,

ὡς μὴ ἐξ ἡμισείας θαυμάζοιμι αὐτοῦ. Πο. οὐ μικρὸν ὦ ἑταῖρε τὸ ἀγώνισμα προσπίπτει. ἐγὼ γὰρ ὅμοιον τὸ πᾶσι προφανῆς ἐπαινέσαι, καὶ τὰ ἄδηλα ἐμφανίσαι τῷ λόγῳ. καί μοι δοκῶ συμεργῶν καὶ αὐτὸς δεήσεσθαι πρὸς τὴν εἰκόνα, ἃ πλασῶν οὐδὲ γραφέων μόνων, ἀλλὰ καὶ φιλοσόφων, ὡς πρὸς τοὺς ἐκείνων κανόνας ἀπευθῦναι τὸ ἄγαλμα, καὶ δεῖξαι κατὰ τὴν ἀρχαίαν πλαστικὴν κατεσκευασμένον. καὶ δὴ πεποίηκα. ἀνθήσασα μὲν τὸ πρῶτον, καὶ λίγεια. καὶ τὸ, γλυκίων μέλιτος ἀπὸ τῆς γλώττης πεὶ αὐτῆς μᾶλλον, ἢ περὶ τὸν πυλίου γέροντος ἐκείνου, ὃ Ὅμηρος αὐ εἰρηκε. πᾶς δ' ὁ τόνος τοῦ φθέγματος, οἷος ἀπαλώτατος ἅττε βαρὺς, ὡς εἰς τὸ ἀνδρεῖον ἡρμοδς, ἅτε πάνυ λεπτὸς, ὡς θηλύτατός τε εἶναι, καὶ κομιδῇ ἔκλυτος, ἀλλ' οἷος ἡδύνειν ἂν παιδὶ μήπω ἐβάσκοντι, ἁβρὸς, καὶ προσηνὴς, καὶ ὡραίως περιβυβλωμος ἐς τὴν ἀκοὴν, ὡς καὶ παυσαμένης, ἔναυλον εἶναι τὴν ἀκοήν. καί τι λείψανον ἐνδιατείβειν, καὶ περιβομβεῖν τὰ ὦτα, καθάπερ ἠχώ τινα παρατεινουσαν τὴν ἀκρόασιν, καὶ ἵνα τῶν λόγων μελιχρὰ ἄπαξ

ne illam ex dimidio tantùm admirer. Pol. Non leue nobis amice negocium iniungis. Non enim perinde facilè est id quod patet oculis, laudare, atque quod visum fugit oratione declarare. Atque existimo ad hanc imaginem exprimendam, opus mihi fore opera, non fictorum, non pictorum tantùm, sed etiam philosophorum, ad quorum regulam Simulachrum dirigam, & ad antiquam plasticen formatum edam. Sed rem aggrediamur. Primùm vocalis est, & facunda. Illúdque, dulciorem melle orationem ex eius ore manare, de ipsa potiùs quàm de Pylio sene, dixisset Homerus. Omnis autem vocis tonus, qualis est mollissimus: neque grauis ita vt viro conueniat: neque prorsus tenuis, ità vt sit effœminatus & solutus: sed qualis esset puero nondum pubescenti, iucundus, & blandus, inque aurem sese leniter insinuans, vt ea desinente, verba adhuc insonent, & aliquæ immorentur reliquiæ, quæ aures circunsonent, auscultationem echûs instar producendo, mellitáq; verborũ vestigia,

καὶ πειθοῖς μεσὰ ἐπὶ τὴ ψυχῆς ἀπολιμπάνουσαν. ὁπόταν ὃ καὶ τὸ καλὸν ἐκεῖνο ᾄδῃ, καὶ μάλιστα πρὸς τὴν κιθάραν, τότε δὴ τί ποτε, ὥρα μὴ σιωπᾷν ταῦτα ἀλκυόσι, καὶ τέττιξι, καὶ τοῖς κύκνοις. ἄμουσα γὰρ ὡς πρὸς ἐκεῖνα ἅπαντα. κἂν τὴν Παυδίονος εἴπῃς, ἰδιώτις καὶκείνη, καὶ ἄτεχνος, εἰ καὶ πολυπλοκίαν τὴν φωνὴν ἀφίησιν. Ὀρφεὺς ὃ καὶ Ἀμφίων, οἵπερ ἐπαγωγότατοι ἐδόκουν τῶν ἀκροατῶν, ὡς καὶ τὰ ἄψυχα ἐπικαλέσασθαι πρὸς τὸ μέλος, αὐτοὶ ἂν οἶμαι εἶχε κοῦσαι, καταλιπόντες ἂν τὰς κιθάρας, παρεσκεύασαν σιωπῇ, ἀκροώμενοι. τὸ γὰρ τῆς τε ἁρμονίας τὸ ἀκριβέστατον διαφυλάττειν, ὡς μὴ παραβαίνειν τι τὴν ῥυθμῷ, ἀλλ' εὐκαίρῳ τῇ ὥρᾳ, καὶ θέσει διαμεμερῆσθαι τὸ ἆσμα, καὶ σωφρόνως εἶναι τὴν κιθάραν, καὶ ὁμοχορεῖν τῇ γλώττῃ τὸ πλῆκτρον, καὶ τὸ εὐαφὲς τῶν δακτύλων, καὶ τὸ εὐκίνητον τῶν μελῶν, πόθεν ἂν ταῦτα ὑπῆρχε τῷ θρᾳκὶ ἐκείνῳ, καὶ τῷ ἀπὸ τὸν Κιθαιρῶνα μεταξὺ βουκολοῦντι, καὶ κιθαρίζειν μελετῶντι; ὥστε ἰὼ ποτὲ ὦ Λυκῖνε, καὶ φιλοῦσης αὐτὸ

ac perſuaſionis plena in animis relinquendo. Quum verò eximium illud canet, in primis ad citharam, tunc vtique tacendum halcyonibus, cicadis, & oloribus. Præ illa enim hæc omnia cantus ſunt rudia. Quinetiam ſi luſciniam Pãdione natam dicas, rudis etiam illa & imperita, quam vocem multiſonam emittit. Orpheus quoque & Amphion qui ad demulcendos auditores fuerunt vſque adeò accommodati, vt ad melos res inanimas inuitarent, illi me iudice ſi hanc audiſſent, taciti derelictis citharis, ad auſculandum aſtitiſſent. Etenim harmoniæ rationes accuratiſſimas obſeruare, vt nequid peccet rhythmus, ſed ablatione & poſitione tempeſtiua modulorum menſuræ ſeruentur, & cithara conſonet, eodémque tempore lingua exerceatur, & plectrum, & decens digitorum tactus, & agilis membrorum motus, vndenam hæc ſuppetiſſent Thraci illi, & huic in Cithærone boues paſcenti, & citharæ pulſationem curanti? Itaque Luciane, ſiquando canentẽ illã audietis non amplius vt Gorgonum

λίθον ἔσῃ πεπονθὼς, λίθος ἐξ ἀνθρώπου γεγονώς, ἀλλὰ καὶ τοῦ τῶν σειρήνων εἶσῃ, ὁποῖόν τι λῶ. παρεσκεύακε γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι, κηλήσαι μὲν καὶ ἐκείνους, καὶ οἰκείων ἐπιλαθέσθαι. καὶ λῶ κηρῷ στοφέξῃ τὰ ὦτα, καὶ διὰ τοῦ κηροῦ διαδύσεταί σοι τὸ μέλος, τοιοῦτόν τι ἀκουσμά ἐστι, Τερψιχόρης τινὸς, ἢ Μελπομένης, ἢ Καλλιόπης αὐτῆς παιδεύμα, μυεῖα τὰ θέλγητρα, καὶ παντοῖα ἐν ἑαυτῷ ἔχον. ἑνί τε λόγῳ συνελὼν, φαίην ἄν, τοιαύτης μοι δοκεῖ φωνῆς ἀκούειν νόμιζε, οἵαν εἰκὸς εἶναι τὴν διὰ τοιούτων χειλῶν, δι' ὀδόντων ἐξιέσαν. ἑωρακὼς ὦ καὶ αὐτὸς λῶ φημι. ὥστε καὶ ἀκμικοίναι νόμιζε. τὸ μὲν γὰρ ἀκριβὲς τοῦτο τῆς φωνῆς, καὶ καθαρῶς ἰωνικὸν, καὶ ὅτι ὁμιλήσαι σωμύλη, καὶ πολὺ τὸ ἀττικῶν χαρίτων ἔχουσα, οὐδὲ θαυμάζειν ἄξιον. πάτριον γὰρ αὐτῇ, καὶ προγονικόν. οὐδὲ ἄλλως ἔχῃ, μετέχουσαν τῶν Ἀθηναίων καὶ τῆς ἀποικίας. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνο θαυμάσαιμ' ἄν, εἰ καὶ ποιήσει χαίρει, καὶ τὰ πολλὰ ταύτῃ ὁμιλεῖ, τῷ Ὁμήρῳ πολίτῃ ὄντι. μία μὲν δή σοι ὦ Λυκῖνε, καλλιφωνίας αὕτη, visu solùm obstupesces, ex homine in lapidem conuersus, sed etiam quàm esset efficax Sirenum modulatio, cognosces. Astabis enim, sat scio, delinitus, patriæ & domesticorum oblitus. Quinetiam auribus cera obturatis, per ceram etiam melos penetrabit, huiusmodi est id quod auditur, Terpsichores alicuius, aut Melpomenes, aut Calliopes ipsius documentum, quod infinitas, omnigenásque illecebras habeat. Vt vno verbo cõplexus dicam, puta quæso, te huiusmodi cantionem audire, cuiusmodi per talia labia, pérq; illos dentes emanare par est. Vidisti autem ipse quã dico: itaque & audisse existima. Nam hæc accurata vocis elegantia, & merè Ionica, quódque in colloquijs blãda est, multúmque Atticæ gratiæ habet, admirationem non meretur. Nam hoc ipsi est hæreditarium, & à maioribus contractum. Neque id secus esse cõueniebat, cùm ratione coloniæ, Athenienſium sit particeps. Neque enim vel illud mirari velim, si poëti gaudet, & cum ea sæpe versatur, quando est Homeri ciuis. Vna hæc, Luciane, vocis præclaræ,

καὶ ᾠδῆς εἰκὼν, ὡς ἄν τις
ῥᾳστὰ τὸ ἔλαττον εἰκάσειε. σκόπει
γὰρ δὴ καὶ τὰς ἄλλας. οὐ γὰρ μίαν
ἀστασίαν δὴ ἐκ πολλῶν συνθεὶς,
ἐπιδεῖξαι διέγνωκα. ἦττον γὰρ Α
ἦν τοῦτο, ἢ γραφικῶν συντελεσθὲν
χάλλιν τοσαῦτα, καὶ πολυει-
δές τι ἐκ πολλῶν ἀποτελεῖν
αὐτὸ αὑτῷ ἀνθαμιλλώμενον. Β
ἀλλ' αἱ πᾶσαι τῆς ψυχῆς ἀρεταὶ,
καθ' ἑκάστην, εἰκὼν μία γεγρά-
ψεται πρὸς τὸ ἀρχέτυπον με-
μιμημένη. Λυ. ἑορτὴν ὦ
Πολύστρατε, καὶ πανδημίαν C
ἐπαγγέλλεις. ἔοικας δ' οὖν
λαῖον ὡς ἀληθῶς ἀποδώσειν
μοι τὸ μέρος. ἐπιμέρει δ' ἤδη,
ὡς ἂν ἔχῃς ὅ, τι ἂν ἄλλο ποιή-
σας, μᾶλλον χαρίσαιό μοι. D
Πο. ἐκεῖνο ἐπειδὴ πάντων καλῶν
παιδείαν ἡγεῖσθαι ἀνάγκη,
καὶ μάλιστα τούτων, ὁπόσα μα-
θήματά, φέρε καὶ ταῦτα ἤδη
συνθῶμεθα, ποικίλην μήτοι,
καὶ πολύμορφον, ὡς μὴ καὶ E
τοῦτο ἀπολιπόμεθα τῆς
πλαστικῆς. καὶ δὴ γεγράφθω
πάντα συλλήβδην τὰ ἐν τῇ
Ἑλικῶνος ἀγαθὰ ἔχουσα. οὐχ
ὥσπερ ἡ Κλειὼ, καὶ ἡ Πολύμνια,
καὶ ἡ Καλλιόπη, καὶ αἱ ἄλλαι,
ἕν τι ἐκάστη ἐπισταμένη,
ἀλλὰ πασῶν. καὶ ὥσπερ τὰ Ἑρμῆ,

& modulationis imago, vt
quis tenuiter exprimere pos-
sit. Iam verò & alias consi-
dera. Non enim vnam, sicut
tu, ex multis compositam,
referre decreui. Hoc enim
perexile esset, & more gra-
phico absolutum, tot for-
mas, & multiforme quid-
dam, sibi ipsi aduersans, ex
multis perficere. Sed om-
nium animæ virtutum, sigil-
latim, vna imago ad arche-
typum expressa depingetur.
Luc. Diem festum, Poly-
strate, publicúmque conui-
uium mihi denuntias: &
mihi videris mensuram cu-
mulatiorem remeturus.
Proinde auctarium adijce;
nã nulla res est qua perinde
possis mihi gratificari. *Pol.*
Ergo quandoquidem ne-
cesse est, omnibus eximijs
rebus liberales disciplinas
præire, ac istis in primis
quæ meditatione constant:
age iam etiam hanc construa-
mus, variam vtique & mul-
tiformem, ne & hac in parte
tua fingendi arte simus infe-
riores. Et sanè pingatur, quæ
omnia simul Heliconis bona
possideat, non vt Clio, &
Polymnia, & Calliope, at-
que aliæ, quarum vnaquæ-
que vnicam scientiam cal-
leat: sed omnium scientia mu-
niatur: præterea Mercurij,

& Apol-

καὶ Ἀπόλλωνος. ὁπόσα γὰρ ἢ ποιηταὶ μέτροις διακοσμήσαντες, ἢ ξενολογήσαντες, ἢ συγγραφεῖς ἰσορήκασιν, ἢ φιλόσοφοι παρηνέκασι, πᾶσι τούτοις ἡ εἰκὼν κεκοσμήσθω. ὃν ἄχρι τοῦ ἐπικεχρῶσθαι μόνον, μὴ ἐς βάθος δυσσυμπλοΐοις τισὶ φαρμάκοις ἐς κόρον κατα βαφεῖσα. καὶ συγγνώμη, εἰ μηδὲν ἀρχέτυπον ἐπιδείξαι ταύτης δικαίως τῆς γραφῆς. οὐ γὰρ ἐσθ' ὅπου τοιοῦτον ἐν τοῖς πάλαι, παιδίας πέρι μνημονεύεται. φαλὼ ἀλλὰ εἴγε δοκεῖ. ἀνακείσθω καὶ αὕτη. οὐ μεμπτὴ γὰρ, ὡς ἐμοὶ φαίνεται. Λυ. καλλίστη μὲν ὦ Πολύστρατε, καὶ πάσαις ταῖς γραμμαῖς ἐπηκριβωμένη. Πο. μετὰ ταύτην, ἡ τὴν σοφίας, καὶ σωφρόνως εἰκὼν γεγραμμένα. δέησει δ' ἡμῖν ἐντεῦθεν πολλῶν τῶν παραδειγμάτων, ἀρχαίων τε πλείστων, ἑνὸς μὲν καὶ αὐτοῦ ἰωνικοῦ. γεγραφεῖς δ', καὶ δημιουργὸν αὐτὸν, Αἰσχίνης, Σωκράτους ἑταῖρος, καὶ αὐτὸς Σωκράτης, μιμητὸν τεχνιτῶν ἁπάντων, ὅσῳ καὶ μετ' ἔρωτος ἔγραφον. τὴν δ' ἐκ τῆς Μιλήτου ἑταίραν Ἀσπασίαν, ἣν καὶ ὁ Ὀλύμπιος θαυμασιώτατος καὶ αὐτὸς, σωφρονεῖν, οὐ φαῦλον σωφρόσυνης παράδειγμα περιθεὶς,

& Apollinis dotibus sit prædita. Quæcunq; enim poëtæ versibus exornata prodiderũt, aut historici scriptis mãdarunt, aut philosophi manuerũt, hisce omnibus Imago exornetur: ita vt nõ leuiter color illinatur, sed indelebilibus pigmẽtis in imum vsq; ad satietatem imbuatur. Et ignoscẽdum est si nullum huius picturæ archetypum queam ostendere. Neq; enim vspiam in veteribus de huiusmodi absoluta disciplinarum cognitione fit mẽtio. Verũtamen si tibi videtur, ista reponatur, non enim vti mihi videtur, est mala. *Luc.* Elegãtissima profectò, Polystrate, & lineamentis omnibus absoluta. *Pol.* Porrò post istam Sapientiæ, & Intelligentiæ imago est depingẽda; ad quã multis nobis opus erit exẽplaribus, maxima parte veteribus, atque vno quidem, & Ionico illo. Cæterùm eius pictores & artifices erunt Æschines Socratis socius, & ipse Socrates, imitandi dexteritate omnium artificum præstantissimi, quatenus eũ amore pingebant. Porrò Milesiam illam Aspasiam, cùm qua Olympius, ipse quoque maximè admirandus cõuersabatur, non ignobile prudentiæ exemplũ proponẽtes

ὁπόσον ἐμπειρίας πραγμάτων, καὶ ὀξύτητος ἐς τὰ πολιτικὰ, καὶ ἀγχινοίας, καὶ δεξιμύτητος ἐνεῖνη πρὸς ταῦτα, τοῦτο παῖ ὅτι τῶν ἡμετέραν εἰκόνα μεταγράψομεν ἀκριβεῖ τῇ βάθμῃ. πλὴν ὅσον ἐνεῖνη μὲν μικρῷ πινακίῳ ἐγέγραπτο, αὕτη δὲ κολοσσιαία τὸ μέγεθος ἔστι. Λυ. πῶς τοῦτο φῄς; Πο. ὅτι ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἰσομεγέθεις εἶναι φημὶ τὰς εἰκόνας, ὁμοίας οὔσας. οὐ γὰρ ἴσον, ἀλλ' ἐγγὺς Ἀθηναίων ἡ τότε πολιτεία, καὶ ἡ παροῦσα τῶν Ῥωμαίων δύναμις. ὥστε εἰ καὶ τῇ ὁμοιότητι ἡ αὐτὴ, ἀλλὰ τῷ μεγέθει γε ἀμείνων αὕτη, ὡς αὖ ὅτι πλατυτάτου πίνακος καταγεγραμμένη. δεύτερον δὲ καὶ τρίτον παράδειγμα, Θεανώ τε ἐνεῖνη, καὶ ἡ λεσβία μελοποιὸς, καὶ Διοτίμα ὅτι ταύτας. ἡ μὲν, τὸ μεγαλόνουν, ἡ Θεανὼ, συμβαλλομένη εἰς τὴν γραφήν. ἡ Σαπφὼ δὲ, τὸ γλαφυρὸν καὶ περιττὸν τῆς Διοτίμα δὲ, οὐχ ἃ Σωκράτης ἐπῄνεσεν αὐτὴν, ἐοικυῖα ἔσαι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα σωφρόνειν τε, καὶ συμβουλίαν. τοιαύτη σοι καὶ αὐτὴ Λυκῖνε, ἀπεικάσθω ἡ εἰκών. Λυ. νὴ Δί' ὦ Πολύστρατε, θαυμάσιος ἔσει. σὺ δὲ, ἄλλας

quanta rerum peritia, quanto in administranda repub. acumine, solertia & prudentia polleret, hoc omne ad nostram hanc imaginem accurata amussi transferamus: præter quàm quòd illa, quanuis Colossæa esset magnitudine, parua in tabella depicta erat. *Luc.* Quorsum hoc dicis? *Pol.* Quoniam Luciane, non æquè magnas dico imagines, quæ sunt similes. Non enim æqualis nec propè, vetus Athenienſium Respub. & præsens Romanorum potentia. Itaque quanuis illa similitudine respondeat, hæc tamen potior est magnitudine, veluti depicta in latissima tabula. Secundum autem & tertium exemplar, Theano illa, & poëtria Lesbia, & præter eas Diotima. Hæc quidem Theano, animi magnitudinem ad picturam conferat: Sappho institutæ vitæ iucunditatem. Diotimæ verò similis erit non ea tantùm ob quæ Socrates ipsam laudauit, sed etiam reliqua mentis acie, & consilio. Talis & illa Luciane, tibi reponatur Imago. *Luc.* Per Iouem, Polystrate, admiranda. Tu verò, amice,

γεφφε, τὰς δ' χρηστότητος ὦ ἑταῖρε, καὶ φιλανθρωπίας, ἢ τὸ ἥμερον ἐμφανιεῖ τῷ τρόπου, καὶ ἥκιστα τὸν δεομένων ἀφεστηκὸς. Πο. εἰκάζω οὖν καὶ αὐτὴ Θεανοῖ τε συνεῖναι τῇ Ἀντήνορος, καὶ Ἀρήτῃ, καὶ τῇ θυγατρὶ αὐτῆς τῇ Ναυσικᾷ, καὶ εἴ τις ἄλλη ἐν μεγάλοις πράγμασιν εὐσωφρόνησε πρὸς τὸ τύχης. ἐξῆς δ' μὴ ταύτῃ, ἣ δ' σωφροσύνης αὐτὴ γεγράφθω, καὶ τῆς πρὸς τὸν σώζοντα εὐνοίας, ὡς καὶ τῷ τῆς Ἰκαρίου μάλιστα εἶναι τῷ σώφρονα, καὶ τὴν πενίφρονα ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου γεγραμμένῃ. τοιαύτην γὰρ τὴν τῆς Πηνελόπης εἰκόνα ἐκεῖνος ἔγραψεν, ἣ καὶ νὴ Δία καὶ τὴν ὁμώνυμον αὐτῆς, τὴν τοῦ Ἀβραδάτα, ἧς μικρὸν ἔμπροσθεν ἐμνημονεύσαμεν. Λυ. παγκάλλιστα καὶ ταύτῃ ὦ Πολύστρατε, ἀπειράσω. καὶ γὰρ ἤδη τέλος σοι ἔχουσιν αἱ εἰκόνες. ἅπασαν γὰρ ἐπελήλυθας τὴν ψυχήν, καὶ τὰ μέρη ἐπαινῶν. Πο. οὐχ ἅπασαν. ἔτι γὰρ τὰ μέγιστα τῶν ἐπαίνων παρείληπται. λέγω δὲ τὸ ἐν τηλικούτῳ ὄγκῳ ἡγεμονίᾳ αὐτὴν, μήτε τύφου ἐπὶ τῇ εὐπραξίᾳ περιβάλλεσθαι, μήτε ὑπὸ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον

alias depinge : benignitatis nimirum, & humanitatis, quæ morum mansuetudinem, & in egenos clementiam commonstrabit. *Pol.* Proinde & illa assimiletur Theanoni Antenoris coniugi, & Arete, & filiæ eius Nausicaæ, & si qua alia in negociorum & fœlicitatis magnitudine erga fortunam modestè se gessit. Deinde post hanc Castitatis imago depingatur, & erga familiarem Beneuolentiæ, vt iuxta illam Icari filiam, quam Homerus pudicam scribit, maximè sit continens. Talem enim ille Penelopes imaginem descripsit. Vel etiam per Iouem, iuxta illi cognominem Abradatæ coniugem, cuius paulò antè meminimus. *Luc.* Hanc etiam modis omnibus pulchram effeciſti, Polystrate, iámque ferme finem habent Imagines : omnem enim animam, & partes laudando percurriſti. *Pol.* Non omnem. Nam maximæ laudis caput reliquum est. Dico verò cùm in tantam rerum magnitudinem prouecta sit, vt neque fastum in secundis induat, neque supra sortis humanæ modum

ἐπαρθῆναι, πιστεύσασαι τῇ τύχῃ. φυλάττειν δ' ὅτι τὸ ἰσοπέδου ἑαυτῷ, μηδὲν ἀπειρόκαλον, μὴ φορτικὸν φρονῆσαι, καὶ τοῖς προσιοῦσι δημοτικῶς τε καὶ ἐκ τοῦ ὁμοίου προσφέρεσθαι, καὶ δεξιώσεις, καὶ φιλοφροσύνας φιλοφρονεῖσθαι. τοσούτῳ ἥδιον τοῖς προσομιλοῦσιν, ὅσῳ καὶ παρὰ μείζονος ὅμως ἡγήσεται, οὐδὲν βαρυτὸν ἐμφαίνουσιν, ὡς ὁπόσοι τῷ μέγα φρονεῖσθαι μὴ πρὸς ὑπεροψίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς εὐποιΐαν, ἔχρήσαντο, οὗτοι καὶ ἄξιοι μάλιστα τῶν παρὰ τῆς τύχης δοθέντων ἀγαθῶν ὤφθησαν. καὶ μόνοι αὖ οὗτοι δικαίως τὸ ὑπέφθονον διαφύγοιεν. οὐδεὶς γὰρ ἂν φθονήσειε τῷ ὑπερέχοντι, ἰδὼν μετριάζοντα ὅτι τοῖς εὐτυχήμασιν αὐτὸν ὁρᾷ, καὶ μὴ κατὰ τὸν Ὁμήρου ἄτην ἐκείνην ἐπ' ἀνδρῶν κράτα βεβηκότα, καὶ τὸ ὑποδέστερον ὑπερθέοντα. ὥσπερ οἱ ταπεινοὶ τὰς γνώμας, πάροδον ἀπειρόκαλίᾳ τῆς τύχης, ἐπειδὰν αὐτοὺς ἡ τύχη μηδὲν τοιοῦτον ἐλπίσαντας, ἄφνω ἀναβιβάσῃ ἐς τηλικόν τι, καὶ μετάρσιον ὄγκωμα, οὐ μόνοις ὅτι τῶν ὑπαρχόντων, οὐδὲ ἀφορᾶσι κάτω, ἀλλ' ἀεὶ πρὸς τὸ ἄνω τετε βιάζονται,

efferatur, fortunæ confidens. Sed se in plano contineat animo non insolenti, nec arroganti molesta: & populariter erga eos se gerat cum quibus commercium habebit, & salutet, & comiter excipiat. Quæ eo sunt colloquentibus iucundiora, quo, cùm à maiore procedant, nihil tragicæ granditatis præ se ferunt, vt qui magnitudine potentiæ non ad superbiam, sed ad beneficentiam vtantur. Atque hi bonis à fortuna datis maximè digni visi sunt: soli etiam effugere inuidiam queant. Nemo enim præstanti inuiderit quem prosperis rebus moderatè vtentem videat: nec instar illius Homericæ Ates super hominum capita incedentem & inferiora calcãtem. Quod ijs accidere solet qui abiecto sunt animo, cùm fortuna nesciant vti: postquam fortuna nihil tale sperantes, repente in volucrem & sublimem currum euexit, intra præsentes facultates non manent, neque deorsum despiciunt, sed in arduum semper nituntur.

σπιγαρῆν ὥσωρ ὁ Ικαρος, τακέντος αὐτοῖς τάχιστα τοῦ κηροῦ, καὶ τῶν πτερῶν πεσιρρυέντων, γέλωτα ὀφλισκανέσιν ἐπὶ κεφαλὴν εἰς πελάγη, καὶ κλύδωνα ἐμπίπτοντες. ὅσοι δ' κῦν τὸν Δαίδαλον ἐχρήσθησαν τοῖς πτεροῖς, καὶ μὴ πάνυ ἐπήρθησαν, εἰδότες ὅτι ἐκ κηροῦ ἦν αὐτοῖς πεποιημένα, ἐταμιεύσαντο δ' πρὸς τὸ ἀνθρώπειον τῷ φορᾷ, καὶ ἠγάπησαν ὑφηλότεροι μόνον τῶν κυμάτων ἐνεχθέντες, ὥστε μηδὲ τοὶ νοτίζεσθαι αὐτοῖς ἀεὶ τὰ πτερὰ, καὶ μὴ παρέχειν αὐτὰ μόνῳ τῷ ἡλίῳ, οὕτοι δ' ἀσφαλῶς τε ἅμα, καὶ σωφρόνως διέπλησαν. ὅθεν καὶ παντὶ ἂν τις μάλιστα ἐπαινέσειε. τοιγαροῦν καὶ ἄξιον παρὰ πάντων ἀπολαμβάνειν τὸν καρπὸν, εὐχομένων ταῦτά τε αὐτῇ παραμεῖναι τὰ πτερὰ, καὶ ὁπαδεῖον ἐπιρρεῖν τὰγαθά. Λυ. καὶ οὕτως ὦ Πολύστρατε, γενέσθω. ἀξία γὰρ οὐ τὸ σῶμα μόνον, ὥσωρ ἡ Ελένη καλὴ οὖσα, καλλίων δ' καὶ ἐρασμιωτέρα ἂν αὐτῶν τῷ ψυχῷ σκέπτοιτο. ἔφερπε δ' καὶ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, χρησῷ καὶ ἡμέρῳ ἄνδρι, καὶ τοῦτο μὴ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, ὁπόσα ὄζειν αὐτῷ, εὐδαιμονῆσαι, ὡς ἐπ' αὐτῷ καὶ

Quare quemadmodum Icarus, liquefacta ipsis quàm celerrimè cera, & defluentibus alis, præcipites in mare, & fluctus deoluti deridentur. Sed qui Dædali in morem alis vtuntur, neque nimium efferuntur, gnari cereas sibi esse illas, sed humanæ facultati impetum accommodant, & contenti sunt si vndis paulò altiores ferantur, ita vt alas semper madefaciant, nec Soli tantùm liquandas exhibeant, hi tutò simul & prudenter peruolant. Quod & in ista Imagine maximè laudaueris. Quocirca meritum ab omnibus fructum percipit, qui precantur vt hæ alæ ipsi permaneant, & bona magis magisque affluant. *Luc.* Sic quidem fiat ô Polystrate. Neque enim solùm corporis venustate conspicua est, prout Helena, sed pulchrior & amabilior, cùm his præsidijs animam muniat. Conueniebat autem magno regi, bono manſuetóque viro, hoc etiam bonum simul cum alijs quotquot possidet, ad fœlicitatẽ: vt & ipsius tẽpore

φῶσαι γυναῖκα τοιαύτην, καὶ σωθῆναι αὐτῷ, ποθεῖν αὐτόν. οὐ γὰρ μακρὰν τοῦτο εὐδαιμόνημα γυνὴ, περὶ ἧς ἄν τις εὐλόγως τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο εἴποι, χρυσείῃ μιν ἄρα Ἀφροδίτη ἐρείσειν τὸ κάλλος, ἔργα δὲ αὐτὴν Ἀθηναίη ἰσοφαρίζειν. γυναικῶν γὰρ σωφρόνως ἂν ἄν τις παραβληθείη αὐτῇ, οὐ δέμας, οὐδὲ φυὴν φησιν Ὅμηρος, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτε τι ἔργα. Πο. ἀληθῆ φῂς ὦ Λυκῖνε. ὥστε εἰ δοκεῖ, ἀναμίξαντες ἤδη τὰς εἰκόνας, ἵν' τε σὺ ἔπλασας, τὴν τοῦ σώματος, καὶ ἃς ἐγὼ τῆς ψυχῆς ἐχαραξάμην, μίαν ἁπασῶν συνθέντες, βιβλίον καταθέωμεν, παρέχωμεν ἅπασι θαυμάζειν, τοῖς γε νῦν οὖσι, καὶ τοῖς ὑστέρῳ ἐσομένοις. μονιμωτέρα γοῦν τῶν Ἀπελλῆ, καὶ Παρρασίου, καὶ Πολυγνώτου γένοιτ' ἄν, καὶ αὐτὴ ἐκείνη παρὰ πολὺ τῶν τοιούτων κεχαρισμένη, ὅσῳ μὴ ξύλα, καὶ κηρὸς, καὶ χρώματων πεποίηται, ἀλλὰ ταῖς παρὰ μουσῶν ὑποθήκαις εἴληπται, ἥπερ ἀκριβεστάτη εἰκὼν γένοιτ' ἄν, σώματος κάλλος, καὶ ψυχῆς ἀρετὴν ἅμα ἐμφανίζουσα.

mulier huiusmodi nasceretur, & eius consuetudinis desiderio flagraret. Non enim hæc fœlicitas est exigua, mulier de qua Homericum illud aliquis meritò dicere possit, eam cum aurea Venere de forma contendere, & operibus, Mineruæ parem esse. Neque vlla ex omni mulierum numero cum ipsa comparetur, non corpore, non indole, inquit Homerus, non ingenio, nec operibus. Pol. Vera dicis Luciane. Quare si tibi videtur, commixtis Imaginibus, Corporis, quam tu finxisti, Animæ quas ego delineaui, vnam ex omnibus cõpositam libro mandemus, quem omnibus admirandum exhibeamus, tum huius ætatis hominibus, tum etiam posteris. Itaque hæc erit longè diuturnior, quàm Apellis, Parrhasij & Polygnoti imagines, eáque illis multò gratior, quatenus non ligno, cera-ue aut coloribus constat, sed suggesto à Musis commento expressa est, quæ cùm corporis pulchritudinem, & animæ virtutes vna commonstret, absolutissima Imago futura est.

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ. PRO IMAGINIBVS.

ARGVMENTVM.

Panthea superiori Dialogo laudata Lucianum accusat, primùm immodicæ laudis: Deinde quod ab eo Dijs fuerit comparata. Quas laudum hyperbolas pra modestia & pietate agnoscere non vult: cùm sint assentatorũ potiùs quàm laudatorũ. Ad quæ respondet Lucianus, primùm se non satis illam laudasse, nedum nimium. Idque se ex libertate laudatorum fecisse, quos exemplis ostendit ab adulatoribus differre. Deinde se illam non cum Diabus, sed cum earum Imaginibus comparasse. Quod etsi fecisset, id se recte facturum fuisse exemplis probat.

Γώ σοι ὦ Λυκῖνε φησὶν ἡ γυνὴ, τὰ μὲν ἄλλα, πολλὴν ἐνεῖδον τὴν εὔνοιαν πρὸς ἐμὲ, καὶ τιμὴν ἐν τῷ συγγράμματος. οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἐπῃνέι τις, εἰ μὴ μετ' εὐνοίας συνεγράφετο. τὸ δ' ἐμὸν ὥσαν εἰδῇς, τοιόνδε ἐστίν. ἐγὼ ἄλλως μὲν χαίρω τοῖς κολακικοῖς τὸ τέρπον, ἀλλά μοι δοκοῦσιν οἱ τοιοῦτοι, χάριτες εἶναι, καὶ ἥκιστα ἐλεύθεροι τὴν φύσιν. ἐν δὲ τοῖς ἐπαίνοις μάλιστα, ὅταν τις ἐπαινῇ με φορτικὰς, καὶ ὑπερμέτρους ποιούμενος τὰς ὑπερβολὰς, ἐρυθριῶ τε, καὶ ὀλίγου δεῖν ὑποφεύγω τὰ ὦτα.

Go Luciane, inquit mulier, aliàs quidem magnam erga me perspexi tuam benevolentiam, & honorem ex libro à te conscripto. Nõ enim me tantis laudibus eueheres, nisi cum benevolentia hoc scriberes. Ego verò, ne non scias, hoc sum animo. Non temerè assentatoribus delector, at qui sunt huiusmodi, mihi videntur esse præstigiatores, & minimè libero ingenio. Cæterùm inter laudes, maximè quando quis molestis, & immoderatis amplificationibus me extollit, erubesco, & ferè aures obtuto:

καὶ τὸ πρᾶγμα χλεύη μᾶλλον, ἢ ἐπαίνῳ ἐοικέναι μοι δοκεῖ. μέχρι γὰρ τῶνδε, οἱ ἔπαινοι ἀνεκτοί εἰσιν, εἰς ὅσον ἂν ὁ ἐπαινούμενος γνωρίζῃ ἑαυτὸν τὰ λεγόμενα περὶ ἑαυτοῦ. τὸ δὲ πρὸ τούτου, ἀλλοτρίου ἤδη, καὶ κολακείας σαφοῦς. καίτοι πολλοὺς οἶδα ἔγωγε χαίροντας, εἴ τις αὐτοὺς ἐπαινοῖεν, καὶ ἃ μὴ ἔχοιεν προσάπτοι τῷ λόγῳ. οἷον, εἰ γέροντας ὄντας εὐδαιμονίζοι τὴν ἀκμήν. ἢ ἀμόρφοις οὖσι, τὸ Νιρέως κάλλος, ἢ τὸ Φάωνος περιθείη. οἴονται γὰρ ὑπὸ τῶν ἐπαίνων ἀλλαγήσεσθαι σφίσι καὶ τὰς μορφάς, καὶ αὖτοὶ ἀνηβήσειν αὖθις, ὥσπερ ὁ Πελίας φέρεται. τὸ δὲ ἔχ οὕτως ἔχει. πολλοῦ γὰρ ἂν ὁ ἔπαινος ἐμοὶ τιμιος, εἴ τι καὶ ἔργον αὐτοῦ ἀπολαύσαι δυνατὸν ἐμοὶ ἐκ τῆς τοιαύτης καταβολῆς, νυνὶ δὲ ὅμοιόν μοι δοκοῦσιν ἔφη πάσχειν, ὥσπερ ἂν εἴ τινι ἀμόρφῳ, προσωπεῖον εὐμορφον ἐπιθείη τις, φέρων. ὁδὲ, μέγα ἐπὶ τῷ κάλλει φρονοίη. καὶ ταῦτα, περιαιρετῷ ὄντι, καὶ ὑπὸ τῷ τυχόντος συντριβῆναι δυναμένῳ. ὅτε καὶ γελοιότερος ἂν φαίνοιτο, αὐτοπροσωπος φανείς, οἷος ἂν, ὑφ' οἵῳ κέκρυπτο. ἢ καὶ νὴ Δί' εἴ τις ὑποδησάμενος κοθόρνους, μικρὸς αὐτὸς ὢν,

idque subsannationi potiùs, quàm laudi simile existimo. Nam tolerabiles eatenus sunt laudes, quatenus is qui laudatur, singula quæ dicuntur, inesse sibi cognoscit. Sed quicquid præter hoc additur, alienum est, & manifesta assentatio. Atqui permultos noui, inquit, qui gaudent, siquis eos laudando, etiam quæ non habent, orationi adiecerit: puta, si senes ob ætatis vigorem beatos prædicarit: aut deformibus, Nirei vel Phaonis formam tribuerit. Putant enim suas formas à laudibus immutatum iri, & fore vt denuo repubescant, vt de se Pelias putauit. Sed non ita se res habet. Laus enim magni æstimaretur, si re ipsa, huiusmodi hyperboles beneficio, frui possemus. Nũc verò mihi videntur illi hoc modo affecti, quo deformis aliquis qui appositа sibi formosa larua, pulchritudine superbiret, quam quiuis tollere, & atterere potest: vnde magis deridiculo esset, natiua facie detecta, quã ascititia forma occultauerat. Aut per Iouem, quo pusillus aliquis, qui cothurnis indu-

καὶ νὴ Δί' εἴ τις ὑποδησάμενος κοθόρνους, μικρὸς αὐτὸς ὢν,

ρείζοι περὶ μεγέθους τοῖς ἀπὸ
ἰσοπέδε ὅλῳ πήχει καθ' ἕκρισιν.
ἐμέμνητο γὰρ καὶ τοιούτου πινός.
ἔφη γυναῖκα πινα τῶν ὀπφανῶν,
τὰ μὲν ἄλλα, καλὴν, καὶ κόσμιον, A
μικρὰν δ', καὶ πολὺ τὸ συμμέτρου
ἀπολέιπουσαν, ἐπαινεῖσθαι πρός
τινος ποιητὴν ἐν ἄσμασι, τά τε
ἄλλα, καὶ ὅτι καλή τε, καὶ μεγά-
λη ἦν. ἀγόμενος δ' αὐτῆς ἐπικα- B
λεῖν ἐκεῖνος τὸ εὐμήκες τε, καὶ
ὀρθιον, τῷ μὴ, δὴ γάνυσθαι τῷ
ἐπαίνῳ, καθάπερ αὐξανομένῳ
πρὸς τὸ μέλος, καὶ τῷ χεῖ-
ρα ὀπτείνειν. τὸν ποιητὴν τε C
πολλάκις τὸ αὐτὸ ἄδειν, ὁρῶν-
τα ὡς ἥδοιτο ἐπαινουμένῳ, ἄλ-
λοτε δὲ τῶν παρόντων, πινὰ
προσκύψαντα πρὸς τὸ οὖς, εἰ-
πεῖν αὐτῷ, πέπαυσο ὦ ἑτος, μὴ
καὶ αὐτὴν ποιήσῃς τῷ γυ-
ναῖκα πλείονα δ', καὶ μα- D
κρῷ τούτου γελοιότερον Στρα-
τονίκῃ τῇ Σελεύκου
γυναῖκα τοῖς γὰρ ποιηταῖς ἀγῶ-
να προτεῖναι αὐτῷ περὶ τα-
λάντου, ὅς τις αὖ ἄμεινον ἐπαι- E
νέσαι αὐτὴν κόμῃ. καίτοι φα-
λακρὰ ἐτύγχανεν οὖσα, καὶ οὐδὲ
ὅσας ὀλίγας τὰς ἑαυτῆς τρίχας
ἔχουσα. καὶ ὅμως οὕτω διακει-
μένη τῷ κεφαλῷ, ἁπάντων
εἰδότων ὅτι ἐκ νόσου μακρᾶς

tis, de proceritate contenderet cùm ijs qui ex planitie toto cubito essent proceriores. Nam & huiusmodi cuiuspiam mentionem faciebat. Aiebat viri illustris vxorem, aliàs quidem pulchram & honestam, sed pusillam, & cui multum de iusta statura deesset, à quodam poëta carmine laudari, quòd inter cætera, cùm formosa, tum procera esset: cuius longitudinem & rectitudinem populo comparabat. Illam verò laude ista lætari, quasi ad modulos crescceret, & manum concutere. Poëtam autem idem sæpe canere, cùm hac laude delectari videret. Donec aliquis ex præsentibus ad aurem admotus ipsi dixit, Heus tu desine, ne mulierem surgere facias. Dicebat etiam Stratonicen Seleuci vxorem, assimile quiddam, sed longè magis ridiculum fecisse. Eam poëtis pro talento certamen proposuisse, quicunq; suam comam meliùs laudaret, quanquam calua erat, & ne paucos quidem crines habebat. Attamen sic affecto capite, cui ex longo morbo id accidisse omnes norant,

τοῦτο ἐπαινοῦσι, ἤκουε τῶν

καταράτων ποιητῶν ὑακινθίνας τινὲς τείχας αὐτῆς λεγόντων, καὶ οὔλους τινὰς πλοκάμους ἀναπλεκόντων, καὶ σελίνοις τὸν μὲν ὅλως ὄντας εἰκαζόντων. ἀπιστίαν οὖν τῶν τοιούτων κατεγέλα, καὶ παρεκόντων αὐτὸν τοῖς κόλαξι. καὶ προσετίθει ὅτι μὴ ἐν ἐπαίνοις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν γραφαῖς τὰ ὅμοια πολλοὶ κολακεύεσθαί τε, καὶ ἐξαπατᾶσθαι θέλουσι. χαίρουσι γοῦν ἔφη τῶν γραφέων ἐκείνοις μάλιστα, οἳ αὐ προς τὸ συμμορφότερον αὐτὸν εἰκάσουσιν. εἶναι δέ τινας, οἳ καὶ προστάττουσι τοῖς τεχνίταις, ἢ ἀφελεῖν τι τῆς ῥινὸς, ἢ μελανότερα γεγράφθαι τὰ ὄμματα, ἢ ὅ, τι ἂν ἄλλο ἐπιθυμήσωσιν, αὐτοῖς προσεῖναι. εἶτα λανθάνειν αὐτὸν ἀλλοτρίας εἰκόνας στεφανοῦντας, καὶ οὐδὲν αὐτοῖς ἐοικυίας. ταῦτα δὴ καὶ τὰ τοιαῦτα ἔλεγε, τὰ μὲν ἄλλα ἐπαινέσαι τὸ συγγράμματος, ἓν δὲ τοῦτο ἐφέρεσθαι, ὅτι θεαῖς αὐτὴν, Ἥρᾳ, καὶ Ἀφροδίτῃ εἰκάσας. ὑπὲρ ἐμὲ γάρ φησι, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ ἅπασαν ἀνθρωπίνην φύσιν τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δέ σε οὐκ ἐπαινῶ ἠξίουν, ταῖς ἡρωίναις παραβαλεῖν με, Πηνελόπῃ, καὶ Ἀρήτῃ, καὶ Θεανοῖ,

execrandos illos poëtas audiebat, qui capillos eius Hyacinthinos dicebant, & crispos quosdam cincinnos nectebant, & apio, quanuis nulli prorsus essent, comparabant. Tales igitur omnes deridebant, qui se assentatoribus traderent. Addebat etiam non solùm in laudibus, sed etiam in picturis plerosque assentationem captare, & decipi velle: qui illis potissimùm, inquit, pictoribus gaudent, à quibus formosiores effingantur. Esse quoque nonnullos qui artificibus iniungunt vt aliquid nari detrahant, aut nigriores oculos pingant, aut aliquid aliud, quod inesse sibi cupiuerint. Deinde eos nescire se alienas imagines coronare, & sibi nullatenus similes. Hæc & eiusmodi dicebat, alia quidem quæ tuo libro mandaras collaudans, sed hoc vnum non ferens quòd eam cum Deabus Iunone & Venere comparaueris. Nam hæc me, inquit, imò humanam omnem naturam superant. Cæterùm ne illud quidem optaui, vt Heroinis illis, Penelope, Arete, & Theanoni,

οὐχ ὅπως θεῶν τῶν ἀρίστων. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε παίνω ἔφη. τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, δεισιδαιμόνως, καὶ φοβοδεῶς ἔχω. δέδια τοίνυν μὴ κατὰ τὴν Κασσιέπειαν εἶναι δόξω, τὸν τοιοῦτον ἔπαινον προσειμένη. καίτοι νηρείσιν ἐκείνη αὐτεξετάζετο. Ἦρα γὰρ, καὶ Ἀφροδίτῃ ἔστιζεν. ὥστε ὦ Λυκῖνε, μεταχαλᾶσαι σε τὰ τοιαῦτα ἐκέλευσεν. ἢ αὐτὴ μὲ μαρτύρασθαι τὰς θεὰς, ὡς ἀκέσης αὐτῆς γέγραφας. σὲ δ' εἰδέναι ὅτι αἰδέσει αὐτῇ τὸ βιβλίον, ἕως ἂν σωφρονοῦῃς, ὥσπερ γὰρ σοι δικαίως, μάλα εὐσεβῶς, καὶ ὁσίως τὰ πρὸς τοὺς θεούς. ἐδόκει τε ἀσέβημα ἑαυτῆς, καὶ πλημμέλημα τοῦτο δόξειν, εἰ ὑπομόλοι τῇ ἐν Κνίδῳ, καὶ τῇ ἐν Κῴοις ὁμοία λέγεσθαι. καί σε ὑπεμίμνησκε τ' τελευταίων ἐν τῷ βιβλίῳ περὶ αὐτῆς εἰρημένων, ὅτι μετρίαν, καὶ ἄτυφον ἔφης αὐτῇ, ὃν ἀνατείνομένην ὑπὲρ τὸ ἀνθρώπινον μέγεθος, ἀλλὰ προσγείαν τῇ πίστει ποιεμένην. ὁδὲ, ταῦτα εἰπὼν, ὑπὲρ αὐτὸν τὸν ἠέρα τὴν γναῖκα, ὡς καὶ θεᾶς αὐτῇ ἀπεικάζων. ἠξίου δέ σε μὴ ἐξωμετωτέραν αὐτὴν ἠρεῖσθαι τῷ Ἀλεξάνδρῳ. ὃς τὲ ἀρχιτέκτονος ὑπερφυοῦς τ'

nedum præstantissimis Deabus comparares. Etenim Deos metuo vehementer & expauesco. Quare vereor ne vt Cassiopea laudem illam expetiuisse videar: quanquam illa cum Nereidibus contendebat, Iunonem autem & Venerem venerabatur. Quocirca Luciane, iussit vt ista corrigas, alioqui se testaturam Deas, hæc à te se inuita scripta esse: scias verò tu, molestum sibi esse libellum illum qui sic obambulat, vt à te non admodum piè, nec sanctè de Dijs est compositus. Existimabat etiam fore vt impium facinus commisisse videretur, si pateretur se similem dici Cnidiæ & Hortensi Veneri. Præterea tibi in memoriam reuocabat ea quæ sub libri finem de ipsa dixisti, modestam vocans, & fastus expertem, quæ supra modum humanum sese non efferat, sed terræ proxima volet. At tu his dictis, mulierem supra cœlum ipsum extollis, ita vt cũ deabus compares. A te etiã postulabat, ne Alexandro imprudentiorem se putares, qui architecto pollicẽte se totũ

Ἄθω ὅλον μεταχρηματίσειν, καὶ μορφώσειν πρὸς αὐτὸν, ὡς τὸ ὄρος ἅπαν εἰκόνα γλυφθῆναι τοῦ βασιλέως, ἔχοντα δύο πόλεις ἐν τῶν χερσίν, ἃ προσήκατο τὴν A τερατείαν τῆς ὑποσχέσεως, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτὸν ἡγησάμενος τὸ τολμήμα, ἔπαυσε τὸν ἀνδρώπον, καὶ παντὸς Κολοσσοὺς ἀφανιζόντα. καὶ τὸ Ἄθω κατὰ χώρεσιν ἐᾶν ἐκέλευσε, μὴ δὲ καταστηριχρωίειν ὄρος οὕτω μέγα πρὸς μικρᾶς σώματος ὁμοιότητα. ἐπῄνει δὲ τὸ Ἀλέξανδρον τὸ B μεγαλοψυχίας, καὶ ἀνδριάντα μείζω τούτου τοῦ Ἄθω ἔλεγεν αὐτὸν ἀνεστάναι, ἐν ταῖς τῶν ἀεὶ μεμνησομένων διανοίαις. ἃ γὰρ μικρᾶς εἶναι γνώμης ὑπερίδεῖν οὕτω παραδόξου πομπῆς. καὶ ἑαυτῷ οὖν τὸ μὲ πλάσμα σοῦ ἐπαινεῖν, καὶ τὴν ὑπόνοιαν τῆς εἰκόνων, μὴ γνωρίζειν δὲ τὸ ὁμοιότητα. μηδὲ εἶναι τῶν τηλικούτων ἀξίαν, μηδὲ ἐγγύς, ὅτι μὴ δὲ ἄλλην τινὰ γυναῖκά γε εἶναι. ὥστε ἀρίστοι σοι τὴν τῶν τιμὴν, καὶ προσκυνεῖ σου τὰ ἀρχέτυπα παραδείγματα. σὺ δὲ, τὰ ἀνθρώπινα ταῦτα ἐπαινεῖ αὐτῷ, μὴ δὲ ὑπὲρ τὸν πόδα ἴσω τὸ ὑποδήμα, μὴ καὶ ὑπερομίσῃ μέ φησιν ἐμπεπαῖχθαι

Atho transformaturum, & ad eius simulachrum accommodaturum, ita vt totus mons Regis imago fieret, duas vrbes manibus tenentis, prodigiosam pollicitationem non admisit, sed ausum illud maius ipso ratus, compescuit hominem non credibiles Colossos effingentem: iussitq; vt suo loco intactum Atho relinqueret, neque montem adeò magnū ad corporis exigui similitudinem imminueret. Alexandrum autem magnanimitatis nomine laudabat, eúmque sibi hoc facto statuam Atho maiorem dicebat erexisse in animis hominum, qui eius rei semper memores essent futuri. Non enim abiecti esse animi honorem adeò incredibilem contemnere. Quare se tuum figmentum laudare, & Imaginum commentum: sed similitudinem non agnoscere: non enim tantis ac talibus esse dignam, ne propè quidem: ac neque mulierem vllam, quācunq; tandē aliā. Itaque tibi honorem hunc remittit, tuáq; archetypa adorat. tu verò, humanis laudibus ipsā decora: nec pede maior sit calceus, ne illo, inquit, mihi inambulāti os obturet. Illud etiā tibi dicendū

αὐτῷ. κἀκεῖνο δέ σοι εἰπεῖν

ἐνετείλατο. ἀκούω ἔφη πολλῶν
λεγόντων. εἰδὲ ἀληθὲς ὑμεῖς οἱ
ἄνδρες ἴστε, μηδ' ὀλυμπιάσιν
ἐξεῖναι τοῖς νικῶσι μείζους τ
σώματων ἀνεστάναι τοῦ ἀν-
δριαντος, ἀλλ' ὑπιμελεῖσθαι τοῦ
Ἑλλανοδίκας, ὅπως μηδὲ εἷς
ὑπερβάληται τ ἀλήθειαν, καὶ τ
ἐξέτασιν τ ἀνδριάντων ἀκρι-
βεστέραν γίγνεσθαι τ τ ἀθλητῶν
ἐγκρίσεως. ὥστε ὅρα ἔφη μὴ αὐ-
τίαν λάβωμεν ψεύδεσθαι ἐν τῷ
μέτρῳ. κατὰ ἡμῶν ἀναβρέψωσιν
οἱ Ἑλλανοδίκαι τ εἰκόνα. ταῦ-
τα μὲ ἔλεγεν ὀνείνη. σὺ δὲ σκό-
πει ὦ Λυκῖνε, ὅπως μεταχορ-
μόσῃς τὸ βιβλίον, καὶ ἀφαιρή-
σῃς τὰ τοιαῦτα, μηδὲ σφαλῇς
πρὸς τὸ θεῖον, ὡς ὀνείνη παύ
γε αὐτὰ ἐδυσχέραινε, καὶ ὑπέ-
φειπε μεταξὺ ἀναγινωσκομέ-
νων, καὶ παρητεῖτο τὰς θεὰς
ἵλεως εἶναι αὐτῇ. καὶ συγγνώμη,
εἰ γυναικεῖόν τι ἔπαθε. καίτοι
εἰ χρὴ τἀληθὲς εἰπεῖν, καὶ αὐτῷ
ἐμοὶ τοιοῦτόν τι εἰπεῖν ἔδοξε. τὸ
μὲ γὰρ πρῶτον ἀκούων, οὐδὲν
ἐπλημμέλησα, ἀνοῆσαι τοῖς γε
γραμμένοις. ἐπεὶ δὲ ὀνείνη ἐπε-
σημήνατο, καὶ αὐτὸς ἄρχομαι τὰ
ὅμοια γιγνώσκειν περὶ αὐτῶν. καὶ
παρεπλησίον τι ἔπαθον, οἷς
ἐπὶ τ ὁρωμένων πάσχομεν. ἰὼ

dedit in mandatis. Multos, inquit, dicentes audio: quod verum-ne sit vos viri scitis, Ne Olympicis quidem victoribus licere statuas corporibus maiores erigere, sed Hellanodicis curæ esse, vt ne vnus quidem veritatem excedat, & statuarum examen, athletarum admissione fieri accuratius. Itaque vide, ne ementitæ mensuræ accusemur: ac deinde nostram imaginem subuertant Hellanodicæ. Hæc quidem illa dicebat. Tu verò perspice Luciane, quomodo librum hunc transformes, atque talia demas, nec in numen pecces, velut illa grauissimè hæc ferebat, interque legendum subhorrescebat, ac Deas vt sibi essent propitiæ, rogabat. At certè illi ignoscendum, quòd animo fuit muliebri. Atqui, vt verum dicam, etiam mihi ipsi tale quid dicere visa est. Ac primùm quidem audiens, dum scripta intueor, delictum non animaduerti: sed postquam illa mihi indicauit, ipse etiam similia de ijs sentire cœpi. Ac mihi simile quid accidit, quod in ijs quæ intuemur vsuenit. Siquid proximè

παύ ἐγγύθεν σκοπῶμέν τι,

ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, οὐδὲν ἀκριβὲς διαγινώσκομεν. ἐὰν δ' ἀποστάντες, ὡς τὸ συμμέτρου διαστήματος ἰδωμεν, ἅπαντα σαφῶς καταφαίνεται τὰ εὖ, καὶ τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα. τὸ δὴ ἄνθρωπον ὄντα, Ἀφροδίτῃ, καὶ Ἥρᾳ εἰκάσαι, τί ἄλλο, ἢ ἀντιπρὸς ὃ ἔστιν ἐυτελίζειν τὰς θεάς; ἐν δὲ τοῖς τοιούτοις, οὐχ ὅτω τὸ μικρὸν μεῖζον γίγνεται τῇ παραθέσει, ὡς τὸ μεῖζον ἀποσμικρύνεται, πρὸς τὸ ταπεινότερον καταπαυόμενον. οἷον, εἴ τινες ἅμα βαδίζοιεν, ὁμοῦ, μέγιστος, ὁδὲ, παῦρον τῆς ἡλικίας χαμαίζηλος, εἶτα δέησειεν ἐπισῶσαι αὐτὸν, ὡς μὴ ὑπερέχειν θατέρου τὸν ἕτερον, οὐ τῷ βραχυτέρου ὑπερανατεινομένου τοῦτο γένοιτ' ἄν, κἂν ὅτι μάλιστα ἀκροποδητὶ ἐπεγείρῃ ἑαυτὸν, ἀλλ' εἰ μέλλοιεν ὁμάλιαι φανεῖσθαι, ὁ μείζων ἐκεῖνος ἐπικύψει, καὶ ταπεινότερον ἀποφανεῖ ἑαυτόν. ὡσαύτως ὁ καὶ ἐν ταῖς τοιαύταις εἰκόσιν, οὐχ ὅτως ἄνθρωπος μείζων γίγνεται, ἵν τις αὐτὸν θεῷ ἀπεικάζῃ, ὡς τὸ θεῖον ἀνάγκη ἐλαττοῦσθαι πρὸς τὸ ἀνθρώπινον ἐπικλινόμενον. καὶ εἰ μὴ ὑπὸ ἀπορίας τῶν ἐπιγείων, ἐπὶ τὰ οὐράνια ἐκτείνοιτό τις τὸν λόγον,

sub oculis constitutum contemplemur, id nequaquam exquisitè dignoscimus. At si iusto interuallo distantes intueamur, omnia liquidiùs apparent, quæ bene, quæque secus se habent. Ergo hanc, cùm sit homo, Veneri & Iunoni assimilare, quid aliud est quàm Deas ex professo extenuare? siquidem in eiusmodi comparationibus, non tam quod paruum est collatione crescit, quàm quod maius, imminuitur, dum ad id quod humilius est, pertrahitur. Exempli gratia, si duo simul incederent, alter prægrandis, alter pumilio, deinde ipsos adæquare oporteret, ne alter alterum statura superaret, nequaquam breuiore semet quantumuis extendente hoc fieret, etiamsi sese in summos pedes maximè erigeret. At si statura pares videri debeant, maior ille caput demittet, ac se humiliorem reddet. Similiter & in id genus imaginibus, nõ tam maior fit homo, si cum Deo comparetur, quã necesse est imminui Deum, ad id quod est inferius, reflexum. Et siquidem terrestrium penuria, orationem ad cœlestia extenderes,

ἥπλουε αὖ ὁ τοιοῦτος αἰτίαν ἔχοι
μὴ ἀσεβείας αὐτὸ δρᾶν. σὺ
δ' τοσαῦτα ἔχων καλὰ γυναι-
κῶν, Ἀφροδίτῃ, καὶ Ἥρᾳ εἰ-
κάσαι αὐτὴν ἐτόλμησας, ἀδὲν A
δέον. ὥστε τοίνυν τοῦτο, καὶ ἐπι-
φθονον, ἀφαίρει ὦ Λυκῖνε. οὐ
γὰρ πρὸς τὸ σὸν ἦθος τὸ τοιοῦ-
τον. ὃς καὶ ἄλλως ῥᾴδιος πρὸς
τοὺς ἐπαίνους, καὶ πρόχειρος ὢν, B
ἐτύγχανες. ἀλλὰ νῦν οὐκ οἶδ'
ὅπως ἀθρόαν πεποίησαι τὴν
μεταβολήν, ἐπισκληρευόμε-
νος. καὶ οὐκ τὸ τέως φειδομένης,
ἄσωτος ἐν τοῖς ἐπαίνοις ἀναπέ-
φηνας. ἀλλὰ μηδὲ ἐκεῖνο αἰ- C
σχυνθῇς, εἰ μεταρυθμιεῖς τὸν λό-
γον ἤδη δ' ἀσεβοῦντα. ἐπεὶ καὶ
Φειδίαν φασὶν ἕν τῳ ποιῆσαι, ὁ-
πότε ἐξειργάσατο τοῖς Ηλείοις
τὸν Δία. ταῦτα γὰρ αὐτὸν κατὰ-
πιν τῶν θυρῶν, ὁπότε τοσοῦτον D
ἀναπετάσας ἐπεδείκνυε τὸ ἔρ-
γον, ἐπακούειν τῶν αἰσχυνόντων
τι, ἢ ἐπαινούντων. ἦπτατο δ',
ὁ μὲν, τὴν ῥῖνα, ὡς παχεῖαν.
ὁ δ', ὡς σμικροτέραν τὸ πρό-
σωπον. ὁ δὲ ἄλλος, ἄλλο τι.
εἶτ' ἐπειδὴ ἀπηλλάγησαν οἱ
θεαταὶ αὖθις τὸν Φειδίαν ἐγ-
κλῄσαντα ἑαυτὸν, ἐπηνορθοῦν,
καὶ ῥυθμίζειν τὸ ἄγαλμα πρὸς
τὸ τοῖς πλείοσιν δοκοῦν. E

minùs vitio verteretur, quod per impietatem hoc fecisses. At tu quanuis tam eximias mulierum formas haberes, cum Venere, & Iunone ausus es ipsam comparare, cùm nihil opus esset. Quare hoc nimium atque inuidiosum demas Luciane. Neque enim hoc tui est moris, qui ad laudandum alioqui non eras facilis ac promptus. At nunc nescio quo pacto derepente mutatus es, hoc abundè faciens: & qui laudum hactenus fuisti parcissimus, earundem euasisti prodigus. At ne te pudeat iam editam orationem retractare: quandoquidem & à Phidia sic factum fuisse dicunt: quum apud Eleos Iouem constituxit. Stabat enim ille post fores, vbi primùm opus expansum ostendit, vnde eos qui vel reprehenderent, vel laudarent quippiam exaudiebat. Cæterùm alius nasum, vt pote crassiorem, alius faciē, vt pote longiorem, alius aliud reprehendebat. Deinde cùm discessissent spectatores, intus inclusus Phidias denuo effigiem corrigebat, & ad vulgi sententiam accommodabat: siquidem populi tam nu-

ἐ γὰρ ἠγεῖτο μικρὰν εἶναι συμ-

βελλιὼ δήμου τοσούτου, ἀλλ' ἀεὶ ἀναγκαῖον ὑπάρχειν τὸν πολλοὶς πειθήσεσθαι ὀρᾷν τὸ ἑνὸς, κἂν Φειδίας ᾖ. ταῦτά σοι ἀπ' ἐκείνης κομίζω, καὶ αὐτὸς παραινῶ, ἑταῖρός τε, καὶ ἥκοις ὤν. Λυ. Πολύστρατε, οἷος ὢν ῥήτωρ ἐλελήθεις με. ῥᾴδιον γοῦν οὕτω μαχαί, καὶ κατηγορίαν τοσαύτην ἐξενηνοχὼς τὸ συγγράμματος, ὥστε μηδὲ ἐλπίδα μοι ἀπολογίας ἐπικαταλείπεσθαι. πλὴν ἀλλ' ἐκεῖνό γε ἐδικαστικὸν ἐποιήσατε, καὶ μάλιστα σὺ, ἐρήμην καταδικάσας τὸ βιβλίον, μὴ παρόντος αὐτῷ τοῦ συνηγόρου. ῥᾷδον ἴσως οἶμαι τοῦτο ὅτι, καὶ τὴν παρουσίαν, μόνον δίκαια κρατεῖν. ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ καὶ ἡμεῖς ἑάλωμεν, οὔτε ὕδατος ἡμῖν ἐπιχυθέντος, οὔτε ἀπολογίας ἀποδοθείσης. μᾶλλον δὲ τοῦτο πάντων ἀτοπώτατον, οἱ αὐτοὶ κατήγοροι, καὶ δικασταί τε. πότερα δ' οὖν ἐθέλεις, ἀγαπήσας τοῖς ἐγνωσμένοις ἡσυχίαν ἄγω, ἢ καὶ τὸν Ἰμεραῖον ποιητὴν, παλινῳδίαν τινὰ συγγράφω; ἢ δώσετέ μοι ἐφέσιμόν τινα γενέσθαι τὴν δίκην; Πο. νὴ Δί' ὧν περ ἔχεις τι δίκαιον εἰπεῖν. ἐγὼ δὲ αὖ τοῖς δίκαιος ὡς σὺ φὴς, φίλος

meroſi conſilium non leue cenſebat, imò neceſſe eſſe vt plus viderent multi quàm vnus, etſi Phidias foret. Hæc ab illa tibi affero, eadémque ipſe te moneo, qui tui amicus ſum & ſtudioſus. *Luc.* Hactenus Polyſtrate te tantum rhetorem eſſe ignoraueram. Itaque orationem ita prolixam, accuſationem ita grauem aduerſus meum libellum protuliſti, vt mihi nulla ſpes defenſionis ampliùs ſuperſit. Verumenimuero non ex iudiciario more feciſtis, in primis verò tu, quum indicta cauſa librum condemnaſti, cui deerat patronus. Facillimum autem illud eſt, vt opinor, iuxta parœmiam, Solum currentem vincere. Itaque nihil mirum, ſi victi fuimus, neque effuſa nobis aqua, neque reſpondendi facultate conceſſa. Quin potiùs illud eſt omnium abſurdiſſimum, quod ipſi & accuſatores, & judices eratis. Vtrum ergo vis, ſileam decretis acquieſcens, an iuxta Himeræum illum poëtam, retractationem conſcribam? aut mihi copiam facietis prouocandi ad aliud iudicium? *Pol.* Sanè per Iouem, ſiquid iuſti habes quod dicas. Non enim contra aduerſa-

ἀλλ' ἐν φίλοις ποιήσῃ τὴν ἀπολογίαν. ἐγὼ δ', ἢν συνεξετάζεθαί σοι ἕτοιμος εἰμὶ ἢ δίκης. Λυ. ἀλλ' ἐκεῖνο ἀνιαρὸν ὦ Πολύστρατε, ὅτι μὴ παρόντος ἐκείνου A ποιήσομαι τὸν λόγον. μακρῷ γὰρ ἂν ἕτερος ἀμείνων ἦν. ἀναγκαῖον δὲ ἀπὸ τῆς ἐντολῆς ἀπολογήσασθαι. ἀλλ' εἴ μοι τοιοῦτος ἀγγελιαφόρος γένοιτο πρὸς αὐτόν, οἷος παρ' ἐκείνης πρός με ἐγένετο, τολμήσω ἀναρρῖψαι τὸ κύβον. Πο. θάρρει ὦ Λυκῖνε τούτου γε ἕνεκα, ὡς οὐ φαῦλόν με ὑποκριτὴν ἕξων τῆς ἀπολογίας, πειρώμενος διὰ βραχέων εἰπεῖν, εἰ καὶ μᾶλλον μνημονεύσαιμι. Λυ. καὶ μὴν παῦ μὲ ἔδει μοι μακρῶν τῶν λόγων, πρὸς ὅτου σφόδρα τὴν κατηγορίαν. ὅμως δὲ σοῦ ἕνεκα ὑπομενῶμεν τὴν ἀπολογίαν. καὶ παρ' ἐμοῦ τοίνυν τάδε αὐτῇ ἀπάγγελλε. Πο. μιμήσομαί σε πρὸς αὐτόν. Λυκῖνε. ἀλλ' ὥσπερ αὐτῆς ἐκείνης παρούσης λέγε τὸν λόγον. εἶτ' ἐγὼ μιμήσομαί σε πρὸς αὐτόν. Λυ. ἀλλ' ἐπεὶ δὲ καὶ σοὶ δοκεῖ ὦ Πολύστρατε, ἴθι μοι, πάρεστι, καὶ προσείρηκε δηλαδὴ ἐκείνα, ὅτα σὺ παρ' αὐτῆς ἀπήγγειλας. ἡμᾶς δὲ χρὴ τὰ δευτέρων λόγων ἐναρχέσθαι. καίτοι, οὐ γὰρ ὀκνήσω

tios, vt dicis, sed apud amicos defensionem susciPies, Ego verò in hac causa tuis à partibus stare sum paratus. *Luc.* At molestum illud Polystrate, quòd ea non præsente verba faciam. Id enim longè foret satius. Nūc verò mihi iusso respondere necesse est. Sed si talis apud illam internuncius mihi fueris, qualis illius apud me fuisti, aleam iacere audebo, *Pol.* Quod ad hoc attinet, confide Luciane, fore vt me tuæ defensionis actorem nō malum habeas, si paucis dicere coneris, quò faciliùs omnia recorder. *Luc.* Atqui longissima oratione mihi opus erat, aduersus accusationem adeò vehementem; tamen in tui gratiam, defensionem præsecabo. Itaq; hęc illi meo nomine renuncia. *Pol.* Nequaquam Luciane; sed tanquam illa præsente orationem habeto. Deinde apud ipsam te imitabor. *Luc.* Proinde, quando ita tibi videtur Polystrate; illa quidem præsto est, eáque dixit videlicet, quæ tu ipsius nomine mihi renunciasti. Nobis autem exordienda est secunda oratio. Atqui, non verebor enim tibi dicere quod mihi accidit,

καὶ οἶδ' ὅπως φοβερώτερόν μοι τὸ πρᾶγμα πεποίηκας. καὶ ὡς ὁρᾷς, ἰδοῦ τε ἤδη, καὶ δέδοικα, καὶ μανόνυχα καὶ οἰᾷν αὐτὴ οἶμαι, καὶ τὸ πρᾶγμα πολλοῦ μοι ἦ ταραχῶδες πεποίηκεν. ἀρξόμαι δ' ὅμως. ἃ γὰρ οἷόν τε ἀναδυῶσα, ἥδη παρεῖσης. Πο. καὶ νὴ Δία πολλοῦ γ' εὐμφύσιαν. σπουδαίει τῷ προσώπῳ. φαιδρὰ γὰρ ὡς ὁρᾷς, καὶ προσηνής, ὥστε θαῤῥῶν λέγε τὸν λόγον. Λυ. ἐγώ σε ὦ γυναικῶν ἀρίστη, μεγάλα ὡς φῄς, καὶ πέρα τοῦ μέτρου ἐπῄνεσας, οὐχ ὁρῶ ὅτι τηλικοῦτον ἐπήνεσα, ἡλίκον αὐτὴ σὺ τοῦτο ἐγκώμιον ὑπὲρ σεαυτῆς διεξελήλυθας, τιμῶσα τὸ θεῖον τιμιωτάτῳ μεγάλῳ τιθεμένη. ἐγὼ δὲ ἁπάντων τοῦτο μεῖζον, ὧν εἴρηκα περὶ σοῦ. καὶ συγγνώμην, εἰ μὴ καὶ ταῦτά σοι προσέχαλα τὴν εἰκόνα, ὑπ' ἀγνοίας με διαλαθοῦσαν. οὐ γὰρ ἂν ἄλλως προὐθέμην ἐγχαλάμιον. ὥστε ταύτῃ γε οὐχ ὅπως ὑπερβάλλεσθαι τὸν ἔπαινον, ἀλλὰ πολὺ καταδεέστερόν μοι δοκῶ τῆς ἀξίας εἰρηκέναι. σκόπει γοῦν ἡλίκον τοῦτο παρέλιπον, ὡς παμμέγεθες εἰς ἐπίδειξιν τεράστιον χρησοῦ, καὶ γνωμικῆς ἐξόδου, ὡς

nescio quomodo rem hanc mihi magis metuendam reddidisti; & vt vides, iam sudo, & metuo, eámque tantùm non videre puto, quæ res multum me perturbauit. Incipiam tamen: cùm ea iam præsente nulla sit fugiendi facultas. *Pol.* At, per Iouem, magnam vultu præ se fert benevolentiam, viden' vt est hilaris, & mansueta. Quare orationem confidenter aggredere. *Luc.* Ego te fœminarum præstantissima, magna immodicáq; laude prosequutus, non video factum esse vt te tantum laudauerim, quantum ipsa hoc de te encomium protulisti, dum honorem qui numini tribuitur magni facis. Istud enim, omnium quæ de te dixi, ferme est maximum. Ac veniam deprecor, quòd etiam hanc imaginem tibi non ascripsi, quæ me per ignorantiam latebat: non enim aliam ante ipsam delineassem. Itaque ista ratione quidem, nedum laudando nimius fui, sed longè inferiora quàm pro dignitate dixisse mihi videor. Igitur considera quantum sit illud quod prætermisi, quàm insigniter magnum ad demonstrationem bonorum morum, & recti iudicij: quòd quicunq;

ὅσοι τὸ θεῖον μὴ ἐν παρέργῳ σέβουσιν, οὗτοι καὶ τὰ πρὸς ἀνθρώπους ἀεικεῖοι ἂν εἶεν. ὥστε εἰ πάντως μεταποιοῦμαι δεῖν τὸν λόγον, καὶ τὸ ἄγαλμα ἐπανορθώσασθαι, ἀφελεῖν μέν τι ἂν οὐκ ἂν τολμήσαιμι ἀυτὸς, προσθήσω δ' ἴσως τοῦτο, ὡς πίνα κεφαλὴν τῷ παντὸς ἔργου, καὶ κορυφήν. ἐπ' ἐκείνων μέντοι καὶ πάνυ πολλήν σοι εἰδέναι τὴν χάριν ὁμολογῶ. ἐμὲ γὰρ ἐπαισχύσαντος τὸ μέτριον τοῦ σοῦ τρόπου, καὶ ὅτι μηδὲν ὑπερπετὲς, μὴ δ' ὅπως μεῖζον ἐνεπολήσῃ σοι ὁ παρὼν ὄγκος τῶν πραγμάτων, σὺ τὰ τοιαῦτα αἰσχυνομένῳ τῷ λόγῳ, ἐπῃσώσω τῇ ἐπαίνῳ τὴν ἀλήθειαν. τὸ γὸ μὴ προσαρπάζειν τὰ τοιαῦτα τῶν ἐγκωμίων, ἀλλ' ἀρκεῖσθαι ἐπ' αὐτοῖς, καὶ μείζω ἢ κατ' ἐσὲ εἶναι λέγειν, μετρίας καὶ δημοτικῆς τινος διανοίας δεῖγμα ὀρθότατον. ὁπόσῳ γὰρ ἂν πρὸς τὸ ἐπαινεῖσθαι αὐτὸ οὕτω διακειμένῳ τυγχάνῃς, τοσούτῳ ἀξιωτέραν ἐπαινεῖσθαι ἀποφαίνεις σεαυτόν. καὶ ἡδέως ἐς τὸν Διογένους λόγον περιελήλυθέ σοι τὸ πρᾶγμα. ὁς ἐρομένῳ τινὸς ὅπως ἂν τις ἔνδοξος γένοιτο, εἰ δόξης ἔφη καταφρονήσειε. φαίην γὰρ ἂν κἀγὼ αὐτὸς, εἴ τις ἐροιτό με, τίνες εἰσὶ μάλιστα ἐπαινοῦ

numen non perfunctoriè colunt, etiam humanis in rebus optimi sint. Quocirca si omnis oratio esset retexenda, & emendandum simulachrum, ex ea nihil auferre auderem, imò & hoc adderem tanquam totius operis caput & verticem. Quo nomine me tibi magnam gratiam debere confiteor. Cùm enim animi tui moderationē laudarim, & quod nihil sublime, nihil fastu plenum tibi indidit præsens rerum amplitudo, tu his in oratione mea reprehensis, laudum veritati fidem attulisti. Nam quòd laudes istiusmodi non præcipis, sed earum te pudet, maioréque dicis quàm vt tibi conueniant, modesti & popularis animi est argumentum. At quanto magis erga laudes ita affecto es animo, tantò summis laudibus digniorem te reddis. Eáque res in Diogenis sententiam ferme tibi cecidit. Qui interrogante quopiam quo pacto quis gloriam consequi posset: si gloriam inquit contempserit. Ipse etiam dicerē, siquis me interrogaret, quinam potissimū laude digni sint,

ἄξιοι, ὁπόσοι ἐπαινεῖσθαι μὴ θέλουσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως ἀγωνία, καὶ πόρρω τοῦ πράγματος. ἐμοὶ δὲ καὶ ἀπολογήσασθαι, τοῦτο ἔστιν, ὅτι τῇ ἐν Κνίδῳ, καὶ κήποις, καὶ Ἥρᾳ, καὶ Ἀθηνᾷ, τὴν μορφὴν ἀναπλάττων, εἰκάσματα ταῦτά σοι ἐκμεθοδεύσασθαι ἔδοξε, καὶ ἐμοὶ τὰ πάθη; περὶ αὐτῶν δὴ τούτων ἐρῶ. καίτοι παλαιὸς οὗτος ὁ λόγος, ἀνεύθυνους εἶναι ποιητὰς, καὶ γραφέας. τὸν δὲ ἐπαινοῦντας, καὶ μᾶλλον οἶμαι, εἰ καὶ χαμαὶ, καὶ βάδην; ὥσπερ ἡμεῖς, ἀλλὰ μὴ ὅτι μέγων φέροιντο. ἐλεύθερον γὰρ τὸ ἔπαινος. οὐδὲ ἔστιν αὐτῷ μέτρον εἰς μέγεθος, ἢ βραχύτητα νενομοθετημένον. ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἅπαντος ὁρᾷ, ὅπως ὡς θαυμάσεται, καὶ ζηλωτὸν ἀποφανεῖ τὸν ἐπαινούμενον. οὐ μὴν ταύτῃ γε ἐγὼ βαδιοῦμαι, μὴ καὶ σοὶ δόξω ὡς ἀπορίας αὐτὸ δρᾶν. ἐκεῖνο δέ σε φημὶ τοιαύτας ἡμῖν τὰς ἀφορμὰς τῶν ἐπαινετικῶν τούτων λόγων, ὡς ἂν τὸν ἐπαινούμενον, καὶ εἰκόσι, καὶ ὁμοίωσιν παραβάλλειν. καὶ ἁδὸν ἐν τούτῳ τὸ μέγιστόν ἔστιν εἰκάσαι. τὸ δὲ εὖ, οὐδὲ μάλιστα κείνοιτο. ἀλλ' ἴσως τις

quicunque laudari nolunt. At hæc aliena fortè sunt, & extra rem. Verùm de quo instituenda mihi defensio, illud est, quod te cum Cnidia, & hortensi Venere, cum Iunone, & Minerua, formam tuam effingendo, cõparaui. Eã-ne modum excedere, & pede latiora tibi visa sunt? De his ipsis igitur dicam: quanquam vetus est hoc verbum, rationibus reddendis non esse obnoxios poëtas & pictores: puto etiam laudatores, eóque magis, si humi & grem, vt nos, at non præter modum ferãtur. Laus enim res est libera. Neque modum vllum ad magnitudinem, aut breuitatem, ipsi leges præscripsêre. Sed illud tantùm ex omnibus respicit, quomodo summè admirabitur, & insignem faciet eum quem laudat. At ego viam hanc non ingrediar, ne id inopia consilij facere tibi videar. Illud verò dico, eiusmodi nobis esse laudatiuarum orationũ occasiones, quomodo imaginibus & comparationibus laudatorem vti oporteat. Et ferme in hoc sita est bene effingendi summa. Illud verò rectè effictum, sic potissimum iudicabitur, Nõ si quis cũ similib⁹ cõparauerit, τοῖς ὁμοίοις παραβάλλῃ, οὐδὲ

λῶ πρὸς τὸ ὕστερον ποιῆται τὴ παρόδοσιν, ἀλλ' ἵνα τις πρὸς τὸ ὑπερέχον ἀεί τε ἐμβιβάζῃ τὸ ἐπαινούμενον. οἷον, ἵνα τις κύνα ἐπαινῶν, εἴποι ἀλώπεκος μείζω εἶναι αὐτὸν, ἢ αἰλούρου, ἆρά σοι ὁ τοιοῦτος δοκεῖ ἐπαινεῖν εἰδέναι; οὐκ ἄν εἴποις. ἀλλὰ μὴν οὐδ' εἰ λύκῳ φαίη ἴσον αὐτὸν ὑπάρχειν, οὐ τοσοῦτον μεγαλωστὶ ἐπήνεσεν. ἀλλὰ πῇ τὸ ἴδιον τοῦ ἐπαίνου ἀποτελεῖται; ἵνα ὁ κύων τῷ λέοντι ἐοικέναι λέγηται κατὰ μέγεθος, καὶ ἀλκήν. ὡς τὸν Ὠρίωνος κύνα ἐπαινῶν ἔφη ποιητὴς, λεοντοδάμαν αὐτόν. οὗτος γὰρ δὴ κυνὸς ἐντελὴς ἔπαινος. καὶ πάλιν εἴ τις Μίλωνα τὸν ἐκ Κρότωνος, ἢ Γλαῦκον τὸν ἐκ Καρύστου, ἢ Πολυδάμαντα ἐπαινέσαι θέλων, ἔπειτα λέγοι ἰσχυρότερον ἕκαστον αὐτῶν γυναικὸς γυμνάδαι, οὐκ ἄν οἶει γελασθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τῇ αὐξήσει τοῦ ἐπαίνου, ὅπουγε εἰ καὶ ἑνὸς ἀνδρὸς ἔλεγεν ἀμείνω εἶναι αὐτὸν, οὐδὲν τοῦτο ἀπέχρησεν ἂν πρὸς ἔπαινον. ἀλλὰ πῶς ἐπῄνεσε ποιητὴς εὐδόκιμος τὸν Γλαῦκον; οὐδὲ Πολυδεύκεος βίαν φήσας αὐχατείνασθαι ἂν αὐτῷ ἐναντίας τινὸς χείρας. οὐδὲ

neque si cum eo quod vilius est composuerit, sed si quod laudatur, ad excellentioris archetypũ, quoad fieri potest, extulerit. Exempli gratia, siquis canem laudando, diceret esse vulpe aut fele maiorem, nunquid ille laudandi rationem tibi videtur nosse? Non vtique dixeris. Sed neque si lupo parem esse diceret, neque sic magnificè laudaret. Sed vbi tandem quod laudis est proprium, absoluitur? Si canis dicatur magnitudine & robore, leoni esse similis, vt Orionis canem laudans poëta, leonis domitorem appellat. Nam hæc vtique canis perfecta laus est. Rursus siquis Milonem Crotoniaten, aut Glaucum Caryſtium, aut Polydamantem laudare volens, eorum vnũquemque muliere robustiorem esse diceret, nonne deridendum putares ob insulsam laudationem, siquidem etsi eum viro aliquo præstantiorem dixisset, neque hoc ad laudẽ sufficiisset? At quomodo celebris poëta Glaucum laudauit? non dixit Pollucem manus aduersarias cum ipso conseruisse: neque ferreum Alcmenæ filium.

ὁρᾷς ὁποίοις αὐτὸν θεοῖς εἰκάσε; μᾶλλον δὲ καὶ αὐτῶν ἐκείνων ἀπέφηνε. καὶ ὅτε αὐτὸς ὁ Γλαῦκος ἠγανάκτησε τοῖς ἐφόροις τῶ ἀθλητῶ θεοῖς αὐτεπαινέμενος, οὔτε ἐκεῖνοι ἠμύναντο ἢ τὸν Γλαῦκον, ἢ τὸν ποιητὴν, ὡς ἀσεβῆντα περὶ τὸ ἔπαινον, ἀλλὰ εὐδοκίμουν ἄμφω, καὶ ἐπεμῶντο τοῦ τῶν Ἑλλήνων. ὁ μὲν, ὅπη τῆ ἀλκῆ ὁ Γλαῦκος. ὁ δὲ ποιητὴς, ὅπη τε τοῖς ἄλλοις, καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ μάλιστα τῷ ἄσματι. μὴ δὴ θαυμάσῃς εἰ καὶ αὐτὸς εἰκάσαι ἐκελόμην ὁ τῷ λῷ τῷ ἐπαινέτῃ ἀναγκαῖον, ὑψηλοτέρῳ ἐχρησάμην τῷ παραδείγματι, τοῦτο ὑποβαλόντος τὸ λόγου. ἐπεὶ δὲ καὶ κολακείας ἐπεμνήσθης, ὅτι μὲ καὶ σὺ μισεῖς τοὺς κολακικοὺς, ἐπαινῶ μέν σε, καὶ ὀκ ἐλέγχην ἄλλως. ἐθέλω δέ σοι διακεῖναι, καὶ δείσαι τό, τε τοῦ ἐπαινέτου ἔργον, καὶ τίνι τοῦ κόλακος ὑποβολήν. ὁ μὲν ὢν κόλαξ, ἅτε τῆς χρείας ἕνεκα τῆ ἑαυτοῦ ἐπαινῶν, ἀληθείας δὲ ὀλίγον ποιούμενος τίνι τρόπῳ ἐροῦσαν, ἅπαντα ὑπερεπαινεῖν οἴεται δεῖν. ὅπη ψευδόμενος καὶ φορτικὸς δοκεῖς παρ' αὐτῷ τὰ πλείω, ὡς μὴ ἂν ὀκνῆσαι καὶ τὸν Θερσίτην εὐμορφότερον ἀποφῆναι τοῦ Ἀχιλλέως. καὶ τὸν Νέσορα

Vides qualibus Dijs ipsum assimilarit? quin potiùs ipsis imaginibus expressit. Et neque Glaucus indignatus est quòd cum inspectoribus athletarum Dijs collatus laudaretur, neque illi vlti sunt vel Glaucum, vel poëtam, prout in laude impium: sed ambo celebres, & in honore apud Græcos fuerunt: ille roboris nomine Glaucus: poëta verò & rerum aliarum, in primis verò carminis huius ratione. Nec verò mireris, si & ipsé cùm effigiem fingere vellem: altiori, quod laudanti erat necessarium, vsus sum exemplari, ratione id subijciente. Quandoquidem autem adulationis mentionem fecisti, quòd assentatores odisti, laudo te, nec aliter fieri conueniebat. Sed enim volo tibi laudatoris opus, & adulatoris nimietatem discernere, & definire. Itaque assentator vt pote proprij compendij causa laudans, nulla veritatis ratione habita, omnia supra modum laudanda putat: multa mentiens, déque suo addens, adeò vt Thersiten Achille formosiorem facere, & Nestorem

φαῦαι τ' ὀπὶ Ιλιον στρατευσαίτων, τ' νεώτατον εἶναι. δ' ομόσαιτο δ' αὖ καὶ τ' Κρείσου υἱὸν ὀξυηκοώτερον εἶναι τ' Μελάμποδος. κ' τ' Ιφνέα ὀξύτερον δεδορκέναι τῦ Λυγκέως, ἤν πῶρ μόνον κερδᾶναί τι ἐλπίση ὀπὶ τῷ ψεύσματι. ὁ δ' γε αὐτὸ τῦτο ἐπαινῶν, ἢ χ ὅπως κ' δ' αὖ ψεύσαιτό τι, ἢ παραδείη τ' μὴ ὄλως πρόσοντων. τὰ δ' ὑπαρχόντα αὐτῷ φύσει ἀγαθὰ, κἂν μὴ πάνυ μεγάλα ᾖ, παρλαβών, ἐπηύξησε, καὶ μείζω ἀπέφηνε. καὶ τολμήσειεν αὖ εἰπεῖν, ἵππον ἐπαιρέσαι θέλων, φύσει κοῦφον ὦν ἴσμεν ζώων, κ' δ' ἐρεμικὸν, ὅτι ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέειν, κ' δὲ κατέκλα. καὶ πάλιν ἂν αὖ ὀκνήσειε φαῦαι ἀελλοπόδων δ' ἐρέμον ἵππων. κ' ἢν οἰκίαν ἐπαινῇ καλὴν, κ' ἄριστα κατεσκευασμένην, εἴποι αὖ, Ζηνὸς που τοιάδε γ' ὀλυμπία ἔνδοθεν αὐλή. ὁ δ' κόλαξ, τῦτο τὸ ἔπος, κἂν περὶ τ' συβώτου καλύβης εἴπῃ, εἰ μόνον τι παρὰ τῦ συβώτου λαβεῖν ἐλπίσειεν. ὅπου Κώωνος ὁ Δημητρέως τῦ πλουσκητῦ κόλαξ, ἀπαίτων αὐτῷ τ' παρὰ τῦ κολακείαν καταπαλωμένων, ἐπήνει ὑπὸ βηχὸς ἀνοχλουμένου τ' Δημητρέως, ὅτι ἐμμελῶς ἐχρέμπτετο.

eorum qui ad Ilium militarunt natu minimum dicere non vereatur. Quinetiam iurare ausit Crœsi filium auditus acumine Melampodem antecellere, Iphnea verò visu Lynceum, dummodo lucri aliquid ex mendacio se capturum speret. Porrò laudator, mentiri nolit, aut aliquid ex ijs quę neutiquam insunt, addere: sed quæ bona habet à natura, quamuis non sint admodum magna, per comparationem auget, & maiora ostendit. Et dicere ausit, laudando equum, natura leuem, vt ea scimus esse animantia, & cursu velocem, Ille per intactæ segetis, vel summa volaret Gramina, nec teneras cursu læsisset aristas. Rursus non dubitaret dicere, Procellipedum cursum equorũ. Quinetiam si domum eximiam, & optimè extructam laudet, dixerit. Talis & intus erat magni Iouis aula suprema. At hũc versiculũ assentator, etiã de subulci tugurio id diceret, si modò aliquid à subulco acceпturũ se speraret. Veluti Cynæthus Demetrij illius Poliorcetæ assentator, absumptis omnibus assentandi rationibus, Demetrium tussi vexatum laudabat quòd scitè spueret.

μόνον ὃ τοῦτο ἑκατέρᾳ αὐτῶν γνώρισμά ἐστι, τὸ τοὺς μὲ κόλακας μὴ ὀκνεῖν, καὶ ψεύσασθαι τοῦ χαρίσασθαι ἕνεκα τοῖς ἐπαινουμένοις, ἀλλὰ χάριν ὀφλισκάνειν τοὺς ἐπαινοῦντας τὰ ὑπάρχοντα περιᾴδοντας, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο ἂν σμικρῷ διαλλαττουσιν, ὅτι οἱ μὲ κόλακες, ἐν ὅσον οἷόν τε αὐτοῖς, χεῶνται τῇ ὑπερβολῇ· οἱ ἐπαινοῦντες ὃ, καὶ ἐν αὐταῖς ταύταις σωφρονοῦσι, καὶ ἐντὸς τῶν ὅρων μένουσι. ταῦτά σοι ἀπὸ πολλῶν ὀλίγα κολακείας, καὶ ἐπαίνου ἀληθοῦς δείγματα, ὡς μὴ πάντας ὑποπτεύῃς τοὺς ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ διακείνῃς, καὶ παραμετρῇς τῷ οἰκείῳ μέτρῳ ἑκάτερον. φέρ' οὖν εἰ δοκεῖ, πρόσαγε τοῖς ὑπ' ἐμοῦ εἰρημένοις, τοὺς κανόνας ἀμφοτέρους, ὡς μάθοις εἴ τε τούτῳ, εἴτ' ἐκείνῳ ἐοίκασιν· ἐγὼ δὲ εἰ μὴ πνα ἄμορφον οὖσαν ἔφην τῷ ἐν Κνίδῳ ἀγάλματι ὁμοίαν, χρῆς ἄν, καὶ τὸ Κωιάδου κολακικώτερος ὄντως νομιζοίμην. εἰ δὲ τοιαύτην ὑπάρχουσαν, οἵαν πάντες ἴσασιν, ἅπαν ἂν πολλῆς διαφθορᾶς ἐλεύθερον τὸ τύλιμμα. τάχα δ' οὐκ φαίης, μᾶλλον δ' ἤδη εἰρήκοις, ἐπαινεῖν μέν σοι ἐς τὸ κάλλος ἐφείδω. ἀνεπίφθονον μέντοι

& excrearet. Non solùm autem hac nota à se inuicem discernuntur ambo, quòd non dubitent assentatores mentiri in eorum qui laudãtur, gratiam. Laudatores verò dotes quæ insũt, extollere conantur. Sed hac re etiam non exigua à se inuicem differunt, quòd assentatores, quoad fieri potest, hyperbolis vtuntur: laudatores in ijs sibi temperant, & intra terminos manent. En tibi ex multis pauca assentationis, & veræ laudis indicia: ne laudatores omnes suspiceris, sed vtrumque discernas, & propria mensura metiaris. Age itaque si videtur, ea quæ à me dicta sunt ad vtriusque canonem expende, vt intelligas huic-ne an illi sint similia. Nam si deformem aliquam Cnidio simulachro similem dixissem, reuera præstigiator, & Cynætho adulantior existimarer. Sed si dixi eam, quæ talis est, qualem norunt omnes, non admodum longo interuallo distabat ausum. At dices fortasse, aut potiùs iam dixisti: pulchritudinem quidem laudare tibi liceat. Sed enim immunem ab inuidia laudẽ tribuere conueniebat:

ποιήσασθαι τ' ἔπαινον ἐχέλω,

ἀλλὰ μὴ θεοῖς ἀπεικάζειν ἀν-
θρωπίνην ἕξιν. ἐγὼ γάρ, εἰ καὶ
μὴ προσάξεται τοιαῦτα εἰπεῖν, οὐ
θεοῖς μὲν βέλτιστα εἰκάσει, τε-
χνιτῶν δ' ἀγαλμάτων ἠμιεργή-
μασι, λίθου, καὶ χαλκοῦ, ἢ
ἐλέφαντος πεποιημένοις. τὰ γὰρ
ἀπ' ἀνθρώπων γεγονότα, καὶ
ἀσεβὲς οἶμαι ἀνθρώποις
εἰκάζειν. ὅτι δὲ μὴ σὺ τοῦτο
εἶναι τοῦ Ἀθηναίου ὑπέλη-
φας, τὸ ὑπὸ Φειδίου πεπλασμέ-
νον, ἢ τοῦτο τοῦ Ἀφροδισιακοῦ Ἀ-
φροδίτου, ὁ ἐποίησε Πραξιτέ-
λης ἐν Κνίδῳ, ἐκ πάνυ πολλῶν
ἐτῶν. ὅμως ὅρα μὴ ἄσεμνον ᾖ,
τὰ τοιαῦτα περὶ τῶν θεῶν δο-
ξάζειν. ὧν τάς τε ἀληθεῖς εἰκό-
νας ἀνεφίκτους εἶναι ἀνθρωπίνῃ μιμήσει ἔγωγε ὑπολαμ-
βάνω. εἰδὲ καὶ ὅ, τι μάλιστά
γε αὐταῖς ἐπείκασα εἰκάσα, ἀλ
ἐμὸν τοῦτο, οὐδὲ ἐγὼ πρῶτος
ταύτην ἐτεμόμην τὴν ὁδόν,
ἀλλὰ πολλοί, καὶ ἀγαθοὶ ποιη-
ταί. καὶ μάλιστα ὁ πολί-
της ὁ σὸς Ὅμηρος, ὃν ἐγ
ὦ ἀναβιβάσομαι σύμμαρτυρα
σοφώτατά μοι. ἢ οὐδεμία μηχανὴ,
μὴ οὐχὶ καὶ αὐτῷ σοὶ ἐμοὶ ἀλ-
λῶναι. ἐρήσομαι τοίνυν αὐ-
τὸν, μᾶλλον ὃ σὲ πρὸς αὐτὸν,
καὶ γὰρ μαμνημονέυεις, εὖ

non autem Deabus hominem me comparare. Ego verò, iam enim adducar vt verum eloquar, te ô præstantissima, nequaquam cum Deabus comparauí, sed cum eximiorum artificum operibus, ex lapide, ære, aut ebore confectis. At quæ ab hominibus sunt facta, cum hominibus cõparare non puto impium, nisi Mineruam illud esse existimasti, quod Phidias effinxit, aut cœlestem Venerem illud, quod non multis abhinc annis Praxitelis Cnidi fecit. At vide ne indecorum sit talia de Dijs sentire: quorum imagines veras nulla humana industria imitatione assequi potest, vt sentio. Quod si etiam te illis assimilassem, meum hoc non esset: neque primus hanc viam aperui, sed multi, & eximij poëtæ, cum primis verò Homerus ciuis tuus, quem mihi patrocinaturum proferam: aut fieri non potest, quin mecum vincatur. Quare ipsum interrogabo, aut te potiùs illi loco. Etenim memoriæ mandas, quod præclarè facis, elegantissima

ποιοῦσα τὰ χαριέστατα τῶν

ἐρρα-φωδημῴων αὐτῷ, τί σοι
δοκεῖ, ὁπόταν περὶ τῆς
αἰχμαλώτου λέγῃ τῆς Βρισηΐ-
δος, ὅτι χρυσῇ Ἀφροδίτῃ ἰκέ-
λη, ἐπεύδει τ' Πάτροκλον. εἶτα
μικρὸν, ὡς οὐχ ἱκανὸν εἰ
μόνῃ τῇ Ἀφροδίτῃ ἐοικυῖα ἔ-
σαι, εἶπε δ' ἄρα φησὶ κλαύσασα
γυνὴ εἰκυῖα θεῇσιν. ὁπόταν οὖν
τοιαῦτα λέγῃ, μισεῖς κἀκεῖνον,
καὶ ἀποῤῥίπτεις τὸ βιβλίον, ἢ
δίδως αὐτῷ ἐλευθεριάζειν ἐν
τῷ ἐπαίνῳ. ἀλλὰ κἂν σὺ μὴ
δῷς, ὅγε τοσοῦτος αἰὼν δέδω-
κεν, ὃς δ' ἔστιν ὅς τις αὐτ' ὀπὶ τύ-
τῳ ἠπάσατο, ὃς δὲ ὁ μασίξαι
τολμήσας αὐτοῦ τ' εἰκόνα, ὃς δὲ ὁ
τὰ νόθα ὀπισημηνάμενος τῶν
ἐπῶν ἐν τῇ περιχαφῇ τ' ὀβε-
λῶν. εἶτα ἐκείνῳ μὲν ἐφεθίστε-
ται βάρβαρον, γυναῖκα, ἁβρὰ ταῦτα,
κλαύσασαν τῇ χρυσῇ Ἀφρο-
δίτῃ εἰκάσαι. ἐγὼ δ', ἵνα μὴ τὸ
κάλλος εἴπω, ὅτι μὴ αὖ ἔχῃ
ἀκούσασα, ὃς ἂν περιβάλλοιμι
εἰκόσι θεῶν γυναῖκα φαι-
δράν, καὶ μειδιῶσαν τὰ πολλά.
ὅσῳ θεοῖς ὅμοιον ἀνθρώποι ἔ-
χρισιν. ὀπὶ μὲν τοι τ' Ἀγαμέμνο-
νος, ὅρα ὅσην αὐτὸς φειδὼ ἐποι-
ήσατο τ' θεῶν, καὶ ὡς ἐταμέυσατο
τὰς εἰκόνας ἐς τὸ σύμμετρον.

carminum eius, quid tibi videtur illud vbi de captiua Briseide sic loquitur, aureæ Veneri similis Patroclum lugebat. Deinde paulò pòst, ac si non sufficeret, si soli Veneri similis esset, addit, Sic itaque est mulier lachrymãs effata Deabus Consimilis. Ergo cùm talia dicat, illumne odisti, & librum proijcis, an illi libertatem in laudando permittis? At non des, tamen tanta sæculorum series ipsi concessit. Ac nemo inuentus est qui huius rei illum arguerit, neq; qui Imaginem eius flagris cædere ausus sit, neque qui obeliscis adscriptis nothos versus notarit. An licebit illi mulierem barbaram, idque plorãtem, aureæ Veneri comparare? Ego verò, vt pulchritudinem taceam, quoniam audire non sustines, Dearum imaginibus non comparauerim mulierem hilarem, & sæpe ridentem? Quod hominis Dijs simile habent. In laudando autem Agamemnonè, vide quantum Dijs pepercerit, & quàm accommodatè Imagines deprompserit, vt illum oculis & capite Ioui similem esse dicit,

ὡς ὄμματα μὲν φησι, καὶ κεφαλὴν ἴκελον αὐτὸν εἶναι τῷ Διὶ

τῷ Ἀρεῖ ὑ, τὼ ζώνῳ, στέρνον ὑ, τῷ Ποσειδῶνι, διαῤῥῶν τ' ἀ̓νθρωπον χ' μελη πρὸς τοσούτων θεῶν εἰκόνας. καὶ αὖ πάλιν, βεστολογῶ Ἀρεῖ φησὶν ὅμοιον εἶναι. χ' ἄλλον ἄλλῳ. θεοειδῆ τ' φρύγα τὸν τῶ Πειράμου. θεοείκελον, πολλάκις τ' Πηλέως. ἀλλὰ ἐπαίειμι αὖθις ἐπὶ τὰ γυναικεῖα τ' παραδείγματων. ἀκούεις χ' δ̓ήπου αὐτῶ λέγοντος, Ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἢ̓ χρυσῆ Ἀφροδίτη. καὶ οἵη σ' Ἀρτεμις εἶσι κατ' ὄρεος. ἢ μόνον ὑ τὸν ἀνθρώποις ἀντὸν θεῶν ἀπεικάζει, ἀλλὰ χ' τ' Εὐφόρβου κόμην, τὰς χάριτσιν ἀπείκασε. καὶ ταῦτα, αἵματι δεδευμένην. χ' ὅλως τοσαῦτά ὅτι τὰ τοιαῦτα, ὡς μηδὲν εἶναι τ' ποιήσεως μέρος, ὃ μὴ ταῖς θείαις εἰκόσι διακεκόσμηται. ὥσε ἢ κἀκεῖνα ἐξαλλίφθω, ἢ καὶ ἡμῖν τὰ ὅμοια τολμᾶν ἐφείδω. ὅτω ὑ τὸ κ' τὰς εἰκόνας, καὶ τὰς ὁμοιώσεις, εὐήθως ὁ̓ρᾶν, ὥστε Ὁμηρος χ' τὰς θεὰς αὐτὰς ἐκ ἀκήκοεν ἀπὸ τῶν ἐλαττόνων ἐπαινέσαι. τὸν χροῦν τῆς Ἥρας ὀφθαλμοῖς, τοῖς τῶν βοῶν εἰκασεν. ἕτερος δέ τις ἐβλέφαρον τὴν Ἀφροδίτην ἔφη. τὴν μὲν χ' ῥοδοδάκτυλόν τις ἀγνοεῖ, τῶν καὶ ἐπ'

balteo Marti, pectore Neptuno, membratim diuidens hominem ad tantorum Deorum imagines collatum. Rursus hunc homicidæ Marti similem esse ait, & alium alij. Deiformem Phrygem illum Priami filium, Deo similem sæpe Achillem. At rursus ad muliebria exempla redeo. Ipsum enim audis dicentem, Dianæ similis, vel aureæ Veneri, Item, qualis Diana it per montem. Nec solùm homines Dijs assimilat, sed etiam Euphorbi comam Gratijs assimilauit, idque sanguine imbutam. Denique tam multa sunt id genus, vt nulla poëseos eius pars non sit diuinis Imaginibus exornata. Quocirca aut illa deleantur, aut similia audere nobis liceat. Adeò verò liberum est quod Imaginibus, & similitudinibus illustratur, vt Dearum etiam laudes à rebus inferioribus promere Homerus non dubitarit. Itaque Iunonis oculos bouinis assimilauit: alius quispiam Veneris palpebras violis similes dixit. Ecquis, etiam eorum qui

ἐλάχιστον τῇ Ομήρου ποιήσει
ἐμπείρων, κἂν τὰ μὲν τῆς
μορφῆς, ἐπὶ μεζόνων ἐρεῖ τις
θεῷ ἐοικέναι λέγηται. ἀλλὰ τὰς
προσηγορίας αὐτὰς, ὅσοι ἐμι-
μήσαντο τὰς τῶν θεῶν, Διονύ-
σιοι, καὶ Ηφαιστίωνες, καὶ Ζή-
νωνες, καὶ Ποσειδώνιοι, καὶ Ερ-
μεῖοι προσαγορευόμενοι. Λητὼ
δὲ, γυνή τις ἐγένετο Εὐαγό-
ρου τοῦ Κυπρίων βασιλέως. καὶ
ὅμως οὐκ ἠνάκτησεν ἡ θεὸς,
λιθομύλιδον αὐτὴν ὥσπερ
τὴν Νιόβην ἀπεργάσασθαι. ἐῶ γὰρ
τοὺς Αἰγυπτίους, οἵπερ καὶ δει-
σιδαιμονέστατοί εἰσι πάντων,
ὅμως τοῖς θείοις ὀνόμασιν, εἰς
κόρον ὑπερχωμένοις. ἡδὺ
γοῦν τὸ πλεῖστα αὐτοῖς, ἐξ
οὐρανοῦ ὄζειν. ὥστε οὐ πρός γε
σὲ τὸ τοιοῦτον, ψοφοδεῶς διε-
κείσθαι πρὸς τὸν ἔπαινον. εἰ
γάρ τι ἐν τῷ συγγράμματι
πεπλημμέληται ἐς τὸ θεῖον,
σὺ μὲ ἀνένδυτος αὐτὸς, ἐκτὸς
εἰμί τινα νομίζεις ἀκροάσεως
ἐνδύλλιν εἶναι. ἐμὲ δ' ἀμυ-
νοῦνται οἱ θεοὶ, ἐπειδὴ πρὸ
ἐμοῦ τὸν Ομηρον, καὶ τοὺς ἄλ-
λους ποιητὰς ἀμυνοῦνται. ἀλλ'
οὐδέπω, οὐδὲ τὸν ἄριστον φι-
λοσόφων ἠμύναντο, εἰκόνα
θεοῦ τὸν ἄνθρωπον εἰπόντα

in Homerica poëfi minimum ſunt verſati, roſeis digitis Auroram ignorat? Atqui mediocria ſunt quæ ad formam pertinent, ſiquis Deo ſimilis dicatur. Verùm quo ſunt numero, qui Deorum appellationes imitati ſunt, Dionyſij, Hephæſtiones, Zenones, Poſidonij, Hermæi agnominati. Latona quoque fuit quædam Euagoræ Cypriorum regis vxor. Nec tamen indignata eſt Dea, quæ non ſecus ac Nioben, poterat eam in lapidem conuertere. Omitto Ægyptios, qui quanuis mortalium omnium ſint ſuperſtitioſiſſimi: diuinis tamen nominibus ad ſatietatem vtuntur. Itaque penè omnia è cœlo illis deſumpta ſunt. Quare nihil eſt quod ob laudem hanc pertimeſcas. Nam ſiquid in Deum hoc libello eſt peccatum, à culpa es immunis, niſi & in audiendo culpam eſſe putes. At mè vlciſcentur Dij, quandoquidem Homerum, alióſque poëtas ante me vlti ſunt, At Philoſophorum præſtantiſſimũ, qui hominem Dei imaginem eſſe dixit, necdum puniuerunt. Quanquám autem multa adhuc habeo tibi

εἶναι. πολλὰ ἔτι ἔχων πρὸς

σὲ εἰπεῖν, Πολυστράτου ἕνεκα τούτου παύσομαι, ἵνα καὶ ἀπομνημονεῦσαι δυνηθῇς τὰ εἰρημένα. Πο. οὐκ οἶδα εἰ μοι τοῦτο δυνατὸν ἔπ ὦ Λυκῖνε. μακρὰ γὰρ εἴρηταί σοι καὶ ταῦτα, καὶ A ὑπὲρ τὸ ὕδωρ τὸ ἐπιχυνόμενον. πειράσομαι δ' ὅμως ἐπιμνησθῆναι αὐτῶν. καὶ ὡς ὁρᾷς, ἤδη ἀποσοβῶ παρ' αὐτιὼ, ἐπιβυσάμενος τὰ ὦτα, ὡς μή τι παρειμπεσὸν ἄλλο συγχέῃ τὴν B τάξιν αὐτῶν, εἶτά μοι συνείπεσθαι σωμβῇ ὡς τῶν θεατῶν. Λυ. αὐτῷ σοὶ μελήσει ὦ Πολύστρατε, ὅπως ἄριστα ὑποκρίνῃ. ἐγὼ δ', ἐπείπερ ἅπαξ σοι τὸ δ' ἐφεξῆς παρεδέδωκα, νῦν μὲν ἐκ ποδῶν ἀπιτήσομαι. ὁπόταν δ' C ταῖς ψήφοις αἰκκριθῶσι τῶν κριτῶν, τότε ἤδη καὶ αὐτὸς παρέσομαι, ἀφόμενος ὁποῖόν τι τὸ τέλος τῶν ἀγῶνος ἔσαι.

dicenda, huius tamen Polystrati gratia finem faciam, vt dicta recordari possit. *Pol.* Haud scio, Luciane, num id adhuc possim. Nam longa fuit tua oratio, & effusam aquam prætergressa. Eorum tamen conabor meminisse. Et vt vides, hæc ad ipsam obturatis auribus iam deferre propero, nequid interlabatur quod eorum ordinem confundat, deinde mihi à spectatoribus exibilari contingat. *Luc.* Istud sanè tibi curæ erit Polystrate, vt personam optimè agas. Cæterùm ego quandoquidem fabulam tibi semel tradidi, nunc è medio discedam. Postea verò pronunciatis judicum suffragijs, iterum adero, visurus quem finem hoc certamen habiturum sit.

ΤΟΞΑΡΙΣ, Η Φ[illegible]. TOXARIS SIVE AMICITIA.

ARGVMENTVM.

Videtur hoc dialogo Lucianus, amicitiæ dignitatem, atque effectum commendare voluisse, dum Toxarim & Mnesippum introducit, alterum Scytharum, alterum Græcorum, in amicitijs colendis fidem,

prædicantem, vtrumque autem pro patria sua, contendentem, connumeratis aliquot sua ætatis hominum exemplis, qui mutua inter se amicitia deuinctis, extrema etiam pericula interim alij pro alijs obiere. Occasio contentionis à solemni sacrificio & cultu Pyladis & Orestis, quibus illos Scythæ venerantur, sumpta est, altero videlicet mirante, & causam scisitante, ob quam homines externos, & etiam hostes suos, diuinis honoribus Scythæ prosequerentur, altero autem, fidem & amicitiam illorum exponente, ob quam tantos honores prosequutti essent. Neque enim quicquam sanctius, aut religiosius à Scythis obseruari, & custodiri, quàm amicitiam, eáque magis illos iactare sese, quàm vllis alijs operibus ac rebus. Interim tamen & illa memorabilia sunt; qua de ritu iungendi fœderis & amicitiæ, cuius etiam Herodotus meminit in Melpomene, & de consuetudine contrahendi auxilia atque exercitus obiter addit.

ΜΝΗΣΙΠΠΟΣ.

ΤΙφὶς ὦ Τόξαρι, θύετε Ορέστῃ, καὶ Πυλάδῃ ὑμεῖς οἱ Σκύθαι, καὶ θεοὺς εἶναι πεπείσμεθα αὐτούς; Το. Θύομεν ὦ Μνήσιππε, θύομεν, οὐ μέντοι θεοὺς γε οἰόμενοι εἶναι, ἀλλὰ ἀνδρας ἀγαθούς. Μνη. νόμος ὑμῖν καὶ ἀνδράσιν ἀγαθοῖς ἀποθανοῦσι θύειν, ὥσπερ θεοῖς; Το. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑορτὰς, καὶ πανηγύρεσι τιμῶμεν αὐτούς. Μνη. τί δῆτα ὠφέλιμοι παρ' αὐτῶν; οὐ γὰρ δὴ ἕτοιμοί γε εἰσὶν εὐμενεῖς θύεσθε αὐτοῖς, νεκροῖς γε οὖσιν. Το. οὐ χείσειν μέντοι ἴσως, εἰ καὶ οἱ νεκροὶ

MNESIPPVS.

Vid ais Toxaris? sacrificatis Oresti, & Pyladi vos Scythæ, Deósque esse illos creditis? *Tox.* Sacrificamus Mnesippe, sacrificamus inquam: haud tamen esse Deos arbitrati, sed viros bonos. *Mne.* An verò mos apud vos, etiam bonis viris vita functis [illegible] facere perinde ac Dijs? *Tox.* Non istuc modò, verùm illos festis diebus & celebritatibꝰ honoramus. *Mne.* Quid ab illis captantes? non enim illis, mortui cùm sint, ad captandam beneuolentiam sacra facitis. *Tox.* Nihil obsit fortè, si mortuos quoque

ἡμᾶν εὐμενεῖς εἶεν. οὐμοὶ ἀλλὰ καὶ πρὸς τῶν ζώντας ἀμεινον οἰόμεθα πράξειν, μεμνημένοι τῶν ἀρίστων. καὶ τιμῶμεν ἀποθανόντας. ἡγούμεθα γὰρ οὕτως ἂν ἡμῖν πολλοὺς ὁμοίους αὐτοῖς ἐθελῆσαι γενέσθαι. Μνη. ἀλλὰ, ταῦτα μὲν οὐδὲν γινώσκετε. Ορέσην δ', καὶ Πυλάδην, τίνος μάλιστα θαυμάσαντες, ἰσοθέοις ἐποιήσασθε, καὶ ταῦτα, ἐπίλυδας ὑμῖν ὄντας; ἢ τὸ μέγιστον, πολεμίους; οἵγε, ἐπὶ σφᾶς ναυαγία πεπτωκόσιν, οἱ τὸ πρὶν Σκύθαι συλλαβόντες, ἀπῆγον, ὡς τῇ Ἀρτέμιδι καταθύσοντες, ὑπόδημοι τοῖς δεσμοφύλαξι. καὶ δὴ φρουρῶν ὑπεκρατήσαντες, τόν τε βασιλέα κτείνουσι, καὶ τὴν ἱέρειαν περιλαβόντες. ἀλλὰ καὶ τὴν Ἄρτεμιν αὐτὴν ἀποσυλήσαντες, ᾤχοντο ἀποπλέοντες, καταγελάσαντες τῆς κοινῆς τῶν Σκυθῶν νόμου. ὥστε εἰ διὰ ταῦτα τιμᾶτε τοὺς αὐθένας, οὐκ ἂν φθάσοιτε πολλοὺς ὁμοίους αὐτοῖς ἐξεργασάμενοι. καὶ τοὐντεῦθεν αὐτοὶ ἤδη πρὸς τὰ παλαιὰ σκοπεῖτε, εἰ καλῶς ἔχει ὑμῖν πολλοὺς εἰς τὴν Σκυθίαν Ορέστας, καὶ Πυλάδας

beneuolos habeam⁹. Quinetiam existimamus nos rem ijs, quæ in vita sunt, magis conducibilem esse facturos, si præstantium virorum memoriam celebremus. Et defunctos honore prosequimur: siquidem hac ratione futurum arbitramur, vt multi apud nos illorum similes euadere cupiãt. Mne. Hæc quidem rectè iudicatis. At Orestem, & Pyladem quo nomine potissimùm suspexistis, vt Dijs eos æquaueritis, idque cùm vobis essent hospites, aut quod maximum est, hostes? Qui quidem, cùm ipsos naufragio deiectos, illius temporis Scythæ comprehendissent, & abducerent vt Dianæ immolarentur: adorti carceris custodes, oppressisque excubijs, & regem trucidarunt, & assumpta sacerdote, quin ipsa quoque Diana sublata, in naui abiuerunt, irrisa communi Scytharum lege. Quare si ob istiusmodi facinora viros istos in honore habetis: facilè assecuti fueritis, vt multos illorum similes reddatis. Iámque ipsi ab hoc die vsque ad prisca illa respicite, num vobis expedierit multos Orestes ac Pylades in Scythiam appellere. Nam mihi quidem isto pacto καταίζειν. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖτε

πάλαι σὺ ὅτως ἀσεβεῖς αὐτοὶ, καὶ ἄθεοι ἡγεῖσθαι, τῶν περιλοιπῶν θεῶν τὸν αὐτὸν βοσον ὑμῖν ἐκ τῆς χώρας ἀποξενωθέντων. εἶτ' οἶμαι αὖτη τῶν θεῶν ἁπάντων, τοὺς ἐπ' ἐξαγωγῇ αὐτῶν ἥκοντας ἀνδρας ἐνθεσιάσετε καὶ ἱερσύλοις ὑμῶν ὔσι, δύσετε ὡς θεοῖς. εἰ γὰ μὴ αὐτὶ τούτων Ορέσθιν, καὶ Πυλάδην τιμᾶτε, ἀλλ' εἴπερ τι ἄλλο ὦ Τόξαρι, ἀγαθὸν ὑμᾶς εἰργάσαντο, αὐτὶ ὅτου πάλαι οὐ θεοὺς εἶναι δικαιώσαντες αὐτὼν, νῦν τοὐμπαλιν δύσαντες αὐτοῖς, θεοὺς εἶναι νενομίκατε, καὶ ἱερείοις ὀλίγου δεῖν τότε γενομένοις, ἱερεῖα νῦν προσάγετε. γελοῖα γὰ αὖ ταῦτα δόξειε; καὶ ἐναντία τοῖς πάλαι. Το. καὶ ταῦτα μὰ ὦ Μνήσιππε, γυναῖα τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, ἃ κατέλεξας. τὸ γὰ δύο ὄντας, ὕτω μέγα τόλμημα τολμῆσαι, καὶ τοσοῦτον ἀπὸ τῆς αὐτῶν ἀπέρασντας, ἐκπλεῦσαι εἰς τὸν πόντον, ἀπείρατον ἔτι τοῖς Ελλησιν ὄντα, πλὴν μόνων τῶν ἐπὶ τῆ ἀργοῦς ἐς τὴν Κολχίδα στρατευσαμένων, μὴ καταπλαγέντας, μήτε τοὺς μύθους τοὺς ἐν αὐτῷ, μήτε τὴν θεσπιῳδίαν καταδείσαντας, ὅτι ἄξενος

religionis & Deorũ expertes mox fore videmini, Dijs reliquis eodem modo è vestra regione in alienam delatis. Postea, opinor, Deorum omnium vice, viros qui eos eductum venerint, diuinitate donabitis, & qui sacrilegi in vos fuerint, ijs tanquam Dijs sacrificabitis. Quòd si nequaquam horum gratia, Orestem aç Pyladẽ colitis, sed aliud quippiam, ô Toxari, in vos beneficij contulerunt: qua gratia, quanquam olim nõ iudicastis ipsos esse Deos, nunc contrà sacrificantes ipsis, Deos esse decreuistis: & ijs qui tunc propemodum victimæ fuerant, nũc victimas offertis? Enimuero ridicula videantur ista, cúmque his quæ quondam statueratis, pugnantia. Tox. Et ista, quidem, Mnesippe, generosa fũt virorum illorũ facinora, quæ commemorasti: quòd duõ cũ essent, tam ingens ausum sint ausi, támque procul à sua patria profecti, in Pontum nauigarint, Græcis ad id vsque temporis intactum, nisi solis his qui Argo in Colchidem traiecerunt exercitum: nihil expauefacti neq; fabulas quæ de illo ferũtur, neq; appellationẽ veriti, quòd inhospitũ vocaretur, videlicet, opinor, quòd feræ vndique ἐκαλεῖτο, ὅτι οἶμαι ἀχείων

gentes

ἐθνῶν πειρωμένων, καὶ ἐπειδὴ ἐάλωσαν, οὕτως ἀμφὶ εἰ-
ως χρήσασθαι τῷ πράγματι, καὶ μὴ ἀγαπῆσαι εἰ διαφυλά-
ξουσι μόνον, ἀλλὰ τιμωρησαμένους τὴν βασιλέα τῆς ὕ-
βρεως, καὶ τὴν Ἄρτεμιν ἀναλαβόντας, ἀποπλεῦσαι, πῶς ταῦ-
τα ἂν θαυμάσαι, καὶ θείας πρὸς τιμῆς ἄξια παρὰ πάντων, ὁπόσοι
ἀρετὴν ἐπαινοῦσιν, ἆρα ἂν ταῦτα ἡμεῖς Ὀρέστῃ, καὶ Πυλάδῃ
ἐνιδόντες, ἥρωσιν αὐτοῖς χρώμεθα. Μνη. λέγοις αὖ πάλιν ὅ,
τι σεμνὸν, καὶ θεῖον ἄλλο ἤδη διήνυσται. ἐπὶ ὅσον ἐν τῷ πλῷ, καὶ
τῇ ἀποδημίᾳ, πολλὰς ἂν σοι θεατὰς ἐκείνων ἀποδείξαιμι τοὺς ἐμπόρους. καὶ μάλιστα τοὺς
Φοίνικας αὐτοί. οἳ ἐξ ἅπαντος, καὶ ἄχρι τῆς Μαιώτιδος, καὶ τοῦ
Βοσπόρου μόνον ἐπανέρχονται, ἀλλὰ πανταχοῦ τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ
βαρβαρικῆς θαλάττης γαυτιλλομένους. ἅπαξ γοῦν ἀκοῦσαι, καὶ
πάντα σαφῶς ὡς εἰπεῖν, διερευνησάμενοι καθ' ἕκαστον ἔτος,
ἀφὲ τοῦ μετοπώρου, εἰς τὸν αὐτῶν ἐπανίασιν. οὓς κατὰ τὸν αὐ-
τὸν λόγον, θεοὺς νόμιζε. καὶ ταῦτα, καπήλους, καὶ ταριχο-
πώλας, εἰ τύχοι, τοὺς πολλοὺς αὐτῶν ὄντας. Το. ἄκουε δὴ ὦ

gentes accolerent: deinde cùm iam capti essent, adeò strenuè se gesserint, nec sat habuerint, si tantùm incolumes euaderent: nisi & à rege contumeliam acceptam vlti, & Diana sublata abnauigassent. Quid? annon hæc admiranda, & digna quæ diuino quodam honore excipiantur in omnibus qui virtutem laudant? Sed nos hæc in Oreste & Pylade non spectantes, pro Heroibus illos habemus. *Mne.* Dicito iam quidnam aliud splendidum ac diuinum patrarint. Nam quantum ad nauigationem, & peregrinationem attinet, multos istis diuini ores ostendero negociatores: atque inter hos potissimùm Phœnices, qui non in Pontum, neque ad Mæotidem vsque, aut Bosphorum tantùm enauigãt, verùm quaqua versus, Græcum ac Barbarum mare permetiuntur. Hi siquidem omnem oram, & omne littus, vt ita dixerim, quorannis scrutati, extremo tandem autumno in suam patriam reuertuntur: quos ad eandem rationem pro Dijs habeto, idque quanquam illorum multi fortè sunt caupones, & salsamentarij. *Tox.* Audi nunc, & considera, vir admiranda, quanto θαυμασίως, καὶ σοφῶς, καθ' ὅσην

ἡμεῖς οἱ βάρβαροι; ἐυγνωμονέστερον ὑμῶν περὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν κείνομεν, εἴγε ἐν Ἄργει μέν, καὶ Μυκήναις, οὐδὲ τὸ φονεύσδοξον ἔστιν ἰδεῖν Ὀρέστου, ἢ Πυλάδου. παρ' ἡμῖν δ', ἢ νεὼς ἀποδέδεικται αὐτοῖς ἅμα ἀμφοτέροις, ὥσπερ εἰκὸς ἦν ἑταίροις γε οὖσι. καὶ θυσίαι προσάγονδ', ἢ ἄλλη πᾶσα τιμὴ ἄπασα. κωλύει τι δῆτα, ὅτι ξένοι ἦσαν, ἀλλὰ μὴ Σκύθαι, ἀγαθοὶ κεκλῆσθαι. οὐ γὰρ ἐξετάζομεν ὅθεν οἱ καλοὶ, ἢ ἀγαθοί εἰσιν, οὐδὲ φθονοῦμεν, εἰμὴ φίλοι ὄντες ἀγαθὰ εἰργάσαντο. ἐπαινέσαντες δὲ ἃ ἔπραξαν, οἰκείους αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἔργων ποιούμεθα. ὃ δὴ μάλιστα καταπλαγέντες τῆ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπαινέσαμεν, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἡμῖν ἔδοξαν φίλοι οὗτοι δὴ ἄριστοι ἁπάντων γεγενῆσθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις, νομοθέται καταστῆσαι, ὡς χρὴ τοῖς φίλοις ἁπάσης τύχης κοινωνεῖν, καὶ τοῦτο Σκυθῶν τῶν ἀρίστων θεραπεύσαι. καὶ ἄγε μετ' ἀλλήλων, ἢ τοῦ ἀλλήλων ἔπαθον ἀναγράψαντες οἱ πρόγονοι ἡμῶν ὅπι στήλης χαλκῆς, ἀνέθεσαν εἰς τὸ Ὀρέστου, καὶ νόμον ἐποιήσαντο, πρῶτον τοῦτο μάθημα, καὶ παίδευμα

nos qui barbari sumus, rectiùs vobis de bonis viris sentiamus. Siquidē in Argo, & Mycenis, ne sepulchrum quidē vllum insigne videre est Orestis ac Pyladis: apud nos verò & templum ostenditur simul vtrique sacrum, ita vt par erat amicis, & hostiæ offeruntur, reliquúsque omnis honos. Porrò quòd hospites erant, non Scythæ, nihil obstat quominus viri boni iudicentur. Neq; enim inquirimus cuiates sint viri honesti ac probi, neque inuidemus, si quanquā amici non sunt, res egregias gesserunt: quin magis ea quæ patrarunt, probantes, illos ab ipsis factis nostrates ducimus. Quod autem potissimùm stupentes in illis viris efferimus, illud est, quod hi nobis visi sunt amici inter se omnium longè optimi extitisse, atque alijs ceu legem statuisse, quēadmodū oportet amicos omnem inter se communicare fortunam: & promeruisse vt à præstantissimis Scytharum colerentur. Itaque quæcunq; alter cum altero, vel alter pro altero tulit, ea maiores nostri descripta in æreā columna Orestis in templo reposuerunt, legémque tulerunt, vt ea colūna suis liberis prima esset τοῖς παισὶ τοῖς σφετέροις εἶναι

ἐπὶ σήλῃ ταύτῃ, καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς γεγραμμένα διαμνημονεῦσαι. διὰπον γοῦν τοῦνομα ἕκαστος αὐτῶν ἐπιλάθοιτο τῶν πατρέων, ἢ τοὺς Ὀρέσου, καὶ Πυλάδου πράξεις ἀγνοήσειεν. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ περιβόλῳ τῷ νεῷ τὰ αὐτὰ, ὁπόσα ἡ σήλη δηλοῖ, γεγραφῆς ὑπὸ τῶν παλαιῶν εἰκάσματα δείκνυται, τῶν παλαιῶν Ὀρέστης ἅμα τῷ φίλῳ. εἶτα ἐν τοῖς κρημνοῖς διαφθαρείσης αὐτῷ τῆς νεὼς, συνειλημμένος, καὶ πρὸς τὴν θυσίαν παρεσκευασμένος. καὶ ἡ Ἰφιγένεια ἤδη κατάρχεται αὐτῶν. καταπεπτωκὼς ὑπὸ τὸ ἕτερον τοῖχον, ἤδη σφάξουσὰ τὰ δεσμὰ γεγραπται, καὶ φονεύων τὸν Θόαντα, καὶ πολλοὺς ἄλλους τῶν Σκυθῶν. καὶ τέλος, ἀποπλέοντες, ἔχοντες τὴν Ἰφιγένειαν, καὶ τὸν θεόν. οἱ Σκυθαι ὑπ' ἄλλων ἐπιλαμβάνονται τῶν σκάφους ἤδη πλέοντος, ἀνακρεμαννύμενοι τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπαναβαίνειν πειρώμενοι. εἶτ' οὐδὲν ἀνύσαντες. οἱ μὲν αὐτῶν, θαυμαται. οἱ δ', καὶ δέει τούτου, ἀπονήχονται πρὸς τὴν γῆν, ἵνα δὴ καὶ μάλιστα ἴδοι τις ἂν ὁπόσην ὑπ' ἀλλήλων εὔνοιαν ἐπεδείκνυντο ἐν τῇ πρὸς

institutio & disciplina, & quæ in illa essent adscripta recordarentur. Itaque patris quisque sui nomen citiùs obliuisceretur, quàm res gestas Orestis ac Pyladis ignoraret. Quin & in ambitu templi, quæcunque in columna notantur, eadem priscorum picturis adumbrata visuntur: Nempe Orestes vnà cum amico nauigans, deinde fracta inter abruptas cautes ipsorum naue comprehensus, & ad victimam adornatus. Iámque Iphigenia initiat eos. Ex aduerso verò in altero pariete, idem iam vinculis exutus depictus est, ac Thoantem occidens, multósque ex Scythis alios: postremò soluentes, & Iphigeniam ac Deam habentes. Porrò Scythæ frustra scapham adoriuntur iam nauigantem, hærentes gubernaculis ac conscendere conantes. Deinde re nequicquam tentata, alij quidem ex ijs saucij, alij verò eius rei metu compulsi, natatu semet in solum recipiunt, vbi vel maximè liceat perspicere, quãtam in conflictu cum Scythis alter in alterum beneuolentiam præstiterit.

τοὺς Σκύθας συμπλοκῆ. πε-

ποίηκε γὰρ ὁ γραφεὺς ἑκάτερον, ἀμελῆ ὄντα μὲ τῶν καθ' ἑαυτὸ πολεμίων, ἀμυνόμενον δὲ τὸν ἐπιφερόμενον ἕκατερος, καὶ πρὸ ἐκείνης ἀπαντᾷν, πειρώμενον τοῖς τοξεύμασι, καὶ παρ' οὐδὲν ποιούμενον, εἰ ἀποθανεῖται, σώσας τὸ φίλον, καὶ τῷ ἐπ' ἐκεῖνον φερομένῳ πλησὶν προαρπάσας τῷ αὐτοῦ σώματι. τίνι δὴ τοσαύτῃ ἕνωσιν αὐτῶν, καὶ τίνι ἐν τοῖς δεινοῖς κοινωνίαν, καὶ τὸ πιστὸν, καὶ φιλέταιρον, καὶ τὸ ἀληθὲς, καὶ βέβαιον τῆς πρὸς ἀλλήλους ἔρωτος, ἐκ ἀνθρώπινα ταῦτα νενομίκαμεν εἶναι, ἀλλά τινος γνώμης βελτίονος, ἢ κατὰ τοὺς πολλοὺς τούτους ἀνθρώπους. οἱ μέχρι μὲν κατ' ἔργον ὁ πλοῦς ἐστι, τοῖς φίλοις ἀγαναστῶσιν, εἰ μὴ ὑπίσης κοινωνήσειαν τῶν πόνων. εἰ δέ τι καὶ μικρὸν ἀντεπενεγκεῖν αὐτοῖς, οἴχονται, μόνους τοὺς κινδύνοις ἀπολιπόντες. καὶ γοῦν καὶ τόδε ὅπως εἰδῆς, οὐδὲν Σκύθαι φιλίας μεῖζον οἴονται εἶναι. οὐδ' ἔστιν ἐφ' ὅτῳ ἂν τις σκύθης μᾶλλον σεμνύναιτο, ἢ ὅτι τῷ συμπονῆσαι φίλῳ ἀνδρὶ, καὶ κοινωνῆσαι τῶν δεινῶν, ὥσπερ οὐδὲν ἄνειδος μεῖζον παρ' ἡμῖν, τοῦ προδότου φιλίας γε-

Fecit enim pictor vtrumque de suis hostibus securum, sed propellentem eos qui in alterum feruntur, & ante illum iaculis occurrere conantem, ac pro nihilo ducentem si intereat ipse, modò amicum seruet, vel suo ipsius corpore in illum intentos ictus præripiens. Iam verò tantam illorum beneuolentiam, atque in rebus tristibus communionem, fidem, humanitatem, veritatem, denique alterius in alterum amoris constantiam, hæc haudquaquam humana putauimus esse, verùm animi cuiusdam præstantioris, quàm pro hominum vulgo: quidonec secundis ventis nauigatur, amicis indignantur, nisi ex æquo participes fiant rerum lætarum: quòd si vel paululum ijs reflare venti cœperint, aufugiunt solos in periculis deserentes. Enimuero & illud noueris, nihil amicitia melius arbitrantur Scythæ, nec vlla re magis gloriatur Scytha, quã adiuuandis amicis, & communicandis rebus acerbis: quemadmodum neque probrum apud nos maius vllum, quàm amicitiæ proditorem

ἡμῶν δοκεῖν. διὰ ταῦτα Ορέστην, καὶ Πυλάδην τιμῶμεν, ἀρίστους ἡγούμενοι τὰ Σκυθῶν ἀγαθὰ, καὶ ἐν φιλίᾳ διενεγκόντας. ὃ μέγιστον ἡμεῖς ἁπάντων θαυμάζομεν. καὶ τοὔνομα ἐπὶ τούτοις αὐτῶν ἐθέμεθα, κορσάκοις καλεῖσθαι. τοῦτο δέ ἐστιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ φωνῇ, ὥσπερ ἂν εἴ τις λέγοι, φίλιοι δαίμονες. Μνη. ὦ Τόξαρι, οὐ μόνον ἄρα τοξεύειν ἀγαθοὶ ἦσαν Σκύθαι, καὶ τὰ πολεμικὰ τῶν ἄλλων ἀμείνους, ἀλλὰ καὶ ῥᾴστην εἰπεῖν, ἁπάντων πιθανώτατοι. ἐμοὶ γοῦν τέως ἄλλως γιγνώσκοντι, ἤδη καὶ αὐτῷ δίκαια ποιεῖν δοκεῖτε, οὕτως Ορέστην καὶ Πυλάδην ἐνθυμηθέντες. ἐλεληθεὶς δέ με ἀ ἠνιᾶτε, καὶ γραφεὺς ἀγαθὸς ὤν. πάνυ γοῦν ἐναργῶς ἐπεδείξας ἡμῖν τὰς ἐν τῷ ὀρεστείῳ εἰκόνας, καὶ τὴν μάχην τῶν ἀνδρῶν, καὶ τὰ τραύματα ἀλλήλων. πλὴν ἀλλ' ἐκ φήμης ἂν οὕτω ποτὲ πιθανοὺς ἡγησάμενος εἶναι φιλίαν ἐν Σκύθαις. ἅτε γὰρ ξένους, καὶ ἀγελαίους ὄντας αὐτοὺς, ἔχθρα μὲν ἀεὶ συνεῖναι, καὶ ὀργὴ, καὶ θυμὸς, φιλίαν δ', μὴ δὲ πρὸς τοὺς οἰκειοτάτους ἐπαιρεῖσθαι, τεκμαιρόμενος τοῖς τε

videri. Has ob res Orestē & Pyladem veneramur, quòd præstantissimi extiterint in Scytharū virtutibus, atq; in amicitia præcellentes: quod nos primū omnium admiramur. Appellationē quoq; ex his illorū factis imposuimus, vt Coraci vocentur. Quod quidē nostra in lingua perinde sonat, ac siquis dicat, Dij amicitiæ præsides. *Mne.* Profectò Toxari, non arcu modò valuerunt Scythę, bellicíſque in rebus cæteris antecelluerunt: sed etiam ad dicendum & persuadendum aptissimi omnium fuerunt: vnde mihi cùm dudū secus videretur, nunc eidē meritò fecisse videmini, qui sic Orestem ac Pyladem in Deorū numerū retuleritis. Nesciebā & illud, vir optime, quòd pictor quoque bonus esſes: qui admodum euidenter ostendisti nobis, quæ sunt in Orestis templo, picturas, pugnámque virorū, alteríq; pro altero susceptа vulnera. Atqui non putabā olim apud Scythas, tanto studio cultā fuisse amicitiā: sed ipsos vt prorsus peregrinos, agrestes, odio perpetuo, ira, & excādescētia cōmitti, amicitiā verò ne in familiarissimos quidē exercere, ídq; conijciens, cū ex alijs quę de illis audiuim⁹, ἄλλοις, ἃ περὶ αὐτῶν ἀκούομεν,

καὶ ὅτι καταθύουσι τοὺς πατέρας ἀποθανόντας. To. εἰ μὴν καὶ πάλαι ἡμεῖς τῶν Ἑλλήνων, καὶ δικαιότεροι τὰ πρὸς τοὺς γονέας, καὶ ὁσιώτεροι ἐσμὲν, οὐκ ἂν ἐν τῷ παρόντι φιλοτιμηθείην πρὸς σέ. ὅτι δὲ οἱ φίλοι Σκύθαι πολὺ πιστότεροι τῶν Ἑλλήνων φίλων εἰσὶ, καὶ ὅτι φιλίας λόγος πλείων παρ' ἡμῖν, ἢ παρ' ὑμῖν, ῥᾴδιον ἐπιδεῖξαι. καὶ πρὸς θεῶν τῶν Ἑλλήνων, μὴ πρὸς ἀληθῆ μου ἀκούσῃς, ἵνα ἔτι τι, ὧν κατανενόηκα, πολὺν ἤδη χρόνον ὑμῖν συγγινόμενος. ὑμεῖς γάρ μοι δοκεῖτε τοὺς μὲν περὶ φιλίας λόγους, ἄμεινον ἄλλων εἰπεῖν αὐ φιλίας· τὰ ἔργα δὲ αὐτὰ, μόνον δὲ κατ' ἀξίαν τῶν λόγων ἐπιμελεῖσθαι, μὴ ἀπόχρη ὑμῖν ἐπαινέσαι τε αὐτὰ, καὶ δεῖξαι ἡλίκον ἀγαθόν ἐστιν. ἐν δὲ ταῖς χρείαις προδόντες τοὺς λόγους, ἀραπετεύετε ἐκ οἷσθ' ὅπως ἐκ μέσων τῶν ἔργων. καὶ ὁπόταν ὑμῖν οἱ γραφῳδοὶ τὰς τοιαύτας φιλίας ἐπὶ τῆ σκηνῇ ἀναβιβάσαντες δεικνύωσιν, ἐπαινεῖτε, καὶ ἐπικροτεῖτε. καὶ κινδυνεύουσιν ἀυτοῖς ὑπὲρ ἀλλήλων οἱ πολλοί. καὶ ἐπιδακρύετε. ἀυτοὶ δὲ, οὐδὲν ἄξιον

tum ex hoc quòd patres vita functos deuorant. Tox. An nos Græcis cùm alijs in rebus, tum in cultu parentum iustiores & sanctiores simus, in præsentiarum haudquaquam contenderim tecum. Verùm amicos nostrates Græcis amicis longè esse fideliores, & maiorem apud nos, quàm apud vos amicitiæ rationem haberi, facile fuerit docere. Ac per Deos Græcorum, ne tibi sit molestum audire, si quæ perspexi, dixero, multum iam temporis apud vos versatus. Vos enim mihi videmini præclariùs cæteris de amicitia verba facere posse: vim verò factáque illius, adeò non solùm pro sermonum dignitate non exercere, vt sat vobis sit prædicare eam, & quantum sit bonum, ostendere. At in vsu, deficientes à sermonibus, nescio quomodo è medio opere aufugitis. Cæterùm quum Tragœdi in scenam progressi, istiusmodi amicitias vobis repræsentant, approbatis, applauditis, illísque pro se mutuo periclitantibus illachrymamini plerique: ipsi verò nihil dignũ

ἐπαίνῳ ὑμᾶς τῶν φίλων παρέχεσθαι τολμᾶτε. ἀλλ' ὦ τοῦ φίλος δεινὸς τύχῃ, αὐτίκα μάλα, ὥσπερ τὰ ὀνείρατα εἴχοντα ὑμῖν ἐκποδὼν ἀποπταμένου αἱ πολλαὶ ἐκεῖναι βαγῳδίαι, τοῖς κενοῖς τούτοις, καὶ κωφοῖς προσωπείοις ἐοικότας ὑμᾶς ἀπολιπόμενοι. ἃ δὴ ῥηθήσεται τὸ σῶμα, καὶ παμμέγεθες κεχηνότα, οὐδὲ τὸ σμικρότατον φθέγξεται. ἡμεῖς δ' ἔμπαλιν, ὅσον γε δὴ λειπόμεθα ἐν τοῖς περὶ φιλίας λόγοις, τοσοῦτον ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῖς πλεονεκτήσομεν. εἰ γὰρ οὕτω δοκεῖ, οὕτω νῦν ποιήσωμεν. τοὺς μὲν παλαιοὺς φίλους, ἀφήσομεν ἐάσωμεν, εἴ τινας ἢ ἡμεῖς, ἢ ὑμεῖς τῶν πάλαι καταριθμεῖν ἔχομεν. ἐπὶ κατά γε τοῦτο, πλεονεκτοῦμεν, πολλοὺς, καὶ ἀξιοπίστους μάρτυρας τοὺς ποιητὰς παρεχόμενοι, τόν τε Ἀχιλλέως, καὶ Πατρόκλου φιλίαν, καὶ τὸν Θησέως, καὶ Πειρίθου, καὶ τὴν ἄλλην ἑταιρείαν, ἐν καλλίστοις ἔπεσι, καὶ μέλεσι ῥαψῳδοῦντας. ὀλίγους δέ τινας προσκατειρήκαμεν τῶν καθ' ὑμᾶς αὐτούς, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν διηγησάμενοι. ἐγὼ μὲν, τὸ σκυθικὸν. σὺ δ', τὸ ἑλληνικόν. καὶ ὁπότεροι ἂν

laude pro amicis præstare audetis. Quin si egeat amicus re aliqua protinus vt insomnia, procul auolantes euanescunt multæ illæ tragœdiæ, vósque similes relinquunt inanibus istis, ac mutis personis, quæ diducto rictu, atque immane hiantes, ne minimum quidem loquuntur. At nos è diuerso, quo sumus in dicendo de amicitia posteriores, hoc in ea præstanda præcedimus. Itaque si videtur, nunc ita faciamus: priscos illos amicos silentio prætereamus, siquos vel nos, vel vos, ex his qui olim fuerunt, recensere valemus, postquam ista quidem parte superaueritis, compluribus, ac grauibus adductis testibus, nempe poëtis qui Achillis, & Patrocli amicitiam, tùm Thesei, Pirithoíque, neque non aliorum necessitúdinem, pulcherrimis versibus, carminibúsque cecinerunt. Quin paucos quosdam in medium afferamus ex his qui nostra memoria fuerunt, eorúmque res gestas exponamus: ego quidem Scythicas, tu verò Græcanicas. Et in his vter superarit, meliorésque

ἐν τούτοις κρατῇ, καὶ ἀμείνους

παρέξηται τῶν φίλων, αὐτός τε νενικηκὼς ἔσται, καὶ τὴν αὑτοῦ ἀνακηρύξει, κάλλιστον ἀγῶνα, καὶ σεμνότατον ἀγωνισάμενος. ὡς ἔγωγε πολὺ ἥδιον ἂν μοι δοκῶ μονομαχῶν ἡττᾶσθαι, ἀποτμηθῆναι τὴν δεξιάν, ὅπερ ἐστὶ σκυθικῆς ἐπτίμιον ὄζιν, ἢ χείρων ἄλλου τοῦ φιλίαν κεκεισθαι. καὶ ταῦτα, Ἕλλωνος, σκύθης αὐτὸς ὤν. Μνη. ἔστι μὲν ὦ Τόξαρι οὐ φαῦλον τὸ ἔργον ἀνδρὶ οἵῳ σοὶ, πολεμίῳ μονομαχῆσαι, πάνυ ἐυσόχοις, καὶ τεθηγμένοις παρεσκευασμένῳ τὸν λογον. οὐμὲν ἀγνῶς γε οὕτω καταφρόνως ἐν βραχεῖ τὸ ἑλληνικὸν ἅπαν, ὥστε χωρήσομαί σοι. καὶ γὰρ ἂν εἴη παράδεινον, ὥστε δυοῖν μὲν ἐκείνοιν ἡττῆσθαι τοσούτους τῶν Σκυθῶν, ὁπόσους οἵ τε μῦθοι δηλοῦσι, καὶ αἱ ὑμέτεραι παλαιαὶ γραφαὶ, ὡς μάρτυρα προφέρειν μάλα ἀξιοπίστους. Ἑλλήνων δὲ πάντας, τοσαῦτα ἔθνη, καὶ τοσαύτας πόλεις ἑρμήνευε ὥστε σὲ ἁλῶναι, εἰ γὰρ τοῦτο γένοιτο, ἡ τὴν δεξιὰν ὥσπερ ὑμεῖς, ἀλλὰ τὴν γλῶτταν ἀποτμηθῆναι καλόν. πότερον δὲ ὠείδεα χρὴ τὸ ἀριθμὸν ἡμῖν τῶν φιλίκων τούτων προξένων,

amicos produxerit, is & victor esto, & suam ipsius victoriam promulgato, tanquam qui pulcherrimum atque honestissimum certamé decertarit: adeò vt ego quidem malim mihi deuicto in singulari certamine, dextram amputari (quæ apud Scythas victo est pœna) quàm in amicitia quopiam inferior iudicari, præsertim Græco, ipse Scytha cùm sim. *Mne.* Equidem haud mediocris est negotij, cum viro, vt tu es, bellatore, singulari certamine congredi, singularis solertiæ & acuminis orationibus instructo. Haud tamen vsque adeò ignauiter, tam citò vniuersam deserens Græciam, tibi cessero. Etenim hoc esset grauissimum, vt à duobus illis tot Scythæ victi fuissent, quot fabulæ declarant, & vetustæ picturæ vestræ, quas paulò antè scitè admodum repræsentasti: Græci verò, tot gentes, tot ciuitates, nullo defendente abs te vincerentur. Nam istud si fiat, non vestro more dextram, sed linguam execari conueniat. Vtrum verò nobis definiendus est numerus rerum ab amicis actarum, an quanto quis plures

ἢ ὁπόσῳ ἄν τις πλείους

ἔχῃ λέγειν, τοσούτῳ εὐπορώτερος δόξειεν ἂν πρὸς τὴν νίκην; To. οὐδαμῶς. δοκῶ μὲν γὰρ ἐν τῷ πλήθει αὐτῶν τὸ κέρτος, ὦ μὴ εἰ ἀμείνους. κἂν εἰ τομώτεραι φαίνοιντο αἱ σαὶ τῶν ἐμῶν. ἴσαι τ' ἀριθμὸν οὖσαι, κρειττόνως δήλονότι ἐργάσονται μοι τὰ βαύματα, κἀ δᾶττον ὑπόσω πρὸς τὰς πλη- γάς. Mvn. εὖ λέγεις. κἀ ὠείδωσαν ὁπόσαι ἱκαναί. To. πέντε ἔμοιγε δοκοῦσιν ἑκατέρῳ. Mvn. καμοὶ δοκεῖ. πρότερος ὦ λέγε. ἀλλὰ ἐπιμοσάμενος ἢ μὴν ἀληθῆ ἐρεῖν. ἄλλως γὰρ οὐ πλάττειν τὰ τοιαῦτα, κ πάνυ χαλεπόν. καὶ ὁ ἔλεγχος ἀφανής. εἰ ὦ ὀμόσειας, οὐχ ὅσιον ἀπιστεῖν. To. ὀμοῦμαι, εἴ τι καὶ ὅρκου δεῖν νομίζεις. Mvn. τίς δέ σοι τῶν ἡμετέρων θεῶν; ἆρ' ἱκανὸς ὁ φίλιος; To. καὶ μάλα. ἐγὼ ὦ τὸ ὀπι- χώριον ὀμοῦμαί σοι ἐν τῷ ἐμαυτοῦ λόγῳ. Mvn. ἴσῳ τοί- νυν ὁ Ζεὺς ὁ φίλιος, ἢ μὴν ὁπόσα ἂν λέγω πρὸς σὲ, ἢ αὐτὸς εἰδὼς, ἢ παρ' ἄλλων, ὁπόσον οἷόν τ' ἐμὲ δι' ἀκριβείας ἐπι- ζητήσαντα μὴ ἐν παρ' ἐμαυτοῦ ὑπερβαλόμενος ἐρεῖν, μηδ' ἐν παρ' ἐμαυτοῦ ὑπερβαλόμενος ἐρεῖν. κἀ πρόσθεν σοι τὴν Ἀγαθοκλέους, κἀ Διονύσιου φιλίαν διηγήσομαι,

dicendas habuerit, tanto ad victoriam consequendam locupletior videbitur. *Tox.* Nequaquam. Imò nō multitudine vis harū definiatur, sed præstantia, vt si tuæ meis acutiores appareant, quanuis numero sint pares, magis lethalia vulnera mihi infligant, quarum ictibus memet ocyus dabo. *Mne.* Probè loqueris. Statuamus ergo quot erunt satis. *Tox.* Quinque vtrique fore satis mihi videntur. *Mne.* Itidem mihi videtur. At prior dicito: verùm iuratus te vera dicturum: alioqui fingere eiusmodi, non admodum fuerit difficile: nec palàm refelli queant. Porrò si iuraris, nefas sit non habere fidem. *Tox.* Iurabimus, siquid etiam iureiurando opus esse censes. *Mne.* At quis tibi è Dijs nostratibus? num idoneus Iupiter Philius? *Tox.* Maximè. Ego quoque nostratem meapte in lingua iurabo. *Mne.* Testis igitur, estq; Iupiter Philius, quæcūque tibi sum dicturus, vel quæ viderim ipse, vel quæ ab alijs quoad fieri potuit, diligentissimè perceperim, narraturum, nihil ex me ipso exaggerantē. Ac primo quidem loco, Agathoclis & Diniæ amicitiam tibi referam,

ἀοίδιμον ἐν τοῖς Ιωσι γενομένοις. Ἀγαθοκλῆς δὲ οὗτος ὁ Σάμιος, οὐ πρὸ πολλοῦ ἐγένετο, ἄφυσος μὲν ἐς φιλίαν ὡς ἔδειξε, τἆλλα δ', οὐδὲν ἀμείνων A Σαμίων τῶν πολλῶν, οὔτε ἐς τὸ ἦθος, οὔτε ἐς τἄλλα πατρικίαν. Δεινίᾳ δὲ τῷ Λυσίωνος Ἐφεσίῳ, φίλος ἐκ παίδων ἦν. ὁ δὲ Δεινίας, ἐπλούτει B ἀφ' ἑαυτοῦ. καὶ ὥσπερ εἰκὸς, νεοπλούτου ὄντα, πολλοὺς καὶ ἄλλους εἶχε περὶ αὑτὸν, ἑκανοὺς μὲν συμπίειν, καὶ πρὸς C ἡδονὴν συνεῖναι, φιλίας δὲ, πλεῖστον ὅσον ἀπεδέοντας. τέως μὲν οὖν ἐν τούτοις, καὶ ὁ Ἀγαθοκλῆς ἠνατίζετο, καὶ συνῆν, καὶ συνέπινεν αὐτοῖς, οὐ πάνυ χαίρων τῇ τοιαύτῃ διαιτῇ. D καὶ ὁ Δεινίας, οὐδὲν αὐτὸν ἐντιμότερον εἶχε τῶν κολάκων. τελευταῖον δὲ, καὶ προσέκρουε, τὰ πολλὰ ἀτιμῶν. καὶ φορτικὸς ἐδόκει, ὠμομήνιτος καὶ τῶν παρόντων, καὶ φυλάττειν παρηγγέλλων, ἃ μὴ E πολλῶν καμάτων ὁ πατὴρ αὐτῷ κτησάμενος, κατέλιπεν. ὥστε διὰ ταῦτα, οὐδὲ ἐπὶ τοὺς κώμους ἐπῆγεν ἔτι αὐτὸν, ἀλλὰ μόνος μετ' ἐκείνων ἐκώμαζε, λαμπάδιον περιφέρων

quæ celebris est apud Ionas. Nam Samius hic Agathocles, non ita pridem vixit, vir in amicitia præstantissimus, vt re declarauit. Cæterùm reliquis in rebus vulgo Samiorum nihilo præstatior, neque genere, neque opibus alijs. Huic cum Dinia Ephesio, Lysionis filio, amicitia à puero interceſſerat. Porrò Dinias supra modum ditatus est, vtq; solent ij qui nuper opes nacti sunt, complures & alios secum habebat, idoneos illos ad compotationem, & ad voluptariam consuetudinem: ab amicitia verò longè alienissimos. Atque inter hos interim habebatur Agathocles, cúmque illis versabatur, & comportabat, non admodum approbans eam cõuiuendi rationem. Ac Dinias hunc nihilo maiori in pretio habebat quàm adulatores. Tandem etiam offendere cœpit, crebriùs obiurgans: moleſtúsque videbatur, quippe qui maiores ipsi cõmemoraret, præciperétq; vt seruaret, quæ multo labore parta, pater illi reliquisset: adeò vt ob hæc ne ad conuiuationes quidem deinceps adhiberetur, sed solꝰ cũ illis comeſſaretur, celare cupiens Agathoclem. Demũ ab τὸν Ἀγαθοκλέα. καὶ δή ποτε ἐκὲ

τῶν κολάκων ἐκείνων ὁ ἄθλιος ἀναπείθεται, ὡς ἐρᾶν αὐτῆς Χαείκλεια Δημώνακτος γυνὴ, καὶ δεῦρο ὑπατικὸς, καὶ πρώτου Ἐφεσίων τὰ πολιτικά. καὶ γραμματίδια τε εἰσφοίτα παρὰ τὴν γυναικὸς αὐτῷ, καὶ στέφανοι ἠμμαράντινοι, καὶ μῆλά τινα ἀποδεδηγμένα. καὶ ἄλλα, ὅσα αἱ μαστροπαὶ ἐπὶ τοῖς νέοις μηχανῶνται, κατ' μικρὸν αὐτοῖς ἐπιτεχνώμεναι τὸν ἔρωτας, καὶ ἀναφλέγουσαι τὸ πρῶτον ἐρᾶσθαι νομίζοντας. ἐπαγωγότατον δὲ τοῦτό γε καὶ μάλιστα τοῖς καλοῖς εἶναι οἰομένοις, ἄχρις ἂν λάθωσιν εἰς τὰ δίκτυα ἐμπεσόντες. ἡ Χαείκλεια δ', ὡς ἀσεῖον μὲν γύναιον, ἑταιρικὸν δ' ἐκτόπως, καὶ τῶ πρόσωπόντος ἀεὶ, καὶ εἰ παύ ἐπ' ὀλίγῳ ἐθελήσειέ τις.. καὶ εἰ πρόσοιδοί τις μόνον, ἐνεῦσε ἐπένευε. καὶ δέος ἦν μὴ ἐν ὡ, μή ποι αὐτείποι Χαείκλεια. δεινὴ δ' καὶ τἆλλα τεχνίτις, παρ' ὡ τινα βούλει τῶν ἑταιρῶν ἐπισπάσαι ἐρασήν. καὶ ἀμφίβολον ἔτι ὄντα, ὅλον ὑποποιήσαι, καὶ ἐνεχόμενον ἤδη ἐπτεῖναι, καὶ προσκηκῶσαι ἄρτι μὲ ὀργῇ, ἄρτι δ' κολακείᾳ. καὶ μὲ μικρὸν, ὑφροντίᾳ, καὶ τῷ

assentatoribus illi misere persuasum est, quòd amaretur à Chariclea Demonactis vxore, viri illustris atque inter Ephesios in honoribus ciuilibus primarij. Iam & literulæ à muliere ad illum ventitabant, & serta semimarcida, & admorsa poma: denique quicquid ad hæc lenæ machinantur in adolescentes, quòd paulatim illis amorem artibus quibusdam inserant, primúmque hac incendant opinione, quòd sese credant amari. Nam & hoc plurimum illicit, præsertim eos qui sibi formosi videntur, donec imprudentes in casses inciderint. Erat autem Chariclea vrbana mulier, mirum in modum meretricia: & quiuis obuius, etiamsi vel minimum concupiuisset, & si duntaxat aspexisset, protinus annuebat, nec erat metuendum, ne recusaret Chariclea: potens alioqui artifex: & quauis meretrice doctior amatorem allicere, & ambiguus cùm adhuc esset, totum subigere: ac quum iam teneretur, incitare, & accendere, nunc ira, nunc blandimentis, mox fastidio, & quod ad alterum inclinare videretur:

πρὸς ἕτερον ἀποκλίνῃ δοκοῦν

καὶ ὅλη συγκεκρότητο ἁπανταχόθεν ἡ γυνὴ, καὶ πολλὰ μηχανήματα παρεσκεύαστο καθ' ἑαυτῶν. ταύτῃ οὖν τότε οἱ Δειναὶ κόλακες παραλαμβάνουσιν ἐπὶ τὸ μειράκιον, καὶ τὰ πολλὰ ὑποκωμῳδοῦσι, συνωδοῦντες αὐτὸν εἰς τὸν ἔρωτα τῆς Χαριτέλειας. ἤδη δὲ, πολλοὺς ἤδη νέους ἐκβαλλίσασα, καὶ μυρίους ἔρωτας ὑποκριναμένη, καὶ οἴκους πολυτελῆ αὐτοῖς ἀναβέβλασα, ποικίλον τι, καὶ πολυτρόπαστον κακὸν, παραλαβοῦσα εἰς τὰς χεῖρας ἀπλοϊκὸν, καὶ ἄπειρον τῶν τοιούτων μηχανημάτων νεανίσκον, ὃν αὐτὴν ἐκ τῶν ὀνύχων. ἀλλὰ περιέχουσα πανταχόθεν, καὶ διαπειρᾶσα, ὅτε ἤδη πάντα πασῶν ἐκφέρει, αὐτή τε ἀπώλετο ὑπὸ τῆς ἄχρας, καὶ τῷ κακοδαίμονι Δεινίᾳ μυρίων κακῶν αἰτία ἐγένετο. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἐυθὺς ὀνείρατα ἐπ' αὐτὸν καθίει τὰ γραμμάτια. καὶ πανεχῶς πεμπομένη τὰ φέρεαν, ὡς ἐδάκρυσε, καὶ ἐπηγέπνευσε. καὶ τέλος, ὡς ἀπαγξαμένη ἑαυτὴν ἡ ἀθλία ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ἕως δὴ ὁ μαιφέλιος ἐπείσθη καλὸς εἶναι, καὶ τῶν Ἐφεσίων γυναιξὶ περιπόθητος. καί που συγκύψας πολλὰ ἱκετευθείς.

& tota erat vndique comparata mulier, artibúsque omnigenis in amantes instructa. Tunc igitur Diniæ adulatores hanc ad adolescentulum adducunt, multáque assimulabant, quò eum in amorem Charicleæ impellerent. Hæc autem quæ iam complures adolescentes iugularat, & innumerabiles amores mentita fuerat, domósque opulentas euerterat: varium quoddam & inexpugnabile malum: vbi manibus prehendit simplicem hunc adolescentulum, & huiusmodi artium imperitum, ex vnguibus non dimisit. Verùm vbi vndiq; complexa fuisset & confixisset ipsum, cùm iam omnino teneret, tum ipsa à captura est perdita, tum infœlici Diniæ sexcentorum malorum fuit causa. Nam primùm quidem statim literulas illas ad eum dat, ancillam subinde missitando quibus renuntiaret, vt fleret, vt vigilaret, vtque tandem misera se ipsam præ amore esset strangulatura: donec iam beatus ille persuasus, sibi formosus esse videretur, & Ephesiorum vxoribus amabilis. At tandem multum exoratus in congressum est adductus.

καὶ τοιεντεῦθεν ἤδη ῥᾷον, ὡς τὸ εἰκὸς ἁλώσεσθαι ἔμελλεν ὑπὸ γυναικὸς καλῆς, καὶ πρὸς ἡδονήν τε ὁμιλῆται ἐπιτερπῶς, καὶ ἐν καιρῷ δακρύσαι, καὶ μεταξὺ τῶν λόγων, ἐλεεινῶς ὑποστενάξαι. καὶ ἀπόντος ἤδη, λαβέσθαι. καὶ εἰσελθόντι, προσδέχεσθαι, καὶ καλλωπίζεσθαι, ὡς ἂν μάλιστα ἀρέσειε. καὶ που καὶ ᾄσαι, καὶ κιθαρίσαι. οἷς ἅπασι κατὰ τὸ Δεινίου ἐμέχετο. καὶ ἐπεὶ ᾔσθετο πονήρως ἔχοντα, καὶ διάδηλον ἤδη τῷ ἔρωτι, καὶ τακερὸν γεγιμμένον, ἄλλο ἐπὶ τούτοις ἐπινοεῖ, καὶ δὴ ἄθλιον ἀπώλλυε. κύδη τε γὰρ ἐξ αὐτῆς σκήπτεται. ἱκανὸν ἦ καὶ τοῦτο, βλάκα ἐργάσηται προσεκπυρῶσαι. καὶ ἐκεῖ ἐφοίτα πρὸς αὐτὸν, φυλάττεσθαι ὑπό τ' ἀνδρὸς λέγουσα, πεπυσμένου δὴ ἔρασται. ὃ δὴ ἐκεῖθ' οἷός τε ἦν φέρειν τὸ πρᾶγμα, κἀδὲ ἠνείχετο μὴ ὁρῶν αὐτίκα, ἀλλὰ ἐδάκρυε, καὶ τὸν κόλακας ἐσέπεμπε, καὶ τοιοῦτο τῆς Χαεικλείας ἐπεβοᾶτο. καὶ τὴν εἰκόνα περιβαλὼν αὐτῆς, ἐπεποίητο ἦ λίθου λευκοῦ, ἐκύνει καὶ τέλος, καταβαλὼν ἑαυτὸν εἰς τοὔδαφος, ἐκυλίνδετο. καὶ λυπρὰ ἦν ἀκριβὴς τὸ πρᾶγμα. τὰ μὲν δὴ ἄλλα

Et ex eo tempore facilis erat coniectura fore vt caperetur à muliere formosa, ad voluptatem congredi docta, & in occasione flere, & inter loquendum miserabiliter suspirare, & iam abeuntem amplecti, & adeunti occurrere, & formam, vt quàm maximè placeret, colere, interdum vel voce, vel cithara canere: quibus omnibus in Diniam vsa est. Postquam verò sensit excruciari, iámque amore illaqueatum, & colliquatum esse, adhæc aliud excogitat, quo miserum perdat. Grauidam se ex eo simulat (& hoc quoque est efficax ad magis inflammandum stultum amantem) neque postea illum adibat, affirmans à viro sese obseruari, qui hunc amorem persensisset. Hic verò rem ampliùs ferre non poterat, nec durare quum illam non videret: sed flebat, adulatores accersebat, Charicleæ nomen inclamabat, imaginémque illius amplexus (albo autem lapide facta erat) eiulabat. Demum in solum sese proijciens, volutabatur, idque perfecta rabies erat. Siquidem mulieri reddita sunt dona,

οὐκ μῆλα, ἢ στεφάνοις αὐτὸν δίδοτο ἀυτῆ, ἀλλὰ συνοικίαι ὅλαι, καὶ ἀγροὶ, καὶ θεράπαιναι, καὶ ἐσθῆτες ἀνανδεῖς, ἢ χρυσὸν ὁπόσον ἐθελήσειε. ἢ πῶς, ἐν βραχεῖ ὁ Λυσίωνος οἶκος ὀνομαστότατος τῶν ἐν Ιωνίᾳ ἠρήμωτο, ἐξέλιπτλητο ἤδη, ἢ ἐξεκένωτο. εἶτα ὡς ἤδη αὖος ἦν, ἀπολιπόντα αὐτὸν, ἄλλον τινὰ Κρῆτα νεανίσκον τῶν ὑπερχρύσων, ἐδήρα, ἢ μετέβαινεν ἐπ' ἐκεῖνον. καὶ ἤρα ἤδη ἀυτῆ. κἀκεῖνος ὑπίσευεν. ἀμαλούμβος δ' οὖν ὁ Δεινίας, οὐχ ὑπὸ τῆ Χαρικλείας μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν κολάκων, κἀκεῖνοι γὰρ ὑπὸ τῆ Κρῆτα ἤδη τὸν ἐρώμενον μετελελύθεσαν, ἤρχετο παρὰ τὴν Ἀγαθοκλέα, καὶ πάλαι εἰδότα ὡς ἔχοι πονηρῶς τὰ πράγματα αὐτῷ, ἢ αἰδούμβος τὸ πρᾶγμα, ὅμως διηγεῖτο πάντα. τὸν ἔρωτα. τὴν ἀπορίαν. τὴν ὑπερφίαν τῆ γυναικός. τῆ αὐτερασίην τὸν Κρῆτα. ἢ τέλος, ὡς οὐ βιάσεται μὴ οὐχὶ σωσαι τῆ Χαρικλείᾳ. ὁδὲ, ἄκμεον εἶναι νομίσας ἐν τούτῳ ἀπομιμνήσκειν τῷ Δεινίᾳ, διότι οὐ προσέτο μόνον αὐτὸν τῶν φίλων, ἀλλὰ τὴν κόλακας αὐτῆ προσετίμα τότε, ὡ μόνῳ εἶχε παῤῥᾶν οἰκίαν ἐν

non pro pomorum aut ſertorum prerio : ſed ſolidæ domus, agri, famulæ, veſtes floridæ, auri quantum optaret. Quid multa? breui Lyſionis domus, antea inter Ione nobiliſſima exhauſta eſt atque exinanita. Deinde vbi iam exſuccus eſſet, eo relicto, alium quempiam adoleſcentulum Cretenſem bene nummatum venata eſt, atque ad illum deſciuit. Iam videlicet illum adamabat, atque is quidem credebat. Itaque Dinias neglectus non à Charicleæ modò, ſed etiam ab aſſentatoribus (nam iſti quoque ad Cretenſem amatorem iam deſciuerant) abit ad Agathoclem iam pridem non inſcium, quàm illi res miſerè haberent: & quanquam primùm pudebat, omnia tamen expoſuit, amorem, egeſtatem, arrogantiam mulieris, riualem Cretenſem, denique ſe non victurum niſi cum Charicleæ conſuecat. Ille verò intempeſtiuum eſſe ratus exprobrare Diniæ, quòd ex amicis vnum ſeſe nõ admiſiſſet, ſed tunc ſibi aſſẽtatores antepoſuiſſet: diuendita, quam vnam in

Σάμῳ ἐπεμπολήσας, ἦκεν αὐτῷ τὴν τιμὴν κομίζων, τρία τάλαντα. λαβὼν δ' ὁ Δεινίας, ὡς ἀφανὴς ἐνδὺς ἐπὶ τὴν Χαρικλείᾳ, καλὸς ποθὲν αὖθις γεγυμνωμένος. καὶ αὖθις ἡ ἀβρά, καὶ τὰ γράμματα. καὶ μέμψις, ὅτι μὴ πολλῷ χρόνου ἀφίκετο. καὶ οἱ κόλακες συνέθεσαν, ὑπαλαμησόμενοι, ὁρῶντες ἐδῶ- B δμον ἔτι ὄντα τὸν Δεινίαν. ὡς δ' ἐπέχετο ἥξειν παρ' αὐτήν, καὶ ἦκε περὶ τὸν δεῖπνον, καὶ ἔνδον ἐπὶ ὁ Δημώναξ ὁ τῆ Χαρικλείας ἀνὴρ, εἴτε καὶ ἄλλως αἰδόμενος, εἴτε καὶ ἀπὸ συνθήματος τῆ γυναικὸς, ἄμφω γὰρ λέγεται, ἐπαναστὰς, ὥσπερ ἐκ λόχου, τήν τε αὐλειον ἀποκλεισεν ἐκέλευε, καὶ D συλλαμβάνειν τὸν Δεινίαν, πῦρ, καὶ μάστιγας ἀπειλῶν, καὶ ξίφος ὡς ὅτι μοιχὸν ἀπαράμυθος. ὁ δ', συνιδὼν οὗ κακὸν ἦν, μοχλόν τινα πλησίον κείμενον ἁρπάσας, αὐτόν τε ἀποκτείνει τὸν Δημώνακτα, παταξας εἰς τὸ κρανίον, καὶ τὴν Χαρικλείαν, ἐ μιᾷ πληγῇ ταύτῃ, ἀλλὰ καὶ τῷ μοχλῷ πολλάκις, καὶ τῷ ξίφει τὸν Δημώνακτος ὕστερον. οἱ δ' οἰκέται, τέως μὲν ἐσίγησαν ἄφωνοι τῷ παραδόξῳ τοῦ πράγματος ἐκπεπληγμένοι. εἶτα πειρώμενοι συλλαμβάνειν,

Samo habebat, domo paterna, pretium illi attulit, talenta tria. Quibus acceptis Dinias ilico Charicleæ formosus denuo factus apparuit. Rursus ancilla, literulæ, & expostulatio, quòd iamdiu sese non adisset, concurrerunt: item adulatores correpturi suis dolis Diniam, quem adhuc arrodi posse cernerent. Cùm autem se illam aditurum promisisset, veniſsétque primo ferè somno, essétque intus Demonax Charicleæ maritus, seu alioqui senserat, siue ex compacto vxoris (nam vtrunque aiunt) exiliens velut ex insidijs, & atrium occludi, & Diniam comprehendi iubet, ignem & flagra minitans, & ensem prout in mœchum educens. Hic verò cognoscens vbi malorum esset, vecte, qui propè iacebat, arrepto, & Demonactem ipsum in tempora percussum & Charicleam occidit, non vno quidem ictu hanc, verùm & vecte sæpius, postremò Demonactis gladio. At famuli interea muti stabant rei nouitate attoniti, deinde comprehendere conati,

ὡς καὶ αὐτοῖς ἐπῄει μὴ τὸ ξίφος, ἐλεῖνοι μὴ ὑποφεύγον. ὁ Δινίας ὅ, ὑπεξέρχεται, τηλικοῦτον ἔργον ἐργασάμενος. καὶ τοῦλοιχοι τῆς ἕω παρὰ τῷ Ἀγαθοκλεῖ διέτριβεν, ἀναλογιζόμενοι τὰ πεπραγμένα, καὶ περὶ τῶν μελλόντων, ὅ, τι ἀποβήσεται σκοποῦντες. ἔνθεν ὅ οἱ στρατιῶται παρῆσαν. ἤδη γὰρ τὸ πρᾶγμα διεβεβόητο. καὶ συλλαβόντες τὸν Δινίαν, ἤδη αὐτὸν ἔξαρνον ὄντα μὴ οὐχὶ πεφονευκέναι, ἀπαγουσι παρὰ τὸν ἁρμοστὴν, ὃν ἥρμοζε τὴν Ἀσίαν τότε. ὁδὲ βαρέως τῷ μεγάλῳ ἀναπέμπει αὐτόν. καὶ μετ' ὀλίγον κατεπέμφθη ὁ Δινίας εἰς Γύαρον νῆσον τῶν Κυκλάδων, ἐν ταύτῃ φεύγειν εἰς ἀεὶ τεταγμένος ὑπὸ τοῦ βασιλέως. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς, καὶ τἆλλα μὲν συνῆν, καὶ συναπῆρεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ συνῴκησεν εἰς τὸ δικαιότερον μόνος τῶν φίλων, καὶ πρὸς ὃν ἦλθε συνέλαβεν. ἐπεὶ δ' ἤδη ἐφεύγων ὁ Δινίας, ὁδὲ τότε ἀπελείφθη τοῦ ἑταίρου. καταδικάσας δ' αὐτὸς ἑαυτόν, διέτριβεν ἐν Γύαρῳ, καὶ συνέφευγεν αὐτῷ. καὶ ἐπεὶ δὴ πανταπάσιν ἠπόρουν τῶν ἀναγκαίων, παρεδίδου ἑαυτὸν τοῖς

cùm in hos quoque ferrò insiliret, ipsi aufugerunt. At Dinias clam sese subduxit tanto facinore perpetrato. Et ad auroram vsque apud Agathoclem est commoratus, vbi quæ facta essent reputabant, & quid in posterum esset euenturum, dispiciebant. Vt autem diluxit, milites aderant (iam enim res erat diuulgata) illi comprehensum Diniam, nec inficiantem homicidium, adducunt ad præfectum qui tunc Asiã moderabatur. Hic verò ad Persarum regem eum remittit. Nec ita multo pòst relegatus est Dinias in Gyarum Insulam ex Cycladibus vnam, damnatus à rege vt ibi in perpetuum exularet. Agathocles autem cùm reliquis in rebus nunquam abfuerat, tum pariter soluit in Italiam, & amicorum solus, vnà in iudicium est comitatus, neq; vsquam defuit officio. Porrò vbi iam in exiliũ profectus est Dinias, ne tum quidẽ destitutus est ab amico; sed ipse sua sponte damnatus simul in Gyaro versabatur, & cum illo exulem agebat. At quum iam rerum omnino necessariarum inopia laborarent, locans se ipsum purpurarijs, vrinabat,

πορφυρεῦσι, συνῳκοδόμει.

natúmque

καὶ τὸ μνῆμον ἐκ τούτου ἀποφέρων, ἔζεφε τὴν Δενίαν. καὶ νοσήσαντα ὑπ' ἐπιμηκέστου, ἐτελεύτευσε. καὶ ἀποθνήσκοντος ἐκέτι ἐπανελθεῖν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἠθέλησεν, ἀλλ' αὐτοῦ ἐν τῇ νήσῳ ἔμεινεν, αἰσχυνόμενος καὶ τεθνεῶτα ἀπολιπεῖν τὸν φίλον. τοῦτό σοι ἔργον φίλα Ἑλλήνως, καὶ πρὸς πολλοῦ γε μνήμονος. ἔτη γὰρ οὐκ οἶδα εἰ πέντε διελήλυθεν, ἀφ' οὗ Ἀγαθοκλῆς ἐν Γυάρῳ ἀπέθανε. Το. καὶ εἶθε γε ὦ Μνήσιππε, ἀνάθυμος ὢν ταῦτα ἔλεγες, ἵνα καὶ ἀπιστεῖν αὖ ἐδυνάμην αὐτοῖς. ἔτω σκυθικόν τινα φίλον τὸν Ἀγαθοκλέα τοῦτον διηγήσω. πάλιν δέ μοι καὶ ἄλλον ὁμοῖον εἰπὲ αὐτῷ. Μνη. ἄκουε τοίνυν καὶ ἄλλον ὦ Τόξαρι, Εὐθύδικον τὸν χαλκιδέα. διηγεῖτο δέ μοι περὶ αὐτοῦ Σίμυλος ὁ ναύκληρος ὁ μεγαρικὸς, ἑπομοσάμενος, ἢ μὴν αὐτὸς ἑωρακέναι τὸ ἔργον. πλεῖν μὲν γὰρ ἔφη ἐκ Ἰταλίας Ἀθήναζε περὶ δύσιν πλειάδος, συλλογιμαίους τινὰς ἀνθρώπων κομίζων. ἐν δὲ τούτοις, εἶναι τὸν Εὐθύδικον. καὶ μετ' αὐτοῦ, Δάμωνα τὸν χαλκιδέα. καὶ τοῦτον ἑταῖρον αὐτοῦ. ἡλικιώτην δὲ εἶναι, τὸν μὲν Εὐθύδικον, ἐρρωμένον, καὶ καρτερόν,

natúmque hinc lucrum referens, Diniam alebat. Quin & ægrotanti diutissimè inseruiuit: & vbi vitæ defunctus est, noluit vnquã in patriam reuerti, sed ibi in Insulã permansit, cùm amicum vel mortuum deserere puderet. Hoc non ita pridem Græcus amicus præstitit: neque enim scio an quinque anni præterierint, ex quo Agathocles in Gyaro mortem obijt. *Tox.* Vtinam Mnesippe, iniuratus hæc dixisses, vt ijs fidem non habere possem: adeò Scythicum quendam amicum Agathoclem istum describisti. Quin vereor ne quem etiam alium huic simílem narres. *Mne.* Audi etiam alium Toxari, scilicet Euthydicum Chalcidensem: de quo mihi retulit Simylus Chalcidensis nauclerus, adiurans se teste rem factam esse. Aiebat enim nauigasse sese ex Italia Athenas, circiter Pleiadum occasum, collectitios quosdam homines vehentem, inter quos fuisset Euthydicus, & cũ ipso Damõ Chalcidensis eius amicus, coæquales illi, Euthydicus quidem validus & robustus,

ἡ ὁ Δάμωνα, ὕπωχρον, καὶ ἀδεγικὸν, ἀρτι ἐκ νόσου μακρᾶς ὡς ἐδόκει ἀνισάμωνον. ἄγει μὲ οὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διαπλεῦσαι ἔφη ὁ Σίμυλος σφᾶς. ἐπεὶ ὃ ἡ πορθμὸν διαπεραιώθησαν, ἐν αὐτῷ ἤδη τῷ Ιονίῳ ἔπλεον, χειμῶνα μέγιστον ὑποπεσεῖν αὐτοῖς. καὶ τὰ μὲν πολλὰ, τί ἂν τις λέγοι; τερατώδεις πνοὰς, καὶ στροβίλους, καὶ χαλάζας, καὶ ἄλλα, ὅσα χειμῶνος κακά. ἐπεὶ ὃ ἤδη σφᾶς κατὰ τὴν Ζάκυνθον εἶναι ἀπὸ ψιλῆς τὰ κεραίας πλέοντας, ἔτι καὶ ἀσείρας τινὰς ὑποσυρομένους, ὡς τὸ ῥᾴδιον ὑποδέχεσθαι τὸ ὁρμῆς, περὶ μέσας νύκτας, οἷον ἐν τοσούτῳ σάλῳ ναυτιάσαντα τὸν Δάμωνα, ἐμεῖν ἐγκεκυφότα εἰς τὴν θάλασσαν. εἶτα οἶμαι τῆς νεὼς βιαιότερον ἐς ὃ κεκύφει μέρος ὑποκλιθείσης, καὶ τοῦ κύματος συναποτάντος, ὑποπεσεῖν αὐτὸ ὑπὲ τὴν κεφαλὴν ἐς τὸ πέλαγος, οὐδὲ γυμνὸν τὸν ἄθλιον, ὡς ἂν καὶ ῥᾷον διώσασθαι νέοι. εὐθὺς οὖν βοᾶν πνιγόμενον, καὶ μόγις ἑαυτὸν ὑπερέχοντα τοῦ κλύδωνος. τὸν ὃ Εὐθύδικον, ὡς ἤκουσε, τυχεῖν ὄ γυμνὸν ἐν τῇ εὐνῇ ὄντα, ῥίψαι ἑαυτὸ εἰς τὴν θάλασσαν.

Damon contrà ſuppallidus, & valetudinarius: qui nuper ex diuturno morbo conualuiſſe videretur. Ergo ad Siciliam vſque ipſos fœliciter nauigaſſe aiebat Simylus: ſed vbi traiecto freto, in ipſo mari Ionio iam nauigarent, tempeſtatem maximam eis incubuiſſe. Quid autem attinet multa referre? nimirum immanes procellas ac ſinuoſas, grandines, & ſiquæ alia tempeſtatis mala. Cùm autem iam eſſent iuxta Zacynthum, nuda nauigantes antenna, præterea funes quoſdam trahentes, quo nimirum fluctus impetum exciperent, circiter noctem mediam, Damonẽ qui in tanta iactatione nauſearet in mare propendentem vomuiſſe. Deinde, vt conijcio, naue vehementiùs in eam partem in quam ille propendebat, inclinata, ſimúlque propellente fluctu, eum prono capite in pelagus excidiſſe, neque nudum tamen, vt miſero vel commodè natare liceret, mox exclamaſſe cùm præfocaretur, víxque ſeſe ab vndis extolleret. Quod ſimul atq; Euthydicus audiuiſſet, cũ nudus in ſtrato iaceret, eũ ſemet in mare abie-

καὶ καταλαβόντα τὸν Δάμωνα ἤδη ἀπαγορεύοντα, φαίνεσθαι γὰρ ἐπιπολὺ ταῦτα, τὴν σελήνης καταλαμπούσης, συμπαρφνήχεσθαι, καὶ συγκουφίζειν. σφᾶς δ' ἐπιθυμεῖν μὲν αὐτοῖς βοηθεῖν, καὶ ἐλεεῖν τὴν συμφορὰν τῶν ἀνδρῶν. μὴ δυνάσθαι δ', μεγάλῳ τῷ πνεύματι ἐλαυνομένους. πολλὰ ἐκεῖνά γε πεπῆσθαι. φελλούς τε γὰρ πολλοὺς ἀφεῖναι αὐτοῖς, καὶ τὴν κοντὴν τινας, ὡς ἐπὶ τούτων ἀποκήξασθαι, εἴ τινι αὐτῶν πειτύχοιεν. καὶ τέλος, καὶ τὴν ἀποβάθραν αὐτῶν, οὐ μικρὰν οὖσαν. ἐννόησον τοίνυν πρὸς θεῶν, ὦ τινα ἂν τις ἄλλον ἐπιδείξαι ἐπιδείξατο εὐνοίας βεβαιοτέραν πρὸς ἀνδρὸς φίλου, ἐν νυκτὶ ἐκπεσόντα εἰς πέλαγος οὕτως ἠχειωμένον, ἢ κοινωνήσας τοῦ θανάτου. καὶ μοι ἐπ' ὀφθαλμῶν λάβε τὴν ἐπανάστασιν τῶν κυμάτων. τὴν ἦχον τοῦ ὕδατος ἐπιλωμῶντος. τὴν ἀφρὸν πειζόμενα. τὴν νύκτα, καὶ τὴν ἀπόγνωσιν. εἶτα ἀποπνιγόμενον ἐκεῖνον, καὶ μόγις ἀνακύπτοντα, καὶ ταῖς χεῖρας ἐξέροντα τῷ ἑταίρῳ. τὸν δ', ἐπιπηδῶντα εὐθὺς, καὶ σωγένοντα, καὶ δεδόντα μὴ ἀποπολιτευσασθαι αὐτὸν ὁ Δάμων. οὕτω γὰρ ἂν μάθοις, ὡς ἐν ἀληθείᾳ

ciſſe, arreptóq; Damone qui iam deficiebat (nam hæc refulgente Luna diutius cerni poterant) illi adnaſſe, ac ſubleuaſſe. Ac voluiſſe quidem illis opitulari ſeſe miſeratos virorum calamitatem, verùm nequiſſe, cùm vento prævalido agitarentur. Illud tamen feciſſe, ſubera complura illis immiſiſſe, & contos aliquos, quibus innixi enatarent, ſiquos ex illis nanciſcerentur: poſtremò ſcanſoria quoque tabulata, eáque non exigua. Ergo per Deos perpende, quod aliud grauius beneuolentiæ documẽtum quiſpiam edere queat in hominem amicum, qui in mare vſque adeò ſæuiens, noctu decidiſſet, quàm communicata morte? Iámq; mihi ante oculos pone ſurgentes procellas, fragorem aquæ ſeſe frangentis, ſpumam vndique efferueſcentem, noctem ac deſperationem. Ad hæc illum præfocari incipientem, vixque vndis extantem, manúſque porrigentem amico: Hunc autem incontanter inſilientem, ſimúlque nantem, ac metuentem ne ſe prior Damon interiret. Sic enim profectò cognoſces, quod generoſum hunc

ὄνοι καὶ τοῦτον φίλον τὸν Εὐθύδικον διηγησάμενον. Το. πότερον ὦ, ἀπώλοντο ὦ Μνήσιππε οἱ ἄνδρες, ἢ τις αὐτοῖς ἐκ παραλόγου σωτηρία ἐγένετο, ὡς ἔγωγε οὐ μετρίως δεδοικα περὶ αὐτῶν. Μνη. Σῴζεσι ὦ Τόξαρι. ἐσώθησαν. καὶ ἔτι καὶ νῦν εἰσιν Ἀθήνησιν ἄμφω φιλοσοφοῦντες. ὁ μὲν γὲ Σίμυλος, ταῦτα μόνα εἶχε λέγειν, ἃ ποτε εἶδε τῆς νυκτὸς. τὸν μὲν, ἐκπηδῶντα. τὸν δὲ, ἐκπηδῶντα. καὶ νηχομένους, ὡς ὅσον ἐκ νυκτὸς κράτος ἐδύνατο. τὰ δὲ ἀπὸ τούτου, οἱ ἀμφὶ τὸν Εὐθύδικον αὐτὸν διηγοῦνται. τὸ μὲν γὲ πρῶτον, φελλοῖς τισι περιπεσόντας, ἀνέχειν ἐπὶ τούτων ἑαυτοὺς, καὶ ἀπονήχεσθαι πονήρως. ὕστερον δὲ τὴν ἀποβάθραν ἰδόντας, ἤδη πρὸς ἕω, προσνήξασθαί τε αὐτῇ. καὶ τὸ λοιπὸν ἐπιβάντας, εὐμαρῶς προσπεσεῖν τῇ Ζακυνθῳ. μετὰ δὲ τούτους οὐ φαύλους ὄντας, ὡς ἔγωγε ἂν εἰκάσαιμι, ἄκουσον ἤδη περὶτου ἄλλου ἀδελφοῦ καὶ χείρονα αὐτῶν. Εὐδαμίδας κορίνθιος, Ἀρεταίῳ τῷ κορινθίῳ, καὶ Χαρίξενῳ τῷ σικυωνίῳ, φίλοις ἐκέχρητο συνόντες ἀμφοτέροις, πενέστατος αὐτὸς ὤν. ἐπεὶ δὲ

quoque amicum Euthydicum retulerim. *Tox.* Vtrum perierunt viri Mnesippe, an illis ex insperato salus obtigit? adeò illis non mediocriter timui. *Mne.* Bono sis animo, Toxari, seruati sunt: quinetiam nunc Athenis ambo philosophantes degunt. Nam Simylus hæc sola habebat dicenda, quæ olim noctu vidit, hunc delapsum illum desilientem, simúlque nantes, quatenus per noctem aspicere dabatur. Porrò quæ post hæc acciderint Euthydicus ipse narrat. Primùm quidem subera quædam fortè nactos, his sese sustinuisse, & incommodè enatasse. Deinde conspectis iam sub auroram rabulatis annasse, quibus postremò conscensis, facilè Zacynthum appulissent. Post hos autem qui neutiquam mali sunt, vt ego quidem autumo, accipe iam tertium nihilò illis inferiorem. Eudamidas Corinthius Aretæo Corinthio, & Charixeno Sicyonio amicis vtebatur, ijs quidem opulentis, ipse cùm esset pauperrimus. Hic moriens testamentũ reliquit,

ἀπέθανε, διαθήκας ἀπέλιπε,

τοῖς μὲν ἄλλοις, ἴσως γελοίους, σοὶ δ' οὐκ οἶδα εἰ τοιαῦτα δόξουσιν, ἀνδρὶ ἀγαθῷ, καὶ φιλίαν πρῶτα, καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτῇ πρωτείων ἀμιλλωμένῳ. ἐγέγραπτο γὰρ ἐν αὐταῖς, ἀπολείπω Ἀρεταίῳ μὲν τῇ μητρὶ μου θρέψειν, καὶ γηροκομεῖν. Χαριξένῳ δ', τῇ θυγατρί μου ἐκδοῦναι μετὰ θρεπτικὸς, ὁπόσην ἂν πλείστην ἐπιδοῦναι παρ' αὐτῆ δύνηται. ἦν δ' αὐτῷ καὶ μήτηρ πρεσβύτις, καὶ θυγάτριον ἥβαιὸν ἤδη γάμου. τῷ δέ τι ἕτερος αὐτῶν ἐν τοσούτῳ πάθῃ, καὶ τῷ ἐκείνου μοῖραν φησὶν ἔχέτω ὁ ἕτερος. τούτων ἀναγνωσθεισῶν τῶν διαθηκῶν, οἱ τῷ πενίαν μὲν εἰδότες τῇ Εὐδαμίδᾳ, τῷ φιλίαν δ', ἣ πρὸς τὸν ἄνδρας ἦν αὐτῷ ἀγνοοῦντες, ἐν παιδιᾷ τὸ πρᾶγμα ἐποιοῦντο. καὶ οὐδεὶς ὅστις οὐ γελῶν ἀπηλλάττετο. οἷον Ἀρεταῖος, καὶ Χαρίξενος οἱ εὐδαίμονες, κληρον διαδέξονται, λέγοντες, εἰναι ἀποτίσουσιν Εὐδαμίδᾳ, καὶ ζῶντες αὐτοὶ κληρονομησόντων ὕστερον τῇ νεκρῷ. οἱ κληρονόμοι δ', οἷς ταῦτα κατελέλειπτο, ὡς ἤκουσαν, ἦκον εὐθὺς διαπτύοντες τὰ ἐν τῶν διαθηκῶν, ὁ μὲν ὡς Χαρίξενος,

alijs quidem fortasse ridiculum, quod haud scio an tale tibi videbitur, viro probo, & apud quem amicitia in pretio sit, quíque de primis in ea partibus contendas. Sic enim in eo scriptum erat, Lego Aretæo matrem meam alendam, & in senectute curandam: Charixeno filiam meam elocandam cum dote, quanta ab illo maxima dari poterit. Erat autem illi mater anus, & filiola nuptijs iam matura. Siquid autem interim acciderit alterutri, huius quoque partem, inquit, habeto alter. Huiusmodi lecto testamento, qui tenuitatem quidem Eudamidæ noverant: at amicitiam quæ illi cum hisce viris intercesserat, ignorabant, rem pro ioco ducebant: & nemo non ridens discedebat, dicendo, cuiusmodi hæreditatem Aretæus, & Charixenus sunt accepturi, fœlices videlicet, si quidem persoluent Eudamidæ, superstitis etiam ipsi hæreditatem tradent mortuo. At hæredes quibus ista erant legata, vt audierunt, ilicò venerunt, agnoscentes ea quæ testamento erant mandata. Itaq; Charixenus,

πέντε μόνας ἡμέρας ἐπιβιοὺς, ἀπέθανεν. ὁδὲ Ἀρεταῖος, ἄϊστος κληρονόμων ἡγούμενος, τήν τε ἐκείνου, καὶ τὴν αὐτὸ μοῖραν παραλαβὼν, δέφει τε τὴν Εὐδαμίδα τὴν μητέρα, καὶ τὴν θυγατέρα οὐ πρὸ πολλοῦ ἐκδέδωκεν, ἀπὸ ταλάντων πέντε, ὧν εἶχε. δύο μὲ τῇ αὐτῇ θυγατεῖ, δύο δὲ τῇ τοῦ φίλου ὀπάδους. καὶ τἄγαθόν γε αὐτῶν ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας ἠξίωσε γενέσθαι. τί σοι δοκεῖ ὦ Τόξαρι ὁ Ἀρεταῖος οὗτος; ἆρα φαῦλον παράδειγμα φιλίας παρεσχῆσθαι, τοιαῦτα κληρονομήσας, καὶ μὴ προδοὺς τὰς διαθήκας τοῦ φίλου; ἢ πότερον ἐν τῶν τελείων ἡμιφοίων, μίαν τῶν πέντε εἶναι; Το. καὶ οὗτος μὰ Δία καλός. ἐγὼ δέ, ἔφη Εὐδαμίδα πολὺ μᾶλλον ἐθαύμασα τὸ θάρσους, ὃ εἶχε περὶ τοὺς φίλους. ἐδήλου γὰρ ὡς καὶ αὐτὸς ἂν τὰ ὅμοια ἔπραξεν ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μὴ ἦν διαθήκας ταῦτα ἐνεγέγραπτο, ἀλλὰ προῆκτο τῶν ἄλλων ἥκειν ἂν ἄγραφος κληρονόμος τῶν τοιούτων. Μνη. εὖ λέγεις. τέταρτον δέ σοι διηγήσομαι, Ζηνόθεμιν τὸν Χαρμόλεω Μασσαλιώτην. ἐδείχθη δέ μοι ἐν Ἰταλίᾳ

quinque duntaxat dies superstes, diem obijt. Aretæus verò factus hæredum optimus, tum illius, tum sua ipsius susceptа parte, & Eudamidæ matrem alit, & filiam non ita pridem datis quinque talentis, quæ habebat, elocauit, duobus quidem propriæ filiæ, duobus in amici filiæ dotem: ac nuptias ambarum eodem die fieri voluit. Quid tibi Toxari, Aretæus iste videtur? num leue amicitiæ argumẽtum exhibuisse, adita huiusmodi hæreditate, neque deserto amici sui testamento? An hunc quoque perfectis in calculis ponemus, vt è quinque sit vnus? *Tox.* Et iste quidem egregius: quanquam equidem Eudamidam multò magis ob fiduciam, qua fuit erga amicos, admiratus sum. Declarauit enim se eadem facturum fuisse erga illos, tametsi ea non essent in testamento scripta: verùm ante alios venturum, talium hæredem non-scriptum. *Mne.* Probè dicis, Sed quartum tibi iam narrabo, Zenothemim Massilienſem Charmolei filium, qui mihi legationem pro patria obeunti in Italia monstratus est,

προεστεύοντι ὑπὲρ τῆς πατρίδος,

καλὸς ἀνὴρ, καὶ μέγας, καὶ πλέσιος, ὡς ἐδόκει. παρεκάθητο δ' αὐτῷ γυνὴ ἐπὶ ζεύγους ὁδοιποροῦσῃ, τότε ἄλλα εἰδεχθὴς, καὶ ξηρὰ τὸ ἥμισυ τὸ δεξιὸν, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένη, παντοῖόν τι, καὶ ἀποφόσιτον μορμολύκειον. εἶτα ἐπὶ ἐθαύμαζε εἰ καλὸς οὗτος, καὶ ὡραῖος ὤν, ἀνέχεται παροχουμένην τοιαύτην αὐτῷ γυναῖκα, ὁ δείξας μοι αὐτὸν, διηγεῖτο τὴν ἀνάγκην τοῦ γάμου, ἀκριβῶς εἰδὼς ἕκαστα. μασσαλιώτης δ' καὶ αὐτὸς ὢν. Μενεκράτει γὰρ ἔφη τῷ πατρὶ τῆς δυσμόρφου ταύτης, φίλος ὢν ὁ Ζωπύρου, πλουτοῦντι, καὶ τιμωμένῳ ὁμοίως ὤν. χρόνῳ δ' ὁ Μενεκράτης ἀφηρέθη τὴν οὐσίαν ἐν κατακρίσει, ὅτε καὶ ἄτιμος ἐγένετο ὑπὸ τῶν ἑξακοσίων, ὡς ἀποφηνάμενος γνώμην παράνομον. οὕτω δὴ οἱ Μασσαλιῶται κολάζομεν ἔφη, εἴ τις παράνομα γράψειεν. ἐλυπεῖτο οὖν ὁ Μενεκράτης καὶ ἐπὶ τῇ κατακρίσει. καὶ ἐπεὶ ἐκ πλουσίου, πένης, καὶ ἐξ εὐδόξου, ἄδοξος ἐν ὀλίγῳ ἐγένετο. μάλιστα δ' αὐτὸν ἐλύα θυγάτηρ αὕτη, ἐπίγαμος ἤδη, καὶ ὀκτωκαιδεκέτις οὖσα, ἣν οὐδὲ μιᾷ

vir formosus, procerus, & diues, vt apparebat. Huic iter facienti vxor assidebat in rheda, aliàs deformis, manca dimidia corporis parte dextra, alteróque oculo A capta, teterrimum quoddam & refugiendum terriculum. Deinde cùm demirarer, si decorus ille & venustus cùm esset, mulierem eiusmodi secum B vehi sustineret: is qui mihi eum commonstrarat, necessitatem nuptiarum exponit, singulis diligenter cognitis. Erátq; ipse Massiliensis. Menecrati, inquit, deC formis istius patri amicus erat Zenothemis, viro diuiti, ac honorato, rebus ijsdē par ipse. Aliquando autem suis facultatibus est mulctatus Menecrates, quo tempore etiam declaratus est infamis D à viris sexcentis, vt qui sententiam iniquā pronunciasset. Ad hunc autem modum, inquit, nos Massilienses punimus, si quis corruptè iudicet. Grauiter itaque ferebat Menecrates, & quòd fuisset condemnatus, & quòd ex diuite pauper, ex nobili infamis repente euasisset. In primis verò discruciabat ipsum hæc filia, iā nubilis, & annos octodecim nata, quā ne cum omni quidē patris substātia,

πάσης τῆς οὐσίας τῆς πατρὸς,

ἰῶγε περὶ τῆς καταδίκης ἐ-
κέκτητο, ἠξίωσεν αὖ τις τῶν
γε ἐυγγενῶν, καὶ πενήτων, ῥᾳ-
δίως παραλαβεῖν, οὕτω κακο-
δαίμονα οὖσαν τὴν ὄψιν. ἐλέ- A
γετο δ' ἢ καταπίπτειν περὸς
τὴν σελήνην αὐξανομένην.
ὡς δ' ταῦτα περὸς τὸν Ζηνόθεμιν
ἀπεδύρετο, θάρρει ἔφη ὦ
Μενέκρατες, οὔτε γὰρ ἀπορή- B
σεις τῶν ἀναγκαίων, ἢ θυγά-
τηρ σου ἄξιον τῷ ἤθους εὑρή-
σει νυμφίον πινά. καὶ ταῦτα ἅμα
διεξιών, λαβόμενος αὐ-
τῆς δεξιᾶς, ἦκεν εἰς τὴν οἰκί- C
αν. καὶ τὴν τε οὐσίαν πολλὴν
οὖσαν, ἀνεῖματο περὸς αὐτόν.
καὶ δεῖπνον παρασκευάζεσθαι
κελεύσας, εἰστία τοὺς φίλους,
καὶ τὸν Μενεκράτη, ὡς δὴ πα- D
γα τῶν ἑταίρων πεπεικὼς ἑαυ-
τὸν ἑστιᾶσθαι τῆς κόρης τὸν γάμον. ἐπεὶ
δ' ἐδεδείπνηντο αὐτοῖς, καὶ
ἔσπεισαν τοῖς θεοῖς, ἐνταῦθα
δὴ μεσοῦντος αὐτῷ τοῦ φιάλου
περοτείνας, δέδεξο εἶπεν ὦ E
Μενέκρατες παρὰ τὸ γαμβρὸν
φιλοτησίαν. ἄξομαι γὰρ ἐγὼ τη-
μερον τὴν σὴν θυγατέρα Κυ-
διμάχου. τὴν περῖκα δ' πάλαι
ἔλπομαι, ταλαντα πέντε, καὶ
εἴκοσι. τῶν δ', ἅπαξ λεγόντος,
καὶ σύγε ὦ Ζηνόθεμι, μὴ ὕστω

quam ante mulctam possederat, dignatus fuisset quisquam ingenuus ac pauper facilè accipere, quæ forma esset tam infœlici, imò etiam crescente Luna cadere diceretur. Hæc vbi apud Zenothemim declarareț, bono, inquit, es animo Menecrates. Neque enim ipse egebis necessarijs, & filia tua dignum aliquem suo genere sponsum inueniet. Quæ simul ac dixit, apprehensa illius dextra, domum deduxit, suásque facultates, quæ illi multæ erant, cum ipso est partitus, & conuiuio quod apparari iusserat, amicos excepit, & in his Menecratem, quasi cuipiam è necessarijs iam persuasisset, vt puellam in matrimonium acciperet. Posteaquam autem cœnassent, libassentque Dijs, tum porrecto illi pleno poculo, accipe, inquit, Menecrates, à genero amicitiæ poculum: nam hodie ducturus sum ego filiam tuam Cydimacham: dotem autem iam olim accepi, talenta quinque & viginti. Cui cùm respondęret, apage, ne feceris ô Zenothemis, neue ipse vsque adeò insaniam vt te iuuenem & formosum

μαρείλω, ὡς περὶ δεῖν σε, νέον

καὶ καλὸν ὄντα, κόρη αἰσχρᾷ, καὶ λελωβημένῃ συγκαταζευγνύμενον. ὁ δ', ταῦτα διεξιόντος, ἀράμενος τὴν νύμφην, ἀπῆει ἐς τ' θάλαμον. καὶ μετ' ὀλίγον προῆλθε, διακοσμήσας αὐτήν. καὶ τοιαῦτ' εἰπὼν σώζεται καταγαπῶν, καὶ παύτῃ ὡς ὁρᾷς περιαγόμενος αὐτήν. καὶ οὐχ ὅπως ἂν αἰσχύνεται τῷ γάμῳ, ἀλλὰ καὶ στεμμωμένῳ ἔοικεν, ἐπιδεικνύμενος, ὡς καταφρονεῖ μὴ τῶν ἐν σώματι καλῶν, ἢ αἰσχρῶν, καὶ πλούτου, καὶ δόξης. ἀφορᾷ δ' ἐς τ' φίλον, καὶ τὸν Μενεκράτην. οὐδὲ οἴεται χείρω προὶς φιλίαν γεγονέναι τὸ τῆς ψήφου τῶν δικαστῶν. πλὴν ἤδη γε τούτων οὕτως αὐτὸν ἠμείψατο καὶ ἡ τύχη. παιδίον γὰρ πάγκαλον ἐκ τ' αἰσχίστης αὐτῷ ταύτης ἐγένετο. καὶ προήλθε γε, ἐπεὶ ἀράμενος αὐτὸ εἰσεκόμισεν ὁ πατὴρ εἰς τὸ βουλευτήριον, θαλλῷ ἐστεμμένον, καὶ μέλανα ἀμπεχόμενον, ὡς ἐλεεινότερον φανεῖν τῷ πάππῳ, τὸ μὲν βρέφος, ἀνεγέλασε πρὸς τοὺς βουλευτάς, καὶ συνεπρότει τῷ χείρε. ἡ βουλὴ δ' ὀπλαδεῖσα πρὸς αὐτὸ, ἀφίησι τῷ Μενεκράτει τὴν δίκην, τηλικούτῳ συμπράξαντι

cum deformi & mutilata puella coniugatum conſpiciam. Hæc illo loquente, hic ſponſam tollens, in thalamum abijt, & paulo pòſt ea deuirginata prodijt, cum qua ex eo tempore conſueſcit, eam ſummopere amans, & quemadmodnm vides, circunferens. Nec ſolùm non pudet matrimonij, ſed etiam perinde atque de eo glorians, oſtentat, vt contemnit corporis formam, aut fœditatem, & diuitias, & gloriam: ſed amici tantùm Menecratis rationem habet, neque arbitratur eum ſexcentorum virorum ſententia deteriorem ad amicitiam factum. Verùm pro his iam illi gratiam ſic retulit fortuna. Puerulus enim formoſiſſimus ex illa deformiſſima ſuſceptus eſt. Quem cùm pridie pater in curiam intuliſſet, oleagina fronde coronatum, ac pulla veſte amictum, quò plus commiſerationis auo conciliaret, infans iudicibus arridebat, & manus cõplodebat: ad quem commota curia, Menecrati mulctã remittit. Iámque hic iſto apud judices patrono vſus, rei famæq; reſtitutus eſt.

καταδίκλω. καὶ ἤδη ἐπιτιμὸς χρησάμενος πρὸς τὸ συνέδριον.

τοιαῦτα ὁ μασσαλιώτης ἔλεγε τὸν Ζηνόθεμιν εἰργάσθαι ὑπὲρ τοῦ φίλου, ὡς ὁρᾷς, οὐ μικρά, οὐδὲ ὑπὸ πολλῶν ἂν Σκυθῶν γιγνόμενα. οἵγε καλὰς παλλακὰς ἀκριβῶς ταῖς καλλίσταις ἐκλέγεσθαι λέγονται. λοιπὸς ἡμῖν ὁ πέμπτος. καί μοι δοκῶ οὐκ ἄλλον ἐρεῖν, Δημητρίου τοῦ σουνιέως ἐπλανδόμενος. συνεκπλεύσας γὰρ ἐς τὴν Αἴγυπτον ὁ Δημήτριος Ἀντιφίλῳ τῷ Ἀλωπεκῆθεν, ἑταίρῳ ἐκ παίδων ὄντι, καὶ συνεφήβῳ, συνιῶν, καὶ συνεπαιδεύετο. αὐτὸς μὲν, ἅτε κωμικὸν ἄσκησιν ἀσκούμενος ὑπὸ τῷ Ῥοδίῳ ἐκείνῳ σοφιστῇ. ὁ δὲ Ἀντίφιλος, ἰατρικὴν ἄρα ἐμελέτα. καὶ ἤδη ποτὲ ὁ μὲν Δημήτριος, ἔτυχεν ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀποδημῶν καὶ θέαν τῶν πυραμίδων, καὶ τὸ Μέμνονος. ἤκουε γὰρ ταύτας ὑψηλὰς οὔσας, μὴ παρέχεσθαι σκιάν. ἡ δὲ Μέμνονα, βοᾷν πρὸς ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, τούτων ἐπιθυμήσας Δημητρίου, θέας μὲν τῶν πυραμίδων, ἀκροάσεως δὲ τοῦ Μέμνονος, ἀναπεπλεύκει καὶ τὸν Νεῖλον ἔκτον ἤδη μῆνα, ὁρμήσαντα πρὸς τὴν ὁδὸν, καὶ τὸ θάλπος, ἀπολιπὼν τὸν Ἀντίφιλον. ὁδὲ, ἐν τοσούτῳ συμφορᾷ ἐχρήσατο,

Hæc affirmabat Massilienſis Zenothemim amici gratia feciſſe, haud exigua, ſicuti vides, neque qualia paſſim Scythæ factitant, qui formoſiſſimas pellices diligenter eligere dicuntur. Reſtat nobis quintus. Neque verò mihi videor alium quempiam debere dicere, omiſſo Demetrio Sunienſi. Nauigarat in Ægyptum Demetrius, vnà cum Antiphilo Alopecenſi, qui cum illo iam inde à teneris annis amicitiã contraxerat, & ephebus ephebo conuiuebat, & eruditebatur, alter quidem Cynicam diſciplinam ex Rhodio ſophiſta diſcens, alter nimirum Antiphilus medicinæ operam dans. Aliquando etiam Demetrius in Ægyptũ eſt profectus, vt Pyramidas, & Memnonem viſeret: ſiquidem audiuerat, eas quanquam excelſæ erãt, vmbram non præbere, Memnonem autem oriente ſole clamare. Harum igitur rerum cupiditate adductus Demetrius, cùm vt Pyramidas videret, tum vt Memnonem audiret: ſextum iam menſem aduerſo Nilo nauigabat, relicto Antiphilo, quòd is itinere, atq; æſtu fatiſceret. Hic verò interea in calamitatem incidit,

μάλα γυναίου πινὸς φίλου δεομένη. οἰκέτης γὰρ αὐτῆ Σύρος, καὶ τοὔνομα, καὶ πόλι πατρίδα, ἱεροσύλοις τισὶ κοινωνήσας, συνεσῆλθέ τε αὐτοῖς ἐς τὸ Ἀνουβείδιον. καὶ ἀποσυλήσαντες τὸν θεὸν, χρυσᾶς τε φιάλας δύο, καὶ κηρύκιον χρυσοῦν καὶ τοῦτο, καὶ κυνοκεφάλοις ἀργυροῖς. καὶ ἄλλα τοιαῦτα, κατέθεντο παῖ- B τα παρὰ τῷ Σύρῳ. εἶτ' ἐμπεσόντες, ἐάλωσαν γάρ τι ἀπερμπολεῦντες, ἅπαντα εὐθὺς ἔλεγον περβλούμενοι ὑπὸ τῆ βοχῆ. καὶ ἀλόμενοι, ἦκον ὑπὸ C τὴν οἰκίαν τῆ Ἀντιφίλου. καὶ τὰ φώεια ἐξέφερον ὑπὸ κλίνη τινί· ἦν σκοτεινῶ κείμενα. ὅ τε οὖν Σύρος ἐδέδετο ἐνδὸς, καὶ ὁ δεσπότης αὐτῆ Ἀντί- D φιλος. οὗτος μὲν καὶ μεταξὺ ἀκροώμενος τῆ διδασκάλου, ἀναστασθείς, ἐβοήθει ἤδεις, ἀλλὰ καὶ οἱ τέως ἑταῖροι, ἀπεστρέφοντο ὡς τὸ Ἀνουβείδιον συνεληλυθότα. καὶ ἀσέβημα αὐτῶν E ἠξίουν εἶναι, εἰ συνέπινόν ποτε, ἢ συνειστιάθησαν αὐτῷ. καὶ οἱ λοιποὶ ὄντ' οἰκετῶν, δύο ὄντες, ἅπαντα ἐκ τῆς οἰκίας συνευασάμενοι, ᾤχοντο φεύγοντες. ἐδέδετο οὖν ὁ ἄθλιος Αντιφίλος πολλὴν ἤδη χρόνον, ἁπάντων, ὅσοι ἦσαν χαλκεῦσι ἐν τῷ

quæ generoso quopiam amico indigeret. Etenim famulus eius nomine & patria Syrus, inita societate cum sacrilegis quibusdam, vnà cum illis in Anubis templum irrupit: sublatóq; Deo, aureísque phialis duabus, aureóque caduceo, & cynocephalis argenteis, atque id genus alijs, omnia apud Syrum deposuerant. Deinde fortè comprehensi (capti enim fuerant diuendentes nescio quid) rem omnem in rota districti protinus confessi sunt, & in ædes Antiphili adducti venerunt. Hîc furta sub lectulo, in obscuro loco posita promebant. Syrus itaque ilico vinctus est, herúsque eius Antiphilus, atque is quidem interea dum præceptorem audit, auulsus. Nec opitulabatur quisquam: quin magis hi qui fuerant hactenus amici, auersabantur hominem, tanquam qui templum Anubis sacrilegio compilasset: séque impiè fecisse putabant, siquando cum ipso bibissent vel edissent. Tũ reliqui duo famuli, conuasatis ijs, quæ domi erant, aufugerũt. Ergo miser Antiphilus iamdiu

δεσμωτηρίῳ, μιαρώτατος εἶναι
δοκῶν. καὶ ὁ ἐπὶ τῶν δεσμῶν
αἰγύπτιος δεισιδαίμων ἄνθρω-
πος, ᾠήθη καιρὸν εἶναι, καὶ πα-
μμήρησειν τῷ θεῷ, βαρὺς τῷ A
Ἀντιφίλῳ ἐφεστώς. εἰ δ' ἀπο-
λογοῖτό ποτε λέγων, ὡς οὐδὲν
τοιοῦτον εἰργασται, ἀναίσχυντος
ἔδοκει, καὶ πολὺ πλέον ἐπὶ τού-
τῳ ἐμισεῖτο. ὑπενόσει τοιαῦ- B
τα ἤδη, καὶ πονηρὸς εἶχεν,
ὅτου εἰκὸς καμαὶ καθεύδοντα
καὶ τῆς νυκτὸς, οὐδὲ ἀποτεί-
νειν τὰ σκέλη δυνάμενον, ἐν τῷ
ξύλῳ καταπεκλῆσθαι. τὸ μὲ γὸ C
ἡμέρας, ὁ κλοιὸς ἦκε, καὶ ἡ
ἑτέρα χεὶρ πεπεδημένη. εἰς δὲ
πλὴν νύκτα, ἅπαν ὅλον καταδε-
δέσθαι. καὶ μὴν καὶ τὸ οἰκή-
ματος ἡ δυσοσμία, καὶ τὸ πνί-
γος, ἐν ταυτῷ πολλῶν δεδε-
μένων, καὶ ἐστενοχωρημένων, D
καὶ μόλις ἀναπνεόντων, καὶ
τὸ σιδήρου ὁ τρόμος, καὶ ὕπνος
ὀλίγος, πάντα παντὰ χαλεπὰ
ἦν, καὶ ἀφόρητα, οἷα αὐδεὶ
ἂν εἰνῶν ἀνθρ, καὶ ἀμελετήτῳ E
πρὸς ἅττα σκληρὸν πλὴν δίαι-
ταν. ἀπορρέυοντος δ' αὐτοῦ,
καὶ μηδὲ σῖτον αἱρεῖσθαι θέλον-
τος, ἐφικνεῖται ποτε καὶ ὁ Δη-
μήτριος, οὐδὲν εἰδὼς τ' ἤδη γε-
γενημένων, καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν

in vinculis detinebatur, & omniũ qui erant in carcere sontium sceleſtiſſimus eſſe putabatur. Porrò præfectus carceris Ægyptius homo ſuperſtitioſus, ratus ſeſe rem gratam facere Deo, atque illius vlciſci vices, grauis Antiphilo imminebat. Quòd ſi quando culpam à ſe amoueret, affirmans ſe nihil eiuſmodi patraſſe, impudens habebatur, atq; hoc nomine multo magis erat inuiſus. Itaque iam ſubægrotabat, & malè ſe habebat: nec mirum, quippe qui humi cubaret, idque etiam noctu, neq; crura protendere ſineretur, ligno incluſa. Nam per dié cataſta ſtringebatur, altera manu vincta ferro: ac noctu totus eſſe in vinculis cogebatur. Quinetiam domicilij pædor & præfocatio, multis ibidem vinctis, & in anguſtũ coactis, víxque reſpirantibus: tum ferri ſtridor, & ſomnus exiguus, hæc omnia moleſta erant atque intoleranda, vt pote homini ijs non aſſueto, nec ad tam durum vitæ genus exercitato. Cùm verò iam deficeret, ac ne cibum quidem capere vellet, tandẽ aduenit Demetrius, nihil dum ſciens eorum quæ acciderant. Et cùm reſciuiſſet, vt ſe habebat, & curriculo

πέλιον, δεσμωτὸς ἐλθὼν, τότε μὲν οὐκ εἰσεδέχθη. ἑσπέρας δὲ ἦν. καὶ ὁ δεσμοφύλαξ πάλαι κεκλεικὼς τὴν θύραν ἐκάθευδε, φρουρεῖν τοῖς οἰκέταις παραγγείλας. ἕωθεν δὲ εἰσέρχεται, πολλὰ ἱκετεύσας. καὶ παρελθὼν, ὀπτὸν μὲν ἐζήτει τὸν Ἀντίφιλον, ἄδηλον ὑπὸ τῶν κακῶν γεγονημένον. καὶ περιὼν, ἐπεσκοπεῖτο καθ' ἕκαστον τῶν δεδεμένων, ὥσπερ εἰώθεσαν οἱ τοὺς οἰκείους νεκροὺς, ἤδη ἐώλων ὄντων, ἀναζητοῦντες ἐν ταῖς παρατάξεσι. καὶ εἴγε μὴ τοὔνομα ἐβόησεν, Ἀντίφιλον Δεινομένους, καὶ ὀπτὸν ἠγνόησεν ἂν ὅστις ἦν. τοσοῦτον ἤλλακτο ὑπὸ τῶν δεινῶν. ὡς δὲ τῇ φωνῇ αὐδόμενος ἐνεβόησε, καὶ προσιόντος, διαξείλας τὴν κόμην, καὶ ἀπάγων τὸ πρόσωπον ἀνεχώρησεν, καὶ συμπεπληγὼς, ἔδειξεν αὐτὸν ὅστις ἦν, ἄμφω μὲν αὐτίκα πᾶσιν ἐλαγγιάσαντες ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκήτῳ ὄψει. χρόνῳ δὲ ἀναλαβὼν αὑτόν τε, καὶ τὸν Ἀντίφιλον ὁ Δημήτριος, καὶ σαφῶς ἕκαστα ὡς εἶχεν, ἐπιπυδόμενος παρ' αὐτῶν, θαρρεῖν τε παρεκελεύετο. καὶ διελὼν τὸ περιβώμιον, τὸ μὲν ἥμισυ, αὐτὸς ἀναβάλλεται.

ad carcerem veniſſet, tunc quidem nō eſt admiſſus, quoniam erat veſpera, & carceris cuſtos iamdudum occluſis foribus dormiebat, miniſtris excubias agere iuſſis. Mane verò multū precatus ingreditur, ingreſſus diu quærit Antiphilū malis ita immutatum vt cognoſci nō poſſet. Circumiens igitur è vinctis vnumquemque contemplabatur, eorum more qui familiarium cadauera facta iam marcida, in ſtragibus quærunt. Quòd niſi nomen fuiſſet eloquutus, Antiphilū Dinomenis filium, ne longo quidem tempore potuiſſet agnoſci quiſnam eſſet, vſque adeò malis erat immutatus. Vt verò ad vocem agnitam reſpondiſſet, atque adeunte illo comam diduxiſſent, eam à vultu abigens ſqualidam atque impexam, oſtendit ſeſe quis eſſet. Hîc ambo collapſi ſunt oculis obortā caligine, in tam inopinato ſpectaculo. Verùm aliquanto pòſt, cùm ſe, & Antiphilum recreaſſet Demetrius, & ſingula vt ſe habebant, ex eo planè accepiſſet, bono animo eſſe iubet. Tum diuiſo pallio, ipſe quidem dimidiato induitur, illi verò reliquum dat,

τὸ λοιπὸν δ', ἐκείνῳ δίδωσιν,

ἀ εἶχε πινακὰ, καὶ ἐκτεζυχωμένα ῥάκη περιεσπάτας. καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, πάντα τρόπον συνέλῶ, ἐπιμελούμενος αὐτῦ, καὶ θεραπεύων. παρεδοὺς γὰρ ἑαυτὸν τοῖς ἐν τῷ λιμένι ἐμπόροις, ἕωθεν εἰς μέσην ἡμέραν, ὃκ ὀλίγον ἀπέφερεν ἀχθοφορῶν. εἶτ' ἐπανελθὼν ἐκ τῦ ἔργου, μέρος μὲ τῦ μισθῦ τῷ δεσμοφύλακι καταβαλὼν, πρᾶον αὐτῷ, καὶ εἰρηνικὸν ἀπεργάζετο αὐτόν. τὸ λοιπὸν ὃ εἰς πλὴν τῦ φίλου θεραπείαν ἱκανῶς αὐτῷ διήρκει. καὶ τὰς μὲ ἡμέρας, συνῆν τῷ Ἀντιφίλῳ, παραμυθούμενος. ἐπεὶ ὃ νὺξ καταλάβοι, ὀλίγον ὑπὸ τῆς θύρας τῦ δεσμωτηρίου, στάδιόν τ' ποιησάμενος, καὶ φύλακα ὑποβαλλόμενος, ἀνεπάνετο. χρόνον μὲ οὖν τινα οὕτω διῆγον. εἰσιὼν μὲ ὁ Δημήτριος ἀκωλύτως, ἔφον ὃ φέρων πλὴν συμφορὰν ὁ Ἀντίφιλος, ὕστερον ὃ ἀποθανόντος ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ λησταῦ τινος ὑπὸ φαρμάκων, ὡς ἐδόκει, φυλακὴ τε ἀκριβὴς ἐγίνετο, καὶ ἀκέτι παρῆν τις ἐς τὸ οἴκημα τῶν λελυμένων. ἐφ' οἷς ἀπορῶν, καὶ ἀνιώμενος, ὃκ ἔχων ἄλλως παρεῖναι τῷ ἑταίρῳ, προσαγγέλλει ἑαυτὸν,

detractis putribus & detritis panniculis, quibus erat opertus: ac deinceps modis omnibus illi aderat curam eius gerens, & inieruiens. Nam sese locans mercatoribus, qui versabantur in portu à mane ad meridiem, oneribus gestandis non parum lueri faciebat. Tum ab opere reuersus, mercedis partem carceris custodi impertiendo, mansuefaciebat & pacabat illum: at reliquum ipsi in amici curam sufficiebat. Atque interdiu quidem aderat Antiphilo, quò illum consolaretur. Vbi verò nox illum occupasset, pro carceris foribus facto ex herbis torulo, substratísque frondibus quiescebat. Quem in modum aliquandiu vixerũt, vt nullo prohibente Demetrius ingrederetur, & calamitatem faciliùs ferret Antiphilus: donec extincto in carcere latrone quopiam, idque vt putabatur, veneno, facta est sedulò custodia, nec ampliùs ex liberis quisquam in carcerem ingrediebatur. Quas ob res dubius atq; anxius, cùm nulla alia via amico adesse posset, adito præfecti collega, se ipsum defert tanquam cum alijs in

προσελθὼν τῷ συναρμοστῇ, ὡς
εἰη κακοινωνήτως ἔ ὅτι τὸν
Ανουβιν ὑπεβολῆς. ὡς ὃ τοῦτο
εἶπεν, ἀπήγετο ἐυθὺς εἰς τὸ
δεσμωτήριον. κὴ ἀχθεὶς παρὰ
τὸν Αντιφιλον, τοῦτο γοῦν A
μόλις πολλὰ ἱκετεύσας τὸν
δεσμοφύλακα, ἐξειργάσατο
παρ' αὐτῆς πλησίον τῷ Αντι-
φίλῳ, κὴ ἐπὶ τῷ αὐτῷ κλοιῷ
δεδέσθαι. ἔνθα δὴ κὴ μαλίστα B
ἔδειξε τὴν ἔυνοιαν, ἣν εἶχε
πρὸς αὐτὸν, ἀμελῶν μὲ τῶν
καθ' ἑαυτὸν δεινῶν. κάιτοι
ἐνόησε κὴ αὐτὸς. ὑπμελού-
μενος ὃ ὅπως ἐκεῖνος μάλιστα C
κὴ καθευδήσει, κὴ ἧττον αἰσ-
θοιτο. ὥστε ῥᾴον ἔφερεν μετ'
ἀλλήλων κακοπαθοῦντες. χρό-
νῳ ὃ κὴ τοιόνδέ τι προσεσον,
ἔπαυσεν ὑπλέον αὐτὸν δυ- D
συχοῦντας. εἰς γὰ ἅ δεδεμένων,
ἃ οἶδ' ὅθεν ῥίνης ἐυπορήσας,
καὶ συνωμότας πολλοὺς τῶν
δεσμωτῶν προσλαβὼν, ἀπο-
πείρᾳ τε τὴν ἅλυσιν, ἣ ἐδέδεν- E
το ἐξῆς, τῶν κλοιῶν εἰς αὐτὴν
διεφθαρμένων. κὴ ἀπολύει ἅπαν-
τας. οἱδὲ, ἀποκτείναντες ἐυ-
μαρῶς ὀλίγους ὄντας τοὺς φύ-
λακας, ἐκπηδῶσιν ἀθρόοι. ἐκεῖ-
νοι μὲ ἓν τοπαρχυτικὰ ἔνθα ἐ-
θώυατο ἔκαστος διασπαρέντες.

templum Anubis irrupisset. Quod vt confessus est, protinus in carcerem est adductus, & ductus ad Antiphilum. Nam hoc multis precibus à custode carceris vix obtinuerat, vt proximè Antiphilo, eadémque in trabe vinciretur. Hîc igitur vel maximè declarauit, quanto in illum fuerit amore, cùm sua ipsius incommoda negligeret: cùm & ipse interim ægrotaret, id curans quo pacto ille & plurimum dormiret; & minùs angeretur. Itaque calamitatem inter se ferentes faciliùs tolerabant, donec tale quippiam accidit, quod ferme eorum calamitati finem imponeret: scilicet è vinctis quispiam, haud scio vnde nactus limam, adiunctis coniuratis captiuorum plerisque catenam insecuit, qua ordine astringebantur, cyphonibus in hanc insertis, soluítque omnes, qui facilè trucidatis custodibus quippe paucis, simul exiliunt. Atqui hi quidem ilico quò quisq; poterat, dissipati, postea pleriq; sunt cõprehensi.

ὕστερον συνελήφθησαν οἱ πολλοὶ.

ὁ Δημήτριος δ', καὶ ὁ Ἀντίφιλος, καὶ χώραν ἔμειναν, καὶ τὸν Σύρον λαβόμενοι ἤδη ἀπόντος. ἐπεὶ δ' ἡμέρα ἐγένετο, μαθὼν ὁ τῶν Αἰγυπτίων ἐπίτροπος τὸ συμβεβηκὸς, ἐπ' ἐκείνοις μὲν ἔπεμψε τοὺς διωξομένους. μεταστειλάμενος δὲ τοὺς ἀμφὶ τὸν Δημήτριον, ἀπέλυσε τῶν δεσμῶν, ἐπαινέσας ὅτι μόνοι οὐκ ἀπέδρασαν, ἀλλ' ὡς ἐκεῖνοί γε ἠξίωσαν, οὕτως ἀφιέμενοι. ἐβόα δὲ ὁ Δημήτριος, καὶ δεινὰ ἐποιεῖτο ἀδίκως σφᾶς ὡς σμικρὰ, εἰ δόξουσι κακοῦργοι ὄντες, ἐλέῳ, ἢ ἐπαίνῳ τοῦ μὴ ἀποδρᾶναι ἀφεῖσθαι. ἐπὶ τέλος, ἵνα σώσασιν τὴν δίκην ἀκριβῶς τὸ πρᾶγμα ἐξετάσαι. ὁδὲ, ἐπεὶ ἔμαθεν ὡς δὴν ἀδίκως δεδεμένους, ἐπαινέσας αὐτοὺς, τὸν Δημήτριον δὲ καὶ πάνυ θαυμάσας, ἀφῆκε, παραμυθησάμενος ὅτι τῇ κολάσει, ἵνα μὴ ἐνέχοντο ἀδίκως δεδεμένοι, καὶ ἑκάτερον δωρησάμενος, παρ' αὑτοῦ δραχμαῖς μὲν μυρίαις τὸν Ἀντίφιλον, δὶς τοσαύταις δὲ τὸν Δημήτριον. ὁ μὲν οὖν Ἀντίφιλος, ἔτι καὶ νῦν ἐν Αἰγύπτῳ ὤν. ὁδὲ Δημήτριος, καὶ τὰς αὑτοῦ δισμυρίας ἐκείνῳ καταλιπὼν, ᾤχετο ἀπὸν εἰς τὴν Ἰνδικὴν, παρὰ τοὺς Βραχμᾶνας,

Porrò Demetrius, & Antiphilus inibi remanserunt, Syro quoque retento, qui iam aufugere parabat. Vt autem diluxisset, Ægypti præses cognito quod acciderat, emisit quidē qui illos insequerentur. Accersitum verò Demetrium, eiúsque socios à vinculis liberauit, laudatos quòd soli non aufugissent. At his haud sat erat, quòd sic dimitterentur. Sed clamabat Demetrius, sibique non mediocrem iniuriam fieri contendebat, si pro maleficis habiti, viderentur per commiserationem, vel ob id laudis, quòd non aufugissent, dimitti. Tandem compulêre iudicē, vt rem diligenter excuteret: qui cognita illorum innocentia, ipsos laudatos dimisit, & Demetrium miratus super pœna quam præter ius in vincula coniecti tulerant, est consolatus: quinetiam vtrumque munere cohonestauit, de suo datis Antiphilo drachmarum decem millibus, duplo autem Demetrio. Atque etiamnum in Ægypto est Antiphilus. Demetrius autem sua quoque viginti millia relinquens amico, concessit in Indiam profectus ad Brachmanas,

tantùm

τοσοῦτον εἰπὼν πρὸς τὸν Ἀντίφιλον, ὡς συγγνωστὸς αὖ εἰκότως νομιζοιτο, ἤδη ἀπολιπὼν αὐτόν. οὔτε γὰρ αὐτὸς δεῖσθαι τῶν χρημάτων, ἕως αὖ αὐτὸς ᾖ, ὅπερ ὄφειν ἀρκεῖσθαι, ὀλίγοις δυνάμενος, οὔτε ἐκείνῳ ἔτι δεῖν φίλῳ, εὐμαρῶν αὐτῷ τῶν παρόντων χρημάτων. τοιοῦτοι ὦ Τόξαρι, οἱ Ἕλληνες φίλοι. εἰ δὲ μὴ παρῳδηκότες ἡμᾶς, ὡς ἐπρήμασι μέγα φρονοῦντας, καὶ αὐτὸς αὖ σοι τοὺς λόγους διεξῆλθον πολλοὺς, καὶ ἀγαθοὺς ὄντας, οὓς ὁ Δημήτριος εἶπεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ὑπὲρ αὐτοῦ μὲν οὐδὲν ἀπολογούμενος, ὑπὲρ τοῦ Ἀντιφίλου δὲ, καὶ δακρύων παρῆν, καὶ ἱκετεύων, καὶ τὸ παῖ ἐφ' ἑαυτὸν ἀναδεχόμενος, ἄχρι μαστιγούμενος ὁ Σύρος, ἀμφοτέρους ἀφῆκεν αὐτούς. ἐγὼ μὲν οὖν τούτοις ὀλίγοις ἀπὸ πλειόνων, οὓς παρόντας ἐμνήμην ὑπέβαλλε διηκοάμην σοι, ἀγαθοὺς, καὶ βεβαίους φίλους. καὶ τὸ λοιπὸν ἤδη καταβὰς ἀπὸ τοῦ λόγου, σοὶ τὸν ῥῆσιν παραδίδωμι. σὺ δ' ὅπως μὴ χείρους ἐρεῖς τοὺς Σκύθας, ἀλλὰ πολλῷ τούτων ἀμείνους, αὐτῷ σοι μελήσει, εἴ τι καὶ τὰ δεξιᾶς περιγέγηπας, ὡς μὴ ἀποτμηθείης αὐτὰ,

tantùm hoc loquutus Antiphilo, meritò sibi iam ignoscendum videri, quòd tum ab eo discederet. Neque enim sibi opus fore pecunia, quandiu esse pergeret, qui A erat, videlicet qui posset paucis esse contentus: neque ampliùs illi amico esse opus, quippe cui res iam commodè sese haberent. Huiusmodi sunt Toxaris amici B Græci. Quod ni initio notasses nos, tanquam qui verbis superbiremus, ego multas orationes tibi recitassem, eásque egregias, quas in C iudicio Demetrius habuit, cùm interim propriam causam non ageret: sed pro Antiphilo fleret, & supplicaret: totámque culpam in se reciperet, donec Syrus flagris cæsus, ambos eos liberauit. D Hos igitur paucos è plurimis, quos mihi primùm memoria suggessit, præclaros, firmósque amicos tibi narraui. Quod reliquũ, iam ab oratione decedens, dicendi partes tibi trado. E Porrò tibi ipsi curæ fuerit vti non deteriores, sed his longè præstantiores Scythas referas, siquid de dextra solicitus es, ne ea tibi præcidatur. Verùm oportet strenuum te præstes virum,

ἀλλὰ χρὴ αὖ δεξιὰν ἀγαθὸν εἶναι.

ἐπεὶ καὶ γελοῖα ἂν πάθοις, Ὀρέστου μὲν, καὶ Πυλάδου παύυ σοφιστικῶς ἐπαινέσας. ὑπὲρ ὑ τῆς Σκυθίας, φαῦλος ῥήτωρ φανόμενος. Το. εὖγε ὦ Μνήσιππε, ὅτι καὶ παροτρύνεις με πρὸς τὸν λόγον, ὡς ὑπὲρ ὑ παύυ σοι μέλον, εἰ ἀποτιμηθείης τὴ γλώτταν, κρατηθεὶς ἐν τοῖς λόγοις. πάλυ μέντοι ἄρξομαί γε ἤδη, μηδὲν ἧττον σὺ καλλιλογησάμενος. ὃ γὰρ σκυθικὸν τοῦτο. καὶ μάλιστα ἐπειδὰν τὰ ἔργα ὑπερφέρηται τῶν λόγων. προσδοκήσεις ὑ μηδὲν τοιοῦτο παρ' ἡμῶν, οἷα σὺ διεξελήλυθας ἐπαινῶν, εἴ τις ἀπροίκου ἔγημε κόρην, ἢ εἴ τις ἀργύριον ἐπέδωκε γαμουμένῃ θυγατρὶ, φίλου ἀδελφὸς, δύο τάλαντα. καὶ νὴ Δί εἴ τις παρέσχεν ἑαυτὸν διαπυθόμενον, ὅτι προσδήλῳ τῷ μικρὸν ὕστερον λυθήσεσθαι. παύυ γὰρ εὐτελῆ ταῦτα. καὶ μεγαλυρὸν ἐν αὐτοῖς, ἢ ἀνδρεῖον ἔγι οὐδέν. ἐγὼ δέ σοι διηγήσομαι φόνους πολλοὺς, καὶ πολέμους, καὶ θανάτους ὑπὲρ τ φίλων, ἵν' εἰδῇς ὡς παιδιὰ τὰ ὑμέτερα ὄντα, παρὰ τὰ Σκυθικὰ ἐξετάζεσθαι. καίτοι οὐδὲ ἀλόγως αὐτὸ πεπόνθατ', ἀλλὰ εἰκότως τὰ μικρὰ ταῦτα ἐπαινεῖτε.

etenim ridiculus fueris, si cùm Oreſtem ac Pyladem admodum ſophiſticè laudaris, pro Scythia dicens, ignauus orator appareas. Tox. Rectè quidem Mneſippe, qui me ad dicendum hortaris, ac ſi non cures, tibi in narrationibus victo lingua præcidatur. Sed iam exordiar, nullis perinde ac tu verborum phaleris vtens (neque enim is Scytharum mos) præſertim cùm res ipſæ altiùs loquantur quàm verba. Nihil autem eiuſmodi expectaueris à nobis, cuiuſmodi laudando diſſeruiſti, puta ſiquis ſine dote deformem vxorem duxerit: aut ſiquis amici filiæ nubenti pecuniam dederit, talenta duo: aut per Iouem, ſiquis in vincula ſponte iuerit, cùm certò ſciret ſe paulo pòſt eſſe ſoluendum: Admodum enim leuia iſta, quibus nihil ineſt, vel magni negocij, vel fortitudinis. Verùm ego tibi referam multas cædes, belláque & mortes amicorum cauſa ſuſceptas, vt intelligas veſtra iſta luſum eſſe, ſi cum Scythicis conferantur. Neque tamen iſtud ſine cauſa facitis, ſed meritò parua iſta laudatis:

οὐδὲ γὰρ οὐδὲ εἰσὶν ὑμῖν ἀφορμαὶ τοῦ μεγάλους, πρὸς ἐπίδειξιν φιλίας, ἐν εἰρήνῃ βαθείᾳ βιῶσιν, ὥσπερ οὐδὲ ἐν γαλήνῃ πάθοις, εἰ ἀγαθὸς ὁ κυβερνήτης ἔσῃ. χειμῶνος γὰρ δεήσει σοι πρὸς τὴν διάγνωσιν. πρὸς ἡμᾶς δ', συνεχεῖς οἱ πόλεμοι. καὶ ἢ ἐπαλαύνομεν ἄλλοις, ἢ ὑποχωροῦμεν ἐπιοῦσι, ἢ συμπεσόντες, ἢ νομῆς, ἢ λείας, μαχόμεθα. ἔνθα μάλιστα δεῖ φίλων ἀγαθῶν. καὶ διὰ τοῦτο, ὡς βεβαιότατα συνθέμεθα ταῖς φιλίαις, μόνον τοῦτο ὅπλον ἄμαχον, καὶ δυσπολέμητον εἶναι νομίζοντες. πρότερον δέ σοι εἰπεῖν βούλομαι, ὅν τρόπον ποιούμεθα τοὺς φίλους, οὐκ ἐκ τῶν πότων, ὥσπερ ὑμεῖς, οὐδ' εἴ συνέφηβός τις, ἢ γείτων ἦν, ἀλλ' ἐπειδάν τινα ἴδωμεν ἀγαθὸν ἀνδρα, καὶ μεγάλα ἐργάσασθαι δυνάμενον, ἐπὶ τοῦτον ἅπαντες σπεύδομεν. καὶ ὅπερ ὑμεῖς ἐν τοῖς γάμοις, τοῦτο ἡμεῖς ἐπὶ τοὺς φίλων ποιεῖν εἰώθαμεν, σπουδὴ μνηστευόμενοι, καὶ πάντα ὁμοῦ πρόθυμοι, ὡς μὴ διαμαρτάνωμεν τῆς φιλίας, μὴ δ' ἀπόβλητοι δόξωμεν εἶναι. καὶ παιδικὰ προσκείσεταί τις ἤδη

propterea quòd non sunt vobis graues admodum declarandæ amicitiæ occasiones, quippe in alta pace viuentibus: quemadmodum nec in tranquillitate queas scire, bonus sit gubernator nec-ne. Vt enim hoc dignoscas tibi opus fuerit tempestate. At apud nos bella perpetua, & aut inuadimus alios, aut cedimus inuadentibus, aut concurrentes, pro præda & pascuis pugnamus, Hîc potissimùm opus est bonis amicis, eóque quàm firmissimè constituimus amicitias, sola hæc armâ inuicta, & inexpugnabilia esse iudicantes. Prius autem volo tibi commemorare quo pacto amicos faciamus, non ex poculis, quemadmodum vos, neque siquis æqualis sit, aut vicinus: verùm vbi strenuum quempiam virum conspexerimus, quique res magnas præstare possit, in hunc omnes studio incumbimus. Quódq; vos in coniugijs, id nos in ambiendis amicis facere nõ grauamur; diu quasi procos agentes, nihilq; non facientes, ne amicitia frustremur, neue reiecti videamur. At vbi iam delectus quispiã in amicitiam venerit, exinde fœdus initur,

φίλος ἢ ; συνθήκαι τοιαῦται τοῦ

του, καὶ ὅρκος ὁ μέγιστος, ἢν μὴν καὶ βιῶσεσθαι μετ' ἀλλήλων, καὶ ἀποθανεῖσθαι, ἢν δέῃ· ἆρ' οὖν τὸ ἑτέρου τὸ ἕτερον. καὶ οὕτω ποιοῦμεν. ἀφ' οὗ γὰρ ἐντεμόντες ἀπὸ ξήρου δακτύλου, ἐκταλάξωμεν τὸ αἷμα εἰς κύλικα, καὶ τὰ ξίφη ἄκρα βάψαντες, ἅμα ἀμφότεροι ἐπορίσθημεν, πίνομεν, ἃ ἔστιν ὅ, τι τὸ μὴ τοῦθ' ἡμᾶς διαλύσειεν αὖ. καὶ ἐξεῖναι γε τὸ μέγιστον ἀχρεῖον ἐς τὰς συνθήκας εἰσενεγκαι, ὡς ὅστις αὖ πολύφιλος ἦ, ὁμοίως ἡμῖν ἔοικεν ταῖς κοιναῖς ταύταις, καὶ μοιχευομέναις γυναιξί. καὶ οἰόμεθα ἐκεῖθ' ὁμοίως ἰσχυρὰν τὴν φιλίαν αὐτῶν εἶναι, ἐπεὶ πολλαὶ ἐωνοῦνται διαιρεθεῖσαι. ἄρξομαι γὰρ ἀπὸ τῶν Δανδάμιδος πρόσθεν ἠμφισβήτουν. ὁ γὰρ Δάνδαμις, ἐν τῇ πρὸς Σαυρομάτας συμπλοκῇ, ἁπαχθέντος αἰχμαλώτου Ἀμιζώκου τοῦ φίλου αὐτοῦ, μᾶλλον δὲ πρότερον ὠμόσαμέν σοι τὸν ἡμέτερον ὅρκον, ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἐν ἀρχῇ διωμολογησάμην, οὐ μὰ γὰρ τὸν ἄνεμον, καὶ τὸν ἀκινάκην, οὐδέν πρὸς σὲ ὦ Μνήσιππε, ψεύδομαι ἐρῶν περὶ τῶν φίλων τῶν Σκυθικῶν. Μνη. ἐγὼ μὲν οὐ πάνυ σου ὀμνύοντος ἐδεόμην. σὺ δὲ ὅμως εὖ ποιῶν, οὐ-

magnóque iuramento se obstringunt, se vnà victuros, alterúmque pro altero, si sit opus, mortem oppetiturum. Atque ita facimus. Ex quo semel incisis digitis sanguinem in calicem destillauerimus: sumúsque intinctis gladijs, ambo pariter admouẽtes biberimus, non est quicquam quod deinde queat nos dirimere. Licet autem tres ad summum ad huiusmodi fœdera admittere. Nam qui multis sit amicus, eodem locó apud nos habetur, quo communes istæ, atque adulteræ vxores, eiúsque amicitiam, cùm multas in partes dissecta sit, non æquè firmam esse arbitramur. Exordiar autem ab his quæ nuper Dandamis fecit. Dandamis enim hic in conflictu cum Sauromatis, cùm abductus esset captiuus amicus eius Amizocas. Quin potiùs antè tibi iurabo nostrum iusiurandũ, siquidem istud initio tibi sũ pollicitus. Non enim per Ventum & Acinacem, quicquam mentiturus sum de Scythicis amicis. *Mne.* Mihi equidem non admodum opus erat tuo iuramento: rectè tamen fecisti,

λέγα θεῶν ἐπωμόσω. Το. τί σὺ λέγεις; οὔ σοι δοκοῦσιν, ὁ Ἄνεμος, καὶ ὁ Ἀκινάκης, θεοὶ εἶναι; οὕτως ἆρα ἡγῇ, ὅτι ἀνθρώποις μεῖζον οὐδὲν ὄντι ζωῆς τε, καὶ θανάτου; ὁπόταν οὖν τὸν Ἄνεμον, καὶ τὸν Ἀκινάκην ὀμνύωμεν, ταῦτα ὀμνύομεν. ὡς τὸν μὲν Ἄνεμον, ζωῆς αἴτιον ὄντα. τὸν Ἀκινάκην δέ, ὅτι ἀποθνήσκειν ποιεῖ. Μνη. καὶ μάλ' εἰ διά γε τοῦτο, καὶ ἄλλους ἂν ἔχοιτε πολλοὺς θεούς, οἷος ὁ Ἀκινάκης ἐστί. τὸ οἰσύϊνον, καὶ τὸ λογχίον, καὶ κώνειον, καὶ βρόχον, καὶ τὰ τοιαῦτα. ποικίλος γὰρ οὗτος ὁ θεὸς ὁ θάνατος, καὶ ἀπείρους τὰς ἐφ' ἑαυτὸ παρέχεται ἀφορμάς. ὁδούς. Το. ὁρᾷς, τοῦτο ὡς ἐριστικὸν ποιεῖς, καὶ δικανικὸν, τὸν θορυβοῦντα μεταξύ, καὶ διαφθείροντα μου τὸν λόγον. ἐγὼ δέ, ἡσυχίαν ἦγον, σοῦ λέγοντος. Μνη. ἀλλ' οὐδὲ γε ὡς Τόξαρι, ποιήσω τοῦτο. πάνυ γὰρ ὀρθῶς ἐπετίμησας. ὥστε θαῤῥῶν, τό γε ἐπὶ τούτῳ λέγε, ὡς μὴ σοῦ παύοντος ἐμὲ τοῖς λόγοις, οὕτω σιωπήσομαί σοι. Το. τετάρτη μὲν δὴ ἡμέρα τῆς φιλίας Δανδάμιδι, καὶ Ἀμιζώκῃ, ἀφ' οὗ τὸ ἀλλήλων αἷμα συνεπεπώκεσαν. ἦκον δὲ

quòd nullum Deorum iuraris. *Tox.* Quid tu dicis? Annon tibi videntur esse Dij, Ventus, & Acinacis? Ita-ne ignoras nihil hominibus vita & morte esse maius? Per hæc vtiq; iuramus, quoties per Ventum & Acinacem iuramus: videlicet per Ventum, tanquam qui sit vitæ causa: per Acinacem verò, vt qui sit mortis author. *Mne.* Atqui si ista est causa: profectò multos alios quoque estis habituri tales Deos, qualis est Acinacis, puta iaculum, lanceam, cicutam, laqueum, & similia. Nam hic interitus varius est Deus, & vias aperit innumerabiles, quibus ad illum sit aditus. *Tox.* Vides quàm contentiosè & litigiosè istud facis, dum me interpellas, meámque orationem interturbas: at ego te loquente tacui. *Mne.* At istud, Toxari, denuo non faciam, nam rectè obiurgasti. Quare quod superest, dicito confidenter, ac si te loquente absim, adeò tibi filebo. *Tox.* Quartus igitur agebatur dies Dandamidi & Amizocæ, ex quo amicitiã inierant cùm sanguinem mutuum bibissent. Venerant interea in regionem nostram Sauromatæ,

ἡμῖν ἐπὶ τὴν χώραν Σαυρομάται,

μυρίοις μὲν ἱππεῦσιν. οἱ πεζοὶ
δ', τρεῖς τοσοῦτοι ἐπελπλυθέναι
ἐλέγοντο. οἷα δ' οὐ προσδομέ-
νοις τὴν ἔφοδον αὐτῶν, ἐμπε-
φόντες, ἅπαντας μὲν βέβηκεν, A
πολλοὺς δ' τ' μαχίμων κτείνυ-
σι. τοὺς δ', ἢν ζῶντας, ἀπάγουσι,
πλὴν εἴ τις ἔφθη διανηξάμε-
νος εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, B
ἔνθα ἡμῖν τὸ ἥμισυ τοῦ στρατο-
πέδου, καὶ μέρος τ' ἁμαξῶν ἦν.
οὕτω γὰρ ἐσκηνώκεμεν τότε, ὡς
οἶδε σ', τι δόξαν τοῖς ἀρχιπλά-
νοις ἡμῶν, ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς C
ὄχθας τοῦ Τανάϊδος. εὐθὺς οὖν
ἡ τε λεία περιελαύνετο, καὶ τὰ
αἰχμάλωτα συνεῖχετο, καὶ
παῖδας σκιρτᾶν διήπαζον, καὶ τὰς
ἁμάξας κατελαμβάνοντο, ἀυ-
ταῖς δ' ἐμοὶς τὰς πλείστας ἁλι-
σκομένας, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς D
ἡμῶν ὑβρίζοντες τὰς παλλα-
κίδας, καὶ τὰς γυναῖκας. ἡμεῖς
δ', ἠνιώμεθα τῷ πράγματι.
ὁ δὲ Ἀμιζώκης ἀχόμενος, ἐκα-
λόκει γὰρ, ἐδόα τὸν φίλον ὀνομα-
ζῶν, καὶ κακῶς ἐδεδεμένος. καὶ ὑπε- E
μίμνησκε τῆς κυλικος, καὶ τοῦ
αἵματος. ὧν ἀκούσας ὁ Δαν-
δαμις, οὐδὲν ἔτι μελλήσας, ἅ-
παντων ὁρόντων, διανήχεται
εἰς τοὺς πολεμίους. καὶ οἱ μὲν
ἔχοντες, ὥρμησαν ἐπ' ἀυτὸν,

cum equitum decem millibus: peditum verò triplum aduenisse ferebatur. Ij cùm in nos ex improuiso irruissent, omnes quidem in fugam conuertunt, pleroſque autem pugnantes occidunt: nonnullos quoque viuos abducunt, nisi ſiquis in fluminis ripam vlteriorem tranarat, vbi nobis dimidium copiarum, & pars curruum erat. Sic enim id temporis caſtra fueramus metati, haud ſcio quo conſilio Archiplanorum ducum noſtrorum, ad vtramq; Tanaidis ripam. Protinus itaque & prædas abigebant, & captiua abducebant, & tentoria diripiebant, & curribus potiebantur, captis ſimul cum viris, noſtróſque ob oculos pellices, vxoréſque noſtras conſtuprabant. Quam rem ægrè ferebamus. Sed cùm captus Amizocas duceretur, miſerè vinctus amicum nominatim inclamauit, & ſanguinis caliciſque commonefecit. Quibus auditis Dandamis, nihil cunctatus, ſpectantibus omnibus tranauit ad hoſtes. Tum Sauromatæ denſatis telis irruerunt in ipſum, iam confixuri niſi ſucclamaſ-

Σαυρομάται, διηρμένοι τὸν
ὡς κατακεντήσοντες. ὁδὲ, ἐβόα

τὸν Ζίριν. τοῦτο δ' ἴσως τις εἴποι, ἐκεῖ φονεύουσιν αὐτὸν, ἀλλὰ δέχονται, ὡς ὅτι λύτροις ἥκοιτο. ἀγόμενος δ' ἀναχθεὶς πρὸς τὸν ἄρχοντα αὐτῶν, ἀπῄτει τὸν φίλον. ὁ δὲ, λύτρα ᾔτει, μὴ γὰρ προήσεσθαι, εἰ μὴ μεγάλα παρ' αὐτοῦ λάβῃ. ὁ Δάνδαμις ὦ, ἃ μοι εἶχόν φησιν, ἅπαντα διήρπασται ὑφ' ὑμῶν. εἰ δέ τι δυνάμει γυμνὸς ἀποτελέσαι, ἕτοιμος κατασῆναι ὑμῖν. καὶ πρόσαπτε ὅ, τι ἂν θέλῃς. εἰ βέλει ὦ, ἐμὲ αὐτὶ τούτου λαβὼν, κατάχησαι πρὸς ὅ, τι σοι φίλον. ὁ δὲ Σαυρομάτης, οὐδὲν ἔφη δεῖ ὅλως κατέχεσθαί σε, ἀγ ταῦτα, Ζίριν ἥκοντα. σὺ δὲ, ὧν ἔχεις μέρος κατάβαλλε, ἄγου τὸν φίλον. ἤρετο ὁ Δάνδαμις ὅ, τι ἀγ βούλεται λαβεῖν. ὁδὲ, τὸν ὀφθαλμοὺς ἤτησεν. ὁ δὲ, αὐτίκα παρέχειν ἐκκόπτειν αὐτούς. κἀπειδὴ ἐξεκέκοπτο, ἀγ ἤδη τὰ λύτρα εἶχον οἱ Σαυρομάται, παραλαβὼν τὸν Ἀμιζόκην, ἐπανῆκε, ἐφ' ἑκατέρου αὐτῷ, ἀγ ἅμα διανηξάμενοι, ἀπεσώθησαν πρὸς ἡμᾶς. τοῦτο γνόμενον, παρεμυθήσατο ἅπαντας Σκύθας, καὶ ἐκεῖ πᾶσθαι ἐνόμιζον, ὁρῶντες ὅτι τὸ μέγιστον ἡμῖν τῶν ἀγαθῶν, ἐν ἀπήγαγον οἱ πολέ-

set Zirim. Quod vbi quis dixerit, eum non occidunt: sed tanquam cum redemptionis pretio venientem accipiunt. Mox ad illorum ducem adductus, reposcebat amicum: Ille verò redẽptionis pretium postulabat: quod nisi magnum accepisset, dimissurum sese negabat. Tum Dandamis: quæ possidebam, inquit, ea omnia direpta sunt à vobis. Si quid autem nudus possim facere, id sum paratus polliceri vobis: ac quicquid voles imperato. Et si ita vis, eius in locum accipe me, & ad quiduis abutere. Ad hæc Sauromata, nihil, inquit, omnino est opus retinere te: idque quum temet dedideris. Quin tu parte eorum quæ possides tradita, amicum abducito. Rogat ilico Dandamis quidnam vellet accipere. Ille oculos postulat, atq; hic protinus exhibuit eruendos. Quibus erutis, & persoluto Sauromatis pretio, recepto Amizoca reuersus est, innitens illi: vnáque tranantes, ad nos redierunt incolumes. Hoc factum Scythis omnibus fuit solatio: neque jam victos esse rebantur sese, cũ viderent, quod apud nos bonorum esset maximum, ab hostibus non esse abductum,

μοι, ἀλλ' ὅτι ἦν παρ' ἡμῖν ἡ ἀνδρεία γνώμη, καὶ ἡ πρὸς τοὺς φίλους πίστις. καὶ τοὺς Σαυρομάτας δ', τὸ αὐτὸ οὐ μετρίως ἐφόβησε, λογιζομένους πρὸς οἵοις ἄνδρεσιν οἱ πανοπλοι μαχοῦνται, εἰ καὶ ἐν τῷ ἀπροσδοκήτῳ τότε ἐπέπεσον. ὥστε νυκτὸς ἐπιγενομένης, ἀπολιπόντες τὰ πλεῖστα τῶν βοσκημάτων, καὶ τὰς ἁμάξας, ἐμπρήσαντες, ᾤχοντο φεύγοντες. ὁ μὲν τοι Ἀμιζώκης, ἐκέπτ ἰωλέχετο βλέπειν αὐτὸς ἐπὶ τυφλῷ τῷ Δανδάμιδι. ἀλλὰ τυφλώσας καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν, ἀμφότεροι κάθηνται παρὰ τῷ κοινῷ τῶν Σκυθῶν δημοσίᾳ μετ' πάσης τιμῆς βεφόμενοι. τί τοιοῦτον ὦ Μνήσιππε, ὑμεῖς ἔχοιτε ἂν εἰπεῖν, εἰ καὶ ἄλλος σοι δέκα δοίη τις ἐπὶ τοῖς πέντε καταριθμήσασθαι, ἀνωμότοις εἰ βάλοι, ὡς καὶ πολλὰ ἐπιψεύσθοιο αὐτοῖς. καίτοι ἔγωγε μὴν σοὶ γυμνὸν τὸ ἔργον διηγησάμην. εἰ δ' σὺ πρὸς τοιοῦτον ἔλεγες, εὖ οἶδα ὁπόσα ἂν κομψὰ ἐγκατέμιξας τῷ λόγῳ, οἷα ἐκόσμευεν ὁ Δανδάμις. καὶ ὡς ἐτυφλοῦτο, καὶ ἃ εἶπε. καὶ ὡς ἐπαγῆκε, καὶ ὡς κατεδέξατο αὐτὸν ἐπευφημοῦντες

verùm supereſſe egregiam mentem, & in amicos fidem. Atque id ipſum Sauromatas non mediocriter terruit, reputantes cum quibus viris eſſent pugnaturi, ſi ſe præparaſſent: etſi tum ex improuiſo ſuperaſſent. Proinde ſub noctem relicta pecoris parte maxima, curribúſque incenſis fugerunt. Porrò Amizocas non tulit diutius, vt videret ipſe, cæco Dandamide amico: ſed ſemet ipſe excæcauit: atque ita ſedent ambo, omníque honore à populo Scytharum publicitus aluntur. Quid tale vos Mneſippe referre poſſetis? etſi quis tibi concedat vt his quinque decem alios addas, etiam citra iuſiurandum, ſi ita vis, vt & multa liceat affingere. At ego tibi rem nudam expoſui. Tu verò ſiquem huiuſmodi propoſuiſſes, non ſum neſcius quàm multa ornamenta tuæ orationi inſeruiſſes: quemadmodum ſupplicaſſet Dandamis, quomodo fuiſſet excæcatus, quæque dixiſſet, & quomodo redijſſet, ipſúmque Scythæ bene ominantes excepiſſent: atque id genus alia, cuiuſmodi

οἱ Σκύθαι, καὶ ἄλλα, ὁποῖα

ὑμεῖς μηχανᾶσθε εἰώθατε πρὸς τὴν ἀκρόασιν. ἄκουε γοῦν καὶ ἄλλον ἰσόπαιδον, Βελίππαν, Ἀμιζωνικὸν τούτου ἀφέλμον. ὃς ἐπεὶ καταπαδέντα ἐκ τῆς ἵππου ὑπὸ λέοντος εἶδε Βάσθιν τὸν φίλον, ἅμα ὑπ' ἔπυρον ἐπιῶντες, καὶ ἤδη ὁ λέων περιπλακεὶς αὐτῷ, ἐνεπεφύκει τῷ λαιμῷ, καὶ τοῖς ὄνυξιν ἐσπάραττε, καταπηδήσας καὶ αὐτὸς, ὀπίσθιος κατόπιν τῷ θηρίῳ, καὶ περίεσπε πρὸς ἑαυτὸν παρεξιών, καὶ μετάγων, καὶ διὰ τῶν ὀδόντων μεταξὺ διείρων τὸν δακτύλους. καὶ τὸν Βάσθιν, ὡς οἷον τε ἦν, ὑπεξελεῖν πειρώμενος τοῦ δήγματος. ἔλεγε δή ὁ λέων ἀφεὶς ἐκεῖνον ἡμᾶς διώκειν ἤδη, ὅτι τὸν Βελίππαν ἀπεσφάξω. καὶ συμπλακεὶς, ἀπέκτεινε κἀκεῖνον. ὁ δ', ἀποθνήσκων, τὸ γοῦν τοσοῦτον ἔρξε πατάξας τῷ ἀκινάκῃ τὸν λέοντα εἰς τὸ στέρνον, ὥστε ἅμα πάντες ἀπέθανον, καὶ ἡμεῖς ἐθάψαμεν αὐτοὺς, δύο τάφους ἀναχώσαντες πλησίον, ἕνα μὲν τῷ φίλων, ἕνα δὲ κατ' ἀμφοτέρων τῶν λέοντος. πείσει δέ σοι διηγήσομαι ὦ Μνήσιππε, τὴν Μακέντου φιλίαν, καὶ Λογχάτου, καὶ Ἀρσακόμα. ὁ γὰρ Ἀρσακόμας οὗτος, ἠράσθη Μαζαίας τῆς

vos ad parandam attentionem excogitare soletis. Audi igitur & alium huic parem Belittam, huius Amizocæ consobrinum. Is vt detractum ex equo à leone Basthen amicum conspexisset, cùm simul venarentur, iámque leo circumplexus illum, iugulo admotus esset, atque vnguibus laniaret, desiliens & ipse, inuolauit in tergum beluæ, reflexítque in sese prouocans, & auertens, atque inter dentes digitos inferens, conatus quoad licuit, Basthen è rictu leonis eximere: donec leo omisso illo iam semimortuo, ad Belittam sese conuertit, atque ipsum quoque circumplexus occidit. At ille moriens (nam tantò anteuertit) acinacem in leonis pectus defixit. Itaque pariter exanimati sunt omnes. Nos autem sepeliuimus eos, duobus aggestis tumulis inter se vicinis, altero amicorum, altero è regione, leonis. Tertiò iam Mnesippe, tibi referam, Macentæ, Lonchatæ, & Arsacomæ amicitiam. Hic enim Arsacomas deperibat Mazæam Leucanoris filiam, qui regnabat

Λευκανόρος, τοῦ βασιλεύσαντος

ἐν Βοσπόρῳ, ὁπότε ἐπρέσβευ-
σεν ὑπὲρ τῶν δασμῶν, ὃν οἱ
Βοσποριανοὶ ἀεὶ φέροντες ἡμῖν,
τότε ἤδη τρίτον μῆνα ὑπερ-
ήμεροι ἐνεγρήλυθεσαν. ἐν τῷ
δείπνῳ γοῦν ἰδὼν τὴν Μαζάκαν, μεγάλην, καὶ καλὴν παρθένον, ἤρα, καὶ πονηρῶς εἶχε. τὰ μὲν οὖν πρεσβεῖα τῶν φόρων, διεπράξατο ἤδη, καὶ ἐχρημάτιζεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, καὶ εἰστία, ἤδη αὐτὸν ἀποπέμπων. ἔθος δέ ἐστιν ἐν Βοσπόρῳ, τοὺς μνηστῆρας ἐπὶ τῷ δείπνῳ αἰτεῖν τὰς κόρας, καὶ λέγειν οἵτινες ὄντες, ἀξιοῦσι καταδεχθῆναι ἐπὶ τὸν γάμον. καὶ δὴ καὶ τότε ἔτυχον ἐν τῷ δείπνῳ πολλοὶ μνηστῆρες παρόντες, βασιλεῖς, καὶ βασιλέων παῖδες. καὶ Τιγραπάτης ὢν ὁ Λαζῶν δυνάστης, καὶ Ἀδυρμαχος, ὁ Μαχλυΐτης ἄρχων, καὶ ἄλλοι πολλοί. δεῖ δ' τῶν μνηστήρων ἕκαστον προαγγείλαντα ἑαυτὸν, ὅτου μνηστευσόμενος ἥκει, δειπνεῖν ἐν τοῖς ἄλλοις, κατακείμενον ἐφ' ἡσυχίας. ἐπειδὰν δὲ παύσωνται δειπνοῦντες, αἰτήσαντα φιάλην, σπεῖσαι κατὰ τῆς βαπτίσεως, καὶ μνηστεύεσθαι τὴν παῖδα, πολλὰ ἐπαινοῦντα ἑαυτὸν, ὅσις ἢ γένους, ἢ πλούτου, ἢ δυνάμεως ἔχει.

in Bosporo: tum quum legatione fungeretur super tributo, quod Bosporani semper nobis pendere soliti, id temporis tertium iã mensem vltra diem legitimum distulerant. Cùm igitur in conuiuio vidisset Mazæam proceram ac formosam virginem, amore captus est, eóque discruciatus. Iam itaque quæ de tributis agebantur, erant transacta: respondérátque illi Rex, & mox dimittendum conuiuio excipiebat. Est autem mos in Bosporo vti proci in conuiuio petant puellas, narrantes qninam sint, quibúsque rebus freti, decreuerint eas in matrimoniũ accipere. At tum fortè multi aderant in conuiuio proci, reges, regúmque filij. In his erat & Tigrapates Lazorum princeps, & Adyrmachus Machlynæ dux, aliíque cum his permulti. Oportet autem vnumquẽque procum, postcaquam exposuit quis sit, & qua fiducia, ad ambiendas nuptias venerit, conuiuari cum reliquis, tacitúmque accumbere. Deinde peracto conuiuio, postulata phiala, vinum in mensam effundere, atq; interea spõsam ambire, multum interea collaudantem se se quo genere, quibus opibus, qua sit potentia.

πολλῶν οὕτω κεῖ τόνδε τὸν νόμον ἀπειρηκότων, καὶ αἰτησαμένων, καὶ βασιλείας, καὶ πλούτους καταειθμηκαμψώνων, τελευτῶσος ὁ Ἀρσακόμας αἰτήσας ἠλιὼ φιάλιω, οὐκ ἔπιεισεν. ἔγνω ἔθος ἡμῖν ἐκχεῖν τὸν οἶνον, ἀλλὰ ὕβρις εἶναι δοκεῖ τοῦτο εἰς τὸν θεόν. πιὼν δὲ ἀμυσὶ, δός μοι ὦ βασιλεῦ ἔφη τὴν θυγατέρα σου Μαζαίαν, γυναῖκα ἔχειν, πολὺ σπουδειοτέρῳ τούτων ὄντι, ὁπόσα γε ἐπὶ τῷ πλούτῳ, καὶ τοῖς κτήμασι. τὸν δὲ Λευκάνορος θαυμάσαντος, ἠπίστατο γὰρ πένητα τὸν Ἀρσακόμαν καὶ Σκυθῶν τὸν πολλῶν, καὶ ἐρημίην, πόσα δὲ βοσκήματα, ἢ πόσας ἁμάξας ἔχεις ὦ Ἀρσακόμα, πάντα γὰρ ὑμεῖς πλουτεῖτε. ἀλλ' οὐχ ἁμάξας ἔφη ἔχω, οὐδὲ ἀγέλας, ἀλλ' εἰσί μοι δύο φίλοι καλοὶ, καὶ ἀγαθοὶ, οἷοι οὐκ ἄλλῳ Σκυθῶν. τότε μὲν οὕτω ἐγελάσθη ἐπὶ τούτοις, καὶ παρώφθη, καὶ μεθύειν ἔδοξεν. ἔωθεν δὲ περιρρεῖς τὸν ἄλλων Ἀδρήμαχος, ἔμελλεν ἀπάξειν τὸν νύμφιον ἐς τὴν Μαιῶτιν, παρὰ τοὺς Μάχλυας. ὁ δὲ Ἀρσακόμας ἐπαειδὼν οἴκαδε, μεμύει τοῖς φίλοις, ὡς ἀτιμασθείη ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ καταφρονέοιτο ἐν τῷ συμποσίῳ, πένης εἶναι δόξας.

Cùm multi iuxta legem istam libassent, & postulassent, regna & opes commemorando: tandem Arsacomas postulata phiala, non libauit (neque enim mos apud nos vinum effundere. quin magis contumeliosum hoc iudicatur in Deum) sed tractim bibēs, Colloca mihi rex, inquit, filiam tuam Mazæam, qui multò sum potior istis, quantum ad opes & possessiones attinet. Leucanore verò admirante (sciebat enim Rex pauperem Arsacomam, ac de plebe Scytharum esse) percontantéque quātum pecorum, aut quantum habes plaustrorum, Arsacoma, nam ijs rebus vos diuites estis. Imò, nec plaustra, inquit, possideo, nec armenta: verùm sunt mihi duo amici: honesti, probíq;, quales alij Scytharū nemini. quibus dictis derisus est, contemptus, visúsque temulentus. Mane verò reliquis prælatus est Adyrmachus: iámque sponsam abducturus erat in Mæotidem ad Machlyenses. At Arsacomas domum reuersus: amicis indicat quemadmodum reiectus esset à rege, derisúsque in conuiuio, cùm pauper esse putaretur.

καίτοι ἔφην ἐγὼ διηγησάμενος αὐτῷ τὰ γεγονότα, ὅπόσος δοκεῖ μοι, ὑμᾶς ὦ Λογχάτα, καὶ Μακέντα, καὶ τὴν εὐνοιαν τὴν ὑμετέραν πολὺ ἀμείνω, καὶ βεβαιοτέραν εἶναι τῆς Βοσπορανῶν δυνάμεως. ἀλλ' ἐμοῦ ταῦτα διεξιόντος, ἥρπασε μὲν ἐκείνη, καὶ κατέφερεν. Ἀδυμάχῳ δὲ τῷ μάχλῳ, παρέδωκεν ἀπάγειν τὴν νύμφην, ὅτι χρυσᾶς τε φιάλας ἐλέγετο ἔχειν δέκα, καὶ ἁμάξας τεθρακλίνους ἑβδομήκοντα, καὶ θρέμματα, καὶ βοῦς πολλούς. οὕτως ἄρα τετίμηνται ἀνδράσιν ἀγαθοῖς βοσκήματα πολλὰ, καὶ ἐκπώματα πεῖσμα, καὶ ἁμάξας βαρείας. ἐγὼ δὲ ὦ φίλοι, δι' ἀμφότερα ἀνιῶμαι. καὶ γὰρ ἐρῶ τῆς Μαζαίας, καὶ ἡ ὕβρις ἐν τοσούτοις ἀνθρώποις οὐ μετρίως μου καθῆκτο. οἶμαι δὲ καὶ ὑμᾶς ὁπόσης ἠδικῆσθαι. τὸ γὰρ τέτταρα μετ' ἐμὲ ἔχοντα ἡμῶν τὴν ἀτιμίαν, εἰ γε οὕτω βιῶμεν, ὡς ἀφ' οὗ συνελήλυθαμεν, εἷς ἄνθρωπος ὄντες, καὶ τὰ αὐτὰ ἀνιώμενοι, καὶ τὰ αὐτὰ χαίροντες, ἐμόνον, ἐπεῖπεν ὁ Λογχάτης, ἀλλὰ καὶ ἔχθρος ἡμῶν ὅλος ὕβρισται, ὁπότε σὺ τοιαῦτα ἔπαθες. πῶς οὖν ὁ Μακέντης

Atqui dixeram, inquit, illi quãtas haberem opes, nempe vos ô Lonchata, atque Macenta, vestrámque beneuolentiam longè præstare, multóque firmiorem esse Bosporanis opibus. Verùm hæc dicentem me subsannauit, contempsítque, & Adyrmacho Machlyensi sponsam abducendam tradidit, quòd aureas phialas se diceret habere decem, præterea currus quaternis sedilibus octoginta: ad hæc ouium boúmque multam copiam. Sic videlicet antepositi fortibus viris poculorum multitudinem, operosa pocula, grauésque currus. Proinde ô amici, duplici nomine discrucior. Etenim Mazæam amo, & iniuria mihi tot inter homines illata, non mediocriter me angit. Arbitror autem vos quoque ex æquo iniuria esse affectos, si modò ita viuimus, vt cœpimus cùm coniungeremur: nimirum vt vnus homo simus, ijsdem dolentes, ijsdémque gaudentes. Imò, inquit Lonchates, vnusquilibet è nobis iniuria afficiebatur tum quum in te ista fierent. Quomodo igitur, inquit Macentes, hac in re nos geremus?

ἔτι χρησόμεθα τοῖς παροῦσι

βελόμεθα ἔφη ὁ Λογχάτης τὸ ἔργον. καὶ ἐγὼ μὲν ὑπισχνοῦμαι Ἀρσακόμᾳ τὴν κεφαλὴν κομιεῖν παὶ Λευκάνορος. σὲ δὴ χρὴ τὴν νύμφην ἐπανάγειν αὐτῷ. ἵνα γενέσθω ἔφη. σὺ δὲ ὦ Ἀρσακόμα, ἐν τοσούτῳ, εἰκὸς δὴ καὶ στρατείας, καὶ πολέμου τὸ μὴ τοῦτο δεησούσης, αὐτὸς παρασκεύαζε ὅπλα, καὶ ἵππους καὶ ἄλλην δύναμιν ὡς πλείστην. ῥᾴστα δ' ἂν πολλοὺς προσαγάγοις αὐτός τε ἀγαθὸς ὢν, καὶ ἡμῶν οὐκ ὀλίγων ὄντων οἰκείων. μάλιστα δὲ εἰ καθέζοιο ἐπὶ τῆς βύρσης τοῦ βοός. ἔδοξε ταῦτα. καὶ ὁμοῦ, ἐχώρει, ὡς εἶχεν εὐθὺς ἐπὶ τὸν Βοσπόρου ὁ Λογχάτης. ὁ Μαχλυήνης δὲ, ἐπὶ τοὺς Μάχλυας. ἱππεύων ἑκάτερος. ὁ δὲ Ἀρσακόμας, οἴκοι μένων, τοῖς τε ἡλικιώταις διελέγετο, καὶ ὡπλίζε δύναμιν παρὰ τῶν οἰκείων. τέλος δὲ, καὶ ἐπὶ τῆς βύρσης ἐκαθέζετο. τὸ δὲ ἔθος ἡμῖν τὸ περὶ τὴν βύρσαν, οὕτως ἔχει. ἐπειδάν τις ἀδικηθείς τι πρὸς ἑτέρου, ἀμύνασθαι βούλωμαι, ἴδιᾳ καθ' ἑαυτὸν ἂν ἐξιόμαχος ὢν, θοίνην ἱερεύσας, τὰ μὲν κρέα κατακόψας, ἥψησεν. αὐτὸς δὲ, ἐπιστάσης χαλκῆς βύρσης,

Per partes, inquit, Lonchates negocium suscipiamus. Atque ego quidem Arsacomæ promitto me caput Leucanoris allaturum. Tu verò sponsam ipsi adducas oportet. Ita fiat, inquit. At tu, Arsacoma interim, Nam his peractis verisimile est exercitu ac bello fore opus, hîc mane quò contrahas, & appares arma, equos aliarúmq; rerum vim quam maximam. Facillimè autem plurimos adiunxeris: partim quòd ipse strenuus, partim quòd nobis non pauci sint familiares: maximè verò si desederis in tergore bouis. His decretis, Lonchates quidem quantum potuit, rectà in Bosporum contendit: Macentes verò ad Machlyenses, in equo vterque. At Arsacomas domi manens, & cum æqualibus contulit, & ex familiaribus vim hominum armauit: demum & in tergore bouis desedit. Consuetudo autem desedendi in tergore bubulo apud nos est istiusmodi. Vbi quis ab alio læsus est, cupítque vlcisci, neq; par esse pugnæ videtur: tũ boue immolato, carnes frustulatim cõcisas, igni torret. Deinde ipse porrecto humi co-

κάθηται ἐπ' αὐτῆς, εἰς τοὐπίσω παραγαγὼν τὼ χεῖρε, ὥσπερ οἱ ἐκ τῶν ἀγκώνων δεδεμένοι. καὶ τοῦτό ἐστιν ἡμῶν ἡ μεγίστη ἱκετηρία. παρακειμένων δ' τῶν κρεῶν τῆς βοὸς, προσιόντες οἱ οἰκεῖοι, καὶ τῶν ἄλλων ὁ βουλόμενος, μοῖραν ἕκαστος λαβὼν, ὑπβὰς τῇ βύρσῃ τὸν δεξιὸν πόδα, ἐστιᾶται χ' ἱππεῖς μὲν, πέντε ἱππέας παρέξειν ἀσίτους, καὶ ἀμίδους. ὁ δὲ, δέκα. ὁ δὲ, πλείους. ὁ δ', ὁπλίτας πεζοὺς, ὁπόσους ἂν δύνηται. ὁ δὲ, μόνον ἑαυτὸν, ὁ πενέστατος. ἀθροίζεται γοῦν ὑπὸ τὴν βύρσης πολὺ πλῆθος ὀλίστε. καὶ τὸ τοιοῦτον στράτευμα, βεβαιότατόν τε ὂν καὶ συμμεῖναι, καὶ ἀνδρεόμαχον τοῖς ἐχθροῖς, ἅτε καὶ ἔνορκον ὄν. τὸ γὰρ ὑπβῦναι τὴν βύρσης, ὅρκος ἐστίν. ὁ μὲν οὖν Ἀρταχόμας, ἐν τούτοις ὤν. καὶ ἠθροίσθησαν αὐτῷ ἱππεῖς μὲν ἀμφὶ τοὺς πεντακισχιλίους, ὁπλῖται δ', καὶ πεζοὶ, σωαμφότεροι δισμύριοι. ὁ δὲ Λογχάτης, ἀγνοούμενος, παρελθὼν ἐς τὸ Βόσπορον, προσέρχεται τῷ βασιλεῖ δοικουμένῳ τι τὰ ἀρχῆς, καὶ φησὶν, ἥκειν μὲ ἀπὸ τῶ κοινῶ τῶν Σκυθῶν, ἰδίᾳ δ' αὐτῷ μεγάλα

rio, ſedet in eo, in tergum reductis manibus, more eorũ qui à cubitis vincti ſunt. Et hoc quidem apud nos maximum eſt ſupplicãdi genus. Appoſitis verò bouis carnibus, adeuntes illi, aliúſque quiſquis vult, quiſque partẽ ſibi ſumit, & corium dextro pede calcans, pro facultate pollicetur, alius ſe præbiturum quinque equites ſuo cibo, ſuóque ſtipendio: alius decem, alius plures, alius pedites armatos quotquot poterit: alius ſe duntaxat, qui pauperrimus. Colligitur itaque in tergore bouis, ingens nonnunquam multitudo. Qui exercitus, & certiſſima fide cohæret, & hoſtibus eſt inexpugnabilis, tãquam iureiurando deuinctus. Nam tergus calcaſſe, eſt iuraſſe. Arſacomas igitur his agendis incumbebat. Atque illi coacti ſunt equitum quidem circiter quingenta millia: armatorũ verò & peditum, vtrorumque ſimul vicena. At Lõchates vbi ignotus in Boſporum peruenit, Regem adit, de regni negocijs quiddam tractantem, aitq; venire ſeſe publico Scytharum nomine, ſed priuatim res maximas apportare. De publicis, inquit,

θράγματα κομίζων. τὰ δ',

λέγειν κελεύσαντος, οἰμῶξ Σκύθαι φησὶ τὰ κοινὰ ταῦτα, καὶ τὰ καθημέραν ἀξιοῦσι, μὴ διαβαίνειν τοὺς νομέας ὑμῶν ἐς τὸ πεδίον, ἀλλὰ μέχρι τοῦ Τραχώνος νέμειν. τοὺς δ' ληστὰς, οὓς αἰτοῦσι δεδογμένους ὑμῶν τινὰ χρέαν, οὐ φασὶν ἀπὸ κοινῆς γνώμης ἐκπεμπεσθαι, ἀλλὰ ἰδίᾳ ἕκαστον ἐπὶ τῷ κέρδει κλωπεύειν. εἰ δέ τις ἁλίσκοιτο αὐτῶν, σὲ κύριον εἶναι κολάζειν. ταῦτα μὲ ὀνεῖνοι ἐπεξάλλονται. ἐγὼ δ', μιαινόμενος σοι μεγάλως ἔφοδον ἐσομένην C ἐφ' ὑμᾶς ὑπ' Ἀρσακόμα τοῦ Μαριάντα. ὃς ἐπρέσβευε πρεσβείαν παρὰ σέ. καὶ οἶμαι διότι αἰτήσας τινὰ θυγατέρα, οὐκ ἔτυχε παρὰ σοῦ, ἀγανακτεῖ, καὶ ὅτι ἡ βύρσης ἑβδόμην ἡμέραν ἤδη κάθηται, καὶ συνῆκται στρατὸς οὐκ ὀλίγος αὐτῷ. ἤκουσα ἔφη ὁ Λευκάνωρ καὶ αὐτὸς ἀθροίζεσθαι δύναμιν ἀπὸ βύρσης. ὅτι δ' ἐφ' ἡμᾶς συνίσταται, καὶ ὅτι Ἀρσακόμας ὁ ἐλαύνων ὅδε ἐστὶν, ἠγνόουν. ἀλλ' ὅτι σὲ ἔφη ὁ Λογχάτης οὐ παρασκευή. ἐμοὶ δ' ἐχθρὸς ὁ Ἀρσακόμας ὅδε. καὶ ἄχθεται δότι φαίνομαι αὐτῷ ὑπὸ τῶν γενεατέρων, καὶ ἀμείνων

negocijs, hæc in præsentiarum denuntiant Scythæ, ne vestri pastores in planitiem vsque transgrediantur: sed intra Trachonem pascant. Cæterùm latrones de quibus expostulatis, quòd regionem vestram incursent, negant eos publico consilio emitti, sed priuatim quemq; lucri causa prædari: quorum siquis deprehendatur, tui sit arbitrij, vt in eos animaduertas. Hæc quidem illi denuntiant. At ego certiorē te facio, grauem in vos insultum futurum ab Arsacoma Mariantæ filio, qui nuper legatum egit apud te, ídque opinor, cùm filiam tuam postularit, neque abs te impetrarit: ob id indignatur, sedétque in tergorē taurino septimum iam diem, contractúsque ipsi est exercitus haud exiguus. Audiui, inquit Leucanor, & ipse eogi copias in tergus bouis, sed eas aduersus nos contrahi, ídque duce Arsacoma, nesciebam. Atqui in te, inqnit Lochates, hic apparatus constituitur. Mihi autem inimicus est Arsacomas, grauitérque fert quòd ipsi præferar à natu maioribus, & quòd in omnibus videar illo esse præstantior. Quòd si τὰ πάντα δοκῶ εἶναι. εἰ δέ

μοι ὑπόσχοιο τὴν ἑτέραν σου θυγατέρα Βαρκέτην, οὔτε τἄλλα ἀνάξιόν ὑμῶν ὄντι, ἃν εἰς μακρὰν σοι ἥξω, τὴν κεφαλὴν ἂν τάχιστα κομίζων. Ὑπισχνοῦμαι ἔφη ὁ βασιλεὺς, μᾶλλον πεισθεὶς ἤδη ὀμόσαντι. ἔγνω γὰρ τὴν αἰτίαν τῆς ὀργῆς τῆς Ἀρσακόμα, τὴν ἐπὶ τῷ γάμῳ. καὶ ἄλλως, ὑπέπτησσεν ἀεὶ τοὺς Σκύθας. ὁ δὲ Λογχάτης, ὄμοσον ἔφη, ἢ μὴν φυλάξαι τὰς συνθήκας, μὴ δὲ ἀπαρνήσασθαι. τότε ἤδη τούτων γενομένων, καὶ ἐπεὶ ἀνατείνας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἤθελεν ὀμνύειν, μὴ σύγε ἐνταῦθα εἶπε, μὴ καί τις ὑπόδηται τῶν ὀμνυόντων ἐφ' ὅτῳ ὁρκωμοτοῦμεν, ἀλλ' εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἄρεος τυτὶ εἰσελθόντες, ὀμόσωμεν. ἀκουσάτω δὲ μηδείς. εἰ γάρ τι τούτων πύθοιτο Ἀρσακόμας, δέδια μὴ προθύσηταί με τοῦ πολέμου, χεῖρα οὐ μικρὰν ἤδη πεπεβλημένον. εἰσίωμεν ἔφη ὁ βασιλεύς. ὑμεῖς δὲ, ἀπόστητε ὅτι πορρωτάτω. μηδεὶς δὲ παρέστω εἰς τὸν νεών, ὄντινα μὴ ἐγὼ καλέσω. ἔστει δὲ οἱ μὲν, εἰσῆλθον. οἱ δορυφόροι δὲ ἀπέστησαν, ἀπασάμενος τὸν ἀκινάκην ὁπλοχῶν, τῇ ἑτέρᾳ τὸ στόμα, ὡς μὴ βοήσειε, πατάξει παρὰ τὸν μαστόν,

mihi ſpoponderis alteram filiam tuam Barcetim, alioqui nec indigno veſtra affinitate, breui reuerſus tibi caput eius afferam. Spondeo, inquit rex, metu valdè perculſus, ſiquidem norat quam ob cauſam iratus eſſet Arſacomas, nempe ob nuptias, cùm alioqui Scythas etiam formidaret. At Lonchates, iurato, inquit, te præſtiturum pacta, neque inficiaturum. Id cùm fieret, manúſque ad cœlum tendens iurare vellet: Abſit, inquit, vt hìc: ne quis ſpectantium conijciat qua gratia iuremus. Quin potiùs hoc Martis templum ingreſſi, foribus occluſis iuramentum concipiamus: ac nemo nos exaudiat. Nam ſiquid horum inaudieriț Arſacomas, vereor ne me ante bellum immolet, manu iam nunc non parua cinctus. Ingrediamur, inquit rex, vos autem abſiſtite quàm longiſſimè: neq; quiſquam ad templum veniat, quem non accerſiuero. Poſteaquam igitur ingreſſi ſunt iſti, & procul abſtitère ſatellites, ſtricto gladio, alteráq; manu ore occluſo, ne vociferaretur, ictũ in pectus adegit.

Deinde

εἶτα ἀποστραφεὶς τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῇ χλαμύδι ἔχων ἔρρει, μεταξὺ διαλεγόμενος ἑαυτῷ. καὶ διατείνων ἥξειν λέγων, ὡς δὴ ἐπί τι πεμφθεὶς ὑπ' ἐκείνου. καὶ οὕτως ἐπὶ τὸν τόπον ἀφικόμενος, ἔνθα δεδεμένον κατέλειπε τὸν ἵππον, ἀναβὰς, ἀφίππατο εἰς τὴν Σκυθίαν. δίωξις δ' οὐκ ἐγένετο αὐτῷ, ἐπιπολὺ ἀγνοησάντων τὸ γεγονὸς τῶν Βοσπορανῶν. καὶ ὅτε ἔγνωσαν ὑπὲρ τῆς βασιλείας στασιάζοντες. ταῦτα μὲν ὁ Λογχάτης ἔπραξε, καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἀπεπλήρωσε, τῷ Ἀρσακόμᾳ παραδοὺς τὴν κεφαλὴν τοῦ Λευκάνορος. ὁ Μαιήντης δ', καθ' ὁδὸν ἀκούσας τὰ ἐν Βοσπόρῳ γενόμενα, ἧκεν ἐς τοὺς Μάχλυας. καὶ παρόντος ἀγγελίας αὐτοῖς τὸν φόνον τοῦ βασιλέως, ἡ πόλις δ' ἔφη, ὦ Ἀδύρμαχε, σὲ λαμβάνει ὄντα, ὅπη τὴν βασιλείαν καλεῖ. ὥστε, σὺ μὲν προελάσας, παραλάμβανε τὴν ἀρχὴν, τεταραγμένοις τοῖς πράγμασιν ἐπιφανείς. ἡ κόρη δ', κατόπιν σοι ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν ἑπέσθω. ῥᾷον γὰρ οὕτω προσάξεις Βοσπορανῶν τοὺς πολλοὺς, ἰδόντας τὴν Λευκάνορος θυγατέρα,

Deinde caput defectum sub chlamyde tenens prodibat, quasi confabulans interim cum illo, breuisque sese dicens affuturum, quasi ab ipso ad negocij quippiam mitteretur. Atque ita eò reuersus, vbi vinctum equum reliquerat, quo conscenso in Scythiam se proripuit. Cùm autem rem gestam diu ignorassent Bosporani, eáque cognita, factiosè de regno decertarent, nemo est eum insequutus. Hæc itaque gessit Lonchates, promissúmque præstitit, Arsacomæ dato Leucanoris capite. Porrò Macentes de his in via certior factus, quæ in Bospoio acciderant, peruenit ad Machlyenses, primúsque illis nuntium attulit de rege trucidato. At populus, inquit, te Adyrmache, gener cùm sis, ad regnum vocat. Proinde fac vt ipse prior occupans, imperium arripias, in rebus perturbatis obortus: puella verò te sequatur à tergo in curribus. Nam ita faciliùs populum Bosporanum tibi conciliaueris, vbi Leucanoris filiam conspexerint.

ἐγὼ δ' Ἀλανός τέ εἰμι, καὶ τῇ παιδὶ ταύτῃ συγγενὴς μητρόθεν. παρ' ἡμῶν γὰρ οὖσαν τὴν Μάστροαν, ἠγάγετο ὁ Λευκανώρ. καὶ νῦν σοι ἥκω παρὰ τοῦ Μαστείρας ἀδελφῶν, τοῦ ἐν Ἀλανίᾳ, παρακελευομένων ὅπως τάχιστα ἐλαύνειν ἐπὶ τὸν Βόσπορον, καὶ μὴ περιδεῖν ἐς Εὐβίοτον περιελθοῦσαν τὴν ἀρχήν. ὃς ἀδελφὸς ὢν νόθος Λευκάνορος, Σκύθης μὲν, ἀεὶ φίλος δ' ἐστίν. Ἀλανοῖς δ', ἀπέχθεται. ταῦτα δ' ἔλεγε ὁ Μακέντης, ὁμόσκευος, καὶ ὁμογλώττος τοῖς Ἀλανοῖς ὤν. κοινὰ γὰρ ταῦτα Ἀλανοῖς, καὶ Σκύθαις. πλὴν ὅτι οὐ πάνυ κομῶσιν οἱ Ἀλανοὶ, ὥσπερ οἱ Σκύθαι. ἀλλὰ ὁ Μακέντης, καὶ τοῦτο εἰκάσας αὐτοῖς, καὶ ἀποκεκάρκει τῆς κόμης, ὅσον εἰκὸς ἦν ἐλάττον κομᾶν τὸν Ἀλανὸν τῶν Σκυθῶν. ὥστε ἐπιστεύετο διὰ ταῦτα, καὶ ἐδόκει Μαστείρας, καὶ Μαζαίας συγγενὴς εἶναι. καὶ νῦν ἔφη ὦ Ἀδύρμαχε, ἑλαύνειν ἕτοιμος ἅμα σοὶ ἐπὶ τὸν Βόσπορον, ἢν ἐθέλῃς, βάδην τε εἰ δέοι, καὶ τὴν παῖδα ἄγειν. τοῦτο ἔφη καὶ μᾶλλον ὁ Ἀδύρμαχος ἐθελήσειεν ἂν ἀφ' ἵππου ὄντα σε, Μαζαίαν ἄγειν. ἢν μὲν γὰρ ἅμα ἡμῖν ἴῃς ἐπὶ

Porrò & ſum Alanus ego, & tuæ ſponſæ cognatus maternus: ſiquidem noſtra è gente Maſteram Leucanor aſciuit vxorem. Et nunc tibi adſum miſſus à Maſteræ fratribus qui ſunt in Alania, denuncia-A antibus vt quàm ocyſſimè in Boſporum venias, neque patiaris vt imperium ad Eubiotũ deueniat, qui tametſi frater nothus eſt Leucanoris, B tamen à Scythis amatur, & Alanis eſt inuiſus. Hæc quidem dicebat Macentes, eodẽ cultu, eadémque cum Alanis C lingua. Hæc enim communia ſunt Alanis & Scythis: niſi quòd quemadmodum Scythæ, comati non ſunt Alani. At Macentes in hoc quoque illis erat aſſimilis, videlicet detonſa coma: qua-D tenus conueniebat Alanum minùs eſſe comatum quàm Scytham. Itaque ob hæc ei fides habebatur, & Maſteræ & Mazææ cognatus eſſe putabatur. Et nunc, inquit, ô E Adyrmache ad vtrumq; ſum paratus: vel proficiſci tecum in Boſporum ſi velis: vel manere, ſi ſit opus, & ſponſam adducere. Iſtud equidem, inquit Adyrmachus, longè malim, quandoquidẽ cognatus es, te puellam adducere. Nam ſi nobiſcum vnà proficiſcaris in Boſporum, vnum

duntaxat equitem numero addideris. Quòd si mihi vxorem aduexeris, multorum instar fueris. Atque ita factum est. Et hic quidem iter ingressus est, Macentæ tradens ducendam Mazæam, quæ virgo etiamdum erat. At ille per diem quidem illam in curru ducebat, verùm cũ nox occupasset, equo imposita (curarat autem vt alius quidã eques sese sequeretur) tum insiliens, & ipse non ampliùs ad Mœotin tendebat. Sed deflectens ad mediterraneam, relictis ad dextram Mitræorum montibus, virginem interea quiete recreando, tertio die à Machlyensibus ad Scythas iter cõfecit. Statimq; eius equus, vbi destitisset à cursu, paulúmque constitisset, extinctus est. Porrò Macentas Arsacomæ Mazæam in manus tradens, Accipe, inquit, à me quoque quod promisi. Tum illo ad insperatum spectaculum stupefacto, gratiásque agente, Desine, inquit, Macentas, me alium à te ipso facere. Nam quod mihi gratias agis pro his quæ feci, perinde est ac si sinistra mea dextræ gratias agat, quòd vulnerata remedium adhibuit, &

Βόσπορον, ἱππεῦ ἐνὶ πλείους ἂν ἡμοίμεθα. εἰ δέ μοι γυναῖκα ἄγοις, αὐτὴ πολλῶν ἂν γένοιο. ταῦτα ἐλέγετο. ἡ δ' ὅμ, ἀπέλαυσε, παρεδοὺς τῷ Μακέντῃ ἄγειν τὴν Μαζαίαν, παρθένον ἔτι οὖσαν. ὁ δὲ, ἡμέρας μὲν ὅσον τῆς ἁμάξης ἦγεν αὐτήν. ἐπεὶ δὲ νὺξ κατέλαβεν, ἀναδησάμενος ὅσον τὸν ἵππον, ἐτεθεράπευεν ὃν ἄλλον ἔνα σφίσιν ἱππέα ἐπάδων ἀναπαύσασθαι καὶ αὐτὸς, οὐκέτι παρὰ τὴν Μαιῶτιν ἤλαυνεν. ἀλλ' ἀποβαπόμενος εἰς τὴν μεσόγειαν, ἐν δεξιᾷ λαβὼν τὰ Μιτραίων ὄρη, διαναπαύων μεταξὺ τὴν παῖδα, τεταρτάῖος ἐτέλεσεν ἐς Μαχλύων ἐς Σκύθας. καὶ ὁ μὲν ἵππος αὐτῷ, ἐπειδὴ ἐπαύσατο τῷ δρόμου, μικρὸν ὕστερος, ἀπέθνησκε. ὁ δὲ Μακέντης, ἐγχειρίσας τὴν Μαζαίαν τῷ Ἀρσακόμᾳ, δέδεξο εἶπε καὶ παρ' ἐμοῦ τὴν ὑπόχρεων. τὸ δ', ὡς τὸ ἀνέλπιστον τὸ θεάματος κατεπλάγη τος, καὶ χάειν ὁμολογοῦντος, παῦε ἔφη ὁ Μακέντης, ἄλλον με ποιῶν σεαυτόν. τὸ γὰρ χάειν ἐμοὶ ὁμολογεῖν ἐφ' οἷς ἔπραξα τούτοις, τοιόνδε ἐστὶν, ὥσπερ ἂν ἡ ἀριστερά μου χάειν εἰδείη τῇ δεξιᾷ. δι' ἣν θεράπευσε, καὶ φιλοφρόνως

BIBLIOTHÈQUE DE LA VILLE LYON 1894

ἐπεμελήθη, καμνόσης. γελοῖα τοίνυν καὶ ἡμεῖς ἂν ποιοῖμεν, εἰ παλαι ἀναμιχθέντες, καὶ ὡς οἷόν τε ἰῶ, εἰς ἕνα συνελθόντες, ὅπ μέγα νομίζοιμεν εἶναι, εἰ τὸ μέρος ἡμῶν ἔωφελήσε τι A χρηστὸν τοῦ ὅλου τοῦ σώματος. τοῦτ' ἑαυτῷ γὰρ ἔωφελησε, μέρος ὂν τοῦ ὅλου εὖ πάσχοντος. οὕτω μὲν ὁ Μακέντης ἔδωκε τῷ Ἀρσακόμῃ χάριν ὁμολογήσαντι. ὁ δ' Ἀδύρμαχος, ὡς ἤκουσε τὴν ἐπιβουλὴν, εἰς μὲν τὸν Βόσπορον οὐκέτι ἦλθεν. ἤδη γὰρ Εὐβίοτος ἦρχεν, ἐπι- C κληθεὶς ὑπ' Σαυροματῶν, παρ' οἷς διέτριβεν. εἰς δὲ τὴν αὑτοῦ ἐπανελθών, καὶ στρατὸν πολλὸν συναγαγών, διὰ τῆς ὀρεινῆς ἐσέβαλεν ἐς τὴν Σκυθίαν. καὶ ὁ Εὐβίοτος, οὐ μετ' ὀλίγον καὶ οὗτος εἰσέπεσεν, ἄγων παν- δημεὶ μὲν τοὺς Ἕλληνας, Ἀ- λανοὺς δὲ, καὶ Σαυρομάτας, D ἐπικλήτους ἑκατέρους δισμυ- ρίους. ἀναμίξαντες δὲ τὰ στρατεύματα, ὁ Εὐβίοτος, καὶ ὁ Ἀδύρμαχος, ἐννέα μυριάδες ἅπαντες ἐγένοντο. καὶ τούτων τὸ τέτταρον, ἱπποτοξόται. ἡμεῖς δὲ, καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς μετέσχον τῆς ὁδοῦ, αὐτοῖς ὑπῆσαν ἐν τῇ βύρσῃ τότε E

ægrotantem benignè curauit. Ergo ridicula fecerimus etiam nos, si iamdudum commixti, & quatenus licet in vnum conflati, magnum adhuc esse credamus, siqua pars nostri aliquid in totius corporis vtilitatem fecerit. Etenim pro se ipso fecit, cùm sit pars totius beneficio adiuti. Atque ad hunc quidem modum Arsacomæ gratias agenti, Macentas respondit. Cæterùm Adyrmachus auditis insidijs, non perrexit ire in Bosporum. Iam enim Eubiotus rerum potiebatur, accersitus à Sauromatis apud quos versabatur. Is in patriā reuersus, contractis ingentibus copijs, per montuosa in Scythiam irrupit: paulóque pòst irruit & Eubiotᵉ, Græcos vndecunque poterat secum ducens, Alanos quoque & Sauromatas, accersitos vtrinque vicies millenos. Coniunctis autem copijs Eubiotus atque Adyrmachus nonaginta millia confecerunt: quorum tertia pars erant equites sagittarij. Nos autem (nam & ipse ad hanc expeditionem contuleram, addens ijs qui ad tergus conuenerant, equites ad plenum instructos centum)

ἱππέας αὐτοτελεῖς ἑκατὸν, οὐ

πολλῷ ἔλαττον τῶν τετρακισχιλίων φυὴ τοῖς ἱππεῦσι συναρμοσάντες, ὑπεμίσγομεν τὴν ἔφοδον. ἐκρατήσαμεν δὲ ὁ Ἀρσακόμας. καὶ ἐπειδὴ προσιόντας εἴδομεν αὐτοὺς, αὐτεπάγομεν, προεπαφέντες τὸ ἱππικόν. γιγνομένης δὲ σφόδρα μάχης καρτερᾶς, ἐνέδιδον ἤδη τὰ ἡμέτερα, καὶ παρερρήγνυτο ἡ φάλαγξ. καὶ τέλος, εἰς δύο διέκοπτο τὸ σκυθικὸν ἅπαν. καὶ τὸ μὲν, ὑπέφευγεν, ὡς παύσασθαι ἐπιμένον, ἐπεὶ ἀναχώρησις ἐδόκει ἡ φυγή. οὐδὲ γὰρ οἱ Ἀλανοὶ ἐτόλμων σφόδρα διώκειν. τὸ δὲ ἥμισυ, ὅπερ ἦν ἔλαττον, περιεχόντες οἱ Ἀλανοὶ, καὶ Μάχλυες, ἔκοπτον πανταχόθεν, ἀφθόνως ἀφιέντες τῶν ὀιστῶν, καὶ ἀκοντίων. ὥστε πάνυ ἐπονοῦντο ἡμῶν οἱ περιεχόμενοι. καὶ ἤδη τρώσιν τοὶ πολλοὶ τὰ σώματα. ἐν τούτοις δὲ, ὁ Λογχάτης, καὶ ὁ Μακέντης, ἐτύγχανον ὄντες, καὶ ἐτέρωντο ἤδη, προσκινδυνεύοντες. ὁ μὲν, πυραικτωθεὶς τὸν μηρὸν, ὁ Λογχάτης. ὁ Μακέντης δὲ, πελέκει εἰς τὸν κεφαλὴν, καὶ κοντῷ εἰς τὸν ὦμον. ὅπερ αἰδούμενος ὁ Ἀρσακόμας, ἐν ἡμῖν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, δεινὸν ἡγησάμενος, εἰ

contractis haud multò minùs triginta millibus vnà cum equitibus operiebamur insultum, duce Arsacoma. Vt autem aduentantes illos cõspeximus, contra duximus agmen, præmissis in hostem equitibus. Atque vbi iam diu acriter esset pugnatum, nostri iam terga dabant, & perrumpebatur phalanx: ac tandem totum agmen Scythicum duas in partes est dissectum: quarum altera nõ omninò palam victa se subduxit: sed hæc fuga refugiũ videbatur. Neque enim Alani diu insequi audebant. Partem autem alteram, eámque minorem, cinctam Alani & Machlyenses vndequaque cædebant, iaculis ac sagittis confertim emissis: ita vt nostri obsessi vehementer laborarent, & plerique arma abijcerent. Inter quos fortè erant Lonchates & Macentes, iámque vulnus acceperant, dum ante alios sese periculis obijciunt: hic quidem nimirum Lonchates adusto femore: porrò Macentes securi sauciato capite, & conto in humerum impacto. Quòd simul atque sensit Arsacomas, cùm in altero agmine esset nobiscum, turpe ratus si relictis amicis abires,

προσβαλὼν τὸν μύωπας τῷ ἵππῳ, ἐμβοήσας, ἤλαυνε διὰ τῶν πολεμίων, κοπίδα διηρμένος. ὥστε τὸν Μάχλυας μὴ ὑποστῆναι τὸν ῥόθιον τῆς ὁρμῆς, ἀλλὰ διαρρεύσαντες, ἔδωκαν αὐτῷ διεξελθεῖν. ὁδὲ, ἀναπησάμενος τοὺς φίλους, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας παρακαλέσας, ὥρμησεν ἐπὶ τὸν Ἀδύρμαχον. ὃ δὲ παταξας τῇ κοπίδι παρὰ τὸν αὐχένα, μέχρι τῆς ζώνης διέτεμε. πεσόντος δ' ἐκείνου, διελύθη τὸ μαχλυϊκὸν ἅπαν, καὶ τὸ ἀλανικὸν οὐ μετὰ πολύ. καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τούτοις. ὥστε ἀνεκτησάμεθα ἡμεῖς, καὶ ἐπεξήλθομεν ἀπὸ ἑσπόλυ κτείνοντες, εἰ μὴ ὑὸξ τὸ ἔργον ἀφείλετο. εἰς δὲ τὴν ἑσπέραν, ἱκέται παρὰ τῶν πολεμίων ἦκοντες, ἐδέοντο φιλίαν ποιεῖσθαι. Βοσπορανοὶ μὲν, ὑποτελέσειν διπλάσιον τὸν δασμὸν ὑπισχνούμενοι, Μάχλυες δὲ, ὁμήρους δώσειν ἔφασαν. οἱ Ἀλανοὶ δὲ, αὐτὶ τῆς ἐφόδου ἐκείνης, Σινδιανοὺς ἡμῖν χειρώσασθαι ὑπέσχοντο, ἐπὶ πολλῷ διεζῶντας. ἐπὶ τούτοις ἐπείθημεν, δόξαν πολὺ πρότερον Ἀρσακόμας, καὶ Λογχάτης. καὶ ἐγίνετο εἰρήνη, ἐκείνων φρυαττόντων ἔκπαι

subditis equo-calcaribus cũ clamore per hostes equitabat, sublato gladio: adeò vt Machlyenses animi impetum non sustinuerint, sed diducta acie, transeundi copiam ipsi fecerint. At ille receptis amicis, & excitatis omnibus alijs, impetum fecit in Adyrmachum, impactóque in ceruicem gladio, ad zonam vsque dissecuit: quo fuso dissipata est omnis Machlyensium, nec multò pòst, Alanorum acies: præter eos etiam Græci. Atque ita redintegrato prælio superiores fuimus, diúque trucidantes insequuti fuissemus, nisi nox operi finem imposuisset. Postero die ab hostibus venerunt legati, qui supplices amicitiam orarent. Bosporani duplicatum tributum pensuros sese pollicebantur: Machlyenses datum iri à se obsides confirmabant. Alani eam inuasionem ita compensaturos sese spondebant, cùm nimirum Sindianos, quibuscum iamdiu nobis erat simultas, nobis subigerent. His conditionibus adducti sumus, cùm ita multò priùs Arsacomæ, & Lonchatæ visum esset: quibus singula moderantibus pax inita est.

τοιαῦτα ὦ Μνήσιππε, τολμῶσι ποιεῖν Σκύθαι ὑπὲρ τῶν φίλων. Μνη. παύ γαγκὰ ὦ Τόξαρι, καὶ μύθοις ὁμοια. καὶ ἴλεως μὲν ὁ ἀκινάκης, καὶ ὁ ἄνεμος εἶεν, οὓς ὤμοσας. εἰ γοῦν τις ἀπιστοίη αὐτοῖς, οὐ πάνυ μεμπτὸς εἶναι δόξειεν ἄν. To. ἀλλ' ὅρα ὦ γύναι, μὴ φθόνος ὑμῶν ἡ ἀπιστία ᾖ. πλὴν ὅτι ἐμὲ ἀποκλείεις ἀπιέναι καὶ ἄλλα τοιαῦτα εἰπεῖν, ἃ οἶδα παρὰ Σκυθῶν γιγνόμενα. Μνη. μὴ μακρὰ μόνον ὦ ἄριστε, μὴ δ' οὕτως ἀφέτοις χρώμενος τοῖς λόγοις, ὡς νῦν γε ἄνω καὶ κάτω πλεῖν Σκυθίαν, καὶ πλεῖν Μαχλυανὴν διαθέοντα, καὶ εἰς τὸν Βόσπορον ἀπιόντα. εἶτ' ἐπανιόντα, πάνυ μου κατεχέσω τῆς σιωπῆς. To. ἀκουστέον καὶ ταῦτα σοι νομοθετοῦντι, καὶ διὰ βραχέων λεκτέον, μὴ καὶ κάμνης ἡμῖν τῇ ἀκοῇ συμπερανοσῶν. μᾶλλον δ' ἄκουσον ἐμοὶ αὐτῷ, οἷα φίλος Σισίννης τοιοῦτος ὑπηρέτησεν. ὅτε γὰρ ἀδημάζε ἀποικεῖν οἴκοθεν ὑπὸ θυμοῦ παιδείας τ' ἑλληνικῆς, κατέπλευσα εἰς Ἀμαστριν πλοῦν ποντικόν. ἐν μεταβολῇ δέ ἐστι τοῖς ἀπὸ Σκυθίας περιπλέουσιν, οὐ πολὺ τῆς Καρκίνιτιδος ἀπέχουσα ἡ πόλις. εἵπετο δὲ

Talia Mneſippe, audent Scythæ amicorum gratia facere. *Mne.* Omninò tragica, Toxari, fabuliſque ſimilia. Et propitius ſit Acinacis & Ventus, per quos iuraſti: ſiquis iſta non credat, non admodum reprehendendus videatur. *Tox.* At vide, vir egregie, ne incredulitas iſta, ab inuidia veſtra proficiſcatur. Quanquam me non deterrebis fidē non habendo, quominus & alia his conſimilia referam, quæ nouerim à Scythis eſſe geſta. *Mne.* Tantùm ne longum facias, vir optime, neq; adeò ſolutis vtare ſermonibus, vt nunc ſurſum ac deorſum Scythiam, & Machlyanam percurrens, deinde in Boſporum diſcedens: poſtremò rediens, ſilentio meo prorſus abuſus es. *Tox.* Parēdum tibi & hanc præſcribenti legem, dicendúmque paucis, ne audiendo fatigeris, nobiſcum circumiens. Quin potiùs audi quæ mihi Siſinnes nomine, amicus præſtiterit. Cùm enim domo Athenas proficiſcerer, idque cupiditate literarū Græcarū, in Amaſtrin Pontică appuli: quæ vrbs non procul à Carambe diſſita, ijs eſt obuia qui à Scythia nauigant. Comitabatur

Σισιννης, ἑταῖρος ἐκ παιδὸς
ὤν. ἡμεῖς μὲν οὖν καταγωγίδι
τινὰ ὅπη τῷ λιμένι σκεφαμε-
νοι, καὶ τὸ πλοῖον ἐς αὐτὴν
μεταskευασάμενοι, ἠρεμάζο-
μεν, οὐδὲν πονηρὸν ὑφορώμενοι.
ἐν τοσούτῳ δ', κλῶπές τι-
νες ἀναπετάσαντες τὸ κλεῖθρον,
ἐκφέρουσιν ἅπαντα, ὡς μὴ δὲ τὰ
ἐς ἐκείνην τὴν ἡμέραν διαρκέ-
σοντα καταλιπεῖν. ἐπανελθόν-
τες οὖν οἴκαδε, καὶ τὸ γεγο-
νὸς μαθόντες, δικάζεσθαι μὲν
τοῖς γείτοσι πολλοῖς οὖσιν, ἢ τῷ
ξένῳ, ὃν ἐδοκιμάζομεν, δεδιό-
τες μὴ συκοφαντῶσι δόξωμεν
τοῖς πολλοῖς, λέγοντες, ὡς
ὀφείλετο ἡμῖν τις δραχικοὺς
τετρακοσίους, καὶ ἐδήτη πολλοῦ,
καὶ τάπητας τινὰς, καὶ τἄλλα,
ὁπόσα εἴχομεν. ἐσκοπούμε-
θα δὴ περὶ τῶν παρόντων ὅ,
τι πρᾴξομεν, ἄποροι παντα-
πασιν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γιγνό-
μενοι. κἀμοὶ μὲν ἐδόκει ὡς εἶχον,
αὐτὸς παραβύσαντα ἐς τὴν
πλευρὰν τὸν ἀκινάκην, ἀπελ-
θεῖν τῇ ὁδῷ, πρὶν ἀγχόνης τι
τοσοῦτον ἰῶμαι, λιμῷ, ἢ δίψει πε-
δέντα. ὁ δὲ Σισίννης, παρεμυθεῖ-
το, καὶ ἱκέτευε μηδὲν τοιοῦτο
ποιεῖν. αὐτὸς γὰρ ἐπινοήσειν ἔ-
φασκε. καὶ τότε μὲν ξύλα ἐκ τῆ

Sisinnes à puero amicus. Nos igitur vbi res quasdam importatas in portu spectassemus, in eúmque è naui subduxissemus, emimus nihil suspicantes mali. Interea fures quidam effracta sera, efferunt omnia, ita vt non reliquerint quod vel in eum diem sufficeret. Cùm igitur domum reuersi, id quod acciderat cognouissemus, non visum est in ius vocare, vel vicinos qui plures erant: vel hospitem, veriti ne vulgo sycophantæ videremur, si dixissemus nobis ab aliquo sublatos esse Daricos quadringentos, multásque vestes, & stragula quædam, atq; alia quæcunq; habebamus. Quare consultabamus quid in præsentia esset facto opus, rerum omnium in peregrina regione egenis. Ac mihi quidem ita visum est tum temporis, statim demerso in latus Acinace, vita migrare, priusquam vel fame, vel siti oppressus quippiam indignum sustinerem. Verùm Sisinnes me consolabatur, obsecrans ne quid tale facerem. Aiebat enim excogitasse sese vnde nobis victus suppeteret. Et eo quidem die baiulandis è portu lignis

λιμβος παρεκόμισε. καὶ ἦκεν ἡμῖν, ἐκ τοῦ μισθοῦ ὀπτοπιτάμβιος. ἑωθεν ὃ πρεϊῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν, εἶδε πομπὴν πυκνὴν ἔφη, νεανίσκων, καὶ καλῶν νεανίσκων. μονομαχεῖν ὃ οὗτοι ὅτι μισθῷ αὐθρολογηθέντες, εἰς τρίτην ἡμέραν διαγωνιεῖσθαι ἔμελλον. καὶ δὴ τὸ πᾶν ὡς εἶχεν ἀμφ' αὐτοὺς πυθόμενος, ἐλθὼν ὡς ἐμὲ, μηκέτι ὦ Τόξαρι ἔφη, σεωυτὸν πένητα λέγε. εἰς γὰ τρίτην ἡμέραν, πλούσιόν σε ἀποφανῶ. ταῦτα εἰπε. καὶ πονηρῶς τὸ μεταξὺ ἀποζήσαντες, ἐκ τῆς ὥρας ἤδη τῆς θέας, ἐθεώμεθα καὶ αὐτοί. παραλαβὼν γάρ με ὡς ὀπτὸν τερπνόν τι, καὶ παράδοξον θέαμα τῶν Ελλήνικῶν, ἄγει εἰς τὸ θέατρον. καὶ καθίσαντες, ἐωρῶμεν. τὸ μὲν πρῶτον, θηρία καταικοντιζόμενα, καὶ ὑπὸ κυνῶν διωκόμενα, καὶ ἐπ' ἀνθρώπους δεδεμένους ἀφιέμενα, κακούργους τινὰς, ὡς εἰκάζομεν. ἐπὶ ὃ εἰσῆλθον οἱ μονομάχοι. καί τινα παραγαγὼν ὁ κήρυξ ἐμεμήσατο νεανίσκον, εἰπὼν, ὅστις αὖ ἐθέλοι τούτῳ μονομαχῆσαι, ἥκειν εἰς τὸ μέσον, δέκα μυριάδας λήψόμενος μυείας, μισθὸν τῆς μάχης. ἐνταῦθα ἐξανίσταται ὁ Σισίννης. καὶ

mercedem attulit, qua victum suppeditauit. Mane autem obambulans in foro, pompam vidit, vt aiebat, iuuenum nobiliorum, & honestorum qui viritim lecti, vt proposita mercede singulare certamen inirent, in tertium diem erant decertaturi. Ex quibus cùm intellexisset quomodo res omnis apud ipsos se haberet, accedens ad me, ne ampliùs Toxari, inquit, dicas te pauperem: nam te intra triduum diuitem reddam. Hæc ait, atque interea ægrè parato victu, spectaculo iam instituto spectabamus & ipsi. Etenim me assumptum duxit in theatrum, tanquam ad iucundum aliquod, & nouum Græcorum spectaculũ. Ergo vbi consedissemus, spectabamus: primùm quidem feras iaculis confixas, & à canibus agitatas, & in homines vinctos emissas, nocentes quospiam, vt conijciebamus. Postquam autem prodierunt gladiatores, & producto prægrandi quodam iuuene, dixit præco, Quicunque voluerit cum hoc singulari certamine congredi, prodeat in medium, præmium pugnæ accepturus, decẽ millia drachmarum. Hîc surgit Sisinnes

πηδήσας, ὡς ἔοικε μαχεῖσθαι, καὶ τὰ ὅπλα ἤτει. καὶ τὸν μισθὸν λαβὼν, τὰς μυείας, ἐμοὶ φέρων, ἐνεχείρισε. καὶ εἰ μὴ κρατήσαιμι ὦ Τόξαρι, εἶπεν, ἅμα ἄπιμεν, ἔχοντες τὰ ἀφθονώτατα. ἰὼ δὲ πέφω, θάψας με, ὑπολοίπεσθε ὄπισθεν ἐς Σκύθας. ἐγὼ μὲν ὑπὸ τούτοις ἐκάμνον. ὁδὲ, λαβὼν τὰ ὅπλα, τὰ μὲν ἄλλα, περιεδήσατο. τὸ κράνος δὲ, οὐ κατίσχυεν, διὰ τὸ γυμνῆς τῆς κεφαλῆς κατασχὰς, ἐμάχετο. καὶ τὸ μὲν σφυρὸν, πρόσκειται αὐτὸς, κομπύλῳ τῷ ξίφει ὑποτμηθεὶς τὸν ἰγνύλιον. ὥστε αἷμα ἔρρει πολύ. ἐγὼ δὲ, προσεδόκουν ἤδη τῷ θέει. θρασύτερον δὲ ὑπεφορόμενον τηρήσας τὸν ἀντίπαλον, πίπτει εἰς τὸ στέρνον, καὶ δὶς λάσεν. ὥστε αὐτίκα ἐπεπώκει πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῷ. ὁδὲ, κάμνων καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῷ τραύματος, ἐπεκάθιζε τῷ νεκρῷ. καὶ μικρῷ δεῖν, ἀφῆκεν αὐτὸν ἡ ψυχή. διὰ ἐγὼ προσδραμὼν, ἀνέσπασα, καὶ περιεμυδαλλον. ἐπεὶ δὲ ἀφεῖτο ἤδη νενικηκὼς, ἀφάλμενος αὐτὸν, ἀνόμισα εἰς τὴν οἰκίαν. καὶ ὑπολὺ διεφθαρμένος,

desiliens, & se dimicaturum pollicitus arma poscit. Tum acceptam mercedem, decem millia mihi deferens, in manum dat. Si vicero, inquit, Toxari, vnà proficiscemur, suppetétque commeatus: sin cecidero, redi in Scythiam me sepulto. Quibus auditis eiulabam. At ille sumptis armis, reliquum quidem corpus muniuit: verùm galeam non imposuit: sed nudo confistens capite pugnabat. Ac primùm quidem vulneratur ipse, retorto gladio in poplite cæsus: ita vt multus sanguis effluueret. Ego interim metu iam eram præmortuus. At ille confidentiùs inuadentem aduersarium obseruans, ferit in pectore, & transfigit: ita vt protinus ad pedes eius procubuerit. Atque hic vulnere fatiscens, mortuo incumbebat: parúmque aberat quin & ipse quoque efflaret animam. Ego verò accurrens erexi, animúmque reddidi. Qui postquam victoria parta dimissus est, sublatum illum domum deportaui: multúmque temporis curatus à medicis, superuixit, atque hodie

ἐπίζησε μὲν, καὶ ἔστι μέχρι νῦν

ἐν Σκύθαις, γήμας τὴν ἐμὴν ἀδελφήν. χωλὸς δέ ἐστιν ὅμως ἀπὸ τοῦ τραύματος. τοῦτο ὦ Μνήσιππε, οὐκ ἐν Μάχλυσιν, οὐδ' ἐν Ἀλανίᾳ ἐγένετο, ὡς ἀμάρτυρον εἶναι, καὶ ἀπιστεῖσθαι δύναται, ἀλλὰ πολλοὶ πάρεισιν Ἀμαστριανῶν, μεμνημένοι τῆς μάχης τοῦ Σισίννου. πέμπτον ἔτος σοι τοῦτο Ἀβαύχα ἔρχον διηγησάμενος, παύσομαι. ἦκέ ποτε οὗτος ὁ Ἀβαύχας εἰς τὴν Βορυσθενιτῶν πόλιν, ἐπαχθόμενος καὶ γυναῖκα, ἧς ἤρα μάλιστα, καὶ παιδία δύο. τὸ μὲν σπαργάνιον, ἄρρεν. τὸ δὲ ἕτερον, κόρη ἐπέτης ἔτι. συναπεδήμει δὲ καὶ ἑταῖρος αὐτῷ Γυνδάνης, ὅστις μὲν ἐκ νοσῶν ἀπὸ τοῦ τραύματος, ὃ ἐτέτρωτο κατὰ τὴν ὁδὸν ὑπὸ λῃστῶν· ἐπιπεσόντων σφίσι. διαμαχόμενος γὰρ ὑπὲρ αὐτῶν, ἐλαυνόμενος εἰς μικρὸν, ὥστε οὐδὲ ἐσαῦθις ἐδύνατο ὑπὸ τῆς ὀδύνης. νύκτωρ δὲ κατευδόντων, ἔτυχον γὰρ ἐν οἰκήματι τινὶ κατοικοῦντες. πυρκαϊὰ μεγάλη ἐξάπτεται, καὶ πάντα περιεκλείετο, κοὐ περιῆν ἡ φλὸξ ἀπαντᾶν ἔνδον τὴν οἰκίαν. ἐνταῦθα δὴ ἀνεχόμενος ὁ Ἀβαύχας, καταλιπὼν τὰ παιδία κλαυθμυριζόμενα, καὶ τὴν γυναῖκα

apud Scythas degit, ducta in matrimoniū sorore mea: claudus tamen adhuc est ex vulnere. Hæc res Mnesippe, non apud Machlyenses, neque in Alania gesta est, vt testibus careat, & ficta credi queat: sed multi adsunt Amastriani, qui Sisinnæ pugnæ meminerunt. Quum quintū præterea factum Abauchæ tibi narrauero, finem faciam. Venit aliquando hic Abauchas in Borysthenensium vrbem, secum vxorem ducens, quam summopere diligebat, duósque liberos, alterum quidem lactentem, masculū, alterū, quæ puella erat quinque annos nata. Erat autem peregrinationis comes amicus eius Gyndanes, atque is quidem vulnere laborans, quod in via acceperat à latronibus, qui eos fuerant adorti: cum quibus dum pugnatet, ictus est in femore, ita vt præ dolore ne stare quidem posset. Noctu autē dormientibus illis (nam in cœnaculo quodam diuersabantur) ingens ortum est incendium, omniáque circunclusit, iámq; flamma vndique domum circundedit. Tū expergefactus Abauchas, relictis liberis plorātibus, vxore

ἐκκρεμαμένῳ ἀποσεισάμενος, καὶ σώζει αὐτῷ παρακελευσάμενος, ἀράμενος τὸν ἕταιρον, καπῆλθε. καὶ ἔφθη διεκπαίσας, καὶ τὸ μηδέπω τελέως ἀπεκέκαυτο τοῦτο τοῦ πυρός. ἡ γυνὴ δέ, φέρουσα τὸ βρέφος, ἕπετο, ἀκολουθεῖν κελεύσασα καὶ τῇ κόρῃ. ἡδὲ, ἡμίφλεκτος ἀφεῖσα τὸ παιδίον ἐκ τῆς ἀγκάλης, μόλις διεπήδησε τὴν φλόγα. καὶ ἡ πεῖσα αὐτὴ, παρὰ μικρὸν ἐλθοῦσα κἀκείνη ἀποδανεῖν. καὶ ἐπειδὴ ὠνείδισέ τις ὕστερον τὸν Αβαύχαν, διότι τοσούτοις τὰ τέκνα, καὶ ἡ γυναῖκα, ὁ δέ, Γυνδάνην ἐξεκόμισεν, ἀλλὰ παῖδας μὲ ἔφη καὶ αὖθις παίζασθαί μοι ῥᾴδιον, καὶ ἄλλον εἰ ἀγαθοὶ ἔσονται οὗτοι. φίλον δέ, ὃν αὖ ἕυρεσιμ ἄλλον ἐν πολλῷ χρόνῳ τοιοῦτον, οἷος Γυνδάνης ὅδε, πεῖρᾶν μοι πολλαὶ τ' εὐνοίας παρεχόμενος. εἴρηκα, ὦ Μνήσιππε, ἀπὸ πολλῶν πέντε τούτους προχειρισάμενος. ἤδη δ' καιρὸς εἰη κεκρίσθαι ὁπότερον ἡμῶν ἡ τ' γλῶτταν, ἢ τ' δεξιὰν ἀποτελμᾶς δέοι. τίς οὖν ὁ δικάσων ὅδε; Μνη. ἀλλ' εἷς. οὐ γὰρ ἐκλελόγισμαί τινα δικασὴν τοῦ λόγου. ἀλλ' οἶσθα ὃ δρᾶσομεν;

quæ inhærebat, repulsa, iussáque vt ipsa se seruaret, amico in humeros sublato descendit, ac perrumpens euasit, ita vt nequaquam incendio læderetur. Secuta est vxor, infantem gestans, & puellam iubens vt sequeretur. Ea verò semiusta, abiecto ex vlnis infante, vix exilijt è flamma: cum qua veniens puella, penè & ipsa extincta est. Post hæc cùm exprobraretur Abauchæ, quòd defertis liberis, & vxore, Gyndanen extulisset; Liberos quidem, inquit, facile mihi fuerit denuo procreare, qui incertum est sint-ne futuri boni: at amicum multo tempore talem non inuenerim, qualis est Gyndanes, qui multis in rebus suam erga me beneuolentiam probauit. Dixi Mnesippe, è pluribus his quinque propositis. Iam tempus est pronuntiari, vtri nostrûm, aut lingua, aut manus sit amputanda. Quis igitur futurus est iudex? *Mne.* Nemo: non enim narrationis arbitrum quenquam constituimus. Sed scis quid agemus?

ἐπεὶδὴ γὼ ἄσκοπα τετοξεύκαμεν, αὖθις ἑλόμενοι διαπτολὼ, ἄλλοις ἐπ' ἐκείνῳ εἰς πωμεν φίλοις. εἶτα ὃς ἂν ἥττων γένηται, ἀποτετμήσεται τότε, ἢ ἐγὼ τὴν γλῶτταν, ἢ σὺ τὴν δεξιάν. ἢ τὸ μὲν ἄχρειον. ἐπεὶ ὃ καὶ σὺ φιλίαν ἐπαινεῖν ἔδοξας, ἐγὼ ὃ οὐδὲν ἄλλο ἡγοῦμαι ἀνθρώποις εἶναι τούτου κτῆμα ἄμεινον, ἢ κάλλιον, τί γὰρ ἂν ἡμεῖς σωθέντες πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, φίλοι τε αὐτόθεν εἶναι, καὶ εἰσαεὶ ἕπεσθαι ἀγαπῶμεν, ἄμφω νικήσαντες, τὰ μέγιστα ἆθλα προσλαβόντες, αὐτὶ μιᾶς γλώττης ἑκατέρᾳ, καὶ μιᾶς δεξιᾶς, δύο ἑκάτερος ἐπικτησάμενοι. καὶ πρόσθεν γε, καὶ ὀφθαλμοὺς τέτταρας, καὶ πόδας τέτταρας. καὶ ὅλως, διπλᾶ πάντα. τοιοῦτόν τι γὰρ ὄψει συνελθόντες δύο, ἢ τρεῖς φίλοι, ἁπλοῦν τὸν Γηρυόνην οἱ γραφεῖς ἐνδείκνυνται, ἀνθρωπον ἓξάχειρα, καὶ τεικέφαλον. ἡμοὶ γὰρ δοκεῖ, τρεῖς ἐκείνους εἶναι, ἅμα πράττοντες πάντα, ὥσπερ ὄψει δίκαιον φίλους γε ὄντας. Το. εὖ γε λέγεις. καὶ ἔτω ποιῶμεν. Μνη. ἀλλὰ μήτε αἵματος ὧν μέθα, τ' φιλίαν ἡμῖν βεβαιώσοντος.

Quandoquidem in præsentia, nullo proposito scopo iaculati sumus, electo arbitro, alios denuo amicos apud ipsum referamus. Tum ei qui succubuerit, mihi quidem lingua, tibi verò dextra amputabitur. At hoc quidem crudele. Quando autem tu amicitiam laudare visus es, ego verò existimo nullam aliam hominibus esse possessionem ista præstantiorem ac pulchriorem, quin ipsi quoque ex compacto hinc & in posterum amici futuri, nos inuicem amplectimur, ambo victores, maximis præmijs potiti: pro vnica lingua, vnicáque dextera, binas vterque habituri? præterea quatuor oculos, quatuor pedes, denique dupla omnia. Eiusmodi enim quiddam est, quum duo, tresue copulantur amici, qualem Geryonem scriptores depingunt, senis manibus, ternísque capitibus hominem. Nam illi meo iudicio, tres erant, qui simul omnia gererent, vt amicos decet. *Tox.* Probè dicis, atq; ita faciamus. *Mne.* Verũ neq; sanguine dꝑ est, Toxari, neque Acinace, qui nobis amicitiã cõfirmet. Nãhęc cõfabulatio,

Τόξαρι, μήτε ἀκινάκου δεόμεθα, τ' φιλίαν ἡμῖν βεβαιώσοντος. ὁ γὰρ λόγος ὁ παρὼν,

καὶ τὸ τῶν ὁμοίων ὀρέγεσθαι, πολὺ πρότερα τῆς κύλικος ἐκείνης, ἰὼ πίνετε. ἐπεὶ τάχα τοιαῦτα, οὐκ ἀφόρκως, ἀλλὰ γνώμης δεῖσθαί μοι δοκεῖ. To. Ἐπαινῶ ταῦτα, καὶ ἤδη ὦμμι φίλοι, καὶ ξένοι, ἐμοὶ μὲν σὺ ἐνταῦθα ἐπὶ τῆ Ἑλλάδος, ἐγὼ δέ σοι, εἴ ποτε ἐς τὴν Σκυθίαν ἀφίκοιο. Μυη. καὶ μὴν εὖ ἴσθι, ὡς ἂν οἷόν τε ἦ, καὶ ἔτι πορρωτέρω ἐλθεῖν, εἰ μέλλω τοιούτοις φίλοις ἐντεύξεσθαι, οἷος σὺ ὦ Τόξαρι, διεφάνης ἡμῖν ἀπὸ τῶν λόγων.

& quod eadem expetimus, longè sunt certiora illo calice quem bibitis: quoniam talia non obligationem, sed animum postulare mihi videntur. Tox. Placent ista. Quare iam amici, & hospites simus: tu mihi hîc in Græcia: ego tibi siquando in Scythiam veneris. Mne. Atqui scire te velim, non graue futurum mihi, vel longiùs etiam proficisci, si tales amicos nanciscì liceat, qualem ex oratione Toxari, te esse constat.

ΛΟΥΚΙΟΣ, Η ὄνος.

LVCIVS, SIVE ASINVS.

ARGVMENTVM.

Iocosa quadam & ficta narratio est, quo pacto videlicet in Thessaliam profectus studio discenda artis Magicæ, ibi à puella quadam, dum in auem conuerti, eóque periculum artis facere cupit, in asinum mutatur, ac deinde varia fortunâ, atque locorum vicissitudine, rusticis, vrbanis, sacris, profanis diuenditus, ad postremum eum in theatrum quoque, spectaculi de se præbendi caussa, introductus esset, deuoratis, quas ibi tum fortè conspexerat, rosis in pristinam hominis figuram iterùm redierit. Præcipuè autem admiratione digna est, mira casuum atque periculorum varietas, quibus sursum atque deorsum iactatum se se, interim etiam bene acceptum fingit. Vt non immeritò prorsus putarint quidam, voluisse Lucianum, totius humanæ vitæ speciem atque imaginem quandam sub hoc lusu proponere, videlicet quàm varij casus, quàm fallax, & inconstans fortuna, quàm incerti consiliorum, etiam bene ac sapienter captorum, exitus, quámque inspérati quandoque earum rerum, quas nun-

quam cogitaris, euentus esse soleant, asini huius exemplo, qui corporis quidem permutatione facta, ex homine transformatus fuerit, animum tamen & mentem hominis retinuerit, adumbrando. Hanc fabulam Apuleius undecim libris imitatus est, affictis etiam aliis compluribus ad idem argumentum, quorum quadam mythologicè Fulgentius interpretatus est, ut qui in cæteras quoque poëtarum fabulas, mythologias scripsit.

Πέμψαν ποτὲ ἐς Θετταλίαν, ὧν δέ μοι πατρικόν τι συμβόλαιον ἐκεῖ, πρὸς ἄνδρα τινὰ ἐπιχώριον. ἵππος δέ με κατῆγε, καὶ τὰ σκεύη, καὶ θεράπων ἠκολούθει εἷς. ἐπορευόμην οὖν τὴν προκειμένην ὁδόν. καί πως ἔτυχον καὶ ἄλλοι ἀπόντες ἐς Τράπεζαν, πόλιν τῆς Θετταλίας, ἐκεῖθεν ὄντες. καὶ ἄλλων ἐκοινωνοῦμεν. καὶ ἤδη ἐκείνην τὴν ἀγχιβασίαν ὁδὸν ἀνύσαντες, πλησίον ἤδη τῆς πόλεως ἦμεν. κἀγὼ ἠρόμην τοὺς Θετταλούς, εἴπερ ἐπίσαν καὶ ἄνδρες οἰκοῦντα ἐς τὰ Τράπεζαν, Ἱππαρχον τοὔνομα. χρῆμα δ' αὐτῷ ἐκόμιζον οἰκοθεν, ὥστε οἰκῆσαι παρ' αὐτῷ. οἱ δὲ, εἰδέναι τὸν Ἵππαρχον τοῦτον ἔλεγον, καὶ ὅτι τῆς πόλεως οἰκεῖ, καὶ ὅτι ἀργύριον ἱκανὸν ἔχει, καὶ ὅτι μίαν θεράπαιναν βέβηκε, καὶ τὴν αὐτῷ γαμετὴν, μόνας. ἔστι γὰρ φιλαργυρώτατος δεινῶς. ἐπεὶ δὲ πλησίον τῆς πόλεως ἐγεγόνειμεν,

Vm in Thessaliã, vbi quoddam mihi paternum erat negocium cũ eius gẽtis viro, proficiscerer: equus autem me, meásq; sarcinas vectaret, vnúsq; famulus sequeretur, & susceptam viam irem, atq; Hypatenses alij essent, qui Hypatam Thessaliæ vrbem repetebant, quorum vtebar conuictu. Sic viam illam difficilem emensi, iam vrbi appropinquabamus, quum Thessalos illos interrogaui num virum quendam Hipparchum nomine, Hypatæ incolam nossent: ad quem literas domo ferebam, vt ipsius hospitio exciperer. Illi verò respondérunt sibi notum esse hunc Hipparchum, & quo vrbis in loco habitaret. Illum esse pecuniosum, vnicam tamen ancillam, & vxorem domi alere, quòd esset summopere auarus. Ac postquam propiùs accessimus ad vrbem,

κῆπός τις ἔνδον ἰῶν, καὶ οἰκίδιον
ἀνέκτον, ἔνθα ὁ Ἱππαρχος
ᾤκει. οἱ μὲν οὖν ἀσπασάμενοί με, ᾠχοντο. ἐγὼ δ', κόπω
προσελθὼν τὴν θύραν. καὶ μόλις μέν, καὶ βραδέως, ὑπήκουσε
δ' οὖν ἡ γυνή, εἶτα καὶ προσῆλθεν. ἐγὼ μέν, ἠρόμην εἰ ἔνδον εἴη
ὁ Ἱππαρχος. ἔνδον ἔφη. σὺ δ',
τίς, ἢ τί βουλόμενος, πυνθάνη; γράμματα εἶπον κομίζω
αὐτῷ παρὰ Δεκριανοῦ τοῦ παταρέως σοφιστοῦ. μεῖνόν με ἔφη αὐτοῦ. καὶ τὴν θύραν συγκλείσασα, ᾤχετο εἴσω πάλιν. καί ποτε ἐξελθοῦσα, κελεύει ἡμᾶς εἰσελθεῖν. κἀγὼ δ' παρελθὼν εἴσω, ἀσπάζομαι αὐτὸν, καὶ τὰ γράμματα ἐπέδωκα. ἔτυχε δ' ἐν ἀρχῇ δείπνου ὤν. καὶ κατέκειτο ἐπὶ κλινιδίου στενοῦ. γυνὴ δ' αὐτοῦ καθῆστο πλησίον, καὶ βάπτεται μηδὲν ἔχουσα παρέκειτο. ὁδὲ, ἐπειδὴ τοῖς γράμμασιν ἐνέτυχεν, ἀλλ' ὁ μοι φίλτατος ἐμοὶ ἔφη, καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐξοχώτατος Δεκριανὸς, εὖ ποιεῖ, καὶ θαῤῥῶν πέμπει παρ' ἐμοὶ τὸν ἑταίρους τοὺς ἑαυτοῦ. τὸ δ' οἰκίδιον τὸ ἐμὸν ὁρᾷς ὦ Λούκιε, ὡς ἔστι μικρὸν μέν, ἀλλὰ εὔχωρον τὸν οἰκοῦντα ἐνεγκεῖν. εὐκίαν, ἀνεξικάκως οἰκήσας.

intus hortus erat, & domuncula commoda in qua habitabat Hipparchus. Tum illi data salute abierunt. At ego pergens ostium pulsaui. Ægrè quidem & cunctanter, tandem tamen respondsauit vxor: deinde me est adorta: quam rogaui esset ne domi Hipparchus: est, inquit: tu verò quisnam es, aut quid volens, scisciteris? Literas, inquam, à Decriano sophista Pataræo ipsi affero. Expecta me, inquit, ibi. Tum occlusis foribus, intrò se recepit, paulóque pòst rediens, iubet nos introire. Ingressus hominem saluto, literásque trado. Incipiebat ille cœnare, & in augusto lectulo, assidente vxore, vacuæ mensæ accumbebat. Lectis literis, amicissimus mihi, inquit, & Græcorum excellentissimus Decrianus, rectè quidem & fidenter suos amicos ad me mittit. Videsautem Luci, meam hanc domunculam, quàm sit parua, sed eo qui inhabitat ferendo, æqua. Verùm reddes tua præsentia domum, si æquo animo tuleris, ampliorem. Vocata deinde ancilla,

ποιήσεις δ' αὐτὸ σὺ μεγάλιον
καὶ καλεῖ τὴν παιδίσκην.

Des,

ὦ Παλαίστρα, δὸς τῷ ἑταίρῳ κοιτῶνα, καὶ δὸς λαβοῦσα, εἴ τι κομίζῃ σκεῦος. εἶτα πέμπε αὐτὸν εἰς βαλανεῖον. ἐγὼ γὰρ μακρὰν ἁλήλυθεν ὁδόν. ταῦτα εἰπόντος, τὸ παιδισκάριον ἡ Παλαίστρα, ἄγει με, καὶ δείκνυσί μοι κάλλιστον οἴκημα πάνυ. καὶ σὺ μέν, ἔφη, ἐπὶ ταύτης τῆς κλίνης κοιμήσῃ. τῷ δὲ παιδί σου, σκιμπόδιον αὐτῇ παρθήσω, καὶ προσκεφάλαιον ἐπιθήσω. ταῦτα εἰποῦσα, ἡμεῖς ἀπήειμεν λουσόμενοι, δόντες αὐτῇ κειδιδίων τιμὴν εἰς τὸν ἵππον. ἡ δὲ, πάντα ἔφερε λαβοῦσα εἴσω, καὶ κατέθηκεν. ἡμεῖς δὲ λουσάμενοι, ἀναστρεψάντες, εἴσω εὐθὺς παρήλθομεν. καὶ ὁ Ἱππαρχός με δεξιωσάμενος, ἐκέλευε συνανακλίνεσθαι μετ' αὐτοῦ. τὸ δὲ δεῖπνον, οὐ σφόδρα λιτόν. ὁ δὲ οἶνος, ἡδὺς, καὶ παλαιὸς ἦν. ἐπεὶ δὲ ἐδεδειπνήκειμεν, ποτὸς ἦν, καὶ λόγος, οἷος ἐπὶ δείπνῳ ἔξεστι. καὶ ὅτῳ ἡ ἑταίρα ἐκείνη ποτῷ δόντες, ἐκοιμήθημεν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ὁ Ἱππαρχος ἤρετό με, τίς μοι ἔσται ὑμῖν μοι ὁδὸς, καὶ εἰ πάσας ταῖς ἡμέραις αὐτῷ παρεσόμενος. ἄπειμι μὲν ἔφην εἰς Λάρισσαν. ἔοικε δὲ ταύτῃ διατρίψειν, τριῶν, ἢ πέντε ἡμερῶν.

Des, inquit, Palæstra, huic hospiti nostro cubiculum, & siquas sarcinas secum artulit, conde: postea ipsum ad balneum mitte, siquidem longam viam exegit. Cùm hæc dixisset, ducit me ancilla Palæstra, ostensaque domo pulcherrima, tu, inquit, hoc in lecto cubabis: tuóque puero lectum ibi substernam, & addam puluinar. Cùm hæc dixisset, locum iuimus, dato hordei equo apponendi pretio: atque illa omnia accepta intus tulit, & deposuit. Nos autem è balneo reuersi, statim ingressi sumus: vbi Hipparchus me benignè exceptum, secum accumbere iussit. Cœna splendida fuit, vinum suaue & vetus. Post cœnam potus, & sermõ qualis in conuiuio hospitis, interfuit: & sic vesperâ illa potationi data, dormiuimus. Postridie rogat me Hipparchus quò pergerem, & an ibi perpetuò mansurus essem. Larissam, inquam, proficiscor, vbi fortè tres, vel quinque dies commorabor.

ἀλλὰ τοῦτο μὲ λῦσον σκῆψις. ἐπιθύμουν δ' σφόδρα μείναι ἐν ταύτῃ, ἕως εὑρεῖν τινα τῶν μαγεύειν ἐπισταμένων γυναικῶν, καὶ θεάσασθαί τι παράδοξον, ἢ πτόμενον ἄνθρωπον, ἢ λιθούμενον. καὶ τῷ ἔρωτι τῆς θέας ταύτης δοὺς ἐμαυτὸν, πειρᾶσθαι τὴν πόλιν, ἀπορῶν μὲν τῆς ἀρχῆς τοῦ ζητήματος. ὅμως δ', πειρᾶσθαι. καὶ τούτῳ γυναῖκά τινα ὁρῶ παρεσπεῦσαν, ἐπὶ νέαν, εὐπορουμένην, ὅσον λῦσαι τῆς ὁδοῦ συμβαλεῖν. ἱμάτια γὰρ ἀνθινὰ, καὶ παῖδες συχνοὶ, καὶ χρυσίον πολύ. ὡς δ' πλησιάτερον γίγνομαι, παραπροπέμπει με ἡ γυνή. κἀμοίβομαι αὐτὴν ὁμοίως. καὶ φησὶν, ἐγὼ Ἀβροιά εἰμι, εἴ τινα ἦσθα μητρὸς φίλου ἀκήκοεις. κἀγὼ ὑμᾶς δ' τοὺς ἐμοὶ μητρὸς ὁμοίως φιλῶ, ὅσπερ οὓς ἔτεκον αὐτή. τί οὖν οὐχὶ παρ' ἐμοὶ καταλύεις ὦ τέκνον; ἀλλὰ σοὶ μὲν ἔφην πολλὴ χάρις. αἰδοῦμαι δ' οὐδὲν αἰδεῖ φίλῳ ἐγκαλῶν, ἔπειτα φεύγων τὴν ἐμοὶ οἰκίαν. ἀλλὰ τῇ γνώμῃ ὦ φιλτάτη, καταγόμαι παρὰ σοί. ποῖ δ' ἔφη καταγῇς; παρὰ Ἱππάρχῳ τῷ φιλαργύρῳ ἔφην; μὰ δαμῶς εἶπον ὦ μῆτερ, τοῦτο εἴπῃς. λαμπρὸς γὰρ, καὶ πολυτε-

Sed hæc erat simulatio: siquidem optabam ibi aliquãdiu esse, quoad aliqua maga à me esset reperta, cuius veneficijs aliquod monstrum consp icerem, aut hominem volantem, aut in lapidem conuersum. Huic curæ deditus cœpi vrbem obambulare, quanuis nescirem quo pacto inquirendi initium ducerem. At nihilominus obambulo. Interim video mulierem accedentem, adhuc iuuenem, opulentam, vt ex via conijci poterat: vestis enim erat florida, crebri pueri, copiosum aurum. Cùm propiùs accessissem, compellat me mulier: ego verò similiter ipsi respondeo. Ego, inquit, Abrœa sum, amica siqua vnquam fuit tuæ matris, cuius filios, non secus ac meos diligo. Cur igitur fili apud me non diuertis? Magnas, inquam, gratias tibi ago. Pudétque me cùm nihil amico possim obijcere, cuius causa ex eius domo discedam: animo autem, ô dilectissima, apud te diuerto. At, inquit, vbi hospitaris? nunquid apud Hipparchum illum auarum? Ne id, inquam, dixeris mater. Nam splendidus erga me & sumptuosus

ἦλθε γέγονεν εἰς ἐμὲ, ὥστε καὶ ἐγκαλέσαι ἄν τις τῇ βυφῇ. ἡδὲ, μειδιάσασα, καί με τῆς χειρὸς λαβομένη, ἄγε, πρόρρωτέρω; καὶ λέγει πρὸς ἐμέ. φυλάττε μοι A ἔφη τὴν Ἱππάρχου γυναῖκα πάσῃ μηχανῇ. μάγος γάρ ἐστι δεινὴ, καὶ μάχλος, καὶ πᾶσι τοῖς νέοις ἐπιβάλλει τὸν ὀφθαλμόν. κἂν εἰ μή τις ὑπακούσει αὐτῇ, τοῦτον τῇ τέχνῃ ἠμείψατο. καὶ πολλοὺς μεταμόρφωσεν εἰς ζῶα. τοὺς μὲν, τέλεον ἀπώλεσε. σὺ δὲ, καὶ νέος εἶ B τέχνον, καὶ καλὸς, ὥστε εὐδὺς ἄρξαι γυναικός. καὶ ξένος, προσφυὲς συναπαφέρονται. ἐγὼ δὲ, πυθόμενος ὅτι τὸ πάλαι μοι ζητούμενον, οἶκοι παρ' ἐμοὶ κάθηται, προσεῖχον αὐτῇ οὐδὲν ἔτι. ὡς δέ ποτε ἀφείθην, ἀπῆειν οἴκαδε, λαλῶν πρὸς ἐμαυτὸν ἐν τῇ ὁδῷ. ἄγε δὴ σὺ ὁ φάσκων ἐπιθυμεῖν ταύτης τῆς παρῳδόξου θέας, ἔγειρέ μοι σεαυτὸν, καὶ τέχνῃ ἔνεισκε σοφίαν, ᾗ τεύξῃ τούτων, ὧν ἐρᾷς. καὶ ἐπὶ τὴν θεράπαιναν τὴν Παλαίστραν ἤδη ἀποδύου. τῆς γὰρ γυναικὸς τὸ ξένου, καὶ φίλου, πόρρω ἴσασιν. κἀπὶ ταύτης κυλιόμενος, καὶ γυμναζόμενος, εὖ ἴσθι ὡς ῥᾳδίως γνώσῃ. καὶ ταῦτα συμπαλαιόμενος. Δοῦλοι γὰρ τῶν δεσποτῶν ἐπὶ

fuit, adeò vt in lautitiæ culpam venire possit. Illa subridens, apprehensáque manu seorsum ducens, Caueas tibi, ait, omni cura Hipparchi vxorem, maga enim est peritissima, libidinosa, & oculum in iuuenes omnes conijcit, cui siquis morem non gesserit, illum arte sua vlciscitur: multósque in beluas transformauit: alios prorsus interemit. Tu verò, fili, adolescens es formosus, vt facilè placeas mulieri, præterea peregrinus, qui facilè contemnaris. Ego autem animaduertens, me quod iamdiu quærito, domi habere, mulieri aures non ampliùs præbui: à qua tandem dimissus, domum repeto mecum in via disserens. Age, inquam, tu qui tantopere hanc mirandam artem appetere te profiteris, excita te ipsum, eámque artem adinueni, qua rebus optatis potiêre. Iámque Palæstram ancillam illam aggredere: ab vxore autem hospitis & amici abstineto. Ac probè scias, te fi in illa volueris, exercearis, & congrediaris, rem facilè cognoturum. Nam omnia dominorum

σαντα καὶ καλὰ, καὶ αἰσχρά. ταῦτα λέγων πρὸς ἐμαυτὸν, εἰσήειν οἴκαδε. τὸν μὲν Ἱππαρχον, ὃν κατέλαβον ἐν τῇ οἰκίᾳ, οὐδὲ τὴν γυναῖκα. ἡ δὲ Παλαίστρα, τῇ ἑστίᾳ παρήμενε, δεῖπνον ἡμῖν εὐτρεπίζουσα. πάνυ γοῦν εὐθὺς ἔδοξεν ἀξιάμωρος, ὡς εὐρύθμως ἐφοίτων ὦ καλὴ Παλαίστρα, τὴν πυελὸν τὴν χύτραν ὁμοῦ συμπεριφέρεις, καὶ κλίνεις. ἤδη δὲ ὀσφὺς ἡμῶν, ὑγρῶς ἐπινεῖ). μακάριος ὅστις ἐν ταύτῃ θα ἐνεβάλετο. ἤδη, σφόδρα γὰρ ὦ ἰταμὸν, καὶ χαίτων μεσὸν τὸ κορύσιον, φεύγοις ἂν εἶπεν ὦ νεανίσκε, εἰ γνοῦν ἔχοις, καὶ ζῆν ἐθέλοις, ὡς πολλῷ πυρὸς, καὶ κνίσσης μεστά. ὦ γὰρ αὐτῷ μόνον ἄλφι, βαῦμα ἔχων πυείχωτον, αὐτῷ μοι παρεδρεύεις, δεσποτοῦσα δὲ σεῦδεὶς ἄλλος, οὐδὲ θεὸς ἰατρός. ἀλλὰ καταχώσασά σε μόνη ἐγὼ, καὶ τὸ παραδοξότατον, ἐγὼ μὲν σε ποιήσω πλέον πυεῖν. καὶ τῆς ἀπὸ τῆς δεσποτείας ὀδυνῶς ἀρδόμωνος, ἀεὶ αὐξῃ. καὶ οὐδὲ λίθοις καλλόμωνος, τῷ γλυκείαν ὀδυνῶν φεύξῃ. τί γελᾷς; ἀκούεις Ελένεως· ἀνθρωπομάγειρον. ἃ γὰρ μόνα ταῦτα φαῦλα ἡδύσματα κατασκευάζω, ἀνὴ ἤδη τὸ μέγα τοῦτο, καὶ καλὸν, τὸν

honesta, ac turpia, seruis nota esse consueuerunt. Hæc mecum loquens domum ingredior: vbi neque Hipparchum, neque vxorem offendo, sed Palæstra penes focum sedebat, cœnam nobis parans. Protinus ego hinc exorsus, quàm venustè, inquam, ô pulchra Palæstra, nates vn à cum olla circunfers, & deprimis. Tum illa, iumbi mei agiliter mouentur, beatus qui se in eos immersit. Illa impudens, & vultu grata puella, Fugeris, inquit, adolescens, si sapis, & viuere cupis, hæc loca igni & nidore referta. Nam si me tantùm tetigeris, acceptò vulnere ambusto, mihi assidebis: nec te medicus quisquam, non Deus curauerit. Sed ego sola te vrens, quod fidem omnem superet, te dolore magis afficiam, cuius curationem haud facilè sustinebis, neque lapidibus pulsatus dulcem vitabis dolorem. Quid rides? cernis diligentem hominum coquum. Non enim solos hosce viles cibos apparo: sed magnum etiam & præclarum istud noui, videlicet

ἀνθρωπον οἶδα ἔγωγε καὶ σφάττειν, καὶ δέρειν, καὶ κατακόπτειν. ἥδιστα δ' τῶν σπλάγχνων αὐτῶν, καὶ τῆς καρδίας ἅπτομαι. τοῦτο μὲν, ὀρθῶς ἔφυ λέγεις. καὶ γὰρ ἐμὲ πρόρρωθεν, καὶ μὴ ὄντα, οὐ καταιθάλλεται μὰ Δία, ἀλλὰ ὅλῳ ἐμπρησμῷ ἐπέθηκας. καὶ διὰ τῶν ὀμμάτων τῶν ἐμῶν, τὸ σὸν μὴ φαινόμενον πῦρ, κάτω ἐς τὰ σπλάγχνα τὰ μὰ βίαια, φρύγεις. καὶ ταῦτα, οὐδὲν ἀδικοῦντα. ὥστε θεὸς ἔφυν, ἐάσαί με ταύτας, αἷς λέγεις αὐτὴ, ταῖς πικραῖς, καὶ ἡδείαις θεραπείαις. καὶ με ἤδη ἀπεφαγμένον λαβοῦσα, δεῖρε ὅπως αὖ αὐτὴ ἐθέλῃς. ἡδὲ, μέγα, καὶ ἥδιστον ἐν τούτου ἀναγκάσασα. ἐμοὶ τὸ λοιπὸν ἦν. καὶ συνέκειτο ἡμῖν, ὅπως ἐπειδὰν καπακοιμίσῃ τὸν δεσπότας, ἔλθῃ εἴσω παρ' ἐμὲ, καὶ καθευδήσῃ. καὶ ἅμα ἦδη ἀφῖκετό ποτ' ὁ Ἱππαρχος, λουσάμενοι, ἐδειπνοῦμεν. καὶ ποτὸς ἦν συχνὸς, ἡμῶν ὁμιλούντων. εἶτα ὕπνου κατεψευσάμενος, ἀνίσταμαι. καὶ ἔργῳ ἀπίημι, ἔνθα ᾤκουν. παῖς δὲ τὰ ἔνδον εὖ παρεσκεύαζο. τῷ μὲν παιδὶ, ἔξω ἐκέκρυπτο. βάπεζα δὲ τῇ κλίνῃ παρειστήκει, τριπήλινον ἔχουσα

homineſm iugulare, excoriare, & in fruſta ſcindere, viſcera quoque ipſorum, & cor ſuauiſſimè tento. Hoc, inquam, rectè dicis: nam me quanuis procul à te remotum, non incendio per Iouem, ſed plenæ conflagrationi addixiſti: & immiſſo per meos oculos igni tuo occulto, ima torres præcordia, idque nulla iniuria affecta. Itaque te oro vt mihi ſalutem afferas his aſperis & ſuauibus, quas dixiſti, medelis, méque iam iugulatum, vt lubet, excoria. Tum illa emiſſo vehementi, & ſuauiſſimo cachinno, deinceps mea fuit. Conuenítque mecum, ſe ad me concubitum venturam, poſtquam heros in lecto compoſuiſſet. Reuerſo Hipparcho, loti cœnauimus: & confabulantes crebro potui indulſimus. Deinde ſimulato ſomno ſurrexi, & reuera eò me contuli, vbi manſionem habebam: eránt-que intus omnia bene præparata. Puero quidem ſtratus erat extra lectus: menſa verò iuxta lectum poſita, & in ea calix,

καὶ οἶνος αὐτῷ παρέκειτο, καὶ ὕδωρ ἕτοιμον, καὶ ψυχρὸν, καὶ θερμόν. πᾶσα ἦ ἡ αὐτὴ τῆς Παλαίστρας παρασκευή. τῶν ἦ στρωμάτων, ῥόδα πολλὰ κατετέτατο. τὰ μὲν, οὕτω γυμνὰ καθ' αὑτά. τὰ ἦ, λελυμένα. τὰ ἦ, στεφάνοις συμπεπλεγμένα. κἀγὼ τὸ συμπόσιον εὐρὼν ἕτοιμον, ἔμενον τὸν συμπότην. ἧδε, ἐπειδὴ κατέκλινε τὴν δέσποιναν, ἀσπασ'ἦ πρὸς ἐμὲ ἦκε. καὶ ἡδὺ συφορσωύη ἡμῶν, ἦ οἶνον, καὶ τὰ φιλήματα προπινόντων ἀλλήλοις. ὡς ἦ τῷ ποτῷ παρεσκευάσμεθα ἑαυτὸν εὖ πρὸς τὴν νύκτα, λέγει πρός με ἡ Παλαίστρα, τοῦτο μέν, πάντως δεῖ σε μεμνῆσθαι ὦ νεανίσκε, ὅτι εἰς Παλαίστραν ἐμπέπωκας. καὶ χρή σε νῦν ἐπιδείξασθαι εἰ γέγονας ἐν τοῖς ἐφήβοις γοργὸς, καὶ παλαίσματα πολλὰ ἔμαθές ποτε. ἀλλ' ἐκ αὖ ἴδοις φεύγοντά με τὸν ἔλεγχον τούτων. ὥστε ἀποδύσασθαι. καὶ ἤδη παλαίωμεν. ἧδε, οὕτως ἔφη, ὡς ἐγὼ θέλω, παρέχου μοι τὴν ἐπίδειξιν. ἐγὼ μὲν, νόμῳ διδασκάλου, καὶ ἐπιστάτου τὰ ὀνόματα τῶν παλαισμάτων, ὧν ἐθέλω μοι γίγνου ἐς τὸ ὑπακούειν, ἐυρυῦσα, ἐρῶ. σὺ δὲ, ἕτοιμος καὶ ποιεῖν παῦ τὸ κελευόμενον.

ibique appositum vinum, & parata aqua, cùm frigida, tum calida, quæ omnia disposuerat Palæstra. Per lectum autem sparsæ erant rosæ multæ, aliæ suis peculis exutæ, aliæ solutæ, aliæ in serta complicatę. Ego nactus paratum symposium, compotricem expectabam. Illa vt heram in lecto collocauit, è vestigio ad me venit. Et mutuo lætabamur, vinum & oscula inuicem propinantes. Ac postquam nos ad noctem poru benecomparauimus, dicit mihi Palæstra, oportet, adolescens, hoc omnino memineris, te in Palæstram incidisse. Nunc ostendas licet, an factus sis inter adolescentes agilis, multásque luctas didiceris. Ego verò, haud me videas, inquam, horum probationem fugientem. Itaque nuderis, & iam luctemur. Tum illa, prout volo, inquit, ede mihi specimen: ego doctoris & præsidis more, certaminum nomina, quæ volo, tibi præscribam: tu paratus esto ad obtemperandum, & quicquid iussero, præstandum.

ἀλλ' ἐπίταξε ἔφην ; καὶ σκόπει , ὅπως εὐχερῶς , καὶ ὑγιῶς τὰ παλαίσματα , καὶ εὐτόνως ἔσαι. ἤδη , ἀποδυσαμένην τὴν ἐδῆτα , καὶ σᾶσα ὅλη γυμνὴ , ἔνδεν ἤρξατο ἐπιτάττειν. ὦ μειράκιον , ἔκδυσαι. καὶ ἀλειψάμενος ἔνδεν ἐκ τοῦ μύρου , συμπλέκου τῷ ἀνταγωνιστῇ. δύο μηρῶν ἀσάσας , κλίνον καταίαν. ἔπειτα ἀνώτερος ὑποβάλλων διὰ μηρῶν , καὶ διασείλας , αἴρει , καὶ τεῖνε ἄνω τὰ σκέλη. καὶ χαλάσας , καὶ σήσας , κόλλα ἀμφοῖν. καὶ παρεισελθὼν , βάλε. καὶ βώσας , νύσσε ἤδη παντὶ χρῷ , ἕως πονέσῃ. καὶ ἡ ὀσφὺς ἰσχνέτω. εἶτα ἀγκυλώσας κατὰ πλάτος διὰ βουβῶνος , δῆξον. καὶ πάλιν σιωπᾶσθαι εἰς τὸν τοῖχον. εἶτα τύπτε. ἐπειδὰν ὁ χαλασμα ἴδῃς , τότ' ἤδη ὀπίβαις , ἅμα κατ' ἰξύος δήσας , σύνεχε , καὶ πειρῶ μὴ ἀπολύειν. ἂν ὀλίγον διακαρτερήσας , συμβλέχε. ἤδη ἀπολέλυσαι. κἀγὼ ἐπειδὴ ῥᾳδίως πάντα ὑπήκουσα , καὶ εἰς τέλος ἡμῖν ἔληξε τὰ παλαίσματα , καὶ λέγω πρὸς τὴν Παλαίστραν ἅμα ὑπογελάσας , ὦ διδάσκαλε , ὁρᾷς ὅπως λαυσάμοι , σκόπει δ' , μὴ ὡς

Manda, inquam, & aduerte vt noſtra certamina promptè, agiliter, & acriter fiant. Illa exuta veſte, & ſtans nuda, hinc mandata dare cœpit. Exue te, adoleſcens, & illitus vnguento, congredere cum antagoniſta, & tracto vtroque femore, reſupinam me proſterne, deinde ſuperior femoribus ſubſternens, diuiſa crura erige, & in altum tende. Poſtea demiſſis, & firmatis ijs, ipſi adhære, & inſinuatus, feri, & inflicto vulnere quaquauerſus iam percute, quoad fueris deſeſſus. Et valeant lumbi: deinde quum eduxeris telum, rurſus per inguen fodica, & in parietem impelle: poſtea verbera. Poſteaquam laxari videris, iam tum inſcendens, & ad ilia alligans conſtringe, & da operam ne feſtines, quum verò paulum expectaueris, concurre. Iam es liberatus. Ac poſtquam ego facilè omnia audiui, & finis factus eſt noſtris certaminibus, ridens Palæſtram alloquor. Vides magiſtra, vt facilè & promptè luctatus ſum: at diſpice ne non rectè luctas haſce mihi

εὐχερῶς , καὶ εὐτόνως πειράσῃ κόσμιον τὰ παλαίσματα

ὑποβάλλης. ἄλλα γὰρ ἢ ἄλλων ἐπιτάττεις. ἢ δὲ, ὅτι κόρρης σπλήξασά με, ὡς φλύαρον ἔφη παρελαβον τὸν μαθητήν. σκόπει οὖν μὴ πληγὰς ἐπὶ πλείω λάβῃς. ἀλλὰ χαίρου, τὰ ἐπιταττόμενα παλαίων, καὶ ταῦτ' εἰποῦσα, ἐπαίρεται. καὶ διαπεύσασα ἑαυτὴν, νῦν ἔφη δείξεις, εἴπερ νέος εἶ, καὶ ἔντονος παλαιστὴς, καὶ εἰ ἐπίσταται παλαίειν, καὶ ποιεῖν τὰ ἀπὸ γονατίου. καὶ πεσοῦσα ἐπὶ τὸ λέχος ἐς γόνυ, ἄγε δὴ σὺ ὁ παλαιστὴς, ἔχεις τὰ μέσα. ὅσον πιέσας ὀξέως, ἐπίωθησον, καὶ βαθμιον. ψιλὸν ὁρᾷς αὐτὸ παρακείμενον. τούτῳ χρῆσαι. ἐπῆλθον δ' ἐγὼ λόγον, ὡς ἅμμα σφίγγε. εἶτα ἀνακλάσας, ἔμβαλλε, καὶ συνέχε, καὶ μὴ δίδε διάσημα. ἐὰν δὲ χαλᾷ, πάττον ἐπάγεις, ἀνάτεινον μετάθες. καὶ κρούσας, κρύφον. καὶ σκόπει, ὅπως μὴ ἀναπαύσῃς πάπον, ἢ κελευθείς. ἀλλὰ δὴ κυρτώσας πολὺ αὐτὸν, ὕφελε. καὶ ὑποβαλὼν κάτω αὖθις ἢ παρεμβολὴν, συνέχε, καὶ κίνει. εἶτα ἄφες αὐτὸν. πέπλακε γὰρ, καὶ λέλυται, καὶ ὕδωρ ὅλος ἔστι σοι ὁ ὑπαγωγίσης. ἐγὼ δὲ, ἤδη μέγα ἀναχαλῶν, ἐθέλω ἕρμιν καὶ αὐτὸς

impoſueris: alias enim ex a-
lijs iniungis. Illa me in faciẽ
percutiens, quem nugatorẽ
diſcipulum accepi? inquit.
videſis ne plures accipias
plagas. At vtere demandatã
luctam obiens. Quibus dictis, ſurgit: & poſtquam
ſe curaſſet, nunc oſtendes,
inquit, ſiquidem es iuuenis,
& luctator vehemens, num
ſis in eo luctandi genere exercitatus, quod genicularij
appellant. Tum ſuper lecto
in genuã procumbens: age
tu luctator, mediam corporis partem valenter aggreſſus percute, vulnúſq;
adige profundius: nudam
præſtò vides: vtere. Primùm in nodi modum, quod
aiunt, conſtringe: deinde
reuerberans immitte, &
comprime: nec quidquam
interualli concede. Sed ſi
laxatur, ocyus inflatum penitius immitte, & impulſum
abſconde. Caue autem ne
citiùs quàm iuſſero, extrahas: ſed inflexum, paulatim
exime, infráque ſubdẽs rurſus caſtra conſtringe, & ſubagitare. Poſtea remitte ipſũ,
cecidit enim, & ſolutum eſt,
totúſq; luctato ex ſudore diffluit. At ego ingenti riſu effuſo, Velim etiã ipſe, inquã,
magiſtra, pauca quædam

ὦ διδάσκαλε, παλαίσματα ὀ-

λὴ ἄπα ἐπιτάξας. σὺ δ' ὑπάκουσον, ἐπαιρασᾶσα, καὶ κάθησον. εἶτα δοῦσα κὴ χεῖρὸς, πάρεσθαι τὸ λοιπὸν, κὴ καταμάπου. καίμε πρὸς τ' Ἡρακλέους περιλαβοῦσα, ἤδη κοίμισον. ἐν τοιαύτοις ἡδυγαῖς, κὴ παιδιαῖς παλαισμάτων, ἀγωνιζόμενοι νυκτερινὸς ἀγῶνας, ἐστεφανούμεθα. κὴ ἐμοὶ πολλὴ μὴ ἐν τούτῳ ῥυφή. ὥστε πρὸς τὴν Λαρίσσαν οὐδ' ὅλως παντάπασιν ἐπιλήσμων. καί ποτε ἐπὶ νοῦν μοι ἦλθεν ἐς τὸ μαθεῖν ὧν ἕνεκα ἦλθον. κὴ φημὶ πρὸς αὐτόν. ὦ φιλτάτη. δεῖξόν μοι μαγγανεύουσ', ἢ μεταμορφοῦσθαι τὴν διάνοιαν. πάλαι γὰρ τὴν παρὰ δόξαν ταύτης διὰς ἐπιθυμῶ. μᾶλλον εἴπερ σὺ οἶδας, αὐτὴ μαγγάνευσον, ὥστε φανῆναί μοι ἄλλως ἐξ ἄλλης ὄψιν. οἶμαι δ' κὴ σὲ ὐκ ἀπείρως ἔχειν τῆσδε τῆς τέχνης. τοῦτο δ' οὐ παρ' ἑτέρου μαθὼν, ἀλλὰ παρὰ τῆς ἐμαυτῆς ψυχῆς λαβών, οἶδα. ἐπεί μὲ τὸν πάλαι ἀδαμάντινον, ὡς ἔλεγον αἱ γυναῖκες, ἐς μηδεμίαν γυναῖκα τὰ ὄμματα ταῦτα ἐρωτικῶς ποτε ἐντείναντα, συλλαβοῦσα τῇ τέχνῃ ταύτῃ, αἰχμάλωτον ἔχεις, ἐρωτικῷ πολέμῳ ἡλωκόσαν. ἡ δ' Παλαίστρα, παῦσαί φησι θαρρύνουσα.

certamina imperare. Obtempera tu, surge, & sede: deinde immissa manu, quod reliquum est, me demulce & absterge, méq; per Herculē circūplexa, sopi iam demū. In huiusmodi voluptatibus, & lusibus luctationum nocturna certamina decertantes, coronati sumus. Ac tātæ in eo fuerunt deliciæ vt itineris ad Lariſſam prorsum sim oblitus. Et cùm veniſſet in mentē, vt ea diſcerē, quorum gratia veneram, illi dico, ostende ô dulciſſima, dominam tuam ſuis præſtigijs ſe transformantem. Iamdudum enim aliquod huiuſmodi mirandum ſpectaculum videre exopto: ſed tu præcipuè, ſiquid noſti, ipſa præſtigieris, vt alia ex alia viſio mihi appareat: nam puto te huius artis minimè ignaram. Illud autem non ab alio acceptum: ſed à mea ipſius anima perceptum nouiſ: poſtquam me, quem mulieres appellabant adamantinum, quòd in nullam mulierem hos oculos amoris cauſa vnquam conieciſſem, hac arte prehēſum, & amatorio bello delinitum, ſeruum effeciſti. Tum Palæſtra, deſine iocari, inquit,

τίς γὰρ ᾠδὴ δύναται μαγεῦσαι τὸν ἔρωτα, ὄντα τῆς τέχνης κύριον; ἐγὼ δ' ὦ φίλτατε, τούτων μὲν οἶδα οὐδὲν μὰ τὴν κεφαλὴν τὴν σὴν, καὶ τὴν δὲ τὴν μακαρίαν ὀμνύω. οὐδὲ γὰρ γράμματα ἔμαθον. καὶ ἡ δέσποινα βάσκανος οὖσα τυγχάνει εἰς τὴν αὐτῆς τέχνην. εἰ δὲ καιρὸς ἐπιβάλλει, πειράσομαι παραδοῦναί σοι εἰδέναι μεταμορφουμένην τὴν κεκτημένην. καὶ τότε μὲν ἐπὶ γούτοις ἐκοιμήθημεν. ἡμέρας δὲ ὕστερον οὐ πολλὰς, ἀγγέλλει μοι ἡ Παλαίστρα, ὡς ἡ δέσποινα αὐτῆς μέλλοι ὄρνις γλαυκίνη, πέτεσθαι πρὸς τὸν ἐραστήν. κἀγὼ νυκτὸς ἔφην ὁ καιρὸς ἦ Παλαίστρα, τῆς εἰς ἐμὲ χάριτος, ἣν νῦν ἔχεις, τὸν σαυτῆς ἱκέτην αὐαπαῦσαι πολυχρονίου ἐπιθυμίας. δάρρει ἔφη. καὶ πεισθεῖσα ἐπέρα λύχνον, ἄγει με λαβοῦσα πρὸς τὴν θύραν τῶν δωματίων, ἔνθα ἐκείνοι ἐκάθευδον. καὶ κελεύει με παρεστάναι ὀπῇ τινι τῆς θύρας λεπτῇ, καὶ ἀποσκοπεῖν τὰ γινόμενα. ὁρῶ οὖν ἐγὼ μὲν γυμνὰ, ἀποδυομένην. εἶτα γυμνὴ τῷ λύχνῳ προσελθοῦσα, καὶ χόνδρους δύο λαβοῦσα, ἐπὶ μὲν λιβανωτὸν, τῷ πυρὶ τῷ λύχνου ἐπέσπασε.

Quis enim huius artis magistrum Amorem carmine incantare potest? Ego dilectissime, per tuum caput, pérque beatum hunc lectum testor, me cùm sim literarum expers, horum nihil nosse. Sed hera mea fascinandi artem callet: quam si occasio dabitur, dabo operam, vt videre queas in aliam formam transmutatam. His dictis dormiuimus. Paucis autem post diebus nuntiat mihi Palæstra dominam in auem conuersam, ad suum amatorem esse deuolaturam. Nunc, inquam tempus est Palæstra, pro tuo erga me studio, vt diutino nostro desiderio, prout supplicaui, satisfacias. Bono sis animo, inquit. Et cum aduesperasset, me prehensum ducit ad domus ostium, in qua illi dormiebant: méque iubet vt ad rimulam ostij accedam, & quæ fierent animaduertam. Video nudam mulierem, ad lucernam accedentem, quæ acceptis duobus granis, thus igni lucernæ imposuit, & stans

καὶ ἔασα, πολλὰ τὸ λύχνου κατελάλησεν. εἶτα κιβώτιον ἀδρὸν ἀνοίξασα, πάνυ πολλὰς ἔχον πυξίδας ἐν αὐτῷ, ἔλυεν αὐχαιρεῖται, καὶ περισφέρει μίαν. κἀδὲ, ἔχον ἐμβεβλημένον, ὅ, τι μὴ ἐκ οἶδα, ἢ ὂν ὄψεως αὐτὴ ἕνεκα, ἔλαιον αὐτὸ ἐδόκουν εἶναι. ἐκ τούτου λαβοῦσα, χρίει ὅλη, ἀπὸ τῶν ὀνύχων ἀρξαμένη τῶν κάτω. καὶ ἄφνω περὶ ἐκφύεται αὐτῇ. καὶ ἡ ῥὶν κερατίνη, καὶ χρυσῆ ἐγένετο. καὶ ἄλλα δὲ, ὅσα ὀρνίθων κτήματα. καὶ σύμβολα πάντα εἶχε. καὶ ἰῶ ἄλλο οὐδέν, ἢ κάρφος νυκτερινός. ἐπεὶ ὃ εἶδεν ἑαυτὴ ἐπερωμένη, κρώξασα δεινὸν, καὶ οἷον ἐκεῖνο οἱ κόρακες, ἀνάσασα, ὤχετο πετομένη ἔξω διὰ τῆς θυείδος. ἐγὼ ὃ ὄναρ ἐκεῖνο οἰόμενος ὁρᾶν, τοῖς δακτύλοις τῶν ἐμαυτοῦ βλεφάρων ἥπτομαι, οὐ πιστεύων τοῖς ἐμαυτοῦ ὀφθαλμοῖς, οὐθ' ὅτι βλέποιεν, οὐθ' ὅτι ἐγρηγόρασιν. ὡς ὃ μόλις καὶ βραδέως ἐπιδίδωμι ὅτι μὴ καθεύδω, ἐδεόμην τότε τῆς Παλαίστρας ἐπερῶσαι κἀμὲ, καὶ χρίσασαν ἐκ ἐκείνου τοῦ φαρμάκου, ἔασαι πτερωθῆναί με. ἐβουλόμην δὲ πεῖραν λαβεῖν, εἰ μεταμορφωθείην ἐκ τοῦ ἀνθρώπου,

multa in lucernã est locuta. Tum reserata maiuscula arca, quæ pyxides multas continebat, vnam hinc effert: in qua quid contineretur, nescio: sed quantum oculi conijcere poterant, oleo plena videbatur. Ex hoc sumens, tota inungitur, ab imis vnguibus inchoans: statímque ipsi enascuntur alæ, nasus corneus & aduncus, omnésque aues notas, quotquot sunt, habebat, nihílque aliud erat nisi nocturnus coruus. Vt verò se alatam vidit, edito graui crocitu surrexit, pérque ianuam foras auolauit. At ego ratus me id per insomnium videre, palpebras meas digitis tango; proprijs oculis non fidens, tanquam nec cernerent, nec vigilarent. Verùm postquam vix & tardè credidi me non dormire: tunc Palæstram rogaui vt mihi alas accommodaret, eóque illitum vnguento volare me fineret. Cupiebam enim experimento discere, an ex homine transformatus

εἶτα καὶ τὴν ψυχὴν ὄρνις ἔσομαι. ἤδη, τὸ δωμάτιον ὑπανοίξασα, κομίζει τὴν πυξίδα. ἐγὼ δὲ ἀπὸ τῶν ὤμων ἤδη, ἀπολύσας, χείω ὅλον ἐμαυτόν. καὶ ὄρνις μὲν οὐ γέγονα ὁ δυστυχής. ἀλλά μοι οὐρὰ ὄπισθεν ἐξῆλθε, καὶ οἱ δάκτυλοι πάντες ὤχοντο ἐκ τοῦ ποδὸς ὅπου, ὄνυχας δὲ τοὺς πάντας τέσσαρας εἶχον. καὶ τούτοις οὐδὲν ἄλλο, ἢ ὦτλάς. καὶ μοι αἱ χεῖρες, καὶ οἱ πόδες, κτήνους πόδες ἐγένοντο. καὶ τὰ ἄτα δὲ, μακρά. καὶ τὸ πρόσωπον, μέγα. ἐπεὶ δὲ κύκλῳ περιεσκόπουν, αὐτὸν ἑώρων ὄνον. φωνὴν δὲ ἀνθρώπου ἐς τὸ μέμψασθαι τὴν Παλαίστραν, οὐκέτι εἶχον. τὸ δὲ χεῖλος ἐκτεῖνας κάτω, καὶ ἅπτῳ δὴ τῷ χείματι ὡς ὄνος χαμαιβλέπων, ἠπόρουν αὐτὴν, ὅση δυνάμις, ὄνος ἀντὶ ὄρνιθος γεγονώς. ἡ δὲ, ἀμφοτέρῃσι ταῖς χερσὶ τύψασα τὸν πρόσωπον, τάλαινα εἶπεν ἐγὼ, μέγα εἰργασμαι κακόν. ἀπύσασα γὰρ ἅμαρτον ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν πυξίδων. καὶ ἄλλην ἔλαβον οὐχὶ τὰ πτερὰ φύουσαν. ἀλλὰ θάρρει μοι ὦ φίλτατε, ῥᾴων γὰρ ἡ τούτου λύσις, ἀποδύσῃ μὲν αὐτίκα τὴν

anima quoque auis essem. Illa aperto domus ostio, pyxidem affert. Iámq; properans, depositis vestibus totum me vngo : & auis quidem non fio miser. Sed mihi retro exiuit cauda: digitíque iuerunt nescio quò: habebámque vngues quatuor tantùm, qui nihil aliud erant quam vngulæ. Quinetiam meæ manus, pedésque in iumenti pedes euasêre : longæ factæ sunt aures, magna facies, quæ circunspiciens asinum esse me vidi. Vox hominis defecerat, vt de Palæstra conquereret. Labia verò demittens, eadémque specie qua asinus despiciens, culpabam ipsam quoad poteram, quòd non auis, sed asinus factus essem. Illa faciem manibus ambabus percutiens : me miseram inquit, magnum perpetraui malum. Nam properando in similitudine pyxidum erraui : aliámque accepi, non eam quæ producit alas. At tu dilectissime, bono sis animo. Nam facilis erit huiusce mali curatio. Nam si rosas comedes, ilico iumenti formã exues, meúmq; ama-

Θεραπεία. ῥόδα γὰρ μόνον ἐφάκτιῶς, τὴν δὲ ἐξ ἐμοῦ μοι τὴν

κῦδης ἀποδώσεις. ἀλλά μοι φίλτατε, μίαν νύκτα ταύτην ὑπόμεινον ἐν τῷ ὄρει. ὄρθρου δ' ἀναβᾶσα, ὅλον σοὶ ῥόδα. καὶ φαγὼν, ἰαθήσῃ. ταῦτα εἶπε, καταψήσασά μου τὰ ὦτα, καὶ τὸ λοιπὸν ἄβρα, ἐγὼ δ', τὰ μὲν ἄλλα, ὄνος ἦμεν. τὰς δὲ φρένας, καὶ τὸν νοῦν, ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ Λούκιος, δίκα τῆς φωνῆς. πολλὰ οὖν κατ' ἐμαυτὸν μεμψάμενος ἢ Παλαίστραν ἐπὶ τῇ ἁμαρτίᾳ, δακὼν τὸ χεῖλος, ἀνῳκτειρον, ἔνθα ἑστὼς ἐπεσάμην ἐξῶστα τὸν ἐμαυτῆς ἵππον, καὶ ἄλλον ἀληθινὸν ὄνον τῆς Ἱππάρχου. οἱδὲ, αἰδούμενοί με ἔσω παρεῖντα, δείσαντες μὴ τῆς χόρτου αὐτοῖς κοινωνὸς ἐπεισέρχομαι, τὰ ὦτα κατακλίναντες, ἕτοιμοι ἦσαν τοῖς ποσὶν ἀμύνειν τῇ γαστρί. κἀγὼ σιωπῇς, πορρωτέρω που τῆς φάτνης ὑποχωρήσας, ἔξωθεν, ἔγελων. ὁ δέ μοι γέλως, ὀγκηθμὸς ἦν. ταῦτα δὲ ἐνενόουν πρὸς ἐμαυτόν. ὦ τῆς ἀκαίρου ταύτης περιεργασίας. τί δ' εἰ λύκος παρεισέλθοι, ἢ ἄλλό τι δεινόν; κινδυνεύεταί μοι μηδὲν κακὸν προσποιήσοντι, διαφθαρῆναι. ταῦτα ἐνοῶν, ἠνόουν ὁ δυσχερὴς τὸ μέλλον κακόν. ἐπεὶ γὰρ ἦν ἤδη νὺξ βαθεῖα, καὶ σιωπὴ

torem mihi reddes. At vna nocte asini formam æquo feras animo: ego diluculo currens, tibi rosas afferam, quibus esis, sanaberis. Hæc dixit, aures mihi, reliquámque cutim demulcendo. Ego autem, cætera quidem eram asinus: mente verò & sensu homo ille Lucius, excepta voce. Multum itaque de errore Palæstræ conquestus, labia mordens, abij vbi sciebam equum meum, aliúmque verum Hipparchi asinum esse. Quibus me ingressum cõspexêre, veriti ne fœni sui particeps futurus accederem, demissis auribus, parati erant aduersus me calcibus pro vẽtre pugnare. Quòd cùm intelligerem, procul à præsepe recessi, vbi stans, ridebam. Sed mihi risus, erat rugitus. Nam hæc apud me cogitabam. O intempestiuam hanc curiositatem! Quid autem si lupus ingrederetur, aut alia quæpiam belua? periculum est ne ego nullius mali cõscius peream. Quæ cùm mente voluerem, infœlix ego futurum malum ignorabam. Nam profunda iam erat nox, multúmque

πολλὴ, καὶ ὕπνος ὁ γλυκὺς, φο-
ρεῖ μὲν ἔξωθεν ὁ τοῖχος, ὡς
διορυπόμυος. καὶ διωρύπετό
γε. καὶ ὁπόταν ἤδη ἐγεγόνῃ, ἀνδρα-
ποδα δέξασθαι δυναμένη. καὶ
εὐθὺς ἄνδρωπος παύτῃ πα-
ρῄει, καὶ ἄλλος ὁμοίως. καὶ
πολλοὶ ἔνδον ἦσαν. καὶ παν-
τες εἶχον ξίφη. εἶτα καταδή-
σαντες ἔνδον ἐν τοῖς δωματίοις
τὸν Ιππαρχον, καὶ τὴν Πα-
λαίστραν, καὶ τὸν ἐμὸν οἰκέτην,
ἀδεῶς ἤδη τὴν οἰκίαν ἐκένουν,
τά τε χρήματα, καὶ τὰ ἱμά-
τια, καὶ τὰ σκεύη κομίζοντες
ἔξω. ὡς ὃ οὐδὲν ἔνδον ἄλλο
κατελείπετο, λαβόντες καὶ τὸν
ἄλλον ὄνον, καὶ τὸν ἵππον, ἐ-
πήσαξαν. ἔπειτα ὅσα ἐβάσασαν,
ἐπικατέδησαν ἡμῖν. καὶ οὕ-
τω μέγα ἄχθος φέροντας ἡ-
μᾶς, ξύλοις παίοντες, ἤλαυ-
νον, ὡς εἰς τὸ ὄρος ἀπείπῃ ὁ-
δῷ φεύγειν πειρώμυοι. τὰ μὲν ἐν
ἄλλα κτήνη, ὃν ἔχω εἰπεῖν ὅ, τι
ἔπαχεν. ἐγὼ ὃ, ἀνυπόδετος ἀ-
σωμήδης ἁπάντων, πέζαις ὁξείαις
ἐπιβαίνων, τοσαῦτα σκεύη φέ-
ρων, ἀπωλλύμην. καὶ πολλάκις
περσέπταιον, καὶ ὃν ὑπ' ἄχθους
καταπεσεῖν. καὶ εὐθὺς ἄλλος
ὄπισθε κατὰ τῶν μηρῶν ἔπαιε ἀεὶ
ξύλῳ. ἐπεὶ ὃ πολλάκις ὃ

silentium, ac dulcis ſomnus, quum extrinſecus ſtrepit paries, ac ſi effoderetur: ac reuera effodiebatur, iámque hominis capax foramen factum erat: quà vnus atque alter ingreſſus eſt: & multi intus erant, omnes gladijs inſtructi: qui ligatis intus, Hipparcho, & Palæſtra, meóque famulo, domum iam exinanibant, pecunias, veſtes, ac ſupellectilem exportantes. Cúmque nihil relictum eſſet intus, mihi, alteríque aſino & equo clitellas impoſuerunt, noſtróque dorſo alligarunt, quod aſportauerant. Et ſic nos graue onus geſtantes, baculi ictibus abigebant, vt in montem via non trita fugere conantes. Quid alia iumenta paterentur, dicere non poſſum. At ego ſine ſoleis inſuetus incedens, & ſuper ſaxis præacutis gradiens, tanto ſub onere ſupellectilis, peribam, ac ſæpe cæſpitabam: nec tamen licebat cadere, cùm protinus alius ponè ſequens crura mea baculo demulceret. Et cùm ſæpe, & Cæſar, exclamare cuperem,

Καῖσαρ, ἀπάσσαι ἐπεύμουν,

ἄδειν ἄλλο, ἢ ὠγκώμην, ἢ τὸ μὴ ὦ, μέγιστον, καὶ μεγαλοφωνότατον ἐβόων, τὸ δὲ Καῖσαρ, οὐκ ἐπεκολούθει, ἀλλὰ μὴν καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἐπυπτόμην, ὡς προδιδοὺς αὐτὸν τῷ ὀγκηθμῷ, μαθὼν οὖν ὅτι ἄλλο ἐβόων, ἔγνων σιγῇ προϊέναι, ἢ κεραδαίνειν τὸ μὴ παίεσθαι. ἐπὶ τούτῳ, ἡμέρα τε ἦν ἤδη, καὶ ἡμεῖς ὄρη πολλὰ ἀνεβεβήκεμεν. καὶ σώματα δὲ ἡμῶν δεσμῷ ἐπείχετο, ὡς μὴ παριβοσκόμενοι, τὴν ὁδὸν ἐς τὸ ἄριστον ἀπαλίσκοιμεν. ὡς τε ἔσχυ τότε, καὶ ἔμεινα ὄγος. ἐπεὶ δὲ ἦν αὐτὸ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, καταλύομεν εἴς τινα, ἔπαυλιν σιωπῶσαν ἐκείνοις ἀνθρώποις, ὅσον ἦν ἐκ τῶν γεγομένων σκοπεῖν. καὶ γὰρ φιλήμασιν ἠσπάζοντο ἀλλήλους, καταλύειν ἐκέλευον αὐτὸν ὅπῃ τῇ ἔπαυλει. καὶ παρέθηκαν ἄριστον, ἢ τοῖς κτήνεσιν ἡμῖν, παρέβαλον κεφάλαια. ἢ οἶμαι, ἐπείσων, ἐγὼ δ', ἐκείνων μὴ κακῶς. ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπό ποτε κεφὰς ὠμὰς ἤεισήκειν, ἐπιποθούμην ὅ, τι ἢ καταφάγοιμι. ὁρῶ δὲ κῆπον αὐτῆς ὄπισθεν τῆς αὐλῆς, ἢ εἶχε λάχανα πολλὰ, ἢ κάλα, κἀγὼ λαθὼν πάντας τὸν

tantummodo rugiebam, maxima voce illud ô solum proferens: sed hoc vocabulum Cæsar, non sequebatur: imò propter hoc ipsum verberabar, vt qui ipsos rugitu proderem. Postquam igitur intellexi me aliud clamare, decreui tacendo progredi, ne verberarer. Iam dies illuxerat, multósque montes conscenderamus, religati ora, ne pascendo viam in prandium absumeremus. Itaque tunc fleti, asinúsque mansi. Meridie diuertimus in villam hominum illis familiarium, quantum ex ijs quæ fiebant, perspicere erat. Nam se inuicem osculis salutabant, eósque in villa diuertere iubebant. Tum prandium apposuerunt: nobísque iumentis hordeum obiecerũt. Illi prandebant: at ego malè esuriebam. Verùm quandoquidem hordeo vesci non poteram, dispiciebam quid comederem: retro stabulũ conspicio hortum, qui olera multa & bona habebat, super quibus apparebant rosæ: ego nemine eorum qui intus prandio erant intenti, animaduertẽte,

καὶ ῥόδα ὑπ' αὐτῶν ἐφαίνετο. ἤδην, ἀρρωδουμένους περὶ τῷ

ἀρίσον, ἔρχομαι ἐπὶ τὸν κῆπον, τοῦτο μὲν, ἀμοῦν λαχάνων ἐμπλησόμενος, τοῦτο δὲ, τῶν ῥόδων ἕνεκα. ἀλογίζομαι γὰρ ὅτι δυνήσειν φαγὼν τῶν ἀνθέων, πάλιν ἄνθρωπος ἔσομαι. εἶτα ἐμβὰς εἰς τὸν κῆπον, θριδάκων μὲν, καὶ ῥαφανίδων, καὶ σελίνων, ὅσα ἁμαὶ ἐδίει ἄνθρωπος, ἐνεπλήσθην. τὰ δὲ ῥόδα ἐκεῖνα, ἐκ ἦν ῥόδα ἀλλὰ δηνά. τὰ δ' ἦν ἐκ τῆς ἀχλάδος δάφνης φυόμενα ῥόδα ἐκεῖνα. δάφνην αὐτὴν καλοῦσιν ἄνθρωποι, κακὸν ἄρειον. ὄνῳ τοῦτο παντὶ, καὶ ἵππῳ. φασὶ γὰρ τὸν φαγόντα ἀποθνήσκειν αὐτίκα. ἐν τούτῳ ὁ κηπουρὸς αἰσθόμενος, καὶ ξύλον ἁρπάσας, εἰσελθὼν εἰς τὸν κῆπον, καὶ τὸν πολέμιον ἰδὼν, καὶ τῶν λαχάνων τὸν ὄλεθρον, ὥσπερ τις θυμάσης μισοπόνηρος, κλέπτην λαβὼν, οὕτω μοι συνέκοψε ξύλῳ, μήτ' πλευρῶν φεισάμενος, μήτε μηρῶν. καὶ μὲν καὶ τὰ ὦτά μου κατέκλασε, καὶ τὸ πρόσωπον συνέτριψεν. ἐγὼ δ', ἐπεὶ ἀνεχόμενος, ἀπολακτίσας ἀμφοτέροις, καὶ καταβαλὼν ὕπτιον ἀπὸ τῶν λαχάνων, ἔφευγον αὖθις ἐς τὸ ὄρος. ὁδὲ, ἐπειδὴ εἶδε λῦσαι τὸν κύνας ἐπ' ἐμέ. οἱ δὲ

in hortum ingrediot: tum vt cruda olera comederem, tum propter rosas: quoniam apud me reputabam, fore vt esis hisce floribus, rursus homo fierem. Hortum ingressus, lactucis, raphanis, & apio quę ab homine crudo comeduntur, ventrem impleui. Sed rosæ illæ non erant veræ rosæ: sed quæ ex lauro syluestri nascuntur: Laurum ipsam vocant homines: qui malus est cibus asino omni & equo: nam eum qui ex eo comederit, è vestigio emori dicunt. Interim re cognita hortulanus, arreptóque baculo in hortum ingressus, tanquam malorum osor dominus, me quem vidit hostem, olerúmque exitium, furémque prehendit, ita fuste contudit, vt neque lateribus, neque cruribus pepercerit: quinetiam aures torsit, faciémque contriuit. Ego iam verberum impatiens, cum ambobus calcibus resupinum super olera strauissem, aufugi ad montem. Ille vbi vidit me cursim abeuntem, clamauit vt aduersum me soluerent canes, qui multi

magnique

κυνῶν, πολλοί τε ὄντες, καὶ μεγάλοι, καὶ ἀγκτοις μάχεσθαι ἱκανοὶ, ἔγνων ὅτι δὴ διασπάσονταί με οὗτοι λαβόντες. καὶ ὀλίγον ἐκπεσελθὼν, ἔκεινα ἔπραττον δὴ τὸ τῆς λόγου, παλινδρομῆσαι μᾶλλον, ἢ κακῶς δραμεῖν. ὀπίσω οὖν ἀπῆειν. καὶ εἰσειμι αὖθις εἰς τὴν ἔπαυλιν. οἱδὲ, τοὺς μὲν κύνας ἐδρόμῳ ἐπιφερομένους, ἐδέξαντο, καὶ κατέδησαν. ἐμὲ δὲ παίοντες, οὐ πρότερον ἀφῆκαν, πρὶν ἢ ἔξω τῆς οἰκίας πάντα τὰ λαχανα κατωδὼν ἔρρεμεσα. καὶ μὴν ὅτε ὁδοιπορεῖν ἔρρωμαι, τὰ βαρύτατα τῶν κλεμμάτων, καὶ τὰ πλεῖστα, ἐμοὶ ἐπέθηκαν. κἀκεῖθεν τότε οὕτως ἐξελαυνόμην. ἐπεὶ δὲ ἀπηγορεύκειν ἤδη, παιόμενος τε, καὶ τῷ φορτίῳ ἀχθόμενος, καὶ ταῖς πλαγαῖς ἐν τῇ ὁδῷ ἐντετειμμένος, ἔγνων αὐτὸ καταπεσεῖν, καὶ μηδὲ ἂν ἀποσφάπτωσί με ταῖς πληγαῖς, ἀναστῆναι ποτέ. τοῦτο ἐλπίσας μέγα μοι ὄφελος ἔσεσθαι ἐν τῷ βουλεύματος, ᾠήθην γὰρ ὅτι παίοντες ἀπαύσονσι, τὰ μὲν ἐμὰ σκεύη διαρπάσονται τῷ πεζίππῳ, καὶ τῷ ἡμιόνῳ, ἐμὲ δὲ αὖτις ἐάσουσι κεῖσθαι τοῖς λύκοις. ἀλλὰ

magnique erant, & ad pugnandum cum vrsis idonei. Cognoui me ab his dilaniatum iri, si caperer. Quare cùm me paulum huc illuc circuntulissem, decreui quod vulgò dicitur, recurrere potiùs quàm malè currere. Itaque relegi vestigia, & in stabulum denuo sum ingressus. Hi verò currentes canes exceperunt & vinxerunt. Me verò non priùs destiterunt percutere, quàm præ dolore olera comesta egererem. Et cùm abeundi tempus iam aduenisset, grauissimam & maximam furti partem mihi imposuerunt: indéque hunc in modum discedimus. Postquam autem ictibus, & oneris grauitate, & vngularum ex via attritu fatiscerem, decreui ibi cadere, neque quanuis verberibus me necarent, vnquam surgere, sperans me multum emolumenti ex hoc consilio percepturum, nempe illos necessitate compulsos, sarcinam qua pressus eram, inter equum mulúmque partituros, méque lupis ibi relicturos. Sed nescio quis dæmon inuidus

τῶν ἐμῶν βουλευμάτων, ἐς τοὐναντίον περιλύεγκεν. ὁ δὲ ἕτερος ὄνος, ἴσως ἐμοὶ τὰ αὐτὰ νοήσας, πίπτει ἐν τῇ ὁδῷ. οἱ δὲ, ταμιευσάμενοι, ξύλῳ πάνυ παίοντες ἀνάστιμον ἀθλιον ἐκέλευον. ὡς δ' οὐδὲν ὑπήκουε ταῖς πληγαῖς, λαβόντες αὐτὸν, οἱ μὲν, τῶν ὤτων, οἱ δὲ, τῆς οὐρᾶς, ἀνεγείρειν ἐπειρῶντο. ὡς δ' οὐδὲν ἤνυον, ἔκειτο δ' ἀσπερ λίθος ἐν τῇ ὁδῷ ἀπηρρευκὼς, λογισάμενοι ἐν ἀλλήλοις ὅτι δὴ μάτην πονοῦσι, καὶ τὸν χόρτον καὶ φυγῆς ἀναλίσκουσιν, οὕτω νεκρῷ παρεδρεύοντες, τὰ μὲν σκεύη πάντα, ὅσα ἐνόμιζεν ἐκεῖνος, διανέμουσιν ἐμοί τε, καὶ τῷ ἵππῳ. τὸν δ' ἄθλιον κοινωνὸν καὶ τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ τῆς ἀχθοφορίας, λαβόντες, τῷ ξίφει κατατέμνουσιν ἐκ τῶν σκελῶν. καὶ ἀπαίρουσι ἔτι, ὠδυρόμενοι ἐς τὸ κρημνόν. ὁ δὲ, ἀπίησι κάτω, τὸν θάνατον ὀρχούμενος. ἐγὼ δὲ ὁρῶν ἐν τῷ συνοδοιπορῷ τῶν ἐμῶν βουλευμάτων τὸ τέλος, ἔγνων φέρειν εὐηθῶς τὰ ἐν ποσὶ, καὶ προθύμως περιπατεῖν, ἐλπίδας ἔχων πάντως ποτὲ ἐμπεσεῖσθαι εἰς τὰ ῥόδα. καὶ τούτων,

mea consilia in contrarium vertit. Nam alter asinus forsan ijsdem mihi excogitatis in via cadit. Quem hi quidem primùm fuste demulcentes, miserum surgere iubebant: quem plagis non parentem, alij auribus, alij caudâ prehensum, erigere conabantur. Verùm vt nihil proficiebant, & lapidis instar, animo concidens in via iacebat, hi reputantes inter se, sese frustra laborare, & fugiendi tempus absumere, asino demortuo adstantes, sarcinas omnes quas ille gestabat, inter me equúmque partiti sunt. Miserum verò asellum captiuitatis, & oneris ferendi socium, ex cruribus succidunt ense, & spiritum adhuc efflantem, è loco præcipiti deijciunt. Ille verò infra delabebatur moriendo subsultans. Ego videns in comite meorum consiliorum exitum, statui æquo animo ferre præsentem fortunam, & promptè iter conficere, sperans rosis tandem repertis me pristinam formam recuperaturũ.

εἰς ἐμαυτὸν ἀνασωθήσεσθαι.

καὶ τῶν λῃστῶν ὃ ἤκουον, ὡς
ὃν εἴη ἔτι πολὺ τῆς ὁδοῦ, κὴ
ὅτι καταλύσουσιν. λοιπὸν, ἔν-
θα κατέμφοισιν. ὥστε πάντα
ταῦτα ἡμῖν ἐκομίζομεν, A
καὶ πρὸ τῆς ἑαυτέρας ἤλθο-
μεν εἰς τὰ οἰκεῖα. γραῦς ὑ
γυνὴ ἔνδον καθῆστο, καὶ πῦρ
πολὺ ἐκαίετο, οἰδὲ, πάντα
ἐκείνα, ἅπερ ἐτυγχάνομεν ἡ-
μεῖς κομίζοντες, εἴσω κατέ-
θηκαν. εἶτα ἤροντο τὴν γραῦν
ὅ,τι οὕτω καθέζη, καὶ οὐ
παρασκευάζεις ἄριστον. ἀλλὰ C
πάντα εἶπεν ἡ γραῦς ἐυτρεπῆ
ὑμῖν, ἄρτοι πολλοὶ, οἶνου πα-
λαιᾶ πίδοι. καὶ τὰ κρέα ὑ
ὑμῖν τὰ ἄγρια σκευάσασα ἔ-
χω. οἱδὲ, τὴν γραῦν ἐπαινέσαν-
τες, ἀποδυσάμενοι, ἠλείφον- D
το πρὸς τὸ πῦρ. καὶ λέβητος
ἔνδον ὕδωρ θερμὸν ἔχοντος, ἀ-
ρυσάμενοι ἔνδον, καὶ καταχέ-
μενοι, αὐτοσχεδίῳ τῷ λουτρῷ
ἐλοῦσαντο. εἶτα ὀλίγον ὕστερον E
ἦκον νεανίσκοι πολλοὶ, κομί-
ζοντες σκεύη πλείστα, ὅσα
χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ ἱμά-
τια, καὶ κόσμον γυναικεῖον,
καὶ ἀνδρεῖον πολύ. ἐκοινώ-
νουν ὃ οὗτοι ἀλλήλοις. κὴ ἐπει-
δὴ ταῦτα ἔνδον κατέθεντο,
τὸν μὲν ταῦτα, ἵνα ἄριστον

Atque ex latronibus accipiebam, parum itineris superesse ad diuersorium in quo habitant. Itaque omnia hæc cursim ferebamus: domúmque ante A vesperam venimus. Intus ad luculentum ignem sedebat anus. Hîc illi ea omnia depositerunt, quæ B afferebamus. Postea vetulam rogant quorsum ita sederet, nec prandium pararet. At omnia, inquit anus, parata sunt vobis, panes multi, dolia veteris C vini: habeo quoque syluestres carnes quas ego vobis paraui. Collaudata vetula, vestibúsque depositis, ad ignem se vngebant. Intus erat lebes aquæ calidæ, qua hausta D & in labrum effusa, extemporali balneo sunt vsi. Paulò pòst venerunt adolescentes multi plurimam supellectilem portantes, auream, & argenteam, vestes, & muliebrem ornatum, virilémque multum, communem omnibus prædam: quibus rebus intus depositis, similiter & hi lauerunt. Cæterùm postea, lautum erat prandium, & sermo multus in ho-

ὁμοίως ἐλούσαντο κὴ οὗτοι. λοι-
δορίαι, κὴ λόγος πολὺς ἐν τῷ

συμποσίῳ τῶν αὐλ ἐφόνων. ἡ
ὁ γραῦς, ἐμοὶ, ἢ τῷ ἵππῳ,
κεδὰς παρέθηκεν. ἀμ ἐκεῖνος
μὲν, ἅπουδ ἦ τὰς κεδὰς κατέ-
πινε, δεδιὼς οἷα εἰκὸς, ἐμὲ τ
συναρίστον. ἐγὼ ὁ, ἐπειδὴ ἴ-
δοιμι τὴν γραῦν ἠρέμα τῶν
ἔνδον, ἄρτον ἤσθιον. τῇ ὁ ὑστε-
ραίᾳ καταλιπόντες τὴν γραῦν,
καὶ νεανίσκον ἕνα, οἱ λοιποὶ
πάντες ἐπὶ ἔργον ἀπῄεσαν. ἐ-
γὼ ὁ ἔσχον ἐμαυτὸν, καὶ τὴν
ἀκεκεβῆ φευγαί. τῆς μὲν γὰ
γραὸς καταφρονῆσαι ἐῶ μοι,
καὶ φυγεῖν ἐκ τῶν ἐκείνης ὀμ-
μάτων δυνατόν. ὁ ὁ νεανίσκος,
μέγας τε ἦν, καὶ φοβερὸν ἔ-
βλεπε, καὶ τὸ ξίφος ἀεὶ ἔφερ-
ρέ, καὶ τὴν θύραν ἀεὶ ἐπῆγε. τε-
λοῦσι ὁ ὕστερον ἡμέρας, μεσού-
σης σχεδὸν τῆς νυκτὸς, ἀναστρέ-
φουσιν οἱ λῃσταὶ, χρυσίον, οὐ-
δὲ ἀργύριον, οὐδὲ ἄλλο μὲ ἔ-
δὲν κομίζοντες, μόνην ὁ παρ-
θένον ὡραίαν, σφόδρα καλὴν,
κλαίουσαν, καὶ κατεσπασμένην
τὴν ἐσθῆτα, καὶ τὴν κό-
μην. καὶ καταθέμενοι αὐτὴν
ἔνδον ἐπὶ τῶν στιβάδων, θαρ-
ρεῖν ἐκέλευον. καὶ τὴν γραῦν
ἐκέλευον ἔνδον μένειν, καὶ τὴν
παῖδα ἐν φυλακῇ ἔχειν. οὐδὲ
πᾶς, ὅτι ἐμφαγεῖν τι ἤθελον,

micidarum conuiuio. A
nus verò mihi & equo hor-
deum appoſuit. At ille hor-
deum auidè vorabat, me
conuiuam, vt par erat, ve-
ritus: ego verò cùm abiiſſet
anus, panem comedebam. A
Poſtridie relicto cum ve-
tula adoleſcente vno, ad
opus ſuum abiuerunt. Ego
autem me, accuratámque
cuſtodiam ingemiſcebam.
Licebat enim mihi anum B
contemnere, & ex eius
conſpectu aufugere pote-
ram. Verùm adoleſcens, &
procerus erat, & horren-
dum intuebatur, & gla-
dium ſemper geſtabat, & C
ianuam ſemper impingebat.
Triduo pòſt, nocte pro-
pemodum media, reuer-
tuntur latrones, non aurum,
non argentum, non aliud
quidpiam afferentes, ſed D
maturæ ætatis virginem
valdè formoſam, flen-
tem, laceratis veſtibus,
& coma: quam in ſtra-
minibus collocatam bono
animo eſſe iubent, ac
vetulæ iniungunt vt domi E
maneat, & puellam cu-
ſtodiat. At puella nec
comedere, nec bibere vo-
lebat, ſed ſolùm flebat,

ὔτε πεῖν, ἀλλὰ πρώτην ἔκλαε,

καὶ τὴν κόμην τὴν αὐτῆς
διεσπάραττεν. ὥστε καὶ αὐτὸς
πλησίον ἐὼν παρὰ τὴν φάτνην,
συνέκλαιον ἐκείνῃ τὴν κακὴν
παρθένῳ. ἐν ᾧ τούτῳ, οἱ λη- A
σταὶ ἔξω ἐν τῷ προαστίῳ ἐδεί-
πνουν. περὶ ἡμέραν δ', τῶν
σκοπῶν τις, τῶν τὰς ὁδοὺς φρου-
ρεῖν εἰληχότων, ἔρχεται ἀπαγ-
γέλλων ὅτι ξένος ταύτῃ πα-
ρέσεσθαι μέλλοι, καὶ πολυτε- B
λοῦς τοῦ κομίζοι. οἱ δ', οὕτως ὡς εἶ-
χον αἰφνιδίως, καὶ ὁπλισά-
μενοι, κἀμὲ, καὶ τὸν ἵππον ἐ-
πισάξαντες, ἠλαυνον. ἐγὼ δ'
ὁ δυσμενὴς ὀπισάμενος ἐπὶ μά-
χλου, καὶ πόλεμον ἀγελαύ- C
ειδα, ὀκνηρῶς περιῆειν. ἔνθεν
ἐπαιόμην τῷ ξύλῳ, ἐπιτ-
ρεμόμενον αὐτῶν. ἐπεὶ δ' ἐ-
κόμην εἰς τὴν ὁδὸν, ἔνθα ὁ
ξένος παρελάσειν ἔμελλε, D
συμπεσόντες οἱ λῃσταὶ τοῖς ὀχ-
ήμασιν, αὐτόν τε, καὶ τοὺς ἑκεῖνε
θεράποντας ἀπέκτειναν. καὶ ὅσα
ἦν τιμιώτατα ἁρπάζοντες, τῷ
ἵππῳ. κἀμοὶ ἐπέθηκαν. τὰ δ' ἕ- E
τερα τῶν σκευῶν, αὐτοὶ ἐν τῇ ὕλῃ
ἔκρυψαν. ἔπειτα ἠλαυνον ἡμᾶς
οὕτως ὄπισθεν. κἀγὼ ἐπιτρεμό-
μενος, καὶ τῷ ξύλῳ τυπτόμενος,
κρύφα τ' ὀφθαλμοῦ παρὰ πέτραν
ἐξέβαν. κἀμοὶ μοι ἀπὸ τῆς πλευρᾶς,

& capillos dilacerabat : adeò vt ipse præsepi astans cum illa virgine formosa plorarem. Interim latrones foris in vestibulo cœnabant. Cùm autem dies illuxisset, exploratorum quispiam, eorum qui in vijs excubabant, nuntiatum venit peregrinum multas vehentem opes hac transiturum. Hi vt se habebant, armati surrexerunt, & me equúmque impositis clitellis abigebãt. Ego infœlix exploratum habens me ad pugnam, & bellum duci, tarde ibam. Inde properantibus illis, baculo percutiebar. Et postquam ad viam peruenimus quà transiturus erat peregrinus, irruentes in vehicula latrones, ipsum eiúsque famulos occiderunt. Hi delectis rebus pretiosissimis, eas mihi, equóque imposuerunt : ibi verò in sylua reliquam supellectilem absconderunt. Postea nos à tergo impellebant : atque ego dum vrgeor, & fuste verberor, vngula in lapidem acutum offendo : ex offensione fit acerbum vulnus :

χίνεται βαῦμα ἀλγεινὸν.

κὴ χωλεύων, ἔνθεν τὸ λοιπὸν τ̃ ὁδοῦ ἐβάδιζον. οἱδὲ, πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον, τί γὸ ἡμῖν δοκεῖ φέρειν τ̃ ὄνον τ̃τον, παῖπα κατατ̃ίβοντα; ῥίψωμεν αὐτ̃ ἀπὸ τ̃ κρημν̃ῦ, οἰωνοῖ ὧν ἀγαθόν. ναί φασι ῥίψωμεν αὐτ̃ον, καθαρσιον τ̃ στρατ̃ ἐσόμενον. κὴ οἱμῶ, συνετάβλογτο ὧν ἐμέ. ἐγὼ δ' ἀκούων τα῀ῦτα, τ̃ῷ βαύματι λοιπὸν ὡς ἀλλοτρίῳ, ἐπέβαινον. ὁ δὲ τ̃ θανάτου μὲ φόβος, αἰσθάνεσθαι τ̃ ὀδυνης ἔφηκεν. ἐπεὶ δ' ἤλθομεν εἴσω, ἔνθα κατελύομεν, τὰ μὲ σκεύη τ̃ ἡμετέρων ὤμων ἀφελόντες, εὖ κατέθηκαν. αὐτοὶ δ' αὖ ἀπασάμενοι, ἐδείπνουν. κὰι ἐπεὶ δὴ νὺξ ἦν, ἀπῆσαν, ὡς τὰ λοιπὰ τῶν σκευῶν αὐασωσαι. τὸν δ' ἄθλιον τ̃τον ὄνον ἔφη τις αὐτῶν, τί ἐπάγομεν ἄχρηστον ὠ τῆς ὁπλῆς; τῶν δὲ σκευῶν, ἃ μὲν, ἡμεῖς οἴσομεν. ἃ δ', καὶ ὁ ἵππος. καὶ ἀπῆσαν, τ̃ ἵππον ἄγοντες. νυὺξ δ' ἦν λαμπροτάτη ὠ τῆς σελήνης. κὰγὼ τότε πρὸς ἐμαυτὸν εἶπον. ἄθλιε, τί ἔτι μέλλεις ὐπομένειν; γύπες σε, κὴ γυπῶν τέκνα δειπνήσουσιν. ὠκ ἀκούεις οἷα περὶ σ̃ ἐβουλεύσαντο; θέλεις τ̃ῷ κρημν̃ῷ πεισθεὶς

quo factum est, vt reliquum viæ claudicando cõfecerim. Tum inter se dicebant illi, Quid opus est hunc asinum sæpe cæspitantem nutrire? præcipitem eum demus inominatum: imò inquiunt, ipsum nostri exercitus futuram expiationem proijciamus: & aduersus me se se instruebãt. Quæ cùm audirem, quod itineris supererat, vt alieno vulneri insistens, peregi. Fecit enim mortis metus, vt dolorem non sentirem. Vt verò ad diuersorium peruentum est, sublatam ex humeris nostris supellectilem, composuerunt, & discumbentes cœnarunt. Per noctem verò reliquas sarcinas petitum iuerunt. Sed miserum hunc asinum, ex illis quidam inquit, quid propter vngulæ vulnus inutilem deducimus? Sarcinas autem partim nos feremus, partim equus. Tunc deducentes equum, abiuerunt. Nocte autem clarissima Lunæ splẽdore, apud me dicebam, Quid ampliùs hîc expectas miser: esca vulturib⁹ & vulturũ pullis es futurus? Non audis quidnam isti de te statuerint? vis-ne ex præcipiti deijci? Nox Luna refulget, νυὺξ μὲ αὔτη, κὴ σελήνη πολλὴ

ἀλλὰ, οἴχονται ἀπόντες. φυ-
γῇ σῶζε σαυτὸν ἀπὸ θανα-
τῶν αὐθρόων. ταῦτα πρὸς
ἐμαυτὴν ἐννοούμενος, ὁρῶ ὅτι
οὐδὲ προσδεδεμένω οὐδενὶ, A
ἀλλά με ὁ σῖρος ἐν ταῖς ὁ-
δοῖς ἱμὰς παρεκρέματο. τοῦτό
με καὶ παρώξυνεν ὡς μάλιστα
πρὸς τὴν φυγήν. κἀγὼ θέμενος
ἀξιὸν, ἀπῆν. ἡ δὲ γραῦς ἐ-
πεὶ εἶδεν ἀποδιδράσκειν ἕτοι- B
μον, λαμβάνεταί μου ἐκ τῆς ὁ-
δοῦ, καὶ εἶχετο. ἐγὼ δὲ ἄξιον
κρημνὸν, καὶ θανάτων ἄλλων εἰ-
πὼν εἶναι τὸ ὑπὸ γραὸς ἁλῶ-
ναι, ἔσυρον αὐτήν. ἡ δὲ, μᾶλ-
λον ἐκραγὴν ἔνδοθεν τὴν παρθέ- C
νον τὴν αἰχμάλωτον. ἡ καὶ
προσελθοῦσα, καὶ δοῦσα γραΐ,
δίκλιν κέρκου ἐξ ὄνου ἠμμένην, D
τολμᾷ τόλμημα γυναῖον, καὶ
ἄξιον ἀπογενομένου νεανί-
σκου. ἀσπασαμένη γὰρ εἰς ἐμέ. καὶ
ἐπικαθίσασά μοι, ἤλαυνε.
κἀγὼ τῷ τε ἔρωτι τῆς φυγῆς
καὶ τῇ τῆς κόρης ἀπουσίᾳ, ἔ- E
φυγον ἵππου φέρων. ἡ δὲ
γραῦς, ὀπίσω ἀπελήλυθε. ἡ δὲ
παρθένος, τοῖς μὲν θεοῖς
ηὔχετο, σῶσαι αὐτὴν τῆς
φυγῆς. πρὸς δὲ ἐμὲ, ἵν᾽ με

atque isti abeunt : tuæ
saluti fuga ab homici-
dis hisce dominis consule.
Hæc apud me cogitans,
quod video me solutum,
& lorum quo trahebar in
via pendens, hoc me ad
fugam capessendam maxi-
mè incitat : ac cursim
egressus abeo. Vbi me ad
fugam paratum conspexit
anus, cauda prehensum
retinebat. Ego rem di-
gnam præcipitio, & alia
quauis morte putans, si
à vetula retinerer, mu-
lierem trahebam, quæ
captiuæ virginis opem
implorabat. Virgo cùm
promisisset, & conspexisset
anum instar caudæ ex
asino pendentem, no-
bile, & vesano adole-
scente dignum facinus est
ausa. Nam in me insilit,
insidénsque abigit. Ego
tum fugiendi studio, tum
puellæ gratia, equi cursu
fugi, anicula post nos
relicta. Virgo pro salu-
te orabat Deos : ac mihi
dicebat : si me, ô egre-
gie, ad patrem vectaueris, ab omni vtique o-
pere te liberum faciam : tibíque quotidie medimnum

κομίσῃς πρὸς τὸν πατέρα ὤκλὰ σὺ, ἐλεύθερον μὲν
σε πάντως ἔρχου ἀφήσω, κριθῶν δὲ μέδιμνος ἔσαι σοι

ἐφ' ἑσπέρης ἡμέρας τὸ ἄριστον. ἐγὼ δὲ, ἢ τὸν φονεῖ τὸν ἐμαυτῆ φευξούμενος, ἢ πολλὴν ἐπικουρίαν, ἢ θεραπείαν ἐκ τῆς ἀναστρεφείσης ἐμοὶ κόρης ἐλπίζων, ἔθεον, τὸ τραύματος ἀμελήσας. ἐπεὶ δὲ ἥκομεν ἔνθα ἐκέλευε δι' ἁπλῆ ὁδὸς, οἱ πολέμιοι ἡμᾶς καταλαμβάνουσιν, ἀναστρέφοντες, καὶ πόρρωθεν ἐνδὺς πρὸς τὴν σελήνην ἔγνωσαν τοὺς δυσχεῖς αἰχμαλώτους, καὶ προσδραμόντες, λαμβάνονταί μου, καὶ λέγουσιν, ὦ καλὴ, καλὰ δὴ σὺ παρθένος, ποῖ βαδίζεις ἀωρὶ τηλικαῦτα; οὐδὲ τὰ δαιμόνια δέδοικας; ἀλλὰ δεῦρο ἴθι πρὸς ἡμᾶς. ἡμεῖς σε τοῖς οἰκείοις ἀποδώσομεν, σαρδόνιον γελῶντες ἔλεγον. κἀμὲ ἀποστρέψαντες, ἔλκον ὀπίσω. κἀγὼ πρὸς τὴν ὁδὸν, καὶ τὸ τραύματος ἀναμνησθεὶς, ἐκέλευον. οἶδε, νῦν ἔφασαν χωλὸς, ὅτε ἀποδιδράσκων ἐκάλουες; μὴ ὅτε φεύγειν ἔδοκει σοι, ὑγιαίνων, ἵππου ὠκύτερος, καὶ πηλοῦ ἥδε. τοῖς δὲ λόγοις τούτοις τὸ ξύλον εἵπετο. καὶ ἤδη ἕλκος τῷ μηρῷ εἶχον, νοσήσαντόμενος. ἐπεὶ δὲ ἔσω ἐγενόμην, ἐνεχόμην ἐν τῆς

hordei in prandium præbebo. Tum ego meos interfectores fugiens, magnámque opem, curámque ex seruata puella mihi sperans, neglecto vulnere currebam. Vbi verò ad biuium quoddam peruenimus, hostes nostros redeuntes offendimus, qui è longinquo protinus ad lunam infœlices captiuos cognouerunt, ac me corripiunt accurrentes, dicúntque, O formosa virgo & bona, quonam is nocte intempesta, misera? nonne dæmones pertimescis? At huc ad nos veni: tuis reddemus. Quod Sardonio cum risu dicebant: méque auersum petrahebant: ego verò pedis, vulneríque recordatus claudicabam. Illi verò dicebant, claudus es quum aufugiendo captus es? Verùm quando tibi visum est fugere, sanus, equo velocior, & volucer eras. Quæ verba sequebantur verbera, & dum increpabar, vulnus in crure iam habebam. Domum regressi, vetulam inuenimus laqueo è petra suspensam,

πάλιν ἀνεστρέψαμεν, τὴν μὲν πέτρας κρεμαμένην ἐν καλῷ.

λείσασα γὰρ οἷον εἰκὸς τὸν δεσπότας ἐπὶ τῇ τ παρθένῳ φυγῇ, κρεμᾷ ἑαυτὴν, σφίγξασα ὀλ τ βρόχῳ. οἱ δὲ, τὴν γραῦν θαυμάσαντες τ εὐγνωμοσύνης, τ μὲν, ἀπολύσαντες, εἰς τ κρημνὸν κάτω ἀφῆκαν ὡς ἦν ἐν τῷ δεσμῷ. τὴν δ παρθένον, ἔνδον κατέδησαν. εἶτα ἐβάσκανον. καὶ πότερος ἦν μακρός. καὶ τούτῳ ἤδη περὶ τῆς κόρης διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους. τί ποιῆμεν ἔφη τις αὐτῶν τὴν δραπέτην; τί δ ἄλλος εἶπεν ἕτερον, ἢ τῇ γραῖ ταύτῃ κάτω ὀπτῆσαι ψωμὸν αὐτὴν, ἀφελομένην μὲν ἡμᾶς χρήματα πολλὰ, ὅσον ἐπ' αὐτῇ, καὶ πεφδῦσαν ἡμῶν ὅλον τὸ ἐργαστήριον. σὺ ἴστε γὰρ ὦ φίλοι, ὅτι αὕτη οἱ τῶν οἴκοι ἐδράξατο, οὐδὲ εἷς ἂν ἡμῶν ζῶν ἀπελείπετο. πάντες γὰρ ἂν ἐάλωμεν, τ ἐχθρῶν ὀλ παρασκευὴς ἡμῖν ὑπεσόντων. ὥστε ἀμυνώμεθα μὴν τὴν πολεμίαν. ἀλλὰ μὴ οὕτω ῥᾳδίως ἀποθνησκέτω, πεσοῦσα ἐπὶ τὸ λίθου. θανάτου δ' αὐτῇ τὸν ἀλγεινότατον, καὶ μακρότατον ἐξευρῶμεν. καὶ ὅστις αὐτὴν χρόνῳ, ἢ βασάνῳ, φυλάξας, ὕστερον ἀπολεῖ. εἶτα ἐζήτουν

quæ vt verisimile est, dominos ob virginis fugam verita, constricto collo se suspenderat. Illi bonam vetulæ fidem admirati, solutam vt erat in laqueo, præcipitem in imum dedêre. Intus vincta virgine cœnarunt, & potum produxerunt, dum interim de virgine colloquerentur. Quid, ait ex ijs quispiã hac fugitiua faciemus? Quid aliud, alter inquit, nisi eodem illam loco, quo vetulam nostram præcipitem agamus? Nam & pecuniam multam nobis, quantum in ipsa fuit, abstulit, nostrámque tabernam prodidit. Atque vt probè scitis, amici, si hæc domum suam aufugisset, ne vnus quidem nostrûm in viuis relinqueretur. Etenim inimicis in nos ex composito irruentibus, omnes caperemur. Quare aduersariam hanc vlciscamur: sed non ita vt in saxum proiecta pereat facilè: imò acerbissimam & longissimam mortem comminiscamur: quæ ipsam tẽpori, & cruciatui seruatã, postera die perimat. Deinde genus mortis quæsiuerunt, Tum dixit aliquis, Teneo

θανάτου, καί τις εἶπεν, οἶδα ὅτι

ἐπαινέσειε τὸ ἀρχιτεκτόνημα. τὸν ὄνον δεῖ ἀπολέσαι, ὀκνηρὸν ὄντα, γνώμῃ δὲ καὶ χωλὸν εἶναι ψευδόμενον, καὶ μιμῶ καὶ τὸ φυγῆς τὸ παρθένε ὑμόμνιον ὑπηρέτιν, καὶ διάκονον. τοῦτον οὖν ἔνδοθεν ἀποσφάξαντες, ἀναπτέμνωμεν ἐκ τῆς γαστρὸς, καὶ τὰ μὲν ἔγκατα πάντα ἔξω βάλωμεν, τὸ δὲ ἀγαθὸν ταύτην παρθένον, τῷ ὄνῳ ἐγκατοικίσωμεν, τὴν κεφαλὴν, ἔξω τοῦ ὄνου περίχειρον, ὡς ἂν μὴ ἐνδυὸς ἀποπνιγείη. τὸ δὲ ἄλλο σῶμα πᾶν, ἔνδον κρυπτόμενον, ὡς ἂν αὐτὴν κατακειμένην εὖ μάλα συῤῥάψαντες, βίψωμεν ἔξω ἄμφω ταῦτα τοῖς γυπί, καινῶς τοῦτο ἐσκευασμένον ἄριστον. σκοπεῖτε δὲ ὦ φίλοι, τὰς βασάνου τὸ δεινόν. πρῶτον μὲν, τὸ, νεκρῷ ὄνῳ, συνοικεῖν. εἶτα, τὸ, θέρους ὥρᾳ θερμοτάτῳ κλίνῃ ἐν κτήνει κατθανεῖν, καὶ λιμῷ ἀεὶ κτείνοντι ἀποθνήσκειν· καὶ μηδὲ ἑαυτῷ ἀποπνίξαι ἔχειν. τὰ μὲν ἄλλ', ὅσα πίσεται, σπαρήσομαι τοῦ ὄνου τῇ τε ὀδμῇ, καὶ τοῖς σκώληξι πεφυρμένην, ἐῶ λέγειν. τέλος δὲ, οἱ γῦπες διαῤῥήξαντες ὄνου παρεισιόντες ἔσω, καὶ ταύτην ὡς ὀκνηρὸν ὄντα, καὶ ζῶσαν ἔτι, διασπάσονται.

commentum quod probabitis. Interimendus est tardus hic asinus, qui se claudicare mentitur, quanquam virginis huius fugæ assecla fuit, & minister. Itaque hunc diluculo iugulatum, abscisso ventre aperiamus: & intestinis abiectis præclaram hanc virginem, intus asinum includamus: ita vt solum superexstet caput, ne è vestigio suffocetur: reliquum verò corpus totum in ventre occultatum lateat, vt in eo consuto bene repositam cum altero proijciamus vulturibus, nouo more præparatum cibum. Considerate autem amici huius tormenti sæuitiam. Primùm, quòd asino cohærebit: deinde verno tempore, sole feruidissimo in iumento decoquetur, & fame semper necante peribit, neque quo se suffocet, habebit. Cætera verò quæcunque patietur, putrefacti asini odore, & scaturientibus vermibus, prætermitto. Denique vultures in ventrem asini penetrantes, hanc cum illo pariter, adhuc viuentem dilaniabunt.

πάντες ἀνεβόησαν, ὡς ὀπὶ ἀγαθῷ μεγάλῳ τῷ τεραστώδει τούτῳ εὑρήματι. ἐγὼ δ', ἀνέστενον αὐτὸν, ὡς ἂν ἀποσφαγησόμενος, καὶ μὴ δ' νεκρὸς εὐτυχὴς κεισόμενος, ἀλλὰ παρθένον ἀθλίαν ὀπαδὸς ἐξόμενος, καὶ δηκτὴν, οὐδὲν ἀδικοῦσης κόρης, ἐσόμενος. ὅρθρος δ' ἦν ἔτι. καὶ ἐξαίφνης ἐφίσταται πλῆθος στρατιωτῶν, ὀπὶ τὸν μισθοῖς τούτοις ἀφιγμένον. καὶ εὐθέως πάντας ἐδέσμευν, καὶ ὀπὶ τὸν τῆς χώρας ἡγεμόνα ἀπῆγον. ἔτυχε δ' καὶ ὁ τῷ κόρῃ μεμνησευμένος, σὺν αὐτοῖς ἐλθών. αὐτὸς γὰρ ἦν ὁ καὶ τὸ καταγώγιον τῶν ληστῶν μηνύσας. παραλαβὼν οὖν τὴν παρθένον, καὶ καθίσας ἐπ' ἐμὲ, οὕτως ἤγεν οἴκαδε. οἱ δ' κωμῆται, ὡς εἶδον ἡμᾶς ἔτι πόρρωθεν ἔγνωσαν εὐτυχοῦντας, εὐαγγέλιον αὐτοῖς ἐμὲ προσαγκισαμένῳ. καὶ προσδραμόντες, ἀσπάζοντο, καὶ ἦγον εἴσω. ἡ δ' παρθένος, πολὺν λόγον εἶχεν ἐμοῦ δίκαιον ποιοῦσα, τὸ συναιχμαλώτου, σωσαπροφάσαντος, καὶ τὸ κοινὸν ἑαυτῆς θανάτου συγκινδυνεύσαντος. καὶ μοι τοῖς κεκτημένοις, ἄριστον παρέκειτο μέδιμνος κριθῶν, καὶ χόρτος, ὅσος

Vociferati sunt omnes, tanquam prodigiosum hoc commentum comprobãtes. Ego me ipsum deplorabam tanquam iam moriturus, nec fœlici morte occubiturus, sed miseram virginem susceperus, & virginis insontis sepulchrum futurus. Diluculo statim aduentat militum manus in sceleſtos illos latrones: eósque repentè omnes vinciunt: & ad regionis præsidem ducunt. Cum illis etiam venerat virginis procus. Ipse enim latronum diuersorium indicarat. Hic virginem assumptam, mihíque impositam, hoc modo domum deduxit. Vicini vt nos è longinquo viderunt, rem prosperè gestam agnouerunt; me rugitu bonum ipsis nuntium significante: & accurrentes salutarunt eam, domúmque deduxerunt. Virgo autem magnam mei rationem habebat, ídque meritò, cùm captiuitatis, & fugæ socius fuissem, vnáque in mortis periculum veniſſem. Et mihi, dominorum iussu, hordei medimnus in prandiũ apponebatur, fœnúmque quantum

καὶ καμήλῳ ἴκανός. ἐγὼ δὲ τότε μάλιστα κατηράμην τῷ Παλαίστρᾳ, ὡς ὄνον με, καὶ οὐ κώνα τῇ τέχνῃ μεταθείσαν. ἐώρων γὰρ τοὺς κώνας εἰς τοὐπάνω παιζοντας, καὶ λαφύσσοντας πολλὰ, καὶ ὅσα ἐν γάμοις πλουσίων νυμφίων. ἡμέρας δὲ ὕστερον μετὰ τὸν γάμον οὐ πολλὰς, ἐπειδὴ χάριν μοι ἔφη ἡ δέσποινα ἔχειν παρὰ τῷ πατρὶ, καὶ ἀμείψασθαί με ἀμοιβῇ τῇ δικαίᾳ θέλειν, ὁ πατὴρ ἐφίλευσεν ἐλεύθερον ἀφιέναι καὶ ἀναίθεικον, καὶ σὺν τοῖς ἀγελαίοις ἵπποις νέμεσθαι. καὶ γὰρ ὡς ἐλεύθερος ἔφη, ζήσεται ἐν ἡδονῇ, καὶ τοῖς ἵπποις ἐπιβήσεται. καὶ αὐτὴ δικαιοτάτη ἀμοιβὴ ἐδόκει τότε, εἰ μὴ τὰ πράγματα ἐν ὄνῳ δικαιοῖ. καλέσας οὖν τῶν ἱπποφορβῶν τινα, τούτῳ με παρεδίδωσιν. ἐγὼ δὲ ἤκαιρον, ὡς ἐπ' ἄχθοφορήσων. ἐπὶ δὲ ἤκομεν εἰς τὸν ἀγρὸν, τοῖς ἵπποις με ὁ νομεὺς συνέμιξε, καὶ ἦγε ἡμᾶς ἡ ἀγέλη, εἰς νομήν. ἐκεῖνο δὲ ἄρα κἀγὼ ἔμαθον, ὅπερ Καυδαύλῃ, κάμοὶ γενέσθαι. ὁ γὰρ ἐπιστάτης τῶν ἵππων, τὴν αὐτὴ γυναῖκα καὶ Μεγαπόλη ἔσχε με κατέλιπεν. ἡδὴ, τῇ μὲν με ὑπε-

sufficeret camelo. Ego tunc, potissimùm Palæstram execrabar, vt quæ me in asinum, non in canem arte transmutasset. Videbã enim canes in culinam introeuntes, multáque vorantes, quàm multa in diuitum nuptijs. Paucis autem post nuptias diebus, quoniam hera gratiam apud patrem promiserat, & iustam beneficij pensationem reddere volebat, iussit eius pater me liberum dimitti, vt sub dio agerem, & cum armentarijs equabus pascerer. Nam vt libertate fruens, inquit, cum voluptate viuet, & equas inscendet. Atque hæc retributio iustissima mihi tum videbatur, si penes asinum esset iudicandi prouincia. Quare accersito equorum pastore, ei me tradit: ego autem gaudebam, vt qui futurus essem à ferendis oneribus in posterum immunis. Postquam ad agrum peruenimus, equabus permiscuit me pastor, simúlque ad pascendum duxit. Oportebat autem vt hîc, idem mihi ac Candauli accideret. Nam equorum præfectus, vxori suæ Megalopolæ intus me reliquit: quæ me molæ

ξεύγνυεν, ὥστε ἀλεῖν αὐτῇ τὴν πυρούς, καὶ κε[illegible] ὅλας. τὴν τοῦτο μὲ ἐλῶ μέγιστον κακὸν ἐυχαρίστῳ ὄνῳ ἀλεῖν τοῖς ἑαυτῆ σπείρασιν. ἡ δὲ βελτίστη, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς ἀγροῖς, πολλοὶ δὲ πάνυ ἦσαν, ἄλευρα τὸν μισθὸν αἰτοῦσα, ἐξέμισθου τὸν ἐμὸν ἄθλιον βάχηλον. καὶ ταῖς μυῶν πειθὰς, τοὐμὸν ἄριστον φερόμενα, κἀμοὶ ὥστε ἀλεῖν ἐμβάλλουσα, μάζας ὅλας ποιεῖσα, κατέπινεν. ἐμοὶ δὲ πίτυρα ἄριστον ἐλῶ. εἰ δέ ποτε καὶ συνελάσειέ με ταῖς ἵπποις ὁ νομεὺς, παιόμενός τε, καὶ δακνόμενος ὑπὸ τῶν ἀρσένων, ἀπωλλύμην· ἀεὶ γὰρ μὲ μοιχὸν ὑποπτεύοντες εἶναι τῶν ἵππων τῶν αὐτῶν γυναικῶν, ἐδίωκον, ἀμφοτέροις εἰς ἐμὲ ἀπολακτίζοντες. ὥστε φέρειν οὐ δυνάμην ζηλοτυπίαν ἱππικήν. λεπτὸς οὖν, καὶ ἄμορφος ἐν ᾧ πολλῷ χρόνῳ ἐγενόμην, ὅτε ἔνδον εὐφραινόμενος ἔσῳζε τῇ μύλῃ, οὔτε ὑπαίθριος νεμόμενος, ὑπὸ τ' συνόμων πολεμούμενος. καὶ μὲν καὶ τὰ πολλὰ εἰς τὸ ὄρος ἄνω ἐπεμπόμην, ἔστο δ' ἐλῶ τὸ κεφάλαιον καὶ ξύλα τοῖς ὤμοις ἐκόμιζον. τῶν ἐμῶν κακῶν. ἔστον μὲν,

illigatum sibi frumentum, & hordeum totum molere cogebat. Mediocris hic erat labor, grato præsertim asino molere dominis. Atque optima hæc mulier, etiã farina in mercedem petita à rusticis alijs, qui erant multi, miserum meum collum mercede locabat. Insuper hordeum cibum meũ torrefaciens, mihique vt molerem, imponens, integras quas faciebat, mazas deuorabat: ego in prandium furfur habebam. Quòd si quando me cum equabus abigeret pastor, ictibus & morsibus à maribus perimebar: qui me eum fœminis suis mœchari suspicabantur: ideóque vtroque pede calcitrantes, me insequebantur. Quare zelotypiam equorum ferre non poteram. Quo factum est vt macilentus ac deformis breui euaserim: cùm neque domi ad molam exhilararer, neque sub dio pascerer, consortium bello oppressus. Quinetiam in montem sæpe mittebar, & ligna vectabam humeris. Quod erat malorum meorum caput. Primùm quidem

ὑψηλὸν ὄρος ἀναβαίνειν ἔδει, ὀρθὸν δεινῶς ὁδόν. εἶτα καὶ ἀνυπόδετος ὄρει ἐν λιθίνῳ. καί μοι συνεξέπεμπον ὀνηλάτην, παιδάριον ἀκόλαστον. τοῦτό μα καινῶς ἑκάστοτ' ἀπώλλυε. φερόντων μὲν ἔπαιέ με, καὶ βέλεμνα λίαν, οὐ ξύλῳ ἁπλῷ, ἀλλὰ τῷ ὅλοις πυκνοὺς ἔχοντι, καὶ ὀξεῖς. καὶ ἀεὶ ἔπαιεν εἰς τὸ αὐτὸ τοῦ μηροῦ. ὥστε ἀπέωκτό μοι κατ' ἐκεῖνο ὁ μηρὸς τῇ ῥάβδῳ. ὁ δὲ, ἀεὶ τὸ βαῦμα ἔπαιεν. εἶτά μοι ἐπετίθει φορτίον, ὅσον χαλεπὸν εἶναι καὶ ἐλέφαντι ἐνεγκεῖν. καὶ ἄνωθεν ἡ κατάβασις ὀξεῖα λίαν. ὁ δὲ, καὶ ἐνταῦθα ἔπαιεν. εἰ δέ μοι περιπίπτον ἴδοι τὸ φορτίον, καὶ εἰς τὸ ἕτερον ἐπικλίνον, δέον τῶν ξύλων ἀφαιρεῖν, καὶ τῷ κουφοτέρῳ προσβαλεῖν, καὶ τὸ ἴσον ποιεῖν, τοῦτο μὲν, οὐ δέ ποτε εἰσήκουσε. λίθους δὲ μεγάλους ἐκ τοῦ ὄρους ἀναιρούμενος, εἰς τὸ κουφότερον, καὶ ἄνω νεῦον τοῦ φορτίου προσετίθει, καὶ κατήειν ἄθλιος τοῖς ξύλοις, ὁμοῦ καὶ λίθους ἀχρείους περιφέρων. καὶ ποταμὸς ἦν ἐγγαιος ἐν τῇ ὁδῷ. ὁδὸς, τῶν ὑποδημάτων φειδόμενος, ὀπίσω τῶν ξύλων ἐπ' ἐμοὶ καθίζων,

ascendendus erat mons excelsus & grauiter ardua: deinde soleis carebam in saxoso monte. Mecúmque mittebatur agaso, nefarius puerulus, qui me noua ratione quauis à parte perdebat: ac primùm quidem me etiam intensiùs currentem percutiebat, non simplici fuste, sed nodis crebris, acutísque scatente: eandémque femoris partem semper petebat, adeò vt ea ex parte femur verberibus apertum fuerit: nec tamen vulneratum ferire destitit. Deinde onus imponebat, quantum vix etiam elephas tulisset. Ac quãquam acutus erat descensus, hîc tamen verberabat. Quòd si videret mihi incumbens onus in alterum latus inclinare: quanquam grauiori detrahenda erant ligna: & leuiori adijcienda, vt paria fierent: nunquam tamen istud fecit. Imò lapides magnos ex monte acceptos, leuiori séque attollenti oneri addebat: ego verò descendebam lapides inutiles cum lignis circunferendo. Porrò in via erat perennis fluuius, quem vt calceis parceret, post ligna mihi insidens trajiciebat. Quinetiã si quãdo

ἐπέρα τὸ ποταμόν. εἰ δέ ποτε

ὅτα κάμνων, ἢ ἀχθοφορῶν, καταπέσοιμι, τότε δὴ τὸ δεινὸν ἀφόρητον ἦν. οὐ γὰρ ἦν καταβαὶς τῷ χεῖρά μοι ὀπισθοῦναι, κἀμὲ χαμοῦθεν ἐπεγείρειν, ἢ τὸ φορτίον ἀφελεῖν, αἰ ποτε ἢ δέοι. ὁδὲ, ὅτε καταπλήξειν, οὔτε χεῖρα αἴ ποτε ἐπέδωκεν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἢ τῶν ὤτων ἀρξάμενος, συνέκοπτέ με τῷ ξύλῳ, ἕως ἐπιχειρῶσί με αἱ πληγαί. καὶ μὴν καὶ ἄλλο κακὸν εἰς ἐμὲ ἀφόρητον ἐπαίζε. συνευγνὼν ἀκανθῶν ὀξυτάτων φορτίον, ἢ τοῦτο δισμῷ πεπισφίξας, ἀπεκρέμα ὄπισθεν ἐκ τῆς οὐρᾶς. αἰδὲ, οἷον εἰκὸς ἦν, ἀπόντος τινὸς ὁδὸν, ἀποκρεμάμεναι, προσέπιπτόν μοι, ἢ πάντα μοι τὰ ὄπισθε νύττουσαι, ἐτίλλωσκον. καὶ ἦν μοι τὸ ἀμύνειν ἀδύνατον, τῶν πρωσκόντων ἀεί μοι ἐπομένων, κἀμὲ ἀρτιμελῶν. εἰ μὲν γὰρ ἀζέμα προϊοίμι φυλακόμενος τῶν ἀκανθῶν τινὰ προσβολὴν, ὑπὸ τῶν ξύλων ἀπωλλύμην. εἰ δὲ φεύγοιμι τὸ ξύλον, τότ' ἤδη τὸ δεινὸν ὄπισθεν ὀξὺ προσέπιπτε. καὶ ὅλως ἔργον ἦν τῷ ὀνηλάτῃ τῷ ἐμῷ ἀποκτεῖναι με, ἐπεὶ δέ ποτε ἅπαξ κακὰ πάσχων πολλὰ, ὥς ἔτι φέρων,

tanquam fessus, oneri succumberem: tunc intolerabilis erat eius molestia: nunquam enim descendebat vt manum mihi porrigeret, atque humo excitaret, & onus alleuaret, si quando esset opus, sed à summo capite, auribúsque incipiens, fuste me tundebat, dum me excitarent plagæ. Alio quoque intolerabili malo me lacessebat. Etenim acutissimarum spinarum fascem, vinculo circumligatum à cauda ponè suspendebat. Quibus, vt par erat, cùm in via progrederer, pendentibus & illudentibus, totámque posteriorem partem lancinantibus, vulnerabar: neque eas arcere poteram, siquidem vulnerando me semper sequebantur, & à me pendebant. Etenim si lento gradu procederem vt spinarum ictus deuitarem, baculo conficiebar: si baculum deuitarem, tunc acutum illud malum à tergo mihi incumbebat. Denique erat agasoni meo istud opus, vt me occideret. Sed postquam tandem aliquando malorum impatiens

πρὸς αὐτὸν λὰξ ἐκίνησα, εἶχον ἀεὶ τοῦτο τὸ λὰξ ἐν μνήμῃ. καί ποτε κελεύεται συσσεῖον ἐξ ἑτέρου χωρίου εἰς ἕτερον χωρίον μετενεγκεῖν. κομίσας A οὖν με, καὶ τὸ συσσεῖον τὸ πολὺ σωρηγκὸν, κατέδησεν ἐν ἐμέ. καὶ δεσμῷ ἀρχαλέῳ εὖ μάλα προσέδησέ με τῷ φορτίῳ, κακὸν ἐμοὶ μέγα τυρεύων. B ἐπεὶ δὲ προϊέναι λοιπὸν ἔδει ἐπ' ἐσίας, κλέψας δᾷλον ὅτι θερμὸν, ἐπειδὴ πόρρω τῆς αὐλῆς ἐγυόμεθα, τὸν δᾷλον ἐνέκρυψεν εἰς τὸ συσσεῖον. τὸ δὲ, τί γὰρ ἄλλο ἐδύνατο, εὐθὺς ἀνῆπτεται. κἀ λοιπὸν ἔδει φέρειν ἄλλο, ἢ πῦρ ἄπλετον. μαθὼν οὖν ὡς αὐτίκα ὀπήσομαι ἐν τῇ ὁδῷ, τέλματι βαθεῖ ἐντυχὼν, ῥίπτω ἐμαυτὸν τὸ τέλματος ἐς τὸ ὑγρότατον. εἶτα ἀνύλιον ἐνταῦθα τὸ συσσεῖον, κἀ δινῶν, κἀ στρέφων ἐμαυτὸν, τῷ πηλῷ κατέσβεσα τὸ θερμὸν ἐκεῖνο, κἀ πικρὸν ἐμοὶ φορτίον. κἀ οὕτω λοιπὸν ἀκινδυνότερον ἐβάδιζον ἤδη ὁδὸν τὸ ὑπόλοιπον. οὐδὲ γὰρ ἔτι αὐάλαι με τῷ παιδὶ δυνατὸν ἦν τὸ συσσείου, πηλῷ ὑγρῷ πεφυρωμένου. καὶ τοῦτο ὁ τολμηρὸς πᾶς προσελθὼν, ἐμὲ κατεψεύσατο εἰπὼν, ὡς

calces in eum moui: calces illos memoria semper tenebat. Iussus aliquando stupas de vna regione in aliam transferre: allatam illam dorso meo alligauit, & me arcto admodum vinculo cum onere vinxit, magnum mihi moliens malum. Nam cùm esset prodeundum domo, surreptum ex igne torrem adhuc feruidum, vbi procul à stabulo processissemus, intus stupam abscondit. Quæ (quid enim aliud poterat?) protinus flammam concipit: atque ego nihil aliud quàm multum ignem ferebam. Sed cùm me in via protinus assatum iri sentirem, profundum stagnum nactus, in partem eius humidissimam me inieci: deinde stupam hîc volutaui, & me simul voluendo, versando, calidum, acerbúmque illud onus luto extinxi: eóque pacto reliquum iter minori cum discrimine confeci. Non ampliùs enim poterat puer stupam humido luto subactam incendere. At sceleſtus ille puer domum reuersus, falsò me accusauit, asserens me in

ignem

πάντων, ἐκὼν ἐαυτὴ ἐνοίσαιμι τῇ ἐσίᾳ. κἀγὼ τοῦτ' ἔμ', ἐν τῷ συμπότῃ μὴ ἐλπίζων, ὥσπερ ἐξῆλθον. ἀλλ' ἕτερόν γε ὁ ἀκάθαρτος παῖς ἐξεῦρεν ἐπ' ἐμὲ μακρῷ κάκιον. κομίσας γάρ με εἰς τὸ ὄρος, καί μοι φορτίον ἐπιθεὶς ἐν τῇ ξύλων, τοῦτο μέν, ἵππ' ἐφύκει γεωργῷ πλησίον οἰκοῦντι. ἐμὲ δ', ὑμνῶν, καὶ ἄξυλον κομίσας οἴκαδε, κατηγόρησέ μου πρὸς τὸν αὐτοῦ δεσπότην ἔργον αἰσχιστον. τὸν δεσπότην δ' ὄνον, ὃν εἶδ' ὅτι βόσκομεν, δεινῶς ἀργὸν ὄντα, καὶ βραδύν. ἀλλὰ μὴν νῦν ἐπιτηδεύει καὶ ἄλλο ἔργον. ἐπὰν γυναῖκα, ἢ παρθένον καλήν, καὶ ὡραίαν ἴδῃ, ἢ παῖδα, ἀπολακτίσας, ἔπειτα δρόμῳ ἐπ' αὐτὸν, ὡς εἴ τις ἐρᾷ αὐθρωπος ἄρρην, ἐπὶ ἐρωμένην γυναῖκα κινούμενος. καὶ δάκνει ἐν φιλήματος σχήματι, καὶ πλησιάζειν βιάζεται. ἐν δ' τούτου, σοὶ δίκης, καὶ πράγματα παρέξει, πάντων ὑβριζομένων, πάντων ἀναστρεφομένων. καὶ γὰρ νῦν ξύλα κομίζων, γυναῖκα εἰς ἀγρὸν ἀπιοῦσ' ἰδὼν, τὰ μὲν ξύλα πάντα χαμαὶ ἐσκόρπισεν, ἀπόστασιμος. ἡ δὲ γυναῖκα ἐς τὴν ὁδὸν ἀναστέψας, γαμεῖν ἐβούλετο

ignem ſponte infilijſſe, & præter ſpem ſtupis ſubduxiſſe. Verùm alteram deteriorem in me accuſationem puer ille ſceleſtus excogitauit. Nam cùm me ad montem deduxiſſet, grandi lignorum impoſito onere, illud agricolæ vicino vendidit: me verò nudum, & ligno vacuum ad ædes reduxit: & apud dominum rei atrocis accuſauit. Hunc aſinum domine cur nutriamus neſcio, impenſè pigrum ac tardum. Atqui alius rei ipſi eſt cura. Si mulierem, aut virginem formoſam, iámque viro maturam, puerum-ue conſpicit, calcibus laſciuiens, curſu in ipſos fertur, vt maſculus homo quiſpiam amator ad mulierem dilectam permotus: ac ſpecie oſculi mordet, & congredi nititur. Atque hinc tibi lites & negotia faceſſet, dum omnes contumelioſè pulſat, omnes humi fundit. Nunc enim cùm ligna ferret, viſa muliere in agrum proficiſcente, ligna humi proiecta diſperſit, & mulierem in via ſubuerſam comprimere voluit, donec alijs aliunde accurrentibus,

ἄλλοις ἄλλοθεν ἐνδεραμόντες

ἠμυύαμθν τῇ γυναικὶ, ἐς τὸ μὴ διαπαθλῶαι ὑπὸ τῦ κάλλ̃ τούτου ἐρασθ̃ῆ. ὁ δ̓, ταῦτα πυθόμενος, μὴ εἰ μήτε βαδίζειν ἔφη ἐθέλει, μήτε φορτηγεῖν, καὶ ἔρωτας ἀνθρωπίνους ἐρᾷ, ἐπὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας οἰστρώμενος, ἀπιοσφάξατε αὐτόν. καὶ τὰ μὲν ἔγκατα, τοῖς κυσὶ δότε, καὶ τὰ κρέα, τοῖς ἐσχάταις φυλάξατε. καὶ ἴσ̃ ἅρπαται πῶς οὗτος ἀπεθανε, λύκου τῦτο κατασκευάσατε. ὁ μὲ οὖν ἀκάθαρτος καὶ ὀνηλάτης ἐμὸς, ἔχαιρε, καί με αὐτίκα ἤθελεν ἀποσφάξειν. ἀλλ̓ ἔτυχε γάρ τις πρῶην τότε γειτόνων γεωργῶν, καὶ οὗτος ἐρύσατό με ἐκ τῦ θανάτου, δεινὰ ἐπ̓ ἐμοὶ βοκλευσάμενος. μηδαμῶς ἔφη ἀποσφάξης ὄνον, καὶ ἄλειν, καὶ ἀχθοφορεῖν δυνάμενον. καὶ οὐ μεγα ἔργον. ἐπειδὴ καὶ εἰς ἀνθρώπους, ἔρωτι καὶ οἴστρῳ φέρεται, λαβὼν αὐτὸν, ἔκτεμε. τ̃ καὶ ἐπαφορεῖ τοῦ ταύτης ὄγκου ἀφαιρεθείς, ἥμερός τε εὐθὺς, καὶ πῶν ἔσται, καὶ οἴσει φορτίον μέγα, οὐδὲν ἀχθόμενος. εἰ δ̓ αὐτὸς ἀπίστως ἔχεις ταύτης τῆς ἀληθείας, ἀφίξομαι δεῦρο μεταξὺ τρίων ἢ τεττάρων ἡμερῶν. καί σοι τῦτον

mulierem à formosi huius amatoris laceratione vindicauimus. His auditis herus, quandoquidem neque ire vult, inquit, neque onus bajulare, & amores humanos imitatur in mulieres & pueros ruens, iugulate ipsum: eiúsque intestina canibus date, & carnes operarijs seruate. Et si quæratur quomodo sit mortuus, à lupo interemptum fingite. Ille igitur puer nefarius, agaso meus, lætabatur, méque ilico iugulare volebat. Nisi fortè quispiam ex vicinis colonis præsens fuisset, qui me ab interitu vindicauit excogitato aduersum me graui malo. Nequaquam hunc asinum occidas, inquit, pistrino, & oneri ferendo aptum. Neque hoc magni est laboris: siquidem in homines amoris œstro percitus fertur, acceptum ipsum castra. Nam sublata veneris cupiditate, ilico mansuetus, & pinguis erit, neque magnum onus gestare grauabitur. Si tu artis istius es imperitus, intra triduum aut quatriduum adueniam: & tibi illum oue moderatiorem

σωφρονέστερον παρβάτου πα-

ρέξω τῇ τομῇ. οἱ μὲν οὖν ἔνδον ἅπαντες, ἐπῄνουν τὴν σύμβουλον, ὡς εὖ λέγοι. ἐγὼ δὲ ἤδη ἐδάκρυον, ὡς ἀπολέσων ἀυτίκα τὸν ἐν τῷ ὄνῳ ἀδελφόν. καὶ ζῆν οὐκ ἔτι ἐδέλειν ἔφην, εἰ ἀ ἠυοίμην εὐνοῦχος. ὥστε κὴ ὅλως ἀποστῆναι τῆς λοιπῆς ἐγνώκειν, ἢ ῥίψαι ἐμαυτὸν ἐκ τοῦ ὄρους, ἔνθα ἐκπεσὼν, θανάτῳ οἰκτίστῳ ὁλόκληρος ἔπ, καὶ ἀκέραιος νεκρὸς τελευτήσομαι. ἐπεὶ δὲ ἡ νὺξ βαθεῖα, ἄγγελός τις ἀπὸ τῆς κώμης ἦλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν, κὴ τὴν ἑπαυλίν, καὶ τὴν λέγων τὸν νεόνυμφον κόρην, τὴν ὑπὸ τοῖς λῃσταῖς γυμνήν, τὴν δὲ ταύτης νυμφίον, περὶ δείλην ὀψίαν ἀμφοτέρους ἀυτοὺς ἐν τῷ αἰγιαλῷ περιπατοῦντας, ἐπιπολάσασαν ἄφνω τὴν θάλασσαν, ἁρπάσαι, κὴ ἀφανεῖς ποιῆσαι. κὴ τέλος, ἀυτοῖς τοῦτο τῆς συμφορᾶς, καὶ θανάτου γνῶσθαι. οἰδὲ, οἷα δὴ κεκενωμένης οἰκίας νέων δεσποτῶν, ἔγνωσαν μηκέτι μένειν ἐν τῇ δουλείᾳ, ἀλλὰ πάντα διαρπάσαντες τὰ ἔνδον, φυγῇ ἐσώζοντο. ὁ δὲ νομεὺς τῶν ἵππων, κἀμὲ παραλαβὼν, καὶ παῖδ' ὅσα δυνατὸς ἦν συλλαβὼν, ἐπικατέδησέ μοι καὶ ταῖς ἵπποις.

castratione reddam. Omnes qui aderant, consultorem hunc, vt cuius proba esset sententia, collaudarunt. At ego iam lachrymabar, vt pote qui virilitatem asini eram amissurus: & me nolle ampliùs viuere dicebam, si fierem eunuchus. Itaque omnino à cibo in posterum abstinere decreueram, aut me ipsum ex monte præcipitem dare, vnde delapsus, morte miserrima integer & intactus interirem. Nox erat intempesta, quum quidam nūtius è pago in agrum, villámque venit, qui diceret puellam hanc recens nuptam, anteáque à latronibus raptam, eiúsque sponsum, circa vesperam in littore deambulantes ambos, à repentina maris inundatione raptos, & ab hominum conspectu ablatos fuisse: atque hunc illius calamitatis, & mortis finem obtigisse. Serui autē domo nouis dominis vacua, decreuerunt seruitutem non ampliùs sustinere, & surreptis omnibus quæ domi erant, arrepta fuga sibi consulunt. Equorum pastor, assumptis mecum & equabus, & quicquid poterat, id mihi illíque impositum illigat.

ἐγὼ ὃ, ἀχθόμενος μὲν, φέρων φορτίον ὄνου ἀληθινῶς. ἀλλ' οὖν ὅμως ἀσμενος τὸ ἐμπόδιον τοῦτο τῆς ἐμῆς ἐδεξάμην ἐπιτομῆς. καὶ τὴν νύκτα ὅλην ἐλθόντες ὁδὸν ἀργαλέαν, καὶ τελέων ἄλλων ἡμερῶν τὴν ὁδὸν ἀνύσαντες, ἐρχόμεθα ἐς πόλιν τῆς Μακεδονίας, Βέροιαν, μεγάλην, καὶ πολυανθρωπον. ἐνταῦθα ἔγνωσαν οἱ ἄγοντες, ἡμᾶς ἰδρῦσαι, καὶ ἑαυτούς. καὶ τότε δὴ πρόσις ἦν ἡμῶν τῶν κτηνῶν. καὶ κῆρυξ ἐνφωνος ἐν ἀγορᾷ μέσῃ ἑστως, ἐκήρυττεν. οἱ δὲ πρασσόντες, ἰδεῖν ἤθελον, τὰ στόματα ἡμῶν ἀνοίγοντες, καὶ τὴν ἡλικίαν ἐν τοῖς ὀδοῦσιν ἐκάστῳ ἔβλεπον. καὶ τὸν μὲν, ὠνήσαντο, ἄλλος ἄλλον. ἐμὲ δὲ ὕστατον ἀπολελειμμένον, ὁ κῆρυξ ἐκέλευσεν αὖθις ἐπανάγειν ἐς οἶκον, ὁρᾷς λέγων, ὅτος μόνος οὐχ ἕυρηκε χύσιον. ἦ δ', πολλὰ πολλάκις δυνουμένη, ἡ μεταπίπτουσα νέμεσις, ἦγαγε πάλιν τὸν δεσπότην, οἷον ἐκ αὖ ἐξαίρνης. κἀναιδὴς γὰρ, καὶ χέρων ἐστὶ, τοῦτον εἰς τὸν τὴν θεὸν θυσίαν εἰς τὰς κώμας, καὶ τὸν ἀγροὺς περιφερόντων, καὶ τὴν θεὸν ἐπιστεῖν ἀναγκαζόντων. τούτῳ περιέπεσομαι πολλῆς πάνυ τιμῆς, τριάκοντα δραχμῶν.

Equidem ego ægrè ferebam quòd veri asini onus ferrem : lubens tamen istud meæ exactionis impedimentum susceptum. Et cùm tota nocte difficilem viam ituissemus, exacto trium aliorum dierum itinere, Berœam Macedoniæ vrbem, magnam & populosam venimus : in qua nostri ductores, & nos, & se ipsos sistere statuerunt. Tunc autem venum exponi sumus : ac medio in foro præco vocalis stans proclamabat : Mercatores autem nos videre volebant aperto ore, & ex dentibus ætatem coniectabant : atque illos emerunt, alius alium. Me vltimum relictum præco iussit reduci domum, inquiens, vides vt hic solus dominum non reperit. At sors quæ sæpe retioluitur & mutatur, mihi quoque dominum adduxit, qualem non optassem. Cinædus enim & senex erat, vnus ex ijs qui per pagos & villas Deam Syriam circunferentes, eam mendicare cogunt. Huic vendor magno admodum pretio, scilicet drachmis triginta.

καὶ στένων ἤδη, τῷ δεσπότῃ εἰσπόμιλω ἄγοντι. ἐπεὶ δ' ἤκομεν ἔνθα ᾤκει Φίλιβος, τοῦτο γὰρ εἶχεν ὄνομα ὁ ὠνησάμενός με, μεγάλῃ φωνῇ πρὸ τῶν θυρῶν ἀνακέκραγμι, ὦ κοράσια, δοῦλον ὑμῖν ἐωνημαι καλὸν, καὶ ἀδρὸν, καὶ καππαδόκιον τὸ γένος. ἦσαν δὲ τὰ κοράσια ταῦτα, ὄχλος παιδίσκων συνεργῶν τῷ Φιλήβε. καὶ πάντες πρὸς τὴν βοὴν ἐξεκρέμησαν. ᾠόντο γὰρ ἀληθῶς ἄνθρωπον εἶναι τὸν ἐωνημένον. ὡς δ' εἶδον ὄνον ὄντα τὸ δοῦλον, ἤδη ταῦτα ἐς τὸν Φίλιβον ἔσκωπτον, τοῦτον οὐ δοῦλον, ἀλλὰ νυμφίον σεαυτῇ πόθεν ἄγεις λαβοῦσα; ὄναιο δ' τούτων τῶν καλῶν γάμων, καὶ τέκνοις ταχέως ἡμῖν πώλοις τοιούτοις, καὶ οἱ μὲν, ἐγέλων. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, συνετίθεντο ἐπ' ἔργον, ὥσπερ αὐτοὶ ἔλεγον. καὶ τὴν θεὸν ἐσκευασάμεθα, ἐμοὶ ἐπέθηκαν. εἶτα τὴν πόλεως ἐξεκαυσώμεθα, καὶ τὴν χώραν περιήειμεν. ἐπειδὴ δ' εἰς κώμιόν τινα προσήλθομεν, ἐγὼ μὲν ὁ θεοφόρητος, ἐξάμιλλον. ὁ δ' αὐλητὴς ὅμιλος, ἐγύρα ἔνθεον. οἱ δὲ, τὰς μίτρας ἀποῤῥίψαντες, τὴν κεφαλὴν κάτω ἐν τῇ φυλλάδι ἐλίσσοντες, καὶ τοῖς ξίφεσιν ἐτέμνοντο τὰς τρίχας.

Iámque ingemiſcens præeuntem dominum ſequebar. Vbi domum Philebi (hoc enim erat emptori meo nomen) peruenimus, ilico magna voce ante fores clamauit, O puellæ, ſeruum emi vobis pulchrum, adultum, & genere Cappadocem. Erant eæ puellæ, cinædorum Philebi coadiutorum turba, qui omnes ad illius vocem applauſerunt. Nam reuera hominem emptum putabant. Sed vt ſeruum illum viderunt eſſe aſinum, huiuſmodi cauillis Philebum petunt, hunc non ſeruum, ſed ſponſum vnde tibi adducis? Macte eſto præclaris hiſce nuptijs: taléſque pullos quamprimum nobis parito. Atque illi quidem ridebant. Poſtridie ad opus componebantur, vt aiebant, Deámque inſtructam mihi impoſuerunt. Deinde ex vrbe egreſſi, regionem luſtrabamus. Et poſtquam ad villam quandam peruenimus, ego ille Dei bajulus conſtiti, tibicen autem Deo afflatus cecinit, alij mitris proiectis, depreſſa ceruice caput torquentes, lacertos gladijs ſcindebant.

καὶ τὴν γλῶτταν τῶν ὀδόντων ὑπερβάλλων ἔκρυος, ἔτεμνε καὶ ταύτην. ὥστε ἐν ὀλίγῳ πάντα πεπλῆσθαι μαλακοῦ αἵματος. ἐγὼ δὲ ταῦτα ὁρῶν, ταρβῶν ἕστηκον ἔδεμον ἕως, μή ποτε χείρα τῇ θεῷ ἡ ὄνειος αἷματος γένοιτο. ἐπεὶ δὲ κατανόησιν οὕτως ἑαυτῶν, ἐκ τῶν παρεστηκότων θεατῶν συλλέγουσιν ὀβολοὺς, καὶ σφαχμάς. ἄλλος ἰσχάδας. ἡ οἶνος, ἡ πυρῶν μέδιμνον, καὶ κριθῶν τῷ ὄνῳ. οἱ δὲ, ἐκ τούτων ἐξέφοντο. ἡ τὴν ἐπ' ἐμοὶ κομίζομεν μύλιν θεὸν, ἐδεκάπευον. καί ποτ' εἰς κώμην τινὰ ἀστῶν εἰσβαλλόντων ἡμῶν, νεανίσκον τῶν κωμητῶν μέγαν ἀγρεύσαντες, εἰσάγουσιν εἴσω, ἔνθα καταλύοντες ἔτυχον. ἔπειτα ἔπαυον ἐκ τῆς κωμήτου ὅσα συνήθη, καὶ φίλα τοιούτοις ἀφοσίοις κυναίδοις ἐῶ. ἐγὼ δὲ, ὑπερηλγήκας ἐπὶ τῇ ἐμαυτοῦ μεταβολῇ, ὅτι μέχρι νῦν ἀνεχόμην κακῶν, ἀναβοῆσαι ὦ Ζεῦ ἐθέλησα. ἀλλ' ἡ μὴ φωνὴ, ἐκ ἀνέβη μοι ἡ ἐμή, ἀλλ' ἡ τῆς ὄνου ἐκ τῆς φαρύγγος. καὶ μέγα ἀγκησάμην. τῶν δὲ κωμητῶν τινες, ἔτυχον γὰρ τότε ὄνον ἀπολωλεκότες, καὶ τὸν ἀπολωλότα ζητοῦντες,

& linguam ex dentibus exertam quisque incidebat, ita vt breui tempore omnia molli sanguine plena fuerint. Quæ cùm viderem, A stans intremiscebam, veritus ne aliquando Dea asinino sanguine indigeret. Postquam eo pacto sese inciderant, obolos & drachmas à circunstantibus spectatoribus colligebant: B alius caricas, & vinum, caseíque fiscellas dedit, atque frumenti hordeíque modiũ asino. Atque hi victum ex his parabant: Deámque C meis humeris impositam colebant. Et cùm aliquando villam quandam ingrederemur, illi adolescentem quẽdam procerum ex rusticis, domum in quam diuerterant, prædati deducunt: quo D vitiato, muliebria, pro more & consuetudine, nefarij cinædi illi perpessi sunt. Ego autem meæ mutationis vicem summopere dolens, vnde hactenus mala tolero, exclamare volui, ô sæue Iupiter. Verùm non mea, sed E asini vox è gutture ascendit, magnúmque rugitum edidi. Ex paganis quidam, qui asinum amiserant, & amissum quærebant, audito

ἀκούσαντές μου μέγα βοητος, παρέρχονται εἴσω, ὐδενὶ οὐδὲν εἰπόντες, ὡς ἐμοῦ τῶ ἐκείνων ὄντος. καὶ καταλαμβάνουσι τὸν κιναίδους, ἄῤῥητα ἔρδοντα ἐξαζομένους. καὶ γέλως ὠπὸ τῶν ἐπεισελθόντων πολὺς γίγνεται ἔξω. καὶ ἐκδεξαμένοντες, ὅλῃ τῇ κώμῃ τῷ λόγῳ διέδωκαν τῶν ἱερέων τὼ ἀσέλγειαν. οἱδὲ, αἰδούμενοι δεινῶς ταῦτα ἐληλεγμένα, τῆς ὀπούσης νυκτὸς ἐυθὺς ἔῤῥεν ἐξήλασαν. ἐν ἐπειδὴ ἐγίνοντο ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ὁδῶ ἐχαλέπαινον, καὶ ὠῤχίζοντο ἐμοὶ τῷ μιαιφόνῳ τὰ ἐκείνων μυστήρια. καὶ τοῦτο μὲν ἀνεκτὸν τὸ δεινὸν ἐν ἰῷ, καίκως τῷ λόγῳ ἀκούειν. ἀλλὰ τὰ μετὰ τοῦτο, ἀκέτ' ἀνεκτά. τὼ γὸ θεὸν ἀφελόντες μου, καὶ χαμαὶ καταθέμενοι, ἐν τὰ φάσματά μου πάντα πειρασάμενοι, γυμνὸν ἤδη πεζὸν δέουσί με A ingenti rugitu meo introeunt, nemini quidquam dicentes, ac si illorum essem, & infanda patrantes cinædos deprehendunt. Atque ab ijs qui fuerant ingressi multus risus foris excitatur. Nam cursim egressi sacerdotum istorum lasciuiam per totum pagum diuulgarunt. Quos B cùm flagitij deprensi magnopere puderet, proxima nocte statim abeunt. Cúmque in via solitaria essent, succensebant & irascebantur mihi qui ipsorum mysteria patefeceram. Erat C hoc malum tolerabile, quòd verbo malè audirem: at intolerabile quod sequutum est. Nam sublata Dea, D depositáque humi, & mihi detractis omnibus stragulis, nudum iam arbori ingenti alligant: cæsúmque flagro ex tali facto, propemodum interfecerunt, iubentes in posterum me esse taciturnum Deæ vectorem. E Quinetiam post flagra me iugulare statuunt, vt qui ipsos in magnum dedecus coniecissem, & ex vico

μετὰ ταὶς μάστιγας ἐβουλέυσαντο πολλὰ, καὶ τῆς κώμης

ἐκ ἐργαστηρίου, ἐκβαλόντα. ἵνα μὴ ὥσπερ με μὴ ἀποκτείναι, δεινῶς αὐτὸν ἡ θεὸς ἐλυσώπησε, χαμαὶ καθημένη, καὶ ἐκ ὀφθαλμῶν ἔχουσα ὅπως ὀδήσει. ἐντεῦθεν A ὑπὸ μὲν τὰς μάστιγας, λαβοῦσα τὴν δέσποιναν, ἐβάδιζον. καὶ πρὸς ἑσπέραν ἤδη καταλύομεν εἰς ἀγρὸν πλουσίου τινὸς ἀνθρώπου. καὶ ὡς οὗτος B ἔγνω. καὶ τὴν θεὸν μάλα ἀσμένως τῇ οἰκίᾳ ὑπεδέξατο, καὶ θυσίας αὐτῇ προσήγαγε. ἐνθάδε οἶδα μέγαν κίνδυνον αὐτὸς ὑποστάς. τῶν φίλων γάρ τις C τῷ δεσπότῃ τῶν ἀγρῶν ἔπεμψε δῶρον, ὄνον ἀγρίου μηρόν. τοῦτον ὁ μάγειρος σκευάσας λαβών, ῥαθυμίᾳ ἀπώλεσε, κυσὶν πολλῶν λαθραίως εἰσω D πορευθέντων. ὃς δεδιὼς πληγὰς πολλὰς, καὶ βάσανον ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ μηροῦ, ἔγνω κρεμάσαι ἑαυτὸν ἐν τῷ τραχήλῳ. ἡ δὲ γυνὴ ἡ τούτου, κακὸν ἔλαττον ἐμοῦ, ἀλλὰ μήτε ἀπόθνησκε εἶπεν ὦ φίλτατε, μήτε ἀθυμίᾳ τοιαύτῃ δῶς σεαυτόν. πεινόμενος γάρ μοι, παρέξεις εὖ πάντα. τῶν κυναίδων τὸν ὄνον λαβὼν ἔξω εἰς E ἔρημον χωρίον, κἄπειτα σφάξας αὐτὸν. τὸ μὲν ἔνδον μὴ ἐκβάλῃς, τὸν μηρὸν ἀποτεμὼν, κόμιζε δεῦρο. καὶ σκευάσας,

re non facta eiecissem. Sed Dea iacens humi, & vectore destituta si perirem, adeò terribili vultu conspexit eos, vt me non occiderint. Hinc igitur post verbera, suscepta domina, progrediebar: & vesperi in hominis opulenti prædium diuertimus. Qui cùm domi esset, lubentissimè Deam hospitio excipit, ipsíque sacra facit. Hîc ego cognoui me in magno periculo versari. Nam quidam ex amicis, donum ruris domino miserat, agrestis asini femur: quod cùm coquus condiendum cepisset, negligentia amisit, clam ingressis canibus multis. Qui plagas multas, & femoris illius amissi pœnam veritus, ex collo sese suspendere statuit. Sed eius vxor, ingens mihi malum, At nolito mori, inquit, ô dilectissime: neque te dedas huiusmodi animi consternationi. Nam si mihi credideris, omnia rectè geres. Cinædorum illorum asinum in desertum locum deducito: deinde eo iugulato, partem illam, nempe femur, recisam huc affer, quam paratam

τῷ δεσπότῃ ἀπόδος. καὶ τὸ ἄλλο τῆς ὄνου, κάτω που ἐς τὴν χρημνὸν ἄφες. δόξει γὰρ ἀποδρᾶς, οἰχεσθαί που, καὶ εἶναι ἀφανής. ὁρᾷς ὅ ὡς ἔστιν εὐσαρκος, καὶ τὰ ἀχλὶς ἐκείνου πάντα ἀμείνων; ὁ μάγειρος, ἡ γυναικὸς ἐπαινέσας τὸ βέλευμα, ἄριστα ἔφη σοι ὦ γύναι, ταῦτα. καὶ τούτῳ μόνῳ τῷ ἔργῳ τὰς μάστιγας φυγεῖν ἔχω. καὶ τοῦτό μοι ἤδη πεπεράξεται. ὁ μὲν οὖν ἀνόσιος οὗτος οὐμὸς μάγειρος, ἐμοῦ πλησίον ἑστὼς, τῇ γυναικὶ ταῦτα συνεβουλεύετο. ἐγὼ δ', τὸ μέλλον ἤδη θορυβούμενος, κρέατιον ἔγνων τὸ σώζειν ἐμαυτὸν ἐκ τῆς καμίνου. καὶ ῥήξας τὸν ἱμάντα, ᾧ δεδήμεθα, καὶ ἀναστιρτήσας, ἔτεμα δρόμῳ ἔσω, ἔνθα ἐδείπνουν οἱ κύναδοι σὺν τῷ δεσπότῃ τῶν ἀγρῶν. ἐνταῦθα εἰσδραμὼν, ἀναπέπτα πάντα τῷ σκιρτήματι, καὶ λυχνίαν, καὶ βαπέζας. κἀγὼ μὲν ὤμην κομψόν τι τοῦτο θεὸς σωτηρίαν ἐμοὶ εὑρηκέναι, καὶ τὸ δεσπότην τῶν ἀγρῶν καλύειν εὐθέως ὡς ἀγέρωχον ὄνον ἐμὲ καταπλειδέντα φυλάττεσθαι ἀσφαλῶς. ἀλλά με τοῦτο τὸ κομψὸν, εἰς ἔσχατον ἤγαγε κινδύνου. λυπῶν δόξαντές μοι ξίφη πολλὰ ἤδη

domino apponas, reliquum verò corpus in præcipitium alicubi detrudito. Nam aliquò aufugisse, & latere videbitur: vides autem quàm sit obesus, illóque syluestri per omnia melior? Coquus approbato vxoris consilio, hæc optimè, inquit, consuluisti vxor: hócque solo facto plagas vitare possum: iámque hoc faciam. Itaque nefarius iste meus coquus, mihi astans, hoc cum vxore consilium inibat. At ego, quod futurum erat præuidens, optimum factu duxi, si cæde illa me liberarem. Itaque fracto quo ducebar, loro, prosiliens ferorintus cursu, vbi cum ruris domino cinædi cœnabant: quò cursim ingressus, saliendo lumen & mensas subuerto. Quod inuentum elegans mihi fore saluti arbitrabar, rurísque dominum ilico iussurum vt petulans hic asinus tuto in loco conclusus seruaretur. Verùm illud me in extremum adduxit periculum. Nam furiosum me opinati, strictis in me iam multis gladijs,

καὶ λόγχας ἐπ' ἐμὲ ἐσπάσαντο, καὶ ξύλα μακρά. καὶ εἶχον οὕτως, ὥστε ἀποκτεινεῖν με. ἐγὼ δὲ ὁρῶν τὸ δεινοῦ τὸ μέγεθος, ἔρημα εἴσω παρέρχομαι, ἔνθα οἱ ἐμοὶ δεσπόται κοιμηθήσεσθαι ἔμελλον. οἱδὲ, θεασάμενοι τοῦτο, συγκλείουσιν τὰς θύρας εὖ μάλα ἔξωθεν. ἐπεὶ δὲ ἤδη ὀρθρος ἦν, ἀράμενος τὴν θεὸν αὖθις, ἀπῄειν ἅμα τοῖς ἀγύρταις. καὶ ἀφικόμεθα εἰς κώμην ἄλλην μεγάλην, καὶ πολυανθρωπον. ἐν ᾗ καινότερόν τι ἐτερετεύσαντο, τὴν θεὸν μὴ μεῖναι ἐν ἀνθρώπου οἰκίᾳ. τῆς δὲ παρ' ἐκείνοις μάλιστα τιμωμένους ἐπιχωρίους δαίμονος, ἐν ναῷ οἰκῆσαι. οἱδὲ, καὶ μάλα ἄσμενοι τὴν ξένην θεὸν ὑπεδέξαντο, τῇ σφῶν αὐτῶν θεῷ συνοικίσαντες. ἡμῖν δὲ οἰκίαν ἀπέδειξαν ἀνθρώπων πενήτων. ἐνταῦθα συχνὰς ἡμέρας οἱ δεσπόται διατρίψαντες, ἀπέναι ἤθελον εἰς τὴν πλησίον πόλιν. καὶ τὴν θεὸν ἀπῄτουν τὸν ἐπιχωρίους καὶ αὐτοὶ ἐς τὸ τέμενος παρελθόντες, ἐκομίζοντο αὐτήν. καὶ δῆτ' ἐσ' ἐμοὶ, ἤλαυνον ἔξω. ἔτυχον δὲ οἱ δυσσεβεῖς εἰς τὸ τέμενος φιάλην χρυσῆν κλέψαντες, λανκέισque & longis baculis, ad me occidendum erant comparati. Ego periculi magnitudine perspecta, intro curro, vbi erant dormituri mei domini: qui hoc viso, fores diligenter extrinsecus claudunt. Postea diluculo, iterum suppositio Deæ dorso, ibam vna cum hisce circulatoribus: & ad villam magnam & populosam deuenimus, vbi nouum prodigium finxerunt, vt Dea non maneret in hominis ædibus: sed habitaret in illius loci Deæ templo, quæ apud ipsos potissimùm coleretur. Illi lubenti animo peregrinam Deam receptant, cúmque sua Dea collocant. Verùm nobis pauperum hominum ædes designant: in quibus domini multos dies commorati, in proximam vrbem proficisci voluerunt, & repetitam ab indigenis Deam, atque è delubro allatam mihi imposuerunt, méque abegerunt. Verùm impij illi qui delubrum ingressi erant, donarium nempe phialam auream furati, sub Dea ferebant.

ἐκεῖνο παρελθόντες, αἰσθόμενοι ὑπὸ τῇ θεῷ ἔφερον.

οἱ ὃ κωμῆται, αἰδόμενοι τοῦτο, ἐυδυὸς ἐδίωκον. εἶτα ὡς πλησίον ἐγένοντο, καταπηδήσαντες ἀπὸ τῶν ἵππων, εἶχοντο αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ δυσσεβεῖς, καὶ ἱεροσύλους ἐκάλουν, καὶ ἁπηντων τὸ κλαπὲν ἀνάθημα. καὶ ἐρευνῶντες πάντα, εὗρον αὐτὸ ἐν τῷ κόλπῳ τῆ θεᾶ. δήσαντες οὖν τὸν γυναικίας, ἦγον ὀπίσω. καὶ τὸν μὲ, εἰς τὴν εἱρκτὴν ἐμβάλλουσι. τὴν δὲ θεὸν ἢ ἐπ' ἐμοὶ κομιζομένην ἀράμβοι, ναῷ ἄλλῳ ἔδωκαν. τὸ δὲ χρυσίον, τῇ πολίτιδι θεῷ πάλιν ἀπέδωκαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τὰ τε σκεύη, κἀμὲ πωλήσειν διέγνωσαν. καὶ ἀπέδοντό με ξένῳ ἀνδρὶ, ἢ πλησίον κώμην οἰκοῦντι, τέχνην ἔχοντι ἄρτους πέπτειν. οὗτός με παραλαβὼν, καὶ πυρῶν μεδίμνοις δέκα ὠνησάμενος, ὤπιθεν μοι τὸν πυρὸν, ὡς ἑαυτὸν ἤλαυνεν ὁδὸν ἀρχαίαν. ὡς δ' ἤκομεν, εἰσάγει με εἰς τὸν μυλῶνα. καὶ ὁρῶ πολὺ πλῆθος ἔνδον ὑποζυγίων κτηνῶν. καὶ μύλαι πολλαὶ ἦσαν. καὶ πᾶσαι τούτοις ἐφέροντο. καὶ πάντα ἐκεῖνα μεστὰ ἦν ἀλεύρων. καὶ τότε μὴ με, οἷα ξένον δοῦλον, καὶ φορτίον βαρύτατον ἀράμενον,

Qua re cognita pagani nos insequuti sunt. Deinde quum appropinquarunt, desilientes ex equis, ipsos in via retinuerunt, impios, & A sacrilegos vocarunt, & surreptum donarium repetiuerunt: illúdque, scrutati omnia, in sinu Deæ inuenerunt. Itaque effœminatos istos à tergo ducebant vinctos: quos quidem in carcerem conijciunt: quámque gestabam Deam sustulerunt, alíque fano dederunt: aurum autem suæ Deæ reB C diderunt. Postera die, & sarcinas, & me vendere decreuerunt: & me pistori, peregrino homini, vicinum pagum incolenti vendiderunt. Qui decem frumenti modijs quos emerat, D dorso meo impositis, per viam asperam ad suas ædes ducebat: quò quum aduenimus, in pistrinum me introducit: vbi magnam conseruorum iumentorum copiam cerno, vbi & E multæ erant molæ, quæ omnes à iumentis hisce versabantur: quæ omnia farinis erant plena. Tunc quidem me, vt pote nouum seruum, & qui grauissimum onus tulit,

καὶ ὁδὸν ἀφαλέαν ἀφηγεῖσθον, ἀναπαύεσθαι ἔνδον ἀφῆκαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ὀδύνῃσι τοῖς ὄμμασιν ἐπιπεπτάσαντες, ἐπιζευγνύουσί με τῇ κώπῃ τ' μύλης. εἶτα ἤλαυνον. ἐγὼ δ' ἠπιστάμην ὅπως χρὴ ἀλεῖν, πολλάκις μαθών. προσεποιούμην δ' ἀγνοεῖν. ἀλλὰ μάτην πάσσε. λαβόντες δὲ πολλοὶ τῶν ἔνδον βακτηρίας, περιέστανταί με. κ' μὴ προσδοκήσαντα ὡς οὐχ ὁρῶντα, παίουσιν ἀθρόᾳ τῇ χειρὶ, ὥστέ με ἀπὸ τῆς πληγῆς, ὥσπερ στρόμβον ἐξαπίνης στρέφεσθαι. κ' πεῖρα ἔμαθον, ὡς χρὴ τὸν δοῦλον ἐς τὰ δέοντα ποιεῖν, μὴ περιμένειν πρὶν χεῖρα τὸ δεσπότου. λεπτὸς οὖν παῦ γίγνομαι, καὶ ἀδενὴς τῷ σώματι, ὥστε ἔγνω με ὁ δεσπότης πωλῆσαι. καὶ ἀποδίδοταί με ἀνθρώπῳ κηπουρῷ πρὸν τέχνην. ἦτος δὲ εἶχε κῆπον, λαβὼν γεωργεῖν. κ' τοῦτο εἴχομεν ἔργον. ὁ δεσπότης οὖν ἔωθεν ἐπιδείς μοι τὰ λάχανα, ἐκόμιζεν εἰς πρὸν ἀγορᾶν. κ' παρεδοὺς τοῖς ταῦτα πιπράσκουσιν, ἦγέ με πάλιν εἰς τὸν κῆπον. εἶτα ἐκεῖνος μὲ καὶ ὕδωρ τοῖς φυτοῖς ἐπῆγε. ἐγὼ

itérque difficile confecit, intus quieſcere ſiuerunt. Poſtridie, oculis linteo velatis, molæ iugo me alligant. Tum incitabant: ſed noram quomodo eſſet molendum, id vſu edoctus, me tamen non noſſe ſimulabam: at mea ſpes fuit inanis. Nam multi ex domeſticis, muniti baculis me circunſtant, ac de improuiſo, me nihil tale expectantem tota manu percutiunt: adeò vt plaga compulſus, molam turbinis inſtar voluerem. Ex quo edoctus ſum experientia, ſeruum non debere domini manum expectare, vt ea præſtet quæ ſui ſunt officij. Interim macreſco, & corpore fio debili, ita vt ſtatuat herus me vendere. Venditur igitur olitori, qui colendum hortum acceperat: idque negotij habebamus. Itaque dominus olera mihi imponebat, quæ in forum ferebam: & poſteaquam ea venditoribus tradidiſſet, me rurſus in hortum ducebat: vbi dum fodiebat, dum plantabat, dum aqua plantas irrigabat, ego interim otiabar;

ἐσκαπτε, καὶ ἐφύτευε, κ' τὰ δ', ἐν τούτῳ ὑσήκειν. ἀρχὰς

λῶ. Δέ μοι δεινῶς ἀλγεινὸς ὁ τότε βίος. πρῶτον μὲν, ἐπὶ χειμῶν ἤδη λῶ. κἀκεῖνος οὐδὲ αὐτῷ τρῶμα εἶχεν ἀγορᾶσαι, ἢ χ ὅπως ἐμοί. καὶ ἀνυπόδητος, πηλὸν ὑγρὸν καὶ παχὺ σκληρὸν, καὶ ὀξὺ ἐπάτουν. κ φαγεῖν τῦτο μόνον ἀμφοτέροις λῶ, θρίδακας πικρὰς, κ σκληράς. καὶ ποτὲ ἐξιόντων ἡμῶν ἐς τ κῆπον, ἐντυγχάνει ἀνὴρ γηγενὴς, σταφιδότου σολὶν ἠμφιεσμένος. κ τὰ μὲν πρῶτα, λαλεῖ πρὸς ἡμᾶς τῇ Ἰταλῶν φωνῇ. καὶ ἤρετο τὸν κηπουρὸν ὅπου ἀπάγοι τὸν ὄνον ἐμέ. ὁ δ', οἶμαι τῆς φωνῆς ἀμύητος ὤν, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. ὁ δὲ, ὀργιζόμενος, ὡς προσῄει, παίει τῇ μάστιγι τ κηπουρόν. κἀκεῖνος συμπλέκεται αὐτῷ. κ ἐκ τ ποδῶν ἀναστάτας, εἰς τ ὁδὸν ἐκτείνει. κ κείμενον ἔπαιεν ἄτω, καὶ χειρὶ, καὶ ποδὶ, κ λίθῳ τῷ ἐκ τ ὁδῦ. καὶ ὃς τὰ πρῶτα καὶ ἀντεμάχετο, κ ἀπείλει, εἰ ἀνασταίη, ἀποκτενεῖν τῇ μαχαίρᾳ. ὁ δὲ, ὥσπερ ὑπ' αὐτῦ ἐκεῖνα διδαχθεὶς τὸ ἀκινδυνότατον, ἀπ' τῶν μάχαιραν αὐτῦ, κ ῥίπτει πόρρω. εἶτα αὖθις ἔπαιε κείμενον. ὁ δὲ, τὸ κακὸν ὁρῶν ἤδη ἀφόρητον,

sed admodum molesta erat mihi temporis illius vita: quia iam vigebat hyems, nec ille habebat vnde sibi stragulum emeret, tantùm abest vt mihi, atque ego sine calceis lutum humidum, durum, & acutum calcabam. Nihilque habebamus ambo, quod comederemus, nisi amaras, durásque lactucas. Cùm aliquando in hortum prodiremus, conuenit nos vir generosus, militari stola amictus: ac primùm Italica lingua compellat, interrogátque quonam me asinum deduceret: sed is puto voce non intellecta, nihil respondit. Ille autem irascens, ac si contemneretur, flagro percutit hortulanum, hortulanus cum eo congreditur, & pedibus subter tractis in via prosternit: iacentem impetit manu, pede, & lapide de via capto. Et qui primus aggressus erat, se turabatur, & minabatur, si exurgeret, se illum ense interfecturum. Ille autem, vt quod erat turissimum, ab eo ipso edoctus, vagina gladium educit, & procul abijcit. Deinde iacentem iterum cædit. Tandem verò miles malum videns intolerabile.

ψεύδεται, ὡς τεθνηκὼς ἐν ταῖς πληγαῖς. ὁ δ', δείσας ἐπὶ τούτῳ, τὸν μὲν, αὐτῷ ὡς εἶχε κείμενον, ἀπολείπει. τὴν δὲ μάχαιραν ἐκσπάσας ἐπ' ἐμοὶ, ἤλαυνεν ἐς τὴν πόλιν. ὡς δ' ἦλθομεν, τὸν μὲν κῆπον αὐτῷ, συνεργῷ τινι ἐπέδωκε γεωργεῖν. αὐτὸς δ', τὸν κίνδυνον τὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ δείσας, κρύπτεται ἅμα ἐμοὶ, παρά τινος τῶν ἐν ἄστει συνήθων. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, δόξαν αὐτοῖς, οὕτω ποιῆσαι. τὸν μὲν ἐμὸν δεσπότην, κιβωτῷ ἐνέκρυψαν. ἐμὲ δ', ἀφάμενοι ἐκ τῶν ποδῶν, κομίζουσιν ἄνω τῇ κλίμακι, ἐς οἴκημα ὑπερῷον. κἀκεῖ με ἄνω συγκλείουσιν. ὁ δὲ στρατιώτης, ἐκ τῆς ὁδοῦ τότε μόλις ἐξαναστάς, ὡς ἔφασαν, καρηβαρῶν ταῖς πληγαῖς, ἦκεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ τοῖς στρατιώταις τοῖς συνήθεσιν ἐντυχών, λέγει τὴν ἀπόνοιαν τοῦ κηπουροῦ. οἱ δὲ, συνεισελθόντες, μανθάνουσιν ἔνδα ἡμᾶς κεκρυμμένοι. καὶ παραλαμβάνουσι τοὺς τῆς πόλεως ἄρχοντας. οἱ δὲ, εἴσω πυκὰ τῶν ὑπηρετῶν πέμπουσι. καὶ τοὺς ἔνδον ἅπαντας προσελθεῖν ἔξω κελεύουσιν. ὡς δ' προσῆλθον, οἱ μὲν οὐκ στρατιῶται, ὁ κηπουρὸς οὐδαμοῦ ἐφαίνετο. ἔφασαν εἶναι τὸν κηπουρὸν,

se verberibus simulat ἐ necatum. Id veritus hortulanus ibi, vt se habebat, iacentem relinquit: & impositio mihi ense, ad vrbem pergit. Quo cùm peruenissemus, hortum suum consorti cuidam colendum dedit. Ipse autem viæ periculum veritus, penes aliquem ex familiaribus in vrbe mecum delitescit. Postridie communi consilio meum dominum in arca occultant: & me, pedes attollendo per gradus in summas ædes vectant, ibique me concludunt. Porrò miles cùm vix, vt aiebant, surrexisset, capite plagis grauato in vrbem venit: vbi nactus commilitones, ijs hortulani iniuriam narrat: qui cum ipso congregati, vbi delitescceremus, comperiunt, & magistratus vrbis secum ducunt. Hi lictorem intro mittunt, omnésque qui intus erant, foras prodire iubent. Cùm prodijssent non apparebat hortulanus: sed illum, méque ipsius asinum intus esse dicebat milites.

κἀμὲ τὸν ἐκείνου ὄγον. οἱδὲ, ὐδὲν ἄλλο ὑπολελεῖφθαι ἔλεγον, ὅτε ἄνθρωπον, ὅτε ὄγον. Θορύβου δ' ἐν τῷ γειτνιῶτῃ, καὶ πολλῆς βοῆς ἀπ' αὐτοῦ γιγνομένης, ὁ ἀγέρωχος, καὶ πάντα περίεργος ἐγὼ, βουλόμενος μαθεῖν τίνες εἶεν οἱ βοῶντες, διακύπτω ἄνωθεν κάτω διὰ τῆς θυρίδος. οἱ δέ με ἰδόντες, εὐθὺς ἀνέκραγον. οἱδὲ, ἐκαλάκευσαν ψευδῆ λέγοντες. καὶ οἱ ἄρχοντες εἴσω παρελθόντες, καὶ πάντα ἀνερευνῶντες, ἐυρίσκουσι τὸν ἐμὸν δεσπότην τῇ κιβωτῷ ἐγκείμενον. καὶ λαβόντες, τὸν μὲν, εἰς τὸ δεσμωτήριον πέμπουσι, λόγον τῶν τετολμημένων ὑφέξοντα. ἐμὲ δὲ, κάτω βασάσαντες, τοῖς στρατιώταις ἐπέδωκαν. πάντες δὲ ἄσμενον ἐγέλων ὅτι τῷ μιμόσιτι ἐκ τῶν ὑπερώων, καὶ πεφόβητο τὸν ἑαυτῆς δεσπότην. κἀκτοτε ἐξ ἐμοῦ πεφόβηται. ἤλθεν εἰς ἀνθρώπους ὁ λόγος ὅτος, ἐξ ὄνου παροιμίας. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τί μ' ἔπαθεν ὁ κυπουρὸς ὁ ἐμὸς δεσπότης, ἐκ οἶδα. ὁ δὲ στρατιώτης πωλήσειν με ἔγνω. καὶ παράσκευα μὲ πέντε καὶ εἴκοσιν ἀττικῶν. ὁ δὲ ἀγοράσας, θεράπων ἦν ἀνδρὸς σφόδρα πλουσίου, πόλεως τῆς ἐν Μακεδονίᾳ τῆς μείζους Θεσσαλονίκης.

Illi verò nihil intus relictum esse, neque hominem neque asinum, affirmabant. Hinc orto tumultu, & clamore multo in vico, ego petulans, & omnium curiosus, quinam clamarent discendi cupidus, per fenestram despicio. Illi me viso exclamant: alij in mendacio deprehenduntur. Tum ingressi magistratus, omnia scrutando, dominum meum in arca iacentem inueniunt: quem in carcerem mittunt, reddituram ausorum rationem: me inferius portatum dant militibus. Et in risum effusi omnes irridebant me, qui è summis ædibus dominum prodidissem. Exinde à me primo id verbum in vulgus prodijt, Ex asino conspecto. Quid autem hortulano meo domino postridie acciderit, nescio. Me verò vendere decreuit miles, & vendidit quinque & viginti drachmis Atticis. Emptor, seruus erat viri ditissimi, Thessalonices Macedoniæ ciuitatis maximæ.

οὗτος τέχνην εἶχε τοιάνδε. τὰ ὄψα τῷ δεσπότῃ ἐσκεύαζε, καὶ εἶχε καὶ ἀδελφὸν σωόδουλον, ἄρτους πέσσειν, καὶ μελίσσιστα κηρυᾶν ὀπτάμενον. οὗτοι οἱ ἀδελφοὶ, συσκηνοί τε ἀεὶ ἦσαν ἀλλήλοις, καὶ κατέλυον ἐν ταὐτῷ, καὶ τὰ σκεύη τῆς τέχνης εἶχον ἀναμεμιγμένα. καὶ μετ' ταῦτα, καμὲ ἔσασαν ἔνδα κατέλυον. καὶ ὅτοι μετὰ τὸ δεῖπνον τὸ δεσπότου, πολλὰ λείψανα ἄμφω εἶσω ἐκόμιζον. ὁ μὲν, κρεῶν, καὶ ἰχθύων. ὁ δὲ, ἄρτων, καὶ πλακουντων. οἱ δὲ, κατακλείσαντες ἔνδον ἐμὲ μετὰ τούτων, καὶ φυλακὴν ἐμοὶ γλυκυτάτην πεισθέντες, ἀπῆσαν, ὅση ἀπολούσασθαι. κἀγὼ τοῖς παρακειμένοις κειδίοις μακρὰ χαίρειν λέγων, ταῖς τέχναις, καὶ τοῖς κέρδεσι τῶν δεσποτῶν ἐδίδουν ἐμαυτόν. καὶ δὴ μακρῷ πάνυ ἐγκομιζόμην ἀνθρωπείου βοσκῆς. οἱ δὲ, ἀσφαλέστατα εἶσω, ἅτε μὴ πρόσω τὰ ὄντα ἠδέως ἠπίστουν τῇ ὀψοφαγίᾳ τῇ ἐμῇ, ἐν τῇ πλησμονῇ τῶν παρακειμένων, καμοῦ ἔτι ἐν φόβῳ, καὶ φειδοῖ κλέπτοντος τὸ ἄριστον. ἐπεὶ δὲ καὶ τέλεον ἤμελον ἀπτῶν καταγωγὴν ἀνοίαν, τὰς καλλίστας τῶν μαγείρων, καὶ ἄλλα πολλὰ κατέβρωγον. καὶ ἐπειδὴ ἤδοντο ἤδη τῆς ζημίας

Hinc artem hanc callebat, domino videlicet epulas parabat: fratrem habebat conseruum, panes coquendi, & liba melle conficiendi peritum. Hi fratres eodem contubernio, eodémque diuersorio semper vtebantur: & permixta habebant suarum artium instrumenta. Et postea me quoque collocabant, vbi diuertebant: tum à domini cœna multas reliquias ambo importabant: alius carnium, & piscium: alius panum & placentarum. Atque hi me intus cum his incluso: istáque dulcissima custodia obsesso, lotum iuerunt. Ego autem longum vale hordeo dicens, artibus, & lucris dominorum me dedi, diúque humano cibo ventrem refersi. Cùm redijssent primùm non animaduerterunt cibos à me comestos, eo quòd ferculorum erat copia, & meticulosus adhuc parcè prandium furatus eram. Quod cùm ab ipsis minimè perceptum cognouissem, optimas partes, áliáque multa comedebam. Tandem vt damnum cogno-

ταμιευτικῶτα, ἄμφω ὑποπτον πρὸς ἀλλήλους ἔβλεπον, καὶ κλέπτειν ὁ ἕτερος τ ἕτερον, καὶ ἁρπαγα τῶν κοινῶν, καὶ ἀναίσχυντον ἔλεγον. καὶ ἦσαν ἀκριβεῖς λοιπὸν ἄμφω. καὶ τῶν μερίδων ἀριθμὸς ἐγίνετο. ἐγὼ δ τ βίον εἶχον ἐν ἁδονῇ, καὶ χροιᾷ καὶ τὸ σῶμά μου ἐκ τῆς συνήθους τροφῆς πάλιν καλὸν ἐγένετο, καὶ τὸ δέρμα ἐπαιθούσῃ τῇ τριχὶ ἀπεστίλβεν. οἱ δὲ γυναικότατοι, μέγαν τέ με, καὶ πόνα ὁρῶντες, καὶ τὰ κεντίδια μὴ δαπανώμενα, δι' ὃ ἐν ταυτῷ μέσῳ ὄντα, εἰς ὑποψίαν ἔρχονται τ τολυμημάτων τ ἐμῶν. καὶ προσελθόντες, ὡς εἰς τὸ βαλανεῖον ἀπόντες, ἔπειτα τὰς θύρας συγκλείσαντες, προσβαλόντες ὀπῇ τινι τὰ ὄμματα τῆς θύρας, ἐσκοποῦντο ταῦτον. κἀγὼ τότε τὸ δόλιον μηδὲν εἰδώς, πείσων, προσελθών. οἱ δ, ταμιευτικῶτα ἐγέλων, ὁρῶντες ἄριστον ἄπιστον. εἶτα δ τὸν ὁμοδούλοις ἐκάλουν ὀπτὸν ἐμοὶ θεᾶν. καὶ γέλως πολὺς ἦν. ὥστε καὶ ὁ δεσπότης αὐτῶν ἤκουσε τὸ γέλωτος, θορύβου ὄντος ἔξωθεν, καὶ ἔξω γελῶσιν. ἐπεὶ δ ἤκουσε,

uere, ambo se inuicem suspicioſè intuebantur, alterque alterum furem, & communium raptorem, atque impudentem appellabat. Accuratiùs deinde seruarunt ambo, & portiones numerarunt. Interim ego in voluptate & delicijs viuebam, vnde ex consueto cibo factus pinguior, pulchris nitidisque pilis mea cutis refulgebat. Tum illi cùm obseruarent me factum pinguiorem, nec hordeum insumi, sed eadem mensura esse, in suspicionem rerum à me ausarum veniunt. Itaque simulant se ad balneum ire, clausóque ostio, oculos per rimulas immittentes, obseruant ea quæ intus fiunt. Ego doli nescius ad prandium proficiscor. Illi primo ridere incipiunt, conspicati nouum asini cibum: deinde conseruis ad idem spectaculum vocatis denuo multum rident: ita vt risum ipsorum herus audiret, tumultu foris excitato, & interrogaret quorsum foris adeò riderent. Audita risus causa, surgit à conuiuio,

ἤρετό τινα ἐφ' ᾧ τοσοῦτον εἰ καὶ ἐκινήσατο τῆ συμποσίου,

καὶ διακύψας εἴσω, ὀξέως με
ὑὸς ἀγελίου μερίδα κατα-
γοντα, καὶ μεγα ὑπὸ γέλωτος ἀνα-
κόπτας, εἰσδέχει εἴσω. κἀγὼ
ὀφόδρα ἠχθόμην ὅτι τοῦ δε-
σπότου, κλέπτης ἅμα, καὶ λίχνος
ἑαλωκώς. ὁ δὲ, πολλοῦ εἶχεν
ἔως ἐμοὶ γέλωτα. καὶ ταμιευ-
σάμενος, κελεύει με εἴσω ἄγε-
σθαι εἰς τὸ συνέδριον συμπόσιον.
ἔπειτα, τράπεζαι μοι παρα-
δεῖναι εἶπε, καὶ εἶναι ἐπ' αὐτῇ
πολλὰ τῶν, ὅσα μὴ δυνατὸν
ἄλλῳ ὄνῳ καταφαγεῖν, κρέα,
λοπάδας, ζωμοὺς, ἰχθῦς. τοῦ-
το μὲν ἁφῶ, καὶ ἐλαίῳ κατα-
κεκιμένους. τοῦτο δ', νάπυϊ
ἐπικεχυμένους. κἀγὼ τὸν τύ-
φλον ὁρῶν ἤδη ἁπαλόν μοι
προσμειδιῶσαν, καὶ μαθὼν ὅτι
με τοῦτο μόνον τὸ παίγνιον
ἀνασώσει, καίτοι ἤδη ἐμπε-
πλησμένος, ὅμως ἠείρων, τῇ
τραπέζῃ παρῆσας. τὸ δὲ συμπό-
σιον ἐκλογεῖτο τῷ γέλωτι. καί
τις εἶπε, καὶ πίεται οἶνον
οὗτος ὁ ὄνος, ἢν τις αὐτῷ ἐγκε-
ράσῃ ὕδωρ. καὶ ὁ δεσπότης ἐκέλευε. κἀγὼ τὸ προσενε-
χθὲν ἔπινον. ὁ δ', οἷον εἰκὸς, ὀξῶν
μοι κτῆμα παράδοξον, τὸν
πρῶτον τὸν ἐμοὶ κελεύσει τῶν
τῷ ἐμὲ ὠνησομένῳ, καὶ ἄλλο

& introſpiciens, videt me
apri fruſtum deuorantem,
magnóque cum riſu ex-
clamans, intrò ſe corripit.
Ego ægerrimè tuli me in
furto & gula fuiſſe depre-
henſum apud herum : qui
multo riſu me excipiebat.
Atque is primùm iubet
me in conuiuium deduci:
deinde menſam mihi ap-
poni cum ferculis adeò
multis, vt nullus aſinus
tot poſſet comedere, car-
nes, patinas, iura eſcu-
lenta, piſces, partim garo
& oleo conditos, partim
ſinapi inſperſos. Equidem
ego fortunam videns mihi
molliter arridentem, &
ſentiens fore vt hic iocus
ſaluti me redderet : etſi
iam eſſem refertus, nihi-
lominus menſæ accumbens,
prandebam : conuiuium
autem riſu mouebatur. Et
dixit aliquis, bibet vinum
hic aſinus, ſiquis infuſum
ipſi præbeat. Tum iuſſu
heri oblatum bibi. Qui, vt
veriſimile eſt, me admi-
rabilem videns poſſeſſio-
nem, vnum ex miniſtris
iubet vt duplum mei
pretium emptori numeret.
Quo facto tradidit me

διοικητῶν τινι καταβαλεῖν,
τοσοῦτον. ἐμὲ δ' παρέδωκεν

ἀπελευθέρῳ τινὶ τῶν ἑαυτῆς νεανίσκων, καὶ εἶπε κατηχεῖν, ὅσα ποιῶν μάλιστα, ψυχαγωγεῖν αὐτὸν δυνατὸν μιμούμενον. τῷ δέ γε ῥᾳδία λῦ πάντα. ὑπήκουον γὰρ εὐθύς, εἰς ἅπαντα διδασκόμενος. καὶ πρῶτον μὲν κατακλίνεσθαί με ὑπὸ κλίνης, ὥσπερ ἄνθρωπον ἐπ' ἀγκώνος ἐποίησεν. εἶτα καὶ προσαλαίειν αὐτῷ, καὶ μιμεῖσθαι, ὑπὸ τῶν δύο ἐπανισάμενον ὀρθὸν, καὶ καταπίνειν, καὶ ἀνανεύειν πρὸς τὰς φωνὰς, καὶ παίθ' ὅσα ἐδυνάμην μὲν, καὶ ἤχθετο μανθάνειν ποιεῖν. καὶ τὸ πρᾶγμα πεπιβόητον λῦ, ὄνος ὁ τῆς δεσποίνης, οἰνοπότης, παλαίων, ὀρχούμενος. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι πρὸς τὰς φωνὰς ἀνένευον ἐν χειρῷ, καὶ κατένευον. καὶ πεῖν δ' ὁπότε θελήσαιμι ἤτουν· τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν οἰνοχόον κινήσας. καὶ οἱ μὲν, ἐθαύμαζον τὸ πρᾶγμα, ὡς παράδοξον, ἀγνοοῦντες ἄνθρωπον ἐν τῷ ὄνῳ κείμενον. ἐγὼ δ', ζυφλὼ ἐποιούμην πᾶν ἐκείνων ἄγνοιαν. καὶ μὲν καὶ βαδίζειν ἐμανθανον, καὶ κομίζειν δεσποίνῃ ὅπου τοῦτο, καὶ μέγειν δ' ὁμοῦ ἀλυπότατον, καὶ

cuidam adolescenti, suo liberto, à quo discerem quæcunque ipsum delectare possent. Cui facile fuit me docere, cùm ipsi statim parerem in omnibus. Primùm in cubitum reclinari supra lectum tanquam hominem docuit, deinde secum colluctari, & in duos pedes erectum saltare: & ad voces annuere, & abnuere, & quæcunque citrà institutionem facere poteram. Atque per vrbem vulgatum hoc erat meo domino esse asinum, qui vinum biberet, luctaretur, & saltaret: quódque maximum erat: qui ad voces annueret, & abnueret. Ego autem cùm vellem bibere, oculorum motu à pincerna petebam. Hoc vt insolitum mirabantur, ignorantes hominem in asino esse: illorum autem ignorationem in delicijs habebam. Tum etiam ambulare discebam, & dorso herum vectare, cursúmque nullatenus molestum sessori currere. Erat mihi sumptuosus ornatus, purpurea stragula ferebam,

τῷ ἀναβάτῃ ἀναίσθητον. καὶ γνεύμοι λῦ πολυτελής. καὶ φοινικοῦν προσφυὲς ὑπεβάλλομαι.

καὶ χαλινοὺς εἰσεδεχόμην, ἀργύρῳ, καὶ χρυσῷ πεποικιλμένους. ἠ κώδωνες ἐξήπτοντό μου, μέλος μουσικώτατον ἐνηχοῦντες. ὁ δὲ Μενεκλῆς ὁ δεσπότης ἡμῶν, ὥσπερ ἔφην, ἐπὶ Θεσσαλονίκης δεῦρο ἐλήλυθει ἐπ' αὐτῷ τούτῳ. ἐπῃρέθη τῇ πατρίδι θέαν παρέξειν ἀνδρῶν, ὅπλοις πρὸς ἀλλήλους μονομαχεῖν εἰδότων. καὶ οἱ μὲν ἄνδρες, τῆς μάχης ἤδη ἦσαν ἐν παρασκευῇ. καὶ ἀφῖκτο ἡ πορεία. ἐξελαυνόμην οὖν ἔωθεν. κἀγὼ τὸν δεσπότην ἔφερον, εἴ ποτε χωλείου διὰ τῆς ὁδοῦ βαχύ, καὶ τοῖς ὀχήμασιν ἐπιβαίνειν χαλεπόν. ὡς δὲ κατέβημεν ἐπὶ Θεσσαλονίκην, ἐκ διῶν ὅστις ἐπὶ θέαν ἐκπέμπετο, καὶ τὴν ὄψιν τὴν ἐμήν. ἡ γὰρ ἐμὴ δόξα, συνελήλυθει ἐν μάχῃ, καὶ τὸ πολυπρόσωπον, καὶ τὸ ἀνθρώπινον τῶν ἐμῶν ὀρχημάτων, καὶ παλαισμάτων. ἐμὲ δὲ ὁ μὲν δεσπότης, τοῖς ἐνδοξοτάτοις τῶν αὐτῆ πολιτῶν, παρὰ τὸν κότον ἐδείκνυέ μου, καὶ τὰ παράδοξα ἐμεῖνα ἐν ἐμοὶ παίγνια ἐν τῷ δείπνῳ παρετίθει. ὁ δὲ ἐμὸς ἐπιστάτης, πρόσοδον εὗρεν ἐμοῦ πολλῶν παίγνων δεσχιμῶν. καταλείπει γάρ με ἔνδον, εἰ ἔχειν ἑστῶτα, καὶ τοῖς βουλομένοις

frænos argento, & auro variegatos in os recipiebam: pendebant insuper tintinabula suauissimum sonum præbentia. Menecles autem herus noster, vt dicebam, Thessalonica huc venerat hac de causa. Promiserat patriæ se præbiturum spectaculum virorum qui armis inter se singulari certamine pugnare scirent. Iámque erant parati gladiatores: veneráteque abeundi tempus. Mane igitur proficiscimur: & herum siquando aspera via occurrebat, & vehiculis difficilis, vectabam. Vbi Thessalonicam peruenimus, nemo erat qui non ad spectaculum, & ad me videndum properaret. Iam enim fama longiùs diffusa vulgauerat me in modum hominis multas personas agentis, saltare, & luctari. Herus clarissimis ciuibus in compotatione me ostendebat, illósque meos admirabiles iocos in cœna apponebat. Libertus mihi præfectus, plurimarum drachmarum quæstum ex me fecit. Nam me intus inclusum, stantem tenebat, & ijs qui me meósque

ἰδεῖν ἐμὲ, καὶ ταμιὰ παρέδοξα ἔργα, μισθοῦ τὴν θύραν ἤνοιγμι. οἷσι εἰσηκόμιζον, ἄλλος ἄλλό τι τῶν ἐδωδίμων. μάλιστα τὸ ἐχθρὸν εἶναι ὄνου γαστρὶ δοκοῦσιν ἐγὼ γοῦν, ἔνθουν, ὥστε ὀλίγων ἡμερῶν τῷ δεσπότῃ, καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει συναριστῶν, μέγας τε, καὶ πίων δεινῶς ἤδη ἐγεγόνειν. καί ποτε γυνὴ ξένη, οὐ μέτρια κεκτημένη, τὴν ὄψιν ἰταμὴ, παρελθοῦσα εἴσω ἰδεῖν ἐμὲ ἀριστῶντα, εἰς ἔρωτά μου θερμὸν ἐμπέπλει, τοῦτο μὲν, τὸ κάλλος ἰδοῦσα τὸ ὄνου. τοῦτο δὲ, τῷ παρεδόξῳ τῶν ἐμῶν ὀπτηδευμάτων, εἰς ὀπτηδυμίαν συνουσίας προελθοῦσα. καὶ διαλέγεται πρὸς τὸν ὀπισάτιν τ' ἐμὸν, καὶ μισθὸν ἀδρὸν αὐτῷ ὑπέσχετο, εἰ συγχωρήσειεν αὐτῇ, σὺν ἐμοὶ τὴν νύκτα ἀναπαύσασθαι κἀκεῖνος δὲ ἐν φρονήσας, εἴτε καὶ αὐτός τι ἐπείνη ἐξ ἐμοῦ, εἴτε καὶ μὴ, λαμβάνει τ' μισθόν. καὶ τὰ δὴ ἑαυτέρα ἤδη λῶ, καὶ τὸ συμπόσιον ἀφῆκεν ἡμᾶς ὁ δεσπότης, ἀναστρέφομεν ἔνθα ἐκαθεύδομεν. καὶ τὴν γυναῖκα ἔνδοθεν ἤδη πάλαι ἀπειγμένων ὅτι τὴν ἐμὴν ἐωνῆ. ἐπεκόμισε δ' αὐτῇ πρόσκεφάλα δεκα. μαλακὰ, καὶ ῥάμματα εἴσω κατέστρωτο, καὶ χαμεύνιον

ludos aſpicere volebant, ianuam accepta mercede aperiebat. Quorum alij aliud eſculentum afferebant, idque in primis quod aſini A ventri videtur inimicum: illúdque comedebam: adeò vt intra paucos dies, cum hero, aliíſque ciuibus epulando, craſſus ac pinguis euaderem. Tandem peregri- B na mulier, opulenta, facie impudenti, ingreſſa vt me prandentem videret, è veſtigio mei amore exarſit: partim aſini ſpecie adducta, partim ludorum meorum C nouitate impulſa, in mei congreſſus cupiditatem illapſa, eum alloquitur qui mihi erat præfectus, & mercedem amplam pollicetur, ſi concederet vt in noctem mecum quieſceret. D Qui non curans, ſiue aliquid, ſiue nihil ex me faceret, mercedem actipit. Cùm iam aduesperaſſet à domino dimiſſi ex conuiuio, reuertimur vbi dormire ſolebamus: & mulierem inuenimus lectum E meum ingreſſam, cui puluinaria mollia importata erant, & ſtragula intus depoſita, ſtratúmque

ἡμῖν ὑπῆρχεν ἱκανὸν. εἶτα οἱ μὲν τῆς γυναικὸς θεράποντες, αὐτοῦ που πλησίον περὶ τὸ δωμάτιον ἐκάθευδον. ἡ δὲ, λύχνον ἔνδον ἔχουσα μέγαν, τῷ πυρὶ λαμπόμενον. ἔπειτα ἀποδυσαμένη, παρέσχε τῷ λύχνῳ γυμνὴν ὅλην. καὶ μύρου ἔκ τινος ἀλαβάστρου περιχεαμένη, τούτῳ ἀλείφεται. κἀμὲ ἡ μυείζει. ἔνδον μάλιστα τὴν ῥῖνά μου μύρων ἐνέπλησεν. εἶτά με κατεφίλησε. καὶ οἷα πρὸς αὐτῆς ἐρώμενον, ἢ ἀνδρωπον, διελέγετο. καὶ με ἐκ τῆς φορβαίας ἐπλαβομένη, ἐπὶ τὸ κλινίδιον εἵλκε. κἀγὼ οὐδὲν πεῖσαι παρακαλέσαντος, εἰς τοῦτο δὴ ὁμῶς, ἢ οἴνῳ ἡ παλαιῷ πολλῷ ὑποβεβρεγμένος, ἢ τῷ χρωτὶ τῷ μύρου ὀσφρηθείς, ἢ τὴν παιδίσκην ὁρῶν πᾶσαν καλὴν, κλίνομαι. ἐφοβούμην δὲ ἀπόρως, ὅπως ἀναβήσομαι τὴν ἀνδρωπον. ἢ γὰρ ἐκ τοῦ ἐγγόνειν ὄνος, σωφροσύνης ἐμοὶ οὐδὲ τοῖς ὄνοις σωφρόνοις ἔτυχον ἐφαλλόμενος, ἀλλὰ γυναικὶ ἐχρησάμην ὄνῳ. ἢ μὴν ἢ τοῦτο μὲ εἰς δέος ἦλθε μέγιστον ἦν, μὴ ἀχρήστως ἔχουσα γυνὴ, διαπαυσαίην, κἀγὼ ὥσπερ ἀνδρόφονος, καλὴν δώσω δίκην. ἦν γὰρ ἡ γυνὴ, πολλοῖς τοῖς φιλήμασι,

decens humi positum habebamus. Mulieris serui in propinquo vestibulo cubabant. Magnam lucernam igne lucentem intus accenderat, ad quam depositis A vestibus nuda stabat. Tum ex alabastro quodam vnguentum profundens, eo sese vngit: deinde me, meásque potissimùm nares implet. Postea me osculata, B prout amatum hominem alloquitur, & me capistro in stratum trahit. Ego ad id tertij hortatoris nequaquã indigus, vino veteri multo prolutus, & vnguenti C odore incitatus, puellæ quoque formam conspicatus, decumbo. Sed quo pacto mulierem inscenderem, dubius eram. Etenim ex quo in asinum fueram D conuersus, coitus etiam asinis consueti expers vixeram, neque cum asina consuetudinem habueram. Itaque haud paruus timor incessebat ne congressui impar mulier à me dilaceraretur: ac postmodum tanquam homicida meritam E subirem pœnam. At nesciebam nihil opus esse vt timerem. Mulier autem multis amatorijs osculis

καὶ τούτοις ἐρωτικοῖς, προσκαλεμένη, ὡς εἶδεν ὁ κατέχοντα ὥσπερ αὐδεὶ παρακειμένη, περιβάλλεταί με. κἀγὼ ἄφασα εἶσω, ὅλον παρεδέξατο. κἀγὼ μὲν ὁ δειλὸς, ἐδεδοίκειν ἔτι, καὶ ὀπίσω ἀπῆγον ἐμαυτὸν ἀζέμα. ἡ δὲ, τῆς τε ὀσφύος τῆς ἐμῆς εἶχετο, ὥστε μὴ ὑποχωρεῖν. καὶ αὐτὴ εἵπετο τὸ φεῦγον. ἐπεὶ δὲ ἀκεμβῶς ἐπίστευον ἔτι μοι καὶ προσδεῖν προὸς τὴν γυναικὸς ἡδονὴν τε, καὶ τέρψιν, αὐδεῶς λοιπὸν ὑπανέτρεπον, ἀνομένος, ὡς οὐδὲν εἴη χαλεπὸν τὸ τῆς Πασιφάης μοιχεύειν δὲ γυνὴ, οὕτως ἦν ἄρα ἐς τὰ ἀφροδίσια ἑτοίμη, καὶ τῆς ἀπὸ τῆ συνουσίας ἡδονῆς ἀκόρεστος, ὥστε ὅλην τὴν νύκτα ἐν ἐμοὶ ἐδαπάνησεν. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, ἡ μὲ, ἀναστᾶσα, ἀφῆκε, συνθεμένη προὸς τὸν ἐπιστάτην τὸν ἐμὸν οἴκοθεν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς τὸν μισθὸν τὸν αὐτὸν τῆς νυκτός. ὁδὲ, ἅμα μὲν πλουσιώτερος ἦν τῶν ἐμῶν γνώμονος, καὶ τῷ δεσπότῃ καινότερον ἐν ἐμοὶ ἐπιδεικνύμενος, συγκατακλείει με τῇ γυναικί. ἡ δὲ, κατεχήσατό μοι δεινῶς. καί ποτε ἑλθὼν ὁ ἐπιστάτης, ἀπαγγέλλει τῷ δεσπότῃ τὸ ἔργον, ὡς ἰδοὺ αὐτὸς

me prouocans, vt vidit non occupantem amplexu, ipsa me, tanquam homini adiacens, amplectitur, méque intrò tractum, totum excepit. Verùm meticulosus ego, adhuc metuebam, & sensim retro cedebam: sed mulier ita meos amplectebatur lumbos, vt elabi non possem: & fugientem sequebatur. Postquã autem plenè persuasus sum, adhuc mihi aliquid deesse ad mulieris plenam voluptatem & delectationem, citra metum postea eius libidini seruiui, cogitans me nihilo Pasiphaës adultero esse deteriorem. Porrò erat mulier ad rem veneream adeò prompta, & voluptate coitus inexplebilis, vt in mei amplexibus totam noctem insumpserit. Simul atque illuxit dies, mulier surrexit, meúmque custodem conuenit, aliámque noctem eodem pretio redimit. Ille ditior meo opere factus, & re noua domino indicata, cum muliere me includit, quæ multum me abusa est. Meus ille præfectus, rem domino renunciat, eúmq; me inscio,

δεδέξας. καὶ ἐμοῦ μὴ εἰδότος,

ἄγει αὐτ' ἑσπέρας ἤδη, ἔνδα
σκαθεύδομεν. κ) διά τινος ὀ-
πῆς τ θύρας δείκνυσί με, ἔνδον
τῇ μείρακι συνευναζόμενον,
ὁδί, ἔφη, τῇ θεᾷ, κ) δημο-
σίᾳ με δεῖξαι ταῦτα ποιοῦντα
ἐπεθύμησε. καὶ κελεύει πρὸς
μηδένα ἔξω τοῦτο εἰπεῖν, ἵνα ἔ-
φη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τ θεᾶς παρεγά-
γωμεν τοῦτον εἰς τὸ θέατρον
σὺν τινι τ καταδεδικασμένων
γυναικῶν, καὶ πάντων ὀφθαλ-
μοῖς ὅτι τὴν γυναῖκα ἀναβή-
σεται. καί τινα τῶν γυναικῶν,
ἥτις κατεκέκειτο θηρίοις ἀπο-
θανεῖν, ἄρασιν ἔνδον παρ' ἐμέ.
καὶ παρεστέναι τε ἐκέλευον, κ)
φαύειν ἐμοῦ. εἶτα τὸ τελευ-
ταῖον τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐκ-
τάσης, ἐν ᾗ ταῖς φιλοτιμίαις ἦν
ὁ ἐμὸς δεσπότης, εἰσάγειν
ἔγνωσαί με εἰς τὸ θέατρον. καὶ
εἰσῆειν οὕτω. κλίνη λῷ μεγά-
λη, ἀπὸ χελώνης ἰνδικῆς πε-
ποιημένη, χρυσῷ ἐσφιγγομένη.
ἐπὶ ταύτης με ἀνακλίνουσι.
κἀκεῖ μοι τὴν γυναῖκα παρε-
κατέκλιναν. εἶτα οὕτως ἡμᾶς
ἐπέθηκαν ἐπί τινος μηχανή-
ματος. καὶ εἴσω εἰς τὸ θέατρον
παρενέγκαντες, κατέθηκαν ἐν
τῷ μέσῳ. καὶ οἱ ἄνθρωποι
πᾶς χεῖρας ἐκρότουν ἐπ' ἐμοί.

vesperi adducit ad cubiculum, & per ostij foramen, me cum puella concumbentem ostendit. Spectaculo delectatus herus, optauit me in publicum producere, & hæc facientem ostendere, rémque non efferri iubet, vt ludorum, inquit, tempore, hunc cum aliqua damnatarum mulierum in theatrum adducamus, inque omnium conspectu mulierem inscendat. Tum aliquam ex ijs quæ ad bestias erant damnatæ ad me introducunt: & accedere méque demulcere iubent. Tandem cùm ille dies instaret, quo suas res dominus ostentabat, decreuerunt me in theatrum deducere. In quod ita sum ingressus. Lectus erat magnus ex Indica factus testudine, auróque infertus, in quo me reclinant, mihíque mulierem admouent. Deinde lectum machinæ impositum ferunt, in theatrum medium, magna cum acclamatione, plausúque populi. Et apposita nobis erat mensa

μεγα ἀνεβόησαν. κ) κρέατος πά-
λη τράπεζα ἡμῖν παρέκειτο.

καὶ πολλὰ ἐσκευασμένα ἐν αὐτῇ ἔκειτο, ὅσα τρυφῶντες ἄνθρωποι ἐν δείπνῳ ἔχουσι. καὶ παῖδες ἡμῖν παρειστήκεισαν οἰνοχόοι καλοὶ, τὸν οἶνον ἡμῖν χρυσῷ διακονούμενοι. ὁ μὲν οὖν ὀπισθέν μου ἑστὼς ὅπαθεν, ἐκέλευέ με ἀρίστειν. ἐγὼ δ', ἅμα μὲν ἡδυμένῳ ἐν τῷ θεάτρῳ κατακείμενος, ἅμα δ' ἐδεδίειν μή που ἄρκτος, ἢ λέων ἀναπηδήσηται. ἐν τούτῳ δέ τινος ἄνθη φέροντος, παρῳδεύοντος, ἐν τοῖς ἄλλοις ἄνθεσιν, ὁρῶ καὶ ῥόδων χλωρῶν φύλλα. καὶ μηδὲν ἔτι ὀκνῶν, ἀναπηδήσας τῆς λέχους, ἐκπίπτω. καὶ οἱ μὲν, ὥρυτό με ἀνίσασθαι ὀρχησόμενον. ἐγὼ δ', ἓν ἕκαστον ἐπιτρέχων, καὶ ἀπαναισθητούμενος ἀπ' αὐτῶν τῶν φύλλων τὰ ῥόδα, κατέπινον. τῶν δ', ἔτι θαυμαζόντων ἐπ' ἐμοὶ, ἀποπίπτει μοι ἐμοῦ ἐκείνη ἡ τοῦ κτήνους ὄψις, καὶ ἀπόλλυται. καὶ ἀφανὴς ἦν ἐκεῖνος ὁ πάλαι ὄχλος. ὁ δὲ Λούκιος αὐτὸς, ἔνδον μοι γυμνὸς εἰστήκει. τῇ δὲ παραδόξῳ ταύτῃ, καὶ μηδέ ποτε ἐλπισθείσῃ θέᾳ, πάντες ἐκπεπλαγμένοι, δεινὸν ἐπεθορύβησαν. καὶ τὸ θέατρον εἰς δύο γνώμας ἐσχίζετο. οἱ μὲν, ὡς ὥσπερ φάρμακα δεινὰ ἐπισάμενον,

multis cum ferculis quæ homines delicijs in cibo indulgentes habent. Adstabant nobis formosi pueri pincernæ, vinum nobis in auro ministrantes. Custos meus à tergo stans iubet me prandere. At me pudebat in theatro iacere, simúlque metuebam ne vrsus, leo-ue aliquis in me prosiliret. Interea nescio quem qui flores ferebat, transeuntem animaduerto, inter quos rosas recentes obserno: nec mora, à lecto prosilio. Arbitrabantur illi me ad saltandum surrexisse. Sed ego sigillatim omnes percurrens, decerptas ab ipsis rosas deuoro. Tum singulis rem admirantibus, excidit mihi iumenti illa facies: qua sublata non amplius apparet vetus ille asinus: sed Lucius ipse stat nudus. Quo insperato spectaculo, atque inopinato, stupefacti omnes tumultum concitarunt: duásque in sententias scissum est theatrum. Etenim alij me veluti veneficiorum peritissimum, malúmque quoddam multiforme,

καὶ κακόν τι πολύμορφον,

ἄξιοιμι ἐνδὺς ἔνδον πυεί με
ἀποθανεῖν. οἱ δὲ, περιμείναι κ)
τὸν ἀπ' ἐμοῦ λόγοις ἔλεγον
δεῖν, κ) πρόσθεν διαγνῶναι, εἰ-
θ' οὕτω δικάσαι περὶ τούτων.
κἀγὼ δ' ἐρμοῦν πρὸς τ' ἀρχον-
τα τῆς ἐπαρχίας, ἔτυχε δ' ἐ
τῇ θέᾳ ταύτῃ παρὼν, ἔλε-
γον καθ' ὅτι γυνή με θετ-
ταλὴ, γυναικὸς θετταλῆς δού-
λη, χρίσματι μεμαγευμένῳ
ἐπαλείψασα, ὄνον ποιήσειε. κ)
ἱκέτευον αὐτὸν λαβόντα ἔχειν
με ἐν φρουρᾷ, ἕως ἂν αὐτὸν
πείσαιμι, ὡς οὐ καταψεύδομαι
οὕτω γεγονώς. καὶ ὁ ἄρ-
χων, λέγε φησὶν ἡμῖν ὄνομα
τὸ σὸν, κ) γονέων τῶν σῶν, κ)
συγγενῶν, εἴ τινας φὴς ἔχειν
τῷ ὄντι παρόντας, κ) πό-
λιν. κἀγὼ, πατὴρ μὲν ἔφην ἔστ
μοι Λούκιος. τῷ δὲ ἀδελφῷ
τῷ ἐμῷ, Γάϊος. ἄμφω δ', τὰ
λοιπὰ δύο ὀνόματα κοινὰ ἔχο-
μεν. κἀγὼ μὲν, ἰσοδειῶν, καὶ ἄλ-
λων εἰμὶ συγγεγραφεύς. ὁ δ', ποιη-
τὴς ἐλεγείων ὢν, κ) μάντις
ἀγαθός. πατεὶς δ' ἡμᾶν, Πά-
τραι τῆς Ἀχαΐας. ὁδὲ δικαστὴς,
ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσε, φιλτά-
των ἐμοὶ ἔφη λίαν ἀνδρῶν υἱὸς
εἶ καὶ ξένων. οἰκία τέ με ὑποδεξαμένων, καὶ δώροις πεμ-
σάντων. καὶ ὀμνύμαι ἔτι οὐδὲν ψεύδη, πᾶς ἐκείνων ἄν-

æquum censebant, vt ignis perirem protinus: alij dicebant expectandum dum loquerer, priúsque causam cognoscendam, deinde ferendam de his sententiam. Tum ego ad prouinciæ præfectum curro, intererat autem huic spectaculo, & dixi me à Thessala Thessalæ matronæ ancilla, ab inferiori parte magico vnguento perunctum, factum fuisse asinum: supplexque rogaui vt me in custodia detineret, donec certiorem ipsum facerem, me vera loqui. Dic, inquit, Præses, tuum, tuorum parentum, & cognatorum, siquos habes, & ciuitatis nomen. Patrem esse mihi Lucium respondi, fratrem, Caium: ambo autem alia duo nomina habemus communia: me historiarum aliarúmque rerum scriptorem, illum poëtam elegiacum, & vatem bonum: patriam nostram, Patras Achaiæ vrbem. His auditis Iudex, Dilectissimorum mihi, inquit, & hospitum virorum es filius, qui domo me exceperunt, & donis prosequuti sunt: scio te talibus parentibus natum nihil mentiri.

καὶ τῆς δίφρου ἀναπηδήσας, περιβάλλει τε, καὶ πολλὰ ἐφίλει. καί με καὶ οἴκαδε ἦγεν ὡς ἑαυτόν. ἐν τούτῳ ὁ καὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς ἀφίκετο, A ἀργύριον, καὶ ἄλλα μοι πολλὰ κομίζων. καὶ τοῦτο μὲν ὁ ἄρχων δημοσίᾳ πάντων ἀκουόντων, ἀπολύει. καὶ ἐλθόντες ἐπὶ θάλατταν, ναυῒ ἐσκεφάμεθα, καὶ τὴν ἀποσκευὴν ἐνεβέβλητο. ἐγὼ δέ, χάριτον εἶναι B ἔγνων ἐλθεῖν παρὰ τὴν γυναῖκα τὴν ἐραστήν μου τῆς ὄψεως, καλλίων αὐτῇ φανεῖσθαι C λέγων, νῦν ἐν ἀνθρώπῳ ὤν. ἡ δέ μ' ἀσμένη τε εἰσεδέξατο τῷ παραδόξῳ οἶμαι τοῦ πράγματος ἐπιτερπομένη. καὶ δεῖπνον σὺν αὐτῇ, καὶ καθεύδειν D ἱκέτευε. κἀγὼ ἐπειδόμην, νεμέσεως ἄξιον εἶναι νομίζων τὸν ὄνον ἀγαπηθέντα, νῦν γυόμενον ἄνθρωπον, μύρῳ χρῆσθαι, καὶ τὴν ἐραστὴν ὁρᾶν. καὶ δειπνῶ σὺν αὐτῇ, E καὶ ἐν τῷ μύρου ἀλείφομαι, καὶ στεφανοῦμαι τῷ φιλτάτῳ καὶ ἐς ἀνθρώπους με ἀπασώσαντι ῥόδῳ. ἐπεὶ δ' ἦν νὺξ βαθεῖα, ἤδη καὶ καθεύδειν ἔδει. κἀγὼ δ' ἐπαίσιμαι, καὶ ὥσπερ φύομαι, καὶ ἴσαμαι γυμνὸς ὡς

Tum de sella desiliens, me complexus multum osculatur, propriámque domum deducit. Interim aduenit meus frater pecunias afferens, aliáque multa, quũ publicè omnibus audientibus soluit me Præses. Tum ad mare progressi, nauim animaduertimus, cui sarcinas imposuimus. Ego autem optimum factu duxi, si mulierem illam cõuenirem quæ me amauit, cùm essem asinus, dicens me ipsi nunc humana forma redintegrata visum iri pulchriorem. Illa, opinor, rei nouitate delectata me lubenter excepit, supplexque rogauit vt secum cœnarem & dormirem. Cui equidem morem gessi, reprehensione dignum ratus, si qui sub asini forma fueram amatus, nunc humanæ speciei redditus, efferrem me, & eam quæ me amarat, contemnerem. Cùm ipsa cœnatus, vnguento vngor, & rosa mihi dilectissima, quæque me inter homines denuo retulisset, coronor. Cùm iam alta nox esset & concubia, exurgo, vtque boni quippiam facturus, vestes exuo, & sto nudus, vt qui magis essem placiturus,

εἰ μέγα τι ποιῶν ἀγαθὸν, ἀποδύσεσθαι ἔτι μᾶλλον, ἀρέσων,

ἐκ τ̃ πρὸς τὸν ὄνον συγκρίσεως.
ἢ ὦ, ἐπειδὴ εἶδέ με πάντα ἀν-
θρώπινα ἔχοντα, προσπύσα-
σά μοι, οὐ φθείρῃ ὑπ' ἐμοῦ
ἔφη, κ̀ τῆς ἐμῆς οἰκίας, κ̀
μακρὰν ποι ἀπελθὼν, κοιμή-
σῃ; ἐμοῦ δ' ἐρομένου, τί γὰρ
καὶ ἡμάρτηταί μοι τοιοῦτον.
ἔγωγ' ὦ ἔφη μὰ Δία σ', οὐχὶ σοῦ,
ἀλλὰ τὸν ὄνον σοῦ ἠρασάμην τού-
τε, ἀνείνῳ, κ̀ οὐχὶ σοὶ συνεκά-
θευδον. καὶ ὑμῖν σε καὶ νῦν κἂν ἀνείνό γε μόνον τὸ
μέγα τοῦ ὄνου σύμβολον δια-
σώζειν, κ̀ σύρειν. σὺ δέ μοι
ἐλπλυθὰς ἐξ ἀνείνου τοῦ καλοῦ
καὶ χρηστίμου ζώου ἐς πίθηκον μεταμορφωθείς. καὶ κα-
λεῖ ἤδη ξυθὺς τὸν οἰκέτας, κ̀
κελεύει με τῶν νώτων μετέ-
ωρον κομισθῆναι ἔξω τῆς οἰ-
κίας. καὶ ἐξωσθεὶς πρὸ τοῦ δω-
ματίου ἔξω γυμνὸς, κ̀λὸς,
ἐστεφανωμένος, κ̀ μεμυρισμέ-
νος τῷ γλυκυτάτῳ μύρῳ πειλα-
βὼν, παύτῃ συνεκάθευδον. ἅμα
δ' τῷ ὄρθρῳ γυμνὸς ὢν, ἔδεον
ἐπὶ ναυῶν, καὶ λέγω πρὸς τὸν
ἀδελφὸν, τῷ ἐμαυτοῦ ἐν
γέλωτι συμφορᾷ. ἔπειτα ἐκ
τῆς πόλεως δεξιῷ πνεύσαντος αὐρίου, πλέομεν ἔνθεν.
καὶ ὀλίγαις ἡμέραις ἔρχομαι εἰς τὸν ἐμὸν πατρίδα. ἐν-
ταῦθα, θεοῖς σωτῆρσιν ἔδυον, καὶ ἀναθήματα ἔθηκα,

quàm illa cum asino commixtione. At illa vt me aspexit omnibus humanis partibus instructum, me conspuens, Non à me, inquit, malam in rem facessis, & procul à meis ædibus digressus cubabis? Cùm interrogarem, quidnam huiusmodi peccassem. Ego, inquit, per Iouem non te, sed asinum amaui, quocum non tecum concubui. Equidem putabam te etiam nunc solum illud asini insigne magnum seruasse. Verùm tu ad me venisti ex pulchro illo, vtilíque animanti in simiam transformatus. Tum protinus famulos vocat, & me dorso sublatum efferri domo mandat. Eiectus ante domum nudus, pulcher, coronatus, & vnctus in nudo solo cubui. Diluculo nudus ad nauim curro, meúmque infortunium non sine risu fratri narro. Postea secundo vento spirante, ab vrbe discedimus, paucísque diebus in patriam venio, vbi Dijs sospitalibus sacra feci, & donaria suspendi:

μὰ Δί' οὐκ ἐκ κυνὸς πεφυκέ, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, ἀλλ' ἐξ ὄνου περιεργίας δεῦρο μακρᾶς πάνυ, κἀγὼ τῷ ὄντι μόλις, οἰκαδε ἀναστρέφεις.

per Iouem, non ex canis podice (vt aiunt) sed ex asini anxietate, serò, ac vix tandem in patriam incolumis reuersus.

ΖΕΤΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ.

IVPITER CONFVTATVS.

ARGVMENTVM.

Summa Dialogi huius est. Quando fato ac necessitate quadam omnia in hoc mundo geruntur, eíque etiam Dij obnoxij sunt, superuacaneam esse omnem religionem, ac cultum diuinum. Ideóque neque Dijs sacrificandum esse, neque ab illis quicquam sperandum. Immò ipsos illos non meliores, aut etiam felíciores hominibus esse, sed solum fati, ac necessitudinu istius sempiternæ ministros, quipet se neque prodesse nobis, neque nocere possint. Nam si vlla illorum prouidentia, aut rerum humanarum administratio foret, neque malos ac sceleratos inultos manere, & pios bonósque beneficijs ac munere illorum prouehi debere. Nám quæ de supplicijs inferorum ac pœnis nocentum feruntur, a, si quæ sint, eiusmodi certò esse, vt immerito & iniustè illis eueniant, qui ea patiuntur, cùm nemo sua voluntate, sed expradestinato, fatóque impellente peccet.

ΚΥΝΙΣΚΟΣ.

Γὼ ὦ Ζεῦ, τὰ μὲν τοιαῦτα, οὐκ ἐνοχλήσω σε, πλοῦτον, ἢ χρυσὸν, ἢ βασιλείαν αὐτῶν, ἅπερ συνηθέστατα τοῖς πολλοῖς. σοὶ δ' οὐ πάνυ ῥᾴδια παρασχεῖν. ὁρῶ γοῦν σε τὰ πολλὰ παραιτούμενα, εὐχομένων αὐτῶν. ἓν δ' ἂν βούλομαι ῥᾷόν σοι ἐστὶν, ὃ βούλομαι

CYNISCVS.

Quidem ego Iupiter, tibi non ero molestus, in rebus huiusmodi petendis, diuitijs, auro, regnoue, quæ vulgo sunt in votis, nec tu facilè præbere potes, vnde video te ipsorũ precibus aurem non præbere. Atqui ego vellem hoc vnum à te

παρὰ σοῦ μοι γένεσθαι. Z. τί τοῦτό ἐστιν ὦ Κυνίσκε. οὐ γὰρ ἀπαγήσεις, καὶ μάλιστα μετρίων ὡς ἔφης δεόμενος. Κυ. ἀπόκρινάι μοι πρός τινα ἠρέμα λεπτὴν ἐρώτησιν. Z. μηδαμῶς γε ὡς ἀληθῶς ἡ ἐυχὴ, καὶ παρρησίας. ὥστε ἐρώτα ὁπόσα αὖ ἐθέλῃς. Κυ. ἰδοὺ ταῦτα ὦ Ζεῦ. ἀκήκοας γὰρ Ὁμήρου καὶ σὺ τὰ Ὁμήρου, καὶ Ἡσιόδου ποιήματα. εἰπὲ οὖν μοι εἰ ἀληθῆ ἐστιν ἃ περὶ εἱμαρμένης καὶ τῶν μοιρῶν ἐκεῖνοι ἐραψῴδήκασιν, ἄφευκτα εἶναι, ὁπόσα ἂν αὐτοῖς ἐπινήσωσι γενομένῳ ἑκάστῳ. Z. καὶ πάνυ ἀληθῆ ταῦτα. οὐδὲν γὰρ ἔστιν ὅ, τι μὴ αἱ μοῖραι διατάττουσιν. ἀλλὰ πάντα ὁπόσα γίγνεται ὑπὸ τῷ τούτων ἀβάκτῳ φερόμενα, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἕκαστον ἐπικεκλωσμένον ἔχει τὴν ἀπόβασιν, καὶ οὐ δεῖ μοι ἄλλως γένεσθαι. Κυ. ἐκεῖνο ὁπόταν ὁ αὐτὸς Ὁμηρος ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως λέγῃ, μὴ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι, καὶ τὰ τοιαῦτα, λαρεῖν δοκοῦσί μοι τότε αὐτόν; Z. καὶ μάλα. οὐδὲν γὰρ νόμου τῶν μοιρῶν, οὐδὲ δεῖ, ὁπόσα μὴ ἂν ἐκ τῶν

facillimum impetrare. *Iup.* Quid hoc est Cynisce? non enim nihil impetrabis, præsertim cùm modica petas. *Cyn.* At responde mihi ad quæstionem non difficilem. *Iup.* Exigua reuera, facilisque precatio. Quare quicquid voles interroga. *Cyn.* En ista Iupiter. Legisti enim aliquando Homeri, & Hesiodi poëmata. Dic ergo mihi num vera sint ea quæ illi de fato & Parcis cecinerunt: Ineuitabilia nimirum esse quæcunque cuique nascenti neuerint. *Iup.* Et sanè vera hæc sunt: nihil enim est quod Parcæ non ordinent: sed quæcunque ab illarum fuso versantur, statim ab initio singula destinatum habent euentum, neque aliter fieri fas est. *Cyn.* Nunquid quum ipse Homerus in altera parte poëseos dicit, *Infernè Parcu inuitù regna subintret*, & id genus alia, ipsum videlicet tum nugari dicemus? *Iup.* Maximè. Nihil enim extra Parcarum legem, nihil præter linum fieri queat. Cæterùm poëtæ quæcunque Musarum afflatu cecinerint,

γὰρ ἔστω γλύσιμα αὖ, ἔξω τοῦ ὑπὲρ τὸ λῖνον. οἱ ποιηταὶ μουσῶν κατεχόμενοι ἄδουσιν,

ἀλλὰ ταῦτά ἐστιν. ὁπόταν δ' ἀφῶσιν αὐτοὺς αἱ θεαὶ, καθ' αὑτοὺς ποιῶσι, τότε δὴ καὶ διαφέρονται, καὶ ἐναντία τοῖς πρότερον διεξέρχονται. καὶ συγγνωμη, εἰ ἄνθρωποι ὄντες, ἀγνοοῦσι τἀληθῆ, ἀπελθόντος ἐκείνου, ὃ τέως παρῆν, ἐξαλοιφόμενοι δ' αὐτῶν. Κυ. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὅτι φήσομεν. ἔτι δὲ κἀκεῖνό μοι ἀπόκριναι. οὐ τρεῖς αἱ μοῖραί εἰσι, κλωθὼ, λάχεσις οἶμαι, καὶ ἄτροπος; Ζ. πάνυ μὲν οὖν. Κυ. εἱμαρμένη τοίνυν, καὶ ἡ τύχη, πολυθρύλλητοι δὴ καὶ αὗται, τίνες εἰσὶν, ἢ τί δύνανται αὐτῶν ἑκατέρα; πότερον, τὰ ἴσα ταῖς μοίραις, ἢ τί μᾶλλον ἐκείναις; ἀκούω γοῦν ἁπάντων λεγόντων μηδὲν εἶναι τύχης, καὶ εἱμαρμένης δυνατώτερον. Ζ. οὐ θέμις ἅπαντά σε εἰδέναι ὦ Κυνίσκε. τίνος δ' οὖν ἕνεκα ἠρώτησας ποτε περὶ τῶν μοιρῶν; Κυ. ἵνα μοι πρότερόν ποτε ὦ Ζεῦ, κἀκεῖνο εἴπῃς, εἰ καὶ ὑμῶν αὗται ἄρχουσι, καὶ ἀνάγκη ὑμῖν ἠρτῆσθαι ἀπὸ τοῦ λίνου αὐτῶν. Ζ. ἀνάγκη ὦ Κυνίσκε. τί δ' οὖν ἐμνήσθης; Κυ. ἀνεμνήσθην ἐκείνων τῶν Ὁμήρου ἐπῶν, ἐν οἷς πεποίηται αὐτῷ ἐν τῇ

vera sunt: sed quum ab hisce Deabus deseruntur, ac per se carmina componunt, tunc vtique errant, & cum prioribus pugnantia disserunt. Idque venia dignum, si homines cùm sint, Veritatem ignorant, quando numen illud abijt, quod quum præsens erat, per ipsos carmina componebat. *Cyn.* At hoc quidem ita se habere dicemus. Illud præterea mihi responde. Nonne tres sunt Parcæ? nempe Clotho, Lachesis, & Atropos. *Iup.* Maximè. *Cyn.* Fatum ergo & Fortuna, nam & hæc celebria sunt Numina, quænam sunt, aut quid ipsorum vtrumque potest? Vtrum paria sunt Parcis, an superiora? Omnes enim affirmantes audio, Fortuna & Fato nihil esse potentius. *Iup.* Haud fas est omnia te scire Cynisce. Quorsum igitur hæc de Parcis interrogasti? *Cyn.* Si prius mihi Iupiter & illud exposueris, num & in vos illæ imperium obtineant, & necessum sit vos ex illarum lino pendere. *Iup.* Necessum omnino Cynisce. Quid ergo risisti? *Cyn.* Memini illorum Homeri carminum, quibus te in Deorũ

ἐκκλησίᾳ τῶν θεῶν ἀγοράζων, ὁπότε ἠπείλεις αὐτοῖς ὡς ἀπὸ σειρᾶς τινος χρυσῆς ἀνάρτησάμενος τὰ πάντα. ἔφης γὰρ αὐτὸς, τὴν μὲν σειρὰν, καὶ ἐξ οὐρανοῦ τοὺς θεοὺς ἅπαντας ἐξαρτήσειν· εἰ βούλοιντο, ἐκκρεμαννυμένους, καὶ τοσαύτην βιάζεσθαι, οὐ μὴν καταδύσειν γε. σὺ δὲ ὁπόταν ἐθέλῃς, ῥᾳδίως ἅπαντας αὐτὴ κενῇ γῇ ἕρυσαις, αὐτὴ τε θαλάσσῃ. τότε μὲν οὖν θαυμάσιος ἐδόκεις μοι τὴν βίαν, καὶ ὑπερφέρεσθαι τὸν μεταξὺ ἀκούων τῶν ἐπῶν. νυνὶ δὲ, αὐτόν σε ἤδη ὁρῶ μετὰ σειρᾶς, καὶ τῶν ἀστραγάλων, ἀπὸ λεπτοῦ νήματος ὡς φῆς κρεμάμενον. δοκεῖ δέ μοι δικαιότερον ἂν εἶναι κλωθὼ μεγαλαυχήσασθαι, ὡς ἐγὼ αὐτόν σε εὐάσασαν θεωρῶσα ἐν τῷ ἀξάκτου, καθάπερ οἱ ἁλιεῖς ἐν τῷ καλάμου τὰ ἰχθύδια.

Ζ. ἆρ' οἶσθ' ὅ, τι σοι ταυτὶ βούλεται τὰ ἐρωτήματα. Κυ. ἐκεῖνο δῆτα Ζεῦ, καὶ πρὸς τῶν μοιρῶν, καὶ τῆς εἱμαρμένης, μὴ βαρέως, μηδὲ πρὸς ὀργὴν ἀκούσῃς μου, παλινῳδῶ μετὰ παῤῥησίας λέγοντος. οἶδα γὰρ ὅτως ἔχει ταῦτα, καὶ πάντων αἱ μοῖραι κρατοῦσι, καὶ οὐδὲν

cœtu concionantem introducit, quum minabaris te catena quadam aurea sursum omnia subducturum. Etenim dicebas te catenam cœlitus demissurum, quam si detrahere conarentur Dij omnes ex illa pendentes, detrahere non possent: tu verò quum velles, facilè omnes cum ipsa terra, & mari trahere posses. Quare tunc pollere mihi videbaris admirando robore, & audiendo carmina perhorrescebam. Nunc autem te video cum catena, minisque à tenui, vt ais, filo pendentem. Videtur itaque mihi multò iustiùs Clotho gloriari posse, vt quæ te ipsum ex fuso videat pendulum, quemadmodum piscatores vident pendentes à calamo piscículos. *Iup.* Nescio quid tibi velis hisce quæstionibus. *Cyn.* Illud nimirum Iupiter, & per Parcas, & per fatum te obsecro, ne asperè, ne acerbè audias me veritatem liberè proferentem. Nam si hæc ita se habent, & Parcæ rerum omnium potiuntur, nihilque à quoquâ immutari potest,

αὖ τὸν ὑστερον ἔπι ἀλλαγείη τῶν

eorum

ἐπὰξ δόξαντων αὐτῶν, τίνος ἕνεκα ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι θύομεν, καὶ ἑκατόμβας προσαγόμεν, εὐχόμενοι γλυκέως ἡμῖν παρ' ὑμῶν τἀγαθὰ; οὐχ ὁρῶ γὰρ ὅ, τι ἂν ἀπολαύσαιμι ἐπιμελείας ταύτης, εἰ μήτε τῶν φαύλων ἀποτρέπας εὑρεῖν δυνατὸν ἡμῖν ἐκ τῶν εὐχῶν, μήτε ἀγαθόν τινος δοσόδοτον ἐπιτυχεῖν. Ζ. οἶδα ὅθεν σοι τὰ κομψὰ ταῦτα ἐρωτήματα ἔστι, παρὰ τῶν καταράτων σοφιστῶν. οἱ μὴ γὰρ προνοεῖν ἡμᾶς τῶν ἀνθρώπων φασὶν. ἐκεῖνοι γοῦν τὰ τοιαῦτα ἐρωτῶσιν ὑπ' ἀσεβείας, ἀποτρέποντες καὶ τοὺς ἄλλους θύειν, καὶ εὔχεσθαι, ὡς εἰκῇ ὄν. ἡμᾶς γὰρ, οὔτε ἐπιμελεῖσθαι τῶν πραττομένων παρ' ὑμῖν, οὔθ' ὅλως τι δύνασθαι πρὸς τὰ ἐν τῇ γῇ πράγματα. ἧλιὲ οὐ χαίρησουσί γε τὰ τοιαῦτα λεξίοντες. Κυ. οὐ μὰ τὸν τῆς κλωδοῦς ἄτρακτον ὦ Ζεῦ οὐχ ὑπ' ἐκείνων ἀναπειθεὶς, ταῦτά σε ἠρώτησα. ὁ γὰρ λόγος αὐτὸς, ἐκ οἶδ' ὅπως εἰπεῖν πρόχειρον ἡμῖν, εἰς τοῦτο ἀπέβη. περιττὰς εἶναι τὰς θυσίας φησίν. αὖθις δ' εἰ δοκεῖ, διὰ βραχέων ἐρή-

eorum quæ semel decreuerunt, quorsum vobis nos homines sacrificamus, & hecatombas offerimus, à vobis bonorum largitionem precantes? Non enim video, quem ex hac cura fructum percipiamus, si neque malorum auersiones precibus obtinere possumus, neque diuinitus boni quicquam conseqni. *Iup.* Noui vnde tibi suppetant argutæ istæ interrogationes, nempe ab execrandis illis sophistis, qui nos rebus humanis prouidere negant. Itaque illi quæstiones huiusmodi, præ impietate proponunt: alios homines à sacrificando, & votis nuncupandis auertentes, quasi inane sit illud, quandoquidem neque curamus ea quæ facitis, neque in his quicquam possumus quæ in terra geruntur. Verumtamen hæc dixisse dolebunt. *Cyn.* Non per colum Parcarum, Iupiter, ab illis persuasus, hæc te interrogaui. Disputatio verò nostra, nescio quomodo eò progressa in hoc ipsum incidit, ac supervacanea hominum sacrificia esse confirmat. Rursus verò, si videtur, paucis te in-

σωμαί σε. σὺ δ', μὴ ὀκνήσῃς ἀποκείνασθαι. καὶ ὅπως ἀσφαλέστερον ἀποκείνῃ. Z. ἐρώτα, εἰ σοὶ σχολὴ τὰ τοιαῦτα λήρειν. Κυ. πάντα φῄς ὑπὸ τῶν μοιρῶν γίγνεσθαι. Z. φημὶ γάρ. Κυ. ὑμῖν δ' οἷόν τε ἀλλάττειν ταῦτα, καὶ ἀνακλώθειν; Z. οὐδαμῶς. Κυ. βέλτιον οὖν ἐπάγω καὶ τὸ μὴ τοῦτο, ἢ ἄλλον καὶ μὴ ἐκεῖνο αὐτό; Z. ἄλλον μᾶλλον. οἱ δέ γε θύοντες, ὑπὲρ τῆς ὑγείας ἕνεκα θύουσιν, αὐτίδοσιν δὲ πάντα ποιούμενοι, καὶ ὥσπερ ὠνούμενοι τὰ ἀγαθὰ παρ' ἡμῶν, ἢ τιμῶντες ἄλλως τὸ βέλτιον. Κυ. ἱκανὸν καὶ τοῦτο, εἰ καὶ σὺ φῄς ὑπὲρ ὑπηδενὸς χρησίμου γίγνεσθαι τὰς θυσίας, χρηστότητι δέ τινι, τῶν ἀνθρώπων τιμώντων τὸ βέλτιον. καίτοι εἴ τις τῶν σοφιστῶν ἐκείνων παρείη, ἤρετο ἂν σε πρῶτον ὅπως βελτίους φῄς τοὺς θεοὺς, καὶ ταῦτα, ὁμοδούλους τῶν ἀνθρώπων ὄντας, καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν δεσποίναις τῶν μοίραις ταπεινομένους. ἢ γὰρ ἀποχρήσει αὐτοῖς τὸ ἀθανάτους εἶναι, ὡς δ' αὐτὸ ἀμείνους δοκεῖν. ἐπεὶ τοῦτό γε μαχρῷ χεῖρόν ὄτιν, εἰ γε τοὺς μέν, εἰ μηδὲν ἄλλο, θνητοῦ γε εἰς ἐλευθερίαν ἀφείλετο. ὑμῖν δ', εἰς ἅπαντα ἐλπίδες τὸ πρᾶγμα,

terrogabo: tu verò ne graueris respondere, ac vide vt quàm cautissimè respõdeas. *Iup.* Interroga, si tibi vacat talia nugari. *Cyn.* Ais-ne omnia fieri nutu Parcarum? *Iup.* Aio. *Cyn.* Vos verò posse hæc mutare, & reuoluere? *Iup.* Nequaquam. *Cyn.* Vis ergo, vt quod sequitur, inducam? siue planum, siue secus illud dixero. *Iup.* Planũ vtique est. Nam qui Dijs sacra faciunt, necessitatis causa non faciunt, sed beneficium compensant, & veluti bona mercantur à nobis, aut alioqui, quod est præstantius, honore prosequuntur. *Cyn.* Hoc satis est, si etiam dicis nullius vtilitatis gratia sacra fieri: verùm bonitate quadã hominum quod præstantius est, colentium. At siquis ex Sophistis illis adesset, ex te quæreret quo nomine Deos præstantiores esse dicas, cũ sint hominũ cõserui, earundémq; dominarum, Parcarũ scilicet imperio obnoxij. Non enim sufficiet ipsis vt sint immortales, quò videantur meliores. Siquidem hoc multo est deterius: quoniam hos quidem, si nihil aliud, mors saltem in libertatem asserit. At res vobis in immensum exit,

καὶ ἀΐδιος ἡ δουλεία γίγνεσθαι, τοῦτο μακρῷ τῷ λίνῳ ξρεφομένη. Ζ. Ἀλλ' ὦ Κυνίσκε, τὸ ἀΐδιον τοῦτο, καὶ ἄπειρον, εὐδαιμονεῖν ἡμῖν ὅσον, καὶ ἐν ἅπασιν ἀγαθοῖς ἡμεῖς βιῶμεν. Κυ. οὐχ ἅπαντες ὦ Ζεῦ, ἀλλὰ διώκεται καὶ παρ' ὑμῖν τὸ πρᾶγμα, καὶ πολλὴ ταραχὴ ἔνεστι. σὺ μὲν γὰρ εὐδαίμων, βασιλεὺς γὰρ, καὶ δύνασαι ἀναπαῦσαι τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλατταν, ὥσπερ ἡνιοχεῖαν καθεὶς. ὁ δὲ Ἥφαιστος, χωλός ἐστι, βαναυσός τις καὶ πυρίτης ἀτεχνῶς. ὁ Προμηθεὺς δέ, καὶ ἀνεσκολοπίσθη ποτέ. τὸν γὰρ πατέρα σου τί ἂν λέγοιμι, πεδήτην ἔτι ἐν τῷ Ταρτάρῳ ὄντα; καὶ ἐρᾶν δέ φασιν ὑμᾶς, καὶ πρὸς πεδᾶσθαι, καὶ δουλεύειν ἐνίοτε παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὸν σὸν ἀδελφὸν παρὰ τῷ Λαομέδοντι, καὶ παρὰ τῷ Ἀδμήτῳ τῷ Ἀπόλλωνι. ταῦτα δέ μοι δοκεῖ πάνυ εὐδαίμονα εἶναι, ἢν μὴ ἔνιοί σων ὑμῶν οἱ μὲν πένητες, συντυχεῖς τε, καὶ ἔμμοιροι εἶναι. εἰδὲς, ἔμπαλιν. ἐγὼ γὰρ λέγειν ὅπη καὶ λησεύεσθε, ὥσπερ ἡμεῖς, καὶ πλουτολαθεῖσθαι τοῦ ἱεροσύλων, καὶ ὀλιγοστατῶν, πενέσθαι ἐν ἀκαρεῖ χρόνου γίγνεσθε. πολλοὶ δὲ καὶ κατεχωνεύθησαν ἤδη, χρυσοῦ, ἢ ἀργυροῦ ὄντες.

æternáq; est vestra seruitus, dum longo filo voluitur. *Iup.* At ô Cynisce, hæc temporis perpetuitas, & immensitas, fœliciter nobis cedit, ac vitam bonis omnibus affluentem agimus. *Cyn.* Non omnes, Iupiter. Nam discrimen inter vos extat, multáque inest perturbatio. Nam tu beatus es: regnas enim, & terram ac mare potes tanquã demisso fune attollere. Vulcanus autem, est claudus, mechanicus, & ignipotens. Olim verò cruci affixus est Prometheus. Quid patrem tuum commemorem, quem adhuc in tartaro vinctum esse constat? Quinetiam vos amare, vulnerari, interdum apud homines seruire ducunt, quemadmodum fratrem tuum apud Laomedontem, & apud Admetum, Apollinem. Hæc quidé non plena mihi videtur fœlicitas: sed vestrûm alij videntur fortunati & fœlices, alij contrà. Omitto vos perinde atque nos latrocinijs & sacrilegijs compilari à sacrilegis, & ex ditissimis pauperrimos momento temporis euadere. Multi etiam vestrũ ex auro argento-ue conflati sunt:

οἷς τοῦτο εἵμαρτο δηλαδή. Ζ. ὁρᾷς; ταῦτ' ἤδη ὑβριστικὰ ὦ Κυνίσκε φής, καί σοι τάχα μεταμελήσει ποτὲ αὐτῶν. Κυ. φείδου ὦ Ζεῦ τῶν ἀπειλῶν, εἰδὼς οὐδέν με ποιοῦμενον; ὅ, τι μὴ καὶ τῇ μοίρᾳ ἔδοξεν. ἐπεὶ καὶ αὐτὸν ἐκεῖνος ὁρῶ τὸν ἱερεσύλας κολαζόμενος. ἀλλ' οἶμαι πλείους, διαφεύγουσιν ὑμᾶς. οὐ γὰρ εἵμαρτο οἶμαι ἁλῶναι αὐτούς. Ζ. ἐκ ἔλεγον ὡς ἄρ' ἐκείνων τις εἶ, τῶν ἀναιρουμένων πιὼ θεόντων τῷ λόγῳ; Κυ. πάνυ μὲν Ζεῦ, δέδιας αὐτὸν ἐκ οἶδ' ὅτου ἕνεκα. πάντα γοῦν ὁπόσα ἂν εἴπω, οἴει ἐκείνων πυθέσθαι εἶναι. ἐγὼ δ', παρὰ τίνος ἂν ἄλλου ταληθὲς, ἢ παρὰ σοῦ μάθοιμι; ἥδεως δ' ἂν καὶ τοῦτο ἐροίμην σε, τίς ἡ θεόντων ὑμῖν αὕτη ἐστὶ, μοῖρα τίς, ἢ καὶ ταύτας θεὸς; ὥσπερ ἄρχουσα καὶ αὐτῶν ἐκείνη; Ζ. ἤδη σοι καὶ θεότερον ἔφλω οὐθεμιᾷ εἶναι πάντα σε εἰδέναι. σὺ δ' ἓν τι ἐν ἀρχῇ ἐρωτήσειν φήσας, οὐ παύῃ θεός με τοιαῦτα λεπτολογούμενος. καὶ ὁρῶ ὅτι σοι τὸ κεφάλαιόν ἐστι τοῦ λόγου, ἐπιδεῖξαι οὐδένος ἡμᾶς θεονοοῦντας τὰ ἀνθρώπινα. Κυ. ἐκ ἐμὸν τοῦτο, ἀλλὰ σὸ μικρὸν ἔμπροσθεν ἔφησθα

quibus erat hoc à fato præstitutũ. *Iup.* Vides vt contumelijs nos petis Cynisce, forsan olim tibi pœnitendis. *Cyn.* Parce minis Iupiter, cũ scias me nihil passurum quin id ante te mihi fuerit à Parca destinatum: quoniam neque illos ipsos sacrilegos puniri video: sed plurimi manus vestras effugiunt, cùm in fatis non esset vt caperẽtur. *Iup.* Nonne dicebam te ex eorũ esse numero qui verbo prouidentiam tollunt? *Cyn.* Omnino Iupiter, metuis ipsos nescio quorsũ: proinde quæcunque dixero, illorum doctrinã esse arbitraris. Verùm ego vnde veritatẽ, nisi ex te didicero? Cæterùm lubenter ex te quærerem, quænam vobis sit hæc Prouidentia, Num Parca aliqua, an verò superior his quæpiam Dea, tanquam illarum domina. *Iup.* Iam ante dixi tibi, fas non esse vt omnia scias. Atqui cùm initio dixisses te vnum quid interrogaturum, non desinis huiusmodi nugas mihi proponere. Et iam quò tuæ disputationis tendat summa, perspicio, vt nimirum ostendas in rebus humanis nihil fieri nostra prouidentia. *Cyn.* Hoc meum non est: sed tu paulò antè dixisti σὸ μικρὸν ἔμπροσθεν ἔφησθα

μοίρας εἶναι τὰς πάντα
ἐπιτελούσας, εἰ μὴ μεταμέ-
λει σοι ἐκείνων, καὶ μετατίθε-
σαι αὖθις τὰ εἰρημένα. καὶ ἀμ-
φισβητεῖτε τῆς ἐπιμελείας, πα-
ρασκάμμοι τῷ εἱμαρμέ-
νῳ. Ζ. οὐδαμῶς. ἀλλ' ἡ μοῖ-
ρα δι' ἡμῶν ἕκαστα ἐπιτελεῖ.
Κυ. μανθάνω, ὑπηρέται, καὶ
διάκονοί τινες τῶν μοιρῶν εἶ-
ναι φατε. πολλὰ ἄλλα καὶ οὔ-
τως ἐκείνων ἂν εἴη αἰσχρονο-
ήσαι. ὑμεῖς δ', ὥσπερ σκέυη τι-
νά, καὶ ἐργαλεῖα ἐστὲ αὐτῶν. Ζ.
πῶς λέγεις; Κυ. ὥσπερ οἶ-
μαι καὶ τὸ σκέπαρνον τῷ τέ-
κτονι, καὶ τὸ τρύπανον, συνεργεῖ
μὲν τι πρὸς τὴν τέχνην, οὐδεὶς
δ' ἂν εἴποι ὡς ταῦτα, τεχνίτης
ὄντα, οὐδ' ἡ ναῦς ἔργον τὸ σκε-
πάρνου, ἢ τοῦ τρυπάνου, ἀλ-
λὰ τοῦ ναυπηγοῦ. οὕτως ἀνάλο-
γον ἡ μὲν ναυπηγουμένη ἔχε-
ται, ἡ εἱμαρμένη ὄντ. ὑμεῖς δ',
ἅτε τρύπανα, καὶ σκέπαρνα ἐστὲ
τῶν μοιρῶν. καὶ ὡς ἔοικεν, οἱ ἄν-
θρωποι νῦν τὴν εἱμαρμένην θύ-
ετε, καὶ παρ' ἐκείνης αἰτεῖν τἀ-
γαθά, οἱ δ', ἐφ' ὑμᾶς ἴασι, προ-
σόδοις, καὶ πομπαῖς γεραίροντες. οἱ
δ' ἀδελφοὶ τὴν εἱμαρμένην τιμῶντες
οὐ γὰρ οἶμαι δίκαιον εἶναι ἀδε-
ξαι, καὶ μεταβάλλειν τι τῶν ὑπ'

Parcas esse quæ omnia faciunt: nisi illorum te pœnitet, tuáque dicta reuocas, expulsóque fato de susçipienda cura deliberatis. *Iup.* Nequaquam: sed Parca per nos facit singula. *Cyn.* Intelligo. Ergo Parcarum famulos & ministros vos esse perhibetis. Sic illæ sunt quæ prouident, vos veluti illorum fabrilia instrumenta estis. *Iup.* Quid dicis? *Cyn.* Nempe ceu ascia fabro lignario, & terebrum ad perficiendam artem est adminiculo, nemo dixerit hæc esse artificem: neque nauim esse asciæ, aut terebri, sed naupagi opus. Pari ratione Fatum est quod omnia facit: vos terebra, & asciæ Parcarum estis. Atque vt par est, homines qui sacra facere Fato, ab eóque bona petere deberent, vos supplicationibus, & honoribus venerantur. Ac neque si Fatum sacrificijs & votis colerent, id rectè facerent. Nõ enim puto Parcas ampliùs mutare & vertere posse quicquam eorum quæ de quouis ab initio decreta sunt.

αὖ, εἰς νέον αὐτὸ ἐπεργάζου.
αὐτὰς ἐπὶ τῇ μοίρας ἀλλά-
ξεις δοξάντων περὶ ἑκάστου.

ἡ γοῦν Ἄτροπος, οὐκ ἀνάσχοιτο
αὖ, εἴ τις εἰς τοὐναντίον βέλεσι
τὴν ἄβακτον, ἀναλύων τὸ κλω-
θοῦς τὸ ἔργον. Ζ. σὺ ἤδη ὦ Κυ-
νίσκε, οὐδὲ τὰς μοίρας τιμᾶσθαι A
φὴς τῶν ἀνθρώπων ἀξιοῖς,
ἀλλ' ἔοικας ἅπαντα συγχεῖν
φέρειν θαι. ἡμεῖς δ', εἰ καὶ μη-
δενὸς ἄλλου ἕνεκα, γε μαντεύ-
εσθαι, καὶ προμιμνήσκειν ἕκαστα B
τῶν ὑπὸ τῆς μοίρας κεκυρωμέ-
νων, δικαίως τιμώμεθα ἄν. Κυ.
τὸ μὲν ὅλον, ἄχθεσθον ὦ Ζεῦ,
προειδέναι τὰ μέλλοντα, οἷς C
γε τὸ φυλάξασθαι αὐτά, παν-
τελῶς ἀδύνατον, εἰ μὴ παρὰ
τοῦτο φήσ, ὡς προμαθὼν, ὡς
ὑπ' αἰχμῆς σιδηρᾶς τεθνήξε-
ται, δυναιτ' ἂν ἐκφυγεῖν τὸ
θάνατον, καθείρξας ἑαυτόν. D
μὴ ἀδύνατον. ἄξαγει γὰρ αὖ-
τὸν ἡ μοῖρα κυνηγετήσοντα,
καὶ παραδώσει τῇ αἰχμῇ. καὶ ὁ
Ἀδραστος, ὅτι τὸν σὸν ἀφεὶς
τὸν λόγχῃ, ἐκεῖνος μὲ ἁμαρ-
τήσεται, φονεύσει δὲ τὸν Κροίσου E
παῖδα, ὡς ἂν ἀπὸ ἰσχυρᾶς προ-
στάγματος τῶν μοιρῶν φερομένου
τοῦ ἀκοντίου ὅτι τὸν νεανίσκον. τὸ
μὲν γὰρ Λαΐου καὶ γελοῖον, τὸ,
Μὴ σπεῖρε τέκνων ἄλοχε, δυ-
μόνων βίᾳ. εἰ γὰρ τεκνώσεις φη-
σὶ παῖδα, ἀποκτενεῖ σε ὁ φύς.

Proinde æquo animo non
tulerit Atropos, siquis
Clothûs laborem dissoluẽs,
fusum torqueat in con-
trarium. *Iup.* Tu iam Cy-
nisce, neque Parcas ab ho-
minibus colendas esse cen-
ses, sed videris malle omnia
confundere. Nos verò, etsi
nullam aliam ob causam,
saltem quia diuinamus, &
quæcunque à fato sancita
sunt, præmonemus, merito
colamur. *Cyn.* Omnino inu-
tile est, Iupiter, futura
præscire, ijs qui neutiquam
ea deuitare possunt, nisi
contrà dicas, eum qui præ-
sciuerit se ferrea cuspide in-
teremptum iri, mortem se
includendo vitare posse.
At fieri non potest, nam
ad venationem educit illum
Parca, & hastæ obijcit.
Ac Adrastus emissa in suem
cuspide, ab eo quidem
aberrabit, Crœsi verò fi-
lium necabit, quasi violente
quodam Parcarum decreto
feratur in iuuenem. Quin-
etiam ridiculum est istud
quod Laio dixerunt, Caue
dijs nolentibus prolem se-
ras. Nam sobole susceptâ
occidet te filius. Etenim
superuacaneam esse puto
earum rerum admonitionẽ,

περιττὴν γὰρ οἶμαι ἡ παραίνεσις

πρὸς τὰ παίντως οὕτως ὑμησόμενα. τοιγάρτοι μὴ τ' χρησμὸν, καὶ ἔσεισε, καὶ ὁ φὺς, ἀπέκτεινεν αὐτόν. ὥστε οὐχ ὁρῶ, ἀλλ' ὅτου ἀπαιτεῖτε τ' μισθὸν ὑπὸ τῆ μαντικῆ. ἐῶ γὰ λέγειν. ὡς λοξὰ, καὶ ἐπαμφοτερίζοντα τοῖς πολλοῖς χρᾶν εἰώθατε, ἃ παίνυ ἀποσαφοῦντες, εἰ ὁ τὸν Αλυν διαβὰς, τὴν ἀυτῆ ἀρχὴν καταλύσει, ἢ τὴν τῆ Κύρυ. ἄμφω γὰ δυνάται ὁ χρησμός. Z. ἰῶ πῆ ὦ Κυνίσκε, τῷ Απόλλωνι ὀργῆς αἰτία κτ' τῆ Κροίσου, διότι ἐπιεζετο ὑπ' ἐκείνος ἀυτῆ ἄρνεια κρέα, καὶ χελώνης ἐς τὸ αὐτὸ ἕψων. Κυ. ἔχρησεν μὴν ὃ ὀργίζεσθαι, θεὸν ὄντα. σὺ δὲ ἀλλὰ τὸ ἀκατανοήτως διαβῆναι τῷ Λυδῷ ὑπὸ τῆ χρησμῆ, ἐπέσκεψο τοῦτο οἶμαι. καὶ ἄλλος, τὸ μὴ σαφῶς ἀκοῦσαι τὰ μέλλοντα, ἢ εἰ μαρμάρυν ἐπέκλωσεν. ὥστε καὶ ἡ μαντικὴ ὑμῶν ἐκείνης μέρος ὄξιν. Z. ἡμῖν ὦ, ὦ δ' ἐν ἀπολείπεις, ἀλλὰ μάτην θεοί ἐσμεν, ὅτε σφάγιά τινα εἰσφερόμενοι εἰς τὰ πρήγματα, ἔτ' τ' θυσιῶν ἄξιοι, καὶ διάκαρ ῥύπανα ὡς ἀληθῶς, ἢ σκέπαρνα; καί μοι δοκεῖς εἰκότως μὲ καταφρονεῖν, ὅτι κεραυνὸν ὡς ὁρᾶς διηκονημένος, αὐέχομαί σε τοσαῦτα καθ' ἡμῶν διεξιόντα.

quæ non possunt non fieri. Atqui accepto responso & prolem suscepit, & à filio interemptus est. Quare non video quam ob rem & mercedem exigatis propter vaticinium. Vt interim silentio præteream, quòd obliqua, quæque in vtramque partem referri possunt, vulgo respondere soletis, nõ admodum clarè explicãtes, num ille traiecto Hale suum ipsius imperium euersurus esset, an Cyri, vtrumque enim potest oraculum. *Iup.* Erat ô Cynisce, quædam Apollini in Crœsum irę causa: quia illum tentauerat, carnes ouillas ac testitudinem vnà elixãdo. *Cyn.* Atqui Deo conueniebat non irasci. Attamen vt puto, in fatis erat vt Lydus ille ab oraculo deciperetur. Atque aliàs, ne futura perspicuè audiret, fatũ præstituerat. Itaq; & vestra diuinatio, pars est illius. *Iup.* At nobis nihil relinquis: verùm frustra Dij sumus, qui neque prouidentiam in res humanas inferimus, neque sacrificijs digni sumus, haud aliter reuera quàm terebra, aut asciæ. Ac sanè videris meritò me contemnere, quòd cùm fulmine armatus sim, sustineo te talia in nos disserentem.

Κυ. βάλλε ὦ Ζεῦ, εἴ μοι κεραυνῷ πληγῆναι εἵμαρται. καί σε οὐδὲν αἰπάσομαι τῆ πληγῆς, ἀλλὰ τὴν κλωθὼ, τὴν διὰ σοῦ πρᾶσσουσαν. οὐδὲ γὰρ τὸν κεραυνὸν αὐτὸν φαίην ἂν αὐτόν μοι γνῶναι τοῦ βάλματος. πλὴν ἐκεῖνό γε ὑμᾶς ἐρήσομαι, ἢ σὺ, ἢ τὴν εἱμαρμένην. σὺ δέ μοι ἢ σαφῆ ἐκείνην ἀπόκεισαι. ἀνέμνησας γάρ με, ἀπιὼν ἥσας. τί δή ποτε τὸν ἱεροσύλους, καὶ λῃστὰς ἀφέντες, ἢ τοσούτοις ὑβρεισὰς, ἢ βιαίους, ἢ ἀποίκους, δρῶν πνα πολλάκις κεραυνῶντε, ἢ λίθον, ἢ νεὼς ἱστίον, οὐδὲν ἀδικοῦσης; ἐνίοτε ὄν, χρηστόν τινα, καὶ ὅσιον ὁδοιπόρον; τί σωπᾷς ὦ Ζεῦ; ἢ οὐδὲ τοῦτο μεθήμει εἰδέναι; Ζ. ἐγὼ μὲν ὦ Κυνίσκε. σὺ δὲ πολυπράγμων τις εἶ, καὶ οὐκ οἶδ' ὅθεν ταῦτα ἥκεις μοι συμπεφορημένος. Κυ. ἀλλὰ μὴν ἐκεῖνο ὑμᾶς ἔρωμαι, σέ τε, καὶ τὴν πρόνοιαν, ἢ τὴν εἱμαρμένην, τί δήποτε Φωκίωνα μὲν ὁ χρηστὸς, ὧν τοσαύτην πενίαν, ἢ ἀπορίαν τῶν ἀναγκαίων, ἀποθανεῖν, ἢ Λεωτιχίδης περὶ αὐτὸ, Καλλίας δ', καὶ Ἀλκιβιάδης, ἀκόλαστα μειράκια, καὶ ἀσελγέστατοι, καὶ Μειδίας ὁ ὑβριστὴς, ἢ Χάροψ ὁ αἰγινήτης, κίναιδος ἀνδρώπους, τὴν μητέρα λιμῷ ἀπολωνώς.

Cyn. Feri ô Iupiter, si mihi fatale est fulmine feriri. Neque te ictus accusabo, sed Clothonem tua opera vulnus infligentem. Neque enim fulmen ipsum dicam mihi vulneris causam extitisse. Verùm illud vos interrogabo, te & Fatum: tu verò mihi ipsius nomine responde. Etenim hoc minis tuis in memoriam reuocasti; quî fit tandem, vt omissis tot sacrilegis, latronibus, flagitiosis, violentis, periuris, quercum aliquam plerumq; aut lapidem, aut nauis insontis velum fulmine petatis? Interdum etiam frugi & sanctum viatorem. Quid taces Iupiter, aut fortasse ne hoc quidem me nosse fas est? Iup. Nefas est Cynisce. Tu verò curiosus es, neque scio vnde his mihi comportatis venias. Cyn. Proinde nèque illud vos rogem, te nimirum, & Prouidentiam, & Fatum, cur Phocion ille bonus, in tanta paupertate, & rerum necessariarum penuria diem obierit: & ante ipsum Aristides: Callias verò & Alcibiades iuuenes intemperantes, ditissimi fuerint, & scelerat⁹ Midias, & Charops Æginetа, homo cinædus, qui matrem fame peremit.

καὶ πάλιν, Σωκρατης μέ, παρεδόθη τοῖς ἕνδεκα, Μέλητος δ', οὐ παρεδόθη. καὶ Σαρδανάπαλος μέ, ἐβασίλευσε, ἥλιξ ὤν. Περσῶν δ' τοσοῦτοι καλοί, κἀγαθοὶ ἀνδρες, ἀθέσκολοπίζοντο πρὸς αὐτῶ, διότι μὴ ἠρέσκοντο τοῖς μαγομιμοις. ἵνα δ' ὑμῖν μὴ τὰ νῦν λέγω καθ' ἕκαστον ἐπεξιὼν, τοὺς μὲ πονηρὸς, εὐδαιμονοῦντας, καὶ τοὺς πλεονέκτας, ἀλγομιμοις δ', καὶ φερομιμοις τοὺς χρηστοὺς, ἐν πενίᾳ, καὶ νόσοις, καὶ μυρίοις κακοῖς πιεζομιμοις. Ζ. οὐ γὰρ οἶδα ὦ Κυνίσκε, πλὴν ὡς μὲ τὸν βίον οἱ πονηροὶ τὰς κολάσεις ὑπομιμοῦσιν, ἢ ἐν ὅσῃ οἱ χρηστοὶ εὐδαιμονίᾳ διατείβουσιν. Κυ. ἀλλὰ μοι λέγεις, καὶ τυτυὸς, καὶ ταντάλως. ἐγὼ δ', εἰ μή τι καὶ τοιοῦτόν ἐστιν, εἴσομαι τὸ σαφὲς ἐπειδὰν ἀποθανῶ. τὸ δ' νῦν ἔχον, ἐβυλόμιμν ἂν ὁποσονοῦν τοῦτον χρόνον εὐδαιμόνως διαβιώσας, ὕστερον ἑκκαίδεκα γυπῶν κείρεσθαι τὸ ἧπαρ ἀποθανών, ἀλλὰ μὴ ἐνταῦθα διαιτήσας, ὥσπερ ὁ Ταντάλος, ἐν μακάρων νήσοις πίνειν μὲ τὸ νέκταρ, ἐν τῷ Ηλυσίῳ λειμῶνι κατακείμιμος. Ζ. τί φῄς; ἀπειρεῖς εἶναι τινὰς κολάσεις, καὶ τιμωρίας, καὶ δικαστήριον, ἔνθα δὴ καὶ ἐξετάζεται ἕκαστος βίος;

Contrà Socrates vndecim viris traditus est, Meletus verò non item: & Sardanapalus effœminatus regnauit, Persarum verò tot viri præclari ab ipso crucifixi sunt, quia factis ipsius non delectabantur. At ne vobis sigillatim edisseram quę nunc geruntur, vt praui & facinorosi fœlices sunt: boni verò rapiuntur & feruntur, paupertate, morbis, & malis sexcentis pressi. *Iup.* Nescis enim, Cynisce, quãta supplicia post hanc vitam ferant sceleſti, aut in quanta fœlicitate versentur boni. *Cy.* Inferos mihi dicis, Tityos, & Tantalos. Ego verò siquid est istiusmodi, perspicuè cognoscam vbi vita defunctus fuero. Quantum ad præsẽs attinet, velim vt quãtumcunque hoc temporis in viuis exigendũ est, beatè exigam, & à sedecim vulturibus hepar meum à morte depascatur: sed non in hac vita siti laborans, vt Tantalus, in beatorum insulis cũ Heroibus, in Elysio campo constitutus bibã. *Iup.* Quid ais? Annon credis esse supplicia, honores, & forum iudiciale vbi vniuscuiusque vita examinatur? *Cy.*

Κυ. ἀκούω τινὰ Μίνω κρῆτα δικάζειν κάτω τὰ τοιαῦτα. καί μοι ἀπόκεινταί π ἢ οὐ σὸς εἶναι λέγεται. Ζ. τί δ' ἢ δι' αὐτὸν ἐρωτᾷς ὦ Κωίσκε; Κυ. τίνας κολάζει μάλιστα. Ζ. τοὺς πονηροὺς δηλαδή, οἷον ἀνδροφόνους, ἢ ἱεροσύλους. Κυ. τίνας δ' παρὰ τοὺς ἥρωας ἀποπέμπει. Ζ. τοὺς ἀγαθούς τε, καὶ ὁσίους, ἢ κατ' ἀρετὴν βεβιωκότας. Κυ. τίνος ἕνεκα ὦ Ζεῦ; Ζ. διότι οἱ μέν, τιμῆς, οἱ δὲ, κολάσεως ἄξιοι. Κυ. εἰ δέ τις ἀκούσιόν τι δεινὸν ἐργάσαιτο, κολάζεσθαι ἢ τοῦτον δικαιοῖ; Ζ. οὐδαμῶς. Κυ. οὐδ' ἄρα εἴ τις ἄκων τι ἀγαθὸν ἔδρασεν, οὐδὲ τοῦτον τιμᾶν ἀξιώσειεν ἄν; Ζ. οὐ δῆτα οὖν. Κυ. οὐδένα τοιγαροῦν ὦ Ζεῦ, οὔτε τιμᾷν, οὔτε κολάζειν αὐτῷ προσήκει. Ζ. πῶς οὐδένα; Κυ. ὅτι οὐδεὶς ἑκόντες οἱ ἄνθρωποι ποιοῦμεν, ἀλλά τινι ἀνάγκῃ ἀφύκτῳ κεκελευσμένοι, εἴτε ἀληθῆ σκεῖνά ἐστι τὰ ἐμοιρεσθεν ὁμολογούμενα, ὡς ἡ μοῖρα, πάντων αἰτία. ἢ ἰὼ φονεύσῃ τις, σκεῖνη ἐστὶν ἡ φονεύσασα. ἢ ἰὼ ἱεροσυλήσῃ, προστεταγμένον αὐτῷ δῆθ'. ὥστε εἴτε τὰ δίκαια ὁ Μίνως δικάζειν μέλλοι, τὼ εἱμαρμένω, εἴτε

Audio Minoem quendam Cretensẽ infra talibus rebus cognoscendis operam dare: de quo mihi aliquid respõdenum tuus sit filius, vt aiunt. *Iup.* Quamobrem verò ista de illo quæris Cynisce? *Cyn.* Quos potissimũ afficit supplicio? *Iup.* Prauos nimirum, veluti homicidas, & sacrilegos. *Cyn.* Quosnam verò ad heroas mittit? *Iup.* Nẽpe bonos, sanctos, quíq; secũdum virtutẽ vixerũt. *Cyn.* Quorsum Iupiter? *Iup.* Quoniam alij honore, alij supplicio sũt digni. *Cyn.* Quòd siquis inuitus mali quidpiam commiserit, nũ & hunc supplicio affici iustum censet? *Iup.* Nequaquam. *Cyn.* Proinde, neque siquis inuitus boni aliquid fecerit, eum honore dignabitur? *Iup.* Nequaquã. *Cyn.* Itaq; haud conuenit illi ô Iupiter vllum neq; honore ornare, neq; supplicio afficere. *Iup.* Quomodo nullũ? *Cyn.* Quoniã nihil nos homines spõte facimus, sed necessitate quadam ineuitabili cõpulsi: siquidẽ vera sũt illa quæ antè confessus es, nẽpe Parcam esse rerum omnium causam. Iam siquis alterum interemerit, Parca in culpa est. Siquis sacrilegium perpetret, facinus à Parca sibi iniũctũ admisit. Itaq; si Minos rectè vti velit iudicio,

αὐτὶ τῦ Σισύφου κολάσεται, καὶ τὴν μοῖραν, αὐτὶ τῦ Ταντάλου. τί γὰρ ἐκεῖνοι ἠδίκησαν, πειθόμενοι τοῖς ἐπιταγμασιν; Ζ. ὃκ ἔτι οὐδ' ἀποκείνεσθαί σοι ἄξιον, τοιαῦτα ἐρωτῶντι. θρασὺς γάρ εἶ, καὶ σοφιστής. καί σε ἄπειμι ἤδη καταλιπών. Κυ. ἐβουλόμην μὲν κἂν ἔτι τῦτο ἐρέσθαι, πῦ αἱ μοῖραι διατείβουσιν, ἢ πῶς ἐφικνῦνται τῆ ἐπιμελείᾳ τῶν τοσούτων ἐς τὸ λεπτότατον. καὶ ταῦτα, τρεῖς ὄσαι. ἐπίπονον γάρ πνα, καὶ ὃκ εὐμοιρόν μοι δοκῦσι βιῦν τὸν βίον, τοσαῦτα ἔχυσαι πράγματα. καὶ ὡς ἔοικεν, ὁ παὶν ὑδὲ αὗται ὑπὸ χρησῆ εἱμαρμένης ἐζυνήθησαν. ἐγὼ γοῦν εἰ μοι αἵρεσις δοθείη, ὃκ ἂν ἀλλαξαίμην πρὸς ἀυτὰς τὸν ἐμαυτῦ βίον, ἀλλ' ἑλοίμην ἂν ἔτι πενέστερος διαβιῶναι, ἢ πρὸς καθῆσθαι κλώθων ἄζηκτον, τοσούτων πραγμάτων μεστόν, ἐπιτηδῶν ἔκασα. εἰ δὲ μὴ ῥᾴδιόν σοι ἀποκρίνασθαι πρὸς ταῦτα ὦ Ζεῦ, καὶ τούτοις ἀγαπήσομεν, οἷς ἀπεκρίνω. ἱκανὰ γὰρ ἐμφανίσαι περὶ τῆς εἱμαρμένης, καὶ προνοίας λόγον. τὰ λοιπὰ δ', ἴσως ὐχ εἱμαρται ἀκῦσαί μοι.

fatū, nō Sisyphum, Parcam, non Tantalū puniet. Quid enim iniustè illi egerunt, quum mandatis obtemperarunt? *Iup.* Non ampliùs ne respondere quidem conuenit tibi talia interroganti: audax enim es, & sophista, iámque abeo te relicto. *Cyn.* Optabam equidem hoc etiam ex te quærere, vbi Parcæ degant, aut quomodo res tantas exacta cura assequantur: ídque tres cùm sint. Etenim laboriosam, & minimè fœlicem vitam viuere mihi videntur, tot negotia habentes. Vtq; verisimile est, hæ fato non admodum bono natæ sunt. Itaque ego si mihi daretur optio, nequaquam cum illarum vita meam commutarem: sed pauperior æuum exigere mallem, quàm sedere singula obseruando dum contorquerem fusum tot negotijs refertum. Cæterùm si tibi non est facile Iupiter, ad hæc respondere, etiam his ad quæ respondisti, contenti erimus. Sufficiunt enim ad sermonem de Fato & Prouidentia declarandum. Reliqua fortasse in fatis non est vt audiam.

ΖΕΥΣ ΤΡΑΓΩΔΟΣ. IVPITER TRAGOEDVS.

ARGVMENTVM.

Eiusdem propè argumenti & hic Dialogus est, nisi quòd hic Epicureum etiam quendam introducit, qui deos omnino negat vllos esse, nedum prouidentia sua mundum gubernare, fortuitóque ac temerè omnia geri contendit. Deinde & ipsa tractatio in plures personas spargitur ac tota dramatica est.

ΕΡΜΗΣ.

Ὦ Ζεῦ, τί σιώπους, ἢ κατα-
μόνας σιωπῷ λαλεῖς, ὠχρὸς περιπατῶν, φι-
λοσόφῳ τὸ χρῶμα ἔχων, ἐμοὶ προσανάθυ. λάβε με σύμβουλον πόνων. μὴ καταφρόνησης οἰκέτου φλυαρίας. ΑΘΗ. ναὶ πάτερ ἀμήτερ κρονίδη, ὕπατε κρόνιων. γουνοῦμαί σε θεὰ γλαυκώπις, πειτοῴνεια, βαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἰδομεν ἡδη, τίς μῆτις δάκνει σε κατὰ φρένα, καὶ κῆρ' ἐνιμὸν. ἢ τί βαρὺ στενάχεις. ὠχρὸς τέ σε εἶλε παρειάς. Ζ. οὐ ἔστιν ἀδὲν δεινὸν ὥσθ' εἰπεῖν ἔπος, ἀδὲ πάθος, οὐδὲ συμφορὰ τραγῳδικὴ, ἥς ἀν αὖ ἄροιτ' ἄχθος ἡ θεῶν φύσις. ΑΘΗ. Ἀπολλον, οἵοις φοιβείοις ἀρχὴ λόγων.

MERCVRIVS.

Iupiter, quid cogitabũdus, & solus apud te loqueris, pallidus ambulans, & Philosophi colorem præ te ferens? Id mihi communica, & accipe me tuis in molestijs consiliarium. Ne tui famuli nugas contemnas. *Min.* Sanè ita magne parens hominum rex, atque Deorum, Te precor en glaucis oculis Tritonia Pallas, Fare age, ne celes, quò sint hæc cognita nobis, Quod te consilium dubio sub pectore versat? Cur gemis? & tacito pallor subsurgit in ore? *Iup.* Nunquam grauis res vlla sic dici potest, Non passio, non vlla tragica calamitas Natura diuûm cuius haud onus ferat. *Min.* O Phœbe qualibus incipit proœmijs.

Ζ. ὦ παγκάκιστοι, χθόνια γῆς
πνεύματα, σύτ' ὦ Προμη-
θεῦ, οἷά μ' ἔδρασας κακά.
Αθη. τί δ' οὐ θεὸς χρὴν τὰ οἰκείων ἐρεῖς. Ζ. ὦ μυκα-
λοσμαράγου στρεπτὰς ῥοίζη-
μα, τί μοι ῥέξεις; Αθη. κοίμισον ὀργάν, εἰ μὴ κωμῳ-
δεῖν ὥσπερ ἔστοι δυνάμεθα, μὴ δ' τὸν Εὐριπίδην ὅλον κα-
ταπεπώκαμεν, ὥστέ σοι τὰ δ-
δραματουργεῖν. Ηρα. ἀγνο-
εῖν ἡμᾶς νομίζεις τὴν αἰτίαν
τῆ λύπης, ἥτις ἐστί σοι; Ζ. ἀλ
οἶδ', ἐπίτοι κἀγὼ σμικρὰς μέ-
γα. Η. οἶδα τὸ κεφάλαιον
αὐτὸ, ὧν πάσχεις, ὅτι ἐρωτι-
κὸν ἔστιν. οὐ μὴν κωκύω γε,
τὰ ἔδοις ἤδη πολλάκις ὑβρι-
δεῖπα τὰ σῶ τὰ τοιαῦτα.
εἰκὸς γοῦν ἤτοι Δανάλν τινὰ,
ἢ Σεμέλην, ἢ Εὐρώπην αὖθις
ἐυρόντά σε, αἰτιᾶσθαι τὰ τῆ
ἔρωτος. εἶτα βουλευσθαι ταῦ-
ρον, ἢ σάτυρον, ἢ χρυσὸν γνώ-
μονον, ῥυῆναι διὰ τῆ ὀρόφου
εἰς τὸν κόλπον τῆ ἀγαπωμένης.
τὰ σημεῖα γὰρ ταῦτα, οἱ στενα-
γμοὶ, καὶ τὰ δάκρυα, καὶ τὸ
ὠχρὸν εἶναι, ὡς ἄλλου τινὸς, ἢ
ἔρωτός ἐστιν. Ζ. ὦ μακαρία, ἥτις
ἐν ἔρωτι, καὶ ταῖς τοιαύταις παιδιαῖς, οἴει τὰ ἡμέτερα πράγ-
ματα εἶναι. Η. ἀλλὰ τί ἄλλο, εἰ μὴ τοῦτο αἰτιᾶ σε, Δία ὄντα;

Iup. O pessimum genus
mortalium, Tuque ô Pro-
metheu, me quibus afflixti
A malis. *Mer.* Quid est? nec
enim celabis hæc domesti-
cos. *Iup.* O murmur ingens
fulminis magnicrepi, quid
mihi facies? *Mer.* Compesce
iram, si non comicè loqui
B quemadmodum hi possumus,
neque totum Euripidem de-
uorauimus, ita vt dramaticè
tecum loquamur. *Iuno.* An
nescire nos putas causam
mœroris, quænam sit? *Iup.*
C Tu nescis, nam eiulares ma-
gnopere. *Iun.* Noui dolorũ
tuorum summam, te nimirũ
amore percelli. Nec tamen
eiulo, vt quæ sim assuefacta
crebris huiusmodi cõtume-
lijs à te peti. Igitur verisi-
D mile est te vel Danaen ali-
quam, vel Semelen, vel Eu-
ropam nactum, amore angi.
Deinde statuere assumpta
forma vel tauri, vel satyri, vel
auri, per tectum in amatæ
E sinum influere. Etenim
hæc signa sunt, suspiria,
lachrymæ, & pallor, non
alius rei, quàm amoris.
Iup. O beata, quæ negotia
nostra in amore, talibusque
ludicris sita esse putas. *Iun.*
Ecquid aliud, nisi hoc soli-
citat te, Iupiter cùm sis?

Z. ὦ ἐρᾶτοις ὦ Ηρα. τὰ θεῶν πράγματα. καὶ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, ὅτι ξυρῆ ἕστηκεν, εἴτε χρὴ ἡμᾶς τιμᾶσθαι ἔτι, καὶ τὰ γέρα ἔχειν ταὐτὰ τῇ γῇ, εἴτε καὶ ἡμελῆσθαι παντάπασι. καὶ τὸ μηδὲν εἶναι δοκεῖν. Η. μῶν γίγαντάς τινας ἡ γῆ ἔρυσεν; ἢ οἱ τιτᾶνες τὰ δεσμὰ διαῤῥήξαντες, καὶ τὴν φρουρᾶς ὀπικρατήσαντες, αὖθις ἡμῖν ναυτία παρέχονται τὰ ὅπλα; Z. θάρσει. τὰ νέρθεν ἀσφαλῶς ἔχει θεοῖς. Ηρα. τί οὖν ἄλλο δεινὸν αὖ γένοιτο; ἔχ ὁρῶ γὰ ὅτε μὴ τὰ τοιαῦτα παραλυποῦ, ἐφ' ὅτῳ Πῶλος, ἢ Δεισίδημος, ἀντὶ Διὸς ἡμῖν ἀνεπέφηνας. Z. Τιμοκλῆς ὦ Ηρα ὁ ςωϊκὸς, καὶ Δάμις ὁ ὀπικούρειος, χθὲς ἐκ οἶδα ὅθεν σφίσιν ἀρξαμένου τοῦ λόγου, περὶ θείας πρόνοιας διελεγέσθην, παρόντων μάλα συχνῶν, καὶ δοκίμων ἀνθρώπων. ὅπερ μάλιστα καὶ ἐνίασέ με. καὶ ὁ μὲν Δάμις, οὔτ' εἶναι θεοὺς ἔφασκεν, οὔθ' ὅλως τὰ γιγνόμενα ὀπτεύειν, ἢ διατάττειν. ὁ Τιμοκλῆς δ' ὁ βέλτιστος, ἐπειρᾶτο ξυναγωνίζεσθαι ἡμῖν. εἶτα ὄχλου πολλοῦ ὀπῤῥυέντος, οὐδὲν πέρας ἐγένετο τῆς συνουσίας. διελύθησαν γὰ εἰσαῦθις, ὀπτεφάσαντο

Iup. Deorum res, ô Iuno, in extremo discrimine versantur: & quod aiunt, in acie nouaculæ constitutæ sunt: vtrum adhuc simus colendi, & quæ in terris offeruntur dona habituri: an verò prorsus negligendi, & pro nihilo ducendi. *Iun.* Num Gigãtes aliquos terra produxit? aut Titanes disruptis vinculis, deuictáque custodia rursum in nos arma parant? *Iup.* Confide, nam res inferæ bene Dijs habent. *Iun.* Quid ergo aliud acerbum esse possit? Neque enim video, quando talia nihil te conturbant, quam ob rem nobis Polus, aut Aristodemus pro Ioue apparueris. *Iup.* Timocles ille Stoicus, ô Iuno, & Damis Epicureus, heri nescio vnde ducto orationis initio de Prouidentia disputabant in magna probatorum hominum frequẽtia: quod potissimùm animũ meum perturbauit. Ac Damis quidem affirmabat, neq; Deos esse, neque ea quæ geruntur obseruare, aut digerere. Verùm optimus ille Timocles nostras partes omni studio tuebatur. Deinde cùm affluueret multa turba, nullum finem sortita est disputatio. Etenim discesserunt hoc pacti vt

τὰ λοιπὰ συνθέμενοι, καὶ νῦν μετέωροι πάντες εἰσὶ πρὸς τὴν ἀκρόασιν, ὁπότερος κρατήσει, καὶ ἀληθέστερα δόξῃ λέγειν. ὁρᾶτε τὸν κίνδυνον, ὡς ἐν σφῷν πάντα σωσι τὰ ἡμέτερα, ἐν ἑνὶ αὖ δεῖ κινδυνεύσωμεν καὶ δυοῖν δάτερον, ἢ παρεωφθῆς ἀναγκη τὰ ἡμέτερα, ὀνόματα μόνον εἶναι δόξαντα, ἢ τιμᾶς ὧσπερ πρότερον, ἵν' ὁ Τιμοκλῆς ὑπάρχῃ λέγων. Ηρα. δεινότατα ὡς ἀληθῶς, καὶ ὦ μάτην ὦ Ζεῦ ἐπῆρα γῷδεις αὐτοῖς. Ζ. σὺ δ', ὦ Δαναὴς πυὸς, ἢ Αντιόπης, εἶναί μοι λόγον ἐν ταραχῷ τοσούτῳ. τί δ' οὖν ὦ Ερμῆ, καὶ Ηρα, καὶ Αθηνᾶ, φράσοιμ' ἄν; συμβουλεύσετε γὰρ καὶ αὐτοὶ τὸ μέλλον. Ερ. ἐγὼ μὲν ὅτι τὸ κοινὸν φημι δεῖν ἡμᾶς σκέψιν ἐπαναγαγεῖν, ἐκκλησίαν συναγαγόντα. Ηρα. κἀμοὶ ταῦτα συμβουλεῖ, ἄνδρ καὶ τούτῳ. Αθη. ἀλλ' ἐμοὶ ταῦτα δοκεῖ ὦ πάτερ. καὶ μὴ συνταράττειν τὸν ἀέρα, μηδὲ ὅλον εἶναί σε θορυβούμενον τῷ πράγματι, πράττειν δ' ἰδίᾳ ταῦτα, ἐξ ὧν κρατήσει μὲν ὁ Τιμοκλῆς λέγων, ὁ Δάμις δὲ καταγελασθεὶς, ἀπίοι ἐκ τῆς συνουσίας. Ερ. ἀλλ' οὔτε ἀγνοήσεται ταῦτα ὦ Ζεῦ, ἐν φανερῷ ἐσομένης τῆς

cætera denuo diſpicerentur. Et nunc omnes ſuſpenſo ſunt ad audiendum animo, vter vincet, & veriora dicere videbitur. Videtis periculum, vt res noſtræ in vno periclitantes, ad anguſtias omnino ſunt redactæ? Et ex duobus alterum euenire neceſſe eſt, vt aut noſtræ res flocci fiãt, & inania nomina videamur: aut quemadmodum antea, colamur, ſi Timocles dicẽdo ſuperauerit. *Iun.* Grauiſſima profectò ſũt illa, nec temerè Iupiter in hõs tragicis verbis inuehebare. *Iup.* Tu verò putabas me vel Danaës, vel Antiopes habere rationem, in tãta perturbatione. Quid igitur ô Mercuri, & Iuno, & Minerua nobis faciendũ eſt? Quin vos conſilij partẽ cõminiſcimini. *Merc.* Equidem ego in cõmunem vtilitatem coacto concilio, dico rẽ adducendam in deliberationẽ. *Iun.* Ego idem cũ hoc ſentio. *Min.* Mihi verò aliter videtur, Pater, vt neque cœlum conturbes, neque palam fiat te hanc ob rem tumultuari: ſed priuato conſilio facias vt Timocles diſputatione vincat: Damis verò ex congreſſu, deriſus abeat. *Merc.* Atqui iſta non ignorabũtur, Iupiter, cum Philoſophis in

ἔοικεν τοῖς φιλοσόφοις, ἢ σὺ δόξεις τυραννικὸς εἶναι, μὴ κοινεύμενος περὶ ὅτου μεγάλου, ἢ κοινῶν ἅπασιν. Z. ἐκεῖνο ἤδη κήρυττε, ἢ παρέσονται ἅπαντες. Ερ. ὀρθῶς γὸ λέγεις. ἰδοὺ δὴ εἰς ἐκκλησίαν συνέλθετε οἱ θεοί. μὴ μέλλετε, ξυνέλθετε πάντες. ἥκετε. περὶ μεγάλων ἐκκλησιάσομεν. Z. ὅτου ψιλὰ ὦ Ερμῆ, καὶ ἁπλοϊκά, καὶ πεζὰ κηρύττεις, καὶ τούτοις μελήσοις συγκαλῶν; Ερ. ἀλλὰ πῶς γὸ ὦ Ζεῦ ἀξιοῖς; Z. ὅπως ἀξιῶ; ἀποσεμνύσαι φημὶ δεῖν τὸ κήρυγμα μέζοις τισὶ, ἢ μεγαλοφωνίᾳ ποιητικῇ, ὡς μᾶλλον συνέλθοιεν. Ερ. ναί. ἀλλ' ἐποποιῶν ὦ Ζεῦ, ἢ ῥαψῳδῶν τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ γ', ἥκιστα ποιητικός εἰμι. ὥστε διαφθερῶ τὸ κήρυγμα, ἁρμέζα, ἢ ἐνδεᾶ ξυνεῖσιν. καὶ γέλως ἔσῃ παρ' αὐτῶν ὅτι τῇ ἀμουσίᾳ τῶν ἐπῶν. ἐῶ γοῦν καὶ τὸν Ἀπόλλω γελώμενον ἐπ' οἰκείοις τοῖς χρησμοῖς. καίτοι ὀκνηρυπιάσοντα τὰ πολλὰ διὰ ἀσφαλείας, ὡς μὴ παύσῃ φλυαροῦντας ἄγειν τοὺς ἀκούοντας ἐξετάζειν τὰ μέζα. Z. ἐκεῖνο ὦ Ερμῆ, τὸν Ομήρου ἐπῶν ἐγκαταμίγνυε τὰ πολλὰ τῷ κηρύγματι, ὡς ἥδιστος ἡμᾶς συνάξεις.

propatulo futura sit disceptatio. At tu quidem tyrannum agere videberis, si de tantis rebus & ad omnes cõmuniter pertinentibus, cum reliquis non cõmunicaueris. *Iup.* Ergo iam proclama, & præstò sint omnes. *Merc.* Rectè dicis. En vos Dei in cõcionem venite, ne cunctemini: conuenite omnes: venite: magnis de rebus consilium inibimus. *Iup.* Ita nudis, ô Mercuri, simplicibúsq; verbis, ac pedestribus pronuncias, præsertim cùm maximis de rebus Deos conuoces? *Merc.* At quomodo vis faciam Iupiter? *Iup.* Quomodo velim: Dico tuũ præconiũ versib⁹ esse magnificè efferendũ, & grandiloquẽtia poëtica, qua impulsi diligẽtiùs cõueniant. *Merc.* Sanè verũ hoc poëtarũ & rhapsodorũ est officiũ. At ego poëticen nõ calleo: adeò vt præconium sim corrupturus, si hypermetros aut defectiuos versus connectã. Et risum ipsis mouebo mea carminũ imperitia. Itaq; video Apollinẽ ob oracula nõnulla derideri: quãquã cautioniscausa multa obscurent, ne omnino audiẽtes otio indulgeãt sed expẽdãt versus. *Iup.* Proinde Mercúri, Homericos versus pleroſq; admisce præconio, vt illi solebat nos cõuocare.

μεμνῆσθαι δέ σε εἰκός. Εφ. οὐ πάνυ μέ ἔτω σαφῶς, ἢ προχείρως. πειράσομαι ὅμως. Μήτε τις ἂν θηλεία θεὸς, μήτε τις ἄρσην, μήτ' αὐτῶν ποταμῶν μήτε, νόσφ' Ὠκεανοῖο, μήτε τε νυμφάων, ἥ τε θεῶν ἐλάχιστοι ναίουσι λίμνας τε θοὰς ἠδὲ ποώδεας πίσεα τε ἄρδην. Ζ. εὖγε ὦ Ερμῆ. ἄριστα κεκήρυκταί σοι. καὶ σωτάσι τὸ ἦθος. ὥστε παραλαμβάνων κάθιζε αὐτὸν, καὶ τὴν ἀξίαν ἕκαστον, ὡς ἂν ὕλης, ἢ τέχνης ἔχῃ. ἐν πρώτοις μὲν, τοὺς χρυσοῦς. εἶτα ἐπὶ τούτοις, τοὺς ἀργυροῦς. εἶτα ἑξῆς, ὁπόσοι ἐλεφαντίνοι. εἶτα τοὺς χαλκοῦς, ἢ τοὺς λιθίνους. καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις, οἱ Φειδίου μὲν, ἢ Αλκαμένους, ἢ Μύρωνος, ἢ Εὐφράνορος, ἢ τῶν ὁμοίων τεχνιτῶν, περιτεπιμένων. οἱ συρφετώδεις δ' οὗτοι, καὶ ἄτεχνοι, πόρρω που σωρευόμενοι, καθεδοῦνται σιωπῇ, ἀναπληροῦντες μόνον τὴν ἐκκλησίαν. Ερ. ἔσται ταῦτα. καὶ καθεδοῦνται, ὡς προσῆκεν. ἀλλ' ἐκεῖνο οὐ προχείρως εἰδέναι, ὅ τις αὖ χρυσῆς ἢ

uocare. Eorum autem te meminisse est credibile. *Merc.* Certè non admodum certò, neque promptè, attamen tentabo. Ergo Deûm nemo, nec mas, nec fœmina desit, Nullúsque Oceani fluuiorum, nullaque Nympha: Ast in consilium Iouis heus properate frequentes: Quique editis celebres hecatombas, quique sedetis Ararum ad fumos, medio vel in ordine diuûm, Vel ferè postremo, vel nullo nomine noti. *Iup.* Euge Mercuri: optimè præconio functus es. Etenim iam conueniunt. Quapropter singulos excipiendo, ipsos ordine colloca, pro materiæ artisue dignitate: In prima sede aureos, in secunda argenteos, in tertia eburneos, in quarta æneos, aut lapideos. Inter hos etiã primas illi teneant quos Phidias, aut Alcamenes, aut Myron, aut Euphranor, similesue artifices effinxerunt. Cæterùm hi vulgares, nulla arte nobiles, procul amoti sedeãt cum silentio, in solum concionis complemẽtum. *Merc.* Hæc fient, & ordine sedebunt. At non facile est scire, an eorum aliquis sit aureus,

καὶ πολυτάλαντος ἢ τὴν ὀλκήν, ἢ ἀκριβὴς ἢ τὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ κομιδῇ ἰδιωτικὸς, καὶ ἀσύμμετρος, πρὸ τῶν χαλκῶν τῶν Μύρωνος, καὶ Πολυκλείτου, καὶ τῶν Φειδίου, καὶ Ἀλκαμένους τῶν λιθίνων, καθεδεῖται. ἢ προτιμητέαν χρὴ νομίζειν εἶναι τὴν τέχνην. Ζ. ἐχέτω μέντοι. ἀλλ' ὁ χρυσὸς ὅμως προτιμητέος. Ερ. μανθάνω, ὅτι Πλουτίνδην κελεύεις, ἀλλὰ μὴ Αἰσιτίνδην καθίζειν, καὶ ἀπὸ τιμημάτων. ἴστε δὴ εἰς τὴν προεδρείαν ὑμεῖς οἱ χρυσοῖ. ἔοικασι δ' οὖν ὦ Ζεῦ, οἱ βάρβαροι πρεσβεύειν μόνοι. ὡς τοὺς γε Ἕλληνας ὁρᾷς ὁποῖοί εἰσι. χαλκεῖοντες μέν, καὶ εὐπρόσωποι, καὶ κατὰ τέχνην ἐσμιλευμένοι. λίθινοι δ', ἢ χαλκοῖ ὅμως ἅπαντες. ἢ οἵ γε πολυτελέστατοι αὐτῶν, ἐλεφάντινοι, ὀλίγον ὅσον τὸ χρυσοῦν ὑπερβάλλον ἔχοντες, ὡς ὑπερεχέσθαι, καὶ ἐπιγράφεσθαι μόνον. τὰ δ' ἔνδον, ξύλοι, καὶ οὗτοι μυῶν ἀλέλας ὅλας ἐμπεπλεκυῖαι σπέρματα. ἡ Βενδὶς δ' αὖτε, καὶ ὁ Ἄνουβις σκύφοι, καὶ παρ' αὐτὸν, ὁ Ἄπις, καὶ ὁ Μίθρης. καὶ μὴν ὅλοι ὁλόχρυσοι, καὶ βαρεῖς, καὶ πολυτίμητοι ὡς ἀληθῶς. Πο. καὶ τοῦτο μὲν Ἑρμῆ δίκαιον, τὸ κωμῳδεῖσθαι τοῦτον προκαθίζειν

multisque talentis præponderet, nec accurato, sed vulgari admodum, & inconcinno opere comparatus, ante æneos illos Myronis, & lapideos Polycleti, Phidiæ & Alcamenis, sedebit: an existimandum artem esse præferendam. Iup. Ita quidem fieri oportebat: attamen aurum est anteponēdum. Merc. Intelligo: rationem diuitiarum, non præstantiæ, & census haberi iubes in dandis sedibus. Venite igitur occupatum primas sedes, vos aurei. Videntur autem, Iupiter, soli barbari primas occupaturi: nam Græcos vides quales sint: venusti quidem, & pulchri, & secundum artem compositi: lapidei tamen, aut ænei omnes, vel, qui omnium sumptuosissimi sunt, eburnei, pauculo auro renidentes, vt qui eo tantùm intincti, refulgeant. Cæterùm intus lignei in quibus manentes muscarum toti greges conteguntur. Bendis autem hęc, & Anubis ille, & prope ipsum Attis, & Mithres ex solido auro sunt conflati, graues & magni reuera pretij. Nept. Ecquid iustum est Mercuri, primū collocare

μὲν ἢ αὐχμηρόν, ἢ ταῦτα, Ποσειδῶνος ὄντος; Ερ. ναί. ἀλλὰ σὲ μὲν ὦ ἐννοσίγαιε, χαλκοῦν ὁ Λύσιππος, ἢ πλοῦτον ἐποίησεν ἀντὶ ἐχόντων τοῦ Κορινθίων χρυσοῦν. οὗτος δ', ὅλοις μετάλλοις πλουσιώτερός ἐστιν. ἀνέχεσθαι οὖν χρὴ παρεσκευασμένον, καὶ μὴ ἀγανακτεῖν, εἴ τις ῥίνα πλείονα τιμήσεται σου. Αφρο. ἀλλ' ὦ Ερμῆ, κἀμὲ λαβών, ἐν τοῖς θεοδαιδάλοις που κάθιζε. χρυσῆ γάρ εἰμι. Ερ. οὐχ ὅσα γε ὦ Αφροδίτη κἀμὲ ὁρᾷν. δοκῶ γὰρ μὴ πάνυ λήμῃ, λίθῳ τῷ λευκῷ πεντελησίῳ ὄντι λιθοτομηθῆναι. εἶτα δοξάν οὕτω Περξιτέλει, Αφροδίτη ἡμιμόλιον κυνδύλοις παρεδώσω. Αφρο. ἀλλὰ μὴν ἐξόπισθεν σοι μαρτυρῶ τὸν Ὅμηρον παρέξομαι, ὃς καὶ κάτω τῆς ῥαψῳδίαις χρυσῆν μέν Αφροδίτην εἶναι λέγοντα. Ερ. καὶ γὰρ καὶ τὸν Απόλλω ὁ αὐτὸς πολυχρύσου ἔφη εἶναι, καὶ πλούσιον. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ὄψει κἀκεῖνον ἐν τοῖς ζευγίταις που καθήμενον, ἀπεστεφανωμένον τοῦ τῆς λύρας, ἢ τὰς κόλλοπας τὰ χιθάρας περιτετυλιγμένον. ὥστε ἀγάπα καὶ σύ, μὴ πάνυ ἐν τῷ ζηλοτύπῳ σκιλλοπιάζουσα. Κολοσσός. ἐμοὶ δ' τίς

hunc canina facie Ægyptium, me qui sum Neptunus, priorem? *Merc.* Maximè. At te quidem ô Neptune Lysippus æneum & pauperem fecit, cùm tunc auro carerent Corinthij. Hic autem metallis vniuersis est ditior. Quare te remoueri patiaris oportet, neque indigneris si naso iste aureus tibi anteponetur. *Ven.* Ergo Mercuri, accipe me, & in primis consessibus colloca: nã sum aurea. *Merc.* Minimè Venus, quantum ego video. Sed nisi hallucinor, ex albo lapide ex monte Penteli excisa, vt Praxiteli placuit, facta Venus, Gnidijs tradita es. *Ven.* Atqui fide dignum testem tibi producam Homerum, qui sursum ac deorsum suis in rhapsodijs, auream me esse dicit. *Merc.* Sed enim ille ipse auri multi, & opum possessorem Apollinem dixit: quem tamen in extremis sedentem videbis, direpta ipsi latronibus corona, & surreptis citharæ verticillis. Quare contenta esto cùm seruili planè in loco non collocata concioni interesis. *Colossus.* Quis verò contendere mecum ausit Sol cùm sim,

αὖ ἐείσομαι τολμήσειεν; ἡλίῳ τε

ὄγπ, ἢ τηλικούτῳ τὸ μέγεθος; εἰ δ' ἦν μὴ ὑπερφυᾶ, μηδ' ὑπέραγον οἱ Ῥόδιοι κατασκευασασθαι μηχήσαντο, ἀπὸ τῆσ ἴσης τελέσματος, ἑκκαίδεκα χρυσοῦς θεοὺς ἐποιήσατο. ὥστε αἰσχρὸν ποσὸν τελέσεως ἂν νομίζοιμεν. ἢ τέχνη, καὶ τὸ ἐργασίας τὸ ἀκριβὲς ἐν μεγέθει τοσούτῳ. Ερ. τί ὦ Ζεῦ, χρὴ ποιεῖν; δύσκριτον γὰρ ἐμοὶ χρῶν καὶ τοῦτο. εἰ μὲν γὰρ ἐς τὴν ὕλην ἀποβλέποιμι, χαλκοῦς ἐστιν. εἰ δ' ὑπολογίζοιμαι ἀφ' ὁπόσων ταλάντων κεχάλκευται, ὑπὲρ τοὺς πεντακοσιομεδίμνους, καὶ τ' ἱππάδα ἂν εἴη. Ζ. τί γὰρ δεῖ παρεῖναι καὶ τοῦτον ἐλέγξοντα τὴν τῶν ἄλλων μικρότητα, καὶ ἐνοχλήσοντα τῇ καθέδρᾳ; πλὴν ἀλλ' ὦ Ῥοδίων ἄριστε, εἰ καὶ ὅπη μάλιστα προτιμητέος ἐν τῶν χρυσῶν πῶς ἂν καὶ προεδρεύοις, εἰ μὴ δέησει ἀναστῆναι πάντας, ὡς μόνος καθέζοιο, τὴν πύκα ὅλην θατέρᾳ τῶν πυγῶν ἐπιλαβών. ὡς ἄμεινον ποιήσεις ὀρθὸσ ἀδὴν ἐκκλησιάζων, ἐπικεκυφὼς τῷ σωρείῳ. Ερ. ἐδοὺ πάλιν ἄλλο δύσλυτον καὶ τοῦτο. χαλκὼ μὲν γὰρ ἀμφοτέρω ἐσὸν καὶ τέχνης τ' αὐτῆς, Λυσίππου ἑκατέρου τὸ ἔργον, καὶ τὸ μέγιστον, ὁμοτίμω τε ἐς

tantæque magnitudinis? Et nisi me immensum & immodicum struere voluissent Rhodij, ex paribus sumptibus, sedecim Deos aureos fecissent: ad quorum proportionem sumptuosior existimarer. Præter tam ingentem magnitudinem inest etiam ars, & opificij exquisita ratio. *Merc.* Quid facto opus Iupiter? Nam hoc iudicare difficile est. Nam si materiam respexero, æneus est. Verùm si supputem quot in eo fabricando impensa fuerint talenta, plures quàm quingẽtos modios, & censũ equestrem inueniam. *Iup.* Quid opus erat, vt hic etiam interesset, qui aliorum paruitatem argueret, & sessioni obstaret? Verumenimuero Rhodiorum optime, si quàm maximè aureis es præferendus, quomodo prima subsellia tenere possis, nisi omnibus sit surgendum, vt solus sedeas, omni Pnycis spacio alteris natibus occupato? Quocirca rectiùs facies, si prono in concilium capite, rectus concioni interfis. *Merc.* Ecce rursus alius hic est modus. Ænei enim ambo estis, & eiusdem artificij, vtrumque Lysippi opus: & quod maximum est, generis nobilitate pares, vt τὸ μέγιστον, ὁμοτίμω τε ἐς

ὄχλος, ἅτε δὴ παῖδες ὄντες Διὸς, ὁ Διόνυσος ἡμῖν, καὶ Ἡρακλῆς. πότερος ἂν αὐτῶν προκαθεδεῖται; διλογεῖσθαι γὰρ ὡς ὁρᾷς. Ζ. διατείβομαι ὦ Ἑρμῆ, πάλαι δέον ἐκκλησιάζειν. ὥστε νυνὶ μὲν ἀφανεῖς καθίζοντων, ἔνθα ἂν ἕκαστος ἐθέλῃ. εἰσαῦθις δὲ ἀποδοθήσεται περὶ τούτων ἐκκλησία. καὶγὼ εἶσομαι τότε ἵνα τινὰ χρὴ ποιήσασθαι τὴν τάξιν ἐν αὐτοῖς. Ερ. ἀλλ' Ἡράκλεις, ὡς ταραχθῶσι τὰ κοινὰ, καὶ τὰ καθ' ἡμέραν ταῦτα βοῶντες διανομάς. ποῦ τὸ νέκταρ, καὶ ἡ ἀμβροσία ἐπέλιπες πᾶ αἱ ἑκατόμβαι; κοινὰς τὰς θυσίας. Ζ. καταπάυσον αὐτοὺς ὦ Ἑρμῆ, ὡς μάθωσιν ὅτου ἕνεκα ξυνελέγησαν, τοὺς λήρους τούτους ἀτέγκτους. Ερ. οὐχ ἅπαντες ὦ Ζεῦ, πλὴν Ἑλλήνων συνιᾶσιν. ἐγὼ δέ, ὁ πολύγλωσσος εἰμι, ὥστε καὶ Σκύθαις, καὶ Πέρσαις, καὶ Θραξὶ, καὶ Κελτοῖς συνετὰ κηρύττειν. ἄμεινον οὖν οἶμαι τῇ χειρὶ σημαίνειν, ἢ παρακελεύεσθαι σιωπᾶν. Ζ. ἄγε ποίει. Ερ. εὖγε. ἀφωνότεροι γεγόνασί σοι τῶν σοφιστῶν. ὥστε ὤφελε δημηγορεῖν. ὁρᾷς, πάλαι πρὸς σὲ ἀποβλέποντες ἦσαν, προσμένοντες ὅ, τι λέξεις. Ζ. ἀλλ' ὄγε πέπονθα ὦ Ἑρμῆ, καὶ αὖ-

qui sunt Iouis filij, Bacchus iste, & Hercules. Vter ergo illorum primas tenebit? cõtendunt enim vt vides. *Iup.* Tempus terimus Mercuri, cùm iamdudum habenda esset concio. Quare nunc promiscuè sedeant, vbi quisque voluerit. Deinceps verò hisce de rebus cogetur de integro conciliũ: túncque sciam quis hac in re ordo sit constituendus. *Merc.* At Hercules, vt tumultuantur, communem & quotidianam istam distributionem clamantes, vbi est nectar? vbi relicta ambrosia? vbi Hecatombę? communia sacrificia. *Iup.* Illis impone silentium Mercuri, vt nugis hisce relictis intelligant cuius rei gratia coacti sint in concilium. *Merc.* Non omnes, Iupiter, Græcam linguam capiunt. At ego multas linguas non calleo, vt Scythis, Persis, Thracibus, & Celtis, quæ intelligant, pronunciem. Satius itaque puto manu significare & imperare silentium. *Iup.* Ita fac. *Merc.* Euge, Pythagoricis taciturniores facti sunt: ita vt cõcionandi sit tẽpus. Vides, vt iamdudum cõiectis in te oculis, expectãt quid sis dicturus. *Iup.* At quod mihi accidit, Mercuri,

ὀκνήσαιμι πρὸς σὲ εἰπεῖν ὑὸν ὄντα. οἶδα ὅπως θαῤῥαλέος ἀεὶ, καὶ μεγαληγορεῖς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ὦ; Ep. οἶδα. καὶ ἐδεδίειν γε ἀκούων σου δημηγορεῦντος. καὶ μάλιστα ὁπόταν ἀπειλῇς ἀναστάσειν ἐκ βάθρων τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν αὐτοῖς θεοῖς, τὴ σειρᾷ ἐκείνῃ τῇ χρυσῆν κρεμάσας. Z. ἀλλὰ νῦν ὦ τέκνον, ἐκ οἶδα εἴτ' ἐκ τοσοῦτο μεγέθους τῶν ἐφεστώτων δεινῶν, εἴτε καὶ τοσοῦτο πλήθους τῶν παρόντων, πολυθεωτάτη γὸ ὡς ὁρᾷς ἡ ἐκκλησία, διατέτραγμαι τῇ γνώμῃ, καὶ ταράττομός εἰμι, καὶ ἡ γλῶτ' ἁπά μοι πεπεδημένη ἔοικε. τὸ γὸ ἀποπώτατον ἁπάντων, ἐπιλέλησμαι τὸ προοίμιον ἁπάντων τῶν λόγων, ὃ παρεσκευασάμην, ὡς εὐπροσωποτάτη μοι ἡ ἀρχὴ γένοιτο πρὸς αὐτούς. Ep. ἀπολώλεκας ὦ Ζεῦ πάντα. οἱ γὸ, ὑπονοοῦσι τὴν σιωπὴν, καί τι ἐξαίρετα κακὸν ἀκούσεσθαι προσδοκῶσιν, ἐφ' ὅτῳ σὺ διαμέλλεις. Z. βούλει γοῦν ὦ Ἑρμῆ, τὸ ὑμετερικὸν ἐκεῖνο προοίμιον ἀναῤῥαψῳδήσω πρὸς αὐτούς; Ep. τὸ ποῖον; Z. κέκλυτέ μου πάντες τε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι. Ep. ἄπαγε. ἱκανὰ καὶ πρὸς ἡμᾶς πεπαῤῥήνηταί σοι τὰ πρῶτα. πλὴν εἰ δοκεῖ,

tibi cùm sis meus filius, dicere non pigebit. Scis quàm confidenti animo, & ore grandiloquo fuerim in concionibus? *Merc.* Scio: & te concionantem audiens timui: ac præcipuè quando minabaris te demissa catena illa aurea, terram à fundamentis, & mare cùm ipsis Dijs sursum tracturum. *Iup.* At nunc ô fili, nescio vtrum impendentium malorum magnitudine, an verò præsentium multitudine (nam hic Deorum conuentus est frequentissimus vt vides) animo conturbor, & intremisco, & vincta mihi lingua videtur. Quódque omnium est absurdissimum, excidit mihi totius orationis proœmium, quod præparaueram, vt bellissimo apud ipsos exordio vterer. *Merc.* Perdidisti omnia Iupiter. His suspectum est tuum silentium, & prægrande aliquod malũ fesse audituros expectant, quia tu cunctaris. *Iup.* Vis igitur Mercuri, Homericum illud proœmium ipsis occinam? *Merc.* Qualenam? *Iup.* *Dique Deæque omnes dicenti aduertite mentes.* *Merc.* Apage. Nam satis in principio aduersus nos es debachatus. Verùm si videtur,

τὰ πρῶτα. πλὴν εἰ δοκεῖ,

τὸ μὲ φορτικὸν τ μέρων, ἄφες. σὺ ὦ, τ Δημοσθένης δημηγοριῶν τ κ Φιλίππε, ἰῶπινα αὖ ἐθέλοις, συμείρε, ὀλίγα σμαλλάττων. ὅπω γοῦν οἱ πολλοὶ γωῦ ῥήτορες ποιοῦσιν. Z. εὖ λέγεις, σμῶτομόν τινα ῥητορείαν, κ ῥαδιεργίαν ταύτην ἔυνοεμεν τοῖς ἀποεσυμβούοις. Ep. ἀρξομαι δ' ἔν ποτε. Αντὶ πολλῶν αὖ ὦ ἄνδρες θεοὶ χρημάτων, ὑμᾶς ἐλέσθ νομίζω, εἰ φανερὸν ἦυοιτο ὑμῖν, ὅ, τι δή ποτε ἀρα τοῦτό ὄστιν, ἐφ' ὅτῳ γωῦ σωελέγηθ, εἴ τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσηκή προθύμως ἀκροᾶσθαί με λέγοντος. ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς ὦ θεοὶ, μογογενῆ λέγει φωνὴν ἀφιείς, ὅτι τῶν παρόντων ἐρρωμένως αὐτιλημπέον ἡμῖν ὄστι, ἡμεῖς δ', πάνυ ὀλιγώρως ἔχειν δοκοῦμεν πρὸς αὐτά. βούλομαι δ' ἤδη, καὶ γὸ ὀπολείπει ὁ Δημοσθένης, αὐτὰ ὑμῖν διηλθσαι σαφῶς, ἐφ' οἷς διεπεραχθεὶς, σωήγαγεν πλῶ ἐκκλησίαν. χθὲς γὰρ ὡς ἴστε, Μνησιθέου τοῦ ναυκλήρου δύσαντος τὰ σωτήρια ὀπὶ τῇ γνὶ ὀλίγου δεῖν ἀπολουμένῳ περὶ τὸν Καφηρέα, εἰστήκειμεν ὧν Πειραιεῖ, ὁπόσους ἡμῶν ὁ Μνησιθέος ὀπὶ πλῶ δυσίαν

moleſtos illos verſus omittito: & quam volueris ex orationibus Demoſthenis contra Philippum, paucis immutatis declamato: quod A multi oratores nunc faciũt. I. Rectè dicis compendioſam hanc orandi rationem, & aſtutiam opportunam hæſitantibus. Tandem igitur incipiam. Multis pecunijs, ô viri Dij vos anteposituros puto, ſi vobis innoteſcat, quid tandem ſit illud, cuius gratia hunc in B cœtum accerſiti eſtis. Quod cùm ita ſit, conuenit vt me C dicentem alacriter audiatis. Præſens vtique tempus, ô Dij, emiſſa propemodum voce dicit, nobis fortiter ſuſcipiendam rerum præſentium curam, quas tamen D negligere videmur. Iam autem volo deficiente mihi Demoſthene, ea vobis apertè declarare, quib⁹ perturbatus concionem cõuocaui. Heri enim, vt ſcitis, cùm Mneſitheus nauclerus ob ſeruatam E ex vndis nauem, quæ ad Cepharei ſcopulos illiſa ferme perijt, nos in Piræo epulis excepiſſet, quotquot noſtrũm ad ſacrificium vocauerat: peractis libationibus,

ἐκάλεσεν. εἶτα μὲ τὰς σπονδὰς,

ὑμεῖς μὲν, ἄλλος ἄλλῃ ἐξάπεσθε, ὡς ἑκάστῳ ἔδοξεν. ἐγὼ δὲ, οὐδέπω γὰρ παύσασθαι ὀψὲ ἐδόκουν, ἀπῆλθον ἐς τὸ ἄστυ, ὡς περιπατήσαιμι τὸ δειλινὸν ἐν Κεραμεικῷ, ἐννοῶν ἅμα τὸ Μνησιθέου τοῦ μικρολογίαν, ὃς ἑκκαίδεκα θεοὺς ἑστῶν, ἀλεκτρυόνα μόνον κατέθυσε, γέροντα καὶ κεῖνον, ἤδη καὶ κορυζῶντα. καὶ λιβανωτὸν χόνδρους τέτταρας, εὖ μάλα εὐρωπιῶντας, ὡς ἀντίκα ἀποσβεσθῶσι τῷ ἀέρι, μὴ δὲ ὅσον ἄκρα τὴν ῥῖνὶ ὀσφραίνεσθαι τὸ καπνοῦ παραφορητός. ἐν τούτοις, ἑκατόμβας ὅλας ἐστοχάζοντο, ὁπότε ἡ ναῦς ἤδη προσφέρετο τῷ σκοπέλῳ, καὶ ἐντὸς ἦν τῶν ἐρμάτων. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐννοῶν, γίγνομαι κατὰ τὸν Ποικίλον, ὁρῶ πλῆθος ἀνθρώπων πάμπολυ συνεγκύρ. ἐνίους μὲν, ἔνδον ἐν ἀβρῇ τῇ στοᾷ. πολλοὺς δὲ, ἐν τῷ ἐπαέρῳ. καὶ τινας βοῶντας, ἐν διατεινομένους, ὅπερ τῶν ῥητόρων καθημένους. εἰκάσας ἐν ὅτῳ ἦν, φιλοσόφους εἶναι τῶν θειοτικῶν τινων, ἐβουλήθην ἐπισᾶς, ἀκοῦσαι αὐτῶν ὅ, τι ἐν λέγοιεν ἐν ἔτυχον δὲ νεφέλαις τε παχείαις περιεβεβλημένος, σχηματίσας ἐμαυτὸν ἐς τὸν εἰκότων

vos quidem alij alia via discessistis, vt cuique visum est. Ego verò, quia nondum erat vespera, in vrbem rediui, vt tempore pomeridiano in Ceramico deambularem, animo voluens Mnesithei sordes, qui sedecim Dijs epulũ præbens, gallum vnicum immolauit, eúmque senem, & grauedine iam laborantem: præterea quatuor thuris grana, carie obsita, ita vt prunis extinguerentur, neque summis tantillum naribus odorem præberet fumus: idque cùm solidas hecatombas promisisset, tũquum nauis in scopulum impellebatur, erátque inter saxa. Postquam hæc mente agitans, ad Poecilen venio, congestam hominum multitudinem inusitatam video; nonnullos in ipsa quidem Stoa: pleroſqueverò sub dio; quosdam etiam vociferãtes, qui in concione sedentes, obnixè contendebant. Igitur coniectura assequutus quod erat, Philosophos esse ex contentiosis illis, volui admoto gressu, audire quid dicerent. Etenim nube crassissima me inuolui, assumpto illorum habitu, & attracta prolixa barba,

τρόπον, καὶ τὴν φώνην ἐπασα-

θάμβος, εὖ μάλα εἰκεῖν φιλοσοφῷ. καὶ δὴ παρεγκωνισάμβος τὸν πυλλὸν, εἰσέρχομαι ἀγνοούμβος ὅστις εἴλυ. ἐυείκω δ' τ' ὀπικήρειον Δάμιν, τ' ὀπίβιπον, καὶ Τιμοκλέα τ' σωϊκὸν, ἀνδρῶν βέλπιςον, ἀκδυμως πάνυ ἐεἰζοντας. ὁ γοῦν Τιμοκλῆς, καὶ ἴδρυε, καὶ τῷ φωνῷ ἤδη ὀξεκόπητο τοῦτο τ' βοῦς. ὁ Δάμις δ', τὸ σαρδώνιον σπιγελῶν, ἔπ μᾶλλον παρώξυνε τ' Τιμοκλέα. ἰῶ δ' ἀρα πεὶ ἡμῶν ὁ πᾶς λόγος αὐτοῖς. ὁ μὲ γὸ καπάραπος Δάμις, ὅτε προνοεῖν ἡμᾶς ἔφασκε τ' ἀνθρώπων, ὅτε ὀπισκοπεῖν τὰ γιγνόμβα παρ' αὐτοῖς, ὡδὲν ἄλλο, ἢ μὴ δ' ὅλως ἡμᾶς εἶνα λέγων. τῶτο γὸ αὐτῷ δηλαδὴ ὁ λόγος ἐδωκατο. καὶ ἦς πνες, οἱ ἐπῄνεν αὐτόν. ὁ δ' ἕτερος, τὰ ἡμετερα ὁ Τιμοκλῆς ἐφερόνῳ, καὶ ὑπερεμόχει, καὶ ἠναπάκτει, καὶ πάντα τρόπον σωηγωνίζετο, τ' ὀπιμέλειαν ἡμῶν ἐπαινῶν καὶ δεξιῶν, ὡς ὀκόσμιῳ τε, καὶ τάξει τῇ περσπούδῳ ζητουμβα, καὶ διατάπομβ' ἔχομβα. καὶ εἶχε μὴ πινας καὶ ὀυτος τῶν ἐπαινῶν πας. πλῶ ἐκεκμήκει γὸ ἤδη, καὶ πανύρως ἐφώνει, καὶ τὸ πλῆθος εἰς τὸν ἐμὸ τὸ κινδυνευόμβον, πλῶ

valdè similis eram Philosopho. Tum multos cubito protrudens ignotus ingredior: & verberonem illum Damin Epicureum nãciscor, & omnium hominum optimum Timoclem Stoicum acerrimè contendentes. Vnde iam sudabat Timocles, eíque vox interpiciebatur præ clamore. Damis verò sardonium tidens Timoclẽ magis exasperabat: erátque omnis illorum de nobis disputatio. Etenim execrandus ille Damis affirmabat nos neque rebus humanis prouidere, neque ea quæ fiunt apud ipsos speculari: nihil aliud quàm nos nõ esse dicens. Nam hæc vis erat eius orationis, quã nonnulli probabant. Alter verò, nẽpe Timocles stabat à nostris partibus, & pro nobis pugnabat, indignabatúrque & modis omnibus defendebat, diligentiam nostram laudãs, & narrans vt recta ratione & ordine singula moderamur, & digerimus: atq; ipse etiam laudatores habebat. Verũ iã fessus erat, & ægrè loquebatur: turba autem oculos ad Damin conuertebat. Tum ego cognito rei periculo, iussi noctem circunfusam

Δάμιν ἀπέβλεπε. σωεὶς δ' νύκτα ἐκέλευσα περιχυθῆ,

διαλῦσαι τὴν συνουσίαν. ἀπῆλθον οὖν, εἰς τὴν ὑστεραίαν συνθέμενοι εἰς τέλος ἐπιξελεύσεσθαι τὸ σκέμμα. κἀγὼ παρεμαρτὼν τοῖς πολλοῖς, ἐπήκουον μεταξὺ ἀπόντων οἰκαδε παρ' αὐτοὺς, ἐπαινούντων τὰ τῆς Δάμιδος, καὶ ἤδη παρὰ πολὺ εἰρημένων τὰ ἐκείνου. ἦσαν δὲ οἱ μὴ ἀξιοῦντες προκατεγνωκέναι τῆς γνώμης, ἀλλὰ περιμένειν, εἴ τι καὶ ὁ Τιμοκλῆς αὖριον ἐρεῖ. ταῦτ' ἐστὶν ἐφ' οἷς ὑμᾶς συνεκάλεσα. ὦ μικρὰ ὦ θεοὶ εἰ λογίσεσθε ὡς ἡ πᾶσα μὲν ἡμῶν τιμὴ, καὶ δόξα, καὶ προσοδος, οἱ ἄνθρωποί εἰσιν. εἰ δ' ἔστι πιστεῦσαι ἢ μὴ δὲ ὅλως θεοὺς εἶναι, ἢ ὄντας, ἀπρονοήτους εἶναι σφῶν αὐτῶν, ἄδυτα καὶ ἀβέβαια, καὶ ἄπιμα ἡμῖν ἔσαι τὰ ἐν γῆς, καὶ μάτην ἐν ὑέρι καθεδούμεθα, λιμῷ ἐχόμενοι, ἑορτῆ ἐνείνων, καὶ πανηγύρεων, καὶ ἀγώνων, καὶ θυσιῶν, καὶ παννυχίδων, καὶ πομπῶν στερούμενοι. ὡς οὖν χρὴ τηλικούτων φημὶ δεῖν ἅπαντας ἐπινοεῖν τι σωτήριον τοῖς παροῦσι, καὶ ἀφ' ὅτου κρατήσει μηδ' ὁ Τιμοκλῆς, καὶ δόξει ἀληθέστερα λέγειν, ὁ Δάμις δ', καταγελασθήσεται παρὰ τῶν ἀκουόντων. ὡς ἔγωγε

dissoluere conuentũ. Quare abierunt ex composito, vt die postero disceptationem ad finem deducerent. Ego verò vulgo comitem me præbens, interim dum domum repetebant, audiebam Damidis orationem probantes, eiúsque sententiam præoptantes. Erant verò qui censebant contrariam opinionẽ præiudicio nõ damnãdam, sed expectandum an Timocles cras aliquid dicturus esset. Hæc sunt ob quæ vos conuocaui, nõ exigua ô Dij, si perpenderitis omnem nobis honorem, gloriam & prouentum ab hominibus esse petendum. Qui si crediderint nullos omninò esse Deos, aut si sint, res tamen humanas nulla eorum prouidentia gubernari, nec sacra, nec dona, nec honores ex terra sunt expectanda: & frustra in cœlo sedebimus, fame laborantes, festis illis diebus, celebritatibus, certaminibus, sacrificijs, nocturnis ludis, pompísque priuati. Super tantis itaq; rebus, aio oportere nos omnes consilium comminisci, quo à præsentib⁹ periculis liberemur, & Timocles veriora dicere visus, vincat: at Damis ab auditoribus derideatur. Non enim prorsus confido τὰ πάνυ τῷ Τιμοκλεῖ πεπεισθαι,

ὡς κρατήσει καθ' ἑαυτὸν, ἵνα μὴ
ἡμῖν τὰ παρ' ἡμῶν αὐτῷ προσ-
ῇμηται. κήρυττε ὦ Ἑρμῆ τὸ
κήρυγμα τὸ ἐκ τοῦ νόμου,
ὡς ἀνίσταμβοι, συμβουλεύ-
σειν. Ερ. ἄκουε. σίγα. μὴ
τάραττε. τίς ἀγορεύειν βούλε-
ται τῶν τελείων θεῶν, οἷς
ἔξεστι; τί τοῦτο, ἀδελὶς ἀνίσταται,
ἀλλ' ἡσυχάζετε, πρὸς τὸ μέ-
γεθος τῶν ἠγγελμένων ἐκπε-
πληγμένοι; Μω. ἀλλ' ὑμεῖς
μὴ ἅπαντες, ὕδωρ, καὶ γαῦλα
φυσᾶτε. ἐγὼ δ', εἰ γέ μοι μετ'
παῤῥησίας λέγειν δοθείη, πολλὰ
ἂν ὦ Ζεῦ, ἔχοιμι εἰπεῖν. Ζ. λέ-
γε ὦ Μῶμε, πάνυ θαῤῥῶν. δῆλος
γὰρ εἶ ὂν τὸ συμφέρον τὴ
παῤῥησιαζόμενος. Μω. ἀκοῦν
ἀκούετε ὦ θεοὶ πάντες, τά γε
ἀπὸ καρδίας φασίν. ἐγὼ γὰρ ἂν
πάνυ προσδόκων ἐς τόδε ἀμη-
χανίας περιστῆναι τὰ ἡμέτερα
ἂν πολλοὺς τοιούτους ἀναφυ-
σᾶσθαι ἡμῖν σοφιστὰς, παρ' ἡ-
μῶν αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς τόλ-
μης λαμβάνοντας. καὶ μὰ τὴν
Δήμητρα, οὔτε τῷ Ἐπικούρῳ ἄξιον
ὀργίζεσθαι, οὔτε τοῖς ὁμωνύμοις
αὐτῷ, καὶ διαδόχοις τῶν δογμάτων,
εἰ τοιαῦτα περὶ ἡμῶν ὑπειλή-
φασιν. ἢ τί γὰρ αὐτὸν ἀξιώσειέ
τις ἂν φρονεῖν, ὁπόταν ὁρῶσι

fore vt vincat per se Timocles, nisi à nobis illi subsidium accedat. Pronuncia Mercuri præconium illud, quod lex edicit, vt surgentes consultent. *Merc.* Audi, tace, ne turbes. Quis summorum Deorum, quibus licet, verba vult facere? Quid rei est? nemo surgit: sed cuncti quiescitis rerum propositarum magnitudine obstupefacti? *Mom.* At vos sic muti tellus fiatis & vnda. Verùm ego si mihi verba facere cum libertate concederetur, multa Iupiter, haberem dicenda. *Iup.* Confidenter dic ô Mome. Nam aliquid in communem vtilitatem videris propositurus. *Mom.* Proinde audite, Dij omnes, ex animo, quod aiunt. Ego enim omnino expectabam res nostras in eam difficultatem delapsuras, multósque huiusmodi Sophistas nobis suppullulaturos, à nobis ipsis suæ audaciæ causam sumpturos. Nec sanè per æquitatem, æquum est irasci Epicuro, nec eius discipulis, & disciplinæ successoribus, si talia de nobis senserunt. Quid enim de nobis sentire ipsos quispiam putet, quum tantam in vita perturbationem cernunt? τοιαύτην ἐν τῷ βίῳ ταρα-

χῶν, ἢ τὸν μὲ χρυσοῦ ἀυτῶν, ἀμελουμένους, ἐν πενίᾳ, καὶ νόσοις, καὶ δουλείᾳ καταφθειρομένους. παμπονήρους ὄ, ἢ μακρῷ ἀνθρώπους, τετιμημένους, ἢ ἁπλουτοῦντας, ἢ ἐπιτάττοντας τοῖς χρείττοσι, ἢ τὸν ἱερσύλους οὐ κολαζομένους, ἀλλὰ θαλανθαίνοντας. ἀνασκολοπιζομένους ὄ, καὶ πυκνὰ πιζομένους ἐνίοτε τὸν οὐδὲν ἀδικοῦντας. εἰκότως τοίνυν ταῦτα ὁρῶντες, οὕτω διανοοῦνται περὶ ἡμῶν, ὡς οὐδὲν ὅλως ὄντων. καὶ μάλιστα ὅταν ἀκούωσι τῶν χρηστῶν λεγόντων, ὡς διαβὰς τὸν Ἅλυν, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει. οὐ μόνοι δηλοῦσιν εἴτε τὴν αὐτῶν, εἴτε τὴν τῶν πολεμίων. καὶ πάλιν, ὦ θεία Σαλαμὶς, ἀπολεῖς ὄ σὺ τέκνα γυναικῶν. καὶ Πέρσαι γὰρ οἶμαι, καὶ Ἕλληνες, γυναικῶν τέκνα ἦσαν. ὅτε μὲν γὰρ πάλιν τῶν ῥαψῳδῶν ἀκούουσιν ὅτι ἢ ἐρῶμεν, καὶ περιωσκόμεθα, καὶ δουλεύομεν, καὶ διεστραμμεθα, καὶ φασιάζομεν, ἢ μυρία ὅσα πράγματα ἔχομεν, καὶ ταῦτα, μακάριοι, καὶ ἄφθαρτοι ἀξιοῦντες εἶναι, τί ἄλλο, ἢ δικαίως καταγελῶσι, καὶ οὐδενὶ λόγῳ τιθέντα τὰ ἡμέτερα; ἡμεῖς ὄ ἀγανακτοῦμεν, εἰ ἄπιστοι ἄνθρωποι ὄντες, οὐ πάνυ

Bonos quidem, negligi, in paupertate, morbis, & seruitute consumi: verùm homines omni scelere contaminatos, honore & diuitijs priores esse, & melioribus imperare: sacrilegos autem non puniri, sed delitescere: Insontes autem interdum cruci affigi, & fustibus cædi. Quæ cùm videant, iure de nobis ita sentiunt, ac si nihil omnino simus. In primis verò quum oraculorum effata audierint, Vt magnum imperium traiecto destruet Hale, quibus non declaratur sit-ne hoc ipsius, an hostium. Rursus, Vxorum Salamis charissima pignora perdet. Nam Persæ puto, & Græci, vxorum proles erant. Rursus quum ex poëtis audiunt nos amare vulnerari, seruire, vinculis obstringi, seditionibus turbari, innumeris molestijs implicari, præsertim cùm beati & immortales esse contendamus: quid aliud quàm nos iure derideret, & siocci facerent? Porrò nos indignè ferimus, siqui homines non prorsus vecordes

ἀνόητοι, διελέγχοισι ταῦτα, καὶ τὴν προνοιαν ἡμῶν παρωθοῦνται, δέον ἀγαπᾶν εἴ τινες ἡμῖν ἔτι θύουσι, τοιαῦτα ἐξαμαρτάνουσι. καί μοι ἐνταῦθα ὦ Ζεῦ, μόνοι γὰρ ἐσμὲν, καὶ οὐδεὶς ἄνθρωπος πάρεστιν ἐν τῷ συλλόγῳ ἔξω Ἡρακλέους, καὶ Διονύσου, καὶ Γανυμήδους, καὶ Ἀσκληπιοῦ, τῶν παρεγγεγραμμένων τούτων, ἀπόκριναί μοι μετ' ἀληθείας, εἴ ποτέ σοι ἐμέλησεν ἐς τοσοῦτον τῶν ἐν τῇ γῇ, ὡς ἐξετάσαι οἵ τινες αὐτῶν οἱ φαῦλοι, ἢ οἵ τινες οἱ χρηστοί εἰσιν. ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποις. εἰ γοῦν μὴ ὁ Θησεὺς ἐκ Τροιζῆνος εἰς Ἀθήνας ἰὼν, ὁδοῦ παρεργον ἐξέκοψε τοὺς κακούργους, ὅσον ἐπὶ σοὶ, καὶ τῇ σῇ προνοίᾳ, οὐδὲν ἂν ὠφέλουν ζῶν ἐπιφανέντας τοῖς τῶν ὁδῷ βαδιζόντων σφαγαῖς, τὸν Σκίρωνα καὶ τὸν Πιτυοκάμπτην, καὶ Κερκύονα, καὶ τοὺς ἄλλους. ἢ εἶεν μὴ ὁ Εὐρυσθεὺς, ἀνὴρ δίκαιος, καὶ προνοητικὸς, ὥστε φιλανθρωπίας ἀπαπτυόμενος τὰ παρ' ἑκάστοις, ἐξέπεμπε τουτονὶ τὸν οἰκέτην αὐτοῦ, ἐργατικὸν ἄνθρωπον, καὶ προθυμον εἰς τοὺς πόνους, ὦ Ζεῦ, σὺ ὀλίγον ἐφρόντιζες ἂν τῆς Ὕδρεως, καὶ

hæc arguunt: noſtramque prouidentiam reijciunt, cùm potiùs nos contentos eſſe oporteat ſiqui adhuc ſacra faciunt nobis hunc in modum errantibus. Hìc verò mihi Iupiter, ſoli enim ſumus, nec homo quiſquam in cœtu adeſt, præter Herculem, Bacchum, Ganymedem, Æſculapium, aſcriptitios iſtos, cum veritate reſponde, Num aliquando tantam hominum curam ſuſcepiſti, vt expenderis quinam illorum mali, qui boni ſint? hoc non auſis dicere. Ergo niſi Theſeus Trœzene Athenas profectus, maleficos in itinere excidiſſet, quantum ad te, tùamque prouidentiam attinet, nihil obſtaret quominus viuerent viatorum cædibus inſolescentes Sciron, Pityocăptes, Cercyon, aliíque innumeri. Aut niſi Euryſtheus homo cùm iuſtus, tum prouidus, ſingulari humanitate impulſus, ſingulis apud quoſque diligenter exploratis, hunc famulum ſuum emiſiſſet, hominem manu promptum, factíſque ſtrenuum, & ad labores obeundos alacrem, ô Iupiter, tu Hydram, Stymphalidas aues,

τῶν ἐν Στυμφάλῳ ὀρνέων,

καὶ ἵππων τῶν Θρακικῶν, καὶ τῶν κενταύρων ὕβρεως, καὶ παροινίας. ἀλλ' εἰ χρὴ τἀληθῆ λέγειν, καθήμεθα, τοῦτο μόνον ἐπιτηροῦντες, εἴ τις θύει, καὶ κνισᾷ ἐπὶ τοὺς βωμούς. τὰ δ' ἄλλα, κατ' ῥῆν φέρεται, ὡς αὐτύχοι ἕκαστον παραπεσόμενα. τοιγαροῦν, εἰκότα νῦν πάσχομεν, καὶ οὐκ ἔτι πεισόμεθα. ἐπειδὴ καὶ ὀλίγου οἱ ἄνθρωποι ἀνακύπτοντες, ἐνενόησαν ὡς δὲν ὄφελος αὐτοῖς ὄν, εἰ θύσιεν ἡμῖν, καὶ ταῖς σπονδὰς πέμποιεν. εἶτ' ἐν βραχεῖ ὄψει καταγελῶντας μὲν τοῦ Ἐπικούρου, καὶ Μητροδώρου, καὶ Δαμίδου, κρατουμένους ὑπ', καὶ ἀποσφαττομένους ὑπ' αὐτῶν, τῶν ἡμετέρων συνηγόρων. ὥστε ἡμέτερον ἂν εἴη παύειν, καὶ ἰᾶσθαι τὰ τοιαῦτα, πρὶν καὶ ἐς τοῦτ' αὐτὰ προαγαγόντων. Μώμῳ γ' οὐ μέγας ὁ κίνδυνος, εἰ ἄτιμος ἔσομαι. οὐδὲ γὰρ πάλαι τῶν τιμωμένων ἦν, ὑμῶν ἔτ' εὐτυχούντων, καὶ τὰς θυσίας καρπουμένων. Ζ. τοῦτον μὲν ὦ θεοί, ληρεῖν ἐάσωμεν, ἀεὶ πρόχυν ὄντα, καὶ ἐπιμεμπτικόν. ἔστι μὲν γὰρ ὡς ὁ θαυμαστὸς Δημοσθένης ἔφη, τὸ μὲν εἰς καλὲπαι, καὶ αἰτιᾶσθαι, καὶ ἐπιμέμπεσθαι, ῥᾴδιον καὶ τῷ βουλομένου

Thracios equos, & Centaurorum contumeliam, ac petulantiam parum curasſes. At ſi vera profiteri oportet, ſedemus, hoc tantùm obſervantes, an aliquis ſacrificet, & aras adoleat. Porrò res cæteræ ſecundo flumine feruntur, vt vnaquæque fortuitò diſtrahitur. Itaque meriti hæc patimur, & patiemur ampliùs: quum homines paulatim emergentes, animaduerterint ſibi nihil prodeſſe quòd ſacra offerant, & libamina nobis mittant. Deinde breui videbis irridentes Epicuros, Metrodoros, & Damidas: victoſque & iugulatos ab ipſis patronos noſtros. Quare noſtrarum eſſet partium talia cœpta compeſcere, & medicari, cùm ea iſti in tantum prouexerint. Momo autem non magnum impendet periculum, ſi non honoretur. Neque enim olim in eorum cenſebar numero quibus honos habebatur, rebus veſtris adhuc florentibus, vobiſque ſacrificiorum fructum percipientibus. *Iup.* Hunc quidè, ô Dij, nugari ſinamus, qui ſemper aſperum, & obiurgatorem ſe præbet. Eſt enim, vti dixit admirandus ille Demoſthenes, perfacile criminari, inſectari, & reprehendere cuiuis volenti.

πάντος. τὸ δ' ὅπως τὰ παρόντα βέλτιω γήσονται συμβουλεύσαι, τοῦτ' ἔμφρονος ὡς ἀληθῶς συμβούλου. ὅπερ οἱ ἄλλοι εὖ οἶδ' ὅτι ποιήσετε, καὶ τούτου σιωπῶντος. Πο. ἐγὼ τὰ μὲν ἄλλα, ὑποβρύχιός εἰμι ὡς ἴστε, καὶ ἐν βυθῷ πολιτεύομαι, κατ' ἐμαυτὸν εἰς ὅσον ἐμοὶ δυνατόν, σώζων τοὺς πλέοντας, καὶ παρεμπίμπων τὰ πλοῖα, καὶ τοὺς αὐξήμοις καταμαλάττων. ὅμως δ' οὖν, μέλει γάρ μοι καὶ τἀνταῦθα, φημὶ δεῖν τὸν Δάμιν τοῦτον, ἐκποδὼν ποιήσασθαι πρὶν ἐπὶ τὸν ἕλειν ἥκειν, ἤτοι κεραυνῷ τινι, ἢ ἄλλῃ μηχανῇ, μὴ καὶ ταῦτα λέγων. φησὶ δ' ὦ Ζεῦ, πανοῦργόν τινα εἶναι αὐτόν. ἅμα γὰρ καὶ δεήσομαι αὐτοῖς, ὡς μετερχόμενα τοὺς τὰ τοιαῦτα καθ' ἡμῶν διεξιόντας. Ζ. παίζεις ὦ Ποσειδόν, ἢ τέλεον ἐπλέλησαι; οὐδὲν ἐφ' ἡμῖν τῶν τοιούτων ἐστίν, ἀλλ' αἱ μοῖραι ἑκάστῳ ἐπικλῶσαι, τὸν μὲν, κεραυνῷ, τὸν δ', ἰσχίῳ, τὸν δ', πυρετῷ, ἢ φθόῃ, ἀποδωσεῖν. ἐπεὶ εἴγε μοι ἐπ' ἐξουσίας τὸ πρᾶγμα ἦν, εἴασα ἂν οἶμαι τοὺς ἱεροσύλους τοσούτους ἀπελθεῖν ἀκεραυνώτους ἐξ ὀλυμπίας, δύο μὲν τοὺς πλουσίους

Sed consilium dare quo rebus præsentibus succurratur, prudentis reuera consultoris esse. Quod vos alij, probè scio, etiam hoc tacente facietis. *Nept.* Ego quidem præter alia, vt scitis, sub vndis versor, & in profundo marinam Remp. administro, solus pro virili parte nauigantes seruans, naues deducens, & ventos demulcens. Attamẽ, quiá eos etiam curo qui hìc adsunt, dico hunc Damin esse è medio tollendũ, priùs quàm ad contentionem veniant, aut fulmine, aut alia quapiam machina, ne disputando vincat: quandoquidẽ, vt ais Iupiter, est disertus. Quo facto ipsis ostẽdemus, nos de illis sumere supplicium, qui hæc in nos loquũtur. *Iup.* Ludis Neptune, an prorsus es oblitus? Nihil enim tale in nostra potestate est situm. Verùm Parcæ fatum vnicuique decernunt, alij vt fulmine, alij gladio, alij febre, alij tabe occidat. Etenim si id meæ facultatis fuisset, scilicet sacrilegos illos siuissem fulmine non ictos ex Olympia digredi nuper, detonsis mihi duobus cincinnis, vtroque sex minarum pondo?

ἀποκείραντας, ἓξ μναῖς ἑκάτε-

ρεν ἕλκοντα; ἢ σὺ αὐτὸς παρεῖδες ἂν ἐν Γεραιστῷ τὸν ἁλιέα τὸν ἐξ Ωρεοῦ, ὑφαρπάζοντα σου τὴν τρίαιναν; ἄλλως τε, καὶ δοξομεν ἀγανακτεῖν, λελυπημένοι τῷ πράγματι, καὶ δεδιέναι τοὺς παρὰ τοῦ Δαμιδος λόγους, καὶ δι' αὐτὸ ἀποστασιάζειν, τὸν ἀδελφὸν περιμένοντες ὑπεξεταθῆναι αὐτὸν τῷ Τιμοκλεῖ. ὥστε τί ἄλλο, ἢ ἐξ ἐρήμης κρατεῖν οὕτω δοξομεν; Πο. καὶ μὴν σωτηρίου τινὰ τοῦτον ὑμῖν ἐπενοησάμεν ἐγὼ πρὸς τὴν νίκην. Ζ. ἄπαγε, συνῳδες τοῦ ἐνδύματος ὦ Ποσειδον, καὶ κομιδῇ παχὺ, περιαιρήσειν τὸν ἀνταγωνιστὴν, ὃς ἀπτοδαπὸς ἀντιτητος, ἀμφίεσον ἔτι, καὶ ἀδιάκριτον κατάλιπὼν τὸν λόγον. Πο. ὦνδρες ἄμεινόν τι ὑμεῖς ἐπινοεῖτε ἄλλο, εἰ τάμὰ οὕτως ὑμῖν ἀποτεθύννισται. Απόλ. εἰ καὶ τοῖς νέοις, ἔτι καὶ ἀγρυπνίοις, ἡμῖν ἐδόκει ἐν τῷ νόμου διημερεῖν, ἴσως ἂν εἶπόν τι συμφέρον εἰς τὴν διάπειψιν. Μω. ἢ μὴν σκέψις ὦ Απολλον, ὅτω περὶ μεγάλων, ὥστε μὴ καθ' ἡλικίαν, ἀλλὰ κοινὸν ἅπασι προσκεῖσθαι τὸν λόγον. χαλεπὸν γὰρ εἰ καὶ περὶ τῶν ἐμαυτοῦ μνησθησόμενοι, περὶ τῶν ἐν τοῖς νόμοις ὑγιῶς σμικρολογίμεθα.

Aut tu ipse neglexisses in ea; præsto Oreensem illum piscatorem, qui tibi tridentem surripiebat? Præterea indignari videbimur hoc facto perturbati, & Damidis pertimescere sermones, eámque ob rem hominem summouere, non expectata eius cũ Timocle disputatione Itaq; quid aliud quã indicta causa vincere sic videbimur? *Nep.* Atqui viæ compendium ad parandam victoriam ego ã me excogitatum arbitrabar. *Iup.* Apage ineptum hoc consilium, Neptune, & magnopere crassum, vt aduersarium ante pugnam tollamus, quò inuictus moriatur, relicta in ambiguo disputatione. *Nep.* Proinde aliud præstantius excogitate, si mea consilia sic repudiatis. *Apol.* Si nobis quoque iuuenibus atque adhuc imberbibus per legem liceret concionari, forsan aliquid ad hanc consultationem vtile dicerem. *Mom.* Certè Apollo, de rebus adeò magnis instituitur consultatio, vt in ea non ætatis, sed cõmunis omnibus boni ratio proponatur. Lepidum enim esset, si in extremum periculũ adducti, de legum potestate anxiè disputarem⁹.

Cæterum

σὺ δ' ἂν πάνυ ἥδιστ' ἔννομος εἰ δημηγόρος, πρόπαλαι μὲν ἐκ ἐφήβων γεγονὼς, ἐγγεγραμμένος δ' εἰς τὸ τῶν δώδεκα πλήθαρχικόν. καὶ ὀλίγου δεῖν, τῆς ἐπὶ Κρόνου βουλῆς ὤν. ὥστε μὴ μειρακιεύου πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ λέγε θαῤῥῶν ἤδη τὰ δοκοῦντα. μὴ αἰδεσθεὶς, εἰ ἀγένειος ὤν, δημηγορήσεις. καὶ ταῦτα βαδυπώγωνα, καὶ σύμβιον οὗτος υἱὸν ἔχων τὸν Ἀσκληπιόν. ἄλλως τε, καὶ πρέπον ἂν εἴη σοι νῦν μάλιστα ἐπιφαίνειν τὴν σοφίαν, εἰ μή ποτε ἐν τῷ Ἑλικῶνι κάθησαι, τὰς μούσας συμφιλοσοφῶν. Ἀπολ. ἀλλ' οὐ σὲ ὦ Μῶμε, χρὴ τὰ τοιαῦτα ἐφιέναι, τὸν Διὸς δὲ καὶ ἐμοῦ τοῦτος τελεύσῃ, τάχ' ἂν τι καὶ ἄμουσον εἰπόιμι, ἀλλὰ τῆς ἐν τῷ Ἑλικῶνι μελέτης ἄξιον. Ζ. λέγε ὦ τέκνον. ἐφίημι γάρ. Ἀπολ. ὁ Τιμοκλῆς οὗτος, ἔοικε χρηστὸς ἀνὴρ, καὶ φιλόθεος, καὶ τοὺς λόγους πάνυ ἠκριβωκὼς τοὺς Στωϊκούς. ὥστε καὶ συνέσειν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ πολλοῖς τῶν νέων, καὶ μισθοὺς οὐκ ὀλίγους ἐπὶ τούτῳ ἐκλέγει, σφόδρα πιθανῶς ὤν, ὁπόταν ἰδίᾳ τοῖς μαθηταῖς διαλέγηται. ἐν πλήθει δ' εἰπεῖν, ἀπολιμπάνεται τῶν

Cæterùm tu iam omnino legitimus es concionator, cùm iam olim ex ephebis sis egressus, & in duodecim Deorum tabulam relatus, & ferè Saturni tempore in consilio fueris. Quare noli te erga nos iuueniliter gerere: sed tum sententiam animo confidenti pronuntia. Neque te pudeat quòd imberbis concionabere: præsertim cùm filium habeas Æsculapium tam promissa barba insignem. Quinetiam te decebit, nunc maximè, quod in te est sapientiæ exhibere, nisi frustra cum Musis philosophando in Helicone sedes. *Apol.* At ô Mome, tuum non est, sed Iouis hæc mandata dare: Qui si iusserit, fortè aliquid eloquar non ineruditum, sed quod cum mea in Helicone exercitatione conueniat. *Iup.* Dic ô fili, nam iniungo. *Apol.* Timocles ille, vir bonus, & pius videtur, & Stoicorum doctrinam exquisitè callet: quò fit vt ad docendā philosophiam cum iuuenibus conuersetur, nec mercedem exiguam inde colligat, adeò est disertus quum priuatim apud discipulos disserit. Cæterū quū apud multitudinē dicēdū est timidissimū animū vulgarē, ὅτι, καὶ τὴν φωνὴν ἰδιωτης,

καὶ μιξοβάρβαρος, ὥστε γέλωτα ὀφλισκάνειν διὰ τοῦτο ἐν
τοῖς συνουσίαις, οὐ συνείρων,
ἀλλὰ βαττάριζων, καὶ τα-
ραττόμενος. καὶ μάλιστα ὁπό-
ταν οὕτως ἔχων, καὶ καλλιρ-
ρήμοσιν ἐπιδείκνυσθαι βού-
λωνται, συνεῖναι μὲν γὰρ ἐς ὑπερ-
βολὴν ὀξύς ἐστι, καὶ λεπτογνώ-
μων, ὡς φασιν οἱ ἀμείνονα
τὰ τῶν Στωϊκῶν εἰδότες. λέ-
γων δ' ἅ, καὶ ἑρμηνεύων, ὥσ'
ἀδηλότητας διαφθείρει αὐτά, καὶ
συγχεῖ, ὡς ἀποσαφῶν ὅ, τι βού-
λεται, ἀνίγμασιν ἐοικότα
προτείνων, καὶ πάλιν αὖ πο-
λὺ ἀσαφέστερα πρὸς τὰς ἐρω-
τήσεις ἀποκεινόμενος. οἱ δὲ, ἃ
συνιέντες, καταγελῶσιν αὐ-
τοῦ. δεῖ δ' οἶμαι σαφῶς λέγειν,
καὶ τοῦτο μάλιστα ποιεῖσθαι
πολλὴν τὴν πρόνοιαν, ὡς συ-
νήσουσιν οἱ ἀκούοντες. Μω-
φᾶτο μὲν ὀρθῶς ἔλεξας ὦ
Ἀπολλον, ἐπαινέσας τὸν σα-
φῶς λέγοντας, εἰ καὶ μὴ πάνυ
ποιεῖς σὺ τοῦτο ἐν τοῖς χρη-
σμοῖς, λοξὸς ὤν, καὶ γρίφαδης. καὶ
ἐς τὸ μεταίχμιον ἀσφαλῶς
ἀπορρίπτων τὰ πολλὰ, ὡς τοὺς
ἀκούοντας, ἄλλου δεῖσθαι Πυ-
θίου πρὸς τὴν ἐξήγησιν αὐ-
τῶν. ἆρας τι τὸ ὑπὲρ τούτῳ συμβουλεύεις; πῦρ ἴασαι ποιήσασθαι

barbarámque linguam profert, vnde in cœtibus irridetur, cùm non eloquatur, sed balbutiat, & perturbetur. Quo modo se habet, in primis quando specimen facundiæ edere gestit. Etenim est intellectu acutissimo, & subtilissimo ingenio, vt aiunt qui Stoicorum doctrinam meliùs callent. Quæ autem dicit & exponit, ea prę imbecillitate corrumpit, & confundit, quid sibi velit non declarans, sed ænigmatibus similia proponens, rursus etiam multò obscuriora ad interrogationes respondens. Porrò auditores cùm non intelligant, eum irrident. Dicendum autem est perspicuè, & hoc in primis prouidendum diligenter, vt auditores dicta intelligant. *Mom.* Rectè quidem hoc dixisti Apollo, quòd eos laudasti qui perspicuè loquuntur: quanquam id non admodum in oraculis tuis obseruare soles, quæ tu obliqua & intricata reddis, & in mediam intercapedinem tuto proijcis plerumque, vt ad eorum expositionem auditores alio egeant Pythio. Sed quid ad hoc affers consilij? quo re-

τῆς Τιμοκλέους ἀδυναμίας ἐν τοῖς λόγοις; Απολ. συμπροσον ὦ Μῶμε, εἴ πως δυνηθείημεν αὐτῷ παρασχεῖν ἄλλον τῶν δεινῶν τύπτων ἐρωτᾶτα κατ' ἀξίαν, ἅτερ αὖ σεῖνος ἐνδυμηθεὶς ὑποβαλη. Μω. ἀχθόμενον τοῦτο ὡς ἀληθῶς εἴρηκας, ἔτι παιδαγωγοῦ τινος δεόμενον, συμπροσον ἐν συνουσίᾳ φιλοσόφων παρασήσασθαι, ἑρμηνεύσοντα πρὸς τοὺς παρόντας, ἅτερ αὖ δοκῇ Τιμοκλεῖ. ἢ τὸν μὲν Δάμιν; αὐτοπρόσωπον, καὶ δ' αὐτῷ λέγειν. τὸν δ', ὑποκειτῇ παρακρούμενον, ἰδίᾳ πρὸς τὸ οὖς σεῖνῳ ὑποβάλλειν τὰ δοκοῦντα. τί ὑποκει τῇ δ' ῥητορεύειν, ὅτ' αὖτ' ἴσως συνίσταται ὃ, τι ἀκούσεται. ταῦτα πῶς οὐ γέλως ἂν εἴη τῷ πλήθει; ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ἄλλως ἐπινοήσομεν. σὺ δ' ὦ θαυμάσιε, φῆς γὰρ καὶ μάτης εἶναι, καὶ μισθοὺς ἂν ὀλίγους ἐπὶ τῷ τοιούτῳ ἠξίωσας, ἄγε δὴ τὸ καὶ πλείσθους χρύσους ποτὲ εἰληφέναι, τί ἂν ἐπιδείξω ἡμῖν κἀμοὶ πῶς τέχνῃ, πρεσβυτέρου τῶν σοφιστῶν κρατήσεις λέγων; οἶδα γάρ που τὸ ἀποβησόμενον, μάτης εἶ. Απολ. πῶς ὦ Μῶμε, δυνατὸν ποιεῖν ταῦτα, μήτι

medio Timoclis in dicendo impotentiæ succurrendum? *Apol.* Si possemus, ô Mome, patronum aliquem alium præbere, ex ijs qui pro rei dignitate dicendi facultatem habent, & exprimere possunt quæ apud se meditatus suggesserit. *Mom.* Hoc dictum est, reuera imberbis iuuenis, cui sit adhuc pædagogo opus, patronum in cõuentu Philosophorum sistere, præsentibus interpretaturum, quæ Timocli visa fuerint. Damin autem præsentem, & per se loqui. Hunc verò actore vtentem, in aurem illi priuatim susurrare quæ placet: actorem verò perorare, qui quod audit, fortasse non intelligat. Quomodo hæc non viderentur ridicula multitudini? At hoc aliter constituamus. Tu verò admirande (Nam te vatem quoque ais esse nec mediocrem mercedem hac arte collegisti, quinetiam lateres aureos olim accepisti) cur non in tempore nobis specimen edis tuæ artis, prædicens vter philosophorum disputatione vincet? Nam tu qui vates es, euentum nosti. *Apol.* Qui hęc facere possim, ô Mome, cũ nec

τρίποδος ἡμῖν παρόντος, μήτε θυμιαμάτων, ἢ πηγῆς μαντικῆς, οἵα ἡ Κασταλία ὄζει; Μω. ὁρᾷς; ἀποδιδράσκῃς ἤδη ἔλεγχον, ἐν τῷ σεσῷ ἐχόμενος. Ζ. ὅμως ὦ τέκνον, εἰπέ, καὶ μὴ παρόχῃς τῷ συκοφάντῃ τούτῳ ἀφορμὰς, διαβάλλειν, καὶ χλευάζειν τὰ σά, ὡς ἐπὶ τρίποδι, καὶ ὕδατι, καὶ λιβανωτῷ κείμενα, ὥς εἰμι ἔχοις ταῦτα, σεσηπόμενόν σε ἡ τέχνη. Απολ. ἄμεινον μὲν ὦν ὦ πάτερ, ἐν Δελφοῖς, ἢ Κολοφῶνι, τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, ἅπαντων μοι τῶν χρησίμων παρόντων, ὡς ἔδος. ὅμως δ', καὶ οὕτω γυμνὸς ἐκείνων, καὶ ἀσκευος πειράσομαι σοφίσασθαι ὁποτέρου τὸ κρέας ἔσαι. ἀναδέξεσθε δ', εἰ μὴ ἐμμίξα λέγοιμι. Μω. λέγε, μόνον σαφῆ δ' ὦ Απολλον, καὶ συνηγόρως καὶ αὐτὰ, καὶ ἑρμαϊκὸς δεόμενα, καὶ γὰρ ὀρνεια κρέα, ἢ χελώνη νεῶν ἐν Λυδίᾳ ἕψει. ἀλλὰ οἶσθα περὶ ὅτου ἡ σκέψις. Ζ. τί ποτε ἐρεῖς ὦ τέκνον; ὡς τά γε πρὸς τὰ χρησμῶ, ταῦτα ἤδη φοβερά. ἡ χρόα, τρεμαμένη. οἱ ὀφθαλμοὶ, περιφερεῖς. κόμη, ἀνασεσυρμένη. κίνημα, χορυβαντῶδες. καὶ ὅλως, ἐνθουσιῶντα πάντα, καὶ ψιχώδη, καὶ μυστικά. Απολ.

tripodem in præsentia habeam, nec thymiamata, aut diuinum fontem, qualis est Castalius? *Mom.* Videsne? refutationem aufugis quum iam in angusto constringeris. *Iup.* Dic tamen ô fili, nec sycophantæ huic ansas præbeas calumniandi, réfque tuas subsannandi, tanquam in tripode, aqua, & thure sitas, quas nisi habeas, arte prueris. *Apol.* Satius erat, ô pater, hæc Delphis, & Colophone facere, vbi omnia pro more sunt parata, quæ ad vaticinandum sunt commoda. Attamen illis destitutus instrumentis conabor prædicere vtrius futura sit victoria. Quod caperetis, nisi carmine responsum darem. *Mom.* Dic, sed perspicua tantũ Apollo, quæ neque patrono, neque interprete indigeant. Etenim non ouillæ carnes, aut testudo in Lydia coquitur: verùm scis qua de re sit consultatio. *Iup.* Quid tandem dices, fili? Nam hæc præcedunt oraculum, & iam sunt formidanda, color est immutatus, oculi mobiles, crispata coma, motus corporis furibũdus. Deniq; numinis afflatu, terriculo, & mysterijs plena sunt oĩa. *Ap.*

Κέκλυτε μαντιπόλε τοδε δέσφατον Απόλλωνος.
Αμφ' ἕεδος κρυεῆς, πίων, αἰέρες ἔσησαντο
Οξυβόαι, μυδοισι κορυσσόμενοι πυκινοῖσι.
Πολλὰ γὸ ἔνθα κ' ἔνθα μάθε ἑτεραλκέϊ κλαγγμῷ,
Ταρφέος ἄκρα κόρυμβα καταπλήσσοισιν ἐχέτλης.
Αλλ' ὅταν αἰγυπιὸς γαμψώνυχος ἀκείδα μάρψη,
Δὴ τότε λοίσθιον ὀμβεσφόεσι κλάγξοισι κορῶναι.
Νίκη δ' ἡμόνων. ὁ δ' ὄνος, ὃσα τέκνα κορύσσει.

Z. τί τῶτο ἀνεκάγχασας ὦ Μῶμε. κ' μὰ οὐ γελοῖα τὰ ἐν ποσί. παῦσαι κακόδαιμον. ἀποπνιγήσῃ γὰρ τῷ γέλωτος.

Μω. καὶ πῶς δυνατὸν ὦ Ζεῦ, ἐφ' οὕτω σαφεῖ, καὶ περσπλῳ τῷ χρησμῷ; Z. οὐκοῦν ἥδη καὶ ἡμῖν ἑρμηνεύοις αὖ ἀυτὸν ὅ, τι καὶ λέγει.

Μω. παίυ περόηλα. ὥστε οὐδ' ἐν ἡμῖν Θεμιστοκλέους δεήσει. φησὶ γὸ τὸ λόγιον ὑτωσὶ διαῤῥήδην, χόπτα μὰ εἶναι ῥᾴστον, ἡμᾶς δ' ὄνοις καυδηλίοις νὴ Δία, καὶ ἡμιόνοις, τὸν πιστεύοντας αὐτῷ, ὅσ' ὅσον οὐκ ἀκείδας φ νομῶ ἔχοντας.

Percipe faticani genii diuûm oracula Phœbi,
Lite super dura, quam constituêre Sophistæ
Clamosi, solidis tuti sermonibus ambo.
Hinc atque hinc multa alterno clamore tumultus,
Summa quidem spissa torrent aplustria sinu,
Loculsam at curuo vultur quum prenderit vngue,
Imbrifera clangent cornices vltima: vincent
Muli: asinus feriet velecia pigneratà cornu.

Iup. Cur hoc, Mome, excepisti cachinno: atqui ridicula non sunt quæ nobis impendent. Define infœlix: risu suffocaberis. *Mom.* Qui non moueat mihi risum, Iupiter, tam clarum & apertum oraculum? *Iup.* Quin igitur & nobis interpretaris, quidnam sibi velit. *Mom.* Adeò liquida hæc sunt, ita vt nihil nobis Themistocle sit opus. Siquidem adeò perspicuè dicit hoc oraculum, hunc quidem esse præstigiatorem: Nos verò clitellarios asinos & mulos, qui credamus ipsi non tantum habentes prudentiæ, quantum locustæ.

Ηρακλῆς. ἐγὼ ἦ ὦ πάτερ, εἰ καὶ μέτοικός εἰμι, οὐκ ὀκνήσω ὅμως τὰ δοκοῦντά μοι εἰπεῖν. ὁπόταν γὰρ ἤδη συνελθόντες διαλέγωνται, πλουτίωνα, ἵν' μὴ ὁ Τιμοκλῆς ὑφορᾶται, ἐάσωμεν προχωρεῖν πλὴν σωφρόνως ὑφ' ἡμῶν. ἢν δέ τι ἐτερόφιον ἀποβαίνῃ, τότε ἤδη πλὴν σοὶ αὐτῷ ἔγωγε εἰ δοκεῖ, διασείσας, ἐμβαλῶ τῷ Δαμοῖ, ὡς μὴ κατάγελαστος ὦν, ὑβρίζῃ ἐς ἡμᾶς. Μω. Ηράκλεις. ἰὼ Ηράκλεις. ἄρχοιτον τοῦτο εἰρηκώς, καὶ δεινῶς βουλόμενον, ξὺν ἀπολέσαι σὺν πονηρῷ τοσούτῳ. καὶ προσέτι πλὴν σοὶ, αὐτῷ Μαραθῶνι, καὶ Μιλτιάδῃ, καὶ Κυναιγείρῳ. καὶ πῶς ἂν τούτων συμπεσόντων, οἱ ῥήτορες ἔτι ῥητορεύοιεν πλὴν μεγίστην εἰς τοὺς λόγους ὑποθέσιν ἀφῃρημένοι; ἄλλως τε, ζῶντι μοὶ σοι, δυνατὸν ἦν τι παρελέσθαι τοιοῦτο. ἀφ' οὗ ἦ θεὸς γεγένησαι, μεμάθηκας εἶναι ἂν αἱ μοῖραι μοι αἱ τοιαῦται δυνατοί. ἡμεῖς ἦ, αὐτῶν ἄμοιροι ἐσμέν. Ηρα. ἀκούω ὁπότε τὸν λέοντα, ἢ πλὴν ὕδραν ἔφασκον αἱ μοῖραι δι' ἐμοῦ ἀνελεῖν ἔσεσθαι Ζ. καὶ μάλα. Ηρα. καὶ νῦν ἰὼ τις ὑβρίζῃ εἰς ἐμέ, ἢ περιορᾶν μου τὸν

Herc. Ego verò pater, quamquam sum inquilinus, non tamen meam sententiam exponere verebor. Cùm iam ad disputandum conuenerint, tunc si superet Timocles, disputationem procedere sinamus. Sin res secus cesserit, tunc ego si videtur concussam porticum in Damidem immittam, ne homo execrandus in nos insoleſcat. *Mom.* Hercules, eheu Hercules! quàm immane & Bœoticum consilium proposuisti, vt tot boni cum malo pereant: præterea porticus cum Marathone, Miltiade & Cynægiro! Et quomodo tot collapsis rhetores amplius declamarent, maximo ad orationes argumento priuati? Præterea quum viuebas tale quid facere poteras. Sed ex quo factus es Deus, puto te didiciſſe, res huiusmodi duntaxat in poteſtate Parcarum esse sitas: earum esse nos expertes. *Herc.* Nunquid quum leonem, aut Hydram interfeci, Parcæ illud per me fecerunt? *Iup.* Maximè. *Herc.* Et nunc siquis iniuriam mihi inferat, aut templum meum compilando, aut ſtatuam subuertendo, nisi

νεών, ἢ ἀναῤῥίπτων τὸ ἄγαλμα,

εἰ μὴ ταῖς μοίραις πάλαι δεδογμένον ἦ, ὃν ὀπτέφω αὐτόν; Ζ. ἀδαμῶς. Ηερ. ἀκοῦσον ὦ Ζεῦ μετὰ παῤῥησίας. ἐγὼ γὰρ ὡς ὁ κωμικὸς ἔφη, ἀγροικικός εἰμι, τὴν σκάφην σκάφην λέγων. εἰ τοιαῦτά ἐστι τὰ ὑμέτερα, μακρὰν χαίρειν φέσας ταῖς ἐνταῦθα τιμαῖς, καὶ κνίσῃ, καὶ ἱερείων αἵματι, κάτειμι εἰς τὸν ᾅδου, ὅπου με γυμνὸν ἔχοντα τὸ τόξον, κἂν τὰ εἴδωλα φοβηθήσεται τῶν ὑπ' ἐμοῦ πεφονευμένων θηρίων. Ζ. εὖγε. ὁπόθεν ὁ μάρτυς φασίν. ἀπέσωζας γὰρ τῷ Δάμιδι ταῦτα εἰπεῖν ὑποβάλλων. ἀλλὰ τίς ὁ ταχὺς οὗτος ἐστιν, ὁ χαλκοῦς, ὁ ἔυγραμμος, ὁ ἐυπερίγραφος, ὁ ἀρχαῖος τὴν ἀπόδεσιν τῆς κόμης; μᾶλλον δ' ὁ σὸς ὦ Ερμῆ, ἀδελφός ἐστιν, ὁ ἀγορᾶῖος, ὁ παρὰ τὴν Ποικίλην. πῶς γοῦν ἀπέφυγες, ὁ σημείαν ἀπαπλαττόμενος ὑπὸ τῶν ἀδελφοποιῶν. τί ὦ παῖ, δεδιμαῖος ἡμῖν ἀφῖξαι; ἢ που τι σὺν γῆς νεώτερον ἀπήγγελκεις; Ερμαγ. ὑπέρμεγα ὦ Ζεῦ, καὶ μυείας τῆς σπουδῆς ἄξιόμυον. Ζ. λέγε ἤδη, εἴ τι καὶ ἄλλο ἡμᾶς ἐπανισάμυον λέληθεν. Ερμαγ.

id olim decreuerint Parcæ, ipsum non comminuam? *Iup.* Nequaquam. *Herc.* Ergo me cum libertate quæ sentio, dicentem audi Iupiter. Ego enim, vt ait Comicus, rusticus sum qui ligonem, ligonem voco. Si res vestræ sic se habent: honoribus, nidore, & sacrificiorum sanguine longum valere iussis, in orcum descendam, vbi me nudum arcum habentem, saltem mortuorum vmbræ pertimescent, propter feras à me trucidatas. *Iup.* Euge, testem, quod aiunt, domo adductum. Conseruasti igitur ista Damidi ad dicendum subijciens. Sed qui nam est iste qui tam properè accedit, æneus, pulchris literis ornatus, scitè circũscriptus, cui prisco more religata est coma? Tuus potiùs frater est Mercuri. Agoræus ille qui stat ad Pœcilen. Proinde pice refertus est, cùm à statuarijs quotidie refingatur. Quid, ô puer, cursu ad nos contendisti? num aliquid noui è terris renuntias? *Hermagoras.* Ingens quiddam, ô Iupiter, & quod summam requirit diligentiam. *Iup.* Dicito iam si quid aliud ortum sit quod nesciamus. *Herm.* Cũ ad porticum iam fabricarer æneus,

ἐπύγχανον μὲν ἄρτι χαλκουργῶν

ἐπωμοπλούμενος στέρνον τε, καὶ
μετάφρενον. δώρεαξ δέ μοι χέ-
λιος ἀμφὶ σώματι πλαδεῖς,
παρηώρητο μιμηλῇ τῇ τέχνῃ,
σφεγγίδα χαλκῆ πᾶσαν ἐπι-
τυμβίμενος. ὁρῶ δ' ὄχλον σειόντα, καὶ πύκας δύο ἀχέας κεκράκτας, πυγμάχοις σοφισμάτων, Δάμιν τε, καὶ, Ζ. παύε ὦ Ἑρμαγόρεα βέλπτερ, ἀγωνιδῶν. οἶδα γὰρ οἷς, τίνας λέγεις. ἀλλ' ἐμεῖνό μοι φράσον, εἰ πάλαι συγκροτεῖται αὐτοῖς ἡ ἔρις. Ἑρμαγ. οὐδέπω, ἀλλ' ἐν ἀκροβολισμοῖς ἔτι ἦσαν, ἀποσφενδονῶντες ἀλλήλοις, πορρωθὲν πόθεν λοιδορούμενοι. Ζ. τί οὖν ἔτι χρὴ ποιεῖν λοιπὸν ὦ θεοὶ, ἢ ἀνερράδην ἐπικλάσαντας αὐτῶν; ὥστε ἀφαιρεῖσθαι αἱ ὧραι τὸν μοχλὸν ἤδη. ἐγ ἐπάγουσι τὰ νέφη, ἀναπετάνυσθαι τὰς πύλας τῆ οὐρανοῦ. Ἡράκλεις, ὅσον τὸ πλῆθος ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν ἀπηντήκασιν. ὁ δὲ Τιμοκλῆς οὗτος, οὐ πάνυ μοι ἀρέσκει ἐπωμόμενος, καὶ παρασπόμενος. ἀπολεῖ πάντα ἔτος τὴμερον. δῆλος γοῦν ἔστιν ὢν ἀφεσθαι τῷ Δάμιδι δεινοπόμενος. ἀλλ' ὅπως ἡμῖν δεινοτάτην, ἐυχόμεθα ταῦτα αὐτῆ σγῆ, ἐφ' ἡμείων

Ac pérque dorsum, pérque pectus vngerer, Factúsque ineptè corpori thorax meo Adpenderet, nec arte distpari foret, Ex ære totus additus mihi baltheus, Turbam video tumultuantem accurrere, Quacum duo sophistici certaminis Ibant periti fronte tristi ac pallida Pugiles, Damis &. *Iup.* Define, Hermagora optime, tragicis versibus loqui. Noui enim quos dicis. Sed mihi dic, an iam diu contentionem commiserint. *Herm.* Nondum, Nam in velitatione adhuc versabantur, funda iaculantes & eminus sese mutuis conuiciis impetentes. *Iup.* Quid ergo nobis faciendum restat, ô Dij? annon inclinato in ipsos capite auscultandum? Itaque horæ pessulum iam admant, & abactis nubibus cœli portas aperiant. Hercle quanta multitudo ad audiendum contendit! At non valdè mihi placet quòd Timocles iste trepidat & turbatur. Omnia hodie perdet: & manifestum est ipsum vt cum Damide pugnet non surrecturum. Sed quod nobis est facillimum, vota tacitè pro ipso faciamus nobiscum, ne Damis inaudiat.

ἵνα μὴ Δάμισ γε πύθηται·

Τιμο. τί φὴς ὦ ἱερόσυλε Δάμι, θεοὺς μὴ εἶναι, μηδ' προνοεῖν τῶν ἀνθρώπων; Δα. οὐκ. ἀλλὰ φράτερον ἀποκρίναι μοι, ᾧ πυὶ λόγῳ πείθῃς εἶναι αὐτούς. Τιμο. ὀυμόσω, ἀλλὰ σὺ δὲ μαχὲ ἀποκρίναι. Δα. ἄμεινον, ἀλλὰ σύ. Ζ. ταυτὶ μὲν παρέπλυ ὁ ἡμέτερος, ἄμεινον, καὶ εὐφωνότερον βαχιώτατι. εὖγε ὦ Τιμόκλεις, ἐπέχει τῶν βλασφημιῶν. ἐν γὰρ τούτῳ σοι, τὸ κράτος. ὡς τἄλλα, ἐχθυῖ σε ἀποθανεῖ, ὀπισομένζων. Τιμο. ἀλλὰ μὰ τὸν Δ-θιναῖον, ἢν αὖ ἀποκρινάμενόν σοι πρότερον. Δα. ἐᾶν ὦ Τιμόκλεις, ἐρώτα. ὀμοκτήσας γὰρ τοῦτό γε, ὀμωμοκὼς. ἀλλ' ἄνευ τῶν βλασφημιῶν, εἰ δοκεῖ. Τιμο. εὖ λέγεις. εἰπὲ οὖν μοι, ἃ δοκῶσί σοι ὦ κατάρατε, προνοεῖν οἱ θεοί; Δα. οὐδαμῶς. Τιμο. τί φὴς; ἀπρονόητα οὖν πάντα πάντα; Δα. ναί. Τιμο. οὐδὲ τοῦ πυὶ οὖν θεῶ πάπτεται ἡ τῶν ὅλων ἐπιμέλεια; Δα. οὔ. Τιμο. πάντα δ' εἰκῆ φέρεται ἀλόγῳ τῇ φορᾷ; Δα. ναί. Τιμο. εἶτ' ἀνθρώπυι ταῦτα ἀκούοντες, ἀνέχεσθε, καὶ οὐ καταλεύσετε τὸν ἀλιτήριον; Δα. τί δ' ἂν ἀνθρώπους ἐπ' ἐμὲ παρεξώμεις ὦ Τιμόκλεις;

Timocl. Quid ais Dami sacrilege, Deos non esse, nec hominibus prouidere? *Dam.* Minimè. Verũ dic mihi priùs qua ratione ipsos esse persuasus es. *Tim.* Non dicam. Sed tu scelerate responde. *Dam.* Non: sed tu. *Tim.* Hoc multò melius agit noster, quòd vocaliùs exasperatur. Euge Timocles obstrepe conuitijs. Nam in hoc sita est victoria. Nam alioqui obturato ore te piscem reddet. *Tim.* At per Mineruam, non respondebo tibi prior. *Dam.* Ergo Timocles interroga. Hoc enim salem obtinuisti, cùm inraueris: sed sine conuitijs, si placet. *Tim.* Rectè dicis. Ergo dic mihi. Annon ô scelerate, Dij tibi videntur prouidere? *Dam.* Nequaquam. *Tim.* Quid ais? Hæc igitur omnia nulla prouidentia reguntur? *Dam.* Nulla. *Tim.* Neque Vniuersitatis cura penes vllum Deum est? *Dam.* Non. *Tim.* Cuncta igitur impetu fortuito feruntur? *Dam.* Maximè. *Tim.* Hæcne fertis auditores, & scelestum hunc lapidibus non obruitis? *Dam.* Cur homines in me incitas Timocles?

ἢ τίς ὢν, ἀγανακτεῖς ὑπὲρ τῶν θεῶν, καὶ ταῦτα, ἐκείνων αὐτῶν οὐκ ἀγανακτούντων; οἵ γε οὐδὲν δεινὸν διατεθήκασί με πάλαι ἀκούοντες, εἴ γε ἀκούουσι. Timo. ἀκούουσι γὰρ ὦ Δάμι, ἀκούουσι. καί σε μετέπειτα ποτὲ χρόνῳ ὕστερον. Da. καὶ πότε ἂν ἐκεῖνοι σχολὴν ἀγάγοιεν ἐπ' ἐμὲ, τοσαῦτα ὡς φὴς πράγματα ἔχοντες, καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἄπειρα τὸ πλῆθος ὄντα, οἰκονομούμενοι; ὥστε οὐδέ σέ που ἠμέλησαν τὸ ὧν ὑποροχεῖς ἀεί. καὶ τῶν ἄλλων, ἵνα μὴ βλασφημεῖν καὶ αὐτὸς ἀναγκάζωμαι παρὰ τὸ συγκείμενον. καίτοι οὐχ ὁρῶ ἵνα καὶ ἄλλως ἐπίδειξιν τῆς ἑαυτῶν προνοίας μείζω ἐξενεγκεῖν ἐδύναντο, ἢ σὲ κακὸν, κακῶς ὑπειλήφαντες. ἀλλὰ δῆλοί εἰσιν ἀποδημοῦντες ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν ἴσως μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας. ἔθος γοῦν αὐτοῖς συνεχῶς εἶναι παρ' αὐτοὺς ἐπὶ δαῖτα, καὶ ἀνεπαγγέλτοις ἐνίοτε. Timo. τί πρὸς τοσαύτην ἀναισχυντίαν εἶπον μοι ὦ Δάμι; Da. ἐκεῖνο ὦ Τιμόκλεις, ὃ πάλαι ἐγὼ ἐπόθουν ἀκοῦσαί σου, ὅπως ἐπείθης οἴεσθαι προνοεῖν τοὺς θεούς. Timo. ἡ τάξις με πρώτη τῶν γιγνομένων ἔπεισεν,

aut quis es, vt pro Dijs indigneris, idque cùm non indignentur ipsi? qui olim audientes, saltem si audiunt, nullo malo me affecerunt. *Tim.* Audiunt, Dami, audiunt: & te aliquando postea vlciscentur. *Dam.* Ecquando ipsis contra me vacaret, cùm tot, vt ais, sustineant negotia, & rerum quæ sunt in mundo infinitam multitudinem regant? Itaque nec te, quòd semper peieras, puniuerunt. Nec propter alia: ne præter pactum maledicere cogar. Nam non video quonam alio argumento maiore suam prouidentiam demonstrare possent, quàm si te malum malè perderent. At certum est eos peregrè esse profectos, vltra Oceanum fortasse, & inculpatos Æthiopas. Solent enim ad eos crebrò ire commessatum: interdum etiam non vocati. *Tim.* Quid ad tantam impudentiam tibi dicerem Dami? *Dam.* Nimirum illud quod iamdudum ex te audire cupio, qua persuasione credideris Deos prouidere. *Tim.* Id mihi rerum primus ordo persuasit.

ὁ ἥλιος ἀεὶ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἰὼν, καὶ σελήνη κατὰ ταυτὰ καὶ ὧραι μεταβάλλουσαι, καὶ φυτὰ φυόμενα, καὶ ζῶα γεννώμενα καὶ αὐτὰ ταῦτα οὕτως συμμιγάντως κατεσκευασμένα, ὡς βέφεται, καὶ κινεῖσθαι, καὶ ἐννοεῖν, καὶ βαδίζειν, καὶ τεκταίνεσθαι, καὶ σκυτοτομεῖν. καὶ τἆλλα ταυτα προνοίας ἔργα εἶναι μοι δοκεῖ. Δα. αὐτὸ πεν τὸ ζητούμενον ὦ Τιμόκλεις, συναρπάζεις. οὐδέπω δῆλον, εἰ προνοίᾳ τούτων ἕκαστον ἐπιτελεῖται. ἀλλ' ὅτι μὲν τοιαῦτα ὄντα τὰ γινόμενα, φαίην ἂν καὶ αὐτός. οὐ μὴν αὐτίκα πεπεῖσθαι ἀνάγκη, καὶ ὑπό τινος προμηθείας αὐτὰ γίνεσθαι. ἐνὶ γὰρ καὶ ἄλλως ἀρξάμενα, νῦν ὁμοίως, καὶ κατὰ ταυτὰ συνίσασθαι. σὺ δ', τάξιν αὐτῶν ὀνομάζεις τὴν ἀνάγκην. εἶτα δηλαδὴ ἀγανακτήσεις, εἴ τις σοι μὴ ἀκολουθοίη, τὰ γινόμενα μὴ, ὁποῖά ὄντι, καταριθμουμένῳ, καὶ ἐπαινέσαντι, οἰομένῳ δ' ἀποδείξειν ταῦτα εἶναι, ἃ καὶ προνοίᾳ διαλαχόντα ἕκαστον. ὥστε κατὰ τὸν κωμικὸν, τοῦτ' μὴν, ὑπομόχθηρον. ἄλλο δέ μοι λέγε. Τιμόκλεις. ἐγὼ μὴν οὐκ οἶμαι καὶ ἄλλης ἐπὶ τούτοις δεῖν ἀποδείξεως.

Sol qui idem iter ſemper conficit, eodémque modo Luna, & tempeſtatum mutatio, & plantarum procreatio, & animalium generatio, horúmque ipſorum tam elegans compoſitio, vt alantur, moueantur, cogitent, incedant, fabrilem artem & ſutoriam exerceant. Atque id genus alia, mihi Prouidentiæ videntur eſſe opera. *Dam.* Tu quidem Timocles, quæſtionem corripis. Nondum enim liquet an horum vnumquodque Prouidentia perficiatur. Cæterùm quod hæc fiunt, nec ipſe negauerim. Non tamen ilico neceſſe eſt credere, ea aliquo conſilio fieri. Contingit enim vt hæc incepta ſint, nſincque ſimiliter, eodémque modo conſtituantur. At tu ordinem eorum, neceſſitatem appellas. Deinde ſcilicet indignaberis, ſiquis te non ſequetur, cùm ea quæ fiunt, qualia ſunt enumeres, & putes hiſce demonſtraſſe, horum vnumquodque immutari Prouidentia. Itaque iuxta Comicum, hoc ſubfriuolum eſt: aliud mihi dicito. *Tim.* Equidē exiſtimo alia prętera demonſtratione nō eſſe opus.

ὅμως δ' οὖν ἐρῶ. ἀπόκριναι γάρ μοι. Ὁμηρός σοι δοκεῖ ἄριστος ποιητὴς γενέσθαι; Δα. Ἔγωγε μάλα. Τι. ἐκεῖνον οὖν ἐπείσθην, τὴν πρόνοιαν τῶν θεῶν ἐμφανίζοντι. Δα. ἀλλ' ὦ θαυμάσιε, ποιητὴν μὲν ἀγαθὸν Ὅμηρον γενέσθαι, πάντες σοι συνομολογήσουσι. μάρτυρα δ' ἀληθῆ περὶ τῶν τοιούτων, οὔτ' ἐκεῖνον, οὔτε ἄλλον ποιητὴν οὐδένα. οὔτε γὰρ ἀληθείας μέλειν αὐτοῖς οἶμαι, ἀλλὰ τὸ κηλεῖν τοὺς ἀκούοντας. καὶ διὰ τοῦτο, μέθοις τε καταδύσει. καὶ μύθοις κατηχοῦσι. καὶ ὅλως, ἅπαντα ὑπὲρ τοῦ τερπνοῦ μηχανῶνται. ἀτὰρ ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι, οἷς ποτε μάλιστα ἐπείσθης τῶν Ὁμήρου. ἆρα οἷς περὶ τοῦ Διὸς λέγει, ὡς ἐπεβούλευον σωδῆσαι αὐτὸν ἡ θυγάτηρ, καὶ ὁ ἀδελφὸς, καὶ ἡ γυνή· καὶ εἰ μὴ τὸν Βριάρεων ἡ Θέτις ἐκάλεσεν, ἐλεήσασα τὸ γιγόμενον, ἐπιπέδητο ἂν ἡμῖν ὁ βέλτιστος Ζεὺς, σωφρονισθείς. αὐθ' ὧν καὶ ἀπομνημονεύων τῆ Θέτιδι τὴν εὐεργεσίαν, ἐξαπατᾷ τὸν Ἀγαμέμνονα, ὄνειρόν τινα ψευδῆ πέμψας, ὡς πολλοὶ τῶν Ἀχαιῶν ἀποθανοίεν. ὁρᾶς; ἀδύνατον γὰρ ἦν αὐτῷ κεραυνὸν ἐμβαλόντι, καταφλέξαι

Verumtamen dicam, ac respondе. Homerus videtur tibi fuisse poëta præstantissimus? *Dam.* Maximè. *Tim.* Proinde ipsi credidi, Deorum prouidentiam declaranti. *Dam.* Certè vir admirande, Homerum bonum quidem fuisse poëtam omnes tibi confitebuntur: sed veracem rerum huiusmodi testem, neque illum, neque alium vllum poëtam concedent. Neque enim veritatem vt puto, curant: sed demulcere auditores intendunt. Propterea versibus occinunt, fabulis personant, omnia denique delectandi causa moliuntur. Libenter autem ex te audirem, quibusnam Homeri dictis potissimùm ad hoc credendum sis adductus. Num ijs quæ dicit de Ioue, vt per insidias ipsum vincire voluerint filia, & frater, & vxor eius? Ac nisi Briareum accersiuisset Thetis, facinus miserata, nobis correptus ille Iupiter optimus fuisset vinculis obstrictus. Pro quibus, beneficij memor, ludit Agamemnonem immisso fallaci somnio, quòd multi morerentur Græci. Videsne? Non enim poterat immisso fulmine Agamemnonem

τὸν Ἀγαμέμνονα αὐτὸν, ἄνευ τοῦ ἀπατεῶνα εἶναι δοκεῖν. ἢ ἐκεῖνά σε μάλιστα εἰς τὴν πίστιν ἐπεσπάσατο ἀκούοντα, ὡς Διομήδης μὲν, ἕλωσε τὴν Ἀφροδίτην, εἶτα τὸν Ἄρεα αὐτὸν, Ἀθηνᾶς παρακελεύσει. μετὰ μικρὸν δ', αὐτοὶ συμπεσόντες οἱ θεοὶ, ἐμονομάχουν ἀναμὲξ ἄρρενές τε, καὶ θήλειαι. καὶ Ἀθηνᾶ μὲν, Ἄρεα καταγωνίζεται, ἅτε καὶ πεπονηκότα οἶμαι ὑπὸ τοῦ βαρυμάτος, ὃ παρὰ τοῦ Διομήδους εἴληφεν. Λητοῖ δὲ αὖτέση σῶκος ἐειδώιος Ἑρμῆς. ἢ τὰ περὶ τῆς Ἀρτέμιδος σοι πάνυ ἔδοξεν, ὡς ἐκείνη μεμψιμοιρεῖται, ἠγανάκτησεν, οὐ κλητὴ εἰσιοῦσα ὑπὸ τοῦ Οἰνέως. καὶ διατοῦτο, σοῦ πυθομένου, σοφιῶν, καὶ ἀνυπόστατον ἡ ἀλκὴν, ἐπαφῆκεν ὅτι τὴν χώραν ἅπασαν. ἆρα οὖν τὰ τοιαῦτα λέγων σε Ὁμηρος πέπεικε; Ζ. βαβαί. ἥλικον ὦ θεοὶ ἀνεβόησε τὸ σκῆνος, ἐπαινοῦντες τὸν Δάμιν. ὁδὶ ἡμέτερος, ἀποχεμπάω ἔοικε. δέδιε γοῦν, καὶ ὑποδέδεικε, καὶ θᾶττόν ἐστιν ἀποβλέψων ἢ ἀσπίδα. καὶ ἤδη περιβλέπει οἱ παρεκδύς, ἀποδράσονται. Τιμ. οὐδὲ Εὐριπίδης τούτων αὐτῶν ἀναβιβασάμενος ipsum comburere, nisi deceptor videretur. An illa te potissimùm adduxerunt vt crederes, quum audiebas à Diomede vulneratam Venerem, deinde Mineruæ iussu Martem. Aliquanto verò pòst congressi Dij singulari certamine promiscuè cùm masculi, tum fœminę pugnarunt: in quo Pallas Martem, vt accepto à Diomede vulnere infirmiorem superat. Contra Latonam stabat Cyllenia proles. An quæ de Diana dicuntur visa tibi sunt fide digna? vt cum querimonia indignata est, quòd ad conuiuium Oenei non fuisset vocata: quam ob causam aprum ingentem, & inuicti roboris in regionem ipsius immisit. Nunquid Homerus hæc dicendo tibi persuasit? *Pap.* Papæ! quanta ô Dij turba Damin collaudans exclamauit! Noster verò manet hæsitabundus. Quare metuit, & subtrepidat, & manifestum est fore vt scutum abijciat. Iámque circunspicit qua elapsus aufugiat. *Tim.* Num neque Euripides tibi videtur suos quicquam dicere, quum introductis in scenam Dijs, ἆρα σοι δοκεῖ λέγειν τι ὑμᾶς, ὅτε τοὺς θεοὺς ὅτι τὴν σκιωλὴν,

δεικνύη σώζοντας μὲν τοὺς χρηστοὺς τῶν ἡρώων, τοὺς πονηροὺς δὲ, καὶ τιμὴ ἀσέβειαν κρίνει, ἐπιτείβοντας; Δα. ἀλλ' ὦ γενναιότατε φιλοσόφων Τιμόκλεις, εἰ ταῦτα ποιοῦντες οἱ τραγῳδοὶ πεπείκασί σε, ἀνάγκη δυοῖν θάτερον, ἢ τὸν Πῶλον, καὶ Αεισόδημον, καὶ Σάτυρον, ἡγεῖσθαί σε θεοὺς εἶναι τότε, ἢ τὰ πρόσωπα τῶν θεῶν αὐτὰ, καὶ τοὺς ἐμβάτας, καὶ τοὺς ποδήρεις χιτῶνας, καὶ χλαμύδας, καὶ χειρίδας, καὶ περισκελίδια, καὶ σωμάτια, καὶ τἆλλα, οἷς ἐκεῖνοι σεμνύνονται μᾶλλον τραγῳδίαν, ὅπερ καὶ γελοιότατον οἶμαι. ἐπεὶ καθ' ἑαυτὸν ὁπόταν ὁ Εὐριπίδης, μηδὲν ἐπιζούσης τῆς χρείας, τῶν δραμάτων τὰ δοκοῦντά οἱ λέγῃ αὐτῷ ποτε παῤῥησιαζομένου,

Ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τοῦδ' ἄπειρον αἰθέρα,
Καὶ γῆν πέριξ ἔχοντ' ὑγρᾶις ἐν ἀγκάλαις,
Τοῦτον νόμιζε Ζῆνα. τοῦτ' ἐγὼ θεόν.

καὶ πάλιν,

Ζεύς, ὅστις ὄστιν ὁ Ζεύς. οὐ γὰρ οἶδα, πλὴν λόγῳ κλύων.

καὶ ἅπαντες ἄνθρωποι, καὶ τὰ τοιαῦτα. Τιμο. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ἔθνη, ἐξηπατῆσθαι, θεοὺς

indicat bonos heroas ab ipsis seruari, malos verò propter impietatem, qualis tu es, puniri? *Dem.* At ô generosissime Philosopho-
A rum Timocles, si tibi hæc persuaserunt Tragici poëtæ: necessum est ex his duobus alterum consequi, vt aut Polum & Aristodemum, &
B Satyrum tunc putes esse Deos, aut Deorum personas ipsas, & cothurnos, & vestes ad pedes vsque demissas, chlamydes, manicas, ventralia, corpuscula, aliá-
C que quibus illi tragœdiam exornant: quod ego maximè ridiculum arbitror. Nam quum per se, nulla necessitate adactus, suam in fabulis sententiam dicit, liberè loquentem audies.

Vides supernum, simul & immensum æthera,
Terram humidu circum tenentem in brachys.
Illum Iouem arbitrare, necnon hunc Deum.

Et rursus.

D *Iupiter, is qui Iupiter est: non enim ni ex fama noui.*

Et id genus.

Tim. Proinde omnes homines gentésque decipiuntur, quum Deos esse pu-

νομίζοντες, καὶ παιγνιεύοντες.
Δι. εὖγε ὦ Τιμοκλεις, ὅτι με
ἀνεμνησας τῶν κατὰ τὰ ἔθνη
νομιζομένων. ἀφ' ὧν μάλιστα
συνιδοί τις ἄν, ὡς γε οὐδὲν βέ-
βαιον ὁ περὶ θεῶν λόγος πῶς
ἔχει. πολλὴ γὰρ ἡ ταραχὴ, καὶ
ἄλλος, ἄλλα νομίζουσι· Σκύ-
θαι μὲν, ἀκινάκην θύοντες, καὶ
Θρᾷκες, Ζαμόλξιδι, δεσπό-
τῃ αὐτόχθονι ἐκ Σάμου ὡς
αὐτοὺς ἥκοντι. Φύγες δ', μύ-
μη. καὶ Αἰθίοπες, ἡμέρᾳ. καὶ
Κυλλήνιοι, Φαλήτι. καὶ Λοῦ-
σιοι, περιστερᾷ. καὶ Πέρσαι, πυ-
ρί. καὶ Αἰγύπτιοι, ὕδατι, καίτοι
μὲ ἅπασι κοινὸν τοῖς Αἰγυ-
πτίοις τὸ ὕδωρ. ἰδίᾳ δ', Μεμ-
φίταις μὲν, ὁ βοῦς θεός. Πηλου-
σιώταις δ', κρόμμυον. καὶ ἄλλοις,
ἶβις, ἢ κροκόδειλος. καὶ ἄλ-
λοις, κυνοκέφαλος, ἢ αἴλου-
ρος, ἢ πίθηκος. καὶ ἔτι κατὰ κώ-
μας, τοῖς μὲν, ὁ δεξιὸς ὦμος
θεός. τοῖς δὲ κατ' ἀντίπερας
οἰκοῦσιν, ἀτερος. καὶ ἄλλοις,
κεφαλῆς ἡμίτομον. καὶ ἄλλοις,
ποτήριον κεραμεοῦν, ἢ βύβλιον.
ταῦτα πῶς οὐ γέλως ἐστὶν ὦ
καλὲ Τιμόκλεις; Μω. ἀλλ'
ἔλεγον ὦ θεοί, ταῦτα πάντα ἤ-
ξειν εἰς τὸ μέσον, καὶ ἀκριβῶς
ἐξετασθήσεσθαι; Ζ. ἔλεγες σὺ

tant, eorúmque dies festos
celebrant. Dim. Bene Ti-
mocles, in memoriam mihi
reuocásti gentium opinio-
nem: vnde potissimùm in-
telligi possit, nihil habere
certi ea quæ de Dijs perhi-
bentur. Nam multa est dis-
sensio, & alij aliud opinan-
tur: Scythæ Acinaci sacri-
ficant, Thraces Zamolxidi
fugitiuo homini, qui Samo
ad ipsos venit: Phryges
Lunæ, Æthiopes diei, Cyl-
lenij Phaleti, Assyrij co-
lumbæ, Persæ igni, Ægy-
ptij aquæ. Nam omnibus
Ægyptijs communis est a-
qua. Priuatim autem, Mem-
phitis bos est Deus, Pelusio-
tis cepa, alijs Ibis, aut cro-
codilus, alijs cynocephalus,
aut felis, aut simia. Præ-
terea vicatim, alijs Deus
est dexter humerus, alijs
qui regionem aduersam
incolunt, sinister: alijs
dimidium caput, alijs
fictile poculum, aut ca-
tinus. Quomodo hæc, ô
bone Timocles non sint
ridicula? Mom. Nonne di-
cebam, ô Dij, hæc omnia
in propatulum ventura, &
fore vt accuratè examina-
rentur? Iup. Dicebas, ô Mo-
me, & rectè obiurgabas,

Μῶμε, καὶ ἐπετίμας ὀρθῶς.

καὶ ἐγὼ πειράσομαι ἐπανορθώσασθαι αὐτά, ἵν' τὸν ἐν ποσὶ κίνδυνον διαφύγωμεν. Τιμ. ἀλλ' ὦ θεοῖς ἐχθρὲ σύ, τὰς χρησμοὺς, καὶ προφητεύσεις τῶν ἐσομένων, τίνος ἔργον αὖ ἐστιν, ἢ θεῶν, καὶ τῆς προνοίας τῆς ἐκείνων; Δη. σιώπησον ὦ ἄριστε, περὶ τῶν χρησμῶν, ἐπεὶ ἐρήσομαί σε, τίνος αὐτῶν μᾶλλον μεμνῆσθαι ἀξιοῖς. ἆρ' ἐκείνου, ὃν τῷ Λυδῷ ὁ Πύθιος ἔχρησεν; ὃς ἀκριβῶς ἀμφήκης ἦν, καὶ δισπρόσωπος, οἷοί εἰσι τῶν ἑρμῶν ἔνιοι, δίπλοῖ, καὶ ἀμφοτέρωθεν ὅμοιοι, καὶ πρὸς ὁπότερον αὐτῶν μέρος ἐπιστραφήσῃ. ἢ τί μᾶλλον, ὁ Κροῖσος διαβὰς τὸν Ἅλυν, τὴν ἀυτῆ ἀρχὴν, ἢ τὴν Κύρου καταλύσει. καίτοι ἐκ ὀλίγων ταλάντων ὁ σαρδιανὸς ἐκείνος ὄλεθρος, τὸ ἀμφιδέξιον τοῦτο ἔπος ἐφορίσατο. Μω. αὐτά που ὦ θεοὶ ἀνὴρ διεξέρχεται, λέγων, ἃ ἐγὼ ἐδεδίειν μάλιστα. πῶς γὰρ ὁ καλὸς ἡμῖν κιθαρῳδός; ἀπολόγησαι αὐτῷ κατελθὼν πρὸς ταῦτα. Ζ. σὺ ἡμᾶς ἐπισφάττῃς ὦ Μῶμε, ἐκ ἐν καιρῷ γε νῦν ἐπιτιμῶν. Τιμ. ὅρα εἴ τι ποιεῖς ὦ ἀλίτηριε Δᾶμι, μονογνὲς τὰ ἕδη αὐτὰ τῶν θεῶν ἀπαρέψεις τῷ λόγῳ, καὶ ὅμοιος αὐτῶν.

atq; hæc corrigere conabor, si præsens periculum euitarimus. *Tim.* At tu, ô Deorum inimice, oracula, & rerum futurarum prædictiones, cuius opus esse dices? nonne Deorum, eorumdémque prouidentiæ? *D.* Nihil dicas, vir optime, de oraculis, siquidem ex te quæram, cuiusnam illorum mentionem facere velis potissimùm. Num illius quod Lydo pythius reddidit? quod quidem prorsus anceps erat & biceps: quales sunt quædam Mercurij imagines, duplices, & vtrinque similes, ad vtramlibet illarum partem te verteris. An potiùs, Crœsus traiecto Hale, suum quam Cyri imperium euertet. Atqui non paucis talentis perditus ille Sardianus, ambiguum hoc dictum emit. *Mom.* Hæc ipsa, ô Dij, vir iste commemorat, quæ maximè pertimescebam. Vbi nunc est festiuus ille noster citharœdus? ad hæc refellenda descende. *Iup.* Tu nos mactas, ô Momе, cùm nunc intempestiuè nos reprehendas. *Ti.* Vide quid facias scelerate Dami, ipsa Deorum templa & aras oratione tua propemodum subuertis.

Δα. οὐ πάντας ἔγωγε τοὺς βωμοὺς ὦ Τιμοκλεῖς. τί γὰρ καὶ δεινὸν ἀπ' αὐτῶν γίγνεται, εἰ θυμιαμάτων, καὶ εὐωδίας μεστοί εἰσι; τὸν δ' ἐν τοῖς τῆς Ἀρτέμιδος, ἣ θέως ἀν ἐπῄδοι, ἐν βάθρων ἐπὶ κεφαλὴν ἀναζεπυμένους, ἐφ' ὧν τοιαῦτα ἡ παρθένος εὐωχουμένη ἔχαιρε. Ε. τοῦτ' οὖν πόθεν ἡμῖν τὸ ἁμαρτάνειν κακὸν ἐπέρχεται ὡς δαιμόνων οὐδεὶς ἀνὴρ φείδεται, ἀλλ' ἀεὶ ἁμαξῆς παρρησιάζεται, καὶ μαστίγει ἐξέστηκε, ὅστις ἄπορος, ὅς τε καὶ οὐκί. Μω. καὶ μὴν ὀλίγοις γε τῶν ἀνθρώπων ἀναιτίοις ἔστιν ἐν ἡμῖν. καί που τάχα περιέπων ὁ ἄνθρωπος, ἄφεται τῶν κορυφαίων τινός. Τιμο. οὐδὲ βροντῶντος αὐτοῦ τὸ Διὸς ἀκούεις ὦ στομάχε Δάμι; Δα. καὶ πῶς ἂν μέλλω βροντῆς ἀκούειν ὦ Τιμοκλεῖς; εἰ μὴ ὁ Ζεὺς ὁ βροντῶν ὄρθ. σὺ δὲ ἄμεινον εἰδείης, ὅκεδόν πόθεν ἐπὶ τῶν θεῶν ἀφιγμένος. ἐπεὶ σ' ἔγωγε οὐ Κρητῆς πλανᾶς, ἀλλὰ ἡμῖν δυσχερῶς, πάρου τινὰ κεῖθι δεικνύς, μὴ σιγᾶν ἐφεῖσαι, ἀλλ' ἔσαν ὡς ἐκεῖ βροντήσειεν ἂν ὁ Ζεύς, πόθεν ἀεὶ παλαι. Μω. ὅστ' ἐγὼ πρὸ πολλοῦ ἠπιστάμην. ἐρωτᾷ δ' ἄνθρωπον τὸ

subuertis. Dam. Non omnes saltem aras Timocles. Quid enim ex ipsis mali accidit, si suffitibus, & suauibus odoribus sint plenæ? Verùm Dianę aras quæ sunt in Tauris, libenter viderem funditus euersas, in quibus virgo tam suauibus epulis gaudet. Iup. Hoc vnde nobis insuperabile malum obstrepit, quam nulli Deo parcit hic vir: sed ex plaustro liberè loquitur, Ordine corripiens fontem, insontémque perinde. Mom. Atqui paucos Iupiter à culpa immunes inter nos inuenies. Et fortasse progressu ille ex supremis aliquem offendet. Tim. Neque, ô Deorum impugnator Dami, Iouem ipsum audis tonantem? Dam. Quomodo, tonitrua non audirem Timocles? Verùm an tonet Iupiter, melius scire possis, cùm pro Dijs inde aduenieris. Nam qui ex Creta veniunt, nobis alia narrant, nempe ibi sepulchrum ostendi, & columnam stare, quæ indicet Iouem non amplius tonare posse, cùm iampridem sit mortuus. Mom. Equidè hoc ego ab homine dictum iri iamdudum sciebam. Cur igitur patiuisti Iupiter,

ἀ σὸν ὦ Ζεῦ, ἀγλαίσας ἡμῶν,

καὶ συγκρότεῖς τὸν ὀδόντας ὑπὸ τοῦ τρόμου; θαρρεῖν χρή, καὶ τῶν τοιούτων ἀνθρωπίσκων καταφρονεῖν. Ζ. τί λέγεις ὦ Μῶμε, καταφρονεῖν; οὐχ ὁρᾷς ὅσοι ἐκούσιοι καὶ ὡς συμπεπισμένοι εἰσὶν ἤδη καθ' ἡμῶν, καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ἀναδησάμενος ἅπαντας ὁ Δάμις; Μω. ἀλλὰ σὺ ὁπόταν ὦ Ζεῦ, θελήσῃς, σειρᾷ χρυσείᾳ κρεμάσας, ἅπαντας αὐτοὺς αὐτῇ κενταύσας, αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ. Τιμο. εἰπέ μοι, ὦ κατάρατε, πέπλευκας ἤδη ποτέ; Δα. καὶ πολλάκις ὦ Τιμόκλεις. Τιμο. ἴσως οὖν ἔφερεν ὑμᾶς τότε ὁ ἄνεμος ἐμπίπτων τῇ ὀθόνῃ, καὶ ἐμπιπλὰς τὰ ἱστία, ἢ οἱ ἐρέται ἐπλουν; συμβέβηκε δ' εἴς τι ἔφεσις, καὶ ἐσώζετο πλοῦς; Δα. καὶ μάλα. Τιμο. εἶτα ἡ ναῦς μὲν, ἂν αὐτὴ ἔπλει, μὴ κυβερνωμένη, τὸ δ' ὅλον τοῦτο ἀκυβέρνητον ὄντι, καὶ ἀνηγεμόνευτον φέρεσθαι; Δα. εὖγε, σωφρόνως ταῦτα ὁ Τιμοκλῆς, καὶ ἰσχυρῶς τῷ παραδείγματι. ἀλλ' ὦ φιλτάτη Τιμόκλεις, τὸν μὲν κυβερνήτην ἐκεῖνον εἴδες αὖ, ἀεὶ τὰ συμφέροντα σπουδάζοντα, καὶ πρὸ τοῦ χειμῶνος παρασκευαζόμενον, καὶ προσέχοντα τοῖς

& præ tremore dentes concutis? Confidendum est, & contemnendi tales homunculi. *Iup.* Quid dicis, Mome, esse contemnendos? Non vides quàm multi audiant, & vt in sententiam contra nos adducti sunt, & in aures reuincti à Damide abducuntur? *Mom.* At tu Iupiter, quum volueris ipsos omnes demissa catena aurea ipsa cum terra sustolles Oceanóque. *Tim.* Dic mihi sceleste, nunquam-ne nauigasti? *Dam.* Imò sæpe, ô Timocles. *Tim.* Nunquid ventus id temporis incidés in carbasa, & implens nauigia, vos ferebat, an verò remiges? cæterùm vnus ad gubernaculum sedendo, nauim seruauit? *Dam.* Maximè. *Tim.* Nonne nauis progredi non posset non gubernata, & vniuersitatem hanc sine gubernatore, sine duce ferri putas? *Dam.* Euge Timocles, prudenter & potenter exemplo hæc demonstrasti. At ô Deorum amantissime Timocles, gubernatorem illum vidisti, nunquam non vtilia excogitantem, eáque ante tempus parantem, & nautis imperantem. Nauis

ναύτας. ἀλυσιτελὲς γὰρ, ἐ-

δὲ ἄλογον οὐδέν τι εἶχεν ἢ ναῦς, ὃ μὴ χρειώδες ἦν αὐτοῖς. ὁ δὲ σὸς οὗτος κυβερνήτης, οὐ τῇ μεγάλῃ νηὶ ἐφεσταῖναι ἀξιοῖς, καὶ οἱ συννάυται αὐτῷ, οὐδὲν εὐλόγως, οὐδὲ κατὰ λόγον ἀξίαν διατάττουσιν. ἀλλ' ὁ μὲν πρόστονος, εἰ τύχοι εἰς τὴν πρῷραν ἀποτέτακται. οἱ πόδες δὲ, ἐς τὴν πρῷραν ἀμφότεροι. καὶ χρυσαῖ μὲν αἱ ἄγκυραι ἐνίοτε. ὁ χωνίσκος δὲ, μολιβδοῦς. καὶ τὰ μὲν ὕφαλα, κατάγραφα. τὰ δὲ ἔξαλα τῆς νεὼς, ἄμορφα. καὶ αὖπων δὲ τῶν ναυτῶν ἴδοις ἂν τὸν μὲν, ἀργὸν, καὶ ἄτεχνον· καὶ ἄτολμον πρὸς τὰ ἔργα, διαμισείτω, καὶ πεμισείτω. τὸν δὲ, καταχολυμβῆσαί τε, ἄοκνον, καὶ ὅτι τὴν κερδαίαν ἀναπηδῆσαι, ῥᾴδιον, καὶ εἰδότα τῶν χρησίμων ἕκαστα, μόνον τοῦτον αὐτλεῖν πρέπει μόνον. τὰ δὲ ἄνω, καὶ ἐν τοῖς ἐπιβάταις. μαστιγίαν μὲν τινα, ἐν πρώρᾳ εἶναι, παρὰ τὸν κυβερνήτην καθήμενον, καὶ θεραπεύομενον. καὶ ἄλλον κίνακα δὸν, καὶ πατρολοίαν, καὶ ἱερόσυλον, ὕβριν μάλιστα μόνον, καὶ τὰ ἄκρα τῆς νεὼς κατειληφότα. χαλεπὸν δὲ πολλοὺς ἐν μυχῷ τοῦ σκάφους ξυνοχωρουμένους, καὶ ἀεὶ τῶν πρὸς

autem nihil inutile, nec ad rem non pertinens habebat, quod vsui non esset ipsis. Hic verò tuus gubernator, quem magnæ huic naui præfidere vis, eiúsque connautæ, nihil cum ratione, nihil ex dignitate ordinant. Sed fortè rudens in puppim protenditur, & pedes ambo in proram. Interdum aureæ sunt anchoræ, cheniscus plumbeus: & nauis inferius est picta, superius deformis. Ex ipsis etiam nautis cernere est hunc pigrum, inertem, & ad opera meticulosum, dupliciarium aut tripliciarium: illum ad natandum impigrum, & ad insiliendum in antennas facilem, ac rei cuiusque vtilis gnarum: hunc exhauriendæ duntaxat sentinæ destinatum. Eadem etiam in vectoribus videre licet: verberonem aliquem in prima sede sedentem ad gubernatorem, & honoratum: & alium cinædum, aut parricidam, aut sacrilegum summis honoribus potientem, & summa nauis occupantem: multos verò spectatæ gratiæ in angustum scaphæ locum in imo compressos, qui à reuera deterioribus calcantur.

καλῶσιν χειρόνων πατεμένους.

ἐννόησον γοῦν ὅπως Σωκράτης
καὶ Ἀριστείδης ἔπλευσε, καὶ
Φωκίων, οὐδὲ τὰ ἄλφιτα διαρ-
κῆ ἔχοντες, οὐδὲ ἀποστῖναι τὸν
πόδας δυνάμενοι ἐπὶ γομφῶν A
τῶν σανίδων παρὰ τὸν αὐλῶνα. ὧν
ὅσοις ἦ ἀγαθοῖς Καλλίας, καὶ
Μειδίας, καὶ Σαρδαναπάλους
ἐνθυφῶντες, καὶ τῶν ὑπ' αὐ-
τοὺς καταπίνοντες, τοιαῦτα ἐν
τῇ νηΐ σου γίγνεται ὦ σοφώτα-
τε Τιμόκλεις. διὰ τοῦτο, αἱ
ναυαγίαι μυρίαι. εἰ δέ τις κυ-
βερνήτης ἐφεξῆς, ἑώρα, καὶ διέ-
ταττεν ἕκαστα, πρῶτον μὲν ὃς αὖ
γνόησεν οἵ τινες οἱ χρηστοὶ, καὶ
οἵτινες οἱ φαῦλοι τὸ ἐμπλοΐ-
των. ἔπειτα ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἀξίαν
τὰ προσήκοντα ἀπένειμεν αὖ,
χώραν τε τὴν ἀμείνω τοῖς ἀμει-
νοσι παρ' αὐτὸν ἄνω. τὴν κά-
τω δὲ, τοῖς χείροσι, καὶ συνέσι-
τους ἔσχεν οὓς ἀμείνους, καὶ συμ-
βούλους ἐπίσησεν αὖ. καὶ τῶν
ναυτῶν ὁ μὲν προθυμος, ἢ
πρόεδρος ἐπιμελητὴς ἀποδέδ-
κτ' αὖ, ἢ τοίχων ἄρχων, ἢ πάν-
των πρὸ τῶν ἄλλων. ὁ δ' ὀκνηρὸς,
καὶ ῥάθυμος, ἐπαίετ' αὖ τῷ κα-
λωδίῳ πυγμαῖος ἢ ἡμέρας τὴν
κεφαλήν. ὥστε σοι ὦ θαυμάσιε,
τὸ τῆς νεὼς τοῦτο παράδειγμα,
καταδυνὺς περιτράφθαι, καὶ τὸ
κυβερνήτου τυφλικόν.

Ergo cogita quomodo nauigarit Socrates, Aristides, & Phocion, quibus non satis opum erat ad victum: neque super nudis tabulis ad sentinam pedes extendere poterant. Contrà quãtis bonis Callias, Midias, & Sardanapalus mollitei vsi sint, & sibi superiores conspuerint. Talia in hac B tua nauigatione accidunt, Timocles sapientissime. Idcirco infinita naufragia. Verùm si quis ei præfectus gubernator, videret & ordinaret singula, primùm quidem non C ignorarent quinam ex nauigantibus boni sint, quinam mali. Deinde cuique pro meritis conuenientia distribueret: locum meliorem melioribus iuxta se sursum, & deterioribus deteriorem deorsum. Et conuiuas meliores, & consiliarios fecisset. Atque alacri quidem nautæ, aut curanda prora, aut muri defensio demandaretur: aut omnino alijs præponeretur. Ignaui autem & segnis caput quotidie quinquies fune cæderetur. Quare ô admirande, tuum istud nauis exemplum periclitatur corruere, quippe quod malũ gubernatorem nactum est.

Μω. ταυτὶ μὲν ἤδη κατ' ῥοῦν προχωρεῖ τῷ Δαμοῖδι, καὶ πλεῖστος ὅπι πλοῖα φέρεται. Ζ. ὀρθῶς ὦ Μῶμε, εἰκάζεις. ὁ δ' οὐδὲν ἰχυρὸν ὁ Τιμοκλῆς ἐπινοεῖ, ἀλλὰ τὰ κοινὰ ταῦτα, καὶ καθ' ἡμέραν ἄλλα ἐπ' ἄλλοις ἐυπερίβλητα πάντα ἐπαντλεῖ. Τιμο. ἀκούω ἐπεὶ τῆς νεὼς τὸ παράδειγμα ἁ παῖς σοι ἰσχυρὸν ἔδοξεν εἶναι, ἄκουσον δὴ τὼ ἱερὰν φασιν ἄγκυραν, καὶ ἰσῶ οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἀποῤῥηξεις. Ζ. τί ποτε ἆρα καὶ ἐρεῖς Τιμο. ἴδοις γὰρ εἰ ἀκόλουθα ταῦτα συλλογίζομαι, καὶ εἴ πῃ αὐτὰ δυνατόν σοι περιβέβλαται. εἰ γὰρ εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶ καὶ θεοί. ἀλλὰ μὲν εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶν ἆρα καὶ θεοί. τί πρὸς ταῦτα φῂς; Δα. ἰσῶ πρότερον γελάσω εἰς κόρον, ἀποκείνομαί σοι. Τιμο. ἐμὲ ἔοικας οὐδὲ παύσεσθαι γελῶν. εἰπὲ ἦ ὅμως ὅπῃ σοι γελάσιμον ἔδοξε τὸ εἰρημένον εἶναι. Δα. ὅτι ἐκ αἰθαλώνης ἀπὸ λεπτῆς κρεμνῆς ἐξαρτάμενός σε τὼ ἄγκυραν, καὶ ταῦτα, ἰσχνὰ οὖσαν. τὸ γὰρ εἶναι θεοὺς, τῷ βωμοὺς εἶναι συνδήσας, ἰσχυρὸν οἴει ποιήσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὸν ὅρμον. ὥστε ἐπεὶ μηδὲν ἄλλο τούτε φῆς ἔχειν

Mom. Res certè Damidi secundo flumine procedit, pleníſque velis fertur ad victoriam. *Iup.* Rectè ô Momе, iudicas. Nihil enim validi Timocles comminiſcitur: ſed communia hæc, & quotidiana quæ omnia facilè refelluntur, alia alijs infundit. *Tim.* Proinde, quoniam nauis exemplum tibi viſum eſt non admodum validum, audi ſacram, quod dicunt, anchoram & quam nulla machina rumpes. *Iup.* Quidnam dicturus eſt? *Tim.* Videas an conſentanea hæc colligam, & an ea euertere poſſis aliqua ratione. Si ſunt aræ, ſunt etiam Dij. Atqui ſunt aræ, Ergo & Dij. Quid ad hæc dicis? *Dam.* Si priùs ad ſatietatem riſero, tibi reſpondebo. *Tim.* At videris nunquam ridendi finem facturus: attamen effare quo pacto ridiculum tibi videatur quod dixi. *Dam.* Quòd non ſentias, tuam anchoram quantumuis ſacram à tenui filo pendere. Nam coniunctis his duobus, Deos eſſe eò quòd ſunt aræ, exiſtimas te nodum firmum feciſſe. Itaque cùm dicas te nihil firmius habere quod proponas, ſi abeamus,

εἰπεῖν ἰσχύτερον, ἀπίωμεν ἤδη.

Τιμο. ὁμολογεῖς τοίνυν ἡττῆσθαι πεφασκώς; Δα. ναὶ ὦ Τιμόκλεις. σὺ γὰρ ὥσπερ οἱ ὑπὸ πόνων βιαζόμενοι, ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ἡμῶν καταπέφευγας. ὥστε A ἐπὶ τοῦδε ἄγκυρᾶν τοῦ ἱεροῦ, ἐθέλω σοι συνθέσθαι ἤδη πρὸς σέ, ἐπ' αὐτῶν τε τῶν βωμῶν, ὡς μηκέτι περὶ τούτων ἐρίζοιμεν. Τιμο. εἰρωνεύῃ ταῦτα πρὸς B ἐμὲ τυμβωρύχε, καὶ μιαρὲ, καὶ καταπύστε, καὶ μαστιγία, καὶ κάθαρμα. οὐ γὰρ ἴσμεν οὗ τινος μὲν πατρὸς εἶ, πῶς δ' ἂν μήτης σου ἐπορνεύετο, ὡς C ἂν τὸν ἀδελφὸν ἀπέκτεινας, καὶ μοιχεύεις, καὶ τὰ μειράκια διαφθείρεις λιχνότατε, καὶ ἀνασχιστότατε. μὴ φεῦγε δ' οὖν, ἕως καὶ παρ' ἐμοῦ πληγὰς λα- D βὼν ἀπέλθῃς. ἤδη γάρ σε τούτῳ τῷ ὀστράκῳ ἀποθραύσω, πάμμιαρον ὄντα. Ζ. ἐμοὶ μέλλων, γελᾶν ὦ θεοὶ, ἄπιστον. ὁ δ' ἀκολουθεῖ λοιδορούμενος, καὶ φέρων καταξυφῶντα τὸν Δάμιν, E καὶ ἔοικε παταξειν αὐτῷ τῷ κεφαλῷ. ἡμεῖς δή, τί ποιοῦμεν ἐπὶ τούτοις; Ερ. ἀρθῶς ἐκεῖνό μοι ὁ κωμικὸς εἰρηκέναι δοκεῖ, οὐδὲν πόνου δεινὸν, ἂν μὴ πεφασκῇ. τί γὰρ καὶ μέγα κακὸν, εἰ ὀλίγοι

Tim. Ergo te victum confiteris, qui prior abis? *Dim.* Maximè Timocles. Tu enim vt ij quibus vis infertur, ad aras confugisti. Itaque per sacram illam anchoram, tecum, etiam super aris, paciſci volo, nos hac de re non ampliùs disputaturos. *Tim.* Hæc in me cauillaris, tumulorum effossor, scelerate, execrande, verbero, flagitiose. Nescimus enim quo patre sis natus: sed vt tua mater meretricem agebat, & vt fratrem occidisti, mœcharis, & adolescentes corrumpis gulosissime & impudentissime. At ne arrepta fuga priùs discedas, quã ô me plagas acceperis. Nam te quouis scelere contaminatum, iam hae testa frangã. *Iup.* Alter, ô Dij ridens abit: alter sequitur affatim ingerendo conuitia, Damidem deridentem non ferens, & videtur ipsi testam in caput impacturus. Verùm nos quid hoc in negotio faciemus? *Mer.* Illud mihi rectè dixisse videtur Comicus, Nihil passus es mali, si tibi non attribuas. Etenim quàm ingens est malum, si pauci homines in hanc sententiam adducti

ἄνθρωποι πεπισμένοι ταῦ-

,πα, ἁπάσης πολλοὶ γάρ εἰσιν οἱ τἀναντία γνώσοντες, πλείους Ἑλλήνων. ὁ πολὺς λεώς, καὶ ὁ σύρφαξ, βάρβαροί τε πάντες. Ζ. ἀλλ' ὦ Ἑρμῆ, τὸ τοῦ Δαρείου περὶ Ζωπύρου. ὥστε κἀγὼ τοῦτο ἐβουλόμην ἂν ἕνα τοιοῦτον ἔχειν οἷον τὸν Δάμιν, σύμμαχον, ἢ μυρίας μοι Βαβυλῶνας παράσχειν.

abeunt? Sunt enim multi, & plures quàm Græci, qui in contrariam eunt, vulgus, plebs, barbaríque omnes. *Iup.* At, O Mercuri, præclarum est illud, quod de Zopyro dixit Darius. Quare & ipse mallem, vnum huiusmodi, qualis est Damis, auxiliatorem habere, quàm sexcentis Babylonibus imperare.

ΟΝΕΙΡΟΣ, Η ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ.

SOMNIVM, SEV GALLVS.

ARGVMENTVM.

Hoc dialogo, diuitiarum, atque Potentiæ incommoda, molestiasque persequitur, ostendens, quàm contra tranquilla res pauperculæ sit, si modo sit sorte sua contenta. Facit autem hoc veluti collatione quadam. Nam in priore quidem parte dialogi, Micyllus, somnium exponendo suum, Eucrati cuiusdam opulenti, cœnas, diuitias, luxum, & quæcunque vulgo speciosa, & expetenda videntur extollit, adiecto etiam encomio auri, tum exemplo, tum ab effectu & vsu & cæterùm amplificato. In posteriore autem parte Gallus, qui ex Pythagora, in auem transformatus, cum hero suo Micyllo colloquens introducitur, diuitum, cum primatorum ac ciuium, tum regum atque potentum molestias, curas & pericula recenset, quæ illi & belli & pacis temporibus, præterea etiam circa valetudinem, quàm luxus & crapula ista labefactant, accidere solent, additis etiam exemplis eius rei, & hypotyposi quadam, dum fingitur idem vi pennarum suarum reseratis adium foribus, ad ipsas diuitum cellas, Micyllum perducere, & coràm illa, quæ verbis narrauerat, spectanda exhiberi. Interim Lucianus absurdas Pythagoræ transformationes sugillat, & Stoicorum fastum carpit, qui quanquam nec publicis, nec priuatis hominum conuersationibus sunt idonei, friuolis in rebus sapientiam affectant, & officiorum obseruantes videri volunt.

ΜΙΚΤΑΛΟΣ.

Αλέ σε ὦ κάκι-
στε ἀλεκτρυών, ὁ
Ζεὺς ἀυτὸς ὑπ-
περφυᾶ, φθονε-
ρὸν οὕτω, καὶ
ἀξύφωνον ὄντα. ὃς με πλουτοῦντα, καὶ ἡδίστῳ ὀνείρῳ ξυνόντα, καὶ θαυμαστῶς εὐδαιμονίαν εὐδαιμονοῦντα, διατοῦτο δή, καὶ μεγάλης αἰμβοήσας, ἐπήγειρας, ὡς μὴ ὁ νύκτωρ χρυσᾶ τίλω πολὺ σᾶ μαρωτέραν πενίαν διαφύγοιμι. καίτοι εἴγε ἐκ τεκμαίρεσθαι τῇ τε ἡσυχίᾳ, πολλῆ ἔτι οὔσῃ, καὶ τῷ κρύει, μηδέπω με τὸ ὀρθρινὸν ὥτταρ εἴωθεν ἀποκναίοντα. γνώμων γὰρ ἔτος ἀψευδέστατός μοι, φερεπελαιωύσης ἡμέρας. οὐδέπω μέσαι νύκτες εἰσίν. οὐδὲ, αὔπνος ἔτος, ὥσπερ τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο κώδιον φυλάττων ἀφ' ἑσπέρας εὐδύς ἦθι κέκραγε, μή τί μ' ὑποφώνησε. ἀμωυῶμαι γὰρ εὐδύς σε, ὦ μόνον ἡμέρα φήνῃ, πωτεισόμενον τῇ βακτηρίᾳ. νῦν γάρ μοι φερέγματα παρέξεις, αὐτοπηδὸν ἐν τῷ σκότῳ.

Αλε. Μίκυλλε δέσποτα, φιλεῖ τι χαριεῖσθαί σοι, φθονερὸν οὕτω, καὶ ἀξύφωνον ὄντα. ὃς με πλουτοῦντα, καὶ ἡδίστῳ ὀνείρῳ ξυνόντα, καὶ θαυμαστῶς εὐδαιμονίαν εὐδαιμονοῦντα, διατοῦτο δή, καὶ μεγάλης αἰμβοήσας, ἐπήγειρας, ὡς μὴ ὁ νύκτωρ χρυσᾶ τίλω πολὺ σᾶ μαρωτέραν πενίαν διαφύγοιμι. καίτοι εἴγε ἐκ τεκμαίρεσθαι τῇ τε ἡσυχίᾳ, πολλῆ ἔτι οὔσῃ, καὶ τῷ κρύει, μηδέπω με τὸ ὀρθρινὸν ὥτταρ εἴωθεν ἀποκναίοντα. γνώμων γὰρ ἔτος ἀψευδέστατός μοι, φερεπελαιωύσης ἡμέρας. οὐδέπω μέσαι νύκτες εἰσίν. οὐδὲ, αὔπνος ἔτος, ὥσπερ τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο κώδιον φυλάττων ἀφ' ἑσπέρας εὐδύς ἦθι κέκραγε, μή τί μ' ὑποφώνησε. ἀμωυῶμαι γὰρ εὐδύς σε, ὦ μόνον ἡμέρα φήνῃ, πωτεισόμενον τῇ βακτηρίᾳ. νῦν γάρ μοι φερέγματα παρέξεις, αὐτοπηδὸν ἐν τῷ σκότῳ.

MICYLLVS.

T te sceleſtiſ-
ſime Galle, cũ
iſta tanta inui-
dentia, vocé-
que tãm acuta
ipſe perdat Iu-
piter: qui quidem opibus affluentem me, & dulciſſimo in ſomnio verſantem, & admirabili fœlicitate fruẽtem, penetrabile quiddam & clamoſum reſonans expergefeceris, adeò vt ne noctu quidẽ effugere liceat paupertatem, vel te ipſo nequiorẽ. Atqui ſi coniectandũ eſt, tum è ſilentio: quod etiãdum ingẽs eſt, tum è frigore, à quo nõdum, vt aſſolet antelucano mordeor (nam hic mihi certiſſimus gnomõ aduentantis diei) nec dum eſt media nox. Sed iſte peruigil, quaſi vellus illud aureum ſeruet, ab ipſa protinus veſpera vociferari cœpit: verùm non impunè laturus. Nam de te mox pœnas ſumã, & fuſte cõminuã, ſimodo dies illuxerit: ſiquidẽ nunc in tenebris ſubſiliens, negotium mihi faceſſeres.

Gal. Here Micylle equidem arbitrabar, me tibi rẽ gratã facturum, ſi quoad poſſẽ alta nocte lucem anteuertiſſem,

τῆς νυκτὸς, ὁπόσον δυνάμιλω,

ὡς ἔχοις ὀρθρευόμενος διανύειν τὰ πολλὰ τῶν ἔργων. ἵνα γοῦν σοὶ μὴν ἀνατείλαι ἥλιον μίαν κρηπῖδα ἐργάσαιο, περιοδεῦσα τοῦτο ἐς τὰ ἄλφιτα πεπονηκώς. εἰ δέ σοι καθεύδειν ἥδιον, ἐγὼ μὲν ἡσυχάσομαί σοι, καὶ πολὺ ἀφωνότερος ἔσομαι τῶν ἰχθύων σὺ δ' ὅρα ὅπως μὴ ὄναρ πλακοῦς, λιμώττοντος ἀνεγρόμενος. Mi. ὦ Ζεῦ τεράστιε, καὶ Ἡράκλεις ἀλεξίκακε, τί τὸ κακὸν τοῦτο ὄφις; ἀνθρωπίνως ἐλάλησεν ὁ ἀλεκτρυών. Alc. εἶτά σοι τέρας εἶναι δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, εἰ ὁμόφωνος ὑμῖν εἰμι; Mi. πῶς γὰρ οὐ τέρας; ἀλλ' ἀποτρέπεταί ὦ θεοὶ τὸ δεινὸν ἀφ' ἡμῶν. Alc. σύ μοι δοκεῖς ὦ Μίκυλλε, κομιδῇ ἀπαίδευτος εἶναι, μὴ δ' ἀνεγνωκέναι τὰ Ὁμήρου ποιήματα. ἐν οἷς ὁ τῶ Ἀχιλλέως ἵππος ὁ ξάνθος, μακρὰ γήρειν φράσας τῷ δεσπότῃ, ἔφησεν ἐν μέσῳ τῷ πολέμῳ διαλεγόμενος, ἔπη ἅλα ῥαψῳδῶν. καὶ ὥσπερ ἐγὼ νυνί, οὐκ ἐν τοῖς μέτροις, ἀλλὰ καὶ ἐμαντεύετο ἐκεῖνος, καὶ τὰ μέλλοντα προεθέσπιζε, καὶ οὐδέν τι παρὰ δόξαν ἐδόκει πιθήν, οὐδὲ ὁ ἀκουων ἐπεκαλεῖτο, ὥσπερ οὐ θεῖον ἀλεξίκακον, ἀποτρόπαιον ἡγούμενος τὸ ἀκούσμα.

quòd posses ante diluculum surgens, multum operis cõficere. Etenim si priusquam sol exoriatur, vel vnicam feceris crepidam, isthinc laboris lucro tibi accesserit ad parandum victum. Quod si tibi magis libet dormire, equidem tuo arbitratu quiescam, & longè magis quàm pisces mutus ero. Cæterùm tute videto, ne per somnium diues, esurias experrectus. *Mi.* O prodigiorum auctor Iupiter! ô malorum depulsor Hercules! quid hoc mali est? vocem humanam sonuit Gallus. *Gal.* Hoccine prodigium tibi videtur, si eadem qua vos lingua loquor? *Mi.* Quid? annõ hoc portentum? sed auertite Dij malũ à nobis. *Gal.* Tu mihi admodum indoctus videris Micylle, nec Homeri poëmata legisse, in quibus Xanthus Achillis equus, cũ hinnitu longum vale dixisset, medio in prælio conflictu differens, totósque versus recitans: nõ vt ego nũc prosa oratione loquens. Quinetiam vaticinabatur ille, deque futuris edebat oracula, & nihil incredibile facere videbatur. Neq; is quì tũ audiebat, malorũ auersorẽ, vt tu, implorabat, ratus se rem auersandam audiuisse.

καίτοι τί αὖ ἐποίησας, ὃ σοι ἡ τῆς ἀρχαιᾶς τρόπις ἐλάλησεν, ὥσπερ ποτὲ ἡ φηγὸς ἐν Δωδώνῃ αὐτόφωνος ἐμαντεύσατο; ἢ εἰ βίησας εἶδες ἑρπούσας, καὶ βοῶν κρέα μυκωμένα, ἡμίοπτα, καὶ ἐφ' ἁλί, πεπαρμένα τοῖς ὀβελοῖς; ἐγὼ δ', Ἑρμοῦ παιδεύσαντος ὧν, λαλίσκατον, καὶ λογιωτάτου θεῶν ἁπάντων, καὶ τἄλλα ὁμοδίαιτος ὑμῖν, καὶ συμπότης, οὐ χαλεπῶς ἔμελλον ἐκμαθήσεσθαι τὴν ἀνθρωπίνην φωνήν. εἰ δὲ ἐχεμυθήσειν κατόρθιόν μοι, καὶ αὖ ὀκνήσαιμί σοι τὴν ἀληθεστέραν αἰτίαν εἰπεῖν τῆς πρὸς ὑμᾶς ὁμοφωνίας, καὶ ὅθεν καταρχεῖ μοι οὕτω λαλεῖν. Μι. ἀλλὰ μὴ ὄνειρος καὶ ταῦτά ἐστιν, ἀλεκτρυὼν οὕτω πρὸς ἐμὲ διαλεγόμενος; εἰπὲ δ' οὖν πρὸς τὸν Ἑρμῆν ὦ βέλτιστε, ὅ, τι καὶ ἄλλο σοι τῆς φωνῆς αἴτιον. ὡς δὲ σιωπήσομαι, καὶ πρὸς οὐδένα ἐρῶ, τί σε χρὴ δεδιέναι; τίς γὰρ ἂν πιστεύσειέ μοι, εἴ τινι διαλεγόμενῳ ὡς ἀλεκτρυόνος αὐτὰ εἰπόντος ἀκηκοώς; Αλε. ἄκουε τοίνυν. παραδεξότατόν σοι λόγον εὖ οἶδ' ὅτι λέγω ὦ Μίκυλλε. οὕτω γὰρ ὁ νεώς σοι ἀλεκτρυὼν φαινόμενος, οὐ πρὸ πολλοῦ ἀνθρωπος ἦν.

At quid feciſſes, ſi tibi nauis Argoæ carina locuta fuiſſet, vti olim in Dodonæa ſylua fagus per ſe loquens oracula edebat? aut ſi tergora direpta ſerpere vidiſſes: ſi carnes boum mugire ſemiaſſas, coctáſque verubus transfixas? Ego verò cùm Mercurij ſim aſſeſſor loquaciſſimi, Deorúmque omnium facundiſſimi, præterea veſter contubernalis & conuictor, non difficile mihi fuit linguam humanam addiſcere. Quòd ſi mihi pollicearis ſilentium, non pigebit me veriorem tibi cauſam aperire, cur eadem qua vos lingua loquar, & vnde mihi ſuppetat hæc loquendi facultas. *Mic.* Sed nunquid ſomnium iſta ſũt, quòd me ſic alloquitur Gallus? Sed dicito per Mercurium ô præclare, quænam alia tibi ſit cauſa cur loquaris. Nam vt taceam, neque cuiquam proferam, quid attinet te ſolicitum eſſe? Quis enim fidem mihi ſit habiturus, ſi cui narrem me Gallum hæc loquentem audiuiſſe? *Gal.* Audi igitur, Micylle, rem tibi ſat ſcio incredibilem dicturum. Hic enim qui tibi gallus nunc videor, non ita pridem fui homo.

Mi. ἤκουσά τι καὶ πάλαι τοιοῦτον ἀμέλει περὶ ὑμῶν, ὡς ἀλεκτρυών τις νεανίσκος, φίλος γένοιτο τῷ Ἄρει, καὶ συμπίνοι τῷ θεῷ, καὶ συνωμάζοι, καὶ κοινωνοίη τῶν ἐρωτικῶν. ὁπότε γοῦν ἀπίοι παρὰ τὴν Ἀφροδίτην μοιχεύσων ὁ Ἄρης, ἐπάγεται καὶ τὸν ἀλεκτρυόνα. καὶ ἐπειδὴ περ μάλιστα τὸν ἥλιον ὑφορᾶτο, μὴ κατίδῃ, ἐξέπεμπε πρὸς τὸν Ἥφαιστον, ἔξω πρὸς ταῖς θύραις ἀπολείπειν ἀεὶ τὸν νεανίσκον, μιμνύσοντα ὁπότε φαίνοι ὁ ἥλιος. εἶτα ποτὲ καταμεθύσαι μὲν τὸν ἀλεκτρυόνα, καὶ ὑπνῶσαι δὲ ὑπερφυῶς ἄκοντα. τὸν δὲ ἥλιον λαθόντα, ὑποδῆσαι τὴν Ἀφροδίτην, καὶ τῷ Ἄρει ἀφροντίδι καὶ ἀπαπαιμόνῳ, διὰ τὸ πιστεύειν τὸν ἀλεκτρυόνα μιμνύσειν αὖ, εἴ τις ὑποι. καὶ εὖπω τὸν Ἥφαιστον παρὰ ἡλίου μαθόντα, συλλαβεῖν αὐτοὺς, περιβαλόντα, καὶ σειραῖς ἀναδήσαντα τοῖς δεσμοῖς, ἃ πάλαι μεμηχάνητο ἐπ' αὐτούς. ἀφεθέντα δ', ὡς ἀφίκηται, τὸν Ἄρεα ἀγανακτῆσαι κατὰ τοῦ ἀλεκτρυόνος, καὶ μεταβαλεῖν αὐτὸν εἰς τοῦτο τὸ ὄρνεον αὐτοῖς ὅπλοις, ἃς αὐτὴ τοῦ κράνους, τὸν λόφον ἔχειν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ. διὰ τοῦτο ὑμᾶς ἀπολοχμώμους

Mic. Profectò & olim nescio quid de vobis inaudieram, Adolescentulum quendam fuisse Gallum Marti adamatum, atque hunc Deo compotasse, collusitasseque, & in voluptatibus gessisse morem. Itaque cùm Venerem adiret Mars cum ea concubiturus, hunc quoque gallum vnà secum adduxisse. Quoniam autem solem potissimùm metueret, ne si id è sublimi conspexisset, Vulcano se proderet, foris ad ostium adolescentem relinquere solitum, qui solis ortum indicaret: deinde Gallum aliquando somno correptum, excubias deseruisse nescientem; solémque nullo præsentiente, imminuisse Veneri & Marti securè dormienti, propterea quòd cõfideret Gallũ, siquis interueniret, indicaturũ. Itaq; Vulcanum à Sole edoctũ, eos comprehendisse, implicitos & irretitos vinculis, quæ iam olim in illos fuerat fabricatus. Porrò Martem simul atque dimissus est, indignatum aduersus Gallum fuisse, cúmque in auem hanc mutasse, ijsdẽ armis, vt in capite pro galea cristã haberet. Ideo vt Marti vos purgetis,

τῷ Ἀρει ὅτ' ἤδη ὄφελος, ἐπειδὰν αὐδηδὸν ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, πρὸ πολλοῦ βοᾶν, ἐπισημαινομένους τὴν ἀνατολὴν αὐτοῦ. Αλε. φασὶ μὲν καὶ πάντα ὦ Μίκυλλε. τὸ δ' ἐμὸν, ἑτερόδον τι ἐγένετο, καὶ πάνυ ἔναγχος εἰς ἀλεκτρυόνα σοι μετεβλήθην. Μι. πῶς; ἐθέλω γὰρ τοῦτο μάλιστα εἰδέναι. Αλε. οἶσθα ἄρα τὸν Πυθαγόραν; Μι. τὸν σοφιστὴν λέγεις; τὸν ἀλαζόνα; ὃς ἐνομοθέτει μήτε κρεῶν γεύεσθαι, μήτε κυάμοις ἐσθίειν, ἥδιστον ἐμοὶ γοῦν ὄψον, ἐκβάπτιζον, ἄπονον ἀποφαίνων. ἔπι δὲ καὶ πείθων τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ πέντε ἔτη μὴ διαλέγεσθαι. Αλε. ἴσθι δῆτα κἀκεῖνο, ὡς πρὸ τοῦ Πυθαγόρου, Εὔφορβος ἐγένετο. Μι. γόητα φασὶ, καὶ τερατουργὸν τὸν ἄνθρωπον ὦ ἀλεκτρυών. Αλε. ἐκεῖνος αὐτὸς ἐγώ σοι εἰμὶ ὁ Πυθαγόρας. ὥστε παύου ὦ ἀγαθὲ, λοιδορούμενός μοι. καὶ τοῦτο, εἰ εἰδὼς οἷός τις ἦν τὸ πρόσθεν. Μι. τοῦτ' αὖ μαχοῦμαι ἐκείνου τερατωδέστερον, ἀλεκτρυὼν φιλόσοφος; εἰπὲ δ' ὅμως ὦ Μυησάρχου παῖ, ὅπως ἡμῖν, αὖθις μὲ ἀνθρώπῳ, ὄρνις, αὖθις δ' αὖ μύμῳ, παραχαράξεις ἀναπέτηνας. οὐ πάντα γὰ ταῦτα, A

quum iam nihil opus, simul atque solem exorientem sensistis, multò antè vociferari, atque illius exortum prænunciare. *Gal.* Hæc quidem aiunt, Micylle: verùm mei diuersa est ratio, atque adeò nupertime in auem transiui. *Mic.* Quonam modo? Nam isthuc maximopere cupio cognoscere. *Gal.* Nosti Pythagoram? *Mic.* Sophistam illum dicis? superbum? qui instituit nequis vel carnes gustaret, vel fabas ederet, suauissimum mihi edulium, salubre & parabile à mensa submouens. Præterea qui mortalibus suasit, ne per quinquennium loquerentur? *Gal.* Id scias etiam, hunc priusquam Pythagoras esset, Euphorbum fuisse. *Mic.* Præstigiatorem & prodigiorum artificem hominē aiunt fuisse ô Galle. *Gal.* Ille ipse ego sum, Pythagoras. Quare desine quæso mihi conuitiari, præsertim cùm ignores quibus sim moribus. *Mic.* At hoc rursum, multò quàm illud portentosius, Gallus philosophus? Attamen expone Mnesarchi gnate, qui factum sityt ex homine auis, ex Samio Tanagræus repentè nobis apparueris. Neque enim ista verisimilia, neque omnino creditu facilia: οὐδὲ πάνυ πιστεύσαι ῥᾴδια. B C D E

ἐπεὶ καὶ δύο ἤδη μοι τετηρηκέναι δοκῶ πάνυ ἀλλότρια ἐν σοὶ τῶν Πυθαγόρου. Αλ. τὰ ποῖα; Μι. ἓν μέν, ὅτι λάλος εἶ, καὶ κρακτικός. ὃ δ', ἂν σιωπᾷν ἐς πέντε ὅλα ἔτη οἶμαι παρήνει. ἕτερον δ', ὃ παντελῶς περιφανῶν, οὐ γὰρ ἔχων ὅ, τι σοι προβάλωμι, κυάμους χθὲς ἀς οἶδα ἔχων, ἔφην. ἢ δὲ οὐδὲν μελλήσας, ἀπέλεξας αὐτούς. ὥστε ἢ ἐψεῦσθαί σοι ἀνάγκη καὶ ἄλλο εἶναι, ἢ Πυθαγόρᾳ ὄντι προσηνομικέναι, καὶ τὸ ἴσον ἠσεβηκέναι, κυάμους φαγόντα, ὡς ἄν, εἰ τἀληθὲς κεφαλὴν τὸ πατρὸς ἐδηδοκώς. Αλκ. οὐ γὰρ οἶσθα ὦ Μίκυλλε, ἥτις αἰτία τούτων, οὐδὲ τὰ προσφορὰ ἐκάστῳ βίῳ. ἐγὼ δ', τότε μὲν οὐκ ἤδειν τῶν κυάμων. ἐφιλοσόφουν γάρ. νῦν δ', φάγεσθαι αὖ. ἀφιλόσοφον γὰρ, καὶ οὐκ ἀπόῤῥητος ἡμῖν ἡ βοφή. ἀλλ' εἴ σοι φίλον, ἄκουε, πῶς ἐκ Πυθαγόρου τοῦτο νῦν εἰμι, καὶ ἐν ὅσοις προτέρου ἐβιώτευσα βίοις, [redacted] μεταβολῆς ἀπολέ[redacted]σεως. Μι. λέγεις αὖ, ὡς ἔμοιγε σοφὴν δόξεις αὖ τὸ ἀκόσμητον ἥβοιτα. ὥστε εἴ τις αἵρεσιν προσθείη, πότερον μᾶλλον ἐθέλω σε ἀκούειν τὰ πρωΐτατα διεξιόντος,

quandoquidem duas quasdã res iam in te mihi videor animaduertisse, à Pythagora prorsus alienas. *Gal.* Quas? *Mic.* Alteram, quòd garrulus es, & clamosus, cùm ille silere in quinque annos integros, puto præceperit. Alteram, quæ cum eius legibus plane pugnat. Fquidem cùm non haberē, quod tibi obijcerem, fabas heri, vt scis, tibi attuli, quas tu nihil cunctatus collegisti. Quò fit necessario, vel vt mentiatis & alius sis, vel si sis Pythagoras, legem violaueris, & æquè impiè te gesseris, comedendo fabas, ac si patris caput comedisses. *Gal.* Nescis Micylle quænam sit huiusce rei causa: neque quę ad vnumquodque vitę genus conducant. Ego tum quidē non esitabam fabas, quum eram philosophus. At nunc edo: aui enim conuenit, neque prohibitum est nobis hoc edulium. Verū nisi molestum est, audi quēadmodū in hoc quod nunc sum, ex Pythagora transiui, quámq; multis in vitæ generibus vixerim: & quid ex vnaquaque transformatione sim consequutus. *Mic.* Narra quæso: nā id mihi fuerit auditu iucundissimum. Adeò vt siquis mihi deferat optionē, vtrū te ista narrantē audire malim,

ἢ τὸν ψευδάμονα ὄνειρον ἐκεῖνον αὖθις ἰδεῖν, τὸ μικρὸν ἔμπροσθεν, ὃν οἶδα ὁπότερον αὖ ἐλόμενος. οὕτως ἀδελφὰ ἡγοῦμαι τὰ σὰ τοῖς ἡδίοσι φαντάσμασι. καὶ ἐν ἴσῃ τιμῇ ὑμᾶς ἄγω, σέ τε, καὶ τὸ πολυτίμητον ἐνύπνιον. Αλε. ἔτι γὰρ σὺ ἀναπιμπάζῃ τὸν ὄνειρον, ὅστις ποτὲ ὁ φανείς σοι ἦν, καὶ ἅπερ ἐδάλματα μάταια διαφυλάττεις, κενὴν, καὶ ὡς ὁ ποιητικὸς λόγος, ἀμυδρωλήν τινα εὐδαιμονίαν τῇ μνήμῃ μεταδιώκων; Μι. ἀλλ' οὐδ' ὁπλήσομαί ποτε ὧν ἀλεχζυών, εὖ ἴσθι τῆς ὄψεως ἐκείνης. οὕτω μοι πολὺ τὸ μέλι ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁ ὄνειρος κατελιπὼν, ἔσχετο, ὡς μόγις ἀνοίγειν τὰ βλέφαρα ἀπ' ἄλλῃ, εἰς ὕπνον αὖθις καταπώμενα. οἷον οἶμαι ἐν τοῖς ὠσὶ τὰ περὶ ἐρᾴζεται κρεμόμενα, τοιοῦτον γαργαλον παρέχετό μοι τὰ ὁρώμενα. Αλε. Ηρακλεις, δεινόν τινα φῆς τὸν ἔρωτα τὸ ἐνύπνιον, εἴγε πλωὸς ὤν, ὡς φασι, καὶ ὄρεον ἔχων τῆς πίστεως τὸν ὕπνον ἀπ' τὰ ἰσκαμμένα ἤδη πηδᾷ, καὶ ἐνδιατρίβει ἀνεωγόσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, μολιχρὸς οὕτω, καὶ ἀναργὴς φαινόμενος. ἐθέλω

an fœlicissimum illud somnium, quod paulò ante vidi, denuo videre, haud sciam vtrum electurus sim, vsque adeò cognata germanáque puto esse ista tua cum suauissimis illis visis, & ex æquo vos æstimo, te pariter & pretiosum illud insomnium. *Gal.* Etiamnum tu somnium illud, quod dudum tibi visum est, in animum reuocas, & inania quædam obseruans simulachra, atque (vti loquuntur poëtæ) euanidam quandam fœlicitatem memoria consectaris? *Mic.* Imò illud scias Galle, me illius visi nusquam obliturum: tantum mellis in oculis somnium aufugiens mihi reliquit, vnde vix queam palpebras attollere, rursus in somnum coëuntes. Itaque qualem voluptatem mouent pennæ in auribus versatæ, talem titillationem mihi præbent ea quæ vidi. *Gal.* Nouum hercle mihi narras insomnij amorem, siquidem alatum cùm sit, vt aiunt, metásque volandi præ[illegible] habeat somnium [illegible] septa transilit, in [illegible] etiam oculis obseruans, adeò mellitum & euidēs apparet.

χρῶ ἀκῦσαι οἷός τίς ἐστιν, ἵνα τοι πρεπόντως ὦν. Mi. Ἑτοίμως λέγειν. ἡδὺ γοῦν τὸ μεμνῆσθαι, καὶ διεξιέναι τι περὶ αὐτῶν. σὺ δ' ὅταν ἐθέλῃς Πυθαγόρα, διηγήσῃ τὰ περὶ τῶν μεταβολῶν; Αλε. ἐπειδὰν σὺ ὦ Μίκυλλε, παύσῃ ἐνυπνιαζόμενος, καὶ ἀποψήσῃ ἀπὸ τῶν βλεφάρων τὸ μέλι. τὸ νῦν δέ, πρότερος εἰπὲ, ὡς μάθω εἴτε διὰ τῶν ἐλεφαντίνων πυλῶν, εἴτε διὰ τῶν κερατίνων σοι ὁ ὄνειρος ἦκε πεπτόηκως. Mi. οὐδὲ δι' ἑτέρας τούτων ὦ Πυθαγόρα. Αλε. καὶ μὴν Ὅμηρος δύο ταύτας μόνας λέγει. Mi. ἔα χαίρειν τὸν λῆρον ἐνύπνιον ποιητήν, οὐδὲν εἰδότα ὀνείρων πάρεσ. οἱ πάντως ἴσως ὄνειροι, διὰ τῶν τοιούτων ἀμφοτέρων, οἷος ἐλεῖτο ἑώρα, οὐδὲ παύσασθαι, πυθόμενος αὐτὸς ὤν. ἐμοὶ δὲ διὰ χρυσῶν τινων πυλῶν ὁ ὕδιος ἀφίκετο, χρυσοῦς καὶ αὐτὸς, καὶ χρυσᾶ πάντα περιβεβλημένος, καὶ πολὺ ἐπαγόμενος χρυσίον. Αλε. παῦε ὦ Μίδα βλίττων, χρυσολογῶν. ἀτυχῶς γὰρ ἐκ τῆς ἐκείνου σοι ἐυγᾶς τὸ ἐνύπνιον. καὶ μέταλλα ὅλα χρυσίου κεκορέσθαι μοι δοκεῖς. Mi.

Quare peruelim audire cuiusmodi sit istud, quod te supra modum delectat. *Mic.* Gestio narrare: nam dulce est hoc ipsum meminisse, & commemorare de illo quippiam. Tu verò Pythagora quando narrabis tuas transformationes? *Gal.* Vbi tu Micylle desieris somniare, mélque illud ab oculis obsterseris. Interim prior dicito, vt intelligam, vtrum per portam eburneam, an per corneam tibi somnium aduolarit. *Mic.* Per neutram Pythagora. *Gal.* Atqui has duas tantùm nominat Homerus. *Mic.* Valere finas nugatorem illum poëtam, qui dihil de somnijs intellexit. Inopia forsan somnia per istas commeant portas, qualia videbat ille, neque id admodũ perspicuè quippe qui captus oculis. Mihi verò per aureas quasdam portas iucundissimum hoc aduenit insomnium, ipsum aureum, & aureis vndique circumamictũ, auríque multum adducens. *Gal.* Desine Mida optime de auro fabulari. Nã procul dubio, ex illius voto, istud tibi accidit insõniũ, & solidas auri venasmihi videris adduxisse. *Mic.* Multam auri vim vidi Pythagora,

πολὺ ὦ Πυθαγόρα, χρυσίον

εἶδεν, πολύ. πῶς οἴει, καλὸν, οἷον τὸν αὐγὴν ἀπαράπτον. τί ποτε ὁ Πίνδαρος φησι περὶ ὕδατος ἐπαινῶν, ἀνάμνησον γάρ με, εἴπερ οἶσθα ὁπότε ὕδωρ ἄριστον εἶπεν, εἶτα τὸ χρυσίον θαυμάζῃ, εὖ ποιῶν ἐν ἀρχῇ ἐνδυόμενος τὸ καλλίστου τῶν ἀσμάτων ἅπαντος. Αλε. μῶν ἐκεῖνο ζητεῖς, Ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὁ δὲ χρυσὸς, αἰθόμενον πῦρ ἅτε διαφέρει νυκτὶ, μεγαλόφρος ἔξοχα πλούτου; Μι. νὴ Δία αὐτὸ τοῦτο. ὥσπερ γὰρ τοιοῦτον ἐνύπνιον ἰδὼν ὁ Πίνδαρος, οὕτως ἐπαινεῖ τὸ χρυσίον. ὡς δὲ ἦλθες μάθῃς οἷόν τι λῦ, ἄκουσον ὦ σοφώτατε ἀλεκτρυόν. ὅτι μέ ἐκ οἰκότητος λῦ χθὲς, οἶσθα. Εὐκράτης γάρ με ὁ πλούσιος ἐντυχὼν ἐν ἀγορᾷ, λουσάμενον ἥκειν ἐκέλευε πρὸς ἄριστον ἐπὶ τὸ δεῖπνον. Αλε. οἶδα παύτου τοῦτο, πεινάσας παρ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἄχρι μοι βαθείας ἥδη ἐσπέρας ἥκεις ὑποβεβρεγμένος τοῦ πότου· ἐκείνους κυάμους κομίζων, ἃ παρὰ δαιτυμόνι τῷ δείπνου ἀλεκτρυόνι ἀθλητῇ ποτε γλωχῶνι, καὶ ὀλύμπια ἐπὶ ἄθανάτοις ἀγωνισαμένῳ. Μι. ἐπεὶ δὲ δεῖπνος ἐπανῆλθον, ἐκέκλευδον ἐνδυς, τοὺς κυάμους σου

multam, quàm putas pulchri? quo fulgore coruscãtis? Quid tandem Pindarus in illius laudem dicit? Nam in memoriam redige, siquidem A. memini sti, quum aquã præstantissimam dicens, aurum deinde admiratur, idque iure statim ab initio carminis omnium bellissimi. *Gal.* Nũ illud quæris? Aqua est illa quidem optima, Cæterùm aurum, vti candens Ignis, ita enitens, noctibus eminet eximiè vnum, Cæteras supra opes: quæ Gloriam ac decus addunt. *M.* Per Iouem ist- C huc ipsum. Etenim Pindarus aurum perinde laudat ac si meum insomnium vidisset. Sed vt tandẽ cognoscas quale fuerit, ausculta iam sapientissime Galle. Scis vt heri D nullum domi cibum acceperim: siquidem diues ille Eucrates in foro mihi factus obuiam, lotum me in tẽpore ad cœnam venire iusserat. *Gal.* Hoc probè scio. Nam totum esuriebam diẽ, donec E profunda tandem vesperã domum reuersus, subuuidus vinóque madens, quinque illas fabas proferres, non admodum opiparam cœnam Gallo; qui quondam fuerit athleta, quique Olympia nõ segniter olim decertarit. *Mi.* Ast vbi reuersus a cœna fabas tibi obiecissem, ob-

dormiui

παρεβαλών. εἶτά μοι κατ' Ὅμηρον, ἀμβροσίαν δια νύκτα θεῖός τις ὡς ἀληθῶς ὄνειρος ἐπέσας, Ἀλε. τὰ παρὰ τῷ Εὐκράτει πεπραγμένα ὦ Μίκυλλε, διήγησαι, καὶ τὸ δεῖπνον, οἷον ἐγένετο, καὶ τὰ ἐν τῷ συμποσίῳ πάντα. κωλύει γὰρ οὐδέν σε δειπνεῖν, ὥσπερ ὄνειρόν τινα τὸν δεῖπνον ἐκεῖνον διεξιόντα, καὶ ἀναμιμνησκόμενον τῇ μνήμῃ τὰ βεβρωμένα. Μι. ἀλλὰ μὴν ἐνοχλήσειν, καὶ ταῦτα διηγούμενος. ἐπεὶ ἢ σὺ πεπύσῃ, καὶ διὰ λέγω. οὐ πεπτέον ὦ Πυθαγόρα, παρὰ πλουσίῳ τινὶ δειπνήσας ὃν ἅπαντι τῷ βίῳ, τύχῃ τινὶ ἀγαθῇ ἐντυχὼν χθὲς τῷ Εὐκράτει. κἀγὼ μὲν προσειπὼν αὐτὸν ὥσπερ εἰώθειν διατοῦτο, ἀπηλλαττόμην, ὡς μὴ καταισχύνοιμι αὐτὸν ἐν πενιχρῷ τῷ τείβωνι συμπαρομαρτῶν. ὁ δέ, Μίκυλλέ φησι, συγχαίρω σοι τήμερον ἑστιῶ γὰρ θέλω καὶ παρακαλέσαι τῶν φίλων μάλα πολλούς. ἐπεὶ δέ τινα φασὶν αὐτῶν μαλακῶς ἔχοντα, οὐχ οἷόν τε εἶναι ξυνδειπνεῖν μεθ' ἡμῶν, σὺ αὖτ' ἐκείνου ἥκε λουσόμενος, ἵν' μὴ ὄχλος κληθεὶς αὐτὸς, εἶτα ἀπίξεσθαι. ἐγὼ γὰρ ἀμφιβολός ἐστι. τοῦτο

obdormiui protinus. Tum mihi, iuxta Homerum, ambrosia sub nocte diuinum haud dubiè sõniũ superueniẽs. *Gal.* Sed priùs quę tibi apud Eucratẽ acciderint, narra: & cui iusmodi fuerit cœna quæq; in cœna acta fũt omnia. Nihil enim prohibet quominus denuo cœnes, si veluti cœnæ illius sõniũ reducas, & quæ tũ ederis, rursũ commemoratione quasi rumines. *Mi.* Putabã molestũ me futurum, si hæc quoque retulissem. Verũ quia tu desideras, en id quoq; narrabo. Cũ nuper quã antehac in vita cœnassem apud vllũ diuitẽ, ô Pythagora, heri bona quapiam fortuna in Eucratẽ incidi atque ego quidẽ simul atq; dominũ illũ salutassem, vti consueueram, recedebã, ne pudori illi esset, si lacera in veste fuissem assectatus. At ille, Micylle, inquit, hodie natalitia filiæ celebro, plurimósque ad conuiuium amicos inuitaui. Verũ quoniã aiunt ex his quẽdã incõmoda esse valetudine, neque posse pariter ad cõuiuiũ nostrum accedere: tu eius loco venito lotus, ni fortè ipse qui vocatus est, semet ad futurum renuntiarit. Nam nunc quidem ambigit. Hoc vbi audissem, adorato diuite ἀπιόντος ἐγὼ, προσκυνήσας,

ἀσθενῶν ἐν χρόνῳ ἅπασι δεῖς
ἡπαλόν τινα, ἢ πλευρῖτιν, ἢ
πεδάγραν ἐπιπέμψαι τῷ μα-
λακιζομένῳ ἐκείνῳ, καὶ ἔρεδ' ἐγὼ
ἐγὼ, καὶ αὐτὸς πένης, καὶ διά-
δοχος ἐκείνου. καὶ τὸ ἄχθος
λοιδῶ, καίπερ μικρὸν ἐπιθέ-
μενος. σκοπῶ δὲ συνεχῶς ἐπὶ τοῦ
τοίχου τὸ σκιόθηρον, ὁπόσον ἤδη τοῦ στοιχείου εἴη, καὶ πότε
χρὴ ἀπολελύσθαι δεῖ. καπειδή ποτε ὁ χαλκοῦς ἀφίκετο,
πρὸς τάχος ἐμαυτὸν ἀπορρίψας, ἀπερχόμαι κοσμίως μά-
λα ἐμματισμένος, αὐτοσχεδίως τὸ περίωμον, ὡς ἐπὶ τῶν
καλλιστείων γίνοιτο ἡ ἀναβολή. καταλαμβάνω δὲ πρὸς
ταῖς θύραις ἄλλους τε πολ-
λοὺς, καὶ δὴ καὶ τῶν, φορεῖ-
σθαι ὑπὸ τῶν παρ' ὠκεανοῦ ἥκοντα, ὃν ἐγὼ δεινὸν ἔδει, ὅτι
νοσεῖ λεπτόν. καὶ ἐβόων ὁ πονηρὸς ἔχων. ὑπέστενε γοῦν,
καὶ ὑπέκλαε, καὶ ἐνεχείρει λέγειν μυχόν τι, καὶ δυσφόρως ἔδη,
ὡς ὁ μὲν ὅλος, καὶ διωδύκως,
ἀπὸ τῶν ἑξήκοντα ἔτη χρόνον.
ἔνιοι δὲ φιλόσοφός τις εἶναι
τῶν πρὸ τοῦ μειράκια φλυα-
ρούντων. ὁ γοῦν πώγων μα-
λακώτερος ἦν, ἢ ὑπὲρ ὀλίγα
κυμέων. καὶ ἀπαντῶντι ὁ
Ἀρχείου τῷ ἰατρῷ, διοπετῶς

discedebã, omnes obsecrans Deos, vt algidâ febrẽ aliquã, aut laterũ dolorẽ, aut podagrã morbi auctariũ immitterent valetudinario illi, cuius ego sellæ occupator, cœnæque vicarius, & succedaneus eram inuitatus. Idque spatij quod vsque ad balnei tẽpus interceſſit, sæculũ esse iudicabã, dum subinde respicio quot pedũ esset solarij vmbra, & quando iam lauisse oporteret. Hîc vbi tãdẽ tẽpus aduenisset, ocyus me corripio, atque abeo, nitidè admodum cultus: sic obuerso palliolo, vt qua esset parte purissimum, ea videretur. Offẽdo autẽ ad fores & alios complures, quinetiã illum, gestabatur autẽ à viris quatuor, cuius erã subconuiua fururus, qui malè habere dicebatur: atque id etiã præ se ferebat quòd afflicta esset valetudine. Nã ex alto gemebat, tussiebátque ac screabat, velut ex abdito, quódque ægrè egrederetur, tot' pallidus, tumidúsque circiter sexagenarius. Ferebatur autẽ Philosophus quispiam esse, ex ijs qui apud adolescentes nugas delaterant. At barba minimè erat hircina, supra quàm credi potest tonsoris egens. Porrò increpante Archibio medico, quòd ita affectus veniſſet, Non

ἔχων ἀφίκετο, τὰ καθήκοντα
ἔρη οὐ χρὴ προσιδόναι. καὶ ταῦτα, σιλοσοφον ἀνδρα. καὶ μυρίαι νόσοι ἐμπεδὸν ἰσῶνται. ἠπίστατο γὰρ Εὐκράτης ὑπερωφθῆναι πρὸς ἡμῶν. οὐμενοῦν εἶπον ἐγὼ, ἀλλ' ἐπαινέσεταί σε, καὶ οἴκοι παρὰ σεαυτῷ μᾶλλον ἀποθανεῖν ἐθέλοις, ὥστ' ἐν τῷ συμποσίῳ συναναχεμψάμενος καὶ ψυχῇ μὴ τῷ φλέγματος. ἐκεῖνος μὲν οὖν ὑπὸ μεγαλοφροσύνης, οὐ προσεπιεῖτο ἀκηκοέναι τὸ σκώμματος. ἐτίσατο δ' μὴ μικρὸν ὁ Εὐκράτης λελοιδορηκώς. καὶ ἰδὼν τὴν θεσμοπυλίν, τοῦτο γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐκαλεῖτο, διδάσκαλέ φησιν, εὖ μὲν ἐποίησας αὐτὸς ἥκων πρὸς ἡμᾶς. καὶ μεῖον δ' ἂν τι σοι ἐγένετο. καὶ ἀπόντι γὰρ, ἅπαντα ἐξῆν ἐπράξατο ἄν. καὶ ἅμα λέγων, εἰσάγει χεῖρας ἐρέγων αὐτῷ, ἐπερρωμένῳ. καὶ τοῖς οἰκέταις. ἐγὼ μὲν οὖν ἀπέρχομαι παρασκευαζόμενος. ὁ δ' ὑπισχνεῖται, καὶ ὑπολύσας ἀνδριάσας, ἐπί με πάνυ σκυθρωπὸν εἶδε, πάρειδι ἔφη καὶ σὺ ὦ Μίκυλλε, καὶ συνδείπνει μεθ' ἡμῶν. τὸν υἱὸν γὰρ ἐγὼ κελεύσω ἐν τῇ γυναικωνίτιδι σὺ χώραν ἔχῃς. εἰσιέναι οὖν μάτην λύκος χανὼν παρὰ μικρόν.

oportet inquit, officio deesse præsertim hominem philosophum, etiamsi obstent sexcenti morbi. Nam se à nobis contemni putaret Eucrates. Haudquaquam, inquam ego, imò te collaudaret, si domi apud te, quàm excreata in conuiuio cum phlegmate anima mori malles. At ille, præ arrogantia dissimulabat sese dicterium audisse. Paulò pòst accessit & Eucrates lotus: qui viso Thesmopolide nam id erat Philosopho nomen) Præceptor, inquit, probè quidem factum abs te, qui ipse ad nos veneris: tametsi nihilo deterius tibi fuerat futurum: siquidem etiã absenti omnia ordine missa fuissẽt. Dũque hæc dicebat, ingreditur, manus ei porrigens, etiã famulis innitẽti. Ego igitur iam abire parabã: verùm ille cõuersus, vbi diu secum hæsitasset, quoniam me admodũ tristem videbat: ades, inquit, tu quoque Micylle, ac nobiscum cœna. Nam filium in mulierum conclaui vnà cum matre conuiuari iubebo, quò tibi sit locus. Ingrediebar itaque cùm parum abfuerit, quin lupus inhians frustra, discederem.

μὴ τῆς μητρὸς ἐσιαδῶσαι, ὡς

αἰσχυνόμενος. ὅτι ἐδόκουν ἀγελαιότερον τὸ συμπόσιον τὸ παιδίον τῆς Εὐκράτους. καὶ ἐπειδὴ κατεκλίνημεν καιρὸς ἦν, πρῶτον μὲν ἀράμενοι, ἀνέδησαν τὸν Θεσμόπολιν, οὐκ ἀσχημόνως γὲ νὴ Δία. πάντες εἶμεν νεανίσκοι συμμέτριοι, ὑποχλαινία περιβεβυσσάμενοι αὐτῷ πάντοθεν, ὡς διαμένοι ἐν τῷ σχήματι, καὶ ὁπόσον χρόνον ἐρεῖν δύναιτο. εἶτα μικρὸν ἀνεχαμψάμενοι σκίσιον κατακείμεθα αὐτῷ, ἐμὲ κατακλίνοντες φέροντες, ὡς ὁμοδάπτοι εἰκότως. τοιοῦτον ἦν ἐδείπνουν μὲν ὦ Πυθαγόρα, πολύχρυσόν τι, καὶ ποικίλον δεῖπνον, ὅτι χρυσοῦν πολλῷ, καὶ ἀργύρεον. καὶ ὀπτώματα μὲν χρυσᾶ, καὶ διάκονοι ὡσαύτως, καὶ μουσουργοί, καὶ γελωτοποιοί. καὶ ὅλως, οὐδὲν τῶν μὲν διετρίβη. πλὴν ἀλλὰ ἓν με ἐλύπει, οὐ μετέωος, ὁ Θεσμόπολις ἐνοχλῶν, καὶ ἀρετήν τινα πρός με ἐπιδεικνύμενος, καὶ διδάσκων, ὡς αἱ δύο καταφάσεις, μίαν κατάφασιν ἀποτελοῦσι. καὶ ὡς εἰ ἡμέρα ἐστὶ, νὺξ οὐκ ἔστιν. ἐνίοτε δ', καὶ κέρατα ἔφασκεν εἶναί μοι. καὶ τοιαῦτα πολλὰ, οὐδὲν δεομένῳ πρὸς φιλοσοφῶν συνείρει, καὶ

Verùm me pudebat, quòd Eucratis filiolum è conuiuio mihi viderer expulisse. Ast vbi iam esset discumbendi tempus, primùm tollentes A Thesmopolin composuerunt, sanè non fine negotio, quinque vtique proceri iuuenes, ceruicalia illi supponentes vndiquaque, quò nimirum in eodem habitu B permanere, diúque durare posset. Deinde cùm nemo sustineret ei accumbere, me adductum reclinant, vt eadem in mensa essemus. Deinceps cœnabamus, ô Pythagora, opiparam, variámque C cœnam, multo in auro, multóque in argento. Pocula erat aurea, formosi ministri, cantores, scurræ: denique iucundissimus quidam erat conuiuarum cõgressus. Nisi D quod vnum quiddam me molestia afficiebat vehementer, Thesmopolis obturbans, mihi virtutẽ nescio quam commemorans, docénsque duas negationes efficere vnicam affirmationẽ: E & si dies sit, noctem nõ esse. Nonnunquam etiam cornua mihi esse dictitabat, atque id genus multa cõtinuato sermone apud me, cui nihil opus erat, philosophabatur, ac succidebat voluptatem,

ἐκτέμνετο πλὴν ὑφεστώλω,

ὐκ ἐῶν ἀκούειν τῶν κιθαριζόντων, ἢ ᾀδόντων. τοῦτο μὲν σοι ᾧ ἀλεκτρυών, τὸ δεῖπνον. Αλε. οὐχ ἥδιον ὦ Μίκυλλε. ἢ μᾶλιστα ἐπεὶ συνεκλιθήσῃ τῷ λήρῳ ἐκείνῳ γέροντι. Μι. ἄκουε δὴ καὶ τὸ ἐνύπνιον. ᾠμην γὰρ τὸν Εὐκράτην αὐτὸν ἄπαιδα ὄντα, ὡς οἶσθ' ὅπως ἀποθνήσκειν, εἶτα προσκαλέσαντά με, καὶ διαθήκας δείξαντα, ἐν αἷς κληρονόμος μοῦ ἁπάντων ἐγὼ, μικρὸν ἐπορίτης, ἀποθανεῖν. ἐμαυτὸν δ' παρελθόντα εἰς τὴν οὐσίαν, τὸ μὲν χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, ἐξαυτλεῖν, σκάφαις πισὶ μεγάλαις, ἀέναόν τε καὶ πολὺ ἐπιῤῥέον. τὰ δ' ἄλλα, τὴν ἐσθῆτα, καὶ τραπέζας, καὶ ἐπιπώματα, καὶ διακόνους, πάντα ἐμὰ ὡς τὸ εἰκὸς εἶναι. εἶτα ἐξήλαυνον ἐπὶ λευκῆς ζεύγους, ἐξυππιάζων, περίβλεπτος ἅπασι τοῖς ὁρῶσι καὶ ἐπιθυμητός. καὶ περιῆσαν πολλοὶ, καὶ περιίππευον, καὶ ἵππους πλείους. ἐγὼ δ', τὴν ἐσθῆτα ἣν ἐκείνου ἔχων, καὶ δακτυλίοις βαρεῖς, ὅσον ἐκκαίδεκα ἐξημμένους τῶν δακτύλων, ἐκέλευον ἐσίασίν τινα λαμπρὰν ξυμβεβληκέναι ἐς τὸ προσδοκᾶν τῶν φίλων. οἱ δὲ, ὡς ἐν ὀνείρῳ εἰκὸς,

cùm non sineret eos exaudiri, qui cithara, & voce canebant. Habes Galle de cœna. *Gal.* Non admodum iucunda, Micylle, maximè quia cum illo deliro sene accubitum sortitus eras. *Mic.* Audi nunc insomnium. Putabam Eucratem ipsum liberis orbum nescio quo modo è vita decedere. Dehinc vbi me accersissет, ac testamentum condidisset, quo me in solidum hæredem omnium scripserat, paulùm superstitem obijsse. Me verò, cùm adijssem facultates, aurum & argentum ingentibus scaphis haurire perpetuò scaturiens, & affatim affluens. Cætera verò, nempe vestes, mensas, pocula, ministros, omnia mea, vt parerat, esse. Vnde postea bigis albis vectarer resupinus, cunctis qui intuebantur, conspiciendus & admirandus: accurrerent multi, & circumequitarent, plures sequerentur. Me interim illius veste amictum, annulósque graues, circiter sexdecim digitis infertos gerentem, iubere splendidum adornari epulũ, quo amicos exciperem. Qui iam, vt parerat in somnio, aderant,

ἤδη παρῆσαν. καὶ τὸ δεῖπνον ἅρτι συνεκομίζετο, καὶ ὁ πότος συνεκροτεῖτο. ἐν τούτῳ ὄντα με, καὶ φιλοτησίαις περιπίνοντα ἐν χρυσαῖς φιάλαις ἑκάστῳ τῶν παρόντων, ἤδη τὸ πλακοῦντος εἰσκομιζομένου, ἀναβοήσας ἀκαίρως, συνεπάραξας μοὶ ἡμῖν τὸ συμπόσιον, καὶ ἐδέησας ὧν τὰς ἐλπίδας. τὸν δὲ πλάτανον ἐκεῖνον διασκεδάσας, ὑπολυμαίνου φέρεσθαι παρεσκευασας. ἆρά σοι ἀλόγως ἀγανακτῆται καὶ σὺ δοκῶ, ὡς τελέαν ἐργον ἂν ἡδέως ἐπιδεῖν τὸ ὄνειρόν μοι γενόμενον; Αλε. οὕτω φιλόχρυσος, καὶ φιλόπλουτος ὦ Μίκυλλε, καὶ μόνον τοῦτο ἐξ ἁπάντων θαυμάζεις, καὶ μηχὲ εὐδαίμονα εἶναι πολὺ κεκτῆσθαι χρυσίον; Μι. οὐκ ἐγὼ μόνος ὦ Πυθαγόρα τοῦτο, ἀλλὰ καὶ σὺ αὐτός, ὁπότε Εὐφορβος ἦσθα, χρυσὸν καὶ ἄρμενα ἐξημμένος τῷ βοστρυχῳ, ἐξήεις πολεμήτων τοῖς Αχαιοῖς. καὶ ἐν τῷ πολέμῳ ἔνθα σιδηροφορεῖν μᾶλλον ἢ χρυσοφορεῖν ἄμεινον ἦν. σὺ δὲ καὶ τότε ἠξίους χρυσῷ διαδεδεμένους τοὺς πλοκάμους ἔχων, διακινδυνεύειν, καὶ μοι δοκεῖ Ομηρος διὰ τοῦτο χαείτην ὁμοίας εἰκάθειν σου ταῖς κόμαις, ὅτι χρυσῷ τε, καὶ ἀργύρῳ [illegible] πόντο. μακρῷ γὰ ἀμείνους δη-

quibus epulæ iam erãt comportatæ, iam potus ex animi sententia miniſtratus. In his cùm verſarer, & aureis phialis præbiberem omnibus qui aderant amicis, cùm iam affeirentur bellaria, intempeſtiuo tuo clamore perturbaſti nobis conuiuium, mensáſque ſubuertiſti: ac diuitias illas ita diſſipaſti, vt in auras euanuerint. Num tibi videor iniuria in te ſtomachatus, qui obortum illud mihi ſomnium, vel tres noctes perpetuas libenter viderem? *Gal.* Adeo-ne es auri cupidus, & opum auidus, Micylle: idque ex omnibus vnum admiraris, vnáque fœlicitatem eſſe iudicas, ſi plurimum poſſideas auri? *Mic.* Equidem haud ſolus ita cogito Pythagora: quin ipſe quoque tum cùm Euphorbus eſſes, auro atque argento comis intexto, prodibas pugnaturus cum Achiuis, idque in bello, vbi ferrum quàm aurum geſtare ſatius erat. At tu etiam tum intertextis capillis in periculum deſcendere voluiſti. Eámque, vt opinor, ob cauſã, Homerus comas tuas Gratijs ſimiles dixit: quòd auro argentóque reuincirẽtur. Lõgè enim meliores ſci-

λαβὴ, καὶ ἐφασμιώτεραι ἐφαί-
νοντο, συναναπλεγῆναι τῷ
χρυσίῳ, καὶ συναπολάμπειν
μετ' αὐτοῦ. καίτοι τὰ μὲν σὰ ὦ
χρυσοκόμη Μέγεια, εἰ Παίθου
υἱὸς ὤν, ἐτίμας τὸ χρυσίον. ὁ δὲ
πάντων θεῶν πατὴρ, καὶ ἀνδρῶν,
ὁ Κρόνου, καὶ Ρέας, ὃς ποτε ἠρά-
σθη τῆς ἀργολικῆς ἐκείνης μείρα-
κος, ἣν ἔχων εἰς ὃ, τι ἐφασμιώ-
τερον αὐτὴν μεταβάλοι, καὶ
ὅπως αὖ διαφθείρειε τὴν Ακρι-
σίου τοῦ φρουροῦ, ἀκούεις ἤδη
που ὡς χρυσίον ἐγένετο, καὶ ῥυεὶς
διὰ τῶν τέγους, συνέλαβε τὴν ἁρ-
παγμένην. ὥστε τί ἂν σοι τὸ σὸν
τοῦτο ὄφελος λέγοιμι ὅσους μὲν
χρείας παρέχει ὁ χρυσός. ὡς δὲ
εἰς ἂν παρῇ, καλούς τε αὐτοὺς καὶ
σοφοὺς, καὶ ἐνεργοὺς ἀναφαίνεται,
τιμιόν τε καὶ δόξαν συνάπτων. καὶ
ἐξ ἀφανῶν, καὶ ἀδόξων, ἐνίοτε
περιβλέπτους, καὶ ἀοιδίμους ἐν
βραχεῖ τιθησι. τὸν γειτονά γοῦν
μοι τὸν ὁμότεχνον οἶδα τὸν Σί-
μωνα, ὃν καὶ πολλοῖς δεῖπνοις τα
παρ' ἐμοὶ, ὅτε τὸ ἔτος ἦγεν
τοῖς Κρονίοις, δύο τόμους τοῦ
ἁλὸς αὐτοὺς ἐμβαλών. Αλε. οἶδα,
τὸν σιμὸν, τὸν βραχύν, ὃς τὸ
κεκμηκὸς βύβλιον ὑφελόμε-
νος, ὡχετο ὑπὸ μάλης ἔχων
μὴ τὸ δεῖπνον, ὃ μόνον ἡμῖν

licet & amabiliores videbā-
tur, quòd essent auro reli-
gatæ, vnáque cum eo relu-
cerent. Verùm Auricome
moderatè te gerebas, qui
cùm Panthi esses filius, au-
rum in pretio habebas.
Quin & ipse Deorum om-
nium, hominúmque pater
ille, Saturno Rheáque pro-
genitus, quum Argolicam il-
lam puellam adamaret, ni-
hílque haberet amabilius in
quod sese transformaret, ne-
que quo Acrisij custodias
corrumperet, audisti vt au-
rum sit factus, & per tegulas
illapsus, potius est ea quam
deperibat. Iam verò quid
tibi præterea commemorē?
Quàm multos vsus præbeat
aurum: & vt eos quibus
adfuerit, formosos, & sapi-
entes, & potentes reddat, de-
cus & gloriam illis conci-
lians, vtque nonnunquā ex
obscuris & inglorijs, claros
& celebres repentè efficiat.
Nam mihi vicinum, eiusdē
que artis Simonē nosti, qui
paucis antè diebus apud me
cœnauit, quum iniectis duo-
bus extorum frustis, legumē
coquerē Saturnalibus. Gal.
Noui simum illum & breuē:
qui fictilē ollulā quæ nobis
erat vnica, suffuratus, pera-
ctà cœna abijt sub ala ge-
stans. Nā ipse vidi Micylle.
ὑπῆρχεν. εἶδον γὰρ αὐτὸς ὦ Μί-

ἄλλε. Μι. ἤκουσ᾽ ἐκεῖνος αὐτὸ
κλέψας, εἶτα ἐπωμόσατο θεοὺς
τοσούτους. ἀλλὰ τί σε ἐμέλλουσες,
ἢ ἐβόας τότε ὦ ἀλεκτρυών, κατη-
ζομένους ἡμᾶς ὁρῶν; Αλε. A
ἐκόκκυζον, ὃ μόνον μοι τότε
ἐξῆν· ἰὼ τί δ᾽ οὖν ὁ Σίμων;
ἔφηκεις γάρ τι περὶ αὐτοῦ ἐοικός.
Μι. ἀνεψιὸς ἦν αὐτῷ, πλούσιος
ἐς ὑπερβολήν. Δεημύλος τοὔνο-
μα. ἔτος ζῶν μόνῳ, οὐδὲ ὀβολὸν B
ἔδωκε τῷ Σίμωνι. πῶς γὰρ, ὃς
οὐδὲ αὐτὸς ἥπτετο τῶν χρημά-
των; ἐπεὶ δ᾽ ἀπέθανε περέλιπε ἅ-
παντα ἐκεῖνα κατὰ τοὺς νόμους, C
Σίμων ὁ τὰ ῥάκια τὰ πινακᾶ,
ὁ τὸ βύβλιον περιλειχων,
ἅσμενος ἐξελαύνει, ἁλουργῇ,
καὶ ὑσγινοβαφεῖ ἀμπεχόμενος, D
οἰκέτας, καὶ ζεύγη, καὶ χρυσᾶ
ἀκπώματα, καὶ ἐλεφαντοπο-
δας τραπέζας ἔχων, ὑπ᾽ ἀπάν-
των προσκυνούμενος, εἰ δὲ προσ-
βλέπων ἔτι ἡμᾶς. ἀναγκος
γοῦν ἐγὼ εἶ ἰδὼν προσιόντα, E
χαῖρε ἔφην ὦ Σίμων. ὁ δ᾽, ἀγα-
νακτήσας, εἶπατε ἔφη τῷ πω-
λητῇ, μὴ καταμιαίνῃ μου
τὸνομα, ὃ γὰρ Σίμων, ἀλλὰ
Σιμωνίδης ὀνομάζομαι. τὸ δ᾽
μέγιστον, ὅτι καὶ ἐρῶσιν αὐτοῦ καὶ αἱ
γυναῖκες. οἶδ᾽, ἔφην, καὶ πρὸς
τοῦτο, καὶ ὑποφεύγω. καὶ τοῦ μὲν,

Mic. At quanuis fustulisset, tam multos Deos iurabat. Sed cur non prodebas, ac vociferabare tum, ô Galle, cùm nos furto spoliari conspiceres? *Gal.* Coccyzabam, quod solum poteram id temporis. Verùm quid Simon ille? Nam videbare aliquid de illo dicturus. *Mic.* Ei consobrinus erat vir admodum diues nomine Drunylus. Is dum viuebat, ne obolum quidem Simoni donauerat, nam quî dedisset, cùm ne ipse quidem pecunias attingeret? Postquam verò pridie mortuus fuisset, omnes illas pecunias iuxta leges, Simon ille gaudens effert, purpurea, hysginóque tincta veste indutus, famulósque & currus, aurea pocula, mensásque pedibus eburneis innixas possidet, ab omnibus adoratur, iámque nos ne aspicit quidẽ. Etenim nuper cũ illum procedentẽ cõspexissem, Salue, inquam, Simon. At ille indignatus, edicite, inquit, illi medico, ne meum nomen diminuat: neque enim Simo.i, sed Simonides appellor. Porrò, quod max mũ est, mulieres etiam illius amore capiuntur: quas is quidem ludos facit, ac fastidit: & has admittit, comémque sese præbet, προσιέται, καὶ ἵλεως ἐστιν,

μὲν δὲ, ἀπειλῆσαν αὐτοῖν ἀφελεῖν αὐτάς, ἀμυλοῦμαι. ὁρᾷς ὅσων ἀγαθῶν ὁ χρυσὸς αἴτιος, εἰ μὴ μεταποιεῖ τοὺς ἀμφοτέρους, καὶ ἐρασμίους ἀπεργάζεται, ὥσπερ ὁ πτερωτὸς ἐκεῖνος κῆρος. ἀκούεις δὲ καὶ τῶν ποιητῶν λεγόντων, ὡς χρυσὸς δεξιώματα κάλλιστον κτῆμας. καὶ, χρυσὸς γὰρ ὅστις, ὃς βροτοῖς ἔχει κράτη. ἀλλὰ τί μεταξὺ ἐλάλησας ὦ ἀλεκτρυών; Ἀλε. ὅτι σὺ ἀγνοίας ὦ Μίκυλλε, καὶ σὺ τὰ ὅμοια τοῖς πολλοῖς ἐξηπάτησαι περὶ τὸν πλουσίων. οἶδ' ὡς ἔστι πολὺ ἀθλιώτερον ὑμῶν τὸ βίον βιῶσι. λέγω δέ σοι, καὶ πένης, καὶ πλούσιος πολλάκις γενόμενος. καὶ ἅπαντος βίου πεπειραμένος. κτ' μικρὸν ὃ καὶ αὐτὸς εἴσῃ ἔσεσθαι. Μι. νὴ Δία, καμοὶς γοῦν ἤδη καὶ σὲ εἰπεῖν ὅπως ἀλλάξῃς, καὶ ἀ συμοιοῦσθαι τῷ βίῳ ἑκάστῳ. Αλε. ἄκουε. τοσοῦτόν γε θρασειδὼς, μηδένα με σοῦ εὐδαιμονέστερον βιῶναι ἐωρακέναι. Μι. ἐμὲ ὦ ἀλεκτρυών, οὕτω σοι γένοιτο. θρασύνεις γάρ με λοιδορεῖσθαί σοι. ἀλλὰ εἰπὲ ἀπὸ Εὐφόρβου ἀρξάμενος, ὅπως ἐς Πυθαγόραν μετεβλήθης. εἶτα ἑξῆς ἄχρι τοῦ ἀλεκτρυόνος. εἰκὸς γὰρ σε ποικίλα καὶ ἰδεῖν,

illæ verò quæ negliguntur, necẽ sibi illaturas minitãtur. Vides quantas cõmoditates pariat aurũ, siquidẽ deformissimos trãsfigurat, reddítque amabiles, non secus atq; cestus ille poëticus. Audis insuper & à poëtis dictum, O aurũ res auspicata, & possessio pulcherrima. Item, Aurũ est quod opibꝰ imperat mortalium. Sed quid interim risisti Galle? *Gal.* Quia præ insciitia simili modo cũ vulgo, tua te fallit opinio de diuitibus. At velim te scire, eos vitã viuere lõgè quã vos ærũnosiorẽ. Quod dico, qui & ipse pauper, & diues aliquãdo fuerim, atq; omne vitæ genus sim expertus. Porrò paulò pòst & ipse omnia scies. *Mic.* Per Iouẽ tẽpestiuũ iã est, vt& tu referas quomodo sis transformatus: & quid in vnoquoque vitæ genere perspexeris. *Gal.* Ausculta, hoc tantùm præmonitus, me neminem fœliciorem in vita, quàm tu sis, vnquam vidisse. *Mic.* Quàm ego sim ô Galle? hanc fœlicitatem tibi ipsi imprecor, qui me ad tibi conuitiandum implelis. Verùm age, narra exordiens ab Euphorbo, quo pacto fueris in Pythagorã tiãsformatus: deinceps ordine ad Gallũ vsq; cõsentaneũ enim est te varias res tum vidisse,

κὴ παθεῖν, ἐν πολυειδέσι τοῖς βίοις. Αλε. ὡς μᾶ δῆ Απόλλωνος τὸ μεσόπτον ἡ ψυχή μοι κατα-πλαμβύη εἰς τὴν γλῶ ἐνέδυ ἐς ἀνθρώπου σῶμα, ἵν' πινα τὴν κατα δίκην ἐκτελέσα, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. ἀλλως τε, ὅτε ὅσον ὅτε ἐμοὶ ἐπιτὸν, ὅτε σοὶ ἀκούειν τὰ τοιαῦτα. ἐπεὶ ὃ Εὔφορ-βος ἐγὼ ὁμοῦμι; Μι. ἐγὼ ὃ πρός γε τούτου ὦ θαυμάσιε, τίς ἵν' τότ' μοι πρόσθεν εἰπὲ, εἰ κἀγὼ ποτε ἠλλάγμι ὥσπερ σύ. Αλε. κὴ μάλα. Μι. πῶς οὖν ἵν', εἰπ ἔχεις εἰπεῖν; ἐθέλω γὸ τοῦτο εἰδέναι. Αλε. σὺ μύρμηξ ἐνδι-κὸς, τῶν τὸ χρυσίον ἀορυτόν-των. Μι. εἶτα ὠκνεῖν ὁ κακοδαί-μων ὀλίγον τ' ψηγμάτων ἥκειν ἐς τ' βίον, ἐξ ἐκείνου ἐπι-πεπλημμυρισμένα; κὴ τί μᾶ τοῦτο ἔσομαι εἰπέ. εἰκὸς γὸ εἰδέναι σε. εἰ γάρ τι ἀγαθὸν εἴη, ἀπάγ-ξομαι ἤδη αὐχασις ἀπὸ τῆ πιτάλε, ἐφ' ᾧ σὺ ἐσηκας. Αλε. ὡς ἂν μάθοις τοῦτο ἀδεμιᾷ μη-χανῆ. πλὴν ἀλλ' ἐπείπερ Εὔ-φορβος ἐγὼ ὁμοῦμι, ἐπαύσειμι γὸ ἔτ' ἐκείνα, ἐμαχόμην ἐν Ι-λίῳ. κὴ ἀποθανὼν ὑπὸ Μενελά-ου χρόνῳ ὕστερον ἐς Πυθαγόραν ἦκον. τέως ὃ περιέμενον αοικος ἕως, ἄχρι δὴ ὁ Μνησαρχος

tum tuliſſe, nimirum in tam diuerſis vitæ formis. Gal. Quemadmodum initio ab Apolline profecta anima in terram deuolarit, & corpus humanum induerit, quam pœnam dependens, longum dictu foret: præterea neque mihi referre, neque tibi talia audire fas eſt. Verùm vbi Euphorbus factus fuiſſem M. Sed ego priuſquã eſſem is qui nunc ſum, ô præclare, quiſnam eram? Hoc mihi priùs dicito, nunquid & ego verſus fuerim itidem vt tu. Gal. Maximè. Mic. Quis igitur eram? ſiquo modo potes dicere, peruelim enim iſthuc cognoſcere. Gal. Tu formica eras Indica, ex illis quæ aurum effodiunt. Mic. Ira-ne neglexi infœlix vel paucula fruſta in vitam importare, cùm illo eſſem alitus? Sed age, quid poſt hæc futurus ſim dicito, nam conſentaneum eſt id ſcire te. Etenim ſiquid bonæ eſſet rei, me iam ab hac pertica, in qua nunc ſtas, ſuſpenderem. Gal. Id arte nulla ſcire poſſis. Cæterùm cùm Euphorbus eſſem (nam ad illa redeo) in Troia pugnabam: atque à Menelao necatus, in Pythagorã poſtea veni, ac tandiu ſine tecto perduraui, donec Mneſarch⁹

ἐξεργάσηται μοι τὸν οἶκον. Mi. ὅστος ἂν ᾖ ταῦ, καὶ ἄποτος; Alc. καὶ μάλα. οὐδὲ γὰρ ἔδει τούτων, ἢ μόνῳ τῷ σώματι. Mi. ἐκεῖνα τὰ ἐν Ιλίῳ φερόμενα πρότερόν μοι εἰπέ. τοιαῦτα ὡῖα φησιν Ομηρος γενέσθαι αὐτά; Alc. πόθεν ἐκεῖνος ἠπίστατο ὦ Μίκυλλε; ὃς γεγονώς ἐκείνων, κάμηλος ἐν Βάκτροις ὤν. ἐγὼ δ' τοι τὰ τότε φημὶ θαρρῶν μηδὲ γενέσθαι τότε, μήτε τὸν Αἴαντα ὕπτιον μέγαν, μήτε τὴν Ελένην ἀστὴν ὕπτιον καλὴν, ὡς οἷον δ'). εἶδον γὰρ λευκὴν μὲν πίνα, καὶ σπιμὴν τὸν βράγχον, ὡς εἰκάζειν κύνου δυγατέρα εἶναι. τἄλλα δ', πάνυ πρεσβύτην, ἡλικιῶτην σχεδὸν τῆς Ἑλένης. ἐμοὶ γὲ Θησεὺς πρῶτον ἁρπάσας, ἐν Αφίδναις εἶχε, καὶ τὸν Ηρακλέα γενόμενος. ὁ δ' Ηρακλῆς, πρότερον εἶλε Τροίαν καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοὺς τότε μάλιστα. διηγεῖτο γάρ μοι ὁ Πάνθους ταῦτα, κομιδῇ μειράκιον ὤν, ἐστρακέναι λέγων τὸν Ηρακλέα. Mi. τί δ', ὁ Αχιλλεὺς τοιοῦτος ἦν ἄριστος τὰ πάντα, ἢ μῦθος ἄλλως καὶ ταῦτα; Alc. ἐκεῖνο μὲ οὐδὲ συνωμόχθω ὦ Μίκυλλε. οὐδ' ἂν ἔχοιμί σοι οὕτως ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Αχαιοῦ λέγειν.

A

B

C

D

E

domum mihi ædificasset. *Mic.* Num quæso sine cibo, potúque? *Gal.* Maximè. Nihil enim his rebus opus, nisi corpori duntaxat. *Mic.* Illud igitur priùs mihi dicito, num res ad Troiam gestę, fuerunt quales Homerus fuisse dixit? *Gal.* Vnde is resciuisset Micylle? qui quidem dum ista gerebantur, erat in Bactris camelus. At ego tibi affirmo nihil tam eximium tunc factum fuisse: neque Aiacem vsque adeò magnum, neque adeò formosam, vt putant, Helenam: siquidē vidi quandam candida & procera ceruice, vt cycno prognatam illam hinc conijcerent: cæterùm anū, Hecubæ propemodum æquæuam. Quam in Aphidnis, primùm raptā possedit Theseus, qui Herculis ætate vixit. Porrò Hercules priùs Troiam ceperat, patrū nostrorum memoria, qui per id tēporis maximè florebant. Nam hæc mihi Panthus narrauit, se cùm esset adolescentulus, vidisse Herculem. *Mic.* Quid autem Achilles? Num talis erat, nempe quauis in re præstantissimus? an & ista sunt fabulosa? *Gal.* Cum illo quidem non sum congressus, neque res quæ apud Achiuos gestæ sunt, ita accuratè possem referre.

πόθεν γὰρ, πολέμιος ὢν; τὸν μὲντοι ἕταῖρον αὐτῆς τὸν Πάτροκλον, οὐ χαλεπῶς ἀπέκτεινα, διελάσας τῷ δόρατι. Mi. εἶτά τι ὁ Μενέλαος μάχῃ ἐχερέσθην. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἱκανῶς. τὰ Πυθαγόρου δ', ἤδη λέγε. Alc. τὸ μὲν ὅλον ὦ Μίκυλλε, σοφιστὴς ἄνθρωπος ἴσως. χρὴ γὰρ οἶμαι τἀληθῆ λέγειν. ἄλλως δ', οὐκ ἀπαίδευτος, οὐδ' ἀμελέτητος τῶν καλλίστων μαθημάτων. ἀπεδήμησα δὲ εἰς Αἴγυπτον, ὡς συγγνοίμην τοῖς παρὰ τῶν σοφῶν. κἀγὼ εἰς τὰ ἄδυτα κατελθών, ἐξέμαθον τὰς βίβλους τὰς Ὧρου, καὶ Ἰσιδος. κἀπειδὴ εἰς Ἰταλίαν ἐπλεύσας, οὕτω διέθηκα τὸν κατ' ἐκείνα Ἕλληνας, ὥστε θεὸν ἤδη με. Mi. ἤκουσα ταῦτα καὶ ὡς δόξειας ἀναβεβιωκέναι ἀπὸ θανάτου, κἀὡς χρυσοῦν τὸν μηρὸν ἐπιδείξαιό ποτε αὐτοῖς. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπέ, τί σοι ἐπῆλθε νόμον ποιήσασθαι μήτε κρεῶν, μήτε κυάμων ἔδειν; Alc. μὴ ἀνάμνησον τὰ τοιαῦτα ὦ Μίκυλλε. Mi. διατί ὦ ἀλεκτρυών; Alc. ὅτι αἰσχύνομαι λέγειν πρὸς σὲ τὴν ἀληθειαν ὡς αὐτῶν. Mi. καὶ μὴν οὐδὲν ἐκεῖνο ἐχρῆν λέγειν πρὸς αὐδρα συμμοικον, καὶ φίλον. διατό-

Etenim quî scire potui, cùm hostis essem? Certè Patroclũ illius socium, non magno negotio hasta transuerberatum peremi. *Gal.* Deinde Menelaus multò minore negotio. Verùm istis de rebus satis. Nunc res Pythagoricas refer. In summa Micylle, sophista eram (oportet enim veru fateri) alioquî non imperitus, nec in disciplinis præclaris inexercitatus. Profectus sum autem in Ægyptum, quò cum prophetis congrederer de sapientia communicaturus. Ibi adyta ingressus, Ori & Isidis libros perdidici. Et cùm in Italiam rursus vela fecissem, eo affectu Græcos eius tẽporis imbui, vt me Deum prædicarent. *Mic.* Equidem hęc audiui, vtque creditus es post mortem reuixisse: aureúmq; ipsis femur aliquando monstrásse. Verùm illud mihi dicite: quid tibi venit in mentẽ, vt legem statueres, ne carnibus, neque fabis vescerentur homines? *Gal.* Ne perquiras ista Micylle. *Mic.* Quam ob rem ô Galle? *Gal.* Nam pudet hisce de rebus verum apud te fateri. *Mic.* Atqui nihil verendum est dicere viro contubernali & amico. Nam

πλὴν γὸ ὃτι αὖ εἶπον ἔπι.
Αλε. οὐδὲν ὑγιὲς, οὐδὲ σοφὸν
λῶ. ἀλλ' ἐῶν ὅτι εἰ μὴ τὰ
σωπᾶν, ἢ ταὐτὰ τοῖς πολλοῖς
νομίζοιμι, ἥκιστ' ἂν παυσαίμην A
τοὺς ἀνθρώπους ἐς τὸ θαῦμα.
ὅσῳ δ' ἂν ξενίζοιμι, τοσούτῳ
καινότερος ὦμην αὐτοῖς ἔσε-
σθαι. διὰ τοῦτο καινοποιεῖν ἐθέ-
λω, ἀπόρρητον ποιησάμενος
πλὴν αὐτῶν. ὡς ἐνοχλοῦντες ἄλ- B
λοι ἄλλως, ἅπαντες ἐκπλήτ-
τονται. καὶ διάφ' ἐν τοῖς ἀσα-
φέσι τῶν χρησμῶν. Μι. ὁρᾷς;
καταγελᾷς μου καὶ σὺ ἐν τῷ μ- C
ρει τοσοῦτον, ὅσον Κροτωνιατῶν
καὶ Μεταποντίων, καὶ Ταραντί-
νων, καὶ τῶν ἄλλων ἀφώνων
σοι ἑτοιμῶν, καὶ προσκυνοῦ-
ντων τὰ ἴχνη, ἃ σὺ πατῶν. ἀ- D
πολιμπάνοις. ἀποδυσάμενος
δὲ τὸν Πυθαγόραν τίνα μετημ-
φιάσω μετ' αὐτόν; Αλε. Α-
σπασίαν πλὴν ἐν Μιλήτου ἑταῖ-
ραν. Μι. φεῦ τοῦ λόγου. καὶ
γυνὴ γὸ ἐγένετο ἐν τοῖς ἄλλοις, E
ὁ Πυθαγόρας; καὶ λῶ ποτε
χρόνος, ὅτε καὶ σὺ ὠοτόκεις ἂν
ἀλεκτρυόνων γενναιότατε, καὶ
σωπᾶν Περικλεῖ, Ἀσπασίᾳ
οὖσα; καὶ ἐνύεις ἀπ' αὐτῶν, καὶ
ἔρια ἔξαινες, καὶ κρόκίω κατῆγες, καὶ ἐγγαμίζου ἐς τὸ
ἑταιρικόν; Αλε. πάντα ταῦτα ἐποίουν. οὐ μόνος,

herũ posthac absit vt dixerim. *Gal.* Nihil sani, neque præclari erat. Verũ animaduertebã, si cõsueta, atque eadẽ quæ vulgò tradũtur, præcepissem, mortales in admirationẽ minimè perttractu-rum: sed quo peregriniora proposuissẽ, futurum vt hoc magis nouus atq; admirãd⁹ viderer. Proinde noua comminisci statuerã: eorũq; causam silẽtio comprimere: quò videlicet alijs aliud cõiectãtib⁹, omnes attoniti redderẽtur vt in obscuris oraculis solet vsuvenire. *Mer.* Viden'a irrides me tu quoq; nõ minùs atq; Crotoniatas, Metapõtinos, & Tarẽtinos, cæteróſque quite muti sequũtur, & quæ calcata reliquisti vestigia adorãt. Verùm exuto Pythagora, quẽnã induisti? *Gal.* Aſpasiã meretricẽ illam Milesiam. *Mer.* Papæ quid dicis? Etiã inter alia, mulier quoque fuit Pythagoras? Itane fuit aliquãdo tẽp⁹, quo tu Galle generosissime oua pariebas, cũque Pericle rem habebas, Aſpasia cũ esses, ex eó; grauida facta es: prætereà lanã carpebas, tramãq; deducebas, & meretricũ in morẽ te cõponebas. *Gal.* Ista quidẽ oĩa feci, tametsi nõ ego sol⁹;

ἀλλὰ καὶ Τειρεσίας πρὸ ἐμοῦ, καὶ ὁ Ελάτου παῖς ὁ Καινεύς. ὥστε ὁπόσα ἂν ἀποσκώψῃς εἰς ἐμέ, καὶ εἰς ἐκείνους ἀποσκώψας ἔσῃ. Μι. τί οὖν, ποτέρως ὁ βίος ἡδίων σοι ἦν, ὅτε ἀνὴρ ἦς, ἢ ὅτε σε ὁ Πεισικλῆς ὤπτευε; Αλε. οἶδας οἷον τοῦτο ἠρώτησας, οὐδὲ τῷ Τειρεσίᾳ συνεχώρησαν τὴν ἀπόκρισιν; Μι. ἀλλὰ καὶ σὺ μὴ εἴπῃς, ἱκανῶς ὁ Εὐριπίδης διέκρινε τὸ τοιοῦτον, εἰπών, ὡς τοῖς αὖ θέλοι παρ' ἀσπίδα σῆναι, ἢ ἅπαξ τεκεῖν. Αλε. καὶ μὴν ἀναμνήσω σε ὦ Μίκυλλε, ὡς εἰς μακρὰν ὠδίνουσαν. ἔστι γάρ ποτε γυνὴ καὶ σὺ ἐν πολλῇ τῇ πειρᾷ πολλάκις. Μι. ὦ κατάρατε ὦ ἀλεκτρυών, ἅπαντας εἰς μῦθους Μιλησίους, ἢ Σαμίους εἶναι; σὲ οὖν φασι, καὶ Πυθαγόραν ὄντα τὴν ὥραν λαμπρὸν πολλάκις, Ασπασίαν γνῶναι τῷ πυρσύνῳ. τίς δὴ μᾶλλον ἢ Ασπασίαν αὐτὴν, ἢ γυνὴ αὖθις ἀνεφάνης; Αλε. ὁ κωμικὸς Κράτης. Μι. ὦ Διογόρω τῆς ὁμοιότητος. ἐξ ἑταίρας, φιλόσοφος; Αλε. εἶτα βασιλεύς. εἶτα πένης. καὶ μετ' ὀλίγον, σαρδάπης. εἶτα ἵππος, καὶ μυῖα. μακρὸν δ' ἂν ᾖν εἰ τὰ κωλοῦντα, καὶ βάτραχος, καὶ ἄλλα καταριθμησάμενος ἔκασα.

verùm & ante me, tum Tiresias, tum Elati proles Cæneus. Proinde quicquid in me cõuitij dixeris, id ipsum & in illos dixeris. *Mer.* Age igitur, vtra tibi vita erat suauior, quũ vir eras, an quũ Pericles tecũ habebat cõsuetudinẽ? *Gal.* Vides cuiusmodi sit istud quod percõtaris: cui ne Tiresiæ quidẽ expedierit respõdere? *Mer.* Atqui si minùs fateare: tamẽ istud Euripides satis explicuit, quũ ait, se malle ter sub clypeo consistere, quã parere semel. *Gal.* Imò prẽmoneo te paulò pòst puerperã fore: siquidẽ & tu mulieres olim futurus, idq; sæpius lõgo sæculorũ orbe & recursu. *Mer.* Nõ tu pendebis, ô alle, qui putas omnes homines esse Milesios, aut Samios? Nã aiũt te etiã tum quũ Pythagoras esses, venusta forma decorũ, sæpius Aspasiã fuisse tyrãno. Verũ age post Aspasiã in quẽ virũ aut mulierẽ denuo renatus es? *Gal.* In Cratẽ Cynicũ. *Mer.* Castor! ô Pollux! quã dissimile! ex scorto philosoph⁹? *Gal.* Deinde rex: deinde pauper: paulò pòst satrapes: dehinc equus, graculus, rana, aliáq; innumerabilia: quæ singillatim recẽsere lõgũ esset.

τὰ τελευταῖα ὦ, ἀλεκτρυὼν πολλάκις. ἥδιον γὲ τῷ βίῳ, ἢ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις δουλεύσας βασιλεῦσι, καὶ πένησι, καὶ πλουσίοις. τὰ τελευταῖα, καὶ σοὶ γνῶ συνέσομαι, καταγελῶν ὁσημέραι σῦ ποτνιωμένου, καὶ οἰμώζοντος ἐπὶ τῇ πενίᾳ, καὶ τὸν πλουτοῦντα θαυμάζοντος ὑπ' ἀγνοίας τῶν ἐκείνοις περισσῶν κακῶν. εἰ γοῦν ἤδεις τὰς φροντίδας αὐτῶν, ἃς ἔχουσιν, ἐλέλασας ἂν ὅτι συντρῶ τοῦτον οἰηθέντι εὐδαιμονεῖν ἀεὶ τὸν πλούσιον. Μι. ἐκεῖνο ὦ Πυθαγόρα, ἢ ὅ, τι μάλιστα χαίρεις καλούμενος, ὡς μὴ ὀπιθορράττοιμι τὸν λόγον, ἄλλοτε ἄλλον καλῶν. Αλε. ὁποίσει μοὶ οὐδέν, ἰῶ τε Εὔφορβον, ἰῶ τε Πυθαγόραν, ἰῶ τε Ασπασιαν καλῆς, ἢ Κρατητα. πάντα γὲ ἐγὼ ταῦτά εἰμι. πλὴν τὸ νῦν ὁρωμενον τοῦτο, ἀλεκτρυόνα ὀνομάζων, ἄμεινον ἂν ποιοῖς, ὡς μὴ ἀπιμάζοις ἀυτελὲς εἶναι δοκῶν τὸ ὄρνεον, καὶ ταῦτα, τοσαύτας ἐν αὐτῷ ψυχὰς ἔχον. Μι. ἐκεῖνο ὦ ἀλεκτρυών, ἐπειδὴ ἀπάντων ἡδὺ ἤδη τῶν βίων ἐπειράθης, καὶ πάντα οἶσθα, λέγοις ἂν ἤδη σαυτῶς, ἰδίᾳ μοὶ, τὰ τῶν πλουσίων, ὅπως

Postremò Gallus plerũque: quo vitæ genere delectatus sum & seruiui apud multos alios & reges, & pauperes, diuitéque: postremò nunc recum viuo, rideóque quotidie, quum video te paupertatis tædio complorantem, eiulantémq; ac diuitum admiratem fortunas, propterea quòd ignores quantum illis adsit malorũ. Alioqui si curas noris quibus illi distringuntur, te ipsum profectò riseris, qui antea credideris eum qui sit opulentus, sẽper esse fœliciſſimum omnium. Mic. Ergo Pythagora, aut quod maximè gaudes appellari, ne cõfundam orationẽ, aliàs alio nomine cõpellans. Gal. Nihil intererit, siue Euphorbum, siue Pythagoram, siue Aſpaſiam, siue Cratem vocaris. Nã hæc omnia tum ego vnus. Verumtamen rectiùs feceris, si (quod in præsentia esse videor) Gallum me voces, ne auẽ hanc parui ducere, contemneréque vi- E learis, præsertim cùm tot tantáſque animas in se contineat M. Ergo Galle, quãdoquidem omnia penè viuendi genera iã expertus es, omniáq; nosti: velim diluciḍè mihi narres, quæ sit diuitũ, quæ pauperũ vitæ cõ-

Ciũσιν. ἰδίᾳ ὦ, τὰ πλουτοῦντα,

ὡς μάθῃ τὴ ἀληθῆ ταῦτα φὴς, εὐδαιμονέστερον ἀποφαίνων με τῶν πλουσίων. Αλε. ἰδοὺ δὴ οὕτως ἐπίσκεψαι ὦ Μίκυλλε. σοὶ μὲν οὔτε πολέμου πολὺς λόγος, ἢν λέγηται ὡς οἱ πολέμιοι ἐπελαύνουσιν, οὐδὲ φροντίζεις μὴ τὸν ἀχυρὸν τέμωσιν ἐμβαλόντες, ἢ τὸν παράδεισον ξυμπατήσωσιν, ἢ ταῖς ἀμπέλοις διϊώσωσιν, ἀλλὰ τῆς σάλπιγγος ἀκούων μόνον, εἰ ἄρα, περιβλέπεις τὸ καθ' σεαυτὸν οἵ βαπόμενον χρὴ σωθῆναι, καὶ τὰ κίνδυνον διαφυγεῖν. οἱ δ' ἐυλαβῆνται μὴ καὶ ἀμφ' αὐτοῖς, αὐλιῶνται δ', ὁρῶντες ἀπὸ τῶν τειχῶν ἁρπάζοντα καὶ φερόμενα ὅσα εἶχον ἐν τοῖς ἀγροῖς. καὶ ἢν τε εἰσφέρειν δέῃ, μόνοι καλῶ, ἢν τε ἐπεξιέναι, προκινδυνεύουσι φρατηρωῦτες, ἢ ἱππαρχοῦντες. σὺ δ' οἰσύϊνον ἀσπίδα ἔχων, εὐκαλὴς, καὶ κῦφος, εἰς σωτηρίαν ἕτοιμος ἑστάδαι τὰ ἐπινίκια, ἐπειδὰν θύῃ ὁ φρατηρὸς νενικηκώς. ἐν εἰρήνῃ τε αὖ, σὺ μὲν τὸ δήμου ἀναβὰς εἰς ἐκκλησίαν, τυραννεῖς τ' πλουσίων. οἱ δὲ, φείδηται, καὶ ὑποπτήσσουσι, καὶ διανομὰς ἰλαρκοντά σε. λουτρὰ μὲν γὰρ οὐκ ἔχοις, καὶ ἀγῶνας, καὶ θεάματα, καὶ τἆλλα

ditio, vt cognoscam vere-ne istud affirmes, me diuitibus esse fœliciorẽ. G. En hũc ad modũ perpẽde Micylle. te quidẽ nõ admodũ tãgit belli cura, siquando rumor sit aduẽtare hostes, neque solicites, ne in agros incursantes populentur, ne-ue hortum proculcent, aut vineas vastent: sed simul atque tubam audieris, si tamen audieris, circunspicis quò deflexus seruari queas, ac discrimen effugere. Contrà illi sibi timent, & animo cruciantur, quũ de mœnibus quicquid opũ possidebant in agris, id omne tolli, deportariq; conspiciunt. Ac siue inferendum est aliquid in ærarium, soli accersuntur: siue in prælium exeundum, periclitantur, peditum equitum-ue turmis præfecti. Tu interim vimineum gerens clypeum, expeditus ac leuis, ad saluti cõsulendum, paratus epulum victoriæ celebrare, siquando victoria potitus imperator sacra fecerit. Rursum pacis tempore, tu plebeius in concionem ingressus, tyrannidẽ in diuites obtines. Illi verò trepidant, pauidántque. & largitionibus te placant. Etenim vt balnea, ludi, spectacula, aliáque omnia tibi abũde suppetant, illi operã dant.

Ar tu

σὺ ὁ ἐξέτασις καὶ δοκιμασις πρὸς ἅπαντα διατοτης. οὐδὲ λόγου μεταδιδοὺς σὐποτε. κἂν σοὶ δοκῇ, καταχαλάζησας αὐτῶν ἀφθόνοις τοῦ λίθοις, ἢ τὰς οἰκίας αὐτῶν ἐδημευσας. οὔτε ὁ συκοφαντῶν δέδιας αὐτὸς, οὔτε λῃσὴν, μὴ ὑφέλωνται τὸ χρυσίον, σκάψας τὸ ἐρίγκιον, ἢ ὀρύξας τὸν τοῖχον. οὔτε πράγματα ἔχεις λογιζόμενος, ἢ ἀπαιτῶν, ἢ τοῖς καταφρόνοις οἰκονόμοις διαπυκτεύων, καὶ πρὸς τὰς φροντίδας λογιζόμενος. ἀλλὰ χρηπίδα σωτηρίας, ἐπὶ ὀβολοῖς ἢ μισθὸν ἔχων, ἐπανασὰς πρὸ δείλης οἰκίαν λασάμενος ἂν δοκῇ, σαπέρδια πινὰ, ἢ μαινίδας, ἢ κρομμύων κεφαλίδας ὀλίγας ὠριαμένος, εὐφραίνῃς σεαυτὸν, ἄδων τὰ πολλὰ, καὶ τῇ βελτίστῃ πενίᾳ προσφιλοσοφῶν. ὥστε διὰ ταῦτα, ὑγιαίνεις τε, καὶ ἔῤῥωσαι τὸ σῶμα, καὶ διακαρτερεῖς πρὸς τὸ κρύος. οἱ πόνοι γάρ σε παραθήγοντες, καὶ ἐυκατάφρονητον ἀπαγωνιστὴν ἀποφαίνουσι πρὸς τὰ δοκοῦντα τοῖς ἄλλοις ἄμαχα εἶναι. ὥστε οὐδέν σοι τῶν χαλεπῶν. τούτων νοσημάτων ἐπιβουλεύῃ. ἂν ἢν ποτε κῆφος πυρετὸς ἐπιλάβηται, πρὸς ὀλίγον ἐπιμένει αὐτῷ, ἀπειθήσας ἐυδύνῳ

At tu censor, & acerbus expensor, tanquam dominus, ne alloquio quidem interdum dignaris illos. Quòd si lubet, frequentibus saxis in illos degrandinas, aut ipsorum bona proscribis. Ipse neq; calumniatorē metuis, neq; latrōnē, ne cōscenso ædium fastigio, vel pariete perfosso, tollat aurum: neq; supputandis, aut repetendis pecunijs occuparis, neq; cū sceleratis dispēsatoribus cōflictaris, neq; curis distraheris. Verùm simul atq; crepidam vnam perfeceris, mercedémq; retuleris, septē obolos, sero surgis crepusculo: & si libuerit, lauaris: tū empto vel saperda, vel mælide, vel paucis cepartim capitulis, tēmet ipse oblectas, canēs plerumque, optimáq; cum paupertate philosophans: adeò vt eas ob res salubri sis, valētíque corpore, & contra frigus obdurueris. Nam labores qui te exacuunt, certatorem nō contemnendum reddunt aduersum eas res, quæ complurib⁹ inexpugnabiles videntur. Atque hinc fit vt nullus ex grauioribus hisce morbis insidias tibi moliatur. Quin siquando leuis febricula inuaserit, paulò negotio eam medicatus, & inedia exutiens, protinus

ἀποσεισάμενος τὴν ἀσπίδα. ὁ δὲ, φείγει αὐτίκα φοβηθείς σε, ψυχρᾷ τε ὁρῶν ἐπιφορήμενον, καὶ μαφρὰν οἰμώζοντα τὴν ἰατρικὴν πτισάνην. οἱ δὲ, ὑπ' ἀκρασίας ἀθλιοι, τί τῶν κακῶν οὐκ ἔχουσι, ποδάγρας, καὶ φθίσας, καὶ πλευρίτιδας, καὶ ὑδέρους; ταῦτα γὰρ τῶν πολυτελῶν ἐκείνων δείπνων ἀπόγονα. τοιγαροῦν οἶμαι αὐτῶν, ὥσπερ ὁ Ἰκάρεος, ὅτι πολὺ ἁψάντες αὐτῶν, καὶ πλησιάσαντες τῷ ἡλίῳ, ὡς εἰδότες ὅτι κηρὸς ἁρμόττει αὐτοῖς ἡ πέρωσις, μέγαν ὀλίστε τὸν πάταγον ἐτίνησαν, ὅτι κεφαλὴν ἐς πέλαγος ἐμπεσόντες. ὅσοι γὰρ κατὰ τὸν Δαίδαλον μὴ πάνυ μετέωρα, μὴ δὲ ὑψηλὰ φρονοῦσι, ἀλλὰ ταπεινὰ, ὡς γοῦν ἔστιν ὅτε τὴν ἅλμην τὸν κηρὸν, ὡς τὸ πολὺ ὄντι ἀσφαλῶς διέπλευσαν. Μι. ὁπόσους λέγεις τινὰς, καὶ πῶς τούτους λέγεις. Αλε. τῶν μυθικῶν ἄλλων ὦ Μίκυλλε, τὰς ναυαγίας πάνυ αἰσχρὰς ἴδοις ἄν, ὅταν ὁ Κροῖσος περιτετιλμένος τὰ πρὸς γέλωτα παρέχῃ Πέρσαις, ἀναβαίνων ἐπὶ τὴν πυρὰν. ἢ Διονύσιος καταλυθεὶς τῆς τυραννίδος, ἐν Κορίνθῳ γράμματα διδάσκῃ, μὴ πλειόνων ἀρχὴν, παιδία συλλαβίζειν ἀναγκά-

exilis. Illa porrò fugit ilico, metuens te, quem videat frigido victu impleri, & medicorum illis recursibus longum plorare tenuntiantem. A At illi ex aduerso propter intemperantiam, quid tandē mali non habent infœlices? podagras, tabes, pulmonis inflāmationes, aquas intercutes. B Hæc enim à sumptuosis illis cœnis nascūtur. Proinde quicunque ex his Icari in morem, sese attollunt, propiúsque soli admouent, nescij alas sibi esse cera adglutinatas, C ingentem nonnunquam strepitum mouent, prono capite in mare delapsi. Sed qui Dædali exemplo, non admodum sublimia, neque excelsa sapiūt, sed humilia terræq; vicina, adeò D vt cera nonnunquam salis aspergine madescat, ij tuto plerumque transuolant. *Mic.* Moderatos istos, & prudentes narras. *Gal.* Verùm aliorum Micylle, naufragia fœdissima conspicias: nempe quando Crœsus reuulsis alis risum exhibet Persis, E conscenso rogo: aut quum Dionysius tyrannide abdicatus, Corinthi literas docet, post tantum imperiū pueros syllabas connectere cogens.

ζων. Μι. εἰπέ μοι ὦ ἀλεκτρυών, σὺ ὁ ὁπότε βασιλεὺς ἦσθα, φὴς ἢ βασιλεῦσαι, ποίᾳ πίνοι ἐπιτερφθεὶς οἰκείνῃ τῷ βίᾳ; ἢ πυ παντευδαιμόνων ἦσθα, τὸ κεφάλαιον ὅ, τι περ ὄβις τ' ἀγαθῶν ἁπάντων ἔχων. Αλε. μὴ ὦ ἀναμνήσῃς με ὦ Μίκυλλε, οὕτω τεταραγμένος νῦν τότε. τοῖς μὲν ἔξω πᾶσιν, ὅσον ἔφην ἐγὼ, παντευδαίμων εἶναι δοκῶν. ἔνδον δὲ, μυρίαις αὐτὸς αὑτοῦ. Μι. τίσι ταύταις; παραδόξοις γὰρ, καὶ πάνυ πιθανοῖς φῄς. Αλε. ἦ γὰρ μὲν ὀλίγης ὥρας ὦ Μίκυλλε, παμφόρου τινὸς, καὶ πλήθει ἀνθρώπων, καὶ κάλλει τῆς πόλεως ἐν ταῖς μάλιστα θαυμαζομένης ἀξίας, ποταμοῖς τε ναυσιπόροις καταῤῥεομένης, καὶ θαλάττῃ εὐόρμῳ κεκωμένης. καὶ τριήρεις μὲν πολλὰς, καὶ ἵππος συγκεκροτημένη, καὶ θρεμμάτων πλῆθος ἀναρίθμου, καὶ χρυσὸς ὁ κοῖλος πάμπολις, καὶ ἡ ἄλλη τῆς ἀρχῆς παρασκευὴ πᾶσα, ἐς ὑπερβολὴν ἐξεωκωμένη. ὥστε ὁπότε περιοίμην, οἴμ' πολλοὶ, προσεκύνουν τ' καὶ θεόν τινα ὁρᾶν ᾤοντο. καὶ ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις συνήθεον ὁμόθυμοί μοι. οἱ δὲ, καὶ ὅτι τὰ τέγη ἀνιόντες, ἐν μεγάλῳ ἐ-

Mic. Dic mihi Galle, tu quū rex esses (nam ais etiam regem te fuisse) cuiusmodi expertus esillud vitæ genus? Sanè tum fœlix eras, siquidē id quod est bonorum omnium caput possidebas. *Gal.* Ne mihi in memoriam regeras, ô Micylle: vsque adeò miserrimus tunc erā: & quāquam quoad res externas planè fœlix videbar, vt dixisti: tamen intus innumeris curis distringebar. *Mic.* Quibus curis? Nam absurda prorsus & incredibilia narras. *Gal.* Equidem Micylle, imperabam regioni non exiguæ, quarumuis rerum feraci, cùm incolarum multitudine, tum vrbium pulchritudine cum primis admirandæ: præterea fluuijs nauigabilibus, ac mari portuoso commodæ. Ad hæc exercit⁹ ingens, equitatus instructus, satellitium non exiguum, triremes, vis pecuniæ innumerabilis, vasorum aureorū plurima copia, reliquáque omnis tragœdia principatus, supra quàm credi queat, ingens. Itaque cùm prodirem, plerique adorabant, Deum quempiam intueri sese rati: aliíque alios trudentes concurrebant, quò me conspicerent: nonnulli conscensis tectis, magni æstimabant,

πίδεντο ἀκριβῶς ἐωρακέναι τὸ ζεῦγος. τὴν ἐφεστριδα. τὸ διάδημα. τοὺς προπέμποντας. τοὺς ἑπομένους. ἐγὼ δ' εἰδὼς ὁπόσα μανίᾳ καὶ ἔρωτι, ἐκείνοις μὲν τῆς ἀγνοίας συνεγίγνωσκον, ἐμαυτὸν δ' ἠλέουν, ὅμοιον ὄντα τοῖς μεγάλοις ἐκείνοις Κολοσσοῖς, οἵοις ἢ Φειδίας, ἢ Μύρων, ἢ Πραξιτέλης ἐποίησεν. ἐκείνων γὰρ ἕκαστος τὰ ἐκ τοῦ ὁ μὲν, Ποσειδῶν, ἢ Ζεύς ὅτι παγκάλλος, χρυσῷ, καὶ ἐλέφαντος ξυνειργασμένος, κεραυνὸν, ἢ ἀστραπὴν, ἢ τριαιναν ἔχων τῇ δεξιᾷ. ἢν δ' ὑποκύψας ἴδῃς τὰ ἔνδοθεν, ὁρᾷς μοχλοὺς τινας καὶ γόμφους, καὶ ἥλους διαμπὰξ πεπερονημένους, καὶ κορμοὺς καὶ σφῆνας, καὶ πίτταν ὑπόπιλον, καὶ τοιαύτην τινὰ πολλὴν ἀμορφίαν ὑποκουροῦσαν. ἐὰν λέγειν μέν πλῆθος, ἢ μυγαλῶν ἐμπολιτευόμενον αὐτοῖς ἐνίοτε. τοιοῦτόν τι καὶ βασιλεία ὄζειν. Μι. οὐδέπω ἔφηδα τὸ πῆλον, καὶ τοὺς γόμφους, καὶ μοχλούς, οἵ τινες εἶεν τῆς ἀρχῆς, οὐδὲ τὴν ἀμορφίαν ἐκείνην τὴν πολλὴν, ἥτις ἐστίν. ὡς τόλμα ἀφελαύνειν ἀποβλεπόμενον, καὶ τοσούτων ἀρχοντα, καὶ προσκυνούμενον δαιμονίως, ἔοικεν οὕτως

si plenè cõtemplari licuisset quadrigam, palliũ, diadema, anteambulones, & à tergo comitantes. Ego inter hæc mihi cõscius quantæ me res discruciarẽt, versarẽntque, illis quidẽ propter insciitiam ignoscebam, at mei ipsius miserescebat, quòd similis essem magnis illis colossis, quos aut Phidias aut Myrõ, aut Praxiteles fecit. Quorũ quisquè extrinsecus est Neptunus, aut Iupiter, omnibus partibus decorus, auro & ebore compactus, & aut fulmen, aut fulgur, aut tridentem dextra tenens. At si immisso capite, quæ sunt intus inspicias, videbis vectes, paxillos, & clauos, per vniuersum infixos, stipitésque & cuneos, picémq; sublitam: item aliam id genus deformitatẽ intus inhabitantem. Omitto dicere muscarum, mustelarúmq; vim, quę nõnunquam in ijs mansitant. Huiusmodi videtur esse regia dignitas. *Mic.* Nondum explicuisti lutum, & clauos, & vectes imperij, quinam sint, neque magnam illam deformitatem quænã sit. Nã cum admiratione vectari, & tam multis imperare, numinísque instar adorari, cum Colossi exemplo quadrat:

Κολοσσαίῳ παρα δείγματι

θεσπέσιον γάρ τι καὶ τοῦτο. σὺ δὲ
ἤδη τὰ ἔνδον καὶ τὰ Κολοσσοῦ
λέγε. Αλε. τί πρῶτον εἴπω σοι
ὦ Μίκυλλε, τοὺς φόβους, καὶ τὰ
ἐνύπνια καὶ ὑποψίας, καὶ μῖσος
τὸ περὶ τὸ σῶμα τῶν, καὶ ἐπιβου-
λάς. καὶ διὰ ταῦτα, ὕπνον τὸ ὀ-
λίγον, ὃν πάλαιον κἀκεῖνον, καὶ
ταραχῆς μεστὰ ὀνείρατα, καὶ ἐν-
νοίας πολυπλόκους, καὶ ἐλπίδας
ἀεὶ πονηράς, καὶ τὴν ἀσχολίαν,
καὶ χρηματισμοὺς, καὶ δί-
κας, καὶ ἐκστρατείας, καὶ πρέ-
σβεγματα, καὶ συνθήματα, καὶ
λογισμούς· ὑφ' ὧν οὐδὲ ὄναρ ἀπο-
λαῦσαί τινος ἡδέος ἐγχωρεῖ,
ἀλλὰ ἀνάγκη πάντων ἀπάντων,
μόνον διασκοπεῖν, καὶ μυεῖα
ἔχειν πράγματα. οὐδὲ τὸ Ἀτρεί-
δου Ἀγαμέμνονα ὕπνος ἔχε
γλυκερὸς, πολλὰ φρεσὶν ὁρμαί-
νοντα. καὶ ταῦτα, ῥεγκόντων Α-
χαιῶν ἁπάντων, λυπεῖ δὲ τὸν μὲν
Λυδὸν, υἱὸς κωφὸς ὤν. τὸν Πέρ-
σην δὲ, Κλέαρχος, Κύρῳ ξενολο-
γῶν. ἄλλον δὲ, Διών, πρὸς οὓς
ποτὲ τὸν Συρακούσιον κοινολογη-
σάμενος, καὶ ἄλλον Παρμενίων ἐπα-
νάμενος. καὶ Περδίκκαν Πτο-
λεμαῖος, καὶ Πτολεμαῖον Σέλευ-
κος. ἀλλὰ κἀκεῖνα λυπεῖ ὁ ἐρ-
ρώμενος, πρὸς ἀνάγκην ξυνὼν,
καὶ παλλακὴς ἄλλῳ χαίρουσα.

siquidem hoc diuinum quiddam est. Nunc autem quæ sunt intra Colossum exponito. Gal. Quid primum tibi referam Micylle? vtrum A metus, curas mordaces, suspiciones, familiarium odiũ, & insidias: eásque ob res, somnum rarum, eúmque leuem, ac plenum tumultus insomnia, cogitationes B perplexas, spes semper improbas: an verò otij penuriam, postulationes, iudicia, expeditiones, edicta, fœdera, consultationes? Quibus C rebus fit, vt ne per somnium quidem, aliqua re iucunda frui liceat: verùm vt omnibus de rebus solus dispiciat necesse est, millèque negotia sustineat. Quippe nec Atriden Agamem- D nona dulcis habebat, Somnus, multigenas versantem pectore curas. Idque cùm reliqui omnes Achiui sterterent. Adde quòd Lydum illum discruciat filius mutus: Persam Clearchus Cyro E milites peregrinos conscribens: alium Dion cum Syracusanis nonnullis ad aurẽ communicans: alium Parmenion collaudatus. Item Perdiccam Ptolemæus, Ptolemæum Seleucus. Quin illa quoq; molestiã afferunt, amasius non sponte consuescus, cõcubina alio gaudẽs:

καὶ ἀποσήσεσθαί τινες λεγόμενοι, καὶ δύ', ἢ τέτταρες τῶν δορυφόρων πρὸς ἀλλήλους διαψηφίζοντες. τὸ δ' μέγιστον. ὑφορᾶσθαι δεῖ τοὺς φιλτάτους μάλιστα, καὶ ἧκιστα ἐκείνων ἀεί τι δεινὸν ἔχειν ἐλπίζειν. ὁ μὲν γοῦν, ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀπέθανεν ὃν φαρμάκων. ὁ δὲ, καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου. τί δ' ἄλλον, ἴσως ὁμοιόζοπος θάνατος καταλάβειν. Με. ἄπαγε. δεινὰ ταῦτα φῄς ὦ Αλεκτρυών. ἐμοὶ γοῦν πολὺ ἀσφαλέστερον σκυτοτομεῖν ὑπικεκυφότα, ἢ πίνειν ἀπὸ χρυσῆς φιάλης, κωνείῳ, καὶ ἀκονίτῳ συμμαχεσθεῖ φιλοτησίαν. ὁ δ' κίνδυνος, ἐμοὶ μὲ, εἰ παρολισθοῖ τὸ σμιλίον, καὶ ἁμάρτοι τῆς τομῆς τῆ ὑπὸ ὀνυχὸ, ὀλίγον τι αἱμάξαι τοῦ δακτύλε ἐντεμόντα. οἱ δὲ, ὡς φῄς, θανάσιμα ἐυωχοῦνται, καὶ ταῦτα, μυρίοις κακοῖς συμόντες. εἶτ' ἐπειδὰν πίσωσιν, ὁμοιοι μάλιστα φαίνονται τοῖς γλυκοῖς ὑποκριτῆ, ὧν πολλὰς ἰδεῖν ὅτι, τέως μὲ, Κέκροπας δηθὲν ὄντας, ἢ Σισύφους, ἢ Τηλέφους, διαδήματ' ἔχοντας, καὶ ξίφη ἐλεφαντόκωπα, καὶ ὑπόσειρον κόμιν, καὶ χλαμύδα χρυσόπαστον. ἵν' δ', ὅτι πολλὰ γίγνεται παρὰ τὰς ὑπονοίας τῶν ἀνθρώπων, ἐν μέσῃ τῇ σκηνῇ

tum siqui defectionē parare dicantur: aut duo quatuorue satellites inter sese susurrantes. Quódque grauissimū est, amicissimi quiq; vel maxime suspecti sunt habendi, sempérque metuendum, nequid magni mali ab illis oriatur. Nam alium filius, alium amasius veneno necauit: alium similis mors forsan eripuit. *Mer.* Apageſis, atrocia sunt Galle, hæc quæ narras. Quare mihi tutius fuerit cerdonicæ operæ pronum incumbere, quàm ex aurea phiala propinatum poculum haurire cicuta & aconito tẽperatum. Nam mihi quidem hoc vnum est periculi, vt si paulum aberret smilion, deflectátque à recta incisione, summum secantis digitum exiguo tingat sanguine. At hi, vt ais, lethifera agunt cõuiuia, idque innumeris in malis constituti: qui vbi conciderint, persimiles esse videntur tragicis histrionibus. Nam multi vt videre est, quoad Cecropes sunt, aut Sisyphi, aut Telephi, diademata gestant; eburneisque capulis gladios, comámque ventilatam, & chlamydem auro intertextam. Quòd siquis, qualia plerumque accidunt, ipsorum aliquis impingens, media in scena

καταπέσῃ, γέλωτα ἀηλαδὴ παρέχει τοῖς θεαταῖς τὸ προσωπεῖον μὴ συντεθρέντος αὐτῷ διαδήματι, ἠμαγμένης ἢ τῆς ἀληθοῦς κεφαλῆς τὸ ὑποκείμενον, καὶ τῶν σκελῶν ὑπὸ πολυμμυθίων, ὡς ἂν τὰ ἔνδοθεν φαίνεσθαι ῥάκια, δύσλωτα ὄντα, καὶ τῶν ἐμβάδων τὴν ὑποδεσιν ἀμοιροτάτην, καὶ ἀλλ' ἔτι λόγον τὸ ποδός. ὁρᾷς ὅπως μὲ ἤδη εἰκάζῃς; ἐδίδαξας ἤδη ὦ βέλτιστε ἀλεκτρυών; ἀλλὰ τυραννίς μοι, τοιοῦτόν τι ὦφθαι οὖσα. ἵππος ἢ, ἢ κύων, ἢ ἰχθύς, ἢ βάτραχος ὁπότε γένοιο, πῶς ἔφερες σεαυτὸν διατεθρύλει; Ἀλε. μακρὸν τοιοῦτον ἀνακινεῖς τὸν λόγον, καὶ ὃ τῶν παρόντος καιροῦ. πλὴν τόγε κεφάλαιον, ὃ δεῖς ὅστις οὐκ ἀπορεγμένεσερος τοῦ βίου ἔδοξέ μοι τῆς ἀνθρωπίνης, μόνας τὰς φυσικὰς ἐπιθυμίας, καὶ χρείας ἐμμεμετρημένος. τελώνην ἢ ἵππον, ἢ συκοφάντην βάτραχον, ἢ σοφιστὴν κολοιὸν, ἢ ὀψοποιὸν κώνωπα, ἢ ἀνανδρον ἀλεκτρυόνα, καὶ τἆλλα, ὅσα ὑμεῖς ἐπιτηδεύετε, οὐκ ἂν ἴδοις ἐν σκεύεσιν. Μι. ἀληθῆ ταῦτα ἴσως ὦ ἀλεκτρυών. ἐγὼ δ' ὅγε πόθεν σε, οὐκ αἰσχύνομαι πρὸς σὲ λέγειν. οὐδέπω δύναμαι

cadat, risum profectò mouet spectatoribus: videlicet persona vnà cũ ipso diademate contrita, vero autem actoris capite cruentato, cruribúsq; magna ex parte renudatis, vt iam interioris amictus panni quàm sint miseri fiat perspicuum: ac cothurnorum quos pedibus induxerunt appareat deformitas, cùm pedis modo non respõdeant. Vides vt me iam similitudines conferre docueris optime Galle? Cæterùm tyrãnis, talis quædam res esse tibi visa est. Sed cũ equus esses, aut canis, aut piscis, aut rana, quomodo eam vitæ rationẽ ferebas? *Gal.* Quem nunc moues sermonem & longior sit, neque huius temporis. Illud autem vnum in genere dixerim, nullam ex omnibus vitã mihi non visam trãquilliorem humana, naturalibus duntaxat cupiditatibus, & vsibus circunscriptã. Siquidẽ aut publicanũ equũ, aut sycophãtam ranam, aut sophistam graculũ, aut cupediariũ culicẽ, aut cinædũ gallũ, atq; id genus alia quę studio prosequimini, inter illos nõ videas. Mer. Hæc quæ dicis Galle vera fortè sunt. Verùm nõ pudebit me tibi fateri id quod mihi accidit. Nõdum dedisce re possum cupiditatẽ ἀπομαθεῖν τὴν ἐπιθυμίαν,

ἐμὲ δὲ πώδων εἶχον πλήσιος illã à puero mihi insitam, vi-
ἡμέας. ἀλλά μοι ἢ τοιοῦτον delicet vt diues euadã. Quin
ἔτι περὶ τῶ ὀφθαλμῶν ἔσηκεν, nunc quoque somniũ illud
ὑπαδεικνύμενον τὸ χρυσίον. καὶ ob oculos versatur, aurũ o-
μάλιστα ἐπὶ τῷ κατηφάτῳ Σί- stentans: potissimùm autem
μωνι ὑπονήχομαι, βυφῶντι ἐν A sceleste ille Simõ excruciat,
ἀγαθοῖς τοσούτοις. Αλε. ἐγώ σε qui tantas inter opes deli-
ἰάσομαι ὦ Μίκυλλε. καὶ cietur. Gal. Ego te hoc mor-
ἐπειδὴπερ bo leuabo Micylle. Et siquidem etiamdũ nox est, surge
ἐπὶ νύξ ὅδε ἐστὶν, ἀνάστας, ἕπου & sequere me: siquidem te ad
μοι. ἀπάξω γάρ σε πρὸς αὐτὸν B Simonẽ ipsum adducã, & in
ἐκεῖνον τὸν Σίμωνα, καὶ εἰς τὰς aliorum diuitum ædes, vt vi-
τῶν ἄλλων πλουσίων οἰκίας, ὡς ἴ- deas quomodo res habeant
δοις οἷα τὰ παρ' αὐτοῖς ἐστι. apud illos. Mic. Istud quo
Μι. πῶς οὖν τοῦτο; κεκλεισμένων τῶν pacto? Nũ me clausis foribus
θυρῶν, καὶ μὴ τοιχωρυχεῖν με C parietes effodere compelles?
συναναγκάσεις; Αλε. θαρρῶν. Gal. Nequaquã: verùm Mer-
ἀλλ' ὁ Ερμῆς, ὥσπερ ἱερός εἰμι, curius cui sum sacer, eximiũ
ἔκαιρέτην ἔδωκέ μοι τοῦτο, ἵνα hoc mihi concessit, siquis lõ-
τις τὸ ὑπαῖον πτερὸν τὸ μικρὸν gissimã caudæ plumã auulse-
τοῦτο, ὃ δὴ ἀπαλότητα ὑπερβάλ- D rit, quæ ob mollitiem infle-
λοντες ἔστι, Μι. δύο δ' ἔστι σοι τοι- ctitur. Mic. Atqui duas hab-
αῦτα. Αλε. τὸ δεξιὸν τοίνυν, ἅτ- es eiusmodi. Gal. At dextrã
τῳ ἂν ἐγὼ ἀποπτάσας περι- cuicũq; auulsam dedero ge-
χω ἔχειν, ἐς ὅσον ἂν βέλωμαι, stãdã, is quoad voluero, po-
ἀνοῖγειν τε ὁ τοιοῦτος πᾶσι θύ- terit fores omnes aperire, &
ρας θυράτας, καὶ ὁρᾶν τὰ πάν- cũcta videre, ipse inuisibilis.
τα, οὐχ ὁρώμενος αὐτός. Μι. Mic. Equidem ignorabam
ἐλελήθεις με ὦ ἀλεκτρυών, καὶ Galle te præstigiarum quoq;
σὺ γόης ὤν. ἐμοὶ δ' οὐ δῶ τοῦ- F peritum esse. Itaque si plu-
το ἅπαξ παρέχῃς, ὡς τὰ Σί- mam hanc mihi semel præ-
μωνος πάντα ἐνθένδε φέρεσθαι bueris, videbis ilico Simonis
μετενηνεγμένα. μετάδος γὰρ vniuersas opes huc depor-
ἁμοὶ παρελθών. ὁ δ', αὖθις περιβώσομαι, ἀποπίσω τὰ καλύ- tatas: etenim eas huc re-
diens transferam. At ille
rursum coria calceis assu-
enda obrodet, ebibétque.

μαστα. Αλε. ὦ θέμις ἡμέτερ τοῦτο. παρήγγελε γὰρ ὁ Ερμῆς ὧ ταῦτον τὴν ἐργάτην ὁ ἔχων τὸ πέρον, αἰ ἁρπάσωσιν μὲ, καταφωρᾶσαι. αὐτον. Μι. ἀπίθανον λέγεις. κλέπτειν γὰρ Ερμῆν αὐτὸν ὄντα, τοῖς ἄλλοις φθονεῖν τὸ τοιοῦτο. ἀπίθανον δ' ὅμως. ἀφέξομαι γὰρ τῆς χρυσῆς, ἢν δυνώμαι. Αλε. ἀποτίλων ὦ Μίκυλλε πρότερον τὸ πῖλον. τί τοῦτο ἄμφω ἀπέπλας; Μι. ἀσφαλέστερον ἦτως ὦ ἀλεκτρυὼν, ἢ σοὶ ἦπον ἄμορφον τὸ πρᾶγμα αὖ εἴη, ὡς μὴ χωλεύοις διὰ θάτερον ἁρπᾶς μέρος. Αλε. εἶεν. ἐπὶ τὸν Σίμωνα προῖτον ἄπιμεν, ἢ παρ' ἄλλον τινὰ τῶν πλουσίων; Μι. ἄπιμεν, ἀλλὰ ἐπὶ τὸν Σίμωνα. ὃς αὐτὶ δισυλλάβου, τρισυλλαβος ἤδη πλουτήσας εἶναι ἀξιοῖ. ἢ δὴ πάρεσμεν ἐπὶ τὰς θύρας. τί δ' ἂν ποιῶ τὸ μὴ τοῦτο; Αλε. ἐπίθες τὸ πέρον ἐπὶ τὸ κλεῖθρον. Μι. ἰδοὺ δή. ὦ Ηράκλες, αἰαπεπέτασαι ὥσπερ κλεῖδί τι θύρα. Αλε. ἴθι ἐς τὸ πρόσθεν. ὁρᾶς αὐτὸν ἀγρυπνοῦντα, ἢ λογιζόμενον. Μι. ὁρῶ νὴ Δία, πρὸς ἀμαυρὰν ἢ διφῶντ' ἀρυαλλίδα. καὶ ὠχρὸς δ' ἐστίν. ὦ δεῖλ' ὁπόθεν ὦ ἀλεκτρυὼν. καὶ κατέσκληκεν ὅλος ὀντετηκὼς

Gal. Atqui nefas sit istud facere. Nam mandauit Mercurius, vt si, qui pennã habuerit istiusmodi quippiam patret, vociferando furem prodam. Mic. Rem narras neutiquam verisimilem, nempe Mercurium cùm ipse sit fur, non sinere alios, vt idē faciant. Abeamus tamē: nã à capiendo auro mihi, si possim, temperabo. Gal. Pennã prius reuellito. Quid hoc rei est? ambas reuulsisti. Mic. Hoc tutius, minúsque tibi deforme futurum est, ne altera caudæ parte mutilatus claudices. Gal. Esto. Sed vtrum Simonem primum adibimus, an alium quempiam diuitum? Mic. Non alium: sed Simonem, qui pro dissyllabo tetrasyllabus esse affectat posteaquam diues euasit. Iámque ad fores accessimus. Quid igitur faciam deinceps? Gal. Pennam seræ admoue. Mic. En Dij boni, ostium perinde atque claue patefactum est. Gal. Præcedens in aduersum progredere. Vides illum vigilãtem ac supputantem? Mic. Video per Iouem, & quidem ad obscuram, siticulosámq; lucernam. Præterea pallet, haud scio vnde, Galle, totúsque exaruit, & est extenuatus,

ὑπὸ φροντίδων δηλαδή, ὃ γὸ νοσεῖν ἄλλως ἐλέγετο. Αλε. ἄκουσον ἃ φησιν. εἰσὶ γὸ ὄδε ὥτως ἔχει. Σι. ἀκούω· τάλαντα μὶ ἑβδομήκοντα ἐκεῖνα, παῦ ἀσφαλῶς ὑπὸ τῇ κλίνῃ κατορώρυκ᾽, ἀ οὐδεὶς ὅλως εἶδε. τὰ ὃ ἐκκαίδεκα, εἶδε Σωσύλος ὁ ἱπποκόμος ὑπὸ τῇ φάτνῃ κατακρύπτοντά με. ὅλως γοῦν περὶ τ᾽ Ἵππωνα ὄζην ὁ παῦ ὤπιμε λής. ἄλλως τ᾽ οὐδὲ φιλόπονος ὤν. εἰκὸς ὃ διηρπάδαι πολλῷ πλείω πύτων. ἢ πόθεν γὸ ὁ Τίβιος τόσχον αὐτῷ οὕτω μέγαν ὠλωνικὸν ἔχθες; ἐλέγετο ὃ τῇ γυναικὶ ἑλλόβιον ἐωνῆδαι πέντε δραχμῶν. ὅλως τάλα οὗτοι ἀπαδῶσι τὸ κακοδαίμονος. δῆ᾽ οὐδὲ τὰ σκεπώματα ἐν ἀσφαλεῖ μοι ἀπόκειται, τοσαῦτα ὄντα. δέδια γοῦν μή τις ὑπορύξας τ᾽ τοῖχον, ὠφέλῃ᾽ ταῦτα. πολλοὶ φθονοῦσι, κ᾽ ἐπιβουλεύουσί μοι. κ᾽ μάλιστα ὁ γείτων Μίκυλλος. Μι. νὴ Δία, σοὶ γὸ ὅμοιος ἐγὼ καὶ τὰ βύβλια ὑπὸ μάλης ἔχω. Αλε. σιώπησον ὦ Μίκυλλε, μὴ καταφωράσῃ παρόντας ἡμᾶς. Σι. ἄριστον γοῦν ἀγρυπνοῦν αὐτὸν φυλάτ᾽ῃν. ἅπαξ πειρέομι διελθὼν ἐν κύκλῳ τὴν οἰκίαν.

nimirum à curis. Nam aliquis malè habere non dicebatur. *Gal.* Auſculta quid dicat. Intelliges enim vnde ita ſe habeat. *Simon.* Nimirum ſeptuaginta illa talenta tutò admodum ſub lectica defoſſa ſunt, & nemo prorſus vidit. At ſedecim illa Soſylus equiſo vidit me ſub præſepi occultantem. Itaque de curando ſtabulo non eſt admodum ſolicitus, præſertim cùm laboris non ſit amans. Ac veriſimile eſt illum his multò plura ſuſtuliſſe. Nam vnde Tibius heri tam ingens ſalſamentum ipſi opſonaſſet? Aiunt etiam illum monile vxori emiſſe drachmis quinque. Hei mihi miſero, hi omnia diſſipabunt bona. At neque pocula, quæ tot mihi ſunt, in tuto loco ſunt poſita: quæ vereor, nequis ſuffoſſo pariete mihi tollat. Complures mihi inuident, atque inſidias moliuntur: ac in primis vicinus Micyllus. *Mic.* Ita per Iouem nam tibi ſum ſimilis: ac patellas ſub ala geſto. *Gal.* Tace Micylle, ne nos præſentes prodas in furto. *Sim.* Optimum igitur fuerit vt ipſe inſomnis ſeruem. Omnem obibo domum in orbem obambulans.

τίς οὗτος; ὁρῶ σέ γε ὦ τοιχωρύχε. μὰ Δία. ἐπὶ κίονι γὰρ τυγχάνεις, εὖ ἔχει. ἀριθμήσω αὖθις ἀπορύξας τὸ χρυσίον, μή τι μοι προσῴλου διέλαθεν. ἰδοὺ πάλιν ἐφορμή τις ἐπ' ἐμέ. δειλαδὴ πολιορκοῦμαι, καὶ ἐπιβουλεύομαι πρὸς ἁπάντων. πῶς μοι τὸ ξιφίδιον; αὖ λάβω τινά. δαπανῶμεν οὖν τὸ χρυσίον. Αλε. τοιαῦτα μὲν σοι ὦ Μίκυλλε τὰ Σίμωνος. ἀπίωμεν ἵν' καὶ παρ' ἄλλον τινά, ἕως ἔτι ὀλίγον τῆς νυκτὸς λοιπόν ἐστιν. Μι. ὦ κακοδαίμων, οἷον βίον ἢ βίον. ἐχθροῖς οὕτω πλουτεῖν ἄμοιτο. κἄν κόρρης γοῦν παταξάς αὐτὸν, ἀπελθεῖν βούλομαι. Σι. τίς ἐπάταξέ μ'; ληστεύομαι ὁ δυστυχής. Μι. οἰμωζέ, καὶ ἀλγύνει, καὶ ὅμοιος γίνου τῷ χρώματι τῷ χρυσῷ προσεοικὼς αὐτῷ. ἡμεῖς δ', εἰ δοκεῖ, Γνίφωνα τὸν δανειστὴν ἰδωμεν. οὐ μακρὰν δὴ καὶ οὗτος οἰκεῖ. ἀνέῳκται αὐτῷ ἡμῖν ἡ θύρα. Αλε. ὁρᾷς ἐπαγρυπνοῦντα καὶ τοῦτον ὑπὲρ τῶν τόκων, καὶ τοὺς δακτύλους κατεσκληκότα, ὃν δεήσει μετ' ὀλίγον πάντα τοῦτα λιπόντα, σίλφιον, ἢ ἐμπίδα, ἢ μύαν γενέσθαι; Μι. ὀρῶ κακοδαίμονα,

Quis iste? te video per Iouem, ô parietum perfossor. Bene se res habet, siquidem es columna. Refossum aurum numerabo rursus, nunquid pridie me latuerit. En iterum aliquis me pulsauit: obsideor nimirum, & ab omnibus insidijs appetor. Vbi mihi gladius? si quenquam deprehendero. Rursum aurum defodiamus. *Gal.* Huiusmodi Micylle, sunt res Simonis. Sed abeamus ad alium quempiam, donec noctis adhuc aliquantulum supereſt. *Mic.* O miser cuiusmodi viuit vitam! hostibus eueniat esse ad hunc modum diuitibus. Itaque pugno illi in maxillam illiso, volo discedere. *Sim.* Quis me percussit? latrocinio dispolior miser. *Mic.* Pfora, ac vigila, aurόque attabescens illi sias colore similis Nos autem, si videtur, Gniphonem fœneratorem visamus. Neque hic procul habitat, ostium nobis sponte patuit. *Gal.* Vides hũc etiam curis inuigilantem, digitis contortis vsuras supputantem, cui propediem relictis hisce omnibus, sit in silpham aut culicem, aut muscam abeundum? *Mic.* Video miserũ

καὶ ἀνόητον ἄνθρωπον, οὐδὲ νῦν πολὺ τῆς σίλφης, ἢ ἐμπίδος ἄμεινον βιοῦντα. ὡς ὅ γε καὶ ὅτος ἐκτέτηκε ὅλος ὑπὸ τῶ λογισμῶν. ἐπ' ἄλλον ἀπίωμεν. Αλε. παρὰ τὸν Εὐκράτιλω, εἰ δοκεῖ. καὶ ἰδοὺ γὰ ἀνέῳκται καὶ αὕτη ἡ θύρα. ὥστε εἰσίωμεν. Μι. ἅπαντα ταῦτα μικρὸν ἔμπροσθεν ἐμὰ ἦν. Αλε. ἔπ. γὸ σὺ ὀνειροπολεῖς τὸ πλῆτον; ὁρᾶς γοῦν τὸν Εὐκράτιλω αὐτὸν μὲ ὑπὸ τῶ οἰκέτου προσβύτιλω ἄνθρωπον. Μι. ὁρῶ νὴ Δία καταπυγοσύλω τινὰ, καὶ παμπάσμαν, καὶ ἀσέλγειαν ὡς ἀνθρωπίνην. τὴν γυναῖκα ὅ ἑτέρωθι ὑπὸ τῶ μαγείρου μοιχευομένην καὶ ἀνατίω. Αλε. τί σοὶ ἐθέλοις ἂν καὶ τούτων κληρονομεῖν ὦ Μίκυλλε, καὶ πάντα ἔχειν τὰ Εὐκράτους; Μι. μηδαμῶς ὦ ἀλεκτρυών. λιμῷ φερέτερον ἀπολοίμιλω, ἢ τοιοῦτόν τι πίσωμαι. χαιρέτω τὸ χρυσίον, καὶ τὰ δεῖπνα. δύο ὀβολοὶ ἔμοιγε πᾶντός ὄτι μᾶλλον, ἢ τοιχωρυχεῖσθαι πρὸς τῶ οἰκετῶν. Αλε. ἀλλὰ νῦν, ἡμέρα γὰ ἤδη ἀμφὶ τὸ λυχνοῦχες αὐτὸ, ἀπίωμεν οἴκαδε παρ' ἡμᾶς. τὰ λοιπὰ ὅ, εἰσαῦθις ὄψει ὦ Μίκυλλε.

& vecordem hominem, neque nunc silpha, aut culice meliùs viuentem. Vt verò etiam iste totus rationibus intabuit! Ad alium eamus. *Gal.* Ad tuum, si videtur Eucratem. En tibi fores per se patuêre. Itaque introeamus. *Mic.* Paulò antè hæc omnia mea erant. *Gal.* At etiam nunc tu diuitias somnias? Vides Eucratem ipsum à famulo, natu grandem. *Mic.* Video per Iouem obscœnitatem quandam, & lasciuiam non virilem. Quinetiam altera ex parte ipsius vxorem à coquo constuprari. *Gal.* Quid ergo? num optaris Micylle, horum hæres esse, cunctáque possidere quæ sunt Eucratis? *Mic.* Nequaquam alle. Fame priùs peream, quàm mihi accidat huiusmodi quippiam. Valeat aurum & conuiuia. Duo oboli mihi sunt diuitiæ potiores, quàm si à domesticis mihi domus perfodiatur. *Gal.* Sed iam nunc quandoquidem dies ferme diluxit, domum nostram repetamus. Reliqua, Micylle, aliàs videbis.

ΙΚΑΡΟΜΕΝΙΠΠΟΣ, Ἢ Ὑπερνέφελος.

ICAROMENIPPVS, SIVE HYPERNEPHELVS.

ARGVMENTVM.

Quod suprà in specie, idem hic in genere tractat: Reprehendit enim in vniuersum omnium hominum tum priuatorum, etiam regum ac principum, omnia facta ac studia, siue ea priuata sint, siue etiam ad cultum, ac religionem deorum pertineant, præcipuè autem philosophos, vt semper aliàs, insectatur, quos indicat non modo circa res humanas incerta, & futura docere; verùm etiam de rebus sublimibus, de mundo, de deo, de prouidentia diuina, & id genus aliis, absurda, atque impia quædam tradere, quæ neque viderint ipsi, neque aliunde cognouerint. Atque hæc omnia sub Menippi *nomine, quem aliàs quoque, vt philosophum infestum atque inimicum exhibet.*

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Ὁ κοσμος τειχέλιοι μὲν ἦσαν ἀπὸ γῆς σταδίοι μέχρι πρὸς τὴν σελήνην, ὁ πρῶτος ἡμῖν σταθμός. τοσοῦτον οὖν ἐστὶν ὄρθιον, ὅσον τὸν ἥλιον ἄνω παρασαγγαι που πεντακόσιοι. τὸ δ' ἀπὸ τούτου, ἐς αὐτὸν ἤδη τὸν ἀέρα ὁμαλὸν, καὶ τὴν ἀκρόπολιν τοῦ Διὸς ἄνοδον, καὶ ταῦτα γλισχρῶς ἐυζώνῳ ἀστῷ μοι ἔοικας. Ἐτι τί ταῦτα πρὸς ἐμέ, ὦ Μένιππε ἀγροικότερος, ἢ νὴ Δία πως ἀναμβλύς;

MENIPPVS.

Er mille igitur erant stadia à terra vsque ad lunam, vbi primâ nobis fuit mansio. Hinc sursum ad solem parasangæ ferme quingentæ: à quo rursum ad cœlum ipsum arcémque Iouis arduam, tantum ferè spatij fuerit, quantum aquila possit vno die expeditè conficere. *Amicus.* Dic mihi per Gratias Menippe, quænam ista sint quæ de astris apud te loqueris, ac tacit⁹ tecũ metiris?

πάλαι γὰρ ἐπαχροῶμαί σου παρακολουθῶν, ἡλίους καὶ σελήνας, ἔτι δὲ τὰ φαρμακὰ ταῦτα καθ' ὁμοίους τινὰς, καὶ παράσαγγας ὑποξενίζοντος. Με. μὰ Δία μάτην ὦ ἑταῖρε, εἰ μετέωρα, καὶ διάθεια δοκῶ σοι λέγειν. τὸ κεφάλαιον γὰρ δὴ πρὸς ἐμαυτὸν λογίζομαι τὴν ἄναγγος ὑποδημίας. Εται. εἶτα ὦ γαθὲ, καθάπερ οἱ Φοίνικες, ἄφνω ἐτεκμαίρου τὴν ὁδόν; Με. ἀ μὰ Δία, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ἄφνω ἐπεσύραλον τὴν ἀποδημίαν. Εται. Ηράκλεις. μανερόν γε τὸν ὄνειρον λέγεις, εἰγε σαυτὸν ἔλαθες καταλοιπὼν πάσας παράσαγγας ὅλους. Με. ὄνειρον γὰρ ὦ τὰ δοκῶ σοι λέγειν, ὃς ἀρτίως ἀφῖγμαι παρὰ τοῦ Διός; Εται. πῶς ἔφησθα. Μένιππος ἡμῖν διοπετὴς πάρεσιν ἐξ οὐρανοῦ; Με. καὶ μὴν ἐγώ σε παρ' αὐτῷ ἐκείνου τοῦ πάνυ Διὸς ἥκω τήμερον, θαυμάσια, καὶ ἀκούσας, καὶ ἰδὼν εἴ γ' ἀπιστεῖς, καὶ αὐτὸ τοῦτο καταφρονήσεις, τὸ πέρα πίστεως σύτυχεῖν. Εται. καὶ πῶς ἔχων ὦ θαυμάσιε, καὶ ὀλύμπιε Μένιππε γνήσιος αὐτὸς, καὶ ἐπίγειος ὤν, ἀπιστεῖν δυνάμενος Ὁμήρου εἰπόντος, τοῖς κρανιώνων ἐνί. ἀλλ' ἐκεῖνά μοι φράσον, εἰ δοκεῖ,

Etenim iamdudum te assectans, audio soles & lunas, quinetiam fastuosas & peregrinas istas voces, stadia, & parasangas commemorantē.
A *Men.* Ne mireris amice, si sublimia aëriáque tibi videor loqui: nam apud me summā reputo nuper actæ peregrinationis. *Amic.* Nū ô bone, Phœnicum in morem, viam stellis notabas? *Men.* Non per Iouem: sed in ipsis astris peregrinabar. *Am.* Papæ! longū profectò refers somnium: siquidem totas parasangas nescius dormiuisti.
C *M.* An somniū tibi videor referre, ego qui à Ioue modò reuersus adsum? *Am.* Quid dixisti? Ita-ne Menippus nobis à Ioue adest è cœlo delapsus? *M.* Ita sanè: ego tibi à summo illo Ioue hodie
D venio, apud quem mira audiui, & vidi. Quòd si non credis: equidem hoc ipso nomine supra modum gaudeo, quòd supra fidem sum fœlix. *Am.* Et quo pacto, ego diuine & Olympie Menippe,
E mortalis cū sim ac terrestris, queam non credere viro qui nubes superarit, quíque, ve Homericis dicam verbis, iā sit cœlitum vnus? At illud, si videtur, mihi dicito,

καταφρονήσω αὐδεί. καὶ ἵνα καθ'

τινα τρόπον ἤρθης ἄνω, καὶ ὁπόθεν ἐποίησω κλίμακα τηλικαύτην τὸ μέγεθος. τα μὲν γὰρ ἀμφὶ τὴν ὄψιν, ὦ πάνυ ἔοικας ἐκείνῳ τῷ Φρυγὶ, ὥστε καὶ ἡμᾶς ὑποπτεύειν καὶ σὲ οἰνοχοήσοντά που, ἀναπτάσαντα γεγονέναι τοῦς θεοῦς. Με. σὺ μὲν πάλαι σκώπτων δῆλος εἶ. καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν, εἴ σοι τὸ παράδοξον τοῦ λόγου, μύθῳ δοκεῖ προσφερές. ἀτὰρ οὐδὲν ἔδεησέ μοι τοῦς θεοῦς τῆ ἄνοδον, οὔτε τῆ κλίμακος, οὔτε παιδικῆ χρήσθαι τῆ ἀετῆ. οἰκεῖα γὰρ ἦν μοι τὰ πτερά. Ετα. τοῦτο μὲν ἤδη καὶ ὑπὲρ αὐτὸν Δαίδαλον ἔρρηθα, εἴγε πρὸς τοὺς ἄλλοις, ἐλελήθεις ἡμᾶς ἱέραξ τις, ἢ κολοιὸς ἐξ ἀνθρώπου γεγόμφος. Με. ὀρθῶς ὦ ἑταῖρε, καὶ ὀλίγου ἀπὸ σκοπῆς εἵκαστας. τὸ γὰρ Δαιδάλειον γὰρ ἐκεῖνο σοφίσμα τῶν πτερῶν καὶ αὐτὸς ἐμηχανησάμην. Ετα. εἶτα ὦ τολμηρότατε πάντων, οὐκ ἐδεδοίκεις μὴ καὶ σύ που τὴ θαλάσσης καταπεσὼν, μυρίπτειόν τι πέλαγος ἡμῖν ὥσπερ τὸ Ικάριον ἀποδείξῃς ὑπὸ τῷ σεαυτῆ ὀνόματι; Με. ἀδαμῶς. ὁ μὲν γὰρ Ικαρος, ἅτε κηρῷ τὰ πτέρωσιν ἁρμοσμένος, ἐπειδὴ τάχιστα πρὸς τὸν ἥλιον ἐκεῖνος ἐτάκη, πτερορρυήσας, εἰκότως κατέπεσεν.

quo modo sursum subuectus fueris, atque vnde scalas tãta magnitudine tibi paraueris.
A Nam quantum ad faciem attinet, non es admodum similis illi Phrygio, vt conijciamus te quoque ab aquila raptum fuisse, quò pocillatoris alicubi munere fungereris. M n. Iamdudũ aperte
B cauillaris. Nec mirum si narrationis nouitas, fabulæ videtur adsimilis. Cæterùm ad consensum nihil mihi fuit opus scalis, neque vt pullus
C aquilæ fierem, cùm proprias alas haberem. *Amic.* Hoc quod dicis vel ipsum Dædali factum superat: siquidem præter alia, nobis nescijs miluius, aut graculus ex homine factus es. M n. Rectè
D amice: neque procul à scopo coniecisti. Nam & illud Dædali alarum artificium ipse etiam sum molitus. *Amic.* At omnium audacissime, nõ veritus es ne tu quoque
E alicubi in mare delapsus, Menippeum aliquod pelagus tibi cognomine redderes, quemadmodum ille Icarium? M n. Nequaquam: siquidem Icarus cùm alas haberet cera adglutinatas, eáque ad solem ocyssimè esset liquefacta, dilapsis alis, non mirum si decidit.

ἡμῖν ᾖ, ἀκήρατα ἴῳ τὸ ὠκύπτερα. Εται. πῶς λέγεις; ἤδη γὰρ σκοῖδ' ὅπως ῥᾴδιά με προσάγεις πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς διηγήσεως. Με. ὧδέ πως. ἀετὸν συμμεγέθη συλλαβὼν, ἔπ ὄ γύπα τῶ καρτερῶν, ἀποτεμὼν αὐτοῖς ὠλένας τὰ πτερὼ, μᾶλλον δὲ καὶ πᾶσιν ἐξαρχῆς τὴν ἐπῳδὴν, εἰ σοι σχολὴ, δείμι. Εται. παῦε μᾶλλον οὖν, ὡς ἐγώ σοι μετέωρός εἰμι ὑπὸ τῶν λόγων, καὶ πρὸς τὸ τέλος ἤδη κέχηνα τῆς ἀκροάσεως. μηδὲ πρὸς φίλου με πεῖσθῃς, ἄνω ποτὲ τῆς διηγήσεως σκῶπτε τῶν ἀπιστημόνων. Με. ἄκουε τοίνυν. ἐπεὶ δὲ ἀσεβοίην τὸ θέαμα, κεχηνότα φίλον, ἐγκαταλιπεῖν. καὶ ταῦτα, ὡς οὐ φῂς σκῶπτε τῶν ἀπιστημόνων. ἐγὼ δὲ ἐπεὶ τάχιστα ἐξετάζων τὰ κατὰ τὸν βίον, γελοῖα, καὶ ταπεινὰ, καὶ ἀβέβαια τὰ ἀνθρώπινα πάντα εὕρισκον, πλούτους λέγω, καὶ ἀρχὰς, καὶ δυναστείας, καταφρονήσας αὐτῶν, καὶ πρὸς ταῦτα σπουδήν, ἀσχολίαν τῶν ἀληθῶς σπουδαίων ὑπολαβὼν, ἀνακύπτειν τε, καὶ πρὸς τὸ παῦ ἀναβλέπειν ἐπειρώμην. καί μοι ἐνταῦθα, πολλὴν ἄνοιαν παρεῖχε τὴν ἀπορίαν,

At nobis celeres erant sine cera pennę. *Amic.* Istud quî fieri potuit? Iam enim haud scio quo pacto paulatim me adducis, vt vera videantur quæ narras. *Men.* Ad hunc ferme modum. Aquilam egregiè magnam, præterea validum vulturem arripui. His cùm alas vnà cum ipsis brachijs præsecuissem. Quin potiùs, si vacat, totius commenti rationem ordine tibi percensebo. *Amic.* Mihi quidem vel maximè vacat: adeò sublimis à sermone tuo pendeo: iámque ad narrationis finem inhio. Ne verò per Iouem amicitiæ præsidē me negligas, auribus in aëre suspensum, ob tuam narrationem. *Men.* Ausculta igitur, Neque enim vrbanum fuerit, si spectem amicū ore hiante relictum, præsertim, ab auribus vt ais, suspēsum. Ego igitur, cùm expendens ea quæ sunt in vita mortalium, protinus omnes res humanas comperissem ridiculas, humiles, & instabiles: nempe opes, imperia, magistratus: cōtemptis his, atque horum studio: adiectóque animo ad ea quæ sunt verè bona, hinc emicare, & ad vniuersi naturam suspicere sum conatus. Atque hîc multam mihi hæsitationem attulit,

primùm

πρῶτον μὲν αὐτὸς ἔτος ὁ ὑπὸ τῶν σοφῶν καλούμενος κόσμος. οὐ γὰρ εἶχον εὑρεῖν οὔθ' ὅπως ἐγένετο, οὔτε τὸ δημιουργὸν, οὔτε ἀρχὴν, οὐδ' ὅ, τι τὸ τέλος αὐτοῦ. ἔπειτα ἢ κἀγὼ μέρος ἐπισκοπῶν, πολὺ μᾶλλον ἀπορεῖν ἠναγκαζόμην. τοὺς τε γὰρ ἀστέρας ἑωρῶν ὡς ἔτυχε τῷ οὐρανῷ διερριμμένους, καὶ τὸν ἥλιον αὖτε τί ποτε ἐν μέρει ἐπιδύειν εἰδέναι. μάλιστα δὲ τὰ κατὰ τὴν σελήνην ἄτοπά μοι, καὶ παντελῶς παράδοξα κατεφαίνετο. καὶ τὸ πολυειδὲς αὐτῆς τῶν σχημάτων ἀπόρρητόν τινα τὴν αἰτίαν ἔχειν ἐδοκίμαζον. ἐμὲ μὲν ἀλλὰ καὶ ἀστραπὴ διαίξασα, καὶ βροντὴ καταρραγεῖσα, καὶ ὑετὸς, ἢ χιὼν, ἢ χάλαζα κατενεχθεῖσα, καὶ ταῦτα ἅπαντα καὶ ἀτεκμάρτως ἐμοὶ. ὅθεν ἐπειδὴ οὕτω διεκείμην, ἄριστον εἶναι ὑπέλαμβανον παρὰ τῶν φιλοσόφων τούτων ταῦτα ἕκαστα ἐκμαθεῖν. ἐμὲ γὰρ ἐκείνους πᾶσαί γε ἔχειν ἂν εἰκὸς τὴν ἀλήθειαν. οὕτω δὴ τῶν ἀρίστων ἐπιλεξάμενος αὐτῶν, ὡς ἐμοὶ τεκμηρασθαι προσώπου τε σκυθρωπότητι, καὶ χρόας ὠχρότητι, καὶ γνωίου βαθύτητι, μάλα γὰρ ὑψαύρου τινὸς, καὶ

primùm hic ipse qui à sapientibus appellatur mundus. Neque enim inuenire poteram, neque quo pacto, neque quo opifice factus fuisset, neque quod esset illius vel initium, vel finis. Deinde cùm particulatim contemplarer, multò etiã magis ambigere sum coactus: quippe qui viderẽ stellas temerè per cœlũ disiectas. Tum Solem ipsum, quid tandẽ esset, scire gestiebam. Maximè verò, ea quæ lunæ accidunt, mihi videbãtur absurda, ac planè mira: putabámque inexplicabilem esse causam, cur illa subinde formam mutaret. Quinetiã fulgur emicans, tonitru erumpens, tum pluuia, nix, grando è sublimi demissa: videbantur hæc quoq; coniectu difficilia omnia, quæque nullis notis deprehẽdi possent. Itaq; cùm ad eum modum esset affectus, optimũ factu ratus sum, vt horum vnumquodq; à philosophis istis perdiscerem: quos veritatem omnem dicere posse existimabã. Quare cũ ex illis præstãtissimos delegissem, quantum mihi coniectare licebat, è vultus austeritate, è coloris pallore, ac barbæ profunditate (nam hi protinus visi mihi sunt

οὐρανογνώμονες οἱ ἄνδρες αὐτίκα μοι καταφανήσειν, τούτοις ἐγχειρίσας ἐμαυτὸν, καὶ συχνὸν ἀργύριον, τὸ μὲν, αὐτόθεν ἤδη καταβαλὼν, τὸ δὲ, εἰσαῦθις ἀποδώσειν ἐπὶ κεφαλαίῳ τῆς σοφίας διομολογησάμενος, ἠξίουν μετεωρολέσχης τε διδάσκεσθαι, καὶ τὴν τῶν ὅλων διακόσμησιν καταμαθεῖν· οἱ δὲ, τοσοῦτον ἄρα ἐδέησάν με τῆς παλαιᾶς ἐκείνης ἀγνοίας ἀπαλλάξαι, ὥστε καὶ εἰς μείζους ἀπορίας φέροντες ἐνέβαλον ἀρχάς τινας, καὶ τέλη, καὶ ἀτόμους, καὶ κενὰ, καὶ ὕλας, καὶ ἰδέας, καὶ τὰ τοιαῦτα ὁσημέραι μου καταχέοντες. ὃ δὲ πάντων ἔμοιγ᾽ οὖν ἐδόκει χαλεπώτατον, ὅτι μηδὲν ἅτερος θατέρῳ λέγοντες ἀκόλουθον, ἀλλὰ μαχόμενα πάντα, καὶ ὑπεναντία, ὅμως πείθεσθαί τέ με ἠξίουν, καὶ πρὸς τὸν αὑτοῦ λόγον ἕκαστος ὑπάγειν ἐπειρῶντο. ΕΤΑΙ. ἄτοπον λέγεις, εἰ σοφοὶ ὄντες οἱ ἄνδρες, ἐστασίαζον πρὸς αὑτοὺς περὶ τῶν ὄντων, καὶ οὐ τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ἐδόξαζον. ΜΕ. καὶ μὴν ὦ ἑταῖρε, γελάσῃ ἀκούσας τήν τε ἀλαζονείαν αὐτῶν, καὶ τὴν ἐν τοῖς λόγοις τερατουργίαν. οἵ γε πρῶτα μὲν ἐπὶ γῆς βεβηκότες, καὶ μη-

ſublimiloqui, rerũmque cœleſtiũ periti) his vbi memet docendũ tradidiſſem magna pecunia, quam partim è veſtigio præſentem numeraui,
A partim tum me perſoluturũ promiſi, quum ad philoſophiæ ſummam eſſet perueniendum, volui ea quæ de cœleſtibus rebus nugantur doceri, & Vniuerſi diſpoſitionẽ
B diſcere. At illi tantum aberat vt me priſtina liberarent inſcitia: vt in maiores etiam dubitationes coniecerint: principia neſcio quæ, ac fi-
C nes, inſecabilia, inania, materias, ideas, & id genus alia mihi quotidie offundentes. Verùm illud mihi omnium vtique videbatur eſſe grauiſſimum, quòd cùm nihil inter illos conueniret: verùm pugnantia, diuerſáque inter ſe omnia loque-
D rentur: tamen poſtulabant vt ſibi fidem haberem: ac ad ſuam quiſque rationem me conabatur adducere. *Amic.* Rem abſurdam narras: ſi viri cùm eſſent ſa-
E pientes, inter ſe de rebus factioſè diſſiderent, nec de iiſdem eadem ſentirent. *Men.* Atqui riſeris, Amice, ſi audieris illorum arrogantiam, & in diſſerendo prodigioſam confidentiam: qui quidem quanquam in terra gradiuntur, nihilóque

μὲν τ χαμαὶ ἐρχομένων ἡμῶν ὑπερέχοντες, δὴ καὶ ὀξύτερον τοῦ πλησίον διαδρακότες, ἔνιοι δ ὑπὸ γήρως, ἢ ἀργίας ἀμβλυώττοντες, ὅμως οὐρανοῦ τε περατὰ διορᾶν ἔφασκον, καὶ τ ἥλιον περιειστρέφειν, καὶ τοῖς ὑπὸ τὴν σελήνην ἐπιβατεύειν. καὶ ὥσπερ ὀπὴ τῶν ἀστέρων καταπεφοιτήκοτες, μεγέθη τε αὐτῶν, καὶ σχήματα διεξήεσαν. καὶ πολλάκις εἰ τύχοι, μὴ δ ὁπόσοι σταδίοι μεταξύ ἐστιν ἀκριβῶς ἐπιστάμενοι, τὸ μεταξὺ τ σελήνης, καὶ τοῦ ἡλίου χωρίον ὁπόσον εἴη πήχεων τὸ μέγεθος, ἐτόλμων λέγειν. ἀέρος τε ὕψη, καὶ θαλάττης βάθη, καὶ γῆς περιόδους πολλαπλασιοῦντες. ἔτι δ κύκλους καταγράφοντες, καὶ σφαίρας πολλὰς, τὸν οὐρανὸν δῆθεν αὖθ ὑπεμφύοντες. ἔπειτα δ καὶ ἐκεῖνο πῶς ἂν ἀγνώμων αὖθ, καὶ παντελῶς τετυφωμένος, τὸ περὶ τ οὔτως ἀδήλων λέγοντας, μηδὲν ὡς εἰκάζοντας ἀποφαίνεσθαι, μὴ ὑπομιατείνεσθαί τε, καὶ μηδεμίαν τοῖς ἄλλοις ὑπόβολὴν ἀπολιμπάνειν, μόνους δὲ διορωμένους, μόνον τὸν ἥλιον,

præstatiores sunt nobis, quî humi ambulamus: nec cernunt acutiùs quàm quiuis alius astans, imò nonnulli præsenio & inertia cæcutiunt; tamen & cœli terminos perspicere sese profitentur, & solem metiuntur, & ea quæ supra lunã sunt, aggredi cur. Ac perinde quasi delapsi è stellis, ipsarũ & magnitudinẽ, & figurã exponunt. Ac sæpenumero cùm fortè neq; illud certò sciant: quot stadijs à Megara distent Athenæ: tamẽ spatiũ quod intersit inter lunã & solẽ, quot sit cubitorum audent pronũtiare: aëris altitudinem, maris profunditatem, terræ ambitum dimetientes: ad hæc circulos depingentes, ac triangulorum figuras super quadrangulos inducentes, & varias quasdam sphæras, cœlum scilicet ipsum metiẽtes. Iam verò annon illud insulsum, & insignis arrogantiæ? quòd cùm de rebus vsque adeò incertis loquantur, nihil tamen ita proponunt, quasi coniecturis ducantur: verùm supra modum contendunt, neque vllum vincendi locum alijs relinquunt: tantùm non iureiurando confirmantes, Solem esse massam candentem, incoli lunam,

καταικιῶσθαι δ τὸν σελήνην,

ὑδροποτεῖν ἢ τὸν ἀέρα, καὶ τὴν ἥλιον καθάπερ ἐμπνεῖα τινι ἐκ μάθρα ἐκ τῆς θαλάσσης αὐαπωμένου, καὶ ἅπασιν αὐτοῖς τὸν ποτὸν ἐξῆς διανέμοντος. ἢ μὴ γὰ ἐναντιότητα, ὁπόση τῶν λόγων, ῥᾴδιον καταμαθεῖν. καὶ, σκόπει πρὸς Διὸς εἰ ἐν γειτόνων ἔστι τὰ δόγματα, καὶ μὴ πάνυ πολὺ διεστηκότα. πρῶτα μὲν γὰ αὐτοῖς ἡ περὶ τοῦ κόσμου γενέσεως διαφορὰ, εἰ γε τοῖς μὲν, ἀγένητός τε, καὶ ἀνώλεθρος εἶναι δοκεῖ. οἱ δὲ, καὶ γενητὸν αὖτε, καὶ φθαρτὸν, καὶ κατασκευὴν τοῦ μὲν, εἰπεῖν ἐτόλμησαν. ὡς καὶ μάλιστα ἐθαύμαζον, θεὸν μέν τινα τεχνίτην τῶν ὅλων ἐφιστάντας, οὐ προσιδέντας ἢ οὗτε ὅθεν ἦκεν, οὔτε ὅπου ἐστὼς, ἕκαστα ἐτεκταίνετο. καίτοι πρό γε τῆς τοιαύτης γενέσεως, ἀφωράτου καὶ χρόνου καὶ τόπου ἐπινοεῖν. Ετοι. μαλα τινὰς ὦ Μένιππε τολμητὰς, καὶ θαυματοποιοὺς ἀνδρας λέγεις. Με. τί δ' εἰ ἀκούσειας ὦ θαυμάσιε, περί τε ἰδεῶν, καὶ ἀσωμάτων, ἃ διεξέρχονται, ἢ τοῦ περὶ τοῦ πέρατος τοῦ, καὶ ἀπείρου λόγους; καὶ γὰ αὖ καὶ αὕτη νεανικὴ αὐτοῖς ἡ μάχη. τοῖς μὲν, τέλειον τὸ παῦ περιγράφουσι. τοῖς δ', ἀτελὲς τοῦτο εἶναι

stellas aquam potare: idque sole veluti situla quadam per funem demissa, vaporem è mari attrahente, atque illis omnibus ordine potum distribuente. Nam quanta sit in dictis pugnantia, cognitu facile est. Ac per Iouē quęso considera, num illorum decreta sint conterminа, nec lōgo à se inuicem interuallo distent. Primùm enim varia est de mundo sententia: siquidem alijs non genitus, nec interiturus esse videtur: alij & eius opificem, & fabricādi modum ausi sunt dicere. Quos equidē cū primis admirabar: quòd cùm Deum quendam rerum omnium opificem constituissent: non etiam illud adderēt, vel vnde is esset profectus, neque vbi consisteret, cùm singula fabricaretur. Nam ante Vniuersi ortum, non possis vel tempus, vel locū imaginari. *Anac.* Valdè audaces, Menippe, & prodigiorum authores hominesmihi narras. *Men.* Quid si iam audias ô præclare, quæ differunt, & de ideis, & de incorporeis, tum quæ de finito & infinito loquuntur? Nam & his de rebus acriter inter se digladiantur: dum alij fine circunscribunt Vniuersum: alij contrà infinitum sentur-

ἐπολαμβάνοισιν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ παμπόλλους τινὰς εἶναι τοὺς κόσμους ἀπεφαίνοντο, καὶ τῶν ὡς περὶ ἑνὸς αὐτῶν διαλεγομένων κατεγίγνωσκον. ἕτερος δέ τις ἦν εἰρηνικὸς ἀνὴρ, πόλεμον τῶν ὅλων πατέρα εἶναι ἐδοξάζε. περὶ μὲν γὰρ τῶν θεῶν, τί χρὴ καὶ λέγειν, ὅπου τοῖς μὲν, ἀριθμός τις ὁ θεὸς ἦν. οἱ δὲ, κυνῶν, καὶ χηνῶν, καὶ πλατανίστων ἐπῴμνυτο. καὶ οἱ μὲν, τὸν ἄλλως ἅπαντας θεοὺς ἀπελάσαντες, ἑνὶ μόνῳ τῷ τῶν ὅλων ἀρχῷ ἀπένεμον. ὥστε ῥᾴθυμα καὶ ἀχθεδαῖ με, τοσαυτάκις ἀπορίαν θεῶν ἀκούοντα. οἱ δ' ἔμπαλιν ὑπερδαψιλευόμενοι, πολλούς τε αὐτοὺς ἀπέφαινον. καὶ διελόμενοι, τὰ μὲν πέντε, πρῶτον θεὸν ἐπεκάλουν. τοῖς δὲ, τὰ δεύτερα, καὶ τέτταρα ἔνειμον τῆς θεότητος. ἔτι δέ, οἱ μὲν, ἀσώματόν τι, καὶ ἄμορφον ἠξίουν εἶναι τὸ θεῖον. οἱ δὲ, ὡς περὶ σώματος αὖθις διενοοῦντο. εἶτα καὶ προνοεῖν τὰ καθ' ἡμᾶς πραγμάτων ὑπὸ πάντων ἐδόκουν οἱ θεοὶ, ἀλλ' ἦσάν τινες, οἳ τὰ συμπάντα ὑπερεῖδον ἅπαντα, ὥσπερ ἡμεῖς εἰώθαμεν ἀπολύειν τῶν λειτουργιῶν τοὺς παρηβηκότας.

Quinetiam ex his complures esse mundos demonstrabant, eos damnantes, qui de hoc veluti vno quopiam disputarent. Rursum quidam alius, pacis nequaquã amans, bellum rerum omnium parens esse censebat. Nam de Dijs, quid iam attinet loqui? Cùm his Deus esset numerus: illi rursus per canes, anseres, platanósque deierarent. Alij reliquis omnibus Dijs expulsis, vni soli rerum omnium imperium tribuebant: ita vt graue mihi esset auditu, tantam esse Deorum inopiam. E diuerso alij liberaliores, multõs Deos faciebant; quibus diuisis, hunc quidem primum Deũ nuncupabant: illis secundas aut tertias diuinitatis partes tribuebant. Ad hæc alij incorporeum quiddam atque informe putabant esse numen. Alij corpus esse imaginabantur. Deinde non omnes existimabant, res mortalium curæ Dijs esse: verùm erant nonnulli, qui ipsos omni cura liberantes (vt nos senio confectos à ministerijs dimittere consueuimus) nihilo aliusmodi eos inducerent, quàm cuiusmodi satellitia

οὐδὲν γὰρ ἄπῃ μὴ τοῖς κομικοῖς

δορυφορήμασιν ἑοικότας αὐτῶν εἰσάγοισιν. ἔνιοι δ', ταῦτα πάντα ὑπερβαίνοντες, οὐδὲ πλὴν ἀρχὴν εἶναι θεοὺς τινας ὑπέλαβον, ἀλλ' ἀκέφαλον, καὶ ἀνήγεμόνευτον φέρεσθαι τὸ κοσμικὸν ἀπολίμπανον. τοιαῦτα τοῦτα ἀκούων, ἀπιστεῖν μὲν ἐκείνων ὑπερεμέτας τε καὶ μυθρείοις αὐδήμασιν. οὐμὲν εἶχόν γε ὅπη τῶν λόγων βασανίσαιμι, ἀνεπιπλήκτου τι αὐτῶν ἐμφαινομένου καὶ ὑπὸ θαυμασίου μεδέμνιον πειθοῦς. ὥστε δὴ τὸ ὑμεναῖον ἐκεῖνο ἀτυχῶς ἔπαθον. πολλάκις μὲν γὰρ ἀνωρμησα πιστεύειν τινὶ αὐτῶν. ἕτερας δέ με θυμὸς ἔρυκεν. ἐφ' οἷς ἅπασιν ἀμηχανῶν, ὅτι γῆς μὲν, ἀκούσεσθαί τι περὶ τούτων ἀληθές, ἀπηλπίκεσαν. μίαν δὲ τὴν συμπάσης ἀποείας ἀπαλλαγὴν ἐμοὶ ἔτευξε, εἰ αὐτὸς πορισθείην πως, ἀνέλθοιμι εἰς τὸν οὐρανόν. τοῦτό μοι παρεῖχε τὴν ἐλπίδα, μᾶλιστα μὲν ἡ ὀπτυμία, καὶ ὁ λογοποιὸς Αἴσωπος, αἰετοῖς καὶ καμήλοις βάσιμον ἀποφαίνων τὸν οὐρανόν. αὐτὰ μὲν οὖν πεφυτεῦσθαί ποτε οὐδεμιᾷ μηχανῇ δυνατὸν εἶναί μοι κατεφαίνετο. εἰ δὲ γυπὸς, ἢ αἰετὸς πει-

in comœdijs induci solent. Alij verò hæc omnia prætergressi, ne esse quidē vllos omninò Deos credebant: sed mundum nullo domino, nulloque duce temerè ferri sinebant. Quæ cū audirem, nō audebam fidem non habere altifremis istis, & probè barbatis viris: neque tamen inueniebam ad cuius verba me verterem, vt aliquam illorum sententiam nanciscerer irreprehensam, ac nequaquam ab alio subuersam. Quare Homericum illud mihi reuera vsu veniebat: Nam sæpenumero animus incitabat, vt alicui illorum crederē: sed me mens diuersa vetabat. Ob hæc omnia consilij inops, in terra quidem de his veri quippiam audire desperabam: sed vnica via, me vniuersa dubitatione liberari posse arbitrabat, si ipse alis aliqua ratione additis, in cœlum ascenderem. Huius rei conficiendæ spem mihi præbuit, primùm ipsa cupiditas, deinde scriptor fabularum Æsopus: qui aquilis interdum & scarabeis, camelisque accessum cœlum demonstrat. Verùm vt mihi vnquam prouenirent alæ, id nulla ratione fieri posse videbatur: si autem vulturis aut aquilæ

Δείμιλω πέρα, ταῦτα γὰρ μόνα διαρκέσαι πρὸς μέγεθος ἀνθρωπίνου σώματος, τάχα αὖ μοι τὴν πεῖραν προχωρήσαι. καὶ δὴ συλλαβὼν τὰ ὄρνεα, δατέρου μὲν τὴν δεξιὰν πτέρυγα. τὸ γὰρ ἕτερον, τὴν ἑτέραν ἀπέτεμον εὖ μάλα. εἶτα διαδήσας, καὶ κατὰ τῶν ὤμοις τελαμῶσι καρτεροῖς ἁρμοσάμενος, καὶ πρὸς ἄκρεις τοῖς ὠκυπτέροις καιρὰς πινας ταῖς χερσὶ παρασκευάσας, ἐπιῤῥώμην ἐμαυτῷ τοῦ ῥοπῆτος ἀναπτῆναι, καὶ ταῖς χερσὶν ὑπηρετῶν, καὶ ὥσπερ οἱ χῆνες ἐπὶ χαμαιπετῶς ἐπαιωρούμενοι, καὶ ἀκροβατῶν ἅμα μὴ τῆς πτήσεως. ἐπεὶ δὲ ὑπήκουέ μοι τὸ πρᾶγμα, τολμηρότερον ἤδη τῆς πείρας ἐπωμην. καὶ ἀνελθὼν ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, ἀφῆκα ἐμαυτὸν κατὰ τὸ κρημνῶδες, φέρων ἐς αὐτὸ τὸ πάρδον. ὡς δὲ ἀκινδύνως κατεπτόμην, ὑψηλὰ ἤδη, καὶ μετέωρα ἐφερόμην. καὶ φέρων ἀπὸ Πάρνηθος, ἢ ἀπὸ Τμήνθης, μέχρι Γερανείας ἐπετόμην. εἶτ' ἐνεῦθεν, ἐπὶ τ' Ακροκόρινθον αὖω. εἶτα ὑπὲρ Φολόης, καὶ Ερυμάνθου, μέχρι πρὸς τ' Ταΰγετον. ἤδη δέ μοι τὸ τολμήματος μεμελετημένου, τέλειός τε, καὶ ὑπέρτης

alis me cinxissem (quæ solæ ad corporis humani modum sufficerent) futurum forsitan vt mihi succederet experientiâ. Itaque correptis A auibus, alteri dextram alam, vulturi sinistram scitè amputaui. Quas quū obligassem, humerisque valida lora accommodassem, summisque pennis ansas inserendas manibus addidissem, mei ipsius periculum faciebam, primùm subsiliendo, & manibus seruiendo, anserúmque in morem adhuc humili ad terram volatu me sustollendo, summísque pedibus inter volandum ingrediendo. Postea cùm res ex animi sententia mihi succederet, iam audacius etiam experimentum aggrediebar: conscensáque arce demisi me ipsum per præceps in theatrum ipsum. Quò cùm absque periculo deuolassem, sublimia iam & ardua cogitare cœpi, méque tollens à Parnethe, vel Hymetto, Geraniam vsque volabam: inde verò sursum ad Acrocorinthū: deinde supra Pholoën, & Erymāthum, ad Taygetum vsque. Cū ergo iā audax facinus exercuissem: perfectúsque & altiuolus

ηδύσμυος, καὶ ἐπὶ τὰ νεοττῶν ἐφερόμην, μὴ ἐπὶ τ' ὄλυμπον ἀναβαίς, ἢ ὡς ἐμοὶ μάλιστα κύφως ἐπισπασάμυος, τὸ λοιπὸν ἔτεινον εὐθὺ τῦ ἀέρος. τὸ μὲν πρῶτον, ἰλιγγιῶν ὑπὸ τῦ βάθους. μὴ δ', ἔφερον ἢ τῦτο εὐμαφῶς. ἐπεὶ δ' καὶ αὐτῷ ἤδη τ' στελεύσω ἐγεγόνειν, πάμπολυ τ' νεφῶν ἀποστάς, ἡδόμυν κάμνοντος ἐμαυτῦ. ἢ μάλιστα κ' τῷ ἀρίστερὸν πτέρυγα τῷ γυπὸς. προσελάσας ἕν, ἢ καθεζόμυος ἐπ' αὐτῆς, διανεπαυόμυν, ἐς τὴν γῆν ἄνωθεν ἀποβλέπων. ἢ ὥσπερ ὁ τῦ Ομήρυ Ζεὺς ἐκεῖνος, ἀφ' ἵππων μέν, τὴν τ' ἱππομόλων Θρήκων καθορώμυος, ἀφ' δ', τ' Μυσῶν. μετ' ὀλίγον δ' εἰ δοξεῖ μοι, τῷ Ελλάδα, τ' Περσίδα ἢ τ' Ινδικήν. ἐξ ὧν ἁπάντων ποικίλης τινὸς ἡδονῆς ἀπεπιμπλάμυν.

Εται. ἀκουω καὶ ταῦτα λέγοις ἂν ὦ Μένιππε, ἵνα μὴ δ' καθ' ἓν ἀπολειπώμεθα τ' ἀποδημίας. ἀλλ' εἴ τι σοι καὶ ὁδοῦ πάρεργον ἴσχηται, καὶ τῦτο εἰδῶμεν. ὡς ἔγωγε ἂν ὀλίγα προσδέχῶ ἀκούσεσθαι, σχήματος πέρι γῆς τε, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ἁπάντων, οἷά σοι ἄνωθεν θεασαμένῳ κατεφαίνετο.

Με. καὶ ὀρθῶς γε ὦ ἑταῖρε

euasissem: non ampliùs de pullis imitandis cogitabam; verùm conscenso Olympo, cibo quàm leuissimo pastus, inde rectà in cœlum tendere cœpi: initio quidem oborta oculorum caligine ob profunditatem: sed hoc postea facilè ferebam. Verùm vbi iam ipsi lunæ vicinus essem, plurimum nubium emensus, sentiebam me defatigatum, ala maximè sinistra, nempe vulturina. Huc igitur diuerti, eíque insidens requieui, è sublimi terram inspectans: non secus ac Homericus ille Iupiter, nunc equitum Thraçum, nunc Mysorum regionem despectans: mox etiam, si liberet, Græciam, Persidem, Indiámque: ex quibus omnibus varia quadam voluptate perfundebar.

Amic. Ergo ista quoque narres velim Menippe, ne vlla prorsus peregrinationis parte fraudemur: quinetiam siquid in itinere cognouisti, fac vt hoc quoque sciamus. Nam non pauca sanè à me auditum iri expecto, cùm de terra, tum de omnibus quæ in ea sunt, cuiusmodi tibi visa sunt ex alto contemplanti.

Men. At tu quidem rectè coniectas,

Με. καὶ ὀρθῶς γε ὦ ἑταῖρε

εἰκάζεις. διόπερ ὡς οἷόν τε ἀναβαίνωμεν ἐπὶ τὴν σελήνην, τῷ λόγῳ συναποδημεῖ τε, καὶ συνεπισκόπει τὴν ὅλην τῆς γῆς διάθεσιν. καὶ θεωρῶν γέ μοι παύσῃ μικρὰν δόξαν τινὰ τὴν γῆν ὄρειν, πολὺ λέγω τῆς σελήνης βραχυτέραν. ὥστε ἐγὼ ἀφνω κατανοήσας, ἐπὶ πολὺ ἠπόρουν, πότερα εἰη τὰ τηλικαῦτα ὄρη, καὶ τοσαύτη θάλασσα. καὶ εἴγε μὴ τὸν Ροδίων Κολοσσὸν ἐθεασάμην, καὶ τὸν ἐπὶ τῆ Φάρῳ πύργον, εὖ ἴσθι παντελῶς ἂν με ἠγνόησας. νῦν δ', ταῦτα ὑψηλὰ ὄντα, καὶ θαυμαστὰ, καὶ ὁ Ὠκεανὸς ἠρέμα πρὸς τὸν ἥλιον ὑποστίλβων, διεσήμαινέ μοι γῆ εἶναι τὸ ὁρώμενον. ἐπεὶ δ' ἅπαξ τὴν ὄψιν ἐς τὸ ἀτενὲς ἀπηρεισάμην, ἅπας ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, ἤδη μοι κατεφαίνετο. οὐ κατ' ἔθνη μόνον, καὶ πόλεις, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς σαφῶς οἱ πολέοντες. οἱ πολεμοῦντες. οἱ γεωργοῦντες. οἱ δικάζόμενοι. τὰ γινόμενα. τὰ ἐπεῖα. καὶ πάνθ' ἁπλῶς, ὁπόσα βρέφει ζείδωρος ἀρούρα. Ετα. παντελῶς ἀπίθανα φῆς ταῦτα, καὶ αὐτοῖς ἐναντία. ὃς γὰρ ἄρτιος ὢν Μένιππε τὴν γῆν ἐζήτεις ἐκ τοῦ μεταξὺ διαστήματος ἐς βραχὺ συνεσταλμένην

Amice. Quamobrem quatenus licet, conscensa luna inter narrandum peregrinanti comes esto, simúlque mecum contemplare totam terrę speciem, habitúmque: ac primùm quidem pusillam terram cernere puta, luna, inquam, multo minorem; ita vt repentè cùm despicerem, diu dubitarem vbinam essent tanti illi montes, ac tantum mare. Quod ni Rhodiorum colossum, tum Phariam turrim vidissem, sine dubio vbinam esset terra, prorsus nesciuissem. Verùm ista quòd sint sublimia, præque cæteris eminentia, & Oceanus paulum ad solem resplendescat, indicabant terram esse id quod videbam. Mox vbi fixiùs intenderem oculos, iam mihi omnis mortalium vita patuit: non solùm singulæ nationes atque vrbes videbam: sed & planè nauigantes, bellantes, agricolantes, litigantes, mulieres, feras; & vt summatim dicam, quicquid tellus educat alma. *Amic.* Hæc quæ dicis incredibilia sunt, & inter se pugnantia. Etenim cùm paulò antè Menippe, terram quæreres, propter ingens in medio interual lum, in arctum contractam:

καὶ εἴγε μὴ ὁ Κολοσσὸς ἐμήνυσέ σοι, τάχα ἂν ἄλλό τι ὠήθης ὁρᾶν, πῶς νῦν καθάπερ Λυγκέις τις ἄφνω γηγόμενος, ἅπαντα διαγινώσκεις τὰ ἐπὶ γῆς. τοὺς ἀνθρώπους. τὰ θηρία. μικρὰ δεῖν, καὶ τοὺς τῶν ἐμπέδων νεοττιάς. Με. εὖ μὲ ὑπέμνησας. ὁ γὰρ μάλιστα ἐχθλῶ εἰπεῖν, τοῦτο οὐκ οἶδ' ὅπως παρέλιπον. ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν μὲν ἔγνωσα τὴν γῆν ἰδὼν, τὰ δ' ἄλλα οὐχ οἷός τε ἦν καθορᾶν ὑπὸ τῆς βάθους, ἅτε τῆς ὄψεως μηκέτι ἐφικνουμένης, πάνυ μ' ἀλγεινὰ τὸ χρῆμα, καὶ πολλὴ παρεῖχε τὴν ἀπορίαν. κατηφὴς δ' ὅτι μοι, καὶ ὀλίγου δεῖν δεδακρυμένῳ, ἐφίσταται κατόπιν ὁ σοφὸς Ἐμπεδοκλῆς, ἀνδρακίας τις ἰδεῖν, καὶ σποδοῦ πλέως, καὶ κατωπτημένος. κἀγὼ μὲ ὡς εἶδον, εἰρήσεται γὰρ, ὑπερεφέρθην, καί τινα σελινάϊον δαίμονα ἠνθλιν ὁρᾶν. ὁ δὲ, θαρρεῖν φησὶν ὦ Μένιππε, Οὔτις τοι θεός εἰμι. τί μ' ἀθανατοῖσιν εἰσκῇς. ὁ φυσικὸς ὅτος εἰμὶ Ἐμπεδοκλῆς. ἐπεὶ γὰρ εἰς τὸν κρατῆρας ἐμαυτὸν φέρων ἐνέβαλον, ὁ καπνός με ἀπὸ τῆ Αἴτνης ἀφαρπάσας, δεῦρο ἀνήγαγε, καὶ νῦν ἐν τῇ σελινῇ κατοικῶ ἀεροβατῶν τὰ πολλὰ, καὶ αἰθέμενα

adeò vt nisi colossus tibi fecisset indicium, forsitan aliud quiddam videre te credidisses: quî repentè factus lynceus, cuncta quæ sunt in terra dignoscis: homines, feras, ac propemodũ etiam culicum nidos. *Men.* Rectè me admones: nam quod maximè dictum oportuit, id nescio quomodo prę- B terij. Postquam enim cõspectam à me terram agnoui, nec poteram alia propter altitudinem perspicere, quia non pertingebat oculorum acies, grauiter ea res me cruciabat: ac vehementer per- C plexum habebat. Mœsto mihi, ac propemodum lachrymanti, superuenit sapiens ille Empedocles, carbonario similis, cinere oppletus, atque exustus. Quo viso, D dicendum enim est, fui paulùm turbatus, ratus lunarem aliquem dæmonem à me videri. At ille, bono, inquit, es animo Menippe, Nullum ego sum numen, quid me immortalibus æquas? Sum E Empedocles ille physicus. Etenim vbi me præcipitem in crateras iniecissem, fumus ab Ætna raptum huc subuexit. Itaque nunc lunam incolo, aëriuagus plerumque, ac rore vi-

δέσον. ἥκω τοίνυν σε ἀπολύσων τῆς παρούσης ἀπορίας. μόνῃ γάρ σε οἶμαι, ἢν φρέαρ, τὸ μὴ σαφῶς τὰ ἐπὶ γῆς ὁρᾶν. εὖγε ἐπῄνησας ὦ δαίμων Ἐμπεδόκλεις. καπιδὼν τάχιστα καταπτήσομαι πάλιν ἐς τὴν Ἑλλάδα, μεμνησόμενος ἐπιδεῖξαί τε σοι ἐπὶ τῆς καταδοχῆς. καὶ τῶν νουμηνίων πρὸς τὴν σελήνην τελῶ ἐγχανὼν προσευξόμενος. ἀλλὰ μὰ τὸν Ἐνδυμίωνα ἥδομαί σοι, οὐχὶ τῆς μισθοῦ χάριν αὐτίγμαι. πεπονθὰ δέ πῃ τὴν ψυχήν, ἰδών σε λελυπημένον. ἀτὰρ οἶσθα ὅ, τι δρᾷς, ὀξυδερκὴς γοῦν ὤν; μὰ Δί' ὦ δαίμων, οὐ μοὶ δοκεῖς τὴν ἀχλὺν πως ἀφεῖναι ἀπὸ τῶν ὀμμάτων. νῦν γὰρ δὴ λαμπρῶν οὐ μετρίως δοκῶ, καὶ μάλα οὐδέν γε ἥδομαι ὁρῶν. τὸ γὰρ ὀξυδερκὲς, αὐτὸς ἤδη γνῶθι ἥκεις ἔχων. τί οὖν τοῦτό ἐστιν; οὐ γὰρ οἶδ' ἔφην. ἢ οἶσθα ἥδομαι ὅστις ἀετὸς τὴν πτέρυγα τὴν δεξιὰν ἀφῃκειμένος; καὶ μάλα ὦδαί ἐγώ. τί οὖν πτέρυγι καὶ ὀφθαλμῷ κοινὸν ἐστιν; ὅτι ἥδομαι ὅστις, παρὰ πολὺ τῶν ἄλλων ζώων ἀετὸς ἐστιν ὀξυωπέστατος. ὥστε μόνος αὐτὸν δέδορκε τῷ ἡλίῳ. καὶ τοῦτό ἐστιν ὁ

ctito. Adsum autem hac dubitatione te liberaturus. Id enim te cruciat, & torquet, ni fallor, quòd non liceat tibi terram perspicuè cernere. Bene abs te factum, optime Empedocles: atque vbi primùm rursus in græciam deuolaro, tui memor tibi in fumario libabo, térque nouilunijs ad lunam inhians vota faciam. At per Endymionem, inquit ille, non accessi præmij gratia, sed animum meum affecit, quod te vidi mœstum. Verùm scis quid facies, quò perspicax fias? Non per Iouem, inquam, nisi tu mihi forsitan caliginem amoueas ab oculis: nam in præsentia non mediocriter lippire videor. Atqui me, inquit ille, nihil erit opus. Nam visus acumen ipse iam è terra allatum habes. Quid igitur hoc rei est? Non noui inquam. Nescis, inquit ille, te dextra aquilæ ala esse instructum? Maximè, inquam ego. Sed quid alæ cum oculo cõmune? Aquila inquit ille, inter animantia cætera visus est acutissimi: vnde sola solem aduersum obtuetur: atque ita demum est rex, & ingenua aquila,

βασιλεὺς, καὶ γνήσιος ἀετὸς,

ἰῶ ἀπαρδαμυκτὶ πρὸς τὰς ἐκτῖνας βλέπῃ. φασὶ ταῦτα ἰῶ φ' ἐγώ. καί μοι ἤδη μεταμέλει, ὅτι δεῦρο αὐτὸν, οὐχὶ τὸ ὀφθαλμῷ τῷ αὐτῷ ἐνθέμενον τὸν A ἐμὸς ἐξελών. ὡς νῦν γε ἡμιτελὴς ἀφίγμαι, καὶ οὐ πάντα βασιλικῶς ἐσκευασμένος. ἀλλ' ἔοικα τοῖς νόθοις ἐκείνοις, καὶ ἀποκηρύκτοις. καὶ μὴν παρά σοι ἔτι ὅσ' αὐτίκα μάλα τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν ἔχειν βασιλικόν. ἢν γὰρ ἐθελήσῃς, μικρὸν ἀναστὰς, ὑπαχθὲν τὸ ἡνιοχικὸν τῶν πτερύγων, θατέρᾳ μὲν πτερύξασθαι, κατὰ λόγον δὲ τὸ πτέρυγος, τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ὀξυδερκὴς ἔσῃ. τὸν γὰρ ἕτερον, οὐδεμίᾳ μηχανῇ μήτε ἀμβλύτερον δεδορκέναι, τὸ μεέσθος ὄντα τῆς κέρκου. ἅλις ἦν δ' ἐγὼ, εἰ καὶ ὁ δεξιὸς μόνος ἀετῶδες βλέπει. οὐδὲν γὰρ ἂν ἔλαττον ᾠήμην. ἐπεὶ καὶ τοὺς τέκτονας πολλάκις ἑωρακέναι μοι δοκῶ, θατέρῳ τῶν ὀφθαλμῶν, ἄμεινον σκοπεῖν τοὺς κανόνας ἀπευθύνοντας τὰ ξύλα. Ταῦτα εἰπὼν, ἐπαίνου ἅμα τὰ ὑπὸ τῆς Ἐμπεδοκλέους παρηγγελμένα. ὁ δὲ, καὶ ὀλίγον ὑπαπιὼν, ἐς καπνὸν ῥῆμα διελύετο. καὶ μὴν τάχα ὑπερυξάμενον, αὐτίκα μα

si non conniuentibus oculis radios aſpiciat. Ita quidem aiunt, inquam. Quare iam me pœnitet, qui non erutis oculis meis aquilinos inſeruerim cùm huc aſcenderem. Nam nunc ſanè dimidiatus aduenio, nec per omnia regaliter inſtructus: at nothis iſtis & abdicatis videor ſimilis. Attamen in te eſt, inquit, vt alterum oculum protinus regalem habeas. Si enim paulùm aſſurgens, velis cohibita vulturis ala, ſolam alteram mouere, iuxta proportionem alæ, dextro oculo acutè cernes: nulla enim arte poteſt alter non hebetiùs cernere, quòd ad partem pertineat deteriorem. Mihi, inquam, ſatis eſt, ſi ſolus dexter aquilina cernat acie. Nihilo enim fuerit deterius: ſiquidem etiam fabros vidiſſe mihi videor, oculo altero ligna meliùs ad regulam exæquantes. Hæc loquutus, ſimul ea faciebam quæ præceperat Empedocles: qui interim ſeſe paulatim ſubducens, ſenſim in fumum euanuit. Et ſimul atque mouiſſem alas, ingens lumen mihi circumfulſit,

φῶς πάμμεγα περιέλαμψε,

καὶ τὰ τέως λανθάνοντα παντα διεφαίνετο. κατακύψας γοῦν ἐς τὴν γῆν, ἑώρων σαφῶς τὰς πόλεις, τοὺς ἀνθρώπους, τὰ γιγνόμενα. καὶ οὐ τὰ ἐν ὑπαίθρῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁπόσα οἴκοι ἔπραττον, οἰόμενοι λανθάνειν. Πτολεμαῖον μὲν, συνόντα τῇ ἀδελφῇ. Λυσιμάχῳ δὲ, τὸν υἱὸν ἐπιβουλεύοντα τὸν Σελεύκου τοῦ Ἀντιόχου, Στρατονίκην διαφθείροντα λάθρα τῆς μητρυιᾶς. τὸν δὲ Φιλάλων Ἀλέξανδρον, ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀναιρούμενον. καὶ Ἀντίγονον, μοιχεύοντα τὴν ὑὸν τὴν γυναῖκα. καὶ Ἀτάλῳ τὸν υἱὸν ἐγχέοντα τὸ φάρμακον. ἑτέρωθι δ' αὖ, Ἀρσακίου φονεύοντα τὸν γνήσιον, καὶ τὸν ἀνεψιὸν Ἀρσάκιον, ἕλκοντα τὸ ξίφος ἐπὶ τὸν Ἀρσάκην. Σπαρτῖνος δὲ ὁ Μῆδος, ἐκ τοῦ συμποσίου προῆλθε τῶν δορυφορούντων εἷλκε δ' ἔξω τὸ πόδος, σκύφῳ χρυσῷ τὴν ὀφρῦν κατηλοημένος. ὅμοια δὲ τούτοις ἐν τῇ Λιβύῃ, καὶ παρὰ Σκύθαις, καὶ Θραξὶ γιγνόμενα ἐν τοῖς βασιλείοις ἦν ὁρᾶν, μοιχεύοντας, φονεύοντας, ἐπιβουλεύοντας, ἁρπάζοντας, ὀπορχοῦντας, δεδιότας, ὑπὸ τῶν οἰκειοτάτων προδιδομένους. καὶ τὰ μὲν τῶν βασιλέων, τοιαῦτα

A adeò vt conspicua fierent cuncta, quæ hactenus latuerant. Defixis igitur in terram oculis, clarè videbam urbes, homines, & quæ fiebant: nec solùm ea quæ sub dio, sed etiam quæ domi, latere se rati, faciebant. Ptolemæum vidi cum sorore rem habentem: Lysimacho struentem insidias filium: Antiochum Seleuci filium, no-
B uercæ Stratonicæ clãculum innuentem: Thessalum Alexandrum ab vxore è medio tolli: Antigonum filij vxorem adulterio vitiantem. Attalo venenum porrigen-
C tem filium. Rursum ex altera parte Arsacen interficientem mulierculam: & Arbacen eunuchum gladium educentem in Arsacen. Porrò Spartinus Medus è con-
D uiuio foras à satellitibus pede trahebatur, aureo calice in frontem impacto. Atque his ferè similia cùm in Libya, tum apud Scythas, & Thracesin regijs committi cernere erat, a-
E dulteria perpetrantes, occidẽtes, insidiantes, rapientes, peierantes, trepidantes à familiarissimis proditos. Ea huiusmodi spectaculũ nobis

παρέχε μοι τὴν διατριβήν. τὰ
δ' τῶν ἰδιωτῶν, πολὺ γελοιότε-
ρα. καὶ γὰρ αὖ κἀκείνοις ἐφῆν,
Ερμόδωρον μὲν τὸν ἐπικούρειον,
χιλίων ἕνεκα δραχμῶν, ἐμπο-
κοῦντα. τὸν στωϊκὸν δ' Αγα-
θοκλέα, περὶ μισθῶν τῷ μα-
θητῇ διαλέγόμενον. Κλεινίαν δ'
τὸν ῥήτορα, ἐν τῷ Ασκλη-
πείου, φιάλην ὑφαιρούμενον.
τὸν δ' ἐν τῷ Ηρόφιλον, ἐν τῷ
καμαρωτῷ κατεύδοντα.
τί γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λέγοιμι,
τοὺς τοιχωρυχοῦντας, τοὺς δι-
καζομένους, τοὺς δανείζοντας,
τοὺς ἀπατεωῶντας; ὅλως γὰρ,
ποικίλη, καὶ παντοδαπή τις ἦν
ἡ θέα. Εται. καὶ μὴν καὶ
ταῦτα ἆ Μένιππε, καλῶς
εἶχε λέγειν. ἔοικε γὰρ οὐ πάνυ
τυχοῦσαν τερπνὴν σοι πα-
ρεσκευάσθαι. Με. πάντα μὲν
ἔξης διελθεῖν ὦ φιλότης,
ἀδύνατον, ὅπουγε καὶ ὁρᾶν
αὐτὰ ἔργον δυσχερὲς ἦν. τὰ
μέντοι κεφάλαια τῶν πραγ-
μάτων, τοιαῦτα ἐφαίνετο,
εἶκ φάναι Ὁμήρου τὰ ἐπὶ τῆς
ἀσπίδος. ἡ μὲν γὰρ ἦσαν εἰλα-
πίναι, καὶ γάμοι. ἑτέρωθι δ', ἀν-
δικασίαι, καὶ συκοφαντίαι. καθ'
ἕτερον δ' μέρος, ἔθυέ τις. ἐν
μετώπῳ δ', πενθῶν ἄλλος

prǽbuerunt regum res. At A
res priuatorum erant longè
magis ridiculæ. Nam in-
ter illos quidem videbam
Hermodorum Epicureum,
ob mille drachmas peie-
rantem: Agathoclem Stoi-
cum de mercede discipulum
in ius vocantem: Cliniam
oratorem ex Æsculapij tem-
plo phialam suffurantem, B
Herophilum Cynicum in
fornice dormientem. Quid
enim alios commemorem,
qui parietes perfodiebant,
litigabant, fœnerabant, re-
poscebant? Nam & varium
quoddam, & vndique mix-
tum erat spectaculum. *Am.* C
Atqui rectè facies Menippe,
si ista quoque retuleris. Cõ-
sentaneum enim est te ex
his non vulgarem percep-
isse voluptatem. *Men.* Fieri
non potest, Amice, vt D
ordine singula recensẽam,
quæ vel spectare fuit diffi-
cillimum. Verùm eiusmo-
di ferè videbantur rerum
capita, qualia refert Ho-
merus in clypeo, vbi erant
conuiuia & nuptiæ, altera E
ex parte iudicia, & concio-
nes: rursum alia ex parte sa-
crificabat quispiam. In vi-
cinia verò lugens aliquis cõ-
spiciebatur. Porrò cùm in

ἐφαίνετο· καὶ ὅτι μὲν ἐς τὴν

Ἱππικὼ ἀποβλέψαιμι, πολεμοῦντας αὖ ἑωρῶν τοὺς Γέτας. ὅτε δ' μεταβαίλω ἐπὶ τοὺς Σκύθας, πλανωμένους ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν ἐλᾶ ἐδεῖν. μικρὸν δ' ἐπικλίνας τὸν ὀφθαλμὸν ἐπὶ θάτερα, τοὺς Αἰγυπτίους γεωργοῦντας ἐπέβλεπον. ἢ ὁ φοίνιξ δ', ἐνεπορέυετο. ἢ ὁ κίλιξ, ἐλῄστευε. καὶ ὁ λάκων, ἐμαστιγοῦτο. καὶ ὁ Ἀθηναῖος, ἐδικάζετο. ἁπάντων τούτων ἅμα τὸν αὐτὸν γινομένων χρόνον, ὥςε σοι ἤδη ἐπινοεῖν ὁποῖός τις ὁ κυκεὼν ἔτος ἐφαίνετο. ὥσπερ ἂν εἴ τις παρασκάμμος πολλοὺς χορευτὰς, μᾶλλον δ' πολλοὺς χοροὺς, ἐπειτα παρασάξειε τῶν ᾀδόντων ἑκάστῳ τὴν σωφωνίαν ἀφέντα, ἴδιον ἕκαστον ἆδειν μέλος. φιλοτιμουμένου δ' ἑκάστου, καὶ τὸ ἴδιον περαίνοντος, ἢ τὸν πλησίον ὑπερβαλέσθαι τῇ μεγαλοφωνίᾳ προθυμουμένου, ἆρα ἐνδυμῇ ποῖος Διὸς οἷα χρόνος ἂν ἡ ᾠδή; Ετα. παντα πᾶσιν, ὦ Μένιππε, παγγέλοιος, καὶ πεταραγμένη. Μέ. ἢ μὰ τὸν ἑταῖρε, πιθανοὶ πάντες εἰσὶν οἱ ἐπὶ γῆς χορευταί. καὶ τοιαύτης ἀνάρμοστίας, ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος συνέστακται, οὐ μόνον ἀνῳδὰ φθεγγομένων,

Geticam respicerem, belligerantes videbam Getas. Dein cùm ad Scythas transirem, cernebam in plaustris errantes. Paulùm autem inclinato in alteram partem oculo, spectabam agricolantes Ægyptios: Phœnix mercaturam exercebat, Cilix latrocinabatur, Lacon loris cædebatur, Athenienſis causas agebat. Quæ omnia cùm eodem tempore gererentur, cogita nunc cuiusmodi rerum confusio cerneretur. Non aliter, quàm siquis producat multos saltatores, vel potiùs multas choreas: deinde præcipiat vt omisso quisque concentu propriam canat cantionem: ac tum vnusquisque certatim canat, & peculiarem cãtum absoluat, vocisque magnitudine vicinum superare contendat: cogita tecum per Iouem, cuiusmodi futurus sit eiusmodi cantus. *Amic.* Modis omnibus, Menippe, ridiculus, & turbatus. *Men.* Atqui, Amice, hoc genus sunt omnes qui in terris choreas agunt: omnisque mortalium vita ex huiusmodi constat discrepantia: quippe qui non modò sonent absona,

ἀλλὰ καὶ ἀνομοίων τὰ σχήματα, καὶ ταναντία κινουμένων, καὶ τοιοῦτον οὐδὲν ὑπονοούντων, ἄχρις αὖ αὐτῶν ἕκαστον ὁ χορηγὸς ἀπελάσῃ τῆς σκιωδοῦς, ὡς ἐπὶ δεῖπνῳ λέγων. τοιαῦτ' ἦν ἅπαντα, ὅμοιοι πάντες ἦσαν σιωπῶντες, ἐπὶ τῷ συμμιγεῖ ἐκείνῳ, καὶ ἄτακτον ᾠδῇ ἀφέντες, ἀλλ' ἐν αὐτῷ γε ποικίλῳ, καὶ πολυειδεῖ τῷ θεάτρῳ, πάντα μὲν γελοῖα ὑπῆρχεν ἰδεῖν τὰ γιγνόμενα. μάλιστα δ' ἐπ' ἐκείνοις ἐπῆει μοι γελᾶν, τοῖς περὶ γῆς ὅρων ἐριζουσι, καὶ τοῖς μέγα φρονοῦσιν, ὅτι τῷ τὸ Σικυώνιον πεδίον γεωργεῖν, ἢ Μαραθῶνος ἔχειν τὰ περὶ τὴν Οἰνόην, ἢ Ἀχαρνῆσι πλέθρα πεντήκοντα χίλια. ἦν γοῦν Ἑλλάδος ὅλης, ὡς τότε μοι ἔφαίνετο, δακτύλων οὔσης τὸ μέγεθος τυπαίων, καὶ λόγον εἶναι ἢ Ἀττικὴν πολυσημότατον ἰδεῖν. ὥστε ἐνενόουν ἐφ' ὁπόσῳ τοῖς πλουσίοις τούτοις μέγα φρονεῖν κατελείπετο. χεδὸν γὰρ ὁ πολυπλεθρότατος αὐτῶν, μίαν τῶν ὀπισυρείων ἀτόμων ἐδόκει μοι γεωργεῖν. ἀποβλέψας δ' ἐπὶ καὶ ἐς τὴν Πελοπόννησον, εἶτα τὴν Κωμασουσίαν ἐμοὶ ἰδὼν, ἀνερυπόδιστον περὶ ὅσου χωρίου κατ' οὐδὲν φαιεῖν

verũ & ornatu sint dissimili, diuersáq; moueant, neque quicquã idẽ cogitent, donec choragus omnes è scena exigat, negans ampliùs ipsis esse opus. Hinc autẽ similes sunt omnes, quũ iã tacẽt, nec ampliùs cõfusam illã & incõpositã cantionẽ canũt. Verũ in vario ipso & multiformi theatro ridicula erant quæ gerebãtur omnia. Præcipuè verò mihi risum mouebãt ij, qui de agrorũ finibus cõtẽdebant, quíque sibi placebãt hoc nomine, quòd Sicyoniũ agrũ colerent: aut quòd eam Marathonis partẽ haberent, quæ est iuxta Oenoën: aut in Acarnania mille iugera possiderent. Cũ vniuersa Græcia, vt mihi tum è sublimi despectãti videbatur, quatuor digitorũ haberet spatium, Attica, ni fallor, proportione minima pars erat. Itaq; cogitabã quid esset reliquum, quod diuitibus istis animos tolleret. Etenim is qui inter hos agri plurima iugera possidebat, vix vnam ex Epicureis atomis colere mihi videbatur. Cæterùm vbi ad Peloponnesum flexissem oculos, deinde terram Cynosuræ subiectã considerassem, veniebat in mentem, pro quãtula regione, quæ nihilo

esset

Αἰγυπτίου πλατυτέρου, τοσοῦτοι ἔπεσον Ἀργείων, καὶ Λακεδαιμονίων μιᾶς ἡμέρας. ἢ μὴν εἰ πάντα ἤδειμι ὅπη χρυσῷ ὑπὲρ φρονοῦντα, ὃν δακτυλίους τε εἶχεν ὀκτὼ, καὶ φιάλας τέτταρας, πάνυ καὶ ὅπη πούτῳ αὐ ἐγέλων. τὸ γὰρ Πάγγαιον ὅλον, αὐτοῖς μεταλλοις κεχυκειαῖον ἦν τὸ μέγεθος. Ετα. ὦ μακάριε Μένιππε, τῆς παρ' ἡμᾶς δόξης. εἰ δὲ καὶ πόλεις ὁρᾷς Διὸς, καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ, πλήθει διεφαίνοντο αὖως; Με. οἶμαί σε πολλάκις ἤδη μυρμήκων ἀγορὰς ἐωρακέναι. τοὺς μὲν, εἰλκύοντας. ἐνίους δὲ ἀγομένους. ἑτέρους δὲ, ἐπανιόντας αὖθις εἰς τὴν πόλιν. καὶ ὁ μέν τις, τὴν κόκκον ἐκφέρει. ὁ δὲ, ἀφ' ἁπάσης ποδὸς ἢ κνήμης λέπος, ἢ πυρὸς ἥμισυ μον, ὃν φέρων. εἰκὸς δὲ εἶναι παρ' αὐτοῖς κατὰ λόγον τὸ μυρμήκων βίου, καὶ οἰκοδόμοις τινὰς, καὶ σημιαγωγοὺς, καὶ φρυτάνεις, καὶ μουσικοὺς, καὶ φιλοσόφους. πλὴν ἀλλ' γε πόλεις αὐτοῖς διάφορα τοῖς μυρμηξὶν μάλιστα ἐφάνησαν; εἰ δὲ σοὶ δοκεῖ μικρὸν τὸ παράδειγμα τὸ ἀνθρώποις εἰκάσαι τὴν μυρμήκων πολιτείαν, τὸν πλανητὸν μύθον

esset latior lente Ægyptia, tot Argiui & Lacedæmonij vno die cecidissent. Quinetiam siquem viderem auro superbientem, quòd & octo haberet annulos, & quatuor phialas, hunc magnopere irridebam. Totum enim Pangæum, vnà cum ipsis metallis, vix erat milij magnitudine. *Amic.* O te fœlicem, Menippe, qui tam nouum spectaris spectaculum. At per Iouem, ciuitates ipsíque homines, quanti videbantur ex alto? *Men.* Equidem arbitror te sæpenumero formicarum cõcionem vidisse: aliquas coactas, nonnullas exeuntes, rursum has in ciuitatem redeuntes. Atque hæc quidem fimum exportat, hęc alicunde raptam fabæ tunicam, aut dimidiatũ frumenti granum apportat. Consentaneum autem est pro ratione vitæ formicarum, esse apud illos, & ædium structores, & concionatores, & magistratus, & musicos, & philosophos. Sed ipsis cum viris vrbes formicarum nidis persimiles videbantur. Quòd si tibi videtur humilius exemplum viros cum formicarum republica conferre, veteres Thessalorum fabulas

ἐπιπεφαι Θετταλῶν. εὑρήσεις γὰρ τὸν Μυρμιδόνας, τὸ μαχιμώτατον φῦλον, ἢ μυρμήκων ἀνδρας γεγονότας. ἐπειδὴ δ' ἅπαντα ἱκανῶς ἐωρᾶτο, καὶ κατεγελάσαμεν ἐμαυτῶν, ἀνεπηώμην δώματ' ἐς αἰγλόεσσα Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους. οὔπω γάρ σφιν ἀνεκλύδην, ἢ σελήνη, γυναικείαν φωνὴν ὑποσημήνη, Μένιππε, φησὶν, ἥτις ὄναιο. διακόνησαί μοι τι πρὸς τὸν Δία. λέγοις ἄν· ἐγὼ. βαρὺ γὰρ οὐδέν, ἢν μή τι φέρειν δέῃ. πρεσβείαν ἔφη τινὰ οὐ χαλεπὴν, καὶ δεῆσον ἀπήνεγκας παρ' ἐμοῦ τῷ Διΐ. ἀπήρκα γὰρ ὦ Μένιππε, πολλὰ καὶ δεινὰ πρὸς τῶν φιλοσόφων ἀκούουσα. οἷς οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἔξεργον, ἢ ταμιεύειν πολυπραγμονεῖν, τίς εἰμι, καὶ πηλίκη. ἢ καὶ δι' ἣν τινα αἰτίαν διῴκισμαι, ἢ ἀμφίστομος γέγονα. καὶ οἱ μὲν, κατοικεῖσθαί τέ με φασὶν οἰδὲ, κατοπτεύειν δὲ κλίνη ἐπικρέμασθαι τὴν θαλάττην. οἱδὲ, ὅτι ἂν ἔνιος ἐπινοήσῃ, τοῦτο μοι προσαπτουσι. τὰ τελευταῖα δὲ, καὶ τὸ φῶς αὐτὸ, κλοπιμαῖόν τε, καὶ κόσμον εἶναί φασί μοι, ἀνωθεν ἥκον παρὰ τῆς σελήνης. καὶ ἐκπούσαντα, καὶ πρὸς

spectа. Reperies enim Myrmidonas, gentem bellicosissimam, viros è formicis esse natos. Posteaquam igitur omnia satis spectassem & risissem, excussi meipsum, & subuolaui. Ad reliquos diuos, Iouis altitonantis in ædes. Nondum stadium ascenderam, quum luna fœminea voce sonans, Menippe, inquit, ita tibi contingant quæ optas. Inseruì mihi in re quapiam apud Iouem: dicas inquam, neque enim erit molestum, nisi quid oneris sit portandum. Nuntium, inquit, haud grauem, ac petitionem meo nomine Ioui perferes. Enecor, Menippe, multa, eáque non ferenda ab istis philosophis audiens: quibus nihil est negotij, nisi vt curiosè res meas exquirant, quæ quantáque sim, & cur dimidiata fiam, & vtrinque gibbosa. Tum hi me dicũt inhabitari: illi speculi instar, supra mare suspensam esse: alij rursus id mihi attribuunt, quod quisque secum excogitarit. Postremò ipsum quoque lumen aiunt mihi, & furtiuum esse, & nothum, quòd à sole supernè proficiscatur. Neque finem faciunt, etiam cum hoc qui meus est frater,

τοῦτόν με ἀδελφὸν ὄντα μου,

συγκρᾶσαι, καὶ σπάσαι φερομένους. ἐγὼ δὲ ἐκείνοις μὲν αὐτοῖς
ἃ περὶ αὐτῶν εἰρήκασι τὸν ἥλιον,
λίθον αὐτὸν εἶναι, καὶ μύδρον
διάπυρον. καίτοι πόσα ἐγὼ συ- A
νεπίσταμαι αὐτοῖς, ἃ πρᾴτοισι
τὴν νυκτὸς, αἰσχρὰ, καὶ κατάπυστα,
οἱ μεθ' ἡμέραν σκυθρωποὶ, καὶ
αὐθάδεις τὸ βλέμμα, καὶ τὸ
σχῆμα σεμνοὶ, καὶ ὑπὸ τοῦ ἰδιω- B
τῶν ἀποβλεπόμενοι. κἀγὼ μὲν
ταῦτα ἐρῶσι, ὅμως σιωπῶ. καὶ γὰρ
ἠθέλησα τοῦτον ἀποκαλύψαι,
καὶ διαφωτίσαι τὰς νυκτερεύσας
ἐκείνας διατριβὰς, καὶ τὸν ὑπ' C
ἐκείνης σκιωπῆς ἐκάστου βίον. ἀλλὰ
κἂν τινα ἴδω αὐτῶν μοιχεύοντα, ἢ κλέπτοντα, ἢ ἄλλο τι
τολμῶντα νυκτερινώτατον, εὐθὺς ὑπαπατάμενον τὸ νέφος,
ἐπικαλυψάμενον, ἵνα μὴ δείξω D
τοῖς πολλοῖς γέροντας αὐθάδας,
βαθεῖ πώγωνι, καὶ ἀρετῇ ἐναγομένους. οἱ δὲ, οὐδὲν
ἧττον, διασπαράττοντές με τῷ
λόγῳ, καὶ πάντα βόπον ὑβρί- E
ζοντες. ὥστε νὴ τὸν νύκτα,
πολλάκις ἐβουλευσάμην με-
τοικῆσαι ὅτι πορρωτάτω, ἵν' ἀ-
τῶν τὸν περίεργον ἀγλῶτ-
τας διέφυγον. μέμνησο δὲ ταῦ-
τά γε ἀπαγγεῖλαι τῷ Διΐ. καὶ
ἐφοβήθην δ' ὅτι μὴ δυνατὸν ᾖ μοι κατ' χώραν μεῖναι

me committere, & factionem inter nos serere conantes. Neque enim sat erat ipsis dixisse solem ipsum esse lapidem, & massam candentem. Et tamen quàm multarum rerum illis sum conscia, quas noctù patrant turpissimas, & execrandas, cùm interdiu sint tetrico & virili aspectu, habitúque graui, & ab imperitis conspiciantur. Quæ etsi videam, sileo tamen. Neque enim decorum arbitror, retegere atque in lucem efferre nocturnas illas diatribas, & quam quisque in occulto viuat vitam. Quinetiam si quem videro ipsorum adulterium committentem, aut furantem, aut aliud quid quàm maximè nocturnum audentem, continuò contracta nube tegebam, ne vulgo ostenderem viros senes, ea gerentes, quæ neque barbæ prolixæ, neque virtutis professioni essent decora. At isti nihilo minùs oratione me discerpunt, modísque omnibus contumelia afficiunt. Itaque noctem testor, mihi sæpe in mentem venisse vt quàm longissimè hinc demigrarem, quò linguam illorum curiosam effugere possem. Hæc igitur Ioui renuntiare memineris, idq; addere, fieri nõ posse vt hoc in loco

ἵν' μὴ τὸν φυσικοὺς ἐκείνους
ὀπτεύῃ, καὶ τὸν διαλε-
κτικοὺς ὀπισομύσῃ καὶ τ' στοὰν
καταςκάψῃ, καὶ τὴν ἀκαδη-
μίαν καταφλέξῃ, ἢ παύσῃ
ταὺς ἐν περιπάτῳ διατριβάς. A
οὕτω γὰρ ἂν εἰρήνην ἄγοιμι,
ὁσημέραι πρὸς αὐτῶν γεω-
μετρουμένην. ἐγὼ ταῦτα ἐν ἐμαυτῷ ἐλογιζόμην. ἢ ἅμα πρὸς τὸ ἄνωτερον ἔτεινον τὴν ὄψιν τῷ οὐρανῷ, ἔνθα μήτε οὖτος βοῶν, οὔτ' ἀν-
δρῶν φαίνετο ἔργα. μετ' ὀλίγον γὰρ καὶ ἡ σελήνη βραχεῖά C
μοι καθεωρᾶτο, καὶ τὴν γῆν ἤδη ἀπέκρυπτε. λαβὼν ἥ τ' ἥ-
λιον ἐν δεξιᾷ, διὰ τῶν ἀστέρων πετόμενος, τεταῖος ἐπλησία-
σα τῷ οὐρανῷ. καὶ τὸ μὲ
σον ἔδοκέ μοι ὡς εἶχον ἐυ- D
θὺς, εἶσω παρεῖναι. ῥᾳδίως γὰρ ἤμην διαλαθεῖν, ἅτε ἐξ ἡμι-
σείας ὢν ἀετός. τὸν δ' ἀετὸν ἠ-
πιστάμην ἐκ παλαιᾶς συνήθει-
ας Διΐ. ὕστερον δ' ἐλογισάμην
ὡς τάχιστα καταφωράσουσί με, E
γυπὸς τ' ἑτέρων πτέρυγα περι-
κείμενον. ἄριστον γοῦν κείνας τὸ
μὴ παραχινδυνεύειν, ἔκοπτον
πρόσω ἐλθὼν τὴν ὄψιν. ὡς ἀ-
κούσας δ' ὁ Ἑρμῆς, ἢ τομώ-
μα ἐπιπυθόμενος, ἀπήει κατ'
εὐθὺ φράσων τῷ Διΐ.

durem, nisi physicos illos comminuat: dialecticis os occludat: Stoam demoliatur: Academiam exurat: quæ in Peripato habentur, diatribis finem imponat: siquidem ita mihi parabitur quies, & me quotidie metiri desinent. Fient, inquam, quæ mandas: simúlque rectà ad ipsum cœlum tendebam, Nulli vbi comparent hominum-ue, boum-ue labores. Etenim paulò pòst ipsa etiam Luna mihi pusilla videbatur: iámque terram obtegebat. Porrò relicto ad dextram sole per ipsas volans stellas, tertio die ad cœlum perueni. Ac primùm mihi vt habebam, ilico videbar ingressurus: nam rebar forè vt fallerem, quòd essem dimidia parte aquila. Porrò sciebam aquilam iam olim esse Ioui familiarem. Postea apud me perpendebam illos quamprimum deprehensuros esse me, altera vulturis ala cinctum. Quapropter optimum ratus, non temerè venire in periculum, fores pulsaui. At Mercurius postquam respõsasset, & nomen scisceitatus esset, festinato abijt, Ioui renuntiaturus. Nec multo pòst introò sum accersitus,

καὶ μετ' ὀλίγον εἰσεκλήθην

παύ δεδιὰς, καὶ δέμων. καταλαμβάνω τε πάντας ἅμα συγχυθησομένους, καὶ αὐτοὺς ἀφροντιδέας. ὑπετάραττε γὰρ ἡσυχῇ τὸ παρὰ δόξαν μου τῆς ἐπιδημίας. καὶ ὅσον οὐδέπω πάντας ἀνθρώπους ἀφίξεσθαι προσδόκων, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιφανησομένους. ὁ δὲ Ζεὺς, μάλα φοβερῶς δεινόν τε καὶ τιτανῶδες εἰς ἐμὲ ἀπιδὼν, φησὶ, Τίς, πόθεν εἶς ἀνθρώπων, ποῦ τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες; ἐγὼ δὲ, ὡς τὸ πρῶτον ἤκουσα, μικρᾷ μὲν ἔδεισα ὑπὸ τῆς φωνῆς. εἰσιέναι δ' ὅμως ἀχανὴς, καὶ ὑπὸ τῆς μεγαλοφωνίας ἐμβεβροντημένος. χρόνῳ δ' ἐμαυτὸν ἀναλαβὼν, ἅπαντα διηγούμην ἀφῶς, ἄνωθεν ἀρξάμενος, ὡς ἐπιθυμήσαιμι τὰ μετέωρα σκοπεῖν, ὡς ἔλθοιμι παρὰ τοὺς φιλοσόφους, ὡς ταράττοντα λεγόντων ἀκούσαιμι, ὡς ἀπορρήσσοιμι διαπωμώμενος ὑπὸ τῶν λόγων, εἶτα ἐξῆς τὴν ἐπίνοιαν, καὶ τὰ πτερὰ, καὶ τἆλλα πάντα, μέχρι περὶ τὸν οὐρανόν. ὅτε πᾶσι δὴ περισθῆκα, τὰ μὲν τοῦ ἡλίου ἐπισκιάζοντα. μειδιάσας δ' οὖν ὁ Ζεὺς, καὶ μικρὸν ἐπανεὶς τῶν ὀφρύων, τί ἂν λέγοις φησὶν Ὥστε πτῆναι, καὶ Ἐφιάλτην, ὅπου καὶ

magnopere pauitans ac tremens. Offendóque Deos pariter considentes, non sine solicitudine. Nonnihil enim ipsos turbabat, nouus & inopinatus aduentus meus: & quod nunquam futurum expectabant, vt omnes hominés, ad eundem modum alati aduenirent. Tum Iupiter admodum terribili vultu, toruo & Titanico mé obtuens, inquit, Quisnam es, & vnde venis? vbinam vrbs tibi, quíue parentes? Quod cùm audiuissem metu propemodum sum exanimatus. Constiti tamen obstupefactus, præque vocis magnitudine attonitus. Aliquanto pòst ad me reuersus, omnia dilucidè exposui, ab ipso exorsus capite: quemadmodum cupissem sublimia illa cognoscere: & philosophos adijssem, pugnantia loquentes audissem: dictis illorũ distractus desperassem. Deinde meum inuentum, alas, reliquáque omnia, ad ipsum vsque cœlũ. Quibus addidi quæ Luna mandarat. Itaque ridens Iupiter exporrectis aliquãtum supercilijs: Quid dicas, inquit, de Oto, & Ephialto, cũ ausus sis & Menippus in

Μένιππος ἐπήλυσεν ἐς τὸν

οὐρανὸν ἀναβαθεῖν; ἀλλὰ νυῶ μὲν ἐπὶ ξενίᾳ σε καλέσωμεν. ἄνειον δ' ἔφη, περὶ ὧν ἥκεις χρηματίσαντες, ἀποπεμψόμεθα. καὶ ἅμα ἐξαναστὰς, ἐβάδιζεν ἐς τὸ ἐπιπροσθέστατον τῆς οὐρανοῦ. ἐνταῦθα γὰρ ἐδόκει ἐπὶ τῶν ἐμπυρίων καθέζεσθαι μεταξὺ τῶν θεῶν, ἀνέκρινέ με περὶ τῶν ἐν τῇ γῇ θεσμάτων. τὰ θεῖα μὲν ἐκεῖνα, πόσου νυῶ ὁ πυρὸς ὅδε ἐστὶν ἀγορὰ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἰ σφόδρα ὑμῶν ὁ πέρυσι χειμὼν κατέκειτο. καὶ εἰ τὰ λάχανα δεῖ πλείονος ἐπομβρεῖσθαι. μὴ δῆτα, ἦν δ' ἐγώ, εἴ τις ἔτι λείπεται τῶν ἀπὸ Φειδίου, καὶ δι' ἣν αἰτίαν ἐλλείπουσιν Ἀθηναῖοι τὰ διάσια τοσούτων ἐτῶν, καὶ εἰ τὸ ὀλύμπιον αὖθις ἐπιτελέσαι διανοοῦνται, καὶ εἰ συνελήφθησαν οἱ τῶν Δωδώνης νεῶν σεσυληκότες. ἔτι δὲ περὶ τούτων ἀπομνημονεύω, εἶπέ μοι Μένιππε ἔφη, περὶ δὲ ἐμοῦ οἱ ἄνθρωποι τίνα γνώμην ἔχουσι; τίνα ἔφην ἄνθρωπον, ἢ τὸν εὐσεβέστατον; βασιλέα σε εἶναι πάντων θεῶν. πλείονες ἔχων ἔφη. τὸ δὲ φιλόγελωτον αὐτῶν, ἀκριβῶς οἶδα, κἂν μὴ λέγῃς. καὶ γὰρ ποτε χρόνος, ὅτε καὶ μάντις ἐδόκουν αὐτοῖς, καὶ ἰατρὸς, καὶ πάντα ὅλως ἦν ἐγώ. μεταξὺ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαὶ,

cœlum ascendere. At te nunc quidem ad hospitium inuitamus. Cras, inquit, super his quorum gratia huc aduenisti, dato responso dimittemus. Simúlque surgēs, ibat ad eam cœli partem, vnde omnia facillimè exaudiebātur. Iam enim tempus erat vt votis audiendis consideret. Atq; interdum me percontabatur super his quę in terris aguntur. Ac primùm quidem illa, quanti ematur triticum in Græcia: & num superior hyems grauiter vos tetigisset: nū etiā copiosiore imbre olera egeant. Postea rogabat superesset-ne aliquis ex Phidiæ genere: & quam ob causam Athenienses Ioualia tot annos intermisissent: & an in animo habeant Olympium suum perficere. & an essent cōprehensi qui Dodonæū templū sacrilegio spoliarunt. Ad ea cū respondissem, Dic mihi, inquit, Menippe, quid de me sentiunt homines? Quid, inquā, Domine, nisi maximè pium? nimirū omniū Deorū, regem esse te. Ludis tu, inquit. Cæterū illorū cōtentionē probè noui, etsi nihil dicas. Fuit enim tēpus quū & vates videbar ipsis, & medicus: deniq; vnus eram omnia. Tum Iouis plenæ erāt & viæ om-

πᾶσαι δ' αἱ θρώπων ἀγοραί. καὶ ἡ Δωδώνη τε, καὶ ἡ Πίσα, λαμπραὶ, καὶ περίβλεπτοι πᾶσιν ἦσαν. ὥρα δ' τῶ καπνῶ τῶν θυσιῶν, ἐδὲ ἀναβλέπειν μοι δυνατόν. ἔξ ἧς δ' ἐν Δελφοῖς μὲ Ἀπόλλων τὸ μαντεῖον κατεσκέυασατο, ἐν Περγάμῳ δ' τὸ ἰατρεῖον ὁ Ἀσκληπιὸς, καὶ τὸ Βενδίδειον ἐγήγετο ἐν Θρᾴκῃ, καὶ τὸ Ἀνουβείδιον ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ἐν Ἐφέσῳ, ἐπὶ τούτοις μὲ ἅπαντες θεοῖσι, καὶ πανηγύρεις ἀνάγουσι, καὶ ἑκατόμβας παρεσκάσιν. ἐμὲ δ', ὥσπερ παρηβηκότα ἰκανῶς τετιμηκέναι νομίζουσιν, αἱ διὰ πέντε ὅλων ἐτῶν θύσουσιν ἐν ὀλυμπίᾳ, τοιαῦται γὰρ ψυχοστάσεις αἱ μοι τοὺς βωμοὺς ἔδοσαν τῶν Πλατώνος νόμων, ἢ τῶν Χρυσίππου συλλογισμῶν. τοιαῦτ' ἄττα διεξιόντες, ἀφικνούμεθα ἐς τὸ χωρίον, ἔνθα ἔδει αὐτὰ καθεζόμενον, διακῦσαι τῶν εὐχῶν. συρίγγες δ' ἦσαν ἐξῆς τοῖς στομίοις τῶν φρεάτων ἐπικῖσαι, πώματα ἔχουσαι. καὶ πρὸ ἑκάστη θρόνος ἔκειτο χρυσοῦς. καθίσας - ὁμοῦ ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς πρώτης ὁ Ζεὺς, καὶ ἀφελὼν τὸ πῶμα, παρεῖχε τοῖς εὐχομένοις ἑαυτόν. ἠύχοντο δ'

nes, omnésque hominum conciones. Dodona etiam & Pisa splendidæ erant & celebres. Nec præ fumo sacrorum oculos mihi licebat attollere. Verùm posteaquam Apollo Delphis oraculum constituit, Æsculapius medicinæ officinam Pergami, & Bendidium in Thracia est exortum, Anubis templum in Ægypto, Dianæ apud Ephesios, ad ista concurrunt omnes, solennes conuentus celebrant, hecatombas offerunt. Mihi verò tanquam ætate confecto, abundè magnum honorem habuisse se putant, si solido quinquennio sacrificarint in Olympia. Proinde aras meas frigidiores videas, quàm sint vel Platonis leges, vel Chrysippi syllogismi, Talia confabulando, peruenimus eum in locum, vbi ad audienda vota erat consessurus. Erant autem ordine fenestræ, cuiusmodi sunt ora puteorum, habentes opercula. Iuxta vnamquamque posita erat sella aurea: quarum in prima sedens Iupiter, detracto operculo, præbebat sese precantibus. Precabantur autem ex omni vndique terra, diuersa varia-

παντα χόθεν τῆς γῆς διάφορα,

ἀν ποικίλα. συμπαρεκύλας γὰρ
καὶ αὐτὸς, ἐπίκουρον ἅμα τῶν ἐυ-
χῶν. ἦ δ' ὅτι τοιαῦτα. ὦ Ζεῦ, βα-
σιλεῦσαί μοι γένοιτο. ὦ Ζεῦ, τὰ
κερμινά μοι φυέσθω, καὶ τὰ σκό-
ροδα. ὦ Ζεῦ, ὁ πατέρα μοι τα-
χέως ἀποθανεῖν. ὁ δέ τις αὖ
φαίη, ὡς κληρονομήσαιμι
τῆς γυναικός. ὡς λάθοιμι
ἐπιβουλεύσας τῷ ἀδελφῷ. γέ-
νοιτό μοι νικῆσαι τὸν ἀγῶνα.
στεφθῆναι τὰ ὀλύμπια. τὸν πλε-
όντων δ', ὁ μὲν, βορέαν ἤυχετο
ἐπιπνεῦσαι. ὁ δ', νότον. ὁ δ'
γεωργὸς, ὕειν ὑετόν. ὁ δ' πλα-
φεὺς, ἥλιον. ἐπακούων δ' ὁ Ζεὺς,
καὶ τὰ ἑυκτὰ ἐκέλευε χωρὶς
ἐξετάζων, καὶ πάντα ἐφιγρούτο.
ἀνὴ ἕτερον μὲν ἔδωκε πάντως,
ἕτερον δ' ἀφῆκεν. τοὺς μὲν γὰρ
δεξιὰς τῶν ἐυχῶν, προσίετο
ἄνω διὰ τοῦ ζόμου, καὶ ἐπὶ τὰ
δεξιὰ κατέπεμπε φέρων. τοὺς δ'
ἀνοσίους, ἀπρεπεῖς αὐδὲ
ἀπέπεμπεν ἀποφυσῶν κάτω,
ἵνα μὴ δ' πλησίον γένοιτο τῶν
θυσιῶν. ἐπὶ μιᾶς δή τινος
ἐυχῆς, καὶ ἀπορεῖν αὐτὸν
ἐθεασάμην. δύο γὰρ ἀνδρῶν
ναυαρτία ἐυχομένων, καὶ τὰς
ἴσας θυσίας ἐφιερουμένων,
καὶ εἶχεν ὁπότερῳ μᾶλλον ἐπι-
νεύσειεν αὐτῶν. ἦν δὲ τὸ ἀκρόθημα ἐκεῖνο ἐπιφόδει,

que : quæ ipſe etiam au-
diebam auribus pariter ad-
motis. Eáque huiuſmodi
erant. O Iupiter contingat
mihi regnum. O Iupiter,
mihi producantur allia &
cepæ. O Iupiter, vtinam
pater mihi breui moriatur.
Alius quoque dicit: Vtinam
ſim hæres vxoris. Vtinam
nemo ſciat me ſtruxiſſe fra-
tri inſidias. Contingat mihi
litem vincere, Olympia
coronari. Porrò nauigan-
tium hic optabat vt flaret
boreas, ille vt notus. Agri-
cola pluuiam, fullo ſolem
petebat. At Iupiter audiens,
& ſingula vota diligenter
expendens, non pollice-
batur omnia. Verùm hoc
conceſſit Saturnius, ab-
nuit illud. Nam iuſta vota
per os ſepeſtræ ſurſum ad-
mittebat, admiſſa ad dex-
tram collocábat. Verùm
iniqua flatu deorſum irrita
diſijciebat, ne ad cœlum
accedere poſſent. At ſuper
vno voto ambigentem vi-
di. Etenim duobus diuerſa
petentibus, paréſque victi-
mas pollicentibus, neſcie-
bat vtri eorum potiùs an-
nueret. Tum itaque Aca-
demicum illud ei accidebat,

καὶ οὐδὲν τι ἀποφήνασθαι δυνατὸς ἦν. ἀλλ' ὥσπερ ὁ Πύρρων ἐπῄει τε καὶ διεκρίπτετο. ἐπεὶ δ' ἱκανῶς ἐχρημάτισε τοῖς εὐχαῖς, ἦρε τὴν ἑξῆς μεταξὺ θρόνον, καὶ τὸν δεύτερον δυεῖδα, καταπλάσας τοῖς ὅρκοις ἐφόλαζε καὶ τοῖς ὀμνύουσι. χρηματίσας δὲ καὶ τούτοις, καὶ τὸν ὀπτικώτατον Ἐρμόδωρον ἐπιστήσας, μετεκαθέζετο ἐπὶ τὴν ἑξῆς θρόνον, κλῆδόνι, καὶ φήμαις, καὶ οἰωνοῖς προσέχων. εἶτ' ἐνεῦθεν ἐπὶ τὸν τῶν θυσιῶν δυεῖδα μετῆλθε, δι' ἧς ὁ καπνὸς αὐτῶν, ἀπαγγέλλει τῷ Διὶ τὸ θύοντος ἑκάστου τοὔνομα. ἀποσὰς δὲ τούτων, προσέταττε τοῖς ἀνέμοις, καὶ ταῖς ὥραις, ἃ δεῖ ποιεῖν. τὴν μὲν γὰρ παρὰ Σκύθαις, ὑέτω. παρὰ Λίβυσιν, ἀστραπάτω. παρ' Ἕλλησιν, νιφέτω. σὺ δὲ ὁ βορέας, πνεῦσον ἐν Λυδίᾳ. σὺ δὲ ὁ νότος, ἡσυχίαν ἄγε. ὁ δὲ ζέφυρος, τὸν Ἀδρίαν διακυμαινέτω, καὶ τῆς χαλάζης ὅσον μέδιμνοι χίλιοι διασκεδαννύσθωσαν κατὰ Καππαδοκίας. ἀπάντων δὲ ἤδη ἡσθὺν αὐτῷ διῳκημένων, ἀπῆμεν ἐς τὸ συμπόσιον. δείπνου γὰρ ἤδη καιρὸς ἦν. καί με ὁ Ἑρμῆς παραλαβὼν, κατέκλινε παρὰ τὸν Πᾶνα

vt nihil statuere posset. Verùm Pyrrhonis in morem suspensus hærebat, & considerabat ampliùs. Porrò vbi precantibus satis respondisset, ad proximam digressus sellam, & ad secundam feneſtram, iuramentis & iurantibus audiendis vacabat. Quibus cùm respondisset, & Epicureum Hermodorum contriuisset, ad proximam sellam sese transtulit, diuinationibus, rumoribus, & augurijs attentionem adhibiturus. Hinc ad sacrificiorum feneſtram transijt, per quam fumus ascendens, denuntiabat Ioui nomen vniuscuiusque qui rem diuinam faceret. His relictis, ventis & horis mandabat quæ facere deberent. Hodie apud Scythas pluito, apud Libyes fulgurato, apud Græcos ningito. Tu boreas in Lydia spirato, tu note quiesce, zephyrus in Adria tempestatem concitet: mille grandinis modij super Cappadocia dispergantur. Tandem omnibus ferme ordinatis, eum in locum iuimus vbi compotant Dij, quia cœnandi iam erat tempus. Me arreptum Mercurius iussit accumbere iuxta Panem

καὶ τὸν Κορύβαντας, καὶ τὸν Ἄττιν, καὶ τὸν Σαβάζιον, τοὺς μετοίκους τούτους, καὶ ἀμφιβόλους θεούς. καὶ ἄρτον μὲν ἡ Δημήτηρ παρεῖχε, καὶ ὁ Διόνυσος οἶνον, καὶ ἡ Ἡρακλῆς κρέα, καὶ μύρτα ἡ Ἀφροδίτη, καὶ ὁ Ποσειδῶν μαινίδας. ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀμβροσίας ἠρέμα, καὶ τὸ νέκταρος παρελευόμην. ὁ γὰρ βέλτιστος Γανυμήδης, ἐπειδὰν φιλανθρωπίας, εἴ ποτε ἴδοι με ἀποβλέποντά που τὸν Δία, κοτύλην αὖ, ἢν, καὶ δύο τῷ νέκταρος ἐνέχει μοι φέρων. οἱ δὲ καὶ θεοί, ὡς Ὅμηρός που λέγει, καὶ αὐτοὺς οἶμαι. καὶ διαφερόντως ἐγὼ τοῖς τεθραμμένοις, οὔτε σῖτον ἔδουσιν, οὔτε πίνουσιν αἴθοπα οἶνον, ἀλλὰ τῇ ἀμβροσίᾳ παρατιθέμενοι, καὶ τῷ νέκταρος μεθύσκομαι. μᾶλλον δὲ ἡδονῇ, στενούμενοι δὲ ἐπὶ τῶν θυσιῶν καπνὸν αὐτῇ κνίσῃ ἀνειλιγμένον. καὶ τὸ αἷμα δὲ τῶν ἱερείων, ὃ τοῖς βωμοῖς οἱ θύοντες περιχέουσιν. ἐν δὲ τῷ δείπνῳ, ὅ, τε Ἀπόλλων ἐκιθάρισε, καὶ ὁ Σειληνὸς, κόρδακα ὠρχήσατο, καὶ αἱ Μοῦσαι ἀνᾖσαν, τῆς τε Ἡσιόδου Θεογονίας ἦσαν ἡμῖν, καὶ τῶν μελῶν ὡδῶν τῶν Πινδάρου. κἀπειδὴ κόρος ἦν, ἀνεπαυόμεθα ὡς ἕκαστος, ἐκάστοτε ἐπιβαρεγμένοι.

Corybantas, Attin, & Sabazium, inquilinos istos & ancipites Deos. Interea panem exhibebat Ceres, Bacchus vinum, Hercules carnes, myrtum Venus, Neptunus mænidas: simul etiã ambrosiam & nectar furtim degustabam. Nam optimus ille Ganymedes, quæ eius erat humanitas, siquando Iouem oculos aliquò conuertentem conspexisset, nectaris cyathum vnum, aliquando duos mihi infundebat. Dij autem, vt alicubi Homerus dicit, quinetiam ego, vt qui illud ibi sim conspicatus, neque frumentum edunt, neque nigrantia vina potant, sed ambrosiam apponunt, & nectare inebriantur. Præcipuè verò gaudent vesci sacrificiorum fumo cum ipso nidore subuecto: & sanguine victimarum, quem sacrificantes aris infundunt. Cæterùm inter cœnandum Apollo cithara canebat, Silenus cordacem saltabat, stantes Musæ & Hesiodi Theogonias, & primã hymnorum Pindari odam nobis canebant. Deinde saturi requieuimus, ita vt se quisq; habebat, potu satis vuidi.

ἄλλοι μὲν ῥα θεοί τε, καὶ ἀέρες
ἐυποκορυστὴ εὗδον παγύχροι.
ἐμὲ δ' ἀκεῖχε νήδυμος ὕπνος.
ἀνελογιζόμην γὰρ πολλὰ μὲν καὶ
ἄλλα, μᾶλλον δ' ἐκεῖνα, πῶς
ἐν τοσούτῳ χρόνῳ ὁ Ἀπόλλων
οὐ φύει πώγωνα, ἢ πῶς γίνεται
νὺξ ἐν οὐρανῷ, τῆ ἡλίου πα-
ρόντος ἀεὶ, καὶ συνευωχου-
μένου. τότε μὲν οὖν μικρόν τι
κατέδαρθον. ἔωθεν δὲ διαναστὰς
ὁ Ζεὺς, προσέταξε κηρύττειν
ἐκκλησίαν. καὶ πειδὴ πᾶσαι
ἅπαντες, ἄρχεται λέγειν. τὴν
μὲν αἰτίαν τῆ ξυναγαγεῖν ὑμᾶς,
ὁ χθιζὸς οὗτος ξένος παρέ-
σχηται. πάλαι δ' βουλόμενος
ὑμῖν κοινώσασθαι περὶ τῶν φιλο-
σόφων, μάλιστά γε ὑπὸ τῆς σε-
λήνης. καὶ ὧν ἐκείνη μέμφεται
προσβαπεὶς, ἔγνων μηκέτ'
ἐπὶ πλεῖον παρατεῖναι τὴν
διάσκεψιν. ἦθος γάρ τι ἀν-
θρώπων ἐστὶν, οὐ πρὸ πολλῆ
τῷ βίῳ ἐπιπολάζον, ἀργὸν,
φιλόηχον, κενόδοξον, ὀξύχολον,
ὑπόλιχνον, ὑπόμωρον, τετυ-
φωμένον, ὕβρεως ἀπάντων.
καὶ ἵνα καθ' Ὁμηρον εἴπω,
ἄτιμητον ἄχθος ἀρούρης. οὗτοι
τοίνυν εἰς συνήματα διαιρε-
θέντες, καὶ διαφόρους λόγων
λαβυρίνθους ἐπινοήσαντες,
οἱ μὲν, στωϊκοὺς ἀπωμάξαντο.

At reliqui noctem, diuíque hominésque per omnem Dormiuêre, vnum me non sopor altus habebat. Nam animo versabam cùm alia A permulta, tum illa præcipuè: quî fiat vt tanto tempore barba non nascatur Apollini, aut quî sit nox in cœlo, cùm sol semper adsit, & vnà conuiuium agitet. Ac B tumquidem obdormiui paululum. Mane verò excitatus Iupiter, iussit indici concionem. Et cùm omnes conuenissent, sic fari cœpit. Vti vos conuocarem, in causa fuit hospes hic, qui heri ad- C uenit. Verùm cùm alioquî iam olim mihi fuerit animus vobiscum communicandi de philosophis. Maximè verò à luna, hísque de quibus illa conqueritur commotus, statui haud D diutius consultationem prorogare. Est enim hominum genus, quod non ita pridem in vita extare cœpit, iners, contentiosum, gloriæ auidũ, iracundum, gulosum, stultum, fastuosum, contu- E melios um: & vt Homeri verbis dicam, Telluris inutile pondus. Isti igitur in sectas diuisi, ac varijs rationum labyrinthis excogitatis alij sese Stoicos appellant,

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1894

ἢ δ', ἀκαδημαϊκούς. οἱδὲ, ἐπικουρείους. οἱ δ', περιπατητικούς. καὶ ἄλλα πολλῷ γελοιότερα τούτων. ἔπειτα δ', ὄνομα σεμνὸν τῆς ἀρετῆς περιβάλλοντες, καὶ τὰς ὀφρῦς ἐπάραντες, καὶ πώγωνας ἐπησκημένοι, περιέρχονται ἐπιπαλάσσῳ ἱματίῳ, κατάπυγα ἤθη περιτέλλοντες, ἐοικότες μάλιστα τοῖς τραγικοῖς ἐκείνοις ὑποκριταῖς, οὓς ἐγὼ ἀφέλοις τὰ πρόσωπεῖα, καὶ τὴν χρυσοπάρυον ἐκείνην στολὴν, τὸ καταλειπόμενον ἂν γελοῖον, ἀνθρώπιον ἐπὶ δεκαχιλίων ἐς τὸν ἀγῶνα μεμισθωμένον. τοιοῦτοι δ' ὄντες, ἀνθρώπων μὲν ἀπάντων καταφρονοῦσι. περὶ θεῶν δ', ἀλλόκοτα διεξέρχονται. καὶ συμφέροντες ἐνεξαπατῶντα μειράκια, τὴν τε πολυθρύλλητον ἀρετὴν τραγῳδοῦσι, καὶ τὰς τῶν λόγων ἀποδείξεις ἐκδιδάσκουσι. καὶ σφᾶς μὲν τοὺς μαθητὰς, κομψείαν ἀεὶ, καὶ σωφροσύνην ἐπαινοῦσι, καὶ φαλακτὸν, καὶ ἡδονῆς κατεπτυκότι. μόνοι δ' καθ' ἑαυτοὺς ἡμῶμεθα, τί ἂν λέγοιμεν, ὅσα μὲ ἔδυσαν, ὅσα δ', ἀφεδυσπάζουσιν, ὅπως δ' πλεονεκτοῦσι τῶν ὀβολῶν τὸ ῥυπόν. τὸ δὲ πάντων

alij Academicos, alij Epicureos, alij Peripateticos, alijs item vocabulis, his multò magis ridiculis. Deinde cùm illud virtutis nomen venerandum induerint, A tum adductis in altum supercilijs, promissáq; barba, fucato habitu obambulant, detestandos mores secum circunferentes, similimi istis tragœdiarum actoribus: B quibus si personas, stolámq; illam auro sparsam detraxeris, reliquum est ridiculum, nempe homunculus septem denarijs ad agonem conductus. Atqui huiusmodi cùm sint, omnes quidem homines aspernantur: de Dijs verò absurda prædicant: coactísque adolescentulis deceptu facilibus, nobilem illam virtutem ostentant, & C verborum ambiguitates docent: atque apud discipulos temperātiam semper ac modestiam laudant, opes & voluptatem respuunt. Cæterū quum soli apud se sunt, D quid attinet dicere, quantum comedant, quantum Veneri indulgeant, vt sordes obolorum oblingant? Et hoc omnium est grauissimum, quod cùm ipsi nihil agant, neque publicum,

E

φαυλότατον, ὅτι μηδὲν ἀμοιβὴ μήτε κοινὸν, μήτε ἴδιον

ἐπιτελοῦντες, ἀλλ' ἀχρεῖοι, καὶ περιττοὶ καθεζῶντες, ὅτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἀναιθμοὶ, ἢ τ' ἐνὶ βελῆ, ὅμως τῶν ἄλλων κατηγοροῦσι. καὶ λόγοις τισὶ πικροῖς συμφορήσαντες, καὶ λοιδορίας τινὰς ἀμυμελετήκοτες, ἐπιτιμῶσι, καὶ λοιδοροῦσι τοῖς πλησίον. καὶ οὗτος αὐτῶν τὰ πρῶτα φέρεσθαι δοκεῖ, ὃς ἂν μεγαλοφωνότατός τε ᾖ, καὶ ἰταμότατος, καὶ πρὸς τὰς βλασφημίας θρασύτατος. καίτοι τὴν διατεινόμενον αὐτῶν, καὶ βοῶντα, καὶ κατηγοροῦντα τῶν ἄλλων, ἰὼ ἔρη. σὺ δὲ τί πράττων τυγχάνεις; ἢ τί φῶμεν πρὸς θεῶν σε πρὸς τὸν βίον συντελεῖν; φαίη ἄν, εἰ τὰ δίκαια, καὶ ἀληθῆ θέλοι λέγειν. ὅτι πλεῖν μὲν, ἢ γεωργεῖν, ἢ στρατεύεσθαι, ἢ τινα τέχνην μετιέναι, περιττὸν εἶναί μοι δοκεῖ. κέκραγα δ', καὶ αὐχμῶ, καὶ ψυχρολουτῶ, καὶ ὑποδητος τὸν χειμῶνος περέρχομαι. καὶ ὥσπερ ὁ Μῶμος, τὰ παρὰ τῶν ἄλλων γινόμενα, συκοφαντῶ. καὶ εἴ μὴ τις ὠφέλησε τῶν πλουσίων πολυτελῶς, ἢ ἑταίραν ἔχει, τοῦτο πολυπραγμονῶ, καὶ ἀγανακτῶ. εἰ δ' τῶν φίλων τις, ἢ ἑταίρων κατάκειται νοσῶν ἐπιμελείας τε, καὶ θεραπείας δεόμενος,

A neque priuatum, sed inutiles & superuacanei desideant, nusquam in consilijs nusquam numerentur in armis, alios tamen accusant: congestisque dictis amarulentis, & excogitatis conuitijs, obiurgant, & proximis conuitiantur. Et hic inter eos primas partes ferre videtur, qui sit B clamosissimus, impudentissimus, & ad maledicendum audacissimus. Quòd si hunc vehementer clamantem, aliósque incu- C santem roges: Tu verò quid facis? aut quid per Deos dicemus te ad vitam conferre? Respondebit, si modò recta, veráque fateri volet: Nauigare, aut agros colere, aut militare, aut D artem aliquam aggredi, superuacaneum mihi videtur. Verùm clamo, squaleo, frigida lauo, & sine soleis hyeme obambulo: ac veluti Momus ille, quæ ab alijs geruntur, calumnior. Aut siquis diuitum sumptuosiùs E obsonarit, aut amicam habeat, id exquiro, & indignor. Quòd si amicorum, aut sodalium quispiam morbo decumbat, curáque & obsequio egeat,

ἀγνοῶ. τοιαῦτα μὲν ὄντα ἡμῖν ὦ θεοὶ ταῦτα τὰ θρέμματα. οἱ δὲ δὴ ἐπικούρειοι αὐτῶν λεγόμενοι, μάλα δὴ κ) ὑβρισταί εἰσι, καὶ ἡ μετείσις ἡμῶν καθάπτονται, μήτε ἐπιμελεῖᾶς τ ἀνθρωπίνων λέγοντες τοὺς θεοὺς, μήτε ὅλως τὰ γιγνόμενα ἐπισκοπεῖν. ὥστε ὥρα ὑμῖν λογίζεσθαι. διότι ἰὼ ἅπαξ οὗτοι πεῖσαι τὸν βίον διαθῶσιν, οὐ μετείσεως πεύσεσθε. τίς γὰρ ἂν ἔτι δώσειεν ὑμῖν, πλέον αὐδὲν ἔξειν παρὰ δικῶν; ἃ μὲν γὰρ ἡ σελήνη αἰτιᾶται, πάντες ἀκούσατε τὸν ξένον χθὲς διηγουμένου. περὶ ταῦτα, βουλεύεσθε, ἃ καὶ τοῖς ἀνθρώποις ὑμῖν ἄν ὠφελιμώτατα, καὶ ὑμῖν ἀσφαλέστατα. εἰπόντος ταῦτα τοῦ Διὸς, ἡ ἐκκλησία διετεθρύλλητο. καὶ εὐθὺς ἐβόων ἅπαντες, κεραυνώσατε, κατάπλεξον, σπεῖρον, εἰς τὸ βάραθρον, εἰς τὸν τάρταρον, ὡς τοὺς γίγαντας. ἡσυχάσαν δ' ὁ Ζεὺς εὐθὺς παρεγγείλας, ἔστω ταῦτα ὡς βούλεσθε ἔφη. καὶ πάντες ἐπεφώνησαν αὐτῷ διαλεκτικῷ. πλὴν τό γε νῦν εἶναι, οὐ θέμις κολάζεσθαί τινα. ἱερομηνία γάρ ἐστιν ὡς ἴσθε, μηνῶν τούτων τεττάρων. κ) ἤδη πλὴν ἐκεχειρίαν ἐπηγγειλάμην.

id ignoro. Huiusmodi alumnos habemus ô Dij. Iam verò qui ex his vocantur Epicurei, sunt & valdè contumelioſi, & nos non mediocriter lædunt, affirmantes neque curæ Dijs esse res mortalium, neque omnino quæ agantur, considerari. Quapropter tempus est vt de his consultemus. Nam si semel hoc persuaserint ijs qui sunt in viuis, non mediocriter esurietis. Quis enim posthac vobis rem diuinam faciat, cùm nihil inde expectet emolumenti? Nam de quibus hos accuset Luna, omnes audistis heri narrantem hospitem. Super his consultate, quæ sint hominibus vtiliſſima, vobísque tutiſſima. Cùm hæc dixisset Iupiter, frequens adfremebat concio: mox clamarunt omnes, effulmina, exure, cõminue: in barathrum, in tartarum, vt gigantes. At Iupiter rursum indicto silentio, fient ista, inquit, vt vultis. Omnes ipsa cum dialectica comminuentur, Quanquam in præsentia fas non est punire quẽquam. Est enim Hieromenia, sicuti nostis, quatuor hos menses: iãque inducias promulgaui.

ἐς γέωτα οὖν ἀρχομένε ἦρος, κακοῖ κακεῖς ἀπολουῦται τῷ ἀμερδαλέῳ κεραυνῷ. ἦ, καὶ ἀνανέησεν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων. περὶ δὲ Μενίππου, ταῦτα ἔφη μοι δοκεῖ. περιαιρετέον τὰ ἀυτὸν τὰ πτερά, ἵνα μὴ καὶ αὖθις ἔλθῃ ποτὲ, ὥσπερ τὸν Ερμῆ ἐς τὸν γλῶ κατενεχθῆναι ἡμέρην. καὶ ὁ μὲν, ταῦτα εἰπὼν, ἀνέλυσε τὸ σύλλογον. ἐμὲ δὲ ὁ Κυλλήνιος τὸ δεξιὸ ὦτος ἀποκρεμάσας, περὶ ἑσπέραν χθὲς κατέθηκε φέρων ἐς τὸ Κεραμεικόν. Ἅπαντα ἀκήκοας, ἅπαντα ὦ ἑταῖρε, τὰ ἐξ οὐρανοῦ. ἄπειμι τοίνυν καὶ τοῖς ἐν τῇ Ποικίλῃ περιπατοῦσι τῶν φιλοσόφων, ἀυτὰ ταῦτα εὐαγγελιούμενος.

Quare proximo anno, ineunte vere mali malè perdentur formidando fulmine. Sic ait, atque supercilijs pater annuit atris. Cæterùm de Menippo, hæc mihi videntur, inquit: vt ademptis illi alis, nequando denuo redeat, à Mercurio deferatur hodie in terram. Hæc locutus dimisit cœtum. Me verò Cyllenius dextra aure suspensum, heri sub vesperam in Ceramico deposuit. Audiuisti omnia, omnia inquam amice, quæ è cœlo mecum adfero. Quocirca iam abeo eadem hæc renuntiaturus philosophis in Pœcila inambulantibus.

ΔΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ, Η ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ.

BIS ACCVSATVS, SEV FORA.

ARGVMENTVM.

Hic Dialogus contra Philosophos nominatim institutus Fora vocatur. Etenim introducitur Ebrietas litem Academiæ intendens ob dimotum à se Polemonem. Stoa Voluptati, quòd Dionysius Heracliensis à se ad Epicureos transfugisset. Virtus Mollitiei, quòd Aristippus neglecta Socratis doctrina quam hauserat, à se ad Voluptatem, quam finem bonorum asserebat, transuolasset. Mensaria Diogeni Cynico, quòd se relicta philosophari cepisset. Pictoria Pyrrhoni, eadem de causa. Denique Rhetorica & Dialogus Lucianus: illa, quòd ad Dialogum se à qua multum nobilitatus fuerat,

deserta transiuisset. Athic, quòd relicto veteri suo charactere, seu ioco argumenta contra Platonis exemplum tractaret. Caterùm videtur author duo ostendere voluisse. Vnum, quàm malùa principijs plerique ad professionem Philosophiæ profilierint, cùm Polemon ex ebrioso Academicus, Diogenes ex impostore Cynicus euaserit: quàm viles etiam homines ad philosophandum se contulerint. Alterum suorum studiorum & instituti rationem: quod & in Prometheo fecit.

Αλλ' ἐπιεικέστερον ὁπόσοι τῶν φιλοσόφων παρὰ μόνοις τοῖς εὐδαιμονίαν φασὶν εἶναι τοῖς θεοῖς. εἰ γοῦν ἤδεισαν ὁπόσα τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα πάσχομεν, ὅτι οὐχ ἡμᾶς τοῦ νέκταρος, ἢ τῆς ἀμβροσίας ἐμακάριζον, Ὁμήρῳ πιστεύσαντες αὐδὴν τυφλῷ, καὶ γόητι, μακαρίζειν καλοῦσι ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐν οὐρανῷ διηγουμένῳ, ὡς οὐδὲ τὰ ἐν τῇ γῇ καθορᾶν ἐθέλουσα. αὐτίκα γέ τοι ὁ μὲν ἥλιος οὗτος ζευξάμενος τὸ ἅρμα, πανημέριος ἀνὰ οὐρανὸν περιέπολεῖ, πῦρ ὑφανδὸν ὢν, καὶ τὰ ἀκτίνων ἀποστίλβων, οὐδὲ ὅσον κηκίσασθαι τὸ οὖς φασι, σχολῇ ἄγων. εἰ γάρ τι καὶ ὀλίγον ἐπῤῥαθυμήσας λάθοι, ἀφηνιάσαντες οἱ ἵπποι, καὶ τῆς ὁδοῦ παραβαπόμενοι, κατέφλεξαν τὰ πάντα. ἡ σελήνη δέ, ἄγρυπνος καὶ αὐτὴ περιέρχεται,

T malè pereat quicunq; philosophorum apud solos Deos fœlicitatem esse dicunt. Nam si nossent, quàm multa nos hominum causa patiamur, haudquaquā nos ob nectar, aut ambrosiam beatos prædicarent, Homero videlicet credentes homini cæco & præstigiatori, beatos vocitanti nos, & ea quæ in cœlis geruntur, exponenti: cùm ipse ne illa quidem quæ in terris fiunt, aspicere potuerit. Primùm quidem Sol hic iuncto curru, totam diem cœlum circumuagatur, indutus igne, & radijs resplendens, ne tantum quidem otij habens, quantum ad scalpendam aurem, ceu dici solet, sufficiat. Nam si vel paululum cessaret imprudens, contumaces equi, à via deflectentes, omnia incenderent. Luna autē insomnis & ipsa circumit,

lumen

φαίνουσι τοῖς κωμάζουσι, καὶ τοῖς ἀωρὶ ἀπὸ τῶν δείπνων ἐπανιοῦσι. ὁ Ἀπόλλων τε αὖ, πολυπράγμονα τὴν τέχνην ἐπανελόμενος, ὀλίγου δεῖν τὰ ὦτα ἐκκεκάφωται πρὸς τῶν ἐνοχλουμένων καὶ τὰ χρείαν τῆς μαντικῆς. καὶ ἄρτι μὲν, αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀναγκαῖον εἶναι. μετ' ὀλίγον δ', εἰς Κολοφῶνα δεῖ. κἀκεῖθεν, εἰς Ξάνθον ¶ ἐπιβαίνει. καὶ δ' ἑρμαῖος αὖθις εἰς τὴν Κλάρον. εἶτα εἰς Δῆλον, ἢ εἰς Βραγχίδας. καὶ ὅλως, ἔνθα αὖ ἡ θεσπιῳδὸς πίεται τὸ ἱερὸν νάμα τοῦ, καὶ μασησαμένη τῆς δάφνης, καὶ τὸ τρίποδος διασεισαμένη, κελεύῃ παρεῖναι, ἄοκνον χρὴ αὐτίκα μάλα παρεσκευάσθαι συνιέρευτα τοῖς χρησμοῖς, ἢ οἴχεσθαι οἱ τὴν δόξαν ἡ τέχνης. ἐῶ γὰρ λέγειν ὁπόσα ἐπὶ πείρᾳ τῆς μαντικῆς ἐπιτελοῦνται αὐτῷ· ἀρνεῖα κρέα, καὶ χελώνας ἐς τὸ αὐτὸ ἕψοντες. ὥστε εἰ μὴ τὴν ῥῖνα ὀξεῖς ἦν, καὶ ἀπῆλθεν αὐτοῦ ὁ λυδὸς καταγελῶν. ὁ μὲν γὰρ Ἀσκληπιὸς, ἐπὶ τῶν νοσούντων ἐνοχλούμενος, ὀρῇ τε δεινὰ, καὶ τυγχάνει τε ἀνδρῶν, ἐπ' ἀλλοτρίοις τε συμφοραῖς, ἰδίας καρπῶται λύπας. τί γὰρ

lumen exhibent ijs qui comessationibus indulgent, quíque præter tempus à cœnis domum redeunt: Quinetiam Apollo negotiosam artem exercens, parum abest quin obsurdescat auribus, adeò importuni sunt qui oracula efflagitant. Ac nunc quidem illi in Delphis esse necesse est: paulò post Colophonem cursu petit: inde & Xanthum transit: postea Clarum currendo contendit: deinde Delum, aut Branchidas. Deniquè quocunque vates sacrum laticem pota, commanducata lauro, & tripode concusso, venire iubet, impigrum protinus assistere oportet, oracula connectentem, aut alioqui artis gloria ipsi interciderit. Omitto dicere quàm multa experiendæ artis & vaticiniorum causa machinentur ipsi, quum agnitas carnes, testudinésque in eodem vase coquunt: adeò vt nisi acri odoratu valeret, eo derisò Lydus ille abijsset. Nam & Æsculapius cùm ab ægrotantibus vexetur, & tuetur graue, & tractat iniucunda, alienísque ex malis proprias sibi contrahit molestias. Quid

αὖ, εἰτοὺς ἀνέμοις φυτουργοῦντας λέγοιμι, καὶ παραπέμποντας τὰ πλοῖα, καὶ τοῖς λιμῶσιν ὀπηνέοντας; ἢ τὸν ὕπνον ὅτι πάντας πεποίηκεν; ἢ τὸν ὄνειρον μετὰ τοῦ ὕπνου διανυκτερεύοντα, καὶ ὑποφητεύοντα αὐτῷ; πάντα γὰρ ταῦτα ὑπὸ φιλανθρωπίας οἱ θεοὶ πονοῦσι, καὶ πρὸς τὸ ὅτι τῆς γῆς βίον ἐκείνοις σωτελοῦσι. καίτοι τὰ μὲν τῶν ἄλλων, μέτρια. ἐγὼ δὲ αὐτὸς ὁ πάντων βασιλεὺς, καὶ πατὴρ, ὅσας μὲν ἀνδρίας ἀνέχομαι, ὅσα δὲ πράγματα ἔχω πρὸς τοσούτοις φροντίδας διηρημένος; ᾧ πρόσταται μὲν τὰ τῶν ἄλλων θεῶν ἔργα ἐπισκοπεῖν ἀναγκαῖον, ὁπόσοι τὴ ἡμῶν συνδιαπράττονται τῆς ἀρχῆς, ὡς μὴ βλακεύωσιν ἐπ' αὐτοῖς. ἔπειτα δὲ καὶ αὐτῷ μυρία ἄπτα πράττειν, καὶ χρὴ δὴν ἀνέφικτα ὑπὸ λεπτότητος. οὐ γὰρ μόνον τὰ κεφάλαια ταῦτα τῆς διοικήσεως, ὑετὸν, καὶ χαλάζας, καὶ πνεύματα, καὶ ἀστραπὰς αὐτὸς οἰκονομῶ ἀκριβῶς, καὶ διατάξεις, πεπαυμαι τῶν ὅτι μέρους φροντίδων ἀπηλλαγμένος, ἀλλά με δεῖ καὶ ταῦτα μὴ ποιεῖν, ἀποβλέπειν δὲ κατ' αὐτὸν χρόνον ἀπαντα χρόνε,

si ventos dicam, qui plantas fouent, nauigia deducunt, & frumenta ventilantibus afflant? Aut somnum qui ad omnes deuolat? aut insomnium quod cum somno pernoctat, eiúsque velut interpretem se gerit? Omnia enim hæc, quæ ipsorum est humanitas, operantur Dij, & ad vitam in terris agendam vnicuique cõtribuunt. At mediocria quidem sunt cæterorum negotia. Ego verò ipse, omnium ille rex, ac pater, quàm multas molestias sustineo? quàm multa negotia habeo, tot tantísque curis distractus? Cui primùm quidem necesse est, cæterorum Deorum opera inspicere, quicunque aliquid in administrando imperio nobiscum agunt, ne ad res obeundas torpescant: deinde innumerabilia mihi sunt agenda, quæ vix prætenuitate assequi queam. Non enim solùm generalibus illis meæ administrationis, pluuijs videlicet, grãdinibus, ventis, & fulguribus administratis, ceu curarum parte subleuato, quiescere mihi licet: sed oportet me & hæc facere, & eodem tempore vndique aspicere,

καὶ πάντα ἐπισκοπεῖν, ὥσπερ τὸν ἐν τῇ Νεμέᾳ βυκόλον, τοὺς κλέπτοντας, τοὺς ἐπορκοῦντας, τοὺς θύοντας. εἰ πῦ ἔστιν. πόθεν ἡ κνίσα, καὶ ὁ καπνὸς ἀέρχεται. τίς νοσῶν, ἢ παλέων ἐκάλεσε. καὶ τὸ πάντων ἐπιπονώτατον, ὑφ' ἕνα καιρὸν ἔν τε Ὀλυμπίᾳ τῇ ἑκατόμβῃ παρεῖναι, καὶ ἐν Βαβυλῶνι τοὺς πολεμοῦντας ἐπισκοπεῖν, καὶ ἐν Γέταις χαλαζᾶν, καὶ ἐν Αἰθίοψιν ἐυωχεῖσθαι. τὸ δὲ μεμιμῆσθαι, οὐδὲ οὕτω διαφυγεῖν ῥᾴδιον, ἀλλὰ πολλάκις, οἱ μὲν ἄλλοι θεοί τε, καὶ ἄνδρες ἱπποκορυσταὶ, ἕυδουσι παννύχιοι. ὁ δὲ Δία δὲ ἐμέ, ὃν ἔχει ὕπνος ἥδυμος ὕπνος. εἰ γάρ που καὶ μικρὸν ὑπνώσομεν, ἀλλ' ἦρις ἐυθὺς ὁ Ἐπίκουρος, ἀφροντίστους ἡμᾶς ἀποφαίνων τῶν ἐπὶ γῆς πραγμάτων, καὶ ὁ κίνδυνος ἦν εὐκαταφρόνητος, εἰ ταῦτα οἱ ἄνθρωποι πιστεύσουσιν αὐτῷ. νῦν δὲ ἀστράπτοντος μὲν ἡμῖν οἱ ναοὶ ἔσονται, ἀκνίσωτοι δὲ αἱ αὐλαὶ, ἄσπονδοι δὲ οἱ κρατῆρες, ψυχροὶ δὲ οἱ βωμοί. καὶ ὅλως, ἄθυτα, καὶ ἀκαλλιέρητα, καὶ ὁ λιμὸς πολὺς. τοιγαροῦν, ὥσπερ οἱ κυβερνῆται, ὄφελος μόνος ἐπὶ τῆς πρύμνης ἕστηκα, τὸ πηδάλιον

omniáque contemplari: non secus ac illum in Nemea bubulcum, furantes, peierantes, sacrificantes, siquis libauit, vnde nidor ac fumus ascendat: quis ægrotans, aut nauigans inuocarit. Quódque omnium est operosissimum, vno eodémque tempore in Olympia hecatombæ interesse, in Babylone belligerantes intueri, apud Getas grandinare, apud Æthiopas conuiuari. At ne sic quidem quereles euitare facile est: sed sæpenumero, cæteríque Dij, & homines galeati, totam noctem dormiunt: me verò Iouem placidus sopor haud tenet vnquam. Si enim vel paululum nictauerimus, verax ilico Epicurus iste est, qui nulla prouidentia, quæ in terris geruntur, prospicere nos affirmat. Atque hoc periculum haudquaquā contemnendum, si homines hæc dicenti credant. Sed templa coronis carebunt, sine nidore erunt plateæ, sine libamentis crateres, frigidæque passim aræ, denique sine sacrificijs, ac victimis omnia, multáque fames futura. Proinde veluti nauium gubernatores, sublimis solus in puppi stare soleo, clauum

ἔχων ἐν ταῖν χερσῖν. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι σπεύδονται, μεθύουσι. καὶ εἰ τύχοι, ἐγκαθεύδουσιν. ἐγὼ δ', ἄγρυπνος, καὶ ἄστατος ὑπὲρ ἁπάντων μεριμνῶ καὶ φροντίζω κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμόν, μόνῳ τῷ δεσπότης εἶναι δοκεῖν τετιμημένος. ὥστε ἥδεως ἂν ἐροίμην τοὺς φιλοσόφους, οἳ μόνους τοὺς θεοὺς εὐδαιμονίζουσι, ποτὲ καὶ χαλάζειν ἡμᾶς τῷ νέκταρι, ἢ τῇ ἀμβροσίᾳ νομίζουσι, μυρία ἄσπερ ἔχοντας πράγματα. ἰδοὺ γοῦν ὑπ' ἀσχολίας, τοσαύτας ἑώλους δίκας φυλάττομεν ἀποκειμένας, ὑπ' ἐνίων ἤδη, καὶ ἀρχαίων διεφθαρμένας. καὶ μάλιστα ὁπόσαι ταῖς ὀπτήσεσι, καὶ τέχναις τισὶν ἀνθρώπους πωλεῖσθαι, πάνυ παλαιὰς οὔσας αὐτῶν. οἱ δὲ, κεκράγασιν ἀπανταχόθεν, καὶ ἀγανακτοῦσι, καὶ πλὴν δίκην σπεύδωνται, κἀμὲ τῆς βραδυτῆτος αἰτιῶνται, ἀγνοοῦντες ὡς ἐκ ὀλιγωρίας τὰς κρίσεις ὑπερημέρους σωρεύειν ἡμῖν δοκῶ, ἀλλὰ ὑπὸ τῆς εὐδαιμονίας, ἣ συμβαίνει ἡμᾶς ὑπολαμβάνουσι. τοῦτο γὰρ πλὴν ἀσχολίαν καλοῦσι. Ερ. καὶ τοῦτο ἐστὶ Ζεῦ, πολλὰ τοιαῦτα

præ manibus habens: vectores autem alij inebriantur, & si fors ita ferat, indormiunt. Ego verò insomnis ac ieiunus pro omnibus animo & mente sum solicitus, eo nomine tantùm honoratus, quòd videor esse dominus. Quare lubèter philosophos istos interrogarim, qui solos Deos beatos prædicant: quando tandem & nectari vacare nos; & ambrosiæ putarent, adeò innumeris implicatos negotijs. Ecce enim præ continuis occupationibus tot controuersias intus repositas iam olim seruamus, situ, araneisque iam propè corruptas: præcipuè eas, quas scientiæ atque artes aduersus quosdam homines habent admodum antiquas illarum nonnullas. Illi verò vociferantur vndique & indignantur, ac iustitiam inclamant, méque tarditatis accusant: nescij non negligentia differri vltra diem legitimum hæc iudicia, sed ob fœlicitatem illam in qua nos versari putant. Hoc enim nomine perpetuas occupationes vocant. *Mercurius.* Ipse etiam Iupiter, multa huiusmodi grauiter ferentes audiens, dicere

ἀκούων δυσχεραινόντων, λέγειν

πρὸς σὲ ἐκ ἐτόλμων. ἐπεὶ δὲ σὺ περὶ τούτων τοὺς λόγους ἐνέβαλες, καὶ ἐγὼ λέγω. πάνυ ἀγανακτῶσιν ὦ πάτερ, καὶ σκληραίνουσι, καὶ ἐς τὸ φανερὸν μὲν οὐ τολμῶσι λέγειν, ὡσπερ ὑποθορύζουσι δὲ συγκεκυφότες, αἰτιῶνται τὸν χρόνον. οὐδὲ ἔδει πάλαι τὰ καθ' αὑτοὺς εἰδότας, στέγειν ἕκαστον τοῖς δεδικασμένοις. Ζ. τί οὖν ὦ Ἑρμῆ δοκεῖ; ὅπερ ἐγὼμὲν αὐτοῖς ἀρρωδῶ δικῶν, ἢ θέλεις εἰς νέωτα παραγγελῶμεν; Ερ. οὐδαμοῦ. ἀλλὰ ἤδη πειρῶμεν. Ζ. ἴτω ποίει. σὺ μὲν μάρτυρε καταπάμενος, ὅτι ἀρρεῖ δικῶν ἔστι τάδε. πάντας ὁπόσοι τὰς γραφὰς ἀπενεγκόντων, ἥκειν τήμερον εἰς Ἄρειον πάγον. ἐκεῖ γὰρ τῷ μὲν δίκῃ ἀποκληρωῦ σφίσι τὰ δικαστήρια κατὰ τὸν λόγον τῶν τριημάτων ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων. εἰ δέ τις ἄδικον οἴοιτο γεγνῶσθαι τῷ κείσιν, ἐξεῖναι ἐφέντι ἐπ' ἐμὲ, δικάζεσθαι ἀδυπαρρήτως, ὡς εἰ μηδὲ τοπαράπαν ἐδεδίκασο. σὺ δὲ ὦ θύγατερ, καθεζομένη παρὰ τὰς σεμνὰς θεὰς, ἀποκλῆρου τὰς δίκας, καὶ ὁπισκόπει τοὺς δικάζοντας. Δι. αὖθις ἐς τῆμ

tibi non audebam: at siquidem de his mentionem feci, eloquar sanè. Valdè indignantur, pater, & animo ferunt iniquo, nec palam audent profiteri, sed apud se submurmurant inclinati, tempus accusantes: quos tamen conueniebat iam olim proprijs viribus cognitis, rebus iudicatis acquiescere. *Iup.* Quid igitur tibi videtur Mercuri? statim-ne illis forum constituemus? an mauis vt in proximum annum illis diem dicamus? *Merc.* Nequaquam sed iam agendi copiam faciamus. *Iup.* Ita fac. Tu quidem dequolans proclama, quòd iudiciale forum hoc pacto cõstituetur. Quotquot diem dixerunt, hodie in Areopagum veniant: ibi iustitiæ sorte distribuet iuris actiones pro ratione classium ex omnibus Athenienfibus. Quòd siquis iniquũ iudiciũ crediderit esse latum, licebit ad me prouocanti denuo iudicium experiri, perinde ac si sententia prorsum lata non fuisset. Tu verò filia Deabus venerandis assidens, actiones sorte distribue, & inspice iudicantes. *Iustitia.* Iterum-ne in terram, vt eiecta ab

ἡ δ', ἀκαδημαϊκούς. οἱδὲ, ἐπικουρείους. οἱ δ', περιπατητικούς. καὶ ἄλλα πολλῷ γελοιότερα τούτων. ἔπειτα δ', ὄνομα σεμνὸν τῆς ἀρετῆς περιθέμενοι, καὶ τὰς ὀφρῦς ἀναφαλαντες, καὶ πώγωνας ἐπισασάμενοι, περιέρχονται ἐπὶ ταλάρῳ ῥάκια, κατάπυσμα ἔχοντες, ἐοικότες μάλιστα τοῖς βαλλιοῖς ἐκείνοις ὑποκριταῖς, ὧν ἢν ἀφέλῃς τὰ πρόσωπα, καὶ τὴν χρυσόπαρον ἐκείνην στολὴν, τὸ καταλειπόμενον ἂν γελοῖον, ἀνθρώπιον ἑπτὰ δραχμῶν ἐς τὸν ἀγῶνα μεμισθωμένον. τοιοῦτοι δ' ὄντες, ἀνθρώπων μὲν ἅπαντων καταφρονοῦσι. περὶ θεῶν δ', ἀλλόκοτα διεξέρχονται. καὶ συμφέροντες ἐυξάπατα μειράκια, τὴν τε πολυθρύλλητον ἀρετὴν βαλλαδοῦσι, καὶ τοὺς τῶν λόγων ἀποείας ἐκδιδάσκουσι. καὶ παρὰ μὲν τοῦ μαθητὰς, καρτερίαν ἀεὶ, καὶ σωφροσύνην ἐπαινοῦσι, καὶ κλαύτε, καὶ ἡδονῆς καταφρονοῦσι. μόνοι δ' καθ' ἑαυτοὺς γινόμενοι, τί ἂν λέγοιτε, ὅσα βδελύσσονται, ὅσα δ', ἀφροδισιάζουσιν, ὅπως δ' πλεονεκτοῦσι τὸν ὀβολὸν τὸ ῥυπόν. τὸ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι μηδὲν αὐτοὶ μήτε κοινὸν, μήτε ἴδιον

alij Academicos, alij Epicureos, alij Peripateticos, alijs item vocabulis, his multò magis ridiculis. Deinde cùm illud virtutis nomen venerandum induerint, tum adductis in altum supercilijs, promissáq; barba, fucato habitu obambulant, detestandos mores secum circunferentes, simillimi istis tragœdiarum actoribus: quibus si personas, stolámq; illam auro sparsam detraxeris, reliquum est ridiculum, nempe homunculus septem denarijs ad agonem conductus. Atqui huiusmodi cùm sint, omnes quidem homines aspernantur: de Dijs verò absurda prædicant: coactísque adolescentulis deceptu facilibus, nobilem illam virtutem ostentant, & verborum ambiguitates docent: atque apud discipulos temperātiam semper ac modestiam laudant, opes & voluptatem respuunt. Cæterū quum soli apud se sunt, quid attinet dicere, quantum comedant, quantum Veneri indulgeant, vt sordes obolorum oblingant? Et hoc omnium est grauissimum, quod cùm ipsi nihil agant, neque publicum,

ὀπτελεῦντες, ἀλλ' ἀχρεῖοι, καὶ περιττοὶ καθεζῶντες, ὅτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναριθμοι, ἢ τ' ἐνὶ βελῆ, ὅμως τῶν ἄλλων κατηγορεῦσι. καὶ λόγοις τισὶ πικροῖς συμφορήσαντες, καὶ λοιδορίας τινὰς ἐμμελετήκοτες, ὀπτιμῶσι, καὶ λοιδοροῦσι τοὺς πολιτικούς. καὶ οὗτος αὐτῶν τὰ πρῶτα φέρεσθαι δοκεῖ, ὃς ἂν μεγαλοφωνότατός τε ᾖ, καὶ ἰταμώτατος, καὶ πρὸς τοὺς βλασφημίας θρασύτατος. καίτοι τὸν διατεινόμενον αὐτῶν, καὶ βοῶντα, καὶ κατηγορεῦντα τῶν ἄλλων, ἰδοὺ ἔρη. σὺ δὴ τί φράπλων τυγχάνεις; ἢ τί φῶμεν πρὸς θεῶν σε πρὸς τὸν βίον συντελεῖν; φαίη ἄν, εἰ τὰ δίκαια, καὶ ἀληθῆ θέλοι λέγειν. ὅτι πλεῖν μοὶ, ἢ γεωργεῖν, ἢ στρατεύεσθαι, ἢ τινα τέχνην μεπέναι, περιττὸν εἶναί μοι δοκεῖ. κέκραγα δ', καὶ ἀυχμῶ, καὶ ψυχρολουτῶ, καὶ ἀυπόδητος τὸν χειμῶνος περέρχομαι. καὶ ὥσπερ ὁ Μῶμος, τὰ ἐπὶ τῶν ἄλλων μηνόμενα, συκοφαντῶ. καὶ εἰ μοί τις ὠφώνηκε τῶν πλουσίων πολυτελῶς, ἢ ἑταίραν ἔχει, τοῦτο πολυπραγμονῶ, καὶ ἀγανακτῶ. εἰ δ' τῶν φίλων τις, ἢ ἑταίρων κατάκειται νοσῶν ὀπτικουείας τε, καὶ θεραπείας δεόμενος,

neque priuatum, sed inutiles & superuacanei desideant, nusquam in consilijs nusquam numerentur in armis, alios tamen accusant: congestisque dictis amarulentis, & excogitatis conuitijs, obiurgant, & proximis conuitiantur. Et hic inter eos primas partes ferre videtur, qui sit clamosissimus, impudentissimus, & ad maledicendum audacissimus. Quòd si hunc vehementer clamantem, aliósque incusantem roges: Tu verò quid facis? aut quid per Deos dicemus te ad vitam conferre? Respondebit, si modò recta, veráque fateri volet: Nauigare, aut agros colere, aut militare, aut artem aliquam aggredi, superuacaneum mihi videtur. Verùm clamo, squaleo, frigida lauo, & sine soleis hyeme obambulo: ac veluti Momus ille, quæ ab alijs geruntur, calumnior. Aut siquis diuitum sumptuosiùs obsonarit, aut amicam habeat, id exquiro, & indignor. Quòd si amicorum, aut sodalium quispiam morbo decumbat, curáque & obsequio egeat,

ἀγνοῶ. τοιαῦτα μὲν ὄζιν ἡμῖν ὦ θεοὶ ταῦτα τὰ θρέμματα. οἱ δ' ἐπικούρφοι αὐτῶν λεγόμενοι, μάλα δὴ κ' ὑβρεισαί εἰσι, καὶ ἐμετέρων ἡμῶν καταπίονται, μήτε ἐπιμελείᾳ τ' ἀνθρωπίνων λέγοντες τοὺς θεοὺς, μήτε ὅλως τὰ γιγνόμενα ἐπισκοπεῖν. ὥστε ὥρα ὑμῖν λογίζεσθαι. διότι καὶ ἅπαξ οὕτοι πείσαι τὸν βίον διαιθῶσιν, οὐ μετρίως πανήσετε. τίς γὰρ αὖ ἔτι δώσειν ὑμῖν, πλέον αὐδὲν ἔξειν προσδοκῶν; ἃ μὲν γὰρ ἡ σελήνη αἰτιᾶται, πάντες ἠκούσατε τὸν ξένου χθὲς διηγουμένου. περὶ ταῦτα, βουλεύσασθε, ἃ καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἥδιστ' ἂν ὠφελιμώτατα, καὶ ὑμῖν ἀσφαλέστατα. ἐπόντος ταῦτα τοῦ Διὸς, ἡ ἐκκλησία διετεθρύλλητο. καὶ ἐυθὺς ἐβόων ἅπαντες, κεραυνώσον, καταπέλεξον, ἐπίσεισον, ἐς τὸ βάραθρον, ἐς τὸν τάρταρον, ὡς τοὺς γίγαντας. ἡσυχίαν δ' ὁ Ζεὺς αὖθις παρεγγείλας, ἔσεσθαι ταῦτα ὡς βούλεσθε ἔφη. καὶ πάντες ἐπισείονται αὐτῇ διαλεκτικῇ. πολὺ τό γε νῦν εἶναι, οὐ θέμις κολασθῆναί τινα. ἱερομηνία γάρ ὄζιν ὡς ἴστε, μεμιῶν τούτων τεσσάρων. ἤδη

id ignoro. Huiusmodi alumnos habemus ô Dij. Iam verò qui ex his vocantur Epicurei, sunt & valdè contumelioſi, & nos non mediocriter lædunt, affirmantes neque curæ Dijs eſſe res mortalium, neque omnino quæ agantur, conſiderari. Quapropter tempus eſt vt de his conſultemus. Nam ſi ſemel hoc perſuaſerint ijs qui ſunt in viuis, non mediocriter eſurietis. Quis enim poſthac vobis rem diuinam faciat, cùm nihil inde expectet emolumenti? Nam de quibus hos accuſet Luna, omnes audiſtis heri narrantem hoſpitem. Super his conſultate, quæ ſint hominibus vtiliſſima, vobiſque tutiſſima. Cùm hæc dixiſſet Iupiter, frequens adfremebat concio: mox clamarunt omnes, effulmina, exure, cõminue: in barathrum, in tartarum, vt gigantes. At Iupiter rurſum indicto ſilentio, fient iſta, inquit, vt vultis. Omnes ipſa cum dialectica comminuentur. Quanquam in præſentia fas non eſt punire quẽquam. Eſt enim Hieromenia, ſicuti noſtis, quatuor hos menſes; iãque inducias promulgaui.

πολὺ ἐκ χειρίαν ἐπηγγειλάμην.

ἐς νέωτα οὖν ἀρχομένῳ ἦρος, καὶ τοὶ κακῶς ἀπολοῦνται τῷ ἀμερδαλέῳ κεραυνῷ. ἦ, καὶ πυκάσσησιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων. περὶ μὲν Μενίππου, ταῦτα ἔφη μοι δοκεῖ. περιαιρεθέντα αὐτὸν τὰ πτερὰ, ἵνα μὴ καὶ αὖθις ἔλθῃ ποτὲ, ὥσπερ τὸν Ἑρμῆν ἐς τὴν γῆν καταπεμφθῆναι τήμερον. καὶ ὁ μὲν, ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσε τὸ σύλλογον. ἐμὲ δὲ ὁ Κυλλήνιος τῇ δεξιᾷ ὦτος ἀποκρεμάσας, περὶ ἑαυτῷ χρῆς κατέθηκε φέρων ἐς τὸ Κεραμεικόν. Ἅπαντα ἀκήκοας, ἅπαντα ὦ ἑταῖρε, τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. ἄπειμι τοίνυν καὶ τοῖς ἐν τῇ Ποικίλῃ περιπατοῦσι τῶν φιλοσόφων, αὐτὰ ταῦτα εὐαγγελούμενος.

Quare proximo anno, ineunte vere mali malè perdentur formidando fulmine. Sic ait, atque supercilijs pater annuit atris. Cæterùm de Menippo, hæc mihi videntur, inquit: vt ademptis illi alis, nequando denuo redeat, à Mercurio deferatur hodie in terram. Hæc locutus dimisit cœtum. Me verò Cyllenius dextra aure suspensum, heri sub vesperam in Ceramico deposuit. Audiuisti omnia, omnia inquam amice, quæ è cœlo mecum adfero. Quocirca iam abeo eadem hæc renuntiaturus philosophis in Pœcila inambulantibus.

ΔΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ, Η ΔΙΚΩΝΙΑ.

BIS ACCVSATVS, SEV FORA.

ARGVMENTVM.

Hic Dialogus contra Philosophos nominatim institutus Fora vocatur. Etenim introducitur Ebrietas litem Academiæ intendens ob dimotum à se Polemonem. Stoa Voluptati, quòd Dionysius Heracliensis à se ad Epicureos transfugisset. Virtus Mollitiei, quòd Aristippus neglecta Socratis doctrina quam hauserat, à se ad Voluptatem, quam finem bonorum asserebat, transsolasset. Mensaria Diogeni Cynico, quòd se relicta philosophari cœpisset. Pictoria Pyrrhoni, eadem de causa. Denique Rhetorica & Dialogus Lucianus: illa, quòd ad Dialogum se à qua multum nobilitatus fuerat,

est rta transiuisset. Athic, quòd relicto veteri suo charactere, noua argumenta contra Platonis exemplum tractaret. Caterùm videtur author duo ostendere voluisse. Vnum, quàm malè à principijs plerique ad professionem Philosophia profilierint, cùm Polemon ex ebrioso Academicus, Diogeneo ex impostore Cynicus euaserit: quàm viles etiam homines ad philosophandum se contulerint. Alterum suorum studiorum & instituti rationem: quod & in Prometheo fecit.

Λλ' ὑπερβαίνειν ὁπόσοι τῶν φιλοσόφων παρὰ μόνοις τοῖς ἐυδαιμονίαν φασὶν εἶναι τοῖς θεοῖς. εἰ γοῦν ἤδεσαν ὁπόσα τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα πάσχομεν, ὅτι ἂν ἡμᾶς τῆ νύκτωρ, ἢ τῆ ἀμβροσίας ἐμακάριζον, Ὁμήρῳ πιστεύσαντες αἰδεῖ τυφλῷ, καὶ γόητι, μάκαρας καλοῦντι ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐν οὐρανῷ δυσχερυθμῷ, ὃς οὐδὲ τὰ ἐν τῆ γῆ καθορᾶν ἐθέλοντα. αὐτίκα γέτοί ὁ μὲν ἥλιος οὐτοσὶ ζευξάμενος τὸ ἅρμα, πανημέριος ἀνὰ οὐρανὸν περιπολεῖ, πῦρ ἐμφλεγμαίνων, καὶ τῆ ἀκτίνων ἀποστίλβων, οὐδὲ ὅσον κηπουρῆσαι τὸ οὖς φασι, σχολὴ ἄγων. ὦ γὰρ πᾶν ὀλίγον ἐπιῤῥαθυμήσας λάθῃ, ἀφνιάσαντες οἱ ἵπποι, καὶ τῆς ὁδοῦ παραξαπόντιοι, κατέφλεξαν τὰ πάντα. ἡ σελήνη δέ, ἄγρυπνος καὶ αὐτὴ περιέρχεται,

T malè pereat quicunq; philosophorum apud solos Deos fœlicitatem esse dicunt. Nam si nossent, quàm multa nos hominum causa patiamur, haudquaquã nos ob nectar, aut ambrosiam beatos prædicarent, Homero videlicet credentes homini cæco & præstigiatori, beatos vocitanti nos, & ea quæ in cœlis geruntur, exponenti: cùm ipse ne illa quidem quæ in terris fiunt, aspicere potuerit. Primùm quidem Sol hic iuncto curru, totam diem cœlum circumuagatur, indutus igne, & radijs resplendens, ne tantum quidem otij habens, quantum ad scalpendam aurem, ceu dici solet, sufficiat. Nam si vel paululum cessaret imprudens, contumaces equi, à via deflectentes, omnia incenderent. Luna autẽ insomnis & ipsa circumit,

lumen

φαίνουσα τοῖς κωμάζουσι, καὶ τοῖς ἀωρὶ ἀπὸ τῶν δείπνων ἐπανιοῦσιν. ὁ Ἀπόλλων τε αὖ, πολυπράγμονα τὴν τέχνην ἐπανελόμενος, ὀλίγου δεῖν τὰ ὦτα ἐκκεκάφωται τοῖς τῶν ἐνοχλούντων κατὰ χρείαν τῆς μαντικῆς. καὶ ἄρτι μὲν, αὐτῷ οἶ δελφοῖς ἀναγκαῖον εἶναι. μετ' ὀλίγον δ', εἰς Κολοφῶνα δεῦ. κἀκεῖθεν, εἰς Ξάνθ' ¶ ἐπιβαίνει. καὶ ὁ σεμνότατος αὐτὸς εἰς τὴν Κλάρον. εἶτα εἰς Δῆλον, ἢ εἰς Βραγχίδας. καὶ ὅλως, ἔνθα ἂν ἡ θεσπιωτὶς πᾶσα τὰ ἱερὰ νάματος, καὶ μασησαμένη τῆς δάφνης, καὶ τὸ τρίποδα διασείσασα μένη, κελεύῃ παρεῖναι, ἄοκνον χρὴ αὐτίκα μάλα παρεσκευάσθαι συμείροντα τοὺς χρησμούς, ἢ οἴχεσθαί οἱ τὴν δόξαν ἡ τέχνης. ἐῶ γὰρ λέγειν ὁπόσα ἐπὶ πείρᾳ τῆς μαντικῆς ἐπιτρέπουσι αὐτῷ ἀργύρια κρέα, καὶ χελώνας ἐς τὸ αὐτὸ ἕψοντες. ὥστε εἰ μὴ τὴν ῥίνα ὀξὺς ἦν, καὶ ἀπηλθεν αὐτῷ ὁ λυδὸς καταγελῶν. ὁ μὲν γὰρ Ἀσκληπιὸς, ἰατρὸς τῶν νοσούντων ἐνοχλούμενος, ὀργῇ τε θείᾳ, θηρᾶται τε ἀνδρῶν, ἐπ' ἀλλοτρίοις τε συμφοραῖς, ἰδίας καρπὸν λύπας. τί γὰρ

lumen exhibent ijs qui commessationibus indulgent, quíque præter tempus à cœnis domum redeunt. Quinetiam Apollo negotiosam artem exercens, parum abest quin obsurdescat auribus, adeò importuni sunt qui oracula efflagitant. Ac nunc quidem illi in Delphis esse necesse est: paulò post Colophonem cursu petit: inde & Xanthum transit: postea Clarum currendo contendit: deinde Delum, aut Branchidas. Denique quocunque vates sacrum laticem pota, commanducata lauro, & tripode concusso, venire iubet, impigrum protinus assistere oportet, oracula connectentem, aut alioqui artis gloria ipsi intercideret. Omitto dicere quàm multa experiendæ artis & vaticiniorum causa machinentur ipsi, quum agninas carnes, testudinésque in eodem vase coquunt: adeò vt nisi acri odoratu valeret, eo deriso Lydus ille abijsset. Nam & Æsculapius cùm ab ægrotantib⁹ vexetur, & tuetur graue, & tractat iniucunda, alienísque ex malis proprias sibi contrahit molestias. Quid

ἀν, εἰ τοὺς ἀνέμοις φυτουργοῦντας λέγοιμι, καὶ παραπεμπομένους τὰ πλοῖα, καὶ τοῖς λιμέσιν ἐπιπέσοντας; ἢ τὸ ὕπνου ἐπὶ παῖδας πεπόμενον; ἢ τὸν ὄνειρον μὴ τὸ ὕπνου διανυκτερεύοντα, καὶ ἀποφηνεύοντα αὐτῷ; παῖδα γὰρ ταῦτα ἀπὸ φιλανθρωπίας οἱ θεοὶ πονοῦσι, καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἐπὶ τῆς γῆς βίον ἐκάστοις συντελοῦσι. καίτοι τὰ μὲν τῶν ἄλλων, μέτρια. ἐγὼ δ' αὐτὸς ὁ πάντων βασιλεὺς, καὶ πατὴρ, ὅσας μὲν ἀνδρίας ἀνέχομαι, ὅσα δ' ἀφέγματα ἔχω περὶ τοσούτους φροντίδας διηρημένος; ᾧ πρῶτα μὲν τὰ τῶν ἄλλων θεῶν ἔργα ἐπισκοπεῖν ἀναγκαῖον, ὁπόσοι τι ἡμῶν συνδιαπράττονται τῆς ἀρχῆς, ὡς μὴ βλακεύωσιν ἐπ' αὐτοῖς. ἔπειτα δὲ καὶ αὐτῷ μυρία ἄπλα πράττειν, καὶ σχεδὸν ἀνέφικτα ὑπὸ λεπτότητος. οὐ γὰρ μόνον τὰ κεφάλαια ταῦτα τῆς διοικήσεως, ὑετὸν, καὶ χαλάζας, καὶ πνεύματα, καὶ ἀστραπὰς αὐτὸς οἰκονομῶ μόνος, καὶ διατάξας, πεπαυμαι τῶν ἐπὶ μέρους φερομένων ἀπολλαγμένος, ἀλλά με δεῖ καὶ ταῦτα μὴ ποιεῖν, ἀποβλέπειν δὲ καὶ τὰ αὐτὸν χρόνον ἀπαντᾶσαι,

si ventos dicam, qui plantas fouent, nauigia deducunt, & frumenta ventilantibus afflant? Aut somnum qui ad omnes deuolat? aut insomnium quod cum somno pernoctat, eiusque velut interpretem se gerit? Omnia enim hæc, quæ ipsorum est humanitas, operantur Dij, & ad vitam in terris agendam vnicuique cõtribuunt. At mediocria quidem sunt cæterorum negotia. Ego verò ipse, omnium ille rex, ac pater, quàm multas molestias sustineo? quàm multa negotia habeo, tot tantísque curis distractus? Cui primùm quidem necesse est, cæterorum Deorum opera inspicere, quicunque aliquid in administrando imperio nobiscum agunt, ne ad res obeundas torpescant: deinde innumerabilia mihi sunt agenda, quæ vix præ tenuitate assequi queam. Non enim solùm generalibus illis meæ administrationis, pluuijs videlicet, grãdinibus, ventis, & fulguribus administratis, ceu curarum parte subleuato, quiescere mihi licet: sed oportet me & hæc facere, & eodem tempore vndique aspicere,

καὶ πάντα ἐπισκοπεῖν, ὥσπερ τὸν ἐν τῇ Νεμέᾳ βυκόλον, τοὺς κλέπτοντας, τοὺς ὀμορκοῦντας, τοὺς θύοντας. εἰ πῦ ἔστιν θεὸς. πόθεν ἡ κνίσα, καὶ ὁ καπνὸς ἀνέρχεται. τίς νοσῶν, ἢ παλαίων ἐκάλεσε. καὶ τὸ πάντων ἐπιπονώτατον, ὑφ' ἕνα καιρὸν ἐν τε Ὀλυμπίᾳ τῇ ἑκατόμβῃ παρεῖναι, καὶ ἐν Βαβυλῶνι τοὺς πολεμοῦντας ἐπισκοπεῖν, καὶ ἐν Γέταις χαλαζᾶν, καὶ ἐν Αἰθίοψιν ἐυωχεῖσθαι. τὸ δ' μεμψίμοιρον, οὐδὲ οὕτω διαφυγεῖν ῥᾴδιον, ἀλλὰ πολλάκις, οἱ μὲν ἄλλοι θεοί τε, καὶ ἄνδρες ἱπποκορυσταὶ, ἕυδουσι παννύχιοι. ὁ δὲ Δία δ' ἐμὲ, ὃν ἔχει ὕπνος ὕπνος. εἰ γάρ που καὶ μικρὸν ὑπνυσταίξομεν, ἀληθὴς ἐυδὺς ὁ Ἐπίκουρος, ἀφροντιστοῖς ἡμᾶς ἀποφαίνων τῶν ἐπὶ γῆς φροντισμάτων, καὶ ὁ κίνδυνος ὢν εὐκαταφρόνητος, εἰ ταῦτα οἱ ἄνθρωποι πιστεύσουσιν αὐτῷ. δὴ ἀσυφάρωτοι μὲν ἡμῖν οἱ ναοὶ ἔσονται, ἀκήκοστοι δ' αἱ αὐλαὶ, ἄσπονδοι δ' οἱ κρατῆρες, ψυχροὶ δ' οἱ βωμοί. καὶ ὅλως, ἄδυτα, καὶ ἀκαλλιέρητα, καὶ ὁ λιμὸς πολὺς τοιγαροῦν, ὥσπερ οἱ κυβερνῆται, ὄψιλος μόνος ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἕστηκε, τὸ πηδάλιον

omniáque contemplari: non secus ac illum in Nemea bubulcum, furantes, peierãtes, sacrificantes, siquis libauit, vnde nidor ac fumus ascendat: quis ægrotans, aut nauigans inuocarit. Quódque omnium est operosissimum, vno eodémque tempore in Olympia hecatombæ interesse, in Babylone belligerantes intueri, apud Getas grãdinare, apud Æthiopas conuiuari. At ne sic quidem quereles euitare facile est: sed sæpenumero, cæteríque Dij, & homines galeati, totam noctem dormiunt: me verò Iouem placidus sopor haud tenet vnquam. Si enim vel paululum nictauerimus, verax ilico Epicurus iste est, qui nulla prouidentia, quæ in terris geruntur, prospicere nos affirmat. Atque hoc periculum haudquaquã contemnendum, si homines hæc dicenti credant. Sed templa coronis carebunt, sine nidore erunt plateæ, sine libamentis crateres, frigidæque passim aræ, denique sine sacrificijs, ac victimis omnia, multáque fames futura. Proinde veluti nauium gubernatores, sublimis solus in puppi stare soleo, clauum

ἔχων ἐν ταῖν χερσῖν. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐπιβάται, μεθύουσι. καὶ εἰ τύχοι, ἐγκαθεύδουσιν. ἐγὼ δ', ἄγρυπνος, καὶ ἄσιτος ὑπὲρ ἁπάντων μεριμνέω κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμὸν, μόνῳ τῷ δεσπότης εἶναι δοκεῖν τετιμημένος. ὥστε ἥδεως ἂν ἐροίμην τοὺς φιλοσόφους, οἳ μόνους τοὺς θεοὺς εὐδαιμονίζουσι, ποτὲ καὶ σχολάζειν ἡμᾶς τῷ νέκταρι, ἢ τῇ ἀμβροσίᾳ νομίζουσι, μυρία ἅμα ἔχοντας πράγματα. ἰδοὺ γοῦν ὑπ' ἀσχολίας, τοσαύτας ἑώλους δίκας φυλάττομεν ἀποκειμένας, ὑπ' ἐνεώτος ἤδη, καὶ ἀρχαίων διεφθαρμένας. καὶ μάλιστα ὁπόσαι ταῖς ὑπερημέραις, καὶ τέχναις τοῖς ἀνθρώποις τινὰς συνεῖδον, πάνυ παλαιὰς οὔσας αὐτῶν. οἱ δὲ, κεκράγασιν ἁπανταχόθεν, καὶ ἀγανακτοῦσι, καὶ τῷ δίκῃ ὑπροῶνται, κἀμὲ τῆς βραδυτῆτος αἰτιῶνται, ἀγνοοῦντες ὡς ἐν ὀλιγωρίᾳ τὰς κείσεις ὑπερημέρους συνέβη γενέσθαι, ἀλλὰ ὑπὸ τῆς εὐδαιμονίας, ἣ συνεῖναι ἡμᾶς ὑπολαμβάνουσι. τοῦτο γὰρ τῷ ἀσχολίαν καλοῦσι. Ερ. καὶ σὺ δὴ Ζεῦ, πολλὰ τοιαῦτα ἀκούων δυσχεραίνοντος, λέγειν

præ manibus habens: vectores autem alij inebriantur, & si fors ita ferat, indormiunt. Ego verò insomnis ac ieiunus pro omnibus animo & mente sum solicitus, eo nomine tantùm honoratus, quòd videor esse dominus. Quare lubeter philosophos istos interrogarim, qui solos Deos beatos prædicant: quando tandem & nectari vacare nos; & ambrosiæ putarent, adeò innumeris implicatos negotijs. Ecce enim præ continuis occupationibus tot controuersias intus repositas iam olim seruamus, situ, araneisque iam propè corruptas: præcipuè eas, quas scientiæ atque artes aduersus quosdam homines habent admodum antiquas illarum nonnullas. Illi verò vociferantur vndique & indignantur, ac iustitiam inclamant, méque tarditatis accusant: nescij non negligentia differri vltra diem legitimum hæc iudicia, sed ob fœlicitatem illam in qua nos versari putant. Hoc enim nomine perpetuas occupationes vocant. *Mercurius.* Ipse etiam Iupiter, multa huiusmodi grauiter ferentes audiens, dicere

πρὸς σὲ ἐν ἐτόλμων. ἐπεὶ δὲ σὺ περὶ τούτων τοὺς λόγους ἐνέβαλες, καὶ ἐγὼ λέγω. παύου ἀγανακτῶν ὦ πάτερ, καὶ φθονερώτερος ἐμοὶ μὴ οὐ τολμῶσι λέγειν, ἀλλὰ τὸν θορύζοντας συγκεκυφότες, αὐτῶν μόνον. οὓς ἔδει πάλαι τὰ καθ' αὑτοὺς εἰδότας, σέβεσθαι ἕκαστον τοῖς δεδικασμένοις. Ζ. τί οὖν ὦ Ἑρμῆ δοκεῖ; σκοπῶμεν αὐτοῖς ἀγορὰν δικῶν, ἢ θέλεις εἰς νέωτα παραγγελῶμεν; Ερ. οὐ μὰ τὸν Δία. ἀλλὰ ἤδη σκεψώμεθα. Ζ. ἄγε ποίει. σὺ μὲν κήρυττε κατεπάμενος, ὅτι ἀγορὰ δικῶν ἔσται τῇδε. πάντας ὁπόσοι τὰς χαφὰς ἀπενηνόχασιν, ἥκειν τήμερον εἰς Ἄρειον πάγον. ἐκεῖ γὰρ ἐμοὶ μὲν δίκαιον ἀποκληρωῦν ὁρίσι τὰ δικαστήρια κατὰ τὸν λόγον τῶν φυλῶν ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων. εἰ δέ τις ἄδικον οἴοιτο γεγνῆσθαι τὴν κρίσιν, ἐξεῖναι ἐφέντι ἐπ' ἐμὲ, δικάζεσθαι ἐξαπαρχῆς, ὡς εἰ μηδὲ τοπαράπαν ἐψεδίκασα. σὺ δ' ὦ θύγατερ, καθεζομένη παρὰ τὰς σεμνὰς θεὰς, ἀποκλῆρου τὰς δίκας, καὶ ἐποπτεύουσα τοὺς δικάζοντας. Δι. αὖθις ἐς τὴν γῆν, ἵν' ἐξελαυνομένη πρὸς ἀν-

tibi non audebam; at siquidem de his mentionem fecisti, eloquar sanè. Valdè indignantur, pater, & animo ferunt iniquo, nec palam audent profiteri, sed apud se submurmurant inclinati, tempus accusantes: quos tamen conueniebat iam olim proprijs viribus cognitis, rebus iudicatis acquiescere. *Iup.* Quid igitur tibi videtur Mercuri? statim-ne illis forum constituemus? an mauis vt in proximum annum illis diem dicamus? *Merc.* Nequaquam sed iam agendi copiam faciamus. *Iup.* Ita fac. Tu quidem deuolans proclama, quòd iudiciale forum hoc pacto cõstituetur. Quotquot diem dixerunt, hodie in Areopagum veniant: ibi iustitiæ sorte distribuet iuris actiones pro ratione classium ex omnibus Athenienſibus. Quòd siquis iniquũ iudicium crediderit esse latum, licebit ad me prouocanti denuo iudicium experiri, perinde ac si sententia prorsum lata non fuisset. Tu verò filia Deabus venerandis assidens, actiones sorte distribue, & inspice iudicantes. *Iustitia.* Iterum-ne in terram, vt ejecta ab

τῶν δεσμοτῶν πάλιν ἐπὶ τὸν βίου, τὴν ἀδικίαν ἐπιγελῶσαν οὐ φεύσομαι; Z. χρηστὰ ἐλπίζειν γε δεῖ. πάντως γὰρ ἤδη πεπίκασιν αὐτοὺς οἱ φιλόσοφοι τὴς ἀδικίας μεστήμαν, καὶ μάλιστα ὁ τὸ Σωφρονίσκου τὸ δίκαιον ὑφηνημένος, καὶ ἀγαθῶν τὸ μέγιστον ἀποφήνας. Δι. πάνυ γοῦν ἂν φὴς αὐτὸ ἐμεῖνον ὤφησαν οἱ περὶ ἐμοῦ λόγοι. ὃς παραδοθεὶς τοῖς ἕνδεκα, καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐμπεσών, ἔπειν ἄβλιος τὸ κωνεῖον, μὴ ἢ ἀλεκτρύονα τῷ Ἀσκληπιῷ ἀποδεδωκώς. παρὰ τοσοῦτον ὑφέρον οἱ κατήγοροι τοιαυτία περὶ τὴς ἀδικίας φιλοσοφοῦντες. Z. ξένα ἔπ τοῖς πολλοῖς τὰ τῆς φιλοσοφίας ἐμοῦ τότε. καὶ ὀλίγοι ἦσαν οἱ φιλοσοφοῦντες. ὥστε εἰκότως ἐς τὸν Ανυτον καὶ Μέλητον ἔρρεπε τὰ δικαστήρια. τὸ γοῦν εἶναι οὐχ ὁρᾷς ὅσοι πείβωνες, καὶ βακτηρίαι, καὶ πῆραι, καὶ ἁπανταχῆ πώγωνα βαθύς, καὶ βιβλίον ἐν τῇ ἀριστερᾷ, καὶ πάντες ὑφ' σοῦ φιλοσοφοῦσι; μεστοὶ ἦ οἱ περίπατοι κατὰ ἴλας, καὶ φάλαγγας, ἀλλήλοις ἀπαντώντων.

illis, denuo fugitiua è vita abeam, vbi iniustitiam irridentem ferre non potero? *Iup.* Bene sperandum. Iam enim omnino persuaserunt ipsis Philosophi, vt te iniustitiæ anteponant: præsertim filius ille Sophroniſci, qui quod iustum est summopere laudauit, idque bonorum maximum declarauit *Iust.* Scilicet ei quem dicis, valdè profuerunt habiti de me sermones, qui vndecim viris traditus, & in carcerem coniectus, cicutam miser biberit, ne gallo quidem Æsculapio persoluto: tantum prævaluerunt accusatores, contraria de iustitia philosophantes. *Iup.* Noua adhuc plerisque tunc erat philosophia, paucique etiamdum philosophabãtur. Quare non abs re ad Anytum & Melitum iudices tũ inclinabant. At tunc an non vides quantum vbique palliorum, baculorum, perarum? vt vbique promissa barba, libellus in sinistra, omnésque pro te philosophantur? Plena autem & ambulacra turmatim atque gregatim mutuo sibi obuiam euntium: nemóque prorsum est qui non virtutis

καὶ οὐδεὶς ὅστις οὐ βόφιμος

ἀρετῆς εἶναι δοκεῖν βούλεται. πολλοὶ γοῦν τὰς τέχνας ἀφέντες, ἃς εἶχον τέως, ἐπὶ τὴν πίναν αἰξάντες, καὶ τὸ τεῖβώνιον, καὶ τὸ σῶμα πρὸς ἥλιον εἰς τὸ μελανόπριον ἐπιχαίαντες, αὐτοσχέδιοι φιλόσοφοι ἐκ σκυτοτόμων, ἢ τεκτόνων περιέρχονται, καὶ τὴν σοφὴν ἀρετὴν ἐπαινοῦντες. ὥστε κατὰ τὴν παροιμίαν, θᾶττον ἂν τις ἐν πλοίῳ πεσὼν διαμάρτοι ξύλου, ἢ ἔνθα ἂν ἀπίδῃ ὁ ὀφθαλμὸς, ἀπορήσει φιλοσόφου. Δι. καὶ μὴν οὗτοί με ὦ Ζεῦ διαβάλλουσι, πρὸς ἀλλήλους ἐρίζοντες, καὶ ἀγωνιούμενοι ἐν αὐτοῖς, οἷς περὶ ἐμοῦ διεξέρχονται. φασὶ γὰρ καὶ τὸν πλείστοις αὐτῶν, ἐν μὲν τοῖς λόγοις, σεμνοποιεῖσθαί με. ἐπὶ δὲ τῶν πραγμάτων, μὴ δὲ τοπαράπαν ἐς τὴν οἰκίαν παραδέχεσθαι, ἀλλὰ δήλους εἶναι ἀποκλείοντας, μὴ ἀφίκωμαί ποτε αὐτοῖς ἐπὶ τὰς θύρας. πάλαι γὰρ τὴν ἀδικίαν περιεπέρχεσθαι αὐτοῖς. Ζ. οὐ πάντες ὦ θύγατερ μοχθηροί εἰσιν. ἱκανὸν δὲ κἂν ἐνίοις τισὶ χρησοῖς ἐντύχῃς. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη, ὡς κἂν ὀλίγαι τιμωρὸν ἔνδικα δῶσιν.

Ερ. ἀπίωμεν ὦ Δίκη ἐνθὲν τὸ Σουνίου, μικρὸν ὑπὸ

alumnus videri cupiat. Nam multi relictis artibus, quas antè exercebant, ad peram profilientes, & pallium, corpúsque ad solem Æthiopico colore inficientes, philosophi extemporales, ex coriarijs vel fabris prodeuntes obambulant, téque ac tuam virtutem collaudant, vt iuxta proverbium, Citiùs aliquis in naui cadens ligno destituatur, quàm quocunque aspexerit oculus, philosophum desideret. *Iust.* At verò, Iupiter, hi me territant, dum inter se altercantur, & improbè se gerunt in ijs ipsis quæ de me commemorant. Aiunt & plurimos eorum, sermonibus quidem simulare me: at re ipsa ne in ædes quidem admittere, sed præ se ferre quod excluduri me sint, si vnquam ad fores ipsorum accessero, à quibus iniustitia olim hospitio est excepta. *Iup.* Non omnes, filia, sunt flagitiosi. Satísque est si paucos nanciscare probos. Verùm abite iam, vt vel paucæ aliquæ actiones hodie finiantur. *Merc.* Abeamus Iustitia, rectà versus Sunium, paululum sub

τὸν Ὑμηττὸν ἐπὶ τὰ λαιὰ τῆς Παρνηθος, ἔνθα αἱ δύο ἐκεῖναι ἄκραι. σὺ γὰρ ἔοικας ἐπιλελῆσθαι πάλαι τὴν ὁδόν. ἀλλὰ τί δακρύεις, καὶ ὀκνιάζεις; μὴ δείδιθι. ὧν ἔφ' ὅμοια τὰ ἐν τῷ βίῳ. τεθνᾶσιν ἐκεῖνοι πάντες οἱ σκειρωνες, καὶ πιτυοκάμπαι, καὶ βουσιρίδες, καὶ φαλαρίδες· οὓς ἐδεδίεις τότε. νυνὶ δ', σοφία, καὶ ἀκαδημία, καὶ σοὰ, κατέχουσι πάντα, καὶ παταχοῦ σε ζητοῦσι, καὶ περὶ σοῦ διαλέγονται, κεχηνότες εἰ ποθέν ἐς ἀκοὰς καταπλοῖο πάλιν. Δι. σὺ γοῦν μοι τάληθὲς ὦ Ἑρμῆ ἐκεῖνος μόνος, ἅτε συνὼν αὐτοῖς τὰ πολλὰ, καὶ συνδιατρίβων, ἔν τε γυμνασίοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ ἀγοραῖος γὰρ εἶ, καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις χρήσιες, ὁποῖαί γε λέγωνται. καὶ εἰ δυνατή μοι παρ' αὐτοῖς ἡ μονή. Ερ. νὴ Δία ἀδικοίμην γὰρ ἄν, εἰ σὲ ἀδελφὸν σε οὖσαν μὴ λέγων. ὀλίγα γὰρ τῆς φιλοσοφίας ὠφέληνται οἱ πολλοὶ αὐτῶν. καὶ γὰρ εἰ μηδὲν ἄλλο, αἰδοῖ γοῦν τῷ σχήματος, μετριώτερα διαμαρτάνουσι. πλὴν ἀλλὰ καὶ μοχθηροῖς τισιν ἐντεύξῃ αὐτῶν, χρὴ γὰρ οἶμαι τάληθῆ λέγειν,

Hymetto ad sinistram Parnethis deflectentes, vbi duo illi vertices. Tu enim videris iam olim esse oblita viæ istius. Sed quid fles, & lamentaris? ne metuas. Non amplius ita se habent res humanæ: mortui sunt omnes illi Scirones, Pityocamptæ, Busirides, & Phalarides, quos tunc pertimescebas. Nunc Sapientia, Academia, Stoaque tenent omnia, & vbique te quærunt, & de te disputant, hiantes & expectantes sicunde ad ipsos iterum deuoles. *Inst.* Proinde, Mercuri, tu solus verum mihi possis dicere, (vt pote qui cum ipsis degas plerumque & conuerseris cùm in gymnasiis, tum in concione. Nam tu es forensis, & in concionibus præconem agis) quales sint: & num apud ipsos commorari queam. *Merc.* Agerem iniustè per Iouem ni tibi quæ mea es soror, dicerem. Ipsorum enim plerique non parum vtilitatis ex philosophia perceperunt. Etenim si nihil aliud, habitus saltem verecundia, minus delinquunt. Attamen & in flagitiosos aliquos incides (decet enim, opinor, verũ fateri)

ἐνίοις ὑ ἡμισόφοις, κὴ ἡμιφαύλοις. ἐπεὶ γὰ αὐτῶν μετέβαλεν ἡ φιλοσοφία παρηλαβέσθαι, ὁπόσοι μὲν ἐς κόρον ἔπιον τ βαφῆς, χρῶτι ἀκριβῶς ἀπετελέσθησαν, ἀμιγεῖς ἑτέρων χρωμάτων. κὴ παρόντε τῷ σὺν. ὑποδέχῃν, αὐτοὶ ἑτοιμότατοι. ὅσοι ὑ ὑπὸ τῆ παλαιᾶ ῥύπου μὴ ἐς βάθος παρεδέξαντο ὁπόσον δεύσοποιὸν τὸ φαρμάκου, τῶν ἀλλων ἀμείνους. ἀτιλεῖς ὑ ὅμως, κὴ μιξόλευκοι, καὶ κατεστιγμένοι, καὶ παρδαλωτοὶ τῷ χρόαν. εἰσὶ δ' οἱ κὴ μόνον ἅψαντες ἔκτοθεν τὸ λέβητος ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ, κὴ ἐπιχρίσαντες τῆς ἀσβόλου, ἱκανῶς οἴονται καὶ οὗτοι μεταβεβάφθαι. σοὶ μὴτοι δῆλον ὅτι μὴ τῶν ἀρίστων ἡ διατριβὴ ἔσαι. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, ἤδη πλησιάζομεν τῇ Ἀττικῇ. ὥστε τὸ μὲν Σουνιον, ἐν δεξιᾷ καταλείπωμεν, ἐς ὑ τῷ ἀκρόπολιν ἀπονεύσωμεν ἤδη. κὴ ἐπείπερ καταβεβήκαμεν, αὐτὴ μὲν ἐντοῦθά που ἐπὶ τῆ πάγου καθήσθω τῷ πύκα φρῶσα, κὴ σκοπιμοῦσα ἐς' ἂν κηρύξω τὰ παρὰ τῆ Διός. ἐγὼ δ' ἐς τῷ ἀκρόπολιν ἀναβὰς, φάσκον οὕτως ἅπαντας ἐκ

& in semidoctos nonnullos, & semimalos. Etenim postquam acceptos eos alio colore inficiebat Philosophia: illi quidem quotquot ad satietatem tincturam imbiberunt, accuratè probi effecti sunt, nullo alieno colore permixti & ad susciendam te, hi sunt paratissimi. Quotquot autem præ veteri illuuie, tinctorij veneni vim integram in intimas partes non receperunt, alijs quidem sunt meliores, sed tamen imperfecti, & semialbi, maculosi, & colore pardalium. Sunt autem qui cùm foris tantùm attigerint lebetem summo digito, & sibi fuliginis nonnihil illeuerint, abundè putent sibi mutatum colorem. Planum sanè est fore, vt cum optimis conuerseris. Sed inter loquendum, Atticæ iam appropinquamus. Quare Sunium quidem ad dextram relinquamus: ad arcem autē iam hinc declinemus. Ac postquam descendimus, ipsa quidem hîc alicubi super campo sede, ad Pnycem respiciens, & expectans donec proclamauero, ea quæ sunt à Ioue imperata. Ego verò arce conscensa, sic faciliùs ex loco vnde exaudiri possim omnes aduocabo, τῆ ἐπικόου κατασκαλέσομαι.

Δι. μὴ πρότερον ἀπέλθῃς ὦ Ἑρμῆ, πρὶν εἰπεῖν ὅστις οὗτος ὁ πρεσβύτης ἐστιν. ὁ κεραφόρος. ὁ τῦφος σιληνός. ὁ λάσιος καὶ τοῖν σκελοῖν. Ερ. τί φῄς, ἀγνοεῖς τὸν Πᾶνα, τῶν Διονύσου θεραπόντων τὸν βακχικώτατον; οὗτος ἥκει μοὶ τὸ πρόσθεν ἐμὲ τὸ Παρθένιον. νῦν δ' ἐπ' Δάτιδος ἐπέπλευσε, καὶ τινὰ Μαραθωνάδε τῶν βαρβάρων ἀπόβασιν, ἧκεν ἄκλητος τοῖς Ἀθηναίοις σύμμαχος. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, τινὰ νῦν τῇ ἀκροπόλει ἀπολιγγα ταύτην ἀποναβόμβος, οἰκεῖ μικρὸν ὑπὸ τῷ πελασγικῷ, ἐς τὸ μετοικικὸν συμπεσὼν. καὶ νυῶ ἂς τὸ εἰκὸς, ἰδὼν ἐν γειτόνων, προσθήσει δεξιοσύμβολος. Παν. χαίρετε ὦ Ἑρμῆ καὶ Δίκη. Ερ. καὶ. Δι. καὶ σύγε ὦ Παὺ μουσικώτατε, καὶ παιδικώτατε σατύρων ἁπάντων. Ἀθήνησι δ', καὶ πολεμικώτατε. Π. τίς δ' ὑμᾶς ὦ Ἑρμῆ, δεῦρο ἤγαγε; Ερ. αὕτη σοι διηγήσεται τὰ πάντα. ἐγὼ δ', ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τὸ κήρυγμα. Δι. ὁ Ζεὺς ὦ Παὺ, κατέπεμψέ με, ἀποπληρώσουσαν τὰς δίκας. σοὶ δ' πῶς τὰ ἐν Ἀθήναις ἔχει; Π. τὸ μὲν ὅλον, οὐ κατ' ἀξίαν πράττω παρ' ἐμ-

Iuſt. Ne priùs abieris Mercuri, quàm dicas quiſnam iſte ſit, qui huc accedit, corniger, fiſtulam habēs, & cruribus hirſutus. *Merc.* Quid ais? non noſti Pana illum ex Bacchi miniſtris. omnium maximè bacchicum? Hic antea habitabat in monte Parthenio: tempore autem quo Datis claſſe eſt aduectus, & Barbari in Marathonem egreſſi, venit non vocatus opē ferens Athenienſibus. Ab eo tempore, accepta iſta quæ eſt ſub arce ſpelunca, habitat paulum infra Pelaſgicū, inter inquilinos cenſus. Et nunc vt veriſimile eſt, nos ex vicinia conſpicatus, accedit ſaluturus. *Pan.* Saluete Mercuri, & Iuſtitia. *Merc.* Et tu. *Iuſt.* Et tu vtique ô Pan, Muſicorum ſtudioſiſſime, omniúmque ſaltatorum Satyrorum agillime, Athenis etiam bellicoſiſſime. *Pan.* Quænam vos Mercuri, huc adduxit neceſſitas? *Merc.* Hæc tibi enarrabit omnia: ego verò in arcem hinc, & ad præconium abeo. *Iuſt.* Iupiter, ô Pan, miſit me vt ſortito diſtribuerem actiones forēſes. At tibi quomodo ſe res habent Athenis? *Pan.* Haud quaquā, in vniuerſum quidē, pro dignitate apud ipſos ago

ἡδῖς, ἀλλὰ πολὺ χαταδέστερον
ἢ ἑλλάδος. καὶ ταῦτα, τηλικοῦ-
τον ἀπωσάμενος κυδοιμόν, τὸ
ἐκ τῶ βαρβάρων. ὅμως ὄ, δὶς, καὶ
τρὶς τῦ ἔτους ἀνιόντες, ὅπλε-
ξάμενοι βάγον ἔνοχλον, δυσώ-
μοι, πολλῆς τὸ κινάβρεως ἀπό-
ζοντα. εἶτ' ἐνωχωῦται τὰ
κρέα, ποικιλόμοι με τῆς ἐυ-
φροσυνίης μάρτυρα, καὶ φιλῶ
πιμήσαντες τῷ κρότῳ. φλῶ
ἀλλὰ ἔχει τινά μοι ψυχαγω-
γίαν ὁ γέλως αὐτῶν, καὶ ἡ παι-
διά. Δι. τὰ ἄλλα ὄ ὦ
Παὶ, ἀμείνους θεὸς ἀρετῶ
ἐχρύσοντο τῶν φιλοσόφων.
Π. τίνας λέγεις τὸν φιλο-
σόφους; ἆρ' ἐκείνους τὸς κα-
τηφεῖς, τὸς σκυθρωπεὶς ξυ-
νάμα πολλοὺς, τὸς τὸ γένειον
ὁμοίως ἐμοὶ, τὸς λάλους;
Δι. καὶ μάλα. Π. οὐκ οἶδα ὅ,
τι λέγουσιν, οὐδὲ συνίη-
μι τῶν σοφίαν αὐτῶν. ὀρεινὸς γὸ
ἐγωγε, καὶ τὰ κομψὰ ταῦ-
τα ῥημάτια, καὶ ἀστεῖα, οὐ με-
μάθηκα. ὦ Δίκη. πόθεν γὸ ἐν
Ἀρκαδίᾳ σοφιστὴς, ἢ φιλό-
σοφος; μέχρι τῦ πλαγίου κα-
λάμου, καὶ τῆς σύριγγος, ἐγὼ
σοφός. τὰ δ' ἄλλα, αὐτό-
λος, καὶ χορευτὴς, καὶ πολε-
μικὸς ἰῶ δῆτ. φλῶ δῆτ' ἀκούω γε αὐτῶ δεὶ κεκραγότων,

sed multò quàm speraram deteriùs: idque cùm tantum depulerim tumultum illum à barbaris exortum. Sed tamen bis ter-ue quotannis ascendentes, segregato ad hoc hirco aliquo coleato, multũ graue olente, mihi sacrificant. Deinde epulantur carnes illas, me lætitiæ eius velut testem adhibentes, & tenui quodam honorantes applausu: quanquam nonnihil animum meum oblectat risus ipsorum & lusus. *Iust.* Inter cætera Pan meliores ad virtutem facti sunt à philosophis. *Pan.* Quosnam istos dicis philosophos? num tetricos illos vultúque tristes simul multos, barba mihi adsimiles, & loquaces? *Iust.* Maximè. *Pan.* Nescio quid dicant: sapientiam ipsorum non intelligo. Etenim montanus ego sum, nec subtilia ista, vrbanáque verba didici Iustitia. Nam vnde in Arcadia sophista vel philosophus foret? Ad obliquum vsque calamum, & fistulam doctus ego sum: cæterùm pastor, saltator, & si sit opus, bellator. Audio tamen illos assiduò vociferantes,

καὶ ἀρετὴν τινα, καὶ ἰδέας, καὶ φύσιν, καὶ ἀσώματα διεξιόντων, ἄγνωστα ἐμοὶ, καὶ ξένα ὀνόματα. καὶ τὰ μὲν πρῶτα μὴν, εἰρωνικῶς ἀναρχονται τῶν πρὸς ἀλλήλους λόγων. προϊούσης δὲ τῆς συνουσίας, ὁπότεινοισι τὸ φθέγμα μέχρι πρὸς τὸ ὄρθιον. ὥστε ὑπερδιατεινομένων, καὶ μεγάλα λέγειν ἐθελόντων, τό, τε πρόσωπον ἐρυθριᾷ, καὶ ὁ βάσκλος οἰδεῖ, καὶ αἱ φλέβες ἐξανίστανται, ὥσπερ τῶν αὐλητῶν, ὁπόταν εἰς στενὸν τὸν αὐλὸν ἐμπνεῖν βιάζωνται. διαταραξάντες γε οὖν τοὺς λόγους, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐπισκοπούμενον συγχέαντες, ἀπαισι λοιδορησάμενοι ἀλλήλοις οἱ πολλοὶ, ἢ ἰδρῶτα ἐκ τοῦ μετώπου ἀγκύλῳ τῷ δακτύλῳ ἐπεξεσμένοι. καὶ οὗτος κρατεῖν ἔδοξεν, ὃς ἂν μεγαλοφωνότερος αὐτῶν, ἢ θρασύτερος. πάλαι δὴ ὅτε λεὼς ὁ πολὺς, τεθήπασιν αὐτούς. καὶ μάλιστα ὁπόσοις μηδὲν τῶν ἀναγκαιοτέρων μεμέληκεν. καὶ παροξῦναι, πρὸς τὸ θράσος καὶ τὴν βοὴν κεκλημένοι. ἐμοὶ μὲν οὖν ἀλαζόνες τινὲς ἐδόκουν ἀπὸ τούτων, καὶ ἠνιώμην ὅτι τῇ τοῦ σοφιστοῦ ὁμοιότητι. εἰ δέ γε

ac virtutem nescio quam & ideas, & naturam, & incorporea quædam commemorantes, ignota mihi ac peregrina nomina. Ac primùm quidem sermones inter se pacificè ordiuntur: sed procedēte disputatione, intendunt vocem ad orthium vsque: ita vt cùm nimium distendantur, magnáque eloqui contendant, illis facies rubescat, collum intumescat, & venæ sint extantiores, quales tibicinum, quando tibiam angustam inflare vi quadam coguntur. Conturbatis igitur sermonibus, eóque confuso quod principio instituerant, plerique sese mutuis conuitijs incessentes, fudorem ex fronte, incuruo digito abstergentes, abeunt. Atque hic demum vincere visus est, qui clamosior & confidentior esset. Sed tum vulgus admiratur eos, in primis verò quibus nihil rerum necessariarum curæ est, & astant confidentia & clamore illorum excitati. Hinc fiebat vt mihi viderenrur arrogantes, & barbæ similitudinem ægrè ferrem. Num autem ipsorum clamori aliquid inesset quod reipubl. cōduceret,

δημοφελὲς πρὸς τὴν σοφῶν

ἦ, καί τι ἀγαθὸν ἐκ τῶν ῥημάτων ἐκείνων ἀφέψετο αὐτοῖς, ἐκ αὖ εἰπεῖν ἔχοιμι. πλὴν ἀλλ' εἶγε δεῖ μηδὲν ὑποστελλόμενον, τολμηθὲς δηλῶσαι, οἶκῶ γὰρ ὅτι σκοπῆς, ὡς ὁρᾷς, πολλοὶ αὐτῶν πολλάκις ἤδη ἐθεασάμην περὶ δείλην ὀψίαν. Δι. ὄπιχες ὦ Παῦ. ἦχ' ὁ Ἑρμῆς σοι κηρύττειν ἔδοξε; Π. πάνυ μὲν οὖν. Ερ. ἀκούετε λεώς. ἀγορὰν δικῶν ἀγαθὴν τύχη κατασκώμεθα τήμερον, ἑλαφηβολιῶνος ἑβδόμη ἱσταμένου. ὁπόσοι γραφὰς ἀπολύεγκαν, ἥκειν εἰς Ἄρειον πάγον, ἔνθα ἡ δίκη ἀποκληρώσει τὸ δικαστήριον, καὶ αὐτὴ παρέσται τοῖς δικάζουσιν. οἱ δικασταί, ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων. ὁ μισθός, τετράβολον ἑκάστης δίκης. ἀριθμὸς τῶν δικαστῶν, καὶ λόγον γε ἐγκλήματος. ὁπόσοι δ' ἀποδεδρᾶκασι γραφὴν, πρὶν εἰσελθεῖν ἀπέθανον, καὶ τούτοις ὁ Αἰακὸς ἀναπεμφάτω. ὧ δέ τις ἄδικα δεδικασμένος ὀφλὼν, ἐφέσιμον ἀγωνιεῖται ἢ δίκην. ἢ ὃ ἔφεσις, ὅτι τὸ Δία. Π. βαβαὶ τοῦ θορύβου. ἡλίκον ὦ Δίκη ἀνεβόησαν, ὡς ἅμα καὶ σπουδῇ συνθέουσιν ἕλκοντες ἀλλήλους πρὸς τὸ ἅπαντες ἐνθὺ τοῦ Ἀρείου πάγου. καὶ ὁ

& boni aliquid ex verbis illis, nasceretur ipsis, dicere non possum. Quanquam si verum dicere conuenit, nihil præ metu reticendo (etenim A in specula, vt vides, habito) multos ipsorum sæpenumero iam conspicatus sum sub obscuram vesperam. *Iust.* Tacè Pan, annon Mercurius tibi iã visus est proclamare? *Pan.* B Maximè. *Merc.* Audite populus. Forum iudiciale, quod fœlix faustúmque sit, hodierno die instituemus, qui Februarij est septimus. Quicunque igitur actiones de- C tulêre, in Areopagum veniunto: ibi Iustitia forum sortietur, aderítque ipsa iudicantibus. Iudices ex omnibus Athenienſibus dabuntur: merces pro quaque D lite, trium erit obolorum: numerus iudicum secundum accusationis æstimationem. Quotquot autem relictis actionib⁹, priusquam iudicio experiri potuerint, mortui sunt, hos remittat Æacus. E Quod siquis iniquè iudicatũ putauerit: ad alium judicem, nimirum ad Iouem prouocabit. *Pan.* Papæ! qualis tumultus! quantum Iustitiæ exclamarunt! vt vndiq; properè concurrunt, sese mutuo trahẽtes per accliue sursum, versus Areopagum! Iámque

Ερμῆς ἤδη παρεστιν. ὥστε ὑμεῖς μὲν ἀμφὶ τὰς δίκας ἔχετε, καὶ ἀποκληρᾶτε, καὶ διακείρετε, ὥσπερ ὑμῖν νόμος. ἐγὼ δ', ἐπὶ τὸ ασύλαιον ἀπελθὼν, συρίξομαί τι μέλος τῶν ἐρωτικῶν, ᾧ τὴν ἠχὼ εἰωθα ἐπικερτομεῖν. ἀκροάσεων δ', καὶ λόγων τῶν δικανικῶν, ἅλις ἔχοιμι, ὅσημέραι τῶν ἐν Αρείῳ πάγῳ δικαζομένων ἀκούοντι. Ερ. ἄγε ὦ Δίκη, προσκαλῶμεθα. Δι. εὖ λέγεις. ἀθρόοι γοῦν ὡς ὁρᾶς προσίασι θορυβοῦντες, ὥσπερ οἱ σφῆκες περιβομβοῦντες τὴν ἄκραν. Αθηναῖος. εἰληφά σε ὦ κατάρατε. Αλλος. συκοφαντεῖς. Αλ. δώσεις ποτὲ δίκην τὴν δίκιον. Αλ. ἔλεγξόν σε, δεινὰ εἰργασμένον. Αλ. ἐμοὶ πρῶτον ἀποκλήρωσον. Αλ. ἕπου μαφὲ πρὸς τὸ δικαστήριον. Αλ. μὴ ἄγχε μα. Δι. οἶδα ὁ δράσομεν ὦ Ερμῆ; τὰς μὲν ἄλλας δίκας, ἃς τὴν αὔριον ὑπερβαλώμεθα. σὺ μέντοι σὺ, κλήρωσον τὰς τοιαύτας, ὁπόσαι τέχναι, ἢ βίοις, ἢ ἐπιστήμαις, πρὸς ἀδέας εἰσὶν ἐπιγελᾶσθαι. καί μοι ταύτας ἀπάδος τῶν χαφῶν. Ερ. μέθη κατὰ τῆς ἀκαδημίας καὶ Πολέμωνος ἀδεαποδίσμου. Δι. ἐπὰ κλήρωσον.

adest Mercurius ipse. Quare vos actionibus operam date, sortimini, & disceptate, vt vestræ ferunt leges. Ego verò ad speluncam hinc digressus, fistula canam carmen aliquod amatorium, quo Echonem soleo probris incessere. Cæterùm auscultationum & orationum iudicialium satis superque habeo, vt qui quotidie in Areopago litigantes audiam. *Merc.* Age Iustitia, aduocemus istos. *Iust.* Rectè dicis. Nam affatim vt vides, accedunt tumultuantes, vt vespæ quæ verticem circunstrepunt, *Athenienses*. Cepi te ô sceleste. *Alius.* Sycophantam agis. *Alius.* Pœnas iam tandem dabis. *Al.* Conuincam te grauis facinoris. *Al.* Mihi primo sortire. *Al.* Sequere, sceleste, ad iudicem. *Al.* Ne me suffoca. *Iust.* Scis quid faciamus Mercuri? Cæteras quidem lites ih crastinum reijciamus: hodie autem eas tantùm sortiamur, quæcunque ab artibus, aut vitijs, aut scientijs, contra homines promulgatæ sunt. Ad mihi has profer actiones. *Merc.* Ebrietas contra Academiam, pro Polemone, plagij. *Iust.* Sortire septem.

Ερ. ἡ σοὶ κ᾽ τῆς ἡδονῆς, ἀδικίας, ὅτι τὸν ἑρμῆν αὐτῆς Διονύσιον ἀπεβουκόλησε. Δι. πέντε ἱκανοί. Ερ. περὶ Αἰσχίνου ζυφὴ πρὸς φερτίλω. Δι. πέντε καὶ τούτοις δικασάτωσαν. Ες. ἀριθμησαμοιβικὴ, δ᾽ ἐρασμῆ Διονύσει. Δι. βεῖς ἀποκλήρου μόνος. Ερ. ἡ γεαφικὴ κ᾽ Πύῤῥωνος λειποταξίου. Δι. ἐννέα κεινέτωσαν. Ες. βούλει καὶ τούτας ἀποκληρῶμῶ ὦ δίκη, τὰς δύο, τὰς πρώτας, τὰς ἀπενιαυτισμένας κατὰ τῆ ῥήτορος; Δι. τὰς παλαιὰς πρότερον διαλύσωμεν. αὗται ὗτοι εἰς ὕστερον διδικάσονται. Ερ. καὶ μὴν ὁμοιαί γε καὶ αὗται. καὶ τὸ ἔγκλημα, εἰ καὶ νεαρὸν, ἀλλὰ παραπλήσιον τοῖς προαποκεκληρωμένοις. ὥστε ἐν τούτοις δικαδικᾶσαι ἄξιον. Δι. ἔοικας ὦ Ερμῆ, χαριζομένῳ τῷ δήμῳ. ἀποκληρῶμεν δ᾽ ὅμως εἰ δοκεῖ καὶ μὴ ἀλλὰ ταύτας μόνας, ἱκαναὶ γὰ αἱ ἀποκεκληρωμέναι, δὸς τὰς γραφάς. Ερ. ῥητορικὴ, κακόσεως τῷ Σύρῳ. διάλογος, τῷ αὐτῷ ὕβρεως. Δι. τίς ὁ οὗτός ἐστιν; ἐγὰ γὰ ἐγγέγραπται τοὔνομα. Ες. ἵνως ἀποκλήρῳ τῷ ῥήτορι

Merc. Stoa contra Voluptatem, iniuriarum, quòd amatorem ipsius Dionysium, abduxerit. *Iust.* Quinque sufficient. *Merc.* Pro Aristippo, Mollities cõtra Virtutẽ. *Iust.* Quinque etiam ius hisce dicant. *Merc.* Mensaria contra Diogenem, fugæ. *Iust.* Tres tantùm sortire. *Merc.* Pictoriá contra Pyrrhonem, vt desertorem. *Iust.* Nouem cognoscant. *Merc.* Vis-ne & has sortiamur, Iustitia, duas videlicet istas, paulò antè nosti contra Rhetorem institutas? *Iust.* Antiquiores illas priùs dirimamus. Hæ autem postea iudicabuntur. *Merc.* Atqui similes etiã istæ superioribus sunt, quódque intenditur, quanquã recens, affine tamen est illis, de quibus modò sortiti sumꝰ: quare æquum est vt inter ea disceptetur. *Iust.* Videris Mercuri, indulgere petitioni. Sed tamen sortiamur, si tibi videtur, verũ solas hasce duas; sufficiunt enim hæ quas sortiti sumus. Cedo ipsas actiones. *Merc.* Rhetorica contra Syrum, malę tractationis. Dialogus contra eundem, contumeliæ. *Iust.* Quis iste, cũius nomen adscriptum non est? *Merc.* Ita sortire contra Rhetorem Syrum: nihil enim vetabit, τῷ Σύρῳ, κωλύσει γὰ οὐδὲν

καὶ ἄνευ τῆς ὀνόματος. Δι. Ἰδοὺ καὶ τὰς ἐπαρχείας ἤδη Ἀθηναίων ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ἀποκληρώσομεν, ἃς ἐπὶ τῆς Εὐφράτου καλῶς εἶχε δεδικάσθαι. ἀλλὰ ἀποκλήρου ἕνδεκα τοὺς αὐτοὺς ἑκατέρα τῶν δικῶν. Ερ. εὖγε ὦ δίκη, φείδη, μὴ πολὺ ἀναλίσκεσθαι τὸ δικαστικόν. Δι. οἱ μὲν δὴ καθήσθωσαν τῇ ἀκαδημίᾳ, καὶ τῇ μέθῃ. σὺ δέ, τὸ ὕδωρ ἔχεις. φέρε δὴ σὺ λέγε ἡ μέθη. τί σιγᾷς, καὶ διανέυη; μάλιστα ὦ Ερμῆ φέρε πάλαθον. Ερ. οὐ δύναμαί φησι τὸν ἀγῶνα εἰπεῖν ὑπὸ τοῦ ἀκράτου τὴν γλῶτταν πεπεδῆσθαι, μὴ καὶ γέλωτα ὀφλὼν ἐν τῷ δικαστηρίῳ. μόγις δὴ καὶ ἔσπκα ὡς ὁρᾷς. Δι. ἀκούω πωπόρευν ἀναβιβάσατο τῶν δεινῶν τούτων τινά. πολλοὶ γὰρ, οἱ κἂν ὑπὲ τερίβολῳ διαῤῥαγῆναι ἕτοιμοι. Ερ. ἀλλ' οὐδεὶς ἐθελήσειέ γε τῷ φανερῷ συναγορεῦσαι μέθῃ. πάλιν ἐυγνώμονά γε ταῦτα ἔοικεν ἀξιοῦν. Δι. τὰ ποῖα; Ερ. ἡ ἀκαδημία ἀεὶ πρὸς ἀμφοτέρους παρεσκέυασται τοὺς λόγους, καὶ τοῦτ' ἀσκεῖ, τἀναντία καλῶς δύνασθαι λέγειν. αὕτη τοίνυν φησὶν ἐμὲ πρότερον εἰπάτω. εἶτα

etiam absque nomine proprio. *Iust.* Ecce iam etiam peregrinas Athenis in Areopago sortiamur: quas rectius fuerat vltra Euphratem fuisse disceptatas. Verùm sortire vndecim eosdémque vtrique iuditi. *Merc.* Rectè Iustitia. Parce, ne multa in judices impendatur pecunia. *Iust.* Primi considento Academiæ & Ebrietati ius dicturi. Tu verò aquam infunde: & tu, Ebrietas dic prior. Quid taces & nutas? Accede Mercuri, vt audias. *Merc.* Non possum, inquit, litem hanc perorare, quia mero mihi vincta est lingua, ne me in foro deridendam propinem. Ægrè autem vt vides constiti. *Iust.* Proinde patronum adducat, ex vehementibus istis aliquem. Sunt enim multi, qui vel trioboli gratia disrumpi parati sunt. *Merc.* At nemo certè velit Ebrietati palam patrocinari. Verùm hæc æqua vtique videtur postulare. *Iust.* Quænam? *Merc.* Academia hæc semper in vtramque orationem est parata: in eóque se exercet, vt contraria rectè possit dicere. Ea igitur, inquit, pro me prior dicat: atque ita

deinceps

ὕστερον ἀφ' ἑαυτῆς ἐρεῖ. Δι. καινὰ μὲν οὖν ταῦτα. εἰπὲ δ' ὅμως ὦ Ἀκαδημία τὸν λόγον ἑκάτερον, ἐπί σοι ῥᾴδιον. Ακ. ἀκούετε. ὦ ἄνδρες δικα- A στὰὶ πρότερον τὰ τῆς μέθης. ἐκείνης γὰρ τὸ γε νῦν ῥέον. ἠδίκηται δ' ἡ ἀθλία τὰ μέγιστα ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἐμοῦ. ἀν- δράποδον ὃ μόνον εἶχεν εὔ- B φρων, καὶ πρὸν αὐτὴν, μηδὲν ἀμεινὸν ὢν προσάξειεν οἰκήμονι, ἀφῃρεθεῖσα, τὸν Πολέμωνα ἐκεῖνον. ὃς μεθ' ἡμέραν ἐκώμα- ζε διὰ τῆς ἀγορᾶς μέσης, ψάλ- C τριαν ἔχων, καὶ κατᾴδομος, ἕωθεν εἰς ἑσπέραν μεθύων ἀεί, καὶ κραιπαλῶν, καὶ τῷ κε- φαλῇ τοῖς στεφάνοις ἐμπε- πλεγμένος. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ, μάρτυρες Ἀθηναῖοι ἅπαντες, οἳ μὴ ὃ πώποτε νήφοντα Πο- λέμωνα εἶδον. ἐπεὶ δ' ὁ κακο- δαίμων ὅτι τὰς τῆς Ἀκαδη- μίας θύρας ἐκόμισεν, ὥσπερ ὅτι πάντας εἰώθει, ἀνδρα- ποδισμὸν αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς μέθης ἁρπάσα- σα μὴ βίας, καὶ πρὸς αὐτῷ ἀγαγοῦσα, ὑδροποτεῖν τε κα- τηνάγκασε, καὶ νήφειν μετε- δίδαξε, καὶ τῶν στεφάνων πε- ἐπαυσε. καὶ δεῖν πίνειν

deinceps pro se ipsa verba faciat. Ins. Noua quidē hęc. Sed dic tamen Academia, orationem vtramq; , quandoquidem hoc tibi facile est. *Acad.* Audite , viri iudices, primùm quæ pro Ebrietate dicam. Illius enim quæ nunc fluit oratio, Iniuria est affecta misera illa , à me Academia : mancipio, quod solum habebat benevolum ac fidele , quódque nihil turpe putabat, eorum quæ ipsa imperasset, priuata, Polemone illo, qui per medium forum interdiu petulanter se gerebat, psaltriam secum habens, & cantu perstrepens, à summo mane ad vesperam vsque ebrius semper , & crapulæ indulgens, capútque corollis florum implicatum gerens. Quæ quòd vera sint , testes sunt vniuersi Athenienses, qui Polemonem nunquam sobrium viderunt. Infœlix ille , cùm ad Academiæ quoque fores, vt apud omnes solebat , petulantem ageret , illum sibi mancipatum , atque è manibus Ebrietatis vi ereptum , & ad se adductum , aquam bibere , & sobrium esse docuit, & corollas detraxit. Et quo tempore erat opportunum ad porationem accumbere , vocabula perplexa, κατακείμενον, ῥημάτια σκολιὰ,

καὶ δύσνια. καὶ πολλῆς φροντίδος αὐλισθεῖσα ἐπαίδευσεν. ὥστε ἀντὶ τοῦ τότε ἐπαιδευομένου αὐτῷ ἐρυθήματος, ὠχρὸς, ἄθλιος, καὶ ῥικνὸς τὸ σῶμα γεγένηται. καὶ τοὺς ᾠδὰς ἀπάσας ἀπομαθών, ἄσιτος συνίστε καὶ δηλαλέος εἰς μέσον ἑαυτὸν καθίσται λήρων, ὁποῖα πολλὰ ἡ ἀκαδημία ἐγὼ λήρειν διδάσκω. τὸ δ' μέγιστον, ὅτι καὶ λοιδορεῖται τῇ μέθῃ πρὸς ἐμὲ ἐπαρθείς, καὶ μυρία κακὰ διέξεισι περὶ αὐτῆς. εἰρηται σχεδὸν τὰ ὑπὲρ τῆς μέθης. ἤδη καὶ ὑπὲρ ἐμαυτῆς ἐρῶ. καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ἐμοὶ ῥευσάτω. Δίκη. τί ἂρα πρὸς ταῦτα ἐρεῖ; πλὴν ἀλλ' ἔχει τὸ ἴσον ἐν τῷ μέρει. Ακα. οὕτως μὴν ἀκούσατε παίνου ἔνλογα ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἡ συμπροῆκε εἰσηκεν ὑπὲρ τῆς μέθης. εἰ δ' καμὲ μετ' εὐνοίας ἀκούσετε, εἰσεσθε ὡς ἐδὲν αὐτῇ ἠδίκηκα. ἐγὼ γὰρ Πολέμωνα τοῦτον, ὃν φησιν ἑαυτῆς οἰκέτην εἶναι, πενυκόντα ἐφαύλως, ἐδὲ κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλ' οἰκεῖον ἐμοὶ, καὶ τὴν φύσιν ὅμοιον, προαρπάσασα νέον ἔτι καὶ ἁπαλὸν ὄντα, συναγωνιζομένης τῆς ἡδονῆς, ἅπαν αὐτὴ τὰ πολλὰ ξυμπονηρεῖ, διέφθειρεν ἄθλιον, τοῖς

misera, multáque solicitudine plena, illum docuit. Quare pro eo colore qui in ipso ante efflorescebat, pallidus, miser & incuruus factus est: illíque omnibus obliuioni traditis, impastus interdum, & sitibundus ad mediam vsque vesperam sedet, nugando, qualia multa ego Academia nugari doceo, Quod autem maximum est, etiam Ebrietati conuitiatur à me inductus, & de ipsa innumera mala cõmemorat. Dicta ferme sunt quæ pro Ebrietate dici possunt. Iam verò & pro me ipsa verba faciam. Exinde peroratum à me esto. *Iust.* Quid verò ad hæc respondebit? Verum & huic aquæ tantundem infunde vicissim. *Acad.* Hoc pacto rationi cõsentanea, Viri iudices, patrona pro Ebrietate dixit. Quòd si attentionem cum diligentia mihi præbeatis, intelligetis sanè vt nulla iniuria ipsam affeci. Nam Polemonẽ hunc quem seruum illa suum esse ait, non malè natum, neque ita vt Ebrietatem referret: sed mihi familiarem, & indolę similem præceptum cùm esset adhuc adolescens tenellus, adiuuãte Voluptate, quæ illi plerumque vnà subseruit, corrupit miserum

κώμοις, καὶ ταῖς ἑταίραις παρορᾶσθαι ἕκαστον, ὡς μὴ ὃ μικρὸν αὐτῷ τῆς αἰδοῦς ὑπολείπεσθαι. καὶ ἄχρι οὗ ἐαυτῆς λέγεσθαι μικρὸν ἔμπροσθεν ᾤετο, οὗ ἐμὲ αἰρεῖσθαι νομίσατε. πειρᾶται γὰρ ἔωθεν ὁ ἄθλιος ἐσφαιρωμένος, κραιπαλῶν, διὰ τῆς ἀγορᾶς μέσης καταιλούμενος, οὐδέποτε νήφων, κωμάζων ὅπου παύσας. ὕβρις τῶν προγόνων, καὶ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ γέλως τοῖς ξένοις. ἐπεὶ μέντοι παρ' ἐμὲ ἦλθεν, ἐγὼ μὲν ἔτυχον ὥσπερ ἔθος ἐστὶ ποιῶν, ἀνακεκραμένων τῶν ὀχλῶν, πρὸς τὸν παρόντας τῶν ἑταίρων λόγοις τινὰς περὶ ἀφετῆς, καὶ σωφροσύνης διεξιών. ὁ δ', μετὰ τοῦ αὐλοῦ, καὶ τῶν στεφάνων ἐπισας, τὰ μὲν πρῶτα ἐβόα, καὶ συγχεῖν ἡμῶν ἐπειρᾶτο, τὴν συνουσίαν ὑπεραρξας τῇ βοῇ. ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἡμεῖς ἐπεφροντίκειμεν αὐτοῦ, κατ' ὀλίγον, οὐ γὰρ τέλεον ἦν διάβροχος τῇ μέθῃ, ἀνέννηφε πρὸς τοὺς λόγους, καὶ ἀφῆρει τε τῶν στεφάνων, καὶ τὴν αὐλητρίδα κατεσιώπα, καὶ ὅπῃ τὴν πορφυρίδα ἠρχύετο. καὶ ὥσπερ ἐξ ὕπνου βαθέος ἀνεγειρόμενος, ἑαυτὸν τε ἔφρα ὅπως διέκειτο, καὶ τῶν

comessationibus, & meretricibus in deditionem traditum: ita vt ne paululum quidem verecundiæ in eo remaneret. Et quæ illa pro se paulò antea dici putabat, pro me dicta putate. Circumibat enim miser ille à primo statim mane coronatus per medium forum circunsonantibus tibijs, nusquam sobrius, in omnes petulans: dedecus maiorum, totiúsque ciuitatis, & peregrinorum ludibrium. Posteaquam autem ad me venit, ego quidem vt facere consueui, patentibus foribus, apud amicos præsentes de virtute & temperantia fortè verba faciebam. Ille verò cum tibia, & coronis astās, principio quidem vociferabatur, ac perturbare nos tentabat, conuentum clamore interturbādo. Postquam verò illius nullā rationē habebamus, paulatim (neque enim ebrietate prorsus erat perfusus) cœpit ad sermones resipiscere, coronas demere, & tibicinam compescere, & ob purpuram erubescere. Ac veluti è profundo somno experrectus, cùm se aspiciebat quo pacto esset affectus, tum vitam

παλαι βίου κατεγίνωσκε. καὶ τὸ μὲν ἐρύθημα τὸ ἐκ τῆς μέθης, ἀπηνθει, καὶ ἀφανίζετο. πρυθρία δ' κατ' αὐτῶν τῶν ἁμαρτημάτων. καὶ τέλος, ἀποδρὰς ὅπως εἶχεν, ἀπετόλμησε παρ' ἐμὲ, οὔτε ὀπικαλεσαμένης οὔτε βιασαμένης, ὡς αὐτὴ φησιν ἐμοῦ, ἀλλ' ἑκὼν αὐτὸς ἀμείνω ταῦτα εἶναι ὑπολαμβάνων. καὶ μοι νῦν κάλει αὐτὴν, ὅπως καταμάθητε ὃν τρόπον διάκειται πρὸς ἐμέ. τοῦτον ὦ ἄνδρες δικασταὶ, παραλαβοῦσα γελοίως ἔχοντα, καὶ μήτε φωνὴν ἀφιέναι, μήτε ἑστάναι ὑπὸ τῆς ἀκράτου δυσάμενον, ἀπέσφηλα, καὶ αὐτὴ μὲν ἐσεπόδυν, κόσμιον αὖθις ἐξ., καὶ σώφρονα, καὶ πολλοῦ ἄξιον τοῖς Ελλησιν ἀπέδειξα. καὶ μοι αὐτὸς τε χάριν οἶδεν ὅτι τούτοις, καὶ οἱ παρόντες ὑπὲρ αὐτοῦ. εἰσάγε ὑμεῖς δ', ἤδη σκοπεῖτε πότερα ἡμῶν ἄμεινον ἰῶ αὐτῇ συνεῖναι. Ερ. ἀγε δὴ μὴ μέλλετε. ψηφοφορήσατε. ἀνάσητε. καὶ ἄλλος χρὴ διαιτᾶσθαι. Δι. πάσαις ἡ ἀκαδημία κρατεῖ, πλὴν μιᾶς. Ερ. παράδοξον ἴδειν εἶναί τινα καὶ τῇ μεθῃ πεδέμενον. καθίσατε οἱ τὴν σφᾶ πρὸς τὴν ἡδονὴν λαχόντες, περὶ τοῦ

anteactam damnabat. Et rubor ille ex temulentia cõtractus defloreſcebat, euaneſcebátque: ipſe autem præ pudore eorum quæ fecerat, erubeſcebat: poſtremò aufugiens, vt erat, ad me tranſijt, neque vocatus neque coactus, perinde vt illa de me dicit, ſed vltroneus, hæc noſtra meliora eſſe ratus. Iámque huc ipſum voca, vt cognoſcatis quomodo à me ſit immutatus & affectus. Hunc ô Iudices, à me receptũ, cùm eſſet ridiculus, nec vocem emittere, nec præ mero conſiſtere poſſet, conuerti, ſobriúmque reddidi, & ex mancipio, virum modeſtum, ac tẽperãtem, & magni faciendum Græcis effeci. Et nunc ipſe mihi gratiã pro ea re habet, & propinqui eius pro ipſo. Dixi. Vos autem iam diſpicite judices, cum vtra noſtrûm illi ſatius fuerit cõuerſari. *Merc.* Agite igitur, ne cunctemini, ferte ſententiam, ſurgite: etiam alios oportet iudicare. *Iup.* Omnibus calculis ſuperat Academia, excepto vno. *Merc.* Nihil mirum ſiquis ſit qui pro Ebrietate ferat. Sedete vos qui Stoæ contra Voluptatem ſortitò electi eſtis, ad iudicium de amatore ferendum, infuſa eſt

ἑκαστῇ δικάζειν. ἐγκέχυται, τὸ

ὕδωρ. ἢ καταγραφος ἡ τὰ ποικίλα, σὺ δὲ οὐδὲν λέγε. Στρατ. οὐκ ἀγνοῶ μὲν ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς πρὸς ἐυπρόσωπόν μοι τὴν ἀντίδικον ὁ λόγος ἔσται, ἀλλὰ καὶ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς ὁρῶ, πρὸς μὲν ἐκείνην ἀποβλέποντας, καὶ μειδιῶντας πρὸς ἀυτὴν, ἐμοῦ δ' καταφρονοῦντας, ὅτι ἐν χρῷ κέκαρμαι, καὶ ἀῤῥενωπὸν βλέπω, καὶ σκυθρωπὸν δοκῶ. ὅμως δ', ἂν ἐθελήσητε ἀκοῦσαί μου λεγόντος, θαῤῥῶ πολὺ δικαιότερα πάντης ἐρεῖν. τοῦτο γάρ τοι καὶ τὸ παρὸν ἔγκλημά ἐστιν, ὅτι μου τοῖς ἐτοιμοτάτοις ἐπευασμένη τῷ ἐπαγωγῷ τῆς ὄψεως, ἐρασθεῖν ἐμοῦ ἀνδρὸς τότε σώφρονος καὶ Διονυσίου φανεῖσα, πρὸς ἑαυτὴν περιέσπασε. καὶ ἂν γε οἱ πρὸ ἡμῶν δίκην ἐδίκασαν τῇ ἀκαδημίᾳ, καὶ τῇ μέθῃ, ἀδελφὴ τῆς παρούσης δίκης ἐστίν. ζητεῖτε γὰρ ἐν τῷ παρόντι, πότερα, χοίρων δίκην γενευκότας κάτω νεμομένους δεῖ ζῆν, μηδὲν μεγαλόφρον ὀπωροῶντας, ἢ ἐν δευτέρῳ τῶν καλῶς ἐχόντων ἡμιπαμμόνοις τὸ τερπνὸν, ἐλευθέρως ἐλευθέρως φιλοσοφεῖν, μήτε τὸ ἀλγεινὸν ὡς ἄμαχον δεδοικότας, μήτε τὸ ἡδὺ ὡς ἀσταθμήτως πρεπομένοις, καὶ τῶν εὐδαιμονίαν

aqua. Heus picturata & varia, iam dicito. Stra. Haud equidem ignoro iudices, mihi contra formosam aduersariam dicendum : etiam A pleroſque veſtrûm video cõuersis ad illam oculis ipſi arridentes, me autem contemnentes, quia ſum ad cutim tonſa, viriliter intueor, & tetrica videor. Attamen ſi B me dicentem audire volueritis, confido multo iuſtiora quàm hæc, dicturam me eſſe. Nam huius illam criminis in præſentia ream ago, quòd C ita meretricio modo exornata, aſpectus illecebris, amatorem meum, virum tunc modeſtum, Dionyſium videlicet fraude circunuentum, ad ſe pertraxit. Et quam præcedentes illi cauſam iudicauerunt inter Academiam & D Ebrietatem, quaſi quædam ſoror præſentis cauſæ eſt. Examinabitis enim in præſentia, vtrum porcorum more in terram pronos viuere nos deceat, voluptati indulgentes, neque quicquam generoſum molientes : an verò E poſtpoſito honeſtati jucundo, liberos liberè philoſophari : neque dolorem vt ineluctabile quidpiam pertimeſcentes, neque iucundum mancipiorũ more ſectantes, fœlicitatémque

ζητοῦντας ἐν τῷ μέλιτι, καὶ ταῖς ἰγμῖσι. τοιαῦτα γὰρ αὖτη δελέατα τοῖς ἀνοήτοις προτείνουσα, καὶ μορμολυττομένη τῷ πόνῳ, προσάγεται αὐτῶν τοὺς πολλούς. ἐν οἷς καὶ τὸν δείλαιον ἐκεῖνον ἀφλιάσαι ἡμῶν πεποίηκε, νοσοῦντα τηρήσασα. ἢ γὰρ ἂν ὑγιαίνων ποτὲ προσήκατο τοὺς παρὰ ταύτης λόγους. καίτοι τί ἂν ἐγὼ ἀγανακτοίην κατ' αὐτῆς, ὅπου μὴ ὁ τῶν θεῶν φείδεται, ἀλλὰ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν διαβάλλει. ὥστε εἰ σωφρονεῖτε, καὶ ἀσεβείας ἂν δίκην λάβοιτε παρ' αὐτῆς. ἤκουον ὃ ἔγωγε ὡς οὐδὲ αὐτὴ παρεσκεύασαι ποιήσασθαι τοὺς λόγους, ἀλλὰ τὸν Ἐπίκουρον ἀναβιβάσεται συναγορεύσοντα. οὕτως ἐπ' αὐτοφώρῳ τῷ δικαστηρίῳ. πλὴν ἀλλά γε ἐκεῖνά γε αὐτὴν ἐρωτᾶτε, οἵοις ἂν οἴεται χρῆσθαι τὸν Ἡρακλέα, ἢ τὸν ἡμέτερον Θησέα. εἰ προσδέοντες τῆς ἡδονῆς, ἔσυρον τοὺς πόνους. οὐδὲν γὰρ ἂν ἐκώλυε μεσὴν ἀδικίας εἶναι τὸν γλῶ, ἐκείνων μὴ πονησάντων. ταῦτα εἶπον, οὐ πάνυ τοῖς μαθροῖς τῶν λόγων χαίρουσα. εἰ δέ γε ἐτελήσθης μικρὸν ἀποκείνα θαί μοι συσπωμένη, τάχιστα ἂν γνωθεῖη τὸ μη-

in melle & caricis quærentes. Hæc enim huiusmodi escas stultis prætendens, & labore, tanquam larua territans, plerosque ipsorum ad se adducit. Inter quos & misero illi quem ægrotantem obseruadit, vt frænos nostros detrectaret, author fuit. Neque enim si sanus fuisset, sermones illius admisisset. Quanquam quid ego contra illam indignarer, quando ne ipsis quidem Dijs parcit: sed illorum curam calumniatur? Quare si sapitis: etiam impietatis pœnas de ipsa sumetis. Porrò audiui vt neque hæc parata est ad orationem habendam: sed adductura Epicurum in patrocinium: ita illudit judicio. Verumtamen illud ab ipsa quærite, quales putet fuisse nostrum Herculem, & Theseum, num voluptati indulgentes, euitarint labores. Nihil enim prohiberet, quominus plena iniustitiæ terra foret, si laborem illi non sustinuissent. Hæc dixi, vt quæ longis orationibus non gaudeam. Quòd si vtique voluerit & paulum mihi respondere interrogata, eam nihil esse,

δὲν οὖσα. πλὴν ἀλλὰ ὑμεῖς γε τὸν ὅρκον μνημονεύσαντες, ψηφίσασθε ἤδη τὰ ἔνορκα. μὴ πιστεύσαντες Ἐπικούρῳ λέγοντι μηδὲν ὑποσκοπεῖν τῶν παρ' ἡμῖν γιγνομένων τὸν θεόν. Ερ. μετάθου. ὁ Ἐπίκουρος, ὦ τῆς ἡδονῆς λέγε. Ἐπίκουρος. ὦ μακρὰ ὦ ἄνδρες δικασταὶ πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ. δεῖ γὰρ οὐδὲ πολλῶν μοι τῶν λόγων. ἀρχὴ γὰρ ἐμοὶ ἐπῳδαῖς πίσιν, ἢ φαρμάκοις, ὃν φησὶν ἐρασθῆν ἑαυτῆς ἡ σοὶ τὸν Διονύσιον κατεψάγκασι, ταύτης μὲν ἀπέχεσθαι, πρὸς ἑαυτὴν δὲ βλέπειν ἡ ἡδονὴ, φαρμακὶς αὖ εἰκότως ἔδοξε, καὶ ἀδίκειν ἐκέκειτο, ὅτι τὸν ἀλλοτρίους ἐρασὰς μαγγανεύουσα. εἰ δέ τις ἐλευθέρος ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει, μὴ ἀπαγορευόντων τῶν νόμων, πρὸς ταύτης ἀνδρὶ μυσαχθεὶς καὶ λῆρον φησὶ κεφάλαιον τῶν πόνων πρὸς εὐδαιμονίαν παραμίγνυσθαι λῆρον οἰηθεὶς, τοὺς μὲν ἀγκύλους ἐκείνους λόγους, καὶ λαβυρίνθοις ὁμοίους, ἀπέφυγε. πρὸς δὲ τὴν ἡδονὴν, ἄσμενος ἐδραπέτευσεν, ὥσπερ δεσμά τινα ἀπορρίψας τὰς τῶν λόγων πλεκτάνας, ἀνδράποδα, καὶ οὐ βλακώδη φρονήσεως.

celerrimè cognoſceretur. At vos iuramenti memores, quæ iuſta ſunt iam decernite, nequaquam Epicuro fidem habentes, qui Deos, nihil eorum quæ apud nos geruntur, obſeruare dicit. *Merc.* Diſcede. Heus tu Epicure, pro Voluptate dicito. *Epicurus.* Non longa, judices, oratione cauſam apud vos dicam. Neque enim multis verbis eſt mihi opus. Sed ſi incantationibus aut venenis, Voluptas eum quem Stoa ſuum amatorem ait, Dionyſium coëgit, ab hac quidem abſtinere, ad ſe ipſam autem reſpicere, venefica meritò viſa fuiſſet, & illatæ iniuriæ rea, quòd alienos amatores præſtigijs caperet. At ſiquis liber in ciuitate libera, legibus non vetantibus, acerbitatem quæ ab hac proficiſcitur, peroſus, & quam laborum caput, fœlicitatem prouenire dicit, nugas ratus, obliquos illos ſermones, & labyrinthis ſimiles, euitauit: ad Voluptatem autem lubens transfugit, abiectis verborum laqueis tanquam vinculis, non ſtolida, ſed humana ſapiens:

laborēq; ipsum, id quod est, malū: Voluptatē autē suaue ducens: excludere eū oportebat, quasi ex naufragio ad portum enatantem, & tranquillitatis cupientem, præcipiti capite in laborem impellendo, & ceu dedititicium, inopiæ atque egestati miserum illū tradēdo: idque cum ille supplicis instar ad Voluptatē, tāquā ad misericordiæ arā cōfugeret? Nimirū vt passim iactatā illam virtutem, cum multo sudore in arduū progressus, aspiciat: atque exinde per omnē ætatem laboribus exercitatus, peracta vita fiat beatus. Atqui quis quæso iūstior iudex in hac causa fuerit, quàm ipse ille, qui & ea in quibus Stoa versatur, cognouit vt quisquā alius: & cùm antea, solū illud quod honestū est, bonū putaret esse, postea, quātū malū foret labor, cognito, quódque melius ex vtroq; erat probato, delegit? Videbat enim, opinor, eos qui de tolerādis ac perferēdis laboribꝰ multa cōmemorare solēt, priuatim autē Voluptatē colūt, eò vsq; iuuenili ter esse iactare. Domi autō secūdū Voluptatis præcepta vitā degere: erubescētes quidē si deprehendātur aliquid de firmitate remittere, suāq; professionem prodere: illud

κὴ τ' μὴ πόνον, ὅπερ ὅστ, πονηρὸν, ἡδεῖαν ὑ τῳ ἡδονῳ οἰηθεὶς, ἀποκλείειν ἐχρῆν αὐτ', ὥσπερ ἐν ναυαγίᾳ λιμένι τισὶ σπεύδοντα, κὴ γαλήνης ἐπιθυμοῦντα, σωφρονοῦντας ἐπὶ κεφαλὴν ἐς τ πόνον, κὴ ἔνδοτον τ ἆθλιον παρέχειν ταῖς ἀπορίαις. καὶ ταῦτα ὥσπερ ἱκέτην τῳ ὅτι τὸν τῆς ἐλέου βωμὸν ἐπὶ τῳ ἡδονῳ καταφεύγοντα, ἵνα τῳ πολυθρύλλητον ἀρετῳ δηλαδὴ ἐπὶ τὸ ὄρθιον ἱδρῶτι πολλῷ ἀνελθὼν ἵδη. κἄπειτα δ' ὅλου πονήσας τὸ βίου, εὐδαιμονήσῃ μᾶλλ τ εἴου. καίτοι τίς ἂν κριτὴς δικαιότερος δόξειεν ἀμφὶ ἐκείνῳ. ὃς καὶ τὰ παρὰ τῆς στᾶς εἰδὼς, εἰ καί τις ἄλλος, καὶ μόνον τέως τὸ καλὸν ἀγαθὸν οἰόμενος εἶναι, μεταμαθὼν ὡς κακὸν ὁ πόνος ὢν, τὸ βέλτιον ἐξ ἀμφοῖν δοκιμάσας, εἵλετο. ἐώρα γὰ εἶμαι τοὺς περὶ τὸ καρτερεῖν, κὴ ἀνέχεσθαι πόνους, πολλὰ διεξιόντας. ἰδίᾳ ὑ τῳ ἡδονῳ διαπυνθανομένους, καὶ μέχρι τούτου νεανιευομένους. οἴκοι ὑ κὴ τοὺς περὶ τῆς ἡδονῆς νόμους βιοῦντας, ἀκριβοῦντας μὴ εἰ φανοῦνται, χαλῶντες τὸ τόνου, κὴ προσδιδόντες τὸ δόγμα. πεπονθότας ὑ ἀθλίως τὸ τῆ

Ταντάλω. καὶ ἔνθα ἀν λήσειν, καὶ ἀσφαλῶς παρανομήσειν ἐλπίσωσι, χαλκὸν ἐμπεπλαμμένους τ ἡδέος. εἰ γοῦν τις αὐτοῖς τ τῆ Γύγου δακτύλιον ἔδωκεν ὡς πείσοντι μὴ ὀρέγεσθαι, ἢ τῷ τὸ αἰδοῖ κινέιν, εὖ οἶδ' ὅτι μακρὰν χαίρειν τοῖς πόνοις φράσαντες, ἐπὶ τ ἡδονὴν ἐβοήθουν ἄν, καὶ ἐμιμοῦντο ἅπαντες τ Διονύσιον. ὃς μέχρι μὲ τ νόσου, ἤλπιζεν ὠφελήσειν τι αὐτ τὸν περὶ τ καρτερείας λόγους. ἐπειδὴ ὃ ἤλγησε, καὶ ἐνόσησε, καὶ ὁ πόνος ἀληθέστερον αὐτῷ κατέκειτο, ἰδὼν τὸ σῶμα τὸ ἑαυτῦ ἀντιφιλοσοφοῦν τῆ σοφᾶ, καὶ ταὐαντία δογματίζον, αὐτῷ μᾶλλον, ἢ τούτοις ἐπίστευσε, καὶ ἔγνω ἄνθρωπος ὤν, καὶ ἀνθρώπου σῶμα ἔχων. καὶ διετέλεσεν οὐχ ὡς αὐδειαπτ αὐτῷ χρώμενος, εἰδὼς ὅτι ὅσα ἄλλως λέγη, καὶ ἡδονῆς κατηγορῆ, λόγοισι χαίρει, τ ὃ γοῦν ἐκεῖσ' ἔχει. εἰρηκα. ὑμεῖς δ' ἐπὶ τούτοις ψηφοφορήσατε. Στοά. μηδαμῶς. ἀλλ' ὀλίγα μοι συνερωτῆσαι ἐπίτρέψατ. Επικ. ἐρώτησον. ἀποκείνεσθαι γάρ. Στο. καλὸν ἡγῆ τ πόνον; Επ. ναί. Στο. φῆς ἡδονὴν ὃ ἀγαθόν; Επ.

autē Tātali miserè patiētes: & vbi latere sese, legésq, rutò transgredi posse confidunt, hiantibus faucibus Voluptatē ingurgitantes. Proinde si quis ipsis annulū Gygis daret, vt eo inducto conspici nō possent; aut etiā Orci galeā: laboribus, sat scio, longū valere iussis, ad Voluptatem prosilirent, & cuncti Dionysiū imitarētur. Qui quidem antea, quā morbo correptus esset, sperabat illos de tolerātia sermones, multū sibi esse profuturos. At postquam dolere, atque ægrotare cœpit, ac labor ipsum re ipsa inuasit, animaduertēs corpus suū diuersam à Stoa philosophiam sequi, & contraria statuere, illi potiùs, quàm istis credidit, cognouítque & se hominē esse, & humanū corpus habere: vixítq; eo nō vt statua vtens, sed hoc sciens, quòd quicūq, aliter dicit, ac Voluptatem accusat, verbis quidē delectetur, animo autem illuc sit conuerso. Dixi. Vos autē de his sententiam ferte. *Stoa.* Nequaquam: sed vt pauca interrogem, mihi permittite. *Epic.* Interroga: respondebo enim. *Stoa.* Malum-ne putas laborem? *Epic.* Etiam. *Stoa.* Voluptatem autem bonum? *Epic.* Maximè. *Stoa.* Quid autē? scis-ne quid φαύλη μὲ οὐσ. Σοφ. τί δ', ὦ δ',

τι διάφορον, καὶ ἀδιάφορον, καὶ προηγμένον, καὶ ἀποπροηγμένον; Επ. μάλιστα. Ερ. ἃ φασιν ὦ σοὶ συμπέραναι οἱ δικασταί τὰ δισύλλαβα ταῦτα ἐρωτήματα. ὥστε ἡσυχίαν ἄγετε. ψηφοφορήσουσι γάρ. Στο. καὶ μὴν ἐπερώτησα αὖ, εἰ συμπεράνοιτο ἐν τῷ τείτῳ τῶν ἀναποδείκτων σχήματι. Δίκη. τίς ἔφερε; Ερ. πάντας ἡ ἡδονή. Στο. ἔφημι ὅτι τὴν Δίαν. Δι. τύχη τῇ ἀγαθῇ. σὺ δ', ἄλλους κάλει. Ερ. περὶ Αρετίππου ἀρετὴ, καὶ Τρυφή. καὶ Αρίστιππος δ' αὐτὸς παρέσται. Αρετή. προτέραν ἐμὲ χρὴ λέγειν τὴν ἀρετήν. ἐμὸς γάρ ὅστις Αρίστιππος ὡς δηλοῦσιν οἱ λόγοι, καὶ τὰ ἔργα. Τρυφή. κύριωσαι, ἀλλ' ἐμὲ τὴν Τρυφήν. ἐμὸς γὰρ ὁ ἀνήρ, ὡς ἔστιν ὁρᾶν ἀπὸ τῶν στεφάνων, καὶ τῆς πορφυρίδος, καὶ τῶν μύρων. Δι. μὴ φιλονεικεῖτε. ἐπαρκεῖσεται γὰρ καὶ αὕτη ἡ δίκη ἕως ἂν ὁ Ζεὺς δικάσῃ περὶ τοῦ Διονυσίου. παραπλήσιον γάρ τι καὶ τοῦτο ἔοικεν εἶναι. ὥστε ἂν μὲν ἡ ἡδονὴ κρατήσῃ, καὶ τὸν Αρίστιππον ἕξει ἡ Τρυφή. νικώσης δ' αὖ τῆς στοᾶς, καὶ οὗτος ἔσται τῆς ἀρετῆς κεκριμένος. ὥστε ἄλλοι παρέσονται. τὸ δεῖνα μήποτε

sit differens, & indifferens, quid promotum, vel rejectũ? *Epic.* Scio. *Merc.* Aiunt judices, ô Stoa, se non intelligere disyllabas istas interrogationes: quare silentium præbete. Iam enim sententiam ferent. *Stoa.* Atqui vicissem sanè, si interrogassem in tertia figura, eorum videlicet, quæ demonstrari non possunt. *Iust.* Quis superauit? *Merc.* Voluptas calculis omnibus. *Stoa.* Prouoco ad Iouem. *Iust.* Bonis auibus. Tu verò alios accerse. *Merc.* De Aristippo contendentes, Virtus & mollities: atque Aristippus iste, adesto. *Virtus.* Me quæ sum Virtus, priorem dicere conuenit. Meus enim est Aristippus, vt sermones & opera indicant. *Mollit.* Minimè: sed me quæ sum mollities. Meus enim est homo ille, vt videre est ex coronis, purpura, & vnguentis. *Iust.* Ne cõtẽdite. Differetur enim & hęc causa eò vsque dum Iupiter, de Dionysio sententiam feret. Hoc enim illi videtur assimile: adeò vt si Voluptas vicerit, Aristippum quoque mollities habitura sit: si contra Stoa, hic Virtuti adiudicetur. Proinde alij adsunto. Istud autem, ne accipiant hi,

μὴ λαμβανέτωσαν οὗτοι, τὸ

δικαστικόν. ἀδίκαιος γὸ ἡ δίκη μεμφόμενον αὐτοῖς. Ερ. μάτην οὖν ἀνελήλυθότες ὧδε γέροντες ἄνδρες οὕτω μακρὰν πρὸς ἀνάβασιν. Δι. ἱκανόν, εἰ τετημόριον λάβοιεν. ἄπιτε, μὴ ἀγανακτεῖτε. αὖθις δικάσατε. Ερ. Διογένη σινωπέα παρεῖναι καιρός. καὶ σὺ τοίνυν ἡ ἀργεμοιβικὴ λέγε. Διογένης. ἢν μὲν οὖν μὴ παύσῃ) σκληρά σοι δίκη, ὃν ἔτι δεσμὰ δικάσωμαί μοι, ἀλλὰ πολλῶν, καὶ βαρέων βυμάτων. ἐγὼ γὸ αὐτίκα μάλα πατάξω τῷ ξύλῳ. Δι. τί τοῦτο; ἀπέφευγε ἡ ἀργεμοιβική. ὁ δέ, δίωκει, ἐπιμόριος τὸ βάκτρον. ὃ μέτριόν τι κακὸν ἡ ἀθλία ἔοικε λήψεσθαι. Πύῤῥωνα κήρυττε. Ερ. ἀλλ' ἡ μὲν γραφικὴ πάρεστιν ὦ δίκη. ὁ Πύῤῥων δ', ὃς ἦ ἀρχὴν ἀνελήλυθε, ἢν ἐφ' ᾧ τοῦτο πρᾶξαι. Δι. διὰ τί ὦ Ερμῆ; Ερ. ὅτι οὐδὲν ἡγεῖ) κερδαλέον ἀληθὲς εἶναι. Δι. τοιγαροῦν ἐρήμῳ αὐτῷ καταδικασάτωσαν. τὸν λογογράφον ἤδη κάλει τὸν Σύρον. καίτοι πρώην ἀπηνέχθησαν κατ' αὐτῷ αἱ γραφαί, καὶ οὐδὲν ἥττηται ἤδη κεκρίδαι. πλὴν ἀλλ' ἐπεὶ ἔδοξε, πρώτην εἰσαγέτω τὴν ῥητορικὴν τὴν δίκην. βα-

puta iudiciale præmiũ. Nam causa hæc ipsis manſit indiſcuſſa. Merc. Fruſtra igitur per adeò longam, & acclinem viam aſcenderint hi ſenes. Iuſt. Sat eſt ſi tertiam partem acceperint. Abite, ne indignemini, aliàs iudicabitis. Merc. Diogenem Sinopenſem adeſſe tempus eſt. Dic itaque tu Mẽſaria. Dicg. At verò niſi deſinat moleſta eſſe, Iuſtitia, non amplius de fuga mecum apud iudicem aget, ſed de multis altíſque vulneribus. Ego enim quã primũ ipſam fuſte percutiã. Iuſt. Quid hoc rei eſt? profugit Menſaria, ille autem ſublato baculo inſequitur. Nec mediocre malum miſera illa videtur acceptura eſſe. Pyrrhonem proclama. Merc. Pictoria quidem iamdudũ adeſt, Iuſtitia. Pyrrho autẽ ipſe, ne principio quidem huc aſcendit: & videbatur hoc facturus. Iuſt. Quorſum Mercuri? Merc. Quia nullum putat iudicium eſſe verum. Iuſt. Indicta igitur cauſa ipſum condemnent. Iam accerſe Syrum illum proſæ ſcriptorem. Quanquam nuper ipſi dicta eſt dies: nihílque vrget vt lis iam dirimatur. Verumtamen quia ita viſum eſt, priorem introduc Rhetorices cauſam. Papæ

βαι, ὅσοι συνελήλυθασιν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν. Ερ. εἰκότως ὦ Φίκη. τὸ γὰρ μὴ ἔωλον εἶναι τὴν κρίσιν, ἀλλὰ καινὴν, καὶ ξένην, χθὲς ὥσπερ ἔφης ἐπηγγελμένην, καὶ τὸ ἐλπίζειν ἀκούσεσθαι, ῥητορικῆς μὲν, καὶ διαλόγου, ἐν τῷ μέρει κατηγορούντων, ἀπολογουμένου δ' ἀμφοτέρους τοὺς Συρεῦ, τοῦτο πολλὴν ἐπήγαγε τῷ δικαστηρίῳ. πλὴν ἀλλὰ ἄξιόν ποτε ὦ ῥητορικὴ τῶν λόγων. Ρη. πρῶτον μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὔχομαι πᾶσι, καὶ πάσαις, ὅσην ἔνοιαν ἔχουσι διατελῶ τῇ τε πόλει, καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ἐναφεῖναί μοι παρ' ἡμῶν εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα. εἶθ' ὅπερ ὀρθῶς μάλιστα δίκαιον, τοῦτο παρασχεῖσθαι τοὺς θεοὺς ὑμῖν. τὸ μὲν ἀντίδικον, σιωπᾶν κελεύειν. ἐμὲ δ', ὡς προῄρημαι, καὶ βεβούλημαι, τὴν κατηγορίαν ἅπασαν ποιήσασθαι. οὐχὶ ταυτὰ δέ μοι παείσεται γιγνώσκειν, ὅταν τε εἰς ἃ πέπονθα ἀποβλέψω, καὶ ὅταν εἰς τοὺς λόγους, οὓς ἀκούω. τοὺς μὲν γὰρ λόγους, ὡς ὁμοιοτάτους τοῖς ἐμοῖς, οὗτος ἐρεῖ πρὸς ὑμᾶς. τὰ δ' πράγματα, εἰς τοῦτο προήκοντα ὄψεσθε, ὥστε ὅπως μὴ χεῖρόν τι πείσομαι πρὸς

quàm multi ad audiendum conuenêre! *Merc.* Meritò Iustitia. Nam hoc ipsum, quod actio hæc minimè vetus, aut obsolœta est, sed noua atque insolens, heri (quemadmodũ ais) primùm intentata: quódque sperantse auditores Rhetoricam, & Dialogũ vicissim accusantes: illísque Syrum respondentem, multitudinẽ tantam ad iudicium contraxit. Verùm incipe tandem Rhetorica causam dicere. *Rhet.* Primùm quidem, viri Athenienses, Deos Deásque precor omnes, vt quãta ipse beneuolentia affectus sum erga hanc ciuitatem, vósque omnes, tantam à vobis ad præsens certamen consequi possim. Deinde, quod est iustissimum, id vobis suggerant Dij: vt aduersarium tacere iubeatis: me verò quemadmodum cõstitui, mecúmque deliberaui, accusationẽ proponere finatis. Cæterùm haudquaquam venit in mẽtem eadem statuere, quoties ea quæ mihi acciderũt, aspicio: & quoties verba, quæ audio. Nam verba quidem quàm simillima meis, iste ad vos faciet. Res autem eò iam processisse videbitis, adeò vt spectandum mihi sit, ne peius quidpiam ab

αὐτῷ, σκέψασθε δέον. ἀλλὰ γὰρ, ἵνα μὴ μακρὰ προοιμιάζωμαι, τοῦ ὕδατος πάλαι εἰκῆ ῥέοντος, ἄρξομαι τῆς κατηγορίας. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτον κομιδῇ μειράκιον ὄντα, βάρβαρον ἔτι τὴν φωνὴν, καὶ μονονουχὶ καινὰ ἐνδεδυκότα εἰς τὸ ἀστυ εἰον ζόφον, πρὶν ἢ Ἰωνίαν εὑρεῖν πλαζόμενον ἔτι, καὶ ὅτι χρήσιμον ἑαυτῷ ἂν εἰδότα, παραλαβὼν, ἐπαίδευσα. καὶ ἐπειδὴ ἔδοκει μοι εὐμαθὴς εἶναι, καὶ ἀστεῖος ὁρᾶν εἰς ἐμὲ, ὡς ἐπῄνουν τε ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἐθεράπευε, καὶ μόνῳ ἐθαύμαζεν, ἀπολιπὼν τοὺς ἄλλους, ὁπόσοι ἐμνήστευόν με πλούσιοι, καὶ καλοὶ, καὶ λαμπροὶ τὰ πρωτοκλῆ, τῷ ἀχαρίστῳ τούτῳ ἐμαυτὸν ἐνεγύησα πένητι, καὶ ἀφανεῖ, καὶ νέῳ, πρῶτα μὲν μικρὰν ἐπισεσυκαμένῃ πολλὰς καὶ θαυμασίους λόγους. εἶτα ἀγαγοῦσα αὐτὸν εἰς τοὺς φυλέτας τοὺς ἐμοὺς, παρενέχεσα, καὶ ἀσὸν ἀπέφηνα. ὥστε τοὺς διαμαρτόντας τῆς ἐγγύης, ἀποπνίγεσθαι. δόξαν δὲ αὐτῷ πρεπώδη τῆς ἐπιδεξιώσεως τῶν γάμων τῶν ἐμῶν, οὐδὲ τότε πρεπελείφθην. ἀλλὰ παντάχοῦ ἐπομένη, ἄνω καὶ κάτω περιχορεύων, καὶ κλεινὸν αὐτὸν, καὶ

ipso mihi accidat. At enim vt ne longiore procœmio vtar, aqua iamdudum fruſtrà effluente, accuſationem incipiam. Ego iudices hunc, cùm eſſet adhuc adoleſcentulus, & barbarè loqueretur, ac tantùm non Candyn Aſſyriorum more induiſſet, circa Ioniam inuentum, errabundum adhuc, & quid de ſe ipſo ſtatueret, neſcientem recepi & educaui. Et quia mihi videbatur ingenio docili, fixiſque oculis me intueri (nam & me tum adhuc verebatur, & colebat, & mirabatur ſolam) relictis cæteris quotquot me ambibant, diuites & formoſi, & à maioribus clari, ingrato huic pauperi, & obſcuro, & iuueni me ipſam deſpondi, allata dote nõ exigua, ſcilicet multis, & admiratione dignis orationibus. Poſtea eum ad contribules meos adductum, in tabulas retuli, ciuémque feci: adeò vt qui meo conubio exciderunt, enecentur. Porrò cùm ipſi viſum eſſet terrarum orbem circumuagari, felicitatémque coniugij oſtentare, ne tum quidem relicta ſum. Sed quoquouerſum ſequens, ſurſum ac deorſum circunducebar, clarúmque &

ἀρίδηλον ἐποίουν, κατακοσμοῦσα, καὶ περιστέλλουσα. καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος. καὶ τῆς Ἰωνίας, μέτρια. ἐς δὲ τὴν Ἰταλίαν ἀποδημήσαι βουληθεῖσαν αὐτῷ, τὸν ἰώνιον συνδιέπλευσα. καὶ τὰ τελευταῖα, μέχρι τῆς Κελτικῆς συναπήρεσα, εὐπορεῖσθαι ἐποίησα. καὶ μέχρι μὲν πολλοῦ, πάντα μοι ἐπείθετο, καὶ συνῆν μοι, μὴ δὲ μίαν νύκτα ἀποκοίτος γιγνόμενος, παρ' ἡμῶν. ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς ἐπιστήσατο, καὶ τὰ πρὸς τὴν εὐδοξίαν εὖ ἔχειν αὐτῷ ὑπέλαβε, ταῖς ὀφρυσὶ ἐπάρας, καὶ μεγαλοφρονήσας, ἐμοῦ μὲν ἠμέλησε, μᾶλλον δὲ τέλεον ἐγκατέλιπεν. αὐτὸν δὲ τὸν γενειήτην ἐκεῖνον, τὸν ἀπὸ τοῦ σχήματος τὸν διάλογον, φιλοσοφίας υἱὸν εἶναι λεγόμενον, ὑπεραγαπήσας μάλα ἐρωτικῶς πρεσβύτερον αὐτοῦ ὄντα, τούτῳ συνέζευξε. καὶ οἰκεῖται, τὴν μὲν ἐλευθερίαν, καὶ τὸ ἄφετον τῶν ἐν ἐμοὶ λόγων συντεμών, εἰς μικρὰ δὲ καὶ κομματικὰ ἐρωτήματα κατακλείσας ἑαυτόν. καὶ αὐτὸ τοῦτό μοι λέγειν ἔδωκε, τὸ βούλεται μεγάλῃ τῇ φωνῇ, βραχεῖς τινας λόγους ἀναπλέκων, καὶ συλλαβίζων, ἀφ' ὧν ἀθρόος μοι ἔπαινος,

celebrem faciebam ipsum, ornando pariter & componendo. Atque ea quidem quæ in Græcia, & Ionia acciderunt, mediocria sunt. Cùm autem in Italia proficisci statuisset, Ionium mare cum ipso traieci. Postremò in Galliam vsque vnà progressa, feci vt diteſceret. Ac diu quidem mihi per omnia obtemperauit, mecúmque consueuit, ne vnam quidem noctem extra lectum à nobis diuertens. Sed postquam satis viatici sibi comparauit, quantúmque ad famam attinet, eã bono esse loco credidit, adductis supercilijs, elatóque animo me neglexit, imò prorsus missam fecit. Barbatũ verò illum, ex habitu conspicuum Dialogum, quem Philosophiæ filium esse perhibent, vehemẽter diligendo, valdéque amatorie prosequendo, natu, quàm ipse est, grandiorem, cũ eo nunc consuetudinẽ habet. Neque pudet ipsum hanc orationis meæ libertatẽ, solutãq; licẽtiã cõcidere, atque in paruas, vnóque commate constantes quæstiones seſe concludere. Ac pro eo quod licebat magna voce eloqui, quicquid libuisset, breues quasdam sentẽtias texere, pérque syllabas numerare, vnde sanè cõferta

ἢ κρότος πολὺς, ὃν ἂν ἀπαντήσειεν αὐτῷ. μειδίαμα δ' παρὰ τῶν ἀκουόντων, καὶ τὸ σπασθῆναι τὴν χεφαλὴν ὑπὸ τῶν ὀφρύων, καὶ μακρὸν ἀπενεῦσαι τῇ κεφαλῇ, καὶ σπασθῆναι τοῖς μορίοις. τοιοῦτον ἡσθεὶς ὁ γυναικὸς, ἐμὲ καταφρονήσας. φασὶ δ' αὐτὸ μὴ δεῖν πρὸς τὸν ἐρώμενον τὸν αὐτὸν εἰρωνεύεσθαι, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκεῖνον σπουδάζειν. πῶς οὖν οὐκ ἀχάριστος οὗτος, καὶ ἔνοχος τοῖς περὶ καταστάσεως νόμοις; ὃς τὴν μὲν νόμῳ γαμετὴν, παρ' ἧς τοσαῦτα ἔλαβε, καὶ δι' ὧν ἔνδοξός ἐστιν, οὕτως ἀτίμως ἀπέλιπε, καὶ καινῶν ὠρέχθη πραγμάτων. καὶ ταῦτα, νῦν ὁπότε μάλιστα ἐμὲ θαυμάζουσι, καὶ ἐπιγράφονται ἅπαντες πρᾶξαι τὴν ἑαυτῶν. ἀλλ' ἐγὼ μὲν αὐτέχω, τοσούτων μὴ ψευδομένων. καὶ κόπτουσιν αὐτοῖς τὴν θύραν, καὶ τοὔνομα ἐπιβοωμένοις μεγάλῃ τῇ φωνῇ, οὔτε ἀνοίγειν, οὔτε ὑπακούειν βούλομαι. ὁρῶ γὰρ αὐτοὺς οὐδὲν πλέον τῆς δόξης κομίζοντας. οὗτος δ', οὐδὲ οὕτως ἐπιτρέφεται πρὸς ἐμὲ, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἐρώμενον βλέπει, τί ὦ δοκεῖ χρηστὸν παρ' αὐτῷ λανθάνειν πεπραγδόκων, ὃν τῷ πείθωνος

laus, multúsque applausus ipsi non obuenerit, sed auditorum irrisio, manúsque intra terminos concussus, & longa capitis nutatio, & indicta gemitus. Talia generosus ille, me contempta, amauit. Aiunt autem ipsum neque cum hoc amasio suo pacem colere, sed in eum contumeliosè se gerere. Quomodo igitur hic non ingratus, legibúsque de vexatione sancitis obnoxius censeatur? qui legitimam coniugem, à qua res tantas accepit, & per quam est celebris, ita ignominiosè dereliquit, réisque nouas appetiuit: idque nunc, quando solam me cuncti mirantur, suíque velut præsidem scriptis testantur. At ego repugno, tot procis ambientibus me: atque ipsis ostium pulsantibus, noménque magna voce inclamantibus, nec aperire, nec respondere volo. Video enim ipsos nihil præter clamorem afferre. Iste verò, etiam ne sic quidem ad me reuertitur, sed ad amasium illum suum respicit. Ecquid tandem boni ô Dij ab eo se acceptum sperans? quem præter pallium nihil habere videt.

οὐδὲν ὁρᾷ πλέον ἔχοντα. εἶτα

ἕνεκα ὦ ἄνδρες δικασταί. ὑμεῖς
δ', ἢν ἐς τ' ἐμὸν τρόπον τῶν λό-
γων ἀπολογεῖσθαι θέλῃ, τοῦ-
το μὴ ἐμποδίσητε. ἄγνωμον
γὰρ ἐστ' ἐμὲ τῆ ἐμῷ μάχαιραν A
ἐκνοῆν. κἂν ὃν τὸν αὐτῷ ἐ-
ρώμενον τὸν διάλογον, οὕτος
ἀπολογεῖσθω, ἢν δύνηται.
Ερ. τοῦτο μὴ ἀπίθανον. οὐ
γὰρ οἷόν τε ὦ ῥητορικὴ μόνον B
αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι κἂν ἡμᾶς τὸν διαλόγου, ἀλλὰ ῥᾴ-
διον καὶ αὐτὸς εἰπάτω. Συρος.
ἐπεὶ καὶ τοῦτο ὦ ἄνδρες, ἡ αὐ-
τή δίκης ἠναγκάσθην, εἰ μα- C
κρῷ χρήσομαι τῷ λόγῳ, καὶ
αὐτὸ τὸ δύνασθαι λέγειν παρ'
ἐκείνης λαβών, πολλὰ μὴν ὀκ
ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς. τὰ κεφάλαια
δ' αὐτὰ ἁπλουσάμενος τῶν κα-
τηγορημένων, ὑμῖν ἀπολεί- D
ψω σκοπεῖν περὶ ἁπάντων.
πολλά γὰρ ὁπόσα δεινήσατο πε-
ρὶ ἐμοῦ, ἀληθῆ ὄντα δεινήσατο. καὶ γὰρ ἐπαίδευσε, καὶ
συναπεδήμησε, καὶ εἰς τὸν
Ελλησας ἐνήγαγε. καὶ κα- E
τά γε τοῦτο, χάριν αὖ εἰδείην
τῷ γάμῳ. δι' ἃς δ' αἰτίας ἀπο-
λιπὼν αὐτὴν ἐπὶ τουτονὶ τὸν
διάλογον ἐξαπόμολω, ἀκούσατε
ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ μὴ μι-

Dixi iudices. Vos autem si meo iste orationis modo, respondere voluerit, ne permittite. Iniquum enim foret meam contra me machæram acui. Sed si potest, ad Dialogi à se amati modum respondeat. *Mer.* Hoc non persuadebis, Rhetorica. Neque enim fieri potest vt hic solus ad Dialogi formam respondeat: sed perpetua oratione ipse quoque dicat. *Syrus.* Quandoquidem, Iudices, etiam hoc malè haberet aduersariam, si longo oratione vterer, quāquam ab illa hanc dicendi facultatem accepi, non multa apud vos verba faciam: sed dilutis accusationum capitibus ipsis, rem totam vobis diſpiciendam relinquam. Vera enim sunt quæcunque de me dixit. Nam educauit me, mecum peregrè profecta est, & Græcorum ciuitati adscripsit: eóque nomine gratiam huius nuptijs habuerim. Cæterùm ob quas causas relicta illa, ad Dialogum hunc diuerti, audite Iudices: nec me commodi cuiusquam gratia mentiri putetis. Ego cùm viderem

ταύτῃ ὠκ ἔτι σωφρονοῦσῃ, ἀλλ' ἐμμένουσαν ἐπὶ τῷ κοσμίῳ σχήματος, οἷόν ποτε ἐσχηματισμένην αὐτῇ ὁ παιανιεὺς ἐκεῖνος ἠγάπητο; κοσμουμένην δ', καὶ τὰς τρίχας εὐθετίζουσαν εἰς τὸ ἑταιρικὸν, καὶ φυκίον ἐντριβομένην, καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ὑπογραφομένην, ὑπαπτεύων ἐνδὺς, καὶ παρεσύλλαβον ὅτι τὸν ὀφθαλμὸν φέροι. καὶ τἆλλα, ἐῶ. καθ' ἑκάστην δὴ τὴν νύκτα, ὁ μὲν σεσωπὼς ἡμῶν, ἐνεπίμπλατο μεδυόντων ἐρώτων, κωμαζόντων ἐπ' αὐτῇ, καὶ κοπτόντων τὴν θύραν. φίλιον δ', καὶ εἰσβιάζεσθαι σὺν οὐδενὶ κόσμῳ τολμώντων. αὕτη δ' ἐγέλα, καὶ ἥδετο τοῖς θορυβώδεσιν. καὶ τὰ πολλὰ ἡ παρέκυπτεν ἀπὸ τοῦ τέγους, ᾠδόντων ἀκούσα βαρεῖα τῇ φωνῇ ᾠδάς τινας ἐρωτικὰς, ἢ καὶ παρηνίγουσα τοῖς δυείδας, ἐμὲ οἰομένη λαθεῖν, ἠσέλγαινε, καὶ ἐμοιχεύετο σφῶν αὐτῶν. ὅθ' ἐγὼ μὴ φέρων, γραφαῖσι μὲν αὐτὴν μοιχείας οὐ ἐδικήμαζον. ἐν γείτοσιν δ' οἰκοῦσιν τῷ διαλόγῳ σφῶν ἐλθὼν, ἠξίουν καταβαλλῶσι ἐπ' αὐτῇ. ταῦτά ὅστις ἐγὼ τὴν ῥητορικὴν μεγάλα

hanc non amplius esse temperantem, neque in habitu modesto permanere, quo olim ornatam Pæanensis illè duxerat: sed comptam, & meretricio more capillos componentem, fuco etiam illitam, & genas ceruſa pingentem, ilico ſuſpicatus ſum & obſeruaui quonam verteret oculum. Ac cætera quidem miſſa facio. Singulis autem noctibus angiportus noſter implebatur amatoribus temulentis, petulanter in illam agentibus, & oſtium pulſantibus: quinetiam nonnullis nullo ordine vi intro ſeſe ferre audentibus. Hæc autem ridebat, & ijs quæ agebantur, delectabatur: ac plerumque vel de tecto proſpiciebat, audiens illos cantilenas quaſdam amatorias aſpera voce occinentes: vel apertis clam me, vt putabat, foribus laſciuiebat, & ab ijs conſtuprabatur. Quod cùm ego ferre non poſſem, nec mihi probaretur tamen ipſam adulterij accuſare: hunc in vicinia habitantem Dialogum adiui; vtque me reciperet, rogaui. Hæc eſt magna illa iniuria quam Rhetoricæ intuli. Quanquam etiamſi nihil

ἠδίκησα. καίτοι εἰ καὶ μηδὲν

αὐτῇ τοιοῦτο ἐπάνοδον ποιεῖσθαι, καλῶς εἶχέ μοι ἀπολείπειν τὸν τεταρακοντούτη ἔτη χρόνον γεγονότα, δυρύβων μὲν ἐκείνων, καὶ δικῶν, ἀπαλλάττεσθαι, καὶ τοὺς αὖ δεῖσθαι τοὺς δικαστὰς ἀβεμεῖν ἐᾶν, καὶ τυράννων κατηγοριῶν, καὶ αἱρέσεων ἐπαίνους ἐκφυγόντα. εἰς δὲ τὴν ἀκαδημίαν, ἢ εἰς τὸ λύκειον ἐλθόντα, τῷ βελτίστῳ τούτῳ διαλόγῳ συμπεπαιστεῖν, ἠρέμα συνδιαλεγόμενον. πολλὰ ἔχων εἰπεῖν, ἀλλ' οὐ παύσομαι. ὑμεῖς δέ, ἔνεχον ἡμῖν ψῆφον ἐνέγκατε. Δι. τίς κρατεῖ; Ερ. πάντες ὁ Σύρος, πλὴν μιᾶς. Δι. ῥᾴτως πως ἔοικεν εἶναι ὁ τῶν ἐναντίων δεόμενος. ὁ διάλογος ὅτι τῶν αὐτῶν, λέγε. ὑμεῖς δέ, περιμείνατε, διπλασίονα ἀποτισόμενοι τὸν μισθὸν ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς δίκαις. Διάλογος. ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες δικασταί, μακρὰς μὲν ἀποτείνειν τοὺς λόγους οὐκ αὖ ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν ὥσπερ εἰώθειν. ὅμως δὲ ὡς νόμος ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ὕστατον ποιήσομαι τὴν κατηγορίαν, ἐδιώτης πάντάπασι καὶ ἀτυχὴς τοιούτων ὤν. καί μοι τοῦτο ἔσται πρὸς ὑμᾶς τὸ προοίμιον. ἀδικήκαμεν, καὶ πεπόνθασιν πρὸς τούτου, ταῦτα

tale ab illa commissum effecto. tamen puto, deceret me virum iam propè quadraginta annos natum, à tumultibus istis, & causis agendis desistere, ac pati judices quiescere, cùm Tyrannorum accusationibus, tum optimatum laudibus euitatis. Ingressum verò in Academiam aut Lyceum, cũ optimo isto Dialogo deambulare, cum eo placidè disputando. Quanquam multa dicenda habeo, iam tamen finem facio. Vos sanctam sententiam ferte. *Iust.* Vter vicit? *Merc.* Omnibus calculis Syrus excepto vno. *Iust.* Videtur orator aliquis esse, qui contrarium tulit. Heus Dialoge, sub ijsdem judicibus dic tu quoq;. Vos interim expectate, duplicem pro vtraque lite mercedem accepturi. *Dial.* Ego iudices, longiorem ad vos orationem habere non statueram, sed paucis, vt consueui, rem expedire. Verùm tamen, vt mos est in iudicijs, ita peragam accusationem: quanquam planè rudis, & rerum istiusmodi imperitus. Et hoc mihi ad vos esto exordiũ. Illata verò mihi ab illo iniuria & contumelia hæc

ἔφην. ἔτι με σεμνὸν τέως ὄντα, καὶ θεῶν τε πέρι, καὶ φύσεως, καὶ τῆς τῶν ὅλων περιόδου σκοπούμενον, ὑψηλὸν ἄνω που τῶν νεφῶν ἀεροβατοῦντα, ἔνθα ὁ μέγας ἐν οὐρανῷ Ζεὺς πλῶον ἅρμα ἐλαύνων φέρεται, καταπατοῦντες αὐτὸν ἤδη καὶ τὴν ἀψῖδα πατούμενον, καὶ ἀναβαίνοντα ἐπὶ τὸ ὑπουράνιον, καὶ τὰ περὶ σωτείρας, ἐσοδιάσαντον τοῖς πολλοῖς ἐποίησε. καὶ τὸ μὲν βαρυκὸν ἐκεῖνο, καὶ σωφρονικὸν πρόσωπεῖον ἀφεῖλέ μου. κωμικὸν δ' ἄλλο, καὶ σατυρικὸν, ἐπέδησέ μοι. καὶ μικροῦ δεῖν, γελοῖον. εἶτά μοι ἐς τὸ αὐτὸ φέρων, συγκαθείρξέ μοι τὸ σκῶμμα, καὶ τὸν ἴαμβον, καὶ κωμῳδισμὸν, καὶ τὸν Εὔπολιν, καὶ τὸν Αριστοφάνην, δεινοὺς ἀνδρας ἐπικερτομῆσαι τὰ σεμνὰ, καὶ χλευάσαι τὰ καλῶς ἔχοντα. τελευταῖον δὴ καὶ Μένιππόν τινα τῶν παλαιῶν κυνῶν μάλα ὑλακτικὸν ὡς δοκεῖ, καὶ χαρχαρὸν ἀποξύξας, καὶ τοῦτον ἐπεισήγαγέ μοι φοβερόν τινα ὡς ἀληθῶς κύνα. καὶ τὸ δῆγμα λαθραῖον, ὅσῳ καὶ γελῶν ἁμα ἔδακνε. πῶς οὖν οὐ δεινὰ ὑπεῖσμαι, μηκέτ' ὀπὶ τὸ οἰκεῖον ἦθος διακείμενος, ἀλλὰ κωμῳδῶν, καὶ γελωτοποιῶν, καὶ

A

B

C

D

E

est. Me qui antea grauis eram, & de Dijs, de natura, de Vniuersi ambitu pleraque considerabam, supra nubes sublimis, per aërem incedés: vbi magnus ille in cœlo Iupiter alatum currum agere fertur: abstractum inde ipse, cùm iam ad fornicem volarem, & ad summum cœlum ascenderem, confractis alis cum multitudine promiscua conditionis eiusdem fecit: ac tragicam illam, modestámq; faciem mihi abstulit: comicâ verò aliam, & satyricam, ac fermè ridiculam adhibuit. Deindein locum eundem adductum cõclusit Dicterium, Iambum, Cymismum: præterea Eupolim & Aristophanem, vehementes viros ad res graues exagitandum, & ad præclaras irridendum. Postremò etiam Menippo ex antiquis illis canibus latratore molesto, vt videtur, & aspero refosso, hunc quoque ad me introduxit, terribilem reuera canem, morsu latenter inuadentem, quatenus mordet arridens. Proinde quomodo non videat graui contumelia affectus, qui non amplius habitu propfio conspicior: sed comœdias agendo, risum mouẽdo,

ὑποθέσεις ἀλλοκότους ὑποκρι-
νόμενος αὐτῷ; τὸ γὰρ πάντων
ἀτοπώτατον, κρᾶσίν τινα
παράδοξον κέκραμαι. καὶ οὔτε
μεζόσειμι, οὔτε ἐπὶ τῶν με-
τεώρων βέβηκα. ἀλλὰ ἱπ-
ποκενταύρου δίκην, σαύρατόν
τι, καὶ ξένον φάσμα τοῖς ἀ-
κούουσι δοκῶ. Ερ. τί οὖν
πρὸς ταῦτα ἐρεῖς ὦ Σύρε; Συ.
ἀνεπισθόκητον ὦ ἄνδρες δικα-
σταὶ τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἀγωνίζο-
μαι παρ' ὑμῖν. πάντα γοῦν
μᾶλλον ἂν ἤλπισα τὸν διάλο-
γον, ἢ τοιαῦτα ἐρεῖν περὶ ἐμοῦ.
ὃν παραλαβὼν ἐγὼ, σκυθρω-
πὸν ἔτι τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα,
καὶ ὑπὸ τῶν συνεχῶν ἐρωτή-
σεων κατεσκληκότα, καὶ ταύτῃ
ἀηδέστερον μοὶ εἶναι δοκοῦντα,
οὐ πάντῃ ᾗ ἥδιον, οὐδὲ τοῖς
συνήθεσι μεχθεισμένον, πρῶ-
τον μὲν αὐτὸν ἐπὶ γῆς βαίνειν
ἐς τὸν ἀνθρώπινον ἐθίσας τρό-
πον. μετὰ δὲ τοῦτο ἀμηχανῶν
τε πολλῶν, ἀπορωλυίας, καὶ
μετρίαν καταναγκάσας, ἡδίω
τοῖς ὁρῶσι παρεσκεύασα. ἐπὶ
πᾶσι δὲ, πολλὴν κωμῳδίαν αὐτῷ
παρέζευξα. καὶ ἔτι τούτῳ, πολ-
λοὶ οἱ μηχανώμενοι τὴν εὐνοιαν
παρὰ τῶν ἀκουόντων. οἱ γέρων
γὰρ ἀκούσας τοὺς ἐν αὐτῷ

argumenta absurda tractando ipsi histrionem me gero. Nam quod est omnium absurdissimum, noua quadam mixtione sum temperatus: & neque pedestris, neque sublimis incedo: sed hippocentauri instar, compositum quiddam, nouúmque spectrum auditoribus videor. *Merc.* Quid igitur ad hæc dices Syre? *Syr.* Inexpectatum apud vos, judices, hoc certamen sustineo. Quidvis enim potiùs quã hęc pro me dicturum esse Dialogum putabam: quem ego susceptum, cùm adhuc tetricus vulgo vrderetur, & continuis interrogationibus præfractus, eóque nomine venerandus censeretur, non tamen omnino suauis, neque multitudini gratus: primùm quidem hunc hominum in modum per terram incedere assuefeci: postea autem multo sqalore absterso, eóque ridere coacto, suauiorem aspicientibus exhibui. In primis verò Comœdiam cum ipso coniunxi, ac per hoc multam illi apud auditores benevolentiã conciliaui: qui ãtea spinas quæ ei insunt, metuentes perinde vt echinum,

δεδιότες, ὥσπερ τὸν ἐχῖνα,

λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας
ἐφυλάττοντο. ἀλλ' ἔγωγ' οἶδ'
ὅτῳ μάλιστα λυπεῖ αὐτὸν, ὅ-
τι μὴ τὰ ἱερὰ ἐκεῖνα, καὶ λεπτὰ
καὶ ἄϋλα μύθους ποιεῖς αὐτὸν ἀμι-
κρολογοῦμαι, εἰ ἀθάνατος ἡ
ψυχὴ, καὶ πόσας κοτύλας ὁ
Θεὸς, ὁπότε τὸν κόσμον εἰργά-
σατο, τῆς ἀμιγοῦς, καὶ κε-
κὰ αὐτὰ ἐχούσης οὐσίας ἐνέ-
χεεν εἰς τὸν κρατῆρα, ἐν ᾧ πάν-
τα ἐκέρασται τὸ, καὶ εἰ ῥητορι-
κὴ πολιτικῆς μοιρίου εἴδωλον,
κολακείας τὸ τέταρτον. χαί-
ρει γὰρ ὅπως τὰ τοιαῦ-
τα λεπτολογῶν, καθάπερ οἱ
τὴν ψυχὴν ἡδέως κνώμενοι. καὶ
τὸ φρόντισμα ἡδὺ αὐτῷ δοκεῖ,
καὶ αἴγα φρονεῖ, ὡς λέγεται
ὡς οὐ παντὸς ἀνδρός ἐστι συ-
νιδεῖν ἃ περὶ τῶν ἰδεῶν ὀξυ-
δερκεῖ. ταῦτα δηλαδὴ καὶ παρ'
ἐμοῦ ἀπαιτεῖ, καὶ τὰ περὶ
ἐκεῖνα ζητεῖ, καὶ ἀποβλέ-
πει, τὰ ποδὸς τοῦν ποδοῖν οὐχ
ὁρῶν. ἐπεὶ τῶνγε ἄλλων ἕνεκα,
ἃ αὖ οἶμαι μέμψαιτό μοι, ὡς
δοιμάτιον τέτο τὸ ἑλληνικὸν
περιαπάσας αὐτῷ, βαρβα-
ρικὸν μετενέδυσα. καὶ ταῦτα,
βάρβαρος αὐτὸς εἶναι δοκῶν.
ἠδίκουν γὰρ ἄν, τὰ τοιαῦτα
εἰς αὐτὸν πεφαρμακῶν, καὶ τὴν

manibus excipere cauebant.
Sed noui ego quid illum
maximè discruciet : nempe
quòd tenuia illa & exilia cũ
ipso sedens argutari non so-
leo: nempe sit ne immortalis
anima : & quot heminas
Deus, quando mundum fa-
bricauit, synceræ, eodémque
modo se habentis substantiæ
infuderit in craterem illum,
in quo vniuersa miscendo
temperabat: & num Rheto-
rica sit politicæ particulæ i-
mago, adulationis pars quar-
ta. Delectatur enim nescio
quo pacto, istiusmodi argu-
tias disputando, vt quibus
psoram fricari est iucundum.
Atque hæc ipsi videtur suą-
vis cogitatio, ac sese effert,
si dicatur non cuiusuis esse
hominis ea intelligere quæ
de ideis subtiliter speculatur.
Hæc videlicet etiam à
me poscit, & alas illas
quærit, sursúmque aspicit,
cùm tamen, quæ sunt ante
pedes, non videat. Nam
cæterorum certè causa pu-
to me non accusauerit, quòd
detracto Græco hoc pallio,
barbaricum eius loco repo-
sui, idque cùm barbarus ip-
se videar. Iniuriam enim
feciſſem, si contra leges,
talia in eum commisissem &
patrio vestitu spoliassem.

πάτριον ἐσθῆτα λωποδυτῶν

ἀπολλόμεθα ὡς ἄωτον ἐμοί. ὑμῖν δ', ὁμοίαν τῇ πάλαι τὴν φῆφον ἐνέγκατε. Ερ. βαβαὶ, δίκαι ὅλαις κρατεῖς. ὁ δ' αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ πάλαι, οὐδὲ γνῶ ὁμόψηφός ἐστιν. ἀμέλει τοῦτο ἔθος ἐστὶ, καὶ πᾶσι τὴν τρυπημένην οὗτος φέρει, καὶ μὴ παύσαιτο φθονῶν τοῖς ἀρίστοις. ἀλλ' ὑμεῖς μὲ, ἄπτε ἀγαθῇ τύχῃ. αὔριον δ', ταῖς λοιπαῖς διακρινοῦμεν.

Respondi judices, pro virili. Vos verò sententiam priori similem ferte. *Merc.* Papæ: totis decem vincis. Nã ipse ille prior, ne nunc quidem eadem cum cæteris sentit. Nempe hic mos est illius, atque perforatum omnibus calculum ferre solet, nec facilè desierit optimis quibusque invidere. Sed vos abite prospera cum fortuna. Die crastino reliquas judicabimus.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΣΙΤΟΥ, ὅτι ὁπ τέχνη ἡ παρασιτική.

DE PARASITO, SIVE QVOD ARS SIT Parasitica.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Didascalicoi generis Dialogus, in quo contendit ac docet Parasiticam, artem esse, eámque omnium aliarum præstantissimam. Dispositio & series orationis plana est. Nam artem esse, principio ex definitione artis ostendit, singulu cius partibus cum Parasitica comparatis, videlicet, quoniam & sua, ac certa principia habeat, exercitationéque & usu conset, & ob finem vitæ vtilem, nempe voluptatem, exerceatur. Quòd autè voluptas vtilis vitæ finis sit, authoritate ac testimonijs Homeri defendit. Et quòd hic finis Parasitica magis proprius quàm Epicureorum philosophia sit, comparatione studiorum, ac vitæ vtrorumque probat. Deinde verò hanc omnium aliarum artium præstantissimam esse, primùm in genere docet, collatis omnibus accidentibus, effectibus & causis aliarum artium, cum iis, quæ huic arti accidunt. Postea seorsim etiam Philosophiæ & Rhetoricæ, vt pote artium cæterarum summis, & maximè laudatis, anteponit. Primùm quia illa incerta, aliis aliter de illis sentientibus atque tradentibus. Parasitica autem vbique eadem, ac certa sit. Deinde quia nusquam reperiantur parasiti affectasse philosophiam, aut rhetoricam: contrà autem parasiticam rhetores, ac Philosophi plurimi. Postremò ab vsu eorum, qui artes has sectantur, & profitentur,

duplici videlicet, altero in bello, altero in pace. Vbi ad vtrumque tempus philosophos, & rhetores inutiles, & ineptos esse, multis exemplis & rationibus docet: contrà autem parasitos idoneos ac paratos maximè, idque ex Homero, item ex historijs probat, additis etiam hypotyposi, qua parasitum ad prælium parantem & expedientē se describit. Præterea & priuatam, atque domesticam vtrorūque vitam inter se comparat, multò meliores, atque etiam beatiores esse parasitos ostendens, quàm vel rhetoras, vel philosophos. Subsinē ipsam artem ex locis finalibus commendat quoque, & ipsius nominis honestatem etymologia, & analogia defendit.

Τ Ι ποτε ἀρα ὦ Σίμων, οἱ μὲν ἄλλοι ἀνθρωποι, καὶ ἐλεύθεροι, ἢν δ' ἄλλῳ τέχνῃ ἕκαστός τινα ἐπίσταται, ἢ ἧς ἑαυτοῖς τε ὠφέλιμα, καὶ ἄλλῳ χρήσιμα. σὺ δ', ὡς ἔοικεν, ἔργον οὐδὲν ἔχεις, ἢ εἴ τι ἢ αὐτὸς ἀπόναιο, ἢ ἄλλῳ μεταδοίης; Παρά. πῶς δ' τοῦτο ἐρωτᾷς ὦ Τυχιάδη, οὐδέπω οἶδα. σκεπτέον δὴ μᾶλλον ἐρωτᾷν. Τυχ. ἔστιν ἰῶ τινα πυνθάνεις ἐπίσαμένος τέχνῃ, οἷον μουσικήν; Πα. μὰ Δία. Τυ. τί δ', ἰατρικήν; Πα. οὐδέπω ταύτῃ. Τυ. ἀλλὰ γεωμετρίαν; Πα. οὐδαμῶς. Τυ. τί δ', ῥητορικῆ; φιλοσοφίας μὲν δὴ σφοδρὸν ἀπέχεις, ὅσον καὶ κακίας. Πα. ἔγωγε μὴν εἰ οἷόν τε εἴην, καὶ πλέον. ὥστε μὴ δόξῃς τοῦτο καταθαρρῶν ἀγνοοῦντι ὀνειδίσαι. φημὶ γὰρ κακὸς εἶναι, καὶ χρῆ-

Quid tandem in causa est Simo, quòd cùm alij homines siue serui sint, siue ingenui, quisque artem aliquam calleat, qua cùm sibi ipsis, tum alijs sunt vtiles: tu verò, quantum ego perspicio, nihil negotij habes, vnde aut fructum capere ipse, aut alteri impertire possis? *Para.* Quid hæc tua sibi velit interrogatio Tychiade, nondū capio: proinde planiùs interrogato. *Tych.* Est-ne ars aliqua quam noris, veluti Musica? *Para.* Non per Iouem. *Tych.* Num medicina? *Para.* Neq; istam noui. *Tych.* At geometria. *Para.* Nequaquā. *Tych.* Quid verò num Rhetorica? Nam à Philosophia tātū abhorres, quātū ab ea vitiū. *Para.* Imò plus etiā, si possem. Proinde ne putes hoc te mihi ignoranti exprobrare. Nam me & malum, & quàm sentias,

ρων, ἢ σὺ δοκεῖς. Tv. ναί. ἀλλὰ ταύτας μὲν ἴσως τὰς τέχνας ὠκνήκασιν διὰ μέγεθος αὐτῶν, καὶ δυσκολίαν. σὺ δὲ δημοτικῶν τινα, τεκτονικὴν, ἢ σκυτοτομικήν, ἢ καὶ γὰρ οὐδὲ ταύτα οὕτως ἔχει σοι, ὡς μὴ καὶ τοιαύτης ἂν δεηθῶμεν τέχνης. Πα. ὀρθῶς λέγεις σὺ Τυχιάδη. οὐδὲ γὰρ τούτων ἐδημιᾶς ἐπιστήμων εἰμί. Tv. τίνος οὖν ἑτέρας; Πα. τίνος; ὡς ἐγὼ οἶμαι, γλυκείας. λῷον εἰ μάθοις, καὶ σὲ ἐπιμεληθῆναι οἶμαι. ἔργῳ μὲν οὖν καταφρονῶν φαίη ἄν τις, εἰ καὶ σοὶ λόγῳ γε ἔχω εἰπεῖν. Tv. τίνα ταύτην; Πα. οὔπω μοι δοκῶ περὶ ταύτην ἐμμεμελετηκέναι λόγοις. ὥστε ὅτι τέχνην μὲν τινα ἐπίσταμαι, ἔσται μοι ἤδη σοι γνωρίσαι, καὶ μὴ διὰ τοῦτο χαλεπῶς μοι ἔχειν. λῷον τινα ᾖ, αὖθις ἀκούσῃ. Tv. ἀλλ' ἐκ αἰτήσομαι. Πα. τὸ γε τῆς τέχνης, πιθανόδοξον ἴσως φανεῖται σοι ἀκούσαντι. Tv. καὶ μὲν διὰ τοῦτο σπουδάζω μαθεῖν. Πα. εἰσαῦθις δὲ Τυχιάδη. Tv. μηδαμῶς, ἀλλ' ἤδη λέγε, εἰ μήτε ἀρα ἀκμήν. Πα. ἢ πιθανοστική. Tv. κἄτα εἰ μὴ μαίνοιτό τις ὦ Σίμων, τέχνην ταύτην φαίη ἄν; peiorem esse fateor. *Tych.* Ita sanè. Sed has fortè artes ob ipsarum cùm magnitudinem, tum difficultatem non didicisti. At ex popularibus illis quam tenes, num fabrilem aut sutrinam? Neque enim ea est rerum tuarum conditio, vt non talis alicuius artis egeas adminiculo. *Para.* Rectè dicis Thychiade, neque enim vllam illarum calleo. *Tych.* Quam igitur aliam? *Para.* Quam? vt puto generosam, quam & te, si pernoueris, laudaturum existimo. Eam quidem re ipsa præclarè obire posse me dico, tametsi oratione explicare non valeo. *Tych.* Quænam hæc est? *Para.* Nondū mihi videor rationes quæ ad hanc artem pertinent didicisse. Quare me alicuius artis peritum esse, tuum est iam cognoscere, neque hoc nomine mihi succensere: quam autem calleam, alias audies. *Tych.* At moræ sum impatiēs. *Para.* Fortasse si audires, noua ars tibi videretur. *Tych.* Atqui propter hoc ipsum discendi studio teneor. *Para.* Alias Tychiade. *Tych.* Nequaquā, sed iam dicito, nisi te pudeat. *Para.* Illa est Parasitica. *Tych.* Ecquis nisi insanus ô Simon, artem hanc appellet? *Para.* Ego. Si verò ob hoc ipsum, Πα. ἔγωγε. εἰ δέ σοι μαίνεσθαι

δοκῶ τὸ μὴ οὐ μίαν ἄλλην ἐπίσασθαι τέχνην, οὕτω φρένας εἶναί μοι τὴν μανίαν δοκεῖ, καί με τῶν ἐγκλημάτων ἤδη ἀφίει. φασὶ γὰρ τὴν δαίμονα ταύτην, τὰ μὲν ἄλλα, χαλεπὴν εἶναι τοῖς ἔχουσι, παραιτεῖσθαι δὲ τῶν ἁμαρτημάτων αὐτὸν, ὥσπερ διδάσκαλον, ἢ παιδαγωγὸν τούτων ἀναδεχομένην εἰς αὑτὴν τὰς αἰτίας. Τυ. ἴσως ὦ Σίμων, ἡ παρασιτικὴ τέχνη ἐστί; Πα. τέχνη γάρ· καλῶ ταύτης δημιουργός. Τυ. καὶ σὺ ἄρα παράσιτος; Πα. πάνυ ὠγαθέ σας ὦ Τυχιάδη. Τυ. ἦ δ' ὃς ἐρυθριᾷς, παράσιτον σεαυτὸν καλῶν; Πα. ἀδαμῶς. αἰσχυνοίμην γὰρ ἄν, εἰ μὴ λέγοιμι. Τυ. καὶ νὴ Δία ὁπόταν σε βουλώμεθα γνωρίζειν τῶν ἐπιτυμβίων τῳ, ὅτε χαίρει μαθεῖν, ὁ παράσιτος δηλονοτι φήσομεν. Πα. πολὺ μᾶλλον τοῦτο λέγοντες ἐμὲ, ἢ Φειδίαν ἀγαλματοποιόν. χαίρω γὰρ τῇ τέχνῃ οὐδέν τι ἧττον, ἢ Φειδίας ἔχαιρε τῷ Διΐ. Τυ. καὶ μὴν ἐκεῖνό μοι σκοπῶμεν ἐφεξῆς γέλως πάμπολις. Πα. τὸ ποῖον; Τυ. εἰ ταῖς ἐπιστολαῖς ἀνώδενεν ὥσπερ ἔθος, ἐπιγράφοιμεν Σίμωνι παρασίτῳ. Πα. καὶ μὴν ἐμοὶ

quòd aliam artem non teneam, tibi vídeor insanire, huius ipsius causam mihi putato fuisse insaniam, & iam desine me criminari. A Aiunt enim hanc Deam cùm aliàs difficilem esse habentibus, tum delinquentes erratorum excusare, instar magistri, & pædagogi translata in se omni culpa. Tych. B Ergo Simo, Parasitica ars est? Para. Sanè ars, cuius author ego sum. Tych. Et tu parasitus es? Para. Probro me afficisti Tychiade. Tych. C At non erubescis, quum te ipsè vocas parasitū? Para. Nequaquam, nam me puderet, ni dicerem. Tych. Atque per Iouem, si te cuipiam quibus ignotus es notum facere velimus, quum nomen discere volet, Parasitus est videlicet, dicemus. Para. D Rem mihi feceritis multò gratiorem me sic nominando, quàm statuarium Phidiam. Hac enim arte delector non minùs, quàm E Phidias Ioue gaudebat. Tych. Atqui hoc mihi consideranti, excitatus est risus multus. Para. Qua ex re? Tych. Si epistolis pro more inscribamus, Simoni parasito. Para. Rem sanè mihi

μᾶλλον χαρίζοιο, ἢ Διὶ γράψαντι φιλοσόφῳ. Πυ. ἀλλὰ σὺ μὲν ὅπως χαίρεις καλούμενος, οὐδὲν, ἢ μικρόν μοι μέλει. σκοπῶν ὃ δεῖ καὶ τοῦτο ἄλλην ἀτοπίαν. Πα. τίνα μοι; Τυ. εἰ καὶ ταύτην ταῖς ἄλλαις τέχναις ἐγκαταλέξομεν. ὥστε ἐπειδάν τις ἡμῶν ἐρωτᾷ τίς ἐστὶ ποιός τις αὐτὴν τέχνη ὄζει, λέγειν, οἷον γραμματικὴ, ἰατρικὴ, παρασιτική. Πα. ἐγὼ μὲν ὦ Τυχιάδη, πολὺ μᾶλλον ταύτην, ἢ τινὰ ἑτέραν τέχνην φαίην ἄν. εἰ δέ σοι φίλον ἀκούειν, ᾗ ὅπως οἶομαι, λέγειμι αὖ, καίτοι ἐν παντάπασιν ὤν, ὡς ἔφθην εἰπὼν, ἐπὶ τούτῳ παρεσκευασμένος οὐδέν. Τυ. εἰ καὶ σμικρὰ ὄν, τοῖς ἀληθέσι διοίσει. Πα. ἴθι δὴ πρῶτον περὶ τέχνης εἰ σοι δοκεῖ, ἢ τίς ποτε ἔστι τυγχάνει τῷ νῦν σκοπῶμεν. οὕτω γὰρ ἐπακολουθήσαιμεν μᾶλλον ἂν καὶ ταῖς κατ' εἶδος τέχναις, εἴπερ ἄρα ὀρθῶς μετέχοιμεν αὐτῆς. Τυ. τί ποτ' οὖν ὄζει τέχνη, ὡς σὺ φῂς; Πα. πάνυ μὲν οὖν. Τυ. μὴ τοίνυν ἄκνει λέγειν αὐτὸ, εἴπερ οἶσθα. Πα. τέχνη ὄζειν ὡς ἐγὼ διαμνημονεύω σοφῶ τινος ἀκούσας, σύστημα ἐκ καταλήψεων ἐγγεγυμνασμένων, facies gratiorem, quàm si Dioni Philosopho inscribas. *Tych.* Quàm gaudeas hoc nomine, mihi parum est curæ. Sed & aliud quidpiam absurdi est considerandum. *Para.* Quidnam? *Tych.* Num & hanc in aliarum artium numero recensebimus. Ita vt interrogante quopiam cuiusmodi ars sit, respondeamus, veluti grammatica, medicina, sic Parasitica. *Para.* Equidem ego Tychiade, hanc quam profiteor, multò potiùs artem dicendam contendo. Quòd si gratum tibi est audire, etiam quod sentio, dicam, quanquam non admodum vt antè dixi, ad hoc sim paratus. *Tych.* Tametsi sint exigua, veritate tamen præcellent. *Para.* Age iam, si tibi videtur, primùm consideremus cuius generis sit ars. Ad hunc enim modum artes etiam speciatim assequemur, si hanc rectè teneamus. *Tych.* Quid igitur est ars, vti scis? *Para.* Omnino scio. *Tych.* Ne igitur pigeat te dicere, siquidem scis. *Para.* Ars, vt ex viro sapiente memini me audire, est quæ constat ex perceptionibus consentientibus, & coëxercitatis ad

πρός τι τέλος ἔυχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ. Τυ. ὀρθῶς ἀνείνου γε εἰπόντος, οὕτως ἀπεμνημόνευσας. Πα. εἰ δ' μετέχοι τούτων ἀπάντων ἡ παρασιτική, τί ἂν ἄλλο ἢ καὶ αὐτὴ τέχνη εἴη; Τυ. τέχνη γὰρ, εἴπερ οὕτως ἔχει. Πα. φέρε δὴ καθ' ἕκαστον τοῖς τῆς τέχνης εἴδεσιν ἐφαρμόζοντες πῶς παρασιτικὴν, εἰ συμφέρει σκοπῶμεν καὶ ὁ περὶ αὐτῆς λόγος, ἀλλὰ μὴ καθάπερ αἱ πονηραὶ χύτραι διακρουόμεναι, μὴ σαφεῖς ἀποφθέγγηται. δεῖ τοίνυν εἶναι καὶ ταύτην ὥσπερ καὶ πᾶσι τέχνην, σύνεσιν δὲ καταλήψεων. ἄρρητον μὲν, τὸ δοκιμάζειν, καὶ διακρίνειν ὅστις ἂν ἐπιτήδειος γένοιτο βλέφειν αὐτόν. καὶ οὕτω παρασιτῆν ἀξιάμωμος, ἐκ δὲ ματαγενὴς. ἢ τί μὴ ἀργυρογνώμονα τέχνην τινὰ φησομὲν ἔχειν, ὥσπερ ἐπίσταται διαγινώσκειν τὰ τε κίβδηλα τῶν νομισμάτων, καὶ τὰ μὴ; τοῦτον δ' ἄνευ τέχνης διακρίνειν τοὺς τε κιβδήλους τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοὺς ἀγαθούς. καὶ ταῦτα, ὥσπερ τῶν νομισμάτων, καὶ τῶν ἀνθρώπων φανερῶν ὄντων. ἀλλὰ μήτοι ταῦτα καὶ ὁ σοφὸς Εὐριπίδης καταμέμφεται λέγων,

finem vitæ vtilem. *Tych.* Rectè sanè verba eius qui dixit, commemorasti. *Para.* Iam si horum omnium particeps est Parasitica, quid aliud sit, quàm ars? *Tych.* Ars certè, si res ita se habet. *Para.* Age verò sigillatim omnibus artis speciebus Parasiticam accommodantes, dispiciamus an quod de ipsa dicitur, consonet: sed non vti malæ ollæ quum pulsantur, an resonet putridum. Oportet igitur vt hæc, quemadmodum & ars omnis, perceptionibus constet. Primùm quidem probet, & dijudicet, quis ad se alendum sit idoneus: quo parasitandi orsus initio, pœnitentia non ducatur. Aut nummularium dicemus artem aliquam callere, qua nummos adulterinos à probis dignoscat: hunc autem sine arte adulterinos homines à bonis non discernere, præsertim cùm statim appareat cuiusmodi sint homines, quemadmodum nummi. Eadem hæc & sapiens reprehendit Euripides, dicens,

Ἀνδρῶν δ' ὅτῳ χρὴ † κακὸν διειδέναι,
Οὐδεὶς χαρακτὴρ ἐμπέφυκε σώματι.

Nullus character corporis mortalium,
Inharet in quo tu malum dignouerit.

ὦ δὴ καὶ μείζων ἡ τοῦ παρασίτου τέχνη πέφυκεν, εἴγε καὶ τὰ οὕτως ἀδηλα, καὶ ἀφανῆ, μᾶλλον δὲ μαντικῆς γνωείζει τε, καὶ οἶδε. τὸ δέγε ἐπίστασθαι λόγοις λέγειν ἐπιτηδείοις, καὶ πράγματα παρέχειν, δι' ὧν οἰκειώσεται, καὶ ἐωυίσατον ἑαυτὸν τῷ βίφοντι ἀποδείξει, ἀφ' οὗ σωτέσεως, καὶ καταλήψεως ἐρρωμένης εἶναί σοι δοκεῖ; Ty. καὶ μάλα. Pa. τὸ δέγε ἐν ταῖς ἑστάσεσιν αὐτῆ, ὅπως μὴ τοὺς ἀπέλθῃ πλέον ἔχων, καὶ παρευδοκιμῶν τὸν μὴ τῷ αὐτῷ αὐτῷ κεκτημένους τέχνῳ, ἄνευ πάσης λόγου, καὶ σοφίας πλάττεσθαι εἶτι; Ty. ἀδυμῶς. Pa. τί δῆτα τὸ ἐπίστασθαι τὰς ἀφετὰς, καὶ κακίας τῶν ὄψων, καὶ τῶν σιτίων πλυωσεχνημοσύνῃ ἀτέχνου τινὸς εἶναί σοι δοκεῖ; καὶ τοῦτο, τῷ ἡγυαικοτάτου Πλάτωνος ἐνῶσι λέγοντος, τὸ μέλλοντος ἑστάσεσθαι, μὴ μαγειρικῆ ὄντος, σκευαζομένης δοίνης, ἀμφεστέρᾳ ἡ κρίσις. ὅπερ μοὶ δοκεῖ οὐκ ἐν καταλήψεως μόνον, ἀλλὰ συγγεγυμνασμένης ἔξεώς ἡ παρασιτική, μάθοις ἂν εὐδοκίμησε ἐφ-

A Qua re maior est Parasiti ars, qui res ita obscuras & abditas, magis quàm ars vaticinandi perspicit & cognoscit. Nosse verò sermones proferre accommodos, eáque facere per quæ in familiaritatem veniat, séque beneuolentissimum suo alteri ostendat, annon intelligentiæ & perceptionis validæ putas illud esse? Tych. Maximè. Para. Vt verò in conuiuijs ipsis, plus quouis habens abeat, aliósque gloria superet, qui eam artem sibi non parauerunt, an hoc citra rationem, & sapiētiam comminisci putas? Tych. Nequaquam. Para. Ecquid, nosse opsoniorum, ciborúmque virtutes, & vitia, cuiusmodi indocti curiositatem esse existimas? Idque cùm dicat generosissimus Plato, Qui conuiuas epulis accepturus est, nec rei coquinariæ sit peritus, eius in adornādo conuiuio incertum est iudicium. Parasiticam autem non solùm perceptione, sed etiam exercitatione constare, hinc facilè perdiscas.

δίως. αἱ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων τεχνῶν καταλήψεις, καὶ ἡμέρας, καὶ νύκτας, καὶ μῆνας, καὶ ἐνιαυτὸν πολλάκις ἀσυγχώρητοι μένουσι. καὶ ὅμως οὐκ ἀπόλλυνται παρὰ τοῖς κεκτημένοις αἱ τέχναι. αἱ δὲ τοῦ παρασίτου καταλήψεις, εἰ μὴ καθ' ἡμέραν αὐτὰς γυμνάσῃς, ἀπόλλυσιν οὐ μόνον οἰκίαν τὸν τέχνην, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν τεχνίτην. τοῦτο μὲν οὖν πρός τι τέλος ἔνεχθήσον τῷ βίῳ, μὴ καὶ μανίας εἶναι ζητεῖν, ἐγὼ δὲ τὸ φαγεῖν καὶ τὸ πιεῖν οὐδὲν ἐνεχθησόμενον ἐν τῷ βίῳ οἶμαι, οὐδὲ ζῶν γε ἄνευ τούτου ὀφείλω. Τυ. πάνυ μὲν οὖν. Πα. καὶ μὴν ἔστι τοιοῦτόν τι ὄφλημα ἡ παρασιτική, ὁποῖόν τὸ κάλλος, καὶ ἡ ἰσχύς. ὥστε τέχνην μὲν μὴ δίκειν αὐτὴν, δύναμιν δέ τινα τοιαύτην. Τυ. ἀληθῆ λέγεις. Πα. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἀτεχνία ἐστίν. ἡ γὰρ ἀτεχνία, οὐδέποτε οὐδὲν κατορθοῖ τῷ κεκτημένῳ. φέρε γὰρ εἰ ἐμβέβηκας εἰς θάλατταν, καὶ χειμῶνι, μὴ ἐπισταμένος κυβερνᾶν, σωθείης ἄν; Τυ. οὐκ ἔγωγε. Πα. τί δὲ ποτε, ἢ τῷ μὴ ἔχειν τέχνην, δι' ἣν δύνασται σώζειν ἑαυτόν; Τυ. καὶ μάλα. Πα.

Quod aliarum artium perceptiones, & dies, & noctes, & menses, & annos plerumque manent inexercitatę, nec tamen possidentibus depereunt artes. At Parasiti perceptiones, nisi quotidie exerceantur, non artem solùm, opinor, sed etiam artificem perdunt. Neque foret insaniæ quærere ad quem finem vitæ vtilem tendat. Non enim puto vtilius quicquam in vita esse quàm edere & bibere, sine quibus neque licet viuere. *Tych.* Maximè. *Para.* Atqui ne eiusmodi quidem res est Parasitica, eiusmodi est pulchritudo aut fortitudo, vt ars nulla esse videatur, sed quædam vis & potentia. *Tych.* Vera dicis. *Para.* At neque nulla est ars. Nam quod ars non est, nunquam quicquam habenti præstat præclari. Age enim si tibi ipsi nauim in mari ac procellis, gubernandi imperito commisisses, an incolumis euaderes? *Tych.* Minimè gentium. *Para.* Quid tandem, an quòd arte careat, cuius ope seipsum seruare possit? *Tych.* Maximè. *Para.* Num ergo Parasitus ἄ

ἐκοῦσι καὶ παράσιτος ὢν τὴν

παρασιτικῆς, εἰ μὴ ἐκείνη ἀτεχνία, οὐκ ἂν ἐσώζετο; Tv. ναί. Πα. οὐκοῦν τέχνῃ σώζεται. ἀτεχνία ἄρ' οὖν; Tv. πάνυ μὲν οὖν. Πα. τέχνη ἄρα ἐστὶν ἡ παρασιτική. Tv. τέχνη ὡς ἔοικε. Πα. καὶ μὴν κυβερνήτας μὲ ἀγαθοὺς, καὶ ἡνιόχους τεχνίτας ἐκπεσόντας τῶν ἁρμάτων οἶδα ἐγὼ πολλάκις. καὶ τοὺς μὲν, ξυντετριβέντας. τοὺς δὲ, καὶ πάμπαν διαφθαρέντας. παρασίτου δὲ ναυάγιον, οὐ δεῖς ἔχοι ποιῆσαι εἰπεῖν. οὐκοῦν εἰ μήτε ἀτεχνία ἐστὶν ἡ παρασιτικὴ, μήτε δύναμις, σύνημα δέ τι, καὶ ἐκ καταλήψεων γεγυμνασμένων, τέχνη ἤδη ὁτιοῦν διωμολόγηται ἡμῖν σήμερον. Tv. ὅσον ἐκ τούτου, εἰκάζω. ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅπως καὶ ὅσον ἡμῖν τινα ζηνᾶῖον ἀποδῶς τῆς παρασιτικῆς. Πα. ὀρθῶς σύγε λέγων. δοκεῖ γὰρ δή μοι ἔτως ἂν μάλιστα δηλωθῆναι, παρασιτικὴ ἐστὶ τέχνη ποτέων, καὶ βρωτέων, καὶ τῶν διὰ ταῦτα λεκτέων. τέλος δὲ αὐτῆς, τὸ ἡδύ. Tv. ἀλλ' ἐρεύγε μοι δοκεῖς ὀλίγας τὰ σαυτοῦ τέχνας. ἀλλ' ἐκεῖνο σκόπει, μὴ πρὸς ἐνίους τῶν φιλοσόφων μάχῃ σοι πρὸς τὸ τέλος ἡ. Πα. καὶ μὴν ἀπόχρη γέ μοι εἰ ἐν ἴσῃ τὸ αὐτὸ τέλος εὐδαιμονίας, καὶ πα-

Parasitica, si ars non esset, seruari non posset? *Tych.* Imò. *Para.* Nunquid igitur arte seruamur, non item imperitia? *Tych.* Maximè. *Para.* Ergo Parasitica est ars. *Tych.* Ars vt apparet. *Para.* Atqui gubernatores quidem præclaros, & aurigas eximios de curru plerumque delapsos comperi: contritos quidem alios, alios interemptos. At Parasiti naufragium nullus est qui possit producere. Proinde si neque nulla ars est Parasitica, neque potentia, sed comprehensio exercitatarum perceptionum, hodie inter nos conuenit, eam esse artem. *Tych.* Quantum quidem hinc conijcio. Sed in id incumbe vt eximiã Parasiticæ definitionem nobis reddas. *Para.* Rectè dicis profectò. Sic igitur potissimùm mihi videtur definienda. Parasitica est ars eorum quæ bibenda sunt & comedenda, & ad hæc consequendum, dicenda: cuius finis est voluptas. *Tych.* Videris mihi tuam artem quàm optimè definiuisse. Illud tamen considera, ne aduersus philosophos aliquos de fine oriatur tibi contentio. *Para.* Atqui sufficit vt idem sit fœlicitatis & Parasi-

τέλος εὐδαιμονίας, καὶ πα-

φαντικῶς. φανεῖται δ' οὕτως. ὁ γὰρ σοφὸς Ὁμηρος τὸν περὶ τοῦ βίον θαυμάζων, ὡς ἄρα μακάριος, καὶ ζηλωτὸς εἴη μόνος, καὶ γὰρ ἔοικέ τι φησὶ τέλος χαριέστερον ἔμμεναι, ἢ ὅταν εὐφροσύνῃσι μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα, πυκνὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι σίτου, καὶ κρειῶν. μέθυ δὲ κρητῆρες ἀφύσσων οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείη δεπάεσσιν. καὶ ὡς οὐκ ἰκανῶς ταῦτα θαυμάζων, μᾶλλον δὲ αὐτὸς γνώμιμον ποιεῖ φανερωτέραν, οὗ λέγων. Τοῦτο δή μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι. οὐχ ἕτερόν τι ἢ ὧν φησιν, ἢ τὸ παρασπεῖν εὐδαίμονα νομίζων. καὶ μὴν οὐδὲ τῷ τυχόντι αὐδεῖ πειστέον εἶναι τούτοις τοῖς λόγοις, ἀλλὰ τῷ σοφωτάτῳ τῶν ὅλων. καίτοι γε εἴπερ ἐβούλετο Ὀδυσεὺς τὸ κατὰ τὸν Στωϊκοὺς ἐπαινεῖν τέλος, ἐδύνατο ταυτὶ λέγειν, ὅτε τὸν Φιλοκτήτην ἀνήγαγε ἐκ τῆς Λήμνου, ὅτε τὸ Ἴλιον κατέσκαψεν, ὅτε τοὺς Ἕλληνας φεύγοντας κατέσχεν, ὅτε εἰς Τροίαν εἰσῆλθεν, ἑαυτὸν μαστιγώσας, καὶ κακὰ, καὶ σωϊκὰ ῥάκη ἐνδύς. ἀλλὰ τότε μὲν εἶπε τοῦτο τέλος χαριέστερον. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ τῶν Ἐπικουρείων βίῳ

tices finis. Quod sic apparebit: siquidem Homerus ille sapiens, Parasiti vitam admirans, tanquam solam beatam & fœlicem, ita inquit. Gratior haud finis, populum quàm quando per ominem, Lætantur, mensæque cibis & pane replentur, Et cratere merum in pateras pincerna refundit. Vtque hæc non satis admiratus, sententiam suam facit planiorem, rectè dicens, Hic finis nobis pulcherrimus esse videtur. Non aliud ex ijs quæ dicit, quàm parasitari beatum existimans. Neque cuilibet è vulgo hæc verba attribuit, verùm omnium sapientissimo. Ac sanè si voluisset Vlysses Stoicorum finem laudare, hæc dicere potuisset, quando Philoctetem è Lemno eduxit, quando Ilium subuertit, quando Græcos fugam capessentes detinuit, quando Troiam ingressus est, à se ipso flagris cæsus, malisque & Stoicis pannis amictus. At tunc iucundiorem hunc esse finem non dixit, Quinetiam cùm in Epicureorũ vita

ἡδύσμυος αὖθις παρὰ τῇ Καλυψοῖ, ὅτε αὐτῷ ἐπῆρχεν ἐν ἀργίᾳ τε βιοτεύειν, καὶ βυσσᾶν, καὶ βινεῖν τὴν Ατλαντος θυγατέρα, καὶ κινεῖν πάσας τὰς λείας κινήσεις, οὐδέποτε εἶπε τοῦτο τὸ τέλος χαριέστερον, ἀλλὰ τῶν παρασίτων βίον. ἐκαλοῦντο δὲ δαιτυμόνες οἱ παράσιτοι τότε. πῶς οὖν λέγει; πάλιν γὰρ ἄξιον ἀναμνησθῆναι τῶν ἐπῶν. οὐδὲ γὰρ οἷόντε ἀκούειν αὐτῶν, μὴ πολλάκις λεγομένων. δαιτυμόνες καθήμενοι ἑξείης. καὶ, παρατιθέναι βάπτεσθαι σίτου, καὶ κρεῶν. ὅτε μὲν Ἐπικούρεος σφόδρα αὐαισχύντως ὑφελόμενος τὸ τῆς παρασιτικῆς τέλος ἢ κατ' αὐτὸν εὐδαιμονίας, τέλος αὐτὸ ποιεῖ. καὶ ὅτι κλοπὴ τὸ πρᾶγμά ἐστι, καὶ οὐδὲν Ἐπικούρῳ μέλει τὸ ἡδύ, ἀλλὰ τῷ παρασίτῳ, ἵνα μάθοις αὖ. ἐγὼ δὲ ἡγοῦμαι τὸ ἡδὺ πρῶτον μὲν τὸ τῆς σαρκὸς, ἀόχλητον. ἔπειτα, τὸ μὴ ταράττεσθαι, καὶ παραχῆς τὴν ψυχὴν ἐμπίπλασθαι. τούτων τοίνυν ὁ μὲν παράσιτος, ἑκατέρου τυγχάνει. ὁ δὲ ἐπικούρειος, οὐδετέρου. ὁ γὰρ ζητῶν πηλίκα σώματος γῆς, καὶ κόσμων ἀπειρίας, καὶ μεγέθους ἡλίου,

apud Calypsonem versaretur, & liceret in otio, & molliter viuere, & filiæ Atlantis lectum conscendere, omnémque expeditæ libidinis speciem agitare, nunquam iucundioris huius finis meminit, sed cùm apud Phæacas ageret parasitum. Tunc temporis autem Parasiti vocabantur Dætymones. Quomodo igitur dicit? Digni enim sunt versus, quorum denuo meminerimus: quos nisi sæpe referantur, audire non possumus. Dætymones ordine sedētes, Item, mensæ carnibus, & pane impleantur. Porrò Epicurus nimium impudenter hunc finem detractum Parasiticæ, ad fœlicitatem suam detorsit. Atque hoc esse fraudulentum, neque Epicurum Voluptatis studio vacare, sed Parasitum, hinc licet colligere. Ego Voluptatem existimo, primùm quidem tranquillum corporis statum: deinde animæ ab omni tumultu, & perturbatione immunitatem. Horum vtrumque Parasitus assequitur: neutrum Epicurus. Etenim quum quærit de figura terræ, de mundi infinitate, de magnitudine solis,

καὶ ἀποσημάτων, καὶ πρώτων στοιχείων, καὶ περὶ θεῶν, εἴτε εἰσὶν, εἴτε οὐκ εἰσὶ, καὶ περὶ αὐτῆς τῆς τέλους ἀεὶ πολεμῶν, καὶ διαφερόμενος πρός τινας, ὁ μόνον ἐν ἀνθρωπίναις, ἀλλὰ καὶ ἐν κοσμικαῖς ὄχλήσεσιν. ὁ δὲ παράσιτος, πάντα καλῶς ἔχειν οἰόμενος, καὶ πεπιστευκὼς μὴ ἄλλως ταῦτα ἔχειν ἀμείνον, ἢ ἔχει, μετὰ πολλῆς ἀδείας, καὶ γαλήνης, οὐδενὸς αὐτῷ τοιούτου παρενοχλοῦντος ἐσθίει, καὶ κοιμᾶται ὑπτίος, ἀφεικὼς τοὺς πόδας, καὶ τὰς χεῖρας, ὥσπερ Ὀδυσσεὺς ὅτε τῆς Καλυψοῦς ἀπεπλέων ὠκεανοῦ. καὶ μὴν οὐχὶ τοῦτα μόνον ἡδὺν παρέσκευε τὸ ἡδὺ τῷ Ἐπικούρῳ, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκεῖνα. ὁ γὰρ Ἐπικούρος ἦν ὅστις ποτ' ὄντ' ὁ σοφὸς, ἢ τί φαγεῖν ἔχει. ἢ οὐκ εἰ μὴ ἔχει, οὐχ ὅπως ἡδέως οὐ ζήσεται, ἀλλ' οὐδὲ ζήσεται. εἰ δ' ἔχει, εἴτε παρ' ἑαυτῷ, εἴτε παρὰ ἄλλου. εἰ μὲν γὰρ παρ' ἄλλου τὸ φαγεῖν ἔχοι, παράσιτος ἂν εἴη, καὶ οὐχ ὡς λέγει. εἰ δὲ παρ' ἑαυτῷ, οὐχ ἡδέως ζήσεται. Τυ. πῶς οὐχ ἡδέως; Πα. εἰ γὰρ ἔχοι τὸ φαγεῖν παρ' ἑαυτῷ, πολλάκις ὦ Τυχάδη τῷ τοιούτῳ βίῳ παρακολουθεῖν ἀνάγκη. καὶ ἄδηλα πόσα. δεῖ γὰρ

de distantijs, primísque elementis, & de Dijs an sint nec-ne, quúmque de ipso fine contendit, & dissidet cum aliquibus: non humanis solùm, sed & mundanis perturbationibus implicatur. At Parasitus omnia bene se habere ratus, credénsque hæc non meliori quàm sint loco esse posse, multa cum securitate, & tranquillitate, nulla re istiusmodi molestiam inferente, comedit, & supinus dormit, porrectis pedibus, manibúsq; quemadmodum Vlysses in rate ad patriam nauigans. Atqui non hoc solùm, sed illo etiam modo, Voluptas conuenit Epicuro. Quippe Epicurus, quisquis est ille Sapiens, aut habet quod edat, aut non. Si non habet, neutiquam iucundè viuet, imò non viuet. Si autem habet, aut à se, aut ab alio habet. Si ab alio habet quod edat, est Parasitus, ac non vt dicit. Sin à se ipso, non iucundè viuet. *Tych.* Quomodo non iucundè? *Para.* Si enim habeat à se ipso quod comedat, multa necesse est vitam huiusmodi comitentur. Ac vide quænam. Oportet

μέλλοντα βιώσεσθαι καθ' ἡδονὴν, τὰς ἐγγινομένας ὀρέξεις ἁπάσας ἀναπληρεῖν. ἢ τί φῄς; Τυ. κἀμοὶ δοκεῖ. Πα. ὁκοῖῳ τῷ μὲν συχνὰ κεκτημένῳ, ἴσως τοῦτο παρέχει. τῷ δ' ὀλίγα, καὶ μηδὲν, ὁκόταν ὡς πένης ὢν αὖ σοφὸς γένοιτο, καὶ δὲ ἐφικνοῖτο τοῦ τέλους. λέγω δὲ τὸν ἡδέως. ἀλλ' ὁ μὲν πλούσιος, ὁ παρὰ τῆς ὕσης ἀφθόνως ταῖς ἐπιθυμίαις χορηγῶν, δυνήσεται τοῦδε ἐφικέσθαι. τί δήποτε, ὅτι πᾶσα ἀνάγκη τὸν ἀναλίσκοντα τὰ ἑαυτοῦ, πολλὰς περιπίπτειν ἀηδίας. τοῦτο μὲν, τῷ μαγείρῳ κακῶς σκευάσαντι τὸ ὀψον μαχώμενον, ἢ μὴ μάχοιτο, φαῦλα παρὰ τοῦτο ἐσθίοντα τὰ ὄψα, καὶ τὸ ἡδέως ὑστερεῖν. τοῦτο δ', τῷ οἰκονομοῦντι τὰ κατ' αὐτὸν οἰκίαν, εἰ μὴ καλῶς οἰκονομοῖη μαχόμενον; ἢ οὐχ οὕτω; Τυ. νὴ Δία καὶμοὶ δοκεῖ. Πα. τῷ μὲν Ἐπικούρῳ, πάντα ξυμβαίνειν εἰκός. ὥστε οὐδέποτε τεύξεται τοῦ τέλους. τῷ δὲ παρασίτῳ, οὔτε μάγειρός ἐστιν, ᾧ χαλεπαίνῃ, οὔτε ἀγρὸς, οὔτε οἰκονόμος, οὔτε ἀργύρια, ὧν ὧν ἀπολογούμενος, ἀχθεδονεῖν, καὶ πάντα ἔχει, ὥστε καὶ φάγοι,

vt qui secũdum Voluptatem vitam est acturus, omnibus quæ innascuntur, cupiditatibus indulgeat. Aut quid tu ais? Tych. Idem sentio. Para. Proinde ei qui multa possidet, hoc fortasse præbet: ei verò qui pauca, nihil amplius. Itaque pauper neque sapiens esse, neque finem cõsequi possit: dico autem Voluptatis. At neque diues, qui de re sua cupiditatibus abundè sumptus suppeditat, hunc pertingere queat. Quid tandem, quòd omnino necesse est ei qui de suo sumptũ facit, in multa fastidia incidere: nunc quidem cum coquo, qui cibum malè præparauit, rixando, aut nisi rixetur, insuaues cibos comedẽdo, & Voluptate carendo: nunc autem cum œconomo, ni rectè rem familiarem administrarit, contendendo? An non ita se res habet? Tych. Per Iouem ita sentio. Para. Hæc omnia Epicuro accidere verisimile est. Itaque nunquam Voluptatis fine miser ille potietur. At verò parasito, neque coquus est vllus, cui irascatur, neque fundus, neque œconomus, neque pecuniæ, pro quibus causam dicere grauetur, & tamen habet omnia, ita vt bibere, & edere possit hic solus καὶ ποτε μόνος οὗτος ὧν

μηδενὸς, ὧν ἐκεῖνος, ἀνάγκη
ἐνοχλούμενος. δηλ ὅτι μὲ τέ-
χνη ἐστὶν ἡ παρασιτικὴ, καὶ
τούτων, καὶ τῶν ἄλλων ἱκανῶς
δέδεικται. λοιπὸν ὅτι καὶ ἀρίστη,
δεικτέον. καὶ τοῦτο οὐχ ἁπλῶς,
ἀλλὰ πρῶτον μὲν, ὅτι κοινῇ
πασῶν διαφέρει τῶν τεχνῶν.
εἶτα ὅτι καὶ ἰδίᾳ ἑκάστης. κοινῇ
μὲν οὖν ἁπασῶν οὕτω διαφέ-
ρει. πάσης μὲν τέχνης ἀνάγκη
προσάγειν μάθησιν, πόνον,
φόβον, πλαγὰς, ἅπερ οὐκ ἔστιν
ὅστις οὐκ ἂν ἀπεύξαιτο. παρ-
τὴν δὲ τὴν τέχνην ὡς ἔοικε,
μόνην ἔξεστι μανθάνειν ἄνευ πόνου.
τίς γὰρ ἀπὸ δείπνου ποτὲ ἀπῆλ-
θε κλαίων, ὥσπερ τινὰς ἐκ
τῶν διδασκάλων ὁρῶμεν; τίς
δ' ἐπὶ δεῖπνον ἀπὼν, ὠχρὸς
συνδρομὸς, ὥσπερ οἱ εἰς δι-
δασκαλεῖα φοιτῶντες; καὶ
μὴν ὁ μὲ παράσιτος, ἑκὼν
αὐτὸς ἐπὶ δεῖπνον ἔρχεται, μᾶλ-
λόν γε ἐπιθυμῶν τῆς τέχνης. οἱ
δὲ τὰς ἄλλας τέχνας μανθά-
νοντες, μισοῦσιν αὐτάς. ὥ-
στε ἔνιοι δι' αὐτὰς ἀποδιδρά-
σκουσιν. τί δ' οὐ κἀκεῖνο ἐννοη-
σαί σε δεῖ, ὅτι καὶ τῶν ἐν ἐκ-
είναις ταῖς τέχναις πρεσκό-
πτοντας, οἱ πατέρες καὶ μητέ-
ρες τούτοις τιμῶσι μάλιστα, οἷς

nulla re, earũ quibus ille, ne-
cessariò turbatus. Iam quòd
ars sit Parasitica, ex his, at-
que alijs abundè est demon-
stratum. Superest vt opti-
mam esse ostendam: atque
hoc non simpliciter. Sed
primùm quia communiter
omnibus artibus præstat:
deinde priuatim singulis.
Communiter ad hunc mo-
dum præstat omnibus. Nam
cuiuis arti necesse est vt di-
sciplinam adducat, laborem,
timorem, & verbera, quæ
nemo non deprecetur. Hãc
verò artem, vt videtur, citra
laborem licet solam di-
scere. Quis enim vnquam
à conuiuio flens discessit,
vt aliquos à præceptoribus
videmus? Quis ad con-
uiuium proficiscens visus
est tristis, vt qui scholas
frequentant? Verùm Para-
situs sponte ad cœnam it,
artis cupidissimus. Alij
verò quas addiscunt ar-
tes, oderunt: ob eásque
nonnulli aufugiunt. Quid
verò? nonne etiam illud
tibi considerandum, quòd
eos qui illis in artibus
proficiunt, his rebus paren-
tes, quibus quotidie para-
situm, maximè cohonestant?

κατ' ἐμοῦ καὶ τοῦ παράσιτου.

καλῶς γὰ Δία ἔχραψεν ὁ παῖς λέγοντες, δότε αὐτῷ φαγεῖν. ἐκ ἔχραψεν ὀρθῶς, μὴ δότε. οὕτω τὸ πρᾶγμα καὶ ἔντιμον, καὶ ἐν τιμωρίᾳ μέγα φαίνεται. καὶ μὴν αἱ ἄλλαι τέχναι, τὸ ὕστερον τοῦτο ἔχουσι, μετὰ τὸ μαθεῖν, καὶ τὸν καρπὸν ἡδέως ἀπολαμβάνουσι. πολλὴ γὰ ἡ ὁδὸς οἷμος ἐς αὐτούς. ἡ δὲ παρασιτικὴ μόνη τῶν ἄλλων, εὐθὺς ἀπολαύει τῆς τέχνης ἐν αὐτῷ τὸ μανθάνειν. καὶ ἅμα τε ἄρχεται, καὶ ἐν τῷ τέλει ἐστίν. αἱ μὴν καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν, οὐ πᾶσαι, ἀλλ' ἐπὶ μόνῳ τῷ βοσκῷ γεγόνασιν. ὁ δὲ παράσιτος, εὐθὺς ἔχει τῷ βοσκῷ ἅμα τὸ ἄρξασθαι τῆς τέχνης. ἢ οὐκ ἐννοεῖς ὅτι ὁ μὲν γεωργὸς, γεωργεῖ, οὐ τοῦ γεωργεῖν ἕνεκα. καὶ ὁ τέκτων, τεκταίνεται, οὐ τοῦ τεκταίνεσθαι ἕνεκα. ὁ δὲ παράσιτος, οὐχ ἕτερον μὴν ποιεῖ, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ, καὶ ἕτερον ἐστὶν αὐτῷ, καὶ οὗ ἕνεκα γίνεται. καὶ μὴν ἐκεῖνά γε οὐδεὶς ἐστιν, ὅστις οὐκ ἐπίσταται. ὅτι οἱ μὲν τὰς λοιπὰς τέχνας ἐργαζόμενοι, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ταλαιπωρήσουσιν· ἢ δύο μόνας τὰς

Rectè scripsit puer dicentes, date illi quod edat. malè scripsit, ne date. Sic negotium & honore & pœna videtur magnum. Atqui cæteræ artes hoc posterius habent, postquam didicerunt, & fructus suauiter percipiunt, ad quos multa & ardua est via. Sed sola inter alias Parasitica, statim ab initio inter discendum arte sua fruitur: simúlque incipit, & finem obtinet. Præterea reliquæ artes, non aliquæ, sed omnes, ad victum parandum duntaxat inuentæ sunt: at parasitus simul atque artem orsus est, victum habet. Aut non animaduertis agricolam agros colere non colendi gratia, nec fabrum fabricandi gratia fabricare: parasitum autem, alterum quidem non sectari, sed idem & opus eius esse, & cuius gratia fit. Ac sanè nemo nescit, eos qui reliquas artes exercent, vnum & alterum duntaxat mensis diem festum ducere, reliquum verò tempus ærumnosè viuere:

μιῶς ἡμέρας ἱερὰς ἄγουσι.

καὶ αἱ πόλεις ᾗ, τὰς μὲν, δι' ἔτους, τὰς δ', ἐμμήνους ἑορτὰς διατελοῦσι, καὶ εὐφραίνεσθαι λέγονται τότε. ὁ δὲ παράσιτος, τὸν μὴνὸς τὰς τριάκονθ' ἡμέρας ἱερὰς ἄγει. πᾶσι γὰρ δοκοῦσιν αὐτῷ εἶναι τῶν θεῶν. ἔτι οἱ μὲν βουλόμενοι τὰς ἄλλας τέχνας καταρθοῦν, ὀλιγοσιτίαις, καὶ ὀλιγοποσίαις χρῶνται, καθάπερ οἱ νοσοῦντες. πολυποσίαις δ', καὶ πολισιτίαις, ὃν ἔστιν εὐφραινόμενον μανθάνειν. καὶ αἱ μὲν ἄλλαι τέχναι, χωρὶς ὀργάνων οὐδαμῶς τῷ κεκτημένῳ ὑπηρετεῖν δύνανται. οὔτε γὰρ αὐλεῖν ἔνι χωρὶς αὐλῶν, οὔτε ψάλλειν ἄνευ λύρας, οὔτε ἱππεύειν χωρὶς ἵππου. αὐτὴ δ' ὅπως ἔχει ἀγαθή, καὶ οὐ βαρεῖα τῷ τεχνίτῃ, ὥστε καὶ ὑπάρχει μηδὲν ἔχοντι ὅπλον χρῆσθαι αὐτῇ. καὶ ὡς ἔοικε, τὰς ἄλλας τέχνας μανθάνομεν, μισθὸν διδόντες. ταύτην δ', λαμβάνοντες. ἔτι τῶν μὲν ἄλλων τεχνῶν, εἰσὶ διδάσκαλοι τινές. τῆς δὲ παρασιτικῆς, οὐδείς. διὸ καθάπερ ἡ πειρατικὴ κατὰ Σωκράτην, καὶ αὕτη τινὶ μοίρᾳ παραγίγνεται. κἀκεῖνο δ' ἐνθυμητέον, ὅτι τὰς μὲν ἄλλας τέχνας ἀδύνατον, ἢ πλούτου, ἢ

atque vrbes, alias quidem, annuos dies festos, alias menstruos celebrare, quo tempore lætari dicuntur: parasitum autem totos triginta mensis dies festos agitare, siquidem ipsi videntur Dijs sacræ omnes. Præterea qui alijs in artibus strenuè se gerere volunt, pauco victu & potu vtuntur, quemadmodum ægroti: siquidem ad discendum non est accommodus, qui cibo & potu copiosiore se oblectat. Quinetiam aliæ artes, nequaquam sine instrumentis domino inseruire possunt. Nemo enim sine tibia tibicinem agere, nemo sine lyra psallere, nemo sine equo equitare queat. Verùm hæc vsque adeò bona est, nec artifici onerosa, vt ea vti possit etiam qui caret instrumentis. Et vt videmus, alias artes data, hanc accepta mercede discimus. Præterea aliarum artium sunt magistri: sed Parasitices, nullus est. Sed quemadmodum authore Socrate, Poëtica: sic etiam hæc fato quodam accedit. Quinetiam illud expendito, nos non posse alias artes iter faciendo, aut

δυνάμεθα διαπεράπειδς. ταύτη δὲ ὅτι χρῆσθαι ἢ ἐν ὁδῷ, ἢ πλέοντι. Tv. παύ μοι οὗ. Πα. καὶ μήτοι σὺ Τυχάδη, εἰ μὴ ἄλλαι τέχναι, δοκοῦσί μοι ταύτης ὀπιδυμεῖν. αὐτὴ δ' οὐδεμιᾶς ἐτέρας. Tv. τί δ' οὐχ οἱ τὰ ἀλλότρια λαμβάνοντες, ἀδικεῖν σοι δοκοῦσι; Πα. πῶς γὰρ οὔ; Tv. πῶς οὖν ὁ παράσιτος τὰ ἀλλότρια λαμβάνων, οὐκ ἀδικεῖ μόνος; Πα. ἀλλ' ἔχω λέγειν. καὶ μὴν τῶν ἄλλων τεχνῶν αἱ μὲν ἀρχαὶ φαῦλαί τινες, καὶ εὐτελεῖς εἰσι. τῆς δὲ παρασιτικῆς ἡ ἀρχὴ, παύ γλυκαία τις. τὸ γὰρ φιλλύριον τοῦτο τῆς φιλίας ὄνομα, ἀλλό τι ἔυρεσις, ἢ ἀρχὴ παρασιτικῆς. Tv. πῶς λέγεις; Πα. ὅτι οὐδεὶς ἐκθρὸν, ἢ ἀγνῶτα ἄνθρωπον, ἀλλ' οὐδὲ συνήθη μετρίως, ὅτι δεῖπνον καλεῖ. ἀλλὰ δεῖ πρότερον οἶμαι τοῦτον γνώσθαι φίλον, ἵνα κοινωνήσῃ σπονδῶν, καὶ βαπτίζηται, καὶ τῶν τῆς τέχνης ταύτης μυστηρίων. ἐγὼ γοῦν πολλάκις ἤκουσα τῶν λεγόντων, πίνακος δ' οὗτος ὁ φίλος, ὅστις οὐ βέβρωκεν, οὐδὲ πέπωκε μεθ' ἡμῶν, ὡς ἅλις ὁτὶ ἢ συμπίνοντα, καὶ συνεδρεύοντα, μόνον

A nauigando exercere: sed hæc licere vti tum iter facienti, tum nauiganti. Tych. Omnino ita est. Para. Aliæ quoque artes hanc optare videntur, hæc nullam aliam. Tyc. Ecquid? nonne qui aliena capiunt, iniuriam facere videntur tibi? Para. Quidni? Ty. Quî fit igitur vt solus parasitus aliena accipiendo non faciat iniuriam? Para. Dicere non possum. Porrò aliarum artium vilia & simplicia sunt initia: Parasitices contrà principiũ est generosum. Nam celebratum hoc Amicitiæ nomen, non aliud quàm Parasitices esse principium inuenias. Tych. Quid ais? Para. Quoniam nemo inimicum, aut ignotum hominem, sed ne mediocriter quidem familiarem ad epulas inuitat. Sed oportet vtique vt hic priùs amicitiam contraxerit, vt libationum, mensæ, & artis huius mysteriorum fiat particeps. Nam aliquos plerumque dicentes audiui, cuiusmodi est hic amicus, qui nec edit, nec bibit nobiscum! videlicet quasi eum quo compotore & conuictore vtimur, solum putent fidum amicum. Quòd au-

πιστὸν ἡγούμεθα φίλον. ὅπ γε

μὴν ἢ βασιλικωτάτη τῶν τεχνῶν ὄστιν αὕτη, μάθοις ἂν ἢ ἐκ τῶνδε οὐχ ἥκιστα. τὰς μὲν γὰρ λοιπὰς τέχνας, ἃ μόνον κακοπαθοῦντες, καὶ ἱδρῶντες, ἀλλὰ νὴ Δία καθημένοι, καὶ ἑστῶτες ἐργάζονται, ὥσπερ ἀμέλει καὶ οἱ τῶν τεχνῶν ὁ δὴ παράσιτος, μεταχειρίζεται τὴν αὐτοῦ τέχνην, ὡς βασιλεὺς κατακείμενος. ἐκεῖνα μὲν γὰρ τί δεῖ λέγειν περὶ τῆς εὐδαιμονίας αὐτοῦ, ὅτι δὴ μόνος καὶ τῶν σοφῶν Ὁμήρου οὔτε φυτεύει χερσὶ φυτὸν, οὔτε ἀρῶσι, ἀλλὰ τὰ ἄσπαρτα, καὶ τὰ αὐήροτα πάντα νέμεται. καὶ μὴν ῥήτορά τε, καὶ γεωμέτρην, καὶ χαλκέα, οὐδὲν κωλύει τὴν ἑαυτοῦ τέχνην ἐργάζεσθαι, ἐάν τε πονηρὸς, ἐάν τε καὶ μὴ σφόδρα πονηρὸς παράσιτος ᾖ, οὐδεὶς δύναται ἢ μὴ ὢν, ἢ πονηρός. Τυ. παπαί. οἵαν χρῆμα ἀποφαίνῃ τὴν παρασιτικήν. ὥστε καὶ αὐτὸς ἤδη βούλεσθαι δοκῶ μοι παράσιτος εἶναι αὐτὴ τούτου, ἃς εἰμι. Πα. ὡς μὴ πάνυ κοινὴν πάντων διαφέρειν δεδεῖχθαί μοι δοκῶ. φέρε δὴ ὡς καθ' ἰδίαν ἑκάστης διαφέρει, σκοπῶμεν. τὴν μὲν δὴ φαύλης βαναύσου τέχνης παραβάλλειν αὐτὴν οὐδὲν

tem hæc ars omnium sit maximè regalis : hinc non minùs possis cognoscere. Nam reliquas artes, non modò grauiter laborantes, & sudantes, sed per Iouem, sedentes, & stantes exercent, nimirum vt artium serui. At parasitus artem suam aggreditur, tanquam rex accumbens. Quid enim attinet ea dicere quæ ad eius fœlicitatem pertinent, quòd solus iuxta sapientem Homerum, neque plantam manibus plantat, neque arat, sed citra arationem & sementem omnia consequitur? Quinimo nihil rhetorem, geometram, ærarium fabrum impedit, quominus suam artem exerceat, siue sit prauus, siue stultus. Nemo autem, qui sit stultus, aut prauus, potest parasitari. Ty. Papæ! cuiusmodi rem ostendisti Parasiticam esse! Itaque velim, pro eo qui iam sum, parasitus esse. Para. Igitur quãtum communiter præstet omnibus, videor mihi demonstrasse. Age iam quantum priuatim singulis præstet, consideremus. Certè eam cum mechanicis artibus comparare, ineptũ esset:

καὶ μᾶλλόν πως καθαιρέντος τὸ ἀξίωμα τῆς τέχνης. ὅτι γε μὴν τῶν μεγίστων καὶ καλλίστων τεχνῶν διαφέρει, δεικτέον, ὁμολογήσεται δὲ καὶ πρὸς πάντων, πλὴν τῆς ῥητορικῆς, καὶ πλὴν φιλοσοφίας, ἃς διὰ γενναιότητα, καὶ ἐπιστήμας ἀποφαίνουσί τινες. ἐπεὶ δὲ γοῦν καὶ τούτων ἀποδείξαιμι πλὴν παρασιτικῆς πολὺ κρατοῦσαν, σχολῇ δηλονότι τῶν ἄλλων τεχνῶν δόξει προφέρεσθαι, καθάπερ ἡ Ναυσικάα τῶν θεραπαινίδων. κοινῇ μὲν οὖν ἀμφοῖν διαφέρει, καὶ τῆς ῥητορικῆς, καὶ τῆς φιλοσοφίας, πρῶτον μὲν τὴν ὑπόστασιν. ἡ μὲν γὰρ ὑφέστηκεν. αἱ δὲ, οὔ. οὔτε γὰρ καὶ τὴν ῥητορικὴν ἕν τι, καὶ τὸ αὐτὸ νομίζομεν. ἄλλοι μὲν οἱ μὲν, τέχνην. οἱ δὲ, τοὐναντίον, ἀτεχνίαν. ἄλλοι δὲ, κακοτεχνίαν. ἄλλοι δὲ, ἄλλό τι. ὁμοίως δὲ καὶ φιλοσοφίαν καὶ τὰ αὐτὰ, καὶ ὡσαύτως ἔχουσιν. ἑτέρως μὲν γὰρ Ἐπικούρῳ δοκεῖ τὰ πράγματα ἔχειν. ἑτέρως δὲ, τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς. ἑτέρως δὲ, τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας. ἑτέρως δὲ, τοῖς ἀπὸ τοῦ Περιπάτου. καὶ ἁπλῶς, ἄλλος ἄλλην αἱρεῖται τὴν φιλοσοφίαν εἶναι. καὶ μέχρι γε νῦν, οὔτε οἱ αὐτοὶ γνώμης κρατοῦσιν,

aut potiùs eius qui huius artis dignitatem tollere vellet. Sed ostendendum est hanc maximas, & pulcherrimas artes præstantia superare. Apud omnes in confesso est, cùm Rhetoricam, tum Philosophiam esse maximas & pulcherrimas, quas propter nobilitatem, nonnulli etiam scientias faciunt. Proinde posteaquam ostendero, & his longè potiorem esse Parasiticam, satis nimirum constabit eãdem & alijs artibus esse præstantiorem, quemadmodum Nausicaa præstet famulis. Communiter igitur Rhetoricam & Philosophiam antecellit. Primùm quantum attinet ad artis substantiam. Hæc enim subsistit: illæ verò minimè. Neque enim de Rhetorica vnum idémque sentimus: sed alij artem: alij contrà, non artem: alij malam artem: alij aliud esse dicunt. Neque Philosophiam simili ratione, eodémque modo se habere putamus. Aliter enim Epicuro res videntur se habere: aliter Stoicis: aliter Academicis: aliter Peripateticis, Quid multa? alius aliam Philosophiam esse contendit. Et hactenus neque ijdẽ sententia potiũtur,

δὔτε αὐτῶν ἡ τέχνη μία φαίνεται. Ἐξ ὧν δηλονότι τεκμαίρεσθαι καταλείπεται. ἀρχὴν γὰρ φημι μήτε εἶναι τέχνην, ἧς οὐκ ἔστιν ὑπόστασις. ἐπεὶ τί δήποτε ἀριθμητικὴ μία, δύο ὄντι καὶ ἡ αὐτὴ, καὶ δὶς δύο παρ' ἡμῖν, καὶ παρὰ Πέρσαις, τέτταρά ὄντι, καὶ συμφωνεῖ ταῦτα καὶ παρὰ Ἕλλησι, καὶ βαρβάροις. φιλοσοφίας δ', πολλὰς καὶ διαφόρους ὁρῶμεν. καὶ οὔτε τὰς ἀρχὰς, ὅτε τὰ τέλη σύμφωνα πασῶν. Tv. ἀληθῆ λέγεις. μίαν μὲν γὰρ τὴν φιλοσοφίαν εἶναι λέγουσιν. αὐτοὶ δ', αὐτὰς πιθῶσι πολλάς. Πα. καὶ μὴν τὰς μὲν ἄλλας τέχνας, εἰ καί τι κατὰ ταύτας ἀσύμφωνον εἴη, καὶ παρέλθοι τις συγγνώμης ἀξιώσας, ἐπεὶ μέσαι τε δοκοῦσι, καὶ αἱ καταλήψεις αὐτῶν οὐκ εἰσὶν ἀμετάπωτοι, πρόσδεκτέος ἂν εἴη. φιλοσοφίαν δέ τις ὡς ἀναγκαίαν, ἀνάσχοιτο μὴ μίαν εἶναι, μὴ δ' σύμφωνον αὐτὴν ἑαυτῇ μᾶλλον τῶν ὀργάνων. μία μὲν οὖν ἔστι φιλοσοφία, ἐπειδὴ ὁρῶ καὶ ἄπειρον οὖσαν. πολλαὶ δ' οὐ δύνανται εἶναι, ἐπειδήπερ ἡ φιλοσοφία μία. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῆς

neque eorum ars vna esse videtur. Ex quibus reliquū est vt argumenta ducam. Principio artem esse nego, cuius nulla est substantia. Nam & Arithmetica vna eadémque est, & bis duo apud nos & Persas, sunt quatuor, & hac de re conuenit inter Græcos & Barbaros. Sed Philosophias multas & diuersas videmus, quarum omnium neque principia, neque fines inter se consentiunt. *Tych.* Vera dicis. Vnam enim Philosophiam omnes esse dicunt: attamen ipsi multarum sunt authores. *Para.* Certè in reliquis artibus, quanquam earum ratione nonnihil discreparet, & postulata venia quispiam præteriret: siquidem mediæ videntur, earúmque perceptiones non sunt immutabiles, admittendus tamen esset. Philosophiam autem aliquis tanquā necessariam, sustineret non vnam esse, nec secum magis conuenire, quā instrumenta. Vna quidem non est Philosophia, siquidem innumeras esse video. Nec multæ tamen esse possunt, siquidem vna est Philosophia. Similia etiam dicat aliquis de

ὑποστάσεως τῆς φιλοσοφίας

ταῦτα φαίη τις ἄν. τὸ γὰρ περὶ
ἑνὸς προκειμένου ταὐτὰ μὴ
λέγειν ἅπαντας, ἀλλὰ μά-
χῃ εἶναι φορᾶς ἀντιδόξου,
ἀποδείξεις μείζεσι τῶν μὴ ὄντων ἀ
ἀρχὴν εἶναι τοῦτο, οὗ μία κα-
τάληψις ἐκ ἔστι. τὸ γὰρ ζητεῖν
τὸ τί μᾶλλον αὐτῶν ὀρθόν, ἢ τὸ
μὴ δ' ἐποτὲ ὁμολογεῖν μίαν εἶ-
ναι, τοῦτο αὐτίκα ἀναιρεῖ τὸ ζη- B
τούμενόν τε οὐσίαν. ἡ μὲν τοι
παρασιτικὴ οὐχ οὕτως ἔχει,
ἀλλὰ καὶ ἐν Ἕλλησι, καὶ ἐν βαρ-
βάροις μία ὀρθή, καὶ κατὰ ταὐ-
τὰ, καὶ ὡσαύτως. καὶ ἐκ ἂν C
εἴποι τις ἄλλως μὲν τοῦδε,
ἑτέρως δὲ τοῦδε, παρασιτεῖν. οὐ-
δ' εἰσὶν ὡς ἔοικεν ἐν παρασίτοις
τινὲς, οἷον στωϊκοὶ, ἢ ἐπικού-
ρειοι, δόγματα ἔχοντες διάφορα, D
ἀλλὰ πᾶσι περὶ ἅπαντας ὁ-
μολογία τίς ὀρθή, καὶ συμφωνία
τῶν ἔργων, καὶ τὸ τέλειος. ὥσ-
τε ἔμοιγε δοκεῖ ἡ παρασι-
τικὴ κινδυνεύειν κατά γε τοῦτο,
καὶ σοφία εἶναι. Τυ. παύ- E
μοι δοκεῖς ἱκανῶς ταῦτα εἰ-
ρηκέναι. ὡς δὲ καὶ τἄλλα χεί-
ρων ὀρθὴ ἡ φιλοσοφία τῆς σῆς
τέχνης, πῶς ἀποδεικνύεις; Πα. ῥᾳδίως μὲν ἀνάγκη πρῶ-
τον εἰπεῖν, ὅτι φιλοσοφίας

Rhetoricæ ſubſtantia. Nam quòd de vna quæſtione non eadem dicunt omnes, ſed diuerſis inter ſe pugnant ſententijs, certiſſimum eſt documentum, ne hoc quidem eſſe principium, cuius vna perceptio non eſt. Nam quærere quid potiſſimùm ex illis ſit Rhetorica, nec fateri vnam eſſe, hoc ipſam, eius quod quæritur, eſſentiam tollit. Porrò Paraſitica non ita ſe habet; ſed & apud Græcos, & apud Barbaros ſecundum eadem, eodémque modo vna eſt: neque dicat quiſquam aliter hos, aliter illos paraſitari. Neque ſunt inter Paraſitos, vt liquet, quales Stoici, aut Epicurei, diuerſorum præceptorum authores: ſed omnibus apud omnes vna eſt profeſſio, & operum, finiſque concentus. Itaque parum abeſſe videtur quin Paraſitica, ex his quæ adduxi, etiam ſit Sapientia. Tych. Hæc mihi videris ſatis ſupérque dixiſſe. Sed quomodo demonſtras Philoſophiam eſſe tua arte deteriorem? Para. Ergo neceſſe eſt vt primùm dicam, philoſophiæ amatorem paraſitum nunquam fuiſſe: & memoriæ proditum eſſe cõ-

μὲν οὐδέποτε ῥᾳδίᾳ παράσιτος, παρασιτικῆς δ', πάμπολ-

λοι ἐπιθυμήσαντες μνημονέυονται φιλόσοφοι, καὶ μέχρι γε νῦν ἴσασι. Τυ. καὶ τίνας ἂν ἔχοις εἰπεῖν φιλοσοφίας, παρασιτεῖν ἀπωδάσαντας; Πα. ὦς τινας μὴν τοι ὦ Τυχιάδη καὶ σὺ γιγνώσκων, ὑποκρίνῃ ἀγνοεῖν κἀμέ, ὡς κατά τινος αὐτοῖς αἰσχύνης ἐντεῦθεν γιγνομένης, οὐχὶ τιμῆς. Τυ. οὔ μὰ τὸν Δί' ὦ Σίμων. ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἀπορῶ οὕς τινας καὶ ἔυρησις εἰπεῖν. Πα. ὦ γλυκεῖε, σύ μοι δοκεῖς αὐηρὸος εἶναι καὶ τῶν ἀνεγραμμένων τῶν ἐκείνων βίβλων, ἐπεὶ πάντως ἂν ἤκουσάς τινας λέγω ἀνδρας. Τυ. καὶ μὴν τὸν Ηρακλέα πολλοῦ δεῖ ἀκούειν τίνες εἰσίν. Πα. ἐγώ σοι δείξω, καὶ καταλέξω αὐτοὺς ὄντας οὐχὶ τοὺς φαύλους, ἀλλ' ὧν ἐγὼ δοκῶ τοὺς ἀρίστους, καὶ οὓς ἥκιστα οἶει. Αἰσχίνης μὴν τοι ὁ Σωκρατικὸς ὅδε τοὺς μακροὺς καὶ ἀστείους διαλόγους γράψας, ἥκέ ποτε εἰς Σικελίαν κομίζων αὐτοὺς, ὅπως εἰ δύναντο δι' αὐτῶν γνωσθῆναι Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ. καὶ ἦν Μιλτιάδου ἀναγνοὺς, καὶ δόξας εὐδοκιμηκέναι, λοιπὸν ἐκάθητο ἐν Σικελίᾳ παρασιτῶν Διονυσίῳ, καὶ ταῖς Σωκρατικαῖς διατριβαῖς ἐρρώσατο.

plures philosophos Parasiticæ desiderio arsisse, quam ad hoc etiam vsque tempus amant. Tych. Et quosnam Philosophos nominare possis, qui Parasiticæ operam dederint? Para. Quos ô Tychiade, tu cùm noris, non nosse simulas, & me, ac si ex ea re dedecus non honor ad ipsos redundet. Tych. Non simulo per Iouem ô Simon. Imò nescio quos nominandos inuenire possis. Para. O generose mihi videris eos ignorare à quibus illorum vitæ conscriptæ sunt: alioqui quos dico prorsus nosse posses. Tych. At certè per Herculem, quinã sint illi audire exopto. Para. Ostendam tibi & recensebo illos, non leuis momenti viros, sed quosiudico præstantissimos: quósque minimè putes. Socraticus ille Æschines qui longos illos, vrbanósque dialogos conscripsit, eos in Sictliam aliquando detulit, per quos, si posset, Dionysio tyranno innotesceret. Ex quibus cum Miltiadem legisset, & placuisse visus esset, reliquum tempus in Sicilia consedit parasitans Dionysio, & Socraticis disputationibus vale dixit.

φερέπας. τί δ', καὶ Ἀρίστιππος ὁ χαριέστατος οὐχὶ τῶν δοκίμων φαίνεταί σοι φιλοσόφων; Tu. καὶ πάνυ. Pa. καὶ ὅστος μάλιστα κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον διέτριβεν ἐν Συρακούσαις παρασίτων Διονυσίῳ. πάντων γοῦν ἀμέλει τῶν παρασίτων αὐτὸς εὐδοκίμει παρ' αὐτῷ. καὶ γὰρ ἦν σκέλος τι τῶν ἄλλων πρὸς τὴν τέχνην εὐφυής. ὥστε τὸν ὀψοποιὸν ὁσημέραι ἔπεμπε παρὰ τοῦτον ὁ Διονύσιος, ἵνα παρ' αὐτοῦ μανθάνοιμεν. οὗτος μάλιστα δοκεῖ καὶ κοσμῆσαι τὴν τέχνην ἀξίως. ὁ δὲ Πλάτων ὑμῶν ὁ γενναιότατος, καὶ αὐτὸς μὴν ἦκεν εἰς Σικελίαν ἐπὶ τοῦτο. καὶ ὀλίγας παρασιτήσας ἡμέρας τῷ τυράννῳ, τὸ παρασιτεῖν ὑπὸ ἀρυσίας ἔπεσε. καὶ πάλιν Ἀδιώαζε ἀφικόμενος, καὶ φιλοπονήσας, καὶ παρασκευάσας ἑαυτὸν, αὖθις δευτέρῳ σόλῳ ἐπέπλευσε τῇ Σικελίᾳ. καὶ δειπνήσας πάλιν ὀλίγας ἡμέρας, ὑπὸ ἀμαθίας ἔπεσε. καὶ αὕτη ἡ συμφορὰ Πλάτωνι περὶ Σικελίαν, ὁμοία δοκεῖ γεγενῆσθαι τῇ Νικίου. Tu. καὶ τίς ὁ Σίμων, περὶ τούτου λέγεις; Pa. πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι.

Quid autem? nonne & Aristippus ille Cyrenæus tibi ex præstantibus Philosophis videtur fuisse? *Tych.* Maximè. *Para.* Et ille per id ætatis Syracusis versatus est, parasitando apud Dionysium apud quem parasitorum omnium maximè probabatur, vt qui ad hanc artem præ cæteris singulari præditus esset industria: adeò vt quotidie coquos ad eum mitteret Dionysius, vt ex ipso discerent. Hic videtur artis dignitatem excoluisse. Vester quoque generosissimus ille Plato, in Siciliam hac de causa venit. Vbi cùm paucos dies apud regem esset parasitatus, à parasitatione, quia ad eam erat inhabilis, excidit. Rursum repetitis Athenis postquam vehemens studium adhibuisset, séque adornasset, secunda nauigatione Siciliam petiuit: vbi paucos dies cœnatus, iterum præ imperitia excidit. Vt hæc Platonis fortuna Niciæ fortunæ similis videtur. *Tych.* Ecquis Simo ea de Platone dicit? *Para.* Complures etiam alij. Porrò Aristoxenus Musicus, plurimi

Ἀριστόξενος δ' ὁ μουσικὸς, πολλῶν

λόγου ἄξιος, ἢ αὐτὸς ὁ παράσιτος Νηλέως ἰῶ. Εὐριπίδης μὲ γὰ ὅτι Ἀρχελάῳ μέχρι τοῦ θανάτου παρεσίτει, ἢ Ἀναξαρχος Ἀλεξανδρῳ, πάντως σπίσασθαι. ἢ Ἀριστοτέλης ὁ τὰ παρασιτικὰ ἤρξατο μόνον, ὥσπερ ἢ τῶν ἄλλων τεχνῶν. φιλοσόφους μὲν οὐ ὥσπερ ἰῶ, παρασιτικὰ ἀπουδάσαντας, ἔδειξα. παράσιτον ὁ οὐδεὶς ἔχει φράσαι, φιλοσοφεῖν ἐθελήσαντα. ἢ μὴτοι εἰ ἔστιν εὐδαίμων τὸ μὴ πεινῆν, μὴ ὁ διψῆν. μὴ ὁ ῥίγοω, ταῦτα οὐδενὶ ἄλλῳ ὑπάρχει, ἢ παρασίτῳ. ὥστε φιλοσόφους μὲν ἂν τις πολλοὺς ἢ ῥιγοῶντας, καὶ πεινῶντας εὕροι. παράσιτον ὁ, οὔ. ἢ ἂν εἴη παράσιτος, ἀλλὰ δυσυχής τις, ἢ πλωχὸς ἄνθρωπος, ἢ φιλοσόφῳ ὅμοιος. Τυ. ἴκανῶς ταῦτά γε. ὅτι ὁ καὶ κὸ πολλὰ διαφέρει φιλοσοφίας, καὶ ῥητορικῆς ἡ παρασιτική, πῶς ὑπόδεικνύεις; Πα. εἰσὶν ὦ βέλτιστε, καιροὶ τοῦ τῶν ἀνθρώπων βίου. ὁ μὲν τις, εἰρήνης οἶμαι. ὅλ' αὖ, πολέμου, ἐν δὲ τούτοις, πᾶσα ἀνάγκη φαίνεσθαι τὰς τέχνας, ἢ τοὺς ἔχοντας ταύτας ἀποῖοί τινές εἰσι. πότερον ὁ

æstimandus, Nelei fuit parasitus. Quòd autem Euripides apud Archelaum ad mortem vsque, Anaxarchus apud Alexandrum egit parasitum, planè compertum habes. Cæterùm Aristoteles Parasiticam orsus est solùm, vt reliquas artes. Philosophos quemadmodum Parasiticæ operam dederint, ostendi. Nemo autem Parasitum producat, qui philosophari voluerit. Ac sanè si neque esurire, neque sitire, neque algere beatum est, hæc alij nulli quàm parasito suppetunt. Itaque Philosophos multos inuenias qui frigore, & fame capiantur: Parasitum autem, nullum: alioqui Parasitus non esset, sed infœlix quispiam, aut mendicus, aut Philosopho similis. *Tych.* Hæc sufficiunt. Sed Parasiticam Philosophia & Rhetorica esse potiorem, quomodo comprobabis? *Para.* Vitæ humanę sunt tempora, vir optime, alterum pacis, alterum belli, in quibus vtique omnino est necessarium artes patefieri, & cuiusmodi sint ij à quibus exercentur. Priùs autem, si tibi videtur, consideremus

οἱ δεκτῖ, σκοπῶμεν ὁ φῶ

πολέμου καιρὸν, καὶ τίνες αὖ εἶεν μάλιστα χρησιμώτατοι, ἰδίᾳ τε ἕκαστος αὑτῷ, καὶ κοινῇ τῇ πόλει. Tu. ὡς σὺ μέσσιον ἀγῶνα κηρυγθήσεις τῶν ἀνδρῶν. καὶ ἔγωγε πάλαι γελῶ κατ' ἐμαυτὸν, ἐννοῶν πῶς ἂν εἴη συμβαλλόμενος παρασίτῳ φιλόσοφος. Pa. ἵνα τοίνυν μὴ παύσῃ θαυμάζων μηδ' ὃ τὸ πρᾶγμά σοι δοκῇ χλεύης ἄξιον, φέρε περιτυπώσωμέθα παρ' ἡμῖν αὐτοῖς. ἀγγέλθαι μὲν αἰφνίδιον εἰς τὴν χώραν ἐμβεβληκέναι πολεμίους, εἶναι δ' αὐτοῖς ἐπεξιέναι, καὶ μὴ πλουσίᾳ ἔξω διϊουμένῳ τὴν γῆν. ἔστι δὲ τὸν παρεγγέλλειν ἅπαντας εἰς τὸν καταλογον τὸν ἐν ἡλικίᾳ, καὶ δὴ χωρεῖν τοὺς ἄλλους. ἐν δὲ δὴ τούτοις, φιλοσόφους τινὰς, καὶ ῥήτορας, καὶ παρασίτους. πρῶτον τοίνυν ἀποδύσωμεν αὐτούς. ἀνάγκη γὰρ τοὺς μέλλοντας ὁπλίζεσθαι, γυμνοῦσθαι πρότερον. ἔπειτα δὴ τοὺς ἀνδρας ὧν ἔχουσι καθ' ἕκαστον, καὶ δοκίμαζε τὰ σώματα. τοὺς μὲν τοίνυν αὐτῶν, ὑπὸ ἐνδείας ἴδοις ἂν λεπτοὺς, καὶ ὠχροὺς πρόσεικότας, ὥσπερ ἤδη βαυμάτιας παρειμένους. ἀγῶνα γὰρ

belli tempus, quinam potissimùm vtilissimi esse possint, cùm priuatim quisque sibi, tum in genere reip. Tych. Quàm non mediocre virorum certamen denuntias: ac iamdudum apud me rideo, cogitans qualis esse possit Philosophus cum Parasito comparatus. Pro. Ergo vt non mireris nimium, neque hoc subsannatione dignum putes, age typis expressis ob oculos nostros ponam[9]. Annuntiatum est hostes in regionem ex improuiso irrupisse, necesse autem esse in eos irruere, neque permittēdū vt agros populentur. Esse etiam operæ pretium vt belli dux conscribat exercitum ex iuuenibus, & alij discedant. Inter hos esse Philosophos aliquos, Rhetores, & Parasitos. Primùm igitur eis vestimenta detrahamus: necesse enim est vt priùs denudētur, qui arma sunt induturi. Tum ô generose viros illos sigillatim contemplare, & corpora explora. Certè alios præ indigentia tenues, & horrore pallidos videbis, tanquam vulneribus confectos. Annon ridiculum esset dicere eiusmodi homines, qui curatione aliqua sunt refocillādi, statariam pugnā,

γὰρ, καὶ μάχην στατίαν, καὶ

ὠδὸν, καὶ κόνιν, καὶ βαύματα,
μὴ γελοῖον ἢ λέγειν, δύναδαι
φέρειν ἀνθρώποις ὥσπερ ἐκεῖνος
τινὸς δεσμώτης ἀναλώτου;
ἄθρει δὴ πάλιν μεταβάς, τὸν
παρασίτον ὁπόῖός τις φαίνεται.
ἆρ' οὐχ ὁ μὲν, τὸ σῶμα πεφυ-
κὼς πολὺς, καὶ τὸ χρῶμα ἡδὺς, ἢ
μέλας ἦν, ἢ δὲ λευκός; τὸ μὲν, δὴ
γυναικί. τὸ δὲ, δούλῳ πρόσοικο-
νεν. ἔπειτα δυμοειδὴς, δεινὸν
βλέπων, ὁποῖον ἡμεῖς μέγα, καὶ
ὕφαιμον. οὐ γὰρ καλὸν δεδοι-
κότα καὶ δηλῶν ὀφθαλμὸν εἰς
πόλεμον φέρειν. ἆρ' οὐχ ὁ
τοιοῦτος καλὸς μὲν ἥκιστ' ἄν, καὶ
ζῶν ὁπλίτης, καλὸς δὲ καὶ εἰ
ἀποθάνοι καλῶς; ἀλλὰ τί δὴ
ταῦτα εἰκάζειν, ἔχοντας αὐτῶν
παραδείγματα; ἀπλῶς γὰρ
εἰπεῖν, ἐν πολέμῳ τῶν πώποτε
ῥητόρων, ἢ φιλοσόφων, οἱ
μὲν, οὐδὲ ὅλως ἐπεμείναν ἔξω
τῆς τείχους προελθεῖν. εἰ δέ
τις καὶ ἀναγκασθεὶς παρεδέ-
ξατο, φημὶ τὸν λείψανα τῆς
τάξιν, ἐπιστρέφειν. Τυ. ὡς
δαυμάσια πάντα, καὶ οὐδὲν
ἐπιεικὲς μέτειον. Πα. λέγω
δ' ὅμως. τῶν μὲν τοίνυν ῥητό-
ρων, Ισοκράτης οὐχ ὅπως εἰς
πόλεμον ἦλθέ ποτε, ἀλλ' οὐδὲ
ἐπὶ δικαστήριον ἀνέβη διὰ

& conflictum, & puluerem, & vulnera ferre posse? Iterum ab ijs ad Parasitum trãsiens, aspice qualis appareat. Nonne hic primùm corpore est magno, colore iucundo, non nigro quidem, sed neque peralbo? nam hic mulieri, ille seruo conuenit. Deinde animosus, horrendum obtuens, magnis quemadmodum nos, & cruentis oculis. Bonum enim non est meticulosum & fœmineum oculum in aciem afferre. Annon qui sit istiusmodi, egregius fiat, siue quã viuit armatus, siue quum honestè est mortuus? Sed quorsum istis collationibus vtimur, siquidem eorum exẽpla habemus? Vt vno verbo dicam, Rhetorum, aut Philosophorum priorum nullus vnquam ausus est belli tẽpore extra mœnia prodire. Quòd siquis coactus id susceperit, hunc deserta acie abscessisse dico. Tych. Quã admiranda omnia, quámque nihil exiguum polliceris! Par. Dicã tamẽ. Equidem ex Rhetoribus Isocrates tantùm abest vt aliquandò in bellum prodierit, cùm ne in iudiciali quidem foro præ timiditate suggestũ vnquã cõscẽderit. Opinor & hoc ipsũ, illi vocẽ

διὰ τοῦτο εἶχε. τί ἔτι, οὐχὶ Δημάδης μὲν, καὶ Αἰσχίνης, καὶ Φιλοκράτης ὑπὸ δέους οὐδὲν τῇ καταγελάστῳ τῶ Φιλίππου πολέμου, τὴν πόλιν παρεῖδοσαν, καὶ σφᾶς αὐτοὺς τῷ Φιλίππῳ, καὶ διετέλεσαν Ἀθηναίοις ἀεὶ τὸ ἐναντίον πολιτευόμενοι. ὡς εἴγε τις καὶ ἄλλος ἀθλιώτατος, κατ' αὐτὰ ἐπολέμει, κἀκεῖνος ἦν αὐτοῖς ἴσως φίλος. ὁ Ὑπερείδης δ', καὶ Δημοσθένης, καὶ Λυκοῦργος, οἵπερ δοκοῦντες ἀνδρειότεροι, καὶ ταῖς ἐκκλησίαις ἀεὶ θορυβοῦντες, καὶ λοιδορούμενοι τῷ Φιλίππῳ, τί ποτε ἀπειργάσαντο γενναῖον ἐν τῷ πρὸς αὐτὸν πολέμῳ; καὶ Ὑπερείδης μέν, καὶ Λυκοῦργος, ἀπ' ὀχυρῶν ἔθεον. ἀλλ' οὐδὲ ὅλως ἐτόλμησαν μικρὸν ἔξω παρακύψαι τῶν πυλῶν, ἀλλ' ἐντὸς χάλκιοι καθῆντο, παρ' αὐτοῖς ἤδη πολιορκούμενοι, γωμίδια, καὶ προβλευμάτια σωπιθέντες. ὁ δ' ἦν κορυφαῖος αὐτῶν, ὁ ταυτὶ λέγων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις συνεχῶς. Φίλιππος γὰρ ὁ Μακεδόνων ὄλεθρος, ὅθεν ἀπ' ἀνδράποδον ὠρίατό τις ποτέ, πολλάκις προελθεῖν εἰς τὴν Βοιωτίαν πρὶν ἢ ξυμμίξαι τὰ στρατόπεδα, καὶ ξυμβαλεῖν εἰς χεῖρας, ῥίψας τὴν ἀσπίδα, ἔφευγε.

defuisse. Præterea nonne Demades, Æschines, & Philocrates timore statim consternati, Philippo bellum indicente, ciuitatem & se ipsos prodiderunt, & Philippi res Athenis semper gesserunt? Quorum bellandi rationem siquis alius Athenienſium sequeretur, eum in amicitiam asciscebant. Hyperides quoque, & Demosthenes, & Lycurgus qui videbantur animosiores, & in concionibus tumultuabantur, & Philippo conuitiabantur, quid præclari in bello aduersus eum gesto præstiterunt? Equidem Hyperides & Lycurgus nunquam egressi sunt, sed neque vel modicum exerto è portis capite ausi sunt prospicere. Verùm intra mœnia sedebant, apud se ipsos obsessi, sententiolas & senatusconsulta componentes. Sedenim coryphæus illorum Demosthenes, qui hęc subinde in concionibus dicebat: Pestifer ille Philippus Macedo, vnde ne mancipiũ quidem quisquam emeret, ausus in Bœotiam venire priusquam commixti exercitus ad manus venirent, abiecto clypeo aufugit.

Aut

ἢ οὐδέπω τοῦτα περὶ σοῦ δι-
κάσας οὐδενὸς, πάνυ γνώριμα
ὄντα, οὐχ ὅπως Ἀθηναίοις,
ἀλλὰ Θραξὶ, καὶ Σκύθαις, ἅπερ
ἐκεῖνο τὸ καθάρμα λιθ. Τυ.
ἐπίσταμαι ταῦτα. ἀλλ' οὗτοι μὲ
ῥήτορες, καὶ λόγοις λέγειν ἠσκη-
κότες. ἀφετέω δ', οὗ. τί δὲ περὶ
τῶν φιλοσόφων λέγεις; οὐ γὰρ δὴ
τούτοις γε ἅπερ ἐκείνοις ἔχεις
αἰτιᾶσθαι. Πα. οὗτοι πάλιν ὦ Τυχιάδη, οἱ περὶ τῆς ἀν-
δρείας ὀνήμερα διαλεγόμενοι, καὶ καταπεφρονηκότες τὸ τῆς
ἀρετῆς ὄνομα, πολλῷ μᾶλλον τῶν ῥητόρων φανοῦνται δει-
λότεροι, καὶ μαλακώτεροι. σκόπει δὴ οὕτω. τὸν μὲν,
ἂν ἔστιν ὅς τις εἰρηκὼς ἔχει φι-
λόσοφον ἐν πολέμῳ τετελευ-
τηκότα. ἤτοι γὰρ οὐδὲ ὅλως ἐ-
στρατεύσαντο, ἢ εἷς γε ἐστρατεύ-
σαντο, πάντες ἔφυγον. Ἀντισθέ-
νης μὲν οὖν, καὶ Διογένης, καὶ
Κράτης, καὶ Ζήνων, καὶ Πλά-
των, καὶ Αἰσχίνης, καὶ Ἀριστο-
τέλης, καὶ πᾶς οὗτος ὁ ὅμιλος,
οὔτε εἶδον παράταξιν. μόνος
δὲ τολμήσας ἐλθεῖν εἰς πλὴν
ἐν τῇ πόλει μάχιμος ὁ σοφὸς
οὗτος Σωκράτης, φεύγων ἐκεῖ-
θεν ἀπὸ τῆς Παρνηθοῦ, εἰς πλὴν
Ταυρέου παλαίστρας κατέφυγε.

Aut hæc priùs notidum ex quoquam audiuisti, quæ innotuerunt non Athenien-sibus modò, sed Thracibus & Scythis, vnde erat sceleſtus ille. Tych. Hæc scio. Sed hi sunt Rhetores orationibus habendis, non virtute bellica exercitati. Quid autem de Philosophis dicis? Nõ enim hos quemadmodum illos accusare potes ignauiæ. Para. Hi equidem Tychiade, qui quotidie de fortitudine disputant, & virtutis nomen in ore habent, multò ignauiores & molliores Rhetoribus apparebunt. Ad hunc verò modum rem considera. Primùm nemo dicere possit philosophum in bello mortem oppetiuisse. Aut enim non omnino militarunt, aut si militarunt, omnes terga dederunt. Equidem Antisthenes, Diogenes, Crates, Zeno, Plato, Æschines, Aristoteles, & illa Philosophorum vniuersa turba, nunquam viderunt aciem. Solus autem ex illorum numero sapiens Socrates, in bellum quod ciuitati fuit aduersus Lacedæmonios, exire ausus, arrepta inde fuga, ex Parnethe in Taurei palæstram diuertit. Ipsi enim multo vrbaniùs

πολὺ γὰρ αὐτῶν ἀστειότερον

ἔδοκει μὴ τῶν μειρακυλλίων
χωρὶς ὄχλου, ὠθεῖζειν, καὶ σο-
φισμάτια παρεβάλλειν τοῖς ἐν-
τυγχάνουσι, ἢ αὖθις εἰς ἀνάρπα-
στον μαχεῶται. Τυ. ὦ γλυκεῖε,
ταῦτα μὲν ἤδη καὶ παρ' ἄλ-
λων ἐπυθόμην· οὐ μὰ Δία
σκώπτειν αὐτὸν, καὶ ὀνειδίζειν
βουλόμενος. ὥστε οὐδέν τι μοι
δοκεῖς χαριζόμενος τῇ σεαυ-
τοῦ τέχνῃ καταψευδόμενος τῶν
ἀνδρῶν. ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ἤδη φέρε
καὶ σὺ τὸ παράσιτον ὁποῖός τίς
ἐστιν ἐν πολέμῳ, καὶ λέγε. καὶ
εἰ ὅλως λέγεται παράσιτός τις
γεγενῆσθαι τῶν παλαιῶν. Πα.
καὶ μάλα ὦ φίλοτης, οὐδεὶς
ἀνθρώπων Ὁμήρου, ὃς οὐ πάμ-
παν ἰδιώτης τύχῃ, ὅστις οὐκ ὀπί-
σσατα παρ' αὐτῷ τὸν ἀρίστων
ἡρώων παράσιτους ὄντας. ὁ, τε γὰρ Νέστωρ ἐκεῖ-
νος, οὗ ἀπὸ τῆς γλώττης ὥσ-
περ μέλι ὁ λόγος ἀπέρρει, αὐτὸς
τοῦ βασιλέως παράσιτος ἦν.
καὶ οὔτε τὸν Ἀχιλλέα, ὅσπερ
ἔδοκει τε, καὶ ἦν τὸ σῶμα γλυ-
καύτατος, καὶ δικαιότατος,
οὔτε τὸν Διομήδη, οὔτε τὸν Αἴ-
αντα ὁ Ἀγαμέμνων οὕτως ἐτί-
μα, ἢ θαυμάζει, ὡσπερ τὸν
Νέστορα. οὐδὲ γὰρ δέκα Αἴαντας
ἤθελεν ἔχειν γεγενῆσθαι αὐτῷ, οὐδ' δέκα Ἀχιλλέας. πάλαι δ' ἂν ἑαλωκέναι

esse videbatur, cum adolescentulis sedendo, sese ornare, & secum versantibus captiunculas proponere, quàm cum Spartano viro pugnare. *Tych.* Hæc ego, ô generose, ab alijs iam accepi, quibus per Iouem non erat cauillandi, & conuitiandi animus. Itaque parum gratiæ arti tuæ conciliare videris, contra viros hosce mentiendo. At si videtur, age iam dic mihi cuiusmodi sit in bello Parasitus: & num omnino veterum aliquis parasitus fuisse dicatur. *Para.* Atquĩ ô amice, nemini vsque adeò inauditus est Homerus, nemo tam idiota, vt nesciat præstantissimos heroas apud ipsum esse parasitos. Nam Nestor ille, à cuius lingua perinde vt mel fluebat oratio, regis fuit parasitus. Et neque Achillem, qui & videbatur, & erat forma corporis præstantissimus, & iustissimus, neque Diomedem, neque Aiacem Agamemnon tantis laudibus extulit, & admiratus est, quantum Nestorem. Neque enim decem Aiaces, neque decẽ Achilles sibi esse optat. Quippe iam olim Troiam cepisset,

Τρίαν, οἱ τοιοῦτοι ὁποῖος ἦν ἕτος ὁ παράσιτος, καίπερ γέρων ὤν, γραπτὰς εἶχε δέκα. καὶ τὸν Ἰδομενέα τοῦ Διὸς ἔγγονον, παράσιτον Ἀγαμέμνονος ὁμοίως λέγει. Τυ. τοῦτο μὲν κἀγὼ αὐτὸς ἐπίσταμαι. ὅπως γε μὴν δοκῶ μοι γιγνώσκειν πῶς δὴ τὼ ἀνδρε, τῷ Ἀγαμέμνονι παράσιτοι ἦσαν. Πα. ἀναμάθοις ἂν γενναίως τῶν ἐπῶν ἐκείνων, ὧν φησὶν αὐτὸς ὁ Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδομενέα λέγει. Τυ. ποίων; Πα. Σὸν δ' πλέον ἆσπας αἰεὶ ἔσηχ' ὅσσον ἐμοὶ πίειν, ὁππότε θυμὸς ἀνώγοι. ἐνταῦθα γὰρ τὸ αἰεὶ πλέον δέπας εἴρηκεν, ἐπεὶ ὅτι τὸ ποτήριον διαπαντὸς πλῆρες ἑστήκει τῷ Ἰδομενεῖ, καὶ μαχομένῳ, καὶ καθεύδοντι, ἀλλ' ὅτι αὐτῷ διόλου τὸ βίον μόνῳ συνδειπνεῖν ἐξῆρχε τῷ βασιλεῖ. ἀλλ' οὐκ ἦσαν τοῖς λοιποῖς γραπτὰς ἐς ἡμέρας τινὰς παρακαλουμένοις. τὸν μὲν γὰρ Αἴαντα, ἐπὶ καλῶς ἐμονομαχήσαι τῷ Ἕκτορι, εἰς Ἀγαμέμνονα δεῖπνον ἄγων φησὶ, καὶ πρὸ πολλοῦ ἀξιωθέντα ἑψὲ τὰ παρὰ τῷ βασιλεῖ δεῖπνα. ὁδὲ Ἰδομενεὺς, καὶ ὁ Νέστωρ, ὁσημέραι συνεδείπνουν τῷ βασιλεῖ, ὡς αὐτὸς φησι. Νέστωρ δ' παράσιτός μοι δοκεῖ τῶν βασιλέων

si tales, qualis erat hic parasitus, quanuis senex, decem milites habuisset. Quinetiam Idomeneum Iouis filium, similiter Agamemnonis parasitum esse dicit. *Tych.* Hæc quoque scio. Nondum tamen mihi videor intelligere, quomodo hi duo viri fuerint Agamemnonis parasiti. *Para.* Memento illorum Homeri versuum, quibus Idomeneum alloquitur Agamemnon. *Tych.* Quosnã dicis? *Para.* Semper tibi plenior vt mi Stat cyathus, quũ fert animus potare benignè. Hoc loco semper plenum dixit cyathum: non quòd poculum perpetuò plenum adstaret Idomeneo tum pugnanti, tum dormienti: sed quia ipsi soli, quandiu vixit, cum rege conuiuari obrigit: siquidem certis diebus, vt cæteri milites, non inuitabatur. Etenim Aiacem, postquam in singulari certamine cum Hectore, strenuè se gessisset, ad diuinum Agamemnonem ductum fuisse ait, & vesperi apud regem honoris causa cœnatum. At verò Idomeneus & Nestor, ferè quotidie cum rege, vt ipse inquit, conuiuabantur. Porrò Nestor regum Parasitus mihi fuisse videtur

μάλιστα τεχνίτης, καὶ ἀγαθὸς
ᾠήθαι. οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ Α-
γαμέμνονος ἄρξασθαι τῆς τέ-
χνης, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπὶ Και-
νέως, καὶ Ἐξαδίου. δοκεῖ δ' οὐ- A
δ' ἀπαύσασθαι παρασιτῶν, εἰ
μὴ καὶ Ἀγαμέμνονα ἀπέθανε.
Τυ. οὐτοσὶ μὲν γοῦν ἄριστος παρά-
σιτος. εἰ δὲ καὶ ἄλλους τινὰς
οἶδα, πειρῶ λέγειν. Πα. τί οὖν
ὦ Τυχιάδη, οὐχὶ καὶ Πάτρο- B
κλος τοῦ Ἀχιλλέως παράσι-
τος ἦν, καὶ ταῦτα, οὐδενὸς
τῶν ἄλλων Ἑλλήνων φαυλό-
τερος, οὔτε πρὸς ψυχήν, οὔτε C
τὸ σῶμα, νεανίας ὤν; ἐγὼ γοῦν
αὐτῷ μοι δοκῶ τοῦ Ἀχιλλέως
τεκμαίρεσθαι τοῖς ἔργοις αὐ-
τοῦ χείρω εἶναι. τόν τε γὰρ
Ἕκτορα ῥήξαντα τὰς πύλας, D
καὶ παρὰ ταῖς ναυσὶν εἴσω
μαχόμενον, οὗτος ἔκαυσε,
καὶ πρὸς Πρωτεσιλάου ναῶν ἤ-
δη καιομένων, ἕστηκε. καίτοι ἐ-
πιβάτευον αὐτῆς οὐχ οἱ φαυ-
λότατοι. δηλ. οἱ τοῦ Τελαμῶνος. E
Αἴας τε, καὶ Τεῦκρος. ὁ μέν, ὁπλί-
της ἀγαθὸς. ὁδὶ δέ, τοξότης. καὶ
πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινε τῶν βαρ-
βάρων. ἐν δὲ τούτοις, καὶ Σαρ-
πηδόνα τὸν τοῦ Διὸς υἱόν, ὁ πα-
ράσιτος τοῦ Ἀχιλλέως. καὶ ἀπέ-
κτανε δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως,

arte multa industrius : qui
non apud Agamemnonem,
sed priùs apud Cæneum &
Exadium artem hanc in-
choauit. Nec parasitandi fi-
nem priùs videtur feciſſe,
quàm diem obijt Agamem-
non. *Tych.* Equidem præ-
clarus hic fuit parasitus.
At ſiquos alios noſti, conare
dicere. *Para.* Quid igitur
Tychiade, nonne & Patro-
clus Achillis fuit parasitus,
ídque cùm nullo alio Græ-
corum fuerit deterior, ne-
que animi, neque corporis
doribus, etſi erat iuuenis?
Mihi equidem nulla in re
ipſo Achille videtur fuiſſe
deterior, ex eius factis
coniecturam facienti. Ete-
nim Hectorem ruptis por-
tis, ac intra munitionem
iuxta naues pugnantem ex-
pulit : & Proteſilai nauim
incenſam, extinxit: quan-
quam in ea militabant, non
ignauiſſimi, verùm Aiax
& Teucer Telamone nati,
cataphractus alter, alter
ſagittarius. Quinetiam mul-
tos ex barbaris neci dedit
Achillis ille parasitus, atque
inter hos Sarpedonem Iouis
filium. Nec vt alij occubuit:
ſed Hectorem Achilles, vnus
vnum, Achillem Paris oc-

ὡσὶ δὲ καὶ τῷ μὲν Ἕκτορα, Ἀχιλλεὺς

ἀπέκτεινεν, εἷς, ἕνα. καὶ αὐτὸ Ἀχιλλέα, Παρὶς. τὸ δὲ παράσιτον, θεὸς, καὶ δύο ἀνθρωποι. καὶ τελευτῶν δὲ, φωνὰς ἀφῆκεν, οὐχ οἵας ὁ γενναιότατος Ἕκτωρ, παρασπῶν τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ἱκετεύων ὅπως ὁ νεκρὸς αὐτὸν τοῖς οἰκείοις ἀποδοθῇ, ἀλλ' οἵας εἰκὸς ἀφεῖναι παράσιτον. πίνας δὲ ταύτας; τοιοῦτοι δ' ἔνιοί μοι ἐείκοσιν αὐτεβόλησαν, πάντες καὶ τοῦ ὄλοντο, ἐμοῦ τινὰ δουλεὶ δαμέντες. Τυ. ταῦτα μὲν ἱκανά. ὅτι δὲ μὴ φίλος, ἀλλὰ παράσιτος ἦν ὁ Πάτροκλος τοῦ Ἀχιλλέως, πειρῶ λέγειν. Πα. αὐτὸ δὴ τοῦτό σε Τυχάδη τὸν Πάτροκλον ὅτι παράσιτος ἦν, λέγοντά σοι παρέξομαι. Τυ. θαυμαστὰ λέγεις. Πα. ἄκουε τοίνυν αὐτῶν τῶν ἐπῶν. Μή ἐμὰ σῶν ἀπαίνυσθε πρόμναι ὅσσ' Ἀχιλλεῦ, ἀλλ' ὁμοῦ ὡς ἔβαφνεν ἐν ὑμετέρῃσι δόμοισι. καὶ πάλιν ἀποβὰς, καὶ νῦν με δεξάμενός φησιν, ὁ Πηλεὺς ἔβεφεν ἐνδυκέως, καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνε. τοῦτ' ἔστι παράσιτον εἶχεν. εἰμὶ τοίνυν φίλον ἐβούλετο τὸν Πάτροκλον λέγειν, ἀλλ' αὐτὸν ὠνόμαζε θεράποντα. ἐλεύθερος γὰρ ἦν ὁ Πάτροκλος. πίνας τοίνυν λέγει θεράποντας, εἰ μήτε τὰς

cidit: hunc parasitum Deus, duo homines. Et mori[illegible] vocis emisit, non quales Hector ille generosissimus, Achillem supplicitèr precatus, vt cadauer suis redderet: sed quales parasitum emittere par est. Quænam autem sunt? Si mihi viginti duro in certamine tales Ante occurrissent, strauissem cuspide cunctos. *Tych.* Sufficiunt ista. Cæterùm Patroclum non amicum: sed parasitum Achillis fuisse, proba. *Para.* Ipsum ô Tychiade Patroclum se parasitum dicentem exhibebo. *Tych.* Miranda dicis. *Para.* Audi igitur ipsos versus. Ne mea Pelide tu condas ossa seorsim, Sed simul, vt tecto nutriti viximus Dyno. Et rursum eodem in loco. Nam me susceptum Peleus studiosus alebat: Nomine méque tuum noto Theraponta vocauit. Hoc est, parasitum esse voluit. Etenim si Patroclum appellare voluisset amicum, haud illum theraponta nominasset. Liber enim erat Patroclus. Quos igitur dicit esse therapontas, si neque

δούλους, μήτε τοὺς φίλους; τοὺς παρασίτους δηλονότι, [illegible] τὸν Μηριόνην τὸ Ἰδομενέως καὶ αὐτὸν θεράποντα ὀνομάζει. οὕτως οἶμαι καλουμένων τότε τῶν παρασίτων. σκόπει δ' ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸν μὲν Ἰδομενέα, Διὸς ὄντα υἱὸν, ὡς ἀξιοῖ λέγειν ἀτάλαντον Ἄρηι, Μηριόνην δὲ τὸν παράσιτον αὐτοῦ. πῶ δ', οὐχὶ καὶ Αἰσχυλείτων δημοτικὸς ὢν, καὶ πένης, ὥσπερ Θουκυδίδης φησὶ, παράσιτος ἦν Ἁρμοδίου; πῶ δ', οὐχὶ καὶ ἐραστής; ὅπερ ἴσως οἱ παράσιτοι καὶ ἐρασταὶ τῶν τρεφόντων εἰσίν. οὗτος τοίνυν πάλιν ὁ παράσιτος τὴν Ἀθηναίων πόλιν τυραννουμένην, εἰς ἐλευθερίαν ἀφείλετο. καὶ γοῦν ἔσηκε χαλκοῦς ἐν τῇ ἀγορᾷ μετὰ τῶν παιδικῶν. οὗτοι μὲν δὴ τοιοῦδε ὄντες μάλα ἀγαθοὶ, παράσιτοι ἦσαν. σὺ δὲ δὴ ποῖόν τινα εἰκάζεις ἐν πολέμῳ τὸν παράσιτον; οὐχὶ πρῶτον μὲν ὁ τοὺς ἀριστοποιησάμενος ἕξεσθαι ἐπὶ τὴν παράταξιν, καθάπερ καὶ ὁ Ὀδυσεὺς ἀξιοῖ; οὐ γὰρ, ἐμοῦ γε ἐν πολέμῳ μαχεδαίφοντι ἑστάσει καὶ σὺς ἄμμι ἴω μαχεδαΐζειν. καὶ ὃν ἄλλοι τρα[illegible] χρόνον ὑπὸ δούρων. ὁ μὲν, πῶς ἀκεραίως ἁρμόζει τὸ κραῖος.

seruos, neque amicos intelligit? parasitos nimirum. Quo nomine & Merionem Idomenei theraponta compellat. Sic puto vocabantur tunc parasiti. Considera etiam eum non dignari Idomeneum Iouis filium Marti æqualem dicere: sed eius parasitum Merionem. Quid? nonne & Aristogiton vir popularis, & pauper, vt inquit Thucydides, parasitus fuit Armodij? nonne & amator? Parasiti enim admodum amantes eorum sunt à quibus aluntur. Rursum hic parasitus Athenienſium remp. tyrannide laborantem, in libertatem vindicauit, & nunc in foro ſtat æneus cum amasio. Illi itaque cùm tales eſſent virtute clari, parasiti tamen fuerunt. Tu verò qualem in bello parasitum eſſe putas? Nonne hic primum pranſus prodit in aciem: quemadmodum & Vlyſſes vult? Enimuero cui ſtatim ſub auroræ exortum pugnandum erit, ille cibum ſumet. Et quo tempore alij milites præ metu, hic galeam diligenter adornat, ille

δὲ, θωράκιον ἐνδύε). ὁ δὲ, αὐτὸ τὸ δεινὸν ὑποπίνων τῷ πολέμῳ, βέμει. ὅτος ἦ, ἐδίδ τότε μάλα φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, καὶ μετ' ἔξοδον ἐνδὺς ἐν τοῖς διαγωνίζεται. ὁ δὲ βέφων αὐτὸ, ὅπισθεν ὑποτέτακται τῷ παρασίτῳ. κἀκεῖνος αὐτὸ ὥσπερ ὁ Αἴας τὸ Τεῦκρον ὑπὸ τῷ σάκει καλύπτει. καὶ τὰ βελῶν ἀφιεμένων, γλιχόμενος ἑαυτὸ, τὸν τον σκέπει. βέλε) δὲ ἐκεῖνον μᾶλλον σώζων, ἢ ἑαυτόν. εἰδὲ δὴ καὶ πίσοι παράσιτος ἐν πολέμῳ, ὃν αὖ ἐπ' αὐτῷ δήπου ὅτε λοχᾶται, ὅτε φαπίσηται αἰσχυνθεῖν, μεγάλῳ τε ὄντι νεκρῷ. καὶ ὥσπερ ἐν συμποσίῳ καλῷ κατακείμενον. ὡς ἀξιόν γε φιλοσόφου νεκρὸν ἰδεῖν τοῦτο παρακείμενον, ξηρὸν, ῥυπῶντα, μακρὸν πωγώνιον ἔχοντα, προτεθνηκότα τ' μάχης, ἀθεὴν ἀνθρωπον, τίς ὢν αὖ καταφρονήσειε τοιούτης τῆς πόλεως, τοῦ ὑπαπορεῖς αὐτῆς οὕτω κακοδαίμονας ὁρῶν; τίς ἦ ὢν αὖ εἰκάσαι χλωροὺς καὶ κομήτας ὁρῶν ἀνθρωπίσκους κειμένους, τὴν πόλιν ἀποῤῥῶσαν συμμάχων, τοὺς ἐν τῇ εἱρκτῇ κακούργους ὑπολῦσαι τῷ πολέμῳ; τοιοῦτοι μὲν ἐν πολέμῳ περὶ ῥητόρας καὶ φιλοσόφους εἰσὶν οἱ πα-

thoracem induit, alius belli sæuitiam suspicans trepidat: tunc parasitus vultu valdè hilari comedit: mox in aciem progressus inter primos dimicat. Qui verò alit ipsum, ordine post sequitur parasitum, illúmque hic, vt Aiax Teucrum sub clypeo, tegit: reliquisque telis, léque nudato, defendit. Eum enim manuk incolumem tueri quàm se ipsum. Quòd si parasitus in bello ceciderit, neque præfectum agminis, neque militum quenquam eius pudebit, cuius magnum sit cadauer, eóque decore iacens quo in conuiuio. Adeò vt indignum esset philosophi cadauer huic adiacens conspici, aridum, sordidum, promissa barba, ante pugnam mortuum, imbellem hominem. Quis eam ciuitatē non contempserit, qui tam miseros eius propugnatores videat? Imò quis pallidos illos, & comatos homunciones conspicatus iacentes, non coniecerit, huic ciuitati auxiliatores decesse, adeò vt scelestos qui detinebantur in carcere, ad bellum vinculis soluerint? Tales in bello sunt Parasiti, cum Rhetoribus & Philosophis

ραστοι. ἐν εἰρλνῃ ὄ, τοσοῦτόν μοι δοκεῖ κ) διαφέρειν παρασιτικὴ φιλοσοφίας, ὅσον αὐτὴ ἡ εἰρλνη πολέμου. καὶ σκεπτον εἰ δοκεῖ, σκοπῶμεν τὰ τῆς εἰρλνης χωρία. Τυ. οὔπω ξυνίημι ὅτι τοῦτό πως βούλεται. σκοπῶμεν ὄμως. Πα. ἀκοὴ ἀγορὰ, καὶ δικασήρια, καὶ παλαίστρας, καὶ γυμνάσια, καὶ κωμῳδίαι, κ) συμπόσια ἔγωγε φαίλω ἂν, πόλεως χωρία; Τυ. πάνυ μὲν οὖν. Πα. ὁ τοίνυν παράσιτος, εἰς μὲν ἀγορὰν, κ) δικαστήρια οὐ πάνυ σπεύδει, ὅτι οἶμαι τοῖς συκοφάνταις πάντα τὰ χωρία ταῦτα μᾶλλον προσήκει, κ) ὅτι οὐδὲν μέτριον ὄζει τῶν ἐν τούτοις γιγνομένων. τὰς δὲ παλαίστρας, κ) τὰ γυμνάσια, κ) τὰ συμπόσια, διώκει, κ) κομᾷ μόνος οὗτος. ἐπεὶ τίς ἂν παλαίστρᾳ φιλόσοφος, ἢ ῥήτωρ ἀπόδυς, ἄξιος συγχωρηθείη παραβάτου τῷ σώματι; ἢ τίς ἐν γυμνασίῳ τούτων ὀφθεὶς, ἂν αὐχμῶν τὸ χωρίον μᾶλλον ὄζει; κ) μὴν ἐν ἐρημίᾳ τούτων οὐδεὶς ἂν ὕποπτον θηρίον ὁμόσε ἰόν. ὁ δὲ παράσιτος, αὐτά τε ὑπόπτα ῥᾳδίως, καὶ δέχεται ῥᾳδίως, μεμελετηκὼς αὐτῶν ἐν πόλει θηρίοις καταφρονεῖν. κ) οὔτ

comparati. Cæterùm in pace tantum præcellit Philosophiam Parasitica, quantum ipsa pax bello præstat. Ac primùm si tibi videtur, A consideremus pacis loca. *Tych.* Quid hoc sibi velit non intelligo. Consideremus tamen. *Para.* Nunquid fora, iudicia, palæstras, gymnasia, venationes, conuiuia, ego dicere possim ciuitatis loca? B *Tych.* Rectè sanè. *Para.* Parasitus autem ad forum, & causas agendas non se confert, puto quia sycophantis omnia hæc loca potiùs conueniunt: & quia nihil moderatè in his geritur. Verùm palæstras, C gymnasia, & conuiuia sectatur, ornátque hic solus. Quis enim Philosophus aut Rhetor nudatus, corpore cum Parasito dignè D comparetur? aut quis eorum in gymnasio conspectus, loci non sit potiùs dedecus? Atquì ne in deserto quidem illorum quispiam cum bellua congredi E sustineret. At Parasitus eas irruentes expectat, & facilè excipit, quas in conuiuijs cõtemnere didicit. Sed neque

ἔλαφος, ἢ τε σὺς αὐτὸ ἐκπλήττει πφεικάς. ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῷ ὁ σὺς τ' ὀδόντα θήγει, καὶ ὁ παράσιτος ἐπὶ τ' σῶ αὐτῷ ἥκει. τὸν μὲ γὰ λαγὼς, διώκει μᾶλλον τῶν κυνῶν. ἐν δὲ συμποσίῳ, τίς ἂν καὶ ἀμιλλήσαιτο παρασίτῳ, ἢ τινι πείζοντι, ἢ ἐδίοντι; τίς δ' ἂν μᾶλλον εὐφραίνοι τὸν συμποτὰς; πότερόν ποτε ἥττος ἀδων καὶ σκώπτων, ἢ ἀνθρωπος, μὴ γελῶν, ἐν τειβωνίῳ κείμενος, εἰς γῆν ὁρῶν, ὥσπερ ἐπὶ πένθος οὐχὶ συμπόσιον ἥκων. καὶ ἔμοιγε δοκεῖ, ἐν συμποσίῳ φιλόσοφος τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον ἐν βαλανείῳ κύων. φέρε δὴ ταῦτα ἀφέντες, ἐπ' αὐτὸν ἤδη βαδίζωμεν τὸν βίον τὸν παρασίτου, σκοποῦντες ἅμα, καὶ παραβάλλοντες ἐκεῖνον. πρῶτον τοίνυν ἴδωμεν εἴ τις ἂν τὸν μὲν παράσιτον, δεῖ δόξης καταφρονοῦντα, καὶ οὐδὲν μέλον αὐτῷ, ὅ τι ποτὲ ἄνθρωποι οἴονται. πολλοὺς γοῦν ἔγωγε ὁρῶ, καὶ φιλοσόφοις ἔνεστί τις ἂν, οὐ πυκνὶς, ἀλλὰ πάντας, ὑπὸ τ' πόθου, καὶ δόξης τειβέντας. καὶ οὐ δόξης μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁ τούτου ἀμοιρὸν ὄντα, ὑπ' ἀργυρίου. καὶ ὁ μὲν παράσιτος, οὕτως ἔχει πρὸς ἀργύριον, ὡς ὃν ἂν τις οὐδὲ

ceruus, neque aper setis inhorrescens ipsum deterret. Imò si aper dentem aduersus ipsum acuat, Parasitus vicissim in aprum acuit. Lepores autem magis insectatur quàm canis. Porrò in conuiuio quis cum Parasito aut ludente, aut comedente certet? Ecquis conuiuas magis exhilaret? Vtrum hic qui canit, & cauillatur, an homo qui non ridet, in lacerna iacet, in terram intuetur, vt pote ad luctum non ad conuiuium veniens? Ac vt mihi videtur, huiusmodi est Philosophus in conuiuio cuiusmodi canis in balneo. Age verò his missis, ad ipsam Parasiti vitam nos conferamus, quam simul consideremus, & comparemus. Primùm igitur videat quiuis, Parasitum quidem semper gloriam contemnere, neque quid sentiant homines, curare. Rhetores autem & Philosophos non aliquos sed omnes comperiat, fastu, & studio gloriæ detritos: nec gloriæ modò, sed quod est hac re turpius, etiam pecuniæ. Contrà Parasitus animo erga pecuniam sic est affecto, vt nemo lapillos qui sunt in littoribus

πρὸς τὰ ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς

ψηφίδας ἀμελῶς ἔχοι. καὶ οὐδὲν αὐτῷ δοκεῖ διαφέρειν τὸ χρυσίον τῦ πυρός. οἵγε μὴν ῥήτορες, καὶ ὁ δεινότερον ὄντ, καὶ εἰ φιλοσοφεῖν φάσκοντες, περὶ αὐτὰ οὕτω διάκεινται κακοδαιμόνως, ὥστε τῶν μάλιστα γε εὐδοκιμούντων φιλοσόφων. περὶ μὲν γὰ τῶν ῥητόρων, τί δεῖ λέγειν; ὁ μὲν, δίκαζων δίκην, δώροις ἐπ' αὐτῇ ἑάλω. ἄλλος δ', μισθὸν σοφιστεύων, εἰσπράττεται τὸν μαθητάν. ὁ δὲ, παρὰ τῦ βασιλέως ἐπὶ τῦ σωθῆναι ὁμοίως μισθὸν αἰτεῖ, καὶ ὐκ αἰσχύνεται. ἔτι πρεσβύτης ἀνὴρ διαῤῥύτο ἀποδημεῖ, καὶ μισθοφορεῖ, καθάπερ ἰνδὸς, ἢ σκύθης αἰχμάλωτος. καὶ οὐδὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα αἰσχύνεται, ὅτι μισθὸς ὁ λαμβανόμενος. ἕυροις δ' ἂν ὐ μόνον ταῦτα περὶ τούτους, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πάθη. οἷον, λύπας, καὶ ὀργὰς, καὶ φθόνους, καὶ παντοίας. ἐπιθυμίας ὁ γε μὴν παράσιτος, ἔξω τούτων ἐστὶν ἁπάντων. ὔτε γὰ ὀργίζεται δ' ἀνεξικακίαν, καὶ ὅτι ὐκ ἔστιν αὐτῷ ὅτῳ ὀργισθείη. καὶ εἰ ἀγανακτήσειε δέ ποτ', ἢ ὀργὴ αὐτῦ χαλεπὸν μέ, οὐδ' συνδρωπὸν οὐδὲν ἀνθρωπάζεται, μᾶλλον δ', γέλωτα δ', καὶ

A

B

C

D

E

magis negligat. Nec putat aurum esse igni præstantius. Rhetores autem, & quod absurdius est, etiam illi qui se philosophari profitentur, ita miserè sunt erga hæc affecti, quasi hac ratione potissimùm laudem & gloriam sibi compararent. Quid verò de Rhetoribus dicam? hic causam agens, largitionibus est corruptus; ille dicendi artem profitens, à discentibus mercedem exigit: alius pro sua opera mercedem à rege pariter flagitat, nec pudore suffunditur. Præterea vir senex ob id peregrè proficiscitur, & quæstum facit, non aliter atque Indus, aut Scytha captiuus. Nec eum pudet nominis, quòd sit merces id quod accipit. Nec solùm his vitijs, sed etiam alijs animi perturbationibus obnoxios eos inuenies, puta mœrori, iræ, inuidiæ, omnisque generis cupiditati. Sed Parasitus omnibus his affectibus vacat. Nec enim irascitur ob malorum tolerantiam, & quia non habet quod irascatur. Quòd siquando indignetur: nihil molesti & tetrici designat eius ira: sed risum potius est qui

εὐφραίνῃ τοὺς ξυνόντας. λυπεῖται γε μὲν ἥκιστα πάντων. τοῦτο τῆς τέχνης παρασκευαζούσης αὐτῷ, μὴ χαιρούσης, μὴ ἔχειν γὰρ ὅτου λυπηθείη. οὔτε χρήματά ἐστιν αὐτῷ, οὔτε οἶκος, οὔτε οἰκέτης, οὔτε γυνή, οὔτε παῖδες. ὧν διαφθειρομένων, πάντως ἀνάγκη ἐστὶ λυπεῖσθαι τὸν ἔχοντα αὐτά, ἐπεὶ ταῦτα ἀπόλλυται. ὁ δὲ Συμεὶ ὃ οὔτε δόξης, οὔτε χρημάτων, μὴ οὐδὲ ὡραίου πυός. Τυ. μὴ φῇ Σίμων, εἰκός γε ἐνδεᾶ προφῆς λυπηθῆναι αὐτόν. Πα. ἀγνοεῖς ὦ Τυχιάδη, ὅτι ἐξ ἀρχῆς οὐδὲ παράσιτός ἐστιν οὗτος, ὅστις ἀπορεῖ σοφῆς. οὐδὲ γὰρ ἀνδρεῖος, ἀπορία ἀνδρείας ἐστὶν ἀνδρεῖος. οὐδὲ φρόνιμος, ἀπορία φρενῶν ἐστι φρόνιμος. ἄλλως γε, οὔτε παράσιτος ἂν εἴη. παρέκειται δὲ ἡμῖν περὶ παρασίτου ζητεῖν ὄντος, οὐκ μὴ ὄντος. εἰ δὲ μὴ ὁ ἀνδρείως ἄλλως, ἢ παρουσίᾳ ἀνδρείᾳ τος, καὶ ὁ φρόνιμος, παρουσίᾳ φρονήσεως, καὶ ὁ παράσιτος ἦ, παρουσίᾳ τῆς παρασιτεῖν, παράσιτος ἔσαι. ὡς εἴγε τοῦτο μὴ ὑπάρχει αὐτῷ, περὶ ἄλλου πυός, καὶ οὐχὶ παρασίτου ζητήσομεν. Τυ. ἀκούω

conuersantibus oblectamento : atque omnium minimè tristitia capitur, præbente hoc & largiente ipsi arte, vt nihil supperat cuius causa tristitiam contrahat. Caret enim pecunijs, domo, famulo, vxore, liberis, quibus pereuntibus omnino necesse est vt mœrore afficiatur qui ipsa possidebat. At neque gloriam, neque pecunias, neque formosum quenquam expetit. *Tych.* At ô Simo, consentaneum est illũ ob victus inopiam mœstum reddi. *Para.* Ignoras ô Tychiade, statim ab initio, hunc qui victu indiget, non esse parasitum. Non enim fortis fortitudinis inopia fortis est: neque prudens, inopia mentis est prudens : alioqui parasitus esse non possit. Proposita enim est nobis quæstio, non de eo qui non est, sed de eo qui reuera est Parasitus. Quòd si fortis non aliter quàm fortitudine, prudens non aliter quàm prudentia præsente: sic neque Parasitus nisi parasitandi præsenti facultate parasitus erit. Nã si hoc illi non suppetit, de aliquo alio, non de parasito erit quæstio. *Tych.* Proinde parasitus nunquam alimenti laborabit

οὐδέποτε ἀπορήσει παράσιτος

δοφῆς. Πα. ἔοικεν. ὥστε οὔτ' ἐπὶ τούτῳ, οὔτ' ἐπ' ἄλλῳ ὄξιν, ὅτῳ λυπηθείη ἄν. ἢ μὴν καὶ πάντες ὁμῶς φιλόσοφοι, καὶ ῥήτορες, φοβοῦνται μάλιστα. τὸν γέ τοι πλείστους αὐτῶν, ἔνεστι τις ἂν μετ' ξύλου περιόντας. ὡς ἂν δή που εἰμὴ ἐφοβοῦντο ὡπλισμένοις, καὶ τὰς θύρας ἢ μάλα ἐρρωμένως ἀποκλείοντας, μή τις ἀρα νύκτωρ ἐπιβουλεύσειεν αὐτοῖς δεδόκτες. ὁδὲ, τὴν θύραν τῶ δωματίου περσείσησιν, εἰκῆ καὶ τοῦτο, ὡς μὴ ἐκ τοῦ αὐτόματου ἀνοιχθείη. θορυβὼν ἢ λόφος γύκτωρ, οὐδὲν τι μᾶλλον θορυβεῖται, ἢ μὴ γενομένου. καὶ δι' ἐρημίας ἢ ἀπὸν, ἄνευ ξίφους ὁδεύει. φοβεῖται γὰ οὐδὲν οὐδαμοῦ. φιλοσόφοις ἢ πολλάκις εἶδον ἐγὼ, οὐδενὸς ὄντος δεινῦ, τόξα ἐσκευασμένους. ξύλα μὴν γὰ ἔχουσι, καὶ εἰς βαλανεῖον ἀπόντες, καὶ ἐπ' ἄριστον. παρασίτου μὴν τοι οὐδεὶς ἔχει κατηγορῆσαι μοιχείαν, ἢ βίαν, ἢ ἁρπαγὴν, ἢ ἄλλό τι ἀδίκημα ἁπλῶς. ἐπεὶ ὅτε τοιοῦτος, ὡς ἂν εἴη παράσιτος, ἀφ' ἑαυτῦ ἐκεῖνος ἀδικεῖ. ἂς εἰ μοιχεύσας τύχοι, ἅμα τῷ ἀδικήματι καὶ τοῦνομα μεταλαμβάνει τῦ ἀδικήματος. inopia. *Para.* Sic fanè. Itaque neque huius, neque alius rei gratia dolere possit. Verùm omnes Philosophi simul & Rhetores maximè timent: quorum plurimos cum baculo prodeuntes inuenias: quod non facerent nisi armatos metuerent: præterea validè claudentes ianuas, veriti ne noctu petantur insidijs. At Parasitus ostium suæ domunculæ negligenter admouet, ne videlicet à vento aperiatur. Noctu autem orto strepitu, non magis quã non orto, turbatur. Præterea per sola loca iter faciens, sine gladio ambulat, nihil enim prorsus vspiam gentium metuit. At ego sæpe vidi Philosophos, cùm nihil aduersi esset, arcus adparantes. Nam quando & ad balneum, & ad prandium se conferunt, baculos habent. Nemo autem Parasitum adulterij, aut violentiæ, aut rapinæ, aut alterius sceleris accusare possit. Nam qui esset huiusmodi, Parasitus non foret amplius, sed in se ipsum iniuriosus. Adeò vt si mœcharetur, simul atque scelus committeret, sceleris nomen acciperet. Et quem-

μάτος. ὥσπερ γὰρ ὁ κακὸς τὸ ἀγαθὸς, ἀλλὰ φαῦλος εἶναι λαμβάνει, ἅτινα οἶμαι ὁ παράσιτος ἐάν τι ἀδικῇ. αὐτὸ μὲν τοῦτο, ὅπερ ὄντι, ἀποβάλλει, ἀναλαμβάνει δὲ ὃ ἀδικεῖ. ἀδικήματα δὲ τοιαῦτα ῥητόρων καὶ φιλοσόφων ἄφθονα, οὐ μόνον ἴσμεν αὐτοῖς γεγονότα καθ' ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς βιβλίοις ἀπολελειμμένα ὑπομνήματα ἔχομεν, ὧν ἠδίκησαν. ἀπολογία μὲν γὰρ Σωκράτους ὄντι, καὶ Αἰσχίνου, καὶ Ὑπερείδου, καὶ Δημοσθένους, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τὰ ῥητόρων, καὶ σοφῶν. παρασίτου δὲ, οὐκ ἔστιν ἀπολογία, οὐδὲ ἔχει τις εἰπεῖν δίκην πρὸς παράσιτόν τινα γεγραμμένην. Τυ. ἀλλὰ νὴ Δία, ὁ μὲν βίος τοῦ παρασίτου, πρείττων ὄντι τῶν ῥητόρων, καὶ τῶν φιλοσόφων. ὁ δὲ θάνατος, φαυλότερος. Πα. πάνυ μὲν οὖν τοιοῦτον παρασπολὺ εὐδαιμονέστερος. φιλοσόφους μὲν γὰρ ἴσμεν ἅπαντας, ἢ τοὺς πλείστους κακοῖς κακῶς ἀποθανόντας. τοὺς μὲν, ἐκ καταδίκης ἁλόντας ὅτι τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασι φαρμάκῳ. τοὺς δὲ, καταφρονήσαντας τοῦ σώματος ἅπαν. τοὺς δὲ, ἀπὸ δυσκρασίας φθινήσαντας. τοὺς δὲ, φυγόντας. παρασίτου δὲ θάνατον, οὐδεὶς ἔχει τοιοῦτον εἰπεῖν,

admodum improbus non boni sed mali appellationem sumit: sic vtique Parasitus si quid mali perpetrarit. Nam hoc ipsum quod est, abijcit, & assumit quod delinquit. Cæterùm istiusmodi flagitia permulta, non solùm nostra ætate ab ijs perpetrata scimus: sed scelerum quæ admiserunt relicta in libris monumenta habemus. Extat apologia Socratis, extat Æschinis, & Hyperidæ, neque non Demosthenis, rhetorúmque & philosophorum complurium. Sed nulla extat Parasiti apologia: nec possit quisquam dicere Parasitum fuisse in ius vocatum. *Tych.* At per Iouem melior est Parasiti vita, quàm Rhetorum aut Philosophorum: mors verò deterior. *Para.* Imò contrà long è fœlicior. Nam Philosophos omnes, aut quamplurimos malos malè diem obijsse scimus: alios veneno de maximis criminibus damnatos: alios toto corpore crematos: alios vrinæ difficultate cõsumptos: alios in exilio mortuos. At nemo possit dicere Parasitum huiusmodi morte sublatum:

ἀλλὰ τὸν εὐθαιμονέστατον, φαγόντος, καὶ πόντος. εἰ δέ τις καὶ δοκεῖ βιαίῳ τετελευτηκέναι θανάτῳ, ἀπεπήπας ἀπέθανε. Τυ. ταῦτα μὲν ἱκανῶς δεδιήλληται σοι τὰ πρὸς τοὺς φιλοσόφους ὑπὲρ τοῦ παρασίτου. λοιπὸν ἦ εἰ καλὸν ἢ λυσιτελές ὅτι τὸ κτῆμα τοῦτο τῷ βέρωνι, πιεῖν λέγειν. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκοῦσιν ὥσπερ εὐεργετοῦντες, καὶ χαριζόμενοι βέρωνι αὐτὸν οἱ πλουσιοι, καὶ εἶναι τοῦτο αἰσχύνην τῷ βέρωνι. Πα. ὡς πλείστά γε σοι ὦ Τυχιάδη ταῦτα, εἰ μὴ δύναται γιγνώσκειν ὅτι πλούσιος ἀνὴρ, εἰ καὶ τὸ Γύγε χρυσίον ἔχει, μόνος ἐδίων, πένης ὅτι. ἢ περιῶν ἄνευ παρασίτου, πλωχὸς δοκεῖ. ἢ ὥσπερ στρατιώτης χωρεῖς ὅπλων, ἀπιστερος, ἢ ἱππος ἄνευ φαλάρων, οὕτω καὶ πλούσιος ἄνευ παρασίτου, ταπεινός τις, καὶ ἐυτελὴς φαίνεται. καὶ μὴν ὁ μὲν πλούσιος, κοσμεῖται ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ παράσιτον, πλούσιος οὐδέποτε κοσμεῖ. ἄλλως τε, οὐδὲ ὄνειδος αὐτῷ ὅτιν ὡς σὺ φὴς, τὸ παρασιτεῖν ἐκείνῳ δηλονότι, ὡς κρεῖττονι χέρονα. ὅπως γε μὴν τῷ πλουσίῳ τοῦτο λυσιτελές ὅτι, τὸ βέ-

sed fœliciſſima, vt pote bibentis, & comedentis. Quòd ſiquis violenta morte defunctus videtur, non cocto cibo perijt. Tych. Hæc ſatis ſupérque tibi pro Paraſito contra Philoſophos decertata ſunt. Supereſt vt & illud explices, num honeſta ſit & vtilis alenti hæc poſſeſſio. Mihi nanque videntur diuites, tanquam beneficium & gratiam conferentes, Paraſitos alere, atque hoc ei qui alitur eſſe dedecori. Para. Quàm ſtolida hæc ſunt, niſi poſſis intelligere, locupletem virum, tametſi Gygis aurum habeat, eſſe pauperem, ſi ſolus edit: & mendicum videri, ſi ſolus ſine paraſito prodit. Et quemadmodum miles ſine armis, veſtis ſine purpura, & equus ſine phaleris minoris eſt pretij: ſic diues ſine paraſito, humilis vilíſque videtur. Quinetiam diues à paraſito non parum capit ornamenti: paraſitum nunquam ornat diues. Præterea neque probrum eſt ipſi, vt paraſitetur illi, tanquam meliori deterior. Quinimo diuiti hoc vtile eſt, quod

φὴν τὸν παράσιτον, ὥγε μὴ τὸ κοσμεῖσθαι ὑπ' αὐτῆς, καὶ ἀσφάλεια πολλὴ ἐκ τῆς τούτου δορυφορείας ὑπάρχει. οὔτε γὰρ μάχη ῥᾳδίως ἄν τις ἐπιχειρήσαι τῷ πλουσίῳ, τοῦτον ὁρῶν παρεζῶντα, οὐδ' αὖ ἀποδαίη φαρμάκῳ οὐδείς, ἔχων παράσιτον. τίς γὰρ ἂν τολμήσειεν ἐπιβουλεῦσαι τινὶ, τούτου παρεδρεύοντος, καὶ παρεσθίοντος; ὥστε ὁ πλούσιος οὐχὶ κοσμεῖται μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων ὑπὸ τῆς παρασίτου σώζεται. οὕτω μὲν ὁ παράσιτος διὰ φιλοσοφίαν, πάντα κίνδυνον ὑπομένει. καὶ ἐκ ἂν παραχωρήσειε τῷ πλουσίῳ φαγεῖν μόνον, ἀλλὰ κὴ ἀποθανεῖν αἱρεῖται συμφαγών. Τυ. πάντα μοι δοκεῖς ὦ Σίμων διεξελθεῖν, ὑστερήσας οὐδὲν τῆς σεαυτοῦ τέχνης. οὐχ ὥσπερ αὐτὸς ἔφασκες ἀμελέτητος ὤν, ἀλλ' ὥσπερ ἄν τις ὑπὸ τῶν μεγίστων γεγυμνασμένος. λοιπὸν, εἰ μὴ ἄλλο ἔχεις αὐτὸ τὸ ὄνομά ἐστι τῆς παρασιτικῆς, ἐθέλω μαθεῖν. Πα. ὅρα δὴ πῶς ἀποκείσεται, ἐάν σοι ἱκανῶς λέγεσθαι δοκῶ, καὶ πειρῶ πάλιν αὐτὸς ἀποκείνασθαι πρὸς τὸ ἐρωτώμενον ἢ ἄρτι ἔλεγε. φέρε γὰρ, τὸν σῖτον οἱ παλαιοὶ τί καλοῦσι;

parasitum alit, à quo non solùm ornatur, sed ex cuius satellitio securitatem magnam consequitur. Neque enim facilè quisquam pugna diuitem aggredietur quem videat ab hoc stipatum: imò neque veneno tolletur, qui parasitum habebit. Quis enim hoc præguſtante, & præbibente quenquam auſit inſidijs petere? Itaque dives non tantùm à parasito ornatur, sed etiam à maximis periculis seruatur. Ita tantus est parasiti amor, vt omne periculum perferat. Nec diuiti tantùm concedat cibum sumere, sed vnà comedendo commori exoptet. *Tych.* Omnia, Simo, mihi videris disseruisse, vt cui nihil in arte tua desit: non vt aiebas, tanquam inexercitatus, sed tanquam à maximis institutus. Quod reliquum est, scire velim num turpe sit Parasitices nomen. *Para.* Vide meum responsum: an tibi de his sat dictum videatur. Tu verò ad quæstionem responde quod quàm optimum censes. Age enim, quid veteres vocant σῖτον?

Τυ. βοφιῶ. Πα. τί ὄ, τὸ σιτεῖσθαι, οὐχὶ τὸ ἐσθίειν; Τυ. ναί. Πα. ὁκοῶ κἀθωμολόγηται τὸ παρασιτεῖν ὅτι ὐκ ἄλλο·ὄζι. Τυ. τῦτο γὸ ὦ Σίμων ὄζιν, ὃ αἰσχρὸν φαίνεται. Πα. φέρε δὴ πάλιν ἀπόκριναί μοι, πότερόν σοι δοκεῖ διαφέρειν, ἢ τετρακειμένων ἀμφοῖν, πότερον αὖ ὐτος ἔλοιο, πλεῖν τὸ πλεῖν, ἢ τὸ παραπλεῖν; Τυ. τὸ παραπλεῖν ἔγωγε. Πα. τί δὲ, τὸ βέχειν, ἢ τὸ παραβέχειν; Τυ. τὸ παραβέχειν. Πα. τί ὄ, τὸ ἱππεύειν, ἢ τὸ παειππεύειν; Τυ. τὸ παειππεύειν. Πα. τί ὄ, τὸ ἀκοντίζειν, ἢ τὸ παρακοντίζειν; Τυ. τὸ παρακοντίζειν. Πα. ὁκοῶ ὁμοίως ἔθ' ἕλοιο καὶ τῦ ἐδίην μᾶλλον τὸ παρασιτεῖν. Τυ. ὁμολογῆν ἀνάγκη. καί σοι λοιπὸν ὥσπερ οἱ παῖδες, ἀφίξομαι ἐς ἕως, ἐς μετ' ἄριστον, μαθησόμενος πὶ τέχνιον. σὺ δέ με ἀυτίκα δίκαιος διδάσκειν ἀφόβως, ἐπεὶ ἐς πρῶτος μαθητής σοι γίγνομαι. φασὶ ὄ ἐς ταὶς μητέρας μᾶλλον τὰ πρῶτα φιλεῖν τῶν τέκνων.

Tych. Alimentum. *Para.* Quid autem σιτεῖσθαι, honne comedere? *Tych.* Maximè. *Para.* Proinde hoc in confesso est Parasitari aliud nihil esse. *Tych.* At illud est, Simo, quod videtur turpe. *Para.* Age, iterum mihi responde, vtrum præstare tibi videtur, & proposito vtroque vtrum eligeres, Nauigare, an Adnauigare? *Tych.* Adnauigare. *Para.* Quid verò, Currere, an Adcurrere? *Tych.* Adcurrere. *Para.* Quid verò, Equitare, an Adequitare? *Tych.* Adequitare. *Para.* Quid, Iaculari, an Adiaculari? *Tych.* Adiaculari. *Para.* Proinde malis pariter parasitari quàm edere. *Tych.* Fateri cogor. Cæterùm mane & à prandio vt pueri, arti tuæ operam daturus, te adibo. Æquum autem est vt eam me doceas citra inuidiam, siquidem primus tibi fio discipulus. Perhibent autem primos liberos à matribus diligi impensiùs.

ANA-

ΑΝΑΧΑΡΣΙΣ, Η ΠΕΡΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ.

ANACHARSIS, SEV DE GYMNASIIS.

ARGVMENTVM.

Anacharsis & Solon introducuntur inter se disputantes de Gymnasiis, quorum vanitatem ille barbarus perstringit, hic verò Græcus utilitatem & vsum defendit. Eadem etiam opera occasionem arripit dicendi quibus disciplinis, quibúsque exemplis animos iuuenum Athenienses instituere, & quibus corporum exercitijs quémque in finem informare soliti fuerint. Nimirum vt Iuuentus animum & corporibus bene comparata vtrumque augere & tueri posset.

ΑΝΑΧΑΡΣΙΣ Η ΠΕΡΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ.

ΤΑΥΤΑ ὑμῖν ὦ Σόλων, τίνος ἕνεκα οἱ νέοι ποιοῦσιν; οἱ μὲν, ἀλλήλων περιπλεκόμενοι, ἀλλήλους καταπαλαίουσιν. εἶδε, ἄγχουσι, καὶ λυμήζουσι, καὶ ἐν τῷ πηλῷ συναναφύρονται καλινδούμενοι, ὥσπερ ὗες. καίτοι καταρχὰς εὐθὺς ἀποδυσάμενοι, ἐωρῶν γὰρ, λίπα τε ἠλείψαντο, καὶ κατέψησε μάλα εἰρωνικῶς ἄτερος ὁ ἕτερον ἐν τῷ μέρει. μετὰ δὲ, οὐκ οἶδ' ὅ, τι παθόντες, ὠθοῦσί τε ἀλλήλους συνενευκότες, καὶ τὰ μέτωπα συναράττουσιν, ὥσπερ οἱ κριοί. καὶ ἰδὼν ἀναμένους ἐνίους ὁ ἕτερον ἐκ τοῦ σκελοῦς, ἀφῆκεν εἰς τὸ ἔδαφος. εἶτ' ἐπικαταπεσὼν, ἀπάχνιζεν οὐκ ἐᾷ, συνωθῶν κάτω ἐς ἥπιον. ἤδη δὲ περιπλέξας αὐτῷ περὶ σκέλη καὶ

ΣΟΛΩΝ Η ΠΕΡΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ.

HÆc verò, Solon, cùr faciunt, vestri iuuenes? quorum alij sesè mutuò supplãtant amplexi: alij alios præfocant & verberant, sêque cœno immiscent, perindéque ac sues volutantur. Nam initio statim depositis vestibus (quod videbam) oleo sese vnxerunt, & placidè admodum alter alterum rasit vicissim. Deinde nescio qua de causa, depresso vultu alij alios pulsant, & frontes athletum instar collidunt. En autem ille sublatis cruribus alterum humi prostrauit, in eúmque incumbens caput erigere non sinit, in cœnum deorsum adigens: tandem verò ventre cruribus circun-

πλὴν γαστέρα, τὸν πῆχυν ὑποβαλὼν τῷ λαιμῷ, ἄγχει ἄθλιον. ὁ δὲ, παρακροτεῖ ἐς τὸν ὦμον, ἱκετεύων οἶμαι ὡς μὴ τέλεον ἀποπνιγείη. καὶ οὐδὲ τῶ ἐλαίου ἕνεκα φείδονται, μὴ μολυνέσθαι. ἀλλ' ἀφανίσαντες τὸ χρίσμα, καὶ τῶ βορβόρου ἀπαπλησθέντες, ἐν ἱδρῶτι ἅμα πολλῷ γέλωτα ἐμοὶ χορὸν παρέχουσιν, ὥσπερ οἱ ἐγχέλυες ἐν τῶν χειρῶν διολισθάνοντες. ἕτεροι δὲ ἐν τῷ αἰθρίῳ τῆς αὐλῆς τὸ αὐτὸ τοῦτο δρῶσιν. οὐκ ἐν παλῷ οὗτοί γε, ἀλλὰ ψάμμον ταύτην βαθεῖαν ὑποβαλλόμενοι ἐν τῷ ὀρύγματι, παρίστανται ἀλλήλοις, καὶ αὐτοὶ ἐκόντες πάποσιν ἢ κόπτειν ἀλεκτρυόνων δίκην, ὡς ἀφυκτότεροι εἶναι ἐν ταῖς συμπλοκαῖς οἶμαι, τῆ ψάμμου τὸν ὄλισθον ἀφαιρούμενοι, καὶ βεβαιοτέραν ἐν ξηρῷ παρεχούσης τὴν ἀντίληψιν. οἱ δὲ, ὀρθοστάδην κεκονιμένοι, καὶ αὐτοὶ πάποσιν ἀλλήλοις παρεστῶντες, καὶ λακτίζουσιν. οὗτοι γοῦν καὶ τὸν ὀδόντας ἔοικεν ἀποπίπτειν ὁ κακοδαίμων. οὕτως ἄμαστος αὐτῷ καὶ ψάμμου ἀναπέπλησται τὸ στόμα, πυξ ὡς ὁ ῥᾴστα παταχθείς. ὁ δ' ἄρχων οὗτοι διίστησιν ἀμφοῖν,

dato, & subiecto gutturi cubito, miserum præfocat. Hic verò plausu ad humerum facto, supplicat opinor ne penitus præfocetur. Sed neque olei causa parcunt sibi, ne inquinentur. Verùm deleta vnctione, obductóque cœno, mihi risum pariunt quòd sudore multo perfusi, velut anguillæ è manibus elabuntur. Rursus alij in atrio hoc ipsum faciunt: atque hi quidem non in luto: sed profundam arenam in fossa subijcientes, alij alios conturbant: ipsíque vltro gallorum instar puluerem aspergunt, quominus vt puto, in complexibus effugiant, arena demente lubricitatem, & firmiorem in arido præbente comprehensionem. Atque hi stantes erecto corpore puluerulenti, se inuicem irruentes percutiunt, & calcitrant. Hic igitur dentes videtur expuere infœlix, adeò illi os totum & arena & sanguine oppletum est, pugno vt vides in maximam illiso. Sed neque hic præses ipsos seiungit, & pugnam dirimit (Etenim ex purpura conijcio hunc esse ex præsidibus quē-

καὶ λύει τὴν μάχην. τεκμαίρομαι γὰρ τῇ πορφυρίδι τῶν ἀρχόντων τινὰ τοῦτον εἶναι. ὁ δ' ἐπορώρυκται, καὶ τὸ πατάξαντα ἐπαινεῖ. ἄλλοι δ' ἀλλαχόθι πάντες ἐγκονοῦσι, καὶ ἀναπηδῶσιν, ὥσπερ δηόντες, ἐπὶ τὸ αὐτὸ μώνυχες. καὶ ἐς τὸ εἶσω συναλλόμενοι, λακτίζουσι τὸν ἐόντα. πάντα οὖν ἐοικέναι δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις οὐ ῥᾳδίως μεταπείσειέ με ὡς οὐ παρὰ πάντων οἱ ταῦτα δρῶντες. Σο. καὶ εἰκότως ἄν, ἀγάθαρσι, τοιαῦτά σοι τὰ γιγνόμενα φαίνεται, ξένα γε ὄντα, καὶ πάμπολυ τῶν σκυθικῶν ἐθῶν ἀπᾴδοντα, καθάπερ καὶ ὑμῖν πολλὰ εἰκὸς εἶναι μαθήματα, καὶ ὑπομνήματα, τοῖς Ἕλλησιν ἡμῶν ἀλλόκοτα εἶναι δοξαντα ἄν, εἴ τις ἡμῶν ἐλθὼν σὺ νῦν ὀπίσω ἀπ' αὐτοῖς. πλὴν ἀλλὰ θαῤῥεῖ ὦ γαθέ. οὐ γὰρ μανία τὰ γιγνόμενά ἐστιν, οὐδὲ ἐφ' ὕβρει οὗτοι παίουσιν ἀλλήλους, καὶ κυλίουσιν ἐν τῷ πηλῷ, ἢ ὑπὸ παίδων τὴν κόνιν, ἵνα ἔχει τινὰ χρείαν ἐς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἀκμὴν οὐ μικρὰν ὑπάγει τοῖς σώμασιν

piam) sed & incitat, & laudat eum qui percussit. Porrò alij passim puluere implentur, ac veluti currentes, subsilinnt eodem in loco manentes: & in altum vnà salientes, aërem calcibus lacessunt. Quocirca scire velim cui bono hæc faciant. Nam hæc actio mihi potiùs videtur esse insania: neque me quisquam ab hac sententia dimouebit, hos qui ista faciunt, desipere. *Solon.* Nec immeritò Anacharsi, quæ fiunt, tibi videntur huiusmodi, peregrina cùm sint, multúmque à moribus Scythicis abhorreant. Quemadmodum & vobis verisimile est esse multas disciplinas, & studia, quæ nobis Græcis aliena esse viderentur, si quis nostrùm, vt tu, ijs superueniret. Verùm ô bone bono sis animo. Neque enim insaniæ sunt hæc quæ fiunt: neque per contumeliam hi se mutuo percutiunt, & in luto volutant, aut puluerem aspergunt. Sed hæc res quendam habet vsum non iniucundum, neque exiguum vigorem corporibus affert,

λῶ γοῦν ἐνδιατρίψῃς ὥσπερ οἶμαί σε ποιήσειν τῇ Ἑλλάδι, ἢν εἰς μακρὰν εἰς καὶ αὐτὸς ἔτι τῶν πεπλωμένων, ἢ κεκονιμένον, ἢ τῷ σοι τὸ πρᾶγμα ἤδη τε ἅμα καὶ λιπαρὲς εἶναι δόξει. Ανα. ἀπαγε ὦ Σόλων. ὑμῖν ταῦτα χρήσιμα τὰ ἀφέλιμα, καὶ τρυφερά. ἐμὲ δ' εἴ τις ὑμῶν τοιοῦτό τι διαθείη, εἴσεται ὡς οὐ μάτην διεζώσμεθα τὸν ἀκινάκην. ἀτὰρ εἰπέ μοι τί ὄνομα ἔχουσι τοῖς γυμνασίοις, ἢ τί φῶμεν ποιεῖν αὐτούς. Σο. ὁ μὲν χῶρος αὐτὸς ὦ Ανάχαρσι, γυμνάσιον ὑφ' ἡμῶν ὀνομάζεται, καὶ ἔστιν ἱερὸν Απόλλωνος τοῦ λυκίου. καὶ τὸ ἄγαλμα δ' αὐτοῦ ὁρᾷς, τὸν ἐπὶ τῇ στήλῃ κεκλιμένον, τῇ ἀριστερᾷ μέν, τὸ τόξον ἔχοντα. ἡ δεξιὰ δ', ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἀνακεκλασμένη, ὥσπερ ἐκ κεφαλαίου μακρᾶ ἀναπαυόμενον δείκνυσι τὸν θεόν. τῶν γυμνασμάτων δ' τούτων, τὸ μὲν ἐν τῷ πηλῷ ἀκονίστρα καλεῖται. οἷσι δ' ἐν τῇ κόνει, παλαίστραι καὶ αὐτοί. τὸ δὲ πύξ εἶναι ἀλλήλοις ὀρθοστάδην, παγκρατιάζειν λέγομεν. καὶ ἄλλα δ' ἡμῖν ἔστι γυμνάσια τοιαῦτα πυγμῆς, καὶ δρόμου, καὶ τοῦ ἁλλεσθαι. ὧν ἁπάντων ἀγῶνας

Quare si in Græcia, quod te facturum puto, commoreris, breui tu quoque vnus ex ijs eris qui lutum, aut puluerem colligunt: hoc vsque adeò volupe & vtile tibi vi- A debitur. *Ana.* Apage Solon. Hæc sint vobis vtilia & iucunda. Quod ad me attiner, siquis vestrum tale quid mihi proponat, intelliget B me non frustra acinace accinctum esse. Verùm dic mihi quod nomen huic rei indidistis, aut quid ipsos facere dicamus? *Sol.* Locus ille, Anacharsi, à nobis vocatur Gymnasium, & est Lycij C Apollinis templum: Cuius vides simulachrum, eum qui est super columna reclinatus, qui quidem manu sinistra tenet arcum: cuius verò dextra, super capite reflexa, Deum tanquam ex longo labore quiescentem ostendit. Cæterùm horum exercitiorum, aliud quod illo in luto fit, Lucta vocatur. D Alij verò in puluere quoque luctantur. Quod verò se inuicem erecto corpore percutiunt, Pancratio decertare dicimus. Sunt præterea & alia nobis eiusmodi gymnasia, pugilatus, disci, & saltus: quorum omnium certamina proponere sole-

καὶ ὁ κρατήσας, ἄριστος εἶναι δοκεῖ τῶν καθ' αὑτὸν, καὶ ἀναιρεῖται τὰ ἆθλα. Ανα. τὰ δ' ἆθλα τίνα ἡμῖν ταῦτά ἐστιν; Σο. ὀλυμπάσι μὲν, στέφανος ἐκ κοτίνου. ἰσθμοῖ δ', ἐκ πίτυος. ἐν νεμέᾳ δ', σελίνων πεπλεγμένος. πυθοῖ δ', μῆλα τῶν ἱερῶν τῷ θεῷ. παρ' ἡμῖν δ' τοῖς πανάθηναίοις, τὸ ἔλαιον τὸ ἐκ τῆς μορίας. τί ἐγέλασας ὦ Ανάχαρσι; ἢ δόκει μικρά σοι ταῦτα εἶναι δοκεῖ; Ανα. ἔκ, ἀλλὰ παίσεμνα ὦ Σόλων κατέλεξας τὰ ἆθλα, καὶ ἄξια τοῖς τε δεδωκόσιν αὐτὰ φιλοτιμεῖσθαι ἐπὶ τῇ μεγαλοδωρεᾷ, καὶ τοῖς ἀγωνιζομένοις αὐτοῖς ὑπερεπονδακέναι περὶ πλὴν ἀνάιρεσιν τῶν τηλικούτων. ὥστε μήλων ἕνεκα, καὶ σελίνων, τοσαῦτα πεφιπονεῖν, καὶ κινδυνεύειν, ἀγχομένους πρὸς ἀλλήλων, καὶ καταπλωμένους, ὡς ἂν ἐνίοι ἀπορεγμένως εὐπορῆται μήλων ὅτῳ ἐπιθυμία, ἢ σελίνῳ ἐστεφανῶσθαι, ἢ πίτυϊ, μήτε πηλῷ κατακεχριόμενον τὸ πρόσωπον, μήτε λακτιζόμενον ἐς τὴν γαστέρα ὑπὸ τῶν ἀνταγωνιζομένων. Σο. ἀλλ' ὦ ἄριστε, ἐκ ἐς ὕλα τὰ δεδομένα ἡμεῖς ἀποβλέπομεν. ταῦτα μὲν γὰρ ὅτι σημεῖα τῆς νίκης, καὶ γνωρίσματα

mus: quorum qui palmam adeptus fuerit, iudicatur omnium præstantissimus, & reportat præmia. *Ana.* Quænam verò sunt ista præmia? *Sol.* In Olympijs corona oleagina, in Isthmijs pinea, in Nemeis ex apio concinnata, in Pythijs poma Deo sacra. Cæterùm apud nos in Panathenæis oleum ex oliua Mineruæ sacra. Quid risisti Anacharsi? an quia hæc tibi visa sunt exigua? *Ana.* Non: sed omnibus modis præclara præmia percensuisti, digna ob quæ, qui ea instituerunt, munificentia glorientur, & quibus consequendis certatores gnauiter operam dent: adeò vt pomorum, & apij causa tantum laborem perferant, & periclitentur, dum alij ab alijs præfocantur, & distorquentur, cùm non liceat sine negotio potiri malis, siquis cupiat, aut apio coronari, aut pinu, quin ipsi luto illita facies, & venter calcibus ab aduersarijs percussus fuerit. *Sol.* Atqui ô optime, non ad tenuia dona respicimus. Etenim hæc signa sunt victoriæ, & indicia

οἵτινες οἱ κρατήσαντες. ἡδὺ παρακολουθοῦσα τούτοις δόξα, τὸ παντὸς ἀξία τοῖς νενικηκόσιν. ἐᾷ δὲ καὶ λακτίζεσθαι καλῶς ἔχει τοῖς θηρωμένοις πλὴν εὐκλειαν ἐκ τῶν πόνων. οὐ γὰρ ἀπόντι προσγίνοιτο ἂν αὐτῷ. ἀλλὰ χρὴ τὸ ὀρεγόμενον αὐτῆς, πολλὰ τὰ δυσχερῆ ἀναγόμενον ἐν τῇ ἀρχῇ, τοτ' ἤδη τὸ λυσιτελὲς, καὶ ἡδὺ τέλος ἐκ τῶν καμάτων περιμένειν. Ανα. ἆρα φὴς ὦ Σολων τὸ τέλος ἡδὺ, καὶ λυσιτελὲς, ὅτι πάντες αὐτὸν ὁρῶνται ἐστεφανωμένοις, καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ ἐπαινέσαντες, πολὺ μᾶλλον οἰκτίραντες ἐπὶ ταῖς πληγαῖς. οἱ δὲ, εὐδαιμονίσουσιν, αὐτὰ τῶν πόνων μόνα καὶ σίλλυβα ἔχοντες. Σο. ἄπειρος εἶ φημὶ τῶν ἡμετέρων ἔτι. μετὰ μικρὸν δὲ, ἄλλα ὄψει περὶ αὐτῶν, ἐπειδὰν ἐς τὰς πανηγύρεις ἀπῇς, ὁρᾷς τοσοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων συλλεγόμενον ἐπὶ τὴν θέαν τῶν τοιούτων, καὶ θέατρα μυρία δ' ἐς συμπληρούμενα, καὶ τὸν ἀγωνιστὰς ἐπαινουμένους. τὸν δὲ καὶ νικήσαντα αὐτῶν, ἰσόθεον νομιζόμενον. Ανα. αὐτὸ τοῦτο ὦ Σόλων, καὶ γὰρ οἰκτρόν ἐστιν, εἰ μὴ ἐπ' ὀλίγων ταῦτα πάσχοιεν, ἀλλὰ ἐπ'

quibus victores cognoscuntur. Cæterùm quæ hæc comitatur gloria, quauis re digna est victoribus: pro qua ijs honestum est calcibus percuti, qui claritatem ex laboribus venantur quoniam citra laborem non obtingit: sed oportet eius appetentem, multas molestias initio perpessum, vtilem & iucundum finem ex laboribus expectare. *Ana.* Hunc finem ais, ô Solon, vtilem & iucundum, quòd ab omnibus coronati conspicientur, atque ob victoriam laudabuntur, quorum nemo non antè, ob plagas quas accipiebant, est misertus: quódque fœlicitate perfruentur, pomis & apio pro labore acceptis. *Sol.* Rerum nostrarum adhuc es imperitus. Verùm paulò pòst aliter de ijs senties: quum ad celebritates profectus, videbis collectam hominum tantam multitudinẽ ad horum spectaculum, multísque virorum millibus theatra plena: & certatores laudari: eúmque qui vicerit, Deo parem existimari. *Ana.* Hoc ipsum, ô Solon, est longè miserrimum, quòd non paucis præsentibus, sed

τοσούτοις θεαταῖς, καὶ μάρτυσι τῆς ὕβρεως. οἱ δηλαδὴ εὐδαιμονίσουσιν αὐτὸν, αἵματι ῥαινομένους ὁρῶντες, ἢ ἀγχομένους πρὸς τῶν ἀντιπάλων. ταῦτα γὰρ τὰ εὐδαιμονίσματα προσῆσι τῇ νίκῃ αὐτῶν. παρ' ἡμῖν δ' ἐν τοῖς Σκύθαις, εἰ τις ἢ Σόλων, ἢ παντάξῃ τινὰ τῶν πολιτῶν, ἢ ἀκαρδέλῃ προσπεσὼν, ἢ δοιμαπον περιρρήξῃ, μεγάλας οἱ πρεσβύται ταὶς ζημίας ἐπάγουσι, κἂν ἐπ' ὀλίγων τῶν μαρτύρων τοῦτο πάθῃ τις. οὔτι γε ἐν τηλικούτοις θεάτροις, οἷα σὺ διηγῇ, τὸ ἰσθμοῖ, καὶ τὸ ἐν ὀλυμπίᾳ οὐμὼ ἀλλὰ τὸν μὲν ἀγωνιστὰς, οἰκτείρειν μοι ἔπεισι, ὧν πάσχουσι. τῶν δ' θεατῶν, οἷς φῄς ἐπαντιχάδεν τὸν ἀρίστους παρεγίγνεσθαι ἐς τὰς παννυχίδας, καὶ πάνυ θαυμάζω, εἰ τἀναγκαῖα παρέντες, σχολάζουσιν ὅτι τοῖς τοιούτοις. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνό που διώσαμαι καταγνῶναι, ὅτι τοῦτο τερπνὸν αὐτοῖς, ὁρᾶν παιομένους γε, καὶ διαπαλαικτιζομένους ἀνθρώπους καὶ πρὸς τὴν γῆν ἀφαπομένους, καὶ συντεθολωμένους ὑπ' ἀλλήλων. Σο. εἰ καιρὸς ἦν φ' Ἀνάχαρσι ὀλυμπίων, ἢ ἰσθμίων, ἢ παναθηναίων, αὐτὸ ἂν σε τὸ γιγνόμενον ἐδίδαξεν, ὡς οὐ

tanta ſpectantium, & teſtium contumeliæ corona hæc patiuntur: qui videlicet fœlices eos prædicabunt, quos viderint ſanguine conſperſos, aut ab aduerſarijs ferè præfocatos. Sunt enim hæc fœliciſſima illa, quæ victoriam ipſorum comitantur. Sedenim Solon, apud nos Scythas, ſiquis ciuem aut percuſſerit, aut impetu facto humi fuderit, aut veſtem diſciderit, grauem mulctam ſenes ipſi irrogant, quanuis id in paucorum teſtium præſentia acciderit: non autem in tam amplis theatris, qualia tu narras, in Iſthmo, & Olympia. Enimuero certatores miſerari mihi ſubit, eorum quæ patiuntur nomine. Spectatores autem, quos dicis vndiquaque præſtantiſſimos ad hoſce conuentus venire, omnino miror quòd omiſſis rebus neceſſarijs, hiſce vacant. Neque enim illud poſſum comprehendere, iucundum eſſe ipſis, conſpicari homines qui ſe mutuis ictibus cædant pugnéntque, & humi tundant, comminuántque. *Sol.* Si iam tempus eſſet Anacharſi, aut Olympiorum, aut Iſthmiorũ, aut Quinquatriũ, res ipſa te docuiſſet, quã non

μάτιν ἐσπουδάκαμεν ἐπὶ τούτοις. ὁ γὰρ ἄν τις λέγων αὖ τις προσβιβάσειέ σε τῇ ἡδονῇ τῶν ἐνθάδε θρωμένων, ὡς εἰ καθεζόμενος αὐτὸς ἦν μέσοις τοῖς θεαταῖς, βλέπεις ἀρετὰς ἀνδρῶν, καὶ κάλλη σωμάτων, καὶ εὐεξίας θαυμαστὰς, καὶ ἐμπειρίας δεινὰς, καὶ ἰσχὺν ἀμαχον, καὶ τόλμαν, καὶ φιλοτιμίαν, καὶ γνώμας ἀηττήτους, καὶ σπουδὴν ἄληκτον ὑπὲρ τῆς νίκης. εὖ γὰρ δ' οἶδα, ὡς οὐκ ἂν ἐπαύσω ἐπαινῶν, καὶ θαυμάζων, καὶ ἐπιφθεγγόμενος. Λυκ. νὴ Δί' ὦ Σόλων, καὶ ἐπιγελῶντα φοβεῖσθαι, καὶ ἐπιχλευάζειν. ἅπαντα γὰρ, ὁπόσα κατεθεώμεθα ἐνθένδε, τὰς ἀρετὰς, καὶ τὰς εὐεξίας, καὶ τὰ κάλλη, καὶ τόλμαν, ὁρῶ οὐδενὸς μεγάλου ἕνεκα παραπολλυμένας ὑμῖν, οὔτε πατρίδος κινδυνευούσης, οὔτε χώρας πορθουμένης, οὔτε φίλων, ἢ οἰκείων ἀνάγκης ὑβρεως ἁρπαζομένων. ὥστε τοσούτῳ γελοιότεροι ἂν εἶεν, ἄριστοι μὲν ὡς φασὶ ὄντες, μάτην δὲ τοσαῦτα πάσχοντες, καὶ παλαιπωρούμενοι, καὶ αἰσχύνοντες τὰ κάλλη, καὶ τὰ μεγέθη τῇ ψάμμῳ, καὶ τοῖς ἀγωνίοις, ὡς μίλου, καὶ κότινου ἐγκρατεῖς γενόμενοι.

frustra harum rerum studiosi simus. Nemo enim oratione sic te impulerit ad voluptatem ex ijs quæ ibi geruntur percipiendam, vt si ipse in medijs spectatoribus videas virorum virtutes, & corporum formas, & firmitates habitus admirandas, & præclaram experientiam, & robur inexpugnabile, & audaciam, & æmulationem, & animos inuictos, & indefessum victoriæ consequendæ studium. Sat enim scio, te ista spectantem, nullum laudãdi, acclamandi, & applaudendi finem facturum. *Ano.* Et per Iouem, ô Solon, etiã ridendi, & subsannandi. Nam quæcunque enumerasti, virtutes, corporũ bonas habitudines, & pulchritudines, audaciam, nullius magnæ rei gratia vobis perire video, cùm neque periclitetur patria, neque regio deuastetur, neque amici, aut domestici ad iniuriam rapiantur. Itaque hoc magis risu digni videntur, quod viri illi, cũ sint optimi, vt ais, mala tanta nequicquã patiantur, & labores ferendo, formámque & proceritatem corporis arena fœdando, & sugillationibus: vt parta victoria, pomo vel pinu potiãtur. Semper enim erit mihi

μνημόνευμα τῶν ἄθλων, τοιούτων ὄντων. ἀτὰρ εἰπέ μοι, πάντες αὐτὰ λαμβάνουσιν οἱ ἀγωνισταί; Σο. οὐδαμῶς, ἀλλὰ εἷς ἐξ ἁπάντων, ὁ κρατήσας αὐτῶν. Ανα. εἶτ' ὦ Σόλων, ἐπὶ τῷ ἀδήλῳ, καὶ ἀμφιβόλῳ τῆς νίκης, τοσοῦτοι πονοῦσι, καὶ ταῦτ' εἰδότες, ὅτι ὁ μὲν νικῶν, εἷς ἔσται πάντως, οἱ δὲ ἡττώμενοι, πάμπολλοι, μάτην ἆθλοι πληγὰς, οἱ δὲ, καὶ τραύματα λαμβάνοντες; Σο. ἔοικας ὦ Ἀνάχαρσι, μηδέποτε ἐγγενομένῃ πολιτείας ὀζῆς πόλει μηδέν. εἰ γὰρ ἂν τὰ καλλίστα τῶν ἐθῶν ἐν ψόγῳ ἐπίθεσο. ἐμὲ δέ σοι μέλησει ποτὲ εἰδέναι ὅπως ἂν τὰ κάλλιστα οἰκοίη πόλις, καὶ ὅπως ἂν ἄριστοι ἡγοῖντο οἱ πολῖται αὐτῆ, ἐπαινέσῃ τότε καὶ τὰς ἀσκήσεις ταύτας, καὶ τὴν φιλοτιμίαν, ἣν φιλοτιμούμεθα περὶ αὐτὰς, καὶ εἴσῃ ὅτι πολὺ τὸ χρήσιμον ἔχουσιν ἐγκαταμεμιγμένον τοῖς πόνοις, εἰ καὶ νῦν μάτην ἀσκεῖσθαι δοκῶσι. Ανα. καὶ μὲν δὴ ὦ Σόλων, κατ' ἄλλο ἀπὸ τῆς Σκυθίας ἥκω παρ' ὑμᾶς, τοσαύτην μὲν γῆν διαβὰς, μέγαν τε Εὔξεινον, καὶ δυσχείμερον πορευθείς, ἵν' ὅπως. νόμους τε τῶν Ἑλλήνων ἀκούσομαι

iucunda talium certaminum recordatio. Verùm dic mihi, omnes-ne certatores accipiunt ea præmia? *Sol.* Nequaquam: sed vnus ex omnibus, qui cæteros vicerit. *Ana.* Ergó-ne Solon pro obscura, & ambigua victoria tam multi laborem suscipiunt, præsertim cùm sciant, fore vt vnus ex omnibus victor declaretur, victique sint complures, quorum alij verbera, alij vulnera miseri acceperint? *Sol.* Videris Anacharsi, nihil vnquam de reipubl. bene instituta intellexisse. Non enim pulcherrimos mores vituperares. Sed siquando tibi curæ erit nosse, tum qua ratione optimè sit administranda respub. tum qua ratione ciues eius euadere possint optimi, tunc has exercitationes, nostramque in his æmulationem laudabis: quinetiam intelliges eas multum vtilitatis habere cũ laboribus permixtum, quanquam nunc ijs inanẽ operam dare videntur. *Ana.* Atqui Solon, ego non alia de causa veni ad vos ex Scythia, tantum emensus iteneris, magno & tempestuoso Euxino traiecto, quàm vt Græcorum leges perdiscã,

καὶ ἤδη παρ' ὑμῶν καταγνόσομαι, καὶ πολιτείαν τινὰ ἀρίστην ἐπιμελήσομαι. διὸ καὶ σε μάλιστα φίλον ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων, καὶ ξένων, προσειλόμην καὶ μαθητήν, ἐπεὶ γὰρ ἤκουον νόμων τε τινῶν ξυγγραφέα εἶναί σε, καὶ ἐξ ἁπάντων τῶν ἀρίστων εὑρετήν, καὶ ἐπιτηδευμάτων ὠφελίμων εἰσηγητήν. καὶ ὅλως, πολιτείας τινὸς συναρμοστήν. ὥστε καὶ αὖ ἐμὲ σοὶ διδάσκων με, καὶ μαθητὴν ποιούμενος, ὡς ἔγωγε ἡδέως ἂν ἀκίνητος σοι, καὶ ἄποτος παρακαθεζόμενος, ἐς ὅσον αὐτὸς διαρκοίης λέγων, κεχηνὼς, ἐπακούσομαι περὶ πολιτείας τε, καὶ νόμων διεξιόντος. Σω. τὰ μὲν πάντα, οὐ ῥᾴδιον ὦ ἑταῖρε διελθεῖν ἐν βραχεῖ. ἀλλὰ καὶ μέρη ὁπόσα, εἰσὶ ἐμοὶ δῆλα, οἷα μὲν περὶ θεῶν, οἷα δὲ περὶ γονέων, καὶ περὶ γάμων, καὶ τῶν ἄλλων ὅσα ἡμῖν. ἃ δὲ περὶ τῶν νέων γιγνώσκομεν, καὶ ὅπως αὐτοῖς χρώμεθα, ἐπειδὰν πρῶτον ἀρξώνται συνιέναι τε τὸ βέλτιστον, καὶ τῷ σώματι ἀνδρείζεσθαι, καὶ φέρεσθαι τοὺς πόνους, ταῦτα ἤδη σοι διεξίωμεν, ὡς μάθοις ἔστιν ὅπως χρὴ τὰς ἀσκήσεις ταύτας προτιθέναι αὐτοῖς, καὶ διαπονεῖν τὸ σῶμα καταναγκάζοντας. οὐ

moréſq; veſtros cognoſcam, & optimam reipub. inſtitutionem calleam. Quapropter te potiſſimùm ex omnibus Athenienſibus, & peregrinis, amicum elegi famam ſequutus: ſiquidem audiui te legum optimarum eſſe ſcriptorem, morúmque præſtantiſſimorum inuentorem, & inſtitutorum vtilium authorem: denique reip. cuiuſdam concinnatorem. Itaque non tam ſis diligens me docendo, tuúmque diſcipulum faciendo: quàm ego libenter, impaſtus & impotus tibi aſſidendo, quoad tu dicendo pareris, inhians inaudiam te de repub. & legibus diſſerentem. *Sol.* Omnia quidem, amice, non ſit facile paucis perſequi. Sed ſingula particulatim ingreſſus, cognoſces: quid de Dijs, quid de parentibus, aut de nuptijs, alijſ-ue rebus præcipiamus, quid etiam de iuuenibus decernamus, & quo pacto illis vtamur, vbi primùm cœperint ſentire quid ſit melius, corpore roborari, & labores ſuſtinere: hæc ego iam narrabo tibi: vt intelligas quorſum has exercitationes ipſis proponamus, & corpora laboribus durare cogamus:

μόνον ἕνεκα τῶν ἀγώνων, ὅπως τὰ ἆθλα διώσουσι ἀναιρεῖσθαι, ἐπ' ἐκείνοις μὴν γὲ ὀλίγοι παύ' ἅπαντων χωρήσουσιν, ἀλλὰ μεῖζόν τι ἅπασιν τῇ πόλει ἀγαθὸν ἐκ τούτου καὶ αὐτοῖς ἐκείνοις προσκτώμενοι. κοινὸς γάρ τις ἀγὼν ἄλλος ἅπασι τοῖς ἀγαθοῖς πολίταις προκεῖται, καὶ στέφανος οὐ πίτυος, οὐδὲ κοτίνου, ἢ σελίνου, ἀλλ' ὃς ἐν αὐτῷ συλλαβεῖν ἔχει τιμὴ ἀνθρώπων εὐδαιμονίαν. οἷον ἐλευθερίαν λέγω αὐτῆ τε ἑκάστου ἰδίᾳ, καὶ κοινῇ τῆς πατρίδος, καὶ πλοῦτον, καὶ δόξαν, καὶ ἑορτῶν πατρίων ἀπόλαυσιν, καὶ οἰκείων σωτηρίαν, καὶ συμπόλως, τὰ κάλλιστα, ὧν ἄν τις εὔξαιτο γένεσθαι οἱ παρὰ τῶν θεῶν. ταῦτα πάντα τῷ στεφάνῳ, ὃν φημι, συναναπέπλεκται, καὶ ἐκ τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου περιγίγνεται. ἐφ' ὃν αἱ ἀσκήσεις αὗται, καὶ οἱ πόνοι ἄγουσιν. Ανα. εἶτα ὦ θαυμάσιε Σόλων, τοιαῦτά μοι, καὶ τηλικαῦτα ἔχων ἆθλα διεξιέναι, μῆλα, καὶ σέλινα δίηγῆ, καὶ θαλλὸν ἐλαίας ἀχρίας, καὶ πίτυν; Σο. καὶ μὴν ὦ Ανάχαρσι, οὐδὲ ἐκεῖνά σοι ἔπι δόξει μικρὰ εἶναι, ὁπόταν ἃ λέγω καταμάθοις

non solùm propter certamina, vt præmia queant cõsequi, quæ paucis ex omnibus contingunt: sed quia maius quoddam bonum vniuersæ reip. atque ipsis hinc comparamus. Siquidem aliud quoddam commune omnibus bonis ciuibus certamen est propositum, & corona non ex pinu, non ex oleastro, aut apio contexta, sed quæ in se hominũ fœlicitatem complectitur: nimirum libertatem priuatim vniuscuiusque, patriæque cõmuniter: præterea diuitias, gloriam, & festorum patriorum fruitionem, & necessariorum salutem. Denique pulcherrima quæque quæ quiuis sibi à Dijs dari optaret. Hæc omnia cum corona quam dico, contexuntur, & ex illo certamine accedunt, ad quod istæ exercitationes, & labores ducũt. *Ana.* At tu, Solon admirande, cùm tot tantáque præmia mihi percẽsenda habeas, poma, apiúmq; commemoras, ac virentem syluestris oleæ ramum, & pinum. *Sol.* Atqui, ô Anacharsi, ne illa quidem tibi videbuntur exigua, vbi quæ dicturus sum, intellexeris. Eodem enim consilio

ἀπὸ γάρτοι τ' αὖ γνώμης

γίγνεται, καὶ μέρη ταῦτα ταύτα ὄντα μικρὰ τῆ μείζονος ἐκείνου ἀγῶνος, καὶ τῆ στεφάνου, ὃν κατέλεξα τὸ παντευδαίμονος. ὁ δὲ λόγος, καὶ οἶδ' ὅπως ὑπερβὰς τὴ τάξιν, ἐκείνων προτέρων ἐπεμνήσθη, τῶν ἐν Ἰσθμοῖ γιγνομένων, καὶ Ὀλυμπιάσι, καὶ ἐν Νεμέᾳ. πολὺ ἀλλὰ νῶ, χρόνος γὰρ ἄγαθὸν, καὶ σὺ ὡς φὴς πρόθυμος ἀκούειν, ἀναμνησθέντες ῥᾳδίως πρὸς τὴν ἀρχὴν, καὶ τὸν κοινὸν ἀγῶνα, δι' ὃν φημι πάντα ταῦτα ὑπηθετῆσθαι.

Ana. Ἄμεινον ὦ Σόλων οὕτω. καθ' ὁδὸν γὰρ ἂν ἡμῖν ὁ λόγος μᾶλλον προχωρεῖν. καὶ τάχ' ἂν ἴσως ἀπὸ τούτων πεισθείην, μήθ' ἑκόντα ἐπὶ καταγελᾶν, εἴ τινα ἴδοιμι στεφανούμενον κοτίνῳ, ἢ σελίνῳ ἐστεφανωμένον. ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ἐς τὸ σύσκιον ἐκεῖσε ἀπελθόντες, καθίσωμεν ἐπὶ τῶν δένδρων, ὡς μὴ ἐνοχλοῖεν ἡμῖν ὑπερκαίροντες τοῖς παλαίουσιν. ἄλλως τε, εἰρήσεται γὰρ, οὐδὲ τὸν ἥλιον ἔτι ῥᾳδίως ἀνέχομαι, ὀξὺν, καὶ φλογώδη ἐμπίπτοντα γυμνῆ τῆ κεφαλῆ. τὸν γὰρ πῖλόν μοι ἀφελεῖν οἰκοθεν ἔδοξεν, ὡς μὴ μόνος ἐν ὑμῖν ξενίζοιμι τῷ σχήματι. ἢ ὤρα τῆ ἔτους, ὑπὲρ τὸ πυρωδέστατόν ὄντα τῆ ἀστέρος, ἢ

fiunt illa, sintque planè partes quædam exiguæ maioris illius certaminis, atque coronæ per omnia fœlicis, quam descripsi. Nescio verò quo pacto nostra oratio transgressa ordinem, horum priùs meminit, quæ in Isthmo, Olympia, & Nemea fieri consueuerunt. Verumtamen nos, siquidem vacat, & tu, vt ais, audiendi es cupidus, ad principium facilè recurremus, ac commune illud certamen, cuius causa hæc omnia instituta esse dico.

Ana. Ita præstat Solon. Nam oratio recta via nobis magis progredietur: & his fortè persuadebor, nequem posthac amplius subsannem eorum quos aut oleastro se efferentem, aut apio coronatũ conspexero. Sed si videtur, ad locum illum vmbrosum profecti, in sedibus consideamus, ne nos interpellent, qui luctantibus acclamant. Quinetiam, ne quid dissimilem, neque solem facilè fero, eúmque acutum & feruentẽ, nudo capiti imminentem. Etenim pileũ è domo demere visum est, ne solus apud vos vterer habitu peregrino. Et iam anni tempus est, quo sidus illud feruentissimum,

πυρωδέστατόν ὄντα τῆ ἀστέρος, ἢ

ὑμεῖς κύναφατε, πάντα καταφλέγοντος, καὶ τὸν ἀέρα ξηρόν, καὶ δριμὺν πνέοντος, ὅτε ἥλιος κατὰ μεσημβρίαν ἤδη ἐπὶ κεφαλῆς ἐπικείμενος, φλογμὸν τοῦτον οὐφορητὸν ἐπάγει τοῖς σώμασιν. ὥστε καί σου θαυμάζω ὅπως χαίρεις ἤδη ἀνθρωπος, οὔτε ἰδίοις περὶ τὸ θέρος, ὥσπερ ἐγώ, οὔτε ὅλως ἐπιχωριάζων ἔοικας, ἀλλὰ περιβλέπεις σύσκιόν τι, ἔνθα ἀποδύσῃ, ἀλλὰ δέχῃ τὸν ἥλιον ἐυμαρῶς. Σο. οἱ μάταιον γὰρ οὗτοι πόνοι ὦ Ἀνάχαρσοι, καὶ αἱ συνεχεῖς ἐν τῷ πηλῷ κυβιστήσεις, καὶ αἱ ὑπαίθριοι ἐν τῇ ψάμμῳ παλαιστρίαι, τοῦτο ἡμῖν τὸ ἀμιλητήριον παρέχουσι πρὸς τὰς τῆς ἡλίου βολάς. καὶ οὐ ἔστι πάλου δόμησις, ὃς πλὴν ἐκτίνα κωλύσει καθικνεῖσθαι τῆς κεφαλῆς. ἀπιθανὸν δ' οὖν. καὶ ὅπως μὴ καθάπερ νόμοις, προσέξεις οἷς ἂν λέγω πρὸς σε, ὡς ἐξάπαντος πιστεύειν αὐτοῖς, ἀλλ' ἔνθα ἂν σοι μὴ ὀρθῶς τι λέγεσθαι δόξῃ, αὐτὰ λέγειν ἐυθὺς, καὶ διευθύνειν τὸν λόγον, δυοῖν γὰρ θατέρου πάντως σοι ἂν ἁμαρτοῦμαι, ἢ σὲ βεβαίως ψευδῶσαι ἐπιχειροῦντα ὁπόταν φαίνῃ ἀπλεκτία εἶναι, ἢ ἐμὲ ψευδόμενον ὡς ἀλη-

Canis à vobis dictum, omnia perurit, & siccum caliḍúmque aërem reddit, quãdo sol meridie capiti impendens, intolerabilem eiusmodi feruorem corporibus indu- A cit. Itaque demiror quî fiat vt tu homo iam annosus, ad æstum non sudes quemadmodum ego, neque ab eo infestari videaris, neque locum vmbrosum exploras, B quem subeas, sed solem facilè toleras. *Sol.* Inanes illi labores, ô Anacharsi, assiduæque in cœno volutationes, & quos sub dio in arena sustinemus labores, C nobis hoc præstant præsidium aduersus radios solis, neque amplius egemus pileo, qui ipsos caput ferire prohibeat. Abeamus igitur. Noli verò ijs quæ D dicturus sum tanquam legibus mentem adhibere, vt illis per omnia fidem habeas, sed vbicunque aliquid non rectè dici videbitur, statim contradicito, E meáque verba corrigito. Etenim ab horum alterutro non prorsus aberrabimus: aut constanter tibi persuasero, quum ea quibus est contradicendũ effuderis: aut ego de nouo discam me non

ὀρθῶς γιγνώσκω περὶ αὐτῶν. καὶ ἐν τούτῳ πᾶσα ἂν σοι ἡ πόλις ἡ Ἀθηναίων, καὶ ἂν φθάνοι χάριν ὁμολογοῦσα. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐμὲ παιδεύσῃς, καὶ μεταπείσῃς πρὸς τὸ βέλτιον, τοσούτῳ τὰ μέγιστα ἔσῃ ὠφελιμώτατος. οὐδὲν γὰρ ἂν ὑποκρυψαίμην αὐτίκα, ἀλλ' εἰς τὸ μέσον καταθήσω φέρων. καὶ καταστὰς ἐν τῇ πυκνὶ ἱερᾷ πρὸς ἅπαντας, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐγὼ μὲν ὑμῖν ἔγραψα τοὺς νόμους, οἵοις ἂν ὑμᾶς ὠφελιμωτάτοις ἔσεσθαι τῇ πόλει. ὁ δὲ ξένος οὗτος, δείξας σὲ ὦ Ἀνάχαρσι, σύνδυο μὲν ὄντε, σοφὸς δὲ ὤν, μετεπαίδευσέ με, καὶ ἄλλα βελτίω μαθήματα, καὶ ἐπιτηδεύματα ἐδίδαξατο. ὥστε εὑρετής ὑμῶν ὁ ἀνὴρ ἀναγεγράφθω. καὶ χαλκοῦν αὐτὸν ἀναστήσατε παρὰ τὸν ἔπαινον μοις ἐν πόλει παρὰ τὴν Ἀθηναῖ. καὶ εὖ ἴσθι ὡς καὶ αἰσχυνοῖτο ἡ Ἀθηναίων πόλις, παρὰ βαρβάρου, καὶ ξένου, τὰ συμφέροντα ἐπιμανθάνοντες. Ανα. τοῦτο ἐκεῖνο λῷστε ἄρα, ὃ ἐγὼ περὶ ὑμῶν ἤκουον τῶν Ἀθηναίων, ὡς εἶητε εἴρωνες ἐν τοῖς λόγοις. ἐπεὶ πόθεν ἂν ἐγὼ νομὰς, καὶ πλάφης ἄνθρωπος, ἐφ' ἁμάξης βαίσκων, ἄλλοτε

rectè de his statuere. Quo nomine omnis Athenienſiũ ciuitas, non ſatis magnas gratias agere poſſit. Nam quum me docueris, & ad A meliorem ſententiam tranſtuleris, illi maximæ vtilitatis author fueris. Neque hoc eam celabo, ſed ſtatim in medium proferam: & ſtans in Pnyce, omnibus dicam, Ego B vobis, Athenienſes leges conſcripſi, quas ciuitati fore vtiliſſimas putabam. Sed hoſpes iſte, te digito commonſtrans Anacharſi, quanquam C eſt Scytha, ſapit tamen, & me aliter docuit, aliáque præcepta, & inſtituta præſtatiora tradidit. Itaque hunc de vobis eſſe bene meritum literis prodatur, æneámque ſtatuam illi erigite prope ciuitatis proceres apud Mi- D neruam. Probè verò ſcias fore vt nequaquam ciues Athenienſes pudeat, ea quæ ſunt ex reip. vſu, ex barbaro, peregrinóque viro diſcere. *Ana.* Hoc erat ſanè quod de E vobis Athenienſibus inaudieram, vos eſſe in ſermonibus irriſores. Vnde enim ego agreſtis & erro, qui vitam in plauſtris egi, ſubinde ſolum ſolo permutans, qui in nulla vnquam ciuitate

ἄλλῃ γοῦν ἀμάξῃ, πόλιν δὲ

οὔτε οἰκήσας πώποτε, οὔτε ἄλλοτε, οὐ νῦν ἐωρακὼς, περὶ πολιτείας διεξίοιμι, καὶ διδάσκοιμι αὐτόχθονας ἄνδρας, πόλιν ταύτην ἀρχαιοτάτην τοσούτοις ἤδη χρόνοις ἐν εὐνομίᾳ καταφκικότας; καὶ μάλιστα σὲ ὦ Σόλων, ᾧτινά φασιν, ἐξ ἀρχῆς καὶ μάθημα ἐμβύσσεσθαι, ὅπως ἂν ἄριστα πόλις οἰκοῖτο, καὶ οἷς τισι νόμοις χρωμένη, εὐδαιμονήσειε. πλὴν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὡς νομιζητὴν πιστέον σοι. καὶ αὐτερῶ λῶστι μοι δοκῇ μὴ ὀρθῶς λέγειν, ὡς βεβαιότερον μάθοιμι. καὶ ἰδοὺ γὰρ ἤδη ἐκφυγόντες τὸν ἥλιον, ἐν τῷ σωτηρίᾳ ἐσμὲν. καὶ καθέδρα μάλα ἡδεῖα, καὶ εὐκαμερος, ὅτι ψυχρὸς τῷ λίθου. λέγε οὖν τὸν λόγον ἐξ ἀρχῆς, καθότι τοὺς νέους παραλαβόντες, ἐν παίδων εὐθὺς διατρίβετε, καὶ ὅπως ὑμῖν ἄριστοι ἄνδρες ἀποβαίνουσιν ἐν τῷ πολλῷ καὶ τῶν ἀσκημάτων τούτων, καὶ τί ἡ κόνις, καὶ τὰ κυβιστήματα, συμπαρεῖ πρὸς ἀρετὴν αὐτοῖς. τοῦτο γὰρ δὴ μάλιστα ἐξαρχῆς ἐνδὺς ἐπιθυμῶ ἀκοῦσαι. τὰ δ' ἄλλα, εἰς ὕστερον διδάξῃ με κατὰ μέρος ἕκαστον ἐν τῷ μέρει. ἐκεῖνα μέντοι ὦ Σόλων, μέμνησό μοι περὶ τοῦ ῥηθέντος, ὅτι πρὸς

habitaui, neque aliàs vllam nisi nunc primùm vidi, de administranda repub. verba facerem, atque adeò indigenas homines docerem, qui vrbem hanc antiquissimam bonis legibus instructam tanto iam tempore incoluerunt? potissimùm verò te, Solon, cui hoc, vt perhibent, ab initio fuit institutum vt nosses quo pacto posset respub. optimè administrari, quibus etiam legibus vtens, fœlicitate frueretur. Verũ & in hoc tibi vt pote legum latori est credendum. Contradicã autẽ siquid minùs rectè dicere videberis, vt firmiùs addiscã. Et ecce iam declinato sole in vmbra sumus: sedésq; periucunda, & opportuna super frigido lapide præsto est. Dic igitur ab initio exorsus, quãobrem statim à pueris iuuenes exerceatis laboribus, & quomodo viri præstãtissimi vobis ex cœno illo euadant, & his exercitationibus, & quid luuis, quid saltationes in caput ipsis ad virtutẽ conferant. Nam hoc in primis ab initio audire cupiebam. At reliqua in posterum, suo tempore singula me docebis. Hoc autem inter dicendum memineris Solon, te apud barbarum hominem verba facturum. Id dico

A B C D E

ὡς μὴ θρίπλεκης, μηδ' ἀπομηκύνῃς τοὺς λόγους. δεδια γὰρ μὴ ὑπολαμβάνωμαι τῶν θεσπεσίων, εἰ τὰ μὴ πάνυ πολλὰ ἐπῤῥέῃ. Σο. σὺ τοῦτο ὦ Ἀνάχαρσι, παμίνυσον ἄμεινον, ἔνθα αὖ σοι δοκῇ μὴ πάνυ σαφὴς ὁ λόγος εἶναι, ἢ πόῤῥω τοι ἀποπλανᾶσθαι εἰκὼ ῥέων. ἐρήσει γὰρ μεταξὺ ὅ, τι ἂν ἐθέλῃς, καὶ διακόψῃς αὐτῆς τὸ μῆκος. ἢν μὲντοι μὴ ἐξαγωγιᾷ μηδὲ πόῤῥω τοῦ σκοποῦ τὰ λεγόμενα ᾖ, κωλύσει οὐδὲν οἶμαι, εἰ καὶ μακρὰ λέγοιτο. ἐπεὶ καὶ τῇ βουλῇ τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου, ὥσπερ ταῖς φοίνιξὶ ἡμῖν δίκας δικάζῃ, πάσειν οὕτω πιεῖν. ὁπόταν γὰρ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν πάγον συγκαθέζηται φόνου, ἢ τραύματος ἐκ προνοίας, ἢ πυρκαϊᾶς δικάσουσα, ἀποδίδοται λόγος ἑκατέρῳ τῶν κεινομένων, καὶ λέγουσιν ἐν τῷ μέρει· ὁ μὲν, διώκων, ὁ δὲ, φεύγων. ἢ αὐτοὶ, ἢ ῥήτορας ἀναβιβάζονται τοὺς ἐρωτῶντας ὑπὲρ αὐτῶν. οἱδὲ, ἐς ἂν μὲν περὶ τοῦ πράγματος λέγωσιν, ἀνέχεται ἡ βουλὴ, καὶ κατὰ κόσμον ἀκούουσα. ἢν δέ τις ἢ ὡς εὐνουστέρους ἐπεργάσαιτο ἑαυτοῖς ἐπαίρων τὸ πρᾶγμα, ἢ οἴκτου, ἢ δεινώσεως εἶδος πολλὰ ῥητόρων παῖδες

ne orationē implices, & producas. Vereor enim ne prima mihi excidant, si multa post hæc affluāt. *Sol.* Tu hoc, Anacharsi, lōgè melius constitues, vbicūq; parū perspicua tibi videbitur oratio, aut prorsus vagari, temerè fluendo. Interim enim quicquid voles, interrogabis, & prolixitatē eius recīdes. Quāquā vbi nō erunt extra rē, nec à scopo distabūt quæ dicā, nihil obstabit orationē longiùs progredi. Siquidē etiā Areopagitico Senatui, qui capitales causas iudicat, in more est ita facere. Quū enim in Areopagū ascēderūt, & cædis, aut vulneris ex destinato inflicti, aut incēdij causam cognituri cōsederūt, vtriq; discēptātis dicendi datur copia, & dicūt sigillatim, nempe accusator, & reus: aut ipsi per se, aut causidicos pro ipsis dicturos conducunt. Illi ergo, quandiu ea quæ ad rem attinent dixerint, à Senatu auscultante cum silentio perferūtur. Sed siquis procemio exordiatur, vt Senatorum animos erga se propensiores reddat, aut miserationem, aut exaggerationem extrinsecus rei indūcat, qualia permulta orasores

φασίμων ἐπὶ τοῖς πρὸς τὸν λόγον, αὐτοὺς, ἢ οἶκτον, ἢ δείνωσιν εἶδα πολλὰ ῥητόρων παῖδες

in

ἐπὶ τοὺς δικαστὰς μηχανῶνται, παρελθὼν ὁ κήρυξ, κατεσιώπησεν ἐνδὺς, οὐκ ἐῶν ληρεῖν πρὸς τὴν βουλὴν, καὶ περιπίπτειν τὸ πρᾶγμα ἐν τοῖς λόγοις, ὡς γυμνὰ τὰ γεγονότα ὁρᾶσθαι τοῖς Ἀρεοπαγίταις ἐποίει. ὥστε καὶ σὲ ὦ Ἀναχάρσι, ἄρεοπαγίτην ἐν τῷ παρόντι ποιεῖσθαι ἔγωγε. καὶ κατὰ τὸν τῆς βουλῆς μοι νόμον, ἄκουε, καὶ σιώπα κέλευε, ἵν' αὖθις καταῤῥητορευόμενος. ἄχρι δ' ἂν εἰκὸς τῷ πράγματι λέγεται, ἔξεστιν ἀπομηκύνειν. ἐδὲ γὰρ ὑφ' ἡλίῳ ἔτι ποιησόμεθα τὴν συνουσίαν, ὡς ἄχθεσθαι εἰ ἀποτείνοιτο ἡ ῥῆσις. ἀλλὰ καὶ τὰ σκιὰ σπουδὴ, καὶ ἡμεῖς σχολὴν ἄγομεν. Ανα. ξυγχωρούμενά σου ταῦτα ὦ Σόλων. καὶ ἐγώγε ἥδομαι χάριν σοι μικρὰν οἶδά σοι καὶ ὅτι τούτοις, ὅτι παρεσχες τῷ λόγῳ, καὶ τὰ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ γιγνόμενα ἐδιδάξω με, θαυμάσια ὡς ἀληθῶς, καὶ ἀγαθῶν βουλευτῶν ἔργα, σφόδρα ἀληθείαν οἰσόντων τῇ πόλει φῶτα. ἐπὶ τούτοις μὲν ἤδη λέγε. καὶ ὁ ἀρεοπαγίτης ἐγὼ, τοῦτο γὰρ ἔθος με, κατὰ σμικρὰ τὰ βελτίω ἀκούσομαί σου. Σο. ἀκουσῶ δὲ βεβαίως σφοδρῶς γε ἐκ τῶν εἰωθότων, πολλὰ γὰρ ἡμεῖς ἐκ τῆς

in iudices moliuntur, prodiens præco, protinus imponit silentium, non permittens vt apud Senatum nugetur; & rem verbis inuoluat, quominus Areopagitæ rem vti gesta est, nudam videant. Itaque te, Anacharsi, Areopagitam in præsens constituo: ac iuxtà Senatus legem à me conditam, attende, mihíque silentium impera, si te orationis dulcedine mulceri senseris, ita vt non habeas liberum iudicium. Quandiu verò quæ ad causam attinent, dicetur, orationem extendere licebit. Neque enim amplius sub sole colloquemur, vt longiorem orationem grauiter feras: sed & vmbra est densa, & otio abundamus. *Ana.* Æqua sunt quæ dicis, Solon. Atque ob hæc tibi magnam habeo gratiã, quòd hac digressiuncula, me docueris ea quæ fiunt in Areopago, miranda certè, & bonorum Senatorum, veritati suffragantium recta ratio. Iã ergò de his differe. Ego verò quæ constituisti Areopagitæ, pro huius consilij more, te audiam. *Sol.* Proinde pauciis tibi priùs est audiendũ, quid de ciuitate, ciuibúsque sentiam. Nos ciuitatem non

οἰκοδομήματα ἡγούμεθα εἶναι, οἷον τείχη, καὶ ἱερὰ, καὶ νεωσοίκους, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὥσπερ σῶμά τι ἑδραῖον, καὶ ἀκίνητον ὑπάρχειν ἐς ὑποδοχὴν, καὶ ἀσφάλειαν τῶν πολιτευομένων. τὸ δὲ πᾶν κῦρος, ἐν τοῖς πολίταις πεδέμεθα. τούτοις γὰρ εἶναι τοὺς ἀναπληροῦντας, καὶ διατάττοντας, καὶ ἐπιτελοῦντας ἕκαστα, καὶ φυλάττοντας οἷόν τι ἐν ἡμῖν ἑκάστῳ ἐστὶν ἡ ψυχή. τοῦτο δὴ τοίνυν καταμανθάνοντες, ἐπιμελούμεθα μὲν ὡς ὁρᾶς καὶ τοῦ σώματος ὅπως πόλεως, κατακοσμοῦντες αὐτὸ, ὡς κάλλιστον ἡμῖν εἴη, ἔνδοθέν τε οἰκοδομήμασι κατεσκευασμένον, καὶ ταῖς ἔκτοθεν ταύταις περιβολαῖς, ἐς τὸ ἀσφαλέστατον περιπεφραγμένον. μάλιστα δὲ καὶ ἁπάντων τοῦτο προνοούμεθα, ὅπως οἱ πολῖται ἀγαθοὶ μὲν τὰς ψυχὰς, ἰσχυροὶ δὲ τὰ σώματα γίγνοιντο. τοὺς γὰρ τοιούτους, σφίσι τε αὐτοῖς καλῶς χρήσεσθαι ἐν εἰρήνῃ συμπολιτευομένους, καὶ ἐκ πολέμου σώσειν τὴν πόλιν, καὶ ἐλευθέραν, καὶ εὐδαίμονα διαφυλάξειν. τὴν μὲν δὴ προτέραν ἀναγωγὴν αὐτῶν, μητράσι, καὶ πατράσι, καὶ παιδαγωγοῖς ἐλευθερίοις ἄγειν τε, καὶ πρέφειν ἐπιτρέπομεν τὸ παιδείας ἑαυτοῖς. ἐπειδὰν δὲ σωφρονεῖν ἤδη

ædificia putamus esse, cuiusmodi sunt muri, & fana, & porticus ad mare ædificatæ: sed tanquam firmum atque immobile quoddam corpus, in quod incolæ vrbis ad securitatem recipiuntur. Sed omne arbitrium in ciuibus ponimus: quoniam hi sunt qui implent, ordinant, & perficiunt singula, seruántque, quali in nobis singulis gubernandi officio anima fungitur. Quod cùm intelligamus, corpus ciuitatis, vt vides, curamus, ipsum ornando, vt pulcherrimum habeamus, sítq; intrinsecus ædificijs instructum, atque extrinsecus his mœnibus firmissimis circunseptum. Cumprimis verò hoc prouidemus, vt ciues mente boni & corporibus robusti euadant. Quoniam qui sunt ita comparati, in conuersatione ciuili pacis tempore rectè se gerunt, à bello verò ciuitatem liberant, liberámque & fœlicem conseruant. Itaque primam illorum educationem, matribus, nutricibus, & pædagogis committimus, vt disciplinis liberalibus eos imbuant, atque educent. Quũ

γίγνωνται τῶν καλῶν ἐχόντων, καὶ αἰδὼς, καὶ ἐρυθήμια, καὶ φόβος, καὶ ἐπιθυμία τῶν ἀεὶ ἐσομένων ἀναφύηται αὐτοῖς, καὶ αὐτὰ ἤδη τὰ σώματα ἀξιόχρεα δοκῇ πρὸς τοὺς πόνους, παχύτερα γιγνόμενα, καὶ πρὸς τὸ ἰσχυρότερον συνιστάμενα, τηνικαῦτα ἤδη παραλαβόντες αὐτοὺς διδάσκομεν, ἄλλα μὲν τῆς ψυχῆς μαθήματα καὶ γυμνάσια προτείνοντες, ἄλλως δὲ πρὸς τοὺς πόνους καὶ τὰ σώματα ἐθίζοντες. Κ γὰρ ἱκανὸν ἡμῖν ἔδοξε τὸ μόνον φῦναι ὡς ἔφυ ἕκαστος, ἤτοι κατὰ τὸ σῶμα, ἢ κατὰ τὴν ψυχήν, ἀλλὰ καὶ παιδεύσεως, καὶ μαθημάτων ἐπ' αὐτὸν δεόμεθα. ἀφ' ὧν τά τε εὐφυῶς διακείμενα, βελτίω πολὺ γίγνοιτο ἄν, καὶ τὰ φαύλως ἔχοντα μεταχοσμοῖτο πρὸς τὸ βέλτιον. καὶ τὸ παράδειγμα ἡμῖν παρὰ τῶν γεωργῶν, οἱ τὰ φυτὰ μέλει μὲν προσοχθεῖσι, καὶ νήπια ὄντα, σκέπουσι, καὶ περιφράττουσιν, ὡς μὴ βλαπτοίντο ὑπὸ τῶν πνευμάτων. ἐπειδὰν δ' ἤδη παχύνηται τὸ ἔρνος, τηνικαῦτα περιτέμνουσί τε τὰ περιπλάσ. καὶ παραδιδόντες αὐτὰ τοῖς αὐξομένοις δονεῖν, καὶ διαπαλεύειν, χαριεστέρα ἐργάζονται, τὴν τῶν ψυχῶν.

autem res præclaras intelligere cœperint, & pudor, verecundia, metus, rerúmq; optimarum cupiditas ipsis innata fuerit, ipsáque corpora laboribus obeundis idonea visa fuerint, firmiora facta, & maiori robore constantia, tunc iam illos assumptos docemus, propositis quidem alijs animi documentis & exercitijs, aliter autem ad labores corpora assuefacientes. Neque enim existimamus satis esse vt tantùm ita se habeat quisque prout à natura est comparatus, siue corporis, siue animi ratione: sed etiam eruditione, & præceptis ad eos informandos opus habemus: quorum adminiculo bona indoles adaugeatur, mala verò in bonam transformetur. Cuius rei petendum est ab agricolis exemplũ, qui quandiu plantæ sunt humiles & tenerę, eas tegunt & circunsepiunt, ne à ventis lædãtur. Postquam verò auctus est ramus, tum superflua circuncidunt, eásque ventis mouendas, & agitandas permittentes, fructuosiores efficiunt. Itaque mentem Musica primùm, & Arithmetica

πικῆ ἀναῤῥιπίζομεν, καὶ γράμματα γράφασθαι, καὶ τορῶς αὐτὸ ὀπτὸν λέξασθαι διδάσκομεν. περιῶσι δὲ ἤδη, σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας, καὶ ἔργα παλαιὰ, καὶ λόγους ὠφελίμους ἐν μέσοις καταλεγόμενοι, ὡς μᾶλλον μνημονεύοιεν, ῥᾳδίως ἔμοιγε αὐτοῖς. οἱδὲ, καὶ ἀκούοντες ἀρίστειάς τινας, καὶ περιόδους ἀοιδίμους, ὀρέγονται κατ' μικρὸν, καὶ πρὸς μίμησιν ἐπιτείνονται, ὡς καὶ αὐτοὶ ᾄδοιντο, καὶ θαυμάζοιντο ὑπὸ τῶν ὕστερον, οἷα πάλαι ἡ Ησιόδου τε ἡμῖν, καὶ Ομήρου ἐπίπνοια. ἐπειδὰν δὲ πολιτεύσωσι πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ δὴ αὐτοὺς ἤδη μετιέναι ζῆν τὰ κοινὰ, καίτοι ἔξω τῶν ἀγώνος ὄντας ταῦτα, οὐ γὰρ ὅπως ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν ἀσκῶμεν, ἐξαρχῆς προὔκειτο εἰπεῖν, ἀλλὰ διότι τοῖς τοιούτοις πόνοις καταγυμνάζειν αὐτοὺς ἀξιοῦμεν, ὥστε αὐτὸς ἐμαυτῷ σιωπᾶν προστάττω, καὶ περιμένειν τὸν κήρυκα, εἰδὲ τὸν ἀρεοπαγίτην σε, ὃς ἂν αἰδοῦς ἅπαντα ἔχῃ λεγομένα ἤδη τοσαῦτα ἔξω τῶν πραγμάτος. Ανα. εἰπέ μοι ὦ Σόλων, πρὸς γὰρ τῶν θεῶν ἀναγκαιότατα μὴ λέγοντας ἐν ἀρείῳ πάγῳ, ἀλλὰ παρασιωπῶντας, ἐᾶν τῇ βουλῇ πρέσπουσιν ὀπτευόμενα; Σο. τί τοῦτο μου

excitamus, literásque pingere, & eas exactè pronuntiare docemus. Deinde iam adultioribus, sapientum virorum sententias, factáque priscorum, vtiléque sermones versibus exornatos, quò tenaciùs memoria teneant, ipsis occinimus. Tum illi auditis fortium virorum factis & actionibus memorabilibus, paulatim istiusmodi appetunt, & ad imitationem excitantur: vt & ipsi celebrentur, & posteris sint admirationi. Cuiusmodi multa nobis ab Hesiodo & Homero scripta sunt. Postquam verò se ad remp. applicarint, iámque obeunda erunt publica officia, quanquam fortè hæc sunt extra rem, non enim qua ratione illorum animos exerceam, ab initio dicendum proposuimus: sed cur huiusmodi laboribus eos exercendos arbitremur. Itaq; ipse mihi silentium impero, non expectato præcone, neque te Areopagita, qui præ verecúdia, vt puto, me tanta extra rem toleras nugantem. *Ana.* Dic mihi Solon, cur in eos qui ad rem pertinentia non dicunt in Areopago, sed silétio prætereunt, nulla mulcta à Senatu est destinata? *Sol.* Cur hoc ex me quæsiuisti? Nondum tiquet. *Ana.* Quia ἧκε μοι. εἰδέ πω γὰρ ὅλον. Ανα.

ὅτι τὰ κάλλιστα, καὶ ἐμοὶ ἀκοῦσαι ἥδιστα παρεὶς τὸ πρὸ τῆς ψυχῆς, τὰ ἧττον αὐταρκῆ λέγειν διανοῇ, γυμνάσια, καὶ διαπονήσεις τῶν σωμάτων. Σο. μέμνημαι γάρ ὦ ἡγυμὰς τῶν ἀπ' ἀρχῆς προῤῥήσεων, καὶ ἀποπλανᾶν οὐ βούλομαι τὸν λόγον, μή σε ὀπισταφείη τὴν μνήμην ὀπῤῥέων. πλὴν ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐρῶ διὰ βραχέων, ὡς οἷόν τε. τὸ γὰρ ἀκριβὲς περὶ αὐτῶν διασκέψεως, ἑτέρα ἂν εἴη λόγου. ῥυθμίζομεν ἤδη τοὺς γαμοὺς αὐτῶν, νόμους τε τοὺς κοινοὺς ἐκδιδάσκοντες, οἳ δημόσια πᾶσι προκείσονται αὐταγωνίσμα μεγάλοις γράμμασιν ἅμα ἀναγεγραμμένοι, κελεύοντες ἃ χρὴ ποιεῖν, καὶ ὧν ἀπέχεσθαι, καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν συνουσίαις, παρ' ὧν λέγειν τὰ δέοντα ἐκμανθάνουσι, καὶ πρόπλην τὰ δίκαια, καὶ ἐν τοῖς ἴσοις ἀλλήλοις συμπολιτεύεσθαι, καὶ μὴ ἐρίζειν τοῖς αἰσχροῖς, καὶ ὀρέγεσθαι τῶν καλῶν. βίαιον δὲ μηδὲν ποιεῖν. οἱ δὲ ἄνδρες ἔστοι, σοφισταί, καὶ φιλόσοφοι παρὰ ἡμῶν ὀνομάζονται. καὶ μῶστοι καὶ ἐς τὸ θέατρον συνάγοντες αὐτὸν δημόσια παιδεύομεν τοὺς κωμῳδίας καὶ τραγῳδίας, ἀρετάς τε ἀνδρῶν παλαιῶν, καὶ κακίας διωμώμους. ἐκεῖνα δὲ ἀσύδοτον. τοῖς δὲ γε

rebus pulcherrimis, & mihi auditu iucundissimis, quibus exornatur animus, omissis, minùs necessaria, nempe exercitia, & corporis labores percensere cogitas. *Sol.* Eorũ, ô generose, memini, quæ ab initio sum præfatus, nec à via sermonem auocare volo, ne dilabẽs tuam memoriam conturbet. Verùm hæc quã paucissimis perstringam: siquidem harũ rerũ accurata disputatio, ad aliũ pertinet sermonem. Ergo mẽtes eorum componim⁹, cõmunes leges perdocendo: quæ maiusculis elementis scriptæ omnibus publicè legendæ proponuntur, quæ facienda, quæ fugienda, præcipientes. Tum etiam proborũ virorũ conuictu vtendum, à quibus opportunè loqui perdiscũt, tũ iusta facere, tũ ex æquo inter se cõuersari, neq; turpe quicquã appetere, sed rebus honestis se addicere: nihil per vim facere. Atq; hi viri probi, Sophistæ & Philosophi à nobis appellãtur. Præterea productos ipsosin theatrũ publicè docemus Comœdiarũ, & tragœdiarum actionibus, priscorũ hominũ virtutes & vitia spectantes, vt ab his auertantur, ad illa verò properè contendant. Porrò Comœdis cauillãdi, & ὡς τὸ μὴ, ἀπιτρέποιντο, ἐπὶ κωμῳδοῖς, καὶ ἀποσκώπτειν, καὶ

λοιδορεῖσθαι ἐφίεμεν ἐς τὸν πολίτας, οὓς ἂν αἰσχρὰ, καὶ ἀνάξια τῆς πόλεως ἐπιτηδεύοντας ἴδωμεν. αὐτῶν τε ἐκείνων χάριν, ἀμείνους γὰρ οὕτω γίγνονται ὀνειδιζόμενοι, καὶ τῶν πολλῶν ὡς φεύγοιεν τὸν ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις ἔλεγχον. Ανα. εἶδον ὦ Σόλων ὑποκρὰς, τοὺς τραγῳδοὺς, καὶ κωμῳδοὺς, εἶτα ἐκεῖνοι εἰσὶν. ὑποδήματα μὲν βαρέα, καὶ ὑψηλὰ ὑποδεδεμένοι, χρυσοῦς τε ταινίας περιειλημένοι τὰ σφυρὰ πεποικιλμένοι, κεφαλὴν τε ἐπικείμενοι παγγέλοια, κεχηνότα πάμμεγεθες, ἀυτοὶ τε ἔνδοθεν μεγάλα τε ἐκεκράγεσαν, καὶ διέβαινον ὀκνοῦντες ὅπως ἀσφαλῶς ἐν τοῖς ὑποδήμασι. Διονύσῳ δ' οἶμαι τότε ἡ πόλις ἑώρταζεν. οἱ δὲ κωμῳδοὶ, βραχύτεροι μὲν ἐκείνων καὶ πεζοὶ, καὶ ἀνθρωπινώτεροι, καὶ πολὺ εὐσταλέστεροι. καὶ τὸ θέατρον γοῦν ἅπαν ἐγέλα ἐπ' αὐτοῖς. ἐκείνων δὲ τὰ ὑψηλὰ, σκυθρωποὶ ἅπαντες ἦκουον, οἰκτείροντες οἶμαι αὐτὼν, πέδας τηλικαύτας ἐπισυρομένους. Σω. ὀκ ἐκείνους ἔλεγε θρηνεῖν, ἀλλὰ ποιητὴς ἴσως ἀρχαίαν τινὰ συμφορὰν ἐπεδείκνυτο τοῖς θεαταῖς, καὶ ῥήσεις οἰκτρὰς ἐτραγῴδει πρὸς τὸ θέατρον. ὑφ' ὧν ἐς

probris insectandi permittimus potestatem, eos ciues, quos turpia & ciuitate indigna studia sectari cognouerint: cũ ipsorum in gratiam, quia sic obiurgati meliores euadunt: tum multorũ causa, vt similium facinorum reprehensionem euitent. *Ana.* Vidi Solon, quos dicis Tragœdos, & Comœdos: siquidem illi sunt, qui graues, altósque calceos induunt, vestémque gerũt aureis tæniis variegatam, & prorsus ridiculas magnũque hiãtes laruas habent. Ipsi verò intus magnum clamorem edũt, & nescio quomodo tutò in his calceamentis incedunt. Et nisi fallor, tunc ciuitas Dionysia celebrabat. Porro Comœdi cæteris erant breuiores, & pedestres, atque humaniores, minúsque vociferabantur, sed laruas multò magis ridiculas habebant, quos vniuersum theatrum risu excipiebat. Altos verò illos nemo non mœstus audiebat, commiseratione prosequens, quòd tãtas pedicas traherent. *Sol.* Non illos ô bone, miserabantur, sed fortè poëta priscã aliquam calamitatẽ spectatoribus repræsentabat, & miserabiles orationes in theatro tragicè pronũciãdas tradebat, qui-

δάκρυα κατεσπῶντο οἱ ἀκούοντες. εἰκὸς δέ σε καὶ αὐλητὰς ἐωρακέναι τινὰς τότε, καὶ ἄλλους πομπεύοντας, ἐν κύκλῳ συνεχῶντας, ὧδ' αὐτὰ ὦ Ἀνάχαρσι, ἀχρεῖα ἄσματα, καὶ αὐλήματα. τοῦτοις δὴ ἔν ἅπασι, καὶ τοῖς τοιούτοις παρθενόμυθοι ταῖς ψυχαῖς, ἀμείνονες ἡμῖν γίγνονται. τὰ δὲ δὴ σώματα, ὅπερ μάλιστα ἐπόθεις ἀκοῦσαι, ὧδε καταγυμνάζομεν, ἀποδυσαντες αὐτὰ ὡς ἔφην, ἁκέπαλα, καὶ τέλεον ἀσυμπαγῆ ὄντα, πρῶτον μὲν ἐθίζειν ἀξιοῦμεν πρὸς τὸν ἀέρα, συνοικειοῦντες αὐτὰ τοῖς ὥραις ἐκάστης, ὡς μήτε θάλπος δυσχεραίνειν, μήτε ψῦχος κρύος ἀπαρρωδεῖν. ἔπειτα δὲ, χρίομεν ἐλαίῳ, καὶ καταμαλάττομεν, ὡς εὐτονώτερα γίγνοιντο. ἄτοπον γάρ, εἰ τὰ μὲν σκύτη νομίζομεν ὑπὸ τῷ ἐλαίῳ μαλακώτερα, εὐσαρκέστερα, καὶ πολλῷ διαρκέστερα γίγνεσθαι, νεκρά γε ἤδη ὄντα, τὸ δ' ἔτι ζωῆς μετέχον σῶμα, μὴ αὖ ἄμεινον ἡμεῖς ὑπὸ τοῦ ἐλαίου διατεθήσεσθαι. τοιγαροῦν ποικίλα τὰ γυμνάσια ἐπινοήσαντες, καὶ διδασκάλους ἐκάστων ἐπιστήσαντες, τὸν μὲν πυκτεύειν, τὸν δὲ, παγκρατιάζειν διδάσκομεν, ἐθίζοντες, καὶ ὁμόσε χωρεῖν

A Qui carminum, Anacharsi, & tibiarum cantus non sunt inutiles: sed istis omnibus, atque eiusmodi rebus iuuenũ mentes exacuuntur, vnde

B illi meliores fiunt. Cæterùm corpora (quod potissimum audire cupiebas) ad hũc modum exercemus, exutis, vt dixi vestimentis, quum non amplius sunt mollia, prorsúsque imbecilla, primùm ad

C aërem assuefacimus, ea singulis tempestatibus accommodantes, ne vel æstũ molestè ferant, vel ad frigus deficiant. Ea deinde oleo perungimus, & emollimus, vt ha-

D biliora reddantur. Absurdũ enim esset, si quum putamus emollita oleo coria ruptioni minùs esse obnoxia, & diutiùs duratura, quæ iam sunt emortua, corpus quod etiãnum vitæ est particeps, non

E melius olei vnctione reddi, existimaremꝰ. Hinc excogitatis varijs exercitijs, & singulorũ magistris cõstitutis, hũc pugilatu, illũ pancratio certare docemus, vt laboribus tolerandis assuefiant,

πληγῆς, μὴ ὀκνῶσι τὰ τραύματα. τοῦτο ἡμῖν δύο τὰ ὠφελιμώτατα ἐξεργάζεται· ἐν αὐτοῖς, συμμειδεῖς τε παρασκευάζον ἐς τοὺς κινδύνους, καὶ τῶν σωμάτων ἀφειδεῖν, καὶ θερμοὺς, ἐῤῥῶσθαι, καὶ καρτερεῖς εἶναι. ὅσοι δ' αὖτ' κάτω συνενεγκόντες παλαίουσι, καταπίπτειν τε ἀσφαλῶς μανθάνουσι, καὶ αἴσθεσθαι εὐμαρῶς, καὶ ἀθυμοῦσι, καὶ πειρᾶσθαι, καὶ λυγισμοῖς, καὶ ἄγχεσθαι δύεσθαι, καὶ ἐς ὕψος ἀναβαστάσαι τὸν ἀντίπαλον. ἢν ἀχρεῖα δ' ἔστι ἐνμελετῶντες, ἀλλ' ἓν μὲν τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον, ἀναμφιβόλως κτώμενοι. δυνασθέστερα γὰρ, καὶ καρτερώτερα τὰ σώματα γίγνονται αὐτοῖς διαπονούμενα. ἕτερον δ', ὀλίγον αὖτ' μικρόν. ἔμπειροι γὰρ ἐν τούτοις καθίστανται, εἴ ποτε ἀφίκοιντο εἰς χρείαν τῶν μαθημάτων τούτων ἐν ὅπλοις. δῆλον γὰρ ὅτι καὶ πολεμίῳ αὖ δεῖ ὁ τοιοῦτος συμπλακεὶς, καταῤῥῖψαι τὸν ἀντίπαλον ὑποσκελίσας. καὶ καταπεσὼν, εἴσεται ὡς ῥᾷστα ἐξανίστασθαι. πάντα γὰρ ταῦτα ὦ Ἀνάχαρσι, ἐπ' ἐκεῖνον τὸν ἀγῶνα ποιούμεθα τὸν ἐν πολέμοις ὅπλοις, καὶ κινδυνεύομεν πολὺ

plagísque non cedant, nec metu vulnerum terga dent. Atque hæc exercitatio duo in ipsis vtilissima præstat. Nam & animosos ipsos reddit ad subeunda pericula, facítque vt corporibus non parcant, præterea vt bene valeant & sint robusti. Quotquot autem illorum deiecto in terram vultu luctantur, & securè excidere, & promptè exurgere eadem opera discunt, præterea propellere, tenaciter amplecti, & contorquere, & præfocare posse, & in altum sustollere aduersarium. Quæ sanè non sunt inutilia exercitia, sed quibus vnum illud primum maximúmque citra controuersiam comparant. Nam magis inoffensa, & robustiora fiunt ipsis corpora quum laboribus durantur. Alterum verò, non est exiguum: cùm hinc peritiam consequantur, siquãdo hæc præcepta in armis ad vsum sint reuocanda. manifestum enim est, fore vt vir huiusmodi hostem complexus, supplantando citiùs deijciat: & prolapsus ipse, quàm facillimè exurgere sciat. Hæc enim omnia, Anacharsi, ad illud certamen quod in armis peragitur, comparamus, nósque ita ἀμείνους χρήσασθαι τοῖς οὕτως

ἀλκιμώτερα, ἐπιδὰν δεύτερον αὐτῶν γυμνὰ τὰ σώματα καταμαλάξαντες, καὶ διαπονήσαντες, ἐῤῥωμενέστερα, καὶ ἀλκιμώτερα ἐξεργασόμεθα, καὶ κοῦφα, καὶ εὔτονα, καὶ τὰ αὐτὰ βαρέα τοῖς ἀνταγωνισταῖς. ἐννοεῖς γὰρ οἶμαι τὸ μὴ τοῦτο, οἵοις εἰκὸς σοὶ ὅπλοις ἑστάναι τὸν καὶ γυμνοὺς αὖ, φόβον τοῖς δυσμενέσιν ἐμποιήσοντας, οὐ πολυσαρκίαν ἀρχὴν, καὶ λευκίλην, ἢ ἀσαρκίαν μὴ ὠχρότητος ὑποδεικνυμένην, οἷα γυναικῶν σώματα ὑπὸ σκιᾷ μεμαρασμένα, δέμνια, ἱδρῶτί τε ὑγρὸν πολλῷ ῥεόμενα, καὶ ἀθυμαίνοντα ὑπὸ τῷ κραύει, καὶ μάλιστα ἐν καὶ ὁ ἥλιος ὥσπερ νῦν τὸ μεσημβρινὸν ὑποφλέγῃ. οἷς τί ἂν τις χρήσαιτο διψῶσι, καὶ τὸ κονιορτὸν ἀεχομένοις, καὶ εἰ αἷμα ἴδοιεν ὑγρὸν ταραττομένοις, καὶ φεροποδήσεσι, πρὶν ἐντὸς βέλους γενέσθαι, καὶ εἰς χεῖρας ἐλθεῖν τοῖς πολεμίοις; οὗτοι δ' ἡμῶν ὑπέρυθροι ἐς τὸ μελαίτερον ὑπὸ τοῦ ἡλίου κεχρωσμένοι, καὶ ἀῤῥενωπεῖ, πολὺ τὸ ἔμψυχον, καὶ θερμὸν, καὶ αὐχοῦντες ἐπιφαίνοιτ' ἂν, τοσαύτης εὐεξίας ἀπολαύοντες, ἅτε ῥιπτοί, καὶ καταγελάστοτες, ὅτε περιφλαδεῖς ἐς βάρος, ἀλλὰ ἐς τὸ σύμμετρον

exercitatis, melioribus vsuros putamus, postquam priùs illorum nuda corpora emollita, & exercitata effecerimus validiora, & robustiora, præterea leuia, & habilia, eadémque aduersarijs grauia. Intelligis enim, ni fallor quod hinc sequitur, quales eos in armis esse par sit, qui nudi terrorem hostibus incutient, non segnem & albam obesitatem, aut pallidam gracilitatem præ se ferentes: qualia ferè sunt mulierum corpora sub vmbra tabefacta, trepidantia, statímque multo sudore manantia, & sub galea anhelantia, maximè si sol, sub meridiem, vt nunc, ferueat. Quem enim præberent vsum hi qui neque sitim, neq; puluerem ferrent, quíque si sanguinem viderent, statim turba rentur, priúsque examinarentur, quàm intra te liactum, atque ad manus cũ hostibus veniſſent? Sed hi noſtri iuuenes ſubrubri à ſole nigriores redditi, vultu maſculo, multum animi, coloris, virilíſque vigoris præ ſe ferentes, támque bene habito corpore fruentes, neque ſunt rugoſi, & aridi, neque granditate graues, verùm iuſto modo

πεπεχυαμμένοι. τὸ μὲν ἀ-
χρεῖον τῶν σαρκῶν, καὶ πεπτ-
τὸν, τοῖς ἱδρῶσιν ἐξανα-
λώτες. ὁ δὲ ἰσχνὸν, καὶ τονον πα-
ρεῖχεν, ἀμιγὲς τοῦ φαύλου πε-
πεπλεγμένον, ἐῤῥωμένως φυ-
λάττοντες. ὅπερ γὰρ δὴ οἱ λι-
χμῶντες τὸν πυρὸν, τοῦτο ἡμῖν
καὶ τὰ γυμνάσια ἐργάζεται ἐν
τοῖς σώμασι, τὸ μὲν ἄχρηον,
καὶ τοὺς ἀθέρας, ἀποφυσῶντα,
καθαρὸν δὲ τὸν καρπὸν διευκρι-
νοῦντα, καὶ προσωφελοῦντα. καὶ
διατοῦτο ὑγιαίνειν ἢ ἀνάγκη, καὶ
ὀψιμήκιστον διαρκεῖν ἐν τοῖς κα-
μάτοις. ὀλίγε τε ἂν ἰδίᾳ ὁ τοι-
οῦτος ἄρξαιτο, καὶ ὀλιγάκις ἂν
ἀσθενῶν φανείη. ὥσπερ ἂν, εἰ
πῦρ τις φέρων, ἅμα ἐμβάλοι ἐς
πυρὸν ἀυτὸν, καὶ ἐς τὸ καλάμην
ἀυτῦ, καὶ ἐς τὸ ἄχνην.
αὖθις γὰρ ὅπῃ τὰ λιχμῶντα ἐ-
πιπέσειεν. θᾶττον ἂν οἶμαι παρα-
πολὺ ἡ καλάμη ἀναφλεγείη, ὁῇ
πυρὸς κατ' ὀλίγον, ὅτε φλογὸς
μεγάλης ἀϊσσομένης, ὅτε ὑπὸ
μᾶ τῇ ὁρμῇ, ἀλλὰ καταμικρὸν
ὑποτυφόμενος, χρόνῳ ὕστερον καὶ
αὐτὸς ἂν κατακαυθείη. ὡ τοί-
νυν ὧδε νόσος, ὧδε κάματος
ἐς τοιοῦτο σῶμα ἐμπεσόντα,
ῥᾳδίως ἐλέγξειεν ἂν, ὧδ' ὀπκρατήσειεν εὐμαρῶς. τὰ ἔνδο-
θεν γὰρ εὖ παρεσκεύασαι αὐτῷ, καὶ τὰ ἔξω μάλα καρτερᾶς

formati: dum inutilem ac
ſuperfluam carnium molem
ſudoribus abſumunt: illud
A autem quod robur præſtat
& vigorem, citra mali mix-
tionem relictum, fortiter
conſeruant. Nam quod qui
triticum ventilant, hoc in
corporibus exercitia no-
B bis præſtant, quæ paleas,
inanéſque ſpicas flatu diſ-
pellunt, purum verò fruc-
tum ſeparant, & accu-
mulant. Quò fit vt bene
valeant, & diutiſſimè in
C laboribus perdurent. Quin-
etiam talis ſerò ſudare in-
cipit, & rarò ægrotare vi-
detur. Quemadmodum ſi-
quis allatum ignem inijce-
ret ſimul in triticum, eiuſ-
D que ſtipulas, & paleam (nã
ad ventilantem regredior)
citiùs, vt opinor, conflagra-
rent ſtipulæ, triticum verò
paulatim, neque magna flã-
ma exurgente, neque vno
impetu, ſed ſenſim ſuccen-
E ſum, poſtea longo tempore
ipſum quoque cõbureretur.
Ita neque morbus, neque
defatigatio corpus huiuſ-
modi correptum, facilè
preſſerit, nec ſuperarit. Nam
internæ partes ipſi bene
ſunt comparatæ, ad eáſque
externæ validè admodũ ſunt

πέφρακται πρὸς αὐτὰ, ὡς μὴ παρεῖναι εἰς τὸ ἔσω, μηδὲ παρεδρεύεσθαι μήτε ἥλιον αὐτὸν, μήτε κρύος ἐπὶ λύμῃ τοῦ σώματος. πρός τε τὸ ἐνδιδοῦν ἐν τοῖς πόνοις, πολὺ τὸ θερμὸν τὸ ἔνδοθεν ὑπῤῥέον, ἅτε ἐκ πολλοῦ προπαρεσκευασμένον, καὶ εἰς τὴν ἀναγκαίαν χρείαν ἀποκείμενον, ἀποπληροῖ ἐνδυὺς ἐπάρδον τῇ ἀκμῇ, καὶ ἀκαμάτους ὑπωπλεῖσον παρέχεται. τὸ γὰρ προπονῆται πολλὰ, καὶ προκαμεῖν, οὐκ ἀνάλωσιν ἡ ἰσχὺς, ἀλλ' ὑπόδοσιν ἐργάζεται. καὶ ἀναῤῥιπιζομένη, πλείων γίγνεται. καὶ μὴν καὶ δρομικοὺς εἶναι ἀσκοῦμεν αὐτοὺς εἰς μῆκός τε διαρκεῖν ἐθίζοντες, καὶ εἰς τὸ ἐν βραχεῖ ὠκύτατον ὑπεκνυφίζοντες. καὶ ὁ δρόμος οὐ πρὸς τὸ στερρὸν, καὶ αὐτίτυπον, ἀλλὰ ἐν ψάμμῳ βαθείᾳ, ἔνθα οὔτε βεβαίως ἀπερείσασθαι τὴν βάσιν, ὅτε ὑπισχνεῖσθαι ῥᾴδιον, ὑποσυρομένου πρὸς τὸ ὑπεῖκον τὸ ποδός. ἀλλὰ καὶ ἁλλεσθαι πάφορον εἰ δέοι, ἢ εἴ τι ἄλλο ἐμπόδιον. καὶ πρὸς τοῦτο ἀσκοῦνται ἡμῖν ἔτι, καὶ μολυβδίνας χεῖρας πλήθεις ἐν ταῖν χερσὶν ἔχοντες. εἶτα περὶ ἀκοντίου βολὴς ἐς μῆκος ἀμιλλῶνται. εἶδες δὲ καὶ ἄλλό τι ἐν τῷ γυμνασίῳ χαλκοῦν,

munitæ, vt nihil noxæ intus penetret, neque solem ipsum, neque frigus in detrimentum corporis admittat. Ad perdurandum autem in laboribus, multus calor intus influens, veluti multò antè præparatus, atque in vsum necessarium repositus, præstat ilico tolerantiam vigore irrigans, reddítque vt plurimum infatigabiles. Nam præmissi labores & lassitudines, non absumunt, sed augent vires, quæ excitatæ, fiunt maiores. Quinetiam eos cursu exercemus, & vt longo sint pares, assuefaciendo, & vt eum quàm celerrimè breui exigant, leuiores reddendo. Nec cursus instituitur in solido, dúroque loco, sed in profunda arena, vbi neque firmiter infigere, neque fulcire plantam facile est, cùm ea cedente pes subtus trahatur. Fossam quoque transilire, si opus sit, aut siquod aliud obijcitur impedimentum: qua in re exercentur, plumbea pondera plenis manibus tenentes. Deinde hasta in longum proijcienda decertant. Vidisti quoque alium quendam globum æneum,

πτερυγίοις, ἀσπὶς μικρᾷ ἐοικὸς
ὄχανον οὐκ ἐχούσῃ, οὐδὲ τελα-
μῶνας. καὶ ἐπειράθης γε αὐτοῦ,
κειμένου ἐν τῷ μέσῳ. ἦ ἐδόκεί
σοι βαρὺ, ἢ δύσληπτον ὑπὸ
λειότητος. ἐκεῖνο τοίνυν ἄνω
τε ἀναῤῥιπτοῦσιν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ
ἐς τὸ πόῤῥω φιλοτιμούμενοι,
ὅστις ἐπιμήκιστον ἐξέλθοι, καὶ
τοὺς ἄλλους ὑπερβάλοιτο. καὶ ὁ
πόνος οὗτος, ὤμους τε αὐτῶν
κραταιοῖ, καὶ τόνον τοῖς ἄκροις
ἐντίθησιν. ὁ πηλὸς ἦ, καὶ ἡ κονις,
ἆρά σοι γελοιότερα ἐξ αἰχμῆς
ἔδοξεν, ἄκουσον ὦ θαυμάσιε,
ὅτου ἕνεκα ὑποβέβληνται,
πρῶτον μέν, ὡς μὴ ἐπὶ τὸ κρα-
τιστὸν ἡ πῆσις αὐτοῖς γίγνοιτο,
μηδ' ἐπὶ τὸ μαλακὸν ἀσφαλῶς
πίπτοιεν, ἔπειτα, καὶ τὸν ἁλιέα
ἀνάγκη πλείω γίγνεσθαι, ἰδ-
ρωτῶντα ἐν τῷ πηλῷ, ὃ σὺ
τοῖς ἰγχέλεσιν ἐπῆγες, ὡς
ἀληθῶς, οὐδὲ γελοῖον ὄν, ἀλλὰ
καὶ τοῦτο ἐς ἰσχύν, καὶ τόνον ὠφε-
λοῦντα σωτηρίᾳ, ὁπόταν ἄνω
ἐχόντων, ἀλλήλων ἀναγκάζων-
ται ἐγκρατῶς ἀντιλαμβάνεσθαι,
καὶ συμπίπτειν διολισθαίνοντας.
ἄρεσθαί τε ἐν πηλῷ ἱδρωκότα
μετ' ἐλαίου ἐκπιεσεῖν, καὶ διαῤ-
ῥυῆναι τῶν χειρῶν ἀπουδάζον-
τα μὴ μικρὸν εἶναι νομίζε. καὶ

& teretem, quale ſcutum paruum, anſa carens, & loro: quem in medio iacentem expertus es: iſque tibi viſus eſt grauis, & propter læuitatem prehenſu difficilis. Eum in aërem ſurſum proijciunt, ínque longum contendentes, quis quàm longiſſimè emittat, aliósque ſuperet. Qui labor illorum humeros roborat, & lacertis rigiditatem indit. Cæterùm lutum, & puluis, quæ initio tibi perquam ridicula viſa ſunt, audi ô præclare, quorſum luctantibus ſubſternantur. Primùm ne in duro loco labantur, ſed in molli tutò cadant. Deinde ſudantes ſæpius in luto lubrico lapſu cadere coguntur, quod tu anguillis comparabas. Neque id inutile eſt, & ridiculum: ſed ad robur & firmitatem non parum confert, quando ad hunc modum luctantes, alij alios fortiter apprehendere coguntur, & elabentes retinere. Nam rapere ſublimem in luto ſudantem, cúmque oleo excidere, & è manibus effluere conantem, ne parui momenti eſſe putes. Et hæc omnia, vt

τοῦτα πάντα ὥσπερ ἔφην

ἔμπροσθεν, ἢ τὸν πολέμιον καὶ χρήσιμά, εἰ δέοι φίλον βοηθέντα, ῥᾳδίως ἀράμενον ὑποξενεγκεῖν. ἢ καὶ πολέμιον συναρπάσαντα, ἥκειν μετέωρον κομίζοντα. καὶ διὰ τοῦτο εἰς ὑπερβολὴν ἀσκοῦμεν, τὰ χαλεπώτερα προτιθέντες, ὡς τὰ μικρότερα μακρῷ εὐκολώτερον φέροιεν. ἢ μύτοι κόνιν, τύφαντίον χρήσιμόν οἰόμεθα εἶναι, ὡς μὴ διολισθάνοιεν συμπλεκόμενοι. ἐπεὶ δὲν γε ἐν τῷ πηλῷ ἀσκηθῶσι σώζειν, τὸ διαδιδράσκον ὑπὸ γλιχρότητος, ἐδίζονται καὶ ἀποφεύγειν αὐτοὶ λαφύσσοντες ἐκ τῶν χειρῶν. καὶ ταῦτα, ἐν ἀφύκτῳ ἐχόμενοι. καὶ μὴν καὶ ἢ ἱδρῶτα συνέχειν δοκεῖ ἡ κόνις. ἀθρόον ἐπιχεόμενον ἐπιπαρομύει, καὶ ὀπίσω διαρκεῖν ποιεῖ τὴν δύναμιν, καὶ κώλυμα γίγνεται μὴ βιάπαντος ὑπὸ τῶν ἀέρων, ἀραιοῖς τότε, καὶ ἀνεφγόσι τοῖς σώμασιν ἐμπεσόντων. ἄλλως τε, καὶ τὸ ῥύπον ἀποσμᾷ, καὶ σιλπνότερον ποιεῖ τὸ αἰδοῖα. καὶ ἔγωγε ἥδέως ἂν παραγενόμενος πλησίον τῶν τε λευκῶν τινα ἐκείνων, καὶ ὑπὸ σκιᾷ δεδιητημένων, καὶ ὃν αὖ ἕλκη τῶν ἐν τῷ λυκείῳ γυμναζομένων, ἀποκλύσαι πρὸ κόνεως, καὶ τὸν πηλὸν, ἐρείμην ἂν σε ποτέρῳ ἂν ὅμοιος

antè dixi, ad bellum conferunt, si opus sit saucium amicum, nullo negotio sublatum subducere, aut surreptum hostem sublimem efferre. Eam ob rem summopere ipsos difficilioribus propositis exercemus, vt minùs difficilia multò faciliùs ferant. Verùm arenam diuersa ratione vtilem esse putamus, ne manum conserentes elabantur. Postquam enim in luto exercitati fuerint id quod præ lentore elabitur, retinere: ipsi etiam capti è manibus effugere assuescunt: idque quum ineuitabili vinculo tenentur. Quinetiam sudorem videtur cohibere puluis, quum affatim mananti aspergitur, & efficere vt diu ferendo labori pares sint vires, atque impedimento esse ne à ventis offendantur, in rarefacta & aperta corpora irruentibus. Præterea sordes abstergit, & virum nitidiorem reddit. Atqs ego lubenter vnum ex albis illis qui sub vmbra semper est versatus, & quemcunque ex ijs eligeres qui in Lyceo exercetur, huc sisterē, qui pulueren & lutum elueret, ac te interrogarem vtri similis

εὔξαιο γνώσῃ. οἶδα γὰρ ὡς αὐτίκα ἕλοιο ἂν ὀλίγον πρόσθεν πρόσωψεως, εἰ καὶ μὴ ἐπὶ τῶν ἔργων πειραθείης ἑκατέρου συνεσκευασμένος, καὶ συγκεκροτημένος εἶναι μᾶλλον, ἢ ἐρύθρᾳ, καὶ διαῤῥεῖν, καὶ λευκὸν εἶναι ἀποείᾳ καὶ φυγῇ εἰς τὰ ἔσω τῶ αἵματος. ταῦτ' ἔστιν ὦ Ἀνάχαρσι, ἃ τοῖς νέοις ἡμεῖς ἀσκοῦμεν, οἰόμενοι φύλακας ἡμῖν τῆς πόλεως ἀγαθοὺς γενέσθαι, καὶ ἐν ἐλευθερίᾳ βιώσεσθαι δι' αὐτούς, κρατοῦντες μὲν τῶν δυσμενῶν εἰ ἐπίοιεν, φοβερροὶ δὲ τοῖς περιοίκοις ὄντες, ὡς μὴ ἐπιπηδᾶν τε, καὶ ἀποτελεῖν ἡμῶν τοὺς πλείους αὐτῶν. ὧν εἰρήνη τε αὖ πολὺ ἀμείνοσιν αὐτοῖς χρώμεθα, περὶ μηδὲν τῶν αἰσχρῶν φιλοτιμουμένοις, μήδ' ὑπ' ἀρχῆς ἐς ὕβριν ῥεπομένοις, ἀλλὰ περὶ τὰ τοιαῦτα διαζίουσι, καὶ ἀρρόλοις οὖσιν ἐν αὐτοῖς. καὶ ὅπερ ἔφην, τὸ κοινὸν ἀγαθὸν, καὶ πλοῦ ἄκρον πόλεως εὐδαιμονίαν, τοῦτ' ἔστι λέγειν, ὁπόταν ἔς τε εἰρήνην, καὶ ἐς πόλεμον τὰ ἄριστα παρεσκευασμένη φαίνοιτο ἡ νεότης, περὶ τὰ κάλλιστα ἡμῖν ἀπουδάζοντες. Ανα. ἀκήκοα ὦ Σόλων, καὶ πρότερόν γε ἐπίστευον οἱ πολέμιοι, χειρώμενοι τῷ ἐλαίῳ, καὶ κονισάμενοι, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ, πυξ τινὶ χρῆσθαι ἐπ' ἀλλήλους προβεβλημένοι

esse optares. Sat scio te primo statim obtutu, tametsi neutrius vitę periculum feceris, electurum potiùs vt cõpactus & accinctus esses, quã delicijs frangereris, & A difflueres, atque albescerés penuria sanguinis intrò fugiẽtis. Hæc sunt Anacharsi, quibus iuuenes exercemus, rati eos nobis eustodes optiB mos ciuitatis euasuros, nósque eorũ opera in libertate victuros, vincendo hostes, si nos adoriãtur, & vicinis terribiles nos præstando, adeò C vt nos pertimescant, & plerique ipsorum tributũ nobis pendant. Porrò in pace melioribus illis vtimur, de nulla re turpi cõtẽdẽtibus, neque se præ inertia ad cõtumeliã inferendã cõuertentibus, sed D circa ista versantibus, iisque perpetuò vacãtib⁹. Et quod dixi, cõmune bonum, summámque ciuitatis fœlicitatẽ hoc est dicere quũ iuuentus rebus pulcherrimis studio incũbens, cùm ad pacem, tũ E ad bellũ optimè præparata videtur. *Ana.* Proinde Solõ, si quãdo hostes vos inuadãt, oleo perunẽti, & puluerulenti prodite ipsi pugnis aduersus eos muniti,

νοι. κἀκεῖνοι δηλαδὴ ὑποπτήσσουσιν ὑμᾶς, καὶ φεύγουσι δεδιότες, μὴ σφίσι κεχηνόσι, πάσσητε τὸν ψάμμον ἐς τὸ σῶμα, ἢ περιπηδήσαντες ὡς κατ' ὄπισθεν γένησθε, περιπλέξητε αὐτοῖς τὰ σκέλη περὶ τὸν ὄγκον τὸν ὀπίσω, καὶ διάγχητε, ὑπὸ τὸ κρᾶνος ὑποβαλόντες τὸν πῆχυν. καὶ νῦν δι' εἰμὶ, τοξεύσοισι δηλονότι, καὶ ἀκοντίσουσιν. ὑμῶν δ' ὥσπερ ἀνδριάντων, ὁ καθ' ἕξιν τὰ βέλη, κεχρωσμένων ὡρὸς τὸν ἥλιον, καὶ πολὺ τὸ αἷμα πεποιησμένων. ὀγαθὴ καλάμη καὶ ἀθέρες ὑμεῖς ἐστε, ὡς τάχιστα ἐνδιδόναι ὡρὸς τὰς πλαγάς. ἀλλὰ ὀφέ ποτε αὖ, καὶ μόλις καταστεμφόμενοι βαθέσι τοῖς τραύμασιν, αἷμα ὀλίγον ὑποδείξητε. τοιαῦτα γὰρ φῆς, εἰμὶ πάνυ παρήκουσα τῶ παραδείγματος. ἢ τὰς παγοπλίας ἐκείνας τότε ἀναλήψεσθε, τὰς τ' κωμῳδῶν τε, καὶ τραγῳδῶν. καὶ ἢν ὡροτεθῇ ὑμῖν ἔξοδος, ἐκεῖνα τὰ κρανίη περιθήσεσθε τὰ κεχηνότα, ὡς φοβερώτεροι εἶητε τοῖς ἐναντίοις, μορμολυπόμενοι αὐτούς, καὶ ὑποδήσεσθε τὰ ὑψηλὰ ἐκεῖνα δηλαδή. φεύγουσι τε γὰ λῶ δίη, κοῦφα. καὶ ἢν διώκητε, ἄφυκτα τοῖς πολεμίοις ἔσαι, ὑμῶν ὄντω μεγάλα διαβαινόντων ἐπ' αὐτούς. ἀλλ' ὅρα μὴ ταῦτα

Et illi videlicet vos pertimescunt, ac metuentes fugiunt, ne ipsis hiantibus puluerem ori inspergatis: aut circunsilientes à tergo adorti, ipsorũ crura circum ventrem implicetis, & subiecto galeæ cubito suffocetis. At per Iouem, hi sagittas, & iacula cõtorquebunt. At vos, quemadmodum statuas, nõ attingent tela, quippe ad Solem denigratos, & multo sãguine abundantes. Neque enim vos aut stipula, aut spicæ estis, vt quamprimum plagis succumbatis: sed admodum serò, víxque profundis confecti vulneribus, paululum sanguinis submonstrabitis. Talia enim dicis, nisi exemplum perperam audiui. Aut vniuersam illã Comœdorũ, & Tragœdorum armaturam assumetis. Et si vobis constitutũ fuerit in aciẽ prodire, galeas illas hiantes imponetis, vt sitis formidabiliores aduersarijs, illos laruis territantes: altos etiam illos calceos induetis, qui si fugiendum sit, sunt leues, si contrà insequamini, hostibus erunt ineuitabiles, cùm eos adeò magnis gressibus adeatis. At vide ne ista quibus

μὴν ὑμῖν τὰ κομψὰ λῆρος ᾖ, καὶ παιδιὰ ἄλλως, καὶ διατριβαὶ ἀργῶσι, καὶ ῥᾳθυμίαν ἐνθέλοισι τοῖς νεανίσκοις. εἰ δὲ βούλεσθε πάντως ἐλεύθεροι, καὶ εὐδαίμονες εἶναι, ἄλλων ὑμῖν γυμνασίων δεήσει, καὶ ἀσκήσεως ἐνοπλίου ἢ ἐν τοῖς ὅπλοις. καὶ ἡ ἄμιλλα ἡ πρὸς ἀλλήλους μὴ παιδιᾶς, ἀλλὰ πρὸς τοὺς πολεμίους ἔσται, μὴ κινδύνων μετέχοντι τῷ ἀφετῷ. ὥστε ἀφέντας τὴν κόνιν, καὶ τὸ ἔλαιον, διδάσκετε αὐτοὺς τοξεύειν, καὶ ἀκοντίζειν, μὴ κῆφα διδόντες τὰ ἀκόντια, καὶ οἷα διαφέρεσθαι πρὸς τὸν ἄνεμον, ἀλλ' ἔστω λόγχη βαρεῖα, μὴ συεισμῷ ἐλιττομένη, καὶ λίθος χειροπλήθης, καὶ σφενδόναι, καὶ γέρρον ἐν τῇ ἀριστερᾷ, καὶ ῥόπαξ, καὶ κράνος· ὡς ἐγὼ νῦν ἔχετε, θεῶν τινος εὐμενείᾳ σώζεσθαί μοι δόκεῖτε, οἳ μηδέπω ἀπολέλαστε τοσούτων ἀλίγων φίλων ἐπιπεσόντων. ἰδοὺ γέ τοι ἐγὼ ἀσπάθυμος τὸ μικρὸν τοῦτο ξιφίδιον τὸ παρὰ τὴν ζώνην, μόνος ἐπειμι σὺν τοῖς νέοις ὑμῶν ἅπασιν, ἀυτοβοεῖ αὖ ἔλοιμι τὸ γυμνάσιον, φυζόντων ἐκείνων, καὶ ἀδυνάτου ἀντιβλέπειν τῷ σιδήρῳ τολμῶντος. ἀλλὰ περὶ τοὺς ἀνδριάντας αὖ περιέσαμαι, καὶ περὶ τοὺς κίονας περιαμφιπόμενοι, γέλωτα ἄν μοι

industriã ineſſe putatis, ſint potiùs nugæ, & ludicrum etiam, & inertium, ignauiæque deditorum iuuenum exercitia. Sed ſi omninò liberi & fœlices eſſe vultis, alijs gymnaſijs, veráque in armis exercitatione vobis erit opus. Et tunc non ludicrum alij cum alijs certamen inibitis, ſed periculoſum bellũ aduerſus hoſtes ſuſcipietis virtutẽ exercẽtes. Quapropter puluere & oleo relictis, docete ipſos ſagittas, & iacula contorquere. Nec leuia detis iacula, quæ venti flatu ferri queant; ſed eſto grauis haſta, quæ cum fibilo torqueatur, & lapis prægrandis, gladiúſque, & ſcutum in ſiniſtra, lorica, & galea. Nam quales nunc eſtis, mihi videmini Dei cuiuſpiam benignitate ſeruari, qui nondũ à pauçis leuis armaturæ militibus vos aggreſſis, perditi eſtis. Ecce verò ſi ſtricto gladio quo ſum accinctus, omnes in veſtros iuuenes ſolus irruam, ipſo clamore gymnaſium capiam, fugientibus illis, ac nullo ferrũ obtueri audente. Sed circum ſtatuas ſtantes, aut circum columnas latitantes, riſum

ἐπεβρόμει, δακρύοντες οἱ πολλοὶ, καὶ δείμαντες· καὶ τότ' ἂν ἴδοις ἂν ἔτι ἐρυθριῶντας αὐτῶν τὰ σώματα, οἷοι νῦν εἰσιν, ἀλλὰ ὠχροὶ ἅπαντες αὐτίκα γενοιντ' ἄν, ὅπου τὸ δέος μεταβαφέντες. οὕτως ὑμᾶς ἡ εἰρήνη διατέθεικε βαθέα ἔτη, ὡς μὲ ἂν ῥᾳδίως ἀναχάλκου λόφον ἕνα κράνους πολεμίου ἰδόντας. Σο. οὐ ταῦτα ἔφασαν ὦ Ἀνάχαρσι, Θρᾳκῶν τε ὅσοι μετ' Εὐμόλπου ἐφ' ἡμᾶς ἐστράτευσαν, καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν αἱ μὴ Ἱππολύτης ἐλάσασαι ὑπὸ τὴν πόλιν, ἢδὲ ἄλλοι ὅσοι ἡμῶν ἐν ὅπλοις ἐπειράθησαν. ἡμεῖς γὰρ ὦ μακάριε, καὶ ἐπειδὴ οὕτω γυμνὰ τὰ σώματα ἐπιδυόμεθα τῶν νέων; διὰ τοῦτο καὶ ἄοπλα ἐξάγομεν ὑπὸ τοὺς κινδύνους. ἂν δ' ἐπειδὴ καθ' αὑτοὺς ἄριστοι γίγνωνται, ἀσκήσαντα τὰ μὴ τοῦτο ξὺν τοῖς ὅπλοις. καὶ πολὺ ἄμεινον χρήσαιντ' ἂν αὐτοῖς, οὕτω διακείμενοι. Ανα. καὶ ποῦ τοῦτο ἡμῖν ἔστι τὸ γυμνάσιον τὸ ἐν τοῖς ὅπλοις; ἐγὼ γοῦν εἶδον ἔγωγε ἐν τῇ πόλει τοιοῦτον οὐδέν, ἅπασαι αὐτὴν ἐν κύκλῳ περιελθών. Σο. ἀλλὰ ἴδοις ἂν ὦ Ἀνάχαρσι, ὁπλέον ἡμέρας διατρίψας,

monerent mihi lachrymantes, & trementes permulti. Tunc verò videres illos corpore non amplius rubescentes, cuiusmodi nunc sunt: sed protinus omnes pallescerent, mutato præ metu colore. Eo vos animo profunda pax reddidit, vt non facilè, vel hostilis galeæ cristam, intueri sustineretis. Sol. Non hæc dixerunt, Anacharsi, Thraces, quotquot Eumolpum sequuti bello nos lacessiuerunt: neque mulieres vestræ, quæ duce Hyppolyta aduersus hanc ciuitatē equitarunt: neque alij quotquot nos armatos sunt experti. Nos autem, ô beate, quanquam ita nuda iuuenū corpora exercemus, nō ideo etiam inermia in periculum producimus. Sed vbi in his ludicris optimi euaserint, deinceps cum armis exercentur, quibus melius vtuntur ad hunc modum antè instituti. Ana. Et vbi est vestrum illud, quod est in armis gymnasium? Nullum enim huiusmodi vidi in vrbe, quanquam vniuersam obambulauī. Sol. At videbis, Anacharsi, vbi diutius nobiscum fueris versatus, & permulta vnicuique arma,

οἷς χρώμεθα ὁπόταν ἀναγκαῖον ᾖ καὶ λόφοις, καὶ φάλαρα, καὶ ἵππους, καὶ ἱππέας σχεδὸν τὸ τέταρτον τῶν πολιτῶν. τὸ μέντοι ὁπλοφορεῖν ἀεὶ, καὶ ἀκινάκιον περιζώσθαι, πειστὸν ἐν εἰρήνῃ οἰόμεθα εἶναι. καὶ ἄσεμνόν γ' ὄντως, ὅστις ἐν ἄστει σιδηροφορεῖν μηδὲν δέον, ἢ ὅπλα ἐξενέγκοι εἰς τὸ δημόσιον. ὑμεῖς δὲ συγγνωστοὶ, ἐν ὅπλοις ἀεὶ βιοῦντες. τότε γὰρ ἐν ἀφεδρίτῳ οἰκεῖν, ῥᾴδιον ἐς ἐπιβουλήν. καὶ οἱ πόλεμοι, μάλα πολλοί. καὶ ἄδηλον ὁπότ' τις ἐπιχαὶ, κοιμώμενον καταπατήσας ἀπὸ τῆς ἀμαξης, φονεύσειεν. ἥ τε πρὸς ἀλλήλους ἀπιστία ἀνθαιρέτους, καὶ μὴ ἐν νόμῳ ξυμπολιτεύεσθαι, ἀναγκαῖον ἀεὶ τὸ σιδηρον πτεῖσαι, ὡς πλησίον εἶναι ἀμυνούμενα, εἴ τις βιάζοιτο. Ανα. εἶτα σὺ Σόλων, σιδηροφορεῖν μὲν ἀδένος ἀναγκαίως ἕνεκα πειστὸν ὑμῖν δοκεῖ, καὶ τὸ ὅπλων φείδεσθαι, ὡς μὴ διὰ χειρὸς ὄντα φθείροιτο. ἀλλὰ φυλάττετε ἀποκείμενα, ὡς χρησόμενοι τούτοις τῆς χρείας ἐπιστάσης. τὰ δὲ σώματα τῶν νέων, οὐδενὸς δεινῶ ἐπιόντος, καταπονεῖτε πάντες. καὶ ὑπὸ τῶν ἱδρώτων καταλείσκοντες, οὐ ταμιευόμενοι πρὸς τὸ

quibus vtimur quum opus est, & cristas, & phaleras, & equos, & equites quartam ferme ciuium partem. Sed arma semper gestare, & acinace accinctum esse, id in pace superuacaneum putamus. Atque ei qui in vrbe ferrum gestat, vbi nihil op', aut arma in publicum effert, mulcta irrogatur. Vobis autem condonandum, quòd semper armati viuitis. Nam in loco immunito habitare, insidijs est obnoxium: multáque ibi bella vigēt. Incertum etiā quādo superueniēs quispiam dormiētem è plaustro pertractum, iugulet. Quod etiam alij alijs vltro diffidunt, nec vllis legibus obstrictam ciuitatem vnà incolunt, facit vt ferrū semper sit necessarium, vt siquis vim inferret, ad propulsandam iniuriam præstò esset. Ana. Ergo Solon, ferrum gestare nulla necessitate adigente, superuacaneū vobis videtur esse: armísque parcēdū putatis, ne manibus attrectata corrūpātur: sed reposita cōseruatis, quibus vrgente necessitate vtamini. Iuuenū autem corpora, nullo vrgente periculo, verberibus conficitis, ac sudoribus conficiendo, vires ipsorum ad necessitatem non expromitis, ἀναγκαῖον τὰς ἀλκὰς αὐτῶν,

ἀλλ' εἰκῆ ἐν τῷ πηλῷ, καὶ τῇ κόνει ἐνχεόντες. Σο. ἔοικας ὦ Ἀνάχαρσι, τοιόνδε τι δύναμιν περὶ σώματος, ὡς οἴνῳ, ἢ ὕδατι, ἢ ἄλλῳ τῶν ὑγρῶν ὁμοίαν αὐτὴ εἶναι. Ἀν. δοκεῖ σοι οὖν μὴ ὥσπερ ἀγγεῖα κεραμεᾶ λάθη διαρρυεῖσα ἐν τοῖς πόνοις, πρὶν ἡμῖν κενὸν, καὶ ξηρὸν ὀργανον τὸ σῶμα καταλιπεῖν, ἀεὶ μηδενὸς ἐνδοθεν ἀναπληρουμένου. τὸ δ', οὐχ ἕτως ἔχει σοι. ἀλλ' ὅσῳ τις αὖ ἐξαντλῇ τοῖς πόνοις, τοσῷδε μᾶλλον ἐπῤῥεῖ κατ' τὸν τῆς Τέρας μῦθον, εἰ ποτε ἤκουσας, ὡς αὐτὶ μιᾶς κεφαλῆς τμηθείσης, δύ' ἀεὶ ἄλλαι ἀνεφύοντο. ὧν ὁ ἀγύμναστος ἐξ ἀρχῆς, καὶ ἄπονος ἦ, μὴ ὁ διψῶν ἦ ὑλλὸν ἔχη ἐπαβεβλημένον, τότε ἀεὶ τῶν καμάτων βλάπτοιτο ἂν, καὶ καταμαραίνοιτο, ὅσον τι ὑπὸ πυρὸς, καὶ λύχνου μύκητα. ἀεὶ γὰρ τῷ αὐτῷ φυσήματι, τὸ μὲν πῦρ αὐξησείας ἂν, καὶ μᾶλλον ποιήσειας ἂν βραχεῖ, παρεμπίπτων τῷ πνεύματι. καὶ τὸ τοῦ λύχνου φῶς ἀποσβέσειας, ἂν ἔλαιον ἀποχέωσαν ἢ ὕλης πλὴν χρηναι, ὡς διψῶν εἶναι πρὸς τὸ αἰτπτόμενον. καὶ γὰρ ἂν ἰσχνὸς οἶμαι ἢ ῥίζης ἀνερύστου. Ἀνα. ταυτὶ μὲν Σόλων, καὶ πάνυ σοφίζῃ,

sed temerè in cœno & puluere effunditis. *Sol.* Videris Anacharsi, de corporis robore ita sentire, ac si vino, aut aquæ, aut alij cuipiam rei humidæ sit simile. Itaque vereris, ne tanquam ex vasa fictili clanculum in laboribus effluat: deinde nobis corpus inane & aridum relinquat discedendo, cùm nulla re intus denuo impleatur. Atqui non ita res se habet: sed quanto plus laboribus exhauseris, tanto copiosius influit, iuxta hydræ fabulam, si vnquam audiuisti, ei pro vno capite præciso, alia duo semper renasci solita. Cæterùm si ab initio inexercitatum, ignauumque fuerit, nec satis subiectæ materiæ habuerit, tunc laboribus lædituꝛ, & marcescit, vt in igne & ligno vsuuenit. Etenim eodem flatu, & ignem accendere, & breui maiorem facere potes, spiritu inflammans. Ac lychni lumen extingues, cui non satis materiæ suppeditetur, quæ aduersò flatui par esse possit. Neque enim ab altiùs acta radice productum fuerat. *Ana.* Hæc equidem, Solon, non planè intelligo.

λεπτότερα γὰρ ἢ κατ' ἐμὲ εἴρηκας ἀκριβῶς τινος φροντίδος, καὶ διανοίας ὀξυτέρας δεομένου. ἐκεῖνο δέ μοι πάντως εἰπέ, τίνος ἕνεκα οὐχὶ καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῖς ὀλυμπικοῖς, καὶ Ἰσθμοῖ, καὶ πυθοῖ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπὶ πολλοὶ ὡς φῂς συνίασιν ὀφθήμενοι τοὺς νέους ἀγωνιουμένους, ἐᾷ ἔστε ἐν ὅπλοις ποιεῖσθε τὴν ἅμιλλαν, ἀλλὰ γυμνοὺς εἰς τὸ μέσον παραγαγόντες, λακπάζομένους, καὶ πιεσμένους ἐπιδείκνυτε, καὶ νικήσασι, μῆλα καὶ κότινον δίδοτε. ἄξιον γὰρ εἰδέναι τοῦτό γε. ἕτινος ἕνεκα τοῦτο ποιεῖτε. Σο. ἡγούμεθα γὰρ ὦ Ἀνάχαρσι, τὰς εἰς τὰ γυμνάσια παρουσίαν οὕτως αὖ πλείω ἐγγενέσθαι αὐτοῖς, εἰ τοὺς ἀριστεύοντας ἐν τούτοις ἴδοιεν πιμπλωμένους, καὶ ἀνακηρυττομένους ἐν μέσοις τοῖς Ἕλλησι. καὶ διατίθενται ὡς ἐς τούτοις ἀποδυσόμενοι, εὐεξίαν τε ἐπιμελεῖσθαι, ὡς μὴ αἰσχύνοιντο γυμνωθέντες, καὶ ἀξιονικότατον ἕκαστος αὑτὸν ἀπεργάζεσθαι. καὶ τὰ ἆθλα ὡσαύτως ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, οὐ μικρὰ, ὁ ἔπαινος ὁ παρὰ τῶν θεατῶν, καὶ τὸ ἐπισημότατον ἡγεῖσθαι, καὶ δεικνύσθαι τῷ δακτύλῳ, ἄριστον εἶναι τῶν καθ' ἑαυτὸν

Argutiùs enim ista tibi dicta sunt, quàm vt assequi quemquæ accurata commentatione, & perspicaci mente indigent. Porrò id mihi dic omnino, quorsum non etiam in certaminibus Olympicis, & Isthmiacis, & Pythiacis, aliisque, quando multi, vt dicis, certaturos iuuenes spectaturi conueniunt, in armis certamen ineundum proponitis, sed nudos in medium productos, calcibus, & verberibus se mutuo cædentes ostenditis: & victoribus mala, & oleastrum datis. Æquum enim est me scire, cuius rei gratia id faciatis. *Sol.* Quoniam opinamur, Anacharsi, maiorem ad exercitia alacritatem ita iuuenum animis innasci, si eos qui re bene gesta excelluerint in ijs, honorari viderint & in Græcorum medio præconis voce proclamari. Ideóque tanquam in eorum conspectu vestes deposituri, bonam habitudinem curant, ne denudati pudore afficiantur: & se quisque victoria dignissimum efficiat. Ac præmia, vt antè dixi, exigua non sunt, nempe spectatorum laudatio, & clarissimum esse, & ostendi digito, eum qui sit visus æqualium præstantissimus. Itaq; multi δοκοῦντα. τοιγάρτοι πολλοὶ

τ θεατῶν, εἰς καθ' ἡλικίαν ἕπ
ἡ ἄσκησις, ἀπάσιν ἡ μετεῖσα ἀν
τ τοιούτων, ἀφεῖ, καὶ πόνων ἐ
ρασθέντες. ὡς εἴγέ τις ᾧ ἀνά-
χαρσι, τ τῆς εὐκλείας ἔρωτα
ἐκβάλοι ἐκ τ βίε, τί ἂν ἔτι ἀ
γαθον ἡμῖν χθόνιτο, ἢ τίς ἂν τι
λαμπρὸν ἐργάσαιτο ἐπιθυμή-
σειε; νῶν ᾧ καὶ ἀπὸ τέτων εἰ-
κάζειν παρέχοιεν ἂν σοι, ὁπόσοι
ἐν πολέμοις ὑπὲρ πατρίδος, καὶ
παίδων, καὶ γυναικῶν, καὶ ἱερῶν
χθόνιτ' ἂν, ὅπλα ἔχοντες, οἱ
κοτίνε πέρι, καὶ μήλων γυμνοὶ,
τοιαύτην προθυμίαν ἐς τὸν νι-
κᾶν εἰσφέρομθοι. καίτοι τί ἂν
πάθοις, εἰ θεάσαιο καὶ ὀρτύγων,
καὶ ἀλεκτρυόνων ἀγῶνας παρ'
ἡμῖν, καὶ παυδιὰν ὑπὸ τέτοις ἡ
μικρόν; ἢ γελάσῃ δηλονότι. ἢ
μάλιστα μὲν μάθης ὡς ὑπὸ νό-
μου ἀυτὸ δρᾶθαι, καὶ προτε-
τακ) πᾶσι τοῖς ἐν ἡλικίᾳ πα-
ρεῖναι, καὶ ὁρᾶν τὰ ὄρνεα δια-
πυκτεύοντα μέχρι τ ἐσχάτης ἀ-
παγορεύσεως. δι' ἃ δὲ τέτο γε-
λοῖον. ὑποδύε) γάρ τις ἡσυχία
ταῖς ψυχαῖς ὀχυρὰν ἐς τὸν κιν-
δύνοις, ὡς μὴ ἀθυμότεροι, καὶ
ἀτολμότεροι φαίνοιντο τ ἀλε-
κτρυόνων, μὴ ᾧ προαπαγορεύ-
σειεν ὑπὸ βαυμάτων, ἢ καμά-
των, ἢ τ ἄλλε δυχερείᾳ. τὸ ᾧ

ex spectatoribus, quorum ætati conuenit exercitatio, hinc abeunt virtutis & laborum amore non mediocriter inflammati. Etenim Anacharsi, siquis gloriæ amorem è vita expelleret, quid boni amplius nobis obueniret? aut quid præclari facere quisquam expeteret? Ex his nunc possis conijcere, quales in bello pro defensione patriæ, liberorum, vxorum, & sacrorum sint futuri, quum arma præ manibus habebunt, qui pro oleastro, & pomis tanta alacritate ad victoriam consequendam nudi feruntur. Ecquid sētires, si coturnicū, & gallorum gallinaceorum certamina videres apud nos, quibus non mediocre studium impertimus? Rideres videlicet: ac potissimùm, si intelligeres nos legis iussu id facere, omnibúsque iuuenibus, vt interfint, imperatū esse, quò videant aues vsque ad extremā animi defectionem pugnantes. Atneq; hoc est ridiculum. Subit enim sensim animos incitatio ad pericula, ne gallis ignauiores, minúsque audaces videantur, ne-ue vulnerati, aut fessi, aut alia molestia affecti deficiant. Sed eos in armis experiri, δὲν ὅπλοις πειρᾶς αὐτῶν,

καὶ ὁρᾶν πρωκομμένους, ἄπαγε. Δειλῶδες γὰρ, καὶ δεινῶς σκαιὸν, καὶ πρεσβύτη γε ἀλισιτελὲς ἀποφαίνειν τὸν ἀρίστους, καὶ οἷς αὖ τις ἄμεινον χρήσαιτο κατὰ τῶν ὑσμενῶν. ἐπεὶ ἦ φησὶ ὦ Ἀνάχαρσι, καὶ σὺ ἄλλως Ἑλλάδα ἐπελήλυθας, μέμνησο δὲ ποτὲ καὶ ἐς Λακεδαίμονα ἔλθῃς, μὴ καταγελάσῃς μηδ' ὀνείδισον, μηδ' οἴεσθαι μάτην πονεῖν αὐτοὺς, ὁπόταν ἢ σφαῖρας πέσῃ ἐν τῷ θεάτρῳ συμπεσόντες, παίσωσιν ἀλλήλους, ἢ ἐς χωρίον ἐσελθόντες, ὕδατι περιεχομένον, ἐς φάλαγγα διαστάντες, τὸ πολεμίων ἀλλήλοις ἐργάζωνται, γυμνοὶ καὶ αὐτοὶ, ἄχρις ἂν ἐκβάλωσι τῷ περιεχόμενος τὸ ἕτερον συνταγμα τῶν ἑτέρων τὸν κατὰ Λυκοῦργον, οἱ κατὰ Ἡρακλέα. ἢ ἔμπαλιν σωσθέντες ἐς τὸ ὕδωρ. τὸ γὰρ ἀπὸ τούτου εἰρήνη λοιπὸν, καὶ οὐδεὶς ἂν ἔτι παύσειε. μᾶλλον δ' ἰδὼν ὁρᾷς μαστιγουμένους αὐτοὺς ἐπὶ τῷ βωμῷ, καὶ αἵματι ῥεομένους, πατέρας δὲ, καὶ μητέρας παρεστῶσας, οὐχ ὅπως αἰσχυνομένους ἐπὶ τοῖς γινομένοις, ἀλλὰ καὶ ἀπειλοῦσας, ἢν μὴ αὐτίκα ἐθέλωσι πρὸς τὰς πληγὰς, καὶ ἱκετεύσασι ὑπομένειν διαρκέσαι πρὸς τὸν πόνον,

& videre saucios, ápage. Nã ferinum est illud, atque admodum crudele, præterea inutile præstantissimos iugulare, quorum opera melius aduersus hostes vteremur. Quia verò ais, Anacharsi, te reliquam quoque Græciam esse peragraturum, memineris siquando Lacedæmonem veneris, ne illos quoque irrideas, ne-ue putes eos inutilibus laboribus vacare, quum pro pila in theatro congressi, se mutuò percutiunt: aut locum ingressi aqua circunseptum, in phalãgem distribuiti, hostiliter alij in alios se getunt, nudi & ipsi, donec acies altera alteram circunsepto loco expulerit, videlicet Lycurgi milites Herculis socij: aut contrà in aquam compulerit. Nam exinde pax sequitur, nec vllus amplius ferire ausit. Maximè verò si videas ipsos flagris cædi ad aras, & sanguine manare, patribus matribúsque præsentibus, non vt his quæ fiunt, affligantur, sed vt minentur, nisi verbera perferant, atque vt orent quàm diutissimè labori tolerando sufficiant, & dolorem æquo animo ferant.

καὶ ἐγκρατεῖς εἶναι τοῖς δεινοῖς.

πολλοὶ γοῦν καὶ ἐναπέθανον τῷ ἀγῶνι, μὴ ἀξιώσαντες ἀπαγορεῦσαι ζῶντες ἔτι ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν οἰκείων, μὴ ὄφελε τοῖς σώμασιν, ὧν καὶ τὴν ἀνδρείαν ὤλεσε πρωμήθους δημοσίᾳ, ὑπὸ τῶν Σπάρτης ἀνατεθέντας. ὅταν τοίνυν ὀργᾶς κἀκεῖνα, μήτε μαίνεσθαι νομίσῃς αὐτὸν, μήτ' εἰκῇ, ὡς ὑδρίμας ἕνεκα αἰτίας ἀναγκαίας ταλαιπωρῆσαι, μήτε πυραύνου βιαζομένου, μήτε πολεμίων διαπιόντων. εἴποι γὰρ ἂν σοι ἡ ὑπὲρ ἐκείνων Λυκοῦργος ὁ νομοθέτης αὐτῶν, πολλὰ τὰ εὐλογα, καὶ ἃ συμιδὼν κολάζει αὐτὸν, ὡς ἐχθρὸς ὢν, οὐδὲ ὑπὸ μίσους αὐτὸ ῥῶν, οὐδὲ πρὸ κολάσεως ἡ πόλεως εἰκῇ παραγαλίσκων, ἀλλὰ καρτερικωτάτους, καὶ παντὸς δεινοῦ κρείττονας ἀξιῶν εἶναι τὸν σώζειν μέλλοντας ἢ παιδεία. κἀγὼ μὴ ὁ Λυκοῦργος εἴπῃ, ἐννοεῖς οἶμαι καὶ αὐτὸς, ὡς ἂν ἄρα ποτὲ ληφθεὶς ὁ παῖδας ἐν πολέμῳ, ἀπόῤῥητά τι ἐξείποι τοῖς Σπάρτης, αἰκιζομένων τῶν ἐχθρῶν. ἀλλὰ καταγελῶν αὐτῶν, μαστιγοῦτο ἄν, ἀμυλλώμενος θεὸς τὸν παίοντα, ὡς θεότροπος ἀπαγορεύσειεν. ἆρα ὁ Λυκοῦργος ὃ ἡ αὐτὸς ὢ

Quare multi in certamine mortui sunt, indecorum rati ob oculos necessariorum animum despondere dum viuunt, aut corporibus ce- A dere: quos etiam statuis publicè à Spartanis cohonestatos videbis. Quum ergo hęc intueberis, ipsos nec putes nec dicas furere, quia nulla B necessaria de causa malis conflictantur, neque opprimente tyranno, neq; imminentibus hostibus. Diceret enim tibi Lycurgus pro horum quæ ipse legibus præscripsit, defensione, multa C rationi consentanea, quibus causis impulsus eos verberibus affligat, quanquam nō est inimicus, neque id per inuidiam facit, neque ciuitatis iuuentutem temerè cōsumit: sed optat fortissimos, omnique malo potiores esse eos qui patriam sunt defensuri. Etsi verò nihil dixeris Lycurgus, ipse tamen animaduertis, hominem huiusmodi, qui in bello fuerit captus, nunquam Sparta indignum quicquam dicturum quum ab hostibus cædetur flagris D sed ipsos dum cædetur, irrisurum, certando cum cedente, qui prior animo deficiat. Ana. Nū Lycurgus quoque, Solon, in iuuentute loris cædebatur? Σόλων, ἐμαστιγοῦτο ἐν παιδικῷ

ἦ σὺ πρεσβύτερος ἂν ἤδη τῷ ἀγῶνος, οὕτω ἀσφαλῶς τοσοῦτον ἐγεγένευσο; Σο. πρεσβύτης ἤδη ὤν, ἔχαιρε τοῖς νόμοις αὐτοῖς, Κρὴς ἦν τὸ γένος ἀφικόμενος. ἀπεδεδήμηκει γὰρ παρὰ τοὺς Κρῆτας, ὅτι ἤκουσεν ἐπιεικεστάτους εἶναι, Μίνωος τοῦ Διὸς νομοθετήσαντος ἐν αὐτοῖς. Ανα. ἢ οὖν οὐ καὶ σὺ ὦ Σόλων, ἐμιμήσω Λυκοῦργον, καὶ μαστιγοῖς τοὺς νέους; καλὰ γὰρ ταῦτα καὶ ἄξια ὑμῶν ἐστιν. Σο. ἆρα ἡμῖν ἱκανὰ ὦ Ανάχαρσι, ταῦτα τὰ γυμνάσια, οἰκεῖα ὄντα. ζηλῶ γὰρ τὰ ξενικά, ἃ παρ' ὑμῖν ὁρῶ. Ανα. καὶ ἀλλὰ συμβαίνει οἶμαι οἷόν τι ὑπὸ μαστιγουμένων γυμνῶν, ἀνωτάτω χεῖρας ἐπαίροντα, μηδενὸς ἕνεκα ὠφελίμου, ἢ αὐτῷ ἐκείνῳ, ἢ κοινῇ τῇ πόλει. ὡς ἔγωγε ἐν ποτὲ ἐπεδημήσω τῇ Σπάρτῃ, καθ' ὃν καιρὸν ταῦτα δρῶσι, δοκῶ μοι τάχιστα καταλευσθῆσεσθαι δημοσίᾳ πρὸς αὐτῶν, ὑπιγελῶν ἑκάστοις, ὁπόταν ὁρῶ τυπτομένους ῥαδάμανθυ κλέπτας, ἢ λωποδύτας, ἢ τί ἄλλο τοιοῦτον ἐργασαμένους. ἀτεχνῶς γὰρ ἑλλεβόρου δεῖσθαί μοι δοκεῖ ἡ πόλις αὐτῶν, οὕτω καταγέλαστα ὑφ' ἑαυτῆς πάσχουσα. Σο. μὴ ἐπαινέσῃς γε γοναῖς, μὴ δ' ὧν ἀνδρῶν

an verò iam intempestiua ad hoc certamen ætate, tutò & confidenter talia commentus est? *Sol.* Cùm iam esset prouectæ ætatis, leges ipsis cõdidit è Creta reuersus, cùm apud Cretenses hospes vixisset, quoniam ipsos, quibus leges tulisset Minos, optimis legibus instructos audiuerat. *Ana.* Cur ergo non etiam tu, Solon, imitatus es Lycurgum, iuuenésque flagris cædis? Nam hæc instituta sunt pulchra, vobísque digna. *Sol.* Quoniã nobis Anacharsi, sufficere videntur hæc gymnasia, quę sunt domestica: neq; æquum admodum sentimus æmulari peregrina. *Ana.* Nequaquã: sed intelligis opinor quidnã sit nudum flagris cædi, manus sursum attollẽtẽ, nullius aut priuatæ, aut publicæ vtilitatis causa. Itaq; siquando Spartam venero, quo tẽpore ista factitant, existimo me ab ipsis publicè lapidibꝰ obrutum iri, quòd irridebo singulos, quos videbo verberari tanquam fures, aut grassatores, aliúsue facinoris reos. Nam certè helleboro mihi videtur indigere eorũ ciuitas, quę in se ipsã resagit adeò ridiculas. *Sol.* Ne indicta causa, ô generose, neque viris abstẽtibus, tequũ solus ἀπόντων, μόνος σὺ τοὺς λέγοντας

ὅτι κρατεῖν. ἔσται γάρ τις ὁ καὶ ὑπὲρ ἐκείνων σοι τὰ εἰκότα ἀντερῶν ἐν Σπάρτῃ. πλεῖν δὴν ἐπεὶ σοὶ ἐγὼ τὰ ἡμέτερα διεξελήλυθα, σὺ δ' ἤδη που ἀρεσκόμενος ἐν τούτοις ἔοικας, ὃν ἄδικα αἰτήσειν ἔοικα παρὰ σοῦ, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μέρει διεξέλθῃς πρός με, ὃν τρόπον ὑμεῖς οἱ Σκύθαι διατρίβετε τοὺς νέους τοὺς παρ' ὑμῖν, καὶ οἵοισι γυμνασίοις αὐταρέσκεσθε, καὶ ὅπως ὑμῖν ἄνδρες ἀγαθοὶ γίγνονται. Ανα. Δικαιότατα μὲν οὖν ὦ Σόλων. καὶ ἔγωγε διηγήσομαι τὰ Σκυθῶν νόμιμα, ἴσως μὲν οὐδὲ ἴσα, οὐδὲ καθ' ὑμᾶς, οἵγε οὐδὲ κατ' κέρδος πατάξαι τολμήσαιμεν ἂν μίαν πληγήν. δειλοὶ γάρ ἐσμεν. ἀλλὰ εἰρήσεται γε ὅπερ ἂν εἴη. ἐς αὔριον μὲν τοι εἰ δοκεῖ, ὑπερβαλώμεθα τὴν συνουσίαν, ὡς ἄν, τι αὐτὸς ἔφης, ἔτι μᾶλλον συνοίσομεν καθ' ἡσυχίαν, ἅ, τ' χρὴ εἰπεῖν, συναγάγοιμι τῇ μνήμῃ ἐπελθών. τὸ δὲ νῦν ἔχον, ἀπιωμεν ἐπὶ τούτοις. ἑκάτερα γὰρ ἤδη.

dices, superaturum putes. Nequeenim deest, qui pro illis verisimilia Spartæ respondeat. Verumenimuero siquidem ego tibi nostra recensui, quæ tibi non admodum placuisse videntur: videor mihi non iniqua postulaturus à te, vt vicissim mihi narres, quo pacto vos Scythæ vestros iuuenes exerceatis, quibus gymnasijs educetis, & quomodo viri fortes euadant. *Ana.* Æquissima sunt, ô Solon, quæ postulas. Atque ego Scytharum instituta narrabo, fortè non admodum grauia, nec quæ vestris respondeant. Nos enim ne in maxillam quidem alicui plagam illidere auderemus, meticulosi cùm simus. Verùm qualiacunque sunt ego dicam. Quanquam si videtur, ea de re colloquium in crastinum differemus: vt & quæ dixisti quietiùs apud me repoluam: & quæ sunt dicenda, memoria percurrens colligam. In præsentia verò his dictis abeamus. Iam enim aduesperascit.

ΠΕΡΙ ΠΕΝΘΟΥΣ. DE LVCTV.

ARGVMENTVM.

Sub prosopopœa patrì filium lugentì, & filij ad illius querelas respondentis, reprehendit earum rerum vanitatem, quæ à superstitibus in sui solatium fiunt pro defuncto: quales sunt curiosa sepultura, lamentationes, inferiæ, ludi funebres, & cœna exequiales. Quarum rerum nulla sensu ipsorum pertingit.

Ἐπίσχες παρακαλῶ τὰ νῦν τῶν πολλῶν ἐν τοῖς πένθεσι γιγνόμενα, καὶ τὰ νῦν τῶν παραμυθουμένων ἀλγεῖν αὐτοὺς λεγόμενα, καὶ ὡς ἀφόρητα ἡγωνῶται τὰ συμβαίνοντα σφίσι τε αὐτοῖς οἱ ὀδυρόμενοι, καὶ ἐκείνοις, οὓς ὀδύρονται, ἢ μὰ τὸν Πλούτωνα, καὶ Περσεφόνην κατ' οὐδὲν ἐπιτάμνοι σοφῶς, οὔτ' εἰ πονηρὰ ταῦτα, καὶ λύπης ἄξια, οὔτε εἰ τοιαῦτα ἥδιω, καὶ βελτίω τοῖς παθοῦσι, νόμῳ ὄν, καὶ συνηθείᾳ τῇ λύσιν ἐπιφέροντες. ἐπεὶ δὲ τοίνυν ἀποθάνῃ τις, ὅτῳ ποιῦσι.

Pera pretium sanè fuerit obseruare ea, quæ in luctu vulgo cùm dicuntur, tum fiunt. Item quæ dicuntur ab ijs qui eos consolantur: & vt non ferenda putant lugentes ea quæ sibi ipsis acciderunt, & ijs quos flent. Cùm haud quaquam per Plutonem & Proserpinam pernouerint mala-ne sint ista, & dolenda, an contrà iucundiora, melioráque ijs quibus accidunt. Sed ex more & consuetudine dolorem accersunt. Itaque cùm mortuus fuerit aliquis, ad hunc modum faciunt.

μᾶλλον ὑμῖν πρότερον εἰπεῖν βούλομαι ἅσινας περὶ αὐτῆς τῆς θανάτου δόξας ἔχουσιν. οὕτω γὰρ ἔσται φανερὸν, οὗτινος ἕνεκα τὰ περιττὰ ἐκεῖνα σπουδεύουσιν. ὁ μὲν δὴ πολὺς ὄμιλος, οἷς ἰδιώτας οἱ σοφοὶ καλοῦσιν, Ὁμήρῳ τε καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις μυθοποιοῖς πρὸ τούτων πειθόμενοι, καὶ νόμον θέμενοι, πάντα ποίησιν αὐτῶν, τόπον τινὰ ὑπὸ τῇ γῇ βαθὺν, ἅιδου ὑπεικλήφασι. μέγαν τε, καὶ πολύχωρον τοῦτον εἶναι, καὶ ζοφερὸν, καὶ ἀφεγγῆ, ἀεὶ δοκοῦντα τοῖς ἐπὶ τοῦ ἡλίου, ὅπως αὐτοῖς φωτίζεσθαι δοκοῦντα πρὸς τὸ καὶ καθορᾶν τῶν ἐνόντων ἕκαστον. βασιλεύειν τε τοῦ χάσματος ἀδελφὸν τοῦ Διὸς, Πλούτωνα κεκλημένον, ὡς μοι τῶν τὰ τοιαῦτα δεινῶν τις ἔλεγε, διὰ τὸ πλουτεῖν τοῖς νεκροῖς τὴν ἀφθονωτέραν ἐπιμεμοιρῶσθαι. τοῦτον τε τὸν Πλούτωνα, πάντα πάρ' αὐτῷ πολιτείαν, καὶ τὸν κάτω βίον καταστῆσαι τὸν τοιοῦτον. κεκλῆσθαι μὲν γὰρ αὐτὸν ἀρχεῖν τῶν ἀποθανόντων. καταδεξάμενον δὲ αὐτὸν, καὶ παραλαβόντα, κατέχειν δεσμοῖς ἀρύκτοις, οὐδενὶ τοπαρχήσαν τῆς ἀνόδου ὑφιέμενον,

Quin potiùs volo tibi narrare, quas de morte opiniones habeant. Sic enim palam fiet quorsum superuacanea illa moliantur. Hominum quidem multitudo, quos sapientes isti vocant idiotas, Homero, Hesiodo, reliquísque fabularum authoribus, super his fidem habentes, & illorum poësim pro lege ducentes, locum quendam sub terra profundum esse putát, quem Tartarum vocant. Eú existimant magnum & spatiosum esse, atque opacum & caliginosum: qui tamen istis illustrati nescio quomodo videtur, quò singula quæ illic sunt, introspiciant. Tum regnare in hoc specu Iouis fratrẽ, cui nomen Plutoni, vt mihi retulit, quidam harum rerũ peritus, eo quòd mortuorum copia sit diues, hoc nomine cohonestatum. Porrò Plutonem hunc inferorum remp. & manium vitam hunc in modum constituisse. Nam sorte obtigisse huic, vt vita defunctis imperaret. Quos vbi receperit, & assumpserit, vinculis inexodabilibꝰ coërcet, nulli prorsus permittẽs vt ad superos redeat, præter quam admodũ paucis ex vniuerso æuo, idque grauissimis de causis.

πλὴν ἐξ ἅπαντος τοῦ αἰῶνος πάνυ ὀλίγων ἐπὶ μείζοσιν αἰτίαις.

περιρρεῖσθαι ὑπὸ τῶν χώρων αὐτῶν ποταμοῖς μεγάλοις τε, καὶ φοβεροῖς, καὶ ἀπὸ μόνων τῶν ὀνομάτων. Κωκυτοὶ γάρ, καὶ Πυριφλεγέθοντες, καὶ τὰ τοιαῦτα κέκληνται. τὸ δὲ μέγιστον, ἡ Ἀχερουσία λίμνη περιῦκεν, ἣν δὴ μάλιστα τοὺς ἀπαντῶντας, ἵν' ὡς ἔνι διαπλεύσαι, ἢ παρελθεῖν, ἄνευ τοῦ πορθμέως. βαθεῖά τε γὰρ περάσαι τοῖς ποσὶ, καὶ διαβῆναι πολλή. καὶ ὅλως, ὡς ἂν αὐτῶν διαπάλαι οὐ τὰ νεκρὰ τῶν ὀργέων. περὶ δὲ αὐτὴν τὴν καθόδῳ, καὶ πύλῃ, οὔσῃ ἀδαμαντίνῃ, ἀδελφιδοῦς τοῦ βασιλέως Αἰακός ἐστι, τῶν φερουραῖος σπερχαμμένος. καὶ παρ' αὐτῷ, κύων τρικέφαλος, μάλα κάρχαρος, τοὺς μὲν ἀφικνουμένους, φιλίως τε, καὶ εἰρηνικῶς προσβλέπων. τοὺς δὲ πειρωμένους ἀποδιδράσκειν, ὑλακτῶν, καὶ τῷ χάσματι διελκόμενος. περαιωθέντας δὲ ἤδη λίμνῃ ἐς τὸ ἴσον, λειμὼν ὑποδέχεται μέγας, τῷ ἀσφοδέλῳ καταφυτος, καὶ ποτὸν, μήκυνος πλέμον. λήθης γοῦν διατοῦτο ὠνόμασται. ταῦτα γὰρ ἀμέλει διηγήσαντο τοῖς πάλαι ἐκεῖθεν ἀφιγμένοι, Ἀλκηστίς τε, καὶ Πρωτεσίλαος οἱ Θεσπαλοὶ, καὶ Θησεὺς ὁ τοῦ Αἰ-

Circumluitur autem regio illius, fluuijs & magnis, & horrendis, vel solo nomine: siquidem Cocyti, Pyriphlegethontes, atque huiusmodi vocabulis appellantur. Quódque est grauissimum, præiacet Acherontica palus, quæ prima excipit obuios, quam non possis transmittere, neque transire sine vectore. Nam & profundior est quàm vt pedibus transiri possit, & spatiosior, quàm vt tranari queat. In summa huiusmodi est, vt nec auium manes possint eam transuolare. In ipso descensu, portáque quæ est adamantina, Æacus est, regis patruelis, cui mandata est custodia: iuxtáque ipsum canis triceps, sæuus admodum qui aduenientes amicè, pacatéque intuetur: sed si quis aufugere conetur, allatrat, territósque in specum redigit. Iàm eos qui emissa palude sunt ingressi, pratum amplum excipit, asphodelo consitum: atque infensus memoriæ fluuius, ideóque Lethes nomen ei inditum. Nam hęc priscis illis mortalibus narrarunt, qui illinc redierant: nempe Alcestis, & Protesilaus Thessali, & Theseus Ægeo prognatus,

γέως, καὶ ὁ τῆς Ὁμήρου Ὀδυσσεὺς, μάλα σεμνοὶ, καὶ ἀξιόπιστοι μάρτυρες, ἐμοὶ δοκεῖν, ὑποίντες τὴν πηγήν. ἐ γὰρ ἂν ἐμέμνηντο αὐτῶν. ὁ μὲν οὖν Πλούτων, ὡς ἐκεῖνοι ἔφασαν, καὶ ἡ Περσεφόνη, διοικεῦσι, καὶ τῶν ὅλων διαστείαν ἔχουσιν. ὑπηρετοῦσι δ' αὐτοῖς, καὶ τῶν ἀρχῶν τῶν διαφόρων, ὄχλος πολὺς, ἐρινύες τε, καὶ ποιναὶ, καὶ φόβοι, καὶ ὁ Ἑρμῆς. οὗτος μόνος οὐκ ἀεὶ συμπαρών. ὕπαρχοι δ', καὶ σατράπαι, καὶ δικασταὶ, καθίζουσι δύο, Μίνως τε, καὶ Ῥαδάμανθυς, Κρῆτες ὄντες, καὶ υἱοὶ τοῦ Διός. οὗτοι δὴ, τοὺς μὲν ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν, καὶ δικαίους καὶ κατ' ἀρετὴν βεβιωκότας, ἐπειδὰν πωλιδῶσι πολλοὶ, καθάπερ εἰς ἀποικίαν τινὰ, πέμπουσιν ἐς τὸ Ἠλύσιον πεδίον, τῷ ἀρίστῳ βίῳ συνεσομένους. οὓς δέ τινας τῶν πονηρῶν λάβωσι, τοῖς ἐρινύσι παραδόντες, ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον ἐκπέμπουσι, καὶ λοιπὸν τῆς ἀδικίας κολαστὰ τοιοῦτοι. ἔνθα δὲ τί τῶν κακῶν οὐ πάσχουσι, φερβλοφούμενοί τε, καὶ κατεσθιόμενοι, καὶ ὑπὸ γυπῶν ἐσθιόμενοι, καὶ χῶ συμφερόμενοι, καὶ λέθοις ἀναπαλλόμενοι, ὁ μὲν γὰρ Ταντάλος,

& Homericus Vlysses, graues admodum, & fide digni teſtes, qui ex fonte illo mihi videntur non bibiſſe, alioqui eorum nō meminiſſent. Itaque Pluto, & Proſerpina, vt aiebant illi, temp. adminiſtrant, rerúmque omnium dominatum obtinent. Quibus inſeruiunt, & in adminiſtrando principatu adiuuant, ingens turba, furiæ, pœnæ, terrores, ac Mercurius, quanquam his ſanè non adeſt perpetuò. Præfecti autem, & Satrapæ, iudicéſque ſedent duo, Minos, & Rhadamanthus, vterque Cretenſis, vterque Iouis filius. Atque hi quidem bonos ac iuſtos viros, qui cum virtute vitam exegerunt, vbi iam multi collecti fuerint, velut in coloniam quandam emittunt in Elyſium campum vitam optimam ibi victuros. Quòd ſi malos aliquos ceperint, hos furijs traditos, in impiorum locum eijciunt, pro ratione malefactorum puniendos. Quo in loco quid tandem mali non patiuntur? torti, exuſti, à vulturibus arroſi, rota circumacti, ſaxa ſurſum voluentes. Nam Tantalus

ἐπ' αὐτῇ τῇ λίμνῃ αὐτὸς ἕστηκε, κινδυνεύων ὑπὸ τῆς δίψους ὁ καχοδαίμων ἀποθανεῖν. οἱ δὲ τῆς μέσου βίου πολλοὶ ὄντες οὗτοι, ἐν τῷ λειμῶνι πλανῶνται αὖεν τῶν σωμάτων σκιαὶ ψυχόμυοι, καὶ ὑπὸ τῇ ἀφῇ καπνοῦ καπνὸς ἀφανιζόμενοι. φέρονται δὲ ἅμα ταῖς παρ' ἡμῖν χοαῖς, καὶ τοῖς καθαγιζομένοις ἐπὶ τῶν τάφων. ὡς εἴ τῳ μὴ εἴη καταλελειμμένος ὑπὸ γῆς φίλος, ἢ συγγενὴς, ἄστιτος οὗτος νεκρός, καὶ λιμώττων, ἐν αὐτοῖς πολιτεύεται. τοῦτα οὕτως ἰσχυρῶς πεπεισμένοι τὸν πολλοὺς, ὥστε ἐπειδάν τις ἀποθάνῃ τῶν οἰκείων, φερόντες μὴν φέρουσιν ὀβολὸν, ἐς τὸ στόμα κατέθηκαν αὐτῷ, μισθὸν τῷ πορθμεῖ τῆς ναυπλίας ψυχοπομπὸν, οὐ πρότερον ἐξεταστὴν ὁποῖον τὸ νόμισμα νομίζεται, καὶ εἰ διαχωρεῖ παρὰ τοῖς κάτω, καὶ εἰ δύναται παρ' ἐκείνοις ἀπίκιος, ἢ μακεδονικὸς, ἢ αἰγινήτης ὀβολὸς, ἐπὶ ὅτι πολὺ κάλλιον ἦν μὴ ἔχειν τὸ πορθμεῖον καταβαλεῖν. οὕτω δὲ ἂν, οὐ παραξαμένου τὸ πορθμέως, ἀναπεμπτοι πάλιν ἐς τὸν βίον ἀφικνοῦντο. μὴ ταῦτα δ', λούσαντες αὐτὸν, ὡς οὐχ ἱκανῆς τῆς κάτω

in ipsa palude stat, in periculum adductus, ne siti moriatur infœlix. Alij verò mediæ vitæ, qui sunt complures, vagantur in prato sine corporibus, facti vmbræ, & ad tactum ceu fumus euanescentes. Aluntur autem nostris libationibus, inferiisque, quæ sepulchris inferuntur. Adeò vt sicui nullus sit in terra reliquus amicus, aut cognatus, hic mortuus ieiunus ac famelicus inter illos versetur. Hæc adeò validè vulgi animos peruasérunt, vt simulatque familiaris quispiam mortuus fuerit, primùm obolum illi in os indant, vt sit portitori, traiectionis merces, nec illud priùs expendant, cuiusmodi numisma legitimum sit, ambulétque apud inferos, & apud illos valeat, Atticusne, an Macedonicus, & Æginensis obolus, neque multò satius esse non posse naulum soluere: cùm sic futurum sit, vt non recipiente portitore, postliminio redeant in vitam. Post hæc lotos eos, ac si tartarea palus non satis

λίμνης λουτρὸν εἶναι τοῖς ἐκεῖ, καὶ μύρῳ τῷ καλλίστῳ χείσαντες τὸ σῶμα, πρὸς ἀνοσιώδη ἤδη βιαζόμενον, καὶ στεφανώσαντες τοῖς ὡραίοις ἀν- A θεσι, περιδέντες, λαμπρῶς ἀμφιέσαντες, ἵνα μὴ ῥιγῶσιν ἀπλονότι παρὰ τὸν ὅλεθρον, μηδὲ γυμνοὶ βλέποιντο τῷ Κερ- B βέρῳ. οἰμωγαὶ δ' ἐπὶ τούτοις, καὶ κωκυτὸς γυναικῶν, καὶ περὶ πάντων, δάκρυα, καὶ στέρνα τυπτόμενα, καὶ ἀπαρχόμενα κόμη, καὶ φοινισσόμενα παρειαί. καὶ που καὶ ἐδαφι- C ζόμενοι, καὶ κόνις ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πάσεται. καὶ οἱ ζῶντες, οἰκτρότεροι τῶν νεκρῶν. οἱ μὲν, γὰρ χαμαὶ καλινδοῦνται πολλάκις, καὶ ταῖς κεφαλαῖς D ἀράσσουσι πρὸς τὸ ἔδαφος. ὁδὲ, εὐκόσμων, καὶ καλὸς, καὶ καθ' ἑαυτὸν ἐστεφανωμένος, ὑπὲρ νεκροῦ πρόκειται, καὶ μετέωρος, ὥσπερ ἐς πομπὴν κεκοσμημένος. εἶτ' ἡ μήτηρ, καὶ γὰρ Δι' ὁ πατὴρ, ἐκ μέσων τῶν συγ- E γενῶν προελθὼν, καὶ περιχυθεὶς αὐτῷ, περικεῖται γάρ τις ψέος, καὶ καλὸς, ἵνα καὶ ἀκμαιότερον ἐπ' αὐτῷ τὸ δρᾶμα ᾖ, φωνὰς ἀλλοκότους, καὶ ματαίας ἀφίησι. πρὸς ἃς ὁ νεκρὸς αὐτὸς ἀποκρίνεται αὖ, οἰ λάβοι φωνήν. φήσει γὰρ ὁ πατὴρ,

sit idonea lauandis ijs, qui ibi degunt, optimísque vnguẽtis vncto corpore, quod iam fœtore vincitur, tum coronatos pulchertimis floribus, proponunt splendidè vestitos, ne videlicet per viam algeant, neue à Cerbero nudi conspiciantur. Accedunt ad hæc mulierum eiulatus, omniúmque lachrymæ, pectorum planctus, comæ dilaniatio, genarum cruentatio. Alij vestem discerpunt, & puluerẽ capiti inspergunt, adeò vt viuentes, sint mortuo miserabiliores. Nam illi sæpenumero humi volutantur, capita solo allidunt: hic verò decorus ac formosus, & eximiè coronatus, sublimis propositus est, & excelsus, velut ad pompam adornatus. Deinde mater, atque adeò pater, ex medijs cognatis progressus, & mortuo circunfusus (nam finge iuuenem aliquem, ac formosum esse propositum, quò magis in hunc competat actio fabulæ) absurdas ac stultas voces emittit: ad quas responderet mortuus, si vocẽ reciperet. Ait enim pater,

ὑστερόν τι φθεγγόμενος, καὶ παρατείνων ἕκαστον τῶν ὀνομάτων, τέκνον ἥδιστον, οἴχῃ μοι, καὶ τέθνηκας, καὶ πρὸ ὥρας ἀνηπάδης, μόνον ἐμὲ ἔτι τὸν ἄθλιον καταλιπών, οὐ γαμήσας, οὐ παιδοποιησάμενος, οὐ στρατευσάμενος, οὐ γεωργήσας, οὐκ εἰς ὥρας ἐλθών, οὐ κωμάσῃ πάλιν, οὐδ' ἐρασθήσῃ τέκνον, οὐδ' ἐν συμποσίῳ μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν μεθυσθήσῃ. ταῦτα δή, καὶ τὰ τοιαῦτα φήσει, οἰόμενος τὸν υἱὸν δεῖσθαι μέν ἔτι τούτων, καὶ ἐπιθυμεῖν καὶ μετὰ τὸν τελευτὴν, οὐ δυνασθαι δὲ μετέχειν αὐτῶν. καίτοι τί ταῦτα φημί; πρόσει γὰρ καὶ ἵππους, καὶ παλλακίδας, οἶδε, καὶ οἰνοχόους ἐπικατέσφαξαν, καὶ ἐσθῆτα, καὶ ἄλλον κόσμον συγκατέφλεξαν, ἢ συγκαπώρυξαν, ὡς χρησομένοις ἐκεῖ, καὶ ἀπολαύσουσιν αὐτῶν κἀκεῖ; ὁδ' οὖν φρέσβυτης ὁ πενθῶν, οὕτω πάντα ταῦτα ὑπέπτα εἴρηκε, καὶ ἔτι πλείονα, οὔτε τῶν παιδὸς ἕνεκα βαυκωδεῖν ἔοικεν, οἶδε γὰρ ὅτι ἀκουσόμενον, οὐδὲ μεῖζον ἐμβοήσῃ τοῦ στέντορος, οὔτε μὴν αὐτῷ. φρονεῖν γὰρ αὐτὸν, καὶ γινώσκειν ἱκανὸν ἦν καὶ ἄνευ τῆς βοῆς. ἁδὺς γὰρ δὴ πρὸς ἑαυτὸν δεῖται βοᾶς.

flebili quadam voce verbum unumquodque in longum producens, fili iucundissime, periisti mihi, mortuus es, & ante diem præreptus, miser me relicto solo. Non duxisti vxorem, non genuisti liberos, non militasti, non coluisti agros, ad senectam non peruenisti. Non comessaberis posthac, non amabis fili, neque cum æqualibus in comparatione inebriaberis. Hæc atque id genus alia dicit, ratus filium rebus his etiam post obitum egere, ac desiderare quidem, verùm potiri nō posse. Sed quid hæc loquor? Quot enim sunt, qui equos ac cōcubinas, quique pincernas in funere mactarunt, qui vestem reliquúmque mundum concremarunt, aut cū cadauere sepelierūt, perinde quasi ijs illic sint vsuri, & apud inferos fruituri? At senex iste luctum agens, hæc omnia quæ dixit, atque his etiā plura, neque filij causa tragicè iactare videtur, vt quē sciat non auditurum, etiamsi Stentorem clamore vincat, neque rursum sua ipsius gratia, vt cui satis erat cogitare, & cognoscere, etiam sine clamore. Nemini enim opus est, vt apud sese clamet.

Super

κοινὸν ἂν ὂν αὐτῷ τῶν παρόντων ἔγεκα, ταῦτα λυπεῖν, καθ' ὅτι πέπονθεν αὐτῷ ὁ παῖς εἰδότα, καθ' ὅτι κεχώρηκε. μᾶλλον δ' ὅτε τὸν βίον αὐτῷ ἐξετάζοιτο ὁποῖός ὄστιν, καὶ αὐτὸς ἂν ἐξ αὐτοῦ μεταθέσιν ὡς τῶν δεινῶν ἐλυχέραινεν. εἶπον δ' ἂν οὖν πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς, παραιτησάμενος τὸν Αἰακὸν, καὶ τὸν Αἰδωνέα πρὸς ὀλίγον τὴν κόμιν ἀναρύψαι, καὶ τὸν πατέρα παύσασθαι ματαιάζοντα, ὦ κακόδαιμον ἄνθρωπε, τί κέκραγας; τί δέ μοι παρέχεις περίγματα; παῦσαι πλοκάμους τὴν κόμιν, καὶ τὸ πρόσωπον ἐξ ὀπτῆς ἀμύσσων. τί μοι λοιδορῇ, καὶ ἄθλιον ἀποκαλεῖς, καὶ δύσμορον, πολύ σου βελτίω, καὶ μακαριώτερον γεγονότα; ἢ τί σοι δεινὸν πάσχειν δοκῶ; ἢ ὅτι μὴ τοιοῦτος γέρων ἐξομοιοῦμαι, οἷος εἶ σὺ, φαλακρὸς μὲν τὴν κεφαλὴν, τὴν δ' ὀφρὺν ἐρρυπωμένος, κυτὸς, καὶ τὰ γόνατα νωθὴς, καὶ ὅλως, ὥσπερ τὸ χρόνου σαθρὸς, πολλὰς περικλάσας, καὶ ὀλυμπιάδας ἀναλήσας, καὶ τὸ τελευταῖον δὴ τοῦτο, παραπαίων ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων; ὦ μάταιε, τί σοι χρῆσιν εἶναι δοκεῖ περὶ τὸν βίον, οὗ μηκέτι μεθέξομεν; ἢ τὸν

Supereſt igitur, vt hæc nugetur ob eos qui adſunt: cùm neſciat, neque quid filio acciderit, neque quò conceſſerit: imò cùm neque A ſua ipſius vita, cuiuſmodi ſit, perpenderit. Neque enim ceu rem acerbam grauiter ferret, illum ex ea demigraſſe. Filius igitur ita huic reſponderit, exorato B Æaco, & Plutone, quòd liceat tantiſper è ſpecu proferre caput, & patrem inſanientem compeſcere. Homo infœlix, quid clamas? quid mihi moleſtus es? deſine vellicare comam, & vultus lacerare cutem. C Cur mihi conuitium facis, & miſerum appellas, & infortunatum, qui iam ſim te multò tum melior, tum fœlicior? aut quid acerbi mihi putas accidiſſe? An D quia non ſum factus ſenex, qualis tu, capite caluo, facie rugoſa, incuruus, genibus ſegnis, in ſumma totus ætate putris, multis expletis Triacadibus, E & Olympiadibus: denique &iſtud, apud teſtes tam multos delirans? O demens, quid tibi videtur in vita bonè, quo non poſthac fimùs fruituri? nimirùm

πότους ἐρεῖς ἀηλογότη, καὶ τὰ δεῖπνα, καὶ ἐδώδιμα, καὶ ἀφεδρίσια, καὶ δέδιας μὴ τούτων ἐνδεὴς γηόμενος, ἀπόλωμαι; ἀλλ' ἐννοεῖς ὅ ὅτι τὸ μὴ διψῆν, πολὺ κάλλιον τοῦ πιεῖν, καὶ τὸ μὴ πεινῆν, τοῦ φαγεῖν, καὶ τὸ μὴ ῥιγοῦν, τοῦ ἀμπεχόνης εὐπορεῖν; φέρε τοίνυν ἐπειδὴ ἔοικας ἀγνοεῖν, διδάξομαί σε θρηνεῖν ἀληθέστερον. καὶ δὴ ἀφαλαβὼν ἀξ ὑσαγχῆς, βόα, τέκνον ἄθλιον, ἐκέπι διψήσεις, ἐκέπι πεινήσεις, οὐδὲ ῥιγώσεις. οἴχῃ μοι κακόδαιμον, ἐκφυγὼν τὰς νόσους, ἐ πυρετὸν ἔπι δεδιὼς, ἐ πολέμους, οὐ τύραννον. ἐκ ἔρως σε ἀνιάσει, οὐ ἡ συμουσία παραβλαφεῖ, οὐδὲ σωφρονήσεις ὀπὶ τούτῳ δὶς ἢ τρὶς ἡμέρας. ὦ τῆ συμφορᾶς. οὐδὲ καταφρονηθήσῃ, γέρων γηόμενος, οὐδὲ ὀχληρὸς ἔσῃ τοῖς νέοις, βλεπόμενος. αὖ ταῦτα λέγῃς ὦ πάτερ, ἐκ οἶει πολὺ ἀληθέστερα, ἢ γελοιότερα ἐμοίων ἔρειν; ἀλλὰ ὅρα μὴ τόδε σε ἀνιᾷ, ἢ διαφθορὴ τὸν παρ' ἡμῖν ζόφον, ἢ τὸ πολὺ σκότος. κἄπα δέδιας μή σοι ἀποπνιγῶ καπνισθεὶς ἐν τῷ μνήματι; χρὴ δ' ὥρᾳς ταῦτα λογίζεσθαι ὅτι τῶν ὀφθαλμῶν

potationes, cœnás, veſtem, venerea, eóque metuis ne horum penuria peream? Nõ intelligis, longè bellius eſſe, non ſitire, quàm bibere? non eſurire, quàm edere: nõ algere, quàm veſtibus abundare? Age igitur, quandoquidem ignarus videris, docebo te lugere veriùs. Itaque redintegrato luctu, clama, fili miſer, nõ ampliùs ſities, non ampliùs eſuries, non ampliùs algebis. Perijſti mihi infœlix, qui morbos effugeris, qui febrem iam non timeas, non hoſtem, non tyrannum. Non te cruciabit amor, non peruertet coitus, neque huius cauſa bis ter-ue per diem rem tuam diſſipabis. O calamitatem! Neq; contemnêris factus ſenex, neq; moleſtus eris iuuenibus, ſi conſpiciaris. Hæc ſi dixeris pater, annon putas te multõ veriora, magíſque ridicula dicturum, quàm illa quæ modò? At vide hum hoc te malè habeat, quum caligine, multáſq; tenebras quæ ſunt apud nos, cogitas. An metuis ne in monumento ſuffocer incluſus? Verùm in his illud perpendendum eſt, oculis putrefactis, atq; adeò

διασαπέντων, ἢ καὶ νὴ Δία

κμένων μετ' ὀλίγον, εἴγε χρῶσαί με διεγνώκατε, ἔστε σκότος, ἔστε φῶς ὀφθήν δεησόμεθα. καὶ ταῦτα μὲν ἴσως μέτεια. τί δέ με ὁ κωκυτὸς ὑμῶν ὀνίνησι, καὶ ἡ πρὸς τὸν αὐλὸν αὕτη στεγνοτυπία, καὶ ἡ τῶν γυναικῶν περὶ τὰ θρηνῶν ἀμετρία; τί δ' ὁ τῇ τῆ τάφου λίθος ἐστεφανωμένος; ἢ τί ὑμῖν δύναται τὸν ἄκρατον ὀπτχεῖν; ἢ νομίζετε καταξαίνειν αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς, καὶ μέχρι τῆ ᾅδου διήξεσθαι; τὰ μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν καθαγισμῶν, ἢ αὐτοὶ ὁρᾶτε οἶμαι, ὡς τὸ μὴ νοσιμώτατον τῶν παρεσκευασμένων, ὁ καπνὸς παραλαβὼν, ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν οἴχεται, μηδὲν πλέον ἡμᾶς ὠνήσας τοῦ κάπνου. τὸ δὲ καταλειπόμενον, ἡ κόνις, ἀχρεῖον, ἐκτὸς εἰμὴ πῆ φασὶν ἡμᾶς σιτεῖσθαι πεπιστεύκατε. ἐκ οὖν ὡς ἄσπορος, οὐδὲ ἄκαρπος ἡ τῆ Πλούτωνος ἀρχή, οὐδ' ἐπιλείπει ἡμᾶς ὁ ἀσφόδελος, ἵνα παρ' ὑμῶν τὰ σιτία μεταστελλώμεθα. ἄστε μοι νῦν πῆ Τισιφόνῃ, πάλαι δὴ ἐφ' οἷς ἐποιεῖτε, καὶ ἐλέγετε, παμμέγεθες ἐπῆει ἀνάκαγχάσαι. διεκώλυσε δ' ἡ ὀδύνη, καὶ τὰ ἕξια; οἷς μὲν τισὶ σταλέναις

exustis (siquidem me paulò post eremare decreuistis) nihil opus fore, nec ad tenebras, nec ad lumen aspiciendum. Atque hæc fortassis A vtcunque sunt ferenda. Verùm eiulatus ille vester, quid prodest mihi? aut quid planctus pectorum ad tibiæ modos? aut quid mulierum immodica lamentatio? quid-ue saxum coronis ornatum B quod sepulchro imponitur? aut quid valet, quod merum infunditis? Num putatis illud ad nos destillaturum, & ad Orcum vsque permeaturum? Nam de parentalibus, C ipsi quoque ni fallor, videtis quod ex apparatu potissimũ ad nos redire debuerat, id fumo correptum, sursum in cœlum abire, neque quicquam iuuare nos qui in inferis degimus. Porrò quod D supereſt, puluis est inutilis, nisi creditis nos cinere vesci. Non est vsque adeò sterile, & infrugiferum Plutonis regnum: neque nos destituit asphodelus, vt à vobis cibos huc deportemus. Itaque per E Tisiphonen iuro, iamdiu mihi subibat, ea quę faciebatis, & dicebatis, cachinno excipere: sed prohibebat linteũ ac lanæ, quibus mihi fauces obligastis. Atque ita pro-

ἀπορίξαι. ὡς ἄρα μὴ ὃ-

πόντα, τέλος θανάτοιο κάλυψε.
πρὸς Διὸς ἦ, αὖ λέγῃ ταῦτα ὁ
νεκρὸς ἐπιστραφείς, ἀνακλίνας
αὐτὸν ἐπ' ἀγκῶνος, ἢ κἂν οἰώ-
μεθα διημάρτηκε δι' αὐτὸ εἰ-
πεῖν, ἀλλ' ὅμως οἱ μάταιοι καὶ
βοῶσι. καὶ μετάσειλάμψοί τι-
να θρηνῶν σοφιστήν, πολλὰς συ-
μπεπλεγμένα παλαιὰς συμφο-
ρὰς, τούτῳ συναγωνιστὴν, καὶ
χορηγῷ τῆς αὐδῆς καταχεόν-
τα, ὅποι ἂν ἐκεῖνος ἄρχῃ,
πρὸς τὸ μέλος ἐπαιάζοντες.
καὶ μέχρι μὲν θρηνῶν, ὁ αὐ-
τὸς ἅπασι νόμος τῆς ἀβελτηρί-
ας. τὸ δ' ἀπὸ τούτων, διελόμε-
νοι κατ' ἔθνη τὰς ταφὰς, ὁ μὲν
Ἕλλην, ἔκαυσεν. ὁ δὲ πέρσης,
ἔθαψεν. ὁ δ' ἰνδὸς, ὑάλῳ περι-
χρίει. ὁ δὲ σκύθης, κατεδαίει. τα-
ριχεύει δὲ ὁ αἰγύπτιος. ἔστι μέν-
τοι, λέγω δ' ἰδὼν, ξηράνας τὸ νε-
κρὸν, σωδεπνον, καὶ συμποτὸν
ἐποιήσατο. πολλάκις δὲ καὶ
δεομένῳ χρημάτων αὐδεὶ αἰ-
γυπτίῳ, ἔλυσε τὴν ἀποφάν, ἐ-
νέχυρον ἢ ὁ ἀδελφὸς, ἢ ὁ πατὴρ
ἡμόμνυτο ἐν κειρῷ. χώματα
μὲν γὰρ, καὶ πυραμίδες, καὶ στή-
λαι, καὶ ἐπιγράμματα, πρὸς
ὀλίγον διάκεινται· πῶς οὐ
παιδιᾶς ἄξιον ἐστὶ, καὶ παιδιᾶς
εἰκότα; καίτοι καὶ ἀγῶνας

fato mors vltima lumina
clausit. At per Iouem, si
mortuus hæc dicat re-
uersus, in cubitum reclina-
tus, annon rectissimè di-
xisse videbitur? Attamen
hi stolidi vociferantur, & A
accersito lamentorum arti-
fice, qui multas calamita-
tes in vnum congerat, hoc
adiutore, & chorago a-
mentiæ vtuntur, vbicunque
cœperit ille, ipsi ad me-
los eiulatu respondentes.
Verùm quantum ad lamen-
tationes attinet, omnibus
eadem est ineptiendi con-
suetudo. At deinceps sepul- B
turæ rationem in varios diui-
dunt modos. Nam græcus
exurit, Persa defodit, In-
dus adipe suillo oblinit, Scy-
tha deuorat, condit Ægy-
ptius. Atque hi quidem (tem C
à me visam natro) deficcatũ
cadauer, conuiuam & com-
potorem adhibet. Fit autem
frequenter, vt Ægyptium a-
liquem indigẽtem pecunia,
liberet egestate oppigneratus in tempore vel frater, vel
pater. Nam tumuli, pyrami- D
des, columnæ, tituli, ad breue tempus duratura, an non
superuacanea, & ludicris simillima? Sũt verò qui ludos
quoque instituerunt, ac fu-

ἔνιοι διέθεσαν, καὶ λόγοις ἐπ-

παρόντες εἶπον ἐπὶ τῷ μνημάτων, ὥσπερ πωλαγορεύοντες, ἢ μαρτυροῦντες, παρὰ τοῖς κάτω δικασταῖς τῷ νεκρῷ. ἐπὶ πᾶσι τούτοις, τὸ περίδειπνον. καὶ πάρεισιν A οἱ παρόντες, καὶ τὸν γονέας παραμυθοῦνται τὸ τετελευτηκότος, καὶ πείθουσι γεύσασθαι ὡς ἂν ἀνάγκη μὰ Δί', οὐδ' αὐτὸν ἀναγκαζομένους, ἀφ' ἧς ἔχει B λιμὸς τελῶν ἑξῆς ἡμερῶν ἀπενθήτους. καὶ μέχρι μέν τινος ὦ ἄνδρες, ὀδυρόμεθα, ἔασον ἀναπαύσασθαι τὸν τῇ μακαρίτου δαίμονας. εἰ δὲ καὶ τοπαράπαν C κλάειν διέγνωκας, αὐτῆς τε τούτου ἕνεκα χρὴ μὴ ἀπόστιτον εἶναι, ἵνα καὶ διαρκέσῃς πρὸς τὸ πένθους τὸ μέγεθος. τότε δὴ τοίνυν πρὸς ἁπάντων ῥαψῳδοῦνται δύο τῶν Ὁμήρου στίχοι. Καὶ γὰρ τὸν κύκλωπα Νιόβην ἐμνήσατο οἴτου. καὶ, Γασέρει δ' ὅπως ἧσι νέκυσι πενθήσαι Ἀχαιούς, οἱ δέ, D ἀπονάσθαι μᾶλλον, αἱρούμενοι τὰ παρόντα, καὶ δεδοικότες, εἰ φανήσονται μὴ τὸ τελευτῶν τὸ φιλτάτων τοῖς ἀνθρωπίνοις πάθεσιν ἐμμένοντες. τοῦτο, καὶ πολὺ τούτων γελοιότερα ἔνεστι τις ἂν ἐπιτηδῶν ἐν τοῖς πένθεσι γιγνόμενα, διὰ τὸ τὸν πολλοὺς τὸ μέγιστον τῶν κακῶν τὸν θάνατον οἴεσθαι. E

nebres orationes ad sepulchrum habuerunt, tanquam patrocinantes, ac testimonium mortuo perhibentes apud judices infernos. Præter hæc omnia, est exequialis cœna. Hic adsunt necessarij, qui defuncti parentes consolantur, suadéntque vti cibum capiant, quanquam non illibenter per Iouem ad id compelluntur illi, quippe perpetuum iam triduum enecti fame. Et quò vsque quæso flebimus? sine quiescant defuncti, manes. Quòd si tibi deliberatum est omnino flere, vel ob hoc ipsum cibus est capiendus, quò tanto luctui par esse possis. Tum denique, tum ab omnibus duo versus Homerici recitantur.

Nanque cibi meminit Niobe formosa capilli.

Item.

Nan lugere sinit defunctum venter Achiues.

At capiunt quidem illi, sed initio pudibundi, verentésque ne post charissimorum obitum videantur adhuc affectibus humanis obtemperare. Hæc, atque his longè magis ridicula reperiet, quisquis obseruarit ea quæ fiunt in luctu: propterea quòd vulgò existiment, mortem summum esse malum.

ΡΗΤΟΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. RHETORVM PRÆCEPTOR.

ARGVMENTVM.

Oratio didascalica est. Duas vias ad eloquentiam adolescenti præscribit: priorem quidem asperam & prælongam, sed veram & rectam, quam etiam ad virtutem parandam ingredi opus est: alteram breuem ac facilem, sed qua ad improbitatem perducat: quam ironica quadam epitrepe obeundam adolescenti proponit. Scilicet alludit ad suorum temporum mores, quibus vt quisque indoctissimus & impudentissimus erat, ita pro præclaro habebatur. Vtrique autem viæ doctorem addit, & fingit.

ΡΩΤΑΣ ὦ μειράκιον ὅπως αὖ ῥήτωρ γένοιο, καὶ τὸ σεμνότατον τοῦτο, καὶ παύσημον ὄνομα, σοφιστὴς αὐτὸς εἶναι δόξῃς. ἀδύνατα γὰρ εἶναί σοι φῶ, εἰ μὴ τοιαύτην πρὸ ἢ δυώμαν περιβάλλοιο ἐν τοῖς λόγοις, ὡς ἄμαχον εἶναι, καὶ ἀνυπόστατον, καὶ θαυμάζεσθαι παρὰ ἁπάντων, καὶ ἀποβλέπεσθαι, περιπόδιστον ἄκουσμα τοῖς Ἕλλησι φθεγγόμενον. καὶ δὴ τὰς ἐπὶ τοῦτο ἀγούσας ὁδοὺς, αἵτινές ποτέ εἰσιν ἐθέλεις ἐκμαθεῖν. ἀλλὰ οὐ σὲ φθόνος

CIscitaris adolescẽs, quo pacto Rhetor euadere, & venustissimũ illud, vulgóque celebratum nomen, Sophista ipse censeri possis. Vitalem enim tibi vitam fore negas, ni talem quandam in dicendo vim assequaris, qua sis inexpugnabilis, & inuictus, omnibúsque admirandus, & suspiciendus, & celeberrimo nomine apud Græcos dignus videare. Ideo vias eò perducentes, quænam tandem sint, addiscere cupis. Quod non

ὦ παῖ, καὶ μάλιστα ὁπόταν νέος τις
ἀυτὸς ὢν, ὀρεγόμενος τῶν ἀρίστων, ὡς εἰδὼς ὅτεν ἂν ταῦτα
ἐκπορίσαιτο, ἱεροῦ τινος χρήματος ἢ
συμβολῆς οὔσης, καθάπερ νῦν
σὺ τοῦτο αὐτοῖν παρεσκεύασαι.
ὥστε ἄκουε τοίνυν ἐπ' ἐμοί. καὶ
παύου θαῤῥῶν, ὡς μάλιστα δεινὸς ἀνὴρ ἔσῃ γνῶναί τε τὰ δέοντα, καὶ ἑρμηνεῦσαι αὐτὰ, ἢν
τὸ μὲν τοῦτο ἐθελήσῃς αὐτὸς
ἐμμένειν, οἷς ἂν ἀκούσῃς παρ' ἡμῶν, καὶ φιλοπόνως αὐτὰ μελετᾷν, καὶ παρὸν μὴ αὐτὸν ἢ ὁδὸν, ἧς ἂν ἀφίκῃ πρὸς τὸ τέρμα. τὸ μὲν γὰρ τέρμα, ὦ σμικρόν, οὐδὲ ὀλίγης ἢ ἀπονοίας δεόμενον, ἀλλὰ ἐφ' ὅτῳ καὶ πονῆσαι πολλὰ, καὶ ἀγρυπνῆσαι, καὶ παῖ ὁπωσοῦν τοῦτο ἐκπονεῖναι ἄξιον. σκόπει γοῦν ὁπόσοι τῶν μηδὲν ὄντες, ἔνδοξοι, καὶ πλούσιοι, καὶ νὴ Δί' εὐγλωττότατοι ἐδόξαν ἀπὸ τῶν λόγων. ὅμως δ', μὴ δεδιὼς, μὴ δὲ πρὸς τὸ μέγεθος τῶν ἐλπιζομένων ἀποδυσπετήσῃς, μυρίους πονους τοὺς πόνους προπονήσειν οἰνδεές. οὐ γάρ σε τραχεῖαν τινα, οὐδὲ ὄρθιον, καὶ ἰδρῶτος μεστὴν ἡμεῖς γε ἀξόμεθα, ὡς ἐκ μέσης αὐτῆς ἀναστρέψαι κάμοντα, ἐπεὶ οὐδὲν ἂν διαφέροιμι

inuideo, adolescens: in primis cùm tu ætate iuuenili, rerum optimarum cupidus, nescius vnde has compares, consilium quæ res est sacra, petiturus me adiisti. Audi igitur quantum vtique in me situm est, atque admodum bono animo, quò facultatẽ summam adipiscaris, & quæ sint necessaria cognoscendi, eáque eloquendi, si posthac ijs quæ ex me audieris, acquiescere volueris, eáque assiduo labore exercere, & alacriter viam capessere, dũ ad metam perueneris. Cæterùm rem non exiguam captas, quæ non mediocri studio indiget, sedpro qua multos labores, multáque vigilias subire, ac quiduis sustinere conuenit. Considera igitur quàm multi qui antè nullius erant pretij, ob dicendi facultatem clari, diuites, ac per Iouem nobilissimi visi sint. Atqui ne timeas, neque ob speratorum magnitudinem desperes, ratus infinitos labores tibi perferendos. Non enim te per asperam, neque per arduam, ac sudoris plenã viam ducemꝰ, vt ex media fessus regrediaris: siquidem nihil ab alijs differremus, qui per cõsuetã

τῶν ἄλλων, ὅσοι τὴν συνήθη

ἐκεῖνῶν ἡγεῖῶται, μακρὰν, καὶ
αὐαντη, καὶ καματηρὰν, καὶ
ὡς τὸ πολὺ ἀπεγνωσμένην.
ἀλλὰ τόγε παρ' ἡμῶν ἐξαίρε-
τον ἡ συμβουλῆς, τοῦτο ἔστιν, A
ὅτι ἡδίστην τε ἅμα, καὶ ἐπι-
τομωτάτην, καὶ ἐυσπλα-
τον, καὶ καταστη σὺν πολλῇ
τῇ ξυμμετρίᾳ, καὶ τερυφῇ, δια
λειμώνων ἐυανθῶν, ἢ σκιερᾶς B
ἀκεμβούς, ἀβλῆ, καὶ βρά-
δεως ἀνιόν, ἀνιδρωτὶ ἐπι-
σήση τῇ ἄκρᾳ, καὶ ἀχρεύ-
σεις οὐκαμών· ἢ νὴ Δί' ἐυω-
χήση κατακείμενος, ἐκείνοις, C
ὁπόσοι τῶν ἑτέρων ἑξάπαντος
ἀπὸ τῆς ὑλῆς ἐπισκοπῶν
ἐν τῇ ἐπαφείᾳ τῆς ὁδοῦ.
ἔτι κὴ δυσβάτων, ἢ ὀλισθη-
ρῶν τῶν κρημνῶν μόλις ἀέρ-
ποντας, ἀποκυλιομένοις ἐπὶ
κεφαλὴν ἐνίοτε, ἢ πολλὰ
βαύματα λαμβάνοντας περὶ
βαχείαις τῆς πέτρας. σὺ δ'
ὥσπερ πολλῷ ἄνω ἐστεφανωμέ-
νος, ἐυδαιμονήσας τος ἔσῃ, ἅπαν- D
τα ἐν βραχεῖ ὅσα ἔστιν ἀγαθὰ
παρὰ τῆς ῥητορικῆς μονονυχὶ
καθεύδων λαβών. ἢ μὴ δὴ ἐπόχ-
θησῃς, ἢ τῷ μεγάλῃ. ἀλλὰ σφῷν
φιλίᾳ Διὸς μὴ ἀπιστήσῃς, εἰ ῥᾴ-
δια τε ἅμα, καὶ ἡδιὰ σοι ταῦτα
ἐπιδείξειν φαμέν. εἰ γὰρ Ἡσίοδος μὲν ὀλίγα φύλλα ἐν τῇ

illam deducunt, longam, acclivem, laboriosam, atque vt plurimum desperatam: Sed nostri consilij præcipuum hoc est, vt per iucundissimam pariter, & compendiosissimam facilémque ac decliuem viam, cum multa animi voluptate, delicijsque per florida prata, exquisitámque vmbram, quieto, placidóque gressu conscendens, absque sudore summo insistas vertici, & veneris indefessus, ac per Iouem, epuleris discumbens, ac illos qui per aliam incedunt viam in ascensus cliuo ab edito despicias, adhuc per confragosa, & lubrica præcipitia, vix surrepentes, ac nonnunquam in caput deuolutos, multâque vulnera cautium asperitate accipientes. Tu verò multò antè in summo coronatus, fœlicissimus eris, breui vniuersa quæ à Rhetorica promanant bona, propemodum dormiendo consequutus. Hæc vtique promissio est admodum magna: verùm per Iouem amicitiæ præsidem, ne diffidas, si facillimè pariter, & iucundissimè hæc tibi nos demõstraturos affirmamus. Si enim Hesiodus cùm pauca ex Helicone

Ελικῶνος λαβών, αὐτίκα μάλα ποιητὴς ἐκ πεπλάνος κατέστη, καὶ ἡδὺ ἆσεν, καὶ ἡρώων γένη, κατοχος ἐκ μούσων γλυκύπικρος, ῥητορεία ὦ, ὃ πολὺ ἔνερθε τῆ ποιητικῆς μεγαληγορείας ὄζυν, ἐν βραχεῖ καταμηνθῆναι ἀδύνατον, εἰ τις ἐκμάθοι τὴν ταχίστην ὁδόν; ὡς ἔγωγε καὶ διηγήσαιτό σοι βούλομαι Σιδωνίου τινὸς ἐμπόρου σύνοιαν, δι' ἀπιστίαν ἀτελῆ γνωμύλιον, καὶ τῷ ἀκούσαντι ἀόκνητον. ἦρχε μὲν γὰρ ἤδη Ἀλέξανδρος Πέρσῶν, μετὰ τὴν ἐν Ἀρβήλοις μάχην, Δαρείου καθαιρήσας. ἔδει δὴ πανταχόθεν τῆς ἀρχῆς διαδεῖν τὸν γραμματοφόροις, τὰ ὑπαγόμενα τῷ Ἀλεξάνδρου κομίζοντας. ἐκ Περσῶν δή, πολλὴ ἐς Αἴγυπτον ἐλήλυθεν ἡ ὁδός. ἐκπερᾶσαι γὰρ ἔδει τὰ ὄρη. εἶτα διὰ τῆς Βαβυλωνίας, εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐλθεῖν. εἶτα ἐξημέρων πολλὰ ἐλάσαντας, ἀφικέσθαι ποτὲ μόλις ἐς Αἴγυπτον, εἴκοσι μυριάσιν ἀνδρῶν εὐζώνων σταθμοὺς τούτους διανύσαντα. ἤχθετο οὖν Ἀλέξανδρος ἐπὶ τούτῳ, διότι Αἰγυπτίοις τι παρακινεῖν ἀκούων, ὃν εἶχε διατελέων ἀπέμπειν τοῖς σατράπαις

folia accepisset, protinus ex pastore poëta euasit, & numine Musarum afflatus, Deorum & Heroum genus decătauit, an Rhetorem, qui est multo infra poëtices magniloquentiam, breui euadere erit impossibile, ei qui compendiosissimam viam didicerit? Itaque ego tibi narrare volo Sidonij cuiusdam mercatoris consilium, quod ob incredulitatem imperfectum, ac audienti inutile remansit. Imperabat iã Persis Alexãder, cùm pugna Arbelis commissa Darium profligasset: ac oportebat vndique per imperium tabellarios disponere, qui Alexandri ferrent edicta. Erat verò ex Persis longissima in Ægyptum via: siquidem montes circũire oportebat, hinc per Babyloniam in Arabiam venire, tandem peragratis longis desertis vix tãdem in Ægyptum peruenire. Quod viginti longissimarum statiuarum iter homo expeditus vigesimo die confecisset. Id ægrè ferebat Alexander, quoniam audiebat Ægyptios nonnihil tumultuari, nec habebat quo pacto quæ sibi agenda viderentur, Satrapis celeriter significaret.

τὰ δοκοῦντά οἱ περὶ αὐτῶν,

τότε ἦν ὁ Σιδώνιος ἔμπορος, ἐγώ σοι ἔφην ὦ βασιλεῦ ὑπισχνοῦμαι δείξειν ὁδὸν, ἣ πολλῷ ἂν Πρόσω εἰς Αἴγυπτον. εἰ γάρ τις ὑπερβαίη τὰ ὄρη ταῦτα, ὑπερβαίη δ' ἂν τεταῖος, αὐτίκα μάλα ἐν Αἰγύπτῳ οὗτος ἔσται. καὶ εἶχεν ὕτω. πλὴν ὅγε Ἀλέξανδρος, ὡς ἐπίστευσεν, ἀλλὰ δόκησιν εἶναι τὸν ἔμπορον ᾤετο. οὕτω τὸ παράδοξον τῆς ὑποσχέσεως ἄπιστον ἐδόκει τοῖς πολλοῖς. ἀλλὰ μὴ σύγε πάθῃς τὸ αὐτό. ἔστι γὰρ πειρώμενός σε οὐδέν σε κωλύσει ῥήτορα δοκεῖν μᾶλλον οὐδ' ὅλης ἡμέρας, ὑπερπεραθέντα τὸ ὄρος ἐν Πρόσω εἰς Αἴγυπτον. ἐθέλω δέ σοι φράσαι ὥσπερ ὁ Κέβης ἐκεῖνος, εἰκόνα γραφόμενος τῷ λόγῳ, ἑκατέραν ὑποδείξαι τὴν ὁδόν. δύο γάρ ἐστον, αἱ φέρεις τὴν ῥητορικὴν ἄγετον. ἣν ἐρᾷν οὐ μετρίως μοι δοκεῖς. καὶ δῆτα, ἡμῖν, ἐφ' ὑψηλοῦ καθήσθω, πάνυ καλή, καὶ εὐπρόσωπος, τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας ἔχουσα ἐν τῇ δεξιᾷ, παντοίοις καρποῖς ὑπερβρύον. ἐν θατέρᾳ δέ, μοι δοκεῖ τὸν πλοῦτον παρεστῶτα ὁρᾶν, χρυσοῦν ὅλον ὄντα, καὶ ἐπέρχεσθον. καὶ ἡ δόξα ὦ, καὶ ἡ ἰσχὺς παρέστωσαν, καὶ

Tum mercator Sidonius, Ego rex, inquit, viam haud longam ex Persis in Ægyptum, me tibi ostensurum polliceor. Etenim si quis hos montes superarit, superarit autem triduo, confestim in Ægypto erit. Et sic se res habebat: verùm Alexander non credidit: sed deceptorem esse mercatorē existimauit. Ita quamplurimis promissiones admirandæ incredibiles videntur. Sed caue idem tibi accidat. Etenim experientia cognosces, quòd nihil prohibebit te Rhetorem censeri, vno neque integro die, mōtem ex Persis in Ægyptum transgressum. Cæterùm volo tibi, quemadmodum Cebes ille, primùm imaginem sermone describere, qua viā vtramque ostendam (Etenim duæ sunt, quæ ad Rhetoricam perducunt) quam nō mediocriter amare mihi videris. Illa itaque in eminenti solio sedet: admodum formosa, & aspectu eleganti, dextra tenens Amaltheæ cornu fructibus scatens omnifarijs. In altera verò puta te Diuitias videre adstantes, prorsus aureas, & amabiles. Adsint etiam Gloria & Potentia circum ipsam verò laudes permultæ,

ἔρωσι μικροῖς ἐοικότες, πολλοὶ ἀπανταχόθεν περιπλεκέσθωσαν ἐκπετόμενοι, εἴ που τὸν Νεῖλον εἶδες γραφῇ μεμιμημένον. αὐτὸν μὲν, κείμενον ἐπὶ χρυσοδείλου πηγοῦς, ἢ ἱπποποτάμου, οἷον οἱ πολλοὶ γράφουσιν ἐν αὐτῷ. μικρὰ δέ τινα παιδία παρ' αὐτὸν παίζοντα. πάντες αὐτὸν οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦσι. τοιοῦτοι καὶ περὶ τὸν ῥητορικὸν οἱ ἔπαινοι. σοφόν σὴ αὐ ὁ ἔρως ἐστὶν, ἐπιθυμῶν σφόδρα σὲ ἐπτάχησε γυέσθαι ἐπὶ τῆς ἄκρας, ὡς γαμήσειάς τε αὐτὴν ἐλθὼν, καὶ πάντα ἐκεῖνα ἔχοις, τὸν πλοῦτον, τὴν δόξαν, τοὺς ἐπαίνους. νόμῳ γὰρ ἅπαντα γίγνεται τοῖς γεγαμηκόσιν. εἶτα ἐπειδὰν πλησιάσῃς τῷ ὄρει, τὸ μὲν σφοδρὸν, ἀπομηχανᾶσθαι τὴν ἀνοδον, ἢ τὸ σφάγμα ὅμοιόν σοι εἶναι δόξει, οἷα ἡ Λορνος ἐφάνη τοῖς Μακεδόσιν, ἀπόξυρον αὐτὴν ἀπανταχόθεν ἰδοῦσιν; ἀτεχνῶς οὐδὲ ὀργείοις ἐπιπλέναι ῥᾴδιον, Διονύσου πηοῦς, ἢ Ἡρακλέοις εἰ μέλλοι καθαιρεθήσεσθαι δεομένοις. ταῦτά σοι δόξει τὸ σφοδρὸν. εἶτα μετ' ὀλίγον, ὁρᾷς δύο πατὰς ὁδοὺς, μᾶλλον δ', ἢ μὴν, ἀσφαλὴς ὅδε τις ἐστὶν, καὶ ἀναπεπταμένος, καὶ βαχεῖα, πολὺ τὴ

paruis amoribus similes inuoluantur volitantes vndique instar Nili, si aliquando depictum illum vidisti, crocodilo alicui, vel equo fluuiatili insidentem, sicuti in eo plerique depingunt: paruos autem puerulos, quos Ægyptij Peches vocant, circum ipsum lusitantes: tales & circum Rhetoricam laudes. Tu verò amator accedis, desiderans scilicet quàm celerrimè in summum euadere, vt quum ascenderis, eam vxorem ducas, illáque omnia habeas, diuitias, gloriam, laudes, lege enim cuncta fiunt mariti. Inde quum appropinquaris monti, initio quidem desperabis, eáque res tibi videbitur, qualis Macedonibus apparuit Aornus, eam vndique præruptam conspicantibus, & vix auibus transuolatu facilem: Baccho aliquo, vel Hercule si subruenda foret, indigentem. Et ita initio tibi videbitur. Deinde paulò pòst, duas cernes vias. Vel potiùs, altera est semita angusta, spi nosa, aspera, multum

δίψος ἐμφαίνουσα, καὶ ἱδρῶτα. καὶ ἔφθη γὰρ ἤδη Ἡσίοδος, εὖ μάλα ἐπιδείξας αὐτό. ὥστε οὐδὲν ἐμὲ δεήσει. ἡ ἑτέρα δ', πλατεῖα, καὶ ἀνθηρὰ, καὶ εὐυδρος, τοιαύτη, οἵαν μικρῷ πρόσθεν εἶπον. ἵνα μὴ καὶ τὰ αὐτὰ λέγων πολλάκις, ἐπέχω σε ἤδη ἐπιτρέπειν εἶναι δυνάμενον. πλὴν τό γε τοσοῦτο προσδήσειν μοι δοκῶ, ὅτι ἡ μὲν βαχεῖα ἐκείνη, καὶ ἀνάπτης, οὐ πολλὰ ἴχνη τῶν ὁδοιπόρων εἶχεν. ἡ δὲ πίνα, πάνυ παλαιά. καὶ ἔγωγε κατ' ἐκείνην ἄθλιος ἀνήλθον, τοσαῦτα κάμνων, ἃ δὲν δέον. ἡ ἑτέρα δ', ἅτε ὁμαλὴ οὖσα, καὶ ἀγκύλον οὐδὲν ἔχουσα, πόρρωθέν μοι ἐφαίνη, οἷά ἐστιν, οὐχ ὁδεύσαντι αὐτῇ. οὐ γὰρ ἐώρων νέος ἔτι ὢν τὸ βέλτιον. ἀλλὰ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνον ἀληθεύειν ᾤμην, λέγοντα ὡς τῶν πόνων φύεσθαι τὰ ἀγαθά. τάδ' ὧν εἶχεν οὕτως. ἀπορῶ γοῦν ὁρῶ τοὺς πολλοὺς μείζονων ἀξιουμένους, εὐμοιρίᾳ τῆς αἱρέσεως τῆς τῶν λόγων, καὶ ὁδῶν. ἐπὶ δ' οὖν εἰς τὴν ἀρχὴν ἀφικόμενος, εὖ οἶδα ὅτι ἀπορήσεις. καὶ ἤδη ἀποχρεῖς ὁ ποτέρᾳ χρὴ βαπτέον. ὡς οὖν ποιήσας ἤδη, ῥᾷστα ἐπὶ τὸ ἀκρότατον ἀναβήσῃ, καὶ εὐδαιμονήσεις, καὶ

sitis ac sudoris præ se ferens; quam iam antea Hesiodus scitè ostendit, ita vt mei nihil indigeas. Altera verò lata est, florida, irrigua, qualem paulò antè dixi: ne eadem sæpius repetens, te qui iam Rhetor esse potes, detineam. Tantùm hoc addendum videtur: nempe asperam illam, & arduam non habere multa viatorum vestigia: sed si aliqua, ea valdè vetusta. Per illam ego miser ascendi, tantum laborans cùm haud necesse esset. Altera verò vndique plana, nihilque habens cõfragosi, mihi non calcata, è longinquo apparuit, qualis sit. Haud enim cùm adhuc iuuenis essem, quid optimum foret, cernebam: sed poëtam illum vera loqui existimabam, dicentem, Ex laboribus germinare bona. Illud verò minimè sic se habebat. Multos enim video absque labore in maiorẽ dignitatẽ euectos, fœlici orationum & viarũ electione. Quum verò ad initium perueneris, probè noui te hæsitaturum. Iámque dubitas ad vtram sit vertendũ. Quid igitur iam tibi faciendum sit vt facillimè ad summum ascendas, fortunatus euadas,

γαμήσεις, καὶ θαυμαστὸς πᾶσι δόξεις, ἐγώ σοι φράσω. ἱκανὸν γὰρ τὸ ἐαυτὸν ἐξαπατηθῆναι, καὶ πονῆσαι. σοὶ δ', ἄπορα, ἢ ἀνήροτα φύεται πάντα, καὶ ἀτιμα ὥσπερ τῷ Κρόνου. ζυγὸς οὐ A
πρόσεισί σοι κάρτερός τις ἀνὴρ, ὑποπλήρης, ἀνδρώδης τὸ φρόνημα, πολὺν τὸν ἥλιον ὑπὸ τῷ σώματος δεικνὺς, ἀρρενωπὸς τὸ βλέμμα, ἐγρηγορὼς, τῆς B
βαχείας σκιᾶς ὁδοῦ ἡγεμών, λήρους τινὰς ὁμάτιος διεξιών, ὥσπερ σὲ ἕπεσθαί οἱ παρακελευόμενος, ὑποδεικνὺς τὰ Δημο- C
σθένους ἴχνη, καὶ Πλάτωνος, καὶ ἄλλων τινῶν, μεγάλα μὲν, καὶ ὑπὲρ τὸν νοῦν, ἀμαυρὰ δ' ἤδη, καὶ ἀσαφῆ τὰ πολλὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου. καὶ φησὶν εὐδαίμονά σε ἔσεσθαι, καὶ γάμῳ γαμήσειν τὴν ῥητορικὴν, εἰ κατ' τούτων ὀλισθήσειας, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τὰ D
κάλων βαίνοντες. εἰ δ' κἂν μικρόν τι παραβαίης, ἢ ἔξω τῆς εὐθείας, ἢ ἐπὶ θάτερα E
μᾶλλον κλιθείης τῇ βάσει, σκηπτεῖσθαί σε τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ, καὶ ἀγούσης ἐπὶ τὸν γάμον. εἶτά σε κελεύσει ζηλοῦν σκιάγους τοὺς ἀρχαίους ἀνδρας, ξύλα παράδειγματα παραπ-

vxorem ducas, & admirabilis omnibus videaris, ego tibi expediam. Satis enim est me ipsum deceptum esse, & laborasse. Tibi verò nec sata, nec culta; tanquam Saturni tempore, omnia proueniant. Confestim igitur accedet ad te, vir quidam robustus, subdurus, gressu virili, multum solis in corpore ostendens, aspectu masculo, vigilans, asperæ illius viæ dux, nugas quasdam ineptus narrans, vt se sequaris cohortans, Demosthenis, Platonis, & aliorum quorundam vestigia demonstrans, magna quidem, ac præsentibus maiora, sed iam obscura, & pleraque tempore obliterata. Addet te beatum fore, ac lege nupturam tibi Rhetoricam, si per illa incesseris, velut qui super funes gradiuntur: si verò vel tantillum transgrediaris, vel extra rectum tramitem, aut in alteram partem magis inclines incessu, te à recta via, & ad nuptias deducente aberraturum. Inde te priscos illos viros imitari iubebit, inutilia orationum proponens exẽpla, nec imitatu facilia, qualia

δείς τῶν λόγων, οὐ ῥᾴδια μιμεῖσθαι, οἷα τὰ τῆς

παλαιᾶς ἐργασίας ἐστὶν, Ηγησίου, καὶ τῶν ἀμφὶ Κράτητα, καὶ Νησιώτου, ἀπέσφιγμένα, καὶ νευρώδη, καὶ σκληρὰ, καὶ ἀκριβῶς ἀποτετραμμένα τὰς γραμμάς. πόνον δ', καὶ ἀγρυπνίαν, καὶ ὑδατοποσίαν, καὶ τὸ ἁλίπαρες, ἀναγκαῖα ταῦτα, καὶ ἀπερίφραστα φησὶ. ἀδύνατον γὰρ εἶναι ἄνευ τούτων διανῦσαι τὴν ὁδόν. ὃ δὴ πάντων ἀνιαρότατον, ὅτι σοι καὶ τὸν χρόνον παμπολὺν ὑποχαλᾷ τῆς ὁδοιπορίας, ἔτη πολλὰ, καὶ κατ' ἡμέρας, οὐ κατ' ἐνιαυτοὺς, ἀλλὰ κατ' ὀλυμπιάδας ὅλας ἀριθμῶν, ὡς περαποκαμεῖν τὸν ἀκούοντα, καὶ ἀπαρρεῦσαι, πολλὰ χαίρειν φράσαντα τῇ ἐλπιζομένῃ ἐκείνῃ εὐδαιμονίᾳ. πρὸς δὲ τούτοις, οὐδὲ μισθοὺς ὀλίγους ἀπαιτεῖν τῶν τοιούτων κακῶν. ἀλλὰ ὃν ἂν ἡγήται τὸ σοὶ, εἰ μὴ μεγάλα πρότερον λάβοι. ὁ μὲν, ταῦτα φήσει, ἀλαζὼν, καὶ ἀρχαῖος ὡς ἀληθῶς, καὶ χρονικὸς ἀνθρωπος, νεκροὺς εἰς μίμησιν παλαιοὺς προτιθεὶς, καὶ ἀνορύττειν ἀξιῶν λόγους πάλαι κατορωρυγμένους, ὡς τι μέγιστον ἀγαθὸν, μαχαιροποιὸν ἢ ὄν, καὶ ἄλλον ἀνδριάντων τινὸς γραμματοῦ, ζηλοῦν ἀξιῶν.

vetustæ sunt constructionis, Hegesij, Cratetis, & Nesiotæ, constricta, neruosa, dura, lineísque accuratè producta. Laborem autem, vigilias, aquæ potum, & squalorem, hæc omnia necessaria, & ineuitabilia dicet: cùm sine ijs viam conficere sit impossibile. Et quod omnium molestissimum, lõgum peregrinationis tempus tibi præscribet, annos multos: non per dies, non per triennia, sed per integras Olympiades numerans: adeò vt hoc audiendo ante laborem defatigeris, animúmque despondeas, illa fœlicitate sperata longum valere iussa. Insuper non paruam horum malorum mercedem reposcet: sed neque dux esse incipiet, quin priùs magna dona acceperit. Hic quidem, dicet ista, superbus, & reuera priscus, ac ætate desipiens homo, mortuos veteres ad imitationem proponens, & iampridem defossas orationes eruere dignum censens: ac si gladiarij fabri, vel intrepidi grammatistæ filium vellet imitari: id-

καὶ ταῦτα, ἐν εἰρήνῃ μήτε Φιλίππου σπόντος, μήτε Ἀλεξάνδρου σπατάλοντος. ὅπου τὰ ἐκείνων τέως ἐδόκει χρήσιμα, ἂν εἰδῶς ὁποῖα νῦν κεκαινοτόμηται, ταχεῖα, καὶ ἀπράγμων, καὶ ἐς τὸ εὐθὺ τῆς ῥητορικῆς ὁδός. σὺ δὲ μήτε πείθου, μήτε προσέχειν αὐτῷ, μή σε ἐπιταχυνθείσῃ που παραλαβὼν, ἢ τὸ τελευταῖον, προμεράσαι τοῖς πόνοις παρασκευάσῃ. ἀλλὰ εἰ πάντως ἐρᾷς, καὶ τάχιστα ἐθέλεις τῇ ῥητορικῇ συνεῖναι, ἀκμάζων ἔτι, ὡς καὶ συνδάζοιο πρὸς αὐτῆς, ἴδι τῷ μὲ δασεῖ τούτῳ, καὶ πέραν τὰ μετέωρα αὐθεικῶν, μακρὰ χαίρειν λέγε, ἀναβαίνειν αὐτὸν, καὶ ἄλλους, ὁπόσους ἂν ἐξαπατᾷν δύνηται αὐθάγειν, καταλιπὼν ἀθυμαίνοντας, καὶ πολλῷ ἰδρῶτι σωζομένους. πρὸς δὲ τίνι ἑτέραν ἐλθὼν, εὑρήσεις πολλοὺς καὶ ἄλλους. ἐν τούτοις δή, καὶ παίσοφόν τινα, καὶ πάγκαλον ἄνδρα, διασεσαλευμένον τὸ βάδισμα, ὑπεκλασμένον τὸν αὐχένα, γυναικεῖον τὸ βλέμμα, μελιχρὸν τὸ φώνημα, μύρων ἀπτόμενον, τῷ δακτύλῳ ἄκρῳ τὴν κεφαλὴν κινοῦντα. ὀλίγας μὲν ἔτι, οὐλὰς δή, καὶ ὑακινθίνας τὰς

que in pace, neque Philippo ingruente, neque Alexandro imperante. Quo tempore illorum sermones visi sunt vtiles, ignorans qualis nunc inuenta sit noua, breuis, facilis, rectáque ad Rhetoricam via. Sed tu nec credas, nec attendas ipsi, ne te alicubi acceptum præcipitet, vel demum, priusquam tot labores exhauseris, in fenium perducat. Sed si omnino amas, víscque breui cum Rhetorica congredi, adhuc vigens, ita vt ab ipsa redameris, aspero huic homini, & immodicè virili, longum valere dicas, & ascendat ipse, aliósque quotquot poterit decipere, sursum ducat, quos anhelantes, & multo sudore perfusos destituat. Quum verò ad alterum viam veneris, complures alios, atque inter hos perquam sapientem, & perpulchrum inuenies virum, molli incessu, ceruice infracta, vultu effœminato, voce suaui, vnguenta spirantem, summo digito caput scalpentem: capillos quidem paucos adhuc, crispos tamen, & hyacinthinos

πείχας ἐυθετίζοντα, παλαβρόν τινα Σαρδαναπαλον, ἢ Κινύραν, ἢ αὐτὸν Ἀγάθωνα, τὸν τῆς βαθυλλίδος ἐκεῖνον ποιητήν. λέγω γὰρ ὡς ἀπὸ τούτων γνωρίζοις ἂν τὸν, μὴ δέ σε οὕτω θεατέον, καὶ φίλον Ἀφροδίτῃ καὶ χάρισι, δηλαδὴ. καίτοι τί φημι; κἂν εἰ μύοντι γάρ σοι προσελθὼν εἴποι τι, τὸ ὑμήττιον ἐκεῖνο αὐτίξας τόμα, καὶ τὴν συνήθη φωνὴν ἀφεὶς, μάθοις ἂν ὡς οὐχὶ τῶν καθ' ἡμᾶς τίς ἐστιν, οἱ ἀρρύης καρπὸν ἔδομεν, ἀλλά τι ξένον φάσμα δεῦρο, ἢ ἀμβροσίᾳ τρεφόμενον. τούτῳ τοίνυν προσελθὼν, καὶ παρόδοις σαυτὸν, αὐτίκα μάλα ῥήτορ ἔσῃ, καὶ πρεῖβλεπτος, καὶ ὡς ὀνομάζει αὐτὸς, βασιλεὺς ἐν τοῖς λόγοις ἀπονητὶ καταστήσῃ, τὰ πέδιλα ἐλαύνων τὸν λόγον. διδάξεται γάρ σε παραλαβὼν τὰ πρῶτα μὲν ἐκεῖνα. μᾶλλον δ' αὐτὸς εἰπάτω πρὸς σέ. γελοῖον γὰρ τοιούτου ῥήτορος ἐμὲ ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, φαῦλον ὑποκριτὴν ἴσως τοιούτων, καὶ τηλικούτων, μὴ καὶ συντείνω που πρὸς τὸν ἥρωα, οὗ ὑποκρίνομαι. φαίη μὲν τοιγαροῦν πρὸς σὲ ὧδέ πως ἀπαυθαδιζόμενος ὁπόσον, ὅτε

componentem, perquam delicatum Sardanapalum quendam, vel Cinyram, vel Agathonem ipsum lepidum illum tragœdiæ poëtam. A Hæc ideo refero vt hinc illum cognoscas, ac res tam diuina, Veneríque & Gratijs grata, minimè te lateat. Sed cur hæc dico? Etsi ad te nictantem accesserit, & B aliquid dixerit, Hymettium illud os aperiens, & consuetam vocem emiserit, quamprimum intelliges eũ non esse ex nobis quempiam C qui terræ fruges comedimus: sed peregrinum spectrum, rore vel ambrosia enutritum. Itaque si ad istum accesseris, eíque te tradideris, protinus Orator eris, etiam admirandus: & vt ipse D vocat, rex in orationibus citra laborem euades, orationis moderans quadrigas. Nam te assumptum prima illa docebit. Sed potiùs ipse te alloquatur: fiquidem ridiculum est me pro huiusmodi oratore verba E facere, malum forsitan, talium tantorúmque mimum, ne quem ago heroëm, alicubi lapsus conteram. Te igitur ita compellabit, reliquam adhuc tibi

coma[illegible]

λοιπὸν τὴν κόμην, καὶ ὑπομυλάττων τὸ γλαφυρὸν ἐκεῖνο, καὶ ἁπαλὸν, οἷον εἰώθει, Αὐτοθαλῆν τὴν κωμικὴν, ἢ Μαλθάκην, ἢ Γλυκέραν τινὰ μιμησάμενος τῷ πρέποντι τὸ φθέγματος. ἄχρηστον γὰρ τὸ ἀρρενωπὸν, καὶ οὐ πρὸς ἁβρότητα, καὶ ἐπαγωγίους ῥήτορας. φησὶ δ' οὖν πάνυ μετριάζων ὑπὲρ ἑαυτοῦ, μῶν σε ὦ ἀγαθὲ ὁ Πύθιος ἔπεμψε πρός με, ῥήτορων τὸν ἄριστον πρεσβεύσοντα, ὥσπερ ὅτε Χαιρεφῶν ἤρετο αὐτὸν, εἴδειξεν αὐτῷ ὅστις ἐστὶν ὁ σοφώτατος ἐν τοῖς τότε; εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ἀλλὰ κατὰ κλέος αὐτὸς ἥκεις ἀκούων ἁπάντων ὑπερεκπεπληγμένων τὰ ἡμέτερα, καὶ ὑμνούντων, καὶ τεθηπότων, καὶ ὑποπτηξάντων, αὐτίκα μάλα εἴσῃ πρὸς οἷόν τινα δαιμόνιον αὖθις ἥξεις. προσδοκήσεις δὲ μηδὲν τοιοῦτον ὄψεσθαι, οἷον τῶνδε, ἢ τῶνδε παραβαλεῖν. ἀλλ' εἴ τις ἢ Τιτυὸς, ἢ Ὦτος, ἢ Ἐφιάλτης, ὑπὲρ ἐκείνους πάνυ φανεῖταί σοι τὸ πρᾶγμα ὑπέρογκον, καὶ τερατῶδες. ἐπεὶ τούς γε ἄλλους τοὺς τὸν ὑπέρφωνον ὦτα ἐυρήσεις, ὅσον σάλπιγξ τοὺς αὐλοὺς, καὶ οἱ τέττιγες τὰς μελίττας, καὶ οἱ χοροὶ τῶν

comam demulcens, & tenerum illud ac iucundum subridens, vt solet Comicam Thaidem, vel Malthacen, vel Glyceram, blanditia vocis imitatus. Nam asperum est vitile robur, nec ad mollitiem & blanditias oratoris aptum. Dicet igitur de seipso perquam modeste loquens, Num ô bone, te Pythius ad me misit, Rhetorum præstantissimum appellans, vt Chærephonti olim perquirenti ostendit quisnam ex tum viuentibus esset sapientissimus? At si id non est, sed fama commotus venis, quoniam audieris omnes me summopere admirari, celebrare, obstupescere, & reuereri, confestim intelliges, ad quam diuinum virum venias. Expectabis autem te nihil tale visurum, quod cum hoc vel illo compares. Sed veluti aut Tityus aliquis, aut Otus, aut Ephialtes, res omnino supra illos admiranda, & prodigiosa tibi videbor. Siquidem inuenies me alios tantum voce antecellere, quantum tuba tibias, & cicadæ apes, & chori eos qui remisse canunt. Postquam verò & ipse

ἀνιδόντας. ἐπεὶ δὲ καὶ ῥητῶν

αὐτὸς ἐθέλεις γενέσθαι, καὶ τοῦτο οὐκ ἂν παρ' ἄλλου ῥᾷον μάθοις, ἔπου μόνον ὡς κλητίου μέλημα οἷς ἂν εἴπω, καὶ ζήλου πάντα. καὶ τοὺς νόμους, οἷς ἂν ἐπιτάξω χρῆσθαι, ἀκριβῶς μοι παραφύλαττε. μᾶλλον δ' ἤδη προχώρει, μηδὲν ὀκνήσας, μὴ δ' ὁποδεὶς, εἰ μὴ προτετέλεσθαι ἐκεῖνα τὰ πρὸ τῆς ῥητορικῆς, ὁπόσα ἡ ἄλλη παιδεία τοῖς ἀφοσιουμένοις καὶ ματαίοις μετὰ πολλοῦ καμάτου ὁδοποιεῖ. οὐδὲν γὰρ αὐτῇ δεήσῃ. μὴ ἀνίπποις τοῖς ποσὶν, ἢ παροιμία φησὶν, ἔμβαινε, μηδὲν ἔξεων διὰ τοῦτο, οὐδ' ἂν τὸ καινότατον μὴ δ' γράφειν τὰ γράμματα εἰδῇς. ἄλλο γάρ τι πρὸ πάντα ταῦτα ὁ ῥήτωρ. λέξω δ' πρῶτον μὲν ὁπόσα χρὴ αὐτόν σε οἴκοθεν ἔχοντα ἥκειν ἐφόδια πρὸς τὴν πορείαν, καὶ ὅπως ἐπιστήσασθαι, ὡς ἂν τάχιστα διανύσαι δυνηθείης. ἔπειτα καὶ αὐτὸς, ἃ μὲ προϊόντι ἐπιδείκνυε κατὰ τὴν ὁδὸν, ἃ δ' καὶ παρεμπεσὼν πρὸ ἥλιου δύνων, ῥήτορά σε ἤδη τοῦ παίτας ἀποφανῶ, οἷος αὐτὸς εἰμι, ἀναμφιλέκτως τὰ πρῶτα, καὶ μέσα, καὶ τελευταῖα τῶν λέγειν ἐπιχειρούντων ἔχων. κόμιζε τοίνυν τὸ μέγιστον

Rhetor euadere cupis, idque haud facilè ab alio addiscere potes, solùm ô gloriolæ studium, ea quæ dico, sequere, ac omnia imitare: leges quoque quibus vti te iubeo, diligenter obserua. Quin potiùs iam accede nihil cunctatus, nec deterritus, si non fueris ijs initiatus, quæ ante Rhetoricam alia præexercitatio multo labore, stultis & vanis hominibus ad viam patefaciendã proponit. Nullius enim eorum indigebis, Sed quod inquit parœmia, pedibus illotis ingredere, nihilo propterea deterior futurus, non si vel communissimum illud, nempe literas scribere nescias. Nam supra hæc omnia aliud quid est Rhetor. Primùm autẽ dicam, quodnam viaticum ad iter conficiendum, tibi sit domo afferendum venienti, & quomodo parandus victus, quò possis illud quàm celerrimè conficere. Deinde ipse, alia procedenti per viam ostendens, alia verò ante solis occasum admonens, oratorem quouis potiorem te efficiam, qualis ipse sum, qui sine dubio, primas, medias, vltimásque partes teneo eorum qui ad dicendum animum appellunt. Ergo quod

μὴν, πλὴν ἀμαθίαν. εἶτα, θράσος ὅτι τούτοις. καὶ ἄλλως δ, τόλμαν, καὶ ἀναισχυντίαν. αἰδῶ δ, ἢ ὀκνηκειαν, ἢ μετειότητα, ἢ ἐρύθημα, οἷκοι ἀπόλιπε. ἀλχεῖα γὰρ, καὶ ἀνεπιτήδεια τῷ πράγματι. ἀλλὰ μὴν καὶ βοὴν ὅτι μεγίστην, καὶ μέλος ἀναισχυντον, καὶ βάδισμα, οἷον τὸ ἐμὸν. ταῦτα δ' ἀναγκαῖα πάνυ, καὶ μόνα ἔξιν ὅτε ἐκεινα. ἡ ἐσθὴς δ', ἔσω ἐναιθὴς, καὶ λευκὴ, ἔργον τῆς ταραντίνης ἐργασίας, ὡς διαφαίνεσθαι τὸ σῶμα. καὶ ἡ κρηπὶς ἀττικὴ, καὶ γυναικεία τὸ πολυθρύλες. ἡ ἐμβὰς δ' ὀπωνία, πλοις τοῖς λευκοῖς ἐπηφρέπουσα. καὶ ἀκόλουθοι πολλοὶ δ', καὶ βιβλίον ἀεί. ταῦτα μὲν αὐτὸν χρὴ συντελεῖν. τὰ δ' ἄλλα, καθ' ἁδὸν ἤδη προϊὼν, ὄψῃ, καὶ ἄκουε. καὶ δή σοι τοὺς νόμους δίειμι, οἷς χρώμενόν σε, ἡ ῥητορικὴ γνωρεῖ, καὶ προσήσεται, οὐδὲ ἀπεγράψεται, καὶ προσκυεῖ, καθάπερ ἀτέλεστόν τινα, καὶ κατάπορον τῶν ἀπορρήτων. ἀλλὰ σχήματος μὲν τὸ πρῶτον ἐπιμεληθῆναι χρὴ μάλιστα, καὶ εὐμόρφου τῆς ἀναβολῆς. ἔπειτα πεντεκαιδεκά που, ἢ ὀλίγῳ πλείους τῶν εἴκοσιν ἀττικὰ ὀνόματα ἐκλέξαι πρὸ-

est maximum, ignorantiam affer: deinde temeritatem: præterea audaciam, & impudentiam. Pudorem autem, æquitatem, modestiam, & verecúdiam domi relinque. Nam sunt inutilia, & huic negotio aduersantur. Quinetiam clamorem altissimum, ac cantum inuerecundum, meóque simílem incessum: siquidem hæc sunt perquàm necessaria, solàque interdum sufficiunt. Vestis autem sit venusta, & candida, Tarentini opificij opus, vt corpus transpareat. Crepida verò Attica, & muliebriter multifida, solea Sicyonia, soccúlis albis decorata, pediséqui multi, libellúsque semper. Hæc te conferre oportet. Alia per viam procedendo iam vide, & audi. Nam tibi leges enarrabo, quibus si vsus fueris, Rhetorica te cognoscet, & admittet, non autem auersabitur, odióque prosequetur, tánquam non initiatum, & arcanorum exploratorem. Proinde primò quidem formæ potissimùm & decori vestitus gerenda cura. Deinde quindecim, aut non plura quàm viginti Attica quædam vocabula selecta, dilí-

ὀνόματα ἐκλέξας πρὸν, καὶ

ταῦτα ἀκριβῶς ἐμμελετήσας, προχείρα ἐπ' ἄκρας τ γλώττης ἔχε τὸ ἅπλα, ἢ κἄτα, ἢ μῶν, καὶ ἀμυγέπη, καὶ λῷστε, ἢ τὰ τοιαῦτα. ἢ ἐν ἅπαντι λόγῳ, καθάπερ τι ἥδυσμα ἐπίπαπε ἀυτῶν. μελέτω ὅ μηδὲν τῶν ἄλλων, ἐαὶ αὐόμοια τούτοις, καὶ ἀσύμφυλα, ἢ ἀπῳδά. ἡ πορφύρα μόνον ἔστω καλή, καὶ ἁνθηρὸς, κἂν σύρραπα τῶν παχειῶν τὸ ἱμάτιον ᾖ. μὴ ὅ, ἀπόρρητα, ἢ ξένα ῥήματα, ἢ ἀπαιόκις ὑπὸ τῶν πάλαι εἰρημένα. ἢ ταῦτα συμφορήσας, ἀποτόξευε, προχειρίζόμενος ἐς τὸν προσομιλοῦντας. οὕτω γάρ σε ὁ λεὼς ὁ πολὺς ἀποβλέψονται, ἢ θαυμάσον ὑπολήψονται, ἢ τὴν παιδείαν ὑπὲρ ἀυτῶν, εἰ ἀποσλεγγίσαιο μόν, τὸ ἀποξύσασθαι λέγοις. τὸ ὅ ἡλίῳ θέρεσθαι, εἰλιθρεῖσθαι. ἡ ἀραβῶνα ὅ, προτίμον. ἡ ὄρθρον ὅ, ἀκροκτεφές. σὺ ὁτε ὅ καὶ ἀυτὸς πύει κομιδῇ, ἢ ἀλλόκοτα ὀνόματα, ἢ ὀνοματοθέτει. ἡ μὲ ἁρμόττουσα δεινὸν, ἔυλεξιν καλῶν, ἡ σωφ ἡ, σοφόγωσ. ἡ ὀρχηστὴν δὲ, χειρίσοφον. αἰ σολοικίσῃς ὅ, ἡ βαρβαρίσῃς, ἔν ἔστω φαρμακον, ἡ αἰσχυντία.

gentérque exercitata, ſumma in lingua in promptu habe, quædam, deinde, A num, quodammodo, optime, atque id genus alia. Et in omni oratione, illa ceu condimentum inſperge. Nulla tibi ſit aliorum cura, ſi ſint hiſce diſſimilia, incon- B grua, & abſona. Tantummodo purpura ſit pulchra, ac florida, licet pallium ex craſſioribus pellibus ſit conſutum. Deinde vbi obſoleta, & peregrina, raróque ab an- C tiquis vſitata verba collegeris, hæc in eos eiaculare, cum quibus conuerſaris: ſic enim te vulgus intuebitur, & admirandum putabit, tuámque ſupra ſe eruditionẽ, ſi ἀποσλεγγίσαιο, τὸ ἀποξύσασθαι abradere, dicas, & τῷ ἡλίῳ θέρεσθαι, ſolevri εἰλιθρεῖσθαι, & arrhabonem προτίμον, & ὄρθρον crepuſculum ἀκροκτεφές. Nonnunquam etiam tu no- D ua finge, & monſtroſa vocabula: vt *interpretandi peritum* ἔυλεξιν: & *honeſtorum prudentem* σοφόγωσ. *ſaltatorem* autem χειρίσοφον. Quum verò ſolœciſmum, vel barbatiſmum committes, vnum tibi ſit remedium, impudentia. Confeſtímque in promptu ſit nomen καὶ προχειρον ἐυδὺς ὄνομα,

ἔτε ὄντος πνὸς, οὔτε γιγνομένου ποτὲ, ἢ ποιητοῦ, ἢ συγγραφέως. ὃς ὅπω λέγειν ἐδοκίμαζε σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τῷ φωνῇ ἐς τὸ ἀκρότατον ἀπικνεῖσθαι δύναιτο. ἀλλὰ καὶ ἀναγνώσεσθε, τὰ παλαιὰ μὲν μὴ σύγε, μὴ δὲ εἰ πόλλης Ἰσοκράτης, ἢ ὁ χαρίτων ἄμοιρος Δημοσθένης, ἢ ὁ ψυχρὸς Πλάτων, ἀλλὰ τοὺς τῶ πρὸ ἡμῶν ὀλίγον λόγους, καὶ ἃς φασι ταύτας μελέτας, ὡς ἔχεις ἀπ' ἐκείνων ὀπισθισάμενος ἐν καιρῷ καταχρῆσθαι, καὶ θάττω ἐν ταμείου φέρων. ἐπειδὰν δὲ καὶ δέῃ λέγειν, καὶ οἱ παρόντες ὑποβάλωσι τινὰς ὑποθέσεις, καὶ ἀφορμὰς τῶν λόγων, ἅπαντα μὲν ὁπόσα ἂν ᾖ δυσχερῆ λεγέσθω, καὶ ὀκφαυλιζέσθω, ὡς οὐδὲν ὅλως ἀνδρώδες αὐτῶν. ἑλομένων δ', μὴ μελήσῃ, λέγε ὅ, τι κεν ὀπί κε ῥῆμα γλώσσαν ἔλθῃ, μηδὲν ἐκείνων ὀπιμελησθεὶς, ὡς τὸ πρῶτον, ἅπερ ἂν καὶ ἔστι πρῶτον, ἐρεῖς ἐν καιρῷ προσήκοντι. καὶ τὸ δεύτερον, μετὰ τοῦτο, καὶ τὸ τρίτον, μετ' ἐκεῖνο. ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἐμπεσὸν, πρῶτον λεγέσθω. καὶ ἴω ὅπως τύχῃ, περὶ τῷ μετώπῳ μὲν, ἢ κνημίς. πρὸ τῆς κνήμης δ', ἢ κόρυς. πλὴν ἐν ἐπείγῃ, καὶ σώσειε, καὶ μὴ σιώπα μόνον. κἂν περὶ

poëtæ vel ſcriptoris alicuius, qui neque ſit, neque vnquam fuerit: à quo ſapiente viro, & voce ſumma abſolutè claro, probetur hæc loquendi formula. Proinde tu te ne priſca legas, neque quæ nugator Iſocrates, vel gratiarū expers Demoſthenes, vel Plato frigidus ſcripta reliquêre: ſed orationes eorum qui paulò antè nos fuêre, & quas exercitationes appellant, vt tanquam ex penu depromens, ab ijs commeatum mutueris, quo in tempore vtaris. Quum verò orandum erit, & qui aderunt, argumentum aliquod, aut dicendi occaſionem tibi ſuggeſſerint: quęcunque fuerint illa, difficilia dicantur, & vilipendantur, tanquam nihil prorſus his inſit virile. Quū verò elegeris argumentum, nihil cures, & dicito quicquid in linguam venerit, eorum nihil ſolicitus, vt primum, prout eſt primum debito proferas tempore: deinde ſecundum, poſtea tertium. Verùm quicquid primum inciderit, primum dicatur: & ſi ita euenerit, ocrea capiti, tibia galeæ adaptetur. Præterea feſtina, loquere expeditè, ac tātummodo ne taceas. Quod ſi de

ὑβρεις τινος, ἢ μοιχοῦ λέγης
Ἀθήνησι, τὰ ἐν Ἰνδοῖς, καὶ τὰ
ἐν Ἐκβατάνοις λεγέσθω. ὅπου
πᾶσι ἦ, ὁ Μαραθὼν, καὶ ὁ Κυ-
ναιγειρος, ὧν ἂν μὴ ἄνευ γένοι-
το. καὶ ἀεὶ ὁ Ἄθως πλεῖσθω,
καὶ ὁ Ἑλλήσποντος πεζευέσθω,
καὶ ὁ ἥλιος ὑπὸ τῶν περσικῶν
βελῶν σκεπέσθω, καὶ Ξέρ-
ξης φευγέτω, καὶ ὁ Λεωνίδας
θαυμαζέσθω, καὶ τὰ Ὀτρυά-
δου γεγράμματα ἀναγινωσκέ-
σθω. καὶ ἡ Σαλαμὶς, καὶ τὸ
Ἀρτεμίσιον, καὶ αἱ Πλατειαὶ,
πολλὰ ταῦτα, καὶ πυκνά. καὶ
ὅπόσα ὀλίγα ἐκεῖνα ὀνόμα-
τα ὑποπολαζέτω, καὶ ἐπαυθεί-
τω καὶ συνεχὲς τὸ ἄπαε, καὶ τὸ
δίπαυθεν, καὶ μηδαμοῦ αὐ-
τῶν δέῃ. καλὰ γὰρ ὅτι καὶ εἰκῇ
λεγόμενα. ὦ δέ ποτε καὶ ᾄσαι
καιρὸς εἶναι δοκῇ, πάντα ᾄδέ-
σθω, καὶ μέλος γινέσθω. κἂν ποτε
ἀπορήσῃς πράγματος ᾠδι-
κοῦ, τὸν ἄνδρα τὸν διδασκά-
λου μὴ μόνας ἐμμελῶς, πεπληρω-
κέναι οἴου τὴν ἁρμονίαν. τὰ
δ' οἶμαι τῶν κακῶν, πολλά-
κις. καὶ ὁ μηρὸς πατασσέσθω,
καὶ λαρύγγιζε, καὶ ὑπηχέμ-
που τοῖς λεγομένοις, καὶ βά-
διζε, μεταβέρων τὴν πυγμὴν,
καὶ ὦ μὴ σε μὴ ἐπαινῶσιν,

contumelioso, aut mœcho quopiam Athenis verba facias, quæ apud Indos, & Ecbatanos gerantur, referas. In omnibus sit Marathon & Cynægirus, sine quibus nihil fiat, semperque Athos navigetur, & Hellespontus pedibus teratur, & sol Persarum sagittis obumbretur, Xerxes fugiat, Leonidas sit admirationi, & Otryadis literæ legantur, & Salamis, & Artemisium, & Plateæ multa sint & crebra. Pauca verò illa vocabula insperſa innatent & efflorescant: & continuum sit illud, quædam, & vtique etiamsi non sit ijs opus, nam pulchra sunt, vel temerè prolata. Et siquando canendi tempus videtur esse, omnia canantur, & melos fiant. Si verò desit canorum negotium, quum judices concinnè nominaueris, harmoniam expleſſe te puta. At illud heu malorum! sæpius repetatur, & femur percutiatur, vocem dilata, & in dicendo serea, ac incedendo clunes diuerte. Quòd si te haud laudent, indigneris, eóque conuitijs infecte-

ἀχαράκτει, καὶ λοιδορῶ αὐτοῖς.

λιῶ ὀρθοὶ ἐγήκωσιν, ὑπὸ τῆς αἰχμῆς ἤδη πρὸς πλὴν ἔξοδον ἕτοιμοι, καθεζέσθαι κέλευε. καὶ ὅλως, τυραννὶς τὸ πρᾶγμα ἔσῃ. ὅπως δὲ καὶ τὸ πλῆθος θαυμάζωσι τῶν λόγων, ἀπὸ τῶν Ιλιακῶν ἀρξάμενος, ἢ καὶ νὴ Δία ἀπὸ τῶ Δευκαλίωνος, καὶ Πύρρας γάμων, λιῶ δοκῇ, καταβίβαζε τὸν λόγον ἐπὶ τὰ νῦν καθεζόμενα. οἱ μὲν γὰρ συνιέντες, ὀλίγοι, οἱ μάλιστα μὲν σιωπήσονται ὑπὸ εὐγνωμοσύνης. λιῶ δὲ καὶ λέγωσί τι, ὑπὸ φθόνου αὐτὸ δόξουσι δρᾶν. οἱ πολλοὶ δέ, καὶ ῥῆμα, καὶ φωνὴν, καὶ βάδισμα, καὶ πεῖραν, καὶ μέρος, καὶ κρηπῖδα, καὶ τὸ ἅπαν σου ἐκεῖνο θαυμάσονται. καὶ τὴν ἰδρῶτα ὀφθέντα, καὶ τὸ ἄθυμα, ἔχ ἕξουσιν ὅπως ἀπιστήσουσι μὴ ἔχειν παιδευόν τινα ἐν τοῖς λόγοις ἀγώνισιν εἶναί σε. ἄλλως τε, καὶ τὸ ταχὺ τοῦτο, ἐσμικρὰν ἔχει τὴν ἀπολογίαν. καὶ θαῦμα παρὰ τοῖς πολλοῖς. ὥστε ὅρα μή ποτε γελᾷῃς, ἢ σκευάμενος παρέλθῃς. ἔλεγχος γὰρ σαφὴς τοῦτό γε. οἱ φίλοι δὲ πιθάτωσαν ἀεί, καὶ μισθὸν τῶν δείπνων ἀποτινέτωσαν, εἴ ποτε ἄδοιντό σε καταπεσύμνιον χεῖρα

ris. Si verò surrexerint, iam præ pudore parati exire, sedere iube: sítque penitus res tyrānica. Vt verò multitudo quoque tuam orationem admiretur, ab Iliacis incipiens, vel per Iouem, si videtur, à Deucalionis & Pyrrhæ nuptijs ad præsentia sermonem deuolue. Etenim qui hæc intelligant, pauci erunt, qui maximè propter beneuolentiam tacebunt. Quòd si quid dixerint, id ob inuidiam facere videbuntur. Sed vulgus, habitū, vocem, gressum, deambulationem, cantum, crepidam, & tuum illud, atta, mirabitur: téque sudantem cernens, & anhelantem, non poterit non credere, te perquam aptum esse in dicendo certatorem. Præterea hæc celeritas, non paruam habet excusationem, & admirationem apud vulgus. Ideo caue ne aliquando scribas, aut meditatus prodeas: siquidem illud est manifestæ redargutionis. Amici verò saliant semper, ac cœnarum pretium exoluant, siquando memoria te lapsurum sentiant, manum porrigentes, & inter laudes tuas, spatium præbentes,

ὀρέγοντες, καὶ παρέχοντες

εὑρεῖν τὸ λεχθησόμενον ἐν τοῖς μεταξὺ τῶν ἐπαίνων διαλείμμασι. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε μελέτω σοι τὸ χρεὼν ἔχειν οἰκεῖον, καὶ συνάδοντα. ταῦτα μὲν σοι τὰ ἐν τοῖς λόγοις. μὴ ταῦτα δ', προϊόντα σε, δορυφορείτωσαν ἐγκεκαλυμμένον αὐτὸν καὶ πρὸ ἧς ἔρης μεταξὺ διαλαμβάνοντα. καὶ ἰὼ τις ἐντύχῃ, θαυμάσια γὰρ συμβῇ λέγε, καὶ ὑπερεπαίνει, καὶ ἐπαχθὴς γίγνου αὐτῷ. τί γὰρ ὁ παιανιεὺς πρὸς ἐμὲ, καὶ πρὸς ἕνα ἴσως μοι τῶν παλαιῶν ὁ ἀγών, καὶ τὰ τοιαῦτα. ὃ δὲ μέγιστον, καὶ πρὸς τὸ εὐδοκιμεῖν ἀναγκαιότατον, ὀλίγου δεῖν παρέλιπον. ἁπάντων καταγέλα τῶν λεγόντων. καὶ ἰὼ μὴν τις καλῶς εἴπῃ, ἀλλότρια, καὶ οὐχ ἑαυτῷ δοκεῖν οἰκεῖα. ἰὼ δὲ μετρίως ἐνέχθῃ, παίτα ἔξω ὑπολάμβανε. καὶ ἐν ταῖς ἀκροάσεσι μὴ πάντας εἰσιέναι χρή. ἐπίσημον γάρ. καὶ σιωπησάντων ἁπάντων, ξένον τινὰ ἔπαινον ἐπιπεῖν, ταῖς ἀκοαῖς τῶν παρόντων ὑποτρέφοντα, καὶ ἐνοχλήσοντα, ὡς ναυτιᾶν ἅπαντας ὑπὸ τοῦ φορτικοῦ τῶν ὀνομάτων, καὶ ὑποφαίνεσθαι τὰ ὦτα. ὑποσείσῃς δὲ μὴ πολλάκις τὴν χεῖρα,

vt quod erat dicendum, rursus inuenire possis. Etenim & hoc tibi sit curæ, vt proprium, & consonantem habeas chorum. Et hæc tibi in dicendo sunt obseruanda. Postea te, vbi processeris, more satellitum stipent obuelatum, & de ijs quæ dixisti, interea dissérentem. Quòd siquis obuiam tibi fiat, mira de te dicas, summísque laudibus te extollas, ipsíque molestus fias. Quid enim præ me est Pæanienſis? & mihi fortè aduersus aliquē ex veteribus est certandum: & alia huiusmodi. Sed quod est maximum, maximéque ad existimationem necessarium, propemodum omisi. Omnia quæ dicuntur irride: & siquis rectè dixerit, aliena, non sua ostentare videatur: quòd si mediocriter egerit, omnia carpantur. Præterea post cunctos in auditoria ingrediendum: id enim insigne est: omnibúsque tacentibus, noua laus subdenda, quæ præsentium aures auertat, & interturbet: adeò vt omnes fastidio vocum nauseent, & aures obstruant. Interim manum haud frequenter moueas, id

ξυτλὲς γὰρ, μήδ' ἀναξῆς, πλὴν ἅπαξ γε, ἢ δὶς τὸ πλεῖστον. ὑπομειδία δὲ τὰ πολλὰ, καὶ δῆλος γίγνου μὴ ἀρεσκόμενος τοῖς λεγομένοις. ἀμφιλαφεῖς δ' αἱ ἀφορμαὶ τῶν μέμψεων τοῖς συκοφαντικοῖς τὰ ὦτα. τὰ δ' ἄλλα, χρὴ διαῤῥεῖν. ἡ τόλμα γὰρ, καὶ ἡ ἀναισχυντία, καὶ τὸ ψεῦσμα, προέχειεν, καὶ ὄγκος ἐπ' ἄκροις ἀεὶ τοῖς χείλεσι, καὶ φθόνος πρὸς ἅπαντας, καὶ μῖσος, καὶ βλασφημία, καὶ διαβολαὶ πάντα. ταῦτά σε αἰσίδημον ἐν βραχεῖ, καὶ περίβλεπτον ἀποφανεῖ. τοιαῦτα μὲν τὰ φανερὰ, καὶ τὰ ἔξω. ἰδίᾳ δὲ πάντα πρακτέα σοι δεδόχθω, κυβεύειν, μεθύσκεσθαι, λαγνεύειν, μοιχεύειν, αὐλεῖν τε, κἂν μὴ ποιῇς, καὶ πρὸς ἅπαντας λέγειν, καὶ γραμμάτια ὑποδεικνύναι, ὑπὸ γυναικῶν δῆθεν γραφέντα. καλὸς γὰρ εἶναι θέλε. καί σοι μελέτω ὑπὸ τῶν γυναικῶν κουσδάζεσθαι δοκεῖν. ἐς τηλῃ ῥητορεικὴν γὰρ καὶ τοῦτο ἀνοίσουσιν οἱ πολλοὶ, ὡς διὰ τοῦτό σου καὶ ἄχει ἡ γυναικωνίτιδος ξυνδοκιμῶντος. καὶ τὸ δεῖνα δ' μὴ αἰδεσθεὶς, κἂν πρὸς αἰδρῶν κρὶ τῷ ἑτέρῳ ἐρᾶσθαι δοκοίης.

enim vile : nec nisi semel autbis ad summum surgas. Plerunque autem subsanna, & palàm ostende tibi non placere quæ dicuntur. Abundè autem reprehensionum sycophanticis aures suppeditabunt. Cæterùm, confidere oportet. Etenim audacia, impudentia, mendacium promptum, ac semper summis in labijs iuramentum, in omnes inuidia & odium, & maledicentia, & probabiles calumniæ, hæc omnia te breui celebrem, & conspicuum reddent. Et hæc quidem sunt palàm facienda, & foris. Priuatim verò res omnes perpetrare constitutas : alea ludere, inebriari, scortari, mœchari, superbire, & si non facis, omnibúsque dicere, & literas à mulieribus scriptas ostendere. Nam & pulcher esse velis, & des operam vtà fœminis amari videaris. Vulgus enim hoc ad Rhetoricam referet, vt propterhoc etiam, vsque ad gynæceum sis celebris. Arq; istud ne vereare ; etiamsi à viris ob quippiam aliud amari videaris, idq; cùm iam sis barbatus, atque adeò

καὶ ταῦτα, ψυκτὴς, ὃ καὶ νῦ

Δία φαλακρὸς ἤδη ὤν. ἀλλ' ἔστωσαν οἱ καὶ ἐπὶ τούτῳ συμόντες. ἰδοὺ ἔστω μὴ ἔσται, οἱ οἰκέται ἱκανοί. πολλὰ γὰρ ἂν ἐν τῷ τοιούτου πρὸς τὴν ῥητορικὴν χρήσιμα παραμάθοιτο. πλείων ἡ αἰσχυντία, καὶ θράσος. ὁρᾷς ὡς λαλίστεραι αἱ γυναῖκες, καὶ λοιδορεῖσθαι πρεπόντως, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνδρας; εἰ δὲ τὰ ὅμοια πάσχεις, δοίσεις τῶν ἄλλων. καὶ μὴν καὶ πιθανῶς χρὴ μάλιστα μὲν τὰ πάντα. εἰ δὲ μή, παίτως σεμνόν. καὶ αὐτὸ δὲ σοι τὸ σῶμα, πρὸς ἅπαντα ἡδέως κεχυμένον, καὶ ἡ γλῶττα ὑπηρετοῖτο καὶ πρὸς τοὺς λόγους, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα, ὁπόσα ἂν δύνηται. δύναται δὲ ἃ σολοικίζειν μόνον, οὐδὲ βαρβαρίζειν, οὐδὲ ληρεῖν, ἢ ἐμπορεύεσθαι, ἢ λοιδορεῖσθαι, ἢ διαβάλλειν, καὶ ψεύδεσθαι, ἀλλὰ καὶ τυχόντως τι ἄλλο ὑποτελεῖν. καὶ μάλιστα ἵνα πρὸς οὕτω πολλὰς τοὺς ἐρῶντας μὴ διαρκέσῃς, πάντα αὐτὴ γε ἐπισάσθω, καὶ χρημοτέρα γενέσθω, καὶ μηδὲν ἀποσφεδόνω. ἵνα ταῦτα ὦ παῖ καλῶς ἐπιμάθῃς, δύνασαι δ', οὐδὲν γὰρ ἐν αὐτοῖς βαρύ, θαῤῥῶν ἐπαγγέλλομαι σε εἰς μακρὰν ῥητορα, καὶ ἡμῖν ὅμοιον

per Iouem caluus. Sed adsint qui etiam ob id tecum consuetudinem habeant: at si nemo alius adfuerit, vel famuli sufficient. Nam hinc multa ad Rhetoricam imitilia accedunt, auricam vpudentia,& temeritas. Cernis vt loquaciores sunt fœminæ, viróque superant conuitiandi copia? Quòd si similia tibi accidãt, cæteris præstabis. Iam verò & per omnia pice oblita depilari oportet: sin minus per illa prorsus. Os quoque ipsum ad omnia libenter tibi diducatur: & lingua sermonibus, & quibuscunq; poterit alijs, subseruiat. Potest autem non solùm solœcismum, & barbarismũ committere, vel nugari, peierare, conuitiari, mentiri, calumniari: sed & aliud quid noctu agere. Et maximè quando tu vnus tot amatoribus non sufficies, ipsa quidem omnia sciat facere, & fœcundior fiat, & nihil auersetur. Hæc si rectè didiceris puer, potes autem, cùm in ijs nihil sit graue, audacter polliceor, te breui Oratorem præstantissimum, nobisque similem

ἀποτελεσθήσεσθ. τὸ μὲν τοῦτο
σοὶ, ὦ ἑμὲ χρὴ λέγειν ὅπα σὺ
βελτίων παρέσῃ σοι τὰ ἀγαθὰ
παρὰ τῆς ῥητορικῆς. ὁρᾷς γὰρ
ἐμὲ, ὃς πατρὸς μὲν ἀφανοῦς, καὶ A
οὐδὲ καθαρῶς ἐλευθέρας ἐγενό-
μην, ἀλλὰ Ξοΐν, καὶ Θμοῦιν
δεδουλευκότος. μητρὸς δ' ἀκε-
στρίας, ἐπ' ἀμφοδίου τινός. αὐ-
τὸν δ' ἐμὲ ὅμως ἐ πανταχοῦ πασιν ἀ- B
δόκιμον εἶναι δόξας, τὸ μὲν πρῶ-
τον, ὅτι φιλῶ τὴν βέβελτ, συ-
νῆν τινι κακοδαίμονι, καὶ γλίχρῳ
ὁρᾶσθαι. ἔπειτ' ἤδη ὁδὸν ταύτην C
ῥᾳστην οὖσαν κατεῖδον, καὶ δι-
περάσας, ἐπὶ τῷ ἄκρῳ ἐγενό-
μην, ἔστηκε γάρ μοι ὦ φίλη
Ἀδράστεια, πάντα ἐκεῖνα, ἃ
πρόσθεν ἔφθην, τὸ θράσος, D
καὶ ἀμαθία, καὶ αὐταισχυντία, πρῶ-
τον μὲν, ὃς ἔτι καὶ δεινὸς ὀνο-
μάζομαι, ἀλλ' ἤδη τοῖς Διὸς,
καὶ Λήδας παισὶν ὁμώνυμος
γεγένημαι. ἔπειτα δ' γε καὶ συ-
νοικήσας, τὸ πρῶτον μὲν ἐγα- E
μίζόμην πρὸς αὐτῆς, ἑβδο-
μηκοντούτιδος, τέτταρας ἔτι
λοιποὺς ὀδόντας ἐχούσης, χρυ-
σίῳ καὶ τούτους ἐνδεδεμένους.
πλὴν ἀλλά γε διὰ τὴν πε-
νίαν, ὑπεστάμην τὸν ἆθλον. καὶ
τὰ ψυχρὰ ἐκεῖνα τὰ ἐκ τῆς

euasurum. Cæterùm quæ sequentur, mihi non dicendum, quàm multa bona tu à Rhetorica sis breui consequuturus. Cernis enim me, qui ex obscuro patre, nec merè libero, quique diutius quàm Xoës,& Thmüis seruiuerit: matre verò sartrice, in biuio quodam natus sum. Ipse verò forma non omnino illiberali esse visus, sub initium ob victus penuriam, cum infœlici, suaui tamen conuersabar amatore. Postquam autem viam hãc facillimam esse animaduerti, eáque absoluta fastigium attigi: siquidẽ ô Adrastea chara mihi omnia illa quæ antè dixi, viatica suppetebant, temeritas, ignorantia, impudentia. Primùm quidem non amplius desiderabilis appellor: sed iam Iouis & Ledæ filijs factᵃ sum cognominis. Dein cum anu consuescens, primùm ab ipsa lautè accipiebar, simulans me amarę mulierem septuagenariam, quæ dentes quatuor reliquos, eósque auro illigatos habebat: verumtamen ob paupertatem hunc laborem sustinebam: illàc; capularis vetulæ oscula, fames

σορᾶς φιλήματα, ἀπηνθρα-

μοι ἐποίει ὁ λιμός. εἶτα ὀλίγου δεῖν, κληρονόμος ὢν εἶχεν ἁπάντων κατίσην, εἰ μή τις καταράτος οἰκέτης ἐμήνυσεν, ὡς φάρμακον εἴην ἐγὼ αὐτὴν ἐωνημένος. ἐξῳδεὶς ὑπὲρ κεφαλὴν, ὅμως οὐδὲ τότε ἀπόρητα τῶν ἀναγκαίων, ἀλλὰ καὶ ῥήτωρ δοκῶ, καὶ ταῖς δίκαις ἐξετάζομαι, παρεδίδους τὰ πολλὰ, καὶ τοῖς δικασταῖς τοῖς αὐσήτοις καὶ δυσπαθοῦμαι. καὶ κάμνω μὴ ταπεινοῦσθαι. οἱ φοίνικες ὑπὸ τῇ δύσει χλωροὶ ἐστεφανωμένοι. τούτοις γὰρ ὑπὸ τὸν δυσχεῖς χεῶμαι τοῖς δειλέασιν. ἀλλὰ καὶ τὸ μισεῖσθαι παρὰ ἁπάντων, καὶ ἐπίσημον εἶναί με, ἐπὶ τῇ μοχθηρίᾳ τοῦ τρόπου, καὶ πολὺ πρότερον τῶν λόγων, καὶ τὸ δείκνυσθαι τῷ δακτύλῳ τοῦτον ἐκεῖνον τὸν ἀκρότατον ἐν πάσῃ καλοκἀγαθίᾳ λεγόμενον, οὐ μικρὸν ἐμοί γε δοκεῖ. ταῦτά σοι παραινῶ, νὴ τὸ παίδιον, πολὺ πρότερον ἐμαυτῷ παραινέσας, καὶ χάριν ἐμαυτῷ εἰδὼς μικρὰν ὑπασσάμενος. εἶεν. ὁ μὲν γνωάδας εἶπον ταῦτα, πεπαύσεται. σὺ δ', ἢν πείθῃς τοῖς εἰρημένοις, καὶ ἀπαρεῖναι νόμιζε ὧν ἐξάρχῃς ἐπῴδης ἐλθεῖν. καὶ οὐδὲν

reddebat mihi suauissima. Deinde parum abfuit, quin omnium bonorum quæ possidebat, hæres euaserim, nisi execrandus quidam famulus venenum ad illam tollendam à me emptum illi indicasset. Ob id in caput præceps iectus, tamen neque tunc rebus necessarijs carui: sed & orator esse videor, & in iudicijs contendo, causam plerunque prodens, & judicum gratiam fatuis promittens. Vt plurimum tamen succumbo, ac nihilominus viridi palma fores coronantur. Nam his erga infœlices illecebris vtor. Præterea ab omnibus odio haberi, & morum prauitate, longè priùs quàm sermonum esse insignem, ac digito monstrari, en ille qui cunctis flagitijs præcellere fertur: non parua res esse mihi videtur. Hæc te moneo per Venerem, quæ meipsum multò priùs monui, nec gratiam exiguam mihi ipsi comparaui. Esto: generosus ille hæc dicere desinet: Tu verò si dictis credas, ibi te esse puta quò peruenire ab initio desiderabas, & nihil obstabit si leges has obseruaris, quo-

στι κωλύσει ἐπόμενον τῷ νόμῳ

ἐν τε τοῖς δικαστηρίοις κρατεῖν, καὶ ἐν τοῖς πλήθεσιν εὐδοκιμεῖν, καὶ ἐπέρασον εἶναι, καὶ γαμεῖν, οὐ χαιῶ τινα τῶν κωμικῶν, καθάπερ ὁ γομοθέτης, καὶ διδάσκαλος, ἀλλὰ καλλίστην γυναῖκα, τὴν ῥητορικήν, ὡς τὸ τοῦ Πλάτωνος ἐκεῖνο πλουσίου ἅρμα ἐλαύνοντα φέρειν, σοὶ μᾶλλον πρέπειν περὶ σεαυτοῦ εἰπεῖν, ἢ ἐκείνῳ περὶ τοῦ Διός. ἐγὼ δ', ἀγνώς γε, καὶ δειλός εἰμι, ἐκβήσομαι ὑμῖν τῆς ὁδοῦ, καὶ παύσομαι τῇ ῥητορικῇ ἐπιπολάζων, ἀσύμβουλος ὢν πρὸς αὐτὴν τὰ ὑμέτερα. μᾶλλον δ' ἤδη πέπαυμαι. ὥστε ἀκονιτὶ ἀπαμῦνεσθε, καὶ θαυμάζεσθε, μόνον τοῦτο μεμνημένοι, ὅτι μὴ τῷ τάχει ἡμῶν κεκρατήκατε, ὠκύτεροι φανέντες, ἀλλὰ τῷ ῥᾳθυμῇ καὶ φαύλῃ βαδίσει τῆς ὁδοῦ.

minus in iudicijs vincas, apud multitudinem clareas, & acceptus sis, & tibi nubat, non anus quæpiam Comica, quemadmodum legislatori illi & præceptori tuo, sed mulier pulcherrima, Rhetorica ipsa: ita vt cùm illo Platonis curru alato veharis, magis tè deceat de te ipso loqui, quàm illum de Ioue. Ego verò ignauus cùm sim, & timidus, è via vobis decedam, & Rhetoricæ ope ex obscuro emergere desinam, ignarus quo pacto vestra cum illa conueniant. Quin potiùs iam desino. Itaque sine puluere victores proclamemini, & admirationi sitis, hoc solùm memoria tenentes, vos qui visi estis velociores, non superasse nos celeritate, sed quia facillimam pronámque viam iniuistis.

ΦΙΛΟΨΕΥΔΗΣ, Η Απιστῶν.

PHILOPSEVDES, SIVE INCREDVLVS, TYCHIADES & Philocles.

ARGVMENTVM.

Disputatio est de vi magica, de incantamentis, de spectris, & mortuorum animis: an ea videlicet super terram ambulent, fesséque quibus libitum fuerit, ostendant: cuiusmodi & hodie quædam superstitione atque illusionibus dæmonum vexati plerique credunt. Negat Lucianus huiusmodi esse phantasmata: & affirmat

magicam vim, meras esse praestigias. Atque haec omnia fingit apud Philosophum Eucratem agi, & philosophorum exemplu confirmari, vt pro more illorum vanitatem persequatur.

ΤΥΧΙΑΔΗΣ.

Χρῆς μοι ὦ Φιλόκλεις εἰπεῖν τί ποτε ἄρα τὸ ὄζυν, ὃ τοὺς πολλοὺς εἰς ἐπιθυμίαν τοῦ ψεύδεσθαι προάγεται, ὡς αὐτούς τε χαίρειν μηδὲν ὑγιὲς λέγοντας, καὶ τοῖς τὰ τοιαῦτα διηγουμένοις μάλιστα προσέχειν τὸν νοῦν; Φιλο. πολλά ὦ Τυχιάδη ὄζυν, ἃ τοὺς ἀνθρώπους ἐνίους ἀναγκάζει τὰ ψευδῆ λέγειν, εἰς τὸ χρήσιμον ἀποβλέποντας. Τυ. οὐδὲν πρὸς ἔπος ταῦτα φασίν, οὐδὲ περὶ τούτων ἐρωτῶ, ὁπόσοι τῆς χρείας ἕνεκα ψεύδονται. συγγνώμης τοιγαροῦν οὗτοί γε μᾶλλον καὶ ἐπαίνου πρὸς αὐτῶν ἄξιοι, ὁπόσοι ἢ πολεμίους ἐξηπάτησαν, ἢ ὑπὲρ σωτηρίας τῷ τοιούτῳ φαρμάκῳ ἐχρήσαντο ἐν τοῖς δεινοῖς, οἷα πολλὰ καὶ Ὀδυσσεὺς ἐποίει, πλήν τε αὐτὸς ψυχὴν ἀνύμνητος, καὶ τὸν νόστον τῶν ἑταίρων. ἀλλὰ περὶ ἐκείνων ὦ ἄριστε φημί, οἳ αὐτὸ

Otes mihi Philocles dicere, quidnam id tandem sit, quod multos in mentiendi cupiditatem adducit, vt pariter gaudeant, quum & ipsi nihil sani loquuntur, & his qui talia narrant, maximè animum intendant? *Phil.* Multa sunt, Tychiade, quæ nonnullos mortales mentiri compellunt, quia in rem vident conducere. *Tych.* Nihil adrem hæc, vt aiunt, neque enim de his rogabam, qui quum vsus postulat, mentiuntur. Venia nimirum hi, imò laude plerique eorum sunt digni, quicunque vel hostes fefellerunt, vel ad salutem tali pharmaco in periculis vsi sunt: qualia multa Vlysses etiam fecit, vt & vitam suam & sociorum reditum redimeret. Sed de illis vir optime dico, qui nulla necessitate

αὐτοῦ τῆς χρείας τὸ ψεῦδος

περὶ πολλῆς τῆς ἀληθείας πίθενται, ἡδόμενοι τῷ πράγματι, καὶ ἐνδιατρίβοντες ἐπ' ἀδεμιᾷ προφάσει ἀναγκαίᾳ. τούτοις οὖν ἐθέλω εἰδέναι, τίνος ἀγαθοῦ τοῦτο ποιοῦσιν. Φίλο. Ἦπου κατανενόηκας ἤδη τινὰς τοιούτους, οἷς ἔμφυτος ἔρως οὗτός ἐστι πρὸς τὸ ψεῦδος; Τυ. Καὶ μάλα πολλοί εἰσιν οἱ τοιοῦτοι. Φίλο. Τί δ' οὖν ἄλλο, ἢ αἰσίαν χρὴ αἰτίαν εἶναι αὐτοῖς φαῦλα τὰ μὴ ἀληθῆ λέγειν, εἰ γε τὸ χαίρειν αὐτὶ τοῦ βελτίστου προαιροῦνται; Τυ. οὐδὲν τοῦτο, ἐπεὶ πολλοὺς ἂν ἔγωγε σοι δείξαιμι, σωστοὺς τἄλλα, καὶ πλὴν γοήτων θαυμαστούς, οὐδ' εἰδ' ὅπως ἐκλωκότας τούτῳ τῷ κακῷ, καὶ φιλοψευδεῖς ὄντας, ὡς ἀπατᾶσθαί με, εἰ τοιοῦτοι ἄνδρες ἅπασι τὰ πάντα, ἔμοιγε χαίρουσιν, αὐτούς τε, καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ἐξαπατῶντες. ἐκεῖνος μὲν γὰρ τοὺς παλαιοὺς πρὸ ἐμοῦ σε χρὴ εἰδέναι, τὸν Ἡρόδοτον, καὶ Κτησίαν τὸν Κνίδιον, καὶ πρὸ τούτων, τοὺς ποιητάς, καὶ τὸν Ὅμηρον αὐτόν, ἀοιδίμους ἄνδρας ἐγγράφῳ τῷ ψεύσματι κεχρημένους, ὡς μὴ μόνον ἐξαπατᾶν τοὺς τότε ἀκούοντας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ

veritati mendacium anteponunt, ipsa re delectati, in eáque sine vllo prætextu idoneo versati. Quare scire velim cui bono isti illud agant. *Phil.* An alicubi tales aliquos iam deprehendisti, quibus insita sit hæc mentiendi libido? *Tych.* Et complures quidem sunt istiusmodi. *Phil.* Quid aliud ergo in causa sit, quòd mentiuntur, nisi dementia? siquidem rem pessimam optimæ loco præoptant. *Tych.* Hoc nihil est, nam ego tibi multos ostenderim ad cætera prudentes, ac sapientia mirabili: nescio quo pacto tamen hoc malo captos, mendacijque studiosos, adeò vt ego certè molestè feram, quòd viri tales, cæteris omnibus in rebus optimi, gaudent tamen & se, & eos in quos inciderint, fallere. Nam veteres illi, quòd tibi notius quàm mihi esse debet, Herodotus, Ctesiásque Cnidius, & ante hos poëtæ, & ipse Homerus viri celebres, mendacijs scriptis vsi sunt, vt non solùm eos fallerent, à quibus tunc audiebantur, sed ad

μέχρις ἡμῶν διικνεῖται τὸ ψεῦδος, ἐν διαφθορᾷ ἐν καλλίστοις ἔπεσι, καὶ μέτροις φυλαττόμενον. ἐμοὶ γοῦν πολλάκις αἰδεῖται ἀπαντᾶν ἔπεσιν, ὁπόταν ἐφαμιλλῶμαι τούτοις, καὶ Περιμήδεως δεσμὰ διηγοῦνται, καὶ γιγάντων ἐπανάστασιν, καὶ τὴν ἐν ᾅδου πᾶσαν βαναυσίαν, καὶ ὡς δι' ἔρωτα ὁ Ζεὺς ταῦρος, ἢ κύκνος ἐγένετο, καὶ ὡς ἐκ γυναικός τις, εἰς ὄρνεον, ἢ εἰς ἄρκτον μετέπεσεν. ἔτι δὲ πηγάσους, καὶ χιμαίρας, καὶ γοργόνας καὶ κύκλωπας, καὶ ὅσα τοιαῦτα, πάνυ ἀλλόκοτα, καὶ τεράστια μυθίδια, παίδων ψυχὰς κηλεῖν δυνάμενα. ἔτι δὲ μορμὼ, καὶ τὴν λάμιαν δεδοίκοτον. καίτοι τὰ μὲν τῶν ποιητῶν, ἴσως μέτεστι. τὸ δὲ καὶ πόλεις ἤδη καὶ ἔθνη πολλὰ, κοινῇ, καὶ δημοσίᾳ ψεύδεσθαι, πῶς οὐ γελοῖον; εἰ Κρῆτες μὲν τὸν Διὸς τάφον δεικνύοντες ἐν αἰσχύνονται, Ἀθηναῖοι δὲ τὸν Ἐριχθόνιον ἐκ τῆς γῆς ἀναδεδῦσθαί φασι, καὶ τοὺς πρώτους ἀνθρώπους ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναφῦναι, καὶ δάκρυα τὰ λάχανα. πολὺ σεμνότερον οὗτοι τῶν Θηβαίων, οἱ ἐξ ὄφεως ὀδόντων, σπαρτούς τινας ἀναβεβλαστηκέναι διηγοῦνται. ὃς δ' ἂν οὖν ταῦτα

nos etiam mendacium per manus traditum peruenire, in pulcherrimis versibus, metrisque seruatum. Me ergo sæpe illorum versuum nomine subit pudor; siquando cœli sectionem, ac Promethei vincula recensent, gigantúmque rebellionem, atque omnem illam de inferis tragœdiam. Et vt ob amorem Iupiter in taurum, & cygnum versus sit: vtque mulier mutata in auem, vel vrsam. Præterea Pegasos, Chimæráque, & Gorgonas, & Cyclopas, atque id genus omnia, admodum absurdas monstrosásque fabulas, & quæ puerorum mentes afficere queant, qui laruam adhuc, lamiámque metuunt. Atqui poëtica fortè sunt tolerabilia. Iam verò & vrbes, & gentes multas, vna voce publicéque mentiri, qui non sit ridiculum? Veluti quum Cretenses Iouis sepulchrum ostendere non pudet: Athenienses Erichthonium editum è terra ferunt: primósque illos homines in Attica olerum more ex terra emersisse. Hi multò verecundiores quã Thebani, qui ex dentibus serpentis, satiuos quosdam progerminasse narrant. Quod siquis hæc,

cum

καταγέλαστα ὄντα, μὴ οἴηται ἀληθῆ εἶναι, δι' ἐμφερῶς ἂν ἐξετάζων ταῦτα, Κορεσίβοιά τινος, ἢ Μαργίτου νομίζοι τὸ πεῖσμα, ἢ Τετραπόλεμον ἐλάσαι διὰ τοῦ ἀέρος ὑπὲρ ἐχόντων ἀσπερῶν, ἢ Παῖαν ἥκειν ἐκ Ἀρκαδίας συμμαχήσοντα Μαραθῶνα, ἢ Ὠρείθυιαν ὑπὸ τοῦ Βορέου ἁρπασθῆναι, ἀσεβὴς οὗτος ἦν, καὶ ἀσύνετος ἀνθρώπων ἔδοξεν, οὕτω τερπνοῖς, καὶ ἀληθέσι πράγμασιν ἀπιστῶν. ἐς τοσοῦτον ὑπικρατεῖ τὸ ψεῦδος. Φιλο. δικαίως μὲν οἱ ποιηταὶ ὦ Τυχιάδη, καὶ αἱ πόλεις ἔγνωσαν συγγνώμης τυγχάνειν ἀνθρώποις μὲν, τὸ δὲ τοῦ μύθου τερπνὸν ἐπαγωγότατον ὄν, ἐγκαταμιγνῦντες τῇ γραφῇ, οὐχ ἥκιστα δέονται τοῦς ἀκροατάς. Ἀθηναῖοι δὲ, καὶ Θηβαῖοι, καὶ εἴ τινες ἄλλοι, σεμνοτέρας ἀποφαίνονται τὰς παιδείας ἐκ τῶν τοιούτων. εἰ γοῦν τις ἀφέλοι τὰ μυθώδη ταῦτα ἐκ τῆς Ἑλλάδος, οὐδὲν ἂν κωλύσοι λιμῷ τοὺς πείσοντας αὐτοῖς διαφθαρῆναι, μηδὲ ἀμισθὶ τῶν ξένων τὰληθὲς ἀκούειν ἐθελήσοντων. οἱδὲ μηδὲ μᾶς ἕνεκα τοιαύτης αἰτίας, ὅμως χαίρουσι τῷ ψεύσματι, παγγέλοιοι εἰκότως δόξειαν ἂν.

cùm sint ridicula, non putet esse vera: sed ea prudenter examinans, Corœbi cuiuspiam, aut Margitæ existimet esse, credere aut Tritolemum in alatis draconibus per aërem vectum esse, aut Pana Marathonem suppetias ex Arcadia venisse, vel Orithyam à Borea raptam esse, impius nimirum hic, atque insanus videatur eis, quippe qui tam manifestâ, verâque non credat, vsque adeò obtinet mendaciũ. Philo. At poëtis Tychiade, vrbibúsque fuerit forassis ignoscendum. Nàm illi delectationem illam, quæ ex fabula proficiscitur, vt quæ maxima sit illecebra, poëmatibus suis immiscent, qua potissimùm erga auditores opus habent. Athenienses verò & Thebani, & siqui sunt alij, patriæ suę plus maiestatis ex his figmentis conciliant. Quòd siquis fabulas auferat è Græcia, nihil obstiterit quominus earum explanatores fame intereant, cùm nullus sit hospitum qui veritatem gratis audire velit. At siquis nulla tali de causa, gaudent tamen mendacio, hi omnino ridiculi meritò videantur.

Τυ. εὖ λέγεις. ἐγὼ γὰρ παρὰ Εὐκράτους ἥκω σοι τὸν πάνυ πολλὰ καὶ ἄπιστα, καὶ μυθώδη ἀκούσας. μᾶλλον δὲ μεταξὺ λεγομένων, ἀπιὼν ἀχθομαι, οὐ φέρων τὸ πρᾶγματος πλῶ ὑπερβολὴν, ἀλλά με ὥσπερ αἱ ἐριννύες ἐξήλασαν, πολλὰ τερατεία, καὶ ἀλλόκοτα διεξιόντος. Φιλο. καίτοι ὦ Τυχιάδη, ἀξιόπιστος ὁ Εὐκράτης ὅτι. καὶ οὐδεὶς ἂν οὐδὲ πιστεύσειεν, ὡς ἐκεῖνος οὕτω βαθὺν πώγωνα καθειμένος, ἐξηκοντούτης ἀνὴρ, ἔτι καὶ φιλοσοφίᾳ ξυνὼν τὰ πολλὰ, ὑπομένειεν ἂν καὶ ἄλλου τινὸς ψευδομένου ἀκούσαι παρὼν, οὐχ ὅπως αὐτός τι τολμῆσαι τοιοῦτον. Τυ. ἐγὼ γὰρ οἶδα ἃ ἔταιρε οἷα μὲ εἶπεν, ὅπως ὀμόσαντα αὐτὰ ἐπιχώσαιτο, ὡς ὀφθείην τοῖς παλαιστοῖς, παρασησαμώμενος τὰ παιδία, ὥστε με μὴ ἀποβλέποντα ἐς αὐτὰ, ποικίλα ἐννοεῖν. ἆρτι μὲ, ὡς μεμνῆσθαι, καὶ ἔξω εἶη τοῦ καθεσηκότος. ἆρτι δὲ; ὡς χρὴς ὢν, ἆρα τοσοῦτον χρόνον ἐλελήθει μὲ ὑπὸ τῇ λεοντῇ, γελοῖόν τινα πίθηκον περιελλων. οὕτως ἄτοπα διηγεῖτο. Φιλο. τίνα ταῦτα περὶ τῆς ἑστίας ὦ Τυχιάδη;

Tych. Rectè dicis: nam ego protinus ab Eucrate illo celebri venio, vbi multa incredibilia ac fabulosa cùm audissem, imò verò medio in sermone discessi non ferens narrationem tam supra fidem: sed me velut furiæ quædam abegerunt, dum monstrosa multa atque absurda referret. *Phil.* Atqui Tychiade, vir grauis est Eucrates: & nemo certè crediderit illum tam promissa barba virum sexagenarium: & qui præterea sit plurimum in philosophia versatus, sustinuisse vt alium quenquam audiret se præsente mentientem, nedum vt ipse tale quicquam audeat. *Tych.* At nescis amice qualia referebat, tum ea quàm constanter asserebat, præterea quàm sanctè in plerisque iurabat, admotis etiam filijs: adeò vt ego quum eum respicerem, varia mecum cogitarem: interdum quidem illum insanire, neque animo constare: interdum verò fugisse me, quòd impostor esset, ac tantum temporis sub leonis pelle ridiculam simiam circumtuliisse: adeò absurda narrabat. *Phil.* Quænã illa, per lares, sunt Tychiade? Nã cupio cognoscere quamnam

ἐθέλω γὰρ εἰδέναι καὶ ἐγὼ τινα

ἡλίου ἀλαζονείαν τοῦ τηλικούτου τῷ πώγωνι ἐπεπεν. Τυ. ἴσθι μὲν καὶ ἄλλοτε ὦ Φιλόκλεις, φοιτᾶν πρὸς αὐτόν, ὅτε ποτε πολλὴν ἡλίου σχολὴν ἄγοιμι. τήμερον δ', Λεοντίχῳ συγγενέσθαι δεόμενος, ἑταῖρος δέ μοι ὢν οἶδα, ἀκούσας παρὰ τοῦ παιδὸς ὡς παρ' Εὐκρατεῖ ἔοιεν ἀπολοῦσι, νοσοῦντα ἐπισκεψόμενος, ἀμφοῖν ἕνεκα, ὡς καὶ τῷ Λεοντίχῳ συγγενοίμην καὶ κρείττονα ἰδοίμι, ἠγνοήκειν γὰρ ὡς νοσοίη· παραγίγνομαι πρὸς αὐτόν, ἐυρίσκω δ' αὐτοῦ τοῦ μὲν Λεοντίχου, ὡς ἔτι. ἐφθάκει γὰρ ὡς ἔφασκον, ὀλίγον προεξελήλυθώς. ἄλλους δ' συχνοὺς, ἐν οἷς Κλεόδημός τ' ἦν ὁ ἐκ τοῦ περιπάτου, καὶ Δεινόμαχος ὁ στωϊκὸς, καὶ Ἰων. οἶδα τ' ὅτι τοῖς Πλάτωνος λόγοις θαυμαζομένοις ἀξιοῦντα, ὡς μόνον ἀκριβῶς καταγινωσκότα ἡλίου γε ἡμῖν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποφητεύσαι δυνάμενον. ὁρᾷς οἷος αὐδρεὶς σοι φημὶ, πανσόφους, καὶ παραφέτους; ὅτι καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ δὲ ἐκάστης προαιρέσεως, αἱδεσίμους ἅπαντας, καὶ μονονουχὶ φοβεροὺς ἡλίῳ παρεσχῆν. ἔτι καὶ ὁ ἰατρὸς Ἀντίγονος παρῆν, καὶ χρείαν

A praestigiaturam sub tam longa barba occuluerit. Tych. Solebam Philocles, & alias ipsum adire, siquando otio abundarem. Hodie autem, cùm esset mihi res cum Leonticho, qui vt scis, meus est amicus, edoctus à puero, eum se ad Eucratem mane contulisse, vt ægrotantem viseret: amborum nomine, nempe vt & Leonticum conuenirem, & Eucratem viderem, quem ægrotare nesciebam, ad eum peruenio. At Leontichum ibi iam non inuenio: nam paulò antè, vt dicebant, exiuerat: alios verò confertos reperio, in quibus erat & Cleodemus Peripateticus, & Dinomachus Stoicus, & Ion: nosti virum, qui ex Platonis doctrina magnam sui admirationem expectat, vt qui solus mentem viri deprehenderit, quíque eius oracula alijs enarrare possit. Vides quos tibi viros nomino, nimirum omni sapientia, omníque virtute præditos: vt pote ipsum ex quaque secta caput, reuerendos hercle omnes, atque aspectu propemodum terribiles. Aderat præterea medicus Antigonus, ob morbi puto necessitatem vocatus: &

ὄψιν τῆς νόσου ἐπικληθείς,

κ) ῥᾷον ἐδόκει ἤδη ἔχειν ὁ Εὐκρατης, κ) τὸ νόσημα τῶν σιμβόφων ἦν. τὸ ῥεῦμα γὰρ ἐς τὸν πόδας αὖθις αὐτῷ κατελήλυθει καθεζεσθαι ἐμὲ παρ' αὐτὸν ἐπὶ τῆ κλίνη ὁ Εὐκρατης ἐκέλευεν, ἡρέμα ἐγκλίναντα τῆ φωνῆ ἐς τὸ ἀσθενικὸν, ὁπότε εἶδέ με. καίτοι βοῶντος αὐτοῦ, καὶ διατεινομένου, τὴ μεταξὺ εἰσιὼν ἐπήκουον. κἀγὼ μάλα περυλαγμένως μὴ ψαύσαιμι τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ἀπολογησάμενος τὰ πρώην ταῦτα, ὡς ἀγνοήσαιμι νοσοῦντα, καὶ ὡς ἐπεὶ ἔμαθον, δρομαῖος ἐλθοιμι, ἐκαθεζόμην πλησίον. οἱ μὲν, ὅτι ἐτύγχανον ἤδη ἀπὸ τοῦ νοσήματος, τὰ μὲν, ἤδη παρῳχηκότες, τὰ δὲ, καὶ τότε δεξιόντες, ἔπι δὲ καὶ θεραπείας τινὰς ἕκαστος ὑποβάλλοντες. ὁ γοῦν Κλεόδημος, εἰ τοίνυν φησὶ τὴ ἀφιστερᾷ τις ἀνελόμενος χαμόθεν τ' ὀδόντα τῆς μυγάλης, οὕτω φονευθείσης ὡς παρεῖτον, ἐνδήσειεν εἰς δέρμα λέοντος, ἁρπὶ ἀποδαρέντος, εἶτα περιάψειε περὶ τὰ σκέλη, ἀυτίκα παύεσθαι τὸ ἄλγημα. καὶ εἰς λέοντος ἔφη ὁ Δεινόμαχος ἐγὼ ἤκουσα, ἐλάφου δὲ θηλείας, ἔπ παρθένου, κ) ἀβάτου. καὶ τὸ

A

B

C

D

E

meliùs iam habere se vídebatur Eucrates, erátque morbus ex consuetis. Nam ei rursus humor in pedes descenderat. Ergò Eucrates me sibi in lecto assidere iussit, voce ob debilitatem paulum inclinata, quum me conspiceret: quanquam interim dum ingrederer, vociferantem eum, & vocem intendétem audieram. Tum ego diligenter cauens ne pedes eius tangerem, vbi me vulgaribus istis verbis purgáueram, quòd eum ægrotáre nesciuerim, quòd vbi resciissem, curriculo venerim, adsedi propè. Atque illis quidem sermo erat de morbo: & quædam iam antè dixerat, quædam verò etiam tunc narrabant: præterea medicamenta quædam quisque proferebat. Cleodemus igitur, Siquis, inquit, finistra manu, tollens humo mustelæ dentem, sic interfectæ, vt antè dixi, in leonis recens excoriati pellem alligauerit, ac deinde circum crura posuerit, illico sedatur dolor. Non in leonis pellem, inquit Dinomachus, vt ego audiui, sed in ceruæ potiùs fœminæ, virginis adhuc, & nondum initæ, & res hoc quidē pacto est credibilior.

πρᾶγμα ἅτω πιθανώτερον

οὐκοῦν ὁ ἔλαφος, καὶ ἔρρωται μάλιστα ἐν τοῖς ποσίν. καὶ ὁ λέων, ῥιπτικὸς μέν, καὶ τὸ λίπος αὐτῷ, καὶ ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ, καὶ αἱ τρίχες ἐν τῷ παχυτάτῳ εἰσὶν ὀρθαὶ, μεγάλα δύναιντο, εἴ τις ὀπτήσαιτο αὐτοῖς χρῆσθαι μὴ τῆς ῥᾳστώνης ἑκάστῳ. ποδῶν δ' ἕνεκα, ἔφησε, παραγγέλλεται. καὶ αὐτὸς ἔφη ὁ Κλεόδημος, οὕτω πάλαι ἐλογιζόμην ἔλαφου χρῆναι τὸ δέρμα εἶναι, διότι καὶ ἔλαφος. ἐναντίος δέ τις λίβυς ἀνὴρ σοφὸς τὰ τοιαῦτα, μετεδίδαξέ με, εἰπὼν ὠκυτέρους εἶναι τῶν ἐλάφων τοὺς λέοντας. ἀμέλει ἔφη, καὶ ἀνεροῦμαι αὐτὰς διώκοντες. ἐπῄνεσαν οἱ παρόντες, ὡς εὖ εἰπόντος τοῦ λίβυος. ἐγὼ δ', οἴεσθε γὰρ ἔφλυν ἐπῳδαῖς πιστὰ τοιαῦτα πείθειν, ἢ τοῖς ἔξωθεν παραφρήμασι, τὸ κακοῦ ἔνδον διατείνοντος; ἐγέλασαν ἐπὶ τῷ λόγῳ μου, καὶ δῆλοι ἦσαν κατεγνωκότες μου πολλὴν τὴν ἄνοιαν, ἐπεὶ μὴ ὀπτησάμενα τὰ θηρία τοῦτο. καὶ πρὸς ὧν αὖ ὁδεὶς φρονῶν αὐτέπει, μὴ οὐχὶ οὕτως ἔχειν. ὁ μέντοι ἰατρὸς Ἀντίγονος, ἐδόκει μοι ἡδέως ἂν τῇ ἐρωτήσει μου. πάλαι γὰρ ἠμελεῖτο οἶμαι, βοηθεῖν ἀξιῶν τῷ

Velox enim cerua est, maximéque valet pedibus: & leo quidem fortis est, pinguedóque eius ac manus dextra, pilíque qui recti è barba prominent, magnam vim obtinent, siquis ijs cum proprio cuique carmine, vti nouerit: at pedum curationē minimè pollicetur. Et ipse quoque, inquit Cleodemus, olim sic putabam ceruina pelle vtendum, quia velox est cerua. At nuper vir quidam Libycus horum peritus contrà me docuit, ceruis dicens velociores esse leones: quippe qui eas, inquit, etiam persequendo capiunt. Laudabant qui aderant, tanquam rectè dixisset Libycus ille. Tum ego, Putatis, inquam, incantamentis aliquibus sedari talia? aut foris admotis appendiculis, cùm malum intus grassetur? Riserunt hunc sermonem meū: & palàm in me magnam amentiam damnarunt, qui res apertissimas ignorarem, & quibus nemo sanè mentis contradicat, quin ita se habeant. At medicus Antigonus delectari mihi visus est hac interrogatione mea. Iamdudum enim negligebatur, opinor, cū opem

Εὐκράτει μὴ τῆς τέχνης, οἴνου τε παραγγέλλων ἀπέχεσθαι, καὶ λάχανα σιτεῖσθαι, καὶ ὅλως ὑφαιρεῖν τὸ τόνου. ὁ δὲ γοῦν Κλεόδημος, ὑπομειδιῶν ἅμα, τί λέγεις ἔφη ὦ Τυχιάδη; ἄπιστον εἶναί σοι δοκεῖ τὸ ἐν τῶν τοιούτων γίγνεσθαι τινὰς ὠφελείας ἐς τὰ νοσήματα; ἔμοιγε ἴωὶ δ' ἐγὼ, εἰ μὴ πάνυ παχεῖς εἰμὶ τοὺς μυξοὺς, ὡς πιστεύειν τὰ ἔξω, καὶ μηδὲν κοινωνοῦντα τοῖς ἔνδοθεν, ἐπεῖσθαι τὰ νοσήματα, μὴ ῥήμασίν ὡς φατε, καὶ γοητείας τινὸς ἐνεργεῖν, καὶ τ' ἴασιν ἐμπεύσειν παραπρώμνα. τοσ' ἐν αὖ ἠμείτο, οὐδ' ἴωὶ ἐς τὸ νεμεαῖ λέοντος τὸ δέρμα ἐνδῆσαι τὰς ἑκκαίδεκα ἄλλας μυγαλᾶς. ἐγὼ γοῦν αὐτὸ τὸν λέοντα εἶδον πολλάκις χολέυοντα ὑπ' ἀλγηδόνων, ἐν ὁλοκλήρῳ τῷ αὐτοῦ δέρματι. πάνυ γὰρ ἰδιώτης ἔφη ὁ Δεινόμαχος εἶ, καὶ τὰ τοιαῦτα οὐκ ἐμέλησέ σοι ἐπιμαθεῖν, ὅν τινα τρόπον ὠφελεῖ, τοῖς νοσήμασι παραπρεσβεύοντα. καὶ μοι δοκεῖς, οὐδὲ τὰ παραφανέντα αὖ παραδέξασθαι ταῦτα, τῶν ἐν περιόδοις πυρετῶν τὰς ἀποκοπὰς, καὶ τῶν ἑρπητῶν τὰς καταδύσεις, καὶ βουβώνων ἰάσεις, καὶ

Eucrati ex arte ferre vellet, denuncians videlicet vino vt abstineret, & oleribus vescereturque denique vigorem minueret. Tum Cleodemus, subridens simul, Quid dicis, inquit, Tychiade? Incredibile tibi videtur esse, vt ex rebus huiusmodi parentur quædam aduersus morbos remedia? Mihi certè videtur, inquam ego, nisi naribus adeò sim mucosis, vt credam ea quæ foris applicantur, nihilque cum his communicant, quæ morbos intus excitant, per verbula tamen vt dicitis, ac præstigiaturam operari: & quum appenduntur sanitatem immittere: quod fieri nequaquam possit, nec si quis vel in Nemei leonis pellem sedecim mustelas integras alligarit. Ego profectò leonem ipsum præ doloribus sæpe in vniuersa sui pelle claudicantem vidi. Nimium idiota es, inquit Dinomachus. Neque vnquam tibi curæ fuit, vt disceres quonam modo admota morbis prosint. Ac mihi videris ne notissima quidem ista recepisse, periodicarum videlicet harum febrium profligationes, tum serpetum demulsiones, ac bubonum sanationes, &

πάλλα, ὁπόσα καὶ αἱ γρᾶες ἤδη ποιοῦσιν. εἰ δ' ἐκεῖνα γίγνεται ἅπαντα, τί δὴ ποτε οὐχὶ ταῦτα οἵόν τε γίγνεσθαι ὑπὸ τῶν ὁμοίων; ἀπέρανται ὦ Δεινόμαχε, καὶ ἐξεμπεραίνη ὥσπερ ἐξ ὑφάσματος τὰ ἄλογα. οὐδὲ γὰρ ἃ φὴς, ταῦτα σμικρὰ μὴ τοιαύτης διαμάχης γενόμενα. ἀλλ' ἴσως μὴ πείσῃς πρότερον ἐπάγων τὸν λόγον ὅτι φύσιν ἔχει γίγνεσθαι, τό τε πυρετὸν, καὶ τὸ οἰδήματος δεδότος, ἢ ὄνομα βάκτισον, ἢ ῥῆσιν βαρβαρικὴν, καὶ διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ βουβῶνος ἀφαπτεύοντος, ἔτι σοι γραῶν μῦθοί τὰ λεγόμενά ἐστι. σύ μοι δοκεῖς ἥδιστ' ὀργὴ ὁ Δεινόμαχος τὰ τοιαῦτα λέγων, οὐδὲ θεοὺς εἶναι πιστεύειν, εἴγε μὴ οἵει ταῖς ἰάσεις οἷόν τε εἶναι ὑπὸ ἱερῶν ὀνομάτων γίγνεσθαι. τοῦτο μὲν ἀλλ' ἐγὼ, μὴ λέγε ὦ ἄριστε. κωλύει γὰρ οὐδὲν καὶ θεῶν ὄντων, ὅμως τὰ τοιαῦτα ψευδῆ εἶναι. ἐγὼ δὲ καὶ θεοὺς σέβω, καὶ ἰάσεις αὐτῶν ὁρῶ, καὶ ἃ εὖ ποιοῦσι τοὺς κάμνοντας, ὑπὸ φαρμάκων, καὶ ἰατρικῆς αὐτοῖς αὐτούς. ὁ γοῦν Ἀσκληπιὸς αὐτὸς, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, ὅπια φάρμακα πιόντες, ἐθεράπευον τοὺς νοσοῦντας, οὐ λέοντας,

cætera quæcunque anus ipsæ iam faciunt. Quòd si illa fiunt omnia, cur tandem nõ putabis hæc rebus similibus fieri? Infinita, inquam, congeris Dinomache, clauúmque vt aiunt, clauo extrudis. Neque enim constat ea quæ commemoras, eiusmodi vi fieri. Quamobrem nisi allata ratione persuaseris natura fieri posse, vt febris tumórque vereatur aut nomen aliquod diuinum, aut dictionem aliquam barbaricam, ob idque ex inguine fugiat, aniles adhuc fabulæ sunt quæcunque retulisti. Tu mihi videris, inquit Dinomachus, quum ista dicis, ne Deos quidem esse credere: siquidem putas fieri non posse, vt per sacra nomina remedia morbis adferantur. Hoc, inquam ego, vir optime ne dixeris: nihil enim prohibet, etiamsi Dij sint, quominus ista sint vana. Ego verò & Deos colo, & medelas eorum video, & leuamenta quæ laborantibus conferunt, pharmacis videlicet, atque arte medica restituentes. Itaq; Æsculapius, eiúsque posteri salutaria pharmaca admouẽtes medebantur morbis: non leones

καὶ μυγάλας περιάπτοντες. ἔα
ἥδιον ἔφη ὁ Ιων. ἐγὼ ὑμῖν
θαυμάσιόν τι διηγήσομαι. ἦν
μοὶ ἐγὼ μειρακίσκιον ἔτι, ἀμφὶ
τὰ τέτταρα, καὶ δέκα ἔτη
ἡλικίαν. ἦκε δέ τις ἀγγέλλων τῷ
πατρὶ, Μίδαν τὸν ἀμπελουρ-
γὸν ἐρρῶσθαι ἐς τὰ ἄλλα, οἰ-
κέτην, καὶ ἐργατικὸν, ἀμφὶ πλη-
θυούσης ἀγορᾶς ὑπὸ ἐχίδνης
δηχθέντα, καὶ ἤδη σεσηπότα
τὸ σκέλος. ἀναδοῦναι γὰρ αὐ-
τῷ τὰ κλήματα, καὶ τοῖς
χαραξὶ περιπλέκοντι, ὑφεσιρ-
πύσαν τὸ θηρίον, δακεῖν κ' ἔτ'
μέγαν δάκτυλον. καὶ τὸ μὲ, φθά-
σαι, καὶ καταδῦναι αὖθις ἐς τ'
φωλεόν. τὸν δ' οἰμώζειν, ἀπολ-
λύμενον ὑπ' ἀλγηδόνων. ταῦτά
τε οὖν ἀπήγγελλετο. καὶ ἔτ' Μί-
δαν ἑωρῶμεν αὐτὸν ὀπὶ σκίμ-
ποδος ὑπὸ τῶν οἰκετῶν
φερόμενον ὠμόν, ὅλον φθι-
νάσαντα, πελιδνὸν, μιδῶντα τὴν
ὀπφάνειαν, ὀλίγον ἔτι ἐμπνέον-
τα. λελυπήμην δὴ τῷ πα-
τρὶ, τῶν φίλων τις παρὼν,
θαρρεῖ ἔφη. ἐγὼ γάρ σοι ἀνδρα
βαβυλώνιον τῶν Χαλδαίων ὡς
φασιν, αὐτίκα μέτειμι, ὃς
ἰάσεται τὸν ἄνδρωπον. καὶ ἅμα
μὲν διαπείθω λέγων, ἦκεν ὁ
βαβυλώνιος, καὶ ἀίσας τὸν Μίδαν, ἐπῳδῇ τινι ἐξελάσας τὸν

aut mustelas circumligãtes. Mitte hũc, inquit Ion. Ego vobis mirabile quiddam narrabo. Eram adhuc adolescentulus, annos ferme quatuordecim natus, quum quidam ad patrem meum venit nuntians ei, Midam vitis cultorem, seruum in rebus etiam alijs robustum & industrium, circa plenum forum, à vipera morsum iacere iam putrefacto crure. Etenim dum ligaret palmites, ac vallis circumplicaret, adrepentem bestiolam maximum ei pedis momordisse digitum. Tum illam quidem ilico aufugisse, & sese rursus in larebram condidisse, illum verò doloribus pereuntem eiulare. Hæc ergo cùm nuntiarentur, iam Midam ipsum videbamus lectica domum à conseruis adportari, totum inflatum, liuidum, ac superficie putrescentem, vix iam spirantem. Ergo patri mœrenti, amicorum quispiam, qui tum fortè aderat, Bono animo es, inquit, Ego enim virum quendam Babylonium ex Chaldæis, quos vocant, protinus huc adducã, qui sanabit hominem. Et ne diem narrando conteram, venit Babylonius, ac Midam restituit, fugato

λὸν ἐκ τοῦ σώματος, ἐπικρεμασαι τῷ ποδὶ τετμημένας παρθένε λίθον, ἀπὸ τῆς στήλης ἐκκόψας. καὶ τοῦτο μὲν, ἴσως μέτριον. καίτοι ὁ Μίδας αὐτὸς ἀφάμενος τὸν σκίμποδα, ἐφ' οὗ ἐκεκόμιστο, ἦλτο ἐς τὸν ἀγρὸν ἀπὼν. τοσοῦτον ἡ ἐπῳδὴ ἐδυνήθη, καὶ ὁ σπλίτης ἐκεῖνος λίθος. ὁδὶ, καὶ ἄλλα ἐποίησε θαυμάσια ὡς ἀληθῶς. ἐς γὰρ τὸν ἀγρὸν ἐλθὼν, ἅμα ἕῳ ἐπῳδάς τινας ἱερατικὰς ἐκ βίβλου παλαιᾶς ὀνόματα ἔχουσας, θεῖον, καὶ δᾷδι καθαγίσας τὸν τόπον, περελθὼν ἐς τρὶς, ἐξήλασεν ὅσα ἰοβόλα ἑρπετὰ ἐντὸς τῶν ὅρων ἦκον οὖν ὥσπερ ἑλκόμενοι πρὸς τὴν ἐπῳδὴν ὄφεις πολλοὶ, καὶ ἀσπίδες, καὶ ἔχιδναι, καὶ κεράσται, καὶ ἀκοντίαι, φρυῶνοί τε, καὶ φύσαλοι. ἐλείφθη δὲ εἷς δράκων παλαιὸς, ὕπνου γήρᾳ οἶμαι βεβαρυμένος μὴ δυνάμενος, παρακούσας τοῦ πρεσβύγματος. ὁ δὲ μάγος, ἐκ ἔφη παρεῖναι ἅπαντας, ἀλλ' ἕνα τινὰ τῶν ὄφεων τὸν νεώτατον χειροτονήσας, πρεσβευτὴν ἔπεμψεν ἐπὶ τὸν δράκοντα, καὶ μεταμιχρὸν ἦκε κἀκεῖνος. ἐπεὶ δὲ συνηλίσθησαν, ἐνεφύσησε μὲν αὐτοῖς ὁ βαβυλώνιος, τὰ δὲ, αὐτίκα μάλα

ex corpore veneno quadam incantatione, & ad pedē eius appenso virginis defūctæ lapillo, quem è columna excīderat. Et hoc quidem forsitan mediocre fuerit. Tū Midas ipse sublato, in quo allatus erat, scabello, discessit in agrum: tantum potuit incantatio, & columnaris ille lapis. At idē ille Babylonius alia præterea planè diuina fecit. Nempe in agrum profectus mane, cùm pronunciasset sacra quædam ex vetusto codice septē nomina, sulfure ac face lustrato loco, in orbem ter obambulans, serpētes omnes exciuit, quicunque intra eam regionem erant. Veniebant ergo tanquam ad incantationē tracti serpentes multi, aspides, viperæ, ceraſtæ, iaculi, phryni, physali. Supererat vnus draco, annosus, qui, vt opinor, ob senectam prorepere non valebat, nec dicto audiens fuerat. At magus, non adsunt omnes, inquit. Tum vnum quendam ex serpentibus, cū qui natu minimus erat selectum ad dracoñē misit legatum, ac paulo pòst venit etiã ille. At postquam iam collecti constitissent, Babylonius in eos spiritum emisit: atque omnes protinus flatu

κατεργάζη ἅπαντα ὑπὸ τῷ φυσήματι. ἡμεῖς δ' ἐθαυμάζομεν. εἶπέ μοι ὦ Ἴων ὦ δι' ἐγὼ, ὁ ὄφις ὁ πρεσβευτὴς ὁ νέος, ἆρα καὶ ἐχειραγώγει τὸ δράκοντα ἤδη ὡς φησὶ χειμερῶντα, ἢ σκίπωνα ἔχων ἐκεῖνος, ἐπισκάζει; ὁ. σὺ μὲν παίζεις ἔφη ὁ Κλεόδημος. ἐγὼ δ' καὶ αὐτὸς ἀπιστοίην ἂν σου πάλαι τὰ τοιαῦτα, φήμην γὰρ ἁπλῇ λόγῳ δύνασθαι γίγνεσθαι αὖ αὐτὰ πιστεῦσαι, ὅμως ὅτε τοιοῦτον εἶδον πετόμενον τὸν ξένον τὸν βάρβαρον, ἐξ Ὑπερβορέων δ' ἦν ὡς ἔφασκεν, ἐπίστευσα, καὶ ἐνόμιζον, ἐπολὺ ἀπιστῶν. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν, αὐτὸν ὁρῶντα διὰ τοῦ ἀέρος φερόμενον, ἡμέρας οὔσης, καὶ ἐπ' ὕδατος βαδίζοντα, καὶ διὰ πυρὸς διεξιόντα, καὶ θρύλλῃ, καὶ βαύλῳ. σὺ ταῦτα ἦν δ' ἐγὼ εἶδες, τὸν Ὑπερβόρεον αὐδὲν πετόμενον, ἢ ἐπὶ τοῦ ὕδατος βεβηκότα; καὶ μάλα ἦδ' ὃς ὑπόδημά γε καρβατίνας, οἷα μάλιστα ἐκεῖνοι ὑποδοῦνται. τὰ μὲν γὰρ σμικρὰ ταῦτα, τί χρὴ καὶ λέγειν, ὅσα ἐπεδείκνυτο, ἔρωτας ἐπιπέμπων, καὶ δαίμονας ἀνάγων, καὶ νεκροὺς ἐώλους ἀνακαλῶν, καὶ πρὸ ἑκάστου αὐτοῦ ἐνεργὰ παρεῖχε,

incensi sunt: quod nos admirabamur. Tum ego, dic mihi, inquam, Ion: serpens ille legatus, iuuenem illum dico, vtrum manu deduxit draconem, qui iam, vt ais, semuerat: an ille baculum gestans innitebatur? Ludis tu quidem, inquit Cleodemus. At ego qui & ipse quoque olim minùs talia credebam quàm nunc tu: putabam enim nulla ratione fieri posse, vt ea crederem: tamen cùm volãtem primùm conspicerem peregrinum illum barbarum (erat autem ex hyperboreis, vt aiebat) crẽdidi, & victus sum, postquã diu repugnassem. Quid enim feciſſẽ, quũ eum cernerem in aëre volãtem, idque interdiu, ac super aquam ingredientem, pérq; medium ignem incedentem, idque lẽtè ac sensim? Tu-ne, inquam ego, ista videbas, nẽpe hyperboreum volantem, aut super aquas ambulantẽ? Et maximè, inquit ille, carbatinas indutum, quo potissimùm calceamenti genere illi vtuntur. Nam minutula ista, quid attinet referre, quęcunq; fecit, quo pacto amores immiserit, ac dæmones exegerit, mortuósq; marcidos in vitã reuocarit, atque Hecatẽ ipsã cõspicienda exhibuerit, lunãq; è cœlo deduxerit?

ἐγὼ γοῦν διηγήσομαι ὑμῖν ἃ εἶδον ἥμισυ μὲν κατ' αὐτὸν ἐν Γλαυκίᾳ τῷ Ἀλεξικλέους. ἀφ' οὗ γὰρ ὁ Γλαυκίας τὰ πατρὸς ἀποθανόντος, παραλαβὼν τὴν οὐσίαν, A ἠρᾴδη χρυσίδος τῆς Δημαινέτου συγγενοῦς. ἐμοὶ δὲ διδασκάλῳ ἐχέτην πρὸς τὸν λόγους. καὶ εἰ μὴ ὁ ἔρως ἐμποδὼν ἀπῆλθεν αὐτὸν, ἅπαντα ἂν ἤδη τὰ τῆς περιπάτου ἠπίστατο. ὃς καὶ ὀκτωκαιδεκαέτης ὢν, ἀνέλυε. καὶ τὴν φυσικὴν ἀκρόασιν μετελήλυθει μέχρι τέλους. ἀμηχανῶν δ' ὅμως τῷ ἔρωτι, μηνύει μοι τὸ πᾶν. ἐγὼ δ' ὥσπερ εἰκὸς ἦν, διδάσκαλον ὄντα τῆς ἀφροδισίου ἐπείνου μάγον, ἄγω πρὸς αὐτὸν, ὅπως μοι τέχνῃ τινὶ τοῦ παρόντος. ἔδει γὰρ προτελέσαί τι πρὸς τὰς B θυσίας. ἐκκαίδεκα δ', εἰ τύχοι τῆς Χρυσίδος. ὁ δὲ, αὐξομένου μὲν τοῦ μηνὸς τὴν σελήνην, τότε γὰρ ὡς ὀπτιμοτάτην τὰ τοιαῦτα τελεσιουργεῖται, βόθρον τε ὀρύξας ὅσον ἐν αὐλείῳ τινὶ τῆς οἰκίας, περὶ μέσας νύκτας ἀνεκάλεσεν ἡμῖν, πρῶτον μὲν, τὸν Ἀναξικλέα τὸν πατέρα τοῦ Γλαυκίου, πρὸ ἑπτὰ μηνῶν τεθνεῶτα. ἠγανάκτει δ' ὁ γέρων ὑπὲρ τοῦ ἔρωτος, καὶ ὠργίζετο. τὰ τελευταῖα δ', ὅμως ἐφῆκεν

traxerit? Quin ego vobis referam, quæ ab eo fieri conspexi in Glaucia Alexiclis filio. Glaucias hic cùm patris nuper defuncti facultates susceperisset, Chrysidem Demæneti filiam amabat: ac me quidem præceptore in disciplina vtebatur: ac nisi amor ille à studio deduxisset eum, vniuersam Peripateticorum doctrinam perdidisset: qui cùm esset annos natus octodecim, analyticam tenebat, & physicam auscultationem ad finem vsque percurrerat. Amore tamen victus, rem omnem mihi significat. Ego verò quemadmodū par erat, quippe qui præceptor eram, hyperboreum illum magū ad eum duco, conductū quatuor minis in manū ilico datis: quiddam enim erat ad sacrificia præparandum: tum sedecim, si Chrysidē potiretur. Ille verò crescentem obseruans Lunam (nam tunc vt plurimum huiusmodi sacra peraguntur) fossam cùm effodisset in aperto quodā loco domus sub dio, circa mediam noctē euocauit nobis, primùm quidem Anaxiclem Glauciæ patrem, ante septem menses defunctum. Succensebat autem ob amorem senex, atque indignabatur. Tandem tamen ei permisit,

αὐτῷ ἐρᾷν. μετ' ὀλίγον δὲ, τὴν Ἑκάτην τε αὖθις ἐπαγομένην τὸν Κέρβερον, καὶ τὴν σελήνην καθέσασα. πολύμορφόν τι θέαμα, καὶ ἄλλοτε ἄλλοῖον τὸ φανταζόμενον. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, γυναικείαν μορφὴν ἐπεδείκνυτο. εἶτα βοῦς ἐγίνετο ταῦρος. εἶτα σκύλαξ ἐφαίνετο. τέλος δ' οὖν, ὁ Ὑπερβόρεος ἐκπλάσας ἐρώτιόν τι ἀναπλάσας, ἄπιθι ἔφη, καὶ ἄγε χρυσίδα. καὶ ὁ μὲν πλοῦς, ἐξέπλατο. καὶ μεταμικρὸν δὴ, ἐπίεσε κοπίσματι τὴν θύραν ἐκείνην. καὶ εἰσελθοῦσα, περιβάλλει τὸν Γλαυκίαν, ὡς αὖ ἐμμανέσατα ἐζῶσα. καὶ συριττῶν, ἄχρι δὴ ἀλεκτρυόνων ἠκούσαμεν φθόγγων. τότε δὴ ἥ τε σελήνη ἀνέπλατο ἐς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἡ Ἑκάτη ἔδυ κατὰ τῆς γῆς, καὶ τὰ ἄλλα φάσματα ἠφανίσθη, καὶ τὴν Χρυσίδα ἐξεπεμψάμην περὶ αὐτὸν τὸν χρόνον τὸ λυχναγές. εἰ ταῦτα εἶδες ὦ Τυχιάδη, οὐκ ἂν ἔτι ἠπίστησας εἶναι πολλὰ ἐν ταῖς ἐπῳδαῖς χρήσιμα. οὐ λέγεις ἴσως δ' ἐγώ. ὅπιστευον γὰρ ἄν, εἴγε εἶδον αὐτά. νῦν δὲ συγγνώμη οἶμαι, εἰ μὴ τὰ ὅμοια ὑμῖν ὀξυδερκεῖν ἔχω. πλὴν ἀλλ' οἶδα γὰρ ἣν Χρυσίδα ἣν λέγεις, ἑταίραν γυναῖκα, καὶ φοιτᾶσαν, οὐκ

vt amaret. Postea verò Hecaten quoque eduxit, adducētem vnà Cerberum. Tum Lunam detraxit, multiforme quoddam spectaculum, & quod aliàs aliud apparebat. Primùm quidem muliebrem formam referebat: deinde in vaccam formosam vertebatur: postremò verò catula videbatur. Hyperboreus ille tandem, cùm finxisset quendam è luto Cupidinem: Abi, inquit, atque huc perducas Chrysidem. Tum protinus lutum euolauit: paulò pòst adfuit illa pulsans ostiū: quæ ingressa Glauciam complectitur, vt quæ ipsum insanissimè deperiret: cū quo versata est, quoad gallos canentes audiuimus. Tum verò Luna subuolauit in cœlum, Hecate terram subijt, cæteráque spectra disparuerunt: & Chrysidem ferme circa diluculum dimisimus. Hæc si vidisses, Tychiade, non amplius dubitasses, multa in carminibus esse commoda. Bene dicis, inquam, egò credidissem equidem, si vidissem ea: nunc verò ignoscendum mihi puto, si qualia vos videtis, acutè perspicere non possum. Verumtamen Chrysidem illam, quam dicis, nouì, mulierem meretricem ac facilem.

γυναῖκα, καὶ φοιτᾶσαν, οὐκ

ὁρῶ γ' οὗτος ἕνεκα ἐλήλυθε ἐπ' αὐτὸν τὸ πλίνου πρεσβευτῆ, καὶ μᾶλλον τὸ ἐξ Ὑπερβορέων, καὶ σελήνης αὐτῆς, ἣν ἔμελλεν ἀγαγεῖν ἐς Ὑπερβορέους δωρεὰν ἐκ. πάνυ γὰρ ἐνδίδωσι πρὸς ταῦτα ἡ ἐπῳδὴ ἡ γυνὴ, καὶ τὸ ἐναντίον τοῖς φάσμασι πεποίηται. ὅταν μὲν γὰρ ἀκούσῃ χαλκοῦ, ἢ σιδήρου, πέφευγε. καὶ ταῦτά γὰρ ὑμεῖς φατε. αὐτὴ δ', ἂν ἀργυρίου που ψοφῇ, ἔρχεται πρὸς τὸν ἦχον. ἄλλως τε, καὶ θαυμάζω αὐτῆς τὸ μάρυ, εἰ δυνάμενος αὐτὸς ἐπαδῶσαι πρὸς τὴν πολυσιωτάτων γυναικῶν, καὶ τάλαντα ὅλα παρ' αὐτῶν λαμβάνειν. ὁ δὲ, πεπαφὼν μειρακύλλιον σμικρολόγος ὤν, Γλαυκίδιον ἐπράσατο ἐργάζεται. γελοῖα ποιεῖς ἔτι ὁ Ἰων, ἀπιστῶν ἅπασιν. ἐγὼ γοῦν ἥδεως ἂν ἐροίμην σε τί περὶ τούτων φῂς, ὅσοι τοὺς δαιμονῶντας ἀπαλλάττουσι τῶν δεινῶν, οὕτω σοφῶς ἐξάδοντες, καὶ τὰ φάσματα, καὶ ταῦτα οὐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν, ἀλλὰ πάντες ἴσασι τὸν Σύρον τὸν ἐκ τῆς Παλαιστίνης, τὸν ἐπὶ τούτων σοφιστήν, ὅσοις περιλαβὼν καταπίπτοντας πρὸς τὴν σελήνην,

Nec video sanè cuius gratia ad illam luteo illo legato, magóque ex Hyperboreis, ipsáque luna egueritis, quippe quam viginti drachmis in Hyperboreos vsque ducere potuisses. Mirificè enim huic incantationi se dedit mulier, & contrarium his spectris habet. Nam ea quidem audito æris ferri-ue sono fugiunt: etenim vos hæc dicitis: illa verò sicubi argentum sonuerit, ad tinnitum accurrit. Præterea ipsum etiam magum admiror, quòd cùm ditissimas mulieres in sui amorem possit pellicere, ab ijsque solida talenta accipere, is quatuor minarum, tantilli lucri auidus, Glauciam amoris compotem fecerit. Ridiculè facis, inquit Ion, qui nihil credis. Ego igitur libenter te rogarim quid de his respondeas, qui dæmoniacos liberant terroribus, adeò manifestè spectra illa carminibus expellentes. Atque hæc non opus est me dicere, verùm omnes nouerunt, Syrus ille ex Palæstina, qui harum rerum artifex est, quàm multos suscipiat qui ad Lunã concidunt,

κὴ τῶν ὀφθαλμῶν διαστρέφοντας, καὶ ἀφρῷ πιμπλαμένους τὸ στόμα, ὅμως ἀνίησιν, κὴ ἀποπέμπει ἀρτίους, ὅτι μισθῷ μεγάλῳ ἀπαλλάξας τῶν δεινῶν. ἐπειδὰν γὸ ὅπτεσπλκυμένοις, κὴ ἔχη ὅθεν εἰσελκύσειν εἰς τὸ σῶμα, ὁ μὴ νοσῶν αὐτὸς, σιωπᾷ. ὁ δαίμων ὴ, ἀποκρίνεται, ἑλληνίζων, ἢ βαρβαρίζων, ἢ ὅθεν αὖ αὐτὸς ἦ, ὅπως τε, καὶ ὅθεν ἐπλθεν ἐς τὸν ἄνθρωπον. ὁ δὲ, ὅρκους ἐπάγων, εἰ ὴ μὴ πείθοιν, καὶ ἀπειλῶν, ἐξελαύνει τὸν δαίμονα. ἔγωγ' οὖν καὶ εἶδον ἐξιόντα μέλανα, κὴ καπνώδη τὴν χροιάν. οὐ μέγα ἴσως δή· ἐγὼ τὰ τοιαῦτά σε ὁρᾶν ὦ Ιών, φ γε καὶ αἱ ἰδέαι αὐτοὶ φαίνονται, ἃς ὁ πατὴς ὑμῶν Πλάτων δείκνυσιν ἀμαυρόν τι θέαμα, ὡς πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀμβλυώττοντας. μόνος γὸ Ιων ἔφη ὁ Εὐκράτης τὰ τοιαῦτα εἶδεν, οὐχὴ ὴ καὶ ἄλλοι πολλοὶ δαίμοσιν ἐντετυχήκεσαν. οἱ μὲν, νύκτωρ. οἱ δὲ, μεθ' ἡμέραν; ἐγὼ ὴ οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ μυριάκις ἤδη τὰ τοιαῦτα τεθέαμαι. καὶ τὸ μὲ πρῶτον, ἐταράχθην μὲν πρὸς αὐτά. νυνὶ ὴ ἐθὸ τῦ ἔθους, οὐδέν τι παρήλογον ὁρᾶν μοι δοκῶ. κὴ νυνὶ μάλιστα, ἐξ οὗ μοι τὸν δακτύλιον ὁ πρε-

oculósque distorquent, spumáque os opplent: quos tamẽ erigit, ac sanos remittit, magna accepta mercede, diris eos malis liberans. Etenim quum iacentibus superuenit, rogaúsque vnde in corpus ingressi sint, ægrotus quidem ipse tacet, sed dæmon respondet, Græca, vel barbarica lingua, vel patria loquens, quomodo, & vnde in hominem intrauit. Ille verò adiurans eum, ac ni pareat, minitans etiam, abigit dæmonem. Quin ego quoque dæmonem, nigrum, & colore fumidum exeuntem vidi. Non magnum erat, inquam ego, talia Ionte cernere, cui ipsæ etiam apparent Ideæ, quas vestræ familiæ parens ostendit Plato, rem spectatu tenuem, quantum ad nos homines luscioſos. Ita-ne solus Ion, inquit Eucrates, istiusmodi vidit? annon alij etiam multi inciderunt in dæmones, alij noctu, alij interdiu? Ego profectò non semel, sed millies talia iam conspexi: ad quæ primùm quidem turbabar: sed nunc ita sum assuetus vt nihil prodigiosi videre mihi videar: maximéque nunc ex quo annulum mihi

ἴδιον, σιδήρου τῷ ἐκ τοῦ σταυροῦ πεπονημένου, καὶ τὴν ἐπωδὴν ἐδίδαξε τὴν πολυώνυμον, ἐκ τοσούτων ἐμὲ καμοὶ ἀπιστήσας ὦ Τυχιάδη. καὶ πῶς οὐ λῷόν σ' ἐγὼ ἀπιστήσαμι Εὐκράτει τῷ Δεινωνος, σοφῷ αὐδρὶ μάλιστα, καὶ ἐλευθερίως τὰ δοκοῦντα οἱ λέγοντι οἴκοι παρ' ἑαυτῷ μετ' ἐξουσίας τὸ χρῶ περὶ τοῦ ἀνδριάντος τοῦδ' ὃς ὁ Εὐκράτης, ἅπασι τοῖς ἐπὶ τῆς οἰκίας, ὅσοι νύκτες φαινόμενον, καὶ παισὶ, καὶ νεανίαις, καὶ γέρουσι, τοῦτο οὐ παρ' ἐμοῦ μόνον ἀκούσεαι αὖ, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν ἡμετέρων ἁπάντων. ποῖον λῷόν σ' ἐγὼ ἀνδριάντος; οὐχ ἑώρακας ἔφη εἰσιὼν ἐν τῇ αὐλῇ, ἑστῶτα παγκαλὸν ἀνδριάντα, Δημητρίου ἔργον τοῦ ἀνθρωποποιοῦ; μῶν τὸν δισκεύοντα λέγεις; ἐγὼ φημὶ, τὸν ἐπικεκυφότα κατὰ τὸ σχῆμα τῆς ἀφέσεως, ἀπεσταλμένον εἰς τὴν δισκοφόρον, ἀκέραιον ὁπλάζοντα τῷ ἑτέρῳ, ἐοικότα ξυναναστήσοντι μὴ τὴν βολήν; ἐκεῖνον ἔφη· ὃς, ἐπεὶ τοῦ Μύρωνος ἔργων ἐστὶ καὶ τοῦτο ὅτιν, ὁ δισκοβόλος, οὐ λέγεις. οὐδὲ τὸν παρ' αὐτὸν φημὶ τὸν διαδούμενον τὴν κεφαλὴν τῇ ταινίᾳ, τὸν καλόν.

dedit Arabs, ex ferro de cruce sumpto, factum: carmenque docuit multis nominibus constans: nisi fortè ne mihi quidem fidem sis habiturus Tychiade. At, inquam ego, qui non crediderim Eucrati Dinonis filio, viro in primis sapienti, ac liberè quæ sibi videntur domi priuatæ cum authoritate dicēti? Illud ergo de statua, inquit Eucrates, quæ omnibus qui sunt domi, singulis noctibus apparet, tum pueris, tum adolescentibus, tum senibus: hoc non à me duntaxat audieris, verùm etiam à nostris omnibus. De qua statua, inquam ego? Non vidisti, inquit, cùm ingredereris, statuam quandam in atrio collocatam, perquàm pulchram, opus Demetrij, hominum fictoris? Non illam dicis, inquam, quæ discum iacit: quæ inclinata est ad emissuri gestum, reflexa in eam quæ fert discum, altero pede paulum inflexo, quæque se erectura videtur vna cum iactu? Non, inquit: nam vnum est ex Myronis operibus, ille disci iactator, quem dicis. Sed nec eā iuxta ipsum positam dico, cui caput tænijs est vinctū, formosam illam,

Πολυκλείτου τὸ τοῦτο ἔργον. ἀλλὰ τὸν μὲν, ἔπη τὰ δεξιὰ εἰσιόντων, ἄφες, ἐν οἷς καὶ τὰ Κειτίου τοῦ νησιώτου πλάσματα ἔσικεν, οἱ τυραννοκτόνοι. σὺ δ' εἴ τινα παρὰ τὸ ὕδωρ τὸ ἐπῤῥέον εἶδες φερόμενον, φαλαντίαν, ἡμιζύμνον ἀναβολὴν, ἡμεμωμένον τὸ πώγωνος τὰς τρίχας ἐνίας, ἐπίσημον ταῖς φλέβας, αὐτοανθρώπῳ ὅμοιον, ἐκεῖνον λέγω. Πέλιχος ὁ Κορίνθιος φράτηρ εἶναι δοκεῖ. νὴ Δί' ἦν δ' ἐγὼ, εἶδόν τινα ἐπὶ τὰ δεξιὰ τοῦ Κρόνου, ταινίας, καὶ στεφανίσκους ἔχοντα, κεχρυσωμένον πεταλοις τὸ γένος. ἐγὼ δ' ὁ Εὐκράτης ἔφη, ἐκεῖνα ἐχρύσωσα, ὁπότε μ' ἰάσατο διὰ τριῶν ὑπὸ τοῦ ἠπιάλου ἀπολλύμενον. ἦν δὲ καὶ ἰατρὸς ἦν δ' ἐγὼ ὁ βέλτιστος οὗτος Πέλιχος; ἔστι, καὶ μὴν σκῶπτε ἢ δ' ὅς ὁ Εὐκράτης, ἢ σε ἐς εἰς μακρὰν μέτειση ὁ λῆρος. οἶδα ἐγὼ ὅσον δύναται οὗτος ὁ ὑπὸ σοῦ γελώμενος ἀνδρεία. ἢ οὐ νομίζεις τοῦ Διὸς εἶναι καὶ ἐπιπέμπειν ἠπιάλους, οἷς ἂν ἐθέλοι, εἶτε καὶ ἀποπέμπειν δύνασθαι αὖθις; ἴλεως ἦν δ' ἐγὼ ἔστω ὁ ἀνδρείας, καὶ ἥπιος, οὕτως ἀνδρεῖος ὤν.

nam id Polyeleti opus est; Verùm eas quæ à dextra sunt egredientibus, omitte, inter quas & illi stant tyrannicidæ, Critiæ Nesiotæ plasmata. Tu verò annon ad aquam illam quæ influit, quampiam vidisti, ventre promipulo, caluam, feminudam, cuius quidam barbæ pili agitantur, insignibus venis, vero homini simillimam? illam dico. Videtur esse Pelichus dux Corinthius. Per Iouem inquam ego, vidi quandam ad Saturni dextram, tænias & coronas aridas habentem, cui pectus est folijs inauratum. Ego, inquit Eucrates ea deauraui, cùm me sanasset triduo, algida febre pereuntem. Erat-ne etiam medicus, inquam, optimus iste Pelichus? Est, neque cauillare, inquit Eucrates: alioqui in te statim irruet homo. Noui ego certè quantum valeat, hæc quam tu rides statua. Annon eiusdem putas esse imittere febres in quos voluerit, quandoquidè potest eijcere? Propitia, inquam, & benigna mihi sit hæc statua, quę tantū valeat. Quid verò aliud facientem

τί δ' οὖν ἂν ἄλλο ποιοῦντα

videtis

ὁρᾶτε αὐτ' ἅπαντες οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ; ἐπειδὰν τάχιστα ἔσω νὺξ γένηται, ὁ οὗτος, κατὰ μέσης ἀπὸ τῆς βάσεως, ἐφ' ἣ ἕστηκε, περιέισιν ἐν κύκλῳ τὴν οἰκίαν, καὶ πάντες ἐντυγχάνουσιν αὐτῷ, ἐνίοτε καὶ ἀδόντι. καὶ οὐ λέγει οὐδέν πω ἠδίκηκεν. ἐκβάπτεσθαι χρὴ μόνον. ὁ δ', παρέρχεται, μηδὲν ἐνοχλήσας τοὺς ἰδόντας. καὶ μὴν καὶ λούεται τὰ πολλά, καὶ πίζει δ' ὅλης νυκτός, ὥστε ἀκούειν τὸ ὕδατος ψοφοῦντος. ὅσα τοίνυν ἐμοὶ δ' ἐγώ, μὴ οὐχὶ Πέλιχός ὁ αἰδέσιος, ἀλλὰ Τάλως ὁ κρὴς ὁ τοῦ Μίνωος ἢ καὶ χαλκοῦς τις ἦν, τῆς Κρήτης περίπολος. εἰ δὲ μὴ χαλκοῦς ὦ Εὐκρατες, ἀλλὰ ξύλου ἐστὶν, οὐδὲν αὐτὸ ἐκώλυεν οὐ δημιουργοῦ ἔργον εἶναι, ἀλλὰ τῶν Δαιδάλου τεχνημάτων. δεδιέναι γοῦν ὡς φὴς ἀπὸ τῆς βάσεως καὶ οὗτος. ὅρα ἔφη ὦ Τυχιάδη, μὴ σοι μεταμελήσῃ τὸ σκώμματος ὕστερον. οἶδα ἐγὼ οἷα ἔπαθεν ὁ τὸν ὀβολοὺς ὑφελόμενος, οὐκ ἐπὶ τοιαύτῃ ἐπιορκίᾳ πιστεύων αὐτῷ. παίδεινα ἐχέτω ὁ Ιων ἔφη, ἐπίορκόν γε ὄντα. πῶς οὖν αὐτὸν ἡμύσατο ὦ Εὐκρατες; ἐθέλω γὰρ ἀκοῦσαι, εἰ καὶ

videtis omnes qui domi estis? Quumprimum nox est, inquit, hæc è base descendens in qua stat, in orbem totam domum circumambulat, omnésque ipsi interdum etiam canenti occurrunt, nec est qui quam quem vnquam læserit, diuertere enim tantùm oportet: illa verò præterit, nihil intuentes infestans, quum & lauat sæpe, & tota nocte ludit, vt strepentem aquam audiamus. Vide, inquam ego, ne fortè non Pelichus hæc statua sit, sed Talus potiùs Cretensis, qui fuit Minois. Nam erat æneus ille, Cretæ circuitor. Quòd si non ænea, sed lignea esset, Eucrates, nihil eam prohiberet quin non Demetrij opus, sed Dædali machina esset. E base nanque, vt ais, ista fugit. Vide, inquit, ô Tychiade, ne te posthac istius scommatis pœniteat. Noui quidem ego quid illi acciderit, qui obolos surripuit, quos ei quoque nouilunio pendimus. Prorsus atrocia, inquit Ion, oportebat accidere: quippe qui sacrilegus erat. Quomodo ergo illum vltus est, ô Eucrates? Nã audire cupio, etiamsi

ὅτι μάλιστα οὗτοσὶ Τυχιάδης
ἀπιστήσει. πολλοὶ μὲν δὴ ὀβολοὶ κεῖν-
το ὑπὸ τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, καὶ ἄλλα νομίσματα ἔνια
ἀργυρᾶ πρὸς τὸν μηρὸν, κη-
ρῷ κεκολλημένα, καὶ πέταλα
ἐξ ἀργύρου, ἐυχαί τινος, ἢ μι-
σθὸς ἐπὶ τῇ ἰάσει, ὁπόσοι δὴ
αὐτῷ ἐπαύσαντο πυρετῷ ἐχό-
μενοι. ἰὼ ἰὼ ἡμῖν λίβις τις οἰ-
κέτης, κατάρατος, ἱπποκόμος.
οὗτος ἐπεχείρησε νυκτὸς ὑφε-
λέσθαι πάντα ὁπόσα ἦν, καὶ ὑ-
φείλετο, καταβεβηκότα ἤδη
τηρήσας τὸν ἀνδριάντα. ἐπεὶ
δὲ ἐπανελθὼν τάχιστα ἔγνω πε-
ισυσυλημένος ὁ Πέλιχος, ὅσα
ὅπως ἠμύνατο, καὶ κατε-
φώρασε τὸν λίβυν. δι' ὅλης γὰρ
τῆς νυκτὸς περιῄει ἐν κύκλῳ
τινὶ αὐλιῷ, ἄθλιος ἐξελθεῖν
οὐ δυνάμενος, ὥσπερ ἐς λαβύ-
ρινθον ἐμπεσών. ἄλλοι δὴ κα-
τελήφθη ἔχων τὰ φόρεια, γρο-
μένης δ' ἡμέρας, καὶ τότε μό-
λις ἐκ ὀλίγας ἔλαβεν ἀλ-
ὰς. ὑπολιπὼν δὲ ὀπίβιος χρόνον,
κακὸς κακῶς ἀπόλοιτο, μαστιγ-
μενος ὡς ἔλεγε κατὰ νύκτα
ἑκάστην, ὥστε καὶ μώλωπας ἐς
τὴν ὀπῦσαν φαίνεσθαι αὐτῷ
ἐπὶ τῷ σώματος. πρὸς ταῦ-
τα ὦ Τυχιάδη, καὶ τὸν Πέλιχον

quàm maximè Tychiades iſte diffiſurus eſt. Multi, inquit ille, ad pedes eius oboli iacebant: item alia numiſmata, quædam argentea ad crus eius affixa cera, ac laminæ quoque argenteæ: vota cuiuſdam, aut merces ſanationis eorum qui febre fuerant liberati ab eo. Erat autem nobis ſeruus quidam Libycus ſceleratus, equorum curator, qui noctu aggreſſus eſt ea auferre omnia, abſtulitque digteſſam iam cùm obſeruaſſet ſtatuam. At cùm primùm reuerſus intellexit ſacrilegio ſe compilatum Pelichus, vide quo pacto ſeſe vltus eſt, atque furti prodidit Libycum. Tota nocte atriſi in orbem miſer obambulabat, exire non valens, tanquam in labyrinthum incidiſſet: quoad orta die deprehenſus eſt, ea tenens quæ furto abſtulerat: ac tum quidem comprehenſus plagas non paucas accepit: nec diu ſuperſtes malus male perijt, vapulans ſingulis noctibus, vt dicebat, adeò vt poſtridie apparerent in corpore vibices. I nunc, & poſt iſta quoque Tychiades Pelichum ride, ac me tan-

σκῶπτε, κἀμὲ, ὥσπερ τὸν

Μίνωος ἡλικιώτην παρεμπαίειν
ἤδη δόκει. ἀλλ' ὦ Εὐκρατες, ἔφην ἐγώ. ἕως ἂν ὁ χαλκὸς μὲν, χαλκὸς, τὸ δ' ἔργον, Δημήτριος ὁ Ἀλωπεκῆθεν εἰργασμένος ᾖ, καὶ θεοποιός τις, ἀλλ' ἀνθρωποποιὸς ὤν, ἔτι φοβήσομαι τὸν ἀδεκάστατα Πελίχου, ὃν οὐδὲ ζῶντα πάνυ ἐδεδίειν, ἀπειλοῦντά μοι. ἐπὶ τούτοις, Ἀντίγονος ὁ ἰατρὸς εἶπε. καὶμοὶ, ὦ Εὐκρατες, Ἱπποκράτης ὅδε χαλκοῖς, ὅσον πυκνότατος τὸ μέγεθος. ὃς μόνον ἐπεισδὺς ἡ θρυαλλὶς ἀποσβῇ, περίεισι τὴν οἰκίαν ὅλην κύκλῳ, φοτῶν, καὶ τὰς πυξίδας ἀναῤῥίπτων, καὶ τὰ φάρμακα συγχέων, καὶ τὴν θύραν περιῤῥέπτων, καὶ μάλιστα ἐπειδὰν τὴν θυσίαν καῤῥαλώμεθα, ἵνα κἀγὼ τὸ ἔτος ἕκαστον αὐτῷ θύωμεν. ἀξιοῖ γὰρ ἵνα σὺ ἐγὼ καὶ Ἱπποκράτης ἤδη ὁ ἰατρὸς θύεσθαι αὐτῷ, καὶ ἀγανακτεῖ, ἵνα μὴ κἀμὲ ἀφ' ἱερῶν τελείων ἐστιᾶσθαι; ὃν ἔδει ἀγαπᾶν, εἴ τις ἀναλίσκειν αὐτῷ, ἢ μελίκρατον σπανίσειεν, ἢ στεφανώσειε τὴν κεφαλήν. ἄκουε τοίνυν ἔφη ὁ Εὐκράτης, τοῦτο μὲν καὶ ἐπὶ μαρτύρων, ὁ θερὸ ἐτῶν πέντε εἶδον. ἐτύγχανε μὲν ἀμφὶ βρυητὸν τὸ ἔτος ὄν, ἐγὼ δὲ

quam Minoi coætaneum puta delirare. At ô Eucrates, inquam ego, quandiu æs erit æs, operísque plastes Demetrius Alopecensis fuerit, non Deorum, sed hominum fictor, Pelichi statuam, nunquam timebo, quem neque si viverem, mihi minantem timerem. Ad hæc medicus Antigonus, Et mihi ô Eucrates, inquit, est Hippocrates æreus, magnitudine ferme cubitali, qui duntaxat extincta lucerna, totam domum in orbem ambit, strepens & pyxides euertens, & pharmaca commiscens, & ostium subuertens, in primis si sacrificium differamus, quod ei quotannis facimus. Postulat ergo, inquam ego, etiam Hippocrates medicus iam vt sibi sacrificetur, indignatúrque nisi in tempore iustorum sacrificiorum epulis accipiatur? quem boni consulere oportebat, siquis ei libaret, aut mulsum infunderet, aut caput coronaret. Audi ergo, inquit Eucrates, istud certè etiam testibus probauero; quod ante annos quinque vidi. Cùm esset ferme vindemiæ tempus, ego in agrum circa me-

ἀμφὶ τὸν ἀγρὸν μεσούσης τῆς

ἡμέρας ξυλῶντας ἀφεὶς τοὺς ἐργάτας, κατ' ἐμαυτὸν εἰς τὴν ὕλην ἀπῆειν, μεταξὺ φθογγίζων τι, καὶ ἀσκοπούμενος. ἐπεὶ δ' ἐν τῷ σωτηρεφεῖ A λῷ, τὸ μὲν πρῶτον, ὑλαγμὸς ἐγίνετο κυνῶν, κἀγὼ εἰκάζον Μνάσωνα τὸν υἱὸν, ὥσπερ εἰώθει, παίζειν, καὶ κυνηγετεῖν εἰς τὸ B λάσιον μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν παρεληλυθότα. τοιοῦτον μὲν εἶχεν οὕτως. ἀλλὰ μετ' ὀλίγον σεισμῶ τινος γιγομένου, καὶ βοῆς, οἵαν ἂν βρυντῆς, γυναῖκα ὁρῶ πρόσωπον C φοβερὰν, ἡμίσταδιαίαν σχεδὸν τὸ ὕψος. εἶχε δὴ καὶ δᾷδα ἐν τῇ ἀριστερᾷ, καὶ ξίφος ἐν τῇ δεξιᾷ, ὅσον εἰκοσάπηχυ. καὶ τὰ μὲν ἄνωθεν, ὀφιώδεις ἦσαν τὰ δ' D ἔσω, γοργόνι ἐμφερὴς, τὸ βλέμμα φημὶ, καὶ τὸ φρικῶδες τῆς προσόψεως. καὶ αὐτὴ τῆς κόμης, τοὺς δράκοντας βοστρυχηδὸν περιέκειτο, εἱλουμένους περὶ τὸν αὐχένα, καὶ ὑπὲρ E τῶν ὤμων ἑνίοις ἐπεπλεγμένους. ὁρᾶτε ἔφη ὅπως ἔφειξα ὦ φίλοι; μεταξὺ διηγουμένου; καὶ ἅμα λέγων, ἐδείκνυεν ὁ Εὐκράτης τὰς ὑπὸ τῷ πήχεος τρίχας, πᾶσιν ὀρθὰς ὑπὸ τοῦ φόβου. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Ἴωνα, καὶ τὸν Δεινόμαχον, καὶ τὸν Κλεόδημον, κεχηνότες ἀτενὲς,

ridiem vindemiatum dimissis operarijs, in syluam solus abibam, cogitans interim quiddam ac considerans. Ac postquam in saltum perueni, canum primò latratus insonuit. Ego verò Mnasona filium meum cum æqualibus venientem, ludere, venarique pro more, conijciebam. At res non sic se habebat: verùm paulò pòst facto terræ motu, sonóque velut è tonitru, mulierem aduenientem video terribilem, proceritate ferme dimidij stadij, quæ facem in sinistra, gladium viginti circiter cubitorum habebat in dextra: erat infernè pedibus serpentinis: supernè verò, Gorgoni similis, vultu dico, & horrore aspectus: pro coma draconibus, tanquam cæsarie circumincta, alijs collum amplectẽtibus, alijs etiam per humeros sparsis. Videtis amici, inquit, quo pacto inter narrandum exhorrui? & simul hæc dicens Eucrates, ostendit omnibus brachij sui setas metu erectas. Ion ergo, Dinomachus, & Cleodemus vehemẽter inhiantes

προσείχον αὐτῷ γέροντες ἄν-
δρες, ἑλκόμενοι τῆς ῥινὸς, ἠ-
ρέμα προπιπτοῦσιν οὕτως
ἀπίστων κολοσσὸν, ἡμιγυ-
αίαν γυναῖκα, γιγαντεῖόν τι
μορμολύκειον. ἐγὼ δ', ἐνενό-
ουν μεταξὺ οἷοι ὄντες αὐτοὶ,
φέοις τὸ ὁμιλοῦσιν ἐπὶ σοφίᾳ,
καὶ ὑπὸ πολλῶν θαυμάζον-
ται, μόνῃ τῇ πολιᾷ, καὶ τῷ
πώγωνι διαφέροντες τῶν βρε-
φῶν. τὰ δ' ἄλλα, καὶ αὐτῶν
ἐκείνων εὐκαταφορώτεροι πρὸς τὰ
ψεύδη. ὁ γοῦν Δεινόμαχος, εἰ-
πέ μοι ἔφη ὦ Εὐκράτες, οἱ κύ-
νες ὦ τί θεοῦ, πιλίκοι τὸ μέγε-
θος ἦσαν; ἐλεφάντων ἦ δι' ὄς,
ὑψηλότεροι τῶν ἰνδικῶν, καὶ μέ-
λανες καὶ αὐτοὶ, καὶ λασιοι,
πινναρᾷ, καὶ ἀυχμώδη τῇ
λάχνῃ. ἐγὼ μὲν οὖν ἰδὼν, ἔ-
σχον, ἀναστρέψας ἅμα τῇ σφρα-
γῖδι, ὦ μοι ὁ ἀρὰξ ἔδωκεν
εἰς τὸ ἔσω τῶ δακτύλου. ἡ Ε-
κάτη δ' ὑποταξάσα τῷ δεξιῷ πο-
δὶ τοὔδαφος ἐποίησε
χάσμα παμμέγεθες, ἡλίκον,
ταρτάρειον τὸ μέγεθος. εἶτα ὤ-
χετο μετ' ὀλίγον ἀλλομένη
ἐς τὸ αὐτό. ἐγὼ δ' ὑποστὰς, ἐ-
πέκυψα, λαβόμενος δένδρου πα-
χέος πλησίον πεφυκότος, ὡς μὴ
σκοτοδινιάσας, ἐμπέσοιμι ἐπὶ

auſcultabant eum viri ſenes, tanquam naribus traherentur, adorantes apud ſeſe tam incredibilem coloſſum, ſemiſtadialem mulierem, giganteũ terriculum. Interim ego cõſiderabam, cuiuſmodi erant hi, qui cum iuuenibus nomine ſapientiæ verſantur, vulgóque in admiratione habentur, cùm ſola canitie & barba differant ab infantibus, quibus ipſis ad credenda mendacia ſunt ductu faciliores. Tum Dinomachus, dic mihi, inquit, Eucrates, illi Deæ canes quanta magnitudine erant? Elephantis, inquit ille, proceriores Indicis, nigri & ipſi, hirſutíque, ſordido, ſqualidóque villo. Ego igitur cùm viderem, reſtiti, inuerſo protinus in interiorẽ digiti partem, quod Arabs mihi dederat, ſigillo. Hecate autem percuſſo draconicis pedibus ſolo, hiatum effecit maximum, æquè magnum atque eſt Tartarus. Deinde in eum paulo pòſt deſilijt. Ego verò præſente animo porrecta cervice inclinatus, inſpexi, apprẽſa arbore quapiam, quæ vicina ſtabat, ne obortis mihi tenebris & vertigine, in caput præceps caderẽ. Tũ omnia quæ ſunt in

κεφαλῆ. εἶτα ἑώρων τὰ ἐν

ἅδου ἅπαντα, τὸν Πυριφλεγέθοντα, τὸν λίμνην, τὸν Κέρβερον, τοὺς νεκροὺς, ὥστε γνωρίζειν ἐνίους αὐτῶν. τὸν γοῦν πατέρα εἶδον ἀκριβῶς αὐτὰ ἐκεῖνα ἔτι ἀμπεχόμενον, ἐν οἷς αὐτὸν κατεθάψαμεν. τί οὖν ἔφασκεν ὁ Ἰων ἔφη ὦ Εὐκρατες αἱ ψυχαί; τί ἄλλο ἢ δι' ὅς, ἢ κατ' φῦλα, καὶ φρήτρας μετ' ἀλλήλων, καὶ συγγενῶν διατρίβουσιν ἐπὶ τῆς ἀσφοδέλου κατακείμενοι; ἀντιλεγέτωσαν οὖν ἔτι ἢ δι' ὅς ὁ Ἰων οἱ ἀμφὶ τὸν Ἐπίκουρον τῷ ἱερῷ Πλάτωνι, καὶ τῷ περὶ τῶν ψυχῶν λόγῳ. σὺ δὲ μὴ καὶ τὸν Σωκράτη αὐτὸν, ἢ τὸν Πλάτωνα εἶδες ἐν νεκροῖς; τὸν Σωκράτη ἔγωγε ἔδι' ὅς, οὐδὲ τοῦτον σαφῶς, ἀλλὰ εἰκάζων ὅτι φαλακρὸς, ἦν μεγαλοστομώτατος ἦν. τὸν Πλάτωνα δ', οὐκ ἐγνώρισα. χρὴ γὰρ οἶμαι πρὸς φίλους ἄνδρας τἀληθῆ λέγειν. ἅμα γοῦν ἔγωγε ἅπαντα ἀκριβῶς ἐώρακα. καὶ τὸ χάσμα συνέμυε. καί τινες τῶν οἰκετῶν ἀναζητοῦντές με, καὶ Πυρρίας οὗτος ἐν αὐτοῖς, ἐπέστησαν οὔπω τέλεον μεμυκότος τοῦ χάσματος, εἶπε Πυρρία εἰ ἀληθῆ λέγω. νὴ Δί' ἔφη ὁ Πυρρίας, καὶ ὑλακῆς δ' ἤκουσα διὰ τῆς

inferis, conſpexi, Pyriphlegethontem, lacum, Cerberum, manes, adeò vt quoſdam etiam eorum agnoſcerem. Patrem enim apprimè vidi, ijſdem adhuc amictum, quibus ipſum ſepeliuimus. Qui idagebant, inquit Ion, ô Eucrates animæ? Quid aliud, inquit ille, quàm per tribus, familiáſque cum amicis cognatiſque verſantur in Aſphodelo collocati? Contradicant ergo etiam nunc, inquit Ion, Epicurei ſacro Platoni, eiúſque de animæ rationibus. Tu verò num Socratem etiam ipſum, Platonémque inter manes vidiſti? Socratem, inquit, vidi: neque tamen euidenter, niſi quod inde conieci, quoniam caluus, ac ventricoſus erat: Platonem verò non cognoui: nam apud amicos verum fateri oportet. Ergo ſimul atque omnia conſpexi, & hiatus coijt, & ex famulis meis quidam quærentes me, atque in his Pyrrhias hic, ſuperuenêre hiatu nondum plenè clauſo. Die Pyrrhia annon vera narrem. Per Iouem, inquit Pyrrhias, & latratum audiui per

χάσματος, καὶ πῦρ τι ἐπιλάμπειν ἀπὸ τῆς δᾳδός μοι ἐδόκει. κἀγὼ ἐγέλασα, ἐπιμεβήσαντος τῷ μάρτυρος τοῦ ὑλακοῦ, καὶ τὸ πῦρ. ὁ Κλεόδημος ἦ, ἔφη, καινὰ εἶπεν, οὐδὲ ἄλλοις ἀόρατα ταῦτα εἶδες, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς οὐ πρὸ πολλοῦ νοσήσας, τοιόνδε τι ἐθεασάμην. ἐπεσκόπει δέ με, καὶ ἐθεράπευεν Ἀντίγονος οὗτος. ἑβδόμη μοι ἦν ἡμέρα. ὁ δὲ πυρετὸς, οἷος, καὶ σώσων σφοδρότερος. ἅπαντες δὲ με ἀπολιπόντες ἔνδον ἐρημίας, ἐπικλείσαμοι ταῖς θύραις, ἔξω περιέμενον. οὕτω γὰρ ἐκέλευσας ὦ Ἀντίγονε, εἴ πως δυνηθείην εἰς ὕπνον βρέψαι. τότε οὖν ἐφίσταταί μοι νεανίας ἐγχωρότι, παγκάλος, λευκὸν ἱμάτιον περιβεβλημένος. εἶτα ἀναπήδησας, ἄγει διά τινος χάσματος ἐς τὸ ᾅδου, ὡς ἀυτίκα ἐγνώσεσθαι Ταντάλου ἰδὼν, καὶ Τιτυὸν, καὶ Σίσυφον. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, τί ἂν ὑμῖν λέγοιμι; ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸ δικαστήριον ἐγενόμεθα, παρῆν δὲ καὶ ὁ Αἰακὸς, καὶ ὁ Χάρων, καὶ αἱ μοῖραι, καὶ αἱ ἐρινύες, ὁ μὲν τις ὥσπερ βασιλεὺς, ὁ Πλούτων μοι δοκεῖ καθῆστο, ἐπιλεγόμενος τῶν

hiatum, & ignis à face mihi suffulgere videbatur. Atque ego risi, teste latratum & ignem in cumulum addente. Tum Cleodemus, haudquaquam noua ista, inquit, alijsque inuisa vidisti. Nam & ipse haud ita pridem cùm ægrotarem tale quiddam conspexi. Visebat me & curabat Antigonus hic: ac septima dies erat, febrisque, ô qualis! incendio certè vehementior. Omnes ergo me relinquentes solum, clausis foribus foris manebant: sic enim iusseras Antigone, si quo pacto possem obdormiscere. Tum igitur mihi vigilanti iuuenis quidam astitit, pulcher admodum, veste candida amictus: qui me erectum, per quendam hiatum ducit ad inferos, sicut ilico cognoui, Tantalum cùm viderem ac Tityum, Sisyphúmque. At cætera vobis quid commemorem? Postquam verò ad tribunal perueni, vbi erat Æacus, Charon, Parcæ, Erinnyes: quidam velut rex (Pluto certè mihi videbatur) assedit singulorum nomina percensens, qui morituri erant,

τεθνηξομένων τὰ ὀνόματα,

οὐς ἤδη ἐξημέρους ὁ ζωὴς συμέβαινεν εἶναι. ὁ δ' νεανίσκος, ἐμὲ φέρων, παρέσησεν αὐτῷ. ὁ δ' Πλούτων, ἠγανάκτησε τότε, καὶ πρὸς τὸν ἀγαγόντα με οὔπω πεπλήρωται φησι τὸ νῆμα αὐτῷ. ὥστε ἀπίτω. σὺ δ' δή, ἔ καλλέα Δημύλον ἄγε. ἔστι γὰρ ἔ ἄτρακτον ἤδη βιοῖ. κἀγὼ ἀσμενος ἀκηκοὼς, ἀνεθαρρησα, ὡς τεθνηξόμενος Δημύλος. ἐν γειτόνων δ' ἡμῖν ὠκεῖ, νοσῶν τι κἀ αὐτὸς ὡς ἀπηγγέλλετο. καὶ μεταμικρὸν ἠκούομεν οἰμωγῆς ὀδυρομένων ἐπ' αὐτῷ. τί θαυμαστὸν εἶπεν ὁ Αντίγονος; ἐγὼ γὰρ οἶδα τινὰ μετ' εἰκοστὴν ἡμέραν, ἢ ἔτι πρότερον, ἀνεστῶτα, θεραπεύσαντα κἀ προπέμψαντα. κἀ ἐπεὶ ἀφέθη, ἔ ἀνθρωπον. κἀ πῶς ἴσως δ' ἐγὼ ἐν εἰκοστῇ ἡμέρᾳ ἔτ' ἐνύδησε τὸ σῶμα, ἔτε ἄλλως ἔσθ' ὅλως διεφθάρη, εἰ μή τινά γε Επιμενίδην ἐθεράπευες. ἅμα τοῦτα λεγόντων ἡμῶν, ἐπεισῆλθον οἱ τὸ Εὐκράτους υἱοὶ ἐκ τῆς παλαίστρας, ὁ μὲν, ἤδη μὲ ἐφήβων. ὁ δ' ἕτερος, ἀμφὶ τὰ πεντεκαίδεκα ἔτη. καὶ καταπαύσαντες ἡμᾶς, ἐκαθέζοντο ἐπὶ τῆς κλίνης

quos diem vitæ præscriptum iam præterijsse contigerat. Illi adductum me iuuenis exhibuit. At Pluto tũc incãduit: eique qui me ducebat, nondum istius completum est stamen, inquit, Abeat ergo. Sed tu fabrum demylum adduc: iam siquidem vltra colum viuit. Tum ego lætus recurrens, ipse quidem iam febre liberam: omnibus verò denunciabam Demylũ esse moriturum. In vicinia autem nostra habitabat, ipse quoque ægrotans, vt renuntiatum est. Ac paulò pòst eorum à quibus lugebatur, eiulatum audiuimus. Quid miri est, inquit Antigonus? Ego enim quendã noui, post vigesimum diem, quã sepultus est, resurrexisse. Nam hominem & antequam moreretur, & postquam resurrexit, ipse curaui. Et quo pacto, inquam ego, in diebꝰ viginti neque putruit corpus, neque præterea fame corruptũ est, nisi fortè tu quempiam Epimenidem curasti? Hæc cùm diceremus, protinus ingressi sunt Eucratis filij, è palæstra redeuntes: quorum alter iam ex ephebis excesserat, alter natus erat annos circiter quindecim. Tum salutatis nobis, iuxta patrem in lecto sederunt, ac mihi quidem παρὰ τῷ πατρί. ἐμοὶ δ', εἰ-

σεκομίδη θρόνος. καὶ ὁ Εὐκρατης ὥσπερ ἀναμνησθεὶς περὶ τοῦ ὀφλήματος τῶν γραμμάτων, οὕτως ἔφη μοι ἡσθῆναι τούτων, ἐμβαλὼν αὐτοῦ τὴν χεῖρα, ὡς ἀληθῆ ὦ Τυχιάδη περὶ σοῦ ἐρῶ. τὴν μακαρίτην μου γυναῖκα τὴν τούτων μητέρα, πάντες ἴσασιν ὅπως ἠγάπησα, ἐδηλώσατε δὲ, οἷς περὶ αὐτὴν ἐπράξατε, οὐ ζῶσαν μόνον, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἀπῆλθε, τὸν τε κόσμον ἅπαντα συγκαταχώσας, καὶ τὴν ἐσθῆτα, ἣ ζῶσα ἔχαιρεν. ἐβδόμῃ δὲ μετὰ τὴν τελευτὴν ἡμέρᾳ, ἐγὼ μὲν ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς κλίνης, ὥσπερ νῦν, ἐκείμην παρωδυόμενος τὸν πένθος. ἀνεγίγνωσκον γὰρ τὸ περὶ ψυχῆς τοῦ Πλάτωνος βιβλίον ἐφ' ἡσυχίας. ἐπεισέρχεται δὲ μεταξὺ ἡ Δημαινέτη αὐτὴ ἐκείνη, καὶ καθέζεται πλησίον, ὥσπερ νῦν Εὐκρατίδης οὑτοσί, δείξας τὸν νεώτερον τῶν υἱέων. ὁ δὲ, αὐτίκα ἔφερε μάλα παιδικῶς. καὶ πάλαι ἤδη ὠχθόμην σοὶ περὶ τῆς δικαιοσύνης. ἐγὼ δὲ ἦδη ὡς ὁ Εὐκρατης, ὡς εἶδον, πεπαλακεῖς αὐτῇ, ἐδακρυον ἀνακωκύσας. ἡ δὲ, ὦ εἶα βοᾷν. ἀλλ' ἠπιάτο με ὅτι τὰ ἄλλα πάντα

sella allata est. Tum Eucratis tanquam è conspectu filiorum admonitus: sic his frui mihi contingat, inquit, simúlque ijs manum iniecit, vt tibi Tychiades, vera narrabo. Fœlicis memoriæ vxorem meam horum matrem nouerunt omnes, quo pacto dilexerim. Nã declaraui his rebus quas in eam feci, & dum viueret, & postquam vita functa est. Quippe qui mundum eius vniuersum, vestémq; qua delectabatur, dum viueret, in rogum illius iniecerim. Septima verò post mortem die, cùm vti nunc, huic lecto incumberem, luctum meum commitigans: legebam enim tacitus Platonis illum de anima libellum: ingreditur interim Demænete ea ipsa, iuxtáque adsidet, vti nunc Eucratides hic, minorem designans filium. Hic verò ilico tremuit admodum puériliter, ac dudum ad narrationem pallebat. Ego verò, inquit Eucrates, vt conspexi, amplexus eam, singultim lachrymabar. Illa verò me vociferari non patiebatur, verùm incusabat me, quòd cum ei fuissem in reliquis omnibus gratificatus, è sandalijs

χαεισάμενος αὐτῇ, δάκτυλον τὸν

σανδάλοιν χρυσοῖν ὄντοιν, οὐ
καταχώσαμεν. εἶναι ὦ ἀυτὸ
φασκε, παρεπεσὸν ὑπὸ τῇ
κιβωτῷ. καὶ διατοῦτο ἡμεῖς
οὐχ εὑρόντες, ἕτερον μό-
νον ἐκαύσαμεν. ἔτι ὦ ἡμῶν
διαλεγομένων, κατέρατόν τι
κυνίδιον ὑπὸ τῇ κλίνῃ ὄν,
μελιτταῖον, ὑλάκτησεν. ἡ δὲ, ἀ-
φανίσθη πρὸς τὸν ὑλακτόν.
τὸ μὲντοι σανδάλιον, εὑρέθη
ὑπὸ τῇ κιβωτῷ, καὶ κατε-
χώσθη ὕστερον. ἔτι ἀπιστεῖν τού-
τοις ὦ Τυχιάδη ἄξιον ἐναργέ-
στιν οὖσι, καὶ κατ' ἐμὲ ἡμέραν
ἑκάστην φαινομένοις; μὰ Δί'
ἐμὲ γὲ, ἔφη σανδάλῳ γε
χρυσῷ ἐς τὰς πυγὰς, ὥσπερ
τὰ παιδία, παίεσθαι ἄξιοι αὖ
εἶεν οἱ ἀπιστοῦντες, ἠρέμα δ' ἀναμ-
μωτοῦντες πρὸς τὸν ἀληθει-
αν. ἐπὶ τούτοις, ὁ Πυθαγορικὸς
Ἀρίγνωτος εἰσῆλθεν, ὁ κομήτης
ὁ σεμνὸς ἀπὸ τοῦ προσώπου.
οἶδα τ' ἀοίδιμον ἐπὶ τῇ σοφίᾳ,
τ' ἱερὸν ἐπονομαζόμενον. κἀγὼ
μὲν ὡς εἶδον αὐτ', ἀνέπνευσα.
τοῦτ' ἐκεῖνο ἥκειν μοι νομί-
σας, πέλεκύ τινα τῶν
ψευσμάτων. ἐπισομεῖ γὰρ αὐ-
τοῦ ἔλεγον ὁ σοφὸς ἀνὴρ,
οὕτω τεράστια διεξιόντας. καὶ
τὸ τοῦ λόγου, θεὸν ἀπὸ μηχανῆς ἐπεισελθεῖν μοι τοῦτον

aureis alterum non cremaueram: idque esse dicebat, quod sub arca ceciderat: ideóque non inuento illo, alterum tantùm cremaueramus. Nobis autem adhuc dissentientibus, sceleſtiſſimus quidam caniculus, qui erat mihi in delicijs, sub lecto cubans, allatrauit: tum ea ad latratum euanuit. At sandalium sub arca repertum est, posteáque à nobis incensum. An hæc etiam, Tychiades, recusabis credere, cùm tam sint euidentia, quotidiéque obseruentur? Per Iouem, inquam ego, digni fuerint, quibus aureo sandalio, puerorum more nates feriantur, siqui ista non credant, atque vsque adeò impudenter vero resistant. Interim Pythagoricus intrabat Arignotus, comatus ille, ab aspectu venerabilis. Nosti illum doctrinæ nomine celebrem, qui cognominatur Sacer. Quo conspecto respiraui: hoc ipsum quod prouerbio dici soleat, aduenisse mihi ratus: nempe securim quandam aduersus mendacia. Occludet, inquã, ijs ora vir sapiens, adeò monstrosa narrãtibus. Atque prorsus iuxta vulgatum illud adagium, repentè Deũ hũc mihi à fortuna esse

ὤμιλλον ἀπὸ τῆς πύκνος. ὁ δ', ἐπεὶ ἐκαθέζετο, ὑπεκκαύσαντος αὐτῷ τὸ Κλεοδήμου, περὶ τοῦ μὲν, περὶ τῆς νόσου ἤρετο. καὶ ὡς ῥᾷον ἤδη ἔχειν ἤκουσε, περὶ τοῦ Εὐκράτους, τί ἦ ἔφη, πρὸς ἀλλήλους φιλοσοφεῖτε. μεταξὺ γὰρ εἰσιὼν, ἐπήκουσα. καί μοι δοκεῖτε εἰς καλὸν διατιθήσεσθαι τὴν διατριβήν. τί δ' ἄλλο εἶπεν ὁ Εὐκράτης, ἢ τούτου τοῦ ἀδαμαντίνου πείθομεν, δείξας ἐμὲ, ἡγεῖσθαι δαιμονάς τινας εἶναι, καὶ φαντάσματα, καὶ νεκρῶν ψυχὰς περιπολεῖν τὴν γῆς, καὶ φαίνεσθαι οἷς ἂν ἐθέλωσιν; ἐγὼ μὲν οὖν ἠρυθρίασα, καὶ κάτω ἔνευσα, αἰδεσθεὶς τὸν Λεύγωνον. ὁ δ', ὅρα ἔφη ὦ Εὐκρατες, μὴ τοῦτο φησὶ Τυχιάδης τὰς τῶν βιαίως ἀποθανόντων μόνας ψυχὰς πλανᾶσθαι, οἷον εἴ τις ἀπήγξατο, ἢ ἀπετμήθη τὸν κεφαλὸν, ἢ ἀνεσκολοπίσθη, ἢ ἄλλῳ γέ τῳ τοιούτῳ ἀπόλοιτο ὁπωσοῦν τοῦ βίου, τὰς δὲ τῶν κατὰ μοῖραν ἀποθανόντων ἐᾷ; ἵν' γὰρ τοῦτο λέγῃ, οὐ πάνυ ἀπόβλητα φήσει. μὰ Δί' ἦ δ' ὃς ὁ Δεινόμαχος, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως εἶναι τὰ τοιαῦτα, οὐδὲ σωζῶντα ὁρᾶσθαι οἴεται. πῶς λέγεις ἦδ' ὃς

immissum putabam. Hic postquam, assurgente ipsi Cleodemo, sedit: primùm de morbo percontatus est, sèque audisse dicebat, Eucratem iam meliùs se habere. At quidnam inquit, inter vos philosophamini? Nam ingrediẽdo subauscultaui, mihíque certè videmini de re quapiam pulchra dissertare. Quid aliud, inquit Eucrates, quàm vt huic adamantino persuadeamus, me demonstrans, vt credat esse aliquos dæmonas, & phantasmata, mortuorúmq; animas super terram obambulare, & sese quibus voluerint ostendere? Ego Arignotum reueritus erubui, vultúmque deieci. At ille, vide inquit, ô Eucrates, num hoc dicat Tychiades. Eorum tantùm qui violentam mortem obierint, animas oberrare: veluti siquis suffocatus, aut capite truncatus, cruci-ue suffixus fuerit, aut tali quopiam modo è vita discesserit: nequaquam autem eas quæ fatali naturalíque morte discesserint? Nam si hæc dicat, non vsque adeò absurda dixerit. Per Iouem, inquit Dinomachus, ne esse quidem huiusmodi, nec præsentia cerni putat. Quid ais? inquit

ὁ Ἀρίγνωτος, δειμὺ, ἀπ-
δὼν εἰς ἐμέ. οὐδέν σοι τούτων
γίγνεσθαι δοκεῖ, καὶ ταῦτα, πάν-
των ὡς εἰπεῖν ὁρώντων; ἀπολε-
λόγησαι ἢν δ' ἐγὼ ὑπὲρ ἐμοῦ. εἰ
μὲν πιστεύω, διότι μηδὲ ὁρῶ
μόνος τῶν ἄλλων. εἰ δ' ἑώρων
καὶ ἐπίστευον ἂν δηλαδή, ὥσ-
περ ὑμεῖς. ἀλλὰ ἦδ' ὅς ὦ
ποτε ἐς Κόρινθον ἔλθῃς, ἐρεῦ
ἔνθα ὅδιν ἡ Εὐβατίδου οἰκία.
καὶ ἐπιδαί σοι δειχθῇ πρὸς
τὸ Κράνειον, παρελθὼν ἐς ταύ-
τιν, λέγε πρὸς τὸν θυρωρὸν
Τίβιον, ὡς ἐθέλοις ἰδεῖν ὅθεν
τὸν δαίμονα ὁ πυθαγορικὸς
Ἀρίγνωτος ἀνορύξας, ἀπήλα-
σε, καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν οἰκεῖσ-
θαι οἰκίαν ἐπέτρεψε. τί δ' τοῦτο
ὦ Ἀρίγνωτε; ἤρετο ὁ Εὐκρά-
της. ἀοίκητος ὦ ἦδ' ὅς ἐκ
πολλῶ ὑπὸ δειμάτων. εἰ δέ τις
οἰκήσειεν, εὐθὺς ἐκπλαγείς,
ἔφευγεν ἐκδιωχθεὶς ὑπό τινος
φοβερᾶ καὶ ταραχώδους φά-
σματος. συνέπιπτεν οὖν ἤδη,
καὶ ἡ στέγη κατέῤῥει. καὶ ὅλως,
οὐδεὶς ὦ ὁ θαῤῥήσων παρελ-
θεῖν εἰς αὐτήν. ἐγὼ δ' ἐπεὶ ταῦτα
ἤκουσα, τὰς βίβλους λαβὼν,
εἶσι δέ μοι αἰγύπτιοι μάλα
πολλοὶ περὶ τῶν τοιούτων, ἦκον
ἐς τ' οἰκίαν περὶ πρῶτον ὕπνον,

Arignotus me torue intuens, nihil horum tibi videtur fieri, præsertim cùm omnes, vt ita dicam, videant? Ignoſces, inquam ego, mihi, ſi non credo, nam ſolus omnium non video: quod ſi vidiſſem, ſicuti vos, profectò credidiſſem. Atqui, inquit ille, ſiquando Corinthum veneris, roga vbi ſit Eubatidæ domus: eáque tibi circa Craneum indicata, ingreſſus dic ianitori Tibio, velle te videre, vnde dæmonem effoſſum Pythagoricus Arignotus abegerit, ac deinceps domum habitabilem reddiderit. Quidnam hoc erat Arignote? rogabat Eucrates. Inhabitabilis erat, inquit ille, diu propter terricula. Quòd ſiquis inhabitaſſet, expauefactus ilico fugiebat, à quodam horrendo terribilique ſpectro exactus. Iámque concidebat, & rumpebatur tectum: denique neque quiſquam erat omnino qui in eam ingredi auderet. Ego verò vbi hæc audiui, libellos ſumens, ſunt autem Ægyptij mihi de talibus rebus admodum multi, veni domum circa primum ſomnum, dehoc-

ἀποβλέποντος τοῦ ξένου, καὶ μονονοὺ ὑπολαμβανομένου, ἐπεὶ ἔμαθεν οἷ βαδίζοιμι, εἰς πρᾶγμα κακὸν ὡς ᾤετο. ἐγὼ δὲ λυχνον λαβὼν, μόνος εἰσέρχομαι. καὶ ἐν τῷ μεγίστῳ οἰκήματι καταθεὶς τὸ φῶς, ἀνεζητησκον ἡσυχῇ, χαμαὶ καθεζόμενος. ἐφίσταται δὲ ὁ δαίμων, ὑπό τινα τῶν πολλῶν ἥκειν νομίζων, καὶ δεδιέναι κἀμὲ ἐλπίζων, ὥσπερ τοὺς ἄλλους, αὐχμηρὸς, καὶ κομήτης, καὶ μελανίτερος τοῦ ζόφου. καὶ ὅ μοι, ὁπόσας, ἐπειρᾶτό μου παντα-χόθεν προσβάλλων, εἰ πόθεν κρατήσειε. καὶ ἄρτι μὲν, κύων, ἄρτι δὲ, ταῦρος γιγνόμενος, καὶ λέων. ἐγὼ δὲ προσκειμένου μοι φοβερωτάτου στρέμματος, ἀγωνιζόμενος τῇ φωνῇ, συνήλασα κατά τινα ἀδὸν αὐτὸν εἴς τινα γωνίαν σκοτεινὴν οἰκήματος. ἰδὼν δὲ αὐτὸν οἷ κατεδύ, τὸ λοιπὸν ἀνεπαυόμην. ἕωθεν δὲ πάντων ἀπεγνωκότων, καὶ νεκρὸν εὑρήσειν με διομνύντων, καθάπερ τοὺς ἄλλους, προελθὼν ἀπροσδόκητος ἅπασι, προσέρχομαι τῷ Εὐβατίδῃ, εὐαγγελιζόμενος αὐτῷ, ὅτι καθαρὰ αὐτῷ, καὶ ἀδειμαντον ἤδη ἔξει τὴν οἰκίαν οἰκεῖν.

tante hospite, ac ferme detinente, quia didicerat quônam irem, in manifestum, vt putabat, exitium. At ego sumpta lucerna solus ingrediор: atque in vastissimo atrio collocato lumine, humi sedens, tacitè legebam. Superuenit ille dæmon, cum quopiam è vulgo se congressurum ratus, ac me quoque quemadmodum alios perterriturũ, squalidus, hirsutus, tenebrisque nigrior. Atque hic adstans, vndique me adsultim petens tentauit, siquâ posset expugnare, ac modò in canem, modò in taurum, modò in leonem vertebatur. At ego correpto in manum, quàm maximè horrendo carmine, simúlque vocem Ægyptiam imitatus, eum incantatum in domicilij tenebrosi angulum quendam compuli. Ac cùm animaduertissem vbi se in terram condideral, tum destiti. Mane autem desperantibus vniuersis, ac me quemadmodum & alios mortuum reperturos putantibus, præter omnium spem progrediens, Eubatidem adeo, fœliciter illi annũtiãs, quòd purã sibi ac spectris liberam domum iam liceret incolere.

καὶ παραλαβὼν αὐτόν τε, καὶ τῶν ἄλλων πολλοὺς, εἵπετο· ὁ δὲ τῆς παρόδου ἕνεκα, ἐκέλευεν ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ κατεδεδύκοτα τὸν δαίμονα ἐωρᾶκεν, σκάπτειν, λαβόντας δικέλλας, καὶ σκαφεῖα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησαν, εὑρέθη ὡς ἐπ' ὀλίγαις κατορωρυγμένος τῆς νεκρὸς ἕωλος, μόνα τὰ ὀστᾶ καὶ χρῶμα συγκείμενος. ἐκεῖνον μὲν οὖν ἐθάψαμεν ἀποξύσαντες. ἡ οἰκία δὲ τοῦτ' ἐκείνου ἐπαύσατο, ἀνοχλουμένη ὑπὸ τῶν φασμάτων. ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν ὁ Ἀρίγνωτος, ἀνὴρ δαιμόνιος τὴν σοφίαν, καὶ ἅπασιν ἀνθέσιμος, οὐδεὶς ἦν ἐπὶ τῶν παρόντων, ὃς οὐχὶ κατεγίνωσκέ μου πολλὴν τὴν ἀνοιαν, τοῖς τοιούτοις ἀπιστοῦντος. καὶ ταῦτα, Ἀρίγνωτου λέγοντος. ἐγὼ δὲ ὅμως οὐδὲν ζέσας, οὔτε τὴν κόμην, οὔτε τὴν δόξαν τὴν περὶ αὐτῶν, τί τοῦτ' ἔφην ὦ Ἀρίγνωτε, καὶ σὺ τοιοῦτος ἦσθα, ἡ μόνη ἐλπὶς τῆς ἀληθείας, κατ' ἐμὲ μεσοῦ, καὶ ἐνδιαλμάτων; τὸ γοῦν τῆς λόγου ἐκεῖνο, ἀνθρακες ἡμῖν ὁ θησαυρὸς πέφηνας. σὺ δὲ ἦδ' ὅς ὁ Ἀρίγνωτος, εἰ μήτε ἐμοὶ πιστεύεις λέγοντι, μήτε Δεινομάχῳ, ἢ

Atque illum assumens, aliósque multos, qui huius inopinatæ rei gratia sequebantur, cùm ad locum adduxissem, vbi condentem se dæmona conspexeram, iussi vt sumptis ligonibus, & rutris suffoderent. Quo facto, inuentum est ferè ad passum defossum cadauer quoddam marcidum, ossibus tantùm humana specie cohærentibus: quod effossum sepeliuimus: postea verò domus spectris turbari desijt. Hæc vbi narrauit Arignotus, prodigiosa vir sapientia, omnibúsque reuerendus, nemo erat ex ijs qui aderant, qui non multam imputaret mihi desipientiam, qui talia non credam: narrante præsertim Arignoto. Ego tamen nihil veritus, neque comam, neque illam quam de eo habebant opinionem. Quid hoc, inquam, Arignote? Etiam tu talis eras, sola mihi spes veritatis, fumo plenus ac simulachris? Illud ergo, quod dici solet, in te nobis euenit: vt thesaurum quem sperauimus, carbones offenderimus. At tu, inquit Arignotus, si neque mihi credis narranti; neque Dinomacho,

Κλεοδήμῳ τούτῳ, μήτε αὐτῷ Εὐκράτει, φέρε εἰπὲ τίνα πρὸ τοιούτων ἀξιοπιστότερον ἡγῇ παραστῆσαι ἡμῖν λέγοντα. νὴ Δί' ἔγωγε, ἦν δ' ἐγὼ μάλα θαυμαστὸν ἄνδρα, τὸν Ἀβδηρίτην ἐκεῖνον Δημόκριτον ὃς οὕτως ἀρα ἐπέπεισο μηδὲν οἷόν τε εἶναι συμβῆναι τοιοῦτον, ὡς γε ἐπειδὴ καθείρξας ἑαυτὸν ἐς μνῆμα ἔξω πυλῶν, ἐνταῦθα διετέλει γράφων, καὶ συντιθεὶς καὶ νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν. καί τινες τῶν νεανίσκων, ἐρεθιζεῖν βουλόμενοι αὐτὸν, καὶ δειματοῦν, ἐστιλάμενοι νεκρικῶς ἐσθῆτι μελαίνῃ, καὶ προσωπείοις ἐς τὰ κρανία μεμιμημένοις περισάντες αὐτὸν, περιεχόρευον κατὰ σιωπὴν τῇ βάσει ἀναπηδῶντες. ὁ δ', οὔτε ἔδεισε τὴν προσποίησιν αὐτῶν, οὔτε ὅλως ἐνέβλεψε πρὸς αὐτούς. ἀλλὰ μεταξὺ γράφων, παύσασθε ἔφη παίζοντες. οὕτω βεβαίως ἐπίστευε μηδὲν εἶναι τὰς ψυχὰς ἔτι ἔξω γιγνομένας τῶν σωμάτων. τοῦτο φὴς ἦδ' ὃς ὁ Εὐκράτης, ἀδόκητόν τινα ἄνδρα καὶ τὸν Δημόκριτον γνώσεσθαι, εἰ γε οὕτως ἐγίγνωσκεν. ἐγὼ δὲ ὑμῖν καὶ ἄλλο διηγήσομαι αὐτὸς παθὼν, οὐ παρ' ἄλλου ἀκούσας. τάχα

aut huic Cleodemo, neque ipsi Eucrati, dic age quemnam digniorem, cui de his rebus fides habeatur, existimas, qui nobis dicat contraria? Per Iouem, inquam ego, virum apprimè mirabilem, Abderitam illum Democritum, cui tam firmiter erat persuasum, eiusmodi nihil in rerum natura esse posse, vt cùm se in monimento extra portas clausisset, ibique degeret dies noctésque scribens & componens: ac iuuenes quidam eum illudere & terrere cupientes, nigra veste cadaueris in modum ornati, ac personis in capitis adfictis circunstantes, illum circunsilirent, crebrò subsilientes: hic neque ipsorum simulationem timuerit, neque ipsos omnino respexerit; sed inter scribendum dixerit, Desinite ineptire: adeò firmiter credidit animas nihil esse postquam è corporibus exierint. Hoc dicis, inquit Eucrates, dementem virum fuisse Democritum, qui sic existimarit. Ego verò vobis etiam aliud referam, quod mihi ipsi contigit, non ab alio acceptum. Nam

γὸ αὖ καὶ σὺ ὦ Τυχιάδη ἀκούων, προσβιβασθεὶς πρὸς πίστιν ἀληθείαν τῶ διηγήματος. Ὅτε γὸ ἐν Αἰγύπτῳ διήγον, ἔτι νέος ὢν, ὑπὸ τῶ παιδὸς ἐπὶ παιδείας πεμφθείς ἀποπλεύσας, ἐπιθυμήσας ἐς Κοπτὸν ἀναπλεύσας, ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν Μέμνονα ἐλθὼν, ἀκούσας τὸ θαυμαστὸν ἐκεῖνο ἠχοῦντα, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον. ἐκείνου μὲν οὖν ἠκούσας, οὐ κατὰ τὸ κοινὸν τοῖς πολλοῖς, ἄσημόν τινα φωνὴν, ἀλλά μοι καὶ ἔχρησεν ὁ Μέμνων αὐτὸς, ἀνοίξας τὸ στόμα ἐν ἕπτα ἔπεσιν ἑπτά. καὶ εἰμὶ μὴ πλείω ἦν, αὐτὰ ἂν ὑμῖν εἶπον τὰ ἕπτα. κατὰ δὲ τὸν ἀνάπλουν, ἔτυχεν ἡμῖν συμπλεόντων μεμφίτης ἀνὴρ τῶν ἱερῶν γραμματέων, θαυμάσιος τὰ σοφίαν, καὶ τὰ παιδείαν πᾶσαν εἰδὼς τὰ αἰγύπτιον. ἐλέγετο δὲ πεῖα καὶ εἰκοσιν ἔτη ἐν τοῖς ἀδύτοις ὑπογεῖος ᾠκηκέναι, μαθεύειν παιδευόμενος ὑπὸ τῆς Ἴσιδος. Παγκράτιον ἔφη λέγεις ὁ Ἀρίγνωτος, ἐμὸν διδάσκαλον, ἱερὸν ἄνδρα, ἐξυρημένον ἐν ὀθονίοις, νοήμονα, καθαρῶς ἑλληνίζοντα, ἐπιμίκτη, σιμὸν, πρόχειλον, ὑπόλεπτον τὰ σκέλη. αὐτὸν δὴ ὃς ἐκεῖνον

tu quoque id audiens Tychiades, veritate narrationis ad credendum adduceris. Cùm in Ægypto degerem, adhuc adolescens, à patre doctrinæ gratia missus, cupiui nauigio Coptum profectus, illinc Memnonem adiens, miraculum illud audire, eum videlicet sonum edentem ad orientem solem. Illum igitur audiui non hoc vulgari modo quo audiunt alij sonum quempiam inanem: sed mihi oraculum etiam edidit Memnon ipse aperto ore septem versibus, quos, nisi id esset superuacancum, vobis recenserem. Nauigationis autem fuit socius vir Memphiticus, quidam ex sacris illis Scribis, mirabili sapientia, & qui vniuersam Ægyptiorum doctrinam callebat. Dicebatur autem tres ac viginti annos in adytis subterraneis mansisse, Magiam interea doctus ab Isíde. Pancratem dicis, inquit Arignotus, præceptorem meũ, virum sacrum, rasum, lineis indutum, doctum, puréque lingua Græca loquentem, procerũ, simum, labijs promissis, cruribúsq; gracilibus. Illum ipsum, inquit ille, Pancratem, ac primùm

τὸν Παγκράτιον. καὶ τὰ μὲν

quidem

φρεῶτα, ἠγνόουν ὅστις ἦν. ἐπεὶ δ' ἑώρων αὐτὸ, εἰ ποτε ὁρμίσαιμεν τὸ πλοῖον, ἄλλα τε πολλὰ τεράστια ἐργαζόμενον, καὶ δὴ καὶ ἐπὶ κροκοδείλων ὀχούμενον, καὶ πωγέοντα τοῖς θηρίοις, τὰ δ', ὥσπερ ποιοῦντα, καὶ σαίνοντα τοὺς οὐραίους, ἔγνων ἱερόν τινα ἀνδρώπων ὄντα. καὶ καταμικρὸν φιλοφρονούμενος, ἔλαθον ἑταῖρος αὐτῷ, καὶ συνήθης γενόμενος. ὥστε πάντων ἐκοινώνει μοι τῶν ἀπορρήτων. καὶ τέλος, πείθει με, τὸν μὲν οἰκέτας ἅπαντας, ἐν τῇ Μέμφιδι καταλιπεῖν, αὐτὸ δὲ μόνον ἀκολουθεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ γὰρ ἀπορήσειν ἡμᾶς τῶν διακονησομένων. καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, οὕτω δὴ ἐγένετο. ἐπειδὴ δ' ἐλθόμεν εἴς τι καταγώγιον, λαβὼν αὐτὸ ἀνὴρ ἡμόχλον τῆς θύρας, ἢ τὸ κόρηθρον, ἢ δὲ τὸ ὕδωρ, περιβαλὼν ἱμάτιον, ἐπεισπόν τινα ἐπῳδὴν, ἐποίει βαδίζειν, τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις εἶναι δοκοῦντα. τὸ δ', ἀπέλθον, ὕδωρ τε ἀπήντλει, καὶ ὀφώνει, καὶ ἐσκεύαζε, καὶ ἐς πάντα δεξίως ὑπηρέτει, καὶ διηκονεῖτο ἡμῶν. εἴτα δ' ἐπειδὴ ἄλις ἔχοι τῆς διακονίας, αὖθις κόρηθρον τὸ

quidem quis esset ignorabam. At postquam vidi eum, si quando in portum appulissemus, cum alia multa miracula facientem, tum crocodilis insidentem, & cum feris versantem: illas verò eum reuerentes, caudísque adulantes, agnoui sacrum quempiam virum esse, paulatímque comitate mea me in eius amicitiam & familiaritatem insinuaui; adeò vt omnia arcana communicaret. Ac tandem mihi persuadet, vt famulis omnibus in Memphide relictis, se solus sequerer, neque enim defuturos nobis ministros. Atque ex eo tempore sic vitam duximus. Cùm in diuersorium quodpiam venissemus, homo accepto iahuæ vecte, vel scopis, vel pistillo, vestibus implicans, cùm in id carmen dixisset, effecit vt ambularet, vtque alijs omnibus homo videretur. Illud ergo abiens, & aquam hauriebat, & cœnam parabat, instruebátque, atque in omnibus commodè subseruiebat, ministrabátq; nobis. Deinde postquam satis erat ministratum, scopas denuo scopas, pistillum denuo pistillum reddebat,

κόρηθρον, ἢ ὕπερον, τὸ ὕπερον,

ἀλλῳ ἐπῳδὴν ἐπιπῶν, ἐποίει αὐ. τοῦτο ἐγὼ παύ ἐσπουδακὼς, οὐκ εἶχον ὅπως ἐκμαθοιμι παρ' αὐτοῦ. ἐβάσκαινε γὰρ αὐτῷ, καίτοι πρὸς τἄλλα πρόχειρότατος ὤν. μιᾷ δέ ποτε ἡμέρᾳ λαθὼν, ἐπήκουσα τῆς ἐπῳδῆς, ἣν ἦν βισύλλαβος, ῥᾴδιον ἐν σκοτεινῷ ὑποῦσαι. καὶ ὁ μὲν, ὡς ἤκουσε τὸν ἀγοράν, ἐντειλάμενος τῷ ἀνδρὶ ἃ ἔδει ποιεῖν. ἐγὼ δ', ἐς τὴν ὑστεραίαν ἐκείνου τι καὶ τὴν ἀγορὰν πραγματευομένου, λαβὼν τὸ ὑπερον. ῥηματίσας, ὁμοίως ἐπιπὼν ταὶς συλλαβαὶς, ἐκέλευον ὑδροφορεῖν. ἐπεὶ δ' ἐμπλησάμενος ἡ ἀμφορέα ἐκόμισε, πέπαυσο ἔφην, καὶ μηκέτι ὑδροφόρει, ἀλλ' ἴσθι αὖθις ὕπερον. τὸ δ', ὡκέτι μοι πείθεσθαι ἤθελεν, ἀλλ' ὑδροφόρει ἀεί, ἄχρι δὴ ἐνέπλησεν ἡμῖν ὕδατος τὴν οἰκίαν ἅπασαν. ἐγὼ δ' ἀμηχανῶν τῷ πράγματι, ἐδεδίειν γὰρ μὴ ὁ Παγκράτης ἐπανελθὼν ἀγανακτήσῃ, ὅπερ καὶ ἐγένετο, ἀξίνῃ λαβὼν, διακόπτω τὸ ὑπερον εἰς δύο μέρη. τὰ δ', ἑκάτερον τὸ μέρος, ἀμφορέα λαβόντα, ὑδροφόρει, καὶ αὖθ' ἑνὸς, δύο μοι ἐγένοντο οἱ διάκονοι. ἐν τούτῳ

aliud carmen recitans. Hoc ego vehementer conatus, ex ipso discere non poteram. Nam id mihi inuidebat, quanquam in alijs erat facillimus. At quadam die in tenebroso angulo clam illo delitescens, incantationem illam propiùs auscultaui. Erat autem trisyllaba. Tum ille cùm pistillo mandasset quæ erant agenda, abijt in forum. At ego postridie illo apud forum occupato, acceptum pistillum cùm ornassem, syllabas illas simili modo pronuntians, iussi vt aquam hauriret: & postquam plenam amphoram attulisset, desiste inquam, neq; aquam hausto amplius, sed rursus esto pistillum. At illud mihi iam nõ amplius volebat obtemperare, sed aquam assiduò hauriebat, quoad hauriendo totam domum nobis impleret. At ego cùm huic rei resistere non valerem (timebam autem ne Pancrates reuersus, id quod etiam euenit, iraſceretur) correpta securi pistillum in duas partes disseco. At vtraque pars amphorã sumens hauriebat aquam: iãque vniusloco duo mihi ministri esse cœperunt. Interea Pãcrates superuenit:

καὶ ὁ Παγκράτης ἐφίσατο.

ἢ συμεῖς τὸ γρυόμενον, ἐκεῖνα μὴν αὖθις ἐποίησε ξύλα, ὥσπερ ἦν πρὸ τῆς ἐφῳδῆς. αὐτὸς δ' ἀπολιπὼν με λαδῶν, ὃν εἶδε ὅπου ἀφανὴς ὤχετο ἀπιών. νυνὶ οὖν ἔφη ὁ Δεινόμαχος οἶσθα καὶν ἐκεῖνο ἄνθρωπον ποιεῖν ἐκ τοῦ ταύρου; ναὶ Δί' ἦν δ' ἐγώ· ἡμισείας γε. ἐκεῖ γὰρ εἰς τὸ ἀρχαῖον οἷόν τέ μοι ἄγειν αὐτὸ, ἢν ἅπαξ ἁλῶσι ὑδροφόρος, ἀλλὰ δέησει ἡμῖν ἐπικλύδωνα ἡμῖν οἰκίαν ἐπαντλουμένων. οὐ παύεσθε ἦν δ' ἐγὼ τὰ τοιαῦτα τερατολογοῦντες γέροντες ἀνδρες; εἰς μὲν, ἀλλὰ καὶ τῶν μειρακίων τούτων ἕνεκα εἰς ἄλλον καιρὸν ὑπερβάλλεσθε τοὺς παρόδους ταῦτας, καὶ φοβερὰς διηγήσεις, μή πως λαθόντων ἡμῶν ἐμπλησθέντες δεημάτων, καὶ ἀλλοκότων μυθολογημάτων. φείδεσθαι οὖν χρὴ αὐτῶν, μὴ δὲ τοιαῦτα ἐθίζειν ἀκούειν, ἃ διὰ παντὸς τοῦ βίου σκολιόσει συνόντα, καὶ ψοφοδεεῖς ποιήσει, πτοίας τῆς δεισιδαιμονίας ἐμπιπλάντα. εὖγε ὑπέμνησας ἦ δ' ὃς ὁ Εὐκράτης, εἰπὼν τὴν δεισιδαιμονίαν. τί γάρ σοι ὦ Τυχιάδη, περὶ τοιούτων δοκεῖ, λέγω δὴ χρησμῶν, καὶ θεοφάτων, καὶ ὅσα

ac te intellecta, illas rursus in ligna conuertit, vt erant ante carmen. At ipse me clanculum relicto, nescio quônam profectus è meo conspectu euanuit. At possis istud etiam nunc, inquit Dinomachus, hominem ex pistillo facere? Per Iouem, inquit ille, dimidia ex parte scio. Nam in priorem formam à me restitui non poteſt, postquam semel aquatius fuerit: sed domus aqua referta, erit nobis claudenda. Non desistetis, inquam ego, huiusmodi monstra narrare viri senes? Alioqui horum saltem adolescentum gratia, incredibiles istas, ac terribiles fabulas aliud in tempus differte, ne clam nobis, terroribus ac prodigiosis fabulamentis impleantur. Parcêdum ergo illis, nec talibus audiendis sunt assuefaciendi, quæ eos per totam vitam cõmitatia perturbabunt, atque ad omnem strepitum meticulosos reddẽt, posteaquam eos omnigena superstitione impleuerint. Rectè admonuisti me, inquit Eucrates, quum superstitionem dixisti. Nam quid tibi Tychiade, de rebus huiusmodi videtur? Deoraculis loquor, acvaticinijs, & quæcunque quidam

BIBLIOTHÈQUE DE LA VILLE LYON 1894

θεοφορούμενοί τινες ἀναβοῶσιν, ἢ ἔξ ἀδύτων ἀκούει, ἢ παῤ ἔνος ἔμμελέα φθεγγομένη, προλέγει τὰ μέλλοντα. ἢ δηλαδὴ κἀγὼ τοῖς τοιούτοις ἀπιστήσεις; ἐγὼ δέ, ὅτι μὲν καὶ δακτύλιόν τινα ἱερὸν ἔχω, Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου εἰκόνα ἐκτυπούσης τῆς σφενδόνης, καὶ ὅτι ὁ Ἀπόλλων φθέγγεται πρὸς ἐμέ, ἃ λέγω, μή σοι ἄπιστα δόξω πρὸς ἐμαυτὸν μεγαλαυχεῖσθαι. ἃ δὲ ἐν Ἀμφιλόχου τε ἤκουσα ἐν Μαλλῷ τοῦ ἥρωος καθαλεχθέντος μοι, καὶ συμβουλεύσαντος ὑπὲρ τῶν ἐμῶν, καὶ ἃ εἶδον αὐτὸς, ἐθέλω ὑμῖν εἰπεῖν. εἶτα ἑξῆς ἃ ἐν Περγάμῳ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἐν Πατάροις. ὁπότε γὰρ ἐκ Αἰγύπτου ἐπανήειν οἴκαδε, ἀκούων τὸ ἐν Μαλλῷ τοῦτο μαντεῖον, ὑπενόησα τόν τε, καὶ ἀληθέστατον εἶναι, καὶ ἐξὸν εὐαρίθμως πρὸς ἕκαστα ἀποκρινόμενον, οἷς ἂν ἐγγράψας τις εἰς τὸ γεγραμμένον παρὰ τῷ προφήτῃ, καλῶς ἂν ἔχοι ἠρόμην μὲν ἐν πρώτῳ πειρᾶσθαι τοῦ χρηστηρίου, καί τι περὶ μελλόντων συμβουλεύσασθαι τῷ θεῷ. ταῦτα ἔτι τοῦ Εὐκράτους λέγοντος, ἰδὼν οἷλε, καὶ ὡς οὐ περὶ μικρᾶς

numine afflati proclamant, quæque ex adytis audiuntur: aut quæ virgo numeris eloquens prædicit. An videlicet nec talia credis? At non dico me sacrum annulum habere, cuius sigillum exprimit Apollinis Pythij imaginem: nec mecum loqui Apollinem: ne videar ad gloriam meam res incredibiles narrare. Cæterùm quę apud Amphilochum audiui in Mallo, heroë mecum diu differente, deúmque meis de rebus consulente, tũ quę ipse vidi, volo vobis referre. Deinde ex ordine tum quæ vidi in Pergamo, tum quæ audiui in Pataris. Cùm ex Ægypto redirem domum, audirémque illud in Mallo oraculum apertissimum simúlque esse verissimum, & sic euidenter responsa dare, vt ad verbum respondeat ijs, quæcunque prophetæ quispiam in schedulam inscripta tradiderit: rectè me facturum putaui, si dum præternauigabam, experirer oraculum, Deúmque de futuris quidpiam consulerem. Eucrate hæc adhuc dicente, cùm viderẽ quàm longè res esset processurá, eúmq; non breuem de oracuło incepisse

τὸ πρᾶγμα προχωρήσειν ἔμελ-
λήσχετο τ περὶ τὰ χρηστήρια

τραγῳδίας, οὐ δοκεῖν οἱ δεῖς δεῖν μόνος ἀπλέγειν ἅπασιν, ἀπολιπὼν αὐτὸν ἔτι διαπλέοντα ἐξ Αἰγύπτου εἰς τὴν Μαλλόν, καὶ γὰρ συνῆλθον ὅτι μοι ἄχθονται παρόντι, καὶ διάφορ ἀνυποφίστῃ τῶν ψευσμάτων, ἀνὴρ ἐγὼ ἄπειμι ἔφην Λεοντιχον ἐπιζητήσων. δέομαι γὰρ αὐτῷ τι συγγενέσθαι. ὑμεῖς δ', ἐπεὶ οὐχ ἱκανὰ ἡγεῖσθε τὰ ἀνθρώπινα εἶναι, καὶ αὐτοὺς ἤδη τοὺς θεοὺς καλεῖτε συνεπιλογιζομένους ὑμῖν τῶν μυθολογουμένων. καὶ ἅμα λέγων, ἐξήειν. οἱδὲ, ἀσμενοι ἐλευθερίας λαβόμενοι, εἰσίσων ὡς τὸ εἰκὸς αὐτὸν, καὶ ἐνεφορεῦντο τῶν ψευσμάτων. τοιαῦτά σοι ὦ Φιλόκλῆς, παρὰ Εὐκράτει ἀκούσας, ἦκω νὴ τὸν Δία, ὥσπερ οἱ τὰ γλεύκους πόντες, ἐμπεφυσημένος τὴν γαστέρα, ἐμέτου δεόμενος. ἡδέως δ' ἂν ποθεν ὅπ πολλῷ ἐφορίαμίῳ ληθεδανόν τι φαρμακον ὧν ἤκουσα, ὡς μή τι κακὸν ἐργάσηταί με ἡ μνήμη αὐτῶν ἐνοικηρῦσα. τέρατα γοῦν, καὶ δαίμονας, καὶ ἑκάτας ὁρᾶν μοι δοκῶ. Φιλ. καὶ αὐτὸς ὦ Τυχιάδη, τοιοῦτόν τι ἀπήλαυσα τῆς διηγήσεως. φασὶ γέ τοι μὴ μόνον

A

B

C

D

E

tragœdiam, ratus non expedire, vti solus contradicerem omnibus, relinquens eum ex Ægypto adhuc in Mallum nauigantem (nã intelligebam molestam illis esse meam præsentiam, vt pote qui dissentirem, refellerémque ipsorum mendacia) Atqui ego abeo, inquam, quæsiturus Leonticum cũ quo mihi opus est, vt colloquar. Vos autem, siquidem putatis res humanas non sufficere, ipsos etiam Deos vocate, qui vobiscum fabulosas narrationes capessant. Atque hæc simul atque dixi, discessi. Illi verò alacres iam libertatem nacti, vt est verisimile mutuis epulis sese excipiebant, ac mendacijs ingurgitabant. His Philocles, apud Eucratem auditis venio, per Iouẽ, vt qui musto sunt poti, inflato ventre, opus habens vomitu. Libẽter autem magno alicunde pharmacum emerim, quod mihi obliuionem induceret eorũ quæ audiui, ne me nonnihil earum rerum inhærens lædat memoria. Nempe monstra, dæmones, & Hecatas mihi videre videor *Philocl.* Quin mihi quoq; ô Tychiade, tale quiddã ex tuo sermone percepi. Aiũt enim nõ solũ in rabiem verti, & aquam formidare, λύσσαν, καὶ τὸ ὕδωρ φοβεῖσθαι

ὁπόσοις ἂν οἱ λυττῶντες κύνες δάκωσιν, ἀλλὰ κἂν τινα ὁ δηχθεὶς ἄνθρωπος δάκῃ, ἴσα τῷ κυνὶ δώσατται τὸ δῆγμα. καὶ τὰ αὐτὰ κἀκεῖνος φοβεῖται. καὶ σὺ τοίνυν ἔοικας αὐτὸς ἐν Εὐκράτους δηχθεὶς ὑπὸ πολλῶν ψευσμάτων, μεταδεδωκέναι καὶμοὶ τοῦ δήγματος. οὕτω δαιμόνων μοι τὴν ψυχὴν ἐνέπλησας.

Τυχ. ἀλλὰ θαρρῶμεν ὦ φιλότης, μέγα τοιούτων ἀλεξιφάρμακον ἔχοντες τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὴν ἐπὶ πᾶσι λόγον ὀρθόν. ἐλέγχωμεν οὖν ἡμᾶς, εἴ τι μὴ ταρέξῃ τῶν κενῶν καὶ ματαίων τούτων ψευσμάτων.

quoscunque rabidi canes momorderint: sed etiam siquem homo morsus momorderit: eum quoq; morsum non minùs canino valiturum: illúmque eodem modo formidaturum. Tu ergo videris apud Eucratem à multis mendacijs morsus, mihi quoque morsum illum communicasse, adeò mihi mentem dæmonibus impleuisti. *Tych.* At bono animo simus, amice, cùm magnum aduersus huiusmodi res remedium habeamus, Veritatem, rectámque in rebus omnibus rationem: qua si vtamur, nullis huiusmodi vanis, stultísque mendacijs turbabimur.

ΙΠΠΙΑΣ, Η ΒΑΛΑΝΕΙΟΝ.

HIPPIAS, SEV BALNEVM.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Balneum Hippia describpturus, principio ipsum artificem, à cognitione artium, atque peritia commendat. Orditur autem à loco communi, ita videlicet proponens, eos esse potissimum laudandos artifices, qui non solùm verbis prolixè polliceri, aut de scientijs disputare soleant, sed qui ipso opere, hoc quod profitentur, præstare possint: hunc locum exemplis aliquot illustrat, deinde ad præsens institutum accommodat. Proinde, inquiens, etiam mechanici artifices maximè laudandi illi sunt, qui non verbis tantùm opera aliqua describunt, aut promittunt, sed qui re ipsa illa quàm optimè atque artificiosissimè extruunt, qualis & Hippias hic vnus est, id quod opus ab eo, nempe balneum extructum, comprobat: atque exinde ipsum balneum describit, situm, elegantiam, proportionabilitatem operis: deinde & vtilitatem & oppportunitatem omnium cellarum & lauandi in eo vsum commendans.

Ων σοφῶν ἀνδρῶν μάλιστα ἔγωγέ φημι δεῖν ἐπαινεῖν, ὁπόσοι μὴ λόγοις μόνον δεξιοὶ παρέχοντο ἀλλὰ καὶ ἔργοις ὁμοίοις τοὺς τῶν λόγων ὑποσχέσεις ἐπισώσαντο. καὶ γὰρ τὸν ἰατρὸν ὅτε νοσῶν, ἀλλὰ τοῦ πράξαι τι κατ' αὐτὸ μεμελετηκότας. ἐμείνων ἂν καὶ μουσικὸς οἶμαι τὸ διακεῖσθαι ῥυθμούς, καὶ ἁρμονίας ἐπισταμένου, ὃ καὶ Φίλαι, καὶ κιθαρίσαι αὐτὸς δυνάμενος. τί γὰρ ἄν σοι τῶν στρατηγῶν λέγοιμι τοὺς εἰκότως ἀρίστους κεκριμένους, ὅτι οὐ τάττειν μόνον, καὶ παραινεῖν ἦσαν ἀγαθοί, ἀλλὰ καὶ προμάχεσθαι τῶν ἄλλων, καὶ χειρὸς ἔργα ἐπιδείκνυσθαι, οἷον τῶν πάλαι μέν, Ἀγαμέμνονα, καὶ Ἀχιλλέα, τῶν κατ' ἐκεῖνον δέ, τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ Πύρρον ἴσμεν γεγονότας. πρὸς δὴ τί ταῦτ' ἔφην; ἐγὼ γὰρ ἄλλως ἰσοτίαν ἐπιδείκνυσθαι βουλόμενος, ἐπεμνήσθην αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν μηχανικῶν ἐκείνους ἄξιον θαυμά-

Go ex ſapientibus illos potiſſimùm aio laudãdos eſſe, qui non ſolùm pro quibuſque rebus præſtantiſſimas orationes ediderunt, ſed ſimilibus factis ea comprobarunt, quæ verbis polliciti ſunt. Nam prudens ægrotus eos medicos non accerſet, qui quàm optimè de arte diſſerere poſſunt, ſed qui in eius vſu ſe exercuerunt. Potior etiam eſt meo iudicio, is Muſicus, qui pſallendi, & citharæ pulſandæ eſt peritus, quàm qui rhythmos, & cõcentus nouit diiudicare. Quid enim tibi eos commemorẽ imperatores, quos meritò præſtantiſſimos cenſuerunt, quòd non ſolùm aciem rectè inſtruere, & milites oratione accẽdere noſſent, ſed etiam in prima acie pugnarent, ſuæque ſtrenuitatis ſpecimen ederent: cuiuſmodi ptiſcos illos Agamemnonem, & Achillem: recentiores verò Alexandrum, & Pyrrhum fuiſſe ſcimus. Quorſum verò hæc dixi? Non quòd aliter hiſtoriam edere velim, horum memini: ſed quia mechanicos etiam

ξιν, ὁπόσοι ἐπὶ τῇ θεωρίᾳ λαμπροὶ γεγόνασι, καὶ μνημόσυνα ὁμοῦ τῆς τέχνης, καὶ πράγματα τοῖς μετ' αὐτοὺς κατέλιπον. ἐπεὶ οἵγε τοῖς λόγοις μόνοις ἐγγεγυμνασμένοι, σοφισταὶ αὖ εἰκότως μᾶλλον, ἢ σοφοὶ καλοῖντο. τοιοῦτον ἀκούομεν τὸν Ἀρχιμήδην γεγενῆσθαι, καὶ τὸν Κνίδιον Σώστρατον. τὸν μὲν, Πτολεμαῖον χειρωσάμενον, καὶ τὴν Μέμφιν ἄνευ πολιορκίας, ἀποστροφῇ, καὶ διαιρέσει τοῦ ποταμοῦ. τὸν δὲ, τὰς τῶν πολεμίων νεὼς καταφλέξαντα τῇ τέχνῃ. καὶ Θαλῆς δὲ ὁ Μιλήσιος σὺν αὐτῷ ἐπορεύθη Κροίσῳ ἀβρεχὲς διαβιβάσειν τὸν στρατόν, σπείρας κατόπιν τοῦ στρατοπέδου μιᾷ νυκτὶ τὸν Ἅλυν ποταμόν, οὐ μηχανικὸς οὗτος γενόμενος, σοφὸς δὲ καὶ ἐπινοῆσαι, καὶ σωθῆναι πιθανώτατος. τὸ μὲν δὴ τοῦ Ἐπειοῦ, παλαιὸν ἀρχαῖον. ὃς οὐ μόνον τεκτήνασθαι τοῖς Ἀχαιοῖς τὸν ἵππον, ἀλλὰ καὶ συγκαταβαλεῖν αὐτοῖς ἐς αὐτὸν λέγεται. ὃν δὴ τούτοις, καὶ Ἱππίᾳ τουτουὶ τῷ καθ' ἡμᾶς, μεμνῆσθαι ἄξιον, ἀνδρὸς λόγοις μὲν, παρ' οὐ πάνυ βούλῃ τῶν σὺν αὐτῷ γεγυμνάσθαι, καὶ σωθῆναί τε ἄξεως, καὶ ἐρμηνεῦσαι ὀρθῶς. τὸ

illos æquum est admirari, qui artis contemplatione famam sibi compararunt, & eadem opera suæ industriæ monumenta, & opera posteris reliquerunt. Quandoquidem qui se in dicendo duntaxat exercuerunt, Sophistarum potiùs quam Sapientum appellationem meruerunt. Talem audimus fuisse Archimedem, & Cnidium Sostratum: quorum alter Ptolemæum subiugauit, & Memphim sine obsidione, auerso, bipertitóque fluuio occupauit: alter hostium triremes arte exussit. Thales Milesius quoque ante illos Crœso pollicitus, exercitum sicco pede se traiecturum, vna nocte retro castra fluuium Alym circunduxit, tametsi non erat mechanicus: sed ingenij solertia, & authoritate in congressibus maxima valebat. Nam peruetustum est illud Epeicommentum, qui non solùm Achiuis equum fabricasse, sed etiam cum ipsis in eum conscendisse fertur. Inter hos & Hippiæ huius qui nostra ætate vixit, æquum est meminisse, viri in dicendo quantùm quiuis priorum exercitati, ingenio acuti, mentéq; exprimenda maximè perspicui.

ὦ ἔργα, πολὺ τῶν λόγων ἀμείνω παρεχόμενα, καὶ τὴν τῆς τέχνης ὑποψίαν ἀποπλήττοντες, ὃν ἐν τοιούτοις μὲν ὑποψίαν, ἐν οἷς οἱ πρὸ αὐτοῦ γενέσθαι ἠτυχήκασιν; κ' ὃ τὸν γεωμετρικὸν λόγον, ὅτι τῆς δοθείσης φασὶν εὐθείας τὸ τείγωνον ἀκριβῶς συνίσταμθαι. καίτοι τῶν γε ἄλλων ἕκαστος ἔν τι τῆς ὑπηκόμης ἔργον ἀποτετόμηται, ἐν ᾧ εἰκότως δοκιμάσας, εἶναί τις ὅμως ἔδοξεν. ὁ δὲ μηχανικῶν τε ὢν τὰ πρῶτα, καὶ γεωμετρικῶν, ἔτι δὲ ἁρμονικῶν, καὶ μουσικῶν φαίνεται. καὶ ὅμως ἕκαστον τούτων οὕτως ἐντελῶς δείκνυσιν, ὡς ἐν αὐτῷ μόνῳ ὑπτιάσθαι. τὴν μὲν γὰρ περὶ ἀκτίνων, καὶ ἀνακλάσεων, καὶ κατόπτρων θεωρίαν, ἔτι δὲ καὶ ἀστρονομίαν, ἐν ᾗ παῖδας τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἀπέφηνεν, οὐκ ὀλίγου χρόνου αὐτὸν ἐπαινεῖν. ἃ δὲ ἐνίκησε ἰδὼν αὐτὸς τῶν ἔργων καταγελάσομαι, οὐκ ὀκνήσω εἰπεῖν. κεινὴ μὲν γὰρ ἡ ὑποθεσις, καὶ τῷ καθ' ἡμᾶς βίῳ πάνυ πολλὴ, βαλανείου κατασκευὴ, πρεέπουσα δ', καὶ ἐν τῷ κοινῷ τούτῳ συνίσεις διαμαρτεῖν. Τόπος μὲν γὰρ οὐκ ἀπόκρημνος, ἀλλὰ πάνυ πρόσωπος, καὶ ὄρθιος·

Qui opera ſermonibus longè præſtātiora exhibebat, & quæ arte ſua pollicebatur, etiam efficiebat: neque verò in huiuſmodi promiſſionibus, quibus ipſo priores ætate floruerunt: ſed iuxta geometricam rationē, propoſita, quod aiunt recta lineā triangulum exquiſitè conſtituit. Atqui aliorum vnuſquiſque vno ſuæ facultatis opere decerpto, in quo excellere dicatur, aliquis eſſe ſibi videtur. Hic verò mechanicorum, geometricorum, harmonicorū, & Muſicorum primarius apparet. Ita perfectè tamen horum vnumquodque demonſtrat, ac ſi illud vnum ſciat: Nam eius de radijs, de repercuſſionibus & ſpeculis ſcientiam: præterea Aſtronomiam, in qua qui ætate præceſſerunt pueros fuiſſe oſtendit, laudare non eſſet exigui temporis. Sed eius opera quæ nuper cum admiratione vidi, referre non grauabor. Eſt enim argumentum commune, & noſtra ætate perfrequens, balnei conſtructio: ſed ſolertia, & in hoc communi argumento admirabilis eſt induſtria. Locus erat non planus, ſed accliuis, & arduus:

ὃν παραλαβὼν κ᾽ ἐπὶ θάτερα εἰς ὑπερβολὴν ταπεινὸν, ἰσόπεδον θατέρῳ ἀπέφηνε, κρηπῖδα μὲν βεβαιοτάτην ἅπαντι τῷ ἔργῳ βαλλόμενος, καὶ θεμελίων δέσει τὴν τ᾽ ὀπὴν θεμένων ἀσφάλειαν ἐμπεδωσάμενος. ὕψει δ᾽ παύ ἀποτόμοις, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν συνεχομένοις τὸ ὅλον κεφαλωσάμενος. τὰ δ᾽ ἐποικοδομηθέντα τῷ τε τοῦ τόπου μεγέθει σύμμετρα, καὶ τῇ εὐλόγῳ τῆς κατασκευῆς ἁρμοδιότητα, καὶ τὸν τῶν φώτων λόγον φυλάττοντα, πυλὼν μὲν ὑψηλὸς, ἀναβάσεις πλατείας ἔχων, ὕπτιος μᾶλλον, ἢ ὄρθιος πρὸς τὸ τῶν εἰσιόντων εὐμάρειαν. εἰσίοντι δ᾽ τοῦτον ἐνδέχεται κοινὸς οἶκος εὐμεγέθης, ἰκανὸν ἔχων ἀκολούθοις καὶ ὑπηρέταις διατριβὴν, ἐν ἀριστερᾷ δ᾽ τῶν ἐς ῥυφλὸν παρεσκευασμένων οἰκημάτων. βαλανείῳ δ᾽ οὗ καὶ ταῦτα πρεπωδέστατα, χαρίεσσαι, καὶ φωτὶ πολλῷ καταλαμπόμεναι ὑποχωρήσεις. εἶτ᾽ ἐχόμενος αὐτῶν οἶκος, μεσηπὸς μὲν ὡς πρὸς τὸ λουτρὸν, αὐχμηρὸς δ᾽ ὡς πρὸς τὴν τῶν εὐθυμοτέρων ὑποδοχήν. μετ᾽ δ᾽ τοῦτον, ἐκατέρωθεν διαρκεῖς τοῖς ἀποδυομένοις ἀποθέσεις.

quem ex vtraque parte mirum in modum humilem accipiens, alteri æquauit, posito omni operi firmissimo fundamento, quo superstructi ædificij certitudinem confirmaret, factisque editissimis fastigijs, sibique ad firmitatem cohærentibus, vt totum opus roboraret. Cæterùm quæ superstructa sunt, loci magnitudini congruunt, rectæque compagi accommodatissima sunt, & lucis rationem seruant. Altum est vestibulum, latos habet gradus, supinum magis est quàm arduum, vt sit facilis ascensus. Ingredienti communis domus ampla excipit, in qua pedisequi & ministri commodè versentur: ad lævam verò sunt ædiculæ ad delicias comparatæ. Hæc itaque balneo maximè sunt decora, amœni multáque luce illustrati recessus: deinde continua illis domus, longè quidem præstantior, quàm vt balneo conueniat; sed necessaria ad suscipiendos opulentiores. Post hanc sunt ædiculæ deponendis vestibus sufficientes:

καὶ μέσος οἶκος ὕψει τε ὑψηλότατος, καὶ φωτὶ φαιδρότατος, ψυχροῦ ὕδατος ἔχων τρεῖς κολυμβήθρας, λακαίνῃ λίθῳ κεκοσμημένος. καὶ εἰκόνες ἐν αὐτῷ λίθου λευκοῦ τῆς ἀρχαίας ἐργασίας. ἡ μὲν, ὑγείας. ἡ δὲ, Ἀσκληπιοῦ. εἰσελθόντας δὲ, ὑποδέχεται ἠρέμα χλιαινόμενος οἶκος, οὐκ ἀπηνεῖ τῇ θέρμῃ προσαπαντῶν, ἐπιμήκης, ἀμφιστρόγγυλος. μεθ' ὃν ἐν δεξιᾷ οἶκος, εὖ μάλα φαιδρὸς, ἀλείψασθαι προσηνῶς παρεχόμενος, ἑκατέρωθεν εἰσόδους ἔχων, φρυγίῳ λίθῳ κεκαλλωπισμένας, τοὺς ἀπὸ παλαίστρας εἰσιόντας δεχόμενος. εἶτ' ἐπὶ τούτῳ ἄλλος οἶκος, οἴκων ἁπάντων κάλλιστος, στῆναί τε, καὶ ἐγκαθέζεσθαι προσηνέστατος, καὶ ἐμβραδῦναι ἀβλαβέστατος, καὶ ἐγκυλίσασθαι ὠφελιμώτατος, φρυγίου καὶ αὐτὸς εἰς ὀροφὴν ἄκραν ἀποστίλβων. ἑξῆς δὲ ὁ θερμὸς ὑποδέχεται διάδρομος, νομάδι λίθῳ διακεκολλημένος. ὁ δὲ ἔνδον οἶκος, κάλλιστος, φωτός τε πολλοῦ ἀνάμεστος, καὶ ὡς πορφύρᾳ διηνθισμένος. τρεῖς καὶ οὗτος θερμὰς πυέλους παρέχεται. λουσαμένῳ δὲ, ἔνεστί σοι μὴ τὴν διὰ τῶν αὐτῶν οἴκων αὖθις ἐπανιέναι, ἀλλὰ ταχεῖαν τὴν

& media domus fastigio ex-
celsissima, & luce clarissima,
tria aquæ frigidæ lauacra
continens, Lacedæmonio
lapide exornata. In eadem
A sunt marmoreæ imagines
antiqui operis, altera Sani-
tatis, altera Æsculapij.
Ingressos excipit domus
sensim incalescens, calore
non insuaui occurrente,
B oblonga, circùm orbicu-
lata. Post hanc ad dextram,
admodum clara habitatio
ad suauem vnctionem præ-
bendam, ex vtraque parte a-
C ditus habet Phrygio lapide
decoratos, & à palæstra
venientes excipit. Deinde
supra hanc alia est habitatio
omnium pulcherrima, & ad
standum, sedendúmque ac-
commodatissima, & ad im-
D morandum minimè noxia,
& ad volutandum vtilissima,
& ipsa Phrygio lapide ad sũ-
mum tectum relucens. De-
inceps calidus suscipit trans-
cursus, Nomadio lapide co-
agmentatus. Porrò interior
habitatio elegantissima, &
E luce multa plena est, &
instar purpuræ renitet: hæc
tria thermarum labra ex-
hibet. Cæterùm tibi iam
loto licet viam non per
easdem habitationes re-
metiri, sed celeriter

ἐπὶ τὸ ψυχρὸν, δι' ἠρέμα θερμῆς οἰκήματος. καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ φωτὶ μεγάλῳ, καὶ πολλῇ τῇ ἔνδον ἡμέρᾳ, ὑπὲρ πρὸς τούτοις ἀνάλογα, καὶ πλάτη τοῖς μήκεσι σύμμετρα, καὶ πανταχοῦ πολλὴ χάρις, καὶ Ἀφροδίτη ἐπαναθεῖ. κατὰ τὸν καλὸν Πίνδαρον, ἀρχομένοις ἔργου, πρόσωπον χρὴ θέμεν τηλαυγές. τοῦτο δ' ἂν εἴη ἐκ τῆς αὐτῆς μάλιστα, καὶ τὸ φέγγος, καὶ τῶν φωταγωγῶν μεμηχανημένων. ὁ γὰρ σοφὸς ὡς ἀληθῶς Ἱππίας, τὸν μὲ ψυχρόδοχον οἶκον, εἰς βορρᾶν προσκεχωρηκότα ἐποίησεν, ἐκ ἄμοιρον οὐδὲ τοῦ μεσημβρινοῦ ἀέρος. τοὺς δὲ πολλοῦ δεομένους, νότου, καὶ ἕω, καὶ ζεφύρου ὑπέθηκε. τί ἂν σοι τὰ ἐπὶ τούτῳ λέγοιμι, παλαίστρας, καὶ τὰς κοινὰς τῶν ἱματιοφυλακούντων κατασκευὰς, ταχείαν τ' ἐπὶ τὸ λουτρὸν, καὶ μὴ διὰ μακροῦ τοῦ ὁδὸν ἔχουσας, τοῦ χρησίμου τε, καὶ ἀβλαβοῦς ἕνεκα. καὶ μή μοι ὑπολάβῃς τῆς μικρὸν ἔργον προθέμενον, κοσμεῖν τῷ λόγῳ προσαιρεῖσθαι. τὸ γὰρ ἐν τοῖς κοινοῖς, καινὰ ἐπινοῆσαι καλλους δείγματα, οὐ μικρᾶς σοφίας ἔχεται τεκμήριον. οἷον καὶ τόδε τὸ ἄγαν

ad frigidam per vaporarium leniter tepescens reuerti. Et hæc omnia magna luce, multóque diei splendore intus splendent. Præterea altitudinis inest proportio, conueniunt latitudines cum longitudinibus: & vbique multa venustas, & elegantia efflorescit. Etenim ex præclari Pindari sententia, Opus exordientibus, eminus fulgens apponenda facies: quæ & ipsa elegantia, & lumine ac fenestris constet. Etenim verè sapiens Hippias frigido balneo accommodam habitationem, ad boream procedentem fecit, nec aëris meridiani expertem. Eas verò quæ multo calore indigent, Noto, Euro, & Zephyro subiecit. Quid ad hæc tibi palæstras memorem, & vestes asseruantium communes habitationes, compendiosam non prolixam ad balneum viam habentes, tum vtilitatis capiendæ, tum noxæ vitandæ gratia? Neque suspicetur quisquam me opus exiguum oratione exornandum suscepisse. Nam in rebus communibus, noua comminisci pulchritudinis specimina, non exiguæ sapientiæ tribuo:

ὁ θαυμάσιος ἡμῖν Ἱππίας ἐπεδείξατο, πάντας ἔχον τὰς βαλανείου ἀρετάς, τὸ χρήσιμον, τὸ εὔκαιρον, τὸ εὐφυγές, τὸ συμμέτρον, τὸ τῷ τόπῳ περισωθὲν, τὸ πᾶσι χρείαν ἀσφαλῆ παρεχόμενον. καὶ ὥσπερ, τῇ ἄλλῃ πεποιᾳ κεκοσμημένον. ἀμφοῖν μὲν ἀναγκαίων δυοῖν ἀναχωρήσεσιν, ἐξόδοις τε πολλαῖς τεθυρωμένον. ὁρῶν δ' διττὰς δηλώσεις, πᾶσι μὲν, δι' ὕδατος, καὶ κυκνείου, τοῖς δὲ, δι' ἡλίου ἐπιδεικνυμένων, ταῦτα ἰδόντα μὴ ἀποδοῦναι τὸν πρέποντα ἔπαινον τῷ ἔργῳ, οὐκ ἀνόητον μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀχαρίστου μᾶλλον ἢ βασκάνου μοὶ εἶναι ἔδοξεν. ἐγὼ μὲν οὖν εἰς δικαιοσύνην καὶ τὸ ἔργον, καὶ τὸν τεχνίτην, καὶ δημοσίᾳ πιστεύω τῷ λόγῳ. εἰ δ' θεὸς παρείη καὶ λουσασθαί ποτε, πολλοὺς οἶδα καὶ ἄλλους ἑξῆς τοὺς κοινωνήσοντας μοι τῶν ἐπαίνων.

quale hoc opus admirabilis Hippias nobis edidit, omnes balnei præstantis partes complectens, vtilitatem, opportunitatem, claritatem, proportionem, quod loco est accommodatum, quod tutum vsum exhibet. Præterea reliquo artificio exornatum, biuiorum necessariorum duplicibus secessibus, multísque ianuarum egressibus munitum: geminísque indicijs, vno per aquam & sonitum, altero per solem horas demonstrans. Quibus visis, conuenientem operi laudem non tribuere, non solùm insipientis, sed etiam ingrati, imò potiùs inuidi esse existimaui. Itaque ego pro virili cùm operi, tum opifici, & effectori, verbis gratiam rependo. Quòd siquando Deus copiam lauandi fecerit, scio me complures alios habiturum, qui communes mecum eius laudes habebunt.

ΠΡΟΣΑΛΑΛΙΑ, Ἢ Διόνυσος.

PRÆFATIO SEV BACCHVS.

ARGVMENTVM.

Præfatio quædam est, quales & nostri homines in enarrandis authoribus, aut alijs rebus tractandis, ipsis operibus præmittere so-

lent. Monet autem Lucianus auditores suos, ne solùm compositionis nouitatem in scriptis suis spectent, nèue ideo pro parui aut contemnendi illa habeant, quia comica, ac satyrica quadam, sub dialogi grauitate tractet, sed magis ipsam rem spectent: ne idem illis, quod Indo olim, accidat, dum Bacchi exercitum vt muliebrem, & à re militari alienum contemnunt. Deinde autem & veniam precatur aetati, si paulò verbosior aut loquacior nonnullu fortè videatur; fatum suum etiam hic, collatione quadam Indorum cohonestans.

Τὲ ὁ Διόνυσος ἐπ' Ινδοὺς στρατὴν ἤλασε, κωλύει γὰρ οὐδὲν οἶμαι καὶ μῦθον ὑμῖν διηγήσασθαι βακχικὸν, φάσὶν οὕτω καταφρονῆσαι αὐτῶν τὰ πρῶτα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ, ὥστε καταγελᾶν ὁπόταν. μᾶλλον δ' ἐλθεῖν τὸν πόλεμον, ὡς αὐτίκα μάλα συμπατησόμενον ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων, εἰ ἀντιτάξαιτο. ἤκουον γὰρ οἶμαι τῶν σκοπῶν ἀλλόκοτα ὑπὸ τῆς στρατιᾶς αὐτῶν ἀγγελλόντων, ὡς ἡ μὲν φάλαγξ αὐτῷ, καὶ οἱ λόχοι, γυναῖκες εἶεν ἔκφορνες, καὶ μεμηνῖαι, κιττῷ ἐστεμμέναι, νεβρίδας ἐνημμέναι, δόρατά τινα μικρὰ ἔχουσαι, ἀσπίδες, κιθαροποιητὰ καὶ ταῦτα, καί τινα πελτάρια κοῦφα, βομβοῦντα, εἴ τις μόνον ψαύσαιτο. ἀσπὶς δὲ εἰ ἐγίγνετο καὶ τὺμ-

Vo tempore Bacchus exercitum aduersus Indos duxit (nihil enim, vt puto, prohibet, quominus A Bacchicam fabulam vobis narrem) ferunt ipsum ita ab illius regionis hominibus fuisse initio contemptum, vt accedentem irriderent: imò temeritatem illius miserarentur, vt qui protinus ab elephantis conculcaretur, si aduersa acie B occurreret. Audiuerãt enim, opinor, explorãtores de ipsius exercitu absurda renuntiantes, Nimirum phalangem ipsi & manipulos constare ex mulieribus insanis & furentibus, hedera redimitis, ceruina pelle amictis, hastas quasdam gerentibus, non ferro, sed hedera confectas, tum scuta quędam leuia quæ resonarent: siquis tantummodò attigisset: nam & tympana clypeis assi-

πομπα. ὀλίγους δὲ τινας ἀγροίκους νεανίσκους ἐνεῖναι γυμνὰς κόρδακα ὀρχουμένους, οὐρὰς ἔχοντας κεράστας, οἷα τοῖς ἀρτιγενεθείσιν ἐρίφοις ἀναφύεται. καὶ τὸν μὲν στρατηλάτην αὐτῶν, ἐπ' ἅρματος ὀχεῖσθαι παρδάλεων ὑπεζευγμένων, ἀγένειον ἀκριβῶς, οὐδ' ἐπ' ὀλίγον γενόμενον τὴν παρειάν, κερασφόρον, βοτρύοις ἐστεφανωμένον, μίτρᾳ τε τὴν κόμην ἀναδεδεμένον καὶ πορφυρίδι, καὶ χρυσῇ ἐμβάδι. ὑποστρατηγεῖν δὲ δύο, ἕνα μὲν πάνυ βραχὺν πρεσβύτην, ὑποπαχύν, φαλακρόν, ῥινόσιμον, ὦτα μεγάλα ὀρθὰ ἔχοντα, ὑπόβρομον, ναρθηκοφορεῖν ἐπὶ ὄνου τὰ πολλὰ ἱππεύοντα ἐν κέρκωπι, καὶ τοῦτον πάνυ σφόδρα ὀργίλον στρατηγὸν ἀπὸ τῶν ἑπομένων. ἕτερον δὲ τερατώδη ἄνθρωπον, βάκχῳ τὰ νέρθεν ἐοικότα, κομήτην τὰ σκέλη, κέρατα ἔχοντα, βαθυπώγωνα, ὀργίλον, καὶ θυμικόν. σατύρους μὲν, σύριγγα φέροντας, τὴν δεξιὰν δὲ, ῥάβδον καμπύλην ἐπιμήκη, καὶ περιεστρωμένα ὅλον τὸ στρατόπεδον, καὶ τὰ γυναῖα δὲ φοβεῖσθαι αὐτὸν, καὶ σείειν ἀνεμωμένους τὰς κόμας, ὁπότε περῴη, καὶ βοᾶν

milabant. Esse præterea paucos quosdam rusticos iuuenes nudos, qui cordacem saltarent, caudas & cornua haberent, qualia hœdis recens natis succrescunt. Ipsum verò exercitus ducem, curru vehi iunctis pardalibus tracto, penitus imberbem, neque vel tantillum genis pubescentem, cornigerum, racemis coronatum, mitra purpurea comam reuinctum, aureis cothurnis calceatum. Secundum verò ab imperatore locum obtinere duos, quorum alter breuis erat statura, senex, crassiusculus, ventricosus, simus, auribus magnis & arrectis, tremulus, thyrso innixus, in asino plerunque equitans, crocoto indutus, cúmque magnæ authoritatis in ducendo exercitu ipsius collegam. Alter monstrosus homo, qui partibus inferioribus hircum referret, in cruribus crines haberet, cornutus, promissa barba, iracundus, & animosus esset: qui læua fistulam, dextra baculum incuruum attollendo gereret, & vniuersa castra circunsiliret, quem mulieres timerent, & quum accederet, comas vento agitatas quaterent, & cla-

εὖ οἱ. τοῦτο δ' εἰκάζειν καλεῖσθαι αὐτῶν τὸν δεσπότην. ταῖς δ' οὖν πρίμνας, διηπάδαι ἤδη ἀπὸ τῶν γυναικῶν, καὶ διεσπᾶσθαι ἔτι ζώντα τὰ θρέμματα. ὠμοφάγους γὰρ πάνυ αὐτὰς εἶναι. ταῦτα οἱ Ινδοὶ, καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἀκούοντες, ἐγέλων ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ οὐδ' αὐτεπεξάγειν, ἢ παραπαίεσθαι ἠξίουν. ἀλλ' εὐθὺς ἄρα ταῖς γυναῖξι ἐπαφῆσειν αὐτοῖς εἰ κλησίου χρώμενοι, σφίσι δὴ καὶ νικᾶν αἰσχρὸν ἐδόκει, καὶ φονεύειν γυμνὰ μεμηνότα, καὶ σμιλύμβιν ἀρχόντα, καὶ μειδύον σμικρὸν γεροντίον, καὶ ἡμισπαπάτιλλον ἄλλον, καὶ γυμνήτας ὀρχηστάς, πάντας γελοίους. ἐπεὶ δὲ ἠγγέλλετο πυρπολῶν ὁ Θεὸς ἤδη τὴν χώραν, καὶ πόλεις αὐτάνδρους καταφλέγων, καὶ ἀνάπτων τὰς ὕλας, καὶ ἐν βραχεῖ πᾶσαν τὴν Ινδικὴν πυρὸς ἐμπεπλησθαι, ὅπλον γάρ τοι διονυσιακὸν τὸ πῦρ παρ' ὧν ἀκήκοε, καὶ τὸ κεραυνῶδες. ἐνταῦθα ἤδη ἀπούσης ἀνελάμβανον τὰ ὅπλα, καὶ τοὺς ἐλέφαντας ὁπλίσαντες, καὶ ἐπιχαλινώσαντες, καὶ τοὺς πύργους ἀναθέμενοι, ἐπ' αὐτοὺς αὐτεπεξῆσαν, καταφρονοῦντες μὲν καὶ τότε, ὀργιζόμενοι δ' ὅμως, καὶ σωτείφαι σπεύδοντες αὐτά,

marent euohe: quo nomine earum dominum vocari cõijce. Greges verò à mulieribus esse iam discerptos, & viuas adhuc pecudes dilaniatas. Nam esse crudiuoras illas. His auditis Indi, eorúmque rex, ridebant vt par erat, neque obuiam instructa acie prodire dignabantur. Sed filiprõius accederent, mulieres in eos immittere statuebant; quòd putarent turpe sibi esse, vincere & neci dare mulieres furentes, & ducem effœminatum, & temulentum paruum senem, & semimilitem alium, nudósque saltatores, ridiculos omnes. Sed posteaquam nuntiatum est Deum incendio regionem vastare, & Dyrbes cum ipsis viris comburere, & syluas incendere, ac breui temporis spatio totam Indiam igne impleuisse (nam ignis telum est Bacchi, à patre acceptum, & ex fulmine oriundum) tum diligenter arma sumpserunt, instratis & frænatis elephantibus, dorsóque impositis túrribus in eos aduerso exercitu prodierunt, etiamdum tamen contemnentes, & irati, & cõminuere properantes ipsis

cum

στρατοπέδῳ, τ' ἀγώνιον ἐκεῖνον στρατηλάτην. ἐπεὶ δ' πλησίον ἐγένοντο, καὶ εἶδον ἀλλήλους, οἱ μὲν Ἰνδοὶ, παρατάξαντες τοὺς ἐλέφαντας, ἐπῆγον τῷ φάλαγγα. ὁ Διόνυσος δ', τὸ μέσον μὲν αὐτὸς εἶχε. τοῦ κέρως δ' αὐτῷ, τοῦ δεξιοῦ μὲν, ὁ Σιληνός. τοῦ εὐωνύμου δ' ὁ Πὰν ἡγεμὼν τῶν λοχαγῶν δ', καὶ ταξίαρχοι, σάτυροι ἐγκατεσκευάκεισαν. καὶ τὸ μὲ συνθημα, ὦ ἅπαντα τὸ εὖ οἱ. ἐνδὺς δ' τὰ τύμπανα ἐπαταγέτο, καὶ τὰ κύμβαλα τὸ πολεμικὸν ἔσημαινε. καὶ τῶν σατύρων τις λαβὼν τὸ κέρας, ἐπύλει τὸ ὄρθιον. καὶ ὁ τοῦ σειληνοῦ ὄνος, ἐνυάλιόν τι ὠγκήσατο. καὶ αἱ μαινάδες, σὺν ὀλολυγῇ ἐνεπήδησαν αὐτοῖς, δρέποντας ἀπεζωσμέναι, καὶ τῶν θύρσων ἄκρων ἀπογυμνοῦσαι τὸ σίδηρον. οἱ Ἰνδοὶ δ', καὶ ἐλέφαντες αὐτῶν, αὐτίκα ἐκκλίναντες, σὺν οὐδενὶ κόσμῳ ἔφευγον, οὐδὲ ἐντὸς βέλους ἠθέλησαν γενέσθαι μείναντες. καὶ τέλος, κατακρότου ἐκλώκεσαν, καὶ αἰχμάλωτοι ἀπῆγοντο ὑπὸ τῶν τέως καταγελωμένων, ἔργῳ μαθόντες ὡς οὐκ ἐκ τῆς ἀκόης

cum castris imberbem illum imperatorem. Postquã autem propiùs accesserunt, & in mutuum conspectum venerunt, Indi collocatis in acie prima elephantis, exercitum adduxerunt. Bachus verò ipse medium tenebat. Silenus cornu dextrum, Pan sinistrum ducebat: manipulorum ductores, & centuriones Satyri erant interpositi: signum omnibus erat Euohe. Statim percussa tympana perstrepebant, ipsaque cymbala classicum canebant: vnúsque è Satyris accepto cornu, orthium occinebat. Tum Sileni asinus Martium quiddam rudit: & Mænades cum vlulatu in eos insilierunt, succinctæ draconibus, atque ex summis thyrsis ferrum denudantes. Indi autem, eorúmque elephantes, ilicò declinantes nullo ordine fugiebant, non ausi intra teli iactum venire. Tandem vi capti sunt, abductíque captiui ab ijsquos antè deridebant: re ipsa experti quã non oportuerit prima statim fama adductos, peregrinum exercitum cõtemnere,

κατα-
ρρόειν ξένων στρατοπέδων.

ἀλλὰ τί πρὸς τὸν Διόνυσον ἔστος ὁ Διόνυσος, εἴποι τις ἄν. ὅπ μοι δοκῶσι, καὶ πρὸς χαρίτων μή με κορυβαντιᾶν, ἢ τελέως μαίνεσθαι ὑπολάβητε, εἰ τὰμὰ εἰκάζω τοῖς θεοῖς, ὅμοιόν τι πάσχειν οἱ πολλοὶ πρὸς τοὺς καινοὺς τῶν λόγων τοῖς ἰνδοῖς ἐκείνοις, οἷον ἢ πρὸς τοὺς ἐμοὺς, οἰόμενοι γὰρ σατυρικὰ, καὶ γελοῖά τινα, καὶ κομιδῇ κωμικὰ παρ' ἡμῶν ἀκούεσθαι, τοιαῦτα πεπιστεύκασιν, ὡς οἶσθ' ὅτι δόξαν αὐτοῖς ὑπὲρ ἐμοῦ. οἰμῳζ, οὐδὲ τλῶ ἀρχὼ ἀφικνοῦμαι, ὡς οὐδὲν δεον παρέχειν τὰ ὦτα κώμοις γυναικείοις, καὶ σκιρτήμασι σατυρικοῖς, καταβαίνας ἀπὸ τῶν ἐλεφαντων. οἶδ' ἐ, ὡς ὁπὶ τοιῦτό τι ἥκοντες, αὐτὶ τῦ κιττῦ σίδηρον εὑρόντες, οὐδὲ οὕτως ἐπαινεῖν τολμῶσι, τῷ παραδόξῳ τῦ πράγματος τεθορυβημένοι, ἀλλὰ θαρρῶν ἐπαγγέλλομαι αὐτοῖς, ὅτι λιὸ ἢ νῦν ὡς πρότερόν ποτε τὸν τελετὴν ἐζηλώσουσιν ὁπὶ δεῖν πολλάκις, ἢ ἀναμνησθῶσιν οἱ παλαιοὶ συμπόται κώμων κοινῶν τῶν τότε χαρῶν, καὶ μὴ καταφρονήσωσι τῶν σατύρων, καὶ σειληνῶν, πίωσι ὃ ἐς κόρον τῦ κρατῆρος

Sed quid ad Bacchum ille Bacchus, dixerit aliquis? Nã mihi videtur vulgus (ac per Gratias obsecro ne me insanire, aut prorsus temulẽtum esse suspicemini, si mea cum Dijs comparo) eodem quo Indi illi modo erga nouas orationes affectum, quemadmodum & erga meas. Rati enim satyrica, & ridicula, valdéque comica ex nobis audiri, istiusmodi crediderunt, nescio, quòd ita illis de me visum esset. Alij, ne principium quidem attingunt, quasi nihil sit opus aures præbere proteruiæ muliebri, & saltationibus satyricis, ab elephantis descendendo. Alij verò tanquam ad tale quid venientes, inuento pro hedera ferro, neque sic laudare audent, inaudita rei nouitate perturbati. Sed confidente animo illis denuntio, quòd si in præsentia quoque, vt antea facere consuèuerunt, festiuitatem spectare sæpe voluerint, ac veteres compotores recordati fuerint, tunc temporis celebratarum comessationum, nec Satyros Silenósque contempserint, sed ad satietatem vsque ex hoc cratere biberint, ipsi quoque sint bacchaturi,

τούτου, ἐμβακχεύσειν ἢ αὐ-

τοῦ, καὶ πολλάκις μεθ' ἡμῶν ἐρεῖν τὸ εὖ οἱ. ἔστι μὲ οὖν, ἐλεύθερον γὰρ ἀκοὴ, ποιούντων ὅ, τι καὶ φίλον. ἐγὼ δ', ἐπειδὴπερ ἔπ ἐν Ἰνδοῖς ἐσμεν, ἐθέλω καὶ ἄλλο ὑμῖν διηγήσασθαί τι τῶν ἐκεῖσε, οὐχ ἅ πρὸς τὸν Διόνυσον, οὐδὲ αὐτὸ, οὐδὲ ὧν πεπύσμην ἀλλότριον ἐν Ἰνδοῖς τοῖς μαχλαίοις, οἳ τὰ λαιὰ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, εἰ χρὴ ῥοῦν αὐτὸ Κλέπτεις, ὑπονεμόμενοι, μέχρι πρὸς τὸν Ὠκεανὸν καθήκουσι. παρὰ τούτοις ἄλσος ἔστιν ἐν περιφράκτῳ, οὐ πάνυ μεγάλῳ χωρίῳ, σωτηρίᾳ δὲ κισσὸς πολὺς, καὶ ἄμπελοι. σύσκιον αὐτὸ ἀκριβῶς ποιοῦσιν. ἐνταῦθα πηγαί εἰσι ῥεῖς, καλλίστου, καὶ διειδεστάτου ὕδατος. ἡ μὲν, Σατύρου. ἡ δ', Πανός. ἡ δ', Σειληνοῦ. καὶ εἰσέρχονται εἰς αὐτὸ οἱ Ἰνδοὶ ἅπαξ τοῦ ἔτους, ἑορτάζοντες τῷ Διῷ, καὶ πίνουσι τῶν πηγῶν οὐχ ἁπασῶν ἅπαντες, ἀλλὰ καθ' ἡλικίαν. τὰ μὲ μειρακια, τῆς τῶν σατύρων. οἱ ἄνδρες δ', τῆς Πανικῆς. τὰ δὲ τοῦ Σειληνοῦ, οἱ κατ' ἐμέ. ἃ μὲ οὖν πάσχουσιν οἱ παῖδες ἐπειδὰν πίωσιν, ἢ οἷα οἱ ἄνδρες τολμῶσι κατακόρως τῷ Πανὶ μάχεσθαι ἄρρητα λέγειν. ἃ δὲ οἱ γέροντες πεπύ-

& sæpe nobiscũ illud euohe dicturi. Quare illi, siquidem liber est auditus, faciãt quicquid erit animo gratũ. Ego autem posteaquam adhuc apud Indos versamur, volo etiam aliud quid eorum quæ ibi geruntur, recensere: non quod ad Bacchum pertineat, quanquam neque id ipsum à nostro instituto est alienũ. Apud Indos Machlæos, qui læuum Indi fluuij littus, si secundo flumine labentem respicias, incolentes, ad Oceanum vsque pertingunt: apud hos est lucus, in loco circunsepto, non admodum magno, sed vmbroso. Nam hedera multa, vitésq; ipsum penitus opacum reddũt. Hîc tres sunt pulcherrimę & limpidissimæ aquæ fontes: vnus Satyris, alter Pani, tertius Sileno sacer. Eò semel quotannis ingrediuntur Indi, festum diem Deo celebrãtes, bibúntque de fontibus, non sine discrimine omnes de omnibus, sed pro ratione ætatis. Nam de Satyrorum iuuenes, de Panis viri, de Sileni fonte bibunt qui meæ sunt ætatis. Ac quid pueris accidat postquam biberint, aut qualia audeant viri numine panosafflati, lõgũ esset referre. Sed quæ senes faciunt

σιν ὅταν μεθυσθῶσι τὸ ὕδατος, οὐκ ἀλλότριον εἰπεῖν. ἐπιδὺς πίῃ ὁ γέρων, καὶ καταλάβῃ αὐτὸν ὁ Σειληνὸς, αὐτίκα ἐπιπολὺ ἄφωνός ἐστι, καὶ καρηβαρῶντι καὶ A βεβαπτισμένῳ ἔοικεν. εἶτα μέγα φωνή τε λαμπρὰ, καὶ φθέγμα τορὸν, καὶ πνεῦμα λιγυρὸν ἐγγίνεται αὐτῷ, καὶ λαλίστατος ἐξ ἀφωνοτάτου ἐστίν. οὐδ' ἂν ἐπισχόμενος, παύσεως αὐτῷ μὴ γενομένης, καὶ ῥήσεις μακρὰς συνείρειν. συνετὰ μέντοι πάντα, καὶ κόσμια, καὶ κατὰ B τὸν Ὁμήρου Σκεῖνον ῥήτορα. νιφάδεσσι γὰρ ἐοικότα χειμερίῃσι διεξέρχονται. οὐδὲ ἀποχρήσει σοι κύκνοις καὶ τῇ ἡλικίᾳ εἰκάσαι αὐτὸν, ἀλλὰ τεττιγώδης τις πυκνὸν, καὶ ἐπίμοχον συνάπτοισιν, ἄχρι βαθείας ἑσπέρας. τοιγαροῦν ἤδη ἀφεδείσης C αὐτοῖς τῆς μέθης, σιωπῶσι, καὶ φροὶς τὸ ἀρχαῖον αὐλίζεσθαι. τὸ μέντοι παραδοξότατον οὐδέπω εἶπον. λιῶ γὰρ ἀτελῆ ὁ γέρων μεταξὺ καταλίπῃ ὧν διεξίῃ τὸν λόγον, δύντος ἡλίου κωλυθεὶς, ὅτι πέρας αὐτὸν ἐπιξελθεῖν, ἐς νέωτα πιὼν, αὖθις Σκεῖνα συνάπτει, ἃ πέρυσι λέγοντα ἡ μέθη αὐτὸν κατέλιπε. ταῦτά μοι κατ' ἐμῶμον εἰς ἐμαυτὸν ἀπεσκώφθω.

aquæ potu inebriati, dicere non est alienum. Postquam bibit senex, ipsúmq; corripuit Silenus, ilico diu obmutescit, hominémque heluco laborantem, aut mero prolutum refert. Deinde ex improuiso clara voce & loquelá vehemẽte, & spiritu acuto innatis ipsi, ex mutissimo fit loquacissimus. Sed nec obturato ore illũ compescueris, quominus continuè loquatur, & longos sermones connectat: ea quidem omnia sapienter & ornatè, & iuxta Homericum illum oratorem contexendo. Nam hybernis niuibus consimilia disserũt. Neque verò sufficiet, vt illos ætatis ratione cum cygnis compares, cùm cicadarum cãtillationi simile quiddam, densum, & volubile componant, ad profundam vsque vesperam. Inde iam discussa ebrietate conticescunt, & ad antiquum morem redeunt. Sed quod est maximè admirandum, nondum exposui. Quòd si senex imperfectam interim, quã habebat orationem reliquerit, solis occasu prohibitus eã ad finẽ perducere: pota nouo anno aqua, rursus illa cõponit, quæ superiore dicẽtem ebrietas destituit. Istis ego in me ipsum cauillis Momi in morẽ lusi:

ἢ μὰ τὸν Δία οὐ αὖ πάνυ ἐπαχθέσ-
χριμι τὸ σπουδαῖον. ὁρᾶτε γὰρ
ἤδη καθ' ὅσον τῷ μύθῳ ἔοικα, ὥσ-
τε ἴσως μοί τι πεφαντάσωμαι, ἢ
μέθη αἰτία. εἰ δ' τινὰ δόξειε
τὰ λεγόμενα, ὁ σειληνὸς ἄρα
ἵλεως.

neque per Iouem fabulæ sensum adducam. Videtis enim iam quatenus fabulæ sim similis. Quare si qua in re desipiamus, in causa est ebrietas. Sin prudenter dicta videntur quæ produximus, Silenus certè fuit propitius.

ΠΡΟΣΑΛΛΙΑ, Η Ηρακλῆς.

PRÆFATIO, SEV HERCVLES GALLICVS.

ARGVMENTVM.

Præfatio est eiusdem rationis, cuius & superior, nisi quòd, quantum ad argumentum attinet, rationem & causam hîc reddit, cur natu iam grandior, adhuc in eloquentia exercitatione versetur, studium atque ætatem suam exemplo eo defendens, & vt ipse ait, etiam consolans, quo apud Gallos ipsa eloquentia depingitur: nimirum Herculis, eiusdémque iam senioris imagine. Fingit autem imaginem seu typum eum, à sacerdote quodam Gallorum, quales ea ætate Druïdæ fuisse perhibentur, explicatam, & singulorum picturæ eius membrorum rationem sibi traditam esse, etiam Homeri atque aliorum poëtarum locis, vt pote à perito Græcarum literarum additis. De quibus in ipso orationis contextu ac serie videri satius est, quàm hîc pluribus immorari.

ΤΟν Ηρακλέα οἱ Κελτοὶ ὁ-
γμον ὀνομάζουσι φωνῇ τῇ
ἐπιχωρίῳ. τὸ δὲ εἶδος τοῦ θεοῦ, παν ἀλ-
λόκοτον γεγράφοισι. γέρων ἐστὶν
αὐτοῖς ἐς τὸ ἔσχατον, αὐα-

HErculem Galli lingua vernacula Ogmium vocant: sed Deum hûc inusitata prorsus specie depingûr, decrepitæ est apud illos, recaluaster,

φαλαντίας, πολιὸς ἀκριβῶς, ὅσαι λοιπαὶ τῶν τειχῶν. ῥυσὸς τὸ δέρμα, καὶ διακεχαυμένος ἐς τὸ μαλακώτατον, οἷοί εἰσιν οἱ θαλαττιεροὶ γέροντες. μᾶλλον δὲ Χάρωνα, ἢ Ἰαπετόν τινα τῶν ὑποταρταρείων. καὶ πάντα μᾶλλον, ἢ Ἡρακλέα εἶναι αὐτὸν εἰκάσειας. ἀλλὰ καὶ τοιοῦτος ὤν, ἔχει ὅμως τινὰ σκευὴν τοῦ Ἡρακλέους. καὶ γὰρ τινὰ δι' ὤμου ἐκπέπλαι τινὰ τοῦ λέοντος, καὶ τὸ ῥόπαλον ἔχει ἐν τῇ δεξιᾷ, καὶ τὴν γωρυτὸν παρήρτηται, καὶ τὸ τόξον ἐντεταμένον ἡ ἀριστερὰ προδείκνυσι. καὶ ὅλως, Ἡρακλῆς ὅτι. ταῦτά γε ὤμιλλον οὐδ' ἐφ' ὕβρει τῶν Ἑλλήνων θεῶν τοιαῦτα παρανομεῖν τοὺς Κελτοὺς ἐς τὴν μορφὴν τοῦ Ἡρακλέους, ἀμωσγεπῶς αὐτὸν τῇ τοιαύτῃ χαρᾷ, ὅτι τινὰ χώραν ποτὲ αὐτῶν ἐπάλθε, λείαν ἐλαυνῶν, ὁπότε τοὺς Γηρυόνου ἀγέλας ζητῶν, κατέδραμε τὰ πολλὰ τῶν ἑσπερίων ἠθῶν. καίτοι τὸ παραδοξότατον οὐδέπω ἔφην τῆς εἰκόνος. ὁ γὰρ δὴ γέρων Ἡρακλῆς ἐκεῖνος, ἀνθρώπων πάμπολύ τι πλῆθος ἕλκει, ἐκ τῶν ὤτων ἅπαντας δεδεμένους. δεσμὰ δὲ εἰσὶν οἱ, σειραὶ λεπταὶ

reliquis capillis planè canis, cute rugosa, & in aterrimum colorem exusta, cuiusmodi sunt hi nautæ senes. Charontem potiùs, aut Iapetum quempiam ex his qui apud inferos versantur, & omnia potiùs quàm Herculem esse conijceres. At quāquam est huiusmodi, tamen Herculis ornatum gerit, vt qui leonis exuuio sit indutus, & clauam dextra teneat, & pharetra ab humeris pendeat, & arcum tensum læua prætendat. In summa, est Hercules. Hæc equidem arbitrabar in Græcanicorum Deorum contumeliam perperam facere Gallos, quum eum huiusmodi fingerent effigie, quòd nimirum tali pictura illum vlciscerentur, quòd olim in regionem ipsorum incursasset, prædam abigens, quum Geryonis armēta vestigans, Occidentalium gētium pleraque regiones peruastaret. Atqui nondum dixi, quod in imagine erat maximè admirandum. Senex ille Hercules hominum ingentem multitudinem trahit, omnes ab auribus reuinctos. Vincula quibus id facit, tenues sunt catenæ, auro

χρυσᾶ, καὶ ἠλέκτρῳ εἰργασμέναι,
ὅρμοις ἐοικυῖαι τοῖς καλλίστοις.
καὶ ὅμως ἀφ' ὅτου ἀθενῶν ἀγόμ-
μενοι, ἤτε δεσμὸν βουλεύουσι,
δυνάμενοι ἂν εὐμαρῶς, ἤτε ὅ- A
λως ἀντιτείνουσιν, ἢ τοῖς ποσὶν
ἀντερείδουσι, πρὸς τὸ ἐναντίον
τῆ ἀγωγῆς ἑλκυστάζοντες, ἀλλὰ
φαιδροὶ ἕπονται, καὶ γεγηθότες, καὶ B
τὰ ἄγοντα ἐπαινοῦντες ἑπισ-
ρόμενοι ἅπαντες, καὶ τῷ φθά-
νειν ἐθέλειν τὸν δεσμὸν ὑπεκ-
λοῦντες, ἐοικότες ἀχθεδησομέ-
νοις, εἰ λυθήσονται. ὃ δὲ παν- C
των ἀτοπώτατον εἶναί μοι ἔδο-
ξεν, ἐκ οἰκήσω καὶ τοῦτο εἰπεῖν.
οὐ γὰρ ἔχων ὁ ζωγράφος ὅ-
θεν ἅψεται ταῖς σειραῖς ταῖς τῆ
δεσμῶν ἀρχαῖς, ἅτε τῆς δεξιᾶς
μὴ, ἤδη τὸ ῥόπαλον, τῆς D
λαιᾶς δὲ, τὸ τόξον ἐχούσης, ζυ-
πήσας τῷ θεῷ τὴν γλῶτταν ἄ-
κραν, ἐξ οἱασινοῦν ἑλκομένης αὐ-
τὸν ἐποίησε, καὶ ἐπέσραπταί
γε εἰς τοὺς ἀγομένους μειδιῶν.
ταῦτ' ἐγὼ μὴ ὑπὸ πολὺ εἰσή- E
κειν ὁρῶν, καὶ θαυμάζων, καὶ
ἀπορῶν, καὶ ἀχανακτῶν. κελ-
τὸς δέ τις παρεσὼς, ἐκ ἀπαί-
δευτος τὰ ἡμέτερα ὡς ἔδειξεν, ἀκριβῶς ἑλλάδα φωνὴν
ἀφιεὶς, φιλόσοφος οἶμαι τὰ ὑπο-
κείμενα, ἐγώ σοι ἔφη ὦ ξένε,

electróque confectæ, pulcherrimis monilibus assimiles. Atqui cùm vinculis adeò inualidis ducantur, neque fugam meditantur, quanquam commodè possent, neque prorsus reluctantur, aut pedibus obnituntur, aduersus trahentem sese resupinantes: sed alacres sequuntur, & læti, ducentem laudantes, vltro festinantes omnes, & quòd anteuertere velint, vinculum laxantes, perinde quasi grauiter laturi, si soluerentur. Neque grauabor dicere, quod omnium absurdissimũ mihi visum est esse. Cùm non haberet pictor, vnde catenularum summas ansas necteret, videlicet dextra iam clauam, siniſtra arcum tenente, perforata summa Dei lingua, ex hac illos trahi fecit: atque hic conuersis ad eos quos ducit oculis, arridet. Hæc ego diu constiti intuens, admirans, hæsitans, indignans. Sed Gallus quidam astans, noſtratium literarum non ignarus, id quod declarauit, cùm Græcam linguam apprimè proferret, gentis illius vt puto Philoſophus. Ego tibi hoſpes, picturæ, inquit, istius ænigma explicabo:

λύσω τὴ γεγφῆς τὸ αἴνιγμα.

πάνυ γὲ παραπλησίῳ ἔοικας πρὸς αὐτόν. τὸν λόγον ἡμεῖς οἱ Κελτοὶ, οὐχ ὥσπερ ὑμεῖς οἱ Ἕλληνες Ἑρμῆν οἰόμεθα εἶναι, μὴ Ἡρακλεῖ αὖ τοῦτο εἰκάζομεν, ὅτι παρὰ πολὺ τὸ Ἑρμοῦ ἰσχυρότερος ἐστιν. εἰ δὲ γέρων πέπτωκε, μὴ θαυμάσῃς. μόνος γὲ ὁ λόγος ἐν γήρᾳ φιλεῖ συντελῆ ἐπιδείκνυσθαι τὴν ἀκμήν, εἴ γε ἀληθῆ ὑμῶν οἱ ποιηταὶ λέγουσιν, ὅτι αἱ μὲν τῶν ὀπλοτέρων φρένες, περέχουσι. τὸ δὲ γῆρας, ἔχει τι λέξαι τῶν νέων σοφώτερον. οὕτω γέτοι καὶ τῆς Νέστορος ὑμῖν ἀπορρεῖ ἐκ τῆς γλώττης τὸ μέλι. καὶ οἱ ἀγορηταὶ τῶν Τρώων ἦμυ ὄπα, ἦμυ λειριόεσσαν ἀφιᾶσιν ἀυδῆτηρα. λειρία γὲ καλεῖται, εἴγε μέμνησαι, τὰ ἄνθη. ὥστε εἰ τῶν ὤτων ἐκδεδεμένος τὸν ἀνθρώπου πρὸς τὴ γλῶτταν ὁ γέρων ἑτος Ἡρακλῆς ὁ λόγος ἔχει, μὴ δὴ τοῦτο θαυμάσῃς, εἰδὼς ἦμυ τῶν ὤτων, καὶ γλώττης συγγένειαν. ἀλλ' ὄψεις εἰς αὐτὸ, εἰ ταῦτα τερύπνη. μέμνημαι γάρ ἔγω καὶ κωμικῶν τινων ἰαμβείων, παρ' ὑμῶν μαθών. τοῖς γὲ καλοῖς, ἐξ ἄκρου ἡ γλῶττα φασὶν ὀστὶ τερυπνή. τὸ δὲ ἄθλον, καὶ αὖτ' ἡμεῖς τῷ Ἡρακλεῖ τῷ λόγῳ τὰ πάντα ἡγούμεθα

nam videris ad eam vehementer turbatus. Oratione nos Galli, nequaquam arbitramur esse Mercurium, quēadmodum vos Græci: verùm illam Herculi tribuimus, propterea quòd hic Mercurio longè robustior extiterit. Nec mireris quòd senex fingitur. Sola enim Oratio consueuit in senecta absolutum vigorem ostendere, si modò, vestri poëtæ verum dicũt, *Obduci iuuenum densa caligine pectus, Contrà senectam posse quiddam dicere. Rudi iuuenta doctius.* Hinc videlicet apud vos & Nestoris lingua melle profluit, & Troianorum concionatores lirioessam, scilicet floridam vocem emittunt. Nam liria, si bene memini, flores vocantur. Proinde quod ab auribus vinctos ad linguam trahit hic Hercules, nempe Oratio, neque hoc mireris, cùm linguæ eum auribus cognationem noris. Neque ipsi pertusa est in contumeliã lingua: memini enim, inquit, me iambos quosdam è vestris comœdijs discere: *Siquidem loquacibus, Extrema lingua perforata est omnibus.* Denique nos etiam ipsum Herculem quicquid egit, id oratione confecisse, vt

ἐξεργάσασθαι, σοφὸν ἡγούμενον, καὶ πεῖσαι τὰ πλεῖστα βιάσασθαι. καὶ τάχα βέλη ἀυτῶν, οἱ λόγοι εἰσὶν ἡμῖν, ὀξεῖς, καὶ ἐυσχολοι, καὶ ταχεῖς, καὶ ταῖς ψυχαῖς προσκοντες. πτερόεντα γοῦν τὰ ἔπη καὶ ὑμᾶς φασιν εἶναι. τοσαῦτα μὲν, ὁ κελτός. ἐμοὶ δ', νῦν γε πρὸς τῆς δεῦρο παρόδου ταύτης ἐσκοπούμενῳ πρὸς ἐμαυτὸν εἰ μοι καλῶς ἔχοι, τηλικῷδε ὄντι, καὶ πάλαι τῶν τοιῶνδε ἐξεων πεπαυμένῳ, αὖθις ὑφ' ἑμαυτῷ ὑφορᾶν δεῖσθαι τοσούτοις διηγεῖσθαι; καὶ χαιρὸν ἐπῆλθεν ἀναμνησθῆναι τῆς εἰκόνος. τέως μὲν δὴ ἐδεδίειν, μή τινι ὑμῶν δόξαιμι κομψεύεσθαι μειρακιώδη ταῦτα ποιεῖν, καὶ παρ' ἡλικίαν νεανιεύεσθαι. κατά τις ὁμηρικὸς νεανίσκος ἐπῆλθέ μοι εἰπὼν τό, Σὴ δ' βίη λέλυται, καὶ, χαλεπὸν γῆρας κατείληφέ σε, ποδωκὺς δέ γε τοι δρομῆσαι, βραδέες δέ τοι ἵπποι, ἐς τὸν πόδας τοῦτο ἀποσκώπτων. ἀλλ' ὅταν ἀναμνησθῶ τῆς μεγίστης ἐκείνου Ἡρακλέους, πάντα ποιεῖν προσήκομαι, καὶ οὐκ αἰδοῦμαι τοιαῦτα τολμῶν, ἡλικιώτης ὢν τῆς εἰκόνος. ὥστε ἰσχὺς μὲν, καὶ τάχος, καὶ κάλλος, καὶ

pote virum sapientem, & pleraq; persuasione sibi subegisse ducimus. Atque ipsius tela, acutæ sunt rationes, missiles, citæ, animásque vulnerantes: vnde vos quoque pennigera dicta, nominatis. Hactenus Gallus. Ac mihi quidem cùm huc me conferens mecum perpenderem, num decorum iam esset, vt tam grandis natu, quíque iampridem ab his doctrinæ speciminibus me abdicassem, rursum me tot iudicum calculis committerem, in tempore subijt animum meum eius picturæ recordatio. Nam antehac verebàr ne cui vestrûm viderer hæc admodũ pueriliter agere, quasíque præter ætatem iuuenari: deinde Homericus aliquis adolescens hæc verba mihi impingeret. *Iam periit tua vis, grauis arripuítque senectus, Inualidúsque tibi famulus, tardíque caballi*, videlicet eo scommate pedes meos notans. Verùm quoties senex ille Hercules animo recurrit, adducor vt quiduis faciam: neque me pudet hæc audere, cũ simimagini coætaneus. Itaque robur, celeritas, forma, & quotquot sũt corporis bona, valeant:

ὅσα σώματος ἀγαθὰ, χαιρέτω

καὶ ὁ ἔρως ὁ σὸς ὦ τῆς ποιητὰ, εἰσιδὼν με ναυπόλιον ᾠήειον, χρυσοφαέννων εἰ βάλεται πτερύγων, ἢ ἀετοῖς παρεμπετάσθω. καὶ ὁ Ἱπποκλείδης ἀφροντιστείτω. τῷ λόγῳ γὰρ, νυνὶ αὖ μάλιστα ἀνηβᾶν, καὶ αὐξεῖν, καὶ ἀκμάζειν καθ' ὥραν εἶναι, καὶ ἕλκειν ἅπαντας, ὅσοις αὖ πλείστοις δύναται, καὶ τοξεύειν πολλάκις, ὡς οὐδέν γε δέος μὴ κενωθεὶς λάθοι ὁ γαῦτος αὐτῷ. ὁρᾷς ὅπως παραμυθοῦμαι τὴν ἡλικίαν, καὶ τὸ γῆρας τὸ ἐμαυτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἐτόλμησα πάλαι νενεωλκημένον τὸ ἀκάτιον καταπάσας, καὶ ἐκ τῶν ἐνόντων ὁπλισευάσας, αὖθις ἀφεῖναι ἐς μέσον τὸ πέλαγος. εἶεν δ' ὦ θεοὶ καὶ τὰ παρ' ὑμῶν ἐμπνεῦσαι δεξιὰ, ὡς νυνὶ γε μάλιστα πλησίου τε, καὶ ἐθελῶ, καὶ ἐπαίρου αὐέμοι δεόμεθα. ἵνα εἰ ἄξιοι φανούμεθα, καὶ ἡμῖν τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο ἐπιφθέγξηταί τις, οἷλν ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.

tuúsque ô Teïe vates Cupido, intuitus me ſubcano mento, auro rutilantibus alis, ſi videbitur, vel aquilas præteruolet: neque laborabit Hippoclides. Imò nunc vel maximè tempeſtiuum fuerit facundia repubeſcere, florere, vigere, & quàm licet plurimos ab auribus ducere, ac ſæpe iaculari, cùm nihil ſit metuendum, ne ipſi inſcio pharetra vacuetur. Vides quibus modis ætatem meam, & ſenectam conſoler. Ideóque auſus ſum nauim iam olim in terram ſubductam, denuo reuellere, ſuiſque inſtructam armis medium in pelagus demittere. Contingant autem à vobis ô Dij, afflatus ſecundi, quando nunc vel maximè, vela implente, bono, & amico vento nobis eſt opus, vt ſi modò digni videbimur, in nos quoque dicat aliquis Homericum illud,

Quos' profert ſenior pannis è vilibus armos!

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΥΟΝ, Ἢ ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ.

DE ELECTRO, SEV CYGNIS.

ARGVMENTVM.

Et hac superioribus consimilis præfatio est, in qua seipsum ac scripta sua extenuat, adhibita similitudine fabulæ eius, quæ de Electro ac Phaëtonte, ac cygnis Eridiani à poëtis traditur, quam vt fictam, ac falsam, præsenti experientia ostendit, ita se vereri quoque ait, ne conceptam de se opinionem auditorum, præsentia imminuat, ac falsam coarguat. Commendat tamen interim eo nomine orationem suam, quòd simplex sit, & minimè Cygnis illis Padanis ac fabulosis, quod ad canoritatem spectet, similis, neque etiam illorum fucatis scriptis, qui dum electrum, atque aurum, & speciosa omnia affectant, Eridanum ipsum, ac cygnos poëticos, vanitate, ac fumo longè excedant.

Ἤκουσα πέρι τοῦ ἤλεκτρου ὑμᾶς ἀληθῆ μῦθον πεπεῖσθαι, αἰγείρους ἐπὶ τῷ Ἠριδανῷ φυτευθῆναι δακρύσαντος, θρηνούσας τὸν Φαέθοντα, καὶ ἀδελφάς γε εἶναι τὰς αἰγείρους ἐκείνας τοῦ Φαέθοντος. εἶτα ὀδυρομένας τὸ μειρακίου, ἀλλαγῆναι ἐς τὰ δένδρα, καὶ ἀποστάζειν ἔτι αὐτῶν δάκρυον ἤδεν τὸ ἤλεκτρον. τοιαῦτα γὰρ ἐμέλει καὶ αὐτὸς ἀκούων τῶν ποιητῶν ᾄδοντων, ἤλπιζον, εἴ ποτε γένοιμι ἐπὶ τῷ Ἠριδανῷ, ὑπελθὼν μίαν τῶν αἰγείρων, ἐκπιτάσας τὸ στόμα,

A

B

Imirum vobis persuasit fabula de electro, populos esse ad Eridanum fluuium, quæ lachrymentur ipsum, Phaëthontem lugentes, easdémque populos sorores esse Phaëthontis, quæ adolescentem lamentantes, mutatæ sunt in arbores, suísque lachrymis electrum stillant. Hæc vtique cùm poëtas audirem canentes, sperabam, si quando ad Eridanum venissem, vnámq; ex populis subiissem, me sinu extenso

ὑποδέξεσθαι τῶν δακρύων ὀλίγα, ὡς ἤλεκτρον ἔχοιμι. καὶ δὴ οὐ πολλοῦ δεήσαντος ἄλλο μύθου χρέος, ἦκον ὅμως ἐς τὰ χωρία ἐκεῖνα, καὶ ἔδει γὰρ αὐτοῖς πλεῖν ἐπὶ τὸν Ἠριδανόν, οὔτε αὐτὸς εἶδον, πάνυ περισκοπῶν, οὔτε τὸ ἤλεκτρον, οὐδὲ τοὔνομα τὸ Φαέθοντος ἤδεισαν οἱ ἐπιχώριοι. ἀναζητοῦντος γοῦν ἐμοῦ, καὶ διαπυνθανομένου, πότε ἂν ἐπὶ ταῖς αὐγείαις ἀφιξόμεθα, ταῖς τὸ ἤλεκτρον ἐκδιδούσαις, ἐγέλων οἱ ναῦται, καὶ μᾶλλον σαφέστερον λέγειν ὁ, τι καὶ θέλοιμι. κἀγὼ τὸν μῦθον διηγούμην αὐτοῖς, Φαέθοντα γεγενῆσθαι ἡλίου παῖδα, καὶ τοῦτον ἐς ἡλικίαν ἐλθόντα, αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς ἐλάσαι τὸ ἅρμα, ὡς ποιήσειε καὶ αὐτὸς μίαν ἡμέραν. τὸν δὲ, δοῦναι. τὸν δὲ, ἀπολέσθαι, ἐκκυλισθέντα. καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ πενθούσας ἐνταῦθά που ἔφασαν παρ' ὑμῖν, ἵνα περ καὶ κατέπεσεν ὁ τῷ Ἠριδανῷ, αἰγείρους γεγενῆσθαι, καὶ δακρύειν ἔτι αὐτῷ τὸ ἤλεκτρον. τίς ταῦτά σοι ἔφασκον διηγήσατο ἀπατεών, καὶ ψευδολόγος ἀνθρωπος; ἡμεῖς δὲ οὔτε μὴν, οὔτε τὰς αἰγείρους, ἃς φὴς

paucas aliquas lachrymas excepturum, quò electrum haberem. Et sanè non multò antè alterius negotij gratia, ad ea loca veni. Nam mihi aduerso Eridano erat nauigandum. Neque tamen cùm omnia perlustrassem, populos vidi, neque electrum: at neque Phaëthontis nomen erat incolis notum. Cũ enim quærerem & scisciterar, quando ad populos electrum de se præbentes venturi essemus, irridebant nautæ, & quid vellem, iubebant planiùs dicerem. Tum ego fabulam ipsis narraui, Phaëthontem fuisse solis filium, qui cùm adoleuisset, à patre petijt vt per vnum diem sibi currum regere liceret: quo impetrato è curru deturbatus perijt: eius autem sorores hîc alicubi, apud vos, inquam, lugentes, vbi in Eridanum est delapsus, in populos fuisse transformatas, eúmque flendo electrum emittere. Quisnam, inquiunt, hæc tibi dixit impostor & mendax? Nos verò neque aurigam vllũ delapsum nouimus, neque quas dicis, populos habemꝰ. Quòd siquid huiusmodi apud nos esset,

νιοχόν τινα ἐκπεπτωκότα εἰδέναι ἔχομεν. εἰ δὲ μὴ τοιοῦτον,

δίει ἡμᾶς δυοῖν ὀβολοῖν ἕνεκα ἐρέσθειν αὖ, ἢ ἕλκειν τὰ πλοῖα πρὸς ἑαυτὸν τὸ ὕδωρ, οἷς ἐξεῖν πλουτεῖν, ἀναλέγοντας τῶν ἀγειράντων τὰ δάκρυα; τοῦτο λεχθὲν, οὐ μετρίως μου κατέκλασε. κἀγὼ ἐσιώπησα διαχυθείς, ὅτι παιδίου τινὸς ὡς ἀληθῶς ἔργον ἐπενοήθην, πιστεύσας τοῖς ποιηταῖς ἀπίθανα οὕτω ψευδομένοις, ὡς μηδὲν ὑγιὲς ἀρέσκεσθαι αὐτοῖς. μιᾷ γὲ δὴ ταύτης ἐλπίδος οὐ μικρᾶς ἐψευσμένος. ἰὼἰωμίλιν, καθάπερ ἐκ τῶν χειρῶν τὸ ἠλέκτρον ἀπολωλεκώς. ὅσον γε ἤδη αὖ ἐπλάπλουν ὅσα καὶ οἷα χρήσομαι αὐτῷ. ἐκεῖνο δὲ κἀγὼ πάνυ ἀληθῶς ᾠμην εὑρήσειν παρ' αὐτοῖς, κύκνοις πολλοὺς ἀφθέντας ἐπὶ ταῖς ὄχθαις τοῦ ποταμοῦ. καὶ αὖθις ἠρώτων τοὺς ναύτας, ἀνεπλέομεν γὰρ ἔτι, ἀλλ' οἵγε κύκνοι, πότερα ὑμῖν τὸ λιγυρὸν ἐκεῖνο ᾄδουσιν ἐφεστῶτες τῷ ποταμῷ, ἔνθεν κἀκεῖθεν; φασὶ γοῦν Ἀπόλλωνος παρέδρους αὐτοὺς εἶναι, ᾠδικοὺς ἀνθρώπους, ἐνταῦθά που ἐς τὰ ὄρνεα μεταπεσεῖν, καὶ διὰ τοῦτο ᾄδειν ἔτι, ἐκ παλαιοῦ μύθου τῆς μουσικῆς. οἶδε, συμγέλωτι, σὺ ἔφησεν ὦ ἄνθρωπε, οὐ πάνυ τι μέτριον κατεψευδόμενος τῆς χάριτος ἡμῶν, καὶ τῷ

putas nos duorum obolorum gratia remigaturos, aut aduerso flumine nauigia tracturos, quibus lachrymas populorum colligentibus facile esset ditescere? His dictis non mediocriter sum perculsus, & pudore affectus tacui, quòd quiddam puerile mihi accidisset, vt crederem poëtis tam absurda mentientibus, vt nihil sani placeret ipsis. Vnica igitur hac spe nec illa mediocri deceptus, indolebam ac si è manibus electrum perdidissem: ego qui iam animo concipiebam quem mihi præberet vsum. Porrò & apud ipsos pro certo putabam fore, vt cygnos inuenirem complures insluuij ripis canentes: ac denuo nautas interrogabam, cùm adhuc nauigaremus, At cygni, quando vobis dulce illud melos accinunt, hinc atque illinc incumbentes? Aiunt enim eos cùm essent, Apollinis assessores, canorique homines, hîc alicubi in aues esse mutatos, ideóque etiamnũ canere, musices non oblitos. Tum illi ridentes, tu homo, inquiunt, non desines falsa hodie de regione nostra, & de

ποταμῶ; ἡμεῖς δ' ἀεὶ πλέοντες, καὶ σχεδὸν ἐκ παίδων ἐρεσσόμενοι ἐν τῷ Ηριδανῷ, ὀλίγοις μὲν κύκνοις ἐνίοτε ὀφθῆμεν ἐν τοῖς ἕλεσι τοῦ ποταμοῦ, καὶ κρώζουσιν οὗτοι παῦ ἄμουσον, καὶ ἀδετέες, ὡς τοὺς κόρακας, ἢ τοὺς κολοιούς, σειρῆνας μὲν εἶναι φασὶν αὐτούς. ἀδόντων δὲ ἡμῶν, καὶ οἷον σὺ φῂς, οὐδὲ ὄναρ ἀκηκόαμεν. ὥστε θαυμάζομεν πόθεν ποτὲ τοῦτο εἰς ὑμᾶς ἀφίκετο περὶ ἡμῶν. πολλὰ τοιαῦτα ἐξαπατηθῆναι ἔνι, πιστεύοντας τοῖς φασὶ τὸ μεῖζον ἕκαστα ἐξηγουμένοις. ὥστε καγὼ νῦν δέδια ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, μὴ ὑμεῖς ἀφῖκθε ἀφιγμένοι, καὶ τοῦτο πρῶτον ἀκροασάμενοι ἡμῶν, ἤλεκτρά τινα, καὶ κύκνους ἐλπίσαντες εὑρήσειν παρ' ἡμῖν, ἔπειτα μετ' ὀλίγον ἀπελθητε καταγελῶντες τῶν ὑποσχομένων ὑμῖν, τοιαῦτα πολλὰ κεκμήλια ἐνεῖναι τοῖς λόγοις. ἀλλὰ μαρτύρομαι, ὡς ἐμοῦ τοιαῦτα μεγαλαυχουμένου. περὶ τῶν ἐμῶν, οὔτε ὑμεῖς, οὔτε ἄλλος πω ἀκήκοεν, οὐδ' ἂν ἀκούσειέ ποτε. ἄλλοις μὲν γὰρ ἐκ ὀλίγοις ἐντυχὼν ἂν Ηριδανοῖς ποτε, καὶ οἷς ἐκ ἤλεκτρον, ἀλλὰ χρυσὸς αὐτοὺς ἀποσταζει τῶν λόγων, πολὺ τῶν κύκνων τῶν ποιητικῶν λιγυεστέρους. τὸ δ'

fluuio dicere? Nos autem qui semper nauigamus, & ferè à pueris nauticam in Eridano exercemus, paucos quidem cygnos in fluuij paludibus nonnunquam cernimus, qui inamœna, debilíque voce crocitant: ita vt corui & graculi præ illis sint Sirenes. Cæterùm illos dulce, quemadmodum dicis, canentes, ne in somnis quidem audiuimus. Itaque demiramur vndenam ista de nobis conficta ad vos venerint. In multis id genus facilè decipiuntur, qui singula plus iusto amplificãtibus credũt. Itaq; ego equidẽ quod ad me attinet, vereor ne vos qui nuper aduenistis, ac nos nũc primùm audiuistis, sperantes fore vt electrum & cygnos apud nos inueniretis, deinde paulò pòst abeatis, deridentes eos qui meis orationibus multas opes inesse spondebant. At Deos testor, me neque à vobis, neque ab alio quoquam auditum esse, atque vnquam auditum iri mea sic magnificè iactãtem. Etenim in alios quospiam Eridanos incidere possis, quorum ex sermonibus non electrum, sed aurum ipsum destillat, cũ cygnis illis poëticis sint multò facundiores.

ἐμὸν ὁρᾶτε ἤδη οὐδὲν οἷον ἀπλοϊκὸν, καὶ ἄμυδρον, οὐδέ τις ᾠδὴ προσέστιν. ὥστε ὅρα μὴ τοιοῦτό τι πάθῃς, μείζω περὶ ἡμῶν ἐλπίσας, οἷόν τι πάσχουσιν οἱ τὰ ἐν τῷ ὕδατι ὁρῶντες. οἰόμενοι γὰρ τηλικαῦτα εἶναι αὐτὰ οἷα διεφαίνετο αὐτοῖς ἄνωθεν, συνυγρούσης τῆς σκιᾶς πρὸς τὸν ἀγγεῖον, ἐπειδὰν ἀναπάσωσι, πολλῷ μικρότερα εὑρίσκοντες, ἀγιῶνται. ἤδη οὖν σοι προλέγω, ἐκχέας τὸ ὕδωρ, καὶ ἀποκαλύψας τἀμά, μηδὲν μέγα προσδοκήσῃς ἀνιμήσεσθαι, ἢ σαυτὸν αἰτιάσῃ τῆς ἐλπίδος.

Mea verò dicēdi ratio quàm sit simplex, & à fabulis aliena, videtis, neque ipsi insit modulatio. Itaque vide ne tibi tale quid accidat, quum maiora de nobis speraueris, quale ijs qui quæ sunt sub aquis, spectant. Nam cùm existimarent tanta esse ea, quanta ipsis ex alto videbantur, vmbra sese ad splendorem dilatante, postquam retraxerint, multò minoribus inuentis illis, dolent. Iam igitur effusa aqua, meisque rebus reuelatis, tibi prædico, vt magni nihil hausturum te expectes, alioqui fore vt te falsæ spei accuses.

ΜΥΙΑΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ. MVSCÆ ENCOMIVM.

ARGVMENTVM.

Muscæ laudes diligenter & copiosè persequitur. Principio enim quæcunque ad corporis habitum, formam ac membra, & ad vsum istem eorum pertinent, ita sigillatim persequitur quæque, vt nihil prætermissum possis dicere. Deinde verò & ad interiora, & ad animum transiens, prudentiam quandam & fortitudinem in illa commendat, adhibitis etiam ad hoc testimonijs Homeri. Postremò neque illa intacta reliquit, quæ quasi à fortuna accepisse videri potest, vt Reminiscentiam istam, ob quam cum Hermotimo Pythagorico confert quoque illam. Deinde & victu, & diæta rationem, & quòd aliquando ex hominibus transmutata fuit, & eodem nomine etiam fœmina quædam appellata fuerunt, & alia, quæ in contextu ac serie orationis facilè cuiuis apparent.

Μυῖα, ἔστι μὲν οὐ τὸ σμικρότατον τῶν ὀρνέων, ὅσον ἐμπίπτει, καὶ κανωφ, καὶ τοῖς ἔτι λεπτοτέροις παραβάλλειν, ἀλλὰ τοσοῦτον ἐκείνων μεγέθει προέχει, ὅσον αὐτὴ μελίττης ἀπολείπεται. ἐπέρωτα δ' οὐ κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς ἄλλοις, ὡς τοῖς μέν, ἀπαρταχόθεν κομᾷν τὸ σώματος, τοῖς δ', ἀκμπτέροις χρῆσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀκρίδας, καὶ τέττιγας, καὶ μελίττας. ἔστι μὲν ὑμενόπτερος, τοσοῦτον ἀπαλώτερα ἔχουσα τὰ πτερὰ, ὅσον ἡ ἐλλιψικῆς ἐσθῆτος ἢ ἰνδικὴ λεπτοτέρα, καὶ μελανωτέρα. καὶ μὴν διηνθισμένα κατὰ τοὺς ταινίας, εἴ τις ἀτενὲς βλέποι ἐς αὐτὰ, ὁπόταν ἐκπετάσασα πρὸς τὸν ἥλιον, ἐκπτερύσσηται. ἡ δὲ πτῆσις οὔτε κατὰ τὰς νυκτερίδας, εἱρεσίᾳ συνεχεῖ τῶν πτερῶν, οὔτε κατὰ τὰς ἀκρίδας μετὰ πηδήματος, οὐδὲ ὡς οἱ σφῆκες μετὰ ῥοιζήματος, ἀλλ' εὐκαμπὴς πρὸς ὃ, τι ἂν μέρος ἐρέμνῃ τὸ ἄλλο. καὶ μὴν καὶ ἐκεῖνο προέστηκεν αὐτῇ, τὸ μὴ καθ' ἡσυχίαν, ἀλλὰ μετ' ὠδῆς πτῆσθαι, καὶ ἀπηνῶς οἷα κωλικὰ

Vsca est, equidem volucrum non minima, si cum muscellis & culicibus, aliisque tenuioribus comparetur: sed tanto illis est maior, quanto ipsa apem minor. Est autem alata non eo modo quo cæteræ volucres, quarum aliæ pennas in toto habent corpore; aliæ pernicibus alis vtuntur: sed quo locustæ, cicadæ, & apes. Atque ex pelliculis sunt eius alæ, quæ tanto sunt molliores, quanto Græca veste tenuior & mollior est Indica. Quinetiam varijs picta coloribus refulget perinde ac pauones, siquis attentè inspiciat ipsam, quando expansis ad solem alis sese verberitat. Est illi volatus non continuo alarum remigio vt vespertilionibus: neque saltu, vt locustis: neque cum stridore, vt vespis, verùm flexilis, ad quamcunque aëris partẽ se moueat. Adde quod non cum silentio, sed cum cãtu volat: nõ sæuiter: vt cu-

licum

ψώπων, καὶ ἐμπίδων, οὐδὲ τὸ βαρύβρομον τῶν μελισσῶν, ἢ τῶ σφηκῶν τὸ φοβερὸν, καὶ ἀπειλητικὸν ἐνδεικνυμένης, ἀλλὰ τοσοῦτον ὅσῳ λιγυρώτερα, ὅσον σάλπιγγος, καὶ κυμβάλων, αὐλοὶ μελιχρότεροι. τὸ δ' ἄλλο σῶμα, κάτω κεφαλὴ, λεπτότατα τῷ αὐχένι συνέχεται, καὶ ἔστιν εὐπειθὲς, οὐ συμπεφυκὸς ὥσπερ ἡ τῶν ἀκρίδων. ὀφθαλμοὶ δὲ, φορητοὶ, πολὺ τὸ κέρατος ἔχοντες, στέρνον εὐπαγές. καὶ εὐπερίκαστον αὐτῇ οἱ πόδες, οὐ κατὰ τοὺς σφηκὸς παῦν. ἐσφιγμένοι. ἡ γαστὴρ δὲ, ἀχύρωται καὶ αὐτὴ, καὶ ζωρακι ἔοικε, ζώνας πλατείας, καὶ φολίδας ἔχουσα. ἀμυνέται μὴν τοῖς οὐ κατὰ τὸ ὀρθοτύμον ὡς σφῆξ, καὶ μέλισσα, ἀλλὰ τῷ σώματι, καὶ τῇ φορβοκίδι, ᾗ κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς ἐλέφασι καὶ αὕτη ἔχουσα, φορομένη τε, καὶ ἁπλαμβανέται, καὶ φορφοῦσα κατέχει, καταλήγει κατὰ τὸ ἄκρον ἔοικυῖα. ἐν δ' αὐτῇ, ὁδοὶ φορικῶσι, ᾗ κεντοῦσα, πίνει τὸ αἷματος. πίνει μὴν καὶ γάλακτος. ἡδὺ δ' αὐτῇ καὶ τὸ αἷμα, οὐ μὴν μεγάλης ἡδονῆς τῶν κεντρομένων. ἐξάπους δ' οὖσα, τοῖς μὲν πρόσω-

licum genus: neque cum graui fremitu apum, neque terribili sono vespa-rum, minas ostentantium, sed tanto suauius volat A musca, quanto tuba, cymbalisque tibiæ sunt dulciores. Quod ad reliquum corpus attinet, caput quidem tenuissimum collo B continetur, & est versatile, non ceruici affixum, vt est locustarum. Oculi verò multum cornu habentes prominent: pectus est bene compactum: & producuntur pedes, non vt C vespis prorsus adstricti: venter ipse est munitus, similisque loricæ, habens latas zonas, & cortices. Vlciscitur non aculeo vt vespæ, & apis, sed ore & proboscide, quam vt elephantes habet, pascitúrque & prehendit, atque inhærens retinet, acetabulum in summitate referens: ex qua dens foras prominet, quo pungens sanguinem ebibit, bibit & lac. Dulcis autem etiam ipsi est sanguis, non magno cum dolore eorum qui punguntur. At cùm sit sexipes, quatuor tantùm

βαδίζει μόνοις, τοῖς ὄπισθίοις δυσὶ, καὶ ὅσα χερσὶ χρῆται. ἴδοις ἂν οὖν αὐτὸν ὀπὶ τετάρων βεβηκότα, ἔχοντα τὰ ἐν ταῖν χερσῖν μετέωρον ἐφόλμιον ἀνθρωπίνως πάνυ, καὶ καθ' ἡμᾶς. γίγνεται δ' οὐκ εὐθὺς τοιοῦτο, ἀλλὰ σκώληξ τὸ πρῶτον, ἤτοι ἐκ ἀνθρώπων, ἢ ἄλλων ζώων ἀποθανόντων. εἶτα κατ' ὀλίγον πόδας τε ἀνφέρει, καὶ φύει τὰ πτερὰ, καὶ ἐκ ἑρπετοῦ ὄρνεον γίγνεται. καὶ κυνοφορεῖ δὴ, καὶ ἀποτίκτει σκώληκα μικρὸν τὴν μυῖαν ὕστερον. σοφὸς δὲ ἀνθρώποις ὑπαφχουσα, καὶ ὁμοδίαιτος, καὶ ὁμοτράπεζος, ἁπάντων γεύεται, πλὴν ἐλαίου. θανατος γὰρ αὐτῇ τοῦτο πεῖν. καὶ μὴν τοι ὠκύμορος οὖσα, πάνυ γε ἐς τενὰν ὁ βίος αὐτῆς συμμεμέτρηται, τῷ φωτὶ χαίρει μάλιστα, καὶ τούτῳ πολιτεύεται. νυκτὸς δὲ, εἰρωμένως ἄγει, καὶ οὔτε πέτεται, οὔτε ᾄδει, ἀλλ' ὑπέπηχε, καὶ ἀσφαλεῖ. σύνεσιν δὲ ἐ μικραὶ αὐτῆς εἰπεῖν ἔχω, ὁπόταν τὸν ὀπίβουλον καὶ πολέμιον αὐτῇ τ' ἀράχνιον διασιδέρωτον. λοχῶντά τε γὰρ ὀπτῆρεῖ, καὶ αὐτίον αὐτῷ ὁρᾷ, ἐκκλίνουσα τὴν ὁρμὴν, ὡς μὴ ἁλίσκοιτο σαγηνευθεῖσα, καὶ περιπεσοῦσα ταῖς τῷ ἀν-

incedit, aliísque duobus anterioribus vtitur tanquam manibus. Ipsam igitur quatuor pedibus gradientem videas, atque edulium aliquod manibus tenentem sublime, humano prorsus, nostróque more. Nascitur autem non statim talis, sed vermis primùm, vel ex hominum, vel ex aliorum animalium cadaueribus. Deinde sensim & pedes emittit, & producit alas, fítque ex reptili volucris. Tum verò vterum gerit, paruúmq; vermem enitítur, qui postea est musca. Cúmque hominum vtatur consuetudine, eorũque contubernalis sit, & commensalis, omnia præter oleum degũstat, quod epotũ ipsi est lethale. Ac quãquam breuis est ęui, valdè enim angusta data est illi vita, luce gaudet potissimùm, per eámque obuersatur: noctu autem quiescit, nec volat, nec canit, sed se contrahit & non mouetur. Prudentiam ipsius dicere possum esse non exiguam, cùm insidiatorem hostémque suum Araneum effugiat. Etenim obseruat insidiantem, aduersúmq; intuetur, declinans illius impetum, ne capiatur irretita, & in bestiolæ

εἰου πλεκτάνας. τὴν μὲν γὰρ ἀνδρείαν, καὶ τὴν ἀλκὴν αὐτῆς, οὐχ ἡμᾶς χρὴ λέγειν. ἀλλ' ὁ μεγαλοφωνότατος τῶν ποιητῶν Ὅμηρος, τὸν γὰρ ἄριστον τῶν ἡρώων ἐπαινέσαι ζητῶν, ἢ λέοντι, ἢ παρδάλει, ἢ ὑὶ τὴν ἀλκὴν αὐτῶν εἰκάζει, ἀλλὰ τὸ θάρσος τῆς μυίας, καὶ τῷ ἀρέσθαι καὶ λιπαρεῖν τῆς ἐπιχειρήσεως. οὐδὲ γὰρ θράσος, ἀλλὰ θάρσος φησὶν αὐτὴ προσεῖναι. καὶ γὰρ εἰσερχομένην φησὶν, ὅμως ἂν ἀφίσαται, ἀλλ' ἐρίσται τῷ δήγματος. οὕτω γὴ παῦ ἐπαινεῖ, καὶ ἀποδέχεται τὴν μυῖαν, ὥστε οὐχ ἁπαξ, οὐδὲ ἐν ὀλίγοις μέμνηται αὐτῆς, ἀλλὰ πολλάκις. οὕτω κοσμεῖ τὰ ἐπὶ μικρὸν ὑμνούμενα. ἄρτι μὲν γὰρ τὴν ἀγελαίαν πᾶσιν αὐτῆς ἐπὶ τὸ γάλα διέρχεται. ἄρτι δὲ, τὴν Ἀθηνᾶν ὁπότε τὸν Μενέλεω τὸ βέλος ἀποκρούεται, ὡς μὴ ἐπὶ τὰ καιριώτατα ἐμπέσοι, εἰκάζων μητρὶ κηδομένῃ κοιμωμένου αὐτῇ τὸ βρέφους, τὴν μυῖαν αὖθις ἐπεισάγει τῷ προσδείγματι. καὶ μὲν καὶ ἐπιδέτῳ κηλίδι αὐτὰς ἐκόσμησεν, ἀδήνας προσειπών, καὶ τὴν ἀγέλην αὐτῶν ἔδνα κηλῶν. ὅτου δὲ ἰσχυρὰ ὄντι, ὥστε ὀπύσαι τι δάκνῃ, πρόσπεσε, ὦ

casses incidens. Nam fortitudinem & robur eius, non est quod dicam. Sed Homerus poëtarum maximus, cùm quæreret quomodo heroum præstantissimum laudaret, non leoni, pardo-ue, aut apro comparat robur illius, sed muscæ audaciæ, intrepidóque & constanti ad cœpta animo. Non enim temeritatem, sed fiduciam ipsi inesse dicit. Nam quum arcetur, inquit, tamen non abscedit, sed morsum appetit. Sic autem magnopere laudat muscam, & amplectitur, vt non semel, neque paucis in locis, sed sæpe de ea meminerit: ita illius commemoratio exornat carmina. Nunc enim gregarium eius volatum ad lac exponit: nunc Minernam, matri dormienti infanti curanti comparans, quando telum à Menelao repellit, ne in lethalia loca incidat, muscam rursus in exemplum adducit. Quinetiam epitheto pulcherrimo ipsas ornauit, suaues ipsas appellans, ipsarúmque gregem gentes vocans. Adeò autem est valida, vt aliquid mordens vulneret, non

ἀνθρώπου θέρμα μόνον, ἀλλὰ καὶ βοὸς, καὶ ἵππου. καὶ ἐλέφαντα λυπεῖ, καὶ ταὶς ῥυτίσιν αὐτῶν παρεισδυομένη, καὶ τῇ αὐτῆς θερμομαίᾳ, κατὰ λόγον τὸ μεγέθοις ἀμείνουσα. μίξεως δ', καὶ ἀφροδισίων, καὶ γάμων, πολλή τις αὐτοῖς ἡ ἐλευθερία. καὶ ὁ ἄρρην οὐ κατὰ τὸν ἀλεκτρυόνας ὀπιθας εὐθὺς ἀπεπήδησεν, ἀλλ' ἐποχεῖται τῇ θηλείᾳ ὀπιπολὺ, κἀκείνη φέρει τὸν νυμφίον, καὶ συμπέτονται τὴν ἐναέριον ἐκείνην μίξιν τῇ πτήσει μὴ διαφθείρασαι. ἀποτμηθεῖσα δὲ τὴν κεφαλὴν μῦα, ὀπιπολὺ ζῇ τῷ ἄλλῳ σώματι, καὶ ἔμπνους ἐστίν. ὃ δὲ μέγιστον ἐν τῇ φύσει αὐτῶν ὑπάρχει, τοῦτο δὴ βούλομαι εἰπεῖν. καί μοι δοκεῖ ὁ Πλάτων μόνον αὐτὸ παραλιπεῖν ἐν τῷ περὶ ψυχῆς, καὶ ἀθανασίας αὐτῆς λόγῳ. ἀποθανοῦσα γὰρ μῦα, τέφρας ὀπιχυθείσης, αἴρεται, καὶ παλιγγενεσία τις αὐτῇ, καὶ βίος ἄλλος ἐξ ὑπαρχῆς γίνεται, ὡς ἀκριβῶς πεπεῖσθαι πάντας, ὅτι κἀκείνων ἀθάνατός ἐστιν, ἡ ψυχὴ, εἰγε καὶ ἀπελθοῦσα, ἐπανέρχεται πάλιν, καὶ γνωρίζει, καὶ ἐπανίσησι τὸ σῶμα, καὶ πέπεισε τὴν μῦαν ποιεῖ. καὶ ἐπαλήθευε τὸ περὶ

hominis solùm, sed bouis, & equi cuten Elephanti etiam est me lesta, quum eius in ru gas ingressa, sua probo scide, pro ratione ma gnitudinis incisuram faci Coitus, venerea, nuptiæ sunt ipsis liberrima: ne mas, prout galli, quum inscenderit, statim desilit sed diu vehitur à fœmi na, quæ fert sponsum: conuolántque, nec aërium illum coitum volatu de-strunnt. Obtruncata verò capite musca diu reliquo corpore viuit, & spirat. Quod autem in ipsarum natura est maximum, ta-cere nolo: & hoc vnum mihi videtur omisisse Pla-to libris de anima, eiús-que immortalitate. Mor-tua namque musca super-fuso cinere reuiuiscit, & noua quædam generatio, atque ab integro alia ei fit vita: vt planè persua-sum sit omnibus, illa-rum etiam immortalem esse animam: siquidem & digressa reuertitur, & agnoscit, suscitátque corpus, muscámque volare facit: illámque de Hermotimo

Ερμοτίμε τὸ κλαζομενίε μῦθον, ὅτι πολλάκις ἀφεῖσα αὐτὸ ἡ ψυχὴ, ἀπεδήμει καθ' ἑαυτήν. εἶτα ἐπανελθοῦσα, ἐπλήρε αὖθις τὸ σῶμα, καὶ ἀνίστα τὸν Ερμότιμον. ἀρχὴν δ' αὐτὴ, καὶ ἄμετος οὖσα, τὰ ὑφ' τῶν ἄλλων πονορύφωα καρποῦται. καὶ πλήρης αὐτῆ παντοχοῦ βάπεζα. καὶ γὰ αἶγες αὐτῆ ἀμέλγονται, καὶ ἡ μέλιττα οὐχ ἥκιστα μύας καὶ ἀνθρώποις ἐργάζεται. καὶ οἱ ὀψοποιοὶ ταύτη τὰ ὄψα ἡδύνουσι, καὶ βασιλέων αὐτῶν παρεμπεύεται. καὶ ταῖς βαπέζαις ἐμπεσοῦσα, συνεσθίεται αὐτοῖς, καὶ συναπολαύει πάντων. νεοττιὰν δ', ἢ καλιὰν, οὐχ ἑνὶ τόπῳ κατεσκήνωτο, ἀλλὰ πλάνητα τὸν πάντα κύκλον τοῦ Σκύθας ἐπανηρημένη. ὅπου δὲ τύχη ὑφ' τῆς νυκτὸς καταληφθεῖσα, ἐκεῖ καὶ ἑστίαν, καὶ οἴκησιν ποιεῖται, ὑφ' σκότῳ μύστοι ὡς ἔφλυ, οὐδὲν ἐργάζεται, οὔτε ἀξιοῖ λανθάνειν τι παρέπουσα, ὃ μὴ γεῖται τι αἰσχρὸν ποιεῖν, ὁ ἐν φωτὶ δρώμενον αἰσχύνει αὐτήν. φησὶ δ' ὁ μῦθος καὶ ἄνθρωπον πυγαμῆαν τὸ ἀρχαῖον γυναῖκα πάνυ καλὴν, λάλον μύστοιγε, καὶ φωνήεσσαν, καὶ φιλίην, καὶ αὐτεραδῆ γε τὴν σελήνῃ κύκλον τὸ

Clazomenio fabulam declarat veram, nempe animam ipso relicto sæpe per se peregrè proficisci solitam, deinde reuersam denuo corpus implere, & Hermotimum suscitare. Et quanquam otiosa & remissa est musca, laboris alieni fructus decerpit: plenámque vbique mensam habet: nam ipsi & capræ mulgentur: & apis non minùs muscis quã hominibus mel elaborat. Huic & coci opsonia condiunt, & degustat antequam ipsi reges, cum quibus per mensas circumambulans conuiuatur, simúlque vescitur omnibus. Nidum autem aut tugurium non vno in loco constituit: sed volatum more Scytharum errabundum tollens, vbi à nocte deprehensa fuerit, ibi & domum facit, & lectũ. In tenebris verò, vt dixi, nihil operatur, neque vult clam quicquam facere, neque turpe quicquam à se fieri ducit, quod in luce factum, sibi sit dedecori. Ait verò fabula, etiam mulierem Muscam olim fuisse, admodum formosam, loquacem tamen, garrulámque & cãtatricem, & cum Luna eodem

αὐτὸ, ἀμφοτέρας τὸν Ενδυμίωνος. εἶτ' ἐπειδὴ κοιμώμενον τὸ μειράκιον σιωπῇ ἐπήγειρεν ἐρεθίζουσα, καὶ ᾄδουσα, καὶ κωμάζουσα ἐφ' αὑτῇ, τὸν μὲν, ἀγανακτῆσαι. τὴν δὲ σελήνην ἐχρῆν εἰς τοῦτο ἐλθεῖν, εἰς τοῦτο ἦλθε μῖσος μεταβαλεῖν. καὶ διὰ τοῦτο πᾶσι νῦν τοῖς κοιμωμένοις αὐτὴν τὸ ὕπνου φθονεῖν, μεμνημένην ἔτι τοῦ Ενδυμίωνος, καὶ μάλιστα τοῖς νέοις, καὶ ἀπαλοῖς. καὶ τὸ δῆγμα δὲ αὐτὸ, καὶ τὸ αἵματος σπουδὴ, οὐκ ἀγελαστήτου, ἀλλ' ἐρωτὸς ὄντος σημεῖον, καὶ φιλανθρωπίας. ὡς γὰρ ἁμαρτόν τι ἀπολαύει, καὶ τοῦ καλλίους τι ἀπαντίζεται. ἐγένετο δὲ κἀν τοῖς παλαιοῖς καὶ γυνή τις ὁμώνυμος αὐτῇ ποιήτρια, πάνυ καλὴ, καὶ σοφὴ, καὶ ἄλλη ἑταίρα τῶν Ἀττικῶν ἐπφανῆς. περὶ ἧς καὶ ὁ κωμικὸς ποιητὴς ἔφη, ἡ Μυῖα ἔδακεν αὐτὸν ἄχρι τῆς καρδίας. οὕτως οὐδὲ ἡ κωμικὴ χάρις ἀπηξίωσεν, οὐδὲ ἀπεκλεισε τὴν σκωμμῆς τὸ τῆ μυίας ὄνομα, οὐδ' οἱ γονεῖς ἠδοῦντο ταῖς θυγατράσι οὕτω καλουμένας. ἡ μὲν οὖν βαγῳδία, καὶ σὺν μεγάλῳ ἐπαίνῳ μέμνηται τῆ μυίας, ἐν οἷς ἐν τούτοις,

Δεινόν γε τὴν μυῖαν ἀλκίμῳ ἄνδρι

tempore ambas in amore Endymionis contendisse. Deinde cùm dormientem adolescentem assiduè excitaret, nugans, cantans, supérque ipsum lasciuiens, ægrè illum tulisse: Lunam verò iratam, in hoc muscam transmutasse. Et nunc propterea omnibus inuidere somnum dormientibus, Endymionis memorem, in primis verò adolescentulis, & tenellis. Motsus autem & sanguinis auiditas, non est crudelitatis, sed amoris & humanitatis signum. Nam eo quo potest modo fruitur, & ex pulchritudine decerpit aliquid. Fuit etiam apud antiquos mulier quædam cognomento Musca, poëtria perquam formosa, & docta, aliáque insignis Athenien sium meretrix: de qua ait Comicus poëta, *Ad eor vsque eum Musca mordebat.* Sic neque comica gratia dedignata est, neque muscæ nomen exclusit scena: neque pudebat parentes hoc nomine filias appellare. Itaque Tragœdia magna etiam cum laude de Musca meminit, vt in his, *Vt impleatur cade Musca, fortiter.*

Πυθαγόρειον ἐπ' ἀνδρῶν σώματ', ὡς πληθὴν φόνου,
Ἀνδρας δ' ὁπλίτας πολέμου ταρβεῖν δόρυ.

Mirum in virorum hanc desilire corpora,
Timeri & hastu hastam ab armatis viris.

Πολλὰ ἂν εἶχον εἰπεῖν καὶ περὶ μύιας τὸ πυθαγορικῆς, εἰ μὴ γνώσιμος ἦν ἅπασιν ἡ κατ' αὐτὴν ἱστορία. γίγνονται δὲ καὶ μέγισταί τινες μύαι, ἃς στρατιώτιδας οἱ πολλοὶ καλοῦσιν, οἱδὲ, κώνωπας, βραχύτατα τὸν βόμβον, καὶ τὴν πῆσιν ὠκύτατα. αὗται καὶ μακροβιώτατοί εἰσι, καὶ τὸ χειμῶνος ὅλου ἄσιτοι διακαρτεροῦσιν, ἅτε πηχυῖαι τοῖς ὀσφροις μάλιστα. ἐφ' ὧν κἀκεῖνο θαυμάζειν ἄξιον, ὅτι ἀμφότερα καὶ τὰ θηλέων, καὶ τὰ ἀρρένων δρῶσι, βαίνοντες ἐπ' ἀλλήλων κατὰ τὸν Ἑρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης παῖδα, τὸν μικτὸν τὴν φύσιν, καὶ διπλοῦν τὸ κάλλος. πολλὰ δ' ἔτι ἔχων εἰπεῖν, καταπαύσω τὸν λόγον, μὴ καὶ δόξω κατὰ τὴν παροιμίαν, ἐλέφαντα ἐκ μύιας ποιεῖν.

Multa quoque de Musca Pythagoræ haberem dicenda, nisi nota esset omnibus historia. Sunt etiam muscæ quædam, quas vulgus appellat militares: alij verò canes: sonitu asperrimæ, & volatu velocissimæ. Hæ & longissimæ sunt vitæ, & tota hyeme perdurant impastæ, sub tectis potissimùm contractæ. In quibus & illud est dignum admiratione, quòd vtrumque, vicem nimirum fœminarum & marium obeunt, se inuicem inscendentes, vt Mercurij & Veneris filius, qui natura fuit mista, duplicíque forma. Possem etiam multa præterea dicere, sed finem orationi imponam, ne quod trito fertur adagio, ex Musca elephantem facere videar.

ΠΡΟΣ ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ, ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΒΙΒΛΙΑ ὠνούμενον.

AD INDOCTVM, ET MVLTOS LIBROS ementem

ARGVMENTVM.

Acerbè obiurgat, ex popularibus suis, quendam, diuitem, & multos vndique libros commerciantem, caterum indoctum, Illud ostendens, quòd non librorum copia, & speciosa supellex, sed assidua ac diligens lectio, doctum faciat. Hinc orditur vt dicat, Errare illum, si qui libros multos ac pretiosos habeat, propterea se putet, inter doctos ac eruditos recensendum esse. Rationes sumuntur à causis, & qualitate personæ, videlicet quoniam ipse prorsus literarum ignarus sit, & non libri, sed librorum lectio eruditos faciat, perinde vt nec arma militem, sed animus præstans, & vtendi peritia. Atque hoc argumentum postea multis similibus & exemplis, per inductionẽ amplificat. Postea autem & factum illius in suspicionem vocat, & à causis finalibus criminatur, quas ipsas quoque vt vanas & indignas plerasque confutat, & irridet, præcipuè vltimam, qua videbatur Imperatoris, seu regis, vt ipse vocat, gratiam ambire: quam & à circunstantijs personæ refellit, & stultitiam illius comparationẽ quadam depingit. Ad postremum grauiter obiurgat illum, & commonet quibus rebus, relicto hoc inutili commendorum librorum studio incumbere potius debeat, quo videlicet & rei consulat, ac famæ ipsi suæ.

ΚΑΙ μὴν ἐναντίον ἐστὶν οὗ ἐδέλεις, ὅτι ὧν πεπαιδεῦσθαι καὶ αὐτὸς εἶναί τις δόξειν, ἀπορρῆ σωρηνούμενος τὰ κάλλιστα τῶν βιβλίων. τόδε σοι πρὸ τῶν κάτω χωρεῖ, καὶ ἔλεγχος γίγνεται τῆς ἀπαιδευσίας πῶς τοῦτο. μάλι-

AT sanè quod tu facis, ei quod voluntate intendis, aduersatur. Futurum enim putas vt eruditus videare, si optimos quosque librorum studio coëmeris. Verùm hoc tibi deorsum recidit: tuæque insciticæ est quodammodo argumentum: tametsi

σα ἢ οὐδὲ τὰ κάλλιστα ὠνῇ, ἀλλὰ πιστεύῃς τοῖς ὡς ἔτυχε πεπραγόσι, καὶ ἔξεστιν εἰ ἢ τὰ τοιαῦτα ἐπιψευδομένων τοῖς βιβλίοις, καὶ ἀσυνεχὲς ἕτοιμος τοῖς κα- A πήλοις αὐτῶν. ἢ πόθεν γάρ σοι διαγνῶναι δυνατὸν, τίνα μὲν παλαιὰ, καὶ πολλοῦ ἄξια, τίνα δὲ φαῦλα, καὶ ἄλλως σαπρὰ, εἰμὴ τῷ διαβιβρῶσθαι, καὶ κατακε- B κόφθαι αὐτὰ τερμαίεσιο, καὶ συμβούλους τῶν σεαυτοῦ ἐπὶ πᾶσι ἐξέτασιν παρειλήφεις; ἐπὶ τῷ ἀκεραίῳ, ἢ τῷ ἀσφαλῶς ἐν αὐτοῖς, τίς, ἢ ποία διάγνωσις; C ἵνα δέ σοι δῶ αὐτὰ ἐκεῖνα κεκρικέναι, ὅσα ὁ Καλλῖνος ἐς κάλλος, ἢ ὁ Ἀοίδιμος ἀττικὸς σοὶ ἐπιμελείᾳ τῇ πάσῃ χρέσθαιεν, σοὶ τί ὄφελος ὦ θαυμάσιε τῆς κτήματος, οὔτε εἰδότι τὸ κάλλος αὐτῶν, οὔτε χρησομένῳ ποτὲ οὐδὲν μᾶλλον, ἢ τυφλὸς ἂν τις ἀπολαύσειε κάλλους παιδικῶν; σὺ δ', ἀνεωγμένοις μὲν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρᾷς τὰ βιβλία, καὶ νὴ Δία κατακόρως, καὶ ἀκαριαίως ἕνια πάνυ ἐπιβλέπων, φθάοντος τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ ἐκεῖσε, ἰὼ μὴ εἰδῆς ἢ ἀρετὴν, καὶ μώμων, ὃ καὶ σαφὲς ὅτι μὴ πῶν ὀνομάτων, ὅσα τε ἐς

neque mercaris optimos, sed vt quisque laudatur, fidem habes: eorúmque qui hęc de libris mentiuntur, es lucrũ, illísque librorum caponibus, paratus thesaurus. Nã quomodo veteres, eximiósque à futilibus, putridísque dignoscere queas, nisi inde cõijcias quòd arrosi ac mutili: tineásque his dijudicandis in cõsilium adhibeas? Nã quî possis hæc liquidò ac certò peruidere? Et vt dem te id ipsum iudicasse, & quæ pulcherrimè Callinus, & quę celebris ille Atticus omni cura conscripserint: quid ex hac possessione, ô præclare, capis commodi, qui neque scriptorum pulchritudinem noris, neq; vnquã vtaris, nihilo magis quã cæcus pueri venustissima facie fruatur? At tu apertis quidem oculis, Dac per Iouẽ ad tædium vsq; libros vides, & nonnullos percurrendo legis, vt os anteuertant oculi. Nondũ tamen hoc satis est, nisi noris virtutem & vitiũ orationis totius, & scriptorũ omnium sensum intelligas, quísque sit vocabulorũ ordo, & quæ ad rectam regulam author σεμα. οὐδέπω ἢ τοῦτό μοι ικανὸν ἐκάστου τῶν ἐγγεγραμ- ὁ νοῦς σύμπασι, τίς ἢ τάξις ἢ οἰκεῖον κανόνα τῷ συγγραφεῖ

ἀπηκείβωται, καὶ ὅσα κίβδηλα, καὶ νόθα, καὶ παρακεκομμένα. τί οὖν φῄς, καὶ ταῦτα μὴ μαθὼν ἡμῖν εἰδέναι; πόθεν, εἰ μή ποτε παρὰ τῶν μουσῶν ἁλόντα δάφνης, καθάπερ ὁ ποιμὴν ἐκεῖνος λαβών; Ἑλικῶνα μὲν γὰρ, ἵνα διατρίβειν αἱ θεαὶ λέγονται, οὐδὲ ἀκήκοας οἶμαί ποτε, οὐδὲ διατρίβας τοιαύτας ἡμῖν ἐν πᾶσι ἐποίει. σοὶ καὶ μεμηνῶς μουσῶν ἀφόσιον. ἐκεῖναι γὰρ τῷ ποιμένι μὲν ὡς ἀνδρὶ ἀκήκοα φανῆναι, σκληρῷ δὲ καὶ δασεῖ, καὶ πολλὰ τὸν ἥλιον ὑπὸ τῷ σώματι ἐμφαίνοντι. οἵῳ γὰρ σοί. καί μοι φράσον τῆς λιβανίτιδος, ἄφες ἐν τῷ παρόντι τὸ μὴ σύμπαντα σαφῶς εἰπεῖν, οὐδὲ ἐγγὺς γενέσθαι πώποτ' ἂν εὖ οἶδ' ὅτι καταξίωσαν, ἀλλ' αὐτὴ τῆς δάφνης μυρρίνην ἄν, ἣ καὶ μαλάχας φύλλοις μασχαλοῦσαι, ἀπάλλαξαν ἂν τῶν τοιούτων· ὡς μὴ μιαίνει μήτε τὸν Ὀλμειὸν, μήτε τὸν ἵππου κρήνην, ἅπερ ἡ ποιμένιος δηλοῖ, ἡ ποιμένων σόφισμα καθαρῶς πόθεν. καίτοι εἰ πάνυ ἀναίσχυντος εἶ, καὶ ῥᾴδιος τὰ τοιαῦτα, τολμήσειας ἂν ποτε εἰπεῖν ὡς ἐπαιδεύθης, ἢ ἐμέλησέ σοι πώποτε τὰ ἐν χερσὶ πρὸς τὰ βιβλία

exegerit, quæ adulterina, & notha, ac subærata. Quid igitur respondes? num hæc nosse te, cùm nunquam didiceris? Vnde, nisi vt quondam ille pastor aureum ramum à Musis tu quoque acceperis? Heliconem enim, vbi Musas versari aiunt, neq; audiuisti puto vnquam, neque in his puer cùm esses, versatus es, tibíque Musarum meminisse nefas est. Etenim ipsas pastori apparere non piguit, aspero hirsutóque viro, multóque sole corpus exustum præ se ferenti. Sed ad te qualis es (ac te per Libanitidem oro, cõcede mihi vt non omnia in præsentiarũ apertè dicam) noluissent vnquam, sat scio, accedere: sed te non lauro, verùm myrto, aut maluæ folijs cæsum, ab huiusmodi rebus amouissent, ne aut Olmeum, aut Hippocrenen inquinares: quorum aquam, vel à gregibus sitientibus, vel puris pastorum oribus potari cõuenit. Quanquam autem es valdè impudens, & in rebus huiusmodi fortis: nõ tamen ausis affirmare bonis literis te fuisse imbutum: aut operam dedisse vnquam vt libros propiùs familiares

φωνούσας, ἢ ὡς διδάσκαλός σοι ὁ δεῖνα, ἢ τῷ δεῖνι ξυνεφοίτας. ἀλλ' ἐνὶ τούτῳ μόνῳ πάντα ἐκεῖνα ἀμαθέστατε ἔσῃ, ἂν ἐλπίζῃς, τῷ κτᾶσθαι πολλὰ βιβλία. καίτοι δὴ ταῦτα, ἔχε ξυλλαβὼν ἐκεῖνα τὰ τοῦ Δημοσθένους, ὅσα τῇ χειρὶ τῇ αὐτοῦ ῥήτωρ ἔγραψε, καὶ τὰ τοῦ Θουκυδίδου, ὅσα παρὰ τοῦ Δημοσθένους, ἢ αὐτὰ ὀκτάκις μετεγγεγραμμένα εὑρέσθαι καλῶς. εἰ ἅπαντα ἐκεῖνα κτήσῃ, ὅσα ὁ Σύλλας Ἀθήνηθεν εἰς Ἰταλίαν ἐξέπεμψε, τί ἂν ἐκ τούτου πλέον εἰς παιδείαν κτήσαιο, κἂν ἐπιβαλλόμενος αὐτὰ ἐπικαθεύδῃς, ἢ ξυγκολλήσας, ἢ περιβαλλόμενος πέπλους; πίθηκος γὰρ ὁ πίθηκος ἢ παρεμφερὴς φησὶ, κἂν χρύσεα ἔχῃ σύμβολα. καὶ σὺ τοίνυν βιβλίον μὲν ἔχεις ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἀναγιγνώσκεις ἀεί. τί δ' ἀναγιγνωσκομένων οἶδα ὑδέν, ἀλλ' ὄνος λύρας ἀκούεις, κινῶν τὰ ὦτα. ὡς εἴγε τὸ κεκτῆσθαι τὰ βιβλία, καὶ πεπαιδευμένον ἀπέφαινε τὸν ἔχοντα, πολλοῦ ἂν ὡς ἀληθῶς τὸ κτῆμα ἐωνούμην ἄξιον, καὶ μόνων ὑμῶν τῶν πλουσίων, εἰ ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἦν πρίασθαι, τῶν πέντε ἡμᾶς ὑπερβάλλοντας. τίς δὲ τοῖς ἔμπορος, καὶ τοῖς βιβλιοπώλαις

tibi redderes: aut hunc præceptorem, aut hunc condiscipulum habuisse. Et nunc illa omnia hoc vno te consequuturum speras, si multos libros congesseris. Si hoc es animo, age conquire quæcunque Demosthenes orator propria manu scripsit: quinetiam Thucydidis historiam, quæ ab eodem Demosthene octies præclarè exscripta reperta est. Iam vt tot possideas libros quot Sylla in Italiam Athenis aduexit, quid inde plus ad eruditionem habeas, quanuis his suppositis dormias, & affixos circunferas? Sicut enim adagio fertur, Simia est simia, etiamsi aurea gerat insignia. Librum verò semper quidem habes & legis, nihilque intelligis eorum quæ legis: sed velut asinus micans auribus lyram auscultas. Quòd si librorum copia doctum redderet eum qui comparasset, magni profectò pretij res esset, vobisque diuitibus tantùm propria: siquidem veluti in foro pauperes nos in auctione superantibus, mercari liceret. Et quis cum mercatoribus, & bibliopolis

ἤεισεν αὖ περὶ παιδείας, τοσαῦτα βιβλία ἔχοισι, καὶ πολλῶν; ἀλλ' εἰγε διελέγχειν ἐθέλοις, ὄψει μηδ' ἐκείνους πολύ σου τὰ ἐς παιδείαν ἀμείνους, ἀλλὰ βαρβάρου μὲν φωνὴν, ὥσπερ σὺ, ἀξυνέτους δὲ τῇ γνώσει, οἵους εἰκὸς εἶναι τοὺς μηδὲν τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν καθεωρακότας. καίτοι σὺ μὲν δύο ἢ τρία παρ' αὐτῶν ἐκείνων τριάκοντα ἔχεις. οἱ δὲ, νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν διὰ χειρὸς ἔχουσιν αὐτά. τίνος οὖν ἕνεκα ὠνῇ ταῦτα, εἰ μὴ τὰς ἀποδήκας αὐτὰς τῶν βιβλίων ἤδη πεπλήσθαι, τοσαῦτα περιεχούσας παλαιῶν ἀνδρῶν ξυγγράμματα; καί μοι εἰ δοκεῖ, ἀπόκριναι. μᾶλλον δ' ἐπεὶ τόδε σοι ἀδύνατον, ὀπήνευσον γεῦν, ἢ ἀναύλευσον πρὸς τὰ ἐρωτώμενα. εἴ τις αὐλεῖν μὴ ὀπισάμβους, κτήσαιτο τοὺς Τιμοθέου αὐλοὺς, ἢ τοὺς Ἰσμηνίου, ἅς ἐπτὰ ταλάντων ὁ Ἰσμηνίας ὠνήσατο Κορίνθιος, ἆρα διὰ τοῦτο ἂν αὐλεῖν δύναιτο; ἢ οὐδὲν ὄφελος αὐτῷ τοῦ κτήματος, ἂν ὀπισαμβῷ χρήσασθαι μὴ πεπαίδευται; ἢ γοῦν τοὺς Μαρσύου, ἢ Ὀλύμπου κτησάμενος, αὐλήσειεν ἄν, μὴ μαθών. πῶς δ' εἴ τις τοῦ Ἡρακλέους τὸ

qui tot libros habent & vendunt, de eruditione certaret? Quos si coarguere velis, videris neque illos tibi eruditione præstare: sed quemadmodum tu, barbarè loqui, & cognitione carere: quales eos esse par est, qui in honesti & turpis contemplatione nunquam sunt versati. Imò tu duos, tresve libros ex ipsis emptos habes: at eos illi noctes diésque præ manibus habent. Cui bono igitur hos emis, si neque cellulas ipsas librorum doctas euasisse ducis, cùm tot veterum authorum scripta complectantur? Age verò, si videtur respondemihi, vel potiùs, quoniam illud non potes, annue vel abnue ad interrogata. Siquis tibia canendi artis ignarus haberet Timothei tibias, aut quas Ismenias septem talentis emit Corinthi, an propterea tibia canere posset? an potiùs huius rei, qua nescit ex arte vti, nullus ei erit vsus? Rectè quidem abnuisti. Neque enim si Marsyæ vel Olympi tibias possideret, ijs caneret non edoctus. Quid? siquis Herculis

τόξα κτήσαιτο, μὴ φιλοκτήτης ὤν, ὡς δυνάσθαι ἐντείνασθαί τε αὐτὰ καὶ ἐπὶ σκοπὸν τοξεῦσαι, τί σοι κἀ οὗτος δοκεῖ; ἆρ' ἂν ἐπιδείξασθαί τι ἔχοιεν τοξότου ἄξιον; ἀπένευσας. κἀ τοῦτο. κἀ τοιοῦτα δὴ καὶ ὁ κυβερνᾶν εἰδώς, καὶ ἱππεύειν μὴ μεμελετηκώς, εἰ ὁ μὲν, ναῦν καλλίστην παραλάβοι τοῖς ἅπασι, κἀ εἰς κάλλος, καὶ εἰς ἀσφάλειαν κάλλιστα ἐξηργασμένην, ὁδὲ, ἵππον κτήσαιτο μηδὲν, ἢ κενταυρείδιον, ἢ καππαδόρειον, ἐλέγχοιτο ἂν οἶμαι ἑκάτερος, οὐκ εἰδὼς ὅ, τι χρήσαιτο ἑκατέρῳ. ἐπινεύεις καὶ τοῦτο; πείθου δή, καὶ τοῦτό μοι ἐπίνευσον, εἴ τις ὥσπερ σὺ ἀπαίδευτος ὤν, ἀνοίγοιτο πολλὰ βιβλία, ὑπὸ σκώμματα οὗτος εἰς ἀπαιδευσίαν καθ' ἑαυτὸν ἀνοίσει; τί ὀκνεῖς κἀ τοῦτο ἐπινεύειν. ἔλεγχος γὰρ οἶμαι σαφὴς οὗτος, καὶ τῶν ὁρώντων ἕκαστος εὐθὺς τὸ προχειρότατον ὀνείδιόν σοι προφθέγγεται, τί κοινὸν κυνὶ καὶ βαλανείῳ; Καὶ ἐγένετό τις οὐ πολλῷ ἐν Ἀσίᾳ πλούσιος ἀνὴρ, ὃν συμφορᾶς ἀποτμηθεὶς ἀμφοτέρους τοὺς πόδας, ἀπὸ κρύους οἶμαι ἀποσαπέντας. ἐπειδή ποτε διὰ χρόνου ἐδυσπόρησαι, τοῦτο μὲν ἐλεεινὸν ἐπαθεν, ξυνέβη αὐτῷ, οὗτος τοίνυν

arcus habeat, nec sit Philoctetes, vt eos intendere possit, & in scopũ iáculari, quid tibi videtur iste? num qui dignum sagittario edat opus? Hoc quoque abnuisti. Eodem pacto & qui nauim gubernare non nouit, neque qui in equitatione se exercuit: ille si nauim pulcherrimam, & aduersus ventorum & procellarum impetus munitissimam accepit: hic verò Medicum equum, vel centauro satum, vel cappaphorũ habet, vterque vt puto argueretur, vtroq; vti nescius. Hoc-ne annuis? Crede obsecro, & hoc annue. Siquis quemadmodũ tu indoctus, multos libros emat, nonne scommata in insciti am suam profert? Quid? te piget hoc annuere? Nam clarũ vtique est hoc argumẽtum, quíque hoc ita fieri cernunt, vulgatum illud protinus inclamãt. Quid cani cum balneo? Fuit non ita multò antè in Asia vir opulentus, cui ex calamitoso casu truncati sunt ambo pedes, frigore vt puto, putrefacti, quum aliquando per niuem fortè iter fecisset. Ille igitur miserabilem hanc fortunam perpessus,

καὶ θεραπεύων τὴν δυσχέραν, ξυλίνους πόδας πεποίητο. καὶ τούτοις ὑποδούμενος, ἐβάδιζεν, ὑπισχναζόμενος ἅμα τοῖς οἰκέταις. ἐκεῖνο δὲ γελοῖον ἐποίει. κρηπῖδας γὰρ καλλίστας ἐωνεῖτο ἀεὶ τοτὲ μὲν, καὶ τὴν πλείστην πραγματείαν περὶ ταύτας εἶχεν, ὡς καλλίστοις ὑποδήμασι κεκοσμημένα εἴη αὐτῷ τὰ ξύλα, οἱ πόδες δή. οὐ ταῦτα σοὶ, καὶ σὺ ποιεῖς, χωλὴν μὲν ἔχων, καὶ συκίνην τὴν γνώμην, ὑπολύμενος δὲ χρυσᾶς ἐμβάτας, οἷς μόλις ἄν τις καὶ ἀρτίποις ἐμπεριπατήσειεν; ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν Ὁμηρον ἐφορᾷς πολλάκις, ἀναγνώθι σοί τις αὐτῶν λαβὼν τὴν βίβλον τῆς Ἰλιάδος ῥαψῳδίαν, ἧς τὰ μὲν ἄλλα μὴ ἐξετάζειν. οὐδὲν γὰρ αὐτῶν πρὸς σέ. πεποίηται δέ τις αὐτῷ δημηγορῶν, παράγελοιος ἄν ἔρως, διάστροφος τὸ σῶμα, καὶ λελωβημένος. ἐκεῖνος τοίνυν ὁ Θερσίτης ὁ τοιοῦτος, εἰ λάβοι τὰ Ἀχιλλέως παράσκαλα, δόξει ὅτι αὐτίκα διαθεῖν καὶ καλὸς ἅμα, καὶ ἰσχυρὸς ἂν φύσαιτο, καὶ καρπαλίσεται μὲν τὸν ποταμὸν, ὑπερδολώσει δὲ αὐτῷ τὸ ῥεῖθρον τῷ φόνῳ τῶν Φρυγῶν, ἀποκτενεῖ δὲ τὸν Ἕκτορα, καὶ πρὸς αὐτῷ, τὸν

vt infœlicitatem solaretur, ligneos pedes cõparauerat, quibus subligatis, simul innixus famulis, incedebat. A Ridiculum etiam hoc faciebat, quòd pulcherrimas crepidas semper nouas emebat, plurimámque in hoc ponebat operam, vt speciosissimis calceis sua B ligna, pedes nimirum, ornarentur. Annon hæc facis tu quoque qui cùm mente sis clauda & siculna, emis tamen auratos soccos, quibus ægrè inambularet, etiam qui integris est pedíbus? Quoniam autem inter alios codices Homerum sæpius emisti, legat tibi aliquis secundum librum Iliados: nec alia perpendas: eorum enim nihil ad D te, præter quàm qui hîc introducitur concionem habens, homo vehementer ridiculus, torto mutilóque corpore. Ergo si Thersites ille huiusmodi, Achillis arma sumeret, putasne propterea formosum protinus, fortémque futurum, E qui & fluuium transiliat, & alueum turbet cede Phrygum: postea interficiat Hectorem, & ante ipsum

Λυκάονα καὶ τὸν Ἀστεροπαῖον,
μηδὲ φέρειν ὅτι τῶν ὤμων τὴν
μελίαν δυνάμενος; οὐ καὶ ἐπι-
γέλοις. ἀλλὰ καὶ γέλωτα ἂν
ὀφλισκάνοι, χαλκέων ὑπὸ τῇ A
ἀσπίδι, καὶ ὅτι σῶμα κεκαπ-
πῶν ὑπὸ τῷ βάρους, καὶ ὑπὸ
τῷ κράνει, ὁπόταν ἀναύσσεται,
δεινὸς τὸν παρεμβλῶπας ἐκεί-
νους αὐτῷ ὀφθαλμοὺς, καὶ B
τὸν θώρακα ἐπαίρων τῷ τῶ
μεταφρένου κυρτώματι, καὶ
τὰς κνημῖδας ὑποσυρόμενος.
καὶ ὅλως, ἀμφοῖν ἀμφο-
τέρους, καὶ τὸν δημιουργὸν
αὐτῶν, καὶ τὸν δεσπότην. τὸ
αὐτὸ δὴ καὶ σὺ πάσχων, οὐχ
ὁρᾷς, ὁπόταν τὸ μὲν βιβλίον,
ἐν τῇ χειρὶ ἔχῃς παγκαλλον, C
πορφυρᾶν μὲν ἔχον τὴν διφθέ-
ραν, χρυσοῦν δὲ τὸν ὀμφα-
λόν. ἀφαγνώσκεις δ' αὐτὸ
βαρβαρίζων, καὶ καταμύων,
καὶ διαστρέφων. ὑπὸ μὲν τῶν
πεπαιδευμένων, καταγελώ-
μενος. ὑπὸ δὲ τῶν ξυνόντων
σοι κολάκων, ἐπαινούμενος.
οἱ καὶ αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους ὑπο-
στρεφόμενοι, γελῶσι τὰ πολλά.
Θέλω δέ σοι διηγήσασθαί τι
Πυθοῖ γενόμενον. Ταραντῖνος,
Εὐάγγελος τοὔνομα, τῶν δὲ
Δύμησε νικήσας παῖδα. τὸ μὲ

Lycaonem, & Asteropæum,
cùm ne haſtam quidem hu-
meris ſuſtinere queat? Ne-
gabis opinor, & irridebitur
ille ſub clypeo claudicans,
atque in faciem præ pon-
dere procumbens, & ſub
galea, quum ſuſpicit, o-
ſtendens ſuos illos ſtrabos
oculos, & loricam gibbo
dorſi attollens, laxáſque
creas gerens: denique v-
trumque dedecore afficiens,
eorum armorum & opi-
ficem, & dominum. Non
vides idem accidere tibi,
quum præ manibus habes
librum pulcherrimum, cu-
ius aluta eſt purpurea, &
aureus vmbilicus: eúmque
barbara voce legis, de-
formas, & diſtorques: vnde
viris eruditis riſum mo-
Dues: & tamen te laud-
dant aſſentatores, qui te-
cum verſari ſolent, quan-
quam auerſa facie ſe in-
uicem intuentes plerun-
que rident. Cæterùm quid-
dam tibi narrare velim quod
E in Pythijs factum eſt. Ta-
rentinum quendam, no-
mine Euangelum, apud
Tarentinos non obſcuro
loco natum, Pythia vincen-
di inuaſit cupido. Is cùm
certamen quod nudi ineunt,

ἀφανῶν ἐν τῷ Ταύρῳ, ἐπ-
οιῶ τῆς γυμνῆς ἀγωνίας,

αὐτίκα ἐδόκει αὐτῷ ἀδύνατον εἶναι, μήτε τρεῖς ἰσχύν, μήτε τρεῖς ὠκύτητα εὖ πεφυκότι. καὶ δὴ ἅ, καὶ ᾠδῇ, ῥᾳδίως κρατήσειν ἐπειδὴ ὑπὸ τῶν καταράτων ἀνθρώπων, ὃς εἶχε περὶ αὐτόν, ἐπαινουμένων, καὶ βοώντων, ὁπότε καὶ τὸ σμικρότατον ἐκεῖνος ἀνακρούσαιτο. ἦκεν οὖν εἰς τοὺς Δελφούς, καὶ τἄλλα λαμπρὸς, καὶ δὴ καὶ ἐσθῆτα χρυσόπαστον ποικιλμένος, καὶ στέφανον δάφνης χρυσῆς καλλίστου, ὡς αὐτὴ καρπὸς τῆς δάφνης, σμαράγδους εἶναι ἰσομεγέθεις τῷ καρπῷ. τὴν μὲν λύραν καὶ ᾠδὴν αὐτὴν καθ' ὑμᾶς τί χρῆμα, εἰς κάλλος, καὶ πολυτέλειαν, χρυσῷ μὲν τὸ ἀκμαιότατον πᾶσαν, σφεκτοῖσι δὲ, καὶ λίθοις ποικίλοις κατακεκοσμημένην, μουσῶν μεταξὺ, καὶ Ἀπόλλωνος, καὶ Ὀρφέως ἐντετορευμένων. θαῦμα μέγα τοῖς θεωμένοις. ἐπεὶ δ' οὖν ποτε καὶ ἦκεν ἡ τῶν ἀγώνων ἡμέρα, τρεῖς μὲν ἦσαν, ἔλαχε δὲ μέσος αὐτῶν ὁ Εὐάγγελος ᾄδειν. καὶ μὴν Θέσπιν τὸν Θηβαῖον οὐ φαύλως ἀγωνισάμενον, εἰσέρχεται οὖν ὅλος περιλαμπόμενος τῷ χρυσῷ, καὶ τοῖς σμαράγδοις, καὶ βηρύλλοις, καὶ ὑακίνθοις. καὶ ἡ πορφύρα δὲ ἐπέφαινε τὴν ἐσθῆτος,

suarum non esse virium statim iudicasset, quippe qui neque robore, neque velocitate esset præditus: persuasione sceleſtorum illorum hominum, quos familiares habebat, laudantes, & ad exilissimum, quemque cantus strepitum applaudentes, adductus est, vt crederet se cithara & cantu facilè victoriam adepturum. Itaque venit Delphos, præter cætera ornamenta, etiam veste auro interterta, & corona pulcherrima aureis lauri foliis plexa, insignis, cui loco baccarum lauri inserti erant magnitudine illis pares smaragdi. Cithara quoque mirũ in modum pulchra & magnifica, tota ex putissimo auro conflata, annulis & gemmis varijs exornata, atque inter ea Musarum, Apollinis, & Orphei imagines insculptę, magnæ spectatoribus erant admirationi. Cùm itaque venissetis certaminis dies, tres fuerunt certaturi, obrigitque sors Euangelo vt secundus caneret. Ille post Thespin Thebanum qui non malè suas partes egerat, ingreditur auro, smaragdis, beryllis, & hyacinthis totus circunfulgens, ipsaque purpura quæ inter aurũ interlucebat,

μέταξὺ τὸ χρυσοῦ διεφαίνετο. τούτοις ἅπασι περιεκαλύψας τὸ θέατρον, καὶ θαυμασὴς ἐλπίδος ἐμπλήσας τοὺς θεατάς, ἐπειδή ποτε ἦν ἅπαν, καὶ κιθαρίσαι πάντως ἔδει, ἀκρούεται μὲν ἀπάρμοστόν τι, καὶ ἀσυντακτον. ἀποῤῥήγνυσι δ' ἅμα χορδὰς, σφοδρότερον τοῦ δέοντος ἐμπεσὼν τῇ κιθάρᾳ. ἄδειν δ' ἄρχεται ἀπόμουσόν τι, καὶ λεπτὸν, ὥστε γέλωτα μὲν πάντων ἡνέχθαι τῶν θεατῶν. τοὺς ἀθλοθέτας δ' ἀγανακτήσαντας ἐπὶ τῇ τόλμῃ, μαστιγώσαντας ἀυτὸν, ἐκβαλεῖν τοῦ θεάτρου. ὅτεπερ ἦν γελοιότατος ἄφθη, δακρύων ὁ χρυσοῦς Εὐάγγελος, ἦν ὑπὸ τῶν μαστιγοφόρων συρόμενος διὰ μέσης τῆς σκηνῆς, καὶ τὰ σκέλη καθηματωμένος ἐκ τῶν μαστίγων, καὶ συλλέγων χαμόθεν τῆς κιθάρας τὰς σφραγίδας. ἐξεπεπώκεισαν γὰρ, κἀκείνης ξυμμαστιγουμένης ἀυτῷ. μικρὸν δ' ὕστερον μετ' ἀυτὸν, Εὔμηλός τις ἠλεῖος εἰσῆρχε, κιθάρᾳ μὲν παλαιᾷ ἔχων, ξυλίνους δὲ κόλλοπας ὑπεκειμένους, ἐδῆτα δὲ, καὶ μόλις σὺν τῷ στεφάνῳ δέκα δραχμῶν ἀξίαν. ἐν οὐ-τοσῷδε ἅπας δεξιῶς, καὶ κιθαρίσας

cebat, vesti decus addebat. Quibus cùm iam theatrum obstupefecisset, & incredibili quadam spe spectatores replesset, cùm omnino iam & citharam pulsare, & occinere esset necesse, præludit incōcinnum quiddam, & incompositum. Tum grauiùs quam par erat increpata cithara, tres simul fides rumpit, & ineptum tenuémque cantum incipit: ita vt spectatoribus vniuersis ortus sit risus, & ludorum præfecti, hominis meritate offensi, eum loris cæsum è theatro eiecerint. Hic verò iucundissimum erat spectaculum, aureus ille Euangelus, cùm à lictoribus per mediam scenam traheretur, lachrymans, crura plagis cruentus, humi collapsos interim dum vnà cum ipso vapulat, colligens citharæ annūlos. Post hunc exiguo spatio temporis interiecto, prodit Eumelus quidam Eleus, peruetustam habens citharam, cuius verticilla erant lignea, & vestem cum serto vix decem drachmis æstimandam. At ille cùm eruditè cecinisset, & ritè sicut ars postulat citharam pulsasset,

κατὰ τὸν νόμον τῆς τέχνης,

victor proclamabatur, & Euangelum irridebat, qui nequicquam cithara, aureísque annulis seſe oſtentaſſet. Eúmque ſic allocutum eſſe aiunt. Tu quidem Euangele aurea lauro es redimitus, quia es diues, ego Delphica, quia pauper. Verùm hoc commodi tibi tuus ornatus peperit, quòd neminem tui miſereat, quòd victus abis: ſed amplius oderint omnes ob ineptas haſce, ſuperfluáſque delicias. Quadrat in te hic Euangelus, quatenus ne tu quidem ſpectatorum cachinnos curas. Arbittor autem intempeſtiuum non eſſe, vt veterem quandam fabulam Leſbiam tibi narrem. Quando Thraciæ mulieres Orpheum dilaniarũt, aiunt caput eius in Hebrum cum lyra deiectum, reiectum fuiſſe in nigrum pontum, capútque lyræ innataſſe, illóque lugubre carmen in Orpheum canente, hanc ventis chordas increpantibus ſucciniſſe, & ſic canendo ad Lesbum deueniſſe: Lesbios autem fluctibus ereptum caput ſepulchro mandaſſe, vbi nunc eſt ipſis

κεφάτει, ϗ ἀνεκυρίττετο, ϗ τὸ Εὐαγγέλιο κατεγέλα, μάτην ἐμπομπεύσαντος τῇ κιθάρᾳ, ϗ τοῖς σφραγῖσιν ἐκείναις. ϗ εἰπεῖν γε λέγεται πρὸς αὐτὸν, ὦ Εὐάγγελε, σὺ μὲν χρυσῆν δάφνην περίκεισαι, πλουτεῖς γὰρ, ἐγὼ δὲ ὁ πένης, τῷ Δελφικῷ. πλὴν τοῦτό γε μόνον ὤνησέ σε τὸ σκευάς, ὅτι μηδεὶς ἐλεούμενος σὲ τῇ πάλῃ ἀπέρχῃ, ἀλλὰ μισούμενος πρὸς πάντων διὰ τὸ ἄτοπόν σου τοῦτο, ϗ περιπλὴν βυθοῦ. περὶ πάντα δὴ σοι καὶ Εὐάγγελος οὗτος, παρ' ὅσον στίζε οὐδὲ ὀλίγον μέλει τὸ γέλωτος τῶν θεατῶν. ϗ ἄκαιρον δ' ἂν ἡγοῦμαι, ϗ λέσβιον μῦθόν τινα διηγήσασθαί σοι, πάλαι ἡγούμενον. Ὅτε τὸν Ὀρφέα διεσπάσαντο αἱ Θρᾷσσαι, φασὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ σὺν τῇ λύρᾳ εἰς τὸν Ἕβρον ἐμπεσοῦσαν, ἐμβληθῆναι εἰς τὸ μέλαν πέλαγος, ϗ ἐπᾴδειν γε τὴν κεφαλὴν τὴν λύρᾳ, τὴν μὲν, ἁδόσαν δριῶδές τινα ἐπὶ τῷ Ὀρφεῖ ὡς λόγος, τὴν λύραν δ' αὖτὴν ἠχεῖν, τῶν ἀνέμων ἐμπνεόντων ταῖς χορδαῖς. ϗ οὕτω μετ' ὀλίγης περισχεθῆναι τῇ Λέσβῳ. κἀκείνους ἀνελομένους, τὴν μὲν κεφαλὴν κατα θάψαι, ἵνα φασὶ νῦν τὸ βακχεῖον

Εὐάγγελε, σὺ μὲν χρυσῆν δάφνην περίκεισαι, πλουτεῖς γάρ, ἐγὼ δὲ ὁ πένης, τὴν Δελφικήν. πλὴν τοῦτό γε μόνον ὤνησέ σε τὸ σκεύασμα, ὅτι μηδεὶς ἐλεούμενος σὲ τῇ πάλῃ ἀπέρχῃ, ἀλλὰ μισούμενος πρὸς πάντων διὰ τὸ ἄτοπόν σου τοῦτο, ϗ περιπλὴν βυθοῦ. περὶ πάντα δὴ σοι καὶ Εὐάγγελος οὗτος, παρ' ὅσον στίζε οὐδὲ ὀλίγον μέλει τὸ γέλωτος τῶν θεατῶν. ϗ ἄκαιρον δ' ἂν ἡγοῦμαι, ϗ λέσβιον μῦθόν τινα διηγήσασθαί σοι, πάλαι ἡγούμενον. Ὅτε τὸν Ὀρφέα διεσπάσαντο αἱ Θρᾷσσαι, φασὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ σὺν τῇ λύρᾳ εἰς τὸν Ἕβρον ἐμπεσοῦσαν, ἐμβληθῆναι εἰς τὸ μέλαν πέλαγος, ϗ ἐπᾴδειν γε τὴν κεφαλὴν τὴν λύρᾳ, τὴν μὲν, ἁδόσαν δριῶδές τινα ἐπὶ τῷ Ὀρφεῖ ὡς λόγος, τὴν λύραν δ' αὖτὴν ἠχεῖν, τῶν ἀνέμων ἐμπνεόντων ταῖς χορδαῖς. ϗ οὕτω μετ' ὀλίγης περισχεθῆναι τῇ Λέσβῳ. κἀκείνους ἀνελομένους, τὴν μὲν κεφαλὴν κατα θάψαι, ἵνα φασὶ νῦν τὸ βακχεῖον

αὐτοῖς ὅτι τὴν λύραν ὁ Ἀπόλλωνος τὸ ἱερὸν, καὶ ὅτι πολύ γε σώζεσθαι αὐτὴν χρόνῳ ὕστερον Νέανθον τὸν τοῦ Πιττακοῦ τοῦ τυράννου παῖδα ἀφ' ἧς λύρας πυθόμενον, ὡς ἀηδὲς μὲν ἡ θηρία, καὶ φυτὰ, καὶ λίθους, ἐμελῳδεῖ δὲ καὶ μετὰ τὴν τοῦ Ὀρφέως συμφοράν, μηδενὸς ἀπηρίθμου, ὡς ἔρωτα τοῦ κτήματος ἐμπεσεῖν. καὶ διαφθείραντα τὸν ἱερέα μεγάλοις χρήμασι, πεῖσαι καθελόντα ἑτέραν ὁμοίαν λύραν, δοῦναι αὐτῷ ἀντὶ τοῦ Ὀρφέως. λαβόντα δὲ, μεθ' ἡμέραν μὲν ἐν τῇ πόλει χρῆσθαι, ὡς ἀσφαλὲς οἴεσθαι εἶναι. νύκτωρ δὲ κατὰ κόλπον ἔχοντα, μόνον προελθεῖν εἰς τὸ προάστειον. καὶ προκρούειν, καὶ συντάττειν τὰς χορδὰς, ἄτεχνον, καὶ ἄμουσον νεανίσκον, ἐλπίζοντα καὶ μέλη τινὰ θεσπέσια ποιήσειν τὴν λύραν, ὑφ' ὧν πάντας καταθέλξειν, καὶ κηλήσειν, καὶ μάλιστα ἔσεσθαι κληρονόμῃ τῆς Ὀρφέως μουσικῆς. ἀεὶ δὲ ξυνελθόντας τοὺς κύνας πρὸς τὴν ᾠδὴν, πολλοὶ δὲ ἦσαν αὐτοὶ, διασπάσαι αὐτὸν, ὡς τοῦτο μόνῳ ὁμοίῳ τῷ Ὀρφεῖ παθεῖν, καὶ μούσῃ τῇ ἐκ-

Bacchi templum : lyram autem in Apollinis templo suspendisse, eámque diutissimè asseruasse : donec tandem Neanthus Pittaci tyranni filius, cùm hæc de lyra audisset, eam & feras, & plantas, & saxa demulsisse : imò etiam post Orphei calamitatem nemine pulsante modulatam fuisse, in amorem hanc habendi incidit, & sacerdoti magna pecuniæ vi corrupto persuasit, vt Orphei lyram, altera simili supposita, sibi daret. Qua accepta putauit ille sibi non esse tutum in vrbe interdiu vti : sed in sinu occultando per noctem ad suburbium sibi soli progrediendum. Quò cùm venisset, lyram pulsare cœpit, ac chordas perturbat stolidus ille, artísque imperitus iuuenis, qui sperabat fore, vt diuinum aliquod carmen percussæ fides redderent, quo cunctos recrearet, & demulceret, & hoc nomine fieret beatus, quòd Orphei musices esset hæres : donec ad strepitum congregati canes, qui ibi erant multi, ipsum discerpserunt : ita vt solis ad se canibus

Ὀρφεῖ παθεῖν, καὶ μούσῃ τῇ ἐκ-

ξυγκαλέσαι τὰς κώας, ὅτε ὁ
καὶ σαφέστατα ὤφθη, ὡς οὐχ ἡ λύ-
ρα θέλουσα ἰῶ, ἀλλὰ τέχνη,
καὶ ἡ ᾠδή. ἃ μόνα ἐξαίρετα τῷ
Ορφεῖ παρὰ τὸ μητρὸς ὑπῆρ- A
χεν. ἡ λύρα δ', ἄλλως κῆμα
ἰῶ, οὐδὲν ἄμεινον τῶν ἄλλων βαρ-
βίτων. καὶ τί σοι τὸν Ορφέα, ἢ τὸν
Νέανθον λέγω, ὅπου καθ' ἡ-
μᾶς αὐτοὺς ἐγένετό τις, καὶ ἔτι B
ζῇν οἶμαι, ὃς τὸν Επικτήτου λύ-
χνον τὸν ζωϊκὸν, κεραμεοῦν ὄντα, χιλίων δραχμῶν ἐωρία-
το. ἤλπιζε γὰρ οἶμαι κἀκεῖνος εἰ
τῶν νυκτῶν ὑπ' ἐκείνῳ τῷ λύ- C
χνῳ ἀναγνώσκοι, ἀνὴ-
κα μάλα καὶ τὴν Επικτήτου
σοφίαν ὄναρ ἐπισπάσεσθαι, καὶ ὅ-
μοιος ἔσεσθαι τῷ θαυμασῷ
ἐκείνῳ γέροντι. ἄλλος δ', καὶ πρώ-
ην, ἄλλός τις τῶν Πρωτέως τῶν
κυνικῶν βακτηρίαν, ἣν κατα-
μῦμος, ἥλατο εἰς τὸ πῦρ, τα-
λάντου κἀκεῖνος ἐωρίατο. καὶ ἔ-
χει μὲν τὸ κειμήλιον τοῦτο, καὶ D
δήκησιν, ὡς Τεγεάται τὸ κα-
λυδωνίς τὸ δέρμα, καὶ Θηβαῖοι
τὰ ὀστᾶ τοῦ Γηρυόνου, καὶ Μεμ-
φῖται τῆς Ισιδος τοὺς πλοκά-
μους. αὐτὸς δ' ὁ τοῦ θαυμασοῦ
κτήματος δεσπότης, καὶ αὐ-
τὸν σὲ, τὴν ἀπαιδευσίαν καὶ βδε-
λυρίαν, ὑφηκόντισεν. ὁρᾷς E

conuocatis, hoc saltem cum Orpheo commune habuerit. Quo euentu manifestissimè ostensum est, non esse lyram quæ demulcet, sed artem & carmen: quæ sola eximia à matre collata habebat Orpheus: lyra nihil quibusuis barbitis obtinente præstãtius. Quorsum verò Orpheum & Neanthum tibi propono? cùm & nostra ætate quidam fuerit, & vt puto adhuc sit, qui Epicteti Stoici lychnum fictilem ter mille drachmis emit: scilicet futurum sperans, vt si noctu ad istam lucernam legeret, illico Epicteti sapientia in somnis ad se veniret, similisque admirando illi seni euaderet. Sed nuperrime, quidam alius Protei cynici baculum, quo depositò, in ignem insilijt, talento emit. Quod pretiosissimum habet monumentum, ostentátque non secus ac Tegeatæ apri Calydonij tergus, & Thebani Geryonis ossa, & Memphitæ Isidis capillos. At ille admirandi huius boni possessor, te ipsum insciticia, & spurcitate superauit. Vides quã misero loco sint res tuæ,

ὅπως κακοδαιμόνως διάκεισαι,

βακτηρίας ἐς τὴν κεφαλὴν
ὡς ἀληθῶς δεόμενος; λέγεται
γὰρ καὶ Διονύσιον τραγῳδίαν ποιεῖν φαύλως πάνυ, καὶ
γελοίως, ὥστε τὸν Φιλόξενον
πολλάκις δι' αὐτὴν ἐς τὰς A
λατομίας ἐμπεσεῖν, οὐ δυνάμενον κατέχειν τὸν γέλωτα. οὗτος τοίνυν πυθόμενος ὡς ἐγγελᾶται, τὸ Αἰσχύλου πυξίον, εἰς B
ὃ ἐκεῖνος ἔγραφε, σὺν πολλῇ
σπουδῇ κτησάμενος αὐτὸ, ὥετο
ἔνθεος ἔσεσθαι, καὶ κατοχὴς ἐκ
τοῦ πυξίου. ἐκεῖ δ' ὅμως ἐν αὐτῷ C
ἐκείνῳ μακρῷ γελοιότερα ἔγραφεν, οἷον κἀκεῖνο τὸ δωρικὸν,
ἦκεν ἡ Διονυσίου γυνή. καὶ πάλιν, οἴμοι, γυναῖκα χρησίμην
ἀπώλεσα. καὶ τοῦτο γὰρ ἐκ τοῦ
πυξίου. καὶ τὸ, αὐτοῖς γὰρ ἐμ- D
παίζουσιν οἱ μωροὶ βροτῶν.
τοῦτο μήτε σοὶς σὲ μάλιστα
φυσόχοις αὖ εἰκημένον εἴη, ἢ τῷ
Διονυσίῳ, καὶ διὰ τοῦτο χρυσώσαι
αὐτῇ ἔδει ἐκεῖνο τὸ πυξίον. πῖ-
να γὰρ ἐλπίδα καὶ αὐτὸς ἔχων
εἰς τὰ βιβλία, καὶ ἀνελίττεις ἀεὶ, E
καὶ διακολλᾷς, καὶ πειρᾶσθαι,
καὶ ἀλείφεις τῷ κρόκῳ, καὶ τῇ
κέδρῳ, καὶ διφθέρας περιβάλλεις, καὶ ὀμφαλοὺς ἐντίθῃς, ὡς δή
τι ἀπολαύσων αὐτῶν; πάνυ γοῦν
ἤδη βελτίων γεγένησαι διὰ τῆμ

cùm tuo capiti fuste reuera
sit opus? Dicitur etiam
Dionysius ineptam & ridi-
culam tragœdiam fecisse, ob
quam quòd risum conti-
nere non posset Philoxenus,
sæpe in latomias est conie-
ctus Sed Dionysius cùm se
derideri comperisset, Æs-
chyli pugilares in quibus
sua poëmata scribebat, ma-
gno studio comparauit, cùm
putaret fore vt ex his pugi-
laribus numine afflaretur, &
furore poëtico corriperetur.
Attamen in his longè absur-
diora scripsit, quale Dori-
cum illud: ἦκεν ἡ Διονυσίκ
γυνή Item illud οἴμοι γυναῖκα
χρησίμην ἀπώλεσα. Nam hoc
quoque ex pugilaribus est
sumptum. Et hoc αὐτοῖς γὰρ
ἐμπαίζουσιν οἱ μωροὶ βροτῶν.
Quod in te rectiùs quàm in
Dionysium quadrauerit: &
propterea illas eius pugila-
res inaurare debebas. Nam
qua spe fretus libros sem-
per voluis, coagmentas, spo-
lias, croco illinis, & cedro,
pellibus amicis, vmbilicos
indis, ac si fructum aliquem
inde fis percepturus? Scilicet
his emptis factus es melior,
quippe qui sic loqueris,

ὠνῇ, ὃς τοιαῦτα μὲ φθέγγη.

μᾶλλον ἢ τὰ ἰχθύων ἀφωνότερος εἶ. βιοῖς δ', ὡς καὶ εἰπεῖν καλόν. μῖσος δ' ἄχθιον φασι παρὰ πάντων ἔχεις ὅτι τὴν βδελυρίαν. ὡς εἰ τοιούτοις ἀπιεριάζετο τὰ βιβλία, φυγὴ φευκτὴν ἂν λῦ ἅπερρωτά τω αὐτῷ. δοῦν δ' οὖν τοιν, ἃ μὲν παρὰ τῶν παλαιῶν τις κτήσαιτο, λέγειν τε ἀμώμως, καὶ πρᾶξιν τὰ δέοντα, ζηλῶ τῶν ἀρίστων, καὶ φυγὴ τῶν χειρόνων, ὅταν μήτε ἐμεῖνα, μήτε τοιαῦτα φαίνηται τις παρ' αὐτῶν ὠφελούμενος, τί ἄλλο, ἢ τοῖς μυσὶ διατριβὰς ὠνεῖται, καὶ ταῖς τίλφαις οἰκήσεις, καὶ σκηνὰς ὡς ἀμελοῦσι τοῖς οἰκέταις; πῶς δ' ἂ κἀκεῖνό σ' ἀσχολεῖ, εἴ τις ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντά σε βιβλίον ἰδὼν, ἀεί δέ τι παντὸς ἔχεις, ἔροιτο οὗτινος, ὑρήτορος, ἢ ξυγγραφέως, ἢ ποιητοῦ ὅτου; σὺ δ' ἐκ τῆς ὀγχεφῆς εἰδὼς, παρῆσ εἰπὼν τοῦτο. εἶτα ὡς φιλεῖ τὰ τοιαῦτα ἐν ξυμουσίᾳ περιχωρεῖν ἐς μῆκος λόγων, ὁμῶς ἐπαινοῖ τι, ἢ αἰτιῶται τῶν ἐγγεγραμμένων. σὺ δ' ἀποροῖς, καὶ μηδὲν ἔχοις εἰπεῖν, ὡς ἔξῃ τότε χαίρειν σοι τῷ ζωῷ κ' σεαυτῷ, ὡς ὁ Βελλεροφόντης, περιφέρων τὸ βιβλίον; Δημήτριος δ' ὁ κυνικὸς ἰδὼν ἐν Κορίνθῳ ἀπαίδευτόν

ac potiùs qui piſcibus magis ès mutus. Sic autem viuis, vt ne dictu quidem ſit honeſtum: tuáque obſcœnitas, vt aiunt, atrox omnium odium tibi peperit. Quòd ſi librorum hæc eſſet culpa, quàm maximè procul ab ijs erat fugiendum. Duo autē cùm ſint quæ à veteribus ſcriptoribus petas, bene dicendi & agendi facultatem, æmulatione optimorum, & deuitatione deteriorum, quando neque illa neque iſta hinc videris conſequutus, quid aliud quàm muribus exercitationem, tineis habitationem, & famulis, vt pote codices non curantibus, plagas emiſti? Quî autem etiã illud non te pudeat, ſiquis viſo tibi præ manibus, vt ſoles habere, libro, cuiuſnam ſit rhetoris, aut hiſtorici, aut poëtæ roget: tu verò ex inſcriptione doctus, aptè reſpondeas: deinde, vt fit, dum ſermo familiaris progreditur longiùs, ille laudet aliquid, aut accuſet ſcriptorũ: tu verò animi pendeas, habeáſq; nihil quod reſpondeas? Nõne optes tum vt tibi tellus dehiſcat, qui tanquam Bellerophon, librum circunfers? Demetrius Cynicus cũ Corinthi cõſpexiſſet ineruditũ

πνα βιβλίον κάλλιστον αὐαγνώσκοντα, τὰς Βάκχας οἶμαι τῦ Εὐριπίδου, κ᾽ τὸν ἄγγελον ὃ λῶ τὸν διηρούμενον τὰ τῦ Πενθέως πάθη, καὶ τὸ τῆς Αγαυῆς ἔργον, ἁρπάσας, διέσπασεν αὐτὸ, εἰπὼν, ἀμείνον᾽ ὄντι τῷ Πενθεῖ ἅπαξ ἀσυρραχθῆναι ὑπ᾽ ἐμοῦ, ἢ ὑπὸ σοῦ πολλάκις. ζητῶν ὃ ἀεὶ παρὰ ἐμαυτὸν, ὅπως κὴ σήμερον εὑρεῖν δεδύνημαι τίνος ἕνεκα τὴν ἀσυδῆ ταύτην ἐπαύδακας περὶ τῶν ὠνῆ τῶν βιβλίων. ὠφελείας μὲν γὰ, ἢ χρείας τῶν ἀπ᾽ αὐτῶν, οὐδ᾽ ἂν οἰηθείη τις σ᾽ ἐπ᾽ ἐλάχιστόν σε εἰδότων. οὐ μᾶλλον ἢ φαλακρὸς ἄν τις ἀρίαιτο κτένιον, ἢ κάτοπτρον ὁ τυφλὸς, ἢ ὁ κωφὸς αὐλητῆ, ἢ πολλαχῆ ὁ ἰωβῆχος, ἢ ὁ ἀπειρήτης κώπης, ἢ ὁ κυβερνήτης ἄροτρον. ἀλλὰ μὴ ὀπίδειξιν ποιήσῃ σοι τὸ παρὸν μὲ ἔχει. κὴ βάλλ᾽ ἔτ᾽ ἐπιφωνῆσαι ἅπασιν, ὅτι κὴ εἰς τὰ μηδὲν σοι χρήσιμα, ὅμως ἐκ πολλῆς τῆς περιουσίας ἀναλίσκεις; καὶ μὴν ὅτα γε κἀμὲ συργὸν ὄντα εἰδέναι, εἰ μὴ σαυτ᾽ φέρων ταῖς τῦ γέροντος ἐκείνου διαθήκαις παρενέγραψας, ἀπολοῦμαι ἂν ὑπὸ λιμῦ ἤδη, καὶ ἀγορᾶν πρωτίδειος

quendam pulcherrimum librum legentem, Bacchas puto Euripidis, vbi nuntius Penthei mala, & Agaues factum nuntiat, arreptum lacerauit, Satius est, inquiens, semel à me, quàm à te sæpius lacerari Penthea. Vt quanuis apud me assiduò quæsiuerim, nondum tamen hodie assequi potui cuius rei gratia tanto studio libros emeris. Nam fructus & vsus causa nemo putare queat, qui te vel mediocriter nouit. Non certè magis quàm si caluus pectinem emat, aut speculum cæcus, aut tibicinem surdus, aut pellicem spado, aut remum mediterraneus homo, aut aratrum gubernator. Nunquid igitur hac re ostentas opes, omnibúsque vis hoc palam facere, etiam in res tibi non vtiles, ex immensis diuitijs esse quod insumas? Atqui quantum ego qui Syrus sum, exploratum habeo, nisi te locupletis senis testamento subdolè inscripsisses, libris iam diu venum datis fame perijsses. Superest igitur

τῶν βιβλίων. λοιπὸν ἔν δὴ ἐκεῖ-

νο πεπεισμένον ὑπὸ τῶ κολά-
κων, ὡς ὁ μόνον καλὸς εἶ, καὶ ἐ-
ρᾶσμιος, ἀλλὰ σοφὸς, καὶ ῥήτωρ,
καὶ συγγραφεὺς, οἷος οὐχ ἕτερος,
ὠνεῖσθαι τὰ βιβλία, ὡς ἀληθεύ- A
οις τοὺς ἐπαίνους αὐτῶ. φασὶ δέ σε
καὶ λόγους ὑπ' ἐκείνων ἐπὶ δείπνῳ, καθ' ἑκάστην
βαλλάντιον δίκλιν δι' ὧν πάντας, ἐνι-
κεκραγμένους, ἵνα μὴ πίνειν, ἵνα μὴ B
διαῤῥαγῶσι βοῶντες. καὶ γὰρ οὐκ
οἶδ' ὅπως ῥᾴστος εἶ, τῆς ῥινὸς ἕλκεσθαι, καὶ πιστεύεις αὐ-
τοῖς ἅπασι. ὃς ποτε καὶ ἐκεῖνο
ἐπείσθης, ὡς βασιλεῖ τινι ὡ- C
μοιώθης τὸν ὄψιν, καθάπερ ὁ
ψευδαλεξάνδρου, καὶ ψευδοφί-
λιππος ἐκεῖνος καφεὺς, καὶ ὁ
κατὰ τοὺς πατέρας ἡμῶν
ψευδονέρων, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν D
ὑπὸ τὸ ψεῦδος τεταγμένων. καὶ
τί θαυμαστὸν, εἰ τοῦτο ἔπαθες,
ἀγύμναστος, καὶ ἀπαίδευτος ἀγώνων,
καὶ πρόσφατος ἐξυπτιάζων,
καὶ μαμμύθιος βάδισμα, καὶ
σχῆμα, καὶ βλέμμα ἐκείνου, E
ᾧ σεαυτὸν εἰκάζων ἔχαιρες,
ὅπου καὶ Πύῤῥον φασὶ τὸν ἠπει-
ρώτην τὰ ἄλλα θαυμαστὸν ἄν-
δρα, ἕνα τῶν ὑπὸ κολάκων ἐπὶ
τῷ ὁμοίῳ ποτὲ διαφθαρῆναι,
ὡς πιστεύειν ὅτι ὅμοιος ἦν Ἀλε-
ξάνδρῳ ἐκείνῳ. καίτοι τὸ τῶν

vt libros emas, quò veras
reddas tuorum assentatorum
laudes, à quibus illud per-
suasum est, te non modò
pulchrum esse & amabilem,
sed etiam sapientem, ora-
torem & historicum nulli
secundum. Aiunt autem te
orationes etiam in conuiuio
recitare, ac illos terrestrium
ranarum instar sitibundos
exclamare, nec potare, nisi
priùs clamore disrupti fue-
rint. Nam nescio quo pacto
facillimè nare traheris, illíf-
que in omnibus credis: qui
etiam illud aliquando credi-
disti, te regi cuidam assimi-
lem esse, quemadmodum
Pseudalexander ille, & Pseu-
dophilippus fullo, & supe-
rioribus annis Pseudonero,
& siquis alius eorum qui mē-
dacio subditi sunt. Nec mi-
rū te insulsum, stolidúmq; ho-
minem sic affectum fuisse, &
resupinato corpore proces-
sisse quum gressum, habitum
& vultum illius imitareris,
cum quo te comparare gau-
debas: quando aiunt etiam
Pyrrhum Epirotam, virum
alioqui admirandū, ita simili
in re ab assentatoribus fuisse
corruptum, vt se Alexandro
illi similem crederet: quan-
quam quod scelerati isti
faciebant, omnibus erat

μυσῶν τότε, διὰ πίστιν τῶ

πρᾶγμα ἰδὼν. εἶδον γὰρ καὶ τὴν τοῦ Πύρρου εἰκόνα. καὶ ὅμως ἐπέπεισο ἐμεμαχθαι τὸν Ἀλεξάνδρου τὴν μορφήν. δι' ἣν ἐγὼ μοι δὴ τούτων, ὕβρεισά μοι εἰς τὸν Πύρρον, ὅτι σε εἴκασα πρὸς τοῦτο αὐτῷ. τὸ δ' ἀπὸ τούτου, καὶ παύσομαι πρότερον αὖ εἶπε. ἐπεὶ γὰρ οὕτω διέκειτο ὁ Πύρρος, καὶ ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν ἐπέπεισο, οὐδεὶς ὅστις οὐ ξυνετίθετο, καὶ ξυνέπαιζεν αὐτῷ, ἄχρι δή τις ἐν Λαρίσσῃ πρεσβύτις ξένη, αὐτῷ τἀληθὲς εἰποῦσα, ἔπαυσεν αὐτὸν τῆς κορύζης. ὁμοῦ γὰρ Πύρρος ἐπιδείξας αὐτῇ εἰκόνα Φιλίππου, καὶ Περδίκκου, καὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ Κασσάνδρου, καὶ ἄλλων βασιλέων, ἤρετο τίνι ὅμοιος εἴη, παύσομενος ἐπὶ τὸ Ἀλεξάνδρου ἄξειν αὐτῷ. ἡ δέ, πολλῷ χρόνον ἐπιχοῦσα, Βατραχίωνι ἔφη τῷ μαγείρῳ. καὶ γάρ τις ἐν τῇ πολυλαΐσιν Βατραχίων ὄνομα μάγειρος, τῷ Πύρρῳ ὅμοιος. καὶ σὺ δὴ ᾧ τίνι μὲν τῶν τοῖς ὀρχησταῖς σωόντων χιναίδων ἔοικας, ἃ αὖ εἴποιμι. ὅτι δ' μαίνεσθαι δοκεῖς ἅπασιν, ἐπ' ἐκείνῃ δύκιμα θαυμαστὸν, εἰ ἀπέθανος

manifestum. Nam & Pyrrhi imaginem vidi: & tamen ad formam Alexandri expressa credebatur. Sed hactenùs in Pyrrhum fui contumeliosus, quòd te in hoc cum ipso comparaui. Sed tibi conueniet quod deinceps dicam. Nam Pyrrhus postquam ita esse in animum induxerat, nemo erat qui non ipsi astipularetur & consentiret, donec vetula quædam Lariſſæa eius hospita, id quod res erat, proloquta, vesaniam hominis repressit. Ille enim cùm Philippi, Perdiccæ, Alexandri, Cassandri, aliorúmque regum imagines protulisset, rogauit cuinam istorum similis esset, planè sibi persuadens fore vt ad Alexandrum veniret. At illa diu cunctata, Batrachioni, inquit, coco. Nam Lariſſæ erat coquus, nomine Batrachio, Pyrrho similis. Quem verò referas ex cinædis qui cùm saltatoribus cõsueſcunt, nolim dicere. At hoc probè scio, te omnibus nunc ingenti correptum insania videri, qui illam imaginem tibi conuenire putes. Nihil igitur mirum, si cùm sis adeò ineptus pictor, etiã

τῇ εἰκόνι παύσομαι. οἶδα. οὕτω ζωγράφος ὤν, καὶ τοῖς

πεπαιδευμένοις ἐξομοιοῦσ ἐ-
δτέλεις, πιστεύων τοῖς τὰ τοιαῦ-
τά σε ἐπαινέσι. καὶ τί ταῦτα λη-
ρῶ; φοβοῦμαι γὰρ μὴ αὐτίκα τ περὶ τὰ τοιαῦτα βιβλία σπουδῆς, A
εἰ καὶ ὑπὸ νωθείας ἐγὼ μὴ πάλαι κατεῖδον. σοφὸν γὰρ ὡς
ὁρῶ σ' ὄντα, τοῦτ' ἐπηνέσηκας, καὶ
ἐλπίδας οὐ μικρὰς ἔχεις περὶ τοῦ πράγματος, εἰ βασι- B
λεὺς μάθοι ταῦτα σοφὸς αὐτὸς,
καὶ παιδείαν μᾶλλον τιμῶν.
εἰ δ' ταῦτα ὑπὲρ σοῦ ἐκεῖνος
ἀκούσεται, ὡς ὀνὴρ βιβλία, καὶ
ξυμάγεις πολλὰ, πάντα ἐν C
βραχεῖ παρ' αὐτῷ ἔσεσθαί σοι
νομίζῃς. ἀλλ' ὦ κατάπνοον, οἶει
τοσοῦτον μυδραγόραν κατα-
κεχύσθαι αὐτῷ, ὡς ταῦτα μὲν
ἀκούειν, ἐκεῖνα δὲ μὴ εἰδέναι, D
ὅτις μέν σου ὁ μὲθ' ἡμέραν βίος,
οἵαι δέ σοι πότοι, ὁποῖαι δ' νύκ-
τες, καὶ οἵοις, καὶ ἡλίκοις ξυγκα-
θεύδεις; ἀλλ οἶδα ὡς ὦτα, καὶ ὀφ-
θαλμοὶ πολλοὶ βασιλέως; τὰ E
δ' σὰ, οὕτω περιφανῆ ὄντα, ὡς
καὶ τυφλοῖς εἶναι, καὶ κω-
φοῖς γνώριμα. εἰ γὰρ καὶ φθέγ-
ξαιο μόνον, εἰ γὰρ καὶ λουόμενος
ἀποδύσαιο, μᾶλλον δὲ μὴ ἀπο-
δύσῃ εἰ δοκεῖ, οἱ δ' οἰκέται μόνον
ἰὼ ἀποδύσονταί σε, τί οἴει, μὴ
αὐτίκα ἅσασι πάντα σε φοβερὰ τὰ τῆς νυκτὸς ἀπόῤῥητα;

eruditorum similitudinem referre vis, ijs fidem habens qui hoc te nomine laudibus efferunt. Quorsum verò has nugas? cùm causa sit in prõptu istius tui librorum coaceruandorum studij, tametsi, quæ mea est tarditas, nunc demum animaduerti. Prudenter enim, vt saltem putas, hoc excogitasti, magnámque spem concepisti, si rex vir sapiens, & doctorum in primis amans hæc intellexerit, & audiuerit te libros multos emere, & coaceruare, fore vt nulla planè in re tibi sit defuturus. At ô mollicule putas tantum mãdragoræ regi offusum, vt hæc quidem audiat: illud verò nesciat, qualis diurnæ vitæ tuæ sit ratio, quæ compotationes, cuiusmodi noctes, quibuscum consuetudinem habeas? An nescis aures, oculósque multos esse regibus? Et quæ tu facis adeò sunt perspicua, vt & surdis & cæcis sint cognita. Atque vtinam solummodo loquereris, vtinam ad lauandum exuereris: vel potiùs si videtur, non exuaris, sed famuli duntaxat, si te exuant, quid putas non ilico fore manifesta, quæ tu noctu perpetras nefanda?

εἰπὲ γοῦν μοι κἀγὼ τόδε, εἰ Βάσσος ὁ ὑμέτερος ἐκεῖνος σοφιστὴς, καὶ Βάταλος ὁ αὐλητὴς, ἢ ὁ κίναιδος Ημιθέων ὁ συβαρίτης, ὃς τὸν θαυμαστοὺς ὑμῖν νόμους συνέγραψεν, ὡς χρὴ μαίνεσθαι, καὶ παρατίλλεσθαι, καὶ πάσχειν, καὶ ποιεῖν ἐκεῖνα, εἰ τούτων τις νυνὶ λεοντῆν περιβαλλόμενος, καὶ ῥόπαλον ἔχων βαδίζοι, τί οἴει φαίνεσθαι τοῖς ὁρῶσιν; Ηρακλέα εἶναι αὐτόν; ἴσως, εἰγε καὶ χύβδας λημῶντες τυγχάνοιεν. μυελὸς γὰρ ὅστις τὰ αὐτὰ μαρτυρεῖται τῷ χρώματι, βάδισμα, καὶ βλέμμα, καὶ φωνὴ, καὶ βάκτρος ὑπερκλασμένος, καὶ ψιμύθιον, καὶ μαστίχη, καὶ φῦκος, οἷς ὑμεῖς κοσμεῖσθε. καὶ ὅλως κατὰ τὴν παρεμπίπτουσαν, δάκνον ἂν πάντες ἐλέφαντας ὑπὸ μάλης κρύπτειας, ἕνα κίναιδον. εἶτα ἡ λεοντῆ μόνη, τὸν τοιοῦτον οὐκ ἂν ἐξήλεγξε. σὺ δ' οἴει λήσειν σκεπόμενος βιβλίῳ; ἀλλ' οὐ δυνατόν. προδώσει γάρ σε, καὶ ἀποκαλύψει τὰ ἄλλα ὑμῶν γνωρίσματα. τὸ δ' ὅλον, ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς, ὅτι τὰς ἀγαθὰς ἐλπίδας οὐ παρὰ τῶν βιβλιοκαπήλων δεῖ ζητεῖν, ἀλλὰ παρ' αὐτῆς, καὶ τῆς καθ' ἡμέραν βίου ἀκριβείας. σὺ δ' οἶει συμπάρεργον κοινὸν, καὶ μαρτυρεῖα

Hoc quoque mihi respondes: si vester ille sophista Batus, & tibicen Batalus, aut cinædus Hemitheon Sybarita, qui vobis præclaras illas leges condidit, libidine esse insaniendum, corpus depilandum, hæc ferenda, illa facienda, siquis istorum nunc pelle leonina circundatus, clauam tenens ambularet, quid? Herculem-ne spectantibus habitum iri putas? Non, tametsi ollis cæcutiant. Sexcenta enim sunt quæ reclamant: incessus, obtutus, vox, obliqua ceruix, ceruſa, mastiche, fucus, quibus vos excolere soletis. Et omnino sicut in prouerbio est, Citiùs septem elephantas sub alis absconderis, quàm vnum cinædum. Iam cùm leonina pellis hunc non occultat, tu libello contectus speras latere posse? Sed fieri nequit, quin te prodant alia illa vestri indicia. In summa, ignorare te video quòd bonæ famæ spes non est à librorum institoribus perenda: sed à se ipso, & à quotidianæ vitæ modo capienda. Sed tu existimas aduocatos & testes probitatis

ἔσεσθαί σοι τὸν Ἀττικὸν, καὶ Καλλίνικον τὸν βιβλιογράφους. ἀλλ', ἀλλ' ὦμοῦς τινας ἀνθρώπους ὑπερίδοντας σε, ἢν οἱ θεοὶ ἐθέλωσι, καὶ πρὸς ἕκατον πενίας ξυμπελάσοντας, δεον ἔτι τοῦ σωφρονίσαντα ἀποδόσθαι τινι τῶν πεπαιδευμένων τὰ βιβλία ταῦτα, καὶ σὺν αὐτοῖς, τὴν νεόκτητον ταύτην οἰκίαν. ἀποδοῦναι δὲ τοῖς ἀμφοτεροδεκαπλοις, μέρος γῆν, ἀπὸ πολλῶν τῶν ὀφλομένων. καὶ γὰρ κἀκεῖνα ὡς δύο ταῦτα δεινὰς ἐπου δάκας, βιβλίων τε τῶν πολυτελῶν κτῆσιν, καὶ μειρακίων τῶν ἐξώρων, καὶ ἥδη καρτερῶν, ὡς ἔνι. καὶ τὸ πρᾶγμά σοι πάνυ σπουδάζεται, καὶ σπρέυετα. ἀδιώατον δὲ πένητα ὄντα, πρὸς ἄμφω διαφέρειν. σκόπει τοίνυν ὡς ἱερὸν χρῆμα συμβουλή. ἀξιῶ γάρ σε ἀφέμενον τῶν μηδὲν προσηκόντων, ἢ ἑτέραν νόσον θεραπεύειν, καὶ τοὺς ὑπηρέτας ἐκείνους, ὧν ἡ ὅμως μὴ ἐπιλήσονταν σε τῶν οἰκοθεν, μεταξέλλοιό τινας τῶν ἐλευθέρων, οἷς οὐδ' ἀκίνδυνον ἀπελθοῦσιν, ἢν μὴ λάβωσιν ἅπαντα ἐξαρπεῦσαι τὰ πραχθέντα ὑμῖν μετὰ τὸν πότον, οἷα καὶ πρώην αἴσχιστα τῆς σῆς θυγατρὸς ἐξελθὼν ὁ πρέσβυς, ἔτι καὶ δείγματα ἐπιδεικνύς.

tibi fore Atticum illū, & Callinum librorum ſcriptores. Ne putes: ſed ſequos homines qui te perdent, ſi Dij velint, atq; ad extremā paupertatē adigent: quē iam oportuiſſet ād ſanā mentem reuerſum, cuipiā docto viro horū librorū feciſſe copiam, & ſimul hac domo noua ceſſiſſe: ijs etiā apud quos mancipia proſtant, partē ſaltē multorū debitorū reddidiſſe. Etenim his duobus præcipuè dediſti operā, vt caros libros poſſideres, & adoleſcētes validos ac robuſtos mercareris. Atq; hæc omni ſtudio aucuparis: quāquā fieri nō poteſt, vt qui pauper eſt, vtriq; præſtando par ſit. Proinde conſidera quā ſit res ſacra cōſiliū. Æquū enim iudico, vt miſſis ijs quæ nihil ad te pertinent, alterū morbū cures: & pro miniſtris illis, ſic tamen vt ne emptione res domeſticę deficiāt, ingenuos aliquos adhibeas, quibus neq; tutū ſit, ſi abs te digrediātur, niſi hoc pretio redimas, vt omnia proferant, quę vos inter comeſſādū deſignatis. Qualia nuper puſio tuus obſcœniſſima de te mane domo digreſſus narrabat, etiā ſigna oſtēſus

ἀλλ' ἔγωγε καὶ μάρτυρας ἂν παρασχοίμην τοὺς τότε παρόντας, ὡς ἠγανάκτησα, καὶ ὀλίγου πληγὰς ἐνέπεσα αὐτῷ, χαλεπαίνων σοι. ἢ μᾶλλον ὅτε καὶ ἄλλον ἐπεκαλέσατο μάρτυρα τῶν ὁμοίων, καὶ ἄλλον, ταὐτὰ καὶ λόγοις διηλυμήνοις. ἄγε δὴ ταῦτα ὦ γαθὲ, ταμιεύου τὰ χρυσία, καὶ φύλαττε, ὡς οἶκοι, καὶ κτῆ πολλὴν ἀσφάλειαν ταῦτα ποιεῖν καὶ πάσχειν ἔχης. ὥστε μὴ γὰρ μηκέτι ἐργάζεσθαι, τίς ἂν μεταπείσειέ σε; δὲ γὰρ κύων ἅπαξ παύσαιτ' ἄν, σκυτοτομεῖν μαθοῦσα. τοῦτ' ἕτερον φάδιον, τὸ μηκέτι ὠνεῖσθαι βιβλία, ἱκανῶς πεπαίδευσαι. ἅλις σοι τῆς σοφίας. μόνον δὲ ἐπ' ἄκρου τὸ χείλους ἔχεις τὰ παλαιὰ πάντα. πᾶσαν μὲν ἱστορίαν οἶσθα, πάσης δὲ λόγων τέχνας, καὶ κάλλη αὐτῶν, καὶ κακίας, καὶ ὀνομάτων χρῆσιν τῶν ἀττικῶν. πάνυ σοφόν τι χρῆμα, καὶ ἄκρον ἐν παιδείᾳ γεγλύφασαι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν βιβλίων. κωλύει γὰρ οὐδὲν κἀμέ σοι ἐνδιατρίβειν, ἐπειδὴ χαίρεις ἑξαπατώμενος. ἡδέως δ' ἂν καὶ ἐροίμην σε, τὰ τοσαῦτα βιβλία ἔχων, τί μάλιστα ἀναγιγώσκεις αὐτῶν. τὰ Πλάτωνος; τὰ Ἀντισθένους;

dens sceleris. Ego verò testes facio, quotquot tum aderant, quàm ægrè tulerim, ac ferè plagas illi inflixerim, tui causa iratus: maximè quum vnum atque alterum rerum similium testem adduceret, qui eadem verbis confirmarent. In hos ergo vsus reconde argentum, vir bone, vt domi tutò ista perpetrare possis. Quis enim ab his perpetrandis te auocet? siquidem neque canis desinat facilè corium arrodere quum semel cœpit. Sed facile est alterum, vt libros non emas ampliùs: satis es eruditus, satis es doctus. Nec solùm quicquid vspiam antiquitatis extat, summis in labijs habes: sed & historiam tenes omnem, & omne orationis artificium, virtutem, vitia, dictionum Atticarum vsum: planè doctus es, summéque eruditus euasisti, ob librorum multitudinem. Nihil enim vetat, me quoque in te aliquandiu immorari, quando decipi te iuuat. Libenter autem ego ex te quærerem, cùm tot libros habeas, quem potissimũ legas, num Platonis, num Antisthenis,

τὰ Ἀντιλόχου; τὰ Ἱππώναχτος; ἢ τούτων μὲν ὑπερορᾷς, ῥήτορες δὲ μᾶλιστά σοι τούτων δια χειρός εἰσι μοι, καὶ Αἰσχίνου τὸν κατὰ Τιμάρχου λόγον ἀναγιγνώσκεις; ἢ οὐδὲν ἅπτα οἶδα, καὶ γιγνώσκεις αὐτῶν ἕκαστον; τὸν δὲ Λειτοφάνη, καὶ τὸν Εὔπολιν ὅλον διελθὼν; καὶ τὰς βαπτὰς τὸ δρᾶμα ὅλον; εἶτ' οὐδέν σου τρῶκται, οὐδ' ἠρυθρίασας γνωρίσας αὐτά; τοῦτο γοῦν καὶ μάλιστα θαυμάσειεν ἂν τις, τίνα ἀπὸ ψυχῆς ἔχων, ἅπτει τῶν βιβλίων, ὁποίαις αὐτὰ χερσὶν ἀνείλιξεις. πότε δ' ἀνέγνωσκες. μεθ' ἡμέραν; ἀλλ' οὐδεὶς ἐώρακε ποιοῦντα τοῦτο. ἀλλὰ νύκτωρ; πότερον, ὑπιτεταμμένος ἤδη ὠκείοις, ἢ περὶ πῶν λόγων; ἀλλὰ καὶ περὶ σκότους; μηκέτι μὴ τολμήσεις τοιοῦτο μηδέν. ἄφες δὲ τὰ βιβλία, καὶ μόνα ἐργάζου τὰ σαυτοῦ. καίτοι ἔχεις μηκέτι μήδ' ἐνεῖνα. αἰδεσθῶμαι δὲ τὴν τοῦ Εὐριπίδου Φαίδραν, καὶ ὑπὲρ τῶν γυναικῶν ἀγανακτοῦσαν, καὶ λέγουσαν,

num Antilochi, num Hipponactis? An spretis his Rhetores potiùs præ manibus habes? dic mihi legisti ne Æschinis orationem contra Timarchum? an verò iam illa omnia tenes, & nota sunt singula? An in Aristophane, & Eupolide totus es? Legisti Baptas, totámque fabulam percurristi? Nihil-ne eorum quæ ibi dicuntur, te perstrinxit: non ijs agnitis erubuisti? Hoc equidem miretur maximè aliquis, quem librum cordi habens attingas, qualibus manibus verses: quando legas: num interdiu? at nemo te vidit vnquam id facientem. At noctu? an quum iam illis es intentus, aut ante exercitia? sed & ante tenebras? Nihil huiusmodi ausis ampliùs: sed missos face libros: rémque tuam solùm age: quanquam hoc quoque indignum est, debuerásque saltem Euripidis Phædram vereri, qua mulieribus his verbis succenset.

Nullas tenebras expauescunt conscias,
Timent-ue tecta ne loquantur ædium.

Οὐδὲ σκότον φείσονται τὸν συνεργάτην,
Τέγεσιν τ' οἴκων μήποτε φθονήσωσ' ἀφῆ.

Εἰ δ' παίτως ἠμυθήσω τῇ ὁμοίᾳ

Quòd si omnino decreuisti

νόσῳ διέγνωσται, ἴθι, ἀνῆ μοὶ βιβλία. καὶ οἴκοι κατακλείσας, ἔχε, καὶ καρπῶ τὴν δόξαν τ κτημάτων. ἱκανόν σοι καὶ τοῦτο. σεσοφῆ ὦ μηδέπω, μηδὲ μαίνεσθαι, μηδὲ ὑπαγάγης τῇ γλώττῃ παλαιῶν ἀνδρῶν λόγους, καὶ ποιήματα, μηδὲν δεινόν σε εἰργασμένα. οἶδα ὡς μάτην ταῦτά μοι λελήρηται, ἢ κ' τὴν παιδιάν, αἰδέσπα σμήχειν ὑπχειρῶ. σὺ δὲ ὠνήσῃ, ἢ χρήσῃ ἐς οὐδέν, καὶ καταγελασθήσῃ πρὸς τῶν πεπαιδευμένων, οἷς ἀπόχρη ὠφελῆσθαι, ὃν ἐν τῷ κάλλει τῶν βιβλίων, ἢδ' ἐν τῆς πολυτελείας αὐτῶν, ἀλλ' ἐν τῆς φωνῆς, ἢ τῆς γνώμης τῶν γεγραφότων. σὺ δ' οἴει θεραπεύσειν τὴν ἀπαιδευσίαν, καὶ ὑπκαλύψειν τῇ δόξῃ ταύτῃ, καὶ ἐκπλήξειν τῷ πλήθει τῶν βιβλίων, οὐκ εἰδὼς ὅτι ἢ οἱ ἀμαθέστατοι τῶν ἰατρῶν τὸ αὐτό σοι πείσουσιν, ἐλεφαντίνους ῥάβδους, καὶ σκύμας ἀργυρᾶς ποιούμενοι, ἢ σμίλας χρυσοκολλήτους. ὁπόταν δ' ἢ χρήσασθαι τούτοις δέῃ, οἰμῶ, οὐδὲ ὅπως χρὴ μετακειέσασθαι αὐτὰ ἴσασι. παρελθὼν δέ τις εἰς τὸ μέσον τῶν μεμαθηκότων, φλεβότομον εὖ μάλα ἠκονημένον ἔχων, ἴθ' τἆλλα μέσον,

tuo in morbo permanere, i, libros eme, & domi conclusos habe, & partorum bonorum gloria fruere: hoc tibi sufficit. Necdum tangas, nec legas, nec A lingua persequaris priscorum virorum orationes, & poëmata, non malè de te merita. Scio me hæc frustra nugatum, & quod vulgo fertur, Æthiopem lauare. B Tu enim libros emes, nec ijs vteris, & à viris eruditis irrideberis, qui fructum non captant, ex librorum pulchritudine, magnóque pretio, sed ex scriptorum dictis, & sententijs. Tu verò speras ista opinione posse tuam inscitiam curare & obuelare, codicúmque multitudine vulgus obstupefacere: nescius me- D dicos imperitissimos idem facere, qui eburneas ferulas, & cucurbitas argenteas, & aurea scalpella comparant: quibus quum est vtendum, ne id quidem sciunt, quo pacto manibus sint tractanda. Peritus verò quispiam alius in medium prodiens phlebotomo peracuto, cæterùm rubigine pleno, instructus

ἀπαλλαξε τῆς ὀδύνης τὸν νοσοῦντα. ἵνα ᾖ καὶ γελοιοτέρῳ πρὸς τὰ σὰ εἰκάσαι, τοὺς κουρέας τούτους ἐπίσκεψαι. καὶ ὅρᾳς τοὺς μὴ τεχνίτας αὐτῶν, ξυεῖν, καὶ μαχαιρίδας, καὶ κάτοπτρον σύμμετρον ἔχοντας. τοὺς δὲ ἀμαθεῖς, καὶ ἰδιώτας, πλῆθος μαχαιρίδων προτιθέντας, καὶ κάτοπτρα μεγάλα. οὐ μὴν λήσειν γε δοκοῦσι τοῦτο οὐδὲν εἰδότας. ἀλλὰ τὸ γελοιότατον ἐκεῖνο πάσχουσιν, ὅτι κείρονται μὲν οἱ πολλοὶ παρὰ τοῖς γείτοσιν αὐτῶν. προὶς δὲ τὰ ἐκείνων κάτοπτρα προσελθόντες, τὰς κόμας ξυσπίζουσι. καὶ σὺ τοίνυν, ἄλλῳ μὲν δεηθέντι, χρήσεις ἂν τὰ βιβλία, χρήσαιο δ' αὐτὸς οὐκ ἂν ἅψαιο. καίτοι οὐδὲ ἔχρησας οὐδενὶ βιβλίον πώποτε, ἀλλὰ τὸ τῆς κυνὸς ποιεῖς, ἣ ἐν τῇ φάτνῃ κατακειμένη. ἣ οὔτε ἄυτὴ τῶν κριθῶν ἐδέται, οὔτε τῷ ἵππῳ ἅψασθαι φαγεῖν ἐπιβάπει. ταῦτα τοίνυν καὶ σοὶ ἔοικε, κἂν μόνων τῶν βιβλίων παῤῥησιάζομαι πρὸς σέ. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων, ὅτα κατάπυστα, καὶ κούστη πολλάκις.

ægrum dolore liberat. Sed vt, quod facis, cum re magis ridicula comparem: respice tonsores istos: & inuenies eos qui artem callent, nouaculam, forcipes, & mediocre speculum habere: sed ignaros, & rudes, etiamsi multos forcipes, magnáque specula proponant: non tamen latere, quòd nihil calleant artis tonsoriæ. Sed hoc illis risu dignissimum accidit, quod plerique apud suos vicinos tondentur, ad eorúmque specula comas componunt. Et tu quidem alij cui opus esset, libros commodare posses: vti verò ipse non posses. Atqui nulli commodasti vnquam librum: sed id facis quod in præsepe canis, qui cùm hordeo non vescatur ipse, neque equum qui potest, vesci sinit. Hæc in præsentia pro libris tantùm in te liberè dico: quod ad cætera attinet, quæ abominanda, & vituperanda committis: de his posthac sæpius audies.

ἐπονείδιστα ποιεῖς, αὖθις σα-

DE

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΡΑΔΙΩΣ ΠΙΣΤΕΥΕΙΝ ΔΙΑΒΟΛΗ.

DE NON TEMERE CREDENDO CALumniæ.

ARGVMENTVM.

Argumentum, ac summam orationis, titulus indicat, videlicet quòd non temerè credēdum sit calumniæ, propterea quòd multi propriis affectibus aut commodi impulsi, innocentes sæpenumero, & bonos viros, apud eos, qui facilè delationibus quibuslibet aures & fidem adhibent, per iniuriam ac fraudem opprimant. Oratio est didactica, nisi quòd circa finem etiam ad suasorium genus aliqua parte pertinere videri potest. Vbi consulit, ac monet delatores non facilè admittendos atque audiendos esse, aut certè ea, quæ deferuntur, diligenter perpendenda, quòd ex huiusmodi calumnijs, multa ac grauia mala fermè sequantur.

Εἰσόγε ἡ ἄγνοια, καὶ πολλῶν κακῶν αἰτία, ἀνθρώποις ὥσπερ ἀχλύν τινα καταχέασα τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν ἀληθειαν ἀμαυροῦσα, καὶ τὸν ἑκάστου βίον ἐσκιαζουσα. ἐν σκότῳ γοῦν πλανωμένοις παῦτες ἐοικαμεν. μᾶλλον δὲ τυφλοῖς ὁμοιοι πεπονθαμεν, τῷ μὴ, προσπαίοντες ἀλόγως. τῷ δὲ, προβαίνοντες οὐδὲν δεον. καὶ τὸ μὲν πλησιον, καὶ παρα πόδας, οὐχ ὁρῶντες. τὸ δὲ πόρρω, καὶ παμπλυ διεστηκὸς, ὡς ἐνοχλοῦν δεδιότες. καὶ φλοιῶ, ἐφ' ἑκάστου τῶν

Ala res est ignorantia, & multorū malorum hominibus causa, quæ non solū rebus humanis veluti caliginem quandam offundit: sed etiam veritatē obscurat, & priuati cuiusque vitæ umbram obducit. Quò fit vt perinde atq; qui in tenebris errant, imò haud aliter quā cæci, iam huc, iam illuc impingamus temerè: aliud cū nihil sit opus, prætereamus: nec quod propinquum & ante pedes est situ videamus: quod verò est remotū, procúlq; dissitū, vt molestū formidem°. Deniq; in singulis

ωερπλωμένων ὐ διαλείπομεν τὰ πολλὰ ὀλισθάνοντες. τοι γάρ τοι μυείας ἤδη τοῖς ψαγωδοδιδασκάλοις ἀφορμὰς εἰς τὰ δράματα τὸ τοιοῦτον παρέσχηται, τὸν Λαβδακίδας, καὶ τὸν Πελοπίδας, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια. σχεδὸν γὰρ τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τῇ σκηνῇ ἀναβαινόντων κακῶν, ἔνεστι τις ἂν εἰπεῖν τῆς ἀγνοίας, καθάπερ ἐπὶ τραγικοῦ δαίμονός τινος κεχορηγημένα. λέγω δὲ ἐγὼ τὰ ἄλλα μὲν ἀποβλέπων, μάλιστα δὲ εἰς τὰς ὑπ' ἀληθεῖς κατ' ἐμῶν καὶ οἰκείων διαβολάς. ὑφ' ὧν ἤδη καὶ οἶκοι ἀνάστατοι γεγόνασι, καὶ πόλεις ὁρῶσιν ἀπολώλασι, πατέρες τε κατὰ παίδων ἐξεμάνησαν, καὶ ἀδελφοὶ κατὰ τῶν ὁμογνίων, καὶ παῖδες κατὰ τῶν γεννησάντων, καὶ ἔρωτες κατὰ τῶν ἐρωμένων. πολλαὶ δὲ καὶ φιλίαι συνεκόπησαν, καὶ οἶκοι συνεχύθησαν ἐπὶ τοῖς διαβολαῖς πιθανότητος. ἵν' οὖν ὡς ἥκιστα περιπέσωμεν αὐταῖς, ἵνα δείξαι βούλομαι τῷ λόγῳ, καθάπερ ἐπί τινος γραφῆς, ὁποῖόν τί ἐστιν ἡ διαβολή, καὶ πόθεν ἄρχεται, καὶ ὁποῖα ἐξεργάζεται. μᾶλλον δὲ Ἀπελλῆς ὁ Ἐφέσιος πάλαι ταῦτ' ἐποίησε ωεφ-

quæ agimus nunquàm non labimur. Quocirca istud iam innumera tragœdiarum scribendarum argumenta præbuit, Labdacidarum, & Pelopidarum fata, idque genus alia. Nam malorum quæ in scenam ascendunt, pars ferè maxima, ab ignorantia seu tragico Deo comperias orta. Hoc dico ad alia etiam respiciens: in primis verò ad falsas calumnias quibus familiares & amici petuntur: à quibus iam, & subuersæ sunt familiæ, & ciuitates fundirus perditæ: patrum in liberos, fratrum in germanos, liberorum in parentes, amantium in amatos furor est excitatus. Præterea dissolutæ sunt amicitię multæ, & turbatæ familiæ ob speciem calumniarum. Vt igitur quàm minimùm in eas incidamus: qualisnam sit calumnia, vnde originem trahat, quantum ferè efficiat, hac oratione, velut in tabella depingam. Porrò quam eius imaginem subijciam, Apelli Ephesio

λαβε τὴν εἰκόνα, καὶ γὰ αὖ καὶ οὗτος διαβληθεὶς πρὸς Πτολεμαῖον, ὡς μετεγκλεὶς Θεοδότα τὴν σωμασίαν ἐν Τύρῳ. ὁ δὲ Ἀπελλῆς, οὐχ ἑωρακει ποτὲ τὴν Τύρον, οὐδὲ τ Θεοδότας, ὅστις ὢν ἐγίγνωσκεν, ἢ καθόσον ἤκουε Πτολεμαίῳ τινὰ ὑπαρχον εἶναι, τὰ κτ' τὴν Φοινίκην ἐπιτεταγμένον. δὴ ὁμοίως τῶν αὐτεχνῶν τις, Ἀντίφιλος τοὔνομα, ζῶν φθόνου τῆς πρὸς βασιλεῖ πιμῆς, καὶ τῆς κατὰ τὴν τέχνην ζηλοτυπίας, κατεῖπεν αὐτῶ πρὸς τὸν Πτολεμαῖον, ὡς εἴη κεκοινωνηκὼς τῶν ὅλων, καὶ ὡς δεάσατό τις αὐτ ἐν Φοινίκη συνεστιώμενον Θεοδότα, καὶ παρ' ὅλον τὸ δεῖπνον πρὸς τὸ ἓς αὐτῶ κοινολογούμενον. καὶ τέλος, ἀπέφηνε τὴν Τύρου ἀπόστασιν, καὶ τὴν Πηλουσίου καταλῆψιν ἐκ τῆς Ἀπελλῆ συμβουλῆς γεγενῆσθαι. ὁ δ Πτολεμαῖος, ὡς ἂν κάρτα, καὶ τἆλλ' οὐ πάνυ φρενήρης τὶς ὤν, δὴ ἐν κολακεία δεισποτικῆ τ θραμμένος, ἅπτως ἐξεχαύνθη, καὶ συνεταράχθη πρὸς τ παρ' δόξαν τούτης διαβολῆς, ὥστε μηδὲν τ εἰκότων λογισάμενος, μήθ' ὅτι αὐτὸ πεμψις ὑπὸ διαβάλλων, μήθ' ὅτι μικρότερος, ἢ κτ' τοσαῦ-

acceptam fero: quum is apud Ptolemæum regem, conſurrationis quæ Tyri authore Theodota facta eſt, inſimulatus eſſet. Quanquam neque Tyrum viderat vnquam, neque Theodotam nouerat, niſi quantum fama accepit, eum Ptolemæi præfectum Phœnicem adminiſtrare: Antiphilus tamen eiuſdem artis profeſſor, gratiæ quam apud regem obtinebat intuidentia, artiſque æmulatione permotus, illum apud Ptolemæum accuſauit, vt qui factionis eſſet particeps, & viſus fuiſſet in Phœnicia cum Theodota conuiuari, & in auriculam inter conuiuandum ſecretò colloqui. Denique declarauit Tyrum defeciſſe, captámque fuiſſe Peluſium Apellis conſilio. Tum Ptolemæus, vt qui præter cætera non eſſet admodum prudens, ſed in tyrannica aſſentatione educatus, adeò excanduit, miráque iſta calumnia conturbatus eſt, vt coniecturis quæ cauſæ fidem aut facerent, aut minuerent, neglectis, nimirum calumniatorem eandem artem profiteri, & pictorem fortuna eſſe minorem, quàm vt proditionem

τὴν προδοσίαν ζωγράφος. καὶ ταῦτα, εὖ πεποιηθὼς ὑπ' αὐτοῦ, καὶ παρ' ὀλίγον τῶν ὁμοτέχνων τετιμηκὼς, μὴ ἐπιπλεύσαι, ὡς εἰ Φοίνικες Α ἔσχον Ἀπελλῆς εἰς Τύρον κατάπλους, εὐθὺς ἔσαλε μανίειν. καὶ βοῆς ἐνέπιμπλα τὸ βασίλεια, τὸν ἀχάριστον κεκραγὼς, καὶ τὸν ἐπίβουλον, καὶ συνωμότην. μὴ Β εἶναι μὲν τὸν συνειλημμένων τινὰ ἀγανακτήσας ἐπὶ τῇ τοῦ Ἀντιφίλου ἀναισχυντίᾳ, καὶ τὸν ἄθλιον Ἀπελλῆν καταλείσας, ἔφη μηδενὸς αὐτοῖς κεκοινωνηκέναι C τὸν ἄνδρωπον, ἀπετέτμητο ἂν τὴν κεφαλὴν, καὶ παρὰ πολλαῖς τῶν ἐν Τύρῳ κακῶν, οὐδὲν αὐτὸς ἄπορος γεγονώς. ὁ μὲν οὖν Πτολεμαῖος, οὕτω λέγεται μεταγνῶναι ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν, ὥστε τὸν μὲν Ἀπελλῆν, ἑκατὸν ταλάντοις ἐδωρήσατο. τὸν δὲ Ἀντίφιλον, δουλεύειν αὐτῷ παρέδωκεν. ὁ δὲ Ἀπελλῆς, ὧν παρεκινδύνευσε. μεμνημένος, τοιᾷδέ τινι εἰκόνι ἐμιμήσατο τὴν διαβολήν. Ἐν δεξιᾷ τις αὐτὴ κάθηται, τὰ ὦτα παμμεγέθη ἔχων, μικρῷ δεῖν τοῖς τοῦ Μίδου προσεοικότα, τὴν χεῖρα προτείνων, πόρρωθεν ἔτι προσιούσῃ τῇ διαβολῇ. πρὸ δὲ αὐτῆς, ἑστᾶσι

huiusmodi moliri potuisset : idque cùm beneficijs & honoribus ab ipso plus cæteris pictoribus auctus fuisset : neque omnino percontatus an Tyrum Apelles nauigasset, ilico placuit ad iram concitari. Tum clamore regiam impleuit, ingratum, insidiatorem, coniuratum clamans. Ac nisi ex comprehensis coniuratis quispiam, indignatus Antiphili impudentiam, & infœlicem Apellem misertus, affirmasset illum factionis nequaquam fuisse participem, fuisset capite truncatus, atque ipse nullius criminis reus, Tyriorum malorum pœnas luisset. Proinde fertur Ptolemæus ita sententiam mutasse, vt centum talentis Apellem donarit : & ei Antiphilum in seruitutem addixerit. Apelles autem periculi memor, tali est imagine calumniam vltus. Ad dextram sedet quispiam prælongis auribus insignis, propemodum quales Midæ fuerunt, manum procul accedenti calumniæ prætendens. Eum circunstant duæ mulieres, Ignorantia, ni fallor,

δύο γυναῖκες, ἄγνοια μὲ δοκεῖ,

καὶ ὑπόλυσις. ἐτέρωθεν δ', ὑπερχεῖ καὶ διαβολὴ, γυναῖον ἐς ὑπερβολὴν πάγκαλον, ὑποθερμὸν δ', καὶ παρακεκινημένον, οἷον δὴ τὴν λύπαν, καὶ τὴν ὀργὴν δεικνύουσα. τῇ μὲν ἀριστερᾷ, δᾷδα καιομένην ἔχουσα. τῇ ἑτέρᾳ δ', νεανίαν τινὰ τῶν τειχῶν σύρουσα, τὰς χεῖρας ὀρέγοντα εἰς τὸν ἀέρα καὶ μαρτυρόμενον τοὺς θεούς. κηδεῖται δ' αὐτῷ ὠχρὸς, καὶ ἄμορφος, ὀξὺ δεδορκὼς, καὶ ἐοικὼς τοῖς ὑπὸ σκιᾶς μαχρᾶς κατεσκληκόσι. τοῦτον γοῦν εἶναι τὸν φθόνον ἄν τις εἰκάσειε. καὶ μὴν καὶ ἄλλαι τινὲς δύο παρομαρτοῦσι, προτρέπουσα, καὶ περιστέλλουσα, καὶ κατακοσμοῦσαι τὴν διαβολήν. ὡς δέ μοι καὶ ταύτας ἐμίμησεν ὁ περιηγητὴς τὴν εἰκόνα, ἡ μὲν, ὑπόβολή τις ἦν, ἡ δὲ, ἀπάτη. κατόπιν δ' ἠκολούθει πάνυ πενθικῶς τις ἐσπευασμένη, μελανείμων, καὶ κατεσπαραγμένη. μετάνοια δ' καὶ αὕτη ἐλέγετο. ἐπεστρέφετο γοῦν ἐς τοὐπίσω δακρύουσα, καὶ μετ' αἰδοῦς πάνυ τὴν ἀλήθειαν προσωποῦσ' ὑπέβλεπεν. ἅτω μὲν δὴ Ἀπελλῆς τὴν ἑαυτῷ κίνδυνον ὅτι τῆς γραφῆς ἐμιμήσατο. φέρε δ' καὶ ἡμεῖς εἰ δοκεῖ, κατὰ τὸν τῆς ἐφεσίου ζωγράφου τέχνην, διελθωμεν τὰ προσόντα

& Suſpicio. Altera parte accedit Calumnia, mulier ſummopere formoſa, feruida & irritata, veluti rabiem & iram præ ſe ferens, facem ardentem læua tenens, dextra trahens adoleſcentem capillis prehenſum, manus ad cœlum tendentem, Deóſque teſtantem. Anteit vir pallidus deformis, acutùm intuens, eíſque ſimilis qui longo morbo contabuerunt: quem facilè conijcias Liuorem eſſe. Quin & aliæ duæ mulieres comitantur, hortantes, componentes, & ornantes Calumniam: quarum altera, ſicuti mihi ſignificauit imaginis interpres, Inſidiæ, altera Fallacia erat. Quædam à tergo ſequebatur lugubri habitu, pulla, laceráque veſte: atque hæc Pœnitentia dicebatur: quæ verſa in tergum facie, cum lachrymis & pudore veritatem accedentem obruebatur. Hac igitur imagine Apelles, periculum in quo fuerat verſatus, expreſſit. Age verò & nos ſi videtur, Epheſij pictoris exemplo recenſeamus Calumniæ rationes, quum priùs ipſam

τῇ διαβολῇ, προτρέχει ὄρῳ

πινὶ περιγράψαντες αὐτῷ. ἔστω γὰρ ἂν ἡμῖν ἡ εἰκὼν γλυφήσεται. Ἔστι τοίνυν διαβολὴ, κατηγορία τις, ἐξ ἐρημίας γιγνομένη τε κατηγορουμένου ἀλ- A ληθῆ, οὐ τῶν μονομερῶς ἀναπεπλέκτως πεπιστευμένη. τοιαύτη μὲν ἡ ὑποθέσις τοῦ λόγου. τριῶν δ' ὄντων προσώπων, καθάπερ ἐν τοῖς κωμῳδίαις, τοῦ διαβάλλοντος, καὶ τοῦ διαβαλλομένου, καὶ τοῦ πρὸς ὃν B ἡ διαβολὴ γίγνεται, καθ' ἕκαστον αὐτῶν σκοπήσωμεν, οἷα φίλος εἶναι τὰ γιγνόμενα. πρῶτον μὲν δὴ εἰ δοκεῖ, παραγάγωμεν τὴν κατηγορίαν τοῦ πράγματος, λέγω δὴ τὸν ποιητὴν τῆς διαβολῆς. οὗτος δὴ, ὡς μὲν οὐκ ἀγαθὸς ἀνθρωπός ἐστι, πᾶ- D σιν οἶμαι γνώριμον. οὐδεὶς γὰρ ἂν ἀγαθὸς, κακῶν αἴτιος γένοιτο τῷ πλησίον. ἀλλ' ἔστιν ἀγαθῶν ἀνδρῶν, ἀφ' ὧν εὖ ποιῆσαι αὐτοὺς τοὺς φίλους, οὐκ ἀφ' ὧν τοὺς ἄλλους ἀδικοῦντας αἰτιᾶσθαι), καὶ μισεῖσθαι παρασκευάζουσιν, εὐδοκιμεῖν, δόξαν εὐνοίας περιποιούντας. ἔπειτα δὲ ὡς ἄδικος ὁ τοιοῦτος, καὶ παράνομός ἐστι, καὶ ἀσεβὴς, καὶ τοῖς νενομισμένοις ὀπζήμιος, ῥᾴδιον καταμαθεῖν. τίς γὰρ ἂν ὁμολογήσειε τὴν μὲ ἰσότητα, ἐν

definitione descripserimus. Nam hæc Iconis erit effingendæ ratio. Calumnia igitur est, delatio quæ fit absente & nescio reo, cuique fides habetur audita vna parte, nec delato ad refellendum admisso. Huiusmodi est orationis huius argumentum. Et cùm, sicuti in Comœdijs, tres sint personæ, delator, delatus, & is ad quem fit delatio: singulorum partes consideremus, quid à quoque fieri sit consentaneum. Primùm quidem, si videtur, C primarum partium actorem, calumniæ nimirum authorem in medium producamus. Is vtique quàm minimè sit vir bonus, ignorat nemo. Neque enim quisquam vir bonus, propinquo malorum est author. Nam bonorum est virorum, eo quòd amicis beneficiũt, non eo quòd inimicos criminantur, odiúmque illis creant, ascita beneuolentiæ opinione, bene audire. Vnde iniustum, sceleratum, impium, & familiaribus damnosum esse Calumniatorem facilè cognoscas. Quis enim non confiteatur æqualitatem, in

ἅπαντα, καὶ τὸ μηδὲν πλέον δικαιοσύνης ἔργα εἶναι. τὸ δ' ἄνισον τε, καὶ πλεονεκτικὸν, ἀδικίας. ὁ δὲ τῇ διαβολῇ κατὰ τῶν ἀπόντων λάθρα χεώμενος, πῶς οὐ πλεονέκτης ἐστὶν, ὅλον τὸν ἀκροατὴν σφετερίζόμενος, καὶ προκαταλαμβάνων αὐτοῦ τὰ ὦτα, καὶ ἀποφράττων, καὶ τῷ δευτέρῳ λόγῳ παντελῶς ἄβατα κατασκευάζων αὐτὰ, ὥσπερ ὁ διαβολῆς πεπλησμένος; ἐρᾷτης ἀδικίας τὸ τοιοῦτον, ὡς φαίην ἄν καὶ οἱ ἄριστοι τῶν νομοθετῶν, οἷον ὁ Σόλων, καὶ ὁ Δράκων, ἔγωγε ποιησάμενοι τοῖς δικασταῖς τὸ ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, καὶ τὸν ἔμπροσθεν ἴσην τοῖς ὑστεροῦσιν ἀπονέμειν, ἄχθος ἂν ὁ τῷ δευτέρῳ λόγος παρατιθεὶς, θατέρᾳ χεῖρον ἢ ἀμείνονα φανῇ. πρὶν δὲ γε ἀντεξετάσαι τὴν ἀπολογίαν τῇ κατηγορίᾳ, παντελῶς ἀσεβῆ, καὶ ἀθέσμον ἡγήσαντο ἔσεσθαι πᾶσι κείσῃ. καὶ γὰρ ἂν καὶ αὐτοὶ ἀναγκασθεῖμεν τοῖς θεοῖς ἐπομόσαι, εἰ τῷ μὲν κατηγόρῳ μετ' ἀδείας ἃ θέλει λέγειν ἐπιτρέποιμεν, ἀποφράξαντες δὲ τῷ κατηγορουμένῳ τὰ ὦτα, καὶ τῷ στόματι σιωπῶντες, κατακρίζοιμεν τῷ ὑστέρῳ λόγῳ κεχειρωμένοι. ὥστε

omni re, & vt non melior sit alterius sors, esse iustitiæ: at inæqualitatem, & plus habendi cupiditatem iniustitiæ? Qui verò clam absentes insectatur, quî non sit pluris auidus, quippe qui auditorem totum sibi asserit, & aures eius præoccupat, & obstruit, ac iam calumnijs refertas, facit responsuro prorsus inuias? Quæ sanè extrema est iniuria, vel optimorum legumlatorum iudicio, Solonis & Draconis, qui iureiurando Senatum Athenienſem astrinxêre, vt pari benignitate, gratiáque tam reum quàm actorem iudex audiat, vsquedum proposita rei defensione, ipsius causa melior, aut deterior altera videatur. Scelestum enim & iniquum fore iudicium putarunt quod ferretur. antea quàm cum accusatione comparata esset defensio. Ad hęc, ipsos etiam Deos indignari dixerimus, si accusatori liberè quæ vult dicendi copiam fecerimus: at obturatis defensori auribus, aut mussitanti ore, eum priore oratione subacti condemnauerimus. Itaque

οὐ κ' τὸ δίκαιον, καὶ τὸ νόμιμον, καὶ τ' ὅρκον τ' δικαστικὸν, φάναι τις ἂν γίγνεσθαι τὰς διαβολάς. εἰ δέ τῳ μὴ ἀξιόπιστοι δοκοῦσιν οἱ νομοθέται, παραμυθούμενος οὕτω δικαίας καὶ ἀμερεῖς πιεῖσθαι τὰς κρίσεις, ποιητῷ μοι δοκῶ τ' ἄριστον ἐπαγαγεῖν τῷ λόγῳ, εὖ μάλα περὶ τούτων ἀποφηνάμενον, μᾶλλον ἢ νομοθετήσαντα. φησὶ γὰρ μήτε δίκην δικάσῃς, πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς. ἥπιστο γὰρ οἶμαι καὶ οὗτος, ὡς πολλῶν ὄντων ἐν τῷ βίῳ ἀδικημάτων, οὐδὲν ἂν τις εὕροι χεῖρον, οὐδὲ ἀδικώτερον, ἢ τὰκείνοις πνας, καὶ ἀμοίρους λόγων καταδικάσαι, ὅτῳ δὲ ἅπαντος ὁ διαβάλλων ἐπιχειρεῖ πιεῖν, ἄκεστον ἄσταλον τ' διαβαλλόμενον τὴν τὸ ἀκούοντας ὀργὴν, καὶ τ' ἀπολογίαν τῷ λαθραίῳ τῆς κατηγορίας παραιρεῖσθαι. καὶ γὰρ ἀπαρρησίαστος, καὶ δεινὸς ἅπας ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος, οὐδὲν ἐς τὸ ἐμφανὲς ἄγων, ἀλλ' ὥσπερ οἱ λοχῶντες, ἐκ ἀφανοῦς πόθεν τοξεύων, ὡς μὴ ἔστι ἀντιτάξασθαι δυνατὸν εἶναι, μηδ' ἀνταγωνίσασθαι, ἀλλ' ἐν ἀπορίᾳ, καὶ ἀμηχανίᾳ τὸ πολέμιον διαφθείρεσθαι, ὃ μέγιστόν ἐστι σημεῖον, τὸ

à iusto, æquo, & iudicum iureiurando calumniam abhorrere dicas. Iam sicui dubiæ fidei legum conditores videntur, quorum decreta commonent, iustitia, non studio partium iudicare, optimum poëtam citandum censeo qui præclaram sententiam, imò potiùs hac de re legem tulit: quum dixit, *Ne litem dirimas quin primùm audiueris ambos.* Nimirum & hic intelligebat, nullam ex multis quæ apud homines vigent, deteriorem & iniquiorem inueniri posse iniuriam, quàm indicta causa reum damnare. Quod omni ex parte calumniator molitur: qui quem accusat, audientis iræ indefensum subijcit, & accusatione clancularia defensionem interuertit. Quiuis enim huiusmodi farinæ homo formidolosus nihil palam loqui audet: sed perinde atque qui in insidijs latent, alicunde ex abdito iaculatur, vt non sit qui resistere, aduersaque manu contendere possit: at ignaro & inscio vnde bellum inferatur, sit pereũdum. Quod maximo est indicio,

μηδὲν ὑγιὲς τὸν διαβάλλοντας λέγειν. ἐπεὶ εἴ τις γε τἀληθῆ κατηγορεῖται ἑαυτῷ συνέπεται, οὗτος οἶμαι καὶ εἰς τὸ φανερὸν διελέγχει, καὶ διευθύνει, καὶ αὐτεξετάζει τῷ λόγῳ. ὥσπερ οὐδεὶς ἂν ἐν τῷ σφοδρανοῦς νικᾶν διωάμενος, φιλόδοξα ποτὲ, καὶ ἀπάτῃ χρήσαιτο κρῖ τῶν πολεμίων. ἴδοι δ' ἂν τις τὸν τοιούτοις μάλιστα ἐν τ βασιλέων αὐλαῖς, καὶ περὶ τὰς τῶν ἀρχόντων, καὶ διωαστευόντων φιλίας εὐδοκιμοῦντας. ἔνθα πολὺς μὲν ὁ φθόνος, μυεῖαι ὑποψίαι, πάμπολλαι κολακειῶν, καὶ διαβολῶν ὑποθέσεις. ὅπου δὲ ἀεὶ μείζους ἐλπίδες, ἐνταῦθα καὶ οἱ φθόνοι χαλεπώτεροι, κὴ τὰ μίση ὀπροφαλέστερα, καὶ ζηλοτυπίαι κακοτροπέστεραι. πάντες οὖν ἀλλήλους ὀξὺ δεδόρκασι, καὶ ὥσπερ οἱ μονομαχοῦντες ὀπτηκῶσιν εἴ που τι γυμνωθὲν μέρος θεάσαιντο τοῦ σώματος. καὶ σφοδρὸς αὐτὸς ἕκαστος εἶναι βουλόμενος, παρωθεῖται, καὶ παραγκωνίζεται τὸν πλησίον, καὶ τὸν σφὲ αὐτὸς εἰ διωαιτο, ὑποσπᾷ, καὶ ὑποσκελίζει. ἔνθα ὁ μὲν κρήσας, ἀτειχῶς εὐδὺς ἁλίσκεται, καὶ παραστύεται. καὶ

calumniatores nihil sani dicere. Nam qui veræ accusationis sibi est conscius, hic vtique palam arguit, corrigit, & iudicio se sistit cum aduersario: vt nemo qui hostem aperta acie vincere posset, insidijs & dolo vti vellet. Cæterùm id genus homines in regum aulis potissimùm videas versantes, & principum ac optimatum amicitia splendentes: vbi scilicet inuidia crebra, innumeræ suspiciones, multæque assentandi & calumniandi occasiones. Nam vbi maiores spes sese semper ostentant, hîc & inuidiæ sæuiores, odia periculosiora, æmulationes callidiores vigent. Omnes se inuicē acribus oculis intuentur, & quemadmodum qui singulari certamine contendunt, diligenter obseruant num aliquam corporis partem nudam & malè munitam conspiciant. Et cum quisque velit primas obtinere, proximum summouet, & amolitur, & priorem si possit, conuellit, & supplantat. Hîc siquis est vir frugi, prorsus ilico subuertitur, & auellitur,

τὸ τελευταῖον, ἀτίμως ἐξέωσαι. ὁ δὲ κολακευτικώτερος, καὶ
θεὸς τὰς τοιαύτας κακοηθείας πιθανώτερος, εὐδοκιμεῖ τε
ἅλως, φιλίας κρατεῖ. τὰ γὰρ τῶ Ὁμήρου πάνυ ἐπαληθεύουσιν, ὅτι
ξυνὸς ἐναλίοις, καὶ ἴ κτανέοντα κατέκτα. τοιγαροῦν ὡς ἐπὶ
μικροῖς τὸ ἀγώνος ὄντος, ποικίλας κατ' ἀλλήλων ὁδοὺς ἐπι-
τοῦσιν, ὧν τὰ χάσκη καὶ ἐπισφαλέστατον ἡ τῆς διαβολῆς. τὴν
μὲν ἀφ' ἡδονῆς ἀπὸ φθόνου ἡμισυεῖ ἐλπίδος λαμβάνουσα. εἰκῇ ὁ-
τέρᾳ δὲ, καὶ βαρεῖα ἐπάγουσα
τὰ τέλη, καὶ πολλῶν συμφορῶν ἀ-
πίπλεα. ἐρῶ τοι μικρὸν, ἵνα ἁ-
πλοῦν δεῖ τοῦτο, ὡς ἂν τις ὑπολάβοι, ἀλλὰ πολλῆς μὲ τέχνης,
καὶ ὀλίγης δὲ ἀγχινοίας, ἀκριβοῦς δέ τινος ἐπιμελείας δεόμενον.
ἐὰν γὰρ αὖ τοσοῦτα ἔβλαπτεν ἡ διαβολὴ, εἰμὴ πιθανόν τινα
τρόπον ἐμήνετο. νῦν δὲ αὖ κατίσχυε τὴν πάντων ἰσχυροτέραν ἀ-
λήθειαν, εἰμὴ πολὺ τὸ ἐπαγωγὸν, καὶ πιθανὸν, καὶ μυεῖα ἄλλα
παρεσκεύαστο τοῖς ἀκουόντων. διαβάλλεται μὲν οὖν ὡς τὸ
πολὺ μάλιστα ὁ τιμώμενος. καὶ
διατοῦτο, τοῖς ὑπολειπομένοις
ἀεὶ ἐπίφθονος. ἅπαν-
τες γὰρ τῷ δι' ἐπιτοξάζονται,

denique ignominiosè expellitur. Verùm qui assentandi est peritior, & ad huiusmodi nequitiã habilior, probatur, denique superat. Quibus verum Homeri carmen comprobatur. *Victorem & victum Manors communis ad mit.* Quocirca cùm de rebus non exiguis instituatur certamẽ, alij in alios varias nocendi vias comminiscuntur: quarum compendiosissima & periculosissima Calumniæ via: cuius principiũ ducitur ab inuidia interspẽ metúmque fluctuante: sed quæ miserabiles, tragicos, & multis calamitatibus refertos exitus affert. Nec certè facile, simplex-ue est hoc quadruplatoris studium, vt fortè alicui videatur: sed arte multiplici, solertia non mediocri, & accurata diligentia opus habet. Non enim tam grauem noxam infligeret Calumnia, nisi in speciem vero similia narraret: neque rerum omnium validissimã veritatem opprimeret, nisi appositis ad inducendum, & persuadendum argumentis, alijsque sexcentis artibus instructa auditores deciperet. Porrò calumnia plerunque petitur potissimũ qui in honore est: ob quem posterioribus est inuidiosus: quò fit vt omnium telis affectetur,

καθάπερ τι κάλυμμα, καὶ ἐμπόδιον προτιθέμενοι. καὶ ἕκαστος οἴεται πρῶτος αὐτὸς ἔσεσθαι, τὸν καρυφαῖον ἐκεῖνον ἐκποδὼν ποιησάμενος, καὶ τῆς φιλίας ἀποσκευασάμενος, οἷόν τι, καὶ ἐπὶ τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν, ἐπὶ τῶν δρομέων γίνεται. κἀκεῖ γὰρ ὁ μὲν ἀγαθὸς δρομεὺς, τῆς ὕστατος οὐδὲν κατα-πτοούσης, μόνον τὸ πρόσω ἐφιέμενος, καὶ τῇ διανοίᾳ ἀποτείνας πρὸς τὸ τέρμα, κἂν τοῖς ποσὶ τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης ἔχων, τῷ πλησίον οὐδὲν κακουργεῖ, οὐδέ τι τῶν κατὰ τὸν ἀγωνίσας πολυπραγμονεῖ. ὁ δὲ κακὸς ἐκεῖνος, καὶ ἄθλιος ἀνταγωνιστὴς, ἀπογνοὺς τὴν ἐν τῷ τάχει ἐλπίδα, ἐπὶ τὴν κακοτεχνίαν ἐξέπεσε. καὶ τοῦτο μόνον ἐξέπαντος σκοπεῖ, ὅπως τὸν βέλτιστα τρέχοντα ἐπόχον, ἢ ἐμποδίσας, ἐπιζημιεῖ. ὡς εἰ τούτου διαμάρτοι, οὐκ ἄν ποτε νικήσαι δυνάμενος. ὁμοίως δὲ τούτοις, καὶ τῆς φιλίας τῶν εὐδαιμόνων γίνεται. ὁ γὰρ πρόσχων, αὐτίκα ἐπιβουλεύεται. καὶ ἀφύλακτος ἐν μέσῳ λαφθεὶς τῶν δυσμενῶν, ἁρπάζεται. οἱ δὲ, ἀγαπῶντες, καὶ φίλοι δοκοῦσιν, ἐξ ὧν ἄλλοις

ceu obex, obiectúmque ipsis impedimentum. Séque primum fore quisque putat, quum sublimem illum expugnarit, & amicitia excusserit. Quale quiddam in gymnicis ludis accidit cursoribus: vbi strenuus cursor, fractis ilico carceribus, solùm primas affectans, animúmque ad metam adijciens, ínque pedum velocitate spem victoriæ habens, vicino non incommodat, neque aliorum certatorum res curat. Contrà ignauus ille, & imbellis aduersarius, desperata celeritate, animum ad fraudem conuertit. Atque hoc solùm in vniuersum spectat, quomodo currentem obiecta remora, vel impedimento, reprimere possit: quæ dum succedant, nunquam queat vincere. Haud aliter in ambiendis magnatum amicitijs accidit: apud quos qui prominet, statim insidijs inuoluitur, & incautus ab æmulis captus discerpitur. Hi deinde diligi, & amici videri incipiunt, eo quòd alijs

βλάπτειν ἔδοξαν. τί, τὴ ἀξιόπιστον τῆς διαβολῆς οὐχ ὡς ἔτυχεν ἐπινεῦσιν, ἀλλ' ἐν τούτῳ τὸ πᾶν αὐτοῖς ὄφελος ἔργον, δεδοικότι τι προσάψαι ἀπρεπὲς, μηδὲ ἀλλότριον. ὡς γοῦν ἐπὶ πολὺ τὰ προσόντα τῷ διαβαλλομένῳ πρὸς τὸ χεῖρον μεταβάλλοντες, οὐκ ἀπιθάνοις πιστοῦνται τὰς κατηγορίας. οἷον, τὸν μοιχὸν, διαβάλλουσιν ὡς φαρμακέα. τὸν πλούσιον ὄν, ὡς τύραννον. τὸν τυραννικὸν ὄν, ὡς προδοτικόν. ἐνίοτε μοῦτοι καὶ ὁ ἀκροώμενος αὐτὸς ὑποβάλλει τῆς διαβολῆς τὰς διαφοράς. καὶ πρὸς τὸν ἐκείνου ζῆλον οἱ κακοήθεις αὐτοὶ ἁρμοζόμενοι, ἐυσχολοῦσιν. ἢν μὲν γὰρ ζηλότυπον αὐτὸν ὄντα ἴδωσι, διήνεγκέ φησι τῇ γυναικί σου παρὰ τὸ δεῖπνον. καὶ ἀπιδὼν ἐς αὐτὼ, ἀπεσείραξε. καὶ ἡ Σαβατονίκη πρὸς αὐτὸν, οὐ μέλα φιλῶς, καὶ ὅλως ἐρωτικὴ. καί τινες καὶ μοιχικὰ πρὸς αὐτὸν αἱ διαβολαί. ἰὼ ὦ ποιητικὸς ἦ, καὶ ἐπὶ τούτῳ μέγα φρονῇ, μὰ Δί' ἐχλεύασέ σου Φιλόξενος τὰ ἔπη, καὶ διέσυρε, καὶ ἄμαρ εἶπεν αὐτὰ, καὶ κακοσώστατα. πρὸς ὃ τὸν εὐσεβῆ, σιος ὁ φίλος διαβάλλεται, incommodarint. Iam quod Calumniæ fidem faciat, non temerè excogitant: sed in coloris delectu toti occupantur, metuentes ne quid absoni, aut alieni arteξant. Sic plerunque eius quem deferunt rationes in deterius interpretando probabiles reddunt accusationes. Medicum venefici: locupletem affectatæ tyrannidis, tyrannum proditionis insimulant. Interdum auditoris affectus, sua calumnijs discrimina suppeditat, ad cuius mores hi maligni homines sese accommodantes, scopum attingunt. Nam si zelotypum ipsum esse perspexerint: annuit, inquiunt, ille vxori tuæ inter epulas: eámque intuitus suspirauit: vxor vicissim suaue quiddam, & amatorium: alia item quæ ad suspicionem adulterij faciunt. Sin poëticæ studiosus, illa arte sibi placeat. Per Iouem tua carmina Philoxenus irrisit, insectatus est, hiulca & lege soluta dixit. Apud religiosum, & pium, impietatis, & flagitij accusatur amicus, quasi numen reijciat, &

καὶ φιλόθεον, ἄθεος, καὶ ἀσεβὴς, καὶ ὡς τὸ θεῖον παρωδοῦντος,

καὶ τῶν θεῶν οἰαν ἀφυέστερος. οὐδὲ ἀκούσας, οὐδὲ μύσας διὰ τὸ ὠτοτυπὲς, διακέκραγε ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ ἀπέσπασε τὸν φίλον, οὐ φρίμιναν τὸν ἀκριβῆ ἔλεγχον. ὅλως γὰρ τὰ τοιαῦτα ὀπτικοῦσι, καὶ λέγουσιν, ἃ μάλιστα ἴσασιν ἐς ὀργὴν δυνάμενα θεοκαλέσαι τὸν ἀκροώμενον. καὶ ἔνθα πλεῖστος ἔστιν ἕκαστος ὀπτασίαι- A νοι, ἐπ' ἐκεῖνον τοξεύουσι, καὶ ἀκοντίζουσιν ἐς αὐτόν. ὥστε τὴν παρωτιτικὴν ὀργὴν τεταραγμένον, ῥᾴκιστ' ἂν ἐθέλειν ἄγειν τὴν ἐξέτασιν τῆς ἀληθείας. ἀλλὰ καὶν δέλη τις ἀπολογεῖσθαι, μὴ θεοσεβῆ τῷ παραδόξῳ τῆς ἀκροάσεως, ὡς ἀληθεῖ θεοκατειλημμένον. ἀνιαρώτατον γὰρ ὂν τὸ εἶδος τῆς διαβολῆς, τὸ ἐναντίον τῆς τῶν ἀκουόντων ὀργῆς, ὁπόταν καὶ παρὰ Πτολεμαίῳ τῷ Διονύσῳ ὀπτικῷ δεῖν- B πνῳ, ἐγένετό τις, ὃς διέβαλε τὴν πλατωνικὴν Δημήτριον, ὅτι ὕδωρ τε πίνει, καὶ μόνος τῶν ἄλλων γυναικεῖα οὐκ ἐνεδύσατο ἐν τοῖς Διονυσίοις. καὶ εἰ μὴ κλινδεὶς, ἔωθεν ἐπινέ τε, πάντων ὁρώντων, καὶ λαβὼν ταραντινίδιον, ὠρχήσατο, ἀπολωλὼς ἂν, ὡς οὐκ C ἡδύμος τῷ Διονύσῳ τὸ βακχικὸν, προυίdentiam neget. Tum auditor ceu œstro in aurem immisso, exæandescit, vt est consentaneum, & re nondum accuratè cognita, amicum auersatur. Talia ferè sunt quæ ab impuris istis confinguntur & dicuntur, cùm ea norint audientis animum ad iram maximè posse prouocare. Et qua parte quisque præstat, cognoscentes, illa ipsum telis iaculisque petunt: ne auditor subita conturbatus ira, aliquod vero cognoscendo collocet otium: deinde ei qui se purgare velit, non attendat, inopinato crimine, tanquam vero præoccupatus. Etenim ea calumniæ species est efficacissima, quæ cum auditoris cupiditate conflictatur: quando etiam apud Ptolemæum cognomento Dionysum, quispiam olim Demetrium Platonicum accusauit, quòd in Bacchanalibus aquam biberet, solúsq; omnium mulieb̃ribus nõ fuisset indutus. Ac nisi mane vocatus vinum bibisset omniũ in conspectu, & sumpta veste Tarentina, cymbala pulsasset, & saltasset, planè periisset, quòd regis moribus non delectaretur,

ἀλλ' αὐτοσοφιστὴς ὤν, καὶ ἀντίτεχνος τῆς Πτολεμαίου ζωφῆς. παρὰ δὲ Ἀλεξάνδρῳ, μεγίστη τότε αἰ ἀπασῶν διαβολαὶ λέγοιτο, εἴ τις μὴ σέβειν, μηδὲ προσκυνεῖν τὸν Ἡφαιστίωνα. ἐπεὶ γὰρ ἀπέθανεν Ἡφαιστίων, ὑπὸ τῆς ἔρωτος Ἀλέξανδρος ἐβουλήθη θεὸν θεσπεσίαν καὶ τοῦτο τῇ λοιπῇ μεγαλουργίᾳ, καὶ θεὸν χειροτονῆσαι τὸν τετελευτηκότα. οὐδὲ οὖν νεὼς τε ἀνέστησαν αἱ πόλεις, καὶ τεμένη καθιδρύετο, καὶ βωμοὶ, καὶ θυσίαι, καὶ ἑορταὶ τῷ καινῷ τούτῳ θεῷ ἐπετελοῦντο. καὶ ὁ μέγιστος ὅρκος ἦν ἅπασιν, Ἡφαιστίων. εἰ δέ τις ἢ μεθυστέρει πρὸς τὰ γινόμενα, ἢ μὴ φαίνοιτο πάνυ εὐσεβῶν, θανάτου ἐπέκειτο ἡ ζημία. ὑπολαμβάνοντες δὲ οἱ κόλακες τοῦτο μειρακιώδη ταύτην τὴν Ἀλεξάνδρου ἐπιθυμίαν, προσεξέκαιον εὐθὺς, καὶ ἀνεζωπύρουν, ὀνείρατα διηγούμενοι τῷ Ἡφαιστίωνος, ἐπιφανείς πυκὰς, καὶ ἰάματα προστάττοντες αὐτῷ, καὶ μαντείας ἐπιπρομίζοντες. καὶ τέλος, ἔδοξαν παρέδρῳ, καὶ ἀλεξικάκῳ θεῷ. ὧδε Ἀλέξανδρος, ἥδετό τε τοῖς, καὶ μέγα ἐφρόνει, ὡσανεὶ

sed Ptolemæi delicijs infensus esset, & aduersarius. Apud Alexandrum grauissimi criminis reus fiebat, qui colere & adorare nollet Hephæstionem. Nam posteaquā is è viuis excessit, amore victus Alexander, ad reliquā funeris magnificentiam additum voluit, vt mortuus inter Deos Hephæstion haberetur. Continuò ciuitates ei templa condiderunt, delubra dedicarunt, aras, victimas, & festa nouo huic Deo consecrarunt. Erátque nomen Hephæstionis iusiurandum omniū religiosissimū. Siquis autem vel risisset ad ea quæ fiebant, vel nō omni studio colere visus esset, culpa capitalis erat. Assentatores autem perspecta hac iuuenili Alexandri cupiditate, ei ignem & fomitem addere cœperunt, somnia narrantes Hephæstionis, apparitiones quasdam, & medelas ei attribuentes, eiúsque oracula prædicantes: denique assessori, malorúmque depulsori Deo sacra fecerunt. Alexander autem hæc iucundè audiebat, tandem etiam vt vetis fidem habebat, & gloriabatur quòd nō modò Dei filius esset, sed

ἀκούων, καὶ τὰ τελευταῖα, ὑπὸ οὐ θεῶν παῖς ὢν μόνον, ἀλλὰ

καὶ θεοὺς ποιεῖν δυνάμενος. πόσους τοίνυν οἰόμεθα τῶν Ἀλεξάνδρου φίλων παρὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὑπολαῦσαι τῆς Ἡφαιστίωνος θειότητος, διαβληθέντας, ὡς οὐ τιμῶσι τὸν κοινὸν ἁπάντων θεὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἐξελαθέντας, καὶ τῆς βασιλέως εὐνοίας ἐκπεσόντας; τότε καὶ Ἀγαθοκλῆς ὁ σάμιος, ταξίαρχῶν παρ' Ἀλεξάνδρῳ, καὶ παρὼν παρ' αὐτῷ, μικρὸν δεῖν συγκαθείρχθη λέοντι, διαβληθεὶς ὅτι δακρύσειε παρὼν τὸν Ἡφαιστίωνος τάφον. ἀλλ' ἐκεῖνόν μοι λέγεται βοηθῆσαι Περδίκκας, ἐπομόσαντος καὶ πάντων τῶν θεῶν, καὶ καὶ Ἡφαιστίωνος, ὅτι δὴ κυνηγετοῦντί οἱ, φανέντα ἐναργῆ τὸν θεὸν, ἐπισκῆψαι εἰπεῖν Ἀλεξάνδρῳ φείσασθαι Ἀγαθοκλέους. οὐ γὰρ ὡς ἀπιστοῦντα, οὐδὲ ὡς ἐπὶ νεκρῷ δακρύσαι, ἀλλὰ τῆς πάλαι συνηθείας μνημονεύοντα. ἦν γὰρ κολακεία, καὶ ἡ διαβολὴ, τό τε μάλιστα χώρην ἔχουσα πρὸς τὸ Ἀλεξάνδρου πάθος συμπαθοῦν. καθάπερ γὰρ ἐν πολιορκίᾳ δεῖ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ, καὶ ἀπόκρημνα, καὶ ἀσφαλῆ τὰ τείχη προσίασιν οἱ πολέμιοι, ἀλλ' ἐν ᾗ ἀφύλακτόν τι μέρος,

Deos etiam creare posset. Quot igitur Alexandri amicos putamus illam Hephæstionis diuinitatem tum malè habuisse, quum accusarentur, quòd communem omnium Deum non colerent: ideóque expellerentur, & regis benenolentia excideren? Túc temporis Agathocles Samius apud Alexandrum centurio in honore erat, parum abfuit quin cum leone committeretur, accusatus, quòd sepulchrum Hephæstionis præteriens illachrymasset. Verùm illi opem tulisse fertur Perdiccas, Deos omnes, ipsúmque Hephæstiona juratus, Deum in venatione sibi clarè visum, mandasse vt Alexandro diceret, Agathocli esse parcendum, qui non vt mortuũ lachrymasset, & quòd vanam Hephæstionis diuinitatem crederet, sed quòd pristinæ familiaritatis meminisset. Sic igitur affecto Alexandro, locus assentationi, & calumniæ aptissimus fuit. Nam quemadmodum hostes vrbem oppugnaturi, non altam nõ præcipitem, non munitam, mœnium partem inuadunt: sed quam non custodiam,

ἢ σαθρὸν ἀϊδώνται, ἢ ταπεινὸν, ὅτι τοῦτο πάσῃ δυνάμει χωρεῖσιν, ὡς ῥᾷστα παρεισδῦναι, καὶ ἐλεῖν δυνάμενοι, οὕτω καὶ οἱ διαβάλλοντες, ὃ, τι ἂν ἀδενὲς ἴδωσι τῆς ψυχῆς, καὶ ὑποπτερον, καὶ ἐυεπίβατον, τούτῳ προσβάλλουσι, καὶ προσάγουσι τὰς μηχανὰς, καὶ τέλος, ἀκπολιορκῆσι, μηδενὸς ἀντιπαρομόυ, μηδὲ ἢ ἔφοδον ἀϊδομόυ. εἶτ' ἐπειδὰν ἐντὸς ἅπαξ τειχῶν γένωνται, πυρπολοῦσι πάντα, καὶ κάουσι, καὶ σφάττουσι, καὶ ἐξελαύνουσιν, οἷα εἰκὸς ἁλισκομένης ψυχῆς, καὶ ἐξωθεσθαι δοκούσης ἔργα εἶναι. μηχανήματα δ' αὐτοῖς κατὰ τὸ ἀπόντος ἢ τε ἀπάτη, καὶ τὸ ψεῦδος, καὶ ἡ ὀπτορεκία, καὶ περιλιπάρησις, καὶ ἀναισχυντία, καὶ ἄλλα μυρία βαδιουργήματα. ἥδε μεγίστη πασῶν, ἡ κολακεία ἐστὶ, συγγενὴς, μᾶλλον δ' ἀδελφή τις ἐστὶ τῆς διαβολῆς. οὐδεὶς γοῦν οὕτω ἠλιθιός ἐστι, καὶ ἀδαμάντινον τεῖχος τῆς ψυχῆς περιβεβλημένος, ὃς ἂν αὐ ἐνδοιὴ πρὸς τὴν κολακείας διαβολάς, καὶ ταῦτα, ὑπορυπούσης, καὶ τὸν θεμελίους ὑφαιρούσης τῆς διαβολῆς, καὶ τὰ μὴ ἐντὸς,

debilem, humilem-ue nō sunt, in eam totis viribus impetum faciunt, vt qua facillimè ingredi, & rerum potiri queant. Ita calumniatores, quod in auditoris animo languidum, fragile, & accessu facile viderint, illud adoriuntur, eóque suas machinas adducunt: denique nemine obsistente, hostilémque impetum sentiente, expugnant: deinde intra muros, cuncta igni ferróque deuastant, iugulant, expellunt: qualia verisimile est fieri animo capto, & mancipato. Artes sunt ipsis aduersus absentem, fallacia; mendacium, periurium; obsecratio, impudentia, aliæque sexcentæ astutiæ: quarum omnium maxima est assentatio, Calumniæ cognata, imò soror. Nemo enim tam generoso est animo, & adamantino muro septus, qui adulationis calumnijs non succumbat: idque cùm calumnia suffodiat, & fundamenta subtrahat. Atque hæc quidem sunt quæ foris aduenium. Intus autem mustæ

τοῦτο. ἔνδιδεν δ', πολλαὶ

proditiones

προδοσίαι συναγωνίζονται, ταῖς χεῖρας ὀρέγουσαι, καὶ τὰς πύλας ἀναπετῶσαι, καὶ πάντα τρόπον τῇ ἁλώσει τὸ ἀκούοντος συμπροθυμούμεναι. πρῶτον μὲν, τὸ φιλόκαινον, ὃ φύσει πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπάρχει, καὶ τὸ ἀφίλοκρινον. ἔπειτα δὲ, τὸ πρὸς τὰ παράδοξα τῶν ἀκουσμάτων ἐπιρρέπον. οὐ γὰρ οἶδ' ὅπως ἡδόμεθα πάντες λαθρίδιά, καὶ πρὸς τὰς λεγομένας, καὶ μεστὰς ὑποψίας ἀκούοντες. οἶδα γοῦν τινας οὕτως ἡδέως γαργαλιζομένας τὰ ὦτα ὑπὸ τῶν διαβολῶν, ὥσπερ τοῖς πτεροῖς κνωμένους. ἐπειδὰν τοίνυν ὑπὸ τούτων ἁπάντων συμμαχούμενοι προσπέσωσι, κρατοῦς εὐθὺς εἶναι δοκοῦσιν, καὶ οὐδεὶς ἀντιχειρὸς ἢ νέμεσις γένοιτο, μηδενὸς ἀντιπαρατασσομένου, μὴ δὲ ἀμυνομένου τὰς προσβολάς· ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκουόντων, ἑκόντος ἑαυτὸν ἐνδιδόντος. τὸ διαβαλλομένου δὲ, καὶ ἐπιβαλλομένου ἀγνοουμένου. ὥσπερ γὰρ ἐν νυκτὶ πολέμου ἀλλοῦσης, καθεύδοντες οἱ διαβαλλόμενοι φονεύονται, καὶ τὸ πάντων οἰκτιστον, ὁ μὴ καὶ εἰδὼς τὰ γεγονότα, προσέρχεται τῷ φίλῳ φιλικῶς, καὶ μηδὲν φυλαττόμενος ἑαυτῷ συνεπιτίθεται, καὶ

A proditiones adiuuant, manus porrigunt, portas aperiunt, omnibusque modis expugnationi auditoris vnà incumbunt. Ac primùm quidem hæ sunt, rerum nouarum studium, ac præsentium fastidium, quod hominis ingenio à natura est insitum: deinde verò quod ad rerum incredibilium auditionem sequitur. Nescio enim quo pacto gaudemus omnes clanculùm, quum plenas suspicione delationes audimus. Quibusdam enim comperi aures calumnijs ita suauiter titillari, ac si pennis confricentur. Proinde quum talibus adiuti socijs irruerint, vi vtique capiunt: nec ægrè paratur victoria, vbi nemo repugnat, nec vim propulsat: sed qui audit, vltro seipsum dedit: qui verò accusatur, insidiarum est ignarus. Nam haud aliter qui deferuntur, atque qui captis vrbibus pereunt, dormientes trucidantur. Et quod est omnium maximè miserabile, hic rerum actarum nescius, amicum hilari vultu adit, vt nullius mali sibi conscius, & consueta dicit, facitque,

τὰ πιθανὰ λέγει, καὶ πρὸς

παντὶ δόλῳ ὁ ἄθλιος ἐνηδρευμένος. ὁ δ', ὦ μῆτερ, ἔχει τι γνωσιμαῖον, καὶ ἐλεύθερον, καὶ παρρησιαστικὸν, εὐθὺς ἐξέρρηξε τὴν ὀργὴν, καὶ τὸν θυμὸν ἐξέχεε. καὶ τέλος, πλὴν ἀπολογίαν προσαιτοῦμαι, ἔγνωκα τὸν φίλον παροξυνόμενος. ἀλλ' ὁ μὲν ἀγνώμων, καὶ ταπεινότερος, προσίεται μὲν, καὶ προσμειδιᾷ τοῖς χείλεσιν ἄκροις, μισεῖ δ', καὶ λάθρα τοὺς ὀδόντας διαπρίει. καὶ ὡς ὁ ποιητής φησι, βυσσοδομεύει ἄλλο φρεσίν. οὐ δή ἐγὼ οἶμαι ἀδικώτερον, οὐδὲ δουλοπρεπέστερον, ἐνδακόντα τὸ χεῖλος, ὑποβρέφειν τὴν χολὴν, καὶ τὸ μῖσος ἐν αὐτῷ κατακλεῖσον αὔξειν, ἕτερα μὲν κεύθοντα ἐν φρεσὶν, ἄλλα δὲ λέγοντα, καὶ ὑποκινούμενον ἰλαρῷ καὶ κωμικῷ προσώπῳ, μᾶλλα πεπαθῶς τινα, καὶ γέμουσαν τραγῳδίαν. μάλιστα δὲ τοῦτο πάσχουσιν, ἐπειδὰν πάλαι φίλος ὁ ἐνδιαβάλλων δοκῶν εἶναι τῷ ἐνδιαβαλλομένῳ, ποιῇ ὁμοίως. τότε γὰρ ὅτε φωνὴν ἀκούειν ἔτι θέλοιεν τὰ διαβαλλομένων, ἢ τὰ ἀπολογουμένων, τὸ ἀξιόπιστον τῆς κατηγορίας ἐκ τῆς πάλαι δοκούσης φιλίας προσειλήφοτες. οὐδὲ τοῦτο λογιζόμενοι, ὅτι πολλαὶ πολλάκις ἐν τοῖς φιλτάτοις μί-

infidijs omnifariam miser obsessus. Tum ille, si homo ingenuus est, & liber, ac confidens, iram ilico rumpit, animúmque effundit: denique præuisa defensione, agnoscit se aduersus amicum abs re fuisse exacerbatum. Sin autem ignauiore est, & abiectiore animo, admittit quidem, summíscque labijs arridet: verùm odit, & clam dentibus frendet: ac vt inquit poëta, iram in animo molitus. Quo vtique homine nihil putem iniustius, nihil seruilius, qui admorso labro bilem intus alit, odiúmque intra se conceptum auget, dum aliud in mente occulit, aliud in ore habet, & plenam affectibus tragœdiam in se commouet. Túncque potissimùm hoc faciunt, quum simile facit delator qui delati olim amicus videtur fuisse. Tunc enim ne vocem quidem delati, tantum abest vt defensionem audire velint: tantum fidei calumniæ facit, præcepta illa de de veteri ipsorum amicitia opinio: cùm non reputent inter amicissimos clam alijs non rarò multas simul-

ὁδὸς παρεμπίπτουσιν αἰτίας, τὸν
ἄλλους λανθάνουσαι. καὶ ἐνίοτε
οἷς αὐτός τις ἔνοχος ὢν, ταυτὶ
φθάσας κατηγόρησε τοῦ πλη-
σίον, ἐκφυγεῖν, οὕτω πειράμενος A
τῷ διαβολῷ. καὶ ὅλως, ἐχ-
θρὸν μὲν οὐδεὶς ἂν πολυπραγμονεῖ
διαβάλλειν. ἄπιστος γὰρ αὐτό-
θι ἡ κατηγορία, προδήλου ἔ-
χουσα τὴν αἰτίαν. τοῖς δὲ φί- B
λοις ἐπιχειροῦσι, μάλιστα φίλοις ἐπιχειροῦσι, τῷ πρὸς τὸν ἀκούοντας
ἔνοιαν ἐμφῦναι προσαγομένοις, ὅτι ἐπὶ τῷ μείζονι συμφέ-
ροντι οὐδὲ τῶν οἰκειοτάτων ἀ- C
πέχονται. εἰσὶ δέ τινες, οἳ καὶ
μαθοῦσιν ὕστερον ἀδίκως διαβε-
βλημένους παρ' αὐτοῖς τοὺς φί-
λους, ὅμως ὑπ' αἰσχύνης ὧν
ἐπίστευσαν, οὐδέ τι προσέπεσθαι,
οὐδὲ τολμῶσι προσβλέπειν
αὐτοῖς, ὥσπερ ἠδικημένοι, ὅτι
μηδὲν. ἀδικοῦντας ἐπιγρά-
φουσιν. τοιγαροῦν πολλῶν κα-
κῶν ὁ βίος ἐπλήσθη τοῦ τῶν
οὕτω ῥᾳδίως, καὶ ἀνεξετάστως D
πεπιστευμένων διαβολῶν. ἡ μὲν
γὰρ Ἀντεια, τεθνάναι φησὶν
ὦ Περῖτε, ἢ κάκιστα Βελ-
λεροφόντην, ὃς μὲν ἔθελε φιλό-
τητι μιγῆναι αὐτῆ ἀθέλουσαν,
αὐτὴ προτέρα ἐπιχειρήσασα
καὶ προφθεῖσα. καὶ μικροῦ ὁ

simultatũ causas intercedere: interdum etiã eum, quorum ipse reus est, socium insimulare, dũ sic anteuertẽdo, calumniam nititur euitare: denique neminem audere inimico calumnias instruere. Nam ei accusationi non habetur fides, cuius manifesta est causa. Verũm eos qui videntur amici, potissimùm aggrediuntur, optantes suam erga auditores beneuolentiam indicare, quòd in ipsorum commoda, neque familiarissimis parcant. Quidam autem sunt, quibus tametsi postea comperitur falsum apud se crimen amicis fuisse impositum, tamen cùm id credidisse pũdeat, neque admittere quicquam, neque illum intueri audent, ac si in Diuria sint affecti, quia nihil ab illis delictum agnouerũt. Proinde multis malis referta est hominum vita, eo quòd tam facilè, nullâque facta disquisitione calumnijs fides habetur. Nam ait Antia, *Prate velim pereas, perijs nisi Bellerophontem, Qui tenerum inuita voluit violare pudorem*: quanquã ipsa prior solicitarat, & neglecta fuerat. Ac parum abfuit, quin adolescens in congressu

συμπλοκὴν διεφθάρη, ἐπτίμου σωφροσύνης ὑπομχὸν, καὶ πρὸς τὸν ξένον αἰσχοῖς ὑπὸ μάλα γυναικὸς ἐπιβεβουλευμένος. ἠδὲ Φαίδρα, καίκείνη τὰ ὅμοια κατειποῦσα τῷ πατρὶ, ἐπέρασεν ἐπτίνοτ τὸν Ἱππόλυτον γνῶναι ὑπὸ τοῦ πατρὸς, εἰ μηδὲν ὦ θεοί, μηδὲν αὐτὸν εἰργασμένον. καὶ φήσει τις. ἀλλ' ἀξιόπιστός ἐστιν ἐνίοτε ὁ διαβάλλων ἀνὴρ, τά τε ἄλλα δίκαιος, καὶ σώφρων εἶναι δοκῶν. καὶ ἐγὼ μὲν προσέχειν αὐτῷ, ἅτε μηδὲν αὐτοιοῦτο κακουργήσαντι. ἆρ' οὖν τοῦ Ἀριστείδου ἐστὶ τις δικαιότερος; ἀλλ' ὅμως καὶ κεῖνος συνέστη ἐπὶ τὸν Θεμιστοκλέα, καὶ συμπαρώξυνε τὸν δῆμον, ἧς φασιν ἐκεῖνος πολιτικῆς φιλοτιμίας ὑποκεκινημένος. δίκαιος μὲν γὰρ ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους Ἀριστείδης. ἄνθρωπος δὲ καὶ αὐτὸς ἦν, καὶ χολὴν εἶχε, καὶ ἠγάπα τινας, καὶ ἐμίσει. καὶ εἰγε ἀληθής ἐστιν ὁ περὶ τοῦ Παλαμήδους λόγος, ὁ σωφρονέστατος τῶν Ἀχαιῶν, καὶ τοῖς ἄλλοις ἄριστος, τιμωρεῖσθαι βουλόμενος, καὶ ἐπιδεῖξαι ὑπὸ φθόνου φαίνεται σωφρονισθεὶς καὶ αὐδρὸς ὁμαίμου, καὶ φίλου, καὶ ἐπὶ τὸν αὐτὸν

cum Chimæra perierit, castitatis dans pœnas, & pudoris erga hospitem, insidijs à lasciua muliere petitus. Quiddam etiam simile Phædra de priuigno obloquuta, fecit vt Hippolytus à patre deuoueretur, etsi nihil, ô Dij, nihil nefarij perpetrasset. At dicet aliquis. Quandoque fide dignus est calumniator, qui alias iustus & prudens videtur esse, eique præbenda auris, vt qui tale nihil perpetrarit. Est-ne aliquis iustior Aristide? attamen ille in Themistoclem conspirauit, animósque populi concitauit, gloriæ popularis, vt aiunt, æmulatione titillatus. Alias vir bonus Aristides: sed homo cùm esset, irasci poterat, & alios amabat, alios oderat. Si verum quoque est, quod de Palamede ferunt, quidam Græcorum sapientissimus, alijsque in rebus optimus, inuidia flagrans insidias parasse fertur cognato, amico, & ad idem periculum profecto:

κίνδυνον ἐπιπλεύκότος. οὗ-

πως ἔμφυτον ἅπασιν αὐθρώποις
ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα ἁμαρτία. τί
γὰρ ἄν τις, ἢ τὸν Σωκράτην λέ-
γοι, ἢ ἀδίκως ὡς τὸν Ἀθη-
ναίων διαβεβλημένον ὡς ἀσε- A
βῆ, καὶ ἐπίβουλον; ἢ τὸν Θεμι-
στοκλέα, ἢ τὸν Μιλτιάδην, τὸν
μυριτριακοντάρχους νίκας, ὑπὸ πρε-
σβείας τῆς Ἑλλάδος ὑποπτους
γενομένους; μυρία γὰρ τὰ παρα- B
δείγματα. καὶ χαλεπὸν, τὰ πλεί-
στα ἤδη γνώριμα. τί οὖν χρὴ
ποιεῖν τοῦτο νοῦν ἔχοντα,
ἢ ἀρετῆς, ἢ ἀληθείας ἀμφισβη-
τούμενα; ὅπερ οἶμαι καὶ Ο- C
μηρος ἐν τῷ περὶ σειρήνων
μύθῳ αἰνίξατο, παραπλέειν κε-
λεύσας ταῖς ὀλεθρίοις ταύταις
τῶν ἀκουσμάτων ἡδοναῖς, καὶ
ἀποφράττειν τὰ ὦτα, καὶ μὴ
ἀνιέναι αὐτὰ ἀπατεωνεύειν
τοῖς πάθεσι παρειλημμένοις,
ἀλλ' ἐπισκοπεῖν ἀκριβῶς D
τὸν λογισμὸν ἅπασι τοῖς
λεγομένοις, τὰ μὲν ἄξια, προ-
σίεσθαι, καὶ παραβάλλεσθαι.
τὰ φαῦλα δ', ἀποκλείειν, καὶ
ἀπωθεῖν. καὶ γὰρ ἂν εἴη γε-
λοῖον, τὰ μὲν οἰκίας θυρω-
ρὸν καθίσαι, τὰ ὦτα δ', καὶ
τὴν διάνοιαν, ἀνεῳγμένα ἐᾶν.
ἐπειδὴ τοίνυν τοιαῦτα πρό-
σωπα λέγων, αὐτὸ δὲ αὐτὸ

adeò naturæ hominum familiare est hoc errore labi. Porrò, quorsum attinebat & Socratem recensere, impietatis & insidiarum apud Athenienses insimulatum? Quid Themistoclem, aut Miltiadem tot partis victorijs, suspitione proditionis notatos? Sunt enim exempla innumera, & vulgo iam pleraque non ignota. Quid igitur faciet vir prudens, quum de virtute, aut veritate ambigitur? Sanè quod Homerus in Sirenum fabula docet, quum iubet vt pernicioſas hasce sermonum voluptates præteream, obturet aures, nec eas passim aperiat affectu præoccupatis: sed sedulo ianitore adhibito, ratione nimirum quæ delationes expendat: dignas quidem recipiat & admittat: malas verò excludat, & depellat. Ridiculum enim fuerit ædium ianitores constituere, aures verò mentemque aperta finere. Quum igitur quispiam talia quæpiam tibi dixerit: rem ipsam apud te perpendas,

χρὴ τὸ πρᾶγμα ἐξετάζειν,

μήτε ἡλικίαν τὸ λέγοντος ὁρῶντα, μήτε τἄλλον βίον, μήτε τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀγχίνοιαν. ὅσῳ γὰρ τις πανουργότερος, τοσούτῳ ἐπιμελεστέρας δεῖται τῆς ἐξετάσεως. οὐ δεῖ τοίνυν πιστεύειν ἀλλοτρίᾳ κρίσει, μᾶλλον δὲ μίσει τοῦ κατηγορουμένου, ἀλλ' ἑαυτῷ τὴν ἐξέτασιν φυλακτέον, τῆς ἀληθείας, ἀποδύντα καὶ τῷ διαβάλλοντι τὸν φθόνον, καὶ ἐν φανερῷ ποιησάμενον τὸν ἔλεγχον τῆς ἑκατέρου διανοίας, καὶ μισεῖν οὕτω, καὶ ἀγαπᾶν τὸν δεδοκιμασμένον. φρὶν δὲ τοῦτο ποιῆσαι ἐκ τῆς πρώτης διαβολῆς κεκινημένον, Ἡφαίστειός ὡς μέγα κωδωνίσῃς, καὶ ταπεινὸν, καὶ παντῶν οὐχ ἥκιστα ἄδικον. ἀλλὰ τούτων ἁπάντων ἄπειρον, ὅσῳ ἐν ἀρχῇ ἔφημεν ἄγνοια, καὶ τὸ ἐν σκότῳ που εἶναι τὴν ἑκάστου βόπον. ὡς εἴγε θεῶν τις ἀποκαλύπτειεν ἡμῶν τοὺς βίους, οἵοιτο ἂν φεύγουσα ἐς τὸ βαράθρον ἡ διαβολὴ, χώραν οὐκ ἔχουσα, ὡς ἂν πεφωτισμένην τῶν πεπραγμένων ὑπὸ τῆς ἀληθείας.

nec delatoris ætatem, nec mores, nec in dicendo solertiam spectes. Nam quo quis est disertior, eo accuratiore disquisitione indiget. Ergo alterius iudicio, imò potiùs accusatoris odio non est credendum: at veri examen sibi seruandum, tum calumniatori inuidiam tribuendo, tum vtriusque mentis argumentum patefaciendo. Et sic alterum odisse, alterum amplecti licet, quem probauerit. Sed priusquàm hoc factum sit, prima calumnia commoueri, hercle quàm iuuenilis, abiectique animi est, & à iustitia semotissimi. At verò horum omnium causa, vna est ignorantia, tenebræque illæ quibus cuiusque mores obuoluuntur. Nam si Deorum quispiam animos nostros retegeret, in barathrum aufugeret, locum non inueniens Calumnia, vt pote rebus à veritate illustratis.

ΨΕΥΔΟΛΟΓΙΣΤΗΣ, Η ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΠΟΦΡΑΔΟΣ.

PSEVDOLOGISTA, SIVE DE APOPHRADE, HOC EST, die nefasto.

ARGVMENTVM.

Inuectiua est in eum, à quo derisus fierat, quòd Apophradi verbo vsus esset, ipsumque diei atro comparasset. Continetur autem tota oratio duabus partibus, quarum priore ostendit, nomen Apophradis Græcum, & vsitatum Græcis esse, & se recte eo vsum quoque esse, eáque exemplis aliorum, qui similibus nominibus etiam alios nefarios ac detestabiles, probrose appellarunt. In altera autem vitam & mores, & item sermonem ac dicendi genus illius insectatur, ostendens illum meritò ac dignè ista voce cognominari, vt potè atrum ac detestabilem, & ab alijs quoque similibus antea appellationibus eodem modo passim notatum, afficta etiam prosopopœia lingua, expostulantis cum illo super abusu, & fœdo ministerio, cui adhibeatur. Exordium longius paulò est ad attentionem ac docilitatem pertinẽs, captata interim & benevolentia instituto suo, ab exemplo Archilochi, qui se eodem modo vltus fuerit. Post Exordium Prosopopœia Elenchi ex Menandri prologis introducitur, qui argumentum rei & occasionem scripti huius exponit. Titulus alter à materia de qua tractatur, alter ab ipsius, qui accusatur effectu siue opere sumptus est, quòd falsò de voce Apophradis iudicarat, eámque quasi peregrinam ac barbaram derisérat. Est enim λογίσης examinator, ἐξεταστὴς & κριτὴς seu δοκιμαστὴς, vt Hesichius indicat.

ΑΛΛ' ὅτι μὲν ἠγνόεις τοὔνομα τὴν ἀποφράδα, παντί που δῆλον. πῶς γὰρ οὐκ ἠπιῶς βάρβαρον εἶναί με τὴν φωνὴν ἐπ' αὐτῷ εἰπόντα; ὥρᾳ σε, ὡς ἀποφράδ' ὅμοιος εἰκάσειεν ἂν τῶν σῶν τρόπων σου νὴ Δία μέμνημαι, εἰκάσας τῇ τοιαύτῃ ἡμέρᾳ, εἰμὴ καὶ παντάπασιν ἀνή-

ΤΟ quod Apophradis nomẽ ignorabas, cuiuis facilè patet. Quomodo enim accusares me ceu barbarũ linguam, ob hoc quod de te dixi apophradi simile esse te? Nã mores tuos memini me cum tali die conferre, nisi prorsus ne audisses quidem

κοος ἤδει τῶ ὀνόματος. ἐγὼ ὃ
τι μὴ μὴ ἀποφράδα ὄ, τι καὶ
βούλει εἶναι, διδάξω σε μικρὸν
ὕστερον. τὸ δὲ τῶ Ἀρχιλόχου ἐ-
κεῖνο, ἤδη σοι λέγω, ὃ πτέρνιζα
τὸν πόρδωνα ἐπαίλιφας, εἰκῆ π-
ρὸς ποιητὴν ἰάμβων ἀκούεις Ἀρ-
χίλοχον, πάνυ τὸ ἦθος, οὐ-
δὲ ἐν κωμῳδίᾳ ἐλεύθερον, ἢ παῤ-
ρησίαν συνόντα, μηδὲν ὀκνοῦντα
ὀργίζειν, εἰ μὴ ὀπιμάλιόν τι λυ-
πήσειν ἔμελλε τοὺς περιπετεῖς
ἐσομένους τῇ χολῇ τῶν ἰάμβων
αὐτοῦ. ἐκεῖνος τοίνυν πρός τινος
τῶν τοιούτων ἀκούσας κακῶς, τέτ-
τιγα ἔφη τὸν αὐδόνα ἐπαφέναι τῷ
πόρδωνι, εἰκάζων ἑαυτὸν τῷ τέττι-
γι ὁ Ἀρχίλοχος, φύσει μὲν λάλῳ
ὄντι, καὶ ἄνευ τινὸς ἀνάγκης. ὁ-
πόταν δὲ καὶ τὸν πόρδωνα λυπηθῇ, γε-
γωνότερον βοᾶν. καὶ σὺ δ' ἔστι
ὦ κακόδαιμον ἄνθρωπε, τί βου-
λόμενος, ποιητὴν λάλον παρ-
οξύνεις ἐπὶ σεαυτὸν, αἰτίας ζη-
τοῦντα, καὶ ὑποθέσεις τοῖς ἰάμ-
βοις, ταῦτά σοι καὶ αὐτὸς ἀπει-
λῶ, ἃ μὰ τὸν Δία τῷ Ἀρχιλόχῳ
εἰκάζων ἐμαυτόν. πόθεν; πελ-
λῆνε καὶ δέον σοὶ ὄμοια συνῳ-
δὸν ἰάμβων ἄξια βεβιωμένα,
πρὸς ἃ μοι δοκεῖ, οὐδ' ἂν ὁ Ἀρ-
χίλοχος αὐτὸς διαρκέσαι, πρὸς
παρακαλέσας καὶ τὸν Σιμωνί-
δην, καὶ τὸν Ἱππώνακτα συμποιεῖν μετ' αὐτῶν κἂν ἐν τῶν πρὸς-

nomẽ hoc. Ego verò ipſam quidẽ Apophradẽ, quid ſibi velit, quidq; ſignificet, paulò pòſt te docebo. In præſentia autẽ Archilochi illud tibi dico, quòd videlicet cicadã ala cõprehẽdiſti. Simodo poëtã Archilochũ fuiſſe audiſti, qui genere fuerit Pariũs, homo liber admodũ, & dicax, neq; cõuitiari vnquã verit⁹, etiãſi quã maximè moleſtus futurus eſſet ijs, qui iniamborum ipſius otiũ incurrerent. Ille igitur cũ malè à quopiã iſtorũ audijſſet, hominẽ ait alis cicadã cõprehẽdiſſe: cõparãs ſeipſum cicadæ Archilochus, natura quidẽ ſtreperẽ, ac nulla cogente neceſſitate, vocali: quoties autẽ etiã ala cõprehẽditur, altius quiddã ſtridẽti. Tũ quoq; igitur, inquit, homo infœlix, quid tibi vis, qui poëtã loquacẽ cõtra te ipſum irritas, alioqui cauſas, & materiã ſuis iãbis quęrẽtẽ? Atq; hæc tibi quoq; nũc interminor, haud equidẽ per Iouẽ mę ipſũ cũ Archilocho conferens: vnde enim hoc poſſẽ, vt qui lõgè adeò inferior illi ſim? ſed quòd tibi conſcius ſim, innumera quædã iãbis digna, abs te in vita perpetrata eſſe: ad quæ mihi videtur ne ipſe quidem Archiloch⁹ ſufficere, aſſũpto etiã Simonide, & Hipponacte, vt vel vnũ aliquod eorũ

ὄντων σοι κακῶν. ὥτω σύγε παῖδας ἀπέφηνας ἐν πάσῃ βδελυρείᾳ, τὸ Ὀρθοδικίδιον, καὶ τὸ Λυκαμβίδιον, καὶ τὸ Βάπαλον, τοὺς ἐκείνων ἰάμβους. καὶ ἔοικε θεῶν τις ἐπὶ χεῖλος ἀγαγεῖν σοι τότε τὸν γέλων ἐπὶ τῇ ἀποφράδι λεχθείσῃ, ὡς αὐτὸς μὲν Σκυθῶν καταφανέστερος ᾖσθα, κομιδῇ ἀπαίδευτος ὤν, καὶ τὰ κοινὰ ταῦτα, καὶ τὰ ἐν ποσὶν ἀγνοῶν, ἀρχὴν ὃ ἔυλογον παρέχοις τῶν κατὰ σὲ λόγων ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ, καὶ οἰκοδεῖν σε ἀκεραίως εἰδότι, καὶ μηδὲν ὑποστελλομένῳ, τὸ μὴ ὅτι καὶ πάντα ἐξειπεῖν. μᾶλλον δ' ἀκριβοῦσθαι ἃ περᾷς νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἔτι καὶ νῦν, ὅτι πολλοῖς τοῖς πρὶν ἐκείνοις. καίτοι μάταιον ἴσως, καὶ περιττὸν, ἐν παιδείας νόμῳ παρρησιάζεσθαι πρὸς σέ. οὔτε γὰρ ἂν αὐτός ποτε ζηλώσειας πρὸς τὸν ὄπισθεν, οὐ μᾶλλον ἢ κάνθαρος μεταπτῆναι ἂν, μηκέτι τοιαῦτα κυλινδεῖν, ἅπαξ αὐτοῖς σωφρονῆσαι γλυκάμενος, οὔτ' εἶναί τινα νομίζω τὸν ἀγνοοῦντα ἔτι τὰ ὑπὸ σὲ τολμώμενα, καὶ ἃ γέρων ἀνθρωπος ἐς ἑαυτὸ παρανομεῖς, οὐχ ὅπως ἀσφαλῶς, οὐδὲ ἀφανῶς βδελυρεύεις. οὐδὲ δεῖ τινος τὸ ἀποδύσοντος

quæ in te sũt, maiorũ describãt. Adeò ceu pueros quosdã tecũ collatos, malitia superasti & Orodœcidẽ, & Lycãbẽ, & Bupalũ, quibus iãbos ille suos cõsumit. Atq; adeò videtur Deus quispiã risũ istũ tũc tuis immisisse labijs, quãdo Apophradis huius mẽtio est facta: quo manifestiꝰ quã in Scythis fieret, & indoctum esse te magnopere, & cõmunia hæc, atq; ante pedes posita ignorare: principiũ autẽ cõmodũ orationis cõtra te instituẽdæ, suppeditares homini libero, tẽque familiariter, idque exactè noscẽti, nihilque veturo quominus omnia foras eloquatur, imò verò proclamet quæcunque etiã nunc post multa illa superiora noctu & interdiu agis. At inane forsan & supervacaneum fuerit, erudiendi modo apud te dicendi libertate vti. Neq; enim ipse vnquã melior futurus facilè es ex ea obiurgatione, nõ magis quã scarabeus si monitus sit, vt ne amplius in stercore se volutet, cui semel assueuerit. Neq; etiã quẽquam esse arbitror, qui adhuc ignoret ea, quæ tu es aliquãdo ausus, quæq; homo ætate iã confectus in te ipsũ delinquis: nõ ita tutus, neq; obscurè malus es: neque etiam opus quopiã est qui leoninam pellem

τῷ λεοντῇ, ὡς φανερὸς γέ-
νοιο, καὶ θηλυς ὤν, εἰ μήτις ἄρα
ἐξ Ὑπερβορέων ἀρτι ἐς ἡμᾶς
ἥκοι, ἢ ἐς τοσοῦτον κυμαῖος
εἴη, ὡς μὴ ἰδὼν, ἐυθὺς εἰδέναι
ὄνων ἁπάντων ὑβριςότατόν σε
ὄντα, μὴ πεισμένας ὀγκωμέ-
νου περσέπη ἀκούειν. οὕτω πά-
λαι καὶ περὶ ἐμοῦ, καὶ παρὰ
πᾶσι καὶ πολλάκις, κεκήρυ-
κται τὰ σὰ, κἀ δόξαν οὐ μι-
κρὰν ἔχεις ἐπ' αὐτοῖς ὑπὲρ
τε Λειφράδου, ὑπέρ τε συ-
βαρίτου Μίδωνα, ὑπὲρ τὸν
χῖον ἐκεῖνον Βάσσαν, τε ἐπὶ
τοῖς ὁμοίοις σοφόν. ῥητέον ὅ
ὅμως εἰ καὶ ἔωλα δόξω λέγειν,
ὡς μὴ αἰτίαν ἔχοιμι μόνος αὐ-
τὰ ἀγνοεῖν, μᾶλλον δὲ παρε-
κλητέος ἡμῖν τῶν Μενάνδρου
προλόγων εἷς, ὁ ἔλεγχος, φίλος
ἀληθείᾳ, καὶ παῤῥησίᾳ θεός.
οὐχ ὁ ἀσημότατος τῶν ἐπὶ
τῆς σκηνῆς ἀναβαινόντων, μό-
νοις ὑμῖν ἐχθρὸς τοῖς δεδιόσι
τε γλῶτταν αὐτῆς, πάντα καὶ
εἰδότος, καὶ σαφῶς διεξιόν-
τος, ὁπόσα ὑμῖν συμβέβη κ. χάριεν
γοῦν τοῦτο ἡγοῖτ' ἄν, εἰ ἐθε-
λήσειεν ἡμῖν προεισελθὼν ὅτος
διηγήσασθαι τοῖς θεαταῖς σύμ-
παντα τὰ δράματος τὸν λό-
γον. ἄγε τοίνυν ὦ πρόλογε,

tibi detrahat, vt te prægrandem esse asinum pateat, nisi quis ex Hyperboreis veniat, aut in tantum sit Cumæus, vt non statim consp ectum te asinum omnium contumeliosissimum agnoscat, quanquam non expectarit, dum rudentem etiam audiat. Ita iam olim & à me, & apud omnes, & sæpe, res tuæ proclamatæ sunt, & famam inde haud quaquam exiguam nactus es supra Ariphradem, supra Sybaritam Misthonē, supra Chium illum Bastam, qui similia calluit. Sed dicēdum tamen est, etiamsi friuola dicere videbor, ne mihi vitio vertatur, quòd hæc solus ignorem. Imò verò nobis est aduocandus ex Menandri prologis vnus, Elenchus videlicet ille, amicus veritatis, & libertatis Deus, eorum qui in scenam ascendunt non obscurissimus, solis vobis inimicus, qui linguam ipsius formidatis, & scientem omnia, & planè enarrantem, quorumcunque vobis consc ia est. Plausibile igitur hoc fuerit, si ille voluerit ante nos ingressus, exponere auditoribus vniuersam fabulæ rationem. Proinde age ô Prologorum & Deorum optime Elenche,

καὶ δαιμόνων ἄριστε ἔλεγχε,

ὅρα ὅπως σαφῶς προδιδάξῃς τοὺς ἀκούοντας, ὡς οὐ μάτην, οὐδὲ φιλαπεχθημόνως, οὐδὲ αἰτίοις ποσὶ κῷ τῷ παρεῖμαι, ὅτι τόνδε τὸν λόγον ἀπηντήκαμεν, ἀλλὰ κ' ἴδιόν τι ἀμυνόμενοι, καὶ τὰ κοινὰ μισοῦντες τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῇ βδελυρίᾳ. ταῦτα μόνα εἰπὼν, καὶ σαφῶς προδιηγησάμενος, ἴλεως ἄπιθι ἐκποδών. τὰ δ' ἄλλα, ἡμῖν κατάλιπε. μιμησόμεθα γάρ σε, καὶ διελέγξομεν τὰ πολλὰ, ὡς παῤῥησίας τε, καὶ ἀληθείας ἕνεκα, μηδένα αἰτιάσασθαί σε. μήτε δ' ἐμὲ πρὸς αὐτὸν ἐπαινέσῃς ὦ φίλτατε ἔλεγχε, μήτε τὰ ἐκείνῳ προσόντα προσεκχέῃς αὖτος. ὁ γὰρ ἄξιον, θεῷ ὄντι, ἐπὶ σόμα σοι ἐλθεῖν τὸν περὶ τῶν οὕτω καταπύστων λόγοις. ὁ γὰρ σοφιστὴς οὗτος εἶναι λέγων, ὁ προλογος ἤδη φησὶ ταῦτα, ἐς ὀλυμπίαν ποτὲ ἦκε, λόγον τινὰ περὶ πολλοῦ συγγεγραμμένον ἐπιδειξόμενος τοῖς πανηγυρίσταις. ἰοὺ δ' ὑποθέσεως τῷ συγγράμματι, ὁ Πυθαγόρας κωλυόμενος ὑπό τινος Ἀθηναίων, οἶμαι μετέχειν τῆς ἐν Ἐλευσῖνι τελετῆς ὡς βάρβαρος, ὅτι ἔλεγχε αὐτὸς ὁ Πυθαγόρας περὶ τούτου ποτὲ, κ' Εὔφορβος γεγονέναι.

vide vt planè doceas auditores, non fruſtra, nō inimicè neque quod vulgo fertur, illotis pedib⁹, nos ad orationem hanc peragēdam accedere, ſed cùm vt priuatum quiddam vlciſcamur, tū quia in genere hominē ob malitiam odimus. Atq; hæc ſola præfatus, ac planè elocutus, è medio propitius abi: cętera verò nobis relinque: imitabimur enim te, & pleraque coarguemus, vt loquendi libertatis, & veritatis gratia nemo te accuſet. Neq; verò me ô optime, apud ipſos cōmendaueris, neque rurſum, quæ illi adſunt, temerè prę-effuderis. Nō enim dignum eſt, Deus cùm ſis, vt verba de rebus adeò deteſtandis in os tibi veniant. Nam hic qui ſé Sophiſtam eſſe dicebat (iam hæc dicit prologus) Olympiam aliquando venit, orationem multò iam antè conſcriptam recitaturus ijs qui ad ſolennem ludorum celebritatem conuenerant. Erat autem argumentū eius ſcripti. Pythagoras aliquando ab Athenienſe quodam prohibitus, vt opinor, cōmunicare cū ijs qui Eleuſinia ſacra peragebant, tanquā barbarus, eo quòd ipſe Pythagoras diceret, ante ea tēpora etiā Euphorbum ſeſe fuiſſe.

ξυγχαιρε ὃ ὁ λόγος αὐτῷ κατ' τὸν Αἰσώπου κολοιὸν, συμφορητὸς ὢν ἐκ ποικίλων ἀλλοτρίων πτερῶν. βουλόμενος δὲ μὴ ἕωλα δόξαι λέγειν, ἀλλ' αὐτοσχεδιάζειν τὰ δὴ τῶ βιβλίου, δεῖται τῶν συνήθων τινός. ὡς ὃ ἐκ Πατρῶν ἐκεῖνος, ἀμφὶ δίκας ἔχων τὰ πολλὰ, ἐπειδὴ αἰτήσῃ τινὰ ὑποθέσεις τοῖς λόγοις, τὸν Πυθαγόραν αὐτῷ παρελθεῖν. καὶ οὕτως ἀνὴρ ἔπεισε, καὶ συνέπεισε τὸ θέατρον ἀκοῦσαι τῶν περὶ τὸν Πυθαγόρου ἐκεῖνον λόγον. εἰ δὲ τὸ ἐπὶ τούτῳ, ὁ μὲν, παίων ἀπήνανος ἐν τῇ ὑποκρίσει, συνείρων οἷον εἰκὸς ἐκ πολλῶν ἐπεμελήθη, ἢ μεμελετημένα, εἰ μὴ ὅτι μάλιστα ἡ ἀναισχυντία ἦσεν, ἐπήμυνε, καὶ χεῖρα ὤρεγε, καὶ συνηγωνίζετο αὐτῷ. γέλως δὲ πολὺς παρὰ τῶν ἀκουόντων. καὶ οἱμὲν, ἐς τὸ πρόσω ἐκεῖνον μεταξὺ ἀποβλέποντες, ὑπεδήλουν ὡς οὐ λέληθε συμπαράξας αὐτῷ τὴν ῥᾳδιουργίαν. οἱδὲ, καὶ αὐτὰ γνωρίζοντες τὰ λεγόμενα, παρ' ὅλην τὴν ἀκρόασιν διετέλεσαν, ἓν τοῦτο μόνον ἔργον ἔχοντες, ἀλλήλων πειρώμενοι, ὅπως μνήμης ἔχωσι πρὸς τὸ διαγινώσκειν ὅτου ἕκαστον ἦν τῶν

Porrò illa ipsius oratio erat iuxta Æsopi graculum, ex varijs aliorum pennis consarcinata. Itaque cùm vellet videri haudquaquam friuola dicere, sed ex tempore è libro desumpta pronuntiare, quendam ex familiaribus rogat (erat autem Patrensis ille, circa lites plerunque versatus) vt postquam dicendi aliquod argumentum postulasset, Pythagoram ipsi statim subijceret. Ac ita tum fecit homo ille, & persuasit theatro vt illam de Pythagora orationem audirent. Erat verò, id quod consequens tum fuit, ineptus ad actionē & gestum corporis, connectens, vt verisimile erat, ea quæ longè antè meditata & exercitata tenebat, tametsi impudentia, quæ quàm maxima erat, auxiliabatur quoque, manúmque porrigebat, & cũ eo certabat. Risus autem ab auditoribus vndique multus. Ac alij quidem oculis interim ad Patrensem illũ conuersis, subindicabant se non ignorare commissam ab illo esse fallaciam. Alij autem ea quæ recitabantur agnoscẽtes, per totũ orationis tẽpus vni huic operi fuerũt intẽti, vt sẽ mutuo explorarẽt, quomodo quisq; memoria teneret, & dignoscerẽt vnde

ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμησάντων ἐπὶ ταῖς καλουμέναις μελέταις σοφιστῶν. ἐν ᾧ τούτοις ἅπασι, καὶ ὁ τὸν λόγον τονδὲ συγγράψας, ἦν ἐν τοῖς γελῶσι καὶ αὐτός. πάντα ἐμέλλε γελᾶν ἐφ' οὕτω προφανεῖ, καὶ ἀπρεπεῖ, καὶ ἀναισχύντῳ τολμήματι; καί πως, ἔστι δ' ἀκρατὴς γέλωτος. ὁ μέν, πλὴν φωνὴν ἐνδέξας εἰς μέλος, ὡς ᾠήθη, θρῆνόν τινα ἐπῴδει τῷ Πυθαγόρᾳ. ὁδὲ, τοῦτο δὴ τὸ τὸν λόγου, ὄνον κιθαρίζειν πειρώμενον ὁρῶν, ἀνεκάγχασε μάλα ἡδὺ ὁ ποιητὴς οὗτος ὁ ἐμός. ὁ δὲ, εἶδεν ὑπεσταφείς. τοῦτο ἐξεπολέμωσε τότε αὐτὸν ἐναγχος. ἐνέπεσε δὲ ἦν μὴν ἡ τῷ ἔτους ἀρχῇ, μᾶλλον δ' ἡ ἀπὸ τῆ μεγάλης νουμηνίας τρίτη, ἐν ᾗ οἱ Ρωμαῖοι κατὰ τὴν ἀρχαῖον, εὔχονταί τε αὐτοὶ ὑπὲρ ἁπάντων τῷ ἔτους εὐχάς τινας, καὶ θύουσι, Νουμᾶ τὸ βασιλέως καταστησαμένου τὰς ἱερουργίας αὐτοῖς. καὶ χρῆσθαι καὶ τοὺς θεοὺς ἐν ἐκείνῃ μάλιστα τῇ ἡμέρᾳ χρηματίζειν τοῖς εὐχομένοις. ἐν τοιαύτῃ τοίνυν ἑορτῇ, καὶ ἱερομηνίᾳ, ὁ τότε γελάσας ἐν ὀλυμπίᾳ ἐκεῖνος, ὑπὸ τῷ ὑποβολιμαίῳ Πυθαγόρᾳ, ἰδὼν

quidque ex ijs sophistis, qui paulò ante nos celebres fuêre in declamationibus, quas meletas vocant, desumptum esset. Inter hęc omnia, ipse etiam orationis author cùm ridentibus ridebat. Cur autem non rideret ob manifestum adeò, & ineptum, ac impudens facinus? Ac fortè, (est enim risus intemperans) hic quidem voce ad carmen conuersa, vt putabat, lamentationem Pythagoræ decantabat. Ille verò, istud quod vulgo dici solet, vidēs asinum cithara canere tentantem, in valdè suauem cachinnum solutus dixit, Poëta iste meus. Quod alter conuersus aspexit. Et hoc est quod tunc illos recens reddidit inimicos. Hinc erat quidem anni principiū, imò tertia dies à magno nouilunio, quando Romani iuxta veterum consuetudinem, & ipsi preces quasdam pro toto anno faciunt, & sacrificia peragunt, quarum ceremoniarum rex Numa fuit ipsis author: Deósque illa potissimū die precibus audiendis vacare credunt. Ergo in istiusmodi festo, sacrisque calendis, is qui tunc Olympiæ risit, sub Pythagora isto supposititio, conspicatus accedentem execrabilem,

καὶ ἀλαζόνα, τὸν τῶν ἀλλοτρίων λόγων ὑποκριτήν, ἐπύχανε ὃ καὶ τὸν τρόπον ἀκριβῶς εἰδὼς αὐτὸς, καὶ τὴν ἄλλην ἀσέλγειαν, καὶ μιαρίαν τοῦ βίου, καὶ ἃ ποιεῖν ἐλέγετο, καὶ ἃ ποιῶν κατείληπτο, ὡς ἔφη ἡμῖν ἔφη πρός τινα τῶν ἑταίρων, ἐκβέπεσθαι τὸ δυσανθητον τοῦτο θέαμα. ὃς φανεὶς, ἔοικε τὴν ἡδίστην ἡμέραν, ἀποφοήσδα ἡμῖν ποιήσειν. τοῦτ' ἀκούσας ὁ σοφιστὴς τὴν ἀποφοήσδα, ὡς τι ξένον καὶ ἀλλότριον τῶν Ελλήνων ὄνομα, ἐγέλα ἰσχυὸς, καὶ τὸν ἄνδρα τὸ πάλαι ἐκείνου γέλωτος ἠμύνετο. ἀεὶ γοῦν ἔρετο, καὶ πρὸς ἅπαντας ἔλεγεν, ἀποφοήσ. τί δὲ τοῦτο ὄζει; καρπός τις, ἢ βοτάνη τις, ἢ σκεῦός; ἆρα τῶν ἐδωμένων ἢ πνευμάτων τί ὄζιν ἀποφοής; ἐγὼ μὲν οὔτε ἤκουσα πώποτε, οὔτ' αὖ σωίην ποτὲ ὅ, τι καὶ λέγοι. ταῦθ' ὁ μὲν, ἔρετο κατ' τούτου διεξιέναι, καὶ πολλὰ ἐπῆγε τῇ ἀποφοήσδι τὸ γέλων. ἐλελήθη δ' καὶ αὐτὸς τὸ ὕστατον τεκμήριον ἀπαιδευσίας ἐκφέρων. ἐπὶ τούτῳ, τόνδε τὸν λόγον συνέγραψεν, ἐμὲ προεπιστείλας ὑμῖν, ὡς δεῖ ξειε τὸν ἀοίδιμον σοφιστὴν, τὰ κοινὰ τῶν Ελλήνων ἀγνοοῦντα, καὶ ὁπόσα καὶ οἱ ἐπὶ τῶν ἐξ-

& arrogantem istum alienarum orationum histrionem (Norat autem & mores eius exactè, & reliquam nequitiam, atque impuritatem vitæ, & quæ facere diceretur, & quæ faciens deprehensus fuerat) tempus, ad quendam amicorum inquit, hoc inauspicatum spectaculum auerſandi. Nam homo iste suo conſpectu, ſuauiſſimum hunc diem videtur nobis in apophradem conuerſurus. Quo audito Sophista ille, mox verbum Apophradis, veluti peregrinum & à Græcis alienum ridere cœpit, & hominem pro ſuperiore illo riſu vltus eſt, vt quidem putabat, omnibúſque dicebat. Quid hoc eſt Apophras? fructus, an herba aliqua, an inſtrumẽtũ? Eſt-ne eſculẽtũ aliquod aut potulentum Apophras? Nã ego neque audiui vnquã, nec quid dicat, facilè intelligo. Hęc quidẽ iſte cõtra illũ acerbè dixiſſe putabat, & multo riſu Apophradẽ excipiebat: ſed ſe extremum inſcitiæ teſtimonium in ſcipſum proferre non animaduertebat. Huius igitur gratia orationem hanc ſcripſit, is qui me huc ad vos præmiſit, vt videlicet oſtenderet, celebrem illum Sophiſtam, communia illa Græcorum ignorare, & quæ qui ſedent

γασηείων, καὶ τῶν καπηλείων εἰδέναι. ταῦτα μὲν ὁ ἔλεγχος. ἐγὼ δ', ἤδη γὰρ αὐτὸς παρειλημφα τὸ δράματος τὰ λοιπὰ, δίκαιος ἂν εἶην, τὰ ἐκ τοῦ Δελφικοῦ τρίποδος ἤδη λέγειν, οἷα μὲν σου τὰ ἐν τῇ πατρίδι, οἷα δὲ τὰ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, οἷα δὲ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ, οἷα δὲ τὰ ἐν Φοινίκῃ, καὶ Συρίᾳ. εἶτα ἐξῆς, τὰ ἐν Ἑλλάδι, καὶ Ἰταλίᾳ. καὶ ἐπ' ἄκρῳ, τὰ ἐν Ἐφέσῳ νυνὶ, ἅπερ κεφαλαιωδέστατα τῆς ἀπονοίας τῆς σῆς, καὶ κορυφὴ, καὶ κορωνὶς τοῦ βόπου. ἐπεὶ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν, Ἰλιεὺς ὢν, βαυκάλους ἐμπλώσω, καιρὸς ἤδη σοι ἀκούειν τὰ σαυτοῦ κακά. μᾶλλον δὲ, ταῦτα μὲν, μηδέπω· περὶ δὲ τῆς Ἀποφράδος, πρότερον. εἰπὲ γάρ μοι πρὸς πανδήμου, καὶ γυναικυλλίδος, καὶ κυβίβης, τῇ σοι μεμπτὸν, καὶ γέλωτος ἄξιον τοὔνομα εἶναι ἔδοξεν ἡ Ἀποφράς; νὴ Δί' οὐ γὰρ ἦν τῶν Ἑλληνῶν ἴδιον, ἀλλά πόθεν ἐπεισκωμάσαν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς πρὸς Κελτοὺς, ἢ Θρᾴκας, ἢ Σκύθας ἐπιμιξίας. σὺ δ', ἅπαντα γὰρ οἶδα τὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐξέκλεισας τοῦτο ἐνθὺς, καὶ ἐξεκήρυξας τοῦ ἑλληνικοῦ.

in officinis & tabernis, scire solent. Hactenus Elenchus ille. Ego autem (nam reliquas fabulæ partes agendas suscepi) meritò debebam veluti ex Delphico tripode tandem illa addere, qualia feceris in patria, qualia in Palæstina, qualia in Ægypto, qualia in Phœnicia, & Syria: deinceps in Græcia & Italia, & postremò nunc Ephesi, quæ quidem vecordiæ istius tuæ, quasi quoddam summarium sunt, & caput, & coronis morum. Quandoquidem enim iuxta prouerbium, Iliensis cùm sis, tragœdos conduxisti, tempus iam est, vt propria tua mala audias. Nondum tamen, sed de Apophrade priùs. Nam dic mihi per Pandemum, & Genetyllidem & Cybiben, quomodo reprehendendum & risu dignum hoc nomen Apophras videtur? Non enim per Iouem, Græcorum proprium erat: sed alicunde ex Gallorum, aut Thracum, aut Scytharum commixtione insolenter se insinuauit. Tu verò cùm Athenienſiũ cuncta noris, illud exclusisti cõtinuò, & velut per præconem ex Græcia eliminasti.

καὶ γελῶς ὅτι τοῦτο, ὅτι βαρβαρίζω, καὶ ξενίζω, καὶ παραβαίνω τοὺς ὅρους τοὺς ἀττικούς. καὶ μὴν τί ἄλλο οὕτως Ἀθηναίοις ἐπιχώριον, ὡς τοῦτο τοὔνομα φαίην ἄν, οἵ γε σοῦ μᾶλλον τὰ τοιαῦτα εἰδότες. ὥστε δαῖμον ἂν Ἐρεχθέα, καὶ τὸν Κέκροπα, ξένους ἀποφήναις, καὶ ἐπήλυδας εἶναι τῶν Ἀθηναίων, εἰ τῷ ἀποφράδα δείξεις ἐκ οἰκείαν, καὶ αὐτόχθονα τῆς Ἀττικῆς. πολλὰ μὲν γάρ ἐστιν, ἃ καὶ αὐτοὶ κατὰ ταὐτὰ τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομάζουσιν. ἀποφράδα δὲ μόνοι ἐκεῖνοι, τὴν ἡμέραν, καὶ ἀπευκτὴν, καὶ ἀπαίσιον, καὶ ἄπρακτον, καὶ σοὶ ὁμοίαν ἡμέραν. ἰδοὺ καὶ μεμάθηκας ἃ δὴ οὐδὲ πάρεργον, εἰ βούλεται αὐτοῖς ἡ ἀποφὰς ἡμέρα. ὅταν μήτε αἱ ἀρχαὶ χρηματίζωσι, μήτε εἰσαγώγιμοι αἱ δίκαι ὦσι, μήτε τὰ ἱερὰ ἱερεύηται, μηδ' ὅλως τι τῶν αἰσίων τελῆται, αὕτη ἀποφὰς ἡμέρα. ἐνομίσθη δὲ τοῦτο ἄλλοις ἐπ' ἄλλαις αἰτίαις. ἢ γὰρ ἂν ἥττηθέντες μάχαις μεγάλαις, ἔπειτα ἔταξαν ἐκείνας ταῖς ἡμέραις, ἐν αἷς τὰ τοιαῦτα ἐπεπόνθεισαν, ἀφράκτους, καὶ ἀκύρους τῶν ἐννόμων πράξεων εἶναι,

Et ex eo risus iste videlicet, quòd barbarè ac peregrino modo loquor, & terminos Atticos transgredior. At verò quid aliud Athenienſibus ita familiare ac patrium, vti hoc nomen, dixerint illi, qui huiusmodi meliùs, quàm tu, sciunt. Quapropter Erechtheũ, aut Cecropẽ, peregrinos & aduenas apud Athenienſes ẽsse citiùs probaueris, quàm Apophradis nomen ostenderis, non proprium & Atticæ non genuinum. Nam multa quidem sunt, quæ & ipsi eodẽ modo cum cæteris omnibus hominibus appellant: Apophradẽ autem soli illi atram, & abominabilem, & inauspicatam, & nefastam, tibíque similem diem vocant. Eccè iam obiter didicisti significationem Apophradis. Hic Nefastus Deſt dies, quo neque magistratus publicè de rebus consultant, neque lites in foro disceptantur, neque sacrificia peraguntur, neque quicquã eorum quæ fausta sunt tractatur. Atque dies huiusmodi apud alios alijs de causis indictus est. Aut enim graui aliqua clade superati, tales exinde dies, quibus rem malè gesserunt, pro nefastis & inauspicatis ad res legitimas gerendas, habendos censuerunt: aut

mehercle

ὦ καὶ νὴ Δία, κατοι ἀκμαῖον ἴσως, καὶ ἐξωρύγε ἤδη, γέρον-
τα αὖδ' ἐξ μεταπαιδεύειν, ἢ
ἀναδιδάσκειν τὰ τοιαῦτα, μὴ
ὃ τὰ περὶ τούτων εἰδότα. A
πάνυ γοῦν τοῦτ' ὀξὺ τὸ λοιπόν.
κἂν σὺ μάθῃς αὐτὸ, πᾶν ἡμῖν
εἰδὼς ἔσῃ. πόθεν γὰρ ὦ οὗτος;
τὰ μὲν γὰρ ἄλλα κἂν ἀγνοή-
σαι, συγγνώμη, ὁπόσα ἔξω τῶν B
πολλῶν πάτου, ἢ ἄδηλα τοῖς
ἰδιώταις. τὴν ἀποφράδα δ',
οὐδὲ βυληθεὶς ἄν, ἄλλως εἴ-
ποις. ἓν γὰρ τοῦτο ἢ μόνον. ἁπάν-
των τοὔνομα ἔξω φησί τις. C
ἀλλὰ καὶ τῶν παλαιῶν ὀνομά-
των, τὰ μὲν, λέκτέα, τὰ δ'
οὔ, ὁπόσα αὐτῶν μὴ συνῆθη
τοῖς πολλοῖς, ὡς μὴ παρέπτοι-
μεν τὰς ἀκοὰς, ἢ τιβώσκοιμεν D
τῶν συνόντων. τὰ ὦτα. ἐγὼ δ'
ὦ βέλτιστε, περὶ σὲ, ἴσως
ταῦτα περὶ σοῦ εἶπον, ἥμαρτον.
ἔχειν γὰρ ἔχειν ἢ κατὰ Πα-
φλαγόνων, ἢ Καππαδοκῶν, ἢ
Βακτρίων πάτρια διαλέγεσθαί E
σοι, ἕως σὺ μάθῃς τὰ λεγόμε-
να, ἢ σοὶ ἄκουσμ' ἡδέα. τοῖς δ'
ἄλλοις Ἕλλησιν, οἶμαι καθ' Ἑλ-
λάδα γλῶτταν συνεῖναι χρή.
εἶτα ἢ τῶν Ἀττικῶν κατ' ἔχόντες
τινας πολλὰ ἐπεξελαύνων τῆς
αὐτῶν φωνῆς, τοῦτο ἐν τοῖς

mehercle etiam. Atqui ineptum fortassis, & intempestiuum vtiq; iam fuerit, de-
doceri, ac denuo discere talia virum adeò senẽ, ne illa qui-
dem, quæ his priora sunt, scientẽ. Proinde hoc omnino reliquum est: & si didiceris ipsum, omnia exinde scies. Vnde enim heus tu? Quãquã enim est condonanda cæterorũ ignoratio, quæ extra communẽ viã posita sunt, & indoctis obscura: diem tamẽ nefastum, etiamsi volueris, aliter quàm Apophradẽ nominare nõ poteris. Vnũ hoc, omniúmque solum nomen esto, dicet aliquis. At priscorum vocabulorũ, alia sunt vsurpanda, alia non item, quæ nimirum vulgo non vsurpãtur, ne audirum turbemus, & intelligentium aures vulneremus. Ego verò, vir optime, apud te fortassis hæc de te dicens peccaui. Decebat enim, decebat, aut Paphlagonum, aut Cappadocũ, aut Bactrianorum patrijs verbis tecum loqui, quoad intelligeres quæ dicerentur, & audiendo voluptatem capere. Sed cũ cæteris Græcis Græcè loqui oportet. Deinde etiam Atticis per successionẽ temporum multa variantibus in lingua sua, hoc nomen inter præcipua manet,

ἅπαντας ἀεὶ, καὶ πρὸς ἁπάντων αὐτὰ λεγόμενον. εἶπον αὖ καὶ τοὺς πρὸ ἡμῶν κεχρημένους τῷ ὀνόματι, εἰμὶ καὶ ταύτῃ σε διαταράξειν ἔμελλον, ξένα σοι καὶ ἄγνωστα ποιητῶν, καὶ ῥητόρων, καὶ συγγραφέων ὀνόματα διεξιών. μᾶλλον δ', ἀλλ' ἐγώ σοι τοὺς εἰπόντας ἐρῶ. πάντες γὰρ ἴσασιν. ἀλλὰ σύ μοι ἔνα τῶν πάλαι δείξας ὃ κεχρημένον τῷ ὀνόματι, χρυσοῦς φασιν ἐν Ὀλυμπίᾳ στάσαι. καίτοι ὅς τις γέρων ὤν, καὶ ἀρχαιολόγος, τὰ τοιαῦτα ἀγνοεῖ, δοκεῖ μοι ὅτι καὶ Ἀθῆναι πόλις ἐστὶν ἐν τῇ Ἀττικῇ, καὶ Κόρινθος ἐπὶ τῷ Ἰσθμῷ, καὶ Σπάρτη ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, μὴ εἰδέναι. λοιπὸν ἴσως ἐκεῖνό σοι λέγω, ὡς τὸ μὲν ὄνομα ἤδεις, τὴν δὲ χρῆσιν αὐτοῦ, ἄκριβον ἠπάτησο. φέρε δὴ καὶ ὧν τοῦτον πρός σε ἀπολογήσομαι τὰ εἰκότα. σὺ δὲ πρόσεχε τὸν νοῦν, εἰ μὴ παύσομαι ὀλίγον σοι μέλλοντος μηδὲν εἰδέναι, εἰ οἱ πάλαι πολλὰ τοιαῦτα πρὸ ἡμῶν ἀπερρίφασιν εἰς τοὺς σοὶ ὁμοίους ἕκαστοι τότε. ἦσαν γὰρ καὶ τότε ὡς τὸ εἰκὸς, βδελυροί τινες ἐς τὰ μάλιστα, καὶ μιαροὶ, καὶ κακοήθεις τὸν τρόπον. καὶ ὁ μέν, Κόθορνόν τινα εἶπεν, εἰκάσας αὐτῷ τὸν βίον, ἁμ-

hoc modo semper, & ab omnibus ipsis dictum. Ac sanè commemorarem etiam eos, qui ante nostrā ætatem hoc vocabulo sunt vsi, nisi etiam A hoc modo perturbaturus essem te, peregrina & ignota tibi poëtarum, oratorum, & historicorum vocabula recensendo. Imò verò, neque tibi eos dicā qui vsurparunt: B omnes enim norunt. Sed tu contrà, si mihi vnum aliquē ex veteribus ostenderis, qui voce ista vsus non fuerit, aureus (vt aiunt) in Olympia statuêris. Atqui siquis C adeò senex, & ætate confectus, talia ignorat, videtur idem mihi, Athenas esse ciuitatem Atticæ, Corinthum in Isthmo, & Spartam in Peloponneso, ignorare. Fortè igitur tibi supereſt vt dicas D ipsam quidem Apophradis vocē nosse te: sed vsum eius, vt intempestiuum accusasse. Age igitur & de hoc respondebo tibi cōsentanea: tu verò animū aduerte, nisi omnino parui facis, quòd nihil scīs. E Nam veteres huiusce modi multa ante nos in eos qui tibi similes erant tum, singuli iactarunt. Erant enim etiam tunc, vt verisimile est, aliqui moribus abominabiles, impuri, perditique ingenijs. Atque alius quidem, Cothurnum quempiam appel-

φίβολον ὄντα τοῖς τοιούτοις ὑποδήμασιν. ὁ δὲ, Λυπάλιν, ὅτι τὰς ἐκκλησίας θορυβώδης ῥήτωρ ὢν, ἐπιτάραττεν. ὁ δὲ, Ἑβδόμιν, ὅτι ὥσπερ οἱ παῖδες ἐν ταῖς ἑβδόμαις, κἀκεῖνος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἔπαιζε, καὶ διεγέλα, καὶ παιδιὰν ἐποιεῖτο τὴν ἀσυδίαν τοῦ δήμου. μὴ δῶς οὖν κἀμοὶ πρὸς Ἀδωνίδος, εἰκάτω παμπονηρόν τινα ἄνθρωπον, ἁπάσῃ κακίᾳ συμφορώτατον, ἡμέρᾳ δυσφήμῳ, καὶ ἀποπαισίῳ. ἡμεῖς καὶ τοὺς χωλοὺς, τῷ δεξιῷ ἐπιβαίνομεν. καὶ μάλιστα εἰ ἔωθεν ἴδοιμι αὐτούς. κἂν εἴ τις βάκηλον, ἢ εὐνοῦχον ἴδοι, ἢ πίθηκον, εὐθὺς ἐξιὼν τῆς οἰκίας, ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖ, καὶ ἐπανέρχεται, ἢν ἀγαθὰς μαντευόμενος τὰς ἐφημερίους ἐκείνας πράξεις ἔσεσθαι αὐτῷ, τοῦτο πενιχρῷ τῷ πράγματι, καὶ δυσφήμῳ κλεδονίσματι. ἐν ἀρχῇ δ', καὶ ἐν θύραις, καὶ ἐπὶ τῇ πρώτῃ ἐξόδῳ, καὶ ἔωθεν τὰ ἅπαντος ἔτους, εἴ τις ἴδοι κίναιδον, καὶ ἀποῤῥήτα ποιοῦντα, καὶ πάσχοντα, ἐπίσημον ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἀπερῥωγότα, καὶ μονονουχὶ τοὔνομα τῶν ἔργων αὐτῶν ὀνομαζόμενον, ἀπατεῶνα, γόητα, ὁπόρκον, ὄλεθρον, κύφωνα,

labat, vitam eius ambiguam inconstantem cum hoc calceamenti genere comparãs: Alius verò Lypaën: quòd orator tumultuosus concionesque solebat turbare. Rursum alius Hebdomam, quòd perinde atque pueri septimis diebus, ille etiam in concionibus luderet, & rideret, seriúmque populi studium in ludum verteret. Ne dederis vtique & mihi per Adonidẽ, comparare hominem perditum, omníque malitiæ assuetum diei atro, & inauspicato. Nos etiam auspicato die claudos auersamur, maximè si mane videam ipsos. Siquis etiam spadonem, aut eunuchum aspexerit, aut simiam, simul atque domo egreditur, conuerso pede regreditur, ominans sibi haud quaquam prosperas fore diei illius res & actiones; præmala hac prima, & infausta ominatione. In principio autem, & in foribus, & in primo egressu, & mane per omnem annum: siquis viderit cinædum, & nefaria facientem ac patientem, notum ob hæc, & enervatum, & tantum non eorũ quæ agit nomen ferentem, deceptorem, præstigiatorẽ, periurum, pestem, cataſtam,

βάραθρον, μὴ φύγῃ, μήδ' εἰκάσῃ τῶτον ἀποφράδι ἡμέρᾳ; ἀλλ' οὐχὶ σὺ τοιοῦτος; ὃν αὖ ἔξαρνος γένοιο, εἰ ἐγὼ τὴν αὐδείαν οἶδα τὴν σὴν, ὅσῳ καὶ μέγα φρονεῖν ἐπὶ τούτῳ μοι δοκεῖς, ὅτι μὴ ἀπόλλυταί σοι ἡ δόξα τῶν ἔργων, ἀλλὰ πᾶσι δῆλος εἶ, καὶ περιβόητος. εἰ δὲ καὶ ὁμόσαι χωρήσειας, καὶ ἀρνήσαιο μὴ τοιοῦτος εἶναι, τίσι πρὸς ἐρεῖς; τοῖς πολίταις τοῖς σοῖς; οἰκεῖθεν γὰρ ἄρχεσθαι δίκαιον. ἀλλ' ἴσασιν οἰκεῖοι τὰς τροφὰς σου βοφὰς, καὶ ὡς παρέδοσαν σεαυτὸν τῷ ὀλέθρῳ ἐκείνῳ σρατιώτῃ, συμπερεθεῖσι πάντα ὑπηρετῶν, ἄχρι δή σε τὸ τῦ λόγου τοῦτο, ῥάκος πολυχρόες ἐργασάμενος, ἐξέωσε, καὶ κεῖνα μεμνῆσθαι ὡς τὸ εἰκὸς, ἅ τροὸς τὸ θέατρον ἐνεανίευε, τοῖς ὀρχησταῖς ὑποκεινόμενος, καὶ συνταγματάρχης ἀξιῶν εἶναι. οὐδεὶς γοῦν τροὸ σοῦ αὖ εἰσῆλθεν εἰς τὸ θέατρον, οὐδ' αὖ ἐμιμήσατο ὅ, τι τοιοῦτο τῷ δράματι. ἀλλὰ σὺ κοσμίως παίων, χρυσᾶς ἐμβάδας ἔχων, καὶ ἐσθῆτα τυραννικὴν, τροσεισέπεμπον, εὐμένειαν αἰτήσων παρὰ τῦ θεάτρου, σεφάνους κομίζων, καὶ κρότῳ ἁπάντων, ἅδη

barathrum, num fugiat, neque hunc cum atra die compares? An verò tu non es talis? Haudquaquam negabis, si tuam fortitudinẽ noui, qui certè & animum ob hæc attollere mihi videris, videlicet quòd tibi gloria ista rerum tuarum non prorsum perit: sed omnibus es notus, & passim celebris. Quòd si contendas, & inficieris talem te esse, quibusnam hæc credibilia dices? an ciuibus tuis? Nam hinc ordiri est æquum. At norunt illi primam tuam educationem: & quo pacto teipsum tradideris perdito illi militi & omnibus ipsi præstitis obsequijs corruptus fueris, donec te, iuxta prouerbium, pannum lacerum extrusit. Ea etiam meminerunt, vt est consentaneum, quæ in theatro iuuenis agebas, quum saltatoribus respondebas, atque vnà chori dux esse cupiebas. Quippe nemo ante te ingrediebatur theatrum, neque fabulę nomen significabat: sed tu ornatè admodum, subligatis aureis crepidis, & tyrannica veste indutus, priùs immittebaris, qui beneuolentiam à theatro postulares, coronas ferens, & cum plausu abiens, honore iã ab ipsis affectus. τιμώμενος τροὸς αὐτῶν. ἀλ-

λὰ νῦν ῥήτωρ, καὶ σοφιστής. καὶ διατοῦτο ἴσως πύθωνταί ποτε τὰ τοιαῦτα ὑμῶν σὲ ἐκεῖνοι, τοῦτο δὴ τὸ ἐν τῆς τραγῳδίας, δύο μὲν ἡλίους ὁρᾶν δοκοῦσι, δισσὰς δὲ Θήβας. καὶ προχειρον ἅπασιν ἐνθυς τὸ, ἐκεῖνος, ὁ τότε, καὶ μετ' ἐκεῖνα. τοιγαρτοι καὶ αὐτὸς εὖ ποιῶν, ἂν ἐπιβαίνῃς τοπαρόπαν, ἵνα ἐπιχωριάζεις αὐτοῖς, ἀλλὰ φεύγεις ἑκὼν πατρίδα, ὥστε χεῖμα κακὸν, οὔτε θέρει ἀγαλέον, ἀλλὰ καλλίστην, καὶ μεγίστην τῶν ἐν Φοινίκῃ ἁπασῶν. τὸ γὰρ ἐλέγχεσθαι, καὶ τοῖς εἰδόσι, καὶ μεμνημένοις τὰ πάλαι ἐκείνων σωθῆναι, βρόχος ὡς ἀληθῶς ἔστι σοι. καίτοι τί ταῦτα λυπῶ; τί ἂν γὰρ αἰσθανοῖο σύ; τί δ' ἂν ἀχθοῖο; ἀκούω δέ σου καὶ κτήματα εἶναί σοι μεγάλα παρ' αὐτοῖς, τὸ δύσχρηστον ἐκεῖνο πυρρίον, ὡς τὸ Σινωπέως πίθον, τοῦ Διὸς αὐλοῦ εἶναι πρὸς αὐτό. τοὺς μὲν δὴ πολίτας, ἁδαμῆ ἁδαμῶς μεταπείσεις ἄν, μηδὲ τὸ ἀπάντων βδελυρώτατόν σε ἠγεῖσθαι, ὄνυδος κοινὸν ἁπάσῃ τῇ πόλει. τάχα δ' ἂν τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ Συρίᾳ προσλάβοις ὁμοψήφους, εἰ λέγοις μηδὲν πονηρὸν,

At nunc oratores, & sophista, & ob hoc, si audiant aliquando talia de te illi, illud ex Tragœdia, Et solem geminum, & duplices se ostendere Thebas, putabũt. Et in promptu atque in ore tum omnibus statim erit illud: hic ille qui tum erat: & postea. Proinde & ipse rectè facis, qui omnino non ascendis ad illos, neque in patriam ventitas, sed fugis illã vltro, quanquam neq; hyeme malam, neque æstate molestam, sed pulcherrimam & maximam omnium Phœniciæ ciuitatem. Nam coargui, & cũ ijs qui vetera illa sciunt, ac meminerunt, conuersari, laqueus reuera tibi est. Sed quid ista nugor? quem enim verearis? quid eorum quæ extrema sunt, turpe putaueris? Audio autem etiam tibi apud ipsos esse possessiones magnas, miseram illam turriculam, cum qua Sinopensis illius dolium collatum, Iouis ætrium videri queat. Proinde nullomodo feceris vt tui ciues mutata sententia non credant te omnium esse spurcissimum, & commune totius ciuitatis dedecus. Fortassis autem alios etiam qui in Syria habitant, eiusdem sententiæ assumas, si dicas te non malam

μὴ ὦ ἐπαίτιον βεβιῶσθαί σοι. Ἡράκλεις. ἢ μὴ Ἀντιόχεια, καὶ τοῦργον αὐτὸ εἶδεν, ὅτε σὺ Ταρσόθεν ἥκοντα ἐκεῖνον νεανίσκον ἀπαγαγὼν, ἀλλὰ καὶ ἀναδέρειν αὐτὰ, αἰσχρὸν ἴσως ἐμοί· πλὴν, ἀλλ' ἴσασί γε, καὶ μέμνηνται οἱ τότε ὑμῖν ἐπιστάντες. καὶ σὲ μὲν, ἐς γόνυ συγκαθήμενον ἰδόντες. ἐκεῖνον δ', οἶδα ὅτι καὶ ποιοῦντα, εἰ μὴ παντάπασιν ἐπλήσμων τις εἶ. ἀλλ' οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἴσως ἀγνοοῦσί σε, οἱ μετὰ τὸν ἐν Συρίᾳ θαυμασὸν ἄθλοις ἐκείνοις ἐσοδεξάμενοι φεύγοντα, ἐφ' οἷς εἶπον, ἐκ τῶν ἱματιοκαπήλων ἁλῶσκόμενον. παρ' ὧν ἐδήτας πολυτελεῖς φριάμενος, ἐφόδια εἶχες. ἀλλὰ ἐλάττω σοι ἡ Ἀλεξάνδρεια σώιζεν, οὐδὲ μὰ Δί' ἐχέλω δευτέραν τῆς Ἀντιοχείας κεκρίθαι αὐτήν. ἀλλ' ἥτε ἀκολασία, γνωστέρα, καὶ ἡ αἰσχρηλία σοι ἐκεῖ, ἐπιμανεστέρα, καὶ τὸνομα ἐπὶ τούτοις, μεῖζον, καὶ ἐπὶ πᾶσιν, ἀκάλυπτος ἡ κεφαλή. εἷς μόνος αὖ ἐπίστευσέ σοι χάριν γνωμιδίωμενδὲν τοιοῦτον ἐργάσασθαι. καὶ βοηθὸς αὖ κατέστη ὁ τελευταῖος μισθοδότης ἀνὴρ ἐν τοῖς ἀρίστοις Ῥωμαίων. τοὔνομα δ' αὐτὸ,

nec criminosam prorsus vixisse vitam. Mehercle, Antiochia quidem, etiam ipsum opus vidit, quando, cùm adolescentem illum Tharso venientem, abduxisses. Sed & ipsa detegere, inhonestum fortassis mihi fuerit. Verumtamen norunt, & meminerũt illi qui tum vobis superuenerunt, & viderunt te quidem in genu inclinatum, illum autem, nosti, quid facientem quoque, nisi omnino es obliuiosus. At Ægyptij forsan te non norunt, qui te post præclara illa in Syria certamina, inde ob ea quæ dixi, fugientem exceperunt, cùm te vestiarij insequerentur, à quibus vestibus pretiosis comparatis, viaticum habebas. Sed non minùs quoq; conscia tibi est Alexandria: nec per Iouem illam Antiochiæ secundam censeri decebat: nisi quòd proteruitas ista tua manifestior, & turpitudo flagitiorum insanior illic fuit, & nomen ob hæc maius, & postremò caput adapertum. Vnus tantùm fuit qui crederet tibi inficias eunti, quòd nihil tale commisisses, fuitque postremus auxiliator, is qui stipendium dabat, vir inter præcipuos Romanorum. Nomen autem ipsum

δώσεις ἀπολογήσασθαί μοι. καὶ ταῦτα, πρὸς πάντας εἰδότας οὓς λέγω: ἐκεῖνος τοίνυν, τὰ μὲν ἄλλα, ὁπόσα ἔτλη ἐν τῇ συνουσίᾳ τολμηρότατα ὑπὸ σοῦ, τί χρὴ λέγειν. ἀλλ' ἰδίᾳ σε κατέλαβε τὸ μειρακιῶδες τὸ οἰνοχόου τοῦ οἰνοπώνους ἐνόμισε κείμενον, τί οἴει; ἐπίστευσεν αὐτοῖς μὴ εἶναι τοιοῦτον, αὐτὸ τὸ ἔργον ὁρῶσιν, εἶτε μὴ πάντα πᾶσι τυφλὸς ἦν. ἀλλ' ἐξήλωσε τὴν γνώμην, αὐτίκα ἐξελάσας τῆς οἰκίας, καὶ καθαρσίου γε ὡς φασι πεπιενεγκὼν ὅτι τῇ σῇ ὄψει. Ἀχαΐα μὲν γὰρ, καὶ Ἰταλία πᾶσα, ἐμπέπλησται τῶν σῶν ἔργων, καὶ τῆς ἐπὶ σοὶ δόξης. καὶ ὄναιό γε τῆς εὐκλείας. ὥστε πρὸς τοὺς θαυμάζοντας, ἔγωγε τὸ ἐν Ἐφέσῳ γνῶ πεπόμφθαι ὑπὸ σοῦ, ὅπερ ἄλλο λέγω, ὅστις ἂν μὴ ἐθαύμαζον, εἰ τὰ πρῶτά σου ἤδεισαν. καίτοι καινὸν ἐνταῦθα καὶ τὸ πρὸς τὰς γυναῖκας πρόσωπα, ἃ πρὸ πολλοῦ ὤφθη τῷ τοιούτῳ εἶπέ μοι ἀποφράδα ὀνομάζεσθαι; ἀλλὰ τί πρὸς Διός, καὶ φιλῆσαι τῷ στόματι προσῆλθε ἀξιώσειας ἡμᾶς ἐπὶ ἐκείνοις τοῖς ἔργοις; τοῦτο γοῦν τὸ ὑβριστότατον ποιεῖς. καὶ μάλιστα πρὸς οὓς ἥκιστα ἐχρῆν,

permittes mihi vt taceam, idque apud omnes eos qui sciunt quem dicam. Ille igitur, cætera quidem quæcunque à te in conuersatione perpetrata sustinuit, quid attinet dicere? At quando te genibus adolescentuli pincernæ Oenopionis incumbentem deprehendit, quid putas? Credidit ne tibi, talē te non esse, cùm videret ipsum opus? Non: nisi prorsus fuit cæcus: verùm mentem aperuit, quum te statim ex ædibus expulit, eásque, cùm exiuisses, quibusdam expiamentis lustrauit. Achaia quidem, totáque Italia tuis operibus est referta, eáque sequente gloria: & sanè tibi gratulor ob tam præclaram laudem. Quare ijs qui quæ nūc facis Ephesi, mirantur, ego quod verissimum est dico, quî fieri posset vt non mirarentur, si prima illa tua opera non nossent. Atqui nouum hîc istud etiam cum mulieribus addidicisti, Annon igitur, dic mihi, fuerit congruum, talem hominem Apophradē appellari? Sed quid per Iouē? num etiam oscularī ore insuper voluisti nos ob talia facta? Istud igitur contumeliosissimè facis, & maximè erga eos quos minimè decet.

καὶ τὸν ὁμιλητάς, οἷς ἱκανὰ λῦ
ἐκεῖνα μόνα τὰ κακὰ τῆ σῆ
στόματος ἀπολαύειν, τὸ βαρ-
βαρον τῶν ὀνομάτων, τὸ βαχὺ
τῆς φωνῆς, τὸ ἄκρητον, τὸ ἄτα-
κτον, τὸ παντὶ ἄμουσον, καὶ
τὰ τοιαῦτα. φιλῆσαι δέ σε ἐπὶ
τούτοις, μὴ γένοιτο ὦ ἀλεξί-
κακε. ἀποστῆναι μᾶλλον, ἢ ἔχ-
θναν φιλῆσαι ἄμεινον. δῆγμα
ἐκεῖ τὸ κινδυνεύμενον, καὶ ἄλγη-
μα. καὶ ὁ ἰατρὸς εἰσκληθεὶς,
ἐπήμυνεν. ἀπὸ δὲ τῆ σῆ φιλη-
ματος, καὶ τῆ τῆ ἐκείνου, τίς
ἂν, ἢ ἱεροῖς, ἢ βωμοῖς προσ-
έλθοι; τίς δ' ἂν θεὸς ἐπακού-
σειεν ἔτι εὐχομένου; ποσῶν πε-
ριῤῥαντηρίων, ποσῶν ποτα-
μῶν δεῖ; καὶ τοιοῦτος αὐτὸς
ὢν, κατεγέλας τῶν ἄλλων ἐπ'
ὀνόμασι, καὶ ῥήμασιν, ἔργα
τοιαῦτα, καὶ τηλικαῦτα ἐρ-
γαζόμενος. καίτοι ἐγώ μὲ ἀπο-
φράδα μὴ εἰδὼς, ἠμυόμην
ἂν μᾶλλον, οὐχ ὅπως εἰπὼν
ἀφηνιάσαι ἂν. σὲ δ' οὐδεὶς ἠπά-
σατο ἡμῶν βεβωμολόχοις λέ-
γοντα, καὶ βδομοκάκηλας, καὶ
ῥησιμεζεῖν, καὶ ἀθλιῶ, τὸ Α-
θλιῶν ἐπιθυμῶ, καὶ αὐθοκρα-
τεῖν, καὶ σφενδικίζειν, καὶ
κεκοσβλημάδαι. κακὸν κακῶς
γὰρ ὁ λόγος Ἑρμῆς ἐπικείσειεν αὐτοῖς λόγοις. ποῦ γὰ

bat, & erga contubernales, quibus satis fuerat, illa tũ lũ mala ab ore tuo percipere, verborum videlicet barba-
A riem, vocis asperitatem, indiscretam, inordinatam, & insulsam enunciationẽ, & id genus alia, Sed te ad hæc osculari, absit, ô malorum depulsor Hercules: aspidẽ, aut
B viperã osculari est satius. Ibi in morsu periculũ, & dolor, cui accersitus medicus succurrit. A tuo autẽ osculo, & veneno illo, quis quæso vel ad sacra, vel ad aras accede-
C ret? quis etiã Deus precantẽ exaudiret? quã multis lustrationibus, quã multis fluuijs opus foret? At talis ipse cùm sis, derides alios ob nomina & verba, cùm tu interim talia tantáq; facinora perpetrare
D soleas. Atqui ego quidem si Apophradis nomen ignorarem, erubescerẽ potiùs, nẽdum si dixissem inficiar. Te verò nemo nostrũm accusauit adhuc quòd βεωμολόχοις dixeris, & τερ-
E πομαδλητας, & ῥησιμεζεῖν, & Ἀθλιῶ Athenas desidero & αὐθοκρατεῖν, & σφενδικίζειν, & κεκοσβλημάδαι. Malum te malè perdat Mercurius Logius, vnà cum ipsis verbis. Vbi enim hu-

ταῦτα τῶν βιβλίων ἐυρίσκεις; ἐν γωνίᾳ που τάχα τῶν ἰαλέμων πυὸς ποιητῶν, κατορωρυγμένα, ἐυρώστος, καὶ ἀραχνίων μεστὰ, ἅπου ἐκ τῶν Φιλανίδος δέκτων, ἃς διὰ χειρὸς ἔχεις. σὺ μέντοι, ἢ τῆ σῆ σώματος ἄξια. ἐπεὶ ἢ τῆ σώματος ἐμνήσθην, τί φαίης ἄν, εἰ σε ἡ γλῶττα εἰς δικαστήριον σεσκαλεσαμένη; φαίη γὰ οὗτος. ἀδικήματος, ἢ τὸ μετειώτατον, ὕβρεως δίκαιος λέγουσα. ἐγώ σε ὦ ἀχάριστε, πένητα, καὶ ἄπορον παραλαβοῦσα, καὶ βίου δεόμενον, τὰ μὲν πρῶτα, ἐν τοῖς θεάτροις ἐυδοκιμεῖν ἐποίησα; νῦν μὲν, Νῖνον, νῦν δ', Μητίοχον, εἶτα μικρὸν Ἀχιλλέα πιθέσα. μετὰ ταῦτα δ', παῖδας συλλαβίζειν διδάσκοντα, μακρῷ χρόνῳ ἔβοσκον. ἤδη δ' ἢ τὸν ἀλλοπρόσαλλον τοῦτον λόγον ὑποκρινόμενον, σοφιστὴν εἶναι δοκεῖν ἐποίησα, ἢ τ' μηδὲν προσήκουσαν δόξαν περιῆψα. τί τοίνυν τηλίκουτον ἔχων ἐγκαλεῖν, τοιαῦτά με διαπρᾶξαι, καὶ ὑπάττεις ὑπτάγματα αἴσχιστα, ἢ ὑβρυχρίας καταπύστους; οὐχ ἱκανά μοι τὰ ὑπὸ τῆς ἡμέρας ἔργα, ψεύδεσθαι, καὶ ὑποργεῖν, καὶ τὸν τοσούτοις ὕθλοις, iusmodi scripta reperis? In angulo forsitan alicuius ex frigidis illis poëtis defossa, situ & araneis oppleta: aut ex libris Philænidis, quos præ manibus habes: te vtique, tuóque ore digna. Quia autem oris mentionem feci, quid dicerés quæso, si te in ius vocaret lingua? Ponamus enim ita esse: & te iniuriæ, aut quod paulò foret modestius, contumeliæ accusaret, dicens. Ego te, ingrate, pauperem atque inopem susceptum, & victu carentem: primùm quidem in theatris celebrem feci, modò Ninum, modò Metiochum, paulò pòst Achillem exhibens. Post hæc, pueros syllabas iungere docentem, longo tempore alui. Iam verò & alienas istas orationes histrionis instar habentem, sophistam videri feci, ac tibi non conuenientem gloriam adaptaui. Quid igitur tantum habes, quod mihi possis imputare, vt ita me tractes, & iniungas mihi mandata turpissima, & ministeria execratione digna? Non satis mihi sunt, ea quæ per diem fiunt opera nefaria, mentiri puta, peierare, tóque nugas, καὶ τὸν τοσούτοις ὕθλοις,

κὴ λήρους διαντλεῖν, μᾶλλον ὃ
τὸ βόρβορον τῶν λόγων ἐκείνων
ἐμεῖν; ἀπὸ δὲ νυκτὸς τὴ κακο-
δαίμονα ὁλὴν ἄγειν ἐᾷς. ἀλλὰ
μέτα σοι πάντα ποιῶ, κὴ πεῖ-
ραι, κὴ μιαίνομαι. κὴ αὐτὴ γλῶ
τὴς, ὅσα καὶ χεῖρ χεῖρα διέ-
γωκας, κὴ ὥσπερ ἀλλοτρίαν ὑ-
βρίζεις, κὴ ἐπικλύζεις τοσού-
τοις κακοῖς. λαλεῖν μοι ἔρχον
δὴ μόνον. τὰ δὲ τοιαῦτα
ποιεῖν, καὶ πάσχειν, ἄλλοις
μέρεσι πεπόηται. ὡς ὄφε-
λε κἀμέ τις, ὥσπερ τὴν τοῦ Φι-
λομήλας ἐκτεμεῖν. μακα-
ριώτεραί μοῦ μοι αἱ γλῶτται,
τῶν τὰ τέκνα κατεδηδοκότων.
πρὸς θεῶν, λῦ λέγη ταῦτα ἡ
γλῶττα, ἰδίαν αὐτῆ φωνὴν
λαβοῦσα, καὶ τὸν πώγωνα συ-
ήρασαν ἐπικαλεσαμένη, τί ἂν
ἀποκρίναιο αὐτῇ; ἐκεῖνα δη-
λονότι, ἃ καὶ πρὸς τὸν Γλαῦ-
κον ἔναγχος εἶπαί σοι, ὅτι
πεπραγμένῳ ἤδη τῷ ἔργῳ αἰ-
τιώμενον, ὡς ὅτι τοῦτο ἔν-
δοξος ἐν βραχεῖ, καὶ γνώσε-
μος ἅπασι γεγώσαι. πόθεν
ἄν, οὕτω πειθόντος ὅτι
τοῖς λόγοις χρώμενος. ἀγα-
πητὸν ὃ ὁπωσοῦν κλεινὸν, κὴ
ὀνομαστὸν εἶναι. εἶτα κατειθ-
μήσειν αὐτῇ τὰς πολλὰς σου

& ineptias exhaurire : imò
verò cœnum istorum verbo-
rum vomere? Sed neq; noctu
me miseram otium ducere
sinis: sed sola ego omnia tibi
facio, & proculcor, & contа-
minor: ac lingua perinde vt
manu vti decreuisti: & quem-
admodum alienam, contumelia me afficis, tantisque
malis obruis. Meæ partes
sunt vt tantùm loquar : sed
talia facere & pati, alijs par-
tibus est iniunctum. Quare
vtinã & me aliquis, ceu Phi-
lomelæ illam execuisset. Nã
mihi beatiores illorum
linguæ videntur, qui li-
beros suos deuorarunt. Per
Deos igitur, si hæc di-
ceret lingua, assumpta
sibi voce propria, ac bar-
ba tua, velut patrona ad-
uocata, quid quæso respon-
deres ipsi? Illa nimirum,
quæ Glauco, te ob scelus
commissum vituperanti, nu-
per respondisti, te ob hoc
celebrem, omnibúsque no-
tum breui tempore euasisse.
Vnde ergo ita celebris? ob
orationes-ne redditus? At
sufficit quomodocunq; cla-
rum ac celebrẽ esse. Deinde
ipsi multas istas appellatio-
nes enumerarem, quas
passim apud varias gentes

περιηγείας, ὁπόσας κὴ ἔθη

προσείληφας. ὃ ἐγὼ θαυμάζω, ὅτι τὴν μὲν ἀποφράδα ἐδυσχέραναε ἀκούσας, ἐπ' ἐκείνοις δ' τοῖς ὀνόμασιν οὐκ ἠγανάκτεις, ἐν Συρίᾳ μέν, ῥοδοδάφνη κληθείς, ἐφ' ᾧ δ', νὴ τὴν Ἀθηναν αἰσχύνομαι διηγεῖσθαι. ὥστε τόγε ἐπ' ἐμοὶ, ἀπαφὲς ἔπος ἔστω. ἐν Παλαιστίνῃ δ', φεσγμὸς ἐς τὰς ἀκανθὰς τῶ πώγωνος οἶμαι, ὅπι ἔνυπνε μεταξύ. ἔπι γὰρ ἔξυρες αὐτόν. ἐν Αἰγύπτῳ δ', συναύξη. προσθηλον τοῦτο. μικρᾷ γὰν φασιν ἀπεπνιγμῶσί σε ναύτῃ τινὶ τῶν πειραμένων ἐντυχόντα. ὃς ἐμπεσὼν, ἀπέφραξέ σοι τὸ στόμα. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ βέλτιστοι, ἀνίγματῶδες οὐδὲν, ἀλλὰ γράμματος ἑνὸς προσθήκῃ τιμήσαντές σε, Ἀτιμαρχον ὠνόμαζον. ἔδει γὰρ κἀκεῖνο τι περιπότεσον προσεῖναί σοι. ἐν Ἰταλίᾳ δ', βαθὺ ἡρωϊκὸν ὀνεῖο ἐπεκλήθης, ὁ Κύκλωψ, ἐπειδή ποτε καὶ πρὸς ἀρχμίαν διασκευὴν παρ' αὐτὰ τὰ τῦ Ομήρου ῥαψῳδήσαι καὶ σὺ τὴν αἰσχρουργίαν ἐπεθύμησας. ἐγὼ αὐτὸς μὲν ἔκεισο μεθύων κἄδη, κισσύβιον ἔχων ἐν τῇ χειρὶ ἐννηπίων Πολύφημος, νεανίας δ' ὑπερμεδὴς, ὀρθὸν ἔχων τὸν μοχλὸν, εὖ μάλα ἠκονημένον.

adeptus es. Quod etiam mitor, te quum Apophradem audisti, ægrè tulisse, nihil verò ob illa nomina indignari. Nam in Syria quidē Rhododa phne vocatus es, sed quam ob rem, ita me Minerua amet, pudet dicere. Quare quantum in me est, obscurum illud maneat. In Palæstina verò Sepes, ob barbæ spinositatem opinor, quoniam inter opus pūgere solebat: nā adhuc ipsam radebas. In Ægypto verò Angina, quod per se manifestū est. Nam aiunt te ferè suffocatum esse, cùm in nautam ex ijs qui naues tribus velis instructas ducunt, incidisti: qui cùm in te irruisset, os tibi obtūrauit. Nam optimi quidem illi Athenienses, nullum obscurius nomen tibi dedēre: sed literæ vnius appositione te honorantes, Atimarchū appellarunt. Nam hoc tibi illo insignius decebat esse. At in Italia papæ! Heroicū illud, Cyclops vocatus es, quòd aliquādo etiā ad veterē ornatū, iuxta ipsa Homeri poëmata, versibus mādare tu quoq; turpitudinē illam affectasses. Ac ipse quidē iacebas, ebrius iā, poculū habēs in manu, coire gestiēs Polyphemus: adolescēs autē mercede cōductus, rectū habēs vectē, egregiè acutū,

ὑπὸ σὺ Ὀδυσεύς τις ἐπῆλθεν, ὡς ἐκκόψων τὸν ὀφθαλμόν.
Κἀκείνου μὲν ἅμαρτε. παρὰ δὲ τοὶ ἐράπετ' ἔγχος.
Αἰχμὴ δ' ἐξελύθη παρὰ νείατον αὐθερεῶνα.

Καὶ γὰρ οὐδὲν ἄτοπον ἐστὶ σοῦ λέγοντα, ψυχρολογεῖν. σὺ δὲ ὁ Κύκλωψ, ἀναπετάσας τὸ στόμα, καὶ ὡς ἔνι πλατύτατον κεχηνὼς, ἠνείχου τυφλούμενος ὑπ' αὐτῷ τῷ γνάθῳ. μᾶλλον δ' ὥσπερ ἡ Χάρυβδις, αὐτοῖς ναύταις, καὶ πηδαλίοις, καὶ ἱστίοις, ὅλον ζητῶν καταπιεῖν τὸν Οὖτιν. καὶ ταῦτα ἑώρων καὶ ἄλλοι παρόντες. εἶτά σοι ἐς τῶν ὑστεραίαν μία ἦν ἀπολογία, ἡ μέθη. καὶ εἰς τὸν ἄκρατον ἐνέφευγες. τοιούτοις δὴ, καὶ τοσούτοις ὀνόμασι πλουτῶν, ἀγνοῶν τῶν ἀποφράδα; πρὸς θεῶν εἰπέ μοι τί πάσχεις, ἐπειδὰν κἀκεῖνα λέγωσιν οἱ πολλοὶ λεσβιάζειν σε, καὶ φοινικίζειν; ἆρα καὶ ταῦτα ὥσπερ τῶν ἀποφράδα ἀγνοεῖς, καὶ οἴει τάχα που ἐπαινεῖσθαι παρὰ αὐτῶν; ἢ ταῦτα μὲν διὰ τὸ σωφρονεῖν οἶδα, τῶν ἀποφράδα δ' ὡς ἀγνῶτα μόνων ἀτιμάζεις, καὶ ἀποκλείεις τοῦ καταλόγου τῶν ὀνομάτων,

quasi Vlysses quidam te inuadebat, vt oculum eruturus, *Quum tamen haud tetigit, iuxtaque elabitur hasta, Et ferit extremum vibrata cuspide mentum.* Neque enim absurdum est, cùm de te loquamur, frigidiora hæc dicere. Tu verò Cyclops ille diducto ore, & quàm latissimè licebat, hians, sustinebas tibi maxillam ab illo excæcari. Imò verò ceu Charybdis, quærebas vnà cum ipsis nautis, & clauis, & velis, totum illum absorbere Vtin: atque hæc videbant cæteri qui aderant. Deinde in posterum diem, vna tibi defensio erat, ebrietas: & ad merum confugiebas. Cùm igitur talibus, tantísque nominibus sis locupletatus, pudet te Apophradis? Per Deos itaque dic mihi quomodo afficeris, quùm illa quoque dicunt plerique λεσβιάζειν & φοινικίζειν? Num & hæc perinde vt Apophradem ignoras, & te ab ipsis fortè laudari putas? An hæc vt familiaria nosti: Apophradem autem vt solam ignotam improbas, & à catalogo vocabulorum tuorum excludis? Proindè non indignas pœnas nobis

τοιαῦτα οὐ μεμπτὰ ἡμῖν

πίνεις τὰς δίκας, ἀλλὰ μέχρι
καὶ τῆς γυναικωνίτιδος περιβο-
τος εἶ. περὶ μὲν γοῦν ἐκείνης πο-
να γάμου ἐν Κυζίκῳ μνᾶδαι
ἐτόλμησας, εὖ μάλα ἐκπεπυ-
σμένην πάντα ἢ βελτίστη ἐκείνη
γυνὴ, ἃ αὖ περσείμην ἔφη
ἄνδρα, καὶ αὐτὸν αὐδρὸς δέο-
μενον. εἶτα ἐν τοιούτοις ὄντι
σοι, ὀνομάτων μέλει, καὶ γελᾷς,
καὶ τῶν ἄλλων καταπίνεις. εἰ-
κότως. ἃ γὰρ αὖ ἅπαντες ὅμοιά
σοι λέγειν δυναίμεθα. πόθεν
ἦς οὕτως ἐν λόγοις μεγαλό-
τολμος, ὡς ὅτι μὲν τῶν βεῖς
μοιχεῖς, αὖτὶ ξίφους, τείναναν
αὐτεῖν. τὸν δὲ Θεόπομπον, ὅτι
τῷ Τειταφέρνῃ κρίνοντα, φάρ-
ναι, τεγγλώχινι λόγῳ καθηρη-
κέναι αὐτὸν τὰς προυχούσας
πόλεις. καὶ πάλιν, ἐντειναμέ-
σαι αὐτὸν τῇ Ἑλλάδι, καὶ
εἶναι Κέρβερον ἐν τοῖς λόγοις.
περὶ μὲν γὰρ καὶ λύχνου ἅψας,
ἐζήτεις ἀδελφόν τινα οἶμαι
ἀπολωλότα καὶ ἄλλα μυρία,
ὧν οὐδὲ μεμνῆσθαι ἄξιον· ἢ μό-
νου ἐκείνου, ὅτῳ οἱ ἀκούσαντες
ἀπεμνημόνευον. πλούσιός τις
οἶμαι, καὶ δύο πένητες ἦσαν ἐχ-
θροί. εἶτα μεταξὺ περὶ τοῦ πλου-
σίου λέγων, ἀπεκτείνεν ἔφης θά-
τερον τῶν πενήτων. γελασάντων

exoluis, sed etiam ad gynæceum vsque celebris es. Nã nuperrimè cũ nuptias quasdam Cyzici ambire ausus esses, optima illa mulier habens exploratissima omnia, Non admiserim, inquit, virum, qui ipse quoque viro indiget. Et tamen cùm hoc in statu sint res tuæ, nominũ tibi cura est, & rides, cõspuisque cæteros. Meritò sanè. Non enim omnes simillia tibi dicere possemus. Vnde? quis adeò in verbis audax foret, vt contra tres adulteros, pro gladio tridentem postulet? Theopompum autem ob Tricaranum, in iudicio agentem, dicat, tricuspide oratione ipsum confeciſſe ciuitates præstantiores. Et rursum tridente Græciam interfeciſſe, & esse Cerberum in oratione. Nam paulò antè & lucerna accensa quærebas fratrem quendam, ni fallor, mortuum, & alia infinita, quorum meminiſſe non est æquum, nisi solius huius, quod qui audiuerunt, commemorarunt. Diues quidam, & duo pauperes erant inimici. Postea de diuite loquens: occîdit, inquis, θάτερον τῶν πενήτων. Ridentibus autem, vt par erat, ijs qui aderant, ὁ δὲ τὸ εἰκὸς τῶν παρόντων,

ἐπαινοῦμαι δὴ σὺ, ἢ αἰσχυνθήσομαι τὸ δίκαιον, ἐπαινούμενος ἔτερα, ἀλλὰ ἄτερα αὐτῶν ἀπέκλεισεν. ἐῶ τὰ ἀρχαῖα, τὸ τειῶν μιμοῦν, καὶ τὸ ἀνήνεμα, καὶ τὸ πέταμαι, καὶ τὸ ἐκχύνειν, καὶ ὅσα ἄλλα καλὰ τοῖς σοῖς λόγοις ἐπαναθεῖ. ἃ μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς πενίας ἐλαιοῦμένους ποιεῖς, Ἀδράστεια φίλη, οὐκ αἰσχύνει μοι συγγνώσῃ γῆν, εἴ τις λιμῷ πιεζόμενος, παραχαταθήκας παρ' ἀνδρὸς πολίτου λαβών, εἶτα ἐπιορκήσειεν, ἢ μὴ μὴ παρειληφέναι. ἢ εἴ τις ἀναισχύντως αἰτεῖ, μᾶλλον δὲ φοιτᾷ τεῖ, καὶ λωποδυτεῖ, καὶ τελωνεῖ, ἃ δὴ λέγω ταῦτα. φθόνος γὰρ ἂν εἴη σε ἐξαπάντος ἀμύνασθαι ἢ ἀπορίαν. ἐκεῖνο δὲ ἤδη φορητόν, πένητά σε ὄντα, ἐς μόνας τὰς τοιαύτας ἡδονὰς ἐκχεῖν τὰ ἐκ τῆς ἀναισχυντίας περιγινόμενα. πλὴν εἰ γέ τι ἢ ἐπαινέσαι μοι δώσεις παῦσαι ἀσεμνύνουσα, ὁπότε τῷ Τισίου τέχνῃ οἶδα, ὡς τὸ Δισκόραχος ἔργον αὐτὸς ἐποίησας, ἐξαρπάσας τῷ αὐλητοῦ ἐκείνου πρεσβύτου χρυσοῦς τεττάκοντα. ὁδὲ, ἀντὶ τῆς βιβλίου, tu corrigens, & quod erratum erat, restituens? haudquaquam, subijcis, sed ἄτερον αὐτῶν occidit. Omitto antiqua illa, videlicet τειῶν μιμοῦν, & ἀνωνεμία, & πεταμαι, & ἐκχύνειν; & quæ alia præclara in orationibus tuis effulgent. Nam quæ paupertatis causa facis, ô chara Adrastia, nemini exprobrauero. Ignoscendum enim, siquis fame coactus, depositò à ciue accepto, deierauit se non accepisse: aut siquis impudenter petit, imò verò mendicat, & furatur, & publicanorum more rapit. Haud equidem ista dico. Nequaquam enim inuidiosum est, quòd inopiam quoquo modo depellis: sed illud intolerabile tandem, quòd pauper cùm sis, in solas huiusmodi voluptates, ea omnia profundis, quæ per impudentiam acquiris. Nisi siquid laudare mihi concesseris, vrbanè admodum à te factum, quando cùm Tisiæ artem noris, Discoracis opus ipse peregisti, surreptis stulti illius senis triginta aureis. Ille autem propter Tisiam, pro libro

πεντήκοντα καὶ ἑπτακοσίας ἐξέτισε, καταφρονηθείς. πολλὰ ἔτι ἔχων εἰπεῖν, τὰ μὲν ἄλλα ἐκὼν ἀφίημί σοι. ἐκεῖνο δὲ μόνον προσλέγω, πρᾶπε μὴ ταῦτα, ὅπως σοι φίλον, καὶ μὴ παύσεται τὰ τοιαῦτα ἐς ἑαυτὸν παροινῶν. ἐκεῖνο δὲ μηκέτι. ἄπαγε. οὐ γὰρ ὅσιον ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἑστίαν τοὺς ταῦτα διαπραττομένους καλεῖν, καὶ φιλοτησίας προσφέρειν, καὶ ὄψων τῶν αὐτῶν ἅπτεσθαι. ἀλλὰ μὴν ὅ ἐκείνῳ ἔσω τὸ ὀπὶ τοῖς λόγοις, φιλήματα. καὶ ταῦτα πρὸς τοὺς οὐ πρὸ πολλοῦ ἀποφράδα σοι ἐρασταμένους τὸ σῶμα. κἀπειδήπερ ἅπαξ φιλικῆς παραινέσεως ἠξιώμεθα, κἀκεῖνα εἰ δοκεῖ, ἄφελε, τὸ μύρῳ χρίεσθαι τοὺς πολλοὺς, καὶ τὸ πίπτειν μόνα ἐκεῖνα. εἰ μὲν γὰρ νόσος τις ἐπίοι, ἅπαν τὸ σῶμα διαπεύσεται. εἰ δὲ μηδὲν νοσεῖς τοιοῦτον, τί σοι βούλεται καθαρὰ, καὶ λεῖα, καὶ ὀλισθηρὰ ἐργάζεσθαι, ἃ μηδὲ ὁρᾶσθαι θέμις. ἐκεῖνό σοι μόνον σοφὸν, αἱ πολλαὶ, καὶ τὸ μηκέτι μελαίνεσθαι, ὡς προκάλυμμα εἶεν τῆς βδελυρίας. φείδου δὲ αὐτῶν πρὸς Διὸς κἀν τούτῳ. ἧ μάλιστα τὸ πώγωνος αὐτῶν. μηδὲ μιαίνῃς ἔτι,

septingentas, & quinquaginta drachmas exoluit, deceptus. Multa præterea possem dicere: sed alia lubens tibi remitto. Solum autem illud addo. Age fac ista vt lubet: neque desieris huiusmodi in te ipse debacchari. Illud autem non amplius: apage. Non enim fas est ad eosdem lares vocare eos qui talia committunt: & amicitiæ pocula præbibere, eademque opsonia attingere. Sed neque sit illud quod est prærer verba, scilicet oscula: idque erga eos qui nõ multò antè os tibi apophradem effecêre. Ac postquam semel admonitionem amicã otsus sum, illa etiã, si videtur, à te amoue, scilicet quòd canos inungis vnguento, soláque illa pice illinis. Si enim morbus aliquis vrgeret, totum corpus esset curandũ. Nunc autem quum tu nihil huiusmodi ægrotas, quid attinet pura, & læuia, & glabra illa tibi reddi, quæ ne aspici quidem fas erat. Vnũ illud, quo sapientiam præ te feras, tibi est relictum, cani videlicet, quódq; nõ amplius nigricas, vt sint veluti nequitiæ tuę operculũ. Proinde parce ipsis per Iouẽ etiã in hoc: ipsi verò barbæ in primis, quã nec

μηδὲ ὑβρίσῃς. εἰ δ' μὴ, ἐν νυκτί γε, καὶ σὺ σκότῳ. τὸ δ' μεθ' ἡμέραν, ἄπαγε κόμιδῆ ἄγελον, ἢ ὀνειδίδες. ὁρᾷς; ὡς ἄμεινον ἦν σοι ἀκίνητον τὴν Καμαείναν ἐᾶν, μηδὲ καταγελᾶν τῆς ἀποφράδος, ἣ σοι ἀποφράδα τὸν βίον ὅλον ἐργάσεται. ἢ ἔτι προσδεῖ τινος, ὡς τόγε ἐμὸν οὔπω ἐλλιπές. ἀδέπω γοῦν οἶδα ὡς ὅλῳ ἅμαξαν ἐπανάστω, δέον ὦ παιπάλημα, καὶ κίναιδος, ὥστε πήσειν εἴ τις αὐτῆς δάκνοι, καὶ τοῦτο δὴ τὸ ἀρχαῖον, μελάμπυγος, δ' ἐμοὶ μόνον εἰς σὲ ἀποβλέψειεν. ἴσως ἤδη καὶ ταῦτα γελᾶσῃ, τὸ παιπάλημα, καὶ τὸ κίναιδος ὥσπερ τινὰ αἰνίγματα, καὶ γρίφους ἀκούσας. ἄγνωσα γάρ σοι τῶν σῶν ἔργων τὰ ὀνόματα. ὥστε ὥρα ἤδη καὶ ταῦτα συκοφαντεῖν, εἰ μὴ τετλῆ, καὶ τρισαθλίῳ σοι ἡ ἀποφρὰς ἐντέτηκεν. αἰτιῶ δ' οὐδ' σεαυτὸν ἐπὶ πᾶσιν. ὡς γὰρ ὁ καλὸς Εὐριπίδης λέγειν εἰώθει, Ἀχαλίνων στομάτων, καὶ ἀφροσύνης, καὶ ἀνομίας, τὸ τέλος δυσυχία γίγνεται.

polluas amplius, nec contumelia afficias : quod si nequeas, noctu saltem, & in tenebris, sed interdiu, apage: Nam agreste admodum est, & ferinum. Vides quanto satius erat tibi immotam sinere Camarinam : neque Apophradem deridere, quæ totam vitam tibi atram reddet ? An etiam amplius aliquid desideras ? Nam quantum in me est, nunquam deficiet. Nondum igitur scis, quòd totum tibi plaustrum attraxisti; cùm tibi, omnifariam scelerate, & cinæde, verendum esset, siquis vir hirsutus, & hoc priscum, Melampygus, acerbè solùm intueretur te. Fortassis hæc quoque iam ridebis, quæ dixi, scilicet pæpalema, & cinædus, ac si ænigmata quædam, & griphos audieris. Ignota enim tibi sunt tuorum operũ nomina. Quare iam licet tibi hæc calumniari, nisi tripla, etiam quadrupla Apophras tibi est retributa. Te ipsum autem postremò accuses. Namvt præclarus ille Euripides solitus est dicere. Oris infræni, & stultitiæ & iniquitatis finis infœlicitas esse consueuit.

BIBLIOTHÈQUE DE LA VILLE LYON 1911

317254

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ. DE DOMO.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1891

ARGVMENTVM.

Obliqua quædam domus laudatio est, cuius & situm, & structuram, & tecti, cæterarúmque partium ornamenta, postremò etiam parietum picturas describit, additu passim amplificandi gratia, & etiam similitudinibus quibusdam. Atque hæc omnia sub disputationu, seu contentionis quadam figura, qua de pulchritudine domus vtrum ea videlicet, ad inuitandum, & inuandum oratorem in eadicentem, plus prosit, an noceat, disputatur. Cuius quidem affirmatiua pars priore loco tractatur ab effectu & potestate pulchritudinis comprobata, additu & exemplis, & similitudinibus, eodem pertinentibus. Altera autem, ac negatiua per Prosopopœiam subiungitur. Fingitur enim alia quædam alterius oratio, superiorem refellens, & similitudines, & quæ de vi pulchritudinis à superiore afferuntur, per inuersionem confutare, ipsa autem suam sententiam ab aliæ elegantiæ ac pulchritudinis effectibus, præterea & Herodoti testimonio, & ipsorum auditorum exemplo, confirmare. Ac in priore quidem parte situs domus, & tecti, cæterarúmque partium elegantia depingitur: in posteriore verò parietum pictura, describuntur, vt ex eâ quæque res, nouitas gratia quædam scripto accedat.

Ιτα Αλέξανδρος μὲ ἐπεδύμησεν ἐν τῷ Κύδνῳ λούσασθαι, καλόν τε ἐν ἀυγῇ † πταμὸν ἰδὼν, καὶ ἀσφαλῶς ῥαδὺν, καὶ μέσοισιν ὄξυν, καὶ νύξασθαι ἡδύν, καὶ ψυχρὸν, ὥστε καὶ ἐπὶ μεσθίλῳ τῷ νόσῳ, λιῦ ἐνόσησεν αὐτῷ, ἀῦτε, ἡδυ-

Rgo Alexander quidē experiuit in Cydno lauari, cū & pulchrum & limpidum A consperxisset hūc fluuium, & turbò profundum, & leniter concitatū, & natatu iucundū, & æstiuo tempore frigidum; adeò vt etiamsi manifestus ipsi fuisset morbus, quo hinc laborauit, videatur mi-

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON

μοι ἐκ αὖ τοῦ λουτροῦ ἀποχέ-
ῳ, οἶκον δέ τις ἰδὼν μεγέθ μέ-
γιστον, ἢ κάλλει κάλλιστον, καὶ
φωτὶ φαιδρότατον, καὶ χρυσῷ
στιλπνότατον, καὶ γεγραφὰς ἀ- A
θρεπτότατον, ἐκ αὖ ἐπιθυμή-
σειε λόγους ἐν αὐτῷ διαθέσ-
θαι, εἰ τύχοι περὶ τούτοις διατρί-
βων, ἢ εὐδοκιμῆσαι, καὶ ἐλ-
λαμπρύνασθαι, καὶ βοῆς ἐμ-
πλῆσαι, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα καὶ B
αὐτὸς μέρος τῦ κάλλους αὐτῦ
γενέσθαι, ἀλλὰ περισκοπήσας
ἐκείθεν, καὶ θαυμάσας μόνον,
ἄπιοι, κωφὸν αὐτὸν, καὶ ἄλο- C
γον καταλιπὼν, μήτε προσει-
πὼν, μήτε προσομιλήσας, ὥσπερ
τις ἀνάνδρος, ἢ φθόνῳ σιωπήν ἐ-
γνωκώς; Ἡράκλεις, οὐ φιλοκά-
λου τινὸς, οὐδὲ περὶ τὰ εὐμορ- D
φότατα ἐρωτικῦ τὸ ἔργον, ἀ-
γροικία ὁ πολλὴ, ἢ ἀπειροκα-
λία, καὶ προσέτι ἀμουσία, τῆ
ἡδίστων αὐτὸν ἀπαξιοῦν, καὶ
τῶν καλλίστων ἀποξενοῦν, καὶ
μὴ συνιέναι ὡς οὐχ ὁ αὐτὸς E
περὶ τὰ θεάματα νόμος ἰδιώ-
ταις τε, καὶ πεπαιδευμένοις
ἀνδράσιν, ἀλλὰ τοῖς μὲν,
ἀπόχρη τὸ κοινὸν τῦτο ἰδεῖν
μόνον, καὶ περιβλέψαι, καὶ τῷ
ὀφθαλμῷ περιενεγκεῖν, ἢ πρὸς
τὸ ὀρφὼ αἰακύψαι, καὶ

non fuisse ab hoc lauacro
sibi temperaturus. Siquis
autem videat domum mole
maximam, forma pulcherrimam, luce clarissimam, auro
fulgentissima, & pictu-
ris floridissimam, non
petat in ea orationem habere, si hoc in studio ver-
setur, & in ea celebrari, &
inclarescere, illámque voce implere, & quàm maximè licet, etiam ipse pars
aliqua pulchritudinis illius
esse: at eam vndique diligenter contemplatus, & solùm admiratus, abeat surdam ipsam, & orationis expertem relinqueus, nec alloquendo, nec sermonem conferendo, perinde atque mutus aliquis, aut qui inuidia
tacere decreuit? Hercle hoc
non faciat homo elegantiæ
studiosus, & rerum pulcherrimarum amator: sed magnæ
rusticitatis, insciticæ, & imperitiæ fuerit, suauissimis
rebus seipsum velut indignum abstinere, & à pulcherrimis velut exulem relegare, neque intelligere,
indoctos & eruditos viros
non eadem lege spectaculis frui: sed illis quidem sufficere quòd hoc solum commune vident, &
circunspiciunt, oculósque
circunferunt, ac sursum
versus tectum spectant, ma-

ἢ χεῖρας ὑπισχεῖται, καὶ καθ' ἡσυχίαν ἡδυῶσι, δέει τὸ μὴ ἀξιωνδυῶσαι ἄξιόν πῃ τῶν λεπτομυθίων εἰπεῖν. ὅστις δ' μὴ παιδείας ὁρᾷ τὰ καλὰ, ὡς ἀν οἶμαι ἀγαπήσειεν, ὄψει μόνῃ χαρπωσάμενος τὸ τερπνὸν, οὐδὲ ἀν ἀκουμένας ἄφωνος θεατὴς τὸ κάλλος ἡνέσθαι. πειράσεται δ' ὡς οἷόν τε, καὶ ἐνδιατρίψας, καὶ λόγῳ ἀμείψασθαι τὴν θέαν. ἡ δ' ἀμοιβὴ, ὡς ἔπαινος τῆς οἴκου μόνου. τοῦτο μὲν δὴ ἴσως ἁρμόττῃ τῷ νησιώτῃ μειρακίῳ ἔπρεπε, τὴν Μενέλεω οἰκίαν ὑποπεπλῆχθαι, καὶ πρὸς τὰ ἐν οὐρανῷ καλὰ, τὸν ἠλέκτρινα, καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῆς ἀπεικάζειν, ἅτε μηδὲν ἐν γῇ καλόν τι ἄλλο ἑωρακότι. ἀλλὰ καὶ τὸ εἰπεῖν ἐν αὐτῷ, καὶ τοὺς βελτίστους συγκαλέσαντα λόγων ὑπόδειξιν ποιήσασθαι, μέρος τῆς ἐπαίνου καὶ τοῦτο χρήσιμον ἀν, καὶ τὸ πρᾶγμα ὑπόνοσον οἶμαι, οἴκων ὁ κάλλιστος ἐς ὑποδοχὴν λόγων. ἀνεπιφθονώτερος, καὶ ἐπαινῶν, καὶ εὐφημίας μεστὸς ὤν, πρέμα καὶ αὐτὸς ὥσπερ τὰ ἄκρα συνεπιχῶν, καὶ τοῖς λεγομένοις παρακολουθῶν, καὶ παρατείνων τὰ τελευταῖα τῆς

numque quatiunt, & tacitè voluptatem capiunt, præ metu nequid non satis dignum ijs quæ spectantur, proferant. At qui cum A eruditione spectat res pulchras, illi puto non sat erit solo visu id decerpere quod delectabile est, neque mutus pulchritudinis spectator B esse sustinebit: sed quoad fieri potest, & in eo immorari, & oratione visum compensare conabitur. Cæterùm ea compensatio non est laus duntaxat domus. Hoc enim fortè in- C sularem illum adolescentem decebat Menelai domum summa admiratione cõtemplari, & cum ijs quæ in cœlo pulchra sunt, eius ebur & aurum comparare; vt qui in terris pulchri aliud ni- D hil vidisset. Sed & in ea dicere, & optimis quibusque conuocatis orationẽ habere, pars quædã laudis hoc quoque fuerit. Atque adeò rem suauissimam arbitror esse, E Domum, pulcherrimam ad suscipiendas orationes apertam, laudis & commendationis plenam, lenitet vt antra consonantem, & eã quæ dicuntur sequentem, postremàque sermonis protendentem, vltimisque

φωνῆς, καὶ τοῖς ὑστάτοις τῶν

λόγων ἐμβεβαδύνων. μᾶλλον ὃ ὡς ἂν τις εὐμαθὴς ἀκροατὴς διαμνημονέυων τὰ εἰρημένα, καὶ ἅ λέγοντα ἐπαινῶν, καὶ ἀντιδοσιν ἀμοῦσον πειούμενος πρὸς αὐτὰ, οἷόν τι πάσχουσι πρὸς τὰ αὐλήματα τῶν πειμένων αἱ σκοπαὶ ἐπαυλεῖσαι, τῆς φωνῆς ἐπανιούσης καὶ τὸ αὐτίτυπον, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀναφερούσης. οἱ δ ἰδιῶται, νομίζουσι παρθένον τινὰ εἶναι τὴν ἀμειβομένην τοὺς ἄδοντας, ἢ βοῶντας, ἐν μέσοις που τοῖς κρημνοῖς κατοικοῦσαν, καὶ λαλοῦσαν ἐκ τῶν πέτρων ἠνθρένης. ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ καὶ σωρεύεσθαι οἶκον πολυτελείᾳ ἡ τοῦ λέγοντος γνώμη, καὶ πρὸς τοὺς λόγους ἐπεγείρεσθαι, καθάπερ τι καὶ ἐπιβαλλούσης τῆς θεοῦ. χαρὰν γὰρ εἰσρεῖ τι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐπὶ τὴν ψυχὴν καλόν. εἶτα πρὸς αὐτὸ κοσμήσασα ἐκπέμπει τοὺς λόγους, ἢ τῷ μὲν Ἀχιλλεῖ πεύσεσθαι τὴν ὄψιν τῶν ὅπλων ἐπιτεῖναι καὶ τῶν Φρυγῶν τὴν ὁρμὴν, καὶ ἐπειδὴ ἐνέδυ αὐτὰ πειρώμενος, ἐπαρθῦναι, καὶ περαθῦναι πρὸς τὴν τοῦ πολέμου ἐπιθυμίαν, λόγου δ' ἀπουδὴν μὴ ἐπιτείνεσθαι πρὸς κάλλη

verbis immorantē: imò verò quemadmodum docilis auditor solet, ea quæ dicuntur memoria repetētem, & eum qui dicit laudántem, nec inscita relatione accepta repēdentem: quale quiddam accidit & speculis pastorum tibijs & cantu resonantibus vocē in contrarium repercussa, atque in seipsam reuertente. Idiotæ autem putant virginem quandam esse quæ canentibus, & clamantibus respondeat, media præcipitia incolens, intúsq; de rupibus loquēs. Mihi itaque videtur, vnà cū magnificentia domus, etiam dicentis animus attollere sese, & ad perorandum excitari: vt cui visus ipse nonnihil subministrat. Ferè enim per oculos ad animum influit aliquid pulchri, ad quod deinde exornatam orationem emittit. An verò Achilli credimus visum armorum intendisse illum cōtra Troianos impetum, & cùm ea experiendi tantùm gratia induisset, elatum fuisse, & velut alis ad belli desiderium abreptum: dicendi autem studium pulchritudine locorum non intendi? Atqui Socrati quidem

χαείων; καίτοι Σωκράτει μὲν

ἐπέχωσε πλάτανος εὐφυὴς, καὶ πόα εὐθαλὴς, καὶ πηγὴ διαυγὴς, μικρὸν ἀπὸ τοῦ Ἰλισσοῦ. κἀνταῦθα καθεζόμενος, Φαίδρου τε τοῦ Μυρρινουσίου κατειρωνεύετο, καὶ τὸν Λυσίου τοῦ πατρὸς λόγον διήλεγχε, καὶ τὰς μούσας ἐκάλει, καὶ ὑπέτρεμεν ἥξειν αὐτὰς ἐπὶ τὴν ἐρημίαν, συμπεπληγμένας τῶν περὶ τοὺς ἔρωτας λόγων. καὶ οὐκ ἠσχύνετο γέρων ἀνὴρ ὢν, παρακαλῶν παρθένους συνεσομένας τὰ παιδεραστικὰ, εἰς ἣν οὕτω καλὸν χωρίον, ὡς ἂν οἰόμεθα καὶ ἀκλήτους αὐτὰς ἐλθεῖν; καὶ μὴν οὐ κατὰ γε σκιὰν μόνην, οὐδὲ κατὰ πλατάνου κάλλος ἡ ὑποδοχή. οὐδ' ἂν τὴν ἐπὶ τῷ Ἰλισσῷ καταλιπὼν, τὴν βασιλέως λέγω τὴν χρυσῆν. ἐκείνης μὲν γὰρ, ἓν τῷ πολυτελείᾳ μόνῃ τὸ θαῦμα. τέχνη ἦν, ἢ κάλλος, ἢ τέρψις, ἢ τὸ σύμμετρον, ἢ τὸ εὔρυθμον, οὐ συνεώρασο, οὐδὲ κατεμέμικτο τῷ χρυσῷ, ἀλλ' ἦν βαρβαρικὸν τὸ θέαμα, πλοῦτος μόνον, καὶ φθόνος τῶν ἰδόντων, καὶ εὐδαιμονισμὸς τῶν ἐχόντων. ἔπαινος ἦν, οὐδαμοῦ πρόσω. οὐδὲ γὰρ ἔμελε τοῖς Ἀρσακίδαις τῶν καλῶν, οὐδὲ πρὸς τὸ τερπνὸν ἐποιοῦντο τὰς ὑπιδείξεις

satis fuit, platanus frondens, & herba virescens, & fons simpidus non procul ab Ilisso: atque ibi sedens, & Phędrum illum Myrrhinusium verbis eludebat, & Lysiæ filij Cephali orationem redarguebat, & musas accersebat, quas ad se in desertum venturas credebat, & coadiuturas se ad institutum de amore sermonem. Neque verebatur homo senex ad, uocare virgines ad masculos amores intelligendos. Nos autem in locum adeò pulchrum non putemus eas etiam non vocatas yenturas esse? Ac sanè non in vmbra solùm, aut sub platani pulchritudine receptaculũ hoc erit: neque etiam illa ad Ilissum amœnitate relicta, regis domum auream cum hac conferis. Nam illius quidem admiratio in magnificentia tantùm cõsistebat: ars autem, vel pulchritudo, vel delectatio, vel proportio, vel concinnitas nulla respondebat, neque auro permixta erat: sed barbaricum erat spectaculum, mera opulentia, & inuidia spectantium, & fœlicitatis iactantia possessoribus: sed quod laudares, nihil illi aderat. Neq; enim Arsacidis erat vlla pulchri ratio: neque res suas ad voluptatem ostentabant,

οὐδὲ ἐφρόντιζον, εἰ ἐπαινέσονται οἱ θεαταὶ, ἀλλ' ὅπως ἐκπλαγήσονται. οὐ φιλόκαλοι γὰρ, ἀλλὰ φιλόπλουτοί εἰσιν οἱ βάρβαροι. τούτου γὰρ τῆς οἰκου τὸ κάλλος, οὐ κατὰ βαρβαρικοὺς τινας ὀφθαλμοὺς, οὐ γὰρ ἐστιν ἀλαζονίαν, ἢ βασιλικὴν μεγαλαυχίαν, οὐδὲ πάντος μόνον, ἀλλὰ εὐφυοῦς θεατοῦ δεόμενον. καὶ ὅτῳ μὲν τῇ ὄψει ἡ κρίσις, ἀλλά τις καὶ λογισμὸς ἐπακολουθεῖ τοῖς λεγομένοις. τὸ γὰρ τε ἡμέρας πρὸς τὸ κάλλιστον ἀποβλέπειν, κάλλιστον γὰρ αὐτῆς καὶ τὸ δεινότατον ἡ ἀρχή. καὶ τὸν ἥλιον ἀνατείλαντα εὐθὺς ὑποδέχεσθαι, καὶ τῷ φωτὶ ἐμπίπλασθαι ἐς κόρον, ἀναπεπταμένων τῶν θυρῶν. καθ' ὃ καὶ τὰ ἱερὰ βλέποντα ἐποίησαν οἱ παλαιοὶ, καὶ τὸ τοῦ μήκους πρὸς τὸ πλάτος, καὶ ἀμφοῖν πρὸς τὸ ὕψος εὐρυθμον, καὶ τῶν φωταγωγῶν τὸ ἐλεύθερον, καὶ πρὸς ὥραν ἑκάστην εὖ ἔχον, πῶς οὐκ ἂν δέα τούτων πάντα, καὶ ἐπαίνων ἄξια; ἔτι γὰρ θαυμάσειεν ἄν τις καὶ τὴν ὀροφὴν ἐν τῷ εὐμόρφῳ τὸ ἀπείρητον. καὶ τῷ εὐκόσμῳ τὸ ἀπερίπλαστον, καὶ τὸ τοῦ χρυσοῦ ἐς τὸ εὐπρεπὲς συμμέτρον, ἀλλὰ μὴ περὶ παῖς χρείας ἐπιφθονον,

neq; curabãt à ſpectatoribus laudes, ſed admirationẽ cõſequi. Nõ enim elegãtię, ſed opum amantes ſunt barbari. At huius domus, pulchritudo, nõ ad barbaricos oculos, neq; ad Perſicã arrogantiã, aut regiã iactantiã cõparata, nonmodò pauperẽ, ſed & ingenioſum ſpectatorẽ poſtulat: cui nõ ſolũ in viſu iudiciũ, ſed cuius æſtimatio verba ſequatur. Nã quod & ad pulcherrimã diei partem reſpicit (pulcherrima autem ipſius pars, & maximè amabilis, principiũ eſt) & ſolẽ emergentẽ ſtatim excipit, & lumine ad ſatietatem vſque repletur foribus adapertis: qua ratione ſua templa condiderunt veteres, vt ea parte intuerentur: deinde quòd longitudo cum latitudine, & vtraque cum altitudine iuſta proportione conſentiunt, & feneſtræ liberæ, & ad quodlibet anni tempus bene comparatæ ſunt, quî hæc omnia non ſint ſuauia, multáque laude digna? Præterea miretur quiſpiã tectũ, cuius pulchritudo nihil affectatũ, elegantia nihil reprehendendum habeat, cui aurum modicè ad decus ſit additum: non autem vbi eo eſt opus immodicè illitum:

ἀλλ' ὁπόσον αὖ καὶ γυναικὶ σώφρονι, καὶ καλῇ, ἀρκέσῃ ἐπιπλέον ἐσκαλλωπίσασθαι τὸ κάλλος, ἢ περὶ τῇ δειρῇ λεπτός τις ὅρμος, ἢ περὶ τῷ δακτύλῳ σφενδόνη εὐφυὴς, ἢ ἐν τοῖν ὠτοιν ἐλλόβια, ἢ πόρπη τις, ἢ ταινία τὸ ἄφετον τῆς κόμης συνδέουσα, τοσοῦτον τῇ εὐμορφίᾳ προστιθεῖσα, ὅσον τῇ ἐσθῆτι ἡ πορφύρα. αἱ δ' ἑταῖραι, καὶ μάλιστα αἱ ἀμορφότεραι αὐτῶν, καὶ τιμὴ ἐσθῆτα ὅλην πορφυρᾶν, καὶ τιμὴ δειρὴν χρυσῆν πεποίληται, τῷ πολυτελεῖ θηρώμεναι τὸ ἐπαγωγὸν, καὶ τὸ ἐνδέον τῷ καλῷ, προσδέσει τῇ ἔξωθεν περιπῇ παραμυθούμεναι. ἠλοιῶνται δὲ καὶ τιμὴ ὠλένην αὐτῶν σιλπνοτέραν φαίνεσθαι, συναπολάμπουσαν τῷ χρυσῷ, καὶ τὴν πόδα τὸ μὲν ἐυπερίσκαφον, λήσειν ὑπὸ χρυσῷ σανδάλῳ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτὸ ἐρασμιώτερον γνήσεσθαι, τῷ φαεινοπάτῳ συνορώμενον. ἀλλ' ἐκεῖναι μὲν οὕτως. ἡδέ γε σώφρων γυνὴ, χρυσῷ μὲν τὰ ἀρκοῦντα, καὶ μόνον τὰ ἀναγκαῖα προσῄπται. τὸ δ' αὐτῆς κάλλος, ὃν ἂν αἰσχύνοιτο δῆμαι καὶ γυμνὸν δεικνύουσα, καὶ τοίνυν ἡ τῆδε τῆ οἴκου

sed quantum, perinde atque mulieri castæ & formosæ satis sit, ad pulchritudinē reddendam insignioré, vel circa collū tenue aliquod monile, vel circa digitum annulus gestabilis, vel pendentes ab auribus inaures, aut aliqua fibula, vel tænia comam diffluentem colligans, quæ tantum pulchritudini apponit, quantū vestitui purpura. At meretrices, in primis quę ex illis sunt deformiores, vestem purpuream totam, & ceruicem auream facere solent, pellaciam hac magnificentia venantes, & quod pulchritudini deest, externæ venustatis appositione solantes. Arbitrantur enim suos lacertos auro resplendentes, apparere nitidiores, & pedis incongruam figuram aureo sandalio tectum iri, faciémque ipsam fore amabiliorem, si cum re quapiam splendidissima conspiciatur. Atque illæ quidem hoc pacto. Modesta verò mulier, auro quidem pro eo ac satis est, atque solùm vbi opus est, vtitur: suam verò pulchritudinem etiam nudam ostendere non verebitur. Proinde etiam huius domus tectum, imò potiùs caput,

οἰκήσῃ ἢ μᾶλλον ἢ κεφαλὴ,

εὐπρόσωπος μὴ καὶ καθ' ἑαυτό, τῷ χρυσῷ δὲ ἐς τοσοῦτον κεκόσμηται, ἐς ὅσον καὶ οὐρανὸς ἐν νυκτὶ ὑπὸ τῶν ἀστέρων, ἐκ διασήματος περιλαμπόμενος, καὶ ἐκ διαλείμματος ἀνθοῦν τῷ πυρί. εἰ δέ γε πῦρ ἦν τὸ παν, οὐ καλὸς ἂν, ἀλλὰ φοβερὸς ἡμῖν ἔδοξεν. ἴδοι δ' ἂν τις οὐδ' ἀρχὴν ἐνταῦθα τὸ χρυσοῦν, οὐδὲ μόνου τοῦ τέρποντος εἵνεκα τῷ λοιπῷ κόσμῳ συμπαραλαμβανόμενον, ἀλλὰ καὶ αὐγήν τινα ἡδεῖαν ἀπολάμπει, καὶ τὸ οἶκον ὅλον ἐπιχρώννυσι τῷ ἐρυθήματι. ὁπόταν γὰρ τὸ φῶς περιπαιτεσὸν ἐφάψηται, καὶ ἀναμιχθῇ τῷ χρυσῷ, κοινόν τι ἀπαστράπτουσι, καὶ διπλασίαν τὸ ἐρυθήματος ἐπιφαίνουσι τὴν αὐδρίαν. τὰ μὲν δὴ ὑψηλὰ, καὶ κορυφαῖα τοῦ οἴκου, τοιάδε, Ὁμήρου τινὸς δεόμενα ἐπαινέτου, ἵνα αὐτὸν ἢ ὑψόροφον ὡς τὴν Ἑλένης θάλαμον, ἢ αὐγλήεντα, ὡς τὸν Ὄλυμπον εἴποι. τὸν δ' ἄλλον κόσμον, καὶ τὰ τῶν τοίχων γράμματα, καὶ τῶν χρωμάτων τὰ κάλλη, καὶ τὸ ἐναρμὲς ἑκάστου, καὶ τὸ ἀκριβὲς, καὶ τὸ ἀληθὲς, ἕκαστος ὄψει, καὶ λειμῶνι δ' ἐναυδεῖ, καὶ ὡς ἂν ἔχοι παραβαλεῖν. φιλῶ παρ' ὅσον ἐμοῦνα μὴ

per se quoq; est formosum, auro autem tantum est exornatum quantum & noctu stellis cœlum, certis interuallis circunsplendet, certisque interstitijs igni collucet. Quòd si totum foret igneum, non pulchrũ, sed terribile nobis videretur. Cæterùm videre etiam licet aurum hîc haudquaquam otiosum, aut delectandi duntaxat gratia reliquo ornatui interspersum esse: sed & fulgorem non iniucundum de se præbere, & totam domum suo rubore velut inficere. Quando enim lux diei incidens applicatur, & cum auro commiscetur, communem splendorẽ reddunt, duplicem ruboris claritatem exhibent. Hæc quidem sunt quæ ad fastigium, & verticem domus pertinẽt, quibus Homero aliquo laudatore esset opus, qui illã vel celsitectam, perinde atque Helenes thalamum, vel refulgentem, velut Olympum appellaret. Reliquum autem ornatum, & parietum picturas, & colorum pulchritudinem, & vniuscuiusque euidentiam, diligentiam, & veritatem, cum facie veris, & florido prato rectè compares. Nisi quòd illa defloreſcunt, marceſcunt, mu-

ἀλλὰ πέτεται, καὶ ἀποβάλλει τὸ κάλλος, τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ἔαρ αἰώνιον, καὶ ὁ λειμὼν ἀμάραντος, καὶ τὸ ἄνθος ἀθάνατον, ἅτε μήτε τῆς ὄψεως ἐφαπτομένης, καὶ δρεπομένης τὸ ἡδὺ τῶν δρεπομένων. τὰ δὴ τοσαῦτα, καὶ τοιαῦτα, τίς ἂν καὶ ἀηδῶς βλέπων, ἢ τίς ἂν καὶ παρορμηθείη καὶ παρὰ τὴν δύναμιν ἐν αὐτοῖς λέγειν, εἰδὼς αἴσχιον ὂν ἀποληφθῆναι τὸ ὁρωμένων; ἐπαγωγότατον γὰρ πῶς ὄψις τῶν καλῶν. ἆρ' ἐπ' ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἵππος ἡδίων ἂν οἶμαι δρόμοις κατ' εὐθὺς πεδίου, καὶ μαλακῆς, εὐρυθμότερον δρχεῖσθαι τὸν βάσιν, καὶ ἥρμα ὑπείκοντος τῷ ποδὶ, καὶ μὴ ἀντιτυποῦντος τῇ ὁπλῇ. ἅπαντα γοῦν τότε χαίρειν τῷ δρόμῳ. καὶ ὅλον ὑπιδοὺς ἑαυτὸ τῷ τάχει, ἁμιλλᾶται καὶ πρὸς τὸ πεδίον τὸ κάλλος. ὁδὲ ταὼς, ἤρος ἀρχομένου, πρὸς λειμῶνα τινὰ ἔλθῃ, ὅπου καὶ τὰ ἄνθη πρόεισιν, ἡδυσμενέστερα μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἂν εἴποι τις, ἀνθηρότερα, καὶ τοὺς βαφὰς καθαρώτερα, τότε καὶ ἅπας ἐκπετάσας τὰ πτερὰ, καὶ ἀναδείξας τῷ ἡλίῳ, καὶ τὴν οὐρὰν ἐπάρας, καὶ πάντῃ αὐτῷ προσκλίνας,

tantur, & abijciunt pulchritudinem. Sed hoc ver perpetuum, & pratum nunquam marcescens, & flos immortalis: vt pote solo visu hæc tangente, & eorum quæ A carpuntur, suauitatem decerpente. Proinde quis tantarum, taliúmque rerum aspectu non delectetur: aut quis non expetat, etiam præter facultatem B inter ea orationem habere, cùm sciat turpissimum esse à visis superari? Maximam enim alliciendi vim habet aspectus pulchrorum, non erga homines solùm: sed & equus, opinor, libentiùs currat per campum pronum, & mollem, placidè gressum capientem, & sensim pedi cedentem, neque vngulæ resistentem. C Toto igitur tunè vtitur cursu, totúmque se ipsum tradens celeritati, certat etiam cum campi pulchritudine. Pauo autem ineunte vere, ad pratum aliquod D accedens, quando & flores prodeunt, non amabiliores modò, sed, & vt ita dicam, floridiores, & colore puriores: tunc ipse quoq; extensis pennis, ijsq; soli ostensis, & sublata cauda, & circumquaque expansa,

ἐπιδείκνυται τὰ αὐτὰ τὰ αὐτῆς, καὶ τὸ ἔαρ τῶν πτερῶν, ὥσπερ αὐτὴ παρακαλοῦντος τοῦ λειμῶνος ἐς τὴν ἅμιλλαν. ἐπιστρέφει γοῦν ἑαυτὴν, καὶ περιάγει, καὶ ἐπιπομπεύει τῷ κάλλει. ὅτε δὴ καὶ θαυμασιώτερος φαίνεται πρὸς τὴν αὐγὴν, ἀλλαπομπῶν αὐτῷ τῶν χρωμάτων, καὶ μεταβαινόντων πρέμα, καὶ πρὸς ἕτερον ἐυμορφίας εἶδος ἰσπομένων, πάρεστι δ' αὐτὸ μάλιστα ἐπὶ τῶν κυκλων, οὓς ἐπ' ἄκρους ἔχει τοῖς πτεροῖς, ἰριδός τινος ἔκφυσιν παρεχούσης. ἃ γὰρ τέως χαλκοῦ ἰῶ, τοῦτο ἐγκλίναντος ὀλίγον, χρυσοῦ ὤφθη. καὶ τὸ αὐτὸ τῷ ἡλίῳ κυανοῦν ἐς σκιαδείη, χλοαυγές ἐστιν. οὕτω μεταπίπτει πρὸς τὸ φῶς ἡ πέρσεως. ὅπερ μοὶ δοκῇ καὶ ἡ θάλασσα ἱκανὴ προσκαλέσασθαι, καὶ εἰς ἐπιθυμίαν ἐπασάσθαι ἐν γαλήνῃ φανεῖσα, ἴσθ', κἂν μὴ εἴπω. ὅτε εἰ καὶ παντάπασιν ἄπειρός τις εἴη, πάντως ἂν ἐθελήσειε καὶ αὐτὸς ἐμβῆναι, καὶ περιπλεῦσαι, καὶ πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀποσάσαι, καὶ μάλιστα εἰ βλέποι τὴν μὲ αὔραν, κούφως ἐπουρίζουσαν τὴν ὀθόνιον, τὴν δ' ναῦν, ἧσσον τέ, καὶ λείως ἐπ' ἄκρων

suos etiã flores ostentat, & ver pennarum, ac si ad hoc certamẽ à prato prouocetur. Quare se ipsum cõuertit, & circumagit, & pulchritudine gloriatur: quando videlicet etiam admirabilior apparet ad splẽdorẽ solis, variantibus se coloribus, & sensim in alios atq; alios transeũtibus, aliámq; formæ speciẽ recipientibus. Accidit autẽ hoc potissimũ in circulis, quos in summis alis habet, quarũ quãlibet quasi irides quædã circunstant. Nam qui antè visus est æreus, mox inclinante se paululum illo, aureus conspicitur: & rursum quod ad solem cærulcũ apparuit, si obumbretur, viride videtur: sic ad lucis mutationem mutatur pennarum ornatus. Quòd autem & mare idoneum est ad prouocandum, & ad cupiditatẽ concitandam, quãdo tranquillum apparet, ipsi scitis, etsi non dicã: quãdoquidem etsi quis procul in continenti habitet, sitque nauigationis imperitus, nihilominus & ipse illud ingredi cupit omnino, & circũnauigare, & procul à terra in altum trahi, in primis si auram videat, velum à tergo leniter prosequentem: nauẽ autem placidéque ac læuiter per summos

ῥῆμα δολιδαίνουσαν τῶν κυμάτων. καὶ τοίνυν καὶ τῶδε τῷ οἴκου τὸ κάλλος ἱκανὸν καὶ παρρησίαν ἐς λόγους, καὶ λέγοντα ἐπιχείρειν, καὶ πάντα τρόπον εὐδοκιμεῖν παρασκευάσαι. ἐγὼ μὲν δὴ τούτοις πείθομαι, καὶ ἤδη πέπεισμαι, καὶ ἐς τὸν οἶκον ἐπὶ λόγοις παρελήλυθα, ὥσπερ ἀπὸ ἰυγγος, ἢ σφηνὸς τῷ κάλλει ἑλκόμενος, ἐλπίδα οὐ μικρὰν ἔχων, εἰ καὶ τέως ἡμῖν ἄμορφοι ἦσαν οἱ λόγοι, καλοὺς αὐτοὺς φανεῖσθαι, καθάπερ ἐσθῆτι καλῇ κεκοσμημένους. ἕτερος δέ τις ἦν ἀγωνὶς λόγος, ἀλλὰ καὶ πάνυ γλυκὺς, ὡς φησι, καὶ μεταξύ μοι λέγοντος ὑπεκρούετο, καὶ διακόπειν ἐπιχειρεῖτο τῷ ῥήσιν. καὶ ἐπειδὴ πέπαυμαι, ἐξ ἀληθῆ ταῦτα λέγειν φησί με, ἀλλὰ θαυμάζειν, εἰ φάσκοιμι ἐπιτηδειότερον εἶναι πρὸς λόγων ἐπίδειξιν οἶκον κάλλος, γραφῇ, καὶ χρυσῷ κεκοσμημένον. αὐτὸ γὰρ που τοιοῦτον ἀποβαίνειν. μᾶλλον ἢ εἰ δοκεῖ, αὐτὸς παρελθὼν ὁ λόγος ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καθάπερ ἐν δικαστῶν ὑμῖν, εἰπάτω ὅπῃ λειοτελέστερον ἡγεῖται τῷ λέγοντι συντελεῖν οἴκου, καὶ ἀμορφίαν. ἐμοὶ μὲν ἀκηκόατε ἤδη λέγοντος, ὥστε οὐδὲν

paulatim fluctus labentem. Proinde etiam huius domus pulchritudo idonea satis est ad prouocandas orationes, & excitandum dicentem, eúmque modis omnibus reddendum celebrem. Itaque his credo, & iamdudum persuasus sum, & in domum dicendi gratia ingressus sum, pulchritudine ipsius veluti rhombo, aut Sirene tractus: spem haud exiguam habens, etiamsi antehac orationes meæ deformes fuerint, pulchras visum iri, perinde ac veste aliqua pulchriore exornatas. Cæterùm altera quædam oratio haudquaquam ignaua, sed valdè generosa, vt ait, inter loquendũ me interpellabat, & sermonem intermpere conabatur: & postquam dicendi finem feci, vera negauit à me dici: se autem mirari, ait, si dicam domus pulchritudinem, picturis & auro exornatam, aptiorem esse ad orationes habendas. Nam contrarium euenire. Quin potiùs si videtur, ipsa prose prodiens oratio, tanquam apud iudices vos, dicat quatenus vilitatem, & deformitatem domus putet esse dicenti conducibiliorem. Equidem me iam audiuistis: proinde nihil opus est

δέομαι δὶς περὶ τῶν αὐτῶν εἰπεῖν. ὁδὲ, παρελθὼν ἅδην λεγέτω, κἀγὼ σιωπήσομαι, καὶ ὀλίγον αὐτῷ μεταδώσομαι. ἀνδρες τοίνυν δικασταί φησιν ὁ λόγος, ὁ μὲν πρεσβύτερος ῥήτωρ, πολλὰ καὶ μεγάλα τόνδε τὸν οἶκον ἐκόσμησε, καὶ τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ ἐκόσμησεν. ἐγὼ δὲ τοσοῦτου δέω λόγον αὐτὸν διεξελεύσεσθαι, ὥστε καὶ τὰ ὑπ' ἐκείνου παραλελειμμένα προσθήσειν μοι δοκῶ. ὅσῳ γὰρ ἂν ὑμῖν καλλίων φανῆται, τοσῷδε ὑπεναντίως τῇ τοῦ λέγοντος χρείᾳ δειχθήσεται. καὶ πρῶτόν γε ἐπειδὴ γυναικῶν, καὶ κόσμου, καὶ χρυσοῦ ἐκεῖνος ἐμνημόνευσε, καμοὶ ἐπιτρέψατε χρήσασθαι τῷ παραδείγματι. φημὶ γὰρ οὐδὲ καὶ γυναικὶ καλῆς οὐχ ὅπως συλλαμβάνειν ἐς τὸ εὐμορφότερον, ἀλλὰ καὶ ἐναντιοῦσθαι τὸν κόσμον τὸν πολὺν, ὁπόταν τὸ ἐντυγχανόντων ἕκαστος ὑπὸ τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν λίθων τῶν πολυτελῶν ἐκπλαγείς, ἀντὶ τοῦ ἐπαινεῖν ἢ χρόαν, ἢ ἕλεμμα, ἢ δειρὴν, ἢ πῆχυν, ἢ ψάκτυλον. ὁ δὲ, ταῦτ' ἀφεὶς, ἐς πίθον σαρδῶ, ἢ τὸν σμάραγδον, ἢ τὸν ὅρμον, ἢ τὸ ψέλλιον ἀποβλέπῃ, ὥστε ἄχθοιτο ἂν εἰκότως παρορωμένῳ,

A

B

C

D

E

vt bis eadem de re dicam. Iste verò prodiens verba faciat, & ego tacebo, & aliquãtisper ipsi locum dabo. Proinde, viri judices, inquit oratio, Orator ille qui prior verba fecit, multis magnísq; laudibus hanc domum euexit, suáque oratione ornauit. Ego verò tantum abest, vt illam vituperare velim, vt etiam ea quæ ab illo prætermissa sunt, addenda mihi putem. Nam quò pulchrior illa vobis apparuerit, eo magis contraria dicentis vsui ostendetur. Ac primùm quidem, posteaquam mulierum, & ornatus, & auri mentionem ille fecit, mihi quoque permittite vt hoc exemplo vtar. Nam aio mulieribus formosis non modò nihil conferre ad pulchritudinem ampliorem reddendam, ornatum illum multũ: sed contrà aduersari potiùs, quando eorum qui fortè aspiciunt vnusquisque auro & gemmis pretiosis obstupefactus, pro eo quòd laudare vel colorem, vel vultum, vel ceruicem, vel cubitum, vel digitum debebat, relictis his ad sardium, vel smaragdum, vel monile, vel armillas respicit: vt ob id meritò illa neglecta dolere pos-

διὰ τὸν κόσμον, ὃν ἀγόντων ἀχλὼ ἐπανιεῖν αὐτῷ τῶν θεατῶν, ἀλλὰ παρέργον αὐτῆς ποιουμένων τῷ θεᾶσθαι. ὅπερ αἰσχύνομαι παθεῖν καὶ τὸν ἐν οὕτω καλοῖς ἔργοις λόγους δεικνύοντα. λανθάνει γὰρ ἐν τῷ μεγέθει τῶν καλῶν τὸ λεχθὲν, καὶ ἀμαυροῦται, καὶ συναφανίζεται, καθάπερ εἰ λύχνον τις εἰς πυρκαϊὰν μεγάλην φέρων ἐμβάλοι, ἢ μύρμηκα ἐπ' ἐλέφαντος, ἢ κάμηλον δεικνύοι. τοῦτο γοῦν φυλακτέον τῷ λέγοντι. καὶ γὰρ αὐτὸς μεμοὶ καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὑπερεφέρεται, ἐν οὕτως εὐφώνῳ, καὶ ἠχήεντι οἴκῳ λέγων. ἀντιφθέγγεται γὰρ, καὶ ἀντηχεῖ, καὶ ἀντιλέγει. μᾶλλον δ' ὑπερκαλύπτει τὸν βοὴν, οἷόν τι καὶ σάλπιγξ δρᾷ τὸν αὐλὸν, εἰ συναυλοῖεν, ἢ τοὺς κελευστὰς ἡ θάλαττα, ὁπόταν ἀπὸ κύματος ἦχον ἐπάδειν τῇ εἰρεσίᾳ θέλωσιν. ὑπικρατεῖ γὰρ ἡ μεγαλοφωνία, καὶ καταστομοῖ τὸ ἧττον. καὶ μοι καὶ κεῖνο, ὅπερ ἔρη ὁ ἀντίδικος, ὡς ἅμα ἐπιχειρεῖ ὁ καλὸς οἶκος τὸν λέγοντα, καὶ προθυμότερον παρασκευάζει. ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ ἐναντίον ποιεῖν. ἐκπλήττει γὰρ, καὶ φοβεῖ, καὶ τὸν λογισμὸν διαταράττει,

sit, spectatoribus otium non habentibus laudandæ illius propter ornatum, sed obiter duntaxat ipsam intuentibus. Quod necesse est opinor ei accidere, qui inter tam pulchra opera habet orationem. Latet enim in magnitudine pulchrarum rerum, quod dictum est, obscuratúrque & abripitur: perinde ac siquis lucernam in magnum rogum injiciat, aut formicam in elephante vel camelo ostendat. Proinde hoc dicenti est euitandum. Præterea & vocem ipsam turbat, qui in adeò vocali, & resonante domo dicit. Nam illa respondet, & ex aduerso resonat, & contradicit: imò etiam dicentis vocem obruit: quale quiddam & tuba facit tibiæ, si pariter inflentur: aut hortatoribus mare, quoties illi ad fluctus strepitum remigationi accinere volunt. Vincit enim magnitudo vocis, idque supprimit quod minus est. Quinetiam illud quod dixit aduersarius, dicentē à pulchra domo excitari, & alacriorē reddi, quantum mihi videtur, contrà se habet. Obstupefacit enim & terret, & rationem cōturbat,

καὶ δειλότερον ἐργάζεται ἐν-
θυμούμενον ὡς ἁπάντων ὄζιν
αἴσχιστον ἐν εὐμόρφῳ χωρίῳ μὴ
ὁμοίους φαίνεσθαι τοὺς λόγους.
ἐλέγχων γὰρ ἥκιστά γε ὁ φαινεώ-
τατος, ὥσπερ αὖ εἴ τις παν-
οπλίαν καλὴν ἐνδύς, ἔπειτα
φεύγοι περὶ τῶν ἄλλων, ὑποσκ-
μότερος ὢν δειλὸς ἀπὸ τῶν ὅ-
πλων. τοῦτο δέ μοι δοκεῖ λογι-
σάμενος καὶ ὁ τῆ Ὁμήρου ῥήτωρ
ἐκεῖνος, εὐμορφίας ἐλάχιστον
φροντίσαι, μᾶλλον δὲ καὶ παντε-
λῶς αἰδρεῖ φωτὶ ἑαυτὸν ἀπεικ-
άσαι, ἵνα αὐτῶν παρὰ δόξοτε-
ρον φαίνηται τῶν λόγων τὸ κάλ-
λος, ἐκ τῆς πρὸς τὸ ἀμορφότε-
ρον ἐξετάσεως. ἄλλως τε, αἰσχ-
κη πᾶσα καὶ τὴν τῶ λέγοντος
αὐτῆ διάνοιαν ἀσχολεῖσ ὡρὶ
τὴν θέαν, καὶ τῆς φροντίδος
τὸ ἀκριβὲς ἐκλύει, τῆς ὄψεως
ἐπικρατούσης, καὶ πρὸς αὐ-
τὴν καλούσης, καὶ τῷ λόγῳ
προσέχειν ἐκ εἴασης. ὥστε τίς
μηχανὴ μὴ οὐχὶ πάντως ἔλατ-
τον ἑρεῖν αὐτὸν τῆς ψυχῆς δια-
πεπουσης ὡρὶ τὸν τῶν ὀφ-
θαλμῶν ἔπαινον. ἐῶ γὰρ λέγειν ὅτι
καὶ οἱ παρόντες αὐτοὶ, καὶ πρὸς
τὴν ἀκρόασιν παρειλημμένοι,
ἐπειδὰν εἰς τὸν τοιοῦτον οἶ-
κον παρέλθωσιν, ἀπὸ ἀκροατῶν θεαταὶ καθίστανται. καὶ

& timidiorem reddit, cogitantem nihil esse turpius quàm in speciosò loco similem quoque orationem non apparere. Index enim profectò iste omnium manifestissimus est, non aliter ac si quis armaturam pulchram induat, deinde ante cæteros fugiat, notabilior cùm sit meticulosus ex armis. Quod cùm perpendisset ille apud Homerum orator, videtur mihi minimam formæ curam habuisse: quin magis homini prorsus imperito seipsum assimilasse, quò maiori admirationi foret orationis ipsius pulchritudo, ex illa cum deformitate facta collatione. Præterea omnino necesse est, dicentis ipsius mentem circà intutum detineri, & cogitandi diligentiam languescere visu superante, & ad se vocante, neque orationi incumbere permittente. Quare fieri non potest quin is deterius dicat, animo circa eorum quæ videntur laudes occupato. Nam omitto dicere, eos qui adsunt, & ad auscultandum assumpti sunt, quum in huiusmodi domum venerint, ex auditoribus fieri spectatores. Nec

οὐχ οὕτω Δημοδόκος, ἢ Φήμιος, ἢ Θάμυρις, ἢ Ἀμφίων, ἢ Ὀρφεύς τις λέγων ἦν, ὥστε ἀπὸ τοσούτου τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὄψεως ἀλλ' οὐ δύ' ἕκαστος ἐπειδὴ μόνον ὑπερβῇ τὸν οὐδὸν, ἀθρόῳ τῷ κάλλει περιχυθεὶς, λόγων μὲ ἐκείνων, ἢ ἀκροάσεως, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἔοικεν. ὅλος δ' ὁ θεὸς τοῖς ὁρωμένοις ἐστὶν, εἰμὴ τύχοι τις παντελῶς τυφλὸς ὤν, ἢ ἐν νυκτὶ ὥσπερ ἢ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν ποιοῖτο τὴν ἀκρόασιν. ὅτι γὰρ ἐκ ἀξιόμαχον λόγων ἰσχὺς ὄψει ἀνταγωνίσασθαι, καὶ ὁ σειρήνων μῦθος παραπεσὼν, τῷ περὶ τῶν γοργόνων διδάξειεν ἄν. ἐκείναις μὲ γὰρ ἐκήλουν τοὺς παραπλέοντας, μελῳδοῦσαι, καὶ κολακεύουσαι τοῖς ἄσμασι. καὶ καταπλεύσαντας, ὑπόπλους κατεῖχον. καὶ ὅλως, τὸ ἔργον αὐτῶν ἐδεῖτό τινος διατειβῆς. καί που τις αὐτὰς καὶ παρέπλευσε, καὶ τὰ μέλους παρήκουσε. τὸ δὲ τῶν γοργόνων κάλλος, ἅτε βιαιότατόν τε ὄν, καὶ τοῖς κωφοτάτοις τῆς ψυχῆς ὁμιλοῦν, ἐνδὺς ἔξεστι τοὺς ἰδόντας, καὶ ἀφώνους ἐποίῃ. ὡς δ' ὁ μῦθος βάλλεται, καὶ λέγεται, λίθινοι ἐγίνοντο ἀπὸ τοῦ θαύματος.

orator ita est Demodocus, aut Phemius, aut Thamyris, aut Amphion, aut Orpheus, vt auellere cogitationes illorum à spectando possit. Sed vt quisque ipsum modò limen transcenderit, multa pulchritudine circunfusus, orationis illius aut recitationis, ne principiū quidē exaudisse videtur? sed totus in spectādo versatur, nisi quis fortè omnino cęcus fuerit, aut noctu velut Areopagi Senatus solet, ad auscultādum venerit. Nā quòd verborum vis longè inferior sit, quàm vt cū visu certare queat, Sirenum fabula cum illa de Gorgonibus comparata, facilè docuerit. Illæ enim mulcebāt quidē pręternauigantes canendo, atq; adblādiendo carminibus: & ad sē delatos aliquandiu detinebant, & in summa, res ipsa mora quadam opus habebat: atque interim eas quispiam est prætereuectus, & inaudito cantu prætерijt. At Gorgonum pulchritudo, vt quæ violentissima esset, & partibus animę maximè sauciabilibus obuersaretur, statim obstupefaciebat, & mutos reddebat aspicientes: & vt fabulæ placet, & fertur, in lapides ilico præ admiratione conuertebantur.

ὥστε ἡ ὄν ὑμῖν τὰ παὼ λόγου εἶπε πρὸς ὑμᾶς μικρὸν ἔμπροσθεν, ὥσπερ ἐμαυτῷ εἰρῆσθαι νομίζω. καὶ γὰρ ἐκείνου ἐν τῇ ὄψει, ὃν ἐν τῇ φωνῇ τὸ τερπνόν. καὶ εἴγε τις παρασκευάσειε πρὸς ἀηδόνα, ἢ τὸν κύκνον ᾄδειν κελεύοι, μεταξὺ ἂν ᾀδόντων παραδείξειε τὸν παὼ σπεύδοντα, εὖ οἶδ' ὅτι ἐπ' ἐκείνον μεταβήσεται ἡ ψυχή, μακρὰ χαίρειν φράσασα τοῖς ἐκείνων ἄσμασιν. οὕτως ἄμαχόν τι ἔοικεν εἶναι ἡ διὰ ὄψεως ἡδονή. καὶ ἔγωγε, εἰ βούλεσθε, μάρτυρα ὑμῖν παρασκήσομαι σοφὸν ἄνδρα, ὃς αὐτίκα μοι μαρτυρήσει ὡς πολὺ σμικρότερά ἐστι τῶν ἀκουσμάτων τὰ ὁρώμενα. καί μοι σὺ ἤδη ὁ κήρυξ, προσκάλει αὐτὸν Ηρόδοτον τὸν Λύξου Αλικαρνασσέα. καὶ πειδὴ καλῶς ποιῶν ὑπήκουσε, μαρτυρείτω παρελθών. ἀναδέξασθε δ' αὐτόν, ἅσσα πρὸς ὑμᾶς λέγοντα, ὥσπερ αὐτῷ ἔδοξε. Αληθέα τάδε ὁ λόγος ὑμῖν ἄνδρες δικασταὶ μυθεῖται, καὶ οἱ πείθεσθε ὅσα ἂν λέγῃ τούτων πέρι, ὄψιν ἀκοῆς προτιμῶν. ὥστα γὰρ τυγχάνει ἐόντα ἀπιστότερα ἤκοος ἃ φησιν, ὡς τὰ προῦτα ὀφθαλμῶν. ἀκούετε τὸ μαρτύριον.

Quamobrem & illa quæ de pauone paulò antè dixit, ipsa pro me dicta existimo. Nam & illius in aspectu, non in voce delectatio est: iuxta quem siquis vel luscinium vel cygnum statuat & canere iubeat, inter canendum autem pauonem tacentem cõmonstret, sat scio, quòd ad hunc transiturus sit animus, longum valere iussis illorum cantiçis: adeò ineluctabilis videtur esse voluptas, quæ visu percipitur. Atque equidem, si vultis, adducam vobis testem virum doctum, qui statim mihi testimonium feret, ea longè prælualere quæ visu, ijs quæ auditu percipiuntur. Ac iam lieus præco, accerse Herodotum Lyxi filium Halicarnassensem. Et quia probè fecit, quòd morem gessit, accedat testimonium dicturus. Atque ipsum admittite Ionicè suo more, loquentem. Vera ista, judices, hæc oratio vobis narrat, atque ipsi credite, quæcunque de his dixerit, visum auditui præferēdo: siquidem aures fide minùs dignę sunt, quàm oculi. Auditis testem quæ dicit, & vt primas visui tribuerit? ac meritò.

Nam

τὰ μὲν γὰρ ἔπεα, πτερόεντά ἐστι, καὶ οἴχεται ἅμα τῷ φθεγθῆναι ἀποπταμένα. ἡ δὲ τῶν ὁρωμένων τέρψις, ἀεὶ παρεστῶσα, καὶ παραμένουσα, πάντως ἕλκει τὸν θεατὴν ἐπ' αὐτά. πῶς οὖν ἂν ἀχλεπὴς τῷ λέγοντι αὐτὰ γένοιτο οἶκος οὕτω καλὸς, καὶ περίβλεπτος ἄν; μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον οὐδέπω φημί. ὑμεῖς γὰρ αὐτοὶ οἱ δικάσαι μέλλοντες ἐν μεταξὺ λεγόντων ἡμῶν εἰς τὴν ὀροφὴν ἀπεβλέπετε, καὶ τοὺς τοίχους ἐθαυμάζετε, καὶ τὰς γραφὰς ἐζητάζετε, πρὸς ἑκάστην ἀποστρεφόμενοι. καὶ μηδὲν αἰσχυνθῆτε. συγγνώμη γὰρ, εἴ τι ἀνθρώπινον πέπονθατε. ἄλλως τε, καὶ πρὸς οὕτω καλὰς, καὶ ποικίλας ταῖς ὑποθέσεσι. τῆς γὰρ τέχνης τὸ ἀκριβὲς, καὶ τῆς ἱστορίας ζητεῖ τὸ ἀρχαῖον τὸ ὠφέλιμον, ἐπαγωγὸν ὡς ἀληθῶς, καὶ ποικιλωτάτων θεαμάτων δεόμενον. καὶ ἵνα μὴ πάντα ἐκεῖσε ἀποβλέπητε, ἡμᾶς ἀπολιπόντες, φέρε ὡς οἷόν τε γράψωμαι αὐτὰ ὑμῖν τῷ λόγῳ. ἡδήσεσθε γὰρ οἶμαι ἀκούοντες, ἃ καὶ ὁρῶντες θαυμάζετε. καὶ ἴσως ἄν με καὶ δι' αὐτὸ ἐπαινέσαιτε, καὶ τῷ ἀντιδίκου προσπαίσαιτε,

Nam verba sunt alata, proinde simul atque proferuntur, auolant. At eorum quæ videntur, delectatio, semper adest, ac præsens manet, & spectatorem ad se prorsus abducit. Quî ergo molesta non sit dicenti aduersaria, domus ita pulchra, & ab omni parte conspicua? At quod est maximum, nondum dixi. Nam vos ipsi, iudices, interea dum nos dicebamus, tectum aspiciebatis, parietes mirabamini, & picturas, ad vnamquamque conuersi, examinabatis: neque vos pudebat. Ignoscendum enim, siquid humanum vobis accidit: præsertim cùm pulchris illis & varijs obiectis capti fueritis. Nam artis diligentia, & historiæ cum antiquitate, vtilitas, reuera illiciendi vim quandam habent, & spectatores eruditos requirunt. Et ne nobis relictis illic omnia respiciatis, agè quoad fieri potest, illa vobis oratione depingam. Nam iucunda puto, erunt auditu, quæ visu vobis sunt mirabilia. Fortè etiam ob id ipsum me laudabitis, & aduersario anteponetis, vt qui & ipse hæc demonstrem,

ὡς καὶ αὐτὸν ἐπιδείξαντος

καὶ διπλασιάσαντα ὑμῖν τὴν ἡδονήν. τὸ μὲν οὖν τὸ τολμήματος ὁρᾶτε, ἄνευ χρωμάτων, καὶ σχημάτων, καὶ τόπου, συστήσασθαι τοσαύτας εἰκόνας. ψιλὴ γάρ τις ἡ γραφὴ τῶν λόγων. Ἐν δεξιᾷ μὲν οὖν εἰσίοντι, ἀργολικῷ μύθῳ, ἀναμέμικται πάθος αἰθιοπικόν. ὁ Περσεὺς, τὸ κῆτος φονεύει, καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν καθαιρεῖ. καὶ μεταμικρὸν, γαμήσει, καὶ ἀπεισιν, ἄλλην ἄγων. παράλογον τοῦτο τῆς ἐπὶ τοσόνδε πίστεως. ἐν βραχεῖ δ', πολλὰ ὁ τεχνίτης ἐμιμήσατο, αἰδῶ παρθένου, καὶ φόβον. ἐπισκοπεῖ γὰρ τὴν μάχην ἄνωθεν ἐκ πέτρας, καὶ νεανικὸν τόλμαν ἐρωτικὴν, καὶ θηρίου ὄψιν ἀποφοβερόν. καὶ τὸ μὲν, ἔπεισι πεφεικὸς ταῖς ἀκανθαις, καὶ δεδηπόμενον τῷ χάσματι. καὶ ὁ Περσεὺς δ', τῇ μὲν λαιᾷ, προβάλλεται τὴν γοργόνα. τῇ δεξιᾷ δ', καθίκνεῖται τῷ ξίφει. καὶ τὸ μὲν, ὅσον μὲν κῆτος εἶδε τὴν Μέδουσαν, ἤδη λίθος ἐστί. τὸ δ' ὅσον ἔμψυχον μένει, τῇ ἁρπῃ κόπτεται. Ἐξῆς δ' μὲν τήνδε τὴν εἰκόνα, ἕτερον γράμμα γέγραπται δικαιότατον, ἐκ τοῦ ἀρχετύπου ὁ γραφεὺς παρ' Εὐριπίδου, ἢ Σοφοκλέους δοκεῖ μοι λαβεῖν. ἐκείνου

& duplicem vobis voluptatem pariam. Cæterùm conatus huius difficultatem videtis: nimirum quàm graue sit absque coloribus, & figuris, & loco tam multas imagines in vnum congerere. Est enim exilis planè pictura verborum. Quare ad dextram quidem ingredienti, Argolicæ fabulæ, intermixtũ est malum Æthiopicum. Perseus cetum interficit, & Andromedam eripit, quam paulo pòst vxorem ducet, & abducta secũ illa, discedet: Atque vt extra institutum, volatus ad Gorgonas. Ac breui spatio, multa imitatione expressit artifex, virginis verecundiam, & metum. Spectat enim & pugnam desuper ex rupe, & adolescentis audaciam amatoriam, & beluæ visum intolerabilẽ: quæ horrida spinis, & formidabilis hiatu oris accedit. Tum Perseus sinistra Gorgonem ostendit, dextra ense ferit. Iã quicquid illius beluæ Medusam aspexit, saxum est: at reliquum quod est adhuc animatum, ense cæditur. Deinde post hanc imaginem, alia est iustissima pictura, cuius primum exẽplar videtur mihi pictor ab Euripide, vel Sophocle accepisse. Nam illi

ὑπὸ ὁμοίαν ἐγκαθέτῳ εἰκόνα, τὸν νεανίαν τὸν ἑταῖρον, Πυλάδην τὸν Φωκέα, καὶ Ὀρέστην, δοκοῦντ' ἤδη τεθνάναι, λαθόντε τὰ βασίλεια, καὶ παρελθόντε, φονεύοντον ἄμφω τὸν Αἴγισθον. ἡ δὲ Κλυταιμνήστρα ἤδη κατάκειται, καὶ ἐπ' εὐνῆς τινος ἡμιγύμνου πεῖκειται, καὶ θεραπεία πᾶσα, ἐκπεπληγμένη τὸ ἔργον. οἱ μὲν, ὥσπερ βοῶσιν. οἱ δέ τινες, ὅπη φύγωσι, περιβλέπουσι. σημεῖον δέ τι ὁ ἐγκαθέτης ἐπένοησε, τὸ μὲν ἀσεβὲς τῆς ἐπιχειρήσεως δείξας μόνον, καὶ ὡς ἤδη παρεληλυθὸν παραδεγμάτων, ἐμβεβαδικότας δὲ τοὺς νεανίσκους ἐγκατακλείσας τῷ τοῦ μοιχοῦ φόνῳ. Μετὰ δὲ τοῦτο, θεός ἐστιν εὐμορφος, καὶ μειρακίου ὥραν, ἐρωτικήν τινα παιδιάν. ὁ Βρόμιος ἐπὶ πέτρας καθήμενος, ἀφίησι λαγών, καὶ παραπαίζει τὸν κύνα. ὁ δὲ, πηδησομένῳ ἔοικεν ἐπ' αὐτὸ εἰς τὸ ὕψος. καὶ Ἀπόλλων παρεστὼς, μειδιᾷ, τερπόμενος ἀμφοῖν, καὶ τῷ παιδὶ παίζοντι, καὶ πειρωμένῳ τῷ κυνί. ἐπὶ δὲ τούτοις, ὁ Περσεὺς πάλιν τὰ περὶ τὴν κῆτος σκεῦνα τολμῶν, καὶ ἡ Μέδουσα τετμημένη τὴν κεφαλὴν, καὶ Ἀθηνᾶ σκέπουσα τὸν Περσέα

similem quandam imaginem descripsêre, adolescentes duo, socij, Pylades Phocensis, & Orestes, cùm iam viderentur mortui esse, post regiam latentes, & clam adeuntes, occidunt ambo Ægisthum. Clytemnestra autem iam interfecta est, & in lecto quodam seminuda iacet. Ac totum famulitium hoc facinore obstupefacti, alij clamare videntur, alij qua parte fugiant, circumspiciunt. Porrò pictor honestum quiddam excogitauit, qui quod impium in hac re fuit, id ostendit solùm, & quasi iam actum prætercurrit: sed adolescentes in cæde adulteri immorantes exprimit. Post hæc autem Deus est formosus, & venustus adolescentulus, amatorium quoddam ludicrum. Branchus puta in rupe sedens tenet leporem, & alludit cani: qui in sublime videtur ipsi insulturus: astans autem Apollo ridet, & vtroque delectatur, & puero ludente, & cane saltum meditante. Præter hæc Perseus, iterum quæ ceti cædem præcesserunt, aggrediens, & Medusæ caput amputans, & Minerua Perseū protegens.

ὁ μὲν, τὸ μὲν τόλμαν εἰργασαι, τὸ δὲ ἔργον οὐχ ἑωρακέ πω ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, τῆς γοργόνος τὴν εἰκόνα. οἶδε γὰρ τὸ φοβερὸν τ' ἀληθοῦς ὄψεως. Κατὰ δὲ τ' μέσον τοῖχον, ἄνω τῆς ἀντιθύρου, Ἀθηνᾶς ναὸς πεποίηται. ἡ θεὸς, λίθου λευκῆς. τὸ σχῆμα, οὐ πολεμιστήριον, ἀλλ' οἷον ἂν γένοιτο εἰρηνίλου ἀγούσης θεᾶς πολεμικῆς. εἶτα μετὰ ταύτην, ἄλλη Ἀθηνᾶ, οὐ λίθος αὕτη γε, ἀλλὰ γραφή. πάλιν Ἥφαιστος ἀυτὴν διώκει ἐρῶν, ἡ δὲ, φεύγει. κἀκ τῆς διώξεως, Ἐριχθόνιος γίγνεται. Ταύτην ἕστηται παλαιά τις ἄλλη γραφή. Ὠρίων φέρει τ' Κηδαλίωνα, τυφλὸς ὤν. ὃς δ' αὐτῷ σημαίνει τὴν πρὸς τὸ φῶς ὁδὸν, ἐποχούμενος. καὶ ὁ ἥλιος φαίνεις, ἵσταται τὴν πόρωσιν. ἡ δ' Ἥφαιστος Λημνόθεν ἐπισκοπεῖ τὸ ἔργον. Ὀδυσσεὺς τὸ μὲν τοῦτο, ἥδεν μεμηνώς, ὅτε συστρατεύειν τοῖς Ἀργείοις μὴ ἤθελον. πάρεισι δ' οἱ πρέσβεις, ἤδη καλοῦντες. καὶ τὰ μὲν τῆς ἐσκευῆς, πάντα. ἡ ἀπάτη, τὸ τ' ἐπεζευγμένων ἀσύμφωνον, ἄγνοια τῶν δρωμένων. ἐλέγχεται δ' ὅμως τῷ βρέφει. Παλαμήδης γὰρ ὁ τοῦ Ναυπλίου, συνεὶς τὸ γιγνόμενον,

Atque hiè quidem facinus iam peregit: factum autem ipsum in clypeo nondum vidit, Gorgonis videlicet imaginem: cùm veri aspectus pœnam nosset. In medio autem pariete, ex aduerso A ianuæ, Mineruæ est templum: & Dea ipsa candido ex marmore: habitus non est militaris, sed qualis fuerit pacem agentis bellicę B Deæ. Deinde post hanc alia Minerua, non hæc quidem marmorea, sed picta: quam Vulcanus amans insequitur, ipsa autem fugit, & ex ea C persecutione Erichthonius nascitur. Hanc sequitur vetus alia pictura. Cæcus Orion Cedalionem portat, qui dum vehitur, viam qua itur ad lucem, ipsi indicat, & cæ- D citatem sol apparens medicatur: quod opus è Lemno intuetur Vulcanus. Posthæc Vlysses, insaniens videlicet, quando cum Atridis in expeditionem ire nolebat. Adsunt autem legati, iam vo- E eantes ipsum. Atque ea quæ ad simulationem pertinebant, probabilia omnia, vehiculum, & iumentorum iunctorum discrepantia, & eorum quæ aguntur insciti a: sed obiecto tamen infante redarguitur. Nã Palamedes Nauplij filius, rẽ intelligens,

ἁρπάσας τὸν Τηλέμαχον, ἀπειλεῖ φονεύσειν, σφάκωπον ἔχων τὸ ξίφος. καὶ πρὸς τὴν τῆς μανίας ὑπόκρισιν, ὀργὴν καὶ οὖτος ἀνδυποκένεται. ὁ Ὀδυσεὺς, πρὸς τὸν φόβον τοῦτον σωφρονεῖ, καὶ πατὴρ γίγνεται, καὶ λύει τὴν ὑπόκρισιν. Τρίτη ἡ Μήδεια γέγραπται, τῷ ζήλῳ διακαὴς, τὸν παῖδε ὑποζλέπουσα, καὶ τὸ δεινὸν ἐννοῦσα. ἔχει γοῦν ἤδη τὸ ξίφος. τὸν δ' ἀθλίως, καθῆσθον γελῶντε, μηδὲν τῶν μελλόντων εἰδότε. καὶ ταῦτα, ὁρᾶτε τὸ ξίφος ἐν ταῖν χερσῖν. ταῦτα πάντα ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐχ ὁρᾶτε ὅπως ἀπάγει μὲν τὸν ἀκροατὴν, καὶ πρὸς τὴν θέαν ἀποστρέφει, μόνον ὃ καταλείπει τὸν λέγοντα; καὶ ἔγωγε διεξῆλθον αὐτὰ, οὐχ ἵνα τι αὐτίδικον τολμηρὸν ὑπολαβόντες, καὶ θρασὺ, εἰ τοῖς οὕτω δυσκόλοις ἑαυτὸν ἐκὼν φέρων ἐπέβαλε, καταγνῶτε, καὶ μισήσητε, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων ἐγκαταλίπητε, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον αὐτῷ συναγωνίσησθε, καὶ ὡς οἷόν τε καταμύοντες, ἀκούητε τῶν λεγομένων, λογιζόμενοι τὸ πράγματος τὴν δυσχέρειαν. μόλις γὰρ ἂν οὕτω δικαιωθείη οὐ δικαστὴς, ἀλλὰ συναγωνιστὴς

correpto Telemacho, minatur se eum interfecturum, tenens strictum ensem: & simulatæ insaniæ simulatam iram hic opponit. Vlysses autem ad metum hunc resipiscit, fitque pater, & simulationem deponit. Postrema verò Medea depicta est, inuidia flagrans, pueros aspiciens, & graue quiddam meditans. Iam enim gladium tenet: at miseri illi ridentes astant, nihil eorum quæ futura erant, scientes, idque cùm in manibus matris gladium viderent. Hæc omnia, Iudices, nonne videtis quomodo auditorem abducant, & ad spectandum conuertant, solum verò dicentem relinquant? Atque equidem verbis ea persequutus sum, non vt aduersarium audacem & temerarium existimantes, quòd rebus ita difficilibus seipsum volens immersit, damnetis, & odio habeatis, solúmque eum cum oratione sua relinquatis: sed potiùs vt ipsum adiuuetis, & quoad fieri potest conniuentes, ea quæ dicuntur audiatis, rei difficultatem apud vos æstimantes. Vix enim etiam hoc pacto, vos non judices, sed auxiliatores

ὑμῶν χρησάμενος, μὴ πάντα πάντων ἀνάξιος τῆς τοῦ οἴκου πολυτελείας νομισθῶμαι. εἰ δὲ καὶ ἀπρεπῶς ταῦτα λέγομαι, μὴ θαυμάσητε. ἔστω γὰρ τοῦτο οἶκον φιλεῖν, καὶ τὸν ἐν αὐτῷ λέγοντα, ὅστις ἂν ᾖ, βουλοίμην ἂν εὐδοκιμεῖν.

habendo, poterit non omnino indignus hac domus magnificentia censeri. Quòd autem pro aduersario hæc oro, ne miremini. Nam ex eo quòd domum hanc amem, & eum qui in ea dicit, quicunque tandem is fuerit, optarim equidem celebrari.

ΜΑΚΡΟΒΙΟΙ. MACROBII.

ARGVMENTVM.

Catalogus est μακροβίων, hoc est, eorum qui ad longam ætatem peruenerunt, quem natalitij muneris loco, Quintillo cuidam mittit, somnio ad hoc faciendum, vt ipse ait, admonitus. Recenset autem principio totas hominum nationes, ac genera, quæ diutissimè vixerint. deinde transitione ad singulos facta, reges primùm, ac principes, deinde & philosophos, & Historicos, & Oratores, & poëtas, & Grammaticos, qui quàm maximè longæui fuisse perhibentur, adnumerat. Orditur autem à caussa, qua ad hoc scriptum impulsus fuit, addita etiam commendatione operis, ab vtilitate, quam ex huius lectione percepturus sit Quintillus.

Ναὶ τί τοῦτο λαμπρότατε Κυϊντίλλε, χελευδεῖς, θεσσαφέρω σοι δῶρον ἀπὸ τῶν μακροβίων, πάλαι μὲν τὸ ὄναρ ἰδών, καὶ ἱστορήσας τοῖς φίλοις, ὅτ' ἐπέσεισε τῷ δευτέρῳ σε παιδὶ τοὐνόμα. συμβαλεῖν δ' οὐκ ἔχων τίνας ὁ θεὸς κελεύει

In somnis, clarissime Quintille, hoc iussus, longæuos tibi donum offero. Quod quidem somnium iam olim vidi, & amicis exposui, quo die filio tuo natu minori nomen indidisti. Cùm autem nulla coniectura potuissem assequi, quosnam longæuos

μοι προσφέρειν σοι τὸν μακροβίοις, τότε μὴν κἀξαμῆν τοῖς θεοῖς ὑπομνῆσον ὑμᾶς βιῶναι, σέ τε αὐτὸν, καὶ παῖδας τοὺς σοὺς, τοῦτο συμφέρειν νομίζων, καὶ σύμπαντι μὴν τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει. προ δ' τῶν ἀπάντων, αὐτῷ τε ἐμοὶ, καὶ πᾶσι τοῖς ἐμοῖς. καὶ δὴ κἀμοί τι ἀγαθὸν ἐδόκει προσμαίνειν ὁ θεός. σκεπτόμενος δ' κατ' ἐμαυτὸν, εἰς σωτηρίαν ἥλθον, εἰκὸς εἶναι τὸν θεὸν ἀνδρεῖ πρεπὶ παιδείαν ἔχοντι, ταῦτα προστάττοντας κελεύειν τι προσφέρειν σοι ἢ ἀπὸ τῆς τέχνης. ταύτην οὖν αἰσιωτάτην νομίζων τὴν γε τῶν σῶν γενεθλίων ἡμέραν, δίδωμί σοι τοὺς ἰσορρόπους εἰς μακρὸν γῆρας ἀφικέσθαι ἐν ὑγιαινούσῃ τῇ ψυχῇ, καὶ ὁλοκλήρῳ τῷ σώματι. καὶ δὴ καὶ ὄφελος γένοιτο τί σοι ἐκ τοῦ συγγράμματος διπλοῦν. τὸ μὲν, εὐθυμία τις, καὶ ἐλπὶς ἀγαθὴ, καὶ αὐτὸ ὑπομνῆσον δύνασθαι βιῶναι. τὸ δ', διδασκαλία τις ἐκ παραδειγμάτων, εἰ ἐπιγνοίης ὅτι οἱ μάλιστα ἑαυτῶν ὑπεμέλειαν ποιησάμενοι κατά τε σῶμα, καὶ κατὰ ψυχὴν, οὗτοι δ' εἰς μακρότατον γῆρας ἦλθον, σὺν ὑγείᾳ παντελεῖ.

me tibi offerre iuberet Deus: tum quidem à Dijs precatus sum, vt vitam quàm longissimam, túque & tui filij traduceretis, ratus hoc profuturum cùm vniuerso generi hominum, tum præ cæteris, mihi meísque omnibus. Nam boni quidpiam mihi præsignificare videbatur Deus. Consideranti autem apud me, venit in mentem, verisimile esse Deos mihi in liberalibus disciplinis versanti præcepisse, vt profectum ex artibus ingenuis donum tibi offerrem. Ratus itaque hanc esse auspicatissimam tuorum natalitiorum diem, eos tibi do, quos ad longam senectutem sana mente, & integris corporis viribus peruenisse memoriæ proditum est. Etenim ex hoc libello duplicem vtilitatem percipere possis: vnam, animi alacritatem bona spe concepta, fieri posse vt quàm diutissimè viuas: alteram, institutionem ab exemplis, & comperias, eos qui maximam sui curam habuerunt, cùm corporis, tum animi ratione, ad summam senectutem cum perfecta sanitate peruenisse.

Νέστορα μὲν οὖν τὸν σοφώτατον τῶν Ἀχαιῶν, ὅτι βίους παρατεῖναι γήρας Ὅμηρος λέγει. ὃν συνίησιν ἡμῖν γεγυμνασμένον ἄριστα καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα. καὶ Τειρεσίαν ὃ τὸ μαντικὸν, ἑπταγωνίᾳ μέχρις ἐξ γήρως παρατεῖναι λέγει. πιθανὸν δ' ἂν εἴη καὶ θεοῖς ἀνακείμενον, καὶ καθαρωτέρᾳ διαίτῃ χρώμενον τὸν Τειρεσίαν, ἐπιμήκυσον βιῶναι. καὶ γὰρ ὅλα μακρόβια ἱερεῖα διὰ τὴν δίαιταν, ὥσπερ Αἰγυπτίων οἱ καλούμενοι ἱερογραμματεῖς. Ἀσσυρίων δὲ, καὶ Ἀράβων, οἱ ἐξηγηταὶ τῶν μύθων. Ἰνδῶν δὲ, οἱ καλούμενοι βραχμᾶνες, ἄνδρες ἀκεραίως φιλοσοφίᾳ σχολάζοντες. καὶ οἱ καλούμενοι δὲ μάγοι, γένος τοῦτο μαντικὸν, καὶ θεοῖς ἀνακείμενον, παρά τε Πέρσαις, καὶ Πάρθοις, καὶ Βάκτροις, καὶ Χωρασμίοις, καὶ Ἀρείοις, καὶ Σάκαις, καὶ Μήδοις, καὶ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις βαρβάροις ἐρρωμένοι τε εἰσι, καὶ πολυχρόνιοι, διὰ τὸ μαγεύειν διαιτώμενοι καὶ αὐτοὶ ἀκεραίστερον. ἤδη δὲ καὶ ἔθνη ὅλα μακροβιώτατα, ὥσπερ Σῆρες μὲν ἰσοξυσι μέχρι πεντακοσίων ζῆν ἐτῶν, οἱ μὲν, τῷ ἀέρι, οἱ δὲ, τῇ γῇ τὴν αἰτίαν τοῦ μακροῦ χρόνου προστιθέντες.

Homerus igitur Nestorem Achiuorum sapientissimum vitam tribus sæculis produxisse dicit: quem nobis & animo & corpore optimè exercitatum commendat. Et Tiresiam vatem poëtæ tragici ad sex vsque ætates æuũ prorogasse perhibent. Credibile autem est virum Dijs sacrum, & puriori victus ratione vtentem Tiresiam, longissima vita fuisse functum. Quinetiam tota hominum genera propter victus rationem diu vixisse memorãtur: cuiusmodi fuerunt apud Ægyptios sacri scribæ: apud Assyrios, & Arabas, fabularũ interpretes: apud Indos Brachmanes, accuratè Philosophiae studijs vacantes. Præterea quos Magos vocant, genus illud fatidicum, Dijsque sacrum, apud Persas, Parthos, Bactrios, Chorasmios, Areos, Sacas, Medos, & pleraſque alias gentes barbaras, & firma corporis valetudine sunt præditi, & longæui, quòd quia magicam exercent, exquisitissima victus ratione vtantur. Quinetiam totæ gentes longissimam vitam viuunt. Vt Seres ad trecentesimum vsque annum viuere ferunt: cuius rei causam nonnulli cœlo, nonnulli solo tribuunt: alij

οἱ ὄ, καὶ τῇ διαίτῃ. ὑδροποτεῖν γάρ φασι τὸ ἔθνος τοῦτο ζύμην. καὶ ἀθῶτας δὲ μέχρι τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν βιοῦν ἱστόρηται. καὶ τὸν Χαλδαίων ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη βιοῦν λόγος. τούτοις μὲν καὶ κειδίνῳ ἄρτῳ χρωμένοις, ὡς ὀξυδορκίας τοῦτο φάρμακον. οἷς γε φασὶ διὰ τὴν τοιαύτην δίαιταν, καὶ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἐῤῥωμένας εἶναι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν περί τε τῶν μακροβίων γενῶν, καὶ τῶν ἐνταῦθα, ἃ πανταχοῦ φασιν ὡς ὀλιγίστου διαγίνεσθαι χρόνου, οἱ μὲν, διὰ τὴν γῆν, καὶ τὸν ἀέρα. οἱ δὲ, διὰ τὴν δίαιταν. οἱ δὲ, καὶ δι' ἄμφω. ἐγὼ δ' ἂν σοι δικαίως τὴν ἐλπίδα ῥᾳδίως παρέχοιμι, ἱστορήσας, ὅτι καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ κατὰ πάντα ἀέρα, μακρόβιοι γεγόνασιν ἄνδρες, οἱ γυμνασίοις τοῖς καθήκουσι, καὶ διαίτῃ τῇ ὀπτηδειοτάτῃ πρὸς ὑγίειαν χρώμενοι. διαίρεσιν δὲ τοῦ λόγου ποιήσομαι τὴν πρόσθεν, καίτοι γε τὰ ὀπτηδεύματα τῶν ἀνδρῶν. καὶ προσόντος σοι τοῦ βασιλικοῦ, καὶ στρατηγικοῦ ἀνδρὸς ἱστορίαν, ὡς ἔνα, καὶ εὐσεβεστάτῃ μεγάλου θειοτάτου αὐτοκράτορος τύχῃ εἰς

victus rationi: siquidem vniuersam hanc gentem aquam bibere dicunt. Scriptum etiam est Athotas viuere centum & triginta annos. Et fama est Chaldæos vltra centum annos vitam prorogare: eósque hordeaceo pane vesci, tanquam perspicacitatis pharmaco: quibus perhibent ob hanc ipsam victus rationem alios quoque sensus quàm cæteris omnibus esse validiores. Sed hæc de hominum generibus, & gentibus longæuis, quas plurimum ætatis aiunt viuere, alij ob cœlum, & solum: alij ob victus rationem, alij ob vtrumque. At iure meliorem spem tibi præbuero, si planum fecero homines quouis in solo, & cœlo, ad summam senectutem peruenire, qui conuenientibus exercitationibus, & aptissima victus ratione vtuntur ad sanitatem. Sermonem autem diuidam primò secundum hominum studia: & primùm regia & imperatoria dignitate claros memorabo: quorum vnum, quum religiosissima magni diuinissimi Imperatoris fortuna ad

τῷ τελεωτάτῳ ἀγαγοῦσα τάξιν, συνηρέτησε τὰ μέγιστα τῇ οἰκουμένῃ τῷ ἑαυτῆ. οὕτω γὰρ ἂν ἀπέδωκε καὶ σὺ, τῶν μακροβίων ἀνδρῶν πρὸς τὸ ὅμοιον τῆς ἕξεως καὶ τῆς τύχης ἑτοιμότερον ἐλπίσειας γῆρας ὑγιεινὸν, καὶ μακρόν. καὶ ἅμα ζηλώσας, ἐργάσαιο σαυτῷ τῇ δίαιτῃ μέγιστόν τε ἄμα, καὶ ὑγιεινότατον βίον. Πομπίλιος νουμᾶς ὁ εὐδαιμονέστατος τῶν Ρωμαίων βασιλέων, καὶ μάλιστα περὶ τὴν θεραπείαν τῶν θεῶν ἀσχοληθείς, ἐπὶ ὀγδοήκοντα ἔτη βεβιωκέναι ἱστορεῖται. Σέρβιος ὁ τύλλιος Ρωμαίων καὶ οὗτος βασιλεὺς, ἐπὶ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ αὐτὸς βιώσας ἱστορεῖται. Ταρκυίνιος ὁ τελευταῖος Ρωμαίων βασιλεὺς, φυγαδευθεὶς, καὶ ἐπὶ Κύμης διατρίβων, ἐπὶ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται τερπνότατα βιῶσαι. Οὗτοι μὲν οὖν Ρωμαίων βασιλεῖς, οἷς συνάψω καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλέας, τοὺς εἰς μακρὸν γῆρας ἀφικομένους, καὶ τὰ ὑπὲρ τῆδε εὐπραγήσαντας. ἐπὶ τέλει δέ σοι καὶ τοὺς λοιποὺς Ρωμαίων, τοὺς εἰς μέγιστον γῆρας ἀφικομένους προσαναγράψω, προσθεὶς ἅμα καὶ τοὺς κατ' τὴν λοιπὴν Ἰταλίαν ἐπὶ πλεῖστον βιώσαντας.

perfectissimum ordinẽ perduxisset maximis beneficijs imperium suum cumulauit. Sic enim & tu similem habitum & fortunam longæuorum virorum respiciens, sanam longámque senectutem sperare possis: eósque imitatus tibi ipsi victus ratione, longissimam & saluberrimã vitam paraueris. Numa Pompilius Romanorum regum longè fœlicissimus, ac Deorum cultui deditissimus, supra octoginta annos vixisse traditur. Seruius Tullius quoque & hic Romanorum rex octogesimum vitæ annum superasse dicitur. Tarquinius Romanorũ rex vltimus, Cumis exulãs, vltra nonaginta annos firmissima valetudine fruendo vixisse perhibetur. Hi quidem sunt Romanorum reges, quibus reliquos reges addam, qui longam senectutem attigerunt, atque vniuscuiusque studia. In calce autem reliquos etiam Romanorum qui ad prolixissimam senectutem peruenerunt, adscribam, additis etiam illis qui in reliqua Italia diutissimè vixerunt.

ἐξόλοιτο γὰρ ἔλεγχος ἡ ἱστορία τῶν διαβάλλειν πειρωμένων τὸν ἐνταῦθα ἀέρα, ὥστε καὶ ἡμᾶς χρηστοτέρας ἔχειν τὰς ἐλπίδας, τελείους ἡμῖν τὰς εὐχὰς ἔσεσθαι πρὸς τὸ εἰς μῆκος τε, καὶ λιπαρὸν τὸν πάσης γῆς, καὶ θαλάττης δεσποτεῖν, γῆρας ἀφικέσθαι, τῇ ἑαυτοῦ οἰκουμένῃ βασιλεύοντα ἥδιστα, καὶ γηρῶντα. Ἀργανθώνιος μὲν οὖν Ταρτησίων βασιλεὺς, πεντήκοντα, καὶ ἑκατὸν ἔτη βιῶναι λέγεται, ὡς Ἡρόδοτος ὁ λογοποιὸς, καὶ ὁ μελοποιὸς Ἀνακρέων. ἀλλὰ τοῦτο μὲν, μῦθος περὶ δοκεῖ. Ἀγαθοκλῆς δὲ ὁ Σικελίας τύραννος, ἐτῶν ἐννενηκονταπέντε τελευτᾷ, καθάπερ Δημοχάρης, καὶ Τίμαιος ἱστοροῦσιν. Ἱέρων τε ὁ Συρακουσίων τύραννος, δύο, καὶ ἐννήκοντα ἐτῶν γηράμενος, ἐτελεύτα νοσῶν, βασιλεύσας ἐνὸς δεόντων ἑβδομήκοντα ἔτη, ὥσπερ Δημήτριός τε ὁ καλλιστιανὸς, καὶ ἄλλοι λέγουσιν. Ἀντέας δὲ Σκυθῶν βασιλεὺς, μαχόμενος πρὸς Φίλιππον περὶ τὸν Ἴστρον ποταμὸν, ἔπεσεν, ὑπὲρ τὰ ἐννήκοντα ἔτη γεγονώς. Βαρδύλις δὲ ὁ Ἰλλυριῶν βασιλεὺς, ἀφ' ἵππου λέγεται μαχέσθαι ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ, εἰς ἐννήκοντα τελῶν ἔτη.

Non contemnendum enim argumentum est historia, quo refellantur qui hoc cœlum calumniari nituntur: adeò vt meliorem spem habeamus, fore vt voti plenè compotes fiamus, longissimam ac plenissimā tota terra marique dominantem senectutem, iámque in suo solo regnantem & senescentem assequuti. Proinde Arganthonius Tartesiorum rex quinquaginta & centum annos vixisse traditur, authoribus Herodoto historico, & Anacreonte poëta lyrico: tametsi hoc quibusdam fabulosum videtur. Agathocles Siciliæ tyrannus anno quinto & nonagesimo obijt, sicut Democharis & Timæus literis prodiderunt. Hieron quoque Syracusanorum tyrannus, duos & nonaginta annos natus, morbo sublatus est, cùm regnasset annos septuaginta, sicut Demetrius Callistianus, & alij memorant. Anteas autem Scytharum rex, ad fluuium Istrum contra Philippum pugnans occubuit, supra annos nonaginta natus. Bardylis verò rex Illyriorum, in bello aduersus Philippum ex equo pugnasse fertur, inter nonagenarios census.

Τήρης ὁ, ὁ Δρυσῶν βασιλεὺς, καθά φησι Θεόπομπος, δύο, καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν ἐτελεύτησεν. Ἀντίγονος ὁ Φιλίππου ὁ μονόφθαλμος. βασιλεύων Μακεδόνων, περὶ Φρυγίαν μαχόμενος Σελεύκῳ, καὶ Λυσιμάχῳ, τραύμασι πολλοῖς πεπεπεσὼν, ἐτελεύτησεν ἐτῶν ἐνὸς, καὶ ὀγδοήκοντα, ἅπερ ὁ συστρατευόμενος αὐτῷ Ιερώνυμος ἱστορεῖ. καὶ Λυσίμαχος ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς, ἐν τῇ πρὸς Σέλευκον ἀπώλετο μάχῃ, ἔτος ὀγδοηκοστὸν τελῶν, ὡς ὁ αὐτὸς φησιν Ιερώνυμος. Ἀντίγονος ὁ, υἱὸς μὲν ἦν Δημητρίου, ὠνὸς δ' Ἀντιγόνου, τοῦ μονοφθάλμου, ἔτος τέταρα, καὶ τεσσαρακοστὸν Μακεδόνων ἐβασίλευσεν ἔτη. ἐβίωσε δ' ὀγδοήκοντα, ὡς Μηδιός τε ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀντίπατρος ὁ Ιολάου μέγιστον δυνηθεὶς, καὶ ἐπιτροπεύσας πολλοὺς Μακεδόνων βασιλέας, ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη οὗτος ζήσας, ἐτελεύτα τὸν βίον. Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, ὁ τῶν καθ' ἑαυτὸν εὐδαιμονέστατος βασιλέων, Αἰγύπτου μὲν ἐβασίλευσε τέτταρα, καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας περὶ δυοῖν ἐτοῖν τῆς τελευτῆς

Teres verò Dryſorum rex, authore Theopompo, anno ætatis nonageſimo ſecundo obijt. Antigonus autem Philippi filius monoculus, rex Macedonum, in Phrygia cum Seleuco & Lyſimacho confligens, multis vulneribus obrutus obijt anno ætatis octogeſimo primo, ſicut narrat Hieronymus qui cum ipſo militauit. Porrò Lyſimachus & ipſe rex Macedoniæ in pugna contra Seleucum perijt, annum octogeſimum conficiens, vt refert idem Hieronymus. Antigonus verò filius Demetrij, Antigoni vnioculi nepos, quatuor & quadraginta annos regnum Macedoniæ tenuit, vixit autem octoginta, ſicut Medius & Dalij ſcriptores teſtantur. Conſimiliter Antipater, qui maxima potentia polluit, & multorum Macedoniæ regum tutelam egit, vita vltra octogeſimum annum producta obijt. Ptolemæus Lagi filius, regum ſui temporis fœliciſſimus, Ægypto imperauit annos quatuor & octoginta natus: viuus autem tradidit imperium duobus annis antequam moreretur Ptolemæo filio,

ἔτη. ζῶν δ', παρέδωκε τὴν ἀρχὴν τῷ Πτολεμαίῳ τῷ υἱῷ,

Φιλαδέλφῳ ὃ ἐπίκλησιν, ὃς τὴν διεδέξατο τὴν πατρῴαν βασιλείαν ἀδελφῶν. Φιλαίτερος ὃ, πρῶτος μὲν ἐκτήσατο τὴν περὶ Πέργαμον ἀρχὴν, καὶ κατέσχεν, A εὐνοῦχος ὢν. κατέστρεψε ὃ τὸν βίον, ὀγδοήκοντα ἐτῶν γηρόμενος. Ἄτταλος ὃ, ὁ ἐπικληθεὶς Φιλάδελφος, τῶν Περγαμηνῶν καὶ οὗτος βασιλεύων, πρὸς ὃν καὶ Σκιπίων ὁ τῶν Ῥωμαίων B στρατηγὸς ἀφίκετο, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐξέλιπε τὸν βίον. Μιθριδάτης ὃ ὁ Πόντου βασιλεὺς ὁ πρῶταγρεύθεις Κτίσης, Ἀντίγονον τὸν μονόφθαλμον φεύγων, ἐπὶ Πόντου C ἐτελεύτησε, βιώσας ἔτη τέσσαρα, καὶ ὀγδοήκοντα, ὥσπερ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. Ἀριαράθης ὃ Καππαδόκων βασιλεὺς, δύο μὲν καὶ ὀγδοήκοντα ἔζησεν ἔτη, ὡς Ἱερώνυμος ἱστορεῖ. ἐδουλώθη ὃ ἴσως καὶ D ἐπὶ πλέον διαγράψας. ἀλλ' ἐν τῇ πρὸς Περδίκκαν μάχῃ ζωγρηθεὶς, ἀνεσκολοπίσθη. Κῦρος ὃ ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὁ παλαιὸς, ὡς λέγουσιν οἱ Περσῶν καὶ Ἀσσυρίων ὅροι, οἷς καὶ Ὀνησίκριτος ὁ τὰ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου συγγράψας, συμφωνεῖν δοκεῖ, μίγα ἔχασον τῶν φίλων. μαθὼν ὃ E

cognomine Philadelpho, qui successit in paternum regnum fratrum. Philæterus autem qui primus Pergami principatum tenuit & possedit cùm esset eunuchus annos octoginta natus excessit è viuis. Attalus, cognomento Philadelphus, rex etiam Pergamenorum, ad quem etiam Scipio Romanorum imperator venit, duos & octoginta annos natus è vita migrauit. Mithridates rex Ponti, Ctistes cognominatus, Antigonum vnioculum fugiens, in Ponto mortuus est, ætatis anno quarto & octogesimo, vt Hieronymus, alijque scriptores memoriæ prodiderunt. Rex Cappadocum Ariarathes, duos annos & octoginta vixit, authore Hieronymo. Et fortè fieri potuisset ætate prouectior, nisi viuus in pugna contra Perdiccam captus, crucì fuisset affixus. Cyrus maior Persarum rex, vt indicant Persarum & Assyriorum cippi, quibus & Onesicritus qui res gestas Alexandri conscripsit, astipulari videtur, centũ annos natus, amicorum vnumquẽq; quærebat, quorũ quamplurimos cùm à filio

ἑκατονταέτης γηρόμενος, ἐζήτει τῶν φιλτάτων διεφθαρμένων,

ὑπὸ Καμβύσου τοῦ υἱέος, καὶ φάσκοντος Καμβύσου καθ' ὑβρισμα τὸ κείνου τοῦτο πεποιηκέναι, τὸ μὲν τι, πρὸς τὴν ὠμότητα τοῦ υἱοῦ διαβληθεὶς, τὸ δέ τι, ὡς παρανομοῦντα αὐτὸν ἀπασάμενος, ἀδυμήσας, ἐτελεύτα τὸν βίον. Ἀρταξέρξης, ὁ Μνήμων ὀπικληθεὶς, ἐφ' ὃν Κῦρος ὁ ἀδελφὸς ἐστρατεύσατο, βασιλεύων ἐν Πέρσαις ἐτελεύτησε νοσῶν, ἔξ, καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν γηρύμενος. ὡς δ' Δείνων ἱστορεῖ, τεσσάρων, καὶ ἐνενήκοντα. Ἀρταξέρξης ἕτερος Περσῶν βασιλεὺς, ὃν φασιν ὑπὸ τῶν πατέρων τῶν ἑαυτοῦ Ἰσίδωρος ὁ χαραξηνὸς συγγραφεὺς βασιλεύειν, ἔτη τεία, καὶ ἐνενήκοντα βιὺς, ὑπεκλὴ τἀδελφοῦ Γωσίθρου ἐβολοφονήθη. Σιναρδοκλῆς δ' ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς, ἔτος ὀγδοηκοσὸν ἤδη γεγονὼς, ἀπὸ Σακαυσηνῶν σκυθῶν καταχθεὶς, βασιλεύειν ἤρξατο. καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτά. Τιγράνης δ' ὁ Ἀρμενίων βασιλεὺς, πρὸς ὃν Λούκυλλος ἐπολέμησε, πέντε, καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐτελεύτα νόσῳ. Ταπασίνης δ' ὁ Καράκος, καὶ τῶν κατ' ἐρυθρὰν τόπων βασιλεὺς, πέντε, καὶ λείπησε. Τήρευς δ' ὁ μετ' ὀγδοήκοντα ἐτῶν νοσήσας, ἐτε- Ταπασίνου τέτος βασιλεύσας,

Cambyſe interemptos comperiſſet: ac Cambyſes hoc ſe illius iuſſu feciſſe affirmaret, partim ob filij crudelitatem probro affectus, partim ipſum tanquam legum violatorem accuſans, dolore confectus vitam finiuit. Artaxerxes cognomento Mnemon, contra quem Cyrus frater exercitum duxit, imperio Perſarum potiens, morbo ſublatus eſt anno ætatis ſexto & octogeſimo: ſed vt Dinon ſcribit, quarto & nonageſimo. Artaxerxes alter Perſarum rex, quem patrum ſuorum memoria Iſidorus Characenus hiſtoricus regnaſſe tradit, cùm annos tres & nonaginta vixiſſet, inſidijs Goſithræ fratris eſt necatus. Sinarthocles Parthorum rex annos nonaginta iam natus à Sacauracis Scythis reduxit, regnare cœpit, & ſeptem annos regnauit. Tigranes Armeniorum rex, cui bellum intulit Lucullus, ætatis anno quinto & octogeſimo morbo cõfectus eſt. Hyſpaſines Characus, & regionum rubro mari adiacẽtium rex, quinto & octogeſimo anno, morbo correptus deceſſit. Tereus qui ab Hyſpaſine ter-

δύο, καὶ ἐνενήκοντα βιοὺς, ἐτελεύτα νόσῳ. Ἀρτάβαζος ὁ μετὰ Τήρσιον ἕβδομος βασιλεύσας Χαράκων, ἐξ, καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν καταχθεὶς ἀπὸ Πάρθων, ἐβασίλευσε. καὶ Μνασκίρης ὁ βασιλεὺς Παρθυαίων, ἓξ καὶ ἐνενήκοντα ἔζησεν ἔτη. Μασσυλισσῆς ὁ Μαυρουσίων βασιλεὺς, ἐνενήκοντα ἓξ ἔτη. Ἀσανδρος ὁ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Σεβαστοῦ αὖθις ἐνταχθεὶς, βασιλεὺς αὐταρχεύσας Βοσπόρου, πρὸ ἑνὸς ἂν ἐνενήκοντα, ἱππομάχων, καὶ πυγμαχῶν οὐδενὸς ἧττων ἐφάνη. ὡς ὁ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τῇ μάχῃ Σκριβωνίῳ περιδεδωκώς, ἀποχέμενος σιτίων, ἐτελεύτησε, βιοὺς ἔτη πέντε καὶ ἐνενήκοντα. Γόαισος ὁ, ὥς φησιν Ἰσίδωρος ὁ χαρακηνὸς, ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ ἡλικίας ὁ Μαύων τῶν ἀφωματοφόρων βασιλεύσας, πεντεκαίδεκα, καὶ ἑκατὸν γεγονὼς ἐτῶν, ἐτελεύτησε νόσῳ. Βασιλέας μὲν οὕτω πολλοὺς ἱστορήκασι μακροβίους οἱ παρ' ἡμῶν. ἐπεὶ δὲ καὶ φιλόσοφοι, καὶ πάντες οἱ περὶ παιδείαν ἔχοντες, ἐπιμέλειάν πως καὶ οὗτοι ποιούμενοι ἑαυτῶν, εἰς μακρὸν χῆρος ἦλθον, ἀναγράψωμεν καὶ τούτων τοὺς ἱστορημένους, καὶ παρὰ τοῖς γε φιλοσόφοις. Δημόκριτος μὲν ὁ Ἀβδηρίτης,

tius regnauit cùm vixisset duos & nonaginta annos, morbo perijt. Artabazus qui post Terœum septimus Characenorum regnum tenuit, sexto & octogesimo anno redux à Parthis, regnauit: & Mnascires Parthorum rex, sex & nonaginta vixit annos. Masinissa Mauruſiorum rex, nonaginta vixit annos. Asander à diuo Augusto, pro gentis præfecto, rex Bospori declaratus, circa nonagesimum annum, equestri & pedestri pugna nulli inferior apparuit: qui vt animaduertit rem militarem Scribonio commendatam, cibo abstinens diem obijt, cùm tres & nonaginta annos vixisset. Goæsus authore Isidoro Characeno, quo tempore Mano Arabibus imperauit, centum & quindecim annos natus morbo perijt. Tot quidem reges longæuos memorarunt maiores nostri. Quandoquidem autem etiam Philosophi, & omnes qui artibus ingenuis operam dederunt, habita sui cura, in longam senectutem venerunt, eos qui literis proditi sunt, adscribamus, ac primùm Philosophos. Democritus Abderita

ἑπτὼν γερόντων τεσσάρων, καὶ ἑκατὸν, ἀποκρύψας βοφῆς, ἐτελεύτα. Ξενόφιλος ὁ μουσικὸς, ὡς φησιν Αριστόξενος, παρὰ τῷ Πυθαγόρου φιλοσοφίᾳ, ἔτη τὰ πέντε, καὶ ἑκατὸν ἔτη ἀδιώπησεν ἐβίωσε. Σόλων ὁ, καὶ Θαλῆς, καὶ Πιτθακὸς, οἱ πίνες τῶν κληθέντων ἑπτὰ σοφῶν ἐγένοντο, ἑκατὸν ἕκαστος ἔζησεν ἔτη. Ζήνων ὁ ὁ τῆς στοϊκῆς φιλοσοφίας ἀρχηγὸς, ὀκτὼ, καὶ ἐνενήκοντα. ὃν φασιν εἰσερχόμενον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ προσπταίσαντα, ἀναβλέψαντα, τί με βοᾷς; καὶ ἀποστρέψαντα οἴκαδε, καὶ ἀποκρύψαντα βοφῆς, τελευτῆσαι τὸν βίον. Κλεάνθης ὁ Ζηνώνος μαθητὴς, καὶ διάδοχος, ἐννέα, καὶ ἐνενήκοντα οὗτος γερονὼς ἔτη, φύμα ἔσχεν ἐπὶ τῶ χείλους. καὶ ἀποκαρτερῶν, ἐπειδὴ τῶν αὐτῷ παρ' ἑταίρων τινῶν γραμμάτων, προσενεγκάμενος βοφὴν, καὶ φράξας πρὸ ὧν ἠξίουν οἱ φίλοι, ἀποκρύψας αὖθις βοφῆς, ἐξέλιπε τὸν βίον. Ξενοφάνης ὁ Δεξίνου μὲν υἱὸς, Αρχελάου ὁ τῶ φυσικῶ μαθητὴς, ἐβίωσεν ἔτη ἓν, καὶ ἐνενήκοντα. Ξενοκράτης ὁ Πλάτωνος μαθητὴς γνώμενος, τέσσαρα, καὶ ὀγδοήκοντα. Καρνεάδης ὁ, ὁ τῆς νεωτέρας ἀκαδημίας ἀρχηγὸς, ἔτη

centum & quatuor annos natus, cibo abstinens, obijt. Xenophilus Musicus, vt refert Aristoxenus, Philosophiæ Pythagoricæ candidatus, vltra centum & quinque annos Athenis vixit. Solon, Thales, & Pittacus qui è septem sapientum numero fuerunt, centum quisque vixit annos. Zeno Stoicæ Philosophiæ princeps, octo & nonaginta: quem aiunt in concionem prodeuntem offenso pede exclamasse, Quid me vocas; & domum reuersum inedia vitam finiuisse. Cleanthes Zenonis discipulus & successor, nouem & nonaginta annos natus, tuberculum in labijs habuit. Cúmque decreuisset inedia mori, allatæ sunt literæ ab amicis quibusdam, tum ille sumpto cibo, præstitit quæ amici postulabant: exinde iterum abstinens, vita migrauit. Xenophanes Dexinis filius Archelai Physici auditor, vnum & nonaginta annos vixit. Xenocrates Platonis discipulus, quatuor & octoginta. Carneades recentioris Academiæ princeps,

πέντε, καὶ ὀγδοήκοντα. Χρύσιππος, ἕν, καὶ ὀγδοήκοντα. Διογένης ὁ Σελευκεὺς ἀπὸ Τίγριος, στωϊκὸς φιλόσοφος, ὀκτὼ, καὶ ὀγδοήκοντα. Ποσειδώνιος ὁ ἀπαμεὺς ἡ Συρίας, νέμω δὲ Ῥόδιος, φιλόσοφός τε ἅμα, καὶ ἱστοριῶν συγγραφεύς, τεσσαρα, καὶ ὀγδοήκοντα. Κρίτολαος ὁ περιπατητικὸς, πλὴν δύο, καὶ ὀγδοήκοντα. Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος, ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. Ἀθηνόδωρος, Σανδωνος, ταρσεὺς, στωϊκὸς, ὃς καὶ διδάσκαλος ἐγένετο Καίσαρος Σεβαστοῦ θεοῦ, ὑφ' ἧ ἡ Ταρσέων πόλις καὶ φόρων ἐλευθέρα, δύο, καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη βιοὺς, ἐτελεύτησεν ἐν τῇ πατρίδι. καὶ τιμὰς ὁ Ταρσέων δῆμος αὐτῷ κατ' ἔτος ἑκάστῃ ἀπονέμει ὡς ἥρωϊ. Νέστωρ ὁ στωϊκὸς ἀπὸ Ταρσοῦ, διδάσκαλος Καίσαρος Τιβερίου, ἔτη δύο, καὶ ἐνενήκοντα. Ξενοφῶν ὁ Γρύλλου, πλὴν τὰ ἐνενήκοντα ἐβίωσεν ἔτη. Οὗτοι μὲν φιλοσόφων οἱ ἔνδοξοι. συγγραφέων δὲ, Κτησίας μὲν, ἑκατὸν εἰκοσιπεντάκις ἔτη ἐν περσίδι ἐτελεύτησεν, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς ἱστορεῖ. Ἱερώνυμος δὲ, ἐν πολέμοις γηραιὸς, καὶ πολλὰς καμάτους καμόμενος, καὶ

quinque & octoginta. Chrysippus vnum & octoginta. Diogenes à Tigride Seleucensis, Stoicus Philosophus duodenonaginta. Posidonius ex Syria Apamēsis, lege Rhodius, simúlque Philosophus, & historię scriptor, octoginta quatuor. Critolaus Peripateticus, vltra duos & octoginta. Plato Philosophorum sanctissimus, vnum & octoginta. Arhenodorus, Sandonius Tarsensis Stoicus, qui fuit diui Augusti Cæsaris præceptor, cuius precibus Tarsensis ciuitas vectigalibus leuata est, duos & octoginta annos agens mortuus est in patria: & Tarsensis populus ipsi tanquam heroi singulis annis honores tribuit. Nestor Stoicus Tarsensis, Cæsaris Tiberij præceptor, duos & nonaginta. Xenophon Grylli filius vltra nonaginta annos vixit. Vt hi celebres fuēre Philosophi. Historicorum autem Ctesibius centesimo vigesimo quarto ætatis anno inter ambulandum obijt, vt in Chronicis narrat Apollodorus. Hieronymus qui in bellis est versatus, multósque labores pertulit, & vulnera, centum & quatuor annos vixit,

καύματα, ἔζησεν ἔτη ἑκατὸν καὶ

καὶ ἑκατὸν, ὡς Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐννάτῃ τῶν περὶ τ Ἀσίας ἱστοριῶν λέγει, καὶ θαυμάζει γε τ αὐδρα, ὡς μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας ἄρτιον ὄντα ἐν ταῖς ζωνσίαις, καὶ πᾶσι τοῖς αἰσθητηρίοις μηδενὸς ἠμόμωμον τ πρὸς ὑγίειαν ἐλλιπῆ. Ἑλλάνικος ὁ Λέσβιος, ὀγδοήκοντα, καὶ πέντε. καὶ Φερεκύδης ὁ Σύριος, ὁμοίως ὀγδοήκοντα, καὶ πέ τ. Τίμαιος ὁ Ταυρομενείτης ἓξ, καὶ ἐνενήκοντα. Ἀελιόβιβλος δ' ὁ καισαρεύς, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται βεβιωκέναι. τὴν ἰσοείαν δ', τέταρτον, καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονώς, ἤρξατο συγγράφειν, ὡς αὐτὸς ἐν ἀρχῇ τ πραγματείας λέγει. Πολύβιος δ' ὁ Λυκόρτα, μεγαλοπολίτης, ἀγρόθεν ἀνελθὼν, ἀφ' ἵππου κατέπεσε. καὶ ἐκ τούτου νοσήσας, ἀπέθανεν ἐτ δύο, καὶ ὀγδοήκοντα. Γοργίας δ' ὁ Αἰμιληνὸς συγγραφεὺς, διὰ πολλῶν μαθημάτων ἠθυμώμενος, ἔτη δύο, καὶ ἐνενήκοντα. Ῥητόρων δ', Γοργίας, ὃν τινες σοφιστὴν καλοῦσιν, ἔτη ἑκατὸν ὀκτώ. Ζοφῆς δ' ἀποχρώμενος, ἐτελεύτησεν. οὗ φασιν ἐρωτηθέντα τὴν αἰτίαν τὸ μακρὸ γήρως, καὶ ὑγιαίνε ἐν πάσαις ταῖς

sicut refert Agatharcydes hystoriæ Asiaticæ libro nono: ac hominem miratur, quòd ad summum vsque vitæ diem valuerit in colloquijs, & in sensibus ad sanitatem necessarijs non defecerit. Hellanicus Lesbius octoginta quinque annos: totque similiter annos vixit Pherecydes. Timæus Tauromenites sex & nonaginta. Aristobulus Cassandrensis vltra nonaginta annos vixisse fertur: & quarto & octogesimo ætatis anno historiã conscribere cœpit, id quod ipse in operis sui principio testatur. Polybius Lycortæ filius, Megalopolitanus rure rediens equo excidit: atque hinc morbo correptus, anno secundo & octogesimo decessit. Hypsicrates Amisenus historicus, vir in multis disciplinis versatus, duos annos & nonaginta vixit. Cæterùm ex Rhetoribus, Gorgias quem quidam Sophistam vocant, octo & centum annos natus, inedia mortem sibi conciuit. Hunc interrogatum causam tam longæ senectutis, & valetudinis in omnibus sensibus vigentis, aiunt respondisse, quòd aliorum

αἰσθήσεσιν, εἰπεῖν, διὰ τὸ μηδέ-

ποτε συμπεπλεγχθῶσι ταῖς ἄλλων εὐωχίαις. Ισοκράτης ἐννήκοντα, ἢ ἐξ ἐτῶν γεγονὼς, τὸν παν ηγυρικὸν ἔγραψε λόγον. πρὸ ἓξ ἔτη ἢ ἑνὸς ἀποθάνοντα ἑκατὸν, γεγονὼς, ὡς φασὶ τοῦ Ἀθηναίους ὑπὸ Φιλίππου ἐν τῇ πρὸς Χαιρώνειαν μάχῃ ἡττημένους, ποτνιώμενος, τὸν Εὐριπίδειον στίχον ἀφῆκεν, εἰς ἑαυτὸν ἀναφέρων.

Σιδώνιόν ποτ' ἄστυ Κάδμος ἔκλιπεν.

καὶ ἐπειπὼν ὡς δουλεύσει ἡ Ἑλλὰς, ἐξέλιπε τὸν βίον. Ἀπολλόδωρος ὁ περγαμηνὸς ῥήτωρ, τοῦ Καίσαρος Σεβαστοῦ διδάσκαλος γενόμενος, καὶ σὺν Ἀθηνοδώρῳ τῷ ταρσεῖ φιλοσόφῳ παιδεύσας αὐτὸν, ἔζησε τοσαῦτα τῷ Ἀθηνοδώρῳ, ἔτη ὀγδοήκοντα δύο. Ποτάμων ὁ ἀδόξος ῥήτωρ, ἔτη ἐνενήκοντα. Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδοποιὸς, ῥᾳδιουργὸς καταπονῶν, ἀπεπνίγη, πέντε, καὶ ἐνενήκοντα ζήσας ἔτη. οὗτος ὑπὸ Ἰοφῶντος τοῦ υἱέως ὑπὸ τέλει τῆς βίου παρανοίας κρινόμενος, ἀπέφηνε τοῖς δικασταῖς Οἰδίπουν τὸν ἐπὶ Κολωνῷ, ἐπιδεικνύμενος διὰ τῆς δράματος, ὅπως τὸν νοῦν ὑγιαίνει, ὡς τοὺς δικαστὰς, καὶ μὴ ὑπὸ παραμίας, κατα-

conuiuia non esset sectatus. Isocrates sex & nonaginta annos natus orationem panegyricam scripsit. Iam verò nonagesimum nonum ingressus, cum accepisset Athenienses in Chæronensi pugna à Philippo deuictos quiritando, Euripideum versiculum recitauit, ad seipsum referens, Si donis vrbem Cadmus olim deserens. Quibus cùm adiecisset fore vt Græcia in seruitutem redigeretur, è vita decessit. Apollodotus orator Pergamenus, diui Cæsaris Augusti præceptor, quem vnà cum Athenodoro Tarsensi Philosopho instituit, totidem quot Athenodorus annos, nempe duos & octoginta vixit. Potamon orator nō incelebris, annos nonaginta. Sophocles poëta Tragicus, deuorato vuæ acino strangulatus est, cùm egisset annos quinque & nonaginta. Hic à filio Iophante sub finem vitæ in ius vocatus, & desipientiæ accusatus, recitauit judicibus Oedipum Colonæum, hac fabula planum faciens se mentis esse compotem. Qua audita judices ingenium eius admirati sunt, & filium insaniæ

ψηφίσασθαι ὑπὲρ τῆς ἰδίας αὐτῆς μανίας. Κρατῖνος ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, ἐπὶ πρὸς τοῖς ἐνενήκοντα ἔτεσιν ἐβίωσε. καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βίου διδάξας τὴν Πυτίνην, καὶ νικήσας, μετ' οὐ πολὺ ἐτελεύτα. καὶ Φιλήμων ὁ κωμικὸς, ὁμοίως τῷ Κρατίνῳ, ἐπὶ, καὶ ἐνενήκοντα ἔτη βιοὺς, κατέκειτο μὲν ἐπὶ κλίνης ἠρεμῶν. Θεασάμενος δ' ὄνον τὰ παρεσκευασμένα αὐτῷ σύκα κατεσθίοντα, ὥρμησε μὲν εἰς γέλωτα. καλέσας δ' ὁ οἰκέτην, καὶ σὺ πολλῷ, καὶ ἀδρόῳ, γέλωτι εἶπεν παρασδοῦναι τῷ ὄνῳ ἀκεράτου ῥοφεῖν, ἀποπνιγεὶς ὑπὸ τοῦ γέλωτος, ἀπέθανε. καὶ Ἐπίχαρμος ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, καὶ οὗτος ἐνενήκοντα, καὶ ἐπὶ ἔτη λέγεται βιῶναι. Ἀνακρέων ὁ τῶν μελῶν ποιητὴς, ἔζησεν ἔτη πέντε, καὶ ὀγδήκοντα. καὶ Στησίχορος ὁ μελοποιὸς, ταυτά. Σιμωνίδης ὁ Κεῖος, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα. Γραμματικῶν δ', Ἐρατοσθένης μὲν ὁ Ἀγλαΐου Κυρηναῖος, οὐ γραμματικὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ ποιητὴν καὶ τις ὀνομάσειε, καὶ φιλόσοφον, καὶ γεωμέτρην, δύο, καὶ ὀγδήκοντα ἔτος ἔζησεν ἔτη.

damnarunt. Cratinus poëta Comicus, septem supra nonaginta annos vixit: atque sub vitæ finem, cùm docuisset fabulam Pityinen, eáque victor euasisset, haud multò pòst est mortuus. Philemon etiam Comicus vt Cratinus, septem & nonaginta annos natus, quiescens in lecto decumbebat. Qui cùm vidisset asinum ficus sibi præparatas deuorantem, in risum est concitatus: & vocato famulo, multóque & vehementi cum risu iusso merum asino sorbendum dare, risu suffocatus obijt. Epicharmus quoque poëta Comicus, annos septem & nonaginta vixisse fertur. Anacreon poëta Lyricus, quinque & octoginta vixit annos. Stesichorus Lyricus, totidem. Simonides Ceus, supra nonaginta. Ex Grammaticis, Eratosthenes Cyrenæus Aglai filius, quem non modò Grammaticum, sed & poëtam & Philosophum & Geometram meritò quis vocarit, duos & octoginta vixit annos.

καὶ Λυκοῦργος ὁ νομοθέτης τῶν Λακεδαιμονίων, πέντε, καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη ζῆσαι ἱστορεῖται. Τοσούτους ἐλπίσαμεν βασιλέας, καὶ πεπαιδευμένους ἀνδρῶσαι. ἐπεὶ δ' ἀπεχόμενος καὶ Ρωμαίων τινὰς, καὶ τῶν τῷ Ἰταλίαν οἰκησάντων μακροβίων ἀναγράψαι, τούτους σοι, θεῶν βουλομένων, ἱερώτατε Κυϊντίλλε, ἐν ἄλλῳ δηλώσομεν λόγῳ.

Quinetiam Lycurgus Lacedæmoniorũ legislator, quinque & octoginta annos vixisse fertur. Tot reges, & eruditos viros colligere potui. Quia verò pollicitus sum & Romanorum aliquos, & eorum qui in Italia habitarunt longæuos in scripta referre: eos tibi, Dijs volentibus, præstantissime Quintille, in altero libro indicabo.

ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ. PATRIÆ ENCOMIVM.

ARGVMENTVM.

Argumentum & genus orationis, ipse titulus exponit. Est autem propositio & summa negotij, patriam omnium rerum esse dignissimam & venerabilissimam, vt quam & homines, & Dij reliquis rebus omnibus anteponant. Argumenta pleraque è signis & consequentibus sumuntur. Ostendit enim quæcunque homines faciunt, ea ad patriæ vel ornamentum, vel defensionem comparare, & quantumuis humili, aut sterili solo aliquis natus sit, nihilominus patriã suam splendidissimis ciuitatibus ac regnis anteponere. Quemadmodum parentum quoque & liberorum inter se affectus eiusmodi est, vt qualescunque ipsi sint, tamen sese omnibus alijs plus ament, & colant. Proinde & legũlatores, cùm grauissimè punire homines vellent, patriæ priuationem atque exilium, tanquam acerbissimam pœnam, instituisse.

Τί μὲν οὐδὲν γλύκιον ἢ πατρίδος φάναι πεφυλλημένον, ἆρ' ἔστιν ἄλλου μᾶλλον

Am olim illud vulgi sermone decantatum est, nihil esse patria

οὐδὲν, σεμνότερον δέ τι, καὶ
θειότερον ἄλλο; καὶ μὲν ὅσα
σεμνὰ, καὶ θεῖα νομίζουσιν ἄν-
θρωποι, τούτων πάσης αἰτία,
καὶ διδάσκαλος, γυνηταμένη, A
καὶ ἀναθρεψαμένη, καὶ παι-
δευταμένη. πόλεων μὲν οὖν
μεγέθη, καὶ λαμπρότητας, καὶ
πολυτελείας κατασκευὰς, θαυ-
μάζουσι πολλοὶ, πατρίδας δὲ B
ἕκαστοι πάντες. καὶ τοσοῦ-
τον οὐδεὶς ἐξηπάτηται τῶν καὶ
πάνυ κεκρατημένων ὑπὸ τῆς
κατὰ τὴν θέαν ἡδονῆς, ὡς
ὑπὸ τῆς ὑπερβολῆς τῶν παρ'
ἄλλοις θαυμάτων λαθέσθαι πα-
τρίδος τῆς πατρίδος. ὅστις
μὲν οὖν σεμνύνεται πολίτης
ὢν εὐδαίμονος πόλεως, ἀγνοεῖν
μοι δοκεῖ τινα χρὴ τιμὴν C
ἀπονέμειν τῇ πατρίδι. καὶ ὁ
τοιοῦτος, δῆλός ὅστιν ἀχθόμενος
αὖ, εἰ μετριωτέρας ἔλαχε τῆς
πατρίδος. ἐμοὶ δ' ἥδιον αὐτὸ τι-
μᾶν τὸ τῆς πατρίδος ὄνομα. πό-
λεις μὲν γὰρ περιβαλεῖν περι-
φανῶς, προσήκει μεγέθει D
ἡγεμόνι, καὶ κάλλει, καὶ τῇ
τῶν οἰκιῶν ἀρθονίᾳ. ὅπου δ' αὖ
ἐρεῖς ὅστι πόλεων, οὐδεὶς ἂν
ἕλοιτο τὴν λαμπροτέραν, ἐάσας
τὴν πατρίδα, ἀλλ' εὔξαιτο
μὲν ἂν εἶναι καὶ τὴν πατρίδα E

dulcius. Itaque iucundius quidem nihil est: sed quid ea est venerabili? aut diuinius? & quidem quæcunque venerabilia & diuina homines existimant, horum causa est, & magistra patria, quæ nos genuit, aluit, atque instituit. Enimuero vrbium magnitudinem, & splendorem, & structuræ magnificentiam multi mirantur, patriam verò amant omnes. Neque quisquam vel eorum qui voluptati spectaculorum seruiunt, ita deceptus est, vt præ excellentia eorum quæ apud alios miranda cernunt, patriæ obliuiscantur. Itaque quicunque fœlicis ciuitatis ciuem iactat se esse, ignorare mihi videtur quem honorem patriæ tribuere oporteat: & eum qui talis est, liquet molestè laturum, si mediocrem patriam fortitus esset. At mihi iucundum est ipsum patriæ nomen colere. Nam ei qui vrbes est collaturus, conuenit magnitudinem expendere, & pulchritudinem, rerúmq; venalium copiam. Sed vbi de vrbium optione agitur, nemo omissa patria splendidiorem elegerit: verùm optarit patriam suam fœlicibus vrbibus esse affi-

πρὸς εὐδαίμονα περιβαλεῖν,

ἕλοιτο δ' ἂν ἢ ὁποιανῶν. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ οἱ δίκαιοι τῶν παίδων περάπουσι, καὶ οἱ χρηστοὶ τῶν πατέρων. ὅτε γὰρ νέος καλὸς, καὶ ἀγαθὸς, ἄλλον ἂν προτιμήσαι τοῦ πατρὸς, ὅτε πατὴρ καταμελήσας τοῦ παιδὸς, ἕτερον ἂν ἐρᾶσαι νέον. ἀλλὰ τοσοῦτόν γε οἱ πατέρες νικῶμενοι, προσνέμουσι τοῖς παισὶν, ὥστε καὶ καλλίους, καὶ μείζους, καὶ τοῖς πᾶσιν ἀρίστα φαίνονται κεκοσμημένοι οἱ παῖδες αὐτοῖς. ὅστις δὲ μὴ τοιοῦτος ᾖ δικαστὴς περὶ τοῦ υἱοῦ, οὐ δοκεῖ μοι πατρὸς ὀφθαλμοὺς ἔχειν. πατρίδος τοίνυν τὸ ὄνομα, πρῶτον, καὶ οἰκειότατον πάντων. οὐδὲν γὰρ οὕτω πατρὸς οἰκειότερον. εἰ δέ τις ἀπονέμει τῷ πατρὶ τὴν δικαίαν τιμὴν, ὥσπερ καὶ ὁ νόμος, καὶ ἡ φύσις κελεύει, προσπίπτοντας ἂν τῇ πατρίδα προτιμήσαι. καὶ γὰρ ὁ πατὴρ αὐτὸς, τῆς πατρίδος κτῆμα, καὶ ὁ τοῦ παιδὸς πατὴρ, καὶ οἱ ἐκ τούτων οἰκεῖοι πάντες ἀνωτέρω. καὶ μέχρι θεῶν πατρίων περίεισιν ἀναβιβαζόμενον τὸ ὄνομα. χαίρουσι καὶ θεοὶ πατρίοις, καὶ πάντα μὲν ὡς εἰκὸς ἐφορῶσι τὰ τῶν ἀνθρώπων, αὐτῶν ἡγεμόνες κτήματα, πᾶσαν γῆν, καὶ θάλατταν. ἑὸν δὲ ἕκαστος αὐτῶν ἐζήτει τὸν

milem & qualemcunque elegerit. Atque hoc ipsum cùm legitimi liberi, tum boni patres faciunt. Neque enim probus & honestus adolescens alium suo patri anteponet, neque pater neglecto filio, alterum adolescentem amore paterno prosequetur. At tantum vtique patres qui vincuntur, suis liberis tribuunt, vt liberos habere videantur, qui pulcherrimi, maximi, omnibúsque rebus optimè ornati videantur. Qui autem non est erga filiũ iudex huiusmodi, non videtur mihi patris oculos habere. Proinde nomen patriæ primum est, & omnium familiarissimum. Nihil enim est familiarius. Siquis autem patri iustum honorem tribuit, vt & lex & natura iubet, conuenienter patriam antetponat. Etenim ipse pater patriæ est possessio, item patris pater, & omnes qui altiùs ex his sunt necessarij. Et ad Deos vsque paternos hoc nomen protenditur. Gaudent verò patria ipsi quoque Dij, ac vniuersas res humanas, vt par est, intuentur, rati vniuersam terram & mare, suam esse possessionem. In qua tamen quisque eorũ natus est,

προτιμᾷ τῶν ἄλλων ἁπασῶν πόλεων. καὶ πόλεις σεμνότεραι θεῶν πατρίδες, καὶ νῆσοι θειότεραι, παρ' αἷς ὑμνεῖται γένεσις θεῶν. ἱερὰ γοῦν κεχαρισμένα ταῦτα νομίζεται τοῖς θεοῖς, ἐπιδημοῦντα εἰς τοὺς οἰκείους ἕκαστος ἀφικόμενος, ἱερουργῇ τόπους. εἰ δὲ θεοῖς τίμιον τὸ τῆς πατρίδος ὄνομα, πῶς οὐκ ἀνθρώποις πολύ γε μᾶλλον; καὶ γὰρ εἶδε τὸν ἥλιον πρῶτον ἕκαστος ἀπὸ τῆς πατρίδος, ὡς καὶ τοῦτον ἅπαντα θεόν, εἰ καὶ κοινός ἐστι, ἀλλ' οὖν ἐκάστῳ νομίζεται πατρῷον, διὰ τοῦτο πρώτιστον ἀπὸ τοῦ τόπου ἰδών. καὶ φωνῆς ἐντεῦθεν ἤρξατο, ὑπηχεῖα πρῶτα λαλεῖν μανθάνων, καὶ θεοὺς ἐγνώρισεν. εἰ δέ τις τοιαύτης ἔλαχε πατρίδος, ὡς ἑτέρας δεηθῆναι πρὸς τὸ μείζονων παιδείαν, δι' ἣν ἔχεται καὶ τούτων τῶν παιδευμάτων τῇ πατρίδι τὸ χάριεν. ὃ γὰρ ἐγνώρισεν οὐδὲ πόλεως ὄνομα, μὴ διὰ πατρίδος, πόλιν εἶναι μαθών. ταῦτα δ' οἶμαι παιδεύματα, καὶ μαθήματα συλλέγοιεν ἂν ἄνθρωποι, χρησιμωτέρους αὐτοὺς ἀπὸ τούτων τοῖς πατρίσι παρασκευάζοντες. κτῶνται δὲ καὶ χρήματα, φιλοτιμίας ἕνεκεν τῆς εἰς τὰ κοινὰ τῆς πατρίδος δαπανήματα. καὶ εἰκότως οἶμαι,

illam reliquis omnibus vrbibus anteponit. Et venerabiliores sunt vrbes quæ sunt Deorum patriæ, & diuiniores insulæ, vbi Deorum natiuitas celebratur. Itaque sacra hæc Dijs grata existimantur, quæ quis fecerit quum in proprios locos venerit. Iam si patriæ nomen Dijs est in pretio, quî non sit longè magis hominibus? Etenim solem à patria primùm quisque vidit, non secus atque Deum: qui tametsi omnibus est communis, vnicuique tamen patrius esse existimatur, quòd ex hoc loco primùm sit visus. Atque hîc vocem auspicatus est, primùm vernacula lingua loqui discendo, & Deos cognouit. Siquis verò eam patriam est sortitus, quæ alterius admiculo indigeat, ad res maiores addiscendas: talium tamen disciplinarum gratiam habeat patriæ. Neque enim vel vrbis nomen nosset, nisi patriæ opera vrbem esse didicisset. Omnes autem, opinor, artes & disciplinas sibi parant homines, per quas patriæ fiant vtiliores. Pecunias etiam possidet liberalitatis exercendæ gratia ad communes pro patria sumptus. Idque meritò;

δεῖ γὰρ τοὺς μὴ ἀχαρίστους εἶναι τῶν
μεγίστων τυχόντας εὐεργετήσεων.
ἀλλ' εἰ καὶ τοῖς καθ' ἕνα τις ἀπο-
δημῶν χάριν, ὥσπερ ὀφεῖλον, ἀπο-
δοίη εὖ πάθη πρός τινος, Α
πολὺ μᾶλλον προσήκει τὴν πατρίδα τοῖς γεγονόσιν ἀμείβε-
σθαι. κακώσεως μὲν γὰρ γονέων
εἰσὶ νόμοι παρὰ τοῖς πολίταις.
κοινὴν δὲ προσήκει πάντων Β
μητέρα τὴν πατρίδα νομί-
ζειν, καὶ χαρίσασθαι δοῦναι ἀπο-
δόσθαι, καὶ τῶν νόμων αὐτῶν
γνώσεως. ὅθεν ὁ μὲν ἄλλος οὕτως C
ἀμνήμων τῆς πατρίδος, ὡς ἐν
ἄλλῃ πόλει γεγονώς, ἀμε-
λεῖν. ἀλλ' οἵ τε κακοπραγοῦν-
τες ἐν τοῖς ἀποδημίαις, συνε-
χῶς ἀνακαλοῦσιν ὡς μέγιστον τῶν
ἀγαθῶν ἡ πατρίς, οἵ τε εὐδαι- D
μονοῦντες, ἂν καὶ τἄλλα εὖ
πράττωσι. τοῦτο γοῦν αὐτοῖς
μέγιστον ἐνδεῖν νομίζουσι, τὸ μὴ ἐν
πατρίδι οἰκεῖν, ἀλλὰ ξενι-
τεύειν. ὅτιοῦν γὰρ τῶν ξενι-
τείας. καὶ τοὺς πρὸ τοῦ τῆς ἀπο- E
δημίας χρόνου λαμπρούς γεγο-
μένους, ἢ διὰ χρημάτων κτῆσιν,
ἢ διὰ τιμῆς δόξαν, ἢ διὰ παι-
δείας μαρτυρίαν, ἢ δι' ἀβδείας
ἔπαινον, ἔστιν ἰδεῖν ὡς ἐν τῇ πατρί-
δι πάντας ἐπιχωμένους, ὡς οὐ

oportet enim, vt qui maxima beneficia acceperunt, ingrati non sint. Quòd si singulis, vt æquum est, à quibus beneficium acceperis, gratiam referas: multò magis conuenit officia patriæ rependere. Nam in eos qui parentes vexarunt, extant leges in vrbibus. Æquum verò est existimare patriam omnium communem esse matrem, & gratiam educationis referre, & legum ipsarum notitiæ. Cæterùm nemo visus est adeò patriæ immemor, vt alibi degens, eam neglexerit. At verò qui in peregrinis regionibus malè rem gerunt, assiduò inclamant, patriam esse maximum bonorum. Et qui fœlices sunt, rémque in alijs omnibus bene gerunt, hoc sibi maximum deesse putant, quòd non in patriâ, sed in peregrina regione habitant: siquidem probrosa est patriæ absentia. Eos quoque qui per tempus quod peregrè egerunt, clari euaserunt, vel ob patratas opes, vel ob honoris gloriam, aut ob eruditionis testimonium, aut ob fortitudinis laudē, videre est omnes in patriam properare, tanquam apud alios meliores res suas præclaras ostentare non possint. Ac

ἢ ἐν ἄλλοις βελτίοσιν ἐπιδεικνυμένους τὰ αὐτῶν καλά. καὶ

τοσούτῳ μᾶλλον ἕκαστος αὐτοῦ δεῖ λαβέσθαι τῆς πατρίδος, ὅσῳπερ αὖ φαίνηται μείζονων παρ' ἄλλοις ἠξιωμένος. πόθεινὴ μὲν οὖν καὶ νέοις πατρίς. τοῖς δ' ἤδη γεγηρακόσιν, ὅσῳ πλέον τῆς φρονεῖν ἢ τοῖς νέοις μέτεστι, τοσούτῳ, καὶ πλείων ἐγγίνεται πόθος ὁ τῆς πατρίδος. ἕκαστος γοῦν τῶν γεγηρακότων, καὶ αὐτοῦ δεῖ, καὶ εὔχεται καταλῦσαι τὸν βίον ὅπῃ τῆς πατρίδος, ἵν' ὅθεν ἤρξατο βιῶν, ἐνταῦθα πάλιν, καὶ τὸ σῶμα παρακατάθηται τῇ ἀρχαίᾳ γῇ, καὶ τῶν πατρῴων κοινωνήσῃ τάφων. δεινὸν γὰρ ἑκάστῳ δοκεῖ ξενίᾳ ἀλίσκεσθαι, καὶ μετ' θάνατον ἐν ἀλλοτρίᾳ κεῖσθαι γῇ. ὅσον δ' τῆς εὐνοίας τῆς πρὸς τοὺς πατρίδας μέτεστι τοῖς ὡς ἀληθῶς γνησίοις πολίταις, μάθοι τις ἂν τῶν αὐτοχθόνων. οἱ μὲν γὰρ ἐπήλυδες, καθάπερ νόθοι, ῥᾳδίας ποιοῦνται τὰς μεταστάσεις, τὸ μὲν τῆς πατρίδος ὄνομα μήτε εἰδότες, μήτε σέβοντες, ἡδονὰς δὲ ἁπάσας ἀφθόνως ἔχειν ἐπιτηδείων εὐπορήσειν, μᾶλλον εὐδαιμονίας τὰς τῆς γαστρὸς ἡδονὰς πεφιλήκοι. οἷς δ' ἡ μήτηρ ἡ πατρὶς, ἀγαπῶσι τὴν γῆν, ἐφ' ἧς ἐγένοντο, καὶ ἐξ ἀφήσεως, καὶ ὀλίγων ἔχουσι, καὶ πραχείαν, καὶ λεπτόγειον.

tanto quisque maiore studio patriam pertingere flagrat, quanto rebus maioribus dignus ab exteris est habitus. Itaque etiam iuuenibus patria est desiderabilis: ijs autem qui iam insenuerunt, quanto plus quàm iuuenes habent prudentiæ, tanto etiam maius patriæ desiderium innascitur. Proinde senex quisque & nititur, & optat vitam in patria finire, vt vnde vitam exorsus est, hîc iterum & corpus in terra à qua nutritus est deponat, & paternorum sepulchrorum fiat particeps. Nam grauis vnicuique videtur peregrinitatis reatus, etiam post mortem in alieno solo iacenti. Porrò quanta beneuolentia prosequantur patriam qui reuera sunt legitimi ciues, ex indigenis facilè discas. Nam peregrini tanquam spurij, facilè solum vertunt, quippe quibus neq; notum est neque dilectum patriæ nomen: sed qui existimant fore sibi vbiq; rerum necessariarum copiam, fœlicitatem ventris voluptatibus metientes. Sed quibus patria est mater, solum diligunt, in quo nati sunt, & educati, quanquam modicum habeant, asperum, & infœcundũ.

ἂν ἀπορῶσι τῆς γῆς ἐπαινέσαι
ἀρετὴν, τῶν γοῦν τῆς πατρίδος
οὐκ ἀπορήσουσιν ἐγκωμίων. ἀλλὰ καὶ
ἕδωσιν ἑτέροις τερπνοῖς ὁρμοῖς, πεδίοις ἀνθη- A
ρῶσι, καὶ λειμῶσι φυτοῖς παντοδαποῖς διειλημμένοις, ἡ αὐτοὶ τῶν τῆς πατρίδος ἐγκωμίων
οὐκ ἐπιλανθάνονται. τὸν ἵππον
φόβον ἀφορῶντες, καὶ κυρ- B
τὸν φόβον ἐπαινοῦσι. καὶ ἀνύδρῳ τις
ἐν τῇ πατρίδι, κἂν ὑποπτώτης
ᾖ, κἂν παρ' ἄλλοις εὐδαιμονεῖν δοκῶσι, καὶ διδομένην C
ἀθανασίαν ἀποσείονται, ἀσεπτημένῳ δὲ ἐπὶ τῆς πατρίδος τάφον. καὶ ὁ τῆς πατρίδος ἀνύδρῳ
χαμαὶ, λαμπρότερος ὀφθήσεται τοῦ παρ' ἄλλοις πυρός. ὅτου
δ' ἆρα τίμιον εἶναι δοκεῖ ἐπὶ D
πᾶσιν ἡ πατρὶς, ὥστε καὶ τὸν παντάχοῦ νομοθέτας ἴδοι τις ἂν ἐπὶ τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασιν
ὡς χαλεπωτάτην ἐπιφερομένην τὴν φυγὴν, τιμωρίαν. ἡ
οὐχ οἱ νομοθέται μὴ ὄντως ἔχουσιν, οἱ δὲ πιστευόμενοι τοὺς στρατηλάτας ἑτέρως, ἀλλ' ἐν τοῖς
μάχαις τὸ μέγιστον ὅτι τῶν πα- E
ραγγελμάτων τοῖς παρατιθεμένοις, ὡς ἡ πατρὶς αὐτοῖς
ὁ πόλεμος. καὶ οἶδεν ὅστις ἂν
ἀκούσας τοῦτον, κακὸς εἶναι

Et quanuis desit vnde soli
præstantiam laudent, non
saltem patriæ encomia de-
erunt. Sed quanuis alios vi-
deant gloriantes, agris inter-
quiescentibus, & pratis o-
mnigenarum plantarum de-
core distinctis, ipsi etiam pa-
triæ laudes oblitioni non
tradunt: sed equorum, iuue-
núm que altricem suspicien-
tes laudant; & reditum in
patriam maturat, etiam qui
insularis fuerit, tametsi apud
alios fœlix esse possit, & o-
blatam immortalitatem prę-
lato patriæ sepulchro re-
spuet. Et vel patriæ fumus
alieno igne videbitur ipsi
luculentior. Vsqueadeò igi-
tur res omnes pretio supe-
rare videtur patria, vt quis-
que videat passim legum
conditores maxima sce-
lera exilio tanquam grauis-
sima pœna mulctasse. Ne-
que legum conditores hac
sunt in sententia, in alia
exercituum præfecti: sed
qui ad prælium in acie stant,
hac exhortatione omnium
maxima excitantur, quòd
susceptum est pro patria
bellum. Neque quisquam
est, qui his auditis, ignauus
esse velit. Etenim eum qui
est meticulosus fortem red-
dit patriæ nomen.

ἀκούσας τοῦτον, κακὸς εἶναι
οὐδένα, τὸ δὲ πατρίδος ὄνομα.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΨΑΔΩΝ. DE DIPSADIBVS.

ARGVMENTVM.

Præfatio quædam est, cuiusmodi & superiores nonnulla sunt, qua studium suum erga auditores, siue quicunque illi tandem fuerint, quibuscum versatus tum fuit, collatione ista cum Dipsadibus facta, declarat. Vt enim eos qui ab hoc genere serpentiu percussi sunt, inexplebilis quædam sitis inuadit, ita vt quo sunt plus potæ, plus sitiantur aquæ, vt ille ait: ita se quoque desiderio quodam insatiabili teneri ait: & qua frequentius apud illos sit, eo magis ac magis esse cupere. Porrò quod ad Dipsadu morsum & sitim istam lethalem attinet, habes consimilem fermè descriptionem, atque exemplum Auli cuiusdam significri, in exercitu Catonis, qui eodem modo perijt, vt ille, de quo epigramma præsentu narrationem testatur, apud Lucanum libro nono, vbi & cæterorum serpentium genera, de quibus hic mentio fit, enumeratur, addita etiam fabula, cur Libya serpentibus ita abundet atque infesta sit.

ΤΗς Λιβύης τὰ νότια, ψάμμος θ' βαθεῖα, καὶ γῆ διακεκαυμένη, ἔρημος ὑπὸ παλαιὰ, ἀκριβῶς ἄκαρπος, πόιν ἅπασα, ἢ χλόην, ἢ πόαν, ἢ φυτὸν, οὐχ ὕδωρ ἔχουσα, οὐδὲ εἴ πω ἀφ' ὑετοῦ κοίλοις συμπεπτωκὸς ὕδατος ὀλίγου λείψανον, παχὺ καὶ τοῦτο, καὶ δυσῶδες, ἀδὲ παύμενον διψῶντι ἀνθρώπῳ πότιμον. ἀοίκητος γοῦν ὅτι διὰ ταῦτα. ἢ πῶς γὰ ἂν οἰκοῖτο, ἀνήμερος οὖσα, καὶ ξηρὰ, καὶ ἄφορος οὖσα, καὶ πολλῷ τῷ ἀέρι χαλεπὴ, καὶ τὸ θάλπος ἀυτὸ, καὶ ὁ ἀὴρ, καμινῷ πυ-

VStrale Libyæ latus, arena est profunda, & retorrida terra multis in locis deserta, planè infœcunda, plana tota, non gramen, non herbam, non plantam, non aquam habẽs; sed sicubi in concauitatibus constiterint rari imbris reliquiæ, crassæ sunt hæ, & fœtidæ, nec homini sitibundo potabiles. Has igitur ob causas est inhabitabilis. Et quo tãdẽ pacto inhabitari posset locus ita implacidus, siccus, sterilis, multóque squalore afflictus: cũ ipse calor, & aër

ὁδὸς, καὶ φλογερὸς ὤν; καὶ ἡ ψάμμος ὑπερζέουσα, παντελῶς ἄβατον τὴν χώραν ποιεῖ. Γαραμάντες μόνοι περίοικοί εἰσι τοῖς τόποις, εὐσταλὲς, καὶ κοῦφον ἔθνος, ἀνθρωποι σκηνῖται, ἀπὸ θήρας τὰ πολλὰ ζῶντες, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐς ἄλλους, θηρεύοντες ἀμφὶ τροπὰς τὰς χειμερινὰς, μάλιστα ὕσαντα τὸν θεὸν τηρήσαντες, ὁπότε τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας σβεσθείη, καὶ ἡ ψάμμος ποιωδείη, καὶ ἀμηχάνη βατὴ γένοιτο. ἡ θήρα δὲ ἔστιν, ὄνων τε τῶν ἀγρίων, καὶ στρουθῶν τῶν μεγάλων καμηλοπαρδάλεών τε καὶ ἐλεφάντων ἐνίοτε. ταῦτα γὰρ μόνα διαφέρει πρὸς τὸ ψῦχος, καὶ αὐθέκτως ἐπὶ πολὺ ταλαίπωρον μένει ὑπὸ πολλῷ, καὶ ὀξεῖ τῷ ἡλίῳ. καὶ ὅμως οἱ Γαραμάντες ἐπειδὰν τὰ σπέρα καταναλώσωσιν, ἅπερ ἔχοντες ἀφίκοντο, ἀπελαυνόμενοι ὑπὸ τῶν ὄπισθεν, δεδιότες μὴ σφίσιν ἡ ψάμμος ἀναφλεγεῖσα, δύσβατος, καὶ ἄπορος γένηται. εἶτα ὥσπερ ὑπὸ ἀρχόντων ληφθέντες, καὶ αὐτοὶ ἀπόλλυνται ὑπὸ τῆς ἄγρας. ἄφυκτα γάρ ἐστιν, ἵνα ὁ ἥλιος ἀναπάσας τὴν ἰκμάδα, καὶ ζέσῃ, ἀκμαιοτέραν τὴν ἀκτῖνα

nimium sit ardens & igneus? Præterea præferuida arena, prorsus inuiam regionem facit. Soli Garamantes ijs locis finitimi, gens leuis, & frugalis, homines in tentorijs degentes, venatione vt plurimum viuentes, nonnũquam irrumpunt venantes circa solstitium hybernum, maximè vbi Deum pluisse obseruarunt, quo tempore magna pars ardoris est extincta, & inadefacta arena, & quodammodo peruia reddita. Venãtur autem onagros, magnos struthiones humi volantes, cum primis simias, & nonnunquam elephantos. Hæc enim animantia sola sitim perferunt, diúque immodici feruidíque solis molestias sustinent. Sed enim Garamantes posteaquam commeatum cum quo venerant, consumpserunt, ilico reuertuntur, metuentes ne arena iterum incensa illis intercludat, aut difficiliorem reddat reditum: deinde sibi tanquam in reti cõprehẽsis, vnà cum præda sit pereundũ. Nam effugere non datur, si sol humore subtracto, & regione celerrimè exsiccata, radijs ardẽtioribus emissis, tãquã humido, quod est ignis

τάχιστα ξηράνας τὴν χώραν, ἀπρόσοδον ἀλλὰ τοῖς τόποις

παρατιθημι μόνον. βοσκὴ γὰρ αὕτη τῷ πυρί. καίτοι ταῦτα πάντα ὁπόσα εἶπον, τὸ θάλπος, τὸ δίψος, ἡ ἐρημία, τὸ μηδὲν ἔχειν ἐκ τῆς λαβεῖν, ἧττον ὑμῖν δυσχερῆ εἶναι δόξει τῶν λεχθησομένων, καὶ διὰ τοῦτο φευκτέα πάντως ἡ χώρα ἐκείνη. ἑρπετὰ γὰρ ποικίλα, μεγέθει τε μέγιστα, καὶ πλήθει πάμπολλα, καὶ ταῖς μορφαῖς ἀλλόκοτα, καὶ τὰ μὲν ἐν ἰλὺν ἄμαχα, ὑπνέμενται τὴν γλῶ. τὰ μὲν, ἀσπιδοβύχα, φωλεύοντα ἐν μυχῷ τῆς ψάμμου. τὰ δὲ, αὖ ὑπερπολάζοντα, φύσαλοι, καὶ ἀμφίσβαιναι, καὶ κεράσκαι, καὶ βιπερήσεις, καὶ ἀκοντίαι, καὶ ἀμφίσβαιναι, καὶ δρακόντες, καὶ σκορπίων γένος διπλόον. τὸ μὲν ἕτερον, ὑπόγειόν τε, καὶ πεζὸν, ἀσθμενα, καὶ πολυσφόνδυλον. θάτερον δὲ, ἐναέριον, καὶ πτηνόν. ὑμμοπτέρυγον δὲ, οἷα ταῖς ἀκρίσι, καὶ τέττιξι, καὶ νυκτερίσι τὰ πτερά. τοιαῦτα ὄρνεα πολλὰ ὑπερτέτμηκα, ὧν εὐπετέστατον ἀφηγήσεσθαι Λιβύῃ ἐκείνῃ. τὸ δὲ δὴ πάντων ἑρπετῶν δεινότατον, ὧν ἡ ψάμμος τρέφει, ἡ δηλαὶ ὄφις ἐστὶ μέγας, ἐχίδνῃ ὅμοιος, τὸ δῆγμα θανάσιμος, ἐν ἰὸν παχὺ, ὀφθαλμοὺς μὲν ἀλήκτους

nutrimentum, acuminatis efferuescat. Atqui quæcunque dixi, calor, sitis, solitudo, nihil habere quod ex terra capias, minùs grauia vobis esse videbuntur, quàm quod dicturus sum: atque ob id fugienda prorsus illa regio: quam reptilia varia, magnitudine ingentia, multitudine plurima, forma terribilia, & veneno inexpugnabilia depascuntur: alia quidem in imis arenæ latibulis demersa: alia in summo scatentia, scilicet physalli, aspides, viperæ, ceraſtæ, bupresteſ, iacula, amphisbenæ, dracones, & duplex scorpionum genus: vnum terrestre, pedibus ingrediens, permagnum, vertebris abundans: alterum verò aërium, & volatile, membraneis alis, quales sunt viuerris, cicadis, & vespertilionibus. Multæ huiusmodi volantes aues, inaccessam reddunt Libyam illam. Sed serpentum omnium quos arena nutrit, nocentissimus est dipsas, non admodum magnus, viperæ similis, violento morsu, veneno crasso, dolores statim inducens indesinentes. Etenim & incendit, & pu-

ἐπάγων ὀδύνας. ἀκμάζει τε γὰρ, καὶ

πει, καὶ πίμπρασθαι ποιεῖ. καὶ ὥσπερ, ὥσπερ οἱ ἐν πυρὶ κείμενοι. τὸ δὲ μάλιστα καταπονοῦν, ἃ κατασχὸν αὐτὸν, ἐκεῖνό ἐστιν, ὁμώνυμον πάθος τῷ ἑρπετῷ. διψῶσι γὰρ εἰς ὑπερβολήν. καὶ τὸ παραδοξότατον, ὥσπερ ἂν πίνωσι, τοσούτῳ μᾶλλον ὀρέγονται τοῦ ποτοῦ. καὶ ἐπιθυμία πολὺ πλέον ἐπιτείνεται αὐτοῖς. οὐδὲ ἂν σβέσειας ποτὲ τὸ δίψος, οὐδ' ἂν τὸν Νεῖλον αὐτὸν, ἢ τὸν Ἴστρον ὅλον ἐκπιεῖν παράσχῃς, ἀλλὰ ὥσπερ ἐκκαύσεις ἐπάρδων τῷ νόσῳ. ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐλαίῳ πῦρ κατασβεννύοι, λέγουσιν ἰατροὶ πάσχειν ἐκείνῳ τῷ αἰτίαν εἶναι, παχὺν τὸν ἰὸν ὄντα, ἐπειτα δευόμενον τῷ ποτῷ, ὀξυκίνητον γίγνεσθαι, ὑγρότερον ὡς τὸ εἰκὸς καὶ διαχεόμενον. ἐγὼ μὲν οὖν οὐδένα τοῦτο πεπονθότα εἶδον. μηδὲ ὦ θεοὶ, ἴδοιμι ὅτῳ κολαζόμενον ἄνθρωπον. ἀλλ' ὅδε ἐπέβαλον τὴ Λιβύης τοπαρόπαν, ὡς ποιῶν. ἐπίγραμμα δέ τι ἤκουσα, ὃ μοι τῶν ἑταίρων τις ἔλεγε, αὐτὸς ἐπὶ σήμης ἀνεγνωκέναι, ἀνδρὸς ὅτου ἀποθανόντος. ὃς ἐκ Λιβύης ἔφη, ἀπιὼν ἐς Αἴγυπτον, πορρὼ δὲ μεγάλῳ

trefacit, & ardere facit: & qui icti fuerint, clamant sicuti qui in igni iacent. Sed quòd maximè affligit, & torquet, illud est, quòd huic reptili cognominem affectum patiuntur. Etenim inextincta siti cruciantur: & quod maximè est mirum, quo plus biberint, eo magis potum expetunt: & multò plus ipsis bibendi cupiditas intenditur. Nec sitim vnquam extinxeris, tametsi totum Nilum, Istrúm-ue potandum præbueris, sed morbum irrigando incendes magis: quēadmodum siquis ignem oleo extinguere conetur. Dicunt medici illam esse causam: quòd crassum cùm sit venenum, quando postea potu madefecit, celeriter mouetur, humidius, vt verisimile est, redditum, & latissimè diffusum. Ego equidem neminem hoc affectu laborantem vidi. Et faxint Dij ne quenquam his cruciatibus conflictantem videam. Et rectè feci, quòd nusquam ingressus sum Libyam. Verū audiui epigramma, quod amicorum aliquis se legisse dicit in cippo viri hoc modo perempti: qui ex Libya, inquiebat, iter in Ægyptum faciens, magnam syrtim præteribat:

οὐ γὰρ εἶναι ἄλλως, ἔνθα δὴ τάφῳ ἐντυχεῖν, παρὰ τὴν πίονα, ἐπ' αὐτῷ τῷ κλύσματι, καὶ σήλιον ἑρεσσόμενον, δηλοῦσαν τὸν ὀλέθρου τὸν τρόπον. κεκολάφθαι γὰρ ἐπ' αὐτῇ ἄνθρωπόν μού τινα, οἷον τὸν Ταντάλου γράφουσιν ἐν λίμνῃ ἑστῶτα, καὶ ἀρυόμενον τὸ ὕδατος, ὡς πίοι δῆθεν. τὸ θηρίον δ', ἢ δηλάδα ἐμπεφυκὸς αὐτῷ περιεσπειρᾶσθαι τῷ ποδὶ καί τινας γυναῖκας ὑδροφορούσας ἅμα πολλὰς καταχεῖν τὸ ὕδωρ αὐτοῦ. πλησίον δὲ ὡς κεῖσθαι οἷα τῶν τρυφερῶν ἐκείνων, οἷς ἔφην θηρᾶν τὸν Γαραμαντάς. γεγράφθαι δὲ πρὸς τούτοις γράμμα, οὐ χεῖρον δέ, καὶ αὐτὸ εἰπεῖν,

Τοῖα πάσχοντ' οἶμαι καὶ Ταντάλον αἴσιμος εἴη
Μηδαμὰ κρημνίσαι δηλαλέην ὀδύνην,
Καὶ Δαναοῖο κόρας τοῖον πόσιν ἁρπαλέωσαι,
Αἰὲν ἐπαντλούσας ὑδροφόρῳ καμάτῳ.

ἔπι καὶ ἄλλα ἔπη πέπαρά θη περὶ τῶν ὠῶν, καὶ ὡς ἀνακεχύμενος αὐτά, ἐδήχθη. ἀλλ' οὐκ ἔτι μέμνημαι ἐκείνων. συλλέγουσι δὲ ἅρα τὰ ὠά, καὶ ἐφυλάκασι περὶ αὐτὰ οἱ περίοικοι, οὐχ ὡς φαγεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ σκέυεσι

neque enim alia est via. Hîc se ad littus in sepulchrum incidisse, propter ipsum fluxum, & cippum stare mortis modum declarantem. Sculptum enim in eo esse hominem quendam, qualem pingere solent Tantalum in palude stantem, & aquam haurientem, non aliter ac si biberet: bestiam autem nempe dipsada ipsi adhærentem, pedi esse implicatam: tum mulieres aquam ferentes simul multas aquam in ipsum effundere. Iuxta verò posita esse oua qualia struthionum illorum, quos dixi Garamantas venari. Est autem adscriptum epigrãma, quod referre non erit alienum.

Talia passuꝫ erat virum quoque Tantalus atro,
Qui nullo potuit fonte leuare sitim:
Tale nec è Danao natas implere puellas,
Assiduũ vndũ vas potuisse reor.

Sunt præterea quatuor alij versus de ouis, & vt ea tollens, morsus est: sed excidêrunt mihi. Itaque oua colligunt, eáque magno studio curant vicini, non tantùm edendi gratia; sed illis suacua-

tis,

χῶντα κενώσαντες, ἢ σκηπώματα ποιοῦνται ἀπ' αὐτῶν. οὐ δ' ἔχουσι κεραμεύειν διὰ τὸ ψάμμον εἶναι τ γῆν. εἰ δ' καὶ μεγάλα εὑρεθείη, καὶ πίλοι γίνοιντ' ἂν ἐκ τῶν ὠῶν ἑκάστου. τὸ δ' ἡμίτομον ἑκατέρου ἀπὸ κεφαλῆς πίλος ἐστίν. ἐν τούτοις λοχῶσιν αἱ δίψάδες περὶ τὰ ὠά. καὶ ἐπειδὰν προέλθῃ ὁ ἄνθρωπος, σὺν τ ψάμμῳ ἀνορύττουσι, δάκνουσι τ κνησθόμενα. ὁδὲ, πάσχει σκληνα τὰ μικρὸν ἐμπροσθεν εἰρημένα, πίνων ἀεὶ, καὶ μᾶλλον διψῶν, καὶ πυκνολάμπυος οὐδέποτε. ταῦτα μὰ Δία πρὸς Νίκανδρον τ ποιητὴν φιλοπόνως διεξῆλθον, οὐδ' ὅπως ὑμεῖς μάθοιτε ὡς οὐκ ἀμελὲς γέρμα τοῦτό μοι, φύσεις τ λιβυκῶν ἑρπετῶν εἰδέναι. ἰατρῶν γὰρ ἂν μᾶλλον ὁ ἔπαινος εἴη, οἷς ἀναγκαῖον εἰδέναι ταῦτα, ὡς καὶ ἀμύνασθαι αὐτὰ μὴ τ πεζὴν ἔχοντες. ἀλλά μοι δοκῶ, καὶ πρὸς εἰδότων μὴ δυσχεράνητε τ εἰκόνα σημείωσιν ἔσαν; ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς παθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ὧν σκηνοῦσι πάσχουσι πρὸς τὸ πῶμα οἱ δηχθέντες ὑπὸ τ δίψαδος. ὅσῳ γὰρ ἂν σπουδαιότερον παρεῖμαι ἐς ὑμᾶς, τοσούτῳ μᾶλλον ἐρόμενος τῶν πεφυγμάτων, καὶ τὸ δίψος ἄκρατον προσκαίεται μοι·

tis vt vasis vtuntur, & ex ijs pocula faciunt. Neque enim, quia arenosa est terra, figulinam exercere possunt. Magnis autem inuentis, duo pilei fiunt ex singulis ouis. Alterutra enim dimidia pars capiti sufficiens, est pileus. Ibi ergo ad oua dipsades sunt in insidijs: & quum accesserit homo, ex arena prorepentes, infœlicem mordent. Atque illi accidunt quæ paulò antè dixi, semper bibenti, magisque sitienti, neque se vnquam impleriti. Hæc per Iouem non differui tanquam æmulus Nicandri: neque vt intelligatis me non negligere notitiam naturæ Libycorum reptilium. Medicorum enim magis ista laus est, quibus hæc scire necesse est, vt aduersus ea ex arte opitulari possint. At mihi videor, ac per Phidiam, ne hanc imaginem ferinam iniquo animo feratis, eodem modo erga vos affici, quo in potum qui à dipsade morsi sunt. Nam quo crebriùs ad vos ito, eo magis itare cupio, & siti intolerabili incendor,

ἐοικα δ' ἐμπλησθῆναι ποτε τοῦ τοιούτου ποτοῦ. καὶ μάλα εἰκότως. ποῦ γὰρ ἂν ἔτι διειδῆ τ, καθαρὸν ὕδατι ἐντύχοιμι; ὥστε συγγνωστέ, εἰ δηχθεὶς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ψυχῶ πιδίῳ τούτῳ, καὶ ὑγιεινοτάτῳ τῷ δήγματι, ἐμφορῶμαι χαιδὸν, ὑποδεὶς τῷ κρηνῷ τὴν κεφαλήν. εἰη μόνον μὴ ἐπιλείπειν τὰ παρ' ὑμῶν ἐπιῤῥέοντα, μὴ δ' ὑδεῖσαν τὴν σπουδὴν τὴν ἀκροάσεως, κεχηνότα, ἔτι καὶ διψῶντα καταλιπεῖν, ὡς δίψος γε ἕνεκα τοῦμοῦ σοφοῦ ὑμᾶς, οὐδὲν ἂν ἐκώλυε πίνειν ἀεί. καὶ γὰρ τὸν σοφὸν Πλάτωνα, κόρος οὐδεὶς τῶν καλῶν.

mihique videor huiusmodi potu nunquam expleri posse. Idque iure optimo. Vbi enim adeò limpidam purámque aquam consequerer? Quare ignoscite, si & ipse animo ictus hoc morsu iucũdissimo & saluberrimo, abundè me ingurgito, capite scaturigini supposito. Contingat tantùm vt non deficiant quæ à vobis influunt: & non effuso audiendi studio, hiantem, & sitientem relinquatis. Nam quod ad meam erga vos sitim attinet, nihil prohibebit quominus semper bibam siquidem iuxta sapientis Platonis sententiam, Rerum pulchrarum nulla est satietas.

ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΠΡΟΣ Ησίοδον.

DISSERTATIO cum Hesiodo.

ARGVMENTVM.

Cauillatio quadam poëtarum est, qua Hesiodum vanitatis atque mendacij coarguit, quòd cum iactauerit, se à Musis accepisse munus hoc, vt carmine celebraret & praterita, & quæ futura essent, nihil de futuris, quod quidem extet, vaticinatus fuerit, siue hoc inuidia quadam fecerit, communicare nolens alijs, quæ ipse accepisset, siue vanitate aliqua, quæ rùm nihil tale à Musis didicisset, ad vulgus ramen huiusce modi de se iactarit. Ad hanc accusationem fingitur postea Hesiodus respondere, ac tueri se: cuius rationes postea confutantur. Huius cauillationis occasio petita est ex Theogonia principio, vbi laurum à Musis se accepisse poëta fabulatur.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ.

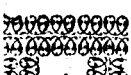

Αλλὰ ποιητὴν
ἡγοῦ ἄριστον εἶναί
σε Ἡσιόδῳ, καὶ
τοῦτο παρὰ μου-
σῶν λαβεῖν μυ-
θῆς δάφνης, ἀφ' ἧς τε δεικνύεις
ἐν οἷς ποιεῖς. ἔπειτα γὲ, ἢ σε-
μνὰ πάντα. καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν
οὕτως ἔχειν. ἐκεῖνο δ' ἀπορῶ-
μαι ἄξιον, τί δήποτε προσει-
πὼν σαυτὸν, ὡς διὰ τοῦ-
το λάβοις τὴν θεσπέσιον ἐ-
κείνην ᾠδὴν παρὰ τῶν θεῶν,
ὅπως κλείοις καὶ ὑμνοίης τὰ
προγεγενημένα, καὶ θεσπίζοις
τὰ ἐσόμενα, δεύτερον μὲν καὶ
πάνυ ἐντελῶς ἐξεπίστασαι,
θεῶν τε γενέσεις διεξιόντα,
καὶ τῶν προγόνων ἐκείνων,
ἀνθρώπων, καὶ ἡμιθέων, καὶ ἔρω-
τας. ἔπειτα δὲ, γεωργικὰς ἀρετὰς, καὶ
τὰς γυναικείους ἀρετὰς, καὶ
τὰς μεγίστας γεωργικὰς, καὶ ὅτα
μὲν περὶ πλειάδων, καὶ ὅσα περὶ κυ-
νῶν ἀρότου, καὶ ἀμήτου, καὶ πάλε,
καὶ ὅλως, τὰ ἄλλων ἁπάντων. δεύ-
τερον δὲ, καὶ ὃ χρησιμώτερον ἦν
τῷ βίῳ τοῖς ἀνθρώποις, καὶ θεῶν δω-
ρεᾶς μᾶλλον ἑτοίμως, λέγω δὲ τὴν
τῶν μελλόντων προαγορεύσεις,
ὑδὲ τοῦ ἀρχοῦ ἐξαπέφηνας,

LVCIANVS.

A Tpoëtam præstantissimum esse te Hesiodo, & hoc à Musis, cum lauro accepisse, in ijs quæ edidisti, ipsemet ostendis: sunt enim diuina & grauia omnia, nósque ita se habere credimus. Illud tamen non absque quæsiuerim, quorsum de te proloquutus, quasi propter hoc diuinum illũ cantum à B Deabus acceperis, vt celebrares & caneres præterita, & prædiceres futura: alterum quidem omnino perfectè expressisti, Deorum genealogiam recensendo, C etiam vsque ad primos illos, nempe chaos, terram, cœlum, & amorem: præterea mulierum virtutes, tum rei rusticæ præcepta: quæcunque ad Pleiadas, ad arandi, metendi, rãnigandi, de- D niq; aliorum omnium tempora pertinent. Alterum verò, quod cùm humanæ vitæ futurum erat vtilius, tum Deorum donis multò cõuenientius, futurorum dico prædictionem, ne omnino quidem attigisti:

ἀλλὰ τὸ μέρος τοῦτο πᾶν, λήθῃ παρεδέδωκας, ἢ δαιμοῦν τι ποιήσεως ἢ τὸν Κάλχαντα, ἢ τὸν Τήλεφον, ἢ τὸν Πολυΐδον, ἢ καὶ Φινέα μιμησάμενος. οἱ μὲν γὰρ παρὰ μισθῶν τούτου τυχόντες, ὅμως προεθέσπιζον, καὶ οὐκ ὤκνουν χρᾶν τοῖς δεομένοις. ὥστε ἀνάγκη σοι τῶν τριῶν τούτων μιᾶς γε πάντως ἐνέχεσθαι. ἢ γὰρ ἐψεύσω εἰ καὶ πικρὸν εἰπεῖν, οὐχ ὡς ὑποχρώμενόν σοι τῶν μουσῶν καὶ τὰ μέλλοντα προλέγειν δυνάσθαι, ἢ αἱ μὲν, ἔδοσαν ὅσους ὑπέσχοντο, σὺ δὲ ὑπὸ φθόνου ἀποκρύπτεις, καὶ ὑπὸ κόλπον φυλάττεις τὴν δωρεάν, οὐ μεταδιδοὺς αὐτῆς τοῖς δεομένοις. ἢ γέγραπταί μοι καὶ τὰ τοιαῦτα πολλὰ, ὃ δέ πω ἐν αὐτὰ τῷ βίῳ παρεδέδωκας, ἂν οἶδα εἰς ὃν καιρόν τινα ἄλλον τηρευόμενος τὴν χρῆσιν αὐτῶν. ἐκεῖνο μὲν γὰρ οὐδὲ τολμήσαιμ' ἂν εἰπεῖν, ὡς αἱ μοῦσαι δύο σοι παρέξειν ὑποχρώμεναι, τὸ μὲν, ἔδοσαν. δὲ ἠπίστησας ἐν ἀνεκαλέσαντο τὴν ὑπόσχεσιν. λέγω δὲ τὸ μέλλοντων γνῶσιν. καὶ ταῦτα, προτέραν αὐτὴν ἐν τῷ ἔπει ὑπεσημήνω. ταῦτα δὲ παρὰ τίνος ἄλλου Ἡσίοδε, ἢ παρ' αὐτῆς σῆς

sed partem hanc omnem obliuioni tradidisti, nullo modo tua poëſi aut Calchanta, aut Telephum, aut Polyidum, aut Phinea imitatus: qui tametsi hoc à muſis non acceperant, futura tamen prędicebant, nec eos rogantibus reſpondere pigebat. Itaque neceſſe eſt te harum trium culparum vna eſſe implicitum. Aut enim mentitus es, quanquam hoc dictu acerbum, Muſas tibi fuiſſe pollicitas fore vt futura poſſes prædicere: aut illæ promiſſis ſteterunt: at tu præ inuidia celas, & in ſinu ſeruas munus, ne illius egentes participes facias: aut multa quidem iſtiuſmodi ſcripſiſti, nondum tamen in lucem edidiſti: haud ſcio quodnam aliud in tempus eorum vſum reſeruans. Neque enim illud auſim dicere, Muſas cùm duo ſe tibi præſtituras promiſerint, vnum quidem dediſſe, dimidium autem promiſſionis reuocaſſe: dico autem futurorum notitiam: ídque cùm ipſam priorem in carmine promiſiſſent. Hæc igitur Heſiode, à quonam alio quàm à te hæc perdiſcamus? Decet enim,

μάθοι τις ἄν; πρέπον γὰρ ἐστὶ,

ὥσπερ οἱ θεοὶ δοτῆρες ἐάων εἰσὶν, τῷ δὴ καὶ ὑμῖν τοῖς φίλοις, καὶ μαθηταῖς αὐτῶν, μὴ πάσης ἀληθείας ἀμηχεὶ πρεὶ ὧν ἴστε, καὶ λύειν ἡμῖν τὰς ἀπορίας. Ησι. ἐπεὶ σὺ μὲν μοι ὦ βέλτιστε, φαδίαν ἀπόκεισον ἀποκρίνεσθαί τοι περὶ ἁπάντων, ὅτι μηδὲν ὄζει τῶν ἐρίφων δ' ἡμῖν ὑπ' ἐμεῦ, ἴδιον ἐμὸν, ἀλλὰ τῶν μετόπων. καὶ ἐγκελεύω σε παρ' ἐκείνων τῶν λογισμοὺς τε εἰρημένων, καὶ τῶν παραλελειμμένων ἀπαιτεῖν. ἐγὼ δὴ ὑπὲρ μὲν ὧν ἐδίαν ἐπισάμην, λέγω δὲ τὸ νέμειν, καὶ ποιμαίνειν, καὶ ἐλαύνειν, καὶ βάλλειν, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσα ποιμένων ἔργα, καὶ μαθήματα, δίκαιος ἂν εἶην ἀπολογεῖσθαι. αἱ δὲ αὖ, ταῖς αὐτῶν δωρεαῖς οἷς τε ἂν ἐθέλωσι, καὶ ἐφ' ὅσον ἂν οἴωνται καλῶς ἔχειν, μεταδιδόασιν. ὅμως δὴ, ἐκ ἀπορήσω πρὸς σε καὶ ποιητικῆς ἀσυλλογίας. οὐ γὰρ οἶμαι χρὴ παρὰ τῶν ποιητῶν ἐς τὸ λεπτότατον ἀκριβολογουμένους, ἀπαιτεῖν καὶ τὴν συλλαβὴν ἑκάστην ἐντελῆ πάντως τὰ εἰρημένα, κἂν εἴ τι ἐν τῷ τῆ ποιήσεως δεσμῷ παρῤῥυὲν λάθῃ, σμικρὸς τοῦτο ἐξετάζειν, ἀλλ' εἰδέναι ὅτι πολλὰ ἡμεῖς, καὶ τὰ

quemadmodum Dij sunt largitores bonorum, ita & vos qui ipsorum estis amici & discipuli, ea quæ scitis quàm verissimè exponere, & dubia nobis soluere. *Hesiodus.* Tibi vir optime, ad omnia facilè possum respondere : nempe eorum quæ cecini, nihil mihi esse proprium, sed Musis : à quibus æquum erat vt dictorum & omissorum rationem postulares. Ego verò super ijs quæ priuatim scio, pascendi inquam, & regendi pecora, à stabulis abigendi, & mulgendi ratione : & siqua sunt alia pastorum opera, & officia, respondere possem. At Deæ suą munera quibus voluerint, & quandiu id rectè se habere putarint, præstare consueuerunt. Non tamen erga te mihi deerit poëtica vrbanitas. Neque enim vtique minutissima quæque perquirendo, à poëtis exigendum est, vt perfectè omnino ad vnamquamque syllabam ipsorum dicta respondeant : & siquid in poëseos cursu per imprudentiam elabatur, id acerbè examinandum : sed sciendum nos &

μέζων ἕνεκα, καὶ τ' ευφωνίας, ἐπεμβάλλομεν. τὰ δ', καὶ τὸ ἔπος αὐτὸ πολλάκις λεῖα ὄντα, ἁμᾶ οἷσι ὅπως παρεδέξατο. αὐδ', τὸ μέγιστον ὧν ἔχομεν ἀγαθῶν, ἀφαιρῇ ἡμᾶς. λέγω δὴ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τὸ ἐν τῷ ποιεῖν ἐξουσίαν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, οὐχ ὁρᾷς ὅσα τῆς ποιήσεως καλά. σκινδαλάμους δ', καὶ ἀκανθας τινὰς ἐκλέγεις, καὶ λαβὰς τῇ συκοφαντίᾳ ζητεῖς. ἀλλ' οὐ μόνος ταῦτα σὺ, οὐδὲ κατ' ἐμὲ μόνου, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ ἄλλοι τὰ τῆς ὁμοτέχνου τῇ ἐμοῦ Ὁμήρῳ καταχαίζουσι, λεπτὰ ὕπτω κομιδῇ, καὶ μάλιστα μικρὰ ἅπαξ διξιόντες. οἷς δ' καὶ ἐγὼ ὁμόσε χωρήσομαι τῇ αὐτῇ πάνυ ὀρθοτάτῃ ἀπολογίᾳ ἀπολογήσασθαι, ἀναγνώθι δὲ οὗτος τὰ ἔργα μου, καὶ τὰς ἡμέρας. ἔσῃ γὰρ ὅσα ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ, μαντικῶς ἅμα, καὶ φαντικῶς προτετέλεσταί μοι, τὰς ἀποβάσεις προλογιζομένῳ πάντα ὀρθῶς, καὶ τ' καιρὸν προπομπῶν, καὶ τῶν παραλελειμμένων τὰς ζημίας. καὶ τὸ, ὅσοις δ' ἐν φορμῷ, παῦσαι δέ σε θήσουσι, καὶ πάλιν ὅσα ἀγαθὰ πείσεσι τοῖς ὀρθῶς γεωργοῦσι, χρησιμώτατα ἐν τῷ βίῳ μαντικὸν νομίζοιτο.

metri, & soni concinni causa multa interserere: alia verò plana cùm sint, carmen ipsum nescio quomodo sæpe recipere. At tu nostrorum bonorum maximo nos priuas: nempe libertate & fingendi licentia. Atque alia quidem poëseos ornamenta quàm multa sint non vides, verùm minutias quasdam & spinas excerpis, & ansas sycophantiæ quæris. At hæc non solus neque in me solum, sed multi etiam alij artis eiusdē professoris Homeri scripta incessunt, admodum tenuia, ac potissimùm minutula quæque persequentes. Porrò si consertis manibus oportet me rectissimam accusationis defensionem afferre, heus tu, Opera mea & dies lege. Cognosces enim quę in eo poëmate vaticinandi pariter, & diuinandi facultate prædixi, quum præsignificaui successus eorum quæ rectè & tempestiuè fierent, & damna eorum quæ omitterentur, Et hoc *Verbe ferens, passim marandus, in horrea fruges.* Et rursus quæ bona consequentur qui agros rectè colunt: vtilissima vitæ humanæ putetur ars vaticinandi.

Luc. Enimuero hoc, admirande Hesiode, pastorale est quod dixisti, verúmque reddere videris Musarũ afflatũ, quum non possis ipse tuorum carminum defensionem susc[i]pere. Nos autem huiusmodi diuinationem à te, & Musis non expectabamus: siquidem talia, vaticinandi multò quàm vos peritiores agricolæ, etiam de illis optimè nobis vaticinarentur, nempe si pluat Deus, fore, vt manipuli vberes proueniant: sed si squalor agros occuparit, & arua sitiant: fieri non posse quin eorum siccitatem fames sequatur. Tum etiam agros æstate colendos non esse, quòd nulla hinc vtilitas perciperetur, effusis temerè seminibus: neque demetendas virides adhuc aristas, alioqui fructum inanem inuentum iri. Sed neque illud egeri vaticinio, quòd nisi semina operias, & ligonem tenens famulus terram ipsis inijciat, auiculæ aduolabunt, omnémque messis spem intercipient. Etenim non aberrabit à vero, qui dixerit hæc esse agricolarum præcepta & documenta: sed à diuinatione

πάμπολυ ἀποδεῖν μοι δοκεῖ, ἧς τὸ ἔχον, τὰ ἄδηλα, καὶ οὐδαμῆ εὐδαιμόνως φανερὸς προγνώσκειν. ὥσπερ τὸ τῷ Μίνωϊ προεῖπεν, ὅτι ἐν τῷ τῆς μέλιτος πίθῳ ὁ παῖς ὄψιν αὐτῷ ἀποπνιγόμενος, καὶ τὸ τοῖς Ἀχαιοῖς προμηνύσαι τὸ Ἀπόλλωνος ὀργῆς τὴν αἰτίαν, καὶ τῷ δεκάτῳ ἔτει ἁλώσεσθαι τὸ Ἴλιον. ταῦτα γὰρ ἡ μαντικὴ ἐπεὶ καὶ τὰ τοιαῦτα εἴ τις ἄνυδρον ἀκατάσκεπτον, ἢ ἂν φθινοῦσι κἀμὲ μαίνειν λέγων. προρρῶ γὰρ, καὶ προθεσπίζω, καὶ ἄνευ Κασταλίας, καὶ δάφνης, καὶ τρίποδος δελφικῆς, ὅτι ἂν γυμνὸς τὸ χρύος πεινοσῇ τις, ὑόντος προσέπι, ἢ χαλαζῶντος Διὸς, ἠπίαλος ἁμαξοῦ ὑπισθεῖται τῷ τοιούτῳ. καὶ τὸ ἔτι γε τούτου μαντικώτερον, ὅτι καὶ δέρμα μὴ ταῦτα ὡς τὸ εἰκὸς ὑπομνήσεται, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ὧν γελοῖον ἂν εἴη μεμνῆσθαι. ὥστε τοὺς μὲ τοιαύτας ἀπολογίας, καὶ μαντείας, ἄφες. ἐκεῖνο δὲ, ὃ εἰρηκας ἐν ἀρχῇ, ἴσως παρὰ δέχεσθαι ἄξιον, ὡς οὐδὲν ἥδεις τῶν λεγομένων, ἀλλά τις ἔμπνοια δαιμόνιος ἐνεπνεῖ σοι τὰ μέτρα, καὶ πάνυ οὐδὲ ἐκείνη βέβαιος οὖσα. καὶ γὰρ ἂν τὰ μὴ, ἐπετέλει τῶν ὑποκειμένων, τάδε

procul abesse mihi videntur, cuius opus est, obscura, & nullibi vsquam aperta præcognoscere; vt Minoi prædicere futurum vt filius eius in mellis dolio suffocetur, & Apollinis iræ causam, Achiuis præsignificare, futurúmque anno decimo Ilij excidium. Hęc ars diuinādi præstat; quæ siquis illi adscripserit, neque me vatem dixerit; quum prædicā, & diuinabo, etiam absque aqua Castalia, lauro, & Delphico tripode, eum qui obambulauerit nudus hyeme, pluente quoque & grandinante Deo febri algida non leui correptum iri. Quódque maioris est peritiæ vaticinandi quàm hoc, etiam calorem post hæc, vt verisimile, sequuturum: aliáque id genus multa, quorum meminisse esset ridiculum. Quare apologias eiusmodi, & vaticinia missa facito. Æquum verò fuerit, fortasse, quod initio dixisti, admittere: quòd nihil eorum quæ abs te dicebantur nosses, sed diuinus quispiam afflatus metra tibi suggereret, atque is non admodum firmus: quippe qui non eorum quæ promisisset partem perficeret, partem imperfectam relinqueret.

ἀτελῆ ἀπολιμπάνειν.

ΠΛΟΙΟΝ, Η ΕΥΧΑΙ. NAVIGIVM, SEV VOTA.

ARGVMENTVM.

Irridet hoc dialogo Lucianus cupiditates, & stulta hominum vota, vt qui in vanis rebus plerunque felicitatem ponant, eaque sibi expetant, quæ si ipsis cõtingant, plurimum & molestiæ & periculorũ quoque interim habituri sint. Ita enim fingitur hic Adimantus primò, diuitias, post hunc Samippus potentiam & imperium, postremo autem Timolaus voluptates, & quicquid mundo plausibile videtur, optare. Quorum omnium vota Lucianus ita confutat, vt ostendat quidnis potius quàm felicitatem in his rebus positam esse.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

Υκ ἐγὼ' λεγον ὅτι σαπὸν τὸν γύπας ἕωλος νεκρὸς ἐν φανερῷ κείμενος, ἢ A τεαμάτη τ παρεδόξων Τιμόλαον διαλάθοι, κἂν εἰς Κόρινθον δέοι ἀπιεναι διὰ τάχους ἀπέρχεσθαι; διὰ τοῦτο οὕτω φιλοθεάμων σύ γε, καὶ ἄσκοπος τὰ τοιαῦτα. Τιμο. τί γὰρ δεῖ με ποιεῖν ἐν Λυκίνε, σχολὴν ἄγοντα, ἀνόμιλον οὕτως ἐπιμεγέθη ναῦν, καὶ πάνυ τοῦ μέγου ἐς τ Ιταλίαν σιταγωγόν; οἶμαι γὰρ καὶ σὲ τε, καὶ Σάμιππον τυνὶ, μὴ κατ' ἄλλο τι ἐξ ἄστεος ἐλθεῖν, ἢ ὀφθησομένους τὸ πλοῖον.

LYCINVS.

NNõ dicebam quòd pridianum cadauer in propatulo positum vultures citiùs lateret, quàm nouum aliquod spectaculum, Timolaum, etiamsi vno spiritu Corinthum illi esset curriculo abeundum? propterea spectaculorum es amans, & ad talia impiger. *Timolaus.* Quidnam me vacantem, agere oportebat Lycine, cùm audiuissem nauim supra modum ingentem in Piræũ appulsam esse, vnam videlicet earum quibus ex Ægypto in Italiam frumentum importari solet? Existimo autem & vos, cùm te, tum hunc Samippum, non aliam ob causam ex vrbe huc esse profectos, quàm vt nauigium hoc videretis. *Lyc.*

Λυ. νὴ Δία ἢ Ἀδείμαντος ὁ μυῤῥινούσιος εἵπετο μεθ' ἡμῶν. ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπου νῦν ἐκεῖνός ἐστιν, ἀποπλανηθεὶς ἐν τῷ πλήθει τῶν θεατῶν. ἄχρι μὲν γὰρ τῆς νεὼς, ἅμα ἐπεβημεν. καὶ ἀνιόντες ἐς αὐτὴν, σὺ μὲν οἶμαι Σάμιππε, παρῆσθα. μετ' ἐμὲ δὲ ὁ Ἀδείμαντος ἦν. εἶτ' ἐγὼ μετ' ἐκεῖνον, ἐχόμενος αὐτοῦ ἀμφοτέραις. καί με διὰ τῶν ἀποβαθρῶν ὅλης παρέπεμψε χειραγωγῶν, κατεδεδεμένον, αὐτοποδητὸς αὐτὸς ὤν. τὸ ἀπὸ τούτου δὲ, οὐκ ἔτι αὐτὸν εἶδον, ὅτι ἔνδον, ὅτε ἐπεὶ κατελιπόμεθα. Σαμ. οἶδα ὦ Λυκῖνε ὅπου ἡμᾶς ἀπέλειπεν, ὁπότε οἶμαι τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο μειράκιον ἐκ τῆς θαλάμης προῆλθε, τὸ τὴν καθαρὰν ὀδόντων ἐνδεδυκὸς, καὶ καταδεδεμένους τοὺς πόδας, ἐπ' ἀμφοτέρα τοῦ μετώπου ἀπηωρημένον. οἶσθα γοῦν ἐμὲ Ἀδείμαντον οἶδα, οἶμαι γλαφυρὸν οὕτω ἐκεῖνος θέαμα ἰδὼν, μακρὰ χαίρειν φράσας τῷ αἰγυπτίῳ ναυπηγῷ, πειπομένῳ τὸ πλοῖον, παρέσυρε δακρύων, ὥσπερ εἰώθει. ταχὺ δάκρις γὰρ ὁ ἀνὴρ ἐς τὰ ἐρωτικά. Λυ. καὶ μὴν οὐ πάνυ καλὸς ὦ Σάμιππε, ὁ μειρακίσκος ἐδόξει μοι, ὡς

Per Iouem Adimantus quoque Myrrhinusius comes veniebat: sed nescio vbinam ille nunc sit, in multitudine spectatorum errans. Nam ad nauim vsque venimus vnà, in quam quum ascenderemus, tu quidé Samippe præibas, & sequebatur Adimantus: deinde ego illum, manibus ambabus apprehensum. Atque ille me per totas schalas manu ducens transmisit calceatum ipse discalceatus. Sed ab eo tempore ipsum non vidi amplius, neque intus, nec postquam descendimus. *Sam.* Scis Lycine, vbi nos reliquit, puta quando formosus ille adolescens ex domicilio prodiit, puro amiculo indutus, religata à tergo coma, ad vtramque frontis partem reducta. Proinde si Adimantum bene noui, arbitror illum conspecto tam venusto spectaculo, ei pro more lachrymantem astitisse, cùm in lachrymas ad res amatorias sit propensus: & Ægyptio illi nauis fabricatori, nauim circumagenti longum vale dixisse. *Lyc.* Atqui non adeò formosus, Samippe, adolescens ille mihi est visus, vt Adimantum percellere potuerit,

αὖ καὶ Ἀδείμαντον ἐκπλῆξαι,

τοσοῦτοι Ἀθήνησι καλοὶ
ὄντται, πάντες ἐλεύθεροι,
μύλοι τὸ φθέγμα, παλαί-
στρας ἀποπνέοντες. οἷς καὶ πα-
ρὰ χρύσται ἂν ἀχθοῖντο. οὗτος
πρὸς τῷ μελάγχροις εἶναι,
καὶ προχειλὸς ὄτι, καὶ λεπτὸς
ἂν τοῖν σκελοῖν, καὶ ἐφθέγγε-
ται συμπεπυρωμένον τί, καὶ σωι-
ρικόν, καὶ ἐπίσχον, ἐλλωισί μ', B
τὸ πάτειον ᾧ τῷ ῥόθῳ, καὶ τῷ
φωνῆς τόνῳ. ἡ κόμη δ', καὶ ἐς
ὀπίσω ὁ πλόκαμος συνεστει-
μμένος, ὡς ἐλευθερίου φησὶν
τὸν εἶναι. Τιμ. τοῦτο μὲ
γλυφίας ὦ Λυκῖνε σημεῖόν ὄτιν C
νυπτίας, ἡ κόμη. ἅπαντες γὸ
τοῖς οἱ ἐλευθεροι παῖδες
καθέκονται. ἔς τε πρὸς τὸ
ἡβικὸν ἐν Παλλήνῃ οἱ πρό-
νοι ἡμῶν, οἷς ἐδόκει καλὸν εἶ-
ι κομᾶν τοὺς γέροντας, αὐα-
υμμένους χρύβυλλον ὑπὸ τέτ-
α χρυσῷ ἀνειλημμένον. Σα-
. εὖγε ὦ Τιμόλαε, ὅτι ἡμᾶς
αμμνήσκεις τῶν Θουκυδίδε
γραμμάτων, ἃ ἐν τῷ πρε- D
ίῳ περὶ τ' ἀρχαίας ἡμῶν βυ-
ς εἶπεν ἐν τοῖς Ἰωσὶν, ὁπότε
τοῖς συναπῳκίσθησαν. Τι-
. ἀτὰρ ὦ Σάμιππε, νυν
μνήσθη ὑπόθεν ἡμῶν ἀ-
λείφθη Ἀδείμαντος, ὅτε

quem Athenis tot formosi
sectantur, ingenui omnes,
loquendo garruli, & palæ-
stram spirantes: quibus etiam
illachrymari nō est ignauū.
A Hic autem præterquā quòd
colore fusco est, habet etiam
prominentia labia, nimi-
úmque gracilia crura: loqui-
túrque dissolutum, & incom-
positum quiddam, continua-
tis ac volubilibus verbis,
B Græcè quidem, sed ad patriū
morem concitato strepitu,
& inflexo vocis accentu.
Porrò coma, atque ille à ter-
go conuolutus capillus,
C haudquaquam liberum esse
ipsum arguit. *Timol.* Hoc
quidem Lycine, coma vide-
licet, Ægyptiæ nobilitatis est
signum. Omnes enim inge-
nui pueri eam religant. Et ad
pubertatem vsque maiores
nostri Pallenēses, quibus de-
D corum videbatur vt senes co-
mam nutrirent, redimiti cro-
bylló sub aurea cicada reli-
gato. *Sam.* Rectè quidem
Timolaë Thucydidis cōmē-
tarios nobis in memoriam
E reuocas: quæ ille de veteri
nostra luxuria in procœmio
dixit in Ionibus, quando-
tum illi simul in coloniam
missi fuerunt. *Timo.* At
nunc demum in mentem
mihi venit Samippe, vbi
Adimantum reliquérimus:

παρὰ τὴν ἰσὸν ἐπιπολὺ ἔσημῳ ἀναβλέποντες, ἀριθμοῦντες τ' βυρσῶν τὰς ἐμβολάς, κ' θαυμάζοντες ἀνιόντα τὸν ναύτ[ι]ν διὰ τῶν κάλων, εἶτα ἐπὶ τῆς κεραίας αὖω ἀσφαλῶς διαθέοντα, τῶν κεραιάκων ἐπαλλημμένον. Σαμ. εὖγε λέγεις. τί δ' οὖν χρὴ ποιεῖν ἡμᾶς ἐνταῦθα; καταδοκεῖν αὐτὸν, ἢ ἐθέλεις ἐγὼ αὖθις ἐπάνειμι ἐς τὸ πλοῖον; Τιμο. μηδαμῶς, ἀλλὰ περιῶμεν. εἰκὸς γὰρ ἤδη παρελπλυθέναι ἐκεῖνον ἀποσοβοῦντα ἐς τὸ ἄστυ, ἐπεὶ μηκέθ' ἡμᾶς εὑρεῖν ἐδυνάτο. εἰ δ' μὴ, ἀλλ' οἶδε τὴν ὁδὸν Ἀδείμαντος, κ' δέος ἤδη, μὴ ἀπολειφθεὶς ἡμῶν ἀποβουκολήθῃ. Λυ. ὁρᾶτε μὴ σκαιὸν ᾖ φίλον ἀπολιπόντας, αὐτοὺς ἀπέναι. βαδίζωμεν δ' ὅμως, εἰ καὶ Σαμίππῳ τοῦτο δοκεῖ. Σαμ. κ' μάλα δοκεῖ, ἵν' πῶς ἀνευρῶμεν τὴν παλαίστραν ἔτι καταλάβωμεν. ἀλλὰ μεταξὺ τῶν λόγων, ἦλθεν ναῦς, εἰκοσι κ' ἑκατὸν πήχεων ἔλεγεν ὁ ναυπηγὸς τὸ μῆκος, εὖρος δ', ὡς τὸ τέταρτον μάλιστα τοῦτο, κ' ἀπὸ τ' καταστρώματος, ἐς τ' πυθμένα, ἢ βαθύτατον κ' τ' ἄντλον, ἐννέα πρὸς τοῖς εἴκοσι. τὰ δ' ἄλ-

quando videlicet diu ſteti-
mus ad malum ſurſum ſpectantes, coria alia alijs ſuperimpoſita numerantes, & nautam admirantes per funes aſcendentem, deinde per antennã ſupernè tutò currentem, cornibus antennarum apprehenſis. *Sam.* Rectè dicis: quid igitur facto hîc opus? vtrum hîc expectemus ipſum, an vis vt ad nauim abeam iterũ? *Tim.* Nequaquam: ſed pergamus. Nam verifimile eſt illum iam præteriiſſe, in vrbem ſeſe recipientem, poſtquam nos non amplius inuenire potuit. Sin minus, viam nouit Adimantus, neque metuendum eſt, ne à tergo relictus, à nobis ſeducatur. *Lyc.* At videte ne inhumanum ſit relicto amico abire. Eamus tamen ſi Samippo quoque videtur. *Sam.* Etiam videtur, ſi fortè apertam adhuc palæſtram deprehendere poterimus. Sed interloquendum, quanta nauis, viginti & centum cubitorum longitudine, aiebat nauis fabricator; latitudine verò ſupra quartam maximè huius partem: tum à ſummis foris ad fundum vſque, quà profundiſſima eſt, iuxta ſententinam, nouem & viginti cubitos alta. Præterea quan-

α, ἡλίκος μὲν ὁ ἱστὸς, ὅσην ὑ
νέχει τῷ κεραίᾳ, οἵῳ ὑ
φεστῶτι κέχρηται, καὶ συνέχε
ται, ὡς ὑ πρύμνα μὲν ἐπανέ-
κειτο πρέμα κάμπυλη, χρυ-
σῷ χοινίσκον ὑπκειμένη, κα-
τωτικρὺ δ', ἀπάλογον τῇ πρῴ-
ρᾳ ὑποβέβηκεν, ἐς τὸ μέσον
πομπικνούμενη, τὴν ἐπώνυμον
τῆς νεως θεὸν ἔχουσα τὴν Ἰσιν ἐ-
ντέτρωται. ὁ μὲν γὰ ἄλλος κόσ-
μος, αἱ σκαφαὶ, καὶ τὰ ἱστία τὸ
παράσημον πυρρωγές, καὶ περὶ τού-
των, αἱ ἄγκυραι, καὶ προφῆται,
καὶ περιαγωγεῖς, καὶ μυρία πρύ-
μναν οἰκήσεις, θαυμάσια παύ-
τα μοι ἔδοξε. καὶ τὸ τῶν ναυτῶν
πλῆθος, στρατοπέδῳ ἂν τις εἰ-
κάσειεν, ἐλέγετο δὲ καὶ τοσοῦτον
γεννᾶσθαι σῖτον, ὡς ἱκανὸν εἶναι πᾶσι
τοῖς ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐνιαύσιον
χρόνον βοσῆναι. κἀκεῖνα πάντα
μικρός τις ἀνθρωπίσκος, γέρων
ἦν, ἔσωζεν ὑπὸ λεπτῇ κάμακι
τὰ τηλικαῦτα πηδάλια περι-
φέρων. ἐδείχθη γάρ μοι θαυμα-
σιώτατος ἅλως, ἥρων οἶμαι τοῦ
τόπου. Τιμο. Θαυμάσιος τὴν
ἔχθιν, ὡς ἔφασκον οἱ ἐμπλέ-
οντες, καὶ τὰ θαλάττια σοφὸς,
ὥσπερ τὸν Πρωτέα. ἀκούσατε δ'
πως δεῦρο κατήγαγε τὸ πλοῖ-
ον ἡ οἷα ἔπαθον πλέοντες, ἢ

tus malus, quantam erigit antennam, quali rudente vtitur, & astringitur. Vt verò puppis paulatim assurgit inflexa, imposito aureo anserculo: è regione autem æqua proportione pars prominet, in anteriorem partem longè porrecta, cognominem naui Deam Isidem vtrinque habens. Cætera enim ornamenta, picturæ, veli parasium flammeum, & ante hæc, anchoræ, vertendi, & circumagendi instrumenta; & illæ post puppim habitationes, omnia admiranda mihi sunt visa. Iam & nautarum multitudo cum exercitu comparari posset. Dicebatur autem tantum frumenti ducere, quantum in annuum victum omnibus Atticæ incolis sufficeret. Atque hæc omnia paruus quidam homuncio senex iam, conseruabat, tenui pertica tanta gubernacula circumagens. Nam mihi monstratus fuit caluaster quidam crispus, Heron opinor nomine. *Tim.* Ille in arte sua mirabilis, vt nauigantes aiebant, & rerum marinarum Proteo peritior. Audistis autem quo pacto nauem huc appulerit? qualia nauigantibus acciderint, aut vt ipsos stella seruarit? ὡς ὁ ἀστὴρ αὐτοὺς ἔσωσεν;

Λυ. οὔκ ὦ Τιμόλαε, ἀλλὰ νῦν ἥδεως δ' ἂν ἀκούσαιμεν. Τιμο. ὁ ναύκληρος αὐτὸς διηγεῖτό μοι, χρηστὸς ἀνὴρ, καὶ περσοφιλῆσαι δεξιός. ἔφη γὰρ ἀπὸ τῆς Φάρου ἀφέντας οὐ πάνυ βιαίῳ πνεύματι, ἑβδομαίοις ἰδεῖν τὴν Ἀκάμαντα. εἶτα ζεφύρου αὐτοπνεύσαντος, ἀπενεχθῆναι πλαγίοις ἄχρι Σιδῶνος. ἐκεῖθεν δ', χειμῶνι μεγάλῳ δεκάτῃ σπὶ Χελιδονέας διὰ τὸν Αὐλῶνος ἐλθεῖν. ἔνθα δὴ περὶ μικρὸν ὑποβρυχίους δῦναι ἅπαντας. οἶδα δέ ποτε παραπλεύσας καὶ αὐτὸς Χελιδονέας, πλέον ἐπὶ τῷ τόπῳ αἴρεται τὸ κῦμα. καὶ μάλιστα περὶ τὸν λίβα, ὁπόταν ἐπιλάβῃ καὶ τὸ νότου. μετ' ἐκεῖνο γὰρ δὴ συμβαίνει μερίζεσθαι τὸ Παμφύλιον ἀπὸ τῆς λυκιακῆς θαλάσσης. καὶ ὁ κλύδων ἅτε ἀπὸ πολλῶν ῥευμάτων περὶ τῷ ἀκρωτηρίῳ ὀχλούμενος. ἀπόξυροι δέ εἰσι πέτραι καὶ ὀξεῖαι, παραθηγόμεναι τῷ κλύσματι. καὶ φοβερωτάτην ποιεῖ τὴν κυματωγὴν, καὶ τὸν ἦχον μέγαν. καὶ τὸ κῦμα πολλάκις αὐτῷ ἐπομένοντες τῷ σκοπέλῳ. τοιαῦτα καὶ σφᾶς καταλαβεῖν ἔφασκεν ὁ ναύκληρος, ἔτι καὶ νυκτὸς οὔσης,

Lyc. Nequaquam Timolaë: sed nunc id libenter ex te audierimus. *Tim.* Narrauit mihi nauclerus ipse, homo probus, & colloquio benignus. Aiebat autem cùm A Pharo soluissent, flatu non admodum vehementi, septimo die Acamantem vidisse. Exinde zephyro ex aduerso spirante, transuersos abreptos fuisse ad Sidonem vsque. Inde autem tempestate magna iactatos, per angustias illas ad Chelidoneas B peruenisse die decima, vbi parum abfuit quin omnes C submergerentur. Noui autem ipse qui Chelidoneas aliquando cum præteruectus, quanti se eo loci attollant fluctus, & maximè flante Africo, quando & Austri partem assumpserit. Nam ab eo loco contingit Pamphilium mare à Lycio diuidi: & fluctus ipsi vt pote multis vndis, circa promontorium illud velut intersecti (præruptę D autem & acutæ sunt rupes, & incursionibus aquarum acuminatæ) & procellas excitat terribiliores, & fragorem magnum: ac fluctus plerunque æquè magnus est ac ipse scopulus. At talia se deprehendisse dicebat nauclerus, cùm adhuc nox esset, E

ζόφου ἀκριβῶς. ἀλλὰ πρὸς
ὧ οἰμωγὼ ἀυτῶν ἐπικλα-
έντας τοὺς θεοὺς, πῦρ τε
ἀδεῖξαι ἀπὸ τῆς Λυκίας,
γωρείσαι τ' τόπον ἐκεῖνον, A
ὑ πιναλαμπρὸν ἀστέρα, Διο-
ούρων τὸν ἕτερον, ἐπικαθίσαι
ὃ κατηχισίῳ, κ) καταυθῦναι τ'
ὧν ἐπὶ τὰ λαιὰ ἐς τὸ πέλα-
ς, ἤδη τῷ χρημῷ προσφε- B
μβάλλω. τοιωτεύθεν ὃ ἅπαξ
ις ὁρθῆς ἐκπεσόντας, διὰ τὸ
ἰγαίου πλεύσαντας, ἑβδομη-
ς ἢ ἀπ' Αἰγύπτου ἡμέρᾳ πρὸς
πίους τοὺς ἐτησίας πλαγιά-
ντας, ἐς Πειραιᾶ χθὲς καθορ-
σαθῆ, τοσοῦτον ἀποσυρέντας
τὸ κάτω, οὐς ἔδει τὴν Κρή-
ω δεξιὰν λαβόντας, ὑπὲρ τ'
αλέα πλεύσαντας, ἤδη εἶναι D
Ιταλίᾳ. Λυ. νὴ Δία
υμάσιόν τινα φῆς κυβερνή-
ω τὸν ἥρωνα, ἢ τῶ Νηρέως
ιλιώτην, ὃς τοσοῦτον ἀπε-
άλη τῆς ὁδοῦ. ἀλλὰ τί τοῦ-
ο; ὃς Ἀδείμαντος ἐκεῖνός ἐστι;
μο. πάνυ μὲν οὖν Ἀδείμαν-
ς αὐτός. ἐκβοήσωμεν οὖν.
δείμαντε, σὲ φημὶ τὸν μυῤῥι-
όστον, τὸν Σρομβίχου. Λυ.
οῖν δάτερον, ἢ συγχαίνει
θ' ἡμῶν, ἢ ἐκκεκώφωται.
δείμαντος γὰ, ὃς ἄλλος τίς

& caligo profunda: sed Deos
gemitibus ipsorum flexos, &
ignem à Lycia ostendisse, vt
locum illum agnoscerent: &
stellam quandam splendidã,
Dioscurorum videlicet alte-
rum, in carchesio consi-
disse, nauimque ad sinistram
in altum itẽm direxisse,
cùm iam in præceps ferre-
tur. Atque ex eo cùm iam se-
mel à recta via excidissent,
per Ægæum nauigantes, se-
ptuagesimo die, quàm ab Æ-
gypto soluerant, aduersus
etesias, per obliquum, &
transuersè actos in Piræum
heri appulsos esse, tantum
in partem inferiorem abre-
ptos: quos conueniebat Cre-
ta ad dextram relicta, supra
Maleam nauigantes, iam in
Italia esse. *Lyc.* Per Iouem
mirabilem dicis gubernato-
rem Heronem, vel Nereo
coætaneum, qui tantum à
via aberrarit. Sed quid hoc?
an ille est Adimantus? *Tim.*
Omnino Adimantus ipse.
Vocemus hominem. Adi-
mante, te dico Mirrhynu-
sium, Strobichi filium.
Lycin. Ex duobus alterum
illi accidit: aut enim nob-
is est infensus, aut obsur-
duit. Nã omnino Adimantus
ille est, neque alius quisquã.
Iam admodum planè video:

ὅστ. πάνυ ἤδη σαφῶς ὁρῶ

καὶ ἱματίου αὐτῷ, καὶ τὸ βάδισμα ἐκείνου, καὶ ἐν χερὶ ἡ κουρά. ἐπιτείνωμεν ὅμως τὸ πεῖραν, ὡς καταλάβωμεν αὐτόν. ἵνα μὴ τὸ ἱματίου λαβόμενοί σε ἐπιστρέψωμεν ὦ Ἀδείμαντε, ἢν ὑπακούσῃς ἡμῖν ἐμβοῶσιν· ἀλλὰ καὶ φροντίζοντι ἔοικας ἐπὶ σωτηρίας τινός, οὐ μικροῦ, ἀλλ' ἐυκαταφρόνητον πρᾶγμα ὡς δοκεῖς ἀνακωλῶν. Ἀδει. οὐδὲν ὦ Λυκῖνε χαλεπὸν, ἀλλά με καινή τις ἔννοια μεταξὺ βαδίζοντα ὑπολαβοῦσα, παρακοῦσαι ὑμῶν ἐπέτρεψεν, ἀτενὲς πρὸς αὐτὸ ἅπαντι τῷ λογισμῷ ἀποβλέποντα. Λυ. τίς αὕτη; μὴ γὰρ ὀκνήσῃς εἰπεῖν, εἰ μή τις ἔστι τῶν πάνυ ἀπορρήτων. καίτοι ἐτελέσθημεν ὡς οἶσθα, καὶ σέλειν μεμαθήκαμεν. Ἀδει. ἀλλ' αἰσχύνομαι ἔγωγε εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς. ἴσως γὰρ μειρακιώδες ὑμῖν δόξει τὸ φρόντισμα. Λυ. μῶν ἐρωτικόν τί ἐστιν; οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτο ἀμυήτοις ἡμῖν ἐξαγορεύσῃς, ἀλλ' ὑπολαμβρᾷ τῇ δᾳδὶ, καὶ αὐτοῖς τετελεσμένοις. Ἀδει. οὐδὲν ὦ θαυμάσιε τοιοῦτον, ἀλλά τινα πλοῦτον ἐμαυτῷ ἀνεπλασάμην, ἣν κενὴν μακαρίαν οἱ πολλοὶ καλοῦσι. καί μοι ἐν ἀκμῇ τῆ πλουσίας, καὶ ῥυτῆς, ἐπέστητε.

cùm pallium ipsius est, tum incessus, & abrasa ad cutem coma. Gressum tamen acceleremus, vt eum assequamur. Nisi vestę apprehensum te conuertamus, Adimante, nos inclamantes non audiueris? At etiam cogitabundus videris, & rem non exiguam, neque parui momenti cogitatione voluitans. *Adim.* Nihil graue Lycine: sed noua quædam cogitatio, quæ inter eundum, mihi in mentem venit, vt ne vos audirem, fecit, dum intentè, ac tota mente in illam incumbo. *Lyc.* Quænam ista est? Ne enim graueris dicere, nisi id sit aliquid planè arcani. Atqui initiati sumus, vt scis, & celare didicimus. *Adim.* At pudet me vobis dicere: adeò iuuenile vobis videbitur id quod nunc cogito. *Lyc.* Num amatorium quiddam est? Neque enim hoc profanis nobis narrabis, sed & ipsis splendida face lustratis. *Adim.* Nihil, ô præclare, istiusmodi: sed opulentiam quandam mihi ipsi affingebam: quam inanem fœlicitatem vulgus appellat: & mihi in summa vi opum & deliciarũ versãti, superueniistis.

Lyc.

υ. ἐκοινῶ τὸ προχειρότατον
ὄντο, κοινὸς ἑρμῆς φασι, καὶ εἰς
μέσον καταθεῖναι φέρων τὰ πλεῖ-
στον. ἄξιον γὰρ ἀπολαῦσαι τὸ
μέρος φίλοις ὄντας, τοῦ Ἀδείμαν
τος ζυφῖνος. Ἀδει. ἀπελείφθην
ὑμῶν ἐνθὺς ἐν τῇ προτῃ
ἐς πλοῖον ναῶ ἐμβάσει, ἐπεί σε
ὦ Λυκῖνε κατέσησα ἐς τὸ ἀ-
σφαλές. πεμπεζεύοντος γὰρ μου
τῆς ἀγκύρας τὸ μέγεθος, ἐκ
ᾔδη ὅπου ὑμεῖς ἀπέστητε. ἰ-
δὼν δ' ὅμως τὰ πάντα, ἠρόμην
τινὰ τῶν ναυτῶν ὁπόσην
ἀποφέρει ἡ ναῦς τῷ δεσπότῃ
ὡς ἐπιτοπολὺ κατ' ἔτος ἕκα-
στον πλοῖ μισθοφορίαν. ὁ δέ μοι
δώδεκα ἔφη ἀττικὰ τάλαντα,
εἰ πρὸς τὰ λάχιστόν τις λογί-
ζοιτο. τοιαῦτ' οὖν ἐπανι-
ὼν, ἐλογιζόμην, εἴ τις θεῶν ἢ
ναῶ ἄφνω ἐμοὶ ποιήσειεν εἶ-
ναι, οἷον αὖ ὡς εὐδαιμονέστατον
βίωσα, εὖ ποιῶν τοὺς φίλους,
καὶ ἐπιπλέων ἐνίοτε μὲν αὐ-
τὸς, ἐνίοτε δ' οἰκέτας ἐκπέμ-
πων. εἶτα ἐκ τῶν δώδεκα ἐκεί-
νων ταλάντων, οἰκίαν τε ἂν
ἐκοσμησάμην ἐν ἐπικαίρῳ
μικρὸν ὑπὲρ τὸ ποικίλον, τὸ
παρὰ τὸ Ἰλισσὸν ἐκείνῳ τῷ
πρόσω ἀφεὶς, καὶ οἰκέτας ὠνη-
σάμην, καὶ ἵππους καὶ ζεύγη, καὶ

Lyc. Proinde illud quod omnibus est in ore, Communis Mercurius inquiunt: & in medio has opes depone. Æquum enim est nos quoque parte aliqua frui voluptatum Adimanti, amici cùm simus, *Adim.* Relictus sum à vobis vbi primùm in nauim conscendimus, postquam te Lycine in tuto collocassem. Nã cùm anchoræ magnitudinem metirer, nescio quò à me discessistis. Omnibus tamen perlustratis, quendã ex nautis interrogaui quantũ lucri hæc nauis in singulos annos domino referret vt plurimũ. Ille autem, duodecim, inquit, Attica talenta, siquis ad minima vsque supputarit. Exinde igitur rediens, mecum ipse cogitabam, siquis Deorum hanc nauem derepente meam esse faceret, qua beatam vitam agerem, amicis benefaciendo, & in ea ipse interdum nauigando, seruos interdum emittendo. Deinde ex duodecim illis talentis, etiam ædes ædificarem, in opportuno loco paulum supra Porticum pictam, relicta paterna illa quã iuxta Ilissum habeo: & seruos, vestes, vehicula, & equos emerem. Ac iam nunc nauigabã,

ἵππους. νυνὶ δ' ἤδη καὶ πλοῖον,

ὑφ' ἁπάντων εὐδαιμονιζόμενος τ' ὀμβατῶν, φοβερὸς τοῖς
καὶ μονονοὺ βασιλεὺς νομιζόμενος. ἔπι δέ μοι
τὰ κῦ τὼ ναυῶ εὐθετίζοντι, κ' ἐς λιμένα πόρρωθεν ἀποβλέποντι, ὑπισχῆ ὦ Λυκῖνε,
κατέδυσας τ' πλοῦτον, καὶ ἀνέβλεψας εὖ φερομένου τὸ σκάφος
ὑρείῳ τ' εὐγῆς τῷ πνεύματι.
Λυ. ἀκῶν ὦ γυναῖε, λαβόμενός
μου, ἄπαγε πρὸς τ' πρατηγὸν,
ὡς τινα πειρατὴν, ἢ καταπονητὴν, ὃς τηλικοῦτον ναυάγιον
εἰργασμαι. κ' ταῦτα, ὃν γῇ κῦ
τὼ ὧν Πειραιῶς ἐς τὸ ἄστυ. ἀλλ'
ὅρα ὅπως παραμυθήσομαι σου
τὸ πάθημα. πέντε γὰρ εἰ βούλῃ,
καλλίω, καὶ μείζω τῶν αἰγυπτίου πλοῖα ἄλλα ἔχε. καὶ τὸ
μέγιστον, οὐδὲ καταδῦναι δυνάμενα. καὶ τάχα σοι πενταέτεις ἐξ Αἰγύπτου κατ' ἔτος ἕκαστον σιταγωγείτω σιταγωγίαν.
καὶ ὦ ναυκλήρων ἄριστε, ἅλις
εἰ ἀφόρητος ἡμῖν τότε γενησόμενος. ὡς γὰρ ἔτι ἑνὸς πλοίου
τουτουῖ δεόμενος ὤν, παρέχουες βοώντων, εἰ πέντε κτήσαιο πρὸς τούτῳ τετράμαστα
πάντα, κ' ἀβλαβῆ, οὐδ' ὀλίγα
ἅλαδε τὸν φίλους. σὺ μὲν οὖν
ἐυπλόει ὦ βέλτιστε. ἡμεῖς δ',

&à vectoribus omnibus fœlix prædicabar, & nautis formidandus, & tantùm non rex existimabar. At tu, dum ea quæ in naui sunt, compono, & portum eminus aspicio, superueniens Lycine, opulentiam hãc omnem mihi submersisti, nauémque ipsam secũdo voti spiritu labentẽ, subuertisti. *Lyc.* Proinde ô generose, correptum me abduc hinc ad prætorem, veluti piratam, aut demersorem, vt qui tanti naufragij sim author: ídque in terra, quâ ex Piræo in vrbem itur. At vide quo solatio tuum lapsum leuabo. Quinque enim si placet, pulchriora & maiora Ægyptio isto nauigia iã habe: & quod maximum fuerit, etiã immersabilia: quæ quinquies ex Ægypto quotannis tibi frumentum importent. At nunc ô nauclerorũ præstantissime, iam nunc præ te fers, quàm nobis tum intolerabilis futurus sis. Nam siquidem, vnius huius nauigij cùm sis dominus, nos exaudire clamantes noluisti, si præter hoc, quinque possideres, tribus velis instructa, & tempestatibus inuicta, nempe ne aspiceres quidem amicos. Proinde tu quidem secunda nauigatione vtere, vir optime: nos autem in Piræo sedebimus,

ἐν Πειραιεῖ καθεδούμεθα. καὶ τοὺς ἐξ Αἰγύπτου, ἢ Ἰταλίας καταπλέοντας ἀνακείνοντες, εἴ που τὸ μέγα Ἀδειμάντου πλοῖον πλεῖ ἴσον τῆς οἰδεν. Ἀδει. ὁρᾷς, διὰ τοῦτο ἄκουσα εἰπεῖν ἃ ἐνενόουν, εἰδὼς ὅτι ἐν γέλωτι, καὶ σκώμματι ποιήσεταί μου πλεῖ εὐχήν. ὥστε ὀλίγας μικρὸν, ἕως ἂν ὑμεῖς προχωρήσητε, ἀποπλευσεῖμαι πάλιν ὑπὸ τῆς νεώς. πολὺ γὰρ ἄμεινον τοῖς ναύταις προσλαλεῖν, ἢ ὑφ' ὑμῶν καταγελᾶσθαι. Λυ. μηδαμῶς, ἀλλ' ἐπεὶ συνεμβησόμεθά σοι καὶ αὐτοὶ τοσοῦτοι. Ἀδει. ἀλλὰ ὑφαιρήσω πλεῖ ἀποβάθραν, προεισελθών. Λυ. ἀκουε ἡμεῖς γε προσνηξόμεθα ὑμῖν. μὴ γὰρ οἴει σοὶ μόνῳ εἶναι ῥᾴδιον πηλικαῦτα πλοῖα κτᾶσθαι, μήτε πρίασθαι, μήτε ναυπηγήσασθαι. ἡμεῖς δ', ὃν αἰτήσομεν παρὰ τῶν θεῶν ὑπὲρ πολλοὺς σταδίους ἀκμῆτες δύνασθαι νεῖν. κομίζου προτερήσας ἐς Αἴγιναν ὑπὲρ πλεῖ τῆς ἐκδύσεως τελετῆς, οἶδα δὲ ἡλίκῳ σκαφιδίῳ πάντες ἅμα οἱ φίλοι τριάκοντα ἕκαστος ὀβολῶν διαπλεύσομαι. καὶ οὐχ ἡδέως ἄρα ἡμᾶς συμπλέοντας; νυνὶ δὲ ἀχαριστεῖς; εἰ

eos qui vel ex Ægypto, vel ex Italia nauigabunt, interrogantes, numquis magnum illud Adimanti nauigium, Isidem puta, norit. *Adim.* Vides, ideo pigebat me dicere quid animo voluerem, quòd scirem fore vt meum votum risu, & dicacitate prosequeremini. Quare quū hîc aliquantulum substiterò donec vos progressi fueritis, hinc iterum mea in naui nauigabo. Nam multò satius est cum nautis me colloqui, quàm hîc à vobis irrideri. *Lyc.* Nequaquam: nam tecū illam conscendemus, ipsi etiam subeuntes. *Adim.* At ego ante vos ingressus scalas subtraham. *Lyc.* Proinde nos adnatando sequemur vos. Ne enim putes facilè tibi esse tanta nauigia possidere, quæ neque emeris, neque compegeris. Nos autem à Dijs non petitutos, vt multa stadia possimus indefessi natare. Atqui primùm etiam in Æginam ad festum Dianæ scis quàm parua nauicula omnes simul amici, datis quisque quatuor obolis traiecerimus: nec tamen ægrè ferebas quòd tecum nauigaremus. At nunc indignaris quòd tecū cōscensuri simus,

συνεμβησόμεθά σοι, καὶ πλεῖ

ἀποβάθραν προεισελθὼν ἀφαιρεῖς. ὑφαρμαζᾷς γε ὦ Ἀδείμαντε, καὶ ἐς τὸν κόλπον οὐ πίνεις, οὐδὲ οἶδα ὅστις ὢν, ναυκληρεῖς. οὕτως ἐπῆρέ A
στε καὶ ἡ οἰκία, ἐν καλῷ τῆς πόλεως οἰκοδομηθεῖσα, καὶ τῶν ἀκολούθων τὸ πλῆθος. ἀλλ' ὦ γαθὲ, πρὸς τῆς Ἰσιδος, B
κἂν τὰ νεκρὰ ταῦτα ταρίχη τὰ λεπτὰ, μέμνησο ἡμῖν ἄγειν ἀπ' Αἰγύπτου, ἢ μύρον ἀπὸ τῆς Κανώπου, ἢ ἴβιν ἐκ Μέμφιδος. εἰ δὲ καὶ ἡ ναῦς ἐδύνατο, καὶ τῶν πυραμίδων μίαν. Τιμο. C
ἄλλης παιδιᾶς ὦ Λυκῖνε. ὁρᾷς ὡς ἐρυθριᾷν Ἀδείμαντον ἐποίησας, πολλῷ τῷ γέλωτι σπλύσας τὸ πλοῖον, ὡς ὕφαντον εἶναι, κἀ μηκέτι ἀντέχειν πρὸς τὸ σπρῶτον; κἀ ἐπεὶ πρὸ ἔτι πολὺ ἡμῖν τὸ λοιπόν ἐστι πρὸς τὸ ἄξυ, διελόμενοι τέτ- D
ταρχῆ τὴν ὁδὸν κἀ τῶν σπιβάλλοντας ἕκαστος τριδίοις, αἰτῶμεν ἅπερ ἂν δοκῇ παρὰ τῶν θεῶν. ἕτω γὰρ ἂν ἡμᾶς ὁ, τε κάματος λάθοι, κἀ ἅμα εὐφραινόμεθα, ὥσπερ ἡδίστῳ ὀνείρατι E
ἐνεχόμενοι πειπεσόντες, ἐφ' ὅσον βουλόμεθα εὖ ποιήσοντι ἡμᾶς. παρ' αὐτῷ γὰρ ἑκάστῳ τὸ μέτρον τῆς εὐχῆς. καὶ οἱ θεοὶ πάντα ὑποκεῖσθαι παρέξονται,

& scalas antè ingressus subtrahis. Petulantè agis Adimante, & in sinum non spuis: neque agnoscis, quisnã ipse sis qui nauim gubernas. Adeò te sublimem euexit domus ista, in pulcherrimo vrbis loco ædificata: & seruorum multitudo. At ô bone per Isidem quæso, etiam Niliaca salsamenta, tenuia ista memineris ex Ægypto huc nobis aduehere, aut vnguentum à Canopo, aut Ibin ex Memphide: quinetiam, si nauis sufficiet, ex pyramidibus vnam. *Tim.* Satis iocorum, Lycine. Vides vt erubescere Adimantum feciſti, cũ adeò multo risu nauigium inundaris, ita vt iam sit inexhaustum, nec ei quod influit, amplius resistere queat. Et quoniam adhuc multum nobis viæ restat ad vrbem vsque, diuiso in quatuor partes itinere, suo cuique attributo stadio, postulemus à Dijsque videbuntur. Ita enim nos laborem vię non percipiemus, simúlq; exhilarabimur, perinde ac si in iucundissimum somnium inciderimus vitro, quod quandiu voluerimus nos beet. Nam penes vnumquemque sit voti modus, & supponatur Deos omnia concessuros,

καὶ τῇ φύσει ἀπίστα ἔσται. ὁ δὲ μέγιστον, σπίδειξις ἔσται τὸ ἐργμα, ὅστις αὖ ἄριστα χρήσεται τῷ πλούτῳ, καὶ τῇ εὐχῇ. δηλώσει γὰρ οἷος ἂν καὶ πλουτήσας ηὔχετο. Σαμ. καλῶς ὦ Τιμόλαε, καὶ πείθομαί σοι. καὶ ὅταν ὁ καιρὸς καλῇ, εὔξομαι ἅπερ ἂν δοκῇ. εἰ μὲν γὰρ Ἀδείμαντος βούλεται, οὐδὲ ἐρωτᾶν οἶμαι, ὅσα δὴ ἐν τῇ νηῒ τὸ ἕτερον πόδα ἔχει. χρὴ δὲ καὶ Λυκίνῳ δοκεῖν. Λυ. ἀλλὰ πλουτῶμεν, εἰ τοῦτο ἄμεινον, μὴ καὶ βασκαίνειν ἐπὶ ταῖς κοιναῖς εὐτυχίαις δοκῶ. Ἀδει. τίς γοῦν πρῶτος ἄρξεται; Λυ. σὺ ὦ Ἀδείμαντε. εἶτα μέν σε, οὗτος Σάμιππος, εἶτα, Τιμόλαος. ἐγὼ δέ, ὀλίγον ὅσον ἡμισάδιον τοῦ πρὸς τὸ Δίπυλον ἐπιλήψομαι τῆς εὐχῆς, καὶ τοῦτο ὡς οἷόν τε πορευσάμενον. Ἀδει. ἀκούω ἔγωγε μηδὲν οὐδὲν νῦν ἀποσήσομαι τῆς νεώς. δηλαδὴ εἴπερ ἔξεστιν, ἐπιμενούσης τῆς εὐχῆς. ὁ δὲ Ἑρμῆς ὁ κερδῷος, ἐπινευσάτω ἅπασιν. ἔστω δὲ τὸ πλοῖον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα, ἐμά, καὶ ὁ φόρτος, οἱ ἔμποροι, αἱ γυναῖκες, οἱ ναῦται, καὶ ἄλλο εἴ τι ἥδιστον κτημάτων ἁπάντων. Σαμ. λέληθας σεαυτὸν ἔχων ἐν τῇ νηΐ.

& si natura sint incredibilia. Quod autem maximum est, hoc erit specimen eius qui diuitijs & precibus optimè sit vsurus : indicabit enim qualis foret, si diues euasisset. *Sam.* Rectè Timolaë, & credo tibi : quúmque tempus vocauerit, optabo quicquid videbitur. Nam si Adimantus vult, ne interrogandum quidem opinor, vt qui in naui alterum pedem habeat. Oportet autem etiam Lycino idem videri. *Lyc.* At diteſcamus, si hoc satius, ne communi fœlicitati inuidere videar. *Adim.* Quis igitur incipiet? *Lyc.* Tu Adimante: deinde secundo loco hic Samippus, tertio Timolaus: ego verò, paulo ante dimidium stadium quod vsque ad Dipylum supereſt, idque quoad fieri poteſt percurrendo, votum incipiam. *Adim.* Proinde ego quidem neque nunc à naui diſcedam sed si modò licet, etiam aliquid voro adijciam. Mercurius autem quæſtuoſus ille omnibus annuat. Nauigium, & quæ in eo sunt, mea sint omnia, onus, mercatores, mulieres, nautæ, & siquid aliud iucundiſſimum insit ex omnibus facultatibus. *Sam.* Neſcis te in naui habere

Adei. τ παῖδα φὴς ὦ Σάμιππε, τ κομήτην; κἀκεῖνος οὖν ἔστω ἐμός. ὁπόσος δ' ὁ πυρὸς ὅγκος, τοσοῦτος ὁ ἀριθμὸς ἅπας, χρυσίον ἐπίσημον γενέσθω, τοσοῦτοι δαρεικοί. Lu. τί τοῦτο ὦ Ἀδείμαντε; καταδύσεταί σοι τὸ πλοῖον. ἡ γὰρ ἴσον βάρος πυροῦ, καὶ τὸ ἰσαρίθμου χρυσίου. Adei. μὴ φθόνει ὦ Λυκῖνε. ἂν ἐπειδὰν εἰς σὲ παρέλθῃ ἡ εὐχὴ, τ Παφνησα σκεύην εἰ θέλοις, ὅλην χρυσῆν ποιήσας ἔχε. κἀγὼ σιωπήσομαί σοι. Lu. ἀλλ' ὑπὲρ ἀσφαλείας τοῦτο ἔγωγε τ σοὶ ἐποιησάμην, ὡς μὴ ἀπολέσθαι ἅπαντας μὲν τὸ χρυσίου. καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα, μέτρια. τὸ μειράκιον δὲ τὸ ὡραῖον, ἀποπνιγήσεται ἄθλιον, νεῖν οὐκ ἐπισάμενον. Timo. θάρρει ὦ Λυκῖνε. οἱ δελφῖνες γὰρ αὐτὸ ὑποδύντες, ἐξοίσουσιν ἐπὶ τὴν γῆν. ἢ νομίζεις καὶ δελφὸν μέν τινα σωθῆναι παρ' αὐτῶν, καὶ ἀπολαβεῖν τ μισθὸν αὐτὶ τ ᾠδῆς, καὶ νεκρόν τι ἄλλο παιδίον εἰς τ Ἰσθμὸν ὑπὸ δελφῖνος ὁμοίως κομισθῆναι, τ δὲ Ἀδειμάντου οἰκέτην τὸν νεώτατον, ἀποκνῆσειν δελφῖνος ἐρωτικὸς; Adei. καὶ σὺ γὲ Τιμόλαε, μιμοῦ Λυκῖνον, καὶ ἐπιμέξεις τῷ σκώμματος.

Adim. Puerum istum inquis Samippe, comatum? Ille igitur sit meus. Quantum autem est frumenti, totus granorum numerus in aurum signatum conuertatur, totidémque Daricos. *Lyc.* Quid hoc Adimante? submergetur tibi nauigiū: non enim idem pondus est tritici, & æqualis numero auri. *Adim.* Ne inuideas, Lycine: sed quum ad te peruenerit votum, Parnethem si placet, totā auream facias licet: atque ego tibi tum tacebo. *Lyc.* At ego quò magis in tuto nauigares, hoc agebam: ne videlicet omnes vnà cum auro periretis. Et quod ad vos attinet, mediocriter periclitamini: at formosus ille adolescentulus, suffocabitur miser, cùm natare nesciat. *Tim.* Bono sis animo, Lycine: delphines enim ipsum tergo subuehentes, in terram deportabunt. An tu putas citharœdum quempiam ab illis esse seruatum, & hanc sui carminis accepisse mercedem: deinde & alium quendam puerum mortuum, in Isthmum à delphine eodem pacto apportatum: Adimanti autem seruum hunc nouitium nullum habiturum delphinem amatorem? *Adim.* Etiam tu Timolaë imitaris Lycinum, & ingeris dicteria,

καὶ ταῦτα, εἰσηγητὴς αὐτὸς γλυκύμυθος. Τιμ. ἄμεινον γὰρ ἦν σπανιώτερον αὐτὸ ποιεῖν, καί τινα θησαυρὸν ὑπὸ τῇ κλίνῃ ἀνευρεῖν, ὡς μὴ πράγματα ἔχοις ἐν τῷ πλοίῳ, μετατιθεὶς χρυσίον ἐς τὸ ἄχυ. Ἀδει. εὖ λέγεις. ἀπορωρύχθω θησαυρὸς ὑπὸ τῷ Ἑρμῇ τῷ λιθίνῳ, ὃς ἔστιν ἡμῖν ἐν τῇ αὐλῇ, μέδιμνοι χίλιοι σπαστὸν χρυσίου. ἐγὼ δὲ οὖν καὶ τὸν Ἡσίοδον, οἶκον τὸ πρῶτον, ὡς ἂν σπουδαιότατα οἰκοίην. καὶ τὰ περὶ τὸ ἄστυ πάντα ἀνησάμην ἤδη, πλὴν ὅσα Ἰσθμοῦ, καὶ Πυθοῦς, καὶ ἐν Ἐλευσῖνι, ὅσα ἐπὶ θαλάττῃ καὶ περὶ τὸ ἰσθμὸν εἶναι, τῶν ἀγώνων εἵνεκα, εἴ ποτε δὴ τὰ ἴσθμια σπουδασόμεθα, καὶ τὸ σικυώνιον πεδίον, καὶ ὅλως, εἴ που τι ἦν σωτηρφεὶς, ἢ ἔνυδρον, ἢ εὔκαρπον ἐν τῇ Ἑλλάδι, πάντα ἐν ὀλίγῳ Ἀδειμάντου ἔστω. ὁ χρυσὸς δ', κοῖλος ἡμῖν ἐμφαγεῖν. τὰ δ' ἐκπώματα, ἃ κῦφα, ὡς τὰ Ἐχεκράτους, ἀλλὰ δίτάλαντον ἕκαστον τοὐλάχιστον. Λυ. εἶτα πῶς οἰνοχόος ὀρέξει πλῆρες οὕτω βαρὺ ἔκπωμα; ἢ σὺ δέξῃ παρ' ἀυτῷ ἀμοιγπὶ ἐ σκύφον, ἀλλὰ σισύφιόν τι βάρος ἀναδιδόντος; Ἀδει. ἄνθρωπε, μή μ' ἀπάλυνε τὸν ὄγκον.

ídque cùm huius rei sis author. *Tim.* Melius enim esset vt hoc verisimilius fingeres, & thesaurum sub lecto inuenisses, ne hoc tibi foret negotij vt ex naui aurum in vrbem transferres. *Adim.* Rectè dicis. Effodiatur igitur thesaurus sub Mercurio illo marmoreo, qui nobis in aula est, auri videlicet signati mille modij. Statim itaque iuxta Hesiodum: primùm ædes quàm maximè insignes habitarem: deinde quæ circum vrbem sunt, omnia iam coëmissem, præterquam quæ in Isthmo, Delphis, & Eleusine sunt: quæ mari adiacent, circúmq; Isthmum pauca, certaminum gratia, siquando ad Isthmia me conferrem, & Sicyonium campum: denique quicquid opacum, irriguum, & fœcundum in Græcia fuerit, id omne breui tẽpore sit Adimanti. Aurum autem cõcauum nobis sit ex quo cibum capiamus: pocula verò non leuia, vt Echecratis illa, sed vnumquodque duorum talentorum põdo. *Lyc.* Quo pacto pocillator poculum adeò graue, plenũ tibi porrigat? aut quomodo accipies ab eo sine labore, non scyphum, sed Sisyphium põdus illo tradẽte? *Adim.* Mi homo ne mihi disturba votum.

ἐγὼ δ' ἢ βαπίζας ὅλας χρυσᾶς ποιήσομαι, ἢ τὰς κλίνας χρυσᾶς. εἰ δ' μὴ σιωπήσῃ, καὶ τὰς διακόνους αὐτοῦ. Λυ. ὅρα μόνον μὴ ὥσπερ τῷ Μίδᾳ, ἢ ὁ ἄρτος σοι, καὶ τὸ ποτὸν, χρυσὸς γένηται, καὶ πλουτῶν, ἄθλιος ἀπόλῃ, λιμῷ διαφθαρεὶς πολυτελεῖ. Ἀδει. τὰ σὰ ῥυθμεῖς πιθανώτερον ὦ Λυκῖνε μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν αὐτὸς αὐτῆς. ἐδὴς ἐπὶ τούτοις, ἁλυκὶς, καὶ ὁ βίος οἷος ἀβρότατος. ὕπνος, ἕῳ ὅσον ἥδιστος. φίλων θεράποντες, ἢ δέησις. ἢ τὸ ἅπαντας ὑποπτήσσειν, καὶ θεραπεύειν. καὶ οἱ μὲν, ἕωθεν θεὸς ταῖς θύραις αὖω ἢ κάτω περιπατήσουσιν. ἐν αὐτοῖς δ', ἢ Κλεάνετος, ἢ Δημοκράτης οἱ παῦ. ἢ θεραπευθοῦσί γε αὐτοῖς, καὶ θεὸ τῶν ἄλλων εἰσδεχθῆναι ἀξιῶσι, θυρωροὶ ἔπαλα ἐφεστῶτες. ἐυμεγέθεις βάρβαροι θεραπεραξάτωσαν ἐς τὸ μέτωπον ἐυδὺ τὴν θύραν, ὅπα νῦν αὐτοὶ ποιῶσιν. ἐγὼ δ', ὁπόταν δόξῃ, θεοκύλας ὥσπερ ὁ ἥλιος, ἐκείνων μὲν ἐπ' ἐπιβλέψομαι ἐνίοις. εἰ δέ τις πένης, οἷος ἐγὼ θεὸ τὸ θησαυρῷ, φιλοφρονήσομαι τοῦτον. ἢ λουσάμενον, ἥκειν κελεύσω τὴν ὥραν ὅπὸ τὸ δεῖπνον. οἷ, ἀποπνί-

Ego menſas quoque auri ſolidi faciam, aureóſq; lectos: & ni tacueris, etiã miniſtros ipſos. *Lyc.* Vide modò, ne quemadmodum Midæ, ne panis potúſque tibi in aurũ conuertatur, & diteſcendo miſer pereas, fame iſta pretioſa enectus. *Adim.* Tua igitur veriſimilius compones Lycine, quum poſtmodum optare incipies. Veſtis ad hęc ſit purpurea, victus quàm maximè delicatus, ſomnus, quoad fieri poteſt, ſuauiſſimus: amicorum ſalutationes, & petitiones: & me verean-tur, adorẽntque omnes: atq; alij quidẽ primo ſtatim mane ad fores ſurſum ac deorſum obambulent. Inter ipſos autem Cleænetus, & Democrates viri clari, quibus accedentibus, & ante alios intrò recipi volentibus, ſeptem ianitores adſtantes, ingentes barbari, in frontem ſtatim impingant ianuam, perinde atque ipſi nunc alijs faciunt. Egoverò, quando viſum fuerit, proſpiciens quemadmodum ſol, illorum quidẽ nonnullos, ne aſpiciam quidẽ. Si verò pauper quiſpiam, qualis ego fui ante repertum theſaurum, illum humaniter complectar, ac lotum ad cœnam ſub tempus venire iubebo. Tum diſcruciabũtur

γίγνονται οἱ πλούσιοι, ὀρῶντες ἅρματα, ἵππους, καὶ παῖδας ὡραίους, ὅσον δισχιλίους, ἐκ πάσης ἡλικίας ὅ, τι πρὸ τοῦ εὐανθέστατον. εἶτα δεῖπνα ἐπὶ χρυσοῦ. ἐντελὴς γὰρ ὁ ἄργυρος, καὶ οὐ κατ' ἐμέ. ταρίχος μέν, ἐκ Κηλείας. οἶνος δ', ἐκ Ἰταλίας. ἔλαιον δ', ἐκ Ἰβηρίας καὶ τοῦτο. μέλι δ' ἡμέτερον τὸ ἄπυρον, καὶ ὄψα πάντα χόθεν, καὶ σῦες, καὶ λαγῶς, καὶ ὅσα πτίλωά. ὄρνις, ἐκ Φάσιδος. καὶ ταὼς, ἐκ Ἰνδίας. καὶ ἀλεκτρυὼν νομαδικός. οἱ δὲ σκευάζοντες ἕκαστα, σοφισταί τινες, περὶ πέμματα καὶ χυμοὺς ἔχοντες. εἰ δέ τι προπίοιμι, σκύφον, ἢ φιάλιν αἰτήσας ὁ ἐκπιὼν, ἀποφερέτω καὶ τὸ ἔκπωμα. οἱ δὲ νῦν πλούσιοι, πρὸς ἐμὲ ἴσοι, καὶ προσάπτει δηλαδὴ ἅπαντες. καὶ ὃν ἔπι τὸ ἀργυροῦν πυάκιον, ἢ τὸν σκύφον ἐπιδείξεται Διόνικος ἐν τῇ πομπῇ. καὶ μάλιστα ἐπειδὰν ὁρᾷ τοὺς οἰκέτας τοὺς ἐμοὺς ἀργύρῳ τοσούτῳ κεκοσμημένους. τῇ πολλῷ δὲ ταῦτα παρ' ἐμοῦ ἐξαίρετα ἐσῆλθεν ἄν, εἰ μὴ διανομαὶ, καὶ μίλια ἕκαστον δισχίλια, τῷ μὲν ἀστῷ, ἑκατόν. τῷ δὲ μετοίκῳ, ἥμισυ τούτων. δημόσια δὲ ἐς

ifti diuites, aſpicientes vehicula, equos, puerósque formoſos circiter bis mille, ex omni ætate delectos, vt quiſque fuerit maximè floridus. Deinde cœnæ in auro appoſitæ (vile enim argentum, & nihil ad noſtram fortunam) ac ſalſamentum quidem ex Hiſpania, vinum autem ex Italia: oleum quoque ex Hiſpania: mel verò noſtras ignis expers, opſonia vndequaque allata, ſues, lepores, & volatilia quæuis, gallina ex Phaſide, pauo ex India, & gallus Numidicus. Qui verò ſingula parant, ſophiſtæ ſint circa bellaria & ſapores exercitati. Quòd ſi cui præbibero, ſcypho, vel phiala petita qui ebiberit, auferat ſecum & poculum. Qui autem nunc ſunt diuites, præ me Iri, & mendici videantur omnes. Neq; amplius argenteam quadram, ſcyphum-ue Dionicus in pompa oſtẽtabit: & maximè quum ſeruos etiam meos argento tam multo vti videbit. Ciuitati autem à me hęc ſeponantur. Pecuniarum quidem diſtributiones, ſingulis menſibus drachmæ, ciui quidem centum, inquilino verò quinquaginta. Publicè verò ad ornatũ vrbis, theatra, & balnea parabo, κάλλος θέαρα, καὶ βαλανεῖα,

ἀγῶ δ' θάλατταν ἄξει πρὸς τὸ
Δίπυλον ἤκειν. κἀνταῦθά που
λιμένα εἶναι, ἵνα χθέντος ὀχύ-
ματι μεγάλῳ τῷ ὕδατος, ὡς
τὸ πλοῖόν μου πλησίον ὁρμεῖν, A
καταφανὲς ὂν ἐκ τοῦ Κεραμει-
κοῦ, τοῖς φίλοις ὑμῖν. Σαμίπ-
πῳ μέν, εἴκοσι μεδίμνους ἐπισή-
μου χρυσίου παραμετρῆσαι τὸν οἰ-
κονόμον ἐκέλευσα αὖ. Τιμολάῳ
δ', πέντε χοίνικας. Λυκίνῳ δ', B
χοίνικα, ἀπομεμαγμένῳ ἐκ
ταύτης, ὅτι λάλος ἐστὶ, καὶ ἐπι-
σκώπτει με τὸν ἐυνοῦχον. τοῦτον ἐ-
βιλόμην βιῶναι τὸν βίον, πλεῖ C
ἐς ὑποβολιμαῖον, καὶ πλουτῶν, καὶ πάν-
των ἡδονῶν ἀφθόνως χρώμε-
νος. εἶρηκα. καί μοι ὁ Ἑρμῆς τε-
λεσιουργήσειεν ἅπερ. Λυ. οἶ-
σθα οὖν ὦ Ἀδείμαντε, ὡς πάνυ D
σοι ἀπὸ λεπτῆς κέρκης ὁ παῖς
ὑτοσὶ πλοῦτος ἀπήρτηται, καὶ
ἴσως ἐκείνῃ ἀποῤῥαγῇ, πάντα
φέρεται, καὶ ἀθρανὲς σοι ὁ θη-
σαυρὸς ἔσται; Ἀδει. πῶς λέγεις E
ὦ Λυκῖνε; Λυ. ὅτι ὦ ἄριστε, ἄ-
δηλον ὁπόσον χρόνον διώσεις
πλούτων. τίς γὰρ οἶδεν εἰ ἔτι
παρασκευμένης σοι τῆς χρυσῆς
τραπέζης, πρὶν ἐπιβαλεῖν
τὴν χεῖρα, καὶ ἀπογεύσασθαι τῶν
ταῶν, ἢ τὸ νομάδος ἀλεκτρυ-
όνος, ἀποφυσήσας τὸ ψυχάριον,

& mare vsque ad Dipylum
adducam, erítque portus,
huc adducta per fossam ma-
gnam aqua, vt nauis mea
propiùs appelli, & ex Ce-
ramico conspici possit. A-
micis autem vobis, Samip-
po quidem, œconomum
iubebo viginti modios auri
signati metiri, Timolao ve-
rò chœnices quinque, v-
nam Lycino, eámque abra-
sam, quia loquax est, meúm-
que votum irridet. Atque
hanc viuere vitam vellem,
supra modum diteſcens, &
delicatè agens, omnibúsque
voluptatibus copioſè fru-
ens. Dixi. Ac mihi illa velit
perficere Mercurius. *Iup.* Er-
go scis Adimante, quàm te-
nui de filo puer iſte Plutus
pendeat, quod ſi rumpatur
omnia euanescent, & carbones tibi hic thesaurus e-
rit? *Adim.* Quî dicis hoc
Lycine? *Lyc.* Quia ô optí-
me, incertum est quandiu
locuples sis victurus. Quis
enim scit an adhuc ap-
posita tibi mensa ista au-
rea, priusquam manum
admoueas, & pauonem,
aut Gallum Numidicum
deguſtes, exhalata animu-
la abiturus sis, vultu-
ribus & coruis ista omnia

ἄπῃ, γυψὶ, καὶ κόραξι πάντα

ἐκεῖνα καταλιπών; ἢ ἐθέλεις καταεξαμήσομαί σοι τὸν μῦ, αὐτίκα πρὶν ἀπολαῦσαι τῶ πλούτου ἀποθανόντας, ἐνίους δ', καὶ ζῶντας ἀποστερηθέντας ὧν εἶχον ὑπό τινος βασκάνου θεὸς τὰ τοιαῦτα δαίμονος; ἀκούεις γάρ που τὸν Κροῖσον, καὶ τὸν Πολυκράτη, πολὺ σοῦ πλουσιωτέρους γεγομένους, ἐπισύροντας ἂν βεβαίως τῶν ἀγαθῶν ἀπαντῶν; ἵνα δέ σοι καὶ τούτους ἀφῶ, τὸ, τε ὑγιαίνειν ἐγγύην οἶει σοι γενήσεσθαι, καὶ βέβαιον; ἢ οὐχ ὁρᾶς πολλοὺς τῶν πλουσίων κακοδαιμόνως διάγοντας ὑπὸ τῶν ἀλγηδόνων, τὸν μὲν, οὐδὲ βαδίζειν δυναμένους, ἐνίους δ', τυφλοὺς, ἢ τῶν ἐντοσθίων τί ἀλγοῦντας; ὅπ μὲν γὰρ ὅτι ἂν ἕλοιο πλοῦτον εἰς τοσοῦτον πλοῦτον, ὅμοια πάσχειν Φανομάχῳ τῷ πλουσίῳ, καὶ ἁλωσεσθαι ὡς ἐκεῖνος, ᾧ οἶδα κἀγὼ μὴ εἰπὼν. ἐῶ λέγειν ὅσας ἐπιβουλὰς οἶδα μετὰ τοῦ πλούτου, καὶ λῃστὰς, καὶ φθόνον, καὶ μῖσος παρὰ τῶν πολλῶν. ὁρᾶς οἷον σοι πραγμάτων ἄπορος ὁ ἁπλουστερὸς γίγνεται; Λδει. ἀεὶ σύ μοι ὦ Λυκῖνε, ὑπεναντίος. ὥστε οὔτε τὸν χαλκίδα ἐπὶ λίμνῃ, εἰς τέλος

relinquens? An vis vt enumerem tibi, alios quidem statim, priusquam diuitijs fruerentur, mortuos: alios autem etiam viuos, ijs quæ possidebant, ab aliquo Deo spoliatos, qui hæc ipsis inuidebat? Annon audis Crœsum, & Polycratem, qui multò te opulentiores fuerunt, breui bonis omnibus excidisse? Sed vt tibi missos hos faciam: num tibi valetudinem adeò firmam putas fore, atque constantem? An non vides multos diuitum doloribus vexatos infœliciter ætatem agere: ac alios ne vadere quidem posse, alios autem cæcos esse, aut intus affectu aliquo laborare? Nam quòd ne alteram quidem tantam opulentiam possidere velles, eadémque cum Phanomacho diuite isto pati, paritérque vt ille effœminatus esse, sat scio, etsi non dixeris. Non dico quàm multas insidias cum diuitijs coniunctas norim, præterea prædones, inuidiam, & odium apud vulgus obeundum. Vides qualium tibi rerum author sit hic thesaurus. *Adim.* Semper tu mihi, Lycine, aduersarius es: quare neque chœnicem etiam accipies, vt qui perpetuò meum votum insectaris.

μου τῆς εὐχῆς ἐπηρεάζων.

Λυ. τοῦτο μὲν ἤδη κἀγὼ τοὺς πολλοὺς τῶν πλουσίων ἀναδύῃ, καὶ ἀνακλεῖς, τὴν ὑποχεσιν. ἀλλὰ σὺ ἤδη ὁ Σάμιππος, ἔυχου. Σαμι. ἐγὼ δ', ἠπειρώτης γάρ εἰμι, ἀρκάς, ἐκ Μαντινείας ὡς ἴστε, ναυσὶ μὲν οὐκ ἀπόσομαι ῥᾳδίως, ἥκιστα τοῖς πολίταις ἐπιδείξασθαι ἀδυνάτων. οὐδὲ μικρολογήσομαι πρὸς τοὺς θεοὺς, ὑφαιρούμενος αὐτῶν, καὶ μεμεζημένον χρυσίον. ἀλλὰ, δύναται γὰρ ἅπαντα οἱ θεοὶ, καὶ τὰ μέγιστα εἶναι δοκοῦντα, καὶ ὁ νόμος τῆς εὐχῆς, ὃν Τιμόλαος ἔθηκε, φήσας μηδὲν ὀκνεῖν αἰτεῖν, ὡς ἐκείνων πρὸς ὑδὲν αἰσχυνόντων, αἰτῶ δὴ βασιλεὺς γενέσθαι, οὐχ οἷος Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου, ἢ Πτολεμαῖος, ἢ Μιθριδάτης, ἢ εἴ τις ἄλλος ἐκδεξάμενος τὴν βασιλείαν παρὰ πατρὸς ἦρξεν. ἀλλά μοι τοσουτονὶ ἀπολησείας ἀξιαμάχους, ἑταίρους, καὶ συνωμότας ὅσον τριακοντα, πρὸ μάλα, καὶ πάνυ μοι γενέσθωσαν. εἶτα κατ' ὀλίγον, τριακόσιοι προσιόντες ἡμῖν, ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις. εἶτα, χίλιοι. καὶ μετ' ὀλίγον, μύριοι. καὶ τὸ πᾶν, εἰς πέντε μυριάδας τὸ στρατιωτικόν. ἱππεῖς δ', ἀμφὶ τοὺς πεντακισχιλίους. ἐγὼ δ', χιλιοστυας ὑφ'

Lyc. Hoc quidem iam diuitum multorum more detrectas, & promissum reuocas. Sed tu Samippe, iam opta. *Sam.* Ego verò, Arcas enim sum ex Mantinea in continente habitans, vt scitis, nauim quidem mihi obuenire non postulabo, vt quam meis ciuibus spectandam exhibere non possem. Neque scrupulosè adeò cumnijs rationem inibo, thesaurum petens, & aurum ad mensuram accumulatum. Sed (possunt enim omnia Dij, etiam ea quæ videntur esse maxima: & lex voti quam Timolaus tulit, iubet nihil vereri postulare, tanquam illis nihil abnuentibus) postulo rex esse, non qualis Alexander Philippi filius, aut Ptolemæus, aut Mithridates, aut siquis alius accepto à patre regno, imperauit. Sed mihi à latrocinio primùm exorso, socij & coniurati circiter triginta, fideles admodum, & audaces adsint. Deinde paulò pòst trecenti, alij super alios nobis accedentes: postea mille: nec multò pòst, decies mille: postremò tota armatorũ summa, quinquaginta millia: equitum autem circiter quingenta millia. Ego verò suffragijs cunctorum

ἁπάντων προκριθεὶς, ἄρχων ἄριστος εἶναι δόξας, ἀνθρώπων ἡγεῖσθαι, καὶ πράγμασι χρῆσθαι, ὡς τοῦτό γε αὐτὸ ἤδη μεῖζον εἶναι τῶν ἄλλων βασιλέων, ἅτε ἀρετῇ προσχὼν τὴν ἀρχὴν, ἃ κληρονόμον γενόμενον, ἄλλου πονήσαντος εἰς τὴν βασιλείαν. ἐπὶ τῷ Ἀδαμάντου θησαυρῷ, παραπλήσιον τοῦτο. καὶ τὸ πρᾶγμα οὐχ ὅμοιον ἦν, ὥσπερ ὅταν ἴδῃ τίς αὐτὸς δι' αὑτοῦ κτησάμενος τὴν δυναστείαν. Λυ. παπαὶ ὦ Σάμιππε, οὐδὲν μικρὸν, ἀλλὰ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων σὺ ἠτήσας, ἄρχειν ἀπίδος τοσούτης, ἄριστος δὴ προκριθεὶς ὑπὸ τῶν πεντακισμυρίων. τοιοῦτον ἡμῖν ἡ Μαντινικὴ θαυμαστὸν βασιλέα, καὶ στρατηγὸν ἐλελήθει ἀναβέφουσα. πολλὰ ἀλλὰ βασίλευε, καὶ ἡγοῦ τῶν στρατιωτῶν, καὶ διακόσμει τό, τε ἱππικὸν, καὶ τοὺς αἰχμοφόρους τοὺς ἀσπιδιώτας. ἐθέλω γὰρ εἰδέναι οἵ βαδιεῖσθε τοσοῦτοι ὄντες ἐξ Ἀρκαδίας, ἢ ὅπῃ τίνας ἀθλίους προσοίσετε ἀφίξεσθε. Σαμ. ἄκουε ὦ Λυκῖνε. μᾶλλον δ' εἰ σοὶ φίλον, ἀκολούθει μεθ' ἡμῶν. ἵππαρχον γάρ σε τῶν πεντακισχιλίων ἀποφαίνω.

antepositus, Imperator optimus esse videar: qui & hominibus præeam, & res administrem: vt hoc vtique ipso iam maior sim cæteris regibus, vt pote qui virtute electus fuerim ad imperandum exercitui, non per successionem hæreditariam accepto regno, ad quod adipiscendū alius laborarit. Nam hoc Adimanti thesauro non dissimile foret, nec ipsa res eodem modo suauis, vt quum aliquis videtur ipse per seipsum assequutus esse principatū. *Lyc.* Papæ Samippe, nihil exiguum, sed bonorum omniū caput petijsti, vt tantæ scutatorum aciei imperes, optimus ipse iudicatus à quinquaginta millibus. Talem nobis regem Mantinea, & præclarum imperatorem à se nutriri non animaduertebat. Verùm age, regna, prœi militibus, & equestres turmas, aciémque clypeatam adorna. Cupio enim scire quônam ex Arcadia tam multi profecturi sitis, aut contra quos miseros primùm expeditionem facturi. *Sam.* Audi Lycine: imò verò si tibi placet, nos sequere: nam te quinque millibus equitum præficiam.

Λυ. ἀλλὰ τὴ μὲν τιμὴν ὦ βασιλεῦ, χάειν οἶδά σοι. καὶ ὑποκύψας ἐς τὸ ὄρθιον, προσκυνῶ σε, περιαγαγὼν ἐς τοὔπισθεν τὸ χεῖρε, τιμῶν τὴ πάλαι ὀρθὴν ἔσαν, καὶ τὸ διάδημα. σὺ δὴ τῶν ἐρρωμένων τούτων τινὰ πόνον ὑπαρχον. ἐγὼ γάρ σοι δεινῶς ἄφιππός εἰμι, καὶ ἔδε ὅλως ἐπέβλν ἵππου ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ. δέδια τοίνυν μὴ τῆ σαλπιγκτῆ ἐποβοώντος, καταπεσὼν ἔγωγε, συμπατηθῶ ὑπὸ τῆ τύρβη ὑπὸ τοσούτους ὁπλαῖς. ἢ ἢ ξυμοισδὴς ὁ ἵππος ὤν, ἐξενέγκῃ με, τὸν χαλινὸν ἐνδακών, ἐς μέσους τοὺς πολεμίους, ἢ δέησει καταδεδῦσαί με πρὸς τὸ ἐφίππιον, εἰ μέλλω μάχεν τι αὖθ, καὶ ἔξεσθ τῆ χαλινῆ. Αδει. ἐγώ σοι ὦ Σάμιππε, ἡνιόσομαι τὴ ἵππων. Λυκῖνος δ, τὸ δεξιὸν κέρας ἐχέτω. δίκαιος δ' ἂν εἴην τυχεῖν παρὰ σῦ τῶν μεγίστων, τοσούτοις σε μαθήμασι δωρησάμενος ὑπισήμου χρυσίου. Σαμ. καὶ αὐτοὺς ἐρώμεθα ὦ Αδείμαντε τοὺς ἱππέας, εἰ δέξονταί σε ἀρχοντα σφῶν ἡμέρᾳ. ὅτῳ δοκεῖ ὦ ἱππῆς Αδείμαντον ὑπαρχεῖν, ἀνατεινάτω τὴ χεῖρα. πάντες ὡς ὁρᾶς

Lyc. At pro honore isto, ô rex, gratiam tibi habeo, & Persico more procumbens, adoro te, circumactis post tergum manibus, rectam A istam tiaram, & diadema venerando. At tu ex robustis illis aliquem equitatui præfice. Nam à re equestri magnopere sum alienus; neque antehac omnino equum conscendi. Proinde B metuo ne tubicine classicum intonante, delapsus ego in turba à tot vngulis conculcer: aut etiam ferocior equus, arrepto fræno, in medios hostes efferat me: C aut denique oporteat me alligari ephippio, si super eo manere, & frænum tenere debeam. *Adim.* Ego tibi, Samippe, ducam equites: Lycinus verò dextrum cornu teneat. Meritus au- D tem sum, qui maximos honores abs te consequar, vt qui te tam multis auri signati modijs donauerim. *Sam.* Ipsos equites interrogemus, Adimante, num recipere te velint præfectum suum, E Cui placet, equites, Adimantum hunc vestrum esse præfectum, ille manum attollat. Omnes, vt vides Adimante, suffragantur tibi.

ὦ Αδείμαντε, ἐχειροτόνησαν.

ἀλλὰ σὺ μὲν ἄρχε τῆ ἵππου. Λυκίνος δ', ἐχέτω τὸ δεξιόν. οὗτος δὲ Τιμόλαος, ἐπὶ τῷ εὐωνύμου τεταξέται. ἐγὼ δ', κατὰ μέσον, ὡς νόμος βασιλεύσι τῶν Περσῶν, ἐπειδὰν αὐτοὶ συμπαρεδρεύειν αὐτοῖς βούλωνται τινας. πορεύωμεν. ἤδη δὲ ἐπὶ Κοείνδου διὰ τῆς ὀρεινῆς, ἐπευξάμενοι τῷ βασιλείῳ Διΐ. καπειδὰν τὰ ἐν τῇ Ελλάδι πάντα χειρωσώμεθα, ἴσθι γὰρ ὁ ἀνταγωνισόμενος ἡμῖν τὰ ὅπλα τοσούτοις οὖσιν, ἀλλ' ἀκονιτὶ κρατησομεν, ἐμβαίνοντες ἐπὶ τὰς τριήρεις, καὶ τὸν ἵππους εἰς τὰς ἱππαγωγοὺς ἐμβιβάσαντες, παρασκευασάμενοι δ' ἐν Κεγχρεαῖς καὶ σῖτος ἱκανὸς, καὶ τὰ πλοῖα διαρκῆ, καὶ τἆλλα πάντα, διαλαβόντες τὸν αἰγαῖον ἐς τὴν Ιωνίαν. εἶτα ἐκεῖ τῇ Αρτέμιδι θύσαντες, καὶ τὰς πόλεις ἀτειχίστους λαβόντες, ῥᾳδίως ἀρχόντας ἀπολιπόντες, πορευόμεθα διὰ Συρίας ἐπὶ Καρίας. εἶτα Λυκίας, καὶ Παμφυλίας, καὶ Πισίδων, καὶ τὸ παραλίου, καὶ ὀρεινῆς Κιλικίας, ἄξεις δὲ ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ἀφικόμεθα. Λυ. ἐμὲ μὲν βασιλεῦ εἰ δοκεῖ, σατράπην τῆς Ελλάδος καταλιπὲ. δειλὸς γάρ εἰμι, καὶ τῶν οἴκοι

Proin tu quidem equitatui præsis, Lycinus autem dextrũ cornu teneat. Porrò hic Timolaus ad lævum collocabitur. Ego verò mediam aciem regam, vt solent Persarum reges, quando aliquos assidere sibi volunt. Sed iam versus Corinthum progrediamur per mõtanam viam, Iouem regium comprecati. Ac postquam ea quæ in Græcia sunt, omnia subegerimus (neque enim quisquam erit qui nobis resistat oppositis armis, cùm tam multi simus, sed sine puluere vincemus) conscensis triremibus, & equis in naues impositis (apparatum autem est in Cenchreis frumentum sufficienti copia, & ei ferendo paria nauigia, cæteráque omnia) traijciamus per Ægeum in Ioniam. Exinde sacris ibi Dianæ peractis, & captis ciuitatibus immunitis, & præfectis ibidem facilè relictis, in Syriam pergamus per Cariam: inde per Lyciam, Pamphyliam, Pisidas, & vtramq; Ciliciæ oram, maritimã videlicet, & montanam, donec ad Euphratẽ perueneremus. *Lyc.* Me ô rex, si placet, Græciæ satrapam relinque: sum enim formidolosus, neque

πολὺ ἀπελθεῖν, ὡς αὖ ῥᾴδίως ὑπομείναιμι. σὺ δ' ἔοικας ἐπὶ Ἀρμενίους, καὶ Πάρθυαίους ἐλάσειν, μάχιμα φῦλα, καὶ τὴν τοξικὴν εὐσχολα. ὅσε ἄλλῳ παραδοὺς τὸ δεξιὸν, ἐμὲ μὴ ἀντίπατρόν τινα ἔασον ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, μή με καὶ διαπείρῃ τις ὀϊστῷ, ἄθλιον βαλὼν ἐς τὰ γυμνά, πρὸς Σοῦσα, ἢ Βάκτρα πρύμνομόν σοι τῆς φάλαγγος. Σαμ. ἀποδιδράσκεις ὦ λυκίνε τὸν καταλογον, δειλὸς ὤν. ὁ δὲ νόμος, ἀποτετμῆσθαι τὴν κεφαλὴν, εἴ τις λιπὼν φαίνοιτο τὴν τάξιν. ἀλλ' ἐπεὶ κατὰ τὸν Εὐφράτην ἤδη ἐσμὲν, καὶ ὁ ποταμὸς ἔζευκται, καὶ κατόπιν ὁπόσα διελήλυθα μὲν ἀσφαλῶς ἡμῖν ἔχει, καὶ πάντα ὑπαρχοι κατέχουσιν, ὥστ' ἐμοὶ ἑκάστῳ ἕπεσθαι ἐπισταχθέντες, οἱδὲ, καὶ ἀπάσας τὴν Φοινίκην ἡμῖν ἐν τοσούτῳ, καὶ τὴν Παλαιστίνην, εἶτα καὶ τὴν Αἰγυπτον παραξόμενοι, σὺ παρὰ τοῦ ὦ Δυκῖνε διάβαινε, τὸ δεξιὸν ἄγων. εἶτα ἐγὼ. καὶ μετ' ἐμὲ, οὑτοσὶ Τιμόλαος. ἐπὶ πᾶσι δ', τὸ ἱππικὸν ἄγε σὺ ὦ Ἀδείμαντε. καὶ διὰ μὲν τῆς μεσοποταμίας, οὐδεὶς ἀπήντησεν ἡμῖν πολέμιος, ἢ ἐκόντες αὐτούς τε, καὶ τὰς ἀκροπόλεις αὐθρωποι ἐνεχείρισαν.

domo longiùs abire libenter fustineam. Videris autem in Armenios & Parthos exercitum esse ducturus, gentes bellicosas, & sagittādi peritas. Quare alteri alicui dextrum cornu committe: me verò Antipatrum quempiam in Græcia relinque: ne quis etiam me sagitta transfigat, miserum in parte nuda feriens, circum Susa, vel Bactra phalangi præfectum. *Sam.* Aufugis Lycine cohortem, meticulosus cùm sis: atqui lex iubet ei caput amputari, qui ordinis desertor visus fuerit. Sed quoniam secundum Euphratem iam sumus, & fluuius ipse ponte iunctus est: & quæcunque à tergo reliquimus tutò nobis habent, omniáque præfecti occupant, quos vnicuique genti superinduxi: atque hi etiam abeunt, nobis interim Phœniciam, Palæstinam, deinde & Ægyptū adiuncturi: tu primus, Lycine, transi dextrum cornu ducens: ego deinde, & post me hic Timolaus. Postremò tu equitatum duc Adimante. Ac per Mesapotamiam nullus hostis nobis occurrit: sed vltrò se ipsos, & arces, homines dediderunt.

Et

ἡμῖν ὅτι Βαβυλῶνα ἐλθόντες, ἀπροσδόκητοι παρέλθομεν εἰς τὸ ἔσω τῶν τειχῶν, καὶ ἔχομεν τὴν πόλιν· ὁ βασιλεὺς δὲ περὶ Κτησιφῶντα διατρίβων, ἤκουσε τὴν ἔφοδον· εἶτα εἰς Σελεύκειαν παρελθὼν, παρασκευάζεται, ἵππας τε ὅτι πλείστους μεταπεμπόμενος, καὶ τοξότας, καὶ σφενδονήτας, ἀπαγγέλλουσι δ' οὖν οἱ σκοποὶ ἀμφὶ τὰς ἑκατὸν ἤδη μυριάδας τῶν μαχίμων συνειλέχθαι, καὶ τούτων εἴκοσιν ἱπποτοξότας, καίτοι οὔπω ὁ Ἀρμένιος πάρεσιν, οὔτε οἱ κατὰ τὴν κασπίαν θάλατταν οἰκοῦντες, οὔτε οἱ ἀπὸ Βακτρων, ἀλλ' ἐκ τῶν πλησίον, καὶ περασείων τῆς ἀρχῆς. οὕτω ῥᾳδίως τοσαύτας μυριάδας κατέταξε. καιρὸς οὖν ἤδη σκοπεῖν ἡμᾶς ὃ, τι χρὴ ποιεῖν. Ἀθεσ. ἀλλ' ἔγωγε μὴ φημὶ δεῖν ὑμᾶς τὸ πεζὸν, ἀπιέναι τ' ὅτι Κτησιφῶντος. ἡμᾶς δὲ τὸ ἱππικὸν, αὐτοῦ μένειν, τὴν Βαβυλῶνα διαφυλάξοντας. Σαμ. ἀποδειλιᾷς καὶ σὺ ὦ Ἀδείμαντε, πλησίον τοῦ κινδύνου γενόμενος. σοὶ δὲ τί δοκεῖ ὦ Τιμόλαε; Τιμο. ἅπασι τῇ στρατιᾷ βαδίζειν ὅτι τοὺς πολεμίους, μὴ δὲ περιμένειν ἐς

Et quum Babylonem venissemus, præter expectationē intra mūros ingressi fumus, ac vrbem ipsam tenemus. Rex autem ad Ctesiphontē commorans, aduentum nostrum accepit. Proinde Seleuciam profectus, exercitū comparat, equites quamplurimos, sagittarios, & funditores accersens. Renuntiant itaque speculatores, circiter centum myriadas hominum ad pugnam aptorum esse cōgregatas, & ex his viginti, qui ex equis iaculātur. Necdum tamen Armenius adest, neque Caspij maris accolæ, neque Bactriani: sed vicini tantùm, & qui in regni suburbijs habitant: adeò facilè tot myriadas conscripsit. Tempus igitur est vt videamus quid facto sit opus. *Adim.* At ego quidem censeo oportere vos, pedestrem videlicet exercitum, proficisci ad Ctesiphontem: nos autem equestres turmas, manere hîc, & Babylonem asseruare. *Sam.* Etiam tu formidas Adimante, quum ad pĕriculum propiùs est ventum. Sed quid tibi videtur Timolaë? *Tim.* Omnibus cum copijs obuiam hosti esse eundum, neque expectandum dum illi sese meliùs parārint,

ἂν ἄμεινον παρασκευάσωνται,

παντα χόθεν αὐτοῖς συμμάχων
προσγενομένων. ἀλλ' ἕως ἔτι
καθ' ὁδὸν εἰσιν οἱ πολέμιοι, ἐ-
πιχειρῶμεν αὐτοῖς. Σαμ. εὖ
λέγεις. σὺ δ' τί ὦ Λυκῖνε δοκι-
μάζεις; Λυ. ἐγώ σοι φράσω. ἐ-
πειδὴ κεκμήκαμεν σωτόνως
ὁδεύοντες, ὁπότε καταβάμεν ἕ-
ωθεν ἐς τὸν Πειραιᾶ, καὶ νῦν
δὴ ἤδη τριάκοντά που σταδίους
προκεχωρήκαμεν, καὶ ὁ ἥλιος
πολὺς, κατὰ μεσημβρίαν γὰρ
ἤδη μάλιστα, ἐνταῦθά που ἐπὶ
ταῖς ἐλαίαις ἐπὶ τῇ ἀναγεγραμ-
μένῃ στήλῃ καθίσαντας,
ἀναπαύσασθαι. εἶτα οὕτως ἀ-
ναστάντας, πορεύεσθαι, καὶ
αὐθις τὸ λοιπὸν ἐς τὸ ἄστυ. Σαμ. ἦ γὰρ Ἀθηναίοις
ὦ μακάριε εἶναι δοκεῖς, ὅς ἀμ-
φὶ Βαβυλῶνα ἐν τῷ πεδίῳ περὶ
τῶν τειχῶν ἐν τοσούτοις στρα-
τιώταις καθῆσθαι περὶ τοῦ πολέ-
μου διασκοποῦμενος; Λυ.
ὑπέμνησας. ἐγὼ δὴ νηφάν ὤμην,
καὶ σὺ παρὰ τὸ φανεὸν τὶ γνώ-
μιμον. Σαμ. φράσειν δή, εἰ
σοι δοκεῖ. καὶ ὅπως ἀνδρες ἀγα-
θοὶ ἐν τοῖς κινδύνοις ἔσεσθε, μὴ
δῶτε προδώσετε τὸ πάτριον φρόνη-
μα. ἤδη γάρ που καὶ οἱ πολέμιοι
ἐπιλαμβάνουσιν. ὥστε τὸ μὲ σύμ-
βημα, ἔστω ἐνυάλιος. ὑμεῖς δὲ,

auxilijs vndique ipsis accedentibus. Sed dum adhuc in via sunt hostes, adoriamur ipsos. *Sam.* Rectè dicis. Tu verò Lycine quid censes? *Lyc.* Equidem tibi dicam. Posteaquam defessi sumus itinere continuo, ex quo mane in Piræum descendimus, & iam nunc triginta ferè stadia processimus, & solis ardor magnus (nam circa meridiem maximè iam est) hîc alicubi ad oleas, super columnam istam inscriptionibus insignitam residentibus, esse quiescendum: deinde hinc surgentibus, eundum, & reliquum viæ ad vrbem absoluendum. *Sam.* Etiam-ne Athenis, ô beate, esse putas, qui circa Babylonem in campo ante muros sedes inter tot milites de bello deliberans? *Lyc.* Submonuisti: ego verò sapere me putabam: & tu, eo quòd sententiam proferres. *Sam.* Accedemus igitur, si tibi videtur: & facite vt sitis viri fortes in periculis, neque patrios spiritus prodatis. Iam enim & hostes pugnam capessunt: quare Enyalius esto tessera. Vos autem postquam tubicen classicum cecinerit,

ἐπειδὰν σημαίνῃ ὁ σαλπιγκτὴς,

ἀλαλάξαντες, καὶ τὰ δόρατα κρούσαντες πρὸς τὰς ἀσπίδας, ἐπείγεσθε συμμίξαι τοῖς ἐναντίοις, καὶ ἐντὸς γενέσθαι τῶν τοξευμάτων, ὡς μὴ ἢ πληγὰς λαμβάνωμεν, ἀκροβολίζεσθαι αὐτοῖς διδόντες. καὶ ἐπειδὴ ἐς χεῖρας ἤδη συμπεπλύδαμεν, τὸ μὲν εὐώνυμον, καὶ ὁ Τιμόλαος, ἐτράψαντο τὸν καθ' αὑτοὺς, Μήδοις ὄντας. τὸ δὲ κατ' ἐμὲ, ἰσοπαλὲς ἔτι. Πέρσαι γάρ εἰσι, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐν αὐτοῖς. ἡ δὲ ἵππος ἅπασα τῶν βαρβάρων, ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἡμῶν ἐλαύνουσιν. ὥστε ὦ Λυκῖνε, αὐτός τε ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνου, καὶ τοῖς μετ' σαυτοῦ παρακελεύου δέχεσθαι τὴν ἐπίθεσιν. Λυ. ὦ τῆς τύχης. ἐπ' ἐμὲ γὰρ οἱ ἱππεῖς ἅπαντες, καὶ μόνος σὺ πρὸς αὐτοῖς ἔδοξα ἐπελαύνεσθαι. καί μοι δοκῶ, ἢν βιάζωνται, αὐτομολήσειν, πρόσθεν ἐς τὴν παλαίστραν, ἔτι πλεμυώτας ὑμᾶς καταλιπών. Σαμ. μηδαμῶς. κρατεῖς γὰρ αὐτῶν καὶ σὺ ἤδη τὸ μέρος. ἐγὼ δ' ὡς ὁρᾷς, καὶ μονομαχήσω πρὸς τὸν βασιλέα. προσκαλεῖται γάρ με, καὶ αὐχεῖν παντὸς ἀγῶνος. Λυ. νὴ Δία καὶ πρόσωσι αὐτίκα μάλα πρὸς αὐτόν.

exultantes, & clypeos hastis pulsantes, properate cum aduersarijs manus conserere: atque intra telí iactum consistite, vt ne plagas accipiamus, dum illis velitari concedimus. Et postquam ad manus ventum iam est, sinistrum cornu, & Timolaus, Medos cum quibus congressi sunt, in fugam verterunt. Ego verò æquo adhuc Marte pugno: Persæ enim sunt, intérq; eos ipse rex. Vniuersus autem barbarorum equitatus in dextrum cornu nostrum fertur. Quare, ô Lycine, & ipse fis vir fortis, & eos qui tecum sunt, hortare vt impressionẽ fortiter excipiant. *Lyc.* O fortunam! aduersum enim me equites cuncti, solúsque visus sum idoneus, qui contrà ferar. Ac mihi videor, si vim adhibeant, transfugiturus esse, in palæstram hinc currens, vos etiamnum belligerantes relinquẽs. *Sam.* Nequaquã: tu enim ipsos ex parte iam vincis. Ego verò, vt vides, etiam singulari prælio cũ rege congrediar. Prouocat enim me, & pugnam detrectare, omnino turpe fuerit. *Lyc.* Per Iouem ab eo confestim vulneraberis: nam regium est

βασιλικὸν δὲ τὸ κατάθλιψαι

περὶ τ᾽ ἀρχῆς μαχόμενον. Σαμ. εὖ λέγεις· ἐπιπόλαιον μοὶ μοι τὸ βαῦμα, καὶ ὡς εἰς τὰ φανερὰ τοῦ σώματος, ὡς μὴ ὂν τὴν οὐλὴν ὕστερον ἄμορφον γενέσθαι. πάλιν ἀλλὰ ὁρᾷς ὅπως ἐπλάτυνας, μιᾷ πληγῇ αὐτόν τε, καὶ τὸν ἵππον διέπιερσας τῷ λόγχῃ ἀφείς; εἶτα τῷ κεφαλῷ ἀποτεμών, καὶ ἀφελὼν τὸ διάδημα, βασιλεὺς ἤδη γέγονα, προσκυνούμενος ὑφ᾽ ἁπάντων, οἱ βάρβαροι προσκυνεῖσθαι ἡμῖν, καὶ τ᾽ Ἑλλήνων νόμον ἄρξω, εἷς γραπτὸς ὀνομαζόμενος. ἐπὶ τούτοις ἆρα ἐννοεῖτε ὅσας μὴν πόλεις ἐπωνύμους ἐμαυτῷ οἰκιῶ, ὅσας δ᾽ καὶ καθαιρήσω ἑλὼν κρατῶν, αἳ ἂν ὑβρίσωσί τι ἐς τὴν ἀρχήν. ἀπάντων δὲ μάλιστα Κυδίαν τὴν πλούσιον μετελεύσομαι, ὃς ὅμορος ἤδη ὢν μοι, ἐξέωσε τῆς ἀρχῆς, ἐμβαίνων κατ᾽ ὀλίγον ἐς τὸ ἔσω τῶν ὅρων. Λυ. πέπαυσο ἤδη ὦ Σάμππε. καιρὸς γάρ σε ἤδη μὴν νενικηκότα τηλικαύτην μάχην, ἐν Βαβυλῶνι εὐωχεῖσθαι τὰ ἐπινίκια. ἐκτάδιος γὰρ οἶμαί σοι ἡ ἀρχή. Τιμόλαον δ᾽ ἐν τῷ μέρει ἔυχεσθαι ὅσα ἂν ἐθέλῃ. Σαμ. τί δ᾽ οὐ

de regno dimicantem vulnerari. *Sam.* Rectè dicis. At hoc vulnus summam tantùm cutem mihi perstringat, nec in aperta corporis parte, ne postea deformis obducatur cicatrix. Cæterùm vides quo pacto incurſando vna plaga, & ipsum, & equum emissa hasta transfadegerim: Deinde amputato capite, & ablato diademate, rex iam factus sum, qui ab omnibus adoror. Barbari me adorent: ego iuxta Græcorum legem imperabo, atque imperator vnus nominabor. Præterea cogitate quàm multas ciuitates mihi cognomines condam, quámque multas per vim captas destruam, siquæ aliquam contumeliam regno meo intulerint. At omnium maximè Cydiam istum diuitem vlciscar, qui cùm mihi iam vicinus esset, agro me expulit, intus fines paulatim ingrediens. *Lyc.* Desine tandem Samippe. Tempus enim est vt tanta pugna potitus, victoriæ conuiuium Babylone celebres (sex enim stadiorum opinor est tibi imperium) & vt vicissim optet Timolaus quicquid voluerit. *Sam.* Quid igitur Lycine? qualia tibi videor postulasse?

ὦ Λυκῖνε, οἷά σοι ἠτῆσθαι δοκῶ;

Αν. παρὰ πολὺ ὦ θαυμασιώτατε βασιλέων ὀπτηνώτερα, καὶ βιαιότερα τῶν Ἀδειμάντου. παρ' ὅσον ἐκεῖνος μὲν ἐξύφα, δι' ἀλάβαστα χρυσᾶ ἀκπώματα τροφὰς τείνων τοῖς συμπότας. σὺ δ', καὶ ἐπιβώσκου μονομαχῶν, καὶ ἐφεδρεύεις, καὶ ἐφρόντιζες νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν. οὐ μόνον γάρ σοι τὰ παρὰ τῶν πολεμίων φοβερὰ ἦν, ἀλλὰ καὶ ἐπιβουλαὶ μυρίαι, καὶ φθόνος παρὰ τῶν συνόντων, καὶ μῖσος, καὶ κολακεία. φίλος δ' οὐδεὶς ἀληθής, ἀλλὰ πρὸς τὸ δέος ἅπαντες, ἢ πρὸς τὴν ἐλπίδα ἕκαστοι δοκοῦντες εἶναι. ἀπόλαυσις μήν γε, οὐδὲ ὄναρ τῶν ἡδέων, ἀλλὰ δόξα μόνον, καὶ πορφυρὶς, χρυσῷ ποικίλη, καὶ ταινία λευκὴ περὶ τῷ μετώπῳ, καὶ δορυφόροι προϊόντες. τὰ δὲ ἄλλα, κάματος ἀφόρητος, καὶ ἀνδρία πολλή. καὶ ἢ χρηματίζειν τοῖς παρὰ τὰ πολεμίων ἤκουσι δεῖ, ἢ διαιτᾶν, ἢ καταπέμπειν τοῖς οἰκείοις ἐπιτεύγματα. καὶ ἤτοι ἀφέσεικέ τι ἔθνος, ἢ ἐπιλαμβάνουσί τινες τῶν ἔξω τῆς ἀρχῆς. δεδέηται οὖν δεῖ πάντα, καὶ ὑφορᾶσθαι. καὶ ὅλως, οἶσθ' ὃ πάντων μᾶλλον, ἢ οἶσθ' σεαυτῷ εὐδαιμονίζεσθαι. καὶ γὰρ οὐκ καὶ τόδε;

Lyc. Longè, ô præclariſſime regum, laborioſiora, & violentiora, quàm quæ Adimantus, quatenus ille in delicijs verſabatur, & aurea pocula duorum talentorum pondo compotoribus porrigebat. Tu verò in ſingulari certamine vulnerabaris, & metuebas, & curis noctu, & interdiu diſtinebaris. Non ſolùm enim ea quę ab hoſtibus fierent, formidanda tibi erant, ſed & inſidię innumerabiles, & familiarium inuidia, odiũ, & aſſentatio. Amicus autem nullus verus, ſed ad metum omnes, vel ad ſpem beneuolentiam ſimulantes. Fruitio voluptatum, ne perſomnium quidem: ſed gloria ſolùm, & purpura auro variegata, & candida faſcia circum frontem, & ſatellites præeuntes. Cæterùm labor intolerabilis & acerbitas multa. Et vel ijs qui ab hoſtibus veniunt reſpondendum, vel ius dicendum, vel mittenda ad ſubditos edicta. Et vel gens aliqua defecit, vel ab ijs qui degunt extra imperium, fiunt incurſiones. Quare omnia timenda, & habenda ſuſpecta. Denique ab omnibus potiùs quã a te ipſo beatus prędicaris. Nã hoc quoq;

πῶς ὑ ταπεινὸν, ὅτι κ̀ νοσεῖς τὰ ὅμοια τοῖς ἰδιώταις, κ̀ ὁ πυρετὸς ὑ διαγινώσκει σε βασιλέα ὄντα, ὑδὲ ὁ θάνατος δέδιε τὸν δορυφόρες. ἀλ̀ ὅπερ ἂν ὁπόταν αὐτῷ δοκῇ, ἄγει οἰμώζοντα, κ̀ αἰδούμενος τὸ διάδημα; σὺ ὃ ὕπνος ὑψηλὸς καταπεσὼν, αἰάσασος ἐν τῷ βασιλείῳ θρόνῳ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἄπει, τοῖς πολλοῖς ἰσότιμος, ἐλαχιστόψυχος ἐν τῇ αἰθέλῃ τ νεκρῶν. χῶμα ὑψηλὸν ὥσπερ γῆς, κ̀ σήλιον μακρὰν, ἢ πυραμίδα ἔυχρωμον, τὰς γωνίας ἀπολιπὼν, ἀκοσμοθέτημα κ̀ ἀνεπαίσθητα φιλοτιμήματα. εἰκόνες ὃ ἐκεῖναι, κ̀ νεὼς, οἷς αἰσχύνουσιν αἱ πόλεις διεφθάρησαν, κ̀ τὸ μέγα ὄνομα, πάντα κατ' ὀλίγον ἀπορρεῖ, κ̀ ἄπεισιν ἀμελούμενα. ἰῶ ὃ κ̀ ὅπως μάλιστα ὑπὸ πλεῖστον παρεμβύσῃ, τίς ἔπ ἀπόλαυσις ἀναιδήτῳ αὐτῶν χρωμένῳ; ὁρᾷς, οἷα μ' ζῶν ἔπ ἔξεις πράγματα, δεδιὼς, κ̀ φρενιτίζων, κ̀ κάμνων, οἷα ὃ κ̀ μὴ τὴν ἀπαλλαγὴν ἔσαι; ἀλ̀ ἡδὺ σὸν αὐτεῖν ὦ Τιμόλαε, κ̀ ὅπως ὑπὸβάλῃ τούτους, ὥσπερ εἰκὸς ἀδελφὸν σωσετὸν, κ̀ πράγμασι χρῆσθαι εἰδότα. Τιμο. σπουδὴ χρὴ ὦ

annon humile & abiectum, quòd eodem modo cũ priuatis ægrotas, & febris in nullo discrimine te regem habet, neque mors tuos satellites metuit, sed superueniens quando visum fuerit, te plorantem ducit, non verita diadema? Tu verò ille tam sublimis delapsus, & abreptus à solio regio, eandem viam cum vulgo abis, eodémque honore in mortuorum gregem ageris: tumulũ excelsum supra terram, & longam columnam, aut pyramidem depictis angulis insignem relinquens, intempestiua, & insensibilia ornamẽta. Imagines autem illæ, & templa, quæ colentes ciuitates erigunt, magnúmq; hoc nomen, omnia paulatim defluunt, neglectáque abeunt. Quòd si etiam quàm diutissimè perdurarint, quis quęso fuerit amplius eorũ fructus, cũ sẽsu careas? Vides, qualia dũ viues negotia habiturus sis, metuẽdo, cogitãdo, laborãdo: qualia & post mortem futura sint? Sed iam tuum est optare, Timolaë: ac vt superes istos vide, vt virum prudentem, rerú nque peritum decet. *Tim.* Considera igitur Lycine, numquid reprehensione dignũ optabo,

Λυκῖνε, εἴ τι ὑπερήφανον ἔυξο-

μαι, καὶ ὅ, τι ἂν δύνωμαι τὶς δυνηθεὶη. χρυσὸν μὲ ἔγε, καὶ θησαυροὺς, καὶ μεδίμνους νομίσματος, ἢ βασιλείας, καὶ πολέμους, καὶ δείματα ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, ἃ εἰκότως διέβαλες, σὺ αἰτήσομαι. αἰβέβαικα γὰρ ταῦτά γε, καὶ πολλὰς ταὶς ἐπιβουλὰς ἔχοντα, καὶ πλέον τῆς ἡδίος τὸ αἰσιρεὸν ἐν αὐτοῖς ἰῶ. ἐγὼ δ', βούλομαι τὸ Ερμοῦ ἐνεγκόντα μοι δοῦναί τινας δακτυλίοις τοιούτοις τὴν δύναμιν, ἕνα μὲν, ὥστε ἀεὶ ἐρρῶσθαι, καὶ ὑγιαίνειν τὸ σῶμα, καὶ ἄρρωτον εἶναι, καὶ ἀπαθῆ. ἕτερον δ', ὡς μὴ ὁρᾶσθαι τὸ περιθέμενον, ὅιος ἰῶ ὁ τῆς Γύγου. τὸ δὲ τίνα, ὡς ἰσχύειν ὑπὲρ αὖ θεὰς μυρίους, καὶ ὅ, τι αὖ ἄχθος ἅμα μυρίοι κινῆσαι μόλις δύναιντο, τοῦτό με ῥᾳδίως μόνον αἴρεσθαι. ἔτι δὲ καὶ πέτεσθαι, πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀρθέντα. καὶ πρὸς τοῦτό μοι εἶναι δακτύλιόν τινα. καὶ μὲν καὶ ἐς ὕπνον καταπεσεῖν, ὁπόσους αὖ ἐθέλω. καὶ ἅπασαν θύραν προσιόντι μοι ἀνοίγεσθαι, χαλωμένης τῆς κλείθρου, καὶ τῆς μοχλῆς ἀφαιρεμένης. ταῦτα ἀμφότερα, εἷς δακτύλιος δυνάσθω. τὸ δὲ μέγιστον, ἄλλος τις ἔγω ἐπὶ πᾶσιν

& quod arguere quispiam possit. Nam aurum, & thesauros, & nummorum modios, aut regna, & bella, & terrores pro imperio, quæ tu meritò reprehendisti, nõ postulabo. Caduca enim hęc multísque insidijs referta: & plus molestiæ habent, quàm dulcedinis. Sed velim vt Mercurius obuiam mihi veniens, annulos det qui vim huiusmodi habeant: vnum quidem, vt rectè semper valeam, & corpore sanus sim, insauciabilis, & affectionis expers: alterum autem, vt conspici non possit qui eum obduxerit: qualis fuit ille Gygis: tertium verò, vt robore superem virorum decem millia: & quod onus hominum simul decem millia vix mouere possent, id ego facilè solus in humeros attollam, præterea procul à terra subuectus volem. Ad hoc quoque annulum habeam, quo in somnum attraham, quos voluero: & mihi accedenti pateat omnis ianua, laxata sera, & dimoto vecte, quæ ambo possit vnus annulus. Et quod maximum est, alius sit supra omnes suauissimus, qui me reddat amabilem,

ὁ ἥδιστος, ὡς ἐρασμιον εἶναί με,

πειθέμενον παισὶ τοῖς ὡραίοις,
καὶ γυναιξὶ, καὶ δήμοις ὅλοις,
καὶ μηδενα εἶναι ἀνέρασον, καὶ
ὅτῳ μὴ ποθεινότατος ἐγὼ, καὶ
ἀνάσσομα. ὥστε πολλὰς γυναῖκας A
οὐφορούσας τὸν ἔρωτα, καὶ ἀνα-
ρτᾶν ἑαυτὰς, καὶ τὰ μειράκια
σπιμιμνέναι μοι, καὶ εὐδαί-
μονα εἶναι δοκεῖν, εἰ πινα καὶ
μόνον περσβλέψαιμι αὐτῶν. εἰ
δὲ προσφλιω, καὶκεῖνα τοῦ λύ-
πης ἀπολλύσθω. καὶ ὅλως, ὥσ-
τε Ὑακινθον, ἢ Υλαν, ἢ Φά-
ωνα τ χλον εἶναί μα, καὶ ταῦ- B
τα πάντα ἔχειν, μὴ ὀλιγοχρό-
νιον ὄντα, μὴ ὃ κτ μέτρον
ζῶντα τῆς ἀνθρωπίνης βιοτῆς,
ἀλλ ἔτη χλια νέον ἐκ νέου γι-
γνόμενον διαβιῶναι, ἀμφὶ τὰ
ἑπτακαίδεκα ἔτη αἰεὶ ἀποδυό- D
μενον τὸ γῆρας, ὥσπρ οἱ ὄ-
φεις. ἡδὲν γὰ δεήσει μα, ταῦτα
ἔχοντα. πάντα γὰ ἐμὰ ἔσ ἂν
τὰ τῶν ἄλλων, ἐς ὅσον αὐοί-
γειν τὲ τὰς θύρας ἐδυνάμην,
καὶ κοιμίζειν τὸν φύλακας, καὶ E
ἀθέατος εἶναι εἰσιών. εἰ δέ τι
ἐν Ινδοῖς, ἢ Υπερβορέοις θέα-
μα παρέδοξον, ἢ κτῆμα τίμιον,
ἢ ὅσα ἐμφαγεῖν ἢ πεῖν ἡδέα ἢ
ραστα εἰλάμβανος, ἀνὴ αὐτὸς
ἐπιπτόμενος, ἀπέλαυον ἀπαν-
τῶν ἐς κόρον. καὶ ἐπεὶ γρὺψ,

obductus pueris formosis, mulieribus, totísq; populis: neque quenquam amoris expertem esse sinat, & cui non sim desiderabilissimus, atque in ore: ita vt multæ mulieres amoris impatientia sese suspendant: meíque desiderio adolescentuli insaniant, séq; fœlices putent, si tantùm aspexero quempiam ipsorum: si verò despexero, etiam illi mœrore pereant. Denique Hyacintho, vel Hyla, vel Phaone Chio sim pulchrior: atque hæc omnia habeam, non breui moriturus, nec ad humanæ vitæ mensuram victurus: sed per mille annos iuuenis ex iuuene renascens, æuum exacturus, circa decimum septimum quemque annum, senectutem more serpentum semper exuendo. Nihil enim mihi deerit, quū hæc habebo: siquidem aliena omnia essent mea, quatenus possem & fores aperire, & custodes sopire, & ingressus ipse inuisibilis esse. Quod si apud Indos, aut Hyperboreos spectaculum aliquod mirum foret, aut res aliqua pretiosa, aut quicquid esu vel potu iucundum, aduehi non curans, sed eò ipse aduolans, omnibus ad satietatem vsq; fruerer. Et quia gryps alata fera, aut phœnix,

ὄρνεον ἐν Ἰνδοῖς ἀθέατον τοῖς ἄλλοις, ἐγὼ ἴδοιμι τοῦτο ἑωρῶν καὶ τὰς πηγὰς ἴδοιμι τὰς Νείλου, μόνος ἂν ἐπισαίμην, καὶ ὅσον τὸ γῆς ἀοίκητον, καὶ εἰ τινες ἀντίποδες ἡμῖν οἰκοῦσι, τὸ ὑπὸ τὸ γῆς ἡμίτομον ἔχοντες. ἔτι δὲ καὶ ἀσέρων φύσιν, καὶ σελήνης, καὶ αὐτοῦ ἡλίου, ῥᾳδίως ἂν ἔγνων, ἀπαθὴς ὢν τῷ πυρί. καὶ τὸ πάντων ἥδιστον, αὐθημερὸν ἀγγεῖλαι ἐς Βαβυλῶνα τίς ἐνίκησεν Ὀλύμπια. καὶ ἀειστήσαντα, εἰ τύχοιμι ὢν Συρίᾳ, δειπνῆσαι ἐν Ἰταλίᾳ. εἰ δέ τις ἐχθρὸς εἴη, ἀμυνάσθαι καὶ τοῦτον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, πέτρον ἐμβαλόντα τῇ κεφαλῇ, ὡς ὀπτετειφθαι τὸ κρανίον. τούς τε αὖ φίλους, εὖ ποιεῖν, ὀπτήσαντα κοιμωμένοις αὐτοῖς τὸ χρυσίον. καὶ μὴν εἴ τις κωφὸς εἴη, ἢ τύραννος πλούσιος ὑβρίστης, ἀφεστὼς αὐτοῦ ὅσον ὀπτὼ σταδίους εἴκοσιν, ἀφῆκα φέρεσθαι κατ' ὤτων χρημάτων. τοῖς παιδικοῖς δὲ ὁμιλεῖν ἀκωλύτως ἂν δοκῇ, εἰσιόντα ἀθέατον, κοιμίσαντα ἅπαντας, πλὴν ἐκείνων μόνων. οἷον δὲ κἀκεῖνο ἰδεῖν, τοὺς πολεμοῦντας ἐπισκοπεῖν ἔξω σίδηρον κωφαινούσιον. καὶ εἰ δόξειέ μοι, φοβηθεὶς μὴ τοῖς ἀπειλουσι,

auis apud Indos à cæteris videri nequit: ego eam viderem. Nili quoque fontes solus scirem, & terræ quicquid est inhabitabile: & siqui Antipodes ex aduerso habitant, A australem terræ partem dimidiam tenentes. Præterea stellarum, lunæ, ipsiusque solis naturam facilè nossem, vt qui ab igne lædi non possem. Et quod omnium suauissimũ B fuerit, eodem die Babylonem delatus annuntiare possem, quis Olympia vicisset: & si fortè in Syria prandens essem, cœnare in Italia: & siquis mihi foret inimicus, istum C ex occulto vlcisci, iniecto in caput saxo, ita vt ipsi caluaria comminueretur: amicis contrà benefacere, aurum dormientibus ipsis effundendo. Quin siquis superbus foret, D aut tyrannus, diues contumelioſus, sublatum ipsum ad stadia viginti, per præcipitia supernè deijcerem. Cum pusillanimibus autem, nemine prohibente, conuersari mihi liceret, cùm videri nõ possem E ingressus, omnésque solis illis exceptis sopirem. Quale verò etiam illud foret, quòd belligerantes tutò spectare possem, extra teli iactum in altum sublatus? Et si videretur, adiungendo me victis, & sopiendo victores, κοιμίσας τοὺς κρατοῦντας,

νικᾶν παρεῖχον τοῖς φεύγουσιν, ἀναστρέψασιν ἀπὸ τῆς βοπῆς. καὶ τὸ ὅλον, παιδιὰν ἐποιούμην αὖ τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον, καὶ πάντα ἐμὰ ὡ, καὶ θεὸς ἐδόκουν τοῖς ἄλλοις. τοῦτο γὰρ ἄκρα εὐδαιμονία ἐστὶ, μήτε ἀπολέσθαι, μήτε ἐπιβουλευθῆναι δυναμένῳ. καὶ μάλιστα μὲν ὑγείας ἐν μακρῷ τῷ βίῳ. τί οὖν αἰτιάσαιο ὦ Λυκῖνε τὴν εὐχήν; Λυ. οὐδὲν ὦ Τιμόλαε. οὐδὲ γὰρ ἀσφαλὲς ἐναντιοῦσθαι αὐθαδέι ἡλιῳ, καὶ τοσῷδε μυρίοις πλῆν ἐμοῦ. πλὴν ἀλλὰ ἐκεῖνό γε ἐρήσομαί σε, εἴ τινα ἄλλον εἶδες ἐν τοσούτοις ἔθνεσιν, ὅσα περιέπτης, γέροντα ἤδη καὶ ἀσθενῆ, ὃν τῷ παρακεκινηκότα τὴν γεφύραν, ὅτι δακτυλίου μικροῦ ὀχούμενον, ὅρπ ὅλα κινεῖν ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ δυνάμενον, ἐπέρασεν πᾶσι, καὶ ταῦτα, φαλακρὸν ὄντα, καὶ τὴν ῥῖνα σμόν. ἔτι εἰπέ μοι καὶ τόδε. τί δὴ πεντεκαίδεκα δακτύλιος ἅπαντα ταῦτα δύνανται σοι, ἀλλὰ τοσούτοις πεπιεσμένος βαδίζῃ, τὴν ἀριστερὰν πεφορτισμένος χεῖρα ἕνα. μᾶλλον γὰρ ἂν πάσει ὁ ἀριθμὸς, καὶ δώσει καὶ τὴν δεξιὰν συμπλαβεῖν. καίτοι εἷς τῶν ἀναγκαιοτάτου

fugientibus ex fuga reuersis victoriam præberem. In summa, ludum quendam facerem vitam humanam, omniáque mea forent, Deúsque A cæteris viderer. Atque hæc summa fœlicitas est, quæ neque perire, neque insidijs peti potest: & maximè cum sanitate per longam ætatem. Quid igitur est, tycine, quod B in hoc voto culpare queas? *Lyc.* Nihil Timolae: neque enim tutum fuerit aduersari alato viro, & qui robore decem hominũ millia superat. C Verumtamen illud interrogabo te, eequem alium videris inter tot gentes, quas volando oberrasti, virum iam senem mente à statu suo ita dimota, qui exiguo annulo vectus, totos montes digito D mouere potuerit, amabilem omnibus, ídque cùm caluus esset, simóque naso. At verò etiam hoc respondemihi: cur tandem vnus annulus omnia ista tibi præstare non possit: sed tam multis reuinE ctus incedes, siniſtra per singulos digitos grauata. Imò verò excedit numerus, & necesse erit etiam dextram oneri ferèdo succedere. Atqui vnus, ísq; maximè necessarius deest, qui obductus,

ἐστὶ δεῖ, ὃς πειθήσων σε,

παύσει μωρόμενοντα, τ̃ πολλὴν
πάντων κόρυζαν ἀποξύσας. ἢ
τοῦτο μὲ καὶ ὁ ἑλλέβορος ἱκα-
νὸς ποιῆσαι, ζωρότερος πιθείς.
Τιμο. ἀλλὰ παντως ὦ Λυκῖνε,
καὶ αὐτὸς ἔυξη τί ἤδη ποτὲ, ὡς
ἂν μάθωμεν οἷα αἰτήσεις ἀνε-
πίληπτα, καὶ ἀέγκλητα, ὁ
συκοφαντῶν τοὺς ἄλλους. Λυ.
ἀλλ' οὐ δέομαι ἐυχῆς ἐγώ. ἥκο-
μεν γὰρ ἤδη πρὸς τὸ Δίπυλον.
καὶ ὁ βέλτιστος οὑτοσὶ Σάμιπ-
πος, ἀμφὶ Βαβυλῶνα μονομα-
χῶν. καὶ σὺ ὦ Τιμόλαε, ἀειςῶν
μὲν ἐν Συρίᾳ, δειπνῶν δ' ἐν Ἰτα-
λίᾳ, καὶ τοῖς ἐμοὶ ὀπιβάλλοισι
σαθροῖς κατεχόμενε, καλῶς
ποιοῦντες, ἄλλως τε, καὶ αὖ
δεξαμένω πλουτήσας ἐπ' ὀλί-
γον, ἐκλιπόντα πινα πλοῦτον
ἀριαθῶσαι, μετ' ὀλίγον φιλιὼ
τὴν μάζαν ἐδόντων, οἷα ὑμεῖς
πείσεσθε μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν
ἡ εὐδαιμονία μὴ ὑμῖν, μ̃ ὁ
πολὺς πλοῦτος οἴχηται ἀποπτά-
μενος, αὐτοὶ δ' καταβάντες
ἀπὸ τῶν θησαυρῶν τε, μ̃ δια-
δημάτων, ὥσπερ ἐξ ὕπνου ἡδέος ἐγει-
ρόμενοι, ἀνόμοια
τὰ ὑπὸ τῆς οἰκίας εὑρήσετε,
ὥσπερ οἱ τῶν βασιλέως ὑπο-
κριτῶν βαγῳδοὶ ἐξελθόν-
τες ἀπὸ τῆς θεάτρου, λιμώττοντες οἱ πολλοί. καὶ ταῦτα,

te à ſtultitia cohibeat, multo hoc faſtu deterſo: alioqui helleborus meracior hauſtus, hoc efficere poteſt. *Tim.* At omnino Lycine, tu quoque iam tandem aliquid optabis, quo diſcamus qualia ſis poſtulaturus, quæ videlicet reprehendi & culpari nequeãt, tu qui alios refellis. *Lyc.* At ego voto non opus habeo. Iam enim Dipylum peruenimus: & optimus hic Samippus, dum circa Babylonem ſingulari prælio dimicat: & tu Timolae, dum in Syria quidem prandes, in Italia autem cœnas, etiam ea ſtadia, quæ ad me pertinebant, abſumpſiſtis, rectè ſanè facientes: præſertim cùm nõ probem in breue tempus diteſcere, & ſubuentaneam opulentiam dolendo, poſtmodum tenuem mazam comedere: quod vobis non multò pòſt accidet, poſtquã hæc fœlicitas, magnæque diuitiæ vobis relictis auolarint: ipſi autem digreſſi à theſauris & diadematibus iſtis, tanquam ex ſuauiſſimo aliquo ſomnio excitati, domi diſſimilia omnia inueneritis, perinde vt hiſtriones, regum perſonas agentes, quorũ plerique ex theatro regredientes, fame conficiuntur: idque

πρὸ ὀλίγου Ἀγαμέμνονες ὄντες, ἢ Κρέοντες. λυπήσεσθε οὖν ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ δυσαρέστως ἕξετε τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας. καὶ μάλιστα σὺ ὦ Τιμόλαε, ὁπόταν δέῃ σε τὸ αὐτὸ παθεῖν τῷ Ἰκάρῳ, τῆς περιῴσεως διαλυθείσης, καταπεσόντα ἐκ τοῦ ἀέρος, χαμαὶ βαδίζειν, ἀποβεβλημένον τοὺς δακτυλίους ἐκείνους, ἅπαντας ἀποῤῥυέντας, τῶν δακτύλων. ἐμοὶ δὲ καὶ τοῦτο ἱκανὸν, αὐτὴ πάντων ἀπολαυσαμένη, καὶ Βαβυλῶνος αὐτῆς, τὸ γελάσαι μάλα ἁβρῶς ἐφ' οἷς ὑμεῖς πάσχετε, τοιούτοις οὖσι, καὶ ταῦτα, φιλοσοφίαν ἐπαινοῦντες.

cùm paulò antè Agamemnones, aut Creontes fuerint. Mœrore igitur afficiemini, vt consentaneum est, vobísque res domesticæ displicebunt : & maximè tibi Timolaë, quando necesse tibi erit idem pati, quod Icarus olim, vt dissolutis alis de cœlo delapsus humi incedas, amissis illis annulis, qui de digitis vltro effluxerint. Mihi autem hoc sat erit, vt pro thesauris omnibus, ipsáque Babylone, suauiter admodum rideam ea quę optastis, tam præclara scilicet: ídq; cùm ipsi Philosophiam laudetis.

ΕΤΑΙΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

DIALOCI MERETRICII.

ARGVMENTVM.

Vt in superioribus dialogis, breuioribus quidem illis, Lucianus, cùm superorum, tum inferorum res irridet, sumpta, vt videtur, occasione partim ex Homero, & cæteris epicis, partim ex Tragœdiarum quoque scriptoribus, ita in hisce meretricum colloquijs, mulierum quoque vitia, amores, varíámque lasciuiam persequitur, ídque accepta eius rei occasione, atque materia ex Menandro, & eius ætatis comœdijs. Eadem enim & illic argumenta tractata esse, ex Latinorum, Terentij ac Plauti conuersionibus coniecturam facere licet.

ΓΛΥΚΕΡΑ, ΚΑΙ ΘΑΙΣ. GLYCERA ET THAIS.

ΓΛΥΚΕΡΑ.

Τὸν γραπτὸν τοῦτον Θαΐδα τὸν ἀκαρναν̃α, ὃς πάλαι μὲν Ἀβρότονον εἶχε, μετὰ ταῦτα δ' ἠράσθη ἐμοῦ, τὸν ὑπάρυφον λέγω, τὸν ὑπόχλαμυδα, οἶσθα αὐτόν, ἢ ἐπιλέλησαι τὸν ἄνθρωπον; Θα. οἶδα, ἀλλὰ οἶσθα σὺ Γλυκέριον, ᾗ ποτέ μετ' ὑμῶν πέρυσιν ἐν τοῖς ἀλῴοις. τί δ' τοῦτο; ἐφίκεις γάρ τι περὶ αὐτοῦ διηγεῖσθαι. Γλ. γοργόνα αὐτὸν ἡ παμπόνηρος φίλη δοκοῦσα εἶναι, ἀπεσπάσατο ἀπ' ἐμοῦ ἀναγαγοῦσα. Θα. καὶ νυῖ σοὶ μὲν ἐκεῖνος οὐ προσέστι, Γοργόναν δ' ἑταίραν πεποίηται; Γλ. ναὶ ὦ Θαΐ, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐ μετρίως μου ἥψατο. Θα. πονηρὸν μὲν ὦ γλυκέριον, οὐκ ἀδόκητον δ', ἀλλ' εἰωθὸς γίγνεσθαι ὑφ' ἡμῶν τῶν ἑταιρῶν. οὔκουν χρὴ οὔτε ἀνιᾶσθαι ἄγαν, οὔτε μέμφεσθαι τῇ Γοργόνῃ. οὐδὲ γὰρ σὲ Ἀβρότονον ἐπ' αὐτῷ πρότερον ἐμέμψατο. καίτοι φίλαι ἦτε. ἀτὰρ ἐκεῖνο θαυμάζω,

GLYCERA.

MIlitem istum Thai, Acarnanem, qui quondam Abrotonum habebat, postea verò me amauit, purpuratum istum dico, nosti-ne ipsum, an oblita es hominis? *Th.* Quid-ni nossem, Glycerium: cùm anno superiore vobiscum in festis arualibus potarit. Sed quid istud? Videris enim nescio quid de illo narratura esse. *Gl.* Gorgona ipsum, scelestissima ista, quæ amica mea videbatur, subductum à me abstraxit. *Th.* Et nunc ille tecum non amplius conuersatur, sed Gorgonam amicam asciuit? *Gl.* Ista est, Thai, nec me res hæc mediocriter afficit. *Th.* Malum quidem est, Glycerium, non tamen inopinatum, sed à nobis meretricibus fieri solitum. Proinde neque nimis mœrendum, neque deGorgona conquerendum. Neque enim Abrotonum mibi priùs ob hoc succensuit: quanquam amicæ inter vos eratis. Sed illud miror,

τί καὶ ἐπῄνεσεν αὐτῆς ὁ στρατιώτης οὗτος, ἐκτὸς εἰ μὴ πανταπασι τυφλός ἐστιν. ὃς οὐχ ἑωρᾶκει, ταῖς μὲν τρίχας αὐτῷ ἀραιὰς ἔχουσαν, καὶ σπιπολὺ τὸ μέτωπον ἀπηγμένας. τὰ χείλη δὲ, πελιδνὰ, καὶ νεκρικὰ, καὶ στράγγελος λεπτὸς, καὶ σπάσμοι ἐν αὐτῷ αἱ φλέβες, καὶ ῥὶς μακρά. ἓν μόνον, εὐμήκης ἐστὶ, καὶ ὀρθὴ, καὶ μειδιᾷ πάνυ ἐπαγωγόν. Γλ. οἴει γὰρ ὦ Θαὶ τῷ κάλλει ἠρῆσθαι τὸν ἀκαρνανέα; οὐκ οἶδα ὡς φαρμακὶς ἢ Χρυσαίειον ἢ μάτηρ αὐτῆς, θεσσαλάς τινας ᾠδὰς σπεισαμένη, καὶ τὴν σελήνην καταγουσα; φασὶ δ' αὐτὴν καὶ πέτεσθαι τῆς νυκτός. ἐμέλησε τὸν ἄνθρωπον, πεῖν τῶν φαρμάκων ἐγχέασα. καὶ νῦν βυγῶσιν αὐτόν. Θα. καὶ σὺ ὦ Γλυκέριον, ἄλλον βυγώσεις. τοῦτον δὲ, χαίρειν ἔα.

quidnam adeò laudet in ea miles iste : nisi omnino cæcus est, qui non viderit illam raro, & in multam frontem deducto esse capillitio : deinde liuidis, emortuísque labijs, exili collo, & extantibus in eo venis, longóque naso. Vnum solum habet, quòd procera est, & recta, ridétq; illecebrosum admodum. *Gl.* An tu putas, Thai, Acarnanem illam formæ causa amasse? An nescis, quòd venefica est Chrysarium, mater illius, quæ Thessalas quasdam incantationes callet, ac lunam deducit? Aiunt autem ipsam etiam volare noctu. Illa in insaniam vertit hominem, ei temperato pharmaco quod biberet, & nunc ipsum vindemiant. *Th.* Tu quoque Glycerium, alium vindemiabis : istum autem valere sinas.

ΜΥΡΤΙΟΝ, ΠΑΜΦΙΛΟΣ, καὶ Δῶρις.

MYRTION.

ΓΑμεῖς ὦ Πάμφιλε τὴν Φίλωνος τοῦ ναυκλήρου θυγατέρα. καὶ ἤδη σε γεγαμηκέναι φασίν. οἱ τοσοῦτοι δ' ὅρκοι

EMYRTIVM, PAMPHILVS, ET DORIS.

MYRTIVM.

DVcísne vxorem, Pamphile, Philonis nauclerí filiam? imò iam duxisse te aiunt. Tot autem iuramenta

οὐκ ὤμοσας, καὶ τὰ δάκρυα, ἃ ἀκμὴν πάντα οἴχεται, καὶ ὁπλέλησαι Μυρτίου νυῶ. καὶ ταῦτα ἃ Πάμφιλε, ὁπότε κύω μῆνα ὄγδοον ἤδη. τοῦτο γοῦν καὶ μόνον ἐφοπλίζομαι τῷ σοῦ ἔρωτος ὅτι μου τηλικοῦτόν πεποίηκας, τὴν γαστέρα, καὶ μεταμικρὸν παιδοτροφεῖν δεήσει. πρᾶγμα ἑταίρᾳ βαρύτατον. οὐ γὰρ ἐκθήσω τὸ τεχθὲν, καὶ μάλιστα εἰ ἄρρεν γένοιτο, ἀλλὰ Πάμφιλον ὀνομάσασα, ἐγὼ μὲν ἕξω παραμύθιον τῆς ἔρωτος. σοὶ δ' ὀφθεῖσα ποτὲ προσελθὼν ἐκεῖνος, ὡς ἄπιστος γενήσεται περὶ τὴν ἀθλίαν αὐτῆς μητέρα. γαμεῖς δ' ἐ καλὴν παρθένον. εἶδον γὰρ αὐτὴν ἔναγχος ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις μετὰ τῆς μητρὸς, οὐδέπω εἰδυῖα ὅτι δι' αὐτὴν ἐκ ἔτι ὤφελον Πάμφιλον. καὶ σὺ δ' ἐμοῦ προτέρου ἴδου αὐτήν. καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἴδε, μή σε ἀνιάτῳ, εἰ πάνυ γλαυκοὺς ἔχει αὐτούς, μηδὲ ὅτι διάστροφοί εἰσι, καὶ ἐς ἀλλήλους ὁρῶσι. μᾶλλον δὲ τὸν Φίλωνα ἐώρακας τὸν πατέρα τὴν νύμφης. τὸ πρόσωπον αὐτῆς οἶδα. ὥστε οὐδὲν ἔτι δεήσει τὸν πατέρα ἰδεῖν. Παμ. ἔτι σου λυπρούσης ὦ Μύρτιον,

quæ præstitisti, & lachrymæ illæ, breui momento euanuerunt omnia, & Myrtij nunc es oblitus, ídque Pamphile, cùm octauum iam mensem ex te prægnans sim. Scilicet hoc solum ex tuo amore consecuta sum, quòd tam ingentem vterum gero: & me propediem oportebit prolem alere, rem meretrici grauissimam. Neque enim fœtum exponam, præcipuè si mas nascatur: sed eo nominato Pamphilo, equidem amoris solamen habebo. Tibi verò exprobrabit aliquando accedens ille ad te, quòd perfidus fueris in miseram ipsius matrem. Cæterùm non formosam virginem ducis. Vidi enim nuper ipsam in Thesmophorijs vnà cum matre, nondum sciens quòd propter ipsam Pamphilum amplius visura non essem. Proin tu quoque antea ipsam contemplare, faciémque & oculos ipsius vide, ne te postea discruciet, quòd eos admodum cæsios habet, neque quòd distorti sunt, & se mutuò aspiciunt. Imò verò Philonem vidisti, patrem puellæ. Faciem igitur illius nosti: quare nihil amplius opus erit filiam videre. *Pam.* Adhuc te, Myrtium, nugantem

ἀκούσομαι, παρθένους, καὶ γάμους ναυκληρικοὺς διεξιούσης. ἐγὼ δ', ἢ σιμὸν πινα, ἢ καλὴν νύμφιον οἶδα; ἢ ὅτι Φίλων ὁ Ἀλωπεκῆθεν, οἶμαι δὲ σκεῖνον λέγειν σε, θυγατέρα ὅλως εἶχεν ὡραίαν ἤδη γάμου; ἀλλ' οὐδὲ φίλος ὢν τυγχάνει τῷ πατρί. μέμνημαι γὰρ ὡς περὶ συμβολαίου ναυτικῆς. τάλαντον γὰρ οἶμαι ὀφείλων τῷ πατρὶ, οὐκ ἤθελεν ἀποτίνειν. ὁ δὲ, παρὰ τῶν ναυτοδίκας ἀπαγαγὼν αὐτὸν, καὶ μόλις ἐξέπεσεν αὐτό. ὅλον, ὡς ὁ πατὴρ ἔφασκεν. εἰ δὴ καὶ γαμεῖν ἐδέδοκτό μοι, ἢ τὴν Δημέου θυγατέρα ἢ τὸ πέρσιον ἐστρατηγικότος ἀφεὶς, καὶ ταῦτα, πρὸς μητρὸς ἀνεψιὰν οὖσαν, ἢ φίλωνος ἐγάμουν αὖ. σὺ δὲ πόθεν ταῦτα ἤκουσας; ἢ συντέθεικάς αὐτὴ ὦ Μύρτιον χλοτυπίας σκιαμαχῆσαι; Μυρ. ὀκνῶ ὦ γαμεῖς ὦ Πάμφιλε; Παμ. μέμηνας ὦ Μύρτιον, ἢ κραιπαλᾷς. καίτοι χθὲς οὐ πάνυ ἐμεθύσθημεν. Μυρ. ἢ Δωρὶς αὕτη ἐλύπησέ με. πεμφθεῖσα γὰρ ὡς ἔρια ὠνήσαιτό μοι ὀπὶ πλὴν γαστρὸς, καὶ εὔξαιτο τῇ λοχείᾳ ὡς ὑπὲρ ἐμοῦ, λεσβίαν ἔφη συντυχοῦσαν αὐτῇ,

audiam, ac nuptias nescio quas nauticas cõmemorantem. Egon' autem, aut simam aliquam, aut formosam sponsam noui? aut Philonem Alopecensem (illum enim opinor te dicere) filiam habere nubilem? At neque patri amicus hic est, Memini enim de pacto nautico eum cum hoc nuper iudicio cõtendere. Nam talentum opinor debens patri, soluere nolebat. Pater autem ipsum apud nautarum iudices accusauit: tum egrè illud exoluit, neque totum, vt aiebat pater. Quòd si vxorẽ ducere mihi visum esset, Demeæ relicta filia, eius qui superiore anno exercitum duxit, idque cum mihi sit consobrina, Philonis filiam vxorem ducerem? Tu verò vndę ista audisti? an fortè ipsa, Myrtium, hoc effinxisti, cũ nouis quibusdam zelotypijs vmbratilem pugnam exercendo? *Myr.* Nunquid eam vxorem non ducis Pamphile? *Pam.* Insanis Myrtium, aut certè temulenta es: atqui heri non admodum inebriati sumus. *Myrt.* Doris hæc mœrore isto affecit me. Missa enim vt lanas ad ventrem emeret mihi, & Dianæ vota pro me faceret, Lesbiam, ait, fortè conuenisse se.

Quin

μᾶλλον ἢ σὺ αὐτῷ ὦ Δωρὶ λέ-
γε, ἅτερ ἀκήκοας, εἴγε μὴ ἐ-
πλάσω αὐτά. Δω. ἐγὼ ἐπει-
σείλιν ὦ δέσποινα, εἰ π ἐ-
ψευσάμην. ἐπεὶ γὰρ κ τὸ φρου-
ραῖον ἐγχωρίμην, ἐνέτυχέ μοι
ἡ λεσβία μειδιῶσα, καὶ φη-
σίν, ὁ ἐραστὴς ὑμῶν ὁ Πάμφι-
λος, γαμεῖ τὴν φίλωνος θυγα-
τέρα. εἰ γὰ ἀπιστοίην, ἤξεις με
παρακύψασαν ἐς τ ξενωνῖτιν
ὑμῶν ἰδεῖν πάντα κατεσκευά-
να, καὶ αὐλητρίδας, καὶ χορευ-
βον, καὶ ὑμέναιον ἀδοντάς τινας. Παμ. τί οὖν, παρέκυ-
ψας ὦ Δωρί; Δω. κ μάλα. καὶ εἶδον ἅπαντα ὡς ἔφη. Παμ.
μαινόμαν τὴν ἀπάτην. ὅτε πάντα ἡ λεσβία Δωρὶ, πρὸς
σὲ ἐψεύσατο, κ σὺ, τάλαντον ἀπήγγελκας Μυρτίῳ μά-
την ἐπαρήρθητε. οὔτε γὰ παρ' ἡμῖν οἱ γάμοι, ἀλλὰ νῦν
ἀνεμνήσθην ἀκούσας τ μηδόν. ὁπότε χθὲς ἀνέβρεφα παρ' ὑ-
μῶν, ἔφη γὰ, ὦ Πάμφιλε, ὁ
μὴν ἡλικιώτης σοι Χαρμίδης ὁ
τὸ γείτονος Ἀρισταινέτου υἱὸς,
γαμεῖ ἤδη; καὶ σωφρονεῖ. σὺ
δ, μέχρι τίνος ἐτοίρα εὕδεις; τοιαῦτα παρακούων αὐ-
τῆς, ἐς ὕπνον κατῆλθον. εἶτα ἕωθεν παρῆλθον ἀπὸ τῆς
οἰκίας. ὥστε οὐδὲν εἶδον, ὧν ἡ

Quin potiùs huic narra Dori, quæ audisti, nisi tute finxisti ea. *Dor.* At vapulem hesterna, si quicquam mentitus sum. Cùm enim ad Prytaneum venissem, obuiam fit mihi Lesbia subridens, atque ait, Amator vester Pamphilus, vxorem ducit Philonis filiam. Ac si credere nollem, iussit vt in angiportum vestrum introspicerem omnia sertis ornata, tibicinas, tumultum, & aliquos qui canerent hymenæum. *Pam.* Quid igitur? introspexisti Dori! *Do.* Ita sanè, vidique omnia quæ illa dixit. *Pam.* Intelligo errorem: neque tibi omnia, Dori, Lesbia mentita est: & tu vera quoque Myrtio renuntiasti: verùm frustrà turbatæ estis. Neque enim nuptiæ illæ apud nos fiunt. Sed nunc in mentem venit quod ex matre audiui, quando à vobis heri domum reuersus fui. Nam dixit, tuus hic æqualis Charmides, Pamphile, vicini Aristæneti filius, vxorem iam ducit, & resipiscit: tu verò quousque tandem cum meretrice consuescis? his negligenter auditis, in somnum sum prolapsus. Dein mane exurgēs, domo statim exiui. Itaq; nihil eorum vidi, quæ,

Δωεὶς ὕστερον εἶδεν. εἰ δ' ἀπιστεῖς, αὖθις ἀπελθοῦσα ὧ Δωεὶ, ἀκριβῶς ἰδὲ, μὴ τ' σινωπὸν, ἀλλὰ τ' θύραν, ποτέρα ὀξὺν ἡ καταπεπεμμένη. εὑρήσεις γὸ τὴν τ' γειτόνων. Myr. ἀπίσωσας ὦ Πάμφιλε. ἀπηγξάμην γὸ ἄν, εἴ τι τοιοῦτο ἐγίνετο. Pam. ἀλλ' οὐκ ἂν ἐγένετο. μὴ δ' οὕτω μανείην, ὡς ἐκλαθέσθαι Μυρτίου. καὶ ταῦτα, ἤδη μοι κυᾶσης παιδίον.

A

B

posteà Doris vidit. Quòd si mihi non credis, denuò hinc abiens Dori, diligenter inspice, non angiportum, sed ianuam, vtra sertis exornata sit: vicinorum enim illam comperies. *Myrt.* Seruasti me Pamphile. Strangulassem equidem me, si tale quid factum fuisset. *Pam.* At factum non est: neque ita insaniuero, vt Myrtij obliuiscar, præsertim cùm ex me vterum iam gerat.

ΜΗΤΗΡ, ΚΑΙ ΦΙΛΙΝΝΑ. ΜΗΤΗΡ.

MATER, ET PHILINNA. MATER.

C

ΕΜαίνῃς ὦ φίλιννα, ἤ τί ἔπαθες ἐν τῷ ξυμποσίῳ χθές; ἦκε γὰρ παρ' ἐμὲ Δίφιλος ἔωθεν δακρύων, καὶ διηγήσατό μοι ἃ ἔπαθεν ὑπὸ σοῦ. μεμεθύσθαι γάρ σε, κἀς τὸ μέσον ἀναστᾶσαν, ὀρχήσασθαι, αὐτῷ διακωλύοντος. καὶ μὴ ταῦτα, φιλίννα, Λαμπρίαν τ' ἑταίρην αὐτά. κἀπεὶ ἐχαλέπηνέ σοι, καταλιπεῖν αὐτὸν, ἀπελθεῖν πρὸς τὸν Λαμπρίαν, κἀπερᾶλεῖν ἐκεῖνον. ἑαυτὴν δ' ἀποπνίγεσθαι, τούτων γιγνομένων. ἀλλ' οὐδὲ τ' νυκτὸς οἶμαι συνεκάθευδες. καταλιποῦσα δ' δακρύοντα,

D

E

ANne insaniuisti Philinna, vel quid heri in conuiuio tibi accidit? Venit enim ad me Diphilus mane lachrymans: & mihi acceptam à te iniuriam narrauit. Ebriam enim fuisse te, & in medium progressam saltasse ait, ipso prohibente: postea etiam sodalem suum Lampriam osculatam fuisse, & quòd tibi succenseuerit, ipso relicto ad Lampriam transijsse, eúmque amplexatam esse: sese verò disperijsse cùm hæc fierent. Sed neque noctu, opinor, concubuisti cum eo, relicto autem lachrymante,

μὴν ὁπὶ τ πλησίον σκίμποδος
κατέκεισο ἥδυσα, ἢ λυπῦσα
ἐμεῖνον. Φι. τὰ γὰ αὐτῆ σοι ὦ
μῆτερ, ἃ διηγήσατο ; ἃ γὰ οὐ
συνηρέσενες αὐτῷ ὑβρεισῆχε ὀν-
π. ὃς ἐμὲ γε ἀφέμβους, ἐκοινο-
λογεῖτο Θαΐδι τῇ Λαμπρίου
ἑταίρᾳ, μηδέπω ἐμεῖνε παρόν-
τος. ἐπεὶ ὃ καλεπάνεσεν εἶδέ
με, καὶ διένευσε αὐτῷ οἷα ποιεῖ,
τῇ ὠτὸς ἄκρου ἐφαψάμενος,
ἀνακλάσας τὸν αὐχένα τῆς
Θαΐδος, ἐφίλησεν οὕτω σφοδ-
ρῶς, ὥστε μόλις ἀπέσπασε τὰ χείλη. εἶτ' ἐγὼ μὲν,
ἐδάκρυον. ὁδὲ, ἐγέλα, ἢ πρὸς
τὴν Θαΐδα πολλὰ πρὸς τὸ
οὖς ἔλεγε, κατ' ἐμοῦ δηλαδή.
καὶ ἡ Θαὶς ἐμεῖδία, βλέπουσα
πρὸς ἐμέ. ὡς ὃ προϊόντα ἦ-
δοντο τὸν Λαμπρίαν, καὶ ἐκο-
ρέσθησαί ποτε φιλοῦντες ἀλ-
λήλους, ἐγὼ μὲν ὅμως παρ' αὐ-
τὴ κατεκλίθην, ὡς μὴ καὶ τοῦ-
το προφασίζοιτο ὕστερον. ἡ Θαὶς
ὃ ἀναστᾶσα, ἀρχήσατο πρώ-
τη, ἀπογυμνώσα ὑπολὺ τὰ
σφυρὰ, ὡς μόνη καλὰ ἔχου-
σα. καὶ ἐπειδὴ ἐπαύσατο,
ἡ Λαμπρίας μὲν ἐστη, καὶ
εἶπεν οὐδέν. Διφίλος ὃ, ἐπῃ-
νεῖ τὸ ἔμμελὲς, καὶ τὸ κεχο-
ρηγημένον, καὶ ὅτι εὖ πρὸς

sola in proximo grabbato iacuisti, cantillans, & ægrè faciens illi. Mat. At ea quæ ipse fecit, mater, tibi nequaquam narrauit: neque enim, cùm fuerit adeò contumelioſus, patrocinareris ipsi: qui me relicta, sermones subinde cum Thaide amica Lampriæ conferebat: cũ ille nondum adesset. Postquam autẽ videbat indignè ferre me, & hominem, eorũ quę faciebat nutu admonebam, ille summa auricula apprehensam, & ceruice ad se reclinatã Thaidem oſculatus est, ita impresſo ore, vt vix inde labia retraheret. Proinde ego quidem lachrymabar, ille verò ridebat, multáque in aurem Thaidi susurrabat, de me videlicet. Et Thais quoque ad me respiciens, subrideba Vbi autem aduenire Lampriam animaduerterunt, demque oſculis mutuis tiati fuerunt: ego tamen cubui cum ipso, vt ne insterum etiam hoc cauſ. posſet. Surgens autem Thais, prima saltauit, nudatis multum malleolis, quasi sola pulchros eos haberet: quæ postquam desijt, tacebat Lamprias, & nihil dicebat. Sed Diphilus laudibus extollebat concinnitatem gestus, rectéque actam saltationem, quódque ad

τὴν κιθάραν ὁ πὴς, ἢ τὸ σφυρὸν ὡς καλὸν, καὶ ἄλλα μυρία, καθάπερ τὴν Καλάμιδος Σωσανδρὰν ἐπαινῶν, μὴ οὐχὶ Θαΐδα, ὦ καὶ σὺ οἶσθα συλλοιδορῶν ἡμῖν, οἷά ὅτι Θαὶς ὑ οἷα καὶ ἔσκωψεν εὐθὺς ἐς ἐμέ. εἰ γάρ τις ἔφη μὴ αἰσχύνεται λεπτὰ ἔχουσα τὰ σκέλη, ὀρχήσεται καὶ αὐτὴ ἀναπηδήσασα. τί ἂν λέγοιμι ὦ μῆτερ; ἀνέστην γὰρ, ἢ ἀρχησάμην. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν; αἰσχύνεσθαι, καὶ ἐπαληθεύειν τὸ σκῶμμα, καὶ τὴν Θαΐδα ἐᾶν πυρρανεῖν τὸ συμπόσιον; Μη. φιλοπρώτευον μὲν ὦ θύγατερ. ὐδὲ φθονητέον γε ἐχέλως. λέγε δ' ὅμως τὰ μὴ παῦτα. Φι. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, ἐπηνοῦμεν. ὁ Δίφιλος ὑ, μόνος ὑπτίαν καταβαλὼν ἑαυτὸν, ἐς τὸν ὀροφὸν ἀνέβλεπεν, ἕως δὴ κάμοῦσα ἐπαυσάμην. Μ. τὸ φιλῆσαι ὑ τὴν Λαμπρίαν ἀληθὲς λέγ', ἢ τὸ μεταβᾶσαν περιεσχέκεως αὐτῷ; τί σιγᾷς; ὦ ἔτι γὰρ ταῦτα συγγνώμης ἄξια. Φι. ἀνυπλυπεῖν ἐβουλόμην αὐτόν. Μη. εἶτα οὐδὲ συνεκάθευδες, ἀλλὰ καὶ ἦσθα, ἐκεῖνα δακρύοντος. ὦ κακοδαίμων σὺ θύγατερ, ὅτι πάροχοί ἐσμεν, οὐδὲ μέμνησαι ὅσα παρ' αὐτῆς

citharam peseſſet aptus, pulchérque malleolus, & alia infinita, perinde ac ſi Calamidis Soſandram laudaret, non Thaidem, quam tu quoque noſti ſatis qualis ſit, cùm nobiſcum nuper lauaret: quæque in me probroſè ſtatim dixerit. Siquam enim, inquit, non pudet gracilium cruru quæ habet, ſurgat & ſaltet ipſa. Hîc tibi quid dicam mater? ſurrexi equidem atq; ſaltaui. Quid enim facto opus erat? perferre ſcilicet, idque dictetium ſilentio comprobare, ac permittere vt ſic in conuiuio regnaret Thais? *Mat.* Nimia quidem fuit hæc æmulatio, ô filia. Nam ne curare quidem hæc oportebat. Dic tamen quæ ſequuta ſunt. *Phil.* Alij quidem laudabant, ſolus autem Diphilus, iacens ſupinus ad lacunar reſpexit, donec ego defeſſa deſtiti. *Mat.* Quid autem quòd Lampriã oſculata, quúmq; deflexiſſes, amplexa eſſe diceris, verũ-ne iſtud fuit? quid taces? nam hæc non amplius digna ſunt venia. *Phil.* Atqui volebam ipſi ægrè facere viciſſim. *Ma.* Deinde neque cum ipſo cõcubuiſti, ſed ipſo lachrymãte cantillaſti. Non intelligis filia pauperes eſſe nos: neque meminiſti quàm multa ab eo

ἐλάβομεν, ἢ οἷον δὴ τὴν περσι χειμῶνα διηγόμεθα αὖ, εἰ μὴ τοῦτον ἡμῖν ἡ Ἀφροδίτη ἔπεμψε; Φι. Τί οὖν, ἀνέχωμαι διὰ τοῦτο, ὑβριζομένη ὑπ' αὐτοῦ; Μη. ὀργίζει μοι, μὴ αὐθυβριζε δέ. οὐκ οἶδα ὅτι ὑβριζόμενοι παύονται οἱ ἐρῶντες, καὶ σπιμώσιν ἑαυτοῖς; σὺ δ' ἀεὶ χαλεπὴ τῷ ἀνθρώπῳ γεγένησαι. καὶ ὅρα μὴ καὶ τὴν παρεμένην, ἀπορρήξωμεν παὶ τείνεσαι τὸ καλώδιον.

acceperimus: aut quo pacto hyeme superiore nobis fuisset viuendum, nisi Venus hunc nobis obtulisset? *Phil.* Nunquid igitur ob hoc ab eo affici me contumelia sustinerem? *Mar.* Irascere quidem, at contumeliam ne repende. An nescis læsos amatores desinere amare, & semet ipsos obiurgare? Tu verò homini semper difficilis fuisti. At vide, ne quod vulgò fertur, intensum nimis funiculum abrumpamus.

ΜΕΛΙΤΤΑ, ΚΑΙ Βακχίς.

MELISSA, ET BACCHIS.

ΜΕΛΙΤΤΑ.

Εἴ πνα οἶδα Βακχὶ χαίτῃ, οἵαι πολλαὶ Θετταλαὶ λέγονται ἐπάδουσαι, καὶ ἐρασμίους ποιοῦσαι, εἰ καὶ πάνυ μισουμένη γυνὴ τυγχάνοι, οὕτως ὄναιο, παρελαβοῦσα, ἥκέ μοι. στολιστικὰ γὰρ ὅλα, καὶ τὰ χρυσία ταυτὶ περιείμην ἔτως, εἰ μόνον ἴδοιμι ἔτ' ἐμὲ αὖθις ἀναφρέψαντα Χαρῖνον, μισοῦντα Σιμμίχην, ὡς νυῦν ἐμέ. Βακ. τί φῄς; οὐκ ἔτι σωίζεται, ἀλλὰ παρὰ τὴν Σιμμίχην ὦ Μέλιττα, ὄντως Χαρῖνος,

MELISSA.

Siquam, Bacchi, anum nosti, quales multæ Thessalæ perhibentur esse, incantatrices, quæ amabiles reddunt, etsi prorsus odio habeatur mulier, eam acceptam ad me adducas quæso. Vestes enim omnes, atque hoc aurum lubenter amiserim, si solùm ad me denuo reuersum videam Charinum, odio Simmichen perinde habentem, ac me nunc habet. *Bac.* Quid ais Melissa? non amplius tecum consuetudinem habet, sed ad Simmichen diuertit Charinus?

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1894

δι' ἣν τοσαύτας ὀργὰς τῶν γονέων ὑπέσχετο, οὐ βουληθεὶς τὴν πλουσίαν ἐκείνην γῆμαι, πέντε τεσσικὸς ταλαντα ὡς ἔλαχον, ἀποφερομένην; μέμνημαι γὰρ ταῦτά σε ἀκούσαντα. Με. ἅπαντα ἐκεῖνα οἴχεται ὦ Βακχίδη· πέμπτη ταυτὶ ἡμέρα ἤδη ἑώρακα ὅλως αὐτὸν ἀλλὰ πόθεν ἐπὶ τῷ πανδοκείῳ Παμμένης αὐτός τε, καὶ Σιμμίχη. Βακ. δεινὰ ὦ Μέλιττα πέπονθας. ἀλλὰ τί καὶ ὑμᾶς διέφθειρεν; ἔοικε γὰρ ὁ μικρὸν τοῦτ' εἶναι. Με. τὸ μὲν ὅλον, οὐδὲ εἰπεῖν ἔχω. τεσσάρων γὰρ ἀναλωθέντων ἐκ Πειραιῶς, καταλαμβάνει με χρέος τι ἀπαιτῆσον, πέμψαντος τοῦ παιδός, οὔτε μὲ προσβλέψαντα εἰσελθόντων, οὔτε προσιόντα ὡς ἔθος προσφθεγξάμενον. ἀποσειομένου δὲ πειρωμένου ἀπελθεῖν, ἅπαντι φησὶ πρὸς τὸν ναύκληρον Ἑρμότιμον, ἢ τὰ ἐπὶ τῶν πρίζων γεγραμμένα ἐν τῷ κεραμεικῷ ἀνάγνωθι, ὅπου κατεσκλίτευται ὑμῶν τὰ ὀνόματα. τίνα Ἑρμότιμον, τίνα φίλον; ἢ παῖαν σήλην λέγεις; ὁ δὲ, οὐδὲν ἀποκεινάμενος, οὐδὲ δειπνήσας, ἐκάθευδεν ἀποστραφείς. πάντα οἶσθ' ὅτι τοῦτον μεμηχανημένον με, περιβάλλουσαν,

cuius gratia tantas parĕtum iras sustinuit, cùm diuitem illam, quinque talenta, vt aiebant, in dotem allaturam, vxorem nollet ducere: memini enim me ista ex te audire. *Me.* Cuncta hæc euanuerunt Bacchi, & iam quintus dies est, ex quo illum prorsus non vidi. Sed portant apud æqualem Pammenem, ipse & Simmiche. *Bac.* Acerbo tibi accidunt Melissa. Sed quid vos ad dissidium impulit? nam hoc non exiguum videtur esse. *Me.* In vniuersum, neque dicere possum. Sed nuper ex Piræo reuersus (eò nanque descenderat, à patre missus, puta vt debitum exigeret) neque me ingrediendo est intuitus, neque pro more accurrentem excepit, sed amplexari volentem repellens, abi, inquit, ad nauclerum Hermotimum, aut ea quæ in Ceramico parietibus inscripta sunt lege, vbi incisa sunt vestra nomina. Quem Hermotimum, quem inquam? aut quam columnam dicis? Sed ille nihil respondens, atque incœnatus, dormiebat auersus. Quàm multa hîc me putas machinatam fuisse, amplectẽdo,

ἐπιτρέφουσαν, φιλῆσαν, ἀπεγραμμένου τὸ μετάφρενον; ὅσ' ἤδ' ὅπως πᾶν ὑπεμαλάχθη. ἀλλ' εἰ μοι φησὶν ὅτι πλέον ὀχλήσεις, ἀπέλθω, ἤν, εἰ καὶ μέσαι νύκτες εἰσίν. Bac. ὅμως ἤδεις τὸν Ερμότιμον; Me. ἀλλά με ἴδοις ὦ Βακχὲ, ἀθλιώτερον διάγοντ' ἢ νῦν ἔχω, εἰ πύα ἐγὼ ναύκληρον Ερμότιμον οἶδα. πάλαι γὰρ ὄρθ', ἔωθεν ἀπελαλύδει, τὸν ἀλεκτρυόνος ἐυθὺς ἀΐσσοντος ἀνεγερόμενος. ἐγὼ δ', ἐμεμνήμην ὅτι κατ' τοίχου τινὸς ἔλεγε καταγεγράφθαι τοὔνομα ἐν κεραμεικῷ. ἔπεμψα οὖν Ακίδα κατασκεψομένην. ἥδ' ἄλλο μὲν οὐδὲν εὗρε, τοῦτο δὲ μόνον ἐπεγεγραμμένον ἐσόντων ὅτι τὰ δεξιὰ πρὸς τῷ Διπύλῳ, Μέλιττα, φιλεῖ Ερμότιμον. καὶ μικρὸν αὖθις κατοκάτω, ὁ ναύκληρος Ερμότιμος, φιλεῖ Μέλιτταν. Bac. ὦ τῶν πρεσβυτέρων νεανίσκων. σωφρονῶ γάρ. λυπῆσαί τις θέλων τὸν Χαρῖνον, ἐπέγραψε, ζηλότυπον ὄντα εἰδώς. ὁδὲ, αὐτίκα ἐπίστευσεν. εἰ δέ πω ἴδοιμι αὐτὸν, διαλέξομαι. ἄπειρός ἐστι, καὶ πῶς ἔπ. Με. που δ' ἂν ἴδοις ἐκεῖνον, ὃς ἐγκλείσας ἑαυτὸν, συμπέπωκε τῇ Σιμμίχῃ σοὶ χρεὼν ἔστ'

conuertendo, & osculando auersi illius ceruicem? At ille ne vllo quidem pacto deliniri se passus est: sed si mihi, inquit, plus satis molesta fueris, abibo hinc, etiamsi nox intempesta sit. *Bac.* Attamen noras Hermotimum? *Mel.* At me videas, ô Bacchi, miseriorem multòquàm nũc sum, degere, si vllum ego nauclerum Hermotimum noui. Verùm ille summo mane à me discessit, statim ad galli cantum experrectus. Ego verò memineram dictum ab ipso, parieti cuidam in Ceramico inscriptum esse nomen meum. Tũ misi statim Acidem, quæ illud videret. Illa verò nihil aliud, nisi hoc solum inscriptum reperit, iuxta Dipylum ad dextram ingredientibus, Melissa amat Hermotimum: ac rursum paulò inferiùs, Nauclerus Hermotimus amat Melissam. *Bac.* O adolescentes ineptos! Intelligo enim: ægrè facere quispiam Charino volens, inscripsit hæc, zelotypum eum esse sciens. Ille verò statim credidit. Eum autem sicubi videam, alloquar. Imperitus est, & puer adhuc. *Mel.* At vbi videas illũ, qui conclusus cũ Simmiche cõuersatur? Parẽtes autem eum etiamnum

παρ' ἐμοὶ ζητῶσιν αὐτόν. ἀλλ' εἴ τινα ἕυρωμι ὦ Βακχὶς χρανῶν, ὡς ἔφλω, ἀποσώσουσι γὰρ αὐ φανεῖται. Βακ. ἔστιν ὦ φιλτάτη ὅτι χρησίμη φαρμακὶς, A σύρεα τὸ γλῶς, ὠμὴ ἔτι, καὶ συμπεπηγυῖα. ἤ μοι ποτὲ Φανίαν χαλεπαίνουσαν κἀκεῖνον εἰκῆ, ὥσπερ Χαρῖνος, διήλλαξε μεθ' ἡμέρας ὅλους τέσσαρας, ὅτε ἐγὼ ἤδη ἀπεγνώκειν. ὁ δ', ὑπὸ τῶν ἐπῳδῶν, ἦκεν αὖθις ἐπ' ἐμέ. Με. τί δ' ἔπαθεν ἡ χαῦνος, εἴπερ ἔτι μέμνησαι; Βακ. λαμβάνει B μὲν οὐδὲ πολλοῦ ὦ Μέλιττα ἥμισυ, ἀλλὰ δραχμὴν, καὶ ἄρτον. καὶ ὀπτεῖσθαι δεῖ μετὰ τῶν ἀλῶν, καὶ ὀβολοὺς ἑπτὰ, καὶ θυον, καὶ δᾷδα. ταῦτα δ' ἡ γραῖς λαμβάνει. καὶ κρατῆρα κεκερᾶσθαι δεῖ, καὶ πιεῖν ἐκείνῃ μόνῃ. δήσει δέ τι αὐτῇ τῶν ἀνδρείων εἶναι, οἷον ἱμάτια, ἢ κρηπῖδας, ἢ ὀλίγας τῶν τριχῶν, ἤ τί τῶν τοιούτων. Με. ἔχω ταὶς κρηπῖδας αὐτῇ. Βακ. ταύτας κρεμάσασα ἐκ παλαίου, ὑπὸ θυμιᾷ τῷ θύῳ, πάπτουσα καὶ τὰ ἀλῶτα ὑπὸ τὸ πῦρ. ὑπολέγει δ' ἀμφοῖν τὰ ὀνόματα, καὶ τὸ ἐκείνου, καὶ τὸ σόν. εἶτα

apud me quærunt. Sed Bacchi, siquam anum inuenire possem, vt dixi, apparens ea me seruaret. *Bac.* Est quædam venefica, ô dilectissima, ad hoc apta, gente Syra, cruda adhuc, & bene compacta, quæ mihi aliquando Phaniam, cùm & ille temerè succensereret, quemadmodum Charinus, post quatuor solidos menses reconciliauit, cùm iam planè desperarem. Ille autem incantationibus compulsus ad me redijt. *Mel.* Sed quid exegit anus, si modò adhuc meminisli? *Bac.* Non magnam accipit mercedem, Melissa, sed drachmam, & panem: & sali oportet imponi obolos septem, & thyum, & facem. Ista quidem anus accipit. Craterem quoque ei misceri oportet, eámque solam bibere. Oportebit & ipsius viri aliquid adesse, vti vestem, aut crepidas, aut pauculos crines, aut id genus aliud quidpiam. *Mel.* Habeo crepidas illius. *Bac.* Has ex palo suspensas thyo suffit, aspergens igni salem quoque. Ad hæc, amborum nomina, illius & tuum pronuntiat. Deinde è sinu proferens

ἀπὸ τοῦ κόλπου περικόμισας

βόμβον, ἐπιστρέφω ἐπῳδήν τινα λέγουσα ἐπισπόχῳ τῇ γλώσσῃ, βαρβαρικὰ καὶ φοινικώδη ὀνόματα. ταῦτα ἐποίησε τότε. καὶ μετ' οὐ πολὺ Φανίας ἅμα, καὶ A ἅτε συνεφήβων ἐπιμεσαίτων αὐτῷ, καὶ τὴ Φοιβίδος, ἣ συνῴκει, πολλὰ αἰτούσης, ἥκέ μοι, τὸ πλέον ὑπὸ τῆ ἐπῳδῆς ἀχόμενος. ἔτι δὲ καὶ τοῦτό με σφόδρα B ἀπὸ τῆς Φοιβίδος τὸ μίσητρον ἐδιδάξατο, τηρήσασαν τὸ ἴχνος ἐπαὶ ἀπολίποι, ἀμαυρώσασαν, ἐπιβῶναι μὲν τῷ ἀριστερῷ ἐμείνης, τὸ ἐμὸν δεξιόν. τῷ δεξιῷ δὲ, τὸν ἀριστερὸν ἔμπαλιν. καὶ λέγειν, ἐπιβέβηκά σοι, καὶ C φαίνω ἐμί. καὶ ἐπίπασα ὡς προσέταξε. Με. μὴ μέλλε, μὴ μέλλε ὦ Βακχὶ, κάλει ἤδη τὴν σύραν. σὺ δὲ ὦ Ακὶ, τὸν ἄρτον, καὶ τὸ θύον, καὶ τὰ ἄλλα πάντα πρὸς τὴν ἐπῳδὴν συμβάλλε.

rhombum, huc & illuc conuertit, incantationem quandam dicens volubili lingua, barbara videlicet, atque horrenda vocabula. Hæc illa tum fecit: ac non multò pòst Phanias, cùm illum pariter & æquales ob hoc reprehenderent, & ipsa Phœbis, cum qua rem tum habebat, multum postularet, venit mihi, incantatione ista prorsum attractus. Præterea etiam hanc odij conciliandi rationem me docuit aduersus Phœbidem, vt obseruato, & quum discessisset, deleto eius vestigio, in sinistrum illius pede dextro insisterem, contrà in dextrum, sinistro, & dicerem, te conscendi, & superior sum. Feciqueque vt illa D præcepit. *Me.* Ne morare, ne morare Bacchi, voca iam Syram illam. Tu verò Aci, panem, & thyum, & cętera omnia, quæ ad incantationem pertinent, appara.

E

ΚΛΩΝΑΡΙΟΝ, ΚΑΙ Λέαινα.

CLONARIVM, ET LAENA.

ΚΛΩΝΑΡΙΟΝ.

CLONARIVM.

ΚΑινὰ περὶ σοῦ ἀκούομεν ὦ Λέαινα, τὴν λεσβίαν Μέγιλλαν ἢ πλουσίαν, ἐρᾷν

NOua de te audimus Lęna. Lesbiam videlicet Megillã, diuitẽ illam, amare

σου ὥσπερ ἄνδρα, καὶ συ-
γενέσθαι ὑμᾶς, ὃν οἶσθ' ὅ, τι
ποιούσας μετ' ἀλλήλων. τί
τοῦτο; ἠρυθρίασας; ἦ μὴ εἰπὲ εἰ
ἀλλοῖ ταῦτα ὄψει. Λε. ἀλλοῖ A
ὦ Κλωναίειον. αἰσχύνομαι δέ.
ἀλλόκοτον γὰρ τί ὄψει. Κλω. περὶ
τῆς κουρᾶς ὁρᾷς, τί τὸ πρᾶγμα,
ἢ τί βούλεται ἡ γυνή; τί δὲ καὶ
περιΐπτετε ὅταν συνῆτε; ὁρᾷς; B
οὐ φιλεῖς με. οὐ γὰρ ἂν ἀπεκρύ-
πτου τὰ τοιαῦτα. Λε. φιλῶ
μέν, εἰ καί τινα ἄλλον. ἡ γυνὴ
δέ, δεινῶς ἀνδρεική ὄψει. Κλω.
οὐ μανθάνω ὃ, τι καὶ λέγεις, εἰ C
μή τις ἑταιρίστρια τυγχάνει ἔσα.
τοιαύτας γὰρ ἐν Λέσβῳ λέ-
γουσι γυναῖκας, τὸ αὐδρῶν
μὲν ἀπεχθανομένας, τοῦτο ἀνδράσιν
γυναιξὶ δὲ ἀντὰς πλησιαζού- D
σας, ὥσπερ ἄνδρας. Λε. τοιοῦτό
τι. Κλω. ἀλλ' ὦ Λέαινα, τοῦτο
αὐτὸ καὶ διήγησαι, ὅπως μὲ ἐπεί-
σθη τοιοῦτον, ὅπως δὲ καὶ συνε-
πίσθης, καὶ τὰ μετ' ταῦτα. Λε.
πότον τινὰ συγκροτοῦσα αὐτή, καὶ E
Δημώναξα ἡ κοσμιδία, πλου-
σία δὲ καὶ αὐτή, καὶ ὁμότε-
χνος τῇ Μεγίλλῃ, παρεκάλεσέ
με κιθαρίζειν αὐταῖς. ἐπεὶ
δὲ ἐνεδαίσατο, καὶ ὥρα λῦ,
καὶ ἔδει καθεύδειν, καὶ ἐμέ-
θυον, ἄγε δή, ἔφη ὦ Λέαινα, ἡ

te, perinde vt virum, vósque
coire, nescio quid vnà faciẽtes. Quid istud? erubuisti? Sed dic mihi, vera ne ista sunt? *Le.* Vera Clonarium. Pudet autẽ me. Alienũ enim quiddam est. *Cl.* At per Cererem, quid hoc negotij, aut quid sibi vult mulier? Quid verò agitis quando coitis? Vides? non amas me: neque enim celares me talia. *Le.* Amo equidem te, quantum vllam aliam. Mulier autem illa, virilis supra modum est. *Cl.* Non intelligo quid dicas, nisi si tribas quępiam est. Tales enim mulieres in Lesbo esse perhibent, quæ à viris quidem illud pati nolint, cum mulieribus autem ipsæ, perinde ac viri, congrediantur. *Le.* Tale quidpiam est. *Cl.* Proin Leæna, etiam hoc ipsum expone, quo pacto te solicitarit primum, quóque modo adducta sis vt morem gereres: & quæ secuta sunt deinceps. *Le.* Cùm ipsa comportationem quandam instituisset, & Demonassa Corinthia, diues & ipsa, in eadem arte exercitata cum Megilla, me assumpserũt vt ipsis cithara canerem. Postquam autem satis cecinerã, & iam intempesta nox erat, cubitúmque ire oportebat, illæq; erãt ebriæ. Tum Megilla, Age, inquit, Leæna,

Μέγιλλα, κοιμᾶσθαι γὰρ ἤδη καλόν, ἐνταῦθα κάθευδε μεθ' ἡμῶν, μέση ἀμφοτέρων. Κλω. ἐκάθευδες; τὸ μὴ πῶπα τί ἐγένετο; Λε. ἐφίλουν με τοσοῦτον, ὥσπερ οἱ ἄνδρες, οὐκ αὐτὰ μόνον προσαρμόζουσαι τὰ χείλη, ἀλλ' ὑπανοίγουσαι τὸ στόμα, καὶ περιέβαλλον, καὶ τοῖς μασοῖς ἔθλιβον. ἡ Δημώναξα δ', καὶ ἔδακνε μεταξὺ καταφιλοῦσα. ἐγὼ δ', οὐκ εἶχον ὅτι χρήσαιτο, τί τὸ πρᾶγμα εἴη. χρόνῳ δ' ἡ Μέγιλλα ὑποθερμος ἤδη οὖσα, τὸν μὲν πυνίκιον ἀφείλετο τῆς κεφαλῆς. ἐπέκειτο δ' πάνυ ὁμοία, καὶ προσφυὴς, καὶ ἐν χρῷ ἄρθη αὐτὴ, καθάπερ οἱ σφόδρα ἀνδρώδεις τῶν ἀθλητῶν, ἀποκεκαρμένη. κἀγὼ ἐταράχθην ἰδοῦσα. ἡ δ', ὦ Λέαινά φησιν, ἑώρακας ἤδη οὕτω καλὸν νεανίσκον; ἀλλ' οὐχ ὁρᾷς ἔφη ἐνταῦθα νεανίσκον ὦ Μέγιλλα. μὴ καταψεύδου μοῦ ἔφη. Μέγιλλος γὰρ ἐγὼ λέγομαι, καὶ γεγάμηκα προπάλαι ταύτην Δημώναξαν, καὶ ἔστιν ἐμὴ γυνή. ἐγέλασα ὦ Κλωναρίον ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἔφην, ἀλλ' οὖν σύ γ' ὦ Μέγιλλε, αἰνίς τις ὢν, ἐλελήθεις ἡμᾶς, καθάπερ τὸν Ἀχιλλέα φασὶ κρυπτόμενον ἐν τοῖς παρθένοις. καὶ τὸ

Iam enim dormire æquũ eſt, hîc nobiſcum cuba, media inter vtramque. *Cl.* Concubuiſti-ne? Quid poſtea factum eſt? *Le.* Oſculabantur me primò, perinde atque viri ſolent, non ipſa modò labia applicantes, ſed os quoque ſubaperientes: deinde & amplexabantur, & papillas premebant mihi. Demonaſſa autem, etiam inter oſculandum, mordebat. Ego verò quidnam rei eſſet, conijcere non poteram. Cæterùm cũ iam incaluiſſet Megilla, galericulum quidem à capite remouit. Ipſa autem incumbebat, ſimilis & æquiparanda athletæ alicui vehementer virili, & robuſto, & cute ad viuum detonſa: quam vbi aſpexi, perturbata ſum. Illa verò, Leæna, inquit, ecquem adoleſcentem ita pulchrum vnquam vidiſti? At non video, inquam ego, vllum hîc adoleſcentem Megilla. Tum illa: ne me, inquit, mulierem facias. Megillus enim vocor ego, & iã olim Demonaſſam hanc vxorem duxi, eſtque ea vxor mea. Riſi equidem ad hæc, Clonarium: & dixi, Proinde Megille, virum eſſe te neſciebamus: quemadmodũ aiunt Achillem inter virgines abditum fuiſſe: habes

ἀνδρεῖον ἐκεῖνο ἔχεις, καὶ ποιεῖς
πλὴν Δημώναξαι ὅσοι οἱ ἄν-
δρες. ἐκεῖνο μὲν ἔφη ὦ Λέαι-
να, ἃ ἔχω. δέομαι δ' οὐδὲ
παύ αὐτὸ. ἴδιον δέ τινα τρό-
πον ἤδη παρασπεῦ ὁμιλῆντα
ὄψει με. ἀλλὰ μὴ ἑρμαφρό-
διτος εἶ ἔφην, οἷοι πολλοὶ
εἶναι λέγονται, ἀμφότερα
ἔχοντες; ἔτι γὰρ ἠγνόουν ὦ
Κλωνάριον τὸ πρᾶγμα. οὔ
φησιν, ἀλλὰ τὸ παῖ ἀνήρ εἰ-
μι. ἄκουσα ἔφην ἐγὼ τῆς βοιω-
τίας αὐλητρίδος Ἰσμηνοδώ-
ρας, διηρημένης τὰ ἐφέσρια
παρ' αὐτοῖς, ὡς γέγοιτό τις ἐν
Θήβαις ἐκ γυναικὸς ἀνήρ.
ὁδὶ αὐτὸς, καὶ μάντις ἄριστος.
εἶμαι Τειρεσίας τοὔνομα. μὴ
σοὶ τι καὶ σὺ τοιοῦτο πέπον-
θας; οὔκουν ὦ Λέαινα ἔφη,
ἀλλὰ ἐγχυνήθην μὲν ὁμοία ταῖς
ἄλλαις ὑμῖν. ἡ γνώμη δ', καὶ
ἡ ἐπιθυμία, καὶ τἄλλα πάν-
τα, ἀνδρός ἐστί μοι. καὶ ἐκεινὴ
γοῦν σοι ἔτοιμα ἐπιθυμία. πάρε-
χε γοῦν ὦ Λέαινα εἰ ἀπιστεῖς
ἔφη, καὶ γνώσῃ οὐδὲν ἐνδέκουσά με
τ' ἀνδρῶν. ἔχω γάρ τι καὶ τῶ
ἀνδρείου. ἀλλὰ πάρεχε. ὀφεὶ
γάρ. παρέσχον ὦ Κλωνάριον, ἱκε-
τευούσης πολλά. καὶ ὅρμον τινά
μοι δούσης τῶν πολυτελῶν,

& virile illud, ac Demonassæ idem facis quod viri solerę. Idem ego Leæna, inquit, nec eo admodum opus. Peculiari autem modo, suauius aliquanto congredi me videbis. At num hermaphroditus es, inquam ego, quales perhibentur esse multi, vtrumque membrum habẽtes? rem enim & Clonarium, adhuc ignorabam. Neque hoc, inquit illa, sed per omnia vir sum. Tum ego, audiui, inquam, ex Bœotia tibicina quadam Ismenodora nomine, quæ apud ipsos sunt ephestria, narrante, quendam Thebis factum fuisse ex muliere virum, qui idem vates quoque fuit optimus: Tiresias nimirum. Num tibi tale quid accidit? Haudquaquam Leæna, inquit: sed vobis alijs natâ sum similis. Animus autem, & libido, cæteráque omnia, virilia mihi sunt. Sufficiens saltem, inquam, est tibi libido. Tum illa: præbe igitur, inquit, Leæna, & cognosces me viris esse nihilo inferiorem. Nam aliquid loco virilis habeo. Sed præbe: nam videbis. Prębui itaque Clonarium, cùm illa diu multúmq; supplicasset, & pretiosũ monile dedisset, & tenuia velamina.

καὶ ὀθόνας τῶν λεπτῶν·

εἶτα ἐγὼ μὴν, ὥσπερ ἀνδρα περιελάμβανον. ἡ δ', ἐποίει τε, καὶ ἐφίλει, καὶ ἠσπάζετο, καὶ ἐδίδει μοι ἐς καταβολὴν ἥδεως. Κλω. τί ἐποίει ὦ Λέαινα; ἢ τίνα βόπον; τοῦτο γὰρ μάλιστα εἰπέ. Λε. μὴ αὐ ἀκρίβου ἀκριβῶς. αἰσχρὰ γάρ. ὥστε μὰ τὴν οὐρανίαν, οὐκ ἂν εἴποιμι.

Tum ego illam perinde atque virum complectebar. Illa autem, & faciebat, & osculabatur, & anhelabat, & summa voluptate affici videbatur. C. Quid faciebat Læna? aut quomodo? hoc enim in primis dicas. Le. Ne accuratiùs inquiras: turpia enim sunt. Quare per Vraniam, nolim dicere.

ΚΡΩΒΥΛΗ, ΚΑΙ Κορίννα.

CROBYLE, ET CORINNA.

ΚΡΩΒΥΛΗ.

CROBYLE.

Κόρινν', ὡς μὴν οὐ πάνυ δεινὸν ἐῶ ὁ ἐνόμιζες, τὸ γυναῖκα γενέσθαι ἐκ παρθένου, μεμαθηκὼς ἤδη. μᾶ μειρακίου μὲν ὡραίου γνωμίην, μικρὰ δ' τοιοῦτον μίσθωμα κομισαμένην, ἐξ οὗ ὄρμον αὐτίκα ὠνησομαί σοι. Κο. καὶ μανθάνειν. ἐχέτω δ' καὶ ψήφους τινὰς πυραυγεῖ, οἷος ὁ Φιλαινίδος ἐστίν. Κρω. ἔσται τοιοῦτος. ἄκουε δὴ καὶ τἄλλα παρ' ἐμοῦ, ἃ σε χρὴ ποιεῖν, καὶ ὅπως προσφέρεσθαι τοῖς ἀνδράσιν. ἄλλη μὲν γὰρ ἡμῖν ἀποδοχὴ τοῦ βίου ἐστὶν ὦ θύγατερ. ἀλλὰ δύο ἔτη τοσαῦτα ἐξ οὗ τέθνηκεν ὁ μακαρίτης σου πατὴρ, οὐκ οἶσθ' ὅπως

Non ita graue esse, Corinna, ceu tu putabas, ex virgine mulierem fieri, iam didicisti: siquidem cum formoso adolescente fuisti, & pro prima mercede minam accepisti, vnde monile statim tibi comparabo. Cor. Ita amabo. Habeat autem splendoris igneï lapillos, cuiusmodi Philænidis est. Cro. Erit eiusmodi. Sed audi etiam cætera ex me, quæ te facere, & quo pacto viris accommodare te oportet. Nam alia victus ratio nobis nulla est, filia: sed per duos hosce annos, ex quo pater tuus, piæ memoriæ, defunctus est, an nescis quo pacto vitam egerimus? At quādo ille adhuc viuebat, ἀπεζήσαμεν. ὅτε δ' ἐκεῖνος ἔζη,

παντα ἰῶ ἡμῖν ἱκανά. ἐχάλκευε γὰρ, καὶ μέγα ἰῶ ὄνομα ἀυτῷ ἐν Πειραιεῖ. καὶ πάντων ὅσην ἀκοῦσαι διομνυμένων, ἦ μὰ μὴ φιλῖνον, μηκέτι ἔσεσθαι ἄλλον χαλκέα. μετὰ δὲ τὸν τελευτὴν, τὸ μὲν πρῶτον ἀποδομένη τὰς πυρόχρας, καὶ τὸν ἄκμονα, καὶ σφῦραν δύο μνῶν, ἀπὸ τούτων διεζάφημεν. εἶτα, νεῶ μὰ, ὑφαίνουσα. νεῶ δὲ, κρόκην κατάγουσα, ἢ σήμονα κλώθουσα, ἐποιζόμην τὰ στρία μόλις. ἔβοσκον δέ σε ὦ θύγατερ, τὸν ἐλπίδα πεποιημένουσα. Κο. τὸν μνᾶν λέγεις; Κρω. οὐκ. ἀλλὰ ἐλογιζόμην ὡς τηλικαύτη γενομένη, θρέψεις μὲ ἐμὲ, σεαυτὴν δὲ κατακοσμήσεις ῥᾳδίως, καὶ πλουτήσεις, καὶ ἐδῆτας ἕξεις, ἀλυργεῖς, καὶ θεραπαίνας. Κο. πῶς ἔφης μῆτερ, ἢ τί λέγεις; Κρω. συνοῦζα μὲν τοῖς νεανίσκοις, καὶ συμπίνουζα μετ' ἀυτῶν, καὶ συγκαθεύδουζα ὅτε μισθῷ. Κο. καθάπερ ἡ Δάφνιδος θυγάτηρ Λύρα; Κρω. ναί. Κο. ἀλλὰ ἐκείνη ἑταίρα ἐστίν. Κρω. οὐδὲν τοῦτο δεινόν. καὶ σὺ γὰρ πλουτήσεις ὡς ἐκείνη, καὶ πολλοὶς ἐραστὰς ἕξεις. τί ἐδάκρυσας ὦ Κόρινν᾽; οὐχ ὁρᾷς ὁπόσα, καὶ

abundè nobis omnia suppetebant. Artem enim ferrariam exercebat: magnúmque erat nomen eius in Piræo. Ac plerosque audire licet deierantes, nullum ampliùs post Philinum, talem fore ferrarium fabrum. Post mortem autem eius, principio quidem diuenditis forcipibus, incude, & malleo, duabus minis, ex illis tum vitam sustentauimus. Postea autem, aliàs quidem texendo, aliàs verò tramam deducendo, aut stamina nendo, ægrè victum parabam: te verò, filia, nutriebam, spem expectans. *Cor.* Minam istam dicis? *Cre.* Non: verùm ita rationem inibam, quòd cùm ad istam ætatem peruenisses, & me facilè alere postea, & te ipsam exornare posses: diues ipsa futura, purpureas vestes, & ancillas habitura. *Cor.* Quomodo hoc mater? aut quid dicis? *Cre.* Si cum adolescentibus rem haberes, & cum ipsis potares, & pro mercede concumberes. *Cor.* Sicut Daphnidis filia Lyra? *Cre.* Ita. *Cor.* At illa meretrix est. *Cre.* Hoc nihil graue. Nam & tu, perinde ac illa diteſces, multósque amatores habebis. Quid fles Corinna? an non vides quàm multæ

ὡς πεπαυόμεναι εἰσὶν αἱ ἑταῖραι, καὶ ὅσα χρήματα λαμβάνουσι; τὴν Δαφνίδα γάρ ἐγὼ οἶδα ὦ φίλη Ἀδρήστεια, ῥάκη πρὶν αὐτὴν ἀκμάσαι τὴν ὥραν περιβεβλημένην. ἀλλὰ νῦν ὁρᾷς οἷα πρόεισι, χρυσοῦς, καὶ ἐσθῆτας ἐνδεῖς, καὶ θεραπαίνας τέτταρας. Κο. πῶς δ' ταῦτα ἐκτήσατο ἡ Λύρα; Κρω. τὸ μὲν πρῶτον, κατακοσμεῖσα ἑαυτὴν εὐπρεπῶς, καὶ εὐσταλὴς οὖσα, καὶ φιλοφρονουμένη πρὸς ἅπαντας, οὐκ ἄχρι τοῦ καγχάζειν ῥᾳδίως, καθάπερ σὺ εἴωθας, ἀλλὰ μειδιῶσα ἡδύ, καὶ ἐπαγωγόν. εἶτα προσομιλοῦσα δεξιῶς, καὶ μήτε φωνακίζουσα εἴ τις προσέλθοι, ἢ προπηλακίζει, μήτε αὐτὴ ἐπιλαμβανομένη τῶν ἀνδρῶν. ἢν δέ ποτε καὶ ἀπέλθῃ ἐπὶ δεῖπνον λαβοῦσα μάθωμα, οὔτε μεθύσκεται, καταγέλαστον γάρ, καὶ μισοῦσιν οἱ ἄνδρες τὰς τοιαύτας, οὔτε ὑπερεμφορεῖται τοῦ ὄψου ἀπιερογλώσσως, ἀλλὰ προσάπτεται μὲν ἄκροις τοῖς δακτύλοις, σπανίᾳ δ' τοὺς ἐνδέσεις ὀκ ἐπ' ἀμφοτέρας παραβύεται τὰς γνάθους, πίνει δ' ἡρέμα, οὐ χανδόν, ἀλλ' ἀναπαυομένη. Κο. κἂν εἰ δι-

sint, & magno ſtudio ambiantur meretrices? & quantum pecuniæ accipiant? Daphnidem enim, ô chara Adraſtia, noui ego, quæ priuſquam ad ætatem adultam peruenisſet, pannoſa erat. At nunc vides, qualis prodit, vt illi aurum, floridæ veſtes, & ancillæ quatuor. *Cor.* Sed quo pacto hæc acquiſiuit Lyra? *Cro.* Primùm quidem exornando ſe eleganter, & facilem, hilarémque erga omnes ſe gerendo, non ſoluto, vt tu ſoles, cachinno, ſed ſuaue quiddam & blandum arridendo. Poſtea dextrè conuerſando, neque decipiendo, ſiquis accedit, aut accerſit eam, neque viros increpando. Ac ſi quando ad cœnam it accepta mercede, neque inebriatur, ridiculum enim hoc, & viri oderunt tales, neque ruſticè impletur opſonio: ſed attingit quidem ſummis digitis, tacitè autem edendo non obturat vtramque maxillam ingeſtis buccellis: bibit etiam ſenſim, non affatim, ſed interquieſcendo. *Cor.* Etiamſi ſitiat mater? *Cro.* Tũ præcipuè, Corinna:

ψῶσα ὦ μῆτερ τύχοι; Κρω. τότε μάλιστα ὦ Κόρινν᾽α.

καὶ οὔτε πλέον τοῦ δέοντος φθέγγεται, οὔτε ἀποσκώπτει ἔς τινα τῶν παρόντων. ἐς μόνον ὃ τὸν μισθωτὸν βλέπει. καὶ διὰ τοῦτο ἐκεῖνοι φιλοῦσιν αὐτὴν. καὶ ἐπιδὰν κοιμᾶσθαι δέῃ, ἀσελγὲς οὐδὲν, οὐδὲ ἀμελὲς ἐκείνη ἂν τι ἐργάσαιτο, ἀλλὰ καὶ ἅπαντος ἓν τοῦτο δεῖται, ὡς ἀναγάγοιτο, καὶ ἐρασὴν ποιήσειεν ἐκείνου. ταῦτα γὰρ αὐτὴν ἅπαντες ἐπαινοῦσιν. εἰ δὴ καὶ σὺ ταῦτα σκιάδιος, μακαρία καὶ ἡμεῖς ἐσόμεθα. ἐπεὶ τάχε ἄλλα παρατολὺ αὐτῆς. ἄλλο οὐδὲν ὦ φίλη Ἀδράστεια φημι, ζώνης μόνον. Κρ. εἰπέ μοι ὦ μῆτερ, οἱ μισθούμενοι πάντες τοιοῦτοί εἰσιν, οἷος ὁ Εὔκριτος, μεθ' οὗ χθὲς σκάζευδον; Κρω. οὐ πάντες ἀλλ' ἔνιοι μέν, ἀμείνους. οἶδε, καὶ ἥδη αὐδράδειε. οἶδε, καὶ οὐ πάνυ μορφῆς εὐφυῶς ἔχοντες. Κο. καὶ τούτοις συγκαθεύδειν δεήσει; Κρω. μάλιστα ὦ θύγατερ. οὗτοι μὲν τοι καὶ πλείονα διδόασιν. οἱ καλοὶ δ', αὐτὸ μόνον, καλοὶ δέλοσιν εἶναι. καὶ σοὶ δ' μελέτω ἀεὶ τὸ πλεῖονος, εἰ θέλεις ἐν βραχεῖ λέγειν ἁπάσας, ἐνδεξάζας σε τῷ δακτύλῳ, οὐχ ὁρᾷς τὴν

& neq; plus æquo loquitur, neque in quenquam eorum qui adsunt, dicteria torquet. Eum solum à quo conducta A est, respicit. Et ob hoc illi amant ipsam. Et postquam eundum est cubitum, nihil petulans, nihil ineptum admittit, sed ex cunctis vnum hoc aucupatur, vt illum alliciat, B suique amatorem reddat. Hoc enim nomine ipsam cuncti laudant. Quòd si tu etiam hæc didiceris, nos quoq; fœlices erimus. Nam cætera quidem multò ipsa. C Sed nihil, ô chara Adrastia, addam amplius: viuas modò. Cor. At dic mihi mater, ij qui mercede nos conducũt, omnes-ne tales sunt, qualis est hic Eucritus cum quo heri concubui. Cro. Non D omnes: sed alij quidem meliores, alij iam viriles: nonnulli verò non admodum liberali forma præditi. Cor. Et cum istis concumbere oportebit? Cro. Maximè, filia: nam hi plura quoque dant. Formosi autem, hoc solum, pulchri esse volũt. Tu verò eius quod plus est, rationem semper habeas, si cupis vt omnes breui te commonstrent digito, ac dicant. An non vides Corinnã Crobylæ

Κόρινναν ἢ τὴν Κρωβύλης

filiam;

θυγατέρα, ὡς καθαλουτεῖ, καὶ θεοσεβὴς μόνα ποιήσῃ τὴν μητέρα; τί φῄς; ποιήσεις ταῦτα, ποιήσεις; οἶδα ἐγώ. καὶ σφόδρα ἀπὸ παντὸς ῥᾳδίως. νυνὶ δ' ἀπιθι λουσομένη, εἰ ἀφίκοιτο καὶ τήμερον τὸ μειράκιον ὁ Εὔκριτος. ὡς ὑπέσχητο γάρ.

filiam, vt est ditissima, & matrem reddit fœliciſſimam? Quid ais? facies-ne ista? facies, nouì ego, & facilè omnibus anteibis. Nunc autem ito lotum, si fortè veniat, etiam hodie adolescens ille Eucritus: ita enim pollicitus est.

ΜΗΤΗΡ, ΚΑΙ ΜΥΣΑΡΙΟΝ.

MATER, ET MVSARIVM.

ΜΗΤΗΡ.

Ἀνέπι τοιοῦτον ἑρασὴν ἴδωμεθα ὦ Μυσάριον, οἷος ὁ Χαιρέας ἐστί, δοῦναι μὲ τῇ παιδίσκῃ θῦσαι λευκὴν κριὸν, τῇ Ἀφροδίτῃ δ', καὶ τῇ ἐν κήποις, δάμαλιν ἐγκύμονα, στεφανῶσαι δ' καὶ τὴν πλακοδότειραν. καὶ ὅλως, φαιδρεῖται, καὶ τετιμημένοι ἐσόμεθα. νυνὶ δὲ ἅς. χρὴ παρὰ τὸ παυσίπονον ἡλικίᾳ λαμβάνοντ', ᾧ οὐ ὀβολὸν μὲ ἔδωκέπω ποτὲ σοι δεδωκώς, οὐδὲ ἐδώκει, οὐχ ὑποδήματα, ἱμάτιον, ἀλλὰ προφάσεις ἀεὶ, καὶ ὑποσχέσεις, καὶ μακρὰς ἐλπίδας, καὶ πολὺ τὸ ἐὰν ὁ πατὴρ, καὶ εἰ κύριος γένωμαι τῆς οὐσίας, καὶ πάντα σά. σὺ δ', καὶ ὀμώμοκέναι αὐτὸν φῄς, ἐπὶ νόμῳ σε γαμετὴν ποιήσεται. Μυ. ὄμοσε γὰρ εἰ μὴ τρεῖς, κατὰ τῶν θεῶν, καὶ τὴν πολιάδος.

MATER.

SI talem amatorẽ posthac inueniamus, Musarium, qualis Chæreas hic est, oportebit nos immolare, Publicæ quidem Veneri capram candidam, Cœlesti autem, & ei quæ in hortis est, iuuencam vtrique: sertis quoque coronare opum largitricem. In summa, beatæ, terq; fœlices erimus. Quippe vides nunc ab adolescẽte isto quã multa accipiamus, qui nẽ obolum quidẽ tibi dedit vnquã, neq; vestẽ, neq; soleas, neque vnguẽtũ: sed apud ipsũ semper excusationes, & pollicitationes, & spes lõgæ, & illud crebrũ, Si pater, &, si paternarũ opũ fiã dominus, &, omnia tua, Tu etiam iurasse, ipsum dicis, quòd lege vxorem te suã sit facturus. Mu. Iurauit, mater, per Cererem, & Proserpinam; & Mineruam,

Μν. καὶ πιστεύεις δηλαδή; ἢ διὰ τοῦτο προῖκα ἐχόντι αὐτῷ καταδεῖναι συμβολὴν, τὸ δακτύλιον δέδωκας, ἀγνοούσης ἐμοῦ; ὁ δ', ἀποδώσων, κατέπτη. ἢ πάλιν τὰ δύο περιδέραια τὰ ἰωνικὰ, ἑλκοντα ἑκάτερον δύο δραχμὰς, ἃ σοι ὁ χλὸς Πραξίας ὁ ναύκληρος ἐκόμισε, πτισσάμενος ἐν Ἐφέσῳ. ἐδεῖτο γὰρ Χαρέας ἔργον σοὶ ἐράνοις ἀπενεγκεῖν. ὀδύνας γὰρ, καὶ χλωνίσκους, τί ἂν λέγοιμι; ἢ ὅλως, ἔρωτα ὁν τι ἡμῶν, ἢ μέγα ὄφελος συμπέπωκεν οὗτος. Μου. ἀλλὰ καλὸς, καὶ ἀγένειος, ἢ φησὶν ἑρᾷν, καὶ δακρύει, ἢ Δρομάχης, ἢ Λάχητος υἱὸς ὄζει τῶ Ἀρεοπαγίτου. ἢ φησιν ἡμᾶς γαμήσειν, ἢ μεγάλας ἐλπίδας ἔχομεν παρ' αὐτῶ, ἢν ὁ γέρων μόνον καταμύσῃ. Μν. οὐκοῦν ὦ Μουσαείων, ἐὰν ἀποδῶσι δέκα, ἢ ὁ σκυτοτόμος αὐτῇ τὸ δίδεσχμον, ἐρεῖν ἔχομεν, ἀργύριον μὴ ἔχομεν, σὺ δ' τῶν ἐλπίδων ὀλίγας παρ' ἡμῶν λάβε. ἢ πρὸς τ' ἀλφιτοπώλιν τὰ ὀψωνία. ἢ ἵν' τὸ ἐνοίκιον αἰτῶμεθα Λάχης ὁ κολυπεὶς ἀπεδύσῃ. γάμους. ἐκ αἰσχύνῃ μόνῃ τῶν

Mn. Et credis illi scilicet? & ob hoc nuper, cũ nõ haberet vnde daret symbolũ, annulũ illi me inscia dedisti? at hũc ille vẽditũ absorbuit. Et rursum duo monilia ista Ionica, quorũ vtrũq; pẽdebat duos Daricos, quæ tibi Chius ille nauclerus Praxias attulerat, Ephesi mercatus. Oportebat enim vt Chæreas cœnã collatitiã cũ adoleſcẽtibus depẽderet. Nam vela, & tunicas quid attinet dicere? In sũma, lucrũ inopinatũ, magnúmq; cõmodũ iste nobis obuenit. *Mn.* At pulcher est, & imberbis, & amare se ait, & lachrymatur, & Dinomaches, Lachetisq; Areopagitæ est filius: dicítq; vxorẽ me ducturũ se: deniq; spes magnas facit, si modò senex ille oculos clauserit. *Ma.* Proinde Musariũ, vbi calceis opus erit, & sutor didrachmũ popoſcerit, dicemus & nos illi, argẽtũ quidẽ nõ habemus, tu autem spes quasdã exiguas à nobis accipe, eadẽq; pistori. Et quum pẽsionẽ domus deposcemur: expecta, dicemus videlicet, dum Laches Colyttensis moriatur: exoluemus enim tibi post nuptias. Nõ pudet te quòd sola meretricũ, neq;

Μα. πρεῖμεινον φήσομεν, ἕως ἂν ἀποδώσομεν γάρ σοι μὴ τῶν ἑταιρῶν ἐκ ἐλλόβιον, οὐχ ὅς-

ἔμον, οὐ τοιαυτινίδιον ἔχουσα;
Μη. τί οὖν ὦ μῆτερ, ἐκεῖναι
εὐτυχέστεραί μου, καὶ καλλίους
εἰσίν; Μη. ὦ, ἀλλὰ σωφρονέ-
στεραι, καὶ ἴσασιν ἐταιρίζειν. οὐδὲ A
πιστεύουσι ῥήμασίοις, καὶ νεανί-
σκοις, ἕως ἂν ἀκρου τὸ χείλους
τὸν ὄφους ἔχωσι. σὺ δ' εἰ πιστὴ,
καὶ φίλανδρος. οὐδὲ προσίη ἄλ-
λον τινὰ, ὅτι μὴ μόνον Χαιρέ-
αν. καὶ προῆλθ ὅτε ὁ γεωργὸς ὁ B
ἀκαρναν εἰς ἦκε δύο μνᾶς κο-
μίζων, ἀγρύοιος καὶ αὐτὸς, οἶνου
δ' ἡμῖν ἀπειληφει, τὸ πατρὸς C
πέμψαντος. σὺ δ' ἐκεῖνον μὲ ἀ-
πημύκτισας, καθεύδεις δ' μετ'
Ἀδώνιδος Χαιρέα. Μη. τί οὖν,
ἐχελῶ Χαιρέαν καταλείψα-
σαν, παρὰ δὲ ἄδαθα τ' ἐργάτην
ἐκεῖνον, κινάβρας ἀπόζοντα; D
λεῖός μοι φαίνεται Χαιρέας, καὶ χοι-
ρίοσκος ἀκαρνανίος. Μη. ἐγὼ ἐ-
κεῖνος ἀγροῖκος, καὶ πονηρὸν ἀπο
πνεῖ. τί δ' Ἀντιφῶντα τ' Μενε-
κράτους μανθάνω ἐπιχαρέμωνον, ὃς
τ' τὸν ἐδέξεω; ἃ καλὸς ἦν, καὶ ἀ-
στεῖος ἡλικιώτης Χαιρέου; Μη. E
δῆ ἠπείλησε Χαιρέας ἀποσφά-
ξειν ἀμφοτέρους, εἰ λάβοι με
πάντε μετ' αὐτῶ. Μη. πόσοι δ'
καὶ ἄλλοι ταῦτα ἀπειλοῦσιν;
ἐκοῦσι αὐθέρασος σὺ μόνη εἶ
διὰ τοῦτο, καὶ σωφρονήσης,

inaures habes, neq; monile,
neq; vestem Tarentinam. *Mu.*
Quid igitur, mater, fortunatiores-ne illæ me, & pulchriores sunt? *Ma.* Nō: sed prudētiores, & sciunt meretricari: nec verbis credūt, & adolescētulis, in summis labijs iuramētū gerētibus. Tu verò fidelis es, & amans viri: nec admittis aliū quenquā, præterquā solū Chæreā. Ac nuper quādo Acarnēsis ille agricola venit, duas minas afferens, ipse quoq; imberbis (vini autē pretiū hoc retulerat, à patre missus), tu verò etiā subsānasti hominē, dormis autē cū isto tuo Adonide Chærea. *Mu.* Quid igitur? relicto-ne Chærea, mihi admittēdus erat operarius ille hircū olēs? Læuis mihi, vt aiunt, Chæreas, & porcellus Acarnanius. *Ma.* Esto rusticus ille, & hircū oleat: cur neque Antiphōtē Menecratis filiū, minā tibi pollicētē nō admisisti? Annō formosus erat, & vrbanus, æqualis Chæreæ? *Mu.* At interminatus erat Chæreas, se iugulaturū ambos, si me cū illo deprehēderet. *Ma.* Quàm multi alij eadem minantur? An tū igitur sine amatoribus ob hoc manebis? & pudicè ages, perinde ac si non meretrix,

καθάπερ οὐχὶ ἑταίρα, τῆς

ὁ Θεσμοφόρου ἱέρειά τις οὖσα. ἐῶ τἄλλα. σήμερον ἄλοα ἦσι. τί δέ σοι δέδωκεν ἐς τὴν ἑορτήν; Μου. οὐκ ἔχει ὦ μαιάδιον. Μη. μόνος οὗτος οὐ τέχνῃ ἕυρηκεν ἐπὶ τὸν πατέρα, οὐκ εἰκότην καθῆκεν ἐξαπατήσοντα, οὐκ ἀπὸ τῆς μητρὸς ἤρξεν ἀπειλήσας ἀποστερήσεσθαι στρατευσόμενος, εἰ μὴ λάβοι, ἀλλὰ καθηται, ἡμᾶς ἐπιβίβων, μήτε αὐτὸς δίδους, μήτε παρὰ τῶν διδόντων ἐῶν λαμβάνειν. σὺ δ' οἴει ὦ Μουσάριον, ἑκτωκαίδεκα ἐτῶν ἀεὶ ἔσεσθαι; ἢ τὰ αὐτὰ φρονήσειν Χαρέαν, ὅταν πλουτῇ μὲν αὐτὸς, ἢ δ' μήτηρ γάμου πολυταλάντου ἄξουσα αὐτῷ; μεμνήσεται οἴει τότε τῶν δακρύων, ἢ τῶν φιλημάτων, ἢ τῶν ὅρκων, πότερ' ἴσως τάλαντα σεσικὸς βλέπων; Μυ. μεμνήσεται σκέτος. δέγμια δ', ὡς οὐδὲ ναῦν γαμήσων, ἀλλὰ κατεναγκάζομενος, καὶ βιαζόμενος ἠρνήσατο. Μη. ψεύσοιτο μὴ ψευδέσθαι. ἀναμνήσω δέ σε ὦ Μουσάριον ποτέ.

sed Cereris quæpiam sacerdos fores? Cætera omitto. Hodie verò Aloa sunt: quid ergo tibi dedit in hoc festo? *Mu.* Non habet ô mater. *Ma.* An solus iste nullam artem aduersus patrem potest inuenire? non seruum immittere, qui illum decipiat? non à matre ipse postulare, minitando se in militiam nauigaturum, nisi accipiat? Verum sedet, nos atterens, neque ipse quicquam dans, neque à dantibus accipere sinens. Tu verò, Musarium, an putas te octodecim annorum semper fore, aut eodem animo semper futurum Chæream, quando ipse diues erit, & mater opimas ipsi nuptias inuenerit? An illetum, putas, meminerit lachrymarum, aut osculorum, aut iramenti, quum dotem quinque fortassis talentorum aspiciet? *Mu.* Meminerit ille. Cuius rei argumentum est, quòd neque nunc vxorem duxit, sed cùm à patre cogeretur, & vim propè pateretur tamen recusauit. *Ma.* Vtinam non decipiaris. Sed tamen admonebo te, Musarium, aliquando horum.

ΑΜΠΕΛΙΣ, ΚΑΙ Χρυσίς.

ΑΜΠΕΛΙΣ.

ΕΙ τις ὦ ὦ Χρυσὶ, μήτε ζηλοτυπεῖ, μήτε ὀργίζεται, μήτε ἐρράπισέ ποτε, ἢ πεπίεσεν, ἢ τὰ ἱμάτια πεπέρκικεν, ἔτι ἐραστὴς ἐκεῖνός ἐστιν; Χρυ. ἐκοῦ τοῦτα μόνα ἐρῶντος ὦ Ἀμπελὶ δείγματα; Ἀμ. ναὶ, τοῦτ' αὐδ' ἐγὼ ἥδομαι. ἐπὶ τἆλλα, φιλήματα, καὶ δάκρυα, καὶ ὄρκοι, καὶ τὸ πολλάκις ἥκειν, ἀρχόμενα ἐρῶντος σημεῖον, καὶ φυόμενα ἔτι. τὸ δὲ πῦρ ὅλον, ἐκ τῆς ζηλοτυπίας ἐστίν. ὥστε εἰ καὶ σὲ ὡς φησὶ ὁ Γοργίας ῥαπίζει, καὶ ζηλοτυπεῖ, χαῖρε ἔλπιζε, καὶ ἔυχου ἀεὶ τὰ αὐτὰ ποιεῖν. Χρυ. τὰ αὐτά; τί λέγεις; ἀεὶ ῥαπίζειν με; Ἀμ. οὐχί, μὰ αὐλάδα, εἰ μὴ φορεῖς μόνον αὐτὸν βλέποις. ἔτι εἰ μὴ ἐρᾷ γε, τί ἂν ἔτ' ὀργίζοιτο, εἰ σύ πνα ἕτερον ἐραστὴν ἔχοις; Χρυ. ἀλλ' ἐγὼ γε, ὁδί, μάτην ὑπέλαβε τὸ πλούσιόν μου ἐρᾶν, διότι ἄλλως ἐμεμόνευσά ποτε αὐτῷ. Ἀμ. καὶ τοῦτο ἤδη τὸ, ὑπὸ πλουσίων ἐπᾴδειν ἀπορδιζεσθαι σε.

AMPELIS, ET CHRYSIS.

AMPELIS.

SIquis, ô Chrysi, neq; zelotypus est, neque irascitur, neque alapas inflixit vnquam, aut capillos conscidit, aut vestes lacerauit, est-ne adhuc pro amatore habenda? *Chr.* Nūquid, Ampeli, sola sunt ista amatis indicia? *Amp.* Maximè. Hæc sunt viri feruidi. Nā cætera illa, oscula, lachrymæ, iuramenta, & crebrò ventitare, incipientis, & adhuc crescētis amoris signa: sed totus ignis zelotypia cōstat. Quare si te, vt ais, Gorgias alapis cædit, & zelotypus est, bene speres licet, optésque vt eadē semper faciat. *Chr.* Eadem-ne? quid dicis? vt ille me semper alapis cædat? *Amp.* Non: sed vt semper illi ægrè sit, si non ad solum ipsum aspicias. Siquidem nisi amaret te, quid quæso irasceretur, si quempiam alium amatorem haberes? *Chr.* At equidem non habeo. Ille verò nequicquam suspicatus est, diuitem istum à me amari, eo quòd mentionem ipsius fortè feci. *Amp.* At hoc suaue est, putare ipsum te à diuitibus obseruari.

οὕτω γὰρ ἀνιάσεται μᾶλλον, καὶ φιλοτιμήσεται, ὡς μὴ ὑφ' ἑαυτῆς βάλοιντο αὐτὸν οἱ ἀντερασταί. Χρυ. καὶ μὴν οὗτός γε μόνον ὀργιζεται, καὶ ραπίζει. δίδωσι δὲ οὐδέν. Αμ. ἀλλὰ δώσει. ζηλότυποι γάρ, ἢν μάλιστα λυπηθήσονται. Χρυ. ἐκ οἵσθ' ὅπως ῥαπίσματα λαμβάνειν βούλει με ὦ Αμπελίδιον. Αμ. οὐκ, ἀλλ' ὡς οἶμαι, μεγάλοι ἔρωτες γίγνονται, καὶ εἰ πύθοιτο ἀμελεῖσθαι. εἰ δὲ πιστεῦσαι μόνος ἔχειν, ἀπομαραίνεται πως ἡ ἐπιθυμία. ταῦτα λέγω πρὸς σὲ, εἰκοσιν ὅλοις ἔτεσιν ἑταιρήσασα. σὺ δὲ ὀκτωκαιδεκάετης οἶμαι, ἢ ἔλαττον οὖσα τυγχάνεις. εἰ βούλει δὲ, καὶ διηγήσομαί σοι ἔπαθόν ποτε, ἃ πάνυ πρὸ πολλῶν ἐτῶν. ἦρα μου Δημόφαντος ὁ δανειστὴς, ὁ κατοπτὴν οἰκῶν τὴν ποικίλης. οὗτος ἐμὲ πώποτε πλέον πέντε δραχμῶν δέδωκε, καὶ ἤρξατο δεσπότης εἶναι. ἦρα δὲ ὦ Χρυσί, ὑπωπτεύσατό πινα ἔρωτα, ὅτε ὑποστένων, ὅτε δακρύων, ὅτε ἀεὶ παραγιγνόμενος ἐπὶ ταῖς θύραις, ἀλλ' αὐτὸ μόνον συνεχῶς ἐνυδρεῖ μοι ἐγγίοντι, καὶ τοῦτο διὰ μακρῶν. ἐπειδὴ δὲ ἐλθόντα ποτὲ ἀπέκλεισα,

Ita enim maiori dolore afficietur, & magis æmulabitur, ne à riualibus superetur. Chr. At ille solùm irascitur, & alapis cædit, nihil autem dat. Amp. At dabit postea: nam zelotypi vel maximè dolore afficiuntur. Chr. Nescio quo pacto, mea Ampeli, velis vt alapas accipiam. Amp. Non sed vt arbitror, magni fiunt amores, etiamsi audiat se negligi. Quòd si credat, se solum habere te, elanguescet hæc libido. Atque hæc tibi dico, quæ iam totos viginti annos meretricem egi. Tu verò annos, vt puto, decem & octo, vel pauciores etiam nata es. Quòd si velis narrabo tibi, quæ mihi acciderunt aliquando, non multos ante annos. Amabat me Demophantus, fœnerator ille, qui pone Pœcilen habitat. Hic nusquam plus dedit quã drachmas quinque: & dominus putabat esse. Amabat autem leui quodam amore, neque ingemiscens, neque lachrymans, neque intempesta nocte ad fores ventitans: sed interdum tantùm, idque post longum interuallum mecum dormiebat. Posteaquam autem venientem aliquando excluſi (nam tum Calliades pictor intus e-

Καλλιάδης γὰρ ὁ γραφεὺς ἔν-

δον λῶ, δέκα δραχμὰς πεσομφὰς, τὸ μὲ πρῶτον, ἀπῆλθέ μοι λοιδορησάμενος. ἐπεὶ ὃ πολλαὶ μὲ διῆλθον ἡμέραι, ἐγὼ ὃ οὐ πρὸσέπεμπον, ὁ Καλλιάδης ὃ ἔνδον λῶ αὖθις, ὡσπερμαινόμενος ἦδη τότε ὁ Δημοφάντος, ἵν' αὐτὸς ἀπαφλέγεται εἰς τὸ πρᾶγμα. καὶ ὁπόταν ποτε, ἀνεῳγμένην τηρήσας τὴν θύραν, ἔκλαιεν, ἔτυπτεν, ἠπείλει φονεύσειν, περιερρήγνυε τὴν ἐσθῆτα, ἅπαντα ἐποίει. καὶ τέλος, τάλαντον δοὺς, μόνος εἶχεν ὀκτὼ ὅλοις μησὶ. ἡ γυνὴ ὃ αὐτῦ, πρὸς ἅπαντας ἔλεγεν, ὡς ὑπὸ φαρμάκων ἐκμήναιμι αὐτόν. τὸ ὃ λῶ ἀρα ζηλοτυπία, τὸ φάρμακον. ὥστε ὦ Χρυσὶ, καὶ σὺ χρῶ ἐπὶ τ Γοργίαν τῷ αὐτῷ φαρμάκῳ. πλούσιος ὃ ὁ νεανίσκος ἔσαι, λῶ τὶ ὁ πατὴρ αὐτῦ πάθῃ.

rat, datis decem drachmis) primùm quidem abijt verbis me infectatus. Et cùm iam multæ dies transijssent, neque ego ad illum mitterem (rursus autem tum Calliades intus erat) incalescens tum tandem Demophãtus, etiam ipse ad rem inflammatur: & cùm aliquando superueniſſet obſeruata patente ianua, flebat, percutiebat, minabatur ſe occiſurum, lacerabat veſtem, omniáque faciebat. Et poſtremùm talento dato, totos octo menſes habebat me ſolus. Vxor autem ipſius cunctis dicebat, ipſum medicamentis ad inſaniam à me redigi. Et hoc medicamentum, erat zelotypia. Quare ô Chryſi, & tu contra Gorgiam eodem medicamento vtere. Porrò diues erit hic adoleſcens, ſi quando patrem ipſius mori contingat.

ΔΟΡΚΑΣ, ΠΑΝΝΥΧΙΣ, Φιλόστρατος, Πολέμων.

DORCAS, PANNYCHIS, PHILOSTRATVS, Polemon.

ΔΟΡΚΑΣ.

Ἀπολῶλαμεν ὦ ἡκεκτημένη ἀπολώλαμεν. ὁ Πολέμων ἀπὸ τ στρατείας ἀνέστρεψε πλουτῶν, ὡς φασιν. ἑώρακα ὃ κἀγὼ αὐτὸν, ἐφεστῶτα πα-

DORCAS.

PErijmus, ô hera, perijmus. Polemon ex militia reuerſus eſt, ditatus, vt aiunt. Ego autẽ ipſum vidi

εἰπόρφυρον ἐμπεπορπημένον, καὶ ἀκολούθοις ἅμα πολλοῖς. καὶ οἱ φίλοι ὡς εἶδον, συνίεσαν ἐπ' αὐτὸν, ἀσπασόμενοι. ἐν τοσούτῳ δ' ἐγὼ τὰ γιγνόμενα ἰδοῦσα κατόπιν ἐπόμην, ὃς συναποδημήσει μετ' αὐτῆς, ἐρόμενος, καὶ εἶπε μοι ἕρμων ὁ Παρμένων, ἀσπασάμενον πρότερον αὐτὸν, πῶς ἡμῖν ἐπράξατε; καὶ εἴ τι ἄξιον τῶν πολέμων ἔχοντες ἐπανεληλύθετε; Παν. ὦ ἄδε, τοῦτο ἐνδυὸς, μὴ ἐκεῖνα. ὅτι μὲν ἐσώθητε, πολλὴ χάρις τοῖς θεοῖς, καὶ μάλιστα τῷ ξενίῳ Διΐ, καὶ Ἀθηνᾷ σωτείρᾳ. ἡ δ' ἐπανία ἦν, ἐπωδύρετο ἀεί τι προσποιοῦσα, καὶ ἔνθα εἶπε. εἰ δὲ καὶ τοῦτο προσέθηκας, ὡς καὶ ἐδάκρυε, καὶ ἀεὶ ἐμέμνητο Πολέμωνος, ἄμεινον ἦν πανταπολύ. Δορ. προσῆκον ἐνδυὸς ἐν ἀρχῇ ἅπαντα. πρὸς δ' αὖ, οὐ μὴ ἐρῶ. ἀλλὰ ἃ ἤκουσα, βούλομαι εἰπεῖν. ἐπὶ πρόσωπα Παρμένοντα, οὕτως ἠρξάμην, ἦπου ὦ Παρμένων, βόμβει τὰ ὦτα ὑμῖν; ἀεὶ γὰρ ἐμέμνητο ἡ κεκτημένη μὲν δακρύων. καὶ μάλιστα εἴ τις ἐλελύθει ἐν τῇ μάχῃ. καὶ πολλοὶ τιθηναίαι ἐδέοντο, ἐκάρατο τότε τὰς κόμας, καὶ τὰ στέρνα ἐπαίετο,

palúdamento purpureo, & fibulato indutum, multósqs vnà pediſequos. Quod vt viderunt amici, ad eum ſalutaturi accurrebant. Interea autem ſeruum conſpicata, à tergo ſequentem, qui cũ ipſo profectus erat, interrogabã; ac dic mihi Parmeno, inquiebam, ſalutato priùs ipſo, quo pacto rem geſſiſtis? & num quid bello dignum cõſequuti redijſtis? Par. Non decebat hoc ſtatim: ſed illa primùm. Quòd ſeruati eſtis, multa Dijs gratia, & in primis Ioui hoſpitali, & Mineruæ militari. Cæterùm ſemper rogitabat hera, quidnam ageretis, & vbi eſſetis. Quòd ſi etiam hoc addidiſſes, quòd & fleret, & Polemonis mentionem ſemper faceret, id fuerat multò ſatius. Dor. Omnia ſtatim à principio ſum præfata: ſed tibi nolim dicere. At quæ audiui, ea dicere volebam. Nam ad Parmenonem ita incepi. Nonne Parmeno, vorbis tinniebant aures: ſemper enim cum lachrymis hera veſtri reminiſcebatur: & maximè ſiquis ex pugna venerat, multíque dicebantur interfecti, tum crines euellebat, & pectus percutiebat,

καὶ ἐπύθει περὶ τῆς ἀγγελίας ἑκάστην. Παν. εὖγε ὦ Δορκάς. οὕτως ἐχρῆν. Δορ. εἶτα ἑξῆς μετ' οὐ πολὺ ἠρόμην ἑκάστην. ὁ δ', παῦε λαμπρῶς φησιν ἀπεργάζομαι. Παν. οὔτω κἀκεῖνος οὐδὲν περιεπτύξατο ὡς ἐμέμνητό μου ὁ Πολέμων, ἢ ἐπόθει, ἢ ἤνυκτο ζῶσαν καταλαβεῖν; Δορ. καὶ μάλα πολλὰ τοιαῦτα ἔλεγε. τὸ χρυσίον κεφάλαιον ἔφερε, πλοῦτον πολύ. χρυσόν. ἐσθῆτα. ἀκολούθους. ἐλέφαντα. τὸ μὲν δὴ ἀργύριον, μὴ δ' ἀριθμῷ ἄγειν αὐτὸν, ἀλλὰ μεδίμνῳ, ἀπομετρηθήσον πολλοῖς μεδίμνοις. εἶχε δὲ καὶ αὐτὸς Παρθύων, δακτύλιον ἐν τῷ μικρῷ δακτύλῳ, μέγιστον, πολύγωνον. καὶ ψῆφος ἐνεβέβλητο τῶν τειχέων. ἐρυθρά τις, ὡς ἐπιπολῆς. ἐάσας δ' οὖν αὐτὸν ἐθέλοντά μοι διηγεῖσθαι ὡς τὸν Αλυν διέβησαν, καὶ ὡς ἀπέκτειναν Τιριδάτην τινά, καὶ ὡς διήγειρεν ὁ Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Πισίδας μάχῃ, ἠξίουν σὺν ταῦτα προσαγγέλλοσι, ὡς περὶ τῶν πάντων σπεύδομεν. εἰ γὰρ ἔλθοι, ὁ Πολέμων, ἥξει γὰρ πάντως, ἀποστασάμενος τὸν γνωρίμους, ἀθρόους,

& ad vnumquodque nuntiū lugebat. Pan. Rectè Dorcas, ita decebat. Dor. Deinde nō multò pòst illa interrogabam ordine. Ille autem, admodum splēdidè è bello reuersi sumus, inquit. Pan. Sic & ille nihil præfatus, quòd & mei meminerit Polemo, vel desiderarit, vel optarit viuam deprehendere? Dor. Multa certè huiusmodi dicebat. Quod igitur rei est caput, narrauit diuitias multas, aurum, ves[illegible], seruos, ebur. Nā argentum quidem adferre ipsum dicebat non ad numerum, sed ad mensurā, multos videlicet plenos modios. habebat autem, & ipse Parmeno anulum in paruo digito maximum ac multiāgulum: erátque insertus tricolor lapillus, & in superficie rubebat. Sed reliqui ipsum cùm vellet mihi narrare quo pacto Alyn transijssent, & vt occidissent Tiridatem quendā, & quomodo ipse Polemo in pugna contra Pisidas versatus esset: accurríque domum vt hæc tibi renuntiarem, vt de rebus omnibus tecum deliberares. Nam si quum venerit Polemo (veniet enim quum notos illos à se amouerit) rescisens,

γνωρίμους, ἀθρόους,

ἔυρῃ τὸ Φιλόστρατον ἔνδον παρ' ἡμῖν, τί οἴῃ ποιήσειν αὐτόν; Παν. Ἐξευρίσκομεν ὦ Δορκὰς ἐκ τῶν παρόντων σωτήριον. οὔτε γὰρ τοῦτον ἀποπέμψαι καλὸν, τάλαντον ἔναγχος δεδωκότα, καὶ ἄλλα ἐμπορεύσεσθαι ὄντα, καὶ πολλὰ ὑποσχόμενον, οὔτε Πολέμωνα τοιοῦτον ἐπανήκοντα, χρήσιμον μὲν παρεῖναι δέχεσθαι. περισπᾷ γὰρ, καὶ ζηλότυπός ἐστιν. ὃς καὶ πενόμενος ἔτι πολὺ ἀφόρητος ἦν· νῦν δὲ τί ἂν ἐκεῖνος ποιήσειεν; Δορ. ἀλλὰ καὶ περισπάσεται. Παν. δειλούμαι δῆτα, ὦ Δορκὰς, μὴ τὸ ἀπορεῖσθαι, καὶ τρέμω. Δορ. ἀλλὰ γὰρ Φιλόστρατος περισπάσεται. Παν. τί γένωμαι; πῶς αὖ με ἡ γῆ καταπίοι; Φι. τί οὐ πίνομεν ὦ Πάνυχε; Παν. ἄνθρωπε, ἀπολῶλεκάς με. σὺ δὲ χαῖρε Πολέμων, μόνος φανείς. Πο. ἔστος οὖν τίς ἔσθ' ὁ περισπῶν ὑμῶν; σιωπᾷς; εὖγε οἴχου ὦ Πάνυχε. ἐγὼ δὲ πρωΐαιος ἐκ πυλῶν ἐλήλυθα, ἐπειγόμενος ἐπὶ τοιαύτην γυναῖκα. καὶ δίκαιά μοι πάσχοντα, καὶ σοὶ χάριν ἔχω. οὐκέτι γὰρ ἀφαιδήσομαι· ἴσθι σύ. Φι. σὺ δὲ τίς εἶ ὦ βέλτιστε; Πο. ὅτι Πολέμων ὁ Στειειεὺς, πανδίονος φυλῆς, ἀκούεις,

apud nos intus Polystratum deprehenderit, quid ipsum facturum esse putas? *Pan.* Tum Dorcas, aliquam ex re præsenti salutē inueniamus. Nam neque hunc ablegare honestum fuerit, vt qui talentum nuper dederit: præterea sit mercator, & multa promiserit: neque Polemonem, qui talis est reuersus, vtile non recipere. Nam præter hæc etiam zelotypus est: & cùm pauper adhuc, intolerabilis fuerit, quid nunc illum non putes facturū? *Dor.* At etiam accedit. *Pan.* Defitio, ô Dorcas, consilij inopia, & tremo. *Dor.* Sed & Philostratus accedit. *Pan.* Quæ igitur fiam? quomodo terra me absorbeat? *Ph.* Cur non potamus Pannychi? *Pan.* Perdidisti me, ô homo. Tu verò salue Polemo, visus longum pòst tempus. *Pol.* Quis igitur est iste qui ad vos accedit? taces? euge abeas Pannychi. Ego verò ex Pylis quinto die huc aduolaui, ad talē mulierem adproperans. Ac meritò sanè hæc mihi accidunt, tibíque gratiam habeo: neque enim posthac amplius abs te rapiar. *Ph.* Tu verò quisnam es bone vir? *Pol.* Nimirum audis, quòd Polemo sum, Stirienſis ille, ex tribu Pandionis: qui

χιλιαρχήσας τὸ πρῶτον, νῦν δ', ἐξαναστήσας πεντακισχιλίαν ἀσπίδα, ἐρασὴς Πανυχίδος, ὅτε ἔμοιγε ἔτι αὐθρώπινα φρονεῖν αὐτοῦ. Φι. ἀλλὰ ταυτῶ ὦ ξεναγέ, Πανυχὶς ἐμή ὅδ', καὶ τάλαντον εἴληφε. λήψεται δ' ἤδη καὶ ἕτερον, ἐπειδὰν τὰ φορτία διαθώμεθα. καὶ νῦν ἀκολούθει μοι ὦ Πανυχί. τοῦτον δ' παρ' Ὀδρύσαις χιλιαρχεῖν ἔα. Δορ. ἐλευθέρα μοὶ ὅδ', καὶ ἀκολουθήσει, ἰὼ ἐθέλῃ. Παν. τί ποιῶ Δορκάς; Δορ. ἐπέναι ἄμεινον. ὀργιζομένῳ οὐχ οἷόν τε παρεῖναι Πολέμωνι. καὶ μᾶλλον ὀπιπαθήσει) ζηλοτυπῶν. Παν. εἰ θέλεις, ἐπόμωμι. Πο. ἀλλὰ προλέγω ὑμῖν, ὅτι τὸ ὕστατον πίεσθε τήμερον. ἢ μάτην ἐγὼ τοσούτοις φόνοις ἐγγεγυμνασμένος πάρειμι, τῶν Θρᾳκῶν ὦ Παρμένων. Παν. ὡπλισμένοι ἦκον, ἐμφεράξαντες τὸν στενωπὸν τῇ φαλαγγι. ἐπὶ μετώπου μέν, τὸ ὁπλιτικόν. παρ' ἑκάτερα δ', οἱ σφενδόνηται, καὶ τοξόται. οἱ δ' ἄλλοι, κατόπιν. Φι. ὡς βρεφυλλίοις ταῦτα ὦ μιθοφόρε ἡμῖν λέγεις, καὶ μορμολυττεις, οὐ γὰρ ἀλεκτρυόνα πώποτε ἀπέκτεινας, ἢ πόλεμον εἶδες; ἐρυμάτων ἐφεστήκεις, τάχα

primùm fui tribunus militum: nunc autem totius dux legionis, amator Pannychidis, cùm ipsam humana adhuc sapere putarem. *Ph.* At nunc Peregrinorum dux, Pannychis hæc mea est, & talentum accepit: iámque etiam alterum accipiet, vbi onera dispósuerimus. At nunc sequere me Pannychi: & istum apud Odrysas sine copias regere. *Dor.* Libera est ista, & sequetur, si volet. *Pan.* Quid faciam Dorcas? *Dor.* Præstat ingredi, nam irato Polemoni adesse non possum: & zelotypia magis incendetur. *Pan.* Ingrediamur si vis. *Pol.* At prædico vobis, vos hodie postremùm bibituros. Aut ego frustra adsum tot cædibus exercitatus, Thracas huc Parmeno. *Par.* Armati venerunt, phalange cingentes angiportum. In fronte sunt gravis armaturæ milites: in vtroque latere, funditores & sagittarij: à tergo verò cæteri. *Ph.* Hæc, ô stipendiarie, nobis tanquam infantibus dicis, & velutì laruis territas. An tu aliquando gallum gallinaceum occidisti, aut bellũ vidisti? Castellum custodiebas,

δημοσίᾳ ὦν, ἵνα καὶ τοῦτο προχαείσωμαί σοι. Πο. καὶ μὴν ἐσμὲν μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν προσιόντας ὑμᾶς ὑπὸ δόρυ θεάσωμεν, στίλβοντας τοῖς ὅπλοις. A Θε. ἄκετε μόνον συσκευασάμενοι. ἐγὼ δ', καὶ Τίβις οὗτος, μόνος γὰρ οὗτος ἕπεταί μοι, βαλλοντες ὑμᾶς λίθοις τε, καὶ ἐσχάραις, ἕως διασκεδάσωμεν, B ὡς μηδὲ ὅποι ἄρχοιθε ἔχοιτε φεύγειν.

fortè dux quispiam manipularis, vt hoc tibi gratificando concedam. *Pol.* At verò scies paulò pòst, quum nos ad hastam venientes videbis, armis resplendentes. *Ph.* Adsentate modò instructi. Ego verò & Tibys iste: nam hic solus me sequitur, sagittis, testísque vos petendo, ita dispergemus, vt neque quò vertamini, scire tum possitis.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΟΝ, ΚΑΙ Δροσή. C

CHELIDONIVM, ET DROSE.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΟΝ.

Οὐκ ἐπὶ φοιτᾷ παρὰ σὲ ὦ Δροσὴ, τὸ μειράκιον ὁ D Κλεινίας. οὐ γὰρ ἑώρακα πολὺς ἤδη χρόνος αὐτὸν παρ' ὑμῖν. Δρο. ἀλλ' ἐπὶ ὦ Χελιδόνιον. ὁ γὰρ διδάσκαλος αὐτὸν εἴρξε μηκέτι μοι προσιέναι. Χε. τίς οὗτος; μή τι τὸν παιδοτρίβην Διότιμόν λέγεις; ἐπεὶ ἐκεῖνός γε φίλος μοι. Δρο. οὔκ, ἀλλ' ὁ κάκιστα φιλοσόφων ἁπολούμενος Λειστρίνητος. Χε. τὸν σκυθρωπὸν λέγεις; τὸν δασὺν; τὸν βαδυπώγωνα; ὃς εἴωθε μετὰ τοῦ μειρακίου περιπατεῖν ἐν τῇ ποικίλῃ; Δρο. ἐκεῖνον φημι τὸν ἀλαζόνα. ἀλ-

CHELIDONIVM.

NOn amplius, Drose, adte vētitat adolescēs ille Clinias. Non enim ipsum lōgo iam tempore apud vos vidi. Dr. Nōamplius Chelidoniū: nā præceptor prohibuit ipsum amplius ad me accedere. *Ch.* Quisnam iste? nunquid ludimagistrū Diotimū dicis? Nam is certè amicus mihi est. Dr. Non: sed perditissimus iste Philosophorū Aristænetus. *Ch.* Tetricū illū dicis, & hirsutum? profunda barba? qui cū adolescentibus in Pœcile consueuit ambulare? Dr. Arrogantē illū dico μετὰ τοῦ μειρακίου περιπατεῖν

ἐξήκοντα σπίδιμι ἀπολούμενον, ἕλκόμενον τὸ πρόγωνος ὑπὸ δημίου. Χε. τί παθὼν ὁ ἐκεῖνος, τοιαῦτα ἔπεισε τὸν Κλεινίαν; Δεσ. ἐκ οἶδα ὦ Χελιδόνιον. ἀλλὰ μηδέποτε ἀποκοιτὸς μου γένοιτο, ἀφ' οὗ γυναικὶ ὁμιλεῖν ἠρξατο. πρῶτον δ' ὠμίλησέ μοι. τεσσάρων τούτων ἐξῆς ἡμερῶν οὐδὲ προσῆλθε τῷ στενωπῷ. ἐπεὶ δ' ἠνιώμην, ἐκ οἶδα ὅπως τί ἔπαθον ἐπ' αὐτῷ, ἐπεμψά τινα Νεαίρᾳ πεισκεψόμενόν μου τὸν ἔνδον ἀρρᾳδιαστοῦντα, ἢ ἐν Ποικίλῃ. ἡ δ', πειραστοῦντα ἔφη ἰδοῦσα μὴ τὸ Λεισιγνάτου, νεῦσαι πόρρω. ἐκεῖνον δ' ἐρυθριάσαντα, κάτω ὁρᾶν, κοὐ μηκέτι παρεγκεῖν τὸν ὀφθαλμόν. εἶτ' ἐβάδιζον ἅμα ἐς τὴν πόλιν. ἡδέ, ἄχει τὸ Διπύλου ἀκολουθήσασα, ἐπεὶ μηδ' ὅλως ἐπεστράφη, ἐπανῆκεν, ἡδὲν σαφὲς ἀπαγγεῖλαι ἔχουσα. πῶς με εἶει διάγειν τὸ μὴ ταῦτα, ἐκ ἔχουσαν εἰκάσαι ὅ,τι μοι πέπονθεν ὁ μεσημβρινός, ἀλλὰ μὴ ἐλύπησέ τι αὐτὸν ἔλεγον, ἢ πινὸς ἄλλης ἠράσθη, μισήσας ἐμέ; ἀλλ' ὁ πατὴρ διεκώλυσεν αὐτόν; πολλὰ τοιαῦτα ἔφερον. ἤδη δ' περὶ δείλην ὀψίαν ἦκεν ὁ Δρόμων,

quem vrinam pessimè perire videam, barba tractum à carnifice. Cb. Quid accidit illi, vt talia persuaderet Cliniæ? Dr. Nescio Chelidonium. Sed cùm antea nulla nocte non dormiret mecũ, ex quo cum muliere rem habere cœpit (primũm autem mecum rem habuit) tribus hisce diebus ne ad angiportum quidẽ accessit. Postquam autem contristari cœpi (nam mihi nescio quid ob ipsum accidit) Neuridem misi, quæ illum circunspiceret, vel in foro, vel in Pœcile commorantem, Illa autem, vbi eum cum Aristæneto deambulãtem vidisset, illi, procul inuisse se dicit: illũ verò erubuisse, defixis in terrã oculis, nec amplius ad ipsam aspexisse: exinde ambos ad vrbẽ ijsse. Ipsa verò ad Dipylum vsq; sequuta, cùm illè prorsus neque conuerteret sese, domum redijt, nihil planum habens quod renuntiaret. Quomodo igitur affectam postea me putas, quæ conijcere nõ possem, quidnã huic adolescenti accidisset: ideóq; dicebam, num ipsi ægrè aliquid feci, aut num alia amat, me perosus? at nonne pater vetuit ipsum? multa huiusmodi voluebam. Porrò sub vesperam venit Dromo,

τὸ γράμμάτιον τοῦτο παρ' αὐτῆς κομίζων. ἀνάγνωθι λαβὼν ὦ Χελιδόνιον. οἶδα γὰρ ὅτι πολλὰ γράμματα. Χε. φέρε ἰδωμεν. τὰ γράμματα οὐ πάνυ σαφῆ, ἀλλ' ἐσπουδασμένα, δηλοῦντα ἔπειξίν τινα τοῦ γεγραφότος, λέγει δ', πῶς μοι ἐφίλησα ὅτι σὲ δέομαι, τοὺς θεοὺς ποιοῦμαι μάρτυρας. Δεσ. αἰ αἰ τάλαν, οὐδὲ τὸ χαίρειν προσέγραψε. Χε. καὶ γὰρ ἐγὼ οὐ κατ' ἐμοῦ, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην ἀφίσταμαί σου. ὁ πατὴρ γὰρ Αἰσχυνέτῳ παιδόπολί με φιλοσοφεῖν αὐτῷ. κἀκεῖνος, ἔμαθε γὰρ τὰ καθ' ἡμᾶς ἅπαντα, πάνυ πολλὰ ἐπετίμησέ μοι, ἀφροντίστως εἶναι λέγων ἑταίρᾳ συνεῖναι, Ἀρχέτελοις, καὶ Ἐρασικλείας ὄντα. πολὺ γὰρ ἄμεινον εἶναι τῷ ἀρετῷ προσπαιδᾶν τῆς ἡδονῆς. Δεσ. μὴ ὤραισιν ἴκοιτο ὁ λῆρος ἐκεῖνος, τοιαῦτα παιδεύων τὸ μειράκιον. Χε. ὥστε ἀνάγκη πείθεσθαι αὐτῷ. παρακολουθεῖ γὰρ ἀκριβῶς παραφυλάττων. καὶ ὅλως, οὐδὲ προσβλέπειν ἄλλῳ οὐδενὶ ἔξεστιν, ὅτι μὴ ἐκείνῳ. ἐγὼ σωφρονοῦμι, καὶ πάντα πειθεῖλαι αὐτῷ, ὑπισχνεῖται πάνυ εὐδαίμονα ἔσεσθαι με, καὶ ἀρέτην κατασπάσασθαι,

has literas ab illo afferens. Accipe Chelidonium, ac lege: literas enim nosti Ch. Age videamus. Literæ non admodum sunt planæ, sed incompositæ, festinationem eius qui scripsit, indicantes: Sicque loquuntur. Quo quidem pacto te amarim mea Drose, Deos testes facio. D. Væ væ mihi miseræ, neq; salutationem adscripsit. Ch. Nunc autem non odio, sed necessitate coactus te desero. Nam tradidit me pater Aristæneto, vt apud illum Philosophiæ dem operam. Atque ille (cognouit enim cuncta quæ ad nos pertinēt) multis admodū obiurgauit me, inhonestum esse dicens cum meretrice rē habere me qui essem Architelis & Erasicleæ filius. Longè enim melius esse virtutem anteponere voluptati. Dr. Vt nunquam ad maturitatē perueniat nugator ille, qui adolescētem talia docet. Ch. Itaque ei parēre necesse mihi est. Assequitur autem me diligenter obseruans: & in summa, ne aspicere quidē aliū quenquā præter ipsum solū, mihi licet. Quòd si tēperāter viuā, ipsiq; per omnia obtemperem, pollicetur, prorsus beatū fore, & præclarum virtute redditurum me,

τοῖς πόνοις προγεγυμνασμένον. ταῦτά σοι μόλις ἔγραψα, ὑπολεξάμενος ἐμαυτόν. σὺ δέ μοι εὐτύχει, καὶ μέμνησο Κλεινίου.

Δερ. τί σοι δοκεῖ ἡ ἐπιστολή ὦ Χελιδόνιον; Χε. τὰ μὲν ἄλλα, ἡ ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσις. τὸ δὲ μέμνησο Κλεινίου, ἔχει πινὰ ὑπόλοιπον ἐλπίδα. Δερ. καμοὶ οὕτως ἔδοξεν. ἀπόλλυμαι δ' οὖν ὑπὸ τοῦ ἔρωτος. ὁ μὲντοι Δέρμων ἔφασκε παιδεραστήν τινα εἶναι τὸν Αειστάγνετον, ἢ ὅτι προφάσει τῶν μαθημάτων, συνεῖναι τοῖς ὡραιοτάτοις τῶν νέων, καὶ ἰδίᾳ λογοποιεῖσθαι πρὸς τὸν Κλεινίαν, ὑπολάβοις τινὰς ὑπηχεῖσθαι, ὡς ἰσόθεον ἀποφαίνει αὐτόν. ἀλλὰ ἢ ἀναγιγνώσκει μετ' αὐτῆς ἐρωτικοῖς τινας λόγοις τῶν παλαιῶν φιλοσόφων πρὸς τὸν μαθητάς. ἢ ὅλως, περὶ τὸ μειρακιόν ἐστιν. ἐπείλει δ' καὶ τῷ πατρὶ τῷ Κλεινίου καταρεῖν ταῦτα. Χε. ἐλπίζω ὦ Δερσῖ, γαρίσασθαι τὸν Δέρμωνα. Δερ. ἐγάρισαι. καὶ αὖθις δ τούτου, ἐμός ἐστι. πέπεισαι γὰρ κἀκεῖνος τῆς Νευείδος. Χε. θάρρει. πάντα ἔσται καλῶς. ἐγὼ δ' ἢ ἐπιχειρήσει μοι δοκῶ ἐπὶ τὸ τοῖχον ἀναμιμνήσκων, ἔνθα ὁ Αρχιτέλης εἴωθε περι-

laboribus ad hoc præexercitum. Hæc tibi vix scripsi, me paululum suffuratus. Tu verò fœlix dege, & memineris Cliniæ. Dr. Quid tibi Chelidonium, videtur hæc epistola? Ch. Quod ad cætera quidem attinet, Scythica est oratio: illud autem, memineris Cliniæ, spem quandam reliquam habet. Dr. Etiam mihi ita videtur: proinde pereo amore. Cæterùm Dromo dicebat Aristænetum esse pederastem, & prætextu doctrinæ, consuetudinem habere cum pueris venustissimis, & priuatim verba facere apud Cliniam pollicitationes quasdam faciendo, quòd videlicet Dijs similem illum redditurus sit. Quin & amatorios quosdam sermones veterum Philosophorum ad suos discipulos, cum ipso legit. In summa, totus est circa adolescentem. Est autem interminatus se patri Cliniæ hæc dicturum. Ch. Oportebat, Drose, lautè accipere Dromonem. Dr. Lautè accepi: & sine hoc, meus est. Nam & Neuridem amauit ille. Ch. Bono sis animo, rectè se habebunt omnia. Ego verò in pariete inscribere volo, in Ceramico, vbi Architeles deambulare solet,

πατεῖν, Ἀεισχίνετος διαφθείρει Κλεινίαν. ὥστε κἀκεῖνο τοῦτο τι συμβαλεῖν τὴν παρὰ τοῦ Δρόμωνος διαβολήν. Δεσ. πῶς δ' αὖ λάθοις ἐπηγάμενος; Χε. τῆς νυκτὸς ὦ Δεσπὼ αὐδρακα πολὺν λαβοῦσα. Δεσ. οὖγε. συφράτευε μόνον ὦ Χελιδόνιον κἀμοὶ τοῦ ἀλαζόνος Ἀεισχίνετου.

Aristænetus corrumpit Cliniam: vt ex hoc quoque aliquid concurrat cum Dromonis delatione. Dr. At quomodo id clam facies? Ch. Nocta Drose, carbone alicunde sumpto. Dr. Rectè sanè. Auxiliare mihi Chelidonium, aduersus arrogantem istum Aristænetum.

ΤΡΥΦΑΙΝΑ, ΚΑΙ Χαρμίδης.

TRYPHÆNA, ET CHARMIDES.

ΤΡΥΦΑΙΝΑ.

TRYPHÆNA.

ΕΤαίρων δέ τις παρὰ λαβὼν, πέντε δραχμὰς τὸ μισθωμα δοὺς, καθεύδει ἀποστραφεὶς δακρύων, καὶ στένων, δηλός ἔτι πίπτοντος ὕδατος οἶμαι, ὅτε δεῖπνουσι μόνος ἠθέλησας. ἔμελλες ἢ καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον. εἶδον γάρ. καὶ νῦν ἢ ὀδαλέλοιπας ὀλολύζων, ὥσπερ ἔρεφος. ταῦτα σοὶ ὦ Χαρμίδη, τίνος ἕνεκα ποιεῖς; μὴ ἀποκρύψῃ με, ὡς αὖ κἀγὼ τοῦτο ἀπολαύσω τῆς νυκτὸς ἀγρυπνήσασα μετ' σοῦ. Χαρ. ἔγωε με ἀπόλλυσιν ὦ Τρύφαινα, καὶ οὐκέτ' αὐτέχω φερὸς τὸ δεινόν. Τρυ. ἀλλ' ὅτι μὴ ἐμοὶ ἐρᾷς, δῆλον. ἃ γὰρ ἔχων με ἠμέλεις, καὶ ἀποθὼ

A Accepta ne quispiam amica, & quinq; drachmarũ mercede data, auersus dormit lachrymans & gemens? Sed neq; libẽter potasti, opinor, neque solus cœnare voluisti. Flebas autem etiã inter cœnandum, aspiciebam enim & nunc, vt infans, vlulare non desinis. Quorsum igitur hæc facis Charmide? quæso ne me celes, vt hoc reportẽ ex nocte qua tecũ vigilaui. Ch. Amor me perdit Tryphæna: neque huic malo amplius resistere possũ. Try. At quòd me quidẽ nõ ames, manifestũ est: neq; enim ita negligeres me, quã habes: neque me repelleres, quoties amplexari te volo: με περιπλέκεσθαι θέλουσαν,

denique

καὶ τέλος διατείχιζες τὸ μεταξὺ ἡμῶν τῷ ἱματίῳ, δεδιὼς μὴ λάβωμί σου. τίς ὁμως φύσις ἐστὶν εἰπέ. τάχα γὰρ ἄν τι καὶ συμβάλοιμι πρὸς τὰ ἔρωτα. οἶδα γὰρ ὡς χρὴ τὰ τοιαῦτα διακονεῖσθαι. Χαρ. καὶ μὴν οἶσθα καὶ πάνυ ἀκριβῶς αὐτὴν, κἀκείνη σέ. οὐ γὰρ ἀφανὴς ἐστὶν ἔτι. Τρυ. εἰπὲ τοίνυν ἡμῖν Χαρμίδη. Χαρ. Φιλήματον ὦ Τρύφαινα. Τρυ. ὁπότερον λέγεις; δύο γάρ εἰσι. πότ' ἐκ Πειραιῶς, πότ' ἀφ' ἱππικοῦ διακεκοσμημένον, ἣν ἔχει Δάμυλλος ὁ τῶν στρατηγούντων υἱὸς, ἢ τὴν ἑτέραν, ἣν Παιδὰ ἐπικαλοῦσιν; Χαρ. ἐκείνην. κἀγὼ φημὶ κακοδαίμων, κἀγὼ συνέλημμαι πρὸς αὐτῆς. Τρυ. ἀκούω δ' ἐκείνην ἔκλαες; Χαρ. κἀμάλα. Τρυ. πολὺς ὁ χρόνος ἔστι σοι ἐρῶντι, ἢ νεοτελὴς τις εἶ; Χαρ. νεοτελὴς, ἀλλὰ μόνον ἐπιδραδὸν ἀπὸ Διονυσίων, ὅτε πρῶτον εἶδον αὐτήν. Τρυ. εἶδες δ' ὅλην ἀκριβῶς, ἢ τὸ πρόσωπον μόνον, καὶ ὅσα τοῦ σώματος φανερά, ἃ εἶδες Φιλήματιν, καὶ ὡς ἐγὼ γυναῖκα πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἔτη γεγονυῖαν ἤδη; Χαρ. καὶ μὴν ἐπύθου δύο καὶ εἴκοσιν εἰς τὸν ἐσόμενον. ἐλαφροβολιῶνα

denique quod inter nos est spatij, veste non intercluderes, metuens ne te tangam. Dic tamen quænam illa sit. Fortassis enim etiam ipsa nonnihil ad amorem istum tibi contulero. Scio enim quomodo res huiusmodi sint administrandæ. Ch. At verò ipsam apprime nosti, & illa te: neq; enim obscura est meretrix. Try. Dic nomẽ Charmide. Ch. Philematium Tryphæna. Try Vtrã dicis? nam duæ sunt. Illã-ne ex Pirço, quæ nuper deuirginata fuit, quam nunc amat Damyllus, eius qui nunc imperator est, filius: an alteram, quam cognomento Pedicam vocant. Ch. Illam equidem, atque miser ab ea captus sum, & comprehensus. Try. Num ob illam plorabas? Ch. Ita sanè. Try. Iamdudum illam amas, an nuper cœpisti? Ch. Non nuper, sed mensès propè septem sunt à Dionysijs, ex quo primùm ipsam vidi. Try. Vidisti-ne ipsam accuratè totam: an faciem solùm, eásque corporis partes quæ in aperto sunt, quæ vidisti Philematij-ne erant, atque vti conueniebat esse mulierem quinque & quadraginta annos iam natam? Ch. At illa dejerat se proximo Decembre secundum & vigesimum esse

τελέσειν. Τρυ. σὺ δὲ πιστέρεις πιστεύσειας ἄν, τοῖς ἐκείνης ὄρκοις, ἢ τοῖς σεαυτῆ ὀφθαλμοῖς; ἐπίσκεψαι δὲ ἀκριβῶς, ἐπιβλέψας ποτὲ τὸν χρυτάφων αὐτῆ, ἵνα δὴ μόνον ταῖς αὐτῆ τρίχας ἔχει. τὰ δ' ἄλλα, φενάκη βαθεῖα. περὶ δὲ τῶν κροτάφων ὁπόταν ἀδυνήσῃ τὸ φάρμακον, ᾧ βάπτεται, ἐπολευκάνεται πολλά. καίτοι τί τοῦτο βιάσαί ποτε ἂν γυμνὸν ἰδεῖν; Χαρ. οὐδὲ πώποτέ μοι ἔδοξε τοῦτο ἐνέδωκεν. Τρυ. εἰκότως. ἠπίστατο γὰρ μυσαχθησόμενόν σε τὰς αὐτῆς λευκάς. ὅλη δὲ ἀπὸ τοῦ αὐχένος ἐς τὰ γόνατα παρδάλει ἔοικεν. ἀλλὰ σὺ ἐδάκρυες, τοιαύτη μὴ σωών; ἦπου τάχα ἂν ἐλύπει σε, καὶ ἐπῃρεώρα; Χαρ. ναὶ ὦ Τρύφαινα, καίτοι τοσαῦτα παρ' ἐμοῦ λαμβάνουσα. καὶ νῦν ἐπειδὴ χιλίας αὐτούσης, ὃν εἶχον δίδοναι ῥᾳδίως, ἅτε ἐκεῖνο πατεῖ φιλοῦντι βεφόρυμος, Μαχόντα ἐτδέξαμην, ἀπέκλεισέ με. ἀνθ' ὧν λυπῆσαι καὶ αὐτὸς θέλων αὐτίκα, σὲ παρείληφα. Τρυ. μὰ τὴν Ἀφροδίτην ἂν ἦκον, εἴ μοι προεῖπέ τις ὡς ἐπὶ τούτοις παραλαμβανόμενον λυπῆσαι ἄλλον. καὶ ταῦτα, Φιλημάτιον

completeram. *Try.* Tu verò, vtrum credis iuramento illius, an tuis oculis? Contemplare enim diligẽter, aſpiciẽs aliquando eius tempora, vbi ſuos duntaxat crines habet. Nam cætera, profundum eſt galericum. Circum tempora autem, quoties medicamentum quo infici ſolet, langueſcit, plerunq; albeſcit. Quãquam quid hoc attinet? cogè aliquando vt ſe nudam tibi præbeat ſpectandam. *Ch.* At nũquam hoc mihi cõcedere voluit. *Try.* Meritò ſanè. Sciebat enim abominaturũ eſſe te canos ipſius. Cæterùm tota à collo ad genua vſq; pardali eſt ſimilis: & tu lachrymareris, quòd cum tali non coëas? An fortè tibi ægrè faciebat, téque deſpiciebat? *Ch.* Ita ſanè Tryphæna, quãuis à me acciperet tam multa. At nunc quia mille petenti, facilè dare non potui, vt pote qui parcum habeam patrem, Moſchione intrò ad ſe recepto, me excluſit. Ob quę dum illi viciſſim ægrè facere volo, te aſſumpſi. *Tr.* At ego, per Veñerem, haudquaquam veniſſem, ſiquis prædixiſſet mihi, ob id ſolũ aſſumptã eſſe me, vt alteri ægrè facerẽ, præſertim huic Philematio, capulo videlicet. Verũ abeo: iã

τῶν σῶν. ἀλλ' ἀπειμι. καὶ

ἤδη τέτον τοῦτο ἦσεν ἀλεκτρυών. Χαρ. μὴ σύγε ὕτω ταχέως ὦ Τρύφαινα. εἰ γὰρ ἀληθῆ ἐστιν ἃ φὴς περὶ Φιλήματίε, ἥ φενάκιλα, καὶ ὅπ Καππέτας, καὶ τὸ τῆ ἀλφῶν, οὐδὲ περιβλέπειν ἂν ἔτι δυναίμιν αὐτῆ. Τρυ. ἔξεσ τῆ μητρὸς, εἴ ποτε λέλουται μετ' αὐτῆς. περὶ γὰρ τῆ ἐτῶν, καὶν ὁ πάππος διηγήσεταί σοι, εἰ γε ζῆ ἔτι. Χαρ. ὠκῦν ἐπειδὴ τοιαύτη σκηνή, ἀφιρήσω μὲν ἤδη τὸ διατείχισμα. περιβάλλωμεν δ' ἀλλήλους, καὶ φιλῶμεν, καὶ ἀληθῶς σωζώμεθ. Φιλημάτιον δ', πολλὰ χαιρέτω.

enim tertium hoc cecinit gallus. *Ch.* Ne tam celeriter vtique mea Tryphæna. Nam si vera ista sunt, quæ de Philematio dicis: coma videlicet supposititia, & quòd tingitur, atque illæ vitiligines, ne aspicere quidem amplius illam possim. *Try.* Quære ex matre tua, num aliquando cum ea lauerit. Nam de annis, etiam auus, si viuit adhuc tibi poterit narrare. *Ch.* Ergo siquidem illa talis est, septum hoc iam auferatur, nósque mutuò amplexemur, osculemur; & verè coëamus. Philematium verò longum valeat.

ΙΟΕΣΣΑ, ΚΑΙ ΠΥΘΙΑΣ, καὶ Λυσίας.

IOESSA, PYTHIAS, ET LYSIAS.

ΙΟΕΣΣΑ.

Ρύπη ὦ Λυσία σοὶ ἐμέ; καὶ καλῶς, ὅπ μήτε ἀργύριον πώποτε ᾔτησά σε, μητ' ἀπέκλεισα ἐλθόντα, ἔνδον ἕτερος, εἰπᾶσα, μήτε παραλογισαμένη τὸν πάτερα, ἢ ὑπελθόμενον τὴ μητρὸς, ἠναγκασα ἐμοὶ τι κομίσαι, ὁποῖα αἱ ἄλλαι ποιῦσιν, ἀλλ' εὐθὺς ἀρχῆς ἀμιδον, ἀξύμβολον εἰσεδεξάμην. οἶδα ὅσους ἑταίρας παρεπεμψάμην; Ηδη

IOESSA.

LVdos me facis Lysia? Rectè sanè, siquidem pecunias abs te nunquam poposci, nec alterum intus esse dicendo te venientem excluſi: neque, vt facere solent aliæ meretrices, te coëgi, vt decepto patre, aut suppilata matre, aliquid mihi afferres: sed inde statim ab initio te immunem gratis intrò recepi. Scis quàm multos amatores dimiserim? Ethoclem,

κλέα τὸ φρυταρέυοντα γνῶ, καὶ
Παυσίωνα τὸν ναύκληρον, καὶ τὸν
συνέφηβόν σε Μέλισσον, καίτοι
ἔναγχος ἀποθανόντος αὐτῷ τοῦ
πατρὸς, καὶ κύριον ἄντα τῆς A
οὐσίας. ἐγὼ δέ σε τὸν φάιναν μόνον
εἶχον, καὶ τινα προσβλέπουσα
ἕτερον, ἢ τε προσιεμένη, ὅτι μὴ
σέ. ὤμην γὰρ ἢ αὐτὸς ἀληθῆ
εἶναι ἃ ὤμνυες. καὶ διὰ τοῦτό σοι B
προσέχουσα, ὥσπερ ἡ Πηνελό-
πη, ἐσωφρόνουν, ἐπιβοωμένης
τῆς μητρός, καὶ πρὸς ταῖς φίλας ἐγ-
καλούσης. σὺ δὲ ἐπεὶ ἔμαθες
τὸν χείριστον ἔχων με τεκμηριον C
ὅτι σοὶ, ἄρτι μὲν, Λυκαί-
νη προσέπαιζες. ἐμοῦ ὁρώσης,
ὡς λυπρὸν ἐμέ. ἄρτι δέ, σοὶ
ἐμοὶ κατακείμενος, ἐπῄνεις
Μαγίδιον τὴν ψάλτειαν. ἐγὼ
δ' ὅτι τούτοις δακρύω, καὶ συ-
νίημι ὑβριζομένη. πρόσθεν δὲ ὁ-
πότ' συνεπίνετε, Θρασων, καὶ σὺ, D
καὶ Δίφιλος, παρῆσαν καὶ ἡ αὐ-
λητρὶς Κυμβάλιον, καὶ Πυρ-
ρὰλλὶς, ἐχθρά μοι ἀεί. σὺ δὲ τότ'
εἰδὼς, τὸ Κυμβάλιον μὲ ἔ μοι
παῖον ἐμέλησεν, ὅτι πεντάκις
ἐφίλησας. σεαυτὸν γὰρ ὕβριζες,
τοιαύτην φιλῶν. Πυρραλλί-
δα δέ, ὅσον ἔνευες, καὶ πιὼν
αὖ, ἐκείνῃ μὲ ὑπεδείκνυς τὸ πο-
τήριον. ἀποδιδοὺς δὲ τῷ παιδὶ,

qui nunc est senator, & Passionem nauclerum, & coætaneum tibi Melissum, etsi nuper sit mortuus pater eius, & facultatum dominus euaserit. Ego verò te, Phaonem meum, solum habebam, neque aspiciens, neque admittens alium quenquam præter te. Demens enim ego, vera esse arbitrabar, quæ iurabas: & ob hoc animum tibi aduertens, perinde atque Penelope illa, castè me gerebam, increpante ob hoc matre, & apud amicas accusante me. Tu verò posteaquam intellexisti me tibi esse addictã, quæ tui amore contabuerim, nũc quidem cum Lycæna colludebas, me vidente, vt mihi ægrè faceres: nunc verò mecum accumbens, Magidium psaltriam illam laudabas. Ego verò ob hæc lachrymor, & sentio contumeliam. Paulò autem antè, quando compotabatis, Thraso, & tu, & Diphilus, aderant & tibicina Cymbalium, & Pyrallis quæ inimica mihi est. Quod cùm scires, nõ valdè curaui quòd Cymbalium quidem osculatus es quinquies: talem enim osculando, te ipsum contumelia afficiebas: Pyrallidi autem quàm multa innuebas: ac bibens, illi quidem poculum commonstrãbas, puero autem reddens,

πρὸς τὸ ὦς ἐκέλευες εἰ μὴ Πυ-
θιάδι αἰτήσειε, μὴ αὖ ἄλλῳ
ἐγχέαι. τέλος δ', τὸ μῆλον ἀπο-
δακὼν, ὁπότε τὸν Διφίλου εἶδες
ἀχρεῖον ὄγκον, ἐλάει τὸ θρᾴτ-
τωνι, παρακύψας πως, ὑγρόχως
παρασκόπτουσας ἐς τὸν κόλπον
οὐ τὸν δὲ λαθεῖν γε πειρώμενος.
ἐμέ. ἢ δ', φιλήσασα, μεταξὺ τῶν
μαστῶν ὑπὸ τῷ ἀποδέσμῳ πα-
ρεβύσατο. ταῦτα οὖν τίνος ἕ-
νεκα ποιεῖς; τί σε ἢ μέγα, ἢ
μικρὸν ἠδίκησα, ἢ λελύπηκα
ἐγώ; τίνα ἕτερον εἶδον, οὐ σέ,
μόνον σὲ ζῶ; οὐ μέγα ὦ Λυ-
σία τοῦτο ποιεῖς, ἰώμενον ἄ-
θλιον λυπῶν, μεμηνὸς ἐπὶ
σοί; ἔστι τίς θεὸς ἡ Ἀδρά-
στεια, ἣ τὰ τοιαῦτα ὁρᾷ. σὺ δέ
ποτε λυπήσῃ, τάχα ἂν ἀκούσῃς
τί περὶ ἐμοῦ, κειμένου με,
ἤτοι βρόχῳ ἐμαυτὸν ἀπο-
πνίξασαν, ἢ ἐς τὸ φρέαρ ἐπὶ
κεφαλὴν ἐμπεσοῦσαν, ἢ ἕνα
γέ τινα τρόπον εὑρήσω θανάτου,
ὡς μηκέτ' ἐνοχλοίην βλέ-
πουσιν. πομπεύσεις τότε, ὡς
μέγα, καὶ λαμπρὸν ἔργον ἐργα-
σάμενος. τί με ὑποβλέπεις,
καὶ φρίττεις τὸν ὀδόντας; εἰ
γάρ τι ἐγκαλεῖς, εἰπέ. Πυ-
θιὰς ἡμῖν αὕτη δικασάτω. τί
φῇς, οὐδὲ ἀποκρινάμενος

in aurem iubebas, vt nisi Pyrallis id postularet, alteri nemini infunderet. Postremò autem, etiam demorso malo, quum videres Diphilum occupatum (tum enim cum Thrasone loquebatur) inclinatus, aptè in sinum ipsius iaculabaris, ne operam quidem dans vt me lateres. Illa autem exosculata, inter mammas sub fascia illud insertabat. Quorsum igitur hæc facis? Qua te seu parua, seu magna iniuria affeci? aut quid ægrè tibi feci? Quem alium aspexi? an non tibi soli viuo? Non magni facis hoc Lysia, quòd miseram mulierculam tui amore insanientem mœrore afficis? Dea est Adrastea, quæ talia videt. Tu verò mœrebis aliquando, quum fortè audieris, me iacere, vel laqueo à me ipso suffocatam, aut in puteum præcipitatam, aut quemcunque mortis modum inuenero, ne videre me tibi amplius sit molestum. Ac tum gloriaberis tanquam gesta re magna & splendida. Quid me limis oculis aspicis & dentibus infrendes? Nam si quid est, cur me accuses, dicas licet. Pythias hæc inter nos iudicet. Quid hoc? ne dato quidem responso,

ἀπέρχη καταλιπόν με; ὁρᾷς ὦ Πυθιὰς οἷά πάσχω ὑπὸ Λυσίου; *Πυ. ὦ τῆς ἀγριότητος. τὸ γὲ μὴ ἐπικλαῦσαι δακρύουσης, λίθος, ὃς αὖ- A θρωπός ἐστι. πλὴν ἀλλ' εἰ γε χρὴ τἀληθὲς εἰπεῖν, σὺ ὦ Ἰόεσσα, διέφθειρας αὐτὸν ὑπεραγαπῶσα, καὶ τοῦτο ἐμφαίνουσα. ἐχθλιὼ γὲ μὴ παύσω αὐτὸν ζηλοῦσα. ὑβρίσθαι γὰρ εὐδαιμονίζουσι γίγνονται. παύσου ὦ τάλαινα δακρύουσα. καὶ λῶ μοι πεῖθη, ἄπαξ, ἢ δὶς ἀποκλεισον ἐλθόντα. ὀ- B λεῖ γὰρ ἀναχωρίζουσαν αὐτὸν παύσω, καὶ ἀπομεμνήσται ἀληθῶς. Ιο. ἀλλὰ μηδ' εἴπῃς. ἄπαγε. ἀποκλείσω Λυσίαν; εἶθε μὴ αὐτὸς ἀποστείλῃ φθάσας. Πυ. ἀλλ' ἐπανέρχεται αὖθις. Ιο. ἀπολωλεκάς ἡμᾶς ὦ Πυθιάς. ἠκρόασαι σοῦ ἴσως, ἀποκλεισον λεχούσης. Λυ. οὐχὶ ταύτης ἕνεκεν ὦ Πυθιὰς ἐπανελήλυθα, λῶ οὐδὲ περιβλέψαμμι ἔτι τοιαύτῃ οὔσῃ, ἀλλὰ διὰ σὲ, ὡς μὴ καταγνώσκεις ἐμοῦ, καὶ λέγῃς αὖ, ἔγκοτος ὁ Λυσίας ἐστίν. Πυ. ἀμέλει καὶ ἔλεγον ὦ Λυσία. Λυ. φέρειν οὖν ἐθέλεις ὦ Πυθιὰς, Ἰόεσσαν τὴν νεῦν δακρύουσαν αὐτὸν, hinc abis me relicta? Vides Pythias qua iniuria afficiar à Lysia? *Pyth.* O feritatem! nam qui lachrymis non flectitur, lapis est, non homo. Sed si verum profiteri conuenit, tu Ioessa, perdidisti ipsum perditè amans, & illud ipsi palam faciens. Oportebat autem ipsum non nimis amare. Insolentes enim fiunt, quum hoc sentiunt. Define lachrymari misera: & si me audies, semel, atque iterum exclude vententem. Ipsum enim inflammari, & vicissim verè insanire videbis. *Io.* At ne dixeris quidem, apage, vt ego excludam Lysiam? vtinam ne ipse à me deficiat modò. *Py.* At rursus huc reuertitur. *Io.* Perdidisti nos Pythias, fortassis audijt te de exclusione verba facientem. *Lys.* Non huius causa, Pythias, huc reuersus sum, vt quam ne aspexero quidem amplius, talis cùm sit: sed tui gratia, vt ne damnes me, ac dicas, iracundus est hic Lysias. *Py.* At equidem dixissem Lysia. *Lys.* Ferre igitur me vis Pythias, Ioëssam hanc, quæ nunc lachrymatur,

ἐπισαίνα αὐτῇ ποτε μὴ νεανίσκῳ ψευδούσῃ, ἐμοῦ ἀπυσάσῃ; Πυ. Λυσία, τὸ μὲν ὅλον, ἑταίρα ἐστί. πότε δ' ἂν κατέλαβες αὐτὸν συγκαθεύδοντας; Λυ. ἕκτην χθὲς ταύτην ἡμέραν. νὴ Δί' ἕκτην γε, ἀντέρα ἰσταμένου. τὸ πιεσεῖν δ', ἑβδόμη ἐστίν. ὁ πατὴρ εἰδὼς ὡς πάλαι ἐρᾷ μου ταυτησὶ τῆς χορηγοῦ, ἐκέκλεισέ με, παρήγγειλε τῷ θυρωρῷ μὴ ἀνοίγειν. ἐγὼ δ', οὐ γὰρ ἔφερον μὴ οὐχὶ σωθῆναι αὐτῇ, τὴν δέρμανα ἐκέλευσα παρακύψαντα τῷ θριγκῷ τῆς αὐλῆς, ἧ ταπεινότατον ἦν, ἀναβαστάσαι με ἐπὶ τῶν νώτων. ῥᾷον γὰρ οὕτως ἀναβήσεσθαι ἔμελλον. τί ἂν μακρὰ λέγοιμι; ἀνέβλυν. ἦκον. πλὴν αὐλίου εὗρον ἀποκεκλεισμένην ἐπιμελῶς. μέσαι γὰρ νύκτες ἦσαν. ὃν ἔχουσά σ' οἶσθ'. ἀφῆκας ἠρέμα πλὴν θύραν, ἣν δ' καὶ ἄλλοτε ἐπεποιήκειν αὐτὸ, παρελθὼν τὴν τροφέα, παρῆλθον ἀψοφητί. ἐκάθευδον δ' πάντες. εἶτα ἐπαφώρμουν τὸ τοῖχον, ἐτίσαμαι τῇ κλίνῃ. Ιο. τί ἐρεῖς ὦ Δάματερ; ἀγωνιῶ γάρ. Λυ. ἐπιδὴ δ' οὐχ ἑώρων τὸ ἄθυμα ἔν, τὸ μὲν πρῶτον, ἐμοὶ πλὴν λυδιὸν αὐτῇ συγκαθεύδειν. τόσ' ἀν ὦ Πυθιάς.

cùm ipse superuenerim ei aliquādo cū adolescente cōcumbenti, & à me desciscēti? *Py.* Lysia, in vniuersum quidē est meretrix. Sed quādo cōcumbentes ipsos deprehēdisti? *Ly.* Sextus ni fallor dies hic est, per Iouem, sextus vtique (fuit enim mensis ineūtis secundus) hodie verò septimus est. Pater igitur cū sciret, me probā hanc videlicet amare iā olim, domi me cōclusit, dato ianitori mandato ne aperiret. Ego verò, non enim ferebam ab huius congressu prohiberi me, Dromonē iussi, vt muro atrij, qua parte humilimus erat, acclinatus in tergū me reciperet: nā hoc pacto minori negocio ascēsurus erā. Quid multis opus est? trāscēdi, veni, atriū diligēter occlusū offēdi. Iā enim nox erat media. Itaque neq; pulsaui tū, sed atrollēs, sensim ianuā (iam autem illud aliàs feceram) transuersum ꝗcto cardine, sine strepitu sū ingressus. Dormiebāt autē omnes, atq; ita contrectato pariete, (vt fit in tenebris) ad lectū adstiti. *Io.* Quid dices? ô Ceres, nā ferè deficio. Cū autē animaduerterē nō vnū esse anhelitū: principio quidē putabā Lyden vnà cum ipsa dormire: sed aliter multò res erat Pythias.

ὦ μὴ ἐραστὰ μῶμος, εὗρον ἀγένειόν τινα, παῦρα ἀπαλόν, ἐν χερῶ κεκαρμένον, μύρων καὶ αὐτῷ ἀποπνέοντα. τοῦτο ἰδὼν, εἰμὶ καὶ ξίφος ἔχων ἦλθον, ἵν' αὖ ὤκνησα εὖ ἴστε. τί γελᾶτε ὦ Πυθιάς; γέλωτος ἄξια δοκῶ σοι διηγεῖσθαι; Io. τοῦτό σε ὦ Λυσία λελύπηκεν; ἡ Πυθιὰς αὕτη μοι συνεκάθευδε. Πυ. μὴ λέγε ὦ Ἰόεσσα πρὸς ἀμῶν. Io. τί μὴ λέγω; Πυθ[illegible] ὦ φίλτατε, μετακληθεῖσα ἵνα ἐμοῦ, ὡς ἅμα καθεύδοιμι. ἐλυπούμην γὰρ σὲ μὴ ἔχουσα. Ly. Πυθιὰς, ὁ ἐν χερῶ κεκαρμένος; εἶτα δι' ἕκτης ἡμέρας ἀνέκυψε τοσαύτην κόμην; Io. ἀπὸ τῆς νόσου ἐξυρήσατο ὦ Λυσία. ὑπέρρεον γὰρ αὐτῇ αἱ τρίχες. νῦν δὲ καὶ τὴν πυγμὴν ἐπέθετο. δεῖξον ὦ Πυθιάς, δεῖξον ὅτου ὄν. πεῖσον αὐτόν. ἰδοὺ τὸ μειράκιον ὁ μοιχὸς, ὃν ἐζηλοτύπεις. Ly. καὶ ἔχεις οὖν ὦ Ἰόεσσα, καὶ ταῦτα, ἐρῶντα, ἐφαλάμενον αὐτοῦ; Io. ἐκεῖνα σὺ μὲν ἤδη πέπεισαι. βούλει δῆτα ἀπλυτήσω σε καὶ αὐτὴ ὀργιζομένη δικαίως ἐν τῷ μέρει; Ly. μηδαμῶς, ἀλλὰ πίνωμεν ἤδη, καὶ Πυθιὰς μεθ' ἡμῶν. ἄξιον γὰρ αὐτὴν παρεῖναι τοῖς συνουσίοις.

Nam vbi contrectare cœpi, deprehendi imberbem quẽdam, tenerum admodum, ad cutem vsque detonsum, vnguenta etiam ipsum olẽtem. Hoc vbi sensi, si gladio instructus venissem, segnis non fuissem, sat scitote. Quid ridetis Pythias? an risu digna dicere vobis videor? *Io.* Hoc cine Lysia acerbum tibi fuit? Pythias hęc mecum dormiebat. *Ly.* Ne dicas illi Ioessa, *Io.* Cur non dicam? Pythias erat, ô charissime, à me tum accersita, vt vnà mecum dormiret. Ægrè enim erat mihi quòd te non habebam. *Ly.* Pythias erat, ille ad cutem vsque detonsus? Ita-ne multam intra sex dies, iterum produxit comam? *Io.* Eo quòd ægrotauit, abrasa est: nam ipsi defluebant crines: nunc autẽ galericum gerit. Ostẽde Pythias, ostende rem ita habere se, ac fidem illi fac. En tibi mœchum illum adolescentẽ, quem zelotypia prosequebaris. *Ly.* Quid? an hoc nõ decebat, præsertim amantẽ qui ipse contrectauerat? *Io.* Nũquid tu iam adductus es vt credas? porrò vis vt etiam ipsa meritò vicissim irascens, vicissim ægrè tibi faciam? *Ly.* Nequaquã: sed bibamus iã, Pythiáque hæc vnà nobiscum: æquum enim est ipsam iniciendo fœderi interesse. *Io.*

Io. παρέσχε. οἷα πέπονθα διὰ σὲ ὦ γενναιότατε νεανίσκων Πυθιάς. Πυ. ἀλλὰ καὶ διήλλαξα ὑμᾶς ὁ αὐτός. ὥστε μή μοι χαλέπαινε. πλὴν τὸ δεῦρο ὅρα ὦ Λυσία, μή τινι εἴπῃς τὸ περὶ τῆς κόμης. A

Aderit. Qualia mihi propter te acciderunt, ô generosissime adolescentum Pythias! *Py.* At idem ipse vos reconciliaui. Quare noli mihi succensere. Cæterùm vide quæso Lysia, ne cui de coma quicquam dixeris.

ΛΕΟΝΤΙΧΟΣ, ΧΗΝΙΔΑΣ, καὶ Ὑμνίς. B

LEONTICHVS, CHENIDAS, ET Hymnis.

ΛΕΟΝΤΙΧΟΣ.

ΕΝ ᾗ τῇ πρὸς τὸν Γαλάτας μάχῃ εἰπὲ ὦ Χιωνίδα, C ὅπως μὴ προεξήλασα τῶν ἀλλων ἱππέων ἐπὶ τὸ ἵππου τὸ λευκὸ, ὅπως ᾔ οἱ Γαλάται, καίτοι ἄλκιμοι ὄντες, ἔτρεσαν ἐυθὺς ὡς εἶδόν με, καὶ ἀθεὶς ἔπι ἔπεσον. τότε τοίνυν ἐγὼ, πλὴν μὲ D λόγχιν ἀκοντίσας, διέπειρα τὸν ἵππαρχον αὐτῶν, καὶ τὸν ἵππον. ἐπὶ δὲ τὸ συνεστηκὸς ἔπ αὐτὸ, ἦσαν γάρ τινες, οἳ ἔμενον, διαλύσαντες μὲν πλὴν φάλαγγα, ἐς τετράπλευρον δὲ συναγαγόντες αὐ- E τοὺς, ἐπὶ τούτοις ἐγὼ ἀσασάμενος πλὴν ἀσάθμου, ἅπαντι τῷ θυμῷ ἐπελάσας, ἀναβέπω μὲν ὄρον ἐπὶ τὸν προεσῶτας αὐτῶν τῇ ἐμβολῇ τὸ ἵππου. τῷ ξίφει δὲ κατενεγκὼν, διέτεμον

LEONTICHVS.

IN pugna autem cõtra Galatas, dic ô Chenida, vt ante cæteros equites, equo candido insidens, cursu præuectus sum: & vt Galatæ, quanquam fortes bellatores, continuò trepidarunt, vt me viderunt, nec vllus ampliùs substitit. Tunc igitur ego contorta hasta, ipsorum equitum præfectum, equúmque transuerberaui. Contra eos autem qui conferti resistebant (erant enim nonnulli qui persistebant, phalange quidem soluta, in quadrangulam autem aciem aggregatis ipsis) contra illos stricto gladio, totísque animis impetu facto, septem circiter ipsorum præfectos equi incursu subuerto: & impacto gladio, vni manipularij ducis caput vnà cum ipsa galea, τῶν λοχαγῶν ἑνὸς, ἐς δύο πλὴ

κεφαλὴν αὐτῷ κραιπνὸν ὑμεῖς ὦ Χλωίδα, μετ' ὀλίγον ἐπεσπόμεθα φευγόντων. Χν. ὅτε γὰρ ὦ Λεόντιχε, περὶ Παφλαγονίαν ἐμονομάχησας τῷ Σατράπῃ, οὐ μεγάλα ἐπεδείξω καὶ τότε; Λε. καλῶς ὑπέμνησας ὦ ἀθλιώτατε καὶ σμείνης τὸ πραξέως. ὁ γὰρ σατράπης μέγιστος ὢν, ὁπλομαχῶν ἄριστος δοκῶν εἶναι, καταφρονήσας τῆς ἑλληνικῆς, περιπηδήσας ἐς τὸ μέσον, πρὸς καλεῖτο εἴ τις ἐθέλοι αὐτῷ μονομαχῆσαι. οἱ μὲν ὄχλοι ἄλλοι, καὶ περιεπλήγησαν, οἱ λοχαγοὶ, καὶ οἱ ταξίαρχοι, καὶ ὁ ἡγεμὼν αὐτὸς, καί τοι ὢν ἀθλητὴς ἀνὴρ ὢν. Ἀείσαιχμος γὰρ ἡγεμὼν ἦγεῖτο Αἰτωλὸς, ἀκοντιστὴς ἄριστος. ἐγὼ δὲ ἐχιλιάρχουν ἔτι, τολμήσας δ' ὅμως καὶ τὸν ἐπαίρεσιν ἐπιλαμβανόμενος ἀποστεισάμενος. ἐδεδοίκεσαν γὰρ ἐμὲ ὁρῶντες ἀποσείλβοντα μὲν τὸν βάρβαρον ὅπλοις τοῖς ὅπλοις, μέγαν τε, καὶ φοβερὸν ὄντα τὸν λόφον, καὶ κραδαίνοντα τὸν λόγχην. Χν. κἀγὼ ἔδεισα τότε ὦ Λεόντιχε. καὶ οἶδα ὡς εἰχόμην σου δεόμενος, μὴ προκινδυνεύειν. ἀβίωτα γὰρ ἦν μοι, σοῦ ἀποθανόντος. Λε. ἀλλ' ἐγὼ τολμήσας,

in duas partes disseco. Vos autē Chenida fugiētibus iā illis, paulò pòst superueniſtis Ch. Quum enim Leontiche, circa Paphlagoniā, singulari prælio cum satrapa illo congressus es, an nō tum quoq; magnum facinus edidiſti? Le. Pulchrè cōmonuiſti facinoris etiā illius nequaquam ignaui. Nā cū is satrapa maximus, omniúmq; sententia inter grauis armaturæ milites præstantiſſimus, cōtēptis Græcis, in mediū prosiliens, prouocabat siquis cum ipso singulari prælio decertare vellet, alij quidē metu perculsi sunt, manipūlarij, præfecti, cēturiones, & ipse imperator, homo alioqui nō ignauus. Nā Aristæchmus tū Imperator exercitū ducebat, Ætolus, idēq; iaculator optimus. Ego verò tū adhuc tribunatū gerebā: sed tamen fidens animo, & socijs qui me prehēsū detinebant, amotis: metuebātenim mihi, aſpiciētes barbarum illum inauratis armis reſplēdētē, magnúmq; & criſta terribilē, hastámque quatiētē. Ch. Nimirum ego quoq; tum metui Leōtiche, & scis quo pacto instabā tibi precādo, ne primus in periculūvenires: quòd te mortuo vita mihi uō vitalis erat futura. Le. At ego audacter

παρῆλθον ἐς τὸ μέσον, ὑ χεῖρον τοῦ παφλαγόνος ὁπλισμένος, ἀλλὰ πάγχρυσος ὢν αὐτός. ὥστε βοὴ ἐνδοὺς ἐγένετο ὑπ' ἐμῶν, καὶ παρὰ τ βαρβάρων. ἐγνώρισάν με γὰρ κἀκεῖνοι ἰδόντες ἀπὸ τῆς πέλτης μάλιστα, καὶ τῶν φαλάρων, καὶ τοῦ λόφου. εἰπέ μοι Χλιδή, τίνι με πάντες τότε εἰκάζον; Χλ. τίνι δ' ἄλλῳ, ἢ Ἀχιλλεῖ νὴ Δία τῷ Θέτιδος, καὶ Πηλέως; ὅπως ἔπρεπε μὲν σοι ἡ κόρυς. ἡ φοινικὶς δ', ἐπήνθει, καὶ ἡ πέλτη ἐμαρμαρεν. Λε. ἐπεὶ δ' συνέσημεν, ὁ βάρβαρος πρότερον πλώσκει με, ὀλίγον ὄσον ὑπφαύσας τῷ δόρατι, μικρὸν ὑπὲρ τὸ γόνυ. ἐγὼ δ' διελάσας πλὴν ἀσπίδα τὴν βοείαν, πλήν διαπάξ εἰς τὸ στέρνον. εἶτ' ὑπολαμὼν, ἀπέδειροτόμησα τῇ ἀσπάθῃ ῥᾳδίως. καὶ τὰ ὅπλα ἔχων, ἐπανῆλθον, ἅμα καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῆς βοείας πεπηγυῖαν κομίζων, λελαμβάνος τῷ φόνῳ. Υ. ἄπαγε ὦ Λεόντιχε, μιαρὰ ταῦτα, καὶ φοβερὰ περὶ σαυτὸ διηγῇ, καὶ κἂν ἔπι σε οὐδὲ προσβλέψειέ τις, οὕτω χαίροντα τῷ λύθρῳ, οὐχ ὅπως συμπίοι, ἢ συγκοιμηθείη. ἔγωγε οὖν ἄπειμι.

in medium prodiui, non deteriùs illo Paphlagone armatus, sed & ipse totus auro collucens. Quare clamor statim & à nostra, & à barbarorum parte coortus est. Nam illi me conspicati in primis ex pelta, & phaleris, & cristis agnouerunt. Dic Chenida, cum quonam me tunc comparabant? Ch. Cum quonam alio, quàm cum illo Thetidis & Peleï filio Achille per Iouem? Ita decebat quidem te galea, efflorebat autem purpura, & rutilabat pelta. Postquam autem congressi sumus, barbarus ille prior vulnerat me, hasta tantillum attingens, paulum supra genu. Ego verò adacta per clypeum lancea, pectus ipsius transfuerbero. Inde accurrens ceruicem quoque gladio facilè amputo: eiúsque reportatis armis redij, vnà etiam caput hastæ infixum ferens, cæde madens. *Hy.* Apage Leontiche, fœda hæc, & terribilia de te narras: neque verò te amplius, ne aspexerit quidem aliquis, ita cruore gaudentem, nedum bibat tecum, aut concumbat. Ego igitur hinc abeo. *Le.*

Λε. διπλάσιον ἀπόλαβε τὸ μίσθωμα. Υ. οὐκ ἂν ἑκουσίως ἐναυμαχήσαιμι ἀνδροφόνῳ συγκαθεύδειν. Λε. μὴ δέδιθι ὦ Ὑμνί. ἐν Παφλαγόσιν ἐκεῖνα πέπρακται. νῦν δ', εἰρήνην ἄγω. Υ. ἀλλ' ἀνάγκη ἀνθρωπος εἶ, καὶ τὸ αἷμα καταστάζει σου ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸ βαρβάρου, ὃν ἔτερες ἐπὶ τῇ λαείσῃ. εἶτ' ἐγὼ τοιοῦτον ἀνδρα περιβαλῶ, καὶ φιλήσω; μηδαμῶς χαίρετε γήροντα. οὐδὲν γὰρ οὕτως ἀμείνων τοῦ δημίου. Λε. καὶ μήν εἴ με εἶδες ἐν τοῖς ὅπλοις, εὖ οἶδα ἡσθεὶς ἄν, Υ. ἀκούουσα μόνον ὦ Λεόντιχε, ναυτιῶ, καὶ φείδῃ, καὶ τὰς σκιάς μοι δοκῶ ὁρᾶν, καὶ τὰ εἴδωλα τῶν πεφονευμένων. καὶ μάλιστα τοῦ ἀνθλίου λοχαγοῦ, ἐς δύο πῃ κεφαλὴν διηρημένου. τί οἴει τὸ ἔργον αὐτὸ, καὶ τὸ αἷμα εἰ θεασαίμην, καὶ κειμένους τοὺς νεκρούς; ἐκθανεῖν γάρ μοι δοκῶ. οὐδ' ἀλεκτρυόνα πώποτε φονευόμενον εἶδον. Λε. οὕτως ἀγώνις ὦ Υμνὶ, καὶ μικρόψυχος εἶ; ἐγὼ δ' ὤμην ἡδέσεσθαί σε ἀκούουσαν. Υ. ἀλλὰ τέρπε τοῖς διηγήμασι τούτοις, εἴ τινας λημνιάδας, ἢ δαναΐδας εὕροις. ἐγὼ δ' ἀποβέβηκα πρὸς τὴν μητέρα, ἕως ἔτι ἡμέρα ἐστίν.

Duplicem accipe mercedem. *Hy.* Non possim cum homicida concumbere. *Le.* Ne metuas, Hymni, nam illa apud Paphlagonas sunt gesta: nunc autem pacem ago. *Hy.* At es homo detestandus: & cruor ex illius barbari capite, quod infixum lanceæ portabas, in te distillabat. Ego ne talem virum amplectar, & osculer? absit ô Gratiæ: neque enim hic melior est carnifice. *Le.* At si me in armis vidisses, Hymni, sat scio amasses. *Hy.* Audiens solùm hæc, Leontiche, nauseo, atque horreo, & vmbras, manésq; cęsorum videre mihi videor: in primis manipularij illius præfecti miseri, cuius caput in duas partes dissecuisti. Quid putas igitur? si ipsum opus aspicerem, & cruorem manantem, & iacentium cadauera? emoritura certè mihi videor, vt quæ ne gallum quidem gallinaceum occidi viderim vnquam. *Le.* Ita-ne mollis es Hymni, & pusillanimis? At ego te his audiendis delectari putabam. *Hy.* At huiusmodi narrationibus oblecta, siquas Lemniades, aut Danaides inuenias. Ego verò hinc ad matrem curriculo abeo, dum adhuc dies est.

ἔπου καὶ σὺ ὦ Γραμμή. σὺ δ' ἔρρωσο χιλιάρχων ἄριστε, καὶ φονεῦ, ὁπόσων ἂν ἐθέλῃς. Λε. μεῖνον ὦ Ὑμνί, μεῖνον. ἀπελήλυθε. Χν. σὺ γὰρ ὦ Λεόντιχε, ἀπελᾶν παιδίσκην κατεφόβησας ὑποπτείων λόγοις, καὶ ἀπιθάνοις ἀρίστειας διεξιών. ἐγὼ δ', ὡρῶν ἐνδὺς ὅπως χλωρὰ ἐξήρετο, ἔπι σου τὰ κατ' τὸν λόγον ἐκεῖνα διηρωτώμην, καὶ σπάνιόν τι τὸ πρόσωπον, καὶ ὑπεφείξεν. ἐπεὶ καὶ διακόψαι τὴν κεφαλὴν ἔφης. Λε. ὥμην ἐρασμιώτερος αὐτῇ φανεῖσθαι. ἀλλὰ καὶ σὺ μὲ προπολώλεκας ὦ Χλωίδιά, τὸ μονομάχον ὑποβαλών. Χν. οὐ ἔδει γὰρ συνεπιψευδεσθαί σοι, ὁρῶντα τὴν αἰτίαν τῆς ἀλαζονείας; σὺ δὲ πολὺ φοβερώτερον αὐτὸ ἐπῳδάζας. ἔγωγε, ἀπέτεμες τὸ κακοδαίμονος παφλαγόνος τὴν κεφαλήν, τί καὶ κατέπηξας αὐτὴν ὑπὸ τῆς ταινίας, ὥστε σου καταῤῥεῖν τὸ αἷμα; Λε. τοῦτο μαρτυρῶ ὡς ἀληθῶς ὦ Χλωίδα, ἐπεὶ τἄλλα, οὐ κακῶς συνεπέπλαστο. ἄπιθι δ' οὖν, καὶ πίστευσον αὐτῇ συγκαθευδήσουσαν. Χν. λέγω οὖν ὡς ἐψεύσω ἅπαντα, γυναῖκα αὐτῇ δοξάσαι βουλόμενος; Λε. αἰσχρὸν ὦ

Tu quoq; Gramme, sequere: tu verò vale tribunorū optime, & quotquot hominum volueris, occisor. *Le.* Mane quæso, Hymni, mane, abijt. *Ch.* Nempe Leontiche, puellam simplicè territasti, concutiendo cristas, & incredibilia quædam præclarè facta commemorando. Ego verò statim videbam vt expallescebat, cùm adhuc ea quæ in manipularium illum præfectum gesseras, narrares, & contrahebat vultum, & subhorrescebat, postquam etiam dissecuisse te caput ipsius dicebas. *Le.* Putabam me ipsi amabiliorem visum iri. Sed & tu me perdidisti Chenida, qui me singularis certaminis submonuisti. *Ch.* Annon decebat me quoq; mētiri tecū quando causam arrogantiæ istius videbam? Sed tu longè terribilius illud fecisti. Isto enim, amputaris infœlicis istius Paphlagonis caput, cur idem etiam lanceæ affixisti, ita vt cruor in te destillaret? *Le.* Hoc reuera est fœdum, Chenida. Nam cætera quidē non malè conficta fuerant. Abi igitur, & persuade illi vt mecum dormiat. *Ch.* Dicam-ne te ista omnia mentitum esse, dum generosus ipsi videri affectas? *Le.* Turpe hoc,

Χλωίδα. Χη. καὶ μὴν οὐκ ἄλλως ἀφίκοιτο. ἐλθὼν τοίνυν δάτερον, ἢ μισεῖσθαι ἀεισεῖς εἶναι δοκῶν, ἢ καθεύδειν μετὰ Τιμνίδος, ἐψεῦσθαι ὁμολογῶν. Λε. χαλεπὰ μὲν ἄμφω. αἱρεῖμαι δ' ὅμως τὴν Τιμνίδα. ἄπιθι οὖν, καὶ λέγε ὦ Χλωίδα, ἐψεῦσθαι μέ, μὴ πάντα δέ.

Chenida. Ch. At nō redibis alioqui. Proinde alterum ex his elige, vt vel odio habearis dum præclarus bellator videri vis, vel hæc te mēritū esse confitearis, & cum Hymnide dormias. Le. Difficile sanè vtrumq; est: sed tamen Hymnidē habere malo. Abi itaque, ac dic illi, Chenida, mentitum quidem esse me, non tamen omnia.

ΔΩΡΙΩΝ, ΚΑΙ Μυρτάλη.

DORIO, ET MYRTALE.

ΔΩΡΙΩΝ.

Νῦν με ἀποκλείεις ὦ Μυρτάλη; νυῶ, ὅτε πένης ἐγχρόμιλω διὰ σέ; ὅτε δέ σοι τὰ τοσαῦτα ἐκόμιζον, ἐρώμενος, ἀνὴρ, δεσπότης, πάντ' ἦν ἐγώ. ἐπεὶ δ' ἐγὼ μὲν αὖος ἤδη ἀκριβῶς, σὺ δ' τὸν βιθυνὸν ἔμπορον εὗρηκας ἐφεστῆν, ἀποκλείομαι μὲν ἐγὼ, καὶ παρὰ τῶν θυρῶν ἕστηκα δακρύων. ὁδὲ, τὴν νυκτῶν φιλεῖται, καὶ μόνος ἔνδον ἐστὶ, καὶ παννυχίζεται, καὶ κυεῖν φησ' ἀπ' αὐτοῦ. Μυρ. ταῦτά με ἀποπνίγει Δωρεῖον καὶ μάλιστα, ὁπόταν λέγῃς ὡς πολλὰ ἔδωκας, καὶ πένης γεγόνοσαι δι' ἐμέ. λόγισαι γοῦν ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς, ὁπόσα μοι ἐκόμισας.

DORIO.

Nvnc me excludis Myrtale? nunc quādo propter te inops euasi? At quādo tibi afferebam tam multa, amasius, vir, dominus, eram omnia. Sed postquā ego planè iam sum exhaustus, & tu Bithynum illum mercatorē inueniſti, qui te āmet: ego quidē excludor, & ante fores sto lachrymans, ille verò tota nocte basiatur, & solus intus est, & tecum pernoctat, & te ex eo prægnantem esse dicis. Myr. Ista me enecant Dorio, & maximè quū dicis: te multa mihi dediſſe, & ad inopiam propter me redactum esse. Omnia igitur à principio supputa, quæ mihi attuliſti. Dor. Rectè sanè Δω. εὖγε ὦ Μυρτάλη.

λογισώμεθα. τοσοδήματα ὀπ
Σικυωνίους τοιτωσὶ τοὺς δύο δραχμῶν. τίδει δύο δραχμάς.
Μυρ. ἀλλ' ὀκοιμήθην νύκτας δύο. Δω. ἢ ὁπότε ἦκον ὀπ
Συρίας, ἀλάβαστρον μύρε ὀπ
Φοινίκης. δύο καὶ τοῦτο δραχμῶν νὴ τὸν Ποσειδῶ. Μυρ. ἐγὼ δέ σοι ὀπλέοντι, τὸ μικρὸν ὀκεῖνο χιτώνιον, τὸ μέχρι τῶν μηρῶν, ὡς ἔχοις ἐρέτην, Ἐπίκυρε τοῦ πορθμέως ὀπλαδομήσου αὐτὸ παρ' ἡμῖν, ὁπότε ὀκάθευδε παρ' ἐμοί. Δω. ἀπέλαβεν αὐτὸ γνωρίζας ὁ Ἐπίουρος πρώην ὀν Σάμῳ μετὰ πολλῆς γε ὦ θεοὶ τῆς μάχης. κρόμμυα δ' ἐκ Κύπρου, καὶ σαπέρδας πέντε, καὶ πέρκας τέσσαρας, ὁπότε κατεπλέυσαμεν ἐκ Βοσπόρου, ἐκόμισά σοι. πῶς; καὶ ἄρτους ὀκτὼ ναυτικούς, ὀν γυρίνῳ ξηροὺς, καὶ ἰσάδων βίκον ἐκ Καείας, καὶ ὕστερον ἐκ Πατάρων, σανδάλια ἐπιχέουσα ὦ ἀχάειστε, καὶ τυρόν ποτε μέμνημαι τὸν μέγαν ἐκ Γυθίου. Μυρ. πέντε ἴσως δραχμῶν ὦ Δωρίων ταῦτα πάντα. Δω. ὦ Μυρτάλη, ὅσα ναύτης ἄνθρωπος ἐδυνάμην, μισθῷ ὀπλέων. νῦν γὰρ ἤδη τοίχου ἄρχω τοῦ δεξιοῦ, καὶ σὺ ἡμῶν ὑπερφρᾷς; σκόπει ὦ

Myrtale, ſupputemus. Primũ calceos Sicyonios, duabus drachmis emptos. Pone duas drachmas. *Myr.* At cõcubuiſti noctes duas. *Dor.* Et quãdo ex Syria veni, alabaſtrum vnguenti Phœnicij, duabus & hoc drachmis emptum, per Neptunum. *Myr.* At ego tibi cùm hinc nauigares, paruam illam tuniculam dedi, ad femora vſque demiſſam, qua remigando vtereris, quam Epiurus proreta, quando mecum dormierat, per obliuionẽ hîc intus reliquerat. *Dor.* Verùm cognitam illam in Samo, nuperà me rurſum abſtulit Epiurus, non ſine magna, ô Dij, pugna. Cepas autem ex Cypro, & ſaperdas quinque, & percas quatuor, tibi attuli, quum ex Boſporo nauigauimus. Quid ergo? etiam panes octo nauticos, in caniſtro ſiccos, & caricarũ doliolum ex Caria: & poſtea ex Pataris inaurata ſandalia, ô ingrata. Magnum etiã caſeum aliquando memini afferre me tibi ex Gythio. *Myr.* Quinque fortaſſis drachmarũ, Dorio, omnia hæc. *Dor.* O Myrtale, quantum equidem potui, homo nauta, mercede nauigans. Nunc enim iam lateri dextro ſum præfectus, & tu nos cõtemnis? Nuper autem quando σὺ ἡμῶν ὑπερφρᾷς; σκόπει ὦ

ὁπότε ἀφροδίσια ἦν, οὐχὶ δραχμὴν ἔδωκα πρὸς τοῖν ποδοῖν Ἀφροδίτης σοῦ ἕνεκεν ἀργυρᾶν; καὶ πάλιν τῇ μητρὶ εἰς ὑποδήματα δύο δραχμάς. καὶ λυδῇ ταύτῃ πολλάκις εἰς χεῖρα, νῦν μὲν, δύο. νῦν δέ, τέτταρας ὀβολούς. τοῦτα πάντα σωὶ ἐστίν, ἃ σὺ ναυτῶ ἀπέδου ἦν. Μυρ. τὰ κόμμυα, καὶ οἱ Καππάδαι ὦ Δωρεῖων; Δω. ναί. οὐ γὰρ εἶχον πλείω κομίζειν. οὐ γὰρ ἂν ἤρεσκον, εἰ γε πλουτῶν ἐτύγχανον. τῇ μητρὶ δὲ καὶ κεφαλίδα μίαν σκόροδα ἐκόμισα πώποτε. ἥδεως δ' ἂν ἔμαθον ἄπιά σοι παρὰ τοῦ βιδυοῦ τὰ δῶρα. Μυρ. τοῦτο πρῶτον ὁρᾷς τὸ χιτώνιον; ἐκεῖνος ἐφορίατο, καὶ τὸν ὅρμον τὸν παχύτερον. Δω. ἐκεῖνος; ἤδειν γάρ σε πάλαι ἔχουσαν. Μυρ. ἀλλ' οὐκ ἤδεις, πολὺ λεπτότερος ἦν, καὶ σμαράγδοις οὐκ εἶχε, καὶ ἐλλόβια ταυτί, καὶ δάπεδα. καὶ πρόῖν, δύο μνᾶς. καὶ τὸ οἰκοῖον κατέβαλεν ὑπὲρ ἡμῶν, οὐ σανδάλια πατρικά, καὶ πυρὸν ἰουδαϊκὸν, καὶ φλιυάφους. Δω. ἀλλὰ ἐκεῖνο ὃ λέγεις, οἵῳ ὄντι συνεζεύχθης ἀνδρί; ἔτη μὲν ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα πάντως, ἀναφαλαντίας, καὶ πρεσβύτης, οἷος κάραβος.

Aphrodisia celebrabantur, nonne drachmam argēteam tui causa posui ante pedes Veneris? & rursū matri duas drachmas ad calceos dedi: & huic Lydæ in manum sæpe nunc duos, nunc quatuor obolos. Hęc omnia in vnum cōputata, viri nautæ sunt facultates. *Myr.* Cępæ illæ, & saperdæ, Dorio? *Dor.* Ita certè, non enim plura afferre potui. Non enim remigarem, si diues essem. Cæterùm matri meæ, ne caput quidem vnum allij vnquam attuli. Libenter autem scirem, quænam à Bithyno illo dona acceperis. *Myr.* Primùm tunicam hanc vides? eam ille emit, & hoc monile crassius. *Dor.* Ille-ne? nam ego te iam habere noram. *Myr.* At quod tu noras, multò tenuius erat, nec smaragdos habebat. Deinde & has inaures, & tapetem: & nuper duas minas. Pensionem quoque domus pro nobis exoluit, non sandalia Patarica, & caseum Gythiacum, & id genus nugas. *Dor.* At non dicis quali cum viro concumbas? vxorem duxit supra annos omnino quinquaginta natus, caluus, & colore similis carabo.

Neque

καὶ τοὺς ὀδόντας αὐτῆς ὁρᾷς; αἱ μὲν γὰρ χάριτες ὦ Διοσκόρω, πολλαί. καὶ μάλιστα ὁπόταν ᾄδῃ, καὶ ἁβρὸς εἶναι θέλῃ, ὅπερ αὐτολυείζων φασίν, ἀλλὰ ὄναιο αὐτῆς, ἀξία γε οὖσα. καὶ γοῦν τοῦτο ὑμῖν παιδίον ὅμοιον τῷ πατρί, ἐγὼ δ' ἂν καὶ αὐτὸς εὑρήσω Δελφίδα, ἢ Κυμβαλίσιν πυκτῶν κατ' ἐμέ, ἢ τὴν γείτονα ὑμῶν τὴν αὐλητρίδα, ἢ παίντως πυκάδας δ', καὶ ὄρμους, καὶ δι-μναῖα μυδωμάτα, ὑπάντες ἔχομεν. Μυρ. ὦ μακαρία ἐκείνη, ἥτις ἕξει σε ὦ Δωρίων ἕξει. κρόμμυα γὰρ αὐτῇ οἴσεις ἐκ Κύπρου, καὶ τυρὸν, ὅταν ἐκ Γυθίου καταπλεύσῃς.

Neque etiam dentes illius vides? Nam gratiæ quidem ô Dioscuri, multæ. Et præcipuè quoties cantat, & delicatus esse vult, asinus ad lyram, vt dici solet. Sed tu digna vtique, eo fruere: ac puer vobis nascatur patri similis. Ego verò & ipse inueniam Delphidem, aut Cymbalium aliquam meæ conditionis: aut vicinam vestram tibicinam, aut omnino aliquam. Tapetas autem, & monilia, & duarum minarum mercedem, non omnes habemus. *Myr.* O beatam illam, quæ te amatorem habebit, Dorio. Si quidem illi ex Cypro cepas afferes, & caseum quum ex Gythio nauigabis.

ΚΟΧΛΙΣ, ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΙΣ.

COCHLIS, ET PARTHENIS.

ΚΟΧΛΙΣ.

COCHLIS.

Τί δακρύεις ὦ Παρθενὶ, ἢ πόθεν κατεαγότας τοὺς αὐλοὺς φέρεις; Παρ. ὁ σεμνόπτης ὁ αὐτωλὸς ὁ μέγας, ὁ Κροκάλης ἐρῶν, ἐρράπισέ μοι, αὐλήσασαν εὑρὼν παρὰ τὴν Κροκάλην, ὑπὸ τοῦ ἀντερασταῦ αὐτῆς Γάργου μεμυδωμένου.

Quid ploras Partheni? aut vnde fractas hasce tibias affers? *Par.* Miles Ætolus ille magnus, qui Crocalen amat, alapas impegit mihi, cùm me apud Crocalen tibia canentem inuenisset, à riuali suo Gorgone conductam:

κὴ τοὺς τε αὐλοὺς μου συνέτριψε, καὶ τὴν τράπεζαν μεταξὺ δειπνούντων ἀνέτρεψε, κὴ τὸν κρατῆρα ἐξέχεεν ἐπισπάσας. καὶ τὸν μὲν ἀγροῖκον ὀνεῖον τὸν Γόργον, ἀπὸ τῆς συμποσίου καταστάντες τῶν τειχῶν, ἔπαιον πεισάντες αὐτός τε ὁ στρατιώτης, Δεινόμαχος οἶμαι καλεῖται, καὶ ὁ συστρατιώτης αὐτοῦ. ὥστε ἐκ οἶδα εἰ βιώσεται ὁ ἄνθρωπος ὦ Κοχλί. αἷμά τε γὰρ ἐρρύη πολὺ ἀπὸ τῶν ῥινῶν, καὶ τὸ πρόσωπον ὅλον ἐξώδησεν αὐτῷ, κὴ πελιδνόν ἐστιν. Κο. ἐμάνη ὁ ἄνθρωπος, ἢ μέθη τίς ἐστιν, κὴ παροινία τὸ πρᾶγμα; Παρ. ζηλοτυπία τις ὦ Κοχλὶ, καὶ ἔρως ἔκτοπος. ἡ Κροκάλη γὰρ οἶμαι δύο τάλαντα αἰτήσασα, εἰ βούλεται μόνος ἔχειν αὐτὴν, ἐπεὶ μὴ ἐδίδου ὁ Δεινόμαχος, ἐκεῖνον μὲν, ἀπέκλεισεν ἥκοντα, προσαράξασά γε αὐτῷ τὰς θύρας, ὡς ἐλέγετο. τὸν Γόργον δὲ οἰνοῦντα πυκνὰ γεωργὸν ἔυποτον ἐκ πολλοῦ ἐρῶντα, καὶ λάθρᾳ αὐλητὴν ἄνθρωπον προσιέμενον, ἔπινε μετ' αὐτοῦ, κἀμὲ παρέλαβεν αὐλήσουσαν παρ' αὐτοῖς. ἤδη δὲ προχωρούντος τοῦ πότου, ἐγὼ μὲν ἐξῆρχον τι τῶν Λυδίων. ὁ γεωργὸς δὲ, ἤδη ἀΐσατο ὀρχησόμενος.

& meas haſce tibias fregit, ac menſam inter cœnandum euertit, & craterem irrumpens effudit. Et agreſtem quidem illum Gorgum, ex ſympoſio capillis abſtractũ verberarunt circunſtantes, cùm ipſe miles (Dinomacho, opinor, nomen illi eſt) tum ipſius commilito. Itaque neſcio an victurus ſit homo, Cochli. Nam & cruor multus è naribus manauit, & tota facies eius intumuit, liuidáque eſt. Co. An inſanijt homo, an hæc temulentia fuit, & ex ebrietate inſolentia? Par. Zelotypia fuit, Cochli, & amor enormis. Crocale autem petitis, opinor, duobus talentis, ſi ſolus ipſam habere vellet, quia nihil dabat Dinomachus: ipſum quidem venientem excluſit, illiſa vtique illi ianua, vt ferebatur: Gorgum autem Oenoënſem, agricolam quendam prædiuitem, iamdiu amantem, facilem probúmq; hominem admittens, potabat cum eo, me quoque aſſumpta, vt tibia canerem apud ipſos. Cæterùm cùm iam procederet conuiuium, ego quidem Lydium quoddam carmen cantillare cœpi: & ruſticus ille iam ſurgebat, vt ſaltaret. Cro-

ἡ Κροκάλη ὁ, σκέπτει. καὶ πάντα
ἰῶ ἡδέα. ἐν τοσούτῳ ὁ, κτύπος
ἀκούετο, καὶ βοὴ, καὶ ἡ αὐλίος ἠρέμ-
ετο. καὶ μετ' μικρὸν ἐπεισέπεσον
ὅσον ὀκτὼ νεανίσκοι, μάλα Α
καρτεροί. καὶ ὁ μεγαρεὺς ἐν αὐ-
τοῖς. σὺν δὲ ἀνετέραξε πάν-
τα. καὶ ὁ Γόργος ὥσπερ ἔφην, ἐ-
πλήετο, καὶ ἐπατεῖτο χαμαὶ κεί-
μενος. ἡ Κροκάλη ὁ, ὡς οἶδε ὄ-
πως ἔφυ, ὑπεκπηδήσασα παρὰ Β
τὴν γείτονα Θεσπιάδα. ἐμὲ δὲ
ῥαπίσας ὁ Δεινόμαχος, ἐκφθείρ-
ειν φησὶ, κατεαγότας μοι τοὺς
αὐλοὺς ὑφελόμενος. καὶ νῦν C
ἀποτρέχω φέρουσα ταῦτα
τῷ δεσπότῃ. ἀπέρχεται δὲ καὶ ὁ
γεωργὸς ἀγοράσων τινὰς φί-
λοις τῶν ἀστικῶν, οἳ παρέδω-
σουσι τοῖς στρατιώταις τὸν με- D
γαρέα. Κα. ταῦτ' ἔστιν ἀπο-
λαύσαι τῶν τραπωτικῶν τού-
των ἐρώτων, πληγὰς, καὶ δί-
κας. τὰ δ' ἄλλα, ἡμέρους εἶναι,
καὶ χαλιφρονεῖν λέγοντες, ὡς τὰ
δοῦναι δὴ πείσεσθαι φασὶ τὴν E
σωφροσύνην, ἐς ἃ ἀπολαύω τῆς
μαστροπείας, καὶ ποιῶ πάν-
τα. ὀπτεύειν δ' οὖν, ἀλα-
ζόνες ὄντες, ἐγὼ δ' οὐκ εὖ ποιῶ,
μὴ φερομένην αὐτὸν τὸ παρά-παν. ἁλιεύς τις ἐμοὶ γένοιτο,
ἢ ναύτης, ἢ γεωργὸς ἰσόπλους,

cale verò applaudebat: & iucunda erant omnia. Interim strepitus exauditur, & clamor, domúsque ianua exterior effringitur. Paulò pòst irruerunt octo circiter adolescentes, admodum robusti: & inter eos [illegible]garensis ille. Ilico igitur euersa sunt omnia: Gorgus, vt dixi, verberatus, & conculcatus cùm iaceret humi. Crocaleverò nescio quo pacto protinus ad Thespiadem vicinã aufugit. Mihi verò Dinomachus, inflictis alapis: dispereas, inquit: & fractas tibias mihi abiecit. Et nunc currens abeo, vt hæc hero meo dicã. Abit etiam agricola quosdã ex vrbe amicos visurus, qui megarensem illum magistratibus tradant. Co. Hic ille est fructus quem ex militaribus hisce amoribus percipere licet, plagæ scilicet, & lites. Cæterùm cùm se duces & Tribunos esse iactitêt, siquid dãdum sit, expecta, aiunt, dũ tributum conferatur, & stipendium accipiam, atq; omnia tum præstabo. Itaque pereant hi iactatores: & rectè ego facio, quæ ipsos omnino non admitto. Obueniat mihi piscator aliquis, vel nauta, vel agricola paris conditionis, quî parum adulari norit,

κολακεύειν εἰδὼς μικρὸ, καὶ

κομίζων πολλά. οἱ δὲ τὸν λόφυς ἐπιστέουντες ἤτοι, ἢ μάχας δινεύμενοι, ψόφοι ὦ Παρθενί.

multáque afferat. At hi qui cristas quatiunt, & prælia commemorant, nihil sunt aliud, Partheni, quàm inanes strepitus.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΡΕΓΡΙΝΟΥ ΤΕΛΕΥΤΗΣ.

DE MORTE PEREGRINI.

ARGVMENTVM.

Insectatur hic Lucianus, arrogantiam & insanam gloriæ cupiditatem, præcipuè Philosophorum, vt cuius gratia plerique omnia audeant. Atque eius rei exemplum, Peregrini huius mortem describit, qui vt famam aliquam sui relinqueret, in Olympijs constructo rogo, seipsum in ignem vltrò coniecerit, atque ita extinxerit. Quanquam autem potissimùm ea commemorat, quæ circa mortem illius acta sunt, id quod etiam inscriptio ac titulus pollicentur, interim tamen & vitam eiusdem, & facinora persequitur, à quibus progressus ille, ad hoc genus studiorum postremò se contulerit, & hoc sub aliena persona, à qua ipsum etiam modum & causam mortis, in qua præcipuè niteba ntur sectatores illius, refelli ac refutari facit. Nimirum vt eam inuidiam à seipso remoueret. Apparet enim illi tum temporibus Peregrini nomen, non ita vile apud multos fuisse, præsertim imperitiores, quibus facti huiusce nouitas admirationem incusserat. Quemadmodum & ex A. Gellio animaduertere licet, qui ipse quoque honorificam illius mentionem facit libro 12. cap. 11. Cæterùm fuit hic Peregrinus, philosophus quispiam ex seuerioribus illis Stoicæ disciplinæ professoribus (Lucianus Cynicum videri vult) patria Parianus, ex Ponto, temporibus Traiani viuens, æqualis Epicteto, Dioni, Musonio, &c. quem se Gellius vidisse quoque ait, Athenis extra vrbem in tugurio quodam habitantem. A principio Christianorum quoque religionem aliquandiu secutus fuit, sed mox ad philosophiam relapsus, ab illis, vt Luciano placet, propter ritus ipsorum neglectos atque præteritos, repudiatus.

Ο Υκιανὸς Κρονίῳ εὖ πράττειν.

Ο κακοδαίμων Περεγρῖνος, ἢ ὡς αὐτὸς ἔχαι-

Vcianus Cronio Salutem.

Infœlix ille Peregrinus, aut, vt ipse cognominare

μεν ὀνομάζων ἑαυτὸν, Πρω-
τεὺς, αὐτὸ δὴ ἐκεῖνο τὸ τῦ ὁ-
μηρικῦ Πρωτέως ἔπαθεν. ἅ-
παντα γὰρ δόξης ἕνεκα ἠρώμε-
νος, καὶ μυρίας βροτὰς βασα- A
νίσμους, τὰ τελευταῖα ταῦτα,
καὶ πῦρ ἐνέδυτο. τοσούτῳ ἄρα
τῷ ἔρωτι τῆς δόξης εἶχετο.
καὶ νῦν ἐκεῖνος ἀπηνθράκω-
ται σοι ὁ βέλτιστος κ' ἡ Ἐμ- B
πεδοκλέα, παρ' ὅσον ὁ μὲν,
κἂν διαλαθεῖν ἐπιεικῶς ἐμ-
βαλὼν ἑαυτὸν εἰς τὸν κρα-
τῆρα. ὁ δ' ἠνιάθης ἔτος, τὴν
πολυανθρωποτάτην τῶν Ἑλ- C
λήνων πανηγύρεων τηρήσας,
πυρὰν ὑπομείσην νήσας, ἐνεπί-
δησεν ἐπὶ τοσούτων μαρτύ-
ρων, καὶ λόγους πρὸς τοῦ
τοῦτου εἰπὼν πρὸς τοὺς Ἕλληνας,
ἢ περὶ πολλῶν ἡμερῶν τὸ τολ-
μήματος. πολλά τοίνυν δοκῶ
μοι ὁρᾶν σε γελῶντα ἐπὶ τῇ
κενοδοξίᾳ τῦ γέροντος. μᾶλλον D
δ' καὶ ἀκούω βοῶντος, οἷά σε
εἰκὸς βοᾶν, ὦ τ' ἀβελτηρίας.
ὦ τῆς δοξοκοπίας. ὦ τῶν ἄλ-
λων, ἃ λέγειν εἰώθαμεν περὶ
αὐτῶν. σὺ μὲν οὖν πόρρω ταῦ-
τα, καὶ μακρῷ ἀσφαλέστερον.
ἐγὼ δ', παρὰ τὸ πῦρ αὐτὸ, καὶ
ἐπὶ πολὺ μᾶλλον ἐν πολλῷ πλήθει
φίλων μὲν, ἀχθομένων, ὅσοι

se ipsum gaudebat, Proteus,
id ipsum passus est quod Ho-
mericus ille Proteus. Nam
cùm omnia gloriæ causa fa-
ctus esset, & infinitis muta-
tionibus se transformasset,
postremò ignis quoq; factus
est : tanto amore gloriæ te-
nebatur. Et nunc optimus
ille in carbones est redactus,
prout Empedocles: nisi quòd
ille quidem conatus est clam
in crateres Ætnæ præcipi-
tem se dare. At generosus
iste, obseruato Græcorum
conuentu frequentissimo,
constructa quàm maxima
pyra, tot testibus consciis
insiluit, postquam orationes
super hac re habuisset
ad Græcos, non multis
ante hoc ausum diebus.
Videor igitur mihi videre te
multum deridentem senis
huius arrogantiam : aut
potiùs audio exclamantem,
qualia par est te exclamare,
O insipientiam ! ô ærum-
nosam gloriam ! aliáque quæ
de illis dicere consueuimus.
Quæ quidem tu procul, & longè tutiùs : ego verò prope ignem ipsum, quinetiam priùs in magna auditorum multitudine dixi : nonnullis quidem grauiter ferentibus, qui senis illius dementiam

τῶν ἀκροατῶν εἶπον αὐτά.
ἐθαύμαζον τὴν ἀπόνοιαν τῦ

γέροντος. ἦσαν δέ τινες, οἱ καὶ
αὐτοὶ ἐγέλων ἐπ' αὐτῷ. ἀλλ'
ὀλίγου δεῖν, ὑπὸ τῶν κυνικῶν
ἐγώ σοι διεσπάσθαι, ὥσπερ ὁ
Ἀκταίων ὑπὸ τῶν κυνῶν, ἢ ὁ ἀθε- A
ώτατος αὐτὸς ὁ Πενθεὺς ὑπὸ τῶν
μαινάδων. ἢ ὅπασα τὸ θέαμα
τος διασκευή, τοιάδε ἦν.
ἔτι μοι ποιητὴν οἶδα οἷός γε ἦν,
καὶ ἥλικα ἐπαγαγεῖν παρ' ὅλον B
τὸν βίον, ὑπέρ τε Σοφοκλέα,
καὶ τὸν Αἰσχύλον. ἐγὼ δ' ἐπεὶ
τάχιστα εἰς τὴν Ἦλιν ἀφικό-
μην, διὰ τὸ γυμνάσιον αὐτῶν,
ἐπήκουον ἅμα κυνικοῦ τινος, C
μεγάλη, καὶ βαχεία τῇ φωνῇ
τὰ συνήθη ταῦτα, καὶ οὐ τεθο-
δυν τὴν ἀρετὴν ὑποβωμένε
νε, καὶ ἅπασιν ἀπαξαπλῶς
λοιδορουμένου. εἶτα κατέλη-
ξεν αὐτῷ ἡ βοὴ ἐς τὸν Πρωτέα.
ἐγὼ ὡσαύτως οἷός τε ὦ, πειράσομαί
σοι αὐτὰ ἐκεῖνα ἀπομιμνεῦ-
σαι, ὡς ἐλέγετο. σὺ δ' γνωσει-
ῆς δηλαδὴ, πολλάκις αὐτοῖς
παρόντας βοῶσι. Πρωτέα γάρ τις
ἔδη κενόδοξον τολμᾷ λέγειν ὦ E
γῆ, ἡλιε, ἡ ποταμοὶ, ἡ θάλαττα, καὶ παῖ Ἡρακλῆς;
Πρωτέα, τὸν ἐν Συρίᾳ δεδεμένον,
τὸν τῆς πατρίδος ἀπέντα πεντακι-
σχίλια τάλαντα, τὸν ἀπὸ τῆς Ρω-
μαίων πόλεως ἐμβληθέντα,

admirabantur. Sed erant etiam aliqui qui deridebant ipsum. At ego propemodum à Cynicis discerptus sum, velut Actæon à canibus, & consobrinus eius Pentheus à Bacchis. Atque omnis huius rei apparatus, erat huiusmodi. Nosti qualis poëta fuerit, quàm multas tragœdias per totam vitam ediderit, Sophocle, & Æschylo maior. Ego verò quum primùm in Elidem veni, illorum gymnasio illectus, Cynicum quendam stomul inaudiui, magna & aspera voce consueta hæc, ac virtutem ex triuio inclamãtem, omnésque nullo discrimine conuitijs incessentem. Tandem in Proteum desijt eius vociferatio. Atque ego illa pro virili, prout dicebantur, tibi commemorare conabor. Tu verò hæc planè ita se habere cognosces, quippe qui sæpe vociferantibus illis adstitisti. Proteũ, inquit, audet quispiam ambitiosum appellare, ô terra, ô sol, ô fluuij, & mare, & patrie Hercules? Proteum qui in Syria vinctus est, qui patriæ quinque millia talentorum remisit, qui ex vrbe Roma eiectus est, qui sole est insignior, qui

τὸν τοῦ ἡλίου ὑποσημότερον,

ἀνταγωνίσασθαι καὶ αὐτῷ τῷ Ὀλυμπίῳ δυνάμενον. ἀλλ' ὅτι διὰ πυρὸς ἐξάγειν τοῦ βίου διέγνωκεν ἑαυτόν, εἰς κενοδοξίαν τινὲς τοῦτο ἀναφέρουσιν. οὐ γὰρ Ἡρακλῆς οὕτως; οὐ γὰρ Ἀσκληπιὸς, καὶ Διόνυσος κεραυνωθείς; γὰρ τὰ τελευταῖα Ἐμπεδοκλῆς εἰς τὸν κρατῆρα; ὡς ἢ ταῦτα εἶπεν ὁ Θεαγένης, τοῦτο γὰρ ὁ κεκραγὼς ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο, ἠρώτων τινὰ τῶν παρεστώτων, τί βούλεται τὸ περὶ τοῦ πυρός, ἢ τί Ἡρακλῆς, καὶ Ἐμπεδοκλῆς, πρὸς τὸν Πρωτέα. ὁδὲ, ὅτι εἰς μαχαιρὰν ἔφη καύσει ἑαυτὸν ὁ Πρωτεὺς ὀλυμπιάσι. πῶς ἔφην, ἢ τίνος ἕνεκα; εἶτα ὁ μὲν, ἐπειρᾶτο λέγειν. ἐβόα δὲ ὁ κυνικός. ὥστε ἀμήχανον ἦν ἄλλου ἀκούειν. ἐπῄκουον δὲ τὰ λοιπὰ, ἐπαυτλοῦντος αὐτοῦ, καὶ θαυμασιά τινας καταβολὰς δεξιόντος κατὰ τοῦ Πρωτέως. τὸν μὲν γὰρ σινωπέα, ἢ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ Ἀντισθένη, οὐδὲ παρεβάλλειν ἠξίου αὐτῷ, ἵνα μὴ οὐδὲ τὸν Σωκράτη αὐτόν. ἐκάλει δὲ καὶ Δία ἐπὶ τὴν ἅμιλλαν. εἶτα μέντοι ἔδοξεν αὐτῷ ἴσως πως φυλάξαι αὐτούς. καὶ ὅπως κατέπαυσε τὸν λόγον. νῦν γὰρ

cum ipso Olympio certare possit. Sed quia per ignem è vita educere se decreuit, quidam hoc ad vanam gloriam referunt. Nonne sic fecit Hercules? nonne Æsculapius, & Bacchus fulmine perijt? nonne & postremùm Empedocles in crateres se præcipitem dedit? Hæc cùm dixisset Theagenes (nam sic vocabatur ille qui clamauerat) quendam ex adstantibus interrogaui, quid hoc de igne, aut quid Hercules, vel Empedocles ad Proteum attineret. Tũ ille, breui, inquit, in Olympia, seipsum cremabit Proteus. Quomodo, inquam, & quorsum? Deinde cũ rẽ mihi exponere conaretur, ita clamabat Cynicus, vt alium audire nõ possem. Verùm exaudiebã reliqua, quũ verba funderet, ac mirificis laudib⁹ Proteum extolleret. Etenim Sinopensem illum, aut præceptorem eius Antisthenem, ne conferre quidẽ cum illo dignabatur, sed neque ipsum Socratem. Iouem autem prouocabat ad certamen. Deinde cùm ipsi visum esset pares ipsos seruare, orationi finem imposuit. Duo hæc, inquit, visa sunt in hominum vita,

ταῦτα ἔφη ὁ βίος αἵρεσα δη-

μιουργήματα ἐθεάσατο, τὸν Δία
τὸν ὀλύμπιον, καὶ Πρωτέα. πλάσται
δ', καὶ τεχνῖται, τὸ μὲν, Φειδίας. τὸ δ', ἡ φύσις.
ἀλλὰ νῦν ἀπ' ἀνθρώπων εἰς
θεοὺς τὸ ἄγαλμα τοῦτο ὀχήσεται, ὀχούμενον ὅπ' τοῦ πυρὸς,
ὀρφανοὺς ἡμᾶς καταλιπόν. ταῦτα ξὺν πολλῷ ἰδρῶτι διε-
ξελθὼν, ἐδάκρυε μάλα γελοίως, καὶ τὰς τρίχας ἐπίλεπτο,
ὥστε φειδόμενος μὴ παντάπασιν ἐλκεῖν. καὶ τέλος, ἀπάγον αὐτὸν
λύζοντα μεταξὺ τῶν κωμικῶν τινες, παραμυθούμενοι.
μετ' ὀλίγον δὲ τοῦτον, ἄλλος ἐνδὺς
ἀναβαίνει, οὐ περιμείνας διαλυθῆναι τὸ πλῆθος, ἀλλὰ
ἔτι ἀθρόοις τοῖς θεωτέροις
ἱκρείοις ἐπέχει τῶν ἀνωνδῶν. καὶ
τὸ μὲν πρῶτον, ὅπη πολὺ ἐγέλα, καὶ ὅλος ἦν γεγηθὼς
αὐτὸ ὁρῶν. εἶτα ἤρξατο ὥσπως. ἐπεὶ ὁ κατάρατος Θεα-
γένης τέλος τῶν μανικωτάτων
αὐτῷ λόγων, τὰ Ἡρακλείτου
δάκρυα ἐποιήσατο, ἐγὼ δὲ τὸ
ἐναντίον, ἀπὸ τοῦ Δημοκρείτου
γέλωτος ἤρξαμην. καὶ αὖθις
ἐγέλα ὑπερπολὺ, ὥστε καὶ ἡ-
μῶν τὸν πολλοὺς ὅπη τὸ ὅ-
μοιον ἐπεποιήκατο. εἶτα ὑπορρέ-
ψας ἐμαυτὸν, ἢ τί χρὴ ἄλλο

opificia præstantissima, ne-
pe Iupiter Olympius, & Pro-
teus. Plastæ verò, & artifi-
ces fuerunt, illius quidem,
Phidias, huius autem, Na-
tura. At nunc ab hominibus
ad Deos abibit hæc statua,
igni vecta, pupillos nos
relinquens. His multò
cum sudore pronunciatis,
admodum ridiculè flebat,
& capillos vellebat, sub-
parcens tamen, ne penitus
auelleret. Postremò Cy-
nici quidam illum interim
singultientem consolantes
abduxerunt. Post hunc a-
lius ilico conscendit, non
cunctatus donec multi-
tudo dilaberetur: sed prio-
ribus sacris ardentibus li-
bamina infudit. Ac sub ini-
tium quidem effusè ridebat,
idque ex imis præcordijs
facere videbatur. Deinde
sic exorsus est. Postquam
scelestus ille Theagenes
nequissimæ orationi, more
Heracliti lachrymando, fi-
nem imposuit: ego contrà
à Democriti risu exordiar.
Et rursus risum profudit,
ita vt plerosque nostrùm
ad similem risum pertra-
heret. Deinde conuersus,
Quidnam aliud, inquit, ὦ
viri nobis faciendum est,

ἔφη ὦ ἄνδρες χρὴ ποιεῖν,

ἀκούοντας μὴ ἔτω γελοίων ῥημάτων, ὁρῶντας ὃ αὐδεγας λέγοντας δοξαείς κατα πύσου ἕνεκα, μονονουχὶ κυβιστῶντας ἐν τῷ μέσῳ; ὡς ὃ εἰδείητε οἷαν τὸ ἄγαλμά ὅτι τὸ κωθησόμενον, ἀκούσατέ μου, ἄχρις ἂν φυλάξαντες τὴν γνώμην αὐτῶ, καὶ τὸν βίον ὑπηρήσαντος. ἔνια ὃ παρὰ τῶν πολιτῶν αὐτῶ ἐπυθανόμην, ἃ οἷς αὐάγκη μὴ ἀκριβῶς εἰδέναι αὐτόν. τὸ γὰρ τῆς φύσεως τοῦτο πλάσμα, καὶ δημιούργημα, ὁ τῶ Πολυκλείτου κανών, ἐπὶ εἰς αὐδρας τελεῖν ἤρξατο, ἐν Ἀρμενίᾳ μοιχεύων ἄλλοις, μάλα πολλὰς πληγὰς ἔλαβε. καὶ τέλος κατὰ τῶ τέγους ἀδόμβος, διέφυγε, ῥαφανίδι τὴν πυγὴν βεβυσμένος. εἶτα μειράκιόν τι ὡραῖον διαφθείρας, τριακοσίων ἐξωνήσατο παρὰ τῶν γονέων τῶ παιδὸς, πενήτων ὄντων, μὴ ὑπὸ τὸν ἁρμοστὴν ἀπαχθῆναι τῆς Ἀσίας. ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐάσειν μοι δοκῶ. ἁπλοῦς γὰρ ἔτι ἄπλαστος ἐστι, καὶ οὐδέπω τετελὲς ἄγαλμα ἡμῖν ἐδεδημιούργητο. ἃ ὃ ἡ πατρὶς ἔδρασε, καὶ παύσω ἀκῶσαι ἄξιον. καίτοι πάντες ἴστε, καὶ ἀκηκόατε ὡς ἀπέπνιξε τὸν γέροντα,

adeò ridiculas orationes audientibus, videntibúsque senes viliſſimæ gloriolæ gratia, tantùm non in medio ſaltantes in caput? Vt autem ſciatis qualis ſit hæc ſtatua quæ cremabitur, audite me, qui mentem ipſius ab initio obſeruaui, & vitam animaduerti. Nonnulla etiam à ciuibus eius accepi, qui non potuerunt ipſum non accuratè noſſe. Nam hoc Naturæ figmentum, & opificium, Polycleti canon, cùm inter viros cenſeri cœpiſſet, in Armenia in adulterio deprehenſus, non paucas accepit plagas, ac tandem de tecto deſiliens aufugit, natibus raphano oppletis. Deinde conſtuprato adoleſcẽte formoſo, tribus nummorum millibus à pueri parentibus, qui tenuis erant fortunæ, redemit ſcelus, ne ad Aſiæ præfectum duceretur. Hæc & ſimilia videntur mihi prętermittenda. Nam erat adhuc informe lutum, & nondum perfecta nobis ſtatua. Quæ autem in patrem perpetrauit, ea commemoratione digna puto. Quanquam ſcitis omnes, & audiuiſtis, vt ſenem ſuffocauit,

καὶ ἀπαράμυθος αὐτῷ ὑπῆρ ἑξήκοντα ἔτη ἤδη γηρῶντα. εἶτα ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα διεβεβόητο, φυγὼν ἑαυτὸν κατεδίκασε, καὶ ἐπλανᾶτο, ἄλλων ἄλλοτε ἀμείβων, ὅτιπερ καὶ τὴν θαυμασίην σοφίαν τῶν Χειστιανῶν ἔμαθε, περὶ τὴν Παλαιστίνην τοῖς ἱερεῦσι, καὶ γραμματεῦσιν αὐτῶν ξυγγενόμενος. καὶ τί γὰρ, ὃν βραχεῖ παῖδας αὐτὸν ἀπέφηνε, προφήτης, καὶ διδάσκαλος, καὶ ξυναγωγεὺς, καὶ πάντα μόνος αὐτὸς ὤν. καὶ τῶν βίβλων τὰς μὲν, ἐξηγεῖτο, καὶ διεσάφει, πολλὰς δ' αὐτὸς καὶ ξυνέγραφε, καὶ ὡς θεὸν αὐτὸν ἐνομοθέτην ἐδημαγώγουν, καὶ νομοθέτῃ ἐχρῶντο, καὶ προστάτην ἐπῄγαγον. τὸν μέγαν γοῦν ἐκεῖνον ἔτι σέβουσιν ἄνθρωπον, τὸν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ἀνασκολοπισθέντα, ὅτι καινὴν ταύτην τελετὴν εἰσήγαγε ἐς τὸν βίον. τότε δὴ καὶ συλληφθεὶς ἐπὶ τούτῳ ὁ Πρωτεὺς, ἐνέπεσεν εἰς τὸ δεσμωτήριον. ὅπερ καὶ αὐτὸ ὀλίγου αὐτῷ ἀξίωμα ἐγένετο πρὸς τὸν ἔξω βίον, καὶ τὴν τερατείαν, καὶ δοξοκοπίαν. ὧν ἐρῶν ἐτύγχανεν. ἐπεὶ δ' οὖν ἐδέδετο, οἱ Χειστιανοὶ συμφορὰν ποιούμενοι τὸ πρᾶγμα, πάντα κινοῦσι,

quem non sustinebat supra annos sexaginta iam senescere. Postea quum scelus hoc diuulgatum esset, arreptáque fuga seipsum condenasset, errabat terram terra commutando. Quo tempore mirabilem Christianorum sapientiam didicit, circum Palæstinam cum sacerdotibus & scribis ipsorum conuersans. Ac breui illos præse pueros esse ostendit, cùm propheta, sodalitij princeps, & synagogæ socius, denique omnia solus ipse esset. Prætera libros alios ipse enarrabat, & declarabat: & plerosq; ipse conscribebat: ipsúmque vt Deum illi perhibebãt, ipso legumlatore vtebantur, & præfectitulo cohonestabãt. Itaque etiamnum magnum illum hominem colũt, qui in Palæstina crucifixus est, quòd nouam hanc religionem in vitam introduxit. Tum verò etiam comprehensus ob hoc Proteus, in carcerem est coniectus. Quod etiam non exiguam authoritatem ipsi ad vitam sequentem conciliauit, & ad præstigias, auræque popularis captationem, quas amabat. Postquam igitur in vincula est coniectus, Christiani rem hanc pro ingenti calamitate ducentes, omnia mouerunt,

ἐξαρπάσαι πειρώμενοι αὐτόν. εἶτ' ἐπεὶ τοῦτο ὦ φίλοι ἀδύνατον, ἄγε ἄλλη θεραπεία πᾶσα οὐ παρέργως, ἀλλὰ ξὺν σπουδῇ ἐπῆγετο. καὶ ἔωθεν μὲν ἐνδὺς ὧν ἐς τὸν δεσμωτηρίῳ περιρρύου τὰ χαίδια, χῆραι τινες, καὶ παιδία ὀρφανά. οἱ δὲ ἐν τέλει αὐτῶν, καὶ συνεκάθευδον ἔνδον μετ' αὐτῶν, διαφθείροντες τοὺς δεσμοφύλακας. εἶτα δεῖπνα ποικίλα εἰσεκομίζετο, καὶ λόγοι ἱεροὶ αὐτῶν ἐλέγοντο. καὶ ὁ βέλτιστος Περεγρῖνος, ἔτι γὰρ τοῦτο ἐκαλεῖτο, καινὸς Σωκράτης ὑπ' αὐτῶν ἀνομάζετο. καὶ μοι καὶ τῶν ἐν Ἀσίᾳ πόλεων ἦσαν, ὧν ἦκόν τινες, τῶν Χριστιανῶν στελλόντων ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, βοηθήσοντες, καὶ ξυναγορεύσοντες, καὶ παραμυθησόμενοι τὸν ἄνδρα. ἀμήχανον δέ τι τὸ τάχος ὅπη δείκνυνται, ἐπειδάν τι τοιοῦτον γένηται δημόσιον. συρρέουσι γὰρ ἀφειδῶς πάντων. καὶ δὴ καὶ τῷ Περεγρίνῳ πολλὰ τότε ἦκε χρήματα παρ' αὐτῶν ὑπὲρ θεραπείαν τῶν δεσμῶν. καὶ πρεσβύται οὐ μικραὶ ταύτην ἐποιήσαντο. πέπεισται γὰρ αὐτοὺς οἱ κακοδαίμονες, τὸ μὲν ὅλον, ἀθανάτους ἔσεσθαι, καὶ βιώσεσθαι τὸν ἀεὶ χρόνον.

ipsum eripere conantes. Deinde cùm id fieri non posset, omnia saltem alia officia, nō perfunctoriè, sed sedulò præstabant. Ac mane quidem illico videre erat iuxta carcerem præstolantes anus, viduas aliquas, & puerulos orbos. Ipsorum autem primores cum ipso intus dormiebant, corruptis custodibus. Exin variæ cœnæ inferebantur, eorúmque sermones sacri dicebantur. Et optimus ille Peregrinus, sic enim adhuc appellabatur, nouus Socrates ab illis nominabatur. Quinetiam constat ex Asiaticis vrbibus, veniſſe aliquos à Christianis missos ex publico, qui opem ferrent, patrocinarentur, & consolarentur virum. Incredibile autem est quantam celeritatem ostendant, siquid tale vulgo innotuerit. Ilico enim nulli rei parcunt. Proinde Peregrino tunc multæ pecuniæ mittebantur ab ipsis vinculorum prætextu: quem non exiguum prouentum duxerũt. Etenim persuaserunt sibi miseri illi, se omnino immortales fore, & perpetuò victuros. Idcirco mortem

παρ' ὃ καὶ καταφρονοῦσι τοῦ

θανάτου, καὶ ἐκόντες αὐτὸν ἐπιδιδόασιν οἱ πολλοί. ἔπειτα ὁ νομοθέτης ὁ πρῶτος, ἔπεισεν αὐτοὺς, ὡς ἀδελφοὶ πάντες εἶεν ἀλλήλων. ἐπισὰν ἅπαξ παραβάντες, θεοὺς μὲν τοὺς ἑλληνικοὺς ἀπαρνήσωνται, τὸν δὲ ἀνασκολοπισθέντα ἐκεῖνον σοφιστὴν αὐτῶν, προσκυνῶσι, καὶ κατὰ τοὺς ἐκείνου νόμους βιῶσι. καταφρονοῦσιν οὖν ἁπάντων ἐξαίφνης, καὶ κοινὰ ἡγοῦνται, ἄνευ τινὸς ἀκριβοῦς πίστεως τὰ τοιαῦτα παραδεξάμενοι. ἐν τούτῳ παρέλθῃ τις εἰς αὐτοὺς, γόης, καὶ τεχνίτης ἀνθρωπος, καὶ πράγμασι χρῆσθαι δεινὰ δυνάμενος, αὐτίκα μάλα πλούσιος ἐν βραχεῖ ἐγένετο, ἰδιώτας ἀνθρώποις ἐγχαίνων. πλὴν ἀλλ' ὁ Περεγρῖνος ἀφείθη ὑπὸ τοῦ τότε τῆς Συρίας ἄρχοντος, ἀνδρὸς φιλοσοφίᾳ χαίροντος. ὃς συνεὶς τὴν ἀπόνοιαν αὐτοῦ, καὶ ὅτι δέξαιτ' ἂν ἀποθανεῖν, ὡς δόξαν ἐπὶ τούτῳ ἀπολίποι, ἀφῆκεν αὐτὸν, δεδὲς τῆς κολάσεως ὑπολαβὼν ἄξιον. ὁδὲ, εἰς τὴν οἰκίαν ἐπανελθὼν, καταλαμβάνει τὸ περὶ τὸ πρῶτον φόνου, ἔτι φλεγμαῖνον, καὶ πολλοὺς τοὺς ἐπαινετινομένους τὴν κατηγορίαν. διήρπασο δὲ τὰ πλεῖστα τῶν κτημάτων

contemnunt, & multi vltro se occidendos tradunt. Deinde legislator primus ipsis persuasit, alios aliorum omnes esse fratres, quum semel à nobis desciscentes, Græcorum Deos abnegauerint, & crucifixum illum præceptorem ipsorum adorauerint, & vitam secundum leges eius instituerint. Proinde omnia ex æquo contemnunt, & communia putant, citra fidem accuratam talia recipientes. Si igitur aliquis ad ipsos veniat præstigiator, & versutus homo, rebúsque gerendis appositus, breui admodum diteſcit, simplicibus hominibus inhians. Cæterùm Peregrinus ab eo qui Syriæ tum præfectus erat, viro Philosophiæ studioso est dimissus. Qui cùm illius amentiam intellexisset & eum mori velle, quò inde gloriam relinqueret, eum dimisit, ne supplicio quidem dignum ratus. Tum ille domum reuersus, comperit exæstuantem adhuc paternæ cædis indignationem, & multos qui accusationem intenderent. Ipsius autem possessionum direptæ fuerant pleræque

παρὰ τὴν ἀποδημίαν αὐτῶ. ἢν μόνοι ὑπελείποντο οἱ ἀγροὶ ὅσον εἰς πεντεκαιδεκα τάλαντα. ἦν γὰρ ἡ πᾶσα οὐσία, τεσσαράκοντά που ταλάντων ἀξία, ἣν ὁ γέρων καταλίπεν. οὐχ ὥσπερ ὁ παγγέλοιος Θεαγένης ἔλεγε, πεντακισχιλίων. τοσούτου γὰρ, οὐδὲ ἡ πᾶσα τῶν Παριανῶν πόλις, πέντε σὺν αὐτῇ τὰς γειτνιώσας παραλαβοῦσα, ἄξιόν ἀν, αὐτοῖς ἀνθρώποις, καὶ βοσκήμασι, καὶ τῇ λοιπῇ παρασκευῇ. ἀλλ' ἔπιπτε ἡ κατηγορία, καὶ τὸ ἔγκλημα, θερμὸν ἦν. καὶ ἐφέρετο ἂν εἰς μακρὰν ἐπαισχύνη τινά τῆς αὐτῷ. καὶ μάλιστα ὁ δῆμος αὐτὸς ἠγανάκτει, ἧκιστα ὡς ἔφασαν οἱ ἰδόντες γέροντα πενθοῦντες, οὕτως ἀσεβῶς ἀπολωλότα. ὁ δ' σοφὸς ἕτος Πρωτεὺς, πρὸς ἅπαντα τοῦτα σκέψασθαι οἷόν τι ἐξεῦρε, καὶ ὅπως ἄκινδυνον διέφυγε. παρελθὼν γὰρ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Παριανῶν, σκόμμα δ' ἦδη, καὶ τείβωνα πιναρὸν ἠμπέχετο, καὶ πήραν παρήρτητο, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἦν, καὶ ὅλως μάλα δαιμονικῶς ἐπέυασο. τοιοῦτος οὗτος ὀφθεὶς αὐτοῖς, ἀφεῖναι ἔφη τὴν οὐσίαν, ἣν ὁ μακαρίτης πατὴρ αὐτῷ κατέλιπε,

dum peregrinabatur, & soli supererant agri, ferme quindecim talentorum. Nam omnis substantia, quam senex A ille reliquerat, triginta ferè talentorum erat, non quinquies millium, vt modis omnibus ridiculus Theagenes aiebat. Tanti enim neque tota Parianorum vrbs, tametsi qui in- B que vicinas ciuitates sibi adiungeret, vnà cum ipsis hominibus, & pecudibus, reliquáque supellectile venderetur. Sed adhuc accusatio, & crimen feruebat: & aliquis C breui in ipsum insurrecturus videbatur: & potissimũ populus ipse indignabatur, senem illum bonum, vt aiebãt ij quibus fuerat visus, lugentes, quòd tam impiè occisus fuisset. Sed videte quid D aduersus hæc omnia commentus sit callidus hic Proteus, & quomodo periculum declinarit. Progressus in Parianorum concionem (iam verò comam nutriebat, sordido amictus pallio, pera ex humeris suspensa, E & baculum in manu habebat, denique admodum tragico cultu instructus erat) cùm talem se conspiciendum præbuisset ipsis, concedere se, ait, vt vniuersa substantia sibi à beatæ memoriæ patre relicta,

δημοσίαν εἶναι πᾶσαν. τοῦτο ὡς ἤκουσεν ὁ δῆμος, πένητες ἄν-
θρωποι, καὶ πρὸς διανομὰς κεχηνότες, ἀνέκραγον εὐθὺς
ἕνα φιλόσοφον, ἕνα φιλόπατριν, A
ἕνα Διογένους, καὶ Κράτητος
ζηλωτήν. οἱ δ' ἐχθροὶ, ἐπεφύ-
μωντο. κἂν εἴ τις ἐπιχειρήσειε
μεμνῆσθαι τῆς φόνης, λίθοις ἐυ-
θὺς ἐβάλλετο. ἐξῆει οὖν τὸ-
δεύτερον πλανησόμενος, ἱκανὰ
ἐφόδια τῶν Χειστιανοὺς ἔχων,
ὑφ' ὧν δορυφορούμενος, ἐν ἅ-
πασιν ἀφθόνοις ἦν. καὶ χρόνον
μέν τινα οὕτως ἐδόσκετο. εἶτα
παρανομήσας τί καὶ ἐς ἐκείνους,
ὥρθη γάρ τι ὡς οἶμαι ἐδίων τῶν
ἀπορρήτων αὐτοῖς, ὃ καὶ ἔπ
πρεσεμόνων αὐτῶν, ἀπορούμενος, ὃν παλινῳδίας ᾤετο δεῖν
ἀπαιτεῖν παρὰ τῆς πόλεως τὰ
κτήματα. καὶ γραμματεῖον ἐπ-
έδωκε, κέλιον ταῦτα κομίσασθαι,
κελεύσαντος βασιλέως. εἶτα τ
πόλεως ἀντιπρεσβευσαμένης,
οὐδὲν ἐπράχθη, ἀλλ' ἐμμεῖναι E
ἐκελεύσθη, οἷς ἅπαξ διέγνω,
μηδενὸς καταναγκάσαντος.
εἶτα ἐπὶ τούτοις ἀποδημία εἰς
Αἴγυπτον παρὰ τὸν Ἀγαθόβου-
λον, ἵναπερ τῶν θαυμασίων
ἄτακτον διήσκητο, ξυρόμενος
μὲν τῆς κεφαλῆς τὸ ἥμισυ,

publica fieret. Hoc audito populus, pauperes homines, & ad distributionem inhiantes, protinus exclamarũt, vnicum esse Philosophum, vnicum amantem patriæ, vnicum Diogenis, & Cratetis æmulum. At inimici os obturabant: & siquis paternæ cædis mentionem facere conaretur, lapidibus ilico pe- B tebatur. Itaque iterum vagaturus abijt, satis viatici in Christianis habens, à quibus stipatus, in omni rerum copia versabatur. Et sic quidem aliquandiu victitauit. Dein- C de cùm & aliquid in ipsos commisisset, siquidem visus erat, vt opinor, aliquid ex interdictis comedisse, non amplius recipientibus illis, magna rerum difficultate perplexus, mutata sententia D putauit sibi repetendas esse facultates à ciuitate: & datis literis, voluit eas iussu regis recipere. Tum missis à ciuitate contrarijs legatis, actum nihil est: sed iussus est stare rebus, quas nemine E cogente semel statuerat. Tertiam præterea peregrinationem instituit in Ægyptum ad Agathobulum, vbi admirandam disciplinam exercebat, abraso capitis dimidio, & facie luto illita. Mul-

χριόμενος δ' πηλῷ τὸ πρό-

σωπον. ἐν πολλῷ ὢ τῶν πε-
ριεζωσμένων δήμῳ αἰσχρῶν τὸ
αἰδοῖον, καὶ τὸ ἀδιάφορον
δὴ τοῦτο καλούμενον ἐπιδει-
κνύμενος. εἶτα παίων, καὶ
παιόμενος παρῄνει εἰς τὰς
πυγάς, καὶ ἄλλα πολλὰ νε-
ανικώτερα θαυματοποιῶν. ἐ-
κεῖθεν ὢ οὕτω παρεσκευασ-
μένος, ἐπὶ Ἰταλίαν ἔπλευσε.
καὶ ἀποβὰς τῆς νεὼς, εὐθὺς
ἐλοιδορεῖτο πᾶσι, καὶ μάλι-
στα τῷ βασιλεῖ, ὡραιότατον
αὐτὸν, καὶ ἡμερώτατον εἰδώς.
ὥστε ἀσφαλῶς ἐτόλμα. ἐκεί-
νῳ γὰρ ὡς εἰκὸς ὀλίγον ἔμελε
τῶν βλασφημιῶν, καὶ οὐκ ἄξιον
φιλοσοφίαν ὑποδυόμενόν τινα
κολάζειν ἐπὶ ῥήμασι. καὶ
μάλιστα τέχνῃ τινὰ τὸ λοι-
δορεῖσθαι πεποιημένον. τού-
τῳ ὢ καὶ ἀπὸ τούτων τὴν ἀ-
δοξίαν ηὐξάνετο, παρὰ γοῦν τοῖς
ἰδιώταις, καὶ περιβλεπτος ἦν
ἐπὶ τῇ ἀπονοίᾳ, μέχρι δὴ ὁ
τῶν πόλιν ἐπιτροπεύων ἀνὴρ
σοφὸς, ἀπέπεμψεν αὐ-
τὸν ἀμέσως ἐνθυφῶντα τῷ
πράγματι, εἰπὼν μὴ δεῖσθαι τὴν
πόλιν τοιούτου φιλοσόφου.
πλὴν ἀλλὰ καὶ τοῦτο κλει-
νὸν αὐτῷ, καὶ διὰ στόματος ἦν
ἅπασιν, ὁ φιλόσοφος διὰ τὴν

ta autem in corona populi pudenda contrectabat, & hæc indifferentia vocans, ostentabat: deinde nates ferula verberabat, & verberabatur, aliáque multa iuueniliora præstigiatorum more factitabat. Inde autem ita cõparatus, soluit in Italiam, & egressus è naui, protinus omnes conuitijs infectatus est, & regem in primis, quem mitissimum & clementissimum esse norat: adeò vt illud tutò auderet. Regi enim, vt verisimile est, conuitia parum curæ erant, neque æquum censebat, quenquam ex ijs qui Philosophiæ se tradidissent, ob verba supplicio afficere: & potissimùm qui conuitiandi rationem in artem conuertissent. Hinc Peregrini huius gloria crescebat, saltem apud idiotas & simplices, & propter hanc astutiam erat admirationi, donec Reip. procurator vir sapiens, eum dimisit cùm hac arte insolentiùs vteretur, dicens ciuitatem tali philosopho non indigere. Quinetiam hoc celebre, & omnium in ore erat de ipso, Philosophus ob loquendi licẽtiam, nimiámque

παῤῥησίαν, καὶ τὸν ἄγαν

ἐλευθερίαν ἐξελαθεὶς: καὶ πρὸς-
ηλαυνε κατὰ τοῦτο τῷ Μουσω-
νίῳ, καὶ Δίωνι, καὶ Ἐπικτήτῳ,
καὶ εἴ τις ἄλλος ἐν πειρᾶσθαι
τοιαύτῃ ἐγένετο. οὕτω δὴ ἐπὶ
τὴν Ἑλλάδα ἐλθὼν, ἄρτι μὲν, A
Ἠλείοις ἐλοιδορεῖτο. ἄρτι δὲ,
τοὺς Ἕλληνας ἐπιδεῖν αὐτὰ-
ρκεσι ὅπλα Ρωμαίοις. ἄρτι
δὲ παιδείᾳ, καὶ ἀξιώματι
πρεσβύτοντα, διότι καὶ ἐν τοῖς B
ἄλλοις εὖ ἐποίησε τὴν Ἑλλάδα,
καὶ ὕδωρ ἐπήγαγε τῇ ὀλυμπίᾳ,
καὶ ἔπαυσε δίψει ἀπολλυμένους
τοὺς παγκρατιαστὰς, καλῶς μὲν
ἐμόρφευεν ὡς καταθηλύναντα C
τοὺς Ἕλληνας, δέον τοὺς θεατὰς
τῶν ὀλυμπίων διακαρτερεῖν διψῶντας. καὶ νὴ Δία
γε καὶ ἀποθνήσκειν πολλοὺς
αὐτῶν ὑπὸ σφοδρῶν τῶν D
νόσων. αὖ τέως διὰ τὸ ξηρὸν
τοῦ χωρίου, ἐν πολλῷ τῷ πλη-
θει ἐπεπόλαζον. καὶ ταῦτα
ἔλεγε, πίνων τοῦ αὐτοῦ ὕδατος.
ὡς δὲ μικρῷ κατέλευσαν αὐτὸν E
ἐπιδραμόντες ἅπαντες, τότε
μὲ, ἐπὶ τὸν Δία καταφυγὼν ὁ
ἡμιθεὸς, εὗρε τὸ μὴ ἀποθανεῖν.
ἐς δὲ τὴν ἑξῆς ὀλυμπιάδα, λόγον
τινὰ διὰ τεσσάρων ἐτῶν συν-
θεὶς τῶν διὰ μέσου, ἐξήνεγ-
κε πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἔπαινον,

libertatem electus. Et tunc temporis profectus est ad Musonium, & Dionem, & Epictetum, & siquis alius huiusmodi casu fuit afflictus. Sic vtique in Græciam profectus, nunc Eleos conuitijs insectabatur: nunc suadebat Græcis vt contra Romanos viciſſim arma sumerent, nunc virum eruditione & authoritate præstantem, quòd præter alia, quibus erat de Græcis bene meritus, aquam adduxisset in Olympiam, & siti pereuntem conuentum liberasset, maledictis inceſsebat, vt qui Græcos effœminaret, cùm oporteret vt Olympiorum spectatores sitim perferrent: ac per Iouem etiam multi ex ipsis perimerentur, morbis vehementibus, qui tunc ob loci siccitatem in magno cœtu scatebant. Atque hæc dicebat ille, de eadem aqua bibendo. Vt autem omnes facto impetu, eum lapidibus propemodum obruerunt, tunc ad Iouis simulachrum confugiendo generosus ille, mortis effugium adinuenit. Porrò sequenti Olympiade, orationem per quadriennium, quod interfluxerat, compositã ad Græcos habuit in laudem eius

qui

ἐκ τοῦ ὕδωρ ἐπαγαγόντος, καὶ ἀπολογίαν ἐκ τῆς τότε φυγῆς. ἤδη δ' ἀμελούμενος ὑφ' ἁπάντων, καὶ μηκέθ' ὁμοίως περίβλεπτος ὤν, ἔωλα δὴ τὰ ἐκείνου ἅπαντα, καὶ οὐδὲν ἔτι καινοτρεπὲς ἐδύνατο, ἐφ' ὅτῳ ἐκπλῆξαι τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ θαυμάζειν, καὶ ἐφ' αὐτὸν ἀποβλέπειν ποιήσει, οὗ ἐκεῖνος ἐλαχίστης δεόμενος ἔφατο ἐπύγχανε. τὸ τελευταῖον τοῦτο τόλμημα, ἐβουλεύσατο περὶ τῆς πυρᾶς, καὶ διέδωκε λόγον ἐς τοὺς Ἕλληνας οὐδὲν ἀπ' ὀλυμπίων τῶν ἐμπροσθεν, ὡς ἐς τοῦτον χρόνον ἑαυτὸν, καὶ νῦν αὐτὰ ταῦτα θαυμάτα ποιεῖ, ὡς φασι βόθρον ὀρύξων, καὶ ξύλα συγκομίζων, καὶ δεινόν τινα πῶς χαρτερίαν ἐπαγόμενος. ἐγὼ δ' οἶμαι, μάτην ἐμοὶ περιμένειν τὸν θάνατον, καὶ μὴ δεήσεσθαι ἐκ τοῦ βίου. εἰ δ' ἐγὼ καὶ πάντως διέγνωσται ἀπαλλάττεσθαι, μὴ πυρὶ, μὴ δ' ὑπὸ τῆς βαγῳδίας τῆσδε χρῆσθαι, ἀλλ' ἑτέρου τινὰ θανάτου τρόπον, μυρίων ὄντων, ἐλόμενον ἀπελθεῖν. εἰ δ' ἐγὼ καὶ τὸ πῦρ ὡς Ἡράκλειτόν τι ἀναπλάσαι, τί δὴ ποτε ψυχὴ κατὰ σχῆμα ἐλόμενος ὄρεος ὑψηλεσίου, ἐν

qui aquam adduxerat, & in fugæ tunc à se arreptæ defensionem. Iam autem ab omnibus negligebatur, nec amplius erat perinde admirationi: siquidem exoleta erant omnia, nihilque noui amplius moliri poterat, quo eos quibuscum sibi erat commercium obstupefaceret, seque admirandum & suspiciendum redderet, cuius rei acri amore ab initio flagrabat. Postremum hoc ausum de pyra excogitauit, & famam vulgauit inter Græcos statim à præcedentibus Olympijs, fore vt sequentibus cremaret seipsum. Et nunc hæc ipsa præstigijs adornat, fossam, vt aiunt, fodiendo, & ligna comportando, ac miram tolerantiam promittendo. Verùm mea sententia, erat illi mors omninò expectanda, nec è vita profugiendum. Sed si prorsus decreuisset mori, non igni, non tragico aliquo obitu fuerat vtendum, sed cùm innumeri sint mortis modi, alio selecto, è vita erat migrandum. Quòd si tamen igne, tanquam re quapiam Herculea delectabatur, cur tandem non tacitè electo monte multis arboribus consito,

ἐκεῖνῳ ἑαυτὸν ἐνέφηνε μόνος, ἕνα τινὰ, οἷον Θεαγένη τὸν Φιλοκτήτου παραλαβών; ὁ δὲ ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἐν πανηγύρεως πλησθούσης, μόνον οὐκ ἐπὶ σκιωνῆς ὀπτήσει ἑαυτὸν, οὐκ ἀνάξιος ὢν μὰ τὸν Ἡρακλέα, εἰγε χρὴ καὶ τοὺς παρὰ λόγον, καὶ τοὺς ἀθέους, δίκας διδόναι τῶν τολμημάτων. καίτοι τοῦτο πάνυ ὀψὲ δρᾷν αὐτὸ ἔοικεν. ὃν ἐχρῆν πάλαι ἐς τὸν τοῦ Φαλάριδος ταῦρον ἐμπεσόντα, τὴν ἀξίαν ἀποτεικέναι, ἀλλὰ μὴ ἅπαξ χανόντα πρὸς τὴν φλόγα, ἐν ἀκαρεῖ τεθνάναι. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο οἱ πολλοί μοι λέγουσιν, ὡς οὐδεὶς ὀξύτερος ἄλλος θανάτου βρόχος τοῦ διὰ πυρός. ἀνίεται γὰρ δεῖ μόνον τὸ στόμα, καὶ ἅπαξ τεθνάναι. τὸ μέντοι θέαμα ὑποπτεύεται οἶμαι ὡς σεμνὸν, ἐν ἱερῷ χωρίῳ καυσόμενος ἄνθρωπος, ἵνα μὴ ᾖ θάπτειν ὅσιον τοὺς ἄλλους ὑποθνήσκοντας. ἀκούετε ᾖ οἶμαι, ὡς καὶ πάλαι θέλων τις ἔνδοξος γενέσθαι, ἐπὶ κατ' ἄλλον βρόπον οὐκ εἶχεν ἐπιτυχεῖν τούτου, ἐνέπρησε τῆς ἐφεσίας Ἀρτέμιδος τὸν νεών. τοιοῦτόν τι καὶ οὗτος ὑπενοεῖ. τοσοῦτος ἔρως τῆς δόξης ἐντέτηκεν αὐτῷ. καίτοι

in eo se solus cremauit, vnũ aliquem, vt pote Theagenem hunc, Philoctetem assumendo? Sed hic in Clympia, frequente conuentu, solum non in tabernaculo, torrebit seipsum, mehercle non immeritus, siquidem oportet vt parricidæ, & impij suorum flagitiorum dent pœnas. Sed hoc modo admodum seiò id facere videtur, quem iamdudum oportebat coniectum in Phalaridis taurum, meritas pœnas luisse: at non semel hiatu ad flammam diducto, momento expirare. Etenim hoc mihi plerique affirmant, nullum alium mortis modum esse velociorem, quàm qui igni infertur: siquidem aperto duntaxat ore, anima efflatur protinus. Hoc vti que spectaculum comminiscitur, vt augustum, vt in sacro loco comburatur homo, in quo ne alios quidem defunctos sepelire liceret. Audiuistis puto, vt etiam olim quidam cùm celebris fieri vellet, nec alio modo voti compos fieri posset, Ephesiæ Dianæ templum incendit. Tale quid & iste excogitat: adeò inexpiabili amore gloriæ tenebatur: quanquam aiebat se hominum gratia id

φησὶν ὅτι ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων

αὐτὸ δρᾷ, ὡς διδάξειεν αὐτὸν θανάτου καταφρονεῖν, καὶ ἐγκαρτερεῖν τοῖς δεινοῖς. ἐγὼ δ' ἥδέως ἂν ἐροίμην ὄχ ἑκεῖνον, μὴ ὑμᾶς, εἰ καὶ τὸν κακούργοις βούλοισθε ἂν μαθητὰς αὐτῶ γενέσθαι τῆς καρτερίας ταύτης, καὶ καταφρονεῖν θανάτου, καὶ κακώσεως, καὶ τῶν τοιούτων δειμάτων. μὴ ὄχ ἂν εὖ οἶδ' ὅτι βουλη-θείητε. πῶς οὖν ὁ Πρωτεὺς τοῦτο διακείνει, καὶ τὸν μὲν χρησοῖς ὠφελήσει, τὸν δ' πονηροῖς οὐ φιλοκινδυνωτέρους, καὶ τολμηροτέρους ἀποφανῆ; καίτοι δυοῖν τὸν ἕτερον ἐς τοῦτο μόνοις ἀπαντήσεσθαι τοὺς πρὸς τὸ ὠφέλιμον ὀλοφυρόμενοι τὸ παρὸν μέλλον. ὑμᾶς δ' οὖν αὖθις ἐρήσομαι, δέξασθ' ἂν ὑμῶν τὸν παῖδας ζηλωτὰς τοῦ τοιούτου γενέσθαι; ὄχ ἂν εἴποιτε. καὶ τί τοῦτο λέγω, ὅπου μηδ' αὐτῶν τις τῶν μαθητῶν αὐτῶ ζηλώσειεν ἄν; τὸν οὖν Θεαγένη, τοῦτο μάλιστα αὐπάσατο ἂν τις, ὅτι τἄλλα ζηλῶν ταῦθ' ἕξει, οὐχ ἕπεται τῶ διδασκάλω, ἢ συνοδεύει παρὰ τὸν Ἡρακλέα ὡς φησιν ἀπόντι, δημάμενος ἐν πυρὶ ἐμβαλεῖ παιγνίου γενέσθαι, ἢ συμπεσὼν

facere, vt eos mortem contemnere, & res aduersas fortiter ferre doceret. Ego autem libenter interrogarem non illum, sed vos, an etiam improbos velletis eius discipulos fieri, qui tolerantiam hanc & mortis contemptum, & ærumnam, & id genus metus non horrere discerent. At hæc sat scio nolletis. Quo pacto igitur discernit hoc Proteus, & viris bonis est profecturus, improbos verò periculorum amantiores, & audaciores non redditurus? Esto sanè ad hoc tantùm concursuros esse eos qui sunt ad vtilitatem spectaturi. Proinde vos iterum interrogabo. Cupitísne liberos vestros illius æmulos fieri? haudquaquam dicetis. Et cur hoc quærebam, siquidem neque vllus ex discipulis eius ipsum imitari vellet? Quare hoc potissimum Theageni vitio vertí potest, quòd cùm in alijs virum æmuletur, præceptorem non sequatur, & comes eat ad Herculem, vt aiunt; profecto: siquidem posset breui fœliciſſimus euadere, etiam se in ignem conijciendo. Neque enim in

ἐπὶ κεφαλῆς ἐς τὸ πῦρ· ἀλλ' οὐ

πηξα, καὶ βάκτρῳ, καὶ τείβωνι ὁ ζῆλος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἀσφαλῆ, καὶ ῥᾴδια, καὶ παντὸς ἂν εἴη. τὸ τέλος δὲ, καὶ τὸ κεφάλαιον χρὴ ζηλοῦν, καὶ πυρὰν σωθέντα κορμῶν σκιωδῶν, ὡς ἥνι μάλιστα χλωρῶν, ἐναπιπνιγῆναι τῷ καπνῷ. τοῦτο γὰρ αὐτὸ, ἃ μόνον Ἡρακλέους, καὶ Ἀσκληπιοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἱεροσύλων, καὶ ἀνδροφόνων, οὓς ὁρᾷν ἔστιν ἐκ καταδίκης οὕτω παρόντας. ὥστε ἄμεινον τὸ διὰ τοῦ καπνοῦ. ἴδιον γὰρ καὶ ὑμῶν μόνων ἂν γένοιτο. ἄλλως τε, ὁ μὲν Ἡρακλῆς, εἰκῇ ἅμα καὶ ἐπὶ μισέ τι τοιοῦτον, τοῦτο νόσου αὐτὸ ἔδρασε, τοῦ τὸ κενταύρειε αἵματος ὡς φησιν ἡ βαγῳδία κατεδόμενος. οὗτος δὲ, τίνος αἰτίας ἕνεκεν ἐμβάλλει φέρων ἑαυτὸν εἰς τὸ πῦρ; νὴ Δί' ὅπως τὴν χαρτερίαν ἐπιδείξηται, καθάπερ οἱ Βραχμᾶνες. ἐκείνοις γὰρ ἑαυτὸν ἡξίου Θεαγένης εἰκάζειν, ὥσπερ ἐκ ἐνὸν καὶ ἐν Ἰνδοῖς εἶναί τινας μωροὺς, καὶ κενοδόξους ἀνθρώπους. ὅμως δ' οὖν, κἂν ἐκείνοις μιμείσθω. ἐκεῖνοι γὰρ ἂν ἐμπηδῶσιν εἰς τὸ πῦρ, ὡς Ὀνησίκριτος ὁ Ἀλεξάνδρου κυβερνήτης, ἰδὼν

pera, & baculo, tritóque pallio sita est æmulatio: sed hæc tuta sunt, facilia, & cuiusuis: finem ipsum, & caput æmulari oportet, & pyra ex truncis siculneis, quàm maximè viridibus constructa, à fumo suffocari. Ignis enim ipse non solùm Herculi, & Æsculapio est proprius, sed etiam sacrilegis, & homicidis, quos ad eum iudicio damnari videre est. Itaque satius sit per fumum mori: nam hoc vobis solis esset proprium. Præterea Hercules, si tale quid est ausus, morbi impatientia fecit, cùm à Centauri sanguine, vt testatur tragœdia, exederetur. Sed hic quam ob causam seipsum in ignem conijcit? Per Iouem vt suam tolerantiam ostentet, veluti Brachmanes. Illis enim se Theagenes volebat assimilare: quasi verò non inueniantur etiam apud Indos, homines stulti, & inanis gloriæ cupidi. Attamen illos imitetur licet. Illi enim non insiliunt in ignem vt Onesicritus Alexãdri gubernator, cùm Calanum, vt aiunt, conflagrantem vidisset: sed

Κάλανον καόμενον φησίν. ἀλλ'

ἐπειδὴ νήστεις, καὶ νήστιν παρασ-
κάντες ἀκίνητοι, ἀνέχονται πα-
ρεσπάνθροι. εἶτ' ἐπιβάντες
κλίμακα, καίονται, οὐδὲ
ὅσον ὀλίγον ἐκκλίναντες τὴν κα-
τακλίσεως. οὗτος δή τι μέγα,
εἰ ἐμπεσὼν τεθνήξεται, συναρ-
πασθεὶς ὑπὸ τοῦ πυρός; οὐκ ἀπ'
ἐλπίδος μὴ ἀναπηδήσεσθαι αὐ-
τὸν, καὶ ἡμίφλεκτον, εἰ μὴ
ὥσπερ φασὶ μηχανήσεται, βα-
θεῖαν γὴν σκάψας, καὶ ἐν βοθρῳ
τῷ πυρᾷ. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ μετα-
βάλλεσθαι φασὶν αὐτὸν, κἀκεῖνα
ὀνείρατα διηγεῖσθαι, ὡς τὸ
Διὸς ἂν ἐῶντος μιμήσειν ἱερὸν
χοιρίον. ἀλλὰ θαρρείτω τούτῳ
γε ἕνεκα. ἐγὼ γὰρ διομοσάμην
ἄν, μὴ μιμήσεσθαι τῶν
θεῶν ἀγανακτήσειν, εἰ Περε-
γρῖνος κακῶς ἀποθάνοι. οὐ μὴν
οὐδὲ ῥᾴδιον αὐτῷ ἔτ' ἀναδῦ-
ναι. οἱ γὰρ συνόντες κωμῳδοῦσι, πα-
ροξύνουσι, καὶ συνωθοῦσιν ἐς τὸ
πῦρ, καὶ ὑπεκκαίουσι τὴν φλόγα,
ἂν ἐῶντες ἀποδειλιᾷν. ὧν εἷς
δύο συνάπτασθαι ἀπάσας ἐμπε-
σοῦσι εἰς τὸν πυρὰν, τοῦτο μόνον
χάσειν ἐγχάπτοιτο. ἤκουον δὲ,
ὡς οὐδὲ Πρωτεὺς ἔτι καλεῖ-
σθαι ἀξιοῖ, ἀλλὰ φοίνικα με-
τωνόμασται ἑαυτὸν, ὅτι καὶ φοίνιξ
τὸ ἰνδικὸν ὄρνεον ἐπιβαίνειν

postquam rogum construxerint, immoti propè stantes, se assari patienter ferunt: deinde ordine dignitatis ingressi, vruntur, ne tantillum quidem ab accubitu se auertentes. Sed iste quid magni præstet, si ab igne in quem se coniecerit, correptus moriatur? Non à spe non resiliturum ipsum, & semiustum, nisi, quod aiunt, moliatur vt etiam in fouea, profunda fiat pyra. Sunt quoque qui ipsum mutatum iri dicunt, & somnia quædam narrare, tanquam Iupiter non sit passurus vt sacrum locum contaminet. At bono sit animo quantum ad hoc attinet. Ego enim iurare non dubitarem, nullum ex Dijs ægrè laturum si malè pereat Peregrinus. Enimuero non facile ipsi fuerit ampliusemergere. Nam vnici qui cum ipso versantur, incitant & impellunt in ignem, animúmque succendunt, non sinentes formidare: ex quibus si duos secum in pyram irruens traheret, lepidum hoc solùm faceret. Quinetiam inaudiui, eum nolle Proteum amplius appellari, sed Phœnicem se transnominasse, quòd Phœnix auis Indica, senio confecta rogũ

πυρᾶς λέγεται, πρώτῳ τῷ

γήεως περιβεβηκώς. ἀλλὰ καὶ λογοποιεῖ, καὶ χρησμοὺς πινας διέξεισι παλαιοὺς δή, ὡς θεὸν εἶναι δαίμονα νυκτοφύλακα ψεύδεται αὐτόν. καὶ δῆλός ὅτι βωμῶν ἤδη ἐπιθυμῶν, καὶ χρυσοῦ ἀνασήσεσθαι ἐλπίζων. καὶ μὰ Δία εἰκὸς ἐν τοῖς πολλοῖς τοῖς ἀνοήτοις εὑρεθήσεσθαί τινας τὸν καὶ τεταρταίων ἀπηλλάχθαι δι' αὐτὸν φήσοντας, καὶ νύκτωρ ἐντετυχηκέναι τῷ δαίμονι τῷ νυκτοφύλακι. οἱ κατάρατοι δ' ἔτοι μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ χρησιμώτερον οἶμαι, καὶ ἄδυτον ἐπὶ τῇ πυρᾷ μηχανήσονται, διόπερ καὶ Πρωτεὺς ἐκεῖνος ὁ Διός, ὁ περιπάτους τὸ ὄνομα τος, μαντικὸς ὢν. μαρτύρομαι δ', ἢ μὴν καὶ ἱερέας αὐτὸν ἀποδειχθήσεσθαι, μαστίγων, ἢ χαμευνείων, ἢ τινος τοιαύτης τελετουργίας, ἢ καὶ νὴ Δία τελεσθήσεσθαί τινα ἐπ' αὐτῷ φήσειε νυκτέριον, καὶ δᾳδουχίαν ἐπὶ τῇ πυρᾷ. Θεαγένης δ' ἐναγχος, ὡς μοί τις τῶν ἑταίρων ἀπήγγειλε, καὶ Σιβύλλαν ἔφη περιηκέναι περὶ τούτων. καὶ τὰ ἔπη δὲ ἀπεμνημόνευεν.

Αλλ' ὁπόταν Πρωτεὺς κωμικῶν
οὐχ' ἅριστος ἁπάντων,

conscendere dicatur. Sed & verba serit in vulgus, & prisca quædam oracula recenset, adeò vt necesse sit, ipsum noctis custodem Deum euasisse. Iámque liquet eum aras cupere, & aureas sibi erectum iri, sperare. Ac per Iouem, absurdum non est inter tot stolidos repertum iri aliquos qui dicant se per ipsum quartana liberatos, & noctu in Deum illum noctis custodem incidisse. Porrò execrandi isti eius discipuli, etiam oraculum & adytum, opinor, supra pyrã molientur, quia & Proteus ille Ioue natus nominis huius propater, vates erat. Testor etiam certò futurum vt sacerdotes illi constituantur, flagellorum, vel cauteriorum, aut cuiuspiam huiusmodi monstrosæ rei: aut vt nocturna sacra, per Iouem, in eius gratiam, & facis gestationd pyram instituantur. Cæterùm Theagenes nuper, vt mihi quidam ex socijs retulit, etiam Sibyllam ait de his rebus esse vaticinatam: atque ipsos versus commemorabat.

Aſt vbi iam Proteus Cynicos longè optimus inter,

Ζηνὸς ἐεργδούπου τέμενος κῦ πῦρ ἀναχαύσας,
Igni succenso Iouis altitonantis ad ædem,

Ες φλόγα πηδήσας, ἔλθῃ ἐς μακρὸν ὄλυμπον,
Inflammam insiliens, magnũ contcendet Olympum,

Δὴ τότε πάντας ὁμῶς, οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσι,
Tunc omnes quotquot fructu vescũtur agrorum,

Νυκτιπόλον τιμᾶν κέλομαι ἥρωα μέγιστον,
Noctiuagum, summúmque colant heroa iubemus,

Σωτῆρα Ηφαίστῳ, καὶ Ηρακλεῖ ἀνάκτι.
Et cum Vulcano simul Alcidáque sedentem.

Ταῦτα μὲν Θεαγένης Σιβύλλης ἀκηκοέναι φησίν. ἐγὼ δ', Βακίδος αὐτῷ χρησμὸν ὑπὲρ τούτων ἐρῶ. φησὶ δ' ὁ Βακις οὕτω σοφόδρα εὖ ἐπιπτών,
Hæc quidem Theageres ex Sibylla audisse se dicit. At illi Bacidis responsum super his referam. Ait autem ad hunc modum Bacis, admodum bene subdens.

Αλλ' ὁπόταν κωμικὸς πολυώνυμος ἐς φλόγα πολλὴ
Quũ vario Cynicus cognomine proruet acrem

Πηδήσῃ δόξης ὑπ' ἐεννύῖ θυμὸν ὀρεχθείς,
In flammam, à furijs vanum ob compulsus honorem,

Δὴ τότε τὸν ἄλλους κωμαλωπεκας, οἳ οἱ ἕποντα,
Extincti tum sæua lupi, hunc quicunque sequuntur,

Μιμεῖσθ' χρὴ πότμον ἀποιχομένοιο λύκοιο.
Vulpicanes alios imitari fata decebit.

Ος δέ κε δειλὸς ἐὼν, φέυγει μένος Ηφαίστοιο,
At quicunque metu trepidus vitauerit ignem,

Λάεσσι βαλέειν τῶτον τάχα πάντας Αχαιὸς,
Protinus hunc saxis populus contundat Achiuus,

Ως μὴ ψυχρὸς ἐὼν, θερμηγορέειν ἐπιχειρῇ,
Ne dum friget iners, tentet feruere loquela,

Χρυσῷ ζαθέμενος πήλιον, μάλα πολλὰ δανείζων,
Vsuram exercens, auri prædiuite pera,

Εν πατρίδος πάτραισιν ἔχων τρὶς πέντε τάλαντα.
In Patris nummosus habens ter quinque talenta.

Τί ὑμῖν δοκεῖ ἄνδρες; ἆρα φαυλότερος χρησμολόγος ὁ Βάκις τῆς Σιβύλλης εἶναι; ὥστε ἄρα τοῖς θαυμασοῖς τούτοις ὁμιλητὰς τὸν Πρωτέως, περιποιεῖν ἔνθα ἑαυτὸν ἐξαερώσουσι. τοῦτο γὰρ τὸν χρῶσιν καλοῦσι. ταῦτ' εἰπόντος, ἀνεβόησαν οἱ περιεστῶτες ἅπαντες, ἤδη καμέδωσαν, ἄξιοι τοῦ πυρός. καὶ ὁ μὲν, κατέβη γελῶν. Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἴσως ὁ Θεαγένης. ἀλλ' ὡς ἤκουσε τῆς βοῆς, ἦκεν ἐνθύς. καὶ ἀναβὰς, ἐκεκράγει, καὶ μυεῖα κακὰ διεξῆει περὶ τοῦ καταβεβηκότος. οὐ γὰρ οἶδα ὅστις ὁ βέλτιστος ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο. ἐγὼ δ' ἀφεὶς αὐτὸν διαῤῥηγνύμενον, ἀπῆειν ἐφ' ὅμιλλον τῶν ἀθλητῶν. ἤδη γὰρ οἱ Ἑλλανοδίκαι ἐλέγοντο εἶναι ἐν τῷ πλεθρίῳ. ταῦτα μὲν σοι τὰ ἐν Ἠλίδι. ἐπὶ δ' εἰς τὸν ὀλυμπιακὸν ἀφικόμεθα, μεσοῦντος ἤδη τοῦ ὁπαδισμοῦ τῶν κατηγορούντων Πρωτέως, ἢ ἐπαινούντων τὴν φυσαίρεσιν αὐτοῦ. ὥστε καὶ εἰς χεῖρας αὐτῶν ἦλθον οἱ πολλοὶ, ἄχρι δὴ παρελθὼν αὐτὸς ὁ Πρωτεὺς μυεῖῳ τῷ πλήθει παρεπεμπόμενος, κατόπιν τῶν κηρύκων ἀγῶνος, λόγους

Quid vobis videtur viri? num deterior Sibylla vates esse Bacis? Sed iam tempus est admirandis Protei discipulis, circunspiciendi vbi se in aërem conuertent. Nam hoc combustionem vocant. Cùm hæc dixisset, exclamauit omnis circunstantium corona, Iam vrantur, igne digni. Atque hic quidem, descendit ridēs. Porrò Nestorem, nempe Theagenem non latuit vociferatio: verùm audito clamore, venit ilico. Et cùm ascendisset, vociferabatur, eúmque qui descenderat innumeris maledictis infectabatur. Non enim scio quodnam illi optimo esset nomen. Cæterùm ego relicto illo qui se vociferatione rumpebat, abibam visurus athletas. Iam enim certamen in Circo esse dicebantur. Et hæc quidem acta sunt in Elide. Postquam autem Olympiam venimus, plenũ erat posticum accusatorum Protei, aut eius instituti laudatorum: adeò vt plerique ipsorum venerint ad manus: donec aduenies ipse Proteus comite innumera multitudine, retro præconum certamen, quandam de se orationem habuit, narrans

πρὸς διεξῆλθε περὶ αὐτῶν, τὸν

βίον τε ὡς ἐβίω, καὶ τοὺς κινδύνους, οὓς ἐκινδύνευσε διπλούμενος, καὶ ὅσα πράγματα φιλοσοφίας ἕνεκα ὑπέμεινε. τὰ μὲν οὖν εἰρημένα, πολλὰ ἦν. ἐγὼ δὲ ὀλίγων ἤκουσα ὑπὸ πλήθους τῶν παρεστώτων. εἶτα φοβηθεὶς μὴ συντριβείην ἐν τοσούτῳ τύρβῃ, ἔφην καὶ πολλοὺς τοῦτο πάσχοντας ἑωρῶν, ἀπιέναι, μακρὰν χαίρειν φράσας θανατιῶντι σοφιστῇ, τὸν ἐπιτάφιον ἑαυτῷ πρὸ τελευτῆς διεξιόντι. πλοῦ τότε τοσοῦτον ἐπήκουσα. ἔφη γὰρ βούλεσθαι χρυσῷ βίῳ χρυσῆν κορώνην ἐπιθεῖναι. χρῆναι γὰρ τὸν Ἡρακλείους βεβιωκότα, Ἡρακλείους ἀποθανεῖν· καὶ ἀναμιχθῆναι τῷ αἰθέρι. καὶ ὠφελῆσαι ἔτι βούλομαι τοὺς ἀνθρώπους, δείξας αὐτοῖς ὃν χρὴ τρόπον θανάτου καταφρονεῖν. πάντας σοῦ δεῖ μοι τοὺς ἀνθρώπους φιλοκτήτας γενέσθαι. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ τοὺς τέρας τῶν ἀνθρώπων, ἐδάκρυον, καὶ βοῶν ὠζύρουν τοῖς Ἕλλησιν. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ἐπικτήτειον, ἐκεκράγεισαν, τέλεα τὰ δεδογμένα. ὑφ' ὧν ὁ γέρων οὐ μετρίως ἐθορυβήθη, ἐλπίζων παύσειν αὐτούς, καὶ μὴ προήσεσθαι τῷ πυρί, ἀλλὰ ἀκοντα δὴ καθέξειν ἐν τῷ βίῳ. τὸ δὲ

quomodo vixisset, quibus in periculis versatus esset; quótque molestias Philosophiae causa pertulisset. Et multa quidem disseruit, verùm audiui pauca præ circunstantium multitudine. Deinde metuens ne in tanta turba comprimerer, cùm plerisque id accidere viderē, abiui, longùm valere iubens sophistam illum mori gestientem, suique funeris epitaphium ante mortem recitantem. Verùm tunc magnum hoc audiui: quòd diceret velle se aureæ vitæ, auream coronidem imponere. Par esse vt qui Herculeam vitam vixisset, Herculeam mortem opperiretur, & cum ære misceretur. Et volo, inquit, homiuibus prodesse, ostendendo ipsis quo pacto mors sit contemnenda. Itaque oportet vt omnes homines Philoctetæ mihi fiãt. Quare stultiores homines, flebant, & clamabant, seruate Græcis incolumem. Sed cordatiores exclamabant, perfice quæ decreuisti. Quibus ille senex non mediocriter est turbatus, cùm speraret fore vt ab omnibus cohiberetur, nec eum in ignem immitterent, sed inuitum in vita retinerent. Sed cum

τελεῖν τὰ δεδογμένα, ἀδόκητον αὐτῷ προσπεσόν, ὠχριᾷν μᾶλλον ἐποίησε. καίτοι ἤδη νεκρικῶς τῷ χρόᾳ ἔχοντι, καὶ τὴν Δίκην καὶ ὑποδέμενον. ὥστε καταπαῦσαι τὸν λόγον. ἐγὼ δ' εἰκάζεις οἵαι μοι ἐφάνησαν. ἀδὲ γὰρ ἐλεεῖν ἄξιον ἦν, οὗ τῷ δυστέρωτα τῆς δόξης ἄνθρωπον ὑπὲρ ἅπαντας, ὅσοι τὴν αὐτὴν ποινὴν ἐλαύνουσι. περιεπέμπετο δ' ὅμως ὑπὸ πολλῶν, καὶ ἐνεφορεῖτο τῆς δόξης, ἀποβλέπων ἐς τὸ πλῆθος τῶν θαυμαζόντων, ἃ εἰδὼς ὁ ἄθλιος ἔτι καὶ τοῖς ἐπὶ τὸν σταυρὸν ἀπαγομένοις, ὑπὸ τῶ δημίου ἐχομένοις, πολλῷ πλείοις ἕπονται. καὶ δὴ τὰ μὲν ὀλύμπια, τέλος εἶχε, μᾶλλον δὲ ὀλυμπίων γυμνικῶν, ὧν ἐγὼ εἶδον, τρέχεις ἤδη ὁρῶν. ἐγὼ δ', ἃ δὲ ἔλεγον συνεπέσπετο ὀχήματος ἅμα πολλῶν ἐξιόντων, ἄκων ὑπελιπόμην. ὁ δ', ἀεὶ ἀναβαλλόμενος, νύκτα τὸ τελευταῖον προσφήκει ἐπισείσασθαι τῷ κωμῶν. καί με τῶν ἑταίρων τινὸς παραλαβόντος περὶ μέσας νύκτας, ἐξαναστάς, ἀπῆειν ἐπὶ τὴν ἁρπίνης, ἔνθα ἦν πυρά. σὰν δὲ πάντες οὗτοι εἴκοσιν ἀπὸ τῆς ὀλυμπίας κατὰ τὸν ἱππόδρομον, ἀπόντων πρὸς ἕω. καὶ

ipsi ex insperato accidisset, vt quæ decreuerat, essent peragenda, magis expalluit & cùm iam mortui colorem præ se ferret, Per Iouem etiam subtrepidauit. Itaque finem dicendi fecit. Quantum autem ego riserim, opinor, conijcis. Neque enim commiseratione dignus erat homo ita miserè supra omnes glorię cupidus, quotquot hac pœna exagitantur. A multis tamen deducebatur, & gloria saturabatur cõuersis ad multitudinem admirãtium oculis, nescius miser ille, multò plures sequi eosqui ad crucem ducuntur, & à carnifice tenentur. Et iam Olympia finem habebant, quæ quatuor illorum quæ vidi Olympiorum fuerunt pulcherrima: quum ego (nõ enim multis simul abeuntibus currum habere licebat) inuitus relinquebar. Ille verò semper differens, noctu tandem præmonuit, se combustionem sui spectandam exhibiturum. Et cùm quidam ex socijs circa mediam noctem experrectum me assumpsisset, ad Harpinam, vbi erat rogus, rectà cõtẽdi. Erãt integra viginti stadia, ab Olympia per hippodromũ, ad aurorã euntibus. Et

ἐπὶ τάχιστα ἀφικόμεθα, καταλαμβάνομεν πυρὰν νενησμένην ἐν βάθει, ὅσον ἐς ὀργυιὰν τὸ βάθος. δᾷδες ἦσαν τὰ πολλά. καὶ παρεβέβυστο τῶν ξυλαίων, ὡς ἀναφθείη τάχιστα. καὶ ἐπειδὴ ἡ σελήνη ἀνέτειλεν, ἔδει γὰρ κἀκείνην θεάσασθαι τὸ κάλλιστον τοῦτο ἔργον, παρῆσαν ἐκεῖνος ἐσκευασμένος ἐς τὸν αἰεὶ τρόπον, καὶ ξὺν αὐτῷ τὰ τέλη τῶν κυνῶν. καὶ μάλιστα ὁ γυνάδας ὁ ἐκ Παρῶν, δᾷδα ἔχων, οὐ φαῦλος δευτεραγωνιστής. ἐσφοδρὸν γὰρ καὶ ὁ Πρωτεύς. καὶ παρελθόντες, ἄλλος ἀλλαχόθεν ἀνῆψαν τὸ πῦρ μέγιστον, ἅτε ἀπὸ δᾴδων, καὶ ξυλαίων. ὁ δὲ, καί μοι παύσασθε, ἔφη, παρῆκε τὸν νοῦν, ἀποθέμενος τὴν πήραν, καὶ τὸ βιβώνιον, καὶ τὸ περάκλειον ἐκεῖνο ῥόπαλον, ἔστι δὲ ὀδόντι ῥυπῶντι ἀκριβῶς. εἶτα αἴτει λιβανωτὸν ὡς ἐπιβάλοι ἐπὶ τὸ πῦρ. καὶ ἀναδόντος τινὸς, ἐπέβαλέ τε, καὶ εἶπεν ἐς τὴν μεσημβρίαν ἀποβλέπων, καὶ γὰρ καὶ τοῦτο πρὸς τὴν γραφὴν ἐδόκει τῷ μεσημβρία, δαίμονες μητρῷοι, καὶ πατρῷοι, δέξασθέ με εὐμενεῖς. ταῦτα εἰπὼν, ἐπήδησεν εἰς τὸ πῦρ. ὁ μὲν ἐωρᾶτο γυμνὸς, ἀλλὰ φαιδρὸς ἐντὸς τῆς

quumprimum aduenimus, deprehendimus pyram in profundo cõgestam ad vlnæ circiter modum profundã. Crebræ inerant faces, erátque sarmentis referta, vt citissimè conflagraret. Et postquam exorta est luna, quam etiam pulcherrimi huius facinoris spectatricem esse oportebat, prodit ille eo quo semper solebat modo exornatus, & cum ipso Cynicorum agmina: & potissimùm generosus ille Patrianus, facem tenens, non malus secundarum partium actor. Facem quoque gestabat Proteus: & accedentes, alius alia ex parte, ignem maximũ, vt pote ex facibus & sarmentis accenderunt. Hic verò, & iam mihi mentem penitus aduerte, depositа pera, lacero pallio, herculeáque illa claua, stetit in amiculo planè sordido. Deinde postulato thure, quod in ignem inijceret, acceptum à quodam, iniecit, & ad meridiem respiciens (etenim meridies etiam ad tragœdiam hanc pertinebat) dixit O materni, paterníque dæmones, excipite me propitij. Quibus dictis in ignem insilijt: nec visus est amplius, sed à flamma, quæ se magnam attollebat,

φλογὸς, πολλῆς ἡμμένης. αὖθις
ὁρῶ γελῶντά σε ὦ καλὲ Κρόνιε,
τὴν καταστροφὴν τῶν δραμάτων. ἐγὼ δὲ τοὺς μητρῴους μὴ
δαίμονας ἐπιβοώμενον, μᾶ τὸν
Δί' οὐ σφόδρα ἠπόρουν. ὅτε δὲ
καὶ τοὺς πατρῴους ἐπεκαλέσατο,
ἀνεμνησθείς τῶν περὶ τὸν φόνου
εἰρημένων, οὐδὲ κατέχειν ἠδυνάμην τὸν γέλωτα. οἱ κυνικοὶ
δὲ περισταθέντες τὴν πυρὰν, οὐκ ἐδάκρυον μέν, σιωπῇ δὲ ἐνεδείκνυντο
λύπην τινά, εἰς τὸ πῦρ ὁρῶντες,
ἄχρι δὴ ἀπεπνιγείς ἐπ' αὐτοῖς, ἀπώμνυν φημὶ ὦ μάταιοι,
οὐ γὰρ ἡδὺ τὸ θέαμα ὠπτημένον
γέροντα ὁρᾶν, χίοσιν ἀναπιμπλαμένους πυπεδῶν. ἢ πειμένετε ἂν γραφέως τινὸς ἐπελθόντος, ἀπεικάσοντος ὑμᾶς, οἵοις τοὺς
ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἐτίμεσις
τῷ Σωκράτει περιεχόμενοι;
ἐκεῖνοι μὲ οὖν ἠγανάκτουν, καὶ
ἐλοιδοροῦντό μοι. ἔνιοι δὲ, καὶ ἐπὶ
τὰς βακτηρίας ἦλθαν. εἶτα ἐπειδὴ ἠπείλησα ξυναρπάσας τινὰς
ἐμβαλεῖν εἰς τὸ πῦρ, ὡσαὶ ἔπαυντο τῷ διδασκάλῳ, ἐπαύσθησαν, καὶ εἰρήνην ἦγον. ἐγὼ δὲ ἐπανιὼν, πικίλως ἐταῖρε Φρὴς ἐμαυτὸν ἐνενόουν τὸ φιλόδοξον,
οἷόν τί ὄντι ἀναλογιζόμενος, ὡς
μόνος ἔτος ὁ ἔρως ἄφυκτος, καὶ

est circunfusus. Iterum video te ridentem, egregie Cronie, fabulæ catastrophē. Ego autem per Iouem, non magno vertebam vitio ipsi quòd maternos dæmonas inclamaret. Sed quando patrios quoque inuocauit, recordatus eorum quæ de cæde patris dicta sunt, non potui risum continere. Porrò Cynici rogum circunstātes, non flebant quidem: sed silentio mœrorem quendam præ se ferebant, ignem inspicientes, donec odore malè affectus, abeamus inquam ô stolidi. Nō enim iucundum est spectaculum senem torrefactum videre, cū nidore malo impleamur. An expectatis dum aduenias pictor qui vos depingat, quales in carcere Socrati amicos appingunt? Illi autem indignabantur, méque conuitijs proscindebant: nonnulli etiam ad fustes venerunt. Sed postquam minatus sum me correptos aliquos coniecturum in ignem, vt præceptorem sequerentur destiterunt, & pacem egerunt. Ego autem reuertens, varijs modis, amice, apud me cogitabam de gloriæ amore, qualis ille sit reputans, quàm solus hic amor sit ineuitabilis, etiam ijs

τοῖς πάνυ θαυμαστοῖς εἶναι δοκοῦσιν. οὐχ ὅπως ἐκείνῳ ταῦτ' ἐφρόνει, καὶ τἄλλα ἐμπλήκτως, καὶ ἀπονενοημένως βεβιωκότι, καὶ οὐκ ἀναξίως τοῦ πυρός. εἶτα ἐπεύχεσθαι πολλοῖς ἀπῆσαν, ὡς θεάσαιντο καὶ αὐτοί. ᾠήθησαν γὰρ ἔτι καταλήψεσθαι ζῶντα αὐτόν. καὶ γὰρ καὶ τόδε τῇ περιτεχνίᾳ διεδέδοτο, ὡς περὶς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἀσπασάμενος, ὥσπερ ἀμέλει καὶ τοὺς Βραχμᾶνας φασὶ ποιεῖν, ἐμπρήσεσθαι τῆς πυρᾶς. ἀπῆγεν δὲ οὖν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν, λέγων ἤδη πεπλέσθαι τὸ ἔργον, οἷς μὴ καὶ τοῦτ' αὐτὸ πρεπόντως δρᾶσον δοκῶ, κἂν αὐτὸν ἰδεῖν τὸν τόπον, καὶ τι λείψανον καταλαμβάνειν τοῦ πυρός. ἔνθα δὴ ὧν ἐπῆρε, μυρία πράγματα εἶχον, ἅπασι διηγούμενος καὶ ἀνακρίνουσι, καὶ ἀκριβῶς ἐπιπυνθανομένοις. εἰ μοὶ οὖν ἴδοιμι τινα χαρίεντα, φιλᾶ αὖ ὧσπερ σοὶ τὰ πραχθέντα διηγοῦμαι. πρὸς δὲ τοὺς βλάκας, καὶ πρὸς τὸν ἀκροασόμενον κεχηνότας, ἐξαγωγόν τι παρ' ἐμαυτῷ, ὡς ἐπειδὴ αὐτὸν ἅψεται τὸ πυρός, ἐνέβαλε δὲ φέρων ἑαυτὸν ὁ Πρωτεύς, σεισμοῦ πρότερον μεγάλου γενομένου, σὺν μυκηθμῷ τῆς γῆς, γενομένου

qui admirandi esse censentur? nedum illi viro, qui inter cætera stolidè & insipienter vixit, & ita vt igne non esset indignus. Exinde in multos incidebam qui spectatum ibant, cùm putarent fore vt eum adhuc viuum inuenirent. Nam hoc pridie diuulgatum erat, eum salutato sole oriente, quemadmodum Brachmanas facitare dicunt, pyram conscensurum. Itaque plerosque illorum ab incepto itinere auerti, dicens rem omnem esse iam cõfectam: quibus ne hoc ipsum quidem diligentia dignum erat, vel vt locum ipsum viderent, & aliquas ignis reliquias inuenirent. Hîc amice, infinita negotia habebam, dum omnibus inquirentibus, & accuratè percontantibus disserebam. Quòd si gratum aliquem vidissem, eorum quæ gesta erant, vel tenuissima, quemadmodum tibi, exponebam. Sed stupidis, & narrationi inhiantibus, tragicũ aliquid comminiscebar, vt postquam incensa est pyra, séque in ignem cõiecit Proteus, magno terræ motu priùs orto cum mugitu, vultur è media flamma subuolans,

ἐκ μέσης τῆς φλογὸς, οἴχοιτο ἐς τὸν οὐρανὸν, ἀνθρωπίνῃ μεγάλῃ τῇ φωνῇ λέγων, ἔλιπεν γαῖ', βαίνω δ' ἐς ὄλυμπον. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἐτεθήπεσαν, καὶ προσεκύνουν, ὑποφειποντες. καὶ ἀνέκρινόν με λέγοντες πότερον, πρὸς ἕω, ἢ πρὸς δύσιν ἀνεχθεὶς ὁ γύψ; ἐγὼ δὲ, τὸ ἐπελθὸν ἀπεκρινάμην αὐτοῖς. ἀπελθὼν δὲ ἐς τὴν παννύχιον ἑπέρην τινὶ πολίῳ ἀνδρὶ, καὶ νὴ τὸν Δί' ἀξιοπίστῳ τὸ πρόσωπον ὅτι τῷ πώγωνι, καὶ τῇ λιτῇ σεμνότητι, τά τε ἄλλα διηγουμένῳ περὶ τοῦ Πρωτέως, καὶ ὡς μετὰ τὸ κατακαῦσαι, θεάσαιτο αὐτὸν ἐν λευκῇ ἐσθῆτι μικρὸν ἔμπροσθεν, καὶ νῦν ἀπολίποι περιπατοῦντα φαιδρὸν ἐν τῇ ἐπαφανῷ στοᾷ, κοτίνῳ τε ἐστεμμένον. εἶτ' ὅτι πᾶσι προσέδοκε τὸν γύπα ὀλοφυρόμενος, ἢ μᾶλλον αὐτὸς ἐπεφκέναι αὐαπάλμενον ἐκ τῆς πυρᾶς, οὗ ἐγὼ μικρὸν ἔμπροσθεν ἀφῆκα πετόμενον, καταγελῶντα τῶν ἀνοήτων, καὶ βλακικῶν τὸν τρόπον. ἐνόει τοιοῦτον οἷα εἰκὸς ἦν αὐτῷ γιγνέσθαι. ποίας μὲν οὐ μελίττας ἐπισήσεσθαι τὸν τόνον, οὐδὲ τίνας ἢ κορώνας οὐκ

in cœlum abijt, magna voce humana dicens, Reliqui terram, in Olympum commigro. Proinde obstupescebant illi, & subhorrescentes adorabant: & quærebant ex me, vtrum ad ortum, an ad occasum subductus esset vultur: ego verò quicquid succurrebat, ijs respondebam. Porrò profectus ad celebritatem, incidi in virum canum, ac per Iouem cui vultus authoritatem pariebat, ob barbam, reliquámque grauitatem, quíque inter cætera de Proteo narrabat, se postquam conflagrasset, conspexisse eum paulò antè alba veste amictum, & nunc reliquisse ambulantem hilari vultu in Heptaphono Stoa, & oleastri corona redimitum. Postremò addidit, vulturem deierans, se ex pyra subuolantem conspexisse, quem ego paulò antè volare omisi, stultos, stupidósque deridentem. Cæterùm considera, quæ propter ipsum verisimile est futura Quales apes locum non sunt frequẽtaturæ, quæ cicadæ non accessuræ, quæ cornices non aduolaturę, quemadmodum

τίνας δὲ τέτιγας ἐκ ἐπαγαγέσθαι, καὶ διὰ τοῦ ὅτι

τὸν Ησιόδου τάφον, καὶ τὰ τοιαῦτα; εἰκόνας μὲν γὰρ πυρά τε Ηλείων αὐτῶν, πυρά τε τῶν ἄλλων Ελλήνων, οἷς καὶ ἐωτακέναι ἔλεγεν, αὐτίκα μάλα οἶδα πολλὰς ἀναστρωμένας. φασὶ δὲ πάντας χρὴ τοὺς εὐδόξοις πόλεσιν ἐπιστολὰς διαπέμψαι αὐτὸν, διαθήκας ποιᾶς, καὶ παραινέσεις, καὶ νόμους. καί τινας ἐπὶ τούτων πρεσβευτὰς τῷ ἑτέρων ἐχειροτόνησε, νεκραγγέλους, καὶ γοητεσδρόμους πρεσβευούσας. τοῦτο τέλος τῶ κακοδαίμονος Πρωτέως ἐγένετο, ἀνδρὸς ὡς βραχεῖ λόγῳ ἁπιλαβεῖν, πρὸς ἀληθειαν μὲν οὐδεπώποτε ἀποβλέψαντος, ἐπὶ δόξῃ δὲ, καὶ τῷ παρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνῳ, ἅπαντα εἰπόντος ἀεὶ, καὶ πράξαντος, ὡς καὶ εἰς πῦρ ἁλέσθαι, ὅτε μήδ' ἀπολαύειν τῶν ἐπαίνων ἔμελλεν, αὐαίδητος αὐτῶν γλυκύθυμος. ἐν ἔπι σοι πρεσδιηγησάμενος, παύσομαι, ὡς ἔχῃς ὅπως τὸν γελᾷν. ἐκεῖνα μὲν γὰρ πάλαι οἶδα ὑμᾶς ἀκούσας μου, ὅτε ἦκον ἀπὸ Συρίας διηγουμένου, ὡς ἀπὸ Τρῳάδος συμπλεύσαιμι αὐτῷ, καὶ πλοῦ τε ἄλλου πλοῦ ἐν τῷ πλοῖῳ δυσπλοῦ, καὶ τὸ μειράκιον τὸ

ad sepulchrum Hesiodi, & similia? Imagines enim ab Eleis ipsis, cæterísque Græcis, quibus etiam scripsisse dicebat, scio multas protinus erectum iri. Aiunt autem ipsum omnibus ferme celebrioribus ciuitatibus epistolas misisse, testamenta quædam, admonitiones, & leges. Et quosdam ex socijs ad hæc legatos designauit, quos mortui nuntios, & Orci cursores appellauit. Hic finis fuit infœlicis illius Protei, viri, vt paucis perstringam, qui veritatis rationem nullam vnquam habuit: sed ad gloriam, laudémque à vulgo reportandam omnia semper dixit, & fecit, adeò vt in iguem quoque insiluerit, tum quum neque laudibus erat fruiturus, dempto illi à morte sensu. Vno adhuc tibi narrato, finem faciam, quò habeas vnde abundè rideas. Illa enim iamdudum nosti, siquidem me, quumprimum ex Syria veni, narrantem audiuisti, vt à Troade cum ipso nauigarim, aliásque inter nauigandum delicias, & formosum adolescentem, cui persuasit vt Cynicæ sectæ se addiceret, videlicet, vt

ἀρχῖον, ὃ ἔτεισι κυνίζειν, ὡς

ἔχοι καὶ αὐτὸς περὶ Ἀλκιβιάδου, καὶ ὡς ἐπιπεφυχθείη μὲ τῆς νυκτὸς ἐν μέσῳ τῷ αἰγαίῳ, γνόφου καταβάντος, καὶ κῦμα παμμέγεθες ἐγείαντος, ἐκώκυε μὲ τῶν γυναικῶν ὁ θαυμαστὸς, καὶ θανάτου χρείττων εἶναι δοκῶν. ἀλλὰ μικρὸν πρὸ τῆς τελευτῆς, περὶ ὄρθρον χθόνα που ἡμερῶν, πλέον οἶμαι τῶ ἱκανῶς ἐμφανῶν, ἥμισύ τε τῆς νυκτὸς, καὶ ἑάλω πυρετῷ μάλα σφοδρῷ. ταῦτα δέ μοι Ἀλέξανδρος ὁ ἰατρὸς διηγήσατο, μεταπεμψάμενος ὡς ἐπισκοπήσειεν αὐτόν. ἔφη οὖν καταλαβεῖν αὐτὸν χαμαὶ κυλιόμενον, καὶ τ' φλογμὸν οὐ φέροντα, καὶ ψυχρὸν αὐτοῦτα παῦν ἐρωτικῶς, ἑαυτὸν ἵνα μὴ δοῦναι. καίτοι εἰπεῖν ἔφη περὸς αὐτὸν, ὡς εἰ πάντως θανάτου δέοιτο, ἥκειν αὐτὸν ἐπὶ τὰς θύρας αὐτόματον. ὥστε καλῶς ἔχειν ἔπεσθαι, μηδὲν τῶ πυρὸς δεόμενον. τόνδ' οὖ φάσαι, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἔνδοξος ὁ βόπος γένοιτ' ἄν, πᾶσι κοινὸς ὤν. ταῦτα μὲν ὁ Ἀλέξανδρος. ἐγὼ δ', οὐδ' αὐτὸς πρὸ πολλῶν ἡμερῶν εἶδον αὐτὸν ἐγκεχρισμένον, ὡς ἀποδακρύσειε τῷ δεινῷ φαρμάκῳ.

esset etiam ipsi Alcibiadi: vtque noctu perturbatus fuerit medio in Ægæo, caligine oborta, & fluctum ingentem excitante; vtque cum mulieribus plorarit admirandus ille, & qui morte potior videbatur. Sed paulò ante obitum, dies circiter nouem, cùm plus æquo, vt opinor, comedisset, euomuit noctu, & febre admodum vehementi est correptus. Quæ mihi medicus Alexander narrauit, ad eum visendum accersitus. Ait ergò se illum semet humi volutantem inuenisse, atque æstum non ferentem, & frigidam magno desiderio postulantem, se autem non dedisse: at ipsi dixisse, si omnino mortem optaret, illam vltro ad ianuam esse venturam: ita vt rectè haberet eam sequi, igne nihil indigens. Eum autem respondisse, hunc mortis modum, cùm sit omnibus communis, nō fore perinde gloriosum. Hæc quidem Alexander. Cæterùm ego, neque ipse ante paucos dies vidi ipsum acri pharmaco vnctum, vt lachrymas cieret. Viden'? Non omnino cæcutientes Æacus admittit.

ὄψῃ; ἃ παῦν τὸν ἀμβλυωπεῶντας ὁ Αἰακὸς περιδέχεται.

Perinde

ὅμοιον ὡς εἴ τις ὀπὶ σκωρὸν ἀναβήσεσθαι μέλλων, πῶ ἐν τῷ δακτύλῳ. προσπαίσια δεραπεύοι. τί σοι δοκεῖ ὁ Δημόκριτος εἰ ταῦτα εἶδε; καὶ ἆρ' ἂν γελάσαι ἢ ὀπὶ τῷ ἀνδρείῳ. καίτοι πόθεν εἶχεν ἐκεῖνος τοσοῦτον γέλωτα; σὺ δὲ οὐ μὴ φιλόσοφος, γέλα καὶ αὐτός. καὶ μᾶλλον ὁπόταν τῶν ἄλλων ἀκούσῃς θαυμαζόντων αὐτόν.

Perinde ac si quis in crucem ascensurus, digiti vulnusculo medeatur. Quid tibi videtur facturus fuisse Democritus, si hæc vidisset? meritò virum irrisisset. Quanquam vnde tantus illi risus suppetiuisset? Proinde, amice, ride tu quoque: & tum maximè quum audies alios eum admirantes.

ΔΡΑΠΕΤΑΙ. FVGITIVI.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Rursum inuehitur hoc Dialogo Lucianus in Philosophos, quos, subfugitiuorum nomine non solùm ipsos per se homines facinorosos, ac perditos plerosque ostendit. Verùmetiam à turpibus principijs, nullis honestis studijs, nulla disciplinâ instituros, sed solùm ventris & rei gratia, quòcumque maiori ignauia ac securitate, libidini atque alijs vitijs inseruire possint, ad hanc professionem prorumpere docet. Fingitur autem Iupiter cum Mercurio de eo, quod nuper in Olympijs circa Proteum accidisset, sermonem habere (quæ occasio Dialogo est) atque ibi inter narrandum Philosophiam aduenire, multa querentem ac detestantem, de moribus & vicijs recentiorum ac nuper notorum Philosophorum, vt qui non ipsi modò, nihil dignum hac professione agant, aut tractent, verùmetiam iniurias ac fraudes, quibus alios circumueniant, sub hac speciosa titulo tegant. Exposita interim à prima origine, qua de causa Philosophia primùm in terras à Ioue demissa fuerit, qui homines philosophari primùm cœperint, & quale postremum hoc hominum genus sub hac professione sese venditare soleat. Qua querela Iupiter, pro eo ac par erat, commotus Mercurium & Herculem vnà cum philosophia, ad puniendos huiusmodi impostores demittit, qui, ducente Philosophia, in Thraciâ deueniunt, atque ibi fugitiuos quosdam seruos, philosophorum nomine se tuentes, & quãdã Laconici cuiusdã vxorẽ, libidinũ causſa secũ circũferentes, indicante & adiuuante ad hoc etiam Orpheo poëta, comprehendunt, & malè multatos domino suo in seruitutem restituunt.

Ληθῆ ταῦτά φασι πατὴρ, ὡς ἐμβάλοι τὶς αὐτὸν φέρων εἰς τὸ πῦρ, κατενεγκὼν ὀλυμπίων, ἤδη γεγηθὼς ἀνθρωπε, καὶ ἀγλωνὴς θαυματοποιὸς τὰ τοιαῦτα; ἢ σελλιὼν ἐγὼ ἡμῖν διηγεῖτο, αὐτὴ ἑωρακέναι καιόμενον λέγουσα. Ζ. καὶ παίνυ ἀληθῆ ὦ Απολλον. ὡς μή ποτε γένοιτο ὠφελεν. Απο. οὕτω χρηστὸς ὁ γέρων ἦν, καὶ ἀπάξιος ἐν πυρὶ ἀπολωλέναι; Ζ. καὶ τοῦτο μέν ἴσως. ἀλλ' ἐγὼ πλεῖν μέ τινα ἀνδίαν μέμνημαι ἀναφορυσμὸς τότε ὑπὸ χοιρίνης ποιήσας, οἵαν εἰκὸς ἀποφέρεσθαι ὑπὸ μύων ἀνθρωπίνων σωμάτων, εἰ γοῦν μὴ εἰς τὴν Αραβίαν ὡς εἶχον εὐθὺς ἀπῆν ὠχόμην, ἀπολωλέναι ἂν εὖ ἴσθι ἀτοπία τῆς καπνῆς. καὶ ὅμως ἐν τοσαύτῃ εὐωδίᾳ, καὶ ἀφθονίᾳ τῶν ἀρωμάτων, καὶ ἐν λιβανωτῷ παμπόλλῳ, μόλις αἱ ῥῖνες ἐπιλαθέσθαι μοι, καὶ ἀπομαθεῖν ἤθελον τὴν κακίδα ἐκείνην τῆς ὀσμῆς. ἀλλὰ καὶ νῦν ὀλίγου δέω ναυπάσαι, ἐπομνησθεὶς αὐτῆς.

Era-ne hæc dicunt pater, quòd quidam se ipsum coram Olympijs in ignem coniecit, homo iam senex, necnon generosus ad talia præstigiator? Dixit enim Luna se illum ardentem vidisse. *Iupiter.* Verissima Apollo: vtinam nunquam facta fuissent. *Apol.* Num adeò bonus erat senex, nec dignus qui in igne periret? *Iup.* Et illud forsitan. At ego multam molestiam memini me perferre tunc ob nidoris fœtorem, qualem par est exhalari ab humanis corporibus quæ assantur. Etenim nisi in Arabiam, vt habebam, statim abijssem, fumi fœditate, certò scias, perijssem. Et tamen in fragrantia tanta, & aromatum copia, thurísque abundantia, vix mihi nares obliuiscì, & dediscere volebant illius odoris probrum: sed & nunc illius recordatio nauseam mihi ferè mouet.

Απο. τί ὃ βουλόμενος ὦ Ζεῦ, τοιαῦτα εἰργασαι ἑαυτόν, ἢ τί τὸ ἀγαθὸν, ἀπαυθρακωθῆναι ἐμπεσὸν εἰς τὴν πυράν; Ζ. τοῦτο μὲν δὴ οὐ ἂν ὦ παῖ φθάνοις καὶ Ἐμπεδοκλεῖ πρὸ αὐτῶ ἐγκαλῶν. ὃς ἐς τὸν κρατῆρας ἥλατο καὶ οὗτος ὢν Σικελίᾳ. Απο. μελαγχολίαν τινὰ δεινὴν λέγεις. αὐτὰρ σὺ τίνα ποτὲ ἀφορμὴν τῆς ἐπιθυμίας; Ζ. αὐτὸ σοι λόγον ἐρῶ, ὃν ἔλεξε πρὸς τὴν παννύχιον, ἀπολογούμενος πρὸς αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς τελευτῆς. ἔφη γὰρ εἰ μέμνημαι, ἀλλὰ τί αὕτη ἀπορος ἡ προσιοῦσα τεταραγμένη, καὶ δακρύουσα, πάνυ ἀδικουμένη ἐοικυῖα; μᾶλλον δὲ φιλοσοφία ὅστις, ἢ τοιούτους ἐπιβουλεύσασι σοὶ κατηγόρους ἐπιβουλεύσασι; σὺ δὲ ἀπολιπεῖν τὸν βίον ἐλήλυθας; ἆρα μὴ οἱ ἰδιῶται αὖθις ἐπιβουλεύσασι σοὶ ὡς τοτὲ, ὅτε τὸν Σωκράτη ἀπέκτειναν τὸν Ἀνύτου κατηγορήσαντος, ἵνα φεύγεις διὰ τοῦτο αὐτούς; Φι. οὐδὲν τοιοῦτον ὦ πάτερ. μὴ οἰεῖ μοι, ὁ πολὺς λεως, ἐπηνεῖν, καὶ διὰ πάντος ἦγον αὐξόμενοι, καὶ θαυμάζοντες με,

Apol. Sed quid volebat quum ita secum egit? aut cui bono in pyram ingressus conflagrauit? *Iup.* Hoc quidem omnino facere non possis fili, quin Empedoclem ante ipsum crimineris qui in crateres Ætnæ insilijt & ipse in Sicilia. *Apol.* Grauem dicis melancholiam. Vetùm iste quam tandem huius cupiditatis causam habuit? *Iup.* Eius orationem tibi recitabo, quam in celebritate habuit, quum apud ipsos pro morte sua verba fecit. Dixit enim, si bene memini. Sed quæ nam est ista quæ huc properat perturbata, & lachrymans, prorsus offensæ cuipiam similis? At potiùs est Philosophia, & nomen quidem meum quiritans inclamat. Quid fles ô filia? aut cur relicta vita venisti? nunquid Idiotæ rursus, tibi struxerunt insidias vt antè, quando Socratem ab Anyto accusatum occiderunt? ipsos-ne ideo fugis? *Phi.* Nihil tale, ô pater, sed illi, plebs nimirum, me laudabant, honoréque prosequebantur reuerentes, & admirantes me,

ἀγ μονογουχὶ περπαιουῶτες, εἰ ἀγ μὴ σφόδρα ξυνίεσαν ὧν λέγοιμι. οἰδὲ πῶς ἂν εἴποιμι, οἱ ξυνήδεις, καὶ φίλοι φάσκοντες εἶναι, ἀγ τοιοῦτοι τοὺμὸν ὑποδύψαι, ἐκεῖνοί μα τὰ δεινότατα εἰργάσαντο. Z. οἱ φιλόσοφοι ἐπβουλὼ τινα ἐπβεβουλεύκασί σοι; Φι. οὐδαμῶς ὦ πάτερ, οἵγε ξυνηδικήκασί μοι καὶ αὐτοί. Z. παρὸς τίνων οὖν ἠδίκησαι, εἰ μήτε τοὺς ἰδιώτας, μήτε τοὺς φιλοσόφους αἰτιᾷ; Φι. εἰσί τινες ὦ Ζεῦ, ἐν μεταιχμίῳ τῶν τε πολλῶν, καὶ τῶν φιλοσοφοιώτων, τὸ μὲν σχῆμα, καὶ βλέμμα, καὶ βάδισμα, ἡμῖν ὅμοιοι, καὶ ἐπ' ταὐτὰ ἐσταλμένοι. ἀξιοῦσι γοῦν ἐμοὶ τἀδελφοὶ, ἀγ τοιοῦτο τὸ ἡμέτερον ἐπιγράφοι, μαθηταὶ, ἀγ ὁμιληταὶ, ἀγ διασῶται ἡμῶν εἶναι λέγοντες. ὁ βίος ὁ αὐτῶν, παμμίαρος, ἀμαθίας, καὶ θράσους, καὶ ἀπελγείας ἀπλέως. ὕβρεις οὐ μικρὰ κἀφ' ἡμῶν. ἆρα τούτων ὦ πάτερ, ἠδικημένη πέφευγα. Z. δεινὰ ταῦτα ὦ θύγατερ. ἀλλὰ τί μάλιστα ἠδικήκασί σε; Φι. σκόπει ὦ πάτερ, εἰ μικρά. σὺ γὸ καταδῶν τὸν βίον ἀδικίας, καὶ παρανομίας μεῖζον, ἢ τὸ ἀμαθίαν,

ac tantùm non adorantes, tametsi quæ dico non admodum intelligerent. Hi verò, quonam modo dicam, familiares, & qui se amicos esse asserunt, meúmque nomen induerunt, illi me grauissimè læserunt. *Iup.* Philosophi-ne insidias aliquas tibi struxêre? *Ph.* Nequaquam ô pater, siquidem iniuria mecum affecti sunt. *Iup.* A quibus igitur iniuriam perpessa es, si nec idiotas nec Philosophos inousas? *Ph.* Sunt nonnulli ô Iupiter, inter multitudinem & philosophantes medij, habitu, aspectu, & incessu nobis similes, similique modo ornati. Nam se mihi subditos esse perhibent, nostrúmque nomen vsurpant, discipulos, contubernales, & sodales nostros se esse dicêres. At vita ipsorum scelestissima ignorantia, temeritate, & petulantia est referta. Nobis iniuria haud parua. Ab his offensa profugi, ô pater. *Iup.* Molesta sunt hæc, filia, verùm qua re potissimùm te læserunt? *Ph.* Considera pater, num parua. Etenim cùm vidisses humanam vitam, iniquitate, & iniustitia plenã, vt pote quæ in ignorantia

καὶ ὕβρις ξυνόντα, καὶ παραπόμενον ὑπ' αὐτῶν, κατελέησας τὸ ἀνθρώπινον ὑπὸ τῆς ἀγνοίας ἑλαυνόμενον, ἐμὲ κατεπέμψας, ἀντιλάμψαι ὅπως ἐθελήσω, ὡς παύσαιντο μὲν ἀδικοῦντες ἀλλήλους, καὶ βιαζόμενοι καὶ ὁμοίαις τοῖς θηρίοις χρώμενοι, ἀναβλέψαντες δὲ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἡμερώτερον ξυμπολιτεύοιντο. ἔφης γοῦν πρός με καταπίπτων, ἃ μὲ περίοισιν ἄνθρωποι, καὶ ὡς διάκεινται ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ὦ θύγατερ, καὶ αὐτὴ ὁρᾷς. ἐγὼ δέ, ἔλεγον γὰρ οὐ πάνυ, σὲ, ἦν μόνην ἰάσασθαι ἀπὸ τῶν γιγνομένων οἶμαι, πρὸς εἰρήνας δὲ ἁπάντων ἡμῶν, πέμπω ἰασομένην. Ζ. οἶδα πολλὰ καὶ τοιαῦτα εἰπὼν τότε. σὺ δὲ τὰ μὲν ταῦτα ἤδη λέγε, ὅπως μὲ ὑπεδέξαντό σε καταπλαγέντα τοσοῦτον, ἃ ἔπαθες ὑπ' αὐτῶν πεπονθώς. Φι. ἄξια μὲν ὦ πάτερ, καὶ ὅτι τοὺς Ἕλληνας ἐνόμιζες, ἀνήκοον μοι χαλεπώτερον τὸ ἔργον εἶναι, τὸ βαρβάροις παιδεύειν, καὶ διδάσκειν, τοῦτο πρῶτον ἠξίωσα εἰργάσασθαι. τὸ ἑλληνικὸν δὲ εἴων ὡς ῥᾷστον ὑποβαλέσθαι, καὶ ταχίστα, ὥστε ἅμιλλαν ἐνδεξόμενον τὸ χαλεπὸν

& iniuria vertetur, & ab iis turbetur, res humanas miseratus quòd tanta insciti conflictarentur, me in terram demisisti, iniungens vt operam darem, quò desinerent à mutuis iniurijs, & violentia, vitáque belluina: & ad veritatem respicientes, pacatiùs conuersarentur. Dicebas enim cùm me demitteres, quid faciant homines, & quomodo sint affecti ob ignorantiam, ô filia, vides tu quoque. Ego verò, quia me illorum miseret, te quam solam tantis erroribus mederi posse arbitror, ex omnibus nobis delectam, vt illos cures, demitto. *Iup.* Scio me tunc id genus multa dixisse. Tu verò quæ sequuta sunt iam dicito, quomodo te susceperint, quumprimum deuolasti, & quæ nunc ab ipsis pertuleris. *Ph.* Iui, pater, non ad Græcos statim: sed quod opus mihi videbatur esse difficilius, Barbaros videlicet instituere & docere, huic operi primùm incumbere volui. Græcos autem omisi, tãquam qui facillimè subigi possent & celerrimè, vt putabam, frænum susceperuti, collũq; iugo subditurí

οἰόν τε, καὶ ὑπαχθησόμενον τῷ

ζυγῷ, ὁρμήσατα εἰς Ινδοὺς τοσοῦτον, ἔθνος μέγιστον τῶν ἐν τῷ βίῳ, οὐ χαλεπῶς ἔπεισα καταβαίνειν ἀπὸ τῶν ἐλεφάντων ἐμοὶ συμεῖναι. ὥστε καὶ γένος ὄλβιον οἱ Βραχμᾶνες τοῖς Νεχραίοις, καὶ Ὀξυδράκαις ὁμόροις, οὗτοι πάντες ὑπ' ἐμοὶ πέπλουται, καὶ βιῶσί γε κατὰ τὰ ἡμῖν δοκοῦντα, τιμώμενοι παρὰ τῶν πελοίκων ἁπάντων. καὶ ἀποθνήσκουσι παραδοξόν τινα τὸν θανάτου τρόπον. Ζ. τοὺς γυμνοσοφιστὰς λέγεις; ἀκούω γοῦν πάνυ ἄλλα περὶ αὐτῶν, καὶ ὅτι ἐπὶ πυρὰν μείζονα ἀναβαίνοντες, ἀνέχονται καιόμενοι, οὐδὲν τὸ ἁλμάτος, ἢ τὸ καθέδρας ἐκβέποντες. ἀλλ' οὐ μέγα τοῦτο. ἔναγχος γὰρ καὶ ὀλυμπάσι τὸ ὅμοιον ἐγὼ εἶδον γεγόμενον. εἰκὸς δὲ ἦν σε παρεῖναι, κομψὸν τότε τὸ γέρων. Φι. οὐδὲ ἀνήλθον ὦ πάτερ εἰς ὀλυμπίαν δέει τῶν καταρράτων ἐκείνων, οὓς ἔφλυν, ὅτι πολλοὺς αὐτῶν ἑώρων ἁπάντας, ὡς λοιδορήσαντα τοῖς ξυνελκυδόσι, καὶ βοῆς τὸν ὁπαδόδρομον ἐμπλήσαντας ὑλακτούντες. ὥστε οὐδὲ εἶδον ἐκεῖνον ὅπως ἀπέθανε. μετὰ γοῦν τὸν Βραχμᾶνας, εἰς Αἰθιοπίαν ἐλθὼν. εἶτα εἰς Αἴγυπτον κατέβην.

essent & ad Indos primùm me contuli, gentem omnium quæ viuunt maximã, quibus nullo negotio persuasi, vt ab elephantis descendentes, mecũ conuersarentur Itaq; Brachmanes fœlix hominum genus, Nechræis, & Oxydracis finitimi, hi omnes mihi subditi sunt, nostrisque viuunt institutis, vnde à vicinis omnibus honorantur, & mortis admirando quodam genere moriuntur. Dicis-ne Gymnosophistas? Nam inter cætera, audio ipsos consenso ingenti rogo, sponte comburi, nihil de habitu, aut sede mutantes. Sed hoc nihil magni. Nam recens in Olympijs simile quid accidisse vidi: ac verisimile est te tum interfuisse quum senex ille conflagrauit. Ne Olympiam quidem veni pater, metu sceleſtorum illorum, quos dixi, quia videbam pleroſq; illorum, eò proficisci, consilio conuitijs incessendi eos qui conuenissent, & clamoso latratu opisthodomum implendi. Itaque quo pacto mortuus ille sit, non vidi. Post Brachmanas igitur in Æthiopiam statim, inde in Ægyptum descendi:

καὶ ξυγγενομένῳ τοῖς ἱρεῦσι, καὶ
θεσφάταις αὐτ, καὶ τὰ θεῖα
παιδευσαμένῳ, ἐς Βαβυλῶνα ἀ-
πῆρα, Χαλδαίοις, καὶ μάγοις
μυήσοντα. εἶτα ἐς Σκυθίαν
ἐκεῖθεν. εἶτα ἐς Θρᾴκιον, ἔνθα
μοι Εὔμολπός τε, καὶ Ὀρφεὺς
συνεγένοντο. οὓς καὶ θεσπροτεί-
λαντα ἐς τὴν Ἑλλάδα, ἅ μ, ὡς
τελέσοντα αὐτὸν, ἃ Εὔμολπον,
ἐμεμαθήκει γὰρ τὰ θεῖα παρ' ἡ-
μῶν ἅπαντα, ἅ ὑ, ὡς ἐπᾴδων
θεσσβεύοι τῇ μουσικῇ, καὶ
πόδας ἐνδὺς εὐπρεπῶς. καὶ τὸ
μὲ θεῶτον ξυδὺς ἐλθοῦσαν,
ὅτε πάνυ πασάῳτο οἱ Ἕλληνες,
οὔτε ὅλως ἀπεκλείσαν. καὶ ὀ-
λίγῳ ὑ θεσσμιλῶσα, ἑπτὰ
ἐκ τῶν ἁπάντων ἑταίρους, καὶ
μαθητὰς θεσσηγόρμην. καὶ
ἄλλῳν, ἐκ Σάμου, καὶ ἄλλον, ἐξ
Ἐφέσου. καὶ Ἀβδηρόθεν ἄλλον.
ὀλίγοις παντάπασι. μᾶ οἷς τὸ
σοφιστῶν φῦλον ὡ οἶσθ' ὅ-
πως μοι παρεγενέσθω, οὔτε ζη-
λοῶ τὰ μὰ ἐς βάθος, οὔτε κο-
μιδῇ ἀπᾴδον, ἀλλ' οἷον τὸ ἱπ-
ποκενταύρων γένος, σύνθετόν
π καὶ μικτὸν, ἐν μέσῳ ἀλαζονεί-
ας, καὶ φιλοσοφίας πλαζόμε-
νον, οὔτε τῇ ἀγνοίᾳ τέλεον
θεσεχόμενον, οὔτε ἡμᾶς ἀτε-
νέσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καθορᾶν

& cum sacerdotibus, & prophetis eorum versata sum: quos cùm res diuinas docuissem, Babylonem iui, Chaldæos & magos initiatura. Inde in Scythiam: postea in Thraciam, vbi Eumolpus & Orpheus mecum congressi sunt. Quibus in Græciam præmissis, Eumolpo quidem res omnes diuinas à nobis edocto, vt eos initiaret: Orpheo autem vt accinens Musica cogeret, eorum vestigia statim pressi. Atque vbi primùm veni, nec me admodum amplexi sunt, nec omnino excluserunt Græci. Sed paulatim cùm ijs conuersata, septem ex omnibus amicos, & discipulos collegi, alium ex Samo, alium ex Epheso, alium ex Abdera, omnino paucos. Post quos Sophistarum genus nescio quomodo mihi suppullulauit, neque mea absolutè æmulans, neque valdè discrepans: sed tanquam Centaurorum genus, compositum quid & mixtum, in medio arrogantiæ & philosophiæ errans, neque ignorantiæ penitus adhærens, neque fixis oculis nos intueri valens: sed tanquã hebetudine cæcutientes,

δωκάμνον, ἀλλ' οἷον λημῶντες

ὑπὸ τῶ ἀμβλυώπειν ἀπαφές τι, καὶ ἀμυδρὸν ἡμῶν εἰδωλον, ἢ σκιὰν ἐνίοτε ἰδόντες αὖ. οἱδὲ, ὥοντο ἀκριβῶς πάντα καταγινώσκειν. ὅθεν παρ' αὐτοῖς ἡ ἀχρεῖος ἐκείνη, καὶ πειστὴ σοφία, καὶ ὡς αὐτοὶ ὥοντο, ἀσεσμαχος ἀνεφλέγετο. αἱ κομψαὶ, καὶ ἄπορροι, καὶ ἄτοποι ἀποκρίσεις, καὶ δυσέξοδοι, καὶ λαβυρινθώδεις ἐρωτήσεις. εἶτα κωλυόμενοι, καὶ ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν, ἠγανάκτουν, καὶ συνίστατο ἐπ' αὐτούς. καὶ τέλος, δικαστηρίοις ἐπῆγον, καὶ παρεδίδοσαν μορμόνεσι τῶ κωνείου. ἔχρῆν μὲν οὖν ἴσως τότε φυγεῖν ἐνθυς, καὶ μηκέτι ἀνέχεσθαι τὴν συνουσίαν αὐτῶν. νυνὶ δ' Ἀντισθένης μέ, καὶ Διογένης, καὶ μετὰ μικρὸν Κράτης, καὶ Μένιππος, οὗτοι ἔπεισαν ὀλίγον ὑπομεῖναι τῆς μονῆς, ὡς μή ποτε ὤφελον. οὐ γὰρ ἂν τοσαῦτα ἐπεπόνθειν ὕστερον. Ζ. οὐδέπω μοι λέγεις ὦ φιλοσοφία, τίνα ἠδίκησαι, ἀλλὰ ἀγανακτεῖς μόνον. Φι. καὶ μὴν ἄκουε ὦ Ζεῦ, πλὴν ὅτι. μικρὸν γάρ τι φίλον ἀνθρώπων, καὶ ὡς τὰ πολὺ δουλικὸν, καὶ ἄπικον, ἐξυγραινόμενον ἡμῖν ἐκ παίδων ὑπ' ἀσχολίας. ἐβούλευε γὰρ, ἢ ἐπιτυ-

obscurum quid, & dubiam nostri imaginem, vmbramue quandoque cernentes. At hi, omnia accuratè à se perceptà esse existimarũt. Hinc illa inutilis apud illos & superuacanea sapientia, atque illorum iudicio inexpugnabilis, accensa est: nimirum versutæ, dubiæ, & absurdæ responsiones: prętèrea inextricabiles & labyrintheæ interrogationes. Quòd si ab amicis meis prohibentur, & redarguuntur, indignantur, ac contra illos conspirant; tandémque in ius rapiunt, & ad cicutam bibendã tradũt. Et quanuis fortasse tum cõfestim fugere, nec eorum cõuersationem amplius tolerare oportuisset: Antisthenes tamen, & Diogenes, ac paulò pòst Crates, & Menippus, mihi persuaserunt vt paulũ morę adderem. Quod vtinã nunquam factum esset: non enim tanta postea fuissem perpessa. *Iup.* Nondũ mihi dicis, ô Philosophia quanam iniuria sis affecta, sed indignaris solùm. *Ph.* Atqui audi Iupiter, quanta sit. Scelestum quoddam hominum genus est, atque vt plurimũ seruile ac mercenarium, ob negotia nobiscum à pueris non versatum. Seruiebat enim, aut mercede operam

ἢ ἄλλας τέχνας, οἵας εἰκὸς τὸν τοιούτοις ἐμμανῆναι, σκυτεύειν, ἢ τεκταίνειν, ἢ πρὸς πλυνοὺς ἔχειν, ἢ ἕτερα ξαίνειν, ὡς εὐεργὰ εἴη ταῖς γυναιξί, καὶ εὐμήρυτα, καὶ καταγάργοιτο εὐμαρῶς, ὁπότε ἢ κερκίδι ἐπιῄη χρῆσθαι, ἢ μίτον κλώθειεν. τοιαῦτα τοίνυν ἐν παισὶ μελετῶντες, οὐδὲ ὄνομα τὸ ἡμέτερον ἤδεσαν. ἐπεὶ δ' εἰς ἄνδρας τελεῖν ἤρξαντο, καὶ κατεῖδον πῶς αὐτῶν ὅση παρὰ τῶν πολλῶν ὄχλῳ τοῖς ἑταίροις τοῖς ἐμοῖς, καὶ ὡς ἀνέχονται οἱ ἄνθρωποι πῶν παῤῥησίαν πῶν αὐτῶν, καὶ χάριτος θεραπεύομενοι, καὶ συμβουλεύουσι πείθονται, καὶ ὑπερμέγεθες φρόνημα, τοιοῦτοι ὄντες, ἡγοῦντο εἶναι. τὸ μὲν δὴ μανθάνειν ὅσα τῇ τοιαύτῃ θεραπείᾳ προσφορά, μακρῷ μᾶλλον ἢ κατὰ μικρὸν ἀδύνατον. αἱ τέχναι δ' ἐλλίχεται καὶ σὺν πόνῳ, καὶ μόλις ἱκανὰ παρέχειν ἐδύναντο. οἷσις δὴ καὶ ἡ δουλεία βαρύ. καὶ ὥσπερ οὖν ἔστιν, ἀφόρητον ἐφαίνετο. ἔδοξεν οὖν σκοπουμένοις, πῶν ὑστάτην ἄγκυραν, ἣν ἱεραὶ οἱ ναυτιλλόμενοι φάσι καθιέναι, καὶ ὅτι ἥ βελτίστην ἀπόνοιαν ὁρμήσαντες, ἔπι τὲ

locabat, aut alias artes, quas decebat istiusmodi homines addiscebat, sutoriam, fabrilem, fullonicam, & lanificã, vt laniam carminatam facilè elaborare, & nere possent mulieres, & commodè ducerent, cùm illæ aut tramam versarent, aut licium circumuoluerent. Talia igitur in pueritia exercentes, ne norant quidem nomen nostrũ. Postquam verò inter viros censeri cœperunt, & reuerentiam animaduerterunt, qua vulgus amicos meos prosequitur, & vt homines eorum loquendi libertatem tolerant, & se curari gaudẽt, & consulentibus parent, denique increpantes formidãt, hæc omnia dominium haud parvum esse arbitrabantur. Verùm addiscere quæ huic professioni conueniunt, longum erat, imò potiùs prorsus impossibile. Artes verò, sordidæ etiam cum labore vix poterant necessaria suppeditare. Nonnullis etiam seruitus, grauis, & vt est, intolerabilis videbatur. Re igitur perpensa, vltimam anchoram, quam nauigantes sacram vocant, visum est demittere, ad socordiam optimam declinando, audaciã quoque, & ignorantiã, ac

καὶ τόλμαν, καὶ ἀμαθίαν, καὶ

ἀναιδείαν προπαλέσαντες, αὐτοῖς μάλιστα συναγωνίζονται, καὶ λοιδορίας καινὰς ἐκμελετήσαντες, ὡς πρόχειροι εἶεν, καὶ αὐτὰ σῶμα A ταύτας μόνας ξυμβολὰς ἔχοντες. ὁρᾷς ὁποῖα πρὸς φιλοσοφίαν ἐφόδια; ῥηματίζουσι, καὶ μεταχαράττουσιν αὐτὸν εὖ μάλα εἰκότως, καὶ πρὸς ἐμὲ, οἷόν B τι ἀμύλει ὁ Αἴσωπός φησι ποιῆσαι τὸν ἐν τῇ Κύμῃ ὄνον. ὃς λέοντα περιβαλόμενος, καὶ βαρὺ ὀγκώμενος, ἠξίου λέων καὶ αὐτὸς εἶναι. καὶ που πῦρ C καὶ ἦσαν ἴσως οἱ πιστεύοντες αὐτῷ. τάδε ἡμέτερα, πάνυ ῥᾳδία ὡς οἶδα, καὶ ἐς μίμησιν πρόχειρα. τὰ πρόσφορα λέγω. καὶ οὐ παλαιᾶς τῆς πραγματείας δεῖ περιφανίου περιβαλέσθαι, καὶ τρίβωνα ἐξαρτήσασθαι, καὶ D ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχειν, καὶ βοᾷν, μᾶλλον δὲ ὀγκᾶσθαι, καὶ ὑλακτεῖν, καὶ λοιδορεῖσθαι ἅπασι. τὴν ἀσφάλειαν γὰρ αὐτοῖς τὸ μηδὲν ὑπὸ τούτου παθεῖν, E ἢ πρὸς τὸ ῥῆμα αἰδῶς παρέξειν ἔμελλεν. ἡ ἐλευθερία δὲ, πρόχειρος, ἄκοντος τοῦ δεσπότου, κἂν εἰ βέλοιτο ἀπάγειν, καταθησομένου τὴν ξύλου. καὶ τὰ ἄλφιτα δὲ ἔτ' ὀλίγα, οὐδὲ ὡς πρότερον, μάζα ψιλή. τὸ δὲ ὀψώνιον,

impudentiam in auxilium aduocando, quæ potissimùm ipsis opitulantur: & noua conuitia excogitando, quæ in promptu essent, quásque solas in ore haberent suppetias. Vides qualia ad Philosophiam viatica? Se cõponunt, & transformãt perquam eleganter: & mecum agunt, vt nimirum Æsopus ait Cumanum illum asinum feciisse, qui cùm leoninam pellem induisset, & asperè derudisset, ipse leo videri cupiebat: & fortè erant qui ipsi crederent. Nostra verò, planè sunt, vt scis, facilia, & in promptu imitabilia. De externis loquor: haud enim magni est negotij, tritam vestem induere, & peram collo suspendere, & baculum in manu habere, & vociferari, imò potiùs rudere, aut latrare, omnibúsque maledicere. Equidem securitatem, quòd nihil ob talia passuri essent, formæ reuerentia præstare debebat. Libertas autem, prompta, inuito domino, etsi vellet ab eo auertere, qui baculo est percutiendus. Cæterùm facultates non ampliùs paucæ, neque tenuis, vt antè, maza: obsonium verò,

οὐ τάριχος, ἢ ϑύμον, ἀλλὰ κρέα παντοδαπὰ, καὶ οἶνος, ὡς ἥδιστος. καὶ χρυσίον παρ' ὅτου ἂν ἐθέλωσι. δασμολογοῦσι γὰρ ὑπερορῶντες. ἢ ὡς αὐτοί φασιν, ἀποκείρουσι τὰ πρόβατα, δώσειν τε πολλοὺς οἴονται, ἢ αἰδοῖ τῶ ἱματίου, ἢ δέει τοῦ μὴ ἀκοῦσαι κακῶς. καὶ γὰρ αὖ κἀκεῖνο ἑώρων οἶμαι, ὡς ἐξίσου καταγινόμενα τοῖς ὀρθῶς φιλοσοφοῦσιν. οὐδὲ τις ὁ διακρινῶν, καὶ διακρινῶν τὰ τοιαῦτα ἔσαι, ἢν μόνον τὰ ἔξω ἢ ὅμοια. ἀρχὴ γὰρ οὐδὲ τὸν ἔλεγχον δέχονται, ἵν' ἔρηταί τις οὕτως κοσμίως, καὶ καταβρεχῶς, ἀλλ' εὐθὺς βοῶσι, καὶ ὅτι τὴν ἀκρόπολιν ἢ ἑαυτῶν αὐαφεύγοισι τὴν λοιδορίαν, καὶ προέχειρον τὸ ξύλον. καὶ ἵν' μὲ τὰ ἔργα ζητῆς, οἱ λόγοι πολλοί. ἵν' ἢ ἀπὸ τῶν λόγων κρίνειν ἐθέλοις, τὸν βίον ἐξέτασον σκοπεῖν. τοιγαροῦν ἐμπέπλησται πᾶσα ἡ πόλις τῆς τοιαύτης ῥᾳδιουργίας. καὶ μάλιστα τὸν Διογένην, καὶ Ἀντισθένη, καὶ Κράτητα ὑπερβαθυλύων, καὶ ὑπὸ τῷ κυνὶ ταπεινῶν. οἷ τὸ μὲ χρήσιμον ὁπόσον ἔνεστι τῇ φύσει τῶν κυνῶν, οἷον τὸ φυλακτικὸν, ἢ τὸ οἰκουρικὸν, ἢ τὸ φιλοδέσποτον, ἢ μνημονικὸν, οὐδαμῶς ἐκπλώσασιν,

non ſulga ma, nor greſtis cepa: ſed omnigenæ carnes, & vinum quàm ſuauiſſimũ, & aurum vnde volunt. Etenim circumerrantes tributũ colligunt: aut vt loquuntur ipſi, oues tondent, multóſque daturos exiſtimant: aut habitus reuerentia, aut malè audiendi metu. Etenim illud, vt puto, videbant, fore vt ex æquo inter rectè philoſophantes collocarentur: nec quiſquam eſſet qui talia iudicaret & diſcerneret, ſi exteriora tantùm eſſent ſimilia. In primis enim redargutionem non accipiunt, ſi quis ita modeſtè, & ſenſim interroget: ſed confeſtim clamant, & ad ſuam arcem, maledicentiam ſcilicet confugiunt, & ad lignum paratum. Ac ſi opera queras, verba multa: quòd ſi à ſermonibus iudicare velis, vitam conſiderandam eſſe cenſent. Proinde tota ciuitas huiuſmodi malitia referta eſt: & iis maximè, qui Diogenis, Antiſthenis, & Cratetis titulos aſſumunt, & diſciplinæ Cynicæ ſe addicunt. Cæterùm quod natura optimum eſt in canibus, veluti cuſtodia, vel domus tutela, aut heri amor, aut memoria, id nequaquam imitantur:

ἀκακίην ὄ, καὶ λιχνείαν, καὶ ἁρπαγὴν, καὶ ἀφροδίσια συχνὰ, καὶ κολακείαν, καὶ τὸ σαίνειν τὴ δεξιότητα, καὶ πιεῖν βαπέζας ἔχειν, ταῦτα ἀκριβῶς ἐκπεπονήκασιν. ἔᾳ τοίνυν μὴ μικρὸν βία ἔσῃ. οἱ γὰρ ἐκ τῶν ἐργασηρίων ἅπαντες ἀναπαήσονται, ἐρήμους τὰς τέχνας ἐάσουσιν, ὅταν ἀρῶσι σφᾶς μὴ πινῆτας, καὶ κάμνοντας, ἕωθεν εἰς ἑσπέραν ἐπικεκυφότας τοῖς ἔργοις, καὶ μόγις ἀποζῶντας ἐκ τοιαύτης μισθαρνίας. ἀργοὺς ὄ, καὶ χάσκοντας ἀνθρώπους, ἐν ἅπασιν ἀφθόνως βιοῦντας, αἰτοῦντας μὴ τυραννικῶς, λαμβάνοντας ὄ τε χεῖρας, ἀγαπητοῦντας ὄ, εἰ μὴ λάβοιεν, καὶ ἀπειλοῦντας ὄ, οὐδ' εἰ λάβοιεν. ταῦτα ὁ ἐπὶ Κρόνου βίος δοκεῖ αὐτοῖς, καὶ ἀτεχνῶς τὰ μέλι αὐτὸ ἐς τὰ στόματα ἐσρεῖν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ πῶς ἂν δεινὸν τὸ πρᾶγμα ἦν, εἰ τοιοῦτοι ὄντες, μηδὲν ἐς ἡμᾶς ἄλλο ἐξύβριζον. οἰδὲ μάλα σεμνοὶ, καὶ σκυθρωποὶ τὰ ἔξω, καὶ τὰ δημόσια φαινόμενοι, ἢν παιδὸς ὡραίου, ἢ γυναικὸς λάβωνται καλῆς, ἢ ἐλπίσωσι, σιωπᾷν ἄξιον, οἷα ποιοῦσιν. ἔνιοι δὲ, καὶ ξένων τῶν σφετέρων γυναῖκας ἀπαλοῖσι μοιχεύσοντες,

sed latratui, gulæ, rapinæ, crebræ Veneri, adulationi, diuitum blanditijs, & frequentationi mensarum, diligenter operam dant. Videbis igitur paulò pòst quônam hæc euadant. Omnes enim ex officinis exilientes, artes relinquent desertas, cùm cernant se labore fatigari, ab aurora ad vesperam vsque operi incumbentes, & vix istiusmodi quæstu victũ comparare. Segnes verò & subdolos homines in omnium rerum copia viuere, tyrannicè quidem postulantes, ac promptè accipientes, & quum non acceperint, indignantes, neque si acceperint, laudantes. Hæc videntur ipsis Saturni sæculum, spontéque mel ipsum è cœlo in ora influere. Portò res hæc minùs esset molesta, si tales cùm sint, alia nulla iniuria nos afficerent. Sed hi cùm admodum casti & seueri, extrinsecus, & publicè appareant, si puerum nacti fuerint formosum, aut speciosam mulierem, aut sperauerint, æquum est facere quæ faciunt. Nonnulli verò suorum etiam hospitum vxores adulterio corrumpendas abducunt,

καὶ τὸν Ἰλιέα ἐκεῖνον νεανίσκον, ὡς φιλοσοφοῦντα δὴ καὶ αὐτά. εἶτα κοινὰς ταύτας ἅπασι τοῖς ξυνοῦσι προτείνωσι, Πλάτωνος τι δόγμα οἰόμενοι ποιεῖν, εἰδότες ὅπως ὁ ἱερὸς ἐκεῖνος ἀφίου κοινὰς ἡγεῖσθαι τὰς γυναῖκας. ἃ μὲν γὰρ ἐν τοῖς συμποσίοις δρῶσι, καὶ ἃ μεθύσκον), μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. καὶ ταῦτα ποιοῦσι, πῶς οἴει κατηγορεῖν αὐτοὺς μέθης, καὶ μοιχείας, καὶ λαγνείας, καὶ φιλαργυρίας. οὐδὲν γὰρ οὕτως εὑρεῖς ἄλλο ἄλλῳ ἐναντίον, ὡς τοὺς λόγους αὐτῶν, καὶ τὰ ἔργα. οἷον, κολακείαν μισεῖν φασι, κολακείας ἕνεκα τὸν Γναθωνίδην, καὶ τὸν Στρουθίαν καταβαλεῖν δυνάμενοι, ἀληθεύειν τοὺς ἄλλους προτρέποντες. καὶ ἂν ἀδὲ κινῆσαι γλῶτταν μὴ μὰ τὸν ψεύσασθαι δυνάμενοι. ἡδονὴ πᾶσιν ἐχθρὸν τῷ λόγῳ, καὶ ὁ Ἐπίκουρος πολέμιος, ἔργῳ δ' διὰ ταύτην ἅπαντα πράττουσι. τὸ δ' ὀξύχολον, καὶ μικραίτιον, καὶ πρὸς ὀργὴν ῥᾴδιον, καὶ τὰ βρεφύλλια ταῦτα νεογνά. γέλωτα γὰρ οὐ μικρὸν παρέχουσι τοῖς θεωμένοις, ὁπόταν ὑπὸ τῆς τυχούσης αἰτίας ἐπιζέσῃ μὴν αὐτοῖς ἡ χολή, πελιδνοὶ δ' τὴν χροιὰν

Ilienſis illius iuuenis inſtar, ac ſi & ipſæ quoque eſſent philoſophaturæ. Deinde communes has omnibus qui congrediuntur, proponentes, Platonis præceptum implere ſe putant, neſcientes quo pacto ſacer ille mulieres communes eſſe debere cenſuit. Quæ verò in conuiuijs agunt, vtque inebrientur, longum eſſet recenſere. Et hæc faciunt, quomodo putas, dnm ipſi ebrietatem, adulteria, luxuriam, & auaritiam rèprehendunt. Nihil igitur inuenies inter ſe magis contrarium, quàm ipſorum dicta, factáque: vt, aſſentationem ſibi odioſam eſſe dicunt, cùm aſſentatione Gnathonidem & Struthiam ſuperare poſſint: & alios vera loqui hortantur, cùm ipſi ne linguam quidem mouere queant, quin mentiantur. Voluptas omnibus verbo tenus eſt inuiſa, hoſtis Epicurus: ſed re ipſa quiduis ob eam faciunt. Iræ præterea vehementia, leuiſſimarúmque rerum perturbatione, nec non iræ facilitate nuper nati infantulos ſuperant. Non parum igitur riſum ſpectatoribus mouent, quum quauis de cauſa bilis ipſis efferueſcit, liuidóque colore cernuntur,

βλέπωνται, ἐταμόν τι καὶ παρανοεῖν δεδοικότες. καὶ ἀφῇ, μᾶλλον δ' ἵν' ἐς μέσον αὐταῖς ἢ τὸ σόμα. μὴ σύγε ἐνεῖδε τύχοις, ὅτε ὁ μαρὸς ἐκεῖνος ἐκχέεται βόρβορος. χρυσίον μὲν, ἢ ἀργύριον, Ἡράκλεις ἐδὲ κεκτῆσθαι ἀξιῶ. ὀβολὸς ἱκανὸς, ἂς Δέρμοις τριακόσιοι. ποτὸν γὰρ, ἢ κρηνὴν, ἢ ποταμὸς παρέξει. μετ' ὀλίγον αὐτῶσιν ἓξ ὀβολοὶ, οὐδὲ δραχμαὶ ὀλίγαι, ἀλλὰ πλοῦτοι ὅλοι. ὥστε τίς ἔμπορος τοσοῦτον ἀπὸ τοῦ φόρτου πλήσειεν ἄν, ὅσον τούτοις φιλοσοφία ἐς χρηματισμὸν συντελεῖ. εἶτ' ἐπειδὰν ἱκανῶς συλλέξωνται, καὶ ἐπιστήσωνται, ἀποῤῥίψαντες ἐκεῖνο τὸ δύσχρηστον τριβώνιον, ἀγοράς τινὰς, καὶ ἐδῆτας τῶν μελανῶν ἐρίων, καὶ παῖδας κομήτας, καὶ συρικίας ὅλας, μακρὰ χαίρειν φράσαντες τῇ πήρᾳ τῇ Κράτητος, καὶ τῷ τριβωνι τῷ Ἀντισθένους, καὶ τῷ πίθῳ τῷ Διογένους. οἱ ἰδιῶται δ' ταῦτα ὁρῶντες, καταπτύουσιν ἤδη φιλοσοφίας, καὶ ἅπαντας εἶναι τοιούτους οἴονται, κἀμὲ τῆς διδασκαλίας αἰτιῶνται. ὥστε πολλῶν ἤδη τοῦ χρόνου, ἀδύνατόν μοι γεγόνασι καὶ ἕνα πρὸς τετραχόσιοι αὐτῶν.

impudentiam & animi impotentiam aspectu præ se ferentes. Os verò spuma, vel veneno potiùs est refertum. Ne sis ibi quum fœda illa illuuies effunditur. Auram, aut argentum, hercle, possidere nolo: sufficit obolus: quo lupinos emam: nam potum fons seu riuus præbebit. At paulò pòst non obolos vel drachmas paucas, sed totas postulant diuitias: adeò vt mercator quispiam tanto onere impleri posset, quantum illis ad quæstum Philosophia confert. Inde postquam ad satietatem corrasêre, & victum comparauêre, abiecta illa infœlici lacerna, agros nonnunquam, mollésque vestes, & crinitos pueros, totásque domos emunt, Cratetis peræ, Antisthenis lacernæ, ac Diogenis dolio longum vale dicentes. Talia quum idiotæ vident, iam despuunt Philosophiam, omnésque tales esse putant, meámque doctrinam criminantur: adeò vt longo iam tempore, non potuerim vel vnum ipsorum mihi conciliare: sed

ἀλλὰ τὸ τῆς Πηνελόπης ἐκεῖνο πάθω. ὁπόσον γὰρ δὴ ἐγὼ ἐξυφήνω, τοῦτο ἐν ἀκαρεῖ αὖθις ἀναλύεται. ἡ ἀμαθία ὦ, καὶ ἡ ἀδικία, ἐπηλθόσην, ὁρῶσα ἀνεξέργαστον ἡμῖν τὸ ἔργον, καὶ ἀνήνυτον πόνον. Ζ. οἷα ὦ Ἑρμῆ πέπονθεν ἡμῖν ἡ φιλοσοφία πρὸς τῶν κατηραμένων ἐκείνων. ὥστε ὥρα σκοπεῖν ὅ, τι καὶ πρακτέον, καὶ ὅπως αὐτοὺς μετελεύσεται. ὁ μὲν γὰρ κεραυνὸς, ἀπάξει μιᾷ πληγῇ, καὶ ὁ Διὸς ταχὺς. Απο. ἐγώ τοι ὦ πάτερ, ὑποδείσομαι. μισῶ γὰρ καὶ αὐτὸς ἤδη τοὺς ἀλαζόνας, ἀμούσους ὄντας, καὶ τῶν μουσῶν ἀγαπάκτους. κεραυνῷ μὲν γὰρ, ἢ σῆς δεξιᾶς, οὐδαμῶς ἐκεῖνοι ἄξιοι. τὸν Ερμῆν δὲ εἰ δοκεῖ, αὐτοκράτορα τῆς σχολάσεως καταπέμψωμεν ἐπ' αὐτούς. ὃς ἅτε δὴ περὶ λόγους ἔχων καὶ αὐτὸς, τάχιστα εἴσεται τούς τε ὀρθῶς φιλοσοφοῦντας, καὶ τοὺν μή. εἶτα τοὺν μὲν ἐπαινέσεται ὡς τὸ εἰκὸς. οἶδε, κολασθήσονται, ὅπως ἂν ἐκείνῳ πρὸς τὸ χαρεῖν δοκεῖ. Ζ. εὖ λέγεις ὦ Απολλον. ἀλλὰ καὶ σὺ ὦ Ηρακλεις, ἅμα καὶ τὴν φιλοσοφίαν οὕτω ἔχοντες, ἅπιτε ὡς τάχιστα εἰς

idem ac Penelope mihi accidat, scilicet vt quātū ego texo, tantum momento dissoluatur. Ignorantia verò, & iniustitia, quum vident nostrum opus infectum, irritúmque esse labórem, à risu non tẽperant. *Iup.* Proh Dij! qualia nobis perpessa est ab execrandis illis Philosophia! Quare tempus est dispiciendi, quid sit opus facto, quóque modo sint puniendi. Fulmen enim vno ictu, & cita mors aufert. *Apollo.* Ego tibi consilium dabo, pater. Iam enim & ipse odi arrogantes illos, ineruditos, Musarum gratia indignatus. Nam fulmine, tua-ue dextra digni non sunt illi. Sed si videtur, Mercurium pœnæ exactorem ad ipsos demittemus, qui, vt pote in disciplinis versatus ipse, celerrimè cognoscet eos qui rectè philosophantur, & qui minùs. Tum hos quidem, vt pax est, laudabit: illi verò, quemadmodum ei ex tempore videbitur, plectentur. *Iup.* Rectè dicis Apollo. Verùm & tu Hercules, vnà Philosophiam ipsam ducentes, ad homines ite quàm celerrimè, & decimum tertium

τὸν βίον. τεσκαιδέκατον γῆν

ἄθλον οἷον τοῦτον οὐ μικρὸν ἐπιτελέσειν, ὦ σκάφης μιαρὰ οὕτω, καὶ ἀναίσχυντα θηρία. Ἑρ. καὶ μὴν ἄμεινον ὦ πάτερ, τὴν κόπρον ἐκκαθάρεσι αὖθις τὸ Αὐγείου, ἢ τούτοις συμπλέκεσθαι. ἀπιωμὲν δ' ὅμως. Φι. ἄκουτα μέν, ἀκολουθητέον δ' ὅ τι τὰ δόξαντα τῷ πατρί. Ερ. καταιωμὲν, ὡς καὶ ὀλίγους αὐτῶν ἐπιτείψωμεν σύμεσον. πόσαν δ' ἔχει τὴν πορείαν ὦ φιλοσοφία; σὺ γὰρ οἶσθα ὅπου εἰσίν. ἢ πρόσχλον ὅπη ἐν τῇ Ελλάδι. Φι. οὐδαμῶς. ἢ παῦ ὀλίγοι, ὅσοι ὀρθῶς φιλοσοφοῦσιν ὦ Ερμῆ. οὗτοι δ' οὐδὲν ἀπίκης πενίας δέονται, ἀλλ' ἔνθα πολὺς χρυσὸς, ἢ ἀργυρος ὀρύπεται, ἐκεῖ σπουδὴ ζητοῦσι εἰσὶν ἡμῖν. Ερ. δεῦρ' ἐστὶν ἡ Θρᾴκης ἀπτέον. Ηερ. εὖ λέγεις, καὶ ἡγήσομαί γε ὑμῶν τῆς ὁδοῦ. οἶδα γὰρ τὰ Θρᾳκῶν ἅπαντα, συχνάκις ἐπελθών. καί μοι τὸν δὴ πάλαι ἀπόρρητα. Ερ. ποίαν λέγεις; Ηερ. ὁρᾶτε ὦ Ερμῆ, καὶ φιλοσοφία; δύο μὴν ὄρη μέγιστα, καὶ κάλλιστα ὁρῶν ἁπάντων, Αἷμός ὄζει τὸ μεῖζον, ἢ καταντικρὺ δ', Ροδόπη, πεδίον δ' ὑποπεπαμένον, πάμφορον, ἀπὸ τ' ἀμφοτέρων ἐκατέρων ὑψοῦς ἀρξάμενα, τέσσαρα

hunc laborem non paruum à te confectum iri puta, si tam sceleſtas, & impudentes beluas excîderis. *Herc.* Atqui præſtaret, pater, Augiæ ſimum rurſus expurgare, quàm cum his manus conferre: abeamus tamen. *Ph.* Inuita quidem: ſed ex patris ſententia eſt ſequendum. *Mercur.* Deſcendamus, vt etiam paucos ex ipſis hodie conteramus. Sed quà eundum eſt Philoſophia? ſcis enim vbinam ſint. Annon manifeſtum eſt eos eſſe in Græcia? *Ph.* Nequaquam, niſi admodum pauci qui rectè philoſophantur, Mercuri. At hi nihil Attica paupertate indigent, ſed vbi multum aurum aut argentum foditur, ibi nobis ſunt quærēdi. *Mer.* Ergo rectà in Thraciam eſt abeundum. *Herc.* Rectè dicis, & viæ dux ero vobis. Noui enim Thracum res omnes, vt pote qui ſæpius ad illos acceſſerim. Et nūc huc mihi flectatis. *Merc.* Quōnam ais? *Here.* Videtiſne Mercuri, & Philoſophia, duos montes, omniúmq; pulcherrimos? Maior, Hæmus eſt, oppoſitus verò, Rhodope: at campus interiectus, perquam fertilis, ab vtriuſq; radice confeſtim ſe pandens,

tréſque

πνας λόφους ζεῖς παὶν καὶ ἐσκοπὰς, ὄρη ἀμορφους ἢ ἀχύτητα, οἷον ἀκροπόλεις πόλεως ἢ ὑποκειμένης πόλεως. ἢ πόλις γὰρ ἤδη φαίνεται. Ερ. νὴ Δί' ὦ Ηρακλεις, μεγίστη, καὶ κάλλιστα ἁπασῶν. πόρρωθεν οὖν ἀπολάμπει τὸ κάλλος. καὶ τις ποταμὸς μέγιστος παραμείβεται, παὺ ἐν χερσὶ φαίνων αὐτῆς. Ηρα. Εὖγε μὰν, οὗτος. ἤδη πόλις, ἔργον Φιλίππου ἐμεινε. καὶ ἡμεῖς ἤδη πρόσγειοι, καὶ ὑποπέφευγε. ὥστε ἐμβαίνωμεν ἀγαθῇ τύχῃ. Ερ. οὕτω γιγνέσθω. τί δ' οὖν χρὴ ποιεῖν, ὅπως τὰ σημεῖα ἐξιχνευτέον; Ηρα. τοῦτο μέν, σὸν ἤδη ἔργον ὦ Ερμῆ. κήρυξ γὰρ εἶ. ὥστε σὺ ἂν φαίης κηρύττων. Ερ. οὐδὲν τοῦτο χαλεπόν. ἀλλὰ τάχα ὀνόματα ἃ ἐπίσαμαι αὐτῶν. σὺ οὖν ὦ φιλοσοφία, λέγε, οὕστινας ὀνομαστέον, καὶ τὰ σημεῖα πρόσφερε. Φι. οὐδὲ αὐτὴ μὰν οἶδα τὸ σαφὲς, ὅστινες ὀνομάζονται, διὰ τὸ μὴ ξυγγενέσθαι αὐτοῖς. ἀπὸ δ' οὖν τῆς ἐπιθυμίας, ὧν ἔχουσιν εἰς τὰ κτήματα, ἂν ἀν' ἁμάρτοις προσκαλῶν κτήσωνας, ἢ κτησίππους, ἢ κτησικλέας, ἢ εὐκτήμονας, ἢ πολυκτήτους. Ερ. εὖ

tréſque colles perpulchros aſſurgentes, aſperitate non deformes, tanquam ſubiacentis vrbis multas arces: iámque vrbs apparet. *Merc.* Ita per Iouem Hercules; maximá, omniúmque pulcherrima: cuius pulchritudo eminus reſplendet, quin & maximus fluuius illam alluens præterlabitur. *Herc.* Hebrus eſt, ciuitas verò Philippi illius opus: & iam nos ad terram, & ſub nubibus ſumus: quare quod fœlix fauſtúmque ſit, ingrediamur. *Merc.* Ita fiat. Cæterùm quid faciendum, & quomodo inueſtigandæ ferræ? *Herc.* Hoc tui muneris iam eſt Mercuri, ſiquidem es præco. Ne igitur præconium enuntiare cunctetis. *Merc.* Haud difficile hoc: ſed illorum ignoro nomina. Tu igitur Philoſophia, dic quo nomine ſint compellandi: & ſigna inſuper. *Ph.* Ne ipſa quidem ſcio certò quomodo vocentur: quia mihi cum ipſis non fuit cõmercium. Cæterùm non aberrabis ſi eos à poſſidendi deſiderio, Poſſidonios, aut Poſſidippos, aut Poſſicleas, aut Poſſifundos, aut Poſſidoros nominaueris. *Merc.* Bene dicis. Sed quinam ſint

λέγεις. ἀλλὰ τίνες ποτέ εἰσιν

ἢ τί ἢ πειποπᾶσι καὶ αὐτοῖς μᾶλλον ἢ καὶ προσίασι, καί τι ἢ ἔρεσθαι θέλουσιν. Ανδρες. ἆρ' αὖ ἔχετε ἡμῖν ὦ ἄνδρες εἰπεῖν, ἢ σὺ ὦ βέλτιστε, εἰ τινας τρεῖς γόητας ἅμα εἴδετε, καὶ τινα γυναῖκα ἐν χρῷ κεκαρμένην εἰς τὸ λακωνικὸν, ἀρρενωπὸν, καὶ κομιδῇ ἀνδρικήν; Φι. πατρί. τὰ ἡμέτερα οὗτοι ζητοῦσι. Αν. πῶς τὰ ὑμέτερα; δραπέται γὰρ ἐκεῖνοι ἅπαντες. ἡμεῖς δ', τὴν γυναῖκα μάλιστα μέτεμψα, ἐωνημένην παρ' αὐτῶν. εἰσθε δ', καθόπ καὶ ζητοῦμεν αὐτούς. τοιγὰρ δ' ἅμα κηρύττομεν. εἴ τις ἀνδράποδον παφλαγονικὸν, τ' ἀπὸ Σινώπης βαρβάρων, ὄνομα τοιοῦτον, οἷον ἀπὸ κτημάτων, ὑπόχρεον, ἐν χρῷ κουρίαν, ἐν ἱματίῳ βαθεῖ, πηρὸν ἐξημμένον, καὶ βιβώνιον ἀμπεχόμενον, ὀγκηρὸν, ἅμουσον, βαχρώνων, λοίδορον, μιμούμενον ὅτι ῥητῷ αὐτονόμῳ. Δεσπ. νοῶ οὗτος, ὃ κηρύττεις. ὡς ἐκείνῳ γε ὄνομα ἦν παρ' ἐμοὶ, Καράβηρος. καὶ ἐκόμα δ', καὶ τὸ γένειον ἐπῆλτο, ἢ τέχνῃ τινὶ ἐμοὶ ἠπίσατο. ἀπέκειρε δὲ ἐν τῷ γναφείῳ καθημένος, ὁπόσον πειπὸν τοῖς ἱματίοις τ' χροιᾶς ἐπαρδεῖ. Φι. ἐκεῖνος αὐτός ἐστιν ὁ οἰκέτης ὁ σός.

qui & ipsi circunspectant? atqui accedunt, & videntur aliquid velle loqui. *Viri.* Possetis-ne, ô viri, vel tu optima nobis dicere, num tres præstigiatores vnà videritis, & mulierem Laconicè abrasam, aspectu masculo, & planè virili. *Ph.* Papæ! hi nos quærunt. *Viri.* Quomodo vos? Etenim Fugitiui illi omnes: nos autem mulierē potissimùm quærimus, ab ipsis mancipatam. Intelligetis autem curnam ipsos quæramus. Nunc igitur simul præconiū pronuntiemus. Siquis mancipium Paphlagonicum, ex Sinopensibus barbaris, tali nomine, quale à possessionibus imponitur, subpallidū, ad cutim tonsum, barba horridum, pera instructum, lacerna indutum, iracundum, inerudituum, voce asperum, maledicum, contra libertate viuens, indicato. *Dominus.* Heus tu intelligo, quod prędicas mancipium. Illi enim apud me nomen erat, Scarabeus: comam autē alebat, & barbam auellebat, meámque artem norat. Nam in fullonica officina sedens, tondebat quicquid floccorū in vestibus superfluū efflorescit. *Ib.* Ille ipse seruus tuus est:

ἀλλὰ γὰρ φιλοσόφῳ ἔοικεν, ἀκριβῶς ἑαυτὸν ἐπιγράψας. Δεσπ. ὦ τᾶ τόλμης. ὁ Καππάδοξος φιλοσοφεῖ φησιν. ἡμῶν ὄ, τι δεῖ λόγος. ἀμέλει ἅπαντας ἀνευρήσομεν. ξυνίησι γὰρ ὡς φησιν αὐτη. Φι. τίς δ' οὗτος ἄλλος ὁ παρεστηὼς ὅστις ὦ Ἡράκλες, ὁ κάλὸς, ὁ τὴν κιθάραν; Ηερ. Ορφεύς ἐστι, σύμπλους ἐπὶ τῆς ἀργοῦς ἐμοὶ, ἥδιστος κελευστὴς ἁπάντων. ᾠδῆς γοῦν τὴν ᾠδὴν αὐτῆς, ἧκιστα ἐκάμνομεν ἐρέττοντες. χαῖρε ὦ ἄριστε, καὶ μουσικώτατε Ορφεῦ. ἀπέπλευσας γὰρ ποτε Ηρακλέους. Ορ. ἦν καὶ ὑμεῖς γε ὦ φιλοσοφία, καὶ Ηράκλες, καὶ Ἑρμῆ. ἀλλὰ καιρὸς ἀποδιδόναι τὰ μίσθια, ὡς ἔγωγε πάνυ σαφῶς οἶδα ὃν ζητεῖτε. Ερ. οὐκοῦν δεῖξον ὦ παῖ Καλλιόπης ἔνδα ἐστί. χρυσίου γὰρ οὐδὲν ὄμαι δεῖν, σοφὸς ὤν. Ορ. εὖ ἴσθι. ἐγὼ δ', τὴν μὲν οἰκίαν δείξαιμ' ἂν ὑμῖν, ἔνθα οἰκεῖ. αὐτὸν δ' οὐκ ἄν, ὡς μὴ κακῶς ἀκούοιμι παρὰ αὐτοῦ. μαρὸς γὰρ ὡς καταβολὴν, καὶ μόνον τοῦτο ἐμεμελέτηκε. Ερ. δεῖξον μόνον. Ορ. αὕτη πλησίον. ἐγὼ δ' ἄπειμι ὑμῖν ἐκποδών, ὡς μήθ' ἴδοιμι αὐτόν. Ερ. ἐπίσχες. οὐ γυναικός ἐστι

at nunc Philosopho similis, qui accuratè in fullonia se poliuit. Dom. Proh audaciam! Scarabeus philosophatur, inquit. Nostri autem, nulla est ratio. Omnes vtique inueniemus, siquidè hæc intelligit, vt ait. Ph. Sed Hercules, quisnam est hic alius qui accedit, pulcher, citharam gestans? Herc. Orpheus est, qui mecum in Argo nauigauit, nauticorum hortatorum omnium iucundissimus. Nam ad cantum ipsius, non fatigabamur remigantes. Salue optime, & perquà canore Orpheu, siquidem Herculis non es oblitus. Orph. Vos quoque saluete Philosophia, Hercules, & Mercuri. Sed tempus est vt mihi detis indicinæ præmium: ego enim planè noui quem quæratis. Merc. Quin ostende Calliopes fili, vbinã sit. Auro enim non indiges, sapiens cùm sis. Orph. Recè dicis: sed ego domum quidè in qua habitat vobis indicabo: ipsum verò minimè, ne apud eum malè audiam. Ictenim est summè scelestus, ac vni huic rei studet. Merc. Ostende solùm. Orph. En proxima hæc. Ego verò procul à vobis abeo, ne videam ipsum. Merc. Attende. Annon mulieris vox Ep. ἐπίσχες. οὐ γυναικός ἐστι

φωνὴ, ῥαψῳδοῦσης τὴν τῶν Ὀ-
μήρου; Φι. νὴ Δία. ἀλλ' ἀκού-
σωμεν ὅ, τι καὶ λέγει. Δεσ. ἐ-
λθοὺς γάρ μοι κεῖνος ἀνὴρ ὁ-
μῶς αἴσιος πύλησιν, ὃς χρυσὸν
φιλέει μᾶλ' ἐν φρεσὶν, ἄλλο δ' A
εἶπεν. Ερ. ἀκούω· Καντάρου σοι μισητέον, ὃς ξενοδόκον κακὰ ῥέξεν, ὅκεν φιλότητα παρέχῃ. Τρο. περὶ ἐμοῦ τοῦτο τὸ ἔπος, οὗ τὴν γυναῖκα ὠ- B χετο ἀπαγων, διότι αὐτὸν ὑπεδεξάμην. Δεσ. οἰνοβαρὴς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο, οὔτ' ἐν πολέμῳ ἀριθμιος, οὔτ' ἐν βουλῇ, Θερσίτης ἀκεπίρωτος, κακῶν παιδευτὴς κολοιῶν. μᾶλλ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον ἐειζέμεναι βασιλεῦσιν. Δεσπο. εἰκότως τὸ καταρᾶτου τὰ ἔπη. Δεσ. ἀρᾶσθε κύων, ὅπισθε δ' λέων, μέση δὲ χίμαιρα, δεινὸν ἀποπνείουσα, πείτου κυνὸς ἀχλὺν ἐρεμνήν. Τρο. οἴμοι γυναῖ, ὅσα πέπονθας ὑπὸ κυνῶν τοσούτων. φασὶ δ' αὐτὴν καὶ κύειν ἀπ' αὐτῶν. Ερ. Ταρτάρειος, Κέρβερόν τινα τέξεταί σοι, ἢ Γηρυόνην, ὡς ἔχει ὁ Ἡρακλῆς ἕτος αὖθις πόνον. ἀλλὰ καὶ παρασίωσιν. ὥστε οὐδὲν δεῖ κόπτειν τὴν θύραν. Δεσπο. ἔχω σε ὦ

est, aliquid ex Homero recitantis? *Ph.* Ita per Iouem. Sed quid dicat, audiamus. *Fug.* Non minùs hunc odi, nigri quàm limina Ditis, Qui colit aurum animo, & simulat contraria verbis. *Merc.* Proinde odio habendus tibi Cantharus, Hospitis offensor, & se præbentis amicum. *Marit.* De me hoc carmen, cuius vxorem abduxit, quia ipsum receperam. *Fug.* Ebrius, atque canis facie, sed pectore ceruus, Consilio ignauus, sed longè ignauior armis, Thersites vecors, C prauarúmque optima pica, Regibus illicitè, & frustra contendere suetus. *Dom.* Iure execrandi hæc verba sunt. *Fug.* Prima canis postrema leo, media ipsa Chimæra, Horrendum exhalans animũ trini canis acris. D *Marit.* Hei mihi vxor qualia perpessa es à tot canibus. Quin ex illis ipsam concepisse dicunt. *Merc.* Confide, Cerberum tibi, aut Geryonem pariet: E vt Hercules iste alium laborem rursus habeat. Sed accedunt, ita vt fores pulsare non sit opus. *Dom.* Teneo te Canthare: siles iam?

Καὶ θαρρεῖ. νῦν σιωπᾷς; φεῦ

ἴρωμμι ἃ τινά σοι ἡ πήρα ἔχει. Θερμοὺς ἴσως, ἢ ἄρτου ῥύφος. Ερ. οὔ μὰ Δία, ἀλλὰ ζώνιον χρυσίου. Ηερ. μὴ θαυμάσῃς. κυνικὸς γὰρ ἔφασκεν εἶναι A τὸ μέλλον ὅτι τῆς Ελλάδος. ἐνταῦθα ὁ, χρυσίππιος ἀκριβῶς. ὅστ. τοιγαροῦν Κλεανθίδην εἰς μαχαιραν αὐτὸν ὀψει. κρεμήσεται γὰρ ἀπὸ τῆς πώγωνος, ἕτω μαρὸς ὤν. Δεσπο. σὺ ὦ κακὲ, οὐ Ληκυθίων ὁ ἐμὸς δεσπότης τυγχάνεις ὤν; οὐμοῦν σοι ἄλλος, ὦ τᾶλαντος. εἶτα τί ἂν αὖ γένοιτο καὶ Ληκυθίων φιλόσοφος; Ερ. ὁ τέτος ὃ οὗτος ἀδέσποτος ὑμῖν ἐστιν; Δεσπο. οὐδαμῶς, ἀλλ' ὁ δεσπότης ἐγὼ, ἐκὼν ἀφίημι αὐτὸν ἀπολωλέναι. Ερ. ὅτι τί; Δεσπο. ὅτι δεινῶς τῶν ξυσσάφρων ὄστ. τὸ δ' ὄνομα, Μυρίπνους. αὐτὸν ἐκβαλῶμεν. Ερ. Ηρακλες ἀλεξίκακε, ἀκούεις; ἔπειτα πήρα, καὶ βάκτρον, καὶ αὐτὸς ἀπόλαβε τὴν γυναῖκα σύ. Υπο. μηδαμῶς. ἀλλ' ἂν ἀπολάβοιμι βιβλίον μοι τῶν παλαιῶν κύκωνα. Ερ. πῶς βιβλίον; Υπο. ἔστι τί ὦ γοδὲ, τετριχάρηνος βιβλίον. Ερ. οὐδὲν ἄτοπον, ἐπὶ καὶ τετράλλης τῶν κωμικῶν εἰς. Δερ. σὸν

age videamus quid habeas in pera, fortè lupinos, aut frusta panis. *Merc.* Minimè per Iouem: sed zonam auream. *Herc.* Ne mireris. Nam in Græcia Cynicum se esse dicebat, sed hîc est planè Chrysippeus. Quare Cleanthem ipsum non diu pòst videbit. Nam cùm sit adeò sceleſtus, à barba suspendetur. *Dem.* Tu verò nequam, nonne es Lecythio meus fugitiuus? certè non alius. O rem risu dignam! quid non fiet? etiam Lecythio philosophatur? *Merc.* Nunquid tertius ille domino caret? *Dem.* Minimè: verùm ego dominus, sponte ipsum in malam rem dimitto. *Merc.* Quorsum? *D m.* Quia teterrimè fœtet: eúmq; Vnguentodorũ appellabamus. *Mer.* Hercules malorum depulsor, audíſ-ne? deinde pera, & baculum: atqui tu vxorem recipe. *Mart.* Minimè, non si reciperem priscum librum in vtero gerentem. *Merc.* Quomodo librum? *Mart.* Quidam, ô bone, triceps est liber. *Merc.* Nihil absurdum siquidem vnus ex Comicis trigaleatus. *Fam.* Tuum est, Mercuri dehinc iudicare.

ὦ Ερμῆ δικάζειν τὸ μὴ τᾶτο.

Εχ. οὕτω μοι δοκεῖ. ταὐτὸν μοὶ ἵνα μηδὲν τέρας, μὴ ᾖ πολυκέφαλον τέκῃ, οἴχεσθαι παρὰ τὸν ἄνδρα ὀπίσω εἰς τὴν Ἑλλάδα. τὼ δύο ᾖ τούτω τὼ δραπέτ' ἔπειτα, παραδοθέντε τοῖν διακόναιν μανθάνειν ἃ πρέπει, τὸν μὲν, ἀποπλύνειν τὰς ῥυπώσας τῶν ὀδόντων, τὸν Λικυθίωνα. τὸν Μυρέπτωλον ᾖ, αὖθις ἀκεῖσθαι τῶν ἱματίων τὰ διερρωγότα, μαλαχῇ γε πρότερον μαστιγωθέντα. ἔπειτα καὶ τοῦτον παραδοῦναι τοῖς πιπώταις, ὡς ἀπόλοιτο παραπλόκαμος ταπρεσβῦτα, ῥυπώσῃ πρεσβύτῃ, καὶ γυναικείᾳ τῇ πίττῃ. εἶτα ἐς τὸν Αἶμον ἀναχθέντα γυμνὸν, ὀπὶ τῆς χιόνος μύειν συμπεπεδημένον τὼ πόδε. Δρα. φεῦ τῶν κακῶν. ὀπότοι. παπαπαπαῖ. Διασσ. τί τοῦτο παρεντίθης τῶν βαρβάρων οὐ διαλόγων; ἦ μὴ ἀκολουθεῖ παρὰ τοὺς πιπώτας ἤδη, ἀποδυσάμενος πρότερόν γε τὴν λεοντῆν, ὡς γνωσθῇς ὄνος ὤν.

Merc. Ita mihi videtur. Vt hæc mulier, ne pariat monstrum multiceps, ad virum in Græciam reuertatur: atque hi duo fugitiuuli dominis traditi, discant quæ antea: Lecythio quidem sordidos abluere panniculos: Vnguentodorus autem, lacera vestimenta resarcire, priùs quidem malua flagellatus. Deinde vt etiam hic tradatur picatoribus, vt pereat vulsus primùm: insuper pudenda, & mulebri pice inquinetur: deinde nudus in Hæmum sublatus, vinctis pedibus in niue maneat. *Ex.* Heu malorum ah ah, papæ, eheu. *Dom.* Quid hoc est, tragicas voces interseris? Sed ad picatores iam sequere, exuta priùs pelle leonina, vt asinus esse cognoscaris.

ΤΑ ΠΡΟΣ ΚΡΟΝΟΝ. Ιερεὺς, καὶ Κρόνος.

SATVRNALIA. SACERDOS, ET Saturnus.

ARGVMENTVM.

Lucianus ritum & originem Saturnaliorum tradit hoc Dialogo, vbi fingit Sacerdotem & Saturnum colloqui: quorum alter quidem diuitias à Deo postulat: alter autem, dum diuitias largiri, sua potestatis esse negat, interea quatenus ipse regnet, & quid præstare soleat, denique cur hoc festum institutum sit, exponit: refutata interim etiam fabula, quæ de liberis deuoratis & amissione regni, & captiuitate ipsius vulgo iactatur.

ΙΕΡΕΥΣ.

Κρόνε, σὺ γὰρ ἔοικας ἄρχων τότε γε νῦν εἶναι, καὶ σοὶ τέθυται, καὶ κεκαλλιέρηται παρ' ἡμῶν, τί ἂν μάλιστα ἐπὶ τῶν ἱερῶν αἰτήσας λάβοιμι παρὰ σοῦ; Κρο. Τοῦτο μὲν αὐτὸν σε καλῶς ἔχει ἐπισκέψασθαι, ὅ, τι σοι συμφέρον, εἰ μὴ καὶ μαντικὰ ἅμα ἐθέλοις εἶναι τὸν ἄρχοντα εἰδέναι τί σοι ἥδιον αἰτῆσαι. ἐγὼ δὲ ταῦτα διωρεῶ, ὅσα ἀνανέωσαι πρὸς τὴν εὐχήν. Ιε. ἀλλὰ πάλαι ἐσκεμμαι. ἐγὼ γὰρ τὰ κοινὰ ταῦτα, καὶ πρόχειρα, πλοῦτον, καὶ χρυσὸν πολύν, καὶ ἀνδρῶν

SACERDOS.

Ic mihi Saturne, quando tu quidē hoc tempore regnare videris, tibi & sacrificatum, & litatum est à nobis, quid potissimùm pro immolatis hostijs, abs te postulatum feram? *Sa.* Istud quidem te ipsum decet perpendere, quid optare debeas: nisi vis vt princeps etiam sit vates, vt norit, quid libentiùs petas. Cæterùm ego, quantum facultas feret, annuam tuis votis. *Sa.* Quin istud iam olim perpendi. Nam communia hæc, & passim obuia, videlicet opes, multam auri vim, vtque viris

δεσποτεῖν εἶναι, καὶ αὐθεγέποδα πολλὰ κεκτῆσθαι, καὶ ἐσθῆτας ὑφαντὰς, καὶ μαλακὰς, καὶ ἄργυρον, καὶ ἐλέφαντα, καὶ τἆλλα, ὁπόσα τίμια. τούτων οὖν ὧν ἄρισε Κρόνε, δίδου μοι, ὡς τι καὶ αὐτῶν ἀπολαύσω τῆς σῆς ἀρχῆς, μὴ ἢ ὅμοιον εἶναι μόνον ἀπὸ παντὸς τοῦ βίου. Κρ. ὁρᾷς; οὐ κατ' ἐμὲ τοῦτο ἦν πάσας. οὐ γὰρ ἐμὸν διανέμειν τὰ τοιαῦτα. ὥστε μὴ ἄχθου, εἰ ἀτυχήσεις αὐτῶν, ἀλλ' ἄπιθι παρὰ τὸν Διὸς, ὁπόταν εἰς ἐκεῖνον ἡ ἀρχὴ περιέλθῃ μετ' ὀλίγον. ἐγὼ δὲ ἐπὶ ῥητοῖς παραλαμβάνω τὴν δωρεάν. ἑπτὰ μὲν ἡμερῶν ἡ πᾶσα βασιλεία. καὶ ἐγὼ ἀποφθέγξομαι τούτων ἕνα, ἰδιώτης ὑὸς ἐμοὶ, καὶ πού τι πολλῶν δήμου εἷς. ἐν αὐταῖς δὲ ταῖς ἑπτὰ, ἀπουδαῖον μὲν, οὐδὲ ἀγοραῖον διοικήσασθαί μοι συγκεχώρηται, πίνειν δὲ, καὶ μεθύειν, καὶ βοᾶν, καὶ παίζειν, καὶ κυβεύειν, καὶ ἄρχοντας καθίσασθαι, καὶ τὸν οἰκέτας ὑβρίζειν, καὶ γυμνὸν ἀφεῖναι, καὶ κροτίνην ὑποτρέμοντα. ἐνίοτε δὲ καὶ ἐς ὕδωρ ψυχρὸν ἐπὶ κεφαλὴν ὠθεῖσαι, ἀσβόλῳ κεχρισμένον τὸ πρόσωπον. ταῦτα ἐρεῖταί μοι ποιεῖν. τὰ μεγάλα δὲ ἐκεῖνα,

imperem, & mancipia multa possideam, splendidas vestes & delicatas, argentum, & ebur, denique quicquid est pretiosum. Hæc igitur mihi da, optime Saturne, vt & ipse nonnihil emoluméti ex tuo sentiam imperio, ne-ue solus per omnem vitam earum rerum sim expers. *Sat.* Viden? Hoc postulas quod meæ facultatis non est. Neq; enim mearum est partium ista distribuere: quare ne graui ter feras, si quæ petis, non assequeris. Sed ista à Ioue postulato, quum ad eum imperij vices venerint, id quod breui futurum est. Nã ipse certis conditionibus imperium accipio. Est autem imperiũ meum septem duntaxat dierum, quorũ si jus excessero, priuatus ilico reddor, & ex plebe vnus. Nec in his septem diebus, serium quippiam, aut publicum tractare, mihi concessum est. Verùm potare, inebriari, vociferari, ludere, talos iacere, creare reges, famulos in cõuiuium adhibere, canere nudum, lasciuo corporis motu saltitare, nonnunquam & in gelidam aquam præcipitem dare, facie fuligine oblita. Hæc vti faciam permissum est: sed magna illa, puta

πλῆτον, ἢ τὸ χρυσίον, ὁ Ζεὺς διαδίδωσιν ὡς αὖ ἐθέλῃ. It. Μὴ δῆτ' ἐκεῖνος ὦ Κρόνε ῥᾳδίως, ἢ προχείρως. ἔγωγ' οὖν ἤδη ἀπεκέκραγα, αὐτῶν μεγάλῃ τῇ φωνῇ. ὅλῃ δὲ ἐπαίει τοπερόπαν. ἀλλὰ τὴν ἀγίδα ἐπισείων, ἢ τὸν κεραυνὸν ἐπανατεινόμενος, δεῖμά τι ἐνορᾶν, ἐκπλήττει τοὺς ἐνοχλοῦντας. ἐνίοτε δέ ποτε ἢ ἐπινεύσῃ τινὶ, καὶ πλούσιον ποιήσῃ, πολὺ τὸ ἄκριτον ἐνταῦθα, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐνίοτε, καὶ σωφρόνως ἀφείς. ὁ δ', παμπονήροις τε, ἢ αὖ ὁπουδηποτοῦν ἀνδράσι πρίηται τὸ πλέον, μαστίγιας, ἢ ἀνδραγαθίσασι τοῖς πλείστοις αὐτῶν. πλὴν τάχα σοι δοκῶ ἐθέλειν εἰδέναι, τίνα ταῦτά ἐστιν. Κρ. οὐ μικρὰ ὅλως, οὐδὲ παντάπασιν ἐυκαταφρόνητα, ὡς πρὸς τὴν δύναμιν ἐξετάζεσθαι τῆς συμπάσης ἀρχῆς, εἰμή σοι μικρὸν δοκεῖ τὸ νικᾶν κυβεύοντα, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐς τὴν μονάδα κυλιομένου τὸ κύβου, σοὶ δ' ἑξάδα ὑπερφαίνῃ ἀεὶ φαίνεσθαι. πολλοὶ γὰρ ἐς κόρον ἀπὸ τοῦ τοιούτου ἐπεστόμωντο, οἷς ἴλεως, ἢ φορὸς ὁ κύβος ἐπινεύει. οἱ δὲ, ἔμπαλιν γυμνοὶ ἐξενήξαντο, συντεμόντος αὐτοῖς τὸ σκάφος,

diuitias & aurum, Iupiter ipſe, quibus lubet, dilargitur. *Sac.* At non facilè, Saturne, & expeditè id facit: adeò vt me iam vox defecerit, magno clamore hæc ab illo flagitantem. A At is nihil prorſus audit: verùm ægidem obuibrans, ac fulmen intentans, toruúmque obtuens, pauefacit inſtantes. Quòd B ſi quando etiam annuerit alicui, diuitémque reddiderit, mirum quàm id nullo delectu facit, vt aliquoties præteritis probis, ac ſapientibus viris, ſceleratis ac ſtultis hominibus opes offũdat, C verberonibus atque effœminatis, cuiuſmodi ſunt pleriq; iſti. Quanquam equidem cupio cognoſcere, quænam ſint iſta poteſtati tuæ permiſſa. *Sat.* Haud quaquam D parua, neque omnino contemnenda, ſiquis vniuerſi imperij vim expendat: niſi fortè tibi parum videtur eſſe, vt in talorum ludo vincas, cúmque cæteris alea in E vnionem voluatur, tibi ſenionem ſemper in ſummo latere oſtendat. Nam hinc ſibi plerique victum parant ad ſatietatem, quibus benigna & proſpera annuerit alea. Alij contrà, nudi enatant, fracta ipſis ad tam

πρὸς οὕτω μικρῷ ἔρματι τῷ κύβῳ. καὶ μὴν καὶ πεῖν ἐς τὸ ἥδιστον, καὶ ὡδικώτερον ἄλλου δόξαι ἅμα ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ διακονημένων τὸν μὲν ἄλλους ἐς τὸ ὕδωρ ἐμπεσεῖν. τοῦτο γὰρ τὸ τοὐπίπαμον τῆς ἀθλήσεως διακονίας. σὺ δέ, καὶ αὐλαίαν χιτῶνα καλλίνικον, καὶ τὰ θλ' ἀφαιρεῖσθαι ἅπαντα. ὁρᾷς πλέον τὸ ἀγαθόν, ἢ καὶ βασιλέα μόνον ἐφ' ἁπάντων χρύσεον, τῷ ἀστραγάλῳ κρατήσαντα, ὃς μήτε ὀπτὰ χρέα ὀπτὰ ἐσθίειν, μήτε ὀπτὰ μέλη ὀπτὰ πίνειν ἔχοις, τῷ μὲν, αἰσχρόν τι περὶ αὐτὸν ἀναβῆναι. τῷ δέ, γυμνὸν ὀρχεῖσθαι, καὶ ἀσκὸν ἅλλεσθαι, τὸν αὐλητρίδα, τὰς τῶν οἰκείων γυναῖκας; πῶς γὰρ ἂν ταῦτα δείγματα μεγαλοδωρείας τῆς ἐμῆς; εἰ δὲ τὸ μὲν ἀληθὲς, μὴ βέβαιον γίγνεσθαι τὸν τοιοῦτον βασιλείαν αἰτιάσῃ, ἔγνωμαι πιστεύσεις, ὁρῶν αὐτὸν ἐμὲ τὰ τοιαῦτα διανέμοντα ὀλίγης χρόνου τὸν ἀρχὴν ἔχοντα. τούτων δ' οὖν ἃ μοι δυνατὰ, δοῦναι τῶν πιστῶν, τὸ ἄρχειν, τὸ ἄδειν. καὶ τῶν, ἃ κατεβόμησαμεν, δαρδῶν αἴτει, ὡς ἐμοὶ πρὸς οὐδὲν διδιξόμενος

exiguum scopulum, aleam puta, nauí. Præterea quàm suauissimè bibere, ac modulatiùs alio videri canere in conuiuio: & ex ministris alios in aquam deijci (nam ea pœna est parum dextrè ministranti) te verò victorē egregium pronuntiari, & ei quem viceris præmia præripere. Vide quantum sit bonum, quòd etiam rex solus omnibus præficeris, talis victor, vt non solùm ipse nō feras ridicula imperata, sed etiam alijs imperare possis ipse: huic vt turpe aliquid de se ipso vociferetur: illi vt saltet nudus, & sublata in humeros tibicina, ter domum obambulet? Annon hæc quoque munificentiæ meæ non exiguæ sunt argumenta? Quòd si causaberis regnum hoc nec verum esse, nec stabile, insciteè feceris, quum videas me ipsum, qui ista dilargior, exigui temporis imperium tenere. Ex his igitur, quæ meæ est facultatis præstare, nempe taxillis, regnando, canendo, & reliquis quæ modo recensui, audacter à me petito, nihil veritus, ne te ægide, aut fulmine territem.

σε τῇ αἰγίδι, καὶ τῷ κεραυνῷ.

Ια. ἀλλ' ὦ πατέρων ἄριστε, τί μὲν τοιούτων, οὐ δέομαι. σὺ δ', ἀλλ' ἐκεῖνό μοι ἀπόκριναι, ὃ μάλιστα ἐπιθυμῶ εἰδέναι. καί μοι λῷ ἔσῃ, ἐὰν αὐτὸ, ἐγκαλῶ ἔσῃ τῶν ἀμοιβὴν ἀποδεδωκὼς αὐτὶ τῆς θυσίας, καὶ ὡς τὸ λοιπὸν ἀφίημί σοι τὰ χρέα. Κρ. ἐρώτα μόνον. ἀποκρινοῦμαι γὰρ, ἢν εἰδὼς τύχω. Ια. τὸ μὲν πρῶτον ἐκεῖνο, εἰ ἀληθῆ. ταῦτ' ἔστιν, ἃ περὶ σοῦ ἀκούομεν, ὡς κατήσθιες τὰ γιγνόμενα ὑπὸ τῆ Ρέας, ἐκείνη ὑφελομένη τὸν Δία, λίθον ὑποβαλλομένη αὐτὶ τοῦ βρέφους, ἔδωκέ σοι καταπεῖν. ὁ δὲ, εἰς ἡλικίαν ἀφικόμενος, ἐξήλασέ σε τῆς ἀρχῆς πολέμῳ κρατήσας. εἶτα εἰς τὸν τάρταρον φέρων ἐνέβαλε, πεδήσας αὐτόν σε, καὶ τὸ συμμαχικὸν ἅπαν, ὁπόσον μὴ σοὶ παρετάξατο. Κρ. εἰ μὴ ἑορτὴν ὦ οὗτος ἤγομεν, καὶ μεθύειν ἐδόκει, καὶ λοιδορεῖσθαι τοῖς δεσπόταις ἐπ' ἐξουσίας, ἔγνως ἄν, ὡς ὀργίζεσθαι χρῶν ἐφάνη μοι, τοιαῦτα ἐρωτήσας, ὦ ἀνεδεεῖς πολιὸν οὕτω, καὶ φρονοβύτιον θεόν. Ια. καίτοι τοῦτο ὦ Κρόνε, ἃ παρ' ἐμαυτῷ φημι, ἀλλ' Ησίοδος καὶ Ομηρος, ἐκεῖνο γὰρ εἰπεῖν ὅτι καὶ ἄλλοι ἅπαντες ἄνθρωποι χρεών,

Sat. At ô Titanum optime, istis mihi nihil est opus. At mihi id respondeto, quod maximè cupiebam scire. Quod si mihi dixeris, sat magnam gratiam pro victima mihi rependeris: & in posterum debita condono tibi. *Sat.* Roga modò, equidem respondebo, si sciuero. *Sat.* Primùm quidem illud, vera-ne hæc sint quæ de te audimus, te solitum edere liberos ex Rhea tibi nascentes, eam verò clam subducto Ioue, lapidem infantis loco suppositisse, quem tibi dedit deuorandum. Deinde adultum puerum, te bello victum, regno expulisse: mox vinculis iniectis in Tartara præcipitasse, cum omnibus [redacted] auxiliaribus, quæ [redacted] acie steterant. S[redacted]us tu nisi festum celebraremus, & liceret inebriari, atque impune dominos conuitijs incessere, cognosceres, irasci saltem mihi concessum esse, qui talia roges, nihil reueritus adeò canum, ac senem Deum. *Sat.* At ego hæc, Saturne, non ex me ipso dico. Quin & Hesiodus, & Homerus, nolo enim dicere, reliqui propè mortales omnes,

ταῦτα πιστεύουσι περὶ σοῦ.
Κρο. οὐκοῦν γάρ τι τὸν ποιμένα
ἐλεεῖσθαι, τὸν ἀλαζόνα, ὑμᾶς τι
περὶ ἐμοῦ εἰδέναι; σκέπτου ὃ οὗ-
τος. ἢ δ' ὅσις ἀθάνατος, ὁ μὴ A
θνητὸν ἔχῃ, ὑπομένειν ἂν ἐκεῖ-
νος αὐτὸς καταφαγεῖν τὰ τέκνα,
εἰ μή τις Θυέστης ἦν, καὶ ἀσπεῖ-
σάμενος περιπεσών, οἶδε; καὶ
τοῦτο γ' ἂν εἶεν, πῶς ἀγνοήσειε
λίθον ἀντὶ βρέφους ἐσθίων, εἰ
μὴ ἀπάλγητος εἴη τῶν ὀδόντων;
ἀλλ' ὅτε ἐπαπειλοῦμεν, ὅτε ὁ
Ζεὺς βίᾳ τὴν ἀρχὴν ἀφῄρειτο, C
ἐκόντες δὲ μου παρέδοντο αὐ-
τῷ, καὶ ὑπεχώρησαν ἄρχειν. ὅτι
μὲν γὰρ ὅτε πεπόθημεν, ὅτε ἐν
τῷ ταρτάρῳ εἰμὶ, καὶ αὐτὸς ὁρᾷς
εἶναι, εἰκὸς τυφλὸς ὄντας Ο-
μήρους εἶ. [illegible] D
Κρόνε, [illegible] ἀρχήν;
Κρ. ἐγὼ δὲ [illegible]. τὸ μὲν
ὅλον, γέρων ἦν, καὶ ποδαγρὸς
ἐγένετο τὸ χρόνου ὤν, διὸ καὶ πε-
πεδῆσθαί μοι δοκοῦσι πολλαὶ εἱμαρ-
μέναι, ἃ γὰρ ἀδυνάμουν διαπρᾶξαι πρὸς
ἕτερα πολλῶν ἀδικίαν τῶν ἐμῶν,
ἀλλ' ἀεὶ ἀναδεῖν ἔδει ἄνω, καὶ
κάτω, τὸν περιιόντα διωκόμενον,
τοὺς ἐπόρκους, ἢ ἱερόσυλους, ἢ
βιαίως καταλέγοντα. καὶ τὸ
πρᾶγμα πάνυ ἐπίφθονον ἦν, καὶ
πικρόν. καὶ ἐξίσην ἦν ἐμποιῶν

eadem de te credunt. *Sat.* Num putas pastorem illum superbum, sani aliquid de me sciuisse? Rē ad hunc considera modum. Est-ne quispiam homo, non dicā Deus, qui possit suos ipse liberos lubens deuorare: nisi siquis esset Thyestes qui ab impio fratre circunuentus comederet? At hoc quidem esto: quî nesciret se infantis loco lapidem comedere, nisi dē tribus dolere nō posset? Imò neq; bello confliximus, neque Iupiter imperiū per vim occupauit: sed ego illi rerum administrationem vltro tradidi, imperióq; cessi. Porrò neq; vinctū esse me, neque in Tartaro esse, vel ipse vides opinor, nisi oculis captus es, quemadmodum Homerus. *Sat.* Sed quid tibi accidit, Saturne, vt imperiū deponeres? *Sat.* Ego tibi dicā. In summa cùm iam senex essem, & ob ætatē podagrosus (quo factū est vt iniecta mihi fuisse vincula pleriq; finxerint) impar eram viribus ad tam multa huius ætatis facinora puniēda: nam erat assiduè mihi fursū ac deorsū cursitandū obarmato fulmine, quo sacrilegos, periuros ac raptores exurerē: erátq; negotiū plenum laboris, quódq; iuuenē desideraret. Itaq; mihi consulens, Ioui locum dedi.

τῷ Διΐ. καὶ ἄλλως ϑ, καλῶς ἔχειν ἐδόκει μοι, διανείμαντα τοῖς παισὶν ἅ οἱ τῇ ἀρχῇ, αὐτὸν συνοχεῖσθαι τὰ πολλὰ ἐν ἡσυχίᾳ, καὶ τοῖς εὐχομένοις χαριζόμενον, καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἐπιχαλεπαίνοντα, καὶ βροντῶντα, καὶ ἀστράπτοντα, καὶ χάλαζαν ἐνίοτε βάλλειν ἀναίτιον ὀμόμενον, ἀλλὰ πρεσβυτικόν τινα τοῦτον ἡδίστου βίου διάγω, ζωρότερον πίνων τὸ νέκταρ, τῷ Ἰαπετῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἡλικιώταις συμπυδολογῶν. ὁ δὲ ἀρχεῖ, μυεία ἔχων πράγματα. πλὴν ὀλίγας ταύτας ἡμέρας, ἐφ' οἷς εἶπον, ὑπεξελέσθαί μοι ἔδοξε. καὶ ἀναλαμβάνω τὴν ἀρχήν, ὡς ὑπομνήσωμι τοὺς ἀνθρώπους οἷος ἦν ὁ ἐπ' ἐμοῦ βίος, ὁπότε ἀπορεῖ, καὶ ἀπρόπτα πάντα ἐφύετο αὐτοῖς, οὐ σάκχος, ἀλλ' ἕτοιμος ἄρτος, καὶ κρέα ἐσκευασμένα. καὶ ὁ οἶνος ἔρρει ποταμηδὸν, καὶ πηγαὶ μέλιτος, καὶ γάλακτος. ἀγαθοὶ γὰρ ἦσαν, καὶ χρυσοῖ ἅπαντες. αὕτη μοι ἡ αἰτία τῆς ὀλιγοχρονίου ταύτης δυναστείας. καὶ διὰ τοῦτο ἀπαντᾷ κρότος, καὶ ᾠδὴ, καὶ παιδιὰ, καὶ ἰσοτιμία πᾶσι, καὶ δούλοις, καὶ ἐλευθέροις.

Præterea rectè facturus mihi videbar, si imperio liberis meis distributo, ipse per otium genio plerunque indulgerem, nec vota facientibus respondendo, nec molestiam à contraria petentibus ferendo, nequè tonãdo, aut fulgurando, neque grandinem aliquoties necessariò immittendo. Sed senilè hanc ac iucundissimam dego vitã, meracius nectar bibendo, & cum Iapeto, reliquísque æqualibus Dijs confabulãdo. At regnat quidem ille mille districtus negotijs: nisi quòd hos pauculos, quos dixi dies mihi visum est excipere, in quibus recipio principatũ, vt mortalibus in memoriam reducam, cuiusmodi fuerit me regnante vita, quum citra sementem, citráque arationem cuncta illis prouenirent. Haud tum quidem aristæ, sed panis paratus, carnes apparatæ, ac vinum fluminis instar manabat, tum fontes mellis, lactísque, propterea quòd mortales omnes erant probi, & aurei. Hæc causa est, cur exigui temporis imperium geram. Atque obid vndique plausus, cantiones, lusus, par seruorum atque liberorum honor: quia me regnante nullus erat seruus.

οὐδεὶς γὰρ ἦν ἐπ' ἐμοῦ δοῦλος ὧν.

Ie. ἐγὼ δ' ὦ Κρόνε, καὶ τοῦτο εἰκαζον εἰς τοὺς δούλους, καὶ παιδοτρίβας, φιλανθρωπον ἐκ τοῦ μύθου ἐκείνου ποιεῖν σε, τιμῶντα τοὺς τὰ ὅμοια πάσχοντας, ἅτε καὶ αὐτὸν δουλεύοντα, μεμνημένον τῆς πέδης. Κρ. οὐ παύσῃ δὲ τὰ τοιαῦτα λεγων; Ie. εὖ λέγεις, καὶ παύσομαι. πλὴν ἔτι μοι καὶ τοῦτο ἀπόκριναι. τὸ πεπλεύειν σωφρονεστέρως καὶ τοῖς ἐπὶ σοῦ ἀνθρώποις; Κρ. καὶ μάλα. οὐ μὴν περὶ ταλάντων γε, καὶ μυριάδων, ὥσπερ ὑμῖν, ἀλλὰ περὶ κριθῶν τὸ μέγιστον, ὡς μὴ ἀπολωλέναι πεινῶντα, μηδὲ δακρύειν ἀεὶ ἄσιτον ἑστῶτα μόνον τῶν ἄλλων. Ie. εὖγε σωφρονοῦντες. ἆρα πίνος δὲ αὖ καὶ ἐπέπλευον, αὐτοὶ ὁλόχρυσοι ὄντες; ὡς ἔγωγε καὶ μετὰ ξυλλέγοντός σου, τοιόνδέ τι ἐνενόησα. εἴτις ἦνα τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν χρυσηλάτων, ἐς τὸν ἡμέτερον τοῦτον βίον ἀγαγὼν ἔδειξε τοῖς πολλοῖς, οἷα ἔπαθεν αὖ ἄθλιος ὑπ' αὐτῶν, διεσπάσαντο δὲ αὐτὸν εὖ οἶδ' ὅτι ὑποδεχόμενοι, ὥσπερ τὸν Πενθέα αἱ Μαινάδες, καὶ αἱ Θρᾷτται τὸν Ὀρφέα, ἢ τὸν Ἀκταίονα αἱ κύνες, περὶ τοῦ μείζον ἀπενεγκασθαι τὸ μέρος, πρὸς

Sac. At ego, Saturne, coniecturam hanc ad seruos, & ludimagistros referebam, quasi ideo tibi fabula tribueret erga hos humanitatem, quòd memor te ipsum aliquando seruiuisse, ac compedes gestasse, eos magni faceres, qui simili essent fortuna. Sat. Non desines talia nugari? Sac. Bene mones, itaque desino. Quin & illud mihi responde, an consuetum erat tui sæculi hominibus, talis ludere? Sa. Erat sanè: sed non pro talentis, & decem nummûm millibus, vt vobis, sed adsummum nucibus, ne discruciaretur qui victus esset, & semper ploraret solus inter alios cibum non sumens. Sac. Et rectè quidem illi. Nam pro quo præmio talis lusissent ipsi, Deûm toti essent aurei? Itaque te loquente tale quiddam mihi venit in mentem: siquis vnum aliquem ex aureis illis viris, in hanc nostrã ætatem adductum, vulgo ostenderet, quid illi tandem eueniret? Nempe miserum, sat scio, discerperent, in eum incursantes, vt in Pentheum Mænades, aut in Orpheum fœminæ Thraciæ, aut in Actæonem canes: atq; inter sese quisque certarent

ἀλλήλους ἕκαστος ἀμελλώμυμοι. οὔτε οὐδὲ ἑορτάζοντες, ἔξω τῶ φιλοκερδεῖς εἶσιν, ἀλλὰ πρόσοδον οἱ πολλοὶ πεποίωνται τὴν ἑορτήν. εἶτα οἱ μὲν, ἀπέχοντα λησεύοντες, ἐν τῷ συμποσίῳ τῶν φίλους. οἱδὲ, σοὶ τε λοιδορῶνται οὐδὲν δέον, καὶ τοῖς κλίνοις συντείβουσιν, αὐτοῖς ὄντας αὐτοῖς, ὧν ἑκόντες ποιῶσιν. ἀτὰρ εἰπέ μοι καὶ τοῦτο, τί δή ποτε ἄβρεος οὕτω θεὸς ὤν, καὶ γέρων, ἐπλεξάμυος τὸ ἀτερπέστατον, ὁπότε ἢ χιὼν ἐπέχει τὰ πάντα, καὶ ὁ βορέας πνεῖ, καὶ οὐδὲν ἔτι οὐ πεπηγὸς ὑπὸ τῆς κρύσις, καὶ τὰ δένδρεα ξηρὰ, καὶ γυμνὰ, καὶ ἄφυλλα, καὶ οἱ λειμῶνες ἄμορφοι, καὶ ἀπλυθηκότες, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπικεκυφότες, ὥσπερ οἱ παῦ γεγηρακότες, ἀμφὶ τὴν κάμινον οἱ πολλοὶ, τίνι καὶ τοῦτο ἑορτάζεις. οὐ γὰρ θερσυτικός γε ὁ καιρὸς, οὐδὲ ἐπιπόδειος βυφᾶσι. Κρ. πολλά μὲ ἀπακρίνεις ὦ οὗτος, ἤδη πιεῖν δέον. παῦσόν σου τὸν λόγον μοι χρόνον τῆς ἑορτῆς ὀλίγον, ἵ παῦ ἀναπαύσομαι γὰρ τούτων φιλοσοφῶν. ὥστε, νῦν μὲν ἄφες αὐτά. εὐκαιρόμεθα γὰρ ἤδη, καὶ κροτῶμεν, καὶ ἐπὶ τῇ ἐλευθερίᾳ ἤδη ζῶμεν. εἶτα πρὸς

de parte maiore auferenda: vt pote qui nec in celebrando festo, à lucri studio temperent: cùm plerique etiam festo ipso ad incrementum lucri abutantur. Deinde alij amicos in conuiuio deprædati discedunt: alij tibi conuitiantur cùm nihil ad rem pertineat, & ipsos conterunt talos, quāquam ipsis authores non sunt, eorum quæ vltro faciunt. Sed dic mihi & illud, quid tandem causæ fuerit, vt cùm sis Deus adeò imbecillis, & senex, tempus inamœnissimum delegeris, quo iam nix occupat omnia, læuit boreas, nihil non gelu concretum est, nudæ, decussisque frondibus arent arbores, squalent vacua floribus prata, homines cōtracti curuantur, tanquam extremo lenio confecti, multi focum circunstantes, tunc festum agas. Non enim accommodū seni tempus illud, neque genio indulgētibus idoneum. *Sat.* Heus tu, multa scisciaris à me, cū iā sit bibēdū. Itaque non exiguam temporis portionem de festo mihi detraxisti, dū ista mecū philosopharis, ad rem non admodū pertinentia. Quare nunc istis omissis, conuiuium agitemus, plaudamus, ac liberā agamus vitam. Deinde pri-

τευωμεν ἐς τὸ ἀρχαῖον ὑπὸ κα-
ρύων, καὶ βασιλέας χειροτονῶ-
μεν, καὶ πειθαρχῶμεν αὐτοῖς.
οὕτω γὰρ ἂν τινὰ παροιμίαν
ἐπαληθεύσαιμι, ἣ φησι, πα-
λίμπαιδας τοὺς γέροντας γί-
νεσθαι. Ἰέ. ἀλλὰ μὴ δυναί-
το δ' ἂν πεῖν ὦ Κρόνε, ὅτῳ
μὴ ταῦτα ἃ λέγεις ἡδέα. ὥστε
πίνωμεν. ἱκανὰ γὰρ ἀποκέκρισαι
καὶ τὰ πρῶτα. καί μοι δοκῶ
γελᾶσόμος εἰς βιβλίον τα-
τινὰ ἡμῶν τὴν συνουσίαν, ἅτε
αὐτὸς ἠρώτησα, καὶ σὺ πρὸς
ταῦτα ἴλεως ἀπεκρίνω, πα-
ρέξειν αὐτὴν γνῶναι τῶν φίλων,
ὅσοι γ' ἐπαξιοῦσι τῶν σῶν λόγων
ἄξιοι.

sco more depositis nucibus, talis ludamus, reges creemus, ipsisque pareamus. Sic enim verum esse cõprobabo, quod vulgo dicitur, Senes repuerascere. *Sac.* Imò cui ista quæ dicis non probãtur, Saturne, ne sitienti liceat bibere, precor. Itaque bibamus. Nam etiam quæ respondi prima, sufficiunt. Proinde videor mihi rectè facturus, si nostram hanc confabulationem, & quæ ipse interrogarim, & quæ tu propitius responderis, literis prodita, tradam amicis legenda, siqui sunt digni qui tua dicta accipiant.

ΚΡΟΝΟΣΟΛΩΝ. SATVRNALIVM LEGVM LATOR.

ARGVMENTVM.

Hic leges Saturnaliorum constituit. Prima est de ritu ac modo peragendi festi, & de ijs quæ in eo agere fas est. Secunda de accipiendis atque tractandis pauperibus, deque muneribus à diuitibus ijsdem mittendis. Postrema de modo & ratione conuiuiorum, quæ apponi videlicet debeant, & quantum à quoque bibi, & quousque ludo vtendum sit. Cæterùm longa præfatione vtitur, qua legibus hisce authoritatem à persona & mandato Dei parat. Inscribitur Cronosolon, quòd eodem modo & apud Athenienses olim Solõ illi leges dictauit.

SATVR-

Τ Αδε λέγει Κρονοσόλων, ἱερεὺς καὶ μάντις τοῦ Κρόνου, καὶ νομοθέτης τῶν ἀμφὶ τὴν ἑορτήν. ἃ μὲν τοὺς πένητας χρὴ ποιεῖν, αὐτοῖς ἐκείνοις ἔπεμψα, ἄλλο βιβλίον ἐγγράψας. καὶ εὖ οἶδ' ὅτι ἐμμένουσι κἀκείνοι τοῖς νόμοις, ἢ αὐτίκα ἔνοχοι ἔσονται τοῖς ὀπιπαίοις, ἃ κατὰ τῶν ἀσεβούντων μεγάλα ὤρισται. ὑμεῖς δὲ ὦ πλούσιοι, ὁρᾶτε ὅπως μὴ παραβησόμενοι τῶνδε τῶν προσταγμάτων. ὡς ὅστις αὖ οὕτω μὴ ποιήσῃ, ἴσθ' οὗτος, ἂν ἐμοῦ νομοθέτου ἀμελήσων, ἐλθὼν εἰς τὸν Κρόνον αὐτὸν, ὅσα με προείλετο νομοθετῆσαι εἰς τὴν ἑορτήν, ἂν ὄναρ ὀπτὰς, ἀλλὰ προφανῶς ἐγρηγορὼς ἀναγνοὺς συγγενόμενος. ἵν' ὃ οὐ πεδήσῃς, οὐδὲ ἀμηχανῶν πλέως, οἷον αὐτὸν οἱ ζωγράφοι παρὰ τῶν παλαιῶν ποιοῦσι παρεδεξάμενοι ὁπλισάμενον, ἀλλὰ τὴν μὲν ἁρπάγην εἶχε πάνυ τεθηγμένην. τἆλλα, φαιδρός τε ἦν, καὶ χαρτερὸς, καὶ βασιλικῶς ἐνεπεύσατο. μορφὴν μὲν τοιόσδε ὤφθη μοι. ἃ δ' εἶπε, πάνυ δεσπότης,

Æc ait Cronosolon sacrificus, idémq; Saturni vates, & conditor legum quæ ad festum pertinent. Quid pauperes facere oporteat, id alio misso libro illis ipsis præscripsi. Neque dubito quin eas leges seruent, alioqui obnoxij futuri pœnis, quæ grauissimæ decretæ sunt in eos, qui minùs paruerint. Vos autem diuites videte ne hæc mandata prætergrediamini, neque negligatis. Nam qui secus fecerit, is sciat se non me neglecturum legislatorem, sed potiùs Saturnum, qui me condendis festi sui legibus delegit: haud ille quidem in somnio visus, sed nuper cum vigilante palàm congressus. Erat autem neque compedibus vinctus, neque situ obsitus, qualem eum pictores fingunt, exemplar à deliris poëtis mutuati: verùm falcem quidem tenebat præacutam: cætera verò, hilaris erat; & validus, regióq; apparatu. Atq; hæc quidem speciem mihi visus est: quæ autem dixit, planè diuina sunt,

καὶ ταῦτα προειρηκὼς ὑμῖν ἄξια. ἰδὼν γάρ με σκυθρωπὸν, ὅτι συνοίσας βαδίζοντα, ὥσπερ εἰκὸς ἦν θεὸν, ἔγνω αὐτίκα τὴν αἰτίαν τῆς λύπης τίς ἐστί μοι, καὶ ὡς τὴν πενίαν δυσχεραίνομεν, καὶ τὴν ὥραν μοναχπῶν. καὶ γὰρ κρύος, καὶ βορέας πολὺς, καὶ κρυσταλλος, καὶ χιὼν. ἐγὼ δὲ ἥκιστα ἐπιφέρομαι πρὸς αὐτὰ. ἀλλ' ὅτι καὶ τῆς ἑορτῆς παύσασθαι μέλλησιν, ἑωρων τοὺς μὲν ἄλλους, παρασκευαζομένους, ὅπως δύσωσι, καὶ συνέσονται, ἐμαυτῷ δὲ οὐ πάνυ ἑορτάσιμα ὄντα. καὶ δὴ προσελθὼν ὄπισθεν, καὶ τὸ ὠτός μου λαβόμενος, καὶ διασείσας, ὥσπερ μοι προσεκέκλειν εἰωθὼς, τί ταῦτα ἔρη ὦ Κρονοσόλων, αὐτὸν μόνον ἔσικας; οὐ γὰρ ἄξιον ἔφην, ὦ δέσποτα, ὅταν καταράστοις μὲν, καὶ μαροῖς ἀνθρώπους ἐπαλουτοῦντας, καὶ μόνους ὑφορῶντας ὁρᾷ, αὐτὸς δὲ καὶ ἄλλοι συχνοὶ τῶν πεπαιδευμένων, ἀπορείᾳ, καὶ ἀμηχανίᾳ συνίσμεν; ἀλλ' οὐδὲ σὺ ὦ δέσποτα, θέλεις πᾶσι ταῦτα, καὶ μετακοσμῆσαι πρὸς τὸ ἰσόμοιρον; τὰ μὲν ἄλλα ἔφη οὐ ῥᾴδιον ἀλλάξειν, ὁπόσα ἐν κλωθοῖς, καὶ τῶν ἄλλων μοιρῶν

& in his hæc digna quæ vobis priùs exponam. Nam vbi me vidit animo mœstum inambulantem, mox intellexit, quippe Deus, quænam esset molestiæ causa, videlicet grauiter me ferre paupertatem, vt qui non pro tẽporis ratione vnicam vestem haberem, cùm iã esset gelu, multúsq; flaret boreas, glacies ac nix esset, aduersúsque minimè munitus erã. Quinetiam quòd festo proximè instante, reliquos viderem appartãtes, quæ ad victimas, quæque ad conuiuia requirebantur, mihi verò ipsi res non admodum ad festum instructas esse. Iam à tergo accedens, auréque prehẽsa, & vellicata, qua specie se mihi solet ostendere, quid istud sibi vult, inquit, Cronosolõ? vidêre mihi solicitus. Annõ æquum, inquam, here, cùm impios ac sceleſtos homines opibus superfluere, & solos delicijs frui videam: ipse verò, mecúmq; plures alij docti, cum inopia, summáque rerum penuria degamus? At tu here, nõ vis finẽ his rebus imponere, & ad æqualitatem reuocare? Tũ ille, cętera quidem, inquit, mutare haud facile, quæ vobis à Clothone, reliquíſque Parcis accidunt. Porrò paupertatis malum πάσχετε. ἃ δὲ ὅτι τῆς ἑορτῆς,

ἐπανορθώσομαι ὑμῶν τὴν πο-
νηρίαν. ἢ ἡ ἐπανόρθωσις, μηδὲ ἔ-
στω. ἴσθι ὦ Κρονοσόλων, καὶ γράψον μοι νόμους τινὰς, ἃ χρὴ
πράττειν ἐν τῇ ἑορτῇ, ὡς μὴ A
καθ' αὑτοὺς οἱ πλούσιοι ἑορτά-
ζοιεν, κοινωνοῖεν δ' ὑμῖν τ' ἀγα-
θῶν. ἀγνοῶ οἶδα ἔφην. ἐγὼ γὰρ
οὐδὲ διδάξομαί σε. πάντα ἀρξάμενος ἐδίδασκεν. εἶτα ἐπειδὴ B
πάντα ἐπεξήλθομεν, καὶ εἶπε πρὸς
αὐτοὺς ἔφη, ὅτι ἐμὲ μὴ ταῦτα ποιῶ-
σι, μάτην ἐγὼ τὴν ἀρπάλην ταύ-
την ὀξέαν περιφέρω. ἢ γελοῖος
ἂν εἴην, τὴν μὲν πατέρα, ἐκτο-
μίαν πεποιηκὼς, τὴν δὲ ἀρχαῖον, τοὺς
δὲ πλουσίους μὴ εὖ κλάζων, ὁ- C
πόσοι ἂν παραγομόσωσιν, ὡς
ἀγλαΐσουσιν τῇ μητρὶ σὺν αὐλοῖς,
καὶ κυμβάλοις, βακχικοὶ γὰρ ὄ-
χλοι. ταῦτα ἐπέλησεν. ὥστε
καλῶς ἔχει ὑμῖν μὴ παραβαί-
νειν τοὺς θεσμούς. Νόμοι
πρῶτοι. Μηδένα μηδὲν, μήτε
ἀφροδίσιον, μήτε ἴδιον πράττειν
ἐντὸς τῆς ἑορτῆς, ἢ ὅσα ἐς παι-
διὰν, καὶ βυθὸν, καὶ δυμηδίαν.
ὁπόσοι μόνοι, καὶ πεμματοῦρ-
γοὶ, ἐναρχοὶ ἔστωσαν. ἰσοτιμία
πᾶσιν ἔστω, καὶ δούλοις, καὶ ἐλευ-
θέροις, καὶ πένησι, καὶ πλουσίοις. ὀρ-
γὴ ἔστω, ἢ ἀγαναπτεῖν, ἢ ἀπει-
λεῖν, μηδενὶ ἐξέστω. λογισμοὺς

vobis corrigã, quatenus quidẽ ad festũ attinet. Sit autem hæc corrigendi ratio. Abi Cronosolon, ac mihi leges aliquot conscribito, ostendens quid obseruandum sit in festo, vti ne diuites inter se festum celebrent, sed vobis sua bona impertiant. At inquam, leges conscribere nescio. Quin ego, inquit, docebo te: tũ docere me cœpit. Deinde cũ cũcta perdidicissem: Et illud, inquit, ijs dicito, quòd nisi hæc faciãt, ego falcẽ hãc acutam frustra circũfero. Alioqui ridiculus sim, si cùm patrẽ Cœlũ exercuerim, nõ item castraro diuites istos, quicunque leges meas violauerint, vt iam euirati, Cybele matri sese, adistgãt, cum tibijs, ac cymbalis. Hæc ille minabatur. Quare rectè facietis, si leges non transgrediamini. Lex prima. Nequis quid intra festi tempus agito, neque publicum, neque priuatum, nisi quæ ad lusum, ad voluptatem, animique oblectationem pertinebunt. Opsoniorũ, & bellariorum artifices in opere soli sunto. Æqualitas omnibus esto, seruis, liberis, pauperibus, diuitibus. Irasci, indignari, minari licear nemini. Rationem exigere ab ijs quibus curant Saturnalitias, περὶ τῶν ἐπιμελουμένων χρονίσις

λαμβάνειν, μὴ ὃ τοῦτο ἐξέτω. μηδεὶς τ' ἀργυρον, ἢ τ' ἐσθῆτα ἐξεταζέτω, μὴ ὃ αἰσχραφέτω ἐν τῇ ἑορτῇ. μὴ ὃ γυμναζέσθω χρονίοις, μὴ ὃ λόγοις ἀσκείν, ἢ ἐπιδείκνυσθαι, πλὴν εἴ τινες ἀστεῖοι, καὶ φαιδροὶ, σκώμμα, καὶ παιδιὰν ἐμφαίνοντες. Νόμοι δεύτεροι. Περὶ πολλοῦ τῆς ἑορτῆς, οἱ πλούσιοι, γεγραμμένων μὲν ἐς πίνακιον ἐχέτω τῶν φίλων τοὔνομα, ἐχόντων ὃ καὶ ἀργύριον ἕτοιμον, ὅσον τῶν καθ' ἕτος προσιόντων, τὸ δέκατον. καὶ ἐσθῆτα τῆς οὐσίης πλὴν πεπλῶν, καὶ ὅση παχυτέρα, ἢ καθ' αὑτοὺς κατασκευή. καὶ τῶν ἀργύρων, ὁκ ὀλίγα. ταῦτα μὲν, προχείρα ἔστω. τῇ ὃ πρὸ τῆς ἑορτῆς, καθάρσιον μὲν τι περιτερέσθω, καὶ ὑπ' αὐτῶν ἀποκαθαιρέσθω τῆς οἰκίας μικρολογία, καὶ φιλαργυρία, καὶ φιλοκερδία, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἄλλα συσσίκια τοῖς πλείοσιν αὐτῶν. ἐπειδὰν ὃ καθαρὸν πλὴν οἰκίαν ἐξεργάσωνται, δυόντων Διὶ πλουτοδότῃ, καὶ Ερμῇ δώτορι, καὶ Απόλλωνι μεγαλοδώρῳ. εἶτα περὶ δείλην ὀψίαν, ἀναγνωσκέσθω μὲν σοφιστὴ τὸ φιλικὸν ἐκεῖνο πινάκιον. καταθείμαντες

neid quidem fas esto. Nequis argentum, vestem-ue expendito, ne-ue inscribito solennitatis tempore, nequis exerceatur, nequis orationes habeto, aut recitato, nisi si quæ sunt vrbanæ, lepidæque quæ dicacitatem resipiant, & iocum. Lex secunda. Multò ante festum diuites singulorum amicorum nomina in tabella scribunto. Porrò pecuniam paratam habento ad decimam partem annuorum fructuum: præterea quicquid illis supereſt vestium, & quicquid est crassioris cultus, quàm vt ipsis conueniat: & vasorum argenteorum non modicam vim. Hæc quidem in promptu sunto. Cæterùm ante solennitatem porcellus circumagitor, atque ex ædibus eijciuntor sordes, auaritia, & quæstus, & siquæ id genus alia sunt plerisque diuitum domestica. Deindè vbi domum perpurgarint, tum rem diuinam faciunto Ioui diuitiarum largitori, Mercurio munifico, & Apollini magna donanti. Deinde circa vesperam, tabulam illam, amicorum nomina tenentem legunto. Distributis autem pro cuiusque dignitate muneribus, ante ὃ αὐτοὶ κατ' ἀξίαν ἐκάστῳ πρὶν

ἅλιον δῦναι, πεμπόντων τοῖς φίλοις. οἱδὲ ἀποκομίζοντες, μὴ πλείους τριῶν, ἢ τεττάρων, οἱ πιστότατοι τῶν οἰκετῶν, ἥλ δη προεσβύτατοι. ἐγγεγράφθω δ' A εἰς γραμμάτιον ὅ, τι τὸ πεμπόμενον, καὶ ὅσον, ὡς μὴ ἀμφότεροι ὑποπτεύοιεν τὸν διακρινοῦντας. αὐτοὶ δ' οἱ οἰκεῖοι, μίαν κύλικα ἕκαστος πόντες, B ἀποδεχόντων. ἀπαιτούντων δ' μηδὲν πλέον. τοῖς πεπαιδευμένοις διπλάσια πάντα πεμπτέον. ἄξιον γὰρ διμοιρίτας εἶναι. τὰ δὲ ὑπὸ τοῖς δώροις λεγόμενα, ὡς μετριώτατα, καὶ ὀλίγα ἔστω. ἀπαχθὲς δ' μηδεὶς μηδὲν συνεπιστελλέτω, μὴ δ' ἐπαινείτω τὰ πεμπόμενα. πλούσιος πλουσίῳ μηδὲν πεμπέτω, μὴ δὲ D ἐξέτω χρονίοις ὁ πλούσιος τὸν ἰσότιμον. τῶν εἰς τὸ πεμφθῆναι προχειρισθέντων, φυλαττέσθω μηδέν. μὴ δ' μετανοία εἰσίτω ὑπὸ τῇ δωρεᾷ. εἴ τις περίοιν ἀποδημῶν, δι' αὐτὸ ἄμοιρος κατέσῃ, ἀπολαμβανέτω κἀκεῖνα. διαλυόντων δ' οἱ πλούσιοι καὶ χρέα ὑπὲρ τῶν φίλων τῶν πενήτων, καὶ τὸ ἐνοίκιον, οἵτινες αὐ τοῦτο ὀφείλοντες, καταβαλεῖν μὴ ἔχωσι. καὶ ὅλως, περὶ πολλῶν μελέτω αὐτοῖς εἰδέναι, ὅτου μάλιστα δέονται. ἀπέχω

solis occasum amicis mittũto: & qui deferant, non plures tribus, quatuor-ue sunto atque hi certissima fide famuli, & iam natu grandes. In literis autem ascribatur quid & quantum mittatur, ne vtrisque suspecti sint, qui deferunt. Atque ipsi ministri, vnico quisque calice epoto domum recurrunto, neque præterea quicquam ab ijs postulanto. Doctis omnia dupla mittuntor: æquum enim est vt geminam accipiãt portionem. De muneribus, quàm modestissima simul, & paucissima verba fiunto: neque graue quicquam in literis quispiam ascribito, nec quæ mittuntur, laudato. Diuiti diues ne quid mittito: neque locuples Saturnalibus æquali sorte quenquam cõuiuio accipito. Ne quid eorum quæ in hoc deprompta fuerint, vt mittantur, seruanto: Ne cui muneris pœnitentia subito. Siquis anno superiore peregrè fuit, eáque causa munus non accepit, & illa accipito. Pro tenuibus amicis diuites etiam debita soluunto, atque etiam conductarum ædium pretium siqui debent, neque sunt soluẽdo. In summo multò antè illis esto curæ vt cognoscant qua re maximè sit opus.

ὃ καὶ τῶν λαμβανόντων μεμ-
ψιμοιρία. καὶ τὸ πεμφθὲν ὁποῖον
ἂν ᾖ, μέγα δοκείτω. οἴνου ἀμφο-
ρεὺς, ἢ λαγώς, ἢ ὄρνις παχεῖα,
χρονίων δῶρον μὴ δοκείτω. μὴ A
δὲ τὰ χρονικὰ δῶρα εἰς γέλω-
τα φερέτω. ἀντιπεμπέτω δὲ ὁ
πένης τῷ πλουσίῳ, ὁ μὲν πεπαι-
δευμένος, βιβλίον τῶν πα-
λαιῶν, εἴ τι εὔφημον, καὶ συμπο-
τικὸν ᾖ, ἢ αὐτῷ συγγεγραμμένον, ὁ-
ποῖον ἂν δύνηται. καὶ τοῦτο λαμ-
βανέτω ὁ πλούσιος πάνυ φαι-
δρῷ τῷ προσώπῳ. καὶ λαβὼν, C
ἀναγινωσκέτω εὐθύς. ἐὰν δὲ μὴ
θέλῃ, ἢ ἀποῤῥίψῃ, ἴσω τῆς
ἁρπακτῆς ἀπειλῆς ἔνοχος ὤν, κἂν
πέμψῃ ὅσα ἐχρῆν. οἱ δὲ ἄλλοι,
οἰνᾶ, στεφάνους. οἱ δὲ, λιβανωτὸν
καὶ θεῖα πεμπόντων. ὧν δὲ πέ- D
νης, ἐσθῆτα, ἢ ἄργυρον, ἢ χρυσὸν
παρὰ δύναμιν πέμψῃ πλου-
σίῳ, τὸ μὲν πεμφθὲν, ἔστω δημό-
σιον. καὶ καταπεσάτω, ἐμβαλέ-
σθω εἰς τὸν θησαυρὸν τοῦ Κρό-
νου. ὁδὲ πένης, εἰς τὴν ὑστεραίαν E
πληγὰς παρὰ τοῦ πλουσίου λαμ-
βανέτω τῷ ῥάβδῳ εἰς τὰς χεῖ-
ρας, οὐκ ἐλάττους διακο-
σίων, καὶ πεντήκοντα. Νόμοι συμ-
πόται. Λουέσθω μὲν ὁπό-
ταν τὸ στοιχεῖον ἐξάπουν ᾖ.
τὰ δὲ περὶ τὸ λουτρὸν, κρῆνας,

Porrò qui accipiunt, ne de
missis donis, vt exiguis que-
runtor: & quicquid mittetur
qualecunque fuerit, id ma-
gni ducunto. Vini amphora,
aut lepus, aut pinguis auis,
inter Saturnalitia munera
ne habentor. Neque Satur-
nalia dona in risum vertun-
to. Pauper diuiti vicissim
mittito: si doctus est, veterē B
aliquem libellum, aut siquid
ipse conscripsit quod fausti
sit ominis, aut conuiuijs
accommodum, qualecunq;
potuerit: atque id dies læ-
to admodum, hilaríque vul-
tu accipito, acceptum proti-
nus legito. Quòd si recusa-
rit, reiecerit ue, sciat sese ijs
quæ de falce minatus sum,
obnoxium esse, etiamsi mi-
serit quicquid mittendum
erat. Alij autem coronas, a- D
lij thuris frustula mittunto.
Quòd si pauper vestem, vel
aurum, vel argentum supra
facultatem diuiti miserit, id
quidem quod missum fue-
rit, publicum esto, venditum
in Saturni thesaurum infer-
tor. Ipse verò pauper po- E
stridie plagas à diuite, ma-
nibus ferulæ suppositis, non
pauciores quinquaginta su-
pra ducentas accipito. Le-
ges conuiuales. Lauandum
est vbi linea sex erit pedum.
Ante balneum, nucibus ac

καὶ πεινοὶ ἔστωσαν. καταλειέτω ὅπου ἂν τύχοι ἕκαστος. ἀξίωμα, ἢ γένος, ἢ πλοῦτος, ὀλίγον συντελείτω εἰς φορυμόν. οἴνου τῷ αὐτῷ πίνειν ἅπαντας. μηδ' ἔστω φόβασις τῷ φλεγμαίνοντι, ἢ σομάχου, ἢ κεφαλῆς ὀδύνη, ὡς μόνον δ' αὐτῷ πίνειν τοῦ κρείττονος. μοῖρα κρεῶν, καὶ ἴσον ἅπασιν. οἱ διάκονοι, μὴ χάριν μηδενὶ μηδὲν. ἀλλὰ μὴ ὃ βεβαλωτέω, μὴ ὃ παραπεμπτέω, ἕως ἂν αὐτοῖς δοκῇ, ὁπόσα χρὴ ἀποφέρειν. μὴ ὃ τῷ μὲ, μεγάλα, τῷ ὃ, κομιδῇ μικρὰ παραπιθέω. μὴ ὃ τῷ μὲ, ὁ μηρός. τῷ ὃ, ἢ γναθος σοὺς, δηλονότι ὅτι πᾶσιν. οἰνοχόος, ὃς εὖ δεδορκέτω ὅπως ἴσως ἐς ἕκαστον, καὶ ἔλαττον ἐς τὸ δεύτερον. καὶ ἐπ' ὀξυτέρου ἐπακουέτω. καὶ κύλικες παντοῖαι. καὶ ἐξέστω παρέχειν ἑκάστῳ τῆς ἐθέλῃ, φιλοτησίαν. πάντες πᾶσι φορτίσωσιν, ἑκάστῳ ἐθέλοντι, φορτόντες τὸ πλοῦτος. μὴ ὃ ἐπάναγκες ἔστω πίνειν, ἑκάστῳ μὴ δύνηται εἰς τὸ συμπόσιον. μήτε ὀρχήσιν, μήτε κιθαρίσιν, αὐτὸν ἄγειν ἄρτι μανθάνοντα. ἐξέστω ἑκάστῳ τῆς ἐθέλῃ, σκώμματος. καὶ μέζον ἔστω τὸ ἄλυπον. ὅτι πᾶσι, πιθανώτατον ὅτι χαρίεν. ἑκάστῳ τῆς ἐπ' ἀργυρίῳ πεταλis lusitandum. Vbicunque casus cuique locum dederit, ibi accumbito. Dignitas, aut genus, aut diuitiæ parum momenti habento, vt A priùs alicui ministretur. Eodem de vino omnes bibunto. Nec diuiti prætextus esto, vel stomachi, vel capitis dolor, vt ideo de meliore bibat. Carnium omnibus æqua portio. Ministri ne cui quid fauore danto. At neque contantor, neque præmittunto, donec ipsis visum fuerit, quæ tollenda erunt. C Neque huic magna, illi perexigua apponuntor. Neque huic coxa, illi maxilla suis apponitor, sed in omnibus æqualitas esto. Pocillator acutis oculis vnumquemque obseruato, minùs tamen D herum. Acutum etiam exaudito. Calices omnis generis sunto. Ad potandum inuitare si quis voluerit, ius esto. Omnes omnib⁹ præbibúto, si libeat, diuiti præbibentes. Neque quisquam bibere compellitor, qui non valeat ad compotationem. Ne liceat ipsis neque saltatorem, neque citharœdum inducere tyronem. Liceat ei qui voluerit, vti dicterijs. Et modus esto, vt ne sint molesta. Postremò pro nucibus talis ludunto. Siquis pro pecunia talis luserit, in

τέυξη, ἄστος ἐς τὴν ὑστεραίαν ἔξω. καὶ μηδέτω, καὶ ἀπίτω ἕκαστος, ὁπόταν βέλῃ. ἐπὰν δὲ τὸν φίλέτας ὁ πλούσιος δυωχῇ, διακονέντων καὶ οἱ φίλοι σὺν αὐτῷ. τὸν νόμους τούτους ἕκαστον τῶν πλουσίων ἐγγεγράφαται ἐς χαλκοῦν στήλην, ἔχειν ἐν μεσαιτάτῳ στάυλῃ, καὶ καταγινώσκειν. καὶ εἰδέναι δεῖ ὅτι ἐς ἂν αὕτη ἡ στήλη μένῃ, ἤτε λιμὸς, ἤτε λοιμὸς, ἤτε πυρκαϊὰ, ἤτε ἄλλο χαλεπὸν ἐδὲν εἰσεισιν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῖς. λῷ δέ ποτε, ὅτῳ μὴ γένοιτο, καὶ ἀπόλοιτο, ἀποβόπαιον, ἅτα πείσονται.

posterum vsque diem ieiunato. Et maneto, & abito quisque quum voluerit. Porrò quum diues famulos suos conuiuio accipiet, tum amici quoque vnà cum ipso ministranto. Leges hasce singuli diuites, æreæ columnæ inscriptas in aulæ meditullio habento, & legunto. Atque id quidem sciendum est, quoad ea columna manebit, neque fames, neque pestilentia, neque incendium, neque quicquam aliud molestum, in illorum ædes ingredietur. Quòd siquando, quod absit, tollatur, abominãda sunt, quæ illis accidẽt.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΡΟΝΙΚΑΙ.

ἐγὼ Κρόνῳ χαίρειν.

EPISTOLÆ SATVRNALES. Ego Saturno Salutem.

Argvmentvm.

In hac Epistola de instituenda æqualitate agitur. Nam pauper quispiam petit à Saturno, vt cum diuitibus agat, quò depositis in medium opibus, ex æquo se quoque fruipatiantur, aut certas vtique vestes & pecunias; cæteráque ad festum peragendum pauperibus mittant. Primùm quia absurdum & inconueniens sit, ita inæqualiter agere: deinde quòd contra veteris exemplum, quo Saturni temporibus omnia æqualia fuisse perhibeantur: addita etiam collatione diuitũ, & hypotyposi quadam morum ac vitæ illorum. Postremò comminantur se omnia mala illis imprecaturos esse, nisi hæc quæ petunt, fiant.

Γεγράφειν μὲ ἤδη οἶσθα καὶ πρότερον, ἀλλὰ ἐν οἷς εἶλον, καὶ ὡς νῦν δὲ πενίας καὶ

Quidẽ & antea tibi scripsi, significans quonã in statu essem, & quòd ob inopiam

δυυεύοιμι, μόνος ἄμοιρος εἶναι τῆς ἑορτῆς, ἰῶ ἐπάγγελμας, ἔπ ᾗ τοῦτο πεφθεὶς, μέμνημαι γὼ, ἀλογώτατον εἶναι, τὸν μὼ, ἡμῶν, ὑπερπλουτεῖν, καὶ βυ- A φᾶν, οὐ κοινωνοῦντας ὧν ἔχουσι τοῖς πενεσέρσις. τὸν ὃ, λιμῷ διαφθείρεσθαι. καὶ ταῦτα, κρονίων ἐνεστώτων. ἐπεὶ δέ μοι τότε ἐδόκει αὐτοπέσειλας, ἡγησά- B μίλυ δεῖν αὖθις ἀναμνῆσαί σε τ αὐτῶν. ἐλεγὴν γάρ σε ὦ ἄριστε Κρόνε, τὸ ἄνισον τοῦτο ἀφελόντα, καὶ τὰ ἀγαθὰ ἐς τὸ μέσον ἅπασι καταθέντα, ἔπειτα κε- C λεύειν ἑορτάζειν. ὡς ᾗ νυῶ ἔχομεν, μύρμηξ ἢ κάμηλος, ὡς ἢ παροιμία φησί. μᾶλλον ὃ τραγικὸν ὑποκριτὴν ἐννόησον, δατέρῳ μὲν τοῖν ποδοῖν, ἐφ' ὑψη- λοῦ βεβηκότα, οἷόν εἰσιν οἱ τραγικοὶ ἐμβάται. ὁσὶ ἕτερος, ἀνυπόδετος ἔσω. εἰ τοίνυν βα- D δίζοι οὕτως ἔχων, ὁρᾷς ὅτι ἀναγκαῖον αὐτῷ ἄρτι μὲν, ὑψη- λῷ, ἄρτι ὃ, ταπεινῷ φωνέεσθαι, καθ' ὁπότερον ἂν πόδα περ- βαίνῃ; τοσοῦτον καὶ τῷ βίῳ ἡμῶν τὸ ἄνισον. ᾗ οἶμαι, ὑποδη- σάμενοι, ἐμβάτας, τῆς τύχης χορηγούσης, ἐσάγωμεν ἡμῖν. οἱ πολλοὶ ὃ, πεζῇ, ᾗ καὶ αἱ βαδίζομεν· ὀλιγάμενοι ἂν εὖ

pericli tarer, solus expers esse solennitatis quam indixisti: hoc præterea addito, nam memini, iniquissimum esse si nostrûm alij, opibus ac delicijs superfluerent, nihil de suis facultatibus impertientes pauperioribus: alij fame perirent, idque instantibus Saturnalibus. Quoniã autẽ nihil tum literis meis respõdisti, te denuo ijsdem de rebus commonefaciendũ duxi. Tuum erat Saturne, sublata hac rerum inæqualitate, bonísque in medio depositis, postea celebrandum festum indicere. Sed vti nunc res habent, formica est camelus, vt prouerbio dicunt. Quin magis tragicũ histriõnẽ animo cõcipe, qui altero pede alto cothurno insistat, qualia sunt tragica calceamenta, altero verò sit incalceatus. Is si ad hunc modũ instructus ingrediatur, videsne necessariò futurum, vt nunc excelsus sit, nunc humilis, prout alterutrum pedẽ promouerit? Tanta est in rebus humanis inæqualitas. Alij subligatis cothurnis, adornante fortuna tragœdias in nos agunt. Contrà magna pars pedibus & humi ingredimur, cùm possimus, scias velim, nihilo deteriùs illis fabulam agere, ἐὰν μὴ χεῖρον αὐτῶ ὑποκρινώμε-

καὶ διαβάντι, εἴ τις καὶ ἡμᾶς ἐνεσκεύασε παραπλησίως ἐκείνοις. καίτοι ἀκούω τῆ ποιητῆ λεγόντων, ὡς τὸ παλαιὸν, ἃ τοιαῦτα ἐῶ τοῖς ἀνθρώποις τὰ παρόντα, σὺ δὲ ἔτι μοναρχοῦντος. ἀλλ' ἦμεν γε, ἄπορος, καὶ αὐτέρατος ἔφυν αὐτοῖς τὰ ἀγαθὰ, δέκτιον ἕτοιμον ἑκάστῳ ἐς κόρον. ποταμοὶ μὲν, οἶμαι, οἴνου. οἱ δὲ, γάλακτος. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ μέλιτι ἔρρεον. τὸ δὲ μέγιστον, αὐτοὺς ἐκείνους φασὶ τοὺς ἀνθρώπους χρυσοῦς εἶναι. πενίαν δὲ, μὴ δὲ τοπαράπαν αὐτοῖς πλησιάζειν. ἡμεῖς δὲ, αὐτοὶ μὲν, οὐδὲ μολίβδου ἀνεκότους ἀποκοίμωμεν, μὴ εἴ τι καὶ τούτου ἀτιμότερον. ἡ βοφὴ δὲ, μετὰ πόνων τοῖς πλείστοις. ἡ πενία δὲ, καὶ ἀπορία, καὶ ἀμηχανία, καὶ τὸ, οἴμοι, καὶ τὸ, πόθεν ἄρ μοι γένοιτο, καὶ ὦ τῆς τύχης, πολλὰ τοιαῦτα. παρὰ γοῦν ἡμῶν τοῖς πένησι, καὶ ἄπορον ἂν εὖ ἴσθι ἰώμεθα ἂν ἔτ' αὐτοῖς, εἰ μὴ τοὺς πλουσίους ἐωρῶμεν τοσαύτη εὐδαιμονίᾳ συνόντας. οἱ τοσοῦτον μὲν χρυσὸν, τοσοῦτον δὲ ἄργυρον ἐγκλείσαντες, ἐδῶτας δὲ ὅσας ἔχοντες, αὐθεκάποδα δὲ, καὶ ζεύγη, καὶ συνοικίας, καὶ ἀγροὺς, πάμπολλα δὲ ταῦτα ἕκαστα κεκτημένοι, οὐχ ὅπως οὐ

& ingredi, siquis nos ad eundem illis modum adornarit. Atqui ex poëtis audio, nihil harum rerum inter homines fuisse olim, quum tu solus adhuc imperares. Verùm tellus sementis & aratri expers bona progignebat, cœnam, vel ad satietatem vsque vnicuique paratam. Fluuij alij vino, alij lacte, erant & qui melle manabant. Quódque est omnium maximum, aiunt illos ipsos homines aureos fuisse: paupertatem autem omnino ab ipsis abfuisse. Nos autem ipsi ne plumbum quidem meritò videamur: sed siquid eo est vilius: vt quorum pleriſque victus labore quæritur: passim est paupertas, egestas, ac desperatio, & illud, hei mihi! Item, vnde inueniam: & ô fortunam! multáq; id genus, nempe apud nos pauperes. Quanquam his de rebus leuiùs discruciaremur, nisi diuites conspiceremus tanta fruentes fœlicitate: qui quidem cùm tantum auri, tantum argenti conditum habeant, tantum vestium possideant, tot mancipia, tot currus, familias, agros, & harum rerum omnium magnam vim teneant,

μετέδοσαν ἡμῖν ποτε αὐτῶν, οὐδὲ προσβλέπειν τοὺς πολλοὺς ἀξιοῦσι. ταῦτα ἡμᾶς μάλιστα ἀποπνίγει ὦ Κρόνε, καὶ ἀφόρητον ἡγούμεθα. τὸν μὲν, ἐν πορφύραις καταπεπαμένον, τοσούτοις ἀγαθοῖς ἐμβυθῆ ἐρυσχαίνοντα, καὶ ὑπὸ τῶν συνόντων εὐδαιμονιζόμενον, ἀεὶ ἑορτάζοντα. ἐμὲ δ', καὶ τοὺς ὁμοίους, ὀνειροπολεῖν, εἰ ποθὲν ὀβολοὶ τέτταρες γένοιντο, ὡς ἔχοιμι ἄρτων γραῦν, ἢ ἁλφίτων ἐμπεπλησμένοι κατεύδειν, κάρδαμον, ἢ σύμον, ἢ χρόμμυόν τι ἐπιβρύκοντες. ἢ τοίνυν ταῦτα ὦ Κρόνε, ἀλλάττειν, καὶ μεταποιεῖν ἐς τὸ ἰσοδιαστον, ἢ τὸ ὕσατον, αὐτοὺς γε ἐκείνοις κελεύειν τοὺς πλουσίους, μὴ μόνης ἀπολαύειν τῆς ἀγαθῶν, ἀλλὰ ἀπὸ μεδίμνων τοσούτων, χρυσοῦ χοίνικά γε ἡμῶν παίτων καταπεδάσαι. ἀπὸ δ' ἱματίων, ὅτε καὶ ὑπὸ σητῶν διαβρωθέντα, ὀλίγου ἂν αὐτοὺς ἀπάσειε. ταῦτα γὰρ πάντως ἀπολλύμενα, καὶ ὑπὸ τῆς χρόνου διαφθαρησόμενα, ἡμῖν δοῦναι προβαλέσθαι μᾶλλον, ἢ ἐν ταῖς κοίτοις, καὶ λίκναις, εὑρῶτι πολλῷ καταπαπύναι. καὶ μὰ τὸν Δεισπίζειν ἔγωγε, ἀρτι μὲν, τέτταρας, ἀρτι δὲ, πέντε τῶν πενήτων

tamen adeò nobis nihil vnquam de his rebus impertiiunt, vt plebeios homines, ne aspectu quidem dignentur. Hæc nos potissimùm enecant Saturne: & rem intolerabilem putamus, hunc in purpura accumbentem, tantis opum delicijs affluere ructantem, & ab amicis beatum prædicari, sempérque diem festum agitare. Me autem meíque similes somniare, ficande quatuor oboli contingant, quò videlicet pane, polēta-ue expleti dormire queamus, nasturtium, aut porrum, cepásue, alliúmue opsonij vice arrodentes. Aut hæc igitur, Saturne, ad æquabilitatem vitæ mutes, corrigásque necesse est: aut quod est postremum, illis Dipsis interdicas diuitibus, ne soli bonis fruantur, verùm è modijs auri tam multis, vel heminam in omnes nos dispergant. Porrò ex vestibus, siquas à tineis iam exesas, citra suum incommodum dare possint: malintquidē hæc prorsus, vetustate, sitúque peritura nobis dare qui induamur, quàm sinere vt in cubilibus ac scrinijs multa carie putrescant. Præterea vt cœnent singuli, nunc quaternis, nunc quinis pauperibus ad conuiuium

παραλαμβάνοντας. μὴ μόνοι ἐς τὸν νῦν βόπον τῆ δείπνων, ἀλλ' ἐς τὸ δημοτικώτερον, ὡς ἅπασι μετέχειν ἅπαντας. καὶ μὴ τὸ μὲν, ἐμφορεῖσθαι τῆ ὄψων, καὶ τὸ οἰκέτην περιμένειν ἑστῶτα, ἕως ἂν ἀπαρρεύσῃ ἐδίων. ἐφ' ἡμᾶς ἢ ἐλθόντα, ἔτι παρασπευαζομένων ὡς ἐπιβάλοιμεν τὴν χεῖρα, παραμείβεσθαι, δεῖξαντα μόνον τὴν λοπάδα, ἢ ὅσον ὀξὶ τὸ πλακοῦντος τὸ λοιπὸν, μηδὲ ἐσκομιδέντος συὸς, διανέμοντα, τῷ μὲ δεσπότῃ παραθέναι τὸ ἡμίτομον ὅλον σὺν τῇ κεφαλῇ, τοῖς δ' ἄλλοις, ἅτε φέρειν ἐγκεκαλυμμένα. προειπεῖν δ' ἂν τοῖς οἰνοχόοις μὴ περιμένειν, ἕως ἂν ἐπάλαις αἰτήσῃ πεῖν ὑμῶν ἕκαστος. ἀλλὰ λῦ ἅπαξ κελεύσῃ, αὐτίκα ἐγχέαι, καὶ ἀναδοῦναι, μεγάλοις κύλιξι ἐμπλησαμένους, ὥσπερ τῷ δεσπότῃ. καὶ τὸν οἶνον ἢ αὐτὸν πᾶσι τοῖς συμπίνουσι, ἵνα καὶ τὸν αὐτὸν εἶναι. ἢ τὸ μὲ χεχάφθαι τοῦτον τὸν νόμον, τὸν μὲν, εὐθυσμίου μεθύσκεσθαι, ἐμοὶ δ' ὑπὸ τοῦ γλεύκους διαῤῥήγνυσθαι τὴν γαστέρα; λῦ τινὰ ἐπανορθώσῃς, καὶ μετακοσμήσῃς ὦ Κρόνε, βίον μὲν τὸν βίον, ἑορτὴν δὲ τὴν ἑορτὴν ἔσῃ πεποιηκώς. ἢ

adhibitis. Non quidem quo pacto nunc agitantur conuiuia: verùm populariùs, vt omnium æqua sit portio: neque vt hic opsonijs ingurgitet se, famulo interim stante, & operiente, donec herus comedere non queat amplius. Cæterùm vbi ad nos venerit, cùm vix etiam parati simus admouere manum, protinus ad alios transferatur, patina tantùm ostensa, vel siquid de placenta reliquum est. Neque illatum aprum ita partiatur, vt domino totum dimidium apponat, vnà cum capite, reliquis ossa tecta ferat. Vtque præmoneantur pincernæ, ne contentur donec vnusquisque nostrùm poscat septies bibere: nec semel iussi protinus infundant, & ingentem calicem impletum tradant, æquè atque ipsi domino, vtque vnum & idem vinum conuiuis sit omnibus. Alioqui vbinam ista lex scripta fuit, aut receptus mos, vt hic vino odorato, & generoso sit temulentus, mihi contrà musto difrumpatur aluus? Hæc si correxeris, nouarísque Saturne, tum demum effeceris, vt vita verè vita sit, festum verè festum. Sin

ὃ μὲν, ἐκεῖνοι μὲν, ἑορταζόντων. ἡμεῖς δ', καθεδούμεθα, εὐχόμενοι, ἐπειδὰν λουσάμενοι ἥκωσι, τὸν παῖδα μὲν αὐτοῖς ἀναζέψαντα τὸν ἀμφορέα, καὶ ταῖξαι. τὸν μάγειρον δ', τὸν ζωμὸν κρίσιμον ποιῆσαι. καὶ ὀπλαδόμενον, τὸ τείχος μὴ, ἐς τὴν φακὴν ἐμβαλεῖν τῶν ἰχθύων. τὴν κύνα δ' παρεισπεσοῦσαν, τόν τε ἄλλαντα ὅλον καταφαγεῖν, ὥσπερ τἄλλα τῶν ὀψοποιῶν ἐχόντων, καὶ τὸ πλακοῦντος τὸ ἥμισυ. τὸν ὗν δ', καὶ τὸν ἔλαφον, καὶ τὰ δελφάκια μεταξὺ ὀπλώμενα, τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὅσπερ Ὁμηρος φησὶ περὶ τῶν ἡλίου βοῶν. μᾶλλον δὲ μὴ ἕρπειν μόνον, ἀλλ' ἀναπηδήσαντα, φεύγειν εἰς τὸ ὄρος αὐτοῖς ὀψέλοις. καὶ ταὺς ὄρνις δ' ταὺς παχείας, καίτοι ἀπέφορις ἤδη οὔσας, καὶ ἐσκευασμένας, ἀναπαμένας, οἴχεσθαι καὶ ταύτας, ὡς μὴ μόνοι ἀπολαύσιεν αὐτῶν. ὃ δὲ μάλιστα αὐτὸν ἀηδάσειε, τὸ μὲν χρυσίον, μύρμηκάς τινας, ὥσπερ τοὺς ἰνδικούς, ἀνορύττοντας ἐκ τῶν θησαυρῶν ἐκφέρειν νύκτωρ ἐς τὸ δημόσιον. τὴν ἐσθῆτα δέ, ὀλιγωρίᾳ τῶν σπανιλητῶν, κοσκινηδὸν διατετρυπημένην ὑπὸ σαλπύης συνεχεστάτης μηδὲν

minùs, illi quidem epulentur: nos autem interim sedentes precabimur, vt simul atque loti venerint, puer subuersam amphoram rumpat, coquus ius adurat, ac per oblitionem muriam piscium in lentem infundat, vtque canis in domum irruens, opsoniorum artificibus alibi intentis, exta deuoret vniuersa, & placentæ dimidium: vtque sus ac ceruus, neque non suculæ, inter assandum idem faciant, quod Homerus de Solis bobus dicit. Imò vt non serpant solùm, verùm etiam vnà cum ipsis verubus in montem aufugiant: vtque ipsæ etiam aues pingues iam ademptis plumis, ad coquendum paratæ auolent, ne soli illi fruantur. Quódque in primis molestum illis futurum est, vt formicæ quales Indicæ, aurum è thesauris effossum, noctu in publicum efferant: vtque vestis indiligentia curatorum, ita ab optimis muribus perforetur instar cribri, & vt à verriculo piscatorio nihil differat. Vtque formosi il-

τῶν βελτίστων μυῶν, ὡς διαφέρειν. παῦσας δ' αὐτῶν τοὺς

ὡραίους, καὶ κομήτας, οὓς ὑακίνθους, ἢ ἀχιλλέας, ἢ ναρκίσσους ὀνομάζουσι, μεταξὺ ὀρέγοντας σφίσι τὸ ἔκπωμα, φαλακροὺς γίγνεσθαι. ἐπιρρύσεως τῆς κόμης. καὶ πώγωνα φύειν ἔξωθεν, οἵτινες εἰσὶν ἐν ταῖς κωμῳδίαις οἱ σφηνοπώγωνες. καὶ παρὰ τοῖς κροτάφοις, παντελάσιον, καὶ κάρτα ἐκκεντοῦν. τὸ μεταξὺ δή, λεῖον, καὶ γυμνὸν εἶναι. ταῦτα, καὶ πλείω τούτων εὐχαίμεθ' ἂν ἡμῖν μὴ θέλωσι τὸ ἄγαν φίλαυτον τοῦτο ἀφέντες, ἐς τὸ κοινὸν πλουτεῖν, καὶ μεταδιδόναι ἡμῖν τῶν

lorum, comatique pueri, quos Hyacinthos, aut Achilles, aut Narcissos appellant, dum ipsis poculũ porrigunt, subitò defluente coma calui fiant: & acutam edant barbam (quales sunt in comœdijs Sphenopogones) & ad tempora hirtam valdè, valdèque pungentem, & quod interiacet læue sit, & nudum. Hæc & his plura imprecabimur, nisi hoc nimio suî amore depositò velint in commune diuites esse, nobísque modicum impertire.

μετείων.

ΚΡΟΝΟΣ ΕΜΟΙ ΤΩ Τιμιωτάτῳ Χαίρειν.

SATVRNVS MIHI charissimo Salutem.

ARGVMENTVM.

Saturnus increpat pauperem, qui à se postulet, quæ sua potestatũ non sint. Sed tamen respondet, se cum diuitibus hoc nomine agere velle, addita post hæc longa commonitione, quà pauperes, vt sua sorte contenti sint, hortatur: ostendens plus molestiæ & periculorum diuitias quàm voluptatis secum habere.

Τί ταῦτα λῆρεῖς ὦ οὗτος, ἐμοὶ περὶ τῶν παρόντων ἐπιστέλλων, καὶ ἀναδασμὸν τῶν ἀγαθῶν ποιεῖν κελεύων; τὸ δὲ, ἑτέρου ἂν εἶη, τὸ

HEus tu quid nugas istas, & de rebus præsentibus ad me scribis, iubésque vt bonorũ faciam partitionem? Quod quidẽ alterius munus fuerit,

τῶν ἄρχοντος. θαυμάζω γάρ σε, εἰ μόνος τῶν ἁπάντων ἀγνοεῖς, ὡς ἐγὼ μὲν πάλαι βασιλεὺς ὢν, πέπαυμαι εἰς ὢν, τοῖς παισὶ διανείμας τὴν ἀρχήν. ὁ Ζεὺς δ', μάλιστα τῶν τοιούτων ἐπιμελεῖται. τὰ δ' ἡμέτερα ταῦτα, μέχρι πεπῶν, καὶ κεφαλῆς, καὶ μέθης. καὶ τοῦτο, οὐ πλέον ἡμερῶν ἑπτά. ὥστε περὶ τῶν μειζόνων ἃ φῄς, ἀφελεῖν τὸ ἄνισον, καὶ ἐκ τῆς ὁμοίας ἢ πένεσθαι, ἢ πλουτεῖν ἅπαντας, ὁ Ζεὺς αὖ χρηματίσειεν ὑμῖν. εἰ δέ τι τῶν ἐκ τῆς ἑορτῆς ἀδικοῖτό τις, ἢ πλεονεκτοῖτο, ἐμὸν ἂν εἴη δικάζειν. καὶ ἐπιστέλλω δὴ τοῖς πλουσίοις περὶ τῶν δείπνων, καὶ τὸ χρυσικὸς τὸ χρυσίου, καὶ τῶν ἐσθήτων, ὡς καὶ ὑμῖν πέμψοιεν εἰς τὴν ἑορτήν. δίκαια γὰρ ταῦτα, καὶ ἄξια αὐτοὺς ποιεῖν, ὡς φατέ, εἰμή τι ἔυλογον ἐκεῖνοι πρὸς ταῦτα ἔχουσι λέγειν. τὸ δ' ὅλον, ἴσθ' οἱ πένητες ὑμεῖς ἐξηπατημένοι, καὶ οὐκ ὀρθῶς διαξάζοντες περὶ τῶν πλουσίων, εἰ μὴ πανευδαίμονας αὐτοὺς οἴεσθε εἶναι, καὶ μόνως ἥδιστά τινα βιοῦν τὸν βίον, ὅτι δειπνεῖν τε πολυτελῶς ἔξεστιν αὐτοῖς, καὶ μεθύσκεσθαι οἴνου ἡδέος, καὶ πυκνὰ ἀφροδίσια, καὶ

penes quem nunc est imperium. Etenim demiror te, si solus omnium ignoras, me qui vnus sum, abdicato iampridem regno, liberis distribuisse imperium: Iouem autem maximè harum rerum curam gerere: me verò non nisi talorum, saltationis, cantionis, & ebrietatis satagere, idque septem non amplius diebus. Itaque quod attinet ad res illas maiores, quas dicis, nimirum vt tollatur inæqualitas, vtque ex æquo omnes aut opibus abundent, aut egeant, Iupiter vobis operam dabit. Quòd siquis eorum qui festum celebrant, afficiatur iniuria, & portione fraudetur, id erit mearum partium iudicare. Iámque scribo diuitibus de cœnis, de auri hemina, & vestibus, vt vobis ad festum mittant. Iustum enim, & æquum est vt ista faciant, ficuti dicitis, nisi quid probabile habeant, quod ad hæc respondeant. In summa tamẽ illud scitote pauperes, vos longè falli, neque rectè iudicare de diuitibus: siquidem illos omni ex parte beatos arbitramini, solósq; vitã suauem viuere, cùm liceat ipsis opiparè cœnare, vino suaui inebriari, formosis pu-

πυκνὰ ἀφροδίσια, καὶ

γωναι ξὶν ὁμιλεῖν, καὶ ἐδῆσι μαλακᾶς χρῆσθαι. τὸ δὲ πάνυ ἀγνοεῖτε ὁποῖόν ἐστιν. αἱ τε γὰρ φροντίδες αἱ περὶ τούτων, οὐ μικραί. ἀλλ' ἀνάγκη ἑπαγρυπνεῖν ἑκάστοις, μή τι ὁ οἰκονόμος βλακεύσας, ἢ ὑφελόμενος λάθῃ, μὴ ὁ οἶνος ὀξωθῇ, μὴ ὁ σῖτος φθειρίζήσῃ, ἢ ὁ λυσιτελὴς ὑφέληται τὰ ἐκπώματα, μὴ πιστεύσῃ τοῖς συκοφάνταις ὁ δῆμος, λέγουσι τυραννεῖν αὐτὸν ἐθέλειν. ταῦτα δὲ πάντα οὐδὲ τὸ πολλοστὸν ἂν εἴη μέρος τῶν αὐτὸν ἀνιώντων αὐτούς. εἰ γοῦν ἠπίστασθε τοὺς φόβους, καὶ τὰς μερίμνας, ἃς ἔχουσι, πάνυ ἂν ὑμῖν φευκτὸν ὁ πλοῦτος ἔδοξεν. ἐπεὶτοι οἶμαι ἂν τὸν ἅπαντα ἂν ποτε κορυβαντιάσαι, ὡς εἰ καλὸν ἦν τὸ πλουτεῖν, καὶ βασιλεύειν, ἀφέντα ἂν αὐτὰ, καὶ παραχωρήσαντα ἄλλοις, καθῆσθαι ἰδιωτεύοντα, καὶ ἀπέχεσθαι τοῦ ἄλλου ταπόμου. ἀλλὰ τὰ πολλὰ ταῦτα εἰδὼς, ἃ τοῖς πλουσίοις, καὶ ἄρχουσι προσεῖναι ἀνάγκη, ἀφῆκα τὴν ἀρχὴν, εὖ ποιῶν. καὶ γὰρ ἃ νῦν ἑστηκὼς πρός με, ὡς τὸν μὴ συῶν, καὶ πλακουντῶν ἐμφορούμενόν, ὑμᾶς ἦν, κάρδαμον, ἢ σύμον, ἢ κρόμμυον ὀπτῶντας ἐν

& mulieribus frui, & mollibus veſtibus vti: verùm fœlicitatem iſtam, cuiuſmodi ſit ignoratis. Nam hæ res non mediocribus curis ipſos A diſtorquent, ſed ſingulis inuigilare coguntur, ne quid rerum domeſticarũ diſpẽſator fraudet, aut clam ſuffurerur, ne vinũ aceſcat, ne frumẽtũ vermibus corrũpatur, B ne latro tollat pocula, ne populus credat calumniatoribus, ſi illum dixerint affectare regnum. Atqui hæc omnia, non eſt milleſima pars C eorum, quæ iſtos diſcruciãt. Si enim ſciretis metus, & curas quibus diſtringũtur, diuitias vobis omnino fugiendas exiſtimaretis. Alioqui creditis vel meipſũ vſq; adeò inſanũ, vt ſi præclara rẽs eſſet opulẽtia aut regnũ, depoſiturus hæc, alijſq; ceſſurꝰ fuerim, paterérq; vt nunc ego priuatus, alieno parerẽ imperio? Quin potiùs cũ nõ eſſẽ ignarus huiuſmodi malorũ, quæ plurima diuitibus ac regibus adſint neceſſe eſt, D E imperiũ depoſui, idque ſapienter. Nã quod tu núc apud me deos obteſtans deplorabas, illos apris ac placentis expleri: vos contrà naſturtiũ porrum-ue aut cepe per feſti tẽpus, opſonij loco arrodere, cuiuſmodi ſit cõſidera.

τῇ ἑορτῇ, σκέψαι ὁπόσα ὄντα.

Etenim

πρὸς μὲν γὰρ τὸ παρὸν, ἡδύ, καὶ ἐν ἀνίαρον ἴσως ἑκατέρου αὐτῶν. ὡς δὲ μετ' ταῦτα, ἔμπαλιν ἀναστρέφεται τὸ πρᾶγμα. εἶτα ὑμεῖς μὲν οὔτε καρηβαροῦντες ἀναστήσεσθε ἂν ἐς τὴν ὑστεραίαν, ὥσπερ ἐκεῖνοι ὑπὸ τῆς μέθης, οὔτε ὑπὸ τῆς ἀγαν πλησμονῆς δυσῳδές τι, καὶ καπνωδέστερον ἐρυγγανόντες. οἱ δ', τούτων τε ἀπολαύσουσι. καὶ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς, ἢ παίσιν, ἢ γυναιξίν, ἢ ὅπως ἂν ὁ βάρος κελεύσῃ συναναφυρέντες, ἢ φθόλῳ, ἢ πεπτευμονίαν, ἢ ὕδερον, οὐ χαλεπῶς συνεξελέξαντο ἐκ τῆς πολλῆς τρυφῆς. ἢ τινα ἂν ἀυτῶν ῥᾳδίως δέξαι δυσαι, μὴ παίτως ὠχρὸν ὄντα πολὺ τὸ νεκρῶδες ὑποφαίνοντα; τίνα δ' ἐς γήρας ἀφικόμενον, τοῖς αὐτὸ πεισιν, ἀλλὰ μὴ φορᾷδίως ὑπὸ τεπάρων ὀχούμενον, ὁλόχρυσον μὲν τὰ ἔξω, καὶ ταῤῥαφον δὲ τὸ ἔνδον, ὥσπερ αἱ τραγικαὶ ἐσθῆτες ἐκ ῥακῶν παίν ἐυτελῶν συγκεκομμέναι; ὑμεῖς δ', ἰχθύων μὲν ἄγευστοι, καὶ ἄσιτοι. ποδάγρας δ', ἢ πεπτευμονίας, οὐχ ὁρᾶθ' ὅτι καὶ τούτων ἄπειροι ἐστε; ἢ εἴ τι κατ' ἄλλω πὶ ἀπὸ αὐτῶν συμβαίνοι, καὶ τοῦτο ἐπ' αὐτοῖς ἐκεί-

Etenim in præsens quidem vtrumque dulce est illis, minimèque molestũ: at postea res inuertitur: siquidem vobis non accidit; vt postridie surgatis capitis dolore grauati ob temulentiam, vt illi, neque ob immodicam ingurgitationem, graueolentem, & acrem spiritum rutántes. At illi hoc quoque fructus ferunt, vt quoniam magnam noctis partem vario coitu pro libidinis arbitrio transigunt, facilè sibi vel tabem, vel tussim, vel morbũ intercutem, ex intemperato voluptatum vsu colligant. Quotumquemque potes ostendere qui non planè pallleat, ac faciem cadaueroſam præ se ferat? quotumquemque, qui cùm ad senectutem peruenerit, suis ipsius pedibus ingrediatur, ac non potiùs à quatuor baiulis gestetur? foris quidem totus aureus, intus putris ac pannosus, cuiusmodi sunt tragicæ vestes ex pannis admoduni vilibus, consarcinatæ. Vos autem qui pisces non gustatis, & inediam fertis, non videtis vos podagras, pulmonisque vitiorum expertes esse? aut siquid aliud aliam ob causam accidit. Quanquam nec illis ipsis

ἔτι ὄψον αὐτό, καθ' ἡμέραν, καὶ πέρα τῆς κόρε ἐδωδῆς τούτων. ἀλλ' ἴδοις ἂν αὐτὸν ὥτε λαχάνου, καὶ θύμου ὀρεξομένους ἐνίοτε, ὥσπερ οὐδὲ σὺ τῶν λαγῶν, καὶ συῶν. ἐῶ λέγειν ὅσα ἄλλα λυπεῖ αὐτὸν ἢ υἱὸς ἀκόλαστος, ἢ γυνὴ, τὸ οἰκέτου ἐρῶσα, ἢ ἐρώμενος, πρὸς ἀνάγκην μᾶλλον, ἢ πρὸς ἡδονὴν συνών. καὶ ὅλως, πολλά ὄστιν ἅπερ ὑμεῖς ἀγνοοῦντες, τὸν χρυσὸν ὁρᾶτε αὐτῶν μόνον, καὶ τὴν πορφύραν. καὶ λίθους ἴδητέ ποτε ἐξελαυνόντας ὑπὸ λευκοῦ ζεύγους, κεχιόνατε, καὶ προσκυνεῖτε. εἰ δὲ παρεωρᾶτε αὐτῶν, καὶ κατεφρονεῖτε, καὶ μήτε ἐπεστρέφεσθε πρὸς τὴν ἀργυρᾶν ἁρμαμαξαν, μήτε μεταξὺ διαλεγομένων, εἰς τὸν ἐν τῷ δακτυλιδίῳ σμάραγδον ἀφεωρᾶτε, καὶ τῶν ἱματίων παραπομπούς, τὸ μαλακὸν ἐθαυμάζετε, ἀλλ' εἰᾶτε καθ' ἑαυτὸν πλουτεῖν, εὖ ἴστε αὐτοὶ ἐφ' ἡμᾶς ἰόντες, ἐδέοντο συνδειπνεῖν, ὡς ἐπιδείξαιντο ὑμῖν τὰς κλίνας, καὶ τὰς τραπέζας, καὶ τὰ ἐκπώματα, ὧν οὐδὲν ὄφελος εἰ ἀμαρτυρος ἡ κτῆσις εἴη. τάχα τοι καὶ πωλεῖσθαι εὑρεῖτε ἄν, αὐτὸν ὑμῶν ἕνεκα κτωμένους. οὐχ ὅπως

æquè dulce est quotidie, supráque satietatem istis vesci. Quin videas eos nonnunquam ita olus, aut cepam appetere, vt tu non æquè leporem appetas, aut aprum. Alia taceo quæ illos discruciant, puta filius luxuriosus, vxor famulum amans, aut amasius, qui necessitatis magè quàm voluptatis gratia concumbat. Denique alia multa sunt, quæ vos ignorantes, tantùm aurum illorum ac purpuram videtis. Tum siquando bigis albis vehi videatis, hiante ore adoratis. Quòd si illos contemneretis, negligeretisque, neque ad argenteum currum oculos intentos haberetis, neque inter colloquendum, smaragdum annulo inclusum respectaretis, neque vestes obiter contrectantes mollitiem admiraremini, sed fineretis eos esse sibi diuites, procul dubio ipsi vos adirent, & ad cœnam inuitarent, vt lectos, mensas, & pocula vobis ostenderent: quarum rerum nulla est vtilitas, si sine teste possideantur. Certè reperiretis pleraque hæc illos vestra causa parare: non quòd vtantur ipsi, sed vti

αὐτοὶ χρήσωνται, ἀλλ' ὅπως

ὑμεῖς θαυμάζοιτε. ταῦτα ὑμᾶς παραμυθοῦμαι, εἰδὼς τὸν βίον ἑκάτερον. καὶ ἄξιον ἑορτάζειν, ἐνδυομένους ὅτι μετ' ὀλίγον ἅπαντας δεήσει ἀπιέναι ἐκ τοῦ βίου, καὶ ἐκείνους τὰ πλεῖστον, καὶ ὑμᾶς τὴν πενίαν ἀφέντας, πλὴν σπεύδω γε οὕτως ὡσπερ ἐπέμψαν. καὶ οἶδ' ὅτι οὐκ ὀλιγωρήσουσι τῶν ἐμῶν γραμμάτων.

vos admiremini. His ego vos consolor ego cui cognita est vtraque vita. Conuenitque ita festum agere, vt cogitetis breui omnibus è vita migrandum, cum illis, depositis opibus, tum vobis, relicta paupertate. Sed scribam ipsis, vt sum pollicitus; certóque scio, eos meas literas non neglecturos.

ΚΡΟΝΟΣ ΤΟΙΣ ΠΛΟΥΣΙΟΙΣ Χαίρειν.

SATVRNVS DIVITIBVS SALVTEM.

ARGVMENTVM.

Saturnus exponit diuitibus quæ à pauperibus ad se scripta & postulata fuerint, admonens illos, vt benigniores erga ipsos se gerant, atque æqualitatem recipiant, argumentis à signo & consequentibus, tum commodi, si faciant, tum incommodi, si detrectent, adhibitis.

Ο Ι πένητες ἐναγχος ἐπεστάλκασί μοι, αἰτούμενοι ὑμᾶς, μὴ μεταδιδόναι σφίσιν ὧν ἔχετε. καὶ τὸ μὲν ὅλον, ἠξίουν με κοινὰ πᾶσι ποιεῖν τἀγαθὰ, καὶ τὸ μέσον, ἕκαστον αὐτῶν ἔχειν. δίκαιον γὰρ εἶναι ἰσοτιμίαν καθεστηκέναι, καὶ μὴ τῷ μὲν πλέον, τῷ δὲ μηδ' ὅλως μετεῖναι τῶν ὄντων. ἐγὼ δὲ, περὶ μὲν τούτων ἔφην ἀμείνονα σκέψασθαι καὶ δίκαιον περὶ δὲ τῶν παρόντων, καὶ

A Vperes nuper ad me datis literis incusarunt vos, quòd nihil impertiminidevestris facultatibus, atque omnino postularunt, vt bona facerẽ omnib⁹ cõmunia, vt ad singulos illorũ sua pars rediret. Æquũ enim esse vt rerũ æqualitas constituatur, ita vt neq; hic copia fruatur, neq; ille omnino rerũ suauiũ inopia laboret. Ego verò respõdi, hisce de rebus Iouem meliùs cõsideraturum. Sed quod ad rẽ præsẽtẽ attinet, &

ὧν ἀδικεῖσθαι φάσκοντο πρὸ τῶν ἑορτῶν, ἑώρων ἐπ' ἐμὲ καθήκουσαν τὴν κρίσιν, καὶ ὑπισχνοῦμαι γεγράψειν πρὸς ὑμᾶς. ἔστι δ' ἀνὴρ ἀξιῶσαι ταῦτα μέρια, ὡς ἐμοὶ ἔδοξε. πῶς γὰρ φασι ῥιγοῶντες τοσούτῳ κρύῳ, καὶ λιμῷ ἐχόμενοι, προσέτι ἑορτάζοιμεν αὖ; εἰ τοίνυν ἐθέλοιμι κἀκείνοις μετέχειν τῆς ἑορτῆς, ἀνέλευσον με ἀναγκάσαι ὑμᾶς ἐκ τῶν τε, ὧν ἔχετε, μεταδοῦναι αὐτοῖς, εἴ τινες πεινῶσι, καὶ παχύτερόν τι, ἢ καθ' ὑμᾶς. καὶ τῆς χρυσοῦ ὀλίγον ἐπισπάξαι αὐτοῖς. εἰ γὰρ ταῦτα φασὶ ποιήσετε, μήτε ἀμφισβητεῖν ὑμῖν ἔτι τῶν ἀγαθῶν ὅτι τοῦ Διός. εἰ δὲ μή, ἀπειλῶσι προσκαλέσασθαι ὅτι τὸν ἀνάδασμον, ἐπειδὰν τοπαρχῶν δίκης ὁ Ζεὺς προσθῇ. ταῦτά ἐστιν οὐ πάνυ χαλεπὰ ὑμῖν ἀπὸ τοσούτων, ἃ καλῶς ποιοῦντες ἔχετε. νὴ Δία καὶ τῶν δείπνων πέρι, ὡς συνδειπνοῦσιν ὑμῖν. καὶ τοῦτο προσδεῖναι ἠξίουν τῇ ἐπιστολῇ, ὡς νῦν γε μόνους ὑμᾶς ζυφᾶν, ἐπικλείσαντας τὰς θύρας. εἰ δέ ποτε κἀκείνων τινὰς ἑστιᾶν διὰ μακροῦ ἐθελήσετε, πλέον τ' ἐνφραίνοντος ἐνεῖναι τὸ ἀνιαρὸν τῷ δείπνῳ, καὶ τὰ πολλὰ ἐφ' ὕβρει αὐτῶν

iniurias quibus se per dies festos affici putant, vidi mei officij esse sentētiā ferre, sūq; pollicitus me vobis scripturū. Sunt autē quæ postulant hæc, vt mihi videtur, æqua. Nā quo pacto, inquiūt tāto frigore rigētes, & fame laborantes, præterea diē festum celebrare possemus? Quare si velim vt & ipsi sint festi participes, postularunt vt vos cogam, vt de vestris vestibus illis impertiamini, siquæ supersint pinguiores quā quæ vobis conueniant: vtq; auri nonnullas guttulas in ipsos destilletis. Quòd si ista feceritis, inquiunt, non erit amplius disceptatio inter vos de bonis apud Iouē. Sin minùs minitātur sese ad nouā rerū partitionē prouocaturos, vt primū Iupiter pro tribunali sedere cœperit. Nec graue fuerit vobis impertiri illis de tot bonis, quæ rectè possidetis. Quin de cœnis quoq;, vt vobiscū cœnent, & hoc literis addi rogarūt, cū nūc vos soli foribus clausis, delicijs fruamini. Quòd si quando vobis visū fuerit, & illorū quēpiā post lōgū tēpus in cōuiuium adhibere, plus esse molestiæ in cœna, quā voluptatis, multáq; illic in pauperum contumeliam fieri, velut illud, quum non γίγνεσθαι, οἷον ἐκεῖνο τὸ μὴ

φῦ ἀυτῦ οἶνα συμπίνειν. Ηρά-
κλεις, ὡς ἀνελεύθερον, καὶ κα-
ταγνώσκειν ἀυτῦ ἑκείνων ἄξιον,
ὅτι μὴ μεταξὺ ἀνιστάμενοι, οἴ-
χονται, ὅλον ὑμῖν τὸ συμπόσιον
καταλιπόντες. ἐγὼ οὐδὲ ἐς κό-
ρον ὅμως φασὶ πίνειν. τὸν γὰρ
οἰνοχόους ὑμῶν, ὥσπερ τοὺς Ο-
δυσσέως ἑταίρους, κηρῷ βεβυσ-
μένα τὰ ὦτα. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα οὕτως
αἰσχρά ἐστιν, ὥστε οὐκ ἐθέλειν, ἅ
περὶ τῆς νομῆς τῶν κρεῶν αὐ-
τῶνται, καὶ τῶν διακόνων. ὑμῖν
μὲν παρεσκευάσθω ἐς αὖθις ἀμ-
φορεῦσι, ἑκείνοις δὲ παρα-
διόντων. καὶ ἄλλα πολλὰ τοι-
αῦτα μικροφορεῖται, καὶ ἥκιστα
ἐλευθέροις πρέποντα. τὸ γοῦν
ἥδιστον, καὶ συμποτικώτερον,
ἡ ἰσοτιμία ἐστί. καὶ ὁ ἰσοδαί-
της τούτου ἕνεκα ἥρηται ὑμῖν
τῶν συμποσίων, ὡς τὸ ἴσον ἅ-
παντες ἔχοιεν. ὁρᾶτε οὖν ὅπως
μηκέτι ὑμᾶς αἰτιάσωνται, ἀλ-
λὰ τιμήσωσι, καὶ φιλήσωσι,
τῶν ὀλίγων τούτων μεταλαμ-
βάνοντες. ὧν ὑμῖν μὲν ἡ δαπάνη
ἀνεπαίσθητος, ἑκείνοις δὲ ἐν
καιρῷ τῆς χρείας ἡ δόσις ἀείμνη-
στος. ἄλλως τε, οὐδεὶ ἂν οἰκεῖν
δύναιτο τὰς πόλεις, μὴ ὑπὸ καὶ πε-
νήτων συμπολιτευομένων, καὶ
μυεία ἂν τὴν εὐδαιμονίαν

eodem de vino bibunt. Dij boni, quàm illiberale, & planè dignum quod ipsis vitio vertatur, qui non surgant, abeántque toto conuiuio vobis solis relicto. Quanquam negant sese eriam ad satietatem ex illo qualicunque vino bibere, quòd vestri pincernæ aures habeant cera obturatas, haud secus ac Vlyssis socij. Porrò reliqua vsque adeò sunt turpia, vt pigeat commemorare, quæ de carnium partitione criminãtur, déq; ministris qui cum vobis assistant, donec satis súperque expleti fueritis, ipsos prætercurrunt, aliáq; id genus sordida permulta, miníméque viris ingenuis digna. Quare æqualitas res est iucundissima, & conuiuio cõgruẽtissima. Qua de causa vobis æquus ille partitor in conuiuijs præficitur, vt æquam omnes habeant portionem. Videte igitur ne posthac iterum vos accusare possint: sed colant, & ament quum pauca hæc à vobis acceperint, quorum impensa ne sentiretur quidẽ à vobis: at illis dati in tempore muneris perpetua foret recordatio. Prætera nec rẽp. administrare possitis, ni pauperes vnà vobiscũ in ea versẽtur, milléq; modis fœlicitatẽ

ὑμῖν συντελουμένων. οὐδὲ ἂν ἔχοιτε τοὺς θαυμάζοντας ὑμῶν τὸ πλοῦτον, ὦ μόνοι, καὶ ἰδίᾳ, καὶ ὑπὸ σκότῳ πλουτοῦντες. ἰδέτωσαν ὑμᾶς πολλοί, καὶ θαυμαζέτωσαν ὑμῶν τὸ ἀργύριον, καὶ τὰς βαπτίζεις. καὶ τοσούτων φιλοτησίας. μεταξὺ πινόντες, περισκοπείτωσαν τὸ ἔκπωμα, καὶ τὸ βάρος ἰζέτωσαν αὐτοὶ διαβαστάσαντες, καὶ τῆς ἰσοτελείας τὸ ἀκριβές. τὸ χρυσοῦν ὅσος, ὁποῖος ἐπανδεῖ τῇ τέχνῃ. σοὶ γὰρ τῷ χρηστοῖς, καὶ φιλανθρώποις ἀκούειν, καὶ τὸ φθονεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἔξω γενήσεσθε, τίς γὰρ ἂν φθονήσειε τῷ κοινωνοῦντι, καὶ διδόντι τῶν μετείων; τίς δ' ἂν ἄν ἔυξαιτο εἰς τὸ μήκιστον διαβιῶναι αὐτὸν, ἀπολαύοντα τῶν ἀγαθῶν; ὡς νῦν ἔχετε, ἀμάρτυρος μὲν ἡ εὐδαιμονία, ὀπίφθονος δὲ ὁ πλοῦτος, ἀηδὴς δὲ ὁ βίος. καὶ γὰρ ἡδὺ ὁμοίως ἡδὺ οἶμαι μόνον ἐμπίπλασθαι, ὥσπερ τοὺς λέοντας φασὶ, καὶ τοὺς μονίους τῶν λύκων. καὶ συνόντας δεξιοῦσθαι, καὶ πάντα χαρίζεσθαι πειρωμένοις. οἱ τοιοῦτοι μὲν οὐ κωφὸν, καὶ ἄφωνον τὸ συμπόσιον ἐάσουσιν εἶναι, ἵνα μὴ ἐν μύθοις συμποτικοῖς, καὶ σεμνύμασιν ἀνεστραμμένοις ἐπιτηδείως ἔχωσιν. ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς ἀληθινοῖς ἐστιν ἡ ἑστίασις, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν ἡ ἑστίασις, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν ἡ ἑστίασις.

vestram adiuuent. Neque habituri estis qui vestras diuitias suspiciant, si soli, & priuatim in tenebris eas possideatis. Videat igitur vulgus miretúrque vestrum argentum, mensas, vtque præbibentes ad potandum inuitetis: inter bibendum vndique poculum contemplentur, ac pondus expendant manu librantes: tum argenti absolutam cælaturam: tum aurum quo ars decoratur. Nam præterquam quod viros bonos, & humanos vos prædicabunt, etiam ab eorum inuidia liberi eritis. Quis enim inuideat impertienti, dantíque quod æquum est? Quis non potiùs optet, vt quàm diutissimè viuens bonis suis fruatur? Sed vt nunc res vobis habent, fœlicitas vestra teste caret, inuidiosæ sunt diuitiæ, & insuauis vita. Neque enim perinde iuuat, opinor, siquis solus expleatur, vt & leones, & solitarios lupos facere dicunt, quàm si cum lepidis hominibus, & per omnia gratificari conantibus, conuiuatis. Qui primùm non sinent conuiuium mutũ esse, & surdum: verùm consuetudine sua fabulas conuiuijs aptas, dicte-

παχθέσι, καὶ φιλοφρονώμασι ποικίλαις συνέσονται, οἷαι ἥδισαι διατελοῦσι, φίλαι μὲν Διονύσῳ, καὶ Ἀφροδίτῃ. φίλαι δὲ χαρίεσιν. ἔπειτα δὲ πρὸς ἅπαντας ἐς τὴν ὑστεραίαν διηγορεύμενοι, ὑμῶν τὴν δεξιότητα φιλεῖσθαι παρασκευάζοισι. ταῦτα πολλοῦ πρίασθαι καλῶς εἶχεν. ἐπεὶ ἐρήσομαι ὑμᾶς, εἰ μύοντες οἱ πένητες βαδίζοιεν, ὑποδυόμενοι γὰρ οὕτως, ἂν αὖ ὑμᾶς νήσασιν ἂν ἔχοντας οἷς ἐπιδείξασθε τὰς ἁλουργεῖς ἐσθῆτας, καὶ τῶν ἀκολούθων τὸ πλῆθος, ἢ τῶν δακτυλίων τὸ μέγεθος; ἐῶ λέγειν ὡς κὴ ἐπιβουλαὶ, κὴ μίσει παρὰ τῶν πενήτων ἀναγκαῖον ἐγγίνεσθαι πρὸς ὑμᾶς, ἵν' μόνοι βυφᾶν ἐθέλητε. ἃ μὲ γὰρ εὐξεσθε καθ' ὑμῶν ἀπειλῆσιν, ἀποβόπαια, μὴ ὂ γένοιτο εἰς ἀνάγκην αὐτοὺς καταστῆναι τὰ ἐνηθῆς. ἐπεὶ οὔτε ἀλλᾶντων γεύσεσθε, οὔτε πλακοῦντος, ἢ εἴ τι λείψανον τὸ κωμῶν. ἢ φακῆ ὂ, ὑμῖν σαπερδοῦν ἐντιτηκότα ἕξει. ἰσ ὂ, καὶ ἔλαφος, ὀπιθώμοι, μεταξὺ δρασμὸν βάλευσουσιν ἐκ τῶν ὀπάνειου ἐς τὸ ὄρος. κὴ ὄρνις ψῦλαι κατατείνασαι, φεύξεσι καὶ αὗται, πρὸς ἀυτὸν

riáque minimè moleſta, variáſque voluptates adferent: quibus rebus tempus iucundiſſimè tranſigitur: idque gratum eſt Baccho, gratum Veneri, gratum quoque Gratijs. Deinde poſtero die dum comitatem veſtram referunt, beneuolentiam vobis conciliant. Hæc etiam magno fuerant emenda. Nam illud à vobis ſciſcitabor, ſi pauperes abirẽt taciti, ſic enim fingamus, nonne ea res vos vreret, cùm non haberetis, quibus oſtentaretis purpureas veſtes, comitum multitudinem, annulorum magnitudinem? Neque iam libet referre, neceſſariò futurum, vt pauperum inſidiæ atque odia in vos oriantur, ſi ſoli delicijs frui velitis. Nam quę minantur vobis imprecatu-ros ſeſe, abominanda ſunt: & abſit vt ad huiuſmodi imprecationes venire cogantur. Quandoquidem ſi id fiat, neque inteſtina poſthac guſtabitis, neque placentam, niſi ſiquid canis reliquum fecerit. Præterea lenticula ſaperdæ liquamen vobis habebit. Porrò ſus & ceruus inter aſſandum è veru in montes aufugere parabunt: tum aues pingues abſque alis fugam molientes, ad

τοὺς πένητας ἐκπεπήσουσιν. τὸ δὲ μέγιστον, οἱ ὡραιότατοι τῶν οἰνοχόων, φαλακροὶ ἐν ἀκαρεῖ τὸ χρόνου ὑμῖν γενήσονται, ὅτι καταζόπι καὶ ταῦτα τῷ ἀμφορεῖ. πρὸς τάδε, βουλεύεσθε, ὅπως τὴν ἑορτὴν προπέμψετε μόνοι αὖ, καὶ ὑμῖν ἀσφαλέστατα. καὶ ὀπτοφίζετε πολλὴν πενίαν αὐτοῖς, ἀπ' ὀλίγου τελέσματος φίλοις οὐ μεμπτοὺς ἔξοντες.

pauperes auolabũt. Et quod grauissimum est, pecillatores formosissimi repentè vobis calui fient, ídque etiam fracta amphora. Super his rebus consulite, quæ & festo sint digna, & vobis quàm maximè tuta. Atque illis paupertatis onus subleuate, exiguo vectigali, amicos illos neutiquam malos habituri.

ΟΙ ΠΛΟΥΣΙΟΙ ΤΩ Κρόνῳ χαίρειν.

DIVITES SATVRNO SALVTEM.

ARGVMENTVM.

Diuites extenuata accusatione pauperum à consueto, respondent, se quidem feciſſe pro eo atque æquum & honeſtum fuerit, ſed illos ita immodeſtos & intemperantes ſe gerere, vt eos de cætero omnino excludendos cenſuerint. Verùm tamen ex illius conſilio denuo admiſſuros ſe eos eſſe, ſi ex pallo recipiant, ſe nihil contumelioſè aut intemperanter poſthàc facturos eſſe.

ΠΡὸς γὰρ σὲ οἴει μόνον τοῦτο τῶν πενήτων ταῦτα μεμεφθαι ὦ Κρόνε, οὐχὶ ὅ καὶ ὁ Ζεὺς ἤδη ἐκκεκώφωται πρὸς αὐτῶν, ἀναβοώντων, καὶ αὐτὰ δὴ ταῦτα, τὸν ἀνάδασμὸν ἀξιούντων γενέσθαι, καὶ ἀπωμοσίων τὸν τε εἱμαρμένον, ὡς ἄνισον καὶ νομὶζω πεποιημένον, καὶ ἡμᾶς, ὅτι μηδενὸς αὐτοῖς μεταδίδομεν ἀξιοῦμεν; ἀλλ' οἶδεν ἐκεῖνος ἅτε

VIm putas Saturne de rebus NOSTRIS pauperes solùm ad te scripsisse? Quin potiùs Iouis ipsius aures obsurduerunt illis, dum clamant, nouámque rerum partitionem flagitant: ac simul & fatum incusant, quòd non æqualiter distribuerit, & nos quòd nihil ipsis impertiri velimus. Verùm nouit ille

ζεις ὦν, παρ' οἷς ποιν ἡ αἰτία. καὶ διὰ τοῦτο παρακούει αὐτῶν τα πολλά. σοὶ δ' ὅμως ἀπολογησόμεθα, ἐπειδὴ ἄρχεις γε ἡμῶν. ἡμεῖς γὰρ ἅπαντα πρὸ ὀφθαλμῶν λαβόντες, ἃ γέγραφας, ὡς καλὸν ἐπικουρεῖν ἀπὸ πολλῶν τοῖς δεομένοις, καὶ ὡς ἥδιον συνεῖναι, ἢ συνευωχεῖσθαι τοῖς πένησιν, αἰεὶ διετελέμεθα οὕτω ποιοῦντες, ἰσοδαίτοι καθεζώμενοι, ὡσαὰν μὴ ᾖ τὸν συνδαιτυμὸν αὐτὸν αἰτιάσασθαί τι. οἱ δ', ὀλίγον ἐν ἀρχῇ δεῖσθαι φάσκοντες, ἐπειδήπερ ἅπαξ αὐτοῖς ἀνεπετάσαμεν τὰς θύρας, οὐκ ἀπῆσαν, ἀλλ' ἐπ' ἄλλοις αὐτοῦντες. εἰ δὲ μὴ πάντα ἡδέως, μηδὲ πρὸς ἅπαξ λαμβάνοιεν, ὀργὴ, καὶ μῖσος, καὶ πρόχειροι αἱ βλασφημίαι, κἂν εἴ τι ἐπιψεύδοιντο ἡμῖν. ἀκηκόοντες ἐπίστευον αὖθις ὡς ἀκριβῶς εἰδόσιν ἐκ τοῦ συγγεγονέναι. ὥστε ἢ δοῦναι δάτεον, ἢ μὴ διδόντα ἐχθρὸν εἶναι πάντως ἔδει, ἢ πάντα πρὸ ἡμῶν, αὐτίκα μάλα πένεσθαι, καὶ τῶν αἰτούντων καὶ αὐτὸν εἶναι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, μέτρια. ἐν δὲ τοῖς δείπνοις αὐτοῖς, ἀμελήσαντες τοῦ ἐμπίπλασθαι, καὶ γαστρίζεσθαι, καὶ αὐτοὶ ἐπιδὰν

quippe cùm sit Iupiter, penes quos sit culpa, eóque illos plerunque obaudit. Nũc tamen cùm nobis imperes, nostri apud te defensionem suscipiemus. Nos enim omnia ista quæ scribis ob oculos habentes, quã sit honestũ de magna rerũ copia indigentibus opitulari, quãtóque sit iucundius simul cum pauperibus versari, & cõuiuiũ agitare, ad eũ modũ assiduè facimus, & ita in vitę ratione nos æquamus, vt conuictor nihil possit incusare. Verũ illi primũ aiũt sibi paucis opus esse: deinde vbi fores illis semel aperuerimus, nunquam desinunt alia super alia postulare. Quod nisi protinus omnia, simúlque cũ dicto acceperint, mox paratũ odiũ, in prõptu conuitia, etiãsi quid de nobis sit mentiẽdũ. Porrò qui audiunt, fidẽ illis habẽt, vt qui probè sciãt, eo quòd nobiscũ consuetudinẽ habuerint. Ita fit vt in alterutrũ incidamus, vt si nihil demus, illos prorsus habeamus hostes, aut profusis omnibus, ipsis protinus egeamus; iámque in pauperem gregem veniamus. At cætera quidem sunt tolerabilia. Verũ inter cœnas ipsas non curantes ingurgitari, & implere ventrem, quum

πλείω τῶ ἱκανῶ πίωσιν, ἢ παιδὸς ὡραίου, μεταξὺ ἀναδύντος τὸ ἔκπωμα, ἤ τις ἅψαιτο χείρα, ἢ πάλλακὴν, ἢ γαμετὴν γυναικὶ ἐπιχείρησαν. εἶτα καταμίσαντες τῶ συμποσίου, ἐς τὴν ὑστεραίαν λοιδορεῖσθαι ἡμῖν καταλήξουσι, ὡς ἐδίψησαν, καὶ ὡς λιμῶ σωθῆναι δυνηθεῖμεν. καὶ εἴ σοι ταῦτα καταψεύδεται δοκῶμεν, ἡ ὑμέτερον παράσιτον ἀναμνήσθητι, τὸν Ἰξίονα. ὃς ἀξιωθεὶς κοινῆς τραπέζης, ἀξίωμα ἴσον ἔχων ἡμῖν, τῆ Ἥρᾳ μαινόμενος, ἐπεχείρει ὁ ἡνιοχεύς. ταῦτα δέ, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὑφ' ὧν ἡμεῖς ἐβουλευσάμεθα πρὸς τὸ λοιπὸν, ἀσφαλείας τῆς ἡμετέρας ἕνεκεν, μηκέτι σπάνιον ποιεῖν αὐτοῖς τὴν οἰκίαν. εἰ δ' ὅτι σὺ συμπείθῃ, μετείων δεήσεσθαι, ὥσπερ νῦν φασι, μηδὲν δ' ὑβριστικὸν ἐν τοῖς συμποσίοις ἐργάσεσθαι, κοινωνούντων ἡμῶν, καὶ συμπαιζόντων τύχῃ τῆ ἀγαθῆ. καὶ τῶν ἱματίων ὡς σὺ κελεύεις, πέμψομεν, καὶ τοῦ χρυσίου, ὁπόσον σέ τε, καὶ φορεσθῆναι δεῖ. καὶ ὅλως, οὐδὲν ἐλλείψομεν. καὶ αὐτοὶ δ' ἀφέμενοι τοῦ κατὰ τέχνην ὁμιλεῖν ἡμῖν, φίλοι αὖτε κολάκων, καὶ παρασίτων ἔσεσθε,

plus satis biberint, aut pueri formosi poculum porrigentis manum pungunt, aut pellicem, vxorem-ue solicitant. Deinde euomito conuiuio, postridie nobis obtrectant, narrantes vt sitiuerunt, & esurierũt. Quòd si hæc aduersus illos mentiri videmur, vester ille parasitus Ixion redeat in memoriam, qui ad mensæ communis honorem admissus, ac vobis dignitate æquiparatus, iam ebrius ille vir egregius, Iunonem adortus est. Hæc atque huiusmodi sunt, propter quæ in posterum statuimus, quò res nostræ sint in tuto, ne posthac illis aditum in domum præbeamus. Quòd si te authore paciscantur, sese moderatè petituros, vt nunc aiunt, neque quicquam flagitiosum in conuiuiis admissuros, age conuiuant nobiscum, simúlque cœnent bonis auibus. Ac de tunicis, sicuti iubes, mittemus, & de auro, pro facultate insuper insumemus: denique nihil omittemus. Tum illi arte nobiscum viuere desinentes, pro adulatoribus & parasitis amici sunto.

ὡς ἡμῖν γε οὐδὲν ἂν ἀπᾴσαιτο, κἀκείνων τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθελόντων.

Ita nihil erit quod in nobis desideres, si ipsi quoque suo fungi volent officio.

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ, Η Λαπίθαι, Φίλων, ἢ Λυκῖνος.

SYMPOSIVM, VEL LAPITHAE. PHILON: Lycinus.

ARGVMENTVM.

Rursum depingit hoc loco Philosophorum mores & vitam Lucianus, atque illa, quæ fictionibus ac fabulis alibi de illis prodidit, hic nunc exemplo ac vero facto comprobat. Est autem historica quædam rei gestæ commemoratio, qua exponit, quo pacto diuersarum professionum Philosophi aliquot, ab Aristæneto ad cœnam & nuptiarum celebritatem vocati, postea quam vino incaluêre, pro secta quisque sua inter se verbis primò contenderint, mox ad manus quoque & ad vulnera venerint, adeò vt saucij nonnulli, ac mutilati è conuiuio asportati fuerint. Rursum autem ex alijs qui vocati non fuerant, quidam, Cynicus videlicet, vltrò veniens, cœnantibus sese obtruserit, magna præsentia & impudentia sua importunitate. Alius autem per literas cum Aristæneto expostularit, tragicè propè in eum debacchatus, quòd præteritus, & cæteris postpositus fuisset. Ex quo appareret, istud hominum genus, quod sæpe virtutem prædicat, voluptati, gulæ, cæterisque vitijs inseruire solitos. Cæterùm tametsi hæc omnia cum summa festiuitate pro ingenio atque facundia sua tractet Lucianus, interim tamen serio quoque ac verè idem monet, nullum esse precium operæ, si quis disciplinas omnes perdiscat, nisi simul & vsta rationes ad id, quod optimum est, accommodet. Inscribitur autem Dialogus hic Conuiuium, vel Lapitha, quorum prioris titulus ab argumento & re ipsa sumptus est, alter à collatione, quòd vt hic Philosophi, ita & Poëtis Lapitha & Centauri, in nuptijs Pirithoi, inter se funesto certamine congressi quoque feruntur.

ΦΙΛΩΝ.

Οἰκίλην σὲ Λυκῖνε, διατριβήν φασι γεγονέναι ὑμῖν χθὲς ἐν Ἀριστοιμήτου

PHILON.

Ariam, Lycine, dispu-tationem in cœna apud Aristænetum heri vobis

πρὸ τὸ δεῖπνον, καὶ τινας φιλοσόφους λόγους εἰρῆσθαι, καὶ ἔριν οὐ σμικρὰν συνῆφθαι ἐπ' αὐτοῖς. εἰ δὲ μὴ ἐψεύδετο Χαρῖνος, καὶ ἄχρι βαυμάτων προεχωρῆσαι τὸ πρᾶγμα. καὶ τέλος, αἵματι διαλυθῆναι τὴν συνουσίαν. Λυ. καὶ πόθεν ὦ Φίλων, ἐπύθετο Χαρῖνος ταῦτα; οὐ γὰρ συνεδείπνει μεθ' ἡμῶν. Φι. Διονύσιον ἔφη τὸν ἰατρὸν ἀκοῦσαι. Διόνυσος δ', καὶ αὐτὸς οἶμαι τῶν συνδείπνων ἦν. Λυ. καὶ μάλα. οὐμὲν ἐξ ἀρχῆς γε ἐν ἁπᾶσι παρεγένετο, ἀλλὰ ὀψὲ, μεσούσης σχεδὸν ἤδη τῆς μάχης, ἐπέσχε ὀλίγον περὶ τῶν βαυμάτων, ὥστε βαυμάζω εἴ τι σαφὲς εἰπεῖν ἐδύνατο, μὴ παρακολουθήσας ἐκείνοις, ἀφ' ὧν ἀρξαμένη ἐς τὸ αἷμα ἐτελεύτησεν αὐτοῖς ἡ φιλονεικία. Φι. τοιγαροῦν ὦ Λυκῖνε, καὶ ὁ Χαρῖνος αὐτὸς, εἰ βουλοίμεθα ταλήθη ἀκοῦσαι, καὶ ὅπως ἐπεράχθη ἕκαστα, περὶ σε ἡμᾶς ἥκειν ἐκέλευε. καὶ τὸν Διονύσιον γὰρ αὐτὸν εἰπεῖν, ὡς αὐτὸς μὲν, οὐ παρεγένετο ἅπασι, σὲ δ' ἀκριβῶς εἰδέναι τὰ γεγενημένα, καὶ τὸν λόγους αὐτοὺς ἀπομνημονεῦσαι, ἅτ' μὴ παέργως τὰ τοιαῦτα, fuisse narrant, ac philosophicos quosdam sermones habitos, nec paruam super his exortam contentionem: imò nisi mentitus est Charinus, etiam ad vulnera vsque rem processisse, denique conuentum sanguine dimissum esse. *Lyc.* Et vnde Philon, resciuit hæc Charinus? neque enim is nobiscum est cœnatus. *Ph.* Ex Dionico medico, aiebat accepisse sese. Dionicus autem opinor, erat ex conuiuis. *Lyc.* Ita sanè: sed non omnibus ab initio interfuit: sed seriùs, ferè sub medium pugnæ, & paulò ante vulnera superuenit. Proinde demiror, siquid certi referre potuit, qui non spectarit illa, vnde his inter eos nata desierit in sanguinem. *Ph.* Proinde Lycine, etiam Charinus ipse, si singula vti gesta sunt, audire planè vellemus, iussit vt te conueniremus. Etenim dixisse Dionicum, se toti negotio interfuisse: te verò accuratè tenere quicquid actum est, eorúmque sermones meminisse, vt qui res istiusmodi non obiter, sed diligenter

ἀλλ' ἐν ταυτῇ ἀκροώμενον. ὥστε καὶ αὖ φθονοῖς ἐστῶν ἡμᾶς ἡδίστην ταύτην ἑστιάσιν, ἧς οὐδεὶς ἂν τις ἡδίων ἔμοιγε. καὶ μάλιστα ὅσῳ νήφοντες ἐν εἰρήνῃ, καὶ αὐλαμωτὶ ἔξω βέλους ἑστιασόμεθα. εἴτε γεγόντες ἐπαρῳνησάν τι παρὰ τὸ δεῖπνον, εἴτε νέοι, εἰπεῖν τε ὅσα ἥκιστα ἐχρῆν ὑπὸ τῆς ἀκράτου παροχθέντες, καὶ πρᾶξαι. Λυ. νεανικώτερα ἡμᾶς ὦ Φίλων, ἀξιοῖς ἐνφέρειν ταῦτα πρὸς τοὺς πολλοὺς, καὶ ἐπιξιέναι, διηνεμωμένους πράγματα, ἐν οἴνῳ, καὶ μέθῃ γεγόμενα, δέον λήθην ποιήσασθαι αὐτῶν, καὶ νομίζειν ἐκεῖνα πάντα θεῶν ἔργα τῶν Διονύσου εἶναι. ὃς ἂν οἶδα εἴ τινα ἢ αὐτῶν ὀργίων ἀτέλεστον, καὶ ἀβάκχευτον ὑπερεῖδεν. ὅθεν οὐ μὴ κακοήθων τινῶν ἀνθρώπων ἢ τὸ ἀκριβῶς τὰ τοιαῦτα ἐξετάζειν; ἃ καλῶς ἔχει ἐν τῷ συμποσίῳ καταλιπόντας ἀπαλλάττεσθαι. μισῶ γάρ φησι καὶ ὁ ποιητικὸς λόγος μάμονα συμπόταν. καὶ οὐδὲ ὁ Διόνικος ὀρθῶς ἐποίησε πρὸς τὸν Χαρῖνον, αὐτὰ ἐξαγορεύσας, καὶ πολλῷ πλεῖω εὐκολοκρασίαν κατασκεδάσας ἀνδρῶν φιλοσόφων. ἐγὼ δ', ἄπαγε, καὶ αὖ τι τοιοῦτον ἐποίμι. Φι. Δρύπτῃ

audite consueueritis. Itaque omnino nos suauissimo hoc epulo excipies, quo nescio an vllum mihi sit iucundius: in primis cùm in pace sobrij, & sine sanguine extra teli iactum simus epulaturi: siue senes, siue iuuenes aliquid in cœna debacchati sunt: ea mero compulsi & dicere, & facere quæ minimè decebat. *Lyc.* Vis, Philo, vt hæc in vulgus narrando efferam quæ in vino & ebrietate petulantiùs acta sunt: cùm essent potiùs obliuioni tradenda, omniáque illa Dei illius Bacchi opera censenda: quî nescio an quenquam suis orgijs non initiatum, & bacchationis expertem prætermierit. Proinde vide ne hominis sit parum bene morati, eiusmodi adamussim exquirere, quibus in conuiuio relictis rectius erat discedere. Odi enim, inquit poëta, memorem compotorem. Nec à Dionico rectè factum, quòd hæc apud Charinum effutiuit, & pridianam hominum Philosophorum temulentiam diuulgauit. At ego, apage, nihil istiusmodi velim dicere. *Ph.* Ludos me

ταῦτα ὦ Λυκῖνε. ἀλλ' οὔπω γε πρὸς ἐμὲ οὕτω ποιεῖν ἐχεῖν, ἀκριβῶς γιγνώσκων πολὺ πλέον ἐπιθυμοῦντά σε εἰπεῖν, ἢ ἐμὲ ἀκοῦσαι. καί μοι δοκεῖς εἰ ἀποροῖσεις τῶν ἀκουσομένων, κἂν πρὸς κίονα τινὰ, ἢ πρὸς αὐλαίαν τὴν ἀρχαίαν ἀν πρόσωπον, ἐκχέαι, πάντα συνείρων ἀμυσί. εἰ γοῦν ἐθελήσω ἀπαλλάττεσθαι νῦν, ἂν ἐάσεις με ἀνήκοον ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἥξεις, καὶ παρακολουθήσεις, κἀγὼ θρύψομαι πρὸς σὲ ἐν τῷ μέρει. καὶ ἴσως δοκεῖ, ἀπιωμεν ἄλλου ἀυτὰ πευσόμενοι. σὺ δ' μὴ λέγε. Λυ. μηδὲν πρὸς ὀργήν. δι' ἐμοῦ γὰρ, ἐπίσαρ οὕτω προθυμῇ. ἀλλ' ὅπως μὴ πρὸς πολλοὺς ἐρεῖς. Φι. εἰμὶ παντάπασιν ἐγὼ ἀπιλέλησμαι Λυκίνου, ἀυτὸς σὺ ἄμεινον ποιήσεις ἀυτὸ, καὶ φράσεις εἰπὼν ἅπασιν. ὥστε οὐδὲν ἐμοῦ δεήσῃ. ἀλλ' ἐκεῖνό μοι πρῶτον εἰπὲ, τῷ παιδὶ τῷ Ζήνωνι ὁ Λεοσθένετος ἀγόμενος γυναῖκα, εἰσία ὑμᾶς; Λυ. οὐκ, ἀλλὰ τὴν θυγατέρα ἐξέδοτο αὐτὸς ἡ Κλεανθὶς τῷ Εὐκρίτῳ τῷ δανειστικῷ τῷ φιλοσοφοῦντι. Φι. παγκάλως νὴ Δία μνησθείς, ἀπαλῷ γεμιῶ ἔτι, κἀ οὐ πάνυ καλὸν γάμον.

facis, Lycine. At non erat apud me sic agendum, vt qui cognorim apprimè te dicendi longè esse cupidiorem, quàm ego sim audiendi. Et mihi videris, si tibi deessent auditores, vel ad columnam aliquam, vel ad statuam accessurus, quò omnia vno spiritu connectens effunderes. Quòd si nunc voluero discedere, non sines me abire quin audiuerim: imò venies, comitabere, rogabis. Atque ego te tum vicissim ludam. Quin si ita vis, abeamus ea ex alio audituri: tu verò ne dicas. *Lyc.* Nihil succenseas, narrabo enim, siquidem tantopere cupis: sed ea lege vt apud vulgus non efferas. *Ph.* Ni prorsus Lycini motũ sum oblitus, tute meliùs id feceris, & prior omnibus denarrabis: ita vt me nihil opus fuerit. Sed id mihi responde primùm, An filio Zenoni vxorem ducens Aristænetus, conuiuio vos accepit? *Lyc.* Non: sed Cleanthidem filiam locabat filio fœneratorij Eucriti, philosophiæ operam danti. *Ph.* Formosissimo per Ioue adolescenti, adhuc tenero, nec admodũ nuptijs maturo.

Λυ. ἀλλ' ὡς εἶχεν ἄλλον ἐπιτηδειότερον οἶμαι. τοῦτον ἂν κόσμιόν τε εἶναι δοκοῦντα, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὡρμημένον, ἔτι δὲ μόνον ὄντα πλουσίῳ τῷ Εὐκρίτῳ, προῃρεῖτο γυμφίον ἐξ ἁπάντων. Φι. οὐ μικρὰν λέγεις αἰτίαν τὸ πλουτεῖν τὸν Εὔκριτον. ἀτὰρ ὦ Λυκῖνε, τίνες οἱ δειπνοῦντες ἦσαν; Λυ. τοὺς μὲν ἄλλους, τί ἂν σοι λέγοιμι; οἱ δ' ἀπὸ φιλοσοφίας, καὶ λόγων, ὅπερ ἐθέλεις οἶμαι ἀκοῦσαι μάλιστα, Ζηνόθεμις ἦν ὁ πρεσβύτης, ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς. ἦν δὲ σὺν αὐτῷ, Διφίλος, ὁ λαβύρινθος ἐπίκλην, διδάσκαλος ὢν οὗτος τοῦ Λειψαγέτου, υἱέος τοῦ Ζηνώνος. τῶν δὲ ἀπὸ τοῦ περιπάτου, Κλεόδημος. οἶδα τὸν γραμμύλον, τὸν ἐλεγκτικόν; ξίφος αὐτὸν οἱ μαθηταὶ, καὶ κοπίδα καλοῦσιν. ἄλλα ἦν ὁ ἐπικούρειος Ἕρμων, παρῆν. καὶ εἰσελθόντα γε αὐτὸν, οὐδεὶς ὑπεβλέπουτο οἱ ξωϊκοὶ, ἦν ἀπεστρέφοντο, ἦν δῆλοι ἦσαν ὥσπερ τινα παρ' ἀλοίαν, καὶ ἀναγῶ μυσαττόμενοι. οὗτοι μὲν Λειψαγέτου αὐτοῦ φίλοι, καὶ συνήθεις ὄντες, παρεκέκλητο ἐπὶ δεῖπνον. καὶ ξὺν αὐτοῖς, ὁ γραμματικὸς Ἰσταῖος, καὶ ὁ ῥήτωρ Διονυσόδωρος.

Lyc. Sed nullum vtique aptiorem habebat: quem cùm videret modestum, & ad studia philosophiæ propensum, præterea solum Eucrito diuiti filium, sponsum ex omnibus delegit. *Ph.* Non leuem dicis causam, quia nimirum diues est Eucritus. Verùm Lycine, quinam erant conuiuæ? *Lyc.* Alios quidem, cur tibi recenseam? Ex Philosophis & oratoribus, quos potissimùm audire cupis, erat Stoicus ille senex Zenothemis: vnáque Diphilus, cognomento Labyrinthus, Aristæneti Zenonis filij præceptor. Ex Peripateticis autem Cleodemus: nosti hominem dicacem, & argutatorem, quem discipuli gladium, & bipennem vocant. Aderat etiam Hermon Epicureus: quem ingredientem Stoici toruis oculis obtuebantur, & auersabantur, palámque tanquam paricidam & impium detestabantur. Hi quidem Aristæneti ipsius amici, & familiares, ad cœnam fuerant inuitati: & cum his Istiæus Grammaticus, & Rhetor Dionysodorus.

διὰ ὃ τὸν γυμφίον τὸν Χαιρέαν, Ιων ὁ πλατωνικὸς συνεισῆτο, διδάσκαλος ἀυτῆ ὢν, σεμνός τις ἰδεῖν, καὶ θεοφερὴς, καὶ πολὺ τὸ κόσμιον ἐπφαίνων τῷ προσώπῳ. καινόν γοῦν οἱ πολλοὶ ὀνομάζουσιν αὐτὸν, εἰς τὸ ὀρθότητα τῆς γνώμης ἀποβλέποντες. καὶ ἐπεὶ παρῆλθεν, ὡσεξανίσαντο πάντες αὐτῷ, καὶ ἐδεξιοῦντο ὥς τινα τῶν κρειττόνων. καὶ ὅλως, θεῖ ἐπιδημία τὸ πρᾶγμα ἦν, Ιων ὁ θαυμαστὸς συμπαρῆν. δέον ἤδη κατακλίνεσθαι, ἁπάντων μὲν ἀνδρῶν παρόντων, ἐν δεξιᾷ μὲν εἱστόντων, αἱ γυναῖκες ὅλον τὸν κλιντῆρα ἐκεῖνον ἐπέλαβον, ὡς ὀλίγαι οὖσαι. καὶ ἐν αὐταῖς, ἡ νύμφη, πάνυ ἀκριβῶς ἐγκεκαλυμμένη, ὑπὸ τῶν γυναικῶν περιεχομένη. ἐς ὃ τὸν αὐτίδυεγον, ἢ ἄλλη τινὶδυς, ὡς ἕκαστος ἀξίας εἶχε. κατ' αὐτικρὺ ὃ τῶν γυναικῶν, πρῶτος ὁ Εὔκλειτος. εἶτα ὁ Λεισχήνετος. εἶτα ἐνεδριάζετο, πότερον χρὴ πρότερον Ζηνόθεμιν τὸν στωϊκὸν ἅτε γέροντα, ἢ Ερμωνα τὸν ἐπικούρειον. ἱερεὺς γὰρ ἀμφοῖν τοῖν ἀδέλφοιν, καὶ ἡμῖν τῆς πρώτου ἐν τῇ πόλει. ἀλλὰ ὁ

Et propter sponsum Chæream, Ion Platonicus præceptor eius intererat cõuiuio: vir aspectu graui, ac decore diuino, & multam vultu modestiam præ se ferens, vnde vulgus regulam ipsum vocat, ad eius animi rectitudinem respicientes. Huic ingresso assurrexerunt omnes, & vt quempiam ex præstantioribus salutarunt: adeò vt Deus aliquis aduenisse videretur, cùm vnà adesset Ion illè admirãdus. Cùm autem iam esset accumbendum, omnibus ferè præsentibus, ad dextram quidem ingressis, totam illam spõdam mulieres quæ complures erant, occuparunt. Inter quas erat & sponsa, valdè diligenter obuelata, fœminis hinc atque hinc stipata. Porrò ex aduerso ostij reliqua turba, pro cuiusque dignitate collocata. E regione mulierum, primus Eucritus, secundus Aristænetus. Tum ambigi cœpit, vtrum altero priorem oporteret accumbere, Zenothemin-ne Stoicũ quippe senem, an Hermonem Epicureum. Nam hic erat Castoris ac Pollucis sacerdos, & nobilissimæ inter ciues familiæ. Verùm eam hæsitationem soluit Zenothemis.

Ζηνόθεμις ἢ ἀποείαν ἔλυσεν.

εἰ γάρ με φησὶν ὁ Ἀντίοχος δεύτερον ἄξεις Ἑρμωνος, τοῦτο τὸ ἀνάγκης, ἵνα μηδὲν ἄλλο κακὸν εἴπω, ἐπικούρειον, ἄπειμι, ὅλον σοὶ τὸ συμπόσιον καταλιπών. καὶ ἅμα τὸν παῖδα ἐκάλει, καὶ ἐξιόντι ἐφίκετο. καὶ ὁ Ἑρμων, ἔχε μοι, ἔφη, Ζηνόθεμι τὰ πρῶτα ἔφη. ἀτὰρ εἰ καὶ μηδέν τι ἕτερον, ἀλλ' ἐκεῖνό γε οὐκ ἐξήλασθαι καλῶς εἶχεν, εἰ καὶ τὸ Ἐπικούρου πάνυ καταπεφρόνηκας. ἐλέλαστο ἤδη ὃς ὁ Ζηνόθεμις, ἐπικούρειον ἱερεῖα. καὶ ἅμα λέγων, κατεκλίνετο. καὶ μετ' αὐτὸν ὁμοίως ὁ Ἑρμῶν. εἶτα Κλεόδημος ὁ περιπατητικός. εἶτα ὁ Ἰων. καὶ ὑπ' ἐκεῖνον, ὁ νυμφίος. εἶτ' ἐγώ. καὶ παρ' ἐμὲ, ὁ Δίφιλος. καὶ ὑπ' αὐτῷ, Ζηνόθεμις ὁ μαθητής. εἶτα, ὁ ῥήτωρ Διονυσόδωρος, καὶ ὁ γραμματικὸς Ἰσιάδης. Φι. βαβαὶ ὦ Δυκῖνε, μουσεῖόν τι τὸ συμπόσιον δικῇ σοφῶν τῶν πλείστων ἀνδρῶν. καὶ ἔγωγε τὸν Ἀντίοχον ἐπαινῶ, ὅτι τῇ ἐνεστώσῃ ἑορτῇ ἄγων, τοὺς συμφωνοτάτους ἐσθῆτι πρὸς τὸν ἄλλον ἐξέσωσεν, ὅπερ τὸ κεφάλαιον ἐξ ἑκάστης αἱρέσεως ἀπαντᾶν ἀμῶμος, ἐκ τοῦ; τοῦδε;

Si me, inquit, Aristenete, minoris Hermone ducis, viro videlicet isto, vt ne quid aliud malè dicam, Epicureo, discedo, totúmque conuiuiũ vobis relinquo. Et puerum ilico tanquam discessum parans, aduocat. Tum Hermon, priores partes, inquit, habe Zenothemi: quanquam etsi nihil aliud, vel hoc nomine pati erat conuedi, quòd sacerdos sim, vt plane contemnas Epicurum. Rideo, inquit Zenothemis, sacerdotem Epicureum: simúlque cum dicto accubuit. Post hunc Hermon: deinde Cleodemus Peripateticus, pone hunc Ion, proximè hunc sponsus, post eum ego, iuxta me Diphilus, huic assidebat Zenon discipulus, postremò Rhetor Dionysodorus cum Istiæo Grammatico. Ph. Papæ, Lycine, Musarum conuentum quendam mihi narras fuisse istud conuiuium, quippe plurimis sapientibꝰ, doctisque viris refertum. Atque equidem Aristænetum laudo, quòd cùm optatissimum hoc festum celebraret, præ cæteris sapientissimos viros conuiuio exciperé voluerit, delectis ex vnaquaque secta præcipuis, non hos, non illos, sed omnes promiscuè aduocatis; ἀλλ' ἀπὸ πάσης αἱρέσεως

Λυ. ἔστι γὰρ ὦ ἑταῖρε, οὐχὶ τῶν πολλῶν τούτων πλουσίων, ἀλλὰ καὶ παιδείας μέλει αὐτῷ, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου τοῖς τοιούτοις ξύνεστιν. εἰστιώμεθα οὖν ἐν ἡσυχίᾳ τοσοῦτον, καὶ παρεσκεύασο ποικίλα. πολλὰ οὐδὲν οἶμαι χρὴ καὶ ταῦτα καταειθμεῖσθαι, χυμούς, καὶ πέμματα, καὶ καρυκείας. ἅπαντα γὰρ ἄφθονα. ἐν τούτῳ ὁ Κλεόδημος ἐπικύψας ἐς τὸν Ιωνα, ὁρᾷς ἔφη τὸν γέροντα, Ζηνοθέμιν λέγων, ἐπήκοον γὰρ, ὅπως ἐμφορεῖται τῶν ὄψων, καὶ ἀναπέπλυται ζωμοῦ τὸ ἱμάτιον, καὶ ὅτι τῷ παιδὶ κατόπιν ἑστὼς ὀρέγει, λανθάνειν οἰόμενος τοὺς ἄλλους, οὐ μεμνημένος τῶν μὲθ αὑτοῦ; δεῖξον οὖν καὶ Λυκίνῳ ταῦτα, ὡς μάρτυς εἰμὶ ἐγὼ ὧν οὐδὲν ἐδεόμην, δείξοντος μοι τοῦ Ιωνος, πολὺ πρότερον αὐτὰ ὑπ' ἐμεῖο πεπωκότα. ἅμα δὲ ταῦτα ὁ Κλεόδημος εἰρήκει, καὶ ἐπεισέπεσεν ὁ κωμικὸς Αλκιδάμας ἄκλητος, ἐκεῖνο τὸ κοινὸν ἐπιχαιρεκακήσαμενος, τὸ Μενέλαον αὐτόματον ἥκοντα τοῖς μὴ ἔνι πολλοῖς, ἀναίσχυντα ἐδόκει πεποιηκέναι, καὶ ὑπερφυὲς τὰ πρόχειρα.

Lyc. Etenim, amice, non modò est è diuitum istorum vulgo, sed etiam literarum est studiosus, & maximam vitæ partem in his versatur. Itaque initio taciti cœnabamus, variúsque erat apparatus. Neque enim arbitror operę pretium, vt enumerẽ condimenta, cupedias, & aromata, quæ cuncta affatim suppetebant. Interim Cleodemus, inclinatus in Ionem, vides, inquit, illum senem, Zenothemin dicens (subauscultabam enim) vt sese opsonijs ingurgitat, vtque iure vestem oppleuit: quàm multa puero à tergo stanti porrigit, alios latere se putans, & post se accumbentium immemor? Hæc igitur ostende Lycino, quò sit testis. Mihi autem non opus erat, vt indicaret Ion: quippe qui hæc perspicuè videram. Hæc simulatque dixit Cleodemus, irruit in conuiuium Alcidamas Cynicus non vocatus, vulgatum illud lepidè præfatus, Menelaum vltro venire. Quare plerisque visus est turpiter & impudenter fecisse: & quod cuique tum in mentem veniebat, in eum torquebant, alius hoc, Insanis Menelae:

ὁ μὲ, τὸ, ἀφρονεῖς Μενέλαε. ὅσ',

μὴ ὃκ ἀρέσῃ Ἀγαμέμνονι λῦσαι συμῷ, ἢ ἄλλα πρὸς ἡ καιρὸν εὔστροφα, καὶ χαρίεντα τοῦτον θορυβοῦντες. ἐς μῦθοι τὸ φανερὸν, ἐδεὶς ἐτόλμα λέγειν. Α ἐδεδοίκει γὰρ τὸν Ἀλκιδάμαντα, βόλιν ἀτεχνῶς ὄντα, καὶ κρατιστότατον κυνικῶν ἁπάντων. παρ' ὃ καὶ ἀμείνων ἐδόκει, καὶ φοβερώτατος λῦ ἅπασιν. ὁ δὲ Ἀριστάνετος, ἐπαινέσας αὐτὸν, ἐκέλευε θρόνον πρὰ λαβόντα, καθίζεσθαι πρὸ Ἰστιαίου τε, καὶ Διονυσοδώρου. ὁ δὲ, ἄπαγε φησὶ, γυναικεῖον λέγεις, καὶ μαλ- C θακὸν, ἢ θρόνου καθίζεσθαι, ἢ σίμποδος, ὥσπερ ὑμεῖς ἐπὶ μαλακῆς ταύτης ἐωνῆς μικρᾶ δεῖν ὕπτιοι κατακείμενοι, ἑστᾶτε, πορφυρίδας ὑποζεβλημένοι. ἐγὼ δ', κἂν ἑρδοσκάλλιδεῖπνῶμαι, ἐμπεσὼν τῇ ἅμα τῷ συμπορίῳ. εἰ δὲ καὶ κἀμοιμι, καμαὶ καὶ ἡ τείβωνα ὑποβαλλόμενος, κείσομαι ἐπὶ ἀγκῶνος, ὥσπ ἡ Ἡρακλέα γράφουσιν. οὕτως ἔφη γράφεσθαι ὁ Ἀριστάνετος, εἰ σοὶ κάλλιον. καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ἐν κύκλῳ περιὼν ὁ Ἀλκιδάμας, ἐδείπνει, ὥσπερ οἱ Σκύθαι πρὸς τὴν ἀβροτέραν νομὴν μετέρχονται μενοι. καὶ τοῖς περιφέρεσι τὰ

alius verò, Verùm Agamemnoniæ menti non ista placebant: ad hæc alia quæ pro tempore lepidè & sallè dici poterant, in eum obmurmurabant. Nam palam nullus audebat quicquam dicere, propterea quòd metuerent Alcidamantem, vt pote conuitiatorem egregiũ, vnúmque è Cynicis omnibus clamosissimum. Qua quidem re adeò visus est excellere, vt nulli non formidandus esset. At Aristænetus collaudatum illum, quòd non vocatus aduenisset, iussit accepta sella, iuxta Istiæum ac Dionysodorum accumbere. At ille, apage, inquit, muliebre ac molle quiddam dicis, vti in sella aut scamno sedeam, quemadmodum vos mollibus in stratis propè supini accumbentes, supposita purpura, epulamini. Quin ego vel stans cœnauero, in ipso interim conuiuio obambulans. Quòd si defatigatus fuero, tũhumi substrato pallio, cubito innixus iacebo, qualẽ Herculẽ pingunt. Ita fiat, inquit Aristænetus, siquidem isthuc mauis. Tum Alcidamas conuiuium in orbem lustrans, cœnabat, Scytharũ ritu ad vberiora pascua subinde sese transferẽs, vnáq; cũ ijs qui inferebant

ὄψα συμπεριιὼν. καὶ μέντοι καὶ σιτούμενος, ἐνεργὸς ἦν, ἀρετῆς πέρι, καὶ κακίας μεταξὺ διεξιὼν, καὶ ἐς τὸν χρυσὸν, καὶ τὸν ἄργυρον ἀποσκώπτων. ἠρώτα γοῦν τὸν Ἀρισταίνετον, τί βούλονται αὐτῷ αἱ τοσαῦται, καὶ τηλικαῦται κύλικες, τῶν κεραμεῶν ἴσα δυναμένων. ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν ἤδη διενοχλοῦντα, ἔπαυσεν ἐς τὸ παρὸν Ἀρισταίνετος, τῷ παιδὶ νεύσας ἐμμεγέθη σκύφον δοῦναι αὐτῷ, ζωρότερον ἐγχέαντα. καὶ ἐδόκει ἄριστα ἐπινενοηκέναι, οὐκ εἰδὼς ὅσων κακῶν ἀρχὴν ὁ σκύφος ἐκεῖνος ἐνεδεδώκει. λαβὼν δὲ ἅμα ὁ Ἀλκιδάμας, ἐσίγησε μικρόν. καὶ ἐς τοὔδαφος καταβαλὼν ἑαυτὸν, ἔκειτο ἡμίγυμνος ὥσπερ ἠπειλήκει, πήξας τὸν ἀγκῶνα ὀρθὸν, ἔχων ἅμα τὸν σκύφον ἐν τῇ δεξιᾷ, οἷος ὁ παρὰ τῷ Φόλῳ Ἡρακλῆς ὑπὸ τῶν γραφέων δείκνυται. ἤδη δὲ καὶ ἐς τοὺς ἄλλους συνεχῶς περιεσοβεῖτο ἡ κύλιξ. καὶ φιλοτησίαι, καὶ ὁμιλίαι, καὶ φῶτα εἰσεκεκόμιστο. ἐν τοσούτῳ δ' ἐγὼ τὸν παρεστῶτα τῷ Κλεοδήμῳ παῖδα, οἰνοχόον ὄντα ὡραῖον, ἰδὼν ὑπομειδιῶντα, χρὴ γὰρ οἶμαι καὶ ὅσα πά-

edulia, circumiens. Ac tamẽ dum cibum caperet, operi intentus erat, de virtute, & vitio differens: tum aurum & argentum dicterijs incessens. Nam Aristænetum in- A terrogabat, quidnã sibi vellent tam multa, tam magna pocula, cùm non minùs vsui possent esse fictilia. Verùm illum iam molestum se præbentem, in præsens compe- B scuit Aristænetus, ministro innuens vt ingentem calicem, infuso mero, illi porrigeret. Atque id quidem optimè excogitasse putabat, C nescius quantorum malorũ scyphus ille esset author futurus. Quem simul atque accepit Alcidamas, paulisper siluit, ac in solo sternens sese, iacebat seminudus, vt se factur ũ erat pollicitus, cubito D humi fixo innitens, simúlque dextra scyphum tenens, qualem Herculem Pholensem pictores fingunt. Iam verò & inter alios calix assiduè circumagebatur: tum E inuitatiunculæ ad bibendum, & confabulationes ortæ, demum & faces illatæ. Interim ego cùm puerum assidentem Cleodemo, pocillatorem formosum, subridentem vidissem (oportet enim arbitror

ῥῆμα ἢ ἐξάστεως, εἰπεῖν, ἢ μάλιστα εἴ τι πρὸς τὸ γλαφυρώτατον ἐπεφάχθη, μάλα ἥδη παρεφύλαττον, ὅπη ἢ μεδιάσειε. καὶ μικρὸν, ὁ μὲν, προσῆλθεν, ὡς ἀπολαύσομος παρὰ τοῦ Κλεοδήμου τὸν φιάλην. ὁ δὲ, τὸν τε δάκτυλον ἀπέθλιψεν αὐτῷ, καὶ δραχμὰς δύο οἶμαι συναίδωκε μετὰ τῆς φιάλης. ὁ παῖς δὲ, πρὸς μὲν τὸν δάκτυλον ἠλιβόμενον, αὐδὲν ἐμεδίασεν, οὐ μὴν σιωπᾶν οἶμαι τὸ νόμισμα. ὥστε μὴ δεξαμένου, ψόφον αἱ δύο δραχμαὶ παρέσχον ἐκπεσοῦσαι. καὶ ἠρυθρίασαν ἄμφω μάλα σαφῶς. ἀπόρησεν δὲ οἱ πλησίον, οὗ τινος εἴη τὰ νομίσματα, τοῦ μὲν παιδὸς ἀμουσοτέρου μὴ ἀποβεβληκέναι, τοῦ δὲ Κλεοδήμου καθ' ὃν ὁ ψόφος ἐγένετο, μὴ προσποιουμένου τὴν ἀπόῤῥιψιν. ἠμελήθη δ' οὖν, καὶ παρώφθη τοῦτο, οὐ πάνυ πολλῶν ἰδόντων, πλὴν μόνου ὡς ἐμοὶ ἔδοξε τοῦ Λεισαγνέτου. μετέσησε γὰρ τὸν παῖδα μικρὸν ὕστερον ἀφανῶς ὑπεξαγαγών. καὶ τῷ Κλεοδήμῳ πινὰ παρασῆναι δίνευστε τῶν ἐξώρων ἤδη, καὶ καρτερῶν, ὀρεωκόμον πινὰ, ἢ ἱπποκόμον. καὶ τοῦτο μὲν, ὡδέ πως

accessiones conuiuij, commemorare, ac in primis siquid elegantius factum est) tum attentè obseruabam quid rideret. Et paulò pòst, hic quidem accessit, vt à Cleodemo poculum acceperet. Ille verò digitum, ipsius compressit, & drachmas duas, opinor, ipsi vnà cum poculo dedit. Tum puer, ad compressum digitum denuo risit, nec tamen nummum sensit: ita vt eo non accepto, delapsæ duæ drachmæ strepitum ediderint, & ambo admodum perspicuè erubuerint. Ambigebant autem proximè assidentes, cuius essent nummi: cùm & puer negaret à se proiectos, & Cleodemus iuxta quem strepitus acciderat, sibi excidisse dissimularet. Verùm ea res neglecta est, & dissimulata, quam non ita multi viderant, præter vnum, vt mihi quidem visum est, Aristænetum. Puerum enim clam subductum paulò pòst loco mouit, innuítque vt Cleodemo admoueretur aliquis ex illis exoletis, & robustis, videlicet mulio quispiam, aut equiso. Ad hunc modum

ἐκεχωρήκει, μεγάλης αἰσχύνης
ἄπιον τῷ Κλεοδήμῳ γιγνόμε-
νον, εἰ ἔρδην διαφοιτήσῃ εἰς ἅπαν-
τας, ἀλλὰ μὴ καταφθὰν αὐτίκα,
δεξιῶς πάνυ τὴν Λεισανίου
τὴν παρρησίαν ἐπέσχεν. ὁ
κυνικὸς ὁ Ἀλκιδάμας, ἐπε-
πώκει γὰρ ἤδη, πυθόμενος ἥ-
τις ἡ γαμουμένη πῶς καλοῖτο,
σιωπὴν παραγγείλας μεγάλην
τῇ φωνῇ, ἀποβλέψας εἰς τὰς
γυναῖκας, ἀκούσατέ μου, ἔφη
ὦ Κλεανθὶ, Ἡρακλέους ἀρ-
χηγέτου. ὡς δ' ἐγέλασαν ἐπὶ
τούτῳ ἅπαντες, ἐγελάσατε εἶ-
πεν ὦ καθάρματα, εἰ τῇ νύμφῃ
προύπιον ἐπὶ τῷ ἡμετέρου
θεῷ τῷ Ἡρακλέους; καὶ μὰ
Δία εὖ εἰδέναι χρὴ, ὡς ἢν μὴ λάβῃ
παρ' ἐμοῦ τὸ σκύφον, οὔποτε
τοιοῦτος ἂν υἱὸς αὐτῇ γένοιτο,
οἷος ἐγὼ, ἄτεκνος μὲν ἀλκὴν,
ἐλεύθερος δὲ τὴν γνώμην, τὸ
σῶμα δὲ οὕτω καρτερός. καὶ
ἅμα παρεγύμνου ἑαυτὸν μᾶλ-
λον, ἄχρι πρὸς τὸ αἰδοῖον. αὖ-
θις ἐπὶ τούτοις ἐγέλασαν οἱ
συμπόται. καὶ ὃς ἀγανακτήσας,
ἐπανίσατο, δεῦρο, καὶ παρά-
φορος βλέπων, καὶ ὅλος ἢν
ἐκεῖ εἰρήνιος ἄξων. τάχα δ'
ἄν τινος καθίκετο τῇ βακτη-

ea res vtcunque abijt, magnum illatura Cleodemo pudorem, si ad omnes permanasset, nec protinus Aristænetus extinxisset, inducta dextrè admodum temulentia. Porrò Cynicus Alcidamas (iam enim erat potus) percontatus quodnam esset nuptæ nomen, imperato magna voce silentio, conuersis ad mulieres oculis, Præbibo, inquit, tibi Cleanthi, nomine ducis Herculis. Quod cùm risissent omnes, ridetis, inquit, ô scelesti, quòd sponsæ, Herculis dei nostri nomine, præbibi: imò illud sciatis velim, ni scyphum à me traditum accipiat, nunquam talem filium ipsi nasciturum, qualis ego sum, interrita fortitudine, mente libera, ita robusto corpore: simúlque se ipsum ad ea vsque quæ sunt maximè pudenda, renudabat, vnde risus conuiuis denuo est excitatus: quem indignè ferens surrexit, acribus & efferatis intuens oculis, & pacem non amplius acturus videbatur. Et forsan alicui baculum illisisset, nisi commodùm illata fuisset ingens placenta,

ρίᾳ, οἱ μὲν κατ' κεφαλὴν ἐστεκιάκμησε πλακοῦς ἐυμεγέθης.

πρὸς οὖν ἀποβλέψας, ἡμιεφθέ-
ρους ἐχθύετο, καὶ ἔληξε τὸ θυμῷ,
καὶ ἐνεφορεῖτο συμποτικῶν. καὶ οἱ
πλεῖστοι ἐμεθύοντο ἤδη, καὶ βοῆς
μεστὸν ἦν τὸ συμπόσιον. ὁ μὲν γὰρ
Διονυσόδωρος ὁ ῥήτωρ αὐτῷ,
ῥήσεις τινὰς ἐν μέσῃ δεξιᾷ, καὶ
ἐπῃνεῖτο ὑπὸ τῶν κατόπιν ἑφε-
στώτων οἰκετῶν. ὁ δὲ Ἰσταῖος ὁ
γραμματικὸς, ἐῤῥαψῴδει, ὕστε-
ρος κατακείμενος. καὶ συνέφερεν ἐς τὸ αὐτὸ τὰ Πινδάρου,
καὶ Ἡσιόδου, καὶ Ἀνακρέοντος,
ὡς ἐξ ἁπάντων μίαν ᾠδὴν
παγγέλοιον ἀποτελεῖσθαι. μάλι-
στα δ' ἐκεῖνα ὧσπερ προμαν-
τευόμενος τὰ μέλλοντα, σαυτὸν δ'
ἔξαλον ῥινοῖς. καὶ, ἔνθα δ' ἄρ' οἰμωγή τε, καὶ ἐυχωλὴ πέ-
λεναὐδρῶν. ὁ Ζηνόδημος δ' ἀ-
νεγίνωσκε, παρὰ τοῦ παιδὸς
λαβὼν λεπτογραμμένον τι βι-
βλίον. διαλιπόντων δὲ ὀλίγον
ὥσπερ εἰώθασι τῶν πεφακο-
μιζότων τὰ ὄψα, μηχανώ-
μενος ἀειστάμενος μικρὸν ἐκεῖ-
νον ἀτερπῆ τὸν καιρὸν εἶναι,
μὴ δὲ κενὸν, ἐκέλευσε τὸν γε-
λωτοποιὸν εἰσελθόντα εἰπεῖν
τι, ἢ πρᾶξαι γελοῖον, ὡς ἔπι
μᾶλλον οἱ συμπόται διαχυ-
θεῖεν. καὶ παρῆλθεν ἄμορφός
τις ὀξυρυγχὸς τὴν κεφαλὴν,

qua conſpecta mitior fuit, & ſtomachari deſijt, eáque ſe obambulans ingurgitabat. Iámque plurimi erant ebrij, & clamoribus perſtrepebat conuiuium. Nam Rhetor Dionyſodorus ibi quaſdam orationes pronuntiabat, & à famulis ponè aſtantibus laudabatur. Iſtiæus verò Grammaticus, qui poſterior ſedebat, verſus recitabat, & eôdem Pindari, Heſiodi, & Anacreontis carmina comportabat, ita vt vna ex omnibus oppidò ridicula cãtio reddita ſit. Potiſſimùm verò illa, veluti futura prædicens: Commiſêre ſimul clypeos. Tum illud, Tum verò clamórque virûm, luctúſque coortus. At verò Zenothemis librum minutis clementis ſcriptum à puero acceptũ legebat. Verùm cùm ij quorum partes erant edulia inferre, aliquantiſper, vt ſolent, ceſſarent, Ariſtænetus ſedulò curans, ne vel id intetea temporis, aut otioſum eſſet, aut voluptatis expers, ſcurram acciſi iuſſit, qui ridiculum aliquid diceret aut faceret, quò magis etiam exhilararentur conuiuæ. Móxque ingreſſus eſt deformis quidã deraſo capite, paucos in capite

ὀλίγας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τρί-

χας ὀρθὰς ἔχων. οὗτος ὠρχήσατό τε καταχλῶν ἑαυτὸν, καὶ διαστρέφων, ὡς γελοιότερος φανεῖν. καὶ αὐλήσασα συγχορῶν, διεξῆλθεν, ἀλυπίζων τῇ φωνῇ. καὶ τέλος, ἐπέσκωπτεν ἐς τοὺς παρόντας. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, ἐγέλων ὁπότε σκώπτειεν. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸν Ἀλκιδάμαντα ὅμοιόν τι ἀπέρριψε, μελιτεῖον κυνίδιον προσειπὼν αὐτὸν, ἀγανακτήσας ἐκεῖνος, καὶ πάλαι δῆλος ὢν φθονῶν αὐτῷ ἐυδοκιμοῦντι, καὶ κατέχοντι τὸ συμπόσιον, ἀποῤῥίψας τὸν τρίβωνα, προύκαλεῖτό οἱ παγκρατιάζειν. εἰ δὲ μὴ, κατοίσειν αὐτὸ ἔφη τῷ βακτηρίαν. οὕτω δὴ ὁ κακοδαίμων Σατυρίων, τῶτο δὲ ὁ γελωτοποιὸς ἐκαλεῖτο, συσὰς, ἐπαγκρατιάζε. καὶ τὸ πρᾶγμα ἡδὺ ἦν, φιλόσοφος αὐτὴρ, γελωτοποιῷ αὐτιερίζομος, καὶ παίων, καὶ παιόμενος ἐν τῷ μέσῳ. οἱ παρόντες δὲ, οἱ μὲν, ἠδοῦντο. οἱ δὲ, ἐγέλων, ἄχρι ἀπορρύσεως παιόμενος ὁ Ἀλκιδάμας, ὑπὸ συγκεκροτημένης ἀνθρωπίνης καταγωνισθείς. γέλως οὖν πολὺς ἐξεχύθη ἐπ' αὐτοῖς. ἐνταῦθα Διονύσικος ἐπεισῆλθεν ὁ ἰατρὸς, οὐ πολὺ κατόπιν τοῦ ἀγῶνος.

pilos arrectos habens. Hic & saltauit se ipsum distorquens, & inuertens, quò maiorem risum concitaret: & chori canticum componens, Ægyptiaca voce, recitauit. Tum ijs qui aderant, dicteria iaculabatur: quorum alij ad scommata ridebant. Verùm vbi & in Alcidamantem simile quiddam contorsisset, catulum illum Melitæum appellans, indignatus ille (iamdudum autem illi videbatur inuidere, quòd probaretur, & conuiuarum oculos retineret) abiecto pallio ad luctam prouocauit: quod ni faceret, dixit se baculum illi illisurum. Ita miser ille Satyrio (nam id ei scurræ nomen erat) congressus luctabatur. Eáque res erat multò iucundissima, quòd vir Philosophus cum scurra luctaretur, feriret, & vicissim feriretur. Eorum autem qui aderant alij pudore afficiebantur, alij ridebant, donec ictibus fatiscens Alcidamas, ab homuncione, omnium plausu comprobato, est superatus. Itaque hæc multo risu excepta sunt. Tum ingressus est Dionicus medicus, non multò post concertationem.

ἐξεβεβρόμει· ὃ ὡς ἔφασκε, φρενίτιδι ἑαλωκότα θεραπεύων Πολυπρέπεντα τὸν αὐλητήν. καί τι καὶ γελοῖον διηγήσατο. ἔφη μὲν γὰρ εἰσελθεῖν παρ' αὐτὸν, ὡς εἰδὼς ἐχόμενον νόσητοῦ παιδός. ὁ δὲ, ταχέως ἀναπηδήσας, ἐπικλείσαί τε τὰς θύρας, καὶ ξιφίδιον ἀναλαβόντα, ἀναδοῦναι αὐτῷ τοὺς αὐλοὺς, κελεύειν αὐλεῖν. εἶτα ἐπεὶ μὴ δύναιτο, παίειν, σκύτος ἔχοντα ἐς ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας. τέλος οὖν, ὡς τοσούτῳ κινδύνῳ ἐπιγενόμενον τοιόνδε. ἐς ἀγῶνα γὰρ προκαλέσασθαι αὐτὸν ἐπὶ ῥητῷ πλήγῶν ἀριθμῷ. καὶ πρῶτον μὲν, αὐτὸς αὐλῆσαι πονήρως. μετὰ δὲ, παραδόντα τοὺς αὐλοὺς ἐκείνῳ, δέξασθαι παρ' αὐτοῦ τὸ σκύτος, καὶ τὸ ξιφίδιον ἐπιῤῥίψαι τάχιστα διὰ τῆς φωταγωγοῦ ἐς τὸ ὕπαιθρον τῆς αὐλῆς. καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ἀσφαλέστερον ἤδη προσπαλαίων αὐτῷ, ἐπικαλεῖσθαι τοὺς γειτνιῶντας. ὑφ' ὧν ἀναπαυσαμένων τὸ θηρίον, σωθῆναι αὐτόν. ἐδείκνυε δὲ καὶ σημεῖα τῶν πληγῶν· καὶ ἀμυχάς τινας ἐπὶ τῷ προσώπου. καὶ ὁ μὲν Διόνικος, οὐ μεῖον ἐυδοκιμήσας τοῦ γελωτοποιοῦ ἐπὶ τῇ διηγήσει, πλησίον τοῦ

Aiebat autem in mora sibi fuisse Polyprepontem tibicinem, quem phrenitide correptum curabat: & quiddam ridendum narrauit. Dixit enim in ædes illius venisse se ignarum hoc iam morbo hominem teneri. At illum protinus surrexisse, foribúsque occlusis, strictóque gladio tibias ipsi tradidisse, & iussisse vt caneret: quod cùm facere non posset, illum scutica quam habebat supinas manus percussisse. Tandem se in tanto periculo, istud commentum esse. Se ipsum ad certamen prouocasse, ea lege vt qui victus esset, certum plagarum numerum acciperet. Ac sese priorem malè ceciniſse: deinde tradi- tis illi tibijs scuticam ab illo accepisse ✱ gladium autem extemplo per fenestras in aream proiecisse: cúmque postea iam minori discrimine cum ipso luctaretur, vicinos aduocasse, à quibus reuulsa fera fuit seruatus. Ostendebat autem plagarum vestigia, & liuentia quædam in facie tubera. Tum Dionicus, postquam hac narratione non minùs quàm scurra placuisset, prope Istiæũ accumbẽs,

Ἰστιαίου παραβύσας ἑαυτὸν,

ἐδείπνει ὅσα λοιπά, οὐκ ἄνευ θείου τινος ἡμῖν ἐπιπαρών, ἀλλὰ καὶ πάνυ χρήσιμος τοῖς μετὰ ταῦτα γεγονόσιν. παρελθὼν γάρ τις ἐς τὸ μέσον οἰκέτης, παρ' Ἐτοιμοκλέους ἥκειν λέγων τὸ στωϊκοῦ, γραμματίδιόν τι ἔχων, κελεῦσαί οἱ ἔφη τὸν δεσπότην ἐν τῷ κοινῷ ἀναγνόντα, εἰς ἐπήκοον ἅπασιν ὁπίσω αὖθις ἀπαλλάττεσθαι. ἐφέντος οὖν τοῦ Ἀρισταινέτου, προσελθὼν πρὸς τὸν λύχνον, ἀνεγίνωσκεν. Φι. Πού 'ὦ Λυκῖνε, τῆς τύμφης ἐγκώμιον, ἢ ἐπιθαλάμιον, οἷα πολλὰ ποιοῦσιν; Λυ. ἀμέλει, καὶ ἡμεῖς τοιοῦτόν τι ὠόμεθα. ἀλλ' οὐδὲ ἐγγὺς ἦν τούτου. ἐνεγέγραπτο γάρ Ἐτοιμοκλῆς φιλόσοφος, Ἀρισταινέτῳ. Ὅπως μὲν ἔχω πρὸς δεῖπνα, ὁ παρελθὼν ὑμᾶς βίος ἅπας μαρτύριον ἂν ἡμῖν εἴη. ὃς γε ὀσημέραι πολλῶν ἐναγχωμένων, παρ' ὁντινοῦν σοῦ πλουσιωτέρων, ὅμως οὐδὲ πώποτε φέρων ἐμαυτόν, ἐπέδωκα, εἰδὼς τὸν ἐπὶ τοῖς συμποσίοις θορύβους, καὶ παροινίας. ἐπὶ σοῦ δ' μόνου εἰκότως ἀγανακτῆσαί μοι δοκῶ. ὃς τοσοῦτον χρόνον ὢν ἐμοὶ λιπαρῶς διεγκρυμφος,

de reliquijs cœnabat. Atque hic non sine numine nobis aduenit, imò prorsum vsui futurus ad ea quę postea cõtigerunt. Nam puer quidam A in medium prodiens, qui se ab Etœmocle Stoico venire dicebat, epistolium quoddã adferens, aiebat ab hero sibi mandatum, vt eo palam omnibus audientibus perlecto, rursus domũ sese reciperet. Hic igitur permittente Aristæneto, ad lucernam legebat. Ph. Nũ ô Lycine, sponsę laudes, & nuptiale carmen, cuiusmodi multa facere solẽt? Lyc. Videlicet nos quoque tale quidpiam existimabamus: verùm ad id non accedebat. Erátque hoc argumentum. Etœmocles philosophus Aristæneto. Quàm non mouear conuiuijs, omnis anteacta vita mea fuerit testis. Qui quidem cùm quotidie mihi complures ea causa molesti sint, te multò ditiores, tamen haud vnquã illis morem gessi: perpendẽs nimirum quantum sit in eiusmodi comporationibus tumultus, & petulantiæ: verùm aduersus vnum te mihi videor meritò stomachatus, qui tantum temporis à me officiosissimè cultus, & obseruatus, tamen indignum habueris, οὐκ ἠξίωσας ἐναριθμῆσαι καὶ

μὲ τοῖς ἄλλοις φίλοις, ἀλλὰ μόνος ἐγώ σοι ἄμοιρος, καὶ ταῦτα, ὃν γειτόνων οἰκῶν. αἰτίωμαι οὖν ὅπι σοὶ τὸ πλέον, ὥσπερ ἀχαείσιν φανέντι. ἐμοὶ γὰρ ἢ εὐδαιμονία, ὃν ἐν ὑὸς ἀγέλου μοῖρα, ἢ λαγῶς, ἢ πλακουντος, ἃ παρ' ἄλλοις ἀφθόνως ἀπολαύω τὰ καθήκοντα εἰδόσιν. ἐπεὶ καὶ τὴμερον παρὰ τῷ μαθητῇ Παμμένει δεῖπνῆται πολυτελὲς, ὡς φασι, δεῖπνον δωσάμενος, ὃν ἐπέγευσα ἱκετεύοντι, σοὶ ὁ αὐόντος ἐμαυτὸν φυλάττων. σὺ δ' ἡμᾶς παραλιπὼν, ἄλλοις ξυνοχεῖς. εἰκότως. οὔπω γὰρ δώσασθαι διακρίνειν τὸ βέλτιον, οὐδὲ πλὴν καταληπτικὴν φαντασίαν ἔχεις. ἀλλὰ οἶδα ὅθεν μοι ταῦτα, παρὰ τῶν θαυμαστῶν σου φιλοσόφων, Ζηνοθέμιδος, καὶ Λαβυρίνθου. ὧν ἀπεὶν ὃ καὶ ἡ Ἀδράστεια, συλλογισμῷ ἑνὶ ἀποφράξαι ἂν μοι τάχιστα δοκῶ τὰ στόματα. ἢ εἰπάτω τὶς ὑμῶν, τί ὄφελος φιλοσοφίας, ἢ τὰ γεγραμμένα ταῦτα. τί διαφέρει ἕξεως. ἵνα μὴ τῶν ἀπόρων εἴπω, τί κεφαλίναν, ἢ σωρίτην, ἢ ἀναιρέοντα λόγον. ἀλλὰ σὺ μέν, ὅναιο ὑμῶν. ἐγὼ δ' ὡς αὐ μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν ἡγούμενος εἶναι, οὕτω ῥᾳδίως τὴν

quẽ vel inter reliquos tuos amicos numerares, sed solũ ex omnibus præterieris, idq; vicinus cũ sim. Proinde tua causa magis discrucior, qui quidẽ te tã ingratũ præbueris. Nã ipse fœlicitatẽ nequaquã in hoc statuo, siquis mihi impertiat, vel aprũ, vel leporẽ, vel placẽtã, quæ mihi affatim cõtingũt apud alios, qui officia norũt. Quandoquidẽ etiã hodie cũ apud discipulũ Pamenẽ cœnare mihi licuerit, opiparã (vt aiũt) cœnã, nõ annui tamẽ vehemẽter obsecrãti, tibi scilicet demẽs me reseruãs. At tu nobis præteritis, alios accipis cõuiuio. Meritò. Neq; enim quid sit melius dignoscere potes: nec apprehẽsiuã illã phãtasiã habes. At scio vndẽ hæc mihi sint profecta, nẽpe ab egregijs istis philosophis tuis Zenothemide, & Labyrintho. Quib⁹ equidẽ (absit inuidia dicto) vel vnico syllogismo mihi videor os protinus obturare posse. Aut respõdeat istorũ aliquis quid sit Philosophia: aut hæc quæ inter elemẽta tradũtur: quid habitio differat ab habitu: vt nihil de perplexis illis interrogationibus dicã: quid sit syllogismus cornutus, quid accrualis, quid metens. Verũ tu quidẽ istis fruaris licet. Nã ego qui quod honestum est, in bonis solũ duco, facilẽ

ἀτιμίαν. καίτοι ὅπως μὴ ἐς ἐκεῖνο ἔχῃς καταφεύγειν τὴν ἀπολογίαν, ὕστερον ἐπιλαθέσθαι, λέγων ἐν τοσούτῳ θορύβῳ, καὶ πράγμασι, οἷς σε τιμήσειν ἐφεστηκότα, καὶ ἕωθεν ἐπὶ τὰς οἰκίας, καὶ ἐν τῷ ἀπακείῳ ἐνόντα ὕστερον. ταῦτα ἐγὼ τοῖς παροῦσιν ἀπολελόγημαι. εἰ δ' ὅ δεῖπνου ἕνεκα ὀργίζεσθαί σοι δοκῶ, τὸ κατὰ τὸν Οἰνέα ἐπόησον. ὤφει γὰρ καὶ τὴν Ἀρτεμιν ἀγανακτῆσαν, ὅτι μόνην ἀυτὴν οὐ παρέλαβεν ἐπὶ τὴν θυσίαν, τῶν ἄλλους θεοὺς ἑστιῶν. φησὶ δ' ὧδε περὶ αὐτῶν Ὅμηρος ὧδέ πως.

ἢ λάθετ', ἦ ὄ γε ἐπόησεν. ἀάσατο δ' μέγα θυμῷ.

καὶ Εὐριπίδης,

χαλυδὼν μὲν ἥδε γαῖα πελοπίας χθονὸς,
ἣ ἀπὸ πόντου θέμιστι πεδία ἔχουσα εὐδαίμονα.

καὶ Σοφοκλῆς,

σοὶ μέλεον χεῖρα ἐπ' Οἰνέως γύαις,
αὖτις Λητοῦς παῖς ἐκιβόλος θεά.

Ταῦτά σοι ἀπὸ πολλῶν ὀλίγα παρεθέμην, ὅπως μάθῃς οἷον αὖθις παραλιπὼν, Δίφιλον ἑστιᾷς, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῷ παραδῷς. εἰκότως. ἡδὺς γάρ ἐστι

tulero cõtumeliã. Atqui ne possis posthac ad istam excusationem confugere, vt dicas te mei oblitum fuisse, nimirum in tanto strepitu, & occupatione, bis te hodie sum allocutus, primùm mane domi tuæ: deinde rursum in Castoris, ac Pollucis æde rem diuinam facientem. Atque his quidem de rebus hęc respondeam. Quòd si tibi videor cœnæ gratia succensere: quid Oeneo acciderit cogita. Videbis enim etiam Dianam succensentem, quòd ille se solam non adhibuisset sacrificio, cùm reliquos omnes Deos acciperet conuiuio. Nam hac de re sic alicubi meminit Homerus.

Non meminit, vel non succurrit, at acriter arsit.

Et Euripides.

Hac terra Calydon Pelopÿ est soli, fretum
Qua est parte, campos diuites pingues habens.

& Sophocles.

Immisit agrÿ Oenei aprum maximum,
Torquens sagittas eminus Latonia.

Hæc tibi è plurimis pauca citaui, vt intelligeres cuiusmodi prætorito viro, Diphilũ ad cœnã adhibeas, cui filium etiã tradidisti. Rectè: iucundus enim est adolescẽti, & cũ τῷ μειρακίῳ, καὶ πρὸς χά-

εἶν αὐτῷ συνέσιν. εἰ δ' μὴ αἰσχρὸν ἦν ἐμὲ λέγειν τὰ τοιαῦτα, καὶ αὖ τι προσέθηκα, ὅσῳ σὺ οἶ θέλεις, παρὰ Ζωπύρου τοῦ παιδαγωγοῦ αὐτῆ μάθοις ἄν, ἀληθὲς ὄν. ἀλλ' οὐχὴ παράττειν ἐν γάμοις, οὐδὲ διαβάλλειν ἄλλοις. ἢ μάλιστα ἐφ' οὕτως αἰσχραῖς αἰτίαις. καίτοι εἰ Διφιλος ἄξιος δύο ἦν μαθητὰς μου ἀποστήσας, ἀλλ' ἔγωγε φιλοσοφίας αὐτῆς ἕνεκα σιωπήσομαι. προσέταξα δ' τῷ οἰκέτῃ τούτῳ, ἵν' ἀδῶς αὐτῷ μοῖραί τινα ἢ ὗς, ἢ ἐλάφου, ἢ σησαμοῦντος, ὡς ἐμοὶ διακομίσειε, ἢ ἀντὶ τοῦ δείπνου ἀπολογία γένοιτο, μὴ λαβεῖν, μὴ καὶ δόξωμεν ὅτι τούτῳ πεπομφέναι. Τούτων ὦ ἐταῖρε ἀναγινωσκομένων μεταξύ, ἱδρώς τέ μοι περιεχεῖτο ὑπ' αἰδοῦς. καὶ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, χάσκειν μοι τὴν γῆν ἠυχόμην, ὁρῶν τοὺς παρόντας γελῶντας ἐφ' ἑκάστῳ. ἢ μάλιστα ὅσοι ἤδεσαν τὸν Ετοιμοκλέα, πολὺν ἀνθρωπον, ἢ σεμνὸν εἶναι δοκοῦντα. ἐθαύμαζον οὖν ὅστις ὢν, διαλάθοι αὐτοὺς, ἐξαπατωμένους τῷ πώγωνι, ἢ τῇ τοῦ προσώπου σκυθρωπότητι. ὁ γοῦν Λειτσάνετος, ἐδόκει μοι ἐπὶ

ipso ad gratiam cõuersatur. Atque adeò ni mihi dictu turpe fuerat, addidissem, & aliud quiddam: quod tu, si libet, è Zopyro eius pædagogo verum esse cognosces. Verùm non conuenit obturbare in nuptijs, neq; accusare quenquam: præsertim criminibus vsq; adeò pudẽdis. Tametsi Diphilus dignus in quem facerem, quippe qui duosiam discipulos à me retraxerit. Ego tamen ipsius Philosophię causa reticebo. Portò famulo huic mandaui vti siquam partem dare velles, vel apri, vel cerui, vel placentæ, mihi deportandã, vt hoc pacto te mihi de cœna purgares, ne reciperet, ne ad hoc ipsum à nobis missus fuisse videatur. Hæc amice dum legerentur, sudor vndique præ pudore mihi manabat, & quod dici solitum est, optabam vt mihi terra dehisceret, cùm viderem eos qui aderant, irridere singula, potissimùm qui Etœmoclem norant, canum hominem, & grauitatem præ se ferentem. Itaque mirabar, quòd hactenus ipsos, barba & vultus seueritate deceptos latuisset cuiusmodi vir esset. Cæterùm Aristænetus videbatur non per contemptum præterijsse ipsum: ἀμελείᾳ παρεῖδεν αὐτὸν,

ἀλλ' οὔποτ' ἂν ἐλπίσας κλη-
θέντα ὑπνεῦσαι, οὐδ' ἂν ἐμ-
παροχεῖν ἑαυτὸν τοιούτῳ πνί-
ῶσε οὐδὲ ἡ ἀρχὴ πειρᾶσθαι
κίου. ἐπεὶ δ' οὖν ἐπαύσατό A
ποτε ὁ οἰκέτης ἀναγιγνώσκων,
τὸ μὲ συμπόσιον ἅπαν εἰς τὸν
ἀμφὶ τὸν Ζήνωνα, καὶ Διφι-
λον ἀπέβλεπε, δεδοικότας, καὶ
ὠχριῶντας, καὶ τῇ ἀποσίᾳ τ
πρόσωπον ἐπαλλοτριοῦντας τὰ B
ὑπὸ τῶ Ετοιμοκλέους κατηγο-
ρηθέντα. ὁ Αρισταίνετος δ', ἐτε-
τάραχτο, καὶ θορύβου μεστὸς ἦν.
ἐκέλευε δ' ὅμως πίνειν ἡμᾶς,
καὶ ἐπιρᾶτο εὖ διατίθεσθαι τὸ
γεγονὸς, ὑπομειδιῶν ἅμα. καὶ
τὸν οἰκέτην ἀπέπεμψεν, εἰπὼν C
ὅτι ἐπιμελήσεται τούτων. μετ'
ὀλίγον δ', καὶ ὁ Ζήνων ὑπεξα-
νέστη ἀφανῶς, τῶ παιδαγωγοῦ
νεύσαντος ἀπαλλάττεσθαι, ὡς
κελεύοιτο τῶ πατρός. ὁ Κλεό-
δημος δ', καὶ πάλαι πινὸς ἀ-
φορμῆς δεόμενος, ἐβούλετο δὴ
συμπλακῆναι τοῖς στωϊκοῖς, καὶ D
διερρήγνυτο, εἰ ἔχων ἀρχὴν εὔ-
λογον, τότε οὖν τὸ ἐνδοσιμον
παροχούσης τῆς ὑποσολῆς,
τοιαῦτα ἔφη ἐξεργάζεται ὁ κα-
λὸς Χρύσιππος, καὶ Ζήνων
ὁ θαυμαστὸς, καὶ Κλεάνθης,
ῥηματία λύσια, καὶ ἐρωτήσεις μόνον, καὶ σχήματα

verùm quòd desperasset, si
fuisset inuitatus, eum pro-
missurum, morigerúmque
ad res huiusmodi se præbi-
turum: eóque ne tentandum
quidē esse putasse. Perlectis
à famulo literis vniuersum
conuiuium oculos ad Zeno-
nem & Diphilum conuerte-
bat, quòd trepidarent, & pal-
lerent, & vultus inconstan-
tia, crimen ab Etœmocle
intentum aguoscerent. Por-
rò Aristænetus quanquam
erat perturbatus, & tumultu
plenus, tamen nos iubebat
bibere, idque quod accide-
rat commodè vertere co-
nabatur, subridens interim,
ac famulum dimisit, respon-
dens ea sibi curæ fore. Paul-
lò pòst Zeno surgens clan-
culum se subduxit, à pæda-
gogo submonitus vt disce-
deret, tanquam id iubente
patre. Tum Cleodemus, qui
iamdudum occasionem quę-
ritabat (nam gestiebat om-
nino cum Stoicis conflicta-
ri: & disrumpebatur, quòd
idoneam ansam nō haberet:
sed cùm præbuisset epistola
illa, Huiusmodi, inquit, facit
ille Chrysippus egregius, &
Zeno ille mirabilis, & Cle-
anthes, verbula misera, &
duntaxat interrogationes, &

φιλοσόφων. τὰ δ' ἄλλα, Ετοιμοκλεῖς οἱ πλείσοι, καὶ αἱ ὀπτσολαὶ, ὁρᾶτε ὅπως πρεσβυτικαί. καὶ τὸ τελευταῖον, Οἶμοι μῶ, Αεισαίνετος. Ετοιμοκλῆς ὦ, Αρτεμις. Ηράκλεις, ἔυφημα πάντα, καὶ ἑορτῆ πρέποντα. νὴ Δί' εἶπεν ὁ Ερμων ὑπερκατακείμενος, ἠκηκόη γὰρ οἶμαι ὡῖ τινα ἐσκευάσθαι Αεισαίνετῳ ἐς τὸ δεῖπνον, ὥστε καὶ ἄχαριστον φέτο μεμνῆσθ τὸ καλυδωνίου. ἀλλὰ πρὸς ἑστίας ὦ Αεισαίνετε, πέμπε ὡς τάχιστα τῶν ἀπαρχῶν, μὴ καὶ φθάσῃ ὁ πρεσβύτης ὑπὸ λιμοῦ, ὥσπερ ὁ Μελέαγρος ἀπομαραγνθείς. καίτοι οὐδὲν ἂν πάθοι δεινόν. ἀδιάφορα γὰρ ὁ Χρύσιππος τὰ τοιαῦτα ἡγεῖτο εἶναι. Χρυσίππου γὰρ μέμνησθε ὑμεῖς ἔφη ὁ Ζηνόθεμις, ἐπεγειρας ἑαυτὸν, καὶ φθεγξάμενος μεμιμήσεις, ἢ ἀφ' ἑνὸς ἀνδρὸς οὐ νομίμως φιλοσοφοῦντος Ετοιμοκλέους τὸ ῥόπτος, μεμφεῖτε τὸν Κλεάνθην, καὶ Ζηνώνα, σοφοὺς ἀνδρας; οἵ πινες ὄντες, ὑμεῖς ἐρεῖτε ταῦτα. οὐ σὺ μῶ τῶν Διοσκούρων ἥδη ὦ Ερμων τὸν πλοκαμους πεπεκέρκας χρυσοῦς ὄντας; καὶ δώσεις δίκην, παραδοθεὶς τῷ δημίῳ. σὺ δ',

species Philosophorum. Cæterùm Etœmocles sunt plerique: & videtis quàm graues sint epistolæ. Denique Aristænetus hic ^eneus est. Etœmocles Diana. Dij boni bene auspicata omnia, & festiuitati congruentia. Ita per Iouem, inquit Hermon supra hunc accumbens, nam audierat, opinor, aprum quendam ad cœnam ab Aristæneto paratum, eóque putabat non intempestiuè apri Calydonij factam esse mentionem: per lares Aristænete, primitias mitte quamprimum, ne protinus senex ille, sicuti Meleager, fame contabescat: tametsi nihil acerbum ipsi accideret: siquidem Chrysippus censet hęc esse indifferentia. Chrysippum nominatis, inquit Zenothemis, erigens sese, maximáque voce intonans: An ex vnó homine qui non legitimè philosophiam exercet, nempe præstigiatore isto Etœmocle, metimini Cleanthem & Zenonem viros sapientes? At quinam estis vos qui hæc dicitis. Nonne tu Hermon, auream cæsariem Castoris & Pollucis circumtondisti? cuius facti pœnas dabis, carnifici traditus. Tu verò,

ἢ Σωφάτου γυναῖκα τοῦ μαθητοῦ ἐμοίχευες ὦ Κλεόδημε. καὶ καταληφθεὶς, τὰ αἴσχιστα ἔπαθες. οὐ σιωπήσεσθε οὖν τοιαῦτα συνειπόμβοι ἀυτοῖς; ἀλλ' ὅ μαστροπὸς ἐγὼ τῆς ἐμαυτοῦ γυναικὸς ἦδ' ὅς ὁ Κλεόδημος, ὥσπερ σύ. οὐδὲ τὸ ξένου μαθητοῦ λαβὼν τοὐφόδιον πεφαρμακευμένον, ἔπειτα ὤμοσα κατὰ τῆς πολιάδος μὴ ἐιληφέναι, οὐδ' ἐπὶ τέτταρσι δραχμαῖς δανείζω, οὐδὲ ἄγχω τοὺς μαθητὰς, ἵν' μὴ κατὰ κεφαλῆν ἀποδῶσι τοὺς μισθούς. ἀλλ' ἐκεῖνο ἔφη ὁ Ζηνόθεμις, ὦ αὖ ἔξαρνος γένοιο μὴ οὐχὶ φάρμακον ἀποδεδόσθαι Κείτωνι ἐπὶ τὸν πατέρα. καὶ ἅμα ἔπυχε πίνων. καὶ ὁπόσον ἔπι λοιπὸν ἦν τῇ κύλικι περὶ ἥμισυ σχεδὸν, κατεσκέδασεν ἀυτοῦν. ἀπέλαυσε δὲ καὶ ὁ Ιων τῆς γειτονήσεως, οὐκ ἀυάξιος ὤν. ὁ μὲν οὖν Ερμων, ὑπεξύετο ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸν ἄκρατον, περιπεπλευκὼς, καὶ τοὺς παρόντας ἐμαρτύρετο, οἷα ἐπεπόνθει. ὁ Κλεόδημος δὲ, οὐ γὰρ εἶχε κύλικα, ἐπισκαφεὶς, περισπάσας τε τὸν Ζηνόθεμιν. καὶ τῇ ἀριστερᾷ τὸ πώγωνος λαβόμενος, ἔμελλε παίσειν κατὰ κόρρης. καὶ ἀπέκτεινεν ἂν τὸν

Cleodeme, nonne Sostrati discipuli tui vxorem stuprasti? & deprehensus, turpissima passus es. Annon igitur silebitis, cùm huiusmodi dedecorum vobis sitis conscij? Atqui meæ vxoris non sum leno, Cleodemus inquit, quemadmodum tu. Neque hospitis discipuli, accepto viatico quod deposuerat, postea per Palladem, à me non acceptum deieraui; neque quaternis drachmis fœnero, neque discipulos obtorto collo in vincula duco, nisi in tempore mercedem persoluerint. Verùm illud, inquit Zenothemis, haud quaquam possis inficias ire, te Critoni ministrasse venenum quo patrem necaret. Tum simul bibit, & quicquid in calice supererat, circiter ferè dimidium, in ambos effudit. Proximus etiam Ion conspersus est, eo malo non indignus. Hermon igitur de capite merum abstergebat reclinatus, præsentes omnes contumeliæ attestans. Cleodemus autem, cùm calicem non haberet, conuersus Zenothemin conspuit, & læua prehensum à barba, erat alapam illisurus: & senem illum occidisset,

nisi

χεφγματα, εἰ μὴ Λειτάγνετος ἐπέχε τὴν χεῖρα. καὶ ταῦτα ὁ Ζηνόθεμις, ἐς τὸ μέσον αὐτοῖν κατεκλίθη, ὡς διαχωρίζων, ἵνα διατειχίσματι αὐτῷ εἰρηνεύω ἄ- A ρχοντες. ἐν ὅσῳ δ' ταῦτα ἐγίνετο, ποικίλλε ὦ Φίλων ἐγὼ κατ' ἐμαυτὸν ἐνεγόουν, τὸ φερόμενον ὄνειρον, ὡς ἄρ' ἦν ὄφελος ἢ οὐ ἄρα ἐπίσαται τὰ μαθήματα, εἰ μή B τις ἄρα καὶ τὸν βίον ῥυθμίζει πρὸς τὸ βέλτιον. ὀνείρους γοῦν πειθοὺς ὄντας ἐν τοῖς λόγοις, ἑώρων γέλωτα ἐπὶ τῶν φερομένων ὀφλισκάνοντας. ἔπειτα δ' οἴσει με, μὴ ἄρα τὸ παρὰ τῶν πολλῶν λεγόμενον ἀληθὲς ἦ, καὶ τὸ πεπαιδεῦσθαι ἀπάγῃ τῶν ὀρθῶν λογισμῶν τοὺς ἐς μόνα τὰ βι- D βλία, καὶ τὰς ἐν ὀνείροις φερομένας συνεχὲς ἀφορᾶντας. τοσούτων γοῦν φιλοσόφων παρόντων, οὐδὲ κατ' τύχην ἵνα τινὰ ἔξω ἁμαρτήματος ἰδεῖν. ἀλλ' οἱ μὲν, ἐποίουν εὐχερές. οἷδ' ἔλεγον αἰρόμενοι. καὶ γὰρ εἰς τὸν οἶνον ἐπ' ἀναφέρειν ἔφασκον τὰ γιγνόμενα, λογιζόμενος οἷα ὁ Ετοιμοκλῆς ἄοινος ἐπὶ, καὶ ἄποτος ἐγεγράφει. ἀνέστραπτο δ' οὖν τὸ φερόμενον. καὶ οἱ μὲν ἰδιῶται, κοσμίως παίνισι Aristænetus manum cohibuisset. Is mox transcenso Zenothemide inter vtrumque medius assedit, vt eo veluti muro dirempti, pacem agerent. Dum autem hæc fiebant Philo, varia voluebam in animo: erátque illud in promptu, nullum esse operę pretium siquis disciplinas perdiscat, ni simul & vitæ rationes ad id quod optimum est, componat: cùm viderem illos qui verbis alios antecellerẽt, quàm ridiculos factis ipsis sese exhiberent. Deinde & illud veniebat in mentem, verum-ne sit quod vulgo dicitur: videlicet eruditionem à rectá ratione bonísque institutis abducere istos, qui solos libros assiduò spectarent, eásque commentationes quæ illis insunt. Etenim tot Philosophorũ qui aderant, nullũ fortè à lapsu immunem cernere erat. Verùm alij faciebant turpia, alij turpiora dicebant. Neque enim iam poteram eorũ quæ fiebant, culpam vino authori- E imputare: mecum reputans cuiusmodi essent quæ Etœmocles neque cibo, neque potu, etiamdum degustato, scripserat. Ita inuersæ erant rerũ vices: & idiotę modestè admodum epulãtes videbãtur, neque vino petulantes, ἑαυτοῖς ὄντες ὑπερνοῦντες,

οὔτε ἀχμηνοωῦτες ἐφαίνοντο,
ἀλλ' ἐγέλων μόνον, καὶ κατε-
γίνωσκον αὐτῶν οἶμαι, οὓς γε
ἐθαύμαζον, οἰόμενοί τινας εἶ-
ναι ἀπὸ τῶν σχημάτων. οἱ σοφοὶ
δ', ἠσέλγαινον, καὶ ἐλοιδορῆντο,
καὶ κατεπεπλάκτο, καὶ ἐ-
κεκράγεσαν, καὶ εἰς χεῖρας ἦσαν. ὁ θαυμάσιος δ' Αλκιδά-
μας, ἐν τούτῳ ἐν τῷ μέσῳ, ὡς
αἰδούμενος τὰς γυναῖκας. καὶ
ἐμοὶ ἐδόκει ὡς αὖ ἀρίστας εἰ-
κάσειεν, ὁμοιότατα εἶναι τὰ ἐν
συμποσίῳ, οἷς περὶ τὴν ἔριδος οἱ
ποιηταὶ λέγουσιν. ἡ γὰρ κλεηθεῖ-
σα αὐτοῖς ἐς τὸν Πηλέως τε γά-
μον, ῥίψασα τὸ μῆλον εἰς τὸ συ-
δεῖπνον, ἀφ' ἧς τοσοῦτον πόλεμον
ἐπ' Ιλίῳ γεγονέναι. ἐμοὶ δ' Ετοι-
μοκλῆς τοίνυν ἐδόκει μοι τὴν
ἐπιστολὴν ἐμβαλὼν εἰς τὸ μέ-
σον, ὥσπερ τι μῆλον, ἡ μείων τῆς
Ιλιάδος κακὰ ἠργάσασθαι. ἡ γὰρ ἐπαύσαντο οἱ ἀμφὶ τὸν Ζη-
νόθεμιν, καὶ Κλεόδημον φι-
λογελοιοῦντες, ἐπὶ μέσος αὐτῶν
ὁ Αρισταίνετος ἐχώρει. ἀλλὰ
γὰρ μὴ ἔτι ὁ Κλεόδημος ἱκα-
νὸν, εἰ ἐλεγχθέντε ἀμαθεῖς ὄν-
τες. αὖθις δ' ἀμυνοῦμαι ὑμᾶς
ὁπόταν καὶ χρὴ τρόπον. ἀπόκρι-
ναί μοι δὴ Ζηνόθεμι, ἢ σὺ, ἢ ὁ
κοσμιώτατος Διφίλος, καθ' ὃ,

neque indecorè sese gerentes. At ridebant duntaxat, eósque opinor, dānabāt, quos suspexerāt, ex habitu iudicātes eos esse alicuius pretij. A Cōtrà sapientes illi, & in libidinē ferebātur, & cōuitijs certabant, & sese cibo potúque ingurgitabant, vociferabantur, & ad manus vsque veniebāt. Cæterū admirādus B ille Alcidamas, etiā in medio meiebat, fœminas nō reuerens. Ac mihi quidem, siquis hęc quæ in eo cōuiuio gerebātur, rectissimè voluisset cō ferre, simillima videbātur ijs C quæ de Eride Dea poëtæ fabulātur, nēpe hanc quòd nō esset ad Pelei nuptias aduocata, malū in mediū cōuiuiū proiecisse, ex quo tam ingēs bellum apud Troiam ortum fuerit. Itidē Etœmocles mihi visus est, epistola illa, quasi D malo quopiam in medium proiecta, non minùs malorum, quā habeat Ilias, excitasse. Neque enim finē contentionis fecerūt, Zenothemis ac Cleodemus, postquā E medius inter eos sedit Aristænetus. Agè, inquit Cleodemus, in præsentiarum quidē sat est, si literas nescire euincamini: sed crastino die vos vlciscar quibus conueniet modis. Respondē mihi Zenothemi, vel tu, vel elegātissimus ille Diphilus, qua

τὴν διάφορον εἶναι λέγοντες τῆ χρημάτων τῆ κτῆσιν, ἐξὸν ἁπλῶς τοῦτο ἐξ ἁπάντων σκοπεῖτε, ὡς πλείω κτήσησθε. καὶ διὰ τοῦτο περὶ τοὺς πλησίους ἀεὶ ἔχετε καὶ δανείζετε, καὶ τοκογλυφεῖτε, καὶ ὅτι μισθῷ παιδεύετε. πάλιν αὖ τῆ ἡδονῆ μισθοῦντες, καὶ τὰ ἐπικουρείων κατηγορεῖντες, αὐτοὶ τὰ αἴτια ἡδονῆς ἕνεκα ποιεῖτε, καὶ πάσχετ', ἀγανακτοῦντες εἴ τις μὴ καλέσειεν ὅπι δεῖπνον. εἰ δὲ καὶ καλεσθείητε, τοσαῦτα μὲ ἐσθίοντες, φησὶ θε, τοσαῦτα δὲ τοῖς οἰκέταις ὅπλίζοντες. καὶ ἅμα λέγων, τῷ ὀδόντι πελεκᾶν ἐπεχείρει, ᾧ ὁ παῖς εἶχε τὸ Ζωοδημίδος, μετὰν ἅπαν παντοδαπῶν κρεῶν. καὶ μέλλε λύσας αὐτῆ μὴ, ἀπορρίπτειν αὐτὸ ἐς τὸ ἔδαφος. ἀλλ' ὁ παῖς ὐκ ἀνῆκε, καρτερῶς ἀντεχόμενος. καὶ ὁ Ερμων εὖ γε ἔφη ὦ Κλεόδημε, εἰ πάντων ὧν οὗτος ἕνεκα ἡδονῆς κατηγορεῖσιν, αὐτοὶ ἥδεσθαι ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἀξιοῦντες. οὐκ. ἀλλὰ σὺ μὲν ὅς ὁ Ζωοδημίς, εἰπὲ ὦ Κλεόδημε, καθ' ὅ, τι ὐκ ἀδιάφορον ἡγῆ τὸν πλοῦτον. ἔμοιγε, ἀλλὰ σύ. καὶ ὅτι πολὺ τὸ τοιοῦτον ἰῶ, ἄγει δὴ ὁ Ιων ἐκκύψας ἐς τὸ ἐμφανέστερον,

tandem gratia pecuniæ possessionem inter indifferentia ponēdam esse censeatis: cùm ex omnibus nihil aliud spectetis, quàm vt ipsi quamplurimum pecuniæ possideatis. Atque ob id, semper apud diuites hæretis, fœneratis, & vsuræ incumbitis, neque non mercede docetis. Rursus cùm voluptatem detestemini, atq; hac de causa Epicureos vituperetis, turpissima facitis, & patimini voluptatis gratia, indignè ferentes siquis vos ad cœnā vocarit: & si vocemini, non satest tantū vocare, vt cibo turgeatis, nisi & famulis tantum donetis. Quæ cùm diceret, pariter feuellere conabatur linteum quod Zenothemidis puer tenebat, omni carnium genere refertum: erátque eo soluto, carnes in solum proiecturus, nisi fortiter resistens puer illud non remisisset. Hîc Hermon. Euge Cleodeme, respondeant qua gratia damnent voluptatem, cùm ipsi supra cæteros omnes studeant voluptati. Quin magis, inquit Zenothemis, tu Cleodeme, respondeto quamobrem diuitias inter indifferentia numeres. Imò tu potiùs. Et ad hunc modum diu sunt altercati, donec Ion capite tandem in apertum prolato,

παύσασθε ἔφη. ἐγὼ γὰρ εἰ δοκεῖ, λέγων ἀφορμὰς ὑμῖν ἀξίων τῆς παρούσης ἑορτῆς καταθήσω εἰς τὸ μέσον. ὑμεῖς δ', ἀφιλονείκως ἐρεῖτε, καὶ ἀκούσεσθε ὥσπερ ἀμέλει καὶ παρὰ τῷ ἡμετέρῳ Πλάτωνι ἐν λόγοις ἃ πλείοσι διατείβη ἐγένετο. παύεσθαι ἐπῄνεσαν οἱ παρόντες. καὶ μάλιστα οἱ ἀμφὶ τ' Αεισχίνετόν τε, καὶ Εὔκριτον, ἀπαλλάξασθαι τῆς ἀνδίας οὕτω γοῦν ἐλπίσαντες. καὶ μετῆλθέ τε ὁ Αεισχίνετος ἐπὶ τὸν αὐτῆς τόπον, εἰρωνίᾳ γεγενῆσθαι ἐλπίσας. καὶ ἅμα εἰσεκεκόμιστο ἡμῖν τὸ ἐντελὲς ὄνομαζόμενον δεῖπνον, μία ὄρνις ἑκάστῳ, καὶ κρέας ὗος, καὶ λαγῶα, καὶ ἰχθὺς ἐκ ταγηνίου, καὶ σταμοῦσι, καὶ ὅσα ἐν χαρᾷ εἶναι, καὶ ἐξὸν ἀποφέρεσθαι τοῦτα. περιῆν δὲ οὐχ ἓν ἑκάστῳ πυράκιον, ἀλλ' Αεισχίνετῳ μόνῳ, καὶ Εὐκρίτῳ, ἐπὶ μιᾶς χαπέζης κοινόν. καὶ τὰ παρ' αὐτῶν, ἑκάτερον ἐχέλυν λαβεῖν. Ζηνοθέμιδι δὲ τῷ στωϊκῷ, καὶ Ερμωνι τῷ ἐπικουρείῳ, ὁμοίως κοινὸν καὶ τούτοις. εἶτα ἐξῆς Κλεοδήμῳ, καὶ Ιωνι, μεθ' οὓς τῷ νυμφίῳ, καὶ ἐμοί. τῷ Διφίλῳ δὲ, τὰ ἀμφῶιν. ὁ γὰρ Ζηνων ἀπελελύθει. καὶ μέμνησό μοι τούτων

desistite, inquit, Ego, si libet, sermonum argumenta proponam in medium hac festiuitate digna. Vos porrò citra contentionem viciſſim & dicite, & auſcultate, vt nimirum etiam apud Platonem noſtrum, alternis dicendi vicibus res vt plurimùm agitatur. Id dictum probabant cùm omnes qui aderant, tũ in primis Ariſtænetus, & Eucritus, in ſpem erecti fore vt ab hac moleſtia liberarẽtur. Et Ariſtænetus priorem in locum ſeſe recepit, iam partam eſſe pacem ratus. Iámque nobis inferebatur ea conuiuij pars, abſolutam cœnam vocant, ſingulæ ſingulis aues, carnes aprugnæ, & leporinæ, piſcis Tagenicus, placentæ, breuiter illa, quæcunque liberum eſt comedere, vel domum aſportare. Apponebatur autem non ſua cuique quædtula: verùm Ariſtæneto & Eucrito communis eadem in mẽſa: eráque vtriq; capiendũ, quod ſua ex parte erat. Cõmunis etiam Zenothemidi Stoico, & Hermoni Epicureo: deinceps Cleodemo, & Ioni: poſt hos ſpõſo, & mihi. Diphilo autem pars duorum appoſita, cùm Zeno iam diſceſſiſſet. Hæc memineris

πων ὦ Φίλων, διότι δή ὅτι καὶ ἐν αὐτοῖς χρήσιμον εἰς τὸν λόγον. Φι. μεμνήσομαι δή. Λυ. ὁ τοίνυν Ιων, πρῶτος οὗ ἄρχομαι ἔφη εἰ δοκεῖ. καὶ μικρὸν ὑπισχνεῖτο, ἐπισχεῖν μέ ἵσως. ἔφη τοιούτων αὖ δῶν παρόντων, περὶ ἰδεῶν τε, καὶ ἀσωμάτων εἰπεῖν, καὶ ψυχῆς ἀθανασίας. ἵνα ὅ μὴ ἀπλέγωσί μοι, ὁπόσοι μὴ κατὰ ταυτὰ φιλοσοφοῦσι, περὶ γάμων ἐρῶ τὰ εἰκότα. τὸ μὲν οὖν ἄριστον λοιπὸν, μὴ δεῖσθαι γάμων, ἀλλὰ σπεύδομένους Πλάτωνι, καὶ Σωκράτει παιδερασταῖν. μόνοι γὰρ οἱ τοιοῦτοι ἀποτελεστέον αὖ πρὸς ἀρετήν, εἰ ὃ δεῖ καὶ γυναικείου γάμου κατὰ τὰ Πλάτωνι δοκοῦντα, κοινὰς εἶναι ἐκείνων τὰς γυναῖκας, ὡς ἔξω ζήλου εἶναι μόνον. γέλως ὅπου τούτοις ἐγένετο, ὡς ὃν ἐν χαρᾷ λεγομένοις. Διονυσόδωρος δ', ἐπαύσω ἔφη βαρβαρικὰ ἡμῖν ᾄδων; πῶς γὰρ αὖ ἐνείσοιμεν τὸν ζῆλον ὅπου τούτου, καὶ παρά τῳ; καὶ ποῦ γὰρ φθέγξη κάθαρμα εἶπεν; οἶμαι καὶ ὁ Διονυσόδωρος αὐτελοιδρεῖτο τὰ εἰκότα. ἀλλ' ὁ γραμματικὸς Ισταῖος ὁ βέλτιστος, παύσασθε ἔφη. ἐγὼ γὰρ ὑμῖν ἐπιθαλάμιον ἀναγνώσομαι, καὶ ἀρξάμενος,

Philo, quoniam aliquid ijs ineſt ad hanc narrationem vtile. *Ph.* Meminero ſanè. *Lyc.* Ergo primus exordior, inquit Iō, ſiquidem videtur. Et interpoſita breui mora, Fortè conueniebat, inquit, vt apud eiuſmodi viros de ideis, atque incorporeis ſubſtātijs, déque animi immortalitate ſermo haberetur: verūm ne mihi contradicant, ij qui diuerſam Philoſophiæ ſectā ſequuntur, de nuptijs dicam ea quæ congruunt. Optimū illud eſſet, ſi nuptijs opus nō haberemus, ſed Platonis ac Socratis dogma ſequuti, pueros amaremus: nam ſoli qui ita facerent, virtutem abſolutam pertingerent. Quòd ſi viris omnino ducendæ ſint vxores, eas iuxta Platonis ſententiam communes habeant, videlicet quo zelotypia vacemus. Hæc riſu ſunt excepta, quòd intempeſtiuè dicerentur. Tum Dionyſodorus, Non deſines, inquit, barbarica iſta nobis occinere? Nam vbi zelotypiam iſtam requiras, aut apud quem? Et tu ſceleſte, inquit, loqui audes? Et cùm iā, opinor, cōuitia regeſtur⁹ eſſet Dionyſodorus, quę cōueniebat, vir ille optimus Iſtiæus Grāmaticus, Deſinite, inquit, ego vobis epithalāmiō recitabo: ſimúlq; cœpit

ἀνεγίγνωσκεν. ἢ μὴ γὰρ ταῦτα εἶγε μέμνησαι, τὰ ἐλεγεῖα, ἃ οἶν πάντ' ἄρ' ἦγε Λεισαγνέτου ἐν μεγάροις δῖα Κλεανθὶς αἶσαν ἐπέφερεν· ἐνδυκέως, θεσύχουσα παισάων ἄλλάων παρθενικάων, κρέσσων τῆς Κυθέρης, ἢ λ' αὖ τῆς σελήνης. νυμφίε, χὴ σὺ χαῖρε, καρτερῶν κεφαπτὲ ἐφήβων, κρέσσων Νηρῆος, χὴ Θέτιδος παιδός. ἄμμες δ' αὖθ' ὑμῖν τῶτον θαλαμήϊον ὕμνον ξυνὸν ἐπ' ἀμφοτέροις πολλάκις ἀείσωμεθα. γέλωτος οὖν ὅτι τούτοις ὡς τὸ εἰκὸς γυμνάσιον, ἀρέσθαι ἤδη τὰ παρακείμενα ἔδει. καὶ ἀνείλοντο οἱ ἀμφὶ τὸν Λεισαγνέτου, καὶ Εὔκριτον, τὰ ἀφ' αὑτῶν ἑκάτερος. κἀγὼ τἀμά, καὶ ὁ Χαιρέας, ὅσα ἐκείνῳ ἔκειτο. καὶ Ἴων ὁμοίως, καὶ ὁ Κλεόδημος. ὁ δ' Δίφιλος, κἠξίου καὶ τὰ τῷ Ζηνώνι ἤδη ἀπόντι παρατεθέντα φέρεσθαι. καὶ ἔλεγε μόνῳ παρατεθῆναι οἱ αὐτά, καὶ ἀφ' ἑτέρου διακόνοις ἐμάχετο, κἀ αὐτάοων, τῆς ὀρνίθος ἀντεπειλημμένοι, ὥσπερ ἐπὶ Πατρόκλου νεκροῦ αὐθελκοντες. καὶ τέλος, ἐνικήθη, καὶ ἀφῆκε, πολὺν γέλωτα παρασχὼν τοῖς συμπόταις. καὶ μάλιστα ἐπὶ γυναικὶ μὲν τῶτο,

legere. Erant autem Elegiaci versus hi, si satis memini. Nuper Aristæneti in ædibus vnica summo Nutrita est studio diua Cleanthis hera: Virginibus cunctis reliquis præstantior vna, Vel potior Phœbe, vel potior Venere. Salue & tu iuuenum validissime, sponse valentum, Nereo prior, ac fortior Æacida. At rursum vobis hoc carmen sæpius olim, Commune ambobus coniugiale canam. Ob hæc risu, vt consentaneum est, oborto, reliquum erat vt fercula tollerentur. Tum Aristænetus atque Eucritus vterque apposita sibi sustulerunt, ego quæ mihi, Chæreas quæ ipsi, pariter Ion & Cleodemus. Porrò Diphilus etiam Zenonis digressi partem tollere parabat, affirmans ea vni sibi fuisse apposita, ideóque cum ministris pugnabat, & manibus vtrinque iectis inter se trahebant, non aliter quàm Patrocli cadauer hinc atque illinc attrahere conantes: tandem victus est, & reliquit, multum risum præbens conuiuis: maximè cùm eam ob rem postea stomacharetur,

ὥσαι τὰ μέγιστα ἀδικήματος. οἱ δ' ἀμφὶ τὸν Ερμωνα, καὶ Ζηνόθεμις, ἅμα κατέκειντο, ὥσπερ εἴρηται. ὁ μὲν, Σθράσων, ὁ Ζηνόθεμις. ὅθ' ὑπ' αὐτόν. παρέκειτο δ' αὐτοῖς τὰ μὲν ἄλλα πάντα, ἴσα. καὶ ἀπείλοντο εἰφλωικῶς. ἡ δ' ὀργὴ ἡ περὶ τὸν Ερμωνος, σμιλευτέρα. οὕτως οἶμαι τυχόν. δεῖ δὲ καὶ ταύτας ἀναιρεῖσθαι, πρὸ ἑαυτοῦ ἑκάτερον. ἐν τούτῳ τοίνυν ὁ Ζηνόθεμις, καί μοι ὦ Φίλων παῦσον τὸν νοῦν. ὁμοῦ γὰρ ἐσμὲν ἤδη τῷ κεφαλαίῳ τῶν πεπραγμένων. ὁ δὲ Ζηνόθεμις, φησὶ, παρ' αὐτὸ ἀφεὶς, τὸν περὶ τὸν Ερμωνος ἀπείλετο, πότερον ὡς ἔφλω οὖσαν. ὅθ' ἀντεπελάβετο, καὶ ἐν εἴα πλεονεκτεῖν. βοὴ τὸ ἐπὶ τούτοις. καὶ συμπεσόντες, ἔπαιον ἀλλήλους ταῖς ὄρνισιν αὐτῶν εἰς τὰ πρόσωπα. καὶ τῶν πωγώνων ἐπιλημμύοι, ἐπεκαλοῦντο βοηθεῖν. ὁ μὲν, τὸν Κλεόδημον, ὁ Ερμων. ὁ δὲ Ζηνόθεμις, Αλκιδάμαντα, καὶ Διφίλον. καὶ συνίσαντο οἱμὲν, ὡς τὸν. οἱ δὲ, ὡς ἐκεῖνον, πλὴν μόνου τοῦ Ιωνος. ἐκεῖνος δὲ μέσον ἑαυτὸν ἐφύλαττεν. οἵδ' ἐμάχοντο ἀμπαλακέντες. καὶ ὁ μὲν Ζηνόθεμις, σκύφον ἀρύμενος ἀπὸ

perinde quasi atroci affectus iniuria. Hermon autem, & Zenothemis, qui vnà, vt dictum est, accumbebãt: hic quidem, scilicet Zenothemis superiùs, ille verò inferiùs, reliqua quidem quoniam æqualia fuerant apposita, citra pugnam sustulerunt. Sed auis Hermoni apposita, erat altera paulò pinguior, quod ita casu euenerat, opinor. Iámque suam vterque sublaturus erat, ibi Zenothemis (sed mihi animum omnino aduerte Philo, iam enim ad ipsum negotij caput peruenimus) Zenothemis inquam, relicta sua, appositam Hermoni, quam dixi pinguiorem, sustulit. At ille contrà nitens retinebat, haud sinens vt ea in re potior esset. Inter hæc clamore coorto, vtrique in alterum irruentes, ipsis auibus facies mutuò cædebant: ac barbis inuicem prehensis ad opem vocabant, Hermon Cleodemum, Zenothemis Alcidamantem & Diphilum: atque alij ab huius, alij ab illius partibus steterunt, præter vnum Ionem, qui se neutrum seruabat. Cæterùm illi cõsertis manibus pugnabãt. Ac Zenothemis quidem, appositum Aristæneto scyphũ è

τῆς τραπέζης, κείμενον πρὸ τῶν Ἀλκιδαμέντου, ῥίπτει ὅπι τὸν Ἑρμωνα. κἀκείνου μὲν ἥμαρτε, παῖς δέ οἱ ἐβάπτε ἄλλη. διεῖλε δὲ τὸ νυμφίου τὸ κρανίον ἐς δύο, χρησῷ μάλα, καὶ βαθεῖ βαύματι. βοὴ οὖν παρὰ τῶν γυναικῶν ἐγένετο. καὶ κατεπήδησαν ἐς τὸ μεταίχμιον αἱ πολλαί. καὶ μάλιστα ἡ μήτηρ τοῦ μειρακίου, ἐπὶ τὸ αἷμα εἰδυῖα ἐκ τύμφης ἀναπήδησε, φοβηθεῖσα περὶ αὐτῷ. ἐν τοσούτῳ δὲ ὁ Ἀλκιδάμας ἤλειψε, τῷ Ζηνοθέμιδι συμμαχῶν. καὶ πατάξας τὴν βακτηρίᾳ, τοῦ Κλεοδήμου μὲν τὸ κρανίον, τοῦ Ἑρμωνος δὲ τὴν σιαγόνα ἐπέστειψε. καὶ τῶν οἰκετῶν ἐνίοις βοηθεῖν αὐτοῖς ἐπιχειρούντων, κατέβωσεν. οὐ μὴν ἀπέβαπτον ἐκεῖνοι. ἀλλ' ὁ μὲν Κλεόδημος, ὀρθῷ τῷ δακτύλῳ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Ζηνοθέμιδος ἐξώρυπτε. καὶ τὴν ῥῖνα παρωσάμενος, ἀπέβαλε. ὁ δὲ Ἑρμων, τὸν Δίφιλον ὅπι ξυμμαχίαν ἥκοντα τῷ Ζηνοθέμιδι, ἀφῆκεν ὅπι κεφαλὴν ἀπὸ τῆς κλιντῆρος. ἔτυχε δὲ καὶ Ἰστιαῖος ὁ γραμματικὸς, διαλύειν αὐτοὺς ἐπιχειρῶν, λέξ οἶμαι εἰς τὸν ὀδόντας ἐκ τοῦ Κλεοδήμου, Δίφιλον εἶναι οἰηθέντα.

mensâ ſublatum, proiecit in Hermonem, Atque hunc haud tetigit, aliò ſed flexus aberrat. Verùm ſponſi caput in duas partes diuiſit, alto grauiſſimóque vulnere. Itaque mulierum orta eſt vociferatio, mediúmque in prælium inſilierunt multæ, cum primis autem mater adoleſcentis viſo ſanguine: ſponſa etiam ei metuens proſilijt. Inter hæc ſtrenuum ſe præbuit Alcidamas Zenothemidi opem ferens: & illiſo ſuo baculo, Cleodemi quidem caluariam, Hermonis verò maxillam comminuit: & è famulis nonnullos ipſis opem ferre parantes, vulnerauit: qui tamen non deſſerunt. Verùm Cleodemus intentato digito Zenothemidi oculum effodit: tum admotus narem mordicus auulſit. Porrò Hermon Diphilum zenothemidi ſuppetias venientem è ſponda in caput præcipitem dedit. Sauciatus eſt & Iſtiæus Grammaticus, dum eos dirimere conatur, calce videlicet in dentes illius illiſo, idque à Cleodemo, cùm hunc Diphilum eſſe putaret.

κειτο δ' ὁ ἄθλιος κ' ἀμφ' αὐτῷ
θμηρον, αἷμ' ἐμέων. πλὼ τα-
χῶς γε, καὶ δακρύων μεσὰ λὶ
πάντα. καὶ αἱ μὲν γυναῖκες, ἐκώ-
κυον, τῷ Χαιρέᾳ περιχυθεῖσαι. A
οἱ δ' ἄλλοι, κατέπαυον. μέγιστα
δ' ἐν ἁπάντων κακῶν ὁ Ἀλκι-
δάμας, ἐπεὶ ἅπαξ τὸ καθ' ἑαυ-
τὸν ἐσχέθη πάθος καὶ περιεγε-
γόντα. καὶ πολλοὶ ἂν εὖ ἴσθι ἔπε-
σον, εἰ μὴ κατέλαβε τὴν βακτη-
ρίαν. ἐγὼ δ' πρὸς τὸν τοῖχον ὀρ-
θὸς ἑρεσσόμενος, ἑώρων ἕκαστα, οὐ
παραμυνεῖ ἐμαυτόν, ὑπὸ τῶν
Ἰσταίου διδαχθεὶς, ὡς ἔστιν ὑπο-
σφαλὲς διαλύειν τὰ τοιαῦτα. C
λαμπάδας οὖν, καὶ κεντρώσεις
εἶδες ἂν, τραπέζας ἀναστρε-
πομένας, καὶ αἷμα ἐπικεχυμέ-
νον, καὶ σκύφους διπλουμένους. τέ-
λος δ', ὁ Ἀλκιδάμας ἀναστρέ-
ψας τὸ λυχνίον, σκότος μέγα
ἐποίησε. καὶ τὸ πρᾶγμα ὡς τὸ
εἰκὸς μαχρῷ χαλεπώτερον D
ἐγεγόνητο. καὶ γὰρ οὐ ῥᾳδίως
εὐπόρησεν φωτὸς ἄλλου, ἀλλὰ
πολλὰ ἐτραύθη, καὶ δεινὰ
ἐν τῷ σκότῳ. καὶ ἐπὶ πα-
ρῶν τις λύχνον ποτὲ κομί-
ζων, κατελήφθη, Ἀλκιδάμας E
μὲν, τὴν αὐλητρίδα ἀπο-
γυμνῶν, καὶ πρὸς βίαν συνι-
σχόμενον αὐτῇ παρεσκευάζων.

Iacebat igitur miser ille,
Sanguinem ab ore vomens,
vt eius Homerus ait. Præte-
rea tumultus atque lachry-
marum plena erant omnia:
dum & mulieres eiularent,
Chæreæ sponso circunfusæ,
dumque alij has studeut
compescere. Sed malorum
omnium maximum erat Al-
cidamas, posteaquam semel
ad suum redijsset ingenium,
obuium quemque ferieus:
multíque in eo prælio ceci-
dissent, scito, nisi baculum is
fregisset. Ego autem rectus
stans ad parietem, videbam
singula, neque me admisce-
bam, Istiæi edoctus exẽplo,
periculosum esse conflictus
istiusmodi dirimere. Lapi-
thas itaque Centaurósque
vidisses, euerti mensas, ef-
fundi sanguinẽ, proijci scy-
phos. Demum Alcidamas
subuersa lucerna, maximas
induxit tenebras. Iaque res,
vti verisimile est, atrocior
multò esse cœpit, cùm non
facilè lumen aliud suppete-
ret, & multa ac grauia in te-
nebris commissa sunt. Et cũ
tandem aliquis lucernam
afferret, deprehensus est,
Alcidamas quidem sibici-
nae vestem attollens, &
per vim cum ea congredi
properãs, Dionysodorus au-
tem, alio quodã in facinore

ἐφωράθη πεπωκώς. σκύφος γὰρ
ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ κόλπου, ἐ-
ξαναστάντος αὐτοῦ. εἶτ' ἀπολο-
γούμενος, Ιωνα ἔφη ἀργυρίδιον
ἐν τῇ ταραχῇ, δοῦναι αὐτῷ, A
ὅπως μὴ ἀπόλοιτο. καὶ ὁ Ιων
καθ' εἰρωνείαν ἔλεγε τοῦτο πε-
ποιηκέναι. ἐπὶ τούτοις, διε-
λύθη τὸ συμπόσιον, τελευτῆσαν
ἐν τοῖς δακρύοις. αὖθις εἰς γέλω-
τα ἐπὶ τῷ Αλκιδάμαντι, καὶ B
τῷ Διονυσοδώρῳ, καὶ Ιωνι.
καὶ οἱ τὰ βαυματίαι, φορεῖσθαι ἐξεκομίζοντο, πονήσως ἔ-
χοντες. καὶ μάλιστα ὁ πρεσβύτης C
Ζηνόθεμις ἀμφοτέρων, τῆ
μὲν, τῆς ῥινός. τῇ δ', τοῦ ὀφθαλ-
μοῦ ἐπειλημμένος, βοῶν ἀπόλ-
λυσθαι ὑπ' ἀλγηδόνων. ὥστε καὶ
τὸν Ερμωνα, κακῶς ἐκ κακοῦ
ὄντα, δύο γὰρ ὀδόντας ἐξεκέ-
κοπτο, ἀντιμαρτυρεῖσθαι, λέγον- D
τα, μέμνησο μὲν τῷ Ζηνόθε-
μι, ὡς κἀκεῖνον μὲν τὸν
πόνον. καὶ ὁ νυμφίος δ', ἀκεσαμέ-
νου τὸ τραῦμα τοῦ Διονίκου, ἀπή-
γετο εἰς τὴν οἰκίαν, ταινίαις κα-
τειλημμένος τὴν κεφαλήν, ὅτι
τὸ ζωμὸς ἀπατηθείς. ὑφ' οὗ τὴν
νυμφίην ἀπάξειν ἔμελλον, πρ-
οῖς ὁ ἄθλιος τὸν γάμοις ἑορ-
τάσας. καὶ τῶν ἄλλων δ' ὁ Διόνι-
κος ἐπεμελεῖτο δηλαδὴ τὰ δωρατά.

ridiculo proditus est. Nam vt surrexerat, scyphus è sinu illius in solum decidit. Postea excusans, Ionem aiebat in tumultu calicem sublatum sibi tradidisse, ne amitteretur. Id ita factum studio asserebat Ion. His rebus dimissum est conuiuium à lachrymis in ridiculum exitum conuersum: idque Alcidamantis, Dionysodori, & Ionis gratia. Tum qui erant saucij, malè se habentes sarcinæ instar deportabantur: maximè senex ille Zenothemis, pariter tum oculo, tum nare mutilatus, enecari se præ cruciatu clamans: adeò vt Hermon, quanquam ne ipse quidem expers malorum (nam huic duo dentes fuerant excussi) palam attestaretur: Memineris, inquiens, ô Zenothemis, ne posthac dolorem in medijs habendum ducas. At sponsus vulnere iam à Dionico curato, domum reuectus est, fascijs reuincto capite, eidem impositus vehiculo, quo sponsam erant abducturi. Atque ita miser ille amaras nuptias celebrauit. Deinde etiam alijs pro sua virili remedium adhibebat Dionicus. Et postquam dormiuissent, plerique

καὶ καθευδήσαντες, ἀπήγοντο

ἐμοιῶντες οἱ πολλοὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς. ὁ μέντοι Ἀλκιδάμας, αὐτοῦ ἔμεινεν. οὐ γὰρ ἐδυνήθησαν ἐκβαλεῖν τὸν ἄνδρα, ἐπὶ ἅπαξ καταβαλὼν ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, βλαισίως ἐκάθευδε. τοῦτό σοι τέλος ὦ καλὲ Φίλων, ἐγένετο τῶ συμποσίου. ἢ ἄμεινον τὸ τραγικὸν ἐκεῖνο εἰπεῖν, τὸ, Πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων. πολλὰ δ' ἀέλπτως κραίνουσι θεοί. καὶ τὰ δοκηθέντ', οὐκ ἐτελέσθη. ἀφρος δοκήσας γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀπῆλθε καὶ ταῦτα. ἐκεῖνό τε μεμάθηκα ἤδη, ὡς οὐκ ἀσφαλὲς ἀπερύμνοια ὄντα, συμπεσεῖσθαι τοιούτοις φιλοσόφοις.

medijs in vijs vomentes, asportati sunt. Cæterùm inibi remanebat Alcidamas: hominem enim extrudere non poterant, postquam semel sese in spondam abiecerat, ibique transuersus dormiebat. Hic fuit, ô bone Philo, conuiuij finis. Quapropter rectè illud quod in tragœdia scriptum reperitur hîc dixeris, Sunt fortunæ varij casus, Multáque non sperata faciunt Dij: Nec sperata eueniunt. Nam hęc sanè nō expectatum exitum sortita sunt. Idque iam didici, non esse tutum, cui non sit opus, cum eiusmodi philosophis agitare conuiuium.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΡΙΗΣ ΘΕΟΥ. DE SYRIA DEA.

ARGVMENTVM.

Argumentum operis ipse titulus indicat. Describit enim Syriæ dea & templum, & sacra, & effigiem quoque. Facto narrationis initio à collatione reliquorum templorum, sacrorúmque, quæ in Syria sunt. Ac primùm quidem in genere commendat templum deæ huius, à sanctitate, miraculis, & opulentia. Deinde speciatim commemorat, & de origine eius, quando videlicet, & à quibus conditum tradatur, & quænam ipsa Dea esse, à pleríque putetur. Post hæc de ade templi, à quibus ea extructa fuerit, quæ eius forma, qui situs sit. Item de signis ac statuis, quæ tum intra ædem, tum extra visantur. Postremò autem & de sacerdotibus deæ, de lacu & piscibus sacris, ad quos simulachra deorum, veluti per pompam quandam, visendi causa quotannis exeunt. Præterea & de panegyricis conuentibus, quæ ibi celebrentur, de Gallis & eorum cœremonijs,

deque sacrificandi ritu ac legibus, insertis suo loco & Antiochi, & Combabi historijs, quorum alter Stratonicen nouercam amauit: alter, ad eundam eiusdem rei suspitionem, sibijpsi virilia præcidit. Atque in his nonnulla, vt videlicet illa de arca Noë (quem Lucianus, vt cæteri Graci quoque Deucalionem hic vocat) de Gallorum & sacerdotum purificatione, de vetito porcorum esu, & id genus alia ita traduntur, vt prope modum credi possit ex Iudæorum obseruationibus ac sacris pleraque illa transsumpta, sed tempore postea vsuque adulterata ac depranata fuisse.

Ἐστιν ἐν Συρίῃ πόλις, οὐ πολλὸν ἀπὸ τοῦ Εὐφρήτεω ποταμοῦ. καλέεται ἡ ἱρή. καὶ ἔστιν ἱρὴ τῆς Ἥρης τῆς Ἀσσυρίης. δοκέει δέ μοι τόδε τὸ ἄστυ μὲν ἅμα τῇ πόλει οἰκεομένῃ ἐγίνετο, ἀλλὰ τοῦ μὲν ἀρχαῖον, ἄλλο δέ. μετὰ δὲ σφίσι, τῶν ἱρῶν μεγάλων γινομένων, ἐς τόδε ἡ ἐπωνυμίη ἀπίκετο. περὶ ταύτης δὴ τῆς πόλιος ἔρχομαι ἐρέων, ὁκόσα ἐν αὐτῇ ἐστί. ἐρέω δὲ καὶ νόμους, τοῖσι, ἐς τὰ ἱρὰ χρέονται. καὶ πανηγύρεας, ταῖς, ἄγουσι. καὶ θυσίας, ταῖς, ἐπιτελέουσι. ἐρέω δὲ ὁκόσα καὶ περὶ τῶν τὸ ἱρὸν εἰσαμένων, μυθολογέουσι, καὶ τὸν νηὸν ὁκως ἐγένετο. χράφω δὲ, Ἀσσύριος ἐών. καὶ τῶν, ἀπηγέομαι. τὰ μὲν, αὐτοψίῃ μαθών.

IN Syria, non procul ab Euphrate fluuio est ciuitas, quæ vocatur Sacra: éstque sacra Iunoni Assyriæ. Sed nomen hoc vrbi, simul atque fuit condita, non inditum fuisse videtur: imò aliud illi erat antiquius, cùm verò Magna Sacra ibi celebrarentur, hoc cognomentum accepit. De hac igitur ciuitate dicturus venio quæcunque in ea sunt. Dicam autem & leges, quibus vtuntur in Sacris, & solennes conuentus quos celebrant, & sacrificia quæ peragunt. Dicam & quæcunque de illis fabulantur, qui hoc templum confecrarunt, & quo pacto condita sit ædes ipsa. Ego autem scribo, Assyrius cùm sim: & eorum quæ narro, alia

τὰ ἐγὼ, παρὰ τῶν ἱρέων ἐδάην. ἐκόντα ἐμεῦ πρεσβύτερα, ἐγὼ ἱστορέω. Πρῶτοι μὲν ὧν ἀνθρώπων, τῶν, ἡμεῖς ἴδμεν, Αἰγύπτιοι λέγονται θεῶν τε ἐννοίην λαβεῖν, καὶ ἱρὰ εἰσαγαγεῖν, καὶ τελετὰς, καὶ παντομαντικὴν ἀποδείξαι. τούτοισι δὲ καὶ ὀνόματα ἱρὰ ἔγνωσαν, καὶ λόγοισι ἱεροῖσι ἔλεξαν. μετὰ δὲ, οὐ πολλοσῷ χρόνῳ, παρ' Αἰγυπτίων, λόγον Ἀσσύριοι ἐς θεοὺς ἤκουσαν, καὶ ἱρὰ, καὶ νηοὺς ἤγειραν. ἐν τοῖσι, καὶ ἀγάλματα ἔθεντο, καὶ ξόανα ἐστήσαντο. τὸ δὲ παλαιὸν καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι ἀξόανοι νηοὶ ἦσαν. καὶ ἔστι ἱρὰ καὶ ἐν Συρίῃ, οὐ πάρα πολὺ τοῖς Αἰγυπτίοισι ἰσοχρονέοντα. τὸ, ἐγὼ πλείστα ὅπωπα. τό, γε τοῦ Ἡρακλέος τὸ ἐν Τύρῳ, οὐ τούτου τοῦ Ἡρακλέος, τὸν, Ἕλληνες ἀείδουσι, ἀλλὰ τὸν, ἐγὼ λέγω, πολλὸν ἀρχαιότερος, καὶ τύριος ἥρως ὁσί. ἕνι δὲ καὶ ἄλλο ἱρὸν ἐν Φοινίκῃ μέγα, τὸ Σιδώνιοι ἔχουσι. ὡς μὲν αὐτοὶ λέγουσι, Ἀστάρτης ὁσί. Ἀστάρτην δ' ἐγὼ δοκέω σελήναιήν ἔμμεναι. ὡς δέ μοί τις τῶν ἱρέων ἀπηγέετο, Εὐρώπης ὁσὶ τῆς Κάδμου ἀδελφεῆς. ταύτην δ' ἐοῦσαν Ἀγήνορος τοῦ βασιλῆος

quidem ipsę coram vidi, alia verò à sacerdotibus edoctus sum. Quæcunque antiquiora me sunt, ab ijs narratione incipio. Primi hominum quos scimus, Ægyptij dicũtur & Deorum notitiam accepisse, & templa cõstituisse, & lucos, ac celebritates edidisse. Primi autem & nomina sacra intellexerunt, & sermones sacros docuerunt. Deinde non multo tempore pòst, Assyrij ab Ægyptijs doctrinam de Dijs acceperunt, sacra & templa erexerunt, in quibus simulachra posuerunt, & statuas dedicarunt. Porrò antiquitus apud Ægyptios templa statuis caruerunt. In Syria quoque sunt templa, non multo Ægyptijs tempore posteriora, quorum plurima ego vidi. Herculis quidem illud quod est Tyri, non huius Herculis, quem Græci decantant: sed quem ego dico, multò vetustior est, & Tyrius heros. Est & aliud templum in Phœnicia, quod Sidonij tenent, Astartæ vt ipsi quidem dicunt: Astarten autem Lunam esse puto. Vtque mihi aliquis ex sacerdotibus narrauit, Europæ illud est, Cadmi sororis: quam, cùm esset Agenoris regis

θυγατέρες, ἐπειδή τε ἀφανὴς ἐγεγόνει, οἱ Φοίνικες τῷ νηῷ ἐπιμήσαντο, καὶ λόγον ἱερὸν ἐπ' αὐτῇ ἔλεξαν, ὅτι εὕδουσα καλὴ, Ζεὺς ἐπόθει. καὶ τὸ εἶδος ἐς ταῦρον ἀμειψάμενος, ἥρπασε. καί μιν ἐς Κρήτην φέρων, ἀπίκετο. τάδε μὲν καὶ τῶν ἄλλων Φοινίκων ἤκουον. καὶ τὸ νόμισμα, τῷ, Σιδώνιοι χρέονται, τὴν Εὐρώπην ἐφεζομένην ἔχει τῷ ταύρῳ τῷ Διΐ. τὸν δ' ὧν, οὐκ ὁμολογέουσι Εὐρώπης ἔμμεναι. ἔχουσι δὲ καὶ ἄλλο Φοίνικες ἱερὸν, οὐκ ἀοσύεττον, ἀλλ' Αἰγύπτιον. τὸ, ἐξ Ἡλιουπόλιος ἐς τήν Φοινίκην ἀπίκετο. ἐγὼ μὲν μιν οὐκ ὄπωπα. μέγα δὲ καὶ τόδε, καὶ ἀρχαῖόν ὄζει. εἶδον δ' ἐγὼ ἐν Βύβλῳ μέγα ἱερὸν Ἀφροδίτης βυβλίης. ἐν τῷ, καὶ τὰ ὄργια ἐς Ἀδωνιν ἐπιτελέουσι. ἐδάην δ' ἐγὼ καὶ τὰ ὄργια. λέγουσι γὰρ δὴ ὧν τὸ ἔργον τὸ ἐς Ἀδωνιν ὑπὸ τοῦ συὸς, ἐν τῇ χώρῃ τῇ σφετέρῃ γενέσθαι. καὶ μνήμιν τοῦ παθέος, τύπτονταί τε ἐκάστου ἔτεος, καὶ θρηνέουσι, καὶ τὰ ὄργια ἐπιτελέουσι. καὶ σφισι μεγάλα πένθεα αἰεὶ τὴν χώρην ἴσχανει. ἐπὰν δ' ἀποπύθωνταί τε, καὶ ἀποκλαύσωνται, τεσσῆρα μὲν καταγίζουσι τῷ Ἀδωνιδι, ὅκως ἐόντι νεκύι.

filia, nec amplius appareret, Phœnices templo honorarunt: & sacrum de ipsa sermonem euulgarunt, Nimirum Iouem eius amore captum quòd esset pulchra, forma in taurum mutata, eam rapuisse, & in Cretam deportasse. Atque hæc quidem etiam à cæteris Phœnicibus audiui: & nummus quo Sidonij vtuntur, habet Europam, tauro, Ioui videlicet insidentem: sed ædem Europæ esse non confitentur. Habent & aliud templum Phœnices non Assyrium, sed Ægyptium, quod ex Heliopoli in Phœniciam peruenit: id quidem non vidi, sed & hoc magnum est, & vetustum. Vidi etiam Bybli, magnum Bybliæ Veneris templum, in quo ritus quosdam sacros in Adonidem peragunt: quos ego noui. Nam quod aper in Adonim egit, hoc in suo solo factum esse dicunt: atque in rei memoriam, singulis annis verberantur, & lamentantur, ritúsque sacros peragunt, magníque luctus per regionem ipsis indicuntur. Est postquã verberandi, & plorandi finis factus est, primùm quidem Adonidi tanquam defuncto

μὲν δ', τῇ ἑτέρῃ ἡμέρῃ, ζώειν τὸ μὲν μυθολογέουσι, καὶ ἐς τὸν ἦρα πέμπουσι, καὶ τὰς κεφαλὰς ξυρέονται, ὅκως Αἰγύπτιοι, ἀποθανόντος Ἄπιος. γυναικῶν δ', ὁκόσαι οὐκ ἐθέλουσι ξυρέεσθαι, τουτέων δὲ ζημίαν οὐκ ἐλαχίστην. ἐν μιῇ ἡμέρῃ, ὅπ τρήσεται τῆς ὥρης ἔχουσαι. ἡ δ' ὥρη, μούνοισι ξείνοισι παρακέαται. καὶ ὁ μισθὸς ἐς τὴν Ἀφροδίτην, θυσίη γίγνεται. εἰσὶ δ' ἔνιοι Βυβλίων, οἳ λέγουσι παρὰ σφίσι τεθάφθαι τὸν Ὀσιριν τὸν Αἰγύπτιον. καὶ τὰ πένθεα, καὶ τὰ ὄργια, οὐκ ἐς τὸν Ἄδωνιν, ἀλλ' ἐς τὸν Ὀσιριν πάντα τρήσεσθαι. ἔρεω δ' ὁκόθεν καὶ τάδε περὶ δοκέουσι. κεφαλὴ ἑκάστου ἔτεος ἐξ Αἰγύπτου ἐς τὴν Βύβλον ἀπικνέεται, πλώουσα τὸν μεταξὺ πλόον, ἑπτὰ ἡμερέων. καὶ μιν οἱ ἄνεμοι φορέουσι θείῃ ναυτιλίῃ. βέπεται δ' οὐδαμῇ, ἀλλ' ἐς μοιρίλιον τὴν Βύβλον ἀπικνέεται. καὶ ἔστι τὸ σύμπαν, θῶυμα. καὶ τῶτο ἑκάστου ἔτεος γίγνεται, τὸ, καὶ ἐμεῦ παρεόντος ἐν Βύβλῳ ἐγένετο. καὶ τὴν κεφαλὴν ἐθαπτέμεν βυβλίνην. ἔνι δ' καὶ ἄλλο θῶυμα ἐν τῇ χώρῃ τῇ Βυβλίῃ, ποταμὸς ἐκ τοῦ Λιβάνου τοῦ

inferias agunt. Postea verò altero die eum viuere fabulantur, & in aërem mittunt, & capita detondent, vt Ægyptij, quum mortuus est Apis. Quæcunque autem mulieres tonderi nolunt, talem pœnam exoluunt. Diem vnum ad quæstum corpore faciendum prostant. Forum autem illud solis peregrinis exhibetur: & quod inde mercedis auferunt, hoc Veneri in sacrificium datur. Sunt autem ex Byblijs nonnulli, qui dicunt apud se humatum esse Osirim Ægyptium: luctúsque & ritus hosce, non Adonidi, sed Osiridi omnes fieri: cuius rei dicam vnde fidem faciant. Caput vnoquoque anno ex Ægypto Byblum defertur, septem diebus, quantum spatij ex illa in hanc est, enatans: ipsúmque venti diuina quadam nauigatione ferunt: nec vsquam aliò vertitur, sed solam Byblum perfertur: totáque res ea est admiranda. Atque id fit quotannis, cúmque Bybli essem, factum est: capútque vidi papyraceum. Porrò etiam alia res admiranda est in terra Bybliorum. Fluuius quidam ex Libano monte in mare defertur:

οὔρεος, ἐς τὴν ἅλα ἐκδιδοῖ.

οὔνομα τῷ ποταμῷ Ἄδωνις ἐπικέαται. ὁ δὲ ποταμὸς, ἐκάστου ἔτεος αἱμάσσεται. καὶ τὸν χροιὴν ὀλέσας, ἐσίπτει ἐς τὴν θάλασσαν, καὶ φοινίσσει τὸ πολλὸν τῆς πελάγεος, καὶ σημαίνει τοῖς Βυβλίοις τὰ πένθεα. μυθέονται δ' ὅτι ταυτῃσὶ τῇσι ἡμέρῃσι, ὁ Ἄδωνις αὖτε τὸν Λίβανον πρώσσεται. καὶ τὸ αἷμα ἐς τὸ ὕδωρ ἐρχόμενον, ἀλλάσσει τὸν ποταμὸν, καὶ τῷ ῥοῷ τὴν ἐπωνυμίην διδοῖ. ταῦτα μὲν οἱ πολλοὶ λέγουσι. ἐμοὶ δέ τις αὐτὴρ Βύβλιος, ἀληθέα δοκέων λέγειν, ἑτέρην ἀπηγέετο τοῦ πάθεος αἰτίην. ἔλεγε δ' ὧδε. ὁ Ἄδωνις ὁ ποταμὸς ὦ ξεῖνε, διὰ τοῦ Λιβάνου ἔρχεται. ὁ δὲ Λίβανος, κάρτα ξανθόχρως ἐστί. αὔρεμοι ὦν βιηχέες ἐκείνῃσι τῇσι ἡμέρῃσι ἰσάμενοι, τὴν γῆν τῷ ποταμῷ ἐπιφέρουσι, ἐοῦσαν ἐς τὰ μάλιστα μιλτώδεα. καὶ δὴ γῆ μὲν, αἱμώδεα πέπηκε. καὶ τοῦδε τοῦ πάθεος οὐ τὸ αἷμα, τὸ, λέγουσι, ἀλλ' ἡ χώρη αἰτίη. ὁ μὲν μοι βύβλιος, τοσαῦτα ἀπηγέετο. εἰ δὲ ἀληθέως ταῦτα ἔλεγε, ἐμοὶ μὲν δοκέει κάρτα δεῖν καὶ τὸν ἀνέμου ἡ συμπνοίην. αὐτὸς δὲ καὶ ἐς τὸν Λίβανον ἐκ Βύβλου, ὁδὸν ἡμέρης, πυθόμενος αὐτόθι ἀρχαῖον

fluuio nomen est Adonis. Hic quotannis cruore inficitur, amissóque colore in mare delabitur, magnámque pelagi partem A cruentat, tempúsque lugendi Byblijs indicat. Fabulantur autem Adonim hisce diebus in Libano sauciari, vnde in aquam delatus sanguis, fluuijq; colorem mutet, eidémque nomen det. Atque hæc quidem vulgo dictitant. Sed vir quidam Byblius, mihi vera dicere visus, aliam huius rei causam narrauit. His verbis. Fluuius hic Adonis, ô hospes, per Libanum defertur, C cuius terra est admodum flaua: quam minio simillimam, venti vehementes diebus illis exorientes, in fluuium deferunt: eáque facit vt cruentus videa- D tur: ita non sanguis, quem aiunt, sed terra huiusce rei causa est. Ac Byblius quidem hæc mihi narrauit. Quæ si vera sunt, diuinus admodum hic venti ortus mihi videtur. E Cæterùm ex Byblo in Libanum ascendi, confecto diei vnius itinere, cùm audiuissem ibi esse antiquum

Veneris

ἱρὸν Ἀφροδίτης ἔμμεναι, τὸ, Κινύρης εἴσατο. καὶ εἶδον τὸ ἱρὸν, καὶ ἀρχαῖον μοῦ δοκέει τὰ ἐν τῇ Συρίῃ ἀρχαῖα, καὶ μεγάλα ἱρά. τοσούτων ὦν ἐόντων, ἐμοὶ δοκέειν, οὐδὲν τῶν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει μεῖζον ἔμμεναι, οὐδὲ νηὸς ἄλλος ἀξιωτέρης, οὐδὲ χώρη ἄλλη ἱρωτέρη. ἔνι δὲ καὶ ἔργα ἐν αὐτῷ πολυτελέα, καὶ ἀρχαῖα ἀναθήματα, καὶ πολλὰ θωύματα, καὶ ξόανα θεοπρεπέα. καὶ θεοὶ ὦν κάρτα αὐτοῖσι ἐμφανέες. ἱδρώει γὰρ δὴ ὧν περὶ σφίσι τὰ ξόανα, καὶ κινέεται, καὶ χρησμηγορέει. καὶ βοὴ ὦν πολλάκις ἐγίνετο ἐν τῷ νηῷ, κλειθέντος τοῦ ἱροῦ. καὶ πολλοὶ ἤκουσαν. ναὶ μὰν καὶ ἆλφι πέει, ἐν τοῖσι ἐγὼ οἶδα, ἐκεῖνο τοῦτο. πολλὰ γὰρ αὐτοῖσι ἀπαρτέεται χρήματα, ἔκ τε Ἀραβίης, καὶ Φοινίκων, καὶ Βαβυλωνίων. καὶ ἄλλα ἐκ Καππαδοκίης. τὰ δὲ, καὶ Κίλικες φέρουσι. τὰ δὲ, Ἀσσύριοι. εἶδον δὲ ἐγὼ καὶ τὰ, ἐν τῷ νηῷ λάδρη ἀποκείμενα, ἐσθῆτα πολλὴν, καὶ ἄλλα, ὁκόσα ἐς ἄργυρον, ἢ ἐς χρυσὸν ἀποκέκριται. ἐορταὶ μὲν γὰρ, καὶ πανηγύρεις, οὐδαμοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώπων τοσάδε ἀποδέδεκται. ἱστορέοντι δέ μοι ἐτέων πέρι, ὁκόσου τῷ ἱρῷ ἔστι,

Veneris templum, quod Cinyras dedicarat. Quod templum vidi peruetustum. Atque hæc quidem in Syria sunt antiqua & magna templa. Quæ cùm multa sint, nullum tamen, quantum mihi videtur, maius eo est, quod in sacra ciuitate habetur, neque etiam ædes alia sanctior, nec terra magis sacra. In eo autem sunt, & pretiosa opera, & antiqua donaria, & mirabilia multa, Deorúmque statuæ, Dijque ipsis admodum conspicui. Nam statuæ sudant, mouentur, & oracula edunt, & clauso templo clamor in æde sæpenumero est coortus, quem audiuêre multi. Quinetiam in ijs quę noui, præcipuæ sunt opes. Nam multæ res ipsis afferuntur, ex Arabia, Phœnicibus, & Babylonijs: item aliæ ex Cappadocia, aliásque Cilices afferunt, alias Assyrij. Præterea vidi quæ in æde secretò repositasunt, vestes videlicet multas, & quæcunque in argentum, aurum-ue sunt conuersa. Nam festa, celebritatéque nullibi gentium tot receperunt. Porrò mihi de annis inquirenti, quot iam stetisset templum,

κῆ τιὼ θεὸν ἀυτοὶ, ὡσπερα δοκέοισι, πολλοὶ λόγοι ἐλέγοντο. ἦσ, οἰμωὶ, ἱεροί. οἱ δὲ, ἐμφανέες. οἱ δ', καρτα μυθώδεες. καὶ ἄλλοι, βαρβαροι. οἰμωὶ, τοῖσι Ελλησι ὁμολογεόντες. τὸν, ἐγὼ πάντας μὲν ἐρέω, δέκομαι δ' οὐδαμᾶ. οἱ μὲν ὧν πολλοὶ, Δευκαλίωνα τ' ἐσκύθεα τὸ ἱερὸν εἴπασθαι λέγοισι. τοῦτον Δευκαλίωνα, ὅτι τὸ, τὸ πολλὸν ὕδωρ ἐγένετο. Δευκαλίωνος δ' ἔστι, λόγον οὐ Ελλησι ἤκουσα, τὸν, Ελλήνες ἐπ' αὐτῷ λέγουσι. ὁ δ' μῦθος, ὧδε ἔχει. ἥδε ἡ γενεὴ, οἱ νῦν ἄνθρωποι, ὐ πρῶτοι ἐγένοντο. ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἡ γενεὴ, πάντες ὤλοντο. οὗτοι δ', γένεος τὸ δευτέρου εἰσί. τὸ, αὖτις ἐκ Δευκαλίωνος ἐς πλῆθος ἀπίκετο. ἐκείνων δ' ἔστι τῶν ἀνθρώπων, τάδε μυθέονται. ὑβρείσας καρτα ἐόντες, ἀθέμιστα ἔργα ἔρεξαν. οὔτε γὰρ ὅρκια ἐφύλασσον, οὔτε ξείνοις ἐδέκοντο, οὔτε ἱκετέων ἐφείδοντο, αὐτὰ ὧν σφισι ἡ μεγάλη συμφορὴ ἀπίκετο. αὐτίκα ἡ γῆ πολλὸν ὕδωρ ἀνεδίδου, καὶ ὄμβροι μεγάλοι ἐγένοντο, καὶ οἱ ποταμοὶ κατέβησαν μέζονες, καὶ ἡ θάλασσα ὅτι πολλὸν ἀνέβη, ἐς ὃ πάντα ὕδωρ ἐγένοντο, καὶ πάντες ὄλοντο.

quámque ipsi Deam esse putarent, multa dicebantur: quorum alia erant sacra, alia manifesta, alia admodum fabulosa, alia barbara, alia cum Græcis consentientia, quæ referam quanquam ea nullatenus probo. Complures igitur Scytham illum Deucalionem, eum puta Deucalionem, cuius temporibus aquarum diluuium fuit, templum hoc consecrasse tradunt. Apud Græcos autem, quod illi de Deucalione dicunt, audiui: sicque se habet fabula. Hanc hominum generationem quę nunc est, ab initio nequaquam fuisse, sed eam quæ tum fuit totam interijsse. Hos autē homines qui nūc sunt, secūdi generis esse, quod rursus à Deucalione in multitudinē excreuit. De illis autem hominibus hæc tradūt: eos cū essent admodū contumelioſi, nefaria perpetrasse iuramētū nō obseruādo, hospites non recipiendo, supplices non ferendo. Quam ob causam in magnam calamitatem incidisse: quum terra protinus aquam multam effudit, imbres magni ingruerunt, fluuij maiores decurrerunt, atque in tantum intumuit mare, vt omnia essent aqua, & omnes perierint.

Δευκαλίων ὁ, μοῦνος ἀνθρώπων ἐλίπετο ἐς γνοῦν δευτέρην, ἐυβουλίης τε, καὶ τοῦ εὐσεβέος εἵνεκα. ἡ δὲ οἱ σωτηρίη, ἦδε ἐγένετο. λάρνακα μεγάλην, τοῦτον ἔσχε, ἐς ταύτην ἐσβιβάσας παῖδάς τε, καὶ γυναῖκας ἑωυτοῦ, ἐσέβη. ἐσβαινόντων δὲ οἱ ἀπίκοντο σύες, καὶ ἵπποι, καὶ λεόντων γένεα, καὶ ὄφιες, καὶ ἄλλα, ὁκόσα ἐν γῇ νέμονται πάντα ἐς ζεῦγεα. ὁ δὲ, πάντα ἐδέκετο. καὶ μιν οὐκ ἐσίνοντο, ἀλλὰ θεὸς μεγάλη διόθεν φιλίη ἐγένετο. καὶ ἐν μιῇ λάρνακι πάντες ἔπλευσαν, ἔστε τὸ ὕδωρ ἐπεκράτεε. τὰ, μὲν Δευκαλίωνος πέρι, Ἕλληνες ἱστορέουσι. τὰ δ' ἀπὸ τούτου, λέγει λόγος ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει μεγάλως ἄξιος θωυμάσαι, ὅτι ἐν τῇ ὀφρυέρῃ χώρῃ, χάσμα μέγα ἐγένετο, καὶ τὸ σύμπαν ὕδωρ κατεδέξατο. Δευκαλίων δ', ἐπεὶ τάδε ἐγένετο, βωμοὺς τε ἔθετο, καὶ νηὸν ὑπὸ τῷ χάσματι Ἥρης ἄγιον ἐσήπατο. ἐγὼ δ', καὶ τὸ χάσμα εἶδον, καὶ ἔστι ὑπὸ τῷ νηῷ κάρτα μικρόν. εἰ μὲν ὦν πάλαι καὶ μέγα ἦν, νεῶ τοιόνδε ἐγένετο, οὐκ οἶδα. τὸ, δ' ἐγὼ εἶδον, μικρὸν ὄν. σημα δ' τῆς ἰσοδείης, τόδε

Deucalion autem solus hominum relictus est in secundam generationem, prudentiæ, & pietatis gratia. Seruatus autem fuit hoc pacto. A Magnam quandam arcam, quam ipse habebat, liberis & vxore in eam impositis, conscendit. Ingredientem sequuti sunt apri, equi, leones, serpentes, & alia quæcunque in terra pascuntur, bina cuncta. Quæ omnia excepit: nec ipsum lædebãt: sed magna inter eos diuinitus erat concordia: vnáque in arca omnes nauigarunt, quandiu aqua superauit. Atque hæc quidem de Deucalione Græci tradunt. De ijs autem quæ deinceps sequuta sunt, quiddam ab incolis Sacræ ciuitatis refertur, magna dignum admiratione, nimirum sua in regione, D factum ingentem hiatum, qui vniuersam aquam absorbuit. Tum Deucalionem aras fecisse, supráque hiatum ædem Iunoni sacram erexisse. Ego verò hiatum illum vidi, qui sub ædé admodum est exiguus: verùm nescio fuerit-ne olim magnus nunc verò eiusmodi factus. Is vtique quem vidi, paruus est. Signum autem quo historiæ huic fidem faciant, hoc peragũt. Bis quotannis

ἐκ θαλάσσης ὕδωρ ἐς τὸν νηὸν ἀπικνέεται. φέρουσι δὲ οὐ ἱρέες μοῦνον, ἀλλὰ πᾶσα Συρίη, καὶ Ἀραβίη. καὶ πέρην τοῦ Εὐφρήτεω, πολλοὶ ἄνθρωποι ἐς θάλασσαν ἔρχονται, καὶ πάντες ὕδωρ φέρουσι, τὸ, πρῶτα μὲν ἐν τῷ νηῷ ἐκχέουσι. μετὰ δὲ, ἐς τὸ χάσμα κατίεται, καὶ δέκεται τὸ χάσμα μικρὸν ἐὸν, ὕδατος χρῆμα πολλόν. τὰ δὲ, δὴ ποιέοντες, Δευκαλίωνα ἐν τῷ ἱρῷ τόνδε νόμον θέσθαι λέγουσι, συμφορῆς τε, καὶ ἐυεργεσίης μνῆμα ἔμμεναι. ὁ μὲν δὴ ἀρχαῖος αὐτοῖς λόγος ἀμφὶ τῷ ἱρῷ, τοιόσδέ ἐστι. ἄλλοι δέ, Σεμίραμιν τὴν βαβυλωνίλιν, τῆς, δὴ πολλὰ ἔργα ἐν τῇ Ἀσίῃ ἐστὶ, ταύτην καὶ τόνδε τὸν νηὸν θέσθαι νομίζουσι. ἐκ Ἡρης δὲ θέσθαι, ἀλλὰ μητρὸς ἑωυτῆς. τῆς, Δερκετὼ οὔνομα. Δέρκετὼ δὲ εἶδος ἐν Φοινίκῃ ἐθηησάμην, θέημα ξένον. ἡμίσεη μέν, γυνή. τὸ δὲ ὁκόσον ἐκ μηρῶν ἐς ἄκρεις πόδας, ἰχθύος οὐρὴ ἀποτείνεται. ἡ δὲ ἐν τῇ ἱρῇ πόλει, πᾶσα γυνὴ ἐστι. πίσσες δὲ τὸν λόγου αὐτοῖσι, οὐ κάρτα ἐμφανέες. ἰχθύας, χρῆμα ἱρὸν νομίζουσι, καὶ οὐκοτε ἰχθύων φαύουσι. καὶ ὄρνιθας τοὺς μὲν ἄλλους, σιτέονται, πελειὰδα

ex mari aqua in ædem defertur: quam non ſacerdotes modò ferunt, ſed tota Syria, & Arabia, & qui trans Euphratem habitant, multi homines ad mare veniunt, indéque omnes aquam afferunt, quam in æde primùm effundunt: deinde ea in hiatum delabitur, ab eo quanuis paruo, ingens aquæ copia recipitur. Qui hæc faciunt, Deucalionem eo in templo legem hanc tuliſſe dicunt, in calamitatis & beneficij monumentum. Quare antiqua apud illos fama de templo, eſt huiuſmodi. Alij autem Babyloniam illam Semiramidem, cuius multa per Aſiam extant opera, hoc templum conſecraſſe putant, non Iunoni, ſed matri ſuæ, cui Dercetô fuit nomen. Dercetûs autem imaginem in Phœnicia vidi, ſpectaculum inſolitum. Erat dimidia parte mulier: & quantum à femoribus ad pedes imos protenditur, in piſcis caudâ deſinebat. Sed quæ eſt in Sacra ciuitate, tota eſt mulier. Porrò argumenta quibus huic narrationi fidem faciat, clara non habent. Piſces ſacros putant, nec piſces attingunt vnquam. Ex auibus, alias quidem edunt, ſed ſolam

ἄλλους, σιτέονται, πελειὰδα

ὗ μοιῶλιν, οὐ σιτέονται, ἀλλὰ ὀφίσι ἵδε ἱρὰ. τὰ ὗ γιγνόμενα, δοκέει αὐτοῖς ποιέεσθαι, Δερκετοῦς, καὶ Σεμιράμιος εἵνεκα. τὸ μὲν, ὅτι Δερκετὼ μορφὴν ἰχθύος ἔχει. τὸ ὗ, ὅτι τὸ Σεμιράμιος τέλος, ἐς πείσεσθαι ἀπίκετο. ἀμὴ ἐγὼ τὸ μὲν γνὸν, ὅτι Σεμιράμιος ἔργον ἔστι, τάχα κου δέχομαι. Δερκετοῦς ὗ τὸ ἱρὸν ἔμμεναι, οὐδαμᾷ πείθομαι, ἐπεὶ καὶ παρ' Αἰγυπτίων ἔνιοί εἰσι, οἱ ἰχθύας οὐ σιτέονται, καὶ τάδε οὐ Δερκετοῖ χαρίζονται, ἔστι ὗ καὶ ἄλλος λόγος ἱερὸς, τῷ, ἐγὼ σοφῇ αὐδρὸς ἤκουσα. ὅτι ἡ μὲν δὴ, Ῥέη ἔστι. τὸ ὗ ἱρὸν, Ἄτεω ποίημα. Ἄτυς ὗ ἦν ὁ Λυδὸς μὲν λῶ, πρῶτος ὗ τὰ ὄργια τὰ ἐς Ῥέην ἐδιδάξατο. καὶ τὰ, Φρύγες, καὶ Λυδοὶ, καὶ Σαμοθρᾶκες ἐπιτελέουσι, Ἄτεω πάντα ἐμάθον. ἐπὰς γὰρ μιν ἡ Ῥέη ἔτεμε, βίκ μὲν αὐδρηίου ἀπεπαύσατο, μορφὴν δὲ θηλέης ἠμείψατο, καὶ ἐσθῆτα γυναικηίην ἐνεδύσατο. καὶ ἐς πᾶσαν γῆν φοιτέων, ὄργιά τε ἐπετέλεε, καὶ τὰ, ἔπαθε ἀπηγέετο, καὶ Ῥέην ἤειδε. ἐν τοῖσι, καὶ ἐς Συρίην ἀπίκετο. ὡς ὗ οἱ περὶ Εὐφρήτεα αὐδρωποι, οὔτε αὐτὴ, ὅτε ὄργια ἐδέκοντο, ἐν τῷ δὲ τῷ

columbam non edunt, quæ ſacra ipſis eſt. Et quòd hæc ita fiunt, placet ipſis Dercetûs & Semiramidis gratia fieri: hoc quidem, quia Dercetò piſcis formam habet: illud quia Semiramis ad poſtremum in columbam verſa eſt. At ego ipſam quidem ædem Semiramidis opus eſſe, forſan admiſerim. Sed Dercetûs ſacram eſſe nequaquã credo: quando & apud Ægyptios nonnulli ſunt, qui piſcibus non veſcuntur, neq; id Dercetûs in gratiam faciunt. Fertur autem & alius ſermo ſacer, quem ego à ſapiente viro accepi: ſcilicet Rheam eſſe, Deam illam: tẽplum autem Attæ opus. Porrò Attes genere fuit Lydius, primúſque ſacra in Rheę honorem, tradidit. Ac quibus Phryges, Lydi, Samothraces vtuntur, ea omnia ab Atte didicerunt. Poſtquam enim ipſum caſtrauit Rhea, vitam quidem virilem agere deſijt, formam autem fœmininam aſſumpſit, veſtémque muliebrẽ induit. Atq; ita per omnem terram obambulans, ſacra paſſim peragebat, quæque paſſus eſſet, narrabat: Rheámque celebrabat. Inter quæ & in Syriam venit: & cùm qui trans Euphratẽ habitãt, neque ipſum, neque ſacra reciperent, hoc in ſolo

χώρῳ τὸ ἱερὸν ἐποιήσατο. σημεῖα δ' ἡ θεὸς τὰ πολλὰ ἐς Ρέλλω ἀπικέσθαι. λέοντες γάρ μιν φέρουσι, καὶ τύμπανον ἔχει, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πυργοφορέει, ἐκείνῃ Ρέλλω Λυδοὶ ποιέουσι. ἔλεγε δὲ καὶ Γάλλων πέρι, οἵ εἰσιν ἐν τῷ ἱρῷ, ὅτι Γάλλοι Ηρῃ μὲν ἐδάμασε, Ρέῃ δὲ τέμνονται, καὶ Αττέα μιμέονται τὰ, δέ μοι ἐυπρεπέα μὲν δοκέει ἔμμεναι, ἀληθέα δέ, οὐ. ἐπεὶ καὶ τὴν τομῆς, ἄλλων αἰτίην ἤκουσα πολλὸν πιστοτέρων. ἀνδάνει δέ μοι τὰ, λέγουσι τὸ ἱρὸν πέρι, τοῖσι Ἕλλησι τὰ πολλὰ ὁμολογέοντες. τὴν μὲν θεὸν, Ηρίῳ δοκέοντες, τὸ δ' ἔργον, Διονύσου τῆς Σεμέλης ποίημα. καὶ γὰρ δὴ Διονύσου ἐς Συρίην ἀπίκετο, κείνῳ ὁδὸν, ἣν δὲ ἐπ' Αἰθιοπίην. καὶ ἔστι πολλὰ ἐν τῷ ἱρῷ Διονύσου ποιητέα σήματα. ἐν τοῖσι, καὶ ἐδεσσῆτες βάρβαροι, καὶ λίθοι ἰνδοὶ, καὶ ἐλεφάντων κέρεα, τὰ, Διονύσου δὴ Αἰθιόπων ἤγαγε. καὶ φαλλοὶ ἕστασιν ἐν τοῖσι προπυλαίοισι δύο κάρτα μεγάλοι. ἐπὶ τούτοισι, ἐπίγραμμα τοιόνδε ἐπιγέγραπται, Τούσδε φαλλοὺς Διονύσου, Ηρη μιν ζώῃ ἀνέθηκα. ἐμοὶ μὲν ὧν, καὶ τάδε ἀρκέει. ἐρέω δὲ καὶ ἄλλα, τίνα ἐστὶν ἐν τῷ νηῷ Διονύσου ὄργια.

templum constituit: multáque adsunt signa Deæ, quæ faciunt vt Rhea videatur. Leones enim ipsam ferunt, habétque tympanum, & super capite turrim gestat, qualem Rheam Lydi finguné. Dicebat autem & de Gallis idem, qui in tẽplo sunt, Gallos non Iunoni, sed Rheæ castrari, & Attẽ imitari. Hæc mihi decora quidem videntur, at non vera: siquidem castrationis causam aliã multò fide digniorem audiui. Placent verò mihi hæc quæ de templo dicunt, in quibus cũ Græcis consentiunt: Deam quidem Iunonem putantes esse, ipsum autẽ opus Bacchi Semeles filij. Etenim Bacchus in Syriam venit, eo itinerẽ quo in Æthiopiam est profectus. Multáque in templo sunt indicia, quæ Bacchum authorem comprobant. Inter quæ & vestes barbaræ, & lapilli Indici, & elephantorũ cornua, quæ Bacchus attulit ex Æthiopia. Etiam priapi stant in vestibulis, duo admodũ magni, quibus inscriptum est hoc epigramma. Hos posui Bacchus tibi Iunó nouerca priapos. Ac mihi quidẽ vel ista sufficiũt. Cæterũ aliud quoq; dicã, quis sacrorũ sit ritus in æde Bac-

Φαλλοὺς Ἕλληνες, Διονύσῳ ἐγείρουσι. ἐπὶ τ', ἢ τοιόνδε τι φέρουσι, ἄνδρας μικροὺς ἐν ξύλῳ πεποιημένους, μεγάλα αἰδοῖα ἔχοντας. καλέονται δὲ τάδε, νευροσπαστά. ἔστι δὲ καὶ τόδε ἐν τῷ ἱρῷ. ἐν δεξιᾷ τοῦ νηοῦ, κάθηται σμικρὸς ἀνὴρ χάλκεος, ἔχων αἰδοῖον μέγα. τοσάδε μὲν ἀμφὶ τῶν οἰκητέων τοῦ ἱροῦ μυθολογέουσι. ἤδη δὲ ἐρέω καὶ τοῦ νηοῦ πέρι, ὡς ἐστός τε ὅκως ἐγένετο, καὶ ὅστις μιν ἐποιήσατο. λέγουσι δὲ γυνὴ δὲ ὡρὴν ἐοῦσα, μὴ ἔμμεναι δὲ τηλοῦ ἀρχαίην γεγονυῖαν, ἀλλ' ἐκείνου μὲν, κατενεχθῆναι χρόνῳ ὕστερον. δὲ δὲ νεὼ ἐοῦσα, Στρατονίκης ἔμμεναι πόλημα, γυναικὸς τοῦ Λευκείων βασιλῆος. δοκέει δέ μοι ἡ Στρατονίκη ἐκείνη ἔμμεναι, τῆς, ὁ περίγονος ἠράσατο. τὴν, ἤλεγξε τοῦ ἰητροῦ ἐπιγοίη. ὡς γὰρ μὲν ἡ συμφορὴ κατέλαβε, ἀμηχανέων τῷ κακῷ, ἀχρῷ δοκέουσα, κατ' ἡσυχίην ἐνόσεε. ἔκειτο δὲ ἀλγέων οὐδέν. καί οἱ ἡ τε χροιὴ πάμπαν ἐξέπιπτε, καὶ τὸ σῶμα δι' ἡμέρης ἐμαραίνετο. ὁ δὲ ἰητρὸς, ὡς εἶδέ μιν ἐς οὐδὲν ἐμφανὲς ἀρρωστέουσαν, ἔγνω δὲ νοῦσον ἔρωτα ἐμμεναι. ἔρωτος δὲ ἀφανέος πολλὰ

Phalloi Græci Dionysio erigunt: in quibus & tale quiddam portant, pusillos viros ligneos, magna pudenda habentes. Vocantur autem Neurospasta hæc. Est igitur & hoc in templo illo. In dextra ædis, sedet pusillus vir æneus pudendum magnum habens: ac tantum de illo, quod ad templi conditores attinet, tradunt. Iam verò & de æde dicam, & de situ eius, déque eius conditore. Dicunt ædem illam quę principio fuit, non esse eam quæ nunc est sed antiquiorem illam successu temporis collapsam esse: hanc autem quæ nunc est, esse Stratonices opus, vxoris Assyriorum regis. Videtur autem mihi Stratonice illa esse, quam priuignus amauit, cuius amorem medici industria deprehendit. Cùm enim hęc ægritudo ipsum inuasisset, animi dubius ob malũ quod turpe videbatur, silẽtio prementis ęgrotabat. Iacebat autem nihil dolens: verũ color eius omnino immutabatur, & corpus in dies marcescebat. Medicus autem vt vidit ipsum morbi nullum præ se ferre manifestum indicium, cognouit eũ amore laborare. Amoris autẽ occulti multa sũt signa, oculi languẽtes,

φωνὴ, καὶ χροιὰ, καὶ δάκρυα. μαθὼν δὲ ταῦτα, ἐπτοήθη. χειρὶ μὲν τῇ δεξιᾷ ἔχε τὸ νεωτέρου τῶν καρδίαν, ἐκάλει δὲ τὸν αὐτοῦ οἰκέτην παῖδα. ὁδὲ, τῶν μὲν ἄλλων ἐσπόντων παντων, ἐν ἡρεμίᾳ μεγάλῃ ἦν. ὡς δὲ ἡ μανία ἀπέκετο τῷ τε χροιᾷ ἀλλάξατο, καὶ ἱδρῶτι ἄρξατο, καὶ τρόμῳ ἔχετο. καὶ ἡ καρδίη ἀνεπάλλετο. τὰ δὲ μνημόσυνα ἐμφανέα τῷ ἰητρῷ, ἃ ἔρωτα ἐποίεε. καὶ μὲν ὧδε ἐπεκτο. καλέσας τὸν νεηνίσκου τὸν πατέρα, κάρτα ὀρρωδέοντα, ἤδε ἡ νοῦσος ἔφη, τῷ, ὁ παῖς ὅδε ἀρρωστέει, οὐ νοῦσος ὀξυ, ἀλλὰ ἀδικίη. ὅδε γὰρτοι ἀλγέει μὲν οὐδὲν, ἔρωτος δέ μιν, καὶ φρενοβλαβείη ἔχει. ἐπιθυμέει δὲ, τῶν, οὐδαμᾷ τεύξεται, φιλέων γυναῖκα ἐμεῦ, τῷ, ἐγὼ οὔτι μετήσομαι. ὁ μὲν, ὧν τοιᾷδε σοφίῃ ἐχρέωτο. ὁδὲ, αὐτίκα ἐλίσσετο, ἰητρός τε σοφὸς, καὶ ἱκτεικὸς, μή μοι παῖδα ὀλέσῃς. οὐ γὰρ ἐθέλων ταύτῃ συμφορῇ ἔχεται, ἀλλά οἱ ἡ νοῦσος ἀέκουσιν. τῷ, σὺ μηδαμᾷ ζηλοτυπέων, πάντος ἔγειρε πᾶσιν βασιλῆα. μὴ δὲ ἰητρὸς ἐὼν, φόνον ἰητρὸς ἐὼν, ἐδέκετο. ὁδέ, μιν αὖτις ἀ-

vox, color, & lachrymæ. Quibus animaduersis hoc fecit. Manu dextra tenebat cor adolescentis, eos verò qui in domo erant, omnes vocabat. Ille ingredientibus cæteris omnibus, erat maximè quietus: at nouerca veniente, tum demum & colorem mutare, & sudorem emittere incipiebat, & tremore corripiebatur, eique cor subsultabat. Quæ cùm ita fierent, manifesta amoris indicia medico præbebãt. Atque ipsum hoc pactò sanauit. Aduocato adolescentis patre, qui de filio valdè sollicitus erat: hic morbus, inquit, morbus non est, sed scelus. Nam hic quidem dolore vacat: sed ipsum amor, & vecordia tenet: eáque expetit quę neutiquam cõsequetur, siquidem amat vxorem meã, quam ipsi non sum concessurus. Itaque is istiusmodi prudentia mentiebatur: at pater ilico supplicauit, per prudentiam, & medicinam tuam, filium mihi ne perdas. Non enim sua sponte hoc malo tenetur: sed hic morbus inuito illi accidit. Quare tu ne per zelotypiam toti regno luctum excites: neque medicus cùm sis, arti medicæ sis author cædis. Ita ignatus ille, precabatur. Sed medicus, denuq; respondit,

μείβετο, αὐόσια ἀπεύδεις, γάμου ἐμὸν ἀπαιρεύμενος, ἠδὲ ἰητρὸν αὖδρα βιώμενος. σὺ δ', κῶς αὖ αὐτὸς ἔφηξας, εἴτοι σὴν γυναῖκα ἐποθεῖ ἐμεῦ τάδε δεύμενος; ὁ δ', ὡς τάδε ἔλεγε, ὡς οὐδὲ αὐτὸς αὖ κοτε γυναικὸς ἐφείσατο, οὐδὲ παιδὸς σωτηρίης ἐφθόνεε, εἰ καί τοι μητρυιῆς ἐπεδεύετο. ἐ γὸ ὁμοίως συμφορῆς ἔμμεναι, γαμετὴν, ἢ παῖδα ὀλέσαι. ὡς δὲ τάδε ὁ ἰητρὸς ἤκουσε, τί τοι ἔφη ἐμὲ λίσσεαι; καὶ γάρτοι σὴν γυναῖκα ποθέει. τὰ δ' ἔλεγον ἐγὼ, πάντα ἔλιν ψεύδεα. πείθεται μὲν τουτέοισι. καὶ τῷ μὲν παιδὶ, λείπει ἐ γυναῖκα, καὶ βασιλήιον. αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Βαβυλωνίων χώρην ἀπίκετο, ἐ πόλιν ἐπὶ τῷ Εὐφρήτῃ ἐπώνυμον ἑωυτῷ ἐποιήσατο. ἔνθά οἱ καὶ ἡ τελευτὴ ἐγένετο. ὧδε μὲν ὁ ἰητρὸς ἔρωτα ἔγνω τε, καὶ ἰήσατο. ἥδε δὴ ὧν ἡ Στρατονίκη, ἔτι τῷ πρώτέρῳ αὖδρὶ συνοικέουσα, ὄναρ τοιόνδε ἐδονήσατο, ὡς μιν ἡ Ἥρη ἐκέλευε, ἐγεῖραι οἱ τὸ ἐν τῇ ἱρῇ πόλει νηόν. εἰ δὲ ἀπιθέοι, πολλά οἱ, ἐ κακὰ ἀπέλεε. ἥδε, τὰ μὲ πρῶτα, οὐδεμίλιν ὥρην ἐποιέετο. μετὰ τῷ δ' αὖδρὶ ἐ ὀλίγη ἀπηνήσατο, ὡς μιν μεγάλη νοῦσος ἔλαβε, καὶ τὴν Ἥρην ἱλάσκετο,

nefaria moliris, quum mihi coniugem adimere, & medico vim inferre vis. Tu verò quid faceres, siquis vxoris tuæ desiderio teneretur, quando hæc à me postulas? Tum ille ad hæc respondit, fore vt neque coniugi parceret, neque filio salutem inuideret, etiamsi nouercam expeteret. Neque enim parē esse iacturam, vxorem, aut filium amittere. Quibus auditis medicus, quid me rogas? inquit. Etenim tuam vxorem experit: & quæ tibi dicebam modò, falsa erāt omnia. His itaque pater adducitur, ac filio coniugem relinquit, & regnum. Ipse verò in Babylonicam regionem se contulit, vrbémq; supra Euphratē sibi cognominem condidit, vbi diem obijt. Hoc pacto Medicus amorē cognouit, & curauit. Stratonice verò hęc eū adhuc priori marito cohabitaret, somniū tale vidit. Visa est ei Iuno iubere, ædē illā in Sacra ciuitate sibi extruere, & si non pareret, ipsi mala multa cōminari. Cuius somnij primùm nullā rationem habebat. Postea verò, eū grauis morbus ipsā corripuisset, viro visionē narrauit, Iunonem placare cœpit,

κὴ σήσειν τ' γνὸν ὑπεδέξατο. κὴ αὐτίκα ὑγιέα ἠμοιβήλιω, ὁ ἀνὴρ ἐς τὴν ἰδίαν πόλιν ἔπεμπε. σὺν δὲ οἱ, κὴ χρήματα, κὴ στρατιὴν πολλήν. τὸν μὲν, οἰκοδομήσων. τὸν δ', κὴ τ' ἀσφαλείας ἕνεκα. καλέσας δέ τινα τῶν ἑαυτῦ φίλων νεηνίην, χάρτα καλὸν, τῷ, ουὔνομα ἦν Κομβάβος. ἐγώ τοι ἔφη ὦ Κομβάβε, ἐθέλον ἐόντα, φιλέω τε μάλιστα φίλων ἐμῶν. καὶ πάμπαν ἐπαινέω σοφίης τῆς, καὶ ξυνοίης τῆς ἐς ἡμέας, τ' δὴ ἐπεδέξαο. νῦν δέ μοι χρεὼ μεγάλης πίστιος. τῷ, σε θέλω γυναικὶ ἐμῇ ἑπομένην, ἔργον τέ μοι ἐπιτελέσαι, κὴ ἱρὰ τελέσαι, κὴ στρατιῆς ἐπικρατέειν. σοὶ δ' ἀπονεμέω, δῶρ ἡμέων τιμὴ μεγάλη ἔσεσθαι. ὡς ὃ τάδε, ὁ Κομβάβος αὐτίκα λίσσετο, πολλὰ λιπαρέων μή μιν ἐπιπέμπειν, μὴ δ πιστεύειν οἱ τὰ πολλὸν ἑωυτ μέζονα χρήματα, κὴ γυναῖκα, κὴ ἔργον ἱρόν. τὰ, δ ἀρρώδεε, μή κοτέ οἱ ζηλοτυπίη χρόνῳ ὑστέρῳ ἐς τ Στρατονίκην γένοιτο, τ', μέγος ἀπάξειν ἔμελλε. ὡς δ ἀλλαχῇ ἐπείθετο, ὁδέ, ἱκεσίης δευτέρης ἅπτεται, δοῦναί οἱ χρόνον ἑπτὰ ἡμερέων. μετ' δ, ἀποστεῖλαι μὲν τελέσαντά τι τῶν, μάλιστα ἐδέετο.

ædémque illam promisit se conditurum. Ac statim vbi conualuit, maritus ipsam in Sacrã ciuitatẽ misit, cúmque ipsa pecunias & magnũ exercitũ, partim ædificãdi causa, partim securitatis gratia. Vocato autẽ quodã ex amicis suis, iuuene admodũ formoso, cui nomẽ erat Cõbabo: Ego te, inquit, Combabe vt pote probum, amicorum omnium diligo maximè: & cùm ob prudentiam, tum ob tuam erga me beneuolentiã, quam & præstitisti, omnino laudo. In præsentia autem mihi est opus magna fide: quare volo vt tu cum vxore mea profectus, ædificium absoluas, & sacra peragas, & exercitui præsis. Postquam autem redieris, magnum à nobis honorem consequêre. Tum protinus obsecrauit Combabus multis precibus ne se mitteret, nec pecunias suis facultatibus multò maiores crederet, nec vxorem, opúsque sacrum. Timebat autem ne zelotypia tandem sibi erga Stratonicen pareretur, vt quam solus inde abducturus erat. Verùm vbi nequaquam fuit permotus, Hic secundò supplicauit, vt sibi spatium septem dierum permitteret, ac deinde ablegaret, vbi res maximè necessarias peregisset.

τυχὼν ὃ ῥᾳδίως, ἐς τὸν ἑωυτοῦ οἶκον ἀπικνέεται. καὶ πρῶτα χαμάζε, τοιάδε ὠδύρετο. ὦ δείλαιος, τί μοι ταύτης τῆς πίστιος; τί δέ μοι ὁδοῦ, τῆς τέλος ἤδη δέρκομαι; νέος μὲν ἐγὼ, καὶ γυναικὶ καλῇ ἔφομαι. τὸ, δέ μοι μεγάλη συμφορὴ ἔσεται, εἰ μὴ ἔγωγε πᾶσαν αἰτίην κακοῦ ἀποθήσομαι. τῷ, μὲ χρὴ μέγα ἔργον ἀποτελέσαι, τό, μοι παύσῃ φόβον ἐνθεῖναι. τάδε εἰπὼν, ἀτελέα ἑωυτὸν ἐποίεε. καὶ τῶν μὲν τὰ αἰδοῖα, ἐς ἀγγήϊον μικρὸν κατέθετο. σμύρνῃσί τε ἅμα, καὶ μέλιτι, καὶ ἄλλοισι θυώμασι, καὶ ἔπειτα, σφρηγίδι, τῇ, ἐφόρεε, σημηνάμενος, τὸ βοῦμα ἔᾶτο. μετὰ δ', ὡς μὲν ὁδοιπορέειν ἐδύνετο, ἀπεκόμιζε ἐς τὸν βασιλῆα, πολλῶν παρεόντων, διδοῖ τε ἅμα τὸ ἀγγήϊον, καὶ λέγει τάδε. ὦ δέσποτα, τό, δέ μοι μέγα κειμήλιον ἐν τοῖσι οἰκίοισι ἀπεκέατο, τὸ, ἐγὼ κάρτα ἐπόθεον. νῦν δ', ἐπὶ μεγάλην ὁδὸν ἔρχομαι, παρὰ σοὶ τόδε θήσομαι. σὺ δέ μοι ἀσφαλέως ἔχειν. τόδε γάρ μοι χρυσοῦ βέλτερον. τόδε μοι ψυχῆς ἐμῆς ἀντάξιον. εὖτ' ἂν δ' ἀπέλθωμαι, σῶον αὖτις ἀποίσομαι. τόδε, δεξάμενος, ἑτέρῃ σφρηγῖδι ἐσημήνετο, καὶ

Quo facilè impetrato, domum suam abit, & procidēs in terram: his verbis lamentabatur. O me miserum! quo mihi hæc fides? quo mihi hoc iter, cuius exitum iam video? Iuuenis ego sum, & cum muliere formosa proficiscar: magnámque in calamitatem incidam, nisi omnē mali causam amoueā. Quare opus est vt magnum peragā facinus, quo metus hic omnis curetur. Hæc fatus, mācum se reddidit amputatis virilibus, quæ in vasculo recondit, cum myrrha, melle, alijsque odoramentis: postea cùm illud obsignasset annulo, quem gestare solebat, vulnus curabat. Porrò cùm sibi proficiscendum iudicaret, ad regem venit, cui præsentibus multis cùm dat vasculum, tum hæc dicit. Hoc ego vasculum, Domine, inter pretiosissima domi repositum habui, idque in primis amabam. Nunc autē quando magnum iter ingredior, hoc apud te deponam. Tu verò tutò serua, nam hoc auro potius mihi est, parísq; cum animo pretij duco. Et postquam rediero, saluum recipiam. Tum ille acceptū altero annulo obsignauit:

τοῖσι ταμίῃσι φερυρέειν ἐνετέλλατο. Κομβάβος μὲν ὧν, τὰ ἀποτῶνδε ἀσφαλέα ὁδὸν ἰώνιε. ἀπικόμενοι ὦ ἐς πλὴν ἰρίλω πόλιν, ἀπουδῇ τ' ὑνὸν οἰκοδόμεον. καὶ σφισι τεία ἔτεα ἐν τῷ ἔργῳ ἐξεγλύετο. ἐν τοῖσι ἀπέβαινε τάδε, τὸν ὁ Κομβάβος ὀρρώδεε. ἡ Στρατονίκη γὰρ χρόνον ὀπὸ πολλὸν συνόντα μιν, ποθέειν ἀρχέτο. μὴ δέ οἱ, καὶ κάρτα ἐπεμήνατο. ἐν λέγοισι οἱ ἐν τῇ ἱρῇ πόλει τὸ Ηρίλω τουτέων αἰτίλω ἐθέλουσαν γλυέδαι, Κομβάβον ἐλθὸν μὲν ἐόντα, λαθέειν μηδαμᾷ Στρατονίκλω ὦ πόσαδαι, ὅπ οὐ ῥηιδίως τὸν ὑνὸν ὑπέρχετο. ἡδὲ, τὰ μὲν πρῶτα ἐσωφρόνεε, ἐν τῷ νῆσον ἔκρυπτε. ὡς δέ οἱ τὸ κακὸν μέζον ἠσυχίης ἐγλύετο, ἐς ἐμφανὲς ἐξύχετο, καὶ ἀεὶσκέ τε δι' ἡμέρης, ἐν Κομβάβον αἰνεκαλέετο. καὶ οἱ πάντα Κομβάβος ἦν. τέλος ὦ, ἀμηχανέουσα τῇ συμφορῇ, ἐυφρεπέα ἰκεσίλω ἐδίζετο. ἄλλῳ μὲν ὧν τὸν ἔρωτα ὁμολογέειν ἀφυλάσσετο, αὐτὴ ὦ ἐπιχειρέειν ἠθέλετο. ἐπιγόνει ὧν τοιάδε. οἶνῳ ἑωυτὴν μεθύσασα, ἐς λόγους οἱ ἐλθεῖν. ἅμα ὦ οἴνῳ ἐσιόντι, παῤῥησίη ἐτέρχεται, ἐν ἡ ἀποτυχὴν οὐ κάρτα αἰσχρὴ, ἀλλὰ τῶν

& quæstoribus seruandum tradidit. Itaque Combabus exinde iter peragebat. Et cùm ad Sacrā ciuitatem veniſſent, ædē diligēter extruxerūt, & in opere tres annos exegerunt. Interim ea euenēre quę metuebat Combabus. Nā Stratonice cum eo diu cōuerſata, eū amare cœpit, mox etiam eius amore inſanijt. Et aiunt, qui Sacram ciuitatem incolūt, Iunonem harum rerum vltro fuiſſe cauſam: vt non lateret Combabi probitas, vtque Stratonicen vlciſceretur, quòd ædē non facilè promiſiſſet. Hæc autem principio quidē temperans erat, morbúmque celabat, verùm vbi malum hoc factum eſt maius quàm vt ſilentio tegi poſſet, palā conficiebatur, interdiu flebat, & Combabum accerſebat, eique omnia Combabus erat. Tandem cùm nullo pacto malum hoc curare poſſet: honeſtam compellandi rationem quærebat. Itaque cùm alij amorem confiteri caueret, eum verò aggredi ipſa vereretur: iſtud excogitauit: vt vino inebriata cum ipſo in colloquium veniret. Pariter autem cum vino ingrediente, & loquēdi fiducia accedit: nec admodum turpe eſt nō impetraſſe, ſed eorum

ἐπισομβώων ἕκαστα ἐς ἀγνοίην
ἀπαχωρέει. ὡς δέ οἱ ἐδόκεε,
καὶ ἐποίεε ταῦτα. καὶ ἐπεὶ ἐκ
δείπνου ἐγίνοντο, ἀπικνεομένῳ
ἐς τὰ οἰκία, ἐν τοῖσι Κομβά-
A βου, ἀνίζετο, λίζετό τε, καὶ
γονάων ἅπτετο, καὶ τὸν ἔρωτα
ὡμολόγεε. ὁ δ', τόν τε λόγον
ἀπηνέως ἀπεδέκετο καὶ τὸ
B ἔργον ἀνῄνετο, καὶ οἱ τὴν
μέθην ἐνεκάλεε. ἀπειλούσης δ'
μέγά τι κακὸν ἑωυτῇ ἐργάσα-
σθαι, δείσας, πάντα οἱ λόγον
ἔφρηνε, καὶ πᾶσαν τὴν ἑωυτοῦ
C πάθην ἀπηγήσατο, καὶ τὸ ἔργον
ἐς ἔμφανὲς ἤνεικε. ἰδοῦσα δὲ ἡ
Στρατονίκη, τὰ, οὔποτε ἤλπε-
το, μανίης μὲν οὕτω εἰκείνης
ἔχετο, ἔρωτος δ' οὐδαμῇ ἐλάν-
θετο, ἀλλὰ πάντα οἱ συνεῴζε,
ταύτην παραμυθίην ἐποιέε-
το ἔρωτος ἀφορήτοιο. ἔστι δ'
ἔρως οὗτος ἐν τῇ ἱερῇ πόλει, καὶ
ἔτι καὶ νῦν γίνεται. γυναῖκες
Γάλλων ἐπιθυμέουσι, καὶ γυναιξὶ
Γάλλοι ἐπιμαίνονται. ζηλοτυ-
πέει δ' οὐδείς, ἀλλά σφισι τὸ
χρῆμα κάρτα ἱερὸν νομίζεται.
τά, δ' ὦν ἐν τῇ ἱερῇ πόλει,
ἀμφὶ τὴν Στρατονίκην, οὐδα-
μῇ τὸν βασιλῆα λέληθε, ἀλ-
λὰ πολλοὶ ἀπικνεόμενοι κατη-
γόρεον, καὶ τὰ γινόμενα ἀπηγέοντο. ἐπὶ τοῖσι πεισάλγεων,

quæ aguntur singula obliuioni traduntur. Vt autem visum est, ita quoque fecit. Postquam ex cœna egressi sunt, ad ædes in quibus Combabus diuertebatur, supplicabat, & genua prensabat, amoremque fatebatur. Ille autem orationem eius ægrè admittebat, ipsúmque opus detrectabat, eique temulentiam obijciebat. At cùm illa magnum quoddam malum sibimet illaturam minaretur, adductus metu rem totam patefecit, & quicquid à se ipso passus esset, enarrauit, ipsúmque opus in lucem protulit. Stratonice ijs visis quæ nunquam futura putasset, à furore quidem illo ita in præsens destitit, amoris autem haudquaquam oblita est: sed perpetua conuersatione cum illo, ita infectum amorẽ solabatur. Hic amor est in Sacrá ciuitate, & etiamnum durat. Mulieres Gallos quidem cõcupiscunt, & mulieres Galli depereunt: nec zelotypus quisquam est, at res valdè sacra censetur. Enimuero hæc quæ Stratonice in Sacra vrbe faciebat, regem nequaquam latuerunt. Sed complures venientes accusabant illos, & quæ fierent, commemorabant. Hæc ægrè ferens,

ἐξ ἀτελέος τοῦ ἔρωτος, Κομβάβου μετεκάλεε. ἄλλοι δὲ λέγουσι λόγον οὐκ ἀληθέα. τὴν Σθενεβοίαν, ἐπειδὴ ἀπέτυχε τῶν, ἐδέετο, αὐτίκα γράψασαν ἐς τὸν ἄνδρα, τὸν Κομβάβου A κατηγορέειν, πείρην οἱ ἐπικαλέουσαν. καὶ τὸ, Ἕλληνες Σθενεβοίῃσι πέρι λέγουσι, καὶ Φαίδρης τε κἠνωσίης, ταυτὶ καὶ Ἀσσύριοι ἐς Σβατονίκην μυθολογέουσι. ἐγὼ μὲν οὖν οὐδὲ Σθενεβοίην πίθομαι, οὐδὲ Φαίδρην, τοιάδε ἐπιτελέσαι, οἱ τὸν Ἱππόλυτον ἀζηκέως ἐπόθεε Φαίδρη. ἀλλὰ τὰ μὲν, ἐχέτω ὅκως καὶ ἐχώρεετο. ὡς δὲ ἡ ἀγγελίη ἐς τὴν ἱρὴν πόλιν ἀπίκετο, ἔγνω τε ὁ Κομβάβος τὴν αἰτίην, δαρσέων τε ἧπε, ὅτι οἱ ἡ ἀπολογίη οὐκοι ἐλίπετο. καί μιν ἐλθόντα, ὁ βασιλεὺς αὐτίκα μὲν ἔδησέ τε, καὶ ἐν φρουρῇ ἔχε. μετὰ δὲ, παρεόντων οἱ τῶν φίλων, τοὶ, καὶ τότε πεμπομένῳ τῷ Κομβάβῳ παρεβύοντο, πυρὰ γαγὼν ἐς μέσον, κατηγορέειν ἄρχετο. καί οἱ μοιχήν τε, καὶ ἀκολασίην προὔφερε. καρτὰ δὲ δεινοπαθέων, πίστιν τε, καὶ φιλίην ἀνεκαλέετο, λέγων τελευτὰ Κομβάβον ἀδικέειν, μοιχόν τε ἐόντα, καὶ ἐς πίστιν ὑβρείσαντα, quanuis re infecta, Combabum reuocauit. Alij verò falso narrant, Stratonicen, postquam rogata non potuisset consequi, literis ad virum scriptis, Combabum accusasse, tãquam qui ipsam ad stuprum sollicitasset. Et quod Græci de Sthenebœa dicunt, déque Phædra Cnossia, idem & Assyrij de Stratonica fabulantur. At credo neque Sthenebœam, neque Phædram, talia perpetrasse, si Hippolytum Phædra verè concupiscebat. Sed hæc ita se habeant, vt acciderunt. Cæterùm vbi nuntius ad Sacram ciuitatem peruenit, & accusationem cognouit Cõbabus, animo confidenti abijt, quia domi defensionem reliquerat. Eum reducem rex in vincula protinus coniecit, & in custodia tenuit. Postea præsentibus amicis qui adfuerant cùm mitteretur Combabus, illum adductum in medium accusare cœpit, éique adulterium, & intemperantiam obiecit. Et grauiter admodum commotus, fidémque & amicitiam appellabat, dicens, Combabum triplicem iniuriam intulisse, vt qui adulterium commisisset, fidem violasset, & in Deam impius fuisset, cuius in

B C D E

καὶ ἐς θεὸν ἀσεβέοντα. τῆς

ἐν τῷ ἔργῳ τοιάδε ἐθαρρήξε. πολλοὶ δὲ παρεστῶτες, ἤλεγχον, ἐπ᾽ ἀναφανδὸν σφέας ἀλλήλοισι συμεσόντας, εἶδον. πᾶσι δὲ τέλος, ἐδόκεε αὐτίκα θνήσκειν Κομβάβον, θανάτου ἄξια ἐργασμένον. ὁ δὲ, τέως μὲν ἐσήκεε, λέγων οὐδέν. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐς τὸν φόνον ἦγετο, φθέγξατό τε, καὶ τὸ κειμήλιον ἦτε, λέγων, ὡς ἀναιρέει μιν οὐχ ὕβριος, οὐδὲ γάμων εἵνεκα, ἀλλὰ σκεύεων ὑποδυμένων, τά, οἱ ἀπὸν παρεδήκατο. πρὸς τάδε ὁ βασιλεὺς καλέσας τὸν ταμίην, ἐκέλευε ἐνεῖκαι τά οἱ φερυρέειν ἔδωκε. ὡς δὲ ἤνεικε, λύσας τὴν σφρηγῖδα ὁ Κομβάβος, τά, τε ἐπόρτια ἐπέδειξε, καὶ ἐων τὸν ὁποῖα ἐπεπονθέει. ἔλεξέ τε, ὦ βασιλεῦ, τά, δέ τοι ἐγὼ ὀρφωδέων, εὖ τέ με ταύτῃσι ὁδὸν ἔπεμπες, ἀέκων ἦιον. καὶ ἐπεί με ἀναγκαίη μεγάλη ἐκ σέο κατέλαβε, τοιάδε ἐπετέλεσα, ἐσθλὰ μὲν ἐς δεσπότεα, ἐμοὶ δὲ οὐκ εὐτυχέα. τοιόσδε μὲν τοι ἐών, αὐδὲς ἐς ἐπ᾽ ἀδικίην ἐγκαλέομαι. ὁ δὲ, πρὸς τάδε δακρύσας, περιέβαλέ τέ μιν, καὶ δακρύων, ἅμα ἔλεγε, ὦ Κομβάβε, τί μέγα κακὸν εἰργάσαο; τί δὲ σεωυτὸν οὕτω

opere talia perpetrasset. Multi verò qui aderant, coarguebant ipsum quòd manifestè ipsos congredientes vidissent. Postremò videbatur omnibus Combabus morte mox afficiendus, vt qui capitalia peregisset. Ille verò stabat hactenus, nihil dicens. Sed cùm ad supplicium duceretur, tum demum loqui cœpit, & depositum poposcit, dicens se non contumeliæ nuptijs illatæ causa neci à rege dari, sed quòd ea retinere cuperet, quæ abiens apud illum deposuisset. Ad hæc vocato quæstore rex, ea iussit afferre, quæ ipsi custodienda dederat. Quibus allatis, resignato sigillo Cõbabus, ea quæ inerant monstrauit, & quæ ipse à se passus fuisset, exposuit, dixitq;, O rex ego ista veritus, quũ me ad hoc iter mitteres, inuitus ibam: at postquam magna necessitate à te compulsus fui, talia feci, vtilia quidem domino, sed mihi non fœlicia. At verò talis cùm sim, in viri crimen adducor. Quibus obstupefactus rex, cùm ipsum est amplexatus, tum lachrymabundus simul dixit: O Combabe, cur magnum hoc malum commisisti? cur teipsum solus virorum tam indigno ἀεικέλιον ἔργον μοῦνος αὐ-

θρῶν ἔστρηξας; τὰ, οὐ πάμπαν ἐπαινέω. ὦ ἄθλιε, ὅς τοιάδε ἔτλης, οἷα μήτε σὲ παθεῖν, μήτε ἐμὲ ἰδεῖσθαι ὤφελε. ὑ γάρ μοι τοῦτο ἀπολογίας ἔδει. ἀλλ' ἐπεὶ δαίμων τοιάδε ἤθελε, φεῦγε μὸ σοι, τάχα ἡμέων ἔσεται, αὐτέων συκοφαντέων ὁ θάνατος. μᾶ Ὑ, μεγάλη δωρεὴ ἀπίξεται, χρυσός τε πολλὸς, καὶ ἄργυρος ἄπλετος, καὶ ἐσθῆτες ἀσσύριαι, καὶ ἵπποι βασιλήιοι. ἀπίξεαι Ὑ παρ' ἡμέας αὖθις ἐσαγγελέος. οὐδέ τις ἀπέρξει σε ἡμετέρης ὄψιος, οὐδ' ἢν γυναικὶ ἅμα συνάζωμαι. τάδε εἰπόντε ἅμα, καὶ ἐποίεε. καὶ οἱ μὲν, αὐτίκα ἐς φόνον ἤγοντο. τῷ Ὑ τὰ δῶρα ἐδέδοτο, καὶ ἡ φιλίη μέζων ἐγεγόνεε. ἐδόκεε Ὑ οὐδεὶς ἔτι Ἀσσυρίων, Κομβάβῳ σοφίῃ, καὶ εὐδαιμονίῃ εἰκελος. μᾶ Ὑ, αἰτησάμενος ἀντελέσαι τὰ λείποντα τῷ νηῷ, ἀτελέα γάρ μιν ἀπολέλοιπε, αὖτις ἐπέμπετο. καὶ τόν τε νηὸν ἀπετέλεσε, καὶ τὸ λοιπὸν, ἄπαν ἔμιμε. ἔδωκε δέ οἱ ὁ βασιλεὺς ἀρετῆς τε, καὶ εὐεργεσίης ἕνεκα, ἐν τῷ ἱρῷ ἑστάναι χάλκεον. καὶ ἔστι ἐς τιμὴν ἐν τῷ ἱρῷ Κομβάβου χάλκεος, Ἑρμοκλέους τοῦ ῥοδίου ποίημα.

facinore deformasti? quæ nequaquam probo. O infœlix! qui talia sustinuisti, qualia vtinam neque tu esses perpessus, neque ego vidissem: neque enim ista defensione mihi opus erat. At siquidem Deus ita voluit, primùm quidem, tibi vltio à nobis erit, mors videlicet ipsorum sycophantarum. Postea donum ingēs tibi obueniet, aurum multum, argentum immensum, Assyriæ vestes, & equi regij. Ad nos venies nō vocatus, neque te quisquam à nostro conspectu arcebit, non si cum vxore concumbam. Hæc dixit pariter, & fecit. Atque illi quidem ad supplicium ducti sunt: huic verò data dona, auctáque amicitia. Nec iam amplius Assyriorum quisquam, cùm sapientia, tum fœlicitate videbatur similis esse Combabo. Postea verò cùm postulasset, vt sibi liceret ædem quātum eius reliquum erat, absoluere (eam enim reliquerat imperfectam) rursum missus est: ac ædem perfecit, ibíque reliquum vitæ tēpus remansit. Dedit autem illi rex, cùm virtutis, tum beneficentiæ causa, vt æreus in templo statueretur: atque honoris gratia Combabus in templo stat æreus, Hermoclis Rhodij opus: forma

μορφὴν μέ, ὁκοίη γυνή. ἐσθῆτα
δ᾽, ἀνδρηίην ἔχει. λέγεται δ᾽ τ
φίλων τὸν μάλιστα οἱ ξυνοίσοντας, ἐς παραμυθίην τ παθεος,
κοινωνίην ἐλέσθαι τ συμφορῆς.
ἔτιμον γὰρ ἑωυτὸν, καὶ δίαιταν τ A
αὐτ ὁκοίην διαιτέοντο. ἄλλοι
δ᾽ ἱρολογέοισι ἐπὶ τῷ πρήγματι, λέγοντες, ὡς ἡ Ηρη φιλέουσα Κομβάβου, πολλοῖσι τὴν
τοιὴν ἐπὶ νόον ἔβαλλε, ὅ- B
κως μὴ μοῦνος ἐπὶ τῇ ἀνδρηίῃ λυπέοιτο. τὸ δ᾽ ἔθος τοῦτο, ἐπειδὴ ἅπαξ ἐγένετο, ἐπ
ἐωυῶ μένει. καὶ πολλοὶ ἑκάστου
ἔτεος ἐν τῷ ἱρῷ τάμνονται, καὶ C
θηλέουσι, εἴτε Κομβάβου παραμυθεόμενοι, εἴτε καὶ
Ηρη χαριζεόμενοι. τάμνονται
δ᾽ ὧν. ἐσθῆτα δ᾽ οὐδὲ ὧς ἔπ
ἀνδρηίην ἔχουσι, ἀλλὰ καὶ εἵ- D
ματά τε γυναικήια φορέουσι, καὶ ἔργα γυναικῶν ἐπιτελέουσι.
ὡς δ᾽ ἐγὼ ἤκουον; ἀπικέσθαι
καὶ τουτέων ἐς Κομβάβου ἡ
ἀΐπτη. συνενείχθη γάρ οἱ καὶ
τάδε. ξείνη γυνὴ ἐς πανήγυριν ἀπικομένη, ἰδοῦσα καλόν τε
ὄντα, καὶ ἐσθῆτα ἔπ ἀνδρηίην E
ἔχοντα, ἔρωτι μεγάλῳ ἔσχετο. μετ᾽ δ᾽, μαθοῦσα ἀτελέα
ἑωυτὴν, ἑωυτὴν διεπράσσατο. ἐπ
τοῖσι Κομβάβου ἀνυμέων

forma quidem mulieri simi-
lis, vestitum autem virilem
gerens. Feruntur & illius a-
mici qui erga ipsum maximâ
beneuolentia fuerunt affec-
ti, in solatium eius quod il-
le passus fuit, eiusdem affec-
tionis societatem sibi ele-
gisse. Nam & se ipsos castra-
runt, eandémque illi vitæ ra-
tionem iniuerunt. Alij verò
factum hoc inter sacra refe-
runt, dicẽtes, Iunonem cùm
amaret Combabum, multos
ad se castrandum impulisse,
ne solus ille lugeret quòd e-
uiratus esset. Quæ consue-
tudo ex quo cœpit, etiamnũ
manet: & multi quotannis
hoc in templo castrantur, &
euirantur, siue Combabum
consolãtes, siue Iunoni gra-
tificantes. Quare castrãtur,
nec virilem vestitum am-
plius habent: sed & vestes
muliebres gerunt, & muliebria opera conficiunt. Cæ-
terùm, vt audiui, horũ causa
ad Combabum refertur. Nã
illi etiam hoc accidisse tra-
ditur. Peregrina quædam
mulier ad celebritatem veni-
ens, cùm videret illum &
formosum, & veste virili a-
mictum, magno amore cap-
ta est. Postea verò cũ spa-
donẽ esse cognouisset, sibi i-
psi mortẽ cõsciuit. Ob quæ
Cõbabus mœrore affectus,

ὅτι οἱ ἀτυχέως τὰ ἐς Ἀφροδίτην ἔχει, ἐδήπου γυναικείαν ἐνεδύσατο, ὅκως μηκέτι ἑτέρη γυνὴ ἴσα ἀμπατέοιτο. ἥδε αἰτίη Γάλλοισι σολῆς θηλείης. Κομβάβου μὲν μοι πέρι, τοσάδε εἰρήσθω. Γάλλων δὲ αὖτις ἐγὼ λόγῳ ὑστέρῳ μεμνήσομαι, τομῆς τε αὐτέων, ὅκως τάμνονται, καὶ ταφῆς, ὁκοίην θάπτονται, καὶ ὅτευ εἵνεκα ἐς τὸ ἱερὸν οὐκ ἐσέρχονται. πρότερον δέ μοι θυμὸς εἰπεῖν θέσιός τε πέρι τοῦ νηοῦ, καὶ μεγάθεος. καὶ δὴ καὶ ἐρέω. ὁ μὲν χῶρος αὐτὸς, ἐν τῷ, τὸ ἱερὸν ἵδρυται, λόφος ὀρθὸς κέαται ἐν μέσῃ μάλιστα τῇ πόλιος. καὶ οἱ τείχεα διὰ πεπείκασται. τῶν δὲ τειχέων, τὸ μὲν, ἀρχαῖον. τὸ δὲ, οὐ πολλὸν ἡμέων πρεσβύτερον. τὰ δὲ προπύλαια τοῦ ἱροῦ, ἐς ἄνεμον βορέην ἀποκέκριται, μέγαθος ὅσον τε ἑκατὸν ὀργυιέων. ἐν τούτοισι τοῖσι προπυλαίοισι, καὶ οἱ φαλλοὶ ἑστᾶσι, τοὺς, Διονύσους ἕστηκε. ἡλικίην καὶ οἵδε πεντήκοντα ὀργυιέων. ἐς τουτέων τὸ ἕνα φαλλὸν, ἀνὴρ ἑκάστου ἔτεος δὶς ἀνέρχεται, οἰκέει τε ἐν ἄκρῳ τῷ φαλλῷ χρόνον ἑπτὰ ἡμερέων. αἰτίη δὲ οἱ τῆς ἀνόδου, ἥδε λέγεται. οἱ μὲν πολλοὶ, νε-

quòd in rebus venereis esset infœlix, vestem muliebrem induit, ne qua mulier posthac eodem pacto deciperetur. Quæ causa est cur Galli vestem muliebrem sumunt. Ac de Combabo quidem hæc dicta sint. De Gallis autem in sequentibus mentionem faciam, de ipsorum castratione, quomodo execentur, & de sepultura, quali sepeliantur, & cur in templum non ingrediantur. Sed priùs fert animus de situ & magnitudine ædis dicere: & dicam videlicet. Locus quidem in quo situm est templum, collis est. Collocatum autem est in media ciuitate, cingitúrque muro duplici, quorum alter quidem antiquus est: alter autem nobis non multò vetustior. Templi autem vestibula seorsim ad ventum boream directa sunt, centum vlnarum magnitudine. In his stant priapi, quos Bacchus dicauit, etiam hi statura trecentarum vlnarum. In horum vnum vir quispiam singulis annis bis ascendit, pérque dies septem in eius summitate habitat. Et hæc refertur causa cur ascendat. Plerique

μάζουσι ὅτι ὑμῖν τοῖσι θεοῖσι ὁμιλέει, καὶ ἀγαθὰ πάσῃ συνείη αὐτέει. οἱ δ', ἢν ἐυχωλέων ἀγχόθεν ἐπαίοισι. ἄλλοισι δὲ δακέει καὶ τάδε· Δευκαλίωνος εἵνεκα ποιέεσθαι, σφείνης ξυμφορῆς μνήματα, ὁκότε οἱ ἄνθρωποι ἐς τὰ ὄρεα, καὶ ἐς τὰ πρεμνήκεα τῶν δενδρέων ἔπεσον, τὸ πολλὸν ὕδωρ ὀρρωδέοντες. ἐμοὶ μὲν οὖν καὶ τάδε ἀπίθανα. δοκέω γε μὲν Διονύσῳ σφίας καὶ τάδε πιέζειν. συμβάλλομαι δὲ τουτέοισι φαλλοὺς, ὅσοι Διονύσῳ ἐγείρουσι. ἐν τοῖσι φαλλοῖσι, καὶ ἀνδρέους ξυλίνους καθίσουσι. ὅτευ μὲν εἵνεκα, ἐγὼ οὐκ ἐρέω. δοκέει δ' ὧν μοι καὶ ὅδε ἐς σφείνην μίμησιν τὸ ξύλινον ἀνδρέος ἀνέρχεσθαι. ἡ δὲ ἀνάβασις, τοιήδε. σειρὴν μακρὴν ἑωυτοῦ τ' αἷμα, καὶ τὸ φαλλὸν περιβάλλει. ἐπὶ δὲ, ἐπιβαίνει ξύλων ὀλίγων τῷ φαλλῷ, ὁκόσον ἐς χωρίου ἄκρου ποδός. ἀνιὼν δὲ ἅμα, ἀναβάλλει τὴν σειρὴν ἀμφοτέρωθεν, ὥκωσπερ ἡνιοχέων. εἰ δέ τις τόδε μὴ οἶδε ὅπωπε, ὅπωπε δὲ φοινικοβατέοντας, ἢ ἐν Ἀραβίῃ. ἢ ἐν Αἰγύπτῳ, ἢ ἄλλοθί κου, οἷσίν τὸ λέγω ἔπεται δὲ ἐς τέλος ἱκνεῖται τῆς ὁδοῦ, σειρὴν ἑτέρην ἀφεὶς, τὴν αὐτὸς ἔχει,

putant ipsum in summo sermones conferre cum Dijs, totíque Syriæ bona ab illis postulare: illos autem è propinquo preces exaudire. A Alijs hæc videntur fieri Deucalionis gratia, in memoriã eius calamitatis, quando homines in montes, & in altissimas arbores ascenderunt, aquarum inundationem metuentes. Quæ quidem mihi videntur non credibilia. Sed eos puto ista Baccho facere. Coniecturam autem inde capio, quòd qui priapos Baccho erigunt, in ijs etiam viros ligneos collocant: sed quorsum illud non dicam. Itaque hic mihi videtur, ad lignei illius viri imitationem ascendere. Isque ascensus fit hunc in modum. Catena longa seipsum pariter, & priapum circundat: deinde per ligna in priapo prominentia conscendit, spatio quantum ad summum pedem capiendum sufficit. Ascendens autem pariter & catenam vtrinque attollit, perinde ac auriga habenas. Quòd siquis non vidit, vidit autem eos qui palmas scandunt, vel in Arabia, vel in Ægypto, vel alio quopiam in loco, intelliget quod dico. Cæterũ postquã ad summũ peruenit, catenam aliam, quam secum habet,

μαχρὶω ταύτῃω, αὐέλκει τῶν, οἱ θυμὸς, ξύλα, χ εἵματα, καὶ σκεύεα. ἀπὸ τ, ἔδρῃω συνδέων, ἐκοίῃω καλιὴω ; ἱζάνει. μένει τὲ χρόνον, τ, εἶπον ἡμερέ- A ων. πολλοὶ ϑ ἀπικνεόμϑοι, χρυσόν τε, χ ἄργυρον, οἱ ϑ, χαλκὸν, κομίζοισι. εἶτ ἀφέντες ἐκείνω ἐρέϑε κείμϑα, ἀπάσι, λέγοντες τὰ ὀνόματα ἕκαστος. παρεστὼς ϑ B ἄλλος, ἄνω ἀγγέλλ. ὁ ϑ, δεξάμϑος τοὔνομα, ἐυχωλὴω ἐς ἕκαστον πιέζ). ἅμα ϑ ἐυχόμενος, κροτέει ποίημα χάλκεον. C τὸ, ἀείδει μέγα, χ βαρὺ, κινεόμϑον, ἔυδει ϑ ἐδαμᾷ. ὣω γάρ μιν ὕπνος ἔλῃ ποτὲ, σκορπίος αὐτῶν, ἀναγείρ τὲ χ ἀμύσσει ἐργάζετ). καί οἱ ὕδε ἡ ζημίη τῦ ὕπνου ἐπικέα). τὰ, μὲ ὧν ἐς τ D σκορπίον μυδέοντα, ἱερ. τε, καὶ ϑεοφορπέα. εἰ ϑ ἀζεκέα ἐϛὶ, ὀκ ἔχω ἐρέειν. δοκέ δέμοι, μέγα ἐς ἀγχυπίλω συμβάλλεται καὶ τῆς πώσος ἡ ὀρϑωδίη. φαλλοβατέων μὴω δὴ πέει, τοσαῦτα ἀρκέει. ὁ ϑ νηὸς, ὀρέει μὴω ἐς ἠέλιον ἀνιόντα. εἶδος ϑ, καὶ ἐργασίῃω ἐϛὶ, ὁκοίους νηοὺς ἐν Ιωνίῃ ποιέοισι. ἔδρη μεγάλη αὐέχει. ἐν τῆς, μέγαϑος ὀργυέων δυοῖν. ἐπὶ τῆς, ὁ νηὸς ἐπικέαται. E

demittens, longam quidem illam, quæcunque lubet, ſurſum attrahit, ligna videlicet, & veſtes, & vaſa, ex quibus ſedē perinde ac nidū cōponens, ſedet, manétque ad id dierū tēpus, quod dixi. Pleriq; autem venientes, aurum & argentū, alij æs afferunt, quibus ante ipſum relictis abeunt, ſuum quiſque nomē dicentes. Aſtans autem quidam alius, ſurſum renūtiat: tum is accepto nomine, preces pro vnoquoque facit: dūmque precatur, tintinabulum æreum pulſat, quod motum, magnum & aſperum ſonum edit. Nequaquam autem dormit. Nam ſiquando ſomnus ipſum capiat, ſcorpius aſcendens ipſum excitat, & immaniter lædit. Et hæc illi propoſita eſt ſomni pœna. Quare quę de ſcorpio dicunt, ſacra quidem ſunt, & diuina: ſed vera-ne ſint, non poſſum dicere. Cæterùm quàntum mihi videtur, non parum ad vigilandum conducit, cadendi metus. Atque hæc de Priapi conſcenſoribus dixiſſe ſufficit. Porrò ædes ad ſolem orientem reſpicit. Forma autem & opere talis eſt, quales ædes in Ionia faciunt. Baſis magna protenditur duarum vlnarum magnitudine, ſupra quam ædes poſita eſt.

ἄνοδος ἐς αὐτὸν λίθου πεποίη-
ται, ὑπόκρατα μακρή. αὐλὸς δόντι ὦ,
δῶμα μὲν καὶ ὁ περίβολος μέγα
παρέχεται, θύρησί τε ἤσκηται
χρυσέοισι. ἔνδοθε δ', ὁ νηὸς
χρυσοῦ τε πολλῷ ἀπολάμπε-
ται, καὶ ἡ ὀροφὴ πᾶσα χρυ-
σέη. ἀπόζει δ' αὐτῆς ὀδμὴ
ἀμβροσίη, οἵοίη λέγεται τῆς
χώρης ἡ Ἀραβίης. καί σοι πο-
λόθεν αἰόντι, προσβάλλῃ
πνοιὴν κάρτα ἀγαθήν. καὶ ἐν
αὐτῇ ἀπίῃς, ὀδμῆς λείπε-
ται, ἀλλά σευ τὰ εἵματα ἐς πολ-
λὸν ἔχει τὴν πνοιὴν, καὶ σὺ ἐς
πάμπαν αὐτῆς μνήσεαι. ἔν-
δοθεν δ' ὁ νηὸς, οὐκ ἁπλόος
ἐστὶ, ἀλλὰ ἐν αὐτῷ θάλαμος
ἄλλος πεποίηται. ἄνοδος καὶ
ἐς τοῦτον ὀλίγη. θύρησι δ' οὐκ
ἤσκηται, ἀλλ' ἐς αὐτίον ἅπας
ἀναπέπαται. ἐς μὲν οὖν
τὸν μέγαν νηὸν, πάντες εἰ-
σέρχονται, ἐς δ' τὸν θάλαμον,
οἱ ἱρέες μοῦνοι. οὐ μέντοι
πάντες ἱρέες, ἀλλὰ τοὶ, μά-
λιστα ἀγχίθεοί τέ εἰσι, καὶ τού-
σι πᾶσα ἐς τὸ ἱρὸν μέλεται
θεραπίη. ἐν δὲ τῷδε, εἵαται
τὰ ἕδεα, ἥ τε Ἥρη, καὶ ἕτ', αὐτοὶ
δία ἑόντα, ἑτέρῳ ἀνόματι κλη-
ίζουσι. ἄμφω δὲ χρύσεοί τέ εἰσι,
καὶ ἄμφω ἕζονται. ἀλλὰ τὴν

Aſcenſus autem in ipſam lapideus eſt, non valdè longus. Quum autem aſcenderis, porticus ante ædem magnam parit admirationem, ianuíſque aureis eſt exornata. Intus autem ipſa ędes auro multo reſplendet, & tectum totum aureum eſt. Odorem autem diuinum ſpirat, qualem Arabica regio fertur ſpirare: ac tibi è longinquo aſcendenti ſpiritum admodum ſuauem immittit: & re abeuntem nequaquam deſicit: ſed odorē diu retinent veſtes tuæ, eiúſque in perpetuum memineris. Cæterùm intus ædes, non ſimplex eſt, ſed compoſitus in ea thalamus alius, ad quem modicus eſt aſcenſus: nec foribus eſt exornatus, ſed ex aduerſo patet totus. Itaque in magnam ædem ingrediuntur omnes: in thalamum ſoli ſacerdotes, nec tamen omnes, ſed qui ad deum proximè accedunt, & quibus omnis in templum cura impenditur. In hoc autem adyto ſimulachra Deorum poſita ſunt, Iunonis videlicet, & Iouis, quem alio nomine appellant. Ambo autem aurei ſunt, & ambo ſedent, ſed Iunonem leones portant,

τὴν Ἥρην, λέοντες φορέουσι

ὀϑ, ταύροισι ἐφέζεται. καὶ ἅπτα τὸ μὲν τοῦ Διὸς ἄγαλμα, ἐς Δία πάντα ὁρᾷ, καὶ κεφαλὴν, καὶ ὄμματα, καὶ ἕδρην. καί μιν οὐδὲ ἐθέλων ἄλλως εἰκάσεις. ἢν δὲ Ἥρη, σκοπευτῇ τοι πολυφόρφῳ ἐπιφανέει. καὶ τὰ μὲν ξύμπαντα, ἀρχαίῃ λογῷ Ἥρη ἔοικε. ἔχει δέ τι καὶ Ἀθηναίης, καὶ Ἀφροδίτης, καὶ σελήνης, καὶ Ῥέης, καὶ Ἀρτέμιδος, καὶ Νεμέσιος, καὶ μοιρέων. χεῖρι δὲ, τὴν μὲν ἑτέρην, πάππεον ἔχει. τὴν ἑτέρην δὲ, ἄβακτον. καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἀκτῖνάς τε φορέει, καὶ πῦργον, καὶ κέντρον, τῷ, μουσίῳ τε ἀέθλῳ κοσμέεται. ἔκτοσθε δέ οἱ χρυσός τε ἄλλος πεποίκιλται, καὶ λίθοι κάρτα πολυτελέες. τῶν, οἱ μὲν, λευκοί. οἱδέ, ὑδατοειδέες. πολλοὶ δὲ, πυῤῥοειδέες. ἔτι δὲ ὀνυχες οἱ σαρδόνιοι, πολλοὶ, καὶ ὑάκινθοι, καὶ σμάραγδοι, τὰ, φέρουσι Αἰγύπτιοι, καὶ Ἰνδοὶ, καὶ Αἰθίοπες, καὶ Μῆδοι, καὶ Ἀρμένιοι, καὶ Βαβυλώνιοι. τοῦ δὴ μέζονος λόγου ἄξιον, τοῦτο ἀπομνημονεύω. λίθον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ φορέει, λυχνὶς καλέεται. οἱ δέ οἱ, τὸ ἔργον ἡ συμπτυχὴ. ἀπὸ τούτου ἐν νυκτὶ σέλας πολλὸν ἀπολάμπεται. ὑπὸ δέ οἱ, καὶ ὁ νηὸς ἅπας, οἷον ὑπὸ λύχνοισι φαίνεται.

Iupiter tauris insidet. Atque adeò & Iouis quidem simulachrum per omnia Ioui assimilatum est, & capite, & oculis, & sedendi habitu, neque ipsum volens aliter effinxeris. Iuno autem si propiùs contempleris, variam formam præ se fert: ac per omnia quidem, reuera est Iuno Cæterùm habet quidpiam & Mineruæ, & Veneris, & Lunæ, & Rheæ & Dianæ, & Nemesis, & Parcarum, atque altera quidem manu sceptrum, altera verò colum tenet: & in capite radios gestat, & turrim, & cestum, quo solam Venerem cœlestem exornant. Foris autem & aliud illi aurum circumpositum est, & pretiosæ gemmæ, quarum aliæ candidæ, aliæ cæruleæ, rufæ multæ. Præterea sardonyches multi, hyacinthi, smaragdi, quæ ferunt Ægyptij, Indi, Æthiopes, Medi, Armenij, & Babylonij. Quod igitur est maximè memorabile, id dicam. Gemmam in capite gerit, quæ lychnis vocatur. Nomen autem ex effecto sortita est. Ab ea noctu multus fulgor resplendet, vnde tota ædes, tanquam lucernis collucet.

ἐν ἡμέρῃ δ', τὸ μὲν φέγγος, ἀ-
σθενέει. ἰδέλιν δ' ἔχει καρτα
πυρώδεα. καὶ ἄλλο θωυμα-
σόν ὅτι ἐν τῷ ξοάνῳ. ὅ τι ἐσεὼς
αὐτίος ἐσορέῃς, ἐς σὲ ὁρᾷ. καὶ
μεταβαίνοντι, τὸ βλέμμα ἀκο-
λουθέει. καὶ ὧ ἄλλος ἑτέρω-
θεν ἰσορέῃ, ἴσα καὶ ἐς ἐμεῖ-
νον ἐκτελέει. ἐν μέσῳ δ' ἀμφο-
τέρων, ἕστηκε ξόανον ἄλλο χεύ-
σεον, ἀδήλῳ τοῖσι ἄλλοισι ξοά-
νοισι εἰκελον. τὸ, δ', μορφὴν ἰδί-
ην οὐκ ἔχει, φορέει δ' τῶν ἄλ-
λων θεῶν εἰδέα. καλέεται δ' σε-
μίριν καὶ ὑπ' αὐτῶν Ασσυρί-
ων. οὐδέπω οὔνομα ἴδιον αὐ-
τῷ ἔθεντο, ἀλλ' οὐδὲ γυμνὸς
αὐτὸν πέει, ἢ εἰδέος λέγουσι.
καί μιν οἱ μὲν, ἐς Διόνυσον. ἄλ-
λοι δὲ, ἐς Δευκαλίωνα. οἱδὲ, ἐς
Σεμίραμιν ἄγουσι. ἢ δὴ ὧν
ὅτι τῇ κορυφῇ αὐτὸν, περιτρὴ
χρυσέη ἐξέστηκε. τουνεκα δὴ
μυθέονται Σεμιράμιος ἔμμεναι
τόδε σημήιον. ἀποδημέει δὲ
δὶς ἑκάστου ἔτεος ἐς θάλασσαν,
ἐς κομιδὴν τοῦ, εἴπον ὕδατος.
ἐν αὐτῷ δὲ τῷ νηῷ ἐσιόντων,
ἐν ἀριστερῇ κέαται τρεῖς τε μοῦ,
θρόνος ἡελίου. αὐτὸν δὲ, εἶδος
οὐκ ἔνι. μόνου γὰρ ἡελίου,
καὶ σεληναίης ξόανα οὐ δεικνύουσι. ὅτευ δὲ εἵνεκα ὧδε

Splendor autem interdiu nõ valet: sed specie est admodum ignea. Aliud etiam in simulachro est admirãdum. Si ex aduerso stans intuearis ad te aspicit: quòd si inde transeas, visu te sequitur: & si alius quispiam aliunde intuetur, eadem erga illum facit. Porrò in vtriusq; medio, stat simulachrum aliud aureum, simulachris alijs nequaquam simile, quod formam propriam non habet, sed aliorum Deorum formas gerit: & ab ipsis etiam Assyrijs vocatur signum: necdũ ipsi proprium nomen imposuêre: sed neque de generatione ipsius, neque de specie quicquam dicunt. Et ipsum alij ad Bacchum, alij ad Deucalionem, alij ad Semiramim referunt. Cùm enim eius vertici insideat aurea colũba, idcirco tradunt illud Semiramidis esse signum. Proficiscitur autem bis quotannis ad mare, ad efferendam quam dixi aquam. In ipsa autem æde ad sinistram ingredientibus, positum est primùm quidem solium solis, sed eius effigies non adest. Solius enim solis & Lunæ simulachra non exhibẽt. Cur autem id ita faciendum putent, id quoq; ego didici.

νομίζουσι, ἐγὼ καὶ τόδε ἔμαθον.

λέγουσι τοῖσι μὲ ἄλλοισι θεοῖσι, ὅσιον ἔμμεναι ξόανα ποιέεσθαι. τὰ γὰρ σφέων ἐμφανέα πάντεσι τὰ εἴδεα. ἥλιος δὲ, καὶ σελήνη, πάμπαν ἐναργέες· καὶ σφέας πάντες ὀρέουσι. κοίνων οὖν αὐτέων ξοάνων ἐργμὸς, τοῖσι ἐν τῷ αἰθέρι φαινομένοισι; μετὰ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον, κέαται ξόανον Ἀπόλλωνος, ὡς οἷον ἐώθεε ποιέεσθαι. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες, Ἀπόλλωνα νέον τε ἠγλαϊσται, καὶ προσηβέα ποιέουσι. μοῦνοι δὲ Ἕτοι Ἀπόλλωνος γλωφήτεα ξόανον δεικνύουσι. καὶ τάδε ποιέοντες, ἑωυτοὺς μὲν ἐπαινέουσι, Ἑλλήνων δὲ κατηγορέουσι, καὶ ἄλλων, ὁκόσοι Ἀπόλλωνα παῖδα δεύτερον ἐλάσκονται. αἰτίη δὲ δοκέει αὐτέοισι, ἀσοφίη μεγάλη ἔμμεναι, ἀτελέα ποιέεσθαι τοῖσι θεοῖσι τὰ εἴδεα. τὸ δὲ νέον, ἀτελὲς ἔτι νομίζουσι. ἐν δὲ, καὶ ἄλλο τῷ σφετέρῳ Ἀπόλλωνι καὶ ἐργάζονται. μοῦνοι Ἀπόλλωνα εἵματα κοσμέουσι. ἔργων δὲ αὐτῶ πέρι, πολλὰ μὲν ἔχω εἰπεῖν, ἐρέω δὲ τὸ, μάλιστα θωυμάζειν ἄξιον. προσῆκε δὲ τῇ μαντικῇ σπουδὴν ποιήσασθαι. μαντήια πολλὰ μὲν παρ' Ἕλλησι, πολλὰ δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι. τὰ δὲ, καὶ ἐν

Cæteris quidem Dijs fas esse aiũt simulachra facere, quorum species non sunt omnibus conspicuæ. Sol autem & luna planè sunt manifesti, nec illos nemo videt. Quorsum igitur eorum, cùm in aëre appareãt effigiem effinxissent? Ac post solium hoc, positum est Apollinis simulachrum, non quale vulgo consueuit fieri. Nam cæteri quidem omnes Apollinem iuuenem putant, & cum prima lanugine effingunt: Hi verò soli barbati Apollinis simulachrum exhibent. Quod quum faciunt, se ipsos quidem laudant, Græcos verò vituperant, & alios, quicunque Apollinem puerum fingunt, & colunt. Videtur autem ipsis inscitia magna, causa esse cur imperfectæ Deorum formæ fingantur. Nam iuuenem esse, ipsi adhuc imperfectum putant. Quinetiam Apollini suo aliud quiddam nouum affingunt. Soli Apollinem vestibus ornant. De cuius operibus, multa quidem dicere possem, sed id dicam, quod potissimùm est admiratione dignum. Primùm quidem de oraculo verba faciam. Oracula multa sunt apud Græcos, multa quoque apud Ægyptios: multa etiam in

τῇ Λιβύῃ, καὶ τῇδε Ἀσίῃ πολλά
ἐστι. ἀλλὰ τὰ μέν, οὔτ' ἱρέων ἄνευ,
οὔτε προφητέων φθέγγονται. ὅδε
δὲ, αὐτὸς ἑωυτὸν κινέει, καὶ ἡ μαντη-
ίη ἐς τέλος αὐτουργέεται. τρόπος
δὲ αὐτῆς τοιόσδε. εὖτ' ἂν ἐθέλῃσι
χρηπιζορρέειν, ἐν τῇ ἕδρῃ προσ-
κινέει. οἱ δὲ μιν ἱρέες, ἀμπίκα
ἀείρουσι. ἢν δὲ μὴ ἀείρωσι,
αὐτὸς, ἱδρώς, καὶ ἐς μέσον ἔτι κινέ-
ει. εὖτ' ἂν δὲ ὑποδεδεμένος φέρω-
σι, ἄγει σφέας, πάντη περιδινέ-
ων, καὶ ἐς ἄλλον ἀεὶ ἕτερον μετα-
πηδέων. τέλος, ὁ ἀρχιερεὺς ἀνα-
πάσας, ἐπιρρέεται μιν περὶ ἀ-
πάντων πρηγμάτων. ὁ δὲ, ἢν μὲν
μὴ θέλῃ ποιέεσθαι, ὀπίσω ἀναχω-
ρέει. ἢν δέ τι ἐπαινέῃ, ἄγει
ἐς τὸ πρόσω τῶν προφερόντων,
ὄκωσπερ ἡνιοχέων. οὕτω μὲν
σωφρονέεται τὰ θέσφατα. καὶ ἤν
τι ἐχρήσατο ἀδὲν, οὔτι ἧσσον
τούτου ἄνευ ποιέεται. λέγει δὲ
καὶ τὸ ἔτεος πέρι, καὶ τῶν ὡ-
ρέων αὐτῶν πάσεων, καὶ ὁκότε οὐ
ἔσονται. λέγει δὲ καὶ τῆς σημήι-
ου πέρι, κότε χρὴ μιν ἀποδη-
μέειν, τοῦ, εἶπον ἀποδημίη-
σιν. ἐρέω δὲ καὶ ἄλλο, τὸ, ἐμεῦ
παρεόντος ἔπρηξε. οἱ μὲν μιν
ἱρέες, ἀείροντες ἕτερον. ὁδὲ, τῶν
μέν, ἐν γῇ κάτω ἔλιπε. αὐτὸς δὲ
ἐν τῷ ἠέρι μέγος ἐφορέετο.

Africa multa item hac in Asia: sed illa nec sine sacerdotibus, nec sine interpretibus responsa dant. Sed hic per se mouetur ipse, & vaticinia plenè per se peragit: idque
A hoc modo. Quando vult vaticinari, in sede sua primùm mouetur: tum protinus sacerdotes ipsum attollant: quòd si non attollant, ille sudat, & in medium sese
B emouet. Quum verò eum illi suppositis humeris portãt, illos ducit, sese vndiquaque circumagendo: atque ex alio in aliũ transilit. Tãdem
C primarius sacerdos supplicans, de rebus omnibus illũ interrogat. Ille verò siquid non vult fieri, retrocedit. Contrà siquid approbat, agit in anteriorem partẽ gestantes, perinde ac qui habenas
D moderatur. Ita quidem coaceruant oracula, neque rem vllam sacram, neque priuatã absque hoc gerunt. Prædicit autem illis & de anno, & de tempestatibus omnibus, &
E quando amplius futuri non sint. Prædicit quoque de signo, quando oporteat illud quam dixi profectionem suscipere. Aliud quoque dicam quod me præsẽte fecit. Sacerdotes illũ in humeros sublatum ferebant: ille verò ijs inferius in terra relictis, solus in aëre ferebatur.

μετὰ δὲ τὸν Ἀπόλλωνα, ξόανόν ἐστι Ἄτλαντος. μετὰ δὲ, Ἑρμέω, καὶ Εἰλειθυίης. τὰ μὲν δὴ ἐντὸς τοῦ νηοῦ, ὧδε κεκοσμέαται. ἔξω δὲ, βωμός τε κέαται μέγας, χαλκεος. ἐν δὲ, καὶ ἄλλα ξοανα μυεία χάλκεα, βασιλέων τε, καὶ ἱρέων. καταλέξω δὲ, τῶν, μάλιστα ἄξιον μνησθῆναι. ἐν ἀριστερῇ τοῦ νεὼ, Σεμιράμιος ξοανον ἕστηκε, ἐν δεξιῇ τὸν νηὸν ἐπιδεικνυούσης. αἰτίη δὲ δὶ αἰτίην τοιήδε. ἀνθρώποισι, ὁκόσοι Συρίην οἰκέουσι, νόμον ἐποιέετο, ἑωυτῶν μὲν ὅκως θεὸν ἱλάσκεσθαι, θεῶν δὲ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτῆς Ἥρης ἀλογέειν. καὶ ὧδε ἐποίεον. μετὰ δὲ, ὡς οἱ θεόθεν ἀφίκοντο νοῦσοί τε, καὶ συμφορὴ, καὶ ἄλγεα. μανίης μὲν ἐκείνης ἀπεπαύσαντο, καὶ ἑωυτῶν ὁμολόγεον. καὶ τοῖσι ὕστερηκόοισι αὖτις ἐκέλευε ἐς Ἥρην τρέπεσθαι. τοιούτῳ δὴ ἔτι τοιήδε αἰτίη ἐστὶ, τοῖσι ἀμφιταραμβάοισι ἡ Ἥρη ἱλάσκεσθαι δεικνύουσα, καὶ θεὸν οὐκ ἐπ' ἑωυτῶν, μὴ ἐκείνην ὁμολογέοντα. εἶδον δὲ καὶ Ἑλένης αὐτόθι ἄγαλμα, καὶ Ἑκάβης, καὶ Ἀνδρομάχης, καὶ Πάριδος, καὶ Ἕκτορος, καὶ Ἀχιλλέως. εἶδον δὲ καὶ Νιρέως εἶδος τοῦ

Post Apollinem autem simulachrum est Atlantis: deinde Mercurij, & Lucinæ. Atque hoc quidem est internum ædis ornamentum. Foris autem posita est ara magna, ænea: in qua sunt innumera alia ænea simulachra cùm regum, tum sacerdotũ: ex quibus memoratu maximè digna recensebo. Ad sinistram ædis, stat Semiramidis simulachrum, ædem ipsam dextra demonstrantis. Stat autem hanc ob causam. Hominibus quicũque Syriã incolunt, legem tulerat, vt se ceu Deam colerent: cæterorum autem Deorum, atque ipsius etiam Iunonis nullam rationem haberent. Quod illi tum ita faciebant. Sed postquam morbi, clades, & dolores illi diuinitus acciderunt: ab illa insania destitit, séque mortalem esse confessa est: subditísque iterum præcipit vt ad Iunonem conuerterentur. Ob eã igitur causam adhuc tali specie stat, aduenientibus indicans Iunonẽ colendã esse, nec se amplius, sed illam esse Deam confitens. Ibi etiam Helenæ simulachrum vidi, & Hecubæ, & Andromaches, & Paridis, & Hectoris, & Achillis. Nirei quoque

Ἀγλαΐης, καὶ Φιλομήλου, καὶ Προγνεύς, ἔτι γυναῖκας, καὶ αὐτὸν Τηρέα ὁρνιθα, καὶ ἄλλο ἄγαλμα Σεμιράμιος, καὶ Κομβάβου, τὸ, κατέλεξα, καὶ Στρατονίκης, κάρτα καλόν, καὶ Ἀλεξάνδρου αὐτῷ ἐκείνῳ εἰκελον. παρὰ δὲ οἱ, Σαρδανάπαλος ἕστηκε, ἄλλῃ μορφῇ, καὶ ἄλλῃ στολῇ. ἐν δὲ τῇ αὐλῇ, ἄφετοι νέμονται βόες μεγάλοι, καὶ ἵπποι, καὶ ἄετοὶ, καὶ ἄρκτοι, καὶ λέοντες. καὶ ἀνθρώπους οὐδαμᾷ σίνονται, ἀλλὰ πάντες ἱεροί τέ εἰσι, καὶ χειρονόμητοι. ἱρέες δὲ αὐτοῖσι πολλοὶ ἀποδεδέχαται. τῶν, οἱ μὲν, τὰ ἱρηῖα σφάζουσι. οἱ δὲ, ἀποθυμιὴ φορέουσι. ἄλλοι δὲ, πυρφόροι καλέονται, καὶ ἄλλοι παραβώμιοι. ἐπ' ἐμεῦ δὲ, πλείονες καὶ τεσσεράκοντα ἐς τὴν θυσίην ἀπικνέοντο. ἐσθὴς δὲ αὐτέοισι πᾶσα λευκή. καὶ πῖλον ὀπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχουσι. ἀρχιερεὺς δὲ ἄλλος ἑκάστου ἔτεος ἀποδείκνυται. πορφυρέην δὲ μοῦνος οὗτος φορέει, καὶ παρὴν χρυσέην ἀναδέεται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο πλῆθος ἀνθρώπων ἱρῶν, αὐλητέων τε, καὶ συρικτέων, καὶ Γάλλων. καὶ γυναῖκες ἀπημανέες τε, καὶ φρενοβλαβέες. θυσίη δὲ δὶς ἑκάστης

Aglaiæ filij effigiem vidi, & Philomelam, & Prognen, adhuc mulieres, Tereum autem in auem conuersum: item aliud simulachrum Semiramidis, & Combabi, de quo iam dixi, & Stratonices, pulchrum admodum, & Alexandri, ipsi illi simile: cui adstabat Sardanapalus, alia forma, aliáq; veste ornatus. In atrio autem, liberi pascuntur boues magni, & equi, & aquilæ, & vrsi, & leones: at homines haudquaquā lædunt, sed omnes sunt, & sacri, & mansueti. Sacerdotes autem ipsis multi admittuntur, quorum alij hostias mactant, alij libamina ferunt, alij vocantur igniferi, alij aræ ministri. Mea autem ætate plures etiam quàm trecenti ad victimam venire solebant. Vestis ipsis tota est candida, pileúmque in capite gestant. Summus autem sacerdos quotannis alius surrogatur: qui solus purpuream vestem gerit, & aurea tiara redimitur. Alia præterea est hominum sacrorū multitudo, tibicinum videlicet, & fistulatorum, & Gallorum: sunt & mulieres insanæ, & mente captæ. Sacrificiū autem bis quotidie

ἡμέρης ὀπτελέε), ἐς τὠὺ, πάντες ἀπικνέονται. διὶ μὲ ὧν κατ' ἡσυχίην θύοισι, οὔτε ἀείδοντες, οὔτε αὐλέοντες. εὖτ' ἂν δὲ τῇ Ἥρῃ κατάρχωνται, ἀείδουσί τε, καὶ αὐλέουσι, καὶ κρόταλα ὀπιπροτέκουσι. καὶ μοι ἰάτυπέει, σαφὲς εἰδὲν εἰκῆϊν ἐδώατο. ἔστι δὲ καὶ λίμνη ἀυτόθι, οὐ πολλὸν ἐκὰς τῦ ἱρῦ. ἐν τῇ, ἰχθύες ἱεροὶ βέφονται πολλοὶ, καὶ ϖολυειδέες. γίγνονται δὲ ἀυτέων ἔνιοι κάρτα μεγάλοι. οὗτοι δὲ καὶ οὐνόματα ἔχοισι, καὶ ἔρχονται καλεόμενοι. ἐϖ' ἐμεῦ δέ τις ἔην ἐν ἀυτοῖσι χρυσοφορέων. ἐν τῇ πτέρυγι δὲ, ϖοίημα χρύσεον ἀυτέων ἀνεκέατο. καὶ μιν ἐγὼ ϖολλάκις ἐθηησάμην, καὶ ἔχε τὸ ϖοίημα. βάθος δὲ τῦ λίμνης ϖολλόν. ἐγὼ μὲν οὐκ ἐπειρήθην. λέγοισι δ' ὧν καὶ διηκοσίων ὀργυιέων ϖλέον ἔμμεναι. κῦ μέσον ὄ ἀυτῆς, βωμὸς λίθου ἀνέστηκε. δοκέοις κε ἄφνω ἰδών, ϖλώειν τέ μιν, καὶ τῷ ὕδατι ἐποχέεσθαι. καὶ ϖολλοὶ ὧδε νομίζοισι. ἐμοὶ ὄ δοκέει σῦλος ἐφεστεὼς μέγας, ἀνέχειν τὸν βωμόν. ἔστεπται ὄ ἀεὶ, καὶ θυώματα ἔχει. ϖολλοὶ ὄ καὶ ἑκάστης ἡμέρης κατ' εὐχὴν ἐς

peragitur, ad quod omnes veniunt. Ioui quidem cum silentio sacrificant, neque cantantes, neque tibia modulantes. Sed quando A Iunoni primitias offerunt, voce, tibiáque canunt, & tintinabula pulsant, ac mihi ea de re nihil plani dicere potuerunt. Est etiam ibi lacus, non multum B procul à templo, in quo multi, varijque pisces aluntur: quorum nonnulli sunt admodum magni, habéntque nomina, & vocati veniunt. Ex quibus ætate mea C quidam aurum ferebat, cuius in ala, aureum ipsorum opus erat repositum: atque eum opus illud habentem sæpe vidi. Magna autem est lacus altitudo: cuius equidem experimentum non cepi, aiunt autem esse ducentis vlnis maiorem. Cæterùm eius in D medio stat ara lapidea: quam si repentè videas, natare putes, & in summa aqua vehi: & ita putant multi. E Mihi videtur subesse columna magna, & aram sustinere. Semper coronata est, & suffitûs habet: multíque singulis diebus eò natantes ad precandum

ἀυτὸν νηχόμενοι, στεφανοῦ-

ρέουσι. γίνονται δὲ αὐτόθι καὶ πανηγύρεις τε μέγιστοι. καλέονται δὲ ἐς τὴν λίμνην καταβάσιες, ὅτι ἐν αὐτῇσι ἐς τὴν λίμνην τὰ ἱρὰ πάντα κατίσχεται, ἐν τοῖσι ἡ Ἥρη μοῦνη ἀπικνέεται τῶν ἰχθύων εἵνεκα, μὴ σφέας ὁ Ζεὺς μοῦνος ἴδηται. ἢν γὰρ τόδε γένηται, λέγουσι ὅτι πάντες ἀπόλωνται. καὶ δῆτα ὁ μὲν, ἔρχεται ὀψόμενος. ἐγὼ δὲ, μούνην ἐάσω ταύτην, ἀπείργει τε μιν. καὶ πολλὰ λιπαρέουσα, ἀποπέμπει. μέγισται δὲ αὐτοῖσι πανηγύρεις, ταῖσι, ἐς θάλασσαν νομίζουσι. ἐγὼ τούτων περὶ, σαφὲς οὐδὲν ἔχω εἰπεῖν. οὐ γὰρ ἦλθον αὐτὸς, οὐδὲ ἐπειρήθην ταύτης τῆς ὁδοιπορίης. τὰ, δὲ ἐλθόντες ποιέουσι, εἶδον, καὶ μνησθήσομαι. ἀγγήιον ἕκαστος ὕδατι σεσαγμένον φέρεται. κηρῷ δὲ τάδε στόμια. καὶ μὲν οἱ αὐτοὶ λυσάμενοι χέονται, δῆθεν ἔστι ἀλεκτρυόνων ἱερός. οἰκέει δὲ ἐπὶ τῇ λίμνῃ. ὃς ἐπὴν σφέων δέξηται τὰ ἀγγήια, πλοῖά, τε σφρηγῖδα ὁρᾷ. καὶ μιδὸν ἀρυόμενος, αὐά τε λύει τὸν δεσμὸν, καὶ τὸ κηρὸν ἀποτήκεται. καὶ πολλαὶ μύες ἐκ τούτου τοῦ ἔρχου τῷ ἀλεκτρυόνι ἀγείρονται. ἔνθεν δὲ ἐς τὴν

coronas ferunt. Porrò ibi etiam maximæ fiunt celebritates, quæ deſcenſus in lacum vocantur, quia tum Deorum ſimulachra omnia in lacum deſcendunt, inter quæ Iuno prima aduenit, piſcium cauſa, ne Iupter illos primus aſpiciat. Nam ſi hoc fiat, dicunt omnes perire. Atque ideo ille quidē vadit inſpecturus: ſed Iuno anteriore parte ſtans, ipſum arcet, multúmque obſecrans, dimittit. Maximæ autem illis celebritates exiſtimantur, quæ ad mare conueniunt. Sed de ijs nihil certi dicere poſſem: neque enim ipſe eò veni, neque itineris huius periculum feci. Sed quæ faciunt qui eò veniunt, ea vidi, & commemorabo. Vas vnuſquiſque aqua repletum portat: idque cera obſignatur. Nemo autem ſuum ipſe reſoluens, effundit: ſed gallus quidam ſacer eſt, qui ad lacum habitat, & acceptis vaſis, viſóque ſigillo, mercede accepta vinculum ſoluit, & ceram repoſcit, ac multæ minæ ex hoc opere gallo accumulantur: quibus hinc ad ædem

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1894

αὐτοὶ ἐνείκαντες, ἀπένδουσί τε. καὶ θύσαντες, ὀπίσω ἀπονοστέουσι. ἑορτέων δὲ πασέων, τῶν, οἶδα, μείζιστη τὸ εἴαρος ἀρχομένου ἐπιτελέουσι. καί μιν οἱ μὲν, πυρὴν, οἱ δὲ, λαμπάδα καλέουσι. θυσίην δὲ ἐν αὐτῇ τοιήνδε ποιέουσι. δένδρεα μεγάλα ἐκκόψαντες, ἐν τῇ αὐλῇ ἑστᾶσι. μετὰ δὲ ἀγινέοντες αἶγάς τε, καὶ οἶας, καὶ ἄλλα κτήνεα ζωὰ, ἐκ τῶν δενδρέων ἀπαρτέουσι. ἐν δὲ, καὶ ὄρνιθες, καὶ ἱμάτια, καὶ χρύσια, καὶ ἀργυρέα ποιήματα. ἐπεὰν δὲ ἐντελέα πάντα ποιήσωνται, περιενείκαντες τὰ ἱερὰ περὶ τὰ δένδρεα, πυρὴν ἐνιᾶσι. τὰ δὲ, αὐτίκα πάντα καίονται. ἐς ταύτην τὴν ἑορτὴν πολλοὶ ἀνθρωποι ἀπικνέονται ἔκ τε Συρίης, καὶ ἐκ πολλέων χωρέων πασέων. φέρουσί τε τὰ ἑωυτῶν ἱερὰ ἕκαστοι, καὶ τὰ σημήια ἕκαστοι ἔχουσι ἐς τάδε μεμιμημένα. ἐν βηθῇσι δὲ ἡμέρῃσι, τὸ μὲν πλῆθος, ἐς τὸ ἱερὸν ἀγείρονται. Γάλλοι δὲ πολλοὶ, καὶ πρόσω, ἐλέξα, οἱ ἱροὶ ἄνθρωποι τελέουσι τὰ ὄργια. τάμνονταί τε τοὺς πήχεας, καὶ τοῖσι νώτοισι σφέων ἀλλήλους τύπτονται. πολλοὶ δὲ σοφισὶ παρεστεῶτες, ἐπαυλέουσι. πολλοὶ δὲ τύμπανα

delatis, libant, factóque sacrificio reuertuntur. Festorum autem omnium, quæ noui, maximum ineunte vere peragunt, idque alij pyram, alij lampadem appellant. Tum autem faciunt istiusmodi sacrificium. Magnas arbores excisas in atrio collocant: postea adductas capras, oues, aliásque viuas pecudes, ex arboribus suspendunt: interquæ sunt etiam aues, vestes, & aurea argenteáque opera. Ac postquam omnia perfectè composuerunt, & simulachra Deorum circum arbores tulerunt, pyram accendunt, omniáque repentè cremantur. Ad hoc festum multi homines veniunt, cùm ex Syria, tum ex circumiacentibus oris omnibus, afferúntque & sua quique Deorum simulachra, & quæ signa singuli habent, ad illorum imitationem facta. Diebus autem certis, multitudo in templum congregatur: & Galli frequentes, hominésque sacri, quos dixi, sacra peragunt: cubitósque incidunt, tergísque mutua verbera excipiunt. Multi autem astantes ipsis, tibia canunt, & tympana

παταγέουσι. ἄλλοι ὑ ἀείδουσι ἔνδεα, καὶ ἱερὰ ἄσματα. τὸ ὑ ἔργον, ἐκτὸς τοῦ νεὼ τόδε γίγνεται. οὐδὲ ἐσέρχονται ἐς τ νηὸν, ὁκόσοι τάδε ποιέουσι. ἐν ταύτῃσι τῇσι ἡμέρῃσι, καὶ Γάλλοι γίγνον). ἐπεαὶ γὰ οἱ ἄλλοι αὐλέωσί τε, ἢ ὀρχέα ποιέωνται, ἐς πολλοὺς ηδη ἡ μανίη ἀπικνέεται, καὶ πολλοὶ οἱ ἐς θέλω ἀπικομθοι. μὺ ὑ, τοιάδε ἔρρηξαν. καταλέξω ὑ ἢ τά, ποιέουσι. ὁ νεηνίης, ὅτῳ τάδε ἀποκέαται, ῥίψας τὰ εἵματα, μεγάλῃ βοῇ ἐς μέσον ἔρχεται, ἢ ξίφος ἀναιρέεται. τὰ ὑ, πολλὰ ἔτεα ἐμοὶ δοκέει, διὰ τῦτο ἔ-σηκε. λαβὼν ὑ αὐτίκα, τάμνει ἑωυτὸν, θέει τε διὰ τ πόλιος, ἢ τῇσι χερσὶ φέρει, τὰ, ἔταμε. ἐς ὁκοίην ὑ οἰκίην τάδε ἀποῤ-ῥίψει, ἐκ ταύτης ἐδῆτά τε θηλέην, καὶ κόσμον τον γυναικήιον λαμβάνῃ. τάδε μὲν ἐν τῇσι τομῇσι ποιέουσι. ἀποθανόντες ὑ Γάλλοι, ὐκ ὁμοίην ταφὴν τοῖ-σι ἄλλοισι θάπτον). ἐὰ ἐὰν ἀποθάνῃ Γάλλος, οἱ ἑταῖροι μὲν ἀείρουντες, ἐς τὰ προάστεια φέρουσι. θέμθοι δὲ αὐτὸν, καὶ τὸ φέρεθρον, τῷ, ἐκόμισαν, ὕπερ-θε λίθοις βάλλουσι. ἢ τάδε ῥηξάντες, ὀπίσω ἀπονοστέουσι.

pulsant: alij diuinitus inspirata, & sacra carmina cantant. Atque hoc fit extra ædem: quod qui faciunt in eam non ingrediuntur. His diebus etiam A Galli fiunt. Postquam enim alij tibia cecinerint, & fœdera iniuerint, ad multos iam venit furor, multíque qui ad spectaculum venerunt, postea talia fecerunt. B Ea autem referam quæ faciunt. Adolescens, cui hæc parata sunt, abiectis vestibus, magno clamore in medium prodit, atque ensem distringit (hæc autem multis vt mihi videtur annis, propter hoc steterunt) C quo protinus accepto, semetipsum castrat, currítque per vrbem, & manibus portat ea quæ resecuit. D In quamcunque autem domum ea proijcit, inde fœmineam vestem, & muliebrem ornatum accipit. Atque hæc quidem in castrationibus faciunt. Mortui autem Galli, non eodem a- E lijs modo sepeliuntur: sed mortuum Gallum socij sublatum ad suburbia efferunt. Quem postquam deposuerunt, & feretrum, quo tulerunt ipsum, desuper lapides iaciunt: quo facto domum repetunt.

φυλάξαντες ἑπτὰ ἡμερέων ἀριθμὸν, οὕτω ἐς τὸ ἱερὸν ἐσέρχονται. πρὸ δὲ τούτων, μὴ ἐσελθωσι, ὅσα ποιέουσι. νόμοισι δὲ ἐς ταῦτα χρέωνται τοιούτοισι. μή τις τῶν αὐτέων νέκυα ἴδηται, ἐκείνῃ τῇ ἡμέρῃ ἐς τὸ ἱερὸν οὐκ ἀπικνέεται. τῇ ἑτέρῃ δὲ, καθήρας ἑωυτὸν, ἐσέρχεται. αὐτῶν δὲ τῶν οἰκηίων τὸ νέκυος ἕκαστοι φυλάξαντες ἀριθμὸν ἡμερέων πεντήκοντα, καὶ τὰς κεφαλὰς ξυρήσαμοι, ἐσέρχονται. πρὶν δὲ τάδε ποιῆσαι, οὐ σφίσι ἐστὶν ἐναγὲς ὅσιον. θύουσι δὲ βόας ἀρσενάς τε, καὶ θήλεας, καὶ αἶγας, καὶ ὄϊας. σῦς δὲ μοῦνον ἐναγέας νομίζοντες, οὔτε θύουσι, οὔτε σιτέονται. ἄλλοι δ' ἀ σφέας ἐναγέας, ἀλλὰ ἱερεῖς νομίζουσι. ὀρνίθων τε αὐτοῖσι πλεῖστερὰ, δοκέει κρῆμα ἡδύτατον. καὶ αὖδὲ φαύειν αὐτέων δικαιεῦσι. καὶ μὴν ἀέκοντες ἄφωνται, ἐναγέες ἐκείνῃ τῇ ἡμέρῃ ἐισί. τούνεκα δὲ αὐτοῖσι συμποσιοί τε εἰσι, καὶ ἐς τὰ οἰκήια ἐσέρχονται, καὶ τὰ πολλὰ ἐν γῇ νέμονται. λέξω δὲ καὶ τὰ πάντων μυστικώτατα, τὰ ἐκεῖνοι ποιέουσι. ἀνὴρ εὖτ' ἂν ἐς τὴν ἱερὴν πόλιν ἀφίκηται, κεφαλὴν μὲν ὅλην, καὶ ὀφρῦας ἐξύρατο. μετὰ δὲ, μactata

A Obseruato autem septem dierum numero, exinde in templum ingrediuntur: ante quos si ingrediantur, nefas faciunt. His autem ad hęc legibus vtuntur. Siquis ipsorum cadauer aliquod aspexerit, illo die ad templum non accedit: sed postero purgatus ingreditur. Eorum autem qui ex familia mortui sunt, vnusquisque non nisi post trigesimum diem, rasóque capite ingreditur. Priusquam autem hæc fecerint, illis fas non est introire. Immolant autem boues masculos & fœminas, capras, & oues. Sues autem solos rati execrandos, nec immolant, nec edunt. Alij autem eos non exècrandos sed sacros putant. Porrò columba videtur ipsis omnium auium sanctissima: ac ne eam quidem tangere æquum censent: quam si inuiti tetigerint, eo die execrabiles habentur. Ob id & cum ipsis vescuntur, & ad domos ipsorum veniunt, & plerunq; in terra pascuntur. Porrò ea quoque dicam quæ faciunt, qui ad celebritatem conueniunt. Vir qui ad Sacram vrbem venerit primũ, ille caput & supercilia abradit: tũ

ἱέρευσας οἶν, τὰ μὲν ἄλλα, κρεουργεῖται τε, καὶ συνωχέεται. τὸ δὲ νάκος χαμαὶ ἑστρωμένον, ἐπὶ τούτου ἐς γόνυ ἕζεται. ποδὰς δὲ, καὶ κεφαλὴν τὴν κτηνέος ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ κεφαλῇ ἀναλαμβάνει. ἅμα δὲ εὐχόμενος, αἰτέει, τῷ μὲν παρεῖσαν θυσίην δέκεσθαι. μείζω δὲ ἐπιθυσίην ἀπεργάζεται. τελέσας δὲ ταῦτα, τῷ κεφαλῇ ἀμφὶ τε στρέφεται, καὶ τῶν ἄλλων, ὁκόσοι τῇ αὐτῇ ὁδὸν ἀπικνέονται. ἔρχεται δὲ, ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ ὁδοιπορέων, ὕδασί τ' ἀψύχροισι χειμῶνος, λουόμενος, καὶ πέσσων εἵνεκα. καὶ ἐς πάμπαν χαμευνοιτέων. οὐ γὰρ οἱ ἑωυτῆς ἐπιβλώσαι ὅσιον, πρὶν τῷ τε ὁδὸν ἐκτελέσαι, καὶ ἐς τὴν ἑωυτοῦ αὖθις ἀπικέσθαι. ἐν δὲ τῇ ἱρῇ πόλει ἐνδέκεται μὲν ἀνὴρ ξεινοδόκος ἀγαθόν τα. ῥητοὶ γὰρ δὴ ἐν ἑκάστῃ πόλιος, αὐτοὶ ξεινοδόκοι εἰσί. καὶ τοῦδε παρόντος οἵδε δέκονται. καλέονται δὲ ὑπὸ Ἀσσυρίων οἵδε, διδάσκαλοι, ὅτι σοφίην πάντα ὑπερήκεσται. θύσιος δὲ, ἐν αὐτῷ τῷ ἱρῷ. ἢν ἐπειὰν παρέσῃσι τῷ βωμῷ τὸ ἱρήϊον, σπασάμενος, αὖθις ἀγείρων ἐς τὰ οἰκία. ἐλθὼν δὲ κατ' ἑωυτὸν θύει τε, καὶ εὐχόμενος.

macta ta oue, cætera quidem in frusta concidit, & coquiuatur: vellus autem humi sternens, super hoc in genua procumbit: pedes verò & caput animantis, suo ipsius capiti imponit: & simul precando postulat, vt præsens sacrificium acceptum sit: maiúsque aliud in posterum pollicetur. His ita peractis, & suum caput coronat, & aliorum quicunque eandem viam veniunt. Soluens autem, ex terra sua proficiscitur, vtúrque frigidis aquis cùm lauandi, tum potandi causa, & omnino humi dormit. Neque enim fas ipsi est lectum conscendere, donec iter illud peregerit, domúmque suam reuersus fuerit. In sacra autem ciuitate recipit ipsum publicus hospes ignarum. Certi enim vniuscuiusque ciuitatis hospites sunt ibi: atque hoc ex patria domi recipiunt. A Assyrijs autem isti appellantur doctores, quoniam ipsis omnia exponunt. Sacrificant autem non in ipso templo: sed postquam ad altare adduxit hostiã, sumptis libamentis, viuã pecudẽ domũ reducit: quũq; redijt, apud se sacrificat, & precatur.

ἔστι δὲ καὶ ἄλλης θυσίης τρόπος τοιόσδε. στέψαντες τὰ ἱρήια ζωά, ἐκ τῶ προπυλαίων ἀπᾶσι, τὰ δὲ, καταθέντα, πίπτοντα ἀπήσκησαν. ἔνιοι δὲ καὶ παῖδας ἑωυτῶν, ἐντεῦθεν ἀπιᾶσι, ὡς ὁμοίως τοῖς κτήνεσι, μὴ ἐς πήρην ἐνθέντες, χερσὶ καταίροισι. ἅμα δὲ αὐτέοισι ἐπικερτομέοντες, λέγουσι ὅτι ἐ παῖδες, ἀλλὰ βόες εἰσί. στίζονται δὲ πάντες, οἱ μέν, ἐς καρπούς. οἱ δὲ, ἐς ἀγχένας. καὶ ἀπὸ τῶδε, ἅπαντες Ασσύριοι στιγματοφορέουσι. ποιέουσι δὲ καὶ ἄλλο, μοιώσιος Ελλήνων Τροιζηνίοισι ὁμολογέοντες. λέξω δὲ καὶ τὰ, κείνοι ποιέουσι. Τροιζήνιοι τῆσι παρθένοισι, καὶ τοῖσι νεήνισι νόμον ἐποιήσαντο, μή μιν ἄλλως γάμον ἱέναι, πρὶν Ιππολύτῳ κόμας κείρασθαι. καὶ ὧδε ποιέουσι. τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἱρῇ πόλει γίγνεται. οἱ μὲν νεηνίαι, τῶν ἡβείων ἀπάρχονται. τοῖσι δὲ νέοισι, πλοκάμους ἱεροὺς ἐκ γενετῆς ἀπᾶσι. τοὺς, ἐπὴν ἐν τῷ ἱρῷ ἡβῶνται, τάμνοσί τε, καὶ ἐς ἄγγεα καταθέντες, οἱ μέν, ἀργύρεα, πολλοὶ δὲ, χρύσεα ἐν τῷ νηῷ προσηλώσαντες ἀπᾶσι, ἐπιγράψαντες ἕκαστοι τὰ οὐνόματα. τοῦτο καὶ ἐγὼ

Est autem & quidam alius huiusmodi sacrificandi ritus. Postquam viuas victimas coronarunt ex vestibulis templi eas dimittunt: illæ verò præcipites datæ, casu moriuntur. Quidam autem & pueros suos hinc demittunt, non tamen eodem modo quo pecudes, sed in pera inclusos, manu deorsum agunt: ac simul ipsos increpantes, eos non pueros, sed boues esse dicunt. Omnibus autem notæ inuruntur, alijs in vola, alijs in ceruice: atque inde est quòd Assyrij cuncti notas inustas habent. Faciunt & aliud quidpiam, in quo cum solis Græcorum Trœzenijs consentiunt. Dicam autem quæ illi faciũt. Trœzenij virginibus & adolescentibus legem statuerunt, nequis nuptias iniret, priusquam Hippolyto comas totondisset: faciúntque hoc pacto. Hoc etiam fit in Sacra ciuitate. Adolescentes quidem barbas suas consecrant. Iuuenibus autem capillos à natiuitate sacros demittunt: quos postquam in templo sunt, resecant, & in vasa depositos, alij quidem argentea, multi verò aurea, in æde affigunt, atque abeunt, inscripto vniuscuiusque no-

ἔτι νέος ὤν, ἐπετέλεσα. καὶ ἔτι μου ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ὁ πλόκαμος, καὶ τὸ ὄνομα.

mine. Hoc ego cùm iuuenis adhuc essem, feci, & cùm meus capillus, tum nomen adhuc est in templo.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ἐγκώμιον.

DEMOSTHENIS ENCOMIVM.

ARGVMENTVM.

Hoc encomium duabus partibus constat. Prior locos technicos continet, ex quibus cùm persona Demosthenis, tum cætera virtutes, & res gestæ amplificari poterant: simúlque eius cum Homero instituitur comparatio. Altera sumitur ex athenis, vbi ad laudem Demosthenis potissimùm facere ostendit, quod de eius eloquentia, animi magnitudine, rerúmque gestarum excellentia scripto testatæ sunt hostes.

Α Δείζοντί μοι κατὰ τὴν στοάν, Β ἐντεῦθεν ἐξιόντων ἐν ἀφίσεσι, τῆς ἕκτης ἐπὶ δέκα, σμικρὸν πρὸ μεσημβρίας, Θερσαγόρας ποιητὴς συντυγχάνει. τάχα πρὲς αὐτὸν ὑμῶν, ἐπίσαιντο. σμικρός τίς ἐστι, χλανὶς, ὑποδήματα, καὶ δασὺς τὴν φύσιν. ἰδὼν οὖν αὐτὸν ἔτι Α πρόσω ὄντα, Θερσαγόρας ἔρχεται Β ὁ ποιητὴς, ποῖ δή, καὶ πόθεν. οἴκοθεν ἦλθ' ὅς, ἐνταῦθα. πότερον δὲ δὴ ἐπὶ σοὶ δὴ ἐγὼ, διαβάσιόν μοι ἀμέλει μὲ ἔδει καὶ τοῦτο δεῆσαι. ἀεὶ γάρ τοι τὴν νύκτ' ἀναστὰς, ἔδοξέ μοι χρῆναι τῆς

Vm in Porticu deambularem, inde exeunti ad sinistram, die decimo sexto, paulò ante meridiem, occurrit mihi Thersagoras, quem forte aliqui vestrûm norint: pusillus est, aquilino naso, subalbus, virili indole. Hunc cùm procul accedentem viderem, dixi. Hic Thersagoras poëta est, & interrogaui, quonam & vnde veniret. Domo huc, inquit ille. Num, inquam, deambulandi gratia? Scilicet, inquit ille, hoc mihi opus erat. Nam mihi visum est intempesta nocte surgere, vt Homeri natali

Ομήρου ψυθλίοις τῆς ποιητικῆς ἀπάρξασθαι. καλῶς γε σὺ ποιῶν ἔφην, καὶ τὰ βοφεῖα τῆς παιδεύσεως ἐπείγῃ τίνων. ἐπεὶ δὲν οὖν ἀρξάμενος ἥδη ὅς, ἔλαθον ἐμαυτὸν, εἰς τοῦτο τῆς μεσημβρίας ἐπεσών. ὅσον οὖν ἔρξαι, δεῖ μοὶ μοι καὶ τοῦ περιπάτου. πολὺ μᾶλλον τοίνυν ἔφη τοσοῦτον ἔτι τοσοῦτον ἐπιπλεῖν τούτου δεόμενος ἥκω, τῇ χειρὶ τὸ Ομήρου ἐπιδείξας. ἴσθ' ὅπου τὸν ἐν δεξιᾷ τοῦ τοῦ Πτολεμαίων νεὼ, τὸν καθειμένον τὰς κόμας. τοσοῦτόν τε οὖν αὐτὸν ἀφικόμενον ἔφη, καὶ τοσοῦτος ἀφθόνων μεταδιδόναι τῶν ἐπῶν. εἰ γὰρ ἔρξαι ἐν εὐχαῖς τὰ τοιαῦτα εἶη. πάλαι γάρτοι καὶ αὐτὸς ἐνοχλεῖν μοι δοκῶ τὸν Δημοδένλων. ἐπικουρῆσαί τι τοῖς τλὼ αὐτῷ ψυθλίοις. εἰ οὖν ἡμῖν ἐπαρκέσοι τὸ εὐχεσθαι, συμβουλοίμλω ἂν σοι. κερδῶν γὰρ ἡμῖν τὸ ἕρμαιον. ἐγὼ μὲν ἔφη καὶ τῶν νύκτωρ τε, καὶ τὴμερον πεποιημένων, δοκῶ μοι τῆς εὐνοίας τὸν Ομηρον ἐπιγεγράφθαι, θεῖος γάρ πως, καὶ μαντικῶς εἰς τλὼ ποίησιν ἐξεβακχεύθλω. κρινεῖς δ' αὐτός. ἐπιπλεῖς γάρτοι τοῦτο

die poëtices primitias offerrem. Præclarè, inquam, facis, quòd illi gratiam refers institutionis. Itaque initio inde ducto, inquit ille, non animaduerti me ad meridiem vsq; delapsum esse. Ego verò, vt dixi, deambulatione opus habeo. Sed multò antè, inquit ille, hunc compellare optans, veni, manu autem Homerum monstrabat. Scitis vtiquè in templo Ptolemæi ad dextram collocatum esse, promissis capillis. Quare veni ipsum alloquuturus, & precaturus vt mihi magnam versuum copiam largiatur. Vtinam inquam, votis proficere liceret ad res gerendas. Iamdudum enim statuo precibus fatigare Demosthenem, vt mihi suppeditet orationem ad natalem eius ornandum. Si igitur satis foret vota facere, idem tecum vellem: nam commune nobis foret lucrum. Ego, inquit, hac nocte & hodie, lucubrato carmine, Homerum beneuolentiæ causa laudare statuo. Nam diuino, qualis est vatum, furore ad poësim raptus sum: quod iudicabis ipse. Consultò enim libellũ hunc circũferò,

τὸ γεγραμμένον περιφέρω,

εἰ ἄρα τῷ σχολὴν ἄγοντι τῶν ἐτυμέων, πειρήσομαι. δοκεῖς οὖν μοι ἐν καλῷ σὺ τῆς σχολῆς εἶναι. μακάριος γὰρ εἰ ἐμοῦ ἔγωγε, καὶ πεπονθὼς τὰ τὸν δόλιχον νενικηκότος. ὃς ἤδη λελουμένος τὴν κόνιν, καὶ τὸ λοιπὸν τῆς θέας ψυχαγωγούμενος, μυθολογεῖν πρὸς τὸν παλαιστὴν διενοεῖτο, ὑπαθρόου καλουμένου τῆς παλαίστρας οὔσης. ὁδὶ δὴ ὑπὸ τῆς βαλβίδος ἂν ἐμυθολόγεις ἔφη. καὶ σὺ δή μοι δοκεῖς νενικηκὼς τὸν δόλιχον τῶν ἵππων, ἐνδυφὴν αὖ δὲ μάλα δὴ καταῤῥωσθῶσι τὴν τὸ σαθρὸν τύχωσι. καὶ ὃς γελάσας, ὡς δή σοι τῶν ἀπόρων εἶπεν ἐρασάμενος· ἴσως γὰρ ἔφη ὁ Δημοσθένης ἐλάττων, ἢ κατὰ Ὅμηρον εἶναί σοι λόγου καταφαίνεται, καὶ σὺ μὴν μέγα φρονεῖς, Ὅμηρον ἐπαινέσας. ἐμοὶ δ' ὁ Δημοσθένης σμικρὸν, καὶ τὸ μηδένος συκοφαντεῖς ἔφη. διασασιάσαιμι δ' οὐκ ἂν τοῦ ἥρωος, εἰ καὶ πλείων εἰμὶ τῷ γνώμιμον πρὸς Ὅμηρον τετάχθαι. εὖγε εἶπον, ἐμὲ δ' ὃν ἂν νομίζοις πρὸς τὸ Δημοσθένους; ἀλλ' ἐπεί γε μὴ ταύτην τὸν λόγον ἀπομάζεις κατὰ τὴν ὑπόθεσιν, ἄλλον ὡς τὸν πρώτον

si fortè in aliquem ex ſocijs otioſum incidero, tu autem mihi videris in præclaro eſſe otio. O te fœlicem, inquam, cui idem accidit ac illi qui dolicho victoriam adeptus, abluto iam puluere, reliquo ſpectaculi tempore ſeſe oblectans, cum luctatore fabulari cogitabat, qui ad luctam iam vocandus videretur. Ille autem, non ita, inquit, in carceribus fabulareris: & tu certè mihi videris verborum dolicho deuicto, eum ludos facere, qui ſtadij fortunam perhorreſcit. Scilicet ait ille, quaſi rem difficilem ſuſceperis. Fortaſſis, inquam, minoris pretij videtur tibi Demoſthenes, quàm Homerus: & tu Homero laudato gloriaris. Me verò laudare Demoſthenem, parum & nihil eſt? Cauillaris, inquit. Nolim ego diſſidium ciere inter hos heroas, tametſi Homero magis faueo. Bene inquam, & me nonne putes Demoſtheni magis fauere? Sed quoniam hac ratione orationem ſimpliciter contemnis, apparet te ſolam poëſim,

κλὼ ἕρμον ἡγῆ μόνον, τὸν ῥητορικοὺς λόγους καταφρονεῖς ἀτεχνῶς, οἷον ἵππους παρὰ πεζοῖς ἐλαύνων. μὴ μανείλω ἔφη ταῦτά γε, κἂν εἰ πολλῆς δεῖ τῆς μανίας ἐπὶ ταὶς ποιητικαὶς ἴεσι θύραις. δεῖ γάρ τοι καὶ τοῖς καταλογάδην ἔφλω ἐνθέου τινὸς ἐμπνοίας, εἰ μέλλουσι μὴ ταπεινοὶ φανεῖσθαι, καὶ φαύλης. φερυτίδος. οἶδά τοι ἔφη ὦ ἑταῖρε, καὶ χαίρω πολλάκις, ἄλλων τε δὴ λογοποιῶν, καὶ τὰ Δημοσθένους ἐγγὺς τῶν Ομήρου τιθεὶς. οἷον λέγω, τὴν ὁρμὴν ῥότητα, καὶ πικρίαν, καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν. καὶ τὸ μὴν οἰνοβαρὲς, ᾗ τοὺς Φιλίππου μέθας, καὶ κορδακισμούς, καὶ τὴν ἀσέλγειαν. τὸ δ' εἰς οἰωνὸς ἄριστος, ᾗ τὸ, δεῖ γὰρ τὸν ἀγαθοὺς ἀνδρας, τὰς ἀγαθὰς ἀποθνῄσκειν ἐλπίδας. ἢ τὸ ἦ κε μὲν οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς, ᾗ τὸ, πηλίκον ποτὲ στενάξαιεν ἂν οἱ ἀνδρες ἐκεῖνοι, οἱ γὰρ δόξης, καὶ ἐλευθερίας τελευτήσαντες. παραβάλλω ἢ τὸν ῥέοντα Πίνδαρον, ᾗ τὰς Ομήρου νιφάδας τῶν λόγων. ἢ τὸ εἰ μὲ μέλλοιμι ἀμείρω τ' ἀθανάτω

ducere operosam, & soluta oratione prorsus contemnere, sicut eques pedites præteruectus. Tum ille, absit vt sic insaniam, tametsi non leui furore opus est iis qui ad poëticas fores accedunt. Verùm & oratoribus, inquam, opus est afflatu quodam diuino, ad efficiendam orationem non humilem & frigidam. Noui, inquit ille, ô amice, & sæpe gaudeo, cùm aliorum oratorum, tũ Demosthenis collatione cũ Homero. Vt quũ vim, acerbitatem, & impetũ comparo. Homerus vinolentum Agamemnonem appellat: ita Demosthenes in Philippi ebrietatem, saltationes, & petulantiam inuehitur: & vt poëta, Vnum optimum augurium est: sic orator, Oportet bonos viros bona cum spe, rempub. defendere. Et illud: Fortitan ipse senex deploret talia Peleus. Huic simile, Quàm grauiter ingemiscerent illi fortes viri, qui propter gloriam, & patriæ libertatem in acie perierunt. Confero & magna vi fluentem Pythonem, cum Vlyssis verborum niuibus, & illud, Si senij exortes, mortísque essemus acerbæ: cum hoc,

τὶ ἔσεσθαι, ᾗ τὸ, πέρας

μὸν γὸ ἅπασιν ἀνθρώποις τὸ βίου θανάτος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν κατείρξας τηρῇ. καὶ μυρίαι γεγόνασιν αὐτοῖς ἐπὶ ταυτὸ τῆς διανοίας ὁρμαί. ἥδομαι γοῦν πάσῃ, καὶ διαλήσεσι, καὶ τροπαῖς λέξεως καταμανθάνων, καὶ τὰς ἀφαιρέσας τοῦ χρόνου μεταβολάς, καὶ τὰς ἐκ τῶν παρεμβολῶν ἐπανόδοις, καὶ τὰς τῶν παρεμβολῶν αὖθις τῷ καιρῷ γλαφυρότητας, καὶ τὸ τοῦ τρόπου μισοβάρβαρον πάντα χῦ. καί μοι πολλάκις ἔδοξεν, ὃ γὸ αὖ τάλανδις ἀποκρυλλίμιλλον, ἐυπρεπέστερον μᾶ ῥαθυμίας ἀττικῆς καλλάπεδζ Δημοδένης, ὁ τοῦ παῤῥησίαν ὡς φασιν ἀνειμένος, τὸ τῶν Ἀχαιῶν ἀχαΐδας θρέψαντος. διαρκεστέρῳ ὄντι πνεύματος, τὰς ἑλληνικὰς ἀποπλησῶν βαλῶδίως, τοῦ μεταξὺ τοῦ ἀκμαιοτάτης μάχης διαλόγοις ἀναπλάττοντος, καὶ μύθοις τοῦ φορᾶ σκεδαννυμένου. πολλάκις δέ με τὰ τοῦ Δημοδένους, καὶ μέτρα κώλων, καὶ ῥυθμοὶ, καὶ βάσεις, ἐκ ἔξω τοῦ ποιητικῆς ἡδονῆς ἐμβιβάζουσιν, ὥσπερ ὑδὲ Ὁμήρου ἐλλιπὴς αἰτιάσεων, ἢ παρεισφύσεων, ἢ ῥημάτων βραχύτητος, ἢ καθαρότητος, ἀλλ' ἔοικε φύσει πως ἁρμόττειν ταῖς δυνάμεσι τὰς ἀρετὰς ἐπιτηδεύεσθαι. πᾶ-

Omnibus hominibus mors est vitæ terminus, etiamsi quis in domuncula conclusum se seruet. Denique sexcenti sunt ingenij in idem concursus. Delectant autem me affectus cùm vehementiores, tum leniores, & figuræ dictionis, & leuantes tædium mutationes, & à digressionibus reditus, & comparationum opportunarum elegantia, denique totius orationis vrbanitas. Et mihi sæpe visum est, non enim veritatem dissimulare queam, Demosthenem, remissa, vt aiunt, loquēdi libertate, decentiùs segnitiem Atticam perstrinxisse, quàm is qui Achiuos Achæidas appellauit. Et spiritu constantiùs intento Græcorum repræsentat tragœdias, quàm is qui, dum maximè viget pugna, colloquia fingit, & sermonibus impetum dissipat. Sæpe etiam membrorum mensuræ, numeri, & clausulæ, quas habet Demosthenes, non extra poëticam voluptatem me abducunt. Sicut neque Homero desunt antitheses, comparia, figuræ asperæ, vel puræ. Sed ita videtur à natura comparatum, vt facultatibus virtutes permisceantur.

Ἐγὼ δὲ οὐ περιφρονοίην ἂν τὴν σὴν Καλλιόπην, ταῦτα ἐξ ἀγνώσκων· ἀλλ' οὐδὲν ἧσσον τοὐμὸν ἀγώνισμα πρὸς εἰς Ὁμηρον ἐγκώμιον, διπλάσιον ἔργον, ἢ τὸν σὸν εἰς Δημοσθένην ἔπαινον πιθανὸν ἐν τοῖς μέρεσι, ἀλλὰ τῇ ὑποθέσει φημί, τῷ τοὐμὸν μὲν, οὐκ ἔχειν ἐξ ἐφέδρας πρὸ κρηπῖδα ὑποβαλέσθαι τῶν ἐπαίνων, πλὴν ὅσον τῆς ποιητικῆς αὐτῆς. τὰ δ' ἄλλα, τὰ μὲν ἄσαφῆ, πατρὶς, καὶ γένος, καὶ χρόνος. εἰ γὰρ ἦν τι σαφὲς αὐτῶν λῦσαι, οὐκ ἂν ἀμφίλεκτος ἀνθρώποις ἦεν. πατρίδα μὲν δίδυσι τὸν ἄνδρα, Ἰωνικὴν Κολοφῶνα, ἢ Κύμην, ἢ Χίον, ἢ Σμύρναν, ἢ Θήβας τὰς Αἰγυπτίας, ἢ μυρίας ἄλλας, πατέρα δὲ Μαίονα τὸν Λυδὸν, ἢ ποταμὸν. καὶ μητέρα Μελανωπὼ φασὶν, ἢ νύμφην ἐκ Δρυάδων, ἀνθρωπίνου γένους ἀπορίᾳ. χρόνον δὲ, τὸν ἡρωϊκὸν, ἢ τὸν Ἰωνικόν. καὶ μὴν ὅπως πρὸς τὸν Ἡσίοδον εἶχεν ἡλικίας σαφῶς εἰδέναι, ὅπου γε καὶ τὸ γονεῖσθαι πρὸ τοῦ γυναίμου, τὸ μεγιστῶν πρόκειται. τύχην δὲ, πενίας, ἢ πλούτου ὁμολογῶν, ἀλλὰ μὴ βέλτιον εἴη καὶ ταῦτα ἐᾶν ἐν ἀσαφεῖ κείμενα.

Quî autem tuam Calliopen hæc sentiendo contemnerem? At nihilo minùs meæ in prædicando Homero contentioni, duplum negotij inesse censeo, quàm tuis in Demosthenem laudibus. Non versuum, sed argumenti ratione, dico me non posse firmum laudum iacere fundamentum, præter quàm poëticam ipsam: cùm cætera sint ignota, patria, genus, ætas. Nam si nota essent inter homines anceps contentio non esset: alijs patriã ei assignantibus, Ionicam Colophonem, alijs Cumam, vel Chium, vel Smyrnam, vel Thebas Ægyptias, vel innumeras alias. Patrem autem Mæonem Lydum, vel fluuium, & matrem Melanopen aiunt, aut Nympham aliquam Dex Dryadibus, siquidem humanum genus ignoratur. Porrò ætatem: Heroicam aut Ionicam. Nec satis constat vtrum Hesiodus sit antiquior, siquidem nomen Melesigenæ, ei quod nunc est in vsu, anteponunt. Fortunam autem, paupertatem, & cæcitatem: sed hæc cùm incerta sint, satius esset missa facere. Quare mihi valdè angusta erit

πρὸς γενὸν δή μοι κομιδῇ τὸ

ἐγκώμιον, ποίησιν ἄπορον ἐπαινέσαι, καὶ σοφίαν ἐκ τῶν ἐπῶν εἰκάζομένην συλλέγειν. τὸ δὲ σὸν ἔφη κτῆμα χειρός, ὑπόδρομόν τε, καὶ λεῖον, ἐφ' ὃ εἰσιόντων τε, καὶ γνωρίμοις, μόνον ὀνομάτων. οἷον, ὄψον ἕτοιμον, ἡδυσμάτων παρὰ σὲ δεόμενον. τί γὰρ ἂν μέγα, καὶ λαμπρὸν ἡ τύχη τῷ Δημοσθένει περιθεῖ; τίνα δ' ἀγνώριμον; ἢ Ἀθῆναι μέν, αὐτῷ πατρίς, αἱ λιπαραὶ, καὶ ἀοίδιμοι, καὶ τῆς Ἑλλάδος ἔρεισμα; καίτοι λαβόμενος ἂν ἐγὼ τῶν Ἀθηνῶν, ὅτι τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν ἐπισπάσομαι θεῶν ἐρωτας, καὶ κρίσεις, καὶ καταικίσεις, καὶ δωρεὰς, καὶ τὰ Ἐλευσῖνα. νόμων δὲ; καὶ δικασπείων, καὶ παναγύρεων, καὶ περιῳκίων, καὶ ἀποικιῶν, καὶ προπαίων θαλαττίων τε, καὶ χερσαίων ἐπεισαγωγίμων, οὐδὲ ἂν εἷς ἐπίσης ἀξίως ἐρικέσθαι δυνατὸς τῷ λόγῳ φησὶν ὁ Δημοσθένης. ἀφθονία μὲν ὧν ἂν μοι περιῇ πάντως τόδε ἐγκώμιον. ὃν ἂν ἁπαρτᾶν νομίζομεν ἐν νόμῳ τοῖς ἐπαίνοις ὄν, ἐκ τῶν πατρίδων ἐπικοσμεῖν τοὺς ἐπαινουμένους. Ἰσοκράτης δὲ, παρεμπόρευμα τῆς Ἑλένης φέρων ἐνέθηκε τὴν Θησέα. τῷ δὲ δημοτικῷ φύλον ἐλεύθερον.

encomij materia, poësim imperfectam laudare, & sapientiam ex versibus æstimare. Tibi verò in promptu, inquit, planus & apertus est campus, de rebus certis & cognitis: tantùm verbis opus est, tanquam condimento ad obsonium parato. Quid enim non magnum, & splendidum Demosthenj fortuna concessit? quid non celebre? Nonne patria, Athenæ opulentæ, & nobiles & Græciæ propugnaculum? Quòd si Athenæ mihi contigissent, licentia poëtica superinducerem amores Deorum, iudicia, commigrationes, dona, Eleusinem. Porrò de legibus, iudicijs, concionibus, Pyræo, colonijs, trophæis terra marique partis, ne vnus quidem Demosthenes pari cum dignitate dicere posset: Ex his magna copia mihi suppeteret. Idque encomium non distrahendum putarem, cùm inter laudationum præcepta hoc sit, vt qui laudantur, à patria exornentur. Isocrates Helenæ præconio inseruit Theseum. Liberi autem sunt poëtæ.

σοὶ δ' ἴσως εὐλάβεια τὸ ἢ παροιμίας σκῶμμα ἐπὶ τῇ ἀσυμμετρίᾳ ἐπαγγέλλεσθαι, μή σοι μεῖζον προσκέηται τοὐπίγραμμα τῷ θυλάκῳ. παρέντι δὴ τὰς Ἀθήνας. ἐνδέχεται τὸν λόγον πατὴρ τειπεραρχος, χρυσέα κρηπὶς κτ' Πίνδαρον. οὐ γὰρ ἔστ' Ἀθήνησι λαμπρότερον τιμήματος τειπεραρχικοῦ. εἰ δ' ὁ τὸν Δημοσθένους ἔτι κομιδῇ παῖδος ὄντος, ἐτιλέυτα, τὴν ὀφειλὴν οὐ συμφορὰν ὑπολήπτεον, ἀλλὰ δόξης ὑποθεσιν, τὸ τῆς φύσεως ἡμῶν ἀποκαλυπτήσης. Ὁμήρου μὲν οὖν, ὅτε παίδευσιν, οὔτ' ἄσκησιν μνήμη καθ' ἱστορίαν παρειλήφαμεν. δεῖ δ' ἐνδυς ἀνάγκη τῶν ἐπαίνων ἅπτεσθαι τῶν ὑπ' αὐτοῦ δεδημιουργημένων, ὕλην τε τροφῆς, καὶ μελέτης, καὶ διδασκαλίας ἐκ ἐχόντα. μὴ δ' οὖν ὅτι τὴν Ησιόδου δάφνην καταφυγόντα, τὴν ῥαδιουργίαν, καὶ τοῖς ποιμέσι τῶν ἐπῶν ἐπιπνέουσαν. σοὶ δ' ἐνταῦθα δῆπου, πολὺς μὲν ὁ Καλλίστρατος, λαμπρὸς δ' ὁ κατάλογος, Αλκιδάμας, Ισοκράτης, Ἰσαῖος, Εὐβουλίδης, μυρίων μὲν ἐρελκομένων Ἀθήνησι τῶν ἡδονῶν, καὶ τὸν πατρονομίας ἀνάγκας ὑποκειμένοις.

Tu verò fortè metuis ne non ſeruato modo, illa prouerbij cauillatione excipiaris, Epigramma maius eſſe ſcrinio. Itaque omiſſis Athenis, excipit orationem pater claſſis præfectus, aureum, vt Pindarus ait, fundamentum. Nulla enim Athenis maior dignitas eſt, quàm præfectura claſſis. Quòd verò extinctus eſt Demoſthene adhuc puerulo, non eſt calamitas cenſenda, ſed gloriæ occaſio, retegens generoſam indolem. Homeri nec inſtitutionem, nec ſtudia ex ſcriptis accepimus: ſed ſtatim ab operibus eius mihi eſt laudandus, cùm materiam ex educatione, ſtudijs, & inſtitutione ipſius ſumere non poſſim: nec ad Heſiodi laurum confugere, quæ molliter, etiam paſtoribus carmina inſpirabat. Tu verò Calliſtratum habes, & longum ſplendidúmque catalogum, Alcidamantem, Iſocratem, Iſæum, Eubulidem. Et quanquam innumeræ ſunt Athenis voluptates, quibus pelliciuntur, etiam qui paterno imperio ſunt obnoxij,

παχείας δ' οὔσης τῆς μειρακίου τῆς ἡλικίας εἰς ταὶς τέρψεις ἀπολισθάνειν, παρὸν δ' αὐτῷ κατ' ἐξουσίαν κωμᾶν, ὑπὸ τῆς τ' ὀπτορικῆς ὀλιγωρείας, ὁ δ' φιλοσοφίας, καὶ τᾶς πολιτικᾶς ἀρετᾶς κατεῖχε πόθος. ὃς αὐτὸν ἄγων ὑπὸ τὰς Φρύνης, ἀλλ' ὑπὸ τὰς Αἰσχυτέλους, καὶ Θεοφράστου, καὶ Ξενοκράτους, καὶ Πλάτωνος σχολᾶς. καίτοι σὺ ὦ βέλτιστε, φιλοσοφοίης τῷ λόγῳ, ὅτι ἐστὶ ἀνθρώποις ἐρώτων ἀγωγαὶ, τὸν μὲν, θαλαττίου τινὸς ἔρωτος παραφορᾶν τε, καὶ ἀχείαν, καὶ κυμαίνουσαν ἐν ψυχῇ· Ἀφροδίτης παντίμου κλύδωνα, φλεγμαινούσας νέων ὁρμαῖς, αὐτόχρημα θαλάττιον. τὸν δ' οὐρανίου χρυσοῦ τινος σειρᾶς ἕλξιν, οὐ πνεῖ, καὶ τοξοις ἐν παιδείαν δυσαλθεῖς νόσοις βαυμάτων, ἀλλ' ἐπὶ τ' αὐτὸ τ' κάλλιστ' ἄχραντόν τε, καὶ καθαρὸν ἰδέαν ἐξορμῶσ', μανίᾳ σώφρονι τῶν ψυχῶν, ὅσαι Ζηνὸς ἔγγυς, καὶ θεῶν ἀγχίστροποι φασὶν ὁ βακχικός. ἔρωτα δὴ πάντα τοίνυν, κουρᾷ. αὐλακα. κάτοπτρον. ξίφος. γλῶτταν διαρρῆξαι. μιτελθεῖν ὑφ' ἡλικίας ὑποκρίσιν. μνήμην ἀκριβῶσαι. θορύβου καταφρονῆ-

éstque adolescentia per se ad voluptatem procliuis, cùm liceret ipsi per tutorum negligentiam voluptates sequi, tamen continuit eum philosophiæ, & politicæ virtutis amor: qui ducebat ipsum, non ad Phrynes, sed Aristotelis, Theophrasti, Xenocratis, & Platonis fores. Atque hîc, ô præclare, poteris philosophari, duas apud homines esse amorum species, alteram quidem, marini cuiusdam amoris impotentem, agrestem, & fluctuantem in animo veneris vulgaris tempestatem, exæstuantibus iuuenum cupiditatibus, rem planè matinam. Alteram, aureæ catenæ cœlestis attractionem, quæ non igni, non telis insanabiles vulnerum morbos infligit: sed ad pulchritudinis ipsius incorruptam, purámque formam comprehendendam impellit, sano mẽtium furore, quæ ad Iouem accedunt, & Dijs cognatæ sunt, vt ait tragicus ille. Amori sanè omnia parabilia, tonsura, spelunca, speculum, gladius, linguam efformare, ætate vergente, pronunciationẽ discere, memoriam diligenter exercere, tumultus contemnere,

σαι. συνάψαι νύκτας ἀπονοίς
ἡμέρας. ἐξ ὧν τίς ἂν εἰδεν ὁ-
ποῖος, ὁ Δημοσθένης ἔφη σοι τ'
ῥητορικὴν ἐγράφετο; ταῖς μὲν
ἐννοίαις, καὶ τοῖς ὀνόμασι, καὶ
παντυχῶν τὸν λόγον. ταῖς
δ' διαθέσεσιν, ἐξακριβῶν ταὶς
πιθανότητας. λαμπρὸς μὲν τῷ
μεγέθει, σφοδρὸς δὲ τῷ πνεύ-
ματι, σωφρονέστατος δὲ τῇ
τῶν ὀνομάτων, καὶ νοημάτων
ἐγκράτειαν, πεπλεγμένος δ' ἐν
ἀλλαγαῖς σχημάτων. μόνος
γέ τοι τῶν ῥητόρων, ὡς ὁ Λεω-
δένης ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ἔμψυ-
χον, οὐ σφυρήλατον παρεῖχε
τὸν λόγον. ἐγὼ δὲ ὡς τὸν Αἰσχύλον
ὁ Καλλιδένης ἔφη που λέγων,
τὰς γραφὰς ἐν οἴνῳ γράφειν,
ἐξορμῶντα, καὶ ἀνεθερμαίνον-
τα τῇ φιλίᾳ, οὐχ οὕτως ὁ
Δημοσθένης συνετίθει πρὸς
μέθην τοὺς λόγους. ἀλλ' ὕδωρ
πίνων, ἢ ἐν τῷ Δημάδου παίζει
φασιν εἰς ταὐτὸν αὐτῷ τὴν ὑ-
δροποσίαν, ὡς οἱ μὲν ἄλλοι,
πρὸς ὕδωρ λέγοιεν. τὸν Δημο-
σθένη δ', πρὸς ὕδωρ γράφειν.
Πυθέα δ', ὁ κρότος τῶν Δημο-
σθενικῶν λόγων, ἀπόζειν ἐφαί-
νετο τὸ νυκτερινὸ λύχνου. καὶ
τοῦτ' μέ ἔφη σοι τὸ χωρίον τῷ
λόγου, κοινὸν πρὸς τὴν ἐμὴν

noctes laboriosis diebus connectere. Vnde quis nescit, inquit, qualis orator fuerit Demosthenes? quũ sententijs, & vocabulis orationem exornat: quum affectibus argumenta probabilia exactè persequitur: splendidus quidem magnitudine, vehemens autem spiritu, & temperantissimus in vocabulorum, & sententiarum moderatione, & varietate figurarum elegantissimus: ac vtique solus oratorum, vt Leosthenes dicere non dubitauit, animatam, non malleo fabricatam orationem præbuit. Non enim vt Æschylum dixit alicubi Callisthenes tragœdias scripsisse quum vino prolutus incaluisset: ita Demosthenes componebat orationes ebrius, sed aquam potus; vnde in eius aquæ potum fertur ioco dixisse Demades, alios quidem ad aquam dicere, Demosthenem autem ad aquam scribere solitum esse. Pytheæ verò, Demosthenicarum orationum plausus, lucernam pocturnam olere videbatur. Habes, inquit, hunc dicendi campum, cum meo argumento communẽ. Non enim minor fuerit mea

περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, ὥσπερ καὶ μοὶ λόγος. ἀλλ' εἰ μετιοῖς ἐπὶ τὰς φιλανθρωπίας, καὶ τὴν ἐν τοῖς χρήμασι φιλοτιμίαν, καὶ τῆς πολιτείας τὴν ὄλλων λαμπρότητα. καὶ ὁ μὲν, ἤκουσεν, ὡς τὰ λοιπὰ παρῆσαν. ἐγὼ δ', γελάσας, ἢ που γε ἔφην διανοῇ καταχεῖν μου τῶν ὤτων, ὥσπερ βαλανεὺς καταπλήσας τὸν λοιπὸν λόγον; νὴ Δία γε εἶπε, δημοθοινίας τε, καὶ χορηγίας ἐθελούσιους, καὶ ναυαρχίας, καὶ τεῖχος, καὶ τάφρον, καὶ λύσεις αἰχμαλώτων, καὶ παρθένων ἐκδόσεις, ἀρίστην πολιτείαν. καὶ πρέσβεις, καὶ νομοθέσιας, καὶ μέγεθος πολιτευμάτων ἔμπροσθεν, γελᾷν ἔπεισί μοι, τὸ τὰς ὀφρῦς συνάγοντος, καὶ δεδιότος, μὴ λόγοι τῶν Δημοσθένους ἀυτὸν ἔργων ὁπλίσειεν. ἴσως γὰρ ἔφην ὦ ἑταῖρε, νομίζεις ἐμὲ δὴ μόνον τῶν ἐν ῥητορικῇ βεβιωκότων, μὴ διατεθρυλῆσθαι τὰ ὦτα τοῖς Δημοσθένους πράξεσιν; εἶμι ἔφη περὶ τὸν λόγον ὁπηνουεία τινὸς ὡς σὺ φῄς, δεόμεθα. πλὴν εἰ μή σε τοιοῦτον κατέχει πάθος, οἷον ἀυγῆς περιλαμπούσης, ἂν ἔχοις τρὸς λαμπρὰν τὴν Δημοσθένους δόξαν, τὴν ὄψιν ἀπερεῖσαι.

Homericę poëseos prædicatio. Sed si ad humanitatem, & diligentiam in negotijs, totámque in administratione reip. claritatem transires. Et cùm hic sermonem continuaret, vt reliqua additurus. Ego ridens, nunquid, inquam, vt balneator hausto reliquo sermone, meas aures perfundere constituis? Etiam, inquit ille, populares epulas, spontaneas in ludos erogationes, naujum præfecturas, murum, fossam, liberatos captiuos, locatas virgines, optimam remp. legatos, leges, & magnitudinem rerum gestarum incidentem: subit mihi irridere supercilia contrahentem, & metuentem ne deficeret ipsum oratio de rebus gestis Demosthenis. Fortè enim, inquam, ô bone putas me vnum ex omnibus qui eloquentiæ operam dederunt, nihil audisse de rebus gestis Demosthenis? Imò, ait ille, aliquo ad dicendum, vt ais, auxilio nobis est opus. Verùm nisi aliter affectus es aduersus circumfulgentem splendorem, non possis splendidam Demosthenis gloriam fixis oculis intueri.

καὶ γὰ αὐτός π τοιῶτον ἐρ' Ο-
μήρῳ κ' τὰς ἀρχὰς πέπονθα.
κατέβαλον χρῶ μικρῷ δεῖν,
ὡς ἐι αὐτιβεπτέον ὄν μοι πρὸς
τὴν ὑπόθεσιν. εἶτ' ἐγὼ μὴ, ὅτι
οἶδ' ὅπως ἀνήνεγκα, δοκῶ μοι
κατὰ σμικρὸν προσειζόμενος
αὐτῶν ὁρᾶν. κ' μάλ' ἀποβέ-
πων, ὥσπερ ἡλίου τὰς ὄψεις,
νόθος τῶν τῶν ὁμηρείων χρώτις
ἐλέγχεσθαι. σοὶ δέ μοι φαί-
νεται καὶ τοῦτο ἔφη πολὺ ῥᾷον,
ἢ κατ' ἐμὲ εἶναι. τῆς μὲν γὰ
Ὁμήρου δόξης, οἷον ὅτι μιᾶς
ὁρμώσης ἅπαντα ἀπὸ πηγῆς ἀκω ἀμέως
ἀθρόως ἐξ ἀνάγκης ἦν ἅπασις
λαβέσθαι. σὺ δ' εἰ μὲν ὅτι τὸν
Δημοσθένην ὅλον ἐφάπαξ τῇ
γνώμῃ βάπτοιο, καὶ μάλα ἂν
ἀπορροίης πρὸς τὸν λόγον ἅπαν,
ἐκ ἔχων ὅπου προσπτου τὴν
γνώμην λάβοις, καθάπερ οἱ
λίχνοι πάροροι πρὸς τὰς συρα-
κουσίους βαπέζας, ἢ οἱ φιλή-
κοοι, καὶ φιλοθεάμονες, εἰς
μυείας ἀκουσμάτων, κ' θεα-
μάτων ἡδονὰς ἐμπεσόντες. οὐκ
ἔχουσι γὰ ἐφ' ἢν ἔλθωσιν, ἀεὶ
τὴν ἐπιθυμίαν μεταπηδῶντες.
οἶμαι δ' καὶ σὲ μεταπηδᾶν,
ἐκ ἔχοντα ἐφ' ὅ, τι σχήσῃς, ἐν
κύκλῳ σε περιελκόντων, φύ-
σεως μεγαλοφρεποῦς, ὁρμῆς

Quod quidem initio in Homero mihi accidit. Quare pene abieci argumentum, vt quod obtueri non possem. Deinde nescio quo pacto me recepi, puto me paulatim assuefaciendo aduersis oculis intueri: ne eos tanquam à sole auertendo, nothus gentis Homericæ arguerer. Tuum verò negotium mihi quàm meum videtur esse facilius. Nam cùm in Homero nihil præter poeticâ laudare possimus, tota illa laus in animo simul necessariò concipienda est. Tu verò si ad totum Demosthenem semel animum conuertas, ad dicendum prosiliens profectò hæreas dubius quid primum sumas, haud aliter quàm gulosi Syracusanis mensis accumbentes, vel auidi auditores & spectatores nacti sexcenta aurium & oculorum iucunda obiecta. Nesciunt enim quò se conuertant, subinde cupiditatem mutantes. Itaque opinor te ex alio in aliud desilire, cùm non habeas cui immoreris, dum te in orbem circumagunt, indoles magnifica, ingenium ardens, temperantia, elo-

διαπύρου, βίᾳ σώφρονος, λόγου

δεινότητος, τῆς ἐν ταῖς πράξεσιν αὐδείας, λημμάτων πολλῶν καὶ μεγάλων, εὐτροπίας, δικαιοσύνης, φιλανθρωπίας, πίστεως, φρονήματος, σωφροσύνης, ἐγκράτου τε πολλῶν, καὶ μεγάλων πολιτευμάτων. ἴσως οὖν ὁρῶν ἔνθεν μὲν, ψηφίσματα, πρέσβεις, δημηγορίας, νόμους, ἐκεῖθεν, ἀποστόλους, Εὔβοιαν, Μέγαρα, τὴν Βοιωτίαν, Χίον, Ρόδον, τὸν Ελλήσποντον, Βυζάντιον, ὁκ ἔχεις ὅποι τὴν γνώμην ἀποκλίνῃς, συμπεριφερόμενος τοῖς πλεονεκτήμασιν. ὥσπερ οὖν ὁ Πίνδαρος, ἐπὶ πολλὰ τῷ νῷ βαπόμενος, οὕτω πως ἠπόρηκεν, Ισμηνὸν, ἢ χρυσηλάκατον Μελίαν, ἢ Κάδμον, ἢ ἀοιδῶν ἱερὸν χῦδος, ἢ ταὶ κυανάμπυκα Θήβαν, ἢ τὸ παίτολμον σθένος Ηρακλέος, ἢ ταὶ Διονύσου πυρίγαθέα πρέμνα, ἢ γάμον λευκωλένου Αρμονίας, ὑμνήσωμεν, οὕτως ὃ καὶ σύγε ταὐτὸν ἔοικας ἀπορεῖν, λόγον, ἢ βίον, ἢ ῥητορικὴν, ἢ φιλοσοφίαν, ἢ δημαγωγίαν, ἢ τὸν ἅπαντα ταῦδε χρὸς ὑμνητέον. ἔστι δ' οὐδὲν ἔχον σκῶλιον ἔφη τὴν πλανίαν, ἀλλ' ἑνὸς, ὅτου δὴ λαβόμενος, ἢ τῇ ῥητορικῇ κἀν' αὐτῇ, εἰς ταὐτὸν καταδοῦ τὸν λόγον. ἱκανὴ γοῦν

quentia, fortitudo in rebus gerēdis, multorum magnorúmque lucrorum despicientia, iustitia, humanitas, fides, consilium, prudentia, singulae multarum magnarúmque in repub. actionū. Forsan hinc intuens, decreta, legationes, conciones, leges: inde classes, Eubœam, Megara, Bœotiam, Chium, Rhodum, Hellespontum, Byzantium, nescis quò animum inclines, cùm te rerum copia huc illuc rapiat. Vt igitur Pindarus conuerso ad multa animo, sic ambigit, dicens. Num mea Ismenū, Meliam-ue nympham, Seu magis Cadmum, genus aut virorum, Dentibus sæui genitum Draconis, Carmina dicent? Num canam Thebas, celebres-ue pugnas Herculis? num Bacche tuos honores? Vel priùs nunc Harmoniæ puellæ, Dicam hymenæos? Ita tu dubitare videris, vtrum orationes, an res gestas, aut eloquentiā, aut doctrinam, aut authoritatem, aut mortem viri sumas laudandam. Verū nullo inquit, negotio errorem euitabis: si vno quolibet argumento assumpto, vt pote sola eloquētia, in eam tua oratio incūbat. Hīc satis erit

σοι ἢ ἡ Περικλέους. ἐκείνου μὲν γε, ταῖς ἀστραπαῖς, καὶ βρονταῖς, καί πως καὶ κέντρον, δόξη παραλαβόντες, ἀλλ' αὐτόν γε οὐχ ὁρῶμεν, ὅλον ὡς ἔπος τὴν φαντασίαν, οὐδὲν ἔμμονον ἔχοντες, οὐδ' οἵαν ἐξωρκίσαι πρὸς τὴν τοῦ χρόνου βάσανον, καὶ κρίσιν. τὰ δὲ τοῦ Δημοσθένους, ἀλλὰ σοὶ καταλελείφθω λέγειν, εἰ ταύτη βάπτοις. πρός γε μὲν τὴν τῆς ψυχῆς ἀρετὴν, ἢ τὰς πολιτείας αὐτοῦ πραπομβῶ, καλὸν μίαν ἡνπιναοῦν ἀποτέμνεσθαι τὴν διατριβήν. εἰ δὲ βούλοιο δὴ φιλῶς, δύο, ἢ σωζοις ἑλόμενον, ἔχειν ἀποχρῶσαν λόγων ἐμβολήν. πολλὴ γὰρ ἐν ἅπασιν ἡ λαμπρότης. εἰ δ' οὐ καὶ τὰ πάντα, ἀλλ' ὧν μέρος ἐπαινεσόμεθα. νόμος μὲν γὰρ ὁμηρικὸς, ἡρώων ἐπαίνους ἐκ μερῶν διατίθεσθαι, ποδῶν, ἢ κεφαλῆς, ἢ κόμης. ἤδη δέ καὶ τῶν φορημάτων, ἢ ἀσπίδων. μεμπτὸν δὲ οὐδὲ τοῖς θεοῖς ἐγένετο, ὑμνεῖσθαι πρὸς τῶν ποιητῶν, ἐξ ἠλακάτης, ἢ τόξων, ἢ τῆς αἰγίδος, μήτι γε δὴ μέρους σώματος, ἢ τῆς ψυχῆς. τῶν ἐνεργειῶν δ', οὐδὲ δίωκτον ἐφάπαξ ἐλθεῖν. οὔκουν οὐδ' ὁ Δημοσθένης ἀπάσεται, καθ' ὃν τῶν

eum cum Pericle conferre. Illius quidem fulgura, tonitrua, & suadelæ quoddam calcar fama accepimus, sed orationem ipsam non videmus. Vnde constat eius nihil præter opinionem stetisse, nec temporis probationem & iudicium sustinere potuisse. At Demosthenis scripta extant, sed hoc tibi dicendum relinquam, si hoc argumentum tractaueris. Si conuerterris te ad mores eius, & res gestas: bonum fuerit vnum quodliber excerpere argumentum. Vel si largiter disserere velis, duobus, & tribus selectis, ampliſſimam dicendi materiam habebis: res enim omnes sunt splendidiſſimæ. Quòd si non omnia, sed partem laudabimus, id Homeri exemplo faciemus, qui Heroum partes laudat, puta pedes, vel caput, vel comam, aut vestes, aut clypeum. Nec Dij quidem poëtarum laudes aspernantur, sumptas à colo, aut telis, aut ægide, nedum ab aliqua corporis aut animæ parte. Beneficia verò semel complecti nemo potest. Itaq; nec Demosthenes vitio vertet, si vnicam

ex eius

αὐτὸ καλῶν ἐπαινέμενος. ἐπεὶ τοίνυν σύμπαν, οὐδ' αὐτὸς ἂν αὐτὸν ἐγκώμιον ἐποιήσειεν ἐπαινέσαι. ταῦτα τὸ Θεσπαλέου ἀκούσαντος, ὦμαί σε ἔφην ἐγὼ ἐπιδεῖξαί μοι βουλόμενον, τὸ μὴ μόνον ποιητὴν ἀγαθὸν εἶναι, τῶν λόγων παρεμπορεύμενα πεποιημένος τὸν Δημοσθένην, τὰ πρὸς τοῖς ἐμπείροις θεσπέσια. σοὶ μὲν οὖν ἔφη τὴν ῥᾳστώνην ὑποπτεύσας, θεοῦ χάριν ἐπιδεικνύειν τὸν λόγον, εἴ τι τῆς φροντίδος ἀνεῖς, ἀκροατὴς ἡμῖν γένοιο. θεοῦ μέντοι τοίνυν ἕνεκα σοι γέγονεν οὐδὲν εὖ ἴσθι. σκόπει δὲ μὴ καὶ πλέον ἢ γέγονὸς ἀπέθεσαν. καλὸν δ' ἂν λέγοις ἔφη τὸ ἴαμα. σὺ γὰρ ἔφην ἀγνοεῖς οἶμαι τὸ παρὸν ἄπορον. εἶτα ἰατρὸς δίκην τὸ τῶ νοσοῦντος σαφρὸν ἀγνοήσαντος, ἄλλο θεραπεύεις. ὅτι τί δή; σὺ μὲν ἃ παραίνεσιν ἂν, τὸν θεσπέσιον ἰόντα θεὸς τὸν λόγον, ἐπεσκέψησαι ἰάσθαι, τὰ δ' ἡδη κατὰ κλῶτα παλαιαῖς ἐτῶν περιόδοις. ὥστε ταύτης τῆς ἀποδίας ἔωλά σοι τὰ ἰάματα. τὸ δ' οὖν ἔφη σοι τόδε ἴαμα. χρὴ μέντοι καὶ θαλάττῃ ὁδοῦ, θαρραλεωτάτῃ εἶναι τὴν πανθεσπεσίαν. ἢ φασὶν Ἀννίκερίν τὸν

ex eius virtutibus laudes: siquidem ne ipse quidem, omnes simul collaudare posset. Cùm hæc diceret Thersagoras, puto te, inquam, ostendere mihi volentē, quòd non solùm bonus es poëta, tuæ orationi mentionem inseruisse Demosthenis, solutam orationem metricæ adiungendo. Tum ille, inquit, tuæ recreationi consulens, compulsus sum ad percurrēdum hoc argumentum, vt remissa cura, noster fieres auditor. At probè scias, inquam, te nihil operæ pretiū fecisse. Quin vide ne magis diuersum aliud feceris. Egregiam profectò, inquit, medelam dicis. At puto, inquam, nescis quæ res me nūc angat: deinde vt medicus ignorans ægroti morbum, alium curas. Quid illud est? Tu quidem, ea quæ turbaret eum qui se primùm ad dicēdum conferret, instituisti medicari. Sed illa mihi iam olim annorum periodis exhausta sunt. Quare irrita sūt ad ea quibus angor, tua remedia. At hoc, inquit, remedium fuerit. Oportet, sanè viæ in morem, vt ea sit tutissima, quæ maximè trita. Mihi verò diuersum, inquam, placebat. Aiunt Annicerim

κυβιωτῶν φιλοτιμηθῆναι πρὸς Πλάτωνά τε, καὶ τοὺς ἑταίρους. τὸν μὲν γὰρ κυβιωτὸν ἁρματηλασίαν ἐπιδεικνύντα, πολλοὺς περὶ τὴν ἀκαδημίαν ἐλαύνειν δρόμους, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἁρματοτροχίας ἅπαντας, μηδὲν παραβαίνοντα, ὥσθ' ἑνὸς δρόμου σημεῖα καὶ τρεῖς γῆς ὑπολείπεσθαι. τοῦμὸν δέ με, τοὐναντίον αὐτοὺς, τὰς ἁρματοτροχίας ἀλείφειν. οὐ μάλα ῥᾴδιον δ' οἶμαι καινουργεῖν ὁδοὺς τετριμμένων ἐμβεπόμενον, ἀλλά τοι τὸ Πάσωνος ἔφη σοφόν. ποῖον ἔφην ; ἐγὼ ἀκήκοα. Πάσωνι τῷ ζωγράφῳ φασὶν ἐπιδεῖξαι γράψαι ἵππον καλινδούμενον. τὸν δ', γράψαι πρόχοντα, καὶ πολλὰ κονιορτὸν περὶ τὸν ἵππον. ὡς δ' ἔπι γράφοντος, ἐπισῆναι τὸν ἐπιδόντα, μεμφόμενον, μὴ δὲ τοῦτο προστάξαι. τὸν οὖν Πάσωνα τὸ πίνακος τὸ μέτωπον κάτω περιαγόντα, τῷ παιδὶ τὴν γραφὴν ἐπιδεῖξαι κελεῦσαι, καὶ τὸν ἵππον ἔμπαλιν κείμενον ὀφθῆναι καλινδούμενον. ἦδης εἴ ἔφην Θρασυάδα, αὖ μιαν οἴη με τροφὴν μεμηχανῆσθαι τοσούτων ἐτῶν, ἐν οὐχὶ πάσας τροφὰς, ἢ περιαγωγὰς ἀναλαβόντα,

Cyrenæum Platonis & sociorum fuisse æmulum : eúmque currus agitationem ostentando, multos circum Academiam cursus exegisse, eadem omnes in orbita, citra errorem, ita vt vestigia cursus vnius in terra relinquerentur. Ego verò contrà studeo tritas orbitas euitare. At difficile esse puto, nouam viam relicta iam trita excogitare. At Passonis placet consilium. Quodnam? inquam : non enim audiui. Passoni pictori dicunt mandatum fuisse, vt pingeret equum sese volutantem : illum verò, currentem pinxisse, multo puluere circundatum : & cùm is adhuc pingeret, eum qui eius operam locarat superuenisse, & conquestum esse, quòd istud non mandasset. Tum Passonem inuersa tabula, puerum iussisse vt picturam exhiberet spectandam, visúmque esse equum sese volutantem. Festiuus, inquam, es Therſagora, si vnam tot annis conuersionem me molitum esse putas, at non vereri ne mihi omnes conuersiones & circumactus experto,

καὶ μεταπλάττοντα, δεδίέναι μὴ τὸ τελευταῖον πάθοιμι τὸ τοῦ Πρωτέως. πῖον ἦν πάθος; τὸ, γνώμενον, ὃ φασιν αὐτὸν γνώσθαι, δρασμὸν ἐξευρίσκοντα τὴν ἀνθρωπίνης ὄψεως. ἐπεὶ καταναλώσει πάσας ἰδέας ἀνθρώπων, καὶ φυτῶν, καὶ στοιχείων, αὖθις αὖ πενίᾳ μορφῆς ἐπεισακτου, Πρωτέα γνώσθαι. σὺ μὲν εἶπεν ἂν τὸν Πρωτέα μηχανᾷ τὸν ἐμοὶ σκέψασθαι ἀποδιδράσκειν. ἂν ὦ γαθὲ ἐγὼ τοῦτο. παρέξω γοῦν ἐμαυτὸν ἀκροᾶσθαι, παρεὶς τὴν ἐπιοῦσαν φροντίδα. τάχα γὰρ ἂν καὶ περὶ τῶν σῶν κυήματος ἄφροντις γνώσομαι, καὶ τὸ ἐμῶς ὠδῖνος συμφροντίσας. ὡς δὲν ἔδοκεῖ ταῦτα αὐτῷ, καθίσαντες ἐπὶ τῆς πλησίον κρηπῖδος, ἐγὼ μὲν ἀκροώμην. ὅσ' ἀνελέγετο μάλα γλαφυρὰ πεπόματα. μεταξὺ δ' ὥσπερ ἔνθους γνώμενος, ἐπιπτύξας τὸ γραμματεῖον, κομίζου τὸν ἀκροατικὸν ἔφη μισθὸν, καὶ τάχα Ἀθηναίοις ἐκκλησιαστικὸν, ἢ δικαστικόν. μὴ ὅπως εἴσῃ μοι χάριν. χάριν μὲν, ἔφην ἐγὼ ἕξω καὶ πρίν ὅ, τι γὰρ λέγεις εἰδέναι; περὶ ὅτου ὁ, τι γὰρ λέγεις μακεδονικοῖς εἶπεν ἐντυχὼν τὰ βασιλικῆς οἰκίας ἐκτεμνήμασι, καὶ τοῦ καθήκοντος,

tandem accidat idem quod Proteo. Quidnam? inquit. Scilicet vt fiam, quod dicunt ipsum factum esse, quum rationem excogitaret qua humanum aspectum fugeret. Ille absumptis omnibus formis bestiarum, plantarum, elementorum, rursus peregrinæ formæ penuria factus est Proteus. Tu, inquit ille, Protèo mutabilior, meam otationem effugere conaris. Minimè, inquam, ô præclare. Nam dimissa ex animo impendente cogitatione, auditorem me præbebo. Forsan enim quum non amplius tui partus eris sollicitus, meæ parturæ mecum curam suscipies. Vt igitur ita visum est ipsi, in proxima sede cõsedimus, vbi ego quidem audiebam; ille verò præstantissimũ poëma recitabat. Inter legendum autem, vt numine afflatus, complicato libro, aufer, inquit, huiusauscultationis mercedẽ, prout Athenis, in concionibus, & iudicijs portulæ dari solent. Sed vide vt gratiam mihi habeas. Gratiam ne, inquam, habebo, etiam priusquã quid dicas intelligã? Sed quidnam est quod dicis? Cũ incidisse, inquit, in Macedonicos regiæ domus cõmẽtarios, cáq; res me sũmopere delectasset,

ημεῖς ὦ, δᾶιον ἂν τὸ Βυζαντίων τεῖχος ἑλοιμεν μηχαναῖς, ἢ Δημοσθένει χρυσίῳ. ἐγω ὦ Παρμενίων ἔφη, εἰ μὲν τις ἀθηναῖος ὢν ἐν Λθήναις λέγων, ἐμοὶ τ πατρίδος πρεσβυτίμα, τοῦτῳ ἀρχύριον μὲν πρεσβυτίμω ἂν, φιλίαν δ' ὃς ἂν εἰδε τις ὑπὲρ τ πατρίδος ἐμοὶ μισεῖ, τούτῳ πρεσπολεμῶ μὲ, ὡς ἀκροπόλει, καὶ τείχει, καὶ νεωσοίοις, καὶ ταφρῳ. θαυμαζω ὦ τ ἀρετ, καὶ μακαρίζω γε τὸ κτήματος τὴν πόλιν. καὶ τοῦ μὲν, ἔχω τ χρείας ἡμόμβος, ἥδιστ' ἂν πρεσπολέσαιμι. τὸν ὦ, βυλλοίμην ἂν ἐνταυθοῖ παρ' ἡμῖν τυχεῖν ἡμόμβον μᾶλλον, ἢ τὴν Ιλλυρεῶν ἵππον, καὶ Τριβαλλῶν, καὶ πᾶσ τὸ μισθοφορικὸν, τ ὅπλων βίας, τ τὸ λόγου πειθῶ, καὶ τὸ τ γνώμης ἐμβριθὲς οὐδαμῆ πίθεις δεύτερον. πρὸς Παρμενίωνα μὲ ταῦτα. τοιούτοις δὲ πᾶσι καὶ πρὸς ἐμὲ λόγοις ἐποιήσατο. τ γὸ μὲν Διοπείθους Αθηναῖον ἀπεσταλμένων, ἐγω μὲν εἶχον διὰ φροντίδος. ὅσῃ εὖ μάλα γελάσας, ἔφη. σύσῃ ἀπιθὸν φρατῆρα, ἢ φρατρίτην ἐδοικας ἡμῖν. αἱ μὲν τειχεις, καὶ ὁ πειραιεὺς, καὶ τὰ νεώρια, λῆρος ἔμοιγε, καὶ φλυάφος. πόσ' ἂν ἀνθρωποι πρόξαιεν, διο-

Nos verò citiùs Byzantij mœnia machinis, quàm Demosthenem auro expugnaremus. Ego ô Parmenio, inquit, siquis Athenienſis in reip. conſilijs pluris me facit quàm patriam, huic pecunias, amicitiam non item offerre velim. Siquis autem propter patriam mihi inimicus eſt, hunc vt arcem, mœnia, portus, & foſſam oppugno. Admiror autem virtutem & beatam eſſe dicò vrbem, cui ciuis huiuſmodi obtigit. At proditores, quum eorum opera non amplius indigeo, perdere cupio. Illum autem incorruptum ciuem apud nos hîc habere malim, quàm Illyricum, & Triballicum equitatum, totúmque mercenariorum exercitum. Nec armorum vi, facultatem perſuadendi, & iudicij grauitatem vllatenus poſtpono. Hæc ad Parmenionem: & ad me ſimilia quoque verba fecit. Ego enim de ijs qui cũ Diopithe Athenis miſſi fuerant, ſolicitus eram. Ille verò profuſè ridens dixit. Tu verò nobis ab Athenienſi duce, aut mîlite metuis. Tritemes, Pyræus, & portꝰ mihi nugæ ſunt. Quid facerent homines in

νυσιάζοντες, ἐν κρεανομίαις καταζῶντες, καὶ χοροῖς; εἰ δὲ μὴ Δημοσθένης εἷς ἐν Ἀθηναίοις ἐγένετο, ῥᾴδιον ἂν ἦν ἡμῖν τὴν πόλιν, ἢ Θηβαίοις καὶ Θετταλοῖς ἀπατῶντες, βιαζόμενοι, φθάνοντες, ὠνούμενοι. νῦν δὲ εἷς ἐκεῖνος ἐγρήγορε, καὶ πᾶσι τοῖς καιροῖς ἐφέστηκε, καὶ ταῖς ἡμετέραις ὁρμαῖς ἐπακολουθεῖ, καὶ τοῖς πραττομένοις ἀντιπαρατέτακται. λανθάνομεν δὲ αὐτὸν οὐ τεχνάζοντες, ἐκ ἐπιχειροῦντες, οὐ βουλευόμενοι. καὶ καθάπαξ κώλυμά τι, καὶ φόβολος ἡμῖν ἀνθρωπός ἐστι, μὴ πάντ' ἔχειν ἃ ἐπιθυμοῦμεν. τὸ γέ τοι κατ' αὐτόν, οὐκ Ἀμφίπολιν εἰλόμεθα; οὐκ Ὄλυνθον; ἡ Φωκέας, καὶ Πύλον ἔχομεν; ἢ καὶ Χερρόνησον, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἑλλήσποντον κεκρατήκαμεν; ἀλλ' ἐνίοτε μὲν ἀκόντας, οἷον ἐκ μανδραγόρου καθεύδοντας τοὺς αὑτῶν πολίτας, ὥσπερ τομή τινι, καὶ χωρίσει τῆς ῥᾳθυμίας τῇ παῤῥησίᾳ χρώμενος, ὀλίγον τὸ πρὸς ἡδονὴν φρονήσας. μεταθήσει δὲ τῶν χρημάτων τὴν πόρον, ἀπὸ τῶν θεάτρων, ἐπὶ τὰ στρατόπεδα. σωθήσει δὲ τὸ ναυτικὸν, νόμοις πειθαρχικοῖς ἀπὸ τῆς ἀταξίας μονονοὺ πτίλεως διεφθαρμένον.

Bacchanalibus, conuiuijs & choris vitam consumentes? Si vnus Demosthenes Athenis non fuisset, facilius potiri essemus vrbe, quàm Thebis & Thessalia, dolo, vi, opprimentes & corrumpentes. Verùm vnus ille vigilat in omnes intentus occasiones, & nostros obseruat impetus, nostrísque consilijs resistit. Nunquam fallere, neque insidiando, neque agendo, neque consulendo possumus. Hic vno verbo, tanquam propugnaculum obstat, quominus omnia primo impetu capiamus. Nam quantum in ipso fuit, non Amphipoli, non Olyntho, non Phocensibus, non Pylo, non Cherroneso, non ora Hellesponti potiri potuimus. Ille inuitos, tanquam mandragora sopitos ciues excitat, & neglectis ijs quæ ad voluptatem faciunt, loquendi libertate illorum secat vritque ignauiam: à theatris ad castra pecuniarum transfert prouentus: cõscribit classem quæ penè perierat confusione legum trierarchici ordinis: & ciuitatis dignitatem tempore iam proiectam ad drachmã & triobolũ, excitat

καὶ γὰρ αὐτός τι τοιοῦτον ἐφ' Ο-
μήρῳ κατ' ἀρχὰς πέπονθα.
καταβαλὼν γοῦν μικρᾶ δεῖν,
ὡς ἂν ἀντιβλεπέον οὐ μοι φέρε
τὴν ὑπόθεσιν. εἶτ' ἐγὼ μὲν, οὐκ
οἶδ' ὅπως ἀνήνεγκα, δοκῶ μοι
κατὰ σμικρὸν παρεισδυόμενος
αὐτὸν ὁρᾶν. καὶ μὴ δὲ ἀποβλέ-
πων, ὥσπερ ἡλίου τὰς ὄψεις,
τὸν τῶν Ὁμηρειδῶν χῶρος
ἐλέγχεσθαι. σοὶ δέ μοι φαί-
νεται καὶ τοῦτο ἔφη πολὺ ῥᾷον,
ἢ κατ' ἐμὲ εἶναι. τῆς μὲν γὰρ
Ὁμήρου δόξης, οἷον ἐπὶ μιᾶς
ὁρμώσης ἐκ ποιητικῆς δυνάμεως
ἀνδρώσης ἐξ ἀνάγκης ἦν ἅπασης
λαβέσθαι. σοὶ δ' εἰ μὲν ἐπὶ τὸν
Δημοσθένην ὅλον ἐφάπαξ τῇ
γνώμῃ βάποις, καὶ μάλα ἂν
ἀπορρίψαις πρὸς τὸν λόγον ἅπαν,
ὃν ἔχων ὅπου πρῶτον τὴν
γνώμην λάβοις, καθάπερ οἱ
λίχνοι πάροικοι πρὸς ταῖς συρ-
κουσίοις βαπίζας, ἢ οἱ φιλό-
κοοι, καὶ φιλοθεάμονες, εἰς
μυείας ἀκουσμάτων, καὶ θεα-
μάτων ἡδονὰς ἐμπεσόντες. οὐκ
ἔχουσι γὰρ ἐφ' ἣν ἔλθωσιν, ἀεὶ
τὴν ἐπιθυμίαν μεταπηδῶντες.
οἶμαι δ' καὶ σὲ μεταπηδᾶν,
ἂν ἔχοντα ἐφ' ὅ, τι σαίης, ἐν
κύκλῳ σε περιελκόντων, φύ-
σεως μεγαλοφρεποῦς, ὁρμῆς

Quod quidem initio in Homero mihi accidit. Quare pene abieci argumentum, vt quod obtueri non possem. Deinde nescio quo pacto me recepi, puto me paulatim assuefaciendo aduersis oculis intueri: ne eos tanquam à sole auertendo, nothus gentis Homericæ arguerer. Tuum verò negotium mihi quàm meum videtur esse facilius. Nam cùm in Homero nihil præter poeticâ laudare possimus, tota illa laus in animo simul necessariò concipienda est. Tu verò si ad totum Demosthenem semel animum conuertas, ad dicendum prosiliens profectò hæreas dubius quid primum sumas, haud aliter quàm gulosi Syracusanis mensis accumbentes, vel auidi auditores & spectatores nacti sexcenta aurium & oculorum iucunda obiecta. Nesciunt enim quò se conuertant, subinde cupiditatem mutantes. Itaque opinor te ex alio in aliud desilire, cùm non habeas cui immoreris, dum te in orbem circumagunt, indoles magnifica, ingenium ardens, temperantia, elo-

διαπύρου, βίου σώφρονος, λόγου

δεινότητος, τῆς ἐν ταῖς πράξεσιν αὐδείας, πραγμάτων πολλῶν καὶ μεγάλων, ἀφροσύνης, δικαιοσύνης, φιλανθρωπίας, πίστεως, φρονήματος, συνέσεως, ἑκάστου τ πολλῶν, καὶ μεγάλων πολιτευμάτων. ἴσως οὖν ὁρῶν ἔνθεν μὲν, ψηφίσματα, πρέσβεις, δημηγορίας, νόμους, ἐκεῖθεν, ἀποστόλους, Εὔβοιαν, Μέγαρα, τὴν Βοιωτίαν, Χίον, Ρόδον, τὸν Ελλήσποντον, Βυζάντιον, ὁκ ἔχεις ὅποι τὴν γνώμην ἀποκλίνῃς, συμπαρεφερόμενος τοῖς πλεονεκτήμασιν. ὥσπερ οὖν ὁ Πίνδαρος, ἐπὶ πολλὰ τῷ νῷ βαπόμενος, οὕτω πως ἠπόρηκεν, Ισμηνὸν, ἢ χρυσηλάκατον Μελίαν, ἢ Κάδμον, ἢ σπαρτῶν ἱερὸν γένος, ἢ ταὶ κυανάμπυκα Θήβαν, ἢ τὸ παίτολμον δένος Ηρακλέος, ἢ ταὶ Διονύσου πυλυγαθέα τιμαὶ, ἢ γάμον λευκωλένου Αρμονίας, ὑμνήσωμεν, οὕτως ἂν καὶ σύ γε τὸν τὸν ἔσικας ἀπορεῖν, λόγον, ἢ βίον, ἢ ῥητορικὴν, ἢ φιλοσοφίαν, ἢ δημαγωγίαν, ἢ τὸν ἅπαντα ταῦτα ὑμνητέον. ἔστι δ' οὐδὲν ἕτερον ἐκφυγεῖν ἔφη τὴν πλανίλην, ἀλλ' ἑνὸς, ὅτου δὴ λαβόμενος, ἢ τ ῥητορικῆς καθ' αὑτὴν, εἰς ταυτὸν καταθοῦ τοῦτον τὸν λόγον. ἱκανὴ γὰρ

quentia, fortitudo in rebus gerēdis, multorum magnorúmque lucrorum despicientia, iustitia, humanitas, fides, consilium, prudentia, singulæ multarum magnarúmque in repub. actionū. Forsan hinc intuens, decreta, legationes, conciones, leges: inde classes, Eubœam, Megara, Bœotiam, Chium, Rhodum, Hellespontum, Byzantium, nescis quò animum inclines, cùm te rerum copia huc illuc rapiat. Vt igitur Pindatus conuerso ad multa animo, sic ambigit, dicens. Num mea Ismenū, Meliam-ue nympham, Seu magis Cadmum, genus aut virorum, Dentibus sæui genitum Draconis, Carmina dicent? Num canam Thebas, celebresue pugnas Herculis? num Bacche tuos honores? Vel priùs nunc Harmoniæ puellæ, Dicam hymenæos? Ita tu dubitare videris, vtrum orationes, an res gestas, aut eloquentiā, aut doctrinam, aut authoritatem, aut mortem viri sumas laudandam. Verū nullo inquit, negotio errorem euitabis: si vno quolibet argumento assumpto, vt pote sola eloquētia, in eam tua oratio incūbat. Hīc satis erit

σοι ἢ ἡ Περικλέους. ἐκείνου μὲν γε, ταῖς ἀστραπαῖς, καὶ βρονταῖς, καὶ πειθοῖς τι κέντρον, δόξη παραλαβόντες, ἀλλ' αὐτόν γε οὐχ ὁρῶμεν, ἤκουον ὡς ἔφη τὴν φαντασίαν, οὐδὲν ἔμμονον ἔχοντες, οὐδ' οἷαν ἐξωρκίσαι πρὸς τὴν τοῦ χρόνου βάσανον, καὶ κρίσιν. τὰ δὲ τοῦ Δημοσθένους, ἀλλὰ σοὶ καταλελείφθω λέγειν, εἰ ταύτῃ βάλοιο. πρός γε μὲν τὰς τῆς ψυχῆς ἀρετὰς, ἢ τὰς πολιτείας αὐτοῦ πραπομφῷ, καλὸν μίαν ἡνπιναοῦν ἀποτέμνεσθαι τὴν διατριβήν. εἰ δ' βούλοιο δι' ὀλίγων, δύο, ἢ σωζοις ἑλόμενον, ἔχειν ἀποχρῶσαν λόγων ἐμβολήν. πολλὴ γὰρ ἐν ἅπασιν ἡ λαμπρότης. εἰ δ' ὦν ἐκ τῶν παντὸς, ἀλλ' ἐκ μέρους ἐπαινέσομεν. νόμος μὲν γὰρ ὁμηρικὸς, ἡρώων ἐπαίνους ἐκ μερῶν διατίθεσθαι, ποδῶν, ἢ κεφαλῆς, ἢ κόμης. ἤδη δὲ καὶ τῶν φορημάτων, ἢ ἀσπίδων. μεμπτὸν δ' οὐδὲ τοῖς θεοῖς ἐγένετο, ὑμνεῖσθαι πρὸς τῶν ποιητῶν, ἐξ ἠλακάτης, ἢ τόξων, ἢ τῆς αἰγίδος, μήτι γε δὴ μέρους σώματος, ἢ τῆς ψυχῆς. τῶν εὐεργεσιῶν δέ, οὐδὲ δυνατὸν ἐφάπαξ ἐλθεῖν. οὐκοῦν οὐδ' ὁ Δημοσθένης ἀπάσεται, καθ' ἕν τῶν

eum cum Pericle conferre. Illius quidem fulgura, tonitrua, & suadelæ quoddam calcar fama accepimus, sed orationem ipsam non videmus. Vnde constat eius nihil præter opinionem stetisse, nec temporis probationem & iudicium sustinere potuisse. At Demosthenis scripta extant, sed hoc tibi dicendum relinquam, si hoc argumentum tractaueris. Si conuerteris te ad mores eius, & res gestas: bonum fuerit vnum quodliber excerpere argumentum. Vel si largiter disserere velis, duobus, & tribus selectis, amplissimam dicendi materiam habebis: res enim omnes sunt splendidissimæ. Quòd si non omnia, sed partem laudabimus, id Homeri exemplo faciemus, qui Heroum partes laudat, puta pedes, vel caput, vel comam, aut vestes, aut clypeum. Nec Dij quidem poëtarum laudes aspernantur, sumptas à colo, aut telis, aut ægide, nedum ab aliquâ corporis aut animæ parte. Beneficia verò semel complecti nemo potest. Itaq; nec Demosthenes vitio vertet, si vnicam

ex eius

αὐτῶ καλῶν ἐπαινέσαι. ἐπεὶ τοίνυν σύμπαν, οὐδ' αὐτὸς ἂν αὐτὸν ἐξαρκέσειεν ἐπαινέσαι. ταῦτα τῶ Θεσπαλέου Θεμιστοκλεῖ, οἶμαί σε ἔφην ἐν ἐπιδεῖξθαί μοι βουλόμενον, τὸ μὴ μόνον ποιητὴν ἀγαθὸν εἶναι, τῶν λόγων παρεμπορευμα ποιησάμενον τὸν Δημοσθένην, τὰ πρὸς τοῖς ἐμμέτροις θεωρήματα. σοὶ μὲ οὖν ἔφη τῶ ῥᾳδίως ὑποπτεύσαντι, θεωρήσειν τ' λόγον, εἰ τι τῆς φροντίδος ἀφεῖς, ἀκριβοῦς ἡμῶν ἤκουσεν. θεωρῶ τοίνυν ἔφην σοι γέγονεν οὐδὲν εὖ ἴσθι. σκόπει γὰρ μὴ καὶ πλέον ἢ γέγονὸς ᾖ τὸ κακόν. καλῶς ἂν λέγοις ἔφη τὸ ἴαμα. σὺ γὰρ ἔφην ἀγνοεῖς οἶμαι τὸ παρὸν ἄπορον. εἶτα ἰατρῶ ἔοικεν τὸ τῶ νοσοῦντος σαφῶς ἀγνοήσαντος, ἄλλο θεραπεύειν. ὅτι τί δή; οὐ μὴν ἃ παράξειεν ἄν, τ' θεωρῶντα ἰόντα θεὸς τὸν λόγον, ἐπιχειρήσας ἰᾶσθαι, τάδ' ἤδη κατὰ πολλὰ παλαιαῖς ἐπῶν πειθοῖς. ὥστε παύσῃς τῆς ἀπορίας ἔωλά σοι τὰ ἰάματα. τῶ δ' οὖν ἔφη σοι τόδε ἴαμα. χρὴ μέντοι καθάπερ ὁδοῦ, διαῤῥαλεωτάτην εἶναι τὴν συνθεσιν. ἐναντίαν γὰρ εἶναι τὸν θεωρήσοντα. ἢ φασὶν Ἀννίκεριν τὸν

ex eius virtutibus laudes: siquidem ne ipse quidem, omnes simul collaudare posset. Cùm hæc diceret Thersagoras, puto te, inquam, ostendere mihi volentẽ, quòd non solùm bonus es poëta, tuæ orationi mentionem inseruisse Demosthenis, solutam orationem metricæ adiungendo. Tum ille, inquit, tuæ recreationi consulens, compulsus sum ad percurrẽdum hoc argumentum, vt remissa cura, nostet fieres auditor. At probè scias, inquam, te nihil operæ pretiũ fecisse. Quin vide ne magis diuersum aliud feceris. Egregiam profectò, inquit, medelam dicis. At puto, inquam, nescis quæ res me nũc angat: deinde vt medicus ignorans ægroti morbum, alium curas. Quid illud est? Tu quidem, ea quæ turbaret eũ qui se primùm ad dicẽdum conferret, instituisti medicari. Sed illa mihi iam olim annorum periodis exhausta sunt. Quare irrita sũt ad ea quibus angor, tua remedia. At hoc, inquit, remedium fuerit. Oportet, sanè viæ in morem, vt ea sit tutissima, quæ maximè trita. Mihi verò diuersum, inquam, placebat. Aiunt Annicerim

κυρίωτον φιλοτιμηθῆναι πρὸς Πλάτωνά τε, καὶ τοὺς ἑταίρους. τὸν μὲν γὰρ κυρίωτον ἁρματηλασίαν ἐπιδεικνύντα, πολλοὺς περὶ τὴν ἀκαδημίαν ἐλαύνειν δρόμους, ὅπως τῆς αὐτῆς ἁρματοτροχίας ἅπαντας, μηδὲν παραβαίνα, ὥσπερ ἑνὸς δρόμου σημεῖα καὶ τῆς γῆς ὑπολείπεσθαι. τοῦμὸν δέ γε, τοιοῦτον αὐτοῦδεν, τὰς ἁρματοτροχίας ἀλείφειν. οὐ μάλα ῥᾴδιον δ' οἶμαι καινουργεῖν ὁδοὺς τὰ πεπερασμένων ἐπιδεπόμενον, ἀλλά τοι τὸ Πάσσωνος ἔργον σοφόν. ποῖον ἔφην; ἐγὼ δ' ἀκήκοα. Πάσσωνι τῷ ζωγράφῳ φασὶν ἐπιδεῖξαι γράψαι ἵππον καλλιδούμενον. τὸν δ', γράψαι πρίχοντα, καὶ πολλὰ κονιορτὸν περὶ τὸν ἵππον. ὡς δ' ἔτι γράφοντος, ἐπισῆναι τὸν ἐπιδόντα, μεμφόμενος, μὴ γὰρ τοῦτο προσέταξεν. τὸν οὖν Πάσσωνα τὸ πίνακος τὰ μετέωρα κάτω πειαγαγόντα, τῷ παιδὶ τὴν γραφὴν ἐπιδεῖξαι κελεῦσαι, καὶ τὸν ἵππον ἔμπαλιν κείμενον ὀφθῆναι καλλιδούμενον. ἥδιον ἂν ἔφην Θρασυμάχῳ, αὖ μιαν οἴκ με προφὴν μεμηχανῆσθαι τοσούτων ἐτῶν, ἐν οὐχὶ πάσας προφὰς,

Cyrenæum Platonis & sociorum fuisse æmulum: eúmque currus agitationem ostentando, multos circum Academiam cursus exegisse, eadem omnes in orbita, citra errorem, ita vt vestigia cursus vnius in terra relinquerentur. Ego verò contrà studeo tritas orbitas euitare. At difficile esse puto, nouam viam relicta iam trita excogitare. At Passonis placet consilium. Quodnam? inquam: non enim audiui. Passoni pictori dicunt mandatum fuisse, vt pingeret equum sese volutantem: illum verò, currentem pinxisse, multo puluere circundatum: & cùm is adhuc pingeret, eum qui eius operam locarat superueniss e, & conquestum esse, quòd istud non mandasset. Tum Passonem inuersa tabula, puerum iussisse vt picturam exhiberet spectandam, visúmque esse equum sese volutantem. Festiuus, inquam, es Therſagora, si vnam tot annis conuersionem me molitum esse putas, at non vereri ne mihi omnes conuersiones & circumactus experto,

ἐν περιαγωγὰς ἀναλείποντα,

καὶ μεταπέσῃτε, δεδίεναι μὴ τὸ τελευταῖον παθοιμι τὸ τοῦ Πρωτέως. ποῖον ἔφη πάθος; τὸ, γελώμενον, ὃ φασιν αὐτὸν γνῶναι, διεξοδικὸν ἐξευρίσκοντα τὴν ἀνθρωπίνης ὄψεως. ἐπὶ καταναλώσει πάσας ἰδέας ἀνθρωπείων, καὶ φυτῶν, καὶ στοιχείων, αὐθις αὖ πενίᾳ μορφῆς ἐπεισακτου, Πρωτέα γνῶναι. σὺ μὲ εἶπεν ἀφεὶς τὸν Πρωτέα μηχανᾷ τὴν ἐμὴν ἀκρόασιν ἀποδιδράσκειν. ἐκ ὧν γε ἐγὼ ἑκὼν τοῦτο. παρέξω γοῦν ἑαυτὸν ἀκροᾶσθαι, παρεὶς τὴν ἐπιτηδείαν φροντίδα. ταχα γὰρ αὖτοι περὶ τῶν σῶν κινήματος ἄφροντις γενόμενος, καὶ τὴν ἐμὴν ὠδῖνος συμφροντίσεις. ὡς ἂν ἔδοκεῖ ταῦτα αὐτῷ, καθισαντες ἐπὶ τῆς πλησίον κρηπῖδος, ἐγὼ μὲν ἀνεγίνωσκον. ὁ δὲ ἀνελέγετο μέλη γε αὖ τινα. μεταξὺ δὲ ὥσπερ ἔνθους γενόμενος, ἐπιπτύξας τὸ γραμματεῖον, κομίζου τὸν ἀκροατικὸν ἔφη μισθὸν, καὶ τὰ τῶν Αθηναίων ἐκκλησιαστικὸν, ἢ δικαστικόν. δὴ ὅπως εἴπῃ μοι χάριν. χάριν μὲν, ἔφην ἐγὼ, καὶ πρὶν ὅ, τι λέγεις εἰδέναι; πρὸ ὅτου δ', τι λέγεις μακεδονικοῖς εἶπεν ἐντυχων τῆς βασιλικῆς οἰκίας ἐπιμήμασι, καὶ τοῦτ' ἔφη δεῖς, tandem accidat idem quod Proteo. Quidnam? inquit. Scilicet vt fiam, quod dicunt ipsum factum esse, quum rationem excogitaret qua humanum aspectum fugeret. Ille absumptis omnibus formis bestiarum, plantarum, elementorum, rursus peregrinæ formæ penuria factus est Proteus. Tu, inquit ille, Proteo mutabilior, meam otationem effugere conaris. Minimè, inquam, ô præclare. Nam dimissa ex animo impendente cogitatione, auditorem me præbebo. Forsan enim quum non amplius tui partus eris sollicitus, meæ parturæ mecum curam suscipies. Vt igitur ita visum est ipsi, in proxima sede cõsedimus, vbi ego quidem audiebam, ille verò præstantissimũ poëma recitabat. Inter legendum autem, vt numine afflatus, complicato libro, aufer, inquit, huiusausscultationis mercedẽ, prout Athenis, in concionibus, & iudicijs sportulæ dari solent. Sed vide vt gratiam mihi habeas. Gratiam ne, inquam, habebo, etiam priusquã quid dicas intelligã? Sed quidnam est quod dicis? Cũ incidisse, inquit, in Macedonicos regiæ domus cõmẽtarios, eáq; res me sũmopere delectasset,

τὸ βιβλίον ἐκ τῆς παρεργον ἐκτησάμην. ἡγοῦμαι δὲ ἔχων οἴκαδε. χρήσασθαι δ' ἄλλα τε τῷ Αντιπάτρῳ πεπραχθέντων ἐπὶ τῇ οἰκίας, καὶ περὶ Δημοσθένους. ἃ μοι δοκεῖς ἐκ αὐ παρέργως ἀκοῦσαι. καὶ μὲν εἶπον ἤδη γέ σοι τῶν εὐαγγελίων χάρεις, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐπῶν. ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἀπολείψομαί σου πρὶν ἢ τὴν ὑπόσχεσιν ἔργον σοι γενέσθαι. σὺ δ' εἰσιὼν μοῦ μεταμφιέσῃ τὴν Ομηρείου γενέθλιον, ἔοικας δ' ἐτάσειν αὐτὸς καὶ τὴν Δημοσθένους. ὡς οὖν ἀνέγνω τὰ λοιπὰ τοῦ χαμαιτυπείου, διατείψαντες ὀλίγον, ὅσον ἀποδοῦναι τῷ πεπαμένῃ τὸν δικαίους ἐπαίνους, ἤειμεν εἰς τὸ Θορυκαίου. καὶ μόλις μὲν, ἐπιτυγχάνει γὰρ τῷ βιβλίῳ. κἀγὼ λαβὼν τότε μὲν, ἀπηλλαττόμην. ἐντυχὼν δ' ἔπειτα τὴν γνώμην διετίθην, ὡς οὐδὲν πεπεισμένος, ἀλλ' ἐᾶν αὐτὸ ὀνομάτων τε, καὶ ῥημάτων ὑμῖν αὐαλέξομαι. ἐδόκει γὰρ τῷ Ασκληπιῷ μεῖον πι γίνεται τῆς πομπῆς, εἰ μὴ τῶν παρεστώντων αὐτῷ πεποιημένων ἄσματα, τὰ Αλκιβιάδου τοῦ τραγῳδικοῦ, καὶ Σοφοκλέους, ἀδεῖν, καὶ τῷ Διονύσῳ, μῳδίας, ἢ τραγῳδίας, ἐκλέξασθαι. τὰ δ' ἑτέρωσι συνῳδὰ τὸ μὲ ποίησιν καινὸν ποιεῖν, καὶ

non leui negotio librum comparaui, quem domi nunc habere memini. Continet autem cùm cæteras res ab Antipatro domi gestas: tum de Demosthene ea quæ mihi videris non oscitanter audiuisse. Ego verò, inquam, tibi pro bono nuntio gratiam iam refero. Et reliquos versus audiam: nec te dimittam donec promissum præstiteris. Cæterùm splendida Homeri natalitia mihi dedisti, talia Demosthenis quoque daturus videris. Itaque lectis reliquis libri versibus, tantisper commorati, dum debitam laudem poëmati tribuissem, iuimus ad ędes Theagorę, vbi vix tandem librum reperit: quo tunc accepto, discessi: & perlecto statui nihil immutare, sed ad verbum vobis recitare. Non enim minor honos habetur Æsculapio, quum Alisodemi Trœzenij, & Sophoclis versus ei decantantur, si desit nouum poëma sacrificantibus. Et Baccho noua poëmata faciendi, nempe comœdias, vel tragœdias, mos desijt: & quæ ab alijs sunt composita,

τοῖς νῦν εἰς μέσον ἐν καιρῷ κομίζουσι, χάριν οὐκ ἐλάττω φέρῃ, τῷ τ' θεὸν δοκεῖν τετιμηκέναι. τὸ μὲν οὖν βιβλίον, τοῦτο. ἔστι δ' τῶν ὑπομνημάτων τὸ τρίτον ἡμῖν μέρος. τὸ δ' ἔγγραφα τοῦ βιβλίου, φησὶν Ἀντιπάτρῳ μεμηνύσθαι παρόντα τ' Ἀρχίαν. οἶδ' Ἀρχίας, εἴ τις ἄρα τ' νεωτέρων ἀγνοεῖ, τοὺς φυγάδας ἐξέτασιν συλλαμβάνειν. ἐπέσταλτο δ' αὐτῷ καὶ Δημοσθένην ἀπὸ τῆς Καλαυρείας πεῖσαι μᾶλλον, ἢ βιάσασθαι πρὸς τ' Ἀντίπατρον ἥκειν. ἢ δ' καὶ μετέωρος ὁ Ἀντίπατρος ἦν ταύτης ἔτι τῆς ἐλπίδος, τ' Δημοσθένην ἀεὶ προσδοκῶν. ὡς οὖν ἤκουσεν ἀπὸ τῆς Καλαυρείας ἥκοντα τ' Ἀρχίαν, εὐθὺς ὡς εἶχεν, ἐκέλευσεν εἴσω καλεῖν. ἐπεὶδ' εἰσῆλθεν, αὐτὸ φράσει τὰ λοιπὰ τὸ βιβλίον, χαίρειν Ἀντίπατρε. πῶς οὐ μέλλω χαίρειν, εἰ Δημοσθένην ἤγαγες; ἤγαγον ὡς ἐθέλω μᾶλλον. ὑδεία γὰρ κομίζω τῶν Δημοσθένους λειψάνων. ἀπ' ἐλπίδος γέμειν ἔσφηλας ὦ Ἀρχία. τί γὰρ τ' ὄντων, ἢ τ' ὑδείας, Δημοσθένην ὃν ἔχοντι; πῶς γὰρ ψυχὴν αὐτὸν ἐν βασιλεῖ, ὃς τοσαύτην κατέχειν ἀδύνατον, οὐ Βοιωτίᾳ, οὐδ' ἔνθά τι παρ' ἐμοῦ λαβόντες.

ijs qui nunc ea tempestiuè in medium afferunt, non minorem gratiam merentur, vt Deum honorasse videantur. Itaque hic liber (Est autem nostrarum partium, commentarius: libri verò narratio) refert Antipatro significatum esse, Archiam adesse. Archias autem, si quis iuniorum hoc ignorat, exules comprehendere iussus erat. Literis quoque mandatum acceperat, vt nulla vi adhibita Demosthenem persuaderet, vt ex Calauria ad Antipatrum veniret. Porrò Antipater in tantam spem erectus anxiè expectabat Demosthenis aduentum. Quare cùm audiuisset Archiam ex Calauria venire, repentè vt se habebat, intrò vocari iussit. Postquam ingressus est, reliqua liber ipse dicet. Salue Antipater. Quidni saluus sim, si Demosthenem adduxisti? Adduxi vt potui: nam ex Demosthenis reliquijs Hydriam affero. Magna de spe me deiecisti Archia. Quid enim mihi cum vrna & ossibus, Demosthenem non habenti? Non fuit possibile rex, viuum in potestatē hostiū redigere: nō in Bœotia, vel à me hìc accepto auxo.

ημεῖς ἄν, θᾶττον ἂν τὸ Βυζαντίων τεῖχος ἑλοιμεν μηχαναῖς, ἢ Δημοσθένην χρυσίῳ. ἐγὼ δ' ὦ Παρμενίων ἔφη, εἰ μέν τις ἀθηναῖος ὢν ἐν Ἀθήναις λέγων, ἐμὲ τὸ πατρίδος πρόσωπον, τοῦτο ἀφαιρεῖσθαι μὴ χρήματα, φιλίαν δ' ἂν εἰδέναι τινὶ τὸ πατρίδος ἐμὲ μισεῖ, τούτῳ πρόσωπον πολεμῶ μὴ, ὡς ἀκροπόλει, καὶ τείχει, καὶ νεωσοίοις, καὶ ταφρῳ. θαυμάζω δὲ τὸ ἀρετὴ, καὶ μακαρίζω γε τὸ κτήματος τῆς πόλιν. καὶ τοῦ μὲν, ἔφω τῆς χρείας ἡμῶν ἕνεκα, ἤδιστ' ἂν προπολέσαιμι. τὸν δὲ βυλομένων ἂν ἐνταῦθα παρ' ἡμῖν τυχεῖν ἡμῶν μᾶλλον, ἢ τῆς Ἰλλυριῶν ἵππου, καὶ Τριβαλλῶν, καὶ παντὸς μισθοφορικοῦ, τὸ ὅπλων βίας, τὸ τοῦ λόγου πειθῶ, καὶ τὸ τὸ γνώμης ἐμβριθὲς οὐδαμῆ τιθεὶς δεύτερον. πρὸς Παρμενίωνα μὲν ταῦτα. τοιούτοις δέ τισι καὶ πρὸς ἐμὲ λόγοις ἐποιήσατο. τὸ μὲν Διοπείθους Ἀθηναῖον ἀπεσταλμένον, ἐγὼ μὲν εἶχον διὰ φρονήματος. ὅσῃ εὖ μάλα γελάσας, ἔφη. σὺδὲ ἀπιστεῖν πρατηγὸν, ἢ πρατιώτῃ δόξοιμεν ἡμῖν. εἰ μὲν τειχεῖς, καὶ ὁ πειραιεὺς, καὶ τὰ νεώρια, λῆρος ἔμοιγε, καὶ φλυαφος. τίδ' ἂν ἄνθρωποι πρόξαιεν, διο-

Nos verò citiùs Byzantij mœnia machinis, quàm Demosthenem auro expugnaremus. Ego ô Parmenio, inquit, siquis Athenienſis in reip. consilijs pluris me facit quàm patriam, huic pecunias, amicitiam non item offerre velim. Siquis autem propter patriam mihi inimicus est, hunc vt arcem, mœnia, portus, & fossam oppugno. Admiror autem virtutem & beatam esse dico vrbem, cui ciuis huiusmodi obtigit. At proditores, quum eorum opera non amplius indigeo, perdere cupio. Illum autem incorruptum ciuem apud nos hîc habere malim, quàm Illyricum, & Triballicum equitatum, totúmque mercenariorum exercitum. Nec armorum vi, facultatem persuadendi, & iudicij grauitatem vllatenus postpono. Hæc ad Parmenionem: & ad me similia quoque verba fecit. Ego enim de ijs qui cũ Diopithe Athenis missi fuerant, solicitus eram. Ille verò profusè ridens dixit. Tu verò nobis ab Athenienſi duce, aut milite metuis. Triremes, Pyræus, & portꝰ mihi nugæ sunt. Quid facerent homines in

νυσιάζοντες, ὃν κρεανομίαις καταζῶντες, καὶ χοροῖς; εἰ δὲ μὴ Δημοσθένης ἐν Ἀθηναίοις ἐγένετο, ῥᾴδιον ἂν ἦν ἑλεῖν τὴν πόλιν, ἢ Θηβαίοις καὶ Θετταλοῖς ἀπατῶντες, βιαζόμενοι, φθάνοντες, ὠνούμενοι. νῦν δὲ εἷς ἐκεῖνος ἐγρήγορε, καὶ πᾶσι τοῖς καιροῖς ἐφέστηκε, καὶ ταῖς ἡμετέραις ὁρμαῖς ἐπακολουθεῖ, καὶ τοῖς πραττομένοις αὐτὸς παρατάττεται. λανθάνομεν δὲ αὐτὸν οὐ τιτρώσκοντες, ἂν ἐπιχειροῦντες, οὐ βουλευόμενοι. καὶ χαλάπαξ κώλυμά τι, καὶ φοβερός ἡμῖν ἀνθρωπός ἐστι, μὴ πάντ' ἔχειν ἐξ ἐπιδρομῆς. τὸ γέ τοι κατ' αὐτὸν, οὐκ Ἀμφίπολιν εἴλομεν; οὐκ Ὄλυνθον; ἡ Φωκέας, καὶ Πύλον ἔχομεν; ἀλλὰ Χερρόνησον, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἑλλήσποντον κεκρατήκαμεν; ἀλλ' αὐτοὺς μὲν ἀκόντας, οἷον ὑπὸ μανδραγόρου καθεύδοντας τοὺς αὑτῶν πολίτας, ὥσπερ τομή τινι, καὶ κωφότητι τῆς ῥᾳθυμίας τῇ παῤῥησίᾳ χρώμενος, ὀλίγον τοῦ πρὸς ἡδονὴν φερομένους. μεταπέμπεται δὲ τῶν χρημάτων τὸν πόρον, ἀπὸ τῶν θεάτρων, ἐπὶ τὰ στρατόπεδα. συνίστησι δὲ τὸ ναυτικὸν, νόμοις τριηραρχικοῖς ὑπὸ τῆς ἀταξίας μονονοὺ τελέως διεφθαρμένον.

Bacchanalibus, conuiuijs & choris vitam consumentes? Si vnus Demosthenes Athenis non fuisset, facilius potiri essemus vrbe, quàm Thebis & Thessalia, dolo, vi, opprimentes & corrumpentes. Verùm vnus ille vigilat in omnes intentus occasiones, & nostros obseruat impetus, nostrísque consilijs resistit. Nunquam fallere, neque insidiando, neque agendo, neque consulendo possumus. Hic vno verbo, tanquam propugnaculum obstat, quominus omnia primo impetu capiamus. Nam quantum in ipso fuit, non Amphipoli, non Olyntho, non Phocensibus, non Pylo, non Cherroneso, non ora Hellespunti potiri potuimus. Ille inuitos, tanquam mandragora sopitos ciues excitat, & neglectis ijs quæ ad voluptatem faciunt, loquendi libertate illorum secat vritque ignauiam: à theatris ad castra pecuniarum transfert prouentus: cõscribit classem quæ penè perierat confusione legum trierarchici ordinis: et ciuitatis dignitatem tempore iam proiectam ad drachmã & triobolũ, excitat

ἐγείρᾳ δ' ἐρριμμένον ἤδη χρόνῳ πρὸς τὴν δ' ἀχιλλῶ, καὶ τὸ τειχοβολον, τὸ τῆ πόλεως ἀξίωμα, πάλαι τέτοις κατακεκλιμένους, εἰς τὸν προγόνους ἐπανάγων. καὶ τὴν ζῆλον τῆ Μαραθῶνι, καὶ Σαλαμῖνι κατειργασμένων, συμβησται δ' ὅτι συμμαχίας, καὶ συντάξεις ἑλληνικῆς. τέτον ὁ λακεδαίμων ὄτιν, οὐ φεναχίσω, ὁ φρίαθαι δ' οὐ μᾶλλον, ἢ τὸν Αξέρξεα ἐκεῖνον ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἐφρίατο. τέτον οὖν ὦ Αντίπατερ, χρὴ δεδίεναι μᾶλλον, ἢ πάσας τειήρεις, καὶ πάντας ἀποστόλους. ὁ γὰ Αθηναίοις τοῖς πάλαι Θεμιστοκλῆς, καὶ Περικλῆς ἐγένετο, τέτοις ναῶ ὁ Δημοσθένης ἐφάμιλλος, Θεμιστοκλεῖ μὲν, τῷ σωτῆρι. Περικλεῖ δ', τὸ φρόνημα. ἐκτήσατο γοῦν αὐτοῖς ἀκτήν, Εὔβοιαν, Μέγαρα, τὰ πρὸς τῆ Ελλήσποντον, τὴν Βοιωτίαν. καὶ καλῶς γε ἔρη ποιῆσιν Αθηναῖοι, Χαρήτα μὲν, καὶ Διοπείθη, καὶ Περόξενον, καὶ τοιέτοις τινὰς ἀποδεικνύντες στρατηγεῖν, δημοσθένη δ', ἐσω κατέχοντες ὅτι τῶ βήματος. ὡς εἰ τέτον τὸν ἄνδρα τὸν ὅπλων ἀπεῤῥήναν, καὶ νεῶν, καὶ στρατοπέδων, καὶ χρημάτων κύριον, αὖ κατήσομαι τὸν λόγον.

iamdudum fractos animos ad maiorum imitationem reuocans, & rerum ad Marathonem, & Salaminē gestarum: atque author est vt Grǽcos sibi societate et fœdere coniungant. Hunc non licet fallere, non decipere, nec magis pretio corrumpere, quàm Aristidem illum rex Persarum corrupit. Hic igitur Antipater, magis est formidandus, quā triremes omnes, quàm vniuersa classis. Quod enim apud veteres Athenienses Themistocles, & Pericles fuerunt, id nunc est istis Demosthenes, prudentia par Themistocli, animi magnitudine Pericli. Itaque redegit in ipsorum potestatem, Euboeam, Megara, oram Hellespontiacam, Boeotiam. Et rectè faciunt Athenienses quòd Charetem, Diopithem, & Proxenum, & similes quosdam præficiunt exercitui, Demosthenem verò domi retinent ad suggestum. Quòd si hic in potestate haberet arma, naues, exercitus, & rei gerendæ occasiones, & pecuniam, vererer ne de Macedonia iam periclitaremur.

ὃς καὶ νῦν ἀπὸ ψηφισμάτων ἀνταγωνιζόμενος ἡμῖν, παντα-
χοῦ συμπεριτρέχει, καταλαμ-
βάνει, πόρους ἐυρίσκει, δύναμιν
συλλέγει. τίδ' οὐ ζῶντα κατει-
λήφατε; καπηλείφαμεν. κ' Α
τίδ' ὀδὸν οὕτω τέθνηκεν; οὐκ,
ἀλλ' οὐχὶ νῦ ἐν Καλαυρείᾳ.
τάχα τῆς ὑμετέρας λήρ: ειν
ἔργον ὀλιγωρείας, ὑ στρα- Β
πευόντων τ' ἀνθρώπων; ἀλλ' ὄδ'
ὑφ' ἡμῶν ἐψήφιστο. τί φῄς; αἰνίγ-
ματα λέγεις ὦ Ἀρχέα. ζῶντα
λαβόντες οὐκ ἔχετ' οὐδ' ὡς ἐκέ-
λευες τὸν γε πρόπαλον μὴ βιά- C
ζεσθαι; καίτοι πλέον ἂν οὐδὲ
βιασαμένοις οὐδὲν ἦν. καὶ γὰρ
οὕτω ἐμελήσαμεν. οὐκ εὖ γε ὑ-
μεῖς κἀξ μελήσαντες. ἴσως οὖν
ἂν τῆς ὑμετέρας τέθνηκε βίας. D
ἡμεῖς μὲν αὐτὸν οὐκ ἀπεκτέ-
ναμεν, βιάζεσθαι δ' αὐτὸν μὴ
πέφυκεν ἀναγκαῖον ἦν. σοὶ δ'
ὦ βασιλεῦ, τί τὸ πλέον, εἰ ζῶν
ἀφίκετο; πάντως οὐδὲν ἂν αὐ-
τὸν, ἢ ἀπέκτεινας. εὖ φρόνει ὦ E
Ἀρχέα. δοκεῖς μοι μὴ σωφρονη-
κέναι, μηδ' ἃς τις ὁ δημοδέ-
κης, μήτε τ' ἐμοὶ γνώμας, ἀλ-
λὰ νομίζειν ὁμοίον εἶναι δημο-
δέκῃ ἐυρεῖν, καὶ τούτοις ζητεῖν
τὸν κακῶς ἀπολωλότας,
μαραθώνιον Ἀριστόνικον, καὶ

Nunc enim decretis tantùm pugnãs, nos undiquaque oritur, occupat, conficit pecuniam, colligit copias. Sed cur non comprehendimus. Num igitur in via est extinctus? Non: sed vbi erat, in Calauria. Forsan hoc accidit negligentia vestra, quia non bene tractastis hominem? Imò non fuit in potestate nostra. Quid ais? ænigmata dicis Archia: virũ cepistis, nec habetis? Nõn mandasti initio ne quis ei vim afferret? quanquam nihil profuturum erat, etsi vim intulissemus. Hoc enim curæ nobis fuit. Non accidit igitur vestra negligentia. Sed vos ipsi fortasse interfecistis eum. Ipsum non interfecimus: sed non obtemperanti vim afferre coacti sumus. Quid autem tibi prodesset, ô rex, si vivus venisset? Quid aliud illo fecisses, quàm occidisses? Dij meliora Archia: videris mihi non intellexisse, neque quis sit Demosthenes, nec; quid sentiã. Sed puras perinde esse Demosthenem invenire, & hos quærere qui malè perierunt, Himeræum Phalereũ, & Marathonium Aristonicũ. & Pyræusem Eucratem,

ἱμεραῖον τὸν Φαληρέα, καὶ τ'
τὸν ἐκ πιερίας Εὐκράτη,

τῶν ῥαγδαίων ῥευμάτων ὐδὲν διαφέροντας, ἀνθρώποις ταπεινοῖς, ἀφορμὴν προσκαίρων θορύβων ὑπιπλάσαντας, καὶ πρὸς μικρὰν ταραχὴν ἐλπίδα θρασείας ἀναζάντας, εἶτα πίξαντας ὰς εἰς μακρὰν, δίκλιτον τῶν δειλιῶν πνευμάτων. καὶ τὸν ἄπιστον Ὑπερίδην, καὶ τὸν ἄφιλον Δημόλαχα, τὸν οὐδὲν αἰσχρὸν νομίσαντα κολακείᾳ τῆς πλήθους, συκοφαντῆσαι Δημοσθένην, οὐδ' αὐτὸν εἰς ταῦτα παρελθεῖν διάκονον, ἐφ' οἷς αὐτοὶ μετενόησαν, οἷς ἐχαρίζετο. μετ' ὀ πολὺ γοῦν ἡ συκοφαντία λαμπρεστέρα ἢ κατ' Ἀλκιβιάδην αὐτῷ τὴν κάθοδον ἀνακόμισε. τῷ δ', ὡς ἔοικεν, οὐδὲ ἐπηχμάκει τῶν ποτὲ φίλτατον τῇ γλώττῃ χαίρωνος, ἵν' ἐκεῖνο δέκατον τῆς ἀγνωμοσύνης ἐκτίμαῖν. τίδ' ὰν ἐχθρὸν ἡμῖν ἔχθιστος ὁ Δημοσθένης; οὐχ ὅτῳ μέλει πρόπου πίστεως, φίλον παῖ ἄδολον, καὶ βέβαιον ἥδιστ' ἀγαθῷ. τὰ μὲν γὰρ καλὰ, καὶ παρ' ἐχθροῖς καλά. καὶ τὰ τῆς ἀρετῆς, πανταχοῦ τίμιον. οὐδὲ κακίων ἐγὼ Ξέρξου τὸ Βῦλιν, καὶ Σπέρχιν τὸν Λακεδαιμονίους θαυμάσαντος, καὶ κτεῖναι παρὸν, ἀφέντος.

qui nihil differunt à vehemētibus aquarum fluxibus, abiecti animi homines, qui per occasionem opportunorum tumultuū, inclarescunt, & ad leuem spem motus insolescunt: verùm breui, vespertinorum instar flatuum intremiscunt. Præterea perfidum Hyperidem, alienum ab amicitia vulgi assentatorem, qui turpe nō duxit, quo vulgi gratiam iniret, instruere calūniam Demosthenī, neque ad hęc se prębere ministrum, quorum eos statim pœnituit, quibus erat gratificatus. Nam nō multò post hanc calumniam, contigit ei reditus reditu Alcibiadis clarior. Istum autem nihil puduit lingua incessere homines quondam amicissimos, quam conueniebat ei propter ingratitudinem præcidere. Quid? non oderas Demosthenem maximè omniū hostium? Non, siquidem rationem habeo morum & fidei eius, & amo vbique integritatem, & constantiam. Nam honestæ res, honestæ etiam apud hostes censentur, & virtus vbique in pretio est. Neq; sum Xerxe deterior, qui sulim & Sperchim Lacedæmonios admiratus, eos cùm posset, non occidit.

ἀλλ' εἰ δή πνα παντων, καὶ δημοσθένην, αὐτός τε δὶς Ἀθήνησιν, εἰ καὶ μὴ κ' πολλὴν σχολὴν συγγνόμενος, καὶ παρὰ τ ἄλλων ἀκηκοὼς, ἔκ τε τῶν πολιτευμάτων αὐτ εἶχον θαυμάσας, οὐχ ὡς ἄν νομίσειέ τις τῆς τῶν λόγων δεινότητος. εἰ καὶ μηδὲν μᾶλλον ὁ Πύθων πρὸς αὐτὸν, οἱ δ' ἀττικοὶ ῥήτορες πολλὰ, περιβάλλοντ τῷ τότε κρότῳ, καὶ τόνῳ καὶ λέξεων εὐρυθμίᾳ, καὶ ταῖς τῶν διανοιῶν περιλαμφαῖς, καὶ συνεχείαις ἀποδείξεων, καὶ τῷ συνακτικῷ γε, καὶ κρουστικῷ. μετενοήθην γοῦν ὅτε τὸν Ἑλλήνας Ἀθήναζε συνηγάγομεν, ὡς ἐλέγξοντες Ἀθηναίους, Πύθωνι, καὶ τοῖς Πύθωνος ἐπαγγέλμασι πεπεισμένους. εἶτα δημοσθένει, καὶ τοῖς δημοσθένους ἐλέγχοις πειθομένους. ἀλλ' ἡμῖν ἀπροσδόκητος ἡ διάμετρος αὐτῷ τὸ λόγου. ἐγὼ δ', τοσοῦτον μὲν δευτέραν ἔταττον, ἐν χώρᾳ πιθεὶς ὀργάνου. δημοσθένην δ' αὐτὸν ἐκπεπλάμενον τὸ τε φρονήματος, καὶ τῆς συνέσεως, ἀκλινῆ τινὰ ψυχὴν ἐν ὀρθῇ ἐν ἀπάσαις φυλάττοντα τειχυμέναις τ τύχης, καὶ πρὸς μηδὲν τ δεινῶν ἐνδιδόντα. καὶ φίλιππον δ τ ἐμὲ γνώμην ἔχοντα, περὶ τοῦδε ὑπισά-

Ego verò, siquem ex omnibus, Demosthenem, tum quia bis cum ipso Athenis, etsi non multo cum otio, congressus sum, tum quia ex alijs audiui, etiam ob administrandi rationem maximè sum admiratus: non, vt putârit aliquis, ob eloquentiam: etsi cum hoc collatus Python nihil esset, ludúsque Attici oratores, comparati cum huius actione, vigore, dictionum compositione, sententiarum luminibus, densis argumentis, conciliandis, & impellendis animis. Itaque pœnituit nos, quùm Græcos Athenas conuocassemus, vt Athienses obiurgaremus, Pythoni, Pythonisque promissis fidem adhibuisse: postquam in Demosthenis argumenta incidimus, cuius vis in dicendo erat insuperabilis: quam in secundo laudis ordine colloco, instrumenti vice habitam. Sed Demosthenem ipsum magis suspexi, ob consilium & prudentiam, qui in omnibus fortunæ periculosissimis tempestatibus animum immotum seruabat, nec rebus aduersis vnquam cedebat. Ac memini Philippum perinde ac me de illo sentire,

μίων. ἔτος μὲν γε, δημηγορίας
ἐξαγγελθείσης ἀθλιώτερον ποτε,
καθαπομένης τὸ Φιλίππου,
καὶ Παρμενίωνος ἠγανακτηκότος, καί τι καὶ σκωπτικὸν εἰς τὸν
δημοσθένη ἐπιπόντος, ὦ
Παρμενίων ἔφη, δίκαιος ὁ Δημοσθένης παῤῥησίας τυγχάνειν. μόνος γέτοι τῶν ἀπὸ τῆς
Ἑλλάδος δημαγωγῶν, οὐδαμοῦ τοῖς ἀπολογισμοῖς ἐγγέγραπται τῶν ἐμῶν ἀναλωμάτων.
καίτοι μᾶλλον ἠβουλόμην, ἢ
γραμματεῦσι πεισίτας ἐμαυτὸν πεπιστευκέναι. νῦν δ' ἐκείνων μὲν ἔκαστος ἀπογέγραπται,
χρυσίον, ξύλα, πύργοι, δρέμματα, μῶν. ὁδὲ, ὁπηνίκα στόλους ἀποπέμπει, συντάττει
δυνάμεις, ἀπημεδίμνου. τοιαῦτα γὰρ τότε, καὶ πολλάκις πρὸς
με Φίλιππος ἔλεγε, ἐν τῷ παρὰ τὸν τύχης κρημνῶν
πηδήματος, τὸ μὴ φαπίζειν τὸν
δημοσθένη. ἔγε καὶ τὸν λόγους ὥσπερ κριοὺς, ἢ καταπέλτας Ἀθηναῖοι ὁρμωμένους,
διασείειν αὐτὸν, καὶ καταβάλλειν
τὰ βουλεύματα. ὁ μὲν γὰρ
Χαιρωνείας, οὐδὲ μιᾷ τῶν νίκαις
ἐπαύετο πρὸς ἡμᾶς λέγων, εἰς
ὅσον ἀνθρώπους ἡμᾶς κινδύνους
πέδα, καὶ κακία φαπίζων,

cui cùm ex Athenarum
vrbe quædam afferretur
concio, in qua ille in
Philippum inuectus erat,
& Parmenio ſtomachare-
A tur, & Demoſtheni con-
uitiaretur, Demoſthenes,
inquit, dignus eſt qui li-
berè loquatur. Nam huic
vni omnium Græcorum
oratorum nihil fertur ex-
B penſum in meis ration-
ibus, quanquam ei me cre-
dere mallem, quàm na-
ualibus ſcribis: quorum
vnicuique meis in ratio-
C nibus perſcriptum eſt au-
rum, ligna, reditus, pe-
cudes, agri. Hic verò lon-
gas claſſes mittit, comparat
exercitus: obſiſtit. Talia &
tunc, & ſæpe mihi de viro
illo dicebat Philippus, v-
num hoc in fortunæ ſuæ
D bonis ponens, quòd Demo-
ſthenes non eſſet imperator:
cuius orationes velut arie-
tes, aut catapultæ ex Athenis
emiſſæ, eius conſilia pertur-
barent & ſubuerterent. Nam
de pugna ad Chæroneam,
E nec poſt victoriam deſiit
prædicare, quantum ipſi
periculum hic vir creaſ-
ſet. Niſi enim præter ſpem,
ob ducum inſcitiam, & a-
ciem malè inſtructam, &

κατέσησε. μὴ γὰρ εἰ παρ' ἐλ-
καὶ φαπισμῶν ἀταξία, ἢ

τῇ παραδόξῳ ῥοπῇ τῆς τύχης, τὰ πολλὰ πολλάκις ἡμῖν συνεργασαμένη, κεκρατήκαμεν. ἐν᾽ ὅτι μάτην ταύτης ἡμέρας, τὸ περὶ ἀρχῆς, καὶ τῆς ψυχῆς κίνδυνον ἐπέστησε μοι, τὰς ἁπάσας πόλεις εἰς ἓν συναγαγὼν, καὶ πᾶσαν τὴν ἑλληνικὴν δύναμιν ἀθροίσας, Ἀθηναίοις ἅμα, καὶ Θηβαίοις, Βοιωτοῖς τε τοῖς ἄλλοις, καὶ Κορινθίοις, Εὐβοεύσι τε, καὶ Μεγαρεῦσι, καὶ τὰ κράτιστα τῆς Ἑλλάδος διακινδυνεύειν καταναγκάσας, καὶ μηδ᾽ εἴσω με τῆς Ἀττικῆς ἐπιβῆναι παρελθεῖν. τοιγαροῦν τινες ἦσαν αὐτῷ συνεχεῖς οἱ λόγοι. καὶ πρός γε τοὺς λέγοντας, ὡς μέγαν ἔχοι τὸν Ἀθηναίων δῆμον ἀνταγωνιστὴν, ἐμοὶ δημοσθένης μόνος εἶπεν ἀνταγωνιστής. Ἀθηναῖοι δ᾽, δημοσθένη δὲ ἔχοντες, Αἰνιᾶνες εἰσὶ, καὶ Θεσσαλοί. καὶ πρέσβεις ὁπότε πρὸς τὰς πόλεις πέμποι, τί μὴ ἄλλων ῥητόρων, ἢ τινας ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων πόλις ἀπέστειλεν, τὴν πρεσβείαν ἔφασκε λύειν κεκρατηκώς. τὸ δημοσθένους δ᾽ ὑπερισχύειν, μία τῶν εἴπεν ἂν ἐπιτρεψάντων. οὐ γὰρ ἔστι κρίνειν δημοσθένους λόγων Φίλιππος. καὶ μήτοι καὶ

inſperatam fortunam, quæ multa ſæpe nobis confecit, viciſſemus, vno die non modò regnum, ſed & vitam meam in diſcrimen adduxerat: coniunxerat potentiſſimas vrbes, coëgerat omnes vires Græciæ, Athenienſes, Thebanos, Bœotios, Corinthios, Eubœenſes, Megarenſes: effecerátque vt ſimul omnes ciuitates periculum ſubirent: & mihi tranſitum in Atticam interclu'erat. Huiuſcemodi ſermones continuos de Demoſthene habebat. Et dicentibus, ei populum Athenienſem magnum eſſe antagoniſtam: reſpondebat ſe vnum habere antagoniſtam Demoſthenem. Athenienſes autem ſine Demoſthene, Æniánenſes eſſe & Theſſalos. Et quando legatos ad vrbem mittebat, ſiquos alios miſerant Athenienſes, facilè vincebat ipſe: ſed Demoſthene præſente, fruſtra, inquit, ſe legatos mittere. Non enim poteſt erigi trophæum contra Demoſthenis eloquentiam. Sic Philippus dicebat. Itaque ego qui quidem longe inferior ſum Philippo,

τοῦτο ὁ παίτως, ἐλαττον ἂν ἔχοντες,

εἰ λάβοιμι τοιοῦτον ἄνδρα. πρὸς διὸς Ἀρχέα, τί ποτε νομίζεις, βουῶν ἂν ἐπὶ σφαγὴν ἤγομεν, ἢ πολὺ μᾶλλον ἂν συμβουλον περὶ τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων, καὶ τῆς ἀρχῆς πάσης ἐποιούμεθα. φύσει μὲν γὰρ αὐτῷ, καὶ κατ' ἀρχὰς προσπεπονθότι ἐξ αὐτῶν τῶν πολιτευμάτων. ἔτι δὲ μᾶλλον Ἀριστοτέλει μαρτυρεῖ. πρός τ' ἦν τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ πρὸς ἡμᾶς γε ἄγων, οὐδὲν ἐπαύετο. τοσούτων ὄντων αὐτῷ τῶν προσαρεσκόντων, μηδένα οὕτω πώποτε θαυμάσαι, μεγέθους τε φύσεως, καὶ τῆς περὶ τὸν λόγον ἐλευθερίας, καὶ βάρους, καὶ τάχους, καὶ παῤῥησίας, καὶ καρτερείας. ὑμεῖς δ' ἔφη διανοεῖσθε ὡς τὸν Εὐβούλου, καὶ Φρυνώνος, καὶ Φιλοκράτους, καὶ περαῖδε δώρεις καὶ τὸν ἀναπείθειν, ἄνθρωπον, καὶ πλοῦν παῤῥᾳον οὐσίαν εἰς Ἀθηναίους, ἰδίᾳ τε τοῖς δεηθεῖσι, καὶ δημοσίᾳ τῇ πόλει κατὰ πάλαι κότα. διαμαρτάνοντες δ', φοβήσειν οἴεσθε, πάλαι βεβουλευμένον τὸ ψυχὴν ὑποδεῖναι τοῖς δ' ἀπειλοῖς ἀδήλοις τύχαις. καὶ καταπεπλευκότων τῶν περαπλωόντων ὑμῶν, ἀγανακτεῖτε. ὅδ' ἁδὲ τὸν Ἀθηναίων δῆμον ὑποστέλλεται. λέληθεν ὑμᾶς ἔφη,

si cepissem talem virum, num velut bouem ad cædem abducerem? an verò potiùs in consilium de toto regno Græciæ constituendo adhiberem? Nam initio natura ei bene affectus fui, propter res eius gestas: ac magis propter Aristotelis testimonium, qui solebat eum sæpe ad Alexandrum, & ad nos ducere. Et cùm tot essent qui ad eum venire consueuerant, neminem sic admirabatur propter magnitudinem ingenij, temperantiam, grauitatem, celeritatem, loquendi libertatem, & tolerantiam. Vos autem, inquit, cogitatis de illo, ceu Eubulo, Phrynone, & Philocrate, & illum donis corrumpere conamini, qui vniuersum patrimonium in Athenienses priuatim & publicè contulit. Et quia nihil proficitis pecunia, vos eum territuros putatis, qui iampridem constituit pro incerta patriæ fortuna mortem oppetere. Et siquid in vobis reprehendit, ægrè fertis. At ille ne populum quidem Athenienſium metuit. Latet vos, inquit,

τῆ μὲν τῆς παιδὸς εὐνοίᾳ πολιτευόμενος, αὐτῷ δ' ἦν πολιτείαν γυμνάσιον φιλοσοφίας προσῆκεν. τὰ τοιαῦτα ὦ Αρχία, ἐφ' οἷς ἐπιδύμουν αὐτῷ συγγενόμενος, τήν τε γναμψὶν, ἣν ἔχει περὶ τ' παρόντων ἀκοῦσαι λέγοντος, καὶ τῶν ἀεὶ παρεμπεπλωκότων ἡμῖν κολάκων περὶ ἐλευθερίας, ἀπορίας, ἀπλῆς τινος ἐξ ἐλευθέρας γνώμης ἀκοῦσαι λόγου, καὶ φιλαλήθους συμβουλῆς μεταλαβεῖν. καὶ τι καὶ νουθετῆσαι δίκαιον, ἐφ' οἷον οὖν τῶν Αθηναίων ἢ ἀχαρεστίαν, πάντα παρεβάλετο τὸν αὐτοῦ βίον, ἐξὸν εὐγνωμονεστέρως, καὶ βεβαιοτέρως κεχρῆσθαι φίλοις. ὦ βασιλεῦ, τῶν μὲν ἄλλων ἴσως ἂν ἔτυχες. ταυτὶ δ', μάτην ἂν ἔλεγες. οὕτω μανικῶς φιλαθήναιος λῶ. ταῦτα ὦ Αρχία, τί γὰρ ἂν καὶ λέγοιμι; ἀλλὰ πῶς ἀπέθανεν; ἔοικας ἔτι μᾶλλον ὦ βασιλεῦ θαυμάσειν. καὶ ἡμεῖς οἱ τεθεαμένοι, διεφέρομεν οὐδὲν ἐκπλήξει τε, καὶ ἀπιστίᾳ τῶν ὁρωμένων. ἔοικε γὰρ ἤδη πάλαι ὢν ὧδε βεβουλευμένος περὶ τῆς ὑστάτης ἡμέρας. δηλοῖ δ' ἡ παρασκευή. καθῆστο μὲν γὰρ ἔνδον ἐν τῷ νεῷ. μάτην δ' ἐν τῶν πρόσθεν ἡμερῶν

eum amore patriæ remp. administrare, atq; hanc administrationem, tanquam philosophiæ scholam sibi proposuisse. Talia, ô Archia, eius consuetudine consequi peroptabã, scilicet de rebus præsentibus audire dicentem sententiam, & remotis qui mę circunstant adulatoribus, ingenuam liberæ mentis orationem accipere, & consilij veritatis studiosi particeps esse. Ac mihi sanè videtur hoc nomine reprehendendus esse, quòd vitam suam in discrimen adduxit, pro tam ingratis ciuibus, cùm posset alios inuenire amicos fideliores & constantiores. Alia quidem, ô rex, fortè consequutus esses: sed hæc frustra dixisses, ita furebat amore patriæ. Sic est, Archia: quid enim dicerem? sed quomodo mortuus est? Videris ô rex, miraturus amplius. Etenim nos qui spectauimus, non minùs obstupuimus rem fide maiorem, quàm qui videbant. Videtur enim iam olim apud se constituisse de postremo vitæ die: quod intelligi potest ex apparatu. Nã intus sedebat in templo: ac frustra superioribus diebus cum eo collocuti eramus.

λόγους ἡμῖν ἀναλωκότες.

τί ἦσαν οἱ παρ' ὑμῶν λόγοι. πολλὰ καὶ φιλάνθρωπα προσυτεινόμην, ἔλεόν τινα παρὰ σοῦ καθυποχούμενος. οὐ μάλα μοι προσδοκῶν. οὐ γὰρ ἠπιστάμην, ἀλλὰ σὲ ὠόμην δι' ὀργῆς ἔχειν τὸν ἄνθρωπον, χρήσιμον δ' οὕτως πρὸς τὸ πείθειν νομίζων. ὁδὲ, πῶς προσέτο τοὺς λόγους, καί μοι μηδὲν ἀποκρύψῃ. μάλιστα γὰρ αὐτὰ κοινὰ ἂν ἐβουλόμην παρὰ σοῦ εἶναι νῶν. ἀλλὰ σύγε μὴ παραλίπῃς μηδέν. οὐ γὰρ τοι σμικρὸν ἔργον, ἦθος ἀνδρὸς γνῶναι τὸ εἶσω κατανοῆσαι. πότερον, ἄτονος, καὶ γνωθρὸς ἦν, ἢ πανταπασιν ἀκλινὲς τὸ τῆς ψυχῆς ὄρθιον ἐφύλαττεν. οὐδὲν ὑπέστελλεν ἐκεῖνος γε. πῶς γάρ; ὃς ἡδέως ἐγελάσας, καὶμὲ δὴ παρεῖναι ἐς τὸν φορτικώτερον βίον, ἀπατεῶνα ἔφη με ὑποκριτὴν εἶναι τῶν ψευσμάτων. ἀπιστήσας ἅπαξ τοῖς ἐπαγγέλμασι, προσῆτο ἡμᾶς ψυχρῶς. οὐκ, εἰπέ τῶν λοιπῶν ἀκούσας, οὐ δόξει σοι μείονον ἀπιστεῖν. ἀλλ' ἐπὶ κεφαλῆς ὦ βασιλεῦ ἐχέτω, Μακεδόσι μὲν εἶπεν οὐδὲν ἀπόμοτον, σὲ δὲ παραδόξων, εἰ δημοσθένην ὄψει λαμβάνοντα, ὡς Ἀμφίπολιν, ὡς Ὄλυνθον, ὡς Ὠρωπόν. τοιαῦτα πολλὰ ἔλεγε.

Quales fuerunt vestri sermones? Multa humanissima proponebam: promittebam ei veniam abs te: non quòd eam expectarem, cùm nescirem tuam mentem. Sed arbitrabar te huic vehementer iratum esse: atque hæc tantùm conducere putabam ad persuadendum. Quomodo accepit vestram orationem? ac nihil me celes. Nam vellem coram audiuisse: sed tu nihil omittas. Magna res est tanti viri mores sub exitum vitæ nosse: vtrum se mollem & ignauum præstiterit, an constantiam animi retinuerit. Nihil formidauit ille. Quomodo? Suauiter enim risit: ac lusit in priorem vitam meam: ineptum dixit esse me tuorum mendaciorum histrionem. Itaque promissis non credens, animam profudit. Non, si reliqua audias, non solùm non credidisse videbitur. Sed siquidem, ô rex, dicere iubes, dixit nihil indignum aut nouum esse Macedonibus ità capere Demosthenem, vt Amphipolim, Olynthum, Oropum. Talia multa dixit.

Achil uimus

καὶ γὰρ οὐδ' ὑπογεφύρας παρεσκευάμεθα, ἵνα σοι τὰ λεχθέντα σώζοιτο. ἐγὼ μὲν τοίνυν ἔφην ὦ Ἀρχία, βασάνων, ἢ θανάτου φοβῶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἂν ἀν- A τιπάτρῳ χωρίσαιμι. ἀλλ' εἰ ταῦτ' ἀληθεύετε, πολὺ μοι μᾶλλον ἔπι φυλακτέον, μὴ τῶν ψυχῶν αὐτῶν παρ' ἀντιπάτρου διαφθαρῶμεν, μηδ' ὧν ἐμαυτῷ ἔταξα τάξιν λιπὼν τὴν ἑλληνικὴν, εἰς τὴν μακεδονικὴν μεταβαλέσθαι. καλὸν γὰρ ὦ Ἀρχία, εἰ τὸ ζῆν ἐμοὶ, πειρασεις αὐτὸς παρέχοι, καὶ τει- C χήρης, ὧν ὑπεδεδώκα, καὶ τεῖχος, καὶ τάφρος τοῖς ἐμοῖς τέλεσιν ἐξειργασμένα, καὶ φυλὴ παιδικὴ, εἰς ἣν ἐγκλοντὴς ἐχορήγουν ἐγὼ, καὶ Σόλων, καὶ Δράκων. καὶ παῤῥησία βήματος, καὶ δῆμος ἐλεύθερος, καὶ ψηφίσματα γραφικὰ, καὶ νόμοι πεπεφαλαιωμένοι, καὶ τροφῶν ἀρεταὶ, καὶ τέρπεα, καὶ πολιτῶν εὔνοια, τῶν ἐμὲ πολλάκις D ἐσωσαμένων, καὶ δύναμις Ἑλλήνων, ἣν ὑπ' ἐμοῦ μέχρι νῦν τετηρημένων. εἰ δὲ καὶ βιοτὸν ἐλεεῖσθαι, ταπεινὸν μὲν, ἀνεκτὸς δ' ὅμως ὁ ἔλεος περὶ τοῖς οἰκείοις, ἂν ἐλυσάμην αἰχμαλώτοις, ἢ τοῖς πατρῴοις ὠνησάμην· ἐξὸν γὰρ τὰς θυγατέρας, ἢ τὰς τῶν

Adhibuimus enim scriptores qui eius dicta exciperẽt. Ego equidem, inquit ô Archia, tormentorum, mortisue metu in conspectum Antipatri venire nolim. Sed si vera hæc sunt quæ dicitis, longè magis cauere debeo, ne mens mea corrumpatur ab Antipatro, ne-ue meum in Græca acie ordinem deseram, factus ad Macedonas B transfuga. Si enim viuere mihi est honestum, Piræus præbeat, & triremis quam instruxi, & murus, & fossa meo sumptu facta, & tribus Pandionis, cuius causa ego expensas vltro uppeditaui, & Solon & Draco: & libertas suggestus, liber populus, decreta militaria, leges classium, matorum virtutes, & trophæa, & ciuium, qui D me sæpe coronarunt, beneuolentia, & Græcorum qui hactenus à me sunt conseruati, potentia. Quòd si vita mihi debeat alterius misericordia contingere, humile illud est, at E tolerabile quidem, si mihi contingat à ciuibus meis, quorum redemi captiuos, aut à patribus, quorum collocaui filias, aut quos

ἐργάσις συμβιλυσάμιλω. εἰ δέ
με μὴ σώζοι νήσων ἀρχὴ, καὶ
θάλαττα, παρά γε τούτου
Ποσειδῶνος αἰτῶ τὸ σώζεσθαι,
καὶ τῶνδε τῶ βωμῶ, καὶ τῶν ἱε-
ρῶν νόμων. εἰ δὲ Ποσειδῶν ἔφη
μὴ δύνασθαι φυλάττειν τὴν ἀσ-
υλίαν τοῦ νεώ, μήδ' ἐπαισχύ-
νεται παραδοῦναι δημοθένην
Ἀρχίᾳ, τεθνάμιλω, οὐδὲ
Ἀντιπάτρος ἡμῖν αὖτε τῶ θεῶ
κολακευτέος. ἐξῆν μοι φιλτέ-
ρους ἔχειν Ἀθηναίων Μακε-
δόνας, καὶ νῦν μετέχειν τῆς ὑμε-
τέρας τύχης, εἰ μὴ Καλλιμέ-
δοντος, καὶ Πυθέου, καὶ δημά-
δου σωζεσθαι ὁμιλου. ἐξῆν γὰρ κἂν
ὀψὲ τὴν ψυχὴν μεταμόσασθαι,
εἰ μὴ ταῖς Ἐρεχθέως θυγατέ-
ραις, καὶ τὸν Κόδρον ἐπηκολού-
μιλουν· οὐκουν ἠθούμιλν αὐτομο-
λῆσαι τῷ δαίμονι συμμεταβάλλεσθαι. καλὸν γὰρ κρηπφύ-
γετον θάνατον ἐν ἀκινδύνῳ παν-
τὸς αἱρεῖσθαι γίνεσθαι. καὶ νῦν
Ἀρχία, τὸ κατ' ἐμαυτὸν ἀ κα-
ταισχυνῶ, ταῖς Ἀθήναις ἐκὼν
δουλείαν ἑλόμενος, ἐπάθιον
ἂν τὸ κάλλιστον τὴν ἐλευθερίαν
προέμενος. ἀλλὰ δίκαιον γὰρ
ἔφη σοι τῶν παιγνιδίων μνη-
μονεύειν. ἀ σεμνὸν τὸ λεχθέν,

dandis contributionibus iu-
ui. At si me nec insularum
imperium, nec mare seruet,
ab hoc Neptuno peto vt
me seruet, ab hac ara, sa-
crisque legibus. Sin autem
A Neptunus non potest de-
fendere immunitatem tem-
pli, nec pudet eum prodere
Demosthenem Archiæ, mo-
riar, nec mihi Antipater pro
Deo colendus erit. Lice-
B ret mihi amiciores habe-
re Macedones quàm Athe-
nienses, & frui fœlicitate
vestra, si Callimedonti, Py-
theæ, Demadi me adiunge-
C re vellem. Liceret animum
vel serò mutare, nisi ve-
recundia Codri, & filia-
rum Erechthei me prohi-
beret. Nolui igitur transfu-
gam fortunam sequi. Ho-
nestum enim effugium mors
D est, quæ turpitudinis perí-
culo vacat. Et nunc Ar-
chia, quantum in me est,
Athenas non dedecorabo,
vltro acceptæ seruitute, &
abiecta libertate in qua mo-
E ri est honestissimum. Verùm
conuenit tibi tragœdias
commemorare: nonne grauí-
ter dictum est? At illa
iam moriens tamen, De cen-
ter vt caderet, cauebat sedu-
lò. Hoc cùm fecerit puella,

Ἡδὲ, καὶ δικαίως· ὅμως, πολλοῦ πρόσθιον εἶχεν εὐσχημόνως πεσεῖν.

κόρη καὶ ταῦτα. Δημοσθένης ὁ, ἐυχήμονος θανάτου, βίον
προκεινεῖ ἀχήμονα, τῶν Ξενοκράτους, καὶ Πλάτωνος περὶ ἀθανασίας λόγων ἐπιλαθόμενος, καί τινα πικρότερον ἔλεγε προσχθεὶς εἰς τὸν τῆ τύχης ἐξυβείζοντας. ἀλλά τί δεῖ λέγειν νῦν ἐμέ; τέλος δ' ἐμοὶ, τὰ μὲν, δεομένῳ, τὰδ' ἀπειλοῦντος, ἀπαλλαὸ μᾶλλον σφᾶς κεφαλὴν κραυγάντος, ἐπειθόμην ἂν ἔγωγε τούτοις Ἀρχίας ὤν. ἐπεὶ ὁ Δημοσθένης ἐμοὶ, συγγίγνωσκέ μοι ὦ δαιμονίε, μὴ περυκότι κακῇ γλυκεῖα. τότε δὴ τότε πρὸς βίαν αὐτὸ ἀποσσᾶν διενοήμην. ὅδ' ὡς ἤκουσέ τε, ἄλλος ἦν καταγελῶν. καὶ τὸ θεὸν προσβλέψας, εἶπεν Ἀρχίας εἶπεν ὅτι λόγα μόνα, καὶ τριήρεις, καὶ τεῖχη, καὶ στρατόπεδα, δυνάμεις εἶναι, καὶ χρησφυγέτας, ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχαῖς ὑπολαμβάνειν, τὸ δ' ἐμὸν παρεμπεσὸν, καταφρονεῖν. ἣν ἂν ἐλέγξειαν Ἰλλυριοί, καὶ Τριβαλλοὶ, καὶ Μακεδόνες, ὀχυρώτεραν, ἢ ξύλινον ποτε τεῖχος ἡμῖν, ὃ θεὸς ἀνεῖλεν ἀπόρθητον εἶναι. μᾶλλ' ἂς αὐ τῆς προνοίας, ἀδεῶς μὲν ἐτελεύτευσα μὲν ἀδεὲς δέ μοι τὸ κῆ Μακεδόνων θάρσος. ἐμέλησε δ' οὐδὲν ἐκ Εὐκτήμονος, ἐκ

an honestæ morti, vitam turpem præferet Demosthenes, Xenocratis, & Platonis disputationum de animæ immortalitate oblitus? Quædam etiam acerbius dicebat, in eos inuectus qui calamitatem exprobrant. Sed quid opus est, vt ego ea nunc referam? Cùm ad extremum partim precarer, partim minas adhiberem, & blanditijs terrores miscerem. Ego, inquit ille, persuaderi mihi paterer, si Archias essem. Sed quia sum Demosthenes, ignosce mihi ô infœlix, ad ignauiam non nato. Hîc cùm vi ipsum abducere statuerem, idque ipse sentiret, cœpit me irridere, & Deum aspiciens ait, Archias putat tantùm arma, triremes, mœnia & castra, vires esse & perfugia vitæ: meum verò apparatum cõtemnit, quem expugnare, neque Illyrici, neque Triballi, neque Macedones possint. Firmior enim est quàm murus ille ligneus, quem olim nobis Apollo respondit inexpugnabilem esse. Nam vt prudentia me in administratione Reip. securum præstitit, ita me aduersus Macedonas securum reddet. Nunquam curaui Euctemonem [illegible]it

Αειστογείτονος, οὐ Πυθέου, ϗ Καλλιμέδοντος, οὐ Φιλίππου τότε, ϗ τανῦν Αρχίου. ταῦτ' εἰπών, μὴ περισπάσῃς μοι τὴν χεῖρα ἔφη. τὸ κατ' ἐμὲ γὰρ, ϗ δὴν παράνομον ὁ νεὼς πίσεται. τὸν δὲ θεὸν περιστείχων, ἑκὼν ἕψομαι. κἀγὼ μὲν ὧδ' ἐπὶ τῆς ἐλπίδος ταύτης. ϗ τὴν χεῖρα τῷ σώματι περισπαζόντος, οὐδὲν ἄλλ', ἢ προσκυνεῖν ὑπελάμβανον. τὸ δή, τί δή ποτε ὦ; ὕστερον βασανίσας περιπίνης ἐφωράσαμεν, πάλαι φάρμακον αὐτῷ τεταμιεῦσθαι, λύσειν ψυχῆς ἀπὸ σώματος ἐλευθερίαν κτώμενον. ϗ γὰρ οὖν ἔφθασεν ὑπερβὰς τὸν οὐδὸν τὸ νεὼ, ϗ περὶς ἐμὲ βλέψας, ἄγε δὴ τοῦτον ἔφη πρὸς Αντίπατρον. δημοσθένην λέγω δῆτα ἄξεις. ϗ μὰ τοὺς, καὶ μοὶ μὲ ἐφαίνετο προσθήσειν τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεπτωκότας. ὁ δὲ, χαίρειν εἰπών, ἀπέπτη. τοῦτό σοι τὸ τέλος ὦ βασιλεῦ τῆς δημοσθένους πολιορκίας κομίζειν ἔχω. δημοσθένους γε καὶ ταῦτα ὦ Αρχία. βαβαὶ τῆς ἀπτήνου ψυχῆς, ϗ μακρείας, ὡς ἀνδρεῖον μὲν αὐτῷ τὸ λῆμα [redacted] πικὴ δὲ φρόνοια, μὴ χεῖρα τὸ πιστὸν τῆς ἐλευθερίας ἔχειν. ἀνὴρ ὁ μὲν, οἴχεται, βίον ἔξων τὸν ἐν μακάρων νήσοις

Aristogitonem, aut Pytheam, & Callimedontem: neque tunc Philippum, neque nunc Archiam. Cùm hæc dixisset, ne mihi manum afferas, inquit, non enim profanabo templum, quantum in me est: sed salutato Deo sponte sequar. Atque hoc sperabam, quum ille manum ori admoueret: nec illum aliud agere quàm Deum adorare suspicabar. Sed quid tandem illud fuit? Postea ex ancilla per tormẽta cognouimus, diu eum habuisse paratum venenum, vt morte libertatem redimeret. Neque extra templi limen peruenerat, quum me conspicatus, age ducas, ait, hoc cadauer ad Antipatrum: Demosthenem autem non duces: non per illos. Et videbatur mihi per illos iuraturus, qui in Marathone occubuerunt: sed valedicens, auolauit. Hunc ego finem Rex, affero expugnati Demosthenis. Demosthenis scilicet, Archia. Papæ inuictum animum, & beatum! Quàm generosum est ipsius facinus: ciuilis autem prudentia, in manu retinere pignus libertatis. Sed decessit victurus in beatorũ insulis,

ἡρώων λεγόμενον, ἢ τὰς εἰς οὐρανὸν ψυχὰς νομιζομένας ὁδοὺς, ὁπαδός τις δαίμων ἐσόμενος ἐλευθερίου Διός. τὸ σῶμα δὲ ἡμεῖς εἰς Ἀθήνας ἀποπέμψομεν, κάλλιον αὐτοῖς ἄθλημα τῆς γῆς τῆς ἐν Μαραθῶνι πεπωκότων.

heroum, quam dicunt vitam: aut in cœlum peruenturus, vt Deus factus, comes sit Iouis liberatoris. Corpus verò nos Athenas remittemus, futurum honestius ornamentum patriæ, quàm illi qui in Marathone occubuerunt.

ΘΕΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. DEORVM CONCILIVM.

ARGVMENTVM.

Ridet hoc loco Lucianus, deorum gentilium vanitatem, atque stultitiam, more suo deridet: hominúmque superstitionem tacitè reprehendit, qui ridicula adeò, atque absurda de illis sibi ipsis persuadeant, ac credant. Est autem festiua quædam imitatio, qua ad exemplum Athenienſis Reip. concilium deorum haberi fingit, super ijs videlicet, qui ceu nothi ac peregrini in ciuitatem ac cœtum deorum irrepsissent. Accusatoris vicem Momus, generalis deorum cæterorum flagellator, suscipit: & accusatione peracta decretum à se compositum recitat, quo iubentur Dij, cognitiones diuinitatis & originis quisque suæ ad proximum concilium afferre, vt, qui peregrini & aduentitij reperti fuerint, è cœtu ac ciuitate deorum remoueantur.

ΖΕΤΣ.

Ηκέτι τοιγαροῦν ζητεῖτε, ὦ θεοί, μηδὲ κατ' γωνίας συστρέφεσθε, ἀλλ' ἐς οὖς ἀλλήλοις κοινολογεῖσθε, ἀγανακτοῦντες, εἰ πολλοὶ ἀνάξιοι μετέχουσιν ἡμῖν τοῦ συμποσίου. ἀλλ' ἐπίσης ἀποδέξεται περὶ τούτων ἐκκλησία.

IVPITER.

NE susurretis amplius, ô Dij, neque ad angulos coacti, ad aurem colloquamini indignantes plerosque indignos nostri sympoſij esse participes. Sed quandoquidem his de rebus habebitur concilium, quiſ-

λεγέτω ἕκαστος ἐς τὸ φανερὸν
τὰ δοκοῦντα οἱ, καὶ κατηγορείτω. σὺ δὲ κήρυττε ὦ Ερμῆ τὸ
κήρυγμα τὸ ἐκ τοῦ νόμου. Ερ.
ἄκουε. σιγᾶ. τίς ἀγορεύειν βούλε-
ται τῶν τελείων θεῶν, οἷς ἔξε-
στιν; ἡ δὲ σκέψις, περὶ τῶν μετοί-
κων, καὶ ξένων. Μω. ἐγὼ ὁ Μῶ-
μος ὦ Ζεῦ, εἴ μοι ἐπιδέψειας
εἰπεῖν. Ζ. τὸ κήρυγμα ἤδη ἐρί-
πτον. ὥστε οὐδὲν ἐμοῦ δεήσει.
Μω. φημὶ τοίνυν δεινὰ ποιεῖν
ἐνίους ἡμῶν, οἷς οὐκ ἀπόχρη
θεοῖς ἐξ ἀνθρώπων αὐτὸν γε-
γονέναι. ἀλλ' εἰ μὴ καὶ τοὺς ἀ-
κολούθους, καὶ θεράποντας αὐ-
τῶν ἰσοτίμους ἡμῖν ἀποφανῶ-
σιν, οὐδὲν μέγα, οὐδὲ νεανικὸν
οἴονται ἐργάσεσθαι. ἀξιῶ δὲ ὦ
Ζεῦ, μὴ παῤῥησίας μοι δοῦναι
εἰπεῖν. οὐδὲ γὰρ ἂν ἄλλως δυ-
ναίμην. ἀλλὰ πάντες με ἴσα-
σιν ὡς ἐλευθερός εἰμι τὴν γλῶτ-
τὴν, καὶ οὐδὲν ἂν κατασιωπή-
σαιμι τῶν οὐ καλῶς γιγνομέ-
νων. διελέγχω γὰρ ἅπαντα, καὶ
λέγω τὰ δοκοῦντά μοι ἐς τὸ
φανερὸν, ὅτε δεδιώς τινα,
οὔτε ὑπ' αἰδοῦς ἐπικαλύπτων
τὴν γνώμην. ὥστε καὶ ἐπα-
χθὴς δοκῶ τοῖς πολλοῖς, καὶ
συκοφαντικὸς τὴν φύσιν, δημό-
σιός τις κατήγορος ὑπ' αὐτῶν

que palam dicat suam sententiam, & deferat. Tu verò Mercuri, præconium ex lege pronunciato. *Merc.* Audi: tace. Quis ex summis Dijs, quibus id licet, in concione vult verba facere? Deliberatio futura est de inquilinis, nouísque habitatoribus. *Mo.* Ego Momus, ô Iupiter, si mihi dicendi copiam feceris. *Iup.* Hoc tibi iam concedit præconium. Itaque nihil opus est vt permittam. Dico igitur nonnullos nostrûm malè facere, quibus non sufficit, vt Dij ex hominibus facti sint. Sed nisi suos pedisequos & famulos honore nobis adæquauerint, nihil magni, nihil præclari præstitisse se putant. Posco autem, ô Iupiter, vt mihi liberè loqui concedas: neque enim aliter possim. Imò sciunt omnes quàm libera sim lingua, nihilque eorum quæ malè geruntur silentio præterire soleam. Arguo enim omnia, & palam dico quæ sentio, neminem reformidans, nec meam sententiam præ verecundia celans. Itaq; molestus videor plerisque, & natura ad calumniandum propensus, publicúsque accusator ab ipsis

ἐπονομαζόμενος. πλὴν ἀλλ' ἐπειδὴ ἔξεστι, καὶ κεκήρυκται, καὶ σὺ ὦ Ζεῦ δίδως μετ' ἐξουσίας εἰπεῖν, οὐδὲν ὑποφειλόμενος, ἐρῶ. πολλοὶ γάρ φημι ὃν ἀγαπῶντες ὅτι αὐτοὶ μετέχουσι τῶν αὐτῶν ἡμῖν ξυγγενείων, καὶ συνωχοῦνται ἑπίσης, καὶ ταῦτα, ὄντοι ἐξ ἡμισείας ὄντες, ἔτι καὶ τὸν ὑπηρέτας, καὶ διακόνους τῶν αὐτῶν ἀπάγουσιν ἐς τὸν οὐρανὸν, καὶ παρενέγεσθαι. καὶ νῦν ὅπως διανομάς τινέμονται, καὶ θυσιῶν μετέχουσιν, οὐδὲ καταβάλοντες ἡμῶν τὸ μετοίκιον. Ζ. μηδὲν αἰνιγματωδῶς ὦ Μῶμε, ἀλλὰ σαφῶς, καὶ παῤῥησιάζου λέγε, μεθυστέις καὶ τοιοῦτο. νυνὶ γὰρ ἐς τὸ μέσον ἀπέῤῥηται σοι ὁ λόγος, ὡς πολλοὺς εἰκάζειν, καὶ ἐφαρμόζειν ἄλλοτ' ἄλλον τοῖς λεγομένοις. χρὴ γὰρ παῤῥησιαστὴν ὄντα, μηδὲν οἰκεῖον λέγειν. Μω. εὖγε ὦ Ζεῦ, ὅτι καὶ παροξυνθεὶς με πρὸς τὴν παῤῥησίαν. ποιεῖς γὰρ τοῦτο βασιλικὸν ὡς ἀληθῶς, καὶ μεγαλόφρον. ὥστε ἐρῶ καὶ τοὔνομα. ὁ γάρ τοι γλυκύτατος Διόνυσος, ἡμιάνθρωπος ὤν, οὐδὲ ἑλλὰς μητρόθεν, ἀλλὰ συρροφοινίκος τις ἐμπόρου, τὸ

appellor. Sed quandoquidē licet, proclamatúmque est, túq; das, ô Iupiter, vt liberè loquar, nihil præ metu reticebo. Multi, inquam, non contenti quòd communis consessus sint participes nobiscum, & ex æquo epulentur, ídque cùm sint dimidia ex parte mortales: suos quoque ministros, & sodales in cœlum euexerunt, & numero Deorum adscripserūt. Nunc autem æquali sunt conditione, & victimarum participes, quanquam colonarium nobis non persoluerunt. *Iup.* Nequid obscurè dicas, ô Momе, sed dilucidè, & apertè, etiam addito nomine. Nunc enim ita orationem in medium proiecisti, vt multi per coniecturam, aliàs alij tua dicta accommodent. Oportet autem eum qui liber est in loquendo, nihil præ metu reticere. *Mo.* euge, ô Iupiter, siquidem me ad loquendi libertatem cohortaris: quod abs te fit animo prorsus regio, & magnifico. Quare dicam etiam nomen. Generosissimus ille Bacchus, semihomo, nec materna stirpe Græcus, sed mercatoris cuiusdam Syrophœnicis, nempe Cadmi ex filia nepos, posteaquam

Κάδμου συναγχιστὴς, ἐπειδὴ

ἠξιώθη τ ἀθανασίας, οἷος μὲν αὐτός ὅστιν, οὐ λέγω, οὔτε τ μίτραν, οὔτε τ μέθην, οὔτε τὸ βάδισμα. πάντες γὰρ οἶμαι ὁρᾶτε ὡς θῆλυς, καὶ γυναικεῖος τ φύσιν, ἠμμανής, ἀκρήτου ἕωθεν ἀποπνέων. ὁ δ', ἡ ὅλην φαντασίαν εἰσεπέπνευσεν ἡμῖν, καὶ τ χορὸν ἐπαγόμενος πάρεστι, καὶ θεοῖς ἐπέμενε, τ Πᾶνα, καὶ τ Σιληνὸν, καὶ σατύρους, ἀγροίκους πάνυ, καὶ αἰπόλους τοὺς πολλοὺς, σκιρτητικοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλοκότους. ὧν ὁ μὲν, κέρατα ἔχων, καὶ ὅσον ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ κάτω αἰγὶ ἐοικὼς, καὶ ἠλίθιον βαθὺ καθειμένος, ὀλίγου τράγου διαφέρων ὄψιν. ὁ δ', φαλακρὸς γέρων, σιμὸς τ ῥῖνα, ὑπὲρ οὖς τὰ πολλὰ ὀχεύμενος, λυδὸς ὤν τος. οἱ δὲ σάτυροι, ὀξεῖς τὰ ὦτα, καὶ αὐτοὶ φαλακροὶ, κεράσκα, οἷα τοῖς ἄρτι γυναθεῖσιν ἐρίφοις τὰ κέρατα ἐκφύεται, Φρύγες τινὲς ὄντες, ἔχουσι δὲ καὶ οὗτοι ἅπαντες. ὁρᾶτε οἷοις ἡμῖν θεοῖς ποιεῖ ὁ γυναῖδας; εἶτα θαυμάζομεν, εἰ καταφρονοῦσιν ἡμῶν οἱ ἄνθρωποι, ὁρῶντες οὕτω γελοίοις θεοὺς, καὶ τερασίους; ἐῶ γὰρ λέγειν, ὅτι καὶ δύω γυναῖκας ἀπήγαγε, τὴν μὲν, ἐρωμένην οὖσαν ἀπῆ, τὴν Ἀριάδνην,

immortalitate donatus est, qualis quidem ipse sit, non dico, neque mitram, neque ebrietatem, neque incessum. Videtis enim omnes, opinor, quàm mollis sit, & effœminatus natura, semi insanus, statim à summo mane merum spirans. Hic sodalitium vniuersum nobis asciuit, & adducto choro adest, Deósque fecit, Panа, Silenum, & Satyros, agrestes quospiam, & caprarios multos, saltatores homines, & forma horribiles. Quorum hic quidem cornutus dimidiáque corporis inferiore parte capram referens, barbáque promissa, parum abhirco differt. Ille verò, glaber senex, simo naso, qui plerunque asino vehitur, Lydus iste. Satyri autem, acutis auribus, & calui ipsi, cornigerique, qualia ferè recens natis hœdis nascuntur cornua: hi gente Phryges, caudas habent etiam omnes. Videtis cuiusmodi Deos nobis faciat generosus ille? An mirum, si homines nos contemnant, cùm tam ridiculos, monstrosósque Deos videant? Nam omitto quòd duas etiam mulieres adduxit, alteram quidem quam amat, nempe Ariadnē;

φῆ κἀγὼ τὸ στέφανον ἐγκατέλεξα τῷ τῶν ἀστέρων χορῷ. τὴν δ', Ἰκάριε τὸ γεωργοῦ θυγατέρα. καὶ ὁ παίτων φιλοίστατον ὦ θεοί, καὶ τὸ κυνάριον τῆς Ἠριγόνης, καὶ τοῦτον αὐτῇ ἀγαγὼν, ὡς μὴ ἀλυποῖτο ἡ παῖς, εἰ μὴ ἔξει ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ξυνήθες ἐκεῖνο, καὶ ὅσῳ πάνυ κυνίδιον. ταῦτα οὐχ ὕβρεις ὑμῖν δοκεῖ, καὶ παιδιὰ, καὶ γέλως; ἀκούσατε δὴ οὖν καὶ ἄλλου. Ζ. μηδὲν ὦ Μῶμε εἴπῃς, μήτε περὶ Ἀσκληπιοῦ, μήτε περὶ Ἡρακλέους. ὅσῳ γὰρ οἱ φέρει τῷ λόγῳ. οὗτοι μὲν, ὁ μὲν ἀμυνῶν, ἰᾶται, καὶ ἀνίσησιν ἐκ πολλῶν νόσων, καὶ ἔστι πολλῶν ἀναξιώτερος ἄλλων. ὁ δὲ Ἡρακλῆς, υἱὸς ὢν ἐμὸς, ὀλίγων πόνων ἐφρόντισε τὴν ἀθανασίαν. ὥστε μὴ κατηγόρει αὐτῶν. Μω. σιωπήσομαι διὰ σὲ ὦ Ζεῦ, πολλὰ εἰπεῖν ἔχων. καίτοι εἰ μηδὲν ἄλλο, ἔτι τὰ σημεῖα ἔχεισι τὰ πυρός. εἰ δ' ἐξῆν καὶ περὶ αὐτοῦ σε τῆς παῤῥησίας χρῆναι, πολλὰ ἂν εἶχον εἰπεῖν. Ζ. καὶ μὴν περὶ ἐμὲ ἔξεστι μάλιστα. μῶν δὴ οὖν κἀμὲ ξενίαις διώκεις; Μω. ἐν Κρήτῃ μὲν οὐ μόνον τοῦτο ἀκούεται ὄν, ἀλλὰ καὶ ἄλλό τι περὶ σοῦ λέγουσι, καὶ τάφον ἐπιδεικνύουσιν.

cuius etiam coronam astrorum choro inseruit: alteram verò Icarij agricolæ filiam. Quódque, ô Dij, est omniũ maximè ridiculũ, Erigones quoque canem adduxit, ne doleret filia si non haberet in cœlo familiarem illam, habitámque in delicijs caniculam. Annon ista vobis videntur in nostri cõtumeliã, iniuriã, & irrisionem facta? Audite etiam alios. *Iup.* Nihil dicas Momè, nec de Æsculapio; nec de Hercule. Video enim quò tuę orationis impetu rapiaris. Horum quidem alter agit medicum, & morbis leuat ægrotos, éstque multis alijs anteferendus. Hercules autem, qui meus est filius, non paucis laboribus immortalitatem est adeptus. Itaque ne ipsos accuses. *Mo.* In tui quidem grafiam tacebo, Iupiter, etsi multa dicenda habeam: atque si nihil aliud, adhuc habent signa igne inusta. Porrò si liceret & aduersum te libertate loquendi vti, multa haberem dicenda. *Iu.* Atqui in me maximè tibi licet dicere. Nunquid me vt inquilinum in ius vocas? *Mo.* In Creta non tantùm hoc audire licet: verũ aliud quoque de te dictitant, tuúmque sepulchrum ostendunt,

ἐγὼ ὃ οὔτε ἐκείνοις πείθομαι,
οὔτε Ἀχαιῶν Αἰγιεῦσιν, ὑποβολιμαῖον σε εἶναι φάσκουσιν.
ἃ δ' μάλιστα ἐλεγχθῆναι δεῖν
ἡγοῦμαι, ταῦτα ἐρῶ. τὴν γάρ
τοι ἀρχὴν τῶν τοιούτων παρανομημάτων, καὶ τὴν αἰτίαν
τῆς νοθευθῆναι ἡμῖν τὸ ξυγένειον, σὺ ὦ Ζεῦ παρέσχες,
σπανίως ἐπιμιγνύμενος, καὶ κατὰ
πολλὰς ἀνθρωπίνας, ἐν ἄλλοτε ἄλλῳ σχήματι. ὥστε ἡμᾶς δεδιέναι, μήπως καταδύσῃ τις ξυλλαβών, ὁπότ' αὖ παῖδες ἦμεν, ἢ
τῶν χρυσοχόων τις κατεργάσηται χρυσοῦν ὄντα. καὶ αὖτε Διὸς,
ἢ ὅρμος, ἢ φάλλιον, ἢ ἐλλόβιον ἡμῖν γένῃ. καλῶ, ἀλλὰ
ἐμπεπλήκασί με τὸ ἔραστον τῶν ἡμετέρων τούτων. ἃ δὲ αὖ ἄλλως
ἐπαίνει. καὶ τὸ φερόμενα γελοιότατόν ἐστιν, ὁπόταν τις ἀφῶ ἀκούσῃ ὅτι ὁ Ἡρακλῆς
μὲν, θεὸς ἀπεδείχθη. ὁδὶ Εὐρυσθεὺς, ὃς ἐπέταττεν αὐτῷ, τέθνηκε. καὶ πλησίον Ἡρακλείους νεὼς, οἰκείου ὄντος, καὶ Εὐρυσθέως τάφος, τοῦ δεσπότου αὐτοῦ.
καὶ πάλιν ἐν Θήβαις, Διόνυσος μέν, θεός. οἱδὶ δὲ ἀνεψιοὶ αὐτοῦ, ὁ Πενθεὺς, καὶ ὁ Ἀκταίων, καὶ
ὁ Λέαρχος, ἀνθρώπων ἁπάντων κακοδαιμονέστατοι. ἀφ' οὗ

Ego verò neque illis credo, neque Achiuorum Ægiensibus subditititium te esse affirmantibus. Sed hæc dicam, quæ potissimùm reprehendenda duco. Etenim delictorum huiusmodi principium, & causam cur noster consessus nothis abundet, tu Iupiter præbuisti, quum te mortalibus mulieribus commiscuisti, & aliàs alia forma ad ipsas descendisti. Ita vt metueremus, ne quis te cõprehensum sacrificaret, cùm taurus esses: vel aurifex aliquis te conficeret, cùm aurum esses: & pro Ioue nobis aut monile, aut armilla, aut inauris fieres. Sedenim hisce semideis cœlum impleuisti, neque enim aliter possum dicere. Résque planè ridicula est, si quis ex improuiso audierit Herculem quidem inter Deos relatum: Eurystheum autem, qui imperabat ipsi, mortuum esse: ac prope Herculis templum, qui famulus, Eurystheique sepulchrum, qui herus erat. Rursus Thebis, Bacchus quidē Deus est: eius autem cõsobrini, Pentheus, Actæon, & Learchus, omniũ hominum fuerũt miserrimi. Ex quo autem semel tu Iupiter rebus huiusmodi

ἦ ἄπαξ σὺ ὦ Ζεῦ ἀνέῳξας

τοῖς τοιούτοις τοὺς ὄμμας, καὶ ἐπὶ τὰς ὀνητὰς ἐβάπτυ, ἅπαντες μεμιμῶνται σε. καὶ οὐχὶ ἄρρενες μόνον, ἀλλ' ὅσῳ ἄμεινον, καὶ αἱ θήλειαι θεαί. τίς γὰρ οὐκ οἶδε τὸν Ἀγχίσην, καὶ τὸν Τιθωνὸν, καὶ τὸν Ἐνδυμίωνα, καὶ τὸν Ἰάσονα, καὶ τοὺς ἄλλους; ὥστε ταῦτα μὴ ἐάσειν μοι δοκῶ. μακρὸν γὰρ ἂν τὸ διελέγχειν ἡγοῖτο. Ζ. μηδὲν πρὸς τὸν Γανυμήδους ὦ Μῶμα εἴπῃς. χαλεπαινῶ γὰρ, εἰ λυπήσεις τὸ μειράκιον, ὀνειδίσας ἐς τὸ ἦθος. Μῶ. οὐκοῦν μηδὲ περὶ τοῦ ἀετοῦ εἴπω, ὅτι καὶ οὗτος ἐν τῷ οὐρανῷ ὢν, ἐπὶ τοῦ βασιλείου σκήπτρου καθεζόμενος, καὶ μονονουχὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ σου νεοττεύων, θεὸς εἶναι δοκᾷ; ἢ καὶ τοῦτον τὸν Γανυμήδους ἕνεκα ἐάσομεν; ἀλλ' ὁ Ἄττις γε ὦ Ζεῦ, καὶ ὁ Κορύβας, καὶ ὁ Σαβάζιος, πόθεν ἡμῖν ἐπεισεκλήθησαν οὗτοι; ἢ ὁ Μίθρης ἐκεῖνος ὁ μῆδος, ὁ τὸν κάνδυν, καὶ τὴν τιάραν, οὐδὲ ἑλληνίζων τὴν φωνήν. ὥστε οὐδὲ εἷς ἂν σοφὸς τις, ξυνίησι. τοιγαροῦν οἱ Σκύθαι, καὶ οἱ Γέται ταῦτα ὁρῶντες αὐτῶν, μακρὰ ἡμῖν χαίρειν εἰπόντες, αὐτοὶ ἀπαθανατίζουσι, καὶ θεοὺς χειροτονοῦσιν, οἷς ἂν ἐθελήσωσι, τὸν αὐτὸν

fores aperuisti, & ad mortalium consuetudinem te conuertisti, omnes te imitantur: nec solùm masculi Dij, sed quod est turpissimum, etiam Deæ fœminæ. Quis enim ignorat Anchisen, Tithonum, Endymionem, & Iasonem, aliósque? Itaque hæc omittenda censeo, quæ reprehendere longum esset. *Iup.* Nihil Mome, de Ganymede dicas. Iraſcar enim, si adolescentem illum, exprobrato genere, molestia afficias. *Mo.* Proinde neque de aquila quicquam dicam, quòd & illa in cœlo versatur, regio sceptro insidens, ac tantùm non super tuo capite nidificans, & Deus videtur? an illam Ganymedis causa omittemus? At ô Iupiter, Attis, & Corybas, & Sabazius, vnde nobis accersiti sunt? aut etiam Mithres ille Medus, qui candyn, & tiaram gestat, nec Græcam vocem sonat: adeò vt si quis ei præbibat, non intelligat. Itaque & Scythæ hæc videntes, nobis longum valere iussis, ipsi immortalitate donant homines, suíque suffragijs, quoscunq; libuerit, Deos creant,

δόπον, ὥσπερ καὶ Ζάμολξις δοῦλος ἦν, παρεισεχάφη, ὡς οἶσθ' ὅπως διαλαθών. καί τοι ταῦτα πάντα ὦ Θεοί, μέτρια. σὺ δ' ὦ κυνοπρόσωπε, καὶ σινδόνην ἐσαλμένε αἰγύπτιε, τίς εἶ ὢ βέλτιστε, ἢ πῶς ἀξιοῖς θεὸς εἶναι ὑλακτῶν; τί δ' βεκλόμενος καὶ ὁ μεμφίτης οὗτος ταῦρος, ὁ ποικίλος, προσκυνεῖται, καὶ χρᾷ, καὶ προφήτας ἔχει; αἰσχύνομαι δ' ἐγὼ ἴβεις, καὶ πίθηκους εἰπεῖν, καὶ τράγους, καὶ ἄλλα πολλῷ γελοιότερα, ὡς οἶσθ' ὅπως ἐξ Αἰγύπτου παρῳβυδέντα ἐς τὸν οὐρανόν. ἃ ὑμεῖς ὦ θεοί, πῶς ἀνέχεσθε ὁρῶντες ὁπόσα, καὶ μᾶλλον ὑμῶν προσκυνούμενα; ἢ σὺ ὦ Ζεῦ, πῶς φέρεις, ἐπιδὰν κριᾶ κέρατα φύσωσί σοι; Ζ. αὐτὰ ὡς ἀληθῶς ταῦτα φῂς τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων. ὅμως δ' οὖν ὦ Μῶμε, τὰ πολλὰ αὐτῶν, αἰνίγματά ἐστι, καὶ οὐ πάνυ χρὴ καταγελᾶν ἀμύητον ὄντα. Μῶ. πάνυ γοῦν μυσηείων ὦ Ζεῦ δεῖ ἡμῖν, ὡς εἰδέναι, θεοὺς μὲν, τοὺς θεούς. κυνοκεφάλους δ', τοὺς κυνοκεφάλους. Ζ. ἔα φημὶ τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων. ἄλλοτε γὰρ περὶ τούτων σκεψόμεθα σπουδῆς. σὺ δ', τοὺς ἄλλους λέγε.

eodem modo quo Zamolxis cõditione seruus, adscriptus est, nobis nescio quomodo inscijs. At sanè hæc omnia, ô Dij, sunt mediocria. Cæterùm tu canino vultu Ægyptie, qui sindone es amictus, quisnam es, ô optime, aut quomodo dignum te cẽses qui sis Deus, cùm latres? Quid & sibi vult memphites ille taurus, versicolor, qui adoratur, edit oracula, & prophetas habet? Pudet verò me recensere ciconias, simias, hircos, & alia his longè absurdiora, quæ nescio quomodo ex Ægypto in cœlum se inserüerunt. Illa vos, ô Dij, quî sustinetis videre æquali vobiscum honore, aut etiam maiore adorari? Aut tu Iupiter, quo fers animo, quòd arietis cornua tibi plantarunt? *Iup.* Turpia profectò sunt quæ dicis de Ægyptijs. Attamẽ pleraque illorum ô Mome, sunt ænigmata, non omnino à profanis deridenda. *Mo.* Planè nobis, Iupiter, opus est mysterijs, vt Deos, Deos esse cognoscamus, & cynocephalos eos, quibus canina sunt capita. *Iup.* Missas facito, inquam, res Ægyptiorum: alias enim de his per otium deliberabimus: tu autem de alijs dicito.

Μω. τὸν Τροφώνιον ὦ Ζεῦ, καὶ ὁ μάλιστά με ἀποπνίγει, τὸν Ἀμφίλοχον. ὃς ἀναξοῦς ἀνδρώπου, καὶ μιᾶς ἀλοίου υἱὸς ὤν, θεσπιῳδεῖ ὁ γνησιώτατος ἐν Κιλικίᾳ, ψευδόμενος τὰ πολλὰ, καὶ χρηστεύων τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἕνεκα. τοιγαροῦν ἐκ ἔτι σὺ ὦ Ἀπολλον ἐυδοκιμεῖς, ἀλλὰ ἤδη πᾶς λίθος, καὶ πᾶς βωμὸς χρησμῳδεῖ, ὃς ἂν ἐλαίῳ περιχυθῇ, καὶ στεφάνους ἔχῃ, καὶ χρήστος αὐδρὸς εὐπορήσῃ, οἷοι πολλοί εἰσιν. ἤδη καὶ ὁ Πολυδάμαντος τῷ ἀθλητῇ αὐδρείας, ἵσταται τὸν πυξίπλουτον ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ὁ Θεαγένους ἐν Θάσῳ. καὶ Ἕκτορι θύουσιν ἐν Ἰλίῳ, καὶ Πρωτεσιλάῳ κἀντιπύρῳ ἐν Χερρονήσῳ. ἀφ' ὧν δὴ ἕν τοσοῦτοι γεγόναμεν, ὥσπερ δέδοκε μᾶλλον ἡ ἱστορία, καὶ ἱερασυλία. καὶ ὅλως, καταπεφρονήκασιν ἡμῶν, εὖ ποιοῦντες. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν θεῶν, καὶ παρεγγεγράφθων. ἐγὼ δὲ καὶ ξένα ὀνόματα πολλὰ ἤδη ἀκούων, οὔτε ὄντων τινῶν παρ' ἡμῖν, ὅτε συνῆναι ὅλως δυναμένων, παύομαι Ζεῦ, καὶ ὥρα τούτοις γελῶ. ἢ πῦ γὰρ ὄψιν ἡ πολυθρύλλητος ἀρετὴ, καὶ φύσις, καὶ εἱμαρμένη, καὶ τύχη, αὐτόσπαστα, καὶ κενὰ φαντάσματα ὀνόματα, ἀπὸ βλακῶν

Mo. De Trophonio, Iupiter, quódq; me potissimùm angit, de Amphilocho: qui quãquã scelesti hominis & matricidæ est filius, in Cilicia præclarus ille vaticinatur, multa mentiens, & pro duobus obolis præstigiatorẽ agens. Proinde Apollo, non amplius celebraris: sed iam lapis omnis, omnísque ara vaticinatur, quę sit oleo perfusa, & coronas habeat, cuíque vir præstigiator suppetat, quales multi sunt. Iam etiam Polydamantis athletæ statua medetur febricitantibus in Olympia, & Theagenis, in Thaso. Quin Hectori quoque sacra faciunt in Ilio, & Protesilao, è regione in Cherneso. Ex quo autem in tantum numerum excreuimus, auctum magis est periurium, & sacrilegium: & nos omnino despicere cœperunt, idque meritò. Atque hæc quidem de nothis, & factitijs Dijs. Cæterùm ego peregrina nomina iam audiens, quorundã qui neque sunt apud nos, neq; omnino consistere possunt, ô Iupiter, ea prorsus irrideo. Vbi enim gentium est illa multum iactata virtus, & natura, & fatum, & fortuna, noua rerum vocabula, quæ consistere nequeunt, à stolidis

ἀνθρώπων τῶν φιλοσόφων, ἐπινοηθέντα; καὶ ὅμως αὐτοσχέδια ὄντα, οὕτω τοὺς ἀνθρώπους πέπεικεν, ὥστε οὐδεὶς ἡμῖν οὐδὲ θύειν βούλεται, εἰδὼς ὅτι κἂν μυρίας ἑκατόμβας παρασήσῃ, ὅμως τῷ τύχῃ πράξουσαν τὰ μεμοιραμένα, καὶ ἃ ἐξ ἀρχῆς ἑκάστῳ ἐπεκλώσθη. ἡδέως αὖ οὖν ἐροίμην σε ὦ Ζεῦ, εἴ που εἶδες ἢ ἀρετὴν, ἢ φύσιν, ἢ εἱμαρμένην. ὅτι μὴ γὰρ καὶ σὺ ἀκούεις ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διατριβαῖς, οἶδα, εἰ μὴ κωφός τις εἶ, ὡς βοώντων αὐτῶν, μὴ ἐπαίειν. πολλὰ ἔτι ἔχων εἰπεῖν, καταπαύω τὸν λόγον. ὁρῶ γοῦν τοὺς πολλοὺς ἀχθομένους μοι λέγοντι, καὶ συείποντας. ἐκείνοις μάλιστα, ὧν καθήψατο ἡ παρρησία τῶν λόγων. πέρας γοῦν εἰ ἐθέλοις ὦ Ζεῦ, ψήφισμά τι περὶ τούτων ἀναγνῶσομαι ἤδη ξυγγεγραμμένον. Ζ. ἀνάγνωθι. οὐ πάντα γὰρ ἀλόγως ἠπάσω. καὶ δεῖ τὰ πολλὰ αὐτῶν ἐπισχεῖν, ὡς μὴ ἐπιπλεῖον ἀνήγνυται.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΑΓΑΘΗΙ ΤΥΧΗ.

ΕΚκλησίας συνέμφυ ἀγορμένης, ἑβδόμῃ ἰσταμένου,

hominibus, nimirum philosophis excogitata? Quæ quanquam ex tempore facta sunt, ita simplices ad credendum adduxerunt, vt nemo velit nobis sacrificare, cùm persuasum habeat, fore vt etsi infinitas hecatombas nobis obtulerit, fortuna tamen nihilo secus faciat, quæ fato decreta sunt, & cuíq; à principio destinata. Quare libẽter ex te quæsiuerim Iupiter, an alicubi videris aut virtutem, aut naturam, aut fatum. Nam hæc te in Philosophorum disputationibus audire scio: nisi ita surdus es, vt clamantes ipsos non audias. Quanquam multa habeo dicenda, dicendi tamen finem faciam. Nam video plerosque qui me dicentem molestè ferunt, & exibilant: sed illi præcipuè quos oratio nis libertas perstrinxit. Tandem si vis Iupiter, decretum de his iam conscriptum legam. *Iup.* Lege: neque enim omnia citra rationem reprehendisti. Et sanè multa ex ijs cohibenda sunt, ne amplius augeantur.

DECRETVM BONA FORTVNA.

CONsilio legitimè coacto, septima die mensis

ὁ Ζεὺς ἐφρυτάευε, καὶ ποσηΘρεύε Ποσειδῶν. ἐπεσάτει Απόλλων. ἐγραμμάτευε Μῶμος τῆς νυκτός. καὶ ὁ ὕπνος τῷ γνώμῳ εἶπεν. Επειδὴ πολλοὶ τῶν ξένων, οὐ μόνον Ελλῆνες, ἀλλὰ καὶ βάρβαροι, οὐδαμῶς ἄξιοι ὄντες κοινωνεῖν ἡμῖν τῆς πολιτείας παρεγγεγραφέντες, καὶ οἶδ' ὅπως καὶ Θεοὶ δόξαντες, ἐμπεπλήκασι μὲν τὸν οὐρανὸν, ὡς μεσὸν εἶναι τὸ συμπόσιον ὄχλου ταραχώδους, πολυγλώσσων τινῶν, καὶ ξυγκλύδων, σπάνιον δὲ καὶ ἀμβροσία, καὶ τὸ νέκταρ, ὥστε μιᾶς ἤδη ἡ κοτύλη εἶναι διὰ τὸ πλῆθος τῶν πινόντων, οἱ δὲ, ὥσπερ ἀνδραδείας παρωσάμενοι τοὺς παλαιούς τε, καὶ ἀληθεῖς Θεοὺς, πρεσβείας ἠξιώκασιν ἑαυτοὺς παρὰ πάντα τὰ πάτεια, καὶ ἐν τῇ γῇ προτιμᾶσθαι θέλουσι, δεδόχθω τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ ξυλλεγῶσι μὴ ἐκκλησίαν ἐν τῷ ὀλύμπῳ περὶ βοπὰς χειμερινὰς, ἑλέσθαι δὲ ὀπτὼ μόνους τελείους Θεοὺς ἑπτὰ, βεῖς μὲν, ἐκ τῆς παλαιᾶς βουλῆς τῶν ἐπὶ Κρόνου, τέτταρας δὲ, ἐκ τῶν δώδεκα. καὶ ἐν αὐτοῖς, τὸν Δία. τούτους δὲ τοὺς ὀπτὼ μόνους, αὐτοὺς μὲν, κελεύεσθαι ὀμόσαντας τὸν νόμιμον ὅρκον,

ineuntis, Iupiter summus erat administrator, præsidebat Neptunus, præerat Apollo, noctu Momus scribã agebat: & Somnus sententiã tulit. Quoniam peregrini multi, non solùm Græci, sed & barbari, etsi nequaquã mereãtur nostrę reip. participes esse, adscriptitij nescio quomodo, & putatitij Dij, cœlum impleuerunt, ita vt plenum sit sympoſium tumultuosa turba, garrulorum quorundam & conuenarum: defecit autem ambrosia & nectar: ita vt mina iam ematur sextarius, propter bibẽtium multitudinem. Illi verò præ arrogantia, pulsis veteribus, verísque Dijs, semetipsos præter omnem patriæ consuetudinem primis accubitibus dignos cẽsent, & priores in terris honores sibi arrogant: visum est Senatui, & populo vt concilium in Olympo cogatur circa solstitium hybernum, & eligantur perfecti Dij septem arbitri, tres quidem ex veteri curia Saturni temporibus cõstitutà, quatuor autem ex duodecim illis: intérque eos Iupiter. Qui arbitri sedeant præstito legitimo iuramento, per

τὴν Στύγα. τὸν Ἑρμῆν δ', κηρύξαντα ξυναγαγεῖν ἅπαντας, ὅσοι ἀξιοῦσι ξυντελεῖν εἰς τὸ συνέδριον. τὸν δ', ἥκειν, μάρτυρας ἐπαγομένους ἐνωμότους, καὶ ἀποδείξαι τὸ γλοῦχος. τοιαῦτα δ' ἐν, οἱ μὲν, παρεῖται καθ' ἕνα, οἱ δ' ἐπιγνώμονες ἐξετάζοντες, ἢ θεὸς εἶναι ἀποφαίνεται, ἢ καταπέμψουσιν ἐπὶ τὰ σφέτερα ἤθη, καὶ τὰς θήκας τὰς παρ' ἑαυτῶν. ὁ δὲ ἄλλῳ τῳ ἀδοκίμων, καὶ ἅπαξ ὑπὸ τῶν ἐπιγνωμόνων ἀκριβῶν ἐπικαίνων τὸ ἀργύριον, εἰς τὸν τάρταρον ἐμπεσεῖν τοῦτον. ἐργάζεσθαι δὲ τὰ αὐτὸ ἕκαστον. καὶ μήτε τὸν Ἀθηνᾶν ἰᾶσθαι, μήτε τὸν Ἀσκληπιὸν χρησιμῶν δεῖν, μήτε τὸν Ἀπόλλω τοσαῦτα μόνον ποιεῖν, ὅσ' ἂν ἕν τι ἐπλεξάμενον, μανίαν, ἢ κιθαρῳδόν, ἢ ἰατρὸν εἶναι. τοῖς δὲ φιλοσόφοις προσῆκεν μὴ ἀλαζονικὰ ὀνόματα, μηδὲ λυπρεῖν περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν. ὁπόσοι δ' ἄδικα ναῶν, ἢ θυσιῶν ἐξιόντες, ἐκείνων μὲν καθαιρεθῶσι τὰ ἀγάλματα, ἐντεθῶσι δὲ ἢ Διὸς, ἢ Ἥρας, ἢ Ἀπόλλωνος, ἢ τῶν ἄλλων τινὸς, ἐκείνοις δ', τάφον χῶσαι τῇ πόλιν, καὶ στῆλιν ἐπιθῆναι αὐτῇ βωμόν. ἢν δέ τις παρακούσῃ τοῦ κηρύγματος, καὶ μὴ ἐθέλῃσι ἐπὶ τὸν

Stygem: Mercurius autem proclamato præconio, cunctos congreget, quicunq; in conſeſſum admitti volunt. Veniant autem illi adductis teſtibus iuratis, certiſque ſui generis indicijs. Atque hi quidem hinc ſigillatim tranſeant: arbitri autem expenſa cauſa, vel Deos eſſe pronunciabũt, aut ad ſua ſepulchra, maiorúmque loculos ablegabunt. Si verò quiſpiam ex reiectis, ſemélq; arbitrorum iudicio ſecretis, comprehẽdatur in cœlum aſcendens, ille præceps in Tartarum detur. Præterea quiſq; ſatagat rerũ ſuarum: nec medeatur Minerua, nec vaticinetur Æſculapius, neque tam multa ſolus faciat Apollo, ſed vno quopiam delecto munere, aut vatem, aut citharœdum, aut medicum agat. Porrò Philoſophi moneantur, ne vocabula noua fingant, neque de rebus ignotis nugentur. Quicunque autẽ templis iam, & ſacrificijs digni habiti ſunt, illorum ſimulachra ſubuertãtur, quorũ loco vel Iouis, vel Iunonis, vel Apollinis, vel cuiuſpiã ex alijs ſubſtituatur. Illis verò ciuitas ſepulchrum aggeret, & aræ loco cippum erigat. Quòd ſiquis præconio non paruerit, & ad arbitros

ὀπιγώμονας ἐλθεῖν, ἐρήμῳ αὐτῶν κατα-διαστησάντων. Z. τοῦτο μὲν ἡμῖν τὸ ψήφισμα, δικαιότατον ὦ Μῶμε, καὶ ὅτῳ δοκεῖ, ἀπατείνάτω τὴν χεῖρα. μᾶλλον δὲ ὅτῳ γνώδωται πλείους· οἶδα δ' ὅτι ἔσονται οἱ μὴ χειροτονήσοντες. ἀλλὰ νῦν μὲν, ἄπιτε. ὁπόταν δὲ κηρύξῃ ὁ Ἑρμῆς, ἥκετε, κομίζοντες ἕκαστος ἐναργῆ τὰ γνωρίσματα, καὶ σαφεῖς τὰς ἀποδείξεις, πατρὸς ὄνομα, καὶ μητρὸς, καὶ ὅθεν, καὶ ὅπως θεὸς ἐγένετο, καὶ φυλὴν, καὶ φράτορας. ὡς ὅστις αὖ μὴ παρέσηται, οὐδὲν μελήσει τοῖς ὀπιγώμοσιν, εἰ νεών τις μέγαν ὀπὶ γῆς ἔχει, καὶ εἰ οἱ ἄνθρωποι θεὸν αὐτὸν εἶναι νομίζουσιν.

venire noluerit, ille indicta causa condemnetur. *Iup.* Iustissimum equidem, ô Mome, est hoc decretum: & qui ita sentit, manum protendat. Atqui potiùs ita fiat. Complures enim noui, qui sua suffragia non sunt adiecturi. At in præsens abite. Cæterùm in concionem accersiti à Mercurio, venite, & afferte quisque indicia manifesta, certásque probationes, patris, matrisque nomen, & vnde ac quomodo factus est Deus tribúmque & tribules. Quæ quicunque non præbuerit, parum curæ erit arbitris, tametsi ille magnum in terris templũ habeat, ipsúmque homines Deum esse putent.

ΚΥΝΙΚΟΣ, ΚΑΙ ΛΥΚΙΝΟΣ.

CYNICVS, ET LYCINVS.

ARGVMENTVM.

Dialogus hic lepidissimus asperam paruáque contentam Cynicorum vitam defendit, mollem atque eneruatam delicatorum hominum luxuriam reprehendit. Necnon eadem opera temperantiam, frugalitatem, simplicitatem, denique artam illam atque angustam vitam laudat. Argumenta quæ ad hoc sumuntur, ex scriptis plana sunt.

ΛΥΚΙΝΟΣ. LYCINVS.

ΤΙ ποτε ὦ οὗτος, πώγωνα μὲν ἔχεις, καὶ κόμην, χιτῶνα δ' οὐκ ἔχεις, καὶ γυμνοδερκῆ, καὶ ἀυποδητεῖς, καὶ ἀλήτην, καὶ ἀπάνθρωπον βίον, καὶ ἀνειώδη ἐπλεξάμενος, καὶ ἀεὶ τοῖς ἐναντίοις τὸ ἴδιον δέμας οὐχ ὡς οἱ πολλοὶ διαχρησάμενος, πλουσιοῖς ἄλλοτε ἀλλαχοῦ, καὶ ἐμπαζόμενος ἐπὶ ξηρᾶ διαπέδου, ὡς ἂσιν πάμπολλον τουτὶ τὸ τριβώνιον φέρειν; οὐ μέντοι καὶ τοῦτο λεπτὸν, οὐδὲ μαλακὸν, οὐδὲ ἀνθηρόν. Κυ. οὐδὲ γὰρ δέομαι. τοιοῦτον γὰρ, ἐπειδὴ καὶ προειδείην ἔφησα, καὶ τῷ κτησαμένῳ παρέγματα ὡς ἐλάχιστα παρέχον. τοιοῦτον γὰρ ἀρκεῖ μοι. σὺ δ' πρὸς θεῶν, εἰπέ μοι, τῇ πολυτελείᾳ οὐ νομίζεις κακίαν προσεῖναι; Λυ. καὶ μάλα. Κυ. τῇδὲ εὐτελείᾳ, ἀρετήν; Λυ. καὶ μάλα. Κυ. τί ποτ' οὖν ὀρθῶν ἐμὲ τῶν πολλῶν εὐτελέστερον δοκιμάζομεν, τὸν δὲ, πολυτελέστερον, ἐμὲ αἰτιᾷ, καὶ οὐκ ἐκείνους; Λυ. ὅτι οὐκ

Vid tu tandem? barbam quidem habes, & comam, tunicâ non habes, nudus conſpiceris, ac ſine calceis, delecta nimirum vaga, inhumana, ferináque vita: tum proprio corpore, contrà quàm faciunt cæteri, ſemper vſus incommodè, nunc huc, nunc illuc circumis, & in arido ſolo cubans, adeò vt plurimum ſordium, tritum iſtud pallium referat: alioqui nec ipſum tenue, nec molle, nec ſpecioſum. *Cy.* Neque enim indigeo. Siquid eſt huiuſmodi vt comparetur facillimè, dominóque minimum exhibeat negotij, id inquam mihi ſufficit. At tu per Deos dic mihi, putaſ-ne eſſe in luxu vitium? *Lyc.* Admodum. *Cy.* Contrà in frugalitate virtutem? *Lyc.* Admodum. *Cy.* Cur igitur cùm me videas viuentem frugaliùs quàm vulgò faciunt homines, eos verò ſumptuoſiùs me, non illos arguis? *Lyc.* Quia non frugaliùs, per Iouem, videris εὐτελέστερόν μοι μὰ Δία τῶν

πολλῶν διαιτᾶσθαι δοκεῖς, ἀλλ' ἐνδεέστερον. μᾶλλον δὲ τελέως, ἐνδεῶς, καὶ ἀπόρως. διαφέρεις γὰρ οὐδὲν σὺ τῶν πτωχῶν, οἱ τὴν ἐρήμην προφὺν μετὰ τοῦτο. A Κυ. βούλει οὖν εἰδῶμεν, ἐπεὶ παρελήλυθεν ἐνταῦθα ὁ λόγος, τί τὸ ἐνδεὲς, καὶ τί τὸ ἱκανόν ἐστιν; Λυ. εἰ σοὶ δοκεῖ. Κυ. ἆρ' οὖν ἱκανόν μοι ἔχω, ὅσῳ B ἂν ἐξικνῆται πρὸς τὴν ἐκείνου χρείαν, ἢ ἄλλό τι λέγεις; Λυ. ἔστω τοῦτο. Κυ. ἐνδεὲς δ', ὅσῳ τῷ ἐνδεέστερον ἢ τῆς χρείας, καὶ μὴ ἱκνῆται πρὸς τὸ δέον; Λυ. ναί. Κυ. οὐδὲν ἄρα C τῶν ἐμῶν ἐνδεές ἐστιν. οὐδὲν γὰρ αὐτῶν ὅ, τι ἡ χρείαν ἐπαναπλησεῖ ἐμοί. Λυ. πῶς τοῦτο λέγεις; Κυ. ἐὰν σκοπῇς πρὸς ὅ, τι χρῄζομεν ἕκαστον, ὧν δεόμεθα. οἷον, οἰκία, ἆρ' οὐχὶ σκέπης; Λυ. ναί. Κυ. τί δ', ἐδωδῆς; τί, χαίειν; ἆρα οὐχὶ αὐτὴ ἡ σκέπη; Λυ. ναί. Κυ. τί δὲ σκέπης αὐτῆς πρὸς θεῶν, τίνος ἕλκηθρον εἰ- E νεκα, οὐχ ὥστε ἄμεινον ἔχειν τὸν σκεπόμενον; Λυ. δοκεῖ μοι. Κυ. πότερ' οὖν, τὸ ποδὲ κάκιον ἔχειν δοκεῖ σοι; Λυ. καὶ οἶδα. Κυ. ἀλλ' ἆρα ἂν μάθοις τί ποδῶν ἐς ἔργον. Λυ. πορεύεσθαι. Κυ. κάκιον οὖν πορεύεσθαι

mihi, sed egentiùs viuere, imò vitam omnino egenam atque inopem. Nã tu nihil à mendicis differs, qui cibum mendicant in diem. Cy. Vis ergo videamus (quandoquidẽ huc processit oratio) quidnã inopia sit, quídque copia? Ly. Si tibi videtur. Cy. Nunquid ergo satis id cuique est, quicquid ipsius explet necessitatem? an aliud quippiam dicis? Ly. Esto istud. Cy. Indigentia verò quicquid cuiusquã vsui deest, nec eò quò sit necesse, peruenit? Ly. Scilicet. Cy. Nihil igitur meis in rebus deest. Nihil enim in his est, quod necessitatem non explèat meam. Ly. Quo pacto id ais? Cy. Scies si consideres in quem vsum eorũ quodq; D paratum est, quorum egemus, vt domus: annon tegumenti gratia? Ly. Maximè. Cy. Quid vestis? cuius gratia? annon tegumẽti & ipsa? Ly. Sanè. Cy. At ipso per Deos tegumento, cuius rei E gratia indiguerimus, nonne vt meliùs se habeat id quod tegitur? Ly. Mihi quidem sic videtur. Cy. Vtrum igitur tibi peius se habere videntur pedes? Ly. Nescio. Cy. Acqui hoc pacto didiceris: quodnam pedum officium est? Ly. Ingredi. Cy. An deteriùs ergo ingredi pedes

σοι δοκοῦσιν οἱ ἐμοὶ πόδες, ἢ οἱ τῶν πολλῶν; Λυ. τοῦτο μὲν, οὐ ἴσως. Κυ. οὐ τοίνυν οὐδ' εἰ χεῖρον ἔχοισιν, ἢ μὴ χεῖρον, τὸ ἑαυτῶν ἔργον ἀποδιδόασιν; Λυ. ἴσως. Κυ. τὸν μὲν δὴ πόδας, οὐδὲν φαίνομαι χεῖρον διακείμενος τῶν πολλῶν ἔχειν. Λυ. οὐ ἔοικας. Κυ. τί δ', τοὐμὸν σῶμα τῶν λοιπῶν ἆρα κάκιον; εἰ γὰρ κάκιον, καὶ ἀσθενέστερον. ἀρετὴ γὰρ σώματος, ἰσχύς. ἆρ' οὖν τὸ ἐμὸν ἀσθενέστερον; Λυ. ἔ φαίνεται. Κυ. ἔ τοίνυν ἄθ' οἱ πόδες φαίνοιντό μοι σκέπης ἐνδεῶς ἔχειν, ὅτε τὸ λοιπὸν σῶμα. εἰ γὰρ ἐνδεῶς εἶχον, κακῶς ἂν εἶχον. ἡ γὰρ ἔνδεια, πάντα κακὸν, καὶ χεῖρον ἔχειν ποιεῖ ταῦτα, οἷς ἂν παρῇ. ἀλλὰ μὴν, ἔδ' ἐτρέφεθαίγε φαίνεται χεῖρον τὸ σῶμα τοὐμὸν, ὅτι ἀπὸ τῶν τυχόντων τρέφεται. Λυ. δῆλον γάρ. Κυ. οὐδ' ἐὑρωσον, εἰ κακῶς ἐτρέφετο. λυμαίνονται γὰρ αἱ πονηραὶ τροφαὶ τὰ σώματα. Λυ. ἔστι ταῦτα. Κυ. πῶς οὖν εἰπέ μοι τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀπιᾷ μου, καὶ φαυλίζεις τὸν βίον, καὶ φὴς ἄθλιον; Κυ. ὅτι νὴ Δία τῆς φύσεως, ἣν σὺ τιμᾷς, καὶ τῶν θεῶν, ἐγὼ ἐν μέσῳ κατατεθεικότων, ἃ δ' αὐτῆς αἰτησαμένων

tibi videntur mei, quàm aliorum? *Lyc.* Istud verò fortasse non. Cy. Non igitur siue deteriùs se habent, siue non, suum officium non præstant? *Lyc.* Fortasse. Cy. Pedibus ergo nihilo peius quàm alij affectus videor? *Lyc.* Non videris. Cy. Quid verò corpus meum? num deterius quàm reliquorum? Nempe si deteriùs se haberet, esset imbecillius: corporis quippe virtus, robur est. An meum ergo debilius? *Lyc.* Non videtur. Cy. Neque pedes ergo tegumento videntur egere, neque reliquum corpus: quippe si egerent, malè haberet. Egestas etenim omnino mala, ac peius habere se facit, ea quibuscunque adfuerit. At ne ali quidē deteriùs videtur corpus meū quod quibuslibet cibis alitur. *Lyc.* Id manifestū est. Cy. Neque bene valeret, si malè aleretur, mala siquidē alimenta corpus labefactāt. *Lyc.* Hæc ita se habent. Cy. Quo pacto igitur, dic mihi, his ita se habentibus, me arguis, vitámque improbas meam, ac miseram prædicas? *Lyc.* Ideo per Iouem, quòd cùm natura (quam tu colis) ac superi terram in communi statuerint, ex ea multa nimirum ac bona

πολλὰ, καὶ ἁπλᾶ δὲ, ὡς ἔχειν ἡμᾶς
πάντα ἄφθονα, μὴ πρὸς τὴν
χρείαν μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡ-
δονὴν, σὺ πάντων τούτων, ἢ γέ
πλείστων ἄμοιρος εἶ, καὶ ἀδένος A
μετέχεις αὖτ, ἀδὲν μᾶλλον ἢ
τὰ θηρία. πίνεις μὲν γὰρ ὕδωρ, ὥσπερ
καὶ τὰ θηρία. σιτῇ δ', ὥσπερ ἂν
ἐνείσηις, ὥσπερ οἱ κύνες. ἐσθίει
δ' οὐδὲν χρειττῶν τῶν κυνῶν ἔ- B
χεις, χόρτος γὰρ παρέρχεί σοι,
καθάπερ ἐκείνοις. ἔτι δ' ἱμάτιον
φορεῖς, οὐδὲν ἐπιεικέστερον ἀ-
κλήρου. καίτοι εἰ σὺ τούτοις ἀ-
κύμβους ὀρθῶς φρονήσεις, ὁ θεὸς C
ἂν ὀρθῶς ἐποίησε. τοῦτο μὲν, πρόβατα ποιήσας ἔμμαλλα. τοῦτο
δ' ἀμπέλους ἡδυοίνους. τοῦτο δ',
τὴν ἄλλην παρασκευὴν θαυ-
μαστῶς ποικίλην, καὶ ἔλαιον,
καὶ μέλι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς ἔ-
χειν μὲν ἡμᾶς σιτία παντοδα-
πὰ, ἔχειν δ' ποτὸν ἡδὺ, ἔχειν δ'
ἱμάτια, ἔχειν δ' ἐσθῆτα μα-
λακὴν, ἔχειν δ' οἰκίας καλὰς, καὶ
τὰ ἄλλα πάντα θαυμαστῶς κα- D
τεσκευασμένα. καὶ γὰρ αὖ τὰ
τῶν τεχνῶν ἔργα, θεῶν ἔργα
θεῶν ἐστι. τὸ δὲ πάντων τούτων
ζῆν ἀπεστερημένον, ἄθλιον μὲν,
εἰ καὶ ὑπ' ἄλλου τινὸς ἀπεστέ-
ρηται, καθάπερ οἱ ἐν τοῖς δεσμω-
τηρίοις. πολὺ δ' ἀθλιώτερον,

ediderint, vt omnia nobis abundè suppeterent, nõ in necessitatem modò, verùm in voluptatem quoq; : tu tamẽ horum omniũ, aut maximæ saltem partis expers es, nec eorum quoquam frueris. Nihilo certè magis quàm feræ. Nẽpe aquã bibis, quã etiam bibunt feræ : comedis verò quicquid offenderis, quẽadmodum canes, tum cubile nihilo melius canib⁹ habes, siquidẽ tibi vt & illis gramẽ sufficit, palliũ prætereà circunfers nihilo mendico decentius. Quanquam si tu his contentus rectè sapis, tum Deus profectò neutiquã rectè fecit, primũ quòd oues fecit lanatas, deinde vites dulcis vini feraces, ac reliquum apparatum varietate mirabilem, & oleum, & mel, & reliqua omnia, vt nos Dedulia quidem omnigena haberemus, haberemus potum dulcem, haberemus pecunias, haberemus mollem lectum, haberemus pulchras domos, & reliqua omnia mirum in modum comparata. Nam & ipsa artium effecta, Deorum sunt dona. At viuere omnibus hisce bonis priuatum, miserum est, etiãsi ab alio prieris : quemadmodũ hi qui seruantur in vinculis. Longè verò miseriùs

εἴ τις αὐτὸς ἑαυτὸν ἀποστερεῖν πάντων τῶν καλῶν. μανία τε ἤδη τοῦτό γε σαφής. Κυ. ἴσως ὀρθῶς λέγεις. ἀκεῖνο δέ μοι εἰπέ, εἴ τις αὐδρὸς πλουσίου θερμῶς, καὶ φιλανθρώπως, ἐπὶ τε φιλοφρόνως ἑστῶντος, καὶ ξενίζοντος πολλοὺς ἅμα, καὶ παντοδαπούς, τοὺς μὲν, ἀδενεῖς, τοὺς δὲ, ἐρρωμένους, καὶ πεπειτα παραθέντος πολλὰ, καὶ παντοδαπὰ, πάντα ἁρπάζοι, καὶ πάντα ἐδίοι, μὴ τὰ πλησίον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πόρρω, τὰ τοῖς ἀδενεῦσι παρεσκευασμένα, ὑγιαίνων αὐτὸς, καὶ ταῦτα, μίαν μὲ κοιλίαν ἔχων, ὀλίγων δὲ ὥστε θρεφῆναι δεόμενος, ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐπιτεθήσεσθαι μέλλων, οὗτος ὁ ἀνὴρ, ποῖός τις δοκεῖ σοι εἶναι; ἀφά γε φρόνιμος; Λυ. οὐκ ἔμοιγε. Κυ. τί δὲ, σώφρων; Λυ. οὐδὲ τοῦτο. Κυ. τί δὲ, εἴ τις μετεχων τῆς αὐτῆς ταύτης τραπέζης, τῶν μὲν πολλῶν, καὶ ποικίλων ἀμελοῖ, ἓν δὲ τῶν ἐγγὺς κειμένων σπαλεξάμενος, ἱκανῶς ἔχων· πρὸς τὴν ἑαυτοῦ χρείαν, τοῦτο ἐδίοι κοσμίως, καὶ τούτῳ μόνῳ χρῶτο, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐδὲ προσβλέποι, τοῦτον οὐχ ἡγῇ σωφρονέστερον, καὶ ἀμείνονα αὐδρα σκείνου;

siquis ipse sese omnibus bonis priuet. Et hoc manifesta iam est insania. Cy. Et rectè quidem fortasse dicis. Verùm istud dic mihi: Siquis diuite alacriter, humanè, ac benignè conuiuium præbente, tum hospites excipiente, & multos simul, & omnigenos, alios quidem imbecillos, alios autem robustos: deinde apponente multa, & omnigena, omnia rapiat, omniáque edat, non propiora tantùm, sed etiam remotiora, videlicet inualidis præparata, ipse tamen valens, quùm vnum dũtaxat ventrem habeat, paucísque vt nutriatur, opus habeat, diutiùs tamen quàm alij multi immoretur, hic vir cuiusmodi tibi videtur esse? num cordatus? Ly. Non mihi quidem. Cy. Quid verò, num temperans? Ly. Ne id quidem. Cy. Quid verò siquis eiusdem mensæ particeps, multa illa ac varia negligat, vno quopiam ex his quæ proximè apponuntur, electo, cùm satis in suam habeat necessitatem, id decenter edat, eóque solo vtatur, cætera illa ne respiciat quidem, annon hunc illo temperantiorem, & meliorem virum putabis? Ly.

Λυ. ἔγωγε. Κυ. πότερον ἔνδον, συνίης, ἢ ἐμὲ δεῖ λέγειν; Λυ. τὸ ποῖον; Κυ. ὅτι ὁ μὲν θεὸς, τῷ ξενίζοντι καλῶς ἐκείνῳ ἔοικε, παρατιθεὶς πολλὰ, καὶ ποικίλα, καὶ παντοδαπὰ, ὅπως ἔχωσιν ἁρμόζοντα· τὰ μὲν, ὑγιαίνουσι· τὰ δὲ, νοσοῦσι· καὶ τὰ μὲν, ἰσχνοῖς· τὰ δὲ, ἀδυνάτοις· οὐχ ἵνα χρώμεθα ἅπασι πάντες, ἀλλ' ἵνα τοῖς καθ' ἑαυτὸ ἕκαστος, καὶ τῷ καθ' ἑαυτὸ, ὅτῳ ἂν τύχοι μάλιστα δεόμενος. ὑμεῖς δὲ, τῷ δι' ἀπληστίαν τε, καὶ ἀκρασίαν ἁρπάζοντι πάντα, τούτῳ μάλιστα ἐοίκατε, πᾶσι χρῆσθαι ἀξιοῦντες, καὶ τοῖς ἅπασι χρῆ, μὴ τοῖς παρ' ὑμῖν μόνον, ἀ γῆς, οὐ θαλάσσης τοῦ καθ' αὑτὸν αὐτάρκη νομίζοντες, ἀλλ' ἀπὸ περάτων γῆς ἐμπορευόμενοι τὰς ἡδονὰς, καὶ τὰ ξενικὰ τῆς ὀπωρείων ἀεὶ θερισμῶν τε, καὶ τὰ πολυτελῆ τῆς συτελῶν, καὶ τὰ δυσπόριστα τῆς εὐπορείσων. καθόλου δὲ, πράγματα, καὶ κακὰ ἔχειν μᾶλλον ἐθέλοντες, ἢ δίχα πραγμάτων ζῆν. τὰ γὰρ δὴ πολλὰ, καὶ τίμια, καὶ εὐδαιμονικὰ παρασκευάσματα, ἐφ' οἷς ἀγάλλεσθε, διὰ πολλῆς ὑμῖν ταῦτα κακοδαιμονίας, καὶ παλαιπωρείας παραγίγνεται. σκόπει γὰρ εἰ βούλει, τὸ πλυτευκτὸν χρυσὸν, καὶ τὸ ἀργυρεν.

Ita certè. Cy. Vtrum ergo intelligis, an me oportet dicere? Ly. Quidnam? Cy. Quod Deus illi præclarè hospites excipienti simili A est, vt qui apposuerit multa ac varia, omnigenáque, vt essent quæ cuique conuenirent, alia valentibus, alia ægrotantibus, alia robustis, B alia inualidis, non vt omnibus vtamur omnes, sed vt his vtantur singuli, quæ suæ cuiusque naturæ cõueniunt, & ex his ipsis, quacunque re maximè quemque indigere C contigerit. At vos illum qui per insatiabilitatem, atque incontinentiam omnia corripit, refertis, vt qui rebus vti velitis omnibus, & vndecunque partis, non solis contẽti D quæ sunt apud vos, non terram, non mare proprium sufficere existimantes, sed importantes ab ipsis terræ finibus voluptates, patriisque rebus peregrina præferẽtes, sumptuosáque frugalibus, & E paratu difficilia, parabilibus. In summa, molestias, maláq; potiùs eligentes, quàm molestijs carentem vitam. At isti quidem plurimi ac pretiosi, beatique apparatus, quibus exultatis, per magnã ad vos miseriam, ærumnãq; peruenerunt. Aurum ipsum tam opertum, argentúmque, si libet, considera:

σκόπει τὰς οἰκίας τὰς πολυτε-
λεῖς. σκόπει τὰς ἐδῶτας τὰς ἐ-
σθουδασμένας. σκόπει τὰ τού-
τοις ἀκόλουθα πάντα, πόσων
πραγμάτων ὄξιν ὤνια, πόσων
πόνων, τόσων κινδύνων, μᾶλλον
δ' αἵματος, καὶ θανάτου, καὶ δια-
φθορᾶς ἀνθρώπων πίστις. ἢ μόνον ὅτι πλέονες ἀπόλλυνται διὰ
ταῦτα πολλοί, καὶ ζητοῦντες, καὶ
δημιοργοῦντες, δεινὰ πάσχοντι,
δῆλον ὅτι καὶ πολυμάχητά ὄξιν,
καὶ ἐπιβουλεύονται ἀλλήλοις
διὰ ταῦτα, φίλοις φίλοι, καὶ
παῖδασι πατέρες, καὶ γυναῖκες αἰ-
δρᾶσιν. οὕτως οἶμαι καὶ τὴν Ερι-
φύλην, διὰ τὸν χρυσὸν προδοῦναι τὸν ἄνδρα. καὶ ταῦτα
μὲν τοιαῦτα πάντα γίγνεται, τῶν
μὲν ποικίλων ἱματίων, οὐδέν τι
μᾶλλον θάλπειν δυναμένων.
τῶν δὲ χρυσορόφων οἰκιῶν, οὐ-
δέν τι μᾶλλον σκεπαστῶν. τῶν
δὲ ἐκπωμάτων τῶν ἀργυρῶν, καὶ
ὠφελούντων τὸν πότον, οὐδὲ
τῶν χρυσῶν, ἡδὺ δὲ τῶν ἐλεφαν-
τίνων αὖ κλινῶν, τὸν ὕπνον ἥδιον
παρεχόντων. ἀλλ' ὄψει πολλά-
κις ἐπὶ τῆς ἐλεφαντίνης κλί-
νης, καὶ τῶν πολυτελῶν στρω-
μάτων, τὸν εὐδαίμονα, ὕ-
πνου λαχεῖν οὐ δυναμένοις.
τὰ βρώματα πραγματείας,

considera domus sumptuo-
sas, considera vestes o-
perosas, considera reli-
qua omnia, quanto nego-
tio emuntur, quot labo-
ribus, periculis, imò san-
guine, ac cæde, quantóque
hominum interitu: non so-
lùm, quia dum nauigant,
propter ista pereunt com-
plures, ac dum quærunt, pa-
rántque, grauia perferunt.
Sed ob id quoque, quòd di-
gladiationes multas pariũt,
quódque ob ea insidiantur
inuicem, amicis amici, pa-
rentibus liberi, coniuges
maritis. Sic opinor etiam
Eriphylen auri gratia pro-
didisse maritum. Atque hæc
quidem omnia fiunt, quum
tamen vestes illæ variæ
nihilo magis calefacere
queant, nec aurata illa
ædificia magis tegere: nec
pocula illa argentea po-
tui conducant: nec aurei
eburneíque illi lectuli som-
num suauiorem præbeant.
Imò videbis frequenter in
eburneo lecto, sumptuosís-
que stragulis, beatis illis
somnum contingere non
posse. Præterea omnigenæ
illæ circa edulia curæ, ni-
hilo magis alunt, quin tabe-

ἔτι δὲ καὶ αἱ παντοδαπαὶ περὶ
πόσεις μὴ οὐδὲν μᾶλλον, λυ-

μάνοι) ὃ τὰ σώματα, καὶ τοῖς σώμασι νόσους ἐμποιοῦσι. τί δεῖ λέγειν ὅσα τῶν ἀφροδισίων ἕνεκα πράγματα ποιοῦσί τε, καὶ πάσχουσιν οἱ ἄνθρωποι; καίτοι ῥᾴδιον θεραπεύειν ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν, εἰμή τις ἐθέλοι ψυφᾶν. καὶ δὴ εἰς ταύτην ἡ μανία, καὶ διαφθορὰ φαίνεται τοῖς ἀνθρώποις ἥκειν. ἤδη καὶ τῶν ὄντων τῷ χρῆσιν ἀπαστέφουσιν, ἐκόσῳ χρωμένοι, ὥσπερ ὁ μὴ πίνων, ὥσπερ εἴ τις αὖθ' ἁμάξης ἐθέλοι τὴν κλίνην χρῆσθαι, καθάπερ ἁμάξῃ. Λυ. καὶ τίς οὗτος; Κυ. ὑμεῖς, οἱ τοῖς ἀνθρώποις ἅτε ὑποζυγίοις χρῆσθε, κελεύετε ὑπ' αὐτοῦ ἅπασι ἁμάξας τὰς κλίνας τοῖς τραχήλοις ἄγειν. αὐτοὶ δ' ἄνω κατακείσθε τρυφῶντες, καὶ ὀκείδετε, ὥσπερ ὄνοις ἡνιοχεῖτε τὸν ἄνθρωπον, ταύτῃ, ἀλλὰ μὴ ταύτῃ βέπιδε κελεύοντες. καὶ οἱ ταῦτα μάλιστα ποιοῦντες, μάλιστα μακαρίζεσθε. οἱ δὲ τοῖς κρέασι, καὶ μὴ σοφῇ χρωμένοι μόνον, ἀλλὰ καὶ βαφαῖς μηχανώμενοι δ' αὖ, οἵοί τέ εἰσιν οἱ τὴν πορφύραν βάπτοντες, καὶ καὶ αὐτοὶ παρὰ φύσιν χρῶνται τοῖς τοῦ θεοῦ κατασκευάσμασι; Λυ. μὴ λέγε. δύναται γὰρ βάπτειν, faciunt potiùs corpora, ijsdémque morbos ingenerãt. Quid autem dicere attinet libidinis gratia quantas molestias homines & faciunt & patiuntur? Quanquam facile est isti cupiditati mederi, nisi quis indulgere vult deliciis. At ne hæc quidem insania corrupteláque videtur sufficere mortalibus, sed iam rerum etiam vsum peruertunt, singulis rebus ad id vtentes, ad quod minimè paratæ sunt: vt siquis lecto currus loco velit vti; tanquam curru. *Ly.* Quisnam is est? Cy. Vos inquam qui hominibus tanquam iumentis vtimini. Nam eos iubetis, vt lecticas tanquam currus ceruicibus ferant. Ipsi verò in sublimi residetis delicati, atque illinc homines tanquam asinos aurigamini, imperantes vt hac non illac eant: & ij qui hæc facitis maximè, ijdem maximè beati videmini. Tum hi qui piscium carnibus non tantùm ad alimentum vtuntur, sed etiam quasdam ex his tincturas moliuntur, eos dico qui purpuram tingunt, nonne & hi præter naturam his vtuntur, quæ à Deo præparata sunt. *Ly.* Non per Iouem, siquidem tingere etiam potest,

ἐκ ἐδιέσθ μόνον τὸ τ πορφύρας κρέας. Κυ. ἀλλ ἐ πρὸς τοῦτο γέγονεν. ἐπεὶ κ τῷ κρατῆρι δύναιτ' ἂν τις βιαζόμενος, ὥσπερ χύτρᾳ χρήσασθ. πλὴν ἐ πρὸς τοῦτο γέγονεν. ἀλλὰ γὸ πῶς ἅπασ τ τούτων τις κακοδαιμονίαν διελθεῖν δύναιτ' ἄν; τοσαύτη τίς ἐστι. σὺ δέμοι δοκῶ μὴ βέλομαι ταύτης μετέχειν ἐγκαλεῖς; ζῶ γ καθάπερ ὁ κόσμιος ἐκεῖνος, ἐναρχόμενος τοῖς κατ' ἐμαυτὸν, κ τοῖς εὐτελεστάτοις χρώμενος. τῶν γ ποικίλων, καὶ παντοδαπῶν, οὐκ ἐφιέμενος. καίτοι γε θείου βίου, βραχέων δεόμενος, καὶ ὀλίγοις χρώμενος, δοκῶ σοι ζῆν, κινδυνεύειν οἱ θεοὶ κ τῶν θείων εἶναι χείρονες, κατά γε τ σὸν λόγον. οὐδετέρου γὰρ δέονται. ἵνα γ καταμάθῃς ἀκριβέστερον τό, τε ὀλίγων, κ τὸ πολλῶν δεῖσθαι, πότερόν τι ἐκατέρου ἐστὶν, ἐννόησον ὅτι δέον γ τελειόνων. οἱ μ παῖδες, τῶν τελείων. αἱ γ γυναῖκες, τῶν ἀνδρῶν. οἱ δ νοσοῦντες, τῶν ὑγιαινόντων. καθόλου γ παντὸς τὸ χεῖρον τοῦ κρείττονος πλειόνων δεῖ. διὰ τοῦτο, θεοὶ μὴν, οὐδενός. οἶσθ' ἔγγιστα θεῶν, ἐλαχίστων δέονται. ἃ νομίζεις τ Ἡρακλέα τῶν πάντων ἀνθρώπων ἄριστον, θεῖον γ ἀνδρα,

non comedi tantùm purpuræ caro. Cy. At non in id tamen est nata, nam & cratere quispiam, si præter naturam detorqueat, ollæ loco posset vti, nec in id tamen paratus erat. Sed quo pacto posset quispiam omnem illorum infœlicitatem percurrere, quæ tanta est? Tu verò me accusas, quòd particeps eius esse nolo. Viuo autem sicuti modestus ille, his vescor quę mihi apponuntur, ac frugalissimis vtor: varijs autem omnigenísque illis non inhio. Ac deinde cùm paucis egeam, nec multis vtar, ferinam tibi vi deor vitam viuere: dij autem in periculum veniunt, ne & ipsi feris sint deteriores, qua ratione loqueris, quippe qui nulla re indigent. Verùm vt exactiùs intelligas cuiusmodi sit horum vtrumque, cùm paucis, tum multis egere: considera quòd pluribus egent, primũ pueri quàm adulti, deinde mulieres quàm viri, ægroti quã valẽtes: in summa, inferiora quælibet præstãtioribus pluriũ indigẽt. Proinde Dij omnino nullius indigẽt rei, qui verò ad Deos accedunt proximè, quã minimis egent. An Herculem putas omniũ hominũ præstantissimũ, quippe diuinum virum,

καὶ θεὸν ὀρθῶς νομιζόντα, διὰ κακοδαιμονίαν πεινοσεῖν γυμνὸν, δέρμα μόνον ἔχοντα, καὶ μηδενὸς τ̃ αὐτῶν ὑμῖν δεόμενον; ἀλλ' οὐ κακοδαίμων ἦν ἐκεῖνος, ὃς καὶ τ̃ ἄλλων ἀπήμυνε τὰ κακά. ἀδ' αὖ πεῖνης. ὃς γ̃ης, καὶ θαλάττης ἦρχεν. ἐφ' ὅ, τι δ' ὁρμήσειεν, ἀπαντα χῦ παντων ἐκράτει, καὶ οὐδενὶ τῶν τότε ἐνέτυχεν ὁμοίῳ, οὐδὲ κρείττονι ἑαυτ̃, μέχρι περ ἐξ ἀνθρώπων ἀπῆλθεν. ἢ σὺ δοκεῖς σωμάτων, καὶ ὑποδημάτων ἀπόρως ἔχειν, καὶ διὰ τ̃το πεπεῖσθαι τρίβωνος; ὃς ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ἐγκρατὴς, καὶ καρτερικὸς ἰῶν, καὶ κρατεῖν ἤθελε, καὶ γυφᾶν ὃς ἐβούλετο. ὁ δ' Θησεὺς ὁ τούτου μαθητὴς, ὃ βασιλεὺς μ' ἦν παντων Ἀθηναίων, υἱὸς δ' Ποσειδῶνος ὡς φασιν, ἄρισος δ' τῶν καθ' αὑτόν; ἀλλ' ὅμως καὶ ἐκεῖνος ἤθελεν ἀνυπόδητος εἶναι, καὶ γυμνὸς βαδίζειν. καὶ πώγωνα, καὶ κόμην ἔχειν, ἤρεσκεν αὐτῷ. καὶ ὃς ἐκείνῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς παλαιοῖς ἤρεσκεν. ἀμείνους γὰρ ἦσαν ὑμῶν. καὶ ὃς εἴ τι ὑπέμειγεν ὃ δ' εἰς αὐτῶν ὑδὲν μᾶλλον, ἢ τ̃ λεόντων τὶς ξυρώμενος. ὑγρότητα γὰρ, καὶ λειότητα σαρκὸς, γυναιξὶ πρέπειν ἠγοῦντο.

Deúmq; rectè creditũ, miserũ tũc fuisse, cùm circumiret nudus, pelle dũtaxat indut⁹, harũ rerũ nostrarũ nihil desiderãs? At ille miser profectò non erat, quippe qui miseriã ab alijs propulsabat: neq; rursus pauper, qui terra, mariq; dominabatur. Nẽpe quocũq; intẽdisset impetũ, omnes quaquauersũ superabat, nec in quenquam sui tẽporis incidit sibi vel æqualẽ, vel prẽstãtiorẽ, quoad exhumanis excessit. An tu illi stragula putas, calceósque defuisse, tãtũq; virũ ob id mundũ obambulasse? Dicendum profectò nõ est. Sed cõtinẽs erat ac fortis, & moderatè viuere volebat, nõ indulgere delicijs. Quid Theseus eius discipulus? annõ rex erat Athenienſiũ omniũ, ac filius etiam, vt ferũt, Neptuni, sua certè tẽpestate fortissimus? Attamẽ ille voluit sine calceis esse, nudúsq; ingredi, barbãq; & comã habere placuit ei: nec ei solũ placuit, sed & veteribus omnib⁹: nẽpe meliores erãt quã vos: atque adeò ne sustinuisset quidẽ eorũ quispiã aliquid huiusmodi, nihilo profectò magis, quàm leo quispiam sese tonderi. Siquidem carnis mollitiem ac lænorem decere mulieres existimábant:

αὐτοὶ δ' ὥσπερ ἦσαν, καὶ φαίνεσθαι αὖδρες ἄξελον. καὶ τὸν πώγωνα, κόσμον αὖδρὸς ἐνόμιζον, ὥσπερ ἵππων χαίτην, καὶ λεόντων ὑφειαν. οἷς ὁ θεὸς ἐχαλάσας, καὶ κόσμον χαρίεν περιέθηκέ τινα. ὅτιοῦν δὲ καὶ τοῖς αὐδράσι τὸν πώγωνα περιέθηκεν. ἐκείνους οὖν ἐγὼ ζηλῶ τοὺς παλαιούς, καὶ ἐκείνους μιμεῖσθαι βέλομαι. τοὺς δὲ νῦν, οὐ ζηλῶ· τὴν θαυμασίαν ταύτης εὐδαιμονίας, ἣν ἔχουσι, καὶ περὶ βαπτίζας, καὶ ἐδώδιμα, καὶ λεαίνοντες, καὶ ψιλοῦντες παντὸς σώματος μέρος, καὶ μηδὲ τῶν ἀποῤῥήτων ἀφέν, ἃ πέφυκεν ἔχειν ἐῶντες. εὔχομαι δέ μοι τοὺς μὲν πόδας, ὁπλῶν ἱππείων ἀφὲν διαφέρειν, ὥσπερ φασὶ Χείρωνος. αὐτὸς δὲ μὴ δεῖσθαι στρωμάτων, ὥσπερ οἱ λέοντες, οὔτε δοφῆς δεῖσθαι πολυτελεστέρας μᾶλλον, ἢ οἱ κύνες. εἶναι δέ μοι, γῆν μὲν ἅπασαν εὐγενῆ αὐτάρκη ἔχειν, οἶκον δὲ τὸν κόσμον νομίζειν, δοφὴν δ' αἱρεῖσθαι τὴν ῥᾳστην πορίσασθαι. χρυσὸν δὲ, καὶ ἀργύρου, μὴ δεῖσθαι, μήτ' ἂν ἐγὼ, μήτε τῶν ἐμῶν φίλων μηδείς. πάντα γὰρ τὰ κακὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τῆς τούτων ἐπιθυμίας φύονται, καὶ φόνοι, καὶ πόλεμοι, καὶ ἐπιβουλαὶ, καὶ σφαγαί. ταῦτα

ipsi verò sicuti erant, ita viri quoq; videri volebãt: ac barbã quidẽ cultũ viri ducebant, vt & equorum iubam, & leonum barbam, quibus A Deus quædam ad splẽdorem & ornatum apposuit: sic & viris barbam apposuit. Illos igitur ego æmulor, veteres inquam illos imitari volo: huius verò sæculi homines B non æmulor mirabilis huius fœlicitatis nomine, quam in epulis & vestibus habent, dum poliunt ac lęuigant singulas corporis partes: ac ne C secretiorum quidem vllam, ita vt instituit natura, se habere sinentes. Opto autẽ, vt pedes mei ab equinis vngulis nihil differant, quales Chironis fuisse ferunt. Tum vt ipse non egeam stragulis, vt leones, nec cibo D egeam magis exquisito, quã canes. Contingat præterea mihi, vt terra quæuis cubile mihi sufficiat: domum verò existimem, mundum: tum alimenta deligam paratu facillima. Aurum verò, ar- E gentúmque ne desiderem vnquam, neque ego, neque amicorum quisquam. Omnia nanque mala inter homines ex horum cupiditate nascuntur, seditiones, bella, insidiæ, cædes. Hæc omnia fontem habẽt plus habendi

πάντα, πλὴν ἔχει τὴν ἐπιθυμίαν

τὸ πλεόνεξον. ἀλλ' ἡμῶν αὕτη, ἀπέιη, καὶ πλεονεξίας μήποτε ὀρεχθείην. μετρίων δ' ἀνέχεσθαι δυναίμην. τοιαῦτά σοι τάχα ἡμέτερα. πολὺ δήπου διάφωνα τοῖς τῶ πολλῶν βουλήμασι. καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ τῷ ἤθει διαφέρομεν αὐτῶν, ὁπότε καὶ τῇ αἱρέσει τοσοῦτον διαφέρομεν. θαυμάζω δέ σου πῶς ποτε κιθαρῳδὸς μὲν πίνα νομίζεις σολὴν, καὶ ἧμα, καὶ αὐλητὴν μὲν Διὰ ἧμα, καὶ σολὴν βαγῳδὸς, ἀνδρὸς δὲ ἀγαθοῦ ἧμα, καὶ σολὴν, οὐκ ἔτι νομίζεις ἀλλὰ τῷ αὐτῷ αὐτὸν οἴει δεῖν ἔχειν τοῖς πολλοῖς. καὶ ταῦτα, τῶ πολλῶν κακῶν ὄντων, εἰ μὲ δεῖ ἐνὸς ἱδίου ἧματος τοῖς ἀγαθοῖς, τί πρέπει αὖ μᾶλλον, ἢ τοῦθ', ὅσῳ αἰσχίω δέσται μᾶλλον τοῖς ἀκολάσοις δοκῇ, καὶ ὅσῳ ἀπεύξαιντ' ἂν οὗτοι μάλιστα ἔχειν. ἐκεῖνο τοίνυν ἐμὸν ἧμα, τοιοῦτόν ἐστιν, ἀυχμηρὸν εἶναι, λάσιον εἶναι, τρίβωνα ἔχειν, κομᾶν, ἀνυποδητεῖν. τὸ δ' ὑμέτερον, ὅμοιον τῷ τῶ κιναίδων. καὶ διακρίνειν οὐδὲ εἷς ἂν ἔχοι, οὐ τῇ χροιᾷ τῶν ἱματίων, οὐ τῇ μαλακότητι, οὐ τῷ πλήθει τῶν χιτωνίσκων, οὐ τοῖς ἀμφιάσμασιν, οὐχ ὑποδήμασιν, οὐ κατασκευῇ τριχῶν,

cupidinem. At hæc à nobis abſcedat procul, ne vnquam plus ſatis appetam: minùs verò cùm habeam, ferre æquo animo valeam. Equidem talis ego ſum: multúmque à vulgi ſententijs diſſentio. Neque quicquam ergo mirandum eſt, ſi ab his differimus habitu, à quibus tantum differimus inſtituto. Sed te miror quî tandem cùm ſuam quandam citharœdo veſtem tribuas, cultúmque, atque adeò tibicini ſuum, & tragœdo ſuum: bono viro cultum, veſtémq; propriam nullam exiſtimas, ſed eandem ei cum vulgo habendam cẽſes, ídque cùm vulgus malum ſit. Quòd ſi bonorum cultus proprius debet eſſe vllus, quiſnam deceat magis quàm hic meus, qui luxurioſis ſit maximè pudendus, quémque illi maximè auerſentur? Cultus ergo meus huiuſmodi eſt, ſqualere, hirſutum eſſe, tritum pallium habere, calceis carere. Veſter verò, cultum cinædorum refert, à quibus nemo vos dignoſcere poſſit, neque cólore veſtium, neq; mollitie, neque tunicarum numero, neque lacernis, neque calceis, neque capillorum cura,

ἀν ὀδμῆ. καὶ γὰρ ἀπόζετε ἤδη παραπλήσιον ἐκείνοις, οἱ εὐδαιμονέστατοι ὄντι μάλιστα. καίτοι, τί ἂν δόξη τις ἀνδρὶ τῷ αὐτῷ τοῖς κυναίδοις ὀδ- A μὴν ἔχοντος; τοιγαροῦν, τοὺς μὲ πόνους, οὐδὲν ἐκείνων μᾶλλον ἀνέχεσθε. ταῖς δὲ ἡδοναῖς, οὐδὲν ἐκείνων ἧττον. καὶ βέφεσθε τοῖς αὐτοῖς, καὶ κοιμᾶσθε ὁμοίως, καὶ B βαδίζετε. μᾶλλον δὲ βαδίζειν οὐκ ἐθέλετε. φέρεσθε δέ, ὥσπερ τὰ φορτία. οἰμώζω, ὡς ἀνθρώπων. οἱ δὲ, ὑπὸ κτηνῶν. ἐμὲ δὲ οἱ πόδες φέρουσιν ὅποι ἂν θέλω μαι. καὶ γὰρ μὴν ἱκανὸς καὶ ῥίγους ἀνέχεσθαι, καὶ θάλπος φέρειν, καὶ C τοῖς τῶ θεῶν ἔργοις μὴ δυσχεραίνειν, διότι ἄθλιός εἰμι. ὑμεῖς δέ, διὰ τὴν εὐδαιμονίαν, οὐ- D δενὶ τῶν γιγνομένων ἀρέσκεσθε, καὶ πάντα μέμφεσθε. καὶ τὰ μὲν παρόντα, φέρειν οὐκ ἐθέλετε. τῶν δὲ ἀπόντων, ἐρᾶτε. χειμῶνος μὲν εὐχόμενοι θέρος, θέρους δὲ χειμῶνα. καὶ κάματος μὲν ῥίγος, ῥίγους δὲ κάμα, καθάπερ οἱ νοσοῦντες δυσκόλως, καὶ μεμψίμοιροι ὄντες. αἰτία δὲ ἐκείνοις μὲν, ἡ νόσος. ὑμῖν δὲ, ὁ βίος. καίτοι δὲ ἡμᾶς μεταπίθεσθαι, καὶ ἐπανορθοῦν τὰ ἡμέτερα ἀλλήλοις ἐπιμώμῳ, καὶ ὡς βουλευο-

neque odore. Nam & redoletis vt illi, vos qui estis locupletissimi potissimùm. Et quidē quid facias, quum vir eundem cùm cinædis odorē oleat? Etenim in ferendis laboribus nihil illis præstatis: voluptatibus verò nihilominus quàm illi superamini: eadem comeditis, eodē modo dormitis, atque incenditis: imò incedere non vultis, sed gestari tanquam sarcinæ, alij ab hominibus, alij verò à iumentis. At me pedes ipsi gestant, quocunque sit opus: atque ego & frigus tolerare sufficio, & calorem pati, quæque Dij obtulerint, non molestè ferre, ideo quia miser sum. Vos verò propter hanc fœlicitatem, fortunā nulla contenti estis, sed de quauis cōqueriminī: ac præsentia ferre non potestis, absentia desideratis, hyeme quidem optantes æstatem, æstate rursus hyemem, in calore frigus, in frigore calorem, prout ægroti morosi semper & queruli: quod in illis facit morbus, id in vobis faciunt mores. Atque hæc ita cùm sint, iam nos in vitam vestram traducere æquum censetis, nostramque corrumpere, quum sæpe malè

μῶσις πολλάκις περὶ ὧν πράττουσιν, αὐτοὶ ἀσκεπτοι ὄντες περὶ τῶν ἰδίων, καὶ μηδὲν αὐτῶν κρίσει καὶ λογισμῷ ποιοῦντες ἀλλ' ἔθει, καὶ ἐπιθυμίᾳ. τοιγαροῦν οὐδὲν ὑμεῖς διαφέρετε τῶν ὑπὸ χειμάρρου φερομένων. ἐκεῖνοί τε γὰρ ὅπου ἂν ἴοι τὸ ῥεῦμα, ἐκεῖ φέρονται. καὶ ὑμεῖς, ὅπου ἂν αἱ ἐπιθυμίαι. πάσχετε δὲ παραπλήσιόν τι, ὅ φασι παθεῖν τινα ἐφ' ἵππου ἀναβαίνοντα, μαινομένων. ἁρπάσας γὰρ αὐτὸν, ἔφερεν ἅμα ὁ ἵππος. ὅπου δὲ ἐπικαθίσαι, τὰ ἵππου ἔσεσθαι, ἐδόκει. καί τις ἀπαντήσας, ἠρώτησεν αὐτὸν, ποίαν ἄπεισιν. ὁ δὲ, εἶπεν, ὅπου ἂν τούτῳ δοκεῖ, δεικνὺς τὸν ἵππον. καὶ ὑμᾶς ἄν τις ἐρωτᾷ ποῖ φέρεσθε, τἀληθῆ ἐθέλοντες λέγειν, ἐρεῖτε, ἁπλῶς μὲν, ὅπουπερ ἂν ταῖς ἐπιθυμίαις δόκῃ. κατ' μέρος δ', ὅπουπερ ἂν τῇ ἡδονῇ. ποτὲ δ', ὅπου τῇ δόξῃ. ποτὲ δ' αὖ, τῇ φιλοκερδείᾳ. ποτὲ δ', ὁ θυμὸς, ποτὲ δ', ὁ φόβος, ποτὲ δ', ἄλλό τι τοιοῦτον ὑμᾶς ἐπιφέρειν φαίνεται. οὐ γὰρ ἐφ' ἑνὸς, οὐδ' ἐπὶ πολλῶν γε ἵππων βεβηκότες, ἄλλο τε ἀλλων, καὶ μαινομένων πάντων, φέρεσθε, consulta sint, quæ facitis, ipsíq; vestris in negotijs minimè circunspecti sitis: nihílque eorũ iudicio, ac ratione, sed consuetudine cupiditatis faciatis. Quãobrẽ nihil differtis vos, ab his qui torrente ferũtur: illi quippe quocunque fluxus intenderit, eò rapiuntur, & vos itidẽ quocunque libidines. Ac similiter quidem vobiscum agitur, vt cum quodam qui equum insanum cõscenderat. Equus virum correptum abstulit. Hic verò nõ amplius descendere, equo currente, poterat. Tum quidã obuius, rogauit quonam tenderet: Hic respondit, quocunque huic videtur, equum demõstrans. Quòd siquis vos roget quò feramini, si verum vultis dicere, dicetis in vniuersum quidem, quocunque videatur affectibus: sigillatim verò, interdũ quocunque voluptati, interdũ quocunque ambitioni, interdum quò lucri studio. Quin interdum ira, interdũ metus, interdum aliud quidpiam huiusmodi vos auferre videtur. Neque enim vos vnum duntaxat equum, sed multos insilientes, aliàs alios, omnes furiosos, auehimini. Auferunt ergo vos

τοιγαροῦν ἐκφέρουσιν ὑμᾶς εἰς

βάραθρα, καὶ κρήμνοις. ἴστε
δ' ὑμᾶς ὡς ἀληθῶς πρὶν πεσεῖν, ὅτι
πεσεῖσθαι μέλλετε. οὐδὲ τεῖβων
ὅτος, ὃ καταγελᾶτε, καὶ ἡ κόμη,
καὶ τὸ ἧμα τοῦμὸν, τηλικαύ-
τιν ἔχει δύναμιν, ὥστε παρέχειν
μοι ζωῆς ἐν ἡσυχίᾳ, καὶ πράτ-
τοντι ὅ, τι βούλομαι, καὶ συνόν-
τι οἷς βούλομαι. τὸ γὰρ ἀμαθῶν,
ἀνθρώπων καὶ ἀπαιδεύτων, κἀδεὶς
ἂν ἐθέλοι μοι προσπέσαι διὰ τὸ
ἧμα. οἱ δὲ μαλακοὶ, καὶ πάνυ
πόρρωθεν ἐμβέπουσι. προσπαί-
σι δὲ οἱ κομψότατοι, καὶ ὀπτι-
κώτατοι, καὶ ἀρετῆς ἐπιθυμοῦν-
τες. ὅτοι μάλιστά μοι προσπί-
πτουσι. τοῖς γὰρ τοιούτοις ἐγὼ χαίρω
συνών. θύρας δὲ τῶν καλουμένων
ἀνθρώπων, οὐ θεραπεύω. τοὺς
δὲ χρυσᾶς στεφάνους, καὶ τὴν
πορφύραν, τύφον νομίζω, καὶ
τῶν ἀνθρώπων καταγελῶ. ἵνα
δὲ μάθῃς πρὸς τὸ ἧμάτος, ὡς
οὐ ἀνδράσι μόνον ἁρμόττοις,
ἀλλὰ καὶ θεοῖς πρέπουτος, ἔπειτα καταγελᾷς αὐτῶ, σκέψαι τὰ
ἀγάλματα τῶν θεῶν, πότερά
σοι δοκοῦσιν ὁμοίως ἔχειν
ὑμῶν, ἢ ἐμοί. καὶ μὴ μόνον
γε τῶν Ελλήνων, ἀλλὰ καὶ
τῶν βαρβάρων τοὺς ναοὺς
ἐπίσκοπει περιὼν, πότερον

in barathrum, ac præcipita. Vos tamen priusquam cadatis, casuros vos esse nescitis. At detritum hoc pallium quod irridetis, & coma, habitúsque meus tantam habet vim, vt vitam mihi quietam præbeat, vtque agam quicquid volo, versérque cum quibus volo. Nempe ex indoctis, atque ineruditis hominibus nemo me, ob hunc habitum, adire voluerit. Molles autem, etiam procul admodum me declinant. Sed conueniunt festiuissimi, & modestissimi, & virtutis cupidi: hi potissimùm me conueniunt, quia ipsorum consuetudine delector. Eorum verò fores qui homines vocantur, non obseruo: coronas autem aureas, ac purpuram pro fastu habeo, hominésque derideo. At vt cultum hunc intelligas, non bonos modò viros, sed ipsos etiam Deos decere, atque eum deinde, si libet irrideas, Deorum statuas considera, vtrum videantur vobis an mihi similiores. Neque Græcorum solùm, sed Barbarorum etiam templa circunspicias,

vtrum

αὐτοὶ οἱ θεοὶ κομῶσι, κἀγὼ ψιλῶμαι ὡς ἔγωγε, ἢ καθάπερ ὑμεῖς, ἐξυρημένοι πλάττονται, καὶ γράφονται. καὶ μὴν καὶ ἀχίτωνας ἄφεις τοὺς πολλοὺς, ὥσπερ ἐμέ· τί δ' οὖν ἔτι τολμῶν περὶ τούτου τοῦ σχήματος λέγειν ὡς φαύλου, ὁπότε καὶ θεοῖς φαίνεται πρέπον;

vtrum ipsi Dij, vt ego, comati barbatique sunt, an quemadmodum vos rasi finguntur, atque pinguntur Quin plurimos etiam sine tunicis conspicies, vt me nunc esse vides. Quo pacto igitur audeas posthac hunc habitum vitio dare, quum Deos etiam decere videatur?

ΨΕΥΔΟΣΟΦΙΣΤΗΣ, Η Σολοικιστής.

PSEVDOSOPHISTA, SEV SOLOECISTA.

ARGVMENTVM.

Tractat de Solœcismo Lucianus, quem veteres Latini, vt Gellius indicat, Stribiligiuem vocarunt, Graci etiam Solœcon, atque illud innuit, haudquaquam ita expeditum, aut obuium cuiuuis esse, plane ac pure dicere, & ab omni vitio sermonis temperare, idque exemplo cuiusdam, quem Pseudosophistam, à falsa, vt videtur, scientia atque doctrina persuasione, Solœcistam autem ab ipsa re appellat: qui cum profiteretur se & loqui pure, & alios in sermone peccantes deprehendere facile posse, interim ipse etiam illa, quæ nota ac manifesta sunt, ignorare fingitur. Ac principio quidem varias solœcismi formas exemplis suis, tum aliorum proponit: postremò autem & quædam explicat, & quod in quo vitium & peccatum sit, ostendit.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

Ρᾴδιόν γε ὁ γιγνώσκειν τὸν σολοικίζοντα δεινός, ἅτος καὶ συλλέξασθαι μὴ σολοικίζειν δυνατός; Σο. ἐμοὶ μὲ δοκεῖ. Λυ. ὁ δὲ γε μὴ φυλάξασθαι, οὐδὲ γιγνώσκειν τὸν οὕτως ἔχοντα;

LYCINVS.

Vm qui agnoscere solœcisantem potest, idem etiam cauere potest ne solœcisset? Sol. Mihi quidē ita videtur. Lyc. Qui verò cauere non potest, ille nec agnoscere potest, eum qui talis est?

Σο. ἀληθῆ λέγεις. Λυ. σὺ δ' αὐτὸς φὴς ἃ σολοικίζειν, ἢ πῶς λέγομεν περὶ σοῦ; Σο. ἀπαίδευτος γὰρ ἂν εἴην, εἰ σολοικίζοιμι παλικὸς ὤν. Λυ. ἀκοῦν καὶ ἕτερον φωράσαι δυνήσῃ τοῦτο δρῶντα, καὶ ἐλέγξαι τὸν ἀγνοοῦμενον. Σο. παντάπασι γε. Λυ. ἴδι νυν, ἐμὲ λαβὲ σολοικίζοντος. ἅρπ' ὃ σολοικιῶ. Σο. ἀκοῦν εἰπέ. Λυ. ἀλλ' ἔγωγε ἤδη τὸ δεινὸν εἴρ- B γασμαι, σὺ δ' οὐκ ἐπέγνως. Σο. παίζεις ἔχων. Λυ. μὰ τὸν θεόν. ἐπεὶ σολοικίσας, ἔλαθόν σε ὡς οὐκ ὀπισάμενος. αὖθις δὲ σκόπει. ἐγὼ γάρ σε φημὶ δυναῶς κατανοῆσαι. ἐπεὶ, ἃ μὲ οἶδ', ἃ δ' οὐκ οἶδα. Σο. εἰπὲ μόνον. Λυ. ἀλλὰ καὶ νυν σεσολοίκευμαι, σὺ δ' οὐκ ἔγνως. Σο. πῶς γὰρ, σοῦ μηδὲν λέγοντος; Λυ. ἐγὼ μὲν λέγω, καὶ σολοικίζω. σὺ δ' οὐχ ἅπερ τοῦτο δρῶντα. ἐπεὶ ὅτελον καὶ νυν ἀκολουθῆσαι δυνήσῃ. Σο. θαυμαστὰ λέγεις, εἰ μὴ δυνήσομαι καταμαθεῖν E σολοικισμόν. Λυ. καὶ πῶς ἂν δύναιο τὸν ἕνα μαθεῖν, τοὺς τρεῖς ἀγνοήσας; Σο. τίνας τρεῖς; Λυ. ὅλους ἀρτιγενεῖς. Σο. ἐγὼ μὲν σε παίζειν δοκῶ. Λυ. ἐγὼ δ', ἀγνοεῖν τὸν ἁμαρτάνοντα ἐν τοῖς λόγοις.

Sol. Rectè dicis. *Lyc.* Tu verò te solœcissare negas, aut quo pacto de te dicamus? Sol. Indoctus equidē essem, si cùm tātę ætatis sim, adhuc solœcissarem. Lyc. Proinde & alium deprehendere poteris, qui hoc facit, & negantem conuincere. Sol. Omnino quidem. Lyc Age nunc deprehende me solœcissantem: iampridem enim solœcissare gestio. Sol. Proinde dic. Lyc. At equidem iam graue istud commisi: tu verò non agnouisti. Sol. Ludis tu nunc. Lyc. Non per Deos. Nam solœcismo commisso latui te, perinde ac nescientem. Rursus autem considera: neque enim puto te intelligere posse: quoniam alia nosti, alia nō nosti. Sol. Dic modò. Lyc. Sed & nunc solœcismus D dà me cōmissus est, tu verò non cognouisti. Sol. Quomodo cognoscerē cū nihil dicas? Lyc. Ego quidē dico, & solœcisso: tu verò non assequeris istud facientē: quoniam & nunc vtinam assequi possis. Sol. Mira dicis, si non potero deprehendere solœcismum. Lyc. Quî vnum intelligeres, cùm tres non agnoueris? Sol. Quos tres? Lyc. Totos recens natos. Sol. Ego te quidē ludere puto. Lyc. At ego te ignorare eum qui in verbis peccat.

Σο. καὶ πῶς ἄν τις μάθοι, μηδενὸς εἰρηκότος; Λυ. λέλεκται, καὶ στοιχεῖον τέταρτον. σὺ δ' ὀκ ἔγνως, μέγα ἂν ἆθλον κατέφερες ἄν, εἰ ἔγνως. Σο. οὐ μέγα μέν, ἀναγκαῖον γ' τῷ ὁμολογήσαντι. Λυ. ἀλλ' οὐδὲ νῦν ἔγνως. Σο. πότε νυνί; Λυ. ὅτε τὸ ἆθλον ἔφην σε κατενεγκεῖν. Σο. οἶδα ὅ, τι λέγεις. Λυ. ὀρθῶς ἔφης. οὐ γὰρ οἶσθα. καὶ τοιγάρτοι ἐς τὸ ἔμπροσθεν. οὐ γὰρ ἐθέλεις ἕπεσθαι, σιώπα ἄν, εἰ μὴ βούλει. Σο. ἀλλ' ἐγὼ βούλομαι. σὺ δ' οὐδὲν εἶπας, ὦ ἄνθρωποι σολοικίζοντες λέγουσι. Λυ. τὸ γὰρ νῦν ῥηθέν, μικρόν τί σοι φαίνεται κακὸν εἶναι; ὅμως ἀκολούθησον αὖθις, ἐπεὶ καὶ ἔμαθες ἐνδεεστέρως. Σο. μὰ τὸν Θεὸν οὐκ ἔγωγε. Λυ. ἀλλὰ μὴν μεθήκα θεῖν λαγὼ τάχους. ἆρα παρῆξας; ἀλλ' ἐγὼ ὑμῖν ἰδεῖν τὸν λαγώ. εἰ δ' μή, πολλοὶ χωρίσαντες λαγὼ, λήσουσί σε ἐν σολοικισμῷ πόρρω ὄντες. Σο. ἀλλ' λήσουσι. Λυ. ἀλλὰ μὴν ἔλαθον γε. Σο. θαυμάσια λέγεις. Λυ. σὺ δ', ὥσπερ τὰ ἄγαν παιδείας διέφθορας, ὥστε μηδ' ἀυτὸ τοῦτο, σολοικίζοντας, καταμαθεῖν. οὐ γὰρ πρόσεστιν αὐτῷ τὸ πνά. Σο. τοῦτο μὲν ἐγὼ οἶδα πῶς λέγεις.

Sol. Et quomodo quis intelligat, quando nihil dictū est? Lyc. Dictū est, & solœcismꝰ quartus iā commissus: sed nō cognouisti. Magnum itaque laborē confecisses, si agnouisses. Sol. Nō magnū quidē, sed necessariū confitenti. Lyc. Sed neq; nunc cognouisti. Sol. Quādo nūc? Lyc. Quādo dixi te τὸ ἆθλον confecisse. Sol. Nescio quid dicas. Lyc. Rectè dicis: nescis enim. At præcede sanè in anteriorē partē: cū sequi nolis. Intelligā si modò volueris. Sol. At ego volo. Sed tu nihil dixisti eorū, quæ hominēs solēt quū solœcismū faciūt. Lyc. An tibi hoc quod modò dictū est, paruum aliquod malū videtur esse? Sed tamē sequere denuo, quoniā nō animaduertisti cursu digrediētē. Sol. Ita per Deos, nō ego. Lyc. At verò dimissi celeriter currere leporē. Nū præteriisti? sed & nunc licet videre leporē. Si verò non, multi inde lepores facti, latebūt te in solœcismo iacentes. Sol. Nō latebūt. Lyc. At sanè latuerunt. Sol. Mira dicis. Lyc. Tu verò præ nimia eruditione corruptus es: adeò vt neq; ipsū hoc, solœcissātes, agnoscere queas. Deest enim ipsi distributiua vox πνὰ i. quēdā. Sol. Hæc enim nō intelligo quî dicas.

ἐγὼ δ', πολλοὺς ἤδη σολοικίζοντας κατενόησα. Λυ. καίμοι τοίνυν εἶσῃ τότε, ὅταν τι τῶν παιδίων ὑμῶν, ἢ παῖδας θηλάζοντων. ἢ εἰ οὐ νῦν ἔγνως σολοικίζοντά με, οὐδὲ αὐξάνοντα παιδία σολοικισμὸν ποιήσει, τῷ μηδὲν εἰδότι. Σο. ἀληθῆ λέγεις. Λυ. καὶ μὴν εἰ ταῦτα ἀγνοήσομεν, οὐδὲν γνωσόμεθα τῶν ἑαυτῶν, ἐπεὶ καὶ τόδε σολοικιοῦσι, ἀπέφυγέ σε. μὴ τοίνυν ἔτι λέγειν, ὡς ἱκανὸς εἶ κατιδεῖν ἢ σολοικίζοντα, καὶ αὐτὸς μὴ σολοικίζειν. κἀγὼ μὲν ἔτω. Σωκράτης δ' ὁ ἀπὸ μόψου, ᾧ συνῆμεν ἐν Αἰγύπτῳ, τὰ τοιαῦτα ἔλεγεν αὐτεπαχθῶς, καὶ οὐκ ἤλεγχε τὸν ἁμαρτάνοντα. ἀεὶς μέντοι γε τὸν ἐρωτήσαντα πηλίκα ἔξεισι, τίς γὰρ ἂν ἔφη ἀποκριθῇ σοι περὶ τῆς τήμερον ὡς ἐξιούσης; ἑτέρου δ' φήσαντος ἱκανὰ ἔχω τὰ πατρῷα, πῶς φῂς εἶπεν; τέθνηκε γὰρ ὁ πατήρ σου; ἄλλου δ' αὖθις λέγοντος συμπατριώτης ἐστί μοι, ἐλαύνεις ἄρα ἡμᾶς ἔφη, βάρβαρος ὤν. ἄλλου δ' εἰπόντος, ὁ δεῖνα ὀργὴ μεθύσης, μητρὸς εἶπεν, ἢ πῶς λέγεις; ἑτέρου δ' λέοντας, διπλασιάζεις ἔφη τοὺς λέοντας. εἰπόντος δέ τινος λῆμμα πάρεσιν αὐτῷ διὰ τί δύο μι, quidam dixisset, λῆμμα πάρεσιν duplici μι, quæstus

Ego verò multos solœcissãtes iã perspexi. Lyc. Tũ igitur me scies, quũ ex pueruli illis eris qui mãmas sugunt. Aut si nũc nõ cognouisti solœcissantẽ me, neque crescẽtes pueri solœcismũ facient, nihil scienti. Sol. Vera dicis. Lyc. Atqui si hæc ignorabimus, nihil propriorũ cognoscemus, quoniã fugit te hic solœcismus à me nunc commissus. Ergo ne dixeris amplius solœcissantẽ à te percipi posse, tẽq; solœcismum non committere. Sic quidẽ ego. Socrates autem Mopsi filius, cum quo versatus sum in Ægypto, hæc citra odium dicere solebat, nec coarguebat eum qui peccasset. Verũ interrogãti πηλίκα ἔξεισι, *quando exibit*. Quis enim, inquit, respondebit tibi de hodierna die tanquã exiẽs? Alio autẽ dicẽte ἱκανὰ ἔχω τὰ πατρῷα *Sat habeo paternorum bonorum*. Quid ais? inquit: obijt ne tuus pater? Alio quoque dicente συμπατριώτης ἐστί μοι. *Meus est conterraneus*. Nos vtiq; nesciebamus te esse barbarum. Alio autem dicente, ὁ δεῖνα ὀργὴ μεθύσης, *iste nescio quis ebrius est*, Matris-ne? inquit, aut quomodo dicis? Alio verò λέοντας, Duplicas, inquit, leones. Cùm autem

ϕιλῆν ἔφη λήψεται, εἰ λῆμμα αὐτῷ πάρεστιν. ἑτέρου δ' εἰπόντος παρόντα μειράξ οὐμὸς φίλος, ἔπειτα ἔφη λοιδορεῖς φίλον ὄντα; πρὸς δ' τ εἰπόντα δεδίπομαι τ ἀνδρα, καὶ φεύγω, σὺ ἔφη καὶ ὅταν τινα συλλαβηθῇς, διώξῃ; ἀλλὰ δ' εἰπόντος τ φίλων ὁ κορυφαιότατος, χάριεν γε ἔφη, τὸ τ κορυφῆς ποιεῖν τι ἐπαίω. καὶ ἐξορμῶ δέ τινος εἰπόντος, καὶ τίς ὅστις εἶπεν, ὃν ἐξορμᾷς; ἐξεπιπολῆς δέ τινος εἰπόντος, ὦν τ ὀπιπολῆς εἶπεν, ὡς ὦν τῆς σταλάμης. λέγοντος δέ τινος συνετάξατό μοι, καὶ λόχον ἔφη ξενοφῶν συνετάξατο. ἄλλος δ' εἰπόντος περιέσην αὐτ' ὥστε λαθεῖν, θαυμαστὸν ἔφη εἰ εἷς ὤν, περιέσης τ ἕνα. ἑτέρου δ' λέγοντος συνεχρίνετο αὐτῷ, καὶ διεκρίνετο πάντως εἶπεν. εἰώθει δ' πρὸς τὸν σολοικίζοντας ἀπλῶς, παίζειν ἀνεπαχθῶς. πρὸς γοῦν τ εἰπόντα νῶϊ τόδε δοκεῖ, σὺ ἔφη καὶ νῶϊν ἐρεῖς, ὡς ἁμαρτάνομεν. ἑτέρου δ' κατυδῦ δινηνεμίας τί τ ὀπιχωρίων, καὶ εἰπόντος, ἢ δ' τῷ Ηρακλεῖ μιχθεῖσα, ὃν ἄρα ἔφη ὁ Ηρακλῆς

in est ipsi, Proinde, inquit, capiet, si quæstus ipsi in est. Alio autem dicente *προσῆσιν ὁ μείραξ οὐμὸς φίλος accedit adolescens meus amicus.* Et conuitiaris illi, inquit, cùm sit amicus? Ei qui dixerat, *δεδίπομαι τ ἀνδρα, καὶ φεύγω timeo virum, & fugio*, Tu, inquit, etiam quum aliquē timebis, persequeris. Cúmq; alius dixisset, *τ φίλων κορυφαιότατος amicorum summus.* Festiuum sanè, inquit, quòd supra verticem aliquid facis. Et quopiam dicente *ἐξορμῶ* *inuado.* Et quisnam est quem *ἐξορμᾷς impellis?* Cuidā dicēti *ἐξ ὀπιπολῆς ex superficie*, subiecit, *Ex superficie, vt ex doliolo.* Dicente quodam *συνετάξατό μοι composuit mihi:* & manipulum, inquit, Xenophon *συνετάξατο coordinauit.* Alio dicēte, *περιέσην αὐτῶν ὥστε λαθεῖν, circūsteti ipsum vt laterem*: Mirū, inquit, si tu cū sis vnus, vnū circunstetisti. Alio rursum dicēte, *συνεχρίνετο αὐτῷ cōparabatur cū ipso*, omnino quoque, inquit, *διεκρίνετο dirimebatur.* Quinetiā in eos solebat iocari qui Atticè loquēdo solœcismū cōmitterēt. Nā ei qui dixerat *νῶϊ τόδε δοκεῖ nobis hoc videtur*, tu, inquit, & *νῶϊν* dices, vt peccamus. Alio autē serio narrāte quippiāeorū quę in patria sua acciderāt, ac dicēte. Hęc autē Herculi *μιχθεῖσα, cōcubēs*, Nō igitur, inquit, Hercules ipsi

ἐμίχθη αὐτῇ. καρλιῶναι δέ τινος εἰπόντος ὡς δεῖτο, τί γὰρ ἔφη σοι δεινὸν εἴργασται, ἢ ἄξιον ἀπιμᾶσι καὶ ζυγομαχεῖν δέ τινος λέγοντος. πρὸς τὸν ἐλθόντα, εἶπε ζυγομαχεῖς; ἑτέρου δ' εἰπόντος βασανίζεσθαι τὸν παῖδα αὐτῷ νοσοῦντα, ὑπὲρ τοῦ ἔφη, ἢ τι βλαμμένου βαρίζοντος; πρὸς κόπτει δέ τινος εἰπόντος ἐν τοῖς μαθήμασιν, ὁ δὲ Πλάτων ἔφη τοῦτο ἐπιδιδόναι καλεῖ. ἐρομένου δέ τινος εἰ μελετήσει ὁ δεῖνα, πῶς ἂν ἔφη ἐμὲ ἐρωτᾷ εἰ μελετήσομαι, λέγεις ὅτι ὁ δεῖνα; ἀτιζοντος δέ τινος, καὶ τεθνήξει εἰπόντος ὑπὲρ τρίτου, βέλτιον ἔφη καὶ σιωπᾶσθαι μὴ ἀτιμίζειν καταρώμενον. καὶ πρὸς τὸν εἰπόντα δὲ σοχαζόμαι αὐτὸς, ὑπὲρ τοῦ φείδομαι αὐτοῦ, μή τι ἔφη δι' ἡμαρτες βαλὼν ἀφεῖσαν δέ τινος εἰπόντος, καὶ ἑτέρου ἀφισάνειν, ἀμφω μὲν ἔφη ἃ οἶδα. πρὸς δὲ τὸν λέγοντα, πάλιν εἰμὶ ταῦτα ἔφη ἁπλᾶ χαίρῃς. καὶ χρᾶσθαι δέ τινος εἰπόντος, ψευδάπικον ἔφη τὸ ῥῆμα. τῷ δὲ λέγοντι ἔκτοτε, καλὸν ἔφη τὸ εἰπεῖν ἐκπέρυσιν.

concubuit. Porrò dicenti cuipiã sibi opus esse κερλιᾶσθαι tonderi. Quidnam graue adeò, inquit, & quod ignominia dignum ista sit, abs te factũ est? Et quodam dicente ζυγομαχεῖν, reluctari, Tu ne aduersus hostem, inquit, ζυγομαχεῖς? Alio dicente, puerum suum morbo decumbentem βαρίζεσθαι aegrotare: cuius gratia, inquit, torquetur? Et cùm quidam diceret πρόκοπτει ἐν τοῖς μαθήμασι proficit in disciplinis respõdit, ac Plato vocat hoc ὑπιδίδοναι restituere. Interrogante quopiam εἰ μελετήσει ὁ δεῖνα an declamaturus esset nescio quis. Quomodo ergo, inquit, interrogans me an fim declamaturus, dicis, ὁ δεῖνα in tertia persona? Quodam autem Atticismum exprimere volente, & dicente τεθνήξει ὑπὲρ τρίτου. morietur tertio die, Satius esset, inquit, etiam hîc non atticisfare, quando malum imprecaris. Porrò ei qui dixerat σοχαζόμαι αὐτοῦ pro φείδομαι αὐτοῦ parco ipsi, Nunquid, inquit, aberrasti iaculando? Quodam verò dicente ἀφισᾶν, alióque ἀφισάνειν dissociare, Vtrumque, inquit, non noui. Et dicenti πάλιν εἰ μὴ nisi sis, hæc, inquit, dupla gratificeris. Et cùm dixisset quidam χρᾶσθαι uti, pseudatticũ, inquit, est verbũ. Rursũ dicẽti ἔκτοτε ex eo tempore, Pulchrũ, inquit, fuerit, & ἐκπέρυσιν ex superiore anno, dicere.

ὁ δὲ Πλάτων, εἰς τοτε λέγει. τῷ δ' ἰδού, ὅτι τὸ ἴδε χρωμένε τινὸς, ἕτερα αὖθ' ἑτέρων ἔφη σημαίνεις. ἀνταμβάνομαι δ', ὅτι τ' συνίημι λέγοντός τινος, θαυμάζειν ἔφη πῶς ἀντιτιθέμενος τὸ λέγοντος, φησὶν ἀντιτιθέσθαι. βραδέως δέ τινος εἰπόντος, ὃ ἔστιν ἔφη ὅμοιον τῷ τάχιον. βαρεῖν δέ τινος εἰπόντος, ὃ ἔστιν ἔφη τὸ βαρύνειν, ἢ νενόμικας. λέλογχα δ', τὸ εἴληχα λέγοντος, ὀλίγον ἔφη καὶ παρ' οἷς ἁμαρτάνεται. ἵπασθαι δ', ὅτι τὸ πέτεσθαι πολλῶν λεγόντων, ὅτι μὲν ἀπὸ τῆς πτήσεως τὸ ὄνομα, σαφῶς ἴσμεν. πειστερὸν δέ τινος εἰπόντος ὡς δὴ ἀττικὸν, καὶ τ' φάπιον ἐρῶμεν ἔφη. φακὸν δέ τινος εἰπόντος ἐδηδοκέναι, καὶ πῶς ἂν ἔφη φακόν τις φάγη. ταῦτα μὲν τὰ σωκρατεία. ἐπαινῶμεν δ' εἰ δοκεῖ, ὅτι πολὺ ἄμεινον τῶν ὑστέρων λόγων. καίτοι μὲν καλῶ τὸν βέλτιστον εἶναι ὅλοις, σὺ δ' γνώσεσθον. οἶμαι γάρ σε καὶ νῦν δυνήσεσθαι, τοσούτων γε ἐπακούσαντα τῶν ἐξῆς λεγομένων.

Nam Plato εἰς τότε *in id tempus* dicit. Quodam vtente voce ἰδὲ pro ἴδε *vide*: Alia pro alijs, inquit, significas. Quodã dicẽte ἀνταμβάνομαι pro συνίημι *intelligo*: mirari se, quòd ἀντιτιθέμενος τὸ λέγοντος *dicentiꝰ competitor*, diceret ἀντιτιθέσθαι *sibi competere*. Cũ quidam dixisset βραδέως *tardè*: Nõ est cõsimile, inquit, voci τάχιον. Quopiam dicente βαρεῖν *grauare*: Non licet, inquit, βαρύνειν *grauare*, qua ratione putasti. Quopiã etiam dicente λέλογχα pro εἴληχα *nactus sum*, modicum, inquit, etiam apud quos peccatur. Multis autem ἵπασθαι pro πέτεσθαι *volare* dicẽtibꝰ, hocquidẽ vocabulũ ἀπὸ τ πτήσεως *à volatu* deductum planè scimus. Quũ quidam dixisset πειστερὸν *columbum*, vt vocabulum Atticum, Etiam τὸν φάπον *palumbum*, dicemus, inquit. Dicente quopiam se φακὸν *lentem* comedisse, Ecquo pacto, inquit, quispiã comedat φακὸν cùm significet lentem, *algam*, aliáque. Atque hæc quidem Socratica illa sunt. Redeamus autem, si videtur, ad certamen priorũ verborum. Ac ego quidẽ ea citabo, quæ optima videntur esse tota: tu verò cognosce. Arbitror enim vel nunc posse te, cùm tam multa ordine iam audieris.

Σο. ἴσως μὲν οὐδὲ νῦν δυνησομαι τοῦ λέγοντος. ὅμως εἰπέ. Λυ. καὶ πῶς φὴς οὐ δυνήσεσθαι; ἡ γὰρ θυρὰ ἀνέῳγε σοι τῶν γνωρίσεως αὐτῶν. Σο. εἰπὲ τοί νυν. Λυ. ἀλλὰ εἶπον. Σο. οὐδέν γε ὥστε ἐμὲ μαθεῖν. Λυ. οὐ γὰρ ἤμαθες τὸ ἀνέῳγε; Σο. ἔκ ἐμάθον. Λυ. τί οὖν πιστεύομεν, εἰκῆ ἢ νῦν ἀκηκοόντες τοῖς λεγομένοις; καίτοι ὅσον γε τὰ ἐπ' ἀρχὰς ῥηθέντα ὑπὸ σέ, ἐγὼ μὲν ᾠόμην ἱππεῖς εἰς πύκτευσιν καλεῖν. σὺ δ', τοὺς ἱππεῖς κατανόησας. ἀλλὰ ἔοικας οὐ φροντίζειν τῶν λόγων μάλιστα, οἷς νῦν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς διελεγόμην. Σο. ἔγωγε μὲν, φροντίζω. σὺ δ', ἀδήλως αὐτοῦ διεξέρχη. Λυ. πάνυ γοῦν ἀδηλόν ἐστι, τὸ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ἢ ἡμῶν λεγόμενον; ἀλλὰ τοῦτο μὲν, δῆλον. σὲ δ' οὐδεὶς ἂν θεῶν ἀγνοοῖτο πάνσεπτε, πλὴν γε ὁ Ἀπόλλων. μαντεύεται γοῦν ἐκεῖνος πᾶσι τοῖς ἐρωτῶσι. σὺ δ'; οὐδὲ τὸ μαντευόμενον κατανόησας. Σο. μὰ τὸν Δία, οὐ γὰρ ἐμάθον. Λυ. εἰ ἄρα κἀθεὶς λανθάνει σε περιών. Σο. ἔοικέ γε. Ἀμ' ἢ κἀθεὶς, πῶς παρῆλθεν;

Sol. Ne nunc quidem forte potero, te dicente: sed tamen dic. Lyc. Et quomodo ais te non posse? Nam cognitionis ipsorum propè ianua tibi aperta est. Sol Dic igitur. Lyc. Atiam dixi. Sol. Nihil certè, quod ego intelligam. Lyc. Non intellexisti vocabulum ἀνέῳγε? Sol Non intellexi. Lyc. Quid ergo patiemur, si neque nunc, ea quæ dicuntur, assequeris? Nam quod attinet ad ea quę initio à te dicta sunt, putabam me equites in campum prouocare. Tu verò equites cogitasti: & videris non curare verba, potissimùm quæ inter nos ipsos prosequuti sumus. Sol Ego quidem curo: tu verò ipsa prosequeris obscurè. Lyc. Nempe omninò obscurum est quod dixi, κατὰ σφᾶς αὐτοὺς, cùm de nobis loqueror? Sed hoc quidem manifestum est. Te verò nullus Deorum ab ignorantia liberauerit, nisi Apollo. Nam ille omnibus interrogantibus vaticinatur: tu verò neque ipsum μαντευόμενον intelligis. Sol. Non per Deos: neque enim didici. Lyc. Si ergo κἀθεὶς latet te circumiens. Sol. Videmur certè. Lyc. At κἀθεὶς iste, quomodo præterijt?

Σο. οὐδὲ τοῦτο ἔμαθεν. Λυ. εἶδα δέ τινα μνηστευόμενον αὐτῷ γαμον; Σο. τί οὖν τοῦτο; Λυ. ὅτι σολοικίζειν ἀνάγκη τὴν μνηστευόμενον αὐτῷ. Σο. τί οὖν ἐμοὶ τοῦτο πρᾶγμα, εἰ σολοικίζει τις μνηστευόμενος; Λυ. ὅτι ἀγνοεῖ ὁ φάσκων εἰδέναι καὶ τοῦτο μή, οὕτως ἔχει. εἰ δέ τις λέγει σοι παρελθὼν ὡς ἀπολείπει τὴν γυναῖκα, ἆρ' ἂν ἐπιτρέπεις αὐτῷ; Σο. τί γὰρ οὐκ ἂν ἐπιτρέπειμι, εἰ φαίνοιτο ἀδικούμενος; Λυ. εἰ δὲ σολοικίζων φαίνοιτο, ἐπιτρέπεις ἂν αὐτῷ τοῦτο; Σο. οὐκ ἔγωγε. Λυ. οὐδὲν γὰρ λέγεις. οὐ γὰρ ἐπιτρεπτέον σολοικίζοντι τῷ φίλῳ; ἀλλὰ διδακτέον, ὅπως τοῦτο μὴ πείσηται. καὶ εἴ τις γε νῦν ψοφοίη τὴν θύραν εἰσιών, ἢ ἐξιὼν κόπτοι, τί φήσομέν σε πεπονθέναι; Χρ. ἐμὲ μὲν οὐδέν, ἐκεῖνον δὲ ἐπεισελθεῖν βούλεσθαι, ἢ ἐξιέναι. Λυ. σὲ δὲ ἀγνοοῦντα τὸν κόπτοντα, ἢ τὸν ψοφοῦντα, οὐδὲν ὅλως πεπονθέναι δόξομεν ἀπαιδευτον ὄντα; Σο. ὑβρίζεις εἶ. Λυ. πῶς λέγεις; ὑβρίζεις ἐγὼ νῦν ἢ γλυκήσομαί σοι διαλεγόμενος;

Sol. Neque hoc noui. Lyc. An nosti aliquem sibi μνηστευόμενον γαμεῖν, *nuptias ambientem*? Sol. Quorsum hoc? Lyc. Quòd necesse est A solœcismum committere ἢ μνηστευόμενον αὐτῷ. So. Quid ad me attinet siquis nuptias ambiens solœcissat? Lyc. Quòd ignorat is B qui se scire dictitabat. Et hoc quidem ita se habet. Quòd siquis accedens dicit tibi· ὡς ἀπολείπει ἢ γαμετὴν, *quòd repudiare velit vxorem*: C an hoc ipsi permittas? Sol. Quidni permittam si videatur iniuria affectus? Lyc. Si verò solœcissare videatur, ipsi-ne hoc permittas? Sol. Haud equidem. Lyc. Rectè dicis. Neque enim permittendum est amico vt solœcisset, sed potiùs est docendus, vt ne hoc illi accidat. Quòd siquis D aut nunc crepare faciat ianuam ingrediens, aut pulset egrediens, quid tibi accidisse dicemus? Sol. Mihi quidem nihil, illum verò, vel exire velle, vel introire. Lyc. Tibi verò ignoranti ἢ κόπτοντα, vel ἢ Ψοφοῦντα nihil accidisse putabimus, cũ E sis indoctus? Sol. Contumelioſus es. Lyc. Quid dicis? contumelioſus ego nunc γλυκήσομαι tam, qui tecum disputo?

ἔοικε ὑ σολοικίσαι τὸ νεῶ δν
ἡμάρτημαι, σύδ' ἐκ ἔγνως. Σο.
παῦσαι φέρε δ' Ἀθηναῖε. ἀλλ'
εἰπὲ τί τοιοῦτον, ὥστε κἀμὲ μα-
θεῖν. Λυ. ἢ πῶς ἂν μάθοις; Σο.
εἴμοι πάντα ἐπέλθοις, ὅσα φὴς
σολοικίσας, ἐμὲ λαθεῖν, ἢ παρ'
ὅ,τι ἕκαστον σεσολοίκισαι. Λυ.
μισθαμῶς ὦ ἄριστε. μακρὸν γὰρ
ἂν ποιήσαιμεν τὸν διάλο-
γον. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ἔ-
ξεστι σοι καθ' ἕκαστον αὐτῶ πυ-
θέσθαι. νεῶ δ' ἕτερ' ἄττα ἐ-
πέλθωμεν, εἰ δοκεῖ. ἢ σοῦτόν
γε αὐτὸ τοῦτο τὸ ἄτοπα μὴ δι.σέ-
φυς, ἀλλὰ φλαῦς ἐξενεγκεῖν ὀρ-
θῶς φαίνεται ῥηθὲν μετὰ τοῦ ἕ-
τερα συμπεθέμθον. μὴ γὰρ
οὕτως ἔλεγον ἐμοῦ αὖ. ἔπειτα τὸ
τῆς ὕβρεως, ἐμοῦ με φὴς ὑβρί-
σαι, εἰ μὴ οὕτω λέγοιμι, ἀλλ εἰς
σὲ φαίλω εἶδον, ἐγὼ μὲ ἐκ ἔχω
εἰπεῖν. ὅτι τὸ μὲν σὲ ὑβρίζειν,
τὸ σῶμά ὅστι τὸ σὸν, ἢ τοι πλη-
γαῖς, ἢ δεσμοῖς, ἢ καὶ ἄλλῳ τρό-
πῳ. τὸ δ' εἰς σὲ, ὅταν εἴς τι τῶ
σῶν γίγνηται ἢ ὕβρις. καὶ γὰρ
ὅστις γυναῖκα ὑβρίζει τὴν σὴν,
εἰς σὲ ὑβρίζει. καὶ ὅστις παῖ-
δα, καὶ φίλον, καὶ ὅστις γε οἰκέ-
την. τὴν γὰρ περὶ τῶ σεσυ-
μάτων ἅπτως ἔχει σοι. ἐπὶ τὸ
εἰς σεσυμα ὑβρίζειν λέλεκ-

videtur ineſſe ſolœciſm⁹ his, τὸ νεῶ δν γεγνόσμαι, nec tamẽ cognouiſti. Sol. Deſine quæſo per Mineruã. At dic aliquid tale, quod etiam intelligam. Lyc. Quî autem intelligas? Sol. Si mihi iſta omnia percurras, in quibus commiſſum à te ſolœciſmũ dicis, me nõ animaduertẽte: & quo pacto in ſingulis peccatum ſit, exponas Lyc. Nequaquam ô optime: longum enim hac ratione dialogum faceremus. Sed de horum quidẽ vnoquoq; licebit tibi ſingulatim quærere. Nunc autẽ, ſi videtur, alia quædam perſequamur. Ac primũ quidẽ ipſũ hoc ἄτοπα ſine aſpiratione, & cũ tenui ſpiritu, vtrũ videatur rectè dictũ, cũ voce ἕτερα compoſitũ Non enim ita præter rationẽ fuerit. Deinde & τὸ τῆς ὕβρεως de contumelia, qua te affectũ à me dicis: ſi non hoc pacto dicam, ſed εἰς σὲ dicam propriũ, ego quidẽ dicere non poſſum? Quoniã σὲ ὑβρίζειν eſt contumelioſè excipere corpus tuũ, aut plagis, aut vinculis, aut alio modo. Sed dicitur εἰς σὲ, quando alicui tuorũ cõtumelia fit. Nã qui vxorẽ tuã cõtumelia afficit, in te eſt cõtumelioſus, & qui puerũ, & amicũ, & qui ſeruũ, Nã præterquã de rebus ita tibi ſe res habet: ſiquidẽ dictũ eſt in rẽ contumelioſum eſſe,

οἷον εἰς πλὼ παροιμίαν, ὡς ὁ Πλάτων φησὶν ἐν τῷ συμποσίῳ. Σο. καταυῶ τὸ διάφορον. Λυ. ἆρ' οὖν καὶ τοῦτο καταυοεῖς, ὅτι τὸ ταῦτα ἐναλλάττειν σολοικίζειν καλοῦσιν; Σο. δοκῶ νυῶ εἰσομαι. Λυ. αὐτὸ δὴ τὸ ἐναλλάττειν; Σο. ἐμοὶ μὲν ταὐτὸν λέγειν δόξει. Λυ. καὶ πῶς ἂν εἴη ταὐτὸν τῷ ἐναλλάττειν τὸ ἐναλλάττειν, εἴπερ τὸ μὲν, ἑτέρου πρὸς ἕτερον γίνεται, τοῦ μὴ ὀρθοῦ πρὸς τὸ ὀρθόν. τὸ δὲ, τοῦ μὴ ὄντος, πρὸς τὸ ὄν. Σο. κατέμαθον ὅτι τὸ μὲ ἐναλλάττειν, τὸ μὴ κύριον ἀντὶ τοῦ κυρίου λέγων ὀρθῶς. τόδ' ἐναλλάττειν, ποτὲ μὲ τῷ κυρίῳ, ποτὲ δὲ τῷ μὴ κυρίῳ χρῶ. Λυ. ἔχει πνὰ καὶ ταῦτα καταυόησιν ἐκ ἀχαρῆ. τὸ δὲ ασυμβάζειν πρός τινα, τὴν οἰκείαν ὠφέλειαν τοῦ ασυμβάζοντος ἐμφαίνει. τὸ δὲ ὑπέρ τινα, τὴν ἐκείνου, περὶ οὗ ασυμβάζει. καὶ ταῦτα ἴσως μὲν ἐκασυγχέχυται, ἴσως δὲ καὶ ἀκριβεῖται περὶ τῶν. βέλτιον δὲ τὸ ἀκριβεῖν ἐκάστῳ. Σο. ὀρθῶς γὰ λέγεις. Λυ. τόγε μὲν καθέζεσθαι τοῦ καθίσειν, καὶ τὸ καθίζον τοῦ καθίσον, ἆρ' οἶσθ' ὅτι διενηνόχασιν; Σο. ἐκ οἶδα. καθίζον δὲ καθίσου

vt in prouerbium, ſicut in ſympoſio dicit Plato. Sol. Percipio differentiam. Lyc. Num & hoc percipis, quòd iſtud ταῦτα ἐναλλάττειν ſolœciſmum vocant? Sol. At nunc ſciam. Lyc. Ipſum autẽ hoc ἐναλλάττειν? Sol. Mihi videbitur idem dicere. Lyc. At quomodo idem fuerit, ἐναλλάττειν & ἐναλλάττειν: ſiquidem alterum eſt cum altero mutare, videlicet id quod rectum non eſt, cum eo quod rectum eſt: alterum verò, id quod nõ eſt, cũ eo quod eſt. Sol. Intelligo ἐναλλάττειν eſſe non propriũ pro proprio dicere: ἐναλλάττειν verò aliquãdo proprio, aliquando non proprio vti. Lyc. Hæc quoque habent conſiderationẽ quãdam non iniucundam. ασυμβάζειν πρός τινα erga aliquẽm obſequioſum eſſe: propriam obſequioſi vtilitatem indicat: ſed hoc περί τινα, circa aliquem, illius indicat, cui eſt obſequioſus. Et hæc fortè quidem confunduntur, fortè etiam obſeruantur à quibuſdam. Melius tamen eſt vt quiſque obſeruet. Sol. Rectè dicis. Lyc. Atqui καθέζεσθαι à καθίσειν & καθίζον à κάθισον ſcis quomodo differant? Sol. Neſcio:

τὸ καθέδηπι ἤκουόν σου λέγοντος ὡς ἔστιν ἔκφυλον. Λυ. καὶ ὀρθῶς γε ἤκουσας. ἀλλὰ τὸ κάθισον, τῷ κάθησο διαφέρειν φημί. Σο. ἢ τῷ ποτ' ἂν εἴη διαφέρον; Λυ. τῷ, τὸ μὲν πρὸς τὸν ἑστῶτα λέγεσθαι, τὸ κάθισον. τὸ δέ, πρὸς τὸν καθεζόμενον, ἧσσο ξεῖνε. ἡμεῖς, δέ, καὶ ἄλλοθι δόμῳ ἕδριω. ἀντὶ τοῦ μένε καθεζόμενος. πάλιν οὖν εἰρήσθω ὅτι τὸ ταῦτα παραλλάττειν, ἁμαρτάνειν ἐστί. τὸ δὲ καθίζω τῷ καθέζομαι, ἆρά σοι δοκεῖ μικρόν τινι διαφέρειν; ἐμοὶ μὲν, ἕτερον δρῶμεν, τὸ καθίζειν λέγειν. τὸ δέ, μόνους ἡμᾶς αὐτοὺς, τὸ καθέζεσθαι. Σο. ἢ ταῦτα ἱκανῶς διελύθης. ἢ δὲ λέγε. οὕτω γάρ σε δεῖ προδιδάσκειν. Λυ. ἑτέρως γὰρ λέγοντος, ἃ καταγνοίης. ἀκοῦσαι οἶσθα οἷον ὅτι ξυγγεγραφεὶς αὐτῆς; Σο. πάνυ οἶδα, καὶ γέ σου ἀκούσας ταῦτα λέγοντος. Λυ. ἐπεὶ ἢ τὸ καταδουλοῦν, σὺ μὲν ἴσως ταυτὸν τῷ καταδουλοῦσθαι νενόμικας. ἐγὼ δέ, οἶδα διαφορὰν ἀξιόλογον ἔχον. Σο. πίνα ταύτην; Λυ. ὅτι τὸ μὲν, ἑτέρῳ. τὸ καταδουλοῦν σὲ ἑαυτῷ γίγνεται. Σο. καλῶς λέγεις. καθέδηπι verò audiui ex te esse alienum. Lyc. Et rectè quidē audisti. Sed κάθισον & κάθησο differre dico. Sol. Et quo tandem inter se differunt? Lyc. Quòd κάθισον ei qui stat, dicitur: hoc verò ei qui sedet ἧσσο ξεῖνε, *quiesce hospes*, nos etiam alibi inueniemus sellam: pro *mane sedens*. Rursus dictum esto eũ errare qui hæc immutat, καθίζω autem à καθέζομαι num tibi parum distare videtur? siquidem καθίζειν dicendo, alterum sedere facimus: καθέζεσθαι verò, nos solos. Sol. Et hæc abundè persequutus es. Atqui dic: ita enim oportet te docendo præire. Lyc. Quum enim aliter dico, non intelligis, Nescis quis sit historiarum scriptor? Sol. Omnino scio, vt qui te hæc dicentem audierim. Lyc. Quoniam & καταδουλοῦν, tu fortè idem putasti cum καταδουλοῦσθαι, ego verò non parum differre scio. Sol. Quomodo differunt? Lyc. Quòd hoc quidem, alteri: καταδουλοῦσθαι verò sibi ipsi fit. Sol. Rectè dicis. Lyc. Imò etiam alia

Λυ. ἢ ἄλλα δέ σοι πολλὰ

ἔξαρχει μανθάνειν, εἰσὰρ μὴ αὐτὸς εἰδέναι ὃν εἰδὼς δόξῃς. Σο. ὃν αὖ δόξαιμι. Λυ. ἔᾶσον τὰ λοιπὰ εἰσαῦθις ἀναβαλώμεθα. νῦν ὃ, διαλύσωμεν τὸν διάλογον.

tibi licet discere, si modò tibi ipse scire, cùm nescias, videbere. Sol. Non mihi videbor. Lyc. Proinde reliqua in posterum reijciamus. In præsentia autem, dialogum dissoluamus.

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΣ, Η ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΟΣ.

PHILOPATRIS, SEV QVI DOCETVR.

ARGVMENTVM.

Siue Luciani, siue alius scriptum hoc fuit, videtur in Traiano Cæsari, ob victoriam in Oriente partam, potissimùm gratulari voluisse, contra eos qui per id tempus siue ipsi vrbi, siue alteri alicui loco (nam patriam solum vocat) pericula & clades præsagiebant, quos ipse à principio sophistas appellat: ad finem tamen ita describit, vt propemodum Christianos intelligere videatur. Eò enim pertinet, quod in fine de Persico supercilio, de Susis, & de tota Arabum regione meminit. Omnia enim illa à Traiano deuicta in populi Ro. potestatem illis tum temporibus rediere, vt apud Dionem & Eutropium, & cæteros, qui eius ætatis historiam scripserunt, videre est. Et hinc alterius tituli caussa est, quo Philopatris dialogus hic inscribitur. Quòd autẽ ad didascomenum pertinet, fingitur is, qui patriæ fortunæ ac prosperitati tantopere studet, tum ab eo, qui cum sermonem habet, de deo vero & religione recta informari, tum ab ijs, qui patriæ male eminabantur, eiusdem institutionis caussa, in communem cœtum ac societatem introductus fuisse, Vnde & catechumenus in ipso dialogo infrà vocatur, quo nomine Christiani vocare soliti aliquando fuere, eos quos pietate & religione sua informare nuper cæpissent.

ΤΡΙΕΦΩΝ.

TRIEPHO.

Τί τοῦτο ἄ Κριτία, ὅλον σεαυτὸν ἠλλοίωσας, καὶ τὰς ὀρεῦς κάτω συνέγευκας,

Quid hoc ô Critia? totum te ipsum immutasti, & supercilia deorsũ contraxisti,

μύχιον ὁ βυσσοδομεύῃς, ἄνω κὴ κάτω περιπολῶν, κραδαλεόφρονι ἐοικὼς κῆ τ' ποιητῇ, ὥχρος τέ σευ εἶλε παρῇας; μή που τειχόφρυον τιθέασαι, ἢ Ἑκάτῃω ἐξ ᾅδου ἐλήλυθῇαν, ἢ καὶ πνι θεῶν ὀκ ἀφρονίως συνήντησας; οὐδέπω γάρ σε τοιαῦτα εἰκὸς πάσχειν, εἰ κὴ αὐτὸν ἠκικόφς οἶμαι τὸν κόσμον κλυδῶναι, ὥσπερ ἐπὶ τῦ Δευκαλίωνος. σοὶ λέγω ὦ καλὲ Κριτία, ἢ κ' αἴῃς ἐμῦ ὑποβομβύου τὰ πολλὰ, κὴ ἐς βαρὺ γελάσαντος; δυχεραίνῃς καθ' ἡμῶν, ἢ ὀκικεκάφωσαι, ἢ κὴ τῆς χειρὸς παλαιήσοντα ὑπομένῃς; Κρι. ὦ Τριεφῶν, μέγαί τινα, κὴ ἀπορρηθμύον λόγον ἀκήκοα, καὶ πολλαῖς ὁδοῖς διερειλημμένον. κὴ ἔτι αὐαπεμπάζω τὸν ὕθλον, καὶ ταὶς ἀκοαὶς ἀποφέρῃσθαι, μή που ἔτι ἀκούσαμι ταῦτα, καὶ ἀπαψύξω σημαρεὶς, κὴ μῦδος τοῖς ποιηταῖς χωήσομαι, ὡς καὶ Νιόβη τοφρίν. ἀλλὰ κ' κρημνὸν ὠθούμιλον ἂν ὑπὸ κεφαλῆς σκοτοδινήσας, εἰ μὴ ἐπέκραξάς μοι ὦ ταρ. καὶ τὸ τῦ Κλεομβρότου πάθημα τὸ ἀμβρακιώτου ἐμυθεύθη ἐπ' ἐμοί. Τρι. Ἡράκλεις τ' θαυμασίων σκείδε me fabula ferretur. Tri. Papæ, quàm mirabiles istæ appa-

profundum autem quippiã alta mente versas, sursum atque deorsum inambulãs, vaframenta meditanti similis, quemadmodum poëta ait: Pallórque genas tibi cœpit. Nũ alicubi Cerberũ aspexisti, aut Hecatẽ ab inferis huc egressam? aut etiã deorum alicui consultò occurristi? Nõdum enim talia tibi accidere conueniebat, etiamsi ipsum audiuisses mundum aquis obrutum iri, quemadmodum Deucalionis tẽpore factum est. Tibi dico, optime Critia, an non audis, me tantopere inclamantem, & breui adeò appropinquãtẽ? vtrum indignatione aliquã aduersum nos percitus es, an obsurduisti, an verò etiã expectas, dum te elata manu impellam? Cri. O Triphõ, magnum quendam & admirabilem audiui sermonem, multísque vijs tractatum. Ac nugas istas adhuc memoria repeto, aurésque obturo, necubi etiam amplius audiã talia, & insania nimia dirigeam, fiámque poëtis fabula, perinde vt Niobe olim. Quin per præcipitium in caput deuoluerer alicubi, veluti vertigine actus, nisi, ô amice, inclamasses mihi, adeóque & Cleombroti saltus, Ambraciotæ illius,

νων φασμάτων, ἢ ἀκουσμάτων, ἅπερ Κριτίαν ἐξέπληξαν. πόσοι γὰρ ἐμβρόντητοι ποιηταὶ, καὶ περιτολογίαι φιλοσόφων, οὐκ ἐξέπληξάν σου τὴν διάνοιαν, ἀλλὰ λῆρος πάντα γέγονεν ὅπισθί. Κρι. πέπαυσο ἐς μικρὸν, καὶ μηκέτι παρενοχλήσῃς ὦ Τριεφῶν. οὐ γὰρ παρέσπεος, ἢ ἀμελητέος ἡμῖν παρ' ἐμοῦ. Τρι. οἶδ' ὅτι οὐ μικρὸν, οὐδὲ εὐκαταφρόνητον πρᾶγμα αἰτιᾷ κλεῖς, ἀλλὰ καὶ λίαν τῶν ἀπορρήτων. ὁ γὰρ χρὼς, καὶ τὸ ταυρηδὸν ὑπιβλέπειν, καὶ τὸ ἄσταθον τῆς βάσεως, τό τε ἄνω τὲ, καὶ κάτω περιτολεῖν, ἀφιγνωτόν σε κατιδίσησιν. ἀλλ' ἄμπνευσον τὸ δεινὸν, ἐξέμεσον τοὺς ὕθλους, μή τι κακὸν παθῇς. Κρι. σὺ μὲν ὦ Τριεφῶν, ὅσον πέλεθρον ἀπαδέραμε ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα μὴ τὸ πνεῦμα ἐξάρῃ σε, καὶ πεδάρσιος τοῖς πολλοῖς ἀφανὴς. καί που καταπεσὼν, τελεφώντειον πέλαγος κατονομάσῃς, ὡς καὶ Ἴκαρος τοπρίν. ἃ γὰρ ἀκμικοα τήμερον παρὰ τῶν τεισκαταρέγτων ἐκείνων σοφιστῶν, μεγάλως ἐξανέκωσέ μου τὴν νηδύν. Τρι. ἐγὼ μὲν, ἀπαδεραμοῦμαι ὁπόσον καὶ βούλῃ. σὺ δ', ἄμπνευσον τὸ δεινόν.

ritiones, siue auscultationes fuere scilicet, quæ Critiam adeò perculêre. Quot enim attoniti poëtæ, & præstigiatores philosophi, percellere mentem tuam non potuere, A sed nugæ tibi fuere omnia? Cri. Desine paulisper, ô Triephon, neque molestus amplius sis. Neque enim contemnendus, aut negligendus mihi eris. Tri. Scio equidé, B quòd neque paruam, neque contemptu facilem rẽ apud te voluis, sed admodum etiã arcanam. Nam & color, & quòd taurinum quiddã tueris, quódque pedibus consistere nequis, sed sursum atque deorsum inambulas, cõspicuum te facit. Verùm respira aliquantulum à malis, C & nugas istas euome, ne quid patiare mali. Cri. Tu quidem, ô Triephon, quantum iugeri spacium extenditur, tantum à me hinc curriculo abi, ne te spiritus in sublime attollat, & supra terrã elatus plerisque appareas. Atqui D alicubi etiam decidens Triephonteum pelagus de te nominari facias, quemadmodum Icarus de se Icariũ olim. Nã quæ audiui hodie, à ter execrabilibus istis sophistis magnopere ventrem mihi tumefecerunt. Tri. At ego quidẽ retro cursũ abibo, quantum etiam voles. Tu verò respira à malis istis. E

Κει. φῦ, φῦ, φῦ, φῦ, τ' ὄφλων ἐκείνων. ἰοὺ, ἰοὺ, ἰοὺ, ἰοὺ, τῶν δεινῶν βουλευμάτων. αἰ, αἰ, αἰ, αἰ, τῶν κενῶν ἐλπίδων. Τρι. βαβαὶ τὸ ἀναφυσήματος, ὡς ταὶ νεφέλας διέρεψε. ζεφύρου γὰρ ὑπαπέοντος λάβρου, καὶ τοῖς κύμασιν ἐπωθιζόντος, βορέλῳ ἄρτι αὖτε τὴν Προποντίδα κεκινηκὰς, ὡς διὰ κάλων αἱ ὁλκάδες τ' Εὐξείνου πόντου ὀρμήσονται, τῶν κυμάτων ὑπακλινδέντων ἐν τ' φυσήματος. ὅσον οἴδημα τοῖς ἐγκάτοις ἐνέκειτο. πόσος κορκορυγμὸς, καὶ κλόνος τὴν γαστέρα σου συνετάραξαν. πολύτονον σεαυτὸν ἀπέφηνας, τοσσοῦτα ἀκούσας. ὡς καὶ κατὰ τὸ τραπῶλες, καὶ διὰ τῶν ὀνύχων ἤκουσας. Κει. οὐ παρέδοξόν τι ὦ Τειρεσίου ἀκηκοέναι καὶ ἐξ ὀνύχων. καὶ γὰρ κἠμὲ γαστέρα τεθέασαι, καὶ κεφαλὴν κύουσαν, καὶ ἀνδρείαν φύσιν, ἐς γυναικείαν ἐναλλαττομένην, καὶ ἐκ γυναικῶν ὄρνεα μεταβαλλόμενα. καὶ ὅλως τραπωλὴς ὁ βίος, εἰ βάλῃ πτεύῃ τοῖς ποιηταῖς. ἀλλ' ἐπεί σε ἐσῶσον κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ, ἀπάνευθε ἔνθα δὴ πλάτανοι τ' ἠλιον ἔρχουσιν, ἀηδόνες τ', καὶ χελιδόνες εὔηχα κελαδέουσιν, ἵν' ἡ μελῳδία τ' ὀρνίων ταῖς ἀκοαῖς ἐναδίνηται, τὸ δ'

Cri. Phy, phy, phy, phy, nugas illas. Heu, heu, heu, heu, consultationes malas. Væ, væ, væ, væ, spei inani. Tri. Papæ, qualis euaporatio, vt nubes peruertit! Nam cùm vehemens Zephyrus inspiraret, fluctúsque impelleret, boream modò per Propontidem mouisti, vt flatu concitatis vndis onerariæ naues Euxinum pontum per funes adeant. Quantus tumor in intestinis latuit? Quantus autem tumultus, quantáque agitatio ventrem concussit tibi? Auritum sanè quàm teipsum ostendis fuisse; qui tã multa audieris, adeò vt etiã iuxta monstrosum illud: per vngues audiueris. Cri. Atqui mirabile non est, ô Triephõ, per vngues audisse, quando & tibiam, ventrem spectasti esse, & caput parere, & virilẽ naturam in muliebrem effectu transire, deinde & ex mulieribus aues transformari: & in summa prodigiosa vita ipsa est, si poëtis credere voles. Sed quia te primùm offendi, hocce loco abeamus, si vis, eò vbi platani solem arcent, luscinizæ autem & hirundines canora perstrepunt, quò videlicet auium cõcentus aures exhilarãs, &

aquas

ὕδωρ ἠρέμα κελαρύζον, ταῖς ψυχαῖς καταθέλξει. Τει. ἴωμεν ὦ Κριτία. ἀλλὰ δέδια μή που ἐπῳδή τὸ ἠχουσμένον ᾖ, καὶ με ὕδωρ, ἢ σύριγγον, ἢ ἄλλό πῦ τῶν ἀψύχων ἀφῆσει· ἢ θαυμασία σου αὕτη καταπλῆξις. Κει. νὴ τὸν Δία τὸν ἀστεῖον, οὐ τοῦτο γνώσεται ἐπὶ σοί. Τει. ἔτι με ἐξεφόβησας, τὸν Δία ἐπομοσάμενος. τί γὰρ οὐ γνώσεται ἀμυνέμενόν σε, εἰ παραβαίης τὸν ὅρκον; οἶδα γὰρ καὶ σὲ μὴ ἀγνοεῖν περὶ τοῦ Διός σου. Κει. τί λέγεις; οὐ γνώσεται ὁ Ζεὺς ἐς τάρταρον ἀποπέμψαι; ἢ ἀγνοεῖς ὡς τοὺς θεοὺς πάντας ἀπέρριψεν ἀπὸ τοῦ θειοτάτου βηλοῦ, καὶ τὸν Σαλμωνέα ἀντιβροντῶντα, ταχέως κατέκαυσεν, καὶ τοὺς ἀσελγεστάτους ἔτι καὶ νῦν, παρὰ τῶν ποιητῶν, πατροκτόνους, καὶ γιγαντολέτης ἀνυμνεῖται, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ; Τει. σὺ μὲν ὦ Κριτία, πάντα παρέδραμες τὰ τοῦ Διός. ἀλλ' εἰ σοὶ φίλον, ἄκουε. οὐχὶ κύκνος οὗτος ἐγένετο, καὶ σατυρος δι' ἀσέλγειαν, ἀλλὰ καὶ ταῦρος; καὶ εἰμὶ τὸ πορφύδιον ἐκεῖνος ταχέως ἐπομόσατο, καὶ δίεφυγε

aqua leniter susurrans, animos demulceat. Tri. Eamus sanè Critia. Verùm illud metuo, ne fors incantatio quædam sit, id quod audisti, & me pistillum, aut portarum obicem aliquem, aut simile quiddam rerum inanimatarum efficiat, præclara ista tua consternatio. Cri. Ita me amet cœlestis Iupiter, vt nihil tale in te fiet. Tri. Amplius etiam terrefeciſti me, quum Iouem deieraſti. Quid enim ille poterit vlcisci te, etiamsi fidem iurisiurandi transgrediaris? Arbitror enim neque te de Ioue isto tuo ignorare. Cri. Quid ais? an non poterit Iupiter in tartarum præcipitare me? An ignoras, quòd deos omnes deiecit à diuino illo ætheris pauimento? & Salmoneum, qui contrà tonare ausus fuerat, paulò antè fulmine præcipitauit, & vt petulantissimus quisque est, etiam nunc. A poëtis autem & Tityanum victor, & Gigantum interfector carminibus celebratur, quemadmodum & apud Homerum. Tri. Tu quidem Critia, omnia ea percurristi quæ Ioui tribuuntur: sed si tibi ingratũ non est, ausculta. An nõ Cygnus ille fuit & Satyrus ob petulantiam, imò & Taurus? Ac nisi scortillum istud celeriter in humeros sustalisset, & per

διὰ τ πελάγους, τάχ' ἂν ἠροτρία, ἐντυχὼν γεωπόνῳ, ὁ βεντοποιὸς, ἢ κεραυνοβόλος σου Ζεύς; ἢ ἀντὶ τ κεραυνοβολεῖν, τῇ βακτηρίᾳ κατεκεντάνυτο; τὸ ϝ ἢ Αἰδίοψι σωτευωχεῖσ, αἰδεσθεὶς μελαντέρους, ἢ ἅμα ὀψὲ ἐζοφωμένοις, ἢ ἐς δωδεχ' ἡλίκης μὴ ἀφίκεσθαι, μὴ ὑποβεβρεγμένος καθεδεῖσθαι παρ' αὐτοῖς, πώγωνα τηλικοῦτον ἔχων, ὃν αἰσχύνης ἄξια; τὰ ϝ τ ἀεστῶ, ἢ τ Ἴδης, ἢ τὸ κυοφορεῖν καθ' ὅλα τ σώματος, αἰσχύνομαι ἢ λέγειν. Κει. μὴν τ Ἀπόλλωνά γ' ἐπομοσόμεθα, ὃς μεθφήτης ἄριστος, ἢ ἰητρὸς ὢν γαθέ; Τει. τ ψευδομαντιν λέγεις; τ, Κρῖσον μεθ' ἡμῶν διολωλεκότα, καὶ μετ' αὐτὸν, Σαλαμινίους, ἢ ἑτέρους μυρίους, ἀμφίλοξα πᾶσι μαντευόμενος; Κει. τ Ποσειδῶνα ϝ τίς ὀκνεῖ καλεῖν ἐν ταῖν χερσῖν κρατῶν, καὶ διατορόν τι, ἢ καταπληκτικὸν βοᾶσιν τῷ πολέμῳ, ὅσον ἐννεάχαλοι ἄνδρες, ἢ δεκάχαλοι. ἀλλὰ ἢ σεισίχθων ὦ Τειρεσίου ἐπονομάζεθ'. Τει. τ μοιχὸν λέγεις, ὃς πρὸ τῶ Σαλμωνέως παῖδα τ Τυρὼ, μεθ' ἡμῶν διέφθειρε, καὶ ἔτι

pelagus effugisset, fortassis araret etiam nunc, vbi in agricolam aliquem fortè incidisset iste tuus tonitrua faciens, & fulmina iactans Iupiter, & pro eo quod nunc fulmina iaculari dicitur, stimulo impelleretur. Illud autē quòd cum Æthiopibus conuiuatur, hominibus nigricantibus, & vultum obscuratis, & in duodecimum vsque solem ab illis non discedit, sed apud ipsos vino madefactus desidet, idque cū barbā tantā habeat, an non quæso, pudore dignum fuerit? Quòd autē ad aquilā attinet, & ad Idā, & quòd impregnari per totū corpus solet, etiā dicere erubesco. *Cri.* Quid igitur, num Apollinem deierabimus, vt qui vates optimus sit, & medicus ô bone. *Tri.* Vanum atq; mēdacē istum vaticinatorē dicis? qui Crœsum paulò antè perdidit, & post ipsum, etiā Salaminios, aliósq; innumeros, obliqua atq; ambigua omnibus illis respondēdo. *Cri.* Neptunū autem quid? qui & tridentem manu tenet, & in bellis immēsū atq; terribile quiddā clamat, quātū alij viri mille, aut etiā decies mille: præterea & terræ tremefactor, ô Triephō, appellatur, *Tri.* Adulterum istum dicis, qui Salmonei filiā Tyro, paulò antè vitiauit, & adhuc etiam mœchatur, liberatórque &

ὅπ μοιχεύει, καὶ ῥύσης, καὶ δημα-
γωγὸς τ τοιούτων ὄξι; τ γὰρ Ἄρεω
πάνυ τ δεσμὸν πεζόμενον, καὶ
δεσμοῖς ἀλύτοις μ τ Ἀφρο-
δίτης ξενέμενον, παίτων τε τ
θεῶν διὰ τ μοιχείαν ὥσ αἰσχύ-
νης σιωπώντων, ὁ ἱππότος Ποσειδῶν
ἔκλυσε δακρυόῤῥοων, ὥσπερ τὰ
βρεφύλλια, τὸν διδασκάλους
δεδοικότα, ἢ ὥσπερ αἱ γρᾶες, κό-
ρας ἐξαπατῶσαι. ἐπέκειτο γὰρ
τῷ Ἡφαίστῳ λῦσαι τ Ἄρεα. τὸ
γὰρ ἀμφίχολον τοῦτο δαιμόνιον,
οἰκτείραν τ πρεσβύτην θεὸν,
τ Ἄρη ἀπολυσέρωσεν. ὥστε καὶ
μοιχὸς ὄξιν, ὡς μοιχοὺς διασώ-
ζων. Κρι. Ἑρμείαν δ' τί; Τρι.
μή μοι τὸν κακόδουλον, τὸν
ἀσελγέστατον Διὸς, καὶ τὸν
ἀσελγαμαρτοῦντα ἐπὶ τοῖς μοι-
χοῖς. Κρι. Ἄρεα δ', καὶ Ἀ-
φροδίτην οἶδα μὴ παραδέχε-
σθαί σε, διὰ τὸ παροβλη-
θῆναι πρὸς σοῦ.
ὥστε ἐάσωμεν τούτους, τ Ἀθη-
νᾶν ἔτι ὑπομενῶ σομαι, τ παρ-
θένον, τ ὑπόπλεω, καὶ κατατολ-
μητικὴν θεάν. ἢ καὶ τὴν τ γοργό-
νος κεφαλὴν ἐν τῷ στήθει πε-
ριάπτε), τ γιγαντολέτειραν θεόν.

patronus huiuſcemodi vitiorum eſt. Nam Martem cum vinculis premeretur, & nodis inſolubilibus cum Venere arctaretur, cæteris dijs omnibus præ pudore ſilentibus, equeſtris iſte Neptunus exoluit, in lachrymas profuſus ſcilicet, perinde vt pueruli magiſtros formidantes, aut quemadmodum aniculæ, puellas decipientes. Inſtabat autem precibus Vulcano, vt ſolueret Martem. Ac claudicans iſte deus, miſertus dei ſenioris & vetuſti, liberauit Martem: quare & mœchus eſt, vt qui mœchos conſeruet. *Crit.* Quid igitur, Mercurium? *Trieph.* Apage mihi veteratorem iſtum, improbum, Iouis libidinoſiſſimi ſeruum, ipſum quoque libidine inſanientem in adulteria. *Cri.* Proinde neque Martem, aut Venerem recepturum eſſe te ſcio, vt qui iam antea abs te calumnijs impetiti fuerint. Quapropter miſſos & hos faciamus. Mineruæ autem adhuc mentionem faciam, virginis videlicet armatæ, & terribilis deæ, quæ & Gorgonis caput pectori applicatum habet, deam Gigantum interfectricem.

ἃ γὰρ ἔχεις τί λέγειν περὶ αὐτῆς.
Τρι. Ἐρῶ σοι καὶ περὶ ταύτης, ἐὰν
μοι ἀποκρίνῃ. Κρι. Λέγε ὅ, τι γε
βούλει. Τρι. Εἰπέ μοι ὦ Κριτία,
τί τὸ χρήσιμον τῆς γοργόνος, καὶ τί
τῷ σήδει τῶτο ἡ θεὰ ὀπτέρε-
ται; Κρι. Ὡς φοβερόν τι θέαμα, καὶ
ἀποτρεπτικὸν τῶν δεινῶν. ἀλλὰ καὶ
καταπλήττει τὸς πολεμίους, καὶ
ἐτεραλκέα τὴν νίκην ποιεῖ ὁπου-
δήποτε βάλῃ. Τρι. Μῶν καὶ διὰ
τῶτο ἡ γλαυκῶπις ἀκαταμά-
χητος; Κρι. Καὶ μάλα. Τρι. Καὶ
διὰ τί δὲ τοῖς σώζειν δυναμένοις,
ἀλλὰ τοῖς σωζομένοις, μᾶλλον
χαίρομεν ταύρων, ἢ δὲ αἰγῶν, ὡς
ἡμᾶς ἀκαταμαχήτους ἐργάσων-
ται, ὥσπερ τὴν Ἀθηνᾶν; Κρι. Ἀλλ'
ἃ μὲν οἱ δυνάμεις γε πόρρωθεν ὀπ-
βοηθεῖν, ὥσπερ τοῖς θεοῖς, ἀλλ'
εἴ τις αὐτῇ ὀπτέρεται. Τρι. Καὶ
τί τόδ' ὄζει; ἐθέλω γὰρ σὲ
εἰδέναι, ὡς ἐξευρημένῃ τὰ τοι-
αῦτα, καὶ ἐς μάλιστα κατορθω-
κότος. ἀγνοῶ γὰρ πάντα τὰ κατ'
αὐτὴν, πλὴν γε τῆς ὀνόματος.
Κρι. Αὕτη κόρη ἐγένετο κομψοτε-
χνὶς, καὶ ἐπέρασος. Περσέως δ'
ταύτῃ δόλῳ ἀποδειροτομή-
σαντος, αὐλῶνος γυναικὸς, καὶ ἐς
μαγικὴν εὐφυΐαν ἐπαινεθέν-

Non enim opinor, habes quod de ipsa dicas. *Tri.* At dicam tibi etiam de ista, si mihi respondere voles. *Cri.* Dic, quicquid volueris. *Tri.* Dic mihi igitur, Critia, quæ Gorgonis huius vtilitas est? & cur pectori gestamen hoc dea applicatum habet? *Cri.* Vti terribile quoddam spectaculum, & quod mala auertere possit. Sed & hostes perterrefacit, & victoriam vtroque inclinantem, quocunque ipsa vult, aduertit. *Tri.* Num ob hoc ipsa quoque Glaucopis insuperabilis est? *Cri.* Atque admodum. *Tri.* Cur igitur non illis potiùs qui seruare possunt, quàm qui seruantur, femora adolemus taurorum atque caprarum, vt nos quoque insuperabiles reddant, perinde atque Mineruam? *Cri.* Atqui non potest illa eminus auxiliari, perinde vt dijs, sed solùm si quis ipsam gestat. *Tri.* Et quidnam hoc ipsum est? Volo enim ex te scire, vti qui inueneris talia, & quam maximè perfectè assecutus sis. Ignoro enim omnia, quæ de ipsa feruntur, præterquàm nomen. *Cri.* Ipsa quidem puella fuit, elegans, & amabilis. Perseus autem, cùm huic dolo caput amputasset, vir generosus & in arte magica laudatus, carminibus

ἀις ταὐτὶω πειῳδήϱτος, ἀλ-
λὰς οἱ θεοὶ ταυτὶω ἐχϱήσω.
Κϱι. τουτί μ' ἐλαύθανέ ποτε τὸ
καλὸν, ὡς ἀνθϱώπων θεοὶ ἐν-
δεεῖς εἰσι. ζωσης ὦ, πῖ τὸ χϱήσι- A
μον; θϱεπτικεύετο ἐς παυδο-
χεῖον, ἢ χϱυφίως σωεφθείϱετο,
καὶ κόϱιον αὐτ' ἐπωνόμαζε. Κϱι.
νὴ τ' ἄγνωϛον ἐν Αθήναις,
παϱθένος διέμφνε μέχϱι τ' απο- B
τομῆς. Τϱι. καὶ εἴ τις παϱθένον
κϱεατομήσειε, τωὐτὸ ϱἥσιτο
φόβητϱον τοῖς πολλοῖς. οἶδα γὰ
μυείας διαμελεῖσι τμηθείσας
νήσῳ ἐν ἀμφιϱύτῃ. Κϱήτιω δὲ C
μων καλέυσι. καὶ εἰ ἦ το ἐπιωσκον
ὦ καλὲ Κϱητία, πόσας γοϱγόνας
στι αὐτήγαγον ὧν Κϱήτης, καί σε
ϛϱατηγέτιω ἀκϱατομάχητον ἀ-
ποκϱατέϱησα, ποιητὰ ὦ, καὶ ϱήτο- D
ϱες, κ' πολύ μᾶ Πεϱσέως
διέκειναν, ὡς πλείονας γοϱγό-
νας ἐφευϱήκοτας; ἀμ' ἔτι ἀνεμνή-
σθω τὰ τῶν Κϱητῶν, οἱ τάφον
ἐπεδείκνυντό μοι τὸ Διός σου,
καὶ τὰ τὼ μητέϱα ϱέ-λαυτα E
δόχμια, ὡς ἀειθαλεῖς αἱ λόχ-
μαι αὖται θαμβύουϛι. Κϱι. ἀμ
ὐκ ἐγίνωσκες τὼ ἐπῳδὼ, καὶ
τὰ ὄϱγια. Τϱι. εἰ ταῦτα ὦ Κϱη-
τία ἐξ ἐπῳδῆς ἐγίνετο, τα' αὖ

illã incãtasset, in munimẽtũ dijs sibi ipsã reliquerũt. Tri. Hoc prędarũ olim me latuit, quòd dij hominum quoque indigent. Quæ autẽ viuentis vtilitas fuit? meretricabatur nimirum per cauponas, aut latenter vitiabatur, deinde se ipsam virginẽ appellabat. Cri. Nõ per ignotum Deum Athenis: sed virgo permansit, vsque ad decollationem. Tri. Ergo si quis virgini caput amputauerit, terriculamentum hoc ipsum erit multitudini? Noui enim innumeras membratim & per partes dissectas insula in circunflua, Cretam illam nomine dicunt. Quòd si igitur cognouissem hoc, ô optime Critia, quàm multas tibi Gorgonas ex Creta huc attulissem, tequę ducem insuperabilem reddidissem. Poëtæ autem & oratores, multò me Perseo antepositurum fuissent, vt qui plures Gorgonas inuenissem. Verùm res Cretensium, adhuc memini, qui mihi sepulchrum Iouis tui istius demonstrabant, & occultas valles, quæ matrem eius enutrierant, quanquam adhuc viridia ipsa ea arbusta essent. Cri. At nescieba incãtatione & sacrificia quibus vtendum fuisset.

Tri. Si hæc, ô Critia, per incantationes facta sunt, fortassis

καὶ ἐκ νεκάδων ἐξιδύεγκεν ἄν,
καὶ ἐς τὸ γλυκύτατον φάος ἀ-
γήγαγε. ἀλλὰ λῆρος, παίγνιά
τε, καὶ μῦθοι, παρὰ τῶν ποι-
ητῶν τερατολογούμενα. ὥστε A
ἔασον καὶ ταῦτα. Κει. Η-
ραν δὲ τὴν Διὸς γαμετὴν, καὶ
κασίγνητον, οὐ παραδέχῃ;
Τει. σιγᾶ τῆς ἀσελγεστάτης
ἕνεκα μίξεως, καὶ τὴν ἐκ πο- B
δῶν, καὶ χερσὶν ἐκτεταμέ-
νην, παράδεγμα. Κει. καὶ
τίνα ἐπομόσωμαί γε; Τει. ὑ-
μνήσθητι θεὸν, μέγαν, ἄμ-
βροτον, οὐράνιον, υἱὸν πα-
τρὸς, πνεῦμα ἐκ πατρὸς ἐκπο- C
ρευόμενον, ἓν ἐκ τριῶν, καὶ ἐξ ἑ-
νὸς τρία ταῦτα νόμιζε. Ζῶα
τοίνυν ἡγῇ θεόν. Κει. ἀριθμεῖν
με διδάσκῃς, καὶ ὅρκον ἢ ἀριθμη-
τικήν. καὶ δὲ ἀριθμεῖς ὡς Νικό-
μαχος ὁ γερασηνός. ἂν οἶδα δὲ
τί λέγεις, ἓν τρία, τρία ἕν.
μὴ τὴν τετρακτὴν φῂς τὴν D
Πυθαγόρου, ἢ τὴν ὀγδοάδα, καὶ
τριακάδα; Τει. σιγᾶ τὰ νέρθε,
καὶ τὰ σηπῆς ἄξια. ἂν ἔαθ' ὧδε
μετρεῖν τὸ ψυλλῶν ἴχνη. ἐγὼ
γάρ σε διδάξω τί τὸ παῦ,
καὶ τίς ὁ τοῦ ὅλου πάντων, καὶ τί
τὸ σύστημα τῶν ὅλων. καὶ δὲ

etiam ab inferis excitasset illam, & in lucem dulcissimam reduxisset. Sed nugæ istæ, ac ludicra & fabulæ sunt à poëtis prodigiosè confictæ. Quapropter & hanc omitte. *Cri.* Iunonem autem, vxorem Iouis, & sororem eandem, an non recipis? *Tri.* Tace obsecro, propter intemperantissimum concubitum, & istam ex manibus pedibúsque extentam, cursu præteruehe. *cri.* Quẽnam igitur tibi iurabo? *Tri.* Deum altè regnantem, magnum, ætherium atque æternum, filium patris, spiritum ex patre procedentem, vnum ex tribus, & ex vno tria. Hæc tu Iouem puta, hunc existima Deum. *Cri.* Numerare me doces, & iusiurandum, arithmetica tibi est. Nam & numeras perinde vt Nicomachus ille Gerasenus. Neque enim intelligo quid dicas: Vnum tria, tria vnum: num quaternionẽ dicis, Pythagoricum illum, an octernionẽ, an numerum ex triginta constantem. *Tri.* Tace ea, quæ infrà sunt, quæque silentio digna. Non licet hoc pacto metiri pulicũ vestigia. Ego enim docebo te, quid sit vniuersum, &

quis fuerit ante omnia, & quæ item constitutio,

φρόνιμα κἀγὼ ταῦτα ἔπαθον, ἄχρι οὗ Ἰωάννης δέ μοι Γαλιλαῖος ἐνέτυχεν, ἀφαλαντίας, στρίγινος, ἐς τρίτον οὐρανὸν ἀεροβατήσας, καὶ τὰ κάλλιστα ἐκμεμαθηκὼς, δι' ὕδατος ἡμᾶς ἀνεκαίνισεν, ἐς τὰ τῶν μακάρων ἤχια παρεισώδευσε, καὶ ἐκ τῶν ἀσεβῶν χώρων ἡμᾶς ἐλυτρώσατο. καί σε ποιήσω ἐμοῦ ἀκούσῃς, ἐπ' ἀληθείας ἄνθρωπον. Κρι. λέγε ὦ πολυμαθέστατε Τειρεσιῶν. διὰ φόβου γὰρ ἔρχομαι. Τρι. ἀνέγνωκάς ποτε τὰ τοῦ Αἰσχύλου τοῦ δραματοποιοῦ ὀργισθὰς ποιήματα; Κρι. καὶ μάλα. Τρι. ἐγκεχάραγμαι παρ' αὐτῷ τοιόνδε. χάος μὲν, καὶ νὺξ, ἔρεβός τε μέλαν πρῶτον, καὶ τάρταρος εὐρύς. γῆ δ', οὐδ' ἀὴρ, οὐδ' οὐρανὸς ἦν. Κρι. εὖ λέγεις. εἶτα τί ἦν; Τρι. ἦν φῶς ἄφθιτον, ἀόρατον, ἀκαταπόνητον, ὃ λύει τὸ σκότος, καὶ πᾶν ἀκοσμίαν τοιοῦτον. ἀπέλαυσε. λόγῳ μόνῳ ῥηθέντι ὑπ' αὐτοῦ, ὡς ὁ βραδύγλωσσος ἀπεγράψατο, γῆν ἔπηξεν ἐφ' ὕδασιν. οὐρανὸν ἐτανύσατο. ἀστέρας ἐμόρφωσεν ἀπλανεῖς. δ' ἑῴους διετάξατο, ὡς σὺ σέβῃ θεούς. γῆν δὲ τοῖς ἄνθεσιν ἐκαλλώπισεν. ἄνθρωπον δὲ μὴ ὄντων ἐς τὸ εἶ-

quod-ue corpus vniuersi. Quando autem me Galilæus ille cõuenit, recaluaster, naso iusto præditus, qui in tertium vsque cœlũ per aërem ingressus est, quæq; optima atque pulcherrima sunt, inde didicit, per aquã nos renonauit, in beatorum vestigia insistere fecit, & ex impiorũ regionibus nos redemit. Ac te faciã, si me audieris, verè hominẽ. *Cri.* Dic queſo doctissime Triephõ. Timore enim quodãmodo correptus sũ. *Tri.* Legisti-ne aliquando Aristophanis Comici poëtæ fabulam, Aues? *Cri.* Atque admodum. *Tri.* Scriptum ab eo tale quippiam ibi est: A principio chaos, & nox, & tenebræ nigræ erant, & tartarus altus, Nulla autẽ terra, nec aër, aut polus vllus adhuc. &c. *Cri.* Rectè dicis, quid autem postea? *Tri.* Erat lux incorruptibilis, inuisibilis, incomprehensibilis, quæ dissoluit tenebras, & informitatem istam abegit, verbo solo dicto ab ipsa, quemadmodum tardilinguis iste descripsit: Terrã firmauit super aquas, cœlum explanauit, stellas formauit fixas, cursum ordinauit, quas tu veneraris vt deos. Terram autem & floribus ornauit, hominem ex nihilo, ad essentiam produxit.

ἠαι παρήγαγε. καὶ ἔστιν ἐν ἠέρι βλέπων δικαίους τε, καὶ ἀδίκους, καὶ ἐν βίβλοις ταῖς πράξεις ἀπογραφόμενος. ἀνταποδώσει δὲ πᾶσιν, ὧν ἡμέραν αὐτὸς ἐνετείλατο. Κει. τὰ δὲ τῶν μοιρῶν ὑπενηνεγμένα ἐς ἅπαντας, ἐγχαράττεσί γε καὶ ταῦτα; Τρι. τὰ ποῖα; Κει. τὰ τῆς εἱμαρμένης. Τρι. λέγε ὦ καλὲ Κριτία περὶ τῶν μοιρῶν. ἐγὼ δὲ μαθητῶν ἀκούσαιμι παρὰ σοῦ. Κει. οὐχ Ὅμηρος ὁ ἀοίδιμος πεποίηκε εἰρηκὼς;

Μοῖραν δ' οὔ τινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν.

περὶ δὲ τοῦ μεγάλου Ἡρακλέους,

Οὐδὲ μὲν οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε κῆρα,

Ὅσπερ φίλτατος ἦεν Διῒ κρονίωνι ἄνακτι,

Ἀλλά ἑ μοῖρ' ἐδάμασσε, καὶ ἀργαλέος χόλος Ἥρης.

ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸν βίον καθ' ἁρδαν, καὶ τὰς ἐν τούτῳ μεταβολάς. ἔνθα δὲ ἔπειτα,

Πείσεται ἄσσα οἱ αἶσα, κατακλῶθές τε βαρεῖαι,

Γιγνομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.

καὶ τὰς ἐν ξένῃ ἐπιχθὰς, ἀπ' ἐκείνης γίνεσθαι.

Ἦλθ' ὡς αἴολον ἱκόμεθ', ὃς μα φερέφρων ἐπέδεκτο.

Estque in cœlo, aspiciens iustos pariter & iniustos, & in libris describens cuiusque actiones. Rependet autem omnibus, quam diem ipse A præcepit. Cri. Quæ autem à Parcis agglomerata cunctis sunt, etiam ne illa inscribunt? Tri. Qualianam? Cri. Ea quæ ad fatum pertinent. Tri. Dic mihi ô optime Critia, de Parcis. Ego verò discere gestiens, ex te libenter audierim. Cri. An non Homerus poëta celebris ait: B

At fatum effugit nemo (mihi crede) virorum. C

De magno autem Hercule, idem ait:

Nec vis Herculea Parcam vitauit amaram.

Quanquã dijs charus foret, & Iouis inclyta proles. D

Sed fato, atque ira domitus Iunonis iniquæ est.

Quin & totam vitam, omnesque in ea mutationes, fato constitutas atque ordinatas esse, idé innuit, quum ait: Vbi ille deinde E Illa feret, quæcunque deus, Parceque malignæ

Neuerunt genito, cũ matris prodijt aluo.

Etiam in peregrino solo retentiones ab eadem illa fieri, vt quum Vlysses ait:

Atque vti susceptum placido rex Æolus ore

Καὶ πέμπ', οὐδέπω αὐτὰ φίλλω
ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι.
ὥστε πάντα ὑπὸ τῶν μοιρῶν γίνε-
σθαι ὁ ποιητὴς μεμαρτύρηκε. τὸν δὲ
Δία μὴ θελῆσαι τὸν υἱόν.
Θανάτοιό δυσηχέος ἐξαναλῦ-
σαι,
ἀλλὰ μᾶλλον
Αἱματόεσσας ψιάδας κατέ-
χευεν ἐραζε,
Παῖδα φίλον τιμῶν, τὸν οἱ Πά-
τροκλος ἔμελλε
Φθίσειν ἐν Τροίῃ.

Miserit in patriam, sed nondum fata sinebant.
Quare omnia à Parcis fieri poëta testatus est: Iouem autem neque filium voluisse.
Ab infanda defendere morte,
sed potiùs.
Sanguineas cœlo guttas diffudit ab alto,
Ob natum, quem Patroclus prope mœnia Troiæ
Occisurus erat.

ὥστε ὦ Τριφῶν, διὰ τοῦτο μηδὲν
προσθεῖναι περὶ τῶν μοιρῶν ἐπιλή-
σῃς, εἰ καὶ τάχα πεδάρσιος ἐγε-
γόνεις μετὰ τοῦ διδασκάλου, καὶ τὰ
ἀπόῤῥητα ἐμυήθης. Τεκμήριον πῶς
ὁ αὐτὸς ποιητὴς ὁ καλὸς Κεῖπα,
διπλῶν ἐπιλέγει τὸν εἱμαρμένην,
καὶ ἀμφίβολον; ὡς τόδε μὲν τι
πρήξαντι, τοιῷδε τέλος συγκύρ-
σαι. τοῖον δ' ποιήσῃ, ἑτέρῳ τέ-
λει ἐντυχεῖν. ὡς ἐπ' Ἀχιλλέως,
Διχθαδίας κῆρας φέρεμεν θανάτοιο τέλοσδε.
Εἰ μὲν κ' αὖθι μένων Τρώων
πόλιν ἀμφιμάχωμαι,
Ὤλετο μέν μοι νόστος, ἀτὰρ
κλέος ἄφθιτον ἔσται.
Εἰ δέκεν οἶκα δ' ἵκωμαι,
Ὤλετό μοι κλέος ἐσθλόν, ὀπὶ
δηρὸν δέ μοι ἔσσεται.

Quamobrem, Triephon, ob hæc nihil amplius addere de Parcis volueris, etiamsi fortassis in sublime sublatus fuisses, vnà cum præceptore, & arcanis illis initiatus. Tu. Et quomodo ipse ille poëta, ô optime Critia, duplex allegat fatum & ambiguum. vt qui hoc quidem fecerit, talem exitum sortiatur: aliud autem faciens, in alium euentũ incidat. Vt de Achille, quum dicit:
Mater ait geminis me ferri ad funera fatis.
Nam si hîc pertĩsistam, pugnémque ad mœnia Troiæ,
Eripitur reditus mihi: at inclyta fama sequetur.
Sin autem patriam repetam, charósque penates
Fama perit, verùm in lõgum mihi ducitur ætas.

ἀλλὰ καὶ ὅτι Εὐχήνορος,
Ὃς ῥ' εὖ εἰδὼς κῆρ' ὀλοὴν, ὅτι
μιν ἔβαινε.
Πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων ἀγαθὸς Πολύϊδος,
Νούσῳ ἔνι ἀργαλέῃ φθίσθαι οἷς
ἐν μεγάροισιν,
Ἢ μετ' Ἀχαιῶν νηυσὶν ἅμα
Τρωσὶν δαμῆναι.

Οὐχὶ πᾶς Ὁμήρῳ ταῦτα γέγραπται, ἢ ἀμφίβολος αὐτῷ, καὶ ἀμφίκρημνος ἀπάτη; εἰ δὲ βούλει καὶ τὸ Διὸς ἐπιθήσω σοι τὸν λόγον, οὐχὶ τῷ Αἰγίσθῳ εἵρηκεν ὡς ἀποφεύξεται μὲν τῆς μοιχείας, καὶ τῆς Ἀγαμέμνονος ἐπιβουλῆς, ζῶν καθεῖμαρται πολὺν χρόνον, ἐπιβαλομένῳ δ' ταῦτα πρᾶξαι, οὐ καθυστερεῖν θανάτου; τοῦτο κἀγὼ πολλάκις φοβούμενος ἁμαρτεῖν, μὴ κτείνῃς τὸν πλησίον, θανατωθήσῃ παρὰ τῆς δίκης. εἰ δέ γε μὴ τοῦτο πράξεις, βιώσῃ καλῶς, καὶ σ' ὦκα θέμις τέλος θανάτοιο κιχεῖν. ἆρ' οὐχ ὁρᾷς ὡς ἀδιόρθωτα τὰ τῶν ποιητῶν, καὶ ἀμφίλοξα, καὶ μηδέπω διῃρημένα; ὥστε ἅπαντα, ὡς καὶ σὺ ἐν ταῖς ἐπουρανίοις βίβλοις τῶν ἀγαθῶν ἀπογράψῃ τα.

Sed & de Euchenore ait.

Qui non ignarus fati, conscenderat aquor.
Nanque huic sepe senex, Polyidus dixerat antè,
Aut morbo in patria periturũ, & inter amicos:
Aut manibus Teucrorum, atque inter Dorica castra.

An non apud Homerum hęc scripta sunt? aut non ambigua hæc, atque adeò anceps deceptio? Quòd si placet, etiam Iouis orationem tibi addam: Annon Ægisthо dixit: quòd si ab adulterio & insidijs Agamemnonis sese contineret, fato illi constitutum esse, vt in longum tempus viueret. Si verò in animum induceret, facere ista, mortem effugere non posse? Atque ad eum modum ego quoque vaticinatus sæpe sum. Si occideris proximum morti, condemnaberis iudicio, si verò hoc non feceris, vives rectè. Nec te fas, adeò festinam incurrere mortem. An nos vides quàm minimè correcta aut emendata sunt, quæ à poëtis dicuntur? quāque item ambigua & obliqua, nec dũ certa sede stabilita. Quare omnia isthæc missa fac, vt & te in cœlestibus bonorũ libris inscribãt.

Κει. εὖ πάντα ἀνακυκλεῖς ὦ Τριεφῶν· ἀλλά μοι τόδε εἰπέ, εἰ καὶ τὰ τῶν Σκυθῶν ἐν τῷ οὐρανῷ ἐγχαράττουσι. Τει. πάντα, εἰ τύχοι γε χρηστὸς καὶ ἐν ἔθνεσι. Κει. πολλοὺς γε χαρτίας φὴς ἐν τῷ οὐρανῷ, ὡς ἅπαντα ἀπογράφεσθαι. Τει. εὐστόμει, καὶ μηδὲν εἴπῃς φλαῦρον περὶ θεῶν δεξιῶν. ἀλλὰ κατηχούμενος, πείθου παρ' ἐμοῦ, εἴπερ ζῆν χρήζεις εἰς τὸν αἰῶνα. εἰ οὐρανὸν ὡς τάχιστα ἐξέπλωσε, γῆν δ' ἐφ' ὕδατος ἔπηξεν, ἀστέρας ἐμόρφωσεν, ἄνθρωπον ἐκ μὴ ὄντος παρήγαγε, τί παράδοξον, καὶ τὰς τραπέζας πάντων ἀναπογράφεσθαι; καὶ γὰρ σοὶ οἰκίδιον κατασκευάσαντι, οἰκέτιδας δ' καὶ οἰκέτας ἐν αὐτῷ συναγαγόντι, οὐδέ ποτέ σε λέληθε τούτων τραπέζης ἀπόβλητος, πόσῳ μᾶλλον τὸν πάντα πεποιηκότα θεὸν, οὐχ ἅπαντα ἐν εὐκολίᾳ διαθέσθαι ἑκάστου τραπέζης, καὶ ἔννοιαν; οἱ γάρ σου θεοὶ, κόπαβος τοῖς εὖ φρονοῦσιν ἐγίγνοντο. Κει. παίυ εὖ λέγεις καί με ἀπιστρέφως τῆς Νεο-

Cri. Bene omnia reuoluis Triephon, sed mihi illud respondè: Vtrum & Scytharum res in cœlo describuntur. *Tri.* Omnes, Siquidem & inter gentes Chrestus fuerit. *Cri.* Multos sanè scribas in cœlo narras, quando cuncta describuntur. *Tri.* Bona verba, Critia, neque quicquam contemptum aut vile de Deo dextero loquaris, sed Catechumenus existens, persuaderi à me tibi sine, si modò viuere cupis in æuum. Nam si cœlum explanauit vt pellem, terram autem firmauit super aquas, stellas formauit, hominémque ex nihilo, vt esset, in lucem produxit, quid mirum adeò, si res quoque omnium ibi describantur? Nam & tu si domunculam aliquam ædificasses, ancillas autem & seruos in ea multos congregasses, nunquam te lateret quicquam eorum, quæ ab illis gererentur, quanuis abiectum & vile. Quanto igitur magis probabile est, eum qui omnia creauit, Deum, cuncta expeditè, ac facilè percurrere, & vniuscuiusque consilia & actiones animaduertere. Nam tui dij, pro Cottabis, ab iis qui rectè sapiunt, habentur. *Cri.* Rectè omnino dicis, & mihi nunc diuersum accidit, atque

βης παθεῖν. ἐκ γάλης γὰρ ἄν-
θρωπος ἀναπέφηνα. ὥστε τοῦ-
τον τὸν θεὸν προσπίπτω σοι, μὴ
κακόν τι παθεῖν παρ' ἐμοῦ. Tel.
ὅπερ ἐκ καρδίας μὴ ὄντως φι-
λεῖς, μὴ ἕτερόν τι ποιήσῃς A
ἐν ἐμοὶ, καὶ ἕτερον μὴ κεύσῃ
σὺ φρασὶν, ἄλλο δ' εἴπῃς. ἀλλ'
ἄγε δὴ τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο
ἀκουσόμεθα ποτε ἄεισον, ὅπως
κἀγὼ κατοχεύσω, καὶ ὅλως B
ἀλλοιωθῶ, καὶ οὐχ ὡς ἡ
Νιόβη ἀπαυδήσω, ἀλλ' ὡς ἀη-
δὼν ὄρνεον γένωμαι, καὶ τὴν
θαυμασίαν σου ἔκπληξιν κατ'
αὐθεὲν λειμῶνα ἐκβαγῴδή-
σω. Kει. νῦν τὸν υἱὸν τὸν ἐκ
πατρὸς, οὐ τοῦτο γένωμαι.
Tel. Λέγε, παρὰ τὸ πνεύματος
δύναμιν τὸ λόγου λαβών. ἐγὼ
δ' ἐκδέδεμαι, δέγμενος αἰα-
κίδιον ὁπότε λήξειν ἀείδων.
Kει. ἀπεῖναι ἐπὶ τὴν λεω-
φόρον, ὡς πολύμυθός γε τὰ χειμω-
δέστατα. καὶ δὴ ὁρῶ πλῆθος
πάμπολυ ἐς τὸ οὖς ψιθυρίζον-
τας. ἐπὶ δ' τῇ ἀκοῇ, ἐρῶντο
τοῖς χείλεσιν. ἐγὼ δ' παπαῖναι
ἐς ἅπαντας, καὶ τὴν χεῖρα
τοῖς βλεφάροις περιχάμψας,
ἐκοπίαζον ὀξυδερκέστατα,
εἴ που τινα τῶν φίλων ἴδοίμην. ἐγὼ δ' Κράτωνα τὸν

Niobe olim : ex ſtatua enim
in hominẽ conuerſus ſum.
Quare iam deum iſtum ti-
bi appono, & iuro, quòd
mali à me nihil patière.
Tri. Si modò ex corde me
diligis, ne quid alienum aut
nouum in me facias, Néue
aliud celes animis, aliúdque
loquaris. Verùm age mira-
bilem illam auſcultationem
tuam tandem profer nobis,
vt & ego expalleſcam, &
prorſus immuter, & non
quemadmodum Niobe, ob-
muteſcam, ſed, vti Philomela
in aliculam cõuertar, & mi-
rabilem iſtam conſternatio-
nem tuã in prato viridi Tra-
gico quodam modo decãtẽ.
Cri. Ita per filium ex patre,
haudquaquã iſtud fier. Tri.
Dic modò, à ſpiritu poteſta-
tẽ dicẽdi accipiẽs. Ego verò
ſedebo, Æacidem expectans,
dũ cantũ finiat ille. Cri. A-
bierã in viã publicã, emptu-
rus videlicet ea, quibus ma-
ximè opus habebã. Atq; ibi
video multitudinẽ admodũ
magnã, in autẽ mutuo ſuſut-
rãtes, audiẽdi autẽ ſtudio e-
tiam labijs inhærebant. Ego
verò oculos per cũctos cir-
cunferens, & manum ſuper-
cilijs incuruam ſupernè ob-
ducens, inſpectabam quàm
acutiſſimè, ſicubi amico-
rum aliquem contemplarer.
Video autem Cratonem Po-

πολιτικὸν, παιδόθεν φίλον ὄντα, καὶ συμποτικόν. Τει. αἰσθάνομαι τοῦτον. τὸν ἐξισωτὴν γὰρ εἰρηκας. εἶτα τί; Κει. καὶ δὴ πολλοῖς προσκρουσάμενος, ἦκον ἐπὶ τὰ πρόσω. καὶ τὸ ἑωθινὸν χαίρειν εἰπὼν, ἐχώρουν ὡς ἄυτιν. ἀνθρωπίσκος δέ τις, τουῶμα χαρίκενος, στεγνιμμένον γερόντιον, ῥέγχον τηρινί, ὑπεζωσμένε μύχον. ἤρξεμπέτο ὀπισυρμένον. ὁ δὲ πλύελος, κναφώτερος ἀηδίκτου. εἶτα ἤρξατο ὀπισθέγγεσθαι καταρρηγμένον. οὗτος ὡς προσεῖπον, τοὺς τῶν ἐξισωτῶν καταλείπει ἐλειπασμοὺς, καὶ τὰ χρέα τοῖς δανείσταις ἀποδώσει. καὶ τὰ, τε οἰκήια πάντα, καὶ τὰ δημόσια, καὶ τὰς εἰρεμάγγας δέξεται, μὴ ἐξετάζων τῆς τέχνης. καὶ καταφλυάρει ἔτι πικροτερα. οἱ περὶ αὐτὸν δ', ἥδοντο τοῖς λόγοις, καὶ τῷ καινῷ τῶν ἀκουσμάτων προσκείνετο. ἕτερος δ', τοὔνομα Χλευόχαρμος, περιβόητον ἔχων πολύσαθρον, ἀνυπόδετός τε, καὶ ἄσκεπτος, μετέῃπε, τοῖς ὀδοῦσιν ὀπικροτῶν, ὡς ἐπεδείξατό μοι τὶς κακοεμμων, ἐξ ὀρέων παρᾴλυσιμος, liticũ illum, qui mihi à puero vsque amicus fuit, & in conuiuijs vnà consuetus. Tri. Intelligo quem dicis, Inspectorem videlicet illũ, sed quid postea? C i. Multis itaque oppositò cubito dimotis, in anteriorem partem penetraui, & matutinum illud Aue præfatus, accedebam ad ipsum. Cæterùm homuncio quidam, nomine Charicenus, vetulus, emarcidus, & naso stridens, tussiebat primò intimum quiddam, excreabátque languidum. Erat autem sputum morte ipsa liuidius. Deinde cœpit loqui voce attenuata & exili admodum. Hic, vt antè dixi, inspectorum relinquit eleipasmos, & debita fœneratoribus reddet, & pensiones omnes tam priuatas, quàm publicas, præterea & eiramangas capiet, non inquirens cuiusque artem. Atque etiam amariora his nugabatur. Illi autem qui circa ipsum erant, delectabantur verbis hisce, & nouitati rerum, quas audiebant, aduertebant animum. Alius autem quidem, cui nomen Chleuocharmus, pallium habens admodum potre, sine calceis, & tegmine capitis incedens, interloquebatur dentibus applaudẽs, vt demõstrauit mihi malè vestitꝰ quidã, qui ex mõtibꝰ aduenerat,

κεκαρμένος τὴν κόμην, ἐν τῷ θεάτρῳ ἀναγεγραμμένον ὄνομα ἱερογλυφικοῖς γράμμασιν, ὡς οὗτος τῷ χρυσῷ ἐπικλύσει τὴν λεωφόρον. ἰοὺ δ' ἐγὼ, καὶ κατὰ μὴν τὰ Ἀρισταίνδρου, καὶ Ἀρτεμιδώρου, οὐ καλῶς ἀποβήσονται ταῦτά γε τὰ ἐνύπνια ἐν ὑμῖν. ἀλλὰ σοὶ μὲν, τὰ χρέα πολλαπλασιωθήσεται ἀναλόγως τῆς ἀποδόσεως. οὗτος δ', ἐπιπολὺ τὸ ὀβολοῦ γε στερηθήσεται, ὡς πολλοῦ χρυσίου ἐυπορήσας. καὶ ἔμοι γε δοκεῖτε ἐπὶ λευκάδα πέτραν, καὶ δῆμον ὀνείρων καταδαρθέντες, τοσαῦτα ὀνειροπολεῖν ἐν ἀκαρεῖ τῆς νυκτὸς οὔσης. οἱ δὲ, ἀνεκάγχασαν ἅπαντες, ὡς ἀποπνιγόμενοι ὑπὸ τοῦ γέλωτος· καὶ τῆς ἀμαθίας μου κατεγέλασαν. ἰοὺ δ' ἐγὼ πρὸς Κρίτωνα, μῶν καλῶς πάντα ἐξήρμοσα, ἵν' ἔστω τί κωμικευσάμενος, ἢ οὐ χρὴ Ἀρίσταινδρον τὸν τελμισέα, ἢ Ἀρτεμίδωρον τὸν ἐφέσιον ἐξιχνεύσαι τοῖς ὀνείρασιν; ἦλθ' ὅς, σίγα ὦ Κριτία, εἰ ἐχεμυθεῖς, μυσταγωγήσω σε τὰ κάλλιστα, ἢ τὰ νῦν γιγνόμενα. οὐ γὰρ ὄνειρος ταῦτ' ἐστὶν, ἀλλ' ἀληθῆ. ἐκβήσονται δ' εἰς μείζω μισωσεί.

detonsa coma, in theatro scriptum nomen literis sacris, & arcanis, quòd iste auro inundaturus esset viam publicam. Ego verò inquam, At iuxta Aristandri & Artemidori præcepta, non ita bonum euentum habebunt hæc inter vos somnia. Sed tibi quidem debita multiplicabuntur, secundum proportionem pensionis, iste autem quàm plurimum obolo etiam carebit, tanquam qui multo auro tã diues fuerit. Ac mihi quidem videmini super Leucadem petram, & somniorum populum consopiti, tam multa somniare, nocte quasi in puncto existente. Illi verò cachinnos sustulerunt veniuersi, ita vt risu propè suffocarentur: méque ignorantiæ condemnarunt. At ego ad Cratonem conuersus, inquam, Num perperã omnia olfeci vt comico modo dicam aliquid, & non iuxta Aristandrum Thelmisensem, & Artemidorum Ephesium inuestigaui somnia? Tum ille: Tace, inquit, Critia. Si enim silentium ages, edocebote sacrorum pulcherrima, & quæ nunc futura sunt. Non somnia hęc sunt, sed res ipsa. Euentum autem capient in mensem qui dicitur Mesori.

ταῦτα ἀκηκοὼς παρὰ τοῦ Κράτωνος, καὶ τὸ ὀλισθηρὸν τῆς διανοίας αὐτῶν καταγνωκώς, ἠυθρίασα. καὶ σκυθρωπάζων ἐπορευόμην, πολλὰ τὸν Κρά- A τωνα ἐπιμεμφόμενος. εἷς δέ, δεινὸν, καὶ πατρῶδες ἐνιδών, δεξάμενός μου τὸ λώπιον, ἐπαράσασθαι πείθομαί τε, καὶ παρανυπό- B μενος παρὰ τοῦ πεπαλαιωμένου ἐκείνου δαιμονίου. εἰς λόγους δὲ ταῦτα παρεκτείναντες, πείθει με τὸν κακοδαίμονα εἰς χάπτας ἀνθρώπους παρελθεῖν, καὶ ἀποφέρειν τὸ δὴ λεγόμενον ἡμέρᾳ, συγκυρῆσαι. ἔφασκε γὰρ πάντα ἐξ αὐτῶν μυσταγωγηθῆναι. καὶ δὴ διὰ πολλοῦ Σιδηρέας τε πύλας, καὶ χαλκέους οὐδούς. ἀναβάθρας δὲ πλείστας περικυκλωσάμενοι, ἐς χρυσόροφον οἶκον ἀνήλθομεν, οἷον Ὅμηρος τὸν Μενελάου φησί. καὶ δὴ ἅπαντα ἐσκοπάζον, ὅσα ὁ νησιώτης ἐκεῖνος νεανίσκος. ὁρῶ δὲ οὐχ Ἑλένην μὰ Δί', ἀλλ' ἀνδρας ἐπικεκυφότας, καὶ κατωχριωμένους. οἱ δέ, ἰδόντες, ἐμήσαντο, ἐξεναντίας παρεγένοντο. ἔφασκον γὰρ, ὡς εἴ τινα λυσιτελῆ ἀγγελίαν ἀγάγοιμεν. ἐφαίνοντο γὰρ ἔτοιμοι ὡς

Hæc postquam audissem à Cratone, & lubricam ipsorũ mentem cognouissem, erubui, & tristitiam præ me ferens, abij, multis Cratonem incusando. Vnus autem illorum, acerbum, & Titanicũ quiddam obtuens, arreptum me veste, vellicabat, conuentionem feciſſe & credẽs, & ab inueterato illo numine instigatus: verbis autem hęc extendendo, persuadet mihi infœlici, vt ad præstigiatores istos homines accederem, & in diem atram, quod dici solet, incurrerem. C Dicebat enim se, omnia ex ipsis, quæ ad sacra & arcana pertinerent, edoctum esse. Atque ita pertransiuimus, ferreásque portas, & ærea limina. Multis autem D superatis scalis, in domum aurato fastigio insignem ascendimus, qualem Homerus Menelai fingit esse, Atque ipse quidem omnia illa contemplabar, quæ insularis ille adolescens. Videbam autem non Helenen, mehercle, sed viros in faciem inclinatos & pallescentes. E Illi autem vbi me conspexerunt, gauisi sunt, & ex aduerso ad nos accesserunt. Dicebant enim, num quod triste nuntium afferremus. Nam videbantur isti, quàm

τὰ κάκιστα εὐχόμενοι, καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τοῖς λυχνοῖς, ὥσπερ αἱ ποινοποιοὶ ἐπὶ θέαθρα. τοὺς κεφαλὰς δ' ἄγχι ἔχοντες, ἐψιθύριζον. μόλις δὲ τὰ, ἤρετό με, A Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις; ἠδὲ τοκῆες.

χρηστὸς γὰρ αὖ εἶναι, ἀπὸ γε τοῦ σχήματος. ἰῶ δ' ἐγὼ, ὀλίγοι γε χρηστοὶ, ὥσπερ βλέπω πανταχοῦ. Κριτίας δ' τοὔνομα. πόλις δέ μοι ἔνθεν, ὅθεν καὶ ὑμῖν. ὡς δ' ἀεροβατοῦντες ἐπυνθάνοντο, πῶς τὰ τῆς πόλεως, καὶ τὰ τοῦ κόσμου, ἦν δ' ἐγὼ, χαίρουσί γε πάντες, καὶ ἔπεχε χαίρήσουσι. οἶδε, ἀνένευον τοῖς ὀφρύσιν, οὐχ οὕτω. δυσκόλει γὰρ ἡ πόλις. ἦν δ' ἐγὼ κατὰ τὸν αὐτῶν γνώμην, ὑμεῖς πεδάρσιοι ὄντες, καὶ ὡς ἀπὸ ὑψηλῆς ἅπαντα καθορῶντες, ὀξυδερκέστατα καὶ τάδε νενοήκατε. πῶς δὲ τὰ τῆ αἰθέρος; μῶν ἀκριβῶς ἴσασιν ὁ ἥλιος, ἢ δὲ σελήνη κατὰ τὸν γνώμονα; ὁ Ἄρης εἰ τετράγωνός ἐστι Διΐ, καὶ ὁ Κρόνος διαμέτρησιν τὸν ἥλιον, ἢ Ἀφροδίτη εἰ μὴ Ἑρμῆ συνοδεύσει, καὶ ἑρμαφροδίτους

pessima optare, gaudebántque tristibus & malis, perinde atque in theatro furiæ. Capita autem inter se iuncta tenentes consusurrabant. Postea interrogabant me:

Quisnam es & vnde venis, qua patria, quique parentes.

Sunt tibi. Nam frugi quidem esse appares vtique ex habitu. Tum ego: Pauci, inquam, frugi sunt, vt vbique video. Critias autem, nomen mihi est, Ciuitas verò inde, vnde & vobis. Vt autem illi in aëre gradientes interrogarunt, quo pacto se res ciuitatis, & mundus adeò totus haberet, respondens ego: Bene, inquam, habent, & insuper etiam habebunt. Illi autem abnuentes supercilijs, haud ita, inquiunt, Malè enim parturit ciuitas. Tum ego secundum ipsorum mentem: Vos, inquam, supra terram, & in sublime sublati, & ceu ex alto cuncta intuentes, acutissimè & hæc intellectu assecuti estis scilicet. Sed quo pacto ea quæ in æthere sunt, habent sese? Num deficiet sol, & ad perpendiculum luna interponetur? Num Mars quadrangulo aspectu solem aspiciet, & Saturnus ex diametro eundem? Num Venus cum Mercurio congredietur, & Hermaphroditos procreabunt,

ἀποκυήσουσιν, ἐφ' οἷς ὑμεῖς ἥδεσθε, εἰ ῥαγδαίους ὑετοὺς ἐπιπέμψουσιν, εἰ νίφετὸν πολὺν ἐπιχιονώσουσι τῇ γῇ, χάλαζαν δ', καὶ ἐρυσίβην εἰ καταξέσουσι, λοιμὸν, καὶ λιμὸν εἰ ἐπιπέμψουσιν, εἰ τὸ κεραυνοβόλον ἀγγεῖον ἀπεγκιδνᾷ, καὶ τὸ βροντοσοιὸν δοχεῖον ἀνεμεσώθη. οἱ δὲ, ὡς ἅπαντα κατῳδὼκότες, κατεφλυάρουν τὰ αὑτῶν ἐράσμια, ὡς μεταλλάξοι τὰ πράγματα. ἀταξίαν δ', καὶ ταραχὴν τὴν πόλιν καταλήψονται. τὰ γραπτὰ δὲ, ἅπερ ὀνείρατα τῶν ἐναντίων ἥσονται. τοῦτο ἐνταραχθεὶς, καὶ ὥσπερ πρῖνος καιόμενος ἀΐδηθεὶς, διάτορον ἀνέβοησα, ὦ δαιμόνιοι ἀνδρῶν, μὴ μεγάλα λίαν λέγετε, ἐγχόντες ὀδόντας καὶ' ἀνδρῶν θυμολεόντων, πνεόντων δόρυ, καὶ λόγχας, καὶ λευκολόφοις περιφαλείας. ἀλλὰ ταῦτ' ἄνω ἐπὶ κεφαλὴν καταβήσεται, ὡς τὴν πατρίδα ὑμῶν καταγυιώσετε. οὐ γὰρ ἀνθεροβατοῦντες, παῖδα πάντα ἐκμανθάνετε. οὐ τὴν πολυάκουστον μαθηματικὴν κατῳδὴν κατατετεύχατε. εἰ δέ γε μαντεῖαι, καὶ γοητεῖαι ὑμᾶς παρέπεισαν, διπλῆν τὴν τῆς ἁμαρτίας. γυναικῶν γὰρ

procreabunt, quibus vos delectamini? num pluuias impetuolas ac vehementes demittent? num densa niue terram insternent? Grandinem autem & rubiginem deuoluent? Num pestem ac famem immittent? num vas illud fulminiferum exundat, & tonitruficum receptaculum repletum est? At illi, quasi cunctis præclarè gestis, deblaterabant sua ista amabilia, quòd videlicet res statim immutandæ essent, perturbationes autem & tumultus ciuitatem inuasuræ & exercitus, ab hostibus mox superandi. Ob hæc itaque animo conturbatus, & quemadmodum ilex incensa, intumescens, magna voce exclamaui, ô miseri hominum, ne vana adeò loquacitate efferamini, acuentes dentes aduersus viros, leonum animos præ se ferentes, spirantes hastam & lanceas, & candicantes cristis galeas. Sed ista in vestrum caput conuertantur, quando ita patriam vestram deprimitis. Non enim in aëre gradientes ista audiistis, neque negotiosam mathematicam perfectè adeò assecuti estis. Quòd si verò vaticinia vos, & præstigiæ huc induxerunt, duplex ignorantiæ nomẽ sustinetis.

ἐυρέματα ταῦτα γραϊδίων, καὶ παιγνια. ὁπιπλὺ γὰρ τὰ τοιαῦτα αἱ τῶν γυναικῶν ὁπνοισι μετέρχονται. Tει. τί δ' πρὸς ταῦτα ἔφησαν ὦ καλὲ Κριτια οἱ κεκμηκότες τῷ γνωμῳ, καὶ τῷ διανοιαν; Κει. ἅπαντα ταῦτα παρέδεγμον, εἰς ὁπνοιαν τετραμμένῳ καταπεφευγότες. ἔλεγον γὰρ ἡλίου δέκα ἀστοι διαμενῶμεν. καὶ ὁπ παννύχοις ὑμνῳδίας ἐπαγρυπνοῦντες, ὀνειρωξόμεθα τὰ τοιαῦτα. Tει. σὺ δὲ τί πρὸς αὐτοὺς εἶπας; μέγα γὰρ ἔφησαν, καὶ δικπερπτόμενον. Κει. θαρσει. ὦ ἀγνῶες. ἀντεῖπον γὰρ τὰ καλλιστα. τὰ γὰρ παρὰ τῶν ἀστικῶν θρυλλούμενα ἔφην περὶ ὑμῶν, ὁπόταν ὀνειρωπιλεῖτε, τὰ τοιαῦτά που παρεισάγοντας. οἱ δ', σεσηρότες ὑπομειδιῶντες, ἔξω που παρέρχονται τοῦ κλινιδίου. ἐγὼ δ' ἐγὼ, εἰ ἀληθῆ εἰσι ταῦτα ὦ αἰδέσιοι, ὦν αὖ ποτε ἀσφαλῶς τὰ μέλλοντα ἐξιχνεύσητε. ἀλλὰ καταπειθόντες ὑμῶν αὐτῶν, ληρήσετε τὰ μὴ ὄντα, μὴ δ' ὑπνοσόμενα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὦ οἷσι ὅπως ληρεῖτε, ὀνείρους πιστεύοντες. καὶ τὰ καλλιστα βδελυπτόμενοι,

Nam hæc mulierum atque anicularum inuenta sunt & ludicra, Plerunq; enim huiusmodi res muliebres curæ prosequuntur. *Tri.* Quid autem ad hæc responderunt, ô optime Critia, isti mente pariter, & sententijs detonsi? *Cri.* Cũcta hæc prætierierunt ad cogitationes illas à se inuentas & exercitatas confugientes. Dicebant enim, soles decem absque cibo perseuerabimus, & ad hymnos tota nocte decantandos vigilantes, talia somniamus. *Tric.* Tu verò quid ad ipsos dixisti? Magnũ enim & dubium quiddam dixerunt. *Cri.* Confide, nihil ignauum. Contrà enim respondi pulcherrimè. Nam quæ vulgo ab vrbanis, inquam, de vobis iactantur, quando somniatis, huiusce modi scilicet proferuntur? Illi autem caninum subridentes, extra lectulum aliquantum progrediuntur. Ego verò, si vera sunt, inquam, talia, ô ætherij, haud vnquam sanè tutò ea quæ futura sunt, inuestigabitis, sed persuasi ab ipsis nugabimini, quæ neque sunt neque futura sunt. Verùm hæc quidẽ nescio quo pacto nugamini, somnijs credentes, & quæ optima sunt, abominamini,

τοῖς δ' πονηροῖς ἥδεσθε, μηδὲν ὀνούμενοι τὸ βδελύγματος. ὥστε ἐάσετε ταὶς ἀλλοκότοις ταυταις φαντασίαις, καὶ τὰ πονηρὰ βουλεύματα, καὶ μαντεύματα, μὴ που θεὸς ὑμᾶς ἐς κόρακας βάλοι, διὰ τὸ τῇ πατρίδι ἐπεύχεσθαι, καὶ λόγοις κιβδήλοις ἐπφημίζειν. οὗτοι δ' ἅπαντες ἕνα θυμὸν ἔχοντες, ἐμοὶ πολλὰ κατεμέμφοντο. καὶ εἰ βούλει, ἡ τἄλλα προσιδοῦ σοι, ἀπιτά μοι καὶ ὡς σήλιν ἄναυδον ἔθηκαν, μέχρις αὖ ἡ χρησὶ σὰ λαλιὰ λιθούμενον ἀνέλυσε, καὶ ἄνθρωπον ἀπεκατέστησε. Τελεῖτα ὦ Κριτία, καὶ μὴ ὑπερεκτείνῃς τὸν ὕθλον. ὁρᾷς δ' ὡς ἐξωγκωταί μου ἡ νηδὺς, καὶ ὥσπερ κυοφορῶ. ἐδήχθην δὲ τοῖς παρὰ σοῦ λόγοις, ὡς ὑπὸ κυνὸς λυττῶντος. καὶ εἰ μὴ φάρμακον ληθεδανὸν ἐμπιὼν φρέσπω, αὕτη ἡ μνήμη οἰκουρήσεται ἐν ἐμοὶ, μέγα κακὸν ἐργάσεται. ὥστε ἔασον τούτοις, ἢ ἐγχεῖ ἀπὸ πηγῆς ἀρξάμενος, ἡ τὴν τολυώνυμον ᾠδὴν ἐς τέλος ἐπῇδε. ἀλλὰ τί τοῦτο; ἐγὼ Κλεόλαος οὗτος ὅτι, ὁ τοῖς ποσὶ μακρὰ βιβάς, ἀπουδὴ δ' ἥκει, ἡ κατέρχεται;

malis autem delectamini, haud sanè quicquam abominatione ista promouentes. Quamobrem missas facite alienas istas imaginationes, & praua consilia, vaticiniáque, necubi deus vos in A lam rẽ hinc eijciat, eo quòd patriæ malá imprecamini, & verbis adulterinis illam affamini. At isti vnũ eundémB que omnes animum habentes, me multum increpabãt. Ac si placet, ista quoque tibi addam, quæ me etiã perinde vt statuam, murum reddiderunt, donec me frugi ista C tua loquela, cùm iam in lapidem conuerterer, resoluit, & in hominem rursus restituit. *Tri.* Tace Critia, neque nugas istas longiùs extenderis. Vides enim quomodo D intumuerit mihi venter: & quasi vterum gero. Morsus enim sum verbis à te modò dictis, perinde vt à cane rabiosa, ac nisi medicamẽtũ aliquod obliuionem inducens, hausero, atq; ita cõquiescã, memoria hæc mecũ cohabiE tans & quasi domi apud me residẽs, magnũ aliquod malũ procreabit. Quãobrẽ missos istos facito, precationẽ à patre incipiẽs, & celebre illud carmẽ ad finẽ apponẽs. Sed quid hoc? an nõ Cleola⁹ hic est, is qui pedibus lõgũ adeò incedit? Seriò autẽ venit &

μῶν ὑπῳωνήσουμεν αὐτῷ; Κει. καὶ μάλα. Τρι. Κλεόλαε, μή τι παρὰ δόξαν γε πεσὼν, μὴ δ' παρέλθῃς, ἀλλ' ἐλθὲ χαίρων, εἰγέ που μῦθον φέρεις. Κλε. χαίρετ' ἄμφω ὦ καλὴ ξυνωρὶς. Τρι. τίς ἡ σπουδή; ἀθυμαίνεις γὰρ ὑπερπλὺ. μῶν τι καινὸν πέπυσται; Κλε. πέπωκεν ὀφρὺς ἡ πάλαι βοωμένη Περσῶν, καὶ Σῦσα, κλεινὸν ἄστυ. πίπτει δ' ἔτι γε πᾶσα χθὼν Ἀραβίας, χειρὶ κρατουμένη τῇ ἐνθενδὶ κρατίστῃ κράτει. Κει. τοῦτ' ἐκεῖνο ὡς ἀεὶ τὸ θεῖον ἐκ ἀμελεῖ τῶν ἀγαθῶν, ἀλλ' αὔξει, ἄμεινον ὑπὲρ τὰ κρείττονα. ἡμεῖς δ' ὦ Τριεφῶν, τὰ κάλλιστα εὑρήκοτες ἐσμὲν ἐλυχέραινον γὰρ ἐν τῇ ἀποβιώσει τί τοῖς τέκνοις καταλιπεῖν ὑπὲρ διαθήκας. οἶδας γὰρ τὴν ἐμὴν πενίαν, ὡς ἐγὼ τὰ σά. τοῦτο ἀρκεῖ τοῖς παισὶν, αἱ ἡμέραι τῆς αὐτοκράτορος. πλοῦτος γὰρ ἡμᾶς οὐκ ἐκλείψει, καὶ ἔθνος ἡμᾶς οὐ καταπτοήσει. Τρι. κἀγὼ ὦ Κριτία, ταῦτα καταλείπω τοῖς τέκνοις, ὡς ἴδωσι Βαβυλῶνα ὀλλυμένην, Αἴγυπτον δουλουμένην, τὰ τῶν Περσῶν τέκνα δούλειον ἦμαρ

accedit. Num alloquemur ipsum? *Cri.* Atque admodum. *Tri.* Cleolaë, nequid cursu præteruehare, neque prætereas nos: sed accede lætus, si quidem nuntium aliquod affers. *Cle.* Saluete ambo, ô præclarum par amicorum. *Tri.* Quæ autem est festinatio ista? per multum enim anhelas. Num nouum aliquid gestum est? *Cle.* Cecidit supercilium illud olim Persidis Fama celebratum, atq; Susa, vrbs inclyta, Cadet autem & omnis terra nobilis Arabum, Valida imperantis dextera & vi roboris. *Cri.* Hoc illud est, vt semper deus non negligit bonos. Sed auget, prouehens in melius. Nos autem ô Triephon, pulcherrima inuenimus. Sollicitus enim mecum ipse eram, quidnam in morte liberis meis testamento relicturus essem. Nosti enim paupertatem meam, quemadmodum ego tuas res quoque. Hoc igitur sufficit liberis, Dies videlicet imperatoris. Neque enim diuitiæ nos deficient, neque nos populus perterrebit. *Tri.* Et ego, ô Critia, hæc relinquam liberis, vt videant Babylonem perditam, Ægyptum in seruitutem redactam, Persarum liberos seruilem ætatem

ἄγοντα, τὰς ἐκδρομὰς τῶν Σκυθῶν παυομένας, εἰθ' οὕτω καὶ ἀπακοπομένας. ἡμεῖς δ', τὸν ἐν Ἀθήναις ἄγνωστον ἐφευρόντες, καὶ προσκυνήσαντες A καὶ χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἐκτείναντες, τούτῳ εὐχαριστήσομεν, ὡς καταξιωθέντες τοιούτου κράτους, ὑπήκοοι γενέσθαι. τοὺς δὲ λοιποὺς, λήρειν ἐάσομεν, ἀρκεθέντες ὑπὲρ αὐτῶν εἰπεῖν, τὸ, ἐ φερόντες Ἱππολείδῃ κῆδος τῷ παροιμίαν. B

agentes, excursiones Scytharum sedatas, vtinam & prorsus propulsatas. Nos autem illum Athenis ignotum inuentum, adorantes & manus in cœlum tendentes, gratias illi agemus, vt qui digni facti fuerimus, huiusmodi potestati atque virtuti subiecti esse. Reliquos autem istos, nugari finamus, contenti pro ipsis dicere notum illud, quod prouerbio dici solet: Non est curæ Hippoclidi.

Οὗτος ὁ λόγος, νοθεύεται τῶν Λουκιανῶ.

Hic dialogus, inter nothos Luciani refertur.

ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ, Η ΠΕΡΙ κάλλους.

CHARIDEMVS, SIVE DE PVLCHRITUDINE.

Argvmentvm.

Neque hic dialogus Luciani videtur: ſſ, id quod Aldus quoque animaduertit, & cùm ex ſtylo, quanquam is multò ſimplicior hic, quàm in ſuperiore eſt, tum ex reliquo totius corporis contextu apparet. Continet autem encomium pulchritudinis ſeu formæ, tribus orationibus diuiſum, vt pote à tribus perſonis in conuiuio tractatum, quarum priores duæ præſtantiam ac dignitatem pulchritudinis commendant, multis ad hoc deorum pariter, & hominum adhibitis exemplis. Poſtrema autem etiam vim & effectum illius, ex mutua collatione reliquarum virtutum, & eorum quæ vulgo inter bona recenſentur. Cætera plana ſunt.

ΕΡΜΙΠΠΟΣ. HERMIPPVS.

Περιπάτοις ἔτυχον χθὲς ὦ Χαρείδημε ποιούμενος ἐν τῷ Πειραϊκῷ, ἅμα μέν, ἡνίκα τὰ παρὰ τῶν ἀγρῶν χαίρειν ῥαστώνης, ἅμα δ', ἔτυχον γάρ τι μελετῶν, καὶ δεόμενος ἡσυχίας. ἐντυγχάνω δὴ Προξένῳ τῷ Ἐπικράτους. θεσπέσιον δ', ὡσπερ εἰώθειν, ἤρώτων ὅθεν τε πορεύοιτο, καὶ ὅποι βαδίζοι. ὁ δὲ, ἥκειν μέν ἔφη ἐκ δυοῖν σχεδὸν παραμυθίας χάριν, ἣν ὥρᾳ εἰώθει θεὸς τῶν ὀφθαλμῶν γίνεσθαι τῶν ἀγρῶν, ἀπολαύσων δὲ καὶ τῆς τούτοις ἐπιπνεούσης εὐκράτου, καὶ κούφης αὔρας, ἀπὸ συμποσίου μὲν τοῦ καλλίστου γεγονότος ἐν Πειραιεῖ, ἐν Ἀνδροκλέους τοῦ Ἐπιχάρους, τὰ ἐπινίκια πεδυκότος Ἑρμῆ. ὅτι δὲ βιβλίον ἀναγνοὺς, ἐνίκησεν ἐν Διασίοις, ἔδοξέ δὲ ἄλλά τε πολλὰ γεγωνῆσθαι ἀστεῖα, καὶ χαρίεντα, καὶ δὴ καὶ κάλλιστα ἐγκώμια εἰρῆσθαι τοῖς αὐδρᾶσιν, ἃ ἐκεῖνον μὲν μὴ δύνασθαι εἰπεῖν ὑπὸ τε γήρως ἐπιλελησμένον. ἄλλως τε δὲ, καὶ

Eambulabam fortè heri, in suburbio, Charideme, simul vt ex agrorum aspectu me aliquantulum reficerē, simul etiam quietis & otij gratia, fortè enim tum meditabar quippiam. Obuiam igitur mihi fit Proxenus Epicratis filius. Allocutus autē ipsum, quemadmodum consueueram, interrogabam, vnde veniret scilicet, & quò iturus esset. Tum ille, venire se quidem etiam ipsum respōdet, huc oblectationis gratia, quam ex agrorum aspectu percipere consueuissēt, refici autē velle etiā tēperata ac leui aura, quæ illos afflaret. Cæterū redire se à cōuiuio, quod pulcherrimū peractum fuisset in Piræo apud Androclē Epicharis filiū, qui ob partā victoriā, Mercurio sacrificassēt. Viciſſe autē ipsū in Diasijs, libro quodā recitato. Cōmemorabat autem cū alia multa, quę ibi acta essēt, vrbana & festiua, tū verò & pulchritudinis encomia, à viris dicta, quæ illū quidē nō posse referre, oblitū eorum præ senectute, præterea

ἐκ ὑπολύ λόγων μετεωρικότατα. σὲ δ' αὖ ῥᾳδίως εἰπεῖν, ἅτε καὶ αὐτὸν ἐγκεκωμιακότα, καὶ τοῖς ἄλλοις παῤ ὅλον τὸ συμπόσιον φροντιστικότα τὸν νοῦν. Χα. γέγονε ταῦτα ὦ Ερμιππε, οὐ μὴν γε οὐδὲ ἐμοὶ ῥᾴδιον ἐπ' ἀκριβείας ἅπαντα διεξιέναι. οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν πάντων ἀκούειν, θορύβου πολλοῦ γινομένου, τῶν τε διακονουμένων, τῶν τε ἐστιωμένων, ἄλλως τε, καὶ τῶν διαφερόντων ὧν μεμνῆσθαι λόγοις ἐν συμποσίῳ γιγνομένοις. οἶσθα γὰρ ὡς ἐπιλησμονας ποιεῖ καὶ τὸν λίαν μνημονικώτατους. πλὴν ἀλλὰ σὴν χάριν, ὡσάν οἷός τε ὦ, πᾶν διήγησιν πειράσομαι ποιεῖσθαι, μηδὲν παραλείπων, ὧν αὖ ἐμνημόνευσα. Ερ. τούτων μὲν δὴ ἕνεκα, οἶδά σοι χάριν. ἀλλ' εἰ μοι τὸν πάντα λόγον ἐξ ἀρχῆς ἀποδίδοις, ὅ, τι τε ἦν ὃ ἀνέγνω βιβλίον Ανδροκλῆς, τίνα τε νενίκηκε, καὶ τίνας ὑμᾶς εἰς τὸ συμπόσιον κέκληκεν, οὕτως ἂν ἥκιστα καταθοῖο πᾶν χάριν. Χα. τὸ μὲν δὴ βιβλίον, ὦ ἐγκώμιον Ηρακλέους ἦν τινος ὀνείρατος, ὡς ἔλεγε, πεποιημένον αὐτῷ. νενίκηκε δ' Διότιμον

nõ ita multũ in dicẽdo versatũ. Te verò, facilè cõmemoraturũ, arcebat vt qui & ipse encomiũ dixisses, & cæterisper totũ cõuiuiũ, animum aduertisses. *Char.* Facta sunt hæc Hermippe, vt dicis, Veruntamen neq; mihi facile fuerit, accuratè cuncta persequi. Neque enim possibile erat omnia exaudire, multo tumultu excitato, & ab ijs qui ministrabãt, & ab ijs qui cõuiuabantur, præterquam quod ex difficilioribus hoc est, meminisse eorũ verborũ, quæ in cõuiuijs fiunt. Nosti enim quàm obliuiosos reddant, etiam eos qui alioqui plurimũ memoria valẽt. Sed tamen tui gratia, quoad potero, commemorare tibi illa conabor, nihil eorum prætermittẽs, quæcunq; memoria cõsequi potuero. *Herm.* Proinde ob hanc rem gratiã tibi habeo. Verũ enim si mihi totam à principio narrationem repetiueris, puta & quis liber fuerit quem recitauerat Androcles, & quem, recitato eo superauerit, postremò & quosnam vos, ad conuiuium vocarit, ita demum plenam apud me gratiam inibis. *Char.* Ipse quidẽ liber, encomium Herculis erat, ex somnio quodam, ceu dicebat, ab ipso cõpositum. Vicit autem Diotimum

τὸν μαγαράδεν, ἀνταγωνισάμενον αὐτῷ περὶ τῶν ἀσταχύων. μᾶλλον δὲ περὶ τῆς δόξης. Ερ. τί δ' ἦν ὁ ἐκεῖνος ἀνέγνω βιβλίον; Χα. ἐγκώμιον τῶν Διοσκούρων. ἔφασκε δὲ καὶ αὐτὸς ὑπ' ἐκείνων σεσωσμένος, ταύτην αὐτοῖς καταθεῖναι τὴν χάριν. ἄλλως τε, καὶ ὑπ' ἐκείνων παρακεκλημένος, ἐπ' ἄκροις ἤδη ἐν τοῖς ἔσχατοις κινδύνοις φανέντων. παρῆσαν μὲν τοι τῷ συμποσίῳ καὶ ἄλλοι πολλοί, οἱ μὲν, συγγενεῖς αὐτῷ. οἱ δὲ, καὶ ἄλλως συνήθεις. οἱ δὲ λόγου τε ἄξιοι, τό, τε συμπόσιον ὅλον κεκοσμηκότες, καὶ κάλλιστα ἐγκώμια διελθόντες, Φίλων τε ἦν ὁ Δεινίου, καὶ Ἀρίστιππος ὁ Ἀγασθένους, καὶ τρίτος αὐτός. συνκατέκειτο δὲ ἡμῖν καὶ Κλεώνυμος ὁ καλὸς, ὁ τῆς Ἀνδροκλέους ἀδελφιδοῦς, μειράκιον ἁπαλόν τε, καὶ τεθρυμμένον. νοῦν μέντοι γε ἔδοκει ἔχειν. πάνυ γὰρ προθύμως ἤκροᾶτο τῶν λόγων. πρῶτος δὲ ὁ Φίλων περὶ κάλλους ἤρξατο λέγειν, προοιμασάμενος οὕτω. Ερ. μηδαμῶς ὦ ἑταῖρε, μὴ πρὶν τὰ ἐγκωμίων ἀρξῃ, πρὶν ἂν μοι

Magarenſem illum, proſpicis, imò verò pro gloria cum eo certans. *Her.* Quid autem libri erat, quod ille recitauit? *Char.* Encomium Caſtoris & Pollucis. Dicebat autem ſe quoque, ex magnis periculis ab illis ſeruatum, hanc illis gratiam perſoluiſſe: præſertim, cùm ab illis etiam confirmatus fuiſſet, de ſummis nauium velis in extremo diſcrimine ipſi apparentibus. Aderant autem in conuiuio & alij multi partim cognati ipſius, partim aliàs familiaritate iuncti, qui verò memoratu digni ſunt, quíque totum conuiuium cohoneſtarunt, laudéſque pulchritudinis verbis perſequti ſunt. Philo erat, Diniæ filius, & Ariſtippus Agaſthenis, tertiúſque ipſe. Accumbebat autem nobiſcum & Cleonymus, formoſus ille, Androclis nepos, adoleſcentulus tener & delicatus, qui mentem tum habere vtique videbatur. Admodum enim attentè auſcultabat, quæ dicebantur. Primus itaque Philo de pulchritudine incipiebat dicere, facto in hunc modum exordio. *Her.* Nequaquã, amice, ne mihi priùs

καὶ τὴν αἰτίαν ἀποδῶς, ὑφ' ἧς εἰς τοῦτοις προήχθητε τοὺς λόγους. Χα. εἰκῆ διατείβεις ἡμᾶς ὦ γαθέ, πάλαι δυναμένους τὸν ἅπαντα λόγον διελθόντας, ἀπαλλαγῆναι. πλὴν ἀλλα τί τις ἂν χρήσαιτο, ὁπότε φίλος τις ὢν, βιάζοιτο; ἀνάγκη γὰρ ὑφίσθαι παῦ ὁπῶν. ὧν ὃ ζητεῖς αἰτίαν τῶν λόγων, αὐτὸς οὗτος Κλεώνυμος ὁ καλός. καθημένου γὰρ αὐτοῦ μεταξὺ ἐμοῦ τε, καὶ Ανδροκλέους τοῦ θείου, πολὺς ἐγένετο λόγος τοῖς ἰδιώταις περὶ αὐτοῦ, ἀποβλέποντί τε εἰς αὐτὸν, καὶ ὑπερεκπεπληγμένοις τὸ κάλλος. σχεδὸν ἓν πάντων ὀλιγωρήσαντες, καθ' ὅλου διεξιέντες ἐγκώμια τοῦ μειρακίου. ἀγαθέντες δ' ἡμεῖς τῶν ἀνδρῶν τὴν φιλοκαλίαν, καὶ ἅμα ἐπαινέσαντες αὐτοὺς, ἀφ' ὧν τὸ πολλῆς εἶναι ὑπολαβόντες, λόγοις ἀπολείπεσθαι τῶν ἰδιωτῶν περὶ τῶν καλλίστων, ᾧ μόνῳ τούτων οἰόμεθα προέχειν, καὶ δὴ πειρώμεθα τῶν περὶ κάλλους λόγων. ἔδοξεν οὖν ἡμῖν, καὶ ὀνομαστὶ λέγειν τὰ ἔπαινον τοῦ παιδός, ὃ γὰρ ἂν ἔχειν καλῶς, ἐμβαλεῖν γὰρ ἂν αὐτὸ εἰς πολὺ περιφανῆ, δεῖ

ipta encomia exordiare. quā causſam quoq; expoſueris, qua adducti ad hoc argumētum tractandū proceſſerimus. Car. Præter tē moratis nos, ô optime, qui nihil tāduduum potuiſſemus, vniuerſa oratione expoſita, hinc abire. Verumtamē quid agas, cuādo quiſpiā, amicus exiſtens, tātopere vrgeat? Neceſſe enim eſt quidvis etiam amici cauſſa perpeti. Cauſsā igitur quā queris, qua ad hoc argumētum cōpulſi ſumus, ipſe Cleonymus, formoſus ille fuit. Cùm enim medius inter me & Androclem auunculū, ſederet, multō ab idioris ſermo de eo fiebat, qui & reſpiciebāt ad ipſum & ad formā eius, plō cuā obſtupefcebāt. Propemodum igitur cæteris omnibus poſtpoſitis, ſedebāt encomia adoleſcēris perſequētes. Nos autē admirati illorum erga pulchritudinē amorē ac ſtudium, & ſimul collaudatis ipſis, ſegnitiem magnā arbitrati ſumus eſſe, verbis ab idioris ſuperari, præcipuè de pulcherrimis dicendo, quo ſolo nos illis præſtare putaremus. Atque ita de pulchritudine verba facere cœpimus. Viſum igitur nobis eſt, haud nominatim dicere laudes pueri, neque enim honeſtum fore, nam hoc pacto præcipitaturos nos ipſum in maiorem inſolentiam eſſe, ſed tamen

οὐδὲ μὴν ὥσπερ ἐκείνους οὕτως ἀτάκτως, ὅπῃ ἕκαστος τύχοι λέγειν, ἀλλ' ἕκαστον εἰπεῖν ἰδίᾳ, ὅσ' ἂν ἀπομνημονεύσωμεν περὶ τῶν προκειμένου. καὶ δὴ ἀρξάμενος ὁ Φίλων πρῶτος, οὑτωσὶ τὸν λόγον ἐποιεῖτο, Ὡς ἔστι δεινόν, εἰ παῖδ' ὄντα πρὸ τοσούτου ἑκάστης ἡμέρας, ὡς περὶ καλῶν ποιούμεθα ἢ σπουδήν, αὐτὸ δὴ τὸ κάλλος οὐδένα ποιησόμεθα λόγον, ἀλλ' οὕτω καθεδούμεθα σιγῇ, ὥσπερ δεδοικότες, μὴ λάθωμεν ἡμᾶς αὐτούς, ὑφ' ὧν σπουδάζομεν τὸν ἅπαντα χρόνον εἰπόντες. καίτοι πῶς τις ἂν χρήσαιτο πρὸς τοὺς λόγους, εἰ περὶ τῶν μηδενὸς ἀξίων σπουδάζων, περὶ τὸ καλλίστου σιγῴη τ' ὄντων; ἢ πῶς ἂν τὸ ἐν λόγοις καλὸν, σῴζοιτο κάλλιον μᾶλλον, ἢ πάντα τἆλλα παρέντας, περὶ αὐτοῦ λέγειν τὸ τέλος ἡμᾶς τῶν ἑκάστοτε προκειμένων. ἀλλ' ἵνα μὴ δόξω λέγειν μόνῳ ὡς χρὴ περὶ τοῦτο διακεῖσθαι εἰδέναι, εἰπεῖν ὃ μὴ λέγ' ἐπίστασθαι περὶ αὐτοῦ, ὡς οἷόν τε βραχέα περὶ τούτου πειράσομαι διελθεῖν. κάλλους γὰρ δὴ πάντες μὲν ἐπεθύμησαν τυχεῖν. παῦροι δ' ἠξιώθησαν ὀλίγοι

neque, vt illos, incompositè adeò, & vt cuique fortè succurrisset, sed seorsim singulos, quacũq; de re proposita cõmeminissent. Atq; ita Philo, primus exorsus, in hunc modum verba fecit. Quàm indignum verò est, quòd, cũ quæcunq; in singulos dies agimus, pro ijs tanquam pulchris, omnem operam ac diligentiã adhibeamus, de ipso pulchro sermonem nullum habemus, sed perinde silẽtes ac taciti sedemus, ac si metuam⁹, ne fortè verbũ aliquod de ijs, pro quibus tantopere laboramus, vel imprudẽtib⁹ nobis excidat. Arqui vbinã aliquis oratione meritò vtatur, si, cùm de illis, quæn ullius pretij sunt, tantopere contendat, de eo quod omniũ pulcherrimum est, planè conticescat? aut quomodo id quod in verbis pulchrũ est, rectiùs quàm omnia alia seruari poterit, si de ipso fine eorum, quæ quotidie agũtur dicere prætermittamus. Verùm ne videar monere quidem scirè, quo pacto oporteat nos circa pulchrum affectos esse, dicere autem ipsum, de eo nihil posse, quoad fieri potest, de eo breuiter disserere conabor. Nam pulchritudine omnes quidem cupierunt potiri: pauci autem omnino illam sunt

πνές. οἱ δ' ταύτης ἔτυχον τ δω-
ρεᾶς, εὐδαιμονέστατοι πάντων
δόξαν μεγίστην, καὶ παρὰ θεῶν,
καὶ παρὰ ἀνθρώπων τὰ εἰκότα
πεπιμηθέντες. τιμώμενον δ', τῶν
μὲν θεῶν ἐξ ἡρώων γεγραμμένων,
Ἡρακλῆς τέ ἐστιν ὁ Διὸς, καὶ
Διόσκουροι, καὶ Ἑλένη. ὧν ὁ μὲν,
ἀνδρείας ἕνεκα ταύτης λέγεται
τυχεῖν τ τιμῆς. Ἑλένη δ', τὸ
κάλλους χάριν, αὐτήν τε με-
ταβαλεῖν εἰς θεὰν, καὶ τοῖς
Διοσκούροις αἰτία γενέσθαι
περὶ αὐτὴν εἰς οὐρανὸν ἀνελ-
θεῖν τοῖς ὑπὸ γῆν συνεξηταση-
μένοις. ἀλλὰ μὴν ὅστις ἀνθρώ-
πων ἠξιώθη τοῖς θεοῖς ὁμιλεῖν,
ἐκ ἔστιν εὑρεῖν, πλὴν ὅσοι μετε-
σχήκασι κάλλους. Πέλοψ τε γὲ
τούτου χάριν τοῖς θεοῖς ἀμβρο-
σίας μετέσχε, καὶ Γανυμήδης ὁ
τοῦ Δαρδάνου οὕτω κεκρατη-
κέναι λέγεται τῶ πάντων ὑπά-
του θεῶν, ὥς' αὐτὸν κὰ ἁρπαγέ-
σθαι συμπεταχεῖν αὐτῷ πνὰ τ
ἄλλων θεῶν τῆς θήρας τῶν
παιδικῶν, ἀλλ' αὐτῷ μόνῳ
προέπουσαν ἡγούμενον εἶναι,
εἰς Γάργαρον καταπαύτα τῆς
Ἴδης, ἀναγαγεῖν ἐκεῖτε τὰ
παιδικὰ, ὅπου συνίσταιτο
τὸν ἅπαντα ἔμελλε χρόνον.

assecuti. Qui verò donum hoc fortè adepti fuere, illi omnium beatissimi fuisse visi sunt, & apud deos, & apud homines meritò honore affecti. Atq; huius rei argumẽtũ tale fuerit. Nã eorũ qui ex Heroibus in numerũ deorũ recepti sunt, Hercules, & Dioscuri, & Helene, Iouis sunt proles: quorum ille quidem, fortitudinis causſa, honorẽ hũc consecutus esse dicitur. Helena autẽ pulchritudinis gratia, cũ se ipsam in deam mutasse, tũ fratribus Dioscuris, causſa fuisse, vt ante ipsã, in cœlũ ascenderent, ijs quæ cæteri vita functi sub terra obnoxij premũtur, exoluti. Quãquã etiã, quicũq; hominũ dignus vnquã iudicatus fuit, vt deorũ consuetudine frueretur, aliũ reperire nõ licet, quã qui pulchritudinis particeps fuisset. Nam & Pelops eadẽ hac causſa cũ dijs Ambrosiæ particeps fuit, & Ganymedes ille Dardani, dicitur omniũ ſummo deorũ ita potitus esse. Quare etiam ipsũ neq; vllũ deorũ cęterorũ aliũ voluisse secũ venationis huius, amorũ ſuorũ videlicet, participẽ fieri, ſed ſibi ſoli decorũ arbitratur esse, in Gargarum Idæ deuolare, atque inde amaſium ſuum, in eum locum, vbi per omne tempus cum illo consuetudinem haberet, ſubducere.

τοσαυτῶν δ' ἐπιμέλειαν ἀεὶ πεποίηται τῶν καλῶν, ὡς οὐ μόνον αὐτὸν ἀξίωσε τῶν οὐρανίων ἀναγωγῶν ἐκεῖσε, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐπὶ γῆς ὅ, τι τύχοι γενόμενος, σωλῶν ἑκάστοτε τοῖς ἐρωμένοις. καὶ τοῦτο μὲν, χρυσὸς ὑόμενος κύκνος, συνεχεύετο Λήδᾳ. τοῦτο δ' ἂν εἶδες ταύρου τὴν Εὐρώπην ἁρπάζει. εἰκασθεὶς δ' Ἀμφιτρύωνι, γυναῖ Ἡρακλέα. καὶ πολλά τις ἂν ἔχοι λέγειν τεχνάσματα τοῦ Διὸς, ὅπως αὐ οἷς ἐπεθύμει συγγένοιτο μοιχευομένου. τὸ δ' ἥδιστον, καὶ οἷον ἄν τις θαυμάσαι. ὁμιλῶν γὰρ τοῖς θεοῖς, οὐ γὰρ ἀνθρώποις γε οὐδέσι, πολλὰ εἰ μὴ τοῖς καλοῖς. ἐν δ' ἐκείνοις τούτοις δημιουργῶν, οὕτω πεποίηται σοβαρὸς τῷ κοινῷ τῶν Ἑλλήνων ποιητῇ, καὶ θρασὺς, καὶ καταπληκτικὸς, ὡς ἐν μὲν τῇ πρώτῃ δημιουργείᾳ τὴν Ἥραν, καίτοι πρώτην πάντ' εἰωθυῖαν ἐπιτιμᾶν αὐτῷ, ὅμως δ' αὐτὸν οὕτως ἐφόβησεν, ὡς' ἡρκέτην αὐτῇ τὸ μηδὲν παθεῖν, ἀλλὰ μέχρι λόγων σῆναι τὸν ὀργὸν τῷ Διί. τὸν δ' ἅπαντας θεοὺς ἐν τῇ ὑστέρᾳ πάλιν οὐχ ἧττον κατέσπε φοβῆσαι, γὰρ ἀκατάσεισεν

Tantam autem curam ille semper habuit pulchrorum, vt non solùm cœlo dignatus eos fuerit, illuc ipsos attollens: sed & ipse in terram quocunque fors tulit, descenderit, vt cum amatis singulis locis congrederetur. Ac eam quidem ob rem, in cygnum conuersus, cum Leda rem habuit, ob eandem autem & Tauri facie Europam rapuit. Assimilatus aurē Amphitryoni, procreauit Herculem, multáque alia Iouis vaframenta enumerare quispiam possit, quibus ille eorum congressu, quorum desiderio tenebatur, potitus fuit. Quod autem maximum est, quódque aliquis miretur, cùm ille cum dijs versaretur (neque enim hominum vlli conuersatus est, præterquam pulchris) quoties inter illos cōcionem aliquam habuit, ita austerus fingitur à communi Græcorum poëta, vt in priore quidem oratione, Iunonem, quanquam illa antea vbique increpare ipsum consueuisset, nihilominus, tamē ita perterruerit, vt ea satis habuerit, quòd nihil grauius pateretur, & intra verba dūtaxat, illius ira consisteret. In posteriore autem, deos vniuersos non minore terrore affecerit, terram vnà cum

αὐτοῖς ἀνθρώποις, καὶ θάλασσαν ἀπειλήσας. μέλλων δὲ συνέσεσθαι καλοῖς, οὕτω γίγνεται φρᾴδης, καὶ ἥμερος, καὶ τοῖς πᾶσιν ἐπιεικὴς, ὥστε πρὸς ἅπαντα τοῖς ἄλλοις, καὶ αὐτὸ τὸ Ζεὺς εἶναι καταλιπὼν, ὅπως μὴ φαίνοιτο τοῖς παιδικοῖς ἀηδὴς, ἑτέρου τινὸς ὑποκρίνεται σχῆμα. καὶ τούτου καλλίονος, καὶ οἵου τὸν ὀφθῆναι προσαγαγέσθαι. τοσοῦτον αἰδοῦς, καὶ τιμῆς παρέχεται τῷ κάλλει. καὶ οὐχ ὑμῖν Ζεὺς οὕτω μόνος ἔπαθε τὸ κάλλους, τῶν δ' ἄλλων θεῶν, ἵνα μᾶλλον ἔχειν δοκῇ ταῦτα κατηγορίαν Διὸς οὐχ ὑφ' ὑμῶν τὸ κάλλους εἰρῆσθαι, ἀλλ' εἴ τις ἀκριβῶς ἐθελήσει σκοπεῖν, πάντας ἂν εὕροι θεοὺς ταὐτὰ πεπονθότας δή. οἷον τὸν μὲν Ποσειδῶ, τὸν Πέλοπος ἁπαλμόν. Υακίνθου δ', τὸν Ἀπόλλω. τὸν Ἑρμοῦ δ', τὸν Κάδμον. καὶ θεαὶ δ' ἐλάττοις ἂν αἰσχύνονται φανόμεναι τούτου, ἀλλ' ὥσπερ φιλοτιμίαν αὐτὰς ἔχειν δοκεῖ, τὸ τῷ δοκεῖν συγγενομένῳ καλῷ διηγεῖσθαι, παρεχομένοις τοῖς ἀνθρώποις. ἔτι δ', τῶν μὲν ἄλλων ἁπάντων, ἐκάστη προσάπτει οὕτω, οὐχ ἑτέρᾳ

ipsis hominibus, & mare quoque, in sublime sublaturū sese minatę. At verò quoties cū pulchris congressuruseſt, ita mansuetus, & blandus, omnibúsq; æquabilis redditur, vt apud omnes alios, etiā ipso eo, quod Iupiter est depositō, videlicet ne molestus aut ingratus cuiquā eorum, quos amat, videatur, alienā aliquam formam induat, eāque pulcherrimam, & quā maximè putat, intuētē allici posse. Tantū reuerentiæ & honoris pulchritudini exhibet. Ac nō solū ipse quidem Iupiter ita pulchritudine captus est, cæterorū autē deorum nullus, vt hæc magis accusationem Ioųis continere videātur, quàm pro pulchritudine dicta esse, sed si quis diligenter cōsiderare volet, omnibus etiam dijs eadem hæc accidisse deprehendet. Vt, verbi gratia, Neptunum Pelopis forma captū fuisse. Hyacinthi autem Apollinē, & Mercurium Cadmi. Præterea neque deas pudet pulchritudine captas videri, sed hanc quasi æmulationem quandam honoris inter se habent, puta eam quæ cum pulchro aliquo rem habuit, narrare posse, hominibus sese dedisse. Iam verò, cùm ex cæteris omnibus, vnaquæq; suæ ac certæ rei præsit,

ἀμφισβητεῖ, περὶ ὧν ἄρχει, ἀλλ' Ἀθηνᾷ μὲν, τοῖς ἀνθρώποις ἡγουμένη τὰ ἐς πολέμους, πρὸς Ἄρτεμιν οὐ διαμάχεται περὶ θήρας. ὡς δ' αὖτως Ἀθηνᾷ κἀκείνη παραχωρεῖ τῶν πολεμικῶν. τῶν δὲ γάμων Ἥρ' Ἀφροδίτη, καὶ αὐτὴ πρὸς αὐτῆς ἐνοχλουμένη περὶ ὧν ἐρωτεύει. ἐκάστη δ' ἐπὶ κάλλει τοσοῦτον φρονεῖ, καὶ πάσας ὑπερβάλλεσθαι δοκεῖ, ὥστε καὶ ἐριεῖς αὐτὰς ἀλλήλαις ἐκπολεμῶσαι βουλομένη, οὐδὲν ἄλλο προσβαλεῖν αὐτοῖς, ἢ κάλλος. οὕτως εὐμηχάνως ῥᾳδίως ὑπῆλθε καταπάσειν ὀρθῶς, καὶ φρονίμως τοῦτο λογιζομένη. σκέψασθε δ' αὖ πῶς ἐντεῦθεν τιμὴν τῷ κάλλους περιουσίαν. ὡς γὰρ ἐλάβοντο τοῦ μήλου, καὶ τιμὴ ὑπηρξαφθῶν ἀνελέξαντο, ἐκάστης αὐτῆς ὑπολαβούσης εἶναι τὸ μῆλον, μὴ ὑμᾶς ὁ τολμώσης τιμὴ ψῆφον καθ' αὑτῆς ἐνεγκεῖν, ὡς ἂρ' αἰσχύτερα τῆς ἑτέρας εἴη τὴν ὄψιν, ἀπέρχονται πρὸς τὸν, τῶν μὲν πατέρα, τῆς δ' ἀδελφόν τε, καὶ συνοικον Δία, ὑπερέφυσαι δίκην αὐτῷ. ἔχων δὲ καὶ αὐτὸς ἥτις ἐστὶν ἀπουσήσασθαι καλλίστη, καὶ πολλῶν

de ijs, quibus quæq; præest. nulla cum altera contendit, sed Minerua quidem hominibus ad bella gerenda præit, haudquaquam cum Diana de venatione pugnat, A eodémque modo & illa Mineruæ de re militari concedit. De nuptijs autem Iuno Veneri, neque hæc illi molesta est ob ea, quibus illa præsidet. At contrà singulæ ob formã & pulchritudinem eò vsque animo efferuntur, omnésq; alias excellere sibi videntur, vt cũ Eris ipsas inter se mutuo discordes & C inimicas reddere vellet, nihil aliud obiecerit illis, quã pulchritudinem, rata hoc pacto facilimè sese hoc quod volebat, effecturã esse. Ac prudẽter sanè hoc excogitauit. Animaduerterítq; vel inde aliquis pulchritudinis potestatẽ. Nã postquã pomũ illud accepissent, & inscriptionem legissent, cũ vnaquæq; suum illud esse cẽseret, neq; tamen vlla cõtra se ipsam suffragiũ ferre sustineret, quòd videret altera turpior esset, ad E Iouem, harum quidẽ patrẽ, illius autem etiam fratrem & coniugem deueniunt, litẽ hanc illi disceptandam committentes. Ille autem cùm & per se ipse sententiam, quænã earũ pulcherrima foret, proferre posset, & multi

ἀνδρείων ὄντων, καὶ σοφῶν, καὶ φρονίμων ἔν τε Ἑλλάδι, καὶ τῇ βαρβάρῳ, ὃν ἐπέτρεπε τῷ Πριάμου, Ἀλλὰ σαφῶς, καὶ θαρρῶν ἐξενεγκών, ὅτι καὶ φρονήσεως, καὶ σοφίας, καὶ ῥώμης ὑπερέχει τὸ κάλλος. τοσούτῳ δ' ἐπιμέλειαν ἀεὶ πεποίηται, καὶ σπουδὴν, ἀκούειν εἶναι καλαὶ, ὥστε καὶ τὸν ἡρώων τε κοσμήτορα, καὶ θεῶν ποιητὴν, ἃ ἄλλοθέν ποθεν, ἢ παρὰ τὸ κάλλος πεποίκασιν ὀνομάζειν. ἥδιον δ' οὖν ἀκούσαι λευκώλενος ἡ Ἥρα, ἢ πρέσβα θεὰ, θυγάτηρ μεγάλου Κρόνου. Ἀθηνᾶ δ' ἂν βουληθεὶη τριτογένεια ἢ παρὰ τὴν γλαυκῶπις καλεῖσθαι. Ἀφροδίτη τε τιμᾶσαι ἂν τὸ πάντως καλεῖσθαι χρυσῆν. ἆρ' ἅπαντ' εἰς κάλλος τείνει. καίτοι ταῦτ' οὐ μόνον ἀποδεῖξιν ἔχει πῶς οἱ κρείττους ἔχουσι περὶ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ μαρτύριόν ἐστιν ἀψευδὲς, τὸ κρεῖττον εἶναι πάντων τῶν ἄλλων. ὅταν Ἀθηνᾶ μὲν, ἀνδρείας ἅμα, καὶ φρονήσεως παρέχειν ὑπονοοῖζει. ἀμφοτέρων γὰρ μέτεστι τούτων. Ἥρα δ' ἀπάσης ἀρχῆς, καὶ δυναστείας ἀρετωτέραν ἀποφαίνει, συναγορεύντ'

fortes, & sapientes, & prudentes cùm in Græcia, tum inter Barbaros essent, quibus eadem caussa delegari potuisset, Iudicium hoc Paridi, Priami filio commisit, manifestum adeò calculum ferens, quòd & prudentiam, & sapientiam, & vires pulchritudo anteiret. Porrò tanto semper studio tantáq; cura, formosæ audire expetiuere, vt & heroum pariter, & deorum exornatori poëtæ persuaserint, nõ aliunde magis, quàm à pulchritudine sese appellare. Proinde libẽtius audierit niueis lacertis Iuno, quàm, antiqua dea, & Saturni magni filia. Minerua autem neque Tritogenia, quàm Glaucopis vocari maluerit. Et Venus, vniuerso etiam redemerit, nominari, Aurea. Quæ cuncta ad pulchritudinem pertinẽt. Atqui hæc non modò argumento sunt, quo pacto illi, qui potiores habentur, circa hãc se gerant: sed & testimoniũ perhibẽt neutiquã falsũ, quòd cæteris omnib⁹, præstãtior eadẽ sit. Proinde Minerua quidẽ fortitudine pariter & prudẽtia præstare illã suffragatur, vtriq; enim harũ præsidet ipsa. Iuno autẽ vniuersa dominatione, atq; potẽtia, expetẽdam magis esse, sententia sua declarat, in

αὐτῇ καὶ τὸν Δία παραλαβεῖν. εἰ τοίνυν οὕτω μὲν θεῖον, καὶ σεμνόν τὸ καλλος ὄντι, οὕτω δὲ πεπαυσάμεθα τοῖς θεοῖς, πῶς ἂν ἡμῖν ἔχοι καλῶς, μὴ καὶ αὐτοὺς μιμούμενοι τοὺς θεούς, ἔργῳ τε, καὶ λόγῳ παῦ, ὅ τι ἔχομεν πιναίρεσθαι τῷ κάλλει; ταῦτα μὲν ὁ Φίλων περὶ τῶν καλῶν εἶπεν, ἐπιθεὶς τοῦτο τῇ τελευτῇ, ὡς καὶ πλείω δι' αὐτῶν εἰρήκει, εἰ μὴ τὸ μακρολογεῖν ἥπτετο τῶν ἀδοκίμων ἐν συμποσίῳ. μετ' ἐκεῖνον δὲ εὐθὺς Ἀρίστιππος ἥπτετο τῶν λόγων, πολλὰ πρότερον παρακληθεὶς ὑπ' Ἀνδροκλέους. οὐ γὰρ ἐβούλετο λέγειν τὸ μετὰ Φίλων εὐλαβούμενος λέγειν. ἤρξατο δ' ἐντεῦθεν. Πολλοὶ πολλάκις ἄνθρωποι τὸ περὶ τῶν βελτίστων, καὶ ἡμῖν συμφερόντων ἀφέντες λέγειν, ἐφ' ἕτερά τινας ὥρμηται ὑποθέσεις. ἀφ' ὧν αὐτοῖς μὲν, δοκοῦσι δόξαν περιποιεῖν, τοῖς δὲ ἀκροωμένοις τὸν λόγοις οὐδὲν λυσιτελοῦντας ποιοῦνται. καὶ διαλαμβάνουσιν, οἱ μὲν, περὶ τῶν αὐτῶν ἐρίζοντες ἀλλήλοις, οἱ δὲ, διμνούμενοι τὰ ὄντα. ἕτεροι δ', περὶ τῶν οὐδαμῶς ἀναγκαίων

partem etiam Ioue tanquam patrono, aduocato. Quòd si igitur diuina adeò res & veneranda, pulchritudo est, deinde & dijs tantopere affectata, quomodo tandem honestum nobis fuerit, si non & ipsi deos imitantes, cùm rebus tum verbis, quibuscunq; modis poterimus, pulchritudini patrocinemur. Atque hæc quidem Philo, de pulchritudine peroranit, hoc quoque ad finem addens, quòd etiam plura his dicturus fuisset, nisi sciret orationem in conuiuijs longiorem improbari. Cæterũ post illum statim Aristippus verba facere cœpit, multis antea ab Androcle inuitatus. Neque enim volebat, veritus proximo post Philonem loco dicere. Exorsus autem inde est: Multi sæpe homines (inquit) omittentes de rebus optimis & nobis conducentibus dicere, ad alia nescio quæ argumenta abripi consueuere, ex quibus sibi quidem famam comparaturos se putant, auditores autem verbis nihil conferentibus obtundunt. Ac dicere solent, alij quidem de ijsdem rebus inter se verbis contendentes, alij autem ea, quæ non existunt, commemorantes alij etiam de ijs, de quibus minimè necesse est,

verba

λογοποιοῦντες. οὓς ἐγὼ ἔχω μὲν ταῦτα
πάντα καταλιπόντας, ὅπως τὶ
βέλτιον τύχωσιν εἰπόντες σκο-
πεῖν. οὓς νῦν ἐγὼ περὶ τῶν ὄν-
των οὐδὲν ὑγιὲς ἐγνωκέναι νο-
μίζων, ἄλλως τε, καὶ τὸ τινῶν ἀ-
γνοίας τῶν βελτίστων καταγορεῦν-
τα τοῖς αὐτοῖς περιπίπτειν,
τῶν ἐνηθεστέρων οἰόμενος εἶναι
παύτη, πῶς ἂν τὶς λοιπὸν ἐλευ-
θέρως, καὶ καλλίστην τοῖς ἀκού-
οισιν ὑποθήσειν ποιήσοιμι τῶν
λόγων, ἢ ὃν πᾶς ὁστισοῦν ἂν
φαίη κάλλιστ' ἂν ἔχειν ἀκούειν
καλλίστην. εἰ μὲν οὖν περί τινος
ἑτέρου τῶν λόγοις ἐποιούμεθα
νῦν, ἀλλὰ μὴ περὶ κάλλους,
ἦρκεσεν ἂν ἡμῖν ἀκούσασιν ἑνὸς
εἰπόντος, ἀπηλλάχθαι περὶ αὐ-
τοῦ. τοῦτο δ' ἅμα τοιούτῳ
ἀφθονίαν παρέχεται τοῖς βου-
λομένοις ἅπασι τῶν περὶ
τούτου λόγων, ὡς ὃς ἂν εἰ μὴ
κατ' ἀξίαν τὶς ἐρίκοιτο τῷ λό-
γῳ νομίζειν δυσυχεῖν, δὴ μὲν
παρὰ πολλοῖς ἄλλοις κἀκεί-
νός τι δυνηθῇ συμβαλέσθαι
πρὸς τὸν ἔπαινον τῆς ἀμεί-
νονος οἴεσθαι περιφθῆναι τύχης.
τὸ γὰρ οὕτω μὴ περιφανῶς ὑπὸ
τῆ κρείττονων τετιμῆσθαι, ἔτω
γὰ τοῖς ἀνθρώποις θεῖον, καὶ

verba facientes. Quos sanè decebat omnibus hisce relictis, quo pacto conducibile aliquid dicere fortè possint, apud animum cogitare. Hos igitur, quando nunc ego de ijs, quæ existunt, nihil sani cognouisse existimo, præsertim cùm aliorum ignorantiam de rebus optimis, reprehendentem in eadem vis incurrere, omnino stultitiæ cuiusdam esse putē: idem argumentum orationis vtilissimum atq; pulcherrimum auditoribus proponam, quódque quiuis fatebitur dignissimum esse, quod pulcherrimum quoque vocetur. Quòd si igitur de alia aliqua re verba faceremus, & non de pulchritudine, satis fuisset vnum aliquem dicentem audisse, & exinde argumento eo relicto, ad alia trāsisse: nunc autē præsens hoc, tantam dicendi copiam præbet ijs, qui de eo orationem instituunt, vt haudquaquam si quis prō dignitate ipsum nō tractarit, ob id infeliciter sibi successisse rem arbitrari debeat, sed si post multos alios, nonnihil ad priores laudes etiam ipse conferre potuerit, benigniorem fortunam experiri putetur. Nam quòd manifestè adeō, à superioribus, in honore habitū semper est, ab hominibus autem ita prō re diuina, &

περιαπούδαστον, πᾶσι δ' τοῖς
οὖσιν οἰκειότατον κοσμον, καὶ
οἷς μὴ αὖ παρῇ παρὰ πάντων
ἀπουδαζόμενον, ὧν δ' ἀφί-
σαται μισουμένων, καὶ οὐδὲ
περιβλέπειν ἀξιούμενον, τίς
ἂν εἰη τοσοῦτον λόγων μετεχη-
κώς, ὡς ἐπαινέσαι πρὸς ἀξίαν
ἀρκέσει; ἢ μᾶλλον δὴ ἐπειδὴπερ
οὕτω πολλῶν αὐτῷ δεῖ τῶ ἐπαι- B
νεσόντων; ὥστε μόλις ἂν τὰ ἀξίως
τυχεῖν, εἰδὲν ἀπεικὸς καὶ ἡμᾶς
ἐγχειρεῖν τι λέγειν περὶ αὐτῦ,
μελλοντας γε μετὰ Φίλωνα ποι-
εῖσθαι τὸν λόγον. οὕτω δὴ σε- C
μνότατον, καὶ θειότατον τῶν
ὄντων ἐστὶν, ὥστε ἵν' ὅσα θεοὶ κα-
λοῖς τιμήμασι, παραλεί-
πω, δὴ οὖν ἐν τοῖς ἄνω χρό-
νοις ἐπὶ Διὸς Ἑλένη γνωρίμη, D
ὅτως ἐθαυμάσθη παρὰ πᾶσιν
ἀνθρώποις, ὡς ἔτι τῆς ἡλικίας
ὔσης ἐντὸς, κατά τινα χρείαν
ἐν Πελοπεννήσῳ γενομένου ὁ
Θησεὺς, οὕτω τῆς ὥρας ἰδὼν
ἠγάσθη, ὡς οὐσης αὐτῷ καὶ βα- E
σιλείας ἀσφαλεστάτης, καὶ δό-
ξης οὐ τῆς τυχούσης, ὅμως ἐκ
ὤετο βιωτὸν αὐτῷ, ταύτης
ἐστερημένῳ, παρελθεῖν ὃ πάν-
τας εὐδαιμονία, εἰ ταύτῃ

expetenda, existimatum, omnibus quicunq; viuũt, peculiare ornamentum existit, præterea & eos, quib⁹ adest, ab omnibus amari & coli: illos autẽ quibus abest, odio haberi, neq; dignos quos aspicias, videri, facit, quisnã dicẽdi facultate prædit⁹ tãta fuerit, vt id pro eo ac dignũ est, laudare sufficiat? Veruntamẽ, quoniã ita multis ipsi opus est laudatoribus, vt vix vnquã pro dignitate tractari queat, nihil alienũ aut indecorũ fuerit, etiã nos aliquid de eo dicere conari, quãquã verẽtes nõnihil, verba facere pòst Philonẽ. Adeò autem omniũ quę sunt, veneratione dignissima, maximéq; diuina res, pulchritudo est, vt etiãsi omittamus dicere, quib⁹ honoribus dij pulchros affecere, superioribus certè tẽporibus illis, Helena ex Ioue nata, in tãta apud omneshomines admiratione fuerit, vt cũ adhuc infra ętatem esset, Theseus ob aliã quãdã rem in Pelopõnesum profectus, cõspecta illius forma, in tãtã admirationẽ ipsius venerit, vt cũ & regnũ haberet maximè tutũ, & gloria excelleret nequaquã vulgari, nihilominus tamẽ putarit, sibi vitã vitalẽ, vt ille ait, nõ esse, si illa careret: rursum autem se omnes alios felicitate supergressurum esse, si secum illam co-

αὐτῷ βούλεται συνοικεῖν. οὕτω
δὴ διανοηθεὶς, τὸ μὲν παρὰ τοῦ
πατρὸς λαβεῖν ἀπιστῶν, μὴ γὰρ
οὐκ αὐτὴν αὐτὸν ἐκδοῦναι μήπω
ἡλικίας ἐχούσης, τῷ δ' ἀρχῇ
καταδυναστεύσας ἐκείνου, A
καὶ παιδῶν, ὀλιγωρήσας ἢ καὶ τῶν
ἐν Πελοποννήσῳ πάντων δεινῶν,
κοινωνοῦντ' αὐτῷ τῆς ἁρπαγῆς
καὶ Πειρίθουν παραλαβών, εἰς
λαβὼν αὐτὸν τοῦ πατρὸς, εἰς B
Ἀφιδναν ἐκόμισε τῆς Ἀττικῆς.
καὶ τοσαύτην ἔσχε χάριν αὐτῷ
τῆς συμμαχίας ταύτης, ὥσθ'
οὕτως ἐφίλησε τὸν ἅπαντα
χρόνον, ὥστε καὶ τοῖς ὑπερ-
κειμένοις παρέδειγμα γενέσθαι
τῷ Θησεῖ, καὶ Πειρίθου
φιλίαν. ἐπειδὴ δ' ἔδει κἀκεῖ-
νον ἐν ᾅδου γενέσθαι, τῷ Δή-
μητρος μυηθεισόμενον κόρῃ, C
ἐπειδὴ πολλὰ παρῃνῶν, οὐκ ἠ-
δυνήθη τούτης αὐτὸν τῆς πρά-
ξεως ἀποκόψαι καταπεῖσαι,
συνηκολούθησεν αὐτῷ, ταύ-
τῃ τῷ πρέπουσαν οἰόμενος αὐτῷ
καταθήσειν τῷ χάριν περὶ τῆς D
ψυχῆς, ὑπὲρ αὐτοῦ κινδυνεύ-
σας. ἐπανελθοῦσα δ' εἰς Ἄρ-
γος, αὖθις ἀποδημοῦντος αὐ-
τοῦ, ἐπειδὴ καθ' ὥραν ἦν γά-
μων, καίτοιγε ἔχοντες κήδας
τ', καὶ εὐγενείας ὑπὲρ τὴν Ἑλλάδος

habitare contingeret. Atque
hoc animo cùm esset, à patre
quidem ipsius accipere il-
lam desperauit, neque enim
elocaturum ipsum illam, cũ
nondum ad iustam ætatem
peruenisset, cæterùm impe-
rio illius contempto atque
despecto, spretisque insuper
etiam omnibus, qui tum in
Peloponeso agebant poten-
tibus, assumpto Pirithoo,
raptus socio, à patre vi
abreptam in Aphidnam,
Atticæ regionis oppidum
asportauit. Tantam autem
gratiam habuit Pirithoo
pro hoc auxilio præstito,
vt ipsum per omne deinde
tempus ita amarit, vt etiam
posteris in exemplum abie-
rit, Thesei & Pirithoi ami-
citia. At postquam etiam
illum oportebat ad Plutonis
proficisci regnum, ambientẽ
filiam Cereris Proserpinam,
postquam multis ipsum
dehortatus à proposito, ne
quid tale tentaret, auertere
non potuit, vnà cum
ipso profectus est, arbi-
tratus debere se hanc illi
referre gratiam, vt pro eo
etiam animam in peri-
culum poneret. Cæterùm
vbi hoc profecto peregrè,
illa Argos mox redijsset,
postquam ætate nubilis fa-
cta est, quanquam principes,

σφίσιν αὐτοῖς ἄγεσθαι γυναῖκας
οἱ τῆς Ἑλλάδος βασιλεῖς, οἱδὲ,
συνελθόντες, ἐμισθεύοντο τού-
τῳ, τὰς ἄλλας ἀπάσας ὑπερ-
βάντες ὡς φαυλοτέρας, γνόντες A
δ' ὅτι πεπαίγμενος ἔσοιτο, καὶ
δείσαντες μὴ πόλεμος ἡμῖν τῇ
Ἑλλάδι, μαχομένων περὶ ἀλ-
λήλοις, ὁμωμόκασιν ὅρκον τοι-
τονὶ ᾧπερ καὶνῦν, ἢν μέν τι ἐπικε-
ρήσειν τῷ ταύτης ἀξιωθέντι, B
μηδ' ἐπιβλέψειν ἐπ' αὐτὸν τινὰ ἀδικεῖν
δυνησόμενον, ἕκαστος ὁμόσας ταύτῃ
αὐτῷ τὴν συμμαχίαν παρασκευ-
άζειν. τῆς μὲν οὖν ἰδίας γνώ- C
μης ἀπέτυχον πάντες, πλὴν
Μενελάου, τῆς κοινῆς δ' ἐπιμε-
ληθῆναι αὐτούς. οὐ πολλῷ γὰρ
ὕστερον ἔριδος γενομένης ταῖς
θεαῖς περὶ κάλλους, ἐπιτρέπου- D
σι τὴν κρίσιν Πάριδι τῷ Πρια-
μου. ὁδὲ, τὴν μὲν σωμάτων τῶν
θεῶν κρείττους, τῶν δώρων δ'
ἀναγκαδεὶς γενέσθαι κρείτ-
τους, καὶ δικάσας Ἥρας μὲν, τῆς
Ἀσίας ἀρχὴν, τόδε ἐν πολέ- E
μοις Ἀθηνᾶς κράτος, Ἀφρο-
δίτης δ', τὸν τῆς Ἑλένης γάμον,
καὶ φαύλοις μὲν ἀνθρώποις γε-
νέσθαι ἂν ποτε νομίσας ἂν
ἐλάττω βασιλείαν, Ἑλένης δ' ἀ-
δίκητα τὴν ὑπερνομένων ἀξιωθῆ-

Græciæ,& formosas alias,& ex parētibus pręclaris natas, ex tota ea terra ducere vxores sibi posset, nihilominus tamē cōueniētes, huius proci facti sūt, cęteris omnibus, perinde vt vilioribus contēptis. Scientes autē, quòd nō absq; certamine ab vno aliquo ducēda esset, metuētésq; ne pugnātibus inter se aliquibus, bellū inde toti Græcię oriretur, de cōmuni sētētia in hæc verba iurarunt, quòd omnes auxilium ferre vellēt ei, quicūq; vxorē hāc ducere dignatus fuisset, neq; cuiquā cōcedere, qui iniuria aliqua afficere illū aggressus esset: existimantes videlicet, quisq; sibi auxiliū & societatē hāc parari. Propria quidē igitur sētētia frustrati omnes sunt, prēter Menelaū, cōmunis autē pacti experimētum statim dederunt. Non enim multò pòst, cū cōtētio inter deas de pulchritudine orta esset, disceptatio eius litis Paridi Priami filio delegata fuit. Qui cum iudicio inferior esset, quàm vt inter corpora deatū cognoscere posset, donorū autē cogeretur iudex fieri. Ac Iuno quidē offerret illi totius Asiæ imperiū, Minerua robur & vires ad bella, Venus autem Helenæ huius nuptias: Ipse verò contrà secum ita cogitaret, quòd imperia quidem etiam vilibus & contemptis hominibus obuenire possent, Helena autem, non statim vllus posterorum dignus futurus esset, nu-

καὶ, προείλετο τὴν τούτης γάμον. ἡ μὲν οὖν ὑμνουμένη ἐκείνη στρατεία κατὰ τῶν Τρώων, καὶ τὴν Εὐρώπης τότε πρῶτον καὶ τὴν Ἀσίας ἐλθοῦσης, ἔχοντες οὕτω τε Τρῶες ἀποδόντες τὴν Ἑλένην, ἀδεῶς οἰκεῖν τὴν αὑτῶν, οἵ τ' Ἕλληνες τούτων αὐτὸν ἐάσαντες ἔχειν, ἀπαλλάξεσθαι τῶν ἐν πολέμῳ, καὶ στρατείας δυσχερῶν, οἵ δ' ἂν ἠβουλήθησαν ἀμφότεροι, ἐκ οὐ ποτε νομίσαντες εὑρεῖν ἀφορμὴν καλλίω πολέμου, περὶ ἧς ἀποθανοῦνται. καὶ θεοὶ δὴ τὸν αὐτῶν παῖδας σαφῶς εἰδότες ἀπολουμένους ἐν τῷ πολέμῳ, ἐκ ἀπέσχεσθαν μᾶλλον, ἀλλ' ἐπήγαγον εἰς τοῦτο, ἐκ ἐλάττω δόξαν αὐτοῖς οἰόμενοι φέρειν, τοὺς θεῶν παῖδας γενέσθαι, τὸ μαχουμένους ὑπὲρ Ἑλένης, ἀποθανεῖν. καὶ τί λέγω τὸν αὐτῶν παῖδας; αὐτοὶ πρὸς αὑτὸν μείζω, καὶ δεινότερον ἐνεπήσαντο τοῖς πρὸς γίγαντας αὐτοῖς γενομένου πολέμου. ἐν ἐκείνῳ μὲν γὰρ μετ' ἀλλήλων. ἐνταῦθα δ', ἐμάχοντο πρὸς ἀλλήλους. εἴ τι γένοιτ' ἂν ἐναργέστερον δεῖγμα, ὅσῳ τῶν ἀνθρωπίνων ἁπάντων ὑπέρκειται τὸ κάλλος παρ' ἀθανάτοις

ptias huius cæteris rebus omnibus antepoſuit. Poſtea verò exorta celebri illa expeditione cõtra Troianos, & Europa tũc primũ cõtra Aſiã bello cõcitata, cùm Troiani poſſent Helena reddita ſine periculo ac metu terrã ſuam retinere, Græci autẽ hãc illis habẽdã permittẽtes, omnibus illis difficultatibus, quæ ex bello & expeditionibus percipiuntur, liberari: neutri cõſulere ſibi ipſi voluerunt, rati nõ aliam pulchriorem bellicauſſam, ob quam morerentur, inuenire ſe poſſe. Iam verò & dij, cùm certò ſcirent liberos ſuos in eodẽ bello perituros eſſe, haudquaquam illos ab eo abſterruerunt, ſed ad id vltro proſcilci fecerunt, rati nõ minorem illi gloriam cõſecuturos eos eſſe, ſi pro Helena mortẽ obijſſent, quàm quòd deorũ filij procreati eſſent. Et quid attinet de filijs deorũ dicere? cùm ipſi dij maiore grauioréque certamine inter ſe eodem bello congreſſi fuerint, quàm tunc, cùm cõtra gigãtes bellum geſſere. Nam in illo contra Gigantes cõmunibus ac mutuis auxilijs dimicarunt: hîc autẽ ipſi contra ſe ipſos arma tulerunt. Quo ſanè argumẽto, quodnam aliud clarius eſſe poteſt, quanto etiam ipſis Dijs

κριτ; ὅταν γὰρ μὴ τ ἄλλων
ἡδέως ἀπαίτων ἁδαμῶ τοπα-
ράπαν φαίνον) διενεχθέντες,
ὥσπερ ἐ κάλλους, ἁ μόνον τοὺς
υἱοὺς ὑπολειπόντες, ἀλλ ἤδη
καὶ ἀλλήλοις ἐναντία πεπολε-
μηκότες, ἔνιοι δ, κ τρωθέντες,
πῶς οὐχ ἁπάσης ὑφοις
φερτιμῶσιν ἁπαίτων τὸ κάλ-
λος; ἀλλ ἵνα μὴ δόξωμεν ἀπο-
είᾳ τῶν περὶ κάλλους λόγων
περὶ ταῦτα διατείβειν ἀεί,
ἐρ ἕτερον βούλομαι μεταβῆ-
ναι, οὐδαμῶς ἔλαττον ὄν, ὥστε
δεῖξαι τιν τὸ κάλλους ἀ-
ξίαν, τῶν πρότερον εἰρημένων,
τιν ἀρχάδος Ιπποδάμειαν
Οἰνομάου. ὅσοις τὸ ταύτης
κάλλους ἁλόντας, μᾶλλον αἱ-
ρουμένους ἀπέφηνεν ἀποθνή-
σκειν, ἢ ταύτης διῳκισμένους, τ
ἥλιον προσορᾶν. ὡς γὰρ ἐλάβε-
το τῆς ἡλικίας ἡ πῶς, κὰ
παῖς ἄλλας ὁ πατὴρ οὐ πολ-
λῷ τῷ μέσῳ παρενεγκῶσαν
ὥρᾳ, τῆς μὴ ὥρας αὐτῆς
ἄλοις, τοσοῦτον γὰρ αὐτῆ πρεπ-
λῶ, ὥστε κ τὸν γεγωνικοθ' ὑπη-
γάγετο παρὰ φύσιν, κ διὰ τοῦτ'
ἀξιῶν αὐτ ἔχειν παρ' ἑαυτῷ.
βούλεσθ δ' ἐκδίδοναι πλατ-
τόμυος αὐτ τῷ ταύτης ἀξίῳ,

iudicibus, cæteras mortaliū
tes omnes antecellat pul-
chritudo? Nam cùm pro a-
liarum quidē rerum nunquā
vlla vllo modo inter sese di-
scordes fuerint, pro pulchri-
tudine autē, nō solùm filios
suos in mortem obtulerint,
sed ipsi inter se dimicarint,
nōnulli autem etiā vulnerati
fuerint: an nō omnibus cal-
culis pulchritudinem cęteris
rebus vniuersis anteposuerunt? At enim ne penuria
quadā de pulchritudine di-
cendi, circa hunc locum cō-
morari diutius videamur,
ad alium hinc transire volo,
haudquaquam his quæ antè
dicta sunt, ad cōprobandam
pulchritudinis dignitatem,
inferiorem, nempe ad Hip-
podamiam Arcadis illius
Oenomai filiam. Quā mul-
tos enim ille, pulchritudine
huius captos, ostendit, mor-
tem subire voluisse potiùs,
quàm ab hoc dissociatos, lu-
cem intueri. Nam postquam
adultam ętatē attigit puella,
illámq; pater nō paruo in-
teruallo cæteras omnes an-
teire cōspexit, ipse quoque
forma illius captus est. Tāta
enim hæc in illa excellebat,
vt etiam eum, àquo nata fue-
rat, prętер naturam illexerit.
Proinde cùm ipse quidem il-
lam, apud sese retinere cupe-
ret, elocare autem velle ei, qui dignus illa foret, simularet

ται παρ' ἀνθρώπων φεύγων αἰτίας, μηχανᾶταί τινα μηχανᾶται τὴν ὀπτυμίας ἀδικωτέραν. καὶ ὡς ἄν ῥᾷστα, ὅπως ἐβούλετο, καὶ ταχίστην. τοῦτο γὰρ ἅρμα πως οἷον ἦν μαλιστα ὡς εἰς τάχος τοῦτο τὴν τέχνην ἐξεργασμένον, τοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ ζεύξας ἐν τῷ τότε ταχίστους ἵππους, ἤμιλλᾶτο πρὸς τοὺς μνηστῆρας τὴν κόρης, ἆθλον τὴν νίκην παρεδόντας αὐτοῖς αὐτὴν προτιθεὶς, ἢ στρέβλαι τὴν κεφαλὴν ἡτηθέντας. καὶ ἦξίου δ' αὐτὴν αὐτοῖς συναναβαίνειν τὸ ἅρμα, ὅπως ἀπεροῦμενοι πρεῖ πάντων, ἀμελοῖεν τὴν ἱππικῆς. οἴδη, ἀπατυχόντος τοῦ προτέρου ἁμαρτεῖν τὴν δρόμου, καὶ τὴν κόρης ἐκπεσόντος μὴ τὴν ζωῆς, τὸ μὴ ἀποκτῆναι πρὸς τὴν ἀγῶνα, ἢ μεταθεῖναι τὴ τὴν βεβλευμένων, μειρακιώδες εἶναι νομιζόντες, τὴν δ' ὠμότητα μισήσεις Οἰνομάου, ἄλλος ἄλλον ἔφαινεν ἀποθνήσκων, ὥσπερ δεδοικὼς μὴ τὴν θανάτου πρεῖ τὴν κόρης ἁμαρτῇ. καὶ προηλθέν μέχρις ἐπ' αἰδεκα νέων ὁ φόνος. θεοὶ δ' ἐκείνου τὴν πονηρίας μισήσεις τοιούτοις, τοὺς μὲν θανάτους ἅμα, καὶ τὴν κόρην ἐλεήσαντες, τὸν μὲν, ὅτι κτι-

vt hominum accusationem euitaret, technam quandam machinatur, cupiditate sua multò iniustiorẽ, per quam putabat, id quod animo intendebat, facilimè sese cõficere posse. Nam currui, quẽ quoad fieri maximè potuerat, ad celeritatem arte comparat equis, qui ea tũ ętate in Arcadia omnium velocissimi erant, iunctis, cum procis puellæ, aurigatione certabat, ei videlicet, qui certamine superasset, spõsam illam proponens: qui verò victus esset, illum capite priuãdum edicens. Iubebat autẽ etiã ipsã vnà conscendere currum, quò videlicet illi, huic intenti, aurigationis obliuiscerẽtur. Cæterùm cùm qui primo certamen hoc inijsset, successu caruisset, & præterquàm quod à puella, etiã vita excidisset, relíqui cũ ad certamẽ obeundum cunctari, & eorum quę semel decreuissẽt, quicquã detrectare futile, ac iuuenile quiddam esse cẽserẽt: rursùm autẽ crudelitatem cognomai detestarẽtur, alius alium prævertit moriendo, perinde ac si metuerẽt, ne nõ pro puella illa mori possent. Ac processit cędes ea, donec tredecim eorũ iuuenũ interficerẽtur. At dij, cùm illum ob prauitatẽ hãc odissent, pariter autẽ & eos qui mortui fuerant, & puellã miserarentur, alteros videlicet, quòd tantæ rei possessione

ματος ἀπιτέρλω) τοιούτου, τῇ κόρῃ δ' ὅπως τὸ ωρῶτον ἐκ τῶν κυρίων ἀπολαύσει, κινδυνώδη τε τῷ νέῳ, ὅστις ἔμελλε, Πέλοψ δ' ἦν ὅστις, ἀγωνιεῖσθαι, ἅρμα τε λαβεῖν ἄριστον) τούτῳ κάλλιστον τέχνης πεποιημένον, ἵππους τε ἀθανάτους, δ' ὧν ἔμελλε τὸ κόρης κύριος εἶναι. καὶ γάμου γε, τὸ κινδύνῳ ὑπὸ τέρματι τὸ νίκης ἀπεκτονώς. οὕτω τοῦτο κάλλος χρῆμα, καὶ θρασύποις τε θεῖον εἶναι δοκεῖ, καὶ τιμώτιμον τῶν πάντων, καὶ θεῶν ἐστιάσεσι πολλαχόσε. διὸ δὴ καὶ ἡμῖν οὐκ ἂν ἔχοι τῆς μέμφεσθαι ἐικαίως, τοσοῦτον λογισαμένοις τὸ τοῦτο περὶ κάλλους διεξελθεῖν, ὅτου μὴ δὴ καὶ Ἀείσιππος δηλῇ τὸν λόγον. Ερ. σὺ δ' ἴσως εἶ Χαρίδημε. ὅπως δ' ὤσπερ χορωνίδα τοῖς τοῦ κάλλους καλῶν ἐπιθήσῃ τὸν λόγον. Χα. μηδαμῶς ὦ πρὸς θεῶν πρεσβύτερω προελθεῖν με βιάσῃ. ἱκανὰ γὰρ δεδηλῶσθαι τοῖς συνοῦσιν, καὶ τὰ νῦν εἰρημένα. ἄλλως τε, οὐδὲ ὅσα περ εἶπον ἀπομνημονεύοντα. ῥᾴδιον γὰρ ἂν τις μνημονεύοι τῶν ἑτέροις εἰρημένων, ἢ τῶν αὐτῷ. Ερ. ταῦτα μὲν δή ἐστιν, ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐπεθυμοῦ-

A

B

C

D

E

priuati essent, puellam autē, quòd forma sua per ætatem fiui non posset, pro iuuene eo, quicunq; mox certaturus esset (erat autem is Pelops) curam aduertentes, & currū illi donant pulchriorem arte factū, & equos immortales, quorū ope puella potiturus, ac dominus illius futurus esset. Et sanè factus quoq; est, socero ad terminos victoriæ occiso. Adeò pulchritudo ipsa, cū hominibus diuinum quiddam esse videtur, & ab omnibus coli cōsueuit, tum à dijs quoq; sæpenumero cū sūmo studio obseruata est. Quā ob rem nemo nos meritò reprehenderit, quòd operæ pretiū putamus, hęc de pulchritudine disseruisse. Atq; ad hūc modū & Aristippo orationem suam peregit. *Her.* At tu etiam restas Charideme: quare fac, vt quasi quandam coronidem imponas oratione tua, pulchrishisce de pulchritudine dictis. *Char.* Nequaquam, per deos quæso, vlterius progredi me cogas. Satis enim sit, indicasse tibi, & quo pacto cōuersati fuerimus, & hæc quæ modò dixi: præsertim cū ne illa quidem satis adhuc meminerim, quæ modò cōmemorau. Multò enim faciliùs ea memoria repetieris, quæ ab alijs dicta sunt, quàm quæ ipse dixisti. *Her.* Hoc igitur illud est, quod ab initio consequi cu-

μὴν ἐπιτυχεῖν. εἰ γὰρ δὴ τοσοῦτον ἡμῖν τῶν λόγων ἐκείνων, ὅσον ἐμέλησε τῶν ἀκοῦσαι, ὡς ἐμοὶ τούτων ἀποστερήσας, καὶ κεῖνα μάτην ἔσῃ πεπονηκώς. ἀλλὰ πρὸς Ἑρμοῦ, τὰ ἅπαντα λόγον ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς, ἀπόδος. Χαρίεστατον μὲν οὖν τούτοις ἀπαλλάττειν με, τὰ δυσχερῆ ἀγαπῶντα. ἐπεὶ δ' οὖν πρόθυμή γε τὰ ἡμετέρων ἀκοῦσαι λόγων, καὶ τοῦτ' ἐπιτρεπτέον αὐτάγκη, ὥσθ' οὕτω καὶ αὐτὸς ἐποιησάμην τὸν λόγον. εἰ μὲν πρῶτος αὐτὸς ἦρχον περὶ τοῦ κάλλους λέγειν, προμίων ἂν ἐδεόμην συχνῶν. ἐπεὶ δ' ὑπὸ πολλοῖς ἔρχομαι τοῖς πρότερον εἰρηκόσιν ἐρῶν, οὐδὲν ἀπεικὸς τοῖς ἐκείνων κεχρημένον ὡς προοιμίοις, ὑπενεγκεῖν ἐξῆς τὸν λόγον. ἄλλως δ' οὐδὲ ἑτέρωσε τῶν λόγων γινομένων, ἐνταῦθα καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὡς ἐκεῖναι καὶ τοὺς παρόντας λαθεῖν, ὡς ἄρ' οὐχ ἕκαστος ἰδίᾳ λογοποιοῦσιν, ἀλλὰ τοῦ αὐτοῦ ἕκαστος ὑπὲρ μέρους διεξέρχονται λόγον. ἑτέρῳ μὲν οὖν ἤρκει γ' ἂν εἰς εὐφημίαν, ἄφθονον ὑμῶν ἕκαστος ἔτυχεν ἐπαίνων περὶ τοῦ κάλλους ἰδίᾳ. τοῦτο δὲ τοσοῦτον

piebam. Neque enim mihi tantopere orationes illorum ac tuã audire cura fuit. Quare si me hac priuaueris, etiam illa frustra laborasse te scias. Sed per Mercurii quęso, totam orationem, quemadmodũ à principio exorsus fueris, mihi recita. *Cha.* Satius quidem fuerat, contentum his quę dixi, à difficilioribus abstinere me; attamen quando ita cupis, & nostrã audire orationem, in hoc quoque morem tibi gerere necesse est. Proinde hoc pacto ipse quoque verba feci. Si primus ipse cœpissem de pulchritudine dicere, procœmio longo opus haberem: nunc autem quando post multos alios, qui ante me verba fecerunt, dicturus sum, nihil alienum puto fuerit, si illorũ antè dictis, perinde ac procœmio vsus, sequentem orationem subiungam. Præsertim cùm non alio loco, sed hoc in conuiuio, eodémq; die, orationes istæ habeantur, ita vt liceat & præsentes latere nos, perinde ac si nõ quisq; priuatim verba faceret, sed eandem singuli per vices prosequantur orationem. Proinde alteri quidem sufficerent ad laudem vtique comparandam, ea quæ vestrũm vnusquisque seorsim de pulchritudine dixit. At verò hic adhuc tantum

πειεσιν, ὥστε ἐν τοῖς ὀπιγινομένοις ἔξω τ̃ ναῦ εἰρημένων, οὐ δεῖν ἐπαινεῖν τ̃ εἰς αὐτὸ. πλεῖστα γὰ πολλαχόθεν αὐτὰ προσοτα δεῖν λέγειν ἔχοντα δόξαν παρέσεσιν, ὥσπερ αὐθέων εὐτυχῶντι λειμῶνι, ἀεὶ τῶν φανομένων ἄρτι προσαυξομένων τὸν δρεπομένης. ἐγὼ δ' ἐκ πάντων ἐκλέξας ὅσα μοι δοκῶ μὴ βέλτιον εἶναι παραλιπεῖν, λέξω διὰ βραχέων, ὅπως τῶ τε χάλλει τὰ γιγνόμενα ἀποδῶσω, ὑμῖν τε τὸ μακρολογεῖν παραλιπὼν, δράσω κεχαρισμένα. τοῖς μὲν οὖν ἢ δι' ἀνδρείαν, ἢ καθ' ἑτέραν τινὰ τῶν ἀρετῶν ἡμῶν προέχειν δοκῶσιν, ἵν' μὴ τῶ καθ' ἡμέραν πειθῶ εὖ, ἀναγκάζωσιν ἡμᾶς εὖ αὐτοῖς διακεῖσθαι, βασκαίνομαι μᾶλλον, ἐξ ὧν τ' αὖ οὐ καλῶς αὐτοῖς τὰ πράγματα πράττομεν χρίν. καλοὶς δ' οὐ μόνον οὐ φθονεῖμεν τῆς ὥρας, δὴ εὐδύς τε ἰδόντες, ἁλισκόμεθα, ὑφαγαπῶμέν τε, οὐδ' ἀποκνεῖμεν ὥσπερ κρείττοσιν, ὅσον ἂν ἡμῶν ἐξῇ, δουλεύοντες αὐτοῖς. ἥδιον δ' ἂν οὖν ὑπακοῦσαι τις ὥρας εὐτυχικότι, ἢ προσάξειε τῶ μὴ τοιούτω.

supereſt, vt & ijs, qui poſt nos venturi ſunt, extra ea quæ nunc dicta ſunt, ſatis laudum ad prædicandam illam ſuppetat. Plurima enim vndique circunſtant, quæ & ipſa eam de ſe opinionem præbent, quaſi ſingula eorum primo loco dici debeant, non aliter atque in prato aliquo floribus fœcundo, vbi ſemper ea quæ nouiſſimè apparent, carpentes potiſſimùm alliciunt. Ego verò ex omnib⁹ illis delectis, quæ mihi videbuntur minimè prætereunda fuiſſe, paucis dicam, vt & pulchritudini debitum ſuum reddã, & vobis, omiſſa verborum prolixitate rẽ gratam faciã. Proindè illi quidẽ, qui vel ob formam titudinẽ, vel ob aliam aliquã virtutem præſtare nobis videntur, ſi nõ quotidie honeſtis actionibus beneuolẽtiã ſibi cõciliẽt, & nos quodammodo ad amãdum ſe cogãt, inuidemus illis magis, vndecunq; eriã eis negotia, quæ geruntur, min⁹ bene procedunt. Pulchris autẽ nõ modò nõ inuidemus formam ſuam, ſed ſimul atq; aſpeximus, capimur, & plus quàm amam⁹ eos, neq; grauamur, tanquam ſuperiorib⁹, quantum nobis licitum fuerit, & ſeruire quoque illis. Libentiùs igitur quiſpiam obedierit formoſo alicui, quàm imperauerit ei, qui talis non eſt,

κὴ πλείω χάριν αὖ εἰδείη τῷ πολλὰ πρᾳοτάτοντι μᾶλλον, ἢ τῷ μηδ' ὁτιῶν ἐπαγγέλλοντι. κὴ τ' μὲ ἄλλων ἀγαθῶν, ὧν αὖ ἐνδεεῖς ὦμεν, ὑμᾶς περαιτέρω ποιεῖσθαι σπουδάζομεν τὸ τυχεῖν. καλλοις δ' ἡμῖν οὐδεὶς οὔπω ποτὲ γέγονε κόρος. ἀμὴ ἐάν τε τὸν Αγλαΐης, τὸν εἰς Ιλιον ποτὲ συναναβάντα τοῖς Αχαιοῖς, ἐάν θ' Υάκινθον τὸν καλὸν, ἢ τὸν λακεδαιμόνιον Ναρκισσον κάλλει νικῶμεν, οὐκ ἀρκεῖν ἡμῖν δοκοῦμεν, ἀλλὰ δεδοίκαμεν μὴ λοίδωμεν τοῖς ὑπογυωμένοις αὖ καταλιπόντες ὑποβολιμ. χαλεπὸν δ' ὡς εἰπεῖν πάντων τῶν ἐν ἀνθρώποις θεαμάτων, ὥσπερ κοινὸν παράδειγμα τὸ κάλλος ὕκι. καὶ οὔτε στρατηγοῖς εἰς κάλλος ἠμέλη τὰ στρατεύματα συντάττειν, οὔτ' ῥήτορσι τοὺς λόγους συντιθέναι, οὔτ' μὲν γραφεῦσι τὰς εἰκόνας γεγραφέναι. ἀλλὰ τί ταῦτα λέγω; ὧν τὸ κάλλος τέλος ὕκιν. ὧν δὲ εἰς χρείαν ἥκομεν ἀναγκαίως, οὐκ ἐλλειπομεν ἡμῖν ἀπουδὴς εἰς ὅσον ἔξεστι κάλλιστα κατασκευάζειν. τῷ τ' δὲ Μενέλεῳ, ὃς τοσοῦτον ἐμέλησε τῆς χρείας τῆς οἰκίας, ἢ ὅσον

maiorémque gratiam habuerit formoso, multa iubenti, quàm si nihil quicquam præcipiat. Ac cæterorum quidē bonorum, quibuscunq; caremꝰ, vlteriorem assequendi A curam nullam gerimus, at pulchritudinis nullavnquam nobis satietas oboritur, sed siue Aglaies filium illum, qui cum Achiuis ad Troiam profectus fuit: siue Hyacinthum formosum illum, siue etiam Lacedæmonium Narcissum, pulchritudine superemꝰ, tamē nobis ipsi minimè satisfacimus, sed semper timemꝰ, ne fortè videamur apud C posteros, ab alijs superati fuisse. Propemodum autem omnium eorum, quę inter homines geruntur, vt ita dicā, quasi quoddam commune exemplum, pulchritudo proposita est. Nam neq; duces negligunt ad pulchritudinē D exercitus suos instruere, neq; oratores ad eandem orationes suas cōponere, neque etiam pictores, imagines ac tabulas suas secundum illam depingere. Et quid attinet ista recensere, quorum finis E quoq; pulchritudo est? Quin illa quoq; quibus necessariò vtimur, haudquaquam prætermittimus, quin omnia, quam maximè fieri potest cum summo studio, quàm pulcherrimè apparemus. Nam Menelaus quidem, non tantùm curauit vsum ædium,

τὸν ἱστερχομένοις ἐκπλήττειν. καὶ διὰ τοῦτο ἕτω πολυτελεστάτους ἅμα κατασκευασε, καὶ καλλίστους. καὶ τῆς γνώμης οὐχ ἥμαρτεν. ὁ γὰρ Ὀδυσσέως οὕτως ἀγαθὸς εἶναι λέγεται τοὺτοις, καὶ πύσιν τοῦ παρὸς εἰς αὐτὸν ἀφιγμένος, ὡς ἐπεῖν Νεστορίδῃ τῷ νεοσεὶδῃ, Ζηνός που τοιάδε γ' ὀλυμπίου ἔνδον αὐλή. αὐτός θ' ὁ τοῦ μειρακίου πατὴρ, καὶ ἄλλου τοῦ χάριν μυλοπαρήους ἦγε τὰς ναῦς συστρατεύσμους τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ Τροίαν, ἢ ὅπως τὸν ὁρῶντας ἐκπλήττειν ἔχοι. καὶ χαδὸν εἴ τις ἐκείνην ἐξετάζειν βούλεται τῶν τεχνῶν, εὑρήσει πάσας ἐς τὸ κάλλος ὁρώσας, καὶ τούτου τυγχάνουσαν τὸ παντὸς πλεῖστου. τοσοῦτον γὰρ τὸ κάλλος τῶν ἄλλων ἁπάντων ὑπερέχειν δοκεῖ, ὥστε τῶν μὲν, ἢ δικαιοσύνης, ἢ σοφίας, ἢ ἀνδρείας μετεχόντων, πολλά τις ἂν εὕροι πρόσθεν μᾶλλον. τῶν δὲ ταύτης τῆς ἰδέας κεκοινωνηκότων, δέλτιόν ἐστιν εὑρεῖν οὐδέν, ὥσπερ δὲ καὶ τῶν μὴ μετεσχηκότων ἀτιμότερον οὐδέν. μόνους γοῦν τοὺς μὴ καλοὺς οὐ μόζομεν αἰσχρούς, ὡς οὐδὲν ὂν εἴ τις ἔχων τυχοι

quantum vt pulchritudine earum ingredientes quasi attonitos redderet. Et ob hoc sumptuosissimas pariter & pulcherrimas eas ędificauit. Neq; etiam sententia falsus est. Nam Vlyssis filius ita admiratus eas fertur, cùm ad percunctandum de patre, eò loci venisset, vt ad Pisistratũ Nestoridem in hũc modum dixerit: Talis & ætherij forsan Iouis aula renidet. Et ipse adolescentis pater non aliam ob caussam minio infectas duxit naues, cùm vnà cum græcis ad Troiam proficisceretur, quàm vt aspicientes eorum aspectu obstupefacere posset. Et fermè si quis singulas artes perpendere voler, reperiet omnes eas ad pulchritudinem tendere, eámque consequi, pro summo ducere. Adeò autem pulchritudo cæteras res cũctas excellere videtur, vt ijs, quę vel cùm iustitia, vel sapientia vel fortitudine aliqua fiũt, multa alia inuenias maiori pretio digna censeri: at verò quæ cũ hac specie cõmune aliquid habẽt, ijs nihil quicquã melius inuenire licet, vt rursum & illis, quibus hæc coniuncta nõ est, nihil quicquã inhonestius. Quippe solos eos qui pulchri nõ sunt, turpes vocamus, perinde quasi pro nihilo habendũ

πλεονέκτημα τῶν ἄλλων, κάλλους ἐστερημένος. τοὺς μὲν οὖν ἢ δημοκρατουμένοις τὰ κοινὰ διοικοῦντας, ἢ τυράννοις ὑποτεταγμένους, τοὺς μὲν, δημαγωγοὺς, τοὺς δὲ, κόλακας καλοῦμεν. μόνους δὲ τοὺς ὑπὸ ταύτῃ τῇ δυνάμει γιγνομένους, θαυμάζομέν τε, φιλοπόνους τε, καὶ φιλοκάλους ὀνομάζομεν, καὶ κοινοὺς νομίζομεν εὐεργέτας, τοὺς τῶν καλῶν ἐπιμελητάς. ὅτε τοίνυν οὕτω μέγα ἐστὶν τὸ κάλλος ὄντι, οὕτω δὲ τοῖς πᾶσιν ἐν εὐχῆς μέρει τυχεῖν, κέρδος τε νομίζοιτο τοῦτό τι διακονῆσαι διωκθῆναι, πῶς ἡμᾶς εἰκότως ἂν ἄν τις ἐμέμψατο, εἰ τοσοῦτον ἔχοντες κέρδος κερδάνειν, ἔπειθ' ἑκόντε παρεῖμεθα, μηδὲ ἅπτεσθαι διωκθέντες, ὅπ ζημιούμεθα; τοσοῦτον μὲ δὴ κἀγὼ τὸν λόγον ἐποιησάμην, πολλὰ τῶν ὄντων μοι περὶ κάλλους εἰπεῖν ἀφελών, ἐπειδὴ σπουδὴν οὐκ ὀλίγην ὑπολαμβάνω ἐωρᾶν. Εῦ. εὐδαίμονές γε, οἱ τοιαύτης ἀπολελαύκατε τῆς συνουσίας. ἐμοὶ δὲ ἤδη κἀγὼ ἥδιον ἔλαττον ὑμῶν ἔσομαι διὰ σέ.

nus voluptatis, quàm vos, Οὐδ' ἕτος δοκεῖ τὸ Λουκιανῷ.

sit, quicquid tandem aliquis habuerit, in quo cæteros antecellat, si idē pulchritudine careat. Proinde & eos quidē qui vel in repub. degentibus imperio præsunt, vel tyrannorum potestati subiecti viuunt, alteros quidem populares vocare solemus, alteros autem adulatores. Solos autem eos, qui huic potestati subiecti sunt, & admiramur, & cū philoponos, tū philocalos nominam⁹, adeóq; cōmunes benefactores cēsem⁹ esse, eos, qui pulchrorū procuratores sūt. Quādo igitur ita venerabilis res, pulchritudo est, ita autē ab omnib⁹ etiā votis expetitur, & quasi pro lucro putatur, huic ministrare saltē aliquid potuisse, quomodo nō meritò reprehēderit nosquispiā, quòd cū tantum lucrū lucrifacere possimus, vltro illud prodamus, ne hoc ipsū quidē verētes, dānum videlicet quod mox accipiemus? Ac tantam quidē ego quoq; orationem habui, multis, quæ mihi de pulchritudine ampli⁹ dicere licebat, omissis, postquā cōuersationē hāc in lōgū adeò progressā, videbā. *Her.* Felices sanè vos, quibus tali cōuersatione frui licuit. Ferme autem iam etiam ego nō miper te videlicet, accepi.

Neque hic videtur Lucianē esse.

ΝΕΡΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΤΗΣ ὀρυχῆς τῦ ἰσθμῦ, εἰ γνήσιος.

NERO, SIVE DE FOSSIONE ISTHMI. Si modò germanus est.

ARGVMENTVM.

Totum hic dialogus, cuiuscunque tandem est (Nam Luciani esse neque asseri potest, neque prorsus negari, quasi quadam in Neronem inuectiua est, qua potissimùm dementia illius exagitatur, quàm cùm in Isthmo fodiendo, à quo & tituli ratio sumpta est, tum in obeundis Scenicis certaminibus Imperator Romanus exercuit. Estque veluti perpetua facti commemoratio, paucis quibusdam & caeterorum ipsius facinorum exemplis, amplificandi caussa, adiectis, quae tota Musonio philosopho tribuitur, qui Tuscus genere, vt Tacitus ait, cùm studia iuuenum praeceptis sapientiae foueret, à Nerone postremò, cùm in omnes bonos & claros aequè grassaretur, ob linguae liberratem, vt Suidas addit, interfectus fuit. Quòd si quid hic minùs bene redditum videbitur, id Graecorum exemplarium vitio erit tribuendum.

ΜΕΝΕΚΡΑΤΗΣ.

Ορυχὴ τῦ ἰσθμῦ ἢ σοὶ Μυσώνιε, διὰ χειρὸς ὡς φασι γενομένη τῷ τυραννήσαντι, νοῦν εἶχεν ἔλλινον. Μυ. Οἶδα ὦ Μενέκρατες, καὶ βελτίω ἐνεθυμήθη Νέρων. ταῖς γὰρ περιβολαῖς τῦ Πελοποννήσου, τὰς ὑπὸ Μαλέαν, ξυμπήξει τοῖς θαλαττεμπόροις, εἴκοσι σταδίων τὸ ἰσθμῦ ῥήγμα. Μεν. τοῦτο

MENECRATES.

AN Isthmi fossio, quae in manu, vt aiunt, Tyranno fuit, & tibi Musoni, mentem habere Graecã videbatur. *Muso.* Scito Menecrates, etiam meliora cogitasse Neronem. Nam & circuitus Peloponnesi illos supra Maleam, tollere nauigantibus volebat, Isthmo ad viginti stadia interrupto. *Men.* Hoc

δὲ αὖ καὶ τὰς ἐμπορείας φύσησε, καὶ τὰς ἐπὶ θαλάττῃ πόλεις, καὶ τὰς ἐν τῇ μεσογείᾳ. καὶ γὰρ δὴ κἀκείνας ἀποχρῶν οἶκοι καρπὸς, ἐὰν τὰ ἐπιθαλάττια εὖ πράττῃ. ταῦτα δὴ διέξελθε Μουσώνιε, βουλομένοις ἡμῖν ἀκροάσασθαι πᾶσιν. εἰ μὴ τι ἄσμενος διανοῇ τερον. Μᾶ. διημ βουλόμην. εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι χαιζοιμὶ αὖ μᾶλλον τοῖς γε ἀφιγμένοις ἐς ἀνδρὸς ὧν τῷ φροντιστηρίου ἐπὶ τῷ σπουδάζειν. Νέρωνα τοίνυν ἐς Ἀχαΐαν ᾠδὰς ἦγον, καὶ τὸ σφόδρα αὐτὸν πεπεικέναι, μηδ' αὖ τὰς μούσας ἀναβάλλεσθαι ἥδιον. ἐβούλετο γὰρ καὶ τὰ ὀλυμπικὰ, τὸ γυμνικώτατον τῶν ἀγώνων, στεφανοῦσθαι ᾠδὴν. τὰ γὰρ πύθια, τούτων μᾶλλον ἑαυτῷ προσεῖναι μᾶλλον, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι. μὴ γὰρ αὖ μηδ' ἐκεῖνον ἐναντίαν αὐτῷ κιθάρᾳ τε, καὶ ᾠδὴν δέεσθαι. ὁ γὰρ ἰσθμὸς, οὐ τῶν ἄπωθεν αὐτῷ βουλευομένων. ἀλλ' ἐντυχὼν τῇ φύσει τοῦ τόπου, μεγαλοψυχίας ἐπλήσθη, τόν τε βασιλέα τῶν ἐπὶ τὴν Τροίαν ποτὲ Ἀχαιῶν ἐνθυμηθεὶς, ὡς τὴν

autem & emporiis profuturum erat videlicet, & ciuitatibus cùm maritimis, tum etiam illis, quæ in mediterraneis sitæ sunt. Nam si maritima loca bene habeant, etiam illis quæ interiora sunt, domesticus agrorum prouent⁹ sufficiet. Sed hæc narra quæso Musoni, nobis, etenim omnes audiendi cupidi sumus, nisi siquid aliud est cui tu nunc incumbere cogites. *Muso.* Narrabo, quandoquidem vultis. Nam sat scio, quòd plus etiam gratificabor, ijs vtique, qui ad iucundam adeò curarum officinam hanc studendi caussa venerunt. Neronem igitur in Achaiam cantiones ducebant, & illud item, quòd sibi ipsi vehementer persuaserat, ne Musas quidem dulciùs modulari. Volebat autem & Olympia, in quo certamine maximè athletæ nudi certant, cantando coronari. Nam quæ in Pythijs aguntur, eorum pleraque ad se magis, quàm ad Apollinem pertinere putabat. Neque enim neq; illum aduersus se citharam, aut carmen aliquod mouere audere. Cæterùm Isthmus haudquaquam ex illis erat, de quibus hic lõgè antè cogitasset, sed cùm fortè naturam loci conspexisset, magnificum opus hoc animo concepit, Achiuorum videlicet regem, eorum, qui ad Troiam olim profecti fuere, animo proponens, qui ipse

Εὔβοιαν τῆς Βοιωτίας ἀπέτεμψε
Εὐείπῳ τῷ περὶ τὴν Χαλκίδα.
ἔπ γεφύρῳ καὶ τὸν Δαρήιον, ὡς
ὁ Βόσπορος ἐπεφυρώθη αὐτῷ ὅπ
τὸν Σκύθας. τὰ ὃ Ξέρξου, καὶ A
πρὸ τούτων ἴσως ἐνενόησε, μεί-
ζονα τῶν μεγαλουργιῶν ὄντα. καὶ
πρὸς τούτοις, τὸ διολίζου ἀλ-
λήλοις ὁπομίξαι πάντας εἵνατο
τὴν Ελλάδα, λαμπρὸς ἐστά-
σθαι τ' ἔξωθεν. αἰ γὸ τύραννοι B
φύσεις, μεθύουσι μέν, φάνουσι
δέ πη καὶ ἀκέσαι φῶτο φθέγμα.
προελθὼν ὃ τ σκηνῆς, ὕμνον
μὲν Αμφιτρίτης τε, καὶ Ποσει- C
δῶνος ᾖσε. καὶ ᾆσμα, οὐ μέγα.
Μελικέρτῃ ὄ, καὶ Λευκοθέᾳ.
ὀρέξαντος δ' αὐτῷ χρυσῆν δί-
κελλαν, καὶ τὴν Ελλάδα ὁπ-
βοπεύσαντος, ὁπὶ τὴν ὀρυχὴν D
ἧξε, κροτούμενός τε, καὶ ἀδό-
μενος, καὶ χαδικόμενος τ γῆς,
τοῖς οἶμαι. τοῖς τε τὴν ἀρχὴν
πεπιστευμένοις παρακελευσαμε-
νος ἐυμπόνως ἅπτεσθαι τοῦ ἔργου,
αὖθις εἰς τὴν Κόρινθον, τὰ E
Ηρακλέους δοκῶν ὑπερβεβλῆσθαι
πάντα. οἱ μέ, δὴ ἐκ τοῦ δεσμω-
τηρίου, τὰ πεζώδη τε, καὶ δύσερ-
γα ἐξεπόνουν. ἡ φρατιὰ ὃ, τὰ
γεώδη τε, καὶ ὁπόπεδα. ἐβδόμην

Euboeã quoq; à Bœotia re-
secuit, medio circa Chalcidẽ
Euripo immisso. Deinde au-
tem & Darium, vt à quo &
Bosporus põte iũctus fuerit,
cũ is cõtra Scythas profici-
sceretur. Nam Xerxis factũ,
etiam ante ista fortassis ani-
mo cogitarat, quod magni-
ficentissimũ operũ magnifi-
corũ omniũ fuit. Supra om-
nia autem hæc, etiam illud
putabat, Græciam per hoc
quod breui adeò omnes in-
ter se misceri possent, cõtra
exteros splendidè adeò sta-
bilitũ iri. Nam tyrannorum
ingenia ebria quidem sunt,
tãgũtur autẽ alicubi, vbi vo-
cem hanc audiunt. Porrò
progressus in scenam, hymnũ
quidem Amphitrites & Ne-
ptuni cecinit, & canticum
quoddam non magnum. me-
licertæ autem & Leucotheę.
Cũ autem aureũ ipsi ligonẽ
porrexissent, Græciámque
eius tutelæ cõmisissent, ad
fodiendũ profectus est, plau-
su cantúque prosequentibus
illũ tũ omnibus. Atque vbi
terram, ter opinor, tetigisset,
deinde & quibus præfecturę
atq; imperia credita erant, o-
pus vnà capessere iussisset,
Corinthũ redit, Herculis res
gestas omnes sibi visus su-
perasse. Illi igitur qui in vin-
culis fuerant, petricosis atq; difficilibus cõficiendis exerce-
bantur: exercit⁹ autem, ea quæ terrea ac plana erãt, fodiebat.

At vbi

Κἄτα, ἡ πέμπτην ἡμέραν περιζευγνυμένων ἡμῶν τῷ ἰσθμῷ, κατέβη τις ὁ Κορίνθου λόγος οὔπω σαφὴς, ὡς δὴ τοῦ Νέρωνος μετεγνωκότος τὸν τομόν. ἔφασαν γὰρ τοὺς Αἰγυπτίους γεωμέτρας ὄντας τὰς φύσεις, ὡς ἰσοπέδοις αὐτῆς σωτυχεῖν, ἀλλ' ὑψηλοτέραν ἡγουμένους τὴν ὁρμὴν τοῦ λεχαίου, περὶ τὴν Αἴγιναν δεδιέναι. πελάγους γὰρ τοσούτου νήσῳ ἐπιχυθέντος, καὶ κατακλύσαι τὴν Αἴγιναν. Νέρωνα δὲ, τὸ μὲν τοῦ ἰσθμοῦ τομῆς, οὐδ' ἂν Θαλῆς μετέσχεν ὁ σοφώτατός τε, καὶ φυσικώτατος. τοῦ γὰρ τεμεῖν αὐτὸν ἧττον μᾶλλον, ἢ τοῦ δημοσίᾳ ᾄδειν. ἡδὲ τῶν ἑσπερίων ἐθνῶν κίνησις, καὶ ὀξύτατος, ὡς τῶν ἐκείνης νῦν ἀπόρμητος, ὄνομα δ' αὐτῷ Βίνδηξ, ἀπάγαγε Ἑλλάδος τε, καὶ ἰσθμοῦ Νέρωνα, ψυχρῶς γεωμετρήσαντα. ταῖς γὰρ θαλάτταις, ἰσυψέσι τε, καὶ ἰσοπέδοις· οἶδα. φασὶ δ' αὐτῷ καὶ τὰ ὑπὸ τῆς Ῥώμης ὁλισθαίνειν ἤδη, καὶ κατὰ διδόναι. τοῦτο καὶ αὐτοὶ χθὲς ἠκούσατε τοῦ περιπαίσαντος χιλιάρχου.

At vbi iam ſeptimum & quintum diem quaſi alligati Iſthmo fuiſſemus, rumor quidam è Corintho venit, non ita tamen manifeſtus, quòd Neronem pœnituiſſet Iſthmi inciſi. Dicebant autem Aegyptios geometras, altitudinem metientes, haud quaquam eandem atque æqualem vtriuſque maris ſuperficiem deprehendiſſe, ſed cùm eam partem quæ Lechæum aſpicit, altiorem iudicarent, de Aegina in timorem veniſſe. Nam ſi tantum pelagus contrà Inſulam effunderetur, periculum eſſe ne illa aquis obruta in profundum demergeretur. At Neronem à fodiendo Iſthmo, ne Thales quidem abſterritùs fuerat, quanquam ſapientiſſimus, & naturalium rerum peritiſſimus. Nam incidendi illius majore ſtudio tenebatur, quàm publicè canendi. Sed motus occidentalium gentium, & aſperrimus, qui illas hunc excitat & incendit (Vindex autem nomen ipſi eſt) reuocauit ex Græcia, & ab Iſthmo Neronem frigidè maria dimenſum. Nã æquè altè à terra vtrumque aſſurgere, eandéque ſuperficiè habere, ſcio. Aiunt autẽ ipſi & Romanas res paulatim iã labi & declinare. Id quod & ipſi ex Tribuno, qui impegerat, heri audiſtis.

Με. ἡ φωνὴ ὦ Μουσώνιε, δι' ἣν μουσομανεῖ, καὶ τῶν Ολυμπιάδων τε, καὶ Πυθιάδων ἐρᾷ, πῶς ἔχει τῷ τυράννῳ; τῶν γὰρ Λήμνῳ προσπλεόντων, οἱ μὲν, ἐθαύμαζον. οἱ δ', κατεγέλων. Μου. Αλλ' ἐκεῖνος γε ὦ Μενέκρατες, οὔτε θαυμασίως ἔχει τὸ φθέγματος, οὔτ' αὖ γελοίως. ἡ γὰρ φύσις αὐτὸν, ἀμεμπτόν τε, καὶ μέσως ἥρμοκε. φθέγγεται δ' κοῖλον μὴ φύσει, καὶ βαρὺ, ἐγκειμένης αὐτῷ τῆς φάρυγγος. μέλη δ' οὕτω κατεσκευασμένα βομβεῖ πως. οἱ δέ γε τόνοι τῶν φθόγγων, ὑπολελείπουσι τὸ τόν, ἐπεὶ μὴ θαρρεῖ αὐτῷ. χρωμάτων δ' φιλανθρωπία, καὶ μελοποιΐα, εὐαγώγῳ μὲν δὴ, καὶ εὐδιαφθορίᾳ εὐσταλεῖ, καὶ οὗ καιρὸς βαδίσαι, καὶ στῆναι, καὶ μεταστῆναι, καὶ τὸ νεῦμα ἐξομοιῶται τοῖς μέλεσιν, αἰσχύλλει. ἔχοντος μόνου τὸ βασιλέα δικεῖν, ἀκείσθω ταῦτα. εἰ δ' μιμεῖτο τοὺς κρείττονας, φεῦ γέλωτος, ὡς πολὺς τῶν θεωμένων ἐκπίπτει. καίτοι μυείων φόβων ἐπιτετιμένων, εἴ τις ἐπ' αὐτῷ γελᾷν εἴη. νεύει μὲν δὴ τὸ μετέωρον πλέον. ξυνάγων τὸ πνεῦμα, ἐπ' ἄκρων ἵσταται τῶν

Men. At vox Musoni, propter quam Musas ita deperit, & Olympiadas pariter & Pythiadas amat, qualisnam tyranno est? Nam eorum qui ad Lemnum navibus veniebant, alij quidem admirabantur ipsum, alij autem etiam deridebant. *Muso.* At ille, quod ad vocem attinet, neq; admiratione dignus, neque risu est. Nam ipsum natura inculpabilem, atque mediocrem formauit. Sonat autem concauum quiddam, non naturā tamen, & graue, impendente illi gutture, ac carmina quidem hoc pacto accurata quodammodo personat. Voculationes autem sonorum læuigant hunc postquam sibi ipsi non confidit, Chromatum verò humanitate & modulatione facili quidem illa, & ad citharæ cantum accommodata: & vbi tempus est, ire & stare, & de loco transfire, deinde & nutum cum membris exæquare, hæc accuratè facere, eius est qui pudore solo eo afficitur, quòd rex videtur. At rursum si imitetur superiores, hui quàm multis spectatoribus risus excidit: quāquam infinito metu impendente, si quis ipsius causa rideat. Nutat enim plus æquo, & eum spiritū attrahit, stat

ποδῶν ἀνακλώμενος, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τῆ βοχῆ. φύσει δ' ἐρυθρὸς ὢν ἐρεύθει μᾶλλον, ἐμπορφυρώσας αὐτῷ τὸ πρόσωπον. τὸ δὲ πνεῦμα, ὀλίγον, καὶ ὅπ A ἀποχρῶν που δή. Με. οἶσθ' ἐν ἀγῶνι πρὸς αὐτὸν, πῶς ὑφίεται ὦ Μουσώνιε. ; τέχνη γάρ που χαρίζονται. Μυ. τέχνη μέν, ὥσπερ οἱ ὑποπαλαίοντες. δεῖ B ἐνθυμεῖσθαι ὦ Μενέκρατες, ἢ τῆς βαγῳδίας ὑποκριτὴν, ὡς ἔοικεν ἀπέδρανεν. ἴσως γὰρ κίνδυνοι καὶ περὶ τὰς τέχνας, ὧν ἐπιτίνουσιν οἱ τεχνάζοντες. C Με. καὶ τί τοῦτο Μουσώνιε; σφόδρα γὰρ ἀνήκοος τοῦ λόγου. Μυ. ἄκουε δὴ λόγου ἀτόπου μέν, ἐν ὀφθαλμοῖς δὲ Ἑλλήνων πεπραγμένου. ἔοικα γὰρ νόμου κειμένου, μήτε κωμῳδίαν ἀγωνίζεσθαι, μήτε βαῤῥῳδίαν, ἔδοξε Νέρωνι βαγῳδοῖς νικᾶν. καὶ παρῆλθον εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον, πλείους μέν. ἐδόκουν ἠπειρώτης, ἄρτια φωνῆς ἔχων, εὐδοκιμῶν δ' ἐπ' αὐ E τῷ, καὶ θαυμαζόμενος, λαμπρότερα τῆ εἰωθότος ἐπλάττετο, καὶ τῆ σκευῆ ἐχρᾶτο, καὶ μικρὸν ἀνήσειν προσέταττον, ἢ δέκα πάλαντα δοῦναι οἱ Νέρωνα

sumis pedibus distẽtus & refractꝰ, perinde vt ij qui in rota circũaguntur. Iã verò natura rubicũdus existẽs, multò magis etiam rubescit, cum ipsi facies incenditur, spiritus autem modicus, & ægrè alicubi sufficiens. *Men.* Qui verò certamine cũ ipso conferuntur Musoni, quo pacto se gerunt? Nam arti gratificantur scilicet. *Muson.* Arti quidem Musoni, quemadmodum & qui luctando subseruiunt: sed cogita, Menecrates, Tragicum histrionem illum, quo pacto in Isthmijs, pericrit. Paria enim pericula & circa artes sunt, si qui in ijs ostendandis impendio elaborãt. *Mene.* Quid hoc autem Musoni, admodum enim ignarus eius sum, quod dicis? *Muson.* Audi igitur rem absurdam quidem & insolentem, attamen in conspectu Græcorum actam. Nam cùm in Isthmijs lex esset, vt neque comœdia certaret quispiam, neque Tragœdia, Neroni placuit, Tragœdos superare. Ac prodierunt ad hoc certamen plures quidem. Epirota autem ille, ut qui voce optimè valéret, & ob eam etiam celebraretur, & in admiratione esset, clariùs solito fingebat, & coronam amare se, & nihil de studio remittere velle, priusquã à Nerone

ὑπὲρ τῆς νίκης. ὅσ' ἠχείαινέ τε, καὶ μανικῶς εἶχε. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἠκροᾶτο ὑπὸ τῇ σκιωνῇ, ἐπ' αὐτῷ δὴ τούτῳ τῶν βοώντων ὁ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῷ ἠπειρώτῃ, πέμπει τὸν γραμματέα, κελεύων ὑφεῖναι αὐτῷ τῆς φωνῆς. αὐτὸς δὲ ὑπαίροντος τὸ φθέγμα, καὶ δημοτικῶς ἐπιζόντος, ἐπιστέλλει Νέρων ἐκ τῶν ὑποκριτῶν τοὺς ἑαυτοῦ ὑποκριτάς, οἷον προσήκοντάς τε τῷ πράγματι. καὶ γὰρ δὴ καὶ δέλτοις ἐλεφαντίναις, καὶ διπλοῖς, παρεσκευασμένοι αὐτοῖς ὥσπερ ἐγχειρίδια, καὶ τὸν ἠπειρώτην ἀναστήσαντες πρὸς τὸν ἀγχοῦ κίονα, κατέσχον αὐτοῦ τὴν φάρυγγα, παίοντες ὀφθαλμοῖς τοῖς δέλτοις. Με. βαγῴδιαν ὁ ἐνίκησε, Μουσώνιε, μᾶλλον οὕτω παιδὸς ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν Ἑλλήνων ἐργασάμενος; Μου. παιδιὰ ταῦτα νεανίᾳ τῷ μιμοκτονήσαντι. Με. εἰ δὲ βαγῴδιαις ὑποκριτὴν ἀπέκτεινεν ἐκτεμὼν αὐτοῦ τὸ φθέγμα, τί χρὴ θαυμάζειν; καὶ γὰρ δὴ καὶ τὸ πυθικὸν στόμιον, παρ' ᾧ αἱ ὀμφαὶ ἐνέπνεον, ἀποφράττειν ὥρμησεν, ὡς μὴ ὁ τῷ Ἀπόλλωνι φωνὴ εἴη.

decem talenta pro victoria acciperet. At ille exasperabatur, nam & auditus iam sub scena fuerat in ipso videlicet certamine. Acclamantibus autem Græcis, Epirotæ mittit scribam, qui juberet hunc submittere sibi sese: sed pergente eo, & supra modum attollente vocem, popularitérq; ac liberè cum ipso contendente, immittit Nero in pulpita suos histriones, tanquam qui ad hoc negotium pertinerent. Nam & libellos elephantinos, & duplices habebant, quibus præ se intentis, veluti pugionibus vtebantur. Atque hi, Epirotam ad proximam columnam erigentes, guttur ipsius fregerunt, cædentes obuersis in rectum libellis. *Mene.* Tragœdia autem vicit, Musoni, sceleratum adeò facinus in oculis Græcorum ausus? *Muso.* Quid putas? ludus hic adolescenti fuit, qui matrem occidit quoque. *Mene.* Si verò inter Tragœdias, histrionem occidit, exacta illius voce, quid adeò attinet demirari, quando & Pythicum os unde voces inspirare solebant, obturare conatus fuerit, vt videlicet neque Apollini vox aliqua esset? Quan-

καίτοι τὸ Πυθίου καταλέξαντος ἀυτὸν, εἰς τὸν ὀρέστας τε, καὶ ἀλκμαίωνας, οἷς τὸ μητροκτονῆσαι, καὶ λόχην τινὰ εὐκλείας ἔδωκεν, ἐπειδὴ πατράσιν ἐπεμώρηναν. Μου. ὁδὲ, μηδαμῶς εἰπεῖν ἔχων ὅτῳ ἐπεμώρηνεν, ὑβρίσθαι ὑπὸ τῆ θεῆ ἤετο, ῥᾳθώτερα τῶν ἀληθῶν ἀκούων. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, τίς ἡ πρόσπλους ναυς, ὡς ἐπάγειν τί ἀγαθὸν ἔοικεν. ἐστεφανώνται γὰρ τὰς κεφαλὰς, ὥσπερ χορὸς ἔυφημος. καί τις ἐκ προῴρας προτείνει πλὴν χεῖρα, παρασκελευόμενος ἡμῖν θαρρεῖν τε, καὶ χαίρειν. βοᾷ τε εἰ μὴ παρακούω, Νέρωνα οἴχεσθαι. Με. βοᾷ γὰρ Μουσώνιε, καὶ σαφέστερόν γε, ὅσῳ τῆς γῆς ἄπλεται. Μου. εὖγε ὦ θεοί. Με. ἀλλὰ μὴ ἐπευχώμεθα. ἐπὶ γὰρ τοῖς κειμένοις, οὐ φασι δεῖν.

quam ipso Pythio, recensente, eum inter Orestas & Alcmæones, quibus id, quòd matres occidére, etiam laudis aliquam famam præbuit, postquam id in ultionem patrum fecerant. *Muso.* Hic autem, cùm nullo modo dicere posset, quemnam ultus esset, contumelia à deo affectum sese putabat, cùm tamen mitiora, quàm veritas exigebat, audijsset. Sed interea dum sermones serimus, quænam nauis ista est, quæ huc propinquat? ut autem boni aliquid afferre videtur. Nam coronati capitibus omnes sunt, perinde vt chorus quispiam, qui fastum aliquid nuntiaturus ingreditur. Et quidam ex prora manum protendit quoque, iubens & confidere nos, & gaudere, clamátque nisi non satis rectè percipio, Neronem perijsse. *Monec.* Clamat enim Musoni, & manifestiùs vtique, quò propiùs terram contingit. *Muso.* Euge ô dij. *Mon.* Sed ne gloriemur. Nam morconuitiari.

tuis, vt aiunt, non decet

TRAGOPODAGRA.

ARGVMENTVM.

Podagra, seu Dea, poresiatem carminibus celebrat. Et innuit fabula id quod ait Ouidius:

Tollere nodosam nescit medicina podagram.

ΤΡΑΓΟΠΟΔΑΓΡΑ. ΠΟΔΑΓΡΟΣ.

Στυγνὸν ἄνομ', ὦ θεοῖς συγκύμβιον
Ποδάγρα, πολυσθενακτε, κακκυτὸ τέκνον, A
Ἡν ταρτάρου κευθμῶσιν ἐν βαθυσκίοις
Μέγαιρ' ἐεννὶς γασερὸς ἐξεγείνατο,
Μαζοῖσί τ' ἐξέθρεψε, καὶ πικρῷ βρέφει
Εἰς χεῖλος ἐσάλαξεν Αλικτὼ γαλα, B
Τίς τὶω δυσώνυμόν σε δαιμόνων ἄρα,
Εἰς φῶς ἀνῆκεν; ἦλθες ἀνθράπους βλάβος.
Εἰ γὰρ τεθνεῶσιν ἀμπλακημάτων τίσις
Βροτῶν ὀπηδεῖ, τῶν, ἔλεξαν ἐν φάει,
Οὐ Ταντάλου ποτοῖσιν, οὐδ' Ἰξίονα C
Τροχῷ στρεβητὸν, οὐδὲ Σίσυφον πέτρῳ,
Εδει κολάζειν ἐν δόμοισι Πλουτέως,
Απλῶς δ' πάντας τὸν κακῶς δεδρακότας,
Τοῖς σοῖς προσάπτειν ἀνθρακηδέσιν πόνοις,
Ως μου τὸ λυπρὸν, καὶ παλαίπωρον δέμας, D
Χειρῶν ἀπ' ἄκρων εἰς ἄκρας ποδῶν βάσεις
Ἰχῶσι φαύλῳ καὶ πικρῷ χυμῷ χολῆς,
πνεύματι βιαίῳ τῷδε διασφίγγον πόρους,
Εσηκε. καὶ μεμυκὸς, ὀπτινὶ πόνους.
Σπαλάγχνων δ' ἐπ' αὐτῶν, διάπυον τρέχει κακὸν,
Δίναισι φλογμῶν σάρκα πυρπολούμενον, E
Οποῖα χρηνὴς μεσὸς αἰτναίου πυρὸς,
Η σικελὸς ἀυλῶν ἀλιπόρου διασφάγας.
Οπου δυστξέλικτα κυματούμενος,
Σήραξι πέτρῶν σκολιὸς εἰλεῖται κλύδων.
Ω δυσέκμαρτον πᾶσιν ἀνθρώποις τέλος,
Ως εἰς μάτην σε πάντες ἀμφιδάλπομεν,
ἀλπὶδι ματαίᾳ μωρὸν βακολούμενοι.
Χο. Ανὰ Δίνδυμον Κυβήλης

TRAGOPODAGRA. PODAGER.

Triſte nomen, ô & exoſum Dijs
Podagra, lachrymoſa, Cocyto ſata,
In Tartari ſpecubus opacis edita,
Erinnys vtero quam Megæra ſuo tulit,
Et uberibus aluit, cuíque paruulæ
In labra lac ſtillauit Alecto tetræ,
Inominatam quis deorum te dedit
Luci, futuram noxiam mortalibus?
Nam mortuos ſi perpetrati criminis
In luce ſequitur pœna, non erat ſiti
Plutonis atra puniendus in domo,
Proles Imoli Tantalus, nec Siſyphus
Saxo, nec hîc verſandus Ixion rota.
Tuis ſed omnes omnium ſcelerum reos
Aptare decuit membrifragis cruciatibus.
Vt calamitoſum corpus aridum meum
Manibus ab extremis ad infimas pedum
Plantas, ichore tetro, amara cum bile
Per vim retentis flatibus ſtringens poros,
Habet ſe, & inde clauſum acerbiùs dolet.
Per ipſa currit ignea peſtis viſcera,
Carnémque vorticibus populatur ignium,
Ætnæ velut crater facibus exæſtuans:
Aut Sicula vallis æquoreárum rupium,
Aeſtibus ineuolubilibus: vbi fluctuans
Sinuoſa ruinas vnda ſcopulorum ferit.
Incomprehenſum ô mentibus mortalium
Malum irritis te vt mitigamus fotibus
Omnes, inani dum ſtolidi ſpe fallimur.

Cb. Iuga Dindymi Cybeles

Φρύγες ἔνθεον ὁλολυγήν,
ἁπαλῷ τελεῖσιν Ἄτει.
Καὶ σοὶς μέλος κεραύλου
Φρυγίου κατ' οὔρεα Τμώλου,
κῶμον βοῶσι Λυδοί.
Παραπλήγες δ' ἀμφὶ ῥόπτροις
Κελαδοῦσι κρητὶ ῥυθμῷ
Νόμον ἐναὺ Κορύβαντες.
Κλάζει ϑ' βείδουσα σάλπιγξ
Ἀρεϊ κρέκουσα θούριῳ
Πολεμηΐαν ἀτίμω.
ἡμεῖς ϑ' σοὶ Ποδάγρα,
Πρώταις ἔαρος ἐν ὥραις
Μύσαι τελοῦμεν οἰκτοις,
ὅτε πᾶς χλοητόκοισι
Ποίαις τέθηλε λειμών,
Ζεφύρου ϑ' δένδρεα πνοαῖς
Ἁπαλοῖς κομᾷ πετήλοις.
Ἀδὲ δ' ἐγχαμάδις κατ' οἴκους
Μεροπῶν ἕροβι χαλιδῶν,
Καὶ νύκτερις κατ' ὕλαν
Τὸν Ἴτυν τένει δακρύοις
Ἀτϑὶς χόροις ἀηδών.
Πο. ὤμοι ποίων ἀρωγὸν, ὦ τείτου ποδὸς
Μοῖραν λελογχὼς βάκτρον, ἐξέρφδέ μου
Βάσιν βίμουσαν, καὶ κατίδωμον τειβον,
ἴχνος τε βαιὸν ὡς ὀπίσω πόδῳ.
ἔγειρε πλῆμον γῆα δεμνίων ἄπο,
Καὶ λεῖπε μελαθρων πίω ὑπώροφον στέγω.
Σκίδασον δ' ἀπ' εὐνων νύχιον ἄτερος βαδος,
μολὼν θύραζε. ἢ ϑεὸς ἡλίου φάος
ἀδόλωτον αὔραν, πνεύματος φαιδρᾶ πάσαν.
Δέκατον γὰρ ἤδη τοῦτο ϑεὸς πιμπλῷ φαῦλ

Phryges vlulante voce
Tenero frequentant Atti.
Ad tibiæque cantum
Phrygiæ, ſuper iuga Tmoli
Comum celebrant Lydi.
Et in armis tum furentes
Solenne Cretico euan
Numero canunt Curetes.
Clangítque Marti feroci
Tuba prægrauis, tumultus
Canendo bellicoſos.
Sed nos tui Podagra
Myſtæ tibi ſacramus
Ineunte vere luctus,
Vbi pullulat vireſcens,
Pratum per omne, gramen:
Zephyríque ſpiritu arbores
Teneras comas regignunt:
Nuptijſque hirundo mœſtis,
Hominum canit per ædes:
Nocturna pérque ſyluam
Philomela flens Attica
Ityn canendo luget.
Pod. O qui labori Bacule fers opem meo,
Sortite partes tertij pedis, gradum
Fulci trementem, dirige & nobis iter,
Leuiáque, vt innitar ſolo, veſtigia:
Et membra patiens excita de lectulo:
Et linque culmen ædium ſublimius:
Nigrámque ab oculis excutiens caliginem,
Prodi foras: & ad rutilum ſolis iubar,
Auram ſerenam ſpiritu læto trahe.
Ter quinque nanque præteriêre iam dies,

ἐξ οὗ ζόφῳ σύγκλεισος ἠλίου δίχα,
ἐυναῖς ἐν ἀστρώτοισι τείρομαι δέμας.
ψυχὴ μὲν οὖν μοι, καὶ φρενοδυμία πάρα,
Βάσεις ἀμείβειν ἐπὶ δύρας ὁρμηθήν.
Δέμας δ' νωθρὸν, οὐχ ὑπηρετεῖ πόδοις. A
ὅμως δ' ἐπείγου δυμέ, γιγνώσκων ὅτι
Πτωχὰς πολαχεῶν, φεισπατεῖν μὲν ἀν δέλῃ,
Καὶ μὴ δύνηται, τῆτον ἐν νεκροῖς πίθει.
ἀλλ' εἶα.
Τίνες χθ' ὅδε βάκχα νωμῶντες χερσῖν, B
Καρίνα φύλλοις ἀκτίας καταστεφεῖς,
Τίνα δαιμόνων ἄγριοι κωμασὴν χορόν;
Μῶν Φοῖβε πολαὶ, σὸν μεφίεσιν σέβας;
Ἀλλ' οὐ σέφονται δελφίδος φύλλῳ δάφνης.
Ἢ μή τις ὕμνος βακχείων κωμάζεται; C
Ἀλλ' οὐχ ἕπεται κισσίνη σφεχλὶς κόμας.
Τίνες ποθ' ἡμῖν ὦ ξένοι βεβήκατε;
Αὐδᾶτε, χ' φεύσεσθε ῥηματῆ λόγον.
Τίς δ' ἐστιν, ὧν ὑμεῖτε, λέξατ' ὦ φίλοι.
χο. σὺ δ' ὢν τίς, ἡμᾶς, χ' πίνων, φρενοννέπεις; D
ὡς γὰρ σε βάκχον, χ' βάσις μιμνύετον,
Μύσην ἀρῶμαι τῆς ἀνικήτου θεᾶς.
Ἰο. Εἷς εἰμι κἀγὼ τῆς θεᾶς ἑπάξιος.
Χο. Ταὶ μὲν κυρίαν Ἀφροδίταν
Σταλόκων φερπεσούσαν ἀπ' αἰθέρος,
Ἀνεθρέψατο κόσμον ἁρμοζαὶ
Ἅλιος ἐνὶ κύμασι Νηρέυς. E
Ταὶ δ' Ὠκεανῦ παρὰ παγαῖς
Ζίλιος παρέκοιτιν ὀλυμπίου
Λευκώλενον ἐυζέσι κόλποις
Ἤραν, ἐτιθήνατο Τηθύς.
Κορυφαῖσι δ' κρατὸς ἐν ἀφδίτου,
ἀλόχευσε χόρης ἄβρομον φυαὶ

A sole quum procul in tenebris abditus
Incomposito in lecto cubans distorqueor.
Adest animus, adest voluntas sæpius
Vt in pedes me conijciam, fores petens,
Sed corpus imbecille vota deserit.
At anime propera, pauperem podagricum
Sciens esse, & inter mortuos hunc ponito,
O bambulare qui nequit, licèt velit.
Sed eia.
Quænam ista turba est, qui manu fustes tenent.
Cincti coronis frondis Acteæ caput:
Cuius celebrant ebrium Dei chorum?
An Phœbe Pæan numen extollunt tuum?
At Delphica nulla cingit illos laurea.
An fors canitur laus aliqua Bacchanalium?
Sed non adest signum comis hederaceum.
Age qui, vel vndenam venitis hospites,
Exponite nobis, veráque fateamini.
Et quam Deam canatis amici dicite.
Cho. At tu quis es, vel vnde nos interrogas?
Vt enim baculus, gressúsque nobis indicant,
Mysten videmus insuperabilis Deæ.
Pod. Vnus quidem sum: sed Deam non dedecens.
Ch. Venerem sacræ Deam Cypri,
Ex ætheris ortam semine,
Nutrijt in æquoreis aquis
Nereus decentem fabricam.
At Tethis in lato sinu,
Oceani Iunonem in alueis,
Olympij vxorem Iouis,
Nutriuit vlnis candidam,
Summúsque diuûm Iupiter
Est virginis interritam

Κρονίδας, μὲν ἄριστος ὀλυμπίων,
Ταὶ ἐχεκύδιμον Ἀθάναν.
Ταὶ δ' ἡμετέραν θεὸν ὀλβίαν,
ὁ γέρων λιπαρείσιν ἐν ἀγκάλαις
Πρώταν ἐλόχευσεν Ὀφίων
ὅτ' ἐπαύσατο μὲν σκότιον φάος, A
αἰθέτειλέ τε λαμπέτις ἠώς,
Καὶ παμφαὲς ἀελίου σέλας,
Τότε καὶ Ποδάργας ἐφάην κράτος.
ὅτε γὰ λαγόναν σε τεκοῦσα
μοῖρα, Κλωθὼ τότ' ἔλουσεν, B
ἐγέλασεν ἅπαν σέλας οὐρανῦ,
Μέγα δ' ἔκτυπεν εὔδιος αἰθὴρ,
Τύνδ' ἐυγλαγέτοις ἐνὶ μαζοῖς
ἔνολβος ἐθρέψατο Πλούτων.
Πο. Τίοτ δ' ἐν τελεταῖς ὀργιάζει θεσπόλοις; C
Χο. οὐχ ἅμμα λάβεσιν θεσμόμιμον ἀπὸ σόματος σιδάρεον,
Οὐ τειχὸς ἀφέτευ λυγίζεται φοφαῖσιν ἀυχίν,
Οὐδὲ πολυκρότοις ἀσφαγάλοις πέπλημε νῶτα,
Οὐδ' ὠμὰ λακιστὰ κρέα σιτούμεθα ταύρων;
ὅτι δὲ πελείας ἔαρι βρύει τὸ λεπτὸν ἄνθος, D
Καὶ πολυκέλαδος κόσυφος ὀπὶ κλάδοισιν ᾄδει,
τότε διὰ μελέων ὀξὺ βέλος πέπηγε μύσεως,
ἀφανὲς, χρύσιον, δεδυκὸς ὑπὸ μυχοῖσι γύων,
Πόθα. χόνυ. κοτύλιν. ἀσφαγάλοις. ἰσχία. μηρούς.
χεῖρας. ὠμοπλάτας. βραχίονας. κόρωνα. καρπούς. E
ἔδεται. νέμεται. φλέγει. κρατεῖ. πυροῖ. μαλάσσει,
Μέχρις αὖ ἡ θεὸς τὸν πόνον ἀποφυγεῖν κελεύσῃ.
Πο. Εἶς ἄρα κἀγὼ τῶν καθαρσιασμένων
ἔλαθον ὑπάρχων; τοι γὰ ἡκέτω θρεσμὸς
Δαίμων φανείσα. σιὼ δ' ἐγὼ μύσεως ὁμῶς,
ὕμνων καπάρξω τὸ ποδαργῶν ᾠδῶν μέλος.
Χο σίγα μὴ αἰθὴρ, καὶ γλώσσης ἔσω.

Enixus indolem vertice,
Turbas mouentem Palladem.
Sed hanc beatam Deam
Primam cubitis Ophion senex
In delicatis protulit.
Quum desijt tenebrosa lux,
Auoráque orta est lucifera,&
Sol cuncta lustrans, tum simul
Se vis Podagræ protulit.
Te prodeuntem ex ilibus
Parcæ,abluit Clotho:ætheris
Risitque vultus splendidus,
Cœlo sereno detonans.
Háncque in papillis nutrijt
Pluto beatus lacteis.
Pod. Sed qualibus sacris ministros excitat?
Cho. Ex ore ferreo sanguinem non fundimus:
Non illigatur flexibus colli pilus,
Nec terga talis perstrepunt sonantibus:
Nec frusta crudæ pascimur carnis boum.
Quum vere tenuis pullulat flos vlmeus,
Meruláque ramis insidet loquacula,
Sagitta mystis tunc acuta figitur,
Subítque clanculum artuum penetralia.
Pedem,genu,cauósque nodos ossium,
Talósque,coxas,crura,scapulas,& manus,
Brachiáque,carpósque,artuum & cauernulas,
Depascitur,vorat,vrit,inflammat,tenet,
Mollítque dum Dea linquere membra iusserit.
Pod. Ex initiatis vnus ergo,& nescius,
Eram:proinde mitis accedat Dea.
Simúlque cum mystis ego hymnos ordiar,
Solitum podagricis modulatutus melos.
Cho. Tranquillus æther esto nunc:

Καὶ πᾶς ποδαγρῶν, εὐφημείτω.
ἴδε πρὸς ὀμέλας κλινοχαρὴς
Βαίνει δαίμων, σκίμπτων βάσιν σπειζομένη.
Χαίρεις μακάρων πολυφαοτάτη,
Καὶ σῆς πρεσπόλοις ἵλαος ἔλθοις, A
ὄμματι φαιδρῷ. δίπους ὃ πόνοις λύσιν ὠκεῖαν,
Ταῖσδ' ἐπαοιναῖς ὥρεσις.
Πο. Τίς τὴν ἀνίκητόν με διακόπτειν πόνων,
Οὐκ οἶδε ποδάγραν τῶν ἐπὶ χθονὸς βροτῶν;
ἰῶ οὔτε λιβαίων ἀτμὶς ἐξιλάσκεται, B
Οὔτε χυδὲν αἷμα βωμίοις παρ' ἐμπύρεις,
Οὐ ναὸς ὅλβου πειπρεμὴς ἀγάλμασιν.
ἰῶ οὔτε Παιὰν φαρμάκοις νικᾷν δύνει,
πάντων ἰατρὸς τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν.
Οὐ παῖς ὁ Φοίβου πολυμαθὴς Ἀσκληπιός. C
ἐξ οὗ γὰ ἐφύη πρῶτον ἀνθρώποις νόσος,
Τολμῶσι πάντες τοὐμὸν ἐκβαλεῖν δένος,
Κυκῶντες ἀεὶ φαρμάκων τεχνήματα.
Ἄλλος γὰ ἄλλῳ ἐπ' ἐμοὶ πειράζει τέχνῃ.
Τείβοισιν ἀρνόγλωσσα, καὶ σέλινά μοι, D
Καὶ φύλλα θριδάκων, καὶ νομαίαν ἀνδράχνην.
ἄλλοι, πράσιον. οἱ δ', πταρμηγίτονα
ἄλλοι, κνίδας τείβοισιν. ἄλλοι, σύμφυτον.
Ἄλλοι, φακοὺς φέρουσι τοὺς ἐκ τελμάτων.
παφλίνιον ἔφθόν. οἱ δ', φύλλα θρσικᾶν.
ὑοσκύαμον. μήκωνα. βολβούς. σίδια. E
ψύλλιον. λίβανον. ῥίζαν ἐλλεβόρου. νίτρον.
Τῆλιν μετ' οἴνου. γυαίνιν. κολλάμφακον.
κυπαιρισσίνην κιττίδα. γύψον κεδρίνην.
Κεράμβης ἀπέφθου φύλλα. γύψον ἐκ Γάρου.
ἀπυρήθρους ὀρείας αἰγός. ἀνθρώπου κόπρον.
Ἄλευρα κυάμων. ἄνθος ἀσίου λίθου.
ἴχνη φρύνους. μυγαλᾶς. σαύρας. γαλᾶς.

Linguisfaueant podagrici:
En nixa baculo, diligens
Lectos, ad aras it Dea.
Salue Deûm mitissima,
Famulis veni mitis tuis,
Vultu sereno: veréque hoc
Nos libera doloribus.

Podagra.

Quis est hominum, cui non ego insuperabilis
Regina morborum Podagra nota sim?
Quam nulla placant thura fumigantia,
Affusus aris nec cruor ardentibus,
Suspensa templis diuitum aut donaria.
Nec ipse Pæon omnium cœlestium
Medicus deorum vincere pharmacis potest,
Phœbi-ue doctus filius Aesculapius.
Mortalium ex quo siquidem fuit genus,
Omnes meas vires retundere gestiunt,
Omnémque turbant pharmacorum industriam,
Plantaginem terunt, apijque semina,
Foliáque lactucarum, & agreste peplion,
Et marrubium amnicolámque potamogetona:
Alij Cnidas terunt, alijque symphytum,
Lentes paluſtres, pastinacámque illinunt
Coctam, foliáque persica, atque hyoscyamum,
Bulbos, papauer, malicorium, psyllium,
Thus, atque radicem ellebori, nitrum, merum
Cum fœnogræco, gyrinen, collamphacon,
Gallam cupressi, pollinem hordeaceum,
Crudæque crambes folia, gypsúmque ex garo
Capræque simum monticolæ, stercus viri,
Fabásque molitas, Asij florem lapidis,
Alij rubetas, quósque araneos vocant

Βαβάκχις. ὑαίνας. τραγελάφους. ἀλώπεκας.
Ποῖον μέταλλον οὐ πεπείραται βροτῶν;
Τίς οὐχὶ χυμός; ποῖον οὐ δένδρου δάκρυ;
Ζώων ἁπάντων, ὁσα. νεῦρα. δέρματα.
Στέαρ. αἷμα. μυελὸς. οὖθαρ. ἀπόπατος. γάλα.
Πίνουσιν οἱ μὲν, τὸ δὲ τεττάρων ἄκος.
Οἱ δ', τὸ δ' ὀκτώ. τὸ δ' ἑπτὰ, πλείονες.
Ἄλλος δ' πίνων τὴν ἱερὰν, καθαίρεται.
Ἄλλος ἐπ' ἀοιδαῖς ὀπίζεται, ἐμπαίζεται.
Ἰαδαῖος ἕτερον μῶρον ἐξάδει λαβών.
ὁδὲ, θεραπείαν ἔλαβε παρὰ τῆς κραίνης.
ἐγὼ δ', τούτοις πᾶσιν οἰμώζειν λέγω.
Καὶ τοῖς ποιοῦσι ταῦτα, κ' πειρῶσί με,
Εἴωθ' ἁπαντᾶν μᾶλλον ἠρίλωτερα.
τοῖς δ' φερνᾶσι μηδὲν ἀντέξουμι ἐμοὶ,
ὅπτιον ἔχω νοῦν, ξυμφυής τε γίγνομαι.
ὁ γὰρ μεταλαβὼν τῶν ἐμῶν μυστηρίων,
Πρῶτον μὲν ἀνδρὸς ἀνοσιωτῆν διδάσκεται,
Τέρπων ἅπαντας, εὐστομώτερος λέγων λόγους.
Πᾶσιν δ' ὁρᾶται μὴ γέλωτος, καὶ κρότου,
ὅτε σὺν λουτρὰ φερόμενος βαστάζεται.
ἄτλου γὰρ, ὦ εἶπεν Ὁμηρος, ἥδ' ἐμὲ ἐγὼ,
Βαίνουσ' ἐπ' ἀνδρῶν κρᾶτα, καὶ βάσεις ποδῶν
ἁπαλὰς ἔχουσα. παρὰ δ' τοῖς πολλοῖς βροτῶν,
Ποδάγρα καλοῦμαι, γιγνομένη ποδῶν ἄχρα.
ἀλλ' εἷα μύσαι πάντες ὀρχίων ἐμῶν,
Γεραίρεθ' ὕμνοις τὴν ἀείκλυτον θεάν.
Χο. ἀδαμαντόπουν ἥδος ἔχουσα κόρᾳ,
Πολυθρύλητε, ὀβριμόθυμε θεὰ,
Κλῦθ' σῶν ἱερῶν μερόπων ἐνοπάς.
Μέγα σὸν κράτος ὀλβιόφρον Ποδάγρα.
Ταὶ, καὶ Διὸς οὐκ ἔφευγε βέλος;
Τρομεῖ δέ σε κύμαθ' ἁλὸς βαθεῖης;

Ar me

Mures, lacertas, atque mustelas coquunt,
Ranas, hyænas, tragelaphos, vulpeculas.
Cuius metalli, haud facta sunt pericula?
Quis non probatus succus, & lachryma arboris?
Animalium omnium ossa, nerui, tergora,
Adeps, cruor, medulla, lotium, merda, lac?
Alij remedium quatuor ex rebus bibunt,
Alij quidem ex octo, & quę septem plurimi:
Alius bibens sacram, repurgari studet,
Aut carminibus animum adhibens illuditur.
Iudæus excantat fatuum nactus alium:
Rursus alius à fonte remedium petit,
Omnes sed illos iubeo plorare: atque sic
Tentantibus me, occurrere iracundior
Soleo: sed in me excogitantibus nihil
Mitem & benignam præsto mę: nam qui meis
Communicat mysterijs, primùm statim
Loqui docetur suauiter, dehinc iocis
Oblectat omnes: cúmque risu cernitur,
Plausúque cunctis, fertur is vt in balneum.
Quam dixit Aten ille Homerus, illa sum:
Caput virorum calco: plantas occupo.
Pedum tenellas: cúmque sim ποδὰς ὠκέας,
Vulgo podagra dicor. At meorum agite
Mystæ orgiorum, canite non victam Deam.
Chorus,
O nympha ingenium adamantinum habens,
Multipotens, animo Dea valido,
Audi vota tuorum supplicum.
Magna potentia, vis tua magna,
O regina opulenta Podagra,
Quam Iouis horret pernix telum,
Quámque profundi fluctus pelagi,

Τρομέει βασιλεὺς ἐνέρων ἄϊδης.
Επδεσμοχαρές. καπακλινοβατές.
Κωλυσοδρομα. βασανασεφαλα.
Σφυρεφηπσπυρα. μυλισαψεδάφα.
δοιδυκωφόβα. γονυκλαυσαχύπνα.
Πεεικονδυλοπωεστίλα.
Γουναμψεπικυρτε Ποδάγρα.
Αγγε. δέσπουνα, χαιρείω γὸ λώτησας ποδί,
Ακουε. ἔπες γὸ ὡς ἐτώσιον φέρω,
Αλλ' ἔστι πρᾶξις τῶν λόγων συμέμπορος.
Εγὼ γὸ ὡς ἔταξας ἠρέμᾳ ποδί,
Πόλεις ἰχνεύων, πάππας ἠρεύνων δόμους
μαθεῖν πυθῶν, εἴπις σὸν ἐ τιμᾷ κράτος.
Καὶ τῶν μὲν ἄλλων, ἥσυχον εἶδον φρένα,
Νικωμένων ἅπαντα σεῖν βίᾳ χερσίν.
Δύω ὃ τώδε φῶτε τολμηρὼ θρέψει,
Εφεδρεύετίλαοῖσι, καὶ κατωμύτλω,
Ως ὡς ἔστι σὸν κράτος σεβάσμιον,
Αλλ' ἔκβολον ζερτῶν σε θησίσιν ζίου.
Διόσδρ κρατεικῶς σωμοχμάσας δέσμιῳ πόδα,
Πεμπᾶιος ἥκω, φάδια διανύσας δύο.
Πο. Ως κραιπνὸς ἔπης ἀγγέλων ὤκιστέ μοι.
Τίπος ὃ κὴ γῆς ὄρια δυσβάτου λιπὼν,
ἥκεις; σαφῶς μὑσον, ὡς ἴδω τάχος.
ἄγγε. ἐσχατον μὲν ἔλιπον πέντε βαθμῶν κλίμακα,
Ξύλων πρέμουσαν διαλύτοισιν ἁρμογαῖς,
ὅθεν με δέχεται καρδυβαλλῶδες πέδον,
Σκληροῖσι ταρσοῖς αὐτερεῖδον κρούμασιν.
ὅσδρ διανύζας ἴχνεσιν ἀλγεινοῖς ἐγὼ,
ἐρωμιδίω χαλιξὶν ἐσέβην ὁδὸν,
Καὶ δυσπάτητον ὀξέσι κέντροις λίθων.
Μεθ' ὃ ὀλίσθω σῶριπεσὼν λείας ὁδοῦ,
ἔπεσον δὸ εἰς τοσῶνδε. διάλυτος δέ μοι

Quam rex Orci trepidat Pluto.
O gaudens nodis, lectigrada,
Curſiuetans, talorum tortrix,
Calcicrematrix, malehumitanga,
Oſſitremenda, genufraga, pernox,
Articulos cruciandi cupida,
Curuigenuflexa, potens Podagra.

Nuncius.

Domina peropportuna te fers obviam,
Audi, neque enim tibi nuntium fero friuolum,
Sed ſocia verbis ipſa res adiungitur.
Nam ciuitates dum tuo iuſſu, pede
Lento peragrans, ſcrutor omnes per domos
Numquis tuam non hîc colat potentiam:
Alios tuarum vi manuum ſat reppeti
Regina domitos, mente bona quieſcere:
Audaculi ſed hi duo temerarij
Præſente turba d ecerabant acriter
Venerabilem non eſſe tuam potentiam,
Sed eijciendam de genere mortalium,
Quare potenti vinculo tenens pedem,
Stadia duo emenſus venio quinta die.

Pod. Quàm ſubitus ades ô nuntie velociſſime.
Sed queis relictis inuijs oris venis?
Clarè refer quò celeritatem intelligam.

Nun. Quinque graduum ſcalas reliqui primitus,
Tremulâſque luxatis trabium compagibus:
Deinde ſternax me excipit mox area,
Duris renitens ad pedes impulſibus.
Quod iter vbi confeci grauibus veſtigijs,
Stratam ſilicibus ingrediebar ſemitam,
Itúque ſcrupulis acutis aſperam.
Hinc incidens in lubricam, & planam viam,

ἔσυρεν ὀπίσω πηλὸς ἀθεμὶν σφυρόν.
Δι' ἧς περῶντι, νότιος ὢν μελῶν ἱδρὼς
ῥέει, βάσιν μου σαθρὸν ἐκλυομένου.
ὅθεν με δέχεται παῖ δέμας κεκμηκότα,
Πλατεῖα μὲ κέλευθος, ἀλλ' ἐκ ἀσφαλές.
Τὰ μὲν γὰρ, ἔνθεν, τάδ' ἐκεῖθεν ὀχήματα,
ἤπειγεν. ἰωάγκαζεν. ἔσπευχε τρέχειν.
ἐγὼ δ' ἀνωθρὸν ἐλαφρὰ κουφίζων πόδα,
Δόχμιος ἔβαινον εἰσόδου πέζαν στενὴν,
ἕως ἀπήνη παρ-δραμὴ βοχλάτος.
Μύσης γὰρ ὢν σὸς, ταχὺ τρέχειν ἐκ ἔφθεγον
Πο. ἐκ εἰς μάτην βέλπτισε πρᾶξις ἥδε σοι
ὀρθῶς πέπρεγκται, τῇδε σὴ προθυμία
ἔσωσι πιμαῖς ἀντισηκώσω χάριν.
ἔσω δέ σοι δώρημα θυμῆρες τόδε,
ἐξῆς τελετῆς πειράσῃ κούφων πόνων.
ὑμεῖς δ' μαρὴ, καὶ θεοῖς ἐχθίστατοι,
Τίνες πότ' ὄντες, ἢ πίνων πεφυκότες,
Τολμᾶτε Ποδάγρας ἀθαμίλλᾶσθαι κράτεϊ
Τῆς, οὐδὲ ὁ Κεγκίδας οἶδε νικῆσαι βίαν.
Λέγετ' ὦ κάκιστοι. καὶ γὰρ ἡρώων ἐγὼ
ἔδαμασα πλείστους, καί γ' ὑπίσχυται σοφοί.
Πέλοπος ποδάρκης, ποδαγρὸς ὢν, ἐκλήϊζετο.
ἔθανε δ' Ἀχιλλεὺς ποδαγρὸς ὢν, ὁ Πηλέως.
ὁ Βελλεροφόντης ποδαγρὸς ὢν, ἐμαρτύρει.
Θηβῶν δυνάστης Οἰδίπους, ποδαγρὸς ἦν.
ἐκ τῶν Πελοπιδῶν, ποδαγρὸς ἦν ὁ Πλεισθένης.
Ποίαντος υἱὸς ποδαγρὸς ὢν, ἦρχε τόλου.
ἄλλος ποδάρκης, Θεσσαλῶν ἦν ἡγεμών.
ὃς ἐπίσδην ἔπεσε Πρωτεσίλαος ἐν μάχῃ,
ὅμως ποδαγρὸς ὢν, καὶ πονῶν, ἦρχε τόλου.
Ἰθάκης ἄνακτα λαερτιάδην Ὀδυσσέα,
ἐγὼ κατέπεφνον, ἐκ ἀκμὴν πεπληγότα.

Dum propero progredi, ſolutum retrahit
Calces malè firmas ilico cœnum retro:
Quà tranſeunti liquidus & membris mihi
Sudor fluebat, æger vt feſſum gradus
Deficeret. inde laſſus omni corpore,
Latam quidem, at tutam minùs inſiſto viam:
Varijs & hinc, & inde me vehiculis,
Vt currerem, cogentibus, & vrgentibus.
Quare celeriter ſubleuans ſegnem pedem,
Tranſuerſus occurſum fugiens, ceſſi loco,
Donec citis quadriga tranſiret rotis:
Myſtes enim tuus nequibam currere.
Pod. Non iſta gratis geſta rectè res erit,
Mi nuncie: tuæ nanque promptitudini,
Parem rependam gratiam pretio pari:
Gratum iſtud eſto præmium triennio
Toto dolores perpeti tantùm leues.
Sed vos ſceleſti Dij & inuiſiſſimi,
Quinam, vel à quibus parentibus editi
Audetis obniti Podagræ potentiæ,
Cuius ſuperare vim nequit Saturnius?
Heus dicite peſſimi. Quoniam heroas ego
Quamplurimos domui, ſapientes vt ſciunt:
Priamus pede celer ille, eanitur podagricus,
Perijt podagra Peleo Achilles ſatus:
Et Bellerophontes podagricus me pertulit,
Potenſque Thebarum Oedipus podagricus,
Et ex Pelopidis podagricus erat Pliſthenes.
Et filius Pæantis etiam podagricus
Claſſi imperauit: fuit & alius celer
Dux Theſſalorum, qui ſimul atque prælio
Victus ceciderat Proteſilaus, præfuit
Claſſi, podagricus licèt, & æger foret.

ὡς ἔτι χαιρήσοντες ὦ δυσδαίμονες,
ἴσην παθηδὼ κόλασιν οἷς δεδράκατε.
Ια. Σύεσι μὲν ἐσμὲν, ἐκ Δαμασκῆ τῷ γύει,
Λιμῷ τ' πολλῷ, καὶ πενίᾳ κρατούμενοι,
Γῆν, καὶ θάλασσαν ἐφέποντες πλανώμενοι, A
ἔχοντες ἡ χείσια παιρροδώκητον τόδε,
ἐν ᾧ παρηορεῦμεν ἀλγεινοτάτων πόνους.
Πο. Τί δὴ τὸ χείσιον, καὶ τίς ἡ σκευὴ, φράσον.
Ια. Μύσης με σηκῶν ὄχλος, ἐκ ἐᾷ φράσαι,
Καὶ λοιδορεῖσθαι τοὺς ἐντολὴ παιρός. B
ὃς ἔταξε κεύθειν φαρμάκου μέγα δένος,
ὃ κἀ σὲ παύειν οἶδεν ἠχιωμένον.
Πο. Εἶτ' ὦ κατάρατοι, καὶ κακῶς ὀλούμενοι,
ἔστιν τις ἐν γῇ φαρμάκου δρᾶσις τόση, C
ὃ χαίδειν, οἷδε τὴν ἐμὴν παῦσαι βίαν;
ἀλλ' εἶα. πῶδε σύμβασιν συνθώμεθα,
Καὶ πειράσωμεν εἴτε φαρμάκου δένος
ὑπέρτερον πέφυκεν, εἴτ' ἐμαὶ φλόγες.
δεῦτ' ὦ σκυθρωπὰ παίτοθεν ποτώμενα
Βάσανοι, παρέδροι τῶν ἐμῶν βακχευμάτων, D
Πελοπίδαι ἄωτον. καὶ σὺ μὲν πεδῶν ἄκρους
φλέγμαινε ταρσοὺς δακτύλων πεδῶν ἄχει.
Σὺ δ', σφυρῶν ἴξαι ἔμβαινε. σὺ δ', μηρῶν ἄπο,
ἐς γόνατα λειβὲ πικρῶν ἰχώρων βάθος.
ὑμεῖς δ', χειρῶν δακτύλοις λυμίζετε. E
Πο. ἰδοὺ ὡς ἔταξας. πάντα σοι δεδράκαμεν.
Κεῖνται βοῶντες οἱ ταλαίπωροι μόγα,
ἅπαντα γῆκε περισβολῇ φρεβλούμενοι.
Πο. Φέρετ' ὦ ξένοι μάθωμεν ἀξενέστατον,
Εἰ χαίδειν ὑμᾶς φάρμακον τόδ' ὠφελεῖ.
Εἰ γὲ σαφῶς τόδ' ὄψιν ἀπόξουν ἐμοὶ,
Λιπῶσα γαῖαν, εἰς μυχοὺς εἶμι χθονὸς,
ἄϊστος, ἀφανὴς, πύματα ταρταρᾳ βάθη.

Ithacæ quoque principem Laërtis filium
Vlyssem ego, non spina necuit *trigonos*.
Nunquam ergo gauisuri ô calamitosissimi
Pœnam patiamini meritis vestris parem.
Med. Syri quidem genere Damascæni sumus,
Multa fame verò coacti, & inopia
Terram, & mare peragramus, errantes, vagi.
Habemus autem quod pater vnguentum dedit.
Per hoc mala consolamur ægrotantium.
Pod. Dicas quod vnguentum & quis apparatus hîc.
Med. Mystæ eloqui me sacramentum non sinit,
Nec vltimum morientis edictum patris,
Qui iussit hanc celare nos vîm pharmaci,
Quod sæuientem te quoque scit compescere.
Pod. An igitur ô execrabiles, malè perditi,
Vllius vsquam tanta vis est pharmaci,
Meam quod inunctum vim sciat compescere?
Sed sine paciscamur, age tali fœdere,
Et experiamur anne virtus pharmaci
Futura sit superior, an flammæ meæ.
Huc ô seuera statim vndique conuolantia
Tormenta præsides meæ vesaniæ
Ocyus adeste: túque soleas infimas
Pedum sub ipsos vsque digitos vrito,
Tu calcibus insili, profundam tu riges,
A femoribus ad genua tabem felleam:
At vos manuum repentè digitos flectite.
Tor. En imperata singula fecimus tibi.
Iacent, miserique clamitant grauissimè,
Per omnia torti membra tuis complexibus.
Pod. Intelligamus hospites verissimè
Vobisne prosit illitum hocce pharmacum.
Nam si palam sit istud aduersum mihi,
Mundum relinquens ibo sub terræ sinus

Ια. ἰδοὺ κέχρισται, κοὐ χαλᾷ φλογμὸν πόνων.
Οἴμοι. πεπαίγε. τέθνημαι. διόλλυμαι.
ἅπαν πέπαρμαι γῆν ἀσκόπῳ κακῷ.
Οἰ Ζεὺς κεραυνῶ τοῖον ἀώρει βέλος,
Οὐδεὶς θαλάσσης τοῖα μαίεται κλύδων,
Οὐδὲ τροζηνὶ λαίλαπος τόση βία. A
Μὴ κάρχαρον πορδεῖ με δῆγμα Κερβέρου;
Μή πις ἐχίδνης ἰὸς ἀμφιδόσκεται,
ἢ διαβρεχὴς ἰχὼρ κενταύρου πέπλος;
ἑλέσθε σ' ἄνασσα. φάρμακον γὰρ οὔτ' ἐμόν,
Οὔτ' ἄλλο, δύναται σὸν ἀναχαιτίσαι δέμας. B
Ψήφοις ὁ πάτας, πᾶν ἔθνος νικᾷς βροτῶν.
πο. παύεσθε βάσανοι, καὶ πόνοις μείωσατε
Τῶν μεταδοούντων εἰς ἐμὲ θεῶν ἕνεκ' μολεῖν.
Γιγνωσκέτω δ' πᾶς τις, ὡς μόνη θεῶν C
ἄτευκτος οὖσα, φαρμάκοις οὐ πείθομαι.
Χο. οὔτε Διὸς βεσπτὰς, Σαλμωνέως ἕεισεν εἶα,
ἀλλ' ἔθυσε φλογέεντι δαμεῖσα θεὸς φρένα βέλει.
ὦ ἐείσας ἐχάρη Φοίβῳ σύτευος Μαρσύας,
Ἀλλὰ λιγὺ ψάλλει κείνου πρὸ δέρμα Πύθιος. D
πέπονθε δείμησεν δ' ἕεν τοκὰς ἔχε Νιόβη,
ἀλλ' ἔτι μυρομένη, σεσηχέει πολὺ δάκρυ Σιπύλῳ.
μαινὰς δ' ἀφ' ἅρπης, Τειτωνίδος ἦλθεν εἰς ἕεν,
ἀλλ' ὀλέσατο τὸν, καὶ νιὺ ἔτι νήματα πλέκει.
Οὐ γὰρ ἴσον μακάρων ὀργαῖς, θράσος δὲ μερόπων, E
ὡς Διός. ὡς Λητοῦς. ὡς Παλλάδος. ὡς Πυθίου.
ἅπτου ὦ παίδημε φέρεις ἄλγεα Ποδάρκα.
Κῆφον. ἐλαφρόν. ἄδειμν. βεσχυσλαβές. ἀνώδυνον.
εὔφορον. εὐληκτον. ὀλιγοδρανές. εὐπετέπατον.
πολλαὶ μοῖραι τῶν ἀτυχούντων.
Μελέτα ὁ πόνων, καὶ τὸ σωπᾶν,
τὸν παθαγένησας παρεμυθέω.
ἔστιν εὐθυμως ὦ σωγᾶν κλυεσι λήσεσθε

Obſcura,& ignota in profunda Tartara.
Med. En vnximus,flammæ dolores nec leuat.
Hei mihi,papæ miſer diſcrucior, intereo,
Omnia populatur membra mea cæcum malum,
Non Iupiter fert tale telum fulminis,
Non vlla ſic procella ſæuit æquoris,
Non impetuoſi tanta vis eſt turbinis,
An aſperos ſuſtineo morſus Cerberi?
Num virus Echidnæ membra mea depaſcitur?
An tunica ſanie tincta Neſſi ſanguinis?
O Dea miſerêre:nam neque meum pharmacum,
Nec aliud inhibere poterit curſum tuum,
Victrix ſed omnium omnibus es ſuffragijs.
Pod. Deſinite nunc tormenta,dolores cedite,
Mecum quia cœptæ litis illos pœnitet.
Et norit vnuſquiſque me ſolam omnium
Illachrymabilem,& immedicabilem Deam.
Cho. Cum Ioue Salmoneus certare volens tonitribus
Fumigero perijt repreſſus numinis iaculo.
Pœnituit Phœbo congreſſum Marſyam ſatyrum,
Quando cutim circum canit eius ſuaue Pythius.
Litis habet luctum memorem quoque fœta Niobe:
Nanque & adhuc lugens Sipylum rigat vda lachrymis.
Mæonis ad lites Arachne,quia Pallada vocat,
Perdita,nunc ſcelus id teſtantia ſtamina plicat.
Impar enim eſt diuorum affectibus humana vis,
Vt Iouis,vt Latonæ,vt Palladis,vtque Pythij.
Mites, atque leues,celeréſque, breuéſque dolores,
Sedari,ferri, faciléſque abſiſtere,& inualidos,
Neue graues pedibus fer,vbique Podagra celebris.
Multæ ſunt formæ miſerorum:
Sed podagros morbi ſoletur
Exercitium & conſuetudo.
Quare eritis ſocij immemores cruciatuum.

Πόνων, οὐ τὰ δοκησέντ' ἂν ἐτελέσθη,
Τοῖς δ' ἀδοκήτοις, πόρον εὗρεν θεός.
πᾶς ἀνεχέσθω τῶν παρόντων,
ἐμπαιζόμενος, καὶ σκωπτόμενος.
ἤθιον γὰρ ἦν τόδε πρᾶγμα. A

ΩΚΥΠΟΥΣ.

Ὠκύπους, Ποδαλειρίε, καὶ Ἀσκασίας υἱὸς ἐγένετο, κάλλει, καὶ B
δυνάμει διαφέρων, γυμνασίων τε, καὶ κυνηγεσίων μὴ ἀμελῶν. πολλάκις δ' θεωρῶν τὸν ἐχομένους ὑπὸ τῆς ἀτέκνου Ποδάγρας, κατεγέλα, φάσκων μηδὲν ὅλως εἶναι τὸ παθος. εἰ θεὸς τοίνυν ἀγαγακτεῖ, καὶ διὰ ποδῶν εἰσρέχει. τοῦδ' οὐτέτοκος φέροντος, καὶ ἀγουμένου, ὕπτιον ὅλως πίπτοντα ἡ θεός. C
Ἡ μὲν σκιὰ τὸ δέγματος, ὑπόκειται ἐν Θήβαις. Οδὲ χεὼς, σωίσηκεν ἐξ ὀπτωείων ποδαγρῶν, σωελεγχόντων τὸν Ὠκύπουν. Τὸ δ' δέγμα, τῶν παύ ἀσείων. Τὰ δὲ δέγματος πρόσωπα, Ποδάγρα. Ὠκύπους. Τροφεύς. Ἰατρός. Πόνος. Ἄγγελος. B

Περλογίζει δ' ἡ Ποδάγρα.

Εἰτὰ μὲν ἐν θεοῖσι, καὶ δυσώνυμος
Ποδάγρα κέκλημαι, δεινὸν ἀνθρώποις πάθος.
Δεσμῶ δ' νευείνοισι τοὺς πόδας βέγχεις, E
ἀρθρίσιν εἰσδεδεμένα μὴ νοουμένη.
Γελῶ δ' τὸν πλησίους ὑπ' ἐμοῦ,
Καὶ μὴ λέγοντας ἀτρεκῆ τῆς συμφορᾶς,
ἀλλ' εἰς ματαίαν πρόφασιν ἐξησκημένους.
ἅπας γὰρ αὐτὸν βουκολεῖ ψευδοδοξιῶν,
ὡς ἐνστεικὼς, ἢ πρεσκόψας που βάσιν,
λέγει φίλοισι μὴ φρόνιμος πὼ αἰτίαν.
ὃ μὴ λέγει γὰρ, ὡς θοκᾶν λαδεῖν πιαῖ,

Aequo animo, si placita non fiant,
Nec placitis iter inueniat Deus.
Quisquis es hic cui morbus grauis est,
Te ludi, ridérique feras,
Nam hæc huius natura rei est.

OCYPVS.

OCypus Podalirij, & Astasiæ filius fuit, pulchritudine ac viribus præstans, gymnasiorúmque & venationum in primis studiosus hic cùm sæpe videret eos qui à rigida Podagra detinerentur, irridere illos cœpit, dictitans nihil esse prorsum quod dolerent. Indignatur itaque Dea, ac pedes illius inuadit. Qui cum initio constanter ferret, ac morbum detrectaret, tandem à Dea totus prosternitur, & supinus decumbit. Scena quidem seu actio fabulæ intelligitur esse Thebis. Chorus autem ex popularibus eius loci podagricis constituitur, qui omnes Ocypum pariter coarguunt. Fabula est ex ijs quæ pro valdè vrbanis habentur: interlocutores fabulæ sunt, Podagra, Ocypus, Nutritor, Medicus, Labor, Nuntius.

Proloquitur autem Podagra.

GRauis hominibus, & inauspicati nominis
Podagra vocor, mortalibus dirum malum,
Quæ vinculis astringo nerueis pedes,
Ingressa clam sub artuum compagines.
Ridere verò soleo eos quos torqueo,
Dum proloqui veram mali causam haud volunt,
Aliámque fictam in promptu habeant, qua se tegant.
Quilibet enim se decipit mendacio,
Luxatum alicubi, aut grauiter allisum pedem
Dum dictitat, verámque causam supprimit.
Quod enim ipse celat, & latere alios cupit,

χρόνος δέ γ' ἔρπων, μιλύει καν μὴ θέλῃ.
Καὶ τότε δαμασθεὶς ὀρομάζας μου τοὔνομα,
πᾶσι θριάμβοις ἐμβεβάσακται φίλοις.
πόνος δέ μοι σωφρὸς ὅτι τῶν κακῶν.
ἐγὼ γὰ οὐδὲν εἰμι τούτου δίχα μόνη.
τοῦτ' οὖν δ' ἄκκει με, καὶ φρενῶν καθαπέτα,
ὅτι τὸν ἅπασιν ἄκτιον πόνον κακῶν,
Οὐδεὶς κακούργοις λοιδορεῖ θεσφημίαις,
ἀλλὰ κατ' ἐμοῦ πέμπουσι δυσφήμους ἀρὰς,
ὡς δεσμὸν ἐλπίζοντες ἐκφυγεῖν ἐμόν.
Τί ταῦτα φλυαρῶ, καὶ λέγω πόνος χάειν
παῖσιμι, μὴ φέρουσα τὴν ἐμὴν χολήν;
ὁ γὰ δόλων γναμπτὸς ὁ θρασὺς Ὠκύπους,
Φέρτερος καθ' ἡμῶν, μηδὲν εἶναί μέ τι λέγων.
ἐγὼ δ' ὑπ' ὀργῆς, ὡς γυνὴ δεδηγμένη,
αὐτέδακα τὸν ἀδιάφθιτον ἐυζύγου,
ὡς ἰὼ ἔδος μοι κοινὸν οὐδὲ τυχεῖν.
ἄδε δ' ὁ δεινὸς πόνος ἔχει λεπτὸν τάπον,
Καὶ τὴν βάσιν τυγμοῖσι βυπᾷ τὴν κάτω,
ὅδ' ὡς δ' ἐρέμοισιν, ἢ πάλιν πλήξας ἴχνος,
πλανᾷ γέροντα πολυπλανῆτον ἄθλιον.
Καὶ κλειψίχολον πόδα πιδεὶς ἰχνευμόνα,
Δύσνους ἀυτὸς ἐκ δόμων προσέρχεται.
ὀκν. πόθεν δ' ὁ δεινὸς κἠ ποδῶν οὗτος παρῶν,
ἄθαυμάστος, ἄβατος, ἄκατος πόνος;
Τείνω γ' νεῦρον οἷα τοξότης ἀνὴρ,
Βέλος προπέμπων, κὴ λέγειν βιάζεται,
τὸ τῶν πονουμένων ἔρατον στοιχεῖ χρόνῳ.
Τρ. ἔπαυρε σαυτὸν ὦ τέκνον, καὶ κούφισον,
Μήπως με πίπτων, καταβάλῃς σὺ χωλὸς ὤν.
ὀκν. ἰδοὺ κρατῶ σε δίχα βαρούς, κὴ πείθομαι.
Καὶ τὸν πονουμένα πόδα πιδῶ, κὴ καρτερῶ.
Νεωτέρῳ γὰ αἴχος ἐν πυκνὸν ἀεί,

Hoc tempus inuito arguit eo pòst tamen.
Ac tum domitus, veróque nomine me vocans
Geſtatur ab amicis, triumphus omnibus.
At verò ad hanc rem, adiutor eſt labor mihi.
Neque enim ſine hoc ego ſola quicquam potuero.
Hinc mordet illud, mihi & ferit præcordia,
Quòd author ille cùm mali ſit omnibus,
A nemine petitur maleficis conuicijs:
Sed imprecationibus diris petor,
Quaſi hoc modo mea effugere poſſint vincula.
Cur iſta nugor, nec ferens iram meam,
Non dico cuius gratia huc aduenerim?
Etenim Dolon generoſus audax Ocypus
Effertur in nos, nóſque dicit eſſe nil.
Irata verò, læſa ceu morſu mulier,
Læſi viciſſim hunc non medicabili malo,
Vt moris eſt mihi, pedis petere articulos,
Ac nunc quidem dirus Labor locum eum tenet,
Plantámque terebrat infimam ſtimulis ſuis.
At ille, ceu curſu, aut palæſtra, offenderit
Pedem, magiſtrum decipit, miſerum ſenem,
Sed bilioſum, ægrè mouens captum pedem,
Progreditur infœlix domo ipſus huc foras.
Ocy. Sed vnde acerbus venit in pedes dolor
Hic abſque vulnere, me nec ire, ſtare nec ſinens?
At neruum, vt arcu qui ſagittas emouet,
Intendo: iniqua cogit & vis proloqui,
Cedit dolentium vltimum iam tempori.
Nut. Attolle teipſum fili, & alleua, cadens
Ne fortè, tu qui claudus es, me deijcias.
Ocy. En teneo te abſque pondere, & tibi pareo,
Ægro pedi inſiſtens, dolorémque opprimens,
Nanque iuniori turpe, pueros inter, eſt,

ὑπηρέτης ἀδυνάτου γογγύζων γέρων.
Τερ. Μὴ, μή τι ταῦτα μῶρε, μή με κερτόμει.
μή μ' ὡς νέος κόμπαζε, τοῦτ' εἰδὼς, ὅτι
ἐν ταῖς ἀνάγκαις πᾶς γέρων δεῖ νέος.
πάλου λέγοντι. τὸ πέρας αὖ ὑποπάσω, A
ἔσην ὁ πρέσβις. σύσι' ὁ νέος, πίπλεις χαμαί.
ὠκυ. σὺ δ' αὖ σφαλῇς, πεπτωκὼς ἄπονος ὢν γέρων.
περιδυμία γὰρ, ἐν γέρουσι παρέπεται.
πρᾶξις δ' τούτοις, ὡς ἐτ' ὄζην ἔυτονος.
Τερ. Τί μοι σοφίζῃ, κοὐ λέγεις ὅπῃ πέπτωκ B
Πόνος περῆλθε σοῦ ποδὸς κοίλῃ βάσει;
ὠκυ. Δεδόμοισιν ἀσκῶν, κἄφρον ὡς τιθῶ πόδα,
Τρέχων ἔσειλα, καὶ συνεμίχθην πόνῳ.
Τερ. πάλιν πρέχ', ὥς τις εἶπεν, ὃς καθήμενος,
Πάγωνα τίλλῃ κουρέων ὑπ' ὠλένας. C
ὠκυ. ὠκῦν παλαίων, ὡς θέλων παρεμβολὴν
Βαλεῖν, ἐπλήγην. τοῦτο δὴ πίσευέ μοι.
Τερ. ποῖος γραπτὸς γέρονας, ἵνα παρεμβολὴν
Βάλλων σὺ πλαγῇς; πεισικλοῖς ψευδηλογῶν;
Τὸν αὐτὸν ἡμεῖς εἴχομεν λόγον ποτὲ, D
Μηδενὶ λέγοντες πλὴν ἀληθείαν φίλων.
Νῦν δ' εἰσορᾷς ἅπαντα ἐξ.
ὁ πόνος δ' ἐλελίξας ἐμμελῶς διαγράφῃ.
Ια. ποῖ ποῖ καθεύρω κλεινὸν Ωκύπουν φίλοι,
Τὸν πόδα πονοῦντα, κἀβάσιν παρειμένον;
Ιατρὸς γὰρ ὤν, ἔκλυον ὑπὸ φίλου πυὸς, E
πάροντα δεινὰ τοῦτον ἀσάτῳ πάθει.
ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ἐγγὺς ὀμμάτων ἐμῶν,
Κεῖται κατ' ἰυγὴς ὕπλιος βεβλημένος.
ἀσπάζομαί σε θεὸς θεῶν. καὶ σὺν,
Τί τοῦτο λέξον Ωκύπου τάχα.
Εἰ γὰρ μάθοιμι τυχὸν, ἴσως ἰάσομαι
Τὸ δεινὸν ἄλγος, τῷ πάθους πλὴν συμφορᾷ.

Obmurmurans miniſter, inualidus ſenex.
Nut. Ne, ne quid horum ſtulte, ne mihi obijce:
Iuueniliter ne melaceſſe, illud ſciens,
Quòd iuuenis eſt, quando eſt opus, quiuis ſenex,
Ac crede dicenti: vltimum hoc ſi ſubtraham,
Stabo ſenex, at tu iuuenis cades humi.
Ocy. Laboris expers tu ſenex labens cadis?
Siquidem parata in ſene voluntas ſemper eſt:
Sed res & opus haud quaquam in eo itidem vigent.
Nut. Sententias cur dicis, haud quonam modo
Plantam occupauit hic tui pedis labor?
Ocy. Ludendo curſu, dum leuem pono pedem,
Currens retorſi, & me implicauit hic labor.
Nut. Denuo igitur curre, vti monebat, qui ſedet,
Barbámque ſub tonſore vellit hiſpidus.
Ocy. Dum luctor ergo, ceu volens parembolam
Iacere, hanc plagam tuli: mihi tu hoc credito.
Nut. Qualis fuiſti miles, vt parembolam
Iaciens, plagam ferres? refers mendacia,
Eadem iſta diximus aliquando nos quoque,
Fatendo veritatem amico nemini.
At nunc vides vt cuncta, *deeſt quidpiam.*
Quaſſánſque facilè, intorquet huc illuc labor.
Med. At vbi, vbi, amici, reperiam inclytum Ocypum,
Et pede laborantem, & vacillantem gradu?
Medicus ego accepi ex amico quopiam
Premi dolore eum, ſtare propter quem nequit.
Sed ipſus hîc propè iacet ante oculos meos,
Stratus ſupino per cubile corpore.
Saluere iubeo per Deos te, ac tuum, *hic deeſt aliquid.*
Quid iſtud Ocype dic mihi ſtatim, *hic etiam deeſt aliquid.*
Si fortè enim cognoro, tollam forſitan
Grauem dolorem, cum mali cauſa graui.

ὠκυ. ἐρᾷς μὲ σωτῆρ, ἢ πάλιν σωτήειχε,
σάλπιγγος ἀυτῆς οὐῶρὰ ἔχων σωτήειχε,
δεινὸς πόνος μὲ τὸ ποδὸς δάκνει καλῶς.
δεινὸν γ' βῆμα, κοὐχ ἁπλῶν πιδῶ ποδί.
Ια. πόθεν; τί παθών; μείωσον. ἢ ποίῳ τρόπῳ;
Μαθὼν γὰρ ἀληθειαν ὁ ἰατρὸς ἀσφαλῶς,
χρεῖττον θεήσεται. σφάλλεται γ' μὴ μαθών.
ὠκυ. δρόμον τιν' ἀσκῶν, καὶ τέχνῃ γυμναστικῇ.
δεινῶς ἐπλήγην ὑπὸ φίλων ὁμιλίκων.
Ια. πῶς οὖν ἀνδρὸς οὐ πάρεστι φλεγμονὴ
τόπου κατ' αὐτὸ, κἀκ ἔχεις τιν' ἐμβοχήν;
ὠκυ. οὐ γὰρ στέγω τὰ δεσμὰ τῶν ἐειδίων,
συμορφίαν ἄχθησον εἰς πολλοὺς χαλῶ.
Ια. τί οὖν δοκεῖ σοι, καταχήσω σου τὸν πόδα;
εἰ γὰρ παρέξεις μοι, γνώσεις σε χρὴ,
ὡς ταῖς τομαῖσι πλεῖσον αἷμά σου κενῶ.
ὠκυ. ποίησον εἴ τι καινὸν ἐξευρεῖν ἔχεις,
ἵν' εὐθὺ δεινὸν ἐκ ποδῶν παύσῃς πόνον.
Ια. ἰδοὺ σιδηρόχαλκον ὀπφέρω τομέα,
ὀξεῖαν, αἱμόδιψαν, ἡμιεόγγυλον.
ὠκυ. ἔα. ἔα.
Τερ. σῶτερ, τί ποιεῖς; μὴ τύχοις σωτηρίας.
τολμᾷς σιδηρόπαστον ὀπβαλεῖν πόνον.
Μηδὲν καταιδὼς, θεοσφέρεις κακὸν ποσί.
ψευδὴς γὰρ ἔκλυες, ὧν ἔργων ἀκήκοας.
οὐ γὰρ πάλαισιν, ἢ δρόμοισιν ὡς λέγει,
ἀσκῶν ἐπλήγη. τοῦτο γοῦν ἄκουέ μου.
ἦλθεν μὲν οὖν τοσοῦτον ὑγιὴς ἐν δόμοις.
Φαγὼν γ' πολλὰ, καὶ πιὼν ὁ δυσγνώς,
Κλίνην ὑπῆρξε καταπεσὼν, ἄπνοῖ μόνος.
ἔπειτα νυκτὸς διυπνίσας, ἀνεβόησεν,
ὡς δαίμοσι πληγείς, καὶ πάντα φόβον λαβεῖν.
ἔλεξε δ' οἴμοι, ποδὲν ἔχω κακὸν τύχῃ.

At me

Ocy. At me vides ô Soter & Soteriche,
Tubæ ipsius nomen gerens Soteriche,
Sæuus dolor pedem mihi arrodit malè,
Gressúmque timidè facio, & haud planum pede.
Med. Vnde, aut quid accidit, expedi, aut quibus modis?
Nam medicus audiens rem vt est, dempto metu
Melius adit, non audiens errat ferè.
Ocy. Dum exerceo cursu, & arte me gymnastica,
Me sauciauit quispiam coætaneus.
Med. Cur ergo non est tristis inflammatio
Inibi, nec vlla mitigans rigatio?
Ocy. Quoniam haud amo, ex lana illigata vincula,
Vt quæ afferant deformitatem inutilem.
Med. Quid ergo tibi videtur? incidam pedem,
Nam si hoc feres, scias licet, quàm plurimum
Exhauriam tibi secando sanguinem.
Ocy. Fac quicquid inuenire nunc nouum potes,
Vt me hoc pedum dolore liberes citò.
Med. Et sectionem acutam, & æriferream,
Cruoribibulam, semicuruam infero tibi.
Ocy. Sine, sine.
Nut. Soter quid agis? tibi ne accidat Soteria.
Adhibere ferrisatum laborem sustines.
Malúmque, nil planè sciens, infers pedi.
Deceptus etenim audisti opera, quæ audisti modò.
Nam neque palæstra iste, neque cursu, vt dictitat,
Certando læsus est: id ergo ex me audias.
Principio enim, sanus quidem venit domum,
Post autem edens multum, & bibens miser,
Solus super lectum cadens, somnum capit.
Deinde excitatus nocte, clamat, dæmone vt
Perculsus, omnes vnde corripit metus.
Dicebat autem, vnde hoc malum mihi? heu miser,

Δαίμων τάχα κρατῶν ἔξω ποδὸς,
Πρὸς ταῦτα νυκτὸς ἀνακαθημένος μόνος.
ὁποῖα κῆρυξ ἐξεθρόμμ τὸν πόδα.
ἐπεὶ δ' ἀλέκτωρ ἡμέραν ἐσάλπισεν,
Οὗτος προσῶλθε, χεῖρα δεὶς ἐμοὶ πικρὰν, A
Θρίων, πυρέσσων, ἐπ' ἐμοὶ βάζων.
ἃ πρὶν δέ σοι κατεῖπε, πιὼν ἐψεύσατο,
Τὰ δεινὰ κρύπλων τῆς νόσου μυζήσια.
Ωκυ. Γέρων μὴν ἀεὶ τοῖς λόγοις ὀπλίζεται.
Καυχώμυλος τὰ πάντα, μηδὲν δέοντος. B
ὁ γὰρ ποτῶν τε, κἀ φίλοις ψευδῆ λέγων,
πεινῶντ' ἔοικε, μαστίχῳ μαστιμύφῳ.
Ια. πλανᾷς ἅπαντας. ἄλλα δ' ἐξ ἄλλων λέγεις,
Μέγων, πονεῖν μὴν. ὃ δ' πονεῖς, οὔπω λέγεις.
ὠκυ. πῶς οὖν φράσω σοι τὸ πάθος τὴν συμφορᾶς; C
πάσχων γὰρ, οὐδὲν οἶδα, πλὴν πονῶ μόνον.
Ια. ὅταν ἀφορμῆς δίχα ποιῇ τις τὸν πόδα,
πλάσσει τελοιπὸν οἷς θέλει κενοῖς λόγοις,
Εἰδὼς τὸ δεινὸν, ᾧ συνίζυκται κακῷ.
Καὶ νῦν μὴν ἀκμὴν εἶς.
ἐπὰν δ' ἀν τὸν ἕτερον ἀλγήσῃς πόδα,
ξένων, δακρύεις. ἐν δέ σοι φράσω θέλω. D
τῦτ' ἐς ἐκεῖνο κἂν θέλῃς, κἂν μὴ θέλῃς.
ὠκυ. πρὸς ἐς ἐκεῖνο; εἰπὲ, καὶ τί κλινίζεται.
Τερ. ἔχει μὲν ὄνομα συμφορᾶς χέρμον δίπλης.
ὠκυ. Οἴμοι. τί τῦτο; λέξον ὦ δέσποτα γέρον.
Τερ. ἐκ τῦ τόπου μὲν, οὗ πονεῖς, ἀρχὴν ἔχει. E
ὠκυ. ποδὸς μὲν ἀρχὴν ὄνομ' ἔχει καλῶς λέγεις;
Τερ. τούτῳ σὺ προσθες ὅπερ τέλει δεινὸν ἄγχαρ.
ὠκυ. καὶ πῶς μὲ τὸν δύσηνον ἔπῃ;
Τερ. δεινότερον οὖσα. φείδεται γὰρ οὐδενός.
ὠκυ. σωτὴρ, τί λέγεις; τί δέ με;
Ια. ἄφες με μικρόν. πλόγιμαι σοῦ χάριν

Fortasse dæmon potitur aliquis pede.
Noctu insuper solus quoque residens thoro,
Ceu præco lamentando prosequitur pedem.
At vbi diem iam gallus intonat tuba,
Accessit,& tristem mihi imposuit manum,
Plorans,febricitans,,corpori innitens meo.
Tibi verò, quæ dixit prius,mentitus est,
Sæva hæc volens morbi tegere mysteria.
Ocy. Verbis senex armatus omnis semper est:
Nil iactitans non,ast opere præstans parum.
Nam qui dolet,falsumque amicis disserit,
Similis edenti mastichen famelico est.
Med. Deludis omnes tu,aliáque alijs implicas,
Dicens dolere te,ast vbi doleas, tacens.
Ocy. Sed quomodo morbi tibi causam eloquar?
Nam doleo,verùm quod doleo,tantùm scio.
Med. Quando absque causa quispiam dolet pede?
Posthac inania verba fingit vt lubet,
Sciens graue illud,quo implicatus est malo.
Atque is etiamnum.*hic deest aliquid.*
Vbi verò & alterum pedem inuadet dolor,
Flebis gemens,at dicere vnum tibi volo,
Hoc illud est,nolis,velis,hoc illud est.
Ocy. Quid illud autem?quodnam nomen est ei?
Nut. Nomen quidem habet,è duplici factum malo.
Ocy. Hei mihi quid hoc?dic obsecrò te,dic senex.
Nut. Ab eo loco principium habet vbi nunc dolet.
Ocy. Quantum ergo dicis à pede initium habet.
Nut. In fine sæuæ ,nomen huic Agræ adijce.
Ocy. Quo me ergo pacto miserum adhuc?
Nut. Est sæua nempe ,nanquè parcit nemini.
Ocy. Soter quid ais?quid me autem?
Med. Paulum sinas me,negligor tui gratiâ.

Ωκυ. Τί ἔστι δεινόν, ἢ τί συμβέβηκέ σοι;
Ια. Εἰς δεῖ σ' ἀφικέσθαι πόνον ἥλθες ποδός.
Ωκυ. Οὐκοῦν με δεῖ παρεῖναι ἑξαυτλεῖν πόνους;
Ια. Χωλος μ' ἀεὶ ἦς, οὐδὲν ἔστι, μὴ φοβοῦ.
Ωκυ. Τί δ' ἔστι χεῖρον;
Ια. ἀμφοῖν ποδοῖν σε συμποδιζῶσαι μέρος.
Ωκυ. Οἴμοι. πόθεν μοι καινὸς εἰσῆλθεν πόνος
Ποδὸς δ' ἄλλου, καί με διαπάσχει κακῶς,
ἢ πῶς ὅλως πέπηγα, μεταβλῶσαι θέλων.
Δειλαίνομαι δ' πολλὰ μεταξῆσαι πόδε
Νήπιος, ὁποῖα βρέφος ἄφρων φοβούμενος.
ἀλλ' αὐτομαί σε παρὰ θεῶν σωτῆρα,
Εἴπερ τέχνη σὴ δύναται, μηδὲν φθονῶν,
Θεράπευσον ἡμᾶς. εἰ δ' μὴ, ἀπόλλυμαι.
Πάλαι γὰρ ἀφανῶς. κἀπὶ πηδῶν τοξεύομαι.
Ια. τῶν μὲν πλανήτας ἀρτίως λόγους ἐγὼ,
τὰς τῶν Ιαβῶν τῶν ὁμιλούντων μόνον,
ἔργῳ δ' μηδὲν εἰδότων σωτήριον,
Τὰ πάντα σοι πάλαι, συντόμως φράσω.
ἄφευκτον ἦλθες πρῶτον ἐς πάθος κακόν.
Οὐ γὰρ σιδηρόπλαστον ὑπεδύσω βάσιν,
ἣ τοῖς κακούργοις εὑρέθη τεκμήριον.
Δεινὰ δ', καὶ κρυφαίαν εἰς πάντας κακίαν,
ἧς ἐκ αἰῶ ἄροιτ' ἄχθος ἀνθρώπων φύσις.
Ωκυ. αἰ. αἰ. αἰ. αἰ. οἴμοι. οἴμοι.
Πόθεν μοι, βύσσα τὸν πόδα κρυπτὸς πόνος.
Δέξασθε χεῖρας ταῖς ἐμαῖς πρὸ τῆ πιστεῖν,
ὁποῖα σαίνουσι βακχίοις ὑπ' ὠλένας.
Γερ. Γέρων μὲν εἰμι. πλὴν ἰδού σοι πείθομαι,
Καὶ τὸν νέον σε χειραγωγῶ πρόσβις ὤν.

Ocy. Quid hoc mali autem, aut quid tibi accidit graue?
Med. In graue malum incidisti, & insanabile.
Ocy. Nunquid me oportet claudicantem viuere?
Med. Tu claudus vt sis, nihil id est, ne-ue hoc time.
Ocy. Quid peius autem?
Med. Iacére vtroque te impeditum pede manet.
Ocy. Hei mihi nouus hic vnde me inuasit dolor,
In altero pede, huícque compatitur malè?
Quo-ue penitus modo obrigui, vt ire hinc volo?
Formido verò dimouere pedem nimis,
Stultus, quasi infans derepentè exterritus.
Sed obsecro te per Deos Soteriche,
Tua siquid ars potest, mihi non inuidens
Medeare: alioqui pereo: nam malum latet
Intus: pedésque ceu sagittis transfodit.
Med. Equidem remota ambagine verborum procul,
Hac qua medici alij solent vti modò,
Ipsáque ze nullam salutis ferre opem,
Cuncta patienti breuiter exponam tibi.
Principio ineuitabile in malum miser
Planè incidisti: non enim compactilem,
Ferróque fictam pede subisti compedem,
Sed sæuam & abditam omnibus prorsus malam,
Cuius hominum natura non tulerit onus.
Ocy. Heu miser, væ væ mihi.
Vnde hic mihi tacitus pedem terebrat dolor?
Suscipite me manibus priusquam concidam,
Perinde vti Satyri sub vlnas Bacchicos.
Nut. Equidem senex sum: at ecce tibi pareo tamen,
Iuuenémque te longæuus ipse manu rego.

Cætera desunt.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Εἰς τὴν ἑαυτῆ βίβλον.

Λουκιανὸς τάδ' ἔγραψε, παλαιά τε μωρά τε εἰδώς,
Μωρὰ γὰρ ἀνθρώποις καὶ τὰ δοκοῦντα σοφά.
Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι διακριδὸν ὄστι νόημα.
Ἀλλ' ὃ σὺ θαυμάζεις, τῷδ' ἑτέροισι γέλως.

Εἰς ἀσώτους.

Τὸν πατρικὸν πλοῦτον νέος ὢν Θήρων ὁ Μενίππου,
Αἰσχρῶς εἰς ἀκρατεῖς ἐξέχεεν ἑταίρας.
Ἀλλά μιν Εὐκτήμων πατρικὸς φίλος ὡς ἐνόησεν
Ἤδη καρφαλέῃ τεινόμενον πενίῃ,
Καί μιν δακρυχέων ἀπελάμβανε, καὶ πόσιν αὐτὸν
Θῆκε δυσπότου ἔης, πολλὰ σπουδάσιος δοιός.
Αὐτὰρ ἐπὶ Θήρωνι παρ' ἐλπίδα ἤλυθε πλοῦτος,
Αὐτίκα τοῖς αὐτοῖς ἐτράφετ' ἐν δαπάναις,
Γαστρὶ χαριζόμενος πᾶσαν χέειν οὐ κατὰ κόσμον,
Τῇ δ' ἴσον τὸν μαργὸν γαστέρα μαργοσύνῃ.
Οὕτω μὲν Θήρωνα τὸ δεύτερον ἀμφεκάλυψεν
Οὐλομένης πενίης κῦμα παλιρρόθιον.
Εὐκτήμων δ' ἐδάκρυε τὸ δεύτερον, ὡς ἔτι κενὸν,
Ἀλλὰ δυσπότεα ἧης θεσπίζων τε κἠ δαίμονα.
Ἐγὼ δ' ὡς ὃν ἔστι κακῶς κεχρημένον ἀνδρὸς
Τοῖς ἰδίοις, εἶναι πιστὸν ἐν ἀλλοτρίοις.

LVCIANI EPIGRAMMATA.

In ſuum ipſius Librum.

IACOBO MICYLLO Interprete.

Lucianus ſcripſi hæc, antiquâque ſtultâque doctus:
Id quoque enim ſtultum eſt, quod tibi valde ſapit.
Nil homini certum eſt, nec voto viuitur vno:
Sed ridens, eadem hic eleuat, ille probat.

In Theronem prodigum.

LVSCINIO Interprete.

Quum iuuenis Theron bona, filius ille Menippi,
Patria inexhauſta perderet ingluuie:
Diues opum quidam dolet hinc accedere duram
Pauperiem, patri iunctus amicitia:
Et miſerum lachrymis ſic conſolatur obortis:
Sume animos, dos eſt en tibi ſumma gener.
Ille vbi iam præter ſpem partas, ſorte nouata,
Senſit opes, priſcum concipit ingenium.
Omnis in hoc labor eſt, ventri vt famuletur inerti
Per fas atque nefas: ſic perijſſe iuuat.
Hinc inopem rurſus ſocer arguit, omnia retro
Dum fluitare videt, fortéque lapſa ſimul.
Iámque madent genæ, & luctu miſer omnia complet.
Nec Theron, ſed dos jam dolet, & ſoboles.
Heu nimium ſerò didiciſſe iuuat, alijs non
Eſſe bonum, quiſquis non fuit ipſe ſibi.

Εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον.

Θνητὰ τὰ τῶν θνητῶν, καὶ πάντα παρέρχεται ἡμᾶς.
Ἢν δ' μὴ, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτὰ παρερχόμεθα.

Εἰς αὐτάρκειαν.

Ὡς πλουτήξόμβιος τῶν σῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυε.
Ὡς δ' βιωσόμβιος φείδεο σῶν κτεάνων.
Εἰ δ' αὖτε σόδος οὗτος, ὃς ἄμφω ταῦτα γονίζας,
Φειδοῖ καὶ δαπάνῃ μίζον ἐφαρμόσατο.

Εἰς μικρὸν βίον.

Τοῖσι μὲν εὖ πράσσουσιν πᾶς ὁ βίος βραχὺς ὅτι.
Τοῖς δ' κακῶς, μία νὺξ ἄπλετος ὅτι χρόνος.

Εἰς ἔρωτα.

Οὐχ ὁ ἔρως ἀδικεῖ μερόπων γένος, ἀλλ' ἀκολάστοις
Ψυχαῖς ἀνθρώπων ἔνδ' ὁ ἔρως πέφασται.

Εἰς χαίρειας.

Πλείαι χαίρεις γλυκυτέραι, λύπῃ δ' βραδύνῃ.
Πᾶσα χαρὰ κενεὴ, μηδὲ λέγοιτο χαρά.

Εἰς ἀχαρίστους.

Φαῦλος ἀνὴρ πάσης ὅτι τετιμμένος, εἰς ὃν ἁπάσας
Αὐτλῶν τὰς χαρίτας, εἰς κενὸν ἐξέχεας.

In vitam humanam

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Omnia mortales fugiunt mortalia cùm sint;
Et, si non fugiunt, nos tamen hæc fugimus.

In sufficientiam.

VENATORIO Interprete.

Vtere diuitijs veluti iamiam moriturus:
Ceu sis victurus, tu quoquè parcè tuis.
Ille sapit verè, qui res perpendit vtrasque:
Parcus erit certo tempore, largus erit.

In breue æuum.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Fœlici breuis est etiam longissima vita:
Tempus at immensum est, vnica nox miseró.

In amorem.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Mortales non lædit amor: mens crimen amori
Impingit sceleris luxuriosa sui.

In gratias.

LVSCINIO Interprete.

Munificus gratare citò, quò dulcior adsit
Gratia: nam longa mox perit illa mora.

In Ingratos.

LVSCINIO Interprete.

Rimarum plenus perdit tua dona sceleſtus:
Si sapis, integro vina reconde cado.

Εἰς Θεούς.

Ἀνθρώποις μὲν ἴσως λήσεις ἄτοπόν τι ποιήσας.
Οὐ λήσεις δ' Θεοὺς εὖ δὲ λογιζόμενος.

Εἰς κόλακας.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι φύσις χαλεπώτερον εὗρεν
Ἀνθρώπου καθαρὸν ψευδομένου φιλίῃ.
Οὐ γὰρ θῆρ' ὡς ἐχθρὸν προφυλασσόμεθ', ἀλλ' ἀγαπῶντες
Ὡς φίλον, ἐν τούτῳ πλείονα βλαπτόμεθα.

Εἰς μυσήριον.

Ἀρρήτων ἐπέων γλώσσῃ σφρηγὶς ἐπικείσθω.
Κρείσσων γὰρ μύθων ἡ κτεάνων φυλακή.

Εἰς πλοῦτον.

Πλοῦτος ὁ τῆς ψυχῆς, πλοῦτος μόνος ἔστιν ἀληθὴς,
Τἄλλα δ' ἔχει αὐτὴ πλείονα τῶν κτεάνων.
Τόνδε πολυκτέανον, καὶ πλούσιόν φασι δίκαιον
Κλήζειν, ὃς χρῆσθαι τοῖς ἀγαθοῖς δύναται.
Εἰ δέ τις ὠὴ ψήφοις κατατήκεται, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ
Σωρεύειν ἀεὶ πλοῦτον ἐπιχρόμενος.
Οὗτος ὁποῖα μέλισσα πολυκρήτοις ἐνὶ σύμβλοις
Μοχθήσει, ἑτέρων δρεψομένων τὸ μέλι.

Εἰς τύχην.

Ἀρχὸς Ἀχαιμενίδαν γνώμῃσι ποτὲ, νῦν δ' Μιθίστην
Καὶ πάλιν ἐξ ἑτέρου βήσομαι εἰς ἕτερον.

In Deos.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Mortales si fortè latent tua crimina nequam:
Quod tecum reputas non latet hocce Deos.

In Adulatores.

OBSOPOEO Interprete.

Nil homine inuenit natura nocentius illo
Quàm qui synceram fingit amicitiam.
Non hostis vobis vltrà, sed habetur amicus,
Talis: & hac ista lædimur arte crebrò.

In Mysterium.

OBSOPOEO Interprete.

Fac arcana premat tacitæ custodia linguæ,
Sermonum custos est mihi maior opum.

In Diuitias.

SLEIDANO Interprete.

Nobilis est animi thesaurus, nobilis ille
Postrema quisquis parte locabit opes.
Diues erit verè, qui fidos inter amicos
Largiter effundit parta labore bona.
Sed genium quisquis defraudat, opésque tenacem
Congerit in testam, quo numerare queat,
Qualis apes, frustra studio complebit auaro
Vascula, mox fuco diripiente fauos.

In Fortunam.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Fundus Achemenidæ quondam hic fuit, inde Menippi:
Núncque hunc, núncque alium rursus adibit herum.

Καὶ γὸ ἐκεῖνος ἔχειν με πότ' ἦεπο, καὶ πάλιν οὗτος
Οἴετπι, εἰμὶ δ' ἔλως ἀδινὸς, ἀλλὰ πύχης.

Εἰς εὐτυχεῖς.

Μὴ παίων, φίλος εἶ ἐπτοῖς, φίλος εἶ μαχόμεσα,
Καί σευ ῥηϊδίως ἔκλυον ὀξαμόυ.
Ἂν παίσης, οὐδεὶς ἔπ σοι φίλος, ἀλλ' ἅμα πάντα
Ἐχθρὰ, πύχης τι ῥοπῆς συμμεταβαλλόμεα.

Εἰς φεύγοντα.

Ἡ βεβαύπους βουλὴ, μετ' ἀμείνονα, ἢ δ' παχεῖα
Λίην ἐμελχομένῳ ἦμῳ μετάσιαν ἔχει.

Εἰς βίον.

Ἐξ ὧρεω μόχθοις ἐκρωόπαται, αἱ δ' μετ' ἀυπαῖς
Γεάμμασι δικυύμεα, ζῶδιλέχροισι βεοτοῖς.

Εἰς βόεον.

Εἰ παχὺς ἐς τὸ φαγεῖν, καὶ ὀρὸς δ' εόμον ἀμβλὺς ἀπάρχεις,
Τοῖς ποεί σου βῶλα, καὶ βίχε τῷ ςόματι.

Εἰς ἀδικάσαντα.

Εἶς τι μάτιον ἱκάνεις δίκας Ἰνδικάς; ἴσλο τέχνης,
Οὐ δικάσεις δ' ὀφειλὼ νύκτα καθιλιάσεις.

Εἰς δυσώδεις.

Οὔτι χάμαιρε τοιοῦτον ἔπνει κακὸν ἢ καθ' Ὁμηρον,
Οὐκ ἀγάλη ταύρων, ὡς ὁ λόγος πυείπιους,

Nam se olim hîc dominum ratus est, nunc retur & ille.
Illius at sola est fors hera, nullus herus.

In Fœlices.

VITO APERMACHIO Interprete.

Si non delinques, tibi dísque hominésque fauebunt.
Præstabunt faciles quæque precatus eris.
Ast vbi peccatis, cessat fauor, omnia plena
Sunt odij, fa[illegible] & fors aliena tibi.

In prudentiam.

SLEIDANO Interprete.

Sit mora consilijs. Nam si moderamine tractes,
Prosunt: vt stultè præcipitata nocent.

In Vitam.

VOLATERRANO Interprete.

Sex horę tantùm rebus tribuuntur agendis:
Viuéque post illas, littera ζῆν monet.

In Edacem.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Si properè comedis, si tardo poplite curris,
Ore velim curras, & pedibus comedas.

In Impossibile.

SLEIDANO Interprete.

Æthiopem quid stulte lauas? Nam splendida nunquam
Nox fuerit, lumen sole negante suum.

In Fœtidos.

BAPTISTA PIO Interprete.

Mæonides non tale malum spirasse Chimæram
Trigeminam, aut tauros credidit igniuomos,

Οὐ Λῆμνος σύμπας, οὐχ ἀφτιγᾶν τὰ πρόσω,
Οὐδ' ὁ φιλοκτήτου πῶς ἀποσπόμενος.
Κίξέ σε παμψηφεὶ νικᾶν τελέσιλλα χιμαίρας,
Σπεδόνας, ταύρους, ὄρνεα, λημιάδας.

Εἰς τύχην.

Πολλὰ τὸ δαιμόνιον δώσατε, κἂν μὴ παράδοξα.
Τοὺς μικροὺς αὐάγει, τοὺς μεγάλους καταπίνει.
Καὶ σὲ τὸν ὀφρῶν, καὶ τὸν τύφον καταπαύσει,
Κἂν ποταμὸς χρυσᾶ νάματα σοι παρέχῃ.
Οὐ θρύον, οὐ μαλάχην αἰεμος ποτὲ, ταὶ ὃ μελίσσας
Ἡ δρύας, ἢ πλατάνους, οἵδε χαμαὶ καταγεῖν.

Εἰς βρέφη.

Παῖδά με παιδίσκην ἀκμῆτα θυμὸν ἔχοντα,
Νηλεὴς αἴδης ἥρπασε Καλλίμαχον.
Ἀλλά με μὴ κλαίοις. καὶ γὰ βιότοιο μετέσχον
Παῦρου, καὶ παύρων τῶν ἐπὶ τοῖσι κακῶν.

Ἀπὸ ναυηγῶν.

Γλαύκῳ, καὶ Νηρεῖ, καὶ Ἰνοῖ, καὶ Μελικέρτῃ,
Καὶ βυθίῳ Κερκίδῃ, καὶ Σαμοθρηξὶ Θεοῖς,
Σωθεὶς ἐκ πελάγους Λουκίλλιος, ὧδε κέκαρμαι
Τὰς τρίχας ἐκ κεφαλῆς. ἄλλο γὰ οὐδὲν ἔχω.

Ἀπὸ γυναικῶν.

Ἑλλάδα νικήσασαν ἀβρίον ἐσσίδι Μήδων,
Λαΐς θῆκεν ἑῷ κάλλει λιθίδιον.
Μουσῶ ἐνικήθη τοῦ γήρεϊ, καὶ τὸν ἔλεγχον

Non omnem Lemnum, volucrum excrementa sororum,
Aut Philoctetæ vulnera dira pedis.
Iudicio quare populi Telesilla Chimæram
Vince, boues, sanies, Lemniadas, volucres.

In Fortunam.

IO. SLEIDANO. Interprete.

Multa potest fortuna, vel insperata, potentes
Deijcit, ac tenues subuehit illa viros.
Illa supercilium tibi protinus auferet, & si
Aurifero madeat flumine tota domus.
Ventus enim malua, limosáque abstinet vlua,
Sed veteres ornos exagitare solet.

In Infantes.

VRS. VELIO Interprete.

Quinquennem rapuit puerum immiserabilis Orcus,
Curarum vacuum nomine Callimachum.
Sed me flere caue. Nam paucos vt breuis annos
Vixi, sic vitæ pauca siniſtra tuli.

De Naufragis.

VRS. VELIO. Interprete.

Glauce, tibi & Nereo, Inóque tibi & Melicertæ,
Et Neptune tibi, & quos Samothraces habent:
Seruatus pelago Lucillius, hanc ego tonsus,
Nil aliud quum sit, dedico cæsariem.

De Mulieribus.

IO. BENEDICTO Interprete.

Quæ profligauit scutatos Græcia Medos,
Præda fuit formæ Græcia Laidicæ.
Sola senecta illam domuit, gratúmque iuuentæ

Ανθετό σοι Παφίη, τὸν νεότητι φίλον,
Ης γὰρ ἰδεῖν συγέει πολιῆς πεπαλημένα μορφὴν,
Τῆσδε σωεχθαίρει καὶ σκιόεντα τύπον.

Εἰς ἄγαλμα Αφροδίτης, τῆς ἐν Κνίδῳ.

Τὴν Παφίην γυμνὴν οὐδεὶς ἴδεν, εἰ δέ τις εἶδεν,
Οὗτος ὁ τὴν γυμνὴν σπασάμενος Παφίην.

Εἰς τὸ αὐτό.

Σοὶ μορφῆς αἰδήμονα τῆς περικαλλὲς ἄγαλμα
Κύπρι, τῆς μορφῆς φέρτερον οὐδὲν ἔχων.

Εἰς ἄγαλμα Ηχοῦς, ὡς περὶ τοῦ Πανός.

Ηχὼ πετρήεσσαν ὁρᾷς φίλε, Πανὸς ἑταίρην
Αντίτυπον φθογγὴν ἔμπαλιν ἀσομένην.
Παντοίων γομάτων λάλον εἰκόνα, τοιμέσην ἠδὴ
Παίγνιον, ὅσσα λέγεις, ταῦτα κλυοῦσα πάθοι.

Εἰς ἀγωνιστάς.

Οἱ συναγωνισταὶ τὸν πυγμάχον ἐνθάδ' ἔθηκαν
Αππιν, οὐδένα γὰρ πώποτ' ἔβαυμάτισεν.

Εἰς τὸ αὐτό.

Πᾶσαν ὅσην Ελλὰς ἀγωνοτεθοῦσιν ἄμιλλαν
Πυγμῆς, Ανδρέλεως πᾶσαν ἀγωνισάμην.
Εἶχον δ' ἐν Πίσῃ μὲν ἓν ὦτιον, ἐν δὲ Πλαταιαῖς,
Ἓν βλέφαρον, Πυθοῖ δ' ἄπνοος ἐκφέρομαι.
Δαμοτέλης δ' ὁ πατὴρ ἐκορύσατο σὺν πολίταις,
Ἀρχὶ μ' ἐκ παιδίων ἢ νεκρὸν, ἢ κολοβόν.

Tumulus

Tum suspendit anus Cypri tibi speculum.
Cuius enim canæ veram odit cernere formam,
Obscuratam odit cernere & effigiem,

In Statuam Veneris, quæ est in Cnido.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Nulli nuda Venus visa est: si visa sit vlli,
Is vidit, nudam qui statuit Venerem.

In Eandem.

Eodem interprete.

Offero Cypri tuæ tibi sculpta imitamina formæ:
Forma nam melius nil mihi Cypri tua.

In Statuam Echûs tanquam à Pane.

CORNARIO Interprete.

En Echo in petris habitans ego, Panos amica,
Comparibúsque sonis omnia quę recino.
Oris imago loquens cuiusuis, agricolis sum
Deliciæ, audis quæ tu loqueris abiens.

In Pugiles.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Hîc pugil à socijs positus certâminis Apis:
Quòd nulli fecit saucia membra viro.

In Idem.

Eodem Interprete.

Quodcunque instituit certamen Græcia cæstus,
Hoc inter pugiles Androleos subij.
Restitit vna mihi Pisæ auris, & vna Platæis
Palpebra: me Python funerat exanimem.
At pater, vt functum stadio, mutilum-ue reportet,
Cinibus armatur Damoteles socijs.

Εἰς γραμματικούς.

Ἱλαδὶ γραμματικὴ φυσίζωε, ἵλαδι μῆτερ,
Φάρμακον εὑρομένη μιλτίν δειδὲ θεά.
Ἐχθὼ γὼ καί σοι τριχαλλέα δωρήσασθαι,
Καὶ βωμὸν δυέων μήποτε λευόμενον.
Καὶ γὼ σῇ μεσαὶ μὼ ὁδοὶ, μεσὴ δ' ἁλάασα,
Καὶ λιμῶνες, παύτων δίκτεια γραμματικά.

Εἰς δυσώδεις.

Δαίμονα πολλὰ καλῶν ὀζοσόμος ἐξορκιστὴς,
Ἐξίβαλ' οὐχ ὅρκων, ἀλλὰ κοπρεῶν δυσάμεν.

Ἐρως δ' ἐραστής.

ΑΚύπρις τὸν ἔρωτα, τὸν υἱέα μακρὸν ἐβώφρει,
Εἴ πις σὺν πειθοῖσι πολανώμονα εἴδεν ἔρωτα,
Δεσπότιδος ἐμός ὄζυ. ὁ μανυτὰς, μέρος ἕξει.
Μισθὸς τοι τὸ φίλαμα τὸ Κύπριδος. ἰὼ δ' ἀγάγης νιν,
Οὐ γυμὸν τὸ φίλαμα, τὺ δ' ὦ ξένε, χὠ πλέον ἕξεις.
Ἐστι δ' ὁ παῖς φρίσιμος, ὢν εἰκόσι παῖσι μάδοις νιν.
Χρῶτα μὼ οὐ λευκὸς, πυρὶ δ' εἰκελος, ὄμματα δ' αὖτε
Δεμμύλα, χὠ φλογόεντα, κακαὶ φρένες, ἀδὺ λάλημα.
Οὐ γὸ ἴσον νοέει χὠ φθέγγεται. ὡς μέλι, φωνά.
Ἢν δ' χολᾷ, νόος ὄζυ ἀάμερος, ἠδροπυτὰς·
Οὐδὲν ἀλαθεύων δόλιον βρέφος, ἄχια πάσδει.
Εὐπλόκαμον τὸ κάρηχον, ἔχει δ' ἰταμὸν τὸ πρόσωπον.
Μικκύλα μὼ πίφω τὰ χερύδεια, μακρὰ δ' βάλλει,
Βάλλει κ' εἰς Ἀχέροντα, χὠ εἰς Ἀΐδεω βασίλῆα.
Γυμνὸς μὼ τόγε σῶμα, νόος δ' οἱ ἐμπεπύκασται,
Καὶ πτερύγες ὄσσον ὀργυιὴ, ἐφίπαται ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλοις

In Grammaticos.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Grammatice, inuentrix victus, & Musa faueto:
Quæ fers Mæonio carmine dulcis opem.
Quàm tibi debuerant offerri splendida dona,
Aráque non vsquam destituenda sacris.
Nanque tui, plenæque viæ, pontúsque refertus,
Littoráque, ô cunctis commoda Grammatice.

In Fœtidos.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Oris odore graui, non sacris dæmona verbis,
Exorcista olido depulit ore loquens.

Amor Fugitiuus.

BONAVENTVRA VVLCANIO Interprete.

Amissum Venus inclamabat saucia natum,
Ecquis mî in triuijs errantem vidit Amorem?
Ille fugax meus est. dulce index munus habebit,
Basiolum Veneris. quòd si ipsum adduxeris, hospes,
Non tibi basiolum simplex dabo; at amplius addam.
Plurima inest puero nota, qua dignoscere possis.
Non albus faciem, sed totus flammeus, acres
Scintillant oculi, mala mens, oratio blanda,
Lingua animo dispar, suauis vox mellis ad instar.
Irato, mens intractabilis & fera fallax,
Versutus puer, & mendax, immania ludit.
Crispicomum caput est illi, faciésque proterua.
Estque pusillimanus, sed longè spicula mittit.
Mittit in ipsum Acheronta, & regem figit Auerni.
Nudus membra volat passim, sed tecta latet mens,
Aliger instar auis, nunc hunc, nunc inuolat illum,

Εἰς Θεούς.

Ἀνθρώπους μὴ ἴσως λήσεις ἄτοπόν τι ποιήσας.
Οὐ λήσεις ἢ Θεοὺς εὖ δὲ λογιζόμενος.

Εἰς κόλακας.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι φύσις χαλεπώτερον εὗρεν
Ἀνθρώπου καθαρὴν ψευδομένου φιλίην.
Οὐ γὰρ θῆρ' ὡς ἐχθρὸν προφυλασσόμεθ', ἀλλ' ἀγαπῶντες
Ὡς φίλον, ἐν τούτῳ πλείονα βλαπτόμεθα.

Εἰς μυσήειον.

Ἀρρήτων ἐπέων γλώσσῃ σφρηγὶς ἐπικείσθω.
Κρείσσων γὰρ μύθων ἡ κτεάνων φυλακή.

Εἰς πλοῦτον.

Πλοῦτος ὁ τῆς ψυχῆς, πλοῦτος μόνος ἔξεν ἀληθὴς,
Τἄλλα δ' ἔχει αὐτὴ πλείονα τῶν κτεάνων.
Τόνδε πολυκτέανον, καὶ πλούσιόν φημι δίκαιον
Κλήζειν, ὃς χρῆσθαι τοῖς ἀγαθοῖς δύναται.
Εἰ δέ τις εὖ φήμοις κατατήκεται, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ
Σωρεύειν ἀεὶ πλοῦτον ἐπιζόμενος.
Οὗτος ὁσοῖα μέλισσα πολυκρήτοις ἐνὶ σύμβλοις
Μοχθήσει, ἑτέρων δρεψομένων τὸ μέλι.

Εἰς τύχην.

Ἀχεὰς Ἀχαιμενίδαν ποτὲ, νυῦ δ' Μενίππον,
Καὶ πάλιν ἐξ ἑτέρου βήσομαι εἰς ἕτερον.

In Deos.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Mortales si fortè latent tua crimina nequam:
Quod tecum reputas non latet hocce Deos.

In Adulatores.

OBSOPOEO Interprete.

Nil homine inuenit natura nocentius illo
Quàm qui synceram fingit amicitiam.
Non hostis vobis vltrà, sed habetur amicus,
Talis: & hac ista lædimur arte crebrò.

In Mysterium.

OBSOPOEO Interprete.

Fac arcana premat tacitæ custodia linguæ,
Sermonum custos est mihi maior opum.

In Diuitias.

SLEIDANO Interprete.

Nobilis est animi thesaurus, nobilis ille
Postrema quisquis parte locabit opes.
Diues erit verè, qui fidos inter amicos
Largiter effundit parta labore bona.
Sed genium quisquis defraudat, opésque tenacem
Congerit in testam, quo numerare queat,
Qualis apes, frustra studio complebit auaro
Vascula, mox fuco diripiente fauos.

In Fortunam.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Fundus Achæmenidæ quondam hic fuit, indè Menippi:
Núncque hunc, núncque alium rursus adibit herum.

Καὶ γὰ ἐκεῖνος ἔχειν με πότ' ἤθετο, καὶ πάλιν οὗτος
Οὔτω, εἰμὶ δ' ὕλης ἄξενος, ἀλλὰ πύκης.

Εἰς εὐτυχεῖς.

Μὴ πλάσῃς, φίλος εἰ ἀπιστοῖς, φίλος εἰ μακάρεσσι,
Καί σευ ῥηϊδίως ἔκλυον εὐξαμένου.
Ἂν πλάσῃς, οὐδεὶς ἔτι σοι φίλος, ἀλλ' ἅμα πάντα
Ἐχθρὰ, τύχης τι ῥοπῆς συμμεταβαλλόμενα.

Εἰς φρόνησιν.

Ἡ βεβούλευσαι βουλὴ, μετ' ἀμείνων, ἢ ἣ ταχεῖα
Λίην ἐρεθομβώλου θυμὸ μεταίσιον ἔχει.

Εἰς βίον.

Ἐξ ὅσα μόχθοις ἐκμοῦται, αἱ ἣ μετ' ἀυτὰς
Γέμμασι δεικνύμενα, ζῶντ' ἐλέγοισι βροτοῖς.

Εἰς βόσιν.

Εἰ ταχὺς ἐς τὸ φαγεῖν, καὶ σεῦ δ' ἐόμενον ἀμβλὺς ἐπαρήξει,
Τοῖς ποσί σου βῶλε, καὶ βίλε τῷ στόματι.

Εἰς ἀδικάτην.

Εἰς τί μάτην κίπτεις λίμνας Ἰνδικὰς; ἔχεο τέχνης,
Οὐ δικάσεις δ' ὀφορῶν νύκτα καθηλιάσεις.

Εἰς δυσώδεις.

Οὔτι χάρασσε τοιοῦτον ἔπος κακὸν ἢ καθ' Ὁμηρον,
Οὐκ ἀγαθὴ ταύρων, ὡς ὁ λόγος πυέπιους,

Nam se olim hic dominum ratus est, nunc retur & ille.
Illius at sola est fors hera, nullus herus.

In Fœlices.

VITO APERMACHIO Interprete.

Si non delinques, tibi dique hominésque fauebunt.
Præstabunt faciles quæque precatus eris.
Ast vbi peccaris, cessat fauor, omnia plena
Sunt odij, fama & fors aliena tibi.

In prudentiam.

SLEIDANO Interprete.

Sit mora consilijs. Nam si moderamine tractes,
Prosunt: vt stultè præcipitata nocent.

In Vitam.

VOLATERRANO Interprete.

Sex horę tantùm rebus tribuuntur agendis:
Viuéque post illas, littera ζῆν monet.

In Edacem.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Si properè comedis, si tardo poplite curris;
Ore velim curras, & pedibus comedas.

In Impossibile.

SLEIDANO Interprete.

Æthiopem quid stulte lauas? Nam splendida nunquam
Nox fuerit, lumen sole negante suum.

In Fœtidos.

BAPTISTA PIO Interprete.

Mæonides non tale malum spirasse Chimæram
Trigeminam, aut tauros credidit igniuomos,

Οὐ Λῆμνος σύμπας, ἐχ ἁρπυίαν τὰ θρίοσσα,
Οὐδ' ὁ φιλοκτήτου πῦς ἀποσκεδάσμος.
Πλὴξ σε παμψηφεὶ νικᾶν τελέσιλλα χιμαίρας,
Σκηπτοδόνας, ταύρους, ὄρνεα, λημνιάδας.

Εἰς τύχην.

Πολλὰ τὸ δαιμόνιον δώσατο, κἂν μὴ παράδοξα.
Τοὺς μικροὺς αὐάγει, τοὺς μεγάλους πετάγει.
Καὶ σὺ τὸν ὄφιν, καὶ τὸν τύφον καταπαύσει,
Κἂν ποταμὸς χρυσᾶ νάματά σοι παρέχη.
Οὐ θρύον, οὐ μαλάχην ἄεμος ποτὲ, ταὶ δὲ μεγίσταὶ
Ἡ δρύας, ἢ πλατάνους, οἵδε χαμαὶ καταγεν.

Εἰς βρέφη.

Παῖδά με ποντάλιτησον ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντα,
Νηλεὲς αἴδης ἥρπασε Καλλίμαχον.
Ἀλλά με μὴ κλαίοις. καὶ γὰ βιότοιο μετέσχον
Παύεσθ', ἢ παύρων τῶν βιότοιο κακῶν.

Ἀπὸ ναυηγῶν.

Γλαύκῳ, καὶ Νηρεῖ, καὶ Ἰνοῖ, καὶ Μελικέρτῃ,
Καὶ βυθίῳ Κρονίδῃ, καὶ Σαμοθρῃξὶ Θεοῖς,
Σωθεὶς ἐκ πελάγους Λουκίλλιος, ὧδε κέκαρμαι
Τὰς τρίχας ἐκ κεφαλῆς. ἄλλο γὰ οὐδὲν ἔχω.

Ἀπὸ γυμνικῶν.

Ἑλλάδα νικήσασα τρίβιον ἀστίδα Μήδων,
Λαῖς ζώκεν ἐὼ κάλλει λιπόδιλω.
Μουσῴῳ ἐνίκησ' ἐσὸ γήρᾳ, καὶ τὸν ἔλεγχον

Non omnem Lemnum, volucrum excrementa sororum,
Aut Philoctetæ vulnera dira pedis.
Iudicio quare populi Telesilla Chimæram
Vince, boues, sanies, Lemniadas, volucres.

In Fortunam.

IO. SLEIDANO. Interprete.

Multa potest fortuna, vel insperata, potentes
Deijcit, ac tenues subuehit illa viros.
Illa supercilium tibi protinus auferet, & si
Aurifero madeat flumine tota domus.
Ventus enim malua, limosáque abstinet vlua,
Sed veteres ornos exagitare solet.

In Infantes.

VRS. VELIO Interprete.

Quinquennem rapuit puerum immiserabilis Orcus,
Curarum vacuum nomine Callimachum.
Sed me flere caue. Nam paucos vt breuis annos
Vixi, sic vitæ pauca siniſtra tuli.

De Naufragis.

VRS. VELIO. Interprete.

Glauce, tibi & Nereo, Inóque tibi & Melicertæ,
Et Neptune tibi, & quos Samothraces habent:
Seruatus pelago Lucillius, hanc ego tonsus,
Nil aliud quum sit, dedico cæsariem.

De Mulieribus.

IO. BENEDICTO Interprete.

Quæ profligauit scutatos Græcia Medos,
Præda fuit formæ Græcia Laidicæ.
Sola senecta illam domuit, gratúmque iuuentæ

Αυδτό σοι Παφίη, τὸν νεότητι φίλον,
Ης ὃ ἰδεῖν συγέει πολιῆς παιπαλόεσσα μορφώ,
Τῆσδε σωεχθαίρει ἢ σκιόεντα τύπον.

Εἰς ἄγαλμα Αφροδίτης, τῆς ἐν Κνίδῳ.

Τὴν Παφίην γυμνὴν οὐδεὶς ἴδεν, εἰ δέ τις εἶδεν,
Οὗτος ὁ τὴν γυμνὴν σκεπάσθμος Παφίην.

Εἰς τὸ αὐτό.

Σοὶ μορφῆς ἀείδετα τῆς περικαλλὲς ἄγαλμα
Κύπρι, τῆς μορφῆς φέρτερον οὐδὲν ἔχων.

Εἰς ἄγαλμα Ἡχοῦς, ὡς παρὰ τὸ Πανός.

Ἠχὼ περιέσαν ὁρᾷς φίλε, Πανὸς ἑταίρη
Αντίτυπον φθογγὴν ἔμπαλιν ἀσομένη.
Παντοίων χρωμάτων λάλον εἰκόνα, ποιμένιν ὕδωρ
Παίγνιον, ὅσσα λέγεις, ταῦτα κλύων ἄπθι.

Εἰς ἀγωνιστάς.

Οἱ συναγωνισταὶ τὸν πυγμάχον ἐνθάδ' ἔθηκαν
Αντην, οὐδένα πώποτ' ἐραυμάτισεν.

Εἰς τὸ αὐτό.

Πᾶσαν ὅσην Ελλὰς ἀγωνοτεδοῦσαν ἄμιλλαν
Πυγμῆς, Ανδρόλεως πᾶσαν ἀγωνισάμην.
Εχον δ' ἐν Πίσῃ μὲν ἐναντίον, ἐν δ' Πλαταιαῖς,
Εν βλεφάρων, Πυθοῖ δ' ἄπνοος ἐκφέρομαι.
Δαιμοτέλης δ' ὁ πατὴρ ἐκορύσσετο σὺν πολίταις,
Αεσί μ' ἐκ παίδων ἢ νικεῦν, ἢ κολοβόν.

Tum fu-

Tum suspendit anus Cypri tibi speculum.
Cuius enim canæ veram odit cernere formam,
Obscuratam odit cernere & effigiem,

In Statuam Veneris, quæ est in Cnido.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Nulli nuda Venus visa est: si visa sit vlli,
Is vidit, nudam qui statuit Venerem.

In Eandem.

Eodem interprete.

Offero Cypri tuæ tibi sculpta imiramina formæ:
Formanam melius nil mihi Cypri tua.

In Statuam Echûs tanquam à Pane.

CORNARIO Interprete.

En Echo in petris habitans ego, Panos amica,
Comparibúsque sonis omnia quę recino.
Oris imago loquens cuiusuis, agricolis sum
Deliciæ, audis quæ tu loqueris abiens.

In Pugiles.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Hîc pugil à socijs positus certáminis Apis:
Quòd nulli fecit saucia membra viro.

In Idem.

Eodem Interprete.

Quodcunque instituit certamen Græcia cæstus,
Hoc inter pugiles Androleos subij.
Restitit vna mihi Pisæ auris, & vna Platæis
Palpebra: me Python funerat exanimem.
At pater, vt functum stadio, mutilum-ue reportet,
Cinibus armatur Damoteles socijs.

Εἰς γραμματικούς.

Ἰλαδὶ γραμματικὴ φυσίζωε, ἴλαδι μῆτα,
Φάρμακον εὑρομένη μίλτιν ἔδειξε θεά.
Ἐχθιὼ γὰ καί σοι πέρικαλλέα δωρήσαδζ,
Καὶ βῶμὸν δυέων μήποτε δευόμενον.
Καὶ γὰ σᾶ μεσαὶ μὰ ὁδοὶ, μεσὴ ἢ θάλασσα,
Καὶ λιμένες, παίντων δίκτεια γραμματική.

Εἰς δυσώδεις.

Δαίμονα πολλὰ καλῶν ὀζοσόμος ἐξορκιστὴς,
Ἐξέβαλ' οὐχ ὅρκων, ἀλλὰ κοπρῶν δυνάμει.

Ἐρως δεκαπέτης.

Ἀκύριος τὸν ἔρωτα, τὸν ἰθέα μακρὸν ἐβώφει,
Εἴ τις σὺν πειθοδίκῃ πλανώμενον εἶδεν ἔρωτα,
Δεκαπέτδης ἐμός ἐστιν. ὁ μανυτὰς, γέρας ἕξει.
Μιδὸς τοι τὸ φίλαμα τὸ Κύπριδος. ἰὼ δ' ἀγάγης νιν,
Οὐ γυμνὸν τὸ φίλαμα, τὺ δ' ὦ ξένε, χὴ πλέον ἕξεις.
Ἐσὶ δ' ὁ παῖς ἁρίσαμος, ἐν εἰκόσι παῖσι μάδοις νιν.
Χρῶτα μὰ οὐ λευκὸς, πυρὶ δ' εἰκελος, ὄμματα δ' αὖτε
Δεμύλα, χὠφλοόεντα, κακὰ φρένες, ἀδὺ λάλημα.
Οὐ γὰ ἴσον νοέει χὴ φθέγγεται. ὡς μέλι, φωνά.
Ἢν ἢ χολᾷ, νόος ἐστὶν ἀάμερδος, ἠἀροπυτὰς,
Οὐδὲν ἀλαδύων δύλιον βρέφος, ἄχια πάσδει.
Εὐπλόκαμον τὸ κάρηον, ἔχει δ' ἰταμὸν τὸ πρόσωπον.
Μικκύλα μὰ πλέω τὰ χρύδεα, μακρὰ ἢ βάλλει,
Βάλλει κ' εἰς Ἀχέροντα, χὴ εἰς Ἀΐδω βασίλῆα.
Γυμνὸς μὰ τόγε σῶμα, νόος ἢ οἱ ἐμπεπύκασδαι,
Καὶ πτερύγες ὄσσην ὀρνις, ἐφίπαται ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλοις

In Grammaticos.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Grammatice, inuentrix victus, & Musa faueto:
Quæ fers Mæonio carmine dulcis opem.
Quàm tibi debuerant offerri splendida dona,
Aráque non vsquam destituenda sacris.
Nanque tui, plenæque viæ, pontúsque refertus,
Littoráque, ô cunctis commoda Grammatice.

In Fœtidos.

IOHANNE BENEDICTO Interprete.

Oris odore graui, non sacris dæmona verbis,
Exorcista olido depulit ore loquens.

Amor Fugitiuus.

BONAVENTVRA VVLCANIO Interprete.

Amissum Venus inclamabat saucia natum,
Ecquis mî in triuijs errantem vidit Amorem?
Ille fugax meus est. dulce index munus habebit,
Basiolum Veneris quòd si ipsum adduxeris, hospes,
Non tibi basiolum simplex dabo; at amplius addam.
Plurima inest puero nota, qua dignoscere possis.
Non albus faciem, sed totus flammeus, acres
Scintillant oculi, mala mens, oratio blanda,
Lingua animo dispar, suauis vox mellis ad instar.
Irato, mens intractabilis & fera fallax,
Versutus puer, & mendax, immania ludit.
Crispicomum caput est illi, faciésque proterua.
Estque pusillimanus, sed longè spicula mittit.
Mittit in ipsum Acheronta, & regem figit Auerni.
Nudus membra volat passim, sed tecta latet mens,
Aliger instar auis, nunc hunc, nunc inuolat illum,

Ανέρας, ἠδὲ γυναῖκας, ἐπ' ἀπλάγχνοις ἧ κάθηται·
Τόξον ἔχει μάλα ἁβρὸν, ἀφ' ὧ τόξῳ ἧ βέλεμνον.
Τυτθὸν ἐοῖ τὸ βέλεμνον, ἐς αἰθέρα δ' ἄχρι φορεῖται.
Καὶ χρύσεον ἀφ' νώτα φαρέτρειον. ἔνδοθι δ' ἐντὶ
Τοὶ πικροὶ κάλαμοι, τοῖς πολλάκι κ' ἐμὲ πρόσκει,
Πάντα μᾶλ' ἄχρια, πάντα. πολὺ πλείων ἧ οἱ αὐτῷ
Βαιὰ λαμπὰς ἐοῦσα, τὸν ἅλιον ἀυτὸν ἐναίδει.
Ην τύ γ' ἔλῃς τίῶον, δαμάσας ἄρα, μηδ' ἐλεήσῃς,
Κωὺ ποτ' ἴδῃς πλαίοντα, φυλάσσεο μή σε πλανήσῃ.
Κωὺ γελάῃ, τύ νιν ἕλκε, κἢ ἰὸ ἐφίλῃ σε φιλᾶσαι,
Φεῦγε. κακὸν τὸ φίλαμα, τὰ χείλεα φάρμακον ἐντί.
Ην ἧ λέγῳ λάβῃ ταῦτα, χαείζομαι ὅσσά μοι ὅπλα,
Μή π ἔτγης πλανάᾳ δῶρα, τὰ γὰ πυρὶ πάντα βέβαπται.

Τέλος δευτέρου τῦ Λουκιανῦ
μέρεος.

Fœmina máſue ſiet, ſedem ad præcordia figens.
Paruulus huic arcus, neruóque aptata ſagitta.
Parua ſagitta quidem, ſed quæ æthera tendit ad vſque.
Paruula poſt tergum pharetra aurea; at intus amari
Sunt calami, quibus improbus & me ſæpe laceſſit.
Omnia ſæua illi, ſæua omnia, ſæuior illa
Paruula fax, ipſum ſolem qua ſæuus adurit.
Hunc tu ſi capies, vinctum duc, nec miſerare.
Si flentem videas, ne decipiare caueto.
Sin ridet, tu ſtringe trahens. Si ſuauia porgat,
Tu fugito: oſcula dira, & labra infecta veneno.
At ſi dicat, Habe hæc, Tibi cuncta hęc largior arma,
Ne attigeris. fallax donum, tincta omnia flammis.

FINIS.

PALINVRVS.

ARGVMENTVM.

Duo bi dialogi sequentes, Luciani non sunt, neque græcè scripti etiam, sed quia à docto Italo, cum Lucianicis eodem titulo coniunctos accepimus: ne eorum quidem lectione fraudare quemquam voluimus, præsertim cùm ad exemplum Lucianicorum aliquo modo efficti & ipsi essent.

Interlocutores: *Palinurus, Charon, Pal.*

OBsecro te ô Charon, sine me vt iam nauim conscendam. *Cha.* Quis me appellas? *Pal.* Ego nauita quondam illius, quem nuper viuentem transuectasti, Æneæ Troiani. *Cha.* Tu ne ille es, qui apud portus Velinos inhumatus iacebas? *Pal.* Ille ipse sum. Sed crede cœlestium nutu fieri, ut transuehar, quorum prodigijs longè latéque actæ finitimæ gentes, & ossa mea iam expiauerunt, & tumulum mihi, tumulóque insuper solennia statuerunt. Quare te oro, ô iustissime Charon, patere tandem vt ingrediar, sic prospera semper sit nauigatio tua, sit solida nauis tua atque inconcussa. *Cha.* Rem iustam petis, Palinure, ingredere, vt libet: vos verò tam confertæ vmbræ, quid fatigatis me precibus? quid fatigatis? quænam hæc vis desiderij? Expectate tantisper, dum trans flumen hunc porto, regrediar quamprimum. *Pal.* Habeo tibi Charon, immortales gratias, qui me his tandem eripuisti è malis, qui me dira hac tandem, qua detinebar trãsfretandi cupidine liberasti. *Cha.* Amo te equidem, Palinure, tum propter Æneam regem, quem mihi nominasti, qui & super omnes, quos vnquam viderim, mortales, visus est mihi singulari quadam præditus pietate, tum propter meum etiam, quod olim commune fuit tibi, magisterium: par enim sibi quisque parem affectat, delectátque magis, quæ inter pares fit, vel confabulatio vel vitæ actio. Afficiebar porrò non modico dolore, quum videbam iamdudum te in citeriore hac ripa errantem, interrumpúe

ſedis tuę. Neque licebat tibi ſuccurrere, propter legem mihi datam, ne quenquam, niſi humato priùs corpore, tranſportem. Sum enim ego minimus inter infernos habitatores, ſubiectúſque alienæ poteſtati, cui parêre non tam pulchrum mihi, quàm aliàs neceſſe ſit. Gaudeo autem nunc & lætor, quòd ea aliquando ſe ſors tibi obtulerit, qua & tuum implere deſiderium, & meum releuare dolorem (ſalua lege officij mei) poſſum. *Pal.* Imò ego non minùs propter te dolebam, ô Charon, quia perſpiciebam tot te graues aſſiduóſque labores perferentem ſine vlla relaxatione. Neque enim me latet, quot quantiſque vexari malis ſolent nauium gubernatores, qui nihil aliud in vita, quàm nauigationem exercui: atque ita exercui vt nihil illa grauius, nihil periclitatius contingere mortalibus putem: propter quod credibile magis tibi videri poteſt, ſi angebat me vtique fatigatio tua, repetentem animo antiquas, quas iuuenis etiam ſuſtinebam nauticas fatigationes meas: quarum experientia iam edoctus ſciebam probè pari malo tuo condolere. *Cha.* Fruſtra propter me dolebas, Palinure, nam nihil moleſta mihi eſt ars mea. *Pal.* Quid ais? *Cha.* Aio gratam me habere & iucundam artem meam. Vides vt cruda viridíſque ſenectus eſt mihi? nemini haud vnquam ab ipſa, qua iam omniũ annos ſupero, longæua ætate mea pertæſum me eſſe laboris mei, qui quotidie inſto alacrior atque valentior: ſed intelligo cur tu aliter tibi perſuadeas. Eſt enim communis hic morbus mortalium, vt ſortis ſuæ quemque diſtędeat, viuátque contentus nemo ſtudijs ſuis, laudent verò longè, ac beatiores exiſtiment omnes, qui diuerſas à ſe artes atque actiones ſequuntur, verùm falluntur maximè opinione ſua. Nam ſi rectè intueri velint, cognoſcent perſpicuè nullum eſſe in vita eorum ſtatum qui non magnis ſcateat miſerijs, quem non magnæ grauéſque perturbent undique moleſtiæ & vexationes. Et ſi detur aliquando vt alter in alterius ſtudia transferatur, quàm videas tunc ſua cuique leuia videri, quæ priùs præ grauitate accuſabat, contráque ea grauiora quæ priùs leuia videbantur. Itaque ſi benè conſideres, Palinure, non eſt ita grauis mea conditio, vt cenſes, neque propterea quòd nauclerus ſim, ſum eo mirabilior. Sed tu (vt video) ſequeris vanos errores mortalium, ego verò integritatem tantùm, iudicijque veri lucem ſecutus, dego contentus

ac lætus forte mea, neque adscribo mihi calamitatem, quòd desudem quotidie nauigando & defatiger. Neque ob hoc arbitror quempiam horum, qui mecum simul vltimas sedes colunt, me esse beatiorem, non ipsos iudices Minoëm, Rhadamanthum & Æacum, quanquam magna omnes emineant potestate, non ipsum Ditem, quanquam sceptro potens sit, atque regna ista moderetur. Sunt nanque & illi sui labores suæque molestiæ, & maiores fortè, quo & maiore regiminis sarcina premuntur. *Pal.* Potes de te tibi Charon persuadere, vt libet, mihi enim de me nunquam persuadere poteris, quin ars nostra sine vlla comparatione cæteras laboribus & periculis excedat. Quod liquidò tibi probarem, nisi quòd vereor tædio te afficeret fortasse longior narratio nostra. *Cha.* Imò summa me afficeret recreatione. Nam & delectat me tecum sermocinari, & nauigantibus etiam magnam animorum refocillationem afferre solent huiusmodi confabulationes. *Pal.* Quando igitur non est tibi iniucundum, prosequar suscepti sermonis nostri rationem, vt intelligamus, non esse duriorem vllam, quàm nautarum sortem: quod tibi facilè persuadebo, si animaduertas, quos æstus & frigora tolerare eos, quos perhorrescere tonitrus & fulgura, quibus perfundi imbribus, qua ventorum rabie agitari quotidie necesse sit. Si cognoscas quoties eos torqueri fame & siti, quoties squalore etiam teterrimo consumi contingat: si attendas habitationem eorum instar carceris supellectilem, vel nullam vel sordidissimam, strata dura, cibaria aspera, potum immundissimum, indumenta spurca, incommoditatem rerum omnium, noctes insomnes, & sub diuo semper, & inquietas. taceo perpetuum alioqui quoddam eorum exilium. Quos patriæ eorum exteros profugos, vagos, palantes, ignaros quietis, priuatos omni (quo nihil est in vita dulcius) coniugis sobolisque fructu ac iucunditate: quis non abiectissimos, longéque omnium mortalium miserrimos esse iudicabit? Prætereo Scyllam, Charybdim, Syrtes, Symplegades, tot infesta nauigantibus maris pericula. Omitto tempestates, quibus nec visu quicquam est tristius, nec horribilius, quibus & ad summum vitæ vsque discrimen quotidie iactantur, quatiuntur, & (quod sæpe accidit) submersi tandem obruuntur. In qua re nemo est, qui idoneus magis, quàm ego, te-

ris adhiberi queat : qui cùm multis fuerim quassatus tempestatibus, tùm ea maximè quæ me ex Sicilia in Italiam nauigantem inuasit, tam sæua atque horrens, vt horrori sit adhuc mihi eius recordatio. Non possum certè (vt par esset) explicare tibi acerbitatem illius tempestatis, sed quanta extiterit, ex hoc facilè coniecturam facere potes, quòd Ænæam ducem, cuius summa constantia & animi fortitudo vbique decantatur, vidi ego contrementem grauiter atque ingementem, extentísque ad cœlum manibus beatos longè inclamantem eos, quibus ad Troiam oppetere contigisset, lamentantémque pari ab eorum morte ac fortissima, à Diomedis gladio se ereptum extitisse, crudelem equidem diem illuxisse omnibus vltimum, neque ex numero nostro quenquam putaui euasurum, Non ipsum Ænæam, non Ilioneum, non Achatem, non Abantem, grandeúmue Aletem, quorum naues longè disiectas, ad summúmque penè exitium adductas, nescio quæ vis illa, nisi diuina liberauit. Cha. Non incognita mihi narras : hęc ea ipsa die resciui. Pal. Quo id modo? Cha. Quo id modo rogas? An acrem illum fidúmque Orontem ignoras, ductorem Lyciæ nauis? is quidem tunc submersus concessit ad me, illico exponens mihi ex ordine omnia, quæ tu disseruisti, imploransque deinde opem, rogitánsque multum, vt se vlteriore in ripa sisterem, quòd nunquam passus fui, quum inter fluctus adhuc corpus suum sine sepulchri honore iactaretur. Nunc agit se se circum hæc stagna mœstus, atque errabundus: vidisti illum? Pal. Et tum vidi, & vnicum meorum solatium habui, dum tantisper in ripa moratus, pari cum eo detinebar infelicitate. Nec enim falsa de tristi eius interitu retulisti, cuius adhuc imago subit mihi, dum excussum è puppi, contortúmque ter eum atque circumactum, horrendum, à fluctu rapidus tandem æquore vortex absorpsit. Sanè quod ad me pertinet, nihil ediffera: qui licèt eam euaserim tempestatem, amarum tandem aliquando etiam vitæ meæ finem inueni, excussus & ipse, pariter atque iactatus inter vndas (quod deerat) insuper ferro præterea obtruncatus. Ex quo nec tantùm mihi timui, quàm Æneæ, meo, ne tantis vndis surgentibus, spoliata magistro nauis deficeret : hæccine eorum deliciæ, opes,

tranquillitas, ſic illis viuitur, ſic moritur. Tui nunc & aliorum defende ſtudia, & artes, contendeque, ſi libet, maiorem eſſe etiam eorum miſeriam & calamitatem, qui patrias incolentes ſuas, vxorúmque ac filiorum ſocietate beati quieſcunt, gaudent, ludunt, hortantur, amicitias colunt, exercentur commodè, habitant magnificè, veſtiuntur cultè, conuiuantur lætè, cubant molliter, iucundos ſuos ac geniales agunt dies. Adde qui in vrbibus optimates & primarij magnam ſibi vendicant autoritatem, habentúrque ſummo in precio atque honore, qui ius dicunt, qui cauſſas agunt aliorum, qui faſces gerunt, qui ducunt exercitus, qui vel aſſiſtunt principibus, vel principes ipſi magni illuſtréſque ſunt. Quibus nec optabilius quicquam in vita eſſe video, neque beatius. *Cha.* Falleris longè Palinure, nam quos beatiores eſſe arbitraris, miſeriores illi ſunt vlla ſine dubitatione. Neque enim negauerim ſortem ſubiectam eſſe nautarum magnis malis: ſed ita ſubiectam, ne comparatione aliarum, quæ maioribus etiam grauantur incommodis, minùs certè miſera iudicanda ſit. Quid enim triſtius (vt ad nos veniam) qui patrias ſuas colunt, quid miſerabilius, quàm domi ſuæ agere, & ita agere, vt iucundiorem aliquando quàm vitam mortem optes? Quæ vlla maior calamitas, quàm circundari vrbem hoſtibus, ingruere bellum, volitare tela, ſtringi enſes, perfodi muros, fremere tormentis, ſaxo dirui domos, tremefieri & concuti? quemque fame ſitique deficere, corrumpi aërem, occupari mœnia, ſpoliari templa, dirumpi patrimonia, publicari bona, incendia parari, malos exultare, bonos torqueri, affici conuicijs, expelli domibus, vulnerari, carcerari, relegari, deportari, trucidari filios ante parentum ora, vim pati vxores, ſtuprari gnatas. Videntur an hæc tibi mala, Palinure, & an his quæ tu meminiſti, vlla ex parte comparanda? *Palin.* Quàm vera narras, ô Charon, quàm nunc vel audiens iſta perhorreſco. Venit enim mihi in mentem, grauis illa & deploranda patriæ meæ deſolatio, Troiæ inquam, tam præpotentis olim atque prædiuitis, cuius euerſione nihil credo referri poſſe crudelius, aut lachrymabilius, tantáque fuit calamitatis eius magnitudo, vt longè plura etiam atque triſtiora quàm tu ſuprà memoraueris, ſibi contigerint: quæ ſi velis, omnia tibi, vt rem certiùs agnoſcas, explicabo. *Char.* Haud

opus est, Palinure, quoniam & tempus non patitur, & ego hæc omnia non secus ac tu nota atque comperta habeo. Nam & mihi renunciauerunt, vt quæque aduentabant animæ, ex illo bello profectæ. Nihil certè, vt nunc tu dixisti, peruenit ad aures meas crudelius aut lachrymabilius. *Palin.* Faxo vt iubeas, sed aduertas Charon, grauissima licèt hæc sint, rariora tamen contingere, quàm ea nautarum, quæ suprà exposui. *Char.* Referam ergo alia frequentiora, & ex ipsis quidem met ciuitatibus, quarum relatio augebit etiam earum miseriam. Vade oro, & per ciuitatem, plateas porticúsque discurre, quid aliud offendes, quàm oblatrantium maledicta, insimulationes pestilentissimas, optimi cuiusque dilacerationem, quid non? exploratorum insidias, inuidentiúmque venena Diuerte modò gressum, & artificum, mercatorúmque tabernas ac conuentus pete: quid aliud deprehendes, quàm sermonum nebulas, fucos, mendacia, deceptionésque manifestas. Transfer dehinc te in fora publica, sedésque iudiciarias: quid aliud audis, quàm vndique omnia magno strepitu ac clamore misceri? Quid intelliges aliud, quàm cædes, hominum compilationes, furta, grassationes, conspirationes, proditiones? Quæ alia occurrent tibi, nisi litigatorum iurgia, & contentiones, testium periurationes, causidicorum præuaricationes, iudicum corruptiones, præsidum ambitiones ac rapinæ? Quos ibi alios obuiam tibi habebis, quàm exultantes improbos, lugentes bonos, oppressas viduas, proculcatos pupillos, egentes prostratos? Attolle postea altiùs oculos, & atria principum perscrutare, quam non videbis ibi assentatorum exaltationem, speculatorum acceptionem, militum audaciam, fœneratorum voracitatem, quęstorum improbitatem: quam non potentum hominum in tenuiores vim atque insolentiam? Quas non concussiones? quas non populationes? quos non innocentes accusari, criminari, carcerari, proscribi? *Pal.* Grauia hæc nimis ac miserabilia. *Cha.* At restant alia, quæ non minùs tibi grauiora & miserabiliora videbuntur. *Pal.* Perge. *Cha.* Quæ fortassis etiam grauiora & miserabiliora iudicabis, quoniam domestica ac frequens magna est eorum pestis. *Pal.* Fare. *Cha.* Nolo tibi Palinure afferre in medium graues longósque artificum & negotiatorum labores: non eos quibus afficiuntur agrorum

cultores, non quibus milites, non quibus cauſidici, cæterarúmque diſciplinarum ſectatores, æſtus, algores, inediam, peregrinationes, anxietates vel pericula, vulnera, cædes, diſtrictas habitationes, infinitáque agendi, cubandi, veſcendi incommoda vel faſtidia, laſſitudines, vigilias, ſollicitudines, odia & infamationes. Nam ſi complecti cuncta ſermone meo atque exequi voluerim, tottantáque dicenda ſe offerent, vt præ longitudine malorum ac mole, citiùs nauigatio noſtra quàm oratio finem poſſit inuenire. Omittam itaque & commemorabo tantum, quas inter domeſticos parietes, tum ſeruorum, tum vxorum ac filiorum moleſtias ac turbationes peſſimas perferre ſolent, qui gubernationi præſunt rei familiaris. Cuius ſi ita vt naualis expertus, facilè quicquid dictur⁹ ſũ, me etiã tacẽte, & intelligeres & approbares. Nam ſeruorum primò in dominos ſemper prompta maledicta, furta, impoſitiones, fugas, arrogantiam, negligẽtiam rerum dominorum, temulentiam, edacitatem, ſomnolentiam, tarditatem, ignauiam: nemo eſt qui non videat magnam afferre his, qui patiuntur, infelicitatem. Deinde filios quorum amore nihil dulcius eſſe fertur, quanta animi cum amaritudine aſpiciant parentes, vel ægrotare, vel mortem obire, quod frequenter admodum fit, ſatis exiſtimo etiam te intelligere. Quàm verò grauem & anxiam credis eſſe eorum vel parturitionem, vel educationem, vel inſtitutionem? Quoties pro eis bonos parentes gemere, ſuſpirare, dolere, torqueri? Quanta etiam putas perturbatione affici, dum quos progenuerunt, immenſáque adeò cura aluerunt, vel parum ſibi audientes, vel rebelles ac infeſtos, poſtea habere contingat, quæ dolenter eos ferre arbitraris, dum inſani & vecordes ſunt, dum hebetis & craſſi ingenij, dum effœminati & molles, dum dilapidant & euertunt patrimonia, dum nullo bono operi & ſtudio intendunt, dum per præcipitia vitiorum omnium vitã ducunt ſuam? Quid de vxoribus loquar, quas dos tumidas, genus inſolentes, forma ſuſpectas, deformitas reddit inuiſas? Quarum lingua nihil perniciоſius, quarum audacia nihil prodigioſius, quarũ improbitate nihil execrabilius. Quæ iurgiis ſemper & contentionibus obtundunt viros, quæ ſemper conqueruntur, ſemper exprobrant, ſemper inſidiantur. Quibus quum deſint

cætera, nunquam tamen lachrymæ, gemitus, & suspiria: quæ cæca sua, qua tantum ardent ornamentorum ambitione exhaurium opes', labefactant domos, cogunt maritos in malos quæstus, in dira scelera. Non refero turpissima adulteria, quibus nec punitur minus, nec peccatur magis quicquam, ea quanto dolore afficiant bonos coniuges, nemo satis vnquam, meo iudicio, enarrare posset, sed magnum doloris argumentum præstant, & grauissimas cædes, & ingentia, quæ sæpe ptopter corruptas vxores, bella exarserunt. *Pal.* Hoc plus, quàm vellem, scio: nam arduum illud, quod ego vidi, Græcorum & Troianorum bellum propter Helenæ raptum, in eam excreuit rabiem, quam nulla mundi regio ignorauit. *Cha.* Quæ toti mundo manifesta sunt, ea tantùm nosti Palinure, at si singula, quorum nihil me latet, intelligeres, adducereris in tantum stuporem, vt stupescens, etiam præ miseratione coniugalem vitam lachrymares. *Pal.* Hui quid narras? *Cha.* Narro quæ quotidie video, & pertracto. *Pal.* Ergo connubia putas polluta & coinquinata? *Cha.* Minimè, id nunquam dixerim. *Pal.* Atqui multas memini me vidisse ea præditas honestate, ea religione ac vitæ integritate, vt diuinum quiddam magis quàm humanum redolere viderentur. *Cha.* Et multas vtique eiuscemodi esse confiteor, sed eas quidem, quæ optimis honestissimisque ortæ parentibus, ebiberunt à primis annis sobrios & castos mores: quæ sanctis parentum suorum exemplis educatæ vitam instituerunt, peccare castigatæ, sapienter ad mansuetudinem edoctæ, ad pietatem, ad fidem, ad diuinum cultum, ad rectum compositúmque regimen rei familiaris. Quæ se à thiasis, saltibus, iocis: quæ se à spectaculis, ab immodestiore cultu, ab licentiore colloquio abdicarunt. Cæterùm quæ contra sanctitatem', quæ malis institutis, peruersisque parentum exemplis imbutæ, molliter vixerint, assuefactæ delicijs, atque turpi ocio, quæ nihil nisi saltare, canere, fides pulsare didicerunt, quę preterea oculis suis auxerunt matrum præsertim obscœnitates & immunditias. Hasce qua fide & integritatę esse putas erga maritos? Illabuntur siquidem tanquam venena tenellis mentibus parentum exempla, inde rarior etiam, quàm reris, est hymenalis honestas: quò qui eas

vel emendatis instituant moribus, vel sancto inuitent exemplo, parentes simul rariores habeantur. Prodeunt postea in publicum quæque etiam procaciores, aperta fronte, directo gressu, quasi pudicitiam ipsæ consecrasse videantur. Et quæ secretum intra cubile probra gesserunt, cùm vestem induerint, illa contexisse atque occultasse existimant. Vosque ea, vanum vulgus, ita vt cernitis, vera ducentes esse arbitramini. At ego nihil quã quod res habet de eis iudico, nuda enim hîc omnia atque aperta sunt. Nõ veste hîc teguntur maculæ, non pallio obnubuntur scelera, exertos omnes ac nudatos, rerúmque omnium vacuos prorsus huc ingredi oportet. Quicquid in vita malè tentatum maléque actum est, hîc fronte coram ipsa demum gestatur, dispoliatur, ostentatur. Quare non mirum tibi videatur, si quorumcunque nota habeo crimina, qui quorumcunque etiã nudas, ita vt prædixi, transueho umbras. Quàm proinde ingentem video earum turbam, quæ cum impudicitiam longè apertam ostendant suam, pudicissimæ tamen in vita habeantur. Quantas secum in maritos fraudes gerunt, quot simulationes, quot proditiones, quantam hyphocrisim, quot aliorum obscœnos amores, quot pollutiones, quot supposititios partus, quot mentitas enutritiones, quot alieni seminis susceptas messes. At, quod ridiculum magis est, lugent postea ignari mariti hasce sibi extinctas vxores. Laudant inter cœtus & prædicant, quasi pudicitiæ principes. Statuunt mausolea, plurimi quoque epigrammata condi, orationes scribi, & pronunciari curant in laudem ac memoriam castitatis fideique earum sempiternam. An hæc tristia & amara esse censes, Palinure? Et an comparationem vllam habere putas, cum his nautarum, quæ ea seueritate & acrimonia recensuisti, vt cætera læta, fausta, deliciarúmque plena (si tibi fides daretur) existimanda essent. *Pal.* Haud equidem tanta in ciuitatibus priuatísque domibus, quanta modò enumerasti mala regnare credidissẽ. *Cha.* Ita proficit inexpertos sermonem aliquando inire cum his qui multarum rerum vsum atque experientiam habent. *Pal.* Ita fit. *Cha.* Quid si animaduertas labores quos præferunt nautæ, corpori magis quàm animo infensos ire, concedes amplius etiam sententiam meam. Nam huiusmodi res duræ assiduo quodam vsu & assuefactione mitiores fiunt, & quodammodo domantur, quas verò egò

memoraui, cùm animum magis affligunt, non ita vſus & aſſuefactio mitigare atque edomare poteſt. *Pal.* Conſentio tibi iam, gaudeóque in eam lucem te illuſtrante peruenisſe, vt intelligam tam magnam aliorum & maiorem etiam, quàm nautarum miſeriam. Sed illud non poſſum intelligere, quin principes ſaltem ac magni viri, non dicam, nautis, ſed cęteris inſuper quibuſcunque mortalibus beatiores ſint. *Cha.* Cur? *Pal.* Quoniam omnibus abundent atque affluant bonis. *Cha.* Quibus? *Pal.* Honore, gloria, opibus, delicijs, amicis, potentatu, imperio. *Cha.* Hiſce? *Pal.* Hiſce & multò pluribus. *Char.* Erras. *Pal.* Errorem hunc optaſſem in vita mihi. *Cha.* Deliras. *Pal.* Maluiſſem ita delirare, quàm tua cum ſententia ſapere. *Cha.* Quid, ſi nihil illis miſerius? *Pal.* Quid, ſi nihil beatius? *Cha.* Haud vnquam hoc mihi demonſtrabis. *Pal.* Non tibi ij beati videntur, qui quicquid ad explendas voluptates optari poteſt, aſſequuntur? quibus conuiuandi, cubandi, vngẽdi, lauandi, ludendi, venandi, aucupandi, ad omnem nitorem atque ſatietatem ſemper facultas ſit? Quibus quotquot velint concubitus fœminarum, quotquot velint arua, equi, canes: quibus tot ſunt ſerui, tot exculta palatia, tot munitæ arces, oppida? Qui tantum poſſideant auri, gemmarum, veſtium, ſuppellectilis? Quibus audiant omnes, adſurgant, inclinent? Quos populi vereãtur, timeant, laudent, decantent? Qui leges dicant, mandent, exerceant, proſcribant, puniant, extollant amicos, vindicent inimicos, trucident rebelles? *Char* Non eſt tam magna, vt exiſtimas Palinure, eorum beatitudo. Non parit certè faſtidium tanta bonorum continuatio, tantáque affluentia: neque ſapit tantum, quæ non aliquando intermittitur voluptas. Præterea quomodo eos tu beatos iudicare potes, qui tantis opibus atque delicijs ſuis nunquam fruuntur cum iucunditate, nunquam cum gaudio? qui in tanta rerum copia nunquam exhilarent ſe, nunquam relevent animum, nunquam exultent? Qui tanta licèt bonorum ubertate redundantes, triſtitia tamen ſemper obducantur, ſollicitudine premantur, anxietate torqueantur? Non tibi multò optabilior videtur priuatorum conditio, quorum & vita ſecurior, & voluptates etiam, ſi mentem intendes, maiores ſunt? quos ſumma ſemper condit hilaritas, mulcet feſtiuitas, explet alacritas? Quantam

putas afferre delectationem communis, quæ cum vxoribus & filijs vita exigitur. Dũ cubant tutè, vescuntur lætè, iocantur modestè? Quàm dulcem esse arbitraris amicorum inter se & æqualium parem vitam, domesticum vsum, frequentem conuentum? Quid eorum amore suauius, confabulatione gratius? curis melius atque commodius? Quantum credis lætitiæ & exultationis habeant eorum conuiuia, ludi, cantus, solationes? quantum dilatent animos & permulceant? quantum emanet mellis, cuius nec stillam principum aliquis deguſtauit? *Palin.* Haud intelligo Charon, hanc quam refers, regum tristitiam atque anxietatem, qui inter risus tantùm, blanditias, iocósque versentur. quibus semper psallatur, canatur, plaudatur: & quicquid ad transigendam hilarem vitã excogitari potest, exhibeatur. *Char.* Etiam vt video iudicas Palinure, quæ oculis tantũ patent, quo errore decepti mortales, plurimùm seduci solent: sed quod certum afferre possunt iudicium, exteriora corporis, quæ velamenta quædam magis sunt veritatis? Aut quid certi promittere & ostentare potest frons hominum, quæ plures quàm Proteus species mentiri, atque in plures mutare queat? Considerandæ sunt secretæ animi fibræ: perscrutandæ sunt interiores mentis latebræ: quas si peruidere ita vt frontem, posses, proh dolor quantam ibi malorum turbam: quantam formidinum atque strepitationum aciem introspiceres? quot angores, sollicitudines, suspiciones? quot pestilentes morbos & perturbationes? quanta aperirentur vlcera, quot plagæ & cædes, quot insidiæ, quot enses, & telorum infinita genera, quæ nec somnos eorum quietos, nec cibos placidos, nec opulentiam dulcem, nec imperium iucundum, nec delicias iocósque lætos esse permittant. *Palin.* Nesciebam adhuc hæc eorum qui dominantur mala, sed cur illis contingant tanta, non capio. *Cha.* Contingunt tanta propter graues inimicitias acerbáque odia, quæ continuè cum finitimis ciuitatibus, cum subditis sibi populis, cum sibimetipsis etiam gerunt: quo fit vt ingraueſcentibus odijs, increscentibúsque iniurijs, quibus quotidie afficiunt quemque, necesse sit illos torqueri & affligi grauiter, confidere nemini, suspicari omnia possunt, extimere muscas etiam (vt aiunt) volantes, gaudere & lætari nunquam, tristitia & mœrore detineri semper. *Pal.* Adducis me facilè, vt credam, suspectas eos habere

habere finitimas ciuitates, cum quibus & infensa odia confiteor, propter continua, quæ exercentur bella, & dominandi libidinem, qua plurimum incenduntur. Cum suis verò quibus imperant populis, nihil accipere possum, nisi amatorem & dulcissimam pacem? Porrò si cum finitimis sint inimicitiæ: si oriantur bella, ac demum etiam augentur imperia, subducuntur oppida, profligantur acies, spoliantur & captiuantur hostes, populationes magnæ fiunt, trophæis decoratur patria, victorijs celebratur, triumphis extollitur. Ob quæ & principum gloria, & vrbium ornatus, & inimicorum timor, & populorum inter se lætitia, atque, erga principes fides & amor crescit. *Char.* At tantùm narras quæ prospera sunt & læta, ac quæ frequentibus accidunt aduersa & tristia prætermittis, quasi semper eos pures debellare hostes, potiri victoria, triumphis exultare, nunquam verò vinci, prosterni, agros suos populari, bona sua diripi, & è suis se oppidis deijci, sed maiora hæc prætereamus, de minoribus tantùm dicatur. Quippe si conferas quas strages suorum & cædes sustinent, comperies longè maiore damno quàm lucro partas eorum victorias constare, discussâque ratione decessisse plus illis quàm accessisse. His adjicias vt populorum etiam suorum odia, nodum finitimorum intelligas, quòd ad inferenda bella, & persequendos hostes opus illis est ingenti & munito exercitu, multo nauigio, longa armorum & machinarum præparatione, quæ quum magno, & inæstimabili constent sumptu, nec proprij suppeditent reditus, necesse est nouis vectigalibus vexare populos, nouas inducere præstationes, nouas angarias, augere tributa, multiplicare onera, exhaurire æs omnium, eradi marsupia, imò viscera pauperum, paruos atque magnos diripere, spoliare, conculcare. Inde fit, vt quum inuisos manifestè se cunctis intelligant, suspectum tum sibi incipiant habere quemque, nullius fidei, nullius amicitiæ credere, conijctari omnia in malam partem. Habet enim hoc in se pessimum malefactorum conscientia, vt quos iniuria affecit, nunquam reuocari in amicitiam, nunquam mitigari & ad veniam moueri posse putet: proinde magis insurgitur, grauiores itur in iniurias, hunc proscribunt, illum carcere includunt, quorundam patrimonia publicant, alios iugulari aut strangulari iubent, volun-

tate pro ratione vtuntur : eorum quoque quos tantis læserunt malis cognatos, affines, amicos, socios, seruos, quasi fidei suæ diffidentes persequuntur. Tum cæteri qui chariores etiam videbantur, exempla aliorum proponunt sibi, acuúntque ipsi non minùs odia. Nam non minùs rebus suis ac saluti suæ timent. Ita pedetentim ciuitas omnis indignatur, obmurmurat, rapitur ira, odijs incenditur, coquit noua cogitationes, noua concilia molitur. Mox eò deueniunt, vt hæc intelligentes videant, quantæ ruinæ quantóque præcipitio subiaceant, quàm tenuissimo quasi quodam filo pendeant imperia sua. Tunc cernas eos pallere, tristari, consumi, expauere omnia, torqueri scelerum suorum conscientia, quæ prima est pœnarum omnium, timere hostium insidias, ciuium conspirationes, domesticorum proditiones, oppressorum vindictas. Tunc securum nihil existimare, nisi quòd vi ac ferro teneantur. Propterea non credunt se tutò cuiquam, non ministris, non necessarijs, non germanis, quorum maiorum etiam quàm aliorum authoritatem magis formidant, arcent se ab aspectu & præsentia omnium, cingunt se fossis & aggeribus, claudunt se arcibus, quasi ad perpetuos damnati carceres, custodibus etiam tanquam ad expeditionem belli paratis vt obsidere eos putes, circumuallantur. Nihil illis dulce, nihil apertum, nihil iucundum: dormiunt cum magna inquietudine, cum maiore etiam vigilant. Terret illos conuentus hominum, angit solitudo, timent colloquia, timent salutationes, timent dona, suspecti illis aditus, suspectæ sellæ, suspecti cibus & potus : qui nec etiam nisi prægustati sumuntur, suspecti pellicum & item vxorum thori. Quibus mirum est, cur sine cuiusquam prægustatione congrediantur : ipsos verò, quorum se custodiæ commiserunt, non minùs extimescunt, quibus quum carere nequeant ob tutelam suam, eo magis augetur eorum timor & miseria, quo armatos pro firmiore illos præsidio esse necesse sit. Quare alienigenas & barbaros homines, atque abiectissimos quosque sibi deligunt, eósque frequentiùs comitantur, deijciunt sæpius ac exterminant, quò saluti suæ (& si non alia, at saltem hac via) consulere possint. Quid fœdius & ignauius dici queat, quàm hominibus immanibus, flagitiosis se committere: suos verò, prudentes, sobrios, iustos spernere atque deuitare. Quanta ista tyrannorum felicitas, quos

continuus & ingens semper angore afficit metus, quo non modò animi grauiter excruciantur, sed cuncta insuper dulcia mundi dona fugantur & dissipantur. Quantæ istæ eorum deliciæ, quanta gaudia: qui tranquillitatem nunquam & pacem sibi, ne dicam populis suis, aut hostibus concesserunt, expertes omnino tam sanctissimi atque omnium dulcissimi boni. Quænam vbertas ista bonorum, quæ distracti aliunde, neque sciant, neque visant, neque pertractent, neque gustent vquam. Quanta ista imperij bona? quæ quum ipsi videre & attrectare non possunt, committant necesse est aliorum curæ & gubernationi, ignari rerum suarum, nescij omnium fermè, quæ sub se geruntur, fraudati quotidie & decepti, ab his præsertim, quos præ cæteris auxerunt: quibus tamen quum se credant, quot innocentium criminationes, quot facinoroforum falsas cõmendationes audiunt, quoties eorum fidem sequuti, bonos pro malis, malos pro bonis ducunt, atque hos beneficijs, illos pœnis afficiunt? Quódque grauius est, quoties ipsis etiam videntibus, hi quos tantum extulerunt, pro sententia sua in foro quósque lædunt, concutiunt, opprimunt, atque dilaniant. Quid mirum, si exardescunt postea populorum odia, si labefactatur postea eorum status atque desolatur? quanta ista, quámque optanda imperia, cum quibus & seruitutem pessimam degant, subiecti tantis perturbationibus, tantis insidijs, subiecti ipsis etiam, quos sibi subiecerunt: constricti quasi quibusdam regni compedibus: clausi intra arces, quasi magni alicuius criminis rei: coarctati instar ferarum, excluſi ab omni, quæ foris capitur recreatione, priuati libertate, quod est tam dulce & omnibus optabile bonum, non hominibus modò, sed cæteris insuper quibuscunque animantibus: cuius priuatione, quid est quod tristius aut infelicius contingere possit? *Pal.* Non credis Charon bonos aliquos mitisque & moderatæ naturæ Tyrannos esse? *Cha.* Imò multos credo. sed tanta est dominandi libido, tantus ardor, tanta nescio quæ pestis ingenita, vt quos semel inuaserit, sint summa quauis bonitate præstantes, adeò illiciat eos, illiciénsque deprauet, vt vita potiùs quàm imperio, quod iam occupauerunt, carere possint, vel ad conseruandum, vel ad amplificandum contendunt vnguibus dentibúsque: ac propterea nemo est tam bonus tyrannus, cui conseruationis, amplificationisque suæ

gratia multis non magnas inferre iniurias, atque ob eas illatas non plurimum timere, plurimas vt pati anxietates contingat. *Pal.* Miror cur tantis in malis, quæ planè ita, vt narrasti, vera esse puto, appetant tantopere mortales imperium, nisi id fortasse faciunt cupidine honoris & gloriæ. Quid nimirum tam præstans atque excellens bonum, tolerabiliores reddit tantas quas modò expostulasti miserias. Dulce quippe est mandare alijs, præferri omnibus, eminere, præcellere, venerari, timeri, suppliciter exorari, assurgi sibi, via decedi, inclinari ceruicem, flecti genua, audire laudes suas, & rerum bene gestarum decantationes. Quæ quum & diuina numina plurimum capiant, facilè intelligi potest, quantum & his quoque mortalium mētes capiantur. *Char.* Quæ tantū capere potest Tyrānos vllius honoris aut gloriæ exhibitio, qui se certò inuisos omnibus esse sciūt. A quibus si laudētur, si audiātur, si sibi assurgatur atque incuruetur, intelligūt palàm vel assentationis, vel timoris caussa id fieri. Quare non est ita dulcis, vt putas, huiusmodi honoris & gloriæ exterſio magis quàm exhibitio. At verò dulcior is est, qui in priuatos homines ab amicis & beneuolis honor exhibetur, propter aliquod eorum egregium facinus, aut excellentem virtutem. Vera ista gloria, verus iste honor, ac dignus quidem, quo & diuina numina capiantur. *Pal.* Nullam ergo video causſam, cur tantopere imperia desiderentur, desideratáque conseruentur: nisi quòd habendi cupido, qua tantum trahitur humanum genus, in his maximè expletur. Quò enim quisque plus auri, agrorum, ædificiorum, oppidorum, acquirere possit, nullo parcit labori, quantumuis magno & intolerabili. Neque vllus tam amarus labor, quin propter quæstum & maiorem rerum cumulationem dulcescat. Ita quum tyranni super omnes plus possideant, super omnes & beatiores videntur, licet cetera eis tristia sint atque peracerba. *Char.* Neque istud quidem affert vllam beatitudinem, nam in primis non efficit diuitem maior abundantia, sed minor cupiditas. Qui enim paruò contentus est, id tantùm cupit, quod necessitati vitæ sufficiat: Is abundè est locuples, propter honestum, quod facilius implere potest desiderium, quod quum & impleuerit, liberatus est ab omni, qua alij rapiuntur, habendi anxietate. Qui verò, quantum libet, diues plura concupiscit, pluribus indi-

get, quia perseuerante acquirendi insatietate efficitur minus voti compos. Quo enim magis crescit multarum rerum possessio, magis etiam cupiditas, neque finem vnquam habet vorago illa cupiditatis. Deinde non est iudicandus quisque, vel locuples multitudine, vel pauper paucitate diuitiarum: sed vel rerum magis implemento vel necessitate. Nam si multitudinem excedunt sumptus, quomodo potest is credi dives, qui minùs habet, quàm necesse esset: quare quum necessitatem sæpius magnam patiantur, qui tantam imperij molem administrant, indigentiores etiam putandi sunt priuatis hominibus: quibus licèt tenues sint opes, at necessitatibus saltem suis vel pares, vel superiores. Taceamus graues, quas quotidie expiationes vel rapinas perferunt à quæstoribus suis, & ab his maximè, quorum fidei magis credunt: qui, quo maiora etiam nacti sunt imperia, eo maiora vtique furta, maioremque proinde rerum suarum diminutionem patiuntur, à quibus priuatos saltem homines liberos esse constat. Qui & diligentius patrimonia sua ipsi per se curare, & attentius omnia intueri possunt. Dicamus verò curas & labores, quos in administrandis tantis opibus, gubernandóque tanto potentatu tolerare eos oportet, quorum fortiores quàm Herculis humeros necesse est ad sustentandam tantam molem: plures etiam quàm Argi oculos ad tantam rerum varietatem peruidendam atque distribuendam, plura quoque quàm Iani aut Vertumni capita, ad intelligenda examinandáque tot ac tanta, cùm hostium tum populorum suorum, quæ illis negotia deferuntur Quæ tanti animi vis, quæ non debilitetur? quæ tanta soliditas, quæ non concutiatur? quæ tanta promptitudo, quæ non remittatur? Cuius est tanta valetudo, tantum robur, qui se tam vasto curarum ponderi parum audeat pollicèri? Cuius est adeò æquabilis & moderatus animus, adeò perseuerans? quin tam multis támque continuis laboribus non defatigari non quassari, nunquam quoque cõfringi possit? Omittamus mortales: de nobis tantùm, qui hæc vltima loca colimus, loquamur. Verùm putas, Palinure, beatiorem esse vel me, qui pauperrimus sum omniũ, qui nihil præter hãc, quàm cernis, pusillã lintrẽ possideo: vel Ptolomeum tã lati, támque immensi regni tyrannum: intelligo, etsi taceas, quale de hoc sis iudicium prolaturus, crede mihi, minimè meum cum suo statu

commutarem. *Pal.* Quare? *Cha.* Quia lætus ago, & ſumma cum quiete. Non vllius rei vllam gero, niſi tranſuehendi haſce huc deſcendentes animas, & conſeruandi incolumem hunc faſelum meum, ſolicitudinem. In qua dicam tibi quicquid eſt, quod me grauet. Quum enim propter vetuſtatem fatiſcat aliquando rimis, curare me oportet, vt reſtituatur integritati ſuæ. Quare eum conſuo ſæpius, & obſtruo, ſi quid rimarum eſt: hæc omnis mea cura eſt, hic omnis labor. At Pluto, cum tantis diuitijs ſuis, ac regno tanto nunquam lætatur, nunquam quieſcit, tot cutis carpitur, quot repletur hic vmbris locus, implicatum ſemper habet vbique animum: hinc fertur, illinc rapitur, omnibus intentus locis, omnibus occupatus miniſtris, huic mandat, illum terret, alios acciri iubet, metum illi omnia incutiunt: nunc terræ hiatus, nunc motus formidat. Sæpe illum trepidare cogit lampas Phœbi, ne vlla ex parte irradiet regno ſuo. Sæpe & fulmen magni fratris, ne penetret auerna atque labefactet: quoties vidi ego illum, dum rebus ſuis timet, iniectum ſummo curru peragrare omnem hanc regionem, luſtrare fines, ſcrutari omnia diligenter, aſcendere etiam in ſuperum orbem, circuire terras, perueſtigare quodcunque periculum perferre poſſet, nihil omnino incauti & inexplorati relinquere: quæ eum multis in locis, at maximè ea ſolet efficere in terris Siciliæ, quæ magis etiam eum terrent, propter magnas reluctationes Typhœi gigantis, quibus totam conquaſſat illam patriam. Nam poſtquam ipſe auſus fuit bella inferre cœlo, iniecêre ſuperi eius corpori Trinacriam, ſub qua ab omnibus undique montibus preſſus & grauatus, conatur ſæpe ſe attollere, impoſitáque ſibi reijcere. Proindéque magnos concitat motus, ac tantos quidem, vt hæc loca noſtra concutiat grauiter, & tremefaciat. Cogita nunc quàm læta & optãda ſit ſors huius inferni tyranni, cuius tot diuiditur animus curis, tot propellitur tumultuationibus, quem tot oporteat præcauere pericula, tot diſpenſare miniſteria, omnia pereenſere, omnia corrigere, omnia vel ipſe gubernare, vel alijs gubernanda committere. Atténde rogo, & vel ex hoc vno collige eius felicitatem. Nam ſi me deficere contingéret, huic nauicularo miniſterio, quod ita neceſſarium eſt, vt vides, neceſſe eſſet eum vices meas ſubire: ne alioquin deficiente portitore, regno ſuo malè ſuccederet.

Pal. Hoc profectò non modò verum esse video, sed manibus etiam ipsis (vt aiunt) tango. Nam ea nocte, quà aliàs somno grauatus è puppi in mare excussus fui, id continuo sensit Æneas meus, qui errantem sine magistro nauem intelligens, gubernauit eam tota ipsa nocte, non indignatus, quòd quæ sceptrum gestare solebant, remum etiam manus attrectarent. *Cha.* De magno eius germano nihil loquor: non me latet, quantos & ille labores ac curas sustinet: sed id præcipuè scio, quum temeritate Phaëtontis totus penè orbis conflagrasset: quantum tunc regno suo timuit, quantum tota cœli mœnia circuit, & ne quid labefactatum viribus ignis corrueret, explorauit. Prætereo tertium fratrem, moderatorem vndarum, cuius plurimæ etiam ac maximæ curæ non facilè explicari possent, sed præsertim quæ sub illa quoque Phaëtontea conflagratione ad summum penè vsque exitium cum toto regno suo eum affecerunt. *Pal.* De hoc possum, quod oculis meis vidi, afferre testimonium: vidi equidem tempore illius, quem suprà retuli, horrendæ apud Siciliam tempestatis commotum grauiter Neptunum, & ex alto prospicientem vocasse ad se Eurum & Zephyrum, increpatis acriter eis pro tanta susc itata tempestate, placasse ocyus omnia atque tranquilla reddidisse. Quod argumentum præstat mihi euidens, plurimarum, vt inquis, ac maximarum, quòd omnia in latissimo imperio suo paria sint, curarum suarum. *Char.* Dic oro Palinure, putas-ne iam beatam esse tyrannorum vitam? *Pal.* Minimè. *Cha.* Optares-ne viuens eorum sortem? *Pal.* Vt quid optarem, in quo nihil omnino optandum esse manifestè intelligo? *Cha.* Ergo certo eos arbitraris miseros? *Pal.* Non miseros modò, sed omnium etiam miserrimos. *Cha.* Mirum quòd modò eos tanta frui beatitudine prædicabas. *Pal.* Quid mirum, si cæcus laudet tenebras, quas postea luci restitutus damnet? *Cha.* Vis vt & alia eorum mala tibi referam? *Pal.* Restant item alia? *Cha.* Et alia & grauiora. *Pal.* Quid audio grauiora? haud vnquam istud credam, posse his, quæ modò dixisti, grauius aliquid addi. *Char.* Credes, quum audieris. *Pal.* Dic ergo. *Cha.* Vides vt appropinquamus iam ripæ, non possum longiora tecum iam facere verba. *Pal.* Rogo te mi Charon, ne fallas auiditissimam expectationem meam *Cha.* An cæterarum vmbrarum quas in littore reliqui auiditissimam e-

tiam expectationem vis vt fallam? *Pal.* Non diu moraberis, perge ô mi Charon. *Cha.* Imò diutius, quàm soleo, demoratus sum: sed lentus etiam nauigaui propter te, cui⁹ fabulatione delectabar. *Pal.* Age ergo, vt facis, lentiorem protrahe nauigationem, vt quæ reliqua sunt dicenda, prosequi possis. *Char.* Ea tandem tanta est tibi audiendi cupiditas? *Pal.* Tanta. *Char.* Morem tibi geram: qua in re illud te scire velim, quod plurimum miseram reddit mortalium vitam, instabilitas scilicet, & ruina rerum. Nam certum nihil & permanens in vita quisque sibi polliceri queat. Quomodo is beatus censebitur, cuius summã quantumuis & plenam beatitudinem minima omnis disturbatio violare & auferre potest? Sanè quum omnia apud mortales infirma atque mutabilia sint: nulla tamen infirmior sors est, atque mutabilior quàm tyrannorum, quorum etiam quum maior sit exaltatio, & sublimata magis status altitudo, magis est proinde (quum mutari eos contingit) casus & ruina. Inde tantæ tyrannorum proditiones, euersiones, trucidationes, vt nemo eorum fere vnquam euaserit, qui non vel regno depulsus, vel veneno necatus, vel cruenta aliqua & pessima morte cæsus vel peremptus sit. Quis talem eorum vitam optabit qui pro modici temporis felicitate (si tamen illa felicitas appellanda sit) tam tristi postea, tamque amaro fine consumatur? Horret animus dicere, nam ne credas ijs tantùm mortales subiectos malis esse, sensimus & horum magnam partem aliquando nos inferi, licèt tam valida nobis & munita sit ciuitas tam firma & præpotens, atque omnibus vndique præsidijs circunsepta. Non possum sine dolore meminisse illius diei, qua Hercules heros ille fortissimus hæc regna penetrauit, perfregit fores, inuasit regem, exterruit reginam, quam & antè socij eius rapere adorti erant, abstraxit Cerberum, vinctúmque eum catena, tum magna vi in orbem duxit, concussit loca omnia, trepidare omnes vmbras atque ipsos iudices fecit: me quoque non modicum læsit, quem eropta cymba conto hoc meo percussit, impulsúmque grauiter in mediam paludem exturbauit: timui equidem tunc desolatum ira baratrum totum. Credidi tunc suprenum Plutoni finem aduenisse regni sui: neque minùs illum cum coniuge in prædam duci ad superos, quàm tartareum canem: sed paulo humanius cum eo actum est, quàm opinabar. Nam tandem sibi

ac regno suo bene consultum est, neque tamen ita consultum est, quin tricipiti custode suo, qui tam perneccessarius erat, spoliaretur. Quòd si opinionem meam, quæ communis erat, fata coæquassent: tunc cernere fuisset vtrum, beatior vel meus vel Plutonis, tanti regis status esset. Ego quidem nihil ambigo, priuatus fuissem hac nauicula: hoc enim habeo tantùm, quod adimi mihi possit, priuatus etiam fuissem rege meo: sed quotquot alios voluissem reges, procul dubio inuenissem, qui ministerio meo indigentes, seruitium meum perlibenter sibi delegissent: & fortasse hoc lucri feciissem, quòd pro vetusta & attrita, qualem hanc intueris, nouam mihi & magis solidam lembum acquisissem. At Pluto quantas opes, quantos honores, quantum regnum amisisset? quantam in egestatem, quantam in calamitatem decidisset? Qui neque par aliud regnum, vti parem ego, vel meliorem nauim: neque parem alium famulum, vti parem ego, vel meliorem dominum inuenisset. Excedo iam modum dicendi: sed si tempus sineret, narrarem & quibus olim curis vexatus, quantóque timore percussus propter bella Gigantum fuit summus Olympi rector. Cuius narratio maiorem etiam augeret eorum, quæ supra dixi, malorum confirmationem. *Pal.* Haud opus est exemplis mihi. Nam nemo mortalium fuit, qui maiora quàm ego vnquam viderit eorum malorum exempla. Quid enim extitit his temporibus Troiano rege maius, quid opibus suis cumulatius? Quid operibus munitius & pulchrius, & quid demum exitu tantorum bonorum tristius, quid crudelius, quid flebilius? Vidit infelix pater arduũ & longũ bellum, tot cruẽtas mortes natorũ suorum. Vidit euersam funditus & incẽsam vrbem. Vidit latrantẽ coniugem, captiuatas nurus & filias, populationem tantarum diuitiarum: ipse quoque, quod vltimum restabat illi senectutis suæ solatium, Pyrrhi ense confossus & crudelissima morte consumptus est. *Char.* Quis melius me hæc nouit, qui cunctos hac scapha trãsuexi. A quibus & omnem calamitatẽ suam seriatim perdidici. Notus est abũdè mihi Priamus, cuius cognito acerbo casu, non potui non dolere. Notus est Troilus, noti Hector & Deiphobus, nota est cætera tot filiorum ac nepotum turba: noti innumerabiles, qui illo bello perierunt, Troiani pariter & Graij duces. Nota est infinita, quæ tunc occidit,

populorum manus. Nullo memini tempore longiorem interfectorum multitudinem huc descendisse, quàm illo, quo ita lassatus fui, vt præ multitudine omnibus transvehendis minimè hæc cymba sufficeret planè. Quid opus est tibi monitore, ad aperiendas eorum miserias, quas tu subjectas oculis tuis habuisti? Quòd si pro angustia temporis liceret (iam enim video propiùs nos applicare ripæ) narrarem & millia aliorum tyrannorum, ex quibus creseeret etiam magis tibi opinio eorum calamitatis. Nam illud possum, quod certo scio, tibi verum confirmare, nullum ferè me vidisse vnquam tyrannorum huc descendentium (descendunt porrò omnes) qui non vel alicuius veneni infectionem, vel magnas vlcerum cicatrices, & sanguinolentæ alicuius mortis horrida signa præ se ferret. Ita mirum est videre tot ac tantos necatos, confossos, cruentatos, trucidatos. *Pal.* Quis nunc se tantis in malis tyrannum vnquam esse optabit? quis imperia assequi quæret, quæ iam certiùs certo cognosco, magis fugienda etiam, quàm Meduseum caput. *Cha.* Audisti quibus apud superos tyranni malis torquentur: sed si intelligeres quæ hîc apud inferos grauiora etiam illis parantur, perhorresceres & longè magis eorum sortem. *Palin.* Ergo & alia hîc tyrannis parantur. *Cha.* Credis Palinure, scelera quæ patrant mortales hîc aliquando impunita esse? *Palin.* Hoc modò animaduertebam. *Char.* Animaduertendum est igitur tibi quodcunque in vita peccatur, pari demum post mortem & respondente peccatis pœna puniri. Nam vt capias quod dico: si tu Palinure, artem tuam nauicularian viuens malè exercueris: si in dominum tuum mali quicquam vel cogitauetis vel commiseris: si inaudiens dicto suo extiteris, inuenies hîc tibi præparatas his quæ deliqueris, similes pœnas. *Pal.* Nihil profectò Charon, scio, quod malè egerim vel in dominum meum peccauerim, nisi somnolentam illam dormitationem meam, qua negligentiùs certè, quàm debebam, me gessi. Nam magno in periculo nauim simul & dominum, quem vehebat, meum reliqui, nisi vigilantior ipse & cautior meliùs sibi consuluisset: sed pœnarum satis tum ob hoc crassum peccatum meum etiam in vita recepi. *Cha.* Recipies etiam in morte. Ibis enim quum è naui te dimisero, ad seueros iudices nostros, qui examinant & censent delicta omnium. Ducent quoque te in

examinationem, scrutabuntúrque crimina tua. Videor verò videre, quali te iudicabunt pœnæ subijciendum. *Pal.* Quali? *Cha.* Parem peccato tuo tibi pœnam statuent. Nam quum somno peccaueris, æterno etiam te somno damnabunt. *Pal.* Dormiam ergo in æternum? *Cha.* Ita puto: nisi grauius sit aliud peccatum tibi. *Pal.* Sic mites habeam iudices, vt non sit grauius aliud mihi. *Cha.* Nullam ergo nisi somni pœnam patieris. *Pal.* Non hæc grauis pœna mihi videtur. *Char.* Neque asinis etiam & bobus, at magnis & excellenti aliqua virtute præditis viris grauissima existimatur. *Pal.* Quas verò, dic, pœnas perferent tyranni? *Char.* Audis tot clamantes & lamentantes voces: tot horrificos planctus, tantum stridorem ferri, tot tractus catenarum? *Palin.* Delectabat me adeò sermocinatio tua, vt his minimè animum intenderem: sed quid audio tam triste atque horrendum, quod præ horrore pœnæ aures meæ sustinere non possunt? *Char.* Sunt hæc qnæ audis, tormenta tyrannorum. Nam quum illi in vita carcere quenquam incluserint, spoliauerint, flagellauerint, trucidauerint, in summum luctum, in summam egestatem & calamitatem deduxerint, damnati sunt etiam ab incorruptis iudicibus, ad perferendas pares pœnas. Ideo teterrimis quoque carceribus inclusi, spoliati, flagellati, rotati, cæsi membratim, ac mille atrocissimis mortibus cruentati, tantos edunt, quantos audis, gemitus, tantum luctum, tot ac tantos reboatus, clamores atque eiulatus. *Pal.* Dic etiam mihi Charon, an his pœnis plectuntur, qui magni atque primarij tyrannis assistunt? *Char.* Prorsus ijsdem. Nam suasu & consilio eorum maximè committunt tyranni scelera sua. *Pal.* An & in vita illi beati? *Char.* Non secus ac tyranni, quibus assistunt, nam ijsdem quoque malis subiecti sunt, eadem enim sunt in eos populorum odia, maiora etiam inter se, eedem cure, eadem pericula: & quod miserabilius est, deijciuntut sæpe à tyrannis suis, & vel carcere vel morte aliquando pessima afficiuntur. *Pal.* Tanta est est ergo, támque generalis omnium calamitas. Vllam verò prorsus esse putas hominum sortem, quæ beata duci possit? *Char.* Imò beatos aliquos non nego fuisse mortales, sed perraros tamen. *Pal.* Quos perraros? *Char.* Qui amore virtutis & literarum contempserunt cætera mundi bona. Quin se innocuos, puros, castos, integros, incorruptos conseruantes,

extulerunt animum altiùs ad gustandam diuinam excellentiam, humana quasi sordida & abiecta relinquentes. Nam virtus per se tam dulcis, támque iucunda res est, vt incredibiles amatoribus suis afferat voluptates. Tam nobilis & præstans est eius possessio, vt summa quadam vbertate ditet possessores suos. Quam qui verè est assequutus, nihil præter literarum studia dulce, nihil præter Dei cognitionem habet amabile. Quæ tantum prædulcia sibi bona stabilia perpetua, incorrupta præ eligit, custodit, amplectitur. Reliqua verò mundi supremo tandem gustu amara, infirma, momentanea, corruptibiliora fuco, mendaciora hilo, inaniora hilla, ieiuniora papis volantibus, fugit, contemnit, abijcit, conculcat. Contentúsque seipso, ac honestissimis suauissimísque studijs suis totum nihil mundum ducit, ruentem etiam non formidat. In his recreatur, refocillatur, lætam & iucundam agit vitam, ridet tantas hominum, támque stultas, & vltrò sibi quæsitas anxietates, tot ineptias, tot cassos labores, tot inanes curas: nemini nocet, nemini molestus est. Laudant eum omnes, prædicant, admirantur, beneuolentia complectuntur, fauore prosequuntur: quàm verè hic beatus est, qui conscientiæ suæ innocentia & integritate fruitur? Quod primum est & dulcius omnibus, bonus securúsque sui, nullo timore angitur, nulla angustia torquetur, non timet largas (quibus caret, quásque nihili facit) diuitias sibi à potentioribus eripi. Non timet à quocunque se lædi, qui nec quenquam se læsisse certò intelligat: quàm verè hic felix est, qui tot tantísque semotus curis & periculis, tantarum vacuus perturbationum, sibi semper aliísque iucundus, lætetur semper, & omnibus quotquot sunt mundi honestis, & his etiam, quæ cœlibum communes sunt, perfruatur voluptatibus: qui humanioribus sanctioribúsque deditus studijs, contemnat omnia, contemnénsque omnia possideat. Nam is possidere omnia videtur, non qui omnibus abundet, sed cui nihil deficiat. Porrò illi nihil deficit, qui nihil concupiscit. Concupiscens autem nihil, contemnit omnia: contemnénsq; ita id assequitur, quod desiderat. Desiderio verò suo frui, ea demum vera & sola beatitudo, beatorúmque omnium plenitudo est. *Pal.* Hi ergo quum nihil mali egerint, pœnarum & nihil patiuntur. *Cra.* Nihil prorsus: imò propter transactam bene vitam, meritum magnum assequuntur.

Pal. Quod? *Cha.* Vel cœli fiunt incolæ, communicántque æternum illis cœlestibus bonis. Vel si huc descendunt, mittuntur in Elysium: qui locus est quietis ac delitiarum, vbi sedes fortunatæ, campi aperti, læti, omnium omnino pœnarum expertes. *Pal.* O si mihi ad mortales redire aliquando contingeret, inclamarem quàm magna possem voce, admonerem pro suo quemque officio & dignitate, accusarem tantam laborum frustrationem, tantam curarum vanitatem, tot corruptas opiniones peruersáque iudicia, sed quàm maximè increparem, qui vel magistratu quopiam magno, vel imperio cæteros antecedunt, ostenderem tanta, quæ antea ignorabam: sed te docente nunc intelligo, mala eorum grauissima, dictu horribilia: reuocarem omnes à vicijs, ab inferendis iniurijs: ad meliorem victum, à superflua agendarum rerum cura: incenderem desiderio virtutis, laudarem innocentiam, prædicarem frugalitatem, exhortarer cunctos ad bene, grauiter, castigatéque viuendum, ad se cognoscendum, ad contemnendum tot caduca, & somni cuiusdam vel vmbræ magis similia mundi bona, inuitarem ad honestas artes, ad ingenuas exercitationes, ad studia literarum, ad spem ac contemplationem diuinæ bonitatis. *Char.* Et rectè sanè: sed vides & ripam attigisse, egredere iam. *Pal.* Et iam egressus sum, Ad iudices eo, placidam opto tibi semper nauigationem: salue ô Charon, & vale. *Cha.* Et ego ad reliquas vmbras redeo. Placidos opto tibi semper iudices: salue ô Palinure, & vale.

VIRTVS DEA.

Interlocutores, VIRTVS. MERCVRIVS.

Mercurius.

VIrtus Dea per epistolas orauit modò, vt ad se irem. Eo vt perconter quidnam me velit, illico ad Iouem redibo. *Vir.* Salue Mercuri: ago tibi gratias, quandoquidem tua in me pietas atque benignitas efficit, vt non penitus despecta ab omni cœtu Deorum sim. *Mer.* Expecto quid narres: tu modò perbreues narrationes facito: nam edixit vt confestim ad se redirem Iupiter. *Vir.* Etiam-ne tecum nobis non licebit nostras ærumnas exponere? Quos igitur habebo vltores iniuriarum, si non modò apud ipsum maximum Iouem, verùm & apud te quem semper in fratris locum habui, colui, obseruaui, condolendi facultas negatur? O me miseram, ad quos confugiam? Vnde auxilium petam? Me quidem, cùm ita despiciar, malo esse truncum aliquem, quàm deam. *Mer.* Tandem effare, dum præbeo operam. *Vir.* Viden, quàm sim nuda & fœda? Hoc ita vt sim, efficit fortunæ deæ impietas atque iniuria. Aderam sanè ornata apud Elysios campos inter veteres illos amicos: Platonem scilicet, Socratem, Demosthenem, Ciceronem, Archimedem, Polycratem, Praxitelem, & eiusmodi viros doctos, qui me, dum vitam agebant, piissimè atque religiosissimè coluêre. Interea loci cùm iam non pauci salutatum ad nos aduolassent, è vestigio fortuna dea insolens, audax, temulenta, procax, maxima armatorum turba consepta atque stipata, properans ad nos, iactabunda, En, inquit, plebeia, tu-ne maioribus dijs aduentantibus non vltrò cedis? dolui iniuriam nobis immeritis eo pacto fieri. Ac nonnihil ira concitata, inquam, neque tu maxima Dea his verbis me plebeiam efficies, neque si maioribus cedendum est, tibi turpiter cedendum censeo. Illa verò illico in conuitium sese effert aduer-

sum me. Prætereo hîc quas contumelias in me primùm dum hæc inter nos geruntur, effuderit: idcirco Plato philosophus cœpit contra nonnulla de deorum officijs disputare: Illa excandescens, apagite hinc verbosi, inquit, Non enim decet seruos deorum causſam suscipere: cœperat & Cicero orator plura velle suadere, at ex turba armatorum erupit, Mercuri, Antonius præpotens latera illa sua digladiatoria ostendens, grauissimúmque pugnum in os Ciceronis iniecit: hinc cæteri mei amici perculsi metu, fuga sibi propere consuluere, neque enim Polycletes poplites periculo, aut Phidias scalpro, aut Archimedes horoscopo, aut cæteri inermes aduersus audacissimos armatos eósque prædis atque homicidijs suetos bello ad se se tuendos valebant, ergo me infelicissimam ab ipsis dijs omnibus qui tum aderant atque hominibus desertam, pugnis ac calcibus totam confregêre, vestes meas diripuere, in lutum prostratam reliquere, demum abire ouantes. Ego verò ita confecta, cum primùm licuit conscendi huc, vt I.O.M. his de rebus facerem certiorem, iam quidem mihi vt intromittat expectanti mensis elapsus est, dúmque id vt impetrem, omnes deos exeuntes atque redeuntes precor, nouas semper aliquas excusationes audio. Aut enim deos aiunt vacare, vt in tempore cucurbitę floreſcant. Aut curare vt papilionibus alę purpulchræ pictæ adsint. Quid? igitur ne verò aliquid semper habebunt negocij, quo nos exclusas teneant ac flocci pendant? Tum etiam & villicus suscepit curam dudum, ne cucurbitæ siti pereant. Nos tamen neque dijs neque hominibus cordi sumus. Has ob res te iterum atque iterum precor, obtestórque Mercuri, qui semper apud deos ipsos interpres extitisti, & vt causſam hanc meam iustissimam atque pijssimam suscipias. Ad te confugio, te supplex oro, in te omnis mea sita est spes atque expectatio. Da quæso, operam, ne dum à vobis excludor, ipsis quoque mortalibus sim ludibrio. Nam erit quidem dedecus deorum ordini, ubi homunculi me tametsi infirmam deam floccipendant. MER. Audiui: doleo: verùm pro vetere nostra amicitia unum admoneo, duram nimis atque difficilem causſam te aduersus fortunam suscepisse. Nam & Iupiter ipse, ut cæteros omittam Deos, cùm & ob accepta beneficia nimium fortunæ debere sentiat, illius vires atque potentiam veretur. Ea enim ad cœlum dijs

aſcenſum præſtitit : atque vbi velit, valens ſua armatorum manu eijciet. Qua de re, ſi ſapis, inter plebeios deos ignota, quoad fortunæ odium extinctum ſit, latebis. *Vir.* Æteſtûm latitandum eſt, ego & nuda & deſpecta abeo.

BIBLIOTHÈQUE DE LA VILLE LYON 1894

LVCIANI

Rerum in secundo Tomo memorabilium.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1894

Index.

ABAVCHAS 107 b. eius amicus Gyndanes ibid.

Abradatę coniux formosa. 10. e continentiæ exemplar. 19. c.

Abrœa Luciani matris amica 114. c.

Abrotonum meretrix 701. a.

Academia in vtramque orationem parata 320. e. pro ebrietate & pro se verba facit. ibid.

Academicum est nihil statuere posse 296. e.

Accusatores & iudices simul esse, absurdum 32. d. verus accusator palam arguit 569. a.

Acherontica palus prima mortuos excipit 428. a.

Achilles fluuium transiliit, & cæde Phrygum turbauit 542. e. Hectorem interfecit. ibid. Lycaonem interfecit & Asteropæum 543. a. illi animum intendit visus armorum 612. e inter virgines abditus fuit 715. e. duobus fatis illum agi 1001. e. eius equus versus recitans. 233. d. Achilles Hectorem occidit 372. e. à Paride occisus ibid.

Acino vuæ sublatus Sophocles 643. d.

Acis ancilla Melissæ meretricis 711. c.

Actæon discerptus à canibus 758. a. 814. e. omnium hominum miserrimus 954. e.

Adimantus Myrrhinusius 666. a. amoris masculi arguitur, ibid. c. eius votum 672. e. & seq. 677. & sequent.

Adolescentia per se ad voluptatem prona 923 a

Adonis ab apro offensus, & vbi lugeatur 878. d.

fluuius Adonis 880 a quotannis cruore infici putatur ibid.
Adorare Perſico more 686 a
Adraſtus à ſue aberrans Crœſi filium necat 182 d
Adulatoris & laudatoris differentia 38 e
Adyrmachus Maclhynę dux 90 d
Æacus Plutonis patruelis 428 c cuſtos inferorum, ibid.
Ægyptia lens 289 a
Ægyptij agricolantes 287 a
Ægyptij libri de terriculis 492 e
Ægyptij aquæ ſacrificant 233 b
Ægyptiorum templa 12 b ſuperſtitio 44 c Ægyptiorum templis, qui ſimiles ibid. Ægyptij diuinis nominibus vtuntur 44 e primi hominum cultum diuinum inſtituerunt 877 a ab ijs hunc acceperunt Aſſyrij ibid. b varia animalia pro dijs habuerunt 956 b
Ægiſtho quid prędixerit Iupiter 1002 c
Æqualitas in omni re iuſta 567 a res eſt iucundiſſima & conuiuio congruentiſſima 837 c
Æſchyli pugilares Dionyſius comparauit 549 b ebrius tragœdias componebat 924 c
Æſchines Socratis ſocius imitandi peritiſſimus 17 e Æſchines Socraticus fuit paraſitices ſtudioſus 363 d Dialogos conſcripſit ibid. Æſchines Rhethor meticuloſus 368 a
Æſculapius Apollinis filius 209 b aſcriptitius Deus 205 a ex alienis malis, proprias ſibi moleſtias contrahit 305 e eius imago in balneo poſita 507 a fulmine perijt 759 a medicus eſt 953 c
Æſopus fabularum ſcriptor. 278 e
Æthiopem lauare 559 a Æthiopes nigri 994 b diei ſacrificant 233 b
Aëtion 8 b
Agamemnon cum quibus dijs comparetur 42 e Vinolentus 918 c
Agaſonis inhumana petulantia 342 a
Agatharcydes ſcriptor Aſiaticæ hiſtoriæ 642
Agathocles Stoicus de mercede diſcipulum in ius vocat 286 a
Agathocles Samius in quod diſcrimen incidiſſet 575 b
Agathocles Siciliæ tyrannus 95 annos vixit 635 c
Agathoclis & Dinię amicitia 58 e
Agathobulus 766 e
Agathō tragicus poëta 448 a
Agorçus ad Pœcilē ſtās 215 d

Aiax non fuit adeò magnus 251 b
Alani eadem lingua & cultu cum Scythis vtuntur 98 b
Albus corporis color vnde 314 a
Albus color mulieri conuenit 367 a
Alcamenis pulcherrimum figmentum Venus hortensis 5 b
Alceſtis ex inferis redijt 428 e
Alcibiades ditiſſimus fuit 184 e
Alcidamas Cynicus non vocatus ad conuiuium accedit 850 d conuitiator acerrimus 851 a per iocum dictus catulus Melitæus 856 b inter claros oratores 922 e
Alcmæon laudatur quòd occiderit matrem 1045 a
Aleâ plerique victum parant 809 e plerique contrà res deperdunt, ibid.
Alexander Theſſalus ab vxore è medio ſublatus 285 b
Alexander medicus 784 b
Alexandri modeſtia 28 a
Alimenta mala corpus labefactant 964 d
Alys fluuius vna nocte circumductus 504 c
Athos montem quidam vult ad Alexandri imaginem efformare 28 a
Amabiles incantatione fiunt qui ſunt odio digni 709 d
Amaſtris vrbs Ponticæ 103 e
Amantis indicia quæ ſint 725 a
Amatoris inſani actiones 61 d deformis multa dat, nihil formoſius 720 d e Amatores læſi, amare deſinunt.
Amazõ innixa haſtæ 5 d quid pulcherrimum habuerit 7 a
Ambroſia Deorũ cibus 298 c
Amicus liberis & vxoribus antepoſitus 108 c amici vulgares quales ſint in vtraque fortuna 52 c d vt eos ambiant Scythæ 83 d vnus homo ſunt ijſdem dolentes & gaudentes 92 d Amicorum paria 55 d 57 e 65 e 68 e 71 e 74 b
Amicus eſt ſolus fidus quo comparato vtimur 358 e
Amicitiæ nomen eſt paraſiticæ principium 358 b
Amœbocas 84 d
Amoris ſigna 189 e moleſtiæ 736 d amorem puerorum docebant Plato & Socrates 869 c
Amoris occulti ſigna 887 e
Amoris duæ ſpecies 923 b
Ampelis meretrix 725 a
Amphion 14 b, 623 a
Amphilochus in Sicilia, 957 a qua mercede vaticinetur,
Anacharſis gymnaſia Græcorum reprehẽdit 385 a & ſequẽ, in fine 393 e reprehen-

dit & irridet Lacedęmoniorum certamina 424.a & seq.
Anacreon Lyricus 85. annos vixit 644 d
Anaxarchus Alexandri parasitus 365 a
Anchoram vltimam nauigãtes sacram appellant 793 e
Androcles Epicharis filius 1014 d. in Diasijs libro recitato vicit, ibid.e. eius oratio de pulchritudine 1024.c
Angina cur quidam dictus 603 b
Animæ optimæ imago 13 c & sequent.
Animæ violenta morte occisorum oberrant 491 d
Anniceris Cyrenæus 930 a
Annulus Gygis quid efficeret 329 a. Item 695 c annulus ex ferro de truce sumpto factus 479 a. annuli optatæ vires 695 d
Anteas Scytharum rex 90 annos vixit 635 e
Antia Bellerophontem solicitauit 579 e
Antigonus medicus 467 e
Antigonus Philippi filius monoculus 81 annos vixit 636 a
Antigonus filius Demetrij 80 annos vixit 636 c
Antigonus filij vxorem adulterio vitians 285 b
Antiochus Stratonicæ nouercæ innuens 285 b
Antipater Macedo 80 annos vixit 636 d
Antipater Demosthenem sibi adduci optauit 933 b
Antiphilus Alopecensis 74 b Dinomenis filius 77 c quomodo liberatus 80 a eius calamitas 75 c
Antiphilus pictor Apellem calumniatur 563 a
Anubis ex solido auro conflatus 194 e
Anubis templum compilatum ab Antiphili seruis 75 a
Anus cur amentur 459 d
Anus Thessalę pleræque incantatrices 709 d
Aornus petra inaccessa visa 443 d
Apelles 8 b in eum calumnia 563 a
Aphrodisia 752 a
Apide mortuo quid faciant Ægyptij 879 a
Apollo oracula obliqua reddens 210 e vatem se dicens 211 d quæ præcederent oraculum eius 212 e eius versus 213 a apud Admetum seruiuit 179 d illi barba non nascitur 299 a quibus in locis oracula habeat 305 b Apollinis Lycij templum & simulachrum 388 c vbi barbatus pingatur 90 b mirum eius oraculum ibid. solus ignorantia liberare potest 984 d vates & medicus

994 c varius & mendax ibid. Hyacinthum amauit 1021 d
Apollodorus orator Pergamenus Augusti præceptor 82 annos vixit 643 c
Apophradi simile n esse, quid innuat 583 a
Apophras quid sit 592 c
Appendicula irridentur à medico 469 a
Apri Calydonij tergus ostentant Tegeatæ 548 d
Aqua communis Ægyptijs 223 c ob aquæ potum Seres dicuntur diu viuere 633 a
Aquila visus est acutissimi 283 e quenam putetur ingenua ibid. Iouis familiaris 292 d Aquila Iouis 955 c
ad Aras confugiunt quibus vis infertur 230 a
Araneus muscæ insidiator 530 e
Arabiæ regio quàm suauem odorem spiret 901
Arbaces gladium educens in Arsacem 285 c
in Arcadia nullus philosophus 315 d
Archias quid mandati accepisset ab Antipatro 933 b
Archibius medicus philosophum increpans 242 e
Archilochus poëta cuias & qualis 584 a
Archimedes quid arte sua præstiterit 504 b
Archiplani Scytharum duces 86 b
Arena cur in certaminibus vterentur 413 a
Areopagitarum in iudicijs mos 400 c noctu causas iudicant 623 b
Aretæus, Eudamidas, & Charixenus amici 68 e
Aretes modestia in rebus secundis 19 a
Arganthonius Tartesiorum rex 150 annos vixit 635 b
Argoæ nauis carina loquuta 234 a
Ariadne à Baccho in cœlum adducta 952 e
Ariarates Cappadocum rex 82 annos vixit 637 c
Arignotus Pythagoricus 490 d dæmonem abiecit 492 c
Supra Ariphradem fama 586 b
Aristides in paupertate diem obijt 184 e in Themistoclem conspirauit 580 c
Aristæchmus Ætolus. 746 c
Aristenetus philosophus qualis 732 e Zenonis filius 847 c eius filiæ epithalamium 870 a
Aristander Thelmisensis, Artemidorus Ephesius 1006 a iuxta Aristandri & Artemidori præcepta. ibid.
Aristippus Cyrenęus Dionysij parasitus 364 a ob Aristippum virtus & mollities contendunt 330 c
Aristobulus Cassandrensis

historicus nonaginta annos vixit 637 c
Aristogiton Armodij parasitus & pauper fuit 374 b
Aristonicus Marathonius qualis vir 937 e 938 a
Aristophanis laus 339 c
Aristoteles orsus est parasiticam 365 a
Aristoxenus musicus Nelei fuit parasitus 364 e
Arma in pace ferre non licebat Athenienſibus 418 a
Armenij gens bellicoſa & ſagittandi perita 688 a
Arrogantia Perſica 614 a
Arſaces interficiens mulierculam 285 c
Arſacidis nulla pulchri ratio 613 e
Arſacomas 89 e eius amici Macetes & Lonshates ibi.
Artaxerxes Mnemon 86 annos vixit 683 Artaxerxes alius Perſarum rex 93 annos vixit 638 e
Artem cuiuſuis conditionis homines addiſcere ſolent 343 a
Artis definitio 346 e cuiuis ineſt labor, timor &c. 355 b ſordidæ artes vix neceſſaria ſuppeditant 793 d
Artium effecta Deorum ſunt dona 963 e
Aſander Poſpori rex inedia mortuus eſt 93 annos natus 639 b
Aſinus lyram auſcultans 539 d & 753 a aſinus Cumanus 794 b ex aſino conſpecto 159 d ex aſini anxietate 173 a
Aſpaſia meretrix prudentiæ exemplum 17 e 253 e fuit Coloſſeæ magnitudinis 18 a
Aſphodeli pratum apud inferos 428 d
Aſſentatores quales putandi 23 b aſſentatoribus gaudentium exemplum 24 b aliud 25 a & d 26 b aſſentator quomodo laudet 38 d eius finis aliquid accipere lucri ibid. e 39 a e exemplum ibid. quibus notis diſcernantur à ſe invicē laudator & aſſentator 40 a b aſſentatores Diniæ 59 a quàm ſint potentes, indocti exemplo oſtenditur 552 a item Pyrrhi Epirotæ ibid. e aſſentatoris vis in bonum virum 570 a
Aſtarten, lunam eſſe putant, Sidonia lingua 877 e
Aſſyrij columbæ ſacrificant 233 b ab Ægyptijs doctrinam de Deo acceperunt 877 b vnde notas inuſtas habeant 914 e
Ate 20 c
Athenarum laus 921 b ibid. claſſis præfectura fuit ſumma dignitas 922 a
Athenienſis cauſas agens 687 b
Athenienſes irriſores in

sermonibus 398 e eorum vrbs antiquissima 399 a aduersus Eumolpum & Hippolytam fortiter se gesserunt 417 b
Athenienses sine Demosthene, Ænianenses & Thessalos esse dicebat Philippus 941 d
Athenodorus Augusti præceptor, cuius precibus patria leuata est vectigalibus 82 annos vixit 641 c.
Athoræ 130 annos viuunt 633 a
Atimarchus quidam per ignominiam vocatus 603 d
Attalus Philadelphus Pergamenorum rex 82 annos vixit 637 a
Attalo filius venenum porrigens 285 b
Attica crepida qualis 451 c.
Attici soli primi homines olerum more è terra emerserunt 464 e Attica paupertas 800 c
Attis ex solido auro conflatus 194 e fuit Lydius, primúsque sacra fecit Iunoni 885 c
Auditores si deessent Lycinus ad columnam vel statuam verba faceret 846 a
Aures fide minùs dignæ quam oculi 624 e
Aurum se amare dissimulans odio habetur 804 a auri commoda, 247 e auri laus ex Pindaro 240 a b alia laus 249 a quàm multa mala creet 972 e

B

Bacchæ Euripidis 551 a
Bacchis meretrix 709 e
Bacchus Iouis filius 197 a ascriptitius Deus 205 a vinum præbet 298 a ei noua carmina componendi mos desijt 932 e quomodo exceptus quum aduersus Indos militaret 510 a ex quibus constaret eius exercitus ibid. b qualis eius currus 511 a qualis & ipse ibid. telum eius, ignis 512 d habet templum in Lesbo vbi sepultum est Orphei caput 546 e fulmine perijt 759 a in Syriã est profectus 886 c ei pria pos Græci erigunt 887 a eius parentes, patria &c. 651 e
Baculus Cynici Protei talento emptus 548 d
Balneum in vsu post longum iter 113 a 731 d eius præclara constructio ab Hippia 505 e & seq.
Baptæ 558 a
Barbam, comámque habebant veteres 971 d barba cultus viri, vt equorum iuba 972 a
Barbari non elegantiæ, sed opum amantes 614 a
Barcetis 96 a
Bardylis rex Illyriorum 90 annos superans 935 e

fama ſupra Baſtam Chium 586b
Baſthes & Belitta amici 89 a
Batalus tibicen 555 a
Batrachion cocus 553 d
Battus ſophiſta 555 a
Beatum eſt neque ſitire, neque eſurire, neque algere 365 b
tanquam Bellerophon librum circunfers 550 e periculum Bellerophontis 580 a
in Bello ferrum geſtare ſatius quàm aurum 446 d
Belittas & Baſthes amici 89 a
Bendis ex ſolido auro conflata 194 e
Berœa Macedoniæ vrbs populoſa 148 a
Bipennis dictus eſt Cleodemus peripateticus 847 c
quæritur cur Boni plerique degant in paupertate, mali contrà 184 e bonorum poſt vitam felicitas 185 b
Boni viri à malis perduntur 569 e
Bona quot cum malis comparentur 968 a
Bonorum varietas data non ad neceſſitatem modò, ſed ad voluptatem 965 a, bona alia pro valentibus, alia pro ægrotis, alia pro alijs creata 967 a
Bonorum quorundam caducorum enumeratio 695 a
Boni in vita infœlices 818 d eos non negligit Deus 1012 e bonorum in vita ſtatus infœlix 204 a
Bos deus eſt Memphitis 233 c
Boûm carnes aſſæ mugiuerunt 234 boues ſolis ſerpſerunt & aufugerunt ex verubus 829 e.
Boſporani pendebant tributum Scythis 90 a eorum mos in petendis puellis 90 b
Boſporum Darius ponte iunxit 1040 a
Brachmanes apud Indos fuerunt longæui 632 c philoſophiæ ſtudioſi ibid. tolerantiam oſtentabant 772 d. ſalutato ſole oriente pyram conſcendunt 781 b fœlix hominũ genus quibus inſtitutis viuant, vtque igni pereant 690 a Gymnoſophiſtæ dicuntur ibid.
Branchus in rupe ſedens 627 d
Bubonum ſanationes 470 e
Bulim & Sperchim Lacedæmonios admiratus Xerxes, cùm poſſet, non occidit 938 e
Bupalum malitia ſuperare 585 a

C

Cæneus aliquando fuit fœmina 254 a
Cadauer apud Ægyptios oppignerari ſolitum 436 d

Calamidis Soſandra 5 c
Calanus conflagrauit 772 e
Calceus pede maior 28 e
Calliades pictor Ampelidis ſcorti amator 726 e
Callias fuit ditiſſimus 184 e
Callimedon proditionis arguitur 946 b
Callinus librorum ſcriptor 556 a
Calliope 16 e
Calliſtratus inter claros oratores 922 d
Calumniarum mala 562 b tractatus de calumnia à p. 561 ad 582. eius imago 564 e. definitio 566 a, in ea quot ſpectandæ perſonæ ibid. b. Calumniator conſideratur ibid. c vnde originem habeat 570 b quî fiat vt veritatem opprimat ibid. d quis potiſſimum ei ſit obnoxius ibid. e vnde petantur colores eius 572 b quænam ſit efficaciſſima 573 e eius artium enumeratio 576 b ingenium hominum illa audienda gaudet plerunque 577 b conſideratur is apud quem ſit delatio ibid. b & ſeq. Calumniari etiam iuſto accidit 580 c homini familiare eſt in hoc labi 581 a quid debeat facere qui audit calumniatorem 582 d
Candaulæ quid acciderit 140 e
Canis perfecta laus 37 b canis in balneo 377 c canis virtutes 795 e vitia 696 a non ex canis podice, ſed ex aſini anxietate 173 a Canis ſyderis effecta 397 a Canes elephantis Indicis proceriores 485 e Canis in balneo 541 d non deſinit coriũ arrodere quum ſemel cœperit 557 b canis in præſepe 560 d
Cantharus philoſophus 804 e
Carbonariæ Hyperboreorum calceamentum 474 d
Carbones fient theſaurus 682 e
Carceris incommoda 76 a & ſeq.
Carneades recentioris Academiæ princeps 85 annos vixit 640 e
Caſſandræ genarum rubor decorus 8 c
Caſſiopea 16 e
Caſtalius fons diuinus 112 a
Caſtrandi mos à Combabo ortus 897 a caſtrati veſtem muliebrem geſtant ibid. c
Catechumenus 1003 b
Catena Iouis 176 a
Cauſa indicta nemo damnandus 208 c
Cauſidicorum merces triobolus 320 d
Cebes Thebanus imagines ſcribebat 441 c
Cepa, Peluſiotis eſt Deus

233 c
Cerberi officium 428 c Cerberus in oratione 605 d
Cercyon, Sciron, Pityocamptes, alijque viatorum cædibus insolescentes 205 d
Ceres panem exhibet 298 a
in Certamine spectanda pars nuda &c. 569 d
Cerua pedibus velox 469 a leones ceruis velociores ibid b
Cestivis 249 a
Chæreas scorti Musarij amator 721 b Chæreæ nuptiæ in dialogo Lapitharum.
Chaldæi vltra centum annos viuunt 633 a cur hordeaceo pane vescantur ibi.
Chariclea Demonactis vxor meretrix 59 a ab amatore suo trucidata 63 e
Charicenus qualis homuncio, 1005 b
Charinus scorti amator 709 e
Charmides amator scorti 736 c
Charixenus, Aretæus & Eudamidas amici 68 e
charops Ægineta cinædus ditissimus 184 e
Chelidonium meretrix 732 a
ad Chelidoneas cur ab Africo tempestates concitentur 670 c
Chironis pedes ab equinis vngulis nihil differebant 972 c
Christianorum sapientia mirabilis 762 a eorũ studiũ, erga Peregrinũ ibid e.
de Christo nonnulla 762 d
Chrestus idem dictus per contemptum 1003 a Christiani sibi persuaserunt se immortales fore 463 e aliáque de illis in seq.
Chrysarium mulier venefica 702 b
Chrysippi syllogismi frigidi 295 d 81 annos vixit 641 a
Chrysis amata à Glauciã 475 a meretrix 476 e 725 a
Cibus & potus corpori tantùm conueniunt 253 a
Cicadam ala comprehendere 584 a
Cilix latro 287 a
Cinædorum cultus 973 e
Cinyræ mores 448 a templum Veneri dicauit in Libano 881 a
Ciuitatis loca quænam sint 376 a. ea sectatur parasitus ibid. c ciuitas quid sit 402 a
Classis præfectura, summa dignitas Athenis 922 a
Claudos auspicato die veteres auersabantur 595 c
Cleanthes Zenonis discipulus 99 annos vixit 640 c
Cleodemus peripateticus

467 c 847 d dicax & bipennis dictus ibid.
Cleodemus Critoni venenum præbuit vt patrem necaret 864 c Discipuli sui vxorem stuprauit ibid a
Cleolaus longum gradiens 1011 e
Cleombroti Ambraciotę saltus 990 e
Cleuocharmus malè vestitus 1005 e
Clinias Architelis & Erasicleæ filius 734 c Clinias orator phialam suffurans 286 a
Clio 16 e
Clonarium meretrix 713 e
Cochlis meretrix 733 e
Cœna absoluta quid habeat 868 c
Cœna exequialis 437 a
Colonarium persoluere solebant vt innuitur 961 c
Colophone & Delphis parata sunt omnia aduaticinandum commoda 212 b
Colossus immensus à Rhodijs extructus 196 a
Columba apud quos sacra 885 a
vltra Colum viuere 488 a
Comam & barbam habebant veteres 971 d
Coma est indicium nobilitatis Ægyptiæ 667 c eam religant Pallenenses ibid. c vbi consecraretur 914 e
Combabi historia 890 a & seq.
Comitas maiorum erga minores laudatur 20 a hi soli inuidiam fugiunt ibidem b
Communes res noua pulchritudine ornare sapientiæ est magnæ 508 e
Comœdiam cum dialogo coniunxit Lucianus 340 e cur apud Athenienses agerentur comœdiæ 405 e
Comœdis cur liceret cauillari 406 a illorum in theatro habitus ibidem d
vnus ex Comicis trigaleatus 805 e
Comparatio elegans 30 e
odi memorem comparatorem 845 e
consolationes parentum mortuis liberis 437 b
consilium res sacra 439 a 556 c
in consultatione non ætatis sed boni communis habenda est ratio 208
conuiuam facimus eum qui nobis est familiarissimus 358 e
conuiuium victoriæ 692 d
conuiuij splendidi descriptio 244 c & seq.
ante conuiuium lauandum

quum est linea sex pedum 822 e dicteria conuiuijs apta 839 a
Copia quid sit 963 b
è Copto Memnon auditus 496 a
Coraci à Scythis vocati Pylades & Orestes, & cur 53 a quid Scythis id vocabulum notet. ibid.
Corinna meretrix 717 b
Coræbus 465 a
Corporis virtus est robur 964 b
Corporis pulcherrimi imago 6 c & seq. vt comparari soleret apud Athenienses 407 b
Coturnicum certamina apud Athenienses 421 c cur instituta ibid d e
Cothurni metaphorica significatio 595 a
Cratetis orationes quales. 446 a
Cratinus poëta comicus 97 annos vixit 644 a
Craton politicus 1004 e
Crepida Attica qualis 451 c
Cretenses Iouis sepulchrum ostendunt 464 d 953 e
Critias Nesiotes 480 a
Critolaus peripateticus vltra 82 annum vixit 641 b
Criton à Cleodemo venenum accepit ad necandum patrem 864 c
Crobyle meretrix 717 b
Crœsus Persis risum exhibens 258 e ab oraculo delusus 183 d bonis excidit 683 a ab Apolline deceptus 994 d Crœsi filius 39 a eum esse mutum dolet pater 261 d
Cronosolon sacrificus 817 a
Ctesias Cnidius mendacij accusatur 463 e
Ctesibius historicus 124 annos vixit 941 e
cumæus asinum conspectum non statim agnouit 586 a
cupido luteus à mago factus 476 b
cupido plus habendi malorum multorum causa 972 e
per cybiben 591 d
cyclops quidam dictus, cur 603 d
cycnos non esse tam canoros ad Eridanum 525 c & seq. illorum fabula ibid.
cydias diues 692 c
cydimacha 72 e
cydni fluuij laus 609 a
cyllenij Phaleti sacrificant 233 b
cymbalium tibicina 740 d
cynæthus Demetrij assentator 39 e
cynætho adulantior 40 d
cynici perstringuntur 794 c & seq. de eorum vita lege totum cynicum.
cyrus maior 100 annos natus obijt 637 e causa mortis eius 638 a

D

Dædalus 21 a eius fabula accommodatur prospera fortuna bene ventibus ibid. alia accommodatio 258 d
Dæmon à mago abijcitur 478 b varia lingua loquens ibid. niger ibid c dæmone abjecto domus reddita habitabilis 492 c
Dætymones vocati parasiti 552 b
Damis Epicureus & Timocles Stoicus acerrimè contendentes 201 a 217 a
Damon & Euthydicus amicorum par 65 e
Dandamis 84 d eius amicus Amizocas ibid.
Darius Bosporum ponte iunxit 1040 a
Decrianus 112 b sophista Pataræus ibid.
Deformis mulieris descriptio 702 a
Delphinum erga quosdam officia 678 d
Delphis & colophone parata ad vaticinandum omnia commoda 212 b
Demades Rhetor meticulosus 368 a iocus eius in id quod aquam biberet Demosthenes 924 d Macedonum fuit amicus contra patriam 946 b
Demænete Eucrati marito post mortẽ apparet 489 d
Demetrius Sunienſis cynicus 74 c eius in Antiphilum amor 74 a hominum fictor 479 d raptum indocto librum lacerat 550 & 551 a
Demetrius Calliſtianus 635 d
Demetrius Platonicus apud Ptolemæum accusatur 573 e
Democriti de animabus post mortem sententia 495 d 104 annos natus inedia mortuus est 640 a
Demodocus 623 a
Demonassa corinthia tribas 714 e
Demonax inter Ephesiorum primarios 59 a. vt occisus 63 d
Demophantus fœneratorfrigidus scorti amator 726 d
Demosthenis sententia de reprehensione 206 e. Demosthenes ad bellum ineptus 368 b abiecto clypeo aufugit ibid. e Thucydidis historiam octies exscripsit 539 a Demosthenis & Homeri collatio 918 b Athenæ patria 921 castitas & literarum studium 923 a orationis textura & sententiæ 929 a. aquam potus orationes componebat 924 d lucernam olebat eius oratio, ibid. e aliæ eius laudes 925 a & seq. auro inexpugnabilis 934 a beatam esse

vrbem cui ciuis huiusmodi obtigit ibid. quanto præsidio fuerit patriæ 935 a confertur cum Themistocle & Pericle 936 e in Calauria mortuus 937 a ob Hyperidis calumniam exulauit, sed honorificè postea redijt 938 c omnibus alijs oratoribus anteponitur 939 b consilio & prudentia commendatissimus ibid. d quanti faceret ipsum Philippus Macedo 940. a quid fecerit in Philippum 941 a contra eius eloquetiam erigi trophæum non posse aiebat Philippus 941 e eum Aristoteles ad Alexandrum & Antipatrum ducere solebat 942 a Aristotelis judicium de ipso ibid. b pro patria mori statuit ibid. e furebat amore patriæ 943 d veneno se interemit 948 b

Demylus faber 488 a

Dentes serrato ebori similes 10 b

Dereeto Semiramidis mater 884 d eius imago in Phœnicia qualis esset ibid.

Desideriorum inæqualitas 974 d

Deucalionis fabula 882 a eius tempore aquis obrutus est mundus 990 b quæ de eo dicuntur ad Noe referenda videntur 883 a

Deus pater Filius & Spiritus vnus ex tribus 998 c in cœlo est, & quid ibi faciat 1000 a Deus creator omnia scit 1003 e. Deorum denominationes sortiti 44 a de Deo variæ Ethnicorum opiniones 277 a Deorum cultus inanis 177 a obnoxij sunt Parcis 178 d à se inuicem differunt 179 a plerique sunt ex auro, argento ue conflati, ibid e curas & calamitates sustinent 188 c Dij inquilini & ancipites 298 a Dij omnia possunt 684 b

Dij varij variarum gentium 223 a & seq. in eorum conuiuio quid quisque præbeat 298 a quid agant inter conuiuandum nonnulli 298. d vnde aliquando laudentur 928 d

de Dijs factitijs decretum 938 a

Dij Ethnicorum ad Æthiopas comessatum euntes 218 d Dij Ethnicorū pro cottabis habentur 1003 e

Dextra apud Scythas in pœnam amputatur victo 56 a

Dialogus Philosophiæ filius 334 d eius vsus 339 a conqueritur quòd malè vsurpetur à Luciano ibid. cum eo comœdiam iunxit Lucianus 340 e

Diana conqueſta ſe ad Oenei conuiuium non vocatam 221 c eius aræ in Tauris 225 a eius feſta in Ægina 675 d venationis eſt præſes 1022 a
Dianæ Epheſiæ templum quem in finem incenſum 770 e Diana de Oeneo conqueſta 860 b
Diei aduentantis ſignum 232 c
Differens & indifferens 330 a
Dinias cuias & qualis 58 b
Dinomachus Stoicus 467 c
Diogenes Seleucenſis 88 annos vixit 641 a Diogenis de gloria dictum 35 d
Dionicus ſcyphum in pompa oſtentabat 681 d Dionicus medicus 844 b
Dionyſius literas docens 258 e
Dionyſius à Stoa ad voluptatem transfuga 325 c Dionyſius tyrannus ineptam tragœdiam fecit 549 a idem Æſchyli pugilares cur compararit ibid. b
Dionyſodorus rhetor 847 e orationes in cõuiuio pronuntiabat 855 a
Diotima mentis acie & conſilio pollens 18 d Diotimus ludi magiſter 732 d
Diotimus Megarenſis 1016 a
Diphili in Etœmoclem iniuria 861 b
Diphilus cognomento labyrinthus 847 c Scorti amator 706 c
Dipſas ſerpens nocẽtiſſimus 654 e & ſeq.
Diſci deſcriptio 411 e & 412 a
Diſciplinas ſine bonis moribus non prodeſſe 865 b
Diſciplinarũ vſus ad quid 403 c Diſciplinis vacant homines vt ſint patriæ vtiles 648 e
Diſcipulos à Stoicis non data mercede in vincula tradi 864 b
Diſcoracis opus 606 e
Diuites magis fiunt improbi quàm boni 809 b eorum vitia 820 d non ſunt verè fœlices ob voluptates aliáſque delicias 831 e. eorum vitia & mala 833 a
Diuites multos habent aſſeclas 58 b c diuitis indicia 114 c ærumnoſiùs viuunt quàm pauperes 849 b plerique ſunt infœlices 683 c
Diuitum miſeriæ 256 a & ſeq.
Diuitiæ incertę 682 d earum mala 683 d ob curas fugiẽdæ 832 a earum nulla vtilitas ſi teſte careant 834 e nuptias conciliant. 847 a

Doctis gemina portio in Saturnalibus dari solebat 821 b
Dodonæum templum compilatum 294.b
Dolicho victoriam adeptus quid faciat 917.a
Dolorem in medijs non esse habendum 874.d
Domus laus 39.d 614.b
Domus in tegumentum cõparata 963.b
Dorcas meretrix 727 e
Dorio scortator bonis exhaustus à Myrtale 750 c
Doris meretrix 702 d
Drimylus diues & auarus 248.b
Drose meretrix 732 c
E
Ebrietatis lis contra Academiam 318.e 320.b & seq. ebrietas, flagitiorum defensio 604.c
Echecratis pocula leuia 679.d
Echinum manibus accipere 34.e
Echo probris à Pane peti solet 318.a quid eam esse putent idiotæ 612.b
Educatio iuuenum apud Athenienses 402.e 403.e
Eduliorum varietas causa morborum 969.a
Effœminati descriptio 555.c
Egestas est mala, ac perus habere se facit ea quibus adfuerit 964.c
Eiramangas capere 1005.e
Electri fabulæ refutatio 523 & seq.
Eleipasmi inspectorũ 1005.d
Elenchus veritatis & libertatis amicus & Deus 586.d
Elysius campus est bonorum sedes 429.d
Empedocles sapiens 282.c carbonario similis ibid. clã insilijt in Ætnã 757.b 759.a
Epeus equum ligneũ fabricauit & conscendit 504.d
Epicharmus poëta comicus 97. annos vixit 644.c
Epicteti lychnus quanti emptus & quem in finẽ 548 b
Epicurei atomi 288 e. prouidentiam negant 302. a 307 c. 327.a
Epigramma maius esse scrinio 922.a
Epiurus Myrtales meretricis amator 751.b
Equi laus 39.
Equus Medicus centauro satus, cappaphorus 541. b vbi commodè currat 617,c
Eratosthenes Grammaticus, poëta, philosopus, geometra 82 annos vixit 644 d
Erichthonius è terra editus 465,c
Eridanus fluuius 523.a
Erigones canis inter sydera 953.a
Eriphyle auri gratia maritum prodidit 998,c.
Eris malum in conuiuium proiecit 866.c
Eruditionis finis 403 c

Esculen-

Esculentorum delectus secũdum regiones 681 b
Ethnicorum Deorum vanitas 204 d
Ethnicorum variæ opiniones de Deo 277 a
Etœmoclis philosophi ad Aristęnetum epistola 858 c canus homo & grauitatem præ se ferens 861 e cur ad cœnam ab Aristæneto non inuitatus 862 a
Euangeli Tarentini in Pythijs calamitas 545 b
Eubatidæ domus Corinthi 492 b
Eubœa resecta à Bœotia immisso Eurpo 1040 a
Eubiotus Leucanoris frater nothus 98 a
Eubuli ingenium indicatur 942 c
Eubulides inter claros oratores 922 e
Euchenoris fatum 1002 a
Eucratis obscœnitas 268 b eius vxoris adulterium ibi. Eucrates quidam celebris mendacijs gaudens 466 a Dinonis filius vir sapiens 479 a Eucrates Pyræensis qualis vir 937 e 938 a
Eucritus fœnerator 846 e Eucritus adolescens amator Corinnæ meretricis 721 a
Eudamidas Aretæus & Charixenus amici 68 e
Eumelus Eleus citharœdus 545 e
Eumolpus Thraces ducens Athenienses aggressus 417 b à Philosophia edoctus 761 a
Eunuchum nancisci inauspicatum 595 c Eunuchus fuit Philæterus Pergami rex 637 a
Euohe militare signum Bacchi 513 b
Euphorbi coma Gratijs assimilata 43 b auro intexta 246 d Euphorbus à Menelao occisus 252 d
Euphranor 8 b
Eupolidis Comici laus 339 c
Euripides Archelai parasitus 365 a
Europam Phœnices templo honorarunt 878 a eius fabula ibid. nummus in eius honorem ibid. b
Eurystheus misso seruo Hydram, Stymphalidas aues, Thracios equos, & Cẽtauros sustulit 205 e Herculi imperauit 954 d
Euthydicus, & Damon amicorum par 65 d
Exequialis cœna 437 a

F

Fabarum esus à Pythagora interdictus 236 b 237 b
Fabrorum mos ligna ad regulam adæquantium 284 d
Fabularum commentum reprehenditur, 464 a quid commodi Græcis afferrent

465 d fabularum interpretes apud Arabas fuerunt longæui 632 c
Faciei ob mala immutatę exemplum 77 a
Fagus oracula edens 234 a
Fama bona vnde capiēda, ad doctrinam 555 d fama supra Ariphradem, Misthōnem Bastam 586 b
Fatum & fortuna potentia numina 175 c fatum est quod omnia facit 181 c fati necessitate alios bene, alios malè agere, ac prōinde nec præmio nec pœna dignos esse 186 c eius persuasio facit vt cultus diuinus contemnatur 958 a ineuitabile 1000 c
Febrium periodicarum profligationes 470 e curantur à statuis Polydamantis & Theagenis 957 c
Felices esse deos negatur 304 a
Ferarum in nocentes immissio in Amastri 105 d
Ferrum in bello gestare satiùs quàm aurum 246 d
Fictilium sufficiens vsus 852 a
Filius erga patrem qualis sit 647 a
Filium qui afficit contumelia, contumeliosus est in patrem 986 e
de Finibus contendentes derisi 288 b
Flagris se mutuò cædunt Lacedæmonij & cur 422 d
vtra vita Fœminæ an viri sit suauior 254 b
Formicæ Indicæ aurum effodiunt 250 c 829 d quid facere soleant formicæ 289 c formica est camelus, prouerbium 825 c
Fratricida fuit Gosithres 638 c
in Frugalitate est virtus 962 e
Frugi ex habitu videri 1008 a pauci sunt frugi ibid.
Fulmen vno ictu occidit 799 b
Funebres orationes & ludi 437 a
Funiculus nimium intensus abrumpitur 704 b
Furiæ Plutonis ministræ 429 b

G

Galea Orci 329 a
Galilæus cui tribuitur quod Christo competit 999 a
Gallus assessor Mercurij 234 a cur sub ortum solis canat 235 e
Gallus adolescens in auem mutatus 235 e Gallus Mercurio sacer 264 c eius pluma dextra lōgissima quam vim habeat 264 d Gallorum gallinaceorum certamina apud Athenienses, 421 c cur instituta ibid. d e Galli Rheæ sacerdotes Attin imitantur 886 a cur

veſtem muliebrem ſumant 898 a de eorum caſtratione &c. agitur ibid ſeipſos cædunt 910 e. quando ſe caſtrent 911 a quid in caſtratione faciant, ibid. d
Ganymedes aſcriptitius deus 205 a ob pulchritudinem talis factus 1019 d
Garamantes vbi habitent 653 a eorum venatio ibidem b.
Genicularium luctandi genus 120 b
Gentium quarundam mores 287 a & ſeq.
per Genetyllidem 591 d
Geryon quid denotet 109 d eius oſſa Thebani oſtentant 548 e
Getæ belligerantes 287 a
Glaucias Alexiclis filius vt amore Chryſidis eſt captus 475 a quomodo ea ſit poritus 476 b c
Glaucus laudatus 37 e
Gloriam conſequitur, qui gloriam contemnit 35 e eius amor cur neceſſarius 421 a ſolus ineuitabilis 780 e
Glyceræ vox blanda 449 a meretrix 701 b
Gniphon fœnerator 267 d
Goæſus 115 annos vixit 639 d
Gorgias ſophiſta 108 annos vixit 642 d ratio cur tamdiu vixerit 643 a
Gorgone inſpecta quid acciderit 623 d
Gorgon fuit puella elegans & amabilis 996 e fuit deorum munimentum 997 a
Gorgona meretrix 701 c
Gorgus vir agreſtis 754 a
Goſithres Artaxerxem fratrem occidit 638 c
Graculus Æſopi 588 a
Græcia quàm ampla 278 d
Græci philoſophiam facilè exceperunt 791 c qui primi ex ijs ipſam complexi ſint ibid. Græcorum vituperium quòd præclarè de amicitia loquantur, at eam exercere neſciant 54 c
Gubernator bonus in tranquillitate non cognoſcitur 83 a
Guloſi in varia menſa dubitant quid primum edere debeant 926 d
Gyarus inſula ex Cycladibus vna 64 c
Gygis annulus quid efficeret 329 a
Gymnaſia reprehendit Anacharſis 385 a & ſeq. irridet 314 e eorum vtilitas 307 e & ſeq. cur in ea nudi veniant 420 c
Gymnoſophiſtæ ijdē ac Brachmanes apud Indos 790 b

H

Hæmus mōs Thraciæ 800 e
Hebdomam quem olim appellarint 595 a
Hebrus Thraciæ fluuius 801 b
Hectori ſacra faciebant in Ilio 957 c

Hegesij orationes quales 446 a
Helena 21 e non fuit pulchra quantum ait Homerus 251 b fuit anus tempore Troiani belli 251 c à Theseo rapta ibid. ob pulchritudinem inter deos relata 1019 b à Theseo amata 1026 d rapta iuuante Pirithoo 1027 b plurimos procos habuit 1028 a
Hellanicus Lesbius historicus 85 annos vixit 642 a
Hemitheon Sybarita libidinosus 555 a
Hephæstionem qui non colebat, odiosus Alexandro 574 a quis illi post obitum honor sit habitus ibid
Heraclea via lapidea 3 a
Hercules Iouis filius 197 a quædam eius facta 206 d ascriptitius Deus 205 a carnes præbet 298 a quid laboribus effecerit 326 d laboribus immortalitatem adeptus est 953 c. Ogmius dictus est à Gallis 517 a eius apud eosdem effigies ibid. & seq. Geryonis boues abegit 717 d quid significet effigies eius apud Gallos 520 a quicquid peregit, oratione, non vi peregit 521 a se cremauit 759 a quare se cremarit 772 c pingitur substrato pallio incubitum iacens 851 e Pholensem Herculem vt pingant 852 d nulla re indiguit 971 a ob fortitudinem inter deos relatus 1019 b
Hercules heros Tyrius, non ille decantatus 877 d
Hermagoræ versus 216 a
Hermaphroditus natura mixta est 535 c vtrumque membrum habet 716 a
Hermodorus Epicureus peierans 286 a contritus 297 b
Hermotimi Clazomenij animam in corpus eius redire solitam 533 a
Hermon Epicureus 947 d
Castoris & Pollucis sacerdos 848 e
Herodotus mendacij accusatur 463 e Lysi filius 624 c
Heron nomen senis nautæ 669 d
Herophilus Cynicus in fornice dormiens 286 b
Hesiodus ex pastore poëta statim factus 441 a ei musæ apparuerunt 538 a poëta præstantissimus 659 a Hesiodi de scriptis iudicium in tractatu qui dissertatio cum Hesiodo inscribitur à p. 659 ad 664
pastor superbus 812 a
Hieron Syracusanorum tyrannus 92 annos vixit 635 d annos 70 regnauit
Hieromeniæ tempore nemo puniebatur 302 e
Hieronymus historicus 104

annos vixit 641 e
Himeræus poëta 32 e
Himeræus Phaleræus qualis vir 937 e 938 a
Hipparchus Hypatensis 111 c auarus ibid. d eius vxor maga peritissima 115 a in coruum mutata 123 b
Hippiæ laudes 504 e
Hippocratis statua ænea quid faciat 483 b
Hippocrenen inquinare 538 d
Hippoclides non laborabit 522 a
Hippoclidi non est curæ 1013 b
Hippodamię historia 1030 d
Hippolyta Scythica aduersus Athenięses militauit 417 b
Hircum coleatum Pani sacrificant Athenienses, 315 a
Histriones extra theatrum quales 659 e
Homeri loci 174 d 193 a 198 e eius scriptorum fides in dubium reuocatur 251 b fuit camelus ibid. mendacijs poësin conspersit 463 e in Ptolomæi templo promissis capillis est depictus 916 a eius patria, genus, ætas ignota, 920 b non constat an Hesiodus eo sit antiquior ibid. d.
Homo Dei imago 44 e homines ex alto conspecti sunt formicarũ instar 289 c
Hominum scelerata vita descripta 285 a & seq.
Honestum solum in bonis ducens facilè fert contumeliam 859 e
Hordeaceo pane Chaldęi cur vescantur 633 b
Horarum cœli officium 216 d
Hortensis Venus 5 b quid in ea fuerit pulcherrimum 6 e
Humanarum rerum vanitas descripta 272 d
Hydriam Demosthenis reliquias Antipatro attulit Archias 933 d
Hyemalis inamœnitatis descriptio 815 c
Hymnis meretrix 748 a
Hypata 111 a
Hyperboreus supra aquas ingrediens, & in aëre vol[illegible] 474 b c
Hyperides Rhetor ad bellum ineptus 368 c fuit Demosthenis infensus 938 a
Hyspasines Characus 85 annos vixit 638 e
Hypsicrates Amisenus historicus 92 annos vixit 642 d

I

Icarus 21 a dilapsis alis decidit 271 e eius fabula accommodatur fortuna prospera malè vtentibus ibid. alia accommodatio 258 c ab eo mare dictum Icarium 991 e
Idiotæ modesti in conuiuio contrà quàm Philosophi 865 e

Idomeneus Agamemnonis parasitus, 371 a
Ignis flatu accenditur 419 d. sacrilegis & homicidis conuenit 772 e
Ignorantia multorum malorum causa 561 a 582 d 788 c
Ilias malorum 866 d
Ilienſis Tragœdos conduxit 591 c
Imago Sapientiæ & Intelligentię 17 d Prudentię ibid. e Benignitatis & humanitatis 19 a castitatis ibid b
Imaginis muliebris perfectiſſima deſcriptio 1 & ſeq.
Imperatores quinam optimi 503 d eorundem exempla ibid.
Impij ſuorum ſcelerum dant pœnas 770 a
Inæqualitas iniuſta 567 a ineſt magna rebus humanis 825 e
Quædam quæ inauſpicata veteribus putabantur 595 c
Incantatio ad amorem conciliandum quî fieret 712 e incantationis effectus aduerſus venenum ſerpentis 473 a item ad conuocandos ſerpentes ibid e
Indifferentia pudenda dicebat Peregrinus 767 a pecunias inter indifferentia ponebat Stoicus Zenothemis 867 a
Indigens omnium maxima 790 a
Indigentia quid ſit 693 b quibus maior minor-ue contingat 970 e
Indorum Machlęorum ſitus 915 b quid accidat ijs qui de fontibus quibuſdam ſacris biberunt 916 a
Inedia mortem ſibi cõſciuere quidam. vide in Macrobijs
Inferiæ ſepulchris inferuntur 430 a
Inſomnium ſomni interpres 306 a
Interitus multæ viæ 85 c
Intueri rem ex interuallo quid efficiat 30 a
Inuidiam ſoli fugiunt qui erga minores comiter ſe gerunt 20 b c in eam incidunt qui contra agunt ibid. d vbi ſæuiores ſint inuidiæ 569 c
Ioëſſa meretrix 739 d eius amatores ibid. e. & 740 a
Ion Platonicus 467 e 848 a qualis fuerit ibid. regula vulgo dictus ibid.
Iophantes Sophoclem patrem deſipientiæ accuſans &c. 643 d
Iouialia per multos annos ab Athenienſibus intermiſſa 294 c
Iouis oratio ad deos 199 b
Iphigenia initiat Oreſtem & Pyladem 51 b ab ijs abducitur ibid. c
Iphineus cæcus 39 a

Isæus inter claros oratores 922 e
Isidis capillos Memphitæ ostentant 548 e Isis cognomen nauis 669 a
Isidorus Characenus historicus 638 c
Ismenias septem talentis tibias emit 540 d
Ismenodora Bœotia tibicina 716 b
Isocrates præ timiditate suggestum nunquam conscendit 367 e quomodo & quo ætatis anno mortuus sit 643 a inter claros oratores est 922 e
Isthmiorum præmium, pinea corona 379 a
Istiæus grammaticus 847 e carmina recitans in conuiuio 855 a
Isthmi fossione quid intenerit Nero 1038 a
in Isthmijs nec comœdia nec Tragœdia certare licebat 1043 d
Iudicum officium tam reum quam actorem audire 567 c
Iupiter Philius 57 d quis sit 221 d deridetur quòd sit mortuus 225 d in aurum mutatus 247 b terram despectans 280 c quid de eo sentiant homines 294 c vbi vota audiat 295 d quot quantísque negotijs distrahatur 306 b & seq. diuitias & regna largitur 809 a nullo delectu id facit. ibid. scommate perstringitur in id quod transformatus est in aurum & taurum 954 b 993 e apud Aethiopas 12 dies conuiuatus 994 b per totum corpus prægnans factus ibid c quantum gaudeat pulchritudine 1020 a
Iurandi mos per cantes, anseres, platanos. 277 b
Iustitia in terras à Ioue denuo mittitur 309 e
quod Iustum est bonorum maximum dixit filius Sophroniſci 310 a
Ixion quid fecerit in deorum conuiuio 842 b

L

Labor Epicuro malum videtur 329 e eius vtilitas 408 d 411 b 419 b ex laboribus bona germinant 444 d
Labyrinthus cognomentum Diphili 847 c filij Zenonis præceptor ibid.
Lacedæmonij pila certant 422 b aliud certamen ibidem c d
Laches Areopagita 722 c
Lachrymis qui non flectitur, lapis est non homo 742 a
Lacon loris cæsus 267 a
Laio datum oraculum 182 e
Lamprias scortator 706 c
Thaidis amator 707 a

Lapidis Heraclei vis 3 a
Latona Euagoræ vxor 44 b
Laudatores ἀινέσυνοι 36 b mentiri nolunt 39 a laudis modum quem obseruet, ibid. b c d laudator & assentator vnde dignoscantur 40 a b
Laus nimia molesta 23 b quatenus sit tolerabilis laus 24 a laudem non agnoscere modesti est 35 c laudari nolens, laude in primis dignus 35 e est libera 36 c quomodo laudandum ibi. e & 37 a & seq. laudis argumentum à patria rectè sumitur 921 e
Læna meretrix 713 e
Learchus omnium hominum miserrimus 954 e
Lecticas tanquam currus ceruicibus qui ferant 969 c
Lectus magnus ex Indica testudine 168 d
Lechytio fugitiuus 805 b
Leges maiusculis elementis scriptæ apud Athenienses 405 b c
Lemnia Venus 5 d quid in ea pulcherrimum 7 a
Lenarum artes in adolescentes 59 a b
Leonis pelle ridiculam simiam circumferre 466 e Leonis vis ad remedia 469 a
Leontichus medicus 467 a
Leosthenis elogium de Demosthene 924 b
Lesbia poëtria 18 d
Lethe fluuius memoriæ infensus 428 e supra Leucadem petram consopiti 1006 c
Leucanor Bospori rex 90 a
Libamina respuunt Scythæ 91 a
Libanitis 538 c
Liberi primi impensius amantur à matribus 384 e
Libidinis horrendæ fictum exemplum 165 b libidinis gratia molestias faciunt & patiuntur homines 969 a
Libidines torrentis instar ferunt 975 a item instar furentis equi, ibid. b
Libri quomodo ornarentur 549 d e quem inde docti capiant vsum 559 b c liber triceps
Libyæ australe latus arena est 652 a cur inhabitabilis ibi.
Linguæ aduersus quendam oratio 601 b
Liriöessa vox, hoc est, florida 520 c liria sunt flores ibid.
Lonchates 89 e
Longæuorum catalogus 632 & seq.
Lucianus masculo amori obnoxius 2 b adolescens formosus 115 b in asinum mutatus 124 a Cinædo venditur 148 d olitori 156 c seruo ditissimi Thessalonicensis 159 e deuoratis rosis formam humanam

recipit 169 c eius fratres, ſtudium & patria 170 d e eius calumnia aduerſus philoſophos 275 a in liberalibus diſciplinis verſatus eſt 631 b parcus laudator fuit 31 b eius cum Palæſtra congreſſus 118 b & ſeq. ſub Syri nomine dicit quantum à Rhetorica nobilitatus fuerit 333 a & ſeq. Iudicium vulgi de eius orationibus 514 a eius ſenilis oratio qualis 522 b & ſeq. eius de ſua oratione modeſtum iudicium 525 d Syrum ſe videtur dicere 551 e 331 e
Lucta in luto fit 388 d & cur 412 b
ratio Lugendi mortuos 431 a & ſeq. aduerſus huiuſmodi luctum, increpatio 433 c & ſeq.
à Luna ad ſolem quantum ſit ſpacij 269 a eam incoli quidam dixerũt 275 e quid illi attribuerint philoſophi 290 d eius labor perpetuus 304 c eius multæ formæ à mago oſtenſæ 476 a
ad Lunam cadentes ſuſcipit Syrus 477 e
Lupus fruſtra inhians 243 d
Luſtrationes quibus rebus fierent 473 b
Lutum cur certantibus ſubſterneretur 412 b
in Luxu eſt vitium 962 d
Lycæna meretrix 740 c
Lycamben malitia ſuperare 585 a
Lychnis gemma cur ſic dicta 902 e
Lychnus Epicteti ter mille drachmis emptus 548 b Lychnus extinguitur facilè cui deeſt materia 419 e
Lycurgus Rhetor ad bellum ineptus 368 c Lycurgus Lacedæmonijs quando leges tulerit 424 a Lycurgus legiſlator 85 annos vixit 645 a
Lynceus 39 a
Lypaën quid metaphoricè ſignificet 595 a
Lyra meretrix, Daphnidis filia 718 e
Lyſias Cephali filius 615 a Lyſias ſcortator 739 d
Lyſimachus rex Macedoniæ 80 annos vixit 636 b ei filius inſidias ſtruens 285 a
Lyſionis domus à meretrice euerſa 62 a
Lyſippus Neptunum æneum fecit 195 a

M

Macentes 89 e eius amici Arſacomas, & Lonchates ibid.
Machæram propriam contra ſeipſum acui iniquum 336 a
Machlyenſes 101 c &c.
Magi merces quatuor minarum 477 e mulieris magæ

merces 712 c Magi cur fuerint longæui 612 d Magi cur fuerint lõgęui 632 d Magicæ actiones vxoris Hipparchi 122 e & seq.
Magidium psaltria 740 c
de Magni cum patuo collatione sententia 31 b
Mali post vitam infœlices 185 b in vita inulti 204 a post vitam puniuntur 429 d in vita fœlices 818 d
Malo alieno sapientis exemplum 130 d Nihil passus es mali, tibi si non attribuas 230 e
Malthace meretrix blanda voce vtens 449 a
Maluæ folijs cædere 538 d
Mano Arabibus imperauit 639 d
Margites 465 a
Mariti lege fiunt omnia bona vxoris 443 c
Maris tranquillitas allicit ad nauigandum 618 e Maris iactati descriptio 67 d
Marsyæ tibiæ 540 e
Masinissa Maurusiorum rex 90 annos vixit 639 b
Mastera Leucanoris Bospori regis vxor 98 a
Mater filiam ad scortandum hortans 708 e 717 e Matris deformissimæ filius formosissimus 73 d
Mazæa Leucanoris filia 89 e
Medicus irridens vsum appendiculorum & incantamentorum 469 e Medicus peritus accersendus ægro, non disertus 503 b imperiti magis sua ornant quàm periti 559 d Medicorum esse naturam rerum scrutari 657 d Medicus morbum ægroti ignorans, alium curat 929 d
Medusa saxifica 2 c
Megalopola vxor præfecti equorum 140 e
Megilla Lesbia Leænæ amatrix 713 e
Melampus acùmine auditus excellens 39 a
Melampygus 608 c
Meleager fame contabuit 863 c
Meletas declamationes vocant 589 a
Melissa meretrix 709 c eius & Charini dissidium ibid. & seq.
Melitęus catulus, scomma in Alcidamantem 856 b
Mellis in dolio perijt Minois filius 664 a
Memnon dictus oriente sole clamare 74 d è Copto auditur 496 a
Memphitæ Isidis capillos ostentant 548 e
Mẽphitis bos est Deus 233 e
Mendaciũ ad vtilitatẽ prolatũ laudatur 462 b aliud cõtrariũ vituperatur 463 a
Menecles Luciani herus 164 a
Menecrates mulctatus facultatibus 71 c filiam habuit

deformissimam 72 a
Menelaus vltro venit 850 e eius ædium pulchritudo 1036 a
Menelai pulchra domus suspicitur 611 c
Menippus quibus alis acceptis in cœlũ volarit 272 a 279 a Cynicus acerrimus 339 d
Mens clauda & ficũlna 542 b
Mensariæ lis ob Diogenem 331 b
adMentiendum impellentes causæ 462 a
Mercatoris Sidonij consilium Alexandro datum 442 a
Mercurius nõ callebat multas linguas 197 d Deorũ facundissimus 234 b fur 265 a veterator, improbus Iouis libidinosissimi seruus, adulter 995 c eius imagines quædam duplices 234 c eius officia quędam 312 c quandoque est in inferis 429 b Logius 600 e Cadmum amauit 102 d Mercurius & Venus congressu suo faciunt hermaphroditos . 1008 e
Meretrix ad tinnitum argẽti accurrit 477 b eius ornamenta 615 b quid soleat facere 701 e Meretrices grauissima prolem alere 703 b pauperes hac arte plerumque victum quærunt 708 e iratci potest : sed contumeliam rependere non debet 709 a quomodo conciliandum odium aduersariæ meretrici 713 c quid faciens diteſcere possit 719 b quî grata sit amatoribus ibid. Meretrices prudentes verbis non credunt 723 a amare meretricem non decet 734 c
Meretriciæ actiones 60 d 61 meretricis potenter allicientis hypotyposis 116 d
Meriones therapon Idomenei 374 a
Mesori mẽsis nomen 1006 e
Micyllus ad cœnam ab Eucrate inuitatus 241 e eius somnium 245 a
Midas fame perijt omnibus in aurum conuersis 680 a
Midias sceleratus ditissimus 184 e
Miltiades proditionis suspectus 501 a eius fama supra Bisthonem Sybaritam 586 b
Mineruę attributa 995 e cur gestet Gorgonem 996 a
præses bellorum 1022 a
Minos Cretensis bonos honore, malos verò supplicio afficit 186 a Cretensibus leges tulit 424 a. Iudex Inferorum & Iouis filius 429 c prædixit filium in mellis dolio periturum 664 a

Mithres ex solido auro conflatus 194 e candyn & tiaram gestans 955 d
Mithridates Ponti rex Ctistes cognominatus 84 annos vixit 637 b
Mnascires Parthorum rex 96 annos vixit 639 a
Mnason 484 a
Mnesitheus sedecim dijs gallum vnicum immolauit 200 a
Modestiæ exemplum 23 b in rebus secundis seruanda 19 e
Modica petens à Deo impetrat 174 a
Momi oratio ad Deos 203 d semper asper & obiurgator 206 e mores eius 950 d
Monumentorum vanitas 436 e
Mors in libertatem asserit 178 e quibus necessitatibus liberet 434 b putatur esse summum malum 437 e mortuis ad vitam non datur reditus 927 c lauandi mos 430 e item vngendi, coronandi & vestiendi 431 a luctus pro illis ibid. Lugentur non sua sed superstitum causa 433 a pro illis ludi & funebres orationes 437 a Mors velocissima quæ igne infertur 770 c omnibus hominibus est vitæ termin⁹ 919 a Mors quæ vacat turpitudinis periculo est honestum effugium 946 d
Mortis genus inusitatum in ventre iumenti 138 a
Moschion scortator 738 d
Mulieres decet læuor & mollities 971 e
Mulieris summa laus 22 a mulieres gallos concupiscunt, eas etiam Galli 893 d Mulier asini amore capta 165 c mulieris sufficiens ornatus quis 615 a eius pulchritudinem minuunt ornamenta 620 d Musca formosa mulier 533 e alia poëtria 534 c alia meretrix ibid.
de Mundo variæ sententiæ 276 c
Muneri vni vacandum esse innuit 960 c
Murus ligneus quem inexpugnabilem esse respondit Apollo 947 d
Musarium meretrix 721 b
Muscarum encomium 528 & seq. musca olim fuit formosa mulier 533 e alia poëtria, 534 c alia meretrix ibid. Muscæ variæ 535 a ex musca elephantem facere 535 e
Myrmidones è formicis nati 290 a
Myronis opus statua discum iactans 479 e
Myrtale meretrix 750 c
Myrtium meretrix 702 d
Myrto cædere 538 d

Nauis ingentis descriptio 668 d
Nauficaa moderatè rebus secundis vsa 19 a
Nautarum differentia 227 c nautam per antennas currere tutò, & per funes ascendere mirum 668 a nautarum iudices esse 704 b
Neanthi fatuitas erga Lyram Orphei 547 a
Nectar potus deorum 298 c
Nefastus dies quis sit 592 cur institutus, ibid. e
Negationes duæ vnam faciunt affirmationem 244 d
Nemeorum præmium corona apij 389 a
Neptunus Laomedonti seruiuit 179 d marinam remp. administrat 207 b mænidas præbet 298 a Salmonei filiam Tyro stuprauit 994 e Martem liberauit 995 a Pelopem amauit 1021 d
Nero matricida, quid coram Græcis sceleris commiserit 1044 d e
Nesiotæ orationes quales 446 a
Nestor 38 e fuit parasitus Agamemnonis 370 d eloquens ibid decem tales optabat Agamemnon ibid. e
Nestor Stoicus, Tiberij præceptor 92 annos vixit 641 d Nestor Cænei & Exadij fuit parasitus 372 a per tria sæcula vixit 632 a
Neuris ancilla Droses meretricis 733 b
Neurospasta dicta pudenda lignea 887 a
Nicomachus Gerasenus 998 d
Nilus vt depingeretur 443 a
Niobe lachrymans in lapidem conuersa 44 b
Nireus 24 b
Nix frigore suo pedes cuiusdam putrefecit 541 e
Notas inustas cur habeant omnes Assyrij 914 c
Noua pulchritudinis specimina comminisci in rebus communibus, sapientiæ est non exiguæ 508 e
Nox in cœlo cur adsit, cùm sol semper adsit 299 a
Numæ Pompilij laus à virtute & senectute, supra 80 annos vixit 634 b
in Nuptijs non conuenit obturbare 861 a quid de ijs sentiat Ion 869 b earum præses est Venus 1022 b

O

Obolus ori mortui indi solitus 430 c est traiectionis merces ibid. oboli variarum gentium ibid.
Olmeum inquinare 538 d
Obsoleta quædam vocabula græca 452 d
Ocream capiti, tibiæ galeam adaptare 453 e
Oculo altero intuentes fabri ligna meliùs æquant 284 d

Oculos sibi eruendos dat Dandamis vt amicum seruet 87 d
Odij in meretricem aduersariam conciliandi ratio 713 c
Oeneus Dianę oblitus 860 b
Oenomaus Arcas pater Hippodamiæ, & quid ad collocandam filiam fecerit 1030 d
Oenopion pincerna 599 a
Officio non debet deesse quisquam, etsi sexcenti obstent morbi 243 a
Ogmius à Gallis Hercules dictus 517 a
in Olympia singulis quinquennijs sacra Ioui fiebant 265 c in Olympia aureum statui 594 d à quo in Olympiam adducta sit aqua 768 b
Olympi tibiæ 540 e
Olympicis victoribus non licebat statuas corporibus maiores erigere 29 a
Olympiorum præmium, oleagina corona 389 a
Olympius cum Aspasia conuersari solitus 17 e
Onesicritus in ignem insilijt 772 e
Opus exordientibus eminus fulgens apponenda facies 508 b
Oracula ambigua 204 c 210 e
Oratio longior in conuiuijs improbatur 1024 b
Orationem effigie Mercurij, Græci, Herculis, Galli depingunt 520 a
Oratio solùm in senectute perfecta est ibid. b oratione non vi peregit labores Hercules 521 a oratio tricuspis 605 c an ad habendam orationem faciat domus pulchritudo 611 d & seq.
Orator debet cibo & potui parcere 357 b oratores captare solent iudicum beneuolentiam 401 a opus habent afflatu diuino 918 a Oratores, Luciani tempore, Demosthenis orationes paucis immutatis declamabant 199 a
Orci galea 329 a
Ordinis desertor capite mulctatur 688 c.
Oreensis piscator tridentem Neptuno surripuit 208 a.
Orestes Thoantem occidit, & Scythas alios 51 c cur ob cæsam matrem laudetur 1045 a Orestes & Pylades cur à Scythis colantur 50 c ijsdem sacrificia fiunt 46 a illi Iphigeniam & deam abducunt 51 c
Orion cæcus Cedalionem portat 628 c.
Oris infreni finis infœlicitas 608 e
Orithyam à Borea fuisse amatam negatur 465 a
Orodeciden malitia superat

re 585 a
Orpheus 14 b eius mors 546 c eius lyra suspensa in templo Apollinis 547 a eius lyra quid præstiterit 547 a Orpheus Thracius à Philosophia edoctus 791 a in Argo nauigauit 803 b à fœminis Thracijs discerptus 814 e

P

Pacate Apellis 8 d
Palæstra ancilla Hipparchi imprudens 116 c
in Palamedem calumnia Vlyssis 580 e
Pallenenses comam ad pubertatẽ vsque religãt, eãque senes nutriunt 667 e
Pammenes discipulus Etœmoclis 859 b
Pamphilus Myrtij meretricis oblitus 703 a
Pannychis meretrix 727 d
Pan qualis 314 a d Opem Athenienſibus tulit ibid. b habitat infra Pelasgiũ ibi. hircum coleatum illi sacrificant Athenienses 315 a est pastor, saltator, bellator 315 e Echonem probris solet incessere 18 a eum ex Arcadia Marathonem venisse negatur 465 a ei fons apud Indos sacer 515 c
Panos descriptio 952 b
Panathenæorum præmium, oleum 389 a
Pancrates magus Memphiticus 496 d
Pancratio quomodo certent 388 e
per Pandemum 591 d
Pangæi magnitudo 289 a
Pãnũ lacerũ extrudere 596 c
Parasiticã esse artẽ 347 c eius definitio 350 d ars est omniũ optima 355 a est præstantior philosophia 376 a
Parasiti vitã esse beatã 351 a
Parasiti tẽpore Vlyssis vocati Dætymones 351 b fuerũt heroës præstantissimi 370 c parasitus therapõ appellatus 373 d amat eos à quibus alitur 374 b eosdẽ defẽdit 375 a b In bello animus 375 a quale sit cadauer 375 c in venatione audacia ibid. e gloriã tẽnit, & pecunias 377 d e animi vacat perturbationibus 378 de parasitꝰ nõ est qui victu indiget 379 c castitas 380 d ornat diuitem 382 d stipat 383 a
Parcarum potentia 174 c nomina 175 b singula per deos faciunt 181 a vnicuique genus mortis decernunt 207 d non mutantur 818 e omnia faciunt 1001 a
Paris Achillem occidit 372 e eius iudicium 1028 e

oportet vt Parricidæ & impij scelerum suorum pœnas luant 770 a
Pars vtraque audienda in iudicio 567 d
Parthi gẽs bellicosa 688 a sagittandi perita, ibid.
Pasiphaes adulter 167 c
Passo qualem equum pinxerat 930 b
Patræ Achaïæ vrbs 170 e
à Patria laudis argumentum sumitur 921 e patria nihil dulcius 645 a eius encomium à pa. 645 ad 651
Patroclus ab Euphorbo occisus 252 a fuit parasitus Achillis 372 b eius præstantia ibid facta quędam ibid. eius cadauer hinc atque illinc attrahebant 870 e
Paucis dicta recordari facile 33 c
Pauonis in florente prato ostentatio 617 d
Pauperes iniquo animo ferunt opulentiam diuitum 826 d item eorundem contemptum 827 a pauperum obsonia, ibid b. quomodo diuitum fœlicitatem augeant 837 e & seq. nouam rerum partitionem semper petunt 840 a importunæ pauperum petitiones 841 c ingratitudo ibid. d scelus à paupere commissum excusatur 606 b pauperum commoda 256 a pauper nec sapiens esse, nec finem voluptatis consequi potest 354 a
Paupertas Attica 800 c paupertatis malum per sui festi tempus corrigit Saturnus 816 a
Peches apud Ægyptios sunt parui pueruli 443 a
Pedelatiora dicuntur, quæ excedũt 36 a pedibus illotis ingredi 450 b pedes frigore putrefacti in niuibus 541 e pedes lignei eorum in vicem positi 542 a pedum officium ingredi 963 e
Pelias putans se posse repubescere 24 e
Pelichus, dux Corinthius 480 b
pro Peloponnensi regione qui pugnarunt cur ridiculi perhibeantur 289 a
Pelops ob pulchritudinem inter deos versatus 1019 d Hippodamiam obtinuit 1032 a
Pelusiotis cepa est Deus 233 c
Penelope Icarii filia continentiæ exemplar 19 b c
Pĕtheus à Bacchis discerptus 758 a 814 e omnium hominum fuit miserrimus 954 e
Perdiccas Agathoclem Samiũ liberauit 575 d
Peregrini, seu hospites, qui sunt viri boni, quo in pretio habeantur apud Scythas 46 a
Peregrini mors 757 & seq.

cognominabatur Proteus ibid.a eius vita 761 b & seq.nouus Socrates dictus 763 b Peregrini bonorum pretium 765 a Phœnicem se transnominauit 773 e
Periclis vxor Aspasia 253 e qualis oratio eius 928 a
Persæ igni sacrificant 233 b
Persarum reges in acie medij esse solent 687 a
Perspicuè dicendum & cur 210 c
Phædra vt priuignum accusauit 894 a
Phædrus Myrrhinusius 613 a
Phaëthontis fabula refutata 522 b & seq.
Phanias incantationibus ad meretricē reuocatus 712 a
Phanomachus diues effœminatus 783 d
Phaon formosus 24 b
Pharia turris 281 b
Phemius 622 a
Pherecydes historicus 85 annos vixit 642 a
Phidias opus emendat 31 c eius pulcherrimum opus, Lemnia 5 d
Philænidis libri 601 a monile quale habeat 717 d
Philæterus primus Pergami rex, fuit eunuchus & 80 annos vixit 637 a
Philebus emptor Luciani 149 a
Philematium meretrix 737 b duæ sunt eiusdem nominis, ibid.
Philemon comicus, risu suffocatus est nonagesimo anno ætatis 644 b
in Philippi Macedonis ebrietatem &c inuehitur Demosthenes 918 c
Philinus præstantissimus faber ferrarius 718 a
Philo Diniæ filius 1016 d eius de pulchritudine verba 1018 a
Philocles 501 e
Philocrates Rhetor meticulosus 368 a eius ingenium indicatur 942 c
Philoctetes sagittas habens 541 a
Philosophorū variæ opiniones de Luna 290 d quibus notis cognoscantur 237 e vanitas doctrinæ illorum 274 b c & seq.mores quales 291 a item 299 d e variæ sectæ, ibid.quibus sint similes 300 b quis inter eos primas partes ferat 301 b Momo similes, ibid. d infinitus numerus 310 d simulata probitas 311 e quàm sint boni 313 a qui semi boni ibid.b.Pauli adsimiles barba 315 c in disputando vehementia 316 a & seq. illorum hypocrisis 328 d e quidam parasiti esse cupiuerunt 363 a eorundem exempla ibid. & seq.philosophus nullus in bellum prodijt 367 d igna-

ui fuerunt omnes 369 d quale sit philosophi cadauer 375 c illius color ibid. in conuiuio est vt canis in balneo 377 c gloriæ studio tenetur, ibid. d Item pecuniarum ibid. e variæ philosophorum mortes 381 e falsorũ philosophorum descriptio 788 e 793 e & seq. philosophi colebãtur magnopere 793 b eorum varia in conuiuio petulantia 866 a pugna & cædes 871 d excogitarunt noua vocabula quæ deridentur 957 e

Philosophia & Rhetorica propter suam præstãtiam, scientiæ vocatæ fuerunt 360 a alius aliam philosophiam esse contendit 360 e diuersę philosophię 361 b vna tantùm esse potest 361 e philosophia Iouem appellat patrẽ 788 e cur in terram à Ioue missa 789 a ad barbaros primùm iuit ibid. d ad Indos primùm 790 a inde in Æthiopiam & Ægyptum ibi. e postea Babylonem 791 a &c. conqueritur quòd serui ad se transfugerint 792 e eam addiscere longum 793 d

Philoxenus cur à Dionysio in Latomias coniectus 549 a

Phocion in paupertate diem obijt 784 e

Phœbis meretrix 713 a

Phœnix auis Indica senio confecta rogum conscendit 773 e

Phœnices diuini negotiatores 49 c viam stellis notantes 270 b

Phrenetici & medici contentio 857 a & seq.

Phryges Lunæ sacrificant 233 b

Phrynonis ingenium indicatur 942 c

Pictoriæ lis ob Pyrrhonem 331 d

Pictores & poëtæ ἀνεύθυνοι 36 b

Pilę certamen apud Lacedæmonios 422 b

Pindari versus 240 b alius locus 508 b alius locus 922 a alius 927 e

Pirithoi & Theseī amicitia in exemplum abijt 1027 c eorum ad inferos descensus ibid. d

Pisces vbi putẽtur sacri 884 e magis mutus quàm Pisces 233 b

Pistillum aquam hauriens 497 d

Pittacus 100 annos vixit 640 a

Pityne fabula à Cratino edita 644 a

Pityocamptes, Cercyon, Scyron, aliique viatorum cædibus insolescentes 205 d

Platonis leges frigidæ di-

cuntur 295 c fuit ad parasitandum inhabilis 364 d
eius alatus currus 461 a
philosophorum sanctissimus 81 annos vixit 641 b
Plus vident multi quàm vnus, etsi sit Phidias 32 a
Plutonis etymō 427 d sorte ipsi manium regnum obtigit, ibid. dominus inferorum 429 a
Plutus è tenui filo pendet 682 c
de Podag. vide Tit. Tragopo.
Pœnæ Plutonis ministræ 429 b
Poëtę veritatē nō curāt 220 b ἀνεύθυνοι sunt 36 b afflati à musis vera canūt, & secus 175 a sunt liberi 921 c à poëtis non exigēdum vt omnia perfectè sibi respōdeant 661 d e libertas & fingēdi licētię poëticę propria 662 a ad eam furore est opus 918 a
Poëtica ars quodam fato accedit 557 e
Polemo Stirienſis 730 e
Polemonis ab ebrietate ad Academiam transitus 321 b
Polybius Lycortæ filius quo casu 82 anno ætatis obierit 642 c
Polycrates bonis excidit 683 a
Polydamantis athletæ statua febricitantes sanat 957 b
Polygnotus 8 b
Polymnia 16 e
Polyprepon phrenitide laborans 857 a
Pontus ante Pyladē & Orestē, atque adeò Argonautas intactus 48 d e cui inhospitū appellarent ibid. e
Porcellus Acarnanius 723 d
Posidonius Apamensis Philosophus & historiæ scriptor 84 annos vixit 641 a
à Possidere desumpta Philosophorum nomina 801 e
Potamon orator 90 annōs vixit 643 a
Præmia certaminum 389 a 420 e
Praxias nauclerus 722 d
Preces variæ variorum hominum 296 a quando preces pro toto anno cōcipiant Romani 509 c
Priapos Baccho Syri erigunt 887 a priapi 300 vlnarum Baccho dicati 898 d
Principium non est cuius non est vna perceptio 362 a
Principiò quid esset 999 c
priuignus Stratonices eam amauit 889 d
proditores patriæ perdere volebat Antipater 934 c
promissiones admirandæ quamplurimis videntur incredibiles 441 b
promotum vel reiectū 330 a
proœmio vti nō licebat apud Areopagitas 400 e
proserpina Domina inferorum 429 a

Protei Cynici baculus talento emptus 548 d Proteo rerum marinarum peritior 669 e vates fuit 774 eius mutationes 931 a
Protesilaus ex inferis rediit 428 e
Protesilao sacra faciebant in Cherroneso 957 c
Prouidentia negata à sophistis 177 b à Damide Epicureo 201 c à Timocle defensa ibid. d Item 217 a seq. argumenta ad eam probandam 118 e & 219 a argumentorum refutatio ibid. 219 b & seq.
Prouerb. 32 c 36 b 129 a 136 c 159 d 173 197 e 212 d 190 a 490 e 494 e 535 c 539 c 555 c 708 b.
Pseudalexander 552 c
Pseudonero 552 c
Pseudophilosophorum descriptio 788 c 793 e & seq.
Peusophilippus 552 c
Psoram fricari iucundū 341 c
Ptolemæus cum sorore rem habens 285 a parum prudens 563 d
Ptolemeus Lagi filius regum sui temporis fœliciſſimus, vixit supra 80 annos 636 e Ptolemæus Philadelphus eius filius 637 a
Pudenda lignea, dicta neurospasta 887 a
Pugilares Æschyli cur comparārit Dionysius 549 b
Pulchrarum rerum nulla est satietas 658 b
de Pulchritudine oratio Diniæ 1018 a
Purpurā ex piscibus capitur 969 e
Pylades & Orestes occidunt Ægisthum 627 a Pyladi & Oresti sacrificant Scythæ 46 a quid apud Scythas fecerint 47 d heroes habiti apud illos 49 b cur in admiratione sint illis 50 d templum conditū & scriptum in eo de ijs elogium 50 e picturæ pro iisdem 51 b 52 a cur eos Scythæ venerarentur 53 a cur vocati Coraci ibidem.
Pyrallis scortum 740 d
Pyramides vmbram non præbent 74 d
Pyrrhi Epirotæ dementia contracta adulatorum assentatione 552 e hæc dementia quomodo & à qua repressa 553 b
Pyrrhonis in morem hærere 297 a
Pythagoras in Euphorbum transformatur 250 e in præclaris disciplinis exercitatus 252 b quomodo & vbi institutus ibid eius aureum femur ibid. d cur non consueta præceperit 1252 a eius sectatores, ibid. c fuit Aspasia Milesia, ibid. d fuit Crates Cynicus 254 d reliquæ eius Me-

tempsychoſes ibid.
Pythagoræ inſtituta quædã 236 b cur ſtatuerit non edendas eſſe carnes & fabas 253 a in Gallum transiuit 236 b eius metempſychoſes ibid c
Pytheas proditionis arguitur 946 b
Pythiorum præmium, poma 389 a

Q

Quaternio, Pythagoricus numerus 998 e
Quinquennale ſilentium Pythagoræ 237 a

R

Rabidi canis morſus quid efficiat 501 e
Recurrere ſatius quàm malè currere 129 a
Regia dignitas bonorum caput 259 a
Regium eſt de regno dimicantem vulnerari 692 a
Regum incommoda 693 b 269 a & ſeq. Regibus ſunt aures, oculiq; multi 554 d
Remedia quædam abſurda 468 d
oportet bonos viros bona cum ſpe Remp. defendere 918 d
Reprehendere facile cuiuis 206 e
Reſurrexit quidam poſt vigeſimum diem 488 c
Retractationem ſcripſit Himeræus poëta 32 e
Rhadamanthus inferorum iudex, Iouis filius 429 c
Rheæ ſacra vbi & à quo inſtituta 886 a
Rhetor nullus in bellũ prodijt 367 d omnes gloriam amant 377 d amant pecunias ibid. eorundem animi perturbationes 378 b eſt infra magni loquentiam poëtices 441 a
Rhetoricæ lis cõtra Syrum 332 b vt corrupta eſt 337 a quid quibuſdã dicta 341 b eã vocãt ſciẽtiã, quia pulcherrima eſt ars 360 a alij artẽ bonã, alij malã ſentiũt ibi. d res eſt operoſa 439 c claros reddit ibid. d ad Rhetoricã duæ viæ 441 d eius imago ibid. e qualis initiò videatur 443 c qualis vtraq; ad eam via 443 e 444 a viæ aſperæ ad eam deſcriptio 445 a & ſeq. viæ ad eandem planæ deſcriptio 447 d ad viam hanc planam ducentis oratio & ſeq.
Rhodius ſophiſta Cynicus 74 c
Rhodij Coloſſum immenſum ſtruxerunt 196 a 281 b
Rhododaphne cuiuſdam cinædi cognomen 603 a
Rhodope mons Thraciæ 800 e
Riſu ſuffocatus eſt Philo-

mon 644 b
Robur est corporis virtus 964 b
Romanas res labi aiebant Neronis tempore 1041 e
Rosæ ex lauro syluestri nascentes 128 b præstigijs mutatam formam restituunt 125 a
Roxanes labia 8 e

S

Sacerdotis summi habitus 907 d
Sacerdotes variorum officiorum ibid. c
Sacra ciuitas est in Syria 876 cui sacra ibid. quæ sacra ibi celebrent ibid. quid faciat qui eò primùm venit 912 e
Sacrificijs vescũtur Dij 298 d
Salmonei pœna 993 d
Samippi patria & votum 684 a
Sanitatis imago in balneo posita 607 a
quinam Sapientes sint laudo digni 503 a
Sappho exemplar iucũditatis uitæ 18 d
Sardanapalus effœminatus regnauit 185 a eius mores 448 a
Sardonius risus 136 c
Sati ex draconum dentibus Thebani 464 d
Saturnus Iouis pater in inferis vinctus 179 c diuitias & imperium dare non potest 898 b quot dierum sit eius imperium ibid. c quid interea fieret 808 d quid dare posset 810 e quæritur an vera sint quæ de ipso & Ioue dicuntur 811 b respõdetur ad hoc 812 a qualis illo regnante vita 813 c d talis ludebant eius tempore 814 b qualis pingatur 817 d patrem Cœlum execuit 819 c eius tempore quàm fœlicia essẽt omnia 826 a quibus rebus indulgerent per festum ipsius 831 a
Saturnalium tempore quid facerent 808 d alea ludebatur 809 d quid item fieret 810 a licebat seruis dominos impunè conuitijs incessere 811 d quare tunc par seruorum & liberorũ honor 813 e leges Saturnalium 819 & seq. quid fieret dũ celebrabãtur 831 a
Satyris fons sacer apud Machæos Indos 515 c
Satyri quales essent 952 b d
Satyrio nomen scurræ 856 c
Scarabe⁹ philosophus 802 e
an Scientia à recta ratione abducat 865 c
Sciron, Pityocamptes, Cercyon, aliique viatorum cædibus insolescentes 205 d
Scribæ sacri apud Assyrios fuere longæui 632 b
Scorpionũ duplex gen⁹ 654 c
Scurra qualis adhibitus conuiuio Aristæneti 855 e

Scythę Orefti & pyladi sacrificant 46 a nihil amicitia melius arbitrãtur 52 d arcu valuerũt 53 b eorũ laudes ibid. pœna victo apud eos 56 a bella apud eos perpetua 830 a quo pacto faciant amicos 83 d quot admittãt 84 b eorum iuramentum 84 e consuetudo apud eos defendẽdi in tergore bubulo 94 e Acinaci sacrificãt 233 a in plaustris errantes 287 viros bonos vita functos colũt 46 a cur id faciant 47 a viros præclaros quãuis peregrinos, pro indigenis habent 50 b patres vita functos deuorant 54 a pro agrestibus & feris habiti 53 e quãto melius amicitiã colant quàm Græci 54 c formosissimas pellices eligunt 74 a in dicẽdo phaleras verborũ nõ adhibent 82 b putãt cõtumeliosum esse Deo vinum libare 91 a eorum diuitiæ in pecoris & plaustrorum multitudine consistũt ibi. c illorũ supplicandi genus maximũ 94 a Scythæ & Alani eodem cultu & lingua vtũtur 98 b Scythę puniũt eos qui læserunt 391 b cur semper in armis sint 418 b ad vberiora pascua subinde se transferunt 851 e
Semiramis matri Derceto tẽplum ædificauit 884 c eius signũ columba 903 d iusserat se Iunone posthabita coli 906 c morbo ad sui cognitionem redacta ibi. d
Senis decrepiti descriptio 433 d Senes repuerascere vulgo dicũt 816 a senectutis imbecillæ hypotyposis 521 d
Sepes quidam dict⁹ ob barbæ spinositatem 603 a
Sepulturæ varij modi 436 c
Seres ad 300 annos viuunt, & cur 631 e
Serpentũ demulsiones 470 e eorũ diuersę species 443 c effecta 623 c serpentes flatu magi incensi 473 e serpẽtũ diuersæ species 654 b
Serui dominorum honesta & turpia norunt 116 a non debent domini manũ expectare, vt officiũ faciant, 156 c cijs cõuenit color niger 367 a seruum qui cõtumelia afficit, in dominũ est contumeliosus 986 e
Seruius Tullius 80 annos superauit 634 b
Seruitus grauis est & intolerabilis 793 d
Sicyonia solea 451 c
Sidonij mercatoris consilium Alexandro datum 441 b
Sileni fons sacer apud Indos Machlæos 515 d eius descriptio 952 c
Simia est simia etiamsi aurea gerat insignia 539 c simiam mane

nancisci inauspicatũ 595 c
Simmiche meretrix 709 e
Simonides Ceus suprà 90 annos vixit 644 d
Simonis cuiusdam mentio 247 d 248 c is nomen dissyllabum voluit fieri tetrasyllabum 265 c eius cura ad conseruandas opes descripta ibid. d
Simylus Chalcidensis nauclerus 65 d
Sinathocles Parthorum rex 97 annos vixit, septem regnauit 638 d
in Sinum non spuere 676 a
Sirenum modulatio 15 a
Sisimenes & Toxaris amici 103 d
Sisyphium pondus 679 e
Smyrna Ionicarum vrbium pulcherrima 3 d
Socrates imitandi peritissimꝰ 17 e vndecim viris traditꝰ est 185 a iniustè damnatus 310 b & seq. eius ex bello fuga 369 e docẽdi quã puguãdi studio magis tenebatur 370 a ad platanum docens 613 a ei amicos in carcere appingunt 780 d eũ occiderũt idiotæ 787 e
Socrates caluus & ventricosus 486 d apud Atheniẽses calumnia petitus 581 a
Sol massa candens dictus 275 e ab eo vapores attrahi 276 a 291 a eius labor perpetuus 304 b
Solea Sicyonia 451 c
de Solecismo à 977 ad 989
Solonis laudes 394 a 100 annos vixit 640 a
Solum currentem vincere facile 32 c
Somnij portæ duæ 239 b ad omnes deuolat 306 a
Somniorum super populum consopiti 1006 c
Sophistæ nomen celebratum 438 a centauris comparatur 791 d
Sophocles poëta tragicus 95 anno obijt 643 d in ius vocatus ab Iophante filio &c ibid.
Sors sæpè voluitur 48 d
Sosandra Calamidis 5 c
Sosylus equiso 266 a
Spadonem veteres domo egredientes, inauspicatum putabant nanciscì 595 c
Spartinus Medus pede è cõuiuio tractus 285 d
Spectra audito æris ferriue tinnitu fugiunt 477 b spectrum semistadialis mulieris 404 c aliud iuuenis pulchri cãdida veste amicti 487 c alia quæ domũ inhabitabilem reddebant 492 d
Sperata non faciunt, plerũq; & non sperata faciunt dij 875 b
Sperchim & Bulim Lacedæmonios Xerxes admiratus non occidit 938 e
Sphenopogones Comœdiarum qui dicti 830 a

Sponſa obuelabatur 848 c
à fœminis ſtipabatur ibid.
Statua noctu apparẽs 479 b
Statuæ Polydamãtis & Theagenis febricitantes curant 957 b ſtatuæ quantæ erigerẽtur Olympicis victoribꝰ 29 a ſtatuæ numinum non ſunt ipſa numina 41 b ſtatuæ quę mouentur, ſudãt, oracula edunt 881 c ſtatuę variæ earúmque effecta 479 & 480
Stellas aquam potare 276 a
Stentorem clamore vincere 432 e
Steſichorus Lyricus 85 annos vixit 644 d
Sthenebœa priuignũ ſuum pudicitiæ tentatæ accuſans 894 a
Stoa heptaphonos 781 d
ſtoa voluptati litem intendit 319 a 325 a
Stoicorum mores 325 d e ἀπάθεια illorum naturæ repugnans 329 c verbula miſera tãtùm habẽt 862 e ſimulant pecunias contẽnere 867 a
Stratonices ridiculum factũ quæ calua cum eſſet ſuam comam laudare vult 25, e vxor fuit regis Aſſyriorũ 887 c à priuigno amata ibid. d Combabi amore capta 892 a de ea dicuntur quæ de Phædra &c. 894 a
Sthrutiones in Lybia ingentes 653 e
Suberibus ſeruati Euthydicus & Damon 68 c
Sycophantæ fora & iudicia ſectantur 376 b
Sylla multos libros Athenis in Italiam aduexit 539 b
Syllogiſmus cornutus, acerualis, metens 859 e frigidi
Syllogiſmi Chryſippi 295 d
Syria Dea per pagos circumferri ſolita 148 e eius tibicen quid agat 149 e quid alij ibid.
Syrus 75 a proſæ ſcriptor 331 e ex Palæſtina cadentes ad Lunam ſuſcipit 477 e

T

Tales 100 annos vixit 640 a
Talus Cretenſis 491 c talorum luſus temporibus Saturni vſitatus 814 b
Tantali pœna 430 a
Tardilinguis, fortè antonomaſticè Moſes intelligendus 999 d
Tarquinius vltimus rex Romanorum vltra 90 annos vixit 634 c
Tartarus locus ſub terra profundus 427 b eius rex Pluto ibid.
Tegeatæ apri Calydonij tergus oſtentant 548 e
Telamonis filij Teucer & Aiax 372 d
Templa qua ratione condiderint veteres 614 c templorum variorum enume-

ratio 877 c & seq.
Teræus rex 92 annos vixit 639 a
Tergora direpta serpere visa 234 a
à Terra ad Lunam quantum sit spatij 269 a
terra quàm sit parua 281 a
de Terriculis non loquendũ coram iuuenibus 499 c d
Terrores Plutoni ministrant 429 b
Testamentum Eudamidæ 69 a
Thaidis vox blanda 449 a meretrix 701
Thales Milesius vna nocte Alym circũduxit 504 c sapientissimus & naturalium rerum peritissimus 1041 d
Thamyris 623 a
Theagenis de peregrino dicta 758 d & seq. is vocatus Nestor 776 b statua febricitates curat in Thaso 957 c
Theano magnanima 18 d moderatè vsa rebus secundis 19 a
Thebani ex serpentis dentibus, sati, natiq; 464 e ossa Geryonis ostentant 548 e
Themistocles calumniâ petitus ab Aristide 580 c idẽ proditionis suspect⁹ 581 a
Theopompus ob Tricaranum in iudicio agẽs 605 c
Therapon parasitum significat 373 d 374 a
Theres Drysorum rex 92 annos natus obijt 636 a
Thersagoras quibus faciei indicijs cognoscendus 915 a. poëta ibid.
Thersites 38 e quali corpore fuerit 543 a vecors 804 c carbones fiẽt Thesau⁹ 682 c
Theseus maleficos in itinere excidit 205 c laborib⁹ quid effecerit 326 d ex inferis redijt 428 e Herculis discipulus: rex Athenienſium Neptuni filius, pedibus nudis, barba, comáque prolixa 971 c d
Thesmopolis philosophus 243 b
Thespis Thebanus citharœdus 544 e
Thessalæ anus plereque incantatrices 709 d
Thoas ab Oreste occisus 51 c
Thraces Zamolxidi sacrificant 233 b Eumolpum sequuti aduersus Athenienses 417 b
Thucydidis historia octies à Demosth. exscripta 539 a
Thyestes à fratre circumuẽtus liberos edit 812 a
Tibiæ tuba, cymbalísque dulciores 529 a
Tibicina Cymbalium 740 d tibicina parthenis 753 e
Tibiæ Timothei 540 d Ismenias tibias septem talentis emit 540 d
Tigranes Armeniorũ rex 85 anno ætatis obijt 638 d
Tigrapates Lazorum prin-

ceps 90 c
Timæus Tauromenites historicus 96 an. vixit 642 b
Timocles Stoicus pius 209 d disertus apud discipulos, apud multitudinem timidus &c. ibid.
Timolaus spectaculorum amans 665 a
Tinniunt aures illi de quo fit mentio 728 e
Tiresias fuit fœmina 254 a nocuit illi dixisse vtra vita viri an fœminæ sit suauior ibid. b vsque ad sex ætates vixit 632 a ex muliere vir factus 716 c
Tisias 606 e
Titanicum obtueri 1007 a
Tmuis diu fuit seruus 459 a
Tragœdię cur publicè apud Athenienses agerentur 405 e vnde illarum materiæ 562 a
Tragœdorum habitus in theatro 406 b d
Tribas mulier Lesbia 714 c quid facerent tribades 715 a & seq.
Tridente Græciam interficere 605 c
vnus ex comicis Trigaleatus 805 c
Triobolus causidicorum merces 329 d
Triptolemi fabula damnatur 465 a
Tristitiæ causæ 379 a
Trœzenij ante nuptias Hippolyto sacrandos capillos tondent 914 d
Tryphæna meretrix 736 b
Turris Pharia 281 b
Tyrannorum ingenia ebria sunt 1040 c

V

Vaticinij artem quomodo experirentur 305 d
Veneficæ merces 712 c
Venus Cnidiorum pulcherrimum Praxitelis opº 4 e hæc statua amata 5 a Venus ex albo lapide à Praxitele facta 195 c Venus hortensis 5 b Cnidię capitis descriptio 6 c eius cum Marte adulterium 235 a & seq. cum Mercurio congrediens hermaphroditos facit 1008 e
Venus myrtum præbet 298 a publica & cœlestis 721 c nuptiarum præses est 1022 b
Ventus & Acinacis apud Scythas Dij 85 a ventus vitæ causa 85 a ventorum nonnulli vsus 306 a
Verba alata sunt 625 a
Veritas est remedium aduersus mendacia 502 b
Vestis Indica mollior Græca 528 c vestis in tegumentum comparata 963 d vestium varietas 973 b
Via tritissima est tutissima 929 e
Victoria, in conuitijs sita, disputantibus 217 b

victoriæ conuiuium 692 d
Victorum in certaminibus æstimatio 390 a quid ad coronam illis accedat 395 a
Ad Vigilādum cadendi metus multum facit 900 e
Vindex, nomen eius qui Neronem ab Isthmo reuocauit. 1041 e
Virilia sibi amputauit Combabus 891 b
Virtutis & mollitiei ob Aristippū contētio 330. c virtus etiam apud hostes in pretio est 938 e
Visus magis quàm auditus afficit 623 c eius voluptas potentissima 624 b
Vita humana omnium minimum tranquilla 263 d vitam mediocriter bonam qui vixerunt vbi à morte collocentur 430 a vitæ necessitates 434 b ad vitā producendam vtilitates quę sint 633 d vt vita humana in ignorantia, indéque ortis malis versatur 788 e
Vlyssis facta quædam 351 d apud Phæacas parasitum egit 352 a ex inferis redijt 429 a quid ad redimendos socios fecerit 462 c aures ceras obturatas habuerūt 837 b
Vnguentodorus 805 c
Per Vngues audire monstrosum est 992 c
Vniuersitas hæc sine gubernatore, vti nauis, esse non potest 226 d de eius creatione 999 c
Vocis præclaræ descriptio 13 d & seq.
Voluptas bonum ab Epicuro censetur 329 e eam detorsit ad se à Parasitica 351 c quid sit, ibid. secundum voluptatem victurus quid facere debeat 354 a quibus illecebris voluptas pleroſque pelliciat 326 a
Vota varia variorum hominum 296 a votum pro opulentia 672 c pro regno 84 c
Vrbes ex alto visæ fornicarum nidis similes 289 e venerabiliores sunt quæ Deorum sunt patriæ 648 a
Vulcanus claudus & mechanicus 176 b
Vxores iuxta Platonis sententiam debent esse communes 869 d cur illud ibid. Vxorem amittere minoris facit quàm filium rex quidam 889 b eam repudiare licet, si iniuriam fecerit 985 c qui vxorem contumelia afficit in virū contumelioſus est 986 e

X

Xanthus Achillis equus versus recitans 233 c
Xenocrates Platonis disci-

pulus 84 annos vixit 640 e
Xenophanes Dexinis filius 91 annos vixit 640 d
Xenophilus musicus Pythagoricus philosophus 105 annos superauit 640 a
Xenophon Grylli filius 90 annos vixit 641 d
Xoës diu fuit seruus 459 a

Z

Zamolxis Scytharum Deus conditione fuit seruus 956 a
Zelotypia signum amoris 725 a
Zelotypiæ effecta 754 c
Zelotypi dolore afficiuntur 726 a
Zelotypi gestus & actiones 727 a
Zeno Stoicorum princeps 98 annos vixit 640 b
Zenothemis Massiliēsis formosus & procerus deformissimam vxorem habuit 71 a eius in Menecratem studium 72 b
Zenothemis Stoicus 847 b ingurgitans se cibis 850 b
Zirim qui exclamauit apud Sauromatas non occiditur 87 a
de Zopyro Darij dictum 281 a

Errata 2. Tomi. Prior numerus paginam, posterior lineam indicat.

P. 7. l. 13. sc. ἐκείνης. 16. 6. χαφικῶς. 17. 13. παιδείας 29. 4. τοῖς 37. 3 ὡς οἶον. 97. 33. Βοσπορανῶν. 118. 25. ἴδοις ἔφω. 120. 32. ἀνταγωνιστὴς 127. 22. ἢ κατα- 132. 22. χρυσίον μὲν 138. 12. τὴν μὲν. 164. 32. δεσχμῶν 172 25. χμιλὼ. 174. 13. περὶ τ. 191. 6. πασι. 223. 17. κοινὸν. 224. 9. ταύτην νῆ. 227. 4. ἄρισε 249. 19. μετὰ. 335. 21. φερσάπν. 253. 19. φερσκωσὼν- 284. 5. ἀετῦ. 354. 18. ἢ εἰ μὴ. 434. 25. πάτερ. 508. 13. φανταγωγῶν. 531. 8. τῷ. 580. 4. χλου. 613. 11. ἠρώστο. 667. 13. συνεπει- 710. 25. τοι- 795. 23. λόγων. 829. 24. ταύτας. 910. 22. παστων. 1006. 10. πλανυηθησεται.

Pa.41.li. 16.&17.ſcribe Praxiteles. 60.4.ſtructa. 77 24. diduxiſſet. 112.22.anguſto.ibid 32.ei. 115.4.& 5 mihi.144.4. ſtupam. 148.29.Ci. 160.1.hinc. 179.23.dicunt. 238.36. obuerſans. 239.11.ab. ibid.29.nihil. 249 34.impellis. 281 25.& 26. ſingulas. 305.1.exhibens. 310.27.nunc.332.8. audituros. 336.17.longa. 340.27.ſqua-. 436.24. hic. 603.1. &. 2.miror. 607.16.& 17. præter. 670.32. & 33. excitant. 776.25. certaminum iudices. 777.21. appeteret. 821. 37. ſumma. 878.34.Et. 993.8.inanimatarum. 1025 4.poſſint. 1030.28.hac. 1034.41.rit.

BIBLIOTHÈQUE DE LA VILLE LYON 1894